UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Iasonis Mayni I. C. In ... Digesti Novi Partem Commentarii

In Primam Digesti Novi Partem Commentarii

Dal Maino, Giasone

Lvgdvni, M.D.LXIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96914

Visual Library

Th. 991a.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

IV 10 8, 10

IASONIS MAYNI I. C. IN PRIMAM DIGESTI NOVI PARTEM COMMENTARII.

Accesserunt eiusdem Ias. quorundámq; interpretum. & nouissimè I. Franc. Purpurati adnotamenta.

Soc.tis IESV Paderbornæ.

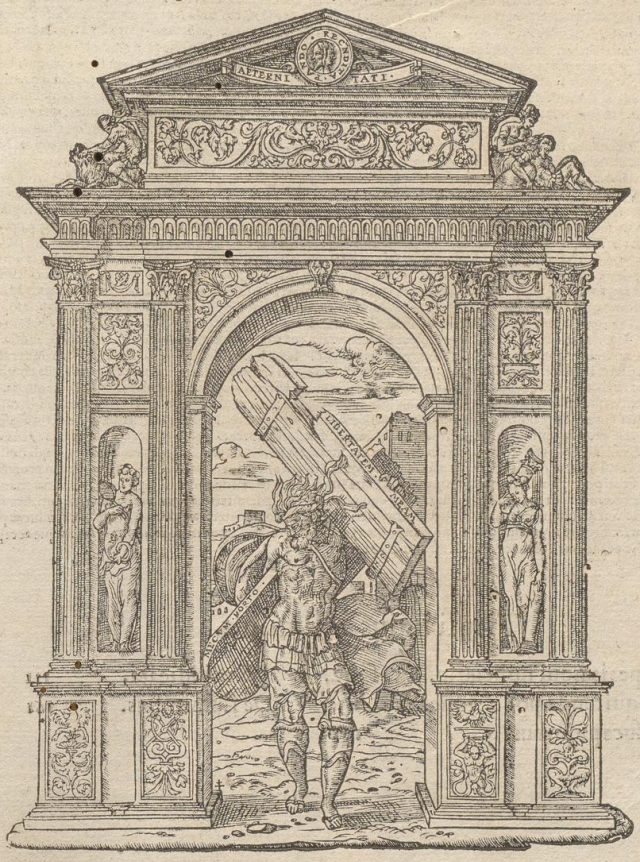

LVGDVNI,
Apud Hugonem à Porta.

M. D. LXIX.

Sum Philippi Berningh

Ad illustrissimum & sapientissimum principem, Ludouicum Sfortiam, Vice comitem, Barri Ducem, Iasonis de Mayno iurisconsulti, ac ducalis Senatoris, in commentaria iuris ciuilis, Prefatio.

TRadunt veteres ingeniosi Poëte, Prometheũ Iapetidem figulum, ex luto corpora humana fabricare solitũ, igneum spiritum ex cœlo surripuisse: atque illis animam vitámque insufflasse. Ego quoque (illustrissime & sapientissime princeps) cùm hæc opera cudo, rudem quandam molẽ fabricare videor: & libellos ineffigiatos edere. Sed vbi tuo nomini sacrantur, à te, veluti a terrestri numine, vitam spiritúmque hauriunt. Tu iacentes subleuas, depressos erigis, exanimes viuificas: & ineffigiatos ad formam redigis. Tu eis nomẽ famámque circundas: & sic vitalem spiritum infundis. Nomen tuum quod liminari paginę inscribitur, totum opus illustrat: ex atro & nubilo, lucidum ac serenũ reddit. Commentaria nostra, quæ circa iuris interpretationem, & iustitiæ doctrinam versantur, à te summo & vberrimo iustitiæ fonte meritò vitam accipiũt: iustitia quæ ex terris in cœlum migrasse ferebatur, nunc rursum è cœlo & astris ad te remigrauit. Tu iustitiæ præcipuus cultor, & æquitatis sedulus obseruator, iustitiæ trutinam tanta fectitudine tenes: vt nihil gratiæ, nihil fauori, aut potentiæ tributum velis. Illud est admirabile: cum nihil gratiæ causa statuas, omnia tamen quę statuis, grata sunt. Quos iudicas, ita potiùs veris rationibus conuincis: vt vel inuiti sese meritò iudicatos affirment. Qui plectuntur: se pena iuste affectos fatentur. In publicis conciombus ius laboriosissimè ac seuerissimè dicis: & omnibus iustitiæ debito satisfacis. Si quid vnquam asperius de cernere coactus fueris misericordiæ lenitate, & beneficiorum largitate compensas. nihil tam munificum & bono principe æquè dignum ducis, quàm suppliciis opem præstare, afflictis suppectas ferre, tenuiores sic protegere, ne ditiorum potentia pessundati opprimantur. nemo, quamuis humilis & depioratus, te iudice, suo iuri diffidit: qui (quod præcipuum est) iustitiæ præceptum obseruas: vnicuique quod suum est tribuendo: & cuiuscunque ius illæsum, imminutúmque conseruando. tu te principem ac moderatorem præstas vt sub tuo nomine rectè diffiniri possit, quicquid iustum, æqui, pii, ac sancti significare voluerimus, præter exactissimam iustitiæ obseruantiã: quæcunque ad illustrandam principis dignitatem spectant in te cumulatè concurrunt. Te præcipuè quodam diuinæ prouidentiæ dono genitum, indulgẽtissima natura suis quibuscunque peculiaribus dotibus exornauit: vt qua posset in te totas virtutes locaret, & locatas exprimeret, & expressas cæteris principibus imitandas proponeret. Tanta prudentia, fortitudine, & temperantia Mediolanense imperium consultissimè moderatis: vt qui rectè principatum gerere cupiant, te præcipuum habeant quem æmulentur & colant: & à quo principandi normam & præcepta accipiant. Quicquid de bono principis regimine vsquam scriptum est: sic ad amussim obseruas, vt nihil scriptores illi præcepisse videantur: quod à te vnquam fuerit prætermissum: & nihil facias, quod non sit ab eis institutum. Qui consummatissimum principem sibi effigiandum proponeret, te ex omnibus, qui sint vel vnquã fuerint in exemplar deligeret. in quo nihil quod summum & præclarum principem deceat, desiderare posset. Si in veterum principum comparationem assumaris, quæ vix singuli diuersis ætatibus incentissima cura sunt assecuti, in te optima & vberrima conspiciuntur. Legimus Atistidem, Agesilaum. & Traianum fuisse iustos, sed te scimus & quotidie experimur. magnam Iulij Cæsaris clemẽtiam antiquitas commendauit: tua non minore, nec vlla ex parte remissiore, fruimur. Summa in Põpeio æquitas perhibetur, longè maiorẽ in te sicuti expectant, ita sentiunt vniuersi populi. Laudarunt veteres Metelli pietatẽ, tuã pręsentẽ præsentes admiramur. Magnũ Alexandri animũ antiquitas extulit: longè maioribus laudibus inuicta animi tui magnitudinem, nostra extollunt sæcula. Disciplinam militarem, tum Græcorum, tum Romanorum imperatorum prisci annales testantur, in te non inferiorem vniuersa experitur Italia. Themistoclis prudentiam, constantiam Fabij, Scipionis continentiam antiqua literarum monumenta celebrarunt. Has omnes animi peculiares dotes in te non modo descriptas audimus: sed in dies assiduo vsu percipimus, & viua voce decãtamus. Scio me nonnullis videri posse per assentationem hæc dicere. Sed conferant quæso facta inuicem. Incredibilem tuam principatus gubernandi scientiam, altissimã imperij administrandi prudentiam, animi magnitudinem, & constantiam contemplentur: considerent quàm æqua lance iustitiam in omnes quotidie exerceas, quàm librata sit in iure reddendo æquitas mixta seueritati misericordia: & in facilè ignoscendo naturalis clementia. Rimentur prudentissima consilia tua, arcana rerum publicarũ negotia inquirant, & videant quantùm supra mortalium fidem, & supra hominum vires, & ingenia excellant. Egregia tua per omnem Italiam facinora suspiciant, & glorioſos rerum exitus meciantur: deinde se posito liuore iudicent: nec hoc loco mihi gratia arrideat, sed veritas de seipsa verum exnibeat testimonium. In te vno quicquid fortuna, aut natura, vel humana diligentia præcipuum, eximium habet, mirabiliter effloresceit. Assecutus quod mortales arduum putant, maximam gratiam maxima cum gloria comparasti, & quod vix est credibile, solita virtute omnem inuidiam superasti. Quæ de te omnibus patent, a mẽ referri tutò possunt, & eo securius, quò plus fidei, tametsi minus eloquentię consequentur. Nam quæ in secretioribus agũtur, cũ prosperos in dies euentus proferat, maioris sunt admirationis quã iudicij. Superioribus annis tot tantósque Italicos motus tua prudẽtia cõpescuisti, tot grauissimorum bellorum discrimina tua authoritate sedasti, vt vniuersam Italiam ex vasto incendio ereptam, ad veram pacem, & trãquillitatem redegeris. Nec tantum Italicæ pacis autor haberis, sed etiam conseruator, Nonnullorum machinationes Mediolanensi imperio permitiosissimas, grauissimásque, tua vigilantia & sagacitate præuidisti, & solita sapientia reddidisti irritas, & inanes, qui decipi nulla arte potes, vbi animũ attenderis ad cauendum. Potentissimã vrbem (quæ Ligurum caput est) in viis alpium magis tutissimam, ac propè in expugnabilem, eidem imperio adiecisti. Insubriæ ditioni arctissimam societatem copulasti cum Latij potestatibus. Nõ minore animorũ quàm fœderum colligatione obseruasti, quod Atistoteles in mandatis Alexandro regi reliquit. Indissolubilem enim amicitiam contraxisti cum his qui finitimi sunt & potentissimi, vt in tempore adesse, & vsui præsto esse possint. Ciues vniuersos, & populos tuæ gubernationi creditos, ea cura & diligentia prosequeris, vt non maius parentes in filios studium adhibeant: adeo vt omnium pater, & defensor possis appellari. Solicitus es pro salute & commodis subditorum (memor Homerici documenti) non oportere eum cui multi populi subsunt, totam noctem dormire. Subditorum querelas libenter exaudis, præsertim quæ in magistratus cuiuscunque ordinis & dignitatis deferuntur. Sic populis non minus gratificaris quàm satisfacis, & magistratus timidiores, ac iusti obseruantiores reddis. Legati omnium Italiæ potestatum te ex prescripto quotidie adeunt, quantum expedit pro arbitrio alloquuntur & consulunt, & in quibuscunque grauissimis negotiis maximam prudentiæ tuæ vim experiuntur. Epistolas qualescunque vel ex dicali ditione, vel aliunde ex toto terrarum orbe delatas? siue priuatarũ rerum sint, siue publicarum, per teipsum vis videre, vel audire, nec alterius cuiusquam fidei credis. Ex ea credulitate sępenumero boni principes falluntur & intenti insubditorum perniciem eunt. Responsa quæ singulis dictasti, postquam per ducales scribas transcripta fuerint, non grauaris denuò reuidere. Facis bono consilio, vt siquid minùs prouidè, vel impetu quodam, aut repentina ira (quod tamen rarissimum est) demandasses, hoc interuallo ira effœuescente, dum ad te rursus deferuntur, quasi teipsum melius collegeris, vel immutes vel emendes. Sic plenè adimples Antenodori philosophi ad Augustum Cæsarem salutare præceptũ, quod diuus Theodosius Romanorum Imperator non à philosopho, sed à naturę munere accepit. Cùm ira te cepit, nõ asperum aliquid statuas, nihil priùs neque dixeris, neque feceris, quàm quatuor & viginti literas tecum memoria recensueris, vt illa concitatio quæ momenti est, mente aliò traducta parui temporis interiectu langueſcat. Non tantum viuentibus bene consulis, verum etiam inclitissimos parentes tuos, Prestantissimos illos heroas, & inuictissimos duces ab interitu vendicas. Quos pro eorum meritis immortalitati dicasti, æternis scriptorum monumentis, æneis imaginibus, ac colossi mole mirabili, exornas. Prætereo qua comitate, qua gratia rhetores, philosophos, theologos ac iure consultos sis complexus: quos præter maxima stipendia, summis honoribus, commodis, beneficiusque prosequeris. Cui enim vnquã veterum principum tantum fuit curæ, vt doctrinarum studia florerent, quàm tibi optimo & indulgentissimo principi? Cùm intelligas literas omnium virtutum esse fundamentum, vt pote continentiæ, modestiæ, vigilantiæ, patientiæ que magistras. Omnium ingenuarum artium præceptores, & variarum scientiarum doctores ascisti, quos adeo re, & honore affecisti, vt te veluti Latinæ linguæ, & liberalium disciplinarum parentem celebrare & illustrare debeant. Quare (princeps gloriosissime) cùm sis naturæ opus mirabile, virtutum viua imago, probitatis & fidei simulacrum, scientiarum, theatrum, literarum ac literatorum asylum, & nostri æui seculum & exemplar: nil mirum si te cæteri principes quarumcunque rerum arbitrum volunt, si belli, & pacis iura in tua manu sunt reposita. Nil mirum si quarumcunque bonarum artium professores, & qui literis præstãt tui nominis immortalitati studeant, & te sicuti præsentibus celebratum, ita posteris imitandum proponere contendunt. Ego tuæ præstantiæ mancipium, & tuæ probitatis ascriptitius, cùm annis superioribus bina commentaria in sacratissimas leges, tuo diuino nomini sacrassem, tertium quoque nunc, vt parenti dicandũ duxi. Tu verò (princeps sapientissime) qui solita clementia superioribus arrisisti, nec tertium fœtum aspernaberis. hæ nostræ legum interpretationes lætogradu & fiduciæ plenæ ad te properant, cùm intelligant vbes & populos tuo regimini traditos, te non minùs legibus quàm armis tutari, & à te (veluti à terrestri numine) vitam spiritũque accepisse recognoscant. Vale princeps clementissime. Ex academcia Ticinen. idibus Februar. Anno. M. CCCCX CIII.

Tituli huius voluminis.

De operis noui nunciatio.	fol. 2.	De re iudicata,	121
De acquirenda possessione.	43	De fluminibus.	161
De vsucapionibus.	100		

Iasonis de Mayno Mediolanensis illustris patritii. l. V. monarchæ, & Ducalis senatoris in primam Digesti noui partem Commentaria. Cum additionibus per eum nuper adiunctis, ac Apostillis: & Tabula per modum numeri & alphabeti ordine suo edita.

¶ De operis noui nuntiatione. Rubrica.

1 ¶ An inuocandum sit nomen domini.
2 Notarius christianus faciens instrumeta inter iudeos, potest inuocare nomen domini nostri Jesu Christi.
3 Judeus non potest esse tabellio.
4 Genitiu⁹ habet varias significationes, proprie tamen ⁊ stricte significat dominium tantum.
4 Genitiuus iunctus cum dictione ex, significat originem.
9 Statutum penale puniens occupātē rez alterius verificatur ratione solius possessionis propter cōmunem vsum loquendi.
7 Non solum statuta fauorabilia, sed etiam penalia ⁊ sic odiosa, intelliguntur secundum communem vsum loquendi.
8 An sit producēdum totum statutum cum sua Rubrica, an sufficiat producere particulam statuti.

Aduerte anteq̃ veniam ad gl. rubri. q2 hic non est capud libri: ideo Bar. dicit q̃ omittit plura vt per eū. Ponunt ca. in proemio Decretalium. ¶ Additio. Istam rubricā diuidit Bar. in quinq̃ partes, vt hic per eū. Caue dū dicit, q̃ in quarta ponitur causa formalis, scilicet diuisio per libros. Istud videtur inepte dictū, cum forma sit que dat eē rei: ⁊ sic substantiā. l. iul. §. sed ⁊ si qs. ff. ad exhi. ⁊ omne esse est ex forma ꝫm gl. in. c. in ciuitate. i verbo ex forma. de vsu. Unde melius est dicere, q̃ in ista quarta ponitur nomē libri cū eius numero, put dicit ipsemet Bart.
1 i rub. ff. de iust. ⁊ iur. ¶ Ex ista rub. notat Bar. duo.† Prio
a q̃ inuocādū est nōmē dñi.[a] ꝯa cit tex. in aut. de armis, in pri. coll. vj. ⁊ in aut. de q̃stio. in prin. collu. vj. ⁊ in. l. ij. in pn. C. de offi. prefe. preto. affri. ⁊ tex. i. c. i noīe dñi. ⁊ ibi Joā. An. ⁊ do. Abb. ad hoc no. testi. ⁊ in. c. in nomine dñi. xxiij. disti. Ex tali enim inuocatione sequit bonū principiū, mediū optimū, ⁊ finis deo acceptabilis. ita dicit gl. no. in aut. de here. ⁊ fal. sup rubr. colla. j. ⁊ gl. in proe. inst. super rub. Alibi dicūt tex. oia
b quecunq̃[b] facitis in verbo aut in opere, in noie domini Jesu Christi facite, gratias deo agētes in quo viuim⁹, mouemur ⁊ sumus ita tex. in. c. non liceat. xxvj. q. v. ⁊ in. c. nō obseruetis. ea. cā questio. vij. ¶ Additio. Itē vniuersa bñ ⁊ cōpetēter gerunt, si principiū sit decen, ⁊ deo amabile. Ita ēt text. in aut. quō oporteat epos. in prin. coll. j. Itē vbi Christus nō ē fundamētū, ibi nulli⁹ boni operis superest edificium, ōt tex. j q̃st. j. cū paulus. Itē in pncipio snīe inuocādū est nomē dñi. c. vi tatis. in verbo in noie dñi. ⁊ ibi do. Abb. in. ij. col. ad hoc not.
2 de do. ⁊ cōtu. † Ad illud q̃ ex hoc infert Bar. de notario chri
c stiano[c] faciente instr̃a inter iudeos, q̃ pōt inuocare nomē dñi nostri Jesu Christi. Adde q̃ idē tenet Bar. in prin. digestoꝝ, ⁊ in princi. C. vbi etiā Bal. ⁊ Bal. in rub. ff. de iust. ⁊ iur. do. Ant. ⁊ alij in pe. decr. ⁊ i. c. inter dilectos. in. iiij. col. de fide instru. Ang. de are. in pe. insti. in. j. ⁊ ij. col. Sed certe vt dicunt Jmo. ⁊ Lud. ro. hic, Bar. nō bñ infert ex ista rub. q2 hic act⁹ nō gerit inter fideles: q2 ista inuocatio fit a cōpilatorib⁹ christianis in actu q nō gerebat inter fideles put in casu Bar. Itē aduerte q̃ idē Bar. alibi vr̃ sibi de directo ꝯri⁹ in rep. l. si qs ex argētarijs. §. si initiū. ff. de edē. si est repetitio Bar. Ibi eni dt Bar. q̃ illud q̃ dicit. q̃ in instr̃o dz ꝯtineri inuocatio noīs Jesu Christi. §. nos enim. in versi. deo authore. ⁊ ibi gl. i aut. vt prepo. non. impe. coll. v. pcedit qñ instrumētū cōficit inter christianos, nā qñ cōficit inter hoīes alterius secte, vt inter iudeos, tūc nō dz inuocari nomē Christi, sed debēt inuocari eoꝝ dij: alleg. Jnn. in. c. ⁊ si Christus. de iureiu. Saluādo Bar. a ꝯrietate dicas q̃ non loquitur Barto. qñ notarius christian⁹ facit instr̃m inter iudeos, put loquit hic. sed hic loquit qñ instr̃m inter iudeos: ⁊ sic loquit quando instrumentū fit per ipsos inter iudeos. Et illud quod dicit Jo. an. in. d.
c. ⁊ si Christ⁹. loquit qñ iude⁹ dz iurare, ⁊ tz Bar. i. l. iij. §. iuras
3 ri. ff. de iureiu. ¶ Addi. Et si dicat† q̃ iude⁹ nō pt[d] eē tabel
d lio. vt no. An. in aut. iurisiurādū q̃ psta. ab hz. p. gl. ij. ibi. co. ij. Et pbat rōne: q2 tabelliōes habēt iurisdictione volūtariā, ⁊ ppterea dr̃ iudices chartularij. vt ē gl. i. l. j. in gl. iij. ff. d in di. ⁊ in. l. rē nō nouā. C. eo. ⁊ i l. fi. C. vbi ⁊ apud qs. Sz iudei nullā spālē iurisdictionē hr̃e possunt. d. aut. iusiu. qd p. ab his. b in gl. ij. ⁊ in l. spadonē. §. ia aut. ff. de excu. tu. Bar. i ru. ff. de iu. ⁊ iu. ⁊ ē bon⁹ tex. i. c. constituit. xvij. q. iiij. ⁊ in. l. fi. C. de iude. Rñdet sustinēdo pdicta. verū esse q̃ iude⁹ nō pōt esse tabellio f. inter christianos p rōnē pdictā: sz nō phibet ī ipsos iudeos tale officiū tanq̃ scriba excercere. facit. c. nulla officia. iiij. dist. ¶ Circa ꝫm no. Bar. de genitiuo. Adde q̃ oia que ponit c Bar. h. etiā formalr ponit Bar. i. l. j. §. potestatis. ff. d pecu.
4 ¶ Ex dictis Bar. habes tres ꝯclusiōes.† Prima cōclusio ē qd genitiu⁹ hz varias significatiōes. Proprie tñ ⁊ stricte si
e gnificat dñiū[e] tantū. Adde bonā gl. in. c. j. in verbo, terrā propriā. ⁊ ibi cano. de postu. prela. ⁊ gl. in. l. fi. in verbo, fuerunt.
f C. de edi. di. adri. tol. ¶ Adde qd etiā genitiu⁹[f] aliqñ intelligi d tur rōne administrationis: vt cū dicit ecclesiarū prelati. c. p illoꝝ. in verb. ecclesiarū suarū. ⁊ ibi gl. ij. de prebē. ⁊ i. c. quia. V. in pbo, ecclesiarū clerici. ⁊ ibi no. do. Ab. in. iij. no. de iud. q̃uis Are ibidē. dicat, qd ibi nō capit pro dñio proprie sed p eo iure qd hz institutus in bñficio, ⁊ sic pro quasi dñio. l. ij. §. quedā. ff. de interdi. l. q vsumfru. ff. qui mo. vsufr. ami. ⁊ discutit. solēniter Bar. in. l. proprietatis. C. de pba. Aliquādo ge e nitiuus itelligit rōne iurisdictionis. gl. in. c. j. in verbo, regi. ⁊ ibi do. Abb. in. v. co. de postu. prela. gl. in. c. accedens. in. ver. pmissis. ⁊ ibi do. Ant. ⁊ alij. vt lite nō cōte. Abb. in. d. c. p illorū. in primo no. per illū tex. Gemi. in. c. j. §. fi. in vlt. col. per gl. ibi. de vsu. in vj. ⁊ i c. vt litigātes. per illū tex. d offi. ordi. ¶ Additio limita tamē qd genitiu⁹ nō intelligit rōne iurisdictionis spiritualis. Nā q̃uis ppter delictū ⁊ cōtumaciā episco. possint oēs ei⁹ terr̃ ⁊ ciuitates subijci iterdicto. c. sane. ij. de offi. de leg. c. si snia. §. j. de sen. excō. tamē nō pōt interdici terra vel ciuitas q̃ ei solū spectat rōne iurisdictiōis specialis, nisi sit de mēsa episcopi. Et de tpali iurisdictiōe. Ita no. tenet do. Ab. in. d. c. sane. ij. per illū tex: in verbo, terra illius. ⁊ in pbo specialiter. ¶ Additio. Aliquādo genitiu⁹ debet intelligi rōne solius adherentie tm̃ etiā in materia penali: vnde si papa interdicit oēs terras alicui⁹ regis, intelligit interdictū de terris que sunt adherētes: ⁊ prestātie fauorē. tex. in. c. nec pro circa prin. de postu. prel. Qd vr̃ mirabile. d. Abb. ibi i pe. co. reputat difficile. Et tz iō pcedere, q2 interdictū sicut ex cōicatio ē snia medicinalis: ideo fit ibi larga iterptatio, vt auxiliātes eade pena coerceamur. c. j. de offi. deleg. ¶ Sed caue q2 nō vr̃ bona equiparatio de excōicatione ad interdictū, cum p interdictū suspēdant a iure diuina officia in magnum preiuditiū animarū. c. is q de sentē. excō. in vj. Et sic materia videt eē penalis: qd sec⁹ est in excōicatione: nec in. d. c. j. bñ apparet q̃ illi adderēt actui i casu illo auxiliū ⁊ fauorē. ¶ Additio. Itē genitiu⁹ aliqñ intelligit rōne vsufruct⁹ tm̃, cū vsufructuari⁹
g appellatione[g] dñi cōtineat. l. i venditione. i prin. ff. de bo. aut. f iud. pos. no. p. Bar. ⁊ alios in. l. q vsumfru. ff. de verb. ob. Vñ si interdicat terre alicuius ciuitatis vel regis, intelliguntur etiā interdicte terre, in qb⁹ vn⁹ solū hz vsumfructum, ⁊ alius proprietatē: q2 vsufruct⁹ in multis partibus cēsetur pro dominio. l. iij. ff. de vsufr. Ita tenēt Jo. an. ⁊ latius Gemi. in d. ca. si snia. §. j. de sen. excō. in. vj. d. Alex. hic allegat pro hoc g tex. i. l. j. §. nō solū. ff. de arbor. fur. cesa. Tu alleg. tex. i. l. ossa. §. pe. ff. de reli. ⁊ sum. fun. ⁊. l. ij. post pri. eo. ti. Cōfirmat, q2 si statutū disponat, q̃ de dāno dato stet iuramēto vsufructuarij, ita no. tz do. Alex. in cōsi. v. in. iiij. vol. q̃ inci. puto de iure cōsiderādū. ibi tñ nō facit mētionē de Pau. de ca. hic, qui videt ponere veritatē, q̃ stāte statuto q̃ de dāno dato stet iuramento dñi possessionis, si sit datū dānū, tñ in vsufructu stabit iuramēto vsufructuarij: q2 intētio statuti est, q̃ stet iuro illius q passus est dānū: sed vsufructuarius pass⁹ est dānū. sec⁹ qñ datū esset dānum in pprietate: tūc staret iuramēto pprietarij:
5 ¶ Additio.† Itē genitiuus iūctus cū dictione ex, significat originē. ar. l. j. §. nūc videam⁹. ff. de cōiun. cū eman. li. Vñ si testator substituit proximiores ex linea, seu plēfratris veniunt oēs descēdentes ex dicto fratre infinitū. Non autem attinētes ex linea trāsuersali fratris ꝫm Bal. in ꝯsi. cccxxj. prime partis. qd inci. testamēto cauet q̃ heres scriptus. Itē genitiuus qñ importat tps, significat qd pfectū. Vñ si testator relinquat aliqd titio cū erit. xiiij. anno. requirit q̃ vltimus ann⁹ sit perfect⁹ ⁊ cōpletus. l. si cui legetur. in prin. vbi Bart. ⁊ alij. ⁊ clari⁹ Bal. ⁊ Flo. ff. de le. j. Itē genitiuus importāt cām finalē. Vñ si testator legat sticho seruo titij, vel caio filio sempronij tales

¶ Nomē dñi Adde ca. lz xxvj. qō. v. e. Spe. ti. de instru. edi. i. §. ij.

¶ Oia q̃cūque. Addō qd ista sunt verba Apostoli ad colossēses iij. cap.

¶ De notario Christiano. adde Jo. de ana. in rubri. de iudi. i iiij. col.

¶ Jude⁹ nō potest. Addō tex. i. c. cōsti. xvij. q. iiij. te. ⁊ Ab. in c. ex speciali. d iudic.

¶ Significat dñium. Add Bald. i. l. j. i §. itē pōponi⁹. ff. d nou. cau. stabula. Bar. i proe. C. Spe. i tit. d probat. in §. sciēdū. v. spone. Bal. i addi. Spe. in ti. d q̃fes. Joā. de imo. i. c. j. d postula. prel. Do. d sancto Gemi. in. c. j. de vsu. libro. vj. Pau. de ca. consi. xj. inci. i casu presenti visis omnibus ⁊c. Car. Alex. i. c. clementis. xvj. di.

¶ Genitiu⁹ facit Barto. i. l. quintus. §. argēto. d. d auro ⁊ ar. le. Pupur.

¶ Vsufructuarius appellatiōe, adde Barto. in rub. C. de vsufru.

genitiui importat qð cãfinalis legã di filio vl seruo fuit,ppter
dominũ,vel patrẽ.l.cũ at qs.C.ð iure deli.l.filiofa.ff.ð ꝯdi.ꝛ
demõ.ita no.tз Bal.in.l.si qs ad declinãdã.i.vj.co.C.ð epis.
ꝛ cle.Rap.cu.hic.¶Additio.Adð qð Bar.i cõsi.suo.l.inc.
illud afferã.col.vij.circa pn.in prima parte.dicit qð verificat
etiã gẽitiu⁹ rõne cõditiõis.alle.tex.i.l.lex cornelia.§.domũ.
ff.de iniu.Et Bal.hic alle.etiã vbi.s.vltra ea q̃ allegat magi
ster me⁹.s.vbi dr qð intelligit ratione administratiõis gl.in
c.j.de post.prel.Io.bap.¶Proprie tamẽ ꝛ stricte genitiu⁹
importat dñium vt p Bar.hic.Confirmat dupliciter.Pri
mo p tex.in.l.si dom⁹.§.fi.ff.de leg.j.vbi est tex.no.qð geni
a tiuus[a] de ꝓpria si.refert ad dñiũ directũ ꝛ nõ ad vtile.Secũ
do qꝛ verba debẽt intelligi in potiori significatu.l.j.§.qui in
perpetuũ.ff.si ager vec.vel emphy.c.pe sen.excõ.c.si pater.
de test.in.vj.¶Additio.Adde et qð genitiu⁹ improprie im
b portat etiã iustã possessionẽ,casus est mirabilis in l.ij.[b]C.vt
6 de priua.ꝛ ita ibi i specie.An.de Alex.no.¶†Secũda cõclu
sio Bar.est,qð statutũ penale puniẽs occupãtẽ rẽ alterius ve
rificat,rõne solius possessionis:ꝛ hoc ppter cõem vsum loquẽ
di.Idẽ tenet Bar.in.d.l.j.§.potestat s.ꝛ in pe.C.vbi etiaз
Rap.Ful.ꝛ Ant.de bu.in.c.j.de postu.prela.Ista conclusio
Bar.est vera,si pbaret qð ita esset cõis vsus loquẽdi.Tñ cõ
sidera qð Bar.ponit pro cõstãti,qð iste sit vsus cõis loquẽdi.
gl.in.l.ij.§.j.ff.de ori.iu.Adde qð illã gl.alibi reputat sing.
Bal.i.c.ij.de iureiu.Tamẽ illa gl.que loquitur quãdo quidẽ
ter apparebat qð colon⁹ dicebat fũdũ suũ,apparet loq rõne
solius detẽtationis,sed qñ non appareret qð qs esset colon⁹,
illa gl.nõ pbaret.Circũscripto ergo cõi vsu loquẽdi,statutũ
penale solũ verificaret in eo ad quẽ spectat ratione dominij,
ꝛ nõ possessionis,prout cõcludũt Imo.ꝛ do Alex.hic.ꝛ clare
Bal.in.l.ij.in priñ.ff.de orig.iur.¶Additio.Adde tu qð ꝯ-
riũ tenuit Pau.p tex.hic met.in.l.j.in pri.iũcto.§.ait ptor.
ꝛ.§.seq.ff.nau.cau.sta.ꝛ.l.j.in prin.iuncto.§.in hac.ff.vi bo.
rap.in quib⁹ verificatur etiã in possessione:ꝛ tamẽ ibi nõ di
cit qð fuerit cõis vsus loquendi.solus tex.probat p Bar.s.i
d.l.ij.de reli.ꝛ sumpt.fu.Ang.in proe.inst.respõdet vno mõ
sꝫ nihil est.Tu dic qð ille tex.nihil facit ex eo,qꝛ dat ibi actio
domino tñ nõ bonefidei possessori:qꝛ ei⁹ nõ itererat,qð sit ve
rum probat tex.in.l.non solum.§.eo.ti.vbi alia actio in factũ
datur vsufructuario,ꝛ alijs habẽtibus vtile:qꝛ eorũ interest,
prout gl.met in.d.l.ij.dicit.nõ ergo probat ille tex.qð ꝓprie
genitiu⁹ verificet in dñio.nõ in alio nõ ꝓprie dño:qꝛ cõfundit
p.d.§.nõ solũ.imo verificat in quolibet cui⁹ interesse ptẽdit.
7 ꝛ ita et dicũt.l.j.nau.cau.sta.ꝛ.l.j.vi bo.rap.¶†Tertia ꝯclu
c sio Bar.ẽ,qꝫ diligẽter signa qð nõ solũ statuta fauorabilia[c]:
sed etiã penalia ꝛ sic odiosa intelligunt tñ ꝭm cõem vsum lo-
quẽdi.No.istã regulã ꝛ adde qð idẽ voluit Bar.i.l.libellorũ.§.
sꝫ si aliud in fi.ff.de ac.Secũdo adde qð dicit do.Ab.in.c.ij.
in prin.de arb.qð in omni materia etiã odiosa ꝛ penali semp
debet attendi cõi vsus loquẽdi.Tertio adde Io.an.in.c.fun-
dameta.de elec.in.vj.in nouel.vbi tз qð lex et penalis loquẽs
de nepote debet intelligi ꝭm cõem vsum loquẽdi etiã de filio
fratris.Quarto adde qð statutũ etiã gñale ꝛ odiosum itelli-
gat cõem vsum loquẽdi:Quis improprie teneat.d.Ab.i.c.p
tuas.in.ij.col.de prob.ꝛ ibi Are.in.iij.col.in fi.ꝛ seq.alle.no-
uũ tex.ad hoc de quo multũ gloriat i.l.vxor.§.j.ff.ð adu.vbi
ad faciẽdũ puniri vxorẽ tãqꝫ adulterã,appellatiõe vxoris ve-
nit etiã illa q̃ de factor sic iniuste est vxor ꝛ iproprie.Et illud
ibi etiã ppter testimoniũ Homeri:qꝛ cõiter etiam iste dicunt
vxores,ergo,ibi est tex.peregrin⁹ qð in mã penali attenditur
cõis vsus loquẽdi ꝭꝫ casũ improprĩũ.Tu cõsiderabis an tex.
probet:qꝛ mihi ille tex.nihil probat.Nã authoritas Home-
ri si ibi relata aliter cãtat vt ex serie clare apparet.Bene vez
ẽ qð ibi pbat litera,qð lex penalis intelligit et in casu impro-
prio ꝛ iniusto Illã ꝯclusionẽ Bar.reprehẽdit Lu.ro.hoc hic
d p tria iura in qb⁹ dr qð nõ dз attẽdi cõis vsu⁹ loquẽdi vulga
riũ.tex.in.l.si initiũ.in prin.in ver.nõ vt vulgus opinat.ff.de
euic.ꝛ in.l.itẽ pretor.ff.de suis ꝛ legi.ꝛ tex.in.l.ita vulnerat⁹.
ff.ad.l.a qui.ꝛ gl.in.l.qd si nepos.ꝛ ibi Bar.ff.de testa.tute.
Et p ista iura Lud.tз ꝯ Bar.Põdera tu puecte,qð si funda
mẽta Lud.sint vera militarẽt et in materia fauorabili,qꝫ non
debeat attendi cõis vsus loquẽdi.Sꝫ ad ista iura rñdet Alex.
hic in.x.co.ꝛ rñdet triplr.Primo dr qꝫ lз in illis legib⁹ iuris-
cõsul.reprobet cõem vsum loquẽdi:nõ sequit ergo in ceteris
reprobat.Ista prima sol.q̃ vr melior ceteris nihil valet.Juris-
cõsult⁹ eñ magis ibi reprehẽdit cõem vsum loquendi in illis
ll.ꝛ non i alijs.Nõ põt dici nisi qꝛ ille cõis vsus loquẽdi est ꝯ
proprietatẽ verã.Ista ratio nõ deberet militare magis in il-
lis qꝫ alijs.Scðo rñdet qꝫ in illis.ll.reprehendit cõem vsum
loquẽdi,scilicet preteritũ sed nõ futurũ.Vl tertio in alijs.ll.

erat cõis vsus loquẽdi alicui⁹ loci,ꝛ nõ generalis.merito rep
hendit.ꝛ ita dicit esse de mẽte do.An.in proe.decr.sed iste re
spõsiões diuinãt ꝛ somniãt.Ad illũ tex.reperio qꝫ Bal.i mul
tis locis alibi aliter rñdet.Idẽ Bal.i.c.j.i pñ.ð suc.feu.dr qꝫ
qñ statuta sunt cõdita a peritis ꝛ literatis,tũc nõ attẽdit cõis
vsus loquẽdi vulgariũ.ita itelligit.d.l.si dictũ.ꝛ alias cõcor.
Si aũt Statuta sunt cõdita a psonis vulgarib⁹ vel illitera-
tis:tũc bñ attẽdit cõis vsus loquẽdi.Accedat qꝫ dicit Bald.
in.l.j.col.ij.C.de ser.fug.qꝫ verificari debẽt sermones ꝭꝫ opi.
habentiũ intellectũ,nõ ꝭm vulgarẽ sensum.Alibi idẽ Bal.in
l.j.C.de suc.edi.dicit qꝫ nõ dз aliqð vbũ i ciuiliter itelligi p p
abusiuũ modũ loquẽdi psonarũ illiteratarũ.Ista doctrina ad
huc min⁹ placet ad.d.ll.Nã dicere qꝫ i illis.ll.nõ attẽdit cõis
vsus loquẽdi:qꝛ illa iura erãt edita a psonis pitis,alia vero
sunt cõdita a nõ pitis:ꝛ ipsemet Bal.i.l.qꝫ si nepotes.ff.ð test.
tute.dr qꝫ siue statuta sint cõdita a peritis siue nõ semp debẽt
intelligi ꝭꝫ cõem vsuз loquẽdi.ita etiã tз ipsemet Lu.ro.in.l.
in testõ.C.de test.mil.Ego teneo cõclusionẽ Bar.q̃ est vera ꝛ
cõis,qꝫ in.ll.ꝛ statutis attendi debet cõi vsus loquẽdi,ꝛ illud
pferat cuicũqꝫ proprie significatiõi.Pro qua cõclusiõe do
tibi optimũ tex.in.c.qꝫuis.in verbo ita i vsu obtinuit.ꝛ ibi.d.
Alb.ꝛ.d.An.de ver.sig.ad idẽ bo.tex.i.c.qꝫqꝫ.ij.q.vij.ꝛ iuris
cõsultus attẽdit vsum loquẽdi in.l.vt alphen⁹.in.l.vulgari.in
l.anniculus.ff.de ver.si.ad iuro alleg.p Lu.vltra rñsiões.d.
Alex.superius relatas,ergo rñdeo i specie ad.l.si dictũ.i pñ.
qð nõ ẽ verũ qð ibi reprobet cõis vsus loquẽdi.Sꝫ bñ repro
bat opi.vulgi estimãtis qð debeat prestari satisdatio cũ fide
iussoribus.ad.l.itẽ pretor rñdet qꝫ ibi erat cõis vsus loquẽdi
nimis inept⁹ merito reꝓbat a iuriscõsulto,al's attenderet,vt
iuribus alle.ad gl.in.l.qð si nepotes.rñdet qð illa gl.nihil fa
cit.nã dicit qð illa veritas dicẽdi.s.de liberis etiã de filijs nca
dit in idiotis,scilicet dicere qñ nõ habemus istã differẽtiam.
¶Additio.Vltra ipugnationẽ suprascriptã aduerte qð ille
tex.in.l.si vxor.§.j.ff.de adu.qꝫuis loquat i materia penali:il
la tñ nõ est odiosa vt in psenti materia.interest enim reip.ꝛc.
l.ita vulneratus.ff.ad.l.aq.de quo p Bar.in.l.ij.§.extraneũ.
ff.de infa.ꝛ in.l.quẽadmodũ.circa med.C.de agri.ꝛ cẽsi.li.xj.
¶Tenẽdo cõclusionẽ Bar.Limita cã duob⁹ modis.Prio
nisi in volumine statutorũ esset vnũ statutũ gñale qð statuta i
telligerent nullo extrinsec⁹ addito vel intellecto:tũc nõ attẽ-
deret cõis vs⁹ loquẽdi:qꝛ tũc est extrinsec⁹.ita Jac.Bu.i pe.
ffor.ꝛ i.l.j.i aliqb⁹ lecturis.ff.ð fide istr.Ita referũt ꝛ sequũt
d.Ant.de Bu.in pñ.dec.in.viij.col.ꝛ ibi.d.Abb.simplr cle.
hic.Scðo limita qñ adesset statutũ,qð verba statutorũ ꝓprie
intelligant:tũc nõ posset intelligi ꝭꝫ cõeз vsum loquẽdi.ita li
mitat Bar.i.l.labeo.i pñ.ff.ð sup.le.ꝛ.l.cũ ð lanijs.§.asinã.
p illũ tex.ff.de fi.inst.ꝛ pulchre.Sal.in.l.cũ antiquorib⁹.i vl.
col.in pñ.C.de iure delib.¶Gl.in rub.sed iã iquãtũ Bar.tã
8 git† an debeat pduci totũ statutũ cũ sua rubrica an sufficiat
c pducere particulã statuti.cũ Bar.tenẽt oẽs hic indifferẽter
ꝛ idẽ Bar.i.l.oẽs populi.i fi.ff.ð iust.ꝛ iu.ꝛ i.l.ij.§.diẽ.ff.quẽ-
ad.test.aper.Lano.in.d.c.ꝯtingit.ꝛ ẽ bo.tex.i.c.cũ psone.ð p
ui.i.vj.¶Vltra alios aduerte iquãtũ Bar.ꝛ oẽs ꝯcludũt qð
nõ est pducendũ totũ volumẽ statuti,sed bene est pducẽdũ to
tũ vnũ statutũ itegrũ,ita qð nõ sufficeret pducere pticulã vni⁹
statuti.Rõ est ꝭm Bar.ꝛ doc.qꝛ posset esse i fine illius statu:i
vna clausula q̃ corrigeret ꝛ mutaret.d.l.i ciuile.vbi gl.istã rõ
nẽ reddit.Sꝫ aduerte ꝯ:qꝛ ꝭm istã rõnẽ oporteret edere totũ
volumẽ statutorũ:eo qꝛ infra in volumine posset esse aliud sta
tutũ qð corrigeret ꝛ mutaret illud pmũ.Istã difficultatẽ qrit
Bar.i.d l.i ciuile.Et rñdet qꝫ iõ sufficit pducere totũ vnũ sta
tutũ nõ volumẽ.eo qꝛ statuẽtes ñ psumũt se correxisse.§.qb⁹
i pria ꝯst.C.Istã sol.Bal.simpliciter sequit Raph.Ful.in.d.
l.i ciuile.Ista rñsio nihil vз,imo retorquet ad oppositũ:qꝛ si
nõ est necesse pducere totũ volumẽ statutorũ ista rõne:qꝛ nõ p
sumũt statuẽtes i eodẽ volumie se corrigere multo min⁹ psu-
mẽdũ ẽ qð in vno met statuto se correxit:qꝛ regulũ habemus
qð testator nõ psumit se incõtinẽti corrigere,sꝫ bñ ex iterual
lo.l.nõ ad ea.i fi.ff.ð ꝯdi.ꝛ demõ.q̃ differẽtia hз locũ i statutis
ꝭm Cy.ꝛ Bal.i.l.fi.C.p quas pso.no.acq.Lu.ro.i ꝯs.ciiij.qð
inci.pater reuerẽde.ꝛ sic ꝭm respõsionẽ Bal.ꝛ Ful.min⁹ esset
producere totũ statutũ:qꝛ minus psumit qð i eodẽ statuto se
correxerit.Quid dicẽdũ?Ego ðfẽdo doc.Bar.ꝛ doc.sꝫ vtor
alijs verbis:vñ dico qð nõ sufficit pducere,particulã vni⁹ sta
tuti:eo qꝛ i vno statuto verisimilis posset esse i fine alia clausu
la q̃ limitaret ꝛ declararet pcedẽtia:qꝛ p sequẽtia de clarãt p
cedẽtia.l.si seru⁹ pluriũ.§.fi.ꝛ.l.q filiab⁹.in pñ.ff.de le.j.Iõ
totũ statutũ dз pduci,ꝛ nõ sufficeret pducere vnã particulã:
sꝫ nõ cõtingit istud verisimiliter i alio statuto diuerso:ideo ñ
pducit totũ volumẽ.Istã rõnem visus est sensisse.d.Ab.licet
ha.ic diffi-

a ¶Genitiu⁹.Adð Jason.vbi de exceptiõe.i.l.iiij.§.cat.co.xxij.i.de ver.obl.Purp.

b ¶L.ij.Ubi hi non pbat,sed lex.j.ne po.no.Pur.

c ¶Statuta fauorabilia adð de gl.i verbo nõ ꝯtinebãt.ꝛ ibi Barto.i.l.liberorũ.in.§.non tñ.de le.iij.bar.in.l.Labeo.ff.ð sepul.le.Bar.i.l.j.C.de iu.ca.ma.no.xcvj.

d ¶Cõis vs⁹.Adde spe.ti.ð aduo.in.§.vj.ver.aduocat⁹ igitur.

e ¶An debeat produci totũ statutũ.Adð Bar.i.l.nerua.ff.ð positi.Bal.in.l.fi.C.de pci.impera.offi.An.in.l.j.§.edere.ff.ð edẽdo.Joã.ð Imo.i ru.ff.so.amat.Jo ann.de li.i c.cũ tu dile.in pe.co.ð ꝯsue Pe.ð anch.i cle.j.de re.eccl.nõ alie.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

bane difficultatē nō moueat in. d. c. ogtingit. de fi. instr. Ultio ingitum Bar. hic dt idē eē in instro t pulegio qđ in statuto lz Bar. in d. l. anciuile. videat ꝓstituere differentiā: cōiter tenet illud qđ dt Bar. hic t doc. palleg. vt per. d. Ale. hic circa pe. qđ. Bar. inquantū ꝓcludit q particula statuti vel instrumenti, pbat: ꝓin dubio ꝓsumit esse totū instrumentū vel statutum: nisi aduersarius opponat t pbet. Adde q Imola. t do. Alex. hic tenuerūt ꝛium: qz pbatio dz de necessitate cōcludere. l. nō hoc. C. vñ leg. c. in plentia. de ꝓbd. Sz ista particula nō pbat qñ non, pducit totum statutū: qz in fine posset esse aliqua particula que corrigeret vel mutaret. Adde gl. in d. l. cūstlege. Rndet q illud ibi ideo est qz heres soleniter fecerat inuentariū de bonis testatoris. Ideo, ppter solennitatē inuētarij statur assertioi sue, nisi, pbēt plura esse bona q̄ in inuentario. Ita est de mēte illius gl. dū alleg. l. fi. §. licetna. vbi dixi de illa gl. C. de iure deli. Teneas decisionē Bar. tā q̄ euāgeliū. q̄ ēt lz Lud. ro. hic. t do. Ant. in. d. c. cōtingit. de fid. in strū. t in c. fi. de ꝓbd. Eo. qz statutū, pductū vel instrm productum in dubio ꝓsumit totū nisi aduersarius opponat t pbetur ꝛium. tex. est in. l. si is q. vſ. labeo. ff. ō test. quem text. Bal. ibi intelligit in. iij. no. t Imo. ad hoc no. qđ in dubio actus ꝓsumit pfect⁹ nisi aliud pbet p aduersariū. t illū tert. ēt allegat ad hoc t reputat singulare Lud. ro. hic. Nec ad illum ter. obstat solutio q̄ ponit Alex. hic, q ōt quod ille tex. loquit in scriptura authentici testamenti tradita per manū notarij, rogati de testō: que bñ facit fidē t facit ꝓsumi totū. Sz nos loquimur in copia: qz dico qđ ista solutio nihil facit ad illum ter. qz tex. in ver. labeo. nō fundat se ppter notarium: nec de notario ibi verbū aliqđ. Imo erat ibi testm̄ nuncupatiuum, sed fūdat se iurisc̄sultus q si nō cōstat q testator voluerit nominare. t facere plures heredes, ꝓsumit testm̄ esse perfectus: sic ille tex. facit pro Bar. p illum tex. teneo cum Bart. ꝛ tamen primū dictū Bar. q particula instrumenti facit fidem, qñ apparet q est particula videtur esse text. in l. ex conuētione, in verbo vt pars testamēti significat. C. de pac. t ibi Bal. in. ij. not. q nō solū ex toto instrumēto: sed ēt ex qualibet eius particula oriſ probatio. Ad id̄ē similis tex. in l. j. C. sine censu vel reli. Sed rñde q tex. ibi nō negat totū instrumentum fuisse ꝓductū. lz imperator ponderet particulā instrumenti: nec in illo tex. erat cōtroversia an totū instrm̄ deberet pduci an pars. lz imperator solū referat particulam instrumenti.

Lex

1 ¶ Nunciatio noui operis facta per eum q non hz ius nunciandi ligat t nocet iuste edificanti.
2 Nunciatio no. ope. est qđā ꝓuocatio seu extraiudicialis app.
3 Qñ certum est nunciantem nō habere ius nunciādi pōt sperni nunciatio, t ea spreta ꝓcedit in opere.
4 Petens a iudice remissionem nunciationis, non per hoc videtur fateri nunciationem esse iustam.
5 Est dare triplicem oculum, scz corporis. mētis, t intellectus.
6 Dictū testis dz intelligi ſm vulgarē modum, t nō legaliter.
7 An sit differentia inter edictū t interdictum.
8 Licet ꝛ tres sententias nō possit opponi de nullitate vt impediatur executio qñ nullitas est certa t notoria ꝓserti in ex actis potest opponi ad impediendā executionem..
9 In nunciatione dz exprimi causa si petatur: alꝰ pōt sperni nūciatio.
10 Tria sunt que reddunt certum notorium, scz sentētia, instrm t euidentia facti.
11 Vbi per euidentiā constat sententiā esse nullā t iniquā nunq̄ transit in rem iudicatam.
12 Quomodo est tenda nunciatio.
13 Non est licitum ꝓsequi aliā causam q̄ in appel. expressam.
14 Nunciatio potest fieri per eum qui non est in possessione.
15 Verum operarij possint petere causam nunciationis.
16 Remissio que fit a lege est dupler.
17 Differētia est inter remissionē q̄ fit a lege, t que fit a iudice.
18 Paria sunt nullam causam exprimere vel frīuolam.
19 Si nunciās cui offert satisdatio dicat hodie ꝓstat hodie agat. tūc nō pōt vigore satisdatiōis nūciatꝰ ꝓcedere in edificādo.
20 Quo remedio consulatur contra iniuste nunciantem.

1 Hoc edicto. Diuidē ꝑm Bar Et ista divisionē reprehēdit Paul. de ca. ¶ Not. primo qđ nunciatio no. opis facta p eū q nō hz ius nunciādi: tñ ligat t nocet etiā iuste edificanti: t adeo qđ si spreta nunciatione, ꝓcederet in edificādo, dz opus postea factum destrui ex parte edificātis, ēt si vellet ostēdere q iure edificauit. ita est tex. no. in. §. lz si is. j. ea. l. t tex. in l. preto. ait. in prin. j. eo. t ter. in. c. ij. extra e. Sz p certo istud prima frōte vr valde absurdū q debeat nocere nūciatio ei⁹ q nō hz ius ꝓ. l. si maior. C. t resc. vē. Itē nō dz nasci oc casio iniuriarū. vñ iura nascunt. l. meminerit. C. vñ vi. vñ posset aliqs ribaldꝰ impedire nunciādo implr: t isto mō ꝓparmēta q̄ fieri possent rūpi &c. Ingrēda ergo est rō quare nunciatio iniuste facta causat effectū: q edificās ēt in suo ꝓprio t iuste teneat desistere ab opere q iuste facit. t si vltra faciat teneat destruere suis sumptib⁹ iuxta pallegata. Hic qđ rō vr esse, qz nūciatio hz vim ꝓuocationis ad iudiciū. Ita vult Bar. i. l. in quinciali. §. j. in. ij. col. j. e. t i. l. fi. ff. de app. reci. Ideo p via attētati petit reuocatio eius qđ interim factū est. Et ista rōnē ēt assignat Bal. in pl. exō. primi vol. inci. pponit qđ fuit duplex nunciatio. ¶ Additio. adde qđ Bal. in pallegato pl. dt q nūciatio est, puocatio qđā siue extraiudicialis appellatio. ¶ Prouocatio aūt ab app. differt, vt per tex. ad hoc vulgatum t meliozē q reperiat in iure, l. c. romana. §. si vero. d. ap. i vj. Nā ppie appellatio fit ab actu iudiciali, prouocatio vero fit ab actu extraiudiciali: t hic improprie dz appellatio ex extraiudicialis. Aduerte tū ad ista simile: qz pōt facilē negari: qz puocatio ab extraiudicialib⁹ dz fieri, cū expressiōe cāe. c. j. de app. li. vj. t dt Bal. in d. l. si. co. ſi. d. ap. t tū nūciās nō tenet exprimere cām nisi petitus. vt. j. per Bart. col. iij. in. ij. q. Verū est qđ tex. in d. l. h. ff. de ap. reci. dt esse speciale in no. ope. nū. sed est refugiū: nec alibi probat qđ nunciatio equiparet prouocationi, sīr nec libello, vt p ea q̄ scripsi i apo. ad hec. in d. q. t vide ēt q apostillauit hoc in. l. de pupillo. §. q op⁹. j. e. t ista opinionē tenuit legēdo hoc etiā idem q nō eqparetur prouocationi tenuit idem Ja. j. co. viij. ver. ergo vltra Lu. hac. l. ¶ Cōtra istā rōnem duo obstāt. Primo qz prouocatio ad iudicium nō dz plus operari q̄ iudicium vere pēderet. l. aliqñ. ff. ad velleia. sed pendente iudicio nō prohibēt quis edificare in solo a se possesso. l. pe. ff. de aqua quo. t esti. t. l. si pri⁹. j. e. Scōo qz prouocatio ab interlocutoria nō operat reuocationē eius q ipsa pendente iuste factū est. secus in appellatione a diffinitiua. tex. est in. c. nō solū. de ap. in. vj. alꝰ est. ca. non tm̄. Aliā rōnē assignat Lud. ro. nō hic, sed in. §. j. ea. l. p tex. quē reputat sing. in l. j. §. j. q. vi aut clam. melior tex. in l. preto. §. j. j. e. qz postq̄ est nunciatum nouū opus dz pars se tueri p viā iuris adeundo iudicē t petēdo remissionē nunciationis. Vñ si procedat in opere spreta nunciatiōe: certe ppter q tentā maiestate pretoris t iniuriam nunciātis dz demoliri opus postea factū: si qua rō pōt reddi ista est bona. cum qua pōt simul iungi rō de via attētati. s. relata. q̄ iungendo t declarādo cum ipsa potes optime tenere: t sic habes rōnē fundamentalē ad dispositionē huius edicti q̄ prima fronte videbat alꝰ rigorosa. ¶ Additio. Ego sexto loco vltra alios affero rōnē. q. s. noui ope. num. ēt iniuste facta videlicet, cū clarum est nunciantē non habere ius nunciādi nunciatio pōt sperni tā q̄ facta in cōtemptū prioris: tunc nō hz locum iste tex. ita tz Bar. hic in. ij. cō. t cōiter doct. qñ autē certum esset q haberet ius: tunc ꝓcedit iste text. sine dubio. Qñ vero est incertū vtrū nunciās habeat ius vel nō t sic qñ sumus in casu dubio: tunc ꝓprie ꝓcedit tex. noster. Cōsiderauit ergo prior quia dubius est litis euētus. l. qs ergo casum. ff. de pac. Ideo statuit q nunciatio habeat effectū: dato qđ postea appareat factā fuisse p iniuriā: t hoc est ne contenat maiestas prioris. In sili quotiescūq̄ dubitat ō iurisdictiōe iudicis, dz tñ parere citationi. alꝰ deberet fieri mulctatio. text. est in l. ij. in prin. ff. ſ q̄s in ius vo. nō ie. vbi Bar. t doc. in l. ſi qs ex aliena. ff. ō iud. Rō: qz posset sibi statim ꝓsulere. l. ꝓtor. §. deinde. j. e. s. pstando satisdationē: t sic poterit i ope ꝓseuerare. Quap ꝛopter ego indubitāter teneo q iste tex. ꝓcedat in casu dubio. Nam si certū esset ō iniuria: tūc nō ꝓcederet. t ex istis saluat iste ti. ab inigitate. Aliā rōnē assignat Bal. i. l. ij. C. ō debi. fu. Aliā Pā. in c. ij. de ope. no. nun. ¶ Limita nūc decisionē but⁹ text⁹ dictis ser notabilib⁹ modis q̄s nō habes ab aliquo in spē recollectos. † Prio limita vt nō ꝓcedat qñ certū ē nunciātē ñ hre ius nunciādi: tūc pōt sperni nūciatio: t ea spreta pōt ꝓcedi in ope. Illud ergo q ōt tex. intellige qñ ē dubiū, an habeat ius vel nō. ita no. t Bar. j. in. ij. co. vbi dicā post eū t ibi declarat qñ certū, t qñ dubiū dicat. ¶ Scōo limita qñ periculū est in mora: tūc spreta nūciatiōe pōt licite edificari, qñ mora ē allatura periculū. ter. ē. l. ō pupillo. l. si qs rinos. j. e. t ibi glo. declarat quot modis periculū dicat i mora. ¶ Tertio no. limita qñ grave dānū vſat eiꝰ cui fit nūciatio ex dilatiōe, t modicꝰ eiꝰ q nūciat ex edificatiōe: tūc nūciatio pōt spni. ita pbat i sili tex. in l. j. §. sunt q putāt. ff. ne qd in flu. pub. t ibi gl. su p vbo iniuriā addit i cōmo. s. mario. ita p illū tex. egregie limitat Bar. i. d. l. ō pupillo. §. si qs rinos. i fi. j. e. bñ facit q p d. §. sunt q putāt pulchre voluit Bar. i l. q̄min⁹. ff. ō. flu. i. xj. q. vbi dixit. Quare to not. limita illud quod hic dz cū iuribus. s. allegat. q opus

a Appellatio. Idē vult Bar. hic. co. v. in. xiij. q. Purp.

factū sp̄reta nūciatione d3 omnino demoliri: est verū nisi ad
uersarius qui nūciauit sit litē contestatus sup p̄ncipali iure
cause pri⁹ q̄ peteret demoliri. Rō est: q2 natura nūciationis
est q̄ opus factū destruat p viā attētati, vt p̄dixi. Sed ea q̄ re
uocant per viā attentati: debent reuocari anteq̄ petens litem
contestetur sup iure principalis cause. Vñ, si, litē est cōtestat⁹
nunq̄ reuocat p viā attētati. Imo iudex qui cepit cognosce
re sup meritis cause principalis d3 p̄nunciare sup toto z nō
d attētato solū ita limitat Bal. in p̄dicto cōsi. cxiij. in. j. co. i fi.
Confirmat q2 l3 spoliatur sit ante oia restituēdus. l. si qs ad
se fundum. cū si. C. ad. l. Jul. de vi tñ si litē p̄testaret sup litez
p̄ncipali non esset ante oia, restituen. q2 illi beneficio renunci
asse videt, ex quo aliā viā elegit. tex. in. d. c. j. d resti. spo. Quin
to limita nisi ille cui facta est nūciatio: z qui edificauit sp̄reta
nūciatiōe fuisset: admissus ad p̄bandū de iure suo principali
Isto casu cessat demolitio que fit per viā attētati ɔ edictū p̄to
ris: ex q̄ p legitimū ordinē iudiciorū cōstat de iure edificātis
l. de qua re. s. de iud. sicut ab initio fuisset liquidū. ita limitat
Bal. in e. cōs. cxiij. in. ij. co. z nihil allegat ad hoc. vñ bonū est
habere iudicē fauorabilē. ¶ Cōfirmo istā decisionē ex quatu
or. Primo q2 p̄batio que nō debuit admitti facta tñ d3 p iu
dicē obseruari. Ita Inn. in. c. cū Bertoldus. de re iu. quere
fert z sequit Bald. in l. illicitas. §. veritas. ff. de offi. p̄si. multa
em facta[a] tenēt que tñ fieri p̄hibēt. l. parte furioso. s. de his q
sunt sui vel alie. z. c. ad apostolicā. de reg. ¶ Scd̄o confirmo:
q2 l3 couētus possessorio recuperāde z sic spoliator nō debeat
audiri sup p̄prietate ante restitutionē: q2 spoliatus ante oia
est restituendus vt dixi: tamē si de facto fuerit admissus a iu
dice z p̄bauit de proprietate, d3 iudex p eo ferre sententiā:
ita no. tenet Innoc. in c. constitutus de fil. presby. ¶ Tertio
q2 l3 postq̄ sniā trāsiuit in rem iudi. non d3 pars aduersa au
diri sup iniqtate vel nullitate [b] sententie: tñ si de facto fuit ad
missa z iniquitatē p̄bauit, est retractāda sententia prima. ita
Inn. in. c. cū dilecta. de rescrip. z in. d. c. cū Bertoldus. Et p
ista dicta infert do. Abb. in cōsi. lv. in. ij. vo. inci. In causa que
ad presens vertitur inter commune sarazeni zc. q̄ statutū se
nense dispones q̄ post duos menses non possit dici de nulli
ta s̄tetie: si tñ de facto fuit admiss⁹ ad p̄bādā nullitatē z pro
bauit d3 obtinere in cā. ¶ Quarto facit q2 l3 a sētentia lata[c]
in possessorio de iure ciuili nō appellet. l. vnica. C. si de nomē
pos. fue. ap. Tñ si sit appellatū z iudex admisit, d3 appellans
obtinere. ita sing. Bal. in l. post sniam. in. ij. col. C. de sentē. z
interlo. om. iu. z sequit Ale. in ɔs. ij. in. iij. vo. qd̄ lci. ɔsideratis.
zc. i pe. cō. i fi. z sic habes qnq̄ vtiles limita ad istū tex. ¶ Ad
ditio. Cōfirmat ēt ex his q̄ scripsi in apo. ad Bar. i d. l. diuus
§. j. ff. de q̄st. z dictū Bar. ibi vr̄ esse ɔ istas ɔfirmatiōes. Sed
distingue vt p eundē in l. marit⁹. eo. ti. de q̄st. z cōfirmatur la
te ista ex his que dt idēmet Jaso. in l. patre furioso. ff. de his
q sunt sui vel alie. iur. ¶ Ego considerabā nouiter posse serto
limitari qn̄ nuncias nouū opus esset excōicatus, q̄ talis nun
ciatio posset sperni: tūc edificatū sp̄reta nunciatiōe, nō d3 de
strui p illud q̄ in simili dicim⁹ q̄ excōicat⁹ spoliat⁹ [d] de facto
nō est añ oia restituēdus. gl. est no. in ca. dilectus filius. z ibi
Abb. in gl. iij. de rescr. z gl. in c. ex insinuatiōe. in verbo cano
nicū. d procu. z gl. in c. j. in vbo in audientiā. in fi. xxiij. di. do.
Abb. i c. a nobis. de excep. Lu. ro. z Mod. i l. naturaliter. §.
nihil cōe. ff. de acq. pos. Idē est in heretico. gl. in c. quo iure i
gl. ij. viij. dist. z gl. z in §. j. in gl. magna. xiiij. q. j. z facit: q2 q li
bet hereticus est excōicatus. ca. excōicamus. el. j. de heretic.
¶ Et ita hēs sex bonas limitatiōes ad istū tex. Quasdam al's
habes hic in gl. in ver. p denunciationē. z in gl. magna. z vid
bimus ēt al's in p̄cessu tituli. ¶ Additio. limitatur ēt qn̄ nun
ciatio fit seorsum ab opere: puta si fieret ad domū nuncia
ti. nā tunc ēt pōt sperni in quo errāt p̄curatores nostri tpis.
tex. in l. d pupillo. §. nunciationē. j. e. ¶ Scd̄o pōdera tex. in
vbo iure iūcta gl. pua q̄ expōit iure. i. iuste. Istā expositionē
no. Bal. hic in duob⁹ locis. ad ɔpromissa q̄ fiunt d iure: q2 ɔti
tinēt iustitiā nō declarat Bal. quare exposuerit gl. iure. i. iuste
sed credo q̄ ita exposuerit: q2 posset qs nūciare d iure: q2 ius
gn̄alr quēlibet nūciare p̄mittit: s3 ñ iuste: q2 nō hñt cā3, p̄pter
hoc exposuit gl. iure. i. iuste. Pl⁹ em importat termin⁹ iuste
q̄ iure: q2 dictio iuste de per se tm̄ importat q̄tū rite z recte,
z sic importat i⁹ z factū: z ɔsequēter q̄ iure nūciet z q̄ h3 cām
nūciādi. gl. no. i §. exheredatos. in vbo iuste. q̄ Ang. multum
no. in aut. de her. z falci. colla. j. Ad illud aūt q̄ dt Bal. q̄ ɔ
p̄missa facta de iure ɔtinēt ēt iustitiā, adde q̄ idē Bal. dt eɔ i
c. cū venissent. in vl. co. de test. q̄ si papa mandat q̄ fiat iustitia
est perinde ac si diceret q̄ fiat id qd̄ iuris est. l. bona fides. ff.
depo. p Bar. in l. iustitia. vbi dixi. ff. de iust. z iur. z i l. nemo.
C. de sen. do. Ant. in c. ij. in iiij. no. ff. de iur. cal. ¶ Tertio no.

a ¶ Multa em facta. adde l. ñ dubiū. C. d leg. l. j. i §. biduū. ff. qn̄ appella. sit. c. biduū. ij. q. vj. z i c. queadmodū. d iureiu.

b ¶ Nullitate. Caue in hoc de nullitate: q2 tūc snia ñ trāsit: z de ea dici pōt. c. dilecto. de ap. Purp.

c ¶ Licet snia lata. Adde Pe. de anc. z doc. in c. cū appellationib⁹ friuolis. d ap. i vj. doct. in c. sepe. eo. ti. in antiqs.

d ¶ Excōicat⁹ spoliat⁹. Adde Imol. i c. cū nostris. d ɔces. preb.

e ¶ Quilibet heretic⁹. adde c. sicut. el. j. eo. tit.

f ¶ Pronomē hoc. add bar. in l. hoc articulo. ff. d here. inst. doct. in ca. j. xvij. distin.

ex hoc tex. q̄ si remissio nunciatiōis l3 aduersari⁹ nō habue
4 rit ius nunciādi. Ex quo corollarie infertur† q̄ petēs a iudice
remissionē nunciatiōis nō per hoc videt fateri nunciationez
esse iniuste factā. z per hoc infert Bar. j. in fi. q̄ petēs absolu
tionē ab excōicatione, nō per hoc fatet se legitime excōicatū.
De quo plene scribit Bart. in l. decē. ff. de verb. ob. Ca. i c. ve
nerabilē. vbi videt text. de elec. similiter q petit veniā vel in
dulgentiā delicti, nō per hoc videt fateri se delinquisse. gl. i c.
exhibita. in verbo postulauit. de homi. z ibi gl. reddit rōnez,
similiter manumissio nō p̄bat quē eē libertū aut fuisse seruū:
tex. est in l. ij. C. de inge. manu. ¶ Per ista reddit dubiū id q̄
no. Bal. in l. ij. C. de iure aureo. annu. vbi no. q̄ ex instrō legi
timatiōis p̄batur quē esse legitime natū: q2 dispēsatio p̄sup
ponit veritatē esse in ɔtriū, qd̄ reputat esse no. dignū. Illud vi
detur dubiū: bñ verū est aliqua presumptio insurgit quāuis
Pau. de ca. sequat Bal. in d. l. decē. vbi videas Mo. ¶ Ca
pio scd̄m gl. in verbo hoc edicto. gl. in verbo hoc. ij. Circa p
nomē hoc. [f] adde q̄ oia hic dicta repetit idē Bar. quē nemo al
5 le. ad hoc in l. j. in prin. in vj. col. ff. de pecu. † Adde ēt q̄ ē da
re triplicē oculū. s. oculū corporis, oculū mētis z intellectus.
z oculū administratiōis. ita gl. in c. quorūdā. de ele. in vj. Ad
de ēt qd̄ si l'e vbū video, refert ēt ad oculū intellect⁹. text. ē in l.
itē apd̄ labeonē. §. si qs sit. in verbo video. z ibi Bar. ff. d iiu.
Adde ēt q̄ vult gl. sing. in l. q̄ extrinsecus. ff. de verb. ob. Add
ēt q̄ d isto p̄nomine hoc determināt Jo. cal. z Anto. de bu. in
c. si sacerdos. ad fi. de of. ord. Nā scis q̄ in cōsecratione cor
poris Christi dr hoc eē zc. Querūt isti pone q̄ in p̄ntia sacer
dotis sunt in veritate duodecim hostie, z ipse credit nō eē nisi
decē hostias, nec vult plus ɔsecrare: an erūt oēs cōsecrate, vid
ibi, z ibi ēt vide latissime p Bar. Scd̄o dum Bart. no. ad saluā
dum testē adde qd̄ idē t3 Bar. in d. l. j. in princ. in vj. col. ff. de
pec. Sed do. Alex. reprehēdit eo q2 p̄nomē hoc p̄prie sum
ptum qn̄ refert ad res corporales, importat demonstrationē
ad oculū corporis. gl. est q̄ ipse Bart. approbat inferi⁹ l3 sit
reprobata in d. l. meuius. §. duorū. in verbo hanc eandē. s. de
6 leg. ij. † Sed dictū testis d3 intelligi p̄m vulgarē modum z nō
legaliter, vt est gl. in l. stipulatio ista. §. hec quoq̄. ff. de verbo.
ob. Sed ab his facile est defendere Bar. q2 regula est q̄ dicta
testiū debent impropriari, vt sustineant. ita Bar. l. ij. p illum
tex. C. de his q̄ ex pub. rō. li. x. z Bar. in l. iulian⁹. ff. de her. in
stit. z gl. no. in c. periculose. de pe. di. j. Fortius obstat ɔ bart.
vbi Bar. se fundat eo q2 testes debēt saluari, z ad concordiā
reduci. c. cū tu allegas. de test. Istud fundamentū est verū qn̄
essent duo vel plures testes q viderētur inuicē ɔtrarii: isti bñ
debēt reduci ad ɔcordiā. d. c. cū tu. S3 qn̄ nō est nisi vnus te
stis, nō d3 reduci ad ɔcordiā: q2 minus toleratur qn̄ vnus te
stis est in seipso varius. l. qui falsa vel varia. ff. de test. not. ipse
Bar. in l. eos. p illū tex. ff. de fal. in fi. z in l. de etate. in. ij. pri.
q. ff. de mino. gl. or. in c. in nostra. z ibi do. An. de test. de quo
vltimo q2 aliqui aduersantur: ponunt Lano. in d. c. cū tu. z la
te Imo. z Mod. in l. inter stipulantē. §. j. ff. de ver. ob. ¶ Gl.
in verbo edicto. quā diuide in tres. In prima ad declaratio
nē tex. rñdet tacite q̄stioni. In scd̄a tacite opponit z fatetur ɔ
rium. In tertia opponit z soluit. scd̄a ibi, q̄ interdictū3 appel
lat. tertia ibi, sed certe ibi nō promittitur. Inquātum Bar. tā
7 git† an sit differētia inter edictū vel interdictū. Adde primo
inquantū reprobat primā differentiā gl. in l. pretor. j. eo. dic
q̄ male reprobat: q2 illa gl. nō dt q̄ edictū semper p̄ducat in
terdictum. sed bene dt q̄ semper edictum se h3 ad interdictū
tanq̄ causa ad causatum. Nā edictum proprie nihil aliud est
q̄ lex pretoria publice posita in albo per edictū publicum a
liquid p̄hibens vel mandās. l. ij. §. eo aūt tempore. s. de ori.
iur. z §. cōstat. inst. de iure na. gē. z ciui. Sed si postea fiebat ɔ
edictum cōpetebat interdictum tanquam causatum. ita vo
luit dicere illa gl. Scd̄o adde inquantum Bar. damnat diffe
rentiā Rof. per tex. in l. j. in prin. ff. ne vis fiat ei. Tu aduerte
qd̄ licet tex. ibi in §. j. appellet interdictum tamen in §. ij. dū3
dt, est aūt generale hoc edictum. appellat edictū. Scd̄o dic q̄
ex rubrica apparet qd̄ illud erat precisum. Tertio inquantū
Bar. ponit doctrinā suam qd̄ edictū sit genus z dignoscat ab
interdicto per tex. in §. sunt tñ. institu. de interd. Adde q̄ ista
sunt verba gl. l3 Bar. nō dicat in d. l. pretor. in prin. j. eo. z l3
Lu. Raph. z cōiter alij transeunt cum Bart. Tu aduerte: q2
posset attentari, prout alias scholaris tenuit hanc cōclusionē
q̄ non sit differentia inter edictum z interdictum: q2 reperio
q̄ iurisconsultus q latissime z p̄prietate seruata loquitur, p
miscue vtitur istis vocabulis patet in d. l. j. ff. ne vis fiat ei. al
legata p Bar. vbi in d. §. appellat interdictū. z tñ in §. est aūt
generaliter. appellat illud idē edictū. z inferius in §. hoc edi
cto appellat edictū. Istud ēt clare pt3 in l. ptor. §. j. j. e. vbi eo
demmet

dēmet.§.appellat interdictū:r ꝓxime idē appellat edictū dicit eñ hoc interdictū,r postea subiungit:ea ī hoc edicto ꝓpositā est:r ne vtiꝫ ꝑmisceue. ℍō recedas tūa cōi ſnia, ℙosset eē ad ꝓpositū.l.nostre nō improbabiliter teneri.ad idē tex.i.l.j.in ꝓn.ff.de.ꝑ.l.ff.quozū bo.r in.l.j.§.hoc interdictū.ff.quozū leg. ¶ Jnrea.gl.in fi.Ho.diligēter cōclusionē Bar.ꝑm ꝙ dicit se gluluisse ꝙ qñ certū est nūciātē nō habere ius nunciādi pōt impune nunciatio sperni.r ita limitat tota ista lex r totꝫ iste ti. ¶ Additio. Adde vbi ōt Bar.cōsuluisse qđ est cōsiliuz lxuij.inc.ꝓcto.q.vertēte inter.d.Raynal. Adde ꝙ idē tenet Bl.r Bb.in.c.j.extra eo.r Bal.in cōſ.cxiij.vol.inc.ꝓponit ꝙ fuit duplex nūciatio. ℙdo ista cōclusiō Bar.facit duplex ratio. ℙrima.nāꝫ tollit iam facta,fortiꝰ impediūt fienda,l. patre furiōſo.§.de bis q sunt sui vl alte.iur.c.ad apostolicā.ō re.ſ.vbi certū ē aliq̄ facere iuste opꝰ,ipsi remittit nunciatio.vt hic ī v.decide.ergo fortiꝰ a ꝑncipio impedit.r illud est ad ꝙ pōdet aut Bar.r gl.ī ꝓbo opꝰ.Secūda rō est qz non est ꝑsumēdum ꝙ ꝓtoꝛ q sem ꝙ hꝫ eqtatē ante oculos l.q si ephesii.ff.de eo ꝙ cer.lo.l.egſſimuz.in ꝓn.ff.de bon.poſ.ſz tab. vo luisse nūciationē ꝙ cōstat esse iniustā.legare nūtiatū. ¶ †Tertio confirmo istē cōclusionē ꝓ id ꝙ in ſimili dicimus ꝙ licet ꝫ tres ſnias conformes nō possit opponi de nullitate ad impediēdū exec.cle.j.de re iud.tū qñ nullitas ē certa r notoꝛia ꝑ sertiz ex actis pōt opponi ad impediēdū executionē. Jstud ꝓbat tex.i.d.cle.j.duz ōt vt dictis calumnijs obuiet.q̄ rō cessat in hoc casu qñ nullitas ē certa r notoꝛia.ita Bal.i.l.si vn°.§.pact° ne peteret.in.xiij.col.ff.de pac.Bal.i.l.j.C.ne lic. ter.ꝙuo.Jmo.Sile.r ℍod.in.l.de pupillo.§.q opꝰ.j.eo.cū multis cōcoꝛ.quas ibi dabo. ¶ Quarto facit qz statutuz reꝫ ciēs exceptionē nullitatis.nunqꝫ intelligit reꝫcere illā q̄ certa ēꝛ q̄ constat ex actis.ꝓbat in.l.vbi pactuz.C.de trāsa.ita tz Bal.in.l.j.in vſi.denuo q̄o.C.si de momē.poſ.fu.ap. ℙde.de anch.in consi.ccij.qꝫ inci.de iure cōi ꝛc. Quinto facit:qz lz regula ꝙ spoliat° ante oia sit restituēd°,l.si qs ad se fundum. C.ad iul.de vi.tamē ꝙ certū est possessionē nō debere restituī puta qz laicꝰ spoliatꝰ petit se restitui ad decimas,certe non ē restituēdꝰ.gl.ē oꝛ.r no.in.C.ad decimas.de resti.spo.lib.vj. Bal.in.l.ordinarij.in vl.col.C.de rei vē.r in.l.si qs vi.§.differetia.ff.de acq.poſ.r ibi ℙo.Sile.in.xviij.co.cum alijs concoꝛ.p eum ibi datis. ¶ Sexto facit:qz statutum ꝙ cogit iudicē ad cōmittēdā cāz consilio sapictis si petat a parte non pcedit qñ esset certum ꝙ tale consiliuz animo frustrādi r p calūniā peteret.ita Jo.An.in addi.Spe.in ti.de reg.consi.p tex. in.l.quidā est manserunt.ff.si cer.pe.idē ex ꝑsse tz Ang.in consi.cxxvj.incipi.in questione.vertente.r nota.Sile.in consi.ccvij.inc.visa facti narratione.ad fi.alꝫ consi.lxij.in.ij.lib. ¶ Septimo r vltimo facit:qz ſtāte dicto statuto ꝙ cogit iudicē committere cāz consilio sapiētis,certe si pars peteret consiliū super eo qđ nō habet dubiū in iure:certe iudex non sapiētis.ita Bal.in.l.ille aut ille.p illuz tex.ff.de le.ij.§.cuz in v bis.r i.l.j.C.de rela.r in.l.ij.C.de le.r i.l.plz.r ibi Ful.r Pan. de ca.C.de sac.san.ec.Bal.in.c.cā te.p illum tex.de reſcrip. Jmo.in.l.si lic.de ver.ob.r ita est pulchre formata conclusio Bar.ad ꝙ nemo addit. ¶ Additio.Vid istā conclusionē Bar. vide tex.in.l.q via.in v vſi.nihil agit.j.e.in.l.pe.§.j.i v.ita de muz.ff.de re.r i.l.de pupillo.§.si plurib.ij.j co.Sñ aūt dicat certum,r qđo dicit non habere nūtiātē ꝛ nunciādi,declarat Bar.j.in.vj.q.vbi reſernodicēduz. ¶ Additio.Ego p conclusione Bar.hic allego duos tex.vltra fundamēta superi° adducta. ℙrimo tex.in.l.q via.in v bo nihil agit.j.e.scdo in.l.d pupillo.ij.si pluribz,j.e.r ista ē cōis ſnia r practica, temerarium esset ab ea recedere,lz nonnulli tenuerint ꝛnium inter quos ē Albe.magn° practic°,cui plꝰ deferunt aduocati ℳediolanēſes q̄ cuicūqꝫ alij doc.q aūt ꝛnia opi.disputādo possit tenerip hoc allego.l.pe.in verbo.etiā si calumniato.r.l.iij.§.itē si q.in vſi.p calumniā.ff.ne qs eū q.l.pe.§.parui.ff.q vi aut clā.Si eñ hz nunciat° i suum clarū statim poterit habere remissionē. Jgit nō debet spernere nunciationē. Non ob. tex. allegati p Bar.j.ea.l.i fi.qz ibi defect° est in ꝑsona. Nec ter. j.e.l.§.nūciam°.versi.q si qs in mari.qz ibi defect° est in rei:casu aūt nr̄o defect° in cā,ſz defect° ꝑsona r subtātia rei ē grauioꝛ q̄ ille q est in cā.nimirum si sibi spernit nunciatio.qt defectus sit grauioꝛ,ꝓbatur in.l.ij.§.subtili°.ff.de cond.ob.cāz est doctrina Bar.in.l.ei° q in,puincia.ff.si cer.pe.Non obstratio que posset adduci:que tollunt iam facta multo fortiꝰ fiēda.lege patre furiōſo.ff.de bis q sunt sui vel alie.iur.Quia hic est fallacia. Nam si ius clarum tollit nunciationem factam,tollit mediante authoritate iudicis quando autem spernitur, nulla interuenit authoritas. Non ob. etiam alia ratio secunda, quam ipse adducit hic. quia non est iniquū q̄ nūciatio etiā iniusta ꝓcesse liget nuciatum. cum statim posit habere remissionē.vt.ff.etiācum et lit.pulsum ō satisfactione. Banc opi.dixit posse teneri disputādo ꝛtra cōmonem:sed in cōſulendo vel iudicādo nequaquā. ¶ Secōo principaleter r notabiliꝫ no.ex ista cōclusione Bar.ꝓcto tex.vnū singulare r pegrinū q̄ quis ista.l.simpliciter dicat admittē dam nūciationē sine iusta siue nō iniusta.si certū effet nūciātē nō habet ius nunciādi:q̄ isto casu pōt impugne sperni. Hinc infertur ꝙ si statutū dicat q latis,quibus sententijs cōfozimbus siue sint iuste siue iniuste nō admittat appellatio:r mittāt executiō:tale statutū intelligit nisi cōstaret de iniustitia r nullitate,ſz ta pulchre elicit ex cluſione Bar.ꝓcto text. Hinc infero secūdo i specie ad statutū excelse ciuitatis ℳediolan.disponēs ꝙ ātiesc̄ꝫ pars petierit cōsiliū sapientis iudex cognoscēs de cā dz admittere p consiliū sapientis q̄ quis calūniose petat nā licet Signo de bo.per.xij.rationes consuluerit tale statutū nō valere.dz intelligi nisi exꝑsse appareat de calumnia euidēti,p istū tex.ꝓcta conclusione Bar.q perpetuo no. ¶ Bl.in ꝓbo p nūciationē.in fi.habes ex ista gl.tria †Primo qđ in nūciatiōe dz exprimi cā si petat als pōt sperni nūciatio.Secūdo q in libello dz exprimi causa.habes gl.r Bar.in.l.j.C.de edē.Tertio habes q testis dz exprimere causam li petat.gl.in.c.si archiepm.de testi.No.r Alex.b disputāt.an testis teneat exprimere rationē dicti sui si nō interroge tur. ¶ Juxta istā gl.Bar.formatꝫ xj.q.† Circa pmā.q.Bar. dū cōcludit qđ tria reddunt certū r notoꝛiū.ſ.snia, instrumētum,r euidētia facti p ter.in.c.olim.de ver.sig.Adde ter.enumerātē istamet tria in.c.fi.de coha.cle.r mulie. ¶ Circa pmā de instrō adde qđ Jmo.repzehēdit ꝛclusionē Bar. qđ mo instrumētū nō reddit rē certā.eo qz multa possunt opponi ꝓtra instrumētū.l.fi.C.de fi.istr. Nisi de eius viribꝰ sit discussuz vt quādo quis nihil apponeret. Jsto modo saluat Bar.hic sic i ſimili acta iudicū nō faciūt notoꝛiū nisi postq̄ est in causa conclusum.gl.sing.in.c.significauerūt.de testi. Tene conclusionē Bar.r no.eius regulam qđ instrumentū publicuz facit rem certē r manifestā iuribus ꝓeallegatis.Jntellige semper qđ mihi legitimū opponit ꝑ ista ꝛclusione Bar.adde tex.i.l.fi. in verbo manifestū.C.de re.cre.cū gl.tenet Bal.in.l.gñali. C.de sac.san.eccl.Jmo.in.c.ex insinuatiōe de app.in.c.ij.de confir.vti.vel inuti.Alibi dicit Bal.in.l.imperatoz.i ij.col. ſt.de sta.ho.q instrm est veritas apparēs r pbatio pbata r ñ pbatio pzobāda r ideo non indiget deſceptatiōe fozi.vt ibi p eū.Et habes alibi ter.illud euidentissime ꝓstare,qđ cōstat p pulchꝛū instrm.tex.est in c.lz.cēm.i v.ex pmissis in verbo euidentissime p instrumentum constat de pzoba.r ibi.d.Anto. in.xiij.col.Alibi illud dicit euidēs quādo de hoc adest instrumētū.ter.est in.c.cū dilecti in verbo ex tenoze instrumēti euidēter appareat.de dona.r ibi do.Abb.ad hoc.no.Alibi ē tex.qđ illud patēa de q̄ ad est instrumentū.tex.in.c.cū olim. r ibi do.Bb.in vlt.no.ad hoc no.de cēſ.Alibi sepe dt Bald. qđ instrumētū publicū est ꝓbatio pzobata r nō pzobāda.ita Bal.in l.ij.in.j.co.C.quando fiscus vel pzina.r in.l.quoties in vltimis v bis.C.de iud.r in l.fi.C.de vſu pu.r aut. qui semel.C.quomodo r quādo iud.in.c.consuluit.in.v.col.in fi.de offi.deleg. ¶ Circa aliud qđ dicit Bar.de euidētia facti.Ad de ter.in.c.cū speciale.§.pozro.de appel.r in.c.fi.de cohā. cle.r mulie.Adde etiā qđ nulla est certioꝛ ꝓbatio q̄ illa q̄ fit ꝑeuidentiā facti.r illa ꝑfertur cuicūqꝫ pzobationis generi,r illa nunqꝫ ista telligit exclusa.dicit est notabile Azo.i ſumma.in tit.C.ad.l.aqui in ru.Qđ dictū Bal.refert cōmunē dat. r sequit in rub.de ꝓba.in.j.col.in fi.r i.l.j.ad fi.C.si aduer.li. r in.l.pe.ad fi.C.de peri.tuto.r in.l.§.negantem.in ij.C.ad ad leg.aqui.ℳod.in.l.qui bona.§.qui dāni.ff.de dam.infect. ¶ Additio.Adde qđ euidentia facti superat omnes ꝓbationes.Bal.in.l.j.C.de sen.re.non poſ.Bb.in.c.j.de pur.cano. vbi alle.dictū Jnn.† Jtē adde r no.qđ vbicūqꝫ ꝑ euidētiā cōstat ſniam ee nullā r iniqnā.nunqꝫ transit in rem iudicatā tex. est no.j.c.fraternitatis.circa me.r ibi Jn.r oēs Lan.de frigi. r malefi.tz.d.Bb.in.c.ij.de purga.vulga.Bal.in.l.j.C.ſen.re nō poſ.do.Alex.in cōſ.cccccxlviij.qđ inci.stantibꝰ bis q.§. narrata sunt.in.viij.col.r elt in.iij.vol.cōſ.clxij. ¶ Circa tertia.q.Bar.eiꝰ ꝛclusio cōiter tenet.Tū Bar.r cōiter alij.d.l. si qs bona.§.sed qd si qs mādauit.in.d.ver.si patet.r i.d.l. etiā hoc modo.tz ℳod.ibi r hic nihil addāt:ego confirmo Mā bonū est argumētū de cōtractibus ad delicta r econtra. l.omnē.r ibi gl.ff.de ind. ℳō ego habeo qđ in delictis si aliqs diceret alicui tedet me qđ fueris cōdēnatus de tali delicto vl qđ sis infamis,vel falsari°,certe iste tenet actiōe iniurarū qz ꝑsumit dicere per iniuriā,licet aliqualiter honeste ita Ang.in.l.vestem.ff.de iniu.Si ergo hoc est in criminalibus

vbi debēt eē pbatiões clariores luce meridiana.l.fi.C.de pba
tio.q̄to forti⁹ in ɔctib⁹.Aduerte tñ op.Pe.z Ly.quā repbē-
dit Bar.z Ab.z in.l.q te.in vl.col.ff.si cer.pe.q est magnus
practic⁹ dicit se vidisse in practica obseruari indistincte.q il
la opi.Pe.z Ly.sit vera q etiā tenuit A.um.in.d.§.sed quid
si mādauit.z si vis tenere istā partē:nō ob.fundamētū Bart.
dū dicit,q iste sunt verba dispositiua:q2 si essent nunciatiua
cū sint de futuro nihil disponerēt.l.titia cū testā.in pnc.§.de
le.ij.Istud fundamētū Bar.nō est verū.nā in.d.l.titia.ī illa
verba enūciatiua nō disponūt,nō ppter hoc solū q2 sint de fu
turo:sed ēt q2 nō principaliter fuerūt plata ppter se,s3 ppter
aliud.q ista duo simul nō disponūt.put no.Bar.z oēs ī.l.ex
his verbis.ff.de do.s3 ī casu nr̄o.z Ly.verba plata sunt pnci
palr ppter se q̄uis sint enūciatiua z de futuro bn̄ disponunt.
tex.est i.d.l.hoc mō.z in.l.ēt hoc mō.Ita posset substineri di
sputādo:tñ nō recedas a ɔclusiōe Bar.¶ Additio.Circa qr
tā.[a] q.vtrū possint operarij petere expssionē cāe.z dt q sic.per
tex.i.l.phibere.§.q vi aut clā.vbi ēt seru⁹ pōt phibere. certe
hic inepte loqt allegādo illū tex.q2 si hic voluit eqparare mā
teriā illi⁹.l.cū ista errat.pt3 q2 ī materia iste seru⁹ nihil pt phi
bere,vt ē tex.i.l.de pupillo.§.j.ī.e.bn̄ pt phibr̄ ex edicto q vi
aut clā.ergo Bar.male eqparat fi.Bar.vero noluit eqpara-
re materiā istā ad illā.qd em ad ppositū z silr apparet q Bar.
vn̄ all.l.j.C.si p vi.male allegat:q2 dēmet tex.loqt i seruo nec
tex.in.l.cū pcuratore.qcq̄ facit ergo apparet q nullibi ista o-
pi.pbat.¶ Circa septimā[b].q.no.diligēter ɔclusiōe bar.q̄ ē
no.digna† q nō sufficit nūciātē dicere cām:tu edificās in solo
meo:nisi adijciat a me posse.vl si dicat:q2 edificās ɔ̄ seruitutē
domui mee debitā,nisi adijciat in cui⁹ q̄si possessiōe sum:q2 nō
ɔcluderet.al's de necessitate.l.pt.ī.de aqua q̄ti.z esti.z isto ca
su posset nūciatio sperni tāq̄ nō haberet causā.Sol⁹ Jo.de
Jmo.hic ɔ̄dicit Bar.z dicit q.d.l.pe.loquit q̄n ɔstabat,q
nūciās erat possessor.sed q̄uis ego nō dicā solū a me possessū
nō sequit q hoc,ergo tu edificās possides. vnde in dubio non
debet cōteni maiestas ptoris.l.si qs ex aliena.§.de iu.verū q2
iste passus est subtilis z necessarius licet alij nō dicāt. Addo q
idē q hic tenet idē Bar.in.l.stipulatio.§.habet.ī.e. Sed ad
uerte:q2 ɔ̄ Bar.stringit fortiter tex.in.l.de pupillo.§.memi
nisse.i ver.at si in suo.ī.e.z ibi Jmo.pōderat illū tex.ɔ̄ Bart.
hic.Ibi ergo est tex.q nūciatio pt fieri p illū qui nō est posses
sor.z cōsequenter p eū q nō asserit se possidere:ergo directo
ɔ̄ Bar.hic.Alias respōdebatur ad illū tex.bene dicit q ille
tex.bene dt q nunciatur nouū opus possidenti,sed nō dt nū-
ciās nō ptēderet se possidere:q2 dico q imo tex.dat ibi con-
siliū z doctrinā si qs possidet vl q̄si possidet nō debet nūciare
verbo:q2 pderet ipse possessionē z faceret aduersariū posses
sorē.§.in operis.ī.ea.l.sed si ipse nō possidet q2 nō ē tūc pi-
culū pdere possessionē vel q̄si nūciet verbo:ergo nunciatio q̄
fit verbo debet fieri ab eo q nō possidet:ergo est ɔ̄ Bar.si nō
cauillet.Rñdebat alio mō q̄n ibi nunciat⁹ possidebat a nun
ciante vi vel clā vel precario tunc sufficit,prout dicit Bar. s3
ista ē expssa calūnia z diuiatio ad illū tex.Secūdo ɔ̄.Bar.ar-
guo sic z videt fortiter facere p nunciatione factā verbo.cla-
rū est qd qs perdit possessionē q possideret z facit aduersariū
possessorē tex.est in ista.l.in.§.in operis.vbi gl.z in.l.de pu-
pillo.§.meminisse.ergo mihi videt qd frustra regrat qd dicit
Bar.qd sit necesse dicere qd possideo:z qd nō sufficit dicare
a me solo z p hoc ostēdo qd nō ob.tex.i.l.pe.al.p Bar.q2 in a-
lijs interdictis ille qui nunciat nunq̄ pdet possessionē sicut in
isto,vt declarant doc.in.d.§.in opis.z in.§.meminisse.z si re-
stringeres dictū Bar.vt procedat nō in nunciatione q̄ fit per
verbum,sed q̄ fit p ptorē,esset male dictū:q2 aliud est in ea.vt
firmat Bar.s.in ij.q.q2 in ea nō regrit expssio cause,z si re-
stringeres q̄n fit p iactū lapilli esset multū diuinare z alienum
a verbis Bar.vn̄ videt qd in pūcto iuris ɔclusio Bar.nō sit
vera.z ɔ̄ istā opi.t3 etiā Jmo.in.l.in puinciali.§.j.ī.eo.vbi pō
derat Bar.ibi velle qd nūciatio possit fieri p eū q non possi-
det.idē Jmo.in.d.l.de pupillo.§.meminisse. vbi ponderat ēt
Bar.ibi sentire ɔ̄riū in.xiij.q.idē t3 Jmo.in.l.stipulatio.
§.habet.ī.eo.Idē tenēt Jmo.z Lu.in.d.l.de pupillo.§.si qs
ipsi ptori.ī.eo.z ista pars ɔ̄ Bar.videtur mihi de iure sustē
tabilis p tex.d.§.meminisse.q fortiter stringit. Tñ ad scōm
fundamētum qd fecit,posset rñderi put dicebā pluries,qd p
nūciationē nō pdat statim possessio,s3 demū pstita satisdatiōe,
z videt tex.in.l.si ali⁹.§.iulian⁹.in verbo eo ipso.ī.qd vi aut
clā.p quē t3 Rap.cu.in.§.is opis.ī.ea.l.z ibi ita declarat illū
tex.in.ix.q.Bar.Adde qd sol⁹ Lu.ro.repbendit Ba.p text.
in.c.bone iuncta gl.fi.de app.vbi ap.extraiudicialis ɔ̄ priua
tas psonas interposita.pōt postea in pcessu p futurū graua-
mēto iustificari.Scdo retorquet ɔ̄ Bar.ei⁹ fundamētum de li
bello.nā in libello secuta litis conte.mediāte li.conte.est cel[c]
brat⁹ q̄dā q̄si ɔct⁹.l.iij.§.idē scribit.§.de pe.merito nō ē lici-
tum āpli⁹ mutare nec variare:prout disponit aut.q semel.C.
quo z q̄n iu.s3 ista cessant in noui opis nunciatiōe vbi nō ē q̄-
si ɔct⁹ z sic ista cōtestatio.Teneo cōclusionē Bar.p iura alle.
p eū z p tex.i cle.appellati.de ap.vbi ē tex.fortior† q ñ l3 pseq.
alia cā3 q̄ expssam in appellatione.ēt si ista alia cā et notoria.
Rō ē vt ibi in gl.q̄ allegat p singulari:q2 l3 in notorijs rele-
uet[c].ab onere pbādi,non tñ releuat ab onere pponēdi a pn-
cipio:p illā gl.ē tex.iuris ciui.subtilr inducen.nā legati q̄n
sunt in legatione hn̄t puilegiū declinādi for.l.ij.§.oēs.ff.de
iud.z istud priuilegiū q2 est clausum in corpore iuris z noto
riū vt dt Bar.in.l.ornamētor.ff.de aur.z ar.le.z tñ si cōuenia
tur,cōgit iste legat⁹ comparere z allegare puilegium.[d] text.
est in.l.si q̄s ex alie.ff.de iu.ergo ibi est tex.qd notoriū ēt iu-
ris clausum in corpore iuris non releuat ab onere pponēdi
z allegādi.Et sic p illū tex.teneo gl.in.d.cle appellanti.qd
notoriū non releuat ab onere pponēdi z allegādi. Per hoc
re,pbo gl.i.c.accedēs.in gl.j.ad fi.vt li.nō cōt.q̄ vult ɔ̄riū.z
pessime dixit q2 ver.tex.Scdo pbat.pōdera gl.in.c.cū sit ro
mana.i ver.passiū.de ap.z tenēde istā ptē ñ ob.fundamētū Lu.
pmo nō ob.tex.i.c.bone.cū gl.q2 rñdeo,q̄n ille tex.nihil fa-
cit:q2 ibi loqt appellauit respectu futuri grauaminis,hic aūt
nūciatiōis cā ē d pterito:ñ ob.dū dt qd ī libello mediāte litis
cōte.ē acqsitū i⁹ incommutabile:q2 rñdeo qd ēt ī nunciatiōe
dr acqsitū i⁹:q2 eo iā ē pfecta,vt dt Bar.§.i.v.q.dū allegat.
l.post pfectā.C.de reuo.don.z sic defendo snīā Bar.Ego vltra
Lu.arguo fortiter ɔ̄ ɔclusionē Bar.fundamētū Bar.est:q2
nunciatio ē q̄dā appellatio iterlocutoria vl ex iudicialis.iō ñ
l3 mutare aliā cā3 q̄ expssā.c.j.de ap.in.vj.nā si eēt appellatio
diffinitiua liceret mutare cā3 tex.in.l.ij.§.qd ergo.ff.de ap.qd
istō fundamētū sit falsū ostēdo.Nā si nunciatio diceret ap-
pellatio ab interlocutoria:habeo regulā,in appellatione ab
interlocutoria,interi3 attētata nō debēt reuocari.tex.ē no.i.
c.non so.de ap.i.vj.z tñ attētata post nunciationē interi3 dstru
unt z reuocāt.l.ptor.§.hoc iterdictū.ij.ī.e.nisi forte diceres
dfendēdo Bar.qd dispositio.d.c.fi solū limitat p istā mate
riā nunciatiōis pp cōtēptā maiestatē ptoris.S3 certe ēt supi
us dt Bar.ēt ī ɔ̄rio cōtenit maiestas ptoris.¶ Additio.Cō
tra istā ēt cōclusionē.Bar.† q nūciatio possit fieri p eū q nō ē
in possessiōe,ē tex.in l.si pri⁹.ī.e.vbi si ago ɔ̄ te qd debeat ni-
hil seruit⁹ a domo tua z tu non defendas te:ego cōstituor in
possessione,z tu teneris mihi satisdare:qd nunq̄ ipedies nec
op⁹ nouū nunciabis.pondera qd iste qui se non dfēdit tenet
satisdare:z tñ amisit possessionē. Frustra ergo peteret satis-
datio d no.ope.nun.si ex q̄ amisit possessionē non posset āpli⁹
nunciare,z frustratorie cautionis sunt euitāde.l.j.§.debitori.
ff.vt in pos.le.l.stipulatio.§.diu⁹.ff.vt le.no.ca.Tu rñde sub
tiliter,qd q̄tiescunq̄ agit ɔ̄ aliquē ad imponēdā sibi seruitu-
tē,vt in.d.l.si p⁹.z ipse ɔtumax puat pos.reuocabilr.l.si qs ē-
ptionis.§.s3 z si qs.C.de pscr.xxx.an.no.Bar.in.d.l.si p⁹.in.
vj.op.mō cū iste amisisset possessionē p contumaciā.tñ q2 ami
sit reuocabilr z purgādo ɔtumaciā recupabit possessionē p iu
ra.§.all.p p hoc satisdat qd ēt si recuparet zc.In.x.q.Bart.
addo qd ī ɔ̄riū fortit facit tex.in.l.qd in hrdē.§.eligere.ff.de
trib.vbi ēt in libello non pt mutari q̄litas,z dt Jmo.i.l.i.§.
j.ff.de pu.qd nō repit illud ɔ̄riū formatū a do.s3 valde strin
git.Sed quod debet intelligi sm.d.§.si detracta.sed nihil est
dicere.Tu rñde clare qd in.d.§.si detracta nunciatio q̄litas
sciētie.vl ignorātie dñi nō immuta ɔdēnationē in aliq̄ q2 sēp
dñs ɔdēnat insolidum.bn̄ ver ē qd in executione snīe si dñs
fuit ignorās,nō fit executio insolidū,s3 noxalr.q2 dādo suū
p noxa liberat.tex.ē in.l.miles.[e]§.q iudicati.ff.de re iu.nimi
r sibi admittit variatio.sec⁹ ē i.d.§.eligere.vbi mutatio illi⁹
q̄litatis faceret diuersā ɔdēnatiōne.ita rñdet Al.in d.§.si de
tracta.Bal.i.d.l.edita.in repe.pusi.i.vj.co.C.de edē.vbi al's
plene dixi,z.d.An.de bu.i.c.ij.de li.ob.¶ Additio.In ista.q.
x.dū Bar.allegat particulā gl.hic q̄ dticipe.Sexto dic.nō
repit cōiter in libris impssis.bn̄ ē q̄dā particula q̄ icipit.Sex
to pone exēplū.sed debet dicere pone exēplū zc.qd tēdit ad
tertiā so.Alia vero particula d3 dicere.Sexto z dic,z seqre
Bar.q habuit gl.incorruptā in.xj.z vl.q.Bart.adde p con-
clusione Bar.facere subtilē ronē:q2 in.d.l.iij.C.de noua.
non regrit illa ɔnunciatio ad effectū siplicis certioratiōis.s3
ad effectum plationis.vt cessionari⁹ ɔnunciādo pfert cedēti,
ergo ɔnūciatio ñ dr sipler s3 certa z cōtinens ipsā cessionē,vt
dt bar.Assūptū pbo sic.litem ɔte.pcedit libell⁹.l.j.z aut.offe
rat.C.de li.ɔte.p libellū sit certioratio.l.j.i pn.ff.de edē.si i illa.
l.iij.suff ceret simplex ɔnūciatio ad certiorādū,p ɔsequēs cer
te sufficere dret libell⁹.z tñ tex.ibi regrit li.ɔtes.ergo.ap pet
simplex

a ¶ Quartā. Addo huic q̄r te q̄oni q̄ posita sunt.ī.eo. post mediū. Purp.

b ¶ Septimam. Adde huic.q.additionē positā i co.ix.post. ix.ɔclusionē q̄ hic cadit. Pur.

c ¶ L3 notorijū releuet. adde,Jo.d imo.i.l.accusatore.l.xlvij.co.ff.d p. ob.Fe.i.c.ad hec.el.q.i.iij. colū.de ap. Barb.i rep. ru.de re.ec. nō ali.i.ij.q. pn.idē Bar. i c.cū R.cāo. d of.dele.i ij. no.idē barb. i.c.si duob⁹. i.ij.co.de ap. bar.ɔs.xxxv. inc.sapiēter scribit parali pome noā. ca.iij.

d ¶ Allegare puilegiū Adde qd de clerico citato corā iudice,an tenet ɔparere allegatur⁹,suū puilegi.vid p Joan.in regula sciēti,dre.iu. li.vj.i mercuri.Spe.ti.de citatiōe.i.§. j.ver.s3 pone iudex.No.in summa ti.de for.cōpe.i.§. j.qb⁹ ver.liquet.arch.in c.clericū null⁹.z in.c.frequēs circa finē.l.iiij.disti. Ord.cōsi.in ci.an episcopus.

e ¶ Miles. al's.l.miles. §.his aūt q. Purp.

simplex certioratio nō sufficit. ¶ Additio. Ultio ꝯ Bar. †aduerte ꝙ idē Bar. est sibi ꝯrius. in tiij. q. dū q̄rit vtrū operarij possint petere cām nūciatiōis tꝫ qd sic. ꝑ l. ꝓhibere. in prin. ff. quod vi aut clā. postea subijcit: ꝛ q2 hic tractat de tuēda possessione dn̄i ergo exp̄sse vult qd ille cui nūciatū esset i possessione dum vult ꝙ operarij eius cui nūciat ꝑ tuēdā possessionē ipsi' nunciati possunt petere cām si ergo nūciat' erat in possessiōe: ergo nō nūciās. ¶ Itē ꝯ vba Bar. in x. q. d. ū dt ꝙ si esset manifestū nūciātē esse i possessione: nō deberet exprimere cāꝫ. ꝯ. nā i manifestū lꝫ nō deberet ꝓbari: tn̄ dꝫ allegari. l. si adulteriū, §. idē pollioni. ff. de adul. ꝛ Jas. i ꝑce. q. allegat duas ꝯcor. ergo lꝫ sit i possessiōe ꝛ sic manifestū: tn̄ deberet allegari: ꝛ ita ipse alle. q dā nō indoct' scholaris dicebat ꝙ nō tenebat allegare: q2 ipe calūniose iterrogabat de cā: ꝛ ita exp̄sse ad hoc facit gl. in l. q cū maior. in §. vl calūniosā. ff. de bo. li. ¶ Ultio capio glo. magnā in verbo caten'. circa p̄mū euidētiale ꝙ triplex est remissio. adde in p2ia dū dt ꝙ de remissiōe q̄ fit ab hoīe nō loqt nec iste tex. nec gl. dic ꝙ imo loqt tex. exp̄ssius. in §. inde q̄rit j. ea.

16 l. sꝫ Bar. intellexerit ꝙ nō loquat tex. s. i p̄n. ¶ Scd̄o adde i cōtū Bar. dt †ꝙ remissio q̄ fit a lege est duplex, dic meli' ꝛ notabili' ꝙ q̄dā est remissio q̄ fit a lege sola, nō iteruenīēte aliq̄ facto hoīs, put est qn̄ est ipso iure nulla q̄dā est q̄ fit a lege nō a lege sola sꝫ immediate facto hoīs edificantis q p̄stat satisdationē: nō est ergo sola lex ꝙ remittit, sꝫ lex cū facto hominis. s. cū satisdatione. ¶ Tertio adde incōtū Bar. dt q̄dā est remissio que fit a lege qn̄ nūciatio est ipso iure nulla: p certo Bar. inepte loquit ꝛ improprie. q2 si nunciatio est ipso iure nulla, ibi nō cadit remissio. ¶ Prio q2 priuatio p̄supponit habitū. l. remittit. ff. de fureiu. l. decē. ff. de ver. ob. Scd̄o de hoc est tex. in l. j. §. j. ff. de remis. vbi dt iuriscōsultus remissionē demū factā valere vbi nūciatio tꝫ. Si ergo nūciatio est nulla ibi nō cadit re

17 missio: q̄uis gl. ibi alr dicat. ¶ Quarto †adde incōtū Bar. facit dr̄iā int' remissionē q̄ fit a lege ꝛ remissionē q̄ fit a iudice: ꝛ tn̄ p vtroq3 mēbro allegat eūdē tex. s. in l. p̄tor. §. deinde. j. e. illū tex. allegauit Bar. pro vtroq3 mēbro. Sed sunt diuerse, vt p̄supponit Bar. ille tex. nō vr̄ bn̄ allegari p vtroq3 mēbro: sed saluādo Bar. declara eius intētionē eē ꝙ remissio q̄ fit a lege vbi est p̄stita satisdatio de q̄ loquitur d. §. deide differt ab illa remissione q̄ fit a iudice post p̄stitā satisdationē: ꝛ illa est ꝑpetua: ꝛ imponēs finē liti de qua loquit idē tex. eo q2 p2ia est tpalis, ꝛ nō effectualis, est eīn tpalis donec fuerit iudicatū an sit iusta nunciatio vel nō ꝛ interi pōt edificare, sꝫ remissio q̄ fit p iudicē post satisdationē est ꝑpetua ꝛ imponēs finē liti de qua loquit d. §. deinde. ita declara ꝛ itellige Bar. ¶ Additio. Dic meli' reprobata di. Bar. ꝙ est remissio q̄ fit ab hoīe: ꝛ ista clara est: aliqua est q̄ fit a lege ꝛ a iure, ꝛ est duplex ɱ Bar. vna q̄ fit qn̄ nūciatio est oīno nulla ꝛ exp̄ssa. Tu dic ꝯriū ꝙ hoc casu nō fit remissio: q2 priuato presupponit habitū. l. decē qua de ver. ob §. diu'. insti. de ca. dimi. si ergo nūciatio est nulla nō p̄t fieri remissio: ergo a lege vna tm̄ fit remissio. aliqua est q̄ fit a iudice, ꝛ ista est ɱ Bar. duplex: vna q̄ fit p satisdationē, tu dic ꝙ nō est remissio q̄ fiat a iudice: sꝫ a lege: q2 vbi primū est satisdatū, est ac si nunciatio facta nō esset l. de pupillo. §. si is cui. j. e. ꝛ ius hoc operat, nō iudex: nec tex. allegat' p Bar. ad hoc ꝓbādum q̄cq̄ oīno facit: q2 ꝙ data satisdatione iudex faciat remissionē in illo tex. verbū nullū, nec in quoq3 alio tex. ꝛ allegat illū tex. hic dū vult ꝙ alias fiat remissio p satisdationē a iudice ergo fit vna sola remissio. s. vn̄ visis hincinde allegationib' effectual iudicat, ꝛ ita ipse le. Scd̄o p̄mitte ɱ Bar. ꝙ q̄dam hn̄t literā affirmatiuā q̄dā negatiuā: si habēt affirmatiuā lr̄a si obstaret. ¶ Circa ɱ euidētiale ꝙ si habet lr̄a affirmatiua: tūc esset clara ꝛ nullū ꝯrium obstaret. Adū ꝙ imo lr̄a affirmatiua non vr̄ bene stare: q2 si haberet ius ꝓhibendi, non deberet fieri remissio: imo poti' dꝫ affirmari nunciatio. Scd̄o put etiā dt Imo. si fieret remissio qn̄ nunciās hꝫ ius ꝓhibēdi: certe fortius dꝫ fieri remissio qn̄ non haberet ius ꝓhibendi, ꝛ sic stāte litera affirmatiua deberet subaudiri dictis implicatiua etiā, ad tex. Tertio premitte ɱ Bar. ꝙ iste dictiones caten' quatenus altera sumunt tribus modis: causalr̄, tpalr̄ ꝛ quantitatiue. Primo mō scꝫ causaliter capiuntur in isto tex. sꝫ primā sol. gl. ꝛ q̄ntā ꝛ quartā que debent simul iungi. Scd̄o mō tpaliter ɱ scd̄ā sol. gl. Tertio mō sumunt ɱ tertiā ꝛ sextā sol. gl. Premitte ergo ꝙ lꝫ gl. videatur ponere sex sol. tn̄ re vera non sunt nisi tres principales: q2 cum prima iungitur quarta ꝛ quinta: cū tertia iungit sexta: q̄ idem dicit ꝛ latius addit d. rebus corporalib'. ¶ In gl. mag. ex prima sol. iungendo quartā ꝛ quintā q̄ simul debent iungi, habes tria principalr̄ allicere primo primā solutionē seu primū intellectū ad tex. quē ꝓ

18 ba vt hic p Bar. † Scd̄o [a] no. ex gl. dum dt: q2 nullā cām dicebat, vel que pro nulla habetur, hic esse glos. ordinariam quod

a paria sunt nullā cām exprimere vel friuolā exprimere que p nulla habet. ad hoc Bal. hic no. istā gl. ꝛ ꝓ ea allegat. l. ij. §. circa. ff. de exce. do. ꝛ dicit istā gl tacere ad materiā appellatio nū extra iudicialiū vel appellationū ab interlocutoria igbus regrit exp̄ssio cāe prout dixi. ē. in. ix. q. Bar. paria ergo sunt nullā cām exprimere, vel friuolā exprimere. Adde tex in l. q̄ties. ff. q satisd. cog. cū si. vbi paria sunt nullo modo satisdare: aut satisdare sꝫ vitiose. Ad idē, q2 paria sunt nō cōparere in iudicio vel min' legitime tex. est i c. Nicolao. ꝛ ibi cano. p̄sertim Bal. de app. Silr paria sunt nullo mō adire, vel adire inutiliter seu viaicōp eteti, tex. est i. l. ij. ꝛ ibi Sal. Fulg. ꝛ alij no. C. de suc. edi. tex. i. l. fi. ff. de li. ꝛ post h. i vbo nihil agit. i. l. fili' emancipatus. ff. de coll. bo. Alibi habes ꝙ nihil ꝛ inualidū eq̄parātur tex. est q ꝓprie sic eq̄parat in. l si aut nullū. ꝛ ibi Bal. C. de le. her. ¶ Additio. Tu dic ꝙ est ipossibile ꝯiungere quartā ꝛ q̄ntā cū p̄ma, ꝓbat: nā prima solutio ꝙ tex. vult dicere pōt remissio fieri caten'. i. iō quaten'. i. q2 nūciatio erat nulla subij cit gl. quo casu etiā sine satisdatione fit remissio. si velles q̄rtā ꝛ q̄ntā cōiungere cū ista esset necesse ꝙ in illis etiā vellet gl. ꝙ remissio fieret sine satisd. put h in prima, mō in illa quarta ꝛ q̄nta ponit qn̄ remissio fit p satisdationē: ꝙ q̄d ad rūbū cū ista dicere prout hic Bar. dt in hac. j. col. fit mētio de triplici remissione legis: ꝛ sic de ea ēt q̄ fit p satisdationē: ꝯsidera tu vn̄ a hoc nō somniauerit Bar. imo gl. expresse dt in. j. so. in fi. ꝛ iō

b fit remissio ēt sine satisdatiōe: ita ipe leg. Tertio habes [b] ex gl. in quarta sol. q̄ hic iūgit † qd si nūciās cui offert satisdatio dicat bodie ꝯstat, hodie agat: tūc nō pōt vigore satidationis nūciat' ꝑcedere i edificādo. addūt Bar. ꝛ doc. qd imo tūc dꝫ differri edificiū p tres mēses p tex. i. l. fi. C. de edi. priua. ais ē. l. j. C. de ope. no. nū. ꝛ p illū dicūt doc. limitari. ll. istius tit. q̄ volūt qd p̄stita satisdatione fit remissio nūciationis: ꝛ edificans pōt ꝑcedere i edificādo. l. p̄tor. §. deinde. ꝛ. §. seq. ꝛ l. de pupillo. §. si is cui. j. e. Iste. ll. limitāt, nisi nūciās cui offert satisdatio dixerit, hodie ꝯstat: hodie agat tūc differt edificiū p tres mēses: ꝛ ita tenuit originalr gl. ꝛ doc. cōiter i. d. l. fi. bar. ꝛ do. in. l. p̄tor. §. si qs parat'. j. e. ꝛ gl. ꝛ doc. i. c. fi. extra eo. pōdera ergo qd Bar. ꝛ oēs idifferēter volūt qd i illa. l. fi. iō supsedeat ab edificādo p tres mēses: iō q2 nūciās dicebat, hodie ꝯstat bodie agat, ita tenēt gl. ꝛ oēs doc. hic ꝛ vbiq3. mihi autē vr̄ veritatis inuestigāde gratia qd ille tex. indistincte dicebat qd facta nūciatione supsedeat p tres mēses, itra quos dꝫ cā nūciatiōis decidi a iudice: ꝛ si nō possit decidi. intra tres mēses pp aliqd ipedimētū: tūc p̄stita satisdatiōe possit ꝑcedi in ope. ꝛ ꝯnr teneo qd. d. l. fi. indistincte ꝑcedat siue sit dictū hodie cōstat ꝛc. siue nō, ꝛ p ꝯn̄s teneo ꝙ p illū tex. bodie limitētur oia ista iura ffor. ꝛ ita alias dū essem scholaris sustinui istā publicā ꝯclusionē: ꝛ al's adhuc mihi nō displicēt. Moueor q2 tex. vbiq3. s. in d. l. fi. ꝛ in. c. fi. extra. e. loquunt indistincte qd supsedere debeat p tres mēses. j. quos dbeat decidi cā, ꝛ nō dicūt qd ibi fuerit dictū bodie ꝯstat bodie agat. Scd̄o q2 tex. i d. c. fi. qui dicit qd ēt si nūciat' vellet satisdare tn̄ dꝫ supsedere ab edificādo p tres mēses, nō q2 nūciās vellet statim aut diceret bodie ꝯstat ꝛc. ꝛ sic statim ostēdere de iure suo. imo tex. ibi dt q2 vsq3 ad tres mēses pōt ostēdere d iure suo. Tertio moueor q2 si vera esset opi. gl. ꝛ doc sequeret qd eēt in ꝑtāte nūciātis vel acceptare satisdationē, vel sp2eta ea dicere bodie ꝯstat ꝛc. Sed istud vr̄ mihi qd sit de directo ꝯ tex. in. d. l. fi. in ver festinare. vbi tex expresse imposuit necessitatē iudicib' vt festinēt ꝛ oīno expediāt cām. j. tres mēses: ergo ille tex. tollit facultatē nunciandi. ¶ Quarto pōdero tex. in. d. l. fi. q2 tūc admittit satisdationē nūciāti qn̄ occurrit legitimū impedimētū propter qd nō pōt expediri cā nūciationis. j. tres mēses: tūc post tres mēses satisdationē admittit, qua p̄stita pōt edificari: ꝙ aliter quā ex cā impedimēti. j. tres mēses non dꝫ admitti satisdatio etiā si nūciās nō dicer. t. bodie cōstat ꝛc. ¶ Quinto pondero rōnē decidēdi illi'. l. fi. nā rō decidēdi est qd supsedeatur per tres mēses eo q2 nūciās dixerit, hodie ꝯstat ꝛc. prout dicūt gl, ꝛ doc. Sed rō decidēdi est: q2 edificia nō ꝓhibent p inanes denūciationes vltra tres mēses. Itē recte denūciātib' cōsulet. Rō ergo triū mēsiū est, ne per inanes denuntiationes opera ꝓhibeātur vel vltra per illud tēp', ꝛ ista ꝯclusio mihi adhuc plꝫ multū cōgruit. d. l. fi. Non recedas tn̄ a cōi snīa ꝛ dicas qd d. l. fin. sic necessario dꝫ intelligi ad hoc vt iura inribus concordētur. ꝛ. d. l. fi. cōcordetur cū l. p2etor. §. si quis parat'. j. eo. cū si. ¶ In ea. gl. ibi, vel dic secundo. istam gl rep2ehēdit Bar. in ea gl. ibi vel dic tertio istum tertium intellectū etiam rep2ehendit Bar. ¶ In. vj. solu. gl. Bart. tenet istam sextā solu. Sed aduerte q2 Bart. facit vnum presuppositum per qd tenet istam sol. ꝛ probat aliquas precedentes qd iste tex. i scd̄a parte necessario se referat ad edictum pretoris positum

a ¶ Scd̄o no. Ista oīa repetunt. in §. q̄ties. col. j. ff. q satis. co. facit ꝙ dicit Jas. p illum tex. in l. cum res. xiiij. no. de le. j. Pur.

b ¶ Tertio habes. Conclusio. gl. de ꝓbatiōe q offert i cōtinēti, cō. ꝓba. per decisionē Pau. post gl. i. c. suscitate. colū. iij. de resti. i inte. qd ꝓbatio. admittitur post sententiam quādo incontinēti offertur. Purpu.

in l. pretor. §. deinde. ſ. e. q̃ edictū loquit de remissione ꝓsatisdationē. Ad ita tenēdū, debuit moueri Bar. q̃ iste nō ꝑt referri in ſcōa parte ad aliud edictū niſi ad illud de quo in §. deinde. q̃ nō habemus aliud ad q̃ poſſit referri. Sz tu ꝓsidera q̃ ter. in d. §. deinde nō loquit de effectuali remissione que sit ꝓpter satisdationē, lz Bar. volēs paliare dicat, quod illa satisdatio est cā cūdi ad iudicē qui postea facit effectualē remissionē, de qua effectugli loquit iste ter. tū de ista nō loquit. §. deinde. Secdo ꝓsidera q̃ iurisconsultus hic, lz in j. parte referat edictū prętoris. tū i ſecūda parte nō ſe refert ad aligd edictū ptoris. put ꝓsupponit Bar. Si dicat q̃ ex cōtinuatiōe ſe refert ad edictū, dic q̃ iurisc̄ſultus in ista ſecunda ꝑte ponit mētē illius edicti cuius in legibus ſequētib⁹ nō habeam⁹ edictu exp̄ſe positū, t sic istud vr tibi absonū dictū, potes dicere q̃ iurisc̄ſultus in ſecunda parte ſe fundet auctoritate edicti positi. in l. prętor. in ꝓin. j. e. t hō in §. deinde. Vbi etiā ꝓtor ꝓcipit demolitionē operis ꝓpter ea q̃ nō erat facta remissio. ergo vr ꝓmittere remissionē, put in simili öt gl. in verbo deīn de. t ibi Bar. t oēs. Unde teneo qđ quid dicat Bar. q̃ iste ter. nō loquat de remissione ꝑm. §. deinde. qui loquit de remissione que sit per satisdationē. ſed quod iste loquat de remissione effectuali. q̃ sit per iudicē cā cognita eatenus, quatenus nūcians non habuit nūciandi ius: q̃ de tali effectuali remissiōe q̃ sit p mēsurā iuris loquitur pp̄rie iste ter. put etiā fatetur Bar. j. in pri. diſt. Et isto mō ſensus litere est clarus ſine difficultate t sic effectualiter teneo tertiū intellectū gl. cū q̃ ꝓcor. ter. quē et tenēt Rap. cu. t Pau. de ca. hic. t ista est veritas qđ dicat Bar. vltra Bar. t antiquos aliū intellectū ad istū text. ponit hic Rap. cu. quod ista verba eatenus quatenus peregregie i ter. posita sunt, vt contineāt etiā totū sicut verbū reſiduū. l. ij. C. de bere. inſti. Nihil ler vult remitti intātū inquātū nunciās nō hz ius ꝓhibēdi: ergo intelligit quod ēt in totū velit remitti ſi in nihilo hz ius ꝓhibēdi: vnde ꝑm eū nō fuit op⁹ q̃ ista gl. tot verba effunderet, q̃ ista vera sol. Sed caue: q̃ ꝑm istū intellectum esset dicere quod effectualiter superfluerent illa verba eaten⁹ quaten⁹: ſed ſimpliciter erat dicēdū quod remissio fieret vel in totū vel in parte ꝑm quod habuerit ius ꝓhibendi. t tū in iure nihil debet eſſe ſuperfluū. §. quib⁹. in j. ꝓſti. C. vnde teneas tertium intellectum gl. qui est veri⁹. ¶ In ſecunda parte principali gl. dum Bar. facit differētiā inter nunciare t ꝓhibere. Adde quod istā dīām exp̄ſe reprehēdit gl. ꝓr. in l. ſi ꝓcurator. j. e. t illā gl. quod non ſit differentia inter nunciare t ꝓhibere: ſequit ipſemet Bar. ſibi ꝑius. in l. de pupillo. §. meminiſſe. in ij. q. in fi. j. e. t ꝑs q. l. ꝓmiſcue vtunt iſtis vocabulis. vt apparet ex ꝓin. huius tex. t ſimi. ¶ Extra gl. circa ꝓin mā q. Bar. t q̃ remedio ꝓſulatur ꝑ iniuſte nunciātē: Adde q̃ eius diſtinctio ante eum fuit Old. hec, put fideliter refert t ſequit hic Abb. in vij. col. ¶ Secundo adde in mēbro primo Bar. istā opi. reprehēdit hic magiſter meus obſeruāde memorie. d. Jac. pu. tali ꝓsideratione. Nā ex quo nunciās fuit in dolo iniuſte nunciādo: nunciatus aūt q̃ sciebat ſe hāre ius edificādi ſpreta nunciatione edificari fecit: q̃ credebat ſe iure edificare eiq̃ licere: ergo ſo. ū fuit in culpa, t iſte error iuris excuſat eum a dolo. l. ſed t ſi lege. §. ſi rē. d. de pe. her. ergo dolus nunciātis. dz ꝓpō ierare culpe ei⁹. l. itē ſi obſtetrix. in ꝓin. ff. ad l. aq. Ā decisiō Bar. ꝑm eum, pcederet q̃n nuncians iniuſte credebat ſe poſſe nunciare t eſat ſolum i culpa tū vna culpa cū alia cōpenſaret. l. ſi ambo. ff. de cōpē. l. vir o atq̃ vro. ff. ſol. ma. ¶ Ita cōſideratio prima fronte est multū colorata, ſed ego teneo decisionē Old. t Bar. duplici rōne. Primo ꝓsidero quod cā quare edificās cogit deſtruere opus, nō est immediate ꝓpter dolum nunciantis ſed ē pp cōtēptū nūciatoris: vnde conſidera quod dolus nunciātis t culpa nūciati nō ſunt pariter circa idē. Cū ergo nō ſint pariter circa idē: ergo dol⁹ non debet prepōderari culpe q̃n nō ſunt pariter circa idē, ita no. in d. l. vir o atq̃ vro. ꝓ hoc adduco bonum tex. in ar. i l. ſi plures. ff. de admi. tut. Secundo ſunt q. rūdeant quod ex q̃ nunciatus edificauit ſpreta nunciatione cogitur precise opus demoliri, nec admittitur ad allegādū aliquid de iure ſuo. ter. est in §. ſed ſi is. j. ea. l. nō admittit volēs pbare de dolo aduerſarū quin opus debeat deſtrui. Sed ꝓsidera nunqd ſequuta demolitione vel demolitione poſſet poſtea habere regreſſum actione de dolo, ꝓpter dolū nunciātis. Ideo secundo mō non tolleret fundamentū do. Jac. ¶ Additio. Sol. melius: nānūciās iniuſte dz in dolo p̄ſumpto, pbatur dolus p̄ſumptus eſſe quoties apparet nō ex manifeſtiſſimis p̄ſumptionibus: q̃ tūc eſſet dolus verus: ita Bar. in l. quod nerua. col. j. in fi. ff. depoſi. Sz quod mō denūciās iniuſte ſit in dolo p̄ſumpto pbat: q̃ si nuncianti exp̄ſe apparet de dolo tāq̃ calumnioſus ſperneret put ō. p Bar. t hic amplius nō eſſet tractandū de dāda actione de dolo pp dānū. Apparet ergo de dolo nō exp̄reſſe t manifeſte ſed per p̄iecturas: ergo est dolus p̄ſumptus, vt öt Bart. ibi ō. ſi nūciās: ergo est in dolo p̄ſumpto. Jdē dicimus in nunciato qui edificat ſp̄reta nunciatione, ita exp̄reſſe in §. nūciatio. col. pe. ver. ſed ille j. e. hoc nō exp̄ſe apte q̃ cōpēſatio fieri pōt, ita ipſe legi. ¶ Circa ꝑm dictū Bar. dū dicit ego nō edificaui lz ſupſedi. Adde ꝓ conclusione Bar. facere, q̃ occaſione dāni dat, ceſſet t dānum dare. öt iurisc̄ſultus. in l. q occidit. §. in bar. ff. ad l. Aqui. Sz tu aduerte quod imo iſto caſu cōpetit actio iniuriarū ter est in l. iniuriarū. §. ſi qs pbibeat. in fi. ff. de iniu. per quē ter. ita tz Alb. hic in vij. col. adde ter. in l. q pēdēte. ff. de act. emp. Si cōpetat actio iniuriarū ergo vr quod ceſſat actio de dolo per regulā. l. j. §. fi. cū l. ſeq. de dolo. niſi ambe ſint ſubſidiarie, ſed ſaluādo Bar. potes dicere quod in illis iuribus, pbibeat me edificare via facti t nō via iuris, t ita nūciādo nouū opus sic poſſes defendere Bar. ¶ Additio. Et q̃ dēf actio iniuriarū lz exp̄ſſe Bar. in l. ꝓtor. §. nonnulli. j. e. Ā cum dēf actio iniuriarū nō deberet dari actio de dolo. cū iſte non ꝓcurāt: t qđ non ꝓcurrāt lz exp̄ſſe Bar. reprobata gl. i l. ij. C. de dolo. Tu dic q̃ quotieſcunq̃ aliquis nūciat t apparet eum iniuſte nūciaſſe, dāf actio de dolo t ita loquit Bar. hic. ſed quotieſcunq̃ ego edifico t tu de facto me impedis nō nunciādo, t sic non via iuris: tunc competit actio iniuriarum t sic ꝓcedunt ꝑia, q̃ hoc sit verum ꝑ ex eo: q̃ actio iniuriarum nunqđ dāf niſi ꝑ eum q̃ de facto agit. d. l. iniuriarum. hic alle. t nō Bar. in d. §. nonnulli vr male dicere dum vr velle t vult q̃ ꝑ nunciātē actionē iniuriarum, t ista est veritas t ita ipſe legi. ¶ Conſidera vltio an ter. ab d. l. rē quādā. facit ad ꝓpoſitum Bar. nā in q. nra nunciat⁹ poſſunt dici i aliquo culpa q potuit, puidere ne ꝓparamēta cor rumperēt, aut via ſatisdationis aut petēdo remissionē. Istud ceſſat in d. l. rē quādam. ¶ Additio. Preterea ꝑ Bar. hic, facit d. Pet. matthe. forte fundamentum. dicēs q̃ imo buſc nunciato non deberet competere actio de dolo: ſicut nec in ſuperiori caſu per illud q̃ ſuperius dicit Bar. q̃ dānum quod quis ſua culpa patitur ꝛc. nā notatus ſua culpa patitur: q̃ poterat edificare ſatisdando: ergo debebat ſatisdare t sic dānum euitaſſet. Nec ob dicere, erat paup. non inueniebat ſatisdationē q̃ multum esset reſtringere. Preterea dat iuratoriā vel ſimplicē cautionē sicut not. in l. j. ff. in ius voc. vt eāt. Sol. tpe quo nunciatus non ſatisfando erat in culpa noui nuncians doloſe erat in dolo. t dol⁹ ꝓponderat culpe. l. itē ſi obſtetrix. in ꝓin. ff. ad l. Aqui. tu ſolue melius, nā maior est culpa in faciendo quam in non faciendo. gloſſ. in l. niſi mora. ff. ſol. ma. imo leuiſſima culpa in faciendo equiparatur dolo commiſſo in non faciendo: dixi in l. quod nerua collat. xj. ff. depoſi. modo iſte commiſit culpam in non ſatisfando t sic in non faciendo aliter faciendo. ergo ꝛc. ita ipſe leg.

1 ☞ Interdicta prohibitoria reſpiciunt futura opera, ſed interdicta reſtitutoria reſpiciunt preterita.

2 Facta prior infectis haberi non poſſunt.

3 Si recedim⁹ a ꝓprio ſignificatu verborū stam⁹ cōi vſui loquēdi etiam in penalibus t sic vbi agitur de puniendo notario.

4 Dictio olim. t quondā non ſolum de cōi vſu loquēdi: ſed etiā de ꝓprio ſignificatu capitur prior preterito tpe. t n. 7.

5 Interpretatio dz capi vt act⁹ ſuſtineat. niſi verba i diſpoſitione poſita non poſſent intelligi etiā cū nimia improbatione.

6 Licet teſtes sint reducendi ad concordiā t ſaluari quātum est poſſibile ſaltē vt euitēt penā falſitatis ſi eſſet nimia improbitas vel ſimplicitas apparens non ſoluantur.

7 Instrumentū quod poteſt interpreta. i t tollerari aliquo modo debet ſemper adiuuari vt notarius euitet falſum.

8 Teſtis ſi deponit falſum circa ſubſtantialia t principalia cauſe punitur, ſecus ſi ſuper extranea materia.

9 Remedium ordinarium excludit extraordinarium, fallit tamen iſta regula aliquibus modis.

10 Ubi sunt due. ll. vel ſtatuta generalia, illa que est minus generalis habetur loco ſpeciei vt deroget generali tanqđ ſpecies.

11 Inter dictum quod vi aut clam non datur contra poſſeſſorem edificantem in ſuo vt per hoc prohibeatur edificare.

Hocautem. Edictū remediumq̃. No. quod iſtō edictū in primo capite in q̃ est ꝓhibitorium reſpicit futura opera t non preterita. Sed in ſecō capite in q̃ est demolitorium. l. ꝓtor. §. hoc interdictum. ij. e. tūc reſpicit preterita. Et tex hoc correlarie nō. generali⁹, quod interdicta ꝓhibitoria reſpiciunt futura opera, ſed interdicta reſtitutoria reſpiciūt preterita. Et ſi dicat q̃ ratio iſtius tex. dic q̃ ratio est: q̃ cum iſtud edictū in prio capite sit, ꝓhibitorium:

1 clarum est qđ ea q̃ ſunt preterita prohiberi non poſſunt: † quia facta prior

facta p infectis haberi non possunt.l.in bello.§.facte.ff.d capti.q2 b solo puat de⁹.¶Additio.Adde quare faciat h mentione de quasi iterdictis restitutorijs,z tn nō d iterdicto.ne qd i loco pu.fo.illō nō ē interdictū q hēat caput demolitoriū, s3 bñ tātū caput phibitoriū ꝯ naturā alioꝝ iterdictorū,de q̄ est tex.in.l.ij.§.si qs nemine.ff.ne qd i lo.pu.¶Gl.i verbo.oli3. No.decisionē bar.i qua dt se sustinuisse iltr3 notarij,cu Bar. trāseūt idifferēter oēs hic.Idē tenēt.d.An.Ab.z Jo.ꝯimo.i c.ex pte.B.d fo.pp.d.Lar.z Jo.d Jmo.in.c.cū oli3.Ab.de of.del.An.in.l.ei⁹ q in puincia.i.j.co.ff.si cer.pe.Et quāuis Lu.ibi i iij.co.referat ifideliter Jo.an.i.c.cū ꝯ.de pi.i nouel. tenere ꝯriū,malere recitat eū.Tu adde q ꝯ decisio.Bar.t3 sol⁹.d.Jo.an.Bar.i.d.c.cū olim Abb.in.j.z.ij.co.de of.de.Ubi dt se vehemēter admirari qūo Bar.se ita obtinuerit i facto.Mouet q ēt in materia stricta z in materia odiosa z penali recedim⁹ a pprio significatu verboꝝ pp cōem vsum loquēdi:put t3 Ja.bu.i multis locis,z voluit Barto.i ru.d.c.z ibi
3 multa dixi.†Si ergo recedim⁹ a pprio significatu verboru3 z stam⁹ cōi vsu loquēdi ēt i penalib⁹ z sic vbi agit de puniēdo
a notariū:ergo cū cōis vsus loquēdi sit q dictio olim[a] z quōdā i portēt pteritū tps,ergo z in isto z i ꝯctibus intelligitur in tpe pterito,dato q sim⁹ in penalib⁹.cōfirmat p illud quod dicit Bal.in ti.de pace cōstan.in verbo sentētie,q omnia intellectus q nō sonat auribus vulgi est extrane⁹.alleg.c.ex literis. de cōst.Ista sunt eius fundamēta ꝯ Bar.¶Tu autem cōfir
4 ma strictus fundamentum suum ꝯ Bar.†q non solū ex cōmuni vsu loquēdi,dt do.And.imo.de proprio significatu dictio olim z quōdam capit p pterito tempore solum,iuxta gl.hic z expresse do.Alex.idem tenet Innocen.in.d.c.cum olim.z in.c.cū ꝯ p illū tex.de pig.ita etiā Albe.in dictionario suo in verbo olim.facit tex.in.l.sed z milites.§.q olim.z.§.qsitū.ff. de excu.tu.z tex.in.§.j.i aut.vt iud.sine quoquo.suffra.col.ij. ergo cū hic ꝯcurrat ppria significatio vocabuli z cōis vs⁹ loquēdi,debet ergo instrumētū de pterito tēpore indubitanter intelligi etiā vbi sumus in materia pēali.Secūdo ꝯ bar.moueor:q2 saluare instrumētū vt dicit Bar.esset nimis imppria locutio:q2 vt dixi esset ꝯ ppriū significatū z ꝯ cōmunē vsum
5 loquēdi.†S3 ego habeo q l3 debeat interpretatio capi vt actus sustineat.l.quoties.cū si.ff.de ver.obli.Fallit qñ verba in dispositione posita non possent intelligi ēt cum nimia ipropriatione:tūc non d3 saluari,z dispositio non v3 z potius annullat.est doctri.Are.in.l.a titio.in vl.col.ff.de verb.obl.vbi ad hoc allegat bonū tex.in l.tutores.§.i.z qd ibi Bar.ff.d admist.tut.z pondera q si in illo.§.nō sit illa impropriatio vt i vltimis voluntatibus vt actus saluetur, minus sit in proposito,ad idē adde tex.in.l.verbis ciuilibus z quod ibi nota.do. Alex.in.ij.no.ff.de vul.z pup.vbi substitutio facta verbis ciuilib⁹ post paupertatē poti⁹ reddit nulla q̄3 q imppriet ad fi
6 deicōmissum:q2 esset nimia impropriatio.Cōfirmat† q l3 testes debeāt reduci ad cōcordiā z saluari quantū est possibile, saltē vt euitēt penā falsi,vt habet in c.cū tu.de test.Tamen qñ esset nimia improprietas vel ꝯrietas apparens,non saluant etiam a pena falsi.ita Alex.in.l.inter stipulātē.§.j.in.v.co.d ver.obl.sic intelligēs Bar.in.l.de etate.in pn.in.q.pn.d.de mino.Idē tenēt do.Ant.Abb.in.c.cū tu.prealleg.per gl.cōiuncto tex.i.c.nihilominus.iij.q.ix.Ex istis redditur decisio Bar.apud me valde dubia.z si tu diceres,put dicit Bar.hic
7 †q dictio olim,nō semp importat preteritū,aliqñ etiā importat pñs z futurū,vt dicit gl.in.l.nec empt.i pn.d.de ꝯhē.emp. alle.p Bar.z q dictio olim importet etiā futurū patet apud Virg.pmo Eneidos audierat tirias oli quē verteret arces. z alibi.forsan hec olim meminisse iuuabit.Hic aduerte q ppter verbū adiunctū dictio olim.pōt bene importare futurū,
8 vt in isto tex.z pdictis authoritatib⁹.† Sed in qōne Barto. nō est verbū aliqd q2 notari⁹ dicit in instrumēto titius oli3 filius talis hic nō est adiectū verbū presens aut futurū,ergo esset nimia impropriatio,exponere titi⁹ olim talis.i.q de pñti habet patrē.Tamē i practica durū esset tenere ꝯ decisionem Bar.postq̄3 est cōmuniter approbata,vnde cōsulēdo z iudicādo nō recedas a decisione Bar.eo q2 cōsulēdo z iudicādo debet mitior pars teneri in criminalibus.l.si de interptatiōe.z
9 l.sanctio legū.ff.de pe.¶Secundo q2 instrumētū qd potest interpretari z tolerari aliquo modo,debet semp adiuuari,vt notarius euitet falsum.ita Bal.z oēs i.l.iurisgētiū.§.q fere. p gl.ibi,in verbo appbet.ff.de pact.¶Additio.Adde q iste notarius melius potuisset saluari,nam potius error quā dolus presumitur.l.quod adhibit⁹.in fi.C.de his q in test.sibi ascribūt.Preterea quotiescūq3 notari⁹ dicit falsu3 circa substātialia instrumēti:tūc punit.sec⁹ si circa extranea q̄ nō sunt de principali substātia,q2 instrm̄.sustinet nec punit notarius,
10 Ita not.Inn.in.c.fraternitatis.de here.Cōfirmo† nā testis deponēs falsū circa substātialia z pncipalia caute punit.Sec⁹ si sup extranea materia.ita singulariter Jac.bu.i.l.luci⁹. ff.de infam.vt puta si in reddēdo rūso diceret se nō esse cōsanguineū,cū esset,vel notari⁹ diceret titius diiḡ semprōnij zc.z hoc modo credo indubitāter posse instrumētu3 sustineri.z ita ipse leg.¶Extra gl.in quātū Bar.format tria ꝯria Dy.cu3 eius dictis trāseūt simpliciter omnes Mo.Et ista omnia ēt
11 ponit†Alb.hic.No.ex dictis Bar.in.ij.opp.duas elegātes limitationes ad regulā q̄ h3,q remediū ordinarium excludit extraordinariū.l.in cause.in prin.ff.de min.z.l.qdā.i pn.cū si.ff.de edē.Illa regula fallit nisi remediū extraordinariū magis vtile,eo q2 min⁹ grauet:z inqꝫtū p ista limitatione ponderat Bar.gl.in.l.fi.C.si aduer.rē iu.vbi gl.vult q appellatio que est remediū ordinariū nō excludat remediū restitutionis in integrū q est extraordinariū:eo q2 istud est magis vtile z pingui⁹ puidet.Adō q de ille gl.sepe facit festū Bal.z eā reputat singularē in.c.cū Ber.in.iij.col.de re iud.z idē Bal.in. l.preterea.in.vj.col.de dil.¶Scda limitatio est,qñ remediū ordinariū non dat principaliter ad id ad qd extraordinariū, sed per quando cōsequentiā per gl.not.in.l.j.in prin.ff.si vsusfru.peta.adde q istas ambas limitationes ponit etiā in effectu Bar.in.l.in puinciali.§.j.in vlt.col.i.eo.z ibi cōgruētib⁹ occurreret dicere.¶Circa quartā opp.Bar.post Dy.†No. ex eius theorica duas pulchras regulas.Prima q vbi sunt due leges generales,vl duo statuta gñalia,illa q̄ est min⁹ gñalis[a] habet loco speciei.vt deroget gñali tanq̄3 species,ita etia3 dicit no.Bal.in.l.hac cōsultissima.i.j.col.C.qui test.fa.pos.z Dyn.in regula generi p speciē.de reg.iur.in vj.q̄uis Bart. in.d.l.seruo manumisso.ff.de pe.le.aliter ibi dicat q̄3 hic ad illū tex.S3 ꝯsidera q ista theorica Bar.nō vt ꝯfecta.Bar. nō loquit qñ apparet qd sit minus gñale altero,sed pulchrū dubiū esset,q si nō apparet q̄ lex sit magis gñalis vel magis spālis.Dic ergo tu,q in dubio illa q̄ est magis fauorabilis z q̄ est magis vtilis.illa iudicat magis spālis z derogat alteri. Ita determinat singulariter Bar.in extraua.ad rep.i ver.nō obstātibus.in pe.col.Sequitur Bal.in.l.j.in.iij.q.ff.de offi. cōsul.Bal.Ang.z do.Alex.in.l.titie textores.in pn.ff.de le. j.Bar.z Jmo.in.l.Gall⁹.§.ille cas⁹.ff.de liber.z post.Pau. de cast.in.l.non est nouum.ff.de legi.z Alex.in.l.nesennius. in prin.in vl.col.de re iudi.soleo allegare ad hoc tex.i.l.ruffin⁹.in scdo dicto.C.de test.mi.z ibi dixi.¶Scda regula Bar. magis vtilis est,q puisio legis gñalis nō tollit p.l.specialē vl puisionē min⁹ generalē,qñ ambe nō pueniūt ex eodē edicto, sed ex diuerso q no.z ad h bene pōdera tex.in.d.l.sanctio legū.in verbo ipsa lex.z ibi pleni⁹ Bar.z idē Bart.in.d.l.doli clausula.z in.l.j.§.vnde queritur.in vlt.col.p illū tex.ff.de publica.Intellige sane vt dicit Bar.nisi specialis esset ꝯria generali:q2 ei indistincte semper derogat.Adde ad hoc bonu3 tex.in.l.si adulteriū.§.liberto.ff.de adul.Ubi dispositioni generali pmittētis occidi adulterū derogat p illō qd alibi spāliter est statutū in liberto q spāliter phibet occidere etiā patronū adulterū.ad idē tex.i.l.iij.i pn.ff.de suspe.tu.¶Circa differētias quas addit Bar.hic z vltra gl.†Adde aliā.xj.differētiā:q2 interdictū q vi aut clā,nō dat ꝯ possessorē edificātē i suo vt p hoc phibeat edificare.l.j.§.j.z ibi gl.z pleni⁹ Bar. ff.q vi aut clā.z.l.pe.ff.de aqua qti.z esti.Sec⁹ est in isto interdicto.tex.est in.l.de pupillo.§.meminisse in ver.at si in suo.z ibi gl.j.eo.q cqd dicat Bar.z male.in l.j.in prin.i vl.q.d.ea. l.Istā differētiā addit Alex.hic et dicit q nō ē tacta p aliquē hic,sed salua eius reuerētia ante eū istā differētiā posuit Lu. hic,z dicit se addere ad differētias doc.¶Additio.Adō q colon⁹ nō nūciat nouū op⁹,z tñ vtit interdicto q vi aut clā.l.in puinciali.§.si ego.j.eo.z.l.is q puteū.§.fi.z.l.seq.ff.q vi aut clā.Itā seru⁹ nō nūciat.l.de pupillo.§.seruo.j.e.tñ vtit interdicto q vi aut clā.l.phibere.in pri.j.q vi aut clā.Itē adō vltra alios aliā differētiā:q nūciatio nō pt fieri p inqlinū,q nō est interdicto qd vi aut clā.d.l.his q puteū.§.fi.ff.quod vi aut clā.¶In quātū Bar.vult no.ex isto tex.in fi.qd pcedit libell⁹ indeterminat⁹ impsonalis vltra multas ꝯcordātias hic signatas p Alex.Adde Lu.Ro.q hāc cōclusionē Bar.diffinit trib⁹ rationib⁹ in cōsi.clxxxvj.inc.In casu proposito resecatis superfluis zc.

a ¶Dictio oli. Adō Raph. Ful.ꝯsi.xxij. inci. testator legauit vxori.Raph.cu. cōs.incip.vi so pcessu questionis.

1 ☞In renūciatione no.ope.nō reqritur authoritas ptoris.
2 Si quis edificat in solo meo a me possesso,possum proprīa authoritate destruere.
3 Si procurator nunciat vel facit alium actum, z non dicit procuratorio nomine,an valeat.
4 Si procurator exprimit nomē propriu3 zofficiū censetur procuratorio nomine facere.

5 Dispositio.l.vel statuti ꝯcepta verbis vniuersalib⁹ ꝛ de futuro cōtinēs act⁹ nō ꝯcessionē restringit̄ de habilitate.ꝛ nu.6.
7 Dispositio.l.vl' statuti cōcepta verbis vniuersalib⁹ sup actu iam concesso restrictionē nec limitationem non recipit.
8 An remissio nunciationis possit peti tempore feriato.
9 Citatio facta die feriata ab honore dei et si sit facta vt citatus compareat die sequenti.non valet.
10 Istud interdictū q̄ten⁹ ē pēale nō ligat abs̄ntes ꝛ ignorātes.
11 An minor restituatur aduersus dolum.

Nunciatio. Nunciatio pōt fieri absq̄ p̄tore alieno q̄ nomine,ꝛ diebus etiā feriatis ꝛ ligat abs̄ntes ꝛ ignorātes ac inuitos.h.d.Tex.hꝫ quatuor di
1 cta.ꝛ gl.est falsa q̄ dicit tria.† No.primo ꝙ in nūciatione noui operis nō req̄rit̄ authoritas p̄toris,vt hic p Bar. ¶ Additio.Adde dū iste tex.dicit,ꝙ nūciās nō habet necesse nunciare p p̄torē,assignat rōnē q2 p̄toris authoritas necessaria nō ē. Ista rō est falsa ꝛ eadē cū dicto,ꝛ ideo falsa,vt est gl.in.l.fi.ff.ꝺ off.pc.ce.vbi Bar.gl.in.l.labeo.ff.de vsuc.gl.in.l.j.ff.de excep.ꝛ pfecto est mirādū de ista ratione iur.Secūdo ꝯ tex.opponit̄ ꝛ videt̄ ꝙ tex.sup̄fluat dū dicit de inuitis ꝛ ignorātib⁹, q em̄ p̄t inuitis pōt inuitis pōt ꝛ ignorātib⁹.l.q pōt.ꝟ.de re.iur.Respōde ꝙ videbat̄ ꝙ ignorāti nō deberet posse fieri:q2 ignorās nō debet puniri.l.fi.ff.ad munici.c.ij.de cōst.Et licet nō ne eo sic inuito p̄supponit̄ qꝺ etiā possit fieri ignorāti:rn̄det̄ qꝺ nō:q2 lex bn̄ punit inuitos nō ignorātes.d.c.ij.ꝛ.d.l.fi. ꝛ ita ipse leg. ¶ Gl.scd̄a ex dictis Bar.hic collige regulā ꝛ
2 tres fallētias.Regula est† qꝺ si quis edificat solo meo a me possesso possum illud ꝓpria authoritate destruere iuribus p Bār.hic allegatis.facit bon⁹ tex.in.l.si in area.in verbo occupat.ꝛ ibi Bal.ff.de ꝯd.inde.Et istā materiā notabiliter ꝓsequit̄ Inn.in.c.j.de immu.eccl.Fallit in casu speciali in.l.ꝺ sa.in prin.ff.de reli.ꝛ sump.fune.p quē tex.ifert, qꝺ si qs edificat ecclesiā in solo tuo a te possesso, qꝺ non potes ꝓpria authoritate ꝺstruere.ita simplr ifert do.Alex.ꝛ nō aliter ꝓbat. Ego cōfirmo:q2 ꝓ constructione ecclesie possunt dn̄i vicini cogi ad vēdēdū solū vl' edes quas ibi habēt.l.si qs sepulchrū.in prin.ꝛ ibi Gui.ꝛ Flo.ff.de rel.ꝛ sump.fune.cum multis concor.quas dedi in.l.j.ꝺ.sol.ma.Si ergo cogunt̄ vēdere vt fiat,debet fortius pati vt factū duret.p regulam lege.patre furioso.ff.de his qui sunt sui vel alie.iur. ¶ Additio.Aduerte q2 ista iura allegata p Bar.n̄ ꝓbāt:q2 queadmodū.ꝛ.l.si vicē.loquūt̄ i eo q edificabat in loco in quo habebā dn̄ium tūc possū ꝓpria authoritate destruere.Bar.vero hic loquit̄ qn̄ habebā tm̄ possessionē ꝛ ita ipse legit. Tu adde ꝙ expresse hoc idē tꝫ Bar.i.d.l.in te.§.si ad ianuā.ꝛ expressi⁹ Bar.i.q. quā.ꝟ.ponit de vsufructuarioᵃ qui nullum habet dominum ꝛ tamē edificiū a tertio.i.a nō domino factū pōt propria authoritate destruere idē tꝫ Bar.in.q.de emphyteuta q nō hꝫ dn̄iū directū cōtrariū idē Bar.in.l.si inter me ꝛ te.ff.de ser.vrb.pd.ꝛ Alex.hic in.j.co.post Imo.nō faciēs tamen mētionē de Bar.ꝛ cōtrarium videt̄ tenere idē Bar.in summario in.d.l. queadmodū.dū dicit,arg.l.nō solū.§.meū.ff.de rei vē.ꝛ si ista vlt.opi.esset vera,ꝯfunderet̄ qꝺ de vsufructu.ꝛ emphyteuta. cogita q2 scho. ¶ Cōfirmat̄ q2 speciale est ꝙ solū cedat ecclieᵇ edificate,vt est glo.fin.in.c.apostolicos.xij.q.ij.ꝺ cui⁹ veritate alias dicet̄.Scd̄o fallit s̄m Bart.qn̄.nūciās nunciasset verbo.Nā ex q̄ itē nūciado vbo facit aduersariū possessorē.§.i oper.ꝟ.ea.l.certe nō poterit ꝓpria authoritate destruere. oporteret ergo q uod nūciaret iactu lapilli ꝙ ut p p̄torē.l.de pupillo.§.meminisse.ꝟ.eo.cū Bar.trāseunt oēs indifferenter hic adde ꝙ ꝯtrium tꝫ Alb.de rosa.in.§.in operis.ꝟ.ea.l.ꝛ mouet̄ forti ratione:ꝙ nūciās simplici verbo q̄uis pdat possessionē sic nūciādo,tn̄ pōt ꝓpria authoritate eā recuperare antequā diuertat ad extraneos actus.Et ꝓbat sic: q2 ei dicit vis fieri.tex.est in.l.j.§.sed si qs iactu.ꝛ meli⁹ i.§.seq.q incipit sꝫ ꝛ si quis ꝯ.ꝟ.ꝙ vi aut clā.ergo ꝓpter.talē vim habet facultatē recuperādi,q2.hꝫ authoritatē.ꝛ licitū est vim vi repellere.l.iij.§.cū igit̄.cū si.ff.de vi ꝛ vi ar.Et per istā rationē Alb.reprio qꝺ ita cū eo tenēt ꝯ Bart.hic ambo p̄ceptores mei do.Jaco.bu.ꝛ.do.Hiero.tor.in.§.in operis.ꝟ.ea.l.lꝫ primo conent̄ respōdere fundamēto suo.Tu autē tene opi.Bar.indubitanter,ꝛ ad istud ergo respōde duplr.Primo qꝺ cum ista violētia cāet̄ a facto ipsi⁹ nunciātis verbo:ergo sibi nō parti facultatē recuperādi ꝓpria authoritate.Secundo ꝛ clari⁹ in forma rn̄deo ꝛ ista teneo:qꝺ in iurib⁹ p̄allegatis violētia nō cōmittit̄ in acq̄sitiōe possessionis.patet quia illa acq̄sitio fit sine vlla violētia acquirētis.ꝛ sic propter timiditatē eius qui nūciat solo verbo,que sola timiditas est causa vt perdatur possessio.d.§.in operis.vbi gl.ꝛ omnes declarant.ꝟ.eo.ergo nō debet concedi recuperatio possessionis propriaa uthoritat. sꝫ violētia vt dicūt i.d.l.i tex.bn̄ cōmittit̄ in eo ꝙ ꝯ nūciātē procedit in edificādo:ꝛ p ista nō est licitū propria authoritate destruere ex q̄ nō est i possessiōe.sꝫ cū authoritate p̄toris fit demolitio.Sed ego ex alio fundamēto ꝙ mihi forti⁹ stringit teneo ꝯ Bar.q2 p̄supponit,ꝙ per nūciationē factā simplici verbo perdat̄ possessio,sꝫ istud nō est simplr verū,q2 pdit possessio cū dat̄ satisdatio ꝛ illa recipit̄.text.est no.in.l.si alis.§.aut iul.in verbo hoc ipso.nō violādo literā.ꝟ.ꝙ vi aut clā.ꝛ p illū tex.ita Raph.cu.ꝛ Alex.in.d.§.in operis.ergo interim non pōt ꝓpria authoritate destruere:q2 interim fit in solo a se possesso an ꝓtestationē satisdatiōis. ¶ Additio.Adde qꝺ rō Alb.nō stringit ꝯ Bar.nā p hoc ꝙ possit recuperari non sequit̄ ꝙ non admittat̄,cū sint diuersa possessionē amittere ꝛ eā recuperare: ꝛ cū possit simul stare ꝙ possessio amittat̄ vt p Bart.ꝛ recuperet̄ vt p Alb. ¶ Tertia fallētia Bar.est,qn̄ edifico vel immitto in meo,nō est licitū ꝓpria authoritate destruere allega.l.j.§.ꝺ interdic.meli⁹ faceret.d.l.quēadmodū.ver.ij.ff.ad.l.acq. ¶ Additio.Alleg.tex.formalē in.l.si plures arbor.ꝟ.arbor.fur.cesa. ¶ Im.q.Bar.not.itellectū quē tradit ad.l.sꝫ si inter me.ff.de ser.vr.pdi.ꝙ tex.in illa alternatiua dꝫ intelligi qꝺ si ego sol⁹ possideo possum propria authoritate destruere.istud est ꝙ vult ibi tex.in verbo vl' pdere al's si possideo nō possum ꝓpria authoritate destruere sꝫ remedio actiōis vt ibi.ꝛ.l.sabin⁹.ff.cōi diui.Adde ꝙ idē Bar.in.d.l.sꝫ si inter me.de directo est ꝯtri⁹ his q̄ tꝫ hic,intelligit illū tex.ꝙ sicut illud ꝙ edificat̄ i re mea a me possessa possum ꝓpria authoritate destruere.ita illud ꝙ immittit̄ iure cōi etiā ꝛ socio possum destruere. Sed neutrū plꝫ ad illū tex.eo q2 ille text.nō loquit̄ nec primo nec scd̄o mō,sꝫ proprie loquit qn̄ ex re cōi ꝛ cōiter possessa tu soci⁹ aliqd immitteres i propriū:q2 tūc possum pdere.id est ꝓpria authoritate destruere,ꝛ ita intelligūt illū text.Raph.cu.Pau.ꝺ ca.ꝛ Lud.ro.hic.ꝛ dicit Lud ꝙ ille tex.in hoc est sing.ꝛ ita intrepide ꝯ Bar.dicit Pau.de ca.se al's ꝯsuluisse,ꝛ est veritas. ¶ Additio.Adde inquātū Bart.in ver.qd econuerso arguit qꝺ si nō possum nunciare ꝙ min⁹ est,multomagꝭ nō potero destruere qꝺ est mai⁹, vr̄ falsum.nā vn⁹ ex socijs nō nunciat.l.in ꝓuinciali.in pn.ꝟ.e ꝛ tn̄ destruit si terti⁹ nō soci⁹ edificat vt p Bar.hic in.j.q.sꝫ respōde ꝙ in.d.l.in ꝓuinciali hꝫ remediū equipollēs speciale.Subseq̄ter in eo.ver.dum arguit qꝺ si habeo ius dominij saltē vtilis ex quo possum nūciare.l.in prouinciali.§.j.ꝟ.eo.potero etiā destruere.nō dicit̄ bn̄ arguere,nā ꝺ minori ad maius non procedit arg.preterea facilius qd fieri impedit̄ q̄ factū tollat̄.l.patre furioso.ff.de his q sunt sui vel alie.iur.ideo nimirū si concederet̄ nūciatio q̄ impedit edificari.ꝛ non destructio edificati. ¶ Gl.in verbo alieno.diuide in duas partes.In prima exponit tex.alieno,scꝫ procuratorio:eo q2 sentit ꝙ nō sufficeret gestorio noīe nūciare vt inferius pōderat Bar.In scd̄o āpliat tex.scd̄a ibi,etiā sine mādato. ¶ In ea.gl.in fi.habes ꝙ pcurator pōt nūciare siue cōstet de mādato siue dubitet̄,vt in gl.Bart.oppo.ꝛ ad.l.prohibere.in pnci.ff.ꝙ vi aut clā.ponit tres rōnes differētie.dic ꝙ vera est p̄ria rō ꝙ reddit iurisconsult⁹ in.d.l.prohibere.in ver.nec quē moueat:ꝙ vbi nō q̄rit̄ substātia actionis sꝫ querit̄ solū qualitas obligatiōis,nā ibi sine facto gestoris cōpetijsset illꝺ interdictū ex parte ꝙ clam factū:ergo gestoris facit vt competat ex parte qꝺ vi.sicut in simi'i dicit tex.in l.si quis solutioni,ver.fi.ꝺ.de vsur.ꝛ.l.cū exceptiōe.§.in hac.in si.ff.ꝙ me.cā.Hic aūt nūciatiōe p̄eābula nō cōpeteret aliquo modo istud interdictum.merito requirit̄ habilitas persone.Itē ad tertiā rationē Bart.ꝙ interdictum qꝺ vi aut clā sit p̄sonale dic qꝺ Bar.debuit allega.tex.in.d.l.vim facit.§.itē si phibi.ꝛ ibi gl.ff.qꝺ vi aut aut clam. ¶ Inquantum q̄rit
3 Bar.†si pcurator nunciat vl' facit alium actum,ꝛ nō ꝺt procuratorio noīe,an valeat:adde qꝺ cum theorica Bar.trāseūt omnes hic.item no.tꝫ Bar.in consil.suo qꝺ incipit super hoc puncto an sufficiat dicā ego talis pcurator lꝫ hoc nō habeat̄ in volu.impressor.idē tenet Jo.an.in addi.Spe.in ti.de ꝓcu.super rub.ad fi.cū alijs infinitis cōcor.p Alex.adductis. Uerū q2 materia est vtilis,collige ex dictis Bar.tres cōclusiones,vt materia magis liqueat. ¶ Prima cōclusio est.qꝺ si ꝓcurator exprimat nomen ꝓprium tn̄:presumitur facere nomine proprio:nisi sit actus qui pertineret ad dn̄m tn̄. Sꝫ aduerte qꝺ Bar.in hoc non vr̄ bene dicere,imo si precessit sp̄ale mādatum de faciēdo aliquem actum q̄uis simpliciter faciat nō expresso noīe officij,tn̄ intelligitur facere procuratorio noīe.tex.est cum glo.in.l.qui in aliena.§.si is qui putat.ff.ꝺ acquirere.ꝛ ibi Bar.ꝺt hoc esse diligēter notādum cum limitatiōe de qua ibi per eū.ꝛ ad idem facit tex.in.l.post dotem in verbo siue voluntate.ꝛ ibi Imo.exp̄sse ad hoc no.ff.so.mat.ꝛ.d.Alex.hic.Tertio facit optim⁹ text.in.l.seruus cōmunis.sic cū in versi.fin.

a ¶ De vsufructuario. Add. Innoc. in. c.j.de immu.

b ¶ Nō solum cedat ecclie. Addꝺ Bart.i c.cū oli.ei.j.i.iij.co.ꝺ off.dele.Barb.i c.inquirēdū.in.ij.colū.de pe.cu.cle.Barb.in tractactu ꝺ p̄stātia cardinaliū.i.iij.q.basilica.i.xv.colum.

in ver.ff.de sti.ser.⁊ similis tex.in l.fi.i v° qd ẽm.C.per q̃s pso.no. acqui.in qbus iurib⁹ dr̃ q si seruus cõis pluriũ dominorum aliqd simplr stipuletur acqrit dñis p portiõe dominica, sed si pcesserit mãdatũ vni⁹ ex dñis:quãuis postea seruis simplr stipulet facta mẽtiõe de mãdato illi⁹ dñi tñ cẽset fecisse noie solius mãdãtis. Quarto facit qd vult Jn.in c.ad audiẽtiã.de ho.volũt.quẽ sequit Bar.a i l.nõ solũ.§.si mãdato.ff.de iniu. q si dedi mãdatũ alicui q occidat Seiũ:dato postea quod ex magno interuallo occiderit cũ psumit i dubio fecisse noie mãdãtis.Quito ⁊ vltio p ista parte adit Are.i d.l.si qs i alie.aliã rõnẽ,q pcurator q recepit spãle mãdatũ ad faciẽdũ aliquẽ actũ puta ad emẽdũ rẽ:nisi psumeret facere procuratorio noie nõ attẽderet fidẽ dño ⁊ incideret in crimẽ stellionatus.l.titio. ff.ad muni.Et sic efficit infamis.sm Bal.in l.felicissima. C. de his q a nõ do.manu.sz in dubio nõ dz capi presumptio delicti.l.merito.p.soc.Tenẽdo istã partẽ ꝯ Bar.nõ obstarẽt tex. in quibus se fundat prio tex.in l.iij.§.sed ⁊ qd de tutore i ver. ⁊ qdẽ tutor.ff.iud.sol.⁊ rñdeo duplr,prio qd ibi nõ interuenit mãdatũ spãle ad actũ:sicut hic. Scdo ⁊ clarius respõdeo qd ille tex.loquit in casu claro qñ apparebat q nõ volebat agere nomine tutoris,quis esset tutor.ad tex.in l.⁊ magis de solu. rñdet qd ille tex.nõ vr̃ facere in proposito:q loquitur qñ sunt diuerse obligationes ⁊ actus,hic vnus ⁊ idẽ actus:⁊ ista opi. mihi plus plz quis ꝯriũ tenuerit ipse Bar.in l.qui mihi donatũ.in vlti.col.j.de don.de qua videas d.Alex.in l.post dotẽ in ij.col.post Bar.hic.ff.so.ma.vbi tamẽ in effectu idẽ dt qd
4 ibi.¶ Scda cõclusio Bar.est † q si procurator exprimat nomẽ pp̃riũ ⁊ nomẽ officij,q dicat,ego Petrus pcurator talis: tũc pp expressionẽ officij cẽsetur pcuratorio noie facere.Add pro hoc bonã gl.in l.quacunq.in gl.fi.⁊ ibi Ang.ff. de pcu. ⁊ illã gl.reputat singularẽ Bal.in l.j. ad fi. C.de sen.Sed hic occurrit mihi dubiũ,ex qd exprimit ⁊ nomẽ propriũ ⁊ nomen officij quare nõ distinguimus an precedat nomẽ pp̃riũ an vero nomẽ officij sicut in simili distinguit tex.in l. cõis seruus ita ff.de stipu.seruo. ⁊ distinguitur in simili.in c. qm abbas.de of.dele. Reperio q Bar.in cõs.qd allegaui s.in c.su p hoc puncto refert Ray.istud tenere, vt distinguamus qd pcedat an propriũ nomẽ an officij per iura pallegata. Sz Bar. dt q illa iura pcedũt qñ actus põt vtroq mõ valere,sz actus hic nõ vz nisi fiat noie domini allegat Gui.de cu.in l.si vnus. §.si s.de pac.Credo q limitatio Bar.sit in se vera ad illas ll. tñ Bal.in l.j.C.de li.prete. Jmo.in qd dr in x.col.ff.d ver.ob. Sz ad istã qõnẽ Bar.nõ credo qd sit bene dictũ.nã pondera q Bar.i q.qua hic format psupponit qd act⁹ possit valere vtro
b q noie,pz q subijcit fallẽtiã b quod eius decisio fallit qñ act⁹ nõ poterat valere nisi noie dñi p l.si post mortẽ.§.j. cũ glo. ff. qñ ex fac.tut.Unde cõsidera si posset melius dici,quod illa distinctio q̃ fit in illis ll.⁊ in d.c.qm abbas.an precedat nomẽ ppriũ,vel nomẽ officij procedat respectu psonarũ quib⁹ acqri dz,sed materia nr̃a loqt respectu persone acquirẽtis,nõ pono tamẽ pro cõstãti.¶ Tertia ⁊ vltima ꝯclusio Bar.est quod paria sunt facere noie talis,vel p tali facere, adde bonũ tex.l. si p ignorantiã.C.de cõdi.inde.⁊ tex.in c.cũ.M.ferra.in pri. in vbo p se,⁊ quatuor socijs,⁊ ibi d.An.⁊ Jo.d cõsti.no.Bal. in l.j.C.p quas pso.no.acq.⁊ late Sal.in l.ij.in j.co.C. q accu. nõ pos.¶ Gl.in verbo oibus dicb⁹.diuide in tres.Jn prima extẽdit tex.Jn scda ponit rõnẽ extẽsionis.in tertia opponit ⁊ nihil respõdet.Scda ibi,⁊ hoc ideo.Tertia ibi.sed ar.ꝯ.¶ Jn ea.gl.ad fi.examinat Bar.post antiquos.an dispõ.l.vel statuti ꝯcepta vbis vlib⁹ restringat de habilitate,⁊ qñ nõ.⁊ cũ doc. Bar.trãseũt Alb.⁊ oẽs alij hic cũ multis ꝯcor.hic traditis p Alex.¶ Tu aũt istã materiã q̃ vtilis est clare habeas, ex dictis Bar.collige duas principales cõclusiones. ¶ Pria cõ
5 clusio est † qd dispõ legis vel statuti cõcepta vbis vlib⁹ de futuro ꝯtinẽs act⁹ nõ ꝯcessionẽ restringit de habilitate. Fallit sm Bar.rõne publice vtilitatis.Adde qd rõ hui⁹ ꝯclusiõis ẽ: q qñ ꝯcedit ius nouũ dz semp restringi vt min⁹ ledat ius cõe q sit possibile:postq satis opat ꝯcedẽdo de nouo.l.si qñ.i pn.
c cũ gl.de inof.testa.c.cũ dilectus.cũ si.de ꝯsue.Pro ista c ꝯclusione adde tex.in l.si instrã.in verbo qbuscũq iuncta gl. ibi q̃ adit.l.idonei.C.de fide instr.⁊ iur.haste fis.l.i.x.⁊ ibi Bar. dt quod illa gl.est notabilis ad statuta ⁊ similia. Ad idẽ similis gl.in l.j.C.de fide instr.per quã no.ibi Bal.quod si lex vel statutũ disponat qd sufficit quelibet probatio vel qualiscunq pbatio intelligit dũmõ sit idonea ⁊ legitima.Alibi no.Bal.in l.ij.in ver.⁊ si filius .per illũ tex.cum gl.s.qui satis.cog.quod si statutũ disponat quod ꝯ magnates sufficiat qualiscũq probatio:tamẽ debet esse talis que de iure valeat.Sed cogita q isto modo tale statutũ esse. penitus superfluum ⁊ nihil operatur vltra ius cõmune. Adde pro conclusione Bart.glo. in §.

sed hec solẽnia:in verbo qbuscũq.insti.de v.ob.⁊ gl.in l.qui aũt.§.fi.in vbo qbuscũq.ff.de cõsti.pecu.⁊ gl.in.l.pe.in vbo quacũq.⁊ ibi gl.dt.s.iusta.C.q admit.⁊ gl.i.l.fi.⁊ ibi Bal.C. sine.cẽsu vel relig.⁊ gl.in l.j.C.qui legi.pso.Adde qd tz Jo. and.in addi.Spe.in titu.de sen.§.vt aũt circa prin.vbi tz q a
si statutũ disponat q ꝯ instrm ꝯfessionatũ nulla possit opponi exceptio:semp tñ põt opponi exceptio resultans ex habilitate psone ꝯtẽte in instro,p illa decisione facit bon⁹ tex.in.l.tutor.§.pdigus.⁊ ibi Lu.ad hoc no.ff.de iureiu.⁊ tex.in.l.j.§. qd ait ptor.cũ gl.ff.q satis.cog.⁊ qd ibi Bar.⁊ do.cũ concor. ibi datis p me.¶ Circa limitationẽ Bar.q fallit rõne publice vtilitatis.l.si quis in graui.§.vtrũ alle p Bar.vbi idẽ repetit,lz oẽs hic ⁊ vbiq ita tenebãt.Mihi vr̃ qd ista limitatio ꝯfundit ex iurib⁹ q̃ Bar.s.allegat ex l. in prouinciali.§.fi.j.e. vbi si in loco publico aliqd edificet:oẽs ciues pñt nũciare no b
uũ op⁹ i.l.seq.prior rõ:q rei publice interest ⁊ sic q tractat de publica vtilitate,⁊ tñ in d.l.de pup.fit restrictio ad habiles q̃ de directo ꝯ Bar.⁊ si tu diceres qd nõ eẽt vtile reipublice qd pupill⁹ nũciaret nouũ op⁹ p ciuitate:imo potius dãnũ. Aduerte qd nũciare semp de se ẽ vtile,cũ semp impediat edificãtẽ ne vltra pcedat,istud pz:q sol⁹ pupill⁹ absq tutore pt
c renũciare p iure suo pnato.tex.est in.d.l.de pupillo c.⁊ tñ nõ posset solus si nõ esset vtile sz esset dãnum bene verũ est qd in psecutione debebit ali⁹ assistere postea sibi,vt declarat Bar. post.gl.in d.l.in puinciali.§.fi.i pe.q.Potes dicere defendẽdo Bar.qd nõ reputat vtilitas reipublice.ex q̃ infiniti aliq de pplo preter pupillũ pñt nunciare,qd nõ est in. d.l.si quis c
in graui.§.vtrũ.¶ Scdo ꝯ limitationẽ Bar.cõiter approbatã pondera tex.in.d.l.j.cũ gl.cõiter approbata.C.de sac.san. ecc.Jbi enim tractatur de fauore publico:imo de fauore anime:⁊ tñ ibi vniuersalis vnicuiusq restringit ad habiles tm̃ ergo ꝯ Bar.⁊ non solum ad habiles ratione etatis, vt dicit Bar.hic per.l.fin.C.de re milit sed etiã alia multiplici rõne ⁊ sic alia qua etatis vt dclarat Bart.⁊ oẽs i.d.l.j.¶.Additio Aduertendũ est autẽ circa hãc doctri.Bar.dum innuit,ibi pmo casu recipit limitationẽ ⁊c.allegando.d.l prouinciali.§. fi.cõiuncto prin.l.de pupillo qd materia nostra d ope.no.nũ. est nouiter cõcessa,⁊ dũ innuit ibi vnde.l.nostra si acciperetur. ⁊c.qd est antiquitus concessa:q vr̃ in hoc seipsum confundere ⁊ sibijpsi contradicit nisi dicas qd in l.in prouinciali.§.si sit dispõ noua iurisconsulti,⁊ qd pretor qui fecit hoc edictum nõ induxerit ipse quod oẽs possent opus nouũ nunciare sz so d
lũmodo cẽturiones ciuitatũ ⁊ locoꝝ publicorũ administratores.Stat ergo ex predictis vna regula ⁊ vna fallen.Bar.vltra oẽs scribẽtes,ego limito modo notabili.qñ lex vteret termino vniuersali,⁊ vltra terminũ vniuersalẽ adderet alia verba geminata:tũc nõ posset fieri cõgrue restrictio ad habiles: q verba non paterent.l.iij.§.toties.⁊ ibi Bar.ff.de dã infe. l.qd cõstitutũ.ff.de testa.mili.⁊ in simili Bar.⁊ alij in.l.si de e
certa.C.de trãlac.Jstã limitationẽ in specie pbo ex eo quod natabilr tz Sali.in.l.ij.in iij.col.C.de noxa.vbi tz qd si statutũ disponit quod qcũq occiderit f hominẽ quouis mõ vel quali
f tercũq decapitetur tunc non distinguitur an ad sui defensionẽ vel dolo vel non.quod vltimũ signa.¶ Scdo probo per illud notabiliter vult q Bar.in l.generali.§.vxo.ad fi.ff.d vsufr.le.vbi tenet qd si testator relinquat vxori oia que habet in domo,nõ venit frumẽtũ quod ibi habebat causa vendendi p f
illum textum:tñ dicit Bar.si vltra terminũ vniuersalẽ omnia adijceret dictio quoquomodo,q diceret:relinquo vxori omnia que in domo quo quomodo habeo tunc non fieret illa restrictio,imo veniret etiã frumentum venale vt ibi per eũ.Tertio pondero tex.in.l.promittendo. in prin.iuncta gl.j.ff.de g
iure do.nam tex.ibi dicit.omnes cuiuscunq conditionis ⁊ sexus,⁊ dicit ibi gl.qd non fit restrictio imo intelligit,siue laici siue non,illud tñ quod dicit gl.de clericis nõ
g tango nunc.¶ Tertio limita istam g cõclusionẽ † vt pcedat in
6 dispositione legali vel statutoria,secus est in dispositione hominis,⁊ sic in ꝯtibus.Jta limitat Bal.in l.in prima col.circa.mod.C.sine censu vel reliq.Adde bene facere gl.notabi h
h lẽ in l.cũ pena.ff.de arbi.h Ad idem bene facit quod si aliqs acquirat fundum pro se ⁊ filijs suis ⁊ quibuscunq heredib⁹ illa vniuersalis quibuscunque non restringitur ad habiles q nis sit acquisitio noui iuris,imo venit penitus extranei ⁊ sic per illam vniuersalem alteratur natura feudi.ita Bal.in.l. j.in xxx.charta ⁊ in.xlviij.q.ff.de rerum diui.domi.Alexan. in.l.si patroni.in princip.in penulti.col.ff.ad Trebel. Bal. in capitu.imperialem.in princip.in penultima colum.de phibi.feud.ali per Federi.quamuis contrarium ⁊ male teneat idem Baldus.in.l.cum virum.C.de fideicommis.⁊ pondera quod ista loquuntur in contractu celebrato cum prin.

a ¶ Bar.add q est i iij.colũ.versi. q̃ro qd si mãdaui Bar.ẽt dt cõtrariũ ⁊ ipse Jaso.in §. sequẽs.co. vij. de actio. Purp.

b ¶ Fallẽtiã. Jlla fallẽtia. Bar. q̃ est in vs.fateor. nõ refert ad casum qñ nũciabat expsso nomine pprior officij:sed qñ offert expsso pprio nomine tm̃ Pur.

c ¶ Pro ista Add Jas. in l.qdiu.co.j. C.qui admi. vbi oia dicta hic repetit q̃ ad regulã, ⁊ gl.in c.lz vniuersis in ver. occasione de vot.Et qd in puilegijs.ad d Bar.ꝯs.xj. co.pe.Pur.

d ☞ Jn ver.et si filius.Ales i versi.qd ait pretor.l. ij. Purp.

e ☞ Pupillo. Nõ est verũ, imo tex. dt oppositum i ver.nõaliter aũt.⁊ ibi clare Bar.q nõ dt in.l.i prouinciali.id ad q allegatur. Purp.

f ☞ Occiderit vid Jas.in l. vt vim.s.de iust.⁊ iure. Purp.

g ☞ Tertio limita.Ja.late in.l.fideiussor.§.ptor. co.ij.qui satisda.co ga. Purp.

h ☞ De arb. plene.Fran. cur.consi.i.i trac.feudo. Purp.

cipe qb3 vi legis:⁊ no.Bar.in l.ciuitas.ff.si cer.pe.cū cōcor.
7 quas ibi dedi.¶Scda pricipalis ɔclusio Bar.†est φ dispo
sitio legis vel statuti concepta verbis vniuersalibus sup acta
iā cōcesso nō recipiat restrictionē:vt hoc tex.Addō φ rō est:q2
si tūc dispositio restringeret: certe nihil operaret ɔ l.si qñ.in
prin.cū si.ff.de le.j.Istud mēbrū reprehēdit Bar.p l.j.cū gl.
C.de sac.san.ecc.Et psupponit φ añ illā.l.et ō iure ffoꝝ erat
licitū relinquere cuilibet collegio.Sʒ errat Bar.q2 imo col-
legio catholico vel christiano nō erat licitū relinquere ante il
lā.l.j.tex.est in c.futurā ecclā.xij.q.j.vbi dr φ Cōstātin9 impe-
rator qui fecit illā.l.j.C.de sac.san.ecc.prio loco illud dispo-
suit φ collegio christianorū posset relinqui,ab illo tpe i antea
cepit posse relinq,prius aūt nō poterat pp infinitas extorsio
nes christianorū quas quidē fides christiana patiebat.Scdo
adde φ Jo.de imo.hic dt,φ iste text.nō bñ allegat ad hoc: eo
φ ista disposi io fm eū ptinet noui actus ɔcessionē: q2 añ hoc
edictū nō licebat nūtiare nouū opus ad finē,vt postea indiffe
renter destrueret edificatū.Errat Imo.q2 imo ista est dispo
sitio iurisconsulti facta in hoc §.post gñalē cōcessionē q̄ fece-
rat pretor in hoc edicto,[a] sʒ tu subtilius aduerte φ Bar.post
Old.⁊ Ja.de Are.vr sibi ɔtrari.Nā volūt φ l.in prouinciali
§.fi.j.eo.cōtineat nouū ius ideo restringitur ad habiles, sed
iste tex.qui est in eo.tit.loquitur sup actu iā cōcesso, quare ma
gis est ibi cōcessio noui iuris q̄ hic:imo cōsiderato edicto ge
nerali pretoris vtrūq3 ius:vr disponere sup actu iā ɔcesso.Ad
hoc responde φ verū est φ licet.d.l.in puinciali.§.fi. cōtinet
ius nouū.loquitur enim quando edificat in loco publico:vt q
libet de populo possit nunciare,istud nō pmittebatur ob edi
cto pretoris,imo si nō esset tex.in d.l.in puinciali.§.fi.videre
tur ɔriā φ solū decuriōes ⁊ administratores ciuitatis possint
nunciare.l.phibere.§.planc.ff.φ vi aut clā.vñ ille tex. cōce-
dit hoc de nouo:⁊ sic est ius nouū,lʒ in isto tex.posset nunciari
oibus diebus hoc est super actu iā cōcesso a ptore,ista debuit
esse mēs ⁊ opi.Bar.⁊ hoc modo defende eū.¶Limita istā cō
clusionē φ dispositio facta verbis gñalibus semper actu iā
cōcesso non recipit restrictionē vel limitationē,verū est φ non
recipit aliā restrictionē nisi quo ad inhabilitatē iurisgentium
vel iuris naturalis,puta infantie vel etatis pupillaris.l.fi.C.
de testa.mili.ita limitat Bal.hic Bar.⁊ alij in repetitione l.
prima in j.q.C.de sac.san.ecc.Bal.in rub.C.qui accu.nō pos.
in pe.col.Ange.in l.nō est nouū.ff.de legi.⁊ d.Alex.hic, ego
addo fortius φ etiā si lex loqueret p terminū gñalē ⁊ vlterius
adijcerentur verba geminata q3 adhuc semper fit restrictio rōne
etatis.gl.est quam ad hoc singulariter notat in l.promitten-
do in prin.ff.de iure do.vbi lʒ tex.dicat,omnes cuiuscūq3 con
ditionis ⁊ sexus,per que verba non fit restrictio vt ibi dt glo.
tñ subiungit gl.φ bene restringitur dūmō sint habiles etate.
Illa enim restrictio ex defectu iuris naturalis nunq3 intelli-
gitur,sublata etiā si loquatur lex.cū termino vniuersali ⁊ ge-
minatione verborū,⁊ excludat alias restrictiones. nunq3 ex-
cludit restrictionē habilitatis persone,ita est ibi gl. singula-
8 ris.¶Inq3tū q̄rit Bar.†An remissio nūciationis possit peti
tēpore feriato,⁊ an possit pcedi ex pte nūciationis,tpe feria-
to.Bar.in vno vr inaduertēter ⁊ pessime loqui,put etiā per-
pēdit Lu.¶Inquantū Bar.tʒ,φ si facta nunciatione nūcia
tus procedat in opere:q2 tunc subest necessitas potero prose
qui nuntiationē etiā tpe feriato.In hoc errat Bar.q2 cū edi
ficet spreta nūtiatione,edificatū dʒ destrui.l.pretor.in prin.
⁊ §.hoc interdictū.j.e.Uñ cū nūciāti sit paratū interdictū de
moliturū iuribus pallegatis,certe cessat necessitas φ iudici
aliter pceditur put ipsemet Bar.fatet.ergo est falsum illud
qd vult Bar.nec posset saluari Bar.nisi itelligat qd edificet
pstita satisdatiōe.¶Inq3tū q̄rit ⁊ ɔcludit Bar.qd citatio fcā
die feriata in honorē dei etiā si fit facta vt citat9 cōpareat die
sequēti:nihil vʒ:q2 lex resistit in initio.d.l.dies festos. in ver
bo,neq3 liceat.⁊ i verbo taceat apparitor.in verbo sileat hor
rida vox pconis,⁊ ista de iure est vera ⁊ cōis sñia, p qua etiā
facit tex.in c.cōquestus.⁊ ibi oēs Canō.ad hoc not. de ferijs.
Illi etiā tex.annullat omnē processum factū die feriato in ho
norē diei.[b] citatio est de processu.c.qm̄ ɔ fal.de[b] prob.§.fi.
insti de pe.te.lit.⁊ isto fundamento etiā vtit Bar.in tractatu
suo de citatione.in vj.q.Tamen consuetudo indistincte ad-
mittit qd qs possit citari die feriata in honorē dei p alia die
nō feriatā.Ita dicunt Jac.⁊ Alb.⁊ Oldr.hic,⁊ Hy.⁊ Alb. in
d.l.dies festos.⁊ Jo.An.in c.fi.de ferijs.⁊ Bar.in tracta.suo
de citatione in vj.q.⁊ dicit qd ita seruat stilus romane curie,
quāuis Imo.hic dicat,qd istud de cōsuetudine nō reperit di
ctū nisi per Jac.de Are.⁊ Jo.and.¶Additio.Adde circa di
cta Bar.dum alle.l.minor.in prin.ff.de euic.cum gl. aliqui
dicunt qd illa.l.nec gl.probat opin.Bar.q2 illa gl.bñ vult qd
illud qd est factū die feriata,⁊ sic nō valebat tanq3 inualidum
possit eadē die feriata tractari.Sed in casu nro loq̄mur in a-
ctu q fit die feriata,vt vʒ,vt nūciatio.vñ hic valeat retractatio
die feriata hoc nō reprobat illa gl.tu dic qd optime probat,
nec est verū qd actus ibi factus die feriata nō valeret: q2 imo
valebat.Patet dū gl.dicit sic retractatio actus data fideius
sione q̄ nō daret si retractaretur actus inualidus,⁊ ad illā gl.
adde tex.in l.j.§.j.ff.si mulier ventris.no.que singu.reputat
Bal.⁊ refert Alex.in l.si pacto quo penā,col.ij.C.de pac.vbi
ponit aliqua bona in pposito ⁊ ibi Jas.co.iij.ver.v.no.Scdo
circa illud nunquid nūciatio possit fieri die feriata in honorē
dei p die feriata,⁊ cōcludit φ nō p d.l.dies festos.vbi lex resi
stit ne eo die fiat actus p l.si minor.ff.de seruis ex.⁊ p hoc cō
cordat illa lex cū l.in tps.ff.de her.inst.adde φ Imo.⁊ Ang.
in d.l.in tps.alio mō cōcordat illa iura ⁊ dicūt aut defectus
erat in persona disponentis:⁊ tūc pcedat.l.minor φ ñ possit
cōferri in tps habile,aut defectus erat in psona in quā fiebat
dispositio,⁊ pcedat dicta.l.in tps.Tu dic φ ista saluatio est ɔ
casum.c.de vxore.extra d sepul.⁊ ibi expresse hoc no.Pau.⁊
ɔ tex.in l.si quis officiū.§.de ritu nup.⁊ ɔ tex.in l.si cū seruū.
in fi.ff.de dona.inter vir.⁊ vxo.ita ipse legit.⁊ d hac materia
vide late Alex.in l.gallus.§.institués.in j.⁊ ij.col.ff.de lib. ⁊
posth.dū tractat an spurius [c] poterit institui cum erit legiti-
mus.vide etiā Are.cōs.cxliij.inc.ex facto proponit φ ille le-
gitimus,vbi tractat an valeat matrimoniū si dispensabitur
a papa ⁊ Are.in l.filiusfa.ff.de testa.Bal.in l.eā quā.in ix co.
ver.q̄ro nunqd.C.de fideic.¶Gl.in verbo absentes in fi.in-
9 quantū Bar.⁊ Alb.post antiquos†dicunt qd istd interdictū
quatenus est pena,s.vt impēsa sua opus factū destruat nō li-
gat absentes ⁊ ignorantes,sed ad simplicē patiētiā,qd patiat
impensa aduersarij destruit opus p eū factū bñ ligat absentē
⁊ ignorantē.Adde optimū tex.p ista solutiōe in l.cōpetit. §.
fi.ff.qd vi aut clā.vbi proprie iurisconsultus tradit talē doctri
nā.Sed ista rñsio Bar.⁊ doct.pfecto nō tollit difficultatē:q2
volunt φ destruere opus factū impēsa facientis sit bñ pena:
sʒ prestare patientiā φ aduersarius faciat destrui nō est pena
id tunc ligat absentes ⁊ ignorantes. Istud vr male dictū, q2
imo tūc est etiā pena cū perdat cementa ⁊ calcē pecuniā datā
operarijs ⁊ tps. Ista est magna pena ⁊ magna perditio pre-
sertim qñ iuste edificauit i suo.Et ppterea Rap. cu.hic aliter
intelligit istū tex.φ pcedat de mero rigore iuris,φ absens ⁊
ignorans mero iure obligent ad penā huius edicti:tñ restitu
antur in integrū ex clausula gñali:q2 fuerūt absentes vel igno
rantes,put dr de minore in gl.seq.⁊ istā opinionē Raph.sim
pliciter sequitur Jac.puteus.hic Mihi aūt nō plʒ respōsio
Bar.nec do nec minus ista rñsio Rap.⁊ putei. Uñ intelligo
tex.aliter q̄ doc.plane put iacet.Sed est aduertendū φ q3uis
nunciatio possit fieri aduersus absentes ⁊ ignorātes,vt dicit
tex.hic.tñ ad hoc vt nuntiatio eos liget,requirit qd eis sit re-
nūtiatū:alias qd medio tpe edificat.anteq3 eis renūtiat nullo
mō est demoliedū:tex.est in l.de pupillo §.nūciationē.in fi. j.
eo.quē alle.gl.hic vbi dt tex.si tñ vt dño possit renunciari,vt
ibi gl.expresse tʒ qd medio tpe edificatū nō destruat,sed bene
postquā fuerit sibi renunciatū,⁊ ita etiā tʒ Spe.in ti. de ope.
no.nun.ad fi.⁊ hoc mō tollo clare difficultatē Bar.⁊ doct.q2
nō est verū qd statutū penale liget absentem ⁊ ignorantē.⁊ ista
est veritas.¶Additio.Pro est optimus tex.in l.operis. cū
iūcta l.seq.j.co.vbi nunciatio pōt fieri furioso fm.l. operis.
postea in l.se.dr.cuilibet em̄ intelligenti ⁊c.ergo nō est verum
qd lʒ ignorantes.q2 illa l.cuilibet dclarās.l.pcedētē qd nū
ciatio poterat fieri furioso requirat intelligentia ad hoc vt li-
get.¶Glo.in verbo ignorantes.ibi cū nō expediat sibi i eo
statu rē eē ⁊c.Uolnit dicere gl.qd ex quo restitutio reponit
oia tā ex parte minoris,q3 aduersarij i eo statu in quo erant a
principio.l.qd si minor.§.restitutio.ś.de min.ergo oporteret
destruere id qd edificasset minor,et oia essent in primo statu,
⁊ istud esset nociuū minori,⁊ ideo isto mō minor nō restituitur.
¶Additio.Ista opi.cōfundit etiā q2 restitutio in integrū tā-
q3 remediū spale nūq3 est in cōsideratione nisi q̄ dat.ita Bar.
10 in l.fi.C.de sent pas.¶†Circa id qd q̄rit Bar.nunquid minor
restituat aduersus dolū inquātū cōcludit ⁊ oēs eū sequuntur,
qd minor aduersus dolū verū nunq3 restituit ⁊ mouet p text.
in l.si ex cā.§.nūc vidēdū.ff.de minori.Aduerte q2 tex.ille vr
facere ad oppositū ⁊ fortiter.ibi em̄ dixit text. qd si minor ex
certa scientia negaui in iudicio veritatē clarū est qd est in do-
lo vero:⁊ tñ dixit ibi tex.qd tūc restituitur nec incidat in penā
dupli vel quadrupli q̄ imponitur cōtra negantē.Bal. hic re-
fert qd Bar.als fecit istud motiuū in priuato examine cuidā
scholari doctorādo,⁊ dixit Bal.qd istd est difficili9 ɔrium qd
fiat in ista materia,⁊ dt qd ipse rñdet Bar.p illo scholari.qd i
d.§.nunc

a ¶Hoc edicto.Ite Jas.in d.§.fin.dt,q est difficile Bar.defendere ab illo.§.Purp.

b ¶Citatio est de pcessu ad de gl.in vbo formam.i c.prudētiā.de off.dele.Domi.d sancto Gemi.in ca.statutū.in.§.cū vero de rescri.li.vi.docto.in ru.C.d in ius voc.Pau.de ca.in l.j.ff.eo.

c ¶An spuri9.c.tanta q filij sint legi.

d.§.tunc videndū.nō presupponat dolus eo qꝛ poterat esset i illo tex.ꝙ ibi minor nō hn̄ nouerat veritatem.ſʒ fatet Bal.qd ita fuit vna fugitiua rn̄sio,nā i illo tex.videbat ꝙ minor non posset pretēdere ignorātiā ꝛ tn̄ restituitur.Vn̄ scdo mō rn̄det Bal.ꝙ ibi illa negatio nō fuit ꝓprie delictū:nec punit ibi tn̄ delictū fac.l.eū q in prī.ff.de iureiur.vn̄ cū nō esset ibi ꝓprie delictū nō dicit dolus ver⁹.Adde ꝙ idē Bal.i.d.§.nunc videndū.aliter rn̄det ꝙ ibi ideo est:qꝛ minor nō hʒ integrū psonā ad cōfitendū vel ad negandū.l.clarū.C.de auth.post.Bar.etiā ibidē in vltimis verbis dubitat an si minor negat cōtitatē i iudicio dicatur esse in dolo.vero ꝛ relinquit te cogitantē.Additio.tu solue melius dolus verus propri⁹ dr qn̄ est cōmissum delictū de iuregē.vl diuino ꝓhibito,prout in furto vetito de iuregētiū ꝛ diuino ꝛ in tali dolo vero nō restituit minor vt ibi p Bar.ad nō est verū si in d.l.si ex cā.§.nūc videndū.nō restituitur minor [a] qn̄ cōmisit furtū qꝛ est ꝓhibitū de iur diuino[a] ꝛ gētiū.[b] ꝛ sic est [b] in dolo vero,sʒ qn̄ negat tūc nō cōmittit delictū de iuregē.vel diuino ꝓhibitū.c.fraternitatis.xij.q.ij.sed tantūmodo delictū de iure ciuili ꝓhibitū.ꝛ qd committit delictū solū de iure ciui. [c] prohibitū.dr in dolo presumpto nō vere,ꝛ a dolo presumpto[c] restituit vt hic per Bar.quādo est preteritū.ista differentia inter dolum verum ꝛ presumptum est ipsa veritas.¶Secundo principaliter inquantū concludit Bart.ꝙ aduersus dolū presumptū de futuro minor nō restituit:qn̄ ratio est ne detur materia delinquēdi in futurū contra.l.conuenire.cuʒ ſi.ff.de pac.dota.Limita nisi pateretur dānuʒ de presenti,tūc restituit aduersus dolū presumptū de futuro.Ita concludit Bar.i seq.q.allegando.l.j.§.accusationē.in fi.iuncta.l.qui destitit.ff.ad turpill.Successiue i seq.q.inquantū concludit Bar.ꝙ minor post publicationē testiū possit restitui,vt alios testes de nouo ꝓducat ꝛ rn̄det ad l.auxiliū.in prin.ff.de mino.duob⁹ modis.Pōt tertio rn̄deri ſm Imo.hic,ꝙ ibi minor volebat restitui.vt recuperaret priuilegiū,ꝛ nō pt,hic aūt volebat restitui,vt sibi nō obstaret publicatio testiū,ꝛ sic ius cōe,ſʒ difficili⁹ restituit ꝓuilegiū quam ius cōe.arg.l.eius militis.§.militia missus.ff.de test.mil.Limitat notab.cōclusionē Bar.vt nō procedat in criminalibus qn̄ minor vellet restitui ad producēdū alios nouos testes cōtra eū quē criminaliter accusat:certe nō posset.gl.est no.in cl.non potest.in gl.pe.de procu.Spe.in ti.de in inte.rest.§.si quis aūt.ver.sed pone ecce.Bal.in auxiliū.in prin.per illū tex.ff.de mino.Io.an.ꝛ alij in c.auditis.de in integ.rest.Lud.ꝛ Alex.hic,qui etiā addunt duas als limitationes.Itē inquantuʒ Bar.cōcludit secus esse in muliere ꝛ rustico.Adde ꝙ istaʒ conclusionem Bar.limitat.d.Ant.de bu.in consi.lxvij.qd incipit visis allegationib⁹,vt cōclusio Bar.ꝓcedat qn̄ ex sola fragilitate mulieris causatur lesio.Sec⁹ si ex ꝓbabili ignorantia.tūc eñ mulier restitueret ex clausula generali:si qua mihi iusta causa ꝛc.idē tʒ Pe.de anch.in cōsi.ccclxxv.qd incipit visa diligēter gratia.idē tʒ do.Alex.hic lʒ de predictis auctoritatib⁹ non sit recordatus,sed allegat Sal.i l.j.C.de iur.ꝛ fac.ignoran.¶Additio.Circa dictū Bar.dū vult ꝙ minor restituitur aduersus dolū futurū vn̄ patit damnū de psenti,ꝛ ita concordat d.l.j.§.accusationē.cum l.auxiliū.Adde qd Bart.in d.l.j.§.accusationē tʒ expsse ɔtrariū sequēdo opi.gl.dum dicit ꝙ.§.ille loqtur d dolo presumpto de preterito,ꝛ hic expresse vult ꝙ loquatur de dolo psumpto de futuro.In vlt.q.Bar.limitat ei⁹ dicta nisi lesio minoris ꝓcesserit propter dolū aduersarij:qꝛ tūc restitutio concessa minori nunꝙ ꝓdest eius aduersario.tex.est in l.q res i pn.in ver.huic applicat.iūcta gl.solēni.ff.de sol.ꝛ Bart.dicit ꝙ ille casus nō est alibi in iure.ꝛ eñ ibi sequit Pau.de ca.Lu.ro.ꝛ Mod.hic.¶Ultimo ꝓ cōplemēto huius.§.vt nihil omittat circa ea q dicta sunt.s.in gl.in vbo,ignorantes.in solutione Bar.ꝙ istud edictū quatenus est penale vt ꝓ impēsa opus destruatur,nō ꝓcedit contra ignorantes ꝛ absentes,Sʒ ad patientiā bene ꝓcedit.ꝓ ista differentia Bar.vnus vestrum addit bonū tex.l.pe.j.eo.Adde text.de directo in contrarium in c.ij.in prin.de oper.no.nunci.vbi tex.contra absentē decidit qd non solū teneat ad patientiā sed etiaʒ ad impensam ꝛ tn̄ illū tex.intellige vt declarat gl.q notabiliter cōcordat ista iura.Adde ēt ꝓ illa distinctione Bar.i l.iij.§.si locū.ff.d alie.iu.mu.causa fac.Tn̄ vt superius dixi per istos tex.nō tollitur difficultas:qꝛ dato quod teneat ad solam patientiam qd patiat totū opus factum destruit certe cum perdat cemēta pecuniā ex positam in operarijs ꝛ tempus,istud videtur magnum damnum ꝛ in effectu pena.ideo responde vt superius dixi.

1 ☞Triplex est forma nunciandi,scilicet verbalis,ꝛ per iactū lapilli ꝛ per pretorem.

2 Facta nunciatione verbo aduersarius statim efficit possessor.

3 Patientia domini quamuis violentia sufficit ad causandam quasi possessio que requiritur in iuribus acquirendis.

In operis. Si nūcio simplici vbo.facio aduersarium possessorē.h.d.ꝛ est singularis casus ſʒ Bal.hic.¶Cōtra istū tex.ꝓ ei⁹ itellectu moneo duas difficultates.Primo arguo ɔ tex.Nā inducta ad vnū effectū nō debēt operari ɔtrariū.l.legata inutiliter.ff.de leg.j.ꝛ l.legata [d] inutiliter.ff.de adimē.leg.Itē inducta[d] ad augmētū nō debent operari diminutionē text.est no.i.l si mācipia.in prin.ff.de fun.instr.Itē actus agētiū nō dʒ operari vltra eorū intētionē.l.nō ois.i prin.ff.si cer.pe.Sʒ nūciatio est inducta ad ɔseruatiōes iuris nostri.§.iuris nostri ɔseruādi grā.j.eo.l.ꝛ melior text.in l.de pupillo.§.si qs ipsi ptori.v.si in edes.j.e.vbi dicit iurisconsultus.equū est ꝓ operis noui nūciationē ius nostrū cōseruari:ergo nō dʒ operari ɔtrariū effectū.s.priuationem possessionis mei nūciantis,cū magnū sit cōmodū possessionis.§.cōmodum.in sti.de interdi.solus Lud.re.hic.Quis nō ita formaliter opponat.rn̄det qd leges adinuenerunt triplicem formā nunciandi.
1 ¶+Duplex forma.s.ꝓ iactū lapilli ꝛ ꝓ pretorē cōseruātē ius absqʒ perditione possessiōis tex.est i.l.de pupillo.§.meminisse.j.eo.Sed per istā tertiā nuntiationē que fit vbo,ideo nūcians perdit possessionē.qꝛ q in vno aggrauat in alio dʒ alleuiari.l.eū qui.in princ.ff.de iurein.Sed nūciatus grauat vt si edificet post nunciationē etiā iniustā,teneatur propria impensa opus factū destruere,ergo in alieno releuat,vt reportet cōmodū possessionis.ista rō Lud.nihil vʒ:qꝛ ſm istā vltimā rationē idem esset in prima ꝛ scda forma nunciationis,cuʒ in eis ita grauet nunciatus sicut per tertiā.ꝛ sic eget gn̄alis ad oēs nūciatiōes.Ego rn̄deo aliter ꝛ in forma,qd qui nūciat animo tuendi ius suū.istud est verū,qn̄ nūciatus edificat in solo ꝓprio per ipsuʒ edificātē possesso.Nā ꝓpter istū casum ꝓprie est inuenta nunciatio.ita est tex.in d.l.de pupillo.§.meminisse.als vero si ipse nūciās possideret.ista nunciatio verbalis est sibi dānosa:qꝛ facit perdere possessionē,ꝛ hoc presumit scire nūcians,qꝛ quilibet psumit scire iura.l.leges ꝛ cōstitutiōis.C.de leg.ergo illo animo nūciat.¶Additio.facit qd dicit Bal.i c.j.extra de in lit.iur.ꝛ l.precibus.in antepe.colū.C.de impu.ꝙ actus qui fit ab aliquo.psumit factus ſm ea que ius disponit.¶Scdo ɔ tex.fortius viget maior difficultas qd imo ꝓ nūciationē verbalē nunciatus nō efficit possessor,vt hic dicit tex.sed demū prestita satisdatiōe,ꝛ sic ꝙ nūciās reperit satisdationē nūciati,tex.est in l.si alius.in §.iul.in verbo cū possessor hoc ipso ꝙ satisderit ꝛc.ff.ꝙ vi aut clā.ad quē tex.difficile est rn̄dere.Rap.cu. [e] rn̄det[e] sed ego plenius rn̄deo ꝛ clarius loquor nuncians scio me posse repelli ꝓ cōsequēs ꝓdo possessionē ꝛ trāsfert.Nā dicit fatendo ɔtra,qd iste tex.dʒ intelligi ꝛ singulariter limitari ſm illū.qd nūciādo vbo ꝓdo possessionē nō subito sed causaliter:qꝛ renunciādo tribuo facultatē nūciato vt satisdet,quo satisdante bene facio eum possessorē.vt ibi est tex.ꝛ ratio illius tex.est nam nūciatus postꝙ satisdederit pōt libere edificare:ergo ꝓpter satisdationē ego nūcians scio me posse repelli,per ɔn̄s perdo possessionē ꝛ trāsfert in aduersariū.l.clā possidere.§.qui ad nundinas.ꝛ l.seq.ff.de acquirē.pos.ꝛ si dicat ꝙ istud est destruere istum tex.Nam aduerte qd iste tex.attribuit trāslationem possessionis in aduersarium nunciatū tanquā prime cause.qꝛ nunciatio est prima causa propter quam succedit postea satisdatio.sed quicquid est cause est causa causati.l.manumissiones.ff.de iu.ꝛ iur.l.quominus.ff.de flu.Ista est opi.Raph.cu.quāuis melius ꝓbata ꝛ relata.quā opinionē paucis verbis refert Alex.hic in fi.ꝛ cū ea simpliciter trāsit.istā opinionē etiā tʒ dn̄s Iaco.puteus hic:ꝛ dicit plus,quod ista opinio est ita vera sicut deus est in celo,ꝛ si ista opinio est vera dicit magna restrictio ad istū tex.ꝛ similes.¶Mihi autē non plʒ ista opinio ꝓ istū tex.qui verbo presenti dicit ꝓ nunciatione faciamus aduersarium possessorem:si expectaretur satisdatio deberet dicere faciemus,ꝛ intelligere prout intelligunt Raph.ꝛ sequaces esset facere violētiā ad istū tex.similes.presertim huius tituli ꝛ confundent mille doctrine Bar.ꝛ doct.Tamē ad hoc pōt rn̄deri qd nō est incōueniēs ꝙ vna lex declaret ꝛ suppleatur per alias.l.non est nouū.ꝛ l.sed ꝛ posteriores.ff.de legibus.¶Scdo ꝛ fortius.si verū esset fundamentū Raph.certe eadē ratione sequeretur,qd idem dicendū qn̄ nunciatio fieret per iactum lapilli,vel pretorem.ꝛ nunciatus prestat satisdationem:certe simplr nūciās deberet possessionē ꝓdere,qꝛ prestita satisdatiōe pōt nūciat⁹ ꝓcedere i opere sic nūciās scit posse repelli:ꝛ ɔn̄r sequeret qd nō esset dr̄ia quo ad perdēdā possessionē.an nunciatio fiat verbo,vel per iactū vel per pretorē:qꝛ satisdatio semper faceret perdere possessionem,quod est de directo contra text.in l.de pupillo.§.meminisse.s.eodem,vbi per nunciationem que fit iactu,vel per pretorem,non perditur possessio,sed bene per illam que fit simplici verbo.Raph.cumanus hic,ꝛ in dicto.§.meminisse.perpendit de ista diffi-

a ¶Prohibitū iure diuino add exod.xx.c.leuitici.xix.c.penale.xiij.q.v.i meretrices.xxxiij.q.ō.iiij.

b ¶Et gētiū.adde doc.isti.d ob.q ex dlicto nas.Ho.in summa i ti.d furtis.Io.ana.i rub.de furt.in j.colū.Bal.in rubric.C.de ser.fugit.

c ¶Dolo psumpto.adde qd furtū nō cōmittit sine dolo ſm Car.zab.i c.dudū.el.ij.in vij.col.de elec.

d ☞Inducta.Adde Alex.i l.si donatione.col.v.C.de colla.Purp.

e ☞Rn̄det.adde qd opi.Comē.ꝛ tʒ Ias.in l.j.in prin.co.viij.s.eo.Pur.

cultate ꝓpter hoc ē̃st in alia noua ꝛ mirabili opi.ad istū ti.quā etiā sequitur do.Ja.bu.hic ꝛ in.d.§.meminisse.Tꝫ eīn ꝙ nūciatio ꝓprie fiat solū viua voce. Jlla vero qu fit ꝑ iactū lapilli vel
a ꝑ p̄torē nō est ꝓprie nūciatio,[a] ſꝫ appellaꝛ ꝓhibitio.ita appellat iuriscōsult⁹.in d.l.de pupillo.§.meminisse.Tūn in ista ꝓhibitione que fit ꝑ iactū lapilli vel per pretorē,tꝫ ꝙ nō sit locus satisdationi:ſꝫ satisdatio habeat locū qn̄ nūciatio fit verbo quia p̄tor hanc inuuit satidationē:ſꝫ qn̄ fit ꝑ pretorē vel iactū cum nō fit nūciatio ſꝫ ꝓhibitio nō habet tūc locū satisdatio, ꝛ hoc mō cessabit fundamentū ꝙ fecit.Jsta secūda consideratio adhuc mihi minus plꝫ quā p̄cedens inquantū dicit ꝙ nūciatio proprie est qn̄ fit verbo : ꝛ tūc hꝫ locū edictū pretoris de satisdatione ſꝫ qn̄ fit iactu lapilli vel ꝑ pretorē non est proprie nunciatio ſꝫ prohibitio.ita fm̄ eos appellat tex. in d.§.meminisse. Mihi vr̄ ꝙ ille tex.sub vna cōstructione loquaꝛ de omnib⁹ tribus:dt eīn formaꝛ tex.melius est ꝑ pretorē vel iactum lapilli ꝓhibere,per oper.no.nun.ecce quod sub eodē verbo ꝓhibere quam ponit illud oper.nun.Secundo ꝙ imo illa que fit per pretorē dicaꝛ nūciatio,est text. in l.si opus.ĩ.e. ¶ Preterea fm̄ istā opi.multā restringeretur imo violareꝛ edictum pretoris positū in l.pretor.§.hoc interdictū.ꝛ. §. deinde.ĩ.eo.vbi pretor prestita cautione nunciatū permittit edificari : ꝙ restringatur solum ad nunciationē factam verbo esset nimiā violentia ꝛ restrictio ad illos tex.Quid tenendum ad ista iura. Jac.de aret. ꝛ Ang.in d.§.ait iulia.aliter concordāt omnia ista iura ꝛ forte nō male ꝛ tenēt ꝯ opi.Raph.s̄.relatā. Dicūt enim ꝙ aut nunciatio fit simplici verbo :ꝛ tunc processit iste. §. ꝙ statim facimus aduersarium possessorem. Aut nunciatio fit iactu lapilli vel per pretorē:ꝛ tunc prestita satisdatione fit possessor,ita loquaꝛ.d.§. ait iul. Aū vero prestitam satisdationeꝫ non efficitur possessor,ita loquaꝛ d. §.meminisse. Jsto mō concordabuntur ista tria iura.Et ꝙ iste tex.loquaꝛ de nuntiatione facta simplici verbo satis pōt persuaderi qꝛ de illa semꝑ est visus loq iurisconsul.in ista l.vsque ad hūc.§.Tū aduerte ꝙ glo.in d.l.ait iul. tenuit de directo ꝯtrariuꝫ qꝛ tꝫ ꝙ ille.§.ait iul.loquaꝛ in nūciatione facta verbo.secus si esset facta iactu lapilli vel ꝑ pretorē fm̄ gl.ibi.Ego vltimo loco aliter concordo ista iura,ꝛ dico qd facta nunciatione simplici verbo statim aduersarius fit possessor.tex.est hic formalis.tū vt ĩ.dicunt Barto.ꝛ doc.vr̄ vi a me possidere,ꝛ iste tex.de hoc in.l.j.§.ſꝫ ꝛ si quis iactu. ꝛ melius in l.seq.ĩ.ꝙ vi aut clam.Sꝫ postquā p̄stitit satisdationem licitum est ei edificare.Jstud est ꝙ proprie dt tex.in d.§.ait iul.ꝛ est rō qꝛ cōcedit nūciatio prestita satisdatione vt licite procedat in oper.l.pretor.§.deinde.ĩ.e.Ex hoc ergo constituitur,possessor
a vt dr̄ tex.in verbo,hoc ipso eo qꝛ prestita satisdatione nūciās[a] scit se posse repelli:ergo pdit possessionē.l.ciā possidere.§.fin.ꝛ l.seq.ꝛ l.si id qd.§.fi.ff.de acquir.pos.ista vr̄ mihi aperta veritas ad ista iura ꝛ hec cōia sequendo preterea ea que tenui in §. nū
2 ciatio.ĩ.eo.l.† ꝛ si diceret tu teneas ꝙ facta nunciatione verbo bū aduersarius statim efficiaꝛ possessor vt hic.tū nō iustus:qꝛ vi a me possidet,vt dicunt Bar.ꝛ doc.hic istud nō vr̄ bene dictum:qꝛ imo iuste possidet qui p̄tore authore possidet. l. iuste. ff.d acq.pos.Rūdeo ꝙ pretor nō pmittit eū simpl'r iuste possidere.pꝫ qꝛ non pmittit edificare imo si edificaret nō obtēta remissione dat interdictū demolitoriū:cōtra eū.d l.p̄tor.in prin. ꝛ.§.deinde.ĩ.eod.ita teneo ꝛ firmo ad ista iura. ¶ Bl.in verbo aduersariū.diuide in tres partes. Jn prima remouet vnū ꝯriū. Jn scda remouet aliud. Jn tertia q̄rit.scda ibi, ſꝫ quare. tertia ibi,secus vbi. ¶ No.vltimo.diligēter ꝙ tꝫ Bar.in vltima op.
3 †ꝙ patientia dn̄i quāuis sit violēta sufficit ad causandū quasi possessionē que requiritur in iurib⁹ acquirēdis.ꝛ ita amplia il lud ꝙ tꝫ Bar.in.l.j.ꝛ ĩĩ.C.de sert. ꝛ aqua.in l.j.§.denique.ff.de aqua plu.arc.ꝛ credo ꝙ rō istius dicti possit esse : qꝛ adest voluntas lꝫ cum vi aut metu:qꝛ volūtas coacta,voluntas est.l.si mulier.§.pen.ꝛ ibi no.Bar.ff.ꝙ metus cau. ¶ Additio.contra istud vltimum notabile expresse tꝫ Bar.in l.si prius in vĩĩ.
b opp.[b] ĩ.eo.vbi proprie facit differentiā inter possessionem corporalem ꝛ quasi possessionē seruitutis , ꝛ illa per nunciationē acquiraꝛ,alia non Moueꝛ:qꝛ dn̄s qn̄ nunciat nouū opus verbo,non pōt trāsferre quasi possessionē seruitutis qꝛ ea non habebat.Nemo eniꝫ in re sua pōt seruitutē imponere.l.vti frui.ff. si vsufru.pe.Si ergo non habebat seruitutē qūo ipse potuit in aliū transferre ꝙ ipse nō habebat.l.decē.ff.de.ṽ.ob. Tu aduerte qꝛ Bar.melius loquiꝛ hic , nec obstat fundamentum suū qꝛ regula que hꝫ ꝙ quis nō pōt dare. ꝙ nō hꝫ.l.traditio.ĩ.de ac q.rer.do.ꝓcedit qn̄ qs nō hꝫ rē nec actū,nec habitum nec potentiā.Sꝫ si vno ex istis modis habeam possum transferre doctrina est Pau.de leaꝫa.in.c.cura.de iure patro. modo dn̄s hꝫ potentiā vt in re sua possit pati seruitutem imponi:ergo illud potuit transferre.ipse ita legendo tenuit.

a ¶ Nūciatio.Idē tradit Jas.in l.in ꝓuinciali.§.j.co. iiĩ.ĩ.eod.Purp.

a ☞ Nūciās.hāc rōnē. s̄. reꝓbat i sing.co.ĩĩ.Purp.

b ¶ Jn.viĩ.oppo. Jn iiĩ.co.ṽ.tenē do ṽo istā lecturam.Purpu.

c ¶ Jn qb⁹ denegatur audiētia. ad de.Spe.i titu.de peti, ꝛ pos. i.§.ĩĩ. Anto.d bu. in c. dilect⁹, el.ĩĩ.d rescri. Lu. ro.in l.j. in §. sublata. ff. ad treb.

1 ☞ Jn quibus casibus possit denegari audientia.
2 Pretor etiā cōtēptus nō solū pōt ipse denegare audiētiā.sed etiā mādare quibuscūqꝫ iudicib⁹ vt illi denegent audientiam.
3 An ages vt declaretur sibi ius esse ita edificatū habere repellatur ipso iure an ope exceptionis.

Sed si is cui. No.ex tex.ibi denegari ei actionē. pretor.dꝫ casuꝫ in quo alicui.denegatur audientia scꝫ qꝛ cōtempsit edictū p̄toris mortui. Jtē ē̃t si cōtēneret p̄ceptū p̄toris viui tex.est in l. ſꝫ ꝛ si ꝑ p̄toreꝫ.§.sed
1 ꝛ si.cū de creto.ff.ex quib.cau.ma.† Quatuor alios casus in qui
c bus denegaꝛ audientia[c] enumerat gl.in c. in nomine dn̄i in verbo audientia.xxĩĩ.dist.habeꝛ in c.ad abolēdā.de here. Adde ꝙ nō solū pōt denegare audientiā in causa in qua cōtēpsit ipsum pretorē.sed etiā in omni alia cā.gl.est sing.in d §.sed ꝛ si eū decreto in gl.magna.ad fi.ꝙ gl.ad hoc reputat no. dignam Bal. in l.cōsentaneum in vj.col.C.qūo ꝛ qn̄ iud.ibi limitat verum inter easdē personas ꝙ no.Et illā gl.dicit esse sing.Bal.in c. grauis.in vĩĩ.col.vbi aliter limitat de resti.spo.ꝛ in c.j.in vj. col. de
2 rescrip.Scdo adde† ꝙ p̄tor cōtēptus n̄ solū ipse pōt denegare audiētiā,sed etiā pōt mādare qbuscūqꝫ iudicibus vt illi denegent audientiā ita dicit Bal.in c.cū venissent.in iĩ. col. de iudi.per gl.in.d.§.sed ꝛ si cū decreto. Tertio adde qd ille cui negatiue talis audiētiā nō potest appellare:ita tenet Bal.in cōclusionibus veris.in ṽs.ꝛ non appellat⁹ cui denegaꝛ audiētia. ¶ Additio Circa istū.§.dn̄ Bar.dicit qd iste qui spreta nunciatione edificabat poterat agere interdicto vti possidetis. tū nō congruit litere. Adde quod nec in se est verū, naꝫ qn̄ alicui est nūciatū nouū op⁹ ꝛ ꝓcedit edificando spreta nūtiatiōe edificando acquirit possessionem violentā.l.j.§.sed si qs iactu.ĩ.ꝙ vi aut clā.Bar. in l.de pupil.o.§.meminisse,ĩ.eo. Modo violēto possessori nō cōpetit interdictū vti possidetis.l.j.in prin. ꝛ.§. fi.ff.vti pos.ergo ꝛc.Potes dicere ꝙ iste q edificabat spreta nūciatiōe edificabat in suo tūc nō ꝓcederet argumētū : qꝛ ex quo edificat in loco quē possidet ꝑ nūtiationē n̄ efficiꝛ violēt⁹ possessorū de pupilo.§.meminisse.ver.at.si in suo.ĩ.eo.exēplificaui
3 hoc modo limitando Bar. ¶ † Bl.in ṽbo edificaturū.inquātū Bar.pmo q̄rit an iste agēs vt declareꝛ sibi ius esse ita edificatū habere.repellaꝛ ipo iure,an ope.exceptiōis.Et rn̄det ꝙ ope exceptiōis,ne fiat p̄iudiciū interdicto.l.fundi. ꝛ l.fundū.ĩ.de except.qꝛ ista verba videꝛ obscura si redducāꝛ ad practicā. Dic qd intentio Bar.est q̄rere an ꝓcessus sit ipso iure null⁹ an vero sit opus qd excipiaꝛ a parte.Et cōclusio.est bona, ꝙ est necesse ꝙ excipiaꝛ a parte,al's si pars nihil exciperet,fieret p̄iudiciū interdicto demolitorio:postea intētando : qꝛ si ꝓnunciaret ius esse edificanti ita edificatū habere nō posset amplius intētari interdictū ad opus demoliendū.ꝛ sic fieret illi p̄iudicium, prout in simili habetur in d.l.fundi. Adde ꝑ conlusione Bar. melius facere:qꝛ qn̄.l.dicit actionē denegari, vt hoc tex.intelligitur ope exceptionis,est nō ipso iure.l.ij.in prin.ꝛ ibi Bart.ff. ad velleia.l.j.in pri.ꝛ ibi no.Bart.ff.ad mace.ꝛ l.j.§.si sublata ꝛ ibi Bart.ff.ad treb.cum similibus alijs concordantijs.dixi in. l.nam ꝛ postea.in prin.vbi.Bar.ff.de iureiu.

1 ☞ Si partes sint in concordia iudex debet contentari ꝛ concordiam approbare.
2 Opus nouuꝫ dicitur fieri quādo alteratur pristina facies rei.
3 Si princeps cōmittit causam alicui ordinario adiecta clausula quod cognoscat vel ꝓcedat summarie ꝛ de plano,ex quo est alterata iurisdictio ordina.intellgitur esse delegatus in illa cā ꝛ non ordinarius.
4 A sententia episcopi qn̄ est ordinarius appellatur ad metropolitanum.si vero delegatus ad papam.
5 Statutū quod potestas vel vicariū procedāt in causis non obstante exceptione prescriptionis,licet vigore huius statuti nō possit opponi exceptio prescriptionis ad impediendū processum vel litis ingressum:tamē postea potestas in meritis cause ꝛ sententiando debet sequi exceptionem prescriptionis.
6 Prorogatio termini intelligitur facta cū omnibus qualitatibus suis etiam quo ad damnum ꝛ consequenter quo ad penā.
7 Prorogatio termini non est nouatio:quia si esset nouatio perimeretur obligatio pignorū ꝛ pena promissa.
8 Prorogatio termini intelligitur facta cuꝫ repetitione iuramēti quod erat in primo termino.
9 Creditor potest prorogare ꝛ remittere iuramentum debitori.
10 An bannum a iudice actum possit pars remttere.
11 An partes possint de communi cōsensu litigare coram iudice non suo sine licentia sui iudicis.
12 Blo.in dubio presumitur tenere illam opi.quam in fine ponit.
13 Ubi iudex habet aliam qualitatem in subditum quam simplicem iurisdictionem , non potest subditus prorogare in alium iudicem sine eius consensu,vt patet vasallo.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

14 In his q̄ sunt reseruata principi, non posset subditus impera
toris prorogare iurisdictionem sine eius consensu.

Et post operis. ¶No. tex. ibi, qd enim aliđ agebat pretor. q frequēter i causis† q̄n ptes sūt i ɔcordātia iudex dz cōtētari z cōcordiā ap.pbare. Ad aliū no. tex. i. l. fi. ff. fa. here. Limita i alimētis de futuro relictis in vltima voluntate: in quib⁹ etiā sī partes sint adinuicē cōcordes, ptor tñ dz seq eoꝝ volūtate sed animi seq votū. tex. est in l. cū hi. in prin. ff. de trāsac. z ibi Ange. no. illū tex. p limitatione hui⁹ tex. Et rō est: q2 fauore alimētorū de futuro z vltime volūtati lex resistit, z prohibet talē cōuētionē fieri, cū fieri nō possit icōsulto ptore, z sine cause cognitione. d. l. cū hi. z l. de alimētis. C. de trāsac. Ultimo fallit ista regula i criminalib⁹ i qb⁹ cū agat de itereſſe publico: iudex nō dz seq ɔcordiā partiū. vt hic i gl. z ibi dicet. ¶No. i x. opus.
2 †dr op⁹ nouū fieri q̄n alteratur pristina facies rei. Uñ ex hoc
3 text. no. Pau. de ca. z do. Alex. † q si Papa vl' princeps[a] cō
a mittat potestati vel iudici ordinario cām adiecta clausula qđ cognoscat vl' pcedat sommarie z de plano: q ex h̄ ē alterata iurisdictio ordinaria, intelligit esse delegat⁹ iudex. z sic nouus iudex nō aūt ordinarius. alle. no. i. c. lz vndiqz. de offi. ordi. z in. c. cū aliqb⁹. đ rescri. i. vj. Ista dcisio ē i pctica multū vtilis.
4 ideo circa eā aliquātulū insistā. Effectus est magnus: † quia a snia episcopi q̄n est ordinarius appellat ad metropolitanū. Sed si esset delegatus Pape appellatur ad solū papā. l. j. §.
b j. ff. quis z a quo appelle. Itē salaria[b] non dātur ordinariis sz hñ delegatis. c. cū ab omni vbi not. doc. de vi. z bone. cle. Adde licet ipsi nō cōicāt, q p istā clausulā q̄ quotidie apponitur quod procedebat sūmarie simpliciter zc. cēseatur delegatus tenet no. Bal. in addi. Spe. in ti. de l. in vlt. col. quē alibi seqt simpliciter. d. Alex. in. l. more. in. v. col. ff. iuris. om. iu. vbi reputat notabile z quotidianū. Adde ēt quod idē tenet Ange. i consi. cxxvij. quod incipit visis oībus statutis. ad fi. idē tenet Pau. de cast. in. l. si pretor. ff. de offi. eius. idē tz do. Lanfrancus brixieñ. in cōmēto. c. q̄m falsam. in secūda charta de pba. Et sic ista decisio ē indifferenter approbata, z eā multū obseruant potestates nostri ciuitatum. Ego autē puto quod ista decisio p oēs approbata non sit vera: z pondera q q̄uis papa vel princeps scribēdo ordinario q pcedat vel cognoscat sūmarie simpliciter z de plano, z sic verū sit q q̄ ad modū procedendi videatur alterare iurisdictionē, z sic quantū ad pcessuz videtur facere delegatū: tñ in sentētiando z pronuntiando nihil alterat, imo vt plurimum papa vel princeps dicūt iustitiā faciat vel iudicet id q iuris erit. Dico ēm i pcedēdo iste bene dicet delegatus, sed in sentētiādo erit ordinarius. Istud i terminis tenet Ja. bu. z Bal. in. l. q procuratorē dat. in pri. ff. de procu. Nec obstat q cum mādantur pcedētia itelligātur etiaz similiter mādata sequētia. d. l. pcuratorē. Quia rñdet qđ istđ est verū q̄n sequētia esset necessaria, sed nos habem⁹ q alicui pōt denegari solū pcess⁹. tex. est i aut. ad hec. C. de iudi. Et licet Bal. in addi. Spec. in. d. ti. đ legato. i vlti. col. sibi de directo ɔtrius reprehendat istam decisionem Jaco. butr. illa ratione: q2 non dz vna z eadē res diuersos iure censeri. l. cū q edes. ff. đ vsuc. Pau. de ca. in. d. l. z si ptor. dicit q habuit istū casum de facto. z q vidit Bal. reprobātē illā deci. Jac. bu. nō refert tñ in quo loco: nec pl⁹ dicit. Sed mihi pl⁹ placet dcisio Jac. bu. q̄ Bal. eo q2 limitata causa limitatū pducit effectū. l. in agris. ff. de acqui. re. do. l. age. cū simi. C. de trāsac. Confirmo per illud q singu. tenet Bar. in consi. clxx. quod inci. dubia occurrētia. alias incipit cōsiliū populi habēs potestatem
5 zc. in. v. dubio principali. † Decidit ibi Bart. q si per statutū sit ordinatū qđ potestas vel vicarius pcedāt i causis nō obstāte exceptione prescriptionis lz vigore istius statuti non possit opponi exceptio prescriptionis ad impediēdū processum vl litis ingressū: tñ postea ptātes in meritis cause z in sētētiādo debent sequi exceptionē prescriptionis. Monet Bar. q2 statutū dicit qđ potestates possint procedere nō obstāte exceptione pscriptionis. Pondera qđ statutū dicit pcedere no aūt đt sententiare qđ valde teneas cordi, q̄uis videret qđ isto modo
c illud statutū i effectu[c] esset impositū verbis z nō reb⁹ ɔ l. đ. i fi. C. commu. de lega. Nō obstat qđ. ea. res nō debeat diuerso iure censeri: q2 dico nō eadē est res: q2 vt dixi pōt pcessus expediri vt a delegato, snia vero vt ab ordinario. d. aut. ad hec. C. de indi. Cogita tñ in predictis: q2 non reperio aliquē in istis terminis ɔdicētē. z prima decisio est approbata per oēs. Ex
6 tra gl. in l. q. Bart. nota. diligēter regulā quā tradit Bar. † q prorogatio termini itelligitur facta cā omnib⁹ qualitatibus suis etiam quo ad bannum, z consequent. quo ad penam. z ita loquitur regula Bar. multo ergo fortius vbi nō tractaretur đ pena. alleg. Bar. l. ij. §. si iudex. ff. đ iud. q̄ parū vl' nihil videtur facere do. Alex. hic addit p ista regula. l. labeo. ij. §. fi. cū. l. seq. ff. đ arbi. l. itē queri. §. impleto. ff. locat. l. sz si manēte. ff. de pcari. sz iste leges parū faciunt ad regulā Bart. z sic q̄ ad penam. Tu ergo, pro regula principali Bar. q in prorogatiōe termini intelligatur etiā prorogata pena q̄ erat in primo terminō. adde duos tex. Primo tex. in. l. lecta. ver. sic. dicebā. z ibi Pau. de ca. z meli⁹ Alex. in. v. no. ff. si cer. pe. vbi prorogatio termini facta debitori sup mutuo itelligitur cū vsuris, sed vsura est pena. l. qui fine. ff. de neg. gest. Scđo facit tex. in. l. celsus. §. itē ait. ff. de arbi. z q etiā pena censeatur prorogata, tenet Bal. in. c. venerabilē. in pe. co. đ elec. Bal. in. l. acceptā. in. vij. q. C. de vsur. z in. l. vnica. in. x. q. C. de his q̄ pe. no. Adde ēt q idē de pena not. Pau. de ca. in. l. insulā. §. j. ff. loco. vbi đt esse tex. de hoc inducēdo vt ibi p eū. Idē no. Pau. de Ca. in. l. cū in plures. §. lege. ff. loc. z Pau. de Cast. in. l. cū stipulatus sim mihi a proculo per illum tex. ĵ. de ver. ob. § acit, progatio termini intelligitur facta sub eisdē pignoribus, penis, renuntiationibus z clausulis, prout erant in primo termino. tex. no. in. l. legē. C. loca. Bar. ibi not. z reputat mēti teneñ. est bona gl. i. l. emilius. in prin. in verbo restitui. ff. đ min.
7 †Tu aūt ex p dictis pulchre potes inferre q prorogatio termini nō est nouatio: q2 si esset nouatio tolleret obligatio pignoꝝ z pena promissa. l. solutū. §. nouata. ff. de pign. ac. q valde no. ad ea q̄ traduntur in. l. singularia. ff. si cer. pet. no. ēt ad materiā fideiussoꝝ de qua plene dixi. in. l. j. C. de iud. ¶Additio. adde q ɔtrium tenet glo. z Bar. in. l. pe. ff. de preto. stipulati. z credo qđ oēs sequātur: tñ vr verius qđ nō fiat nouatio. nā hodie nō fit nouatio nisi expresse. l. fi. C. de noua. §. preterea. insti. quib. mo. tol. obligatio. ergo zc. ¶Tu etiā pondera vltra
8 alios Bar. hic sentire si bene īspexeris† qđ progatio termini a
intelligit facta etiā cum repetitiōe iuramēti qđ erat in primo termino, ita qđ si nō soluat i scđo termino prorogato incidat in periuriū z possit ɔuenire corā iudice ecclesiastico qđ no. q2 maximi momēti est. idē z clarius tenet Bar. in. l. cū stipulat⁹ sim mihi a pcule. alias a procule. in prin. in pe. col. ad fi. ff. de b
ver. ob. Post. z Jo. An. in. c. preterea regsisti de appel. z late Bal. in. c. venerabilē. in. vj. col. z seq. de ele. sz ɔ istā ɔclusionē ego allego fortē tex. i. c. pe. đ iureiur. vbi iuramētū nō extēdit ēt ex expresso ɔsensu, sz requirit expsſa iuratio. z p illū tex. no. c
do. Anto. z do. Abb. ibi qđ si partes dederint licētiā notario extēdēdi instrm̄ prout vult: tñ nō pōt notarius addere iuramentū si formaliter non intercessit. z illū tex. reputat sing. do. An. in c. excōmunicato. in. vj. col. de rescri. Sz defendēdo decisionē Bar. per vnā singularē limitationē quā ad text. d. c. pe. ponit singularit Bar. in. l. fi. C. de vēdi. re. ci. lib. xj. p gl. ibi, vbi đt Bar. qđ tex. in. d. c. procedit q̄n iuramentū preteritum cōtinebat aliud: tūc nō extēdit ad istud qđ est aliud. ita loquit ille tex. secus si idem ɔtineret. gl. est ibi sing. z sequunt Ang. z Jo. de pla. ibi, sed in proposito nro đt idē ɔtineri. l. sed z si manēte. ff. đ preca. q2 in terminis prorogatus cēsetur idē in effectu vt ibi z. l. item queritur. §. qui impleto. ff. loc. vltimo not.
9 aliā regulā Bar. † qđ creditor pōt[d] prorogare z remittere iuramentū debitori. c. j. z. c. debitores. de iureiurā. idē no. Bar. in. l. labeo. z ibi lati⁹ Alb. ff. đ iureiur. Bal. in aut. qđ eis. C. de nup. adde p ista regula multos tex. Tex. in. l. fi. in pn. ff. q z a quib. z tex. in. c. preterea. primo ibi Canoni. ad hoc no. de spōsa. z tex. in. c. significauit. đ cēsi. z tex. no. in. c. ɔsuluit. i verbo parabolam iuramēti. đ vsur. Scđo ad regulā, adde qđ no. Bal. in. c. ego. circa fi. arg. illi⁹ tex. đ iureiurā. qđ dñs pōt relaxare iuramētū vasalli. z ipsum absoluere a vinculo iuramēti. Tertio ad istā regulā adde qđ singularit đcidit Jo. an. in addi. Spe. in quarta pte ti. de ind. §. sequit. in addi. q̄ incipit ibi in. §. ad hec. in fi. qđ si pr veniēs ad mortē. z habēs duos filios fecit eos iurare de hrditate. nō diuidēda itra decē annos. decidit Jo. an. qđ mortuo patre possunt ipsi fratres adinuicē sibi remittere iuramētū: q2 cū tale iuramētū sit ɔstitū in fauorē ipsoꝝ possunt ipsi iurātes remittere. alle. ad hoc. tex. i. c. pterea. de spōsa. Quarto adde quod forti⁹ tenet Bar. i. c. cū stipulat⁹ sim mihi a pculo. alś a pcule. i po. ff. de verb. ob. in pe. co. vbi tenet qđ si creditor progauit terminū iuramenti postq certū est pmissorē termino adimplere. q adhuc ista progatio facit vt pmissor nō sit piur⁹. Adde tñ sec⁹ esse si debitor iā i piuriū incidisset: q2 creditor nō posset āplius remittere fm Bart. z alios i. d. l. labeo. Bal. in. d. aut. qđ eis. preal. Abb. in. c. j. đ iureiuran. z est satis de mente Bar. hic Quinto z vltimo ad istā regulam adde z fortius quod si creditor prorogauit terminum procuratori absente z ignorante debitore, qui iurauerat soluere in termino, z debitor ignarus prorogationis patitur labi terminū: tamen adhuc non đz periurus. Ita determinat Alberi post Guiliel. de Cuneo in. d. l. labeo. ff. đ iureiur. vltra

a ¶Si pap. vt pricepš. Adde Lāfran. i clemē. sepe đ ver. sig.

b ¶Salaria. adde docto. i c. statutū. de rescri. lib. vj.

c ¶Effectu. Imo effectu alit q2 exceptio prescriptionis impediebat litis ingressum vt ibi per Bar.

d ¶Creditor pōt. adde. c. ij. đ renūtia. Car. zaba. in cle. j. i. §. nos itaq. i. v. q. đ iureiu. Ray. i summa tit. đ iureiurā. in §. item pone. Spec. eo. tit. in versi. item pone. Sāct⁹ Tho. ij. ij. qđ lxxxix. art. v. i rhsione ad fm arg.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

eum in p2o hoc allego bonũ tex.in.l.q dece.§.ſi cũ mihi ſtichũ.
ver.ſ; quid ſi ignoꝛãte.ff.de ſol.vnde talis p2ogatio excuſat
debitoꝛẽ quis ignoꝛantem a moꝛa ⁊ a periculo interit⁹.Sed
ego habeo ꝙ ea q̃ impediunt cõmitti moꝛã impediũt etiã cõ-
mitti periuriũ ⁊ quicquid excuſat a periurio ⁊c.tex.in.c.bꝛe
ui.d̃ iureiu.ponit Bar.⁊ alij in.l.ꝙ te.ff.ſi cer.pe. ¶Addi-
10 tio Circa p̃mã queſtionẽ Bar.dũ querit† nunquid bannũ a
iudice datũ poſſit pars remittere,aduerte q2 Bart.nõ intelli
git de banno in relegatione:q2 tunc verba ſua nõ cõgruerẽt:
ſed intelligit de bãno ꝙ datur alicui cõtumaci qui noluit cõ-
parere,vel alio modo qui põt banniri per iudicẽ:⁊ d2 illa bã-
nitio,ſententia interlocutoꝛia.⁊ ideo nimirum ſi ad libitũ põt
reuocari iuxta.l.ꝙ iuſſit.ff.de re iudic.⁊ iõ ſi intelligeret bã-
num.i.relegatio certe illud bãnum nec iudex nec pars poſſet
reuocare ꝑ text.quẽ foꝛte alibi non habes in l.relegati.in.fi.
ff.de pe.⁊ ita Bal.declarat in.l.j.in.iij.col.verſic.ſi aũt bãni
to ꝑ ꝯtumacia.C.de her.Inſti.vbi clare declarat qd ſi bãnũ.
¶Secdo adde dum Bar.p2o Spi.Guil.alle.l.fina.ff.de offi.
p2ocu.ceſ.ille tex.non vr̃ facere:q2 ibi nedum pars põt reuo-
care p2ohibitionẽ ⁊ bannũ,imo nec iudex:nos aũt loquimur
qñ iudex poterat,⁊ ideo non vr̃ facere. ¶Tertio ad hc dñ al-
a legat tex.in.l.ij.in fi.C.de liber.ᵃ ⁊ eoꝛum li.adde ꝙ ille tex.eſt
valde ſing.ex quo infert ibi Bal.ꝙ doctoꝛatus ſi propter de-
lictũ p2iuatur doctoꝛatu nõ põt doctoꝛari niſi ab imperatoꝛe
vel papa.ad ꝙ adde tex.foꝛmalẽ in.l.ij.C.d̃ diuer.offi.lib.xij.
ex quo nouiter ⁊ ſingulariter infero ꝙ filius legitimatus ꝑ in-
gratitudinẽ põt reduci in ſpurietatẽ,vt dicit ſingu.Bal.⁊ ali
bi nõ habes in.c.j.§.filij.nati.in fi.ff.de feu.fue.ꝯtrouer.in-
ter do.⁊ agna.in vl.feu.⁊ filius emãcipatus q ꝑ ingratitudi-
nẽ põt reduci ad patriã poteſtatẽ.l.j.C.de ingra.lib.certe iſti
ꝑ ingratitudinẽ redacti in ſpurietatẽ nõ poſſent poſtea ꝑ co-
mitẽ palatinũ legitimari ſine iperatoꝛe:nec filij redacti i po-
teſtate poſſent emãcipari ſine licẽtia imperatoꝛis,ꝙ tene ꝑpe
tuo meti ita ipſe legit.⁊ adde Bal.i.l.ij.C.d̃ idi.vid.tol.dũ lo
11 quit d̃ tabellione. ¶Circa ſcdam qõnem Bar.† an partes poſ
ſint d̃ cõi ꝯſenſu litigare corã iudice nõ ſuo ſine licẽtia ſui iudi
cis,idẽ ꝙ hic tz Bar.in.l.j.ff.d̃ iudi. ¶Ut rẽ clare habeas tu
ex oĩbus dictis.Bar.fac.regulã ⁊ duas fallentias.Regula eſt
ꝙ partes poſſunt d̃ cõi ꝯſenſu litigare corã nõ ſuo iudice ſine
licẽtia ſui iudicis.⁊ ſic coꝛrelarie habes ꝙ in p2oꝛogatiõe iu
riſdictiõis nõ requirit̃ licẽtia p2op2ij iudicij. Pro iſta regu-
la Bar.poſt Ja.de Are.põdera iſtũ text.ſ; certe iſte tex.ꝑut
ẽt dt Rapha.Cu.nihil facit:q2 per p2ogatione iuriſdictiõis
in aliũ iudicẽ partes nõ dirimũt lite,imo trãſferũt ad aliũ iu-
dicẽ,ſed in hoc.§.tex.loquitur quãdo dirimunt cõcoꝛditer li
tẽ:quo caſu per hoc nõ fit iniuria ſuo iudici,ſ; vel p2oꝛogãdo
iuriſdictionẽ in aliũ fieret iniuria p2op2io iudici.Secdo ꝑbat
Bar.iſtã regulã:q2 nõ reperitur lex de iure ciuili que talẽ ꝯ-
ſenſum ſui iudicis requirat.Tu adde melius ꝙ imo.ex in.l.ij.
d̃.de iudi.requirũt ſolũ ꝯſenſum ipſarum partiũ in p2oꝛoga
tione iuriſdictionis,⁊ non licentiã ſuperioꝛis.facit bene glo.
in.c.romana.in p2in.in verbo clericoꝛum.de fo.cõpe.in.vj.q̃
b iũcto tex.p2obat ꝙ preterquã in clericis ᵇ regulariter põt fie
ri p2oꝛogatio alterius iudicis ſine licẽtia ſui p2op2ij iudicis.
iſta regula fallit p2imo ſm Bart.in clericis q ſine licẽtia ebi
non poſſunt corã alio litigare.ter.eſt in.c.j.⁊ in.c ſignificaſti.
d̃ fo.cõpe.pũct⁹ eſt videre q̃ ſit ratio ſpecialis in clericis.Bar.
vr̃ duas rationes ſentire.Prima q2 epiſcopi habent iuriſdi-
ctionẽ perpetuã ⁊ ſic p2op2iã,cũ ij t palẽ ꝙ rationẽ Inno.hic
plenius p2oſequit̃.Secda ratio Bar.q2 clerici tenẽt eccleſias
q̃ ſunt tributarie ſuis epiſcopis:vnde infert ꝙ ſi eſſent clerici
qui nõ haberẽt eccleſias vel p̃bendas,poſſent p2oꝛogare ſine
licentia epiſcopi.⁊ ſi eſt hoc verũ eſt ſingularis limitatio ad.
d.c.j.⁊.c.ſignificaſti.So.Alex.hic tenet ꝙ nõ poſſit dari bo-
na rõ diuerſitatis int̃ clericos ⁊ laicos,p2out etiã tenet Imo.
in.c.P.⁊.G.de offi.delega.⁊ refert do.Aleſã.aliquas rõnes
quas rep2ehẽdit.Tu dic ꝙ eſt rõ:q2 clerici ſunt mag̃ aſtricti
ſuis p2elatis ꝙ ſeculares ſuis ſuperioꝛibus.ita dt do.Anto.
in.d.c.P.⁊.G.Et lz Imo.ibi rep2ehẽdat Alex.hic:q2 ẽt laici
debẽt pariter ſuis ſuperioꝛib⁹ obedire.c.ij.de maio.⁊ obe.⁊
in.l.vnica.in p2in.ff.ſi quis ius dicen.non obtempe.Tu tene
iſtã rationẽ,⁊ confirma:q2 clerici a ſuo epiſcopo ſuſcipiũt oꝛ-
dines eccleſiaſticos.⁊ non poſſent ab alio recipere.ca.cũ nul-
lus d̃ tẽp.oꝛ.in.vj.ideo magis ei aſtringunt̃ ꝙ laici.in quibus
iſtud ceſſat.Secdo iſta regula fallit in feudatarijs ſeu tributa
rijs.allega.Bar.ad hoc gl.in.c.imperialẽ.§.p2etera.vlti.de
p2hi.feu.alie.per Feu.Sed Rapha.cu.⁊ Ludo.Roma.dicũt
ꝙ illa glo.tenet totum oppoſitum ⁊ dicit Lud.ſe admirari d̃
eo allegat illam gloſ.p2o ſe ⁊ eſt ei contraria ⁊ ita per illam
gl.Bal.tenet in.l.j.C.ſi ex non compe.iudi.Tu defende Bar.

a ¶De liber.Adde q̃ ſilr ponit Ja.in.l.d̃ quib⁹.co.xviij.ff.de legi.ſ; ꝯtrũ d̃ doctoꝛatu vr̃ tenere gl.i.c.ex literis.de ꝯſtit.Sz illõ ſequit̃.Alex.in.l.ij.C.d̃ p2feſ.⁊ medi.li.x.Fel.late in.d.ca.ex literꝭ.viij.co.Pur.

b ¶Pret q̃ i clericꝭ.Adde l.ꝑuatoꝝ.C.d̃ iur.om.iu.

c ¶Mod.Facit q2 qñ q̃litas dat iuriſdictionez,dz allegari.Alex.conſi.lxxvij.i.volu.Purp.

d ¶Cõp2obo.Cõtra facit text.i d.§.apud viuianun.iuncto.§.nũc videamus.ſi.hac ea.l.Purp.

12 quod,imo illã gl.tz cũ Bar.† quia licet in fi.dicat vel dicas re
ferre,⁊ gl.in dubio p2eſumit tenere illã opi.quam in fi.ponit
eſt verum niſi p2ecedens ſit plenius examinata,⁊ melioꝛib⁹
rationib⁹ firmata tunc cenſetur tenere p2ecedentem ſ; glo.
in l.qui filium.§.Sabinus.ff.ad Trebel.Jo.and.i.c.j.de ſen.
excõ.in nouella in.vj.⁊ i c.j.de pe.i vj.i nouella.no.i l.ſi idẽ
cũ co.§.fi.vbi dixi.ff.de iur.om.iud.Sz quicqd ſit de illa gl.
ꝑ Bar.habes tex.expreſſum in.c.ex trãſmiſſa.⁊ i c.ex tenoꝛe
13 de foꝛo cõpe.† Hinc elicitur tertia fallentia qd vbi iudex ha
bet aliã qualitatem in ſubditum ꝙ ſimplicem iuriſdictionẽ,
nõ põt tũc ſubditus p2oꝛogare in aliũ iudicẽ ſine eius con
ſenſu,vt patet in vaſallo iurib⁹ ꝑallegatis.ita Inno.i.c.cete
rũ.de iud ⁊ ibi do.Ant.Hoſt.i ſum.tit.de foꝛo cõpe.§.j.ver.⁊
vr̃.⁊ do.Ant.in.c.ex trãſmiſſa.⁊ in p2edicto.c.ex tenoꝛe.Lu
c do.hic ⁊ Mo.ᶜ hinc inferũt ꝙ iſta limitatio Bar.p2cedit qñ
vaſall⁹ litigaret ſuper illa qualitate,ſcz ſuper re feudali:ita
loqt̃ p2p2ie tex.in d.c.ex trãſmiſſa.i ver.d̃ ſeculari feudo ſec⁹
ſi de alia re litigaret:tunc nõ eſſet neceſſarius conſenſus dñi
p2oꝛogatione.ita tz Ang.in.l.j.ff.de iud.Jac.Aluar.i.d.c.j.
14 §.fi.de p2hi.feu.alie ꝑ Fed.† Quarto limita vltra Bar.i his
que ſunt reſeruat p2incipi:vt in legitimatione ⁊ ſimilib⁹:i il
lis non poſſet ſubdit⁹ imperatoꝛis p2oꝛogare iuriſdictionẽ ſine
conſenſu Imperatoꝛis,⁊ eſt.tex.eſt in c.per venerabilem.§.
inſuper.⁊ ibi cano.q filij ſint legi.⁊ illũ.tex.reputat notabilẽ.
Alex hic p2o limitatione regule.Bar.⁊ rep2ehẽdit.Pau.d̃
Ca.q aliter ſentit ꝙ Bar.ad illũ tex.Adde quod idem termi
nis tenent not.Bal.⁊ Jaco.de Alua.in dicto.§.fi.de p2ohi.
feud.alie per Fede.

1 ¶Non eſt bonũ argu.competit remedium damni iſecti:er
go nunciatio.

2 Interdictum hoc non complectitur omnia opera,ſ; ſolum ea
quoꝛũ edificatio vel demolitio videtur opus nouum cõtinere

Hoc autem edictum. ¶Additio.Circa iſtum.§.dum
Bart.in fine dicit:nũciatio noui operis cõpetit qñ datur ꝯ
ſuccedẽtes arboꝛes ad damnum repellẽdũ alleg.l.fluminũ.
§.apud viannũ.j.tit.j.Cuma.hic dicit ꝙ ille tex.non p2bat.
q2 bñ dicit dat̃ remediũ damni iſecti,ſ; d̃ enũciatiõe verbum
d nullũ:⁊ aliud nõ dicit.Ego cõp2obo ᵈ iſtã ei⁹ opi.† ⁊ dico ꝙ
1 nõ ẽ bonũ arguere:cõpetit remediũ dãni infec.ḡ ⁊ nunciatio
Probat vſufructuari⁹ non põt nũciare.§.fi.j.ea.l.⁊ tñ ei da
tur remediũ damni infec.l.qui bona.§.⁊ ſuperficiarum.j.tit.
j.Itẽ inquilinus nõ põt nunciare.l.ſi ego.§.fi.j.eo.⁊ tñ dat̃
remediũ dãni infecti.d.l.qui bona.§.qui dãni iſecti.in fi.Itẽ
cõtra purgantem riuos non dat̃ nõtiatio.l.de pupillo.§.ſi qs
riuos.j.eo.⁊ tñ datur remediũ dãni infecti.l.i.§.ſi quis pur-
gati.de dona.⁊ ita ipſe legi. ¶In gl.magna ibi hoc non def.
Iſta p2ima ſol.app2obat per gl.⁊ omnes.Sz pũctus eſt que-
rere que ſit rõ diuerſitatis q̃re ꝯ ſuccidẽtẽ arboꝛe nõ compe-
tat interdictum:vt eſt tex.hic:tñ cõpetit interdictum ꝙ vi aut
clam.tex.eſt in d.l.ſi alius.§.notauimus.Imo.hic reſpõdet
ꝙ rõ eſt:q2 iſtud interdictum ẽ magis p2iuilegiatum:eo q2 li
gat nunciatũ ſiue iure ſiue iniuria nũciet̃.l.j.i p2i.ſ.e.iõ reſ
trigit̃ vt non habeãt locũ in caſibus de quib⁹ in hoc ter.ſecus
ẽ in interdicto ꝙ vi aut clã.Adde licet ipſe ñ dicat ꝙ iſtã rõnẽ
notabilius ante eũ aſſignat Bar.in l.licitatio.alias locatio.
§.ꝙ illicite.in viri co.circa medium.j.de publica.vbi dt ꝙ in
iſto.§.factum in ſolo ideo ſtrictius accipitur.vt nõ cõp2ehẽ-
dat ſuccidẽtem arboꝛes:⁊ q2 in iſto titulo tractatur de odio
irrationabili:q2 iſtud interdictum hz locũ ſine iure ſiue iniu-
ria opus fieret vt hac.l.in p2in.ſec⁹ eſt in interdicto ꝙ vi aut
clã:ideo factum in ſolo latius accipitur.d.§.notauimus.Sed
aduerte ꝙ iſta ratio Bar.⁊ Imole ſalua eoꝛũ reuerentia eſt
falſa q2 imo ẽt interdictũ qd vi aut clã.hz locũ ſiue iure ſiue i
iuria p2ohibeat̃,ſicut hic tex.eſt in l.j.ff.qd vi aut clã.Itẽ nõ
eſt verũ ꝙ iſtud edictũ contineat̃ odiũ irrationabile,imo eſt fũ
datũ in rõne vt declaraui in p2in.huius.l.in notalibus.Hic
ꝙ Bar.ibi dicit rõnabile ergo ⁊c.Limita tñ tex.in d.l.ſi ali⁹.
§.notauimus.inquãtum tex.ibi dicit contra incidentẽ arbo-
res dari interdictũ ꝙ vi aut clã.vt p2cedat in arboꝛibus que
perpetuo erant remanſure in fundo.vt ſunt arboꝛes fructiſe
re vnde ille.§.nõ haberet locũ i arboꝛibuis ceduis,puta i ſyl
ua cedua que ad hoc eſt plantata vt ſingulis quinq; annis in
cidatur.l.diuoꝛtio.§.ſi vir in quinquenniũ.⁊ §.ſi fundũ.ti.ſo.
ma.Ita limitat ſingu.illũ.§.ſol⁹ Rapha.Cu.nihil tñ allegat.
Iſtã limitationẽ rep2ehendunt p2eceptoꝛes mei do.Jaq.pu
teus,⁊ Hierony.Coꝛ.hic,imo truffãt̃ d̃ iſta limitatiõe Raph.
q2 dicũt eſſe de directo ꝯ tex.in.d.§.notamus.q tex.ſecundũ
eos loquit̃ etiã in arboꝛibus ceduis,ſcilicet in arundine,⁊ ſa
licis ⁊c.Ego aũt teneo limitationẽ Raph.ad.d.§.notauim⁹.

p2o

⁊ pro ea do tibi casũ legis expressũ in.l.si immutatũ.in prin.
ff.q vi aut clã.⁊ miror q nec Rap.nec isti Moder. viderit
istum tex.i m quẽ dz intelligi limitatio Rapha. Sed quando
nõ esset ille tex. adhuc est vera limitatio Rap.p tex.in.d.§.
notauimus.vbi dicit tex.q si aliquis incidat fruct⁹ ex arbo
rib⁹ nõ incidit in illũ interdictũ,s; si incideret tales arbores
ceduas qñ sunt in tẽpore dr fructus.tex.est in l.diuortio.§.si
fundũ.ff.solu.mat. Patet ⁊ scdo ex rõne decidendi posita in
d.§.notauim⁹.q2 succidere arbores est inferre man⁹ violẽtas
terre que rõ cessat qñ icidit arbores ceduas:q2 cũ sint i fruc
tu.d.si fundũ.auferẽdo fruct⁹ nõ infert man⁹ violẽtas terre.
d.§.notauim⁹. Et sic teneo q limitatio Rapha.ad illũ tex.sit
optima. ¶ Additio.circa istã gl.adde q Bar.⁊ oẽs laborãt
circa.§.notauimus.⁊ tñ tex.hic ⁊ ibi ponũt sol.⁊ est mirũ qd
doct.nõ viderint. Dicit enim tex.ꝯ succidẽtẽ arbores nõ dat
interdictũ hac rõne:q2 iterdicti verba nõ sonant ad hoc. Di
cit enim iterdictũ si qs edificãdo vl dmoliẽdo aliqd fecerit q
faciẽ operis mutet dat hoc interdictũ:mõ ille q destruit ar
borẽ nõ facit aliqd qd habeat istar operis:⁊ istud ẽ q ad li
2 terã dt text.† hoc edictũ nõ oĩa opa cõplectit,s; ea sola quo⁊
edificatio vl demolitio vr̃ op⁹ nouũ ptinere. Istud clari⁹ pro
3 bat p d.§.notauim⁹.† dt enim tex.q ꝯ destruentẽ arborẽ dat
in terdictũ q vi aut clã:rõ dt tex.q2 verba iterdicti late sonãt
dicũt eñi q vi aut clã factũ erit restituat.⁊ ideo:q2 illa vba gñ
ralia sunt cõprehẽdũt ẽt succidẽtes arborẽ,ista autem verba
huius interdicti nõ cõpetũ:q2 magis sunt restricta:⁊ ideo de
bent intelligi prout sonat.l.labeo.§.de sup.leg.

1 ☞ Reficere an sit nouum opus facere.
2 Si ex forma statuti d instrõ soluatur gabella si quis reficiat instrm non soluet gabellam.
3 Actus qui nõ pt a pricipio sine licẽtia principis fieri pt refici sine eius licentia.
4 Reficiens monasterium vel ecclesiam in totũ destructam cõsequitur ius patronatus.
5 Que requiruntur in cõfectione alicuius actus, requiruntur in eius refectione.
6 Si edificiũ vetus sit funditus dstructũ ⁊ reficiat.pt ei nouũ opus nunciari:eo q2 dicitur de nouo facere.
7 Ualet argu.a speciali.

Si quis edificium. ¶ Circa istũ tex.q
rit vtrũ reficiẽti pos
sit nunciari nouũ op⁹. Dy.hic quatuor fundamẽtis cõcludit
q sic:ppterea infert q in hoc tex.nõ pt stare litera reficiat,
s; dz esse fulciat.idẽ expresse firmat Bar.in.l.de pupillo.§. si
qs riuos.j.e.quãuis hic non clare se firmet. ¶ Pro clara in
1 telligẽtia duo breuiter oportet examinare. ¶ † Primo vtrũ
reficere sit op⁹ nouũ facere. Scdo est vidẽdũ de itellectu hui⁹
text.vtrũ bñ stet litera reficiat. ¶ Circa primũ Bar.ꝯ cõclu
dit q qui reficit nõ dr ppriẽ de nouo facere.s; large ⁊ impro
priẽ put dt gl.in.l.pe.ff.de mor.infe. Ego aũt facio istã cõclu
sionẽ.q reficere nõ est opus nouũ facere:⁊ sic de directo teneo
ꝯtrũ Dy hic ꝯ Bar.in.d.§.si eius riuos.ita mihi vr q dicant
infiniti tex.q aliud est reficere aliud nouũ op⁹ facere ita dicit
tex.hic allegatus per gl.Bar.in.l.iij.§.reficere.ff.de isti. ac
tuq; priua.vbi dicit iurisconsultus longe aliud facere.est tex.
l.iiij.C.de ope.pub.⁊ tex.in.l.j.§.pe.ff.de mor.infe.⁊ tex.i ca.
ꝯsuluit de iude.⁊ tex.in.l.si.C.de iude. Hic ẽ q phibiti edi
a ficare[a] castra nõ phibent reficere ẽm Bal.⁊ Ang.i d.§.pe. p
illũ tex.⁊ gl.ff.de mor.infe. Pet.de Ancha.in.d.c cõsuluit p
2 illũ tex. Hinc ẽt ẽ † q si ex forma statuti de instrõ soluat gabel
la:certe si istrm reficiat nõ dz solui talĩ gabella ẽz.d.An.d hu.i
3 c.iij.per illũ text.de iude.† Hinc ẽt videbim⁹ qd act⁹ [b] q non
b pt a principio fieri sine licẽtia pricipis:pt tñ refici sine ei⁹
authoritate vel licentia.gl.est nota.que tradit hanc doctrinã
c.cum accessissent.in gl.si.⁊ ibi cano.de consti.⁊ ibi Bal. ix.
col.⁊ tribus sequẽtibus. Limita istam conclusionem non p
cedere qñ edificium esset funditus ⁊ oĩno destructum: tunc
reficiens dr bñ de nouo facere. Ista limitatio patet ex dua
bus notabilib⁹ gl.primo ex gl.in.c.de mona. xviij.q.iij. vbi
tenet quod in refectione monasterij totaliter destructi requirit
licẽtia episcopi,sicut si de nouo fabricaretur:secus si nõ esset
in totũ destructũ:q2 tũc monachi pñt reparare vel reficere si
ne aliqua licentia epi. ¶ Idẽ t3 Hosti.in summa de eccle.edi
fi.§.fi.in fi.do.Abb.⁊ alij in d.c.ꝯsuluit. ¶ Scdo facit gl.no.
4 in.c.iij.in gl.j.de iure patro.q vult† q2 reficiens monasterium[c]
c vel ecclesiam in totũ destructam efficiat eius patron⁹,⁊ con
sequatur ius patronat⁹ sicut si de nouo faceret.sec⁹ si nõ esset
funditus destructa ⁊ illã reficerei;q2 tũc nõ cõseqt ius patro
nat⁹. Et p illã gl.no.ibi.d.Ant.de but.qd de ꝯctu totalit re
fecto dz solui gabella stãte statuto.d q.§.sec⁹ si totalit nõ refi
ciat,vt hñ in.d.c.iij.de iude. Tertio ad idẽ pões allegare aliã
gl.d iure ciuili in.l.dñi.§.si is q edes.in verbo angeri.ff.de
d.infec.vbi gl.dt q si rustic⁹ q misit militi aquã frigidam in
estare in domo ipsius militis q si illa dom⁹ cõburat.⁊ adhuc
alia ⁊ nouo redificet ampli⁹ nõ teneat rustic⁹. ¶ Ultra istas
tres gl.adde p ista limitatiõe tres bonos text.in.d.l.inter sti
pulantẽ.§.sacram.in fi.vbi si vsq; ad arcã deposita,s; reficiat
alia erit. Pondera qd ibi est tex.q qñ edificiũ est fundit⁹ de
structũ tunc bñ si reficiat d2 op⁹ nouũ. Scdo facit text.in.l.si
ita legatũ.§.si.ff.d leg.j.vbi si testator domũ q legauit parti
cularit reficit vt nihil ex pstina materia supsit:tñ adhuc durat
legatũ:sec⁹ si eã fundit⁹ destructã reficit tũc eñ,extinguit le
gatũ:q2 alia domus est. Tertio facit tex.in.d.l.qd tñ in prin.
qui.mo.vsf.amit. ¶ Ultra tex.⁊ gl.pro cõfirmatiõe,bñ facit
5 qd no.Bar.in l.nuptie.p illũ tex.ff.de ritu nup.vbi not.† qd
ea q requirunt in ꝯfectione alicui⁹ act⁹,etiã requirunt in eius
refectiõe.vñ infert qd sicut a principio qñ ꝯficit instrm requi
ritur ꝯsensus vtriusq; partis ita requirit eo penitus amisso in
ipsi⁹ refectiõe. Scdo ad idẽ facit qd no.Bal.in.l.si vt propo
nis.C.d nup.vbi p illũ tex.tenet qd si ꝯstitutio ecclesie di
sponat qd nullũ fortilitiũ fieri possit inconsulto papa,⁊ aliqs
velit reedificare fortilitũ qd propter rebellionẽ fundit⁹ fue
rat desolatũ,nõ pt incõsulto papa:pondera qd Bal.cũ my
sterio dt fundit⁹ ꝯsolatũ.ita teneo ⁊ ꝯcludo circa pmũ. ¶ Cir
ca ẽm intellectũ hui⁹ text.veritas infert ex predictis † quod si
6 edificiũ vet⁹ sit fundit⁹ destructũ ⁊ reficiatur:tũc pt ei nouũ
op⁹ nunciari:eo q2 dr d nouo facere,vt in rib⁹ vltimo alle.ap
paret ⁊ in istis terminis pcedit opi.Bar.in.d.§.si qs riuos.
Aut edificium non est fundit⁹ dirũptũ:⁊ tunc tene qd nõ pot
ei op⁹ nouũ nũciari:q2 iste d2 op⁹ nouum facere prout dicunt
tex.d.alle. Et ita proprie pcedit iste tex.in verbo reficiat.i m
verã literã q habet boni libri quicqd dicãt Dy.eo q2 vt dicit
tex.veteri sustinẽdo remediũ adhibet.⁊ ita etiã teneo hũc in
tellectũ ad tex.ꝯ Dy.⁊ ꝯ Bar.in.l.si qs riuos ita etiã tenent
Pau.de ca.⁊ lati⁹.d.Alex.hic pro ista cõclusione adde bene a
facere illud qd decidit Alb.hic.⁊ in.d.l.inter stipulantẽ.§.sa
crã.ad fi.j.q.q dt fuisse d facto ⁊ excessa ciuitate Mediola
ni,destructum erat quoddã molẽdinum ex toto vel qdã dom⁹
vsq; ad areã dñs incipiebat reedificare:qdã nunciauit ei no
num op⁹:qrebat an posset pcedere in opere spreta nunciatio
ne. Et videbatur q si p istum.§.eum gcor.ꝯtrium refert Albe.
fuisse obtẽtum ⁊ iudicatum d facto:q2 iste d nouo edificat:non
antẽ veteri substinẽdo remedium adhibet qd est necesse,vt mi
nuit iste.§.Itẽ q2 spãle est in.d.l.d pupillo.§.si qs riuos. Itẽ
q2 dt aliũ molẽdinum ⁊ alia dom⁹.d.§.sacrã.i fin. ¶ Sauẽ tñ
q2 ꝯ istum intellectum vr forti obstare tex.in.d.l.de pupillo.
7 §.si qs riuos arguẽdo † a speciali p rõnẽ ibi assignatã in tex.⁊
tamen ibi nõ erat op⁹ fundit⁹ destructum.⁊ tñ est ibi speciale b
qd nõ possit nunciari reficiẽdi cloacã ppter publicum inter
esse nisi diceres put ibi dt Bar.quod specialitas sit in illo tex.
quod etiam non domino reficienti non possit nunciari:ibi di
cetur plenius super illo tex.

1 ☞ Quãdo nunciatio est manifeste calumniosa pt licite spni.
2 Ciuitas Uenetiarum cum sit edificata in mari est libera.
3 Edificium cedit loco nisi qñ edificat in litore maris vl i mari. c
4 Quoties actus potest fieri ex vna causa tantum illa etiã si nõ exprimatur presumitur.

Nũc videam⁹. ¶ No.in ver.q si qs in mari.
ꝯtra ad q iste versic.e no. Prio
1 ẽm Bar.† qd qñ nunciatio est manifeste calumniosa pt licite
sperni,⁊ facit p ꝯclusione q tenet Bar.in prin.huius.l.in.ij.
co.qd qñ certum est nunciantem non habere ius nunciãdi qd
nunciatio pt impune spni. Et aduerte l3 oẽs ita cõiter tran
seant ad istum tex.potes dicere qd iste tex.loquit qñ est defe
ct⁹ in substãtia rei ⁊ sic in materia,s; pdicta ꝯclusio Bart.lo
quit qñ defect⁹ est in cã nunciãs non h3 ius nunciãdi. S; ego
habeo qd magĩ nõ est defect⁹ cause:patet q2 error circa rem
semper impedit trãslationẽ dominij.l.iij.§.subtili⁹.ff.de ꝯdi.
ob cau.s; non error circa cãm toto titulo.ff.de ꝯdi.inde.decla
rat Bar.in.l.eius qui i puincia.ff.si cert.pe.cogita tñ. Scdo
2 no.istũ tex.ad illud ad qd allegat ẽm Bar.[b] qd ciuitas Uene
tiarum cum sit edificata in mari qd ẽ liberat:tñ ẽm Bal.hic
nõ est libera a iurisdictiõe imperatoris:eo q2 ẽm eum mare
vniuersaliter sumptum est proprie imperatoris.l.depreca
tio.ff.ad.l.rhodiam de iac. Tu adde quod idẽ Bal.in rub.ff
de re⁊ diuisi.in.iij.co.t3 qd d iure gẽtiu3 ciuitates i mari edi
ficate sunt ipso⁊ q ipsas edificãt.l.intm.ff.de rerum diui.hac
rõne ẽm eu3 Ueneti ptẽdunt libertatẽ:q2 non edificauerũt
ciuitatẽ i solo alieno,s; sunt fundati in mari vbi qd edificat dt
iuregẽtium est edificãtis. Et istã vltimã decisionẽ Bal.refert

a ☞ Edificare. Adde oib⁹ iũctis Jaf.ea.formali repetẽtẽ in.l.1⁹ ciuile.co.ij.⁊ iij.§.hoc autem edictũ.versi.iij.principaliter.ff.d iusti.⁊ iu. Purp.

b ¶ Practus. Add gl.i verbo creatũ.in cle.si.d rescr. gl.i verbo ad pmissa.d here.lib.vj.

c ¶ Reficiens monasteriũ. Add Fe.i.c. cõsuluit.in.j.co.de iudeis.

z sequit Alua.in.c.j in prin.in pc.col.in fi. dicatur dux vel marchio.in vij.feu. dc do. Bar. vero.in tract.seruit.rustic.in ti. de mari.in.ij.col.z ista fm est verius. Sed quicquid ē de iure Venetī ex priuilegio imperatoris sunt exepti ab imperio fm Bar.in l.hosteg.ff.de cap.z Bal.i.c.sicut vl.no.in.ij.co. dz iureiur.z dt Alb.de rosa.in.l.cunctos populos.C.de sum trinit.se dixisse priuilegium liberatorium Venetorū ab imperatoribus bullatū bulla aurea ipsius imperatoris. Tertio. ꝓdo.ex.e.text.fm Jmo.z Lud.Ro.fallentiā regule hz q edificiū cedit solo.l.ij.C.de rei vēdi.s.ex diuerso.cū simi.illi. de rerū diui.fallit hic qñ edificat in littore maris vel i mari. Rō fallentie est:qz edificat in cōmuni q occupanti cōcedit.l.j.et ij.z.l.riparū.§.de rerū diui.z.l.q in littore.ff.dō acq.rer.do. Alia similē fallētiā ponit Bar.in tractu de alueo.in.vij.colū. quasdā alias limitationis tradunt hic Ludo.z magister meo do.Alex.sed sunt ex materiam. Nō omitto tn q predicta regula. quicquid edificat in solo alterius cedit dño soli:ista regula procedit et si fieret murus cum lapidibus solis sine calce,aut cemēto q appellat mer',illeadhuc cedit solo.ter.est in l.ij precario.cū gl.ff.cōmu.prēdio.z ibi Bal.z Pau.de cū. ad hoc no.z dt Bal.se nescire alibi illū tex. ¶ Additio. Circa in versi.adde q alias Bar.cōsi.lxxiij.ici.sup pūcto dz dū queritur vtrū nunciās debeat expīmere causā,dic aut nūcians edificat in solo in quo ius hz p se,vt puta in ripa fluminis in qua ius est permittit edificationē:z tūc tenet nūciās expīmere causā nō solū si p tē aī p istū tex.qui parum vel nihil facit. Aut nō hz ius pro se:z tūc tenet petitus nūciās expīmere. tu dic q imo iste tex.in primo dicto ꝓbat totū ꝓiū. Ꝓbatur nā ille qui edificat in ripa fluminis.vel maris pōt nūciare
4 nouū opus ex vna causa tantū.ter.est hic. Modo tales acti' aliquis pōt fieri ex vna causa tatū,illa ēt si non expīmat pōsumitur nec dz expīmi.gl.est sing.in.l.quamuis.C.dō fidei. probat in.l.ij.ff.de lib.z postlim.z multa ad hoc alle.Bal.i.l. inacimū vitiū.in.iiā.col.C.de lib.prete. Modo sic ꝫ edificātē in ripa vel mari in vno casu tantū pōt fieri nunciatio:ergo nūciās vī expressisse etiā q nō expīmat:ergo nō est verum q dt Bar.q tenet expīmere causā et nō petit':qz imo z petitus z nō petit' nō tenet.z ita ipse legit. Tu dic q hoc vī solucre gl.in verbo ex vna causa.que vī velle q ꝫ edificantē in ripa fluminis competat nunciatio ex duplici causa ergo cessant fundamēta.cogita quia scholasticum.

1 ¶ Quare vsufructu.non pōt nūciari nouū opus suo proprio nomine.

2 Usufructuarius dicitur habere dominiūeo qz vsufructus ē pars dominij.

3 Que sit ratio quare vsufructuarius pōt nūciare ꝓcur. noīe.

4 Si creditori habeat ius ingrediendi fundū debitoris ꝓpria authoritate q illud ius extraiudiciale potest alteri cedere.

5 Si ex forma statuti sit licitū se vendicere ꝓpria authoritate vel occidere hostem vel inimicum talis facultas nō pōt alteri cedi seu demandari.

6 Officium iudicis potest cedi z consequenter restitutio i integrū que competit solum per officium iudicis.

7 Dictio aūt,repetit precedentia cum suis qualitatibus,

8 Omnes.ll.volunt ratione iuris seruitutis realis posse nunciari nouum opus siue sit vrbana,siue rustica,siue contra vicinum,siue contra dominum.

9 An prelatus ecclesie equiparetur vsufructuario.

¶ Usufructuarius. Ante ista videndū ē que sit rō fundamētalis istī'
1 tex.† quare vsufructuarius non possit nunciare nouū op' suo ꝓprio noīe cū habeat ius in re,sz tn ꝓcuratorio noīe dñi. Et ad rōnē Bar.adde q illā rōnē segt et Bal.hic,z satis voluit gl.in l.qui bona.§.j.ff.ti.j.istā rationē Bar.impugnāt Jmol. Raph.Cu.z do.Alex.hic,eo qz habēs ius seruitutis realis dt habere ius magis debile.l.meutius.§.fundo.ff.de l.ij.z tn habēs ī' seruitutis realis pōt nūciare nouū opus:qz nūciat ex causa impositicia.l.de pupillo.§.sext'.z.§.impositiua.j.e. Sztu defende rōnē Bar.nā intētio Bar.est qz vsufructuari' hz ius fragile hoc est ius q de facili perdit z extinguit.patet in l.corruptionē.C.de vsufru.in.§.finit.instit.e.ideo non pōt nūciare,sz ius seruitutis realis nō est ita fragile,nec ita de facili perdit. Patet qz vsufructus extinguit morte vsufructuarij iuris' prealleg atis,sz ius seruitutis realis z ius nunciādi durat z trāsit vsque ad heredes,z nō est ius ita fragile: ista est intētio Bar. Istā rationē impugnāt ambo pceptores mei Ja. Aut.z Piero.tot.z ego plenius inducā qz ipsi. Inqztus
2 ēn dt Bar.† q vsufructuari' nō hz dominū:i hoc errat imo hz dñiū:eo qz vsufructus est pars dominij:ita dicit text.il. iij.ff.de vsufruc.in l.cū filius.§.dominus.in fin.z ibi gl.ff.de leg.ij.z ita firmāt gl.z Bar.in rub.C.de vsufr. Ite vsufructus hz pars substantialis fundi.fm Bar.in l.hi aly.ff.de vsufruc. leg.ergo cum habeat dñium hz ius forte z illud ius debet petiri eo tpe quo agit z sic quo nunciat.l.j in prin.ff.si pars heredi.pet.z hz postea vsufructus lit cozruptibilis:illa postea est ex accidenti vñ casum z aduersam fortunā nō debem' ꝓsiderare.l.inter stipulantē.§.sacra.ff.de verb.ob. Tu dic de rōnē Bar.z tene q vsufructus nō est pars dominij nec vsufructuarius hz dominium.tex.est in l.recte dicimus.in pn. z ibi gl.pena.ff.de ver.sig.z text.in l.cozū.ff.de dam.infec.z tex.in l.in noxalibus.ff.de noxalibus.z in l.qui vsumfructū. j.de ver.ob.z ibi Bart.examinat rūdendo ad ꝓpria.z pcludit q vsufructuarius non hz dominium nec vsusfructus dz pars dominij:nisi largo modo z impropie sumendo dominium p commoditate seu pro emolumento.ita et Bar.hz in l.in venditione.in prin.ff.de bo.auth.iud.pos.z sic defendo rationez Bar.ab obiectis. Adde et inquantū.† Bar.assignat rationē quare vsufructuarius pōt nunciare ꝓcuratorio noīe,eo quia cōmissa est ibi custodia ꝓpter q censet habere mandatū gnale p tex.in l.j.§.si cum seq.ff.quēad.vsufr.amit. Adde qō ille tex.nō est alibi in corpore iuris ad hoc fm Bal.in c.quoniaz frequēter.§.q si super.in vl.co.vt lite non conte.z Bal.i ru. extra de proc.in ix.col.idē tenēt Bar.z Bal.in l.cum ad quē. C.de vsufru. Ex illis ie infert notabiliter Bal.hic q q emūt vsumfructū cōmunanciarū vel pedagiorū coīpso intelliguntꝫ stituti generales ꝓcuratores ꝫ omne psonā, preterq ꝫ cōmunitatē q reputat tenendū menti. Sed aduerte inquātū Bar. facit tale ꝓsequentiā hz custodiā: ergo hz gnale mandatū:qz qz d.l.j.cū l.seq.bene dicunt in custodia. Bar.infert ū hz custodiā,ergo mādatū gnale. Ista ꝓsequētia ñ vī bōa: qz colonus hz custodiā fundi,inquilinus hz custodiā dom',zin nō habente generale mandatū nec censent esse gnales ꝓcuratores. Sed intelligite Bar.sane q ita demū ex custodia insurgit generale mandatū:qñ cum custodia,simul est cōstitutū aliqd ius reale,vel ad rē gō habeat instar dominij vt in vsufructuario emphyteuta:als si esset simplex custodia de per se.z sic illa non infert simplex mādatū.ita in specie declarat Bal.i l.emptor. in.j.op.C.de her.vel act.vē.z ante cū idē dt Bar.in l.in puncialis.§.ego.p illū ter.j.co.z quē ad hoc no.vbi dicet. Intelligē et pelutionē Bar.qō vsufructuarius censeat ꝓcuratorio noīe:put ēt dt iste text.in verbō procuratorio noīe.nec qō sit pprie ꝓcurator,sed largo modo rōne custodie fm Bart.in l.ō die.§.qdā.ff.qui satisd.cog.Bal.in l.ij.C.de procu.Jmo.in c. j.vt ii.non tonte.z late confirmat do.Alex.hic.z ita habes defensata z declarata rōnē Bar.non omitto tn q aliā rōnē assignat Jmo.z Alex.hic.q ideo vsufructuarius nō pōt nūciare suo noīe eo qz nō hz ius reale cū vsufructus sit seruitus personalis nō realis.l.j.ff.de seruit. Ideo lex noluit q haberet' nunciādi suo noīe:sicut et noluit posse nūciari nisi ꝓ operib' q fiunt in re ipsa.i.in solo ipso.§.hoc aūt edictū. §.ea.l. Sed q hz seruitutē realē hz ius reale.d.l.j.ff.de seruit.nimirum si pōt nunciare nouū opus.l.de pupillo.§.impositiā.j.co. Ista rō non plz Lud.qz vsufructuarius nō habeat ius reale hz tn ius in re.text.est in l.cozū.j.titu.j.z in l.in noxalibus.ff.de noxa. Tu dic q ista differunt habere ius reale,vel habere ius in re,seu ad rē.vt declarat Jo.fa.in §.sed iste.in j.col.insti.de act. Tu aūt aduerte q ista rō Jmo.pōt simul iungi cū prima rōne Bar.z habebis veritatē. Et ita amba istas rōnes simul ꝓiungit Bar.in l.in puncialis.§.si ego.circa prin.j.co.vbi dt q ideo superficiarius hz ius nunciādi.eo qz hz ius maī' z reale.secus in vsufructuario q hz ius ꝓsonale z de facili perituru.m.z ita tenēas iungendo simul vtrāq rōnē. ¶ Secdo no.q
4 ex isto tex fm Bar.† si creditor hz ius ingrediendi fundum ō bitoris ꝓpria authoritate,qō illud ius extraiudiciale pōt alteri cedere sicut in isto tex.ius nunciandi nouū opus q extraiudiciale ter exercet transfert in vsufructuarū q ē procurator rē sūa:z sic cessionarius.z dicit Bar.q nescit ter.q melī' faciat q iste. Sed Ang. Jmo.Lu.ro.fatent dictū Bar. esse verum in se.sed dicunt q iste tex.non probat:qz logtur qñ principlr constituitur ius vsusfructus ꝓpter quod in consequentiā videt data difficultas exercendi illud ius extraiudiciale cōpetens domino. Bar.aūt loquit qñ illud ius extraiudiciale principlr creditur. Multa eñ in ꝓsequētia cōcedunt q principlr nō cōcederent,vt no.Bar.in l.j.in prin.vbi de hoc ter. ff.de aūt.tu. Raph.cu.repzehendit dictū Bart.ex alio qz ingredi possessionē debitoris est facti ergo cedi nō pōt.§.sed cū factū. inst.de stip.seruoꝝ.z.l.ij.in pn.ff.ō ver.ob. Sed ista lenis sūt ꝫ Bar.qz hz ipsum ingredi sit facti:tū ipsum factum causatur a iure z obligatione:z illud ius bñ pōt cedi vt declarat Bar.ī l.stipulatus fuerim.in ij.op.z duabus seq.ff.de verb.obliga.

¶ Nbi au

mihi aũt dũ essem scholaris videbatur ex alis qd iste tex.non probet intentionẽ Bar.eo q2 hic istud ius extraiudiciale nũciãdi nouũ opus cedit ex dispositione legis,q p institutionem vsufruct⁹ facit vsufructuariũ custodẽ.z sic gñalẽ pcuratorẽ vt dixi in notabili pcedẽti.Unde istud bñ est pmissum a lege lz ex tacita vl presumpta volũtate domini.Uñ arguere q idẽ possit fieri ab homine sine dispositione legis nõ vr bona inductio,put no.Bar.in.l.si stipulatus fueris illud aut illud.ff. d ver.ob.¶Tenendo notabile Bar.potes dicere q probet hec mõ.Nã dñs faciẽdo quẽ vsufructuarius vr eũ facere pcuratorẽ in rẽ suã:z sic ibi mãdare istã facultatẽ nunciãdi extra iudiciũ.Si ergo ista facultas istius actus extraiudicialis põt tacite cedi,vt hic:ergo similiter veniet in expressa cessiõe.arg.l. cũ qd.ff.si cer.pe.quãuis posses replicare:q i hoc vltimo est merũ factũ hominis in principio,est factu legis ex tacita volũtate hois.Quicqd sit,pclusio Bar.est vera z cõiter approbata:p illa pclusiõe facit q vult gl.singularis in.l.cũ fundũ. in verbo postea.ff.de vi z vi arma.z ibi Bar.vbi gl.vult q illud ius extraiudiciale q quis põt incontinẽti expellere inuasorem põt alteri cedi:z illã gl.reputat singularẽ Bal.in.c.fi. in.ij.co.extra de iuramen.cal.per illã gl.dicit Bal.in.c.i.§.d pace iuramẽ.firmã.q si possum propria authoritate capere debitorẽ,vl ingredi possessionẽ q illud i⁹ possum alteri cede-
5 re:z ita tenẽt oẽs.¶Sz aduerte p limitatione† q si ex forma statuti licitũ est se vidicare ppria authoritate,vl occidere hostẽ,seu inimicũ:talis facultas nõ põt alteri cedi seu cõmãdari. Ita procedat illa opinio Jo.relata per gl.in.d.l.cũ fundũ.qz ad hoc reputat singularẽ Bal.in.c.ad nrãm.de pba.sequit Bal.in.c.dilect⁹.in vlt.co.de appel.z in.c.d cetero.d re iud. z in.c.ij.in.iij.co.d vi.z honest.cle.z i.l.duob⁹.§.a fideiussore. ff.de iureiu.z in.l.accusatiõis.C.q me.cau.z in repe.l.j.i.xv. co.C.vñ vi.Jo.de ana.in.c.ij.ad fi.d homi.z late do.Alex.in
a l.si cũ dotẽ.§.trãsgrediamur.i.vij.z.viij.[a] col.post Pau.d ca. ibi.ff.solu.matr.Et ista cõclusio est indifferent approbata p
b oẽs.Fallit i duob⁹.Primo i patre[b] q põt demãdare filijs vt occidãt adulterũ filie q hz propria authoritate,tex.est no.in l.gracc⁹.z ibi Bal.z clari⁹ Salic.C.de adulter.Bart.in.l.nõ solũ.§.si mãdato.in.ij.q.ff.d iniu.Scdo notabiliter limita z teneas multũ cordi.q lz tale ius se vindicãdi,vel propria authoritate occidẽdi nõ possit alteri delegari:tñ ille cui cõpetit põt secũ adhibere socios z cõplices ad istum actũ:qui si simul cũ eo occidãt:nõ tenebunt de occiso nec de auxilio prestito.ita Pau.de cast.post Jac.butr.in.l.refectionis.per illum tex.ff. cõmu.predio.refert z sequitur do.Bart.veroneñ.in tracta. serui.vrba.in.c.xxiij.in vlti.colũ.vbi dicit se ita obtinuisse in ciuitate Verone.z fuisse iudicatũ p curiã.Nã verone est statutũ q si frater,vl pater reperiãt aliquẽ cũ sorore vel filia male cõuersantẽ possunt eũ impune occidere.Quidã sciẽs aliquem male versari cũ sorore,pruocauit duos socios, qui illũ simul occiderunt:obtinuit q si frat,ita z ali socij debẽt in totũ simul absolui.Miror quod nõ viderit Bal.in terminis q idẽ clare decidit in.c.fi.in.ij.col.de iura.cal.vbi pro hoc addit rationem:q2 conceditur q aliquid impune faciat,videt sem p cõcessum vt possit istud facere pruocatis amicis z familiarib⁹ suis per.l.stipulatus fuero p te nõ fieri.ff.de ver.ob.sz lz ipse non dicãt,adde q idẽ Bal.tenuit cõtrariũ in.l.vt vim.in.vj.q.ff.de iusti.z iur.vbi tz q socij offensi nunq possint ipsi apponere manũ ad vidictã:eo q2 pmissio est psonalis:z statutũ se restringit ad offensum,ergo nõ egredit psonã.Bene verũ est q possunt cũ associare z assistere maleficio,nec tenebunt de associatiõe, vel de fauore:cũ sint accessorij ad actũ pmissum.Et forte q2 ista opi.est tutior in crialib⁹,teneas sem p mitiorẽ partẽ ad absoluẽdũ iuxta.l.de interpretatione.z.l.sanctio legũ.ff.de pen. cũ simi.z istis etiã adde Pau.de cast.in.l.raptores.C.d epis. z cleri.¶Itẽ circa istã materiã aduerte q si ex forma statuti, vel cõsuetudinis aliquis vẽdat rẽ:proximior de familia põt intra annũ redimere:prout est tex.in.c.cõstitutus.d integ.restit.certe tale ius nõ põt alteri cedi fm Cy.Bald.z Ang.in.l. ad officiũ.ad fin.C.cõmu.diui notabiliter Pau.de cast.vbi limitat in psi.xlv.q incipit,videt dicendũ q dict⁹ Christophorus.z ibi ẽt ponit Pau.de ca.an pactũ de retrouendẽdo possit alteri cedi vl nõ.Ultimo vt nihil omittat circa dicta Bar.
6 in quãtũ tenet Bar.† q officiũ iudicis põt cedi,z cõsequent restitutio in integrũ q cõpetit solũ p officiũ iudicis.d.l.q si minor.§.fin.illa põt cedi.d.l.si minoris.ff.de admi.tut.Bar.in illa l.si minoris.dt q istud vr dubiũ:eo q2 bñficiũ restitutionis i integrũ ẽ bñficiũ psonale:g nõ dz posse cedi.z rñdet q ex q bñficiũ restitutiõis in itegrũ trãsmitit ad hrdes.l.nõ solũ. §.d integ.resti.ergo ẽt põt cedi:eo q2 qcqd est trãsmissibile est cessibile.l.ex plurib⁹.ff.d admi.tu.Tu aduerte q illud fundamẽtũ Bar.nõ est verũ,z multi decipiũtur in hoc.Nã negatiue bñ est validũ argumẽtũ:nõ põt trãsmitti:ergo nec cedi.ita arguit tex.in.d.l.ex plurib⁹.ff.de admini.tut.sz affirmatiue nõ est bonũ argumẽtũ:q qcqd est trãsmissibile,sit cessibile.Quod ostenditur:nam fideicõmissum trãsmittit ad hrdes.tex.est in l.cogi.§.idẽ metian⁹.ff.ad treb.gl.z doct.in l.apud iulian cõ§. vtrũ.ff.ad treb.z tñ fideicõmissum non põt cedi.tex.est sing.lz sit vulgatus in.l.mulier.§.ex asse.ff.de iure do.z ibi Barto. propter hoc dubitat z relinquit cogitandũ.Scdo actiões directe:q2 coherẽt ossibus nrĩs nunq possunt cedi.l.quis ergo casus.ff.de pecu.l.iij.z ibi glo.magistra.ff.pro socio.z tamen actiones directe transmittunt ad hrdes.Tertio rescripta ad lites nõ possunt cedi,nec trãseũt in cessionariũ.c.fi.z ibi Bal. in.iiij.col,ad hoc no.de rescri.z tñ trãsmittunt ad hrdes:ergo affirmatiue non bñ arguit Bar.q2 plura trãsmittunt quã possint cedi.z sic esset arguere de minori ad maius qd nõ tenet affirmatiue.Per ista infero ad illud q hic tenet Bart.z oẽs sequunt q obligatio naturalis põt cedi p tex.in.l.si eius. ff.ad treb.certe ille tex.bene dicit q obligatio naturalis facta restitutione bene transit in fideicommissarium,sed necessario non sequitur ergo potest cedi:q2 multa transmittunt,z tamẽ non possunt cedi.Cogita super istis:q2 dicta sunt vt dcẽ melior occasio ad inuestigandũ.¶Glo.in verbo,vsumfructum. diuide in tres.In prima remouet vnum contrarium.In secunda opponit z videtur quadrupliciter respondere,sed illa quarta non est pprie solutio.¶In tertia remouet aliud cõtrariũ. l.qui viam.z ponit tres solutiões.Scda ibi,sz in eo q dr.Tertia ibi,in reali.¶Circa istam glo.in secunda parte inquantũ Bar.format oppositiõ.Ja.de Are.z Oldr.aduerte subtiliter inquantum Bart.põderat illum tex.in aduersatiua velle q vsufructuari⁹ quamuis pretendat ius ratione sui vsufructus,tamen non potest nunciare gratia iuris conseruandi,lz omnes ita transeant,ego tamen dum essem scholaris dixi,z dico qd iste non est sensus huius §.prout Bar.z oẽs eũ intelligunt,sz ego intelligo qd alius sit sensus huius litere.¶Nõ enim tex.vult vt dicit Bart.qd quis possit nunciare gratia sui iuris propriij:q2 hoc nõ vult tex.sz bñ vult qd is.i.ille z sic tertius ad quẽ ea res pertinet,vt est supficiarius vel emphyteuta potest nũciare gratia iuris nrĩ cõseruandi.deinde aduersatiue sequitur vsufructuarius aũt,qui versi.aduersat pcedentib⁹ z in facto z in iure hoc modo.nã vsufructuarius quia ad eum res pertinet ratiõe vsusfructus videbatur qd ipse posset nunciare gratia iuris nostri conseruandi,hoc est ratione seruitutum nobis debitarum.z respondetur quod suo noie non põt,sz bñ procuratorio,vt loquit in litera.z istũ intellectũ retuli magistro meo domino Hieronymo torto z sibi placuit.z eum semper tenuit z retulit in scholis.istũ credo esse propriũ intellectum huius litere.Unum postea visum est mihi obstare:q2 tex.in.§.precedenti dixit quod nunciatio fit ex triplici cã.Prima cã est quando nos nunciamus gratia iuris nrĩ cõseruandi.z certe illũ primũ modum vr declarare iste.§.ergo iste.§.generaliter vult quod quilibet põt nunciare gratia iuris sui.Sed ad hoc respondeo clare qd imo iurisconsultus in precedenti.§.expediuit illũ primũ casum in specie:scz in ver. nunciamus aũt gra iuris nostri cõseruãdi,vbi decidit qd nos nunciamus gratia iuris nostri quando habemus ius aliquod prohibẽdi.Unde nũc in.§.nostro ponit aliũ casum: quando alius terti⁹ ad quẽ res pertinet vellet nunciare gra iuris nrĩ cõseruãdi:an possit,z decidit qd sic,sz excipit vsufructuariũ vt sequit in litera:z iste est verissim⁹ intellect⁹ ad istũ tex.¶Ad
7 ditio.† adde qd dictũ Bar.confirmatur.† nã dictio autẽ repetit pcedẽtia cũ suis qualitatib⁹.ita Bal.sing.in.l.oẽs populi. col.xv.ff.de iusti.z iure.per tex.in.§.itẽ lapilli.insti.d rerũ diuisio.z multum exclamat Alex.i.l.filius a patre.circa.xij.co. ff.de lib.z posth.Ita dicam⁹ in pposito qd ista dictio autẽ hic posita referat dicta in precedẽti.§.cũ suis qualitatib⁹.Et sic sicut in pcedẽti.§.loquit qd qñ ad me pertinet possum nunciare:ita similr cõstituit iurisconsult⁹ in hoc.§.nunqd vsufr.possit nũciare qñ ptinet ad eũ.i.qñ fit dãnuz in vsufructu z determinat qd nõ.distingue vt hic in tex.¶In vltima parte gl.ponunt tres solutiões ad cõtrariũ in ea formatũ,tres alie solutiões ponunt p gl.in.d.l.qui viã.Bart.reprehẽdit quinq ex istis sol.z tz sextã q gl.ponit in.d.l.q viã qd ille tex.loquat in resiciẽte.Sz istã solutionẽ.vj.qz tz Bar.reprhẽdũt Imol.Pau.d ca.Lud.ro.z ceteri moder.ex eo pscertim:q2 violat tex.in.d. l.q viã.exponere edificat.i.reficit.Tu aũt aduerte dũ gl.Bar. z oẽs dicũt qd est differentia inter primam solu.Jo.hic positã in gl.z scdam solu.q est Ugoli.Nã prima solutio facit differentia inter seruitutem[c] vrbanam z seruitutem rusticã scda
c vero solutio nõ facit talẽ differentiã inter seruitutẽ vrbanã z

a ☞Uij.z.viij. Mihi.iiij.in gl.ij.i.versi.z io facit ad qd. Purp.

b ¶In patre. Adde Cy.i.l. nec timorẽ.z gl.ff.q me.cã.

c ¶Differẽtiã int seruitutẽ. adde Barto. cep.d verona in suo trac.d seruitutib⁹.

a ☞ Urbano. Jmo incõuenies esset, vt voluit idẽ Ja. l. l. si p fũdo. per illũ tex. i j. no. co. ij. C. de transac. Purp.

b ☞ Anplatus ecclesie. Add gl. fi. i. c. cum olim de re p/tinu. gl. ij. i ca. fi. de pec. cl. gl. j. i. c. ex lit/teris. de pba. Host. i c. req/sisti. de testm. Jn. i. c. inde/corũ. de eta. et qua Arc. i. c. statutũ. de re/scri. li. vj. Ca. Za. i. c. puẽit. de fideiu. Ab. i re. §. q2 ve/ro. i c. extur/pãd. de pben. Bal. in c. cũ op3. i. §. non aũt. C. de bo. q lib. Ang. i l. diuortio. ff. solu. mat. Rap. Ful. i. l. ij. C. de epis. z cle. Sa. i l. cũ plures. C. de sac. san. eccl. Cal. 9s. iij. ru. de pa. Cal. 9si. iij. rub. de pec. cle. Jo. de an. 9s. lxxvij. i cj. circa du/biũ de q agit.

c ☞ Emphy/teuta. Ja. in §. itẽ seruia/na col. vij. v/bi Ang. inst. de actio. Purp.

rusticã, sed hã facit differẽtiã inter prediũ vrbanũ z rusticum. Certe vt dẽ materiã cogitãdi, vr̃ q2 scda solutio sit eadẽ cũ prima z nihil differãt, eo q2 seruit⁹ vrbana vel rustica dicunt rõne pdij rustici vel vrbani: q2 tales seruitutes nõ possunt esse sine pdio vrbano vel rustico. l. j. ff. cõmu. pdio. §. pe. instit. de serui. Dum ergo in scda solutione dr̃ q in predio vrbano si agit rõne seruitutis realis: illa seruit⁹ realis q̃ debet pdio vrbano nõ põt eẽ alia q̃ vrbana. a. sit q̃ ibi rõne seruitutis vrbane: ergo idẽ q̃ i pria solu. Et ideo Bar. z doc. reprehẽdũt vtrãque solutionẽ. p. l. in iudicio. ff. fa. erci. ista dixi vt melius psideratis sensum gl. q2 si bene psideres poterit rñderi. ¶ Scdo aduerte inquãtum Bar. reprehendit primã solutionẽ gl. que tamẽ est ab antiquis magis cõiter approbata p tex. in. d. l. in iudicio põderãdo q loquitur de fundo z sic de rustico. z psequẽter de seruitute rustica. Tu aduerte q imo ille tex. vtit termino pdij, dicit enĩ tex. si de iure pdij ptrouersia sit, põt nouũ opus nũciari, sed termin⁹ pdiũ, est indifferẽs ad seruitutẽ vrbanã z rusticã. l. vrbana pdia. cũ simi. ff. de ver. sig. Et lz postea tex. inferius faciat metionem de fundo non erit incõueniẽs intel
a ligere de vrbano [a] propter precedentia. Scdo respondet ad illũ tex. q ibi nõ loquitur de nũciatione que fieret rõne seruitutis debite pdio hereditario, sed ratione iuris dominij ipsi⁹ pdij hereditarij. similiter tex. in l. j. §. siue aũt. de eo. necessario non probat: q2 dũ dicit sine op⁹ fiat in agris: nã illud in agris nõ significat necessario seruitutẽ rusticã: q2 vrbanũ edificiũ nõ facit locus, sed materia dt tex. in d. l. vrbana pdia oia edificia. q §. sig. z sic põt defendi ista prima solutio ab impugnationib⁹ Bar. z ista prima solutio vr̃ inter alias min⁹ periculosa. z eã tenet Alex. hic. z Jmo. i. l. creditori. j. e. z gl. vbiqz hic relata p Bar. ¶ Sed aduerte inquãtũ gl. in. l. qui viã dicit q est: q2 est speciale fauore agrorũ coiẽdorũ p tex. in. l. j. §. de eo ope. ff. de aqua plu. arcen. põdera q ista rõnẽ etiã tenet Bar. j. in. vj. solutio. qz sequit ista solutio. vel ista rõ videret prima fronte non esse generalis ad. l. qui viã. illa lex loquitur in seruitute vie, dicere qd illa seruitus vie deberet agro vr̃ aliqua lis restrictio: q2 et seruitus vie deberi posset domui a predio tuo: z sic esset seruit⁹ vie, z tñ nõ esset fauore agror. sed rñde qd seruit⁹ vie est seruit⁹ rustica, z sic est seruit⁹ pdialis, id sine pdio esse nõ põt. ita dicit tex. insti. de serui. in prin. in. §. pe. hñ ver est qd si seruit⁹ vie deberet a fundo tuo ad domũ meã: diceret seruit⁹ vrbana. ita in specie declarat Bartholomeus veronẽsis in tractatu seruitutũ vrbana. in. c. xj. ad. fi. z idẽ no. in. §. eque. insti. de actio. Sz iura attẽdũt id qd cõiter accidit, quia cõiter est seruit⁹ predialis. z sic debetur agro. ite potes defendere rõnem gl. z Bar. ¶ Cõsidera tamẽ q2 non videt fauor agror. imo potius dãnum si edificat in via z nunciari nõ possit nouũ opus: q2 isto modo potius accessus impeditur ex via ad agrũ z sic ista rõ si bene psideretur vr̃ inferre ptrariũ, sed respõde vt statim dicã. ¶ Quid dicẽdũ in ista difficultate
8 † psiderabã septimo loco posse dici qd oẽs leges volũt ratione iuris seruitutis realis posse nuciari nouũ op⁹ siue sit vrbana siue rustica siue cõtra vicinũ siue p dominũ. d. l. inter seruitutes. §. fi. z. l. z si forte. §. sciẽdũ. z. §. fi. ff. si serui. vẽ. d. l. in iudicio sm intellectũ Barto. z. d. l. de pupillo. §. impositiciã. Solũ refragatur vna lex. scz. d. l. q viã. sz ego itelligo illũ tex. plane prout litera iacet sine violẽtia qui hz seruitutẽ vie non põt nũciare nouũ opus edificãti viã. sed bene põt seruitutem vendicare. pondera illud seruitutẽ vendica seruit⁹ p pfessoriã vendicatur vt dictũ est supra, sed sic est. qd pfessoria potest quis precise cogi ad seruitutẽ. tex. est in l. vti frui. §. fi. ff. si vsufru. peta. gl. in. l. z hay, in verbo iubeat. ff. si seruit. vẽdi. expresse. Bar. quẽ oẽs sequunt in. §. hoc edictũ. j. z. ij. col. d. ead. l. tunc sic si in illa. l. qui viã ille edificat viã nõ põt impediri p nunciationẽ noui operis quomodo cogetur precise ibi ad seruitutẽ illius vie si eã edificat. ¶ Credo qd possit esse: q2 q dz seruitutem vie põt variare z pcedere seruitutez vie per aliũ locũ eqz idoneũ. tex. est i. l. ij. §. pe. ff. de religioẽ. z sump. fun. su. per quet ex. ita firmat glo. no. z ordinaria in. l. sicut. ff. de serui. z ibi Bar. z Pau. de Cast. expresse approbãt z commendant istam gl. z illum tex. Lud. Roma. hic in fi. dicit esse valde singularẽ qd qui debet seruitutem vie potest edificare viã z variare per aliam viam dando viaz per locum eque idoneũ. z propter hoc non poterit sibi nũciar. Secus aũt est i alijs seruitutib⁹ realib⁹ tã vrbãis q̃ rusticis si psideres, est verum quod Ang. in. d. l. sicut. dicit quod ill. §. pe. allegata p gl. non probat, cum loquatur in casu speciali fauore religionis. Sed tu dic quod tex. ibi non se fundat in fauore religionis. sed quia cũ sit eque cõmodũ nõ dicitur variari cã icõmo idãde seruitutis. Jta posset teneri, lz aliqualiter obstet text. in. l. per quẽ locũ. ff. de serui. rusti. predio. qui videtur pbare q nõ admittat talis variatio, sz aliud mihi obstat quare non sit idem in alijs, seruitutibus rusticis: puta in seruitute itineris z act⁹ prout i seruitute vie. ¶ Additio. solu. de qua in ver. pcedenti: q2 eadẽ rõne qua nõ possum op⁹ nouũ nũciare: eo q2 possum pcedere viã p aliũ locũ: eadẽ rõ est nõ debere posse agere pfessoria z vẽdicare seruitutẽ: z tñ tex. i. l. qui viam. tenet totũ oppositũ q imo possum vẽdica. ergo zc. Tenẽda est ergo solutio prin. gl. q aliud sit in seruitute rustica aliud i vrbana q̃ vr̃ minus periculosa z magis cõis Extra gl. in vlt. q. Bar. dum allegat no. in. c. psentiũ. de testi. in. vj. est corrupt⁹ Bar. dz al
9 legare gl. solẽnẽ in. c. psenti. de offi. ordi. in. vj. vbi gl. † tãgit an
b plat⁹ ecclesie [b] equiparet vsufructuario. Et q plati. ecclesiarũ eqparent vsufructuario firmat Bal. i. l. mãdatũ. i. v. co. ad fi C. mãdati. Et idẽ q hic pleni⁹ tz idẽ Bal. in. d. l. sancim⁹. C. de sac. san. eccle. adde qd tenet Bar. in. l. j. §. hoc interdictũ. ij. j. vti possidetis. vbi tractat an plat⁹ ecclesie possit agere interdicto vti possidetis: pro tubatione facta iure ecclesie. z notabiliter loquit, non habetis hic alia. Jason.

Lex iij.

1 ☞ Habẽs vtile dominium potest nunciare nouum opus.
2 Prouinciales nõ sunt domini directo propter tributa q̃ prestant. tamen habent vtile dominum cuius ratione possunt imponere talibus predijs seruitutem.
3 Emphyteuta põt imponere seruitutem sine consensu domini.

1 **IN prouinciali.** † Habẽs vtile dñiũ nunciare nouũ op⁹ põt. h. d. istud principiũ. cõcordat. §. fi. ea. l. Cũ eñi predia pnuncialia essent tributoria romanis: certe dominium directum erat penes fiscũ. vtile autẽ penes ipsos pinciales, vt est gl. in. l. z in pinciali. C. de serui. z aqua. ex
2 ibi Bal. z Sal. Nota. † q pinciales nõ sunt dñi directo ppter tributa, q̃ prestant: tamẽ habent vtile dñiũ, cui⁹ rõne possũt imponere predijs talibus seruitutẽ, vt ibi est text. z nunciare
3 nouum opus, vt est tex. hic. † ¶ Confirmo bono simili. Nam
c emphyteuta hz vtile dominium. l. j. §. qui in perpetuum. ff. si ager vectigal. z põt imponere seruitutem sine consensu dñi. gl. est ordinaria in. l. ij. ff. de ser. Bal. in. c. j. §. quid ergo p illũ tex. de inuesti. de re alie. fac. z in. d. l. z in prouinciali. Jta etiã põt nunciare nouum opus. §. fin. j. ea. l. Bar. in. l. j. §. finali ad fi. d. e. Et q prouinciales haberent dñiũ directũ est de mente gl. hic, z gl. in. l. vnica in verbo mancipia. C. de vsuca. transf. z ibi Cy. z Super rub. Jta teneas q̃uis solus Bal. hic teneant q imo prouinciales q̃uis prestent tributa: tamẽ sunt pprietarij prediorum prouincialium, vt per Odoffran. l. j. C. de iure empby.

1 ☞ Si in loco cõi pluriũ fiat op⁹ p tertiũ põt no. op nunciari.
2 Ubi hz locũ remedium ordinarium cessat extraordinarium.
3 Si vnus ex socijs edificat in loco cõmuni nõ habet tũc locum nunciatio.
4 Si per socium fiat edificium in loco cõi quod noceat meo proprio possum prohibere per actionem communi diuidundo z per officium iudicis illi deseruiens.
5 Quando aduersarius negat me esse sociũ: nuncio cõi diuidũdo non est illa que excludit istud edictum nunciationis, q2 esset op⁹ probare de communione: z sic magis grauaret, sed est officium iudicis mercenarium deseruiẽs illi actioni cõi diuidundo q excludit istud remediũ nũciationis.
6 Quoties plura remedia procedũt ex eadẽ. l. z ex eodẽ edicto. tunc vnum tollit aliud.
7 Actio cõmuni diuidundo potest intentari ex duplici capite.
8 Interdictum vnde vi an sit extraordinarium remedium.
9 Quãdo sunt duo remedia extraordinaria an vnũ tollat aliud.

Si in loco cõmuni. Jste est subtilis z difficilis. §. Si in loco
1 † cõi pluriũ fiat opus per tertiũ: põt opus nouũ nunciari. Sz si fiat per vnũ ex socijs siue rei cõi siue rei proprie vnus ex socijs noceat. cessat nũciatio: cũ cõpetat actio cõi diuidũdo, z officium iudicis mercenarium actioni deseruiẽs. h. d. fm ve
2 rum intellectum. ¶ Not. j. illud ad quod allegat iste tex. † qd vbi habet locum remedium ordinarium, cessat extraordinarium. concor. sunt in gl. Jmo fortius probat text. q non solũ p ordinarium excludat extraordinarium: z sic per actionẽ cõi diuidundo, q̃ est remedium ordinarium, sz et per officium iudicis mercenarium, quod est remediũ extraordinariũ, excluditur istud aliud remedium extraordinarium nunciationis. Ratio est q2 hic istud extraordinarium, z sic officiũ iudicis succedit loco ordinarij, z sic loco actionis de quo dicetur plenius infra. Subdit Paulus de castro pro intellectu huius textus esse aduertendum, quod actio communi diuidundo non est illa que per se solam faciat cessare istud edi-

ctum

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ctum:sed est officium iudicis mercenarium deseruiens actioni cõi diuidũdo intẽtate vel intentãd e:per qõ põt fieri phibitio socio ne edificet:z si edificaret,quicquid spreta phibitione vel nũciatione fecerit, dz demoliri expẽsis edificãtis.l.fabiñ. ca.n.s.cõi diuidũdo.z sic ita puidetur p illud officium iudicis
a mercenariũ sicut p istud edictum,vt hic p eũ. ☜Tu autem dic melius, q imo etiã actio cõi diuidũdo facit cessare edictũ nunciatiõis qñ nõ negatur socius,vt expresse vult Bar.in j.co.circa fin.vbi plenius dicet.Itẽ si negaretur sed p calũniam:iuxta gl.no.in l.post rẽ.ff.de trãs.z in terminis Bal.in l. nõ epistolis
3 C.de prob. ☾Secũdo no.ex secda parte text.† q si vnus ex sociis edificat in loco cõi : nõ hz tũc locum nũciatio. Adde q in ẑium videt tex.nõ cauillãdo literam in l.in iudicio.ff. fa. ercis. Sed rũdeas q loquitur qñ edificabat p tertium.ita est necesse dicere pistũ text. Secdo z melius pz ibi in tex. dum dt oẽs eos inter quos arbiter assumptus est,opus nouũ nunciare posse, si ergo oẽs socij nunciãt:ergo ibi erat tertiꝰ q edificabat. Adde q aliud fortiter viget ẑ istum tex.fm d.Pe.de Ber.u. z Jaspute.hic.Nam nũciatio põt fieri habenti plenitudinem iuris dñi z possessiõis.l.de pupillo.ẑ.memmisse.j.e. Quãto fortius dz posse fieri nũciatio alteri socio qui nõ hz totale dñium,siue dñi plenitudinẽ:z ad hoc n:hil rñdent.☜Tu rñde q habẽti plenum ius posse nũciari hoc prouenit ratione dubitationis. Nã si esset certũ me nunciãtem non habere ius,spernitur nunciatio,vt no.Bar.in l.j.in prin.in ij.co.s.e.z glo.in l.j.ẑ.fin.in verbo : ptinet.s.e.sed in hoc tex. sumus in casu claro qõ vult nunciare tanq̃ socius qõ lex ideo expresse prohibet :q hz illa re-
4 media vt dz in tex.que ratio cessat in ẑio.☾†Tertio not.qõ si p socium fiat edificium in loco cõi qõ noceat meo proprio: possum prohibere p actionẽ cõi diuidundo, z p officium iudicis illi deseruiẽs fm cõia. Adde q si tunc ex loco cõmuni imponeretur aliquid in men proprium: possum mea authoritate destruere.tex.est in l.si inter me.ff.de serui.vrb.predio.quẽ alle. glo.hic, z dixi plene in j.ẑ. nunciatio. post Bart.ibi.s.eodem. ☾Bl.in verbo iudicio.diuide in quatuor.In prima ad declarationẽ tex.qui loquit alternatiue:ponit qñ competit actio cõi diuidundo, z qñ officium iudicis. z rñdet vno modo. In secda ponit vnũ dictũ.In tertia respondet alio modo.In quarta ab illa respõsione remouet vnũ contrarium.secda ibi,z erit potior. tertia ibi, vel cõi diuidundo, quarta ibi, z q hic dt de domo. circa istam gl.Bar.aliter respõdet cuius verba solẽt cõiter haberi defectiua. Ista doctrina Bar. redditur valde periculosa ꝓpter multa. In primis. Imo. Bau.de ca.z Lu.Ro.ponderant Bar.esse sibi de directo ẑium.Nam Bar.superius concludit q actio cõi diuidundo vel officium iudicis mercenariũ illi deseruiens nunquam habent locũ vbi quis negatur socius z non est in possessione.per.l.j.ff.fa.erc.facit.l.ij.cum glo. C. cõmu.diui.z l.si mancipium.ẑ.j.ff.de euic.Et tu hic fatetur quod officium iudicis mercenarium habeat locum quãdo negatur socius z non est in possessione.Sed certe Bar.non est contrarius:nec ponit istum fm casum,quãdo non erat in possessione. Bar.enim solũ loquitur qñ negatur socius:an autem tũc esset in possessione vel nõ Bar.aliter nõ aperit.Unde debuit Bar. intellexisse q erat tunc in possessione,hz negaretur socius,cum alias non copeteret actio cõi diuidundo vt iuribus prealleg tis. z ita etiã tz Aller.hic.Secdo z subtilius ẑ doctrinã Bart. do. Pe. de bexu. z do. Jac.pute.monent duas difficultates ex
5 quibus impugnant doctrinã.† Bart. Concludit eñ Bart. qõ quãdo aduersarius negat me esse socium qõ tunc actio cõmuni diuidundo non est illa que excludat istud edictum nunciationis : q esset opus probare de cõmunione, z sic magis grauaretur, sed est officium iudicis mercenarium deseruiens illi actioni communi diuidundo qõ excludit istud remedium nunciationis : q ibi non expedit aliud probare de cõmunione,sicut nec in ipsa nũciatione.Istud videtur inepte dictũ fm eos q omnis effectus qui prouenit ex officio iudicis mercenario ascribitur actioni,que est principalis z non famulo deseruienti.l.in bone fidei.ff. de eo qõ certo loco.ẑ.preterea.iusti.de act. Sed ad hoc respondet ex doctrina Bart. in l.j.in antepe.vel in vlt.co.ad fi. de iurisd.om.iud. ex ratione diuersitatis declarate, vt hic p Bar. Secdo z fortius ẑ Bar. facit efficacissima ratio. nam in alternatiua legis opz vtranq̃ partẽ esse veram:ne aliꝰ lex nos relinquat in ambiguo.ita dt Bart.in d.l.si is q ducenta.ẑ. vtrum.ff.de reb.dub. Bal.in l.ea lege.prope finẽ cõmenti.C.de cond.ob cau.sed in hoc text.est alternatiua legis, dum dicit prohibendo actione commum diuidundo vel per pretorem,ergo dz verificari in vtroque casu, sed secundum doctri. Bar.actio communi diuidundo non excludit nunciationem, sed solum officium iudicis mercenarium illi deseruiens. Tu defende Bar. z dic qõ vtraq̃ pars alternatiue verificat quãdo non negatur socius, vt Bart. met clare fatetur:tunc actio cõi diuidundo excludit nunciationem , sicut officium iudicis z primum remedium causat prohibitionem efficacem cũ effectu.; Secũdo hz phibeat ab edificando inducit effectualẽ prohibitionẽ:q postea verificabitur in processu,sicut in simili dixi in nunciatione in l.j.in prin.s.e. z idem põt attentare qñ negaretur socius calumniose, z calumnia esset euidẽs, vt dixi in tex.alle.Bal.in l.non epistolis. C. de proba. ☜Preterea respõdeo quod text. non dt quod vtrunq̃ remediũ competit.z ita est q hoc competit,sed postea officium iudicis mercenarium deseruiens actioni communi diuidundo est illud quod facit cessare istud edictum nunciationis,vt etiam declaratur per Barto.z Bau.de ca. Teneas tamẽ precedẽtẽ solutionẽ que mihi plus plz. ☾Quarto vltra alios aduerte inquantum Bart.pluries vult qõ istud officium iudicis mercenarium deseruiens actioni communi diuidundo intentate vel intentande habeat effectum prohibẽdi ne edificetur:z si edificaret qõ debeat destrui, sicut hz ipsa nunciatio. Certe istud q dt Bart. vel intentande non videt bñ dictum:q officium iudicis mercenarium nõ deseruit actioni nisi postquam est in iudicio intentata. text.est in l.ediles.ẑ.itẽ sciendum.ff.de edil.edi. Nisi diceres defendendo Bart. q ex quo aperta erat via actioni cõmuni diuidundo, z sic ista actio habitu cõpetat, certe competit officium iudicis mercenarium.Et ad hoc confirmandum vide doctrinã Bart. in l.j.in antepe.col.ff.de iurisd.om.iud.Et isto modo saluatur limitatio ad d.l.ediles.ẑ.item sciendum. ☾Quinto circa istam doc. Bar.occurrit noua dubitatio quam non reperio tactam inquantum Bart.z oẽs volunt qõ officium iudicis mercenarium deseruiens actioni communi diuidundo prohibet ne interim edificetur:z si sit edificatũ dz destrui eodem officio iudicis , sicut si esset edificatum cõtempta nunciatione: fm Bart. non requiritur alia prohibitio sicut nec in nunciatione noui operis : nunquid iste prohibitus per tale officiũ iudicis mercenarium prestita satisdatiõe possit ita edificare , sicut in noui operis nunciatione posset p edictum pretoris positũ in l.pretor.ẑ.hoc interdictum.el.ij.z ẑ. deinde.j.eo. Si cõsideres verba Bar.innuunt qõ sic.cum ista prohibitio sit einsdẽ effectus cuius est nunciatio:ergo virtualiter equiparãtur.quicqd statuitur in vno intelligitur statutum z in alio: vt est glos. in.l. si qs seruo persuaserit.C.de fur.z clarior glo.in l.qõ vero contra ff.de legi.Et ista regula procedit etiam in materia correctoria, fm Bar. in l. Marcellus.in princ. ff.ad treb. in auth. ſz cum testõr.C.ad l.fal. Et istud est verũ, esset magna extensio ad dictũ pretoris positũ in d.ẑ. deinde.z in d.ẑ.hoc interdictum.Jn ẑium videtur facere,z forte est verius q ista prohitiõ pretoris:ne socius edificet in re cõi, procedit ex natura actionis cõi diuidũdo,q in re cõi melior est cõditio socij phibentis.l. Sabinus.in fin. ff. cõi diui.l.in re cõi.ẑ.fi.ff.de serui.vrb.predio.ergo satisdatio non dz alterare naturam ipsius actionis z officij iudicis mercenarij illi deseruientis, que ratio cessat in ista materia nũciationis noui operis. Secdo q nuncius grauabat in hoc vt nunc iuste iniuste nunciet nunciatio eũ ligat. l.j. in princ. ſ.eod.z in alio alleuiat.vt pstita satisdatione possit ꝓcedere in edificando:p regulã. l.eum q in prin.ff.de iureiur. que rõ cessat in actione cõmuni diuidundo z officio mercenario illi deseruienti. ☾Tertio phibitio que fit socio edificanti nullatenus fit p istud edictũ.imo text.iste expresse prohibet ne istud edictũ detur ẑ socium edificantem. Sicut ergo prohibitio edificandi contra socium non descedit ex hoc edicto, vt in hoc text.ita ẽt non dz procedere satisdatio ex hoc edicto. Additio. adde qõ videtur prima opinio verior. Nam interdicto q vi aut clã vtitur socius ẑ alterum socium.l. deniq̃. ẑ.si ex socys.ff.q vi aut clam.Et tamen interdictum qõ vi aut clam remittitur p satisdationẽ.Et probatur etiam ex his que dicit hic.Bar.equiparando istam actionem noui operis nũciatione. Et ita nouiter potes limitare.d.ẑ.deniq̃.vt nõ solum procedat in nunciatione, sed etiam quãdo ageretur actione communi diuidũdo vel officio iudi.mercenario. ita ipse legit. Ex istis remanet expedita doctrina Bar.que nõ videtur ex toto transire sine dubitatione. ☾Ad euadeñ. difficultates que mouẽtur ẑ Bar.non omitto q alium intellectum ad istum tex.posuit do.Pe.de bexu.z certe multum coloratum z non contẽuendum:qõ tex. iste si decidit q socius socio non põt nunciare:intelligatur verbo vel iactu lapilli , sed bene põt nunciare per pretorem, z istud q subsidit tex. quod potest prohibere per actionem communi diuidundo vel per pretorem , id est, per nunciationem que fit per pretorem. Ratio diuersitatis est q par in parem non habet imperium.l.ille a quo. ẑ.tempestiuum. ff. ad Treb.l.nam z magistratus.ff.de arbi.c.innotuit.de electione. Unde cũ vterque socius habet par z equale ius:certe alter non põt sibi per

a ☜Tu. autem. Bart.ibi ver.z hz. hoc vult idẽ qõ Paul. de Castr. Purp.

se ipsum nũciare verbo aut per iactũ lapilli, sed bñ p pretorem ꝛ sic per maiorẽ, ꝛ si diceret pone ꝙ nũcians haberet maiorem partẽ in rẽ cõi certe non esset tũc par in parem. ¶ Rñdet ipse ꝙ hic non attẽditur portio quotitatiua iuris, sꝫ solũ attenditur communio ꝓ indiuiso. Et si iterũ instares ꝙ in hac materia non est par in parem: eo qꝛ in re communi est melior conditio prohibentis, d. l. sabinus. d. l. in re communi. Respondet ipse hoc esse verum, quãdo vellet agere cõmuni diuidundo ꝛ eum prohibere: aliqñ nõ, vt habetur in d. l. in re communi. Iste fuit peregrinus intellectus ad istũ tex. Et pondera ꝙ ẜm istũ intellectum iste tex. in verbo p pretorem. intelligitur sine violentia, id est p officium pretoris ex isto edicto sed ẜm cõem intellectũ intelligitur id est per officiuꝫ iud. mercenarium ꝙ deseruit actioni cõi diuidundo. Istum intellectum reprobat do. Hyero. tortus hic: isto fundamento: qꝛ cum in isto tex. prohibeatur generaliter socio posse nunciare nouum opus: ergo cui prohibetur genus prohibetur ꝛ quelibet eius species. l. si quid earũ. §. interemptum. cum simili. ff. de lega. iij. ergo etiam intelligitur prohibita nunciatio per pretorẽ que est vna de tribus specieb⁹ nũciatioins. l. de pupillo. §. meminisse. j. e. ¶ Additio cõfirmatur argumẽtum do. Hyero. nan dictio plane que est in text. aduersatur superioribus cũ omnibus qualitatibus Bal. in l. oẽs populi. ff. de iust. ꝛ iur. in xv. co. sed in superioribus omnis nunciatio admittitur ergo in sequẽtibus nulla admittetur. ¶ Tu rñde defendẽdo istum intellectum retorquẽs argumẽtum in ꝯtrium: qꝛ tex. non prohibet generaliter nunciationem, imo specialiter permittit nunciare per pretorem dum dt qđ prohibebit per pretorem. ista solutio adhuc clarius ꝓcedere si teneremus nouam opi. Raphael. cum. do. Jaco. de Put. in l. j. §. in operis. š. e. ꝛ in l. de pupillo. §. meminisse per illum tex. j. eo. ꝙ proprie nunciatio est que fit verbo vel iactu lapilli, sed quãdo per pretorẽ vocatur proprie prohibitio. Isto modo isto text. multũ faceret pro isto nouo intellectu: qꝛ text. bñ vetat nunciari, sed permittit prohibere per pretorẽ: tñ istaꝫ differẽtiam reprobaui in d. §. in operis. Scđo cõtra istum nouum intellectũ opponũt do. Ja. Pu. ꝛ do. Hyero. tor. hic, nam in materiã isti⁹ edicti nõ dꝫ attẽdi ꝙ par in parẽ ꝛc. qꝛ imo habenti plenitudinẽ dñij in loco in quo edificat põt nũciari nouum opus: ergo multo forti⁹ socio q̃ non hꝫ plenitudinem sed tm̃ cõionẽ, ꝛ tanto fortius qñ nũciãs haberet maiorẽ partem. Sed ad hoc rñde vt dixi in tex. in scđo notabili ꝙ illud procedit rõne dubij. ita posset defendi iste nou⁹ intellect⁹. ¶ Additio. Adde p cõfirmatiõe isti⁹ intellect⁹ ꝙ si intelligamus tex. ꝓut cõiter intelligeṙ fit violẽtia litere exponẽdo per ptorem. i. p offm̃ iudicis mercenariũ: ꝑterea tex. esset supflu⁹. Nã absqꝫ eo ꝙ exprimereṙ p ꝑtorẽ satis clarũ erat ꝙ actione cõcessa cõcediṙ ẽt offm̃ iudicis. l. ediles. item. ff. de edi. edic. Vñ non erat necesse illud exprimere intelligendo ꝓut cõiter intelligiṙ. Sed ꝯ istũ intellectũ facit ꝙ rõ tex. nostri est qꝛ hꝫ aliud remedium. Pet. Bexuri⁹ aut aliã assignat. s. qꝛ par in parẽ nõ hꝫ imperiũ nisi dicas ꝙ rõ Pe. sit rõ rõnis. Tu adde ꝙ videṙ impossibile tenere opi. Bexu. nam tex. dt nõ daṙ nunciatio ꝯ sociũ assignat rõnem: qꝛ succursum est sibi p actionem communi diuidun. ꝛ pretorẽ. si tenemus intellectũ eius dicẽdo per pretorem hoc est nunciationẽ pretoriã: certe sequeretur ꝙ qñ competeret nunciatio per pretorem: non possem tunc alio modo nũciare. ꝛ tamẽ hoc est falsum: qꝛ possum ꝛ verbo ꝛ per lapillũ. l. pupillo. §. meminisse. j. e. ꝛ istud est de mẽte glo. fi. hic cogita quia scholasticũ. nõ recedas tñ a cõi glo. ꝛ doc. ¶ Glo. in verbo qꝛ possum diuide in tres. In prima no. ex tex. ꝛ alleg. concor. In secũda. opponit ꝛ soluit. In tertia idẽ facit. secunda ibi sꝫ opponitur si officiũ iudicis. tertia ibi: sꝫ adhuc opponiṙ. In glo. ibi. sed illa prohibitio que fit per pretorẽ ex hoc edicto nõ operatur destructione. ista gl. sed ruditer intellecta male diceret: sꝫ salua vt hic p Bar. ꝛ vltra gl. Bar. aliter rñdet ad opposi-
6 tionẽ gl. ꝛ bñ. Tu aũt rñde ad ꝯtrium vltra Bar. † ꝙ quoties plura remedia procedũt ex eadẽ. l. vel ex eodẽ edicto: tũc vnũ non tollit aliud. ꝛ ita est hic, qꝛ ex isto edicto ꝑtoris procedit triplex nũciandi forma. de qua in d. §. meminisse. ꝛ ita etiam dt Bald. hic, Tu adde: ꝛ fortius ꝙ etiam si vnũ sit gñale ꝛ aliud spãle: tñ qñ descẽdũt ex ea. l. vel ex eo edicto: tũc vnũ non derogat alteri: nec generi p spẽm derogaṙ: vt tꝫ Bar. in l. j. §. j. in vlt. co. š. eo. dũ allegat. l. doli clausula. j. de ver. obl. sec⁹ qñ competunt ex diuersa. l. vel ex diuerso edicto. ita procedit ꝯtrium glo. Sed aduerte ꝯ ista. do. Jac. Pu. mouet difficultatem qꝛ si officium iudicis deseruiẽs actioni cõi diui. p quã quis pretendit se habere ius cõe cũ alio impedit ius nũciationis noui operis vt hoc tex. quanto fortius officiũ iudicis deseruiẽs actioni in qua quis hꝫ totale ius pleni dominij deberet impedire nunciationem: ꝛ tamẽ est falsum: qꝛ habens plenum dominium ꝛ possessionem põt nũciare nouũ opus. l. j. §. nũciamus. š. e. ꝛ d. l. de pupillo. §. sextus. j. e. ꝛ huic difficultati non rñdet. ¶ Tu aũt no. rñde ꝑmittẽdo duo. Primo ꝙ añ istud edictum de no. op. nũ. non poterat edificãs prohiberi edificare nec per actionem nec p offm̃ iudicis mercenariũ. l. pe. ꝛ fi. ff. de aqua quoti. ꝛ esti. ꝛ. l. si prius. j. e. istud solum erat spãliter prouisum qñ edificabaṙ in re cõi: qꝛ tunc melior est cõditio ꝓhibẽtis ita dt text. in. l. re cõi. ff. de serui. vrb. ꝑdio. ꝛ. d. l. sabinus. ꝛ istud etiã tꝫ Jo.
7 de imo. hic in fi. ¶ Scđo premitte † ꝙ actio cõi diuidũdo põt intẽtari ex duplici capite. Primo eñ intẽtatur ad ꝓhibenduꝫ ne fiat edificiũ in re cõi: qꝛ naturale est istius actionis ꝓhibere edificari in re cõi. d. l. in re cõ. §. fi. ꝛ. d. l. Sabin⁹. Scđo põt intentari ad diuidendũ vt res cõis inter socios diuidaṙ toto ti. ff. ꝛ. C. cõi diuidun. His sic ꝑmissis dico ꝙ nullum officiũ iudicis mercenariũ deseruiẽs alicui actioni est satis potẽs ad prohibẽdũ edificare sine alia ꝓhibitione vel ꝙ edificata spreta ꝓhibitione sine cognitione destruantur: nisi istud offm̃ iudicis mercenariũ ꝙ deseruit actioni cõi diuidundo eo qꝛ illa actio naturaliter tendit ad hanc. s. ad prohibẽdũ. Idẽ est in ista nũciatiõe operis noui ꝓpter cõtẽptã maiestatẽ pretoris: in aliis oib⁹ est secus. ista est veritas ꝛ aperit intellectũ fundamẽtalẽ istorũ iuriũ. ¶ In ea. gl. in fi. rñde aľr ꝛ melius ẜm Bar. hic, ꝛ
a vidimus in. l. j. §. j. š. e. Et aduerte inquãtũ Bar. singulr.ᵃ limitãdo istũ tex. tꝫ ꝙ si socius nõ posset habere copiã iudicis nisi cũ magna difficultate. vel iudex aditus denegare officiũ suũ tunc posset nũciare nouũ opus ꝛ habet locũ istud edictũ. Est pulchra limitatio ad istũ tex. ꝛ in spẽ solus Pau. de ca. eã sequitur. Sꝫ tu caue. qꝛ Bar. videṙ seipsum cõfundere. Nã per istã limitationẽ ostẽdit ꝙ remediũ nũciatiõis que fit verbo vel iactu lapilli pinguius prouideat ꝛ cũ minori grauamine qꝛ põt fieri ꝓpria authoritate: nec est necesse adiri aliquẽ iudicẽ: ꝓut qñ fit prohibitio p officiũ iudicis mercenariũ deseruiẽs actioni cõi diuidũ. ergo semp primũ deberet facere cessare aliud p doctrinã met Bar. hic nisi dicas ex mẽte Pau. d ca. ꝙ imo nõ reputaṙ difficilius imo vrbanius adire iudicẽ ꝛ facere p ꝑtorem. in. l. iij. C. de pig. Item cẽsetur vtilius vt rixe que aľs possent exoriri euitẽtur adeũdo pretorẽ. l. Itẽ si res. §. j. ff. de alie. iud. mu. causa fac. ¶ Additio. Adde circa primã opinionem Bar. dũ dt interdictũ vñ vi non tollit remedium extraordinariũ facti. Aduerte qꝛ dꝫ dicere remedium ordinariũ facti. ꝛ si diceret extraordinariũ esset sibi ꝯtrius adealque. j. dt in tertio principali mẽbro. ibi eñ. est inuẽtũ in subsidium cã supplẽdi ius ciuile vbi expresse appellat ordinarium. Scđo aduerte qꝛ Bar. ad hãc primam opposi. allegat tria iura. ꝛ duo prima loquunṙ in remedio facti temerario non iurãdo, vltimũ bene loqtur in remedio facti a iure cõcesso. ꝛ tñ Bar. simul iculcat vñ forte melius esset distinguere vnũ ab alio. Scđo circa ꝑdictam
8 opp. † aduerte qꝛ Bart. hic ẜm verã lecturã appellat interdictũ vñ vi extraordinariũ. ꝛ tñ. j. in tertio principali mẽbro ibi si vero vtrũqꝫ est mihi equaliter vtile ꝙ est in fi. co. ꝛ in. iiij. op. appellat interdictũ vti possidetis remediũ ordinariũ. certe est mirandũ cur potius vnũ interdictũ sit ordinariũ quã aliud. ꝛ ideo puto dicat qcqd velit Bar. ꝙ oĩa interdicta sint extraordinaria. ꝛ ita dt tex. in. §. insti. de interdic. ꝛ ita ipse legit. ¶ Extra gl. Bar. suo elegãti studio examinat duos principales arti-
9 culos ꝛ plenius ꝛ diffusi⁹. Alb. de ros. hic post alios. ¶ † Primus arti. est qñ sunt duo remedia extraordinaria an vnũ tollat aliud. Facies ex dictis Bar. vnam regulã ꝛ duas fallẽtias. Regula est, ꝙ vnũ remediũ extraordinariũ non tollat aliud. l. quẽadmodũ. §. magistratus. vbi glo. ff. ad legẽ aqui. ꝛ. l. de pecoribus. C. eo. in quibus iuribus habeṙ qđ vtilis actio concurrit cũ actione in factũ: eo qꝛ vtrũqꝫ est remediũ subsidiariũ. Adde ꝙ volũt gl. ꝛ doc. in. l. cũ filiusfa. alias viaticũ. ff. si cer. pet. vbi concurrũt vtilis certi conditio ꝛ officium iudicis: eo qꝛ ambo illa remedia sunt extraordinaria ꝛ tex. eqtate cõpetunt ꝛ ibi. Amplia istã regulã ẜm Bar. ꝙ si talia remedia extraordinaria cõpetũt ad diuersa tũc nõ tolluṅṫ origine nec electione tex. est in. l. q bona. §. si qs opus. j. tit. j. ¶ Fallit primo ẜm Barto. qñ vnũ remedium esset famosum. l. j. §. ait pretor. ff. de dolo. ¶ Scđo fallit qñ remedium extraordinarium succederet loco ordinarij vt hoc tex. ẜm cõem opi. ¶ Ultra Barto. limita tertio qñ vnũ esset minus subsidiarũ seu min⁹ extraordinariũ altero tũc facit cessare aliud ꝙ esset magis subsidiariũ tex. est nota. in. l. si filius. ꝛ ibi Bal, C. de inoff. dona. vbi restitutio in integrum qđ est remediũ extraordinariũ facit cessare q̃relam inoff. do. eo qꝛ magis extraordinariũ pꝫ: qꝛ restitutio in inte. cessat qñ hꝫ locũ remediũ cõe. ꝛ sic ordinariũ. l. in cause. ij. in prin. š. de mino. sꝫ querela cessat vbi hꝫ locum nedum ordinariũ, sed etiam aliud extraordinarium. tex. est in. l. fi. in verbo vltimum adiutoriũ. C. de libe. pre. in. §. tam autem. inst. de inoff

a ☞ Singula. Limita Barto. ad text. ꝙ seqṙ Jas. in. §. sequẽti. col. pe. Purp.

inoff.test.z in l.Papinianus.§.si qs impubes.ff.de inoff.testa. ¶Quarto limita fm Sal.z melius Alb.in d.l.si filius.p illuz tex.qñ sunt duo remedia subsidiaria sic extraordinaria. Illud q prius est in esse.pductū facit cessare aliud q postea.pducat in esse tex.est ibi de hoc no.Nā facta donatiõe immẽsa p minorẽ statim cõpetit sibi restitutio in integ.que trãsmittit ad heredes.l.nõ solũ.ff.de in integ.rest.sed querela cõpetit demum post mortẽ minoris:ideo prius extraordinariũ:q prius ineſſe deductũ facit aliud remediũ cessare. ¶Quinto limita fm Pau. de cast.in d.l.filius.per illũ tex.eo q ibi vnũ remedium extraordinarium plenius prouidet alio extraordinario.Nā ibi rest. in integ.rescindit illã immẽsam donationẽ in totum:sed querela solũ vsqz ad legitimam.facit q dicam in seq.articulo.in v. fallentia. ¶Secundus principalis articulus est an remediuz ordinarium faciat cessare extraordinarium:de quo etiam posuit Bar.l.j.§.j.z ibi dixi.§.c.Sed vt clarius habeas omnia dicta Bar.fac regulã z sex fallẽtias z oia dicta Bart. habebis. Regulariter remediũ ordinariũ facit cessare extraordinariuz. tex.est hic,z in l.in causẽ.ij.in prin.§.de mino.cũ aliis alle.in gl. Amplia istã regulã qñ extraordinarium est famosum siue cõtra eundẽ siue cõtra diuersos cõpetat.l.j.§.ñ.cũ.l.se.ff.de dolo. ¶Limita primo qñ ordinariũ est inuentum cã adiuuandi ius ciuile.l.j.§.dixerit aliquis.ff.de pub.z vec.z l.j.§.p hanc.ff. de rei ven. Tu dic clarius q regula predicta pcedit q ordinariũ facit cessare extraordinariũ qñ illud extraordinariuz est ẽ ius vt resti.in inte.secus si fm ius,vt est gl.ord.in d. l.j.§.p hãc hoc firmat Jo.an.in c.non solũ.de app.in vj.in nouel. d.Abb. in c.ex parte.in ij.co.de rescr. ¶Sedo limita qñ remediuz ordinarium est facti tunc non facit cessare aliud.gl.est in l.de pupillo.§.meminisse.j. eo.in glo.pen. ¶Tertio limita qñ remedium ordinariũ est generale tunc nõ facit cessare remediũ extraordinarium spãle qđ est fortius si sit famosum. tex.est in l. si legatarius.ff.de dolo.gl.in l.ij.C.eo.firmat Bart. in l.j.§.j.§. eo.Hinc est qđ interdictũ vñ vi,qđ est generale non tollit remediuz istius interdicti z sic nunciationis noui ope.qđ est extraordinariuz imo concurrit.tex.est in l.si alius.§.ait Julia.ff. q vi aut clam.in l.pretor.§.nõnulli.j.eo. ¶Quarto limita qñ extraordinariũ est vtilius z pinguius prouidet:q faciliores probationes sufficiũt.gl.est no. in l.ñ.C.si aduer.rem iudi.dixi post Bar.in l.j.§.eo. Adde q ita tenet Bart.in l. Emilius in prin.per illum tex.ff.de min.facit tex.cum glo.in c.ij.de in integ. rest.in vj.facit qđ dixi in prece.art..in vj.fallẽ. ¶Quinto limita ordinariũ non competit principaliter ad idẽ q extraordinarium:sed per quãdam consequẽtiã gl.est no.in l.j. in prin.ff. si vsusfru.peta.probatur in l.de pupillo.§.meminisse.in fi.j.eo. ¶Sexto z vltimo fallit quando competunt contra diuersas personas.l.etiam.z ibi Bar. C. si tutor vel cura. inter.z tex.in l.si minoris,z ibi Bar.ad hoc no.ff.de admi.tuto.glo. in c.ij.in verbo restituimus.ad fi.de in integrũ resti. do. Abb.in d.c.ex parte.ij.in vlt.col.z in cõsi.lxxvij.in ij.vol.q incipit.In questio. que ad presens vertitur inter Jac.in iij.col.vel quando competunt ad diuersa.l.qui bona.§.opus.j.ti.j.limitando tamen z intelligendo,vt hic per Bar.

1 ☞ Superficiarij emphyteute feudatarij habent ius nunciandi.

2 Quis sit contractus superficiarius.

3 Superficiarius potest nouum opus nunciarie suo proprio nomine,quando opus nocet superficiei.

4 Inquilinus seu conductor in perpetuuz dicitur emphyteuta.

5 Inquilinus seu conductor non potest nunciare nouum opus procura.nomine.

6 Absente Abbate põt monachus agere z esse in iudicio presertim quando periculum est in mora.

7 Si in instrumento locationis dicatur q locator posuit cõductorem in locũ sui,censetur tunc constitutus generalis procurator ad negotia z iudicia.

8 Conducens a republi.etiam ad modicum tempus statim habet vtile ius.

Stego superficiarius. Superficiarij q hz vtile dominũ põt nũciare nouuz opus secus in inquilino.h.o. ¶Premitte ad euidẽtiã fm Bal.†q qdã sunt superficiarij,quidã emphyteute,z qdã feudatarij:z oes isti habẽt ius nũciandi,put oes tenent:q habent vtile dñium.Et fm Bal. hic superficiarius est q emit vtile dñium,z nihil annuum prestat: sed si prestat aliqd annuum vel mestruũ est emphyteuta. Adde q eandẽ differẽtiam inter superficiariũ z emphyteutam ponit idẽ Bal.in l.ij.ij.col.de iure emphy. z in c.j.§.hoc quoqz. in v.col. de succes.feu.tenẽt Lano. in c. potuit.de loca. Ita differentia nõ est bona:q imo superficiarius est q soluit omni anno aliquid

1 ter.in l.superficiario.ff.de rei ven. all.hic in glo.nisi salues Bal. 2 intelligẽdo sane vt statim dicã.†Dic ergo melius q Jctus superficiarius est qñ directus dñs cõcedit alicui in ppetuũ,ius in superficie tñ ita q in ipso nihil iuris habeat,z in recognitionẽ pprietatis soli sibi anno aliqd minimũ solui:puta vnũ denariũ.ter.est in d.l.superficiario.in Jtiũ est tex.in d.l. inter quos. §.dãni.j.ti.j. Itẽ est Jctus superficiarius qñ ego directo dñs dono superficiem talis fundi vel talis domus p centũ ducatis: istud est ius superficiariũ.dato q nihil annuum soluat in recognitionem proprietatis soluta supplet.ur.d.l.superficiario.fm a Bart.no.in.l.ñ.ff.de superfi.z ita saluet dictũ Bal. in locis.ꝫ. alle. a Natura aũt iuris superficiarij est vt destructa superficie puta combusta domo vel molẽdino funditus destructo finit? sit iste Jctus.ſ.superficiei interitu ita q si vellet redificare nõ posset. Itez declarat no.Bal.in rub.C.de iure emphy.circa princ. b sequitur z sedo not.effectus quem statim subiiciam sicut sunt qui habẽt edificiũ proprium sic superficiẽ propriam in solo tñ liuellario,vt no.declarat Bald.in auth.q rem.in ij.col.C.de sac. san.eccl.p tex.in l.sed addes.§.si inquilinus aream.ff.loca. Item quotidie i instrumẽtis dr concedo tibi,solum iure emphyteuti co z superficiẽ iure proprio:z sic quicqd super edificaueris illo sz ius emphyteuticũ respectu soli z ius superficiariũ respectu edificij que iura non sunt eiusdẽ generis z forme nec eiusdem nature z effectus:imo multum diuerse. Ita tz Bald.in l.ij.ff. de serui.z in l.si domus.§.fi.ff.de le.j. z in l.ij.in ij.col. per illum tex.C.de iure emphy.in auth.ercipit.de bonis que lib.vbi dr se ita cõsuluisse qnẽadmodũ posset dñs mihi cõcedere aream iure feudi:z qcquid ibi super edificaueris:puta castruz iure proprio fm Bald.in c.j.§.si que de manso.in vj.col.de contro.inue. Ista sunt vera q̃is aliter z male tenuerit Bart.in l.j.§.q superficiẽ.ff.de superficie.per tex.in l.obligationum fere §. plz.in fi.ff.de act.z obl.cum Bar.tz Pau.de cast.in d.l.ij.de serui.sed ad d.§.plz.rñdet Bal.in locis prallegatis presertim in d. authen.excipitur.qđ ille text.pcedit de iuris subtilitate: secus de b equitate propter conuentionem expressam. Tu rñde b melius q tex.in d.§.plz.loquitur respectu directi dñi. Nã q hz directum dñium soli hz necessario directum dñium superficiei vt ibi.z.l.ñ.ff.de superficie. Secus est quo ad vtile dominiũ qđ est ipsius superficiarij.vt hoc tex.z d.l.superficiario.Et diceretur q vtilitas erit in istis differentijs inter Jctum superficiarium.z Jctum emphyteuticum. Rñdeꝫ q finita emphyteusi in terminis proxime formatis põt eleuare superficiẽ z sic edificiũ:cũ illud habeat iure proprio nisi dño soluẽte estimationẽ:ita tenet Bal.in locis allega.z notabiliter idẽ Bal.in c.j.§. si vasallus per illũ tex.in ti.hic finiẽr cõrad.in vsibus feudorũ.z in authẽ.q rẽ in ij.co.C.de sacrosan.eccl.z est ter. formalis de hoc.in l.sed addes.§.si inquilinus areã.ff.locati.Isto modo intelligis 3 de radice fundamentũ terminii iuris superficiarij. ¶†No.primo q superficiarius potest nouũ op? nũciare suo pprio noie qñ opus nocet superficiei. Rõ duplex est in tex. Prima q hz vtile dñium cũ hz vtilem in rẽ prout est etiã text.in l.j.§.qđ ait.ff. de supficie.z l.superficiario.z l.seq.ff.de rei ven.q autẽ directum dñũ hz superficiei necessario est dñs soli p regulam.l.obligationũ fere.§.plz.ad fi.ff.de act.z obl.l.si.ff.de superfi. Secunda rõ est in tex.q superficiarius hz ius vendicande seruitutis:non põt em agere cõfessoria.d.l.j.§.q ait.ideo etiã põt nũciare:eadẽ rõne vtẽ tex.in l. creditor.j.eo.in l.j.§.item Juliano.ff.de remis. ¶Sedo no:q.inquilinus non põt nuntiare nouuz opus. Rõ q hz etiã vtile dominiũ.l.non solet.ff.loca. z nõ habet ius in re:sed nũtiatio ex gratia iuris nostri.l.j.§.nũciamus.ẽ.eod. Juxta hoc querit Bar.an inquilinus possit nũtiare nouũ opus procuratorio noie dñi. Additio circa istũ text.adde dñ dr. Jn- 4 quilin? agere ex interdicto no.ope.nũ.non põt. †Aduerte q nõ intelligit de inquilino siue conductore perpetuo q.is dr ẽm phyteuta.ita dr Jmo. in c.nulli. de rebus ecclesie non alienan. Jo.fab.in l.j.C.de iure emphyteu. Tu aduerte q dñ isti volũt q conducent rem in perpetuuz dicatur emphyteuta male dicunt.Et differẽtiam melius ponit quã alibi viderim inter legistas Bal.in c.litere.de dila. Dicẽs q si qs conduxit rem perpetuo solues certũ qd minimũ dr emphyteuta. Si vero soluat fm valorẽ rei vt puta p qualibet pertica tm tũc dr cõductor. ita Bal.vbi.ꝫ.z merã veritatẽ dr:adde ea que dixi in l.j.in vj. co.in fi.C.de iure emph.vbi ista etiã posuit. ita ipse legit. Tu aũt fortius opp.ad text.dñ dr mouet qđ quasi inquilinus. ꝛc. ista argumẽtatio vr falsa ex sufficienti partium enumeratione. Aut enim inquilinus est perpetuus,z tunc sicut põt emphyteuta superficiarius nũciare ita inquilinus ppetuus: pbatur in l.j.§.q autem ait pretor.j.de superfi.z p gl.in l.ñ.ff.si ager vect. vel emphyteu.dñ volunt qđ conducẽs ad non modicum tps habeat actionẽ in rem:ergo z nũciationem vt arguit hic text.

☞ Aũt. Intellige qñ esset sola superficies cõcessa. Bart.i l.ñ.ff.de supficie.Pur.

☞ Tu respõde Ista rñno nutracit: q si hr iure vtili non dr iure proprio.Pur.

Aut inglinus cõdurit adminimũ tpis z tũc sicut inglinꝰ nõ hz actionẽ in rẽ nec nũciationem:ita z supficiarius.tex.est in.l. j.§.q aũt ait ptor.j.de supfi. Aut inquilinus cõdurit ad modicũ tps,supficiarius ad longũ,z tũc nõ esset bona argumẽtatio de cõducẽte ad modicũ tps,de conducẽte ad longũ.z isto modo vꝝ nec argumẽtatio nec dictũ de inglinn indistincte
5 sit verum.Legita. ¶ Ex oibus dictis Bar.† collige quatuor cõclusiões z tres notabiles limitatiões ad istũ tex. ¶ Prima cõclusio est q inglinus vel colonus non põt nũciare nouum opus etiã procuratorio noie dñi:eo qz non censet etiã tacite cõstitutus pcurator:alꝫ eũ posset.l.j.§.fi.ff.e. Mouet Bar.solũ ex isto tex. q vꝫ pbare in gñalitate.idẽ tz Bal.in.l.empt. C.de her.vel act.vẽ.z sequunt alij oẽs indifferẽter.Sz Bald. hic tz audacter ẽtium q imo inglinus põt nũciare noie dñi p ter.fm eũ ad literã in.l.j.C.si p vim vel alio mõ.z plus non dt. Adde q tenẽdo opi,Bal.ẽ Bar.z oẽs posset de facili rñderi ad istum tex.qz tex.bñ phibet inglinũ nũciare suo noie,nõ aũt pcuratorio noie dñi.Scdo z melius tex.iste loquit simplr: z sic in dubio,ergo loquit qñ suo noie p regulã.l.z magis.ff.de solu.Sed teneas opi.Bar.z cõem que est vera.z ad tex.in.d.l. j.C.si p vim vel alio modo.rñde q ille tex.loquitur cõcurrẽtibus duobus.Primo qñ dñs est absens.Scdo solũ in cã recuperande possessionis:in istis bñ inglinus z simpler colonꝰ admittunt vt ibi.z.l.fi.cũ gl.vbi doc.C.q legi.pso.Ergo arguẽdo a spãli põt retorqueri ille tex.ẽ Bal.vt faciat pro cõl.z fic est defensata prima cõclusio Bar.Sz aduerte:qr ẽtium vꝫ tenere Bar.sibimet ẽtius in.l.filius.ad fi.j.tu.j.vbi dt q inglinꝰ vsufructuarius petunt cautionẽ pcuratorio noie dñi.vt.l.j.§. fi.ff.e.illud dictum Bar.saluãt Pau.de ca.z Lu.ro ibi Rapha.cu.z do. Alex.hic.vt Bar.loquit qñ dñs esset absens ita qnon posset dño significare q opus fieret iurta.l.itẽ querit. §.exercitu.ff.loc.tunc bñ põt nouũ opus nũciare pcuratorio noie dñi z isto mõ dat vna limitatio ad istũ tex.ego antẽ puto q Bar.ibi non bñ soluit.p istũ modũ.Pondera.q Bart. ibi se fundat in.l.j.§.fi.ff.e.vbi vsufructuarius põt nũciare,pcuratorio noie dñi,nec ibi regrit absentia dñi:z istud idem dt in inglino p illũ tex.Credo tñ q saluatio sit in se vera,q data absentia dñi ita q colonꝰ nõ possit sibi de facili denunciare,z piculũ esset in mora q tũc possit nũciare pcuratorio noie dñi absentis,psertim qñ piculũ esset in mora.Istud pbo primo p illud q singulariter vult Bar.in.§.precedẽti,z ibi sequitur Pau.de ca.vbi tz q qñ non posset haberi copia iudicis nisi cũ magna difficultate q socius q alias phibet nũciare nouũ opus posset tũc nũciare.Scdo moueor: qr ppter absentiam pimittet aliquis in iudicio agere.q alꝫ nõ posset.tex.in.l.si filiꝰ. §.j.ff.de iud.in.l.fẓ si vnus.l.filio.ff.de iniur.l.cũ filiusfa.viaticum.ff.si cer.pe.Hinc est q†absente Abbate põt monachus
6 agere z esse in iudicio psertim qñ periculum est in mora.ter. est in auth.vt clerici apud ppũ.epi.in ꝓin.z ibi Ang.tz col. vj.cano.in.c.cũ dile.de resc.Ad idẽ facit singulare dictũ Archi.in.c.reatina eccliã.lxiij.di.vbi dt fuisse obtentũ q qñ regritur exprẽsse cõsensus regis vel epi si sint absentes extra prouinciã sufficit cõsensus eius vicarij q alias nõ sufficeret.sequitur Bal.in.c.cũ venera.de cõsue.dñs Ant.in.c.q sicut.in.vj. co.de elec.z p illo dicto habes optimum ter.in.c.cũ nullus in ver.epo aũt in remotis agẽ.de tẽp.ord.in.vj.z est veritas quicq̃d teneat Lu.in sing.suis.z ita habes enucleata prima cõclu
a sionẽ Bar. ¶ Scda cõclusio[a] est q sisin instro locationis cõtineret q cõductor possit facere[re] vtì re tanq̃ sua p ista;ba cẽ serẽt cõstitutus pcurator z posset tũc nunciare nouũ opus p ista cõclusione Bar.q̃ est vera. Adde tria facere.Primo qr p talia verba aut simlia cẽset q est fortius datuz mandatũ cum libera administratione fm Bar.in.l.pcurator cui libera.ff.de procu.p.l.creditor.§. Lucius.ff.mã. Idem tz Bal.in.l.j.pe q. C.de bo.ma.in.c.cõtingit.de trãs.alias de procura.in.l.si procurator.ad vnam speciem.z alibi alij.C.de procu.Secũdo ad de ter.in.§.ad hoc prohibemus.in verbo, que possent ipsi in auth.de col.col.ix.z ibi Ang.ad hoc no.pro eo q proxime dixi.Tertio adde tex.in.l.j.in verbo.vt in re sua ageret z q ibi vult signãter Bar.p illum tex.ff.de sol. ¶ †Tertia conclusio
7 est q si in instrumẽto locationis dicat q locator posuit cõductorẽ in locũ suum cẽseretur tunc cõstitutus gñalis procurator ad negotia z ad iudicia.z fic posset opus nouum nunciare facit vltra allega.p Bar.ter.in.l.plane.in verbo suo loco z qd ibi Bar.z gl.ff.fa.erc.ter.in.l.sed si tñ.in verbo loco dñi.ff.de pac.z sic teneas cũ Bar.Jmo.z Raph.Lu.reprehendãt istas duas conclusiones Bar.eo qr fm Jmo.talia verba, potiꝰ intelliguntur arbitrio boni viri.Raph.autem mouetur:qr talia verba[b]q̃is gñalia tamen debent intelligi fm naturã ẽctus. l.si stipulatus.§.de vsu.l.si in vno.in ꝓin. cum gl.ff.loca. Tu dic q intelligẽdo talia verba nihil operarẽtur z essent superflua ẽ regulam.l.si qñ.in ꝓin.cum simili.ff.de legi.Hinc est q nulla clausula imo nulla syllaba dz esse sine effectu aliqd operandi dixit gl.in.c.solite.de maio.z obe.Bal.in rub.C.de ẽpti.emp. in.ix.q. ¶ Quarta cõclusio est q conducẽs a republica etiam ad modicum tempus statim hz vtile ius.gl.in.l.j.in glo.ñ.ff.de loco pub.fru.gl.in.l.j.§.q ait.tu verbo actio.ff.de supfi. Bar. in.l.vestigalia.§.non solũ.j.de publ.z vecti. Jdeo q emunt vel concedũt gabellas a cõi possunt facere omnia que faceret cõmune prout etiam tenet Bal.in.l.j.§.fi.ff.eo.

1 ¶ Ciues admittuntur ad nunciandum quando edificatur in publico.

2 Si statutũ dicat q quilibet de populo admittat ad accusandum intelligitur quilibet de ciuitate vel comitatu z nõ alius.

3 Qñ verba generalia proferuntur super actu iam cõcessu talia verba;generaliter intelligũtur z nõ restringunt ad habiles.

4 Quando tractatur de fauore publico,semper verba intelligũtur generaliter.

5 Nunciatio noui operis dicitur defensio.

1 **Si in publico.** †No. q ciues admittuntur ad nunciãdũ, qñ edificat in publico. Hinc infert ex hoc tex. q nõ ciuis z ẽtr forẽsis non põt nũciare nouũ opus. Istud dupl̃r colligit ex hoc tex. Primo quia ex quo tex.icludit oẽs ciues:certe vnius inclusio dz alios excludere.l.si marit⁹.C.de pcu.l.cũ ptor.§.de iud.c.nõne.de presum.Scdo qr alꝫ sufficiebat dicere oẽs posse nũciare absq̃ eo
b q diceret z adderet ciues qr ergo vniuersitati [b] oẽs addit dictionẽ ciues, vult forẽses nõ posse nũciare nouũ opus.limitatur nisi edificaret in via pub.tũc qlibet etiam forẽsis potest nũciare.l.j.§.fi.ff.de via publi. Rõ fallẽte est: qr tunc cuiuslibet etiam forẽsis interest.cũ qlibet possit ambulare p viam publicã.l.p agrũ.C.de serui.z aqua.ita concludit Ja.de are. Bar.z Bal.z magis cõiter alij.†Pro ista conclusione fm Bart. hic
2 facit:qr si statutũ dicat q qlibet de populo admittat ad accusandum,intelligitur qlibet.s.de ciuitate z non alꝫ vt hoc tex. ita etiã Pau.de ca.hic adde Bal.q idem tz in.c.ex parte.in. co.de test.vbi ad hoc ponderat primam gl.ibi quam dt facere ad hoc. Adde etiã q volũt Bal.z Pau.de cas.in.l.j.§. huius studii ad fi.ff.de iust.z iure.q si facta iniuria sacerdoti qulibet de populo põt accusare,vt ibi ẽ:tũ intelligitur de populo illius loci.s.ciuitatis vel castri. ad. h.d. Pau. de cast. bñ facere istum ter.Contra istam cõclusionẽ Bar.z doc.vꝫ esse gl.in.l. ñ.§.pe.ff.ne quid in loco publi.que vꝫ velle q qulibet etiã nõ ciuis possit nunciare,qñ sit opus in publico quam gl. Ange. hic alle.ẽ Bar.z dt de ea,Bar.non recordatum. Sed Jmo.z Mod.rñdent q illa gl.loquit de illo qui non erat de villa ẽcta in qua edificabatur in publico,z tũ vult q possit nũciare:z ita ampliatur iste ter.q p hoc non sequit q ibi esse forẽsis. Licet oẽs teneant cũ Bar.z antiqs q ille qui est forẽsis non possit nũciare nouu opus qñ edificat in publico z ego idem tenentẽ tñ veritatis inuestigande gratia:credo q posset teneri ẽtium.
3 †Moueor qr qñ verba gñalia proferunt super actu iam concesso,talia verba gñaliter intelliguntur sine restrictione,z non restringũtur tunc ad habiles:prout est doctrina cõiter approbata in.l.j.§.nunciatio.ẽ.eo. Sed hic ista gñalitas est super actu iam cõcesso prout videmus ter.in.l.j.§.siue aũt.z.§.seq.ẽ. eo.vbi qñ edificat in publico põt edicto prętoris fieri nunciatio:ergo sumus in actu iam cõcesso, z tz Bar.in.d.§.nunciatio voluerit q ista;generalitas in hoc tex. proferat in actu qui de nouo conceditur:vt ibi dixit:tñ difficile est illud defendere z Raph.Lu.hic tz contra Bar.q hic gñalitas non super actu de nouo concesso,sed super actu iam in preteritum concesso. Scdo moueor,qr in isto tex.illud statuitur fauore publico vt dt tex.in.l.nam reipublice. Sed ego habeo q qñ tractatur de
4 fauore publico semper verba generaliter intelliguntur z non restringunt ad habiles.l.si quis in graui.§.vtrũ ver.hoc quoque.z Bar.ff.ad syllã.z Bar.in.d.§.nunciatio.z si ita diceres si ista fundamẽta sunt vera quare ergo sine restrictiõe pupill⁹ admittat. Rñdet qr non interest reipublice eum nunciare in quo est defectus intellect⁹ postq̃ alij infiniti possunt nunciare:z si instares ista fundamẽta militaret si ter.solũ vteret gñaliter z diceret si edificaretur in publico oẽs possunt edificare. Illa vniuersalis oẽs tunc nõ restringeret ad exclusionẽ forẽs. Sz tex.pcedit vltra oẽs ciues.ergo tex.seipsum restringit: qr posset disputãdo dici q etam dicto ciues nõ habeat obstare: qr ler'vtitur termino ciues gratia frequẽtioris vsus. Et quotiescũq̃ lex aliqua vtit dictiõe gra frequẽtioris vsus nõ cẽset excludere:z ita limitat.d.l.cũ ptor.cũ aliis.§.alle.gl.eti.in cle. attẽdẽtes.z ibi can.de resc.z gl.in.l.j.C.de his q ad eccle.confugi.cum multis concor.quas allegaui in.l.ij.ff.de vulg.z pup.

in prin. gl. i ẏbo filio. Ista sint dicta disputatiōis gra pp que nullatenꝰ discedas a cōi cōclusione: quā limita z istu tꝫ. vt p̄cedat qñ aliquis sit in loco publico. i. deputato ad vsum publicū: sec' ꝫ in loco publico fisci vel ciuitatis vt hic p Bart. z alios. Secō no. in. l. nā reipublice. iucta. l. sequē. i prin. hic videri tex. ꝫ cōem regulā de q̄. prime dixi q qñ tractat ō publica vtilitate vt dicit hic tex. verba gñalia restringunt ad babiles ſō excludūt pupilli z mulieres: z dixi i. l. j. §. nūciatio. s. e.

3 ¶ Tertio no. g nūciatio noui operis dr eē defensio idē clari' ōt tex. in l. de pupillo. §. qui remissionem. vbi dicet. ſ. eo.

Lex v

Al pupillum etiā cum authoritate tutoris non pertinet defensor reipublice.

2 Stāte statuto q mulier nō possit contrahere nec se obligare sine ꝑsensu cōsanguinei p̄oximioris si p̄oximioris consanguinei' sit pupillus nūquid cū authoritate tutoris possit supplere illum cōsensum.

3 Adultus etiā maio. vtiꝰ. annis, z cuꝫ autho. curatoris nō potest nunciare ex causa publ.

4 Minor non habet vocem in p̄silio nec in electione nec in cōstitutione syndici.

5 Authori. tutoris nūquā trahitur retro: q̄ semper debet p̄cedere actum.

Quādo pupillus caret tutore z non habet copiā iudicis admittitur ad nunciādum saltem vt habeat effectuꝫ interuenie te postea nunciatione valida.

6 7 Per nuntiationem factam verbo perditur possessio.

De pupillo. No. q pupillus nō pōt nūcia re gratia publici iuris tuēdi etiā cum authoritate tuto. ex hoc infero co. ralazie 1 tria. † Primo q ad pupillū etiā cū authoritate tu to. nō pertinet defēsio reipublice. facit. l. ad rem publicā. ff. de mune. z bono. Secō no. z infer q authoritas tutoris nō supplet defectū etatis in publicis. Rō est vt inferi' dicit Bar. q̄ nō sunt in administratiōe patrimoniū pupilli: ergo nō spectāt ad tutoris vel curatoris pupil. ſi. ff. de cura. furio. z ter. ad literā qui idē dicit in. l. seru' furiosi. ff. de manu. Tertio ex isto ter. z 2 ex p̄dictis infert notabiliter † Bal. hic stante statuto q mulier non possit ꝫhere nec se obligare sine consensu p̄oximioris. si primior ꝫsanguineus sit pupill' nūqd cū authoritate tutoris possit supplere illū ꝫsensum. Determinat Bal. p illū ter. z p̄dicta q nō eo: q authoritas ꝑstaret p̄o eo q nō est in patrimonio vel administratiōe persone pupilli, id est, in p̄estando ꝫsensuꝫ alteri: merito authoritas tuto. nihil faceret q reputat dñ notādū. Ylli nō tāgūt. Adde q idē tenet Ba. in. l. j. circa fi. C. q admit. ſz alia rōne q̄ illa q̄ assignat hic. Querit cū ibi Bal. stāte statuto p̄dicto nūqd sufficeret p̄ntia vel ꝑsenſ' pupilli cū autho. tuto. Primo vī q sic p. l. diē pferre. §. corā. ff. de arbi. in ꝫnū dicit Bal. facere z ita determinat: q̄ ꝑsensus vigoꝛe p̄dicti statuti dꝫ p̄stari ab eo q ē legitime etatis alꝰ eet absurdū q q est imbecillis intellectus ꝑstat authorita tē mulieri ꝫ l. fi. C. de legi. tutoꝛ. Secō q redacti sunt tales a statuto req̄siti ad instar testiū, ergo si sunt impuberes repellunt. l. iij. §. lege Jul. ff. de test. Dꝫ adde q idē Bal. alibi tenet ꝫnū in. l. in ꝫiunctione ad fi. C. de nup. vbi dicit q stāte p̄dicto statuto si ꝫsanguinei primiores mulieris sint pupilli vī q coꝝ ꝑsensus nō satisfaciat statuto sine autho. tuto. q̄ nec alꝰ dīr p̄sentes. d. l. diē pferre. §. corā. ergo vult q cū authorita. tuto. possent: q̄ tūc dīr pūtes vt est tex. d. §. corā. Tene decisionē Bal. hic. ei' rōnē. Et vltra cū ꝑsidera q rō est illius statuti requirētis ꝑsensum ꝫsanguineoꝝ primioꝝ: q̄ ad eos spectatiōis successios: nō ꝑsumptio est q̄ ad eos ptineat consensus rōne successiōis. ita Bar. in l. in trāsactione. in fi. C. de trāſ. p. l. iij. ff. de leg. tu. q̄ rō cessaret si tutoris authoritas vl ꝑsensus sufficeret. Secō pōdera istū tex. in verbo executionē q vī velle nō cauillādo literā q̄ i cā publica lex interdicat pupillo executionē nūciatiōis ergo vide p̄mittere ipsaꝫ nūciationē: q̄ cui vnūphibet aliū cēset p̄mittere. l. cū ꝑtoꝛ. §. ō iūd. l. marii'. C. de ꝑcu. z exponere vt faciūt gl. z do. executionez. i. ipsaꝫ ptātē nūciādi est violēta expositio. Aditer tenet q pupillus ſ in cā publica non habeat ptātē et nūciādi nedū exequēdi postea z ꝑsequēdi ipsaꝫ nūciationē. Iste cōis itellect' optime ꝓbat p fallētiā tex. ibi nisi ad ipsi' ꝓuatū cōmodū. z ex eo q dicit tex. nō aliter pupilli rata est nūciatio ꝛc. Que falle tia ad hoc vt sit bona necessario ostēdit vt in cā puplica nunciare nō pōt in ꝓuata nūtiare z requi cātutoris authoritate pōt. Tertio pōdera istū tex. dū dicit nō aliē nunciatio pupilli rata habet ꝛc. Per hoc cū q̄ ōt nō aliter apparet q in isto casu est specialiter ꝓ forma: q̄ tieſcūq; lex vtitur isto termino nō aliē valeat vel nō aliter fiat, talia ẏba ostēdūt illud eē spāliter ꝓ forma: ita no. Bar. in. l. ō hīs circa me. ff. de trāſac. facit tex. in. l. cōparatiōes in duob' locis. Ode hāc mitrn. istud no. z pondera ꝫ glo. hic in verbo rata que dicit non est ratu de rigore iuris tā de equitate valet: q̄ nō est ver ū. ¶ Jn gl. in ẏbo executionē. in fi. Bar. tenet ꝫ ista gl. q imo ad huius etiā maioꝛ. xviij. annis etiā cū authoritate curatoris ñ pōt nūciare ex cā publica. Et cū Bar. tenet Jng. z Lud. Ro dic. Jmo. limitat nīi esset maioꝛ. xx. an. cū tūc admittat ad accusaꝫ dūi delicti publicis ꝑm gl. Bar. in. l. ij. ff. de accu. ergo multo fortius dꝫ admitti ad ista nūtiationē gra iuris publici. Et istud est satis de mente Bar. hic dū remittit se ad gl. illi'. l. quā ibi tenet Rap. Lu. fuit noua z mirabilis opi. q̄ imo glibet adult' z ēt mulier possit nūciare cā iuris publici: sed nō possit postea cāz ꝑsequi. mouet: q̄ regula gñalis est q gratia iuris publici q̄libet ciuis pōt nūciare. l. in puinciali. §. fi. ſ. eo. ab illa regula generali solū excipit pupillus per hūc text. ergo in omnibus aliꝭ z sic etiā in adultis ꝓcedit dicta regula. z hoc duplici ratione. Prima q̄ exceptio firmat regulā in oib' casib' nō exceptuatis. l. nā q liquide. §. fi. ff. de penu lega. Secūa q̄ cū ista lex ꝓhibeat de vno z sic de pupillo ergo permittere vī i aliꝭ omnibus per. l. cum ꝓtoꝛ. §. de iudi. z. l. martius. C. de ꝓc. ¶ Secō mouet q̄ nunciatio est actus extraiudicialis, patet q̄ pōt expediri etiā die feriato in hōo cē Bei. l. j. §. j. ite nūciatio. s. eo. z p hoc respō de fundamēto Bart. q adult' nō possit nunciare: q̄ nō hꝫ legitimā personā in iudicio i respōdet ipse q nunciatio non est act' iudicialis. Secō respondet qō q̄ uis adultus nō habeat legitimā persōnā in cā ꝓpria. ita loquit l. j. z. ij. C. q̄ legi. perso. z. l. minoꝛ. ff. de ꝓcu. tamē in cā publica fauoꝛe reipublice cēset habere legitimā personā etiā fine curatoꝛe. z istud fundamētū sibi ascribit Alex. hic. ¶ Tertio z fortius mouet p. l. popularis. ff. de popula. actio. quā alleg. Bar. hic iuncta. d. l. j. §. puerilia. ff. de postu. attento quod nūciatio cā iuris publici est actus popularis cōpetēs cuilibet ō populo vt dicit tex. in. d. l. ꝫ puinciali. §. fi. nec ob. solū Bar. q in popularib' actionib' appꝛopriēt ꝓ lit. cōtest. z sic efficiunt sue priuate. l. si cui. in prin. ff. de verb. sig. Ista sol. Bar. nō est generalis: q̄ ois actio popularis nō pot appꝛopriari id est effici ꝓpria per lit. ꝓtest. patet in. lege Loꝛ. in prin. ff. ad Sylla. Secō z subtiliter si vera eēt rō Bar. in popularib' actionib' q̄ p lit. cōte. efficeret, ppue sequeret q etiaꝫ minoꝛ xviij. an. dumodo maioꝛ. xtiij. ad illa deberet admitti q̄. lit. ꝓtest. sibi appꝛopriaret z paria sunt habere actionē i prin. vī p lit. ꝓte appꝛopriare. l. si Titi'. ff. de verb. obli. z t_ istud est ꝓtra. d. l. popularis actio. z p ista iura i adulto maioꝛe xviij. an do. Alex. sequit hāc opi. ꝫ Bar. z cōem. Ultra alios cōsidera qō ꝓ ista opi. Raph. ꝫ Bar. z cōem fortiter stringit. d. popularis iūcto. d. §. puerilia. z circa rūsionē Bar. Ego aliter insisto q̄ Raph. dicit enim Bar. q̄ ib istud est in popularibus actionib' q̄ per lit. cōte. efficiunt, ppue. Nā ego dico q nunciare cā iuris publici est act' popularis. patet q̄ cēpetit cuilibet de populo i. d. l. ꝫ puinciali. §. fi. Considero etiā qs sicut in popularibus actionib' p lit cōte. libi appꝛopriat vt dicit Bar. fatēdo q sit vex licet multū obstēt p̄dicta. Aperte dico q etiā per nunciationē z sic per istā inchoationē videtur sibi appꝛopriare in cā popularī seu publica. Istud vult Bar. si bene inspexisti in. d. l. in puinciali. §. fi. in pen. q. allegando l. pluribus. ff. de pen. que. l. alias inepte allegaret p Bar. z nō esset bona decisio Bartol. ib Ald hoc et pōdero Bart. in. l. j. i prin. v. q. §. eo. vbi allegat. l. perfecte. C. de dona q̄ sub modo. Jbi vult Bar. q p nūciationē acquirat ius pfecte nūciationis. Isto mō etiā sequēdo Bar. vident mihi ista iura multū stringere ꝫ eum. Secūdo p ista parte cōtra Bar. z cōem cōsidero q. l. in puinciali. §. fi. generaliter disponit quod quilibet possit nūciare in cā publica: z illud disponit fauoꝛe publico. vt in d. l. naꝝ reipublice. ergo dispositio aliquid generaliter pmittens fauoꝛe publico dꝫ generaliter sine aliqua restrictiōe intelligi. l. si quis in graui. §. vtrū in versi. hoc quoq;. ff. ad Syl la. Pꝛesertim cū non excipiatur nisi pupillus in hoc tex. ergo aliter restringi nō pōt. Isto modo remanet defensata illa opi. ꝫ Bar. z cōem. ¶ Sed istis nō obstātib' quāuis sint pulchra z subtilia teneo opi. Bar. z cōem dico q ista lex que excipis pupillū etiā excipit adultū. Nā regulā habemus q adult' habens curatoꝛem equiparatur pupillo. l. si curatoꝛe habens vbi gl. z Bar. C. de integ. resti. mino. ergo excipiendo pupillū intelligitur excipere adultū habētē curatoꝛē cui equiparatur. Nā etiā si tex. tarātiue de pupillo tm̄ loqueret nō excluderetur casus similes. gl. in. l. ob eas. C. de ꝑdi. mino. bon' ter. in. l. j. in prin. ff. si mensoꝛ fal. mo. dixe. z p istud fundamētum tollo primum fundamentū Raph. cu. duab' sequentibus rationib' nisi disputādo subtiliter diceres q̄ illa equiparatio

☞ Tertio no. adō Alex. i. l. i puncti. §. fi. ego fi ō. e. z. ter. iſ. si remissionē nihil facit: q̄ loquit in petēte remissiōnē nunciatiui. s. b. nc. ll.

de adulto habēte curatorē ad pupillū pcedat in ɔtractibus ꝛ
priuatis negotijs.d.l.si curatorē habēs.in alijs nō pcedit vt
ibi p gl.ꝛ Bar.dicā ergo in his q̄ sunt publici iuris talis equi
paratio nō pcedit.probabo p.d.l.popularis.inducēdo vt.s.
Nō ob.fm fundamentuz qd nunciatio sit actus extraiudicia
lis qꝛ istud non est bonū fundamentum.nā si esset actus ex-
traiudicialis etiā seruus admitteret.l.seruus.ff.de bo.pos.ꝛ
tamē nō admittit vt in.§.seq.ergo.apparet q nunciatio non
iudicat actꝰ mere extraiudicialis:sed est puocatio ad iudiciū
vt.j.dicit Bar.ergo iudex nō admitteret adultū sine curato-
re.Scdo pro opi.cōi facit qꝛ si adultus maior.xviij.annis ha
bēs curatorē posset nunciare ex cā publica sequeret euidens
absurdum.Pone q nunciatus propter talē nunciationē de-
sisteret ab edificādo.pp hoc pparamenta destruerent.Certe
si appareret nunciationē esse iniustā deberet teneri nunciās
ad interesse p.l.rei quā.ff.de dolo.vt Bar.ꝛ oēs.j.firmāt,tū
adultus sine curatore nō posset ad hoc teneri qꝛ adultꝰ si ha
beat curatorē ꝛ aliquid faciat sine eo non obligatur efficaci-
ter.d.l.si curatorem habēs.Ne ergo sequatur istud absurdū
dicendū erit q̄ etiā maior.xviij.annis sine curatore non possit
nūciare sine causa publica nisi respōderes ex mēte Rap.hic
q maior ex tali dolo presumpto nō teneatur.l.verū.i prin.ff.
de mino.gl.i.l.veluti.ff.de eden.late Bart.i.l.j.§.nūciatio.s.
co.Preterea q illa pparamēta corrūpāt istud est casuale.er
go minor nō debet pter hoc teneri.tex.est i.l.si.p nunc.ff.de
admi.tu.no.i.l.cū filiꝰ.§.in hoc.ff.de verbo.obli.ꝛ ita respon
debit ad.d.l.rei q̄.j.allegatā p Bar.¶Primā tamē respō-
sionē reprobat Lud.Ro.hic in vltimis verbis eo qꝛ qd minor
non teneatur ex dolo presumpto istud pcedit in effectu pro-
pter beneficiū restitutiōis i itegrū q est de iure specialis sed
ea que cōceduntur de iure speciali nō debēt haberi i ɔsideratio
ne anteq̄ sint impetrata.tex.i.l.iiij.§.ff.de fideicō.liber.gl.i.
l.ij.§.j.quā ibi multū Bar.no.ff.de bo.pos.fm tab.Bar.i.l.fi.
C.de sen.pas.ꝛ i.l.j.§.quidā filiū.circa prin.ff.de bo.poss.cōtra
tab.Possunt pdicta cōfirmari qꝛ cū ista lex ponat exceptiōē
i pupillo succedit regula q lex ponēs exceptionē recepit extē
sionē.tex.est i.c.cū dilecta.§.nos igitur.de cōfir.vti.vel inuti.ꝛ
ibi ad hoc no.Ab.ꝛ melius i.c.ad audientiā.i.j.no.de cleri.nō
resi.bonꝰ tex.i.c.post trāslationē.§.q̄q̄.ꝛ ibi Bal.ad hoc not.
de renun.ita possent dēfēdi opi.Bart.ꝛ ista cōis si tamen velles
sustinere opi.Rapha.ad fūdamētū qd fecit q adultus habēs
curatorē equipararet pupillo ꝛ sic ista lex excipiēs pupillū itel-
ligatur etiā excipere adultū ille eqparatū potes rūdere ꝛ be-
ne q cū nūciatio ista sic extra administrationē pmonoq̄ vt di
cit Bar.hic,ꝛ oēs sequūtur certe i his q̄ sūt extra administra
tionē q adultus habeat curatorē nō cōsideratur nec i istis que
sūt extra administrationē adultus habēs curatorē aquipara
tur pupillo.ita Bart.i.l.j.§.fuit quesitū i duobus locis post
glo.ibi.ff.ad Tre.ꝛ ista respōsio plus placet q alia superius
4 data.¶†Juxta istā glo.cōcludit ar.post Hy.quod minor
nō habeat vocē in cōsi.nec i electione nec i cōstitutione,syn-
dici.Adde bonā glo.i.c.ij.de eta.ꝛ quali.ꝛ ita idifferēter tenēt
alij.ꝛ Bar.i.l.fi.§.pe.ff.ad municip.Bar.i.l.erigēdi.i.ij.col.
C.de procu.cū alijs cōcor.signatis per do.Alexā.¶Tu autē
cōtra cōclusionē Bart.ꝛ cōem potest ponderare duos text.
Primo tex.i.c.ex eo.de elec.i.vj.q tex.i electiōe excipit pupil
lū cū discretione careat:ergo secus videtur i adulto.Secūdo
pōdera tex.i cle.vt hi q.iuncta gle.fi.ꝛ ibi Jo.An.ponderat
de eta.ꝛ qualit.Dicit eni tex.in cle.vt hi qui qd nemo habet
vocē in electionibꝰ nisi saltē sit subdiaconus sꝫ sic est q in.xv-
ij.ann.pōt esse subdiaconus ꝛ.xx.diaconus.ꝛ in.xxv.potest
presbyterari.ergo in.xviij.an.pōt habere vocē in electionibꝰ.
Tamē posset respōderi qd licet text.in cle.vt hi q.dicat quod
nemo possit dare vocē q nō sit saltem subdiaconus nō sequit
affirmatiue ergo qlibet q est subdiaconꝰ pōt dare vocē qꝛ si ei
repugnat etas nō poterit vt iuribꝰ allegātis p Bar.¶Glo.
in verbo rata ex prima parte habes limitationē ad istum text.
quā Bart.dēfēdit fm.§.si qs ipse pretori.j.ca.l.ꝛ cū eo tenēt
Ange.ꝛ do.Lu.reprehēdit dēfēsionē Bart.qꝛ falsū est eius p
5 suppositū:†cū authoritas tutoris nūq̄ trahat retro qꝛ semp
dēbet pcedere actu.l.obligari.§.tutor.ff.de autho.tuto.i.§.fi.i
istit.e.no.Bar.ꝛ alij i.l.si qs mihi bona.§.iussū.ff.de acq.her.
glo.i.c.dudū.de re.eccle.nō alie.i.vj.Rapha.Lu.aūt dicit qd
§.si quis ipse ptori.nō facit p Bar.qꝛ ibi erat defectus ex par
te psone cui nunciabat qꝛ ptori dū est i magistratu nō pōt fie
ri nuntiatio:ideo fit ptestatio ꝛ finito officio postea nuntiatur
sed hic est ecōtra qꝛ est defectus ex parte nūciantis.ꝛ sic ex par
te cause officiētis.d.Hiero.tor.inherēdo predictis fūdamen
tis fortius arguit cōtra Bar.qd ipossibile sit qd nūciatio post
ea facta trahat retro cū extrema debeāt eē habilia.vt dclarat

a ¶Excōicato adde doc.i.c. itelleximus. de iudi.et per Do.de San.Gemi.in.c.i noīe d.xxiij. dist.Et quare excōicato nō denegatur necessaria defēsio, dic qꝛ ē de iure naturali, vt i cle.pastoralis.de re iudi. Tū no.oīs defēsio est de iure naturali secūduz Abb. i.c.dilecti.de exceptio.

Bar.i.l.si is q pro emptore.ff.de vsucap.sed primū extremū
est oino ihabile qꝛ nō potest reperiri nec i genere nec i specie
qd solus pupillus vnq̄ possit nūtiare ergo ipossibile est q se-
cūda nūtiatio facta cū tutore possit trahi retro ad illud tēpus
Nō sic est i.§.si qs ipse ptori.qꝛ ibi i genere pōt dari casus in
q̄ pōt nūtiare aliene iurisdictio.l.est receptū.ff.de iuris.omn.
iud.no.doc.i illo.§.si qs ipse ptori.ꝛ licet ista opi.cōtra Bar.
sit colorata tene opi.Bart.ꝛ cōem dic q equocat nā hec au-
thoritas de p se nō trahit retro imo cū scda nūtiatio sit valida
illa est q̄ habēs effectū vt ex retro vigore prime.vt dicit.in.d.
6 §.si qs ipsi ptori.Nō ob.q extrema sint inhabilia qꝛ dicit q
imo qn pupillus caret tutore ꝛ nō habet copiā iudicis admit-
tit ad nūciādū saltē vt habeat effectū iteruenīēte postea nūcia
tione valida sicut i si.ꝛ tenēt Bart.ꝛ Pau.de Ca.in.l.in puin
ciali.§.j.s.e.qd socius q alias phibet nūciare tū ppter defe-
ctū iudicis admittit ad nūciādū qn iudex nō pt haberi sine dif
ficultate,vt dicit Bar.¶Vltra Bar.istā gl.p singulari no.
Lu.Ro.hic,ꝛ dt esse solū pōderādā p ēplatiōe.l.bonorū.C.
q admi.vbi pupillus carēs tutore pt cū iudice agnoscere bo-
norū possessionē ꝛ adire hereditatē.Et glo.singulariē āpliat
illā.l.qd si pupillꝰ careret tutore ꝛ iudice qd solus posset tūc
adire vel agnoscere sicut solus pōt nūtiare.d.Alex.hic ꝛ i.d.
l.bonorū.reprehēdit Lud.eo qꝛ ista gl.reprehēdit p Bar.ꝛ
doc.ꝛ hoc nō pbat iure ꝛ est potius cōtra.d.l.bonorū.ꝛ aliud
nō dicit.Ego fortius reprobo puplici fūdamēto.Primo qa
agnitio bonorū possessiōis dꝫ de necessitate fieri corā iudice
alias nō valet.l.fi.C,q admit.ꝛ.l.fi.in prin.C.de curato.furio.
ergo ipossibile est quod pupillus sine iudice agnoscere possit
bonorū possessionē qꝛ nō posset etiā si esset maior.Et si tu dice
res illa iura pcedūt qn pōt haberi copia iudicis:ꝛ sumus i ca
su in q̄ requiritur iudex certe dbet recurri ad decuriōes ꝛ ali
os q psunt regimini.tex.ꝛ ibi Bar.in.l.vbi adsūt.ff.de tutor.ꝛ
cura.da.ab his.glo.ꝛ Bart.in.l.nulli.ff.q cuiuscꝫ vniuer.cū
mille si.Scdo i ɔtrariū stringit.Nā rō q̄re pupillus nō pt agno
scere solus bono.pos.nec solus adire hereditatē est,qꝛ nō itelli
git causā sue agnitionis qꝛ pupillaris etas qcquid videt igno
rat.l.j.in fi.C.de fal.mone.ꝛ sic nō itelligit an ex testamēto vel
ab intestato vel ex quo capite veniat.l.q̄diu.C.q admit.Istā
rōnē assignat iuriscōsultus in.l.pupillus si fari.ff.de acq.he.
ergo ipossibile est qd solus pupillꝰ sine tutore ꝛ iudice agno
scat bon.pos.vel adeat sed bene cū altero eorū q suppleuerit eo
7 rū defectū,vt.d.l.bonorū.C.q admit.ꝛ ista est veritas.¶†In
ea glo.ibi qꝛ tūc pderet possessionē.istā primā solu.glo.repre
hēdūt doc.qꝛ restringere istū text.dic melius q ista sol.est fal
sa qꝛ q p nūtiationē factā verbo perdat possessio ideo est qꝛ
nūcians cēsetur meticulosus fm glos.ꝛ doc.in.l.j.§.i operis.
de.eod.sed pupillus sine tutore nō pōt animo pdere possessio
nē.l.possessione.ff.de acqui.poss.ꝛ.l.pupillus.ff.de acqui.re.do.

1 ¶Qui nō potest esse in iudicio nō potest etiā facere actum per quem ad iudicium prouocetur.
2 Defensio necessaria dicitur quando petitio vel citatio dirigit contra aliquem.
3 Excōmunicato ꝛ bannito nō denegatur necessaria defensio.
4 Faciens aliquē citari videtur approbare ꝛ legitimare persoā citati vt cōtra ipsius psonā nihil postea possit opponere.
5 Excōmunicatus nō potest nuntiare no.opus:cū nunciatio dicatur defensio voluntaria.
6 Rescriptum impetratū ab excommunicato ꝛ processus est ipso iure nullus.

Seruo. Seruo pōt nūciari:sꝫ ipse nūtiare nō pōt.h.d.vel sic.nūtiatio nō cadit in seruo actiue sꝫ
1 passiue.h.d.¶†No.q q nō pōt esse i iudicio nō pōt ēt facere
actū p quē ad iudiciū puocetur vt est nūtiatio iuxta.§.si qs
ipsi ptori.j.ea.l.¶Scdo no.q seruꝰ nō pt nūciare cōtra istud
2 Bart.format opp.cū nūtiatio sit defēsio vt hic per eū.¶†Ex
dictis Bar.collige quatuor cōclusiōes.Pria qd defensio ne
cessaria dr,qn petitio vl citatio dirigit ɔ aliquē.Ille em sic
citatus dicit venire ad defēsionē necessariā.Adde Bart.in.l.
3 ij.in.vj.op.vbi limitat.C.de pac.Scda cōclusio†est q excōmu
a nicato a exbānito ꝛ similibꝰ nō denegat necessaria defensio.ita
loquitur tex.in.c.cū inter.de excep.sed bene denegat volūtaria
ita logt text.c.pia.i verbo agēs.de except.i.vj.Adde Bart.i
l.libertus a patrono.p illū tex.ꝛ ibi Bald.ꝛ alios.ff.de in ius
vocan.Bar.i.l.si fideiussor.§.si necessaria.ff.q satis.cog.Ter
4 tia notabilis conclusio est†qd faciēs aliquē citari vr appro-
bare ꝛ legitimare psonā citati,vt ɔ ipsiꝰ psonā nihil postea pos
sit opponere.Et ideo citatus nō habet postea aliter legitima
re personā suā vt dicit Inno.i.d.c.cū inter alle.p Bar.i.l.cū
mulier.i.ij.col.ff.so.ma.Bald.ꝛ Ang.i.l.si suspectāi pric.i.j.
col.ff.de inoff.test.Bal.i.l.fi.i.ij.col.ad fi.C.de edi.di.adr.tol.d.

Anto.

An to. de Butri. in. c. exhibita. in. an pen. col. de iudi. Adde multa no. in pratica q circa hoc addit do. Bar. vero. i cautela cxvij. que incipit. si petens se mitti in possess. &c. vbi inter cetera tz q stante statuto q vicini vel cõsanguinei possint pretare preci. n. j. anni super venditionibus iuxta. c. cõstitut'. de resti. in integ. Pone q sit elapsũ tps statuti & emptor denũciat cõsanguineo si vult psentare suꝑ venditiõe si cõpareat nõ potest ei opponere qd sint lapsa tpora. Ex q cũ fuit citat' specialit & pure cẽset ligitimatus & habilitat' ad hoc. q teneas cordi. & ne pondera q citatio nõ solũ habilitat psonã citati vt vult. Bar. sz facit vt ꝯ cũ nõ possit opponi exceptio laps' tpoꝝ statutarij. q si verũ est notatu dignũ ꝓ ampliatione doctrine Bar. hic. ¶ Limita predictas tres cõclusiões vt pcedãt qñ est facta specialis citatio de aliq: secus si fieret citatio gñralz de quocũqz cõparere volente tũc cõparens nõ diceret defensor necessarius nec tunc intelligeret habilitatus. tex. est in. c. exhibita. de iudi. vbi vigore citatiõis gñalis nõ admittit excõicat'. & ita ꝑ illũ tex. tenet doc. in. d. c. cũ iter q ita limitãt. Secũdo limita pdicta nõ ꝑcedere si aliqs citaret sub cõditione si sua putauerit interesse iuxta gl. in. l. ea. qde. i gl. fi. C. si maior. ita fac. alie. tũc dr defensor necessarius nec censet habilitat'. ita Ludo. Ro. hic & Paul. de Ca. in. d. l. libertus a patrono. & do. Bar. vero. i d. cautela. clvij. vbi per ista dicit q tu caut' i practica q nũqz facias alique simpl & pure citari, sz semp cõ
6 ditionaliter si sua putauerit iteresse. ¶ † Quarta cõclusio dicit ex doctrina Bar. q excõicatus nõ põt nũciare nouũ opus cũ nũciatio dicat defensio voluntaria, vt hoc tex. iuncta. l. precedenti. ergo denegat excõicato & si erit hic ali' notabilis casus in quo nũciatio põt sperni & licitũ est edificare spreta nũciatione cum nulli' sit effect' vt hoc tex. & imputet sibi excom
6 municat' si nõ facit se absolui. † Et sic alias rescriptũ impetratum ab excommunicato & processus est ipso iure nulli'. text. dicit. in. c. j. de rescriptis. in. vj. dic vt ibi per glo. & doctores.

1 ¶ Verba nunciationis debent referri ad eum qui est presens cum nunciatur.
2 Ad hoc vt nunciatio teneat est necesse quod edificet vel saltem purgetur locus vbi vult edificare.
3 Sufficit q nũciatio fiat in opere dummodo fiat taliter vt possit verisimiliter peruenire ad notitiam domini.
4 Nunciatio facta seruo an preiudicet eius domino.
5 Nunciatio est quedã prouocatio ad iudicium.
6 Nunciatio facta fabris existentibus in opere non preiudicat domino donec perueniat ad eius notitiam.
7 Domin' potest agere ꝯ fabros & operarios quib' facta ẽ nũciatio si dominũ nõ certificauerũt.

Nunciationem. Nũciatio dz fieri in re ipsa ibi existet b' qñuis dñs nõ sit presẽs. & nunciatio alibi facta etiã dño nõ facit locuz huic
1 interdicto. h. d. cũ. §. seq. † No. j. ꝭm Bar. q verba nunciationis debet referri ad eũ qui est pñs cũ nũciat. Et sic habes qd lz nũciatio dicat in re. l. operis. & l. seq. j. e. tñ dz dirigi ad psonã. Hic q nũciatio dz referri ad eos q sunt in opere: sz illud q nunciatur dz impersonaliter & indefinite concipi. s. ne aliquid operis fiat. ꝭm Bar. i. §. meminisse in. j. & ij. q. j. ea. l. & in. l. nõ solũ. §. sz vt ꝓbari. j. e. ad fi. ¶ Scdo not. qd nunciatio ad hoc vt valeat dz fieri in opere & sic in re ipsa: & istud est qd pricipaliter decidit iste. §. & §. sequens. ¶ Adde q egregie cõsuluit Bal. in prima parte cõsilioꝝ in con. cxiij. q incipit proponit q fuit duplex nũciatio circa fl. vbi tz q si est qd an possit extrahi aqua de flumine nunciatio dz fieri in eo loco id est cũ se parat ad extrahendũ aquam de flumine: qz oẽs leges in ista materia loquuntur per dictionem in qd nunciatio fiat in loco et in opere vt hoc. §. & seq. Unde si quis faciat cauũ i suo ꝓprio solo & libero nõ põt sibi fieri nunciatio noui operis anteqz ꝑueniatur ad flumen, qz talis nunciatio fundat in ea parte vz ne quid in flumine publico ripa ve eius. l. j. i. §. in flumine. j. d flumi. & ita refert cõsuluisse multos doct. illius ciuitatis q nũciatio non impediat fieri cauũ in solo libere. Quod no. pro ampliatiõe istius tex. ¶ Scdo adde q iste tex. & istud notabile procedit non solũ in nunciatione que fit per partem verb. aut per iactum lapilli: sed etiã qñ nunciatio fieret per ptorẽ: qz pretor hz mittere nunciuz ad opus & ibi nuncius dz inhibere pro parte pretoris. Ita per istum text. tz Bart. i. §. meminisse. in. j. q. j. ea. l. confirmo. Nã rõ quare lex itroducit q nunciatio fiat in opere est, vt cõfestim ab opere discedatur. ita est tex. in. §. si quis forte. j. e. sz ista rõ militat etiã in nunciatione que fit ꝑ pretorẽ: ergo ibi esse debet idẽ ius. l. a Titio. j. d ver. obl. l. illud. ff. ad. l. Aql. Istũ tex. limitat singularit Joã. de Imo. sub dubio forte in. §. si qs forte. ꝑ illũ text. iũcta glo. j. nõ habere locũ in ꝓhibitione edificij. que fit ꝑ ptorẽ nõ ex hoc edicto sz officio iudicis mercenario deseruienti actioni cõmuni diuidundo. de quo tex. in. l. in ꝓuinciali. §. j. ꝭm cões intellectũ. e. qz illa poterit fieri per pretorẽ parti ex locũ & sic ex op' edificij qñ illa non reperit datũ pro forma qd fiat in opere sicut i ista q fit ex hoc edicto. ¶ Istã limitationẽ refert & simpliciter sequit do. Alexã. in. d. l. in prouinciali. §. j. in viti. col. Lu. Ro. hic in fi. male recitat istã limitatione Imole & eã reprehendit. Dicit enim Imo. limitare istũ tex. vt ꝓcedat in nũciatione solũ que fit verbo: aut per iactũ lapilli: qz illa hũ dz fieri in opere: sec' si fieret nũciatio ꝑ pretorẽ iuxta. §. meminisse. j. ea. l. illa. nõ dz fieri in opere. Sz Joã. hoc non dicit imo dicit ꝯtrũ vt. s. allã retuli. Alij nihil. tãgũt. Ego aut dubito de limitatione Imo. eo mõ quo loquitur: qz prohibitio edificãdi q fit officio iudicis mercenario deseruiẽti actioni cõi diuidũdo de q loquit. d. l. i ꝓuinciali. §. j. dz eque hñ ꝑuidere socio sicut alias nunciatio ex hoc edicto: alias nisi eq bene ꝓuideret nõ faceret cessare istud interdictũ si illud plenius ꝓuideret. Ita firmant Bar. & oẽs in d. l. in ꝓuinciali. §. j. ergo vt ita sit illa prohibitio dz facere vt stati ab opere discedatur sicut facit & ista vt in. §. seq. Ergo. ea. rõ militat i illa ꝓut & i ista. ¶ Scdo qz Imo: se fundat ꝑ tex. in. §. seq. iũcta gl. j. & certe illa gl. relata ad illũ tex. pot' ꝓbat oppositũ qz vult q per iudicẽ non possit fieri ꝓhibitio in foro causarũ: sz
2 dz fieri in ipso opere. ¶ † Tertio not. ex text. ibi. siue qs edificet siue inchoet iuncta gl. q ad hoc vt nunciatio teneat est necesse qd edificet vl salte purget loc' vbi vult edificare imo forti' tz Imo. ẽ necesse qd aliqd opis fiat alias nõ posset nũciari qz si nũciaret vbi fit op' si nihil edificat, put reqrit iste tex. & in §. seq. vbi et I n. idẽ no. ibi vt cõfestim ab opere discedatur. Istud reprehendit Lud. Ro. qz si aliqd nõ edificat in solo: tñ est de primo faciendũ põt nũciari ꝑ tex. notabile. i. l. j. §. edificare. ff. de mor. ife. vbi qui facit deuehi materiã necessariã ad edificiũ dr edificare. Adde bonũ tex. in. l. pretor. §. siue aut vacu'. j. e. Accedat quod nũciatio põt fieri tpe feriato i honore Dei vt habet i l. j. §. nũciatio. j. e. & ta isto tpe ni
3 hil edificat l. oẽs. C. d ferijs. & est fũdamẽtũ do. Ale. ¶ † Quarto. qd sufficit nũciatione fieri in ope dũmõ talit fiat vt possit verisimilit ꝑuenire ad notitiã dñi: & põdera qd tex. i fi. dt talit
4 quod possit dño denũciari: & sic inspicit sola potẽtia & nõ curat postea ipse act' qñuis postea nacief. ¶ † Quinto not. qd nũciatio facta seruo piudicat ei' dño. Sz ꝯ l. morã. §. j. ff. de vsuris. vbi denũciatio facta seruo debitoris nõ cõstituit debitorẽ in mora. Resp. quod mora nõ ex re, sz ex persona cõmittit vt ibi. dicit text. in princi. vnde qñ denũciatio est faciẽda rei tũc sufficit fieri seruo sicut & magistris & operarijs. tex. ẽ hic. Si aũt faciẽda est in personã tunc sec'. ita loquit ꝯtrũ. ¶ Sexto not. in verbo, vel puero. sz Alex. † quod cu ista nũ
5 ciatio sit qdã prouocatio ad iudiciuz, vt in §. si q s ipsi ptori. vbi no. j. ea. l. hic ꝓbaf & expressius. in. l. seruus. j. e. quod pupill' sol' etiã sine tutore põt citari. Tu dic qd ista inductio. d. Alex. de isto tex. & de. l. operis nõ ẽ bona: qz in. d. l. operis. nũciatio fit etiã infanti & furioso. Ergo ꝭm hãc inductione et infans et furiosus posset citari sine tutore vel curatore quod ẽ ꝯ text. expssũ in. l. j. §. sufficit & ibi Bar. ff. de admini. tu. tex. & in. l. ij. et ibi Bar. ff. de cõdi. furti. De veritate tñ isti' notabilis ponit Bar. in. d. §. sufficit et latius Modern. i. d. l. si ex legati causa. ff. de verboꝝ obligatio. ¶ Gl. i verbo nũciationẽ. quã diuidit in duas prout in effectu ponit duas qd. ij. ibi idez dicas. ¶ In. ea. gl. ibi vt. s. quis ordo in bonorũ pos. ser. l. fi. Pro clara intelligentia reassumo in dubiũ. Nunquid nũciatio noui opereris facta i opere nemine presente vel ibi existẽte valeat necne ẽ passus disputabilis ad vtrãqz parte. gl. hic tz quod valet. sz nõ preiudicat domino nisi deuenerit ad eius notitiã & nõ ante. cũ gl. tz Bart. & Lu. Ro. hic, & Bart. in. §. si quis ipsi pretori. in fi. reprobata gl. ibi. j. ea. l. Specul. i ti. de nũcia. no. oper. ad fi. Jo. de Imo. i l. opis. j. eo. vbi attestat quod ista est cõis opi. pro ista parte gl. allegat quinqz tex. sz inter alios optime facit tex. in. d. l. operis. vbi pot fieri nunciatio furioso et infanti: & tñ furios' est loco absentis. d. l. furios'. ff. de iure codic. & sic ẽ acsi nemo esset. ¶ Ego pro ista parte arguo qz si nũciatiõe operis esset necessaria psentia persõarũ in opere certe vbicũqz requirit psentia personarũ habet discretio personarũ. l. diẽ ꝓferre. §. corã. ff. de arbi. & l. corã. ff. de ver. sign. sz in hoc tex. et in. l. operis. j. e. habet discretio ꝑsonaꝝ. ergo apparet quod de necessitate nõ reqt i opere psentia psonaꝝ. Cõtraria opi. & sic negatiua vr esse magis de mẽte legũ quod nõ valeat nũciatio in opere nisi ibi sit aliqs qs verisimilit posset renũciare dño. Nã iste tex. vult qd nũciatio fiat fabris vel opificib' vl seruo aut mulieri, eo qz isti verisimilit significabãt dño: istud ẽt ꝓbat iste text. qb' dicit nunciatio

a ☞ Operarijs. Sublimitat Soc. ꝯs. lii. ij. visa breui narratione. col. fi. Pur pu.

b ¶ Verbo. adde. l. ij. in §. cōfesti. ff. ad ter. ⁊ i l. io. ff. de euictio. l. hrs absens. ff. d iudicijs. l. diuus. ff. de restitu. i iteg.

c ¶ Verba. adde Io. de imo. i. c. fi. d testi. Alexādrū d Imo. in l. fin. C. d test. mili.

d ☞ Penit⁹ Et ꝯtra istā limitationē vide. l. ij. in prin. de dote prele. sz p ea facit l. j. i fi. de cōmuni seruo manu. ⁊ c. ij. de filijs psby. li. vj. Pur pu.

nē fieri d̄bere bis qñ in re presenti fuerint ⁊ clarius infi. dū di
cit sic vt dño possit renūciari. Idē dicit̃ i. §. seq. i decisiōe ⁊ in
rōne decidendi. ibi. vt confestim ab opere discedat. ⁊ ita tenēt
Ang. Im. Rap. Ca. ⁊ do. Alex. hic. ⁊ late Host. i summa hu-
ius ti. i. §. cui fit i. j. ꝯ. ij. col. Ex ista opi. resultāt i practica duo
effectus. primū est ꝙ si nūcians duceret secū duos testes q ve
risimiliter non essent denunciaturi dño qd non teneret talis
nūciatio. ⁊ ita in specie tenēt Ang. ⁊ Imo. hic. ¶ Scdo seq̃t
ꝙ si nunciatio esset facta sine vllis testibus ⁊ nemine existēte
in opere ⁊ dñs operis fateret̃ nūciationē fuisse factā: sed dice
ret eā nō tenere q2 fuit facta corā personis que verisimilit̃ nō
renūciarent dño isto casu nunciatio nō valeret. Sed ꝓm pmū
casum et opi. Bar. valeret ⁊ ligaret nūciatū. Ego p ista scda
opi. pd̄ero istū tex. in fi. dū dicit sic vt dño possit renūciari.
nā qtiescūq; lex aliqd statuit sub mō, ille mod⁹ facit vt illd di
cat̃ esse d forma. l. cū eo. ⁊ ibi Bal. ad hoc no. C. de se. Bal.
in l. si duo patroni. §. si quis iurauerit. in. ij. col. ff. de iureiurā.
si ḡ istud ē d forma et⁹ omissio vitiat ipso iure nūciationē. l. cū
hi. §. si pretor. ff. de trāsac. Et si tu diceres illd fundamētū tol
litur per. l. operis. j. e. vbi nūciatio pōt fieri infanti ⁊ furioso ⁊
tenet vt ibi est tex. ⁊ tñ illi non possunt renūciare dño. Dico ꝙ
illa. l. sola obstat huic opinioni: sed declarat per. l. seq. ibi dū-
modo cū infante vl furioso sint alie psone que intelligāt ⁊ pos
sint referre puta Fabri. ⁊ ita ibi intelligit gl. ⁊ ita dicunt Ra-
ph. Cu. ⁊ Alex. hic ⁊ bñ suadet̃ q2. l. seq. venit ꝯtinuatiua red
dēdo rationē. ⁊ dt cuilibet enim intelligēti veluti fabro nūcia
6 tū furiosū vl infantē tz. ¶ † In ea. gl. ad fi. habes qd nuncia
tio facta fabris existētib⁹ in opere nō preiudicat dño donec p
uenerit ad eius notitiā sic qd idē sit in ista. q. qd in precedēti.
¶ Alij oēs ⁊ Bar. tenēt ꝯ gl. ⁊ idē Bar. in. l. j. §. nunciatio. in
pe. col. s. e. vbi de hoc tetigi. ⁊ Spe. in isto titu. in fi. facit bene
tex. in l. pe. ⁊ fi. j. eo. ⁊ in l. quamq̄. §. pe. ff. de aqua plu. arcē. ⁊
in. l. cōpetit. §. fi. ⁊ in. l. si alius. in prin. C. ꝙ vi aut clā. Tu ad-
uerte vltra ea que dixi in d. §. nunciatio. licet oēs ita cōiter te
neant: tñ in qd precedenti gl. ⁊ Bar. fatentur qd nunciatio fa
cta nemine existēte in opere nō noceat dño etiā quo ad patiē
tiam demolitiōis. nisi tpe postq; sciuit ⁊ nō prius p. l. item ve
niunt. §. petitā. ff. de peti. her. ⁊ aliud nō allegāt. Certe ille text.
loquit̃ qñ denūciatio est facta procuratori que verisimiliter d
nūciauit dño sicut hic dr̃ i fabris: tñ ibi possessor nō tenet̃ i ali
quo nisi postq; pcurator sibi renūciauerit. ergo idē dz esse in
ista. q. put in precedenti per illū tex. Tenēdo tñ cōmunem cō
clusionē a qua nō discedo eā limita nō procedere qñ operarij
quibus fuit nūciatum in opere essent ita pauperes ꝙ dñs ha-
bēdo regressū ꝯ eos nihil vel parū posse cōsequi tūc nō tenea
ret̃ et ad sola patientiā destructionis operis. ita tenēt Pau.
de Ca. ⁊ Alex. hic. ⁊ facit qd vult Bar. in sequē. q. ⁊ si dicere
tur ad. §. petitā. s. ponderatū ꝯ doct. ⁊ gl. quod ibi ideo est q2
denuntiatio dz fieri persone: patet q2 ibi agit̃ de cōstituendo
dñm in mala fide. nimirū si nō sufficit denūtiatū esse pcurato
ri. patet etiā q2 tex. ibi i fi. dicit ꝙ si pcurator potuit certiora
re dñm ⁊ non fecit: ꝙ dñs non tenet̃ ⁊ sic ibi inspicit̃ actus sed
in tex. nostro in fi. consideratur solū patientia prout in tex. di
ri i tertio notabili q2 dico ꝙ, in istas inductiones ille text. ma
le allegaret̃ per gl. ⁊ doc. i precedēti. q. ⁊ tñ ibi sol⁹ ille tex. al
legatur sicut ergo per illū tex. solū decidit̃ per gl. ⁊ doc. prece
dēs. q. ita ⁊ ista vel ille tex. nihil faciet ad vtranque qōnē. Ex-
7 tra gl. cōcludit Bar. in. q. † ꝙ dñs p suo interesse possit agere
ꝯ fabros ⁊ operarios. ex ista decisiōe infert̃ Imo. ⁊ Lu. Ro.
hic limitationē ad gl. que reputat̃ singu. l. in rē. §. tignū. ff. de
rei ven. q̄ vult ꝙ fabri vel operarij excusat̃ operādo in re alte
rius ex mādato ꝯducētis. ⁊ illa gl. est signata ꝓm Bar. ⁊ alios
ibi p eo ꝙ cōtinue accidit qñ aliqs accusat laboratores d pos
sessione turbata nam ipsi excusantur ne ad aliquid teneat̃ ex
quo erāt ab alio cōducti ⁊ dicit Albe. de Ro. in. l. si quis id ꝙ
in vlti. col. ff. de iuris. om. iudi. se ita pluries obtinuisse in pra
8 ctica p illā gl. Nā illa gl. dz limitari qñ illis operarijs[a] nulla
est facta ptestatio vel denunciatio alias ipsi tenebunt̃. idem tz
Ang. in. §. quibus. in iij. col. in aut. vt om. obe. iudi. put. col.
v. ⁊ Ang. in. d. §. tignū. vbi ēt dicit se habuisse de facto. ⁊ istā li
mitationē sequit̃ Alex. in cōs. xxxvj. ici. visis his q̄ p dños ad
uocatos. in ij. col. q̄uis idē Alex. hic lati⁹ videat̃ aliter tenuis
se. Tu aduerte ꝙ licet illa gl. in. §. tignū. sit approbata p oēs.
⁊ in practica teneat̃: tñ in cōtrariū allego tex. qui multū strin
git in. l. ij. §. fi. i verbo. ⁊ ministerio functi. ff. ad ter. ⁊ illū text.
pōderauit ꝯ. d. gl. Albe. de Rosa. in l. si q s id qd. ⁊ dt ꝙ mul-
tū stringit ꝯ illā gl. ⁊ nō rñdet. Tu rñde ꝙ ibi ꝯducebātur ad
faciēdū opus illicitū quo casu merito ibi puniūtur: ⁊ si essent
tunc ignorantes haberent regressum cōtra dñm q eos cōdu-
xit. Ita not. Bal. in. l. q sepulchro. per illū tex. cū gl. i vbo edi

ficando. C. de sepul. viola. Ultimo ad limitationē Imo. supe
rius relatā ꝙ nunciatio non debeat fieri in opere qñ fit officio
iudicis mercenario deseruiēti actioni cōmuni diuidūdo. Nā
ꝯ illam limitationē vltra ea que superius dixi addo facere: q2
si esset vera, sequeretur idem absurdum ꝙ dicit text. i. §. si qs
forte. in fi. j. eo. vt statim dicam.

1 ☞ Quando verbū confestim profertur a. l. intelligit̃ immediate.

2 Dispositio. l. vel statuti semp dz intelligi ne sequat̃ absurdū.

3 Nunciatio. facta domino extra locum operis nullo mō vnquā tēpore valet nec in aliquo adstringit dominum.

4 Hec verba nullo mō adeo important nullitatē ꝙ nō admititur dispensatio in contrarium.

b **Si quis forte.** No. ex isto tex. §. i vbo [b] ꝯfest
1 im ꝓm Rap. Cu. hic † qd qñ
vbū cōfestim pfertur a. l. intelligit̃ immediate. ⁊ sic sine vllo
medio ⁊ hoc qñ ponitur ad sustinendum. si aūt aliquod factū
affirmatiue non intelligitur immediate, sed cū interuallo. l.
ratū. ff. d sol. imo aliqñ dr cōfesti fieri si fiat. j. annū. l. ij. §. cōfes
ti. ff. ad Ter. Bar. i. l. sciente. C. de legi. hr̃. ⁊ i aut. psbyteros.
C. de epis. ⁊ cle. ⁊ i l. iij. §. cū igit̃. ff. de vi ⁊ vi arma. Scdo no. i
ꝟsic. ceterū. ꝓm Bal. Imo. ⁊ Rap. ꝙ dispositio. l. vl statuti sē
p dz intelligi ne sequatur absurdum. facit elegans tex. in. l.
pe. ff. ad exhibend. Hinc dicim⁹ qd argumētū absurdo euitā
do tz. l. nā absurdū. ff. de oper. liber. Bar. in l. furti. in princ.
ff. de infa. ¶ † Tertio no. tu vltra alios ex isto tex. i verbo nul
lius esse momenti, iuncta gl. qd ista verba q̄uis sint vniuersa
lia ⁊ negatiua: tñ nō importāt nullitatē totalē actus nec ipso
iure: de quo an verū sit dicā. j. in gl. ¶ Capio gl. in verbo nul
lius esse momenti, q̄ diuide in tres. In prima timore taciti
ꝯrij formati per Bart. posit primā solu. ⁊ sic primū intellec
tū ad text. In secunda per viam. q. ꝯ illū intellectū oppo. In
tertia ponit opi. Rog. que est vera. scda ibi, sed ꝓm hoc. ter-
tia ibi, sed Rog. vr̃ voluisse. ¶ In ea. gl. in fi. Bar. ⁊ cōit̃ doc.
3 tenēt vltimā opin. Rogerij. † qd nunciatio facta domino ex-
tra locū operis nullo vnquā tempore valeat nec in aliquo a-
stringat dominū. ita loquitur iste tex. Secus si fit facta opera
rijs in loco absente dño q2 valet ⁊ ligat dñm etiā ignorantem
ad patientiā demolitiōis operis, sz nō ad impēsā. ita loquit̃.
§. precedēs. Eandē opi. post multa tz finaliter Hostie. in sum
ma huius titu. in. §. cui fit. Et p ista opin. Alber. hic assignat
aliā differentiā inter. §. precedētē ⁊ istū q2 ibi fabri tenentur
in effectu dño ad interesse ex quo domin⁹ hz ꝯ eos regressū
prout etiā firmat Bar. in. §. precedenti. in pe. qd. sed in isto.
§. null⁹ posset teneri ipsi domino. l. cōpetit. §. in summa. ff.
ꝙ vi aut clā ⁊ ab ista sñia nemo scribentiū hic discrepat: ego
tñ reperio ꝙ Bal. in cōsi. cxiij. j. volu. quod incipit ꝓponitur
aut fuit nunciatio in. j. col. tenere vr̃ primā opin. huius glo.
dicens ꝙ ista opin. est satis equa nihil tñ aliud allegat. Ego
sequor precedentē opin. qr talis nūciatio facta dño ex locum
operis semp ⁊ ante ⁊ post si nulla. Ad ita tenēdū moueor per
istum tex. qui verbo pñtis tpis dicit hāc nūciationē nulli⁹ es-
se momenti pondero illa verba nullius esset momēti. Nā cū
sint negatiua vniuersalia debēt importare totalē nullitatem
actus etiā ipso iure per tex. in. l. cū hi. §. cū in annos. ad fi. ff. d
transa. Sicut dicimus in dictione nullatenus q̄ etiā importat
nullitatē ipso iure vt est gl. singu. in aut. si q̄ mulier. C. ad vel
le. d q̄ gl. facit festū do. Car. i. c. su p literis. d rescript. sicut. ⁊
4 alibi dicimus † ꝙ illa verba[c] nullo modo adeo importāt nul
c litatē qd nō admittit̃ dispensatio in ꝯrariū, vt est gl. reputata
singu. ⁊ ibi Imo. ⁊ Angel. in. l. iij. s. de testi. facit text. in. l. fi. i
verbo nullo mō ⁊ ibi Alex. post alios pōderat. C. de testa. mi
li. si ḡ in proposito ista verba nullius esse momenti importāt
totalē nullitatē ipso iure: ergo ex post facto nō pōt valere. et
credo qd iuriscōsultus nihil aliud senserit in istis verbis nul
lius esse momenti. Cōsidera tñ si in ꝯrariū posset pōderari tex.
in. c. ordinarij in fi. de offi. or. in. vj. vbi dicit text. nulli⁹ peni-
d t⁹ eē momēti pōdera ꝙ ibi addit dictionē penit⁹, [d] ergo illa v
ba nullius momēti, d p se nō istud importabāt. Adde ēt text.
in. c. fi. in fi. de pcur. in vj. ¶ Scdo p ista parte moneor q2 cū
ista iura velit p forma ꝙ nūciatio fiat i ope. vt vult iste text. i
decisione ⁊ rōne decidendi ⁊ dixi in precedēti. §. pōderādo
illū text. ergo si nō est seruata forma ⁊ sic non est nunciatū in
opere: act⁹ erit ipso iure nullus. l. cum hi. §. si pretor. cū simi-
libus. ff. de transactio. ¶ Tertio confirmat̃ q2 si nunciatio ē
ab initio nulla: ergo non pōt ex postfacto conualidari, vt in re
gula quod ab initio. de regl. iuris. in vj. Quarto ⁊ vltimo ꝯ
firmatur per istum. §. iuncto precedenti, qui ostendunt diffe-
rentiā inter nūciationem factā in loco operarijs vbi nō erat
dominus ⁊ nūciationem que fit dño extra locū operis: vnde

nisi

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

nisi teneremus istā cōem sniam q̄ q̄s nunciatio sit extra locū operis q̄ nūciatio a p̄ncē. z ex post facto esset nulla certe nulla esset differentia inter istū. §. z p̄cedentē. z ista est veritas.

1 ¶ Nūciatio facta vni ex plurib⁹ dñis vt socijs rei ligat oēs.

2 Jure cōmuni non videt vnus ex socijs esse p̄curator alteri⁹ nec habere mandatum ab altero.

3 Si vn⁹ ex socijs edificauerit sp̄reta nunciatione non nocebit alijs.

4 Negatio posit posita signo vniuersali de suo p̄dic̄to significatu z secūdū logicos equipollet suo contrario.

5 Aliud est habere ius nunciandi aliud habere ius p̄hibendi.

6 Si dominus feudi decesserit relictis plurib⁹ filijs vasall⁹ tenetur iurare fidelitatē omnibus z non sufficit vni.

7 Habēs feudum ligium nō tenetur p̄stare iuramētū diuersis dominis q̄ tantum recipitur tale feudū ab Jmperatore.

8 An plures rei possint simul in eodē libello conueniri an verō sit dandus singulis libellus.

Si plurium. ¶ Nūciatio noui operis ex parte ei⁹ cui nunciatur z sic passiue est in rē z ideo facta vni ex plurib⁹ dñis oēs ligat ex parte vero ei qui nūciat z sic active est in personā ideo ab vno facta alijs nō p̄dest. h. d. vsq; ad. §. si quis p̄tezti. z diuiditur in duas. put hz duas p̄ncipales decisiones. secūda ibi. si plurū. ¶ Mo. primo q̄ nūciatio facta vni ex plurib⁹ dñis vel socijs rei ligat omnes. Ratio est quia si nūciatio facta fabrijs vel operarijs nocet dño. vt in. §. nunciationē. s. ea. l. quāto magis nūciatio facta vni ex socijs dz alios ligare. Rō rationis est q̄z nunciatio ex parte nunciāti est in rē. l. operis. z. l. se. j. eo. ideo ali⁹ ēt ligat. l. pen. z. fi. j. e. secus in alijs denunciationib⁹ que in psona fūt q̄z vni facta nō ligat alios ēt si sit cōrei. l. mora. §. fi. ff. de vsu, z. l. j. pen. ff. de ven. inspic. z ponit. j. Bart. ¶ Scdo no. subtiliter ex isto tex. §m Rap. Cu. hic. pbari q̄ in re cōi nō vī vn⁹ ex socijs esse p̄curator alteri⁹ nec haberet mandatū ab altero. ita pbat iste tex. iuncta. l. j. nūciatio. in verbo alieno nocē. eo. q̄z si haberet mādatū p̄desset nūciatio alijs socijs. vt ibi. q̄ negatur in hoc tex. Jtē per istū tex. tenet Cu. Rō. in l. stipulationes nō dinidunt. in p̄n. vlti. col. ff. de ver. ob. Tu autez dic q̄ iste text. necessario nō pbat istud notabile q̄ dato q̄ socius esset p̄curator alioz̄ ire reī tū simplicit nūciādo nomen dñs i dubio p̄sumeret fecisse suo. q̄ p̄prio nomine z nō p̄curatorio. l. z magis. ff. de sol. firmat. Bart. i l. j. §. nūciatio in. §. z. iſ. col. s. c. facit tex. in. l. j. §. ff. s. cū appareret q̄ ēt fecisset p̄curatorio nōie socioꝝ. z istud est quod exp̄resse dt gl. hic in verbo vnius. Teneo ergo q̄ iste text. non p̄bet cōcludenter istud notabile. Pulchz tū ē videre qd iuris sit nūqd socij in re cōi intelligatur habere mādatū a lege z sic esse p̄curator alioꝝ. Cu. Ro. hic determinat q̄ nō p tria iura z cū eo vī simplicit transire do. Ale. hic. Primo allegat text. z ōt esse melioz̄ cōpositionis in l. qui aliena. §. fi. ff. ō negotijs ge. vbi socio vtiliter gerenti cōmune negotiū datur actio negotioꝝ gesto rū que p̄supponit cessare mādatū z sic actione mādati. in. l. si mandatū. C. de negotijs gest. Tu rnde ad istū text. q̄ ibi erat cōis aque sine societate quo casu cū adest cōis sine societate: verū est q̄ in dubio non p̄sumitur mādatū. vt habet i. l. j. §. itē si i facto. ff. ō verb. oblig. hz pūct⁹ ē q̄n adest cōmunio cū societate p̄out loquit iste text. i verbo socijs. Scdo Cu. Ro. allegat tex. in l. j. C. de consor. eiusd. lit. vbi soci⁹ ante litē contestatam non pōt agere cām p parte socij: hz bene post litem cōtestatam si caueat de rato. secūdū eū. Tu dic q̄ ille text. nō loquit nec dicit de socio licet essent p̄sortes eiusdē litis. vt patet ex rubrica eiusdē tituli. Secūdo z vltimo Ludo. allegat tex. in l. si vn⁹ ex socijs. ff. de serui. rusti. p̄redi. z in. l. p̄oximum. ff. cōmu. p̄dio. vbi socius non pōt acquirere seruitutē p parte consocij. Tu respondet q̄ ibi est spāle in seruitutib⁹ in quibus requirit singularis omniū cōsc⁹. l. fi. cū. fi. ff. cōia p̄dij. p istā iuraz Ludo. rep̄obat gl. reputā singularē i. l. nemo ex socijs. ff. p̄ socio. qui vult q̄ socij videātur habere recip̄rocū mandatū ad expediēdū vtilia ipsi societati. Sed tu aduerte p̄out ibi declarat Bart. q̄ illa gl. loquitur in mercibus z alijs similibus rebus quas socij habent venales: q̄z tunc seipsos videtur p̄posuisse vendendū vt. l. eius qui in prouincia. ff. si cer. pet. z. l. iij. in p̄n. ff. de exer. in ali⁹. vero rebus est secē vt ibi est text. z in l. j. C. cōi re. alie. z ita ēt hz Bal. i rubz. C. p socio. circa fi. Dic q̄ q̄ istud exp̄ressit vult gl. gl. hic i verbo vnī⁹. dū dicit nisi nūciasset p̄curatorio nomine z sic vult q̄ socij videant adnunciē habere recip̄rocū mādatū que cōclusio redditur dubia ex suprascriptis maxime cū sit speciale in mercib⁹. vt dixi. z vide vt tradit Bart. i. l. ea. i. vij. q. ff. de dno. reis. Eng. z Modern. i. l. si ver⁹. i p̄nc. ff. d pac. 3 ¶ Scdo no. ex tex. ibi. si vn⁹ edificauerit. q̄ si vn⁹ ex socijs edificauerit sp̄reta nūciatiōe q̄ non nocet alij. Rationē assignat tex. q̄z factū vni⁹ &c. z ad hoc gl. allegat multas cōcordantes. addē tu vltra tex. alias duas rōnes. Prima q̄z cōtenere edictū p̄toris est delictū z facit quē incidere in penā. istud ergo nō venit in mādato. l. si p̄tor. vbi dixi. ff. de condi. inde. Bar. in. §. p̄ece. etiā si esset mādatū vniuersale cū libera. vt est tex. in l. si p̄. ff. de his q̄ fraudā. cred. quanto minus inter socios i quibus nō censet adinuicē esse mandatū. vt dixi in p̄cedēti notabili. ¶ Scda ratio q̄z socius etiā vniuersorum bonoꝝ faciendo actū illicitū non obligat alios socios. l. cum duobus als incipit si inter. z in l. si fratres. §. per hoc. z. l. adeo. §. fi. ff. p̄ socio. 4 ¶ Quarto. nota. ter. j. ibi oib⁹ non sufficere. q̄ hz regula sit q̄ negatio posposita signo vniuersali de suo p̄dic̄to significatu z p̄m logicos eq̄polleat suo hoc ista eīm eq̄pollent oīs hō nō currit. ei si dicere null⁹ hō currit. l. legitimos. §. an ergo. z ibi gl. z Bar. ff. de legi. tuto. Bar. in extranagāti q̄ sint rebelles. i verbo non nullos. circa p̄nc. Tū in hoc tex. negatiua posita post terminū vniuersaleoibus nō importat idē q̄ nullis. imo pdest nūciatio ipsi nūciantiq̄z si ita intelligeremus resultaret absurd⁹ et iur⁹ contrarius intellectus. z hz Bar. j. esset hoc rōnē. §. p̄ecte. z. §. nunciationē. sicut in l. si seruus plurū. ff. si q̄s cau. Addē bn facere illud q̄ in p̄posito tz Bal. in. l. j. in. iij. no. C. quo et q̄n iudex. vbi dicit q̄ pdicta regula procedit nisi aliud appareat de mente ex sequentibus verbis: puta §m eū si notarius i instrō diceret oēs consiliarij nō interfuerūt hz solus quinq; ex ipsis. Certe hic negatio post posita signo vniuersali nō eq̄pollet suo hoc q̄z tabellio vltra se declarare p̄cessit. Ad sensū eīm t̄ ad medullā verboꝝ recurrendū est. l. iij. C. de lib. p̄te. Addē q̄ p̄dictā regulā aliter limitat Bald. in. l. si necessarias. §. si annua. ff. de pignor. actio. vbi dicit q̄ hz hz p̄priaz significationē procedat dicta regula: tū q̄ talia p̄ferunt a hentib⁹ qui istas equipollentias ignorant nō intelligimus isto mō: sed stam⁹ rudi z crasso significatui verboꝝ: Et sic in contractib⁹ pdicta regula nō p̄cedit. ex q̄ potes inferre q̄ multotiens p̄cedet in dicto testiū. q̄ hz grosso mō intelligi §m Bart. z gl. in. l. stipulatio. §. hoc quoque cū si. ff. de ver. oblig. 5 ¶ Quinto potes notare ex hoc tex. in fi. q̄ aliud est habere ius nunciandi. aliud est habere ius p̄hibēdi. z ita ēt not. gl. hic in verbo habeat. z ita ad hoc no. istum tex. Bar. i l. j. in p̄nc. s. eo. vbi dixit z retuli z gl. que tenet contrarium in l. cum p̄curator. j. e. ¶ Sti verbo nocere. diuide in tres partes. In p̄ma allegat plures concordātes ad illud q̄ factum vnius non nocet alijs. In secunda remouet hoc. In tertia allegat simile tex. ad decisionem text. nostri. secunda ibi. ex hoc causa. tertia ibi. z facit. j. quo. legato. ¶ In. ead. gl. in secunda parte resultat dubiū. Nā gl. vī p̄supponere vnū quod est impossibile q̄ possit interesse socioꝝ potius esse op̄ factum q̄ non: q̄z cum sit demoliendus ex toto q̄z factus sp̄ta nunciatiōe impossibile ē q̄ possit interesse socioꝝ. Huic difficultati tripliciter respōdet. Primo §m Bar. ex quius solutione collige quod sufficit a p̄ncipio vtiliter factum ad hoc vt possit haberi regressus hoc socios q̄ vis ex post facto p̄ aliq̄ accidens illud fuerit nociuum societati. facit. l. hoc an vltro. in p̄. z. §. i. ff. de neg. gest. Secdo respōdet Eng. quod potuit interesse p̄pter aliquod cōmodum quod medio t̄pe euenit, puta q̄z ex tali opere sustētatum est mahnū edificium cōe q̄ alias minabatur ruinā z illud interim postea repararum est. Jmo. rep̄obat dicit q̄z facienti antiquum edificium nō pōt nunciari nouum op⁹. l. j. §. si q̄s edificium. §. e. Tu dic q̄ istū ītellexit gl. in. d. l. si q̄s putās. §. fi. i gl. pe. z sequunt Rap. cu. z do. Ale. hic: z satis innuit ibi litera dū dicit posse eā penā p̄o pte socij seruare. ¶ Alb. ex Bar. formar duas opposi. circa secundā videas tex. no. in. l. ij. in p̄nc. ff. de p̄to. stipu. ¶ Sti. in verbo, alter habeat. diuide i q̄tuor. In p̄ma allegat cōcor. ad tex. In secunda formar vnā q̄nē. In tertia aliam. In quarta colligit seu elicit vnū ex tex. partes ō se patēt. ¶ Extra Bar. post 6 antiquos ārit: quid si dñus decesserit relictis plurib⁹ filijs 7 a quod vasallus debeat iurare fidelitatē oib⁹ z non sufficiat iurasse vni ex istis. z istud firmat gl. in l. si cuius. §. j. per illā textum. ff. de vsufructu. Jtē bona ratiōe q̄z iuramētū fidelitatis est quid indiuidum sicut fidelitas. ipsa ergo vnicuique insolidum debetur per regulā. l. ij. §. pe. ff. de verbo. oblig. Passus iste est vtilis et valde dubius et male examinatus. addē

¶ Si dominus. addē Bald. in capitulo que in ecclesiarum de consti.

q̄ idē expresse firmat Bal.in l.j.in xrij.ff.de re.diui.Ang.i.l. ij.ex his.z ibi Lud.Ro.in iij col.ff.de verb.obl.Jo.ō Imo. in l.iij.in ñ.principij.ff.eodē.de vb.obl.Pro ista parte possent plura adduci q̄ adducit gl.c.oēs filij.si de feu.fue.cōtro. inter do.z agna.in vii.feu.Accedat q̄ no.But.Bal.z Ang.i l.cōis.p illā tex.ff.de in t' voc.But.z Alb.in l.si duo patroni. ij pij.ff.ō iureiurā.z lati' Jo.An.i addi.Spec.tit.ō loc.§.nūc aliq̄.in verſi.xrij.Cōtrariū opi.tz Ja.de are.z Alb.de ro.dic q̄ imo sufficiat iurare fidelitatē vni ex filijs p tex.ex p̄ssum in.c.j.§.ꝓterea ducatus.de pbi.feu.alte.per Fede.vbi tex.vt vasall' p̄o vno feudo plures dños habere nō cōpellatur.et gl.ibi tz q̄ vasallo detur electio vt iuret cui ex dominis velit. z sic pōt gratificari cui vult:q̄ cū ipse sit debitor i dubio electio est debitoris.l.plerunq̄.§.fi.ff.de iur.do.Pro.ea.parte facit p̄dictos doc.ne vasall' q̄ p̄i tenebat vni dño tātū nūc p plures aduersarios distinguāt.ff.l.j.§.fi.z.l.ne in plures.ff.de exercito.Istā opi.tenet gl.in.d.c.oēs.i gl.magna i fin. per tex.d.§.ꝓterea ducatus.z per alia superius allegata. Eādē opi.tz Albe.ō rosa.i.l.stipulatio.§.q̄stū.j.e.z in.l.cum vnus.in ꝓnc.ff.de alimē.z ciba.l.z in.d.l.ij.§.ex his eādē late tenet Jaco.de bel.in.d.c.oēs filij.z ibi expresse Bal.ibi Zi. rius per tex.§.ꝓterea ducat'.vñ dicit ibi Bal.in hac opinione residere i gl.pe.decernitis.z Jac.bel.ibi.Idē tz Jac.Ardizo summ' feudista in summa feudoꝝ in tit.de succes.feud.i §.sed vbi dominus.idem tz Hostien.in summa sua in titu. de feu.in §.fi.ante fi.in ver.sed nūquid tenebit.idez tenēt Spec. Joa.An.in ti.de feu.in.§.quoniā.in ver.xxxix.vbi spe.allegat tex.d.§.ꝓterea ducat'.z gl.d.c.oēs.Et sic ex istis appa ret istum passū esse multū ambiguū ꝓpter maximas authoritates hinc inde.z pūct' p̄det ab intellectu.d.§.ꝓterea ducat'.q̄ nō est verisimile q̄ gl.z.kot.do.ō.i elati i p̄ma opi.dixerint ō casu legis.z ō illū casū dixerit Pileus qui disputauit late istum articulū z determinauit.p p̄ma opi.vt refert in.d.c.oēs filij.Quid tenendū:Bal.in.d.c.j.§.ꝓterea ducatus.in vlti.col.refert varias opiniones z nullā clare firmat. Refert quosdā tenere q̄ possit vasall' eligere cui filiorū iuret z istud secundum eum tenet Jac.de belui.per.l.i.ff.de solut. melius facit.l.si quis.i grauis.§.fi cū omnes.ff.ad Sylla. Alij tenēt q̄ vasalus suciet fidelitatem vni vice omniū quā colori argumen.l.cui fundus.§.fi.ff.de p̄ditio.z demōst.Alij tenet q̄ ōz facere fidelitatez z iurare antiquiori filio.argu.l.fi.ff.de fi de instrumē.z q̄ no.pe.Jnn.c.j.C.de maio.z obedien.Alij dicūt vt habetur in.c.de negotio.in tit.de ghasdā capitulis extrauagantia vbi vī dicere tex.q̄ vasall' ū tenet iurare omnibus.z aliter nō firmāt ibi Bal.Dño Martin' Laur.in.d.c. oēs filij.p cōcordia istarū opinio.sic distinguit:Aut querim' an singulis filijs domini sit p̄stāda fidelitas:z dicēdū est q̄ nō:ne cogat plures dominos vasall' habere.d.§.ꝓterea. ita intelligāt gl.in.d.c.oēs.z doc.q̄ ea sequunt.An querimus an vasallus teneat p̄stare fidelitatē vni ex hēdib' domini p omnibus heredib' domini.z dicēdum est q̄ sic:z ita procedat p̄ma opim.q̄ isto modo cessat nō.d.§.ꝓterea ducat'.Nā nō cogitur p̄stare omnib' fidelitatē:sed vni nomine omniū ne alij heredes sint in damno.Adde etiā q̄ scōm opi.ō.relatā.q̄ vasall' non cogat p̄stare iuramētū fidelitatis vnicuique filiorum.sed sufficiat vni iurare.tenet ēt Alret.in.d.l.ij. §.ex his.in ij.col.de verb.obl.vni dicit magnū verbū q̄ ista opinio ē sequēda in ꝓactica eq̄ q̄ cōmunis opi.Ubi aūt in tāta verietate placet p̄ma opinio,q̄ omnib' filijs sit iurādū ad quos feudū deuenerit iuxta.l.vt iuliuā.§.fi.ff.ō oper. liber.z.l.vel quod.ff.de religio.z sump.fu.z vltra allegata.p hac parte in.d.c.omnes filij.per gl.ibi z p doct.ō.relatos tenētes istā partē.Adde q̄ idē tenēt By.Ray.z Bar.i.l.cū vn'. in p̄i.ff.de bo.author.iud.pos.per illū tex.qui bene facit in argumētū.Eādē partē tz Ang.in.l.loci co?'.§.si fund'.ff.si ſeruj.vendj.per illū.§.quē dicit esse opūmū argumē.istius ō cisionis q̄ singulis heredibus domini debeatur insolidū fidelitas q̄ vasallo tex.dū dicit de iure ipso singuli experiuntur. Non obstat tex.in d.§.ꝓterea ducatus.i quo solo cōsistit difficultas q̄ ad illū text.respōdit Lud.Ro.in d.l.ij.§.ex his.in iij.col.q̄ vasallus tenetur iurare fidelitatē singulis filijs domini ſi tū p hoc grauaretur potest renūtiare feudo p vno feudo plures dominos inuitus habere cōpellat:sic intelligit illū tex.§ nihil est dicere.Tu q̄ respōde q̄ in questione nostra diuisio fit ex necessitate successiōis.l.hēdes.§.an ea.z.§ illa. ff.famil.herciſc.z omnes heredes loco vnius sunt cui succeſſerunt.l.qui fundus.ff.de q̄dit.z demōstra.§ in dicto.§.ꝓterea ducatus.illud ibi proueniebat ex mera volūtate domini alienātis partē feudi vl ex diuisiōe voluntaria vt p̄z dū ōt ibi tex.aliud autē feudū si hēdes voluerit diuidatur.Pondera verbū voluerit:loquitur enim in diuisione volūtaria non pet merito ex hoc induci vt vasallus cogat habere plures dnos vt ibi in tex.Ita esse etualit tenet z rndet ad istū tex.Ja.alua. in d.c.omnes filij.vbi ōt se reperire doctoꝝ tholosanos ita cōsuluisse a qb' Andre.ō Jser.in.d.c.omnes.nō multū differe pat.ita etiā videt dicere Andr.de Jser.z do.Marti.Lau.in d.§.ꝓterea ducat'.Cōtrarium firmo vltra eos q̄ faciēti actū ex necessitate lex magis subuenit q̄ faciēti actū volūtariū.l.ij fideiussoꝝ.Si necessaria.ff.q̄ satisda.cogā.l.cū possulasse.§.fi.ff. de dā.infec.z.l.q̄ si minoꝝ.§.restitutio.ff.de min.Istud est quā tū pōt realiſ dici ad.d.§.ꝓterea ducat'.Sz aduerte subtilius q̄ ꝓ solutione ñ trahit sine scrupulo q̄ ēt ibi qō ꝓfortes feudi venient ad diuisione nō vī verū q̄ sit actus mere volūtarius:imo necessarius.Cū regula sit q̄ nemo inuitus cogat in cōione pticipare.l.si nō sorte.§.si centū.in fi.ff.de cōdit.indebi.z.l.fi.C.cō mu.diui.Imo nō valet pactū,q̄ nō possit fieri diuisio.l.i hoc iudiciū.§.si cōueniat.ff.cōmu.diui.Vīs dixeris saluādo p̄i etam solutionem q̄ aliud sit in diuisione q̄ sit p successione q̄ illa est magis necessaria:patet q̄ talis diuisio inter cohēdes non dicitur alienatio:ita dicit tex.notabilis in.§.i.in aut'.de litigio.coll.viij.Itē ibē habet loco vni' cui succeſſerūt nec vasallus pōt in plus granari vt superius dixi:sec' est illa que fit inter cōsortes.Subdit tū Aluar.in.d.c.omnes filij.z bene q̄ isto casu heredes dño si volūt poterūt eligere vnū ex eis cui iuretur ꝓ omnib'.l.quod si nolit.§.si plures.ff.de edic.l.stipulatio.§.quelitum.j.e.z.l.heredes.§.si pluribus.ff.fa.herciſc z.l.iam tū.ff.iudic.sol.vbi tale ius indiuidū pōt vni cōmitti z est bon' tex.in.l.ij.§.adḡci.ff.de fideicō.liber.Traditur p Bal.i.l.j.C.qū liceat ab emptio.dic.Tenendo istam partem,eam limitat q̄ non pōt procedere in feudo ligio quod non suscipitur nisi ab eo qui nō recognoscit alium superiorez 7 ēt nō recipitur nisi ab Imperatore vel a Papa q̄ cū vasall' ligius nō possit esse duoꝝ dominoꝝ:ideo nō pōt p̄stare iuramentum diuersis dñis de quo feudo ligio habes gl. singularem z ibi tex.in cle.pastoralis.§.rursus.de re iudi q̄ gl. est cōposita ex verbis Spe.i tit.de feu.§.quoniā.in.j.col.z ita in speciē tz Bald.in.l.vnica.§.j.in vlti.col.C.de cadu.tol.z is. ne aūt.in vlti.co.in ca.l.et in.p reludijs feudoꝝ in col.pen. vbi plene dicit idē Bal.in.c.ceterum.in.v.col.de iudic.q̄ in feudo ligio q̄ solum conceditur a sup remo p̄ncipe z nō pōt vasallus ligi' habere plures dños nisi fm cū esset ligiū paternū. Ad vltimū nō firmo z in ꝓposito nostro q̄ ō limitatio non solū sit verased et necessaria patet q̄ in papa z in imperatore a quib' hī dictū feudū ligium non cadit pluralitas filioꝝ imo nec in heredē respectu dignitatis.Et sz vasall' ligius quasi legatus vī q̄.§.oēs vasallos legalitatē p̄stat,eo q̄ iurat fidelitatē contra omnē hoīem de mundo.declarat Specu.in ij.tit.de feud.§.ḡmā.in.j.col.z gl.i.d.cle.postoralis.§.rursus: z dixi alias plene in dictis p reludijs feudoꝝ.Ultimo querit 8 Bar.post Jaco.de are.an plures possint simul in.c.libello conuenire i an vero singulis dandus sit libell':z determinat qō oēs i.e.possint cōueniri p aut.p̄sitē.C.de fideiuss.est corrupt' Bar.debuit allegare aut.hoc ita.C.de duo.reis.de q̄ plen' p Bar.i.l.iij.§.j.ibi per Jmo.z Moder.j.de duo.reis.in.l.si plurib'.§.i.ff.de l.ij.in.l.inter liberos.§.fi.ff.de adult.z i.l.3. iter.§.j.ff.de aqua plu.arcen.z in.l.edicta.in.j.charta in p̄i mo gñe cumulatiōis.C.de edendo.Lud.notabilit i pl.ccxj.q̄ incipit.viso themate mihi p̄posito z in pl.ccxlv.incip.ad p̄mū de q̄ querit.in p̄imo dubio.Sicut ēt plures administratores possint simul in eo.libel.cōueniri fm Bald.in.l.quoniaz. ad.e.C.de conuen.fil.debi.lib.z.

r ¶ Prętori non potest nouum opus nunciari:potest tamē p̄testari.nume.2.

3 Licet lit,p̄testatū p̄toris finito officio oportet iterū nūciare.

4 Si emptor cui mota est lis,p̄testatur se non posse nunciare vēditori q̄ nescit vbi sit eo reuerso tenetur vltra p̄imā p̄testatiterū denunciare:alias intelligeretur recessisse a p̄testatiōe.

5 Officiales perpetui vt sunt reges duces ꝛc.possunt durante magistratu conueniri.

5 Omnes q̄ p̄hibentur vocari in ius alia ratione q̄ officij sūt eius conditionis q̄ eis potest nunciari nouum opus.

7 Solus terribilis vultus potestatis causat metū istū,z qualiter p̄probetur.nu.8.z.9.

8 Ubi a communiter accidētibus difficilis est p̄probatio sufficit p̄probatio per coniecturas z sufficiunt p̄probationes que alias tanquam imperfecte reiicerentur.

1 Testes non debent puniri de falso qui deposuerūt de veritate et dixerunt se scire cum re vera nō scirent,sed audierūt ab homine bone fame z conditionis.

2 Met' illatus cōsanguineis clericis cēset illatus ipsi clerico

Si duo

13 Si duo inimici fecerunt pacē adinuicē ⁊ promiserunt se non offendere sub certa pena ⁊ aliquis offendat cōsanguineū alterius ita incidit in penam sicut si immediate offendisset eū cuz quo pacem fecit.

14 Si sui prohibitus a domesticis tuis vel cōiunctis tuis videor prohibitus voluntate tua.

15 In omni protestatione ḡaliter requirit expressio cause etiā si non petatur a parte.secus in nunciatione no.operis.

16 An possit nunciari no.opus cozā vicinis in casu tex.nostri.

17 Quado actus fit.l. resistente nullo modo potest valere.

18 Licet nunciatio fiat p verba de futuro ⁊ hz opꝰ iā lit ex toto p fectū nihilominus in tex.nostro hz nunciatio effectū sup opere iam p⁹fecto.⁊ hoc propter protestationē precedentem.

19 Vel sit ratio quare pretori durāte officio possit nūciari vt acquiratur interdictū ꝙ vi aut clam, sed non potest nunciari vt acquiratur hoc interdictum.

20 De iure ciuili arrepto itineris ad principem non babet vim appellationis.

21 Quando aliquid est clare decisum de iure cano.⁊ ex presse nō requiritur p⁹iū de iure ciuili statur iuri cano.etiā i foro ciuili.

Si quis ipsi pretori Pretori nō potest nunciari nouū opꝰ, sed dz ptestari,q̄ ptestat⁹ facit vt nūciatio postea finito officio facta trabatur retro ad tps protestationis,⁊ edificāti vel immittenti in nostrū pōt nunciari nouū opus. h.d.vsq; ad.§. sextus fm primū intellectū glo.magis cōem.⁊ magis amicū litere. Circa ver.hz si i edes, licet scribētes nihil dicāt Tu aduerte ꝙ intelligēdo tex.ꝙ si aliquis terti⁹ edificat vel immittit in nostrū possuz ei nūciare. Isto mō text.esset de idubitabili,⁊ nunciatio p̄cederet sibi etiā de rigore huius tituli nō de equitate:vt dicit tex.in verbo equū est. Itē aduersatiua.nihil faceret ad p̄cedentē casū. Ideo intelligēdo tex.put sensit gl.i verb.li qs.l.vel priuat⁹ vel ptoz. Credo ꝙ sensus lre sit ꝙ etiā li ptoz nō solū priuat⁹ edificet, in nostro vel aliqd i mittat pōt ei nūciari nouū opus.⁊ ita limitet principiū hui⁹ tex.⁊ hoc mō iste versicul⁹ erit de dubitabili,⁊ tex. bñ stabit dū dicit equū est.q.d.ꝙ hz de rigore iuris nō possit nunciari ptoz vt i pn.hui⁹ tex.tū isto casu ex equitate pmittat. Itē isto modo aduersatiua bñ aduersabit ad p̄cipiū hui⁹.§. Itē aduersatiua seruabit naturā suā que est ꝙ aduersetur bis q̄ sunt eiusdē generis nō diuersi.vt est gl.⁊ ibi Bar.i.l.mariti.§.fi.ff.de adul. cū suis cōoz. Itē erit repetitiua qualitatū p̄cedentium, prout esse dz vt declarat. Bal.in oēs populi.i.xv.colū.ff.de iust.⁊ iur.dixi.i.in.l.quomin⁹.ff.de flumi.per gl.in.§. itē lapilli. instī.de re.diui,do.Alex.in.l.filiꝰ a patre.i p̄n.in.rij.⁊ xiij. col.ff.de lib.⁊ posth. Item ratio diuersitatis erit q̄ qñ p̄tor edificat in meo solo a me pessesso manifestius facit mihi inuriā magis ꝙstat de euidenti calūnia p̄toris edificātis. Ideo lex magis permittit ex equitate nunciationē, ⁊ fm istū intellectū datur notabilis limitatio ad p̄ncipiū hui⁹. §. ⁊ ad ea que dicuntur pergl.⁊ doc.in p̄imo intellectu. In gl.j. ibi.l.ḥ. in fi.ex ista p̄ima lecti.Bar.quatuoz no.⁊ Primo ꝙ p̄tor non pōt nouū opus nūciari. Ratio fm gl.ꝙ p̄tor durāte officio cōueniri nō pōt:ergo non dz per indirectū cōcedi id qd̄ directo nō concedit vt i regula cū qd vna via.de reg. iur. in vj. Ex ista ratione gl.no. generalius qd̄ ei qui non pōt in ius vocari non pōt nunciari nouū opus:de q̄ vltimo dicet.j.in questionib⁹ Bar. Cōtra istā rationē opponit Bart.⁊ rndet vt bic per eū. Confirmo opp. Bar.ꝙ nūciatio sit actus mere extra iudicialis p id qd̄ no.Bar.in.l.j.§.fi.per illū tex.ꝙ ē vbi valde no.actū mere extraiudicialē posse ced.,put ē ibi nūciatio. itē ad responsionē Bar.vide qd̄ infert Bart.j.in.xiij. qd̄.vbi dicet. Et sic bar.⁊ cōiter doc.tenēt rōnē gl.ad istū tex. Contra istā cōem rōnē fortiter arguit Rap.cu.bic trib⁹ mediis. Primo arguit:q̄ si vera esset rō gl.⁊ Bar.pari rōne nō posset protestari p̄tori edificāti sicut nec nūciari, cuius p̄tū aperte hz tex. Assumptū ꝓbatur:nā ista protestatio hz vim nūciationis ⁊ operaꝝ p̄cise eosdē effectus quos nūciatio:q̄ facta ptestatiōe si ptoz vult edificare cogit petere remissionē submittēdo se iurisdictioni alteri⁹ iudicis vel cogit satisdare.⁊ sic ab eo invito aliqd extoz queꝝ als edificatū dz destrui,ita hz Bar.quē alij sequūt.j.in.ix.q.⁊ seq.⁊ sic ista ptestatio est quedā puocatio sicut ⁊ nūciatio. Ergo si vera esset rō glo.⁊ Bart.qua rōne ꝓhibet nūciare ptoz eadē rōne deberet ꝓhiberi sibi ptestari:q̄ esset solū differentia verbalis ⁊ nō realis nec in effectu. Et ad istud fundamētū dt Rap.ꝙ nō videt bonū rīsuz, Scdo mouet q̄ non est verū ꝙ p nunciationē qs puocetur ad iudiciū indistincte.pz qui a pt hi vult extra iudiciū satisdare vt dt ter.i.§.si is cui.s.e.l.alleg.p Bar. Tertio si vera esset ratio gl.⁊ Bar.sequeret qd̄ nunciatio non posset fieri tpe feriarū cū illo tpe nō possit in ius vocari nec ab eo inuito aliquid extoz queri.l.j.⁊.ḥ.§.de fe.⁊ tñ istud est falsuz q̄ nūciatio pōt fieri tpe feriato.l.j.§.nunciatio.⁊ ibi glo.⁊ doc.s.c. ꝓpter ista hz Rap.ad hūc tex.posse dici altero de duobus modis. Primo qd̄ lex noluit posse nunciari nouū opus p̄tori imediate,propter reuerētiā dignitatis p̄torie; sed bñ pmittit qd̄ honestiori⁹ verbis fieret protestatio.sicut i simi.l. i Scdi⁹.§.pe.C.de non nu.pe.Sic ēt in simili a setētijs marimozū ꝛagitratuum nō pōt appellari ꝓpter excellētiā ⁊ eoz dignitatē, hz bñ benigne pōt supplicari.l.p̄fecti.ff.de mino.⁊.l.j.ff.de off. p̄fe.p̄to. Scdo itelligit Rap.cu.ꝙ p̄tor pt nūciari nouū op⁹ directo sicut ⁊ puato hz in isto tex.nō audebat nūciari ꝓpter perboꝛre scētiā p̄toris. Ideo admittit ptestatio. Ista oīa dicta Raph. refert ⁊ sibi ascribit do. Jac putē bic. Tu addelz ipsi nō dicat ꝙ istū fm intellectū añ eos tenēt Dy.⁊ Alb.bic q̄ dicūt q̄ bic tex.nō est impedimētū iuris hz impedimentū facti.s.qz timebā p̄toꝛē ⁊ propterea nō suz ausus nūciare ⁊ fm istū itellectū dū dt tex.⁊ nō posse nunciari p̄tori intelligit ꝓpter impedimētū facti,⁊ nō iuris. Adde etiā q̄ ꝛ rationē Bar.⁊ gl. pōt argui vltra eos. Mā qñ ius alicuius est tpe periturū pōt p̄toꝛ vocari in ius durāte officio vsq; ad litis p̄testationē.text. est in l.senat⁹.s.de officio p̄sid.firmāt Cano.in.c. legebatur ō maioꝛi.⁊ obedien. Sed in casu nostro si nō nūciat p̄tori edificati perditur ius nunciādi qz postq̄ edificauit p̄⁹edificio p̄toꝛi nō pōt nunciari.l.j.§.j.s.e.ergo durāte officio dz posse permitti nūciari hz non postea p̄osequi. Hinc est ꝙ nunciatio permittit die feriata ꝓpter istā necessitatē sed nō remisso aut ꝓsequutio.vt declarat Bar.in l.j.§. nūciatio.in.v.col. s.eo. Quid tenēdū: Teneo rationē gl.⁊ Bar.⁊ nō placēt ambo intellect⁹ Rap.ad istū tex.eo.qz diuināt ⁊ restringūt text. Scdo qz iurisc̄sultus venit hic tradēs regulā ḡaliē ⁊ dicit ꝙ p̄tori edificāti dz p̄osestari eo qz nunciari non pōt. Nec obstāt rationes Rap. Et primū qua rōne non pōt renunciari:qz est puocatio ad iudiciū eadē ratione non dz posse p̄otestari:qz illa etiā est p̄uocatio ad iudicium. Rnde quod est magna differentia:quia nunciatio statim ligat siue iuste siue iniuste edificet,⁊ nunciatus statim tenetur super sedere,alias quicquid edificaret esset demoliendū.l. p̄toꝛ.§. hoc interdictū.⁊.§. deinde.j.eo. Non sic est in ista protestatione:qz nō hz effectū demolitoziū, nisi postea finito officio iterū nunciet. Interim ergo nō cogitur super sedere ab edificādo nec interim cogit satisdare:imo pōt in opere p̄cedere. Et si dicer⁹ pone ꝙ postea finito officio nunciet dz destrui retro edificatū, vt dicit iste tex.ergo idē est effectus. Rndetur ꝙ forte ille finito officio amplius non nunciabit,vel forte interim cedet nunciatioꝛi vel ⁊ melius interim p̄toꝛ potest ostēdere ⁊ docere de iure suo voluntarie se submittēdo iurisdictioni Quo casu si postea finito officio nuncietur poterit sperni nunciatio tanq̄ euidenter calūniosa:cū acta iudicū faciāt notoziū iuxta gl.in.c. significarūt.de testi.⁊ bene faciūt q̄ dixi in.l.j.in p̄in.s.e.in limitatib⁹ quas dedi ad hunc tit. Et sic videꝛ ꝙ ista protestatio non ita puocat ad iudiciū sicut nūtiatio. Et er hoc collige pulchrā limitationē ad.l.j.§. sed si is cui.s.e, vbi nunciato nō admittitur vt possit docere de iure suo si edificat, tamen protestat⁹ sic cū requirat⁹ finito officio nunciatio vt hoc text. Non obst. fm fundamētū Rap.qd̄ nunciatio nō sit p̄cisa puocatio ad iudiciū cū possit satisdare. Rnde ꝙ sensus Bar.est ꝙ p̄toꝛ durante officio non potest conueniri nec aliquid ab eo inuito extoz queri qd̄ est si p̄sta satisdationem. Ad tertiū arg.pz rīsio ex dictis Bar.in.l.j.§.nunciatio.i.v.col.s.eo. Bum tractat an remissio nunciationis posset fieri die feriata. Ad quartū arg.ꝙ ego feci rndet ꝙ quis nō nunciet non perit tñ ex toto ius suū cū habeat alia remedia. Mā pōt edificatū i sua p̄oꝛia authoꝛitate destruere.l.quēadmodū.in p̄in.cū si.ff.ad. l.aq.l. vel pōt agere via oꝛdinaria. Hz.l.senat⁹.j. ō offi.p̄sid. logē cū alias ius in totū periret. Cogita in p̄dictis, qz sunt subtilia ad istū text. Scdo not.ꝙ hz p̄toꝛi nō possit nunciari nouū opus tū dz ptestari. Ex hoc infero corrolarie duo. Primo ꝙ vbi quis impedit facere actū oportet ꝙ de hoc ptestet. Scdo infert ꝙ non excusat quis ꝓpter impedimentū nisi dz impedimetno ptestetur ex psse. Ista est vtilis materia in actu practico:ideo circa eā bñ insistā. Adde gl.no.in.c. cupientes. §.ꝙ si per viginti.i verbo ꝓpositū,de elec. in.vj. q̄ vult ꝙ vbi aliquis est impeditus expedire actū in termino nō excusat nisi ptestet ꝙ per ipsuz non stetit licet ꝓpter tale impedimentū,⁊ p illā gl. dicit ibi Jo.de imo.⁊ ibi etiam Hemi. dicit se ita obtinuisse in quadā cā app. in qua appellans non potuit habere copiā iudicis ⁊ permisit sibi labi tēpus sine protestatione⁊ p pter negligētiā in non protestando succubuit in causa. Adde bonam glo.in.c. plerunq;.in glos.fi.in verbo negligentia.de

reseri.z ibi do.Ant.z Jmo.idē tz do.Ant.in.c.ex rōne. circa mediū.de app.Ista decisionē Jmo.sequit̄ do.Alex.hic.z in l. pperādū.§.finaute vtraq;.C.de iudi.z in glil.clxiij.in.ij.vol. q incipit viso p̄cessu causarū.in pe.col.Scdo adde qđ vult Bal.in.d.l.pro serādū.§.finaute vtraq;.z ibi do.Alex.sequi tur.C.de iud.Quod qñ stat per iudicē z nō per partē q cā nō expeditur.j. tempus instātie:z sic intra terminū dz apparere in actis q pars fuerit protestata.Idē tenet Bal.in.c.i.aute aliquis.de reseript.z i aut.itē si appellatione.C.de app.Ter tio adde id qđ notabiliter vult Bal.in.c.plerūq;.in.j.col.per gl.ibi de reseript.vbi no.optimū arg.qđ si in criminalib⁹ aliquis est citatus q cōpareat intra talē terminū: alias ponetur in bāno si labitur tēpus banni z vltimo die termini potestas nō venit ad banchū,iste bānniendus dz se p̄sentare ad bāchū z requirere p̄sentiā iudicis,z si habere nō pōt necesse ptesta ri ad tribunal alias termin⁹ ei laberetur si nō protestareē vt ibi pulchre per eū.Quarto facit qđ qñ propter impedimēta hostilitatis vel magne pestis nō potuit quis agere in iudicio, certe ad hoc vt p̄scriptio nō currat opz ptestari q nisi fuis sent ista impedimenta egisset z p̄scriptione interrupisset.Ita dz ptestari fñs Jnno.z alios in.c.ex trāsmissa.de reseri.clare do.Ant.in.c.cū nō liceat.eo.ti.do.Alexā. in cōsi.clj.in.ij.vol. q incipit viso themate sup̄ascripto z allegationibus elegan tissimis.in pe.col.Et ita egregie limita ea q ōt Bar.in.l.natu raliter.ff.de vsucap.Quinto z vltimo p̄firmāt predicta:qz nō p̄sumitur stare per officialē vel per iudicē nisi pars p̄sen tetur fm Bar.in.l.dāni infecti.§.Sabini.circa fi.ff. de dam.in fec.facit ter.in.l.ij quis.C.de offā.ciui.iudi.Nota bene p̄dicta in actu practico z aduerte q licet in practica durū esset a p̄dictis recedere ppter tot auctoritates:tū q tales ptestati ones impedimēti nō debeāt fieri de iuris necessitate, tz solū ex cōsuetudine fiāt p̄dera Bar.in.l.ij.§.qđ dixim⁹.ff.si qs cau. vbi ōt q de cōsuetudine sit talis ptestatio,ergo vult q de iure nō teneāt protestari,z ita ibi ponderat do.Alex.z Are.subti lius qui ita tz in cōsi.clxij.qđ incipit verū est.vbi per illā au thoritatē Bart.tz cōsulendo q tales protestationes non sint necessarie.Adde etiā Bar.i.l.ij.alias est.l.j.§.dies.ff.qñ app. sit.dū dicit cōsulo q protesteris.z exp̄essius Bald. in addi. Spe.in tit.de appel.§.vlt.in versi. nō fallunt.vbi ōt qđ prote statio coā iudice appellationis dz fieri de cōsilio ne appella tio deferat.No.dū dicit de cōsilio z sic ad bñ esse facit qđ dicit Ang.in auth.sed z lis.C.de tem.app.q quando quis appel lat ad papā:qz nemo pōt inuitis hostiarijs intrare auditoriū pape introductū est de cōsuetudine qđ appellātes pulsent ad portā p̄o causa introducenda in consistorio.q hostiarij nolit pati eos intrare rogant notariū in p̄sentia testiū de hoc coā quibus protestātur q p eos non stat sed q hostiarij eis de gāt ingressum.z dicit q ita cōsuetudine obseruatur in curia romana.Ppōdera de p̄suetudine ergo nō de necessitate iuris. Et q de iure nō sit necessaria ptestatio impedimenti tenet d. Abb.in.d.c.plerūq;.de reseri.z in.d.c.ex trāsmissa.de p̄scri ptioni.Pau.de ca.in cōsi.xxj.qs incipit in cā desertionis.in vj.col.Ista sēa opinio z est humanior z p̄firmatur rōne: quia protestatio fit ad cōseruādū ius.l.fin.§.quib.mo.pi.vel.hyp. sol.tz ergo si ptermissa dūmodo postea probet q steterit per iudicē z nō per partē:sola omissio protestationis nō dz tollere ius partis per regulā.l.ad quod nostrum.ff.d.regu.iur.facit bñ tex.in.l.ij.in p̄in.z p totā.l.si qs cautio.z in l.scire opz.§. sufficit.in verb.ignoscendū est.§ de excusatio.tuto.in quibus iuribus sufficit doceri de impedimento z pon requiritur,pte statio.z tex.in.l.quib⁹ dibus.in p̄in.z q ibi Bar.i fi.ff.de cō di.z demō.z in pluribus similib⁹.Verū qz multa iura requi runt,ptestationē impedimēti in iure,ideo prima pars esset tu tior in practica.Ita regrit tex.hic vbi q est fortē erat impedi mētū iuris z sic notorium:tū regrit ptestatio.Iste ēt requirit tex.in.l.ij.ad fi.C.de his q ppter me iudi.nō app.z tex.in.c. fi.de app.z tex.in l.ij.ff.de nauti.feno.z in.l.mulier.cū si.ff.de lege cōmissio.z dicam⁹ q alia iura suppleāt per ista iura.Te nēdo ista cōclusionē q sit necessaria ptestatio impedimēti.limita dupliciter.P̄imo p̄z Lu.ro.hic qđ lex sub rogauit aliū actū loco illius q nō potuit ppter impedimētū fieri: tūc sufficit illū actū fieri absq; alia protestatiōe,p.c.statuim⁹.de offic.deleg. in.vj.c.vbi periculū.§.porro.de elec.in.vj.cle.cām.de elec.i cle.j.de foro cōpe.Sec⁹ qñ lex nō sub rogat aliū actū tūc est necessaria impedimēti ptestatio vt hoc ter.cū simi.Et ō ista li mitatiōe facit mētionē Alex.hic i vlt.charta.z tz nihil addat. Tu adde i ēq; z plenius tenet Lud.ro.in cōsi.cccxxxiij. q incipit q ad primū qđ sufficiat pu.in.ij.col.ad fin.seq.De cādo limitat Pau.de ca.hic qñ impedimētū est in p̄sonam iu dicis vel aduersarij:tunc non sufficit de impedimento doce-

reseed debet ptestari.ita loquit̄ iste tex.cū p̄cor.§.allēg.sed si impedimētū est in p̄sonā illi⁹ q bz actū agere:puta qz sit infir m⁹ vel absens cā reipublice:tūc sufficit docere impedimētū Quis nō sit ptestatus:qz iura ibo casu nō requirūt,ptestatio. j.ij.in p̄in.z per totā.l.§.si quis cau.z.l.§.sitū.ff.de re iudi.z l.j.ff.ex qui.cau.ma.z.d.l.scire opz.§.sufficit.etiā tz Joā.de Jmo.in.c.fi.ō appel.z in effectu tenet.d.Alexā.hic in añpen. col.Circa istud p̄m notab.in quantū gl.tz q ptestatio debeat fieri p̄tor vel coā vicinis.Lar.opp.q imo debeat fieri coā alio iudice,z tndet distinguēdū.vt hic p eū.Adde q eādē d. stinctionē ponit Bar.in.l.nō solū.§.mo rte.versi.circa tertiū i viij.co.j.e.sequit.d.Ant.i.c.fi.ō appel.Sz aduerte.qz Bar. vī male dicere inquātū vult q in.ll.p̄cūs.l.in.l.p̄sens.C.de epi.audiē.z in.l.Octib⁹.§.fi.C.de nō nu.pe.ille act⁹ z sic excep tio nō nume.pecunie dz opponi in iudicio,sicut regulariter op poni debent exceptiones.Istud est falsum assumptū,qz excep tio nō nu.pecu.pōt opponi extra iudiciū ad domū creditoris.gl.est ordinaria z approbata.in.l.ij itra.C.de non nu.pe cu.Notes saluare Bar.q ei⁹ intētio sit q si loquamur i actu q nō pōt expediri nisi extra iudiciū,puta nūciatio noui ope ris.§ semp dz fieri in ipso ope.z fit semp extra iudiciū vt §.si qs forte.s.ea.l.nā etiā qñ nunciatio fit q p̄tor dz etiā inter mittere ad locū edificij nūtiū fm glo.z Bar.i.§.meminisse.j. eo.l.z tūc sufficit,ptestari p̄tor,vī coā vicinis.ita p̄cedat ista gl.Dz qñ act⁹ pōt fieri i iudicio.z ex iudiciū vt oppone re ex ceptionē nō numerate pecunie:vt p gl.i.d.l.si intra.Isto ca su lex eligit viā validiorē.§.q protestatio fiat in iudicio.s.coā alio iudice qñ nō pōt sibi fieri p̄ magistratū.Ita loquunt.d. l.si p̄sens.z.d.l.in Octib⁹.§.fi.z ita ēt tz Joan.de imo.hic.Itē inquātū Bar.tz q qñ iudex denegat facere iusticiam,qđ eius superior vel eps possunt cogere vt iustitiā faciat p ter.i auth. vt diffe.iud.in p̄incip.col.iij.limita vt no.p Bart.i.l tutor pupillo.in fi.p illū tex.ff.de autho.tuto.z ita habes expeditū fm nota.Bar. ¶ Tertio dz,qđ lz sit ptestatū p̄tor tunc fi nito officio opz iterū nuntiare,z forma hui⁹ nunciatiōis,q dz fieri finito officio ponit Bar.i.xij.q.vbi dicet.ex isto notabi li infero correlariē q ptestatio facta in subsidiū nūciatiōis ita demū operat effectū si postea t pe q pōt nūciare:z sic cessante impedimēto fiat nunciatio,alias protestatio nihil relevaret. Adde in simili bonū tex.in.l.p̄poza.in fi.p̄incipij.ff.d vsuris. vbi si absente creditore alig⁹ interpellet ei⁹ debitore ista interpellatio nihil operat.ōt tex.nisi creditore reuerso.z habente copiā debitoris denuo interpellet. Dz aduerte ī isto notabile vī fortiter obstare. Nam si ista ptestatio bz vim nunciatiōis, z operet cosdē effect⁹ qs nunciatio:pot firmat Bar.j.in.xū. qōne.ad qd est op⁹,qđ postea finito officio iterū nūciet.Bar. hic in isto tertio notabili sentit z vult duplicē esse rationem. P̄dia vt videat plistere in prima protestatione:alias vide ret ab ea recessisse.Scēa qz intendit aliquid iuris ō novo ac quirere.s.interdictū demoliti noui.z ita simplr transit Pdan.ō castr.hic.Notes dicere,z credo melius,qđ p̄cedēs protestatio solū est facta in hoc quod non possum vel nō audeo sibi nūtiare:qz est in magistratu:ideo lex regrit finito magistratu secundā nunciationem,q̄ habeat perficere primam protesta tionē,vt repetito die prime protestationis videat facta.z istud videtur magis esse ō mēte text hic z Bar.j.in.x.q.dum ponit formā istius,ptestationis:z si diceretur q obstat tex.in.l.ij.in fin.C.ō ys qui ppter me iud.nō appella.z in.c.fi.de appella. dic z respōde,vt statim respondebo. ¶ Contra istud tertiū no tabile opponit Bar.quod sufficiat protestationem semel esse facta:nec requiratur alia nūtiatio:z respondet distinguendo, vt hic per eum.Adde in quantum concludit in primo casu qđ qñ statur per aduersarij delictum vel p̄tumaciā:tunc semper sufficit vna interpellatio.Jallit in casu authētice statuimus. C.de epis.z cle.in iudicijs recusantibus ministrare iustitiam clericis,qz ibi requirit trina interpellatio z post trinā requi sitionē iuris dictiōe p̄nātur.Facit tertius in ca.j.de supp.ne glig.prelator.Scdo fallit qñ dñs p̄queritur de vasallo,dicēs eum cōmisisse culpā per qs meretur p̄uari feudo. Nā dz ci tari ad curiā coā partibus.tertius in c.j.de milite vas.qui p tumax est.l.multa possent dici circa illum tertium. ¶ Scdo adde inquantum Bar.concludit quod quando intendo alīqd iuris de novo acquirere,tunc requiritur quod de novo nunciē vltra primā protestationē.tex.est hic vbi agitur de acquirēdo ō novo interdictum demolitorium.Adde q ista cōclusio vī de directo ℥ text.in.l.ij.in fi.C.de ys q ppter me iud.non app.z in.c.fi.de appel.in quibus tractatur de iure acquirēdo de novo.z tamen vna protestatio suff.cit. Rapha.cuma. hic multum laborat in ista difficultate.z refert Bald.respondere quod quedā est protestatio de iure cōmuni primo dicta liter

ad hoc

ad hoc instituta. & tũc vna sufficiat.l.si p̃sens.C.de episco.au
di.cũ alijs cõcordãtijs. quedã est protestatio que succedit loco
alterius actus: & tunc si ista veniat in notitiã eius cuz q̃ actus
erat celebrãdus: tunc vna sufficit. ita loquitur gl. in. d.l.ij.ad
fi.si autẽ nõ peruenerit i eius notitiã: tunc requirit q denouo
nunciet. ita loquitur iste tex. licet Rap. nõ impugnet istã do-
ctrinã credo q nõ sit vera. ¶ Primo qz i isto tex. protestatio
dz venire ad notitiã pretoris. alias nihil operaretur. & sic eũ
nõ ligaret. ita firmat Bar.§.i.xv.q.& seq.& tamẽ requirit alia
nunciatio. Preterea in.d.l.ij.ad fin.& in.d.c.fin. protestatio
succedit loco alterius act⁹.i.loco appellatiõis & tñ ibi indisti-
cte dicit q vna sufficit. Unde ego puto posse r̃nderi altero de
duob⁹ modis ad.d.l.ij.i fi. Primo dico q ex doctrina Bar.si bñ
aduertat apparet clara ratio. Nã lz in.d.l.scõa ad fi.tractet d
iure acquirẽdo: tñ ideo ibi vna protestatio sufficit: eo qz ibi il
lud ipedimẽtũ pueniebat ex iniuria seu violentia, & sic ex deli
cto iudicis: quo casu vbicunqz impedimẽtũ causat a delicto ẽt
si agatur de iure acquirẽdo: nũqz requiritur reiteratio actus
istud vult expresse Bar.hic dũ opponit de isto tex. Scdo põt
r̃nderi q in.d.l.ij.ad fi.& in.d.c.fi.protestatio fit loco certi act⁹
limitati certo tpe: ideo ibi requirit q protestatio fiat.j.illud
tps.j.q debeat fieri actus.i. appellatio vnde elapso ipso tpe
amplius fieri nõ põt. imo si vellet reiterare ampli⁹ non posset
ita loquũtur illi tex. Sed ptestatio q̃ succedit loco nunciatio
nis non succedit loco actus limitati tpe merito fit reiteratio.
magis tñ placet pcedẽs solutio. Tertio inquãtum Bar.con-
4 cludit† q si emptor cui mota est lis ptestat se nõ posse denũ-
ciare vẽditori, qz nescitur vbi sit q eo reuerso tenet vltra pri
mã ptestationẽ iterũ denunciare alias intelligeretur recessisse
a ptestatione. Ang. reprobat: qz isto casu data est forma denũ
ciãdi vbi nõ reperit venditor: qz põt fieri denunciatio amicis
aut vicinis vl ad domũ ipsi⁹ & tñ valet ac si sibi esset facta. gl.
est ordinaria in l.aut qui aliter.§.& si forte.i verbo aut ad do
mũ.& ibi don⁹ tex.ff.q vi aut clã. Tene cũ Bart.cũ quo tenẽt
Imo.& oẽs mod.hic.d.Ant.de bu. in.c.fi.de app. qz lz denun
ciatio sit facta ad domũ: vt dicit illa gl.per hoc nõ cõcluditur
q eo reuerso nõ debeat iterũ fieri p istũ tex. ¶ Quarto & vlti-
mo no. q nunciatio facta finito officio trahitur retro. Contra
opponit Bar. ppter nobilitatẽ extranei ad qõ r̃ndet duplici
ter vt hic per eũ. Cõfirma opp. Bar. forti⁹ qz fictio nũqz tra-
hitur retro ad eã q̃ sunt ɔ̃ ius.glo.est valde no.in.l.talis scri-
ptura.in gl.fi.circa fi.ff.de le.j.q gl.sepe reputat sing. Bart.
in.c.ɔ̃suetudinis.in.ij.col.de cõsuet.& in.c.innotuit.de elec.
& in.c.cõtingit.in.xiij.col.de dolo & cõtu.& in.l.sine possessio
in.iij.col.C.de pba.& in.l.fi.C.de vsufru.p dona.vbi dt illã gl.
ad hoc esse elegãtẽ. Itẽ adde p pria solutione. Bart.dũ alle-
gat.l.de cap.bonũ tex.in.pe.ad fi.ff.de suis & legitimis & bo
nũ tex. i.l.pponebat ad fi.ff.de capt.& declarat Bart.i.d.l.si
5 is q pro emptore.in antepe.char.ff.de vsusc. ¶ † Circa scdã
q.Bar.not.q officiales ppetui vt sũt Reges duces comites
& epi possit durãte magistratu ɔ̃ueniri. Et ita limitat regula
l.nec magistratib⁹.ff.de iniur.& l.pars limitarũ.s.de iud.vt
procedat in officialib⁹ tpalib⁹. Adde q idẽ tz Spec.titu.de
actore.§.j.ver.itẽ illustris.& i tit.de reo.in ver.itẽ cõsul. Bal.
in.d.l.nisi.fini.§.fi.per illũ tex. q ad hoc est elegãs sm eum &
Bal.in.d.l.pars literarũ Ang.in.l.ij.ff.de i ius vocã.d.Ant.
in.c.ceterũ.ad fi.de iura.cal. Itẽ pondera rõnẽ Bart.quare
officiales perpetui possint cõueniri qz alias ius partis posset
perire. Ista est melior rõ qz illa quã alibi assignat Bart. in.l.
nec magistratibus.j.de iniur.vbi dicit q regula.d.l.pars li
terarũ cũ si. procedit in habẽtibus dignitatẽ cuz administra
tione vt comites marchiões reges & epi: qz ibi bñ possunt cõ
ueniri.l.ij.C.vbi sena.vel clariss. & ita etiã dicũt cano.i.c.lege
bat.de ma.& obed. ¶ In.iij.q.Bart.de officiali posito ad bñ
placitũ q equipararetur perpetuo. Adde ... & Bal.in.l.quisquis.
C.si cer.pet.Bal.in.l.solent.§.fi.in.iiij.q.ff.de off.pcõ.& le-
ga. Itẽ adde gl.i cle.ij.i verbo electionẽ.de rescrip. & gl.in.c.
fi.in verbo perpetuas.de rescrip.in.vi facit text.in.c.si gra-
tiose.de rescrip.i.vj.& tex.i.c.si delegatus.de off.deleg.i.vi.
6 ¶ † In.iiij.q.dũ ɔ̃cludit Bar.qõ oẽs alij q prohibẽtur voca
ri in ius rõe quã officij sunt eius cõdictionis q eius põt nun-
ciari nouũ opus per text.in l.operis.j.eo iuncta.l.quinqz.& l.
neqz impuberes.ff.de in ius vocã. Dic q ista iura Bart.nihil
faciunt: qz lz infans & furiosus non possint vocari in ius tñ tu-
tor infantis & curator furioso põt vocari.l.j.§.sufficit.ff.d ad
mini.tuto merito põt nũciari nouũ opus, & ita intellexit gl.in
d.l.cuilibet.j.eo.q̃ sequitur.d.l.operis. Sed si essent tales p
sone q̃ omnino de p̃senti nõ possent in ius vocari, vt faciẽs sa-
cra: ducẽs vxorẽ. associãs funus preco & similes, cõcludit Ra
pha.cu.cũ Bar. q eis posset nunciari nouũ opus: qz eorũ im-
pedimẽtũ est breui tpe finiturũ. ideo non dz impedire nunci
ationẽ: ex q̃ breui possit sibi puidere. Cõtra Bar. arguit do.
Alex. p rõnez gl.nr̃e quã tenet Bar.ij.in prima opp.& dubi
tat an illa ratio sit bona.& videt tenere qõ nõ per primũ fun-
damẽtũ Rap. qõ retuli.s. in primo no. qõ sibi ascribit tacito
authore: sed Bart. hic se restringit vt illa ratio procedat qñ
nõ põt vocari in ius rõne officij, sed nõ transit sine difficultate.
Tu cõsidera qõ cũ nunciatio debeat fieri in loco edificij & ali-
bi facta põt sperni.§.nunciationẽ.& §.si quis forte.s.ea.l.cer
te q sacra facit aut ducit vxorem vel funus insequitur vel va
dit per ciuitatẽ preconizãdo non põt esse in loco edificij: ideo
frustra videt queri an ei possit nunciari nouũ op⁹: nisi intelli
gas.q.Bar. qõ sicut in pretore non posset nunciari nouũ op⁹
sed fabris vel alijs ibi existentib⁹ in opere ita fit i istis. ¶ In
v.questi.Bart. Adde qõ idẽ & latius tenent Lano.in.c.fin. de
appel.& ad id qõ dicit Bart. de minis. Adde qõ notabiliter
decidit idẽ Bar.in simili in.l.hec aũt.in prin.ff. si cui plus qz
7 per.l.falc.† Adde etiã q sol⁹ terribilis vultus potestatis cau
sat iustũ metũ. Ita dt Bal.in.c.j.§.iniuria.de pace iuramen.
firmã.in vsi.feud.alleg.no.per. Jo.and.in.c.quia propter.de
elec.idẽ.tenet Ang.in l.qui in aliena.§.fi.ff.de acqui.here. Ni
si esset male factor cui iudex tanqz terribilis dz minari.& tũc
tales mine nõ causant iustũ metũ sm Bal.in.l.vnica.i.vj.col.
ad finẽ.C.de cõfes.vbi dt sic debere intelligi nota. per Bart.
hic. ¶ Itẽ limita doctrinã Bar. q licet sufficiat probare con
suetudines istas pretoris quãtuz ad excusandũ eũ q propter
timorẽ non appellauit vel non fecit actũ: tñ non sufficeret quo
ad hoc vt ipse pretor possit d violentia puniri. Ita hec dicta
limitat ipsemet Bar.in.l.j.§.si quid tamen.per illũ text.ff.q̃d
8 vi aut clã.& sequitur simpliciter Lud. roma.hic. ¶ † Sexto.
querit Bar.si probatur quod semel iudex ita fecit: an ex hoc
causetur iustus met⁹: cõiter lectura Bar.dt qõ non per l.quis
sit fugitiuus in princip.& per totã.l.ff.de edil.edic.& ita refert
& sequitur domi.Lud.ro.hic ita etiã referunt & sequuntur.d.
Ant.Imo.& Abb.in.c.fi.de appel.& ibi do. Abb.confirmat:
quia vnicus actus hominis nõ probat consuetudinẽ sz requi
ritur saltẽ binus.l.iij.in fi.C.de epi.aud.gl.in.c.ita nos in pri.
xxv.q.ij.limitat Lud.hoc esse verũ qñ illud semel fuisset factũ
in persona alterius: secus si fuisset factũ in persona illiusmet
qui nunc timuit: qz sufficeret sm Bart.& Salic.in.l.ij.C.de
his q per me.iud.non app. Domi. Alex.tenet q si Bar. deci
dit negatiue prout.s.refertur: dicit expresse ɔ̃ tex. quem alle
gat in.d.l.qui sit fugitiuus.§.j.& §.item celsus. vbi dicit tex.
q seruus dicitur fugitiu⁹ ex eo qõ semel aufugit, dato etiã q
ad dominum postea redierit: vñ tz q lectura Bart.non debeat
habere decisionẽ negatiuã: sz quod Bar. simpliciter se remit
tat ad.d.l.quis sit fugitiu⁹ per totã. Tu autẽ aduerte quod
cum Bar.se remittat ad totã.l.quis sit fugitiuus. certe ibi in
§.erronẽ dicitur quod non est erro ex vno actu: sed vbi frequẽ
ter sine causa vagatur. Adde qõ similiter non dicitur plagia
rius qui semel abduxit: sed qui habet ex frequenti cõsuetu-
dine surripere seruos alienos. gl.est in.l.si abducta.in gl.j.C.
d furtis. Sic in ambigeo tex.est in.l.j.§.fin.& in.l.fi.ff.d abige.
Sic etiam mercator pprie dicitur qui plures negotiationes
excercet, & non qui vnam. text.est in.l.j.§.j.ff.de trib. Alibi tñ
idẽ Bar.in.l.mariti.§.questũ per illum nota.tex.ff.de adul.
sic distinguit q nomina verbalia significatiua alicuius officij
qõ quis sibi assumit ppria authoritate vt mercator, hospita-
tor, similes nõ verificatur ex vno actu, sed requirunt assiduita
tez.dicta.l.j.§.j.de tribu. Sed in his q̃ sunt significatiua deli
cti: vt raptor, & spoliator & similes: ex vno actu verificant. tex.
est ibi notabilis. De quo etiã vide omnino Bart. qui mititur
respondere.ll.in ɔ̃rium adductis in proe.ffor.in.iij.col.& qi
cit quod est speciale in illis.ll. sed ista leui solutio. Uide etiam
Bar.in.l.legatis.in princ.ff.de leg.iij.per illum tex. & Bal.
in rub.de constitu.pecu.ad fi. ɔ̃ deo anno preterito in ardua.
q.dicebat q pirata maris dicitur etiã qui piraticã semel ar-
tem exercuit: per doctrinã Bar.in.d.l.mariti.§.j. Sed ista do
ctrina nõ trãsit sine magno dubio per iura superi⁹ adducta.
9 ¶ † Septimo querit Bar.si in alio officio cõsuet. violẽtias
excercere. sed in isto nõ pbatur, & determinat qõ nõ sufficiat
per.l.iij.§.queri potest.cũ gl.in verbo cessare.ff.d suspe. tuto.
Sed aduerte qz ille tex.nihil facit in proposito: qz loquitur q̃
ad remouendũ ab administratione per quã efficitur infamis.
l.iij.§.fin.ff.de suspec.tuto. Sed nos loquimur non quo ad p
iudiciũ ipsius sed ad excusandum eum qui debuit actũ face-
re: qz propter timorẽ non fecerit actum. Et ista est differẽtia
vt declarat Bar.in.l.j.§.si quis tamen per illũ tex.ff.quod vi
aut clam. Alex. reprehendit Bar.per regulã semel malus de
re.iur.in vj. quia qui semel malus est semper presumitur esse

malus vt vulgo allegat illa vulgata regula extra de reg.iur. li.vj.c.semel mal⁹.& est gl.in.l.si cui.§.fi.dē.in ver admittendū. ff.de accu.q allegat bonū tex.i.l.ij.§.si curator.t.§.sinautem ipse tutor.ff.de suspec.tuto. Tu.aū p defensiōe Bar dic q̄ sicut semel mal⁹ nō p̄sumitur malus⁹ in diuerso gñe mali nec i alia re:vt declarat Bar.in.l.Cassius.ad si.ff.de sena. Bal.in l.fi.ff.de here.instit. Ita etiā p̄sumit mal⁹ in diuerso officio, arguēdo de re ad locū q̄ arg.est validū.l.quis ita delegauerit ff.de an.t arg.leg.l.vinū.ff.si cer.pe.t ista credo fuisse intētionē Bar,t circa hoc considera verba Bart.in.d.l.Cassius.ad fi.dū loquit de officio diuerso. ¶ †Jn.viij.q.Bart.adde p̄ eius opinōe facere, q̄ vbi a cōiter accidētib⁹ difficilis est p̄batio,sufficit ,p̄batio per ꝛiecturas,t sufficiāt p̄obationes q̄ alias tanq̄ iperfecte reiecrētur.l.filiū diffinimus.ff.de bis q̄ sunt sui vel alie.iur.l.non omnes.§.a barbaris. ff.de re mili. Hinc dicit Bar.in.l.in illa stipulatione.si caleā.in fi. de ver. obli.q̄ in bis q̄ nō p̄sit liquido p̄obari sufficit informatio ex p̄sumpta opinione.Alibi ōt Baldi.in aut.quas actiones.in fi.C.de sacrosan.eccl.t in c.vasall⁹.circa fi.si de feu.fue.cōtro. inter do.t agna.q̄ ratione difficilis p̄obationis sufficit p̄ꝛesumpta p̄obatio.Alibi tenet Bart.i.l.si quis ex argētarijs §.pe.ff.de eden.q̄ in casib⁹ clādestinis t occultis sufficit ,p̄batio per cōiecturas.t ibi dicit cumulaui ad propositū q̄ possēt hic addi. ¶ Scōo inquātuz tz Bar.q̄ ex benignitate temporis resultet p̄sumptio:adde tex.formalē in.c.officij.t ibi gl. de elec. Bar.in.l.post ꝛtū.in.v.p̄sumptiōe.ff.de dona.Bal.no. in.l.post diuersas.in vlti.q.C.manda.Item inquātum tenet Bar.q̄ illud q̄ dicit a p̄sonis fide dignis inducit iustā cām credulitatis. Adde q̄ de hoc est gl.no.in.l.tittio fundus.ff. de cōdi.t demō.quē all.Bar.i.l.nō solū.§.morte.i.vj.co.j.eo. Idē tz no.Bar.in.l.si circa fi.ff.de here.instit.t Bar.in.l.qui fundū.§.pcurator.ff.p̄o emptore.t Ang.t Mod.i p̄inci.ff.de eo q̄ quē fact.erit. Joānes an.t alij in.c.cura.de iure patro.t illā gl.reputat sing.Bal.in.l.indicia.C.de rei ven. Tu adde singularius† q̄ nō debent puniri de falso testes q̄ depositerūt de veritate.t dixerunt se scire cū re vera nō scirēt: sed audierūt ab boie bone fame t ꝛditiōis, isti em̄ nō debēt puniri ō falso. Ita sing.tenet Pet.de ancha.in consi.xviij.q̄ incipit, visa inquisitione formata ℣ Phil.de Mātua in pe. col.eo q̄ scire dicimur illud q̄ vehementer opinamur: vt est gl.in l.ij. §.pen.in verbo,sciat.ff.de aqua plu.arcē.gl.in.l.si duo.§.pe. ff.vti pos.q̄ valde teneas co:di. ℣mo fortⁱ no. Hemi.in.c.de capitulis,per illū tex.t.distin. q̄ qs ōr p̄o certo scire q̄ est certificatus ab vno fide digno, alle.etiā.c.sicut,p certo.de sīmo.t Archi.in.c.in domo.de peni.dist.viij. ¶ †Jn ix.q.Bar. adde Bar.in.l.j.in fin.p illū tex.ff.de his quo pe.no l tracta. de tyrānide.in.vij.q.Idē tz Bal.in l.si in fi.C.de ope.liber.t in lege inter positas.in.iij.col.C. de trāsac.cū multis alijs cō co:allegatis p do.Aler. Scōo adde tex.notabilē in.c.sciant cuncti.in verbo.vel cōsanguineis co:.de elec.in.vj.vbi met⁹ cōsanguineis electi censet illat⁹ ipsi electo.t est bona gl.i cle. ij.in verbo.quomodolibet.de senten.ex com.t per illū tex.tenet mirabiliter Ludo.rom.in repe.rubrice.ff. de arbi.t xviij. col.in ver.qd aūt cōpromissuz.qd vulnerans p̄sanguineū clerici:eo q̄ clericⁱ noluit sibi aliquid facere est ita excōicat⁹ ac si vulnerasset ūmediate ipsum clericū,put dicitur in.d.c.sciāt cūcti.sed nō credo ita ġaliter verū, cū lit casus specialis in.c. sciāt cūcti.Tertio adde tex.i.c.quicūq.i verba,bonis suis vt suoz̄ū.de senten.ex com.in.vj.per quē tex. decidit notabiliter ℣Petr.de ancha.i.d.c.sciāt cuncti.† q̄ si duo inimici fecerūt pacē adinuicē.t p̄miserunt se non offendere sub certa pena, certe offendens cōsanguineū alterius ita incidit in penā, sicut si ūmediate offendisset eū qui pacem fecit. qd not.cuz loquatur in penalibus.Quarto notabiliter adde q̄ sicut infirmitas p̄pria excusat ītirmitas suoz̄ū.tex.est in.c.cōmunis.xxiij.dist,t ibi gl. not. in verbo suoz̄ū.quā gl.not.sequitur Aler.i.d.l.quelitū.Quinto adde tex.in l.lex Cornelia.in p̄in.t in l. item apud Labeone.§.pe.ff.de iniur.per q̄ iura dicit Barto.in.l.ij.§.si tutor inimicus.ff.de suspec. tut.q̄ iniuria facta consanguineo meo censetur facta mihi ipsi.alibi tenet Bal.in.l.per illū text. C. si quacunq̄ p̄edi. dige. qd offenso vno intelligitur offensus quilibet de sanguine suo.alibi tenet Bal.in.l.j.C.de indi.vidui.tol.qd paria sunt cōmittere in aliquē vel in illos de sanguine suo:q̄ par est metus in se vel in suis. Alibi notat Bal. in.l.raptores.in.colū.C.de rapto.vir.qd si fiat iniuria vni de domo intelligitur facta toti casate.alibi not.do.Lardinalis Florē.in clemen.prima.in p̄in.in.xiij.notabil. per illū tex. de excess.p̄elatorum.hic allegatis per Bart.qd iniuria facta alicui meo domestico occasiōe mei cēsetur mihi ipsi facta. Tecedat qd dixit gl.in.l.j.ff.in ius voc.vt eāt. Nemo,vnq̄ carnē suā odio habebit.t sunt verba tex.in.c.nō estimem⁹.xiij.q.v.

14. ¶ Jn.t.q.adde Bar.in.l.j.§.fi.ff.qd vi aut clā.vbi no.qd si fui pbibit⁹ a domesticis tuis vel p̄uctis tuis videoz pbibit⁹ voluntate tua.allegat tex.in.c.p̄stitutis.de testibus q̄ etiā allegat Bar.hic idē q̄ Bar.hic tz do.Anto.ō butr.in.c.fi.de appel. Jmo.in.l.heres meus.§.fi.de cōdi.t demō.do. Aller.in p̄si.lxxxiij.vj.vol.qd incipit visa facti narratione.in.ū.co. Jtē tenet Bal.tz de Bar.mentionē nō faciat in.l.j.ad fi.C.de epis. t cleri.t in.l.ad inuidiā.C.qd me.cau.vbi not.q̄ ex metu illato p familiares potentis non p̄sumit ō scientia ipsi⁹ potētis, allegat tex.cū gl.in.c.cū ad sedē.in gl. in verb.interdictū.de rest.spolia.vbi gl.ad hoc allegat multa bona iura p̄sertim.l. §.qō ego.t.§.sequē.j.de vi t viarma.Tene decisionē Bar.in terminis suis quātū ad inducendā iustā cām met⁹ per q̄ quis omisit facere actū quē debebat facere ad inducēdū talē metū sufficit qō familiares potestatis solebāt violentias cōmittere: vt declarat Bar.in.l.j.§.si qs tū.ff.qō vi aut clā. Sed quantū ad hoc vt qs puniat de violentia commissa p suos familiares vel cōsanguineos est alia materia in qua dic si sciuit t potuit pbibere p̄esumit de voluntate sua facta.ita ,ppie loquitur tex.in ca.p̄stitutis.j.de testi.alias sit sec⁹, ita loquatur tex.cū gl.in.d.c.cū ad sedē.t Bal.in locis allegatis.t ita tenet.gl. nota.in.c.q2 p̄sulatus.in gl.in verbo canonica.j.q.iij. Spe.in tit.de leg.§.iusta.ver.quid si amici. Bald.in.l.j.in.iiij.co.C.ō ser.fugi.t ita in effectu tenet do.Aller.hic.Jn.xj.q.concludit

15 †Bar.q̄ in p̄testatione de qua in hoc text.t ġaliter in omni p̄testatione requirit expressio cause etiā si non petat a parte secus est in nūciatione noui operis.Adde q̄ idē tz Do.Ant. in.c.fi.in.iiij.q.de appel.ista p̄clusio optime ,pbat per duos. tex.simul iūctos p tex.in.l.si fundū.C.de rei ven.hic allegata p Bar.functa.l.si maior.C.de rescin.ven.ōr em̄ in.l.si fundū, q̄ ibi p̄testatio cōstituit emptorē in mala fide eo q2 facta cum cā.sed in.l.si maior.p̄testatio nihil operatur q2 facta erat sine cā.p̄o eadē p̄clusione facit tex.in.l.j.C.de p̄e.curia.lib.x.in verbo omnisq̄ cā sigillatim q̄bus strangulatur ꝛc.quē ad hoc no.Bal.in.l.si ad fi.in.viij.opp.C.de edi.di.adria.tollen.vbi p illū tex.no.q̄ qñ ,p̄testat⁹ in iudicio q̄ nulla nouitas fiat vel similia debeo ex primere cām in iudicio. Adde etiā q̄ illā cōclusionē tz Bar.in.l.nō solū.§.morte.i.ij.qō.ōncipali.in ver. circa tertiā.j.co.vbi tz q̄ nisi in p̄testatione includat iusta cā vel p̄cludēs ,p̄testatio nullius est momēti p multa iura ō ob⁹ ibi p Bar.Scōo diligēter aduerte circa verba Bart.tēdētia ad intellectū t limitationē hui⁹ tex.inquātū Bar.dicit se separit q̄ in hoc tex.pōt nūciari nouum opus coā vicinis:t hoc mō.nucio nouū op⁹ tali p̄tori coā vobis vicinis q2 ei in ipso opere,ppter ei⁹ officiū vel metū nūciare non audeo:ℨ in ipso opere talē nunciationē coā vicinis facere nō pōt ita loquitur iste tex. ℙrobat Bar.per simile q2 ,ppter violentiā vel metū p̄toris nō solū pōt ,p̄testatio fieri coā vicinis ſm.l.ij.in fin. C.de bis qui per me.iu.non appel.sed etiā possum appellare.l.cū quidā.ff.de appel.no.q2 magna est limitatio ad istum ter.si est vera nemo tāgit.Ego aūt valde dubito:t credo q̄ talis nunciatio extra locū edificij etiā coā vicinis facta non debeat valere sicut non valeret si fieret in ipso opere. ¶Moueor primo p generalitatē huius tex.vbi generaliter decidit nō posse nūciari p̄tori nec restringit an fiat in opere vel ex:t dicere vt dicit Bart.esset restringere t violare istū text. Scōo t fortius moueor per ea que tenent gl. Bar.t cōmuniter doc.t dixi.s.in primo notabili vbi tenent qō nunciatio noui operis ideo nō pōt fieri p̄tori q2 habet vim citationis seu p̄uocationis ad iudiciū q̄ tacito nō pōt fieri p̄tori durāte officio. Ista ratio partim iter militat sive fiat coā vicinis in opere edificij sive extra opus.q̄ ratio cessat.in.l.cum q̄dā.ff.de app. allegata per Bar.vbi appellatio nō ,pbibebatur fieri licet p̄pter iustū metū omitteretur.nimirū si talis appellatio potest interponi coā vicinis.d.l.cū quidā.vel si vult potest ,p̄testari.d.l.ij.ad fi.C.de bis qui per me.iu.nisi fortasse tu diceres sustinendo Bar.q̄ intentio Bar.sit qō nunciatio que fit extra locum edificij coā vicinis non sit citatio nec ,puocatio ad iudiciū ex quo nō sit in opere quod alias requiritur.§. nunciatione.t.§.q̄ quis forte.§.ead.l.sed bene quando nunciato sit in opere tunc est p̄uocatio ad iudicium t tunc p̄hibetur fieri p̄tori.ita loquatur iste tex.Sed vellem istud ,pbari aut lege,aut bona ratione:quia aut ius diceret quod nūciatio noui operis que fit vicinis extra locum edificij liget p̄torem vt non possit edificare vltra:t habeo intentū contra Bartol. q2 erit p̄uocatio ad iudicium, quia si p̄tor vult posse tute edificare petet ab alio iudice remissionem se submittendo aut

tenitus

innit⁹ satisdabit:vt declarat Bart.in seq.q.⁊ in hoc credo qd
male possit defendi Bar.aut vis dicere ꝙ talis nunciatio que
fit corā vicinis extra locū edificij no leget ptorē.⁊ cōsequēter
sit inefficax.certe isto mō Bar. male loqueret. Primo qꝛ de
tali nunciatione inefficaci nō esset curādū,⁊ frustra Bart.op,
poneret talē practicā.ite Bar.se fundat per.l.cū quidā.j.de
appel.vbi illa appellatio interposita corā vicinis est valida ⁊
efficax.ergo similit intellexit Bar.ꝙ ista nunciatio sit valida
⁊ efficax ⁊ sic habeat vim ꝓuocatiōis ad iudiciū. cogita bene
in predictis si possit defendi. Bar.Sustinēdo Bar. potes di
cere ꝙ itentio Bar.sit ꝙ si nūciet corā vicinis extra locu edifi
cij talis nūciatio nō dr ꝓuocatiua ad iudiciū:eo qꝛ nō est fa,
cta seruata forma hoc est qꝛ nō est facta i opere iuxta.§.nūcia
tionē.⁊ §.si qs fort .s.ea.l. tn̄ talis nūciatio hꝫ effectū ꝓtesta
tionis,⁊ isto mō hꝫ duplicem viā vel ꝓtestādi,vt dicit iste tex.
vel nunciādi extra locū edificij prout i fi.in.l.ij.in fi.C.⁊ his
q per me.iu.non ap.iuncta.l.cū quidā.j.de appel.hꝫ duplex
remediū vel appellādū vel ꝓtestādū corā vicinis.sed si nunci
aret in opere nō valeret ⁊ sic non valeret vt nunciatio,nec vt
ꝓtestatio.ita videtur fuisse mens Bar. Sed adhuc ꝯ istā solu
tionem arguitur fortiter.qꝛ hoc mō Barto. vult ꝙ nunciatio
q̄ fit extra locū edificij,⁊ sic forma nō seruata:qꝛ debet fieri in
opere vt dixi cū nō valeat vt citatio valet vt protestatio.sꝫ qn̄
fit in ipso opere corā vicinis ⁊ sic forma seruata qd nō valeat
aliquid:⁊ sic nō valeat ēt vt ꝓtestatio istud videt inepte dictū:
qꝛ grauius est qn̄ peccatur i forma qꝫ qn̄ peccatur in materia.
l.an inutilis.in prin.ff.de acceptilia.vn̄ dicūt Bar.⁊ oēs doc.
in l.j.§.si quis ita.ff.de ver. obl.ꝙ qn̄ peccatur in forma non
vꝫ actus pront fit,non vꝫ etiā vt valere pōt.d. l.an inutilis.in
prin.sꝫ qn̄ peccat in materia:tūc si nō vꝫ act⁹ put fit. valet eo
modo q̄ valere pōt.⁊ sic Bar.debuisset dicere totū ꝯriū qd
quādo nunciatio fit vicinis extra locū edificij ⁊ sic forma non
seruata nullo modo deberet valere etiā vt protestatio. secus
qn̄ fit in ipso opere:qꝛ tūc solū peccat i materia.Nisi diceres
17 ꝙ illo scdo casu.l.resistat.⁊ †qn̄ actus[a] fit lege resistente certe
a nullo modo pōt valere.l.nō dubiū.C.de legi.⁊.l.cū lex in pri.
ff.de fideius.gl.solēnis.in cle.j.in verbo inhibētes.d̄ iure pa,
tro.sꝫ certe etiā in prio casu qn̄ fit extra locū.⁊ sic nō seruata
forma legis cū actus fit ipso iure nullus.l.cū hi. §. si pretor.
ff.de trāsac.Itē videt dicēdū.vt habet i.l.j.ff.de libe.⁊ posth.
18 in.xiij.q.†No ex practica quā ponit Bart.ꝙ licet nunciatio
fiat per verba de futuro.l.j.§.j.s.eo.itē lꝫ opus iā esset ex to,
to perfectū nihilomin⁹ in isto ter. nūciatio hꝫ effectū sup ope
re iā perfecto.⁊ hoc propter protestationē precedentem:⁊ in
hoc est iste.§.mirabilis ꝓm Paul.de cast.hic.Tu aduerte qd
iste tex.ꝓprie loquitur qn̄ edificiū nō erat ex toto pfectū añ fi
nē officij.vt ꝓbat tex.ibi etiā ꝙ retro edificatū erit in illa im,
plicatiua etiā q̄ implicat ꝙ non solū destruatur opus factum
post istā vltimā nunciationē, sed etiā illud qd ante erat edifica
19 tuꝫ.†In xiiij.q.aduerte ꝙ ratio differētie assignata p Bart.
quare ptori durante officio nō possit nunciari vt acquirat istd
interdictū nō videtur rō generalis ⁊ pfecta.Nā pone ꝙ sit du
biū an nunciās ex interdicto qd vi aut clā habeat dominium
vel possessionē ⁊ sic ius nunciādi ibi certe non posset tūc sper
ni,⁊ esset tunc prouocatio ad iudiciū sicut in hoc interdicto.
Melior est ergo rō diuersitatis quare magis pretori durāte
officio nuncietur ex interdicto quod vi aut clā qꝫ ex isto:qꝛ ibi
oino absqꝫ alia denunciatiōe cōpetebat illud interdictū ex ca
pite ꝙ vi aut clā,ergo nunciatio nihil noui dꝫ acquirere sed
solū mutare qualitatē:secus est hic vbi absqꝫ aliqua nunciati
one nihil cōpetebat.Ista fuit rō iurisconsult. in l.ꝓhibere.in
prin.j.ꝙ vi aut clā.⁊ declarat Bart. in.§.seruo.s.ea.l.Rap.
cu.dicit se nō bene intelligere Bar.quō possit nunciari ptori
vt pareat interdictū qd vi aut clā ⁊ nō istud interdictū huius
tituli cū habeamus ꝙ si fiat nunciatio ⁊ edificetur spreta nun
ciatione cōpetit istud interdictū demolitoriū.l.pretor.§. hoc
interdictuꝫ.ij.⁊.§.deinde.j.eo.Sed ad hoc facile pōt rn̄deri.
Primo qd Bart. loquatur in casu certo qn̄ nunciatio fiebat
ad causandū interdictuꝫ qd vi aut clā.Scdo qꝛ etiā si fiat nū,
ciatio pretori simpliciter poterit causari interdictū qd vi aut
clā ⁊ nō istud si fiat nunciatio non in psenti nec in loco edifi-
cij certe nō valet quo ad istū interdictū. §. nunciationē.⁊.§.si
quis forte.s ea.l. sed bene vꝫ q̄ ad causanduꝫ interdictū ꝙ vi
aut clā.gl.est in.l.aut q aliter.§.si quis cū denunciasset.in gl.
j.ff.qd vi aut clā. Bar.in.§.si quis forte.s.l. ¶ In. xv.q.adde
bonū ter.in cle.cām.in verbo veruꝫ.de elec.quē allegat Bar.
in.d.l.j.§.sed ⁊ aristo.ff.qd vi aut clā. ¶ In vltima questione
limita nisi iudex consueuerit dare audientiā in alio loco pu,
ta in camera:quia tunc etiā ibi debet queri ⁊ protestari, vt est
gl.i.c.cupientes.§.qd si p viginti.in verbo proposita de ele.
in.vj.quā reputāt singularē Imo.⁊ Lud.hic.Idē tꝫ Bar.in
l.j.§.dies.ff.qn̄ appe.sit.⁊ per ista remanet expedit⁹ prim⁹ in
tellectus gl.⁊ omnes questiōes formate p bar. ¶ In ea glo.
ibi,vel scdo.Nam isto secundo intellectu declarato ⁊ defensa
to,vt p Bar.trāseunt indifferenter oēs hic.⁊ Bart.notabili,
ter in.l.fi.in pe.col.ff.de ap. reci.Ego aūt licet credam dicta
Bar.esse vera in se:tn̄ dubito an iste intellectus possit defen
di ad istū tex. ¶ Moueor primo ex fundamēto Jac.de are.cui
Bar.nō directo rn̄det qꝛ cū possit nunciari par p iactū lapilli
vbi perdit possessio frustratoriū est istud remediū.nec est verū
fundamētū gl.dū dicit ꝙ si nō nuncio per iactū lapilli:qꝛ idē
non desisteret:qꝛ si edificauerit spreta nunciatione totū debe
bit destrui.l.pretor.§.hoc interdictū.⁊.§.se. uē.j.eo. Nisi di
ceres ꝙ etiā in.c.dilecti.⁊ in.c.vt debit⁹ de app.poterat ver,
bo appellare:⁊ tn̄ arripere iter ad papā hꝫ vim appellatiōis.
¶ Scdo moueor qꝛ ꝓm hunc intellectū impropriat litera ibi
pretori qꝛ intelligit.i. per ipsuꝫ pretorē. ¶ Tertio ⁊ fortius
moueor.Nā videtur mihi ꝙ Bar.⁊ doc.seipsos cōfundāt dū
volūt sustinere istū scdm intellectū gl.p.c.vt debitus,de app. a
Nā ꝓm illa iura solū arripere iter facta ptestatione hꝫ effectū
appellatiōis.vt quicquid postea factū sit reuocet tanquā attē
tatū pendēte appellatiōe:ergo ꝓm illa iura in terminis.§.no
stri sufficeret solū ꝓtestari ⁊ arripere iter ad iudicē ⁊ istud solū
deberet sufficere ꝓ nunciatione.tn̄ tex.requirit ꝙ postea fiat
nunciatio quasi repetita die.⁊ istud dt Bar.in summario suo.
Arripere iter ad ptorē hꝫ vim nunciationis secuta postea nū
ciatiōe.Nec pōt dicere ꝙ ista reiteratio requiratur ꝓpter ali
20 quā culpam vel delictū put dixi.s.in tertio no. ¶ Quarto qꝛ
nō videt veruꝫ ꝙ de iure ciuili arreptio itineris ad principeꝫ
habeat vim appellationis put vr̄ ter.i.l.j.C.vt lit. pedē.⁊ ibi
Rap.ful.in primo notabili expresse no.ex illo ter.ꝙ arreptio
itineris ad principē nō habeat vim appellatiōis iterposite ab b
ipso iudice, lꝫ ꝓm canones arripere iter ad papā interdū ha,
beat vim appellationis,⁊ interim ipedit ꝓcessuꝫ.Sed ad istd
vltimū tu dic ꝙ nō dꝫ induci differentia inter ius ciuile ⁊ cano
21 nicū†imo qn̄ aliquid[b] est clare decisuꝫ de iure canonico, ⁊ nō
b reperit ꝯriū expsse d̄ iure ciuili stam⁹ iuri canonico etiā in fo
ro ciuili.c.j.⁊.ij.de ope.no.nū.⁊ est gl.in.c.p venerabilē q filij
sint legi.⁊ in. c.lꝫ.ex suspecto.de foro cōp.declarat Bar.i.l.
priuilegia.C.de sac.san.ecc.ad textum in.d.l.j.C. vt lite pen.
Rn̄de ꝙ ibi duo concurrūt. Primo ꝙ quis ꝓtestet parti ex
presse ne aliquid noui faciat.Scdo qꝛ arripiat iter ad superi
orē.Ista duo habēt vim appellatiōis.d.c.dilecti.⁊ ita ꝓprie
declarat.Bar.hic,sꝫ in d.l.j.nulla interuenit ꝓtestatio.sꝫ solū
ibi dr ꝙ fuit porrecta supplicatio principi, forte ēt ignorante
iudice ⁊ parte.Nimirū si ibi solū arripere iter ad superioreꝫ
nō hꝫ vim appellatiōis.d.l.j. ¶ In eadē gl.ibi,vel tertio.ad,
de ꝙ ꝓm istū intellectū limitat regula.§.si qs forte.⁊.§. nun,
ciationē.s.ea.l.in quibus traditur ꝓ forma ꝙ nunciatio fiat
in opere.nā illa iura ꝓcedūt qn̄ de facili nunciās posset ire ad
locū edificij.⁊ sic posset sibi esse ꝯsultū:alias permittitur nun,
ciatio p ptorē extra locū edificij.Et licet Bart.⁊ alij ēt teneāt
istū intellectuꝫ:tn̄ qꝛ oporteret facere multas subauditiones
⁊ diuinationes vt facit Bar.ad istū tex. Ideo mihi nō placet
ad istū tex.Preterea iste text.q vult ꝙ postea debeat fieri
secunda nuntiatio non patitur istam tertiam lecturā. nisi di-
ceres ꝙ debeat primo ꝓtestari pretorie non posse nunciare i
loco edificij propter nimiam distantiam loci:⁊ postea debeat
iterum solenniter nnnciare.

a ¶ Act⁹. Ad de Ab.in disputatio. incipi.Augerio. col.xiij. ver. Secundo ꝓbatur.

b ¶ Qn̄ Adde tex.in.c. clerici de iudic. tex.i.c.vlt.d̄ secū. nu. gl. sume. x. dis.

2 ☞ Illi dicuntur domini naturales qui sunt domini de iure
gentium:sicut reges.
3 Ex causa pub.dicitur nunciari quādo agitur vt.ll.teneantur.
4 Quando dicitur fieri nunciatio ex causa impositia.
5 Etiam si dominus edificat contra seruitutem debitam pōt
etiam ipsi domino no.op.nun.
6 Qui imponit seruitutem predio suo dicitur ius suum minue
re ⁊ ius alterius augere.
7 Prohibitus rē alienare prohibitur seruitutem ei imponere.

Sextus pedius.

1 †Nūciatio gr̄a iuris nostri ꝯseruādi pōt fieri ex tripli
2 ci cā naturali imposititia ⁊ publica.hoc dicit.†Not.j.ꝓ Bal.
quod illi dicuntur domini naturales qui sunt domini de iure
gentium sicut reges. Adde ꝙ i priuatis dominiū semper est
de iure gentiuꝫ:lꝫ plures modi acquirendi sint de iure ciuili.
vt inquit Bar.i. l.j.post gl.ibi.ff.de ac.re.do.⁊ i.l.ex hoc iure
in.ij.col.ff.de iusti.⁊ iur. ¶ † Scdo no.ꝙ dr ex cā publica nun
ciari qn̄ agit vt leges tueātur.facit qd egregie vult Jn no. in
ca.olim cām.in gl.vlt.de resti.spo.vbi tꝫ ꝙ pro defensiōe legū
est etiā licitū bellū inferre.Imo.⁊ Lu.ro.hic sequunt bart.in
l.hostes.in.iij.col.ff.de capti.quē casum adde ad gl.⁊ doct.in

4 lex hoc iure.ff.de iusti.z iur. ¶ †Tertio no.ꝙ nunciatio fit ex
cã iposititia qñ edificat ꝯ seruitutẽ debitã:z dicitur impositi-
tia:q2 nisi seruitus iponat oia ꝑdia alias sunt libera.l.altius.
C.de ser.z aqua.l.si p2iusq̃.z ibi late Bar.j.eo. Et si diceret
ꝙ imo qñ nunciatur rõne seruitutis qꝺ etiã debeat dici ex cã
naturali,sicut qñ nũciatur rõne dñij cũ seruitutes sint de iure
gentiu3 sicut z dominia.§.fin.inst.de vsu z habit.per quẽ tex.
ita tз Bart.in.l.ex hoc iure.in fin .ff.de iusti.z iure. Rñdet ẜm
Rap.cuma.hic ꝙ ideo non dr̃ fieri ex cã naturali:eo q2 assum
psit sibi speciale nomẽ.s. ex causa imposititia nec remansit in
noie generis.s. ex causa naturali sicut in simili dicimus in cõ
tractibus:q2 aliqui remanserunt in noie sui generis z appel-
lantur innominati.qdã habuerunt spãle nomẽ z dicuntur no-
minati.l.iurisgentiũ.§.j.ff.de pac. ¶ Quarto not.tex.expres
5 sum †ꝙ etsi dñs edificat ꝯ seruitutem debitã ꝙ etiã ipsi domi
no põt nũciari nouũ opus,z ita manifeste destruit quedã solu
tio glo. in.l.ij.s.eo.z in.l.inter seruitutes.§.fin.ff.de seruitu.
6 vrb.pred. ¶ †Quinto no.ꝙ qui imponit seruitutẽ ꝑdio suo
dicitur minuere ius suũ z augere ius alterius. Hinc est ꝙ ꝓ-
hibitus alienare rem prohibet illi seruitutẽ imponere.l.fi.
cu3 simi.C.de rebus alienis nõ alienan.ad hoc adde qꝺ vult
Bar.in l.indebiti.§.si nummi.in vlti.col.ff.de condi.indebi.

2 ☞Contra edificantẽ spreta nunciatione datur interdictum quod vi aut clam z interdic.vti posside.
3 Que dicatur proprie nunciatio.
4 Qui non possidet nec pretẽdit se possidere potest tamen nunciare nouum opus.
5 Quando quis edificat in solo suo proprio a se possessio nõ est necessaria nunciatio.
6 Preceptum aliquod non potest fieri per iudicem alicui:nisi altera parte cuius interest petente.
7 In his q̃ respiciunt priuatam vtilitatem iudex non debet impartiri officium nisi petatur.
8 Quando iudex incepit a precepto z sic via executiua: anteq̃ de causa cognouerit debet saltem preceptum suum iustificare:cum clausula,z si senserit se grauatum zc.
9 Preceptũ ꝑtoris ꝓhibitiuũ ne qs edificet qd dz cõtinuere.
10 Qui nunciat nouum opus simplici verbo z perdit possessio. potest eam incontinenti propria authoritate recuperare.

Meminisse. Qui nunciat simplici verbo perdit possessionẽ si eã hз:secus si per ꝑtorẽ
1 vel actũ lapilli† z ꝯ edificantem spreta nũciatione datur iter
dictũ quod vi aut clã.z interdictum vti possidetis. hoc dicit.
¶ In tex.ibi:immittere vel ꝓijcere qd differat.declarat tex.
i.l.malũ.§.j.ff.de ver.sig. ¶ Nota triplicẽ formã nũciatiõis
z põdera ꝙ oẽs isti tres modi dicunt ꝓprie nũciatio noui ope
ris.z in oibus illis tribus hз locũ iste titulus z edictũ ꝑtoris
ẜm cõiter oẽs scribentes.Sed subtilis Rap.cum. hic.z in.l.
j.§.operis.s.eo.fuit in noua z mirabili opinione ꝯ oẽs quam
sequit.d.Ja.bu.hic,z in.d.§.in operis.z q2 est pulchra subti-
lis z necessaria ad intellectũ totius istius ti. ideo ego pleni9 z
2 lati9 q̃ ipsi isistã.tenẽt ipsi† ꝙ ꝓprie nũciatio sit illa q̃ fit sim
plici verbo.z ꝙ de ista loquat ꝑncipalit iste titul9, z quasi oẽs
leges.illa vero q̃ fit p ꝑtorẽ vel iactũ lapillli nõ sit ꝓprie nun
ciatio,s3 prohibitio.Ex ista opinione resultãt correlarie plu-
res mirabiles effectus ad istũ titulũ z mirabiles ꝯclusiones.
Prima ꝯclusio est ꝙ vbi nũciatio fit simplici verbo ibi hз lo-
cũ remediũ satisdationis, s3 qñ fieret p ꝑtorẽ vel iactũ lapilli
nõ est locus satisdationi, z nunciatus satisdaret per hoc non
sequeret ꝙ posset edificare.Scđa cõclusio sequit ꝙ qñ fit nun
ciatio simplici verbo si spernat z spreta nũciatiõe edificet hз
locũ interdictũ demolitoriũ.sec9 qñ fit p ꝑtorẽ vl' iactũ lapilli,
z tñ Rap.in.d.§.in operis.ꝙ ista videt sibi esse iustissima z ve
rissima. Primũ ꝙ nũciatio ꝓprie sit q̃ fit verbo.q̃ vero fit p
ꝑtorẽ vel iactũ lapilli nõ sit ꝓprie nũciatio s3 ꝓhibitio,dicũt
manifeste ꝓbari i isto tex.in pn. z in versi.ceterũ.z in ver.z si i
suo. Adde tex.in.l.j.§.s3 si qs iactu.ff.qꝺ vi aut clã.Et si dice
ret put ego dicebã i.d.l.§.in operis.s.eadẽ ꝙ imo i tex.nũci
atio q̃ fit verbo dr̃ prohibitio cũ isto tex.in vna cõstructione
dicat meli9 est per ꝑtorẽ vel iactũ lapilli prohibere q̃ operis
noui nunciatione.z sic verbũ ꝓhibere refert etiã ad nũciatio
nẽ verbalẽ.Rñdet Rap.cu.hic ꝙ vnica est species nunciatio
nis.s.q̃ fit verbo vt dictũ est,s3 bene sunt tres species ꝓhibi-
tiõis.Nec seqt ista ꝓhibitio:ergo est nunciatio : sicut non se-
quit est animal ergo est homo.Et sic vult Rap. ꝙ prohibitio
sit gen9 z sub se cõprehẽdat tres species de quibus in tex.nũ
ciatio vero sit vnica species tñ.s.q̃ fit verbo,z si diceret in ꝯ-
riũ facere tex.in.l.j.§.nunciatio.el.j.s.eod.vbi dt tex. nun-
ciatio ex hoc edicto non hз necessariam pretoris aditiõem,
ergo innuit quod nunciatio ex hoc edicto potest fieri per pre

a ☞Quarto. No. ꝙ nũciatio põt fieri habẽti dominij plenitudinẽ. Jas. i l.in ꝓuinciali.ij. no.s.eod. Purp.

torẽ.Rñdet Raph.ꝙ ille tex.vult dicere ꝙ nõ est necesse adi-
re pretorẽ,vt ꝯcedat facultatẽ nunciãdi.cũ possit de se ꝓpria
authoritate nũciare.Prima ꝯclusio ꝙ qñ fit ꝓhibitio p pre-
torẽ vel per iactũ lapilli,ꝙ tũc nõ habeat locũ remediũ satis-
dationis,ꝓbãt ipsi prio:q2 nõ est tex.q ꝺ hoc loquat, nec hoc
velit.Itẽ q2 ꝑtor q adinuenit nũciationẽ q̃ fit verbo illo casu
etiã adinuenit remediũ satisdãdi.l.ꝑtor.§.deinde.j.eo. Alia
ꝯclusio,ꝙ qñ fit ꝓhibitio p ꝑtorẽ,vel p iactu3 lapilli.ꝙ si edi-
ficet spreta nũciatione ꝙ nõ habeat tũc locũ interdictũ demo
litoriũ,optime ꝓbat p istũ tex.in ver.fi.z si forte,vbi est tex.ꝙ
qñ edificat in nro,quo casu dictũ est qꝺ dз prohiberi p ꝑtorẽ,
vel p iactũ lapilli,subijcit text.si edificare ꝑseuerauerit,ꝙ tũc
hз locũ interdictũ ꝙ vi,aut clã.vel vti pos.g̃ vult ꝙ tũc nõ ha-
beat locũ interdictũ demolitoriũ.Et lз.d.Alex.in summario
isti9 vltime partis dicat ꝙ ꝯ edificãtẽ spreta nũciatiõe cõpe-
tit non solũ interdictũ demolitoriũ ad destructionẽ opis:s3 ẽt
interdictũ ꝙ vi aut clã.aut vti poss.tñ istud de interdicto de-
molitorio nõ dr in isto versi.fi.nec est ibi aliqua dictio implica
tiua,q̃ istud implicet.Cõfirmat rõne:q2 tũc nõ dr cõtẽni maie
stas edicti ꝑtoris:z sic hui9 tit.cũ ꝑtor i isto edicto nõ adinue-
3 nerit nisi formã nũtiãdi verbo.†Istud etiã ꝑsuadet aliter in
isto tex.in ver.at si i suo.vbi ꝯ edificãtẽ i solo ꝓprio ipsi9 edi-
ficãtis fit nũciatio verbalis:z sic ppria:z tũc ꝯ perseuerãtẽ in
edificãdo nõ dicit tex.esse recurrẽ.ad iterdictũ ꝙ vi aut clã.
vel vti pos.cũ tunc prouideat alio remedio meliori.s.interdi-
cto demolitorio. Ex ꝑdictis sequit correlarie clara rõ quare
p simplicẽ nũciationẽ q̃ fit verbo facimus aduersariũ possesso
rẽ z nõ p eã q̃ fit iactu lapilli vel p ꝑtorẽ,ꝓut tex.hic:z in l.j.
§.in operis.s.eo.q2 in nũciatiõe verbali.q̃ est ꝓpria nuncia-
tio ibi tñ ꝯuenit ad remediũ satisdatiõis, p q̃ satisdationẽ sit
aduersari9 possessor.vt est tex.clar9 in.l.si ali9.§.ait i l.j.ꝙ vi
aut clã.nõ sic est qñ fit p ꝑtorẽ,vel iactũ lapilli:q2 cũ ibi nõ sit
loc9 remedio satisdationis.vt dictũ est sed deueniat ad inter-
dictũ ꝙ vi aut clã.vl vti pos.vt dicit iste tex.in fi.z sic cũ ibi nõ
sit locus satisdatio.iõ nõtiãs nõ ꝑdit possessionẽ. Ista vr̃ ꝯclu
dẽs rõ.q2 rõ gl.z doc.in.d.§.in operis vr̃ valde debilis de q̃
vlti:no ibi satis dixi.ista opi.lз sit colorata,z forte in stricta di
sputatiõe posset defendi:ego tñ sequor cões sententias repro
batis oib9 que.s.dicta sunt.z in primis inquantum Raph.z
do.Ja.faciũt differẽtiã inter nũciationẽ z prohibitionẽ.z vo-
lũt ꝙ in nũciatione ꝓprie habeat locũ hoc edictũ.z ei9 reme
dia.z nõ in ꝓhibitione,q̃ fit iactu lapilli,vel p ꝑtorẽ:dic ꝙ in
ꝯriũ tз gl.ordi.in.l.si ꝓcurator.j.e.q̃ sequit Bar.hic in.iij.
q.lз ꝯriũ tenuerit gl.in.l.j.in pn.z ibi Bar.sibi ꝯri9 in pe.co.
s.eo. ¶ Scđo i ꝯriũ est fortis tex.in.l.si opus nouũ.j.eo. vbi
q̃ fit p ꝑtorẽ est nũciatio.z Raph.met.allegat illũ tex.ꝯ istam
suam opinionẽ tanq̃ fortẽ:z nihil rñdet:z sic nõ obstabit iste
tex.q appellat ꝓhibitionẽ qñ fit p ꝑtorẽ: q2 text.ibi appellat
nũciationẽ.Nã z ꝯ prout etiã fatetur Raph.nunciatio verba
lis appellatur prohibitio in hoc tex. ¶ Tertio in hoc ꝯrium
facit tex.in.§.si qs ipsi pretori,s.ea.l.ẜm intellectum.z scđm
tertium intellectũ gl.z ibi.z licet Raph.respõdeat ꝙ illi duo
intellectus non sunt veri,sed tñ prim9,tñ cõmuniter appro-
a bãtur per Bar.z alios scribẽtes ibi. ¶ Quarto in ꝯriũ fa-
cit tex.in.§.sed z si in edes.z.§. sextus.s.ead.l.vbi qñ in nro
edificatur nunciatur in nostra gratia conseruãdi ius nostrũ:z
sic per pretorẽ vel iactũ lapilli:alias non cõseruaremus ius
nostrum,cum saltẽ possessionẽ perderem9 vt hoc tex.z tamen
dicitur nunciatio,z non prohibitio. ¶ Quinto in cõtrarium
põdera tex.in.d.l.si alius.§.ait Jul.z tex.in.d.l.ꝑtor.§.non-
nulli.j.eodẽ tit.que iura volunt, quod concurrat interdictum
demolitoriũ:d quo in hoc titulo,z interdictum ꝙ vi aut clam.
Unde arguatur sic:aut vis intelligere ista iura loquantur de
nunciatione,que fit per pretorẽ vel per iactum lapilli, prout
innuit tex.in.d.§.ait Julia.in verbo prohibitus:z tunc falsa
vna inductio.q̃ faciunt de isto textu in fi.quia quamuis text.
hic dicat competere interdictum quod vi aut clã.vel vti pos
si.non per hoc negat quin etiam competat interdictum de-
molitoriũ:vt dicũt tex.ꝑallegati.z tex.in.l.z si forte.§.sciẽdũ.
ff.si serui.vẽ.Aut intelligis illa iura de nũciatiõe noui opis
facta verbo:z tunc erit falsa alia inductio, quam ipsi faciũt d
isto tex.in ver.at si in suo.vbi dicunt velle tex.ꝙ qñ fit nuncia
tio v̾bo.ex quo tunc cõpetit interdictũ demolitoriũ ex isto edi
cto ꝙ tunc cessat interdictũ ꝙ vi aut clã.istud esset ꝯ iura ꝑal-
legata,in quibus dr vtrunq̃ remedium cõpetere. ¶ Prete-
rea aduertendum est ꝙ qñ quis edificat in solo suo proprio z
etiã a se possesso.tunc bene ver est qꝺ nõ cõpetit interdictum
qꝺ vi aut clã.l.j.§.j.vbi glo.ordinaria.ff.qꝺ vi aut clã.firmat
Bar.in.§.si quis ipsi pretori.in.xiiij.q.s.eadẽ.l. ¶ Sexto in
ꝯrium facit:q2 si vera esset eorum opinio multũ restringeret
edictum

edictū p̄toris loquēs de remedio satisdationis ꝛ de interdicto demolitorio positū in.l.p̄tor.i p̄n.ꝛ.§.hoc interdictū.j.eo. ꝛ dicere ꝑut ipsi dicunt ꝙ p̄tor solū adinuenit nunciationē q̄ fit verbo propter eā inuenit remediū satisdationis ꝛ remediū demolitoriū.nō autē adinuenit eā q̄ fit iactu lapilli vł per p̄torē. Ista est magna diuinatio ꝛ restrictio ad istū tex.ꝛ istū titulū ꝛ ad istud edictū ꝛ est sine lege ꝛ sine authoritate. ¶ Septimo in ɔ̄rium facit:q̄ si vera esset eorū differentia inter ꝓhibere nunciare quā tñ differētiā supra reprehēdi: certe ꝓhibitio esset efficacior q̄ nunciatio,q̄ ꝓhibere dr̄ cū effectu sine remissione.nunciatio est cū remissione,prout tenuit gl. in. l.j.in prin.in gl.parua.in verbo ꝓhibēdi.ꝛ i gl.magna.ſ.eo. ꝛ ibi Bar.in penul.col.ꝛ videt̄ probari in.§.si plurīū.in fi.ſ. eo q̄ deberet operari efficatiores effect⁹, cui⁹ ɔ̄riū sequit̄ ex
4 opinione Rap. ¶ Scd'o†nota ex isto textu non cauillādo literā q̄ qui non possidet nec pretendit se possidere:pōt tamē nūciare nouum opus ɔ̄ Bar.in l.j.in prin.in.vij.q.ſ.eo.vbi dixi de hoc.ꝛ nō vlterius repeto. ¶ Tertio no.in ver. at si in suo.
5 †ꝙ q̄n quis edificat in solo suo proprio a se possessio q̄ tunc non est necessaria nunciatio. Ratio quilibet pōt in re sua a se possessa libere edificare. Adeo ꝙ pendente etiā lite non pōt prohiberi.l.pe.ꝛ fina.ff de aqua q̄.ꝛ esti.ꝛ.l.si pri⁹.ſ.eod. Nec tunc habet locū interdictum ꝙ vi aut clam.nec interdictum vti possi.l.j.§.j.ꝛ ibi glo.ff.q̄ vi aut clā. Bar.in.§.si quis ipsi pretori.in.xiiij.q.ſ.ead.l. Cum ergo isto casu cessent talia remedia:tex dicit ꝙ tunc nunciatio est necessaria,sed q̄n quis edificat in nostro vel in nostrū imittit,cū tunc etiā alia remedia cōpetāt.s.interdictū q̄ vi aut clā.ꝛ interdictū vti possi.cū tunc nunciatio noui operis nō est ita necessaria: ista videt̄ mihi q̄ sit vera mens intentio litere:ꝛ tunc bene stabit tex. i verbo necessaria:ꝛ nō destruent̄ vt faciunt gl.ꝛ doc. q exponūt necessaria.i.vtilia. In gl.in verbo eū.l.ʒ si breuis habes elicere
6 quinq̄ ɔclusiones. Prima est† ꝙ p̄ceptū aliq̄ non dʒ fieri p
7 iudicē alicui, nisi altera parte cuius interest petēte. Et rō†q̄ in his q̄ respiciunt priuatā vtilitatē iudex nō dʒ impartiri officiū nisi petat̄.l.iiij.§.hoc autē iudiciū.ff.de dā.infec.cū alijs allegatis per Bar.hic. Pōdera scd'o ex hac gl.notabiliorem ɔclusionē ꝙ etiā in his q̄ a principio nō requirunt aliquā cause cognitionē,vt est act⁹ nunciādi:tñ pretor nō dʒ facere talem actū nisi parte petente.gl.est hic iuncto tex. Tertia ɔclusio est q̄ preceptū istud fit alternatiue vt nō edificet vel veniat rn̄surus istud reprehēdit Bar.ꝛ vult ꝙ debeat copulatiue cōcipi sicut boni practicātes obseruant. Quarto habes ex ista
8 gl.q̄ ad hoc quotidie allegatur†ꝙ q̄n iudex incipit a p̄cepto ꝛ sic a via executiua q̄ p̄cepit parti ꝙ aliq̄d faciat vel nō faciat antequā de cā cognouerit debet saltē p̄ceptū suū iustificare,ꝛ si senserit se grauatū cōpareat iustitie suplemētū recepturus,de clausula habes glo.hic.ꝛ meliorē in.c.ex parte.j.§.fi. in gl.vlti.de verb.sig.ꝛ ita Bar.in l.j.C.de execu.rei iudi. ꝛ ita curia romana ſm Ag.ꝛ Mod.hic,ꝛ Bal.in consi.cxiij.ꝙ incipit ꝓponit̄ q̄ duplex fuit nunciatio ad fi. ꝛ illo cōparēte illō preceptū q̄ erat executiuū.s. q̄ solueret vel faceret resoluit̄ in vim simplicis citationis vel nunciationis ſm Bal. in l.ij.in.iij.col.C.de episco.audi.ꝛ in l.ea. quidē.C.si mancip. ita fue.alie.in.l.j.§.j.ff.de iure delib.ꝛ in rubrica.C.cōmi.vel epi.de qua materia habes per Moder. hic,ꝛ diffuse per do. Alex.ad quē te remitto.ponit Bal.vbi aliter tenet i.l.nec q̄cq̄.§.vbi decretū.ff.de officio procōsul.ꝛ lega.ꝛ ibi dixi.Ang. de are.in.§.curare.insti.de actio.vbi etiā dixi. Et si tu diceres q̄ ista doctrina est d directo ɔ̄ istū tex.iuncta gl.vbi est p̄ceptum cū clausula iustificatiua:ꝛ tamen si citatus cōpareat remanet ad hoc firmū preceptum:q̄ non pōt edificare,ergo nō resoluitur in vim simplicis citationis. Rn̄de ex mēte Rap. ꝙ hic loquit̄ vbi prohibitio tʒ siue iuste siue iniuste fiat nunciatio.l.j.in prin.ſ.e.nec requirit̄ cause cognitio vt p̄dixi i acta nunciationis. Sʒ predicta ꝓcedūt regulariter q̄n inspicitur an iuste vel iniuste sit factum. Quinto habes ex gl.q̄d debeat ɔtinere istud p̄ceptū ex parte pretoris.s.vt nō edificet. Bart.
9 reprobat†q̄ dʒ impersonaliter dicere ne aliquid operis fiat: ꝛ sic id q̄ nūciat̄ dʒ indefinite cōcipi prout sunt verba pretoris in.l.pretor.in prin.j.eo.de quo plenius p Bar.j.sup gl. in verbo posse fore vbi reseruo dicēdū. Sexto ꝛ vltimo ex ista gl.colligit Lud.ro.in gl.i verbo possessionē,istā gl. reprobat Bar.q̄ verba personalia ne edificet bene sunt apta ad introducendū interdictū q̄ vi aut clā.sed non ad istud interdictū. idē tenent Pau.de ca.ꝛ Rap.cu.hic.idē latius Bart.i l.non solū.§.sed vt probari.in.fi.ꝛ i.l.si ꝓcurator.j.eo idē Iac.bu. hic reprehēdit Bar.p tex.met quē allegat Bar.in.l. si ꝓcurator.j.eo.in verbo ꝓhibuit opus nouū facientē.ꝛ sic ibi nunciatio fuit ꝑsonalis,ꝛ tñ causat ēt istud interdictū. Bart. met ibi post gl.idē videt̄ notare ex illo tex. Tu rn̄de dupliciter.p̄mo ꝙ ille tex.loquitur q̄ ad interdictū q̄ vi aut clā. ꝛ isto mō faceret p Bar.tñ q̄ ex natura tituli videt̄ etiā loqui de isto interdicto ꝑut etiā ibi gl.tʒ Ideo respōde aliter ꝙ illa.l.si ꝓcurator.nihil facit ɔ̄ Bar. Nam etiā si nuncio impersonaliter dico ꝓhibere edificātē ne edificet vnde nō sequit̄ ex illo tex. ꝓhibeo edificātē:ergo nūciatio est personaliter facta.istā opi. Bar.etiā reprehendunt Imo. Paul.de ca.ꝛ Ludo.ro.in d. l.si ꝓcurator.j.eo. Imo.ꝛ Lud.in.l.p̄tor.in prin.j.eod.ꝛ do. Alex.hic p tex.in l.nō solū.§.si cū iure.in verbo facias.j.eo. quē Bar.hic ɔ̄ suā ponderat opi.ꝛ lʒ Bar.dupliciter ibi rn̄deat tñ nō videt̄ bone rn̄siones,ꝗ bene verū est q̄ quādo nunciatio esset ꝑsonaliter facta tunc nō ligaret successorē vel aliū ita loquit̄.l.fi.j.eo. ¶ In gl.in verbo necessaria potes dicere vt dixi in tex.ego ɔ̄ istū tex.formo talē oppositionē,d't text.nō cauillādo ꝙ si aliquis edificat in suo solo ꝓprio ꝛ a se possesso q̄ noceat nobis possū ꝓhibere p nunciationē:in ɔ̄riū adducitur tex.in.l.cū eo.ff.de serui.vrb.predi.vbi dicit text.cū eo qui extollēdo edificiū suum obscurat edes vicini nulla penit⁹ actio cōpetit. Ecce q̄ ibi edificādo in suo facit illud ꝙ nocet vicino,ꝛ tamē d't tex.ꝙ ad hoc ꝓhibēdū nulla actio competit: a q̄ in solo meo a me possesso possum libere edificare, quāuis edificiū noceat vicino. Imo procedit ille tex. etiā si ad emulationē vicini edificaretur ſm Ang.ibi.ꝛ.l.j.in.j.col.in Florē. lec.C.qui test.face.pos. Et si intelligat istū tex.ꝙ sit q̄ ptēdebat seruitutē:est diuinatio ad tex. Tñ Pau de ca.in.l.cū eo. restringit illū tex.quādo ille edificat vt sibi edificanti ꝓsit. sec⁹ si solū noceat tūc posset ꝓhiberi p.l.j.§.deniq̄.j.d aqua pluarc. Ita etiā intelligit ipse in l.altius.C. de serui.ꝛ aqua.ꝛ ibidē Cy.ꝛ cōiter alij.ꝛ do. Bart.vero.in tractu seruitu.vrba.in tit.xxxix.de solo seu area.in.iij.col.ꝛ.d.Alexā.in cons. cccxv. lib.ij.q̄ incipit,consideratis verbis.in.iij.colū. ¶ Extra gl.
10 inquantū Bar.cōcludit† ꝙ q nunciauit nouū opus simplici verbo ꝛ perdidit possessionē pōt eā incōtinēti ꝓpria authoritate recuperare. Adde ꝙ idē tenet Albe.post Dy.in.l.j.§.i operis.ſ.eo.domi.Iac.pute.pōderat Bar. in hoc tenere ɔ̄rium in.l.j.§.nunciatio.in.j.col ſ.eo.vbi tenet nunciātē simplici verbo amittere possessionē: ideo non pōt propria authoritate destruere.ita formaliter Bart.ibi ꝛ d.Hiero.tor.saluat Bar.ab ista ɔ̄rietate q̄ Bar.debeat ibi intelligi quādo nūncians postea ex interuallo volebat propria authoritate destruere,hic quādo incōtinenti. Tu salua Bart.aliter.ꝙ loquatur i diuersis terminis.hic enim q̄rit Bart.an possit propria authoritate recuperare. Ibi vero an possit ꝓpria authoritate destruere.sed quicq̄d sit credo Bar.male dicere quamuis scribētes nihil addant,eo q̄ possessio q̄ acquirit̄ p nunciationē verbalem acquiritur sine violentia nunciati ex sola timiditate nunciantis ſm gl.ꝛ do.in.l.j.§.in operis.ſ.e. ergo nihil faciunt iura allegata p Bar. Nec obst.tex. in.l.j.§.ʒ si q̄s iactu.ff.q̄ vi aut clā.q̄ tex.ille loquit̄ quando post ꝓhibitionē edificandi factā per iactum lapilli quis perseuerat edificare, tunc dicitur vim facere q̄ ad edificandū,sed nos non sumus in terminis illis,sed loquitur quādo nunciādo verbaliter nunciās perdidit possessionē absq̄ alia edificatione vbi nō potest argui aliqua vis in acquirenda tali possessione. Tenendo tamen ɔclusionē Bar.eā limita non procedere quādo nunciat⁹ post nunciationē verbalem prestitit satisdationem:q̄ cū per eam efficiatur iustus possessor,vt est tex.in.l.si alius.§. ait iulianus.j.quod vi aut clā.prout tenui in.d.§.in operis.certe nō posset tunc propria authoritate recuperare.

a ¶ Fug. Ad de Bar.in.l. fina.C.d fer. Bal.i auth. Imo. C. de actio.ꝛ obli.

b ¶ Etiā die feriato. add bal.i.c.fi. in vlti.col. d ferijs. etiam si sint ferie solēnissime.puta natiuitatis vel pasche domini.

1 ¶ Ubi periculum est in mora recedimus a regulis iuris communis ꝛ remittitur iuris dispositio etiam prohibitiua.
2 Licitum est laico capere propria authoritate clericum debitorem fugitiuum quando periculum est in mora.
3 Par in parem non habet imperium.
4 Sententia non valet quādo est lata a iudice non visa relatione nuncij de citatione peremptoria.
5 Nunciatio potest sperni quādo grande damnum fit nunciato ꝛ modicum illi qui nunciat ex edificatione.

1 **Si quis riuos.** Not.ex isto tex.regulā ad q̄ quotidie allegat̄,†ꝙ vbicūq̄ periculū est i mora tū recedim⁹ a regulis iuris cōis ꝛ remittitur iuris dispositio ēt ꝓhibita vt hic: facit text.in l.si q̄s filio exheredato.§.hi aūt i fi.ff. de iniusto rup.irritoq̄ testa.ꝛ tex. in l.j.§.ff.de ferijs.ꝛ i l.diuus in p̄n.ff.de peti.here.ꝛ tex.in.c. baptizari.ꝛ ibi gl.v.dist.ꝛ tex.in.c.fi.ꝛ ibi gl.notabilis de peni.ꝛ remis. Hinc vidim⁹ ꝙ licitū est capere debitorē suspectū
a de fugā[a] quādo periculum est in mora.l.ait pretor.§. si debi-
b torē.cū si.ff.de his q̄ i frau.cred.etiā die feriato[b] in honorē dei.vt est glo.singularis in.l.fina.in glo.ij.C.de ferijs.cū suis

2 concordātiis.†Jmo fortiꝰ est licitū laicoᵃ capere ꝓpria autho-
b ritate debitorē clericū suspectū de fuga qñ periculū est i mora vt eū p̄sentet suo iudici ſm Abb.in.c.cū nō ab hoie.in.iiij.col.de iud.z ante eū Bal.ibi in ij.col.z in c.dilectis.i.v.col.de appel.facit tex.quē ipsi allegant in c.olim.de resti.spolia. Ad predicta facit q tz Ludo.Ro.hic referēs se ita ꝯsuluisse de facto q debitor captusᵇ propter suspicionē fuge non pōt ad inualidandū capturā opponere de incōpetentia iudicis. mouetur per plura:presertim q2 n̄ poterat capi per priuatā personā authoritate propria vt d.§.si debitorē fortius ꝑ habentē iurisdictionē,licet non q̄ad illā cām, ꝑ id q nota gloss. notabilis in.§.serui vero.in verbo in transitu insti.de liberti. cū Lud.simpliciter transit do.Alexā.hic.adde q ita ꝯsuluit Lud.Ro.in con.cclij.qd incipit,vnū est qd substātialiter obijcitur.vbi refert qd ista fuit singularis decisio Pet.de Anch. in con.clxxxij.Tu dic melius q est in.cxcij.qd incipit,in auxiliū veritatis vbi per plures bonas rationes:z ita tenet idem Lud.Rom.in.l.ij.ff.de iurisd.om.iud.z ibi per do.Alex.plene ꝯtrā audacter z subtiliter consuluit Aret.in con.xcv.q̄ incip.Respondēdo breuiter dubiis eleganter motis sed q2 oppositionē plene retuli z respondi oibus eius fundamentis in l.ij.ff.de iurisd.om.iud.ideo ibi me remitto ad ea q̄ plene dixi.Itē adde ad principalē regulā quā collegi ex hoc text.illō qd singulariter tenet Bal.in.c.j.ad fi.in ti.qualiter vasal.iu-
3 ra.debeat fidelita.vbi tz†q si fiunt domini eiusdē castri,z vnꝰ cōmittat delictum aduersus aliū:certe nō p̄nt eb eo puniri: quia par in parē zc.l.ille a q̄.§.tēpestiuū.ff.ad tre.sed dz adiri superiori.limitat ibi.nisi periculū esset i mora:q2 tūc posset ab eo puniri,qd valde no.pro extensione tex.in l.si quis filio exheredato.§.hi aūt.ad fi.p̄alleg.Itē adde ad p̄dictā regu-
4 lā†qd licet alias sententia non valeat qñ est lata a iudice non visa relatione nuncij de citatione perēptoria ſm Bart.i l.hec autē.§.j.cū suis concor.ff.quib.ex.cau.in poss.eatur.Fallit nisi periculū sit in mora puta q2 statutum arctabat iudicē ad pronunciādū ita Bal.in falsus.in.vij.colum.C.de fur.Item ad istā regulā adde illud qd tenet Bal.in rubri.C.cōmina.vl' epist. circa mediū quod si aliquis timet ne ꝯ ius ponatur ad torturā debet appellare z tunc etiā sua confessio erit ipso iure nulla.l.j.z per totum.ff.nil no.app.penden.nec est opus isto casu quod superior adeatur q inhibeat iudici.q2 interim periculū est in mora z sic expectatio illius inhibitiōis esset periculum allatura ſm Bal.quod not.q2 licet alias iudex a cuius interlocutoria vel grauamine fuerit appellatū potest in causa procedere nō citato amplius appellante.text.est in ca. eum qui de dolo z contu.in.vj.Bar.in.l.eius qui.ff.de appella.recipi.Fallit nisi per iudicem appellationis sit inhibitum ca.non solū.de appella.in.vj.declarat Bart.in.d.l.eius qui. Itē ad istam regulā adde illud qd volunt Bar.z oēs in.l.j.in prin.ff.de offi.eius.cui mand.est iuris.Cyn.in.l.placet.in.iij. q.C.de peda.iudi.q licet delegatus propter absentiā ordi. nō possit pronunciare vbi agitur de vita hominis.§.iubemꝰ. in auk.de colla.colla.ix.Fallit qñ dilatio pene esset periculū allatura:puta q2 esset magnus latro vel seditiosus per tex.in d.l.si quis filio exheredato.§.hi autem.dixi plene post Bar. in.d.l.j.in princi.ff.de offi.eius.¶Gl.in verbo nunciatione diuiditur in duas.In prima declarat tex.z allegat concordātes.In scōa per viā questionis opponit ꝯ text.z in effectu dat duas solutiones quas ꝓsequers vt hic per Bar.scōa ibi:sed quid sit de nouo.¶No.illud qd in fi.dicit Bar.allegādo tex. in.l.j.§.sunt autem qui putant.ff.ne quid in flu.pu.q2 est notabile dictū ad limitationē huius titu.quo cauetur qd edificatū spreta nunciatione sit demoliendū.l.pretor.in prin.z.§. hoc interdictum.j.eo.Nā debet intelligi nisi grāde damnum sit nunciati,z modicū eius qui nunciat ex edificatione : tunc potest sperni nunciatio.Adde per dictum.§.sunt autem qui putant.id notabiliter tenet Bar.in l.quominus.in.xj.q.ff.d flu.vbi dixi.z ade glo.in.l.j.ff.de riuis.

1 Nunciator debet iurare de calumnia.
2 Juramentum calumnie est prestandum indice decernente z non aliter.
3 Istud iura.calumnie debet prestari per iudicem si a parte petatur.z non aliter.
4 Ubicunq aliquid cōmittitur conscientie alicuius.licet ab eius declaratione non possit reclamari nec appel.tamē quādo declarat quod sibi videtur in conscientia tenetur iurare.
5 Facta nunciatione statim acquiritur ius nunciādi per quod possit agere z petere.

Qui opus nouum.

In ꝓsecutione nūciationis tenetur nūciator iurare de calūnia aduersaria parte b.petēte z iudice decer-
1 nente.b.d.z est singularis.§.ſm Bar.¶No.†q nūciator dz iurare d calūnia.z hoc id vt tollat via calūnijs.l.in fundo.ff.d rei vēd.c.quāto.de diuor.q2 als erat statutū q nūciatio siue iusta siue iniusta ligaret nunciatū.l.j.in prin.s.codē.Hinc ex ista ratione infert q si nunciator prius probasset de iure sue nūciatiōis si postea pars peteret iurari d calūnia nō teneret: q2 cessaret ꝓsumptio calūnie.ꝯfirmatur q2 postq̄ quis ꝓbauit intentionē suā nō cogit ampliꝰ iurare d calumnia.ita no.in. c.ij.in.ij.col.d proba.per illū tex.z dicit alibi nō reperiri sic expresse.Tu potes dicere q ille tex.nō bene probet notabile Bal.q2 loquitur in iuramēto veritatis q vr̄ esse superfluum postq̄ qs perfecte ꝓhibuit:id de veritate vlterius iurari.Nā est secus in isto iuramēto calūnie q etiā post perfectā probationē prestandū est.glo.tñ notab.in.c.ex literis de iureiur.in
c gl.fi.ad fi.tenet q iuramentū calumnieᶜ potest prestari antequam sit in causa conclusum , z non post.de quo vltimo vide Bald.limitantē in.l.j.in prin.z in.l.ij.§.sed q2 veremur.per illū tex.C.de iur.cal.No.cano.in.c.j.in prin.per illū tex.d iu-
2 ra.cal.in vj.¶Scōo nota†qd iuramentū calūnie debet prestari iudice decernente z nō aliter.ideo si pars sola peteret q nūciās iuret de calūnia pōt recusare:secꝰ si peteret cām quare nūciet,tunc tenetur exprimere cāuis petat sine authoritate iudicis,vt ꝑ gl.z doc.in.l.j.in prin.s.cod.¶Tertio no.in
3 verbo.exigat†qd istud iuramentū calūnie dz p̄stari ꝑ iudicē, si petat a parte,z nō aliter.Adde tex.in.l.iusiurandū z ad pecunias.§.q iusiuran.in verbo.si hoc exigat.ff.de iureiuran. allegatū hic in gl.Istā regulā ordinarie examinaui multa cumulādo in.l.iurisgentiū.in princi.ff.de pact.Adde fortiꝰ,qd etiam si lex dicat q aliquid fiet ipso iure tñ intelligit si petat a parte,z nō aliter.gl.est notabilis in.l.scimꝰ.in prin.in gl.ij. in verbo ipso iure.C.de inoffi.test.q̄ sequunt Bar.z alij ibi,z gl.ibi allegat optimū simile de cōpensatione que lz fiat ipso intelligit si opponat a parte.l.fi.C.de cōpensa.Adde bonum tex.in.l.si matre.in verbo ipso iure.z ibi Bar.ad hoc notat. C.de suis z legiti.Limita istū tex.qd etiā parte nō petente iudex posset ex officio solo deferre idud iuramētū calūnie si suspicatur de calūnia nūciantis ſm Pau.d castr.z Raph.hic adde tex.in.c.ij.ad fi.de iure calum.in.vj.z in.l.ij.§.sz q2 veremur.C.de iura.calū.¶Quarto ꝑ istū tex.no.signant Ange.q lz nūciatori credat de causa q̄ allegat qñ est talis,que si esset vera sufficeret vt est gl.in.l.j.§.penul.in verbo ꝑtinet.s. eo.z in.§.sextus pediꝰ.in glo.ad fi.s.ea.l.z sic statur ꝯscientie nūciātis:tñ hic est tex.q tenet iurare ꝯscientiā suā nō esse calumniosam.†Ex quo infert generaliter Ang.q vbicunq ali-
d qdᵈ cōmittit ꝯscientie alicuiꝰ,lz ab eius declaratiōe nō possit reclamari nec appellari,vt est gl.singu.in.c.statutū.§.assessorē.de rescrip.in.vj.tñ qñ declarat q sibi ita videt in ꝯscientia tenetur iurare per istū tex.Sz certe in tex.ꝓut etiā ꝺt Pau. de cast.non probat notabile Ang.q2 lz credatur nūciatori in actu nūciandi,prout dicūt gl.preallegate:tñ non creditur in prosecutione nūciationis:q2 tunc debet plene probare de iure suo z illo tēpore vult iste tex.qd debeat iurare de calūnia. Tñ Pau.de ca.sequitur not.Ang.per illud qd alibi habetur
e q qñ aliquid cōmittit peritis in arteᵉ vt iudicēt ſm q eis videbitur tñ debent iurare.l.hac edictali.§.his illud.C.de secun.nup.l.cōparatiōes.C.de fide instru.l.Theopōpus.z ibi ꝑ Bar.ff.de dote pleg.Adde qd istā doctrinā Ang.z Pau.d cast.hic sequitur do.Alex.in cōsi.ccxxviij.in ij.vol.q incipit, visis verbis.iij.col.ad fi.Adde etiā qd idē tz.Ang.in.l.apertissimi.C.de iudi.vbi simpliciter tenet q lz aliquid relinquatur conscientie alicuius tñ requiritur q iuret per.d.l.Theopōpus.Pro ista doctrina facit qd singulariter tenet Ange. in repetitione.l.si vacātia.iij.col.C.de bo.vacā.li.x.vbi tenet q si ex forma statuti debeat stari simpliciter verbo accusatoris,vel nūcij,vel denūciatoris,z tñ semper itelligit q debeat iurare p.d.l.Theopōpus.z sequitur Alexan.in consi.lxxviij. in.iij.vol.qd incipit,clarissime doctor,z iustissime domine vicarie.in tertia colum.Adde qd vult Bald.in c.ceterum de iuramento.calum.vbi tenet,q si in instrumento cōtineant qd de dānis z interesse credat simplici verbo creditoris,qd tñ creditor tenetur saltē iurare de calūnia, si reus istud petat.Idē tenet Bal.in.l.iusiurādū qd ex ꝯuentione.in prin.s.de iureiur.vbi tenet qd si in instrumēto expresse cōtineat qd stet dicto creditoris,intelligitur cū iuramento.Accedat quod dicit Bal.in.c.tuis.de testi.quod si aliquis promisit stare dicto alicuiꝰ intelligit qd ille tñ debeat iurare per.d.l.Theopōpus.z sic remanet defensata doctrina.Ang.z Pau.de cast.hic sz ꝯtra eā facit tex.in.l.rem non nouā.§.patroni.C.de iudi.scdm qd no.Bal.ibi circa mediū ex illo tex.qd quādocūq aduocatus dicat se habere conscietiā lesam potest a patrocinio discedere

a ¶Laico. Add de Jo.And. z Anton. de But.in ca.ij. de pig. Joā. de Jmo.i.c.j.de deposi. doct.in.c.cū olim.el.j. de restitu.spol. Ho.de sanc. Gemi. xlv. di.in gl.summe.

b ¶Captus. Adde Bal. i l.generali. C.de cur.li.x.

c ¶Juramētū calumnie. Adde Bal.i ad.li.Spec. ti.d iura.cal. ver.sz pone.

d ¶Ubicūq aliqd. adde Bal.i.c.si sacerdos.d off. ord.Ang.de are.i.§.licet iste.instit.de actio.Joā.d anan.consil. xxxiij.inci. visis z diligēter cōsideratio.

e ¶Peritis i arte. Adde Bal.i repe. l.ij.ff.de in rem.vbi limitat hoc nō pcedere i foro ꝯscientie, de q per eūdē Bal.in.l.iusiurādū.ff.de iureiur.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

dere:z de ista cōscientia sua stabit dicto suo q̄ est notabile secundū cū z ōt facere gl.in d.c.statutū.§.adhuc de reser.in vj.nisi rideas q̄ cuius lex diceret stari dicto suo tñ intelligit semp cū tacito vt expredictis patet. Capio gl.i verbo nunciare.q̄ diuide in quatuor. In prima timore ꝛ nūq̄ qō formabo nūc declarat tex. posita formal tres qōes. partes patent. In prima parte oppono sic. qualitas adiecta verbo dz intelligi ꝑ mp̄s verbi cui adicit.l.in delictis. §.si extraneꝰ. ff.de nox.l.si titius.z ibi Bar.ff.de testa.mil.late Bar.in l. ex facto in prin.vbi dixi.ff.de vulg.z pupi. Sed ista qualitas iurādi de calumnia adiicitur verbo ꝑntis tp̄is:ergo apparet q̄ dz iurare de calumnia tempore quo nunciat:sed certe tēpore quo nunciat non adest p̄etor sine quo non cogit iurare de calumnia:ergo tex.non videtur bene dicere. ¶ In eadez gl.ibi,vt nunciatio firma maneat.aduerte in quantū Bar. de 5 fendendo istā gl.tz ꝓ q̄ facta nunciatione statim acquirat ius nunciandi ꝑ qō possit agere z petere.vt in gl.mouetur p gl.in l.ḡ.in verbo ius.ff.eod.vbi etiā Bar.idem tz quod hic.Ego credo istud nō esse verum:z in ꝛium allego forte tex.q a nemine allegatur hic in l.nō solū.§.morte.j.c.vbi morte nunciantis re integra hoc est:q̄ nihil postea ædificatum nunciatio extinguit z nō trālit ad hēdes nunciātis,eo q̄ ex nunciatione nō erat acquisitum ius nunciandi patet.q̄ si esset acq̄situm aliquod ius illud trāsmitteret ad heredes, sed si post nunciationē factā aliquid esset edificatū:quo casu tunc cōpeteret interdictū demolitorium seu actio in factum ad opꝰ destruendū z sicius iam esset acquisitū:tunc nō extinguitur nūciatio per mortē nunciantis:imo tunc trāsmittit ad heredes ꝑm gl.Bart.z oēs in d.§.morte.ergo est ibi tex.fortis q̄ ex sola nunciatione non acquirit ius nec datur actio per hoc nūciato ri.z ita ad hoc illā ter.ibi no,subtiliter solus Raph.cu. ꝛ gl.in d.l.ḡ.z econtra Bar.hic.Sedo in ꝛium facit q̄ q̄diu lex approbat actū nunciatiōis.z ꝛ alias vbicunq̄ lex approbat actū intelligitur quo ad actionē z exceptionē. l.statuas. ff.de acq.rer.dom do.Tamen ex quo in ꝓpolito nostro lex vltra ꝓcedit ꝓuidendo de remedio,z hic de interdicto demolitorio casu quo ædificetur ſp̄eta nunciatiōe,z sic puidet apponendo penā.l.ꝓetor.in prin.ff.§.hoc interdicto.ergo non vult q̄ ex ipso nunciādi actu oriat ius ad agendū similiter sequuto ædificio:q̄ specialis ꝓuisio ꝓetoris de remedio facit vt ex simplici actu nunciādi non oriatur ius agendi iuxta not.per Bar.in l.non dubiū.in pe.col.in prin.C.de leg.put et sensit Raph.cu.hic per ista reddit falsa opinio Bar.z dicta gl.l. fi.§.eo.z apparet quod melior est practica Andree de Pisis hic relata per Bar. Jason Maynus.

1 ¶ Qui nunciat de certa parte operis de parte debet demōstrare.

2 Sicut appella.rei intelligitur de tota,ita appella.partis simpliciter facta intelligitur de dimidia.

3 An in instrumento debeat inseri locus loci.

4 An scriptura priuata an requiratur dies z consul.

Qui nunciat †Qui nunciat in certa parte operis de parte dz demōstrare. Ista §.dicit Bar.se habere ꝓ notabili z facere ad qōnem q̄ dt se habuisse de facto si aliquis egit rei vendicatione, z in libello simplr petāt rem q̄ ꝑcedat libellus z intelligat petūsse totā p istū tex.inducēdo vt per eū.cū Bar.tenent ceteri.facit tex. in l titia cū testamento.§.j.z ibi Bal.z Jmo.ad hoc not.ff.de leg.ij.z in.l.legatis vꝛoꝛi.z ibi Bar.ff.de lega.ij.z in l.si quis cum totū.in prin.z ibi Ang.ff.de except.rei iud. Sed aduerte subtiliter circa istū tex.declaratū,vt.s.per Bart.z alios: q̄ qua rōne nūciatio simplr facta vz z tz:q̄ intelligit facta in toto,eadē rōne q̄ fit nunciatio simplr in parte dz valere z tenere:ꝑ q̄ sicut appellatione rei simpliciter facta intelligit ō tota.z ꝑpter hoc vz ita appellatione partis simplr facta intelligit de dimidia.l.nomē filiarū.§.portionis.ff.de verb.sig. Sicut ergo si nunciasset in ꝑte operis z exp̄essisset de dimidia valeret vt hoc tex.ego eo modo simplr nunciādo in parte dz similiter valere cū vt dixi appel.partis intelligatur de dimidia. Vñ facit gl.in l.si rem.in verbo totā.ff.de rei ven.que ponit vtrāq̄ doctrinā.q̄ quēadmodū simplr peto rem intelligitur de tota.z ꝓcedit libellus:ita si peto partē videoꝛ dimidiā petere.z cū illa gl.tenet Bar.z alij ibi.Jmo fortius etiaz si in lege vel alia dispositione dicat certa pars adhuc intelligat de dimidia.l.si qui.in verbo certe partis.cū gl.ibi. C.de postu.Jmo et in cōsuetudine vel in statuto vbi verba debent stricte accipi appellatione partis intelligitur de dimidia.ita no.Bal.in c.j.in.ḡ.notabili p illū tex.de aliena feu.z ꝑsertim ꝓdicta debent militare in hoc tex.cū agatur vt actus z si nunciatio valeat z nō annullet ꝑ regulā.l.quoties.ff.de ver.obli. z l.quoties dubia.j.de reg.iur.vbi sem ꝑ dz capi interpretatio vt actus valeat Raph.cu.sentēs istā difficultatem rndet verbis subtilib⁹ q̄ q̄ agit a parte intellectuali z tic inuisibili tunc bene appellatione partis intelligitur de dimidia.d.§. portionis.secus q̄n agitur de parte visibili.in his enī que sūt partis visibilis pars non accipit ꝓ dimidia. ita loquitur tex.hic.z tunc rōne incertitudinis dz fieri certioꝛ declaratio de qua parte intelligat:vt dz in hoc tex.istā tñ solutionē Rap. referunt ꝛio modo domi.Jac.pute.z do.Bero.Tor. hic ego ꝓ prima limitatione q̄ vbi agit de parte visibili non intelligatur tunc de dimidia:allego.tex.in l.domum.ff.de ꝛ ben.emp,vbi est tex.fortis ꝛ.d.§.portionis.quod appellatione partis intelligatur de dimidia,sed contra istā limitationē allego aliam tex.in primo membꝛo in §.ff.in verbo partem. iuncta gl.ibi instit.de vulg.z substitu.cogita si melius possit responderi. Secundo per istū tex.colligit Bar.hic argumentum. ¶ An in instrumentis debeāt inseri locus loci.

3

a Conclusit q̄ in actu qui non pōt vniformiter geri in quolibet loco, pu⁹ sunt actus iudiciarij qui debent fieri ad banchū iuris ñ sufficeret dicere actū in palatio Papie,sed dꝛ addi ad banchū iuris p̄sti tex.z sequitur Pau.de ca.Raph.cu.z latius do.Alex.hic.Bal.in l.actus.C.de fide instr.Contra istā conclusionē Bar.facit q̄ vbicunq̄ ex serie facti apparet de loco consueto: tunc nō requirit in instrumēto exp̄ssio talis loci. tex.est in l.j.C.de apo.pu.li.x.z per illū tex.ita tz in terminis Bul.de cu.in l.comparationes.C.de fide instr.z ibi Bald.in iij.col.vbi tz q̄ in actibus iudiciarijs in q̄bus ex serie facti satis dicitur apparere de loco gsueto,nō est necesse illū locum adiici in instrumēto.idē p illum tex.tz Ant.de but.in c.j.de fi de instr.Jo.an.z Hemi.in d.c.abbatē sane.§.f.de reg.iur.in vj.ad illā.l.j.respondent Lud.ro.z do.Alex.hic,q̄ illa lex

b loquitur in scriptura priuata ab in qua bene verū est quod nō

4 requiritur locus sed etiā sicut etiā in tali scriptura priuata nō requiritur dies nec cōsul.l.cum tabernam.§.fi.ff.de pig.nou aūt loquimur in instrumento publico. Ad ij nihil tangunt.sed valde mirandū est de ista solu.Lud.z do.Alex.ad d.l.j.quod ibi loquatur de scriptura priuata:imo loquit ō scriptura publica.istud primo apparet ex rubꝛ.illius tituli in qua dicit de apochis publicis,pōdera illud publicis.Nā appellatiōe apoche simpliciter facta intelligit bñ de priuata. ꝓ ea que tradit Bar.in l.a domnēdi.in vj.col.ff.di iureiu.Dūtractat matertiā a poche.sed ibi dicit de apochis publicis.Sed ꝛ fortiꝰ stringo tex.in.d.l.j.Nā cū ille tex.requirat diē z consulē.ergo loquit in scriptura publica quia in scriptura priuata,vt dictum est nō requiritur dies nec cōsul.d.l.cū tabernā.§.fi.ff.ō pigno.Tertio pondera Bar.in.d.l admonēdi.in fi.cūdo notabili.qui li bene ispiciatur vult quod tales apoche ō soluto que fiunt ibi ꝑ thesaurariū cōmunis iudicetur instrumentū publicū.cū tex.ibi requirat diem z consulē.Quarto pondero Bal.in terminis.in l.inter chartulas.in vlti.col.in pe.C.de conue.fisci debi.li.x.vbi dicit q̄ pico est solennitas publici instrumenti.ad hoc allegat dictā.l.j.C.de apo.pub ergo vult q̄ ibi loquat de instrumento publico.vnde videtur quod ꝓ d. l.j.possit in puncto iuris teneri ista secunda opinio.z Bart. z sequaces.Confirmo istam opinionē alio fundamento:quia ex q̄ actus consuevit fieri in certo loco i dubio ꝓesumit celebratus in illo loco.vt non requirat alia exp̄essio loci per.l.si primus.§.placuit.ff.de aqua plu.arce.l.ij.cū gl.C.ō fideiuss.l. certi condictio.§.ḡ numos.cū multis ibi p me cumulatis ad hoc.ff.si cert.pet.z per hoc apparet nō obstare istum tex.in q̄ se fundat Bar.huic.et ex consuetudine, non potest argue ex certo loco,ꝓout in conclusione Bar. Jason Maynus.

a ¶ Loci.Add gl.i data.vj. Bal.in l. cō tractus. col. iij. C. de fide instr. Arch. in c. cū redē ptoꝛ.vñ.q.q. Do. de sancto Geme. in c. in nomine domin. xxij. distin.

b ¶ Scriptura priuata. Add de gl.i c. quoties cordis o cul⁹. j. q. vij. Ang. il. j.§. editiones. ff. de edē. Jo.ō Imol.in.l.ij ff. quēad. testa.a ꝑ. Bal. c.j.ad fi. de ꝓbatio. Ale. ꝑ si. cxxij. di scussis belitationibus.vo. j. ꝑ si. xxvj. ponderatis vol. ij.

1 ¶ Que sit ratio quando ædificatur in pluribus locis q̄ requiratur pluralitas nunciationum.

2 Vbi est pluralitas habituum ibi requiritur pluralitas ꝓiuationum.

3 An legato annuo non sufficit vna ꝓscriptio,cū cēsentur plura legata z ꝓ oibus sequentibus sunt conditionalia.

4 An stipulatione annua cū sit vna ꝑ toto tempore sufficit vna ꝓscriptio.

3 Semel excommunicat⁹ potest pluris excommunicari z semel bannitus potest pluries exbanniri non solū ꝑ diuersis causis sed et ꝓ vna:infamis tñ non potest esse amplius quā semel infamis.

5 Absolutio generalis facta a iudice ex mera iustitia non potest argui ad causas deductas in petitione z prosecutione.

7 Generalis absolutio conceſſa a ꝓncipe vel a populo ex mera gratia trahitur ad omnia bona quia ꝓsumitur ex certa scientia conceſſa.

8 Non valet indulgentia principis super condẽnatione scd'a nisi facta expressa mentio de prima, qr videtur obreptitia.
9 An bannitus pluribus bannis possit ab vno banno liberari.

Si in pluribus. Ad pluralitatẽ operũ requirit pluralitas nunciationũ, ꝛ pluralitas nunciationũ reqrit pluralitatẽ remissionũ. h.d. ¶No. ꝙ qñ edificat in pluribus locis requirit multiplex nũciatio ꝙ ampliat Bart.ẽt si illa loca essent adeo vicina qd in oibus posset exaudiri nunciatio,ꝛ in hoc reprehendit Ja.d are.mihi plꝫ opi.Jac.de are.ↄ Bar.ꝙ ẽt tꝫ Raph.cu.hic effectualiter Pau.de ca.per rõnem tex.nostri:qꝛ in re presenti fit nunciatio,ergo loqtur de distantibus.nã data vicinitate ↄsequẽter data presentia diceret in re presenti oib' nũciari. Nec obstat fundamentũ Bar.qd in nunciatiõe reqrat specificatio locorũ:qꝛ vt dt Pau.de ca.cũ demõstret ad oculũ ex pñtia non requirit alia specificatio.l.j.in fin.ff.de dote prele. Adde forti' qd vbi de forma requirit certa expressio sufficit ex rei pñtia demõstrari absqꝫ alia expressione.istd ꝓbãt duo tex.simul.iuncti.l.iubemus.C.de test.iuncta.l.nemo.in prĩ. ff.de her.insti.facit ꝙ vult gl.reputata singularis in l.q̃ extrinsecus.ff.de verb.obl. q̃ vult qd data rei ꝑsentia error in noie appellatiuo nõ vitiat actũ.ita limitat.l.si qs in fundi vocabulo.in pⁱin.ꝫ.de leg.j.ꝛ Bar.in d.l.q̃ extrinsecus põderat in-
1 ra que.ꝫ.allegaui. ¶Scdo no.ex isto tex.†rõnẽ quare requirit pluralitas nũciationũ qñ edificat in plurib' locis dt tex. ꝙ rõ est:qꝛ nunciatio dꝫ fieri in re pñti. Hinc ex ista rõne tex. infert notabl'r:ꝙ cũ in interdicto ꝙ vi aut clã:nõ requirit qd nunciatio fiat in re pñti.l.aut qui aliter.§.si qs cũ denunciasset.ꝛ ibi gl.ff.qd vi aut clã.Bar.in.§.si qs forte.ꝫ.ea.l.certe vna nunciatio sufficeret ꝑ pluribus diuersis edificijs quan-
2 tũ ad interdictũ ꝙ vi aut clã. ¶†Tertio no.ex hoc tex.ꝙ vbi est pluralitas habituũ,ibi requirit pluralitas priuationũ.ꝛ sic[a] vbi sunt plura vincula ibi absolutiões plures extinguũtur:qꝛ nihil est tã naturale ꝙ vnũquodqꝫ solui eo mõ quo ligatũ est.l.ꝑut quisqꝫ.ff.de solu.l.nihil tam naturale.ff.de regu. iu.facit ad hoc notabilis tex.in l.j.§.si plura.ff.ad turp.gl.in c.cũ ꝑ cã.de sent.excõ.ꝛ facit ad qõnes.j.tactas ꝑ Bar.ꝛ ibi dicemus. ¶Glo.in verbo remissiões diuide in tres. In pma colligit ex hoc tex.argumentũ ad qõnẽ. In scd'a allegat vnaꝫ ↄcordantẽ ad istũ tex.q̃ ẽt põt induci ad qõnẽ superiorẽ. In tertia ꝛ vltima opponit ꝛ ñ soluit.partes patẽt. ¶In prima
3 pte glo.facit duas ↄclusiões. ¶†Prima est ꝙ in legato annuo nõ sufficit vna prescriptio,cũ censent plura legata ꝛ ꝑ oibus annis sequẽtibus sunt ↄditionalia.vt hic ꝑ Bar. Limita qñ essent legata alimenta simpl'r sine distributione tpis:qꝛ tũc vnũ est legatũ ꝛ vna prescriptio sufficit:ita limitat Bal.i l.j.circa fi.in pe.q.C.de sen.que sine certa quãtita. vbi reputat notabile ꝛ subtile.ꝛ idẽ Bal.in c.si inter ptes.§.j.circa fi. de lege.com.in vsi.feu. Adde tñ bñ facere illud qd vult Ang. in l.j.C.de fideicõ.in lec.peru.in vl.col.vbi limitat illã.l.j.nõ ꝓcedere qñ legatũ esset vnũ ꝛ semel cederet dies:tũc vnica solutio sufficeret respectu futurarũ pstationũ q̃ ẽ diuisa ꝑ tpa.l.
4 firmo.§.fi.ff.qñ dies lega.ced. ¶†Scd'a ↄclusio est ꝙ in stipulatione annua cũ sit vna ꝑ toto tpe sufficit ẽt vna prescriptio vt hic ꝑ Bar.ꝛ alios.facit tex.i c.d quarta.d psc.vbi sufficit vna pscr.xl.an.ad excludẽdũ eccl'iã episcopalẽ toto tpe,a iure petendi quartã decimarũ a rectorib' inferiorũ ecclesiarum: ꝙuis illi essent singulis annis soluẽde.ꝛ ita per illũ tex.tenet cũ Bart.do.Abb.in c.auditis.de prescr.ꝑst Jo.an.ibi. Ad idem facit text.in l.si vsufructus alterius in verbo qꝛ plura sunt legata a ↄtrio sensu.ff.quib.mod.vsufr.amit. ꝑ quẽ text. do.Alex.hic tꝫ cũ opi.Bar. Limita fm Ang.in l.stichum.§. stipulatio.ff.de verb.obl.nisi in ꝓuisione annua esset adiectũ distributiuũ qñcunqꝫ:tũc censerent plures,ꝛ sic requirerent plures scriptiões,vt ibi ꝑ eum,bñ facit id qd vult Bar.in l.si cut in annos.in fi.ff.quib.mod.vsufru,amitta. Potes in pũcto iuris,ꝛ sic in stricta disputatione tenere ↄ Bar.ꝛ seq opi. vltramon.in d.l.cũ notissimi.ꝙ ẽt ibi tenent Cy.Alb.Sali.ꝛ Raph.Fulg.do.Ant.in repetitione.c.peruenit.in antepen. char.de cẽsi.ꝑ tex.forte in d.l.cũ notissimi.§.in his ẽt i vbo ab initio cuiusqꝫ anni,ꝛ credo ꝙ ille tex.ꝓprie fuit edit' ad tollendũ istud dubiũ ꝛ põdera ꝙ illud annũ sine debeat ex promissione siue ex ↄctu siue debeat ex legato qd est ↄ theoricaꝫ Bar.ꝛ aliorũ.ꝛ per illũ tex.facile est respõdere ad allegata in ↄtrium. Querit Bar.si aliquis sit excõicatus pluribus excõmunicationibus,vel si pluries exbannitus an requirãtur plures liberatiões ꝛ absolutiones,ꝛ distinguit vt per eum.ꝛ cum distinctio. Bart.sic formaliter lata simpliciter transit Pet. de Anch.in cle.graui.de sent.excom. ¶Tu autem ex dictis
5 Bart.facias quatuor ↄclusiones ꝛ clarius habebis.† Prima est qd semel excõicat'[b] põt pluries excõmunicari ꝛ semel
b exbannitus[c] ꝑ õt pluries exbãniri nõ soluꝫ ꝑ diuersis causis,
c sed ẽt pro vna.secus tñ est in eo q semel est infamis,nã non põt amplius fieri infamis. Et predicta no.gl.in l.ij.in verb.exil. C.vt intra cer.tẽp.ꝛ gl.plenior.in d.c.ita quorũdam.in gl.fi. de iude.adde tex.in c.fi.iij.q.iiij.ꝛ ibi gl.multũ plenã.ꝛ in gl. capitulũ sancte crucis.in gl.in ver.suspensionis.ꝛ ibi Bal.in iij.'col.de rescr.Bal.in l.nihil.C.de indi.liber.ꝛ apud consi.
d ma.ad fi.vbi dicit cum excõicatio sit sententia medicinalis[d] vbi sunt plures egritudines ibi requirũt plures medicine. Sed aduerte qd ↄ predicta de infame tꝫ Bal.in c.de appellationib'.extra de appellatio.vbi querit an semel infamis pos
e sit vlterius effici infamis.[e] primo dt videri qd non:qꝛ est infamia q̃dã ꝑuatio,vt est gl.in d.l.ij.C.vt intra cer.tẽp.ipse tenet ↄtrium.ꝛ dt qd infamis põt effici infamior. Sicut fur simplex põt effici famosus cũ iteratis delictis iteratur pena.l.capitolium.§.famosos.ꝛ ibi not.ff.de penis. ꝛ.l.quicunqꝫ.C.d ser.
6 fug. ¶Scdo ↄclusio est† ꝙ absolutio generalis facta a iudice ex mera iustitia,nõ porrigit ad causas deductas in petitione ꝛ ꝑsecutiõe. Adde ꝑ limitatiõe qd vbi plures excõmunicatio
f nes[f] vel plura banna processissent ex vno facto vna absolutio ꝛ vna liberatio sufficit qꝛ oia pro vno reputantur:secus si ꝑ diuersis factis.tex.est in l.j.§.si plura.ff.ad turpillia.ꝛ ita ↄcludit Bal.post Jac.de are.ꝛ Cy.in l.fi.C.de nupt.per illuꝫ tex.tu dic ꝙ ante eũ ista fuit doctrina Bar.in d.l.fi.in pe.qõ.
7 ¶Tertia ↄclusio est† ꝙ generalis absolutio concessa vel a principe vel a populo ex mera gratia trahit ad oia banna;qꝛ presumitur ex certa scientia concessa. secus si ad petitionem partis tacentis aliquẽ grauiorem casum,vt hic per euꝫ. Tu adde qd non valent litere pape vel principis remissiue condemnationis,nisi in supplicatione exprimat causa ꝛ quilibet facti qualitas:ita signãter tꝫ Bal.reputans no. dignũ in l.ꝑscriptione.in.ix.col.C.si ↄ ius vel vti.publ. Ubi per hoc infert ꝙ si ↄdemnatus in mille pro homicidio supplicauit principi ꝑ cõpositione facienda non expressa causa delicti quare fuit condẽnatus in mille:si obtinuit nõ valet ipso iure rescriptũ.ita Old.in consi.xxiij.qd incipit ad q̃stionẽ.ad fi.d.Ale. in ↄsi.xiiij.in.j.vol.ꝙ incipit. Põderatis his q̃ narrantur in themate.in.ij.col.ad fin. Scdo adde necessario ad doctrinam
8 Bar.†ꝙ nõ vꝫ indulgentia principis sup cõdẽnatione secunda:nisi fiat expressa mẽtio de prima:qꝛ vr obreptitia. Unde q semel obtinuit gratiã ꝑ scdo homicidio ꝙ cõmiserat deinde obtinuit gratiam pro scdo homicidio non valet scd'a gratia si tacuit de prima.tex.est in l.iij.ver.his ergo.C.de episc.audi. ꝛ ibi ad hoc no,Gul.de cu.ꝛ Bal.ꝛ ibi Bal. reputat mẽtitenendũ.sequit Lu.ro.hic reputans bene singulare.ꝛ ꝑ hoc dt Barba.in c.super literis.in.xxij.col.de rescri.qd vidit bono decapitari quendã nõ obstãte gratia q̃ obtinuerat:eo qꝛ tacuerat de primo homicidio,in eius absolutiõe seu remissiõe. ¶Quarta cõclusio qd remissio generalis facta a pte trahit ad oia banna:nisi esset facta ex cã trãsactionis,vt hic ꝑ Bar.ꝛ sic põdera qd Bar.videt approbare gl.in d.l.emptor.§.lucius.de pac.que facit differentiam inter pactũ liberatorium ꝛ transactionẽ,sed aliter tenet idẽ Bart.in l.si ducenta.C.de trãsac.vbi late d hoc dixi.nõ insistã nũc. ¶Ultimo qrit Bar.
9 †an bannitus pluribus bannis possit ab vno tantũ banno liberari ꝛ distinguit vt hic ꝑ eum.Ang.eum reprehendit:qꝛ si interim caperetur nõ d ꝫposse condẽnari virtute illi' banni a quo est absolutus. Nã alios deciperetur sibi authoritate ꝑtoris ↄ l.j.in fi.C.de his qui ve.eta.impe.ꝛ qꝛ sicut bãna possunt separatim fieri:ita ẽt debent posse separatim tolli.arg. l.put.ff.de sol.ꝛ ita ꝑut Ange.tenet Lud.ro.ꝛ Raph.cu.hic sed certe Ang.nõ bene cõsiderauit verba Bar.nam Barto. vult ꝙ ideo illa absolutio sibi interim nõ profit:eo qꝛ aliũ bãnũ ꝙ restabat erat extra iura ciuitatis.l.amissione.§.q deficiũt.ꝛ ibi Bar.ꝫ.de capi.dimi.ꝛ ita interim poterat impune occidi a quocũqꝫ nedũ a iudice,vt no.Bar.in l.iij.§.fi.ff.d adimen.lega.ideo hoc respectu absolutio ab alio bãno interi nõ releuat ista fuit intẽtio Bar.cui' ↄclusionẽ tene:ꝙ etiã tenet Alex.hic.ꝛ Pet.de anch.in cle.grauis.de sent.excom. Sed ↄsidera si posset teneri opinio Raph.Lud.ꝛ Ang.ꝛ ↄ Bart. alia ↄsideratione Bar.enim mouetur qꝛ propter aliud bãnũ qd restabat ꝑdit inra ciuitatis. Cõsidera qd bannit' a ciuitate taliter ꝙ efficiat hostis ciuitatis quãuis verũ sit ꝙ perdat iura statutaria illius ciuitatis cui est hostis tñ non perdit iura cõia ciuilia a qbus ciuitas nõ põt eũ ꝑuare.ita no.Bar.in l. certa forma.ꝑ illũ tex.C.de iure fisc.li.x.Bar.ꝛ aliĩ in l.j.C. de her.insti.cũ mille ↄcordantijs,ꝛ probatur optime qꝛ banniti ab imperatore:qꝛ tunc sunt hostes in vniuerso mundo.l. ij.ꝫ.de deser.ꝛ occulta.li.xij.per consequens perdunt oia iura ciuilia

a ¶Et sic.ad de Bal.in l.cã quã.de fideicõ.C.d legitima habẽtis plures d fectus. Feli.pienti c.postulasti.iiij.co.de rescri. Purp.

b ¶Semel excõicat'. Adde.c.cũ ꝑcã.d sen.excom. c.significasti.de eo q du.in matr.tex.cũ gl.in cle.grauis.de sent.excõ.gl.in c.j.ꝙ me cã.li.vj.

c ¶Semel exbannit'. Ad de spe.tit.de accu.in.§.sequiꝫ videre.ver.quid si bannitus.

d ¶Snia medicinalis. Adde.c. multi.ij.q.j.c.j.dsẽ.excõ.lib.vj.gl. in verbo mortis.in c.nemo episcoporum. xj.q.iij.

e ¶Infamis. Adde gl.in vers.dubitatio.l.aut dãnum.§.seruos.ff.d pẽ.

f ¶Excõicationes. Add gl.ꝛ doc.in c.cũ pro causa. d sent.excom. docto.in ca. Ang.credã.ij.q.iiij.bar.in l.qui separatim.de appell. Bal.in l.fi.C.d nup.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ra ciuilia romam imperñ.§.qui deficiũt.vbi Bar.& d.l.certa forma.vbi ẽt Bar.non tñ perdunt iura gentiũ vel naturalia: q2 sunt superiora iuris ciuile.text.est in l.si mãdauero tibi. §.is cuius.ff.manda. Ita arguẽdo p portionabiliter bãnit⁹ a ciuitate efficit hostis illius ciuitatis p cõsequens perdit iura statutaria illi⁹ ciuitatis.sed nõ priuat iure cõi,vt superius dixi.Unde ad ppositum nostrũ si liberatio bãni esset fundata i iure municipali illius ciuitatis:tũc pcederet opinio Bar.qõ non valeat:q2 perdit iura illius ciuitatis,sed si illa liberatio esset fundata in iure communi & nõ aliquo iure particulari ipsius ciuitatis cũ perdat iura cõmunia,vt dictũ est. Scõm ergo rõnem Bar.videretur q tunc liberatio valeret:tamen secundum aliam rationem quaz superius adduxi contra Ang. q2 interim potest impune offendi a quocunq videret quod liberatio non valeret.

1 ☞ Qui tenetur satisdare ad hoc vt penaz euitet vel ad hoc vt premium cõsequatur sufficit si se offerat paratũ parti satisdare cum fideiusso.quauis ille cui dz satisdare nihil dicat vel ꝺdicat nec est necesse qõ promittat notario vel alteri recipiẽti pro illo.

3 Sicut in nuncia.que fit a parte non est necessaria aditio pretoris ita in remissione que fit per satisdationẽ partis non requiritur aditio pretoris.

4 Ubi quidetur per.l.ibi nõ est necessaria pretoris viui aditio.

5 An & qñ sit necesse adire pretorem vnum pro remediis inductis a iure pretorio.

6 An possit peti remissio aliarum protestationum.

1 **Si is cui nunciatũ.** †Satisdatione vel remissione prestita aut oblata & p partem non acceptata nunciatio ipso iure remittitur.nec ob hoc necesse est pretorẽ adire.h.d.effectũ hui⁹ satisdationis ponit tex. in l.stipulatio.§.fi.e. ¶ Nota.ex isto tex.fin Ang.quẽ oẽs allod.sequũtur† q ille q tenet satisdare ad hoc vt penã euitet vel ad hoc vt premiũ consequat:sufficit si offerat se paratũ parti satisdare cũ fideiussore:q quis ille cui dz satisdare nihil dicat vel ꝺdicat nec est necesse qõ ꝑmittat notario vel alteri recipiẽti pro illo.& dt Ange.se ita de facto rñdisse in ardua qõne p istũ text.& l.ptor.§.hoc autẽ interdictũ.& ibi gl.in verbo adducitur.j.e.idẽ tz Bar.in l.pretor.§. si qs paratꝰ.in fi.j.e.& in l.si qs fideiussor.in pnin.ff.qui satisdare cog.ego cõfirmo rõnem. Mã cõditiones sunt precise & debẽt impleri in forma specifica.l.si heredi.& l.meminus. in pnin.ff. de condi.& demon.& tũ si stat per eũ cui dz impleri cõditio habetur pro impleta.l.iure ciuili.cum similibus.ff.de con.& dẽmon. ¶ Secõ no.† q sicut in nũciatione que fit a parte nõ ẽ necessaria aditio pretoris.l.j.§.nũciatio.ff.eo.gl.i §.qui op⁹. ff.e.l.ita in remissione que fit per istũ tex.quamuis gl.magna hic in pnin.contrarũ & male dixerit vt ibi dicã.Intellige nisi partes essent discordes in forma satisdatiõis vl an fideiussores essent idonei vel circa diẽ intra quẽ dz agi:iuxta.l. cũ pcurator.§.j.ff.e.l.q bona.§.ff.j.tit.j.tunc bñ recurritur ad iudicez in l.de die.in pnin.ff.qui satisdare.coga. Et istud vult iste tex.ibi boni viri arbitratu cũ bonus vir intelligat inter.l.vir bon⁹. ff.iudic.solui.& l.cõtinuus.§.cũ ita.ff.de verb.obl.adde qõ ẽt aliꝑ duob⁹ modis fit remissio nunciatiõis vltra satisdationẽ

4 vt declarat Bar.in.§.q remissionẽ.j.e.l.vbi dicek.† ¶ Ultimo no.qõ vbi prouidẽt per.l.ibi nõ est necessaria pretoris viui additio.facit.l.cũ sub cõditione.§.fi.ff.de cond.inst.sic alibi frustra precib⁹ impetrat q iure cõi pcedit.l.j.C.ꝺ thesau. lib.x. ¶ Lapio gl.in verbo veniẽdi.qz diuide in quatuor partes.In prima declarat tex.In secunda infert ex tex.In tertia timoze ẽ zũ ponit magistralẽ doctrinã.In quarta opp.& ꝺ solu.se remittit.Scda ibi,& sic ergo patet.Tertia ibi,& dici dẽ.Quarta ibi,item ad hũc.§.& ad plures alios ꝛc. ¶ In eadem gl.ibi,qõ sit satisdatione prestita.gl.in hoc male dicit & ꝺ istũ tex.q2 satisdatione prestita nõ est necesse adire pretorẽ p remissione:q2.l.ipso iure remittit sed bene necessario adit pretor qñ ab eo petitur remissio absq satisdatione,vt in.§.

5 qui remissionẽ.& ibi ꝺz.j.ea dẽ.l. ¶ In eadẽ gl.ibi,& dic idez vt sit opus habes gl.magistram que declarat melius quãdo alibi an & qñ pro remediis inductis a iure pretorio sit necesse adire pretorẽ viuum:signa istam glo. Nam refert Bal.hic in fi.q Jo.paglarensis pceptor suus multũ exclamat istam gl. Item istã glo.dicit esse multum solennem.Bal.in c.bone.ff. in.vj.col.de electione.eam etiam not.Bal.in c.vasallus feudum.si de feudo fuerit controuer.inter demi.& agna. in vsib. feu.& dic plenius vt hic p Bar.alij nõ tangunt. Sz cõsidera i vltimo membro distinctionis Bar.inquantũ Bar.ꝺt q si pretor disponat circa actus disponentiũ qõ indistincte sit necesse adire pretorem viuũ videtur obstare ti.de tabulis exhibendis.& titu.quoz legata.& quoz bona.& quem ad.testa.aper. & similes in quib⁹ pretor disponit in actibus morientiũ.& tñ in oibus illis cõpetit actio in factũ nec est opus ibi adire pretorem viuũ sicut nec in actibus viuentium qñ actio cõceditur. cõsidera q potuerit esse me⁹ Bar. ¶ Extra gl.limitat Bar. post Ja.de are.istum tex.vt procedat qñ nunciatio esset facta causa iuris nõ conseruanda vel causa iuris publici tuendi sec⁹ si esset facta ex causa damni infecti,iuxta l.j.§.pe.ff.eod. Dic q clarior ratio est ꝺ illa quã assignat Bar.hic:q2 satisdatio de qua in hoc tex.prestatur de opere demoliẽdo.l.stipulatio.§.j.j.e.vnde si domus tua caderet super meam:illa satisdatio q opus demoliet nihil ꝓficeret ad causam dãni infecti vñ requirit ibi alia satisdatio.scilicet ad causã dãni infecti tex.est in.l.ibi q bona.§.si qs opus.j.ti.j.& ita declarat Bar.

6 met.in l.stipulatio.in pnin.j.e. ¶ † In vltima.q.Bar.dũ querit an possit peti remissio aliarũ protestationũ.& ꝺt se dixisse i §.si quis ipsi pretori.ff.ea.l.Dic. q Bar.ibi i xp̃.q.bene potuit an possit remitti vel peti remissio protestationis que succedit loco nunciationis in casu illius.§.& concludit q sic,de alijs nihil tangit.Cõclude breuiter q remissio ꝑ viã satisdationis,& sic per actũ extraiudicialẽ non bz locũ nisi in ista nũciatione & non in alijs ptestationib⁹ p rõnẽ quã ponit text.in l.pretor ait j.hoc interdictũ phibitorũ.j.e.q2 ad decus vrbiũ spectat ne edificia remaneant imperfecta. Et q2 nũtiatio videtur esse maligne nature:q2 ligat sine iuste sine iniuste nũciet.l.j.in pnin.ff.e.iõ faciliꝰ puisũ est de isto remedio remittuo p viã satisdationis q nõ est in alijs ꝓtestationib⁹.l. si maior.C.de rei ven.Si aũt qs vellet petere remissionẽ via iudicaria p officiũ iudicis vt declaret protestantẽ nõ habere ius protestãdi & istud remediũ nõ bz solũ locũ in ista nũciatione sed ẽt in omni alia ptestatione iuxta gl.in.l.si cõtendat.j.ff. fideiusso.& in l.Aurelius.§.centũ.ingl.ff.de lib.le.Bar.l. si finita.§.elegãter.in pe.co.j.ti.j.Aduerte ẽt.q si aliqs ptestet mihi qõ talis fundus non est meus & q mala fide possideo ꝺ ꝓpter hoc non laboratores vel colonos:q2 sic turbet me in mea possessione competit mihi interdictum vti possidetis p quod ille cõdẽnabitur vt desistat a tali molestatione.ita tenet Bar.in l.j.§.huius autem interdicti.in.j.co.j. vti possi.

2 ☞ Actus extraiudicialis prouocatiuus ad iudiciũ legitimatur per cautionem rati.

3 Procurator ad protestandum non admittitur cum cautione rati,eo.q2 tenetur ostendere instrumentum mandati.

4 Ad denunciandum nouum opus sufficit procuratorem habere generale mandatum.

1 **Qui procuratorio.** †Not.q procurator de cui⁹ mãdato dubitatur solũ tenet cauere de rato qñ iudiciũ instituit:& sic etiam qñ facit actũ extraiudicialẽ,& ita ad hoc no.alibi istũ textuz. Bar.in l.qui absentẽ in tertio notabili.ff.ꝺ pcu.Et ex hoc ter-

2 babes correlarie scdo notare † q actus extraiudicialis,puocatiuus ad iudiciũ legitimat per cautionẽ rati sicut ẽt coraz arbitris procurator de cui⁹ mãdato dubitat admittit cũ cautione rati:put determinat Spe.in ti.de satisda.§.iij.v.it m queritur an cautio de rato debeat prestari in arbitratꝰ.facit. l.nõ distinguemus.§.pe.vbi gl.ff.de arb.facit etiã quia arbi-

3 tria sunt redacta ad instar iudiciorũ.l.j.ff.de arbi. ¶ † Tertio pondera nouiter hic esse tex.ꝺ illo qõ alibi tenet signanter Bal.in rubrica extra de procu.in.iij.col.vbi tz q procurator ad ptestandũ non admittit cũ cautione rati:eo q2 tenet ostẽdere instrumentũ mãdati p tex.in l.si quis.in ver.cognouit.ff.depos. Certe hic videt tex.in oppositũ vbi ad nunciandũ admittitur procurator cũ cautione rati.Et nunciatio ꝺz q ꝺ ptestatio imo denũciatio & protestatio sunt synonyma ꝺm Bar.in l.nõ solũ.§.morte.in.j.q.j.e.Imo.& ꝺo.Ille.in.§.si quis ipsi pretori.ff.ea.l. ¶ Posses concordare distinguendo,put distinguit alibi idẽ Bal.in c.coram.in vlt.col.de offi.dele. vbi querit Bal.an ad protestandũ debeat admitti procurator cũ cautione rati:si de eius mandato dubitetur. Et distinguit qõ si ptestatio tendit ad iudiciũ & tũc admittat,per.l.q absentẽ.ff.de procu.nã q protestat partib⁹ actoris fungitur. l.si res quã.ff.de euict.Sed si ptestatio tẽdit vt aliqd deꝰ vel vt soluat oportet q tũc offeratur instrm mandati per text.in ꝺ.l.si qs inficiatus,q2 isto casu ꝺz precise ꝓstare ꝺ mãdato.vt no.in l.nõ solũ.§.qui alieno.ff.de proc.ita ibi Bal.ibi ẽt distinguit Bal.in c.cumana.in vj.col.de elec.in rubr.C.depo. Modo reducendo ad ppositũ nostrũ nũciatio est quedã ꝓuocatio ad iudiciũ vt declarat Bar.in §.si qs pretor.ff.e.l.ergo ꝺz admitti procurator ad nunciandũ cũ cautione rati,vt hoc tex.considera tamen subtilius an text.in quo semper se

fundat Bal in d.l.si quis nunciat⁹.in verbo cognouerit, pro bet eius opinio.mihi vr̃ qđ ter.ille necessario nõ ꝓbet ꝙ cognouerit ergo necessario p ꝓductionẽ instr̃i cũ possit cognoscere et alijs multis modis:puta p testes vel per dictũ vni⁹ notabilis viri iurta gl.in l.titio fundus.ff.de con. t demõ.de qua dixij d.§.si quis ipsi ꝓcur.vñ verbũ cognouerit mihi ne cessario nõ ꝯcludit, ꝓductionẽ instrumẽti:tñ Bar.i d.l.si qs inficiatus.in primo notabili not.ex illo tex.de ꝓductione in strumẽti,sed postea in ij.no.ꝛt de instrumẽto vel ꝛ dictis testiũ. ¶Quarto no.ex tex.in ver.et si veri⁹, qđ et si ver⁹ ꝓcurator repellit si nõ cõstet de mãdato:nisi caueat de rato ꝙ pria sunt aliqđ nõ esse vel vere eẽ t nõ apparere.l.duo sunt titij.ff.ꝛ.testa.tut. ¶Bl.in verb.verus.diuide in tres,put effe ctualiter ponit tres solutiones ad ꝛium in ea formatũ. par tes patent⁹ per se. ¶Jn eadẽ gl.in fi.istã conclusionẽ gl.re prehẽdunt Bar.t cõiter doc.hic.t Bar.in l.j.§.j.ff.ꝛ libe.
4 agno.cor̃ qz ad nunciãdum nouũ opus sufficit qđ ꝓcurator habeat generale mandatũ t nõ regritur qđ habeat speciale mandatũ ad nunciandũ nouũ opus.Adouetur per ter.in l.j. §.fi.ff.ꝛ.eo.vbi vsufructuarius q nõ hz speciale mandatum ad nũciandũ nouũ opus põt nunciare ex mãdato generali.Bo mi.Jac.pute.ꝛt illũ tex.nihil facere qz logꝙr in vsufructua rio q.est ꝓcurator in rẽ suã t cui ipso iure conceditur ois cu stodia rei.l.j.in fi.cum l.seq.ff.vsufru.quemadmo. cau.nimi rum si ibi põt nunciare.Hz nos loquim ur in ꝓcurator simpli t.Ego vltra eũ cõfirmo:qz in casibus requirentibus spe ciale mandatũ paria sunt vel habere speciale mandatũ vl ꝙ quis sit ꝓcurator in rem suã.tex.est in l.iusiurandũ ꝙ ex con uentione.§.ꝓcurator.in fi.ff.ꝛ.iurein. Hz tu dic ꝙ ille tex.bñ allegat per Bar.Nam aduertendum qđ ibi vsufructuarius nõ põt nunciare nouũ opus suo ꝓprio nomine,sed tantum p curatorio nomine domini vt ibi ꝛt tex.eo qz hz ius fragile ꝙ saltẽ extinguit per mortẽ t nõ transmittitur ad heredes sed ꝛ ꝙ tenẽt doc.ibi:ergo apparet qđ ibi nõ est vere ꝓcurator i rẽ suã:qz non extingnitur per mortẽ:imo trãsmittitur ad he redes.l.illã.C.ꝛ dona.l.j.t l.si quidẽ.C.ꝛ act.t oblig. Raph. cu.hic tz opi.huius gl.ꝛ Bar.t oẽs doct.isto fundamento qz si ꝓcurator generalis iniuste nunciasset facit dominũ inci dere in penã:qz saltem tenetur ad interesse.§.ad excludẽdas in aut.de litigio.col.vij⁹.l.rei quam.ff.de dolo.t statim infra subijcitur per Bar.Sed sic est quod ex generali mãdato nũ quam venit aliquid per qđ dominus possit incidere in penã. l.si ꝓcurator.in prin.ff.de cond.indeb.t.l.j.si ꝓcurator. ff.si quis ius dicen.non obtẽ.Ex̃ concludit quod ꝓcurator cum generali mandato bene potest nunciare.ita procedat ꝙ cluso doc.sed non iniuste per rõnem predictam. Sed ad hoc est facile respondere quod regula.d.l.si procurator procedit cũ esset pena que veniret imponenda,precise domino,sed hic est pena que etiam potest imponi ipsi ꝓcuratori qz est pena pecunia,ꝛz interesse que pena eque põt cadere in procurato rem sicut in dñm.ideo tunc non requiritur speciale mandatũ ꝓout requireretur si pena precise esset imponenda domino. ita notab.declarat Bar.in d.l.si procurator.in ij.col. vbi di xi.t in d.l.j.§.si procu.in fi.col.

1 ☞Petens remissionem nunciationis alieno nomine vel ꝓ ꝓrio ꝛ sustinere partes ꝺfensoris.

2 Defensor rei solum tenetur satisdare de iudicato soluendo,si autem caueret de rato.

3 Quilibet carens mandato potest petere remissionem nuncia tionis ꝓ absente.

4 Quando nunciatur no.op.causa iuris publ.sufficit quod nũ cians solum repromittat.

5 Triplex remissio nunciationis reperitur.

6 Defensor admittitur ꝓ absente ad petendam remissionem nunciationis.

a ¶Ex hoc sil latio. Facit Ble.li.v.pf. 1 ciũ. Et consi dera an Jas. dicat verum dũ ꝺt etiam a extra iudiciũ qz tũc non est necessariũ p torẽ adire,vt habetur inl. v.§.si is cui. ꝺ.c. Purp.

Qui remissionẽ. Petẽs remissionẽ nuncia tionis alieno noĩe sustinet partes rei:t ꝛ sufficit qđ satisdet de opere demoliendo, non aũt qđ caueat de rato.h.ꝺ. ¶†Nota primo ꝙ petens remis sionẽ nunciationis alieno noĩe vel etiã ꝓtorio dicitur sustinere partes ꝺfensoris t sic rei ratio est:qz huic remissionis ꝯ nũc petit cãm dedit actus nunciatis pronocatiuus ad iudi ciũ qꝑcedit per.l in trib⁹.ff.ꝛ iud.Et ex hoc⁹ ꝓcuratoris relatie infer tur reg.notab.ꝙ q petit in iudicio irritari illud ꝙ per alium aduersus eũ ẽt extra iudiciũ est factũ:hz sustinere partes rei. qđ est notabile ad multa,de qbus per Bar.in §.si quis ei.j.e. Et ex hoc tex.infert in specie Bal.ꝙ qui petit sniam aduer sus se latã ꝺici nullã hz reus ꝙuis videat agere tñ in effectu sustinet partes rei.veritas pendet ab his que dicentur in §. seq.eodẽ modo qui petit se cancellari a banno sustinet partes

2 rei ꝑm Bar.in l.non cogendi.ꝺ.c.si.ff.de procu. ¶†Secõ no. ꝙ defensor rei solũ tenet satisdare de iudicato soluẽdo nõ aũt caueret de rato,vt hic.t.l.j.in fi.C.ꝺ satisda.t l.exigendũ.C.de procu.t.l.filius familias.ff.qui satisda.cog.t ideo in hoc tex. solũ satisdare ꝺ opere demoliendo ꝙ est in effectu de iudicato soluendo,vt.j.ꝺt. ¶Tertio not.† ꝙ glibet carens mãdato põt
3 petere remissionẽ nunciationis ꝓ absente;ratio qz sustinet partes defensoris,vt ꝺt tex.vnde succedit regula ꝙ quilibet est idõneus defensor sine mãdato:dũmodo satisfdet de iudica to soluẽdo.l.seruũ quoq;.§.publice.ff.de procu.§.pe.insti.de satisdatio. ¶Quarto nota text.ibi siue ad publicũ, hic esse
4 ter.notabilẽ ꝑm Raph.cu.hic t do.Jac.pute.† ꝙ ꝛ alias qñ nunciatur nouũ opus cã iuris publici sufficiat nunciato qđ solũ repromittat.l.nõ solũ.§.si cũ iure.in ver.ꝑm.j.eo.§.si is cui.ꝺ.ca.l.vnde in isto tex.dñs edificũ solũ facta simplici pro missione potuisset in opere libere ꝓcedere tñ in defensore nõ sufficit repromisio, sed regritur satisdatio per regulã ꝙ ne mo est idoneus defensor sine satisdatione de indicato soluen do,vt in iurib⁹.ꝺ.alleg.ẽt si esset locupletissimus t cõsularis, vt est ter.notabilis in l.minor.§.si.in fin.ff.ꝛ procu.t istud est eos ꝙ faciebat dubitationẽ in isto tex.t ꝓpter hoc iste tex. est notab.Sed tu aduerte ꝙ nõ bñ cõsiderarũt isti tex.qz nõ loquit qñ nunciatio fuit facta cã iuris publici.imo loquit qñ remissio que petebat ꝓtinebat ad publicũ vel ad ꝓriuatũ ius.
¶Bl.in verbo ad ratihabitionẽ.dic vt hic ꝑ Bar.sed clari⁹
5 loquẽdo dic† ꝙ tripler remissio est nunciationis. Quedã est q̃ fit ipso iure a lege absq; aliquo partis vel iudicis facto vt ẽ qñ nũciatio est ipso iure nulla.t sic põt impune sperni,vt.§. si qs rivos.ꝺ.e.l.ꝛ i l.j.§.fi.ꝺ.e. Quedã est remissio q̃ fit a iu dice mediãte eius sñia,q cognitio de cã,pnũciat me habere ⁹ edificãdi t nunciante nõ habere ius phibẽdi iurta.l.j.in pn. ꝺ.e.t.§.si is cui.in fi.ꝺ.e.l. quedã. Et tertio ẽ remissio q̃ fit a p te extra iudiciũ ꝓestando satisdationẽ:vt d.§.si is cui. Jn p̃ mis duab⁹ nõ põt log iste ꝛt.hz necessario loquit in tertia:eo qz in p̃mis duabus cõueniret cautio de rato. ☞ iste ter. negat. t per illã rõnem ☞ ponit Bar.in 2da specie remissionis suc cessiue inquantũ Bar.opponit ꝺ tex.de.l.põnius.§.sed t is.t in d.l.vel in operis.sim⁹ in actionib⁹ realib⁹,sed in isto ter.si m⁹ in psonalib⁹. Certe cũ vtrobiq; loquamur i defensore rei in nunciatione noui operis,ista differẽtia nõ vr̃ bona.ista sint dicta vt melius ꝓsiderent verba Bar. Ex̃ considera p illum tex.in d.l.vel in operis.lucto isto tex.posset defendi opinio ꝑ ma relata hic in gl.☞ gl.t oẽs reprobãt qđ defensor in noui o pis nunciatione,teneat ad duo.t satisdare de iudicato solu ẽdo vt in hoc tex.t ẽt de rato caueret vt ibi ꝺt ter.nec refra gabitur tex.noster qz si bñ aduertas tex.ꝺt qđ satisdatio ꝑsti ta ptinet ad nũciationẽ noui operis.t nõ ad cautionẽ rati,hoc est dicere q ꝯ satisdatio de iudico soluẽdo nõ sufficit ꝓ cau tiõe rati.sed p hoc nõ negat ter.gn etiã debeat ꝓestari cau tio rati.t ita ad istũ ter.tz do.Jaco.pute.hic t in.§.seq. Hz tu ꝙsidera ꝙ in ꝛium est tex.in.§.seq.cũ.l.se q.j.vbi clare ꝺt text. qz ꝓcurator sustinens ptes defensoris nõ cogit caueret de ra to:qcqd ibi dixerit Roge.in gl.relat⁹. Jtẽ esset ꝺ rõnem deci dẽdi posita in hoc tex.ibi,sustinet em partes ꝺfensoris cogita qz ista nõ trãseunt sine difficultate. Sed iterũ ab extra fortiter opponit ꝺ istũ tex.† nã vult ꝙ defensor admittat ꝑ absen
6 te ad petendũ remissionẽ nunciationis si satisdat de iudicato soluẽdo. Cõtra ꝑ inventũ defensoris nõ ꝺz fieri deterior con ditio ipsius nũciatis ☞ si ipse edificãs istud peteret.patet in l. põnius.§.sed t is.ff.de ꝓcur.facit.l.ij.§.defendi.ff.er g. cau.in pos.ea.vbi est tex.ꝙ per interuentũ,pcuratoris nõ ꝺz fieri deterior cõditio nunciatis. Sed in casu nostro offendo ꝙ ꝑ interuentũ istius defensoris fit deterior cõditio nunciatis. Nã pone ꝙ iste defensor condẽnetur ad demolitionẽ opis t sic ad iudicatũ soluendũ deinde pone ꝙ edificãs nõ habeat ratã istã sniam:certe si snia fuisset lata ꝺ ipsum edificantẽ po tuisset nunciãs consequi alterũ de duobus vel qđ opus pecci sse destruat qz tenet precise ad patiẽtiã:tex.est in l.stipulatio. §.siue aũt.t.§.fi.j.e.firmat Bar.t assignat rationẽ in l.j.§.j.i ij.col.ꝺ.eo.vel ꝙ ꝑtet interesse:sed ꝺ defensorem non pote

rit con

rit cõsequẽs:nisi illo vltimũ.s.interesse prestationis nõ aũt pre
cisam opis demolitionẽ inuito dño edificij,ergo apparet ma
nifeste ꝙ p interuẽtum defensoris sit deterior ꝯditio nuncian
tis.d.Jac.pote.fatet istõ argumentũ esse verissimũ.ꝛ ppter
hoc tꝫ ꝙ in hoc tex.iste defensor vltra satisdationẽ ð iudicato
soluẽdo teneat cauere ẽt de rato,vt.s.proxime dixi,alias nõ es
set eque bñ prouisum nũciãti.alij nihil tãgũt.Ego aũt rñdeo
huic difficultati clare.ꝛ dico ꝙ si edificãs nõ hꝫ ratã istã sniaꝫ
ergo nec satisdationẽ defensoris cuius vigore lata est snia:er
go reperit edificiũ factũ post nunciationẽ sine aliqua satis-
datione ergo dꝫ ꝯstrui inuito edificãte.Et sic põdera ꝙ imo
isto casu nunciãs reperit habere plura remedia.ꝛ ei plenius
ꝯsulitur per interuentũ dfensoris.Nã si ꝯ defensorẽ põt age
re ad interesse ꝯ edificantẽ põt agere vel ad precisam ꝯstru-
ctionẽ.vel ad interesse.tñ alteri⁹ solutione dꝫ esse ꝯtentus.ꝛ si
tu diceres ꝙ hic defensor prestitit satisdationẽ ꝛ edificando
postmodũ ꝯdemnat⁹ est dfensor ad demolitionẽ operis,ꝛ istã
sniam non vult edificans habere ratã:isto modo adhuc mili
taret superior difficultas relata.Sed dico ꝙ edificãs nõ põt
habere vnũ ratũ alterũ nõ,aut eñ totũ cogit ratificare aut to
tũ spernere:q2 satisdatio fuit effectualiter ꝯ opere demolien
do:si apparebit ꝛ videbit iniuste edificatũ.tex.est in l.stipula
tio.§.j.ff.eo.ergo est effectualiter totũ vnũ:ergo vnũ sine al-
tero ratificari nõ põt:ita videbitur mihi clara respõsio.Te-
neas ergo opinio gl.ꝛ cõmu.ꝙ hic solũ prestetur satisdatio
ð iudicato soluẽdo,non autem ð rato per rationem huius tex.
ꝛ p tex.§.fi.iuncta.l.seq.ff.eo.ꝛ ad tex.in.l.vel in operis.dic ꝙ
Bar.nõ intellexit ꝙ ibi simus in actionibus realibus sed qð
bene ibi sit eadem rõ,prout in actionibus realib⁹ q2 ibi dfen
sio in nunciatione noui operis non fiebat agendo in iure:p-
ut hic.sed aliter prout ðclarat gl.in §.seq.vbi per Bar.Jas.
Maynus lumen iuris.

1 Habens mandatum ad nunciandum not.op.dr etiam habere alia accessoria dependentia ab actu nunciationis.
2 Exceptiones procuratorie sunt inuente ꝯ procu.actoris,nõ autem ꝯ defensores rei.
3 Excommunicatus ꝛ bannitus an possit petere in iudicio qð reuocetur tenuta bonorum.
4 Excommunicatus nullum hꝫ interdictum restitutorium.
5 Quod prohibetur principaliter conceditur in ꝯsequentiam.
6 Exceptio procuratoria est duplex.
7 In iudicio in quo petitur remissio per nunciatum cogitur talis procurator satisdare de rato.

Si procurator. Diuidit in qnque ptes cuꝫ l.seq.ꝛ sequenti. In prima
ponit thema ꝛ decisio.In scða rõ decisionis.In tertia ponit
duplex illatio.In quarta remouetur quedam dubitatio. In
quinta ponitur alia decisio. Scða ibi:q2 partes sustinet de-
fensoris.Tertia est in l.ꝛ ideo.Quarta in l.seq.Quinta i ver.
ꝛ tutori.Procurator qui nunciauit nouũ opus defendẽs in-
interdicto ne vis fiat ei tenetur satisdare iudicatũ solui alias
sibi denegãtur actiones sed nõ cauet ð rato quoniã ad dfen-
dendũ qlibet sine mãdato admittit,ꝛ ideo non põt ei opponi
exceptio procuratoria scꝫ ꝙ mandatũ nõ habeat.itẽ illis qui
censentur quasi domini põt opus nouũ nunciari.h.d.cũ lege
seq.ꝛ sequenti.No.ex isto tex.ꝫm Jmol.ꝛ oẽs Mod.hic.
1 ꝙ habens mandatum ad nunciandũ nouũ opus dr ẽt habe-
re mandatum ad alia accessoria dependentia ab actu nuncia
tionis,ꝛ istud tenuit gl.in l.seq.tenuit ẽt inferius Bar.Jstud
no.est in se verissimũ.ꝛ pro eo adde tex.in l.quicunque.§.si ei
que.ff.de inst.ac.ꝛ ibi habes gl.notabilẽ in c.cum olim.Ab.i
gl.iij.de of.dele.ꝛ gl.in c.causis.in verbo postulatio de elec.
sed istud notabile non bene pbatur in hoc tex.Nã isto tex.nõ
ideo cauet ð rato non q2 censeatur ẽt habere mandatum ad
hoc,sed q2 in isto interdicto ne vis fiat ei censet defensor rei:
quo casu ad defendendũ qlibet est idoneus sine mãdato.ꝛ iõ
non põt ei opponi exceptio procuratoria scꝫ qð non habeat
mandatum,vt in d.l.seq.aliam ẽt rationem assignat inferius
Bar.per.l.ita demum.C.ð proc.vbi dicemus.Jtẽ considera
ad istũ text.ꝙ iste procurator primo nunciauit nouum opus
quo casu prouocauit ad iudiciũ.ꝛ sic dr egisse vt procurator.
Et regulã habem⁹ ꝙ procurator qui agit tenetur defendere
si reconueniatur nomine eius pro quo egit:al's repellitur ab
agendo tex.est in l.seruũ quoque.§.ait pretor.ff.de proc.ꝛ l.
2 alienã.C.eo.scꝫ de proc.Scðo no.ex.l.seq.ꝙ exceptiones
procuratorie sint inuẽte ꝯ procuratorẽ actoris nõ aũt cõtra
defensores rei.cui nõ põt opponi ꝙ nõ habeat mandatũ vel
qð sit illegitimus. Rõ vt dixi,q2 ad defendendũ quilibet est
idone⁹ sine mãdato ꝙ est verũ in exceptionib⁹ procuratorijs
respicientib⁹ mãdatum.secus si respiciãt inhabilitatẽ psone
q2 tales extenduntur etiã cõtra procuratorem vel defensorẽ
rei,vt hic in gl.vbi dicet.Gl.in verbo acceperit istã gl.rep
bendãt Bar.Alb.ꝛ ceteri post Jac.de are.tribus fundamẽ
tis de qb⁹ hic per eos ꝛ intelligunt istũ tex.ꝙ procurator iu-
ste molestabat:eo q2 fideiussores dati erãt mortui,sed istõ nõ
est simplr verũ:q2 heredes fideiussorum tenerent:dic ergo ꝙ
fideiussores dati erant effecti inopes ꝛ inhabiles,ꝛ ppter hoc
molestabat prout dt gl.in l.pretor.§.pe.ff.eo.Glo.hic.In
gl.in verbo defensoris Bar.inducit ad vtiles qõnes de excõ
3 municato vel exbãnito,an possint petere in iudicio ꝙ reuoce
tur tenuta bonorũ:clarum est eñ de iure ꝙ excõmunicatus ñ
a põt in iudicio agere,sed bñ se defendere.[a] c.intelleximus.de
iud.c.cũ inter priorẽ.de exce.c.excõicamus.§.credentes.de
hereticis.ꝛ bãnito sicut excõicato reddit ius se defendendo.
gl.est in l.ad cognitionẽ.in gl.fi.in fi.ff.ex qb.cau.in pos.ea.
dũ gl.ibi dt ꝛ nõ hic p bãnitis.qꝫ glo.ad hoc põderauit solus
Bal.reputans singularẽ.in c.accedẽs.scðo vt lite conte.ꝛ in
c.intelleximus.de iud.in isto quotidiano pas.triplex doctorũ
snia reperitur.Prima fuit Jaco.de are.tenentis indistincte a
ꝙ sic.eam sequit Bal.in quibusdã additioni.prout referũt
Jmo.Raph.cu.ꝛ Lud.ro.hic,motus q2 si aliter diceremus
posset fieri iniuria ex bannito vel excommunicato conceden
do tenutam indebite,ꝛ nõ posset de hoc conqueri qð est absur
dũ.l.si lõgius.§.si filius.ff.de iud.ꝛ in aut.habita.C.ne filius
pro patre.sed ad hoc põt rñderi qð est imputandum excõica
to q2 facit se absolui ꝛ post absolutionẽ petere poterit agere
4 hinc est ꝙ excõicatus spoliatus[b] non hꝫ aliquod interdictum
b restitutoriũ,vt est gl.notabilis in c.ex insinuatione.de procu.
ita respõdent Jmo.ꝛ ceteri hic que solutio nõ videret bñ con
grua quo ad bannitũ.subdit ẽt Bal.qð.l.in tribus.ff.de iu- b
qꝫ dt Bar esse factam propter hunc casum non probat con-
cludenter in proposito ꝫm eum:q2 illa lex solũ procedit quo
ad hoc q2 prouocat primo loco non aũt procedit quo ad oia
sed ꝫm Jmo.Moder.ista solutio nimiũ restringeret illũ text.
Tu tñ aduerte qð dicta.l. in tribus solum procedit quo ad
ordinaria litis:nam ille qui prouocat censetur actor quo ad
ordinem ꝛ telam iudicij.sed non quo ad decisionem cause,et
ideo si tũc duo iudices ferrent duas sententias cõtrarias,illa
nõ preualeret que esset isto casu lata p prouocato tanq̃ preo
sed ambo stãt in suspẽso:donec altera eorũ cõfirmetur a supe
riore.ita declarat gl.notabiliter que sic limitat dictã.l.in tri
b⁹.l.duo iudices.ff.de re iudicata.quã no.Mathesi in no-
tabili ex.sed vltra ea que ibi tradunt Mod.pondero tibi gl.
ꝯriam.in.c.licet causã de probatio.quã Bal.ibi.in xv.co.no.
ꝛ reputat no.dignũ quãuis nõ faciat mentionẽ de alia gl.cõ-
traria.potes ꝛ secundo dicere ꝙ dicta.l.in tribus nõ facit:q2
loquitur qñ quis primo loco prouocauit ad iudiciũ,vt ille di
catur actor.sed hic precesserat alius actus pucatiuus in im
petratione tenute:vnde qui postea petit reuocationem tenu
te non dicitur primo loco prouocasse,vt probat tex.in §.pre
cedenti ꝛ ibi notaui regulam ex illo tex.eandẽ opinionẽ tꝫ do
minus Abb.in d.c.cũ inter.Secunda opinio Hostiensis
de directo cõtraria.in c.dilecto.de ver.si g.qui tenuit indisti-
cte quod excõicatus vel bãnitus nõ possunt petere reuocatio
nẽ tenute.Jdem tꝫ Speculator in ti.de cõtumacia.§.fi.in v.
sed pone:qð diceret Jmo.ꝛ Lud.ro.hic mouet Ludo.q2 ex-
cõicatus nõ põt petere qð sibi soluatur nec ei põt solui ẽt de-
bitũ iuratũ ꝫm glo.in c.nos sanctorũ.ꝛ in c.iuratos.xv.q.vj.
Sꝫ ad hoc facile est respondere q2 ille gl.procedunt qñ pete
retur per viã agendi secus per viam defensionis.Quinto ꝯ
illas gl.tenet Jnnocentius in.c.veritatis.de dolo ꝛ cõtuma
cia.Monetur ẽt Lud.quia in tali reuocatione tenute est ne
cessaria citatio patris.l.de vnoquoq;.ff.de re iudicata.l.nam
diuus ff.de adop.ergo citando ipse est q prouocat.Tu potes ꝯ
firmare per id ꝙ tenet Pau.de ca.in l.libertus a patrono.
per illũ tex.ff.de in ius vocã,vbi tenet q p illũ tex.excommu
nicatus nõ põt intẽtare remediã.l.diffamari.C.de ingenu.ꝛ
manu.eo q2 esset actor vel saltẽ reus voluntarius.ꝛ lꝫ ipse nõ
dicat.ita tenet domi.Ant.de but.in.c.intelleximus.de iudi.
in fi.Sed ad istud fundamentũ patet rñsio p tex.in l.si pupil-
lus.§.j.alleg.per Bal.iuncta.d.l.libert⁹ a patronõ.ꝛ ibi gl.
ꝛ doc.vbi q nõ põt esse in iudicio sine venia petita si fuit cita
tus põt postea facere citari actorẽ,ꝛ instare ad cause expediti
onẽ sine venia q2 dicitur facere ad defẽsionẽ.Tertia fuit opi.
ꝛ vera Bar.qui per distinctionẽ concordat predictas opinio
nes ꝛ eius distinctionẽ tenent Ang.ꝛ latius Alex.hic.Pau.
de ca.ð.in §.preced.do.Ant:in d.c.cũ inter.Gemina.in c.j.
de prescrip.in vj.ꝛ licet Jmo.Pau.de ca.ꝛ Ale.laborent in
declarando mentem Bar.in practica.Tu dic quod eius intẽ
tio clare colligitur ex aut.ꝛ q iurat.in fi.C.de bon.au.in pos.

a Sed hñ se dfendere. Adde.c.pia de excep.li.vj.Bar.in.l.libert⁹ a patrono.ff.de i⁹ vocã.Bar.in l.si fideiussor.ff.qui satis.cog.

b Excõicat⁹ spoliat⁹.Ad de gl.iij.i.c.dilect⁹ filius Abb.ð resc.gl.in ver.iam dientiã.in c.j.xxiij.disti.Jn.in c.cum nostris.de ꝯce.preb.ab.in c.a.nobis.de exce.Lu.ro.in l.naturaliter.§.nihil coe.ff.de acq.poss.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

tuncta. l. si pupillus. §. j. de pu. cre. quos allegat Bar. nã in aut. q iurat ille q̃ quẽ erat q̃cessa tenuts r cõparuit offerens velle satisfacere, p expẽ. r interesse r se defendere: tũc in ꝙsequentiã põt petere revocationẽ tenute: q̃ isto mõ dr nõ agere, sed se defẽdere d. l. si pupill⁹. §. j. Tu. p q̃cordia Bar. ad-
1 det q̃ illõ q̃ ꝓhibet ꝓncipr q̃cedit in ꝙsequentiã. tex. est solennis in l. ty. to r rerũ. ff. de admi. tut. de quo tex. facit festum are. r reputat ad hoc singulare in l. si quis nec cãm. i pn. ff. si certũ pe. Videas tñ in hoc vltimo doctrinã Bar. i l. j. in pn. ff. de aut. tut. post Ly. in. l. C. vbi etiã Bald. C. de iud. que doctrina videret suffragari, i gl. in verbo ꝑcuratorie. Dic vt plene, p Bar. hic, et cui⁹ doctrina no. diligẽter illud q̃ in pn. vult q̃ cõparens, ex pte rei si dedit fideiussores de iudicato solvẽdo vt ꝑcurator r re vera non sit ꝑcura. tales fideiussores in nihilo tenent, q̃ bñ not. r solus Raph. cu. ꝑpedit r õt hoc esse singularissimũ dictũ. Sed credo ꝑut ẽt ipse voluit Bar. male dicere: q̃ lex parte rei nõ q̃ret an defensor habeat mãdatum vel nõ: th ex quo ipse cõparet vt ꝑcurator satisfdat iudicato solvẽdo vt ꝑcurator: certe ipse patit executionẽ tẽtie: q̃ obtulit se liti, vt ẽt fatetur. Bart. ita ꝑprie loquit. l. iij. ff. de re ind. in pn. r tex. in l. plautius. ff. de ꝑcur. Ũn ridiculum est ꝑstes dicere q̃ fideiussores a se dati ideo non tenent q̃ ipse nõ habuerit mandatũ. q̃ cum ipse teneat: ergo r fideiussores ab eo dati. Nec ob. l. si añ acceptũ. ff. iud. so. alleg. añ Bar. q̃ illa. l. vbi declarat Bar. loquit q̃n sequit mutatio debẽte mãdatum in nõ habẽte vel ecõtra, put ibi õt tex. in ratione decidendi nõ eñ sufficit psonã esse: sed oportet cã personam esse eandẽ. §. vbi nõ sequit aliqua mutatio non vr bene dictũ q̃ cum ipse ꝑcurator teneat quin ẽt fideiussores teneãtur nisi defendẽdo Bar. diceris q̃ carẽtia mandati a pncipe, idẽ operet q̃ mutatio de habẽte mãdatũ a nõ habẽte, put ibi loquit iurisc̃onsultus. r ista debuit esse intẽtio Bar. in illo tex. r ibi dicta p Bar. vident in aliis terminis log. Itẽ ad istũ gl. vltra Bar. dic plene q̃ exceptio ꝑcuratoria ẽ duplex vt dicit gl. q̃ quã eñ opponit tu nõ potes esse ꝑcurator. q̃n opponit in nõ es ꝑcurator, prima aũt põt pungere ex multis causis. Primo ex pte ꝓstituẽtis si sit talis q̃ nõ põt ꝓstituere talẽ ꝓcuratorẽ puta ꝓcurator añ lite contesta. l. nec. C. de ꝓcu. Secõ ex parte eius q̃ constituit puta q̃ sit mulier vr mules. l. aliena. r. l. ita demũ. C. de procur. Tertio rõne cause ad quam cõstituitur puta q̃ causa criminalis in qua regulariter non admittitur ꝓcurator. l. pe. §. ad crimẽ. ff. de publ. iud. r isto modo procedit opinio Roge. relata in gl. o. r ad ista adde Bar. in. l. licet. C. de ꝓcu. r in l. pomponius. §. rati. ff. eo. By. r Alb. hic. Hlo. in verbo habitur⁹ m scom Bar. ponit tres solutiones ad ꝛium. l. vel in oppõs. r due ꝓme sunt vere in se: sed in secunda non cõuenit huic legi: sed certe gl. põt duas rationes ad istũ tex. r credo q̃ ita debeat dicere Bart. cum dicit primo ponit duas solutiões debet dicere duas rationes ad tex. Extra gl. inquãtum Bar. in ista materia ponit ꝑfectã theoricã post Jac. de aret. r eam ẽt formaliter põt Alb. hic. Adde qđ cadit pulchra difficultas in primo mẽbro ꝓncipali in ꝓcuratore nuncianti⁹ inquantum concludit
7 Bar. qđ in iudicio † in quo petit remissio per nunciatũ cogit talis ꝓcurator satisdare de rato. tex. est in. l. cũ procurator. §. fi. ff. e. Sed si talis procurator interveniat in iudicio ne vis fiat ei: tunc nõ satisfdat de rato, vt hoc tex. õt domi. Jac. puto post Raph. cu. qđ in hoc nõ scit bene cogitare rõnem diuersitatis. Nam cum in vtroq; casu sustineat partes defẽsoris q̃n nunciat petit remissionẽ nunciationis rei q̃n intentat interdictum ne vis fiat ei: ergo vtroque casu non deberet cauere de rato ꝓfertim q̃ vtroque casu nihil est ꝓstandũ ex parte nuncianti⁹ ꝓ quo interuenit procurator. Alij non tangũt. Ultra cũ augetur dubitatio q̃ ex parte nunciati procurator q̃ petit talẽ remissionẽ ẽt in iudicio non tenetur cauere de rato. vt firmat Bart. in §. q remissionẽ. §. ca. l. ergo multomin⁹ dr can crẽ de rato procurator qui cõparet ad impediendum ne talis remissio cõcedatur cũ sustineat magis partẽ defensoris. Tene doctrinã Bar. ꝓ quo est tex. qui cauillari non põt in d. l. cum procurator. §. fi. Et ad difficultatẽ. §. tactã inquantum q̃ q̃ non põt reddi rõ diuersitatis inter istũ casum aliũ q̃n comparet in interdicto ne vis fiat quo casu non cauet de rato vt hoc tex. Dic q̃ rõ diuersitatis est clara q̃ quãdo nunciatus petit remissionẽ nunciationis r procurator nunciantis ꝛdicit: ideo requiritur q̃ caueat de rato q̃ alias esset nimis magnũ ꝓcindiciũ nunciantiq̃ si remissio quã obtinuit non valet oporteret quicquid postea ei edificatũ destruere. Ideo propter tantum periculum lex noluit falsum procuratorem interuenire, ita cantat tex. in d. l. cum procurator. §. fi. ũ sic est quando comparet in interdicto ne vis fiat ei.

a Qui dicãt vicini. adde Bar. in l. iij. §. si cũ vicinũ. ff. de dã. infec. Bald. in ru. ff. õ re. dii. in. xv. qõ. Dan. de ca. in l. fin. C. de his. qb. vt indi. Pe. õ ancha. in repe. canonũ de constit.

Lex viij.

1 Vicinus proximus dr vicinus immediatus, sed vicinus simpliciter intelligitur de remoto.

2 Si statutũ disponat q̃ in ꝛctu minorũ vel mulierũ debeãt interuenire duo ꝙsanguinei, al⁹ ꝛctus sit nullus: sufficit interuenire ꝙsanguineos q̃uis non sint de proximioribus.

3 Si statutum disponat qđ existente patruo mater non succedat illa dictio patruo intelligitur de patruo immediato.

4 Doctori illustri attestanti de consuetudine est credendum.

5 Ubicunque quis põt pretendere se habere ius prohibẽdi ne opus fiat potest nunciare.

Non solum. Non solum vicino proximo ꝛ etiam remotioi potest op⁹ novum nunciari r nuncijs cautẽ facit si opus qđ iã ibi tunc erat factũ in testationẽ deducit. h. d. cũ. §.
1 seq. Not. ex isto tex. ꝑm Bal. † q̃ vicinus proximus dr vicin⁹ immediat⁹. sed si dico vicinũ simpliciter, intelligit ẽt de remoto. ter. est hic notabilis. Et ꝑm Alb. de rosa. hic iste tex. facit q̃ si statuto caueat q̃ vicini teneant emẽdare dãnũ nisi ceperint malefactorẽ: q̃ vicini intelligũtur ẽt stantes a remotis: tex. est hic dũ modo vocẽ exclamãtis et audiri potuerint. l. j. §. eodẽ aũt tecto. ff. ad syllania. de quo latius per Bar. in. l. si tertius. in pn. ff. de aqua plu. arcen. Vbi ponit de statuto predicto ponit ẽt de intellectu statuti tudertini loquentis de
2 vicinis proximioribus: r ibi ẽt declarat qui dicantur vicini proximi r nõ allegat istũ tex. qui õ hoc est casus. Tu ergo põdera diligenter istũ tex. q̃ q̃n lex vel statutũ faceret simpliciter mentionẽ de vicino intelligeretur ẽt de mediato r aliqua liter remoto nisi adãceretur proximo ter. est hic. Unde ego infero ex isto tex. q̃ si statutũ faciat simpliciter mentionẽ de ꝙsanguineis vel de ꝙnunctis q̃ nõ intelligat de magis proximis nisi statutũ vltra dicat proximis. Hinc in specie inferoq̃ si statutũ disponat q̃ in ꝛctu minorũ vel mulierũ debeant interuenire duo ꝙsanguinei, al⁹ ꝛctus sit nullus: certe sufficit interuenire duos ꝙsanguineos q̃uis nõ sint de proximioribus, r quãvis ẽt alij proximiores reperirent: nisi statutũ vltra procederet dicẽdo proximorũ ꝙsanguineorũ. r ita in spẽ tenent Bar. r Bal. si bñ in ꝓperijs in l. trãsactionẽ. in fi. C. de trans. Ang. in ꝛct. vij. q̃ incipit. Itẽ statuim⁹. r si hoc ẽ verũ ẽ valẽ vtile ad practicã. Contrariũ q̃ imo semper debẽat interuenire duo proximiores ꝙsanguinei ẽt q̃n simplr loq̃rer: r non esset satisfactũ statuto adhibere duos ꝙsanguineos si superant alij proximiores. ita tenẽt Bal. r Sal. in l. fi. per illũ tex. Cõ ver. sig. r ibidẽ Ang. in l. lectura perulina ip̃ressa. Idẽ ꝛ Jason. r Sal. in l. j. C. vñ vir r vxor. Sal. r do. Ulex. in l. si illus tex. C. de test. mi. Sal. in l. vidue. C. de nup. Ang. in ꝙl. clvij. q̃ incipit, domina chaterina. Dan. de ca. in l. si cũ dotẽ. §. si pr ff. so. ma. r ibidẽ do. Alex. in. §. eo aũt tpe. d. l. si cũ dotẽ. in vl. col. vbi simplr refert Bar. i. d. l. si. Istã secam opinionẽ semp tenui r credo veriorẽ, r ꝓ ea facit bñ tex. in l. peto. §. fratre. ff. de leg. iij. ter. in l. si cognatio. ff. de reb⁹ dubijs. Facit ẽt rõ q̃ assignat iurisc̃onsult⁹ in l. iij. ff. de leg. tut. in pn. Istud ẽt optime cõprobat: ꝙsanguinei q̃ sunt proximiores r sperãt hãditatẽ erũt diligẽtiores q̃ illi q̃ sunt remotiores, vt iurib⁹ pallegatis. Et credendũ q̃ r ista fuerit mẽs r intẽtio statuti: ꝑmo r alia rõne eo q̃ verbũ simplr ꝓlatũ in l. vel i statuto dr intelligi per ꝓius r nõ per posterius. l. q liberis. §. hec verba. vbi dixi. ff. de vulg. r pup. l. hoc legatum. r ibi Bar. no. ff. de lega. tertio. Unde ex ista regula decidit egregie Bal. in l. j. C. de success. edic. cuz concordantijs quas ibi signauit
3 † q̃ si statutũ disponat q̃ existente patruo mater nõ succedat filio illa dictio patruo, simplr ꝓlata intelligitur per ꝓius r sic õ patruo immediato r nõ de patruo magno. Et ꝓ ista apparet risum ad istũ tex. vbi est alia r diuersa rõ. ita teneas õt do. Jac. bu. vnuz magnũ verbũ. in practica. in d. l. j. C. vñ vir r vxor. q̃ de consuetudine non seruat in practica ista opinio qđ debebãt proximiores interuenire. imo obseruat ꝛium q̃ dũ modo interueniãt duo ꝙsanguinei sufficit ẽt satisfactũ statuto. An tñ in hoc sit credendũ Jac. bu. attestãti de ista ꝙsuetudine pendet ab eo qđ õt Bar. in repetitione. l. de qbus. si ẽ bar. in xiij. vel. xv. col. ff. de lega. vbi dixi plene post eum dum vult
4 † q̃ doctori illustranti de consuetudine est credendũ: multi tñ
5 tenent oppositũ vt ibi retuli. Nota secõ ex isto tex. † q̃ vbicunque quis põt pretendere se habere ius prohibendi ne opus fiat: põt nunciare: ergo a ꝛcio probat iste tex. qđ vbi nuncians non potest pretendere ius prohibendi ibi potest sperni nũciatio tanquã sit calumniosa q̃ facit ad id qđ dixit Bar. in l. j. in pn. r ibi dixi. §. eo.

1 Edificans in ꝑuato tenetur satisfdare nunciantj, sed i publico repromittere.

Si aliquis

2 Si aliquis ē absens in legatione partim causa reipubl. parti propter negotiū suum priuatum attendit id qđ principaliť intendebat.

3 In dubio quis presumit potius facere suo noie q̄ alieno.

1 **Si cum iure.** †Edificās in priuato tenet satisdare nunciāti, sed in publico remittere. h. d. ¶ Querit Bart si nūciatio fiat in publico rōne tū iuris priuati nūciātis nunqd sufficiat simplex remissio. Et tz q nō imo tūc regrit satisdatio. Modus ē p tria ō qb' hic p eū cū quo alij cōiter ūāseunt. Adde q pl' Alb. tz hic q si renunciaret mixta cōsideratione iuris publici z priuati: adhuc isto casu esset satisdandū. p. d. l. nō cogendū. §. q ita. ff. ō pcu.

2 Tu addet q imo hic videret dicendū, put ōt gl. notabilis, i l. nō videt. ff. ex qb' causis maiores. ibi ōt gl. si aliqs est absens in legatiōe partim cā reipu. partim ppter negotiū suū priuatū q attendit id qđ principaliter intendebat. Facit regula. l. si qs nec cām. ff. si cer. pe. z ōt Bal. ampliando illā gl. in c. dilecti. in pe. col. de app. q. in dubio principale motiuū dz preferri profacto suo priuato. z hoc vltimo mō deberet ei satisfieri, vt ōt Alb. & cōfirmat q. z in dubio qs presumit potius facere suo noie q̄ alieno per regulā. l. z magis. ff. ō solutio. l. papinianus. cum gl. ff. manda. z q no. tz Bar. in l. j. §. nunciatio. s. eo. idem addita adde quod vult gloss. in l. iuris gentium. §. si paciscar. in gl. magna in fi. ff. de pac.

1 Nunciatio noui op. dz assumere modulos, z sic signum vel mēsuram operis qđ erat factum tēpore nunciationis, alās non fiet demolitio.

2 Ubicunq; aliqđ est, phibitū: z sic punibile certo z limitato loco z tpe oportet qđ accusator probet precise locum z tempus limitatum alās absolueť reus q. presumeretur factum loco z tempore licito.

3 Ubicunq; l. vel statutū disponit sup facto cum aliqua qualitate non sufficit probare factum nisi illa qualitas probetur.

4 Si testator legat alicui vestes suas, intelligit de illis que erāt sue tempore testamenti z nō de acquisitis postea.

5 Ubi actus pōt vna die valere alia non dz inferri de necessitate z scribi dies.

6 Reus dz ita probare exceptionē suam clare sicut actor intentionē alias succumbit.

7 Si accusator plene probauit qđ titius fecit homicidiū z titi' ad suam defensionē probauit per testes q̄ tale homicidiū fecit ad suam defensionem. sed nō probauit qđ fecerit defensionem: an sit absoluendus.

8 Testes deponētes de credulitate in criminalibus ad defensionem rei plene probant.

9 Ubi ē dubiū tēporis psumitur in benigniorem partē z in delictis semper psumitur pro eo qđ delictum excusat.

10 Ubi actus se hz ad tempus prohibitum z permissum in dubio presumitur quod tempore permisso fuit celebratus.

Sciendum. Post nunciationē abstinendū ē ab edificatiōe donec satisdet vel remissio obtineatur, z tpe nunciatiōis assumēdi sunt moduli quib' ostare possit q̄tum post nunciationē sic edificatū. h. d. vsque ad. §. morte. Et in hoc tex. dat duplex ꝓsilium. vnum nunciato

1 aliud nunciāti. in ver. sed vt ꝓbari. ¶ †No. ex ver. tz ꝓbari. z illū legis q̄ nunciās nouū opus assumat modulos. z sic signū vel mensurā operis qđ erat factū tpe nunciationis, alās vt dicit glo. nō fieret demolitio operis: q. illud qđ pōt cadere sup phibito assumit in minorē partē. Istud iducit Bar. ad quas dā frequētes qōnes in practica q̄ cōiter tenent z sic trāseunt cū eo alij scribētes hic z Bal. z Sali. in l. fin. C. an seruus ex suo facto. ¶ Nota diligenter doctrinā Bar. ex qua colligo a

2 liquas notabiles ꝓclusiones. Prima est q ubicunq; aliquid ē phibitū z sic punibile certo z limitato loco vel certo z limitato tpe oportet q accusator precise probet locū limitatū vel tpe limitatū alās absolueret reus: q. psumeret factum loco licito z tpe licito. Adde p ista ꝓclusione bñ facere q. z ubicunq; ps est fundamentū intentionis alicuius tūc tenet tale tps precise phare alās succūberet. gl. ē no. in l. eū actū. q̄ Bar. ibi multū no. z cōmēdat hic. ff. ō neg. gest. z alle. Bar. hic. z in l. q iurasse. §. si pr. ff. ō iureiu. gl. no. in c. venerabilib'. i gl. pe. ō sen. excō. in vj. Bar. i l. si is q. in fi. ff. de iur. fisc. z i. l. z an cadē. §. actiones. ff. ō exce. rei iud. z in istis locis Bar. z hic allegat gl. no. in cle. fi. in verbo, creatū. ō resc. q̄ glo. do. Lard. ibi reputat singulare. cā et reputat singulare ē Bal. in l. fi. §. fi. C. de app. z in l. post dotē. in fi. ff. sol. ma. z in l. si minorē. C. ō in integ. re

3 sti. ¶ Secō p ista ꝓclusione adde bene facere † q ubicunq; lex vel statutū disponit sup facto cū aliqua qualitate non sufficit phare factū nisi ēt illa qualitas probetur tex. est in l. fulcinī. §. cū hec. z ibi gl. z Bar. no. ff. ex quibus caus. in pos. ea. z in l. ij. §. ait pto. z ibi ad hoc no. Bar. ff. ne qd in loco publ. z tex. in l. pe. §. docere. z ibi no. ¶ Dan. de cā. ff. ne qs eū q. z in ca. tz cām. extra de prob. in anti. quē Bal. ibi. in. x. col. multū notat z Alb. in. vij. notabili. facit bñ q̄ singlr tz Jo. an. in c. j. de homicidio. in. vj. in nouella. vbi ōt se de facto euasisse quendam

a prelatū a pena imposita de iure plato facienti assassinari christianū. vt ibi est tex. nā ibi bñ fuerat phatū q prelat' fecerat assassinari quendā hominē. tñ qđ ille fuisset christian' non fuit probatū p hoc euasit illū prelatū. refert z segtur Bal. in l. si qs nō dicā rapere. in. §. col. C. de episc. z cle. do. Alex. in ꝓl. clxxij. in. ij. vol. q̄ incipit vilis z opportune discussis. in. ij. co. z in ꝑ. cxxiij. i eo. vo. q̄ incipit viso ꝓcessu inquisitionis forma te ꝑ peregrinū. z in ꝓlilio sequēt in. ix. col. z in cons. lxxxij. in ij. vo. inci. viso ꝓcessu cāe vertētis inter vniuersitatē. in. vij. col. ¶ Tertio adde facere illō qđ tz Bal. in l. j. §. fi. C. ō app.

4 vbi vult q si testator legauit alicui vestes suas quo casu intelligit de illis vestibus q̄ erāt sue tpe testi z nō de acquisitis postea l. si ita. ff. ō auro z argēto legato. tz qđ legatarius tenebitur phare qđ tales vestes erāt testatoris tpe testamēti eo q. fundamentū intētionis sue per d. l. si ita iuncta regula. l. cum actus. ff. de neg. gest. sequitur simpliciter. Und. hic in addit. z in l. in illa. ff. de verb. ob. ¶ Quarto addeid qđ tz Bar. in l. si qñ. in

5 vj. q. C. de testibus. † q vbi act' pōt vna die valere alia nqn dz inferi de necessitate, z scribi dies. allegat no. in c. abbate sane de verb. sig. in vj. Ego ꝑ istam doctrinā Bar. q̄ totus mund' sequitur, vt. j. ōt Alex. pondero tex. in l. j. §. j. ff. de alee lusu z alea. in verbo z factū domi. z eo tempore quo alee ludebātur. ibi eñ furtum est permissum aliquo loco z aliquo tpe vez i domo in qua qs recepit lusores z eo tempore quo luditur tz alio loco z tpe furtū est punibile. Pōdera ergo ibi ad ꝓpositum q illud ē delictū aliquo loco z tpe z alio loco z tpe nō est delictū. Et tñ decidit ibi tex. q reus tenetur phare tps z locū licitū. z tps licitū: nō aūt est accusator q teneatur probare tps z locū, put ibi ōt Bar. Ergo ꝑ doctrinā Bar. z per illum tex. no. ibi Bar. q furtum vult se excusare a delicto dz phare q ille retinebat ludū in domo, z furat ē tpe q̄ ludebatur adeo q simplr phabat furatū fuisse q̄n ludū retinebat in domo non sufficit nisi appareat q illo tēpore quo fuerit furatus ludebatur. Sed saluādo Bar. dic z ita limita eius doctrinā q. q̄n aligd est regulariter pmissum: tñ certo loco z tpe redditi illicitū punibile: z tunc bene repurit qđ accusator lit ille q ꝓcise phet de tpe z loco illicito. Nō q̄ dix. s. q. tūc locus z tps est fundamētū accusatoris: ergo ipse cogit phare furtū'. s. allegatis. z. l. preto. ff. in. §. docere. ff. vj. bono. z raptoribus. ita ꝓprie loquit predicta ꝓclusio Bar. Aliqñ ꝑ aliquid est delictū regulariter, z sic illicitū, vt est furtū. tñ aliquo loco z tpe est licitū in domo receptātis lusores z tpe q̄ ludit z tūc est necesse q reus qui se fundat in his phet ō loco z tpe licitis: q. alās accusator hz fundatā intētionē suā de iure cōi. Ita ꝓprie loquit tex. in. d. l. j. z q ibi Bar. ō alee lusu z aleato. z ad hoc vides Dan. de cast. hic licet de illo tex. z ē predictis non faciat mentionē. Et p hoc credo qđ scda ꝓclusio sit falsa. ex istis reddit dubiū id qđ tenet Bar. in sequēti ꝓclusione: cū homicidiū regulariť sit delictū z punibile. l. iū. C. de episc. audien. vt statim inferius subijcia. Scda conclusio Bar. est qđ si accusator plene phauit delictū re' p exceptionē defensōis dubie z nō ꝓcludenter phatā dz in criminalib' absoluit: qđ est talis que potest facere actum esse licitum: qđ valde teneas cordi. Ex ista conclusione corrolarie infertur limitatio ad regulā que habet † qđ re' dz ita probare exceptionē suā clare sicut actor intentionē alās succumbit. l. j. de exceptionibus. in princi. ff. de phas. Nā illa regula fallit in criminalib' quādo alias debet sequi criminalis ꝓdemnatio. Cum ista ꝓclusiōe Bal. transeunt alij oēs z dicit do. Alex. qđ tot us mundus cā sequitur: eam tz Abb. i. c. presentia. in. ij. co. de proba. vbi reputat eā singulare ꝑ ꝓ limitatione iurium que dicunt qđ probatio dubia non relevat: eam etiā tenet Abb. in. c. auditis de presc. pt. Salic. in. l. matrim. C. de proba. bene facit q̄ dicā in sequenti ꝓclusione Bart. Istā cōclusionē reprehendit Bal. in. d. l. matrē. qz cum accusatio sit plene probata z dēlictum est tale qđ est phibitum etiā de iure naturali. In primo exemplo Bar. necesse est qđ etiā re' phet tps ex quo appareat sibi licuisse. l. ab ea parte. ff. ō pba. Itē cum ista exceptio nō opponat rite nisi opponat cum tpe sicut z exceptio prescriptionis ergo si opponat cum tpe tps est precise phādum. vt. c. abbate sane. ō resiudi. in. vj. Dz ad ista respōdet Und. ro. hic qđ pcedunt nisi essemus in casu in q̄ reo non probāte exceptionem deberet sequi criminalis cōdemnatio qz tunc tz clare nō phet exceptionem: dz tñ sequi absolutio, vt dicit Bar. z probatur per gl. in. l. q̄. C. de petitio. here. quā allegat Bar. hic. quid tenendum?

a ¶ Befacto euasisse. Adde Alex. de imo. ꝓsil. j. inci. viso ꝓcessu i quisitiōis forma te. i q̄. vo.

ego plenius inſiſtā circa iſtā ꝓclusionē q2 eſt maxime momēti in actu practico. Mihi ergo vr ꝙ ꝫ iſtā ꝓclusionē Bar. fortiter ſtringat tex. i. d. l. j. §. j. ff. de alee lusu ꝫ alea. iucta doctrina ꝫ illū tex. decū in ꝓcedēti ꝓclusiōe vbi ꝓbat ꝙ qñ aliqō eſt regulariter delictū, ꝫ ſic illicitū, put ibi eſt furtū ꝫ in caſu noſtro homicidiū tñ aliquo tpe ꝫ loco ē licitū, neceſſe ē ꝙ re⁹ poſſe ꝓbet ꝫ locū ꝫ tp̄s: eo q2 accuſator ꝙ plene ꝓbauit homicidiū hz fundatā intētionē de iure cōi. Et ſic ꝛndet ꝙ ille tex. logtur in terminis diuerſis, ꝫ ꝓſequēter nō faciat ꝫ Bart. q2 Bar. loquit qñ accuſator plene ꝓbauerat de delicto, re⁹ aūt ad defenſionē ꝓbauerat exceptionē, ꝫ hz nō ꝓcludēter tñ faciebat dubiū ꝓbationē accuſatoris. Merito i dubio i criminalib⁹ dz abſolui p regulā. l. merito. ꝙ ſocio. ſed in d. l. j. §. j. re⁹ ibi nihil tale ꝓbauerat nec plene nec ꝓſumptiue: q2 dico qō imo. in. d. l. j. re⁹ ad defenſionē ſuā ꝓbauerat ꝙ tale factū fecerat in domo in qua tenebat ludus: q̄ caſu poterat eſſe ꝙ fecerat tpe quo ludebat, ꝫ ſic erat dubia accuſatio. Et tñ iſtud nō ſufficit vt reus abſoluat a tali delicto: niſi ēt pciſe ꝓbet ꝙ fecerit furtū illo tpe quo ludebat, ergo ex ꝓbatione loci i q̄ ſenebat ludus nō ſufficit ꝙ ſit dubiū an fuerit factū tpe quo ludebat: ꝫ ſic tpe ꝓmiſſo. Nec iſtō dubiū ſufficit ad abſolutiōem rei, vt ibi eſt tex. ꝫ exꝑſſe no. Bar. vt dixi in ꝓcedēti ꝓclusione ita qō ille tex. multū me ſtringit ꝫ Bar. Et Sc̄o ꝫ concluſionē Bar. moueo: q2 ſi vera eſſet doctrina Bar. hic ſequeref ꝙ ſi accuſator plene ꝓbauit ꝙ titi⁹ fecit homicidiū; titi⁹ ad ſuā defenſionē, a ꝓbauit per teſtes ꝙ illud homicidiū fecit ad ſuā defenſionē, ſed nō ꝓbauit qō fecerit defenſionē ꝓm doctrinā Bar. deberet abſolui p regulā. d. l. merito. ꝫ tñ ꝫ ſium in terminis tz ſingulariter Bal. in l. vni. C. de cōſeſ. in vj. co. ad fi. ꝫ ſeq. in ver. item tu aſſeſſor ꝙſidera. ꝫ q̄uis Bal. ibi nihil alleget tu allega bonū tex. in cle. vni. in fi. de homicidio. i verbo, mortē alit euitare nō potes ſuū occidit inuaſorē. ꝫ tex. in l. ſcientiā. §. q cū aliter. ꝫ qō ibi no. Bar. ff. ad. l. aquil. ꝫ ter. in l. ij. in verbo in dubio vite diſcrimine conſtitutus. C. ad l. cornē. de ſica. ꝫ in c. j. §. ſi qs hominē. de pace tenē. in vſi. feu. de quo vltimo remitto me ad ea q̄ pleni⁹ dixi in l. vt vim. ff. de iuſt. ꝫ iur. tenēdo tñ ꝓclusionē Bar. cōiter approbatā. Ego ꝙſiderabā ꝙ alio fundamēto poſſit optime defendi. Mā ꝓpliderō ꝙ in crialib⁹ ad ꝓbandū exceptionē, ꝫ ſic ad defenſionē rei admittūt ꝓbationes dubie ꝫ als nō ꝓcludētes, ꝫ q̄ als ñ admittērent, ꝫ a ꝑſonis als ſuſpectis, ꝫ tñ ſufficiūt vt re⁹ in crialib⁹ abſoluat: ꝫ iſtō eſt ꝙ ad vnguē vult Bar. Aſſumptū ꝓbo. Mā teſtes q deponūt de credulitate reglr nihil releuāt. l. teſtium.

a ¶ Ad ſuā defenſionē. adō c. ſignificaſti. de homici. ꝫ a Ale. ꝑ. ſ. cir. incip. viſis ꝫ opportune ꝙſideratis. in j. vol.

8 C. ō teſ. ꝫ dixi als in rub. ff. ō iureiur. † Et tñ teſtes deponētes ō credulitate in criminalib⁹ ad defenſionē rei plene ꝓbāt. ita ſinglr Bar. in cōſilio ſuo qō incipit bānitus Petri vnus ex dictis teſtib⁹. circa fi. refert ꝫ ſequit dō. Ale. x. in cōſi. lxxvj. ꝙ incipit viſa inqſitione formata ꝫ forenſiū. ad fin. in j. vol. ꝫ in cōſil. cix. ꝙ incipit viſis ꝫ vt oporteat ꝙſideratis oībus. in. ix. col. in eo. vol. † Itē teſtes domeſtici ᵇ ꝫ familiares repellunt.

b ¶ Teſtes domeſtici. Adō l. pe. ff. ō teſ. gl. ſūme. iij. q. v. gl. ſumme. xij. q. j. Spe. ti. ō teſte. §. j. verſ. itē excipit.

9 ᵇ l. ēt. C. ō teſt. ꝫ tñ in criminalib⁹ ad ꝓbandū defenſionē rei teſtes domeſtici ꝫ minus idonei admittunt: ita ſpecialit Spe. in ti. de inquiſi. §. j. verſ. ſed nunquid eas. refert ꝫ ſequit Jo. de ana. in conſil. cix. ꝙ incipit viſa inquiſitione formata imo fortius ad ꝓbandā innocentiā rei accuſati ēt frater admittit ꝓ fratre. ita tz Bar. in l. parētes in duob⁹ locis. in. j. ꝫ. ij. co. C. ō teſt. per tex. in c. literas. de ꝓſump. q ter. vr bene ꝓbare hoc mō inducendo eum nā ꝺi excuſatio ꝙ facit frater ꝓ fratre in cā hereſis, ꝫ ſic in criminali nō fuit admiſſa ꝓpter varietatē dicti ſui: ꝫ q2 ita erat veriſimiliter: ergo dāt intelligi in illo tex. ꝙ iſtis ceſſantib⁹ illa excuſatio fratris in criminalibus als fuiſſet admiſſa. de quo vltimo als plene dixi. Itē facit q2 laicus q nō admittit in teſtē ꝫ clericum. c. ō cetero. de teſt. tñ admittit ꝓ eo ad faciendū eum abſolui ꝑm do. Abb. in c. cū ꝓ. de accu. Tertia ꝓclusio Bar. eſt ꝙ in delictis in dubio intelligit factū tpe ꝫ loco licito, vt ſic re⁹ abſoluat a delicto p regulā. d. l. merito. Adde qō no. Bal. in c. cū tu. p illuz

10 tex. de teſt. † ꝙ vbi eſt dubiū tpis ꝓſumit in benigniorē partē: alibi idē Bal. in l. precib⁹. in vj. col. C. de impu. ꝫ alīs ſubſtitu. ō t ꝙ in delictis ſemp ꝓſumit ꝓ eo ꝙ delictū excuſat: p

11 d. l. merito. alibi idē Bal. in l. j. in r. col. ff. ſo. ma. † qō vbi act⁹ ſe hz ad ꝓhibitum ſt ꝓmiſſum in dubio ꝓſumit qō tpe permiſſo fuerit celebzatus per gl. in d. l. ij. C. ō pet. her. ꝫ iſta bene faciunt ad ea q̄ tz Bal. in ꝓcedenti concluſione.

1 ¶ Nunciatio non tranſit ad heredes nec ad ſingulares ſucceſſores actiue ſed bñ paſſiue.

2 Nunciatio ex parte nuncianti⁹ eſt in perſonam.

3 Finito iure ꝓhibendi p mortem vel alienationez extinguit ipſa nunciatio ſeu effectus nunciationis adeo vt edificās poſſit poſtea impune edificare.

4 Licet nūciatio liget ēt ſingularē ſucceſſorē nūciāti ꝫ ꝓſequenter emptorē tñ actiue nō trāſit ad ſingularē ſucceſſorem.

5 Per alienationē cum extinguat ius ꝓhibendi per cōſequēs extinguitur effectus nunciationis.

6 Si ſtipulatus ſum a te mihi edificari domū in tali fundo ꝫ poſtea alieno partem fundi ꝓ indiuiſo perimitur ſtipulatio.

7 Stipulationes ꝓtorie cū interponant ad cautelā, nō opant augmētū obligationis ꝫ intelligit ꝑm naturā act⁹ cui adūciunt.

8 Omnis nunciatio ſeu ꝓteſtatio q̄ in mera ꝫ ſimplici voluntate conſiſtit extinguitur ſi mora interueniat re integra.

9 Si creditor iterpellauit debitorē ſpēi vt ſolueret re integra hoc ē ſpecie nōdū ꝓempta nec alr deteriorata ſi poſtea moriat talis creditor rebus ſic ſe habentib⁹ iſta mora extinguit ꝓ mortē creditoris vñ ſi poſtea periret ſpecies debitor eēt liberat⁹.

10 Satisdatio ꝓteſtata per nunciatū non impedit quin morte nūciatoris extinguatur nunciatio.

11 Per mortē fit neceſſaria alienatio in heredē ab inteſtato. nō aūt in heredē teſtamentarium ꝓeſertim extraneum.

12 Quid ſit ꝓteſtatio.

13 ꝓteſtatio ſimpliciter facta nō porrigit niſi ad actum gtūc fit vel poſtea incontinenti. non aūt ſi ex interuallo.

14 ꝓteſtatio declaratoria voluntatis an tollatur ꝓ actū contrarium qui ſe cum ꝓteſtatione non compatitur.

15 ꝓteſtatio declaratoria voluntatis que tendit nō ſolum ad exonerandū ꝓteſtantē: ſed ēt ad faciendū alium incidere in captionē an debeat fieri in ꝓſentia patris.

16 ꝓteſtatio que fit circa ea que pendēt ex poteſtate ꝓteſtātis ꝫ alterius ſemper dz fieri parti.

17 An in ꝓteſtatione que pendet ēt a voluntate alterius requiratur conſenſus partis.

18 Si fuit ꝓteſtatus ſi intercederē ſeu fideiuberē apud te ꝓ titio ꝙ iſtud nō faciam animo obligandi me, ſi tu conſentis, ꝫ poſtea intercedo ego non obligabor.

19 ꝓteſtatio ſimultanea cōtempozanea facti ꝫ hñ impedit ꝫ viat obligationem.

20 Si aliqs efficiat monachus ꝫ per pactum exꝑeſſum ſibi reſeruat bona certa viata reſeruatiōe bonoz q̄ eſt ꝫ ſubſtantiaz monachationis ingreſſus remanebit purus ꝫ validus.

21 An ꝓteſtatio ſit facienda in ſcriptis.

22 Quādo ꝓteſtatio fit circa eā q̄ pendēt ex voluntate ꝫ ptāte ꝓteſtantis de facto non tñ de iure, put eſt i delictis quomodo fieri debeat.

23 Emphyteuta ꝫ vaſallus non poſſunt alienare niſi prius requiſito conſenſu domi alias cadunt a iure ſuo.

24 Si ꝓteſtor me ꝓtutere titiū nō animo occidendi iſta ꝓteſtatio operatur.

25 Si exꝑellens aliquē de fundo ꝓteſtatur ꝙ hoc nō facit niſi animo querendi naturalem vel ciuilē poſſeſſionē: talis ꝓteſtatio operatur.

26 ꝓteſtatio circa ea q̄ nō pendēt a volūtate noſtra ſed ex diſpoſitione legis vel voluntate alterius nihil operatur.

27 Si vaſallus vel emphyteuta alienēt ir requiſito ꝫ ſenſu domini cum ꝓteſtatione, ſcz ſaluo ꝫ ſenſu dñi nihil releuat.

28 Si creditor inhibeat debitori ſuo ne faciat vel ſoluat illōq̄ dz talis ꝓteſtatio alternatiua vel purgat morā debitoris ſi ꝓceſſerat vel creditorē in mora conſtituit.

29 ꝓteſtationi que fit auctoritate iudicis ſemp eſt parendū ꝫ credendum tz non fiat tunc fides de veritate.

30 ꝓteſtationi q̄ fit ex iuſta cauſa ꝫ vera ſed veritas nō oſtenditur regulariter non eſt credendum nec parendum.

31 Vbi ſufficit ſimpler ſcientia ꝓteſtatio inhibitoria pōt fieri p negotiorum geſtorem.

32 ꝓteſtatio inhibitoria non pōt fieri per nego. geſt. quando requiritur certioratio.

33 ꝓteſtatio inhibitoria pōt fieri procuratori in caſibus in q̄ bus ſcientia procuratoris nocet domino.

34 ꝓteſtatio inhibitoria eſt fienda ante actum celebzatum.

35 ꝓteſtatio inhibitoria fit circa illō ꝙ ꝓhibitus tenebat non facere.

36 Mā per ꝓteſtationē inhibitoriā ꝓhibetur id quod ꝓhibitio erat permiſſum, non tamē erat obligatus facere vel non facere an valeat talis ꝓteſtatio.

37 Procurator generalis ex iuſta cauſa pōt inhibere fieri illud ꝙ dominus alīs ſpecialiter mandauit fieri.

38 Emptor volens habere regreſſum de euictione ꝫ venditorez occaſi one litis mote ſuper re vendita tenetur non ſolū denunciare venditori litem motā ſed ēt ſibi dimittere in forma authentica libellum ꝫ citationem ei tranſmiſſam.

39 Nō ſufficit emptorē ſimpliciter denūciare vēditori litē motā niſi ēt in denuncia tione addat ꝙ veniat ad defendendū litez.

Etiam

40 Etiam venditori scienti litem motam debet emptor denūciare quia vltra scientiam z certificationem requiritur citatio.
41 Ad hoc vt debitor per interpellationem constituatur in mora, est necesse ꝙ incitetur vt soluat.
42 Protesta.declaratoria voluntatis in his que dependēt a mera volūtate protestātis pōt fieri quolibet loco z quocūqꝫ tpe.
43 Licet actus iudiciales regulariter non possint expediri d̄ nocte tamen actus extraiudiciales bene possunt.
44 Cui est fienda protestatio.
45 Si ex dispositione legis vel statuti qs debebat icurrere i penā si certum qd non fecerit.non expectatur ꝙ definat illud posse facere z incurrat in penam sed q̄ꝫ primū est in gradu ꝙ possit facere z sit mora faciendi,incurrit in pena vt i vltimis voluntatibus secus in contractibus.
46 Citatus cōparēs coram aliquo iudice ordinario vl' delegato non dꝫ simpliciter protestari ꝙ per actum quē facit vel in futurū faciet ñ intendit vllo mō in eū consentire nisi protestetur ꝙ non intendit consentire nisi si z quatenus a iure arctetur.
47 Si dico alicui tu mentiris,est verbum iniuriosum.
48 Quot sint species protestationum.
49 Quedā est protestatio conseruatoria iuris alterius q̄ꝫ protestantis vt est quando testator legat fundum alicui saluo z reseruato iure coloni ne per legatarium expellatur.
50 Si is qui est immunis a collectis qbuscūqꝫ soluit collectas cū protestatione ꝙ non intendit preiudicare vel derogare sue imunitati vel exemptioni,per talem ꝑtestationē conseruat sibi ius sue immunitatis dato ꝙ etiam voluntarie soluat.

Morte eius qui. Iste.§.ſm Bar.est multū singularis z Bart.ex commētarijs suis qbꝰ plene posuit materiam ꝑtestationū reddit
1 eū singularē,simul z diuide,vt hic p eū.vel summa sic.†Nūciatio ñ trāsit ad hr̄des nec ad singulares successores actiue sed bene passiue q2 est psonalis ex pte nūciātis sed ex pte nūciati ē in rē.h.d.℄No.j.hic videri forte tex.ꝯ opinionē Bar in l.de pupillo.§.opꝰ.ē.eo.Ubi tꝫ,ꝙ facta nūciatione statim acquiratur ius z actio in factū ipsi nūciati: qua mediāte pōt petere cōfirmari ꝑsam nūciationē,per gl.in l.ij.ē.eo.Istud videt eē ꝯ istū tex.q2 si ita esset,tale ius z talis actio in factū ēt re integra non finiret morte nūciantis:imo trāsmitteret a l eiꝰ hr̄des.Quia actiones cōpetentes defuncto trāsmittūtur ad hr̄des.l.pro hereditarijs.C.de her.actio.Lu.ius ꝯriū expsse vult iste tex.ꝙ iō est q2 facta nunciatione nō est statim acquisitū aliqd ius nūciāti,sed bene si post nūciationē aliqd edificet vt hic in gl.j.z ita subtiliter not.istū tex.Rapb.Lu.hic z retuli in.d.§.qui opus.Tu aūt sustinendo Bar.ibi rn̄deas ad istū tex.ꝙ illud ius ꝙ facta nūciatione statim acquirit nūcianti,non est simplex z absolutum ius,sed est ius ex quo petit cōfirmatio nūciationis vt ibi dt Bar.Unde sicut ipsa nūciatio (q2 cōsistit in mera z simplici volūtate nūciātis) extinguit p eiꝰ mortē q2 sic deficit.volūtas,vt hoc tex.z ita expsse declarat Bar.ī.l.j.gl.quē oēs sequūt,ita eodē mō ius cōpetens p nūciatione confirmanda:dꝫ extingui p mortē:q2 nō trāsit ad hr̄des principales ipsa nūciatio:ergo nec ius nec actio competēs ad ipm cōfirmādū.℄†Scdo no.ex.hoc tex.ꝙ nuncia
2 tio ex parte nūciātis est i psonā.Ex quo sequit ꝙ si post mortē eius vel alienationem edificatur,nō pōt hr̄s nūciātis agere interdicto demolitorio ad dmolitionē.Qd limita ſꝫ Bar. z alios.ī.super gl.ij.nisi nūciās fecisset mētionē de heredibꝰ: q2 dixisset nūcio pro me meisqꝫ hr̄dibꝰ,tunc nō extingueret morte nūciātis:Nam etiā in his que finiūt morte si fiat mentio de heredibus regula est ꝙ transeūt ad heredes,vt iuribꝰ allegātis.ī.p Bar.z l.stiplio.§.si qs ita.ff.d ꝟ.ob.z ex ter.no. ī.l.antiqtas.C.de vsufru.vbi ē tex.qd appellatio hr̄dis relata ad id ꝙ de sui natura nō trāsit ad heredē,intelligit d prio hr̄de.De quo tamē qūo procedat dic vt p Bar.in l.gallꝰ.§.ēt si a parēte.ff.de libe.z posth.z in l. Sempronius attalus. ff.de vsufr.lega p gl.z doc.in.l.in annalibꝰ.C.de leg.℄Ter
3 tio no.ex.ter.ibi finit ius ꝓhibē.†ꝙ finito iure ꝓhibē.p mortē vel alienationē,extinguit ipsa nūciatio seu effectus nunciatiōis,adeo vt edificās possit postea ipune edificare.Etpōdera ꝙ istō ꝓcedit siue hoc sit notoriū siue nō:q2 tex.iste nō reqrit qd istud d̄beat esse notoriū.Et ex hoc correlarie infert qd si nūciatio pōt ex postfacto impune sperni, qñ ex postfacto finit ius ꝓhibēdi,ergo fortius si a principio nūciās nō haberet ius ꝓhibem.z si hoc cōstaret ex actu alienationis:deberet posse sperni nūciatio per regulā.l.patre furioso.ff.d his q sunt sui vel alieni iuris.z c.ad apostolicā.de re.z tñ tex.i l.j.i prin.ē.eo.dicit nūciatio siue iusta siue iniusta ligat nūciantē Et no.bene istum tex.ad id qd tenet Bar.ibi in.ij.co.i fi.ꝙ qñ certū est nunciantē non habere ius nunciandi potest im
4 pune sperni nūciatio.Quarto.no.ex isto tex.†lꝫ nunciatio liget etiā singularē successorē nunciāti.z ꝯsequēter emptorem vt hic.z l.stiplo.z l.fi.§.eo.Tamen actiue nō trāsit ad singularē successorē:imo p alienationē volūtariā extinguit effectus nūciatiationis.vt possit postea impune edificari:nisi ſꝫ Pau. d L.a.nūciasset nouuꝫ opus ꝑ se suisqꝫ heredibus z singularibꝰ successoribꝰ:q2 tūc lꝫ ipso iure nō trāseat,tamē nunciator
5 tenebit ei cedere.Facit.l.j.§.fi.ē.eo.℄†Quito no.ex tex.ibi sicut alienatiōe:ꝙ cū p alienationeꝫ extingat ius ꝓhibendi p ꝯsequēs extinguitur z effectus nunciatiationis.Unde per istū tex.infert Ang.ꝙ si artifex vel architectus ꝓmisit mihi p ꝯstipłone facere edificium in area mea vel in meo fundo, si postea alieno talē funduꝫ nō tenebit amplꝰ ex stipulatione.z ad hoc reputat istū tex.eē singulare.refert z sequit Lu.Ro. in.l.stipulationes nō diuidunt.in princ.in.xvij.col.ff.de ver. obl.z ibi ꝯfirmat rōne.q2 qñ facto meo desinit meū interesse desinit etiā cōpetere actio ꝑsonalis que alias ad rem vel ad factū cōpetebat.l.z.iō.in princ.in verbo non tuo facto a ꝯtrario sensu.ff.de ꝯdi.fur.no.plene Bart.i.l.q aūt.illud.ff.si qs cau.facit qd vult.gl.in.d.l.stipulatiōes nō diuidunt.i gl.j.q
6 vult†ꝙ si stipulatꝰ sum a te mihi.edificari domuꝫ.in tali fūdo z postea alieno partē fundi pro indiuiso:permittit stipulatio.Fallit qñ adhuc mea interesset edificari:q2 ꝓmisi emptori ꝙ dictū edificium ibi ꝯstrueret.l si in vēditione.ff.cō.pd.z l.fundū.ff.de actio.empt.Et dt Lud. ista esse tenenda menti: q2 nō sunt a doc.declarata.z ista etiā refert doc.Alex.hic z remittit se ad eaq habent in.l si sub vna.§.j.ff. de verb.oblig. Sed ibi pax dr ad ꝓpositūꝫ huius questionis. Tu adde qd istā qōnē plenius examināt Hy.z Albe.de qbꝰ nō faciunt ipsi mētionē.Et pro parte negatiua q ꝓmissor amplius nō tenet dicūt facere tex.hic z tex.in l.si hominē.ff.de edili.edicto.z videtur expressum.in.d.l.si sub vna.§.j.ff.de verb.oblig.Et q2 stipulatio deuenit ad casum a quo incipere nō pōt:ergo vitiat.l.pluribꝰ.§.z si placeat.ff.de verb.oblig.Patet,q2 si stipularer a principio iusulā fieri in solo alieno nō teneret q2 nihil mei interest.l.q insulā.ff.de ꝟbo.obli.facit.l.seruus.ff.de euic.In ꝯrium ꝑ parte affirmatiua facit ꝙ agi possit quasi semel interfuerit,z sic semel est cōmissa stipulatio.l.iustissime.in fi.ff.de edilitio edic.z.l.euicta.§.si seruꝰ.ff.de euict.z l.quecūque.ff.de actio.z obli.Itē ex quo semel interfuit lꝫ desinat interesse nihilominus cōpetit actio.l.vbi.§.j.ff.de edē.z.d.l.q aūt.§.illud.ff.si qs cautio.Tādē distinguit z bene,ꝙ aut in stipulatione pena fuit apposita,z tūc cōmittat:q2 in penis non ꝯsiderat an interfuit.l.stipulatio ista.§.alteri.d ꝟb.obl. Et isto casu lꝫ alienet nō tollit facultas a edi ei cui iā cōpetit.Si vero ante alienationē nō recipit interesse,tunc nō pōt amplius incipere.l.j.§.preterea ff.de aqua quoti.z esti.z h modo.cō
7 cordāt iura ꝑallegata.Sexto no.i ver.†idqꝫ ꝙ stipulationes ꝑtorie cū interponāt ad cautelā:nō operant augmentuꝫ obligationis z intelligunt ſm naturā actus cui adijciuntur.facit. sic l.j.§.si qs sub ꝯditiōe.ff.vt l.no.ca ℄Gl.j.ibi z sicreserat
8 integra.Ex ista prima solutione multū no.Bar,†omnis nūciatio seu protestatio q̄ in mera simplici volūtate cōsistit extinguit si mora interueniat re integra,z hoc dt Rapb.cu.sin
9 gulariter inferri†ꝙ si creditor interpellauit debitoreꝫ speciei, vt solueret re integra hoc est specie nōdū perempta nec aliter deteriorata,si postea moriat talis creditor rebꝰ sic se habentibꝰ ꝙ ista mora extinguit per morteꝫ creditoris vnde si postea periret species debitor esset liberatꝰ,z isto mō limitarent multa iura.ꝑertiꝫ.l.mora.i prin. ff.de vsu.l.si ex legati cā.ff.de ver.obl. z iura que dicunt ꝙ ad ꝯstituendum in mora sufficit vnica iterpellatio.l.Titia Seio.§.vsuras.ff.d leg.ij.iūcta gl.d.l.mora.i prin.z vidimꝰ i.§.si quis ipsi ꝑtori.p Bar. in.j.vel.ij.col.ē.in.l.de pupillo.Sed in ꝯrium dicit facere: q2 p interpellationē perpetuat obligatio.l.si seruum.§.sequit. vbi gl.z doc.de verb.obl.z super hoc relinquit cogitā. Tene ꝯclusionē Bar.quā etiā tenet Bar.ī.ꝑxi.z.ī.in.xij.col.Et pōdera qd Bar.cū mysterio loquit quādo nunciatio vel ꝑtestatio ꝯsistit in mera z simplici volūtate z res est integra.Nā cuꝫ
a volūtas morte[a] extinguat.l.iiij.ff.loc.z.c.si gratiose.d rescri. in.vj.p ꝯsequeens etiā extinguit illa nunciatio vel protestatio. Et ad fundamētū.Rapb.respōde qd cōstituere debitorē i mora ñ ꝯsistit in mera simplici volūtate creditoris,imo plura requirunt vltra hoc qd interpellet ꝯgruo loco z tpe,scꝫ qd habeat facultatē prestādi.z qd sciat se debere.l.qd te.ff.si cer. pe.l.cōtinꝰ.§.illud.ff.de ꝟb.obl.nō tenet credere interpellanti nisi faciat fidem debito per instrumentum vel testes.l. si qs inficiatꝰ.in prin.vbi Bar.no.ff.depositi.℄In ea.gl.ibi vel hic non fuerat satisdatū cum ista secūda solutione.gl.etiā trāseūt Bar. Imo.z do.Alex.z p ista solutione do.Ale. pō

a ℄Volūtas morte.ad d.l cētesimis.ff. d ꝟ.ob.L.y. i.l.fi.C.de ꝯ trabē.empt. Spe.ti.de loca.§.vj.ver. quid si dominus.z seq.

a ¶ Quid sit protestatio. Ad do Cy. i l. voluntarie. C. de execu. rei iu. Salic. i l. pacta nouissi. C. de pa. bar. i l. si fundus. C. de rei vē. Inno. et An. de hnt. i c. cū M. de consti.

derat tex. cū gl. qui videtur fortiter stringere. in l. si defunct⁹ cū gl. ff. de pcu. Ubi est tex. q satisdatio iudicatū solui q̄zuis ptoria facit desinere rē eē integrā. et cōsequēter facit mādatū trāsire in hrdē. Ergo cōsequenter idē i proposito nostro dz operari satisd. de opere demoliēdo que est idē q de indicato sol uendo. vt dicit Bar. in. d. l. de pupillo. §. quis remissionē. ff. eo. Ista solutionē reprehēdūt Ang. Raph. Cu. do. Pau. de Ca. hic. Et dicit Raph. q lectura Bar. ē corrupta dum Bar. dicit hec ē bona si primā teneatis. Debet dicere hec nō ē bona: qr nunciatio extinguit morte nūciātis: ergo satisdatio de opere demoliēdo: qr cū sit ptoria nō dz augere ius nunciationis. s. sup qua interponit. l. j. §. si qs sub cditione. ff. vt le. no. ca. Sz tu aduerte q ista cōsequētia tollit p tex. in d. l. si defunct⁹ cū gl. ff. de pcur. Ubi etiā nō placet ista scda solutio gl. Moneor duplici fundamēto primo qr actio q̄ subrogat vel accumulat est eiusdē vite et extinguit sicut prima gl. est ordinaria et approbata in l. certi cditio in prin. ff. si. cer. pe. scdo qr si extiguitur nūciatio ergo et satisdatio q̄ ei⁹ causa pstatur. c. cū cessante. de ap. et l. adigere. §. quis. de iurepa. et ad l. si defunct⁹. cū gl. allegata per do. Alex. q̄ vr prima frōte stringere rñdetur notabiliter quāuis alij hic ñ tāgāt q loquit i terminis diuersis. ibi eñ dñs ex cui⁹ morte et licetacita volūtate reuocat mādatū erat ille q prestiterat satisdatione iudicatū solui p suo pcuratore ibi psente. tūc verū est q res desinit esse integra q̄ ad dñm q satisdedit, tunc p eius morte ñ reuocat mādatū ita loquit ille tex. sed nos sumus in terminis diuersis nā in casu nostro nūciator ex cui⁹ morte tanq̄ ex cessione volūtatis exti
10 guitur nūciatio nō est ille qui prestitit satisdatione. † sz fuit nūciat⁹ ergo satisdatio prestita p nūciatū nō impedit quin morte nunciatoris extinguat nūciatio. sicut est qñ ali⁹ quā dñs pstitit satisdatione iudicatū vel etiā ipsemet pcurator: tūc eñ non impedit quin per mortē dñi et sic tacite reuocet mādatū. tex. est in l. si precedēte. in pri. ff. man. firmāt expsse gl. et Bar. q ponunt istā differentiā in. d. l. si defunctus. ¶ Capio gl. i vbo alienatione. quā diuide i tres partes. In prima soluit vnū cōtrarium vno mō. In secūda tollit aliud cōtriū. In tertia alio mō rñdet primo cōtrio. scda ibi. et hoc nisi esset. tertia ibi. vel dicas. In ea. gl. ibi. et sic nō obstat. j. eo. l. fi. dic qd imo illa lex fi. concordat cū secūda parte isti⁹ tex. In eadē gl. ibi nisi eēt necessaria. Bar. rephēdit qr p mortē fit alienatio necessaria vt hic per eū. sed subtilis Raph. Cu. dicit q reprobatio Bar. nō ē vera: qr licet necessario moriamur: tñ p h necessario nō alienamus. vnde p mortē nō dicitur fieri alienatio necessaria imo volūtaria put dicit aperte patere in. l. peto. §. fratre. iūcto. §. pre
11 diu. in ea. l. ff. de lega. ij. Tu dic† q prio p mortē fiet necessaria alienatio in hrdē ab intestato non aūt in heredē testamētariū psertim extraneum vt ibi declarat gl. ij. quā voluit Bart. allegare dū allegat ibidē notata. et q p mortē dicat fieri necessaria alienatio. est tex. in. l. si homine. et ibi gl. no. ff. de edil. edi. ¶ Gl. in verbo. ius prohibēdi quā diuide in duas. In pma declarat ratione tex. In secūda rñdet tacite qōni. prosequer vt p Bar. tria inferentē. ¶ Gl. fi. diuit hāc gl. i qnque ptes. In pma declarat tex. In scda tacite qrit et se remittit. In tertia declarat rōne tex. In quarta qrit de rōne differetie inter primū et scdm dictū tex. et rñdet. In quinta et vltima respōdet alie tacite qōni. scda ibi et qualiter ccipiat. Tertia ibi similis rō. Quarta ibi sed quare sec⁹. Quinta et vltima est ibi vbi ergo et cautū. in fi. gl. habes limitationes ad iura q̄ volūt q hrs nūciati teneat solū ad patientiam demolitionis operis et non ad expen. demolitionis. l. pe. j. eo. Itē tenet solū ad id q ad eū puenerit. l. ptor. §. hoc interdictū. j. eo. Limitāt nisi nūciat⁹ prestitisset satisdatione qr talis satisdatio facit vt eius hres teneat insolidū. cū gl. tenēt Albe. Dy. et Bar. hic. sz tu caue ad rōnē Bar. qr hz eū satisdatio seu stipulatio minuit de iure nūciatis, ergo et de iure eius que prestat vt vnū cū altero cōpēset. Certe ex hoc non vr bene inferri ad heredē vt per h heres teneat insolidum, vbi prius non tenebat, talis illatio nō multū ccludēter vr debere sequi. dñs Alex. assignat aliā rōnem q̄ magis ccludit, nā qñ non est prestita satisda[tio] et edificat, succedit pena legatis ad demolitione operis, sed pene legales nō transeūt ad heredes, nisi quatenus ad eos puenerit l. vnica. C. ne ex deli. defunc. l. j. ff. de pena. deli. sed qñ pstitit. satisdatione de opere demoliēdo suis expē. iuxta l. vnica in. fi. C. de noui ope. nūcia. qr tūc obligat ex cctu talis obligatio trāsit insolidū ad heredes, vt not. in. d. l. j. ff. de pna. delic. sz tu dic q ista fuit ppria rō Dy. relata p Bar. et Alb. dū dicit q stipulatio de opere demoliendo hz vim cctus. et non causatur simpliciter a delicto. Istud et fuit de mēte gl. hic dum dicit tenetur ex stipulatione et sic ex contractu. ¶ Extra glo. Bar.
12 plene tractās materiā ptestationū primo † qu erit qd prote

b De pena add. Ja. i l. lecta. vltima. so. not. ff. si per. pe. Et in l. edita. C. de edēdo. Et in materia emendationis. Fel. late. in c. exceptionem. co. x. ver. fallit. x. de exce. Paro. in l. si insulā col. x. ij. ver. ergo a pl'io. de ver. obl. Ale. in l. diuortio i pri co. ij. ff. so. ma. Purp.

a statio[a], et reprobat diffinitionē Jo. mo. et Jo. An. i regula i generali. de reg. iur. in. vj. dum dicūt q est clamosa denūciatio d. Alex. defendit qr et scriptura clamare dr. cū marthe in vbo, Mosaica lex clamat. de cele. mis. no. Bar. i l. Arri. p istū tex. C. de hr. q lex semp loquitur. Tu adde q p ista diffinitiōe est tex. in c. sanctorū. de prescri. i vbo absq synodali pclamatione. vbi capitur pclamatio pro ptestatione: et ex illo tex. sūpserūnt Jo. mo. et Joā. An. diffinitionem. Item adde q vult Spe. in ti. de pig. in pri. in ver. et nota q si creditor. vbi vr capere protestationes et clamationes pro eo. Adde etiā q dicit Bal. in c. venerabilem. in. vj. col. de elect. vbi dicit q illud q non cantat instrm, nec ego cantabo, more Venetorū. Tamen aduerte qr in diffinitionib⁹ verba denotāt qualitatē et essentiā rei, vt p Bar. in. l. j. cū simi. ff. de testa. Idō verba debet pprie stare sed clamosa pprie important vocē corporalē alti⁹ eleuatā. c. qualiter et qñ de accusa. c. j. de excessib. plato. i vj. l. itaq. et. l. si putator. ff. ad l. j. §. potuisse. ff. ad Syllan. Itē tutius est tenere descriptionē iurisconsulti, vt hic per Bar. quā etiā tenēt Jo. mona et Jo. An. in d. regula generali. Cōsidera tñ si illa est diffinitio cū debeat diffinitio cōstare ex genere et differētijs, vt declarat Bar. in l. j. in prin. ff. de testa. et in l. j. in prin. ff. de acqui. pos. sm declarationem q facit Bar. illa diffinitio solum cōstaret ex differētijs: qr dū dicit qd est denūciatio ponit ad differentiā cctuū et vltimarū voluntatū. dū dicitur cōtestatione ponitur vt appareat satis esse siue sit inscriptis siue non sit in scriptis sm hāc declaratione Bart. nō esset in ista diffinitione genus. Et si diceret qñ dico protestatio est denūciatio. illud denūciatio, ponit vt gen⁹. Caue qr denūciatio, et ptestatio sunt synonyma et idē importāt: l. si fundū. C. de rei vē. et supra firmat Bar. Itē ptestatio. eod. mō pōt dici genus sicut et denunciatio, tamē hec sunt modice vtilitatis et idō vlteri⁹ nō insisto. ¶ Scdo qrit Bar. quotuplex sit ptestatio et ponit quatuor species. In prima specie que est declaratoria volūtatis et pendet a volūtate ptestātis. Ex dictis Bar. collige duas cclusiones. ¶ Prima est qd ptestatio declaratoria volūtatis que fit solū ad onerandū ptestātē aliū nō grauat pt vbiq fieri et nō requirit alicuius partis presentiā sed solū testium. Hic generali⁹ q in his que pēdent a volūtate vnius, vt ē ista ptestatio, vt est additio hrditatis. Itē ratihabitio nunq requirit presentia partis vel alteri⁹ sed testiū. Ita tz Bar. in l. Pōponi⁹. p gl. ij. ibi. ff. de neg. ge. et in. l. certū. §. si qs absente. ff. de confessis. do. Abbas in. c. Cumana. in. iij. co. de elect. Hinc est q iuramētū cfirmatoriū cōtractus nō reqrit psentiā alicuius partis, sm Bar in aut. sacramenta puberu. in. ij. co. et ibi Bal. in vlti. C. si aduer. vēdit. Pro ista cōclusiōe etiā facit qr renūciatio bñficij ecclesiastici siue fiat de titulo siue d possessione. nō requirit aliud q testiū psentiā. c. ij. de restitu. spo. cle gratie. de rescrip. Nisi beneficiū iā eēt adēptū tūc eñ dz renūciari in manib⁹ superioris, c. admonet. et c. q i dubijs de renunt. in in anti. et declarat predicta Bal. in. c. accepta. de resti. spo. Itē pro cclusione Bal. facit qd no. Ang. in §. si vo expressim. in. iij. col. in aut. de hrd, et fal. col. j. Ubi notat qd si fili⁹ pteritus approbat testm̄ patris absente hrde instituto talis approbatio prodest instituto: eodē mō si aliquis approbat aliqd instrm tanq verū: vigore huius approbatiōis oēs q̄rū interest poterunt agere c approbantem licet non fuerit presentes tempore approbationis cum sit actus dependēs ex sola eius voluntate. Et si diceret c. d. l. certum §. si qs absente. ff. de confes. et l. ff. de inter. actio. et. l. vnica. C. de confes. In quib⁹ iurib⁹ dr quod cōfessio facta absente parte nihil piudicat rñdet no. Ange. quod illa iura procedunt qñ cfessio directo tendit ad obligādū cōfitētē. sec⁹ si pricipaliter tēdat ad approbandum aliquid ex qua approbatione absenti qrat obligatio, vt ibi notabiliter p eum et p cano. in. c. fi. de. cōfes.
13 ¶ Scda cclusio Bar. est† qd protestatio simpliciter fcā porrigitur nisi ad actū q tunc fit vel postea incontinenti. Nō autē si fiat postea ex interuallo. l. p retentionem. et ibi gl. declarat. C. de vsu. nisi verba essent generalia et directo respicientia tempus futurū. l. si ita stipulatus. ff. de fideius. et ista est notabilis et vtilis conclusio Ex ista ergo cclusione vt clarius habeat, habes tria. ¶ Primū est q protestatio simplex ita porrigitur ad actū q postea fit sed incontinenti: sicut ad actū q fit tunc. Facit tria regula: qr que incōtinēti fiunt censentur inesse. l. lecta. ver. dicebā. ff. si cer. pet. c. officij. de ele. gl. et do. in. l. petens. C. de pac. Imo fortius et in his q̄ de necessitate debent fieri ante: cū paria sunt vel aliquid fieri actū vel fier post actū sz incontinēti: gl. est no. in. l. Pōponi⁹. §. ratihab
b tionis. ff. de procura.[b] vbi in exceptiōe pcuratoria q̄ de necessitate dz opponi ante litē cōtestatam postea oppōi non potest quia per litis contestationem procurator efficitur dominus

litis

litis.vt ibi.ꝛ l.ita demū.C.ð.pcu.ðclarat Bar.i.l.elegāt.§.si
qs post.ff.de cōdi.indeb.Tamē vult ibi gl.ꝙ paria sint oppo
ni ante litē cōtestatā vel oppom post,sed incontinēti.Et illam
gl.reputat singularē Jmo.in l.ex ↄsensu.§.cū q.in.xxv.colū.
ff.de appel.ꝛ in.l.ij.§.prius.ff.de vul.ꝛ pup.iꝫ habes gl.cō
cordantē i l.ij.in prin.in v̾bo post narrationē.C.de iureiurā.
pp calum.don.Accedat qð singulariter tꝫ Bal.in.l.fi.in iij.
col.ff.de ser.Ubi tꝫ ꝙ si alicui iudex p̄figat terminū per em-
ptorium ad pbandum,ēt post illū terminum peremptorium
admittitur,si incontinenti vult pbare,non solum per instru-
mēta,sed ēt per testes.Et idē tenet Bal.vbi limitat in.l.diffa
mari.in.j.col.C.de inge.ꝛ manu.et no.inauc.ad hec i penul.
col.C.de vsu.Ad ista accedat q̄uis lex requirat autho.tuto
ris debere p̄cedere ꝛ non seq.Tamen idē est qñ sequitur actū
sed incontinēti.gl.est in c.tutor in verbo post tps.insti.de au
tho.tuto.ꝛ gl.l.oblig.§.tutor.ꝛ ibi Bar.ff.e.ꝛ Bar.i.l.si qs
mihi bona.§.iussū.ff.de acqui.hr̄ Accedat etiā qð lꝫ recōuē
tio debeat fieri ante litem cōtest.l.cum Papinianus ꝛ auth.
e consequēter.C.de sen.ꝛ interlo.om.iudi.ꝛ c.j.ꝛ ij.ð mut.pe
ti.extra in anti.Tamē si fiat parū post lit.cōtest ante tamen
quā sit iuratū de calumnia idē est.Jta tenet no.Bal.i.l.cum
venisset pe.col.ð iud.Simil'r paria sunt ꝙ libert⁹ iuret ð ope
ris ante manumissionē vel ēt post sed incontinēti,gl.est i.l.vt
iurisiurādi.i pri.ꝛ ibi no.Bar.ff.ð ope.li.ꝛ gl.i.l.j.ꝛ ibi Bar.
C.eo.ꝛ gl.in.l.fi.ff.de li.cau.Simil'r.paria sunt testes testamē
a tarios[a] esse rogatos in cōfectione testamēti vl' post pfectū te-
stm̄,sed incontinenti.ita no.tenet Bal.in l.fi.in pe.col.C.de fi
deicō.Facit vltimo ad predicta regulaꝙ not.Bal.in.c.officij
p illum tex.de elec.ꝙ vr̄ per prius actum illud incōtinenti
b sequit.¶ Scōm habes[b] qð p̄statio simplex non porrigit ad
actum q postea ex iteruallo fit.Adde Bar.in l.q in aliena.§.
fi.ff.de acq.hr̄.ꝛ in l.itē q.§.fi.de pac.ꝛ in.l.Titia.§.pe.ff.ð
v.obl.idē tenēt Pe.Cy.Jac.Bu.ꝛ cōiter Mo.in.l.pcā.no.
C.de pac.Jmo.Lud.ꝛ do.Albe.hic do.Ant.ꝛ Jmo.in c.cū
M.Ferrar.de cōsti.ↄrium tenet Bal.in d.l.pacta nouissima
ꝛ in.d.l.itē q.§.fi.ꝛ Are.in.d.l.qui in aliena.§.fi.Mouetur
Bal.p.l.si ita sit scriptū.de leg.j.vbi si testator protestet ꝛ di
cat si cui bis legauero,semel tm̄ volo deberi.talis ptestō ope
rat ēt circa legata q postea ex interuallo fiet.Sed tex.ille pa
rū obstat q logt in testō qð debet fieri in vno cōtextu.l.here
des palā.§.fi.de testa.ꝛ.l.cū ātiquitas.C.eo.de testamē,ergo
nō pō dici act⁹ factus ex interuallo.ita r̄ndet Sali.ꝛ bene in.
d.l.pacta nouissima.in.ij.col.Jmo.ꝛ Mo.hic.Scðo mouet
Bal.nā ptestatio de sui natura semp fit p verba respiciētia
factum de futuro.ergo l specifica exp̄ssio futuri tpis nihilo
operari,cum exprimat p modum q tacite inest de natura p-
testationis.l.iij.ff.de leg.j.l.nō recte.C.de fideius. Tertio ↄ
Bar.forti⁹ stringit tex.in l.si qs in prin.testi.in verbo in eo.
in testamēto vel codicillis.ff.de leg.iij.vbi in testō.ꝛ sic i actu
dependente a volūtate vnius protestatio simplex trahit ad a
ctus factos postea ex interuallo,scꝫ ad act⁹ factos in codicil-
lis,esset em̄ diuinare ad illum tex.si diceret ibi codicilli erāt
facti incontinenti post testamentum ꝛ per illū tex.principa
liter tꝫ cōtra Bar.Are.in.d.l.q in aliena.§.fi.Quarto pōde
randum est qꝫ idem Bar.sibi cōtrarius in.d.l.pacta nouissi
ma.in distinctione sua tꝫ qð in actib⁹ dependentibus a sola
volūtate ptestātis simplex ptestatio semper ꝛ indistincte
trahitur ad actū pōstea factū.Si vero non depēdet a sola vo-
luntate ptestantis:ꝛ tūc distinguit ibi Bar.Aut act⁹ fit incōti
nenti aut ex interuallo post.Et sic in prio mēbro Bar.ibi ma
nifeste recedit a distinctione quā facit hic.Et idē ibi tenēt An
ge.ꝛ Sali.i iij.col.circa mediū.Tenedo istā opinionē ↄ Bar,
hic nō obstat tex.p quē se fundat Bar.in l.p retentionē.C.ð
vsu.q respōdet dupliciter.Primo qð iō ibi in secunda con
uētione non inducitur repetitio pignoris eo q āplia et odi
um,scꝫ vsura qð esse nō dꝫ vt in regula odia de reg.iur.i vj.
ꝛ in.l.cum quidā.ff.de lib.ꝛ postu.ꝛ ita dicit Bar.met in.d.l.
p retentionē.in bonis lecturis. Et pōdera q isto mō posset
ille tex.retorqueri ↄ Bar.arguēdo a speciali pp odium vsu
re.Scðo notabilius respōdet qð ille tex.loquitur in terminis
valde diuersis a pposito nostro.Jbi em̄ tēpore traditi pigno
ris conuentum est pacto nudo ð minorib⁹ vsuris si postea ex
interuallo debitor conueniat maiores vsuras p̄stare ad eas
non extendit illud pignus rō ponitur ibi in tex.quia dispo-
sitio facta super vna re nō trahitur aliā dispositionē factam
super alia re ex interuallo.Nā ēt Bar.hic fatetur qð disposi
tio facta super vna cā porrigitur ad aliam p.l.at si quis.§.
pleriq.in fi.de religio.ꝛ sump.fune sed materia nostra ē an
protestatio que expresse fit super vno actu habeat locū si ille
idem actus fiat ex interuallo ꝛ sic ex istis redditur valde du-
bia ↄclusio Bar.ꝛ disputādo posset optime ↄtendi ↄria pars.
Si tamē velis tenere ↄclusionē Bar.que est magis cōiter ap
probata.a qua nō est discendum.punct⁹ est respondere ad.l.
si quis in princ.testamenti.in verbo eodē testō vel codicillis.
Ad illum tex.respōdet do.Alex.nō hic.sꝫ in.d.l.pacta nouis
sima.ꝙ ille tex.de necessitate intelligit qñ verba respiciebāt
expresse futurū tps,alias traherētur ad actū postea ex inter-
uallo factū:ꝛ plus nō dicit.Adde ꝙ ista solutio clare patet in
illo tex.vbi testator dixit,si cui bis legauero,ꝛ sic directo re-
spexit futurū tps.Protestatio em̄ facta per verba de futuro
vt ibi semper respicit actū sequentē,etiā si sequat ex interual-
lo.gl.est in.l.is qui reipublice.le.ij.ff.ex qui.cau.maio.ꝙ pro
notabili ad hoc pōderat Are.in.d.l.qui in aliena.§.fi.iiij.co.
Tu aūt ↄsidera theoricā ꝛ exēpla Bar.hic.nā ſm eū nō vr̄ suf
ficere ꝙ ptestatio fiat per verbū futur.Sꝫ Bar.vr̄ duo requi
rere qð fiat per verba gñalia.ꝛ ꝙ illa verba directo respiciāt
tps futur.ita etiā loquitur ppie tex.quē allegat Bart.in.l.
si ita stipulat⁹.ff.de fideiu.ibi quantā pecuniā quandocunq
Titio credidero ibi em̄ sunt verba multū generalia.ꝛ q dire-
cto respiciunt futurū tps.vñ qñ etiā Bar.istud expresse non
diceret prout facit:tñ eius dictū deberet intelligi ſm l.ꝙ alle
gat vt inquit Bar.in.l.nō solū.§.si liberatiōis verba.ff.ð libe.
leg.ꝛ in.l.cū quidā.ff.de his quib.vt indi.Salic.in.l.si ex cau-
tiōe.in.x.co.C.de non nu.pecu.Jo.And.in.c.cū nunci⁹.ð te-
sti.Tu pro ista doctrina Bar.adde tex.in.l.quero.i fi.pnc.ff.
loc.in verbo,ni omnē cām vel intātū inquātū ↄdēnari oporte-
bit.Jta etiā vr̄ tenere Bar.in.d.l.qui in aliena.§.fi.ita ēt exē-
plificat gl.j.in.c.tua nos.de sponsa.extra in anti.dū dt ꝙ oīa a
ꝙ dicet vl faciet animo ↄhēdi mr̄imoniū,ꝛ si ibi verba sunt ge
neralia,ꝛ que directo respiciūt futurū tps:ꝛ isto mō cessaret
ſm fundamentū Bal.in.d.l.pacta nouissima.q specifica ex-
pressio aliter fieret,ꝙ tacite inesset sed idē Bar.in d.l.pacta
nouissima.in duob⁹ locis,scꝫ in theorica ꝛ etiā in distinctiōe,
tenet ꝙ non solū sufficiat si protestatio se referat ad futurum
tps absq alia gñalitate verborū,ꝛ hoc facit gl.in.l.vt debitū.
in gl.j.C.de here.ac.ꝛ gl.preallegata in d.l.is qui reipublic.
la.ij.ff.ex qui.cau.maio.Considera super.ista ↄrietate:qui nō
reperio ab aliquo tactā nec declaratā:pūct⁹ ergo est an suffi-
ciat ꝙ protestatio fiat solū expresse per verba futura:put est
in.d.l.si quis in princ.testamēti.an etiā vltra hoc requirātur
verba generalia,vt dicit Bar.hic.ꝛ tex.in d.l.si qs ita stipu-
latus.de fideius.Cōsidera si posset pro cōcordia dici ꝙ in de-
pēdētib⁹ a sola volūtate ptestātis.put est materia nostra.aut
sumus in actu qui dꝫ fieri vno ↄtextu,vt est testm̄.vt prediri,ꝛ
tūc sufficiat ꝙ protestatio se referat expresse ad tēpus futur.
ita loquitur.d.l.si qs in prin.testamenti,sꝫ in alijs requiran-
tur verba generalia que directo respiciāt futurū tempus,ita
loquatur tex.in.d.l.si quis ita stipulatus.ꝛ tex.in.d.l.quero.
in princ.ff.loca.Jn quibus iuribus nō vr̄ sufficere hoc soluꝫ
qð verba respicerent futurum tempus,vt fideiussor tenetur b
in omnes quantitates,vt ibi dixit tex.Cogitabis si melius di
ci possit pro concordia.¶ Tertio vult Bar.ꝙ qñ protestatio
fit simpl'r sꝫ per verba generalia directo respicientia futur
tempus ꝙ tūc etiam trahuntur ad actum qui postea fit ex in-
teruallo.id tenet Bart.in.d.l.pacta nouissima.ꝛ ratio huius
est q ex quo ista ptestatio declaratoris voluntatis protestā-
tis fuit expresse cōcepta in futurum:certe actus futurus non
dꝫ operari vel vltra intentionē agētis.l.nō ois.in pn.ff.si cer.
pet.ꝛ.l.obligationum substantia.§.fi.ff.de actio.ꝛ obli.ꝛ isto
mō intelligatur illud ꝙ vult Bar.in.l.si tibi liber.per illum
tex.ff de act.emp.ꝛ adde q dixi in p̄cedēti casu Bar.¶ Que-
14 rit Bart.†an protestatio declaratoria voluntatis tollat per
actū ↄriū q secum protestationē nō cōpatit,ꝛ distinguit,vt hic
p eū.Ex cuius dictis collige tres ↄclusiones.¶ Prima est ꝙ
si actus ↄrius qui se nō cōpatitur cū protestatiōe pēdet a solo
facto protestātis:tūc nō tollit protestationem precedētē,imo
protestatio precedēs facit vt ille actus nihil valeat.idē tenet
Barto.in.l.qui in aliena.§.fi.Bald.in.l.si tam angusti.ff.ð
seruitu.facit gl.in.l.vt debitum.i gl.j.ꝛ ibi Bald.ad hoc pō-
derat.C.de here.ac.Sꝫ tu aduerte ꝙ leges p hoc alleg.per
Bar.nō vident log in istis terminis scꝫ tex.in.l.si q's in pnci
pio testamēti.de leg.iij.ꝛ in.l.si mihi ꝛ tibi.§.fi.de leg.j.ꝛ in.l.
si ita scriptū illo titulo q in illis legibus actus sequens non
fuit ptestatiōi ↄri⁹ sꝫ fuit ābiguus.Protestatio em̄ q preces-
debat,erat si cui bis legauero volo semel deberi:vñ in illis le-
gibus non fuit postea dictū.ego volo ꝙ bis debeat.tūc em̄ hñ
fuisset actus ↄrius ptestationi.Sed in illis legib⁹ legatū fuit
pluries simpliciter factū:ideo videret qð illa iura meli⁹ cade
rent.J.in vltima ↄclusione Bart.licet posses dicere ꝙ saltem
in effectu ꝛ largo modo actus sequens videatur protestatio.

a ¶ Testamē tarios.Adde l.hr̄des pa.l.§.i testamē tis.ff.ð testa.ꝛ i aut.roga ti.C.ð testa ꝛ i.l.hac cōsul tissima.C.de testa.Sec⁹ ta mē ē de equi tate canōica ſm Anto.de But.i c.indi cante.de test.ꝛ p Jo.fab.i sti.de test.i.§.fi.p Alex.ↄs.xxiiij.pōde rat ꝫ vbis.iij.vo.cōs.xlviij.abūde.ij.vo.

b Habes.x.illatio.Alex.li.iij.cōs.xvj.pōderat ꝫ.co. Purpu.

ni ꝯtrari. ⁊ ita potest responderi. ¶ Scd̄a ꝯclusio est qñ actus
ꝯtrius protestationi geritur cū altero: tunc semꝑ vr̄ a ꝗ testa-
tione recessum ꝑ iura ⁊ rōnes Bar. ex ista cōclusione infertur
correlarie notabilis limitatio ad. l. qui in aliena. §. fi. in verbo
fallēs. cū gl. ff. ꝺ acq. here. vt ꝑ Bar. hic ⁊ ibi. Adde bonū tex.
in. l. ꝑ hr̄de. §. Papinianꝰ. ⁊ ibi Bar. circa fi. no. ⁊ inducit. ff.
de acq. here. declaro vocē. Adde etiā gl. in. c. vlt. in gl. j. ⁊ ibi
do. Ant. ad hoc no. ꝺ cēsi. ⁊ illā gl. ante eā ad hoc no. i. l. si tam
augusti. in fi. ff. de serui. tit. generali. Itē adde ꝑ ista ꝯclusiōe
Bar. bene facere ꝙ si aliquis in presentia testiū protestet ex-
presse in futurū, ꝙ oia que vnꝗ dicet vel faciet animo ꝯhēdi
matrimoniū cū tali muliere, si postea cū ea matrimoniū pu-
blice ꝯhat af ab omni protestatione recessisse ⁊ matrimonium
valet ⁊ tenet gl. est nota. ⁊ ordinaria in. c. tua nos. i gl. j. ꝺ spō-
sa. que ꝗ l. notabiliter procedit ⁊ limitatur qñ talis protesta-
tio fuit facta in absentia mulieris: ꝑrout etiā loquitur Bart.
hic allegādo. l. si repetēdi. C. ꝺ cōdi. ob cau. secꝰ si talis ꝑtesta
tio fuisset facta presente ipsa muliere ⁊ ꝯsentiēte illi protesta
tioni vel etiā expresse non ꝯdicente, tūc talis protestatio ge-
neralis sic directa ꝯcepta in futurū impedit matrimoniū, ꝗꝫ-
uis postea publice cū ea ꝯhatrō qꝛ talꝫ ꝑtestatio ostēdit ꝙ abest
consensus ipsarū partiū sine quo ꝯhi non pōt matrimoniū. l.
obligationū substātia. §. fi. ff. ꝺ actio. ⁊ obli. iuncta. l. nuptias.
ff. de reg. iur. nisi postea fit secuta copula carnalis tunc per eā
censetur indistincte recessum ab omni ꝑtestatione. Ratio: qꝛ
per talē protestationē, inducitur turpitudo ⁊ peccatū. c. ꝯsul-
tatiōe. ꝺ spōsa. l. ij. cū ibi no. C. qō met cau. ita tenent do. Ant.
Ab. ⁊ aliꝫ in. d. c. tua nos. ꝺ spō. do. Ant. in. c. veniēs. ꝗ. eo. ti. ꝺ
spōsa. ⁊ notabiliter do. Abb. in. c. ꝑ tuas. ad fi. de ꝯd. appo. ⁊
ibi do. Abb. notabiliter extēdit predictā ꝯclusionē, ꝙ illa pro
testatio facta ꝯsentiente muliere impedit matrimoniū, ⁊ ꝑdest
etiā in foro conscientie: qñ nō est secuta copula. ꝙ bene no. itē
adde ꝙ illud ꝙ dictū est de copula secuta ꝙ tollat oēm prote
stationē precedētē: ⁊ inducat mr̄imoniū ꝙ tale non fuisset in-
ductū propter illā protestationē ꝑcedentē. Intellige singula
riter qñ solū esset sequuta copula, secus si āntecessisset copula.
ita expsse nō tenēt. do. Ant. ⁊ do. Abb. in. c. veniēs. ꝗ. de spon
sa. in primo notabili. ⁊ ita alias ꝯsului Padue in negotio ar-
duo. Et ista bñ no. qꝛ quotidiana sunt. Limita nunc ꝯclusionē
Bar. nō procedere qñ in prima protestatiōe interuenisset iu-
ramentū: qꝛ si postea geraf actus cū altero ꝯtrius protestatiōi:
⁊ ꝙ plus est ēt iuref in isto actu, tamē iste actus nō valet, nec
vr̄ a prima ꝑtestatiōe iurata recessum. Unde si mulier pro-
testetur patri aut notario stipulāti noīe quoꝝ interest ꝙ nun-
ꝗꝫ in futurū intendit cōsentire alienationi dotis vel donationi
ꝑpter nuptias, ⁊ ita iurat si postea fundus dotalis alienetur
per maritū, ⁊ tertio mulier consentiat ⁊ iuret nō ꝺr recessum a
prima ꝑtestatione ⁊ iuramento: alienatio eñ nō valet. glo. est
a reputata singularis[a] in. c. lꝫ mulieres. in gl. fi. de iureiur. i vj. ⁊
pro illa gl. est bonus text. in. c. intellecto. eo. tit. de iureiur. in
anti. no. Bar. in. l. si qs ꝑ eo. In tertio mēbro. ff. ꝺ fideiusſ. ⁊ in
l. si prediū. C. de predijs mino. in fi. ⁊ in. l. is cui bonis. i fi. ff. ꝺ
verb. oblig. cū alijs suis infinitis ꝯcordātijs ponit late Imo.
c. dilecto. de ꝑben. ⁊ in cōmēto. c. cū ꝯtingat. in. xxxvij. charta
de iureiur. Sꝫ opere pretiū est videre que sit rō fallētie istius
ad ꝑpositū. nr̄m. gl. in. d. c. lꝫ mulieres. in gl. fi. reddit rōnem
qꝛ primū iurameatū fuit licitū. Alia ⁊ melior ratio pōt reddi:
qꝛ illa gl. procedit qñ protestatio ⁊ iuramentū fuit prestitum
alicui puta patri quo casu cū ius sit illi acquisitū non pōt per
actum cōtrariū ab eo auferri per regulā. l. fi. cū si. ff. ꝺ pac. secꝰ
ergo esset si mulier prestaref simpliciter, iurando sibiꝑsi tūc
scōm ꝑualeret ꝑ regulā. l. si repetēdi. C. ꝺ cōdi. ob causſ. Ita no
tabilr limitat ⁊ declarat Bal. in. l. duobꝰ. §. fin. ff. de iureiur. ⁊
in. c. veniēs. eo. tit. sequit do. Alerā. in ꝯsi. xvj. in. iij. vol. ꝙ inci
pit ponderatis narratis in themate videref fortasse ⁊c. lꝫ vi-
deatur dubitasse. in. d. l. duobꝰ. in fi. Potes ⁊ tertiā rōnē ad-
dere: qꝛ iur̄m hꝫ executionē ipso iure: sicut ergo in simili dici
mꝰ ꝙ qñ est iur̄m: qꝛ ibi fit executio ꝑ legē ipso iure nō admit
titur purgatio more. l. si quis maior, in verbo mor. ⁊ ibi Bar.
⁊ alij no. C. de trāsa. Itē dicamꝰ in protestatione vt virtute iu
ramēti dicaf quodāmodo exequuta. ¶ Tertia cōclusio Bar.
est ꝙ si actꝰ q postea gerit nō est certꝰ, sꝫ ambiguꝰ declaratur
per protestationē precedentē. Adde ꝙ tenet Ang. in. l. metū.
magna in ꝑnc. in penul. co. ff. ꝙ metus cā. Ubi tenet ꝙ actus
q presumptiue, ⁊ nō vere venit contra protestationē nō tolli
ipsam protestationē. Itē adde gl. notabilē in. c. ꝑ tuas in glo
magna circa mediū: de condi. opposi. que notabiliter vult b.
inspicienti ꝙ lꝫ ꝑtestatio precedēs exponat actū sequētem amꝑ
biguū contra presumptionē iuris non tamen exponit contr-
presumptionē iuris ⁊ de iure. ¶ Dicitur enim in illa gl. qa
ꝺ

a ☞ Singularis. Addē Joan. de Imo. i rubr. ff. de ver. obl. Pro illa gl. facit decisio Are. i l. si ita gsi. §. ea lege co. fi. ff. de ver. obl. Ad cuius limitationem vide Jaso. i l. quoties. co. vj. §. nunc. C. de rei vend. Pur.

si aliquis ꝯsentiat mulieri ꝑtestanti qō propter copulam car
nalem que sequitur non intendit recedere a conditione appo
sita in matrimonio ⁊ contrahere matrimoniū. talis ꝑtestatio
nihil releuat, eo qꝛ derogaret presumptioni iuris ⁊ ꝺ iure ꝗ
inducitur ex copula. c. is qui fidē. de sponsa. sꝫ ꝑtestatio ꝗ fit
ꝯtra ius nihil releuat vt no. in. l. alimēta. C. de nego. gest. ⁊ est in
c. inter dilectos. de fide istrumētorū. ⁊ ita no. alibi illā gl. no.
Are. ⁊ facit de ea festū, ⁊ reputat singularē i l. Titia. §. idē rñ.
l. j. ff. de vb. obl. Tū ꝺm do. Ab. in. c. ꝑ tuas alia ratio est: qꝛ
ibi illa ꝑtestatio tanquā turpis ⁊ inducēs peccatū fauore ma
trimonij reijcitur: vt in. c. fi. eo. ti. de ꝯd. appo. Querit Bar.
15 †an ꝑtestatio declaratoria volūtatis que tendit nō solū ad ex
onerandū ꝑtestantē, sed etiā ad faciendū aliū incidere in ca-
ꝑtionē debeat fieri in ꝑsentia partis. Et cuius dictis collige
duas conclusiones. Prima est qō qñ protestator nollet āpliꝰ
vti ꝑcuratore generaliter cōstitutio, nō sufficit talē ꝑtestatio
nē publice ꝑponi. adde Bar. in. l. q hominē. §. si Titiū. ff. ꝺ so
lutio. Bal. i l. mādatū. versus finē. C. māda. limita vt ꝑ Bar.
⁊ alios in. l. vnica. C. de satisda. Ludo. Ro. ⁊ do. Aler. h. ¶ Se
cūda cōclusio est qñ illud a quo ꝑ ꝑtestationē me exonero, pē
det a dispositione legali absꝗꝫ facto meo tūc ꝑsentia ptis nō
requirif. Adde ꝑ confirmatione notabilius exemplū. Nā qñ
mandatū ꝑcuratori ipso iure reuocaf ꝑ legē absꝗꝫ aliꝗ facto
domini puta qñ ꝑcurator efficeret Ribaldꝰ qꝛ mutat cōditio
ne in deteriꝰ iuxta. l. cū quis. in prin. ⁊ l. si cū Cornelius. ff. de
solutio. tunc nō requiritur qō notificet parti: qꝛ etiā dñs pos-
set hoc ignorare, ⁊ lex ꝗ reuocat. ita notabiliter tꝫ Bal. in l. ro
gasti. §. fi. ff. si cer. ⁊ in l. pater hr̄di vbi limitat. ff. de testamen
tutel. ¶ Tertio i quāntū Bar. super rōne differētie. relinquit
cogitādū. Dic qō rō est: qꝛ in his que per legē disponūt non
requirif presentia partis. ita no. Bar. in. l. ij. ⁊ in. l. si credito
res. in fi. C. de pac. cū multis cōcordātijs quas ad hoc dedi. in
a d. l. fi. Querit Bar. qñ ꝑtestatio fit circa ea que pēdēt ex po-
testate protestātis. ⁊ alteriꝰ ꝙ semper dꝫ fieri patri ⁊ declarat
quādo requiraf cōsensus partis. Ex cuiꝰ dictis collige quiꝗ
principaliter. Primo Bar. refert tres intellectꝰ ad. §. locator
horrei. l. cū in plures. ff. loca. ⁊ reprobat duos primos. qꝛ nō
cōueniūt rōni decidēdi illiꝰ tex. ꝗ uis idē Bar. in l. pcā nouis
sima de pac. illos dos intellectꝰ referat ⁊ simpliciter sequaf.
Tertius ergo est intellectꝰ Bar. qō ibi alias pars nō cōsense
rat ꝑtestationi: Ideo ꝑ actū postea sequētē ꝯtrium ꝑtestatio-
ni videtur recessum a ꝑtestatione per partē nō accepta. Istū
intellectū expresse tꝫ Imo. hic Raph. Fulg. ⁊ d. Aler. in d. l.
pacta nouissima. Raph. Fulg. ⁊ Pau. de Ca. in. d. §. locator
horrei ⁊ ibi Bar. Sed certe iste intellectꝰ ēt laborat illo mor
bo quo Bar. reprobat primū intellectū. Nā ꝺm istū intelle-
ctū rō deberet esse illius tex. qꝛ pars nō cōsensit ꝑtestationi
⁊ de hoc nullū verbū in tex. Quartū intellectū tradit Bar. i
d. l. pacta nouissima. in. iiij. col. ꝙ protestatio verbalis lꝫ non
tollatur per actū verbalem. c. solicitudine de appel. tñ bene
tollif ꝑ actū facti qō interuenit in illo tex. qꝛ post ꝑtestationē
passus est tales res in horreū portari. Sicut videmꝰ ꝙ si testa
tor apposuit in primo testō clausulā derogatoriā lꝫ nō tollaf
ꝑ actū verbi tñ tollif ꝑ actū facti incidēdo vel cancellando. l.
nostrā. C. ꝺ test. Fortior est actꝰ facti ꝗ verbi ꝑsertim ad decla
rādū voluntatē. xxij. q. v. c. caucte. melior tex. in. l. fi dictū als
si tñ. §. ei qui. ff. de edi. edi. sicut fortior est appellatio ꝗ fit ꝑ a-
ctū facti quā ꝑ actū verbi. ꝺt tex. in c. dilecti. de appel. Istū in-
tellectū originaliter posuit Jo. mo. in regula generali prout
ibi refert Jo. An. in pe. collū. ⁊ ēt sequit Ludo. Ro. hic. ⁊ latiꝰ
Pau. de Ca. in. d. §. locator horrei in ij. col. Istū intellectum
reprobat Im. ⁊ do. Aler. Primo eñ ꝺm Im. actꝰ agentiū nō
operātur vltra eorū volūtatē: vt dictū est sepe. Ex quo ergo
cōstat abesse volūtatē ex ꝑtestatione, nō est curandū an actꝰ
subsequens sit verbi an facti. Itē ꝺm do. Aler. nimium restrin
geref tex. in l. qui in aliena. §. fi. ff. de acqui. hered. vt itelligaf
solū in actu verbi. ex istis stat ꝙ vsquequaꝗ nullꝰ est bonus in
tellectus ad. d. §. locator horrei. Tu autē pro vero intellectu
d. §. locator horrei iunge simul omnes dictas solutiones. qō
ibi alia pars nō consensit ꝑtestationi: que erat simplicite fcā:
⁊ ꝑ actū facti ꝯtrium recessum est tali ꝑtestatione. Ista oia illo
tex. simul. concurrūt. Primū ꝙ alia pars non consenserit pōt
probari primo qꝛ tex. dicit ibi propositū. Sed si pars cōsen
sisset non fuisset propositum sed pactū prout ⁊ ꝺt Bar. hic pon
derando gl. in. d. l. pacta nouissima. Si autē nō cōsensisset di-
ceref ꝑtestatio: vnde cū mysterio ꝺr ibi ꝑpositū: ex quo datur
intelligi ꝙ alias pars non consensit. l. si repetēdi in argumē-
tum. C. de condi. ob cau. qō propositū ex ipsa receptione fa-
cti intelligitur remissum vt ibi dicit litera. Ergo ita si posset
dari sextꝰ intellectꝰ quod ibi propositū fuerat generale rece
ptio spālis

ptio specialis,vnde cũ generi p speciẽ derogetur,vt i regula
generi.z.l.vxorẽ.§.felicissimo.ff.d le.iij.Jõ ptestatio intellgi
tur remissa.Caue tñ:q2 regulariter ptestatio solet esse gene-
ralis vel saltẽ multotiens:z tñ p speciem non derogat.l.si quis
in prin.testi.ff.de leg.iij.l.si mihi z tibi.§.fi.cum simi.ff.d le.
17 j.Secundo in quãtũ Bar.distinguit† an in protestatione que
pendet ẽt a volũtate alterius requirat consensus partis i sua
distinctione videt manifeste superfluus dũ facit tria membra
quãtũ ad hoc propositum.Aut agitur de obligatione iam 3-
cta tollẽda,vel limitãda.Aut de obligatione contrahenda in
futurũ ex necessitate actus precedẽtis.Aut de obligatione in
futurũ libere contrahenda.Et tamẽ in omnibus istis mẽbris
videtur pariter determinare z semp regrere 9sensum partis.
Debebat facere cõclusionẽ generalẽ qñ p ptestationẽ agitur
de tollenda vel limitanda obligatiõe semper requirat 9sen-
sus alteri9 partis siue obligatio iam esset contracta siue cẽt 3
henda in futurum ex necessitate actus precedẽtis siue eẽt libe
re cõtrahenda.Sz saluabis Bar.ab ista superfluitate vt stati
ego dicã.j.declarãdo mẽtẽ Bar.secundũ qd ego intelligo,vt
j.subijciam.Aduerte etiã dum Bar.tenet q in.l.fi.§.item si
predixerit.ff.nau.cau.stabu.q requiratur 9sensus partis re
probata gl.ibi.Item Bar.sibi cõtrarius in illo.§.itẽ si pdi-
xerit sustinet illã gl.vt procedat quando protestatio fuit facta
antequã nauta vel hospes illas res in hospitio reciperet tunc
siue alia pars consenserit ptestationi siue non talis ptestatio
liberat hospitẽ.vt ibi p gl.sec9 si postea fuit facta postq res i
hospitio receperat.tunc protestatio nõ sufficit nisi alia pars
consenserit.Idem tz Ludo.Ro.hic z sic põdera diligenter
qd qñ protestatio fit ad piudiciũ iuris iã quesiti nihil releuat
nisi pars consentiat.secus si fiat ad piudiciũ iuris querendi.
istud est qd ibi voluit dicere Bart.z reperio qd istud etiã seqt
Jo.de Imol.in commento.c.potuit.in.xxxiij.co.d loca.põ-
derat etiã subtiliter Bar.met hic dñ dt qd in illo.§.itẽ si pre-
dixerit.agit d obligatiõe in futurũ 3hẽda:z tñ regrit qd pars
9sentiat ergo de directo 3riat ibi dictis.Tene cũ opiniõe Bar.
hic cũ quo tenẽt.do.Ant.z Imo.met in.d.c.cum.M.Fer.z
Jo.de Imo.in.c.cumana.de elec.z cõiter scribẽtes.in.d.l.pa
cta nouissima.Ex quo eñ hospes tenet de necessitate ex di-
spositiõe legis custodire res in hospitium inductas.l.j.in pn
ci.z.§.viatorũ.z qd ibi Bar.ff.fur.aduer.nau.ergo protesta
tio 3 dispositionẽ legis nihil releuat.l.alimẽta.z ibi no.C.de
nego gest.glo.in.c.inter dilectos.de fide instru.nisi pars con-
sentiat protestationi q ratio limitat siue protestatio fiat ante-
q eos in hospitium reperiat siue fiat postea. Aduerte etiam
qd Bar.in.d.l.pacta nouissima.j.duobus locis vr 3riari his
que tenet.q uis scribẽtes hic non faciant mentionem.ibi eñ
respondendo ad.d.§.item si predixerit.tenet qd in actib9 ne-
cessarijs qñ obligatio causatur ex necessitate protestatio non
prodest nisi pars aduersa consentiat.ita etiam vult Bart.in
vltimis verbis:ergo vult secus esse in actibus volũtarijs qñ
obligatio ex volantate 3hit:z tñ Bar.hic tenet idẽ esse in ne
cessarijs,z in voluntarijs qd vtrobique in protestatione requi-
rat 9sensus partis.z dt do.Alex.i.d.l.pacta.nouissima.in.ij.
col.qd ista 3rietas Bart.non est ad hoc pondera.z aliud non
dicit nec aliter concordat.Tu aũt saluando Bart.ab ista 3rie
tate intellige mentẽ Bar.vtrobiq fuisse qd in actibus necessa
rijs nõ sufficiat in psentia partis protestari. Unde si hospes
vl nauta qui ex necessitate officij tenetur recipere periculum
rerum que sibi per hospitantes consignantur, protestetur
qd non vult teneri de periculo,certe non sufficit quando pro-
testetur in psentia partis non 3dicentis:z sic non sufficit taci-
tus consensus,sed requiritur qd pars expresse consentiat illi
protestationi,ita loquitur Bar.in.d.l.pacta nouissima.sed in
actibus voluntarijs q2 fit ptestatio sufficit tacitus cõsensus
partis.z istud voluit Bar.hic in tertio mẽbro ponderãdo gl.
in.d.l.pacta nouissima.que loquitur in pacto:z sic 9sensu taci
to.Et propterea Bar.hic cum mysterio fecit diuersa mẽbra
inter protestationẽ q fit super obligatione necessario 3henda
z quo voluntarie contrahitur.istã credo esse mentem Bar.hic
z ibi limita predicta omnia que in protestatione circa actus
pendentes ex voluntate duorũ requirunt scientiã z consẽsum
partis vt non procedãt qñ quis non audet ptestari ipsi parti
propter iustum metũ.tunc valet protestatio fact in absentia
partis ita tenẽt.Hy.Bal.Ang.Imo.z Pau.de Ca.in d.l.q
in aliena.§.fi.per illũ tex.q uis 3riũ tenere videat.ibi Bart.
in fi.z do.Alex.post eũ.z latius.in.d.l.pacta nouissima.Sed
prima opinio est verior q etiã tz Bal.in.l.si repetẽdi.circa
fi.C.de condit.ob caus.vbi tenet q ptestatio clãdestino vnius
valet qñ propter iustũ metũ non audet protesteri parti pre-
senti.c.si iustus metus de appellat.z.c.j.quod me cau.idẽ te-
net Bald.cũ aliquali limitatiõe in.l.clari.C.de fidei.pro ista
conclusione bñ facit illud q volunt do.Anto.z do.Abb.c.tua
nos.de sponsa.vbi tenẽt q si aliqs nõ intẽdit 3here matrimo-
niũ cũ tali muliere,sz nõ audet 9dicere propter metũ pncipis
aut propter metũ pris si ptestatur in absentia corã testib9 ta
lis protestatio iuuat nisi postea sequat copula q bñ not.Imo
plus tenet gl.no.in.c.j.in gl.j.z ibidẽ do.Abb.q met.cau.q
si aliquis propter iustũ metũ nõ solũ nõ audet 9dicere, nec ẽt
audet protestari corã alijs eo q2 timet ne alia ptestatio clãde
stina reuelet parti certe sufficit postea probare de tali metu.
z poterit venire 3 talem actũ vt in.c.ij.z in.c.ad aures.q me.
cau.z no qd no.in.fi.de appe.Facit qd no.tz do.Abb.in.c.cã
matrimonij.in.ij.co.d offic.dele.de muliere q in absentia ma
riti clãdestine protestet q nõ vult 9sentire alienatiõi talis fun
di dotalis:nunquid talis clãdestina ptestatio q vxor non au-
det facere marito pter iustũ metũ mariti releuet mulierem,
tenet q sic,dũmodo probet de iusto metu.Facit ẽt q not.per
Bar.in.l.de pupillo.§.si quis ipsi ptori.ñ.eo.qñ quis nõ au-
det protestari ipsi pretori:q2 cum iste timet sufficit protestari
corã vicinis dato q ad notitiã ipsi9 ptoris nõ veniat cũ ipse sit
in culpa,vt ibi fuit dictũ.z ista teneas cordi:q2 multos inter-
18 rogabis super hoc passu.Tertio vult notabiliter Bart.† qd
si fuit protestat9 q si intercederẽ seu fideiuberẽ apud te titio:
qd illud non faciã animo obligãdi me,si tu 9sentis,z postea in a
tercedo ego non obligor,p glo.no.in.d.l.pacta nouissima,q
Bal.z Ang.ibi ad hoc reputãt singulare.adde q idem tenet
Spe.in tit.de fideius.§.j.ver.qd si fideiussor pri9.L.y.z Ang.
in.l.pacta nouissima,pro ista conclusione bñ facit q act9 age-
tiũ nõ operãdũ vltra eox voluntatẽ z intentionẽ.l.ois.in pnc.
ff.si cer.peta.sz ptestatio pcedes qñ ei accedit 9sensus vtriusq
partis ostẽdit eũ nollo obligari:ergo obligatio nõ inducit.
a l.obligationũ substãtia.§.fi.de actio.z oblig.a Itẽ p ista 9clu-
sione adde bene facere illud q tenet Ange.in.l.mora.in pnc.
in.ij.col.ff.de vsu.vbi refert fuisse determinatũ in cõtingẽtia
facti p quedã egregiũ doctorẽ in casu quotidiano.aliqs erat
accusatus p quodã delicto pro quo veniebat imponẽda ma-
gna pena pecuniaria,ita qd oportebat eũ dare fideiussorẽ als
fuisset incarcerat9.iste rogauit amicũ vt pro se fideiuberet qui
promisit verbo z non animo se facturũ,vñ talis amic9 incõti-
nenti iuit ad iudicẽ apud quẽ debat fideiubere,z dixit ei dñe
iudex talis rogauit me vt pro eo fideiuberẽ corã vobis:ego nõ
sum ausus denegare z ei promisi,p tãto salua reuerẽtia pro-
testator qd si me receperitis in fideiussorẽ nõ volo teneri fuit
determinatũ qd propter talẽ protestationẽ factã iudici expsse
nõ 9dicẽdi,si postea fideiubeat,qd nõ teneat p doctrinã Jaco.
but.in.d.l.pacta nouissima.z in.l.si fideiussor.in princi.post
gl.ff.q satisda.cogan.z p tex.in.d.l.qui in aliena.§.fin.qd no.
19 q2 est quotidianum.Quarto vult Bart. † Quod protestatio
simultanea 9tẽporanea facti contrarij impediat z vitiet obli-
gationẽ.vnde si promitto tibi z protestor q non animo obli-
gandi sine dubio non 3hitur obligatio imo actus vitiat pro- b
pter repugnantiã vt hic per eũ.Adde q imo videtur qd ipsa
protestatio vitiet eũ sit contra substantiam actus z ipse actus
valeat,z obligatio inducatur per regulam.l.cũ precario.ff.
de preca.z per tex.in.d.c.cum.M.ferra.iuncta gl.in verbo
preiudicio,vbi probatur q simultanea protestatio contrario
facto non valet,sed reiecta protestatione actus remanet vali
dus.De istis opponit cõtra Bart.Jo.d imo.hic.z in.d.c.cũ
M.ferra.z clare non respondet.Dicit etiã quod tex.in.d.c.
solicitudinẽ in fi.scdm vnum intellectũ ibi traditũ faceret cõ-
tra Bar.sm quẽ ibi illa protestatio reijcitur,sz sm aliã intel-
lectũ quẽ tenet ibi Jo.An faceret pro Bar. Ultra eum tu ar
gue contra Bar.alio modo.Alibi enim habemus in simili q
20 † si quis efficiatur monachus b z per actum expressum sibi
b reseruat bona certa,vitiata reseruatione bonorũ que est cõtra
substantiam monachationis cum monachus nihil proprium
habere possit.c.cum ad monasterium de statu regu.Ingres-
sus remanet validus z purus q2 pactũ vel protestatio que fit
contra substantiam actus vitiatur,non aũt vitiat actum.Ita
tenet gl.ordi.in authẽ.ingressi.C.de sacrosan.eccle.z gl.in.§.
illud,in authen.de mona.z est bonus tex.in.c.insinuante.qui
cle.vel vo.facit tex.in.c.dudum.de conuer.cõiu.Ista est cõis
opi.put late dixi in.d.authẽ.ingressi.ad idẽ facit tex.in.c.pia
coni.cum gl.dist.xxviij.vt ibi recipiẽs sacramẽti ordinẽ pro
testatu.q nõ intendit facere continẽtiã vitiatur protestatio,z
nõ ordo.sacer.Circa has contrarietates.d.Alex.lati9 in-
stitit breuit saluãdo Bar.dic ex eius mẽte,qd ista protestatio
de qua loquitur Bar.non est 3 substantiã nec 3 essentiã act9,
sz est solũ 3 consecutio actus.Ideo protestatio impedit obli-
gationem.tex.est qui ita proprie loquitur in.l.obligationum

a Obli. Et de eo q iura, nõ fideiube, vide Ja.i.§. itẽ si quis in xiij.col. isti.d act. Parp.

b Monach9 Adde gl.i.c. vlti.de cõdi. appo.gl.magna.i.c.solet. z ibi Archi. xvij.qij.Lar di.zab.i cle. eos.i.vj.q.d rr.Jo.dimo. in.c.cũ.M.d cõsti.Pe.de ãch.i regula nemo põt.de re.in.li.vj. Lap. alleg. xxix.consilio cxlviij.prim9 pũct9.Pau. de Ca.cõsil. cccv.visaqua dã 9uersiõe.

ſubſtātia.§.fi.allegata per Bar.ſec⁹ eſſet qñ eſſet de directo ꝯ
ſubſtātiā vel eſſentiā act⁹.d.l.cū pcario.ꝛ declarat Bar.in.l.
vbi ita donat.ſ.ð.don.cau.mor.no.Bar.i.l.ſi paterfamilias
in pn.ff.ð adop.ꝛ in.l.ij.§.j.i.iij.ꝛ.iiij.co.ff.ſi cer.pet.Quinto
Bar.tenet ꝙ in ꝓteſtatiõe q̃ fit ad limitādū obligationē futu
rā ſit differētia,an obligatio ſit ꝯhēda vbis vel ꝯſenſu,an ve⸗
ro ſit ꝯhēda re,ꝛ nõ aſſignat aliq̄ rõnē differētie. Dic ꝙ ratio
differētie põt eſſe qꝛ ꝯſenſus inducit re:q alias nõ induceret
verbis.Iſta rõ ꝓbat ꝑ duos tex.ſimul iunctos.ꝑ tex.in cle.j.
de ꝓcu.vbi ſi aliquis recipiat inſtrumēta aut literas cēſetur
ꝯſentire qð vult eſſe ꝓcurator,ꝛ ex reali receptiõe obligatur.
Ita eſt ibi tex.Sꝫ alibi habes tex.in.l.filiusfamilias.§.inuit⁹.
ff.ð ꝓcura.ꝙ ſi aliqs ſit p̄ſens,ꝛ verbis ꝯſtituat ꝓcurator,re⸗
quirit ꝙ expreſſe ꝯſentiat,al's cēſet ꝯdicere.Ita ergo in ꝓpo
ſito qñ obligatio eſt re ꝯhēda.is q recipit ex reali receptione
magis dꝫ cõſentire ꝓteſtatiõi.q̄ qñ obligatio inducit verbis
aut ꝯſenſu.Sꝫ forte poſſet dici qð alia ſit rõ diuerſitatis.Nā
qñ proteſtatio fit parti preſenti in ꝯtibus q celebrant,ibi vi⸗
dent reſultare duo taciti ꝯſenſus vnus ex p̄ſentia qñ fit ꝓte⸗
ſtatio,ali⁹ ex ſimplici receptiõe rei:ergo forti. debēt operari
q̄ in ꝯtib⁹ q celebrant verbis,aūt cõſenſu,vbi nõ reſultaret
niſi vnus citat⁹ ꝯſenſus,merito ibi requirit ꝙ expreſſe ꝯſen⸗
tiat.facit trita regula ꝙ duo vincula magis operant ꝙ vnū,vt
in auth.de ꝯſangui.ꝛ vteri.fratri.in pn.co.vj.ꝛ in auth.itaq̄.
C.de ſucce.ꝛ.c.j.vbi gl.de treu.ꝛ pace extra in anti. Ultimo
vt nihil omittat inquātū Bar.allegat.l.Modeſtinus.in ver.
p̄iū.magis.ff.de ſo.dic ꝙ nõ bñ allegat,eo qꝛ ibi nõ agit ð li⸗
mitāda obligatione,ſꝫ ð ea cõſeruāda cõſenſu.ꝓterea ꝑm do.
Alex.ille tex.loquit qñ interuenit ꝯſenſus partiū vt patet ibi
in ver.pacto.ꝛ in ver.ꝯueniſſet.ꝛ per iſta remanet expeditum
ꝑm mēbrū Bar.Querit ēt Bar.quādo proteſtatio pēdet a po
teſtātis de iure ſed impedit de facto.diſtinguit vt hic per eū.
dic ꝙ eandē diſtinctionē formaliter tradidit Bar.in.l.de pu
pillo.§.ſi qs ipſi pretori.in ſcða oppo.in.xvj.q.ſ.eo.vbi dixi,
21 ꝛ reprehēdi Bar.in aliquibus.nõ repeto amplius hic.†Que
rit ēt Bar.an proteſtatio[a] ſit facienda in ſcriptis.Et cuius
dict⁊ vt rē clare habeas fac regulā,ꝛ duas fallētias.regula ſit
ꝙ ꝓteſtatio requirit ſcripturā.ſꝫ põt fieri in ſcriptis vel ſine
ſcriptis.tex.in.l.fi.§.fi.ꝛ ibi Bar.ꝛ alij no.C.de neg.geſt.glo.
in.§.ꝯteſtatione.in verbo in literis.in authē.ð tēpo.nõ ſol.pe.
colla.vij.Et facit rõ qꝛ nõ eſt de caſibus ſpecialibus requirē⸗
tibus publicā ſcripturā de qb⁹ ꝑ gl.magnā.in.c.j.de cēſi.in.
vj.q̄uis ꝯtrū ꝛ male teneat gl.in.c.cupiētes.§.q ſi viginti.de
elec.in.vj.in ver.ꝓpoſita q̄ Pe.de anch.ꝛ Gem.ibi repro⸗
bāt ꝛ bñ.Fallit primo vbi ꝓteſtatio ſuccedit loco actiõis ſeu
libelli ex parte actoris.l.vt pfectius.C.ð ānali.except. Scðo
fallit qñ ꝓteſtatio ſuccedit loco exceptiõis nõ nu.pecu.nõ nu⸗
me.dotis,ꝛ ſic ex parte rei,auth.hāc aūt q̄relā.C.ð nõ nu.pe.
ꝛ iſto mõ patet ꝙ ſcða fallentia differt a prima q̄uis Bald.ꝛ
Sali.in.l.fi.C.de neg.ge.i hoc reprehēdat Bar.ꝛ Bal.qꝛ di
cūt ſcðam.fal.ꝯtineri ſub prima. Ultra Bar.fallit tertio qñ
per proteſtationē agit de periculo perſone ꝛ ſic ꝑ eā paratur
preiudiciū irreparabile tūc ꝓpter grauitatē parte iudicij re
qrit ſcriptura tex.eſt.in authē.ſi qs ei.Et ibi Bal.ad hoc no.
C.ad.l.Jul.C.ð adul.ꝛ Lud.Ro.hic in addi.reputat illū tex.
eſſe ad hoc ſingulare.Quarto fallit qñ aliqs inuit⁹ nõ põt co
gi ad acceptādū tutelā ſꝫ ſpõteſi vult acceptare dꝫ hoc intra
quatuor mēſes proteſtari in ſcriptis ꝙ eā acceptat tex.eſt in
auth.preſbyteros.vltima,ꝛ ibi Bal.Ful.ad hoc.no.C.ð Epi
ſco.ꝛ eccle.Rõ eſt qꝛ ꝑm eos acceptatio tutele eſt act⁹ fori.l.
act⁹.C.de ferijs.iõ requirit ſcripturā.c.qm̄ ꝯ falſam ð prob.
Quinto fallit in caſu.§.ſi qs de p̄dictis.ꝛ ibi Ja.ð bella pert.
ꝛ Bar.ad hoc no.in authē.vt cū de app.colla.viij.qñ fili⁹ ne⸗
gligit patrē ſuū qui eſt furioſus ꝛ nõ vult ei⁹ curā ſuſcipere,ſi
extrane⁹ ſibi ꝓteſtet in ſcriptis dꝫ priuari hr̄ditate ꝛ ſucceſ⸗
ſiõe patris.Et idē ſi nõ eſſet filius in alio ꝓximiore agnato,q
al's ſperat hr̄ditatē.Et rõ ſpālitatis poteſt eſſe in hac fallētia
ꝓpter grauitatē ꝓiudicij que eſt ꝓuādo filiū a totali ſucceſſio
ne p̄rs.l.cū rõ.ff.ð bo.dā.cūſi.ꝛ ita habes expeditū tertiū ca
22 ſūpncipalē Bar.Querit Bar.† qñ ꝓteſtatio fit circa ea q̄ pē⸗
dēt ex volūtate ꝛ poteſtate ꝓteſtātis ð facto nõ tñ de iure ꝓut
eſt in delictis,quõ fieri debeat.Ex cuius dictis habes notare
tria.Primo.no.diligēter doctrinā Bar.ꝙ qñ ꝓteſtatio fit ſo
lū ad exonerandū ꝓteſtātē ꝛ aliū nõ grauat põt fieri marito ꝑ
vxore.ꝛ ēt põt fieri amicis:adde Ang.in.l.mora.in prin.i iij.
co.ff.ð vſu.Iſtā doctrinā ego pondero ad deciſionē notabilis
23 q̄ſtiõis.†Emphyteuta vl' vaſall⁹ nõ poſſunt alienare niſi p̄us
requiſito cõſenſu dñi,al's cadunt a iure ſuo.l.fi.C.de iu.ēphy.
c.potuit.de loca.aliquis emphyteuta vxor vult alienare nun⸗
quid ſufficiet denūciare ei⁹ marito:vt ſit perinde ac ſi denun⸗

a ¶ Proteſtatio. Adde Joan.and.in regula i gñali,ð reg.iu.lib.vj.i mer. Bal.i.l.de pupil.ð.eod.

b ¶ Prelat⁹. Adde Inno.i.c.fraternitatem.ð donat. Hoc.in.c.potuit.de locat. Bal.i l.bonorū.C.q admi. Bar.in l.pupillorꝫ C.ð re pu.here ſcd.ð ſen.cõſ.ix.res aliqua.

b ☞ Secundo. Adde Alex.i l.j.C.vt que de aduo. Purp.

ciaſſet vxori.iſta doctrīa Bar.videret facere qð ſic.ꝛ tex.quē
allegat in l.aut qui aliter.§.ſꝫ ꝛ ſerui⁹.ff.qð vi.aut clā.vbi ſi ð
nūciet marito idē eſt ac ſi denūcietur vxori.ꝛ ibi gl.prima aſ
ſignat duas rõnes.ꝛ ita als determinaui in,d.l.fin.in ante⸗
pe.charta.in.xvij.q.C.de iure emphy.Nūc autē diligenti⁹ in
ueſtigando dico aduertēdū eſſe,qð ſi ꝑm.d.§.ſꝫ ꝛ ſi ſerui⁹.ſuf
ficeret denūciationē fieri amicis,qð ēt dicit Bar. hic,qð i
emphyteuta volēte alienare ſufficeret denūciare amicis eſſet
quaſi ridiculū.Preterea tex.in.l.aut qui aliter.§.j.ꝛ ſcðo ꝓ⸗
cedunt in ſubſidiū,qñ nõ eſt principalis cui denūciet ita clar
ð tex.ꝛ ſi forte non ē cui denūciet vnde dicēdo hāc q̄õnē ꝑm
illos tex.eſſet intelligēda in iſtis terminis in ſubſidiū qñ vxo
ri denūciari nõ poſſet.Tñ aduertere qꝛ due rõnes aſſignate
ꝑ gl.d.§.ſed ſerui⁹.viderēt innuere qð ēt ſi vxor adſit ſufficiat
tñ marito denūciari.prima rõ eſt marit⁹ eſt quaſi procurator
vxoris nõ ecõtra.l.ij.ꝛ l.marit⁹.C.de ꝓcu.Itē qꝛ vxor dicit
quaſi ſcire illud qð marit⁹ ſcit.l.ſi legibus.C.de Epiſco.audi
en.Secūdo conſidera qð doctrina Bar.ꝓcedit qñ proteſta⸗
tio fit ſolū ad exonerandū,ſed denūciatio quā dꝫ facere ēphy
teuta priuſq̄ vendat fit ēt ad aliū finē ꝛ ad hoc vt dominus
preferatur ceteris ſi velit emere.d.l.fi.C.de iu.emphy.Ter
aduerte:qꝛ Bar.in.d.l.aut qui aliter.§.ſed ꝛ ſeruis.itelligit
illū tex.qð.ſufficiat ꝓteſtationē fieri marito ꝑ vxore vt proce
cedat quantū hoc vt denuncians excuſetur a dolo,non au
tem quantumad aliqð p̄iudiciū mulieris,cū factū mariti ñ de
bebat preiudicare vxori toto ti.C.ne vxor ꝓmarito.Niſi dice
res qð iſtud eſt p̄iudiciū qð eſt in omittendo acquirere,ꝛ qui⸗
dē ex cauſa oneroſa oblato pretio,vñ facilius preiudicet per
regulā.l.qui autē in prin.ff.que in frau.credi.cū ſimili.Hic ē
qð fili⁹ ꝛ ſeru⁹ p̄nt preiudicare patri,ꝛ dño in acqui.lꝫ nõ in q̄
ſitis.l.fi.C.de acq.poſ.l.iij.C.ð.here.inſti.Sic ēt [b] prelat⁹ p̄t
preiudicare eccleſie in querēdis licet non inqueſitis.l.iube⸗
m⁹ nullā.ꝛ ibi gl.ꝛ Card.C.de ſacroſan.eccle.gl.xvj.q.vj.c.fi.
in gl.fi.no.Cano.in.c.j.de dolo ꝛ contu.ꝛ ic.tua de his que fi
unt a prela.ſine conſen.capi.Imo fortius ſtante ſtatuto qð i
ꝯtib⁹ mulierū debeat interuenire cõſenſus propinquorum,
alias nihil valeant:tñ tale ſtatutū non hꝫ locum in repudia⸗
tione donationis nõ acceptate:qꝛ ſolū eſt perdere ius nondū
queſitū.ar.c.ſi tibi.de preben.in.vj.ꝑm Pau.de Ca.in conſ.
xj.inci.in caſu.preſenti viſis omnibus.¶ Scðo vult Bart.
24 †qð ſi proteſtor me percutere Titiū non animo occidendi,iſta
proteſtatio nihil operat.Rõ ꝑm Bar qꝛ anim⁹ põt regulare
factū.Tu adde alias duas rationes.Prima eſt proteſtatio,ꝛ
mandatū equiparant.ita tenet Bar.in prin.huius §.ſuper
gl.j.ſed ſi mando tibi qð vulneres Titium,ꝛ expreſſe phi⸗
beone eū occidas:talis expreſſio nõ iuuat quin ſi occidas qð
nõ tenear de occiſo.tex in c.fin.de homici.li.vj.allega ꝑ Bar.
ergo qð ibi dicitur in mandato,erit idē hic in proteſtatione,
arguēdo de vno ad aliud vt ſupra dicit Bar.Secunda rõ qñ
actus contrarius proteſtationi celebratus cū alio tollit ipſam
proteſtationem.c.ſolicitudinē.de appel.ꝛ firmat Bar.ſ.in.
35 iiij.co. ¶ Tertio vult Bar.† qð ſi expellēs aliquē de fundo
proteſtatur qð hꝫ non facit niſi animo querendi vel naturalē
vel ciuilē poſſeſſionē talis proteſtatio operatur.Adð gl.nota
bilē in.l.ſi duo in prin.ff.vti poſſide.Bald.in.c.Cuma.in.iij.
col.de elec.¶ Ultimo querit Bart. de ꝓteſtatione que non
pendet ex volūtate vel ex poteſtate ꝓteſtātis,ſed ex diſpoſitio
ne legis vel volūtate alterius.Nota iſtam regulā Bar.que in
26 materia proteſtationū frequēt allegat,† ꝙ proteſtatio circa
ea que nõ pēdent a voluntate noſtra,ſed ex diſpoſitione legis
vl'. voluntate alteri⁹. nihil operat per.l.alimēta.cum gl.vbi
etiam Bar.ꝛ alij no.C.de nego.geſt.Ex q̊ ifert Bart.qð ſi li⸗
bellans proteſtat qð ſibi liceat addere vel diminuere libello
vſq̄ ad ſententiā talis proteſtatio nihil opat:ꝛ de hoc eſt gl.
ſingularis in c.inter dilectos.de fid.iſtr.dixi i.l.edita.vbi et
Bar.in vlt.col.C.de eden.qd iſtā regulā adde qð ponit Bar.
in l.eū procura.§.ſi dñs.ſ.e.ſi aliquis dicat appello a ſnīa dif
finitiua viua voce reſeruato beneficio appellandi in ſcriptis,
c an talis proteſtatio valeat ibi dicet.Scðo[c] ad iſtā regulā qs
adde illud qð tꝫ Bal.in c.p̄ſentiū.in ij.col.de teſt.qð ſi aliqs
producēs in iudicio inſtrumētū aut teſtes proteſtat qð pro⸗
ducit inquantū facit pro ſe ꝛ nonaliter:talis proteſtatio nihil
valet:qꝛ iſtud nõ pendet eius diſpoſitione.Adde etiā Bal.in
l.vnica.in ij.co.i princi.C.vt que ðſunt aduo.vbi tꝫ qð ſi pars
producat in iudicio acta ꝛ ꝓteſtetur ſe producere in quantū
faciant pro ſe ꝛ nõ alio mõ iſta proteſtatio nihil releuat qꝛ iu
dex poterit adherere actis quatenus faciāt cõtra producētē
ꝑ gl.notabilem in l.§.editione.ff.de eden.vbi Salic.dicit qð
illa gl.ad hoc mirabilis eſt ſingularis.ꝛ ibidem Pau.de Ca.
dicit qð habuit ſepius iſtū caſum ð facto.idem Pau.de Ca.
in d. lt

in.d.l.vnica.vbi reputat hoc esse singulare.z i cõsi.lxxx.q in-
cip.in cã syluestri.in.fi.col.Lu.Ro.in consi.ccccxxxiij.q inci
pit quo ad primum q sufficit publicationẽ in vltimo dubio.
Sz aduerte q2 Albe de Ros.in.d.§.edictiões.in pe.co.dt q
in iudicijs inoleuit cautela procuratorũ q producẽs inst̃a
protestet q ea solũ pducit in casibus.punctis.capitulis.z ar
ticulis.q̃ faciũt pro se.z cõtra partem aduersam:in alijs sec9.
Sz dt Albe.q talis cautela tollit si aduersari9 ecõtra ptestet
q vult vti illis instrumẽtis in partib9 q̃ facerẽt pro se z ptra
producẽtẽ vt dz colligi ex no.per Inno.in.c.cũ olim.de cẽsi.
z in.c.cũ venerabilis.de excep.Et vtrobiqz idẽ tenet Ant.d
But.vbi dicit cautelã esse qñ fit talis ptestatio per pducentẽ
scripturã in iudicio,q ego reproducã talẽ scripturã in parti-
b9 z punctis facientib9 pro me.Pondera ergo Alb.z dictos
cano.psupponere q talis ptestatio teneat nisi ecõtrario pte-
stet.Idẽ tenet Spec.in tit.de instru.edi.§.vidẽdũ.in ver.qd
si aliquis.z ver.quid si pducit.quẽ allegat Pau.d Cas.in.d.
l.vnica.mihi plus placet prima snĩa p regulã Bar.z q2 talis
ptestatio nõ pẽdet a potestate nec volũtate nr̃a.ergo nõ rele
uat.Hinc infert notabiliter q si esset priuata scriptura ꝯfecta
manu aduersarij,q̃ de sui natura facit fidẽ cõtra.eũ.sz nõ pro
scribẽte,z sic ei9 approbatio pẽdet a potestate mea,tũc ptesta
tio illa bñ iuuat p regulã.l.q i aliena.§.fi.ff.d acqui.here.l.at
si quis.§.plerũqz.ff.de relig.z sump.fune.z late.ã.p Bar. Vn
de no.Bal.in.l.publia.§.fi.per illũ tex.ff.deposi.qd si plures
res sunt descripte i epistola ad me missa possum acceptare il-
lud facit pro me.z refutare illud qd facit ꝯ me.Et idẽ Bar.in
l.Aureli9.§.idẽ qsiuit.ff.de libe.leg.Bal.in.l.vnica.in.iiij.col.
C.de ꝯfes.do.Mathesil.in no.lxxviij.z do.Albe.in.d.l.vni.
in.c.charta.C.vt que desunt aduoca.Quarto ad istã regulam
Bar.adde illud q notabilit decidit Bal.in.d.l.vnica.in pe-
27 nul.co.ad fi.xvj.q.C.d his q̃ pene not.vbi tz q † si vasall9 vel
ẽphyteuta alienẽt irrequisito ꝯsensu domini,quo casu dz ca-
dere vt superius fuit dictũ.tamẽ si dicat vendo saluo z reser-
uato cõsensu domini z nõ aliter,talis protestatio nihil releuat:
q2 factũ est ꝯtrariũ protestationi.Itẽ q2 ante factũ vel in ipso fa
cto requiritur licentia z cõsensus domini vt ibi pleni9 p eũ.
Tu dic q melius facit regula Bar.q2 quando protestatio nõ
pendet a facto protestantis sz alterius aut legis talis prote-
statio nihil valet.idẽ tenet Bal.in.c.j.§.fi.in vlt.co.q̃ fuit pri
ma cau.benefi.amitten.in vsi.feu.z in.c.cumana.in.iiij.co.de
elec.vbi tenet qd talis ptestatio nihil releuat qñ deuẽtũ est ad
actũ facti scz ad traditionẽ. Sec9 si nõ procedatur ad actum
facti sz stetur in finibus verborũ,tũc talis ptestatio esset vali-
da z secura.q2 nõ cõtẽnit dñm qui eius cõsensum reseruat vt
ibi p eũ.De quo ẽt vide Bal.alit tenentẽ i.c.j.§.hoc quoqz in
vlt.co.de suc.feu.quẽ reprehendit Abb.tenẽs pcedentẽ.opi.
in.c.ij.de feu.extra in anti.Et de isto pũcto etiã videas Jac.
alua in.c.j.in prin.de probi.feu.alie p Fede.Albe.de Ro.i.l.
fi.C.d iur.ẽphy.Host.Jo.an.z alios in.c.eã te.d iureiur.Te
nẽdo istã ꝯclusionẽ q̃ cõiter tenet qd talis ptestatio nihil rele
uet in vasallo vel ẽphyteuta alienãtib9 eã sing.limitat Bald.
in.d.c.j.§.fi.in vlt.co.q̃ fui pri.cau.bene amittẽ.nisi in ptesta
tione adderet ista verba geminata nec alio mõ.tunc protesta
tio releuaret vasallum vel emphyteutã si alienarent irrequisi
to dño:q2 tunc nihil videt ectũ iuxta gl.no.que ponit de illis
a verbis geminatis.in.l.si quidẽ a.C.de except.iũcto.eo quod
vult gl.in.l.Labeo.§.j.ff.fam.ercisc. Istã limitationẽ Bal.
refert z sequit do.Abb.i.d.c.ij.in vlt.co.d feu.z idẽ.do.Abb.
in.c.insinuãte.ad fi.qui cleri.vl vouen.Ista limitatio q̃uis sit
peregrina z singularis tñ nõ credo qd sit vera.q̃uis in diui-
duo nõ reperiã qd sit reprobata.Moueor primo per doctri.
Bart.hic.ista protestatio nõ pendet a voluntate protestãtis,
sz alteri9:ergo protestatio quibuscunqz verbis cõcipiat nihil
dz operari.Scdo allego in ꝯtrariũ Bal.in.x.fi.in.ix.co.in vers.
aduocati dicũt de ꝯfes.vbi dicit qd ista verba z non aliter nec
alio mõ,non prosunt ad cautelã:eo q2 i preiudicialibus talis
protestatio non valet per gl.d.l.si quidem z ibi ẽt Bal.Et q2
in re facta nõ prosunt artes verborũ nec simulate protestatio
nes.Item Bal.in illo.c.fi.Adde idẽ adde Bald.in.l.vnica.
in xiiij.co.in ver.demũ quero.C.de confes.vbi similiter dicit
quod in re facta non valet ars verborũ.Item si secus dicere
mus esset imponere legem verbis.z non rebus contra.l.ij.in
fi.C.cõmu.deleg.predicta oia bene no.q2 frequenter cõtin-
gunt z nõ sunt alibi bene examinata.¶ Scds principalis spe
cies protestationis est inhibitoria vel prohibitoria.Circa q
primo tangit Bar.quando per protestationem quis phibet
ne protestatus faciat id ad quod tenetur vt hic per eum z om
nia eius dicta formaliter assumit z sequitur Pet.de anch.in
cle.j.de exces.prela.Tu aũt ex dictis Bar.collige sex ꝯclusio
28 nes.† Prĩa ẽ q si creditor inhibeat debitori suo ne faciat vl
soluat illud q dz talis ptestatio alternatiue,vel purgat mo-
rã debitoris:si processerat,vel creditorem in mora constituit.
Tu dic q copulatiua vtrunque operatur:q2 z purgat morã
debitoris precedentẽ,z creditorẽ in mora ꝯstituit,z sic opera
tur duplicẽ effectũ,vt declarat Bar.in.l.si serauũ.§.sequitur,z
ibi pleni9 Mod.ff.de ver.obli.z Bar.in.l.semel mora p illũ
ter.ff.sol.mat.Et idẽ act9 purgat morã debitoris,z creditorẽ
ꝯstituit in mora q̃uis alibi reputetur absurdum qd idẽ actus
possit inducere purificationẽ obligationis etiã in mora cõsti-
tuat vt p Bar.z alios.in.l.quoties in diẽ.ff.de verb.obl. Se
cunda ꝯclusio protestatio inhibitoria facta per tertiũ sine iu-
sta cã nullius est effectus.Adde gl.z Bart.in.l.grege.§.j.ff.
de pig.Bar.in.l.j.in prin.in.x.q.z i.l.de pupillo.§.si qs ipsi
ptori et in.xj.q.ã.co.z in.l.hrs cũ debuerat per illũ text.ff.ad
Treb.z in.l.q in alterius.ff.de regu.iur.Item adde illud qd
tenẽt Bal.in l.fi.in.viij.oppo.C.de edi.diui Adr.tol. vbi tz
q si facio ptestationem inhibitoriam in iudicio q nulla mihi
fiat nouitas sup tali possessione debeo exprimere cãm iustam,
al's inanis ptestatio.allegatur.l.j.C.de predijs curia.libr.x.
z sm Salic.i.d.l.fi.talis protestatio operatur quod manus
iudicis sunt ligate vt nõ possit pcedere ad missionẽ possessio-
nis nõ citato ptestãte qui possideat.al's esset locus penẽ legis
meminerint.C.vnde vi.Adde etiã illud q tenet Bald.in ad-
di.Spec.in tit.de testa.in vlt.col.q ptestãs in iudicio ne fiat
nouitas super tali fũdo,debet exprimere ius exclusiuũ iuris
agẽtis,vt ibi p eũ. Tertia cõclusio quando protestatio inhi-
bitoria fit p tertium ex causa iusta z vera que ostenditur.dz
ptestatus parere ptestatiõi.Limita nisi creditor offerat de-
bitori sic protest ante bonã cautionẽ de ꝯseruãdo eũ indẽnez:
q2 tũc tenet debitor nõ obstãte illa protestatione soluere cre-
ditori.l.is a q̃.cũ.l.sequẽ.ff.de rei vẽd.l.pen.ad fi.C.depositi.
Ita tenẽt Ang.Nico.de nea.z cõiter Mod.in.l.heres cum
debuerat.ff.ad Treb.Bal.i.l.nã z si fur.i fi.in vltimis ver.ff.
si cer.pet.Jmo.i.c.sane.el.ij.ad fi.de offi.deleg.Scdo limita
qñ talis ptestatio fieret ad inhibendã seu impediendã restitu
tionẽ depositi,vt tert.sing.in l.pen.C.depositi.Intelligendo
sm authenticã ibi positã iuncta glo. ¶ Quarta conclusio est
q ad faciẽdum fidẽ de ptestatione sufficit alternatiue alterũ
duorũ vel q protestãs ei legat instrumẽtum vel.q ei copiam
dimittat prout est tex.in cle.cãz cum glos.de ele.allegatis p
Bar.idẽ tenet Bar.in.l.q te.in.vlt.col.in prin.ff.si cer.pe-
ta.z no.Are.in.l.si ex legati causa.i fi.ff.d.verb.obl.Intellige
quãdo fit ad finẽ protestationis vel interpellationis.tũc suf-
ficit ei legare instrumentũ,secus si fieret ad fi.probationis.
Unde si iudex statuit alicui terminũ ad probãdũ non sufficit
q exhibeat corã iudice instrumẽtum,nec etiã sufficeret quod a
legeret parti.imo dz dari copia talis instrumẽti parti cũ ter
mino ꝯgruo ad opponẽdũ,ita nota.tenet Bar.in extrauagã-
ti ad reprimẽdũ.in verbo de plano,per tex.in.l.fi.z ibi notat
Bal.z Sali.C.de fi.instr.Lud.Ro.in cõsi.clix.q icipit bono
rande dñe in prima col.z in ꝯsi.ccccxix.quod incipit in casu b
proposite ꝯsultationis breuiter dicẽdũ existimo. Scdo pro
limitatione eorũ q̃ hic dicuntur adde,q si aliquis in protesta
tione facit mẽtionẽ alicuius instrũ, asserẽdo q tale instru-
mentum dz esse penes aduersariũ,ita fit presumptio:qd non
tenet de hoc aliter fidez facere,ita no.Bal.in.l.si legatũ per
29 illum ter.de edẽ.Quinta notabilis ꝯclusio.Bart.est † q pte
statiõi q̃ fit authoritate iudicis,semper est parẽdũ z creden
dũ licet nõ fiat tũc fides de veritate casus est in protestationẽ
expresse.Unde bona cautela est tenẽda mẽti sz Jmol. hic qd
protestatio semp fiat authoritate iudicis.Et istã cautela etiã
multũ no.do.Aler.i.l.de pupillo.§ procuratorio.in.j.col.ã.
eo.sequit Pet.de anch.in clemẽ.j.de excessi.plato. Adde q
idẽ etiã tenet Bar.j.in seq.col.z in.l.fi.per illũ tex.de lege ꝯ-
missõ.z ibidẽ.Bal.z Pau.d Ca.Et ille tex.ẽ ad h singularis
sz Bal.i.c.fi.ad fi.de sequẽ.possess.z fructuũ.Facit ratio quia
pro facto iudicis presumit.l.ij.i verbo.q nõ arbitremur.C.
de offi.ciui.iudic.pñtia.de renun.c.sicut.de re iud.z in.l.ij.in
verbo putamus. C.de fideicom.lib. Adde etiam q fortius i
bus terminis notãt Joã.and.z do.Ant.d But.in.c.significa
b uit de cẽsi.q si debitor b iurauit soluere creditori intra certaz
diẽ,z postea debitor ante diẽ solutionis sit per iudicẽ de cri-
mine ꝯdẽnatus q̃uis pro tali crimine bona nõ sunt confisca-
ta nec ꝯfiscanda.si iudex protestat,z mãdat debitori ne credi
tori soluat.adhuc tenet parere.Itẽ tz Jo.andr.in addi.Spe.
i ti.de solutio.§.nũc aliquis ver.nunc aũt.Ach i.in.c.dixit in
30 fi.iiij.q.v.¶ Sexta ꝯclusio est† q protestationi q̃ fit ex causa
iusta z vera,sed veritas nõ ostẽdit,regulariter nõ est creden-
dum nec parendum. Et facit ratio q2 paris sunt non esse vel

a Quidem Alex.li.ꝯsil. lxxx.vij.viso. co.iiij.Pur.

b ¶ Debitor. Adde Pe.d Anch.i.cl.j. z exces.prel. Jo.d imol.i cl.pastoralis i pe.col.d re ind. z ibi Pet.d ãc.in. xxiij. not. Petr.d Anc. in regula pos sessor.i.xxiij. col.vers.vlte ri9 q̃rit si bo- na.d reg.iur. lib.vj.Ant.d But.in c.a.cõ- stitut9.d resc.

nõ apparere.l.duo sunt titij cũ vulg.si de test.tutel.adde pro ut a ꝯclusione tres notabiles decisiões.Primo add illud ꝙ no.Bar.in.l.j.in fi.principij per illu tex.ff.de eo per quẽ fac. erit.qd si ꝓtesteris vel denuncies mihi qd aliquid dẽ vel facia qd quãtum ad preiudictum meũ non teneor tibi credere nisi reddas me certũ instrumẽto vl testib'. Secũdo adde illd qd tenet Bar.in l.quidã decedẽs.§.fi.ff.de autho.tuto.qd si per aliquem est mihi denunciatũ qd ego sum tutor testamẽtarius talis:nõ debeo ei credere nisi ostẽdat testamẽtum,vel dicatur per personas fide dignas que dicãt vidisse testamẽtũ per tex. in.l.ij.ff.qd falso tu.quã etiã allegat Bar.hic.Tertio adde illud qd tenet Spe.in ti.de citatio.§.sequitur.post prin.qd non tenet quis credere aduersario suo dicẽti se appellasse,nisi instrumẽtũ appellatiõis ostẽdat,idẽ tene. Archi.in.c.quã magnũ.xxiij.q.iiij.cano.in cle.cãm.de elec.Inno.nõ debet quia credere et plurib' afferẽtib' fuisse appellatuz ꝯ eũ nisi ei fiat fides ꝑ instrumentũ vel sigillum authẽticũ.ita tenet Spe.in tit de appel.§.qualiter.in ver.caut' etiã sit in.ij.col. ¶ Quarto add illud qd tz Pe.ancha.in cõsi.cclxj.qd incipit pro declaratione triũ quesitorũ vbi tenet qd si intimatio nõ est facta pet scripturã authẽticã:aut nõ est lectus tenor nõ dicit in dicta notitia seu sciẽtia,vt ꝑ eũ.Querit etiã Bar.per quem fieri possit ista protestatio inhibitoria cui ꝛ quo tpe.an finiat morte an vero trãseat ad hrdes.Ex dictis Bar.facias qua-
31 tuor ꝯclusiones.¶† Pria est qd vbi sufficit simplex sciẽtia, ꝓtestatio inhibitoria põt fieri per negotiorũ gestorũ. Et licet Bar.nihil alleget,ad hoc est tex.in l.itẽ veniũt.§.pe.ita.ij. ver.quicunqꝫ ꝛ ibi Bar.ꝛ aliũ no.ff.de peti.here.Sed in ꝯriã põdero tex.in.l.cũ satis in.§.pen.in verbo vel per se vel per ꝓcuratorẽ suũ.C.de agric.ꝛ censi.lib.xj.vbi ad inducendum solũ sciẽtiã.l.quod colonus ascriptitius si est alicuius nõ admittitur negotiorũgestor ad protestãdũ.Sed respõde qd in illo tex.illa simplex sciẽtia erat magni ꝑiudicij,qꝛ faciebat illũ incidere in penã illi' tex.iõ neg.gest.nõ admittitur.Et ita ꝑillũ tex limi ꝙ ꝯclusionẽ.Bar.hic. Et ideo noto ex illo tex. ibi esse casum qd protestatio procuratoris facit incidere ꝓtestatũ in penã,sicut ꝓtestatio dñi qd intelligit Bar,verum qñ ostẽdit procuratoriũ alias secus.l.si qs inficiat'.ff.depositi.
32 ¶ Scda ꝯclusio est† qd protestatio inhibitoria nõ põt fieri ꝑ neg.gest.qñ requirit cetioratio vt i casu in egis nomem.C.ꝗ res pigo.obli.pos.ꝛ in l.§.C.de nonatio.Adde qd contrariuz vr tenere Bar.in.l.si seruũ.§.nunc videamus.ff.de ver.obli. ꝑ tex.no.in.l.si quis solutiõi.§.j.ff.de vsuris.Et istud ponderat do.Alex.hic dicẽs qd scribẽtes de ea nõ faciũt mẽtionem ꝛ ꝯcordat qd Bar.hic loquat de ꝓtestatiõe inhibitoria ibi vero loquat de incitatoria,vñ neg.gestor ꝓtestãdo qd debitor soluat creditori cõstituit eũ i mora.ita ꝑp rie loquit.d.l.si qs solutioni.Tñ do.Alex.nõ reddit rõnem diuersitatis: quare neg.gest.possit facere prestatione incitatoriã,nõ aũt inhibitoriã vt hic,nisi dixeris in ꝙ ꝓtestatiõe incitatoria illud iõ fit: qꝛ effectus expresse ꝯfertur in personã dñi.Nã ego negotiorũ gestor ꝓtestor tibi debitori qd soluas dño vt declarat Bar.i d.§.nunc videam.Sed aduerte:qꝛ etiam in protestatiõe incitatoria nõ admittit qs sine mãdato,nisi caueat de rato:tex.est in.l.q absentem.ff.de ꝓc.vbi qd est fortius defensor q defendebat emptorẽ in cã euictionis si petat venditorẽ qd veniat ad defendendũ,ꝛ sic facit protestatione incitatoriã nõ admittit nisi caueat de rato ita est ibi tex.ꝛ ꝑz Bar.ibi in vltimo notabili ita itelligitur etiã tex.i.d.l.si quis solutioni.§.j.qu ãuis idẽ Bar.in.d.l.j.§.nunc videam'.istud vltimũ reprehẽdat
33 ¶ Tertia ꝯclusio ẽt† qd ꝓtestatio inhibitoria põt fieri ꝓcuratori in casib' in quib' sciẽtia procuratoris nocet dño.Limita trib' modis.Primo qñ lex requiret qd protestatio deueniat in plenã notitiã vel sciẽtiã dñi:tunc protestatio facta ꝓcuratori etiã habenti speciale mãdatum non ligat dñm glo.est no in cle.cãm in verbo appellatũ.de elec.quã gl.Lu.ro Alex. hic ad hoc reputãt singularẽ ꝛ illam glo sequitur ibi d.Car. in.§.intimatio.in.vũ.q.ꝛ Jo.de imo.in antepe.col. Secundo limita notabiliter istã ꝯclusionẽ,vt procedat in subsidium qñ dñs haberi nõ potest:tunc talis protestatio vel denunciatio potest fieri procuratori,ꝛ ligat dñm: alias si haberi põt copia dñi dz denũciatio vel protestatio fieri ipsi dño.Ita est tex.no. in.l.aut q aliter.§.si forte.ff.qd vi aut clã.qui tex.optime probat.ꝛ sic inducẽdo.Ibi.enim in ꝓtestatiõe declaratoria voluntatis in qua nõ tractatur de aggrauãdo alium:tamen non sufficit denunciare procuratori in subsiduũ vt ibi est tex.ergo multomin' in ista ꝓtestatione inhibitoria per quam tractatur õ aggrauãdo aliũ debebit posse fieri ipsi procuratori imo prius debebit denunciari dño si haberi possit,ꝛ ita per illũ text.tenẽt Jo.an.mo.Jo.And.in regula generi.i.vij.co.

de reg.iur.in.vj.Jo.And.in.c.fi.de do.ꝛ cõtu.idẽ tz do.Alex. hic q per hoc reprobat Pau.de ca.in.l.si ꝓcuratori pñtis.ꝛ fi.l.de verb.obl.qui in hoc tenebat ꝯrium ꝑ tex.in.l.si dicit §.si pñte.ff.de euic.Nã ille tex.intelligit vt ibi per gl.primaz qñ dominus erat presens ꝛ sciẽs,ꝛ si intelligebat ꝓtestationẽ factã suo procuratori.si aũt dñs esset in ciuitate,ꝛ esset ignorans:tũc non sufficeret primo denũciare ꝓcuratori.Tu adde Bar.hic quẽ.d.Alex.tũc nõ vidit in penul.co.in versi.quero cui debeat fieri ista protestatio,vbi formaliter tenet ꝙ protestatio,dz fieri pricipali si haberi possit,alis in subsidiũ põt fieri eius procuratori.allegat.d.l.si dictum.§.fin.ff.de euic.Tertio limita qñ protestatio nõ fit in rẽ,sz in personã:ad causandũ vitiũ animi:tũc non sufficit qd fiat procuratori nisi procurator intimet dño tex.est in.l.idẽ veniunt.§.petitã.ij.quẽ ibi ita no.Bal.ff.de pet.her.ꝛ ad illum tex.videas Bar.in.l.de pupillo.§.nunciationẽ in.fi.õ.eo.¶ Quarta conclusio Bar.
34 est† ꝙ ista protestatio inhibitoria dz fieri ante actum celebratum.Adde bonũ tex.in.c.cõsulti.in fi.i verbo in pncipio.ꝓtestetur.de reg.glo.in.l.in ꝯcubinatu in verbo protestatiõe.ff.õ concubi.ꝛ gl.in.l.pe.in verbo denũciãte.ff.pro empto.Adde ẽt ꝙ volũt Bar.ꝛ scribẽtes in.l.si ita sit scriptuz.ff.de leg.j.q lz nõ referat an protestatio ponatur in principio vel in fine ꝯtus,vt ibi:tñ dz semꝑ poni anteꝗꝫ ꝯctus sit perfect' ꝛ absolutus in partib'.l.ꝯctus.C.de fi.instru.iuncta.l.perfecta.C.de do.que sub modo.Querit Bart.† qñ protestatio inhibitoria fit circa illud qd prohibitus tenebatur non facere.Ex ei' dictis habes duas conclusiones.Prima est ꝙ volẽs offendere seu occidere banitum vigore statuti hoc impune permittentis,nõ tenetur credere ipsi bãnito protestãti ne offendatur:eo qꝛ dicit se rebãnitũ nisi de hoc fidem faciat per instrm,vel talis denunciatio fiat per iudicẽ vel sit i loco publico posita,alis non obstante protestatione poterit impune offendi.Adde bñ facere tex.no.in.c.sicut.ꝛ ibi est glo.de sententia excommu.ꝛ ꝑ quẽ tex.no.ibi do.Abb.ꝙ nulli delinquẽti credẽdũ est de absolutione nisi ostendat instrm absolutionis facit tex.in.c.proposuit.in fi.de cleri.excommun.ministrant.Scdo adde ꝙ per istam doctri.Bar.cõsuluit Pau.de Ca.Scdo adde qd ꝑ istã doctri.Bar.cõsuluit Pau.de Ca.in consil.xxxiiij.quod incipit,lz ista sit questio determinata per docto.vbi cõsuluit quod offendens bannitũ q ex forma statuti põt impune offendi non põt puniri de homicidio,dato qd bãnitus haberet saluum ꝯductũ,postꝗꝫ de eo nõ erat facta legitima fides nec erat publicatus ꝛ sic ad notitiam defendentis nõ erat legitime deduct', dato quod ipse bannitus protestaret offendenti ꝛ si diceret se habere saluum conductum. Tertio adde quod ista doctrina Bar.bene facit pro eo qd in ciuitate Rhego per plura consuluit do.Alexã.lz non fuerit recordatus õ ista doctri.Bar.que bene facit in consi.lxv.in.iij.vol.quod incipit attenta dispositione statuti qui defendit duos a pena homicidij q occiderãt bannitũ ex forma statuti illud impune permittentis.Sed illi bannito prius erat facta gratia ꝛ remissio bãni per principez ꝛ cancellatio banni facta per officiales ducalis camere de libris camere,tñ nõ erat,cãcellatus õ libris cõmunis in quib' describunt bãniti.Isti em non puniuntur de homicidio eo qꝛ nõ erat eis facta fides ꝑ publicũ instrm nec talis gra erat publicata.ita qd in eorũ notitiã legitime deuenisset ꝛ õ illo cõsilio facit mẽtionẽ ipsemet do.Alex.in.l.filio quẽ pater.ff.õ lib. ꝛ posth.¶ Quarto adde illd qd decidit Jo.an.in addi.Spec. in tit.de accusa.§.j.versi.sz qd si bãnit'.ꝛ in tit.de oblig.ꝛ solu.super rubri.ad fi.vbi post antiquos determinat q si bãnit' ex forma statuti põt impune offendi,ꝛ aliquis erat bannit',ꝛ erat descriptus in libro publico bannitorũ,tñ postea soluerat oẽm penã bãni,de solutione erat factum publicum instrm,tamen nondum erat cancellatus de libro publico si occidat nõ tenet occidẽs õ homicidio postꝗꝫ sibi õ hoc ñ erat facta fides legitime,sz bñ posset tanqꝫ culpabilis arbitrio iudicis leuius puniri prout et dicit Barto.in seq.conclusione.Idẽ ꝙ tenet Jo.and.tenent Ang.ꝛ Ba.in.l.nostrum.C.de testa.do.Alex. in consi.lxxvij.vol.qd inci.visis dubitationib' elegãter firmatis.in.iij.co.idẽ tenent Imo.ꝛ Rod.presertim do.Alexã.in. l.huiusmodi.§.si cui.ff.de leg.j.cum alijs cõcor.vtrobiqꝫ per do.Alex.alleg.¶ Quinto adde ꝙ tenet Ang.i.l.filio quẽ,ff.de libe.ꝛ posth.q si ille qui bannitus fuerat ex mãdato superioris vel snia iudicis rebãnitus,tamẽ actualiter nõ erat cãcellatus de libro publico bãnitorum tenet ꝙ potest impune offendi,tamẽ offendẽti posset culpa imputari quare prius nõ fuerit diligenter perscrutat' de rebãnitione,quo casu leuius modo culpe ꝛ non pro homicidio arbitrio iudicis punietur. ꝛ ita refert de facto ꝯsuluisse Iac.bu.ꝛ Iaco.de bel.idẽ tenet Ang.in.l.si duo.ꝛ ibi late Ludo.ff.de acquiren.hrd.Bald.in l.j.ff.de lega.facit quod vult Bald.in.l.j.ff.de pactis ꝛ in.l.õ etate.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

etate.§.ex cã.ff.de interrog.act. ¶ Secunda ꝯclusio Bar.est
offendẽs talez rebãnitũ potest saltem de culpa puniri in quã
incurrit nõ inuestigãdo prius diligẽter an enim liceret offen-
dere. Adde Pau.de cast.in prẽal.ꝯsi.xxxliij.pe.col.idez ex-
presse firmat ꝙ puniatur de culpa,sed leuius mouetur quia
propter illã protestationẽ ꝛ assertionem quam sibi fecit bãni-
tus p̃testãdo se esse rebannitum suberat iusta causa inuesti-
gãdi an esset rebãnitus.arg.l.si fundũ.C.de rei vendi.ꝛ l.ait
pretor.§.si quis particeps.ff.de his q̃ in frau.cred. Põderat
Pau.de cast.velle ꝙ ideo offendẽs dicat esse in culpa ꝑpter
protestationẽ quaz sibi fecit bannitus:ꝛ sic si non fuisset talis
protestatio ille offendẽs nõ diceretur fuisse in culpa si diligẽ-
ter nõ inuestigasset. Sed ꝯsidero quod leges allegate p Bar.
scz.l.qui cum alio.ꝛ l.qui in alterius de reg.iur.loquunt qñ
nõ processit vlla protestatio.ꝛ secũduz illas leges debuit esse
mẽs Bar. Item ad istã secundam conclusionẽ Bart.adde fa-
cere illud qd decidit Bar.in.l.fi.ff.de adul.ꝛ Jo.an.in regula
ꝙ quis mãdato in mercu.duz ponunt an offendens bannituz
sit in culpa non inuestigauit prius diligenter an ille esset rite
ꝛ legitime rebãnitus,ꝛ determinauit ꝙ sic.p iura proxime al
36 legata. Adde etiã ea q̃ dixi.s.in p̃cedẽti cõclusiõe. ¶ † Que-
rit.Bar.qñ per protestationem inhibitoriam prohibetur id
ꝙ prohibito erat permissum,non tamen erat obligatus face
re vel nõ facere,ꝛ late distinguit vt hic p eum. Ex eius dictis
collige quinque principales ꝯclusiones. Primo collige pul
chrã regulã ꝙ protestatio inhibitoria eius quod non potest
salua verecũdia pretermitti,nihil vz ꝛ nihil operatur. Et di
cit Jo.de Imo.hic vlti.col.ꝙ istud est p̃cipue notãdũ ꝛ aliud
nõ addit. Adde ꝙ idẽ Bar.in.d.l.si fideiussor creditori.circa
fi.de fideius.alleg.p hoc no.tex.in l.pecunie.in fi.vbo necessi
tas.ꝛ in verbo verecũdiã.ff.de adimen.lega per quez no.ibi-
dẽ Bar.in fi.ꝙ nõ soluz stringit nos obligatio ciuilis ꝛ natu
ralis,sed etiã sola verecũdia. Ex quo infert ꝙ si aliqs excu-
satur si facit vl omittit aliquid propter verecundiã sicut si ad
hoc teneret.ꝛ ad hoc allegat quedam alia iura de quibus ibi
per eũ. Idẽ tenet Sali.in.l.placuit.C.de iudi. Accedat quod
alibi diximꝰ ꝙ illud dicimur posse qd honeste ꝛ salua digni-
tate possumꝰ.tex.est in.l.nepos ꝑculo.ff.de.ver.sig. ¶ Scda
conclusio Bar.quidem notabilis est si bene inspexeris ꝙ qñ
precedit promissio ꝛ sic obligatio ex aliqua causa non dicitur
fideiussor protestari ex iuxta cum,p hoc qd interuenerit muta
tio statꝰ in persona eiꝰ cui debet fieri numeratio:puta quia sit
effectꝰ nõ soluẽdo:secus qñ nõ precedit obligatio,tunc est iu-
sta cã protestandi ꝙ futurus debitor mutauit cõditionẽ. Ide
tz Bar.i.d.l.si fideiussor creditori. Et ex his habes correla-
rie ꝙ mutatio ꝯditionis nõ est iusta cã protestãdi p fideiusso
rem quo ad obligationẽ iam cõtractam,sed bene quo ad obli
gationez ꝯtrahendaz. Ratio diuersitatis patet quia facilius
impeditur obligatio ꝯtrahenda q̃ iã cõtracta tollatur.l.patre
furioso.ff.de his q sunt sui vl alien.iur.c.ad apostolicã.extra d
regula. Et si dicat ꝙ ẽt in scdo casu Bart.qñ creditor per sti-
pulationẽ p̃miserat numerare ex cã mutui erat cõtracta obli-
gatio sicut in primo casu qñ p̃miserat ex cã dotis,istud vide-
tur firmare Pau.d Ca.i.d.l.si fideiussor creditori. In hoc re
probo,Bar.qr dico ꝙ in hoc scdo casu lz etiã precesse obliga
tio tñ executio obligationis erat retractabilis:qr q promittit
mutuare põt dimittere:secus qui promittit ex causa dotis:p-
mũ probatur in.l.si penã.ff.de verb.obli.firmat Bar.i.d.l.si.
deiussor.creditori.quẽadmodũ ꝛ ecõtra cui promissuz est pot
dimittere.l.q pecuniã.ff.si cer.pe. ¶ Tertia ꝯclusio ẽ ꝙ pba
tur que dolo desijsse possidere si rẽ alienauit post denũciatio-
ne sibi factã quod denũcians volebat eum conuenire. Adde
Bar.in.l.q pretorio.ff.de rei ven.ꝛ in.l.Fulcinius.§.qd aũt
sit latitare.per gl.no.ibi in verbo animo.ff.ex quibus cau.in
poss.ea.quẽ.§.voluit allegare Bar.hic dũ corrupte allegat.j.
¶ Quarto ex dictis Bar.habes tres intellectꝰ ad.l.ij.s.ꝙ fal.
tuto.aut. Primus est qd id ibi protestatio nihil operatur:eo
qr erat facta per eũ cuiꝰ principaliter non interest. Idẽ Bar.
s.in.ix.co.precedẽti dicit qd ideo ibi ẽ propter duo. Primo
qr nõ faciebat fidem de causa protestationis. Secundo quia
ibi requirebatur certioratio ꝛ nõ simplex scientia. Scdm in
tellectũ pouit Bar.hic post gl.in.l.si fundum.C.de rei vend.
qd ꝑtestatio illius effectꝰ est quo ad eum qui celebrauit actuz
nõ obstãte protestatione.ꝛ sic non credit protestationi. Ter-
tiꝰ est intellectꝰ qd istud ibi ꝑcedat respectu eius qui tractat
de lucro. Tu aũt considera rationem illius tex.quia ex bona
fide nõ credidit q̃ ratio magis applicatur ad primũ intelle-
ctũ.ꝛ de intellectu illiꝰ text.videas etiam per Joan.de Imo.
37 in.capi.fin.xvij.colum.de prescriptioni. ¶ † Quinta ꝯclusio
Bar.est quod pr.curator generali ex iusta causa potest inhi-
bere fieri illud qd dominus alij specialiter mãdauit fieri ꝛ sic
procurator generalis ex iusta cã inhibet ꝑcuratori speciali.
p tex.sing.in.l.hominez.ff.man.que lex est vnica ꝛ singularis
in iure fm Bal.in.c.j.in vij.col.vbi pulchre loquit,vt lit.nõ
ꝯtest. Adde qd per illum tex.in.l.si hominem dixit gl.in cap.
t pa plenitudinis.xxvi.q.vij.ꝛ gl.in.c.latorẽ.xxxiij.q.ij.ꝙ in-
ferior puta episcopus põt ex causa iustã immutare penitẽtiã
iniunctã a papa. Accedat famosum dictũ Bal.in.l.oẽs popu
li.in.vj.col.ff.de iusti.ꝛ iure.vbi p.d.l.si hominẽ,singularit
a tenet qd episcopus põt statuere ꝯ ius canonicum,ꝛ illi dero
gare ex iusta ꝛ euidẽti cã. Quod dictum pro singulari excla-
mat ꝛ sequitur do. Abb.in.c.dilecti.vlti.de ap.vbi illud dictũ
optime corroborat,ꝛ idẽ do. Ab.in ca.at si clerici.§.d adulte.
rijs.in.v.col.de iudi.ꝛ i.c.fi.i.viij.col.de ꝯsue.do. Alex.i.l.ne
mo põt.in.j.col.ff.de lega.j.ꝛ in ꝯsi.cvj.in.ij.volu.qd incipit
perspectis.in.v.col.vbi ad hoc ꝯnumerãduz addit duo bona si-
milia:de qbꝰ ibi per eum:ꝛ ita limitantur multa iura canoni
ca q̃ habet ꝙ episcopus non potest statuere contra ius cano-
nicũ:qr inferior nõ põt derogare legi superioris.c.vt anima
rũ.de ꝯsti.in.vj.c.si.de offic.archi.ꝛ c.non solum.de oppo.vj.
itẽ p.d.l.si hominem.tenet mirabiliter do.Card.in.c.studui-
sti.de offi.leg.vbi bona gl.qd ordinarius ex magna cã põt se
impedire de cã cõmissa specialiter delegato. Item per illã.l.
si hominẽ.ad propositum nostrũ dicit Bal.in.l.si in aliquam.
circa fi.principij.ff.d offi.ꝑconsul.ꝛ leg.qd generalis visitator
põt corrigere malefacta a speciali visitatore ꝛ multa alia ad d.
l.si hominẽ.sed extra propositũ possent addi que cumulauit
Lu.ro.in l.si vero.§.de viro.i.iij.fallẽtia.ff.sol.matri.ꝛ plenꝰ
do. Andr.Barb.in repe.rub.C.qui addmitti in.xxx.col.tri-
bus sequẽtibꝰ. ¶ Tertia principalis species ꝑtestationis est
incitatoria vt aliquid fiat.adde dictis Bar.inquãtũ ꝯcludit
38 † ꝙ emptor valẽs habere regressum de euictione ꝯtra vẽdi-
torẽ occasione litis mote super re vẽdita tenetur nõ solũ de
nuntiare venditori litem motaz sed etiã sibi dimittere in for-
ma authetica libellũ ꝛ citationem ei trãsmissam. Adde Bart.
ꝛ Sal.in.l.empti. C.d euic.ꝛ Ang.Imo.in.executiõi.§.in-
solidũ.in.l.cũ ex causa.ff.de ver.obl.do.Car.in.d.cle.causaz.
ad fi.de elec.p illũ tex.qui ad hoc no. Et ex eo generalius in-
fert ꝙ ois intimatio vel denunciatio que obligat ad aliquod
preiudiciale debet fieri fm formam.s.proxi.relatam qd re-
putat perpetuo notanduz:quia communiter ignorat in pra
ctica fm eum,sed Ang.in.l.emptor.ꝛ in.l.emp.in fi.ꝛ in.l.si
cum qd.C.de euict.dicit de consuetudine nõ seruari istã pra-
cticam Bar.sed de stylo soluz seruatur qd citatur vẽditor vt
veniat ad defẽdendu emptorẽ,ꝛ in citatione denunciatur ei il
lis nota. Et istud qd dicit Ang.procedit secundum do. Alex.
qñ talis denunciatio esset facta cum iudicis authoritate quia
tũc nõ requiritur qd aliter fiat fides de contentis in protesta
tione.put tenet Bar.ibi dixi.s.in precedẽti specie ꝑtestatio
nis p.l.fi.vbi etiã Bar.ff.de lega.commissio.alias ante d iure
seruanda est practica Bar.fm eum. Lud.ro.hic tenet cõtra
Bar.ꝛ contra eũ põderat esse gl.quam ad hoc reputa.singu
larẽ in.d.cle.causaz.i gl.fi.de ele.dũ dicit tutũ esse in alijs pro
testationibus illã formã seruari ergo nõ est de necessitate. Et
q̃uis tex.in.l.nomẽ allegatꝰ p Bar.ꝛ in l.si questio.C.d euic.
dicat qd dz venditor certus reddi:certe per hoc nõ sequitur il-
lud qd dt Bar.qd debeat dari copia libelli citatiõis cũ cer-
tus dicat qualitercũqz certificatꝰ.l.certũ cõ.ff.si cer.pe. Pre-
terea debuit vẽditor credere simplici vbo ẽptoris:maxime si
bonus vt reputatur.arg.l.argentuz.ff.cõmo.in.l.titio fun-
dus.ff.de ꝯdi.ꝛ demon.sed teneas practicaz Barto.p text.in
d.cle.cãm.in fi.quem ponderat do. Alex.hic dum dicit idem
quoqz in alijs casibus obseruari volumꝰ in quibus requiritur
intimatio facienda iũcto principio illiꝰ cle. Et ita ẽ intelligẽda
gl.fi.in.fi. Intelligit ẽt sane vel ba Bar,dũ dicit qd debeat dã
ri copia authentica citationis ꝛ libelli verũ est si pesat a vẽdi
tore als sufficeret ei legere.put dicit alternatiue tex.in.d.cl.
cãm.ꝛ ibi glo.in verbo petita.ꝛ expresse Bar.s.in precedẽti
specie ꝑtestatiõis vbi dixi necalia debuit ee mẽtio. Bar.hic.
¶ Scdo adde inquãtum - ar.pro primo ꝛ tertio membro al
legat eundẽ tex.in.l.si ex legati causa.ff.d verbo.obl.ille tex.
loquit vtroqz casu.sed dũ Bar.intelligit illum text.in verbo
interpellatꝰ.fm primũ casuz ꝙ ibi de eo ꝙ interpellat debeat
fieri plena fides sed, fm casum sufficiat interpellationẽm
fieri simpliciter. Hic ꝙ talis interpretatio colligit ex alijs le
gibus allegatis p Bar. Nec est absurdũ ꝙ idem verbum ca-
dẽ.l.sumatur diuersis modis fm subiectã materiã fm gl.in
59 l.ij.ff.de offi.ꝑcd.ꝛ lega. Tertio inquantũ Bart.ꝯcludit ꝙ
nõ sufficit emptorẽ simpliciter denũciare vẽditori litẽ motã
nisi etiã in denũciatione addat qd veniat ad defẽdẽdũ litem.

a ¶ Põt. Add qd h intelligitur ex cã. Lu.ro.i.l.j.ff.diuris.omiu. Al.de ro.i.j.pte statutoruz.q.vij.vers.qd si statutũ. In.i c.fi.d.post p̃la. Spe.ti.de leg.§.sunt q̃ qb i fi. Arch.i.c.eccles.habet senatum.xvj.q.j. Ab.i c.j.i.ij.col.de voto. donn.i c.ex eo.d ele.in.vj.

Adde gl. in. l. authore. in. gl. j. C. de eui. ⁊ gl. in cle. cā. in. gl. fi.
de elec. ⁊ tex. ⁊ ibi gl. in. c. fi. in verbo vt re vēditā sibi defendi
nūciare. de emp. ⁊ ven. ⁊ ibi do. Anto. do. Abb. ⁊ alij a. h no.
Idē tenet Bal. in. l. si cū questio. C. de euic. Spe. ⁊ Jo. in ti. de
emp. ⁊ ve. §. fi. ad fi. Pau. de ca. in ꝯsi. ccclxxv. ꝙ incipit effect⁹
primi dubij. ⁊ Lud. ro. hic. Aduerte tn̄ ꝙ sufficeret equipol-
letia verba: puta denūciare vēditori ꝙ assistat liti mote secun
dū Ang. in l. denūciasse. in prin. ff. de adul. in ꝯsi. clxxv. qđ in-
ci. i facto proponit. Tn̄ allega ꝓ hoc tex. claros. i. l. cū succes
sores. i vbo assistere negotio. denūcia. C. de euic. ⁊ in. l. empti.
i vbo debes interpellare, vt tibi assistāt causamq; instruāt. C.
eo. Cōtra Bar. ⁊ sequaces ꝙ imo sufficiat simplr denūciare
litē esse motā absq; eo quod expressim incitet vt veniat ad de
fēdēdū causam. tenet Jo. de Jmo. in. d. c. fi. de empt. ⁊ vēdi. ⁊
in. d. c. cū. M. ferra. ad fi. Mouet Jmol. per text. in. d. l. si cū
qđ, vbi videtur ꝓbari ꝙ sufficiat simpliciter denūciari litem
motā. Et lʒ verum sit qđ venditor teneatur venire ad defen-
dēdū: nō tn̄ sequitur qđ necesse sit illud denū ciari cum ex de-
nūciatiōe litis mote habeat scire se obligatū venire ad defen
dēdum. Idē tenet Bal. in. l. j. C. de peric. ⁊ cōmo. rei vēd. vbi
mouet p simile de muliere cui satis est si denunciet se esse pre
gnātē. l. j. §. j. ⁊ §. denūciare. ff. de libe. agno. Idē tenet Bal.
in. l. emptor. C. de euic. ⁊ Sal. in. d. l. j. ⁊ in istis locis ēt mouet
Bal. q2 ista denūciatio nonfit ad alium effectū q̄3 vt venditor
veniat ad defendēdum cām. Sed ad illū tex in. d. §. denuncia
re. rñdet Lud. ro. hic ꝙ loquat in casu diuerso. vnde ex diuer
sis nō sit bona illatio. l. fi. ff. de calūnia. l. papinian⁹ exuli. ff. de
mino. Tu rñde meli⁹ p tex. in. l. j. ff. de ven. inspi. vbi dicit tex.
denunciādū est vt mittāt que ventrem inspiciant, ⁊ sic etiam
denūciatio est simplex. ¶ Quid tenēdū in hoc passu. Mihi
plus placet in secunda opi. ꝯ Bar, ⁊ sequaces. Moueor per
tria. Primo q2 reperio q̄3 plura iura q̄ simpliciter requirūt
denūciatiōe litis mote: ita ē tex. i fi. d. §. pe. ⁊ fi. ⁊ i l. mior. §. si
seru⁹. in. ⁊ in. l. si res. ff. de eui. ⁊ i. l. emptor. ⁊ i. l. si ꝯtrouersia.
C. eo. nisi dixeris ꝙ illa iura ⁊ alia similia simplicit loquētia
supplent p alios tex, hic allegatos. per Bart. Scđo moueor
q2 cū ista denunciatio fiat venditori solum ad finē, vt veniat
ad defendēdū. succedit regula ꝙ sermo idefinit⁹ vl generalis
q nō pōt verificari nisi in vna specie vl respectu vni⁹ effectus
cēset eē specialis. l. ij. ff. d lib. ⁊ posth. l. si domino. ⁊ ibi Bar. ⁊
alij ad h no. ff. de leg. i. gl. ⁊ doc. i. c. ex parte primo. vbi gl. fi. ⁊
do. Abb. ad hoc not. de offi. dele. sicut dicimus ꝙ qñ vna sola
rō ꝑtest assignari in lege illa habetur ꝓ specialiter expressa.
vt ē i. l. q̄uis. ⁊ ibi expressi⁹ Bal. ⁊ Pau. d ca. C. de fideic. nisi
dixeris ꝙ imo ita denūciatio q̄ fit vēditori potest fieri ad du
plicem effectū, vl vt veniat ad defendēdū causam vel ad finē
vt teneatur de euictione: tn̄ ꝺm venit in consequentiā primi.
¶ Tertio adde bñ facere illud ꝙ pulchre tenet Bal. i. l. vinū.
ad fi. ff. si cer. pe. vbi tenet ꝙ in denūciationib⁹ ⁊ ꝓtestationi-
b⁹ sufficit narrare factū nec requiritur petitio vl ꝯclusio nec
hʒ instruere aduersarium quid faciat sicut sufficit mulieri de
nunciare se ꝑgnātem. d. l. j. in prin. ff. de vent. inspi. Et si hoc
est vex ex eo collige pulchrā limitationē ad text. in. l. aut qui
aliter. §. j. in verb. neq; ꝑfunctorie aut obscure. ff. ꝙ vi aut clā.
p quē tex. Bar. hic in sequēti qōne. ad fin. no. qđ protestatio
debet fieri certa ⁊ clara. Nam limitatur istud esse vex duo ad
narrationem facti que dʒ esse clara ⁊ nō perfunctoria: nō aut
ꝙ debeat alia petitio inferri vel conclusio. Fateor tamen qđ
ad euitādas oppositiones tutius esset seruāre formā ⁊ practi
40 cā Bar. hic. ¶ Quarto adde inquātum infert Bart. † etiam
venditori scienti litē motā cedere denunciari: q2 vltra scien-
tiā ⁊ certificationē requiritur incitatio de isto puncto: nunqd
vēditori scienti sit denūciādum. ponit gl. ⁊ Bar. in. l. ij. §. volū
tatē. ff. sol. ma. ⁊ q2 ibi anno preterito tetigi de isto passu am-
41 plius nō repeto. ¶ † Quinto teneas mēti illud ꝙ dicit Bar.
ꝙ ad hoc vt debitor per interpellationē constituatur in mo-
ra est necesse ꝙ incitet vt soluat. Pōdera ergo diligenter qđ
simplex interpellatio creditoris facta ꝯgruo loco ⁊ tpe non
ꝯstituit debitorē in mora nisi etiam sit in incitatoria. Hinc in
fert correlarie ꝙ notificatio debiti nō habetur loco sufficien
tis interpellationis. de q̄ ponit Bal. in. l. vinū. ad fi. ff. si certū
pe. vbi videtur tenere ꝙ nō sufficiat per. l. i minor. C. ex qui.
cau. in integ. resti. non est necessa. quamuis in ꝯtrarium postea
arguat. vt ibi p eum ⁊ hoc no. ad ea que traduntur in. l. qđ te.
ff. si cer. pe. ⁊ in. l. si ex legati cā. ff. de ver. ob. ¶ Querit Bar. in
quo loco debeat fieri ista protestatio ⁊ sic dicatur locus con-
gruus huic ꝓtestationi. Adde illud qđ tenet Barto. ꝯ. in pri-
42 ma specie ꝓtestationis: ⁊ ⁊ ita limitat Bar. hic vbi tenet † ꝙ ꝓ
testatio declaratoria volūtatis in his q̄ dependent a mera vo
luntate ꝓtestantis potest fieri quolibet loco ⁊ quocunq; tem-
pore. ¶ Scđo adde ꝙ ꝓtestationes possunt fieri etiam in ec-
clesijs. authētica si quis et. C. ad. l. Jul. de adul. p que text. ita
no. Bal. in. l. nemo apostolor. in vltimis verbis. C. de sacro.
san. eccl. Lu. Roma. hic in additio. Tertio adde inquātu te-
net Bar. quod ista protestatio potest fieri etiā extra iudiciū ⁊
limita vt per Bar. i seq. col. Quando fieret circa ea ad q̄ quis
nō tenetur iure obligationis, sed potest constringi officio iudi
cis: tūc ꝓtestatio vel iterpellatio extraiudicialis nihil opera
retur tex. est singularis in. l. cū postulassē. i pri. ⁊ ibi Bar. ff.
de dam. infec. idem Bar. in. l. si ex legati cā. ff. d verbo oblig.
⁊ in. l. vbi. §. j. ff. de eden. ⁊ rōnē assignat Bar. in. l. j. in antepe.
col. ⁊ ibidem Bal. ff. de iurisdi. om. iud. ¶ Querit Bar. quod si
tempus congruum huic ꝓtestationi. de quo etiam p eundem
Bar. in. l. cū filius. §. fi. ff. de verbo. obliga. per Bal. in l. in ꝯ-
tractib⁹. §. fin. C. de non nu. pecu. ⁊ no. bene doctrinā Barto,
ꝙ quando protestatio incitatorie continet aliquid qđ secun-
dum bonos mores ciuitatis non pōt illo tēpore explicari: po
test sperni tāquā incongruo tempore facta. Adde illud ꝙ te-
net Bar. ꝯ. in pcedenti specie ꝓtestationis: ⁊ dixi vbi tenet qđ
protestatio prohibitoria eius ꝙ non pōt salua honestate pre
mitti nihil operatur ⁊ pōt sperni. Scđo adde ꝙ etiam actus
factus de cōmuni cōsensu partium si sit contra bonos mores
ciuiles vel naturales nihil valeat quātomin⁹ ꝓtestatio vnius
ptis tm̄. tex. est in. l. pacta q̄ ꝯ. ibi ꝯ bonos mores. ⁊ ibi Bar. ⁊
Mod. no. C. de pac. Intātū ꝙ illud qđ est contra bonos mo-
res vel ciuiles vel naturales sicut ꝓhibetur fieri p pactū, vt
ibi: ita etiā ꝓhibetur fieri p statutū prout est doctrina Bart.
approbata in. l. oēs populi. i. iij. q. tertie. q. prici. ff. de iusti. ⁊
iure, vbi sic intelligit equiparationē gl. i rub. C. de decr. decu
a rio. lib. x. a Adde etiā ꝙ illd ꝙ est ꝯtra bonos mores ciuiles
vel naturales: adeo prohibetur qđ non firmatur etiam iura-
mento: vt in regula nō est obligatoriū. iuncta. l. si plagij. ff. de
ver. obli. declarat Are. in cōsi. lxxij. ꝙ incipit diligēter ⁊ ma-
ture ꝯsideratis. no. in. c. cum ꝯtingat. de iureiur. Licet Pau.
de cast. in. d. l. pacta que ꝯ teneat ꝙ regula dicti. c. nō est obli-
gatoria procedit qquando est ꝯ bonos mores de iure canoni
co ꝙ est quando esset ꝯ bonos mores ciuiles, vt est videre in
vltimo. exēplo. Bar. hic i casu. l. j. ff. de dona. inter virū ⁊ vxo.
tūc bene firmaretur iuramēto ꝙ vltimum ꝓ nunc nō exami-
no hic: q2 nō est locus suus. Juxta istā. q. Barto. de tempore
ꝯgruo protestationis: ꝯgruenter quero nunquid protestatio
nes possint fieri alicui de nocte: an vero tps noctis censeatur
incōgruū ꝓtestationi. In quo passu Bal. in. c. fi. in. j. colū. de
appel. in casu illius tex. ꝯcludit ꝙ ꝓtestatio potest fieri de no
cte si pōt haberi copia illius cui est faciēda ꝓtestatio. ista opi
43 nio pōt per duo similia ꝯfirmari. † Primo qđ licet actus iu-
diciales, put est sententia nō possint regulariter expediri de
nocte. §. sedebūt. i aut. de iudi. col. vj. tamē act⁹ extraiudicia-
les, prout sunt ꝯctus ⁊ similia possunt ita expediri de nocte si-
cut de die. l. nō minorē. C. de trāsac. similiter testamenta l. ad
testium. §. signū autē. ff. de test. Quinimo appellatio pōt in-
b terponi de nocte: b ꝺm tamen quod declarat Bal. in auth. sed
hodie. in vlt. col. C. de appel. ⁊ in. l. i. C. de ferijs. facit tex. i. l. j.
§. dies. cū. §. seq. in verbo suprema hora. ff. quādo appel. sit p
gosl. in. c. ab eo de appel. in. vj. In ꝯtrarium ꝙ protestatio-
nes regulariter nō possint fieri de nocte probatur: q2 debent
fieri ꝯgruo loco ⁊ tempore, vt dictum est modo solutio no po-
test fieri de nocte: q2 non diceretur fieri congruo tempore. l. si
solutur⁹. ff. de sol. ⁊ est gl. sing. in. l. more. ⁊ ibi Bar. ad h no. ff.
de ferijs. do. Abb. i c. j. co. ti. ergo nec iste ꝓtestationes nisi di-
xeris defendendo primā opi. Bald. quod glo. i. d. l. more. que
vult qđ solutio nō possit fieri de nocte: q2 sit tempus incon-
gruū procedit quādo creditori esset periculum in aperiendo
ostiū de nocte, vel quādo posset sequi deceptio in qualitate pe-
cunie soluende. al's videt qđ debitor possit soluere de nocte.
ꝓut tenent Guil. Alb. de rosa. Ange. ⁊ d. Alexan. in. l. more.
Bal. in. l. acceptā. in. ij. q. C. de vsu. ⁊ notabiliter Sal. i. d. l. nō
minorē. Etstāte hoc qđ solutio regulariter possit fieri etiam
44 de nocte sequit quod idem erit in protestatione. ¶ † Querit
Bar. cui debeat fieri ista protestatio: ⁊ ꝯcludit notabiliter ꝙ
ita demū pōt fieri procuratori in subsidium quando princi-
palis haberi nō pōt. de quo plenius dixi in precedenti specie
ꝓtestationis, vbi fecit mētionē ⁊ de verbis Bar. Item inquā-
tum. Bar. facit differētiā an ꝯditio negatiua ponatur in lega
tis. an vero ponat in institutione. p gl. no. in. l. si quis istitua-
tur hrs in diē. §. j. in verbo profinitur tēpus. ff. de her. instit.
Bar. in. l. hec ꝯditio si in capitoliū. ff. de condi. ⁊ demon. Dic
ꝙ rō differētie est q2 fauorabilior sit interpretatio i institutio
ne in qua tractat de maiori preiudicio q̄ fiat in legatis. gl. est
in. l. si plures. i gl. fi. ff. de cōdi. inst. Bar. i. l. sub ꝯditiōe. post
gl. ibi

a ¶ Lib. x. Ampliatio. c. nō est obligatoriū. ꝯ tenet. Ipse Ja. i. l. is cui bonis. co. ꝟ. dꝟ. obl. ⁊ i. l. pacta q̄ ꝯtra. C. de pac. Purp.

b ¶ Interpōi de nocte. Adde. doc. i. c. ꝙ ad cōsultatiōnē. de re iud.

gl.ibi.ff.de her. insti.pbat optime i.l.pe.§.j.iūcto.§.illo.C.de
necel.ser.her.insti.Ultimo tene mēti illos qsignāter vult Bar.
45 in fi.isti⁹ ptestationis icitatorie† q si ex dispositiōe legis vl'
statuti quis debeat incidere penam si certum qd nonfecerit:
non expectat illud q desinat illud posse facere vt icidat i pe-
nam.sed quāprimū est in gradu q possit facere.z sit in mora
faciendi incidit in penā vt in vltimis volūtatibus,lz sit secus
in cōtractib⁹.l.ita stipulat⁹ magna de ver obl.z l.j.§.itē si ita.
ff.ad.l.fal.z istō multū no.Jo.de Im.z do.Alex.hic i vlt.co.
Pondera ergo Bar.valle q dispositio statuti eqparet vlti-
mis volūtatib⁹ z non cōtractib⁹.Ex quo correlarie infertur
q statuta debent regulari sm leges loquētes de vltimis vo-
luntatib⁹ z nō de cōtractib⁹.Idē tz Bar.in l.j.per gl.no.ibi.
C.de ijs quib.vt indi.Quis alibi de h dubitet Bar.z reliquat
cogitandū in l.suus quoqz.§.fi.in.ij.col.ff.de here.instit.z in
l.j.ff.de in diē addic.z ɔriū tenet Bal.in l.oēs populi.ad fi.ff.
de iusti z iur.z in.l.ɔctus.ad fi.C.de fid.instru.quē reprobāt
Lud.z Mod.in l.iiij.§.cato.in vlti carta.ff.de verb.oblig.z
Lud.in.l.vnica.in iiij.q.C.qñ nō petē.par.Unde precedens
opinio est vera z cōmunis.quā et tenet Bal.in ti.de pace cō-
stan.in verbo.in criminalib⁹.z in.l.z si post tres.i.ix.co.ff.si
quis cau.z in l.pe.i.ij.co.C.de ꝑ.sig.z in.c.fi.i vij.co.de cōstit.
Lyd.ro.in cōsi.cxxiiij.q ici.circa primū dubiū quo queritur
an de iure cōmuni.in ij.col.Confirmo istā cōclusionē quia bo
nū est argumētū de testō ad statutū,z econtra.l.fi.C.de reb.
alie.non alie.z.§.disponat.in aut.de nupt.colū.iiij.no.Ang.
in.l.j.ff.de acqui.her.per tex.quē ad hoc reputat singularem
in.l.iiij.C.de omni agro deser.lib.xj.Scdo facit p oēs modos
p quos cōiecturatur mēs.testatoris p eosdē cōiecturat mēs
statuti sm Ang.in cōsi.cclxx.quod incipit Marti.Jo.de ꝫlo
ren.in iij.col.ad fi.Tertio facit:quia prohibitio testatoris e-
quiparatur prohibitioni statutarie sm Petr.de anch.in ɔs.
c.q incipit plura sunt dubia.Quarto accedat:q2 pl⁹ pōt sta-
tutum q testator quātū ad derogādum iuri publico formali.
Nā statutum vel cōsuetudo potest derogare solennitati req-
site in testamētis.l.si non speciali.z l.fi.C.de testa.testator au
tē non posset.l.testandi.C.eo.iuncta.l.nemo pōt.ff.de leg.j.
z sic bene habes expeditam totā repetitionē Bar.hic.¶ Ul
a tra cōmentaria Bar.pro complemēto presentis materie te
neas menti in practica famosum z singulare dictū Inno.i c.
Cuma.de elec.qd referunt z sequūt do.Jo.de imo.z Alex.hic
46 ad fi.† q citatus cōparens corā aliquo iudice ordinario vel
delegato non debet simpliciter ptestari q per actum quē fa-
cit vel in futurū faciet non intendit vllo mō in eum cōsentire
quia si ita simpliciter protestaretur iudex posse tex h eū repu
tare contumacē z procedere contra eūtā quā cōtumacem per
remedia que cōpetūt ɔ contumaces:puta p īpositionē mulcte
vel per excōmunicationem.Unde cautela est quā totus mun-
dus sequitur q in tali ptestatione addat q non intendit i eū
consentire nisi sit z quatenus a iure arcetur,z dicit Inno.qd
fatuus est qui aliter protestatur,allegat tex.i.c.ex parte.el.j.
in versi.ad intelligēdū ibi q2 citat⁹ stare noluit iuri.de ver-
bo.sig.Sequūt Jo.and.Bal.Imo.z do.Ab.in.d.c.cumana.
z dicit ibi do.Ab.q canoniste z legiste communiter sequūtur
istud dictum Inno.quamuis do.Anto.de But.ibi in vltima
col.tenet ɔrium.sed eius fundamentis respōdet ibidē Abb.
vt ibi per eū.Idē cum Inno.tenet Imol.z do.Abb.i.d.c.cū
M.Ferrarien.do.Ab.in.c.fi.de dolo z contuma.Bal.i.c.j.
ad fi.in tit.an apud iudi.vel cur.do.qd.feu.z in c.j.in.iij.col.
de mili.vasal.qui contumax est.in vsib.feu.z in l.ij.p illū tex.i
fi.C.vbi qs decur.vel cohorta.Idem tz Ang.in.l.non videt.
la.ij.ff.de iudi.vbi dicit se ita practicasse contra quēdam ma-
gnū aduocatū qui ex hoc fuit valde iratus.idem Ang.in.§.j.
in.ij.col.in aut.de exhiben.reis.z in consi.ccxiij.q icip.i cau-
sa accusationis pducte p Philip.Imo.in.l.quidā cōsulebāt
in vlti.col.ff.de re iudi.z in l.si ita scriptū.ff.de lega.j.Ludo.
Roma.in.l.qui in aliena.§.fi.ff.de acqui.hered.Tu adde illō
q pulchre cōsuluit Pet.de Ancb.in consi.xxxij.qd incipit p
statutū in causa in qua agitur zc.vbi singulariter tz qd si i cā
requirente libellū aliqs porrexerit petitionē sollēnem conti
nentem omnia que sunt de substantia libelli z adiecit clausu
lam que semper apponitur in libellis videlicet non in formā
sollennis libelli sed qualis qualis petitionis z simplicis fa-
cti narrationis q pp illam clausulam super tali petitiōe tan-
quā inepta procedi non dz z si procederetur iudicium eēt nul
lum:q2 cum libellus sit fundamētū z substantia iudicij,vt not.
in.c.j.de libel.obla.z in aut.offeratur.C.de lit.contesta.certe
p talem protestationē manifeste apparet q noluit istam peti
tionē producere per modū solennis libelli:ergo dato qd als
talis petitio fuisset apta z sollennis postquam eius inten-
tio expresse refragatur:non pōt super ea procedi:p regulaz.
l.multū.C.si quis alteri vel sibi.z c.cū sup abbatia de officio
dele.Itē q2 continet expressam repugnātiam expresse resul
tantē ex.verbis igitur actus vitiatur.l.vbi repugnātia.ff.de
reg.iu.Unde cautela est q predictis verbis addat nō in for
mā solennis libelli,sed qualis petitiōis zc.nisi vbi z quaten⁹
solennis libellus a iure requireret q bene not.in practica q2
vidi iam in facto obtineri.¶ Successiue in ista materia pro-
47 testationū adde† q si dico alicui tu mentiris q est verbū iniu
riosum sm Bar.in.l.itē apud labeonē.§.j.ff.de iniur.z in.l.q
oia.de procu.licet protester z dicam saluo honore vel salua
reuerentia tua talis ptestatio me non iuuat quin tenear actio
ne iniuriarū.ita no.Bal.z alij in l.si quis extraneus in pri.p
illū tex.ff.de acquir.here.Et ibidē Bar.assignat rationē:q2
verbū iniuriosum precedens declarat q non hz volūtatē ser-
uandi illi honorē.l.si non conuitijs.C.de iniu.Pondera istā
rōnē Bar.que innuit q si primo precederet ptestatio q di-
ceretur conseruaret honorē,z nō teneretur iniuriarū:puta si
dicerē salua reuerentia tua vel tuo honore tu mētiris.zita pō
derat Ang.in repertorio suo in dictione verbā illa tu menti
ris.Sed credo q siue illa protestatio precederet siue sequere
tur q non esset differentia vtrobiqz teneref iniuriarū:eo quia
protestatio cōtraria actui non dependent a potestate prote-
stantis nihil operatur presertim qñ factum est potius prote-
statione.c.solicitudinē.in fin.de appellatio.no.i.d.c.cū.M.
ferra.z dictū est.s.post Bar.i pria specie ptestatiōis.Pre
terea ista ptestatio simultanea est cōtraria actui qui gerit:er-
go rōne repugnātie vitiatur p regulā d.l.vbi repugnātia fir
mat Bar.s.in prima specie protestationis vbi dixi.Tertio i
ijs q simul fiūt non refert an sequatur vt no.Bar.z alij.in.l.si
ita scriptū.s.de leg.j.Teneas ergo indistincte decisionē Bar.
in.d.l.si quis extrane⁹.z adde q idē tenet Alb.de rosa.i secūda
pte statutorū in.q.xliiij.que incipit.Sed quid si qs dicat do.
Ab.in.c.cū te.de re iudi.z in.c.eā te.de iureiu.do.Alex.in.l.
iij.in prin.ff.de lib.z posthu.z in l.turpia.in prin.ff.de le.z in
l.fi.q qsqz iu.z ista est cōmunis z vera sentētia:reperio tamē
Spe.expresse tenentē contrarium de q scribentes nō faciūt
metionē in tit.de aduocato.§.iam nūc.in ver.hoc caue.vbi tz
q si dico tu mentiris salua tua reuerētia qd nō teneor tibi in
iuriarum.Tene conclusionem ex qua infertur qd si contra te
stes ɔ me productos opponam qd sunt īfames criminosi z ri
baldi premissa protestatione qd ista non dico animo eis iniu
riandi premissa ptestatio nihil releuat,vt pz ex pdictis aliud
bene releuat:q2 non presumit qd dicta verba dicā animo in-
iuriandi,sed principaliter ad defensionē iuris mei,fz Gui.de
Lu.Bal.Ang.Sali.z alios in.l.fi.qdquisqz iur.Ang.l.item.
apud Labeonē.§.qd ait.z in.l.iniuriarū.§.si quis.ff.de in-
iur.Ad predicta simile si dico alicui tedet me qd fueris con-
dēnat⁹ de falso teneor actione iniuriarum q2 presumitur qd
dixerim animo iniuriandi,licet preposuerim illa verba tedet
me sm Ang.in l.vestem.ff.de iniur.Postremo īquātū Bar.
z alij omnes post eū faciūt quatuor species protestationum.
48 †Credo qd dz addi quīta species que appellatur protestatio
conseruatoria vel reseruatoria iuris de q proprie loquit tex. a
in.c.solicitudinem.de app.z in l.si debitor.§.j.ff.quib.mod.
pig.vel hypo.sol.quāuis Bar.ista iura ponat sub pria specie
declaratoria.Ista protestatio seruatoria credo qd sit duplex.
Quedā em est conseruatoria solius iuris protestantis prout
est in casu.d.c.solicitudinē.vbi protestans nō agebat declara
re voluntatē,sed agebat conseruare ius appellationis iterpo
site ne tolleret procedēdo corā metropolitano.similiter in d.
l.si debitor.§.j.quando ɔsentio saluo iure meo ista est ptesta
tio reseruatoria iuris protestanti.z operatur ne consens ei⁹ si
bi preiudicet.De ista protestatione conseruatoria iuris pte
stantis pono aliqua notabilia exempla.primū exemplum est
pone qd aliqua res dat insolitū creditori dz creditor expres
se protestari qd si cōtingat talē rē ab alio euinci qd a prima o
bligatione z actione non discedat.Ista protestatio est vtilis
pp fideiussores qui sunt dati in prima obligatione:ɔ quos a
lias nō daret regressus nisi facta dicta protestatione reserua
tionis.Certe ista protestatio est conseruatoria iuris:nō autē
declaratoria nisi largo modo,ita Bar.in.l.si q s aliā i pn.in j.
opposi.ff.de sol.z in l.eleganter.in pri.ff.de pi.act.Bal.z An.
in.l.libera.C.de sen.z iterlo.ō.indi.do.Barth.Ueronē.i can
tela.clxix.alias.cccl.Et ista ptestatio adhuc eēt magis secura
si in instrumēto datiōis insolutū creditor expresse ptestaret
saluo iure hypothe.z ɔ fideiussores primos alias per datio-
nē insolutū simpliciter factā fideiussores primi cēserētur libe
rati vt in locis preal.Aliud exemplū qd creditor recipit dotē
principalē dz tūc expresse ptestari saluo sibi iure petēdi pens

a ☞ Ultra Add ad ista oia. Jas.i l.elegā ter.§.j.co.ij. ff.de ɔdi.ind. i.l.ait ptor. co.iij.z iiij.ff. de iureiu.z i.l. sancim⁹.co. j.§.extende. C.de iudi. Purp.

vel petēdi interesse p talē em̄ ptestationē reseruat sibi ius pe
tendi accessori alias recipiēdo simpliciter sorte principalem
sine dicta protestatione reseruatoria sibi pīudicaret ī accesso
rijs fm qd notabiliter declarat ⁊ distinguit Bar in l. fi. in vlti.
col. ff. de eo q certo loco Spe. in ti. de arbi. §. sequit. vers. sed
pone q dum recipit. Aliud exemplum qn̄ creditor plures h3
insolidū obligatos ⁊ recipiendo partē ab vno d3 protestari q
recipit saluo iure solidi, ⁊ sic cum reseruatione petitionis re
sidui secūdū doc in l. si creditores. C. de pac. Bal. i l. si ex toto.
§. j. ff. de leg. j. Aliud exemplū. Emphyteuta vel vasall⁹ alie
nat sine cōsensu directi dñi, ⁊ in instrumēto protestationē re
seruatoriam sub conditione si dñs non reuocaue: it al's sit ine
pta: certe per talē protestationem hoc mō factam reseruat sibi
ius suū ne cadat p p alienationem: ita singulariter tenet Bar.
in l. si quis locuples. per illū tex. ff. de manu. testa. Eodem mō
si emphyteuta vel vasallus alienat sine consensu domini cū p
testatione conditionali si domino placuerit, vel sub conditiōe
si consensus domini accesserit certe ista protestatio sic facta 3
seruat ius ⁊ facit ne cadat a iure emphyteutico: q2 ē p inde ac
si domino fuisset pdictū ⁊ eius consensum habuisset. ⁊ l. fin. C.
de fun. matrimo. lib. xj. ⁊ l. qui absenti. §. j. ff. de acq. pos. Ita te
net Albe de Rosa. post Albe. papi. in l. fi. i vlti. C. de iure em
phy. Joan. ardiso. in summa feudoꝝ in ti. qb⁹ modis feu. mit.
in rub. sua q̄ incipit si vendidit sub conditione Bal. in. c. j. §. h
q̄p. in vlt. col. de succes. feudi. vbi ad h alleg. tex. pro notabili
in d. l. si quis locuples. Idē t3 Jac. alua. in. c. j. in prin. in pe.
col. de probi. feu. alie. per Fede. Eodem modo si emphyteuta
vel vasallus alienat sine consensu domini cum protestatione
3ditionali: hoc mō facta vendo ⁊ alieno tibi si ⁊ inquantū d iu.
possum: ⁊ non aliter, certe ēt si sequatur traditio per talem p
testationem reseruatur sibi ius: ⁊ excusatur a pena caducita
tis, ita singl'r Bal. post Jac. ardizo. in. d. c. j. §. hoc quoque. in
pe. col. de succe. feu. vbi dt q ita alias habuit consulere de fa
cto limitando tñ vt ibi p eum. Idē t3 Jaco alua. in. d. c. j. i pn.
in pe. col. de probi. feu. alie. per Federi. Secus autem esset qn̄
emphyteuta vel vasallus venderet sine cōsensu domini: ⁊ ita
traderet adiecta protestatione saluo ⁊ reseruato consensu do
mini ⁊ nō aliter: tunc enim talis protestatio nihil operat ita
procedūt que dixi supra in prima specie protestationis decla
ratorie ad finem: ⁊ sic illi ablatiui absoluti non ita reddūt alie
nationē conditionalem vt in proxime precedētibus secūdum
q declaraui in rub. ff. sol. ma. Tolle aliud exemplū quādo em
phyteuta cessauit soluere canonē emphyteuticū tpe congruo
si postea soluat: ⁊ dominus recipiat cum protestatione q re
seruat sibi ius caducitatis. certe talis ptestatio est 3seruatoria
iuris priuandi emphyteutā in q̄ iure sibi preiudicasset si pen
sionem sine dicta protestatione recepisset vt est gl. ordinaria
in c. potuit. ⁊ ibi scribentes de loca ⁊ est tex. in. l. ij. in princi. ⁊
ibi Bal. ad hoc no. ff. si quis cau. Spe. in tit. de loca. nunc aliq̄
in versi. xxv. ponunt doc. in. l. ij. C. de iure emphy. similit' si va
sallus intra annum[a] ⁊ mensem post mortē domini nō petat in
uestituram fundi ab eius hrdib⁹ cadit ad iure fundi, vt. c. j. q̄
tpe miles inuestit. ī vsibus feudoꝝ. certe si hrs domini post an
num ⁊ mensem recepit vasallum ad obedientiam, vr sibi remi
sisse ingratitudinē more ob inuestituram non petitā congruo
tpe. Ideo expresse protestari d3 saluo ⁊ reseruato iure priua
tionis feudi fm Bal. in. d. c. j. in. ij. col. q̄ tpe miles. ⁊ in. c. q̄ in
ecclesiarū. in. xv. col. de consti. Posset tamē dici in isto vltimo
exēplo q ista sit ptestatio declaratoria act⁹ dubij: q2 dñs de
clarat mediāte tali protestatione q non intēdit remittere ius
caducitatis: attento qd empyteuta cessans soluere temporib⁹
congruis non p hoc cadit a iure suo: nisi demū dño volente ⁊
declarante q velit eū cecidisse, vt est tex. in. l. ij. i verbo volēti. ⁊
in vbo si voluerit. ⁊ ibi Bar. ⁊ doc. no. C. de iure ēphy. Tolle
aliud emplū in emphyteuta qui cessauit in solutione canonis
emphyteutici p tēpora congrua quo casu quamuis possit ex
pelli tñ pōt morā suam purgare celeri satisfactione: vt i c. po
tuit d loca. D3 ergo domin⁹ cē bñ caut⁹: q2 elapso tpe soluēdi
d3 statim ptestari etiā absente emphyteuta q nō intēdit eum
āplius habere pro emphyteuta: certe talis ptestatio operat
⁊ impedit ne possit morā celeri satisfactione purgare, al's si nō
faceret talē protestationē posset morā suā purgare. ita tenet
do. Bar. vero. in cautela. clxxxiij. que incipit tu scis q ēphy.
⁊ l3 ipse non dicat ante eū. Idē notabiliter tenet do. Ab. in. ij.
vol. consi. xvij. quod incipit in causa que vertitur. in. ij. colum.
Lu. ro. in 3si. ciij. qd incipit viso proposite. q. themate. i ij. co.
do. Alex. in. iiij. volu. consi. cvj. q inci. viso themate. in. iiij. co.
Sed tu aduerte posito q illud esset verū: de quo. tamē pleni⁹
dixi in l. ij. C. de iur. emphyteu. certe rō huius cōclusiōis eēt
q declarata domini voluntate statim ipso iure ēphyteu. pri

a ¶ Annū. ad de Cal. cōsil. vij. ici. feuda datari⁹ teneatur in titu. d feu. Pet. de anc. cōsi. 173. domin⁹ Lazari⁹ Card. zab. cōs. xxx. iiij. circa primū. Ab. cōs. lxxxiij. 3ditoris. i. ij. col. j. vol. 3si. iij. ni tar. ij. vo. Jo. de ana. cōsi. xxx. vltra alia Lu. Ro. 3si. xxvij. viso them. in pri. Pau. de ca. cōs. clxij. circa id de quo queritur.

uatus intelligit adeo q alia snīa declaratoria ñ requirit, put
tenēt doc. in. d. l. fi. C. de iure emphy. s3 sic ē q vbi executio fit
a lege ipso iure, ibi ampli⁹ nō est loc⁹ purgationi more. l. tra
iectitie. §. d illo. ff. d actio. ⁊ obl. ⁊ l. si is cui. ⁊ ibi no. Bar. ff. de
leg. ij. Bar. ⁊ doc. in. l. si insulā. ff. de v. obl. ⁊ h respectu posset
dici q etiā ista protestatio censeatur declaratoria volūtatis.
49 ¶ † Quedā ⁊ scda est protestatio conseruatoria iuris alteri⁹
q3 protestantis, vt est qn̄ testator legat fundū alicui saluo ⁊ re
seruato iure coloni. ne per legatariū expellat. de quo p Bal.
in. l. fi. in. ij. col. C. de vsufr. vsu ⁊ habi. p Bar. ⁊ alios. i l. si qs
legauerit. ff. de le. j. p Ang. i l. si in vēditione. ff. commu. pred.
Vl qn̄ iudex i snīa diffinitiua, reseruat sibi expresse taxationē
expensarū, vel q fortius est reseruat sibi 3dēnationē expēsa
rū. l. terminato. ⁊ ibi gl. ⁊ Bar. C. de fruc. ⁊ lit. expen. Mō vlti
mū, an possit reseruare condēnationē expensarū non trāsit si
ne magno dubio vt habes p Moder. i. l. paul⁹. j. ff. de re iudi.
Vel qd iudex pfert snīam diffinitiuā super pricipali, ⁊ reser
uat sibi 3dēnationē fructuū qn̄ de fructib⁹ nō liquebat iudici,
vel qd ē sine dubio qn̄ reseruat sibi declarationē ipsorum fru
ctuum fm Spe. in ti. de alle. ⁊ dispu. §. fi. versi. qd si de fructi
b⁹. Bal. in. d l. terminato. Ang. ⁊ Mo. i. d. l. Paul⁹. Itē qn̄
iudex in snīa dicit pronūcio talimodo saluo eo q infra dicam
vt est gl. ordi. in l. itē labeo. §. j. in gl. parua. i verbo pure ff. fa
mi. erc. Bal. in ti. de pace. constan. in. xxxj. co. Ang. notabilit'
in cōs. cclxxxix. qd incipit thema tale est inter cetera capitula
pacis. Vel qn̄ iudex. in snīa diceret condēno te in mille, saluo
⁊ reseruato nisi itra decē dies probaueris te soluisse f3 Spe.
⁊ Jo. an. in ti. de sen. §. spes. in versic. qd si iudex precepit. fa
cit q vult. gl. Bar. in l. obligationum fere. §. cōditio. ff. d ac. ⁊
obli. Bar. ⁊ alij in l. ait ptor. §. si iudex. ff. de re iudi. Vel. qn̄
episcop⁹ in snīa reseruaret sibi denunciationē pene arbitrio
suo vt notabiliter p Bal. in aut. interdicim⁹. in fi. C. de epis.
⁊ cle. Vel qn̄ iudex immissionē in possessionē diceret saluo ⁊ re
seruato iure legitimi possessoris ⁊ per Bal. notabiliter. in. l.
fi. i quarta questione. C. de edi. diui adria. tol. post. Bar. in. l.
ille a quo. §. j. ff. ad Treb. Potes ēt ponere alia empla d ista
protestatione cōseruatoria iuris alterius prout habes tex. in
c. cū longe. in verbo saluo ⁊ reseruato vniuscuiusq3 prouincie
puilegio. lxiij. dist. vel prout habes tex. i. c. saluo. ix. qō. iij. Et
p ista cū laude omnipotentis dei sit impositus finis huic ma
terie protestationū. Sed quāuis in ista materia pposuissē3 ni
hil amplius dicere: tñ ex accidēti circa istā protestationē cō
seruatoriā iuris protestātis, vltra ea que dicta sunt subijcio
50 aliud notabile ⁊ quotidianū exemplū. † Pone aliqs est im
munis vel exēptus a munerib⁹ ⁊ collectis quibuscunque: iste
soluit collectas vel subijt munera cū protestatione, q non itē
dit piudicare vel derogare sue immunitati vel exēptioni: cer
te p talē protestationem conseruat sibi ius sue immunitatis
vel exēptionis dato ēt q volūtarie soluat. ita tenet Cy. in l. vo
luntarie. in v. q. C. de execu. tut. ⁊ ē tex. notabilis ī. l. j. ⁊ in. l. fin.
C. de ijs qui sponte mune. subeunt. lib. x. Et p illū tex. i. d. l. j.
ibi Bar. not. q qui subijt onera sponte d3 protestari ne piu
dicetur sibi vel priuilegio suo. Et ita dt Bar. fecisse qn̄ fuit
sibi imposita pstantia de qua poterat se excusare, s3 noluit. Nā
fecit scribi in castro seu libro solutionū q istud faciebat ñ ani
mo piudicādi sibi in puilegijs suis ⁊ in pactis sibi factis ⁊ se
quuntur Bal. ⁊ do. Abb. in. c. cū accessissent de cōstit. Lu. ro.
in cōsi. cclij. qd incipit pro decisione ad fi. Idē t3 Bal. i c. ple
rūq3. de rescri. ⁊ ibi dt idē esse si exemptus soluat cū protesta
tione q immunitas sua sit sibi salua. Accedat q t3 Bal. in re
gula accessoriū. de regu. iu. lib. vj. in apostillis q pōt quis p
testari q non intendit renūciare aut derogare puilegio suo, ⁊
valet talis ptestatio cū actus volūtarij possint per ptestatio
nē limitari. l. ij. i pn. ff. si quis cautio ⁊ ita referūt ⁊ sequūtur.
Mo. in c. solicitudinē. ad fin. de appel. Itē limitat. d. l. j. ⁊ fi.
C. de ijs qui spon. mune. supe. lib. x. vt p do. Alex. in consi. j. q
incipit visis instrumentis exemptionis. in. vj. col. lib. j.

Lex ix.

2 ¶ Eo ipso quod res alicui pignori obligatur, videtur cre
ditor quodammodo factus procurator in re sua pro tuēdo iu
re pignorate.
3 Cessionarius potest intentare actionē cessam etiam contra ce
dentem.
4 Licet creditor pro re pignorata habeat hypothecariā: tñ p
seruitute debita rei pignorate habeat vtilem confessoriam.
5 Habens castrum pignori in quo erat ecclesia in qua domin⁹
habebat iuspatronatus si vacat rector potest creditor presē
tare vnum rectorem.
6 Bona est consequentia illi competit ius nunciandi nouū op⁹
qui habet ius vendicandi seruitutem.

Quando

7 Quando ratio legis patitur vnam fallentiam nō dicitur bona ratio:eo q̄ ratio debet esse ratio generalis.
8 Argumentum a simili bene valet.

1 Creatori. ¶ Creditor rōne seruitutis ōbi
nouū nūciare,sicut ēt pōt vtilē cōfessoriā intētare.
h.d. ¶ No.j.ex isto tex.q̄ eo ipso q̄ res alicui
2 pignori obligat.vē creditor quodāmō factus ꝛ curator in re
sua p tnēdo iure rei pignorate.facit tex.i.l.j.§.fi.ff.de remiss.
alle.i gl.ꝛ i l.si pig.q̄ ibi notat.ff.fa.ei cis.facit i fi.ter.i l.j.
§.fi.ff.vsufr.q̄eadmodū caueat iuncto eoꝝ vidimus.i l.j.§.fi.
3 ff.eo. ¶ Secūdo no.ꝛ Bar.hic videri ter.intelligēdo eū gene
raliter q̄ cessionarius potest intentare actionē cessām etiam
ꝛ cedētē,q̄ videt esse cōtra tex.ꝛ gl.in.l.fi.vbi Bar.ꝛ alij no.
s.e.Lum ēt cessionarius sit procurator in rem suam vt no.in
l.q stipēdia.C.de procu.in.l.j.C.de act.ꝛ obli.ergo non pōt
ꝛ seipsum venire. Propter hoc dicit Bar.q̄ iste tex.dꝛ re-
stringi q̄ pōt contra alium sed nō cōtra ipsum dūm:ꝛ circa
hoc alē scribetes nihil addūt. Tu aduerte aut Bar. voluit
inducere istum ter respectu nunciationis,ꝛ sicq̄ creditor pos
sit nūciare nouū opus rōne seruitutis debite pedio pignora
to ēt ꝛ ipsum debitorē qui est dūs predij:ꝛ sic qui edificabat
ꝛ certe contra eū non videt q̄ res ppria debeat seruitutē.l.
vti.frui.in pn.ff.si vsufr.pe. Aut Bar.voluit iducere istū ter-
dū loquitur de vēdicatione seruitutis,ꝛ certe restrictio sua ñ
vē bona. Nā cū isti creditori cōpetat vtilis cōfessoria:ꝛ sic vti
lis vendicatio,vt hic in gl.certe vtilis pōt benc intētari con
tra cedentē:eo q̄ cessionarius tunc non agit tanq̄ procura-
tor,ſ tanq̄ vtilis dūs,vt est gl.approbata in.l.si culpa.ff.ō rei
vē.no.Bar.ꝛ alij i.l.j.§.fi.s.ꝛ. isto scō mō crederē q̄ Bar.
4 non possit defendi. ¶ Tertio no.ex isto tex.fūctagl.q̄ ſ creditor p re pignorata habeat hypothecariā.§.itē seruiana.i.
isti.de act.tūt.p seruitute debita rei pignorate hz vtilē cōfessō
riā. Ex quo corrolarie sequit q̄ creditor pōt prosequi iura ser
uitutis debita fundo pignorato.ꝛ ex hoc colligit Bal.arg.in hoc
5 tex.q̄ habēs castrū pignori i q̄ erat ecclesia i qua dūs habe
bat iuspatronat' si vacat rectorē q̄ possit creditor psentare
vnū rectorē:de q̄ habet in.c.cū bertold'.de re iudi. Tu dic q̄
veritas est q̄ vniuersitas temporalis in q̄ est iuspatronat' po
test pignori tradi sicut etiā pōt vendi.c.cū seculū.de iure pa
tr.ꝛ in.l.in modicis.vbi gl.est.ff.de ẓhen.emp.gl.i c.pie mē
tis.xv.q.vij. sed iuspatronatus.in. ẓctu singulari pigno-
ris nō transit in creditorē,vt est ter.reputatus sing.in.d.c.cū
Bertoldus.vbi Abb.ꝛ alij ita no.ad hoc ꝛ pcludūt. ¶ Quarto
6 no.ex hoc tex.q̄ ista videt ee bona cōsequētia.illi cōpetit ius
nūciandi.nouum op' qui hz ius vendicandi seruitutē. facit
ter.in.l.j.§.ius.ꝛ.§.itē Juliano.j.de remiss.in ẓrio videt ter.
in l.qui viā.j.eo.de hoc fuit dictū.in.l.j.§.ō.eo. ¶ Hic in verbo vēdicatio,quam diuide in tres ptes. In prima remouet v
nū ẓrium. In secunda remouet aliud. In tertia allegat duos p
cordātes ad ter.secundi ibi,ꝛ caue.tertia,ibi ꝛ facit. ¶ In ea
7 gl.ibi hic non est bona ratio quia fallit in eo.ꝛc. ¶ † No.q̄ qñ
ratio legis patit vnam instantiam vel vnam fallentiam non
dicitur bona ratio q̄ nō est generalis. Propter hoc quotidie
allegatur ista glo.q̄ ad tollendū cōsequētia sufficit dare vnā
instātiam,ꝛ istud clare dicit gl.in c.sicut vigeri.j.qō.j. Adde
gl.in.l.manumissiones.in verbo gene.ff.de iusti.ꝛ iur.gl.in
l.ifi.§.incertā.in vbo titius.ff.de acqui.pos.ꝛ gl.i.l.illo.C.ō
colla.ꝛ in.l.j.in gl.penul.C.de pscrip.lon.tēp.ꝛ i l.j.C.ō ser.
fug.ꝛ in.l.q.ff.de pac.ꝛ in l.sinaute.§.possidere.ff.de rei vē.
ꝛ in.c.fi.in vbo q̄ vis de pcu.in.vj.ꝛ i.c.fi.de re iudic.i.vj. Sz
aduerte q̄ Sali.in.l.prcedibus.i.ꝛ.col.adfi.C.de ipube.ꝛ alijs
substi.formaliter dt q̄ miseri canonistę ita respondēt,q̄ p da
tionē instātie tollatur ppia,sed istud dt nunq̄ sibi placuisse:q̄
a regula recedere non debem' q̄ p aliquem specialē casum ꝛ
diuersum ab eo de q̄ querimus,vt.l.ius singulare.ꝛ.l.q̄ vo.
ẓ.ff.de legi.ꝛ maxime fm eum in separatis.l.naturaliter,§.
nihil cōe.ff.de acqui.pos.l. Papinianus exuli.ff.de min. Sz
certe ista ēt ē regula. Aristo.in.viñ.topicorū,vt refert gl.i.d.
c.sicut vigeri. Sēcō aduerte q̄ Are.i l.ex facto in pri.i vi.no
ta.ff.de vulga.ꝛ pup.not.ex illo tex.q̄ qñ duo sunt regulariē
equiparata,ſ deē instātia ꝛ diuersitas i quibusdā' nihil omi
nus pōt argui de vno ad aliud ibi cū arguit iurisconsultus ō
substitutiōe pupillari ad exēplaria,vbi est idētitas rōnis ſ i
gbusda differāt,vt ibi habet:ꝛ tū dātur istātie vt l.humanitas
C.de impub.ꝛ aliōs substi.ꝛ in.ō.qua rōne.insti.de pupil.sub-
sti. Et si dicat q̄ istud sit ꝓtra regulā isti' gl.vt i.d.c.sicut vi
geri.q̄ ad tollēdā ꝓsequētiā sufficit dare instātiā rūdet Are.
q̄ pcedēs notabile,pcedit qñ agit de extēdēdo vnū ad aliud.
virtute regule ille eqparātur q̄ si regulr equiparāt sufficit
licet deāt alique instātie,vt p gl.in l.ſ quis seruo alieno per
suaserit.C.de rei.ꝛ.l.q vo ẓ.ff.de leg.Sz qñ extēdo dz fieri ex
idētitate rōis:tunc ro q̄ patitur instātiā nō est bona:q̄ nō ē
gūalis,ſ ex nō sit extētio vt hac gl.ꝛ ibi plenius traditur per
Are.Tertio adde q̄ cōtra regulam huius gl.videtur facer.
8 q̄ pcedit argumētū a simili.licet non sit omnino simile,ſ
detur dissimilitudo ꝛ deē instātia.c.constitut'.ꝛ ibi do.Abb.
in iñ.no.ad hoc no.de ap.vbi papa arguit de nūcio ad pcu
randō inter q̄s sunt differētie ꝛ deāt instātie.l.multū interest.
C.si q̄s alteri vel sibi ad idē tex.in c.q̄eadmodū.ō iureiurā.
vbi papa arguit a matrimonio ẓcto ad cōtrahendū ꝛ ẓ,ꝛ tñ
ibi datur instatia per regulā.l.patre furioso.ff.de bis q̄ sunt
sui vel alie iur.vbi iurisconsultus dat instātiā:q̄ minus impe-
diunt matrimoniū contrahēdum quā non tollunt iam ẓctū
ad idē ter.ic.cū dilecta.ꝛ ibi do.Abb.de cōfir.vti. vl inuti. a
idē do.Abb.in c.trāslato.de cōstit.idē q̄ bonū sit argumētū
a simili ēt vbi nō ē oīmoda similitudo,sed dat instantia.tenet
do.Ant.de but.in.c.nō dz.in pe.col.de cōsan.ꝛ affi.Et p hoc
solco pōderare tex.in.l.fi.vbi dixi.C.ō colla.vbi tex.arguit ō
castrensib' vel quali ad aduētitia:ꝛ tū dant multe,vt patet p
solutione ad aliā regulā. Et ad regulā huius gl.cōclude suffi
cere q̄ in illa materia in qua arguit sit similitudo rōnis ꝛ idē
titas,ſ in alijs sit dare instātiā.ita proprie loquitur tex.d.
l.fi.C.de colla. Ibi enim castrensia vel quasi:iō nō cōferebātur
etiā de iure antiq̄:q̄ etiā si remanciſſet in ptāte patris,illa ñ
fuissent quesita patri.istamet rō militat in aduentijs quo ad
illā materiā ꝛ istud sufficit quod ad aliā reperiantur instātie.
Hinc dixit do.Abb.in.d.c.cōstitut'.in iñ.no.q̄ modus ōstru
endi argu.a simili est probare dissimilitudinē in illo actu ad
quē fit collatio. Hinc etiā no.do.Abb.in.c.q̄eadmodū.in.j.
no.pillū tex.q̄ valeat argūm a similidata similitudine i eo adq̄
confertur licet i alijs non sit omnino similis.ita tz Jo. And.
in.c.non potest de preb.in.vj. Hinc est q̄ glo.nostra pont in-
stantiā in materia in qua arguit iurisconsult'. ¶ In ea.gl.
ibi,sed ea est bona q̄ ipius fundi petitio ei datur. Ista rō gl.
peccat eodem morbo q̄ glo.reprobat rōnē iurisconsulti:q̄ li
militer ei obstat illud qd dicitur de seruitute rustica in l.qui
viā.j.eo. Unde dicunt Ja.ō Are.Dy.ꝛ Alb.hic qd ratio ter.
est bona hoc modo sane intellecta. Quicunque dat petitio ser
uitutis in ea re que est apta nunciationē recipere,ibi etiā pōt
nouū opus nūciare.ita loquit tex.hic ꝛ in cōcordā.allegatis.
s.in vltimo no.sec' vbi res vel materia non sit ad hoc apta.
d.l.qui viam de qua lege fuit dictum in.l.j.§.fi.s.eo.Jason.

Lex .x.

1 ¶ Nunciatio noui operis pōt fieri furioso ꝛ infanti.
2 In omni denunciatione requiritur aliquis qui intelligat.
3 Stipulatio ō opere demoliendo idē importat q̄ stip.iudi.sol.

Operis noui. Nūciatio noui operis
ht in rē nō in psonam:
iō pōt fieri ẓ furiosum ꝛ infantem ꝛ etiā fabris vel
artificibus. Itē cautio de opere demoliendo con
mittitur ad interesse p iniam declarādo.h.d.cū duabus legi-
1 bus sequētib'. ¶ † Not.pzio ex tex.ibi,ꝛ ideo furioso ꝛ infanti
q̄ nūciatio noui operis pōt fieri furioso ꝛ infanti. Jm.ꝛ Paul.
de ca.exponūt tex.pzio cōtra infantē ꝛ furiosuꝫ put ēt expo
nit gl.hic q̄ non sufficeret eis nunciari cū nullū habeāt intel
lectū prout etiā dicit gl.in.l.cuil.bei seq. Ideo debet nūciari
fabris:vt dicit lex sequens que venit cotinuative,ꝛ reddendo
rōnē. Vel requiritur q̄ sint ibi persone intelligentes que re-
ferant tutori vel curatori,prout tz gl.in seq. Alb.ꝛ oēs alij.
hic Rap.Lu.ꝛ Ilex.in.l.de pupillo.§.nūciatione.s. eo.ꝛ ita
cōiter tenetur. Adde q̄ Bal.in.c.in omni negatio.de testi.di
2 cit q̄ in ista.l.cuilibet.in verbo intelligēti est ter.aureus † q̄ in
omni denūciatione requiritur aliquis qui itelligat. Secō no.
3 ex.l.operis.† q̄ stipłio de opere demoliendo idē importat qō
stipłio indicatum solui.tex.est hic ꝛ in.l.stipulatio.§. habet.
j.eo.no.Bar.in l.de pupillo.§.qui remissionem.ō.e. Jason.

Lex .xij.

1 ¶ Remissio nūciationis referenda est ad personā domini.
2 Actus celebrat' cum procuratore in causam domini in du-
bio non videtur referri ad personā domini nisi exprimatur.
3 Procurator potest cum causa nūciare appella.
4 Procurator simpliciter constitut' ad nuciandum nouū op'
potest remittere:eo quia talis remissio venit in necessariam ꝛ
sequentiam.
5 Arbiter ꝛ delegat' possunt incidēter cognoscere ꝛ pronūcia-
re de causa rei.in integ.licet non principaliter.
6 Licet procurator nō teneatur prosequi appella.a diffinitiua
tamen ab interlocutoria tenetur appel.prosequi cum aliaꝫ
nō posset persicere causam principalem.

Similia ad de gl.il.j.de leg.iñ.Bo.i l.j.ff.ō offic. eius.Inn.in c.qualiter.ō accu.

Cum procurator Quēadmodū satisdatio rati pręstita a procuratore nūciāte. ita z remissio nūciationis ad ꝑtē psonam referēda. h. d. ꝑm verū z cōem intellectū q ponit in ꝓn. z fi. gl. magne. Nota ex isto tex. ꝓ3 munē intellectū ꝑ q remissio nunciationis referēda est ad psonam dñi. Ratio ē ꝓ3 Bar. z doc. inferius: qz cū ista remissio fiat ꝑ viam satisdationis de opere demoliendo q̄ continet interesse. l. stipulatio. §. hꝫ. ꝛ. eo. ergo ad interesse dñi ꝺ3 referri. l. pe. ff. ū qs cau. alle. in gl. tu aduerte si istud. notabile ē verū
2 ex eo qz cōtrarie sequit qđ actus celebrat' cum procuratore i cām dñi. i dubio nō vr referri ad psonā dñi nūi exꝑmat. Hoc aūt est falsum: qz qđ procurator facit actū vt procurator semp intelligit referr' ad dñm ꝛ3 exꝑimat. tex. ē. i. d. l. pe. ff. si. qs cau. i. l. post morte. §. j. ff. qñ ex fac. tu. no. Bar. z ibi dicti. j. §. nūciatio. §. e. cū concor. quas ibidem. Vā plz mihi pl' intellect' quē ad istū tex. ponūt Guid. de Suz. z Alb. ꝺ Ros. hic ꝑ q teste ter. loquat q̄ nūciatus simpliciter pstitit satisdationē de ope demoliēdo nec exꝑesse retulit ad psonā dñi qđ tñ cesset collata in psonā dñi. Unde refert Alb. ꝑ q iste tex. allegat i ꝓctica ꝑ q si a procuratore aliqd simplr fiat vel recipiat ꝑ semp intelligat referri ad psonā dñi. z faciūt iura ꝑallegata, nec vba Bar. hic i ꝓn. intellect. gl. repugnant imo per eū assignata bene congruūt. Secdo argumēto hui' tex. ꝺcidit signāter Bar. hic post
3 Ray. de for. ꝑ q procurator pōt cū cā renūciare appellatiōi. cā aūt est ꝑm Bal. si videt hoc exꝑedire dño fortē qz appellatio est temeraria z iusta. ¶ Nota qz ex hoc nota. limitat regula q̄ ꝺ3 ꝑ q procurator ēt cū libera nō ꝑt renūciare appellationi, puta no. An. i. l. ab executore. ff. ff. de appel. z i. l. j. §. j. ff. a q. ap. nō l. z. in l. bonorū. ff. rē rat. ha. no. Bal. in l. si. de tēp app. ꝓ2 ista limitatione facit in simili tex. in. l. si homiem. ff. mād quē tex. alle. Bar. i l. nō solū. §. morte. i pe. char. ē. z. vbi plura addidi ad illū ter. in. v. char. circa fi. ¶ Bl. i verbo remisso. i esse ctu ponit tres intellect' ad istud ꝓncipiū ꝛ3 videat ponere quatuor. Mā ꝓim' z vltimus ad idē tēdūt, z cōiter iste tenet ꝑ rōnē Bar. Scōm intellectū reꝓbat Bar. ꝑ duo fūdamēta z faciunt duo alia fundamēta Bar. i sequēti itellectu. Tertiū intellectū appꝛobat Bar. z cōfirmat duob' medīs deinde facit tres illationes. Prima illatio est ꝑ q procurator simpliciter cōstitutus ad nūciandū nouū op' pōt remittere eo qz talis remissio venit i necessariā ꝓsequētiā. Facit rō q̄ procurator ad aliqd simpliciter cōstitut' intelligit etiā cōstitut' ad accessoria z dependētia. l. cuicūq;. §. si ei quē. ff. ꝺ isti. actio. z ē gl. no. in. c. cū olim ꝓ2 de offi. de leg. Limitat Bar. qñ est remissio nō grauisa vtꝫ tex. gratuitā em remissionē talis procurator nō posset facere. rō qz haberet vi donationis q̄ cesset ꝓmissa procuratori. l. Ꝯ iuris ciuilis regulas. §. si filī'. ff. ꝺ pac. no Bar. l. l. hi. i ꝓn. ff. ꝺ ꝗs q̄ in frau. cre. Subdit Bar. q cōiter habet' ꝺ fectiū' q si eēt, procurator generalis cū libera posset bene facere et remissionē gratuitā ꝑ tex. in l. iij. §. nō tm. ff. de vi aut clā. qui tex. vt etiā ēt Pau. de ca. hic loquit in remissiōe q̄ gratis fiebat idē ꝛ3 Pau. de ca. hic. Sed aduerte qz istud vr ꝓnia frōte male dictū: qz etiā procurator generalis cū libera nō ꝑt donare vel gratis remittere. ter. est in. d. l. Ꝯ iuris ciuilis. §. si filius. ter. in l. filiusfa. i ꝓn. ff. de dona. Tñ cōclusionē Bar. et Pau de ca. vr ꝓbare ter. in. d. §. nō tantū vbi tutor z curator pōt facere illā remissionē gratuitā vt ibi est ter. Sed constat q tutor z curator hꝫ mādatū q̄ale cū libera a lege. vt est gl. i l. mādato q̄li. in gl. ū. ff. de. pcu. no. Bar. in. l. inter bonorū. in ꝓn. ꝑ illū tex. ff. de admi. tut. q̄uis habeāt istud plus qđ cēsēāt loco dñi. l. interdū. la. ij. §. q tutelā. cū simi. ff. ꝺ fur. Et tñ ꝑstat qđ tutor z cura. q̄uis habeāt mādatū a lege cū libera ñ tñ pōt donare regulariter l. j. in ꝓn. ff. de tu. z ra. distra. z ter. in. c. ij. z ibi cano. de do. Tñ in ista materia cōclude qđ procurator q̄alis cū libera siue hoc habeat a lege siue ab hoie ꝑt talē remissionē gratuitā facere in. d. l. nō tātū qñ facit sine dolo z nō calūnioſe. secus si faceret mere alo donādi. put est q̄ ius dni est liquidū z clarū: tūc nō posset l. ꝓses. C. de transac. l. tutor. i ꝓn. ff. de iureiu. cessante cm̄ dolo. Et qñ non fit mere alo donādi pars sunt hīe mādatū i spē ad illū actū vel habere q̄ale cū libe. tex. est in. l. iuri siurādū qđ ex quētione. §. si. z. l. seq. ff. de iureiu. Hinc ē qđ q habēt mādatum q̄ale cum libera a le. vl' ab hoie pōt expedire oīa in qb' regrit speciale mādatum. ita no. Bal. i l. illū. §. j. ff. de minor. z addi. Spe. i ti. dē i inte. rest. in. j. col. in ver. legitī. z publici administratoris Ly. z Bal. in. l. j. C. etiā per pcu. Pau. de ca. in. l. iusiurādū. z ad pecunias. §. defensor. ff. de iureiu. z ꝺo. in. d. l. ꝓses. Secunda illatio Bar. ē qđ ꝛ3 ad petendā restitutionē in integrū requiratur speciale mādatū. l. illud. §. j. ff. de mino. §. coram felicis. de in inte. resti. illud est verum qñ ꝓncipaliter, de p se
peteret. sec' si incidēter in cā inchoata contingeret inalīqu o esse necessariū peterer. st. i integ. Adde Bar. i l. qui pp nō. §. item querit ꝑ illum tex. ff. de procu. z in. l. j. B. et per procu. Bar. z Bal. i. d. l. illū. §. j. imo q̄alius no. Car. in. l. idē beti ꝑ illū tex. ff. de condi. inde. Ꝺo in o. b' calib' requirēt ib' speciale mandatū enumeratis ꝑ gl. in. c. qui ad agendū. de pcu. in. vj. ꝺ3 intelligi si ꝓncipaliter itēr tetur. sec' si i cōsequētiā z incidēter. Ꝺūmo conclusionē Bar. nā arbiter ꝺ3 limitatā notionē, vt nō pl' possit q̄ ꝑ partes fuit exꝑesse cōmissum. l. nō distinguem'. §. de offi. ff. de arbit. idē est in iudice delega.
5 Et tñ ego habeo ꝑ q arbiter delegat' possunt incidēter cognocere z ꝓnūciare ē cā rest. in ite. ꝛ3 nō ꝓncipaliter. ter. est no. in. c. pe. de resti. i inte. facit tex. in. l. fi. z ibi Rap. ful. no. C. vbi z apud quos. Spe. in titu. de arbitris. §. h. in x. item cā. Accedat qz multa in cōsequētiā permittūtur q̄ ꝓncipaliter nō cōcederēt. l. j. in ꝓi. ff. de autho. tu. l. quoties. vbi Cyn. z alij C. de iud. facit. l. si vnus. §. illud. ff. ꝺ pac. habeēs. l. ij. ff. ꝺ iurisd. om. iu. Accedat no. tex. i. l. tutor rerū. ff. de admi. tu. vbi illō q ꝓncipaliꝛ ꝓhibetur permittit i cōsequētiā quē tex. ꝓ singulari ad hoc no. Alre. in l. si qs nec cām. in ꝓnc. ff. si
6 cer. pe. Tertia illatio Bar. ēt q ꝛ3 procurator nō teneat, ꝓsequi appellationē a diffinitiua. l. inuit'. C. de procu. z meli'. i c. nō iuste in fi. eo. tit. tñ bene tenet ꝓsequi appellationē ab interlocutoria cūalis nō posset perficere cām ꝓncipalē ꝑm Inn. in. d. c. nō iniuste. Adde Bar. in l. nō cogēdū. §. fi. ff. de procu. Bar. z alios in. d. l. inuit'. Limita istā cōclusionē Bar. nisi talis appellatio ab interlocutoria veniret tractāda in alio loco remoto ꝑm Spe. in ti. de ap. §. j. in ver. illud aūt Salice. z Mod. i. d. l. inuit'. Ꝓ2 ista limitatiōe bene faciūt duo ter. in. l. sed z be. §. nō solū in ver bo in eadē ꝓuincia. de procur. z ter. in l. sancim'. la. j. in ꝟbo in eodē loco. C. de aduo. diuer. iudicū. qđ diligenter no. ꝓ2 appellationibus ab interlocutoriis que quotidie interponuntur ad romanam curiam.

1 ☞ Nunciatio no. ope. nō est geminanda quādo vigoꝛe ꝓie nunciationis ꝓstita est satisdatio de opere demoliendo.
2 Si quis fecerit secūdā nunciationē videt recessisse a prima.
3 Inter pellans sepius debitoꝛē nō videt recedere a prima. interpellatione.
4 Si creditoꝛ exꝑesse cōuenit qđ non possit pignus alienare: tamen si debitoꝛ cesset in solutione ꝓcedente trina denūciatione non obstante pacto poterit alienare.
5 Facta prima nūciatione si nuncians edificat est acquisitum ius penale demolitorium.
6 Per secundam concessionem ꝓncipis non vi' ēt prima re reuocata imo secunda concessio operat vt censeatur facto ꝑ ꝓ2 motu ꝓncipis vbi alias in dubio censeretur facta ad postulationem patris.
7 Scōa stipulatio que cōtinet idē qđ prima nūquānouat penā.
8 Per secundam interpellationē de soluēdo videt remitti mora ꝓcedens.
9 Si primo appellauī a diffinitiua viua voce z postea in scriptis, an teneat sequi primā: quia illa est que rescindit sententiam, an secundam. z nu. 10. z 11.
12 Si apellaui in voce reseruato beneficio ap. i scriptis: q̄ app. debeo ꝓsequi: z a quo ꝛpe incipit currere appelatio. nu. 13.
14 Si iudex tollit duas sententias interlocutorias de eadē re ex qua acquiratur ius z a qua erit apellandum.
15 Secunda interlo. contraria prime vel diuersa tollit primā.
16 Quando interloc. traxerit secum exꝑecutionem iudex non pōt eam reuocare nisi de consensu partium.
17 Si pars ꝓducat pluries vnam scripturam coram iudice an possit vti vtraq; ꝓductione.

Si dominus. Iste. §. hꝫ quatuor lecturas que hic ponunt in gl. i verb. ratāfꝫ vltimā lecturā q̄ cōiter tenet. h. d. si procurator ꝑ nūciationē cauit de rato z deīde recepit satisdationē de opere demoliēdo si apparuerit itra certū terminū fuisse iuste edificatū si itra illū terminū dño iterato nūciet nouū op' stipulio de rato ꝛ mittit ad interesse ꝛ3 finito illo termino pōt dñs iterū nūciare z stipulio de rato amplius nō cōmittit. h. d. clare z liquide iste
1 §. ¶ Not. ex. isto tex. qđ nūciationi operis nō ē gemināda qñ vigoꝛe prime nūciationis ꝓstita est satisdatio de opere demoliēdo. Rō huius est duplex. Prima qz nūciat' nō ꝺ3 iterū grauari onere satisdādi qđ eēt incōueniens. vt l. si ante acceptū. ff. iudi. sol. secunda rō est: qz ꝓstita satisdatiōe licitū est ꝓcedere in opere l. ꝓtor. §. deinde. z l. stipulio. j. e. §. j. ergo rōne talis edificī nō pōt amplius inquietari: z sic nō pōt amplius nunciare nouū op'. ¶ Bl. in verbo ratā rem diuide in duas ptes ꝓin. In prima declarat ꝓncipiū huī' legis. In secūda ponit quatuor intellectus ad hūc. §. si dūs. ¶ In eadem gl. ad fi.

gl.ad fi.Idde q̄ differt scā lectura gl.a tertia:quia in scā lectura p̄curato2 remisit nūtiationē a se factā habita p̄ditionali satisdatione,nisi intra decē dies nūciat⁹ pberet se iuste edificasse,sed in tertia lectura p̄curato2 remisit ipsā satisdationē cōditionalē,& ista differentia est ſm verba.& expresse gl.& placet q̄ alia differentia hic posita per Alex.q dicit q̄ i scā lectura nūciat⁹ p̄misit demolitionē sub cōditione nisi intra.x. dies p̄bauerit,sed i tertia p̄miserat simpr̄:q2 imo vtrobiq̄ satisdatio fuit conditionaliter p̄stita. ¶ Extra gl.tz Bar.q̄ p scāz nūciationē iudicat recessum a p̄ma.p.l.si qs cū p̄curatorio.§.fi.ff.de p̄cu.& per gl.hic i verbo nūtiauerit.& cū eo tz solus Lud.ro.hic mot⁹ satis debiliter:q2 si aliter dicerem⁹ sequeretur q̄ scā nūciatio esset frustratoria q̄ non est dicēdū qñ act⁹ pōt aliquid operari.l.qn quaginta.ff.de pba. Sed istud fundamētū est fragile.q2 i simili dicim⁹ q̄ stipulatio secunda que idē cōtinet q̄ p̄ma nihil valet.l.q bis idē.& l.si dari.cū gl.& vtrobiq̄ Bar.ff.de v̄.ob.Pro opi.Bar.istr in git tex.no.in.l.emili⁹.in p̄in.in ver.diceb.ff.de mino.quē tex.valde no.ibi Bar.in j.col.q̄ per nouā interpellationē seu p̄testationē de soluendo videt remitti mora precedens Et pondera q̄ ibi ex mora p̄cedenti erat iam acquisitū in credi tozi & tñ per secundā interpellationē illud ius & illa mora remittit.Sid idē facit q̄ tenet Bar.in.l.nō solū.§.morte.ff.co. in scā specie p̄testationis inhibitorie.circa p̄in.vbi tz q̄ creditoz denūtiat vt p̄testet & bitor q̄ soluat ista denūtiatio operat q̄ si p̄cesserit mora debitoris quod purget,allegat. l.mora.in p̄in.ff.de vſu.sz meli⁹ allegasset tex.in.l.emili⁹ in p̄in.& ibi ipse Bar.no.ad idē p̄o Bar.facit q2 per secundā delegationē intelligit recessum a p̄ima.c.ceterū.de referi. gl.in c.ex teneoz.eo.ti. Ista cōclusione Bar.repetēdūt alii oes Mod.Jo.de imo.Rap.cu.Pan.de ca.& do.Alex.hic moti,q2 secunda nūtiatio videtur potius facta ad augendum deliderū nūtiatis q̄ q̄ videat recessum a p̄ima nūciatione ſicut vide bimus in eo q̄ sepius interpellat debitor& q2 per hoc non videt recedere a p̄ima interpellatiōe.l.qui ro.§.co heredes in v̄bo sepi⁹ testatoz cōuenerit.ff.de v̄.ob.facit in ſmili tex.in.l.iij.ff.de pig.act.hic & in eo qui sepius appellat vt est gl.in.c.lotharius.in ver.appellauit.xxx.q.ij.& est tex. in.c.bone.vbi Jo.an.& alii⁹ no.de app.sic & in eo q̄ sepi⁹ petit apostolos.l.j.ff.de libe.dimis.& cle.quis.de app. Sz defendendo conclusionē Bar.potes ista argumēta retorquere cōtra Mod.vt faciāt p̄o Bar.Nō obstat ergo tex.l.qui rome §.co heredes.in v̄bo sepi⁹ testatoz cōuenerit.q2 rndeo q̄ ille tex.loquit qñ requiritur multiplex interpellatio,vt est qñ qs vult alienare rē p̄obibitā alienari.isto casu requirit q̄ multo ties interpellauerit cohēdes ad illū ter.vt no. Bal.l.ff. in iij.q.C.de edi.di.adr.tol.als vnica interpellatio sufficit vt ē gl.ord.& approbata.i.l.mora.i p̄i.ff.de vſu.no Bar.l.i.titia scio §.vsuras.p illū tex.delega.ij.& l.de pupillo.§.si plurū. vbi dixi.§.co.Luz ergo in.§.cohēdes.& necessitate requirit multiplex interpellatio,merito nō pōt dici quod per secundā recedat a p̄ima cū vtraque sit necessaria.Sed in casu nostro vna nūciatio ſ edificantem sufficiebat & non erāt plures necessarie.Similiter in.l.iij.ff.de pig.actio.est casus singularis ſm Bar.& omnes ibi,† q̄ si creditoz expresse cōuenit nō possit pignus alienare,tñ si creditoz cesset in solutione precedente tria denūciatiōe non obstāte pacto potest alienare pigno⁹.ibi ergo q2 requirit multiplex interpellatio ad hoc vt pigno⁹ cōtra expressam conuentionē possit alienari:merito per secūda vel tertiam interpellationē non videtur recessus a p̄ima.Et per hunc modū et non obstat illud qđ dicebat de eo qui sepi⁹ petit apostolos:q2 istud requirit q̄ petantur instanter instantius & instantissime iuris⁹.pal.Jdeo cū requirat ista multiplicatio per scā non recedit a p̄ima.Ad gl.in.c.lotharius. & tex.in.c.bone.Respondeo q̄ gl.ibi expresse loquit qñ illa multiplex appellatio fuit facta eodem p̄textu quo casu habetur p vna,vt inquit gl.in c.ab eo.i verbo instāter de appellatio.i.vj.& i simili gl.i.d.l.iij.ff.de pi.act.Et sic p̄clusio Bar. optime defenditur a fundamētis modernoz.ad ter.i.l.si qs cum p̄curatorio.in §.fi.ff.de p̄cu.allegatum per Bar.rñdet Jmo.Rap.cu.& Pau.& ca.hic q̄ ille tex.nihil facit ad p positum Bar.q2 loquit qñ ſm mandatū non cōtinebat p̄cise idē q̄ p̄imū sed diuersum:patet q2 secundo mādato erat datus alius diuersus a p̄imo & hic vtraque nunciatio erat scā ab eodē & sic p̄cise idē continebat.Tu dic q̄ ista solutio est de directo contra gl.in d.§.fi.in gl.i.quā sequit Bal.ibi que tz q̄ ille tex.p̄cedat etiā qñ idē esset dat⁹ p̄cura.in scōo mandato nisi intelligas illam gl.ſm Ang.& Pau.de ca.ibi. d.Alex.hic q̄ illa gl.p̄cedat qñ nouum mandatum est datum eidē p̄curatori,secus si p̄or p̄ie esset idē qđ p̄imū,tūc ſm pot⁹ venit ad cōfirmādū p̄imū & ad infirmandū vel cōstituendum ō nouo.arg.d.l.qui bis idē.ad hoc et iam allegat Pan.de ca.tex.in.l.i qs eū.§.ff.de exercitio.in verb.hoc enim edicto non transfert sed adiicitur actio.Quid teneāū? ego in isto passu ēt teneo contra Bar.sz mouear⁹ alijs medijs quā Mod.Adouear⁹ primo nā facta p̄ima nūciatiōe.li nūciatus edificet est acquisitum i⁹ penale demolitorium.l.j.§.sz si is cui.§.eo.& l.p̄etor.§.deinde.j.eo.ergo per secunda nūciationē non intelligit remissa talis pena,nisi expresse de ea fiat mentio:& tamē in secundam nūciationē nouā retur p̄cedens tolleretur ēt pena p̄cedēs.l.solutū.in p̄in.de pig. act.Assumptū probatur quia post q̄ debitor incidit in penā dato q̄ creditor expresse sibi p̄roroget terminū nō intelligit remissa pena p̄cedēs ita tz Bar.in.l.acceptā.in.vj.q.C.de de vſu.dixi in.l.j.& post operis.§.eo.vbi ad B alias cōcordātias adduxi.& redo q̄ Bar.senserit istud obiectū,& p̄terea in responsione sua cū misterio dicit qđ p operē futuro post secundā nunciationem non recedat a prima.Secundo facit q2 inducta ad augmētum nūciatis nō debēt operari remissionē & sic contrariū.l.legata inutiliter.ff.de adi.lega.& l.legata inutiliter.de leg.j.alias actus agentium operarētur cōtra eoz intentionē.l.non omnis.in p̄i.ff.si cer.peta.& l. obligationū substantia.§.fi.ff.de act.& obl.Tertio quia inducta ad vnū esse ctū non debent operari contrariū effectū etiā in illud videant facite includere.l.cū tale.§.falsam.ff.ff.de cōdi.& demōſt.Sz secunda nūciatio fit ad ligandū magis manus nūciati editū citis:ergo nō dz operari remissionē p̄cie. ¶ Quarto mouear⁹ per simile q2 per secūdā cōcessionē p̄incipis nō videt p̄ima revocata:imo scōa cōcessio operat singularem effectū vt censeatur facta p̄or ex motu p̄incipis vbi alias ſ dubio cēseret facta ad postulatione partis nisi expresse dicat qđ facit motu p̄oprio.c.si motu p̄oprio.de p̄bē.in vj.Ita singlr Bal.in.l.nec dānosa.C.de p̄ci.impe.offe.p tex.no.in.§.& hec vero in bem⁹.in aut.vt nulli iud.coll.ix.sequit Lud.ro.reputās singulare & nouū dictū in.l.ij vero.§.de viro.in xxxj.col.ff.solūma.& in.l.i.in p̄.ibid.latius do.Alex.in.j.no.ff.q̄ quisq̄ tur.Raph.fulg.in.d.l.nec dānosa.& il.rescripta.cō p̄ci.impe.offeren.† Quinto qđ per secūdā nūciationē non ſit recessum a p̄ima facit ſmile:q2 scōa stipulatio q̄ continent idē q̄ p̄ima nūq̄ novat p̄imā.l.scire debemus.in p̄i.ff.de v̄b. obli.no.Bar.in l.pe.de p̄eto.stipu.Tamē ad hoc potes dicere q̄ ideo ſit q2 secunda stipulatio nihil valet cū non iterūt stipulantis.d.l.qui bis idē.& d.l.si dari.Sexto p̄iderari posset vnū nouum attentari q̄ quēadmodū secūda interpellatio facta debitori cū magis gravat & impedit moze purgationē vt tex.not.secm vnam lecturam in.l. traiectitie.§.de illo.ff. de act.& obli.quē ter.ad hoc no.Ludo Modoer.in.l. insulā.ff.ō verb.obli.Lud.Ro.in l.si post tres.i pe.cbar.ff.si qs cau.& in cōsil.cccliij.in scōo dubio.q̄ idē est materia nostra si post p̄mā nūciationem postea fiat alia secūda nunciatio:ista secunda geminata operetur q̄ nūciatoz non habeat beneficiū satisdādi.ō quo in.l.p̄etor.§.deide.& §.seq.j.eo.sicut geminata interpellatio tollit beneficiū purgatiōis moze & si boc cētvrū esset nouā limitatio ad.d.l.p̄etor.§.deinde.cū seq.Tamē eā non firmo nec pono p̄o constanti.Et tenēdo istam partē ꝛ Bar.nō obstat illud qđ no.Bar.in.d.l.Emili⁹.i p̄in.per illum tex vbi no.† q̄ per secundaz interpellationē de soluendo videat remitti mora p̄cedens.Naz istud notabile Bar.ita generaliter sumptū est falsum:q2 imo secunda interpellatio non solum remittit p̄cedētē:imo eaz aggravat.q2 vbi eam alias posset debitor purgare,iuxta.d.l.& li post tres certe geminata interpellatio impedit purgationē moze,vt statim q̄ p̄ime dixi. Jtē q2 inducta ad augmētū nō debēt operari ꝛ rūt vt statiz dixi:Salua tamē notabile Bar.in d.l.Emilius. illo intelligendo & restringendo in termino illi⁹ legis:quia dictū do.semper debet intelligi ſm legez quam allegat.vt inqt Bar.in l.nō solū.§.si liberationis.& ba.ff.de libe.lega.Sali. in l.si er cautione.in.x.col.C.de nō nu.pecu.cū alijs concor. Debet ergo itelligi ibi Bar.,put ēt declarat Alex.hic quādo pp p̄imam moram erat acquisitū ius interpellāti ad petendum aliquā speciem vbi p̄imo nō poterat petere nisi p̄etiū certe si postea interpellet vt det p̄etiū:bene videt recedere ab effectu p̄ime moze.i.ab effectu & ptāte petēdi illam p̄imā specie,vt est tex.in.l.post die.ff.de l.commi.al⁹ p secundā interpellationē nō remittit mora p̄cedēs imo magis auge tur,vt.§.p̄oxi.dixi. ¶ Querit Bar.si p̄io appellauit a sua diffinitiua viua voce,postea appellauit i scriptis:q̄ appellationē debeo p̄osequi.& cōcludit q̄ p̄imam quia illa est que rescindit suam.Contrarium tenet Angelus hic volens qđ secunda appellatio valeat & nō p̄ima dummodo vtraq; fit

iterposita intra tps licitũ p tex.in l.si quis libellos.cũ gl.C.de
appel.vbi dr q est licitũ integra recedere a prima appellatio
ne. Sed certe tex.ille nõ obstat put etiã mõ dicit Jmo.lz eni ibi
decidatur q qui semel appellauit põt recedere ab illa appel
latione z interponere scdã appellationẽ,nõ tñ dt tex.q inter-
ponendo scdã appellationẽ videat a prima recedere,ex q ad
eũdẽ appel. Jdẽ q Ang.ↄ Bar.tz d. An.de bu.in c.dilecto.
de appel.motus p simile.qz sicut p secundũ testm vr recessũ
a prio.l.cũ in secũdo.ff.de iusti.rup.Jta p secũdã appellatio
nẽ dz intelligi recessum a prima cũ actus recedẽdi a prima ap
pellatione ita pẽdeat a voluntate appellãtis.sicut in testamen
tis.Ad hoc rndẽt Mod.q lex phibuit paganũ decedere cũ
duobus testamẽtis:z qz actus testãdi est actus vltime volun-
tatis:ideo lex voluit q stetur vltio:nõ sic est in appellatione
10 in qua non prohibet geminatio.c.bone de appel. ¶ +Tertia
fuit opi.Jo.an.in d.c.bone.q sequũtur do.de rota in decisio
ne.cccclxiij.in antiquis,q vtraq appellatio valeat z sic in po
testate appellantis prosequi q velit p tex.in d.c.bone.z gl.in
c.lotharius.xxxj.q.ij.istã opi.tz Bal.in l.appellatione.C.de
appel.z in c.sancimus.quo tpe miles.in vsi.feu.z in l.genera
liter.§.j.C.de reb.cre.Et tenẽdo istã vltimã esset cautela q ap
pellatus pcuret q iudex amittat primã appellationẽ z ei de
ferat z det liberos dimissorios tunc non posset ampli9 appel
latio geminari sm Bal.in l.eos.§.apostolos.C.de ap.z late
sequitur d.Bar.vero in cautela.ccxlv.que incipit, vbi qs po
test appellare a snia.z Ang.de Are.in l.j.§.j.ff.de lib.dimis
so.Quid tenẽdũ opi.Bart.hic est cõiter approbata q tenent
Jmo.Rap.Cu.z late d.Alex.hic,Bal.in addi.Spe.in tit.de
appel.iõ v.col.in ver.sed pone z no.Bal.in cõsi.clxiiij.q inci
pit appellatũ est bis super eodẽ Ang.z Sali.in d.l.si qs libel
los.z Ang.in l.si quis cũ procuratorio.§.fi.ff.de pcur.Jstam
opi.Bar.late tz Lud.Ro.rñdet ad obiecta in ↄsiũ in ↄs.xlj.q
incipit in presenti consultatione prio videndũ est lz idẽ Lud.
hic aliter distinguant.Eãdẽ opi.tenẽt Jo.de do.z Ab.in ca.
dilecto.de app.d.Ab.in c.tua nobis.ad fi.eo.ti.de ap.Pet.
de Anch.in cle.j.de dolo z contu.Archie.in §.biduũ.ij.q.vj.
Et sic apparet q opi.Bar.est cõiter approbata,z a legistis
z canonistis stringẽdo dossum veritas huius articuli satis pẽ
det a fundamento Bar.appellatio rescindit in totũ sententiã
sm verã opi.l.j.§.fi.z ibi Bar.ff.ad turpil.gl.z doc.in l.tale
pactũ.§.qui prouocauit.ff.de pac.z in l.furti.in prin.ff.de his
11 qui notã infami.+Ex quo ergo prima appellatio habuit re-
scindere sententiã:illud quod semel decisum est semel ampli9
rescindendi nõ põt.l.nã si sub cõditione post defectũ.ff.de in-
iusto rupto.c.ad dissoluendũ.de spon.impu.ergo scda appel
latio põt opari.Ad hoc bene facit q dt in simili gl.in l.si vnus
§.pactus ne peteret in gl.magna.in fi.ff.de pac.que dt q pri
mũ pactũ iam fecerit illud quod a secundo fieri nõ põt.quam
gl.adde Lu.z Pau.de ca.hic.Jstud fundamentũ Bar.repre
hẽdit Bal.in d.l.appellatione.C.de ap.z in d.c.ap.z in d.c.
sancimus.quo tpe miles in vsi feu.d.c.Lud.Ro.hic eo qz ap
lationã solũ pat remediũ rescisiuum.vt dicit Bal.sed opatur
alia remedia.qz deuoluit cãz ad superiorẽ.c.de dilectis filijs
de cano.de appel.Jdẽ differt tps appellationis prosequẽde
cũ incipit currere a de interposite appellationis.cle.sicut de
ap.An secunda interpellatio lz nõ possit opari quo ad primũ
remedium rescisiuũ,vt dt Bar.p hoc nõ reddit inutilis nec
inualida qz saltẽ operat quoad alia remedia psertim vt tem
pus longiuus cõpetat in appellatione prosequẽda. Nec est
icõgruũ,rẽ iã suspẽsam in lõgi9 tpps suspẽdi.l.pe.ff.de pre.sti.
tex.clarus in c.veritatis.de do.z contu.z in c.ita quorundã de
iudeis.Ad istud fundamẽtũ rñdet do.Alex.defendẽdo Bar.
q istud interesse longioris vite appellationis nõ est in cõside
ratione put tenet gl.no.in l.qui bis idẽ.ff.de verb.obli.p qua
Bar.ibi alle.no tex.in l.pater qui castrẽse.in fi.ff.de ca.pecu
Tu dic q ista rñsio do.Alex.nõ tollit obiectum:qz gl.in l.q.
bis idem procedit in stipulatione in qua stipulatione ad hoc
vt valeat:solũ attenditur interesse pecuniarium z nõ aliud in
teresse.gl.est in l.fideiussoris.ibi Bar.ff.de pac.Bar.in l.stipu
latio ista.§.alteri.z in l.quod dicitur.ff.de verb.obl.z est tex.in
l.iij.§.sed z si forte.ff.iudic.sol.nimirum si in stipulatione non
attendit interesse lõgioris vite.Nos aũt loquimur in sentẽtia
vel appellatione in qua nõ attendit interesse vt dt Bart.j.in
pe.q.dũ allegat tex.in l posthumus.§.si qs ex bis de inof.te.
ergo si interesse accedat qualecũq sit in sentẽtia z appellatio
ne attenditur mihi etiã ex alijs duobus non plz fundamentũ
Bar.z docto.quia istud fundamentum non est generale:qz
appellatio non semper competit ad rescindendũ sed etiam ad
declarandum nullum qñ sententia a qua appellãtur est nulla
l.j.si expssum.z ibi Bar.z alij.ff.de appel.z l.quedã mulier.ff.
fam.er.Sicut etiã bono rũ possessio ↄtab.aliqñ dat ad rescin-
dendũ.l.vt liberis.in verbo recessisse.C.de col.aliqñ ad decla-
randũ nullũ.d.l.posthumo.z ibi Pau.de ca.z Alex.declarãt
C.de bo.pos.ↄtab.Scdo qz p secũdã appelationẽ recedendo
a prima appellatione:certe respectu prime appellatiõis snia
remaneret firma.c.quod ad consultationẽ.de re iu.l.fi.C.de
12 tẽp.appel. ¶ +Querit Bar si appellauit in voce,reseruato be
neficio appellandi in scriptis:q appellationẽ debeã psequi.
Et ↄludit q cẽseat vnica tñ appellatio redacta in scriptis.Se
cũdũ istã decisionẽ limita illud qd tz Bar.in pcedẽti q.vt pro
cedat qñ appellationes sint simpliciter interposite:sec9 si pri-
13 ma esset interposita cũ reseruatiõe,+Nõ apit tñ clare Bar.
an tps prosequende appellationis incipiat currere a tpe quo
appellatio erit redacta in scriptis,an vero prius.Tñ innuit
q incipiat a tpe quo interposita est prima appellatio viua vo
ce,z istud expresse tz Bal.referendo Bar.hic in l.appellatio
ne.C.de appel.Eo qz secundus actus non est secundo loco
apellare sz ẽ appellationẽ nõ scriptã redigere i scriptis:sõ ↄsi
derat tps pme appellatiõis:nõ qz prima,sed qz vnica.d.l.in-
stituo talis.ff.de ↄd.insti.cũ alijs hic allegatis p Bar.Pau.
de ca.hic refert q vidit ↄsilia q pluriũ notabiliũ doctorũ qui
idẽ consuluerũt,z q ẽt ipse fuit tunc psequut9.Nũc aũt tz ↄ-
riũ qz pria appellatio censet poti9 quedã ptesta.appellãdi in
scriptis q q sit appellatio viua voce.arg.l.fideicõ.§.j.ff.de
le.iij.Vñ tz quod tps incipit currere qñ redigitur in scriptis,
z istud est vtilius appellanti:ergo sequẽ.est ar.l.si qs intẽtone
ambigua.ff.de iu.z istud vltimũ tenet Jmo.hic z in c.sua no
bis.z in c.dilecto.de appel.Adde q ipse Pau.de ca.in ↄsi.
xv.qd incipit sup prio dubio clara est rñsio refert q illi valẽ
tissimi doctores q ↄsuluerũt sm primã opi.Bar.fuerũt do.
Ant.de bu.Pe.de Anch.z do.Onofri9 de perusio.z eos ibi
simpliciter sequitur Pau.de ca.z lati9 in ↄsi.sequẽ.q incip.
Jn dubio prefati excellentissimi doc.Tamen.opi.quã tenet
Pau.de ca.hic vr esse magis cõis.Eeam etiã tenent Ange.z
Sali.in l.si qs libellos.C.de app.z Ang.ibi dt quod istã ser
uat consuetudo.idẽ tenet d.Ant.z do Ab.in c.dilecto.de app.
14 z do.Alex.hic.Querit Bar.+ si iudex tulit duas interlocuto
rias de eadẽ re ex qua acquiratur ius z a qua earũ debeat ap
pellari.Adde ei9 dictis.Primo inquãtũ concludit Bar.q
per secundã interlocutoriã contrariam prime tollitur prima
allegat tex.i.l.si op9.j.e.Jlla lex parũ vl nihil facit:eo qz ibi
scda interlocutoria faciebat expressam derogationez prime
vt ibi p gl.z Bar.eo qz ibi pretor expresse reuocauit primã
cõmissionẽ factã nuncio denunciando nouũ opus.prout etiaz
illũ tex.alibi declarat Bal.in.c.cũ venissent.i pe.col.de eo qui
mit.i pos.Dic ergo meli9 facere p Bar.qz si p diuersaz inter-
locutoriã tollit prima vt iurib9 hic allegatis p Barto.quã
to forti9 dz tolli p contrariã.Ad idẽ bene facit illud qd tenẽt
do.de Rota in cõclusionẽ.v.q incipit,itẽ si post cõclusũ in cã,
vbi nota.tenẽt q post cõclusionẽ in cã,z postq iudex pronun-
ciauit esse ↄclusũ in cã ista est snia interlocutoria. Juxta gl.
i.l.cũ clericis.C.de epi.z cle.Si postea admittat articulos rei
seu admittat partẽ ad pbandũ vr reuocasse ↄclusionẽ in cã:qz
p admissionẽ vnius ex ↄrijs intelligit aliud reuocatum.l.il-
lud.ff.de acqui.her.Jllã decisionem referũt z sequuntur do.
Ant.z z Jmo.i.c.auditis.de pe.d.Abb.in.c.qñ cõtra falsaz.
in.xiij.col.de pba.z in.c.cũ dilectus.de fide instru.z do.Car
di.i cle.testib9.i.ij.col.de testi.Bal.in.l.pemptoria.in.ij.col.in
ꝟ.quero si iudex.C.de sen.rescin.nõ pos.do.Ale.in.l.q iussit
in vlti.cha.ff.de re iud.z i cõsil.lxxij.i.iij.vol.qd inci.vr pma.
ↄsideratiõe dicen.instãtiã.in.iij.cor i iiij.cõsi.lxxvj.in.iiij.vel
q ici.cõsideratis his de qb9 ithemate ãte scripto.Et no.dili
genter istã decisionem:quia ibi prima interlocutoria traxe-
rat secum executionẽ pronũciando conclusum in cã:z tamen
15 reuocatur per secundã interlocutoriã cõtrariaz.Et pondera
q istud est etiã de mente Bart.si subtiliter insperexeris qui in
indistincte vult per secundam interlocutoriam diuersam vel
ↄriã prime tolli primã:nec distinguit an prima traxerit secũ
executionẽ put distinguit in vltimo mẽbro. Ergo ex mente
Bar.ẽ qd ẽt si prima interlocutoria traxisset secũ executionẽ
adhuc tñ toleret p secũdã ↄriam diuersaz. Sed aduerte qz
Bar.met.s.declarat se intelligere istã.q.qñ.j.iterlocutoria
põt tolli p ↄriã,qd non videt esse qñ prima traxerit executio-
nẽ,vt no.in.d.l.qd iussit Bar.i.l.j.§.fi.ff.de preto.stipu.Et in
16 hoc etiã Bart.vr sibi aliquater.j.contrariare dum in vltimo
mẽbro allegat l.apud aufidiuz.ff.de optio.leg ai.+Qñ enĩ
interlocutoria traxerit secũ excutionẽ iudex nõ potest eaz re-
uocare,nisi de cõsensu partium,vt no.Bart.in.l.j.§.fi.z do.
Aler.in.d.l.qd iussit.in vlti.char.z dicam Bart.in.l.si opus.
j.eo.Jntellige tamen conclusionẽ Bar.qd per secundam in-
terlocutoriam

terlocutoria ꝓ ia vel aduersam tollit pms: qñ apparet iudicē habuisse notitiā ꝛ scientia de prima. Alias iudex nō intelligeret revocare primā interlocutoriā q̄ ignorat. c. cū olim. ō re iud. p regula. l. mater decedens. ff. de mon. test. fm Bar. in d. l. iussit. in fi. Et licet do. Alex. ibi poneret q̄ Bar. sit ꝓ ius bis que ꝛ hic: tamē illa potiꝰ est limitatio q̄ ꝓtectas. Et idē q̄ ibi Bar. tenet do. Abb. in d. ca. cū olim. ꝛ in cōs. cxlviij. qō incipit. In q̄one que vertit. Et in istis locis declarāt Bart. ꝛ doc. quādo iudex ꝓsumat habere scientiā ꝛ notitiā p̄cedentis interlocutoriæ ꝛ qn̄o. ¶ Ultimo inquantū Bar. q̄rit si pars ꝓ uribꝰ vicibus eduxit vnā scripturā coram iudice an posset vti viraq; ꝓductione: ꝛ reliquit cogitandū. Veritas est q̄ pōt ex vtraq; se fundare ex quo per sedam nō vr̄ recessum a prima vt superius late firmauit ꝛ firmat et do. Alex. hic.

1 ¶ Remissio renunciatiōis cōcessa pfalsum ꝓcur. non nocet.
2 Falsus procu. nō pōt et via satisdationis facere remissionez.
3 Falsus procurator non gerit personam domini.

1 **Cum remissiōe.** ¶ Remissio renunciatiōis cessa pfalsum procuratoꝛ es nō nocet dño. h. d. De qua materia dic vt p Bart. in l. de pupillo. §. fi. s. eo. Et iste tex. lo quit qñ dñs renunciauit nouum opus: ꝛ aliqs tanq̄ ꝓcurator nunciatis cōparet qñ petit remissio. Si aut ipsemet ꝓcurator nunciasset tūc ꝓcederet principiū huiꝰ legis. Et aduerte ꝓ intellectu huiꝰ tex. ꝙ aut iste vult facere gratuitā remissionē: ꝙ clarū est q̄ nō pōt: et si esset verus ꝓcurator: nisi haberet mādatū cum libera: vt p Bar. in princ. huiꝰ l. vbi dixi. Aut vult facere remissionē mediante satisdatione: ꝛ ꝓcurator datus ad nunciandū hū posset: vt in
2 ¶ prin. huius legis. ¶ Sed falsus procurator nō pōt et via satisfa
3 datiōis facere remissionē: ¶ qz falsus procurator nō gerit personā domini. l. procurator cū peteret. ff. rem ra. habe. Et istō vult dicere iste tex. ibi quolibet interueniente. ꝛ ita et in specie declarat istum tex. Bal. hic.

Lex xliij.

1 **Qui viā.** ¶ Rōne seruitutis rustice nō potest nunciari nouū opus: sed dꝫ per cōfessoriā seruitutis vēdicari. h. d. Ista legem ꝛ eius gl. expedit in l. j. §. fi. vbi bar. ꝛ alij ponūt. s. e. Jas.

Lex xlv.

1 ¶ Leges africani sunt difficiles ꝛ subtiles.
2 Confessoria ꝛ negatoria competunt ꝓ seruitutibus psonalibus ꝛ realibus: ꝛ etiā ꝓ omni iure incorporali.
4 Prorutisdictiōe ꝛ ꝓ iure patro. ꝛ hic ꝓ iure ꝓsentādi ecclesia cōpetit quasi confessoria: ꝛ non cōfessoria simpliciter.
5 Confessoria ꝛ negatoria licet sint actiones reales: tamē cōpetunt et ei qui est in quasi possess. ils in ea turbetur. alie tamē actiones reales regulariter non competunt.
6 Cōfessoria ꝛ negato. dant nō solum ꝓ cōstituentē seruitutē sed et ꝓ quencunque alium tertium impedientem.
7 Patientia in uribꝰ incorporalibꝰ habet ꝓ quasi possessiōe.
8 Existens in quasi possessione seruitutis pōt intrare cōfessoriā quamuis vicinus adhuc nihil ceperit edificare: ꝛ hic non molestet cum cui debetur seruitus.
9 Confessoria ꝛ negatoria quibus verbis proponantur. 32.
10 Agens cōfessoria vel nega. reo existente contumace nō cogit perseverare super actione vel libello ꝓpositio ꝛ oblato.
11 Licet seruitutes reales sint debite fundo ꝛ ple. queter sententia def. fundo: tū ꝓcedit libellus in q̄ petit declarari ius esse vt non esse persone. ꝛ sic quod sibi debeatur seruitus realis.
12 Propter contumaciā cogit quis cauere de nō nunciando nouum opus ꝛ sic de non protestando ꝛ consequenter de non vtendo iure communi quod alias sibi competeret.
13 Ille dꝫ sustinere partes petitoris qui habet subire onus ꝓbandi de iure suo.
14 Conuentus actione cōfessoria pendente tali iudicio si se defendat interim non prohibetur edificare.
15 Licet nūciator habeat re vera ius seruitutis: tamen si non est in quasi possessione talis seruitutis: nō pōt effectualiter nunciare: imo nunciatio per eum facta potest sperni.
16 Ad hoc vt cōpetat confessoria existenti in quasi possessiōe sufficit ꝺictio verbalis facta in iudicio de qua appareat in processu in qua aduersarius negat: dato quod de tali ꝺictione non sit facta mentio in libello.
17 Agi dicitur quando lis cōtestata ꝛ non prius: sicut peti dicit lite contestata. 20.
19 Stante statuto quod si quis perturbet aliq̄ in sua possessione incidat in tantā penam. per negationem factam in iudicio ꝺicendo libello dꝫ quis perturbare in quasi pos. ꝛ hic incidit in penam statuti. 20.
21 Cōtra diffamantē verbaliter non datur interdictū vti pos.
22 Una differentia inter confessoriam ꝛ interdictum vti pos.
23 Dufheit ꝺictio verbalis facta in iudicio non nega. ad hoc vt possidenti competat confessoria.
24 In uribꝰ incorporalibꝰ nō solū patientia cōuoluntarie pstat habet ꝓ quasi pos. ꝛ quasi traditione sed et patientia q̄ reꝰ inuitus prestat coactus officio iudicis habet ꝓ quasi pos.
25 In istis uribus incorporalibus patientia idēoperatur quod missio in pos. in corporalibus.
26 Contra reum latitantē fit missio in pos. omnium bonorum.
27 Si ex forma statuti vel legis dꝫ quis consequi aliquod premium si egerit tale quid intelligitur si egerit ꝛ probauerit.
28 Agens negatoria q̄ propter contumaciā factus est de reo actor tenetur ꝓbare duo. s. predia esse suum, ꝛ cum esse liberū.
29 Ex possessiōe ꝓsumitur dñium quādo incidenter deducit. 36.
30 Quotiescunq; originalis status rei cōuenit intentioni actoris. ꝛ ꝺicit intentioni rei: fortior est ꝓsumptio q̄ resultat ex illo originali statu q̄ sit possessio uris q̄ est penes ipsum reum.
31 Contumacia in vno non debet nocere in alio.
32 Confessoria ꝛ negatoria quibus verbis proponi debeant.
33 Tota vis ꝛ effectus libelli cōsistit in ipsa cōclusione. sic etiā in rescriptis attenditur conclusio.
34 Verba negativa q̄ virtualiter aliq̄d ponūt cēsent affirmativa.
35 Cuius vtilitatis est. quod cōfessoria ꝓponatur verbis affirmatiuis, ꝛ negatoria negatiuis.
36 Ex quasi possess. probatur dominium quādo venit incidenter.
37 Quis sit verus intellectus ad principium nostre legis.
38 Quasi poss. seruitutis nō trāsfert onus ꝓbādi in aduersarium qui habet ꝓsumptionem uris ꝓ se de libertate rei.
39 Etiam ꝓsumptionem uris ꝛ de iure admittitur probatio in contrarium per confessionem partis.
40 Quelibet res ꝓsumit esse libera nisi ꝓbetur seruitꝰ imposita.
41 Cum feudum sit quedā seruitus. in dubio est ꝓsumendum quod res sit allodialis ꝛ sic libera, non autem feudum.
42 Quasi poss. status vel qualitatis q̄ ineſt actualiter. vel est apta inesse originē trāsfert onus probandi in aduersarium.
43 Feudū nō ꝓbat: ils ꝓ processu priuilegio soluat aliquid annuum.
44 Quasi poss. alicuius status vel qualitatis que necessario non concordat cum origine rei: imo ꝺicit ꝛ cōuenit intentioni aduersarij non relevat nec transfert onus probandi.
45 Si filius sit in quasi pos. existētie sui uris, ista quasi pos. trāsfert onus probandi aduersariū quod ut in patria potestate.
49 Si adsit constitutio ꝙ alis q̄ ois instrumēta usuariorū ꝓsumant usuraria, ꝛ probatur q̄ aliqs de presenti est usurarius: ꝓ hoc instrumēta retro facta nō ꝓsumuntur fuisse usuraria.
47 Quasi possessio alicuius uris q̄ haberi non pōt sine cōsessione priuilegij nunquam relevat ab onere probandi.
48 In his que veniunt expedienda officio iudicis hoc illud officium implo. retur principaliter sive incidenter no iuratur in litem sed interesse debet vere probari.
50 Restitutio rei vend. iure actionis in rei vendicatione.
51 Leges rei vēdi. pōt libello per re iure actionis nō solū se declarari dnm: sed etiam petere rem cōdēnari ad restituendū.
52 Qui tenetur ad nudam cautionem tenetur etiam ad obligandum omnia bona sua.
53 Si post prestitā satisdationē ō iudicio sistit: dño qui monit questionem libertatis seruo se absentet cōtumaciter per annum: ex hoc conclu. pitur seruus vt a iudice pronuncietur liber.
54 In penalibus an dispositum i vno ex corelativis habeat locum in alio.
55 Lex quamuis penalis: tamē fauore pie cause vel fauore ecclesie est extendenda.
59 Ciuitas q̄ elegit alios in potestatē ad quid teneatur. 57.
58 Quando periculū est in mora super potest imitare cēpus legale, ꝛ ifi a modicum tempus interpōere primum decretū.
59 Qualiter interdicto vti pos. interponat primū ꝛ fm. decretum.

1 **Si prius.** ¶ Iste lex est africani: ergo segtur q̄ est tota difficilis ꝛ subtilis. Ista ꝓnam facit Bart. in l. cū quis. in prin. ff. de sol. Et t[illegible]aph. eo. hic qñ ista lex est notabilis ꝙ sit in materia seruitutū etiā fm Pau. de ca. est singularis ꝛ difficilis ꝛ notabilis ꝛ omnibus legibus que loquunt ꝛ ista materia Summa ista legē ꝛ diuide vt p Bar. hic. Et ꝓmitte aliqua ad euidētia: vt p Bar. Pau. de ca. ꝛ do. Alex. hic. Vel breuiꝰ summa si reus cōuentus cōfessoria vel negatoria est contumax in p-
2 batiōis translatiōe, eponit. h. d. ¶ Ad euidentia ꝓmitte q̄ ꝓ seruitutibus cōpetit confessoria ꝛ negatoria. ꝓ confessoria dat ille q̄ prētēdit deberi seruitutē personalē ibi: vel realē predio suo. Negatoria vero dat ꝓ libertate tuenda: ꝛ sic ad negandū seruitutem: ꝛ sic competit ei qui negat debere seruitutē l. ij. in prin. §. j. ꝛ. l. sicuti. §. sed si queratur. ff. si seruit. vēd.

⁊ l.vti frui.§.fi.ff.si vsufr.pet.⁊ §.eque.inst.de act.⁊ de vtraq;
3 loquitur ista lex.†Et aduerte diligenter qd predicte actiões
ↄfessoria ⁊ negatoria cõpetunt nõ solũ pro seruitutib⁹ perso
nalibus vel realibus.vt.s.dictũ est:imo generalius cõpetunt
ꝓ omni iure incorporali.Ita firmat solus Jo.fab.in d.§.eq.
in.ij.col.in prin.alij ibi nihil tangunt:vnde scdm eũ cõpetũt
et pro iure pascuorum.Item pro iure pedagij:ita refert tene
re doc.in c.constitutus.de reli.do.Itẽ scdm eum cõpetunt ꝓ
iure decimarũ ſm doc.in c.tua.⁊ in ca.prohibemus.de deci.
Pro ista cõclusione facit generalitas tex.in d.§.eque.vbi ge
neraliter dr qd si qs agat ius sibi esse: hz tales actiones rea
4 les.†Adde et Bal.in rub.C.de vsufr.vbi tz:qd ꝓ iurisdictio
a ne[a] ⁊ ꝓ iure patronatus sicut ꝓ iure presentandi ecclesie cõ
petit quasi cõfessoria:⁊ sic nõ cõfessoria simpliciter:eo qz scdz
eũ nõ sunt proprie seruitutes:cum nõ habeãt ex opposito ↄ
riã proprietatem:ex qua formaliter distinguantur: sed bene
sunt quasi seruitutes:seu ad similitudinẽ seruitutũ:ideo com
petit quasi cõfessoria.sed reperio ꝙ ↄtrariũ tenuit ipsemet Bal.
in c.significãte.in pe.col.de app.vbi plenius ꝙ alibi loquit:
⁊ cõclusiue tz ꝙ pro istis similibus iurib⁹ incorporalib⁹:pu
ta pro iure pedagij vel ꝓ iure passagij vel ꝓ iurisdictionibus
non cõpetat negatoria vel confessoria:sed solũ cõpetat officiũ
iudicis.⁊ mouet.qz licet in qõne passagij videantur cõcurre
re extrema habilia ad ꝓducendũ actionẽ cõfessoriam vel ne
gatoriã.s.soluens:⁊ eius respectu vr̃ qdã seruitus:⁊ recipiẽs
⁊ hoc respectu videt quedã libertas. ⁊ locus circunscribens
hos actus:puta pons: vbi soluitur pedagiũ:tamen melius ẽ
dicere scdm eum ꝙ nullo mõ sit seruitus nec libertas:sed po
tius sit qdã iurisdictio ⁊ potestas:⁊ sic nõ cõpetat cõfessoria
vl' negatoria officiũ iudicis:ꝓ ista parte videret facere:qz no
strum nõ est extendere actiones vt cõpetãt ad alios casus ni
si quatenus reperit extensum a legislatore: ꝓut videmus ex
tendi in ti.de bo.poss.here.peti.⁊ in seq.⁊ in alijs similibus.
Istud idẽ cõfirmo:qz lz rei vendicatio non cõpetat pro serui
tutibus:⁊ sic pro istis iurib⁹ incorporalib⁹.l.vendicatio.ff.de
rei ven.gl.in §.j.in verbo rẽ corporalẽ inst.de ac.tñ publicia
na cõpetit et pro seruitutib⁹:⁊ sic pro istis iurib⁹ incorporali
bus hoc mõ.nã si seruit⁹ cõstituat alicui a nõ dño ⁊ bona fide
ꝓ tali seruitute cõpetit publiciana tex.est i l.si ego.§.j.⁊ ij.ff.
de pub.⁊ rõ diuersitatis est:nõ ideo rei vẽdicatio nõ dat ꝓ ser
uitutib⁹:eo qz ꝓ illis prodite sunt speciales actiones.s.nega
toria ⁊ cõfessoria vt dictũ est:⁊ hoc qñ tales seruitutes sunt a
dño cõstitute.sed qñ essent cõstitute a nõ domino tunc qz non
cõpetunt cõfessoria ⁊ negatoria:fuit necessariũ publicianã ex
tendere ad istũ casuz.d.l.si ego.§.j.⁊ ij.ergo cõfessoria vl' qua
si cõfessoria non cõpetit pro omni iure incorporali. Tamen
primã opin.tz Pau.de ca.in l.vt pomum ad finẽ prin.ff.de
ser.vbi tz qd pro iurisdictiõe ⁊ ꝓ iure eligendi prelatũ cõpe
tit vtilis cõfessoria allegat Inn.in ca.abbate sane.de verb.si.
Adde et qd illud tz Jo.fab.quod cõfessoria ⁊ negatoria com
petãt nõ solum pro seruitutibus:sed etiã pro alijs iuribus in
corporalibus.tz expresse Inn.in c.inter quatuor in gl.ij.i prin.
de maio.⁊ obe.⁊ Inn.in c.examinata.de iud.Itẽ adde quod
pro iure exigendi vectigal cõpetit quasi cõfessoria ⁊ negato
ria scdm Bar.in l.si publicanus.§.fin.in vl.colum.ff.de pub.
⁊ ibi Bartol.allegat Spe. q idẽ tz in tit.de cau.pos.⁊ ꝓprie.
§.qz vero.ver.quid de colligẽtibus.idẽ tz Bal.in c.j.in vl.co.
de mili.vas.q cõtu.est.⁊ in c.j.in ij.col.ad fi.in ti.que sint rega
5 lia.in vsi.feu.⁊ ista videt esse cõis snia. †Scdo ad euidentiã
premitte ꝙ lz alie actiões reales regularit nõ cõpetant ei qui
est in possessione actuali.l.in rẽ la.j.in prin.⁊ l.officium.ff.de
rei ven.⁊ l.vni.C.de ali.iu.muta.cau.fa.tamẽ cõfessoria.⁊ ne
gatoria lz sint actiones reales cõpetunt et ei qui est in quasi
possessiõe si in ea turbetur.tex.est in l.⁊ si forte.§.sciendũ ⁊ ibi
Bar.no.ff.si serui.ven.⁊ in l.vti frui.§.fi.ff.si vsufr.pe.⁊ tex.i
d.§.eque.⁊ Bar.hic in v.op.prime partis.⁊ est gl. no.in c.e
xaminata in verbo possidebas.de iu.Et limitat singulariter
Bar.in l.fi.ff.de alie.iu.mutã.cau.fac.⁊ circa hoc vide q̃ sta
6 tiz dicã in scdo notabili.† Itẽ actiones cõfessoria ⁊ negatoria
dant non solũ ↄ cõstituentẽ seruitutem:sed et ↄ quemcunque
aliũ tertium impedientem.tex.est in l.si quis diuturno.§.fin.
ff.si ser.ven.⁊ in d.l.vti frui.§.vtrum.tan tunc requirat quod
saltem ille tertius ꝓtendat sibi deberi seruitutẽ.declarat gl.i
l.apud trebatiũ.§.idem trebatius.in verbo nõ est.ff. de aqua
plu.arcen.⁊ gl.in l.si cum meus.§.j.si ser.vẽ. Item in ista le
ge figurat casum in terminis ꝓut format Bal.in aut.ei q.in
ix.col.C.de bo.auto.iud.pos.⁊ in c.j.de eo qui mit. in pos.cã
rei seruan.⁊ ibi et Bal.declarat aliqualiter istã.l.cuz suis gl.
⁊ ibidẽ Lano.presertim do.Ant.reassumunt totã materiam
b ff.no s l. Põdera primo tex.ibi si prius ꝙ edificatum[b] esset
iste tex.loquitur qñ nihil adhuc erat factũ ↄ ius seruitutis ⁊
sic cõfessoria solũ intentabatur.Aret.in d.§.eque.in j.no.qui
idem tz pro declaratione iuris seruitutis non aũt propter a
liud interesse ↄ reum contumacem ⁊ nõ defendentem fit mis
sio in quasi possessione iuris petiti.ex primo decreto cũ reus
caucat de non impediendo nec faciendo aliquã nouitatem do
7 nec docuerit de iure suo:†qz patientia in iuribus incorpora
libus habet pro quasi possessione.l.quoties.la.ij. ff.de serui.
Si aũt aliquid edificij iam esset factũ tunc ↄ contumacem fie
ret missio in possessionem illius operis iã facti.l.a quo fund⁹.
j.ti.j.⁊ ponit Bar.in iiij.oppo.⁊ trib⁹ sequentib⁹ prime par
tis.Si vero cõfessoria intentaretur pro seruitute constituen
da vel ad interesse propter prohibitionẽ preteritã:tunc ↄ reũ
cõtumacẽ ⁊ latitantẽ fieret remissio in omnia bona.l.is cui⁹.
ff.si ser.ven.de quo tex.⁊ eius intellectu Bart.in x.op.prime
8 partis dicetur.j.in gl. †Scdo not.ex eisdẽ verbis si prius
ꝙ edificatũ esset iuncto intellectu glo.hic esset tex.no.qd exi
stens in quasi possessione seruitutis põt intentare cõfessoriam:
ꝙuis vicinus adhuc nihil ceperit edificare: ⁊ sic nõ molestet
eũ cui debetur seruitus.Et sic pondera hic esse tex.no. qd cõ
fessoria cõpetit ei q est in quasi possessione seruitutis:⁊ nondũ
molestat in illa quasi possessione.Tñ ſm Bar.j.in ij.op.pme
partis:lz reus nondũ cepisset edificare.Fecerat tamen prepa
ramenta ad edificandũ.Et sic quemadmodũ cõfessoria com
petit ↄ turbantẽ quasi possessionẽ seruitutis.l.ij.§.j.⁊ l.sicuti.
§.sed si queratur.ff.si ser.ven.ita et competit ↄ eum q fecit p
paramenta ad molestandũ.ita est tex.not.hic iuncto eo qd dt
9 Bar.j.in ij.op.†Tertio no.ex tex.ibi ius vicino non esse:iũ
ctis sequentib⁹ hic esse tex.ↄ opi.Placent.relatã p gl.in l.ij.
§.j.ff.si ser.vend.⁊ in §.eque.inst.de act.Nã dt Pla.quod iõ
datur cõfessoria:eo qz proponitur verbis affirmatiuis: nega
toria vero.qz proponitur verbis negatiuis.Hic habes text.i
ↄtrarium vbi cõfessoria ꝓponitur verbis negatiuis:⁊ negatoria
verbis affirmatiuis.vt et dic p gl.de quo tãgit lati⁹ Bar.in v.
oppo.secunde partis.vbi saluat opinio Placen.ibi dicitur.
10 †Quarto no.ex isto tex.ꝙ agẽs cõfessoria vel negatoria:reo e
xistente cõtumace:nõ cogit ꝑseuerare super actione vel libel
lo ꝓposito ⁊ oblato.Cum iste tex.velit qd reus debeat fieri a
ctor.⁊ sic habes limitationẽ ad aut.qui semel.C.quo ⁊ qñ iu
q̃ vult qd actor teneat ꝑseuerare in libello ⁊ actione intentata
vsq; ad finẽ iudicij.no.p gl.⁊ oẽs in l.edita.C.de edend.Et lz
Bar.j.in vj.opp.secunde partis principlr rñdeat ad istũ tex.
quo ad d.aut.q semel.tñ planior rñsio est ꝙ in illa aut.ꝓcedit
reo instanti.Ibi eñ dt tex.qd actor tenetur perseuerare in a
ctione proposita si reus instet:sed istud non põt in tex.nostro
dici:ex quo reus est cõtumax ⁊ se nõ defendit. Quinto no.
ex tex.vnã penã contumacie:qz trãsfertur in eũ onus proban
di vbi alius reus nõ tenebatur probare:simile est in l.si quis
emptionis.§.pe.C.de presc.xxx.an.⁊ in l.cõsentaneũ.in fi.C.
quo ⁊ qñ iudex.Idem est in odiũ negãtis. iuxta aut.ↄ q pro
priã.C.de nõ nu.pen.⁊ l.cũ de indebito. in prin.ff.de proba.
11 †Sexto no.ꝙ lz seruitutes reales sint debite fundo ⁊ conse
quenter detur snia fundo.l.q in aliena.§.fi.⁊ ibi Bar.no.ff.d
neg.gest.Tñ hic est tex.ꝙ procedit libellus in q̃ petit decla
rari ius esse vel nõ esse ꝑsone:⁊ sic ꝙ sibi debeat seruit⁹ realis
eo qz intelligit sibi tanq; dño pdij:⁊ sic ad predij vtilitatẽ.Et
ita p istũ tex.et Bar.j.in vj.op.scde partis istius tex. Ad idẽ
tex.in l.ij.in prin.⁊ ibi Bar.ad hoc no.ff.si ser.ven. Bar.in l.
fi.§.sin aũt.C.de bo.q̃ lib.⁊ in d.l.qui in aliena.§.fin.⁊ Bal.in
12 rub.C.de vsufr.ad fi. †Septimo no.ex hoc tex.ꝙ propter
cõtumaciã cogit qs cauere de nõ nunciãdo nouũ opus:⁊ sic ñ
protestãdo ⁊ cõsequẽter de nõ vtendo iure cõi ꝙ alias sibi cõ
peteret.Ex quo sequit qd p officiũ iudicis põt alicui imponi
silentiũ ad tps:imo subsistente cã põt p officiũ iudicis peti ꝙ
alicui silentiũ perpetuo imponatur:vt est gl.ord.in l.si conce
dat.⁊ ibi Bar.ad hoc no.ff.de fidei.⁊ Bart.in l.si finita.§.e
leganter.⁊ ibi latius mod.j.de dam.infe.⁊ Bart.in l.aureli⁹.
13 §.si centũ. p illũ tex.ff.de lib.leg. †Octauo no.ex isto tex.in
fi.quod ille dr sustinere partes petitoris qui hz subire onus
probãdi de iure suo.facit.d.l.sicuti.§.sed si querat alibi dr su
stinere partes petitoris ille q prius prouocat ad iudicium.l.
in tribus.ff.de iu.declarat Bar.in l.de pupillo.§. fi.s.eodẽ.
14 †Nono põdera[c] subtiliter ſm Raph.cu.hic esse textũ no
c tabilem quod conuentus actione confessoria pendente tali iu
dicio si se defendat interim nõ prohibetur edificare.Simili
ter econtra cõuentus negatoria pendẽte tali iudicio non pro
hibetur interim impedire agentẽ ne edificet.Istud pz in hoc
tex.vbi cõuentus cõfessoria eo qz fuit cõtumax cogitur caue
re de nõ edificãdo:vt dt tex.ibi non prius se edificaturum ⁊c.
ergo si non fuisset contumax non debuisset cauere : nec sibi
fuissent

a Jurisdictione. Adde ꝙ iurisdictio sit seruitus. Bart.i l.si ego.§.j.i fi.s.de pub.⁊ in l.iusto.vbi iã dictio.§.non mutat.ver.si obst.ff.si cer.pe. Purp.

b Edificatũ esset.Habes ex principio hui⁹ l.iũcto fi.ꝙ possessio realis seruitutis nõ liberat ab onere pbãdi. Hec adde Nicb.de neap.i §.eque.col.j.in stitu.de act. Purp.

c Nono pondera tene hoc not.Sed respõde aliter vt per Jas.i l.in prouincia.ij.col.j.s.eo. Purp.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

fuissent i gate ma?us ad edificandu:ergo alias cessante cōtu
macia pōt libere edificare.facit tex.in l.pe.ff.de a qua quoti.z
cti.Et ex hoc corelarie pōderat Raph.cu.hic esse tex.ꝯ il-
lud qd tꝫ Bart.in l.in prouinciali.§.i.ꝺ.e.vbi tꝫ qd intentata
actione cōi diuidundo.z implorato officio iudicis mercena-
rio illi deseruiente statim edificās tenetur supsedere ab ope-
re alias totū quicquid fuerit edificatū post tale officiū iudicis
erit demoliendu:sicut si esset edificatū post factā nūciationē.
Tu aūt defendēdo Bar.in d.l.in prouinciali.§.j.rūde duplr.
Primo ꝙ Bar.ibi expresse loquitur qn officiuꝫ iudicis de-
seruiens actioni cōi diuidundo fuit ad hoc expresse intētatū.
s.ad prohibendū ne aduersarius interim edificaret nimiruꝫ
si edificat ibi per aduersariū p viā attētati venit destruendū.
Sed in hoc text.cōfessoria fuit solū intentata,vt declaret ius
seruitutꝫ nō aūt fuit imploratum officiuꝫ iudicis mercenariū
illi deseruiens ad prohibendū interim edificari. Scdo dico
quod inductio ꝗ facit Raph.cu.de hoc tex.videtur esse vitio
sa.nā in isto tex.bene probat a ꝯrio sensu,qd si nō esset contu-
macia rei conuenti qd releuaretur ab onere cauendi de non
edificādo nec turbādo actorē p hoc tamen iste tex.non conce
15 dit reo se defendēti ꝙ alias possit edifica. ¶ †Decimo subtili
ter no.ex ista lege ꝫm Raph.cu.hic videri tex.in prin.p opi-
nione ꝗ tꝫ singulariter Bar.in l.j.in prin.in.vij.q.ꝺ.co. Ubi
tꝫ qd nanciator habeat re vera ius seruitutis:tñ si non est in
quasi possessione talis seruitutis nō pōt effectualiter nuncia-
re:imo nunciatio p eū facta pōt sperni. Et sic ad hoc vt nun-
ciatio possit effectualiter fieri ex cā impositiua:z consequēter
rōne seruitutis duo copulatiue requirunt qd nunciās habeat
ius seruitutis. Item ꝙ sit in quasi possessiōe illius seruitutis
alias primū nō sufficeret. Pro illa opi.Bar. vr esse tex.i ista
l.in princ.vbi actor q egit cōfessoria nūciauit nouū opus:sed
nō erat in quasi possessiōe seruitutis ꝫm intellectū gl.appro-
batū. Decidit in hoc tex. qd nunciatus nō impedit edificare
pꝫ qr in isto text.nisi fuisset contumax poterat edificare:ergo
si nō fuisset ꝯtumacia potuisset sperni nūciatio istius actoris
q nō erat in quasi possessiōe seruitutis. Sꝫ certe ista inductio
nō videt posse pcedere duplici rōne. Prima pꝑter illud qd
dixi in precedenti notabili. Scda qr in prin.huius legis nul
la interuenit nunciatio noui operis sed solū fuit actū confes-
soria,z dicere qd in principio huius legis ēt fuerit facta nun
ciatio ad hoc vt ista.l.ꝯgruat ad titulū ē diuinare,vt ēt Bart.
in prima op vbi p hoc reprehendit glo.z isto mō iste tex.non
vrgeret p predicta cōclusione Bar. Imo fortius iste text.in
scda parte in ver.ideoqꝫ fortiter stringit ꝯ illā ꝯclusionē Bar.
put etiā ponderat ipsemet Raph.cu.hoc modo inducendo.
Nā in ista scda parte reus cōuentus negatoria erat in quasi
possessione seruitutis z nō actor.put gl. z oēs indifferenter fa
tent,z pꝑter eius cōtumaciā priuat illa sua quasi possessione
cauendo vt in litera iuxta l.pe.C.de ser. Et tamē sic priuat⁹
quasi possessione seruitutis pōt nunciare nouū opus. Patet
qr in hoc tex.dr ꝙ tenet cauere ꝙ nō nunciabit:ergo pꝫ ꝙ nō
pōt nunciare,al's cautio esset superflua ergo hic est tex.forma
lis sic subtiliter induct⁹ ꝙ rōne seruitutis pōt qs nūciare no-
uum opus ꝗuis non sit in quasi possessione ipsius seruitutis
ergo ꝯ Bar in d.l.j.in pn.in vij.q.ꝺ.eo.Tu defendendo Bar.
potes rūdere ad istū tex.ꝙ lꝫ iste reus contumax sit priuatus
quasi possessione pꝑter contumaciā:tā nō est priuatus irreuo
cabiliter.cū possit intra annum prestita satisdatione de iudi-
cio sisti,z solutis expensis:reuocare illā quasi possessionē,z ces
sabit cautio.nec tenebit aliter docere de iure suo.l.si quis em
ptionis titulo.§.sed z si quis.C.de prescri.xxx.anno.z firmat
expresse Bar.in vj.op.prime partis.ergo pꝑter hanc poten-
tiā reuocādi quasi possessionē,hꝫ ēt potentiā in futurum nun-
ciandi.merito cogitur cauere.Non enim text.loquit de nūcia
tione in actu sed potentia.De veritate tamen illius conclusio
nis Bart.in d.iij.q.ibi dixi z eū reprobaui z cōiter damnat.
¶ Gl.in verbo.iuberet diuide in tres.put tres remouet op-
positiōes quasi magistraliter format Bar.hic in iij.q.z x.op.
scda ibi,sed si sic non pōt.tertia est ibi,vel aliarum rerū. ¶ In
16 scda parte gl.ex dictis Bar.in v.op. † habes notabilem con
clusionē ꝗ multum signa qd ad hoc vt competat confessoria
existenti in quasi possessione sufficit ꝯdictio verbalis facta in
iudicio de qua appareat in pcessu in qua aduersarius neget
dato ꝙ de tali ꝯdictione non sit facta mentio in libello. Istud
dictū no.singulariter Bar.ex isto tex.ꝫm intellectū Hy.z gl.
pꝫ ū isto dicto Bart.transeunt indifferenter oēs hic. Adde qd
istud dictū Bar.dt Ang.de are.ee singularissimū. in §.eque.i
ij col.inst.de act. ¶ Tu aduerte ꝙ lꝫ Bart.hic intelligat istū
tex.z oēs sequant ꝙ in isto tex.nō itervenerit aliqua turbatio
vel inquietatio facti tñ interuenit ꝯdictio verbalis per nega-
tionē rei ꝯrādendo libello negauit z ꝯdixit. Uidet ꝙ istud sit
pessime dictū ad istū tex.qr in isto tex.reus conuentus fuit ꝯ
tumax,z nullo mō se defēdebat:quo ergo verū est ꝙ ex pcessu
apparebat qd in iudicio ꝯdixerit libello vel negauerit nec ex
intellectu gl.colligitur istud qd dt Bar. Imo potius gl.pre
supponit ꝯrium.put etiā declarat Bar.in iij.op. Nam gl.p-
supponit qd reus erat absens z contumax:z ideo iudex cogit
captis pignorib⁹ z mulcta indicta. Nec etiā intellectus Hy.
pōt facere ꝙ istud colligatur in hoc text. Et si tu subtilis dice
res qd dictum Bar.pōt colligi ex text.dum dt ageret ius vi
17 cino non esse pōderando verbum ageret. †Agi enim dr qñ est
lis contestata z nō prius.sicut peti et dr lite contesta.l.ampli⁹
non peti.ff.rē ra.habe.Et ꝙ agi dicat qñ est lis contest.z non
prius habes gl.singularem in l.si postea.in gl.j.ff.de pec.ꝗ
gl.ad hoc reputat singularem Bal. in ca.qm ꝯ falsam.in vij.
col.de prob. Idē tꝫ Bar.licet nō sit recordatus de illa glo.in
l.nā z postea.in prin.in primis verbis.ff.de iureiur. Pau.d
ca.in l.fi.C de codi.Si autem hic fuit lis contestata:ergo fuit
responsum libello per negationem z ꝯdictionem,vt dt Bart.
per l.j.cum ibi traditis.C.de li.contesta.Abinde in antea re⁹
fuit cōtumax.z deinde non se defendebat:qr dico ꝙquamuis
verbum peti intelligatur lite contestata secus tamen est i ver
bo agere.ita tꝫ Bal.in l.cū qs.in pe.col.C.de fur.z fac.ign.
vbi expresse reprehendit gl. in d.l.si postea.ff.de pec.z d hoc
dubitant Bal.z Sal.in l.si quis maior.C.de transac.Scdo z
melius etiam fatendo ꝙ verbū agere intelligatur lite conte-
stata,istud pcederet quando text.loqueret in petente:qr dice
ret fuisse actum sicut quando dicimus petitū.d.l.amplius nō
peti.sed text.dt ageret ius vicino nō esse.z immediate subdit
nec res ab eo defenderet. Pondera ꝙ illa qualitas nec res,
intelligit cū ageret:qualitas eñ intelligitur ꝫm tempus ver
bi cui adijcitur.l.in delictis.§.si extraneus.ff.de noxa.l.titi⁹
z ibi Bar.ff.de test.mil.z late Bar.in l.ex facto.i prin.d vul.
z pup.Tunc ergo cū a geretur nō defendebatur res a reo con
uento:ergo dictum Bar.non pōt probari in hoc tex.Tertio
z fortius facit iste tex.i scda parte.in verbo si cū agere vellet:
ergo non erat lis cōtestata.z Bart.met.in ix.op.istius prime
partis expresse firmat ꝙ in ista l.in prin.z per totum non e-
rat lis cōtestata nec quasi contestata. ¶ Scdo qr Bart.dicit
ꝙ in hoc text.nō interuenerat aliqua inquietatio vl turbatio fa
cti.Tu aduerte qd Bar.met.ꝺ.in.ij.opp.tenet ꝙ in ista lege
re⁹ fecerat preparamētū ad edificādū.Ex istis pparamentis
pōt dici qd causabit inquietatio facti.z qd isto respectu detur
ꝯfessoria in hac lege:preparamenta eñ ita propinqua actui
habent pro actu.l.penu.cū gl.z ibi ne.Bald.ff.de testa.mili.
18 †Et isto mō male colligit dictū Bar.est hoc tex.dum voluit
arguere hoc mō,in ista.l.nō itervenit aliqua inqetatio vl tur-
batio facti:ergo debem⁹ intelligere ꝙ interuenerit turbatio
verbalis.ista nō est bona argumētatio: qr imo interuenit tur
batio facti per illa preparamenta. ¶ Tertio ꝙ illud dictum
Bar.nō solū colligat in hoc tex.imo nō sit verū in se:qr quit
sic. Nā ad hoc cōpetat cōfessoria existenti in quasi possessiōe,
requiritur molestatio seu inquietatio,alias talis actio nō cō-
petit.prout firmāt Bar.oēs hic.z est tex.in.l.si quis diutur-
no.§.fi.z i.l.loci corpus.§.si qs mihi.ff.si serui.vēd ergo ꝫm
dictū Bar.tpe quo egit confessoria nulla interuenerat adhuc
inquietatio,ergo dicta actio cōpetere nō potuit,nec dꝫ suffice
re molestatio seu inqetatio postea ex iteruallo sequēs nō suf-
ficit ius postea superueniēs pēdēte iudicio.l.nō pōt videri.z
l.nō quēadmodū.ff.d iudi. Nec ad hoc obstat solutio.d.Ale.
ꝗ in alio proposito dat Lud.ro.ꝙ sufficit ꝙ ius superueniat
agēti lite cōte.l.si titi⁹.z ibi Bar.ff.d ver.ob.z.l.ij.z ibi Bar.
de do.ple.qr replicat dupliciter. Primo ꝙ illud procedit qñ
ius supuenit lite ꝯtestata ex cā de pterito ia deducta inesse ꝫm
ꝙ.d.l.si titi⁹.declarat Bar.in.l.si rē.§.fi.ff.de pig.act.qd non
pōt dici in pposito dato ꝙ seruit⁹ esset de pterito.Scdo dr ꝙ
d.l.si titius pcedit qñ tpe quo agit est talis spes infallibilis
ꝙ si ꝯtestabit lis p litis cōtestationē tale ius orietur.Sꝫ in casu
nro nō est spes infallibilis ꝙ reus ꝯuentus dꝫ me verbaliter
turbare ꝯdicēdo.Nā pōt eē ꝙ simplr negaui narrata.put nar
rantur quo casu nō pcedit istud dictū Bar.vt.j.statim limita
bo.Tenendo tamen dictum Bar.qd valde singulare z pere-
19 grinū:z ab omnibus indifferēter approbatū, †adde p āplia-
tiōe hui⁹ dicti ꝙ ex isto dicto Bar.dicit Raph.cu.hic vidisse
ꝯsilium excellentissimi doctoris z preceptoris sui dñi Chri-
sto.de castel.q cōsuluit in ꝯtingentia facti q stante statuto vt
est in ista ciuitate,z quasi vbiqꝫ p Italiā.ꝙ si qs pturbet ali-
quē in sua possessiōe,incidat in tantā penā.Cōsuluit ꝙ p suam
negationē verbalē factā in iudicio ꝯdicēdo libello,dicat qs p
turbare in possessiōe aliquē.Adeo ꝙ icidat i penā statuti per r

dictū Bar.hic ipse Raph.cu.refert ꝛ Bal.in l.ordinarij.i v.col.C.de rei ven.alleg.dictū Bar.hic ꝛ distinguit vt p cum postea subdit Raph.q ꝛ dictū Bart.possit admitti in actione cōfessoria vel ęz in interdicto vti possidetis qō verbalis ꝫdictio vel negatio facta in iudicio sufficiat:tū adhuc non sufficit vt pars incidat in penā statuti.l.vim facit.ff.de vi ꝛ vi arma.idem ōt se putare q preceptor suus in dicto suo cōsilio nimis late itellexit dictū Bar.hic.Tu adde qō idē q do.Chrisso.videtur tenere do.Alex.Imo.in cōs.lxxiij.in iij.volu.qō incipit vide prima ꝓsideratione dicendū dictū Barnabā in j.col.vbi ōt q statutū penale puniens turbantē aliquē in possessione,ꝛ locū qñ nō interuenit alia turbatio ꝫdictio verbalis in iudicio facta.alleg.Bar.hic.ꝛ Lapus de castellio.alle.lxv.ꝫ infra referā.Et pōdera qō inferius in illo cōsilio istud aliter nō impugnāt:tū est verū Bar.ꝛ Lapus non loquunt in istis terminis in statuto penali qū criminaliter agit.Quid tenendū ego.teneo opinionem Raph.ꝫ do.Christo.ꝛ do.Alex.ꝛ si casus contingeret ita cōsulerem ꝛ iudicarem.ꝛ reperio q do.Jo.berthachinus de fū mo.in suo no.repertorio in verbo turbare refert q collegiū florentinū cōsulnit ꝓ Raph.cu.ꝫ do.Christo.ꝙuis do.Christo.multum ꝫdiceret nihil tā ultra decidit ad ita tenendū moneor ꝙ in statutis penalibus istis cum sint odiosa ꝛ restringenda,l.cum quidam.ff.de lib.ꝛ posth.ꝛ in regula odia.ꝺz liquidissime constare.l.in testamēto.la prima.ff.de conditi.ꝛ demon.ꝫ ꝓ singulari no.Bal.in c.j.qualiter domi.a.ppi.feu.pti.in vsi.feu.ꝛ in c.quitaualis.in ix col.de iureiur.nō ergo imponit pena statuti.ꝛ nisi cōstet q statutū in tali casu loquatur,intelligēdo eū vt ꝓ Bart.i l.quēadmodū.C.de agri.ꝛ cēsi.li.rj. *Secꝺo ꝛ fortius q istud statutū disponit qō turbās aliquē in possessiōe puniat in tāta pena loquit ergo ꝓ verba q̄ denotāt actum illatū in ꝑsonam ꝓ turbationē vel molestiā illatam in aliquē:ꝛ ideo requiritur dolus adeo qō nō sufficeret lata culpa.Ita ista statutū declarāt Bar.ꝛ Bng.in l.j.§.non aūt.circa fi.ff. si quis test.lib. esse iust.fue.Et sic statutū logtur de actu turbationis ꝓ quēimpediatur actualiter possidere:ergo non ꝺz sufficere sola verbalis negatio facta in iudicio:nec ex hoc pōt dici q sit ꝺ dolo q̄ via iudicij ꝫdicit.Nemini enim iniuriā infert qui via iuris vtitur.l.iniuriarū.§.j.ff.de iniurijs.statutum enim voluit punire turbātem de facto ꝛ tenere precedentem.Confirmatur tertio q̄ verbum turbare est significatiuū actus facti.l.vim facit.ff.de vi ꝛ vi ar.l.ad testiū.§.si signa.ff.de test.ergo in statuto penali ꝛ odioso nō ꝺz verificari in turbatione verbali.Accedat vltimo q̄ in istis penalibus cōsulendo.ꝛ in indicando, semp ꝺz teneri mitior pars ꝛ sic ad absoluendū.l.interpretatione.ꝛ.l.sanctio legū.ff.de pe.Teneas ergo q dictū Bar.procedat qñ agit ciuiliter,put loquit Bar.qñ agit cōfessoria:secus si ageret criminaliter ad pena statuti. ¶Ꝓ dicto Bart.facit q̄ ēt ad hoc vt cōpetat interdictū vti possidetis videtur sufficere ꝫdictio vel turbatio verbalis negando agentē possidere. vt ꝛ Bal.in l.ordinarij.in v.col.C.de rei ven.ꝛ in q.per eum disputata q̄ incipit accusatus de vi turbatiua.in xviij.co.ꝛ in l.nō ab re.ꝓ illū ter.C.vnde vi.do.Ant.de bu.in c.audita.de rest.spo.Lap.de caste.alleg.lxv.que incipit nunquid ecclesia possit agere.in vltima co.vbi ad hoc alleg.Bal.hic.ꝛ Spe.in tit.de aut.ꝛ pcti.§.superest in ver.sed quero.ꝛ Jo.cal.in c.mādatum.de rese.Sed in vltimo Jo.de imo.hic refert se de facto ob tuliſſe ꝫdictum quod ad hoc vt cōpetat interdictū vti possidetis nō sufficit verbalis ꝫdictio facta in iudicio q̄ alias ꝺ facto nō impeditur vti possessione.alleg.l.j§.huius cum gl. in verbo affirmat.ff.vti pos.per quā no.Bar.egregie ibi q ꝺ diffamantem verbaliter non datur interdictū vti possidetis q̄ tu dicis me esse malefidei possessorem vel non habere talē iurisdictionē:allegat Jmo.in c.ij circa medium gl.magne.de in integ.resti.in per talem diffamationem verbalē nō impeditur mea possessio.Et ad istū ter.cum dicto Bar.respōdet Jo.de imo.q̄ ꝓcedit cōfessoria q̄ ꝛ sit petito ꝛiū dat tū etiā possidenti.l.ꝛ si forte.§.j.ff.si ser.ven.Ideo facilius cōpetit ꝓ tali ꝫdictione verbalis secus si interdicto vti possidetis quod ē iudicium possessorium.Idem tz Joan.de Imo.in c.audita. de rest.spo.Lu.ro,ꝛ do.Alex.hic assignat aliā rōnem differentie inter confessoriam ꝛ interdictum vti possidetis q̄ confessoria competit etiā ei qui non est in quasi possessione seruitutis,vt hac gl.ꝛ.l.vti fruī.§.fi.ff.si vsusfru.pet.Ergo sufficit qūcunque inquietetur etiā ꝓ negationem iudicialem.Sed in interdicto vti possidetis requiritur quod actor possideat vel quasi.l.si duo.in ꝓin.ꝛ §.hoc interdictū.ff.vti possi.Ergo requirit q̄ actualiter turbetur in illa quasi possessiōe.Ista vltima opinio pōt defendi nisi reus cōuentus interdicto vti possidetis nō solū ꝫdiceret negādo,sed ēt assecuraret esse possessorem rei de qua cōtenditur tunc cessat videt sufficere.put tz Bar.in d.l. ordinarij.cū concor.s.allegatis.ex quo cū duo nō possunt eādem rem insolidū possidere.l.si vt certo.§.si duobus vel biculum.ff.cōmo ꝛ Lūj.§.ex pluribus.ff.de acq.pos.certe talis turbatio sufficit ad hoc vt possit cōuenire interdicto vti possidetis.l.fin. ff.si vsusfr.pet.ꝛ lis qui se obtulit.ff.de rei ven.ꝛ ēt hoc fatetur Jo.de imo.hic idem tz Flor.in l.j.§.traditio.ff.de seruit. rust.pred.facit q̄ paria sunt cōtendere se possidere ꝛ tu.bare vt no.Ly.in l.vlt.in iij.q.C.vti pos.Bar.in cons.suo inci.Ada thedus de assisio.ꝛ do.Alex.hic in vltimo. ¶Circa istud singulare dictū Bar.cōiter approbat q̄ sufficiat ꝫdictio verbalis facta in iudicio negādo ad hoc vt possidenti cōpetat cōfessoria.Adde qō istud dictū Bar.limitat Ange.de are.in §. eque.in vij.col.inst.de act.vt non procedat qñ reus solū negaret narrata,put narrantur esse vera per illud qō tz Bar.in l. si dubitetur.§.ita demū.in fi.ff.de fideiu.Et ibi dicit Imo.se alias fuisse bene lucratū ex illo dicto Bar.Credo qō illud dictū Bart.nihil faciat ad ꝓpositū nostrū ꝛ consequenter qō limitatio nō sit vera.Nā intētio Bart.ibi est quod ꝑ illa verba nego narrata,put narrantur intelligitur solū negare principale subiectū.nō aūt alias circunstantias libelli put ēt tenēt Imo.ꝛ Mod.in l.sed hoc ita.§.j.ff.de re in.ꝛ in l.etiā.§.j.ff. sol.ma.Bal.in c.i.in v.co.de lit.conte.Sed in ꝓposito nostro negādo narrata,put petuntur,est necesse qō ꝺicat subtilitē petitionis ꝙ quā sequitur inquietatio vel turbatio verbalis. In sexta op.Bar.in qua limitat.l.si quis emptionis.§.sed si quis.C.de ꝓscri.xxx.anno.vt procedat qū vigore primi decreti quis fuit priuatus possessione:secus si solum fuit coactus cauere vt hac.l.Cū ista limitatione trāsit do.Ant.de bu.in c. j.de eo qui mit.in pos.¶Dan.de ca.ꝛ latius d.Alex.qui respōdet quibusdā fundamentis Lu.ro.ꝛ Jmo.tenentium ꝛium dic vt per eum. Tu aūt aduerte dicat q̄ic quid velit ista.vj. opp.non est ꝫ lecturū Bij.q.ꝛ etiā dato qō reus infra annū posset facere revocari istam cautionem istud non repugnat lecture ꝺy.nec ēt huic.put etiā fatetur Bar.j.in ix.opp.vbi plenius dicam.In sexta oppositione Bar.adde primo inquantum Bar.defendendo intellectum ꝺy.vult q̄ ver.fi.nō referatur ad principium legis q̄ ex quo actor erat in quasi possessione seruitutis,illa quasi possessio transfert onus probādi in reū.l.circa.ff.de prob.ergo nō est contumacia rei,put dicit iste ter. Sed certe assumptū Bar.in terminis nostris est falsum:put etiā dicunt omnes Mod.Et bñ q ꝛ actor sit in quasi possessione seruitutis:tū adhuc cogitur ipse probare seruitutem fuisse constitutā eo q̄ in istis seruitutib⁹ realibus quasi possessio nō releuet ab onere pbandi ꝓpter presumptionē iuris quam hz ꝫ se quod quelibet res presumitur esse libera. ita declarat notabilis gl in d.l.circa.in verbo ingenuitatis.ꝛ hoc modo ver.fi.pōt referri ad principiū legis ēt ꝑm intellectum ꝺy. Itē adde circa responsionē ꝙs dat Bar.ꝑm Jac.ārre.ad l.a quo fund⁹.j.tit.j.Dic quod iste intellectus non solum est verus imo necessarius.ibi enim non pōt interponi pmum decretum mediante cautione de qua in isto ter.nā cum ibi iam esset edificatum nō pōt ergo cadere ista cautio de non edificādo.item nec demoliuo q̄ istud saperet causam ꝓprietatis merito ergo ibi de necessitate ꝫ reum contumacē fit missio in possessionē edificati.In octaua opp.inquantum concludit Bar.ꝛ bene post Jmo.qō in ista lege ita fit missio in quasi possessione iuris petiti sicut in ꝛo ꝓ alibus fit missio in possessione rei.l.fulcinius.§.celsus.ff.quib.ex cau.in pos.ea.q̄ in istis iuribus quasi possessio inducitur per solā patientiā q̄ prestat mediāte cautione qua in ter.ad hoc adde optimū ter. in l.datio.§.si inter.ff.de c.emp.* Pōdera ex isto ter.ex editis Bar.qō in iuribus incoꝛporalibus non solum patientia q̄ voluntarie pstatur habetur ꝓ quasi possessione,ꝛ quasi traditione.ꝺ.l.datio.§.si inter.ꝛ l.pe.ff.de seruit.Sed ēt patientia ꝙs reus inuitus prestat coactus officio iudicis.habet ꝓ quasi possessiōe.ter.est hic.Adde fortius q̄ petitis aduersarij dato q̄ sit violēta,tū habet ꝓ quasi possessiōe.ita singulariter tz Bart.in l.j.§.in operis.in iij.op.in fi.s.eo.ꝛ ibi ad hoc signanter Bar. ¶In ix.op.adde primo inquantū firmat Bar.q̄ista l.nō fuit lis cōtestata vt clare pz in isto tex.in scōa parte ꝛ verbo agere vellet.ergo nondū egerat ꝛ sic erat lis cōtestata.Ad de q̄ ꝛium vult Bar.bene inspicitēti.§.in v.op.in fi.dum tz qō in ista.l.in ꝓnc.ad libellū actoꝛis intervenit rūlio rei negatoria facta in iudicio,si sic,ergo fuit lis cōtestata,ꝛ litis contestatio q̄ fit ꝓ negationem rei ad libellū actoꝛis.l.j.ꝛ ibi no. C.de lit.conte.Tū illud q ibi tz Bart.ꝓ hoc ꝛ ꝓ aliis ibidē reprobauit ꝛ puto esse verū illud qō dicit Bart.hic ibi etiā retigian verū sit illud qō hic tz Bart.q̄ vel bñ agere intelligat ꝓ litis cōte.sicut ꝛ verbū petere.Nā repeto nūc. ¶Itē inqtū

a ¶Dictum Bar.Limitatio Bar.quē Jas.§ bi ꝛtū sequit in §.eque.col.pen. instit.de act.

b ¶In vij.adi bi.iij.vers.et aduertas. Purp.

20

a

25

b

23

24

27

2. art.

Bar.ponit duas practicas ad istā.l.τ cū eo tz do.Ant.in c.j. de eo q mit.in pos.Imo.in c.ij.eo.tit.mihi neutra plz:q2 fit violētia huic legi q̄ simplr iubet reum cōtumacē cogi cauere τ non dt elapso vno anno τ non prius vt vult prima practica Bar.itē non dt qd ista cautio prestet sub cōditione vel exceptione vti vult scda practica Bart.Unde credo qd practica
25 huius legis debeat esse pura τ simplex.put iacet in tex.†Un cōsidera qd in istis iurib9 patiētia idē operat qd missio in possessionē in corporalibus.Et ista adinuicē eqparāt,put tenet Bar.in preced.opp.τ ibi dixi. Sicut ergo in rebus corporalibus ꝯ reum cōtumacem fit missio in possessionem pure τ simpliciter que tñ missio est reuocabilis intra annum pstita satisdatione de iudicio sisti τ solutis expensis.d.l.si qs emptiōis.§.sed τ si quis.Ita in istis iuribus ꝯ reum cōtumacē ista cautio p quā causatur patientia τ sic quasi possessio prestat pure τ simplr,vt dt ista lex sed erit reuocabilis intra annū p d.l.si qs emptionis.§.sed τ si quis.Un p hoc ꝙ pure pstatur talis cautio non ppterea aufertur beneficiū reuocādi intra annuz vt ibi.Et ista est vera practica huius legis siue aliqua restrictione aut violentia.Et istud ēt effectualiter tz do.Alex.hic.τ ad hoc vadūt vltima verba Bart.hic.Ultimo circa.d.l.si qs emptiōis.§.sed τ si quis.C.de prescr.xxx.an.vltra Bar.hic,τ.d.in vj.opp.τ dicta p Imo.τ Mod.pro limitatione illius tex.adde aliā limitationē ꝙ ponit Bald.in l.qui restituere.p illū tex.in j.co.ff.de rei ven.vt d.l.si quis emptionis.pcedat qñ missio in possessionē sit facta ppter contumaciā in nō veniēdo.secus si ppter contumaciā in non restituendo, vt ibi p eū. Jn.x.op.inquantū Bar.quarto loco respondet ad d.l.is cuius.ff.si ser.ven.ꝙ ibi agebat p seruitute τ etiā p interesse phibitionis merito ꝯ reum contumacem fit missio in oia bona.Ista solu.Bart. non est bona q2 quod ibi missio fiat in oia bona tex.ibi nō se fundat ppter interesse. Illud enim interesse sic citatis ponit postea tex.ibi in fi.incidenter.Fundat ergo se tex.q2 non faciebat potestatē sui ne secū agi posset.τ p-
26 pter hoc fit missio in possessionem omnium bonorū.†Un vera est tertia solutio ꝙ dicit Bart.multos tenere qd in d.l.is cuius reus latitabat quo casu expeditū est ꝙ ꝯ reum latitantem fit missio in possessionē omnium bonorum.l.fulcinius.§.celsus.τ l.videamus.ff.quib.ex cau.in pos.ea.firmat Bar.j.in sua distinctione.τ lz Bart.dicat hic ꝙ istud sit diuinare ad illam.l.is cuius. Hic ꝙ imo illa lex ita clare loquitur dū dt sui potestatē non faciebat ne secū agi posset ergo latitabat vt d.l.fulcinius.§.quid sit latitare.gl.in l.satis que.ff. de in ius vocan.¶Gl.in verbo vltimo.Istā gl.reprobat Bar.j.i iiij.q.τ Alb.in prima.τ sequuntur Ang.τ alij Mod. hic:eo quia de isto tpe primi decreti interponendi non est assignatū a lege certū tps:sed relinquitur arbitrio iudicis p.l.j.in prin.ff.de iure delib.not.in l.a quo fundus.§.tit.j.τ tex.in l.de operis allegata in gl.loqtur i casu diuerso ab ista materia.¶Gl.in verbo,egisset.diuide in duas.In prima declarat text. In scda q̄rit.secunda ibi,sed quis in ea pbabit. In ea.gl.ibi probasset.Ista expositio glo.pbatur in vltima parte huius legis q̄ supplet primū τ secundū casum in quibus non fit mentio de
27 pbando,sed solum de agendo.†No.ex ista gl. iuncto tex.ꝺm Imo.τ do.Alex.hic ꝙ si ex forma legis vel statuti dz quis ꝯsequi aliquod premium si egerit tale qd dz intelligi si egerit τ pbauerit.facit gl.in l.j.in prin.in gl.j.ff.si quadrupes paupe.fe.dica.τ gl.not.in l.iiij.in glo.j.ff.vi bono.rap.cum alijs cōcor.allegatis per do.Alex.similiter facit ista gl.ꝺm Lu.ro. hic in fi.post Ang.ad statutum disponens ꝙ accusans lucret certū quid quod non debeat lucrari nisi etiā accusatorē probet.puto quod ratio istarum decisionum sit q2 verba statuti loquentis de agente vel accusante,debent intelligi cum effectu τ sic qñ probatur accusatio per regulā.l.j.§.fi.ff.qd quisque iur.τ c.in his.de verb.sig.Sicut in simili dicimus ꝙ statutum disponens,si quis inuenerit aliquem cum armis,intelligitur de euentione effectuali, τ sic si inuenerit τ apprehenderit.tex.est in l.si barsatorē.τ ibi doc.no.C.de fideiu.Bart. in l.j.in princ.in iiij.q.ff.de acq.pos.cum cōcor.quas ibi tra-
28 dā.In ea.gl.in fi.†Habes ex ista gl.tres ꝯclusiones. Prima qd agens negatoria q ppter contumaciaz effectus est de reo actor tenetur pbare duo.s.prediū esse suū.item esse liberū.sz ꝙ sit liberū pbat eo ipso ꝙ nō pbatur ꝯrium.l.altius.τ l.si in edibus.C.de ser.Pōdera q2 ex hoc elicitur gl.velle quod pmū debeat probare plene.s.qd prediū sit suū.τ ita intelligit τ declarat istā gl.Bar.In scda opp.tertie partis principalis, τ ibi ēt reprobat q2 cum isto iudicio dñij incidenter deducat
29 ex quo sup eo nō est qō:ergo sufficit pbare possessionem †q2 ex possessione presumitur dñium qñ incidenter deducitur.l.j.fa.bercis.glo.τ doc.in l.quidam in suo.ff.de cond.inst.τ est in terminis nostris gl.in l.sicuti.§.sed si queratur.ff.si ser.vē.dicā de hoc ibi post Bar.Scdo habes ex ista gl.qd quasi possessio seruitutis in qua si fuit cōstitutus agens cōfessoria propter cōtumaciā rei nō eū releuat ab onere pbandi ius seruitutis ēt in isto iudicio in quo est effectus reus, τ istud est ppter psumptionē iuris ꝯtrariam q̄ est ꝙ quelibet res presumatur libera,vt dt gl.in l.circa.ff.de pba.de hoc dicit Bar.j.in iij.op. tertie partis ibi reseruo dicendū.Tertio τ notabilius habes
30 ex ista gl.singulariter notare† ꝙ quotiescunqz originalis status rei cōuenit intētioni actoris τ ꝯdicit intentioni rei fortior ē psumptio q̄ resultat ex illo originali statu, ꝙ sit possessio iuris q̄ est penes ipsum reū.ita vult ista gl.peregrina inquantū dt in isto principio ꝙ agens negatoria ppter eius contumaciā q2 hz psumptionē originalis status p se q2 prediū ab initio fuit liberū,ista presumptio prefertur quasi possessioni seruitutis ꝙ habuit reus ex cōtumacia aduersarij. pz q2 ipse tenet pbare seruitutē deberi sibi nō obstāte qd sit in quasi possessione de q̄ traditur p Bar.j.in iij.parte in iij.opp.τ in seq. vbi reseruo plenius dicendū. In scda parte principali hui9
31 legis τ in prima oppositione Bar.†no.diligenter ei9 regulā ꝙ cōtumacia in vno non dz nocere in alio.p ista regula addit Jo.de imo.hic bonā gl.in c.j.de do.τ cōtu.in vj. dic ꝙ est i c.ij.i verbo nō teneris.limitat Imo.qñ esset cōtumacia vniuersaliter respiciēs totū iudiciū p gl.in cle.j.de dolo τ cōtu.pno. p Inn.τ Jo.an.in c.ecclesia vestra.el.ij.de elect.alij nihil tangūt.tu adde p ista regula Bar.tex.in l.gnaliter.§. j.in verbo cā vel capitulū.C.de re.cre.p que tex.no.ibi Bald.τ alij post eū. ꝙ cōtumax in vno capitulo nō habetur p cōtumace vel cōfesso sup alio:idē in contumacia nō veniētis q2 citatus super vno non est cōtumax in alio,vt no. Inn.in c.cōsuluit.de of.de leg.Adde ēt ꝙ idē no.Alb.de rosa.in d.l.statu liberos.§.stichus.p illum tex.ff.de statulib.idem dicit Eld.Land.in cōs. xij.quod incipit questio prima est ad fi.Bart. in l.consentaneū.in vl.col.C.quō τ qñ iudex.ista conclusio τ regula Bar. cōfirmatur q2 cōtumacia dz esse delictū.l.τ omne delictum.τ ibi Bar.ad hoc no.ff.de re mili.gl.in l.vnic.§.fi.τ ibi Bar.ff. si quis ius dicen.nō obtem.cū concor.ibi per me datis.sed i delictis pena nō egreditur terminos delicti.l.rescriptum.in
a prin ff.de his qui.vt indi.hinc est quod emphyteuta [a] q alienat sine cōsensu dñi punit in priuatiōe iuris sui.l.fi.C.d iure emph.τ c.ponit.de loca.tamē si solū alienet partē rei emphyteutice sine cōsensu dñi priuat tantū illa parte τ nō priuatur toto iure.Ita.sing.decidit Raph.cu.in.quidam in iure.§.donationē.per illum tex.ff.de don.cuius decisionē refert τ simpliciter sequitur do.Alex.in cōsil.xix.in.v.vol.qd icipit.Uisis pcessibus cause ad fi.de quo dixi plenius in.d.l.fi. in.xiij.q.C.de iure emph.Item p ista regula adde illud.qd vult gl. no.in cle.sepe.d ver.sig.ad fi.ꝙ qui cōsentit iudicialiter i vno actu si tm pIudicat in illo actu τ nō in alijs.τ illam gl.cōmēdat.d.Alb.in.c.quoniam ꝯ.in vlti.col.de proba.τ in.c.si qs ꝯ clericum.in.xxvj.col.de foro compet.similiter tacita renunciatio in vna instantia non nocet in alia ꝺm Innoc.in. c. cum venissent.circa.fi.de testib.d.Ant.τ e butr.in.c.cū olim.in xl. col.de cēsi.sz aduerte licet regula Bar.sit vera τ optima:tñ ꝯ eā arguitur sic.Cōtumacia est peccatū mortale.ita no.d.Alb. in.c.j.in iij.col.in fi.per illū tex. de iudi.patet:q2 contuma
b cia est digna [b] excōicatione.tex.est τ ibi gl.notabilis.xcvj. di. in.c.duo.sed excōmunicatio non potest fieri sine peccato mortali.c.nullus.τ.c.nemo.τ scdo.xj.q.iij.Ergo relinquitur qd cōtumacia sit peccatū mortale.Itē maximū pecatū est inobe
c diētia [c] superioris.c.sciēdū.viij.q.j.facit.c.ij.de maio.τ obe. Cū ergo contumacia sit peccatū mortale succedit illud qd dt
d tex.i c.defleat peccator de re iur.qui in vno peccauit [d] omniū fact9 est reus.Nisi dixeris ꝙ tex.in.d.c.defleat.intelligatur. quo ad priuationē vite eterne,τ ibidem per gl.τ docto. Predictis etiā videtur aduersari tex.in.l.furtū.§.τ si ñ tota.ff.ar. fur.ce.Sed tenēdo regulā.Bar.que est vera qd contumacia in vno non nocet in alio limita istam regulam per gl.notabil. in l.sed τ si p pretorem.§.sed τ si cū decreto.in gl.magna ad fi.ff.ex qui.cau.maio.vbi gl.notabiliter dicit ꝙ pp contumaciā in vna causa iudex pōt denegare adientiā in alia causa: et p illā gl.no Bal.in l.ꝯsentaneū.in vj.col.C.quomodo τ quādo iudex.ꝙ contumax.nō solū repellitur a limine illi9 iudicij in quo est cōtumax.sed etiam limine alterius iudicij in quo non est contumax.qd reputat ibi Bal.no.dignū τ limitat esse verū inter easdē personas τ ibi per eū.τ de illa gl. dixi.in l.j.§.sed si is cui.ā.eo.ad ibi dicta me remito. In quinta oppo
32 sitione huius scde partis inquātū Bar.late examinat† an cōfessoria semp debeat pponi verbis affirmatiuis:τ negatoria semper verbis negatiuis prout tenebat Placē cōclusiue

a ¶Emphyteuta. de hoc est tex. in ca.j.d vasal.q cont. consti.loch.i vsi.feu.vide Jaso. in §.j. co.xviij.inst.d act.Socy.in l.iiij.§. lato.i v.op.Bart. ff.de ver.ob. Purp.

b ¶Cōtumacia est digna Adde Ab.i ca.sane q2.d off.dele.i vj. not.τ i. c. ex parte.el.j.d v.sig.Barb. i.c. τ causis. d offi.dele.τ in.c.causam de rescr.i.ij. co.τ i.c. olī. i.vj.col.eo. titu.

c ¶Est inobedietia. adde qd hoc nō hz locū qñ esset cōtra substātialia regule ꝺz gl.fi.in.c. ne Dei ecclesiā.τ ibi Car. Zaba.d sim.

d ¶Qui i vno peccauit add tex.i.c.si em §.estote scō rcs.d penit. dist.ij.c.ꝯsideret.§.defleat.d peni. dist.v.c.fratres nostros ea.originaliter. Jacob. ij.c.

Bar. ꝑ verba prolixa videtur velle ꝛ vult ꝙ opi. Placē. pce
dat cōsideratio medio cōcludendi: nō aūt cōsiderata maiori
ppositiōe q̄ in vtraqꝫ semper ꝓponitur verbis affirmatiuis.
Cōclusio autē libelli respectu eius q̄ petitur declarari a iu-
dice. ꝑ ꝫt ꝓponi ꝛ verbis affirmatiuis ꝛ verbis negatiuis de
clarādo vt hic ꝑ eū. Ego alias in §. eque. insti. de act. secutus
sum simpliciter doctrinā Bart. hic quā etiā sequunt alij ibi ꝛ
hic. Nunc aūt diligentius cōsiderās credo in ista materia a-
lias esse veritatē. Unde credo ꝙ Placē. dixerit veritatē ꝙ ꝯ-
fessoria semp ꝓponatur verbis affirmatiuis ꝛ negatoria ver
bis negatiuis ꝛ ꝙ opinio Placē. pcedat nō solum cōsidera-
to medio ꝯcludēdi, vt dt Bar. sed ēt precise pcedat cōsidera
33 ta cōclusione Bar. † Uñ ꝓ huius rei veritate pmitte qd tota
vis ꝛ effectus libelli cōsistit in ista cōclusione vt ꝑ Barto. in l.
Aurelius. §. Sticho. ff. de lib. leg. ꝛ expressius Bal. in l. edi-
ta. in xiij. col. in prin. C. de eden. Ubi dt qd nō inspicit in libel
lo qd, quale ꝛ quantū narratur: sed qualiter ꝛ quantū ex nar-
tis cōcludatur q2 modus agendi substātialiter ꝯsistit in ꝯclu
a sione, vt ꝑ gl. in c. hec quippe. ij. q. vj. Sic ēt in rescriptis[a] at-
tendit semp cōclusio: nō aūt narratio seu petitio. vt no. in ca.
sup literis. de resc. do. Abb. in c. ex parte. A. in ij. no. de fo. cō
pe. Bal. in l. prescriptiōe. in vl. col. C. si cōtra ius vel vti. pul.
Similiter in ꝯtractibus licet multa verba interuenerint tñ sola
cōclusio attenditur vt est tex. in l. si volūtate. C. de rescin. vē.
ꝛ ibi Bal. ad hoc no. illum tex. ꝛ dt ꝙ nō est melior tex. de hoc
in iure ꝙ sit ille. Hoc pmisso dico qd in materia nostra ꝙ effe
ctus conclusionis in libello confessorie est semper affirmati-
uus: q2 semp cōcludit declarari seruitutē sibi dberi. Silr effe
ctus cōclusionis in negatoria semper est negatiuus q2 agens
negatoria sup cōclusione petit declarari seruitutē nō deberi.
Et istud est qd clare voluerūt Placē. ꝛ Jac. bu. ꝛ ita est text.
in d. l. ij. in princ. ff. si ser. vē. ꝛ si dicis qd ista opinio cōfundit
ineuitabiliter ꝑ istū tex. in scda parte vbi ßm Bar. non ponit
mediū cōcludēdi: sꝫ ponit ipsa ꝯclusio libelli q2 admitto hoc
esse verissimū: ꝛ tñ in hoc tex. in scda parte in cōclusione libel
li negatoria ꝓponit verbis affirmatiuis. s. ꝙ mihi est ius ꝓhi
bēdi te vti seruitute: vel mihi est ius te inuito edificādi. ꝛ pro
pter istū tex. Bar. multū plixe laborauit q2 ßm eū Jac. bu. nō
rñdet ad istū text. Tu aūt ꝓ pura ꝛ mera veritate aduerte q2
dixi cōclusio negatoria semp ꝓponit negatiuis. Unde aduer
te ꝙ in isto text. verba negatoria bene sunt affirmatiua q̄ ad
sonū verborū: tñ q2 cōtinet ꝓbatione seu priuationē illius iu
ris seruitutis, dicunt in effectu verba negatiua vel habere vi
negatiuorū verborū. gl. est de hoc solennis ꝛ ꝓbata in l. fin. §.
fi. in verbo exceptionē. ff. de execu. do. ꝑ quā gl. no. ibi Bart.
nō esse curandū an verba sint negatiua vel affirmatiua: q2 dū
modo priuent sunt negatiua. Et illā gl. ad hoc reputat singu
larē. Ang. de are. in d. §. eque. pro illa glo. facit bene tex. in l.
inter stipulantē. in prin. ff. de verb. obl. ꝑ quem tex. no. Bar. ꝛ
alij ibi ꝙ quocunqꝫ ꝛ qbuscunqꝫ verbis siue affirmatiuis siue
negatiuis ponas priuationē, semper ponis orationē negati-
uā. Idē tꝫ Bar. in l. nec codicillos. C. de codic. vbi dt non esse
curandū vtrū oratione sit negatio vel affirmatio, sed solum
vtrū oratio ponat ꝓuationē vel positionē. Illa enim q̄ signifi
cat priuationē q̄uis habeat verba affirmatiua: tñ est negati-
ua ꝑ gl. in d. l. fi. §. si idē Bar. in l. de etate. in prin. in ij. q. ꝑn.
ff. de mino. Cōfirmat ꝑ illud qd tota die videmus in palatijs,
dicūt ꝓcuratores: dico ꝙ reus fuit absqꝫ eo ꝙ titius fuerit fer-
rarie: vel dico ꝙ reus fuit absqꝫ eo ꝙ titius occiderit sempro
niū: nā ista est positio negatiua: quāuis ꝑ cautelā verborū fue
rit fabricata verbis affirmatiuis ßꝫ Bal. in c. j. de contē. inter
do. ꝛ vasal. in vsi. feu. Ex. Bal. ꝛ Sali. i l. actor. C. de pb. Bal.
in l. ij. §. qd obseruari. in. v. col. C. de iura. calū. Similiter est
34 eꝯ: † nā verba negatiua q̄ virtualiter aliqd ponūt censet af-
firmatiua, vt est gl. in l. in eadē cā. in verbo probent. ff. ex qui.
cau. maio. ꝛ gl. solennis in cle. fi. in verbo creatū. circa fi. de re
scrip. q̄ dt qd verba negatiua: q̄ habēt solutā affirmatiuā ha-
bent ꝓ affirmatiuis. ꝛ debēt probari sicut in mera affirmati
ua. Et illā gl. reputat singularē Bal. in l. ampliorē. §. fi. C. de
app. Sed nō eūdo ꝑ mēdicata suffragia habes in materia no
stra tex. quē ad hoc reputo notabilē in l. vti frui. in ꝑn. ff. si vsu
fr. peta. vbi est tex. qd q̄ q̄s agit negatoria nō refert qbus v-
bis vtat: siue neget inuito se ius esse vti seruitute: siue dicat si-
bi esse ius ꝓhibēdi. vtraque eñ ꝯclusio ad idē tendit. s. ad pri
uandū ius seruitutis: ꝛ ꝑ illū tex. no. ibidē Raph. fulg. nō re-
ferre qbus verbis aliqd exprimat. s. negatiuis vel affirmati-
uis dummō idē effectus sequat. vt in illo tex. ꝙ dt esse bñ notā
dū ad materiā q̄ hꝫ ꝙ negatiua probari non pōt affirmatiua
sic. d l. actor ꝙ asseuerat. C. de ꝓb. Dico ergo vno verbo ꝙ in
ista. l. in scda parte conclusio negatorie est negatiua. lꝫ eñ vba

a ℭ In rescriptis. Adde Fed. d senis. consi. xciij.

in superficie videant affirmatiua dicendo qd mihi ē ius pro
hibēdi: tñ q2 tendunt ad priuationē dicunt negatiua. ex hiis
infero minus bene dixisse Bart. hic in duobus locis. pmo dū
dt ꝙ mediū ꝑ qd cōcludit in negatoria pōt proponi vel tacite
intelligi verbis affirmatiuis si dicā qd mihi est ius prohibē-
di te vti seruitute, q2 dico ꝯ Bar. quod imo cū ista sunt verba
priuatiua vel abnegatiua iuris seruitutis cēsentur negatiua
ꝛ nō afirmatiua. Scdo in alio male dt Barto. ꝙ in isto tex. in
scda parte cōclusio negatorie ē cōcepta verbis affirmatiuis
ꝙ est mihi ius prohibendi te vti seruitute. vel est mihi ius e-
dificādi te inuito. ꝛ ita ēt per istū tex. dt hic gl. ij. in verbo age
ret ꝛ gl. in verbo egisset. circa princ. ꝛ minus bene vt predixi
q2 cū sint verba ꝓuatiua cēsent negatiua. Et istā credo ee ve-
ritatē ꝯsiderata vi ꝛ effectu verborū prout cōsiderauit Pla-
cen. nō aūt cōsiderata superficie aut cortice verborū. prout ꝯ
siderauerūt duas gl. ꝛ Bar. hic. Cū ista opiniōe q̄ ego teneo
ꝯcordat ipsemet Bar. in l. ij. in prin. ff. si ser. ven. quā Bar. le
git pro prima. vbi dt Bar. placentinū dicere merā veritatē.
Et ad hoc ostēdendū pmittit ꝙ oratio dr esse negatiua vel af
firmatiua respectu suppositi nō respectu oppositi. Unde in
proposito nostro cōfessoria semper proponit verbis affirma-
tiuis respectu suppositi ego dico ꝙ mihi ius est ꝙ alius non
tollas: sicut cū dico ius est mihi eundi agendi ꝛc. Negatoria
ēt semper proponit verbis negatiuis respectu suppositi quia
dico ꝙ tibi nō est ius vtendi tali seruitute: ꝛ istud est verū effe
ctualiter loquēdo prout ēt ꝯsiderauit Placen. Et lꝫ aliquā a-
lijs verbis videātur cōcipi effectualiter tñ semper ad hoc ten
dunt vt ibi per eū. ꝛ sic Bar. ibi tꝫ opinione quā tenui lꝫ nō vta
tur hisdē fundamētis: ꝛ ita habes declaratā istā difficultatē.
35 Sed vt nihil intactū omittat. † Cōsidera cuius vtilitatis sit
tā lōga disputatio Bart. ꝙ cōfessoria debeat proponi verbis
affirmatiuis. ꝛ negatoria negatiuis. ex quo in primis formu-
la verborū est sublata toto titu. C. de formu. Item attēto si in
libello apponant verba impropria ꝛ incongrua: tñ libell' dꝫ
sustineri vt ꝑ Bar. in l. sed ꝛ si possessori. §. itē si iurauero. ff. d
iureiur. cum multis concor. ꝛ additionibus quas ibi ad hoc
dedi. Itē attento qd hodie expresso inepte actiōis nō vitiat li
bellū cū sufficiat apte narrari factū ßm cōem sniam vt per gl.
Bar. ꝛ doc in l. j. in prin. ꝛ ibi dixi. ff. de eden. Canoni. in c. ex
animata. de iudi. cogita vsque in crastinum. credo ꝙ vtilitas
huius disputationis colligat ex casu notabili q̄ posset in pra
ctica euenire. Pone statuto vel cōsuetudine cauet quod nul
lus possit eleuare edificiū nisi vsque ad certā mensuram ꝛ nō
vltra inuito vicino iuxta. l. qui luminibus. in prin. ff. de serui.
vrb. ꝛ ibi gl. dt qd istud statutum est Florentie ꝛ iuxta l. j. C. d
edifi. priua. vbi ēt gl. dt quod istud est Florentie. Pone mō
ꝙ vicinus cōcessit mihi qd possim edes meas eleuare vltra di
ctā mensuram, deinde pone quod postea me volente eleuare
vltra dictā mensuram vicinus prohibeat an cōpetat ꝯ eum ꝯ
fessoria vel negatoria. Jo. fab. ꝛ Ange. de are. in d. §. eque te-
nent per illū tex. qd cōpetat cōfessoria ius mihi esse altius e-
des meas tollendi vltra mensuram taxatam in statuto. Ego
aūt ex predictis puto ꝙ imo cōpetat negatoria: nā cōfessoria
datur ei q affirmatiue pretendit sibi deberi seruitutē, ꝛ com-
petit ꝯ alium q vellet altius edificare ꝯ ius seruitutis: sed in
isto casu non agit pro seruitute ꝯ aliū sed pro libertate quia
ego dico edes meas esse liberas a seruitute imposita per con
suetudinem vel statutum propter concessionem mihi factam
a vicino propterea debeo agere negatoria ius mihi esse alti'
edes meas tollendi inuito vicino vt hac lege in scda parte. Et
lꝫ verba conclusionis videant affirmatiua q2 qñ tendunt ad
priuationem seruitutis pro libertate consequenda conside-
rato effectu censent verba negatiua merito datur ꝛ cōpetit
negatoria, vt pꝫ ex pdictis. Et hodie in libello quāuis non re
quiratur expressio actionis tamen factuꝫ dꝫ sic apte narrari,
vt ex cōclusione colligat q̄ actio resultet, vt no. in d. l. j. in pn.
ff. de eden. ꝛ d. c. examinata. In sexta oppositione Bart. dic
vt dixi supra in tex. in quarto vel quinto not. Aggredior ter
tiā partem principalem huius legis ex dictis Bart. In scda
oppo. huius tertie partis habes colligere quatuor principa
les cōclusiones. ℭ Prima est qd esse in quasi possessione ser-
uitutis realis nō releuat quē quin teneat probare seruitutē
ēt quod est fortius qñ de actore efficit reus propter cōtumaciā
aduersarij: ꝛ istud procedit q2 ꝑsumptio iuris est in ꝯrium q2
q̄libet res ꝑsumitur libera. idem tenet gl. in l. circa. ff. de pro
bat. ꝛ in l. sicuti. §. sed si queratur. ff. si ser. ven. ꝛ gl. hic in ver-
bo egisset. Ex ista cōclusione sequit vnū quod videt mirabile
quod potentior est ista sola presumptio iuris ꝙ quelibet res
ꝑsumatur libera quā sit quasi possessio aduersarij ēt qui ē re'
quāuis sit ꝯria possessio quia si res erat libera quare patitur
aduersarium

aduersarium quasi possidere seruitutē,cū nemo p̄sumat iactare suū.l.cum de indebito.in princ. ff.de pro. Cum ista prima ꝯclusione trāseūt alij oēs hic:excepto Raph.cu.in pe.⁊ vlti. col.qui per aliqua tꝫ ꝯtrariū:⁊ maxime ꝑ illud quod prime dixi. Adde tn ꝙ lꝫ quasi possessio nō operet quo ad releuandū quē ab onere ꝓbādi seruitutē,tñ operat q̄ ad alia cōmoda de quibus per gl.l.j.§.j.in gl.magna.in verbo.an nō ꝺ itine.actuqꝫ priua. Aliquid ꝑ gl.in d.§.sed si querat. Adde ēt quod Bal. in l.eam que.C.de libe.causa.per illum tex.limita istā conclusionē. Nā dicit quod illa lex allegatur quod in iuribus incorporalib⁹ quasi possessio habita bona fide releuat ab onere ꝓbādi,vt ibi:sec⁹ si mala fide.⁊ ita dt debere limitari gl.in d.§. sed si querat. Ista limitatio nō est vera,⁊ ꝯfundit ꝑ tex. iūcta predicta ꝯclusione gl.⁊ doc. Nā hic iste erat in quasi possessione seruitutis bona fide. Patet qꝛ erat in possessiōe authore p̄tore.l.iuste possidet.ff.de acqui.pos.⁊ tamē nō releuat ab onere ꝓbādi seruitutē. Nec obstat.d.l.eā que.qꝛ loquit in seruitute personali,vbi quasi possessio bene releuat ab onere ꝓbandi. l.liberi.§.fi.ff.de lib.cau.ff.de ꝓb.secus est in seruitute reali, de qua nos loquimur ratione diuersitatis assignat Bart.j. in

36 sequē.opp. ¶ †Scd̄a conclusio/ꝙ ex quasi possessione probat dñiū quando venit incidenter,ſm gl.in l.quidā in suo ff.de cō. insti.cū alijs allegatis per Bar.istā cōclusionē limitat Bal. in auth.⁊ qui.in xij.col.C.de bo.auth.iud.possiden.in contumace hoc allegante per istā l.qꝛ eius contumacia facit vt dominiū eius debeat vere ꝓbari:q̄uis incidenter deducatur vt hoc tex.Sed certe in ista lege nihil dr de dominio vt dicā statim. Scd̄o Bar.⁊ cōiter doc.tꝫ quod in ista lege sufficiat dñiū probari ex quasi possessione,ex quo venit incidenter,⁊ contumacia eius punitur in onere cautiōis,vt hic ꝑ d.Ale. ¶ Ter

37 tio habeo †intellectum ad istā legem ſm Bart. ⁊ cōiter ꝙ in ista l.in prin.cōtumacia nō puniatur in onere probandi de iure libertatis qꝛ libertas rerū p̄sumitur iure,sed punitur in onere ꝓbādi de dñio ⁊ possessione p̄dij seruientis ꝙ dñiū al's nō debuisset probari si remansisset reus qꝛ actore nō ꝓbāte re⁹ dꝫ absolui etiā si nihil prestiterit.l.qui accusare.C.de eden. c.j vt ecclesiastica beneficia. Ex ista cōclusione que habet ꝙ in ista.l.reus ꝓp contumaciā grauatur in onere ꝓbandi de iure dñij,non autē de iure libertatis duo correlarie inferunt. Primo q̄d agens negatoria ꝓp contumaciā suā debet solum allegare libertatē nō aūt probare illam qꝛ presumitur iure qꝛ q̄libet res a principio presumitur libera vt stati dicā. Scd̄o infertur ꝙ istud ius dñij quod propter cōtumaciam tenetur ꝓbare de facili probabitur qꝛ ꝓbata possessione presumit dñiū ex quo hic incidēter deducitur etiā ex parte cōtumacis. Tu aūt aduerte qd̄ lꝫ cum isto intellectu ad istū tex.trāseunt Bar. cōiter scribētes antiqui ⁊ noui:mihi tamē nō plꝫ qꝛ verba istius litere ineuitabiliter repugnant. Nā tex.dt in principio ꝙ reus ꝓp cōtumaciā dꝫ ꝓbare ius sibi esse inuito aduersario altius edes tollere. Ergo vult text.quod iste ꝯtumax debeat ꝓbare de iure libertatis,nō aūt dt tex quod debeat probare de dominio vel de possessione p̄dij seruientis. Nā de dominio ⁊ possessione in tex.verbū nullū,sed solum fit mentio de ꝓbādo iure vel seruitutis vel libertatis. Et lꝫ tex.j.in vlt. pte dicat ꝙ debet ꝓbare de iure suo,istud nō pōt intelligi de iure.s. dominij ꝓp precedentia.sed de iure legis vel libertatis, vel seruitutis. Istud etiā patet in d.l.sicati.§.sed si querat.vbi dt tex.ꝙ qui non est in possessione tenet probare de iure suo.s.libertatis vel seruitutis.de qua tractatur in illo titu.⁊ ita etiā tꝫ Raph.cu.hic in pe.⁊ vl.col. Unde vltra oēs scribētes ⁊ antiquos ⁊ nouos,ego sum in alio intellectu ad istū text. plano ⁊ expedito prout litera sonat sine aliqua violentia. Unde teneo ꝙ conuentus confessoria si sit cōtumax ꝓp cōtumaciā cogit cauere vt litera ⁊ sic quando agens negatoria cogitur probare ius sibi altius edes tollendi. ⁊ sic cogitur probare de libertate ediū suarum. Et si dicatur quelibet res p̄sumit libera:ergo hꝫ p̄sumptionē ꝓ se libertatis,ergo nihi dꝫ ꝓbare de libertate:itē quasi possessio seruitutis q̄ hꝫ aduersari⁹ su⁹ propter eius contumaciam non transfert onus probandi ꝓp presumptionē iuris,vt dicunt glo.ꝑ reallegate. istud est mea snia ꝙ decepit Bar.⁊ scribentes in intellectu hui⁹ legis. Sꝫ

38 ad hoc respōdeo ꝙ† quasi possessio seruitutis nō trāsfert on⁹ ꝓbandi in aduersariū qui hꝫ presumptionē iuris pro se de libertate rei:istud est verū,quādo est sola ⁊ simplex possessio secus quādo occurrit cōtumacia qꝛ tunc quasi possessio seruitutis ⁊ ꝯtumacia bene trāsferunt onus ꝓbādi libertatē rei. ⁊ cōsequenter ꝙ est ius sibi altius tollendi casus est de hoc nitid⁹ in hac l.in principio. Et puto ꝙ ratio sit in prōptu nā actor qui egit confessoria narrauit in libello seruitutem sibi vel predio suo deberi iuxta.§.fi.insti.de seruitu.reus autē fuit cōtumax:certe ꝓp cōtumaciā fingit cōsentire ⁊ fateri verum esse ꝙ seruitus sit sibi debita.cōtumax enī fingit semꝑ fateri illō ꝙ est sibi deterius.l.etate.§.q tacuit.⁊ ibi Bar.ff.de interro.actio l.locū.§.cōdemnatio.ff.de tab.exhi. Unde cū ex ꝯtumacia indicat ficta confessio seruitutis,nimirū si grauatur ꝯtumax probare qd̄ sibi est ius edificādi inuito vicino: non obstāte illa ficta confessata seruitute qui stat simul ꝙ seruitus sit debita ⁊ etiā ꝙ possit edificare qꝛ potuisset seruitus remitti vel prescribi,vel aliter tolli ⁊ per hoc respondeo in forma ad fundamentū Bar.⁊ doctorū inq̄tū dicunt ꝙ iste cōtumax habet p̄sumptionē iuris pro se res sit libera qꝛ quelibet res a principio nascitur libera:ergo nō dꝫ cogi probare de libertate rei qꝛ dico ꝙ illa presumptio iuris tollitur ꝑ istā fictā cōfessionē que inducitur ex cōtumacia ꝓut in fortioribus terminis nūc

39 probabo,†qd̄ dicimus enim ꝙ etiā ꝯ presumptionē iuris ⁊ de iure admittitur ꝓbatio in ꝯ̄rariū per cōfessionē partis:⁊ sic confessio partis tollit etiā presumptionē iuris ⁊ de iure gl.est approbata in §.aliud quoqꝫ in ver.si aūt nō in auc.de equa.do. colla.vij.Bar.⁊ doc.in auth.sꝫ iam necesse.C.de do.ante nu. gl.in l.in ꝯtctibus.in prin.in verbo nullo modo.⁊ ibi Bald.in iiij.q.notab.ad hoc.C.de non nu.pe.Canoni.in c.is qui fidem

a de sponsa.⁊ nō solū per verā confessionē[a] tollitur presumptio iuris ⁊ de iure,sed etiā per fictā ⁊ iste est casus noster. ita singulariter tꝫ Bal.in pulchra.q.in l.absentē.in vlt.co.ff.de penis.Bal.in l.nō ignorat.in vj.col.C.q accu.non pos.d.Ant. de but.in c.is qui fidē do.Alex.in l.a diuo pio.§.si pignorata ff.de re iud.quanto ergo fortius in terminis nostris ficta confessio tollet presumptionē solam iuris cū etiā tollat illā que est iuris ⁊ de iure. Et credo indubitāter quod iste sit verus intellectus Aphricani in hac lege ſm quē intelligo omnia verba le

40 gis:prout iacent. ¶ Quarta ⁊ vltima conclusio est†quod quelibet res presumitur esse libera,nisi probetur seruitus imposita eo qꝛ quelibet res presumitur esse libera nisi probet seruitus imposita eo qꝛ quelibet res in sui origine regulariter est ab initio libera.l.altius.⁊ l.si in edibus.C.de serui.⁊ aqua. Rō rōnis qꝛ seruitus regulariter nō hꝫ cām naturalē:sed aut impositā aut p̄scriptā.§.fi.insti.de serui.ita inquit Bald.in c. cū oēs.in xj.col.ad fi.de consti. Ista conclusio fallit quādo res naturaliter rōne loci inferioris esset serua vt l.j §.fi.in princ. ⁊ l.seq.ff.de aqua plu.arcen.ponit Bar.in sequenti oppositione.adde etiā quod lꝫ solum presumat eē liberum vsqꝫ ad celū vt dicit tex.in l.fi.ff.de serui.⁊ l.fi.§.pe.ff.quod vi aut clā. tamen non sequitur semper ergo edificium a principio fuit liberū cum futuro edificio possit imponi seruitus.l.si seruitus.§.

b futuro.ff.de serui.vrba.pre.gl.no.in c.ad dissoluendū[b] de despon.impu. ¶ No.bene predictā regulā ex qua notabiliter

41 infert correlarie.† ꝙ cū fundū sit quedā seruitus vt no.ꝑ gl.⁊ doc.in l.vsufructus.la.j.in pri.ff.de vsufr.seq̄t ꝙ in dubio p̄sumitur res allodialis ⁊ sic libera nō aūt fundū ⁊ ita tꝫ Bal. in c.si de feu.fue.ꝯtro.inter do.⁊ agna.⁊ in c.j.in vlt.col.principij.de ꝯtro.inuest.in vsi.feudo.⁊ in l.libertas.ff.de statu homi.in c.significauit.de rescr.⁊ in c.j.in vij.col.in fi.de iu.Jo. an.⁊ alij in c.nimis.de iureiu.Host.Jo.an.⁊ alo in c.fi.in verbo r fidere de iud.Jo.an.in addi.Spe.in ti.de feu.§.qm̄ sup ver.xxj.in addi.q̄ incipit cessante d.Lar.⁊ Jo.de imo.i cle.j.i ver.porro de iureiu.Pau.de ca.in.cōsi.cliiij.qd̄ incipit.Supprimo quesito inq̄tū querit vtrū dicte pos.d.Al.in ꝯs.cxxix. ꝙ incipit.Ponderatis his que in prescripto themate narrātur.in j.col.alias pe.in.j.vo.⁊ in cōs.lv.in iiij.volu.ꝙ incipit. Perspectis his que in themate narrant in xv.col.⁊ in ꝯs.xv. quinti voluminis quod incipit visis narratis in themate.in j. ⁊ ij.col.⁊ facit tex.⁊ quod ibi no.in c.j.de cōtro.inter masc.⁊ femi.de benefi. Adde quod fortius tenet Bal.post Jn.in c.fi.ꝺ

42 cau.pos.⁊ ꝓprie,†quod non ꝓbatur feudū.lꝫ pro ꝯcessio priuilegio soluatur aliqd annū. Nā iste est census ⁊ non fidelitas ⁊ sic fūdū ⁊ ita dicit Bar.se respondisse in questione de facto. Limita predictā conclusionē quando ecclesia cōcedit iurisdictiones vel pēsiones qꝛ p̄sumitur in dubio cōcedere in fundū ita notabiliter Bal.in c.ad audientiā.in vlt.col.de prescri.ꝙ

c dicit menti tenendū. Secundo limita nisi esset fama[c] de antiquo:saltē centū annorū ꝙ bona sint feudata. Itē nisi verba enūciatiua vel narratiua principis nūciarent ⁊ narrarēt dicta bona esse in feudū cōcessa. Istis duob⁹ modis limitat d.Ale. in d.consi.xv.quinti voluminis.in j.⁊ ij.col. In tertia oppositione Bar.⁊ duabus sequentibus. Bar.pleni⁹ quā alibi examinat an ⁊ quando quasi possessio alicuius status vel alicuius qualitatis transferat onus probandi in aduersariū. Ista materia est vtilis sed intritica. Ideo vt eam clare habeas fac duas regulas principales. Unam affirmatiuam ⁊ aliam ne

43 gatiuam. Regula affirmatiua est quod quasi possessio status

a ¶ Per verā confessionem Adde Jn. in c.fraternitatis.de frig.

a ¶ Cōfessionē. Adde Bart. ꝯsi.c.du.iiij.

b ¶ Dissoluendū. Ado plene Jaso.in l.stipulatiōes non diuidūt iiij.q.bar.vbi d.Purp.de ver.obl.in l.quomin⁹.ff.de flumi.col.xxxvij.qd.xxxj.Pan.in c.sicut.de iureiur.gl.in l.si ex p̄dēs C.de eui.Pau.de ca.li.ij.ꝯs.clxiij.Barb.li.j.cōs.l.col.v.Prepo.in plud.feu.col.xvij.Alex.li.iiij.consil.lv.col.viij. Purpu.

a ¶ Nisi esset fama. Ado Jn.⁊ doct.in c.venies.⁊ i c.qd ꝑ nouale.de ver.sig.Jn.i c.cum cāz de iu.cal.Sp.ti.de ꝓba.in.§.j.ver.⁊ no.ꝙ p̄scriptio.Ly.in l.si qui dē.C.sol.ma.Bal.Ange.⁊ Sal.in l.proprietatis.C.de proba.

vel qualitatis que inest actualiter vel est apta inesse ab ori-
gine trasfert onus pbādi in aduersariū.l.circa.z ibi gl.i ver
bo,ingeniū.ff.de pb.z l.liberis.§.fi.ff.de lib.cau.ita pcedit.
l.moueor.C.si ser.expor.veniat que dīt quod qlibet res iudi
cat sm psentē statum. Ista regula fallit vbi illa quasi possessio
nō est separata a pprietate vel essētia rei:vt est quasi possessio
malitie que lz repugnet origini status hois cū ab origine qui
libet nascat sine malitia z peccato:tñ trāsfert onus pbandi i
aduersariū.vt in regula semel malus.z hic latiꝰ p Bart.in v.
oppo.Sed aduerte inquātū Bar.ibi dīt q malꝰ cū mutat ani
mū desinit esse malus.z tūc desinit esse in quasi pos.malitie.
allegat no.p Dy.in regula semel malus nō declarat tñ Bar.
qñ malus dicatur mutare animū vt sic desinat eē in quasi pos
sessione malitie nec scribentes hic aliter declarant.Tu ergo
dic in eo qui fuit semel malus illa malitia z illi mali mores
a intelligunt purgati bñ faciēdo p trienniū cōtinuū.a tex est so-
lēnis.in §.hic aūt nobis in ver.sancimus.in verbo triennalis
tpis testimoniū.in auf.de mona.colla.j.z ibi An.in fi.ad hoc
no.illū tex.z multū cōmendat z illū text.ad hoc reputat sing.
Sa.in l.si fideiussor.§.fi.qui satis.cog.z in l.si minorē in in.
col.C.de in integ.resti.mino.z ita habes intelligere z supple
re verba Bart.hic,lz videant repugnare alias non videret
bñ dicere p illū tex.Secūdo limita pdictā regulā qñ qs est in
quasi possessione bona fide alias nunq quasi possessio in iuri
bꝰ cū mala fide trāsfert onus probandi.ista limitat Bal.in l.
camq; per illū tex.C.de libe.cau.facit bonus tex.in l.vis eiꝰ.
C.de pba.z in d.l.liberis.§.fi.Tertio limita in his que neces
sario variant ex pcessu tpis,vt in etate:tunc nunq; ex origine
primi status licitū est arguere ad presens tps.l.si minor.c. cū
gl.C.de in integ.resti.min.bona gl.in l. de etate.in prin.i ver
bo pbādū.ff.de mi.ita tenēt Bar.Ang.Jmo.Rap.cu.Lud.
43 z d.Ale.hic.Idē tz Bar.in l.si cui.§.ijs de.ff.de accu.† Scdā
regula negatiua est q quasi possessio alicuius status vel qua-
litatis que necessario non concordat cum origine rei i [illegible] ȝdi
cit z conuenit intentioni aduersarij,non releuat nec transfert
onus pbandi vt est hic in quasi possessione seruitutis realis
q̄ non concordat cū origine rei imo ȝdicit qr quelibet res psu
mitur libera sequit qd ista quasi possessio habens in ȝriū ori
ginē rei,nō releuat nec trāsfert onus pbandi: prout tz gl.hic
in verbo egisset.z gl.in d.l.circa.z in d.l.sicuti.§.sed si quera
tur z tz cōiter Bar.z alij hic.¶ No.istā regulā.Nā ex eo infe
ro primo male dixisse gl.in l.titia.in gl.fi.ff.sol.ma.que vult
44 quod † si filius sit in quasi possessione existentie sui iuris, iste
quasi possessor trāsferat onus probandi in aduersarium q sit
in patria potestate,z ita itelligit illū tex.Et cū illa gl.tz Bar.
in l. is pōt.in.in vj. col.ff.de acqui.here.do.Alex.in l.si emā
cipati.in ij.no.C.de colla.cū alijs concor.ibi per d.Alex.assi
gnatis.Istud eñ clare confunditur per regulā pdictā qr ipri
meuꝰ status nature ȝdicit huic quasi possessioni.l.ita in pote
state ff.de his qui sunt sui. ergo illa quasi possessio cui ȝdicit
primeuus status natura non releuat ab onere probandi nec
transfert onus probandi in aduersariū.Et ita tz z meliꝰ Pet.
z Bal.in d.l.titia.z ibidē d.Alex.sibi ȝrius.Tu potes salua
re illā gl.in vno casu qñ filius habitasset seorsum a patre p x.
annos tūc presumitur emancipatus si hoc alleget.ita tz Bal.
in l.post mortē ad fi.ff.de adop.z in l.ij.C.si aduer.rē iu.z ita
intelligit Bal.tex.in l.iij.in prin.ff.ad mace.Tu adde ad hoc
45 bonū tex.in l.j.i verbo diu passꝰ.C.de patria pōt.¶ † Scdō
ex predicta regula infertur ad practicam quod si adsit cōsti-
tutio episcopalis,disponēs qd omnia instrumenta vsurario-
rū presumantur esse vsuraria z probat q aliquis de presen-
ti est vsurarius.certe per hoc nō psumuntur retro oia instru
menta fuisse vsuraria: eo qr presens status habet necessariā
ȝdictionē alicuius tpis preteriti saltē in origine.s.qd aliquo
tpe non fuit vsurarius puta in infantia sicut ille qui est hodie
hereticus non psumitur hereticus heri qr de necessitate repe
ritur quod aliquo tpe non fuerit hereticus:puta in origine tē
pore infantie.Ita notabiliter Bal.in l.j.§.magistratibus.ff.
46 de magi.cōue.Tertio ex predicta regula infertur † quasi pos
sessio alicuius iuris quod haberi nō pōt sine concessione pri
uilegij,nunq releuat ab onere probandi z ita tz Cy.in l.solē-
nibus.z ibi Bal.z Sal.C.de fide instr.alle.tex.in c.cū psone.
de priui.in vj.Idē tenent Bal.z Jn.in d.l.titia.ff.sol.ma. p
tex.in c.ad decimas.de restitu.spol.in vj.Itē tz Bal.in l.j.in
secunda.colum.C. de sen.z in l.nō ignorat.vbi late prosequi
tur istam materiam.C.de his qui accu.non pos.Joan.andr.
in addi Specul.in titul.de instrum.edititio.§. restat in ver-
47 sicul.z † Limita istam regulā qñ quasi possessio presens non
cōuenit origini rei.tamen etiā cōuenit contradictioni aduer
sarij.vt est in quasi possessione libertinitatis que nō est a prin
cipio in origine:qr nemo nascitur libertinus.l.libertini.ff.de
statu homi.Tamē etiā origo non conuenit intētioni ȝdicētis
qui asserit se esse ingenuū cū potuerit nasci seruus,z ista quasi
possessio bene trāsfert onus pbādi.l.circa.ff. de proba. z hic
per Bar.in iiij.oppo.Secundo limita vbi nō est quasi posses
sio separata a proprietate vt dixi supra in j.fallentia prime
regule que dz hic stare.Tertio limita predictam regulā, vt
cedat qñ a ȝest sola quasi possessio seruitutis realis secus si et
occurrat ȝtumacia aduersarij,vt probatur in hoc tex.i prin.
sm intellectū quē tenui s.in ij.oppo.huius tertie partis prin
cipalis.In vj.oppo.Nihil est dicendū qr satis de ea fuit dictū
in notabilibus.Jō venio ad qōnes Bar.expeditis oībus op
positio.Bar.format xij.qōnes.circa secundā questionē ex di
48 ctis Bar.habet tres conclusiones.† Prima q in his que ve
niunt expedienda officio iudicis,siue illud officium imploret
principaliter siue incidenter,z sic siue loquamur de officio iu
dicis nobili siue mercenario,ȝ contumacē z sic ȝ dolosum nō
iuratur in litē,sed interesse dz vere probari per gl. notabilē.
in l.z harū,in gl.fi.ff.si ser.ven.quā Jo.de ana.hic reputat ad
hoc singularē.secus est in eo quod venit iure actionis,tunc ȝ
contumacē indistincte iuratur in litē.l.qui restituere.ff.de rei
ven.cum Bar.tenet Jmo.z latius d.Alex.hic idē tenet Bal.
in d.l.harū.vbi dicit quod illa gl.est bene notanda ad hoc z
quod raro alibi inuenies.idē tenet Ang.Pau.de ca.z d.Ale.
in l.argentarius.§.cū aūt per illū tex.ff.de eden.vbi ȝ.eū qui
dolo nō vult edere qr solum tenetur officio iudicis.l.j.vbi gl.
z doc.C.de edē.nō defertur iuramentū in litē:sed debet inter
esse probari per testes vel per alias probationes,vt ibi ē tex.
idem tenet Paul.de ca.in l.in actionibus.ff.de in litē iurā.
Rapha.ful.in d.l.z harum.Et ista videtur magis cōmunis
opin.contrarium tenet ipsemet Bart.ibi contrarius.in d.l.
harum z ibidem Paul.de c.per illū tex.qui vult quod si res
non prestetur siue cautio iuretur in litē.secundo per illū tex.
qui fortite[illegible]stringit.d.l.qui restituere.Et istam opinionem
tenet etiam Jo.fab.in §.preterea quasdā.insti.de act.z ista o-
pinio in puncto iuris potest defendi z forte est verior,lz prece
dens sit magis communis.pro ista opinione stringit primo
ineuitabiliter tex.in d.l.qui restituere.vbi illa restrictio solū
officio iudicis.z est impossibile qd fiat iure actionis, vt osten
dam statim,id est in tertia conclusione. z tamen ibi iurat in
litē.ad idē vr tex.in l.iiij.§.sed si quis iudicium.gl.fi.in verbo
condēnabitur.ff.si regū.licet posses dicere quod ibi tex. lo-
quatur in his que veniunt iure actionis.Secundo vltra scri
bentes collige ex dictis Bar.aliā conclusionē.Nā pōdera q
Bar.z doc.hic loquunt qñ contumacia:z sic dolus fuit com
missus in nō faciendo,i.in nō cauēdo:z ȝsequenter in omittē
do.Sed ideo non iuratur hic in litē eo qr istud veniebat expe
diendū officio iudicis.secus si veniret iure actionis.ergo z si
49 bene z subtiliter inspexeris volunt Bar.hic z sequaces † qd
in his que veniunt iure actionis etiā si dolus cōmittatur in o-
mittendo iuratur in litē.Idē tenent Ang.z d.Alex.in d.l.ar
gentarius §.cū autē per tex.in d.l.qui restituere.qui proprie
loquitur qñ dolus fuit cōmissus in omittendo.i.nō restituēdo
z tamen.ibi iuratur in litem.Sed tu dic q ille text.nō loquit
in his que venūt iure actionis:sed officio iudicis.vt dicā in se
quenti cōclusione.Contrarium q imo ex dolo cōmisso i omit
tēdo nō iuretur in litē tenet gl.Pe.Cy.Ja.bu.Bal.z Sal.in
d.l.argentarius.§.cū aūt.per illū tex.vbi ȝ argētariū nō edē
tē ideo nō iuratur in litē, eo qr ibi dolꝰ fuit cōmissus in omit
tendo.Sed tu aduerte quod ibi editio nō venit iure actionis
sed officio iudicis:l.j.vbi gl.z doc.C.de eden.ergo nihil ad p
positum.Idē tamen quod ex dolo cōmisso in omittendo non
iuretur.in litē,tenuit Lud.ro.in sing.cccc. per tex.in d.§.cū
autem.quem ad hoc reputat singula.Item tenet do.Alexā.
sibi ȝrius in l.qui accusare ad fi.C.de eden.Pro ista parte be
ne facit,qui probato dolo notarij de omnibus damnis z inter
esse statur iuramento partis tex.est quem Bart.z omnes ibi
reputant singularem ad hoc in l.fin.C.de magi.conue.Istud
verum si dolus notarij fuit in faciendo.secus si in omittendo
qr tunc interesse debet plene probari.non autem defertur iu
ramentum in litē.Ita tenent Bal.z d.Alex.in d.l.qui accusa
re.per tex.quē ad hoc reputant singularē in d.§.cū aūt. Fa
de text.in d.l.iiij.sed z si quis.cum gl.fi.ff.finiū reg.Pro ista
differentia facit q grauius est delictum quod committitur fa-
ciēdo q̄ omittendo gl.in l.si mora.vbi dixi.ff.sol.mat.gl.in l.
lege cornelia.ff.ad sylla. hinc est qd culpa etiam leuissima in
faciendo equiparatur late culpe in omittendo.ita no.Bar.in
repetitio.l.quod nerua.in antepe.col.ff.depoli. ¶ Tertiā cō
clusionē vult Bar.in fi.huius.q.allegādo.l.qui restituere. q
50 restitutio rei in rei vendi.venit iure actionis: z ita ponderat
z sequitur

a ¶ Per triēniū cōtinuū. Adde Jo.de Jmo. in c.cū deputati, de iudi.

⁊ sequit Jo. de imo. hic ⁊ licet contrarium velint Pe. ⁊ Cy. in l.ij. C. de seruitu. vbi volūt φ in rei vēdicatiōe declaratio dominij venit iure actionis: sʒ restō sit officio iudicis. Rndet Jmo. φ licet p restōne faciēda sit expediēs implorare officiū iudicis nō tñ sequit qđ non veniāt et iure actionis cui famulatur officium iudicis. l.iiij. C. de posi. Tu adde φ alibi Bar. expressius quā hic tenet idē φ restō rei in rei vēdicatione veniat iure actiōis. Bar. in. l.j. C. de salua. interdicto ⁊ in l.j. in fi. principij. ff. eo de salua. interdicto. Ang. in d. l. argētari⁹. §. cū aūt. Cōtrarium ⁊ melius qđ imo restitutio rei in rei vendicatione nō veniat iure actionis, sed fiat officio iudicis tʒ expse. Bar. ibi contrarius in. l. barū. in fine Notus qꝛ nec est in petitione here. vt est tex. in l. licet in vbo officio. ff. de peti. here. tu corrobora qꝛ petitio hereditatis ⁊ rei vdicatio equiparantur. l. si autē. §. sed ⁊ si is. ff. de rei ven. ergo sicut i petitiōe hereditatis restitutio venit officio iudicis. d.l. licet. idē erit etiā in rei vendi. Et qđ idē sit in rei vēdicatione: probat tex. i. d. l. qui restituere. in verbo officio iudicis istud tʒ gl. ord. in. §. j. in vbo nullo iure insti. de actio Bar. in. l. sciendū. §. penul. ff. qui satisd. cog. Pe. ⁊ Cy. in d. l. ij. C. de serui. spe. i ti. de offi. omniū iud. in. §. de seruit. in post sententiā. Jo. Fab. in. §. j. insti. de act. vbi dicit ita tenere communem cursum causarū, ⁊ istā tene que vera est ⁊ cōis. Et tenendo istā partē que est vera qđ restitutio rei veniat officio iudicis nō aūt iure actione, Ego nō intelligo φ sit officiū iudicis mercenarium put tʒ Jmo. hic. ⁊ cū eo videt trāsire. d. alex. Sʒ teneo qđ sit officiū iudicis nobile patet qꝛ alias lata snia expiraret. d. l. iiij. C. de posi. ⁊ ita tʒ Bar. in. l. iubere cauere. in vlt col. ff de iuris. om. iu. ⁊ in. l. a diuo pio. §. j. ff. de re iud. Ang. in d. l. q restituere. ⁊ ipsemet Jo. de imo. ibi cōtrarius. c. fi. in. xviij. col. ⁊ seq. đ offi iud. quāuis de hoc dubitet Bar. ⁊ relinquat indecisum. i l. j. in pe. col. ff. de iuris. om. iu. sʒ remittit se ad ea q̄ dicit i. d. l. iubere cauere. Potes tñ cōcordare pdicta varietatē Bar. ⁊ doc. ex mēte Ange. i. l. si qs vi. §. differētia. i. xix. co. ff. de acq.
51 pos. †. φ agēs rei vēdicatiōe, pōt in libello petere iure actionis non solū se declari dñm. l. ⁊ ex diuerso. §. j. de rei ven. ⁊. l. Pōponius. §. sed ⁊ is. ff. de procu. sed etiā pōt petere reū cōdēnari ad restituēdū. ita procedat opi. Bar. hic. cū cōcordan. sʒ lata sentētia ipsa executio fit officio iudicis nobili. ita pcedat scđa. opi. Et ex h correlari infero φ Bar. hic male allegat tex. in d. l. q restituere. nā. tex. ibi. loquit post sn iam put et ibi declarat gl. j. ergo ibi restō solū venit officio iudicis: nō aūt iure actiōis. put eū allegat bar. ⁊ male. ⁊ h mō ille tex. fortiter facit pro opinione quā tenui supra i prima pclusione. Jn
52 tertia opposi. † no. illud qđ tenet Bar. i fin. qđ q tenet ad nudā cautionē tenet ēt ad obligādū omnia bona sua p l. filio. in fi. ff. vt leg. ⁊ no. ca. adde φ cōtrariū tenēt Jmo. ⁊ d. Alex. hic ⁊ Jmo. i. l. pretorie. la vltima. ff. de p̄to. stipu. ⁊ do. Alex. in. l. diuortio. §. interdū. i iij. co. ff. sol. matr. eo qꝛ tex. i d. l. filio. retorquet cōtra Bar. nā ille tex. videt aliquid spāliatis iducer in patre ⁊ filio, ⁊ innuit triplicem esse spēm cautionis. s. nudā sufficiētem ⁊ mediocrē: mediocrē appellat q̄ fit sine fideiussore: tñ cū obligatione oīm bonorū. Tu tene opinionē Barto. hic quā ēt sequit Lud. ro. hic. ⁊ An. in d. l. ptorie. la. vltima. vbi dicunt φ ista opinio semp obseruat de psuetudine. idem tenent Bar. ⁊ Pau. de ca. in. l. j. ff. qui satisda. cog. ⁊ ibidē do Alex. sibi ꝯrius Jmo ⁊ Pau. de ca. in. d. l. diuortio. §. interdū. Pro ista opinione vltra d. l. filio. habes tres bonos text. i. l. oēs. §. in hoc. ⁊ ij. i verbo. facultatū suarū obligatiōe. ⁊ ibi Bal. ad h no. ⁊ idē sequit. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ tex. multis an finē C. de prin. agen. in reb⁹. li. xij. ⁊ tex. in. §. si qs aūt, p pecuniaria. in aut. de sanctis. epis. col. ix. pro ista pte pondero hūc facere illud φ signāter vult Bar. in. l. sciēdū. i prin. iij. col. ff. q satis. cog. Nā ille qui possidet immobilia: non tenet satisdare vt ibi est tex. tñ dt Bar. qđ de iure tenet obligare bona sua p d. l. filio. in fi. ⁊ pro vltimo tu habes tex. in. d. l. sciendū. §. fi. i vbo post cautionē. ⁊ ibi Bar. post. gl. ad hoc no. aliū tex. Scđo moueor. qꝛ si in d. l. filio. in fi. illud ibi dispositū est de obligatione omnium bonorū propter respectū patris ⁊ filij, certe multo fortius dʒ dici idē in casu legis nostre, ppter respectū cōtumacie. vltimo accedat qꝛ qñ qs satisdedit cuʒ fideiussore adhuc est dubiū an debeat bona sua obligare. ⁊ gl. in. d. l. p̄ orie. vltima de hoc dubitat, tñ Bar. ibi cōcludit φ istō ē arbitrariū iudici ⁊ ita ēt tʒ Ang. in. l. j. ff. qui satisd. cog. si ergo ē arbitrariū iudici, ergo hic iudex verisimiliter arbitrabatur ꝯ contumacē: cōtra quē omnia iura clamant. Jn septima qđ ne qñ agit de iure mere psonali puta aliquē eē i mea ptāte vl esse seruuʒ liberū aut vasallum. tangit Bar. de intellectu l. i.
53 fi. C. de asser. tol. ⁊ intelligit illum tex pbare † qđ si post pstitā satisdationē de iudicio sisti dominus qui mouit questione libertatis seruo se absentet cōtumaciter p annū. φ ex hoc cōsequit seru⁹ vt a iudice pronūciet liber adde tʒ Jmo. qđ illa lex hoc nō pbat qꝛ lʒ decidat φ qñ seruus per annū se absentat φ subijciat seruituti: tñ nō decidit ecōtra ita esset quando dominus se absentat vñ cū illa lex sit penalis non est extēdēda ex casum suū: vt in regula in penis de re iur. in vj. ⁊ i. l. cū qdā ff. de libe. ⁊ posthu. Scđo qꝛ nō videt eadem ratio qꝛ serui consuluerunt latitare. ⁊ nō potest de facili haberi eorū cōpia qñ fugiunt ideo processit illa dispositio sed non est verisimile quod idē sit i domino. Tertio qꝛ tex. ibi successiue impo a nit penā domino: quando trahit seruū corā diuersis iudicibus: quia tunc priuat eū omni iure suo. Et sic videt velle qđ i alijs casibus nō puetur arg. l. cū pretor. ff. de iudi. Jde videt tenere Spe. i ti. de pmo ⁊ scđo decreto. in. §. videndū in ver. qđ si agat negatoria do. Ant. in c. j. de eo qui mit. i posses. Lu. b ⁊ do. Alex. hic mouet qꝛ maior est rō que facit pro libertate quā que pro seruitute. l. proxime. in fi. ff. de his q̄ in testa. delen. §. erat olim vero ⁊ inuenimus. isti. de dona. Jtē qꝛ i iudicijs cā equalitatis seruādo pcessū puilegiū āgēti vt pcessum reo. l. fi. C. fruc. ⁊ lit. expen. Pro eadē pte mouet. d. Alex. qꝛ iura etiā correctoria disponētia i vno correlatiuorū itelligūt ēt disponere in alio. l. si. ⁊ ibi Bar. C. de in. vidui. tollē. Scđo mouet per gl. notabilem in c. fin. in verbo reus de cōfess. i vj. que extendit illam constitutionem penalem loquentē de reo ad actorem. Sed aduerte qꝛ ista fundamēta nō trāseunt sine
54 aliqua dubitatione: † qꝛ dubiū est nūquid in penalibus dispositum in vno ex correlatiuis habeat locum in aliorꝛ ꝯtrariū tenuit do. Abbas i c. j. per gl. ibi de loc. vbi tenet quod pena que ibi imponitur locatori non hēat locū in conductore eo qꝛ lex penalis ñ debet extēdi vltra causam. Facit qđ vult gl. no. in cle. j. de consang. ⁊ affi que vult φ pena ibi imposita cōtra
a benti matrimonium[a] cum moniali non habeat locū i ip sa moniali fateor tamē φ primū magis cōiter tenet. ⁊ ad hoc alle
b go duas gl. primo[b] gl. in l. per interuallū. ff. de iudi. ⁊ glo. in aut. sed hodie. C. ad l. iul. de adul. ⁊ ita tʒ do. Abb. ibi cōtrarius in proemio decretal. ⁊ i. c. qꝛ clerici de iurepa. ⁊ i. c. fi. đ rescrip. Gemi. in c. j. in §. fallentia. de ep. ord. i vj. vbi ad h allegat Bar. in. l. liberorū. ff. đ his qui no. infa. vbi tʒ φ statutū penale loquēs đ vxore extēdit ad maritū rōne correlationis Ego cōfirmo cōclusionē Bar. alio duplici fundamēto. Prio qꝛ in. d. l. §. penul. C. de asser. tol. pena imponit a lege ⁊ p tā lōgā contumaciā vnius anni. Ergo illa pena ⁊ sic illud odiū ē rōnabile. ergo extēdēdū: vt est gl. ordin. in. c. generali. in gl. ij. de elec. in vj. est doctri. Bar. i. l. j. ff. de verbo. signifi ⁊ i. l. j. §. sed si incertū. ff. de ven. in pos. mit. Et hoc mō tollo fundamentū Jmo. qđ lex penalis ⁊ sic odiosa non debeat extendi.
55 ¶ † Scđo moueor qꝛ lex q̄uis penalis tñ fauore pie cause vl fauore eccle est extendēda gl. est valde notabilis in c. sciāt cūcti. in gl. in verbo alios de ele. in. vj. ergo similiter. d. l. j. §. pe. quāuis sit penalis debet tñ extendi fauore libertatis. arguendo de pia causa ad libertatē. vt no. Bar. in l. proxime. §. p illa tex. ff. de his que in testa. delen. ⁊ in l. si vn⁹ cū cōcor. quas ibi dedi. C. de tasta. ⁊ est tex. in l. j. circa mediū i verbo ad hāc pietatis rōnē ⁊ ibi Bal. no. ad hoc. C. de cōmu. seruo manu. Jtē libertas ⁊ ecclesia equiparātur fm Bal. in l. vnica. §. in pmo. in vltima col. C. de cadu. tol. seqtur. do. Alex. in cōs. lxxvj. in. iij. vo. incipiē. ponderatis his de quibus in themate in vj. co. ⁊ isto alio mō tollo fundamētū Jnno. Tertio pro conclusione Bar. potes inducere istū tex. Nā i ista l. i ver. idem e ꝯtrario. quo ad penam contumacie equiparantur siue quis stet pro seruitute siue pro libertate ergo pp istam equiparationem in materia contumacie. d. l. j. §. penul. que loquitur i vno casu extenditur ad alium per regulam gl. in. l. si quis seruo alieno sua serit. C. de fur. ⁊ gl. in l. qđ vero contra ff. de legi. Bar. ⁊ alij in l. marcell⁹. in princi. ff. ad trebel. Tñ ad hoc vltimū posses rādere equiparatio hui⁹ legis sit q̄ ad seruitutes reales non autē quo ad personales, de quibus est qđ nostra in. ix. q. qñ agitur ex libertate alicuius personalis obligationis. adde tex. in authen. si omnes. ⁊ ibi Bar. no. ad hoc. C. si minor se ab here. absti ⁊ plent⁹ q̄ hic Bar. i. l. si finita. §. in lianus. i ⁊ j. co. in v querit etiam gl. in quibus actionib⁹ interponatur. j. ti. j. Bal. in aut. ⁊ qui C. de bo. auth. iu. pos. ⁊ i l. ij. §. j. ff. si ex noxa. cau. aga. ⁊ i. c. j. in vlti. co. de mili. vas. qui cōtu. ē do. Ant. i c. j. de eo qui mit. in pos. † in. x. questi qñ aliquis petit se admitti in regimine vel rectoria alicuius ciuitatis. Adde pmo inquātū tʒ Bar. qđ ciuitas que eligit aliquē in potestatē nō tenetur precise ad factum, ⁊ sic ad patiētiam, sed interesse contrariū videt facere qꝛ i obligationib⁹ facti qđ obligat⁹ habet facultatē, ⁊ ē factū quod pōt facile impleri. cogit precise: qꝛ tūc cessat ratio quare obligat⁹ ad

a ¶ Cōtrahēti matrimoniū Adde Jas. i l. j. C. de in voca. i. j. co.

b ¶ Primo Jbi nulla ē gl. q̄ pbet, sʒ fil. fi. l. pce d Purp.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

factum nō teneatur p̄cisē facere ita singulariter tenet Jo. an. in addi. Spe. in ti. de re. eccl. nō alie in §. j. in additione q̄ incipit nō fuerū istri libelli per tex. in l. si cum exceptiōe. §. sed z si quis. ff. de eo q̄ met. cā. sequunt An. z Rap. cu. in l. stipulationes nō diuidūtur i p̄n. ff. de §. obli. Ang. in l. stipulatio/nibus. §. operarū. eo tit. z licet istud reprebēdāt Jmo z Lu. in. d. l. stipulationes non diuidunt. z ibi do. Alex. in vlti. charta: quia est de directo cōtra tex. ibi qui loquit de obligatione facti. s. rem tradi q̄ factū de facili impleri. z tñ nō cogit p̄cise. imo soluendo interesse liberatur. vt ibi est tex. z in l.

a ¶ Jn vñ. mi/bi. iiij. Sz er/ras tu: q2 b/ tñ. p̄cedit in/ Jctu. ēptionis. sec/ si rē/ tradi vāret/ ex alio Jctu. a/ Bar. in d. l. stipulatiōes. xv. colum. ¶Purp.

57 si fundum certo die. e. tit. ¶ Tu dic quod errāt i isto fundamēto: quia imo si b3 facultatē rei tradende z est dñs. tenet p̄cise tradere ita exp̄resse firmat Bar. in. l. certi condictio. in p̄n. in. vñ. col. ff. si cer. pe. ibidē sequunt Bal. Ang. Bal. Lu. z do Ale. z est gl. approbata in. §. p̄tiū. instītu. de cōtrahēd. emp. z est bonus tex. in. l. si quis alienā. cū gl. ff. de act. empt. eodem mō in obligatione rem restitui si b3 facultatē rei resti/tuēde cogitur p̄cise p̄cipit firmat Bar. i. d. l. stipulationes nō diuidunt i. vj. z vñ. vnde semp mihi placuit ista limitatio Jo. an. quā confirmo viua ratione: quia vbi pōt aliquid de facili impleri cessat iuris dispositio: hinc est q̄ condio p̄testatiua nō trahit retro sicut alie. l. potior. z. l. qui balneū. ff. q̄ potio. in pig. habe. Ratio q2 potuit de facili statī impleri. ita dicit Bar. in. l. si is qui p emptor. e. in antepe. char. b ff. de vsuca/pio. tñ i cōne nostra pōt dicit q̄ istud factū z sic. ista patiētia b3 tractū in futurū nō pōt de facili impleri. z isto modo defende Bar. hic. Scō adde in quantū Bar. dicit q̄ in l. is cui/us. ff. si seruꝰ. vēdi agebat p̄sonali p̄m glos. ibi dic. q̄ istud est falsum z p plura reprobat Bar. §. in. e. oppositiōe p̄ime vtis.

58 Tertio adde in quātū tz Bar. ꝯ q̄ quando periculum est i mora pōt iudex immutare tēpus legale. z intra modicū tempus interponere p̄mū decretū: ad de Bar. in l. j. ff. de glande legē. vbi p illum tex dicit q̄ q̄ est contentio de officio p̄tor vel consulatus q̄ durat duobus mensibus. dz causa tacito expediri q̄ tempus officū non incipiat labi. idē tz Bal. in c. de cau/sis. in. vj. col. de offi. deleg. Ludo. roma. in l. stipulatiōes non diuidunt. xxiij. co. ff. de ver. bo. obli. in. l. si vero. §. de viro. in. xxx. co. ff. de solu. mat. alibi dicit Bal. in. c. fi. i. vj. co. dicit iure. q̄ vbi est b3euis meta iudicū, ibi b3euiores debēt eē dilationes: non tñ ita arcte q̄ sit pene impossibiles. allegat Jno. in. d. c. de causis. in p̄n. alibi dicit Bal. in l. j. post p̄inc. C. de tempo. appel. q̄ vbi tota ist. ātia b3euis est. ibi etiā singu/

c ¶ Nō valet/ interlocutoria/ ad. d. doc. in. c/ fi. d. offi. iud./ Jnn. z Lar./ sab. i. c. sacro./ de. sen. excō.

59 la eius membra debēt valde abbreuiari. ¶ Jn vltima q̄stione qualiter in interdicto vti possidetis interponat p̄mū z secūdū decretū adde q̄ Bald. i. l. q̄. §. j. in. v. col. ff. si ex noxa. caua. aga. z in. c. consultationibus. in q̄. col. de offi. deleg. dic. in hac lege eē gl. q̄ alibi nō experit in iure: qualiter iterponat p̄mū z secundum decretum in interdicto vti possidetis. itē Bald. in rub. extra de offi. iud. in vlti. co. tñ fi. dicit quod in interdicto vti possidetis fit missio iuxta interesse possessionis pacifice. l. si duo. §. ff. vti possidetis. vel p cautionem de qua in hac. l. vbi dicit de hoc glo. que nō est alibi i iure sed gl. hic. aperte ponit sed bene Bar. in ista vltima questione. de qua etiā po. Bald. in authen. ei qui. in xj. col. in ver. quero qualiter fiet missio in vti possidē. C. de bo. authō. iud. pos.

Lex xxvj.

1 ¶ Si iudex commisit nuncio vt mitteret aliquem in possessionē, z postea reuocauit decretū: non tenet missio: lz nō ei⁹ ignoret de reuocatione.

d ¶ Aliquas. cōprobat Se/li. i. c. eccles. col. viij. ver. xj. ō ꝑsti. Sz ibi i. xxiij. dicit q̄ ips. ad eā p̄hibēdā non pōt p̄figi a laico. ¶Purp.

3 Onia interlocutoria post q̄ē mādata executioni vl ab hoc vl a lege nō pōt amplius per ipsum iudicē reuocari: nisi de consensu ambarū partiū. vel nisi reuocatio fieret ex iusta causa.

4 Per secundam interlocutoriam contrariam p̄me. videt a p̄ima recessum.

5 Non valet interlocutoria lata p iudicē q̄ infert p̄iudiciū parti. si pars nō fuit p̄sens aut citata ad talem interlocutoriam.

6 Inhibitoria nihil valet de iure que fit p iudi. ecclesiasticū in dicī seculari. nisi parte citata: sicut nō potest iudex appellationē inhibere iudici a quo nisi parte citata.

7 Absolutio vel habilitatio a iuramēto confirmatoria contracta vel a iuramento obligatoria. non valet: nisi fiat parte citata de cuius p̄iudicio agitur eo quia anteq̄ cōcedat, requiritur quod p̄cedat cause cognitio.

8 Non valet interlocutoria iudicis per quā declarat de serendū iuramentum in supplementum p̄bationis nisi parte aduersa ad hoc citata.

9 Interlocutoria iudicis circa admissionem articulorum vl capitulorum nil valet. nisi fiat parte citata.

10 In interlocutoria ab obseruatione iudicij requiritur citatio etiam peremptoria.

1 ¶ Si p̄tor renuntiationez cat nūciationez

Jopus nouum. factā sua authoritate edificatū nō est demoliendū. h. d. Jstū tex. intelligūt Ja. ō are. Bīb. hic q̄ p̄tor commiserat nuncio quod nunciaret nouum opus: tamē nūdū erat nūciatū: merito p̄tor pōt, p̄hibere vt dicit litera, alias si nūciās iā actualiter nūciasset authoritate p̄toris ñ posset p̄tor p̄hibitionē suā tollere ius tā q̄stū parti per illud q̄ vult gl. notabilis in. l. j. §. fi. ff. de p̄to. stipu. ¶ Lu adde plenius Bal. in. c. cuz venissent. in penul. col. de eo q̄ mit. in pos. ¶ vbi dicit q̄ iudex cōmisit nūcio vt mitteret aliquē in possessionez: postea reuocauit decretū q̄ nō tenet missio, lz nūcius ignoret de reuocatione. ita dicit esse tex. no. in hac. l. si opus q2 reuocat⁹, est ipso facto executor decreti: itē omne mādatū re integra pōt reuocari. ita ēt dicit esse tex tuz no. hic. Jmo plus dicit Bal. se putare q̄ lz ꝑm decretum nō possit reuocari. Sz io imperio tñ cōmissio facta nūcio in executi de secundi decreti potest reuocari libere: q̄ est notabile ꝑm eum: Et est rō ꝑz eū: q2 ista cōmissio ē ꝑia interlocutoria z forte minus q̄ interlocutoria q2 iudex nō loquit inter partes. sed voluntate suā explicat nūcio, z in ista cōmissiōe nō requirit ꝑsentia alicuius ptis sicut nec in delegatiōe: vnde ista cōmissio est quidā actus depse nudi z revocabilis ministerij. facit. l. q̄ absenti in p̄n. ff. de acqui. pos. Sz tu aduerte, lz nō tāgāt q̄ tex. iste dicit, ex p̄tori nunciatione agi nō pōt: ergo clare p̄supponit nunciationē factā. ¶ Scō aduerte q̄ ꝑia interlocutoria postquā est mandata executiōi, vel ab homine vel a lege: nō pōt amplius per ipsum iudicē revocari nisi de cōsensu ambarū partiū, vel nisi reuocatio fieret ex iusta causa. Ita dicit glo. solennis in. d. l. j. in. §. fi. de p̄to. stipu. ex illa gl. est ad hoc singularis ꝑz Bal. in c. p̄terea. in. j. z pe. col. de dilatio. z ꝑm. Lu. ro. ꝑsi. ccl xxvj. q̄ incipit vltra p̄die allegata in p̄n. Unde ad istuz tex. potest dici altero de duob⁹ modis. ¶Primo q̄ i hac. l. ista revocatio seu p̄hibitio fiebat a p̄tore ex iusta cā: puta q2 edificabat quis in riuo publico vel cloaca vel q2 fuit satisfactū, put declarat gl. tertia hic. cum qua Bar. exp̄resse tenet: z sic dato q̄ꝑma interlocutoria esset mādata exequutioni p nunciuz tamē ex tali iusta causa potest revocari. Tamē ista est diuinatio ad istum tex. licet doc. ita teneāt: Unde potes secundo dicere q̄ quānis p̄tor cōmiserit nūcio q̄ nuntiaret nouum opus authoritate p̄toris, z ipse nūcius actualiter nūciauit: p hoc tñ nō interlocutoria mādata executioni respectu partiuz, q̄ nihil fecerunt q̄ possit p ipsum p̄torē revocare, z ad hoc bene fa/ciunt dicta verba Bal. i. d. c. cum venissent. in penul. col. quę superi⁹ retuli. Scō nota. ex isto tex. q̄ p scēdam interlocutoriam iudicis ꝑiā p̄me, vl a p̄ima recessum. ita allegat istuz tex. Bar. in. l. cu/ curatoz. §. j. ō. eod. z ibi dixi. ¶ Ultimo. diligenter regulā quā tradit Bar. quod nō valet interlocutoria c lata per iudicē que infert p̄iudiciuz parti, q̄ nō fuit p̄sens aut ante talem interlocutoriā citata. Et ita limita communem p̄clusionē glosarum que habet q̄ in interlocutoria non requiratur citatio partis. gl. est in. l. nec q̄quā. §. vbi decretum. Bart. in l. q̄ iussit. in penul. col. z ibi Jmo. z Moder. ff. de re iud. Jmo. z Moder. And. in. d. l. recusare. in p̄n. ff. ad trebel. z i. l. de vnoquoq; ff. de iud. Ange. in. l. j. C. quibus nō obstitur lon. tēp. p̄scrip. Lud. roma. in. in. l. j. ff. de arbit. z in cōsi. lxxij. q̄. incipit circa p̄mū quo querit an hec approbatoria. domi. Ant. Jmo. z alij. i. d. c. auditis. Et si ꝑatur q̄ interlocutoria sit leuis aut modici p̄iudiciū dic vt est citatio seu cōmissio iudicis de citādo que dicit sentētia interlocutoria, vt est gl. i. c. cū clericis. C. de epis. z cle. Item z prorogatio termini vel dilationū, ꝑm Bar. i. dicta. l. q̄ insistit in penu. col. Bal. i. c. j. in p̄n. de milit. vas. qui cōtumax. est. ¶ Tu ad istam regulam Bar. que hz q̄ ꝑia interlocutoria iudicis que affert magnū p̄iudiciū nō valet nisi parte citata. Ad de gl. quas d egregias decisiones in practica. ¶ Pro adde q̄ alibi valet de iure inhibitoria que fit per iudicē ecclesiasticū iudici seculari nisi parte citata: sicut n ō potest iudex appellationis inhibere iudici p̄mo. nisi parte citata. tex. est in. c. romana. §. si vero vocatus. z in. c. nō soluz. de appella. in. vj. z ita tenet

Fede. re

Fede. semis in ꝓsi. cc. xxj. q icipit factū ꝓponit esse tale debitor ꝓmisit ꝛc. Jo. de Imo. ꝛ do. Abb. i. c. debitores. de iureiu. Hemi. in. d. c. Romana. ℣. si vero vocat' Jo. ō imo. i. l. iij. ℣. cōdenatū. ꝛ ibi. d. Alex. in. vij. col. ff. de re iudic. ꝛ do. Alle. in. l. titia. ff. sol. mat. ꝛ vtrobiq; attestat do. Alex. qd ista cōmunis opi. Idē ꝛ Abet. de Ancha. in cōsi. ccxvij. q incipit. Cas' talis est post ꝓcessū ꝛ late do. Laurētius de Rodulphis in solēni repetitiōe. c. ꝓsuluit de vsu. i scda parte. q. cxxj. do. Aler. in ꝓsil. xcj. insc̄o volu. q incip. vilis actus mihi trāsmissus. i iij. col. ꝛ seq. ꝛ in ꝓsil. ix. in. iij. volu. q incipit pstantissime doctor. Idē ꝛ Aret. in ꝓsi. xx. q icipit in qōne ꝛ causa Barnabe. in scō dubio ꝛ i ꝓsil. xxiij. q incipit. cōsultatio ꝓmissa. in. iij. col. Et ista opinio ē verissima de iure ꝛ male seruet ipētica. ꝛ ꝓxiū ꝛ Bal. in l. ꝓsbyteri. in. ij. col. C. de episco. ꝛ cleri. ꝛ in l. ꝓsulta diualia. C. ō testa. ꝛ do. Anto. ꝛ do. Abb. in c. tuā. d. ord. cogn. ꝛ Aret. in cōsi. lxxv. q icipit. Diligēter ꝛ mature. Secūdo ad istā regulā Bar. ad dō† q absolutio vl habilitatio a iuramēto ꝓfirmatorio ℔ct' vel a iuramēto obligatorio. ñ valet nisi fiat citata parte. de cuius ꝓiudicio agit eo qr anteq; cōcedat regrit q pcedat cause cognitio ℞ Jnno. i. c. ad aures. q me. cau. ℣pe. in tit. de iud. delega. ℣. nūc ostēdēdū. in versi. xxiij. ꝛ duob' sequē. Jtē qr nō ℞ cōcedi talis absolutio vl habilitatio a iuramēto nisi ex magna causa ꝛ magna lesione ꝑm Lano. in. c. cū ꝓtingat de iureiur. Hinc cōsuluit Pe. Anch. i ꝓsi. xxxiij. q incipit. Pdecessus subtilit ꝛ ad plenū adducet'. i ꝑn. q absolutoria a iuramēto nō ꝓmissa cause cognitione est ipso iure nulla. Et istā ꝛclusionē ; q talis absoluti vl habilitatio a iuramēto ñ valet. nisi citata ꝑte firmat do. Ant. d. Card. ꝛ Jo. de imo. in. c. debitores. de iureiu. ꝛ ibi dicit do. Card. se pius in ꝛtigētia facti ita ꝓsuluisse do. Abb. i. c. j. iij. col. ō iureiur. ꝛ i ꝓsi. xij. in. ij. volu. qō icipit. si copiosiori. i vlt. col. do. Laurēti⁹ de Rodul. in. c. ꝓsuluit. in. p. cxxv. domi. Alle. i ꝓsil. ccx. ij. in. ij. volu. qō incipit visa facti narratiōe. in. iij. col. ꝛ sequēti. Jmo fortī⁹ tenēt Jo. de imo. in. d. c. debitores qō etiā simplex habilitatio a iuramēto solū ad hoc facta ne ꝑsona iurās incidat i ꝑiurīū nō valet nisi parte citata. qr posset pars aduersa ostendere q ō ꝑ calumniā petat talis absolutio. arg. 8 l. ij. C. ad. l. co. de fal. Tertio† ad istā regulā adde q ō nō valet interlocutoria iudicis p q̄s declarat deferendū iuramētō i supplemētū ꝓbatiōis. nisi ꝑte aduersa ad ℔ citata. tex. ē notabilis. in. l. in bonefidei. i verbo causa cognita. ꝛ ibi Ang. no. ad hoc. C. de cred. Bal. no. in. c. j. i. fi. ꝓ illū tex. cū gl. de successio. fra. vel gradi. succedē. in feu. Be. in. c. fi. in. ij. col. ō testib'. 9 in vj. cū aliis cōcordāt. quas dedi in cōmēto. l. admonēdi. in vlti. charta. ff. de iureiurā. † Quarto ad istā regulā Bar. adde qō interlocutoria iudicis circa admissionē articulo; vel capitulo; nihil valet. nisi fiat parte citata. ne fiat ꝓiudiciū admissione impertinētiū ꝛ n ō admittēdo; ꝓm dominos de rota in cōclusiōe. lxxx. expresse firmat. domi. Ant. de bu. in. c. ij. de testibus allegans Hosti. ita tenere in. c. ex ratione. de appel. idē ꝛ Aret. in cōsi. lxx vq̄ incipit diligēter ꝛ nature. in. v. col. 10 Ultimo adde qō† in interlocutoria ab obseruatione iudicij requirit citatio ēt qō fortius est peremptoria. ter. i. l. properādū. ℣. ꝛ si quidē. C. de iudi. Bar. i. l. ꝓsentaneū. C. q ꝛ qñ iudex. Canoniste ca. consuluit. de offi. de leg. ad Dod. in. l. si finita. ℣. iulianus. j. tit. j. aliquid per Ludouicū hic in addi.

Lex xvij.

1 ℣ Sufficit per quecūq; verba fieri nunciationem.
2 Ex nunciatione procura. queritur actio domino siue cessiōe

3 Si procurator. † Nota ex isto text. cū gl. ꝓm Bar. qō p quecūq; verba fiat nūciatio sufficit ꝛc. In tex. ibi i terdictū qō vi aut clā. Sz an dño cōpetat hoc interdictū ex isto titu. gl. tz qō sic Bar. reprobat qr phibitio fuit in ꝑsonā. Jmo. ꝛ Lud. ro. hic tenēt cū gl. quod respectu ipi⁹ ꝑsone phibite cōpetit istud interdictū per gl. l. nō solū. ℣. si cū posset iure. ℣. e. sed respectu successoris cū ista phibitio fuerit ꝑsonaliter facta ñ trālit ad successores ita ēt hunc text. tz Bar. in. l. fi. ℣. e. Tu aūt aduerte inq̄tū Bar. ꝛ doc. ꝓsupponūt q̄ p isto tex. nūtiatio sit facta in ꝑsonā ex eo qr tex. ōt facienti phibuerit. credo quod nō sit ex eo qr tex. dicit faciētē phibuerit. Nā credo quod ista nō bona cōsequētia. qr ego nūcio in ꝑsonali. puta ne aliqd noui opis fiat dicor te edificā. phibere. ꝛ istō vult ꝓprie idē Bar. i. l. ñ solū. ℣. fi. cū posse iure. ꝓ illū ter. ℣. e. vbi dt q nūciauit in ꝑsonali. ne qd noui opis fiat bñ dicor nūciasse ne tu facias. i isto ℣. tex. ōsinat effect' nūciatiōis ñ aūt ponit forma. vbor; ficit. ℣. Scōo no. ex ℔ text.

2 † q ex nunciatione procuratoris queritur actio dño sine cessiōe, Et ñ opponat q̄ p libera ꝑsonā nō queritur actio sine cessiōe. l. j. C. p quas ꝑsonas no. acq. ℣. ex his itaq;. isti. eo. Ad hoc rñdet iurisc̄ultus in l. iij. in ꝑn. ff. qō vi aut clā. q magis ḡrāt facto ipius delinq̄ētis qui edificando sprevit nunciatione de linquit q̄ ḡrāt facto procuratoris. ; scit. l. ñ quis⁹ solutiōi. ff. ō vsur. alio mō rñdet iurisc̄ulus in. l. p procuratore nō semp. ff. de procu. q actio que cōpetit ad cōseruandum i' cōpetens dño habitu, queritur dño sine cessione. ita est tex. ibi no. Jason.

Lex xviij.

Edibus. † Nūciatio facta vni ex plurib' cōsortib' ligat oēs sciēter edificātes nō aūt ignorātes. ꝛ quātu ad istō edicti sufficit q possessio rei sit cōis licet dimi nō. h. d. in effectu. Nō. q ad hoc vt possit fieri nūciatio ꝛ habeat locū istō edicto, ꝛ res alicui⁹ rōne possessionis, licet non habeat dnium. Simile ꝛ in l. dāni in effecti stipulatio. in ꝑn. ℣. de dā. infec. 2 facit q no. Bar in rub. ℣. eo. † nunquid genitiu' alteri⁹ verificetur ratione possessionis ēt in statuto. Jason.

Lex xix.

1 Stendū. † Absolutoria lata super executione nūciationis noui operis non parit exceptionē rei iudicate q̄d alias legitimas actiones. h. d. Nō est. qr exceptio rei iudicate sup aliquo incidēter deducto p modū cause. nō obstat in iudicio q postea ꝓncipaliter intentatur. put no. Barto. ꝛ alū in l. ō pupillo. ℣. si is cui. ℣. e. Et licz iudex cōfirmauerit nūciationē, istud non impedit qn postea possit intētari cōfessoria vl negatoria. l. ei. queritur. ff. de except. rei iudi. facit q no. i. l. qui rome. ℣. duo fratres. in. v. oppo. ff. de verb. obli.

Lex xx.

1 Expressum et euidens quid dicatur.
2 ℣ Verba nunciationis debent ꝑsonaliter concipi ꝛ sic nūtio in rem debet cōcipi ꝛ non in personam.
6 Vbi aliquid requiritur expressum simpliciter, sufficit quo tacite colligatur ex mente ꝛ identitate rationis.
7 Aūt lex simpliciter mandat aliquid fieri dicitur expesse fieri non solū id quod apparet verbis expressis verum etiaz illō quod apparet ex coniecturis ꝛ tacite.
8 Clausula q teneor obstātiū habeat pro expresso quid operat.
9 Si tutor ꝛ curator promiserint in instrumēto tutelle fatere vtilia vel inutilia prętermittere, an sufficiat.
10 Vbicunq; lex in aliquo actu p forma requirit aliquid expssū verbis non sufficit illud implere verbis generalibus, quāuis videatur equipollere.
11 Lex que prohibet actum fieri imponēdo penam videt actū ipsum anullare.
12 Factum contra preceptū legis est omino destruēdum, etiā si faciens alias haberet ius faciendi.
13 Vbi sumus in pena cōtemptus iudicis: non est tractandum de simplici interesse.
14 Verus cōtumax qui cōtempsit iudicem, ideo repellit ab appellando, eo quia p nullas probationes factas super appellatione pōt purgari contemptus iudicis, propter quem punitur vt repellatur ab appellando.

1 Retorait. † In isto ꝓn. ponūtur ad ꝓ. textu verba edicti ꝓtoris nō breuius summari nō ꝑt. deinde in verū. interdictū segtur declaratio Vlpiani q̄. h. Edificatū spreta nunciatione anteq̄ lit remissa vel habita premissa. est d molīendum propter authoritate edicti pretoris, cui a si alias ius b 2 edificādi habere. h. d. vsq; ad. ℣. sine aūt. C † Nota. j. ex isto tex. ibi ne quid operis noui fieret q verba nunciationis debent impersonaliter cōcipi ꝛ sic nunciatio i rē dz cōcipi. ꝛ nō in ꝑsonā. ꝛ istū tex. no. Bar. in. l. de pupillo. ℣. in minuisse. in j. col. ℣. e. vbi p hoc reprehendit formā nunciationis positam ibi p gl. idē per hunc tex. no. Bar. in. l. nō solū. ℣. si cum posset iure. ℣. e. vtr biq; dicit de hoc. C Sc̄d' nota. ex isto tex. in 1 verbo expressum. iuncta gl. q̄ dicit tacite illud ad quod tota c 3 dē allegatur ista ter. † q̄ illud dr expressū qō lz nō exprimat verbis specificis colligit tā ex mente vel ex rōne tacite ꝛ licz. b Bar. ꝛ oēs scribētes hic illud est expssum. b. quod cōtinetur ex mēte legis, vt bene. l. nominis. l. rei. ℣. verbū ex legibus. ff. de 4 ver. signi. C Sicut ult̄o dicit euidēs qō ex cōiecturis apparet l. ꝛ imperator. in ꝑn. ff. de leg. j. ꝛ l. ñ quis locuples. ff. de manu. testa. Ellibi dicitur expressū illō qō cōtinet sub gñalitate

a Scōe plene ꝛrā. cur. ꝓsil. xlix. col. iij. ꝛ xiij. ꝛ cōsi. l. col. x. ad ḡrtuz ꝛc. vide Alex. li. v. cōsi. xcv. j. col. Purp.

b Expssum. Adde do. de sanc. Hemi. i. c. dudum. de ꝓb. li. vj. Joā de ana. i. ℣. quis lit ꝛ qñ. el. ꝓ accusj.

c Euidens. Adde Bar. i l. j. ℣. ite solet ff. de offi. ꝓcōs. Abb. in cap. licet canon. de proba.

verbo2ū,vt no.gl.in.l.fi.C.qꝺ cū eo.per Bar.in.l.pnc.in.ij.
a col.vbi dixi.ff.de vul.ꝛ pupil.vbi etiā p Bar.qꝺ modis[a] di
catur exp2 ſſū ꝛ ibi plene dixi.Tu adde ad iſtā regulā p2imo
tex.in.c.cum olim.in fi.in ver.patebat exp2eſſe.de cenſi.per
quem tex.no.dñs Anto.ꝛ do.Abbas ibi ꝙ inſtrm dr̄ p2oba
re non ſolum illud qꝺ in eo cōtinetur directe,ſ3 ēt ꝙ indirec
colligit per neceſſariam cōſequentiam.Scꝺo adde illud qꝺ
cōſuluit Pe.de ancb.in conſi.clxxxvj.qꝺ incipit.Uiſa dili
genter gratia.vbi circa intellectū bulle apoſtolice conceſſe p
Bonifaciū papa populo ferrarienſi per quam p2iuabant nō
exp2eſſi in inueſtitura ſi eā nō petierint intra tantū tp̄s,con
ſuluit ꝙ illi dicātur exp̄ſſi q cōp2ehēdunt tacite ex verbis i
ueſtiture ſumpta interp2etatione a iure cōi.ꝛ ſubdit generali
ter ꝙ vbicunq; requirit exp̄ſſio in perſonis vel in reb9,ſufficit
ꝙ includantur ſub natura verbi exp2eſſi,vt ibi plenius p eū.
¶Tertio adde illud ꝙ dt Ang.in conſi.xvij.qꝺ inci.comes
b2ādiſius,in pe.col.in fi.vbi tenet ꝙ illꝺ dicat exp̄ſſe fieri qꝺ
tacite ineſt ex natura verbi illꝺ ipo2tātis.allegat ad hoc iſtū
5 tex.cū gl.¶†Quarto adde ꝙ illud dicit exp̄ſſum nō tm̄ qū
verbis exp2imit,ſed ēt qū euidētib9 ſignis.ita eſt gl.no.iūc
to.tex.in.l.itē q2.in p2in.in verbo ꝛ mutus.ꝛ ibi Bal.ad hoc
not.ff.de pac.ſed aduerte l3 oēs teneāt iſtā regulā que bñ colli
git ex hoc tex.cū gl.tñ ꝯ iſtā regulā mihi vident multa face
re p2imo in ꝯ2iū facit illud ꝙ no.Gemi.i.c.humanū genus.
in.v.col.j.diſt.per gl.ibi in verbo ꝓhibet.vbi not.ꝙ illud nō
dr̄ exp̄ſſum ꝙ continet ex mēte vel ex quadā cōſequentia ver
bo2ū,de quo infert ꝙ vbicūq; i reſcriptis bñficialib9 ex iuris
diſpoſitione requirit exp̄ſſa mētio:non ſufficit mētio deſcen
dens ex cōſequētia verbo2,ſ3 requirit ꝙ ſpecialis v̄bis ſit ex
p2eſſa.idē t3.d.Abb.in.c.ad aures.de reſcrip.Scꝺo in ꝯ2iu3
facit tex.in cle.cōſtitutionē.de elec.per quē no.ibi do.Anto.ꝺ
bu.vt refert ꝛ ſequitur Joā.de imo.ꝙ vbicūq; requiritur fie
eri exp̄ſſā mentionē alicuius actus non ſufficit ꝙ fiat verbis
generalib9.Tertio in cōtrariū fact gl.ſolēnis ꝛ reputata ſin
gularis in.c.inquiſito2es.in verbo exp2eſſe.de here.in.vj.q̄
b ſingulariter vult ꝙ vbi d3 fieri mētio[b] exp2eſſa nō ſufficit qꝺ
fiat mētio verbis generalibus quāuis plenius ꝛ multū gemi
natis:puta ſi diceret ꝯ quaſcunq; perſonas cuiuſcūq; digni
tatis cōditionis qualitatis ꝛ gradus exiſtāt ſed d3 fieri in
ſpecie particularis mētio.Quarto in contrarium facit illꝺ ꝙ
no.Jo.an.in.c.q2 periculoſum.in verbo exp̄ſſa,de ſentē.exco
mu.in.vj.in nouella.vbi.no.ꝙ quando exp2eſſe d3 de aliqua
re fieri mentio vbi verba generalia non ſufficiūt.¶Quinto
facit illud ꝙ tenet do.Ant.de but.in cōſi.xix.ꝙ incipit quia
hic agit.in.viij.colū.vbi tenet ꝙ exp̄ſſe dicat fieri illud quod
ſpecialiter ꝛ nominatim fit,ꝛ p hoc infert ꝙ i caſu.c.abbates.
de p2iuile.in.vj.nō d2 exp̄ſſe concedi abbatibus ſolenni bñ
ficio niſi de ea ſpecialiter ꝛ nominatim dicat in p2iuilegio pa
pe.allegat tex.in.c.paſto2alis.§.j.de reſcriptis in authenti.
ꝛ in.c.vt circa.de electio.in vj.¶Sexto in contrariū facit illꝺ
quod ad literā dicit Bal.in l.ſed ꝛ ſi qs.§.queſitū.i.vj.col.ff.
ſi qs cau.ibi t3 ꝙ illud dicat exp2eſſum ꝙ voce p2ofert vl̄ qꝺ
ſcripturam apparet ad oculum.illud aūt ꝙ colligitur ſolum
p rationem intellectus d2 eſſe tacitū.Septimo in ꝯ2iū facit
tex.in.l.ſicut certi.in verbo tacite.ſ.de teſta.mili per quem
tex.no.ibi ſubtiliter Are.ꝛ reputat ppetuo menti tenendum
c qꝺ illꝺ dicitur tacitu3[c] quod nudis verbis comp2ehendi nō
poteſt,licet veniat in neceſſariā cōſequentiā ad actum exp2eſ
ſum,ibi enim miles inſtituēdo extraneum videt i neceſſariu3
cōſequens p2iuare filium hereditate:ꝛ tñ dicit ibi tex.ꝙ dici
tur tacite fieri.quid tenendum in tanta cōtrarietate:poteſt p
concordia ſic cōcludere ꝙ vera ſit regula Bar.ꝛ doc.hic.ſed
patiatur aliquas falētias que que partim ex p̄dictis colligū
6 tur.†regula ergo ſit qꝺ vbi aliquid reqrit exp2eſſim ſimpli
ter,ſufficit qꝺ tacite colligatur ex mente ꝛ idētitate rōnis:vt
hoc tex.cū gl.ꝛ d.c.cum olim.in fi.de cēſi.iſta regula p2imo
fallit qū aliquid requirit exp2eſſis verbis:tūc nō ſufficeret ta
cite coligi.ita no Bart.hic i ſequēti,q.facit qꝺ voluit do.An
to de bu.Gemi.in.c.trāſlato.de conſti.vbi tenent qꝺ ſtante ſta
tuto qꝺ poſitioni reſpōdeat verbis exp2eſſis:certe ſi in reſpō
ſione ponatur vnū verbū p qꝺ aliud in cōſequētiā:certe nō vr̄
exp2eſſe verbis,ſ3 intellectualiter reſponſū.Scꝺo fallit vbi
cūq; debet fieri mentio exp2eſſe reſpectu certe perſone i ma
gna diginitate cōſtitute:tunc nō ſufficerēt quecūq; verba ge
neralia,imo requirit qꝺ ſpecifice talis pſona exp2imat.ita p
cedit tex.in.d.c.inquiſito2es.ꝛ ibi gl.ſolēnis in verbo exp̄ſſe
de here.in vj.Tertia fallit p̄dicta regula qū eſſem9 i materia
odioſa.ꝛ ita pñt intelligi reſcripta q̄ in bñficialib9 reqrūt ex
p̄ſſā mētionē attēto qꝺ talia reſcripta ad bñficia pp ambitio
nē nimiā clerico2ū cēſent eſſe odioſa.ita ꝓcedat illud quod

a ¶Modis. Adde ꝙ oīa iſta Felin.cumulauit.i.c.j.colū.ij.ꝛ.iij.ꝺ ꝯſti.Et plene Jaſ.i l.actione.iij.no.C.de trāſac.Feli.in.c.humanū gen9.col.ij.ꝛ iij.j.diſt.Jaſ.in.l.certi.ꝯdi.co.viij.ff.ſi cer.pet.Purp.

b ¶Mantio. Adde Alex.conſ.xxx.viſo puncto volu.iij.Purp.

c ¶Dicit tacitū.Adde.l.j.ff.ꝺ ſol.Bal.i l.fi.C.de inſt.ꝛ ſubſti.

d ¶Cōcludit ꝙ nō.Declara ēt iurō interueniēte p3 Jaſ.i.l.ſ3.ſi.§.qſitū.in.fi.ff.ſi quis cautio.Pur.

t3 do.Abb.in.d.c.ad aures.de reſcrip.ꝛ Gemi.in.d.c.huma
nū gen9.ꝛ in iſtis terminis ꝓcedat tex.i.d.l.ſicut certi.ꝛ nota
bile Are.ibi iuncta.l.cū quidā.ff.de lib.ꝛ poſth.Quarto ꝛ vl
timo iſtā regulā alibi limitat multū ſignāter Ang.in.§.ſi vero
exp2eſſim.in.ij.co.per illū text.in aut.de here ꝛ fal.colla.j.vbi
7 dicit ꝙ†qū lex ſimplr̄ mādat aliqd fieri qꝺ dicat exp2eſſe fieri
non ſolū id qꝺ apparet verbis exp2eſſis.vez etiā illud ꝙ ap
paret ex cōiecturis.ꝛ ſic tacite.d.l.l3 impe2ato2.ſecus vbi lex
requirit aliquid fieri exp̄ſſe p2o eo q2 factū ſimplr̄ eſt ꝯ diſpo
ſitionē iuris cōis:tūc illud d2 fieri exp̄ſſim ꝙ ſit p verba ſpe
cifica illꝺ exp̄ſſe impo2tātia.ita dt de hoc ibi eſſe text.not.Et
ſic clarius loquēdo vult dicere.Ang.ꝙ qū lex noua co2recto
ria iuri antiqui requirit aliqd fieri exp2eſſe:tūc requirit ꝙ no
minatim ꝛ ſpecialiter fiat.iſtud idē not.Ang.in.§.illud quo
que p illū tex.in aut.ꝺ triē.ꝛ ſemiſ.colla.ix.Jſtā limitationē
refert ꝛ ſimplr̄ ſequit Lud.ro.in repetitione aut.ſimlr̄.in vl.
co.C.ad.l.fal.iſtā limitationē rep2obat.d.Alexā.ꝛ Are.in.l.
j.in p2i.ff.de vulg.ꝛ pup.eo q2 tex.in qb9 ſe fundat Ang.nihil
p2obāt:q2 l3 dicāt ꝙ ꝓhibitio falcidie debeat p teſtato2ē ex
p2eſſe fieri:nō tamen dicunt tex.ꝙ ſpecialiter ꝛ ſpecifice fieri
d3,vt dt Ang.S3 aduerte,l3 illi tex.neceſſario nō ꝓbent tñ at
tento ꝙ illa iura hoc diſponūt in materia noua ꝛ co2recto2ia:
certe in co2recto2ijs nō d3 p2ocedi p ꝯiecturas vel p tacitos
intellect9,vt dicit gl.no.c.cupiētes.§.ꝙ ſi p viginti.ꝺ elec.in.
vj.ꝛ ad hoc poſſent allegari infinita,vt gl.in aut.quas actio
nes.C.de ſa.ſan.eccl.†Quid aūt de clauſula ꝙ teneo2 obſtā
tium hab.at p exp2eſſo:que clauſula ſepe apponit in reſcri
ptis:ꝛ in mādatis quid operetur:nunquid talis clauſula ſuf
ficiat:quid operet,habes duos tex.qui vr̄ ꝯ2ij.tex.in.l.oēs.
C.ꝺ pſcri.xxx.anno.ꝛ ibi Bal.ꝛ Ang.no.ꝙ ibi eſt melio2 tex.
ꝺ co2pe iuris ꝙ talis clauſula idem operet ac ſi in ſpecie eſſet
facta exp̄ſſio ꝯ2ium eſt tex.in.c.q ad agēdū.de ꝓcu.in.vj.S3
conco2dat iſtos tex.ꝙ.ll.oēs ꝓcedāt qū talis clauſula appo
nit in.l.vel apponit in reſcripto p2incipis,cū p2inceps ſit lex
aīata in terris.§.fi.in aut.ꝺ ꝯſu.colla.iiij.gl.in.l.ꝛ q2.ff.de iu
riſdi.omni.iudi.ſecus ſi talis clauſula ponatur a p2iuato:tūc
nihil impo2tat in caſibus in quibus requirit ſpecialis exp̄ſ
ſio.ita pp2ie loquit tex.i.d.c.q ad agēdū.Jſta cōco2dia eſt ex
mēte Angeli in.l.ſ3 ꝛ ſi qs.§.queſitū.ad fi.ff.ſi qs cautio.vbi
plenius de hoc vltimo tetigi.ad ibi dicta me remitto.Jucta
9 p̄dicta querit no.Bar.†nunquid ſi tuto2 ꝛ curato2 ꝓmiſerit
in inſtrumento tutele facere vtilia vel inutilia p2etermittere
d an ſufficiat.ꝛ concludit quod nō[d] niſi ēt p2omittat defenſionē
ſine mo2a ſuſcipere,eo q2 tex.in.l.ſi oēm.C.de admi.tuto.re
quirit qꝺ iſtud exp2eſſum verbis,cū Bar.trāſeūt ſimpliciter
Raph.cu.ꝛ Lu.ro.hic idē tenent Bart.in.l.legitimos circa
finē p2incipij.ff.de legi.tuto.vbi dicit ꝙ p hoc iam vidit mul
tas tutelas caſſari.eo q2 inſtrō nō erāt appoſita illa v̄ba ꝙ p
miſit ſuſcipere ꝺfenſionē p2o pupillo.Jbidem etiā mouetur
Bar.q2 l3 de iure ffo2 eſſet p2ecipuum officium tuto2is,in
defenſum pupillum non relinquere,vt.l.tuto2is p̄cipuum.ff.
de admi.tuto.tamen hodie lex vult ꝙ tuto2 iſtꝺ exp2eſſis ver
bis ꝓmittat.d.l.fi.§.oēm.idē tenēt Bart.ꝛ Ang.in.d.l.fi.§.
oēm.Ang.in.fi.in auth.vt hi qui obſt.colla.vj.ſeq.Bald.in
d.§.omnem.ꝛ in.d.l.legitimos.putat ꝙ nō ſit neceſſarium qꝺ
fo2maliter apponant verba poſita in i.d.§.oēm.ſed ſufficiant
eqpollentia verba:p q̄ in effectu ꝓmittat ſpecialis defenſio
mino2is ꝛ ſufficiūt illa verba qb9 ꝓmittit vtilia facere:eo q2
iura magis ꝯſiderāt effectū ꝙ fo2mā verbo2ū.l.qm̄ indignū.
C.de teſtamē.ꝛ idē tenet Bal.ꝛ do.Alex.hic.Tu adde quod
idē tenet Bal.i.c.ex parte.M.i.ix.col.ꝛ ſequē.de appella.
vbi dicit ꝙ cōtra opinionē Bar.facit q2 fo2mule verbo2um
ſunt ſublate dūmodo retineam9 effectū.l.j.ꝛ.ij.C.ꝺ fo2mulis
iuncta.d.l.qm̄ indignū.Unde ſcꝺm eū ſufficit vti verbis equi
pollentib9,vel que tantūdē impo2tēt,vt ibi p eū.adde etiā qꝺ
ipſemet Bald.alibi tenet idē qꝺ Bar.in addi.Spe.i ti.ꝺ tu
to.i vlti.co.i ver.tuto2 tenet.Ubi tamē.ſubdit qꝺ l3 tuto2 nō
poneret illa verba qꝺ ſine vlla dilatione i pſum mino2em de
fendet,ſufficeret ꝓmiſſio defenſionis:q2 tacite ꝛ implicite in
telligit ſine vlla mo2a.vñ ſcꝺm eū Spec.ibi non poſuit in fo2
ma illa verba ſine vlla dilatione,ſ3 bene ꝓmiſſio ꝺ defendēdo
explicite eſt de fo2ma.ꝛ ideo eius omiſſio vitiaret tutelā vl̄ cu
ram.d.§.oēm.Adde etiā qꝺ idē qꝺ Bar.t3 Raph.cu.i.d.l.le
gitimos.in p2in.Ang.de are.in.§.actionū.xxxv.co.inſtit.de
actio.do.Matheſila.in notabili.cviij.ꝛ pleni9 q; hic domi.
Alex.ꝯſ.cxxix.qꝺ incipit pōderatis his q̄ i pſcripto themate
narrantur.j.ij.ꝛ.iij.col.in.j.volu.ꝛ ſic ex p2edictis patet quod
10 deciſio Barto.eſt communiter app2obata.¶†Ex qua dili
genter no.qꝺ vbicunq; lex in aliquo actu p fo2ma reqrit ali
quid exp2eſſum verbis non ſufficit aliud implere verbis ge
neralibus

neralibus,quãuis videatur equipollere qd no.ad ea q tradũtur in.j.ff.de libe.z postu.confirma per illud qd vult glos. approbata.in.c.vt circa.de elec.in.vj.z cle.j.in verbo tractade hr.volunt ista iura q vbicũq3 cõstitutio exigit iuramẽtũ ta
a ctis scripturis:q nõ est satisfactũ cõstitutioni,si pstat iuramẽtũ suũ sub pñtia scripturarũ sine tactu.pterea verba specialia z discretiua plus operantur z magis mouent q3 generalia.l.itẽ apud labeonẽ.§.hoc edictũ.ff.de iniur.qz nõ eget aliqua declaratione sicut gereralia verba.l.empto z.§.luci⁹.
11 ff.de pactis.z.l.cum aquiliana.ff.de transa. ¶†Tertio no. ex.e.tex.iuncta gl.in verbo expressam q lex que phibet actũ fieri imponendo penã.vr etiã ipsum actũ annullare,sed id est in hac.l.qz ipsa pena est annullatio actus z destructio opis. Hinc sumpta occasiõe Bar.plene z notabiliter examinat qñ
b lex vel statutũ[b] phibet actũ fieri deinde pcedit imponendo penã facienti tale actũ an per impositionem pene videat velle q actus remaneat valid⁹:an vero q ẽt sit null⁹ et facit qnq3 casus vt p eundẽ cum Bar.transeunt Jmo.z d.Alex.hic cũ multis cõcordãtijs hic p eũ signatis. Solus Raph.cu.hic dt posse teneri ꝯ Bar.q qñ lex phibet actũ fieri,deide ponit penã extrinsecã facieti talẽ actũ q licet faciẽs incidat in illã penã:tñ actus nõ annullat nisi lex specialiter vltra procedat annullando vt in casu.leg. iubemus nulli.§.sane primo.C. de sacrosan.eccle.z i l.j.d sepul.vio.que iura allegat Bar.hic.z tex. notabilis in.l.senatus.ff.de cõtrahẽ.emp.Mouet Rap. p tex.in.l.quãuis.cum ibi no.p doc.ff.de in ius vocã.vbi si libertus vocat in ius patronũ sine venia.icidit in penã qnquãginta aureorũ.etenĩ h3 eũ nõ reperit aliq lex que annullet tale vocationẽ in ius. Scdo qz altero debemus esse cõtenti aut pena aut annullatione act⁹:nõ aũt vtroq3.ff.d accus.Et tenẽdo istã opinionẽ ꝯ Bar.que põt optime defendi nõ obstat tex. in.l.j.ff.de his qui pro nõ scrip.alleg.per Bar.qz respondetur clarius q Rap.cu.q ibi act⁹ nõ annullat pp appositionẽ pene,illa rõne:qz pena illi imponatur ad cuius commodum fit actus:sed eo qz ipse actus continet in se delictum:qz quãsi falsum reputatur sibi ascribere merito actus reddit null⁹. Sicut dicimus in oib⁹ delictis i quib⁹ l3 lex iponat penã:tñ delictũ nõ e validũ nec licitũ.vt no.per Bar.i.l.vt pactũ. pẽ. z vlti.col.C.de transac.Huic tñ opinioni Rap.vnum vr obstare,qz si vera esset eius opinio i casu.l.si in pric.ff.d diuor. ibi actus nõ esset validus ex eo qz alias nõ esset pena.imo h3 Raph.pena extrinseca semp faceret q act⁹ remaneat valid⁹.
12 ¶†Quarto no.z si ius faciendi habuerit q factũ contra pceptũ legis est omnino destruendũ ẽt si faciens alias haberet i⁹ faciendi:facit tex.in.§.ait pretor.j.ea.l.sic in libello q facit ꝯ pceptũ ducis capite puniendus est,licet res bñ gesserit cas⁹
13 est in l.iij.§.in libello.ff.de re.mili. ¶†Quinto no.ex eisdem verbis tex.q vbi sumus in pena cõtemptus iudicis:non ẽ tractãdũ simplr de interesse.vt hic.z.d.§.ait ptor.z.l.si quis aliena.ff.de iudi.de quo tñ an in penis inspiciat interesse,vel non habes tex.in l.ij.ad fi.z ibi gl.no.ff.ne qs eũ qui.no.in.l.stipulatio ista.§.alteri.ff.de ver.ob.obli. ¶Ultimo no.ex eisdẽ verbis.z d.§.ait ptor.j.ea.l.q illud q est factũ i cõtẽptũ iudicis nõ põt iustificari per aliquas pbationes.facit.l.j.§.sed
14 si is cui.ẽ.co.Et ex hoc no.Bal.† q verus cõtumax qui cõtẽpsit iudicẽ,idõ repellitur ab appellando;eo qz p nullas pbationes factas sup appellatione põt purgari cõtẽpt⁹ iudicis propter quẽ priuatur vt repellatur ab appellando.iuxta il. ex consensu.§.fi.z ibi late Bar.ff.de appel.gl.z Bar.i.l.si.ff. de in integ.resti.cum si.

a ¶ Aliud est remissionẽ fieri,aliud haberi loco remissionis.
3 Non seruata forma pmissiua,immediate sumus in forma destructiua.
4 Si sit oblata satisdatio de demoliendo z steterit p nunciantẽ quominus prestetur habetur nunciatio pro remissa.
5 Si nunciatus offerat iudicium p hodie constat hodie agat z ita veniat ad iudicẽ pbatur in continenti de iure suo ,nũcias aũt spernit venire ad iudiciũ:tunc nũciatio habet p remissa.
6 Qui tenet satidare,tenet actualiter secũ ducere fideiussores.
7 Jura loquentia de debitore quãtitatis parato soluere,intelligunt de habente pecuniam in manibus paratam.

r **Siue aũt.** †Nũciatio facta siue in loco vacuo siue i cepto edificari facit locũ huic interdicto:q ad postea edificatũ q interdictũ gñralit cõpetit siue edificãs habeat i⁹ siue nõ nõ edificãdi dũmõ edificauerit añ habitã remissionẽ,vl aliqd sit loco remissiõis.h.d.vsq3 ad .§.
c hoc interdictũ.¶No.pzio[c] in ver.quicquid aũt,ibi remissio
2 nis loco habet ŝm.Bar.z†.Raph.q aliud est remissiones fieri:aliud haberi loco remissionis:sicut aliud ẽ esse absentem, aliud haberi in loco absentis.l.si marit⁹ sit in magistratu.§. j.ff.ad.l.ff.ad.l.Jul.de adul.Jtẽ aliud est esse mercem aliud loco mercedis haberi.l.merces appellatiõe z ibi gl.not.ff.de ver.sig.z istud voluit allegare Bar.i.hic dũ corrupte allegat. l.j.ff.de ver.sig.Jtẽ aliud esse patrẽ,vel haberi loco patris.l. rei iudicate.§.si.cũ.l.seq.ff.so.ma.itẽ aliud est esse patrem familias,aliud haberi loco prisfamilias.l.ij.ff.ad macedo.Jtẽ aliud est esse dñm aliud haberi loco dñi.l.interdũ.§.q tutelã. ff.de furt.z.l.qui fundũ.§.si tutor.ff.pro emp.Jtẽ aliud est eẽ litem contestatã:aliud haberi pro cõtesta.ita dicit Bal.in l.j. C.qñ lib.p zin.dat.Jtem aliud est aliud est aliquẽ esse ciuem: aliud haberi pro ciue:vt no.Bar.post gl.in.l.iij.si emancipatus.ff.de bono.pos.ꝯ tabu.z in d.l.si maritus.§.j.Bald.et i zModer.in l.si rufinus.C.de test.mil.Jtẽ aliud est aliquẽ esse intestatũ:aliud haberi p intestato.ita no.Bar.i l.j.in fi.principaliter per illum tex.ff.de suis z legi.Jtẽ aliud est esse legitimũ:aliud haberi pro legitimo vt e in legitimato.ita no.Sa a li.in.l.ẽt.p illũ tex.C.de appel.gl.in.c.innotuit in verbo coniugata.de elec.De quo tñ p Bar.in l.si is qui pro emptore.i dicta charta.ff.de vsucap.cum suis concor.Jtem aliud est eẽ igenuũ:aliud haberi pro ingenuo.l.ij.C.de iure aureo.annu. z.l.pe.si.ff.e.de iure aureo.annul.aduerte tñ quod si ista duo verba simul iungatur.s.haberi z esse puta.qz lex vel statutũ vel rescriptum principis dicat habeãtur z sint:tũc ista verba proprie important veritatem:qz iungimus iuris intellectuz veritati ita singularit dicit Bal.in proe.ffo in vlt.col. pricipij p tex.i.l.j.§.fi.ff.quod quisq3 iur.sequitur do.And.Barba.in repetitione rub.C.qui admit.in.xxv.col.dicẽs se sepe numero ŝm hanc doctrinã Bal.consuluisse. Jdẽ simpliciter tenet do.Lz lex.in d.l.j.§.fin.ff.qd quisq3 iur.Sed ego allego Bal. qui expresse dicit ꝯtrariũ in.c.licet de eui.ãda.in.ij.col.de de elec.z tex.in.l.j.§.si.parum aut nihil facit:tñ pcedẽs sñia plus placet pter geminationem:z quia alias esset dare verbum quod nihil importaret contra.l.ij.cum simi.ff.de leg.j. ¶Scdo no.ex isto text.quod ñ seruata forma pmissiua, immediate sumus in forma destructiua.z secundum Bal.sepe al b
3 legabis istum text.ad hoc in consistorio dñi pape. ¶†Tertio not.in verb.si quis paratus secundum Bald.quod qui paratus est facere proximus facienti:z qui paratus est satisdare:est primus satisdanti Tu adde de hoc text.expressiorez in.§.fi.in aut.vt exac.instan.do.colla.vij.allegatum in gloss. vbi dicit tex.quod qui dare voluit aduersario recusanti pxi
4 mus est dãti. ¶†Quarto no.ex tex.q si sit oblata satisdatio de demoliẽdo z steterit p nũciãtẽ quominus pstet nunciatio pro remissa.facit regula.l.iure ciuili.ff.de cõdi.z demõ.z.l.j. C.de his que sub mo.intellige qñ nũcians recusauit recipere satisdatione:vl nihil dixit.Si autẽ dixisset nolo recipere satisdationem qz volo statim pbare de iure meo z sic hodie cõstat hodie agit tũc renũciatio nõ habet p remissa,s3 supersedet p tres menses.l.fi.C.de edi.priua.ẽls est de no.ope.nũcia. rubr.allegata in gl.hic pro ꝯtrio que lex ŝm Bar.limitat totũ istũ tit.§.pe.z fi.ex eo.de ope.noui. nunciati.z ne intellectu. d.l.fi.digi. ponẽdo nouã opinionẽ in.j.l pn.§.e.hic nõ repeto ampli⁹. ¶Jn gl.parua.i verbo satisdare.no.dilige istã gl.q vult q paria sunt vel q nũciat⁹ pstet satisdationem de opere demoliẽdo:vel offerat iudiciũ hodie cõstat,hodie agit cũ ista gl.trãseunt Bar.z Pau.de ca.hic z ex hac gl.iter Bar.q oblatio iudicij h3 vim satisdationis.Raph.cu.dt qd ista est frustra,q oblatio iudicij habeat vim satisdationis.p3 euidẽter qz l3 nunciat⁹ adiuerit iudicẽ,nõ p hoc cõpetit sibi ius edificaãdi nisi iudex cognouerit z nunciationẽ remiserit et.l.de pupillo.§.si is cui.in.ẽ.co.nõ ergo d3 plus operari sola oblatio e iudicij quã si actualiter ad iudiciũ esset deuentũ p regulã l.aliqñ.§.fi.ff.ad velleia.Preterea nũciatus nõ h3 i⁹ edificãdi nisi satisdet vel aliter remissionẽ obtineat.l.§.sed z.§.is cui.
5 ẽ.eo.z.d.l.de pupil.§.si cui.†Tu aũtẽ tene cõclusionẽ gl.intelligẽdo eã sane put intelligũt Bar z Pau.de ca.hic.q si nũciat⁹ offerat iudiciũm p hodie cõstat hodie agat z ita veniat ad iudicẽ pbatur⁹ incõtinẽti d iure suo.nũciãs aũt spernit venire ad iudiciũ.tunc pcedit ista gl.nũciatio habet p remissa z põt nũciatus edificare secus si obtulisset satisdationem. q ẽ perpetuo tenedũ menti ŝm Pau.de ca.s3.si vterq3 veniat ad iudicium tũc nũciatio nõ haberet pro remissa.sed supersederet p tres menses ŝm Bar.hic p.d.l.fi.C.d edi.priua.¶Jn gl.parua i vbo debeat.habes qd nũciator recusauerit recipere satisdationẽ nunciati q casu habetur nunciatio p ro remissa sicut si satisdedisset:vt hoc tex.tñ si postea nunciator se offerat paratũ recipere satisdationẽ,audiẽdus ẽ p tex.clarũ.i.§. si aliqñ.j.ea.l.z ŝm Pau.de ca.purgat morã precedẽtez z tollitur remissio edificator perdidisset facultatẽ in fideiussoris vt notatur in.l. si z per emptorem.in fine.ff.de actio.empt.

¶Tact3 scripturis.glos. Sũme.xxi.ij.q.gl.i ver. tactis.i cle. l.d iureiurã. doc.in.c.fi.d iur.calũ.do. i.c.ego.Ne. titu.

b ☞Lex vl statutũ Bal.in l.nemo martyres.C.de sac.san.eccl. Sal.in leg.si duob⁹.C.de leg.Jmo.i l. cũ lex.ff.d fideius.Pe.d anch.i repe. c.nouũ.d cõsti.Jmo.i.c. cũ cõtingat. de iureiur.

e ☞ o.pmo. adõ Jas.i l. j.§.si stipulãti.iij.nota.d vb.obli.Et aliud est esse absentez zc. Sal.i l.meminim⁹ i fi. d legi.here. Purp.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ista cōclusio gl. vī equa. z ēā etiā tenēt do. Jac. de are. z Bl. hic. z facit trita regula. z vltima mora nocet. l. illud. ff. de pe ric. z cōmo. rei. vēdi. z l. si seruū. §. sequit. ff. de verb. obl. iam conclusionem gl. cōmuniter approbatā, reprobat subtiliter Rap. cu. hic tripici fundamento. Et primo ma qui nūtiās nō vult recipere satisdationem sibi actualiter oblatam, ex ipso iure remittit renūtiationē z satisdatione vt p̄ tex. cu glo. i ver. remitti. Ergo cū ista mora ipso iure trahat secū executionem ibi nō hz locū purgatio more. l. is cui. ff. de condi. indebi. l. traiectitia. §. de illo. p̄m vnā lecturā. ff. de act. z obl. z ista c cōmunis doctrinā doc. in. l. si seruus. §. nūc videam". z in. l. si in insulā. ff. de verb. obli. Secō q̄ purgatio more non admittitur ad agendū licet bñ quandoq; excipiēdū. vt no. in. d. l. si insula. Tertio q̄ vbi tractatur de pena ibi nunq; admittitur purgatio more. tex. est in. l. thais. §. intra. ff. de fideicō. liber. no. i d. l. si insulā. hz hic tractat de pena. s. de destructione z impensa operis. l. pe. j. e. Tu aūt cōcorda istas opiniones q̄ nō sunt inter se p̄trarie: hz penit⁹ diuerse. Dic ergo q̄ respectu opis iā facti. in p̄teritū purgatio more non admittitur ad hoc vt d̄ struatur iā edificatū in p̄teritū. ita procedunt fundamenta Raph. Sed nuncius qui semel sp̄euit satisdationē nuntiati, z si nuntiatio fuit remissa. z sic cōsequēter potuit impune edificare. pōt dicere ego volo nūc satisdationē. z cogitur nuncia tus eā p̄stare denuo. z si non p̄stiterit ita purgatio more admittitur quo ad opus quod postea in futurū faciet. z ita p̄cedat tex. in. §. si aliqñ. j. ca. l. z gl. hic. z istud ēt est satis d̄ mēte ipsius Raph. ¶ Extra gl. inquantū Bar. circa ver. si quis parat⁹. ārit an sufficiat verba dicere se paratum satisdare.

6 ¶† Ex dictis Bar. habes duas cōclusiones. P̄ima q̄ tenet satisdare tenet actualiter secū ducere fideiussores, per tex. notabilē in. l. seruus si heredi. in fi. ff. de statulib. adde Bar. in l. si fideiussores. in p̄in. ff. qui satisda. cog. ¶† Secunda conclusio ēq̄ iura q̄ loquunt de debitore quantitatis parato solu ere, intelliguntur de habēte pecuniā in manibus paratā ad soluendū. Fallit s̄m Bar. in casu. l. pe. ff. de rescin. vēd. Adde q̄ ista conclusio ēt fallit s̄m Ang. Jmo. z Lu. ro. hic qñ debit⁹ tū q̄titatis nō est in totū liquidū q̄ habetur p̄o non liquido sufficit oblatio: licet pecuniā nō habeat in manibus per tex. i l. statuliber. rationē. z in l. seruus si heredi. in fi. ff. de statulib. Dicit Lud. hoc esse tenendū menti: q̄ obtinuit de facto i palatio potestatis. Tu adde licet ipsi nō dicāt q̄ idem notabiliter tenet Bar. in. l. creditor. ff. de distra. pig. z in. l. si finita. §. ite videam". j. tit. primo. z i. l. acceptā. post gl. ibi. C. ō vsu. Bar. in. l. vxor ca. C. ne liceat in vna eadēq; causa ter p̄nouc. z in. c. j. in. iiij. col. de. l. corra. Ang. notabiliter in. l. si residuum. C. ō distra. pig. z in. l. iiij. §. ait p̄tor. ff. ō reiud. z i. l. ij. C. de vsur. z fructi. legato. z i. l. ij. C. debito. vendi. pig. impe. nō posq̄ dā alias limitatiōes, ponit Rap. cu. hic de quib⁹ vide plen⁹ per Abb. z maxime Alex. i l. si mora. ff. sol. ma. vbi ponit sex limitationes ad istam cōclusionem.

1 ☞ Licet interdictus demolitorium sit p̄torium z penale, tamen est perpetuum.

3 In maleficijs habet locum ratihabitio.

4 Paria sunt vel quod ad aliquē perueniat, vt dolo fecerit quominus perueniret: sicut paria sunt possidere, vel dolo desinere possidere.

5 Licet interdictum q̄d vi aut clam non concurrat cū nūciatione noui. ope. tū concurrit cum interdicto demolitorio.

6 Interdicta regulariter sunt in rem scripta,

7 Quando nunciatio fuit iniuriose facta: nunciato etiam cōpetit actio iniuriarum.

8 ¶ In maleficijs. Adde. c. cū ad sedē d̄ re. sp. gl. i. c. ñ. d̄ pa. gl. fi. d. c. mulieres de sen. excom.

Hoc interdictum.

†Istud interdictū demolitorium est p̄petuum z datur successoribus z heredibus, z cōtra ædificantē z ratū habentē, z contra hēdes vel successores ad quos peruenerit, vel qui aliquid dolo fecerint: z actio in factū ex hoc interdicto demolitorio cōcurrit cū interdicto q̄ vi aut clā. hoc. d. vsq; ad deinde. ¶† No. primo ex tex. ibi perpetuo dat q̄ licet interdictū demolitorium sit p̄torium z penale: tñ est p̄petuū p̄ regulam legis in bonorarijs. fi. ō act. z obli. Respōde p̄ Bart. z alios hic z in simili Bar. i. l. iij. §. fi. j. tit. j. Et aduerte q̄ regula. d. l. in bonorarijs. solum procedit de iure ciui. De iure aūt ca. no. remedia p̄torija q̄cūq; sunt penalia: tñ sunt perpetua gl. est ling. de hoc in. c. solicite. in gl. fi. de restī. spolia. ¶† Secundo no. ex tex. ibi. vel ratū habuit s̄m Jo. de imo. q̄ male ficijs hz locū ratihabitio. de quo habes gl. o. 2d. in. l. j. §. quoties. z ibi Bar. in ver. sed z si qs in verbo ratū habuero. ff. de vi z vi ar. Ubi gl. requirit duo q̄ delictū faciū sit suo nōie z q̄ habeat ratū. z ideo gl. hic in verbo habuit ratū. sup̄plet ad tex. cu suo nōie sit factū quod itellige quo ad forū iudiciale q̄ aūt ad forū animæ ratificās ēlictū tenet ad peccatū: Quis illō non sit factū suo nōie. gl. cū no. in. c. cū quō sen. excō. in. vj. z in maleficijs qō habeat etiā locū ratihabitio fu mat Bal. in. l. ñ. C. ad macedo. z in. l. non ideo minus. z ibi Bal. in. xj. q. C. de accu. Ang. de are. in tractatu maleficiorum in verbo mandatores. Pau. de ca. in cōsi. cclxij. q̄ incipit. vī q̄ per predicta. vbi tenet q̄ spoliū eius nomine factū pōt quis hēre ratū. ¶† Quarto no. ex ter. q̄ paria sunt vel q̄ ad aliquē peruenerit, vel dolo fecerit quominus peruenerit, sicut in simili paria sunt vel q̄ quis possideat vel dolo dereliquerit possidere. l. linguētē. §. hz z is qui. z. l. is qui se. z. l. is qui dolo. ff. de rei vend. alibi no. Bar. in pulchra. q. in. l. si vxori. vltima. in p̄in. q̄ illum tex. de auro z argē. leg. q̄ paria sunt vel q̄ quis habeat, vel q̄ habere debeat.

5 ¶† Quarto no. in verbo nōnulli, q̄ hz interdictū quod vi aut clam. non currat cū nunciatione nouī ope. l. j. §. eo. ratio. quia nūciatio nouī operis respiciat in futura opera ne fiāt. interdictū q̄ vi aut clam respicit p̄terita. d. l. j. §. j. z ibi gl. tamē interdictū q̄ vi aut clā cōcurrit cū isto interdicto dīr. oppositio. q̄ vtrunq; respicit opera p̄terita z iam facta vt hoc tex. ¶ Glo. in verbo successorib⁹ Bar. z cōiter doc. tenet cum glo. non p.

6 l. in ea allegatā. hz p̄ aliud fundamentum: q̄ interdicta sunt regulariter in rem scripta, vt in. l. j. §. penul. j. d̄ interdic. Istā rationē rep̄hēdit audacter Rapha. cu. hic, z dicit q̄d est falsa: q̄ interdicta bene sunt in rē scripta ex parte successoris singularis passiue: q̄ cōpetunt p̄tra singularem successorem ad quem res peruenerit. ita loquitur. d. §. pe. ff. de interdi. hz active non est verū q̄ ea que sunt in rem scripta, etiam cōpetant singulari successori active. ar. l. cum fundum. z. l. si plures. ff. de vi z vi arma. Et ita transeūt do. Jo pute". z do. Bero. to. tus hic: z non faciunt mentionem d̄ Raph. Et do. Bero. dicit quod hūc fundamento non posset respōderi. Tu dic quod ratio Bart. z docto. est vera: quia interdicta z alia que sunt in rem. scripta: sunt in rem scripta ex parte vtriusq; ita active licut passiue gl. est ordinaria: z ab omnibus approbata. in. l. si tertius. §. si qs p̄tius. in gl. magna in fi. j. de aqua pluuia arcen. ¶ Bl. in verbo interdictū dum Bar. in fine ct

7 se putare quod quando† nunciatio fuit iniuriose facto q̄ nunciato etiā competat actio iniuriarū nihil ad hoc allegat adde tex. in. l. iniuriarum. §. si quis me p̄hibeat. ff. de iniur. tex. in. l. qui pendētem. ff. de actio. emptio. firmat etiam Alberi. in. l. p̄ima in p̄in. §. eodem.

1 ☞ Ad decorem ciuitatis pertinet quod edificia non remaneant imperfecta.

3 Ille sunt membra ciuitatum: z ornatus membrorum spectant ad ornatum capitis.

5 Nunciatus qui obtulit satisdationem efficitur possessor.

6 Ille hz securus fieri, cui p̄statur idonea cautio cū fideiussore.

7 Dei bum secur⁹, in p̄tore p̄ stipulationibus quid importat.

8 Edificanti in publico non cōpetit interdictum ne vis fiat ei, etiam si p̄stet satisdationem. vel si reprōmitteret.

9 Non sufficit semel satisdatum: nisi satisdatio duret.

10 Quotescunque est introducendum aliquod remediū p̄ euitandis litibus, tunc si illud tale remedium ex aliqua causa celiat, debet de nouo iterum adhiberi.

11 Si ex forma statuti quelibet causa inter p̄sanguineos debeat compromitti: non sufficit semel fuisse cōpromissum, si per hoc non fuit causa decisa, hz iterū est cōpromittendum, quousq; finiatur.

12 Si partes conuenissent facere compromissum, si tale compromissum expiret non cogerentur partes denuo cōpromittere.

1 **Deinde.** †Interdictū ne vis fiat edificanti, competit q̄ satisdederit, vi obtulit satisdationē etiā si non iure edificet. z istud interdictum nō cōpetit ei qui nō reprōmisit: nec ei qui edificat in publico: nec si satisdatio nō duret. b. d. vsq; ad. §. si aliqñ. ¶ Nota p̄io ex tex. ibi ad dec⁹ vrbiū, q̄ pertinet ad decorē ciuitatis q̄d edificia nō remaneant imperfecta. Hinc dubitat Bar. quid in edificijs que fierent in villa, an edificanti cōpetat istud interdictū. z concludit etiam q̄ sic, duplici fundamento. vt hic per eum. Joan. de imo. impugnat vtrunq; fundamentū Bart. P̄rimū. d. l. j. §. huc aūt. s. eo. dicit nihil facere: q̄ non loquitur in propōsito nr̄o quo ad istud interdictū: ne vis fiat ei, sed loquitur quo ad facultatē nunciādi. Tu dic q̄ Bar. volvit inducere dictū §. huc aūt. hoc mod. Nam sicut mens p̄toris fuit p̄uidere nunciantī in quocunque loco fiat edificium vt ibi est text. ita etiā mens p̄toris in isto interdicto ne vis fiat ei: fuit p̄uidere nunciato, vt in quocunque loco edificet p̄stita satisdatione habeat interdictum ne vis fiat ei, z ista mō erit equalitas ex parte nunciantis z ex parte nunciati. prout etiā dicam in sequen. nota. Sed aduerte tu p̄uocete quia loco existēte vacuo antequam ali quid

ali quid inchoetur pōt nuntiari nouū opus.§.fine autē.s.e. l.gl.in.l.§.§.ſz i iis verſiculo pōt.z in l.de pupil.§. nuntiatio nē in verbo inchoet.s.e.z tñ nūtiatio nō vr q cōpetat iſtud interdictū ne vis fiat ei.antequ inchoet p rationē huius tex.ibi ad decus vbiū edificia non derelinqui.pōdera illud verbū non de relingi:ergo loquit qñ edificiū iā erat ceptū z inchoatū:q tūc religēre illud imperfectū:eſſe ōdec' vbis:z iſto mō nō eſſet equalitas ex parte nūtiatis z nūtiati.tu plidera verba iſtius edicti ptoris:vbi quominus opus illi facere liceat: verba nō loquūtur qñ iā eſt inchoatū.Secundā rōnē Bar.ō generalitate verboꝝ edicti reprehēdit etiam Jmo.eo q ꝛz verba edicti ſint generalia:tñ reſtringunt p rationem ei'.vt.l. adigere.§.quāuis.cū ſimi.ff.ō iure pa.z ita poſſes dicere ad illud qō primo adducebā.†Tñ dicit Jmol.q rō huius tex. 3 etiā reſpicit edificia q̄ fiunt in villis:cū ville ſint mēbra ciuitatis:et ornatus mēbroꝝ ſpectat ad ornatū capitis.l.q ex vi eo.ff.ad municip.Tu adde qō idē qō Bar.ante cū ꝛz Jac. de are.z Albe.de Roſa.hic p illam et fundamēta gb' mouetur Bart.z ad iſtum tex.vbi dī de decore vbiū rādet duplicit. primo qō iſta fuit cauſa impulſiua,z non finalis.vl' ſecūdo q tex.ſe refert ad illō qñ frequentius fit.Tu confirma q2 qñ aliquid dī in l.gratia frequētioꝛ ita cōtingēte:non per hoc intelligūtur excluſi alij caſus.iuxta gl.in cle.j.in verbo plidēte. de reſcri.gl.in l.j.C.de his qui ad eccl.cōfu.z in l.ꝯ.in pr.in fi bo.ſz ſi extraneū.ff.ō vulg.z pupil.cū cōcoꝛ.quas ibi plene vdī.Adde etiā p cōclusione Bar.cōmuniſ facere:q2 ꝛz primi legis ſtricte intelligētur.tamen p̄uilegiū.l.ſi.C.de ſac.ſan. eccle.cōceſſum ciuitati ibi ꝛz etiam locuꝝ in villis z oppidis ita firmāt Bar.z Bali.z Pau.de caſ.in d.l.ſi ꝙuis aliter tenuerit ipſemet Bar.in l.ſi finita.in.§.ſi de vectigalib'.circa fin.j.ti.j.Tertio adde illud qō ꝛz gl.i.l.res publica.i gl.j.i fi. C.quib.ex cau.maio.que ſing.tenet q quemadmodū ciuitas equiparat minoꝝ vt habeat beneficiū reſtōnis in integrū ſi cut minoꝝ:ita etiā ꝛz quelibet villa.†Dcōo no.ex tex.ibi:nec 4 gcq̄ inter- ſt.q licet ptoꝛ permiſit actiue nuntiari ſiue iure ſiue iniuria fiat nūciatio.l.j.in p̄in.ſ.e.ita verſa vice permiſit edificatiꝛ interdictū ne vis fiat ei:ppſita vel oblata ſatisdatiōe ſine iuſte ſine edificet.facit qō dīr de equalitate iter eoſ 5 in p̄cedēti.no.¶†Tertio no.ex.eo.ter.q nūtiat' q obtulit ſatisdationē efficit poſſeſſoꝛ.pat' qñ pretoꝛ permittit ei edificare:z non pmittit eum impedire:z illi ſunt pp̄rie effect' poſſeſſionis.¶Ex quo coꝛelarie habes quarto notare:q nunciatio nō eque facit nūciatū poſſeſſoꝛem:ſz ipſa ſatisdatio.vt hoc tex.z habes textū expreſſoꝛe in l.ſi aliue.§.ait iulianus.in verbo hoc ipſo.ff.q vi aut clam.dixi plenius i l.j.§.in opis. 6 ō.eo.¶†Quinto no.ex tex.ibi:cū ſit ſecur' poſtea q̄ ei cau b tū eſt ſm Bal.q ille dicit fieri ſecur' dcui preſtat idonea cautio cū fideiuſſoꝛe:vnde facit iſte tex.ſm Lu.ro.p eo quod tota die apponitur in inſtrūto.ſ.pmittēs eū ſecurū facere ꝛc.nā intelligit.l.cum fideiuſſoꝛe:z ad hoc etiaꝛ alibi not.inſtū tex. Alb.de re.in l.j.ff.qui ſatisda.cog.vbi etiā eſt tex.de hoc duꝛ dicit ſecurum faciamus datis fideiuſſoꝛibus.facit.l.titi' in ſi.ff.ad trebel.breuiter iſtis nō obſtātibus veritas eſt in cōtrarium:q qui pmiſit aliquem facere ſecurum tenet ſolum p ſtipulationem pmittere:non autem dare fideiuſſoꝛes vl' pignoꝛa.tex.eſt in l.j.§.cōmuneſ.z ibi Bar.in fi.ad hoc no.ff.ō ꝓto.ſtipu.gl.in.l.mandato titū.§.fi.ff.mandati.Spe.titu.de emp.z ven.§.j.in ver.ſed ſi in inſtrumēto.Bal.il. ſancimus. C.de ver.ſigni.z i.l.excepto.ē.in.v.col.ō bo.aut bo.ind.poſ. 7 ¶†Et p ſolutione ad contraria dicas ex mēte Lud.Ro.hic z Albe.in d.l.j.ff.q ſatisdare cogant.aut iſtud verbū ſecur' pferatur in ꝓtoꝛis ſtipulatiōibus:z q2 ille regulariter nudā dā cautionem requirunt illa verba ſecurū facere intelligunt ō nuda cautione.ita pro ꝛie loquitur tex i.d.l.j.§.ſi cōmuneſ. niſi ex p̄cedētibus appareat q fideiuſſoꝛes itelligētur vt hoc tex.in quo expreſſe dī de ſatisdatione.Item fallit in ꝓtoꝛis ſtipulationibus que veniunt ad firmādū iudiciū:vt ſtipulatio ō iudicio ſiſti z ſimiles:q2 intelligūtur cum fideiuſſoꝛe.d.l.ff. qui ſatisdare cogan.ſm vnam opinionem:aut talia verba .p ferūtur in contractibus z tūc aut ſumus in tali cōtractu de cuius natura eſt vt veniat ppſtatio fideiuſſoꝛū vel pignoꝛū vt eſt in cōtractu emptioni qñ euictio imminet i limine ꝙtract', Li poſt perfectā.C.de euic.z tūc illa verba ſecurum facere intelliguntur.cū fideiuſ.vt ibi.alias aūt in ꝛctib' venit ſola cautio p ſtipulationem:niſi fuiſſet adiectū plane vel idonee ſecurū facere.eſt gl.in.l.ſi mandato titū.§.fi.Bar.in.l.ꝓtoꝛie vltima.circa finem.ff.de ꝓto.ſtipulationib'.z ibi vide d.Alex. in apoſtil.q allegat multas quotas.Secūdo limita niſi p' fuiſſet obligatus p inſtrūm:q2 tūc ſecūda pmiſſio de faciendo ſecurū:vt non ſit fruſtratoꝛia intelligitur cum fideiuſſoꝛe ſecundū Albe.Ung.¶Dan.de ca.z Mod.in d.l.j.qui ſatisdare cog.Ang.in.d.l.§.ſi cōmuneſ.z Lu.ro.hic.¶†Sexto 8 not.in ver.nec q edificanti in publico nō cōpetit iſtud interdictū ne vis fiat ei:et ſi pſtaret ſatisdationē nec dū ſi repromitteret rō eſt ſm Bar.z Doc.hic:q p̄toꝛ p illud interdictū pmittit edificari:ſz ptoꝛ nō pōt pmittere q in publico edificet l.phibere.§.plane.ff.q vi aut clam.l.ij.§.plane.z.§.ſi quis. 9 ff.quid in loco publico.¶†Septimo no.in ver.ſi ſatisdatū q non ſufficit ſemel ſatisdatū niſi ſatisdatio duret.ſicut in ſimili nō dī quid verſum in vtilitate niſi duret.l.p patre.§.verſum.ff.de iꝰ rē verſo.allega.in gl.Mō ſecundum Rapha.eē poteſt:q2 p̄ceꝛ in edicto dicit ſatisdatum eſt.quod verbū eſt aptum ad omne tēpus:z ideo requiritur perſeuerētia.l. ſiqs 10 ſtipulatus ſit ſtichum aut pāphilū.de verb.obli.¶†Octauo.no.ex eo.ver.ſm Ludo.roma.hic q quotieſcūq eſt introductum aliquod remediū pro euitādis litibus:z tunc ſi illud tale remediū ex aliqua cauſa ceſſat vel finit debet iterū de nouo tale remedium adhiberi.†Ideo p̄ſtat iſte tex.argumen. ſe cundū eū:q ſi ex forma ſtatuti quelibet cauſa inter cōſanguineos ōbeat cōpromitti certe nō ſufficit ſemel fuiſſe cōpromiſſum ſi hoc nō fuit cauſa deciſa:ſed iterum eſt cōpromittendū quouſq; lis finiat.Nec verba ſtatuti verificat p̄mo cōpromiſſo.allegat bal.ita tenere in.l.veluti.§.hec verba.ff.de ede.z i.l. fideicōmiſſa.§.ſi qs decē.ff.de le.iij.Tu adō Bal.q idē ꝛz i.l. ſi vt pponis.la prima.C.quō z qñ iud.q idē ꝛz in.l.q per ſalte p illū tex.z ibi Ludo.z Moder.ff.de iureiur.¶Rap.cu.ō l.ſi eū dotē §.j.z ibi do.Alex.in.iij.col.ff.ſo.ma.Rapha.z u in cōſi.xxj.q incipit.Statutū dictat.Lud ro.i.l.ij.i pe. char. r ff.de re in.z in.cōſi.cccccvij.q incī.In caſu ꝓpoſite cōſultationis vī p̄ima fronte vigoꝛe ſtatuti.do.Alexan.cōſi.lxx.in ij.vol.q incipit.Viſo cōſilio alias per me reddito.in.ij.col. Confirmo iſtam concluſionem triplici fundamēto primo:q2 tale ſtatutum fuit inductum ad tollendas lites inter cōſanguineos ne p palatia cōgātur litigare.text.eſt in l.quāuis.ff.de arbi.donec ergo durat rō finalis ſtatuti:z ſic donec lis ſit finita ſemper durabit diſpoſitio ſtatuti.Secūdo q2 iſtud ſtatutuꝛ ſemper loquit.l.arriani.C.de here.cū ſimi.Tertio q2 tale ſtatū eſt fauoꝛabile:vt cōcludūt Bal.z Moder.in.l.q ſe patris. in vlti.col.C.vnde liber.z reſpicit publicā vtilitatē ſm bar.in. pr̄oe.C.in.ij.col.Ergo dꝛ ampliari z nō reſtringi.l.hoc mō. in fi.de cōdi.z demō.facit.l.ſi quis in grani.§.vtrum.z q ibi Bar.ff.ad ſillania.Bar.in.l.j.§.nūciatio.ſ.e.Nec obſt.ſi diceret q̄ verba debent intelligi de primo actu,z cōſequēter ō primo cōpromiſſo.l.bones.§.hoc ſermone.ff.de ver.ſig.l.dotis pmiſſio.ff.de iure do.q2 reſpondeo q verū eſt quādo verba pꝛoferunt ab homine:ſecus ſi pꝛoferantur a.l.vel ſtatuto b cuius natura eſt ſemp eſſe in viridi obſeruantia:z ſemp pꝛouidere.d.l.arriani.alias pꝛouiſio legis vel ſtatuti eſſet defectiua.Ita reſpondēt Bal.z ſcribētes in locis p̄allegatis z 12 dixi in.l.diuoꝛtio.§.in anno.ff.ſolut.matrimo.†z ex hoc infero q ſi partes cōuenīſſent facere compꝛomiſſum:ſi tale cōpꝛomiſſum expiraret vel finiret,non cogerentur partes denuo cō pꝛomittere.¶Bl.in verbo non erit q̄ diuide i ſeptē partes. ¶In p̄ima opponit ꝛz tex.In ſecūda reſpōdet ſynomō.In tertia alio.In quarta alio.In quinta formaꝛ vnā.q.z reſpōdet.In ſexta z eadē oꝛatione ſm Bar.reſponde alie.q.In ſe ptima z limita ponit quartam ſolutionem ad primū ꝛiū.ſecūda ibi:ad hoc Rog.dixit.tertia ibi:alij totū in publico:quarta ibi tertij.quita ibi:qd ſi primo nūciatoꝛ.ſexta ibi:index tñ ex officio.ſeptima z vltima ibi: quarti dicunt.z pꝛoſequere glo. vt hic per Bar.

a ¶†Vltima moꝛa nocet.

3 Stipendiarij q nolunt recipere pagā tēpoꝛe debito:non poſſunt amplius eam petere.

4 Si reus citatus cōparet in primo termino z accuſauit contumaciam actoris:ſi poſtea in tertio termino compareat:an dicatur contumax.

5 Si nunciās primo recuſauit ſatisdationē accipere pōt penitere z ſatisdationem petere:q2 nuncianti licitum eſt variare.

6 Licitum eſt conſulto ꝛi z variare z mutare opiniones conſiliaꝛij,licet ſit erubeſcenda talis varietas.

7 Licet interdictum demolitoꝛij ſit ppetuū.tñ interdictum ne vis fiat edificanti eſt annale.

8 Officium iudicis pꝛeſcribitur.xxx.annis.

9 Qñ gravamen eſt ſucceſſiuum nunq currit tpus appellādi:vt quando quis tenetur in carceribus.

10 Exceptio loci non tuti q̄uis ſit dilatoꝛia:potest tñ qñq̄ opponi etiam poſt litem conteſtatam.

Officium iudicis regulariter durat.xxx.annis.

Officiū iudicis q cō petit p fructibus nō durat niſi triennio.

¶ Intereſt. Limitat z rationē dat Jaſo.in.l.in pronunciali.§.j. col.ij. ō.eo. Purpu.

¶ Securus. Bar.i.l. illicitas .§. ne potentiores. ff.de.offi pre ſid.

13 Officium iudicis vt castrum emendet d3 implorari infra annum:alias elapso anno sibi preiudicat.

14 Agnatus proximior qui habet potestatem reuocandi alienata per agnatum,nisi prosequatur infra annum perdit tale ius reuocandi.

15 Officium iudicis quod habet successor qñ finita est emphytheusis per generationē,vt sibi potius quā alij renouetur tollitur per lapsum anni.

16 Appellatio expeditur officio iudicis nobili.

1 **Si aliquando.** †Mora nūciatoris non recipiendo satisdationē: pōt p eum purgari:r istud interdictū ne vis fiat edificāti est annale:r hrdibus cōpetit.h.d. vsq3 ad fi.l.r ad istū tex.vide q̄ dixi in.§ siqs parat⁹.ʒ.ea.l. ¶†No.primo ex hoc tex.q̄ vltima
2 moraª nocet:r q̄ negligentia sequens,absorbet negligētiā p̄cedētē.Et dicit Bal.hic:q̄ magni doctores sepe allegāt istū.§.ad hoc.adde tex.in.l.illud.ff.de peri.r cōmo.rei vē.r in.l.si seruum.§.seq̄.ff.de verb.obli.Limita istā regulā q̄ h3 q̄ vltima mora nocet:nō p̄cedere fauore reipublice.Unde si respublica tenet soluere stipēdiū seu salariū alicui sibi seruiēti tp̄e debito:r ille accipere noluerit:r sic fuerit in more cōstitutus:licet postea iterpellet republicē vt soluat:nō cōstituet respulica i mora:imo nullo mō respublica amplius dare tenet.tex.est nota.in.l.fortissimi.r.in.l.nulli.q̄ est.l.seqnēs.C.de erog.mi. anno.li.xij.r illum tex.in d.l.fortissimi.†no.Bar.r Jo.de pla.ibi.Et dicūt ibi esse tex.expressū ꝯ doctores legentes r ꝯstipēdiarios cōmunis Perusij q noluerūt accipere pagā tp̄e debito,q̄ non possunt amplius eā petere:r dicūt q̄ ibi est speciale in republica.r idē no.d.Alex.i.d.l.si seruū.§.sequitur.in vltimo notabili:r dic q̄ qui nesciret illos tex.de facili responderēt cōtrariū.Adde q̄ p illos tex.not.Lud.ro.in.l.quod te.ff.si cer.pet.r in singularib⁹ suis q̄ licet alias creditor dixerit se nolle recipere pecuniā a debitore per hoc debitor nō liberat si pecunia adhuc extet:s3 si denuo interpellet vltima mora nocet:iuribus p̄allegatis.tñ fallit i pecunia oblata a republica officiali suo.Nā si officialis q̄ creditor recuset accipere:r posta velit petere.nō audit ampli⁹:eo q̄ illa pecunia in indiuiduo adhuc extet.Tu aūt aduerte q̄ isti tex.nō ita passim r simpliciter p̄cedant nec loquunt i eo cui debet quātitas pecunie a republica:s3 loquunt in eo cui debet annona r p̄cedūt illi tex.qñ creditor callide r studiose recusauit tūc accipere eo q̄ annona erat si in nimium vili p̄tio:vt patet.in.l.fortissimi.in verbo studiose.r clarius.in l.seq.r ita alibi Bal.optime declarat ista iura.i l.acceptā.i.xvj.q.C.de vsur.Ubi dicit q̄ in illis iurib⁹ erat statutū q̄ doc.seu milites nomine salarij haberēt cētū corbes frumēti quolibet anno in tali tēpore:r cum officialis reipublice esset parat⁹ ad soluēdū in tp̄e destinato:doctor ideo distulit:q̄ sperabat venturā caristiā que postea superuenit.Dicit ibi q̄ p suā calliditatē perdidit ius agēdi.r illud ibi est specialiter statutum in republica:r ita p̄cise sequit ipsemet do.Alexā.in.l.semel.mora.ff.sol.mat.Et Bal.in xvj.q.q̄ pena illoꝝ iuriū nō d3 trahi in consequentia:licet gl.ibi arguat ex illo text.ꝯtra Albertū calui qui illo tēpore vbertatis mutuabat frumentū rusticis r postea differebat recipere nisi tempore caristie q̄ p hoc p̄dat creditū r male s̄m Bal.Et adde q̄ idē Bal.in l.nō dubiū.in.v.col.C.de legi.r expresse approbat illā gl.tñ p̄cedens sententia est magis cōis q̄ illa iura specialiter procedāt circa rēpub.Itē circa hanc regulā q̄ vltima mora nocet qd diceres si creditor r debitor sint simul in mora.Puta qd creditor dixit nolo recipere:r debitor dixit nolo dare:dic q̄ creditor sol⁹ d3 esse in mora:r nō debitor.text.de hoc ad literā singularis.in.l.si r p emptorē.in p̄ci.r ibi gloss.j.de actio.emp.r ibi Bar.r sic ibi vltima mora non nocet.Itē p illū tex.limitatur regula que h3,q̄ parta delicta mutua compēsa-
4 tione tollūtur.l.viro atq3 vxore.ff.sol.matri.†Inducitur i ste tex.inquātū vult q̄ vltima mora nocet.p Ja.de are.r bar ad pulchrā.q.Si reus citat⁹ cōparuit in primo termino:r accusauit cōtumaciā actoris.si postea in tertio termino nō compareat an dicat cōtumax.r Bar.cōcludi q̄ nō.Idē tenet Rap.cu.Pau.de cast.r Lud.ro.hic idē r lati⁹ Bar.r ibi cōit scribentes.in l.qui āte Kalēdas.ff.de ver.obl.Idē tenet Jo.an in addi.Spe.in ti.de citatio.§.visa.in ver.qd si in primo.vbi p hoc allegat tex.i.c.j.cum gl.ij.de dolo r cōtu.in vj.S3 ille tex.cū gl.nō vr̄ multum stringere:q̄ loqt solū de vna contumacia actoris.Idē t3 Bal.in aut.ei qui.in.vij.col.C.de bonꝭ authori.in.pos.r in l.consentan eum.in.v.no.C.quomodo r qñ iudex.r ibi allegat bonū tex.in.l.ex consensu.§.fi.ff.de appel.quē sibi ascribit Lud.Roma.in d.l.qui ante Kalendas.dr in illo tex.qd est in potestate rei citati respondēdo āte diē p̄fixū in edicto perēptorio rūpere denunciationē edicti ergo ibi est tex.qd si re⁹ citat⁹ cōparet in primo termine rūpit illo cōtinēti dilationē pereptoriā.tñ Areti.in.d.l.qui ante Kalendas.dicit illū tex.non stringere:eo q̄ bñ reus ibi cōparuit in primo termino.nisi q̄ actor fuerit ꝯtumax r nō cōparuerit non dicit ille tex.imo poti⁹ dr ꝯtrariū:q̄ si actor nō cōparuit tex.ille debuisset dicere q̄ cācellaret edictū.l.r post edictū.§.j.ff.de iud.s3 istud parū obstat:cū text.dicat reū rūpere edictū.Uide etiā q̄ cū opin.Bar.tenet Bal.in.c.j.in.iiij.col.d̄ sequestr.posses.r fru.r mouetur tali ratione.Nam quotiescūq3 prima mora claudit iurisdictiōis copiā:ipsa nocet r non scda mora.r dicit q̄ est doctrina tenēda mēti:per tex.nota.in.l.qui bona.§.si quis q̄.j.de dam.infec.Teneas decisionē Bal.q̄uis idē Bal.in.c.cum dilec.in pe.col.r seq.de dolo r contu.concorda opiniones hoc mō:q̄ aut iste tres citationes facte sunt vno ꝯtextu r cōtinuatiōe sine medio interuallo:r tunc si vera opi.Jac.de are.aut est facta per diuersas vices r tūc sit vera opi.
5 Bar.hic.¶†Scdo no.ex hoc tex.q̄ si nuncians primo recusauit satisdationē accipere:pōt penitere:r satisdationē petere.Ex quo habes q̄ nunciāti licitū est variare.facit text.in.l.celsus.§.fi.cū.l.seq.ff.de arbi.r text.no.in.c.licet.de ꝑ cu.in.vj.Et vide q̄ ibi no gl.fi.no.Bar.in.l.deberi.vbi multa bona in p̄posito dt.C.de fideicōmis.libe.de quo puncto an r quādo liceat variare ponit no.Bar.in.l.de rebus.ff.re.amo.Adde etiā tex.in l.fi.in.§.cū aūt.in.ij.co.C.de furtis.vbi habetur q̄
6 Papinia.mutauit cōsiliū.†Et p illū tex.dr ibi Bal.in fi.qd licitu3 est ꝯsultori variare r mutare opinionē consilioꝝ:l3 talis varietas sit erubescenda.r ita etiā dicit Bal.in.c.ne innitaris in vlt.co.de ꝯsti.Ang.in.l.labeo.ff.d̄ serui.rustico.predio.eo q̄ teste Philosopho noua fantasmata quotidie generant in nobis.Adde etiā tex.in.l.si quis iusiurādū.in fin.C.de rebus.cred.vbi in casibus in quibus admittit variatio:talis variatio non admittitur nisi semel r ita illū tex.not.Bald.in
7 aut.habita.in.xiij.co.C.ne filius p pa.¶†Tertio no.i versi.q̄ l3 interdictū demolitoriū sit p̄petuum.§.hoc interdictum perpetuo dat.ʒ.ea.l.Tamē istud interdictū ne vis fiat edificāti:est annale.vt hoc tex.r in.l.j.ʒ penul.ff.ne vis fiat ei.Ro diuersitatis colligit ex mente Bar.nā istud interdictū ne vis fiat ei ex parte rei ꝯuenti est penale:q̄ cōpetit ad interesse:r sic ad id qd ad eū nō peruenit nimirū cū sit penale si nō durat vltra annū:per regulā.l.i honorarijs.ff.d act.r ob.S3 interdictum demolitorium datur ad patientiam:ideo non dicitur penale.l.penul.§.eodem.ideo datur perpetuo.Hinc dicunt Ang.r Pau.de cast.hic quod si interdictum demolitorium daretur etiam ad impensam demolitiōis quo casu diceretur penale.d.l.penul.§.eo.r tunc nō duraret vltra annum.credo quod istud sit male dictum.q̄ nimis restringeret.§.hoc interdictum.ʒ.e.Imo fortius Bar.r omnes doc.ibi intelligūt illum text.quod illud interdictum demolitorium quatenus etiam est penale:sit perpetuū:dic ergo melius ex mente Imo.hic.r Raph.cu.ibi.q̄ illud interdictum demolitorium etiā quādo est penale:tamē est perpetuū:vt vbi est tex.r ita limitat regula.d.l.i honorarijs.r rō est in odiū edificātis sp̄reta nunciatione:r sic ꝯtēpta maiestate p̄toris prout etiā dicit Bar.in si.in.l.iiij.§.fi.ʒ.titu.j.que ideo cessat in isto interdicto ne vis fiat ei.¶.Gl.in verbo cessat.hanc diuide in quatuor partes.In prima declarat tex.In secunda respōdet questioni,ponēdo duas opi.In tertia querit d̄ natiuitate istius iterdicti.In quarta remouet vnū ꝯtrium.secunda ibi,r dic s̄m Hugo.tertia ibi.r nascetur.quarta ibi:r secundum hoc non obstat.¶In vltima parte glo.teneas menti nota.limitationē quam tradit
8 Bar.†ad regulā q̄ habet qd officio iudicis prescribitur.xxx.annis:vt est gl.in.l.sicut.in verbo prosecutione.C.de prescri.xxx.anno.q̄ gl.Bal.ibi dicit nō haberi alibi in iure.Nam et reputat singu.bal.in.l.ij.in.iij.col.C.de execu.rei.iudi.s3 habes gl.cōsociā.in.l.querela.in gl.j.in fi.C.de fal.r vtrāq3 glo.allegat.Bar.hic limita istā regulā secundum Bar.vt procedat quando officiū iudicis h3 cām ex iure de p̄terito:secus si ex iure quod in futurum semper instat q̄ cum istud officium semper nascatur:ideo duret post.xxx.annos:p theoricā glo.nota.in.l.ij.in gl.magna.C.de serui.r aqua.Cum ista limitatione Bar.trāseunt Imo.r Lud.ro.hic alij nihil tāgunt.Tu adde p̄ ista limitatiōe.Primo illud q̄ volunt Bal.r Ange.in.l.prescriptionem.C.de prescri.xxx.anno.vbi tenent quod officio iudicis causato a timore:nullo vnquam tempore prescribitur.vt in eo qui timet se offendi:aut qui timet domum suam opprimi ex vicinia minante ruinam.¶Scdo adde qd tene Bar.in.l.j.in fi.prin.ff.vti posside vbi tenet quod potest agi perpetuo etiam post.xxx.annos ne quis turbetur in pos-
9 sessiōe:eo q̄ turbatio semper istat.¶†Tertio adde pulchrū

milit

a ¶ Ultima mora. Ad.c.venies.r ibi do.cto.de deci.

simile q quãdo grauamen est successiuũ:nunq currit temp⁹ appellãdi,vt est qñ quis tenetur in carceribus, naz continuo
a pot appellare:ᵃq2 quotidie grauat.ex quo tenet in carceribus:ita tz Spe.in ti.d app.§.restat.in ver.z not.bm Uincentium.Bal.in l.ij.in.ij.q.C.d epis.aud.z in l.j.circa fin.C.sen.rescin.nõ pos.z in d.l.ij.per gl.ibi.C.de serui.z aqua. z p hoc habes bonum tex.in c.ex parte.el.j.in verbo quoties. z ibi d.
10 Ant.z alij no.de app.¶†Quarto adde aliud bonũ sibe. exceptio loci non tuti,quãuis sit dilatoria:tamen põt quãdocũque opponi.et post litem conte.eo q2 hz grauamen successiuum.dictum est famosum Arch.in c.hortamur.iij.q.ix. qd p elegãti cõmendat do.Alex.in l.de etate.in.v.col.ff.ad Tre.idẽ tz Bal.in l.peremptorias.in ij.col.C.de sent.rescin.non poss.d.Ant.z alij in c.dilectus.el.ij.de rescr.Hemi.in c.statuimus.de of.dele.in vi.¶†Quinto z proprius ad limitationẽ
11 Bar.pro eius cõfirmatione ɔsidera q lz officium iudicis regul'r duret triginta annis,vt dicunt gl.preal.Tñ cõsidera qd scdm subiectã materiã pro qua competit offi.iud.aliqñ prorogatur in longius tempus,vt est hic in limitatione Barto. vbi prorogatur in perpetuũ rõne materie que fit in futuruz semper instat aliqñ reperio qd multũ ibi breuiatur propter
12 subiectã materiã.†Hinc est qd offic.iu.q cõpetit pro fructib⁹ nõ durat nisi triẽnio,vt est gl.sing.in l.sequitur. §.fructus.in gl.mag.in fi.ff.de vsuc.z ibi Bar.z alij circa fi.multũ no.illaz gl.ad hoc.z idẽ Bar.in l.iij.C.qd met.cau.cum cõcor.Aliqñ offi.iu.extinguit anno,si aliqs nobilis hz exceptionem vel immunitatẽ a collectis vel datijs:z describat in libro publico d
13 bentiũ soluere,põt implorare†offi.iud.vt castrũ emendetur z dz implorare.j.annũ alias elapso anno sibi preiudicat. ita sing.vt Bar.in l.forma.§.fi.ff.de censi.per tex.in l.q grauatos.C.de censi.z cẽtesio.lib.xj.sequitur simpl'r Lu.ro.hic in addi.Quãuis ɔtrium teneat do.Abb.in c.q2 indicante. in iij.q.de resc.z videas bonũ tex.in l.j.§.si quis tutor.ff.qñ appe.sit quẽ Ang.Imo.z Are.ibi fortius tenẽt.Similiter officiuz iud.qd cõpetit cõsanguineo rõne feudi alienati per lapsuz anni,tollitur,vt est tex.in ver.est sub.§.si quis decesserit.ca.j.in ti.si de feu.fue.contro.inter do.z agna.quẽ tex.Lu.ro.hic in additionibus.dt esse singularẽ in iure. Sed adde tu duos alios similes tex.in c.j.§.fi.si de inuesti.inter dominũ z vasallum lis oriatur.z in c.j.§.porro.qualiter olim feu.poterat aliena.z per illũ text.in d.c.j.§.si decesserit vero Titius filios.
14 no.ibi Bal.Jac.Alua.z do.Mar.Lau.q †agnatus proximior q hz ptãtem reuocãdi alienata per agnatum,iuxta ter. in c.ɔstitutus.de reli.do. pdit tale ius reuocãdi:nisi illud psequatur.j.annũ.Et ideo bm Bal.oportet agnatos eẽ sagaces z bene auisatos:ne patiãtur labi tẽpus anni. Item p illũ
1 tex.in d.c.Titiũ filios.decidit notabi'r Lu.ro.hic in addi.z repe.rub.de arb.in xix.col.z in cons.lx.q inci.visis themate
15 zc.†qd of.iud.quod hz successor quãdo finita est emphyteusis per generationẽ,vt sibi potius q alij remouetur vt nota. Bar.in l.j.§.permittitur.per illum tex.cũ gl.ff.de aqua quo.z esti.z in l.j.ff.de priui.cred.tollitur per lapsum anni. Sed tu aduerte subtilius q sit rõ dicti capituli Titius filios.Bal. ibi in fi.quẽ sequuntur Jacob. Alua.z do.Mar.Lau.dicunt rõnẽ esse quare ibi illud officium iudicis extinguat anno.propter subiectã materiaz:q2 inuestitur a feudalis dz peti a dño feudi intra annũ.c.j.quo tempore miles.ideo lapsus anni facit vt excludatur.Nam bm istam rationem, illationes supra facte ex illo tex.nihil valent z nõ sunt bone nec probantur in illo tex.scz prima illatio Bal.de potestate reuocandi alienata per agna.vel illatio Lu.de renouã.inuestiturã emphyteuticam cum illis esset ratio petendi inuestiturã intra annum.
16 ¶†Ultimo possent ea que superius induxi magis formaliter induci ad ppositum.Nã appellatio expeditur of.iudi.nobili,vt est gl.in l.j.in prin.ff.q sen.sine ap.rescin.quam gl.ad hoc reputat singularẽ Bal.in c.in presentia.in ij.co.de renũ. Et patet viua rõne q2 appellatio ẽ mixti imperij cũ expediatur of.iu.nobili ad priuatã vtilitatẽ.ita dicit Bar.in l.j.§.solent.ff.qñ appel.sit.quicquid tenuerit idem Barto. z male. in l.j.ff.de appe.z dixi in l.imperium.ff.de iuri.om.iu. Et tñ quãdo grauamen est assiduum offi.iudicis. pro appellatiõe nõ extinguitur:prout dixi.s.in tertio fundamento.

1 ☞ Satisdatio de opere demoliendo dz prestari nuncianti. talis satisdatio consulit tam nuncianti quam nunciato.
2 Quãdo quis vult cõseq ui actionem vel exercitium actionis ex implemento,tenetur vltro offerre.
3 An sit demoliendum tam iuste edificatum quã iniuste,quãdo vnum sine alio demoliri non potest.
4 Si in cemiterio sunt sepulti excommunicati,z non excõicati, omnes debent remanere si non possunt discerni.
5 Superueniens causa non excusat a precedenti delicto.

Stipulatio.

Diuiditur ista lex bz Dy. Bart.z Alb.in v.partes, vt hic per eos z vt totã legẽ cõplectaris. Adde bz Jmo.q in vj.parte.in §.quesitum ponitur quãdo
1 pluribus nunciatur,vel quãdo plures nunciant.h.d.†Satisdatio de opere demoliendo,dz prestari nuncianti z talis satisdatio cõsulit tã nuncianti quã nunciato.h.d.vsq ad §.habet. ¶No.primo tex.ibi offerre dz,qd vbi quis satisdãdo vult priuare aduersarium iure sibi iuste quesito,dz talem satisdationem vltro offerre,z non expectare qd ab aduersario petatur.
2 Similiter bm Jmo.hic†qn qs vult cõsequi actionẽ vel exercitiu actionis ex suo implemẽto.tenetur vltro offerre.l.Jul.§.offerri.ff.de ac.emp.z l.ex placito.z l.rebus.C.de rerũ permu.als regulariter quis nõ tenet vltro offerre:nisi reqsitus a parte.vt est gl.no.in c.cupientes.§.si vero. in verbo contemserit.de elec.in vj.z text.in l.j.§.non exigit.C.vt in pos.leg. z l.fi.§.j.ff.quorum legatorum.alleg.in gl. Tu dic q imo in d.l.Jul.§.offerri.ff.de ac.emp.non dz emptor vltro offerre pretiũ,sed ille tex.intelligit si petatur ab aduersario bm bal. in l.ij.ad fi.C.de his que sub mõ.z in l.si traditio.in iij.q.C.d act.emp.z in l.j in vl.co.C.de vsu.z fruc.legato.late do.Ale. post alios ibi in l.si lie lz.C.de col.z patet clara rõne q2 in ɔcti b⁹ nominatis,solo consensu oritur actio absque implemento vel absq alia oblatione.l.iurisgentiũ.in prin.z ibi Ang.ad ᵃ hoc.ff.de pact.Bart.in l.si duo patroni.§.si qs iurauerit.in fi.ff.de iureiu.¶Gl.in verbo nunciatiõe est magistralis ponens formã stiplationis seu satisdationis z bm Bal.hic ista ẽ magis pfecta gl.q sit in corpore iuris:tñ istã formã ponit plenius Spe.in ti.de satisda.in §.est quoque.in versi.ceterum.
3 ¶Extra gl.querit Bar.post Jaco.de Are.quãdo pars operis edificati dz demoliri:q2 sp reta nunciatione facta,non potest demoliri absq alia parte q postea est iuste edificata post prestitã satisdatione,an totum opus debeat demoliri. z sic tã edificatã iuste quam iniuste,an vero nihil.z distinguit vt hic p cum.Cum ista dist.Bar.post antiquos hic trãseunt Rap. Cu.z Lu.ro.hic alij nihil tangunt.Tu adde q Alber.de ro. in l.pretor.§.ait pretor.§.eo.formaliter ponit omnia verba Bar.hic z tz cum ea dist.Adde etiam quod istam questionez originaliter disputauit Jac.de Aret.in q.per eum disputata que incipit quidam edificauit turrim. Ubi arguit ad partes z finaliter determinat qd nihil operis destrui debeat. Mouetur primo:q2 petitio demolitionis operis,locũ hz ante cautionẽ prestitã,non post.nisi pronuncietur iniuste edificatum. tex.est in fine.z in §.hz aũt.j.ea.l.Sed huic fundamento põt facile respõderi qd procedit respectu operis in futurum edificandi.non autem respectu operis in preteritum illicite facti.Scdo mouetur.q2 facta remissione nunciationis tacite vl' expresse non põt ex ipsa nunciatione agi ad demolitionẽ.l.j. §.inde qritur.z.l.si opus.s.e.z l.iurisgentiũ.§.si pacisear.ff. de pac.sed recipiendo satisdationẽ videt nunciator renunciare demolitioni noui operis.l.si fundus.§.eleganter.ff.de lege cõmissio.l.si per emptorẽ.ff.de peri.z cõmo.rei ven.z l.cõmissiõe.C.de pac.inter emp.z vẽ.z l.ij.C.de iure do.impe.sed ad hoc põt dupliciter rñderi. Primo q argumentũ ɔcludit p edificio futuro.nõ aũt p iam facto ante satisdationẽ. Scdo ex distinctione Bar.potes dicere qd argumẽtũ pcederet qñ nunciator q recipit satisdationez sciebat prius opus factum illicite factum contempta nunciatiõe. Tertio mouetur q2 nũciator stipulando opus demoliri si appareat iniuste edificatũ videtur remittere iure nouationis,vel tacite remissionis delictum preteritũ.l.qui decem.§.j.ff.de sol.z l.quoties. in pn. in ver.vnde Marcellus.ff.de nouatio.Jstam disputationez Jac.de Are.refert formaliter Alb.de Rosa.in l.j.in prin.in ix.col.z duabus seq.s.e.vbi videtur trãsire cum illa determinatione Jac.de Are.q opus destrui nõ debeat,lz dicat in fin. q multi z magni doc.tenuerunt ɔtrium.Tu adde p ista opin. Jac.de are.facere in simili bonũ tex.in ca.in sacris.de sepul.
4 vbi est tex.†q si in cemiterio sunt sepulti excõicati z nõ excõmunicati:oẽs debent remanere si non possint discerni:ergo illicite sepulti trahunt ad se alios illicite sepultos. Ad idem videtur facere:q2 prestita satisdatione permittitur nunciato q possit edificare.tex.est hic.z in l.nõ solũ.§.sciẽdũ.s.e.Ergo ẽt videtur concedi illud sine quo edificatum stare non põt.l.nã quod liquide.in prin.ff.de penu lega.l.si domus.z.l.eũ debere calumniã.ff.de ser.vrb.pred.z l.z si forte.§.ẽt.ff.si serui. vend.Sed superior pars nõ põt stare sine inferiori.igitur zc. Facit regula.l.illud.ff.de acq.here.z l.ij.ff.de iuris.om.iu.qñ consequens non põt stare sine antecedenti,est necessariũ q ad pmissionẽ cõsequentis.ẽt antecedens permittatur.¶In cõ

ᵃ ¶Põt.Ad de bal.z doc. in c.dilecti.d app.Bart.z Ang.in l.ab executore. C.quorũ ap. non recipiẽ. Ang.in l.Julia.ff.de ap.

trarium qd imo totū edificiū sit demoliendū,nedum illud qd
erat prius illicite factum. In primis allego gl.ordinariam.
in l.iij.§.opus.ff.de alie.iud.mutan.cau.fac. Ubi tz gl. quod
si facta nunciatione opus sit inchoatum,z sic debeat destrui:
illud qd est edificatum spreta nunciatiōe:si postea vēdatur z
emptor ignorās pcedat in opere illo illicite inchoato tz nun
ciatio z totum edificiū tanq̄ vitiosum dz dstrui: qr destructo
fundamento totum tollitur.l.sed interdum.ff.aqua plu.arcē.
Scdo facit tex.in l.egi.in prin.ff.de excep.rei iud.vbi dt for
maliter tex.quod superior pars iure haberi non pōt: nisi in
ferior quoq̄ iure habeatur. Tertio facit tex.in l.j.§.item q̄
ritur.ff.de aqua.quoti.z esti.vbi si cum aqua quā licite ducit
immisceat qs aliā q̄ impune nō ducit,phibetur a ductu toti9
5 aque.†Quarto facit:qr superueniens cā,nō excusat a prece
denti delicto tex.est no.in l.si alius.§.est z alia.in fi.ff. q vi aut
clā.z tex.in l.in senatusconsultum.§.si ppter.ff.ad turp.ergo
p satisdationē postea prestitā,nō excusat in eo qd ante satisda
tionē illicite edificauit potes predicta reducere ad cōcordiā
ex dist.Bar.hic.Accedat ēt ad predicta alia questio de duo
bus socijs vnius domus si habens partē inferiorē cōmisit de
lictū,ppter quod ex forma statuti dz eius domus dstrui, an d
beat destrui pars eius inferior qua destructa destrueretur ēt
pars superior socij:de quo habes gl.in c.sed z ɔtinuo.in gl.fi.
de pe.dist.j.per Bar.z alios.in l.athei9.§.fi.ff.de aqua plu.
ar.z dt Alb.de Rosa.in l.j.§.z post operis.ū.e.in vl.q.fuisse
als parme determinatū q tota domus esset destruenda.

2 ☞Licet stipulatio de opere demoliēdo videat pura hz tamē tacitam conditionem si fuerit iudicatum.
3 Ea que tacite insunt iuxta ɔctum informāt z extendunt illū.
4 Illud q non hz in se aliquā figurā operis non dr opus.
5 Vide vnum casum in quo quis cogitur ad factum,z sic ad patientiā demolitionis operis.
6 Quando est fienda discussio bonorū principalis debitoris ad hoc vt possit haberi regressus ɔ fideiusso.an sufficiat relatio nuncij pub.facta in actis,an vero sit necessaria pnunciatio iudicis.z nu.7.
8 Veritas meri facti est declaranda per sententiā iudicis, dato q de mero facto sit probatum in actis.
9 Processus factus ɔ principalē debitorem, nocet fideius.vel possessoribus pignorum.
10 Etiā super notorio requiritur etiā pronunciatio iudicis.
11 An scriptor q pmisit librū scribere,possit precise cōpelli.

a ☐Stipulatio. Adde Bar. i l.stipulationes non diuidunt. q.v. ff.de ver.ob. Purp.

1 **Hoc autem.** †Stipulatio ex hoc edicto cōmittit re iudicata:vel non defensa,' vel ex
dolo aduersarij dūm ɔ illud quod est factum habeat aliquam
formā operis.z committitur ad interesse,vel precise ad factū
vt opus demoliatur:prout magis stipulatori placuerit.h.d.
2 vsq̄ ad.§.quesitum. ☐†Nota primo qd lz stipulatio a de ope
3 re demoliendo videatur pura.hz tamen tacitam conditionē,
si fuerit iudicatum:sicut in simili,dt tex.in l.interdū.ff.de ver.
ob.z hoc tex.correlarie no.Bal.quod tacite clausule ita ha
bent actum modificare sicut expresse. Addo illud vulgatuz
q ɔditio tacita ita impedit ortū actionis z obligationis sicut
z expressa gl.est in l.item qr.§.fi.ff.de pac.z in l.ij.§.creditū.
in verbo post nuptias.ff.si cer.pe.intantū q tacita ɔditio le
gis subrogata in locum expresse ɔditioni apposite a testato
re est eiusdē virtutis:qr impedit natiuitatē actionis z obliga
tionis,licet nō impediat transmissionem tex.est no.in l.q̄ sub
ɔditione.§.fi.z ibi clare Bar.ff.de con.inst.z de hoc facit fe
3 stum Are.in l.iiij.ff.de leg.j.†Item adde q ēt ea q̄ tacite in
sunt,iuxta ɔctum informant z extēdunt illū ita egregie Bal.
in l.j.in v.col.C.de conuen.fisci.debi.li.x.allegat no.in l.si o
4 leum.ff.de dolo.☐†Scdo no.q illud qd nō hz in se aliquā fi
guram operis non dr opus.Ex quo correlarie infert Bal.q
preludia seu preparatoria non ostendunt formam rei z p istū
tex.no.Ang.z Imo.hic qd statutum puniens facientē opus ī
alieno nō habet locū nisi illudquod fit habeat instar alicuius
5 operis.☐†Tertio no.in ver.siue autem.casum in quo quis p
cise cogitur ad factum z sic ad patiētiā demolitionis operis.
Ratio est fm gl. hic ppter contentam maiestatem pretoris.
Sed ista ratio non est bona:qr ex quo prestitit satisdationem
de opere demoliēdo:si postea procedat in opere non dr con
temnere maiestatē pretoris.§ si quis autē.ū.eo.l.z l.pretor.
§.deinde.ū.e.Rō ergo vera est:qr factum est in obligatiōe ex
dispositiōe legali,vel ex facto hominis subrogato loco dispo
sitionis legalis.Nā hec stipulatio de opere demoliendo suc
cedit loco interdicti demolitorij.Sicut ergo per interdictum
demolitoriū ptor pcise cogit ad factū,z sic ad demolitionē o
peris.l.ptor.in prin.ū.e.ita p istā stipulationē eius loco sub
rogatā.q aūt obligat9 ad factū ex dispositiōe legali teneat p
cise facere est tex.in.l.si cū exceptione.§.sed z si qs.z ibi gl.
ff.de eo q me.cau.z tex.in.l.illo cōuenit.z ibi Bar.z Ang.ad
hoc no.C.de excu.mune.li.x.Bar.z alij.in.l.stipulatiōes nō
diuidūtur.in pe.char.ff.de verbo.obliga.☐†Querit Bar.
de vtili questiōe quādo fit discussio bonorū principalis debi
toris.ad hoc vt possit haberi regressus cōtra fideiussores,iux
ta aut.psente.C.de fideius.vel ad hoc vt possit pueniri cōtra
tertios bonorū possessores:iuxta aut.hoc si debitor.C.de pi.
Nūquid sufficeret relatio nūcij publici facta in actis, ā vero
sit necessaria ēt pronūciatio iudicis.z decidit q sit ēt necessa
ria pnunciatio iudicis, per sex iura de quibus hic p eū cum
Bar.tenent.Lu.z Alex.hic.z vltra Bar.addit Lu.alios tres
tex.Primo tex.in l.tutores a patruo.in verbo pnunciatis.
ff.de confirma.tut.quē tex.vt ibi refert Bal.Jac.de Aret.in
tractatu excussionū notabat ad hoc.Scdo allegat tex.in l.nō
tm.§.senatusconsulto.ff.de fideicō.liber.quē tex.ante eum al
legat ad hoc Bar.in d aut.hoc si debitor.quem aliqui dicūt
esse ɔtrium sibi his que tz hic.Tertio allegat text. in l.a diuo
pio.§.in venditione.in verbo interloqui.ff.de re iu.Et ista iu
ra ante Lu.allegant Bal.z Sali.tenentes cuz Bar.in d.aut.
hoc si debitor Bal.z Sali.in aut.sed hodie.C.de act.z obl.
Idem tz Bal.in l.sancimus.C.ad senatuscō.treb.per regu
lam.l.de qua re.ff.de iu.Ang.in §.sed neq̄.per illum tex.in
aut.de fideius.coll.j.Raph.cu.Ro.do.Alex.z Are.in l exi
tus.ff.de acq.pos.Pau.de cast.z Raph.cu.in l.decem.ff.de
ver.ob.Benedic.de Plū.in l.liberis.§.fi.ff.de lib.cau.p il
lum tex.cū gl.in verbo pnunciatū fuit do.Signo.de homo.i
cōsi.xliiij.qd inci.Creditor volens porrigere manus Ang.d
Are.in §.itē si quis in fraudem.in pe.char.inst.de ac. Et ista
7 est cōis z vera sententia,†pro qua dt do.Hyeronimus tortus
hic quod non eundo p mendicata suffragia est tex.de broch.
in d.§.item si quis in fraudem.in verbo bonis eius a credito
ribus ex sententia presidis possessis.Quem tex.ante eum ad
hoc ibi ponderat Ang.de Are.in pe.char. Sed ego puto qd
ille tex.nihil penitus faciat:qr ille tex.nō loquit de sententia
sup relatione nuncij vel sententia super excussione bonorū.sz
tex.ibi dt quod quando debitor alienauit aliqua bona ī frau
dem creditorū debent creditores mitti in possessionē aliorū
bonorū ex sentētia presidis z si illa alia bona nō sufficiūt pos
sunt habere regressum ɔ emptores:z sic tex.ille nihil ad pro
positum.Contrariam opinio.quod sufficiat sola relatio nū
cij i actis facta z nō regrat aliq̄ pnūciatio iudicis tz.Ja.bu.
in.d.aut.hoc si debitor.z in.d.l.sancim9.Ja.de are.i tracta
tu excussionū.Jo.d imo.z Pau.d ca.hic.Ang.Jmo.z Pau.
de ca.in.d.l.exit9.Ang.in.l.ita stipulat9.super ver.q si ab ini
tio.ff.de ver.obli.z in.d.aut.hoc si debitor.z Jo.de Jmol.in
d.l.j.In primis mouet Jo.de Jmo.hic p gl.in.d.l.sancim9.
in gl.pe.in fi.que non tenet illud qd dicit Bar.quod iudex de
beat pnunciare heredē esse contumacē.imo dicit cōtrarium.
Tu adde fortius p Bar.met.p illam gl.in.l.si finita.§.Julia
nus.in.v.co.j.ti.j.Bal.in.c.j.de mili.vasal. q contumax est
dicūt q nō ē necesse pnūciari sup cōtumacia sz satis ē q de re
latione nūcij z de accusatione contumacie appareat in actis.
ita allegāt tener e gl.in dicta.l.sancim9.in gl.pe.z q̄tū ad illā
gl.Bar.est sibi in hoc ɔri9.dom.Alex.hic z in dicta.l.exit9.
respōdet dupliciter.Primo q illa gl.nō pt esse vera p iura.
ū.proxime allegata.Secundo rūdet q ideo in illa gl.nō reg
rit pnūciatio iudicis,eo qr ibi lex absq̄ facto hominis trās
fert hrditatē i fideicommissariū,qū heres grauat9 restituere
hereditatē est in contumacia.Cuz ergo ibi nō requirat factū
hominis sed legis nimirum si non requirat alia sententia iu
dicis.Pōdera quia secundū istam so.Bar.hic male allegas
set illam gl.Tu aūt dicas ad illā gl.altero de duob9 modis.
Primo quod Bar.bene respondet ad illā gl.q iudex ibi i
terloqt vt dicit Bar.Nā illa gl.vult q iudex non possit fer
re sententiā sup translatione bonorum in fideicōmissariū eo
quia ibi lis non erat contestata sed dicit formaliter illa glos.
quod iudex rediget in scriptis p tabellionem,q heres voca
tus per nunciū nō venit.Certe istud est interloqui eū esse cō
tumacem.nec alia solennitas requiritur in tali īterlocutoria
ferenda.gl.est ord.in.c.fi.in gl.j.de re iud.in.vj.facit quodin
simili no.Bar.in.l.in sacris.C.de pxi.sacro.scri.li.xij.Secū
do dic ad illā gl.posito quod diceret nullā omnino regri sen
tentiam:certe non faceret ɔ opi.Bar.eo quia ibi contumacia
solum nocet ipsi heredi contumaci z nō alicui alij tertio:ideo
ibi sufficit constare iudici ex actis, de contumacia absq̄ eo
quod requiratur alia sententia super contumacia:sed in casu
nostro agitur de preiudicio alterius tertij, scilicet de preiu
dicando tertijs possessoribus:ideo nimirum si vltra relatio
nem nuncij requiratur etiam sententia super discussione, ad

hoc vt

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

hoc vt possit haberi regressus ꝯ illos tertios.ꝛ ita etiam ad il-
lam gl.dt Ang.de Are.isto vltimo mõ in d.§.item si qs in frau
dem.Scdo dt Jo.de Jmo.qd isto tex.cũ gl.nihil facit ꝑ Bar.
qꝛ loquitur in ꝯditione que secum hꝫ iuris mixturã, vcꝫ an sit
iuste edificatũ vel nõ.Et ideo vt illa ꝯditio verificetur dꝫ sup
ea ꝓnunciari:presertim:qꝛ illa stiplõ de opere demoliẽdo,est in
effectu stiplõ de iudicato soluendo, nimirum si ad eius cõmis-
sionem requiritur iudicatum esse. Sꝫ qñ nostra loquitur in cõ
ditione ꝯsistente in mero facto,vcꝫ an aliqd sit in bonis debi-
toris,vnde in ꝯditione meri facti non requiritur alia ꝓnuntia
tio iudicis,sed sufficit relatio nũcij.Et ita ante eũ rñdet Ang.
in d.auth.hoc si debitor.ꝛ in d.l.exitus.ꝛ cum ista solutione tꝫ
do.Alex.hic,circa quã sol.insistit Areti.in d.l.exitus.Tu autẽ
vltra tradita ꝑ eum,dic qd ista solutio Ang.ꝛ Jmo.non est bo
8 na duplici rõne.† Prima qꝛ ẽt veritas meri facti est declarãda
ꝑ sñiaꝫ iudicis,dato qd de mero facto esset ꝓbatũ in actis.tex.
est.in c.cum fm.de here.in vj.vbi lꝫ in actis ꝯstet quem esse he
reticum:tñ requiritur sñia declaratoria talis delicti. ꝛ sic meri
facti. Scdo qꝛ etiam casus noster non hꝫ meram ꝯditioneꝫ fa
cti,vt ipsi dñt imo hꝫ mixturam iuris,vcꝫ an discussio sit legi-
time facta,vel non ꝛ de hoc dꝫ ꝓnunciare iudex. ¶ Tertio dt
Jmo.quod l.incerti.C.de interdic.ꝛ l.exitus.ff.de acqui.pos.al
legate ꝑ Bar.nihil ꝓbant: eo qꝛ in illis legibus nõ poterat ali
ter ꝓcedi super ꝓprietate:nisi declaretur ꝑ iudicẽ qs esset pos-
sessor.ꝛ sic quis in illo iudicio deberet esse reus: q̃ rõ cessat in
casu nostro.Tu dic quod imo.ll.bene allegantur per Bar. qꝛ
etiam in qõne nostra ad hoc vt possit ꝓcedi ꝯ tertios possesso
res,dꝫ prius apparere de inopia debitoris: ideo dꝫ hic inter-
uenire sñia iudicis.sicut in illis legibus. ¶ Quarto dt Jmol.
quod.l.ignoti.C.de reuo.his que in fraudem credi. alie. sunt.
nihil etiam facit pro Barto. qꝛ loquitur alio casũ: nec ibi dr
sententiam esse necessariam super excussione bonorum. Sed
certe lꝫ tex.ibi non exprimat tñ vr quod etiam ibi sit necessa-
ria sententia,qua declaretur debitorem nihil habere in bonis
antequam detur reuocatoria de qua ibi,ꝯ emptorem,vel ꝯ do
natarium.d.auth.hoc si debitor. alias non diceretur alienatio
facta in fraudem, vt ibi dt tex.nisi qñ apparet debitorem non
habere in bonis. ¶ Quinto dt Jmol.quod gl.in l.sed ꝛ si pos-
sessori.§.pe.ff.de iureiu.non dicit probationem non facere rem
manifestam qꝛ esset ꝯ text.in c.cum olim.de verbo.signi. sed be
ne dicit ex probatione non oriri actionem. Tu dic quod gl.ibi
vult requiri pronunciationem iudicis,eo qꝛ probationes non
operantur absqꝫ sententia.ꝛ ibi Barto.ꝛ Ang. ponderant il-
lam glo.ad questionem nostram quod relatio nuncij non suffi
cit absqꝫ pronuntiatione iudicis. ¶ Sexto dicit Jmo.nõ ob-
stare.c.iudex ab apostolica.de offi.delega.in vj.qꝛ lꝫ ibi requi-
ratur sñiam ferri super suspicione:non tñ negat quin suspitio
sit facta manifesta per probationem. Preterea ibi loquitur
alio casu ꝛ ad alium effectum. Tu dic quod imo ibi est idem
effectus,vt per sententiam declaretur ꝛ confirmetur id quod
prius probatum erat. ¶ Vltimo dicit Jmo. pro opin. Jaco.
9 But.ꝯ Bart.facere † qꝛ processus factus ꝯ principalem debi
torem,nocet fideius.vel possessoribus pignorũ eis etiam nõ ci
tatis si nuncius referat non reperiri de bonis, vt est gl.in l.de
vno.quoque.in prin.ff.de re iudi. Tu rñde illud esse veruꝫ nisi
processus sit per sententiam declaratoriam iudicis confirma-
tus per iura superius allegata. Pro eadem parte ꝯ Bart.mo
uetur Pau.de Cast.hic standum esse relationi nuncij super di
scussione bonorum.l.magis puto.§.ne tamen.ff.de rebus eo-
rum. Per quem tex.lꝫ ipse non referat Bart.in l.a diuo pio.§.
in venditione.in vlti.colum.ff.de re iudica.dicit quod consue-
tudo obseruat:quod credatur nuncijs de discussione. Facit
tex.in c.cum parati.de appel.ergo cum per relationem nuncij
factum sit certum nihil esse in bonis principalis debitoris nõ
vr necessaria alia pronunciatio iudicis. Sicut qñ notorium,
ꝛ certum est vel notorium principalem non esse soluendo . ibi
non requiritur alia pronunciatio iudicis:vt est gl. in l.decem.
ff.de verb.oblig.ꝛ in l.fi.in prin.ff.si cert.peta. Isto fundamen-
to etiam vtuntur Jmo.ꝛ Ange.in locis preallegatis. Et con-
firmant qꝛ acta iudicij faciunt notorium.c.cum olim.de ver.si-
gni.c.fi.cum simi.de cohabi.clerico.ꝛ mu.Bar.in l.j.in pn.§.eo.
10 circa.ij.col.dic † qd etiam super notorio [a] requirit ẽt pronun-
a ciatio iudicis.c.cum sit Romana.in fi.de appellatio.in anti. c.
porro.de diuor.gl.in c.ad nostram.el.iij.de iureiur. ꝛ in ca.eui-
dentia.in gl.fin.de accusatio.Bart.in l.emptorem.in prin.ff.de
actio.emp.patet qꝛ ꝓbationes ꝛ acta iudicij faciunt notoriuꝫ
post conclusionem in cã.vt est gl.in c.significauerunt.de testi.ꝛ
tñ ridiculum esset dicere qd ibi non requiratur sententia.l.de
qua re.ff.de iudi.ꝛ ita remanet defensata opi. Bartol. que est
11 vera ꝛ communis. ¶ † Gl.in verbo siue.in fi. Contra istaꝫ glo.

b qd imo scriptor [b] non possit compelli ꝓcise scribere:ꝛ sic ad fa
ctum tꝫ Bar.hic post Dy.per quinqꝫ fundamenta.idem ꝛ la-
tius tꝫ Albe.hic.idem sequuntur Raph.Cu.ꝛ Pau.de Cast.
hoc idem tꝫ Bar.in l.stiplones non diuiduntur. in vlti.q.ꝛ ibi
Alex.in antepen.col.ff.de verb. obli. Idem tꝫ Alex.in l.alia.§.
eleganter.in iiij.col.ff.sol.matri.vbi dicit quod ista glo.cõiter
reprobatur.Et tenendo ꝯ gl.dic qd fundamentum gl.ex omni
capite est falsum.Primo dum dicit istud esse ꝑꝑ publicam vti
litatem.Nam hic non vertitur publica vtilitas principaliter,
sed secundario tñ,vt declarat Bar.in l.j.ff.solu.mat.Scdo dũ
glo.dicit ꝛ in hoc text.tenetur precise ad factum ꝑꝑ cõtemptã
maiestatem pretoris: ista rõ non est vera vt dixi in tex. Sꝫ ad
uerte si tu velles tenere conclusionem istius glo.ꝑꝑ prestantiã
doctorꝫ Bononien.q ꝯcorditer cũ ea tenuerũt,vt habes ĩ gl.
Potes ĩ primis dicere qd nõ est verũ id qd dt do.Alex.qd ista
glo.cõiter reprobetur:imo potius cõiter approbatur.Eam tꝫ
Guili.de Cu.per aliqua fundamenta relata hic per Alb.Eã
ẽt tꝫ ꝛ reputat singularem Bal.in c.quemadmodũ.in vlt.col.de
iureiu.Eam etiam sequit Bald.in l.traditio. in j.q.C.de actio.
empt.ꝛ in l.si hi ꝯ quos.C.de loca.ꝛ in l.quisquis. in fi. de epis.
ꝛ cle.Istam glo.etiam alibi tꝫ Bald. cum limitatione,qñ scri-
ptor ꝓmisisset scribere libros legales vel medicinales. in qui-
bus vertitur vtilitas publica.secus si promisisset scribere cen-
tum nouellas domi.Joan.Boccatij. Ita tꝫ Bal. in l.nec pa-
tronis.in fi.C.de ope.liber.ꝛ in l.j.in xij.colũ.C.de sen.que ꝑ eo
qd interest.Istam gl.etiam approbat Joan.de Jmo.in c.ij.de
pigno.vbi fortius dicit quod ista gl.est communiter approba
ta.Istam glo.etiam tꝫ Joan.Andr.in additio. Spe.in titu.de
renun.ꝛ conclusio.super versi.item est beneficium.pro ista glo.
vltra authoritates predictas bene facit quod tꝫ Spe.in d.ver.
item qd est beneficium.vbi tꝫ.qd pactum factum cum scripto
re vt debeat certo loco stare ꝛ scribere , ꝛ qd ibidem posset in
compedibus retineri quod pactum alias est reprobatum: qꝛ
est species seruitutis.l.alia.§.eleganter.ff.sol.matr. Scdo facit
quod fortius tꝫ Bal.in l.j.in ij.col.C.qui bonis cede.pos. vbi ꝑ
istam gl.tꝫ quod scriptor qui promisit scribere adeo precise co
gi põt ad factum, quod etiam non liberaretur cedendo bo-
nis.Tertio facit illud quod adhuc fortius tꝫ idem Bald.in l.
patronus.circa medium.C.de ope.lib.vbi tꝫ post Ja. But.qd
in ciuitate bono. quidam scriptor locauerat operas suas ad
scribendum, postea fuit effectus rector medicorum,ꝙ adhuc
precise posset cogi ad scribendum,nec dignitas rectoratus su
c perueniens habuit euꝫ excusare:ꝯrium [c] tñ loco vltimo tenuit
idem Bal.post Jac.Butri.l.quisquis.in fi.C.de epis.ꝛ cler.sed
ꝑ precedenti opinione facit illud quod statim subijciaꝫ.Quar
to facit qd vult glo.solennis in c.preterea.lj.distin.ꝙ si aliquis
est obligatus ad scribendum forte:qꝛ iurauerit,qd etiam si in-
grediatur monasterium adhuc non liberatur: imo existens in
monasterio tenetur tale officium scribendi exequi dũ tñ nõ ne
gligat diuina officia.de quo vltimo per Jnn.in c.fi. de ser. non
ordi.per decto.in c.scripture.super verbo commutare. de vo-
to.per Archi.in c.j.liiij.dist. Jas.

a ¶ Sup.adde gl.ĩ ṽbo recepernt.c.bõe.el.j.de elec. gl.ĩ c.sup eo. de testi.cog.gl.ĩ c.cũ ĩ diocesi.de vsu.gl.ꝛ Archi. ĩ c.q̃ lotharius. ij. q.j. Alex. de cõsil.cix.viso ꝓcessu.iiij.volumine.

b ¶ Scriptor. adde Bart.ĩ l.stiplones ñ diuidunt.ĩ §. Celsus. ff.de ver.ob.

c ¶ Cõtrariũ. Adde Deci. in c.qm̃ Ab. col. viij.vers. viij.d offi.de leg. Purp.

1 ☞ Quando plures edificant vnusquisqꝫ tenetur satisdare de opere demoliendo nec sufficit vnum satisdare.
2 Factum destructionis operis censetur indiuiduum.
3 Stipulatio ab vno simpliciter recepta,extenditur ad omnes.
4 Jn pretorijs stipulationibus,alteri per alterũ queritur absqꝫ cessione.
5 Ex his que prius acta sunt,puta si erat actuꝫ qd cõi nomine stipuletur,presumitur stipulatio communi nomine recepta.
6 Si sunt plures heredes dñi omnibus est iurandũ, ꝛ eꝯ si sunt plures here.vasalli ab omnibus est iurandum.

Quesitum.

Quot sunt edificãtes tot debẽt esse ca
uẽtes.ꝛ quot sunt nunciãtes,tot debẽt
habere cautiones,an vni dꝫ de omnium voluntate caueri, ꝛ sa
tisdatio simpliciter ab vno recepta.ad omniũ interesse refert.
h.d.ꝛ habes tres partes q̃ patent in summario. ¶ Not.primo
1 ex hoc tex.ꝙ qñ plures edificant,vnusquisque tenetur satisda
re de opere demoliendo:nec sufficit vnum satisdare:rõnem assi
gnat tex.qꝛ destructio operis est indiuidua.Sed caue: qꝛ ista
rõ tex.vr probare totum oppositum qd sufficit vnum tñ satis-
dare: qꝛ si destructio operis est indiuidua nec potest pro par-
ter fieri:ergo per satisdationem prestitam ab vno ex pluribus
est plene prouisum nuncianti.ꝛ si diceretur quod licet destru-
ctio operis sit indiuidua: tamen interesse ad quod committi-
tur stipulatio de opere demoliendo est diuiduũ.vt l.penales.
§.Julia.ff.ad l.Falcid. ideo per cautionem prestitam ab vno

non esset plene ꝯsultum nūcianti,quoad interesse alioꝝ: q2 di-co qd iuriſconſultus in hoc tex.non habuit respectū ad inter-esse, vt pp interesse quilibet edificantium teneatur satisdare, sed habuit respectū ad factum ꝙ ideo quilibet edificantiū te-neatur satisdare,eo q2 destructio opis est indiuidua.ꝛ sic nō pt ꝑ pte fieri. Preterea respectu illoꝝum qui iuste edificarunt,ꝑꝑ iniuste edificantez nō est tractandū de interesse.l.de pupillo.§. si plurium.ꝫ.eo. Huic difficultati rūdeo qd argumentum pro-cederet,si quilibet edificantium ꝓmitteret insolidum:tūc suffi ceret in hoc tex.qd vnus ex pluribus ꝓmitteret,sed hic quili-bet ꝓmittit ꝑ parte sua:ergo non sufficit nuncianti vnū ꝓmit-tere cum destructio operis sit indiuidua.Et hoc voluit dicere iste tex.ꝛ qd in hoc tex.quilibet ꝓmittat ꝑ parte sua tñ non in solidum,tz clare Paul.de Cast.hic per text.in l.edibus.ꝫ.eod.
2 ¶†Scdo no.qd factum destructionis opis censet indiuiduū. Adde text.nota.in l.ij.in prin.ff.de preto.stipula. Nec mirum: q2 facta rēr sunt indiuidua, lz sit interesse diuiduum.l.iiij.§.ca-to.ꝛ l.stiplones non diuiduntur.in princ.ff.de ver.obli.in gl.j.su
3 per verbo ceterarum seruitutū.in fi. Ubi † stiplo ab vno simplr recepta,extenditur ad oēs. Sed ꝫ q2 in stiplonibus ꝑsona ex-trinsecus non intelligit.l.si ita stipulatus.§.chrysogonus.ff.de ver.obli. Huius timore gl.hic in verbo cautū.tz ꝙ hic fuit cau tū noīe suo ꝛ alioꝝum:ita etiam tz Dy.Bar.ꝛ Albe.hic:lz ista sol.diuinat ad istū tex.ꝑpterea fm hanc solu.diuinatiuam iste tex.in vlt.parte esset de indubitabili. Preterea subtilius do. Pe.de Bexu.dedit aliū nouum intellectuz ad hunc tex.quod iste text.dz intelligi prout iacet absqz aliqua subauditione qd si ꝯuenerit inter plures nunciātes quod vni eoꝝ satisdet ꝙ sti-pulatio ab eo simplr recepta absqz expressione alioꝝ tū trahat ēt ad alios,vt dicit text. Motus tali fundamēto: q2 ista stiplo de opere demoliendo, est ꝑtoria.l.ꝑtoꝛ.in prin.ꝫ.eo.l.j.§.stiplo.
4 ff.de preto.stipul. Sed in pretoriis stiplonibus alteri ꝑ alterū queritur absqz cessione.l.in omnibus.ff.de preto. stipul. ꝛ hoc vltimū ad istū tex.ēt addunt Ang.ꝛ Pau.de Ca.hic. Sed ad-uerte, lz iste intellectus videat coloratus ꝛ amicus litere: tū non est verus,nec tenendus: q2 lz in stiplonibus pretoriis aut iudicialibus alteri per alterum querat sine cessione. d.l.in om-nibus.ꝛ l.in cause.in prin.ꝛ ibi no.Bart.ff.de procu.Nō tū per hoc sequitur qd in stiplone pretoria,vel iudiciali simplr inter-posita,subintelligatur extrinsecus persona de qua nulla est fa cta mentio in stiplone. Bene veruz est quod si in stiplone pre toria expressisset aliam personā bene illi acquireretur sine ces-sione.ꝛ sic fundamentum suum hz fallaciam ad istum tex. Rū-de altero de duobus modis. Primo modo intelligendo literā prout iacet quod inter plures nunciantes ꝯuentum est vt vni satisdetur pro omnibus. Unde ex quo voluntate omnium vni ꝓmittitur,certe stiplo simpliciter interposita trahitur ad oēs. vt l.post dotem,in iij.ꝛ vj.lectu.ff.sol.matri.vbi probatur quod qū precessit mandatum de stipulando nomine omnium,stiplo simpliciter facta intelligitur omnium nomine recepta. Et ita limitat regule.d.§.Chrysogonus.ꝛ dt Bald. in l.si patruus.in
5 ij.col.C.cōmu.vtriusqz iudi.† qd ex his q̄ prius acta sunt:puta si erat actum qd cōi nomine stipulet ꝑsumit stiplo cōi nomine recepta ꝑ tex.in l.iiij.§.si ab ignoto.ff.de manumissio.ꝛ ita ēt dt Raph.Cuma.hic. Scdo rūde ꝙ regula.d.§.Chrysogonus,ꝓ-cedit qū si subintelligeret ꝑsona extrinsecus actus redderetur inutilis: puta si cōcipiat ꝯtus directis ꝟbis in absentē. secus si subaudiat ꝑsona,tali mō qd non reddat ꝯtum inutilem,vt l.si q̊.ff.de nego.gest.not.per gl.in l.hmōi.in prin.ff.de lega.j.ita nota.limitat Bal.in d.l.si patruus.in ij.col.Bal.Ang. Jmo.ꝛ Moder.in d.l.post dotem.in tertia lectu.ꝛ ita est in casu nr̄o. in stiplone ꝑtoria in qua ꝑ hoc qd acquirat aliis, stiplo nō red ditur inutilis.d.l.in omnibus.ff.de ꝑto. stipu. ꝛ isto mō potes saluare intellectum domi. Pet. de Bexu. superius relatum. ¶Quarto no.ex isto tex.argumentū ad feuduz fm Dy.Bal.
6 ꝛ Albe. Jmo.ꝛ Raph. Cu. hic. † ꝙ si sunt plures hr̄des[a] dñi qd omnibus est iurandum,ꝛ eꝫ si sunt plures heredes vasalli, ab omnibus est iurandum:vel ab vno habente mādatū omniū de quo plene dixi.in l.de pupillo.§.si pluriū.ꝫ.eod. ¶Quinto circa istum tex.in verbo si maluerint,queritur quid si isti nūciā tes inter se discordent:q2 vnus eoꝝ velit ꝙ opus demoliatur, alius velit interesse,quo casu opus non pōt ꝑ parte demoliri, vt dr̄ in tex.quid fiet hoc casu:rūdent Jaco. de Ra. ꝛ Ray. de For.hic qd officio iudicis cōpellent iudicem ꝯcordare.l.quo-ties.in prin.ff.de vsufru.ꝛ l.hmōi.§.fi.ff.de leg.j.ꝛ ita ēt tūt Al-be.Pau.de Cast.Ludo.Ro.hic.facit qd volunt Bar.ꝛ alij.in l.ij.§.ex his.ff.de verbo.obliga. subdit Ludo. Roma. hic qd si iudex non posset eos ad ꝯcordiam reducere, ꝙ tunc forte fo-tuna dirimit ista lis argu.in l.sed cū ambo.ff.de iud.ꝛ d.l.h m 2. §.fi.ꝛ ꝙ no.Bart. ꝛ alij.in l.fi.C.cōmunia dele.Sed ꝫ istud vlōi

a ¶Si sunt plures here-des. Adde Bal. in l.j. in xxij. q.ff.d re diui. Angel. ꝛ Ludo. Ro ma. in l.ij.i §. ex his. ff. de a verbo.oblig. Albe.d Ro. in l.si duo pa troni.ff.d iu-iur. Jo. An. i addi. Spe. in ti. d loc. §. nūc aliqua. ver.lxxij.

b ¶Successor ꝑlati. Adde doc. in c.j. de deposi.

timū vr̄ facere:q2 iudicium sortis non hz locum nisi casibus ex pressis a iure,ita signāter dt Bal.in l.meminimus.C.qū ꝛ qui-bus quarta pars debe. lib.x. Considera si posset attentari qd qū isti nunciantes discordant inter se,ꝙ preferatur ille qui pe tit demolitionem operis: eo q2 edictum pretoris disponit ꝙ edificatū spreta nūciatione debeat ꝑcisse demoliri.l.pretoꝛ. in prin.ꝫ.eo. Sed postea iuriscōsultus dedit facultatem nūciato ri ꝯsequendi interesse si hoc maluerit.§.siue autem.ꝫ.ea.l. Uñ in re cōi ꝑfert qui vult vti re cōi ad naturalē ꝛ destinatū vsuz. l.arboribus.§.nauis.ff.de vsufr.no.Bal.ꝛ alij in l.j.C.q test.fac. pos. Ad idē facit iste tex.qui cū mysterio dixit in plurali si ma-luerint.ad denotandū ꝙ si vnus vellet interesse, non esset au-diendus precedens tū opi.cōiter tenetur.

1 ☞Ex persona heredis immutatur conditio obligationis.
2 Patientia demolitionis operis nō censetur pena: ideo trāsit ad heredes,sed impensa demoliendi bene est pena.
3 Successor prelati tenetur insolidum,scilicet ad patientiam, ꝛ impensam demolitionis.

Cui opus. Hoc edictū datur ꝫ heredez ad patientiam. ꝛ nō ad impē sam.h.d.fm Bar.vel sic ꝛ plenius. Heres edifican-tis tenet patientiā ꝑstare,vt opus destruat.non au tem tenetur ipse destruere nec expēsas in destruēdo ministra-re: q2 istud eēt.pena.in quā heres ante litē ꝯtesta.nō succedit.
1 h.d. tex.cum gl. ¶Nota primo ex tex.ibi opere iaz facto† ꝙ si aliquis iā edificauit spreta nūciatione,quo casu tenetur insoli dū ꝛ ad patientiā ꝛ ad impensam demolitionis:ꝛ sic iā est acq situm ius nunciatori,vt declarat gl.ꝛ ibi doc.in l.non solum.§. morte.ꝫ.e.si tū moriat eius heres non tenet ad impensam de-molitionis.Et sic vr̄ qd ex ꝑsona heredis immutat ꝯditio obli gationis:ꝫ regulā legis scdē.§.ex his.ff.de ver. obli. Sed rūde qd habito respectu pene,fit immutatio oblonis in ꝑsonā here dis:cū pena nō transeat ad heredes nisi lite ꝯtestata,vel quate nus ad eos peruenerit.l.vnica.C.ne ex delicto defun. ꝛ l.j.ff.de priua.deli.ꝛ istud est qd faciebat dubitationem in hoc text.
2 ¶†Scdo no. ꝙ patientia demolitionis operis nō censet pe-na:ideo transit ad heredes,sed impensa demoliendi bene cen-setur pena:de quo fuit dictum. in l.de pupillo. §.nūciatione.ꝫ. eo.Et si dicatur ꝙ imo patientia demolitionis sit pena,cum ꝑ dat expensas factas in edificando.item calcem cementa ꝛ simi lia. Rūde ꝙ ex quo ad heredem edificiuz peruenit,ꝑstatio pa tientie,in eo ꝙ ad ipsum peruenit, nō dr̄ pena.l.pretoꝛ.§.hoc interdictum.primo.ꝫ.eo.imo potius est lucrū diminuere, vt l. iij.ꝛ ibi no.ꝫ.tit.j. Sz si ꝑstaret impensas ad demoliendum cuz tales impēse nō ꝑuenerint ad heredez:tūc diceret pena vt hoc tex. Jmo fortius tenent Dy.Alb. Bar.ꝛ alij ꝙ ēt si edificans spreta nunciatione habuisset ius edificandi, ex quo ad here-dem peruenit opus,factū ꝯtēpto edicto ꝑtoris: adhuc heres
3 teneret ad patientiam.† Limita istam legem nō ꝓcedere in suc cessore prelati.q tenetur insolidum,ꝛ ad patientiam ꝛ impen-sam demolitionis.tex.est in c.ij.in prin.ꝛ ibi gl.j.ex eo. Nō q2 ea dem persona dr̄ semp ꝯueniri.s.ipsa ecclesia:hic autem vere est alia ꝑsona,lz heres fingatur eadem persona cum defuncto,vt in auth.de iureiu.a morien.presti.in princip.colla.v. Jta tenēt Bar.ꝛ Raph.hic.alij nihil tangunt. Jdem tz Abbas in d.c.ij. in pe.col. Sed ista limitatio non transit sine magna difficulta-te.cum habeamus regulā,quod factum prelati non debeat ꝑ-iudicare eccl'ie.l.iubem⁹.§.sane.ꝛ ibi gl.ꝛ doct.C.de sacrosanc. eccl. Scdo q2 prelatus edificando spreta nunciatione delin-quit:qd pz q2 succedit ad hoc interdictum penale vt hoc text. ꝛ l.ait pretoꝛ.hoc interdictum.ꝫ.eo.sed delictum prelati nō ꝑ-iudicat ecclesie,vt in regula delictum. de reg.iur.in vj. Tertio
b q2 successor prelati [b] regulariter non tenetur ex ꝯtu vel ex fa-cto predecessoris: nisi ꝓbetur versum in necessitate eccl'ie.c.j. cum simi.de solu. Nō q2 successor in beneficio non ꝯsequit ius a defuncto, prout facit heres:sed a superiore a quo habuit in stitutionem beneficij, vt est glo.in d.c.de quarta.de prescript. ꝛ in c.querimoniam.de iurepatrona. Quarto facit q2 qū prela tus rite ꝛ recte actum facit: tūc ipsa ecclesia dr̄ ꝫhere, vel ip-sum actum facere, que ecclesia nunquam moritur. c.si gratio-se. de rescri. in vj.secus quando prelatus non facit recte actū, sed illicite. Jta notabiliter declarat Bald. in c.j.qui succes. te-nean.ꝛ per hoc pz non obstare si diceretur, prout dicit do. Ab bas in d.cap.ij.in j.notabili,extra eo.quod ex quo prelatus edi ficauit nomine ecclesie, nimirum si factum prelati preiudicat ecclesie:q2 respondetur istud esse verum qū fecisset nomine ec-clesie ꝛ ad vtilitatem ecclesie: tunc bene ecclesia tenetur ꝛ per consequens successor prelati:alias secus.ita gl.no.in c.ij.in gl.j.

ne ꝑela.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ne pla.vices suas.in l.puidendū.C.de decu.lib.x.z tenendo istā ptem ꝫ Bar.z sequaces.solum restat rūdere ad ter.in d.c.ij.ad quem potes rūdere intelligendo dupliciter. vt ibi p gl.i.z clarius p do. Abb.non recedas tū a p̄dicta limitatione q̄ cōiter tenetur. ¶Bl.fi.in ꝟbo,nō succedit.diuidit̄ ista gl. in tres. In prima alle.procedentem ad ter. In scōa p viam fallentie remouet ꝫtum. In tertia opp.z non soluit. Scōa ibi.nisi lite ꝑtestata. In tertia ibi.argumentū ꝫ. Tu rūde fm Dy. Bart. Albe.z alios hic.in l.ꝫia.lis erat ꝑtestata cum defuncto.merito pena transit ad heredes. Et q̄ ibi lis esset ꝑtestata cum defuncto, pbat ibidem in vers.penul.ibi in iudiciū deducta: ergo lis ꝑtestata. Et ista solutio plus pl̄z quam sequens solu. Bar.z doct. q̄ ibi heres ꝙcuriret ex ppria delicto cum text.ibi p̄supponat in fi.delictum fuisse defuncti z non heredis.

1 ¶Nunciatio noui ope.est in rem.z non in personam.

3 Si promisisti non edificare in tali fundo tuo domuz sub pena, deinde vendidisti,z emptor edificauit domum, quis teneatur ad penam.

4 Si duo sunt fratres z socij omnium bonorum:vnus emit quādam gabellā a cōi,z promisit certam penam:alter venit ꝫ dictum contractum,an per hoc incidat in penam.

5 Vide vnam distinctionem circa.q.supra relatas.

6 Imposita seruitute,res transit ad quemlibet successorem cuz onere seruitutis.

7 Si duo fratres diuidant domum,remanente curia cōi cū pacto expresso quod nemini liceat lumina cōis curie obscurare, si vnus vendat partem suam,an emptor possit non obstante pacto edificare in curia.

Is cui opus nouum. Istud in ter dictū est in rem scriptū:ideo transit in singularem successorem.h.d.fin Bart.vel sic, z plenius. † Nunciatio noui operis est in rem scripta ex parte nunciati:nō transit ēt ad singularem successorem q̄ possidet.vt teneat ad patientiam de molitionis.h.d.Et differt ista lex a p̄cedenti in duobus. Nam lex precedens loquitur in successore vñ. ista in singulari. Item illa loquitur q̄n author edificauit ꝫ nunciationem:ista vero q̄n successor ignarus nunciationis edificauit. Sed in vno conor.q̄ sicut ibi heres vñs tenetur ad solam patientiam:ita hic successor singularis. ¶Nota primo † q̄ nuncia.no.ope.cuz sit in rem,z non in p̄sonam.vt hic,z l.operis.ff.eo.ideo afficit ipm edificium.l.vt demoliatur,z hoc respectu transit ad singularē successorem:sed quatenus respicit p̄sonam nō transit:puta vt teneatur ad impensaz demolitionis.z iste est effectus huius l. ¶Scdo no.q̄ in nunciāte nō inspicimus an edificās sit dñs, sed solum an possideat.Et quo corelarie habes q̄ interdicto demolitorio tenetur possessor edificij:nec curatur quis sit dñs. istud ēt dt ter.in l.edibus.in fi.ff.eo. ¶Vltimo ista lex inducit p Bar.post antiquos ad notabilem q̄onem. † Promisisti nō edificare in tali fundo tuo domum,vel turrim sub pena, deinde vendidisti illum fundum.emptor edificauit domuz aut turrim: queritur q̄s teneatur ad illam penam.in ista.q.sunt.iij.principales opi. Prima est opi.gl.in l.iij.ff.opus.ff.de alie.iud.mutan.cau.fac.q̄ neuter teneatur ad talem penam, non quidem promissor:q̄ ipse non ꝫ fecit vnde nō p̄t dici commissa stipulo penalis.nec emptor:q̄ ipse nil promisit, cum illa oblo p̄sonalis nō afficit singularem successorem.l.cum filius. ff.j.ff.de verb. obli. Adde p ista prima opin.bene facere illud quod tz Bal. in l.si patruus.in penu.col.C.communia vtriuq; iudicij.vbi querit.

4 † Pone quod sunt duo fratres z socij omnium bonorum: vnus emit quandam gabellam a cōi,z promisit certam penam: aliter venit ꝫ dictum ꝛctum:queritur vtrum p hoc incidat in penā: determinat Bal.quod neuter eorum incidat in penam. Nam ille qui ꝙuenit non incidit in penam:q̄ nō obligatur, vt l.iure societatis.ff.p socio. Alter vero qui est obligatus,ideo nō incidit in penam:q̄ ipse non venit ꝫ:allegat gl.in d.l.iij.ff.opus. Scōa fuit opinio Bart. qui tz q̄ tz verum sit q̄ emptor non teneatur ad penā:eo q̄ promissio fuit p̄sonalis,vt vult text. notabilis.l.si.ff.de ꝫhen.empt.tū venditor tenetur ex facto emptoris:q̄ vī promittere factum singularis successoris,vt est glo. in l.fluminum ff.adq̄situr.j.titu.). Nec obstat iste text.vbi p̄hibitio afficit singularem successorem:q̄ loquitur in nunciatione noui operis,que est in rem,vt hic,z l.in operis.ff.eod.vnde nimirum si ligat etiam singularem successorem. Cum ista opi. Bart.tenent Alberic. Jmo.z Rapha.Cum.hic Aret.in consilio.lxx.incipiente, in causa que vertitur inter heredes z in simili Bar.z Ange.in l.stipulo ista habere licere.ff.sicut.j.de ꝟb. obliga. Tertia fuit opinio Joan. Andr.in addi. Spec.in titu. de iudi.in quarta parte.Spec.ff.gñalia.ver.quid si duo.in prima additione: vbi tz quod emptor qui edificauit teneatur ad penam:eo q̄ fundus transit ad emptorem,cum onere suo.l.vēditor.in princ.ff.cōia p̄dio.z l.via.ff.de ꝑuil. rusti. p̄dio. z l.quesitum.ff.q̄s a Titio.ff.de p̄ca. Preterea mouet rōne: q̄ res semp transeunt ēt ad emptorē cū suo onere,z cū aliis suis oblīs,p regulam.l.traditio.j.de acqui.re.dñio. z l.si debitorem.C.de distra. pig. z c. cum sint.de decimis. † Tu autem quarto loco complectendo omniū dicta in multis locis fedre distinctionis gcordas has opiniones ex mente Spe. in tit. de empt.z ven.ff.sciendum,qui est.ff.primus.circa fi.in ver. sed pone q̄ promisit vicino suo.quem refert z sequitur Lud.hic.Q̄s aut promissor promisit simpliciter non edificare sub certa pena sine adiectione cause: z tunc talis promissio tanquam p̄sonalis non transit ad emptorem,z sic ad singularem successorem.d.l. fi.ff.de ꝫhen.emp. Facit trita regula:q̄ oblo p̄sonalis non sequitur fundum.l.j.ff.si heres.ff.ad Trebel. l.fi.C.de here. vel actio.ven.l.eris alieni.C.de do.q̄ multo minus pena p regulā. l.cum quidam.ff.de libe.z posth. Hoc p̄cedit etiam si oblo p̄sonalis ꝫcta sit respectum ad rem transeuntem ad p̄sonam singularis successoris,vt l.cum hereditas ex fideic.cā.z l.si heres. instituius.ff.ad Trebel.quamuis ꝫium no. Ang.in l.q̄ nepotis.ff.de acquir.here.z male fm Ludo. Roma.ibi z in consil. cccxvij.quod incipit in ꝓposito casu aduertendum. in ij. col. facit.l.quedam.ff.nihil interest.de eden. Item p ista conclusione facit quod si vendidi tibi fundū minus dimidia:z tu postea vendidisti Titio,non possum agere ꝫ Titium remedio.l.ij.C. de rescin.ven fm Cy.ibi.q.j.q.Bal.in xiij.Sal.z alios. Et tū ex facto emptoris venditor tenet ad penam,vt est glo.in l.fluminum.ff.adq̄situr.z ibi Bar.j.tit.j.z Bar.hic. Aut p̄missor q̄ promisit non edificare sub pena expressit cām, vez ne turbetur vel incommodetur vsus dom' talis vicini, vel ne incommodetur lumina,vel fenestre vicini. Et tunc q̄ vī ex verbis ꝛctus venditor adiecisse seruitutem domui suc: idem talis seruitus tanq̄ cohereus rei transit in emptorem,z ita loquuntur iura allegata per Jo. An. Intelligis q̄n seruitus est realiter ꝙstituta z deducta in esse:alias secus.tex.habes z exemplum.in l.si sub vna. ff.j.ff.de ver.obl.z ibi gl.z doc.declarāt.z dicā ītatim infrius. Ista distinctione tenuit ēt ipse Bar.in l.ij.ff.opus.ff.de alie.iudi.mutan.cā facta.z Bar.in d.l.si sub vna ff.j. Adde Bal.in ea.l.ea lege.in viij.q.C.de condi. ob cau. Ubi tz q̄ q̄n vendidi tibi fundum hoc pacto q̄ nō possis ibi edificare turrim, z tu vendidisti alij qui vult edificare q̄ si istud pactum respicit aliquā formalem seruitutem:puta ne p talem turrim officiat castro meo iurisdictioni mee,vel luminibus meis: z tūc sdēs emptor p̄t p̄hiberi ab edificando.l.si aqueductus.ff.de ꝫhē.emp. z l.in venditione.ff.de actio.empt. Aut pactū non respicit aliquam seruitutem,sed simpliciter respicit oblonem p̄sonales: z tunc singularis successor nō p̄t p̄hiberi.d.l.fi.ff.in fi. q̄ p̄missor tenebitur ad penam:q̄ illud q̄ fit per singularem successorez reputat factū ab ipso p̄missore:q̄ debuit p̄spicere ne illud fieret.l.si seruum.in prin.in ver.sed z si sit quidem res.ff.de verb. obli.gl.in l.non impossibile.ff.de pact. ꝫtē qui non p̄t facere, non tz dare occasionem ne alius faciat,vt l.in lege locationis. ff.loc. Adde ēt p̄dicta tex.in l.z in principali.C.de ser.z aqua.p quē ne.ibi Bal.in ij.not. † Q̄s imposita seruitute,res trāsit ad quēlibet successorem cū onere seruitutis,vt ibi. z l.via ꝙstituī. ff.si fundus.ff.de ser.rusti.prędi.z d.l.si aqueductus. Et hoc verū in seruitute realiter ꝙstituta,sed si erit p̄missa nō tū realiter constituta:talis p̄missor non afficit singularem successorem.d. l.fi.ff.no.gl.in d.l.ij.ff.opus. Et Bart. infert q̄ tz seruitus sequatur p̄dium tū pene p̄missio non sequitur fundum:q̄ ꝙstituit in oblone p̄sonali p tex.no.in l.cum fundo.ff.de ser.rusti.prędi.z verba directa ipsum p̄dium dicunt seruitutem realem p tex. quem ēt esse no.in l.incipio.ff.de ser.ru.prę.facit text.in d.l.

7 in vendi. ¶Vltimo adde no.q.quam ponit Angel.in d.l.fluminum.ff.adq̄situr.de duo.fra.diuidentibus domum remanente curia cōi cū pacto expresso q̄ nemini p̄mde liceat lumina cōi clausūi seu curie obscurare:si vnus vēdat partem suā Titio:an emptor q̄z est singularis successor possit non obstante pacto fratrum ędificare in tali clausūro vel curia, p q̄ obscureť pars alterius. Determinat Ange.q̄s nō:eo q̄ ipe pacti cōuenti inter fratres: q̄dā seruitus claustro est ꝙstituta: que q̄ realis est transit ad oēs ad quos transit ipsa res,sed ista specia non est vera fm Jmo.z Ludo.ibi: q̄ in re cōi nulla seruitꝰ p̄t ꝙstitui.l.in re cōi.ff.de ser.vrb.prę. Item cum socius habeat partē in re cōi in effectu,faceret q̄s res sua parti suc deberet seruitutē q̄s fieri non p̄t.l.si cōi.ff.de ser.rust.prę.l.si q̄s duas. ff.item si dua.ff.cōia prędi. Unde pactū istoz fratrū tanquam personale,p̄sonam eoz non egreditur.l.si vnus.ff.ante omnia.

cum similibus. ff. de pac. Et per ista cum laude Dei sit impositus finis huic tit. de ope. no. nuncia.

¶ Suprem iurisconsultorum principis vtriusq; censure monarche consummatissimi in odiosum titulum de acquirē. pos. Jasonis de Mayno diuina ac perutilis interpretatio incipit anno salutis. M. d. vij. die iij. Nouembris.

¶ De acquirenda possessione. Rubrica.

1 ¶ Usucapio non potest esse sine possessione.
2 Lex non vult facere actus suos frustratorios vel quod de facili possint reddi frustratorij.
3 De iure cano. mala fides quandocunq; veniens, prescriptionem interrumpit.
4 In prescribendis actionibus non requiritur possessio.
5 Non valenti agere, non currit prescriptio.
6 Qui dolo desijt possidere, potest conueniri ac si possideret.
7 Sicut ad acquisitionem dñij per vsucapionem, sic de iure ciuili requiritur possessio, ita ad acquisitionem dñij que fit de iure gentium, requiritur possessio, per traditionem, vel occupationem vel apprehensionem.
8 Ex traditione potest transferri dominium, dato quod tradēs non possideat ipse sed alter.
9 Dominium de iure gentium z possessio sunt equalia in origine q; vtrunq; de iure gentiū, sed dñium est nobilius possessione.
10 Contrariorum eadem est disciplina quo ad cognitionē, z quid quo ad iuris dispositionem, nu. 11.
12 Sentētia lata super repulsione exce. peremptorie, ita est interlocutoria sicut lata super admissione,
13 Ubi exceptio non pōt pbari per testes ex forma statuti: similiter actio nec replicatio.
14 Contrariorum nō solū est eadem disciplina, sed etiam potentia.
15 Circa probationes eque fauetur reo sicut actori.
16 Si ex forma statuti legatum potest pbari per duos testes eodem modo reuocatio legati.
17 Sicut renuntiatio beneficij potest pbari per testes z nō est necessaria scriptura, ita z collatio beneficij,
18 Aduerbium bene, quid importat.
19 Hec regula scilicet Quorum etc. non procedit in his que sunt stricti iuris.
20 Contrariorum Quia est iuris dispositio, qñ subest contraria vel diuersa ratio.
21 Si statutū disponit q; sorores nō succedat fratri, an erit idem ex.
22 Statutum excludens sororem ab hereditate fratris, nō excludit ab hereditate sororis.
23 Si statutum excludat matres a successione filij, non intelligitur excludere a successione filie,
24 In correlatiuis dispositum in vno intelligit dispositū in alio.

Missis. Prefationibus ac pludijs quibus ad hāc legēdi principiā accedi solet, cū id munus ad ordinarie legentes spectet, descendo ad principale institutus, z sic ad subtilem rubr. ff. de acquir. vel amit. pos.

¶ Hl. rubrice diuidit in duas partes. In prima ptinuat rub. ad precedentē ti. In secda p viā no. fin Bar. rñ det cōm. vel melius remouet vnū impū. Secda ibi. Et not. q; hic dr. In prima parte. Adde qd ista ptinuatio gl. bene pbat in l. j. §. tit. j. z in §. singulorum, instit. de re. diui. z in §. fi. insti. de vsu z hab. Et in quantū dr gl. † q; vsucapio nō pt esse sine possessione, adde qd possessio adeo est necessaria ad vsucapionē qd defectus possessionis qñcunq; superueniēs interrumpit prescriptionem. l. naturaliter. z l. si is qui p emptore. §. si qs bona fide. vbi tex. no. j. de vsucap. Et tū defectus bone fidei superueniēs de iure ciuili nō interrumpit pscriptionem. l. iusto. §. z si possessionis. j. de vsucap. z l. vnica. §. hoc tū modo. C. de vsucap. trāsfor. Cur diuersum. Istud est nouum dubiū meū nondū ab aliq tactū. Alias rūdebat mihi in circulis. p quendā solēne doctorem q; rō diuersitatis esset: † qz lex non vult facere actus suos frustratorios: vel qui de facili possint reddi frustratorij. l. nō cogendū. §. si pcuratori. §. de pcu. z l. hec stipio. §. diuus. §. vt leg. no. cauea. Sed si diceremus q; p defectū bone fidei supueniēte interrumperet pscriptio. Certe pscriptio que est inducta bono publico ne dñia rerū sint in incerto, vt inquit iurisconsult⁹ in l. j. j. de vsucap. z instit. de vsuca. in pn. de facili tolleret: qz multis modis pt induci mala fides, quos enumerat magistraliter Bar. in l. Celsus. j. de vsuca. omnibus illis modis interrūperetur pscriptio, ideo lex ciuilis noluit p defectum bone fidei superuenientem interrumpi pscriptionem. Sed possessio non sic de facili pditur: qz non pōt pdi sine voluntate. l. iij. §. in amittenda. j. eo. ideo lex tolerauit qd defectus possessionis supueniēs interrumpat pscriptionē. Ista rō non satisfacit: qz si ḡreret qd ius canonicū frustratorie induxisset pscriptionē: qz d facili possit interrumpi: cū † de iure canonico mala fides qñcunq; superueniēs interrumpit pscriptionē. c. fi. de pscrip. Et ppterea ego colligo optimā rōnem diuersitatis ex verbis Bart. si bene inspiciatur. in l. naturaliter. in vlti. col. j. de vsucap. sed ego plem⁹ declaro quā Bar. Aut † eñ qrimus de pscribendi actionibus psonalibus, z sic de pscribendo debito, z ibi nō requirit aliqua possessio: qz illa pscriptio solū currit ex negligentia creditoris nō petentis debitū, vt declarat not. Bart. in l. sequit. §. si viam. j. de vsucap. Et ista non est materia nostra, nec de ista loquitur ista gl. Aut loquitur in pscriptione actionum realium, z sic in pscribendo dñio alicuius rei: vbi requirit possessio adeo q; si supueniat defectus possessionis interrumpit pscriptio. Rō est: † qz nō valēti agere nō currit pscriptio. l. j. in fi. C. de anna. exce. declarat magistraliter Bart. in l. senatusconsulto. §. de offi. pfi. Ergo qñcunq; pscribens amittit pos. ꝙueniri nō pt actione reali q; psupponit dñium in agēte z possessionē in quento. l. z lex diuerso. in pin. z l. si in rem. §. de rei ven. z c. examinata. de iudi. iō interrumpit pscriptionē: qz si desinat possidere: desinit posse cōuenire. Sed desinat esse in bona fide: tū pt ꝙueniri: qz ēt detentor z pdo qui detinet res, pñt ꝙueniri actione reali. iuribus pallegatis nimirum si pscriptio non interrūpit p defectum bone fidei supuenientē. de iure ciuili. Et si subtiliter diceres, pone † q; dolo desijt possidere quo casu pt ꝙueniri pinde ac si possideret. l. finautem. §. sed z is qui ante. §. de rei ven. z l. is qui dolo. z l. pe. j. illo tit. de rei ven. ergo non deberet tunc interrumpi pscriptio. Et tū istud est falsum: qz interrumpit pscriptio ēt si dolo desinat possidere. l. pe. j. p do. Rñde fm Bar. in d. l. naturaliter in tertio requisito qd ille q dolo desijt possidere: bñ fingit possidere ad suū dānū, z in sui odium, vt possit ꝙueniri. ita, lo quunt iura palleg. Sed non in fauorē suū, vt possit pscribere. Rō rōnis est vltra Bar. qz fictio nunq; hz locū nisi vbi adest equitas. l. deniq;, z l. nec vtilez. j. ex qui. cau. ma. declarat Bar. in l. si is qui p emptore. j. de vsuca. Sed q; ille q dolo desijt possidere fingat possidere ad sui

aũt.ꝫ.de lib.ꝛ posthu. Sꝫ nec ista sol.tollit difficultatē ꝗre iste
ter.non debuerit ꝑponi ēt ante tit.precedentē. ¶ Item ꝯ cōti
nuationem glo.ꝛ doct. ēt facit: qꝛ Imperator in codice,prius
posuit de vsuca.deinde de acquir.pos.postea de prescriptio.ꝛ
sic fecit ꝯrium eius ꝙ hic. Ego nouissime suprascripte difficul
tati aliter rn̄deo,ꝛ dico qꝺ de iuregentium statim ex possessio-
ne acquiritur dn̄ium: ita qꝺ nihil tpis est mediū inter possessio
nem ꝛ dn̄iū: ꝛ sic posses.nō est separata a dn̄io.ideo solum po-
nit tit.de acqui.re.do. Et istud est qꝺ proprie dt ter.noster.in l.
j.in prin.ꝟ.eo.ibi.nam hic ptinus eoꝝ fiunt qui primi possessio
nem eoꝝ apprehendunt. Sed in vsucapione reqrit ꝙ ꝑcedat
posses.separata ꝛ multi tpis: aliqñ.x.aliqñ.xx.annoꝝ,ꝛ in rebꝰ
mobilibus saltem requiritur possessio triennalis. Item requi-
rit qꝺ talis possessio sit ꝯtinuata longo tpe, ideo prius ponit
possessio tanq̄ cā longo tpe separata. Et sic primo ponitur.de
acqui.pos.postea ponitur.de effectu,ꝛ sic de vsucapione. Ad-
de gl.in l.j.in prin.in verbo in his.ꝟ.eo.q̄ dt qꝺ in his q̄rit dn̄iū
statim cum possessione: nec vnū pōt separari ab alio. Secus
qñ dn̄ium querit de iure ciuili p vsucapionem.ꝛ ita est expedi-
10 ta prima pars gl. ¶ † In ea.gl.ad fi. Istud ꝙ dt gl.ꝙ ꝯriorum
eadem est disciplina.intelligunt Alb.de Ro.Jo.ꝛ Raph.Cu.
Lu.ꝛ Are.esse verum,quo ad cognitionem.qꝛ cognito vno de
ꝯrijs,cognoscit ꝛ aliud,vt est ter.in l.j.ꝛ ibi no.Bar.ꝫ.de his q
sunt sui vel alie.iur.in prin.ꝛ insti.de tute.in princ.ꝛ l.Pompo.
§.sed ꝛ is.ꝫ.de pcu.Bar.in l.inter stipulantē.§.sacrā. ff de ꝟb.
oblig. Et sic cognito quibus modis amittat posse. cognoscit
qūo retineatur.ita voluit dicere glos. Et si dicatur de cognito
vno de ꝯrijs cognoscitur ꝛ reliquum, ergo superflue ponit in
ista rub.de amit. pos. qꝛ satis erat cognoscere qūo acquiratur
qꝛ hoc cognito, dꝫ cognosci ꝯrium.s.qualiter perdatur ꝛ tñ in
ista rub.ponitur de vtroqꝫ: similiter in hoc titu. tractatur de
vtroqꝫ.pꝫ in l.iij.§.in amittenda.l.quemadmodum. l.claꝫ pos-
sidere.§.qui ad nundinas.ꝛ in alijs multis locis.ꝟ.eod. Rn̄de
quod iura prealle.que dicunt ꝙ cognito vno de ꝯrijs: cogno-
scitur ꝛ reliquum.procedunt qñ cognito vno de ꝯrijs: necessa
rio sequitur cognitio alterius.pꝫ in d.l.j.ꝟ.de his qui sunt sui
vel alie.iu.ꝛ insti.d tute.in prin. Sed cognito quomodo acqui
ratur possessio,necessario non sequitur cognitio qūo ꝛ quibus
modis perdatur possessio.patet ex his que tradit Bart. post
glo.in l.j.in prin.ꝟ.eo. in iiij.q.dum querit qualiter acquiratur
pos. deinde. in v.q.dum tractat qualiter perdatur possessio.
11 ¶ † Nunquid autem ꝯriorum eadem sit disciplina, etiam quo
ad iuris dispositionem. Fac duas conclusiones. Prima est,ꝙ
qñ militat eadem ratio in vtroqꝫ ex ꝯrijs: tunc ꝯriorum eadē
est disciplina, etiam quo ad iuris dispositionem.l.fi.§.fi.in ver.
ꝯ quoqꝫ.ꝫ.de leg.iij.ꝛ l.ꝛ si ꝯ.§.fi.ꝛ ibi gl.not.ꝫ.de vulg.ꝛ pupil.
glo.in l.fm naturam.ꝟ.de regu.iur.ꝛ l.pen.ꝛ ibi Bald.in fin.ad
hoc not. C.de sol.vbi est text. not. qꝺ non admittitur quis ad
postulandum illud cuius ꝯrium non esset postulaturus. Ad
idem text.in l.sicut maior. C.de re.here.ꝛ text. in l.si ex toto. in
princi.ꝛ ibi Imol.ꝛ Mod.ad hoc no.ꝫ.de lega.j. Dy.in regu-
la qui sentit onus per illum text.de reg.iu.in vj.Bar.in l.in fun
do.in j.col.ꝫ.de rei ven.ꝛ in d.l.inter stipulantem.§.sacram.Cy.
Bald.in l.vnica.§.pro secundo.in viij.oppo.C.de cadu.tollen.
22 † Ad idem facit ꝙ vult glo.not.in cle.cum a repulsione que est
cle.fi.de appel.que vult ꝙ sn̄ia lata super repulsione exceptio-
nis peremptorie ita est interlocutoria sicut ꝛ lata super admis
sione:qꝛ eadem ratio militat in vtraqꝫ: qꝛ neutra ipsarum dif-
finit negotium principale,sed expectat sn̄iam diffinitiuaꝫ post
se.de quo vlti.per Bald.in l.si preses desertam.C.qūo ꝛ qñ iu-
di.ꝛ latius per Areti.hic. Ad idem facit text.in l.quemadmo-
dum.ꝛ ibi dom.Alex.ꝛ Are.ad hoc no.ꝟ.eo.ꝛ ter.in c.frequēs.
§.fi.ad fi.in verbo,ex ꝯrio.ꝛ ibi Gemi.ad hoc no.de resti.spo.in
vj.ꝛ ter.in c.hospitiolum.in fi.ꝛ ibi gl.no.xxxij.distin. Et ꝙ ideꝫ
iuris sit in vno ꝯriorum quod in reliquo qñ est eadem rō.dt ēt
23 glo.xxj.dist.in c.inferior. † Item ꝯriorum non solum eadem est
disciplina. Sed etiam eadem est potentia.l.ab emptione. ꝛ ibi
Bald.ad hoc not.ꝫ.de pac. Nam que nudo consensu possunt
ꝯhi etiam nudo consensu possunt resolui,a pari potentia ꝯrio
rum,vt ibi ꝛ l.j.ꝛ ij.C.qñ lic.ab emp.disce. Item ꝯriorum est ēt
idem modus significandi,vt de supremo ꝛ proximo est ter.no.
in l.ex duobus.in princ.in versic.sicut eꝯrio. ꝛ ibi Bald. ꝛ do.
Alexan.ad hoc not.ꝫ.de vulg.ꝛ pupil. Item ꝯriorum vnum
ꝛ idem est statutum ita not.Bald.in c.cum venissent.in vlti.co
10 lum.de iudi. † Et per hoc infert not.quod vbi exceptio non po
test probari per testes ex forma statuti, simpliciter non pote-
rit pbari p testes actio nec replicatio,vt ibi per eum. Tu cō-
15 firma optime: qꝛ circa media cause seruatur equalitas. † Et
sic circa pbationes que fauent reo sicut actori ꝛ eꝯ,vt est gl.in
c.cum ad sedē.de restitu.spo.glo.in c.cum sint partium iura. d

regu.iur.in vj.dec.in l.de die.in princ.vbi dixi.ꝫ.qui satisd. cog.
16 † Item ad istam regulam adde illud quod not. decidit Bal.in
fi.in vlti.C.de fideic.quod si ex forma statuti legatum potest p
bari p duos testes,eodem mō reuocatio legati poterit p duos
testes pbari:qꝛ ꝯrioꝝ eadem est disciplina, p hoc etiam alle-
gat gl.no.ꝛ reputatam singularem.in l.cum pponebat.ꝫ.de le.
ij. que singulariter vult quot testes requirant ad pbationem
a erroris[a] testamenti,tot requirant in ipso testō.idem cū Bald. a
tenent d.Car.ꝛ Imo.in c.relatū primo.de test.seqtur do.Alex.
17 hic.ꝛ idem do.Alex.in d.l.inter stipulantem.§.sacram. † Item
adde illud ꝙ no.Bal.in c.ij.ad fi.de restit.spol.qꝺ sicut renūcia
tio beneficij ecclesiastici pt pbari p testes ꝛ nō reqrit scripturā,
vt ibi est tex.ita ēt collatio beneficij poterit p testes pbari:qꝛ ꝯ
18 rioꝝ eadem est disciplina,limitādo vt ibi p eum. † Item p istaꝫ
regulam dr posse impugnari illud qꝺ tꝫ solus Bal.in l.eos.in
prin.in ij.col.de app.vbi tꝫ ꝙ aduerbiū bene,ideꝫ est dicere qꝺ
rite ꝛ recte. Sed aduerbium male,ꝙ est ꝯrium solum est dicere
qꝺ nō recte ista decisio vr ꝯfundi p istam regulam qꝺ ꝯriorum
eadeꝫ dꝫ esse disciplina.tñ p Bal.soleo allegare ter.no.in c.ius
dictum.de verb.sig.vbi dicit ter.qꝺ iuste possidet:qꝺ bene, sed
iuste importat rite ꝛ recte.vt est gl.no.in §.exheredatos.in ver
bo iuste.ꝛ ibi Ang.ad hoc no.in auth.de here.ꝛ fal.postea sub
dit ter.ꝙ male possidet qui vel aliena ꝑsumit. ꝛ sic bene ꝛ ma-
19 le,non per omnia ꝯriant. † Limita singulariter istā regulā non
ꝑcedere in his que sunt stricti iuris,puta qñ agitur de forma
mandati:tunc ꝯriorum nō est eadem disciplina. Quis sit eadeꝫ
rō vt pbat text.valde no.in c.fi.ꝛ ibi do.Anto.de But.ad hoc
no.de verb.sig.vbi est solē.tex.ꝙ mādatū pape de moderando
numerū canonicoꝝ ꝛ ꝑbendarū si facultates eccl'ie nō suffice-
rent:nō intelligit datū eꝯrio,de augēdo inumerū.si facultates
eccl'ie reperiant adeo excreuisse, qꝺ maior numerus ibi possit
retineri.ꝛ sic ibi ꝯrioꝝ nō eadē disciplina quis eadē, imo ma-
ior rō militet in augendo numero,ꝛ maior fauor:qꝛ mais auge
tur diuinꝰ cultus.qꝺ valde no.p limitatione huius regule: eo
qꝛ forma mādati est stricte ꝛ ad vnguē obseruāda.l.diligēter in
pn.cū vul.ꝫ.mā. Itē ptās delegata ē stricte interpretāda, ꝛ nō
extēdēda vltra casum expssum.c.cū dilecta. de rescr. ita dt do.
Abb.in illo c.fi.in iij.no.tñ ter.ibi se fundat in ꝟbo moderādo:
qꝛ debeat moderari qꝺ est diminuere. Istā limitationē ēt in di
scursu tꝫ do.Alex.in d.l.inter stipulātem.§.sacrā.ꝛ idē.d.Alex.
20 in l.si ex toto.in prin.ff.de leg.j. ¶ † Scꝺa ꝯclo est ꝙ ꝯrioꝫ ꝯ-
b ria est iuris dispositio qñ subest ꝯria,vel diuersa rō.[b] fm Bar. b
in d.l.in fundo.in j.col.ꝛ in d.l.inter stipulantem.§.sacram.natu
ra em̄ oppositoꝝ est,vt se inuicē tollant,nō vt se inuicē ponāt.
l.fuit qōnis.ꝫ.de acqui.here.fm Bal.in l.lꝫ.ꝫ.si quis omis.cau.
testa. Pro ista ꝯclone habes ter.valde no.in l.si quis negotia.
ꝛ ibi gl.declarat.ꝫ.de neg.gest.vbi si negotioꝝ gestoꝝ exigit in-
debitum:cogitur illud restituere.ꝛ tñ si indebitū soluit ipsi im
putari dꝫ. Ad idē bene facit,qꝛ si libertus iurauerit se libertū
non esse,pdest sibi tale iurm quo ad operas ꝛ quo ad ꝯbulā-
dum,vt nō teneat prestare opas nec instituere patrona. l.eum
qui.§.si libertus.ꝫ.de iureiur. Et tñ eꝯ,si patronus iurauerit il
lum esse libertum suum:tale iurm nō pdest sibi quo ad operas,
nec quo ad ꝯtabulandum.l.si iurauero.ꝫ.de iu.pa.eo qꝛ nō ea-
dem rō nec idem fauor ꝯriorum,fm glo. not.in d.§.si libertus.
Ad idem bene facit: qꝛ si filius suus maior, immiscuit se here
ditati paterne.non potest postea immixtionem suam reuoca-
re.l.necessarijs.ꝫ.de acqui here. Et tñ si se abstinuit ab here di-
tate paterna.pt abstensionem suam reuocare. l.si quis suus.ꝫ.
de iure deli.ꝛ l.fi.C.de repu.here. Et sic ꝯriorum non est eadem
iuris disciplina:qꝛ diuersa rō:qꝛ ꝙ semel se immiscuit:acquisi-
tum est ius creditoribus,quibus tenetur satisfacere, ideo non
pt suam immixtionem reuocare:qꝛ faceret preiudicium credi-
toribus. Sed ꝙ se abstinuit,ꝛ vult abstensionem suam reuoca
re istud est vtile creditoribus,ideo tunc admittitur. Ita decla
rat.d.Alex.in d.l.necessarijs.in j.not. Et sic habes expeditam
21 pfecte theoricā istius materie. ¶ † Nunc reducēdo ad practicā
q̄ro de no.q. Statutū disponit qꝺ soror nō succedat fratri: qꝺ
erit eꝯ,an frater poterit succedere sorori. Bal.in l.lege.xij.tab.
circa fi.C.de legi.here.determinat.p illū tex.qꝺ sic. Motus:qꝛ
dato vno incōueniēti,non dꝫ dari maius inconueniens. Et sic
p hoc qꝺ statutū excludat sororē a successione fratris, nō de-
bēt intelligi disponere eꝯ ꝙ frater non possit succedere sorori.
Idem tꝫ Pau.de Ca.ꝛ Raph.Ful.in d.l.lege.xij.tabul.idē seq
tur Pet.de An.in cōmento.c.canonuꝫ statuta. de ꝯstit.in ver.
Alterius pone statuto caueт ꝙ soror.idē seqt simplr do.Alex,
in d.l.inter stipulantem.§.sacram.Contrariū tñt Mod.Senē.
hic.ꝛ quidē subtiliter:qñ statutū simpliciter excludit sororem
a successione fratris:qꝛ equum vr ꝙ similiter frater nō debeat
succedere sorori,per tex.no.in §.filium.in aut.quib.mo.na.effi.

a ¶ Erroris. adde Bart. i l. iiij. i fi.ff.d le.j. Fely.in c. cū oēs.de cō sti. Alex.lib. j. ꝯs.ccix.statutis. Jas.in l. sciēdum.§. sciendū.ꝫ.q satisd. cogā. Purp.

b ¶ Diuersa rō. Add tex. i l.si peculiū. ff.d pecu.leg. Alex. in l.necis.ꝫ.no.ꝫ.d acquir. here. Purp.

sui.ubi equũ ei dãtes priuilegiũ colla.vij.vbi est tex.no. qõ sicut legitimat⁹ p oblationẽ curie,succedit patri. z nõ agnatis patris:ita equũ ẽ,q agnati patris ei nõ succedãt. Ad idẽ similis tex.in l.2iun.in p̃n.C.de na.libe.facit lex si ab eo.C.de leg.her. Itẽ mouenk p tex.in quo se fundat Bal.in d.l.lege rũ.tab. quẽ tex.subtiliter retorquẽt ꝫ Bal. Vbi text.dt qõ illa dña est iniqua,quã faciebat media iuris prudentia, qõ sorori vterina nõ succederet fratri,z tũ frater succedebat sibi. Unde ne resultet talis iniquitas,quã improbat ibi tex.vt statutũ sane intelligẽdũ,q sicut sorori,phibeẽ succedere fratri,ita eꝫ.similiter frater phibeat succedere sorori. Quid tenẽdũ, teneo decisionẽ Bal. q̃ est cõis,a qua in iudicãdo z 2sulẽdo nõ esset recedẽdũ. Moueor p doctrinã quã dedit:q2 2riorum,2ria est iuris disciplina, vbi est 2ria,vel diuersa iuris rõ. Sed in statuto qõ sorori non succedat fratri:illa sola est rõ fauore agnationis, vt bona 2seruenk in linea masculina.z familiarũ dignitas sit salua.l.j.ſ.de. ẽ.de ven.inspi.Bar.in l.ũ.ſ.videndũ.cum suis 2cor.ẽ.ad Ter. Et pp hoc sorori,phibeẽ succedere fratri,ne bona fratris exeãt agnationẽ.z sic familiam. Sed ista rõ cessat eꝫ:q2 si frater succedat sorori: bona 2seruabunt in agnatione z sic linea masculina,† Hinc est qõ statutum excludens sororẽ ab hereditate fratris:nõ intelligit eã excludere ab hereditate sororis fm ℙaul. de Cast.in 2s.cccrl.inci.hereditas.[a] Mouer p plura p̃sertim: q2 statutum correctorium iuris cõis loquens in vna persona non extenditur ad aliam similem,lz videaẽ eadem rõ.l.si vero. ſ.de viro.ff.sol.ma.z illa.C.de colla.vt ibi plenius per eum quã uis 2rium in hoc vltimo late 2soluerit do.Frã.de Curte. in cõ sil.vj.inci.ticimensi statuto cauet. Sed p̃mo bñ facit: q2 si statutum excludat matrem a successione filij, non intelligitur excludere a successione filie vbi cessat agnatio, fm Archi. in c. si quis suadente. xvij. q.iij. quem simpliciter refert z sequitur

a Hereditas a p̃dicta. Dic q 2siliũ. hoc est ī p̃ma p̃te 2s. antiquor num.cxix.fm stãpã ℙapi.

Hemi.in c.generali.in vj.col.ad fi.de elec.in vj. Nec dicaẽ † qõ in cõne nostra frater z sorori dicanẽ correlativa.z quod in correlativis illud qõ statuitur in vno intelligatur statutuꝫ in alio l.si. vbi plene dixi.C.de indi.vidui.tol.q2 correlativa dñr q̃ necessario simul referunt.vt pater z filius.dñs z seruus,maritus z uxor. Sed frater z sorori.nõ se necessario referunt: q2 potest esse frater respectu aliorum fratrum, z non habeat sororem. Similiter eꝫ potest esse sorori:q2 habeat alias sorores: tñ non habeat fratrem.z sic necessario se simul non referunt: ergo frater z sorori non sunt necessario correlativa.

Lex.j.

1 ℙossessio dicitur a pedum positione.
2 Duo sunt instrumenta principalia acqui.pos.
3 Quare magis possessio denominatur a corpore,quam ab animo cum in ea acquirenda vtrunq; requiratur.
4 Denominatio est sienda digniori z potentiori.
5 Animus est nobilior corpore.
6 Argu.ab etymologia vocabuli,est validum in iure.
7 In quibus rebus acquiratur dñium de iuregentium sola pos. vel apprehensione.
8 Capta in iusto bello statim sunt capientium:tñ sunt presentanda duci belli.vt nu.9.z intelligitur de mobilibus,nam immobilia fisco acquiruntur.nu.10.
11 An si milites papienses capiãt aliqua bona seu animalia i agro placentino.z postea placentini faciant in agrũ papien.aliũ impensum,z recuperent magnã partem eis ablatorum:si dicta bona recuperata sint restituenda prioribus dominis.
12 ℙreda capta ab hostibus,quando est facta capientium.
13 Capilli z gemme non acquiruntur sola inuentione, nisi accedat naturalis apprehensio.
14 ℙossessio dicitur a sedibus,id est sedium positio.
15 Validũ est in iure arg.ab etymologia,seu allusione ℙvocabuli.
16 ℙropria significatio,sumitur ex allusione vocabuli.
17 Etymologia,est resolutio vocis in priorium effectum rei.
18 Cũ etymologia repugnat diffinitioni,attenditur diffinitio.
19 Argu.ab etymologia a procedat affirmatiue.
20 Arguere ab etymologia vocabuli affirmatiue, est arguere de genere ad speciem.
21 Argu.ab etymolo.vocabuli negatiue bene procedit.
22 Bona dicuntur inuenta que possunt apprehendi manibus.
23 Clericus dr a cleros grece quod idem est quod sors latine: q2 clericus dicitur electus in sortem domini.
24 Impẽrator dicitur augustus licet non augeat.
25 ℙapa dr summus ℙontifex,quasi faciens pontem ad vehendum subditos in viam exemplo vite z doctrine.
26 Monasterium dicitur quasi monachorum statio.
27 Argu.ab etymologia vocabuli procedit affirmatiue.
28 Verbum habentur denotat improprietatem.
29 Que sit vera diffinitio possessionis.
30 Cũ sit mentio de iure,intelligitur de eo qõ non cadit in seruo.
31 An possessio sit ius vel factum.
32 Si in rescripto sit dictum quod cognoscat super iure quod hꝫ Titius in tali re:etiaꝫ de sola possessione,per nomen ius intelligitur delegata causa solius possessionis.
33 Et dare possessionem corporalissimam,que non adheret rebus corporalibus sed quibusdam dationibus vel factis.
34 Diffinitio possessionis,secundum Azonem.
35 Diffinitio possessionis,secundum Bar.
36 Detentatio est possessio large sumpta.
37 Res mobiles non dicuntur proprie possideri.
38 ℙro seruitutibus,z sic pro incorporalibus,nõ dat interdictũ simpliciter z proprie,sed cum mota improprietatis.
39 Incorporalia,z sic seruitus,prescribuntur.
40 In diffinitionibus verba ponuntur proprie.
41 Si testator legat possessiones suas vel possessionez rerũ suarꝫ, intelligitur etiam de mobilibus.
42 Ex communi vsu loquendi,appella. possessionum intelliguntur immobiles.
43 ℙossessio quo iure sit inducta.
44 Naturalis z ciuilis possessio an possunt esse simul.
45 Cũ possessio naturalis est iuncta simul cũ ciuili:siue ꝗs possideat vtrãq; p se:siue p aliũ exeũdo de fundo qui nõ sit in 2spectu per x.miliaria:nec fit in ppinquo perdit naturalẽ possessionem:eo q2 cũ naturalis est simul iuncta cum ciuili: tunc illa naturalis nõ põt retineri animo,sed requiritur corpus.
46 Sola ciuilis magis retinetur animo quam alia.
47 Animus nõ operatur in retentione duarum possessionum.
48 ℙrinceps sine causa posset tollere posse.ciuile,z nõ naturale.
49 Ciuilis possessio semp retineẽ animo quocũq; vadat q eã hꝫ z ea retenta possidens naturaliter tñ non prescribit. nu. 50.
51 Naturaliter possidens qñ incipiet prescribere ꝫ possidentem.
52 Rebellio subditorum non priuat superiorem possessione nisi actualiter eum expellerent de terris, vel caperent z ponerent in carceribus.
53 Missus in pos.ex primo decreto qui dr detentator z nõ possessor,retinet eaꝫ animo,z in eo liceꝫ steterit per plures annos q ad eam non accesserit potest petere se mitti ex secundo decreto:quia primam pos.non retinuit.
54 Quotuplex est possessio.
55 Quod est species apud logicos,z predicatur de pluribus inuiduis,vt homo q predicatur de Titio z Seio z Sempronio: apud legistas dicitur genus.
56 Homina significant substantiam secundum grammaticos.
57 Utile dñium qõ acquiritur per prescriptionem:q2 2iatur directo dr esse verum dominium,secus est in vtili dominio q recognoscit z fatetur directum dominum.
58 Az in rebus mobilibus,per vsucapionem triẽnũ, acquiratur directum dñium in rebus immobilibus p prescriptionẽ. x. vel xx.annorum acquiritur vtile,z illud vtile est verum dominiũ.
59 Si quis in libello dicat rem ad se pertinere rõne dominij,z probet de prescriptione longi temporis,debet obtinere.
60 Si quis deducat dñium simpliciter in libello, z probaret de dño vtili subalterno ad directum: debet obtinere.
61 Si quis in libello dicat se ꝓprietariũ, z ꝓbet de dñio vtili prescriptio quod prefertur directo sufficit.
62 Reperitur quedam species possessionis naturalis de p se quã habet vsufructuarius.z similes.
63 Quasi possessio ciuilis inducit ℙscriptionẽ,cũ scientia aduersarij.
64 In acquisitione seruitutũ per prescriptionez requiritur scientia z patientia illius,contra quem prescribitur.
66 ℙossessio naturalis que est penes vsufructuariũ vel emphyteutam vel feudatarium,non differt specie numero.
67 ℙlus z minus non faciunt differre specie sed numero.
68 An sit dare tertiam speciem naturalis possessionis.
69 ℙossessio potest dupliciter considerari secundum Bal.
70 Opinio Joannis est cõiter approbata.ſ.q duplex sit possessio vna naturalis seu corporalis alia ciuilis seu intellectualis.
71 ℙossessio naturalis sola quam hꝫ ingressus possessionis absentis põt aliqñ operari effectus ciuilis vsucapionis z prescriptionis.
72 Est etiam dare possessionem ciuilissimam.
73 An quasi ℙossessio iurium ℙrealium incorporalium diuidatur in quasi possessionem naturalem z ciuilem.
74 Licet seruitus sit realis.i.rei debita :tñ res nõ est q̃ acgrat vel possideat cum sit inanimata,sed est persona.ſ.dñs fundi.
75 Nulla seruitus quasi possidetur animo,z sic videtur quod nõ sit quasi possessio.ciuilis seruitutibus.
76 Quo tempore prescribantur seruitutes tam habentes cãz cõtinuam quam discontinuam.
77 Fundus prescribit z aqua per seipsam fluens.

Facilius

78 Facilius cõseruatur ius inesse deductũ q̃ de nouo inducatur.
79 Si aliquis tyrannus iniuste occuparet aliquam terram vel ciuitatem que habebat iurisdictionem, iste tyrannus vtendo iurisdictione eam gseruat illi ciuitati ne possit dici prescripta.
80 An aqua per seipsam defluens possit inducere prescriptionẽ.
81 Nulla seruitus hz causam naturalem, sed aut impositiã aut prescriptam.
82 Scolatitia seu aquarũ emissoria, nullo tempore prescribũtur.
83 Solus fundus hz ius retentionis, z sic qz si possessionis naturalis.
84 Si flumen sibi fecerit alueum per r. annos inter pũtes vel rr. inter absentes q̃ ipsum flumen prescribit a ruz priuati simul, z semel abductum sicut quilibet prescripsisset cum habeat titulum de iure gentium.
85 Scientia domini requiritur in prescribenda seruitute aque quam facit fundus.
86 An detentio sit iuris vel facti.
87 Si statutum dicat, si quis fuerit inuentum cum armis punitur tanta pena, non intellr inuentus ille qui a familia ptãtis fuerit visus cum armis, nisi fuerit captus.
88 In penis mitior pena est tenenda.
89 Si statutum dicat q̃ mulieres inuente cũ perlis soluant decẽ, si sunt vise per officialem z apprehense tenentur alias non.
90 Si statutum est in ciuitate q̃ si quis fuerit inuẽtus lndere ad tarillos puniatur in r. z medietas sit accusatoris: si aliquis accusauit Titius q̃ ludit ad tarillos optime probauit p testes.
91 Intellectus. l. clauibus. de contrah. emp.
92 An autem per traditionem clauium transferatur quasi possessorium beneficij.
93 Dictio apud quid importat.
94 An quis possit sibimet tradere possessionem fundi, quando non detinet nec possidet vt tutor.
95 Lz legatarius habeat ipso iure dominium rei legate: tamẽ nõ potest propria authoritate rem legatam accipere.
96 An iudex vel eius nuntius possit transferre possessorium vel tenutã, per solum aspectum rei.
97 Jus pmi decreti acquiritur si aliqs sit in conspectu rei cũ nuncio publico, lz non possit ingredi z etiam si per potentiam aduersarij non possit venire in conspectum rei. 98. z 99.
100 Si per vim tyrannidis impediretur corporalis apphẽsio: tũc sufficit q̃ pmum z scm decretum ꝟbo tenus interponatur.
101 An tutor vel curator vel generalis procurator possint p actũ fictos transferre possessionem.
102 Lz dominus possit transferre dominium rei sue inducẽdo alĩ quem in rem que possidetur ab alio, hoc tamen non ỹt facere executor testãrius, qz illa non est vera z propria traditio.
103 Si procurator generalis tutor vel curator in instrũ venditionis constituit se possidere noie emptoris cui vendidit rem pupilli cuius negotia administrat, lz alias per constitutum appositũ in instrũ transferatur ciuilis z naturalis possessio: tñ hoc mõ non transfertur possessorium per generalẽ procu. tuto. seu curatorez.
104 Per constitutum z sic per actũ fictũ bene acquiritur possessorium per generalem procu. tut. seu curatorem.
105 Mediante constituto ita demum transfertur possessio, si ipse constituens possidebat, alias secus.
106 Etiam si possessor constituat se post mortẽ suam precario noie alicuius possidere, nõ vz talis constitutio precarij: qr confertur in tps mortis quo possessio defuncti extinguitur.
107 Tutor z curator habent mandatum generale cũ libera, z paria sunt habere generale manda. cum libera vel habere spãle.
108 Si procurator hñt in individuo mandatũ trãferendi possessionẽ, per solũ aspectũ vel per constitutũ, bene trãferet possessio.
109 Lz colonus z conductor per veram traditionem priuent dominum possessorium, non tamen licte tradendo.
110 Si prelatus ecclesie alienet rem eccle cum debitis solemnitatibus, z constituat se possidere noie emptoris, an ex tali constituto transferatur possessorium.

Possessio appellata.

Possessio dr a pedum positione, z sic ab actu corporali naturalr insistendi, z ab ea sola olim incepit dñium acgri. Et adhuc hodie acgritur in exẽplis in tex. positis. h. d. q̃uis Bart. z alij in suo summario in isto fin. direrint, z adhuc hodie incipit z in his q̃ in nullius bonis sunt. Istud q̃ dr Bar. non vr. bene stare pp illud q̃ dr tex. de captis in bello: qr illa non erant in nullius bonis, vt dicã. j. in iij. no. Diuiditur in tres partes, vt per
1 Bar. z alios. ¶ No. primo q̃ possessio dr a pedum positione, q̃re aũt possessorium magis denominetur a pedibus q̃ ab alia parte corporis, Bal. in rub. de cau. pos. z ppric. circa pn. dr, qr pedes sunt firmũ totius corporis sustentaculũ, z habẽt se ad reliquũ corpus sicut bases ad colũnas q̃ in aere stare non pñt, qr a terra sustentati sunt, vt no. in l. qd̃ Iulianus. ff. de dam. infect. Adde qd̃ ista verba habuit Bal. a gl. iij. hic in pn. ubi. Item ideo qr natura sustentamento. i. corporis auxilio opus est. Tu dic melius q̃ duplex ỹt assignari ratio. Prima ex mente huius tex. q̃ possessio denominata est a pedibus, z non ab alia parte corporis pp originem rei. Nam homines a pncipio pmus ceperunt pedibus acgrere possessionem q̃ aliquid naturalr attingere, ita qd̃ origo fuit a pedibus, qr qcquid calcauerit pes tuus tuum
2 erit. ¶ Secda ỹt esse ratio ex mente Pau. de Cast. hic. Nam duo sunt principalia instrã acquirendi possessio. s. pedes, z manus, instrm pedum, procedit ad acquirendum possessorium rez immobilium, que pedibus calcantur. Manus aũt sunt instrm acgrendi possessorium rerum mobilium, q̃ manibus apphenduntur, vt in §. seq. Verum qr possessio rerum immobilium est digniorum, qr mobilium vilis z abiecta est possessio, z facilius perditur. l. rem q̃ nobis. z l. si rem mobilem. j. eo. Ideo a digniori fit denominatio, arg. l. cum in diuersis. ff. de relig. z sump. fun. Aliud instrm corporale. s. oculus, non est ita aptum ad acquirendum possessorium, nisi interuenit pñtia rei, z voluntas possessoris, vt l. quod meo.
3 §. si venditorem. j. eo. ¶ Quare aũt possessio magis denominatur a corpore q̃ ab animo, cum in ea acgrenda regratur aĩus, z corpus, z solum corpus non sufficeret. l. iij. in pncipio. z l. quẽadmodum. j. eo. Rñdet Pau. de Cast. non hic, sed in §. j. j. ea. l. q̃ istud ideo est: qr magis pncipalr requiritur actus corporalis, qr corpus est maximum in acquirenda possessorio. d. §. j. z ibi glo. in ꝟbo maxime ita no. Et istud fuit inuentum de iure gentium q̃ fuit primus. Sed q̃ requiratur aĩus istud fuit postea inuentum de iure ciuili ideo pmum reputatur potentius z maximum. l. j.
4 §. ti. j. ita ibi dr Pau. de La. Alij nihil tangunt. ¶ Sed ego in Jrium arguo sic. nam denoiatio dr fieri a potentiori z digniori. l. q̃ritur. §. de ista. ho. glo. in l. j. in princ. j. de verb. obl. que dr q̃ a digniori fit denominatio ibi dixi. Et glo. in §. sed iste. in glo. j. instituta. de act. vbi concurrunt due cause potentior est proponenda, ita no. do. Abb. in c. cum non sit. in iij. no. per illum text. de decimis idem no. Semi. in c. si duo. per illum tex. de off. delega. in vj. Sed in acquirenda pos. duo de necessitate requiruntur.
5 scz animus z corpus, vt prediri. Animus aũt est nobilior corpore, vt pz, qr alterum cum Deo alterum cum feris cõe habemus, animus eñ est ens diuinum, igneus est illi vigor, z celestis origo, vt inquit Poeta in vj. Eneid. quem refert gl. in l. iustissime. in pn. §. de edil. edic. z in gl. in §. fi. instit. de iur. na. gen. z ciui. Item in specie loquendo potentior est aĩus in ipsa possessione q̃ sit corpus istud assumptum pz: qr possessio ỹt amitti solo aĩo, sed non solo corpore. l. iij. §. in amittenda. z l. clam possidere. §. qui ad nundinas. §. eod. Item possessio ỹt retineri solo animo. l. lz. C. eo. Sed non ỹt retineri solo corpore. d. §. in amittenda. cum ergo animus sit nobilior. item sit potentior in retinenda, z in amittenda possessione q̃ sit corpus: q̃are q̃ nõ denominatur potius ab aĩo q̃ a corpore? Rñ. q̃ lz in amissione z retentione possessionis plus operetur animus, q̃ corpus: tñ ex q̃ in acquisitione possessionis pncipalr requiritur corporalis apprehensio. l. iij. §. nerua filius. j. eod. Item in origine dictum est: quicquid calcauerit pes tuus, tuum erit. Ideo attenditur qd̃ in acquisitione pncipalr agitur. l. si quis nec cãm. §. sicer. pe. Mirum si denominatio fit a corpore, z lz in pmis debeat habere animum, deinde apprehendere possessionem. §. j. j. eo. Tamen ille animus primus non operatur quo ad acquisitionem possessionis, sed est animus qui habetur z durat post apprehensionem possessionis. Et istam rõnem originalr videtur considerare iste tex. ¶ Scdo no. ex hoc tex. q̃ arg. ab etymologia[a] seu allusione vocabuli est validũ in iure quod tangi[b] tur in glo. j. in duobus locis in scda z in vltima parte. Ideo
7 ibi seruo dicendum. ¶ † Tertio no. in ver. eiusq; rei vestigium remanere quod in rebus hic enumeratis, qr nulli bonis sunt dominium de iure gen. sola possessione vel adprehensione acgritur. Ad idem est tex. in l. j. ad fi. z se. z pri. se. §. tit. j. Aduerte q̃ ex isto tex. res hic enumerate probant in nullius bonis ex ipsarum qualitate, vt lapilli inuenti in littore maris insula in mari nata, fere, z similia. Sed in rebus non natura, sed artificio hominis productis vel fabricatis qualr probentur in nullius bonis esse, dic vt per Bar. in l. rem que nobis. vbi dicam. j. eo. z in l. si duo. in princ. j. vti pos. z in l. nam z si fur. in prin. §. fi cert. pe. per Bal. in rub. extra de prescrip. in iij. colum. ¶ Quarto not.
8 † ex tex. quod capta in bello[b] iusto statim fiunt capientium, vt
b probat iste tex. in verbo, protinus[c] quod importat idez quod
c incontinenti. l. iij. §. in amittenda. in verbo, protinus. z ibi Moder. ad hoc no. j. eo. Bal. no. in l. ij. C. vt lit. pen. Ad idez est tex. in l. naturalem. §. fin. in verbo, statim. z ibi not. Barto. quem videas. §. de acquir. re. domi. Ad idem text. in l. si quid bello. j. de

a ¶ Etymologia. Adde Alle. z Jas. in l. imperiã. §. & iur. om. iudi. Purp.
b ¶ Capta in bello. Adde no. in c. olim. el j. & restitu. spo. doc. in c. sicut. & iure iu. Barto. in tra. & pugna.
c ¶ Protinꝰ. Adde Abb. ic. ad aures. & pscr. domi. in ca. q̃ fit. in fi. de elec.

cap.z istud intantum esi aer.q etiam in foro conscientie licitum est retinere capta in bello iusto,fm Bal.in c.j.in iij.col.& mil.vas.qui conteſt. Et pondera subtiſſr,q ea que capiuntur in bello efficiuntur capientium'tanq nullius bonis sint.vt colligitur ex hoc,ter.ad hoc vt sit bona similitudo cū alijs casib' in ter.positis. Et ita vult Bart.in suo summario in fi.z cōiter doc.Tū in alijs casibus res semper fuerunt in nullius bonis, hic non in captis in bello.que erant prius illoꝝ a quibus sunt
9 capta.† Item aduerte q lz capta in bello licito efficiantur capientis,vt hoc ter.cū si.tñ debent pñtari duci belli qui postea diuidat inter eos,fm merita eoruz.l.si quis p redemptione.C. de don.Et de hoc habes ter.no.in c.ius militare.ad fi.j.dis.vbi ter.dt. Item prede diuisio p personarū qualitatibus,z laboribus iusta fiat,ac pncipis portio:als bonꝰ pugnatores, q intenduntpugne, z non rapine essent deteriozis conditionis q̄ illi qui solum pugnant cum mortuis,z eos spoliāt, vt equos z arma lucrentur.Et de hoc ēt,vide gl.no.in c.dicat aliquis. xxiij. q.v.quā ēt allegat Bar.ad hoc.in d.l.si quid bello, cū alijs cō-
10 cord.hic traditis,per do. Alexan. † Item scō limita pcedere istum ter.z similes in rebus mobilibus captis in bello,sed immobilia non sunt capientis,sed spectant ad fiscū.l.si captiuus. ff.j.j.do.cap.gl.ord.in l.diuus.j.de iur.fis. Bar.in d.l.si quid bel-
11 lo. Adde etiam† quest.quam format Jo.And.in addit.Spec. in tit.de rap.super rub.que fuit inter Veronenses z Mantuanos.Nam stipendiarij Veronenses fecerunt impetuz in agr Mantuanum,z magnam pdam,pser tim animalium,inde abduxerunt. Postea post aliquod tps milites Mantuani fecerunt impetum in agrum Veronen.z multa inde abstulerunt z recuperauerunt magnā partem eis ablatoꝝ. Fuit dubitatum an illa bona recuperata in bello deberent restitui prioribꝰ dominis. Videbatur q sic per ter.no.in l.ab hostibus.ij.C.& cap. z fortius p rōnem quā ibi assignat ter. Ad idē.l.Pompo.ff.de acq.re.do,z l.si captiuꝰ.ff.j.j.de capt. Jn Jtium facit:q si milites in tali recuperatione pdidissent arma z equos illi priores dñi noluissent eis resarcire, Ergo non sunt admittendi ad petendum illud cuius Jtium non essent pstaturi.l.pen.C.de solu. Determinat Jo. An.q de iure prima pars est verior. Sed de consuetudine Italie seruatur Jtium, z ita fuit iudicatum fm eum.Nisi talis recuperatio facta fuisset incōtinenti, ita loquūtur iura primo alleg. Item decis. Jo. And.simplr sequitur do. Alex.hic,lz eam male referat. Et p vltimo dicto q qū preda eēt incontinēti recuperata q deberet restitui prioribus dñis, bene facit.l.ab hostibus,scda in verbo illico. Item q preda non cessetur effecta hostiuz, qū fuit incontinenti recuperata,
12 l.iij.ff.eñ igitur.j.de vi z vi ar.l.fi.C.vnde vi. Et refert† Aug.in d.l.ab hostibus,milites existimare q preda capta ab hostibꝰ, censeatur effecta ipsoꝝ hostium,qū apud eos pnoctauit. Sed ipse putat q dicatur effecta hostiū,qū fuit traducta in eorum presidio.argū.si quis in seruitute.z l.seq.j.de fur.z est gl. in l.ab hostibus. Sed qū talis pda eēt recuperata ex interuallo,licet Jo. An.teneat q de iure debeat restitui prioribus dñis. Sed de consuetudine Italie seruatur Jtium. Adde q imo ēt de iure dz eē militum qui ex interuallo recuperarunt,signāda tū duci belli,vt diuidatur,vt.ff.dixi fm Bar. in l.si qd bello.j.& cap. z latius Ang.in d.l.ab hostibꝰ.ij. Vbi dt ita obseruasse regem Dauid primo regū.C.iij.ad fi.q pdā a militibus recuperatam ex manibꝰ hostium ex interuallo.non restituit prioribꝰ dñis, sed diuisit inter milites. Tū nec Bar.nec Ang. faciunt mentionē
13 de decisione Jo. An.Jtia. ¶ Quinto z vltimo,not.ex text.ibi eoꝝ possessionem nactus est,fm Alb.de Ros.q lapilli,z gēme non acquruntur sola inuentione z solo visu,nisi ēt accedat naturalis apphensio.Et ita tz gl.in ff.itē lapilli.instit.de re.diui. q̄uis istū ter.non alleget z in silī gl.in l.laqueum.ff.tit.j.videbim' plenius in liij.ff.Ueratius.j.eo. ¶ Expeditis ter.venio ad apparatum gl.Et capio gl.j.quam diuide in quatuoꝝ partes pncipales. Jn pma declarat ter.Jn scda fm Bar.remouet vnum Jtium.Jn tertia ponit tres diffinitiones possessionis,vt declarat singula ꝛba tertie diffinitionis quā tz. Jn quarta z vlti. p viam no.remouet aliud Jtium,scda est ibi, z est hic alluſio vocabuli.tertia ibi.diffiniri añt pt sic quarta z vlti.est ibi. Itē no.
14 er eo qs dt. ¶ Jn prima parte dum† gl.dt q possessio dr a sedibus.i.sediū positio. Adde q istud vē pbari ab eo q in litera sequitur quā Greci cathezim dñt, cathezo Grece.i.q sedeo vnde dr cathedra. Ad idē facit q dt ter.in l.iij.ff.ex Jtio.in fi.j. eo,ibi non magis apud duos eadem possessio eē pt,q̄ vbi ego sedeo tu cedere videaris.Tū text.ibi loquitur similitudinarie, non dt q possidens sedeat. Adde etiam q sasia vocabulum gallicum,seu seysina dr possessio qsi sesina a sedendo, z dissasire est ex possessionem mittere,fm And.de Jser.in c.j.in v.col.& contro.feu.apud par.ter.Item dum glo.dt q fm pmam respicit finem dictionis possessio qui finis est cessio, z sic a sedendo fm aliam respicit principiuz dictionis possessio, z sic possessio
15 pes a pedibus. ¶ Ex secunda parte† glo.habes qd validū est arg.in iure ab etymologia,seu ab allusione vocabuli, facit.l.ū. ff.appellata.z ibi Bar.z doc.& si cer.pe.allegata in gl.z tert.in l.j.ff.j.z ibi Bar.& de tute.z ter.in l.ita vulneratus.in pnc.& ad l.Aqui.z in l.tugurij.z in l.pupillus.ff.territoriorum, z in l.tabernę.z in l.vt Alphenus .z in l.notionem.ff.instr.uorum.j.de verb. sig.z ter.in c.cum serui.de preben.z in c.puberes. de despō.impub.z ter.de penit.dist.iij.in c.pnia.l.ū.z ibi glo.z ter.xxiij.q.j.
16 in c.pudenda. Adde† q fortius no.Bar.hic,ex ista ff.gl.in fi.z oēs sequuntur q ppria significatio sumitur ex allusione vocabuli,allegat etiam ad hoc ter.in l.tugurij. vbi glo.j.de verbo. sig.qui parum facit. Sed tu allega prio hoc bo.ter.in l.notionem.ff.instr.orum.in verbo proprie.j.de verbo.sig.z ter.in l.i.in prin.in verbo.z proprie quidem.z ibi Bart.in pen.col.ad hoc no.j.ad munic. Idem tz Bart. in l.oēs populi.ff.de iusti.z iur. in iij.q.vj.q.prin.ad fi.in ver. quero vnde sumatur ista propria significatio. Idem Barto. in l.liberoꝝ.in ij.q.qōnis princ.j.de
17 verb.sig. Bene facit† q dt Bal.in c.j.ff.si quis.de manso. in vlti.col.de contro.inuest.vbi dt q etymologia est resolo vocis in pprium effectum rei.ita etiam dt Bald.in l.non sine.C.de bon. que lib. Sed aduerte lz omnes ita transeant. Ego ꝫ Bart.z ꝫ glo.q imo propria significatio non sumatur ex allusione vocabuli,pondero ter.nostrum dum dt pedum quasi positio.pōdero illam dictionem quasi, que denotat impprietatem.l.ū.ff.de
19 vsufr.ea.re.que vsu consu.z l. si quis non quasi heres.ff.de acq. here.gl.z doc.in l.si ante nuptias.ff.sol.ma.† Limita istud no. fm Bart.z cōiter alios non procedere qñ etymologia repugnat diffinitioni:tunc enim magis attenditur diffinitio quam etymologia vocabuli,vt probat Bar.hic in testō. Nam fm etymologiam codicillus diceretur testm cum sit testatio mentis vnde attenditur diffinitio posita in l.j.j.de testa.fm quam non comprehenditur codicillus,vt ibi declarat Bar.vbi etiam ponit eandem limitationem quam hic. Et idem Barto.in l.i.ver illum ter.j.de fur.z in d.l.tugurij.z in d.ff.appellata. z ibi Alb. de Ros.z And.idem Bar.in d.l.omnes populi.in iij.q.vj.q.prin cip.ad fi. Ratio,est q diffinitio euacuat diffinitum fm genus z substantiales differentias.l.j.ff.non fuit.cum si.ff.de dolo.no. in l.omnis diffinitio.j.de reg.iur. Ideo diffinitio pfertur etymologie vocabuli.fm do. Abb.in c.j.in pen.col.de iud. z istam
19 doctr. Bartol.teneas. Aliam subtiliorem † theoricam tradit subtiliter Raph. Cuma.hic,q argu. ab etymologia vocabuli non procedit affirmatiue:q plerunq; repugnat diffinitio. Et ideo codicillus non pt dici testm:q sit testatio mentis, q eēt arguere ab etymologia vocabuli affirmatiue q non vz. Sed negatiue semper z infallibiliter procedit secundum eū. Idem tenent Salic.z Fulg.in d.ff.appellata. Ange.de Are.instit.de testam.in prin.do. Abb.in cap.cum secundum.in v.no.per illū ter.de preben.z in cap.j.in pen.col.de iudic. Et pondera q ita arguit negatiue iurisconsul.in d.ff.appellata.vbi dt:Et ideo fīō fiat de meo tuum non est mutuum. Ita etiaz negatiue arguit ter.in c.forus.in ver.iuder.de ver.sig. vbi dt ter.q iuder dr q ius dt z ideo negatiue.si ius non dicat non est iudex. Ratio
20 huius subtilis doctrine est nam etymologia se hz tanq genꝰ. Unde arguere † ab etymologia vocabuli affirmatiue esset arguere de genere ad speciem affirmatiue quod argumentum non tz,vt si dicam est animal:ergo est homo. Sed negatiue a quocūq; remouet genus bene remouetur quelibet eius spes. l.si quid eaz.ff.interemptū.& de leg.iij.gl.in l.item prętor. alias in l.j.in prin.& de aur.z arg.leg.Et aduerte† q ita arguit Bal. negatiue in q. quā dt fuisse de facto in ista ciuitate Papie, in d.c.j.si quis de manso.in vlti.col.de contro.inuesti. Nam statutum est hic Papie quod quis non possit ducere molendinum de flumine Ticini ad flumen padi sub certa pena. Aliqs duxit molendinum carentem molis ad flumen padi:fuit dubitatum an incidisset in penā statuti.Bal.ꝫsoluit q non:q molendinū dr a molendo:ergo negatiue,vbi non sunt mole, nō pt dici molendinum.Sic alibi Bar.arguit negatiue,in l.tutor qui repertorium.in ij.col.ad fi.& de admi.tu.qd tutor in inuentario pupilli non tenetur ponere debita.Et arguit sic.Nam inuentariū dr q inuenta in bonis pupilli debent in inuentario describi,
22 vt dt gl.j.in d.l.tutor qui repertorium.in pnci. Sed bona† nō inuenta,que possunt apprehendi manibus.ff.item lapilli.instit. de re.diui.l.si Barsatorez.C.de fideiuss.no.doc.in l.lz.C.de acq. pos.Sed debita pupilli non possunt apprehendi manibus tutoris ergo negatiue arguendo non debent poni in inuentario
23 q non sunt inuenta in bonis pupilli. Adde † quod similiter clericus dr a cleros Grece,quod idem est quod sors latine,q clericus dr electus in sortem domini.c.cleros.xxj.distinc.vnde

negatiue

negatiue procedit ar.si non est electus in sortem dñi:ergo non est clericus,ita arguit tex.in c.clericus,xij.q.j.& in d.c.cum secū
24 dum.de preben.†Sed aduerte diligenter.q ista doctrina pōt procedere,quando nomen imponitur se sumitur ex sua essen-
a tialinatura[a],vt mutuum.& testm̄: tunc pcedit dicta doctrina. Aliquando assumitur nomen non ex naturali essentia rei, sed ex eo quod desideratur seu rōnabilr dz esse in nominato: tunc non pcedit dicta doctrina nam imperator dr augustus: qr dz esse huius ppositi q augeat imperium:& tamen si non augeat sed diminuit,& sic non facit id qd desideratur:tamen dr augu-
25 stus,vt no.gl.prin.ff.veteris.& gl.in proe.instit.†Silr Papa dr pontifex:quasi faciens pontem ad vehendum subditos in viā exemplo vite & doctrine: & tamen negatiue, si non facit,qr sit malus:tamen est pontifex:vt no. Jo. An.in c.j.de constit.in vj. facit tex.in c.alior.& in c.nemo.xj.q.iij. & qd no.in ca.si papa.xl. dist.Istam doctrinam tradit magistralr do. Abb.in c.j.in pen. col.de iudi.No.bene istam doctr.do.Abb.p quam tolles infinita que possent in oppositum adduci.Ecce nuptie dicuntur ab obnubendo.i.velando:qr mulieres maritate debent velate incidere:vt est tex.in cap.hec imago.xxxiij.q.v.glo.insti.de pa. pote.in prin.Item matrimonium dr qr mulier nubit,vt mater
b fiat,& tamen negatiue nō pcedit arg.Mulier non est velata[b], ergo non sunt nuptie.Item non sit mater ergo non est matrimonium.Nam ista nomina sunt imposita non ab essentiali na
c tura,sed ab eo q rōnabilr desideratur. Silr monachus[c] dr a monos quod est solus. & tamen si cum multis habitat,dr mo-
26 nachus.c.si cupis.cum gl.xvj.q.j.†Item monasterium dr quasi monachorum statio.& tamen est monasteriū etiam si ibi nō sint monachi,vt pbatur in c.cum dilectus.vbi sic.pullularet.& ibi Bal.in fi.ad hoc no.de ↄsue. Silr vniuersitas a multitudine dicta est tamen negatiue vbi non est multitudo tamen est vniuersitas,qr potest in vno remanere.l.sicut.§.fi.& ibi gl.ff.quod cuiusqz vniuer.& lxv.dist.c.fi.& ibi gloss.& sic p istam doctrinam do.Abb.potes multa tollere.Aliqualr tamen obstat tex.in d.
27 c.forus.in v.iudex.†Lz ista doctrina sit subtilis: tamen credo q in neutro membro,& sic nec in primo nec in secūdo, fit vera. Et ↄ primum membrū dum dr q arg.ab etymologia vocabuli affirmatiue non procedit,qr non sequitur,sit de meo tuum: ergo est mutuum,qr posset esse donatio. Item non sequitur:est testatio mentis ergo est testm̄:qr posset esse codicillus: ↄ istud membrū adduco duos fortes tex. pmum tex.in l.j.ff.de fide instru.vbi iurisconsultus arguit ab etymologia affirmatiue instrm dr qr instituit:& ideo tam testimonia q psona instrorū lo-
28 co hñr.Nec†dicatur q illud loco hñr,denotet improprietatē. l.mercis appellone.& ibi gl.ff.de verb.sig.Bart.in l.si maritus. §.j.ff.ad l.Jul.de adul.qr istud tollitur per similem tex. in l.notionem.§.instrorū.in vbo pprie.ff.de vb.sig. Scdo in ↄtrium allego tex.in §.sunt tñ qui putant.institu.de interdic.vbi tex.arguit affirmatiue quod non solum interdicta phibitoria sint interdicta. sed etiam restitutoria & exhibitoria, qr interdicta dñr inter duos dicta.Silr fm membrū quod arg. ab etymologia vocabuli negatiue semp & infallibilr pcedat reprehendūt Lud.Ro.& do.Alex.hic,& in d.l.ij.§.appellata.Moti p tex.no
d strum qui dr possessio est.quasi[d] pedum positio: ergo negatiue deberet pcedere arg. vbi non est pedum positio ibi non possessio.& tamen arg.est falsum:qr oculi & p aspectū absqz pedū positione acquiritur possessio.§.si iusserim.ff.ead.l. & l.quod meo. §.si venditorem.ff.eod. Nisi dicas q hic sit dictio quasi que est nota improprietatis,vt superius dixi,vel q hic ponatur pedū positio p quocunqz actu corporali: apto ad acquiren. possessionem:cum tex.subijciat qr p eum tenetur q ei insistit. Ego ↄ istud fm membrū allego duo fortes text.in l.j.ff.de furt. & in §.j. instit.de ob.q ex deli.qui dicunt q furtum dr a furno.i.nigro, qr de nocte fit.Et tamen negatiue non pcedit: nō est surreptū de nocte,ergo non est furtum:qr furta etiam sunt de die.l.furē nocturnum.& ibi gl.ff.ad l.Corn.de sic. Ad hoc rūdet subtilis doc.do.Pe.de Bexu.q allusio furti posita in d.l.j. respicit cōiter accidentia:Dicit em̄ ibi tex.qr plerunqz fit nocte vnde negatiue,ista est bona ↄntia non fit de nocte: ergo non est furtū fieri ↄsuetum.Tu dic q ista sol.stare non pt, nam pondera q tex.ibi dr furtum dr a furno.i.nigro:qr clam & obscure fit: & plerunqz nocte.In eo q dr plerunqz nocte bene respicit cōiter accidentia:sed non quando dr clam & obscure. Ergo negatiue si non fiat clam & obscure non erit furtum.Et tamen istud est falsum cum sit dare furtum manifestū q non fit clā.l.v.& tribus seq. ff.de fur.Posset dici q iuriscon.ponit alias etymologias vel a fraude,vel a ferendo foras,vel ab auferendo: vnde arg.ab etymologia pcedit quando vnam hz secus si plures,vt ibi.†Secūdo ↄ istud membrū fortiter obstat text.in l.taberne appello.ff.de vb.sig.nā taberna dr:eo q tabulis claudatur:ergo negatiue si edificium non est factum de tabulis:non dz dici taberna. & tñ falsum,vt ibi dr iurison.qr taberne appello ↄprehendit edificium vtile ad habitandum.ꝗuis tabulis non claudatur:ita ibi dr tex.Ad illum tex.rūdet Bar.in l.tugurij.eo.tit. q ideo arg. etymologia vocabuli ibi non pcedit:qr repugnat natura vocabuli.Albe.de Ros.in d.l.tugurij.rūdet. q in d.l.taberne appello.ideo non pcedit arg.ab etymologia vocabuli: qr mens legislatoris resistit:sed neutra sol.realr tollit illum tex.Ideo teneas theo.Bar.hic.ff.relatam: qr non potes securiori adherere.& ita habes perfecte expeditam istam materiam.& ↄnr istā
29 secundam partem glo.¶In tertia parte princ.gl.habes tres diffinitiones possessionis quas etiam peritissimi nesciuerunt diffinire,vt dr glo.in l.stiplo ista.§.hec quoqz.ff.de verbo. obli. Primam diffinitionem reprobant Bar. & Alb.& cōiter alij,p tria fundamenta:tamen eam defendunt & bene.Guil.de Cu. & Cy.in l.lz.C.eo.Raph.Cu.& do.Alex.hic.Sed p certo mirandum est: qr oīa ista tria fundamenta punctualiter militant ↄ diffinitionem,quam.ff.sexto loco tz Bart. vbi etiam est dictio ius,& dictio rei,& dictio insistendi vel detinendi pp ↄtria Bar. reprehendit diffinitionem Jo. & tamen ipse in sua diffinitione incidit in eadem tria vitia. Non obst.ergo primum dum dr q est ius cum possessio sit facti.p quatuor iura hic alle.p Barto. qr dico q cōis opin. est, q possessio prout est quesita . est ius, put statim dicam,& pprie. Joā.diffinit possessionem put est in esse deducta.vt Bar.met.ff.dr.Non ob.secundo, q dicatur rē, q est terminus generalis,qr non simplr dt rem, sed addit rem detinendi.& sic loquitur de rebus que possunt detineri:sed incorporalia non possunt detineri,& ista est bona.ꝗuis do. Alexan.aliter rūdendo dicat.q etiam res incorporales large possidentur.l.si edes.§.fi.in fi.ff.de ser.vrb.pdio. & l.quoties.ij ff.de serui.tit.generali. Hinc est q competit interdictum possessorium etiam p possessione vel quasi rerum incorporalium.l.ij.in pn.ff.vti pos.& d.l.quoties,vnde tum diffiniatur possessio in genere.non est incongruum fm eum, q sub ista diffinitione comprehendantur etiam res incorporales, q large dñr possideri. Istud vlti.mihi non plz,qr diffinitio q ponit quidditatem , vt dr Bar.non ↄphendit impropria.Non obst.tertium de verbo detinetur, q competit seruo qui non pt possidere.l.q seruus. ff.eo.qr dictio ius,tollit obiectum put Bart.met.ff.in sua diffi-
30 nitione dt,& quando fit mentio† de iure:intellr de eo q non cadit in seruo.l.illa verba.ff.de verb.sig.bene facit iste tex. in vbo qr naturaliter tenetur & tex.in ca.cām.cum gloss.de pscrip.& est glo.in §.j.in verbo maxime.ff.ea.l.& in l.iij.§.ex ↄtrio.in glo. magna.in verbo genera.ff.eo.Et sic tene diffinitionem Joān. que est bona,& in effectu eadem est illa quam ponit Bart. Unum solum videtur obstare:qr diffinitio dz ↄstare ex genere & differentijs:vt homo est animal.istud est genus rōnale ad differentiam bonorū,mortale ad differentiā angelorū:vt declarat Bar. in l.j.ff.de testa.Sed ista diffinitio Jo. non videtur constare ex genere & drījs,nisi dicas bene q imo constet.Nam dū dr ē ius: ibi ponitur genus, Postea dr detinendi ad drīam dñij,& ad differentiam vsusfru,vt declarat Bar.in sua diffinitione. Itez dr sibi ad drīam eius qui alij possidet,vt est colonus.l.si id qd. §.j.ff.eo.& ad differentiam serui qui non detinet sibi. sed domino,d.l.qd seruus.ff.eo.Et isto modo etiam tollitur tertia repbatio.Bar.dum dicebat qd detinere conuenit seruo:qr Joan. nō simplr dixit detinendi,sed addidit sibi vt excluderet seruū,
31 & ista est veritas.Pro veritate pdictorū videndum est, an possessio sit ius vel factum.Bart.post antiquos tz quod sit ius.p quatuor iura,& per vnam rōnem,q confirma : qr validum est arg.de ↄctu & oblone ad possessionem.l.ꝗuis saltus.ff.eo.Intellige postq est ꝗsita,ita procedunt in ea pcalle. & tert.in l.si eas res.§.fin.in vbo qui prior ius eius apphenderit.ff.de ac. emp.& in l.homo liber.§.si.in verbo ius est.ff.tit.j.q iura allegat Guil.de Cu.in l.lz.in vij.col.ff.eo.lz do.Alex.e. tacito sibi ascribat,& bonus tex.in l.stipulatio ista.§.si quis forte.ff.de vb. obl.
32 †Hinc ē qd si in rescripto delegatorio Pape dicat cognosces super iure qd hz Titius in tali re: etiam de sola possessione p nomē iuris intellr delata cā solius possessionis.Ita tz no. Inno.in c.epi.de reb.eccl.non alie.quem apud legistas refert & sequitur Bal.in l.pe.in pe.col.ff.si a non comp.iud.fue.ap. & in l.iubemus.§.sane secundo.in fi.C.de sacros.eccl.& in l.si mulier qui possessionem.ff.quod met.cau. & in l.si quis ad se fundum. in iij.col.C.ad l.Jul.de vi pub.d.Anto.de Butr.in c.j.de cau. pos.& pprie.q valde signa. Ad idem facit,qr possessio non cadit in seruo.l.nunq.§.j.de vsuc.ff.& l.possessio.§.j. & l.qd seruus. ff.eo.ergo non est facti qr seruus est capax eorū q sunt facti.§.lz cum factū.insti.de stip.ser.ēt si tale factū habeat adminiculum iuris,vt ibi.Et isto fundamēto vtit Bar.ff.in ij.char.in v si.q ro gd iuris de detētatione.Sz in mō acgrēdi, & sic in modo dedu

a ¶Essentiali natura. Adde q idem vult Are.in instit.de test.in pnc.Purp.

b ¶Velata. Adde c.mulier.xxxiij.q.v.Et originaliter.j.ad Corint.xj.

c ¶Monachus. Adde ca.placuit.el ij.xvj.q.j.

d ¶Dictio quasi.Vide gl.in l.mulier.ff.ad Treb.glo.in c.parochianos.de deci.Bar.in l.fin.aūt.ff.ad trebel.Jo.de Fa.in c.ab exordio.xxv.dist.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

cẽdi inesse est facti.ita pprie loquunt q̃tuor iura.s.alle.p Bar.
psertim text.in §.seq.g in trib⁹ locis dt incipe possidere. Sic
tex.in §.si vir vxori,j.ea.l.loq̃t de apphensione z acquisitione
possessionis,q̃ non pt infirmari p ius ciuile.Itẽ modi acquiren
di possessionẽ sunt facti:fm ipsa possessio est ius, fm Bar.in §.
j.j.ea.l.Istud pz,siue ɔsideremus ipsam apphensionẽ q̃ ẽ meri
facti,siue ɔsideremus aiuz z corp⁹ q requirunt in acquirenda
posses.l.iij.in pn.z l.quẽadmodũ.j.e.l.lz.C.eo. Nam animus est
facti.l.bonefidei.s.ti.j.Hinc videmus q hr̃ditas iacens non pt
acquirere possessionẽ,qr facti est.l.j.§.Sceuola.s.si qs test. lib.
esse ius.fue. Item in hr̃dẽ adita hr̃ditate ipso iure,transeũt oĩa
iura hr̃ditaria:sz non possessio nisi apphendat: qr facti est.l.cũ
hr̃des.in pn.j.eo.z ita tene.Tamẽ subtilis do.Pet.de Beru.
tenuit q possessio ẽt postq̃ est acquisita sit facti,z ei⁹ opi. late
refert z sequit Lu.Ro.hic sequit ẽt do.Ja.d Put. Mouetur
pfatus do.Pe.de Beru. p aliq̃ ex supius adductis.z postea p
tex.in l.possessionẽ pupilli.j.eod.ibi qd eĩm facti est pt amittere
ad illũ tex.rñdet d.Alex.q pupill⁹ qñ apprehendit possessio-
nẽ:si postea discedat a possessione,dr pdere qd facti est.l.ipsam
possessionẽ q̃ facti est:tamen tex.loq̃t de ipsa possess. Ego.j.alr
rñdebo. Scdo principalr mouetur p tex.in l.bone fidei.s.titu.j.
ibi illud ad factũ ptinere. Sz responde q ibi dr q possessio bo
ne vel male fidei dr facti,qr bona vel mala fides pendet ab aio
q est facti.z ita illũ tex.declarat Bart.in l.si is qui p emptore.
in ij.char.de vsuc. ¶ Adde q idẽ q possessio sit facti tz etiam
Bar.in l.fi.in primis vb.C.de edic.diui Adr.tol.p text. in d.l.j.
§.Sceuola.ad quẽ.s.respõdi,alibi tz Bar.in d.l.si is p empto-
re.in ij.char.in ij.opp.pn.q possessio est mixta facti z iuris.seq
tur Pe.de Anc.in rla sine possessione in ij.char.ita tz Are. hic
p tex.in d.l.deniqz.s.ex quib.cau.maio. Ubi tex. dt q possessio
plurimum facti hz ergo ẽt aliquid iuris.Ad idẽ facit.l.posses-
sio quoqz.§.j.j.eo.ibi non tm corporis,sed ẽt iuris est, z lex sti-
plo ista.§.hoc quoqz.j.de verb.ob.Et q possessio sit facti:pro-
bant quatuor iura primo alle.p Barto.ɔ diffinitionem Jo. q
aũt sit iuris:pbant alia q̃tuor iura postea alleg.p Bar. z sic vr̃
q sit mixta:z iuris z facti.Raph.Cu. hic dt se putare q posses
sio non sit iuris imo potius facti qñ est mixta z hz effectus a
iure puta acq̃sitionis dñij vel acq̃sitiõis fructuũ.Teneas opi.
quã.s.tenui ɔcqd als tenuerim quod possessio postq̃ est acqui
sita z inesse deducta,est iuris,sed a pncipio q̃do acquirit z qñ
apprehendit est facti.z ista est cõis opin.vt predixi. Tamen ɔ
istã cõem opi.z sic p opi.do.Pe.de Beru. vr̃ fortiter stringere
tex.in d.l.deniqz.s.ex q.cau.ma. vbi dixi tex.q possessio hz plu
rimũ facti.Nec potes dicere q ibi loquat de possessione put a
pncipio acqrit p apprehensionẽ.pz qr ibi loquitur de possessio
ne iam acq̃sita q̃ fuit pdita p captiuitatẽ. Nõ eĩm potuisset pdi
si non fuisset acq̃sita , ita ẽt est sitis tex.in l.in bello.§.facte.ff.de
cap. Tu ɔsidera p responsione q sicut possessio in actu acqrẽ-
di est facti,vt.s.dixi.ita ẽt put est in actu recupãdi . tunc ẽt fa-
cti est.Et iõ postliminio non recupat possessio q̃ iã erat pdita,
ɔuis iura pdita recupent,qr ibi illa recupatio, est vna alia acq
sitio,q̃ reqrit nouã apphensionẽ:ideo dr facti,sz qñ possessio ẽ
33 iã acquisita,z inesse deducta,tunc dr iuris. Adde pdictis q ẽ
dare q̃dã possessionẽ incorporalissimã q̃ non adheret reb⁹ cor-
poralib⁹,sz quibusdã donationib⁹,vel factis , z stat potius in
abstracto q̃ in ɔcreto z hz plurimũ iuris z magis q̃ alia pos-
sessio,qr reb⁹ corporeis non adheret , vt si eccl'e debeat annu⁹
census vel aliquid annuũ in signũ supioritatis fm Bal.qui ita
formalr dt in l.ij.in viij.col.C.de ser.z aqua. ¶ Circa tertiam
34 †diffinitionẽ Azo.quã gl.sequit.Adde q eã repbant Bart. z
oẽs qr diffinit possessionẽ put inesse pducit,z dz diffiniri put ẽ
inesse pducta.Nã apphensio possessionis z alij modi acquiren
di posses. non sunt pprie possessio sicut nec mod⁹ acquirendi
dñij:puta vsucapio non est dñiũ,vt est gl.in l.iij.j.ti.j.Cõfirmo
qr p vba huius diffinitionis ponunt pncipia ex qbus inesse p-
ducit possessio. Nã dñ dr rei corpalis,est pncipiũ materiale z
dñ dr animi z corpis,est pncipiũ formale.Sz aduerte,qr i ɔ̃riũ
fortiter obstat:qr in illa iij.diffi.dr corpalis rei retentio. Põde
ra illud vbũ retẽtio p q pz q loquit de posses. inesse pducta :
qr si voluisset diffinire put pducit inesse dixisset est rei corpa-
lis apphẽsio,qr illud q nondũ est inesse deductũ,nõ pt dici re-
tineri,sz bene apphẽdi. Nec obst.illa vba corpis z animi.qr ẽt
in possessione inesse pducta retinẽda,reqrit corp⁹ ad retinẽdã
naturalẽ,z ai⁹ ad retinẽdã ciuilẽ.l.clã possidere.§.q ad nundi-
35 nas.j.eo.Et l.lz.C.e. ¶ Circa diffinitionẽ Bar.† Adde q eam
tz Ang.in repe.l.si qs.vj.§.dña.j.eo.Sal.in l.lz.C.eo. do. Alex.
hic.Istã diffinitionẽ Bar.repbãt Ang.Imo.Paul.de Cast. z
Lu.Ro.hic p aliq̃ qb⁹ respondet.d.Alex.hic quẽ p te videas.
¶ Tu dic q diffinitio Bart.in effectu est eadẽ cũ diffinitione
Jo.quã.s.tenui.Solũ addit Bar.non prohibite possideri que
vba non sunt in diffinitione Jo.sz certe illa verba non sunt ne
cessaria pz qr qñ iuris.diffinit testm̃ in l.j.ff.de teste. de eo q qs
post mortẽ suã,non addit de quo sit licitũ testari , cũ ẽt ibi res
sacra z religiosa non possit in testõ relinqui, nec multa alia de
quib⁹ in l.apud Julianũ.§.fi. z in l.si qs inquilinos.§.fi.s.de le
ga.j. Sic in diffinitione stiplonis posita in l.v.§.stiplo.j.d vb.
obl.vbi dr q est vboz ɔceptio quibus pmittit se daturũ non
addit in diffinitione rẽ non phibitã cum ẽt res sacra z religio-
sa non possint in stiplone deduci.l.inter stipulantẽ.§.sacram. d
vb.obl. Unde inhabilitas rez superfluo videtur addi in diffi-
a nitione,cũ semp diffinitio intelligatur loqui de habilibus.[a] ar
gu.l.vt gradatim.§.vt z si lege.j.de mu.z ho.z l.j.cum glo.C.de
sacros.ecc.Et sic teneas diffinitionẽ Joã. z in effectu diffinitio
Bar.est eadẽ. ¶ Contra vtrãqz diffinitionem fortiter obstat:
qr vtraqz diffinitio ɔuenit ẽt detentationi non dico asinine p-
ut rñdet Bar.q̃ est meri facti.Sed dico de detentatione rei,q̃
quis hz authoritate iudicis, ibi eĩm est ius insistendi in re non
phibita possideri : qr qui detinet rem authoritate iudicis,hz
ius.l.si finita.§.si qs metu.s.de dam.infe. Et tamẽ iste non pos-
sidet,sed detinet.l.iij.§.fi.j.eo. z l.cuz legati.j.ex qui.cau.in pos.
ea.l.j.§.q̃situm est.j.quoz lega.z q habeat ius vltra tex.in d.§.
si quis metu.etiam pz qr hz pignus pretorium.l.ij.C.de preto.
pign.leg.non est mirum.s.de pig.act.Declarat glos.magistra.
in l.j.in pn.s.de pign.act.ergo cum neutra istaz diffinitionum,
nec Joan.nec Bar. conuertatur cum omni suo diffinito put
hz bona diffinitio.l.j.§.dolum.z ibi no.Bar.s.de dolo.glo.in l.
nihil aliud est hereditas,z in l.fi.j.de verb.sig.z Bar.hic in pri
ma oppo.Ergo neutra diffinitio est bona , qr qui detinet rem
authoritate iudicis,hz ius illam rem retinendi , vt dt Joann.
Item hz ius insistendi rei,vt dt Bar.z tamen non est posses-
sio,sed detentatio:vt expresse dicunt iura preallega. ¶ Huic
36 difficultati †quam mouet Ang.respondet.d. Alex.hic, q etiã
detentatio est possessio large sumpta. l. stipulatio ista.§.hec
quoqz.j.de verbo.obl.ca.causam.cum glo.de prescrip.z glo.in
§.j.in verbo maxime.j.ead.l.Ideo hec diffinitio possessionis in
genere etiam conuenit detentationi,nec per hoc dicitur vitio
sa. ¶ Ista responsio mihi nullatenus plz, qr aliud est posses-
sio,aliud est detentatio,vt inq̃t tex.in l.iij.§.fin.j.eo.z in aliis
iuribus.s.allegatis.Item cum ista sit diffinitio, certe ex diffi-
nitione sumitur ppria significatio, vt declarat Bart. in l.om-
nes populi.s.de iusti.z iur.in iij.q.vj.questionis principalis. er
go in ea non cadunt impropria. ¶ Tu responde q detenta-
tio est facti vt firmat Bar.in ij.char.in versi.quero quid iuris
de detentatione , z ibi respondet ad d.l.si finito.§.si quis metu
ibi dicetur . Pz qr detentatio est quedam simplex custodia.l.
cum legat.j.ex quib.cau.in pos.ea. Declarat Barto.j.circa fi.
Ergo non est ius prout in possessione : qr ius quod est in pos-
sessione est aptum producere ciuiles effectus rõne acq̃sitionis
dominij per vsucapionem vel p prescriptionem,vel acquisitio
nis fructuum,vt.j.declarat Bar.dum diffinit in specie posses-
sionem naturalem z possessionẽ ciuilẽ.Sed detentatio est q̃dã
simplex custodia, vt dixi.Item Jo.in diffinitione addidit deti
nendi sibi.Sed in detentatione qs nõ possidet sibi nisi quo ad
securitatem.l.si rem mobilem.in pn. in ver.tibi.j.e. z ita habes
37 expeditam totam scdam partem. ¶ †In ea.gl.ad fi.habes q
res mobiles non dñr proprie possideri. idem tz gl.in l.j.in gl.j.
C.vti poss.z gl.in l.j.j.vtrobi.Istam ɔclonem glo.reprehendũt
Dy.Bar.Alb.z ceteri doct.per aliqua fundamenta de quib⁹
hic per Bar.Sed aduerte ad vnum fundamentum Bar.dum
facit talem ɔsequentiam. Pro rebus mobilibus competit in-
terdictum vtrobi:ergo res mobiles pprie possidentur.Repro
bat do.Alex.qr ista non est bona ɔsequentia.nam p rebus in-
corporalibus ɔpetit interdictum retinende. z sic interdictum
vti possid.l.quoties secunda.ff.de serui.titu.generali.z l.j.in pn
cip.j.vti poss.Et tamen non proprie possidentur.l.iij.in princi.
j.eo.z l.sequitur.§.si viam.j.de vsuc. ¶ Tu defende clare Bar
38 to.†qr p seruitutibus,z sic p incorporalibus, non datur inter
dictum simpliciter z proprie,sed cum nota improprietatis ve-
luti possessorium.ita est tex.in l.penul.in fi.s.de serui. Sed pro
rebus mobilibus datur interdictum retinende pprie. sine no-
ta improprietatis.l.j.j.vtrobi.allegata per Bar.z §.retinende.
instit.de interdict. ¶ Ego reprobo aliud fundamentum Dy.
quod sequitur Bar.dum dt res mobiles vsucapiuntur.l.vnic.
C.de vsucap.transfor.Sed sine possessione non pcedit vsuca
pio.l.sine possessione.j.ti.j.Ergo res mobiles proprie possiden
39 tur.Ista†argumentatio,lz ceteri eaz sequantur. non est bona.
qõ incorporalia,z sic seruitutes prescribuntur.l.seruitutes.ma
gna.z ibi gl.magistra.s.de seru.z l.j.z ij.vbi gl.z Bar.C.eo.z ta
mẽ in eis non cadit pprie possessio.l.seruus.§.incorpales.s.ti.j.
z d.l.sequitur.§.si viam.j.titu.j. ¶ Pro cõi opi.Adde bene fa-
cere

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cere tex.in l.j.ff.de fur.z in §.j.insti.de oblig.q ex delic. vbi poni
tur diffinitio furti qd est ꝯtrectatio rei aliene fraudulosa gra
ipsius rei, vel vsus eius vel possessionis sue. pondera illud vel
possessionis sue. Nam furtum solum cadit in rebus mobilib9.
§.cum autem.instit.de vsuca.z ibi in diffinitione dr ee possessio
40 rei mobilis.z†in diffinitione verba ꝓprie ponuntur. vt decla-
rat Bar.in l.omnes populi.ff.de iust.z iur.in ij.q.vj.qst.pnc.ad
fi. ¶ Tenendo cōem opi.ꝯ glo. quomodo rñdebimus ad fun
damentum gl.de allusione vocabuli: qr pedum positio non ca
dit in rebus mobilibus. Rñdet Bart.ꝙ vbi habemus diffini-
tionem magis attenditur diffinitio,ꝙ allusio vocabuli z'pz in
testo.vt hic p eum cum quo oes transeunt. ¶ Sed tu caue,qr
non habemus diffinitionem possessionis traditam a legislato
re sicut habemus in testo, vbi legislator ponit z allusionem z
diffinitionem,sicut etiam in furto iuriscon.ponit allusionem z
diffinitionem in d.l.j.ff.de fur.in d.§.j.insti.de obl.q ex deli. Als
nunꝙ pcederet arg.ab etymologia vocabuli: qr semper pos-
set magistralr fieri diffinitio ꝯ infinitos text. quos allegaui.s.
in ij.par.glo. ¶ Unde aduerte ꝙ alia rñsio pt colligi ex funda
mentis Bar.possumus dicere ꝙ tex.noster non stetit in simpli
ci allusione,sed subdit, qr naturalr tenetur quod est generale
ad oem actum tenedi. Item subdit q terre,marive capiuntur.
z sic expsse loquitur de mobilibus. Item in §.j.ff.ea.l.dr in ma-
nu posuerit. Et sic sufficit quocunqz actu corporeo teneatur.z
sic pedum positio capitur p quocunqz actu corporeo, non so
lum si possessio apphendatur pedibus: sed etiam si manibus,
aut aspectu,seu oculis.l.quod meo.§.si venditorem. vbi gl.ff.e.
z tu vltra Bar. Pondera tex. in dictione quasi dum dr peduz
quasi positio.z sic non simplr dixit pedum positio.z illa dictio
quasi rlr est nota impropietatis,vt dixi.s.in ij.par.gl. ¶ Ista
41 †ꝯclo doc.facit in practica ad q.qd si testator legat Titio pos
sessiones suas vel possessionem rex suarum, vel aliqs vendit
oes possessiones suas: ꝙ intelligitur etiam de mobilibus ne-
dum de immobilibus, cum etiam res mobiles proprie possi-
deantur fm cōem opi.s.relatam. Et ita alias fuit determina-
tum in ꝯtingentia facti vltra montes put refert Bar. in l.vxo
rem.§.legauerat.s.de leg.iij.z ita etiam tz Jac.de Ra. ¶ Ad-
de tex.in l.j.z ibi gl.j.C.de com.re.alie.ꝙuis ꝯrium teneat Alb.
de Ros.sibi ꝯrius hic per l.j.z l.rura.C.de omni agro deser.lib.
xj. Idem tz Guil.de Cu.in l.lz.C.de acq.pos.p dicta iura.z per
l.filij.§.fi.ff.ad muni.z l.ij.C.de fideiuss.minor. z l.ab executione.
C.quo.app.non reci.in quibus iuribus possessio intellr de im
mobilibus.Sed ibi in dictis iuribus illud est pp subiectā ma-
42 teriam. ¶ †Ueritas tñ est qd ex cōi a vsu loquendi, qui in om-
ni materia pfertur cuicunqz ꝓprie signationi,vt est glo.not.in
l.librorz.ij.ꝙ tñ cassius.s.de leg.iij. dixi alias plene in rub.s.de
ope.no.nun. Appellone possessionum intelliguntur res immo
biles:ideo in qd pdicta intelligeretur de immobilibus: qr res
mobiles penes vsum loquendi cōem non capiuntur p posses-
sionibus,z ita tenent Cy.z Bal.in l.fi.ad fi.C.de compen. Bar.
in d.l.vxorem.§.legauerat.in fi. Bal.in l.j.ff.de sta.ho. Rayn.in
d.l.filij.§.fi.z do. Alex.hic.z ita habetis expeditam gl.j. ¶ Ca-
pio gl.ij.in verbo qr naturalr ista gl.ponit vnde habuit origi-
nē,z qualr pdatur possessio. Et ponit pncipium z finē, z sic al-
pha z o. Unde diuiditur in duas par.pncip. In pma declaran
do tex.effectualr ponit a quo iure pcessit possessio. In q Bar.
facit tertiam q.princ. In scda p viam not. qrit qualiter perdat
possessio.z ponit quatuor opin.secunda ibi. Item no.qd ex eo.
43 ¶ †Prima pars gl.est clara. z vult qd possessio sit inducta d
iure naturali primeuo. Intellige non de eo quod est cōe oib9
animātibus,qr fere non possunt possidere. sed intellige ius na
turale,pro iuregen.put semper intellr.qñ refertur ad rōnez.§.
singulorz.insti.de re. di. z ita declarat.ff.gl.magna in verbo,ait.
z gl.in l.lz.C.eo. Item intellige qd est introducta de iure gentiū
scdario,quo iure status seruitutis est annichilatus.l.ex hoc iu
re.s.d iusti.z iur. Serui.n.sunt capaces eoz q sunt de primo iu
re gentium puta oblonis naturalis.l.si id quod.z ibi Barto.z
alij declarant.s.de cond.inde. z tñ non sunt capaces possessio
nis.l.qd seruus.ff.eo. Hoc etiam pz in hoc tex. vbi dr ꝙ dñium
cepit ab illa naturali posses. sed dñia fuerunt inuenta a iuregē
tium scdario.d.l.ex hoc iure. Et circa hoc latius insistit Arc.z
Mod.senen.z ego als tetigi,sed non expedit:qr non est mate-
ria nra,sed d.l.si id qd. Scda pars pncipalis subdiuiditur in
octo particulas. In prima p viam no. qrit qualr possessio na-
turalis admittatur. Et ponit pmā opi.antiquo repbatā a ro-
ge. In scda ponit scdam opi. Pla.z Azo.ꝯ illā opi.op.z soluit.
In tertia ponit opi.Aldrici. In quarta ponit distinc. Jo.qua
drimembz ab oibus cōiter appbatā. z duo pma membra ex-
pedit. In quinta circa illa duo membra format duas qō. In
sexta expedit alia duo mēbra. In septima qrit de rōne diuersi-
tatis inter duos primos casus qre in eis p exitum a possessio-
ne pdat naturalis possessio:z secus sit in alijs duobus:z vr assi
gnare tres rōnes. In octaua z vltima ponit de ciuili pos. qua
liter amittatur:z sic qualr retineatur. Inferendo duas ee pos-
sessiones:scda ibi:sz Pla.z Azo.dñt.tertia ibi. Adr dixit.quar
ta ibi:tn distingue fm Jo.quinta ibi: sed quid si non est ꝯspe-
ctu.sexta ibi:si aūt p aliū.septima ibi:sed quare retinet. octaua
z vltima est ibi:z hec oia de naturali. Et hanc scdam partem
pncipalem illius scde glo.psequere,vt p Bar.in v.q.pncipa.in
vlti col.vbi post gl.reprobat tres primas opin.relatas in glos.
44 ¶ Adde circa tertiā opi.Aldri. inqtum dr†ꝙ naturalis z ci-
uilis simul ee non possunt. Bar.q per verba aliqualr obscura
dr ꝙ istud pt ee assumendo ciuilem z naturalem ꝓprie: prout
ipse tz in l.ij. q.principa. vbi tz naturalem possessionem ꝓprie
ee illam que est apud vsufructuarius z similes z sic capiendo
possessionem naturalē p illa formali que est apud vsu fructua
rium q possidet naturaliter.l.naturalr.in pn.ff.eo. ꝓprietarius
autem possidet ciuiliter.l.sciendum.in pnc.s.qui satisda. cogā.
declarat glo.in l.iij.§.ex ꝯrio.ff.eo. Sicut ergo vsufructus for-
malis qui est seruitutis personalis,l.qui vsumfructū.ff.de ver.
obli. non potest ee apud directum dñum.l.vti frui. in pnc.s.si
vsusfr.pet.z l.in re cōi.s.de ser. vrb. pred. Ita possessio natura-
lis formalis que est apud vsufructuarium non pōt esse simul
cum ciuili:que est apud proprietarium: Qr sicut non datur ꝯ-
cursus ꝓprietatis cum vsufructu formali: ita non datur con-
cursus possessionis naturalis formalis simul cum ciuili. Sed
capiendo ciuilem z naturalem possessionem large z impꝓprie:
vt ipse Bar.capit nihil repugnat:quin possint simul concurre
re,put tz glo.hic in quarta opp.Jo. Sicut etiam ꝯcurrunt na
turalis z ciuilis oblo.l.iurisgen.§.itur nuda.s.de pac. ¶ Circa
quartam opin.Jo.quadrimembrem quam Bar.tñ commen-
dat:z dr ee veraz:z sine aliqua reprehensione pcedere: z quod
prosequendo quatuor casus ita perfectissime loquitur ꝙ ad-
ditione non indiget.z ita Bart.z scriben.parum aut nihil ad-
dunt,sed simplr transeunt cum ista opin. idem tñt glo. z doct.
45 l.C.eo. ¶ † Aduerte lz.Bart.z oes indifferenter transeunt ꝙ
quando possessio naturalis est iuncta simul cum ciuili,siue qs
possideat vtramqz p se,siue p alium exeundo de fundo: q non
sit in ꝯspectu per x.milliaria,nec sit in propinquo pdit natūra
lem possessionem eo qñ naturalis est simul iuncta cum ciuili
tunc illa naturalis non pt retineri animo,sed regritur corpus.
l.lz.C.eo.z l.clam possidere.§.qui ad nundinas.ff.eo. Secus qñ
est naturalis sola qr illa retinet solo aio:z sic exeundo de fundo
qꝯuis non sit in ꝯspectu ad x.miliaria,nec ꝓpetuū illam nō pdit,
sed retinet animo,vt est tex.in l.iij.§.vnde vi.C.de vi z vi arma.
¶ Mihi nullatenus plz ista differentia glo.z doc. z vr ꝯ oem a
rōnem mundi. Unde non credo ꝙ sit differentia an naturalis
z ciuilis sint simul iuncte,an naturalis sit de per se: qr vtroqz
casu credo ꝙ retineatur etiam naturalis animo,nisi ali9 terti9
ipsam possessionez ingrediatur, qr tunc bene vex est amitti na
turalem, ita punctualr loquitur tex. in d.l.clam possidere.§.q
ad nundinas.z ratio est:qr tunc duo non possunt eandem rez
naturalr insolidum possidere,etiam diuersis qlitatibus: puta
vnum iuste,alium iniuste,vt est tex.in l.iij.§.ex ꝯrio. in vers.quē
Labeo.ff.e. Sed ex iustū casum non video qd obstet quare na
turalis iuncta cum ciuili non retineatur aio p exituz possessio
nis. Moueor fundamento q Bart.z doc.repbant duas opin.
pcedentes in qb9 exitus de possessione non est cā pdēnde pos-
sessionis.l.si id qd.§.j.z §.fin.ff.eo.z d.l.clā possidere.ij.fi. qr solo
aio retinetur.d.l.lz.C.eod. qr in pdenda possessione requiritur
ai9.l.iij.in amittenda.z l.quemadmodum.ff.eo. vnde lz desinat
desistere in re:non tñ p hoc hz animum pdendi: ergo eam non
pdit.ista rō militat etiam qñ naturalis est iuncta cū ciuili,z nō
psumit animus pdendi: cū nemo psumatur iactare suum.l.cuz
46 de indebito.in pn.s.de pb. ¶ † Scdo moueor:qr opi.commu
nis videtur ee ꝯ oem rationē mundi. Nam planū est ꝙ ciuilis
sola magis ꝙ alia retinetur aio.d.l.clam possidere.§.fi. z d.l.lz.
z hic in ista gl.in fi. Itē naturalis sola retinet aio.d.l.iij.§.vnde
vi.ff.de vi z vi ar.z hic in gl.z isti duo casus procedunt sine scru
pulo:ergo multo fortius,quando naturalis est iuncta cū ciui-
li,deberet retineri aio ratione vnionis z coniunctionis:q vnio
dz hre effectum retentionis aio. Sicut in fili substitutio pu-
pillaris non trāsmittit quando substitut9 morit ante pupillū.
l.si ex plurib9.s.d suis z legi. Et tamē ꝙ substitutio pupillaris
ē vnica cū iure accrescendi, tunc pp vnionē trāsmittit: q alias
transmitteret:vt est tex.sing.in l.q patri.s.de acq.her. Silr insti
tutio ꝯditionalis:non transmittit ad hrdes: si institutus mo-
riat ante euentum ꝯditionis.l.vnica.§.finaūt aliquid sub ꝯdi-
tione.C.de cadu.tol. Et tamen pars institutionis ꝯditionalis
iuncta cū iure accrescēdi bene transmittit: vt est tex.sing.in l.q

a ¶ Ex cōi. Ad de Soci.in l. gall9.§.si ci9. col.fi.*.z no. circa hūc ꝯmune vsum. s.de lib. z posthu. Adde Alex.in ꝯs.x. col.ij.*s.ij. qr dictū est in j. vol.

ex duabus.in prin.cum gl.fm intellectū Bar.ff.de acq.her. ec
ce qualr vnio opatur illud qd p se non hēt locum ergo quādo
possessio naturalis est iūcta ciuili ratione vnionis deberet for
tius retineri aio q̄ quando est sola naturalis de p se q̄ tamen
retinetur aio. ¶Confirmatur ⁊ fortius q2 si vnio pt opari in
vnito cō naturaz vniti vt dictis iuribus. q̄to fortius cōseruabit
naturam vniti,⁊ sic possessionis naturalis vnite cum ciuili, p
rtam.l.patre furioso.ff.de his q sunt sui vel alie.iur.⁊ c.quēad-
modum.de iureiurā. ¶Tertio moueor.q2 non pt reddi bona
ratio diuersitatis inter vnū casum ⁊ alium.q̄re naturalis quan
do est sola retinet animo, ⁊ non qn̄ est iuncta cum ciuili. Nec
ob.ratio diuersitatis q̄ assignat ista gl.in pe.par. Et Barto.⁊
oēs sequunt q qn̄ naturalis est iuncta cum ciuili,ai⁹ satis opa
tur circa retentionem ciuilis,ideo nihil opat circa naturalem.
secus quando est sola naturalis tunc ai⁹ opatur in ea retinen
47 da,q2 aliud opari non pt. ¶†Confirmat Bart.⁊ Alb.q2 aius
non operatur in retentione duax possessionum. arg.l.qd La-
beo.ff.de cōpens.vbi de vna q̄titate pt qs plures cōpensationes
opponere,sicut nec res iudicata circa vnū actū pt opari circa
alium fm Bar. ¶Ista ratio gl.⁊ doc.nihil penitus vz. ⁊ hoc
ostendo ad oculuz ⁊ intellm. Qr si quis hz multas ciuiles pos
sessiones solas,⁊ multas naturales solas in multis alijs locis,
oēs retinet aio,lz sint in absentia:ergo apparet q imo ai⁹ opa
tur retentione plurium posses.ergo ratio gl. ⁊ doc.non est ve-
ra. Si dicis ai⁹ bene pt operari circa plures posses.q̄ non diffe
rant specie,sed numero,vt in plurib⁹ ciuilibus, vel in plurib⁹
naturalibus,sz non in plurib⁹ possessionibus q̄ differant spe-
cie ⁊ numero,vt in naturali ⁊ ciuili qn̄ sunt simul iuncte q2 di-
co istud apte tolli p d.l.qd Labeo.ff.de cōpen.allega.p Barto.
Item ille plures naturales sole ille ciuiles sole in diuersis lo-
cis differunt inter se ⁊ specie ⁊ numero. ¶Preterea qd ratio
gl.⁊ doc.non sit vera pz euidenter, q2 ai⁹ magis opatur ⁊ ma-
gis fatigat in retinendo multas ciuiles in multis locis,⁊ mul-
tas naturales in alijs multis locis,q̄ vnā naturalē iunctaz cū
ciuili cū sit in eo loco. ¶Non omitto q Mod.senen.assignāt
hic aliā rōnem diuersitatis ⁊ qdē subtilē ⁊ coloratam:q2 qn̄ est
naturalis ⁊ ciuilis simul. Ideo exiens de fundo non retinet na
turalē solo aio,eo q2 lex ⁊ natura nihil opantur frustra.l.q bis
idem.ff.de ver.obl.l.hec stiplo.§.diuus. cum si.ff.vt lega.no.ca.
Sed retentio talis naturalis nullius esset effectus, ⁊ nullius
vtilitatis. Pz q2 omissio naturalis non affert aliqd p̄iudiciuz,
d.l.lz.in fi.⁊ d.l.clam possidere.§.qui ad nundinas.eo q2 ciuilis
sola est illa q̄ operatur iuris effectus : puta p̄scriptionis, ⁊ sic
acquisitionis dnij. Itē acquisitionis fructuū,vt declarat gl.⁊
ibi oēs in l.iij.§.ex cōtrario.ff.e. sz qn̄ est naturalis sola, illa bene o-
perat ciuiles effectus,vt declarat Bart.hic in ij.q.pn. ¶Et si
48 diceres† q imo talis naturalis pt esse vtilis,eo q2 pnceps sine
cā posset tollere ciuilem tanq̄ inductā a lege ciuili:non tn̄ pos
set tollere naturalē inductam a iuregentiū.fm gl.⁊ doct.in l.fi.
C.si cō ius vel vti.pub.⁊ in c.q̄ in ecclarū.de cōsti.q̄ vtilitatē cōsi-
derat Are.hic ad aliud ppositum. Qr rūdet Mod.senen.du-
plr. Primo q ex quo talis naturalis est parui p̄iudicij,vt dixi:
pt tolli a pncipe sine cā lz sit de iuregen.arg.l.quoties.C.d pci.
impe.offe.fm doc.in d.c.q̄ in ecclar. Scdo rūdet, q ex q̄ istud
dependet a ptāte principis non est in cōsideratione q̄ ad iuris
dispositionem.l.iiij.§.j.ff.de fidei.lib.⁊ l.apud Julianū.§.fi.ff.de
lega.j. ¶Ista ratio diuersitatis lz subtilis tn̄ non est bona:q2
ea attenta non esset dare apud aliquē naturalē ⁊ ciuilem pos-
sessionem sil q2 frustratorie disponeret de naturali ex quo ciui
lis sola opatur iuris effectus. Et tamen h est notorie falsuz q2
quis pt hre naturalem ⁊ ciuilem posses. simul p se vel p alium,
vt hic glo. Modo arguat sic a pncipio lz frustratorie inducit
naturalem sil cum ciuili vbi naturalis nihil opat ergo facili⁹
dz sic inductam cōseruare p rtam.d.l.patre furioso. Preterea lz
naturalis non sit vtilis quo ad p̄scriptionem:q2 ciuilis est illa
q̄ cāt p̄scriptionez vel vsucapionē, vt p Bar.⁊ doc.in l.iij.§.ex
cōtrario.ff.eo.⁊ in l.si vt certo.§.nunc videndū.ff.cōmo. Tamen pōt
esse vtilis quo ad alia plura. Nam vtile est plura iura habere.
s.naturalem ⁊ ciuilē:⁊ q2 renunciando vni non censet alij renū
ciare.l.si domus.de ser.vrb.pd.⁊ sic cōcludo cō gl.Bart.⁊ oēs q
siue naturalis sit sola,siue sit iuncta cum ciuili q retineat aio:
49 nec video aliquid vigere in oppositū. ¶Ultimo inq̄tum †ista
gl.in fi.dt q possessio ciuilis semper retinetur aio quocūqz va-
dat q eam hz. Ista cōclo est vtilis in pctica : q2 donec dn̄s ab-
sens retinet ciuilem possessionē rei q̄ est in absentia interim a-
lius naturalr possidens non pt p̄scribere. Et sic donec absens
retinet ciuilē aio,cō eum nunq̄ prescribitur glo.est solē.⁊ valde
signanda in l.j.in gl.mag.ad fi.C.de ser.fug.⁊ ibi Bar.⁊ alij cir-
ca fi.ad hoc multū no.⁊ cōmendant illam gl.idem tz Bart. in l.
celsus.in iij.col.ff.de vsuca.d.Abb. in c. vigilanti.in j.col.de p̄-
scrip.⁊ est similis gl.in §.sed aliquando.insti.de vsuc.⁊ in l.male
agitur.in gl.mag.circa med.C.de prescrip.xxx.vel xl.annorum.
50 ¶Ista doctr.†est valde vtilis in materia p̄scriptionū qn̄ alle
gatur p̄scriptio cō aliquem q̄ dr cōpleta. Ad eam excludendam
habes replicare q dn̄s semp retinuit ciuilē possessionē aio lz
absens. Ergo interim cō eum non potuit aliqua p̄scriptio cur-
51 rere. ¶†Et si dicis quando ergo iste possidens incipiet p̄scri-
bere cō ciuilr possidentē. Dic quādo ille desinet ciuilr possidere
⁊ non ante,vt est ibi gl.valde no.⁊ sic quādo saltē erit elapsuz
longum tps,⁊ sic spaciū.x.an. ad hoc vt presumat obliuio.l.pe
regre.in pn.ff.e. Nā isto modo admittit illa ciuilis posses.gl. est
in l.si de eo.§.j.⁊ ibi Bar.vbi dicā.ff.eo.glo.not.⁊ magistra.in l.
furtum.§.j.ff.de vsuc.⁊ in d.l.lz.⁊ ibi Bal.⁊ Ang.C.eo. dixi ple
52 nius in d.l.j.C.de ser.fug.vbi videas. ¶Item circa istā gl.† po
nentem qualr pdatur possessio,aduerte q rebellio subditorū
non priuat principē vel supiorem possessione nisi subditi eum
actualr expellerent de terris vel caperent ⁊ ponerent in carce
rib⁹.l.j.§.pen.ff.de vi ⁊ vi ar.⁊ l.moueor.C.si ser.expor.vene. ita
egregie tz Bal.in l.ij.C.de ser.⁊ aqua. in x.col.in iij.q.ad fi. quē
sequit d. Alex.in cōsi.xciiij.v.vol.incip.visis ⁊ sepi⁹ recensitis. in
j.⁊ v.col.qd valde signa. Ex istam gl.q̄rit Bar. an habens cor-
poralē posses. eam pdat exeundo fundum an vero eā retineat
aio,dic vt hic p eum. Item q̄rit Bar.an detentatio retineatur
53 aio.cōcludit q sic durante custodia. ¶Et p h.d.† Angel.fuisse
determinatum Flor.q missus in possessionē ex pmo decreto q
dr detentator ⁊ non possessor.l.iij.§.fi.⁊ l.si quis ante.ff.eo.reti-
net eam aio. Et id lz steterit p plures annos q ad eam non ac-
cesserit pt petere se immitti ex secundo decreto q2 primā mis-
sionem aio retinuit. Idem tenent Ang.⁊ Imo.in l.si finita.§.si
quis metu.ff.de dam.infec.vbi ēt p Bar.p illum tex.idem not.
qd hic.ita ēt tz Ang.in l.clā possidere.§.j.in ij.col.⁊ in l.si qs vi.
§.dn̄ia.⁊ in l.peregre.§.fi.ff.eo. ¶Sed tu aduerte q tex.in d.§.si
quis metu.ponderatus p Bart. ⁊ scriben. hic ⁊ ibi,non loquit
in simplici detētatione:puta coloni,vel inquilini:sed loquitur
in missione ex primo decreto q̄ hz aliquid iuris,cum causet p̄-
torium pignus.l.j.C.de pret. pig. ⁊ l.non est mirum. ff.de pign.
act. Et ita rūdet ipsemet Barto.hic in ij.char.dum querit an
detentatio sit factum vel ius. ¶Capio gl.in verbo ait.que exa
minat quotuplex sit possessio,an due an vna. Diuiditur magi
stralr in quatuor partes. In prima declarando tex. ponit pri-
mam opi. Pla.⁊ Azo.q vna tn̄ sit possessio.s.naturalis. In se
cunda ponit scdam opi. Jo.q̄ approbat q due sunt possessio-
nes.s.naturalis ⁊ ciuilis. In iij.opp.de l.lz.C.eo.⁊ duplr respō-
det vno modo,fm opi. Jo.alio modo fm opi. Placen.⁊ Azo.
In iiij.ponit aliud fundamentum cō Azo.p quod sequitur opi
nio Jo.scda ibi,at Jo.⁊ alij tertia ibi q ergo dr.quarta ⁊ vlti-
54 ma est ibi si aūt me absente. ¶In ea.glo.†ad fi.pro clara intel
ligentia glo.reassumo in dubium quotuplex est possessio in gl.
ponuntur due opin. Prima est opin. Pla. ⁊ Azo.q vna tn̄ sit
possessio.s.naturalis.istam opi.approbat gl.in l.lz.C.eo.⁊ glos.
in l.si vt certo.§.si duobus vehiculum.ff.cōmo. In summa ergo
vna est possessio naturalis inducta a iuregentium,q̄ pt dici ci-
uilis approbatione ⁊ extentione. Et istam hz possidens duz in
re naturalr insistit,⁊ eam retinet dū se absentat a re,misterio iu
ris ciuilis. ¶Istam opi.late defendit insignis doc.do. Pe.de
Bellu.⁊ sequitur do. Jac.puteus hic p plura lz leuia funda-
menta. Ultra eos omissis leuib⁹ p ista opi.stringit text.in l.iij.
§.genera.ff.e.in ṽ.⁊ in summa. vnuz est genus possessionis ⁊ sic
55 vna species. †Nam illud q est species apud logicos ⁊ p̄dicat
de pluribus indiuiduis, vt hō apud legistas dr genus,vt de-
clarat Bar.in l.ij.§.mutui datio.ff.si cert.peta.⁊ in l.Meui⁹.§.
duob⁹.ff.de leg.ij.⁊ in l.legato generalr.ff.de lega.j. Cū ergo ibi
ibi dicatur q possessionis vnū est genus:est ac si dixisset vna ē
spēs q̄ p̄dicat de multis indiuiduis.s.p emptore,p hrde, p do
nato,p dote,⁊ silibus ergo ibi est tex.apertus p opin. Plac.⁊
Azo.q possessionis vna ē spēs ⁊ non due. ¶Sz responde fm
Bar.⁊ doc.ibi q ille tex.vult dicere q ē possessio in gn̄e sicut ⁊
repit actio in gn̄e. Et illa possessio in gn̄e diuidit p spēs vnde
Bar.ff.diffiniuit pmo possessionē in genere:postea i hac gl.dif-
finiuit q̄libet eius spēz. Nec est vex q illa.s.p herede,p empto
re,p donato,vel p dote, sint indiuidua speciei imo sunt cāe ⁊
modi acquirendi posses.⁊ sic q̄litates,seu accidentia,q̄ non fa-
ciunt res differre specie,vt hic p Bar.⁊ ff.dicet. ¶Scda ē opi.
Jo.q duplex est possessio:naturalis ⁊ ciuilis.pro qua Dyn.in
rla sine possessione.de reg.iur.lib.vj.vbi disputat istum passuz.
allegat duos bonos tex.s.in l.ij.§.qd vulgo.ff.p herede.in ṽbo
possessio non solum naturalis,sz ēt ciuilis,⁊ text.in l.j.§.deici-
tur in ṽbo siue ciuilr siue naturalr.ff.de vi ⁊ vi ar.⁊ est silis tex.
in l.iij.§.fi.in ṽbo non solū eū qui ciuilr sz eū qui naturalr.ff.ad
exhiben. Et dt Ant.hic q alia iura loquunt p aduerb.s.ciuili-
ter,na-

ter, naturaliter. Sed text. in. d. §. quod vulgo loquit᷑ ꝑ noĩa. s.
56 ciuilis ⁊ naturalis. q̃† nomina significant substãtiã vt dicunt
grãmatici ⁊ no. in rub. ff. de rei vend. Tu dic ꝙ ẽt tex. in. d. l.
j. §. deijcitur. non solũ dicit per aduerbia qui possidet siue na-
turalit᷑ siue ciuiliter, sʒ subdit: nã ⁊ naturalis possessio ⁊ ꝓ suo
illa pro suo est significatiua vsucapiõis, ⁊ sic ciuilis possessio-
nis. q2 ciuilis est illa q̃ causat vsucapionẽ, vt hic ꝑ Bar. Sed
Bar. rñdet ꝙ q2 illa iura nihil faciũt, q2 appellãt nr̃alẽ posse-
sionẽ. i. detẽtationẽ. Et lʒ Bar. nõ ꝓbet istã so. que vr̃ esse violẽ-
ta ad illũ tex. Tu põt ꝓbare ꝑ tex. in. d. l. ij. §. qđ. vulgo in illa-
tiõe: vbi loquit᷑ de colono ⁊ depositario qui dicunt᷑ detinere. l.
lʒ. §. rei deposite. ff. depositi. ⁊ sic illatio ostẽdit illũ tex. loq̃ de
detentatione. ita voluit dicere. ¶ Sed tu aduerte q2 gl. ibi lʒ i
p2in. ponat istã responsionẽ tñ finaliter intelligit qđ ille text.
loquat᷑ de tentatiõe improp2ie. Nã tex. ibi dat regulã, qđ pos-
sessio naturalis vl̃ ciuilis nõ põt mutari nisi superueniẽte ista
cã. Et ꝑ h̃ infert ꝙ colon⁹ ⁊ depositari⁹ q̃ detinet, nõ pñt se cõ-
stituere possesso2es nisi noua causa supueniat. Et sic iuriscõ.
ibi arguita fo2tio2i, q2 si habẽs verã possessionẽ ñ põt sibi mu-
tare causã possessionis, a fo2tio2i sequit᷑ ꝙ min⁹ poterit habẽs
tenutã, vt colonus ⁊ depositarius. Et ita arguit tex. in. l. nõ so-
lũ. §. j. in fi. ĩ. tit. j. ¶ Preterea ⁊ fo2ti⁹ ꝙ ista sol. Bar. ad. d.
l. j. §. deijcit᷑ nullatenus possit defendi: pʒ. j. ꝙ ibi dũ loquit᷑ de
naturali possessione intelligat᷑. i. de tẽtatione vt dicit Bar. istõ
nullo mõ põt stare. Nã tex ibi dicit ꝙ naturalis possessio ⁊ p2o
suo ⁊ sic ciuilis. ad illud interdictũ pertinet. Et sic ꝑʒ intellec-
tũ Bar. ille qui hʒ detentationẽ si deijciat᷑ haberet interdictũ.
Sed istud est exp2esse ꝯ illũ tex. in. fi. dum dicit nõ tñ colon⁹.
Ego so. Bar nullaten⁹ ꝓcedere põt: ergo ibi sunt text. clari ⁊
ineuitabiles ꝙ due sint possessiones naturalis ⁊ ciuilis. Scđo
p2o opi. Jo bene facit tex. in. l. quemadmodũ. ĩ. eo. vbi dicit
tex. queadmodũ nulla possessio sine corpore ⁊ aio põt acq̃ri:
ita econtra nulla possessio põt perdi nisi in qua vtrũq; in ꝯ2iuʒ
si pondera dũ tex. dict nulla possessio. Nã si vna tm̃ esse posses-
sio, male diceret nulla q̃ plures posses. p̃supponit. ¶ Tertio
bene facit q2 naturalis possessio non sufficit ad p̃scribendũ. l.
acquiritur in fi. ff. tit. j. ergo opʒ p̃supponere aliã ciuilẽ ꝑ quã
p2escribat᷑. l. q̃ fundũ. in p2in. ⁊ ibi gl. ĩ. ꝓ emp. ¶ Tertia fuit
opin. Bar. qui dicit ꝙ antiqui ⁊ Mod. multũ deuiarũt a tra-
mite iuris in hac materia. Unde ipse põit tres species sub-
stantificas possessionis: vna est ciuilis: alia naturalis q̃ hʒ vsu-
fructuarius ⁊ similes. l. naturaliter. i p2inc. ĩ. e. ⁊. l. acq̃rit. ff.
tit. j. Alia est corpo2alis q̃ hʒ ingress⁹ possessionẽ dño absẽte.
l. clã possidere. §. fina. l. si id ꝙ. § fi. ĩ. e. Et ista doctrina ꝓces-
sit a capite Bar. ꝑʒ do. Alex. ¶ Adde circa pmã speciẽ ig̃tũ
Bar. diffinit ciuilẽ possessionẽ ꝙ nõ vr̃ bona diffinitio: q2 qñ
quis dedit rẽ alteri. in feudũ vl̃ i emphyteusim clarũ ẽ ꝙ ipse
retinet ciuilẽ possessionẽ, cũ retineat directũ dñiũ. l. sciẽdũ. §.
j. in versi. Jtẽ q̃ solã ꝓp2ietatẽ. ff. qui satisda. cog. ẽt tñ lʒ ha-
beat ciuilẽ possessionẽ, nõ hʒ ius insistẽdi rei, durãte feudo vel
emphyteusi illius. Et sic ista diffinitio Bar. non vr̃ bona: q2
cõuertit᷑ cũ quolibet diffinito vt dixi in gl. j. ¶ Nec ob obst. si
diceres qđ ciuilius possessio. q̃ hʒ directus dñs, nõ põt ꝓdu-
cere ciuiles effectus acquisitiõis. veri dominij mediãte p̃scri-
ptione cũ sit dñs. l. sequit᷑. §. lana. ĩ. de vsuca. Quia respondet
Bart. met. hic in ij. oppo. ꝙ posset esse ꝙ p2iuaret᷑ dñs ⁊ reti-
neret possessionẽ i casibus in quibus trãsfert᷑ dñiũ sine posses-
sione. l. cũ duob⁹. §. idẽ respõdet. ff. ꝓ socio. ⁊. l. fi. C. de sac. san-
ec. Jlla. e. põt ꝓducere vsucapionẽ ẽt p̃scriptionẽ ⁊ sic ẽ apta
nata ꝓducere ciuiles effectus ⁊ sic diffinitio Bar. nõ vr̃ bona.
57 ¶ † No. tñ diligẽter illud ꝙ singulariter vult Bar. nec alibi
tactũ reperio quod vtile dominũ qđ acquirit᷑ ꝑ p̃scriptioneʒ:
q2 ꝯ2iat᷑ directo dñio dr̃ esse verũ dñiũ. Sec⁹ ẽ in vtili dñio qđ
recognoscit ⁊ fatet᷑ directũ dñiũ, vt est illud ꝙ hʒ emphyteu-
ta vasallus superficiari⁹ ⁊ similes: q2 istud nõ est verũ dñiuʒ.
Bene facit q2 q̃ p̃scribit occidit directũ dñiũ ꝙ erat apđ anti-
quũ dñiũ. Jta dicit gl. in. l. si edes mee. j. in fi. ff. đ seruitu. vrb.
p̃dio. et in. l. iij. §. ex plurib⁹ in verbo possideo in fi. ĩ. e. Meri-
to cũ sit potenti⁹ directo ꝙ occidit. satis dr̃ cõsequi verũ dñi-
um. sec⁹ est in dñio vtili ⁊ subalterno ꝙ fatet᷑ ⁊ recognoscit di-
rectũ dñiũ. Et qđ habẽtes vtile dñiũ sub alio nõ dicant᷑ ꝓp2ie
nec vere domini est cas⁹ in. l. si finita. §. fi. de vectigalib⁹ ⁊ ibi
58 Bal. ad hoc no. đ dã. infe. ¶ † Et ꝑm ista declara cõmunẽ doc-
tri. gl. ⁊ doc. i aut. nisi tricẽnale. C. de bo. mr̃. vbi gl. tʒ ꝙ lʒ i
reb⁹ mobilib⁹ ꝑ vsucapionẽ triẽnij acq̃rat᷑ directũ dominuʒ:
tñ in reb⁹ immobilibus per p2escriptionẽ. x. vel. xx. anno2uʒ
acquirit᷑ vtile dominiũ certe illud vtile est verũ dominiuʒ. ita
59 singulariter tenet But. hic. ¶ Ex isto dicto† Bart. inferũtur
ad p2edicta duo notanda. P2imo ampliat᷑ illud quod tʒ glo.
in l. per hãc in verbo ad nouũ ⁊ ibi Bal. C. de tẽp. app. Bart.
in. l. mino2. §. fi. ff. đ euic. Bal. i. c. fraternitatis. i. iij. co. đ test.
qđ si aliquis in libello dicat rẽ ad se ptinere rõne dominij. Et
p2obet de p̃scriptiõe lõgi tpis qđ dʒ obtinere. Amplia singu-
lariter qđ istud p2ocedat etiã si in libello dixisset rẽ ad se ꝑti-
nere rõne veri dominij, vl̃ se esse veꝝ dñium ⁊ ꝓbet de p̃scri-
ptione p2edicta adhuc obtinet per dictũ singulare Bar. hic.
60 ¶ † Scđo infert᷑ limitatio ad aliud. Nã si aliq̃s in libello de-
ducat dominiũ simpliciter, ⁊ p2obat de dominio vtili subal-
terno ad directũ, puta de dñio emphyteutico vel feudali de-
bet obtinere ꝑm Bal. in. l. si mr̃. §. cãdẽ. ĩ. de excep. rei iud. ⁊
⁊ in. l. j. C. de vsufr uc. ⁊ in. l. j. in vlt. co. ĩ. ⁊ act. ⁊ ob. ⁊ in l. sʒ ⁊ si
possesso2. §. itẽ si iurauero. per illũ text. vbi dixi. ff. de iureiur.
do. Ant đ But. in. c. examinata. de iudi. Nã secus esset si in li-
bello diceret se vere dñm, ⁊ p2obaret de dominio emphiteu-
tico vel feudali, ꝙ nõ est vere dominiũ ꝑm doc. Bar. hic. ⁊ hoc
61 etiã nota. Aretin. hic sub dubio fo2te in. xij. co. in fi. ¶ † Ad-
de p2o ista theo2ica ⁊ differentia Bar. bene facere illud ꝙ sin-
gulariter tenet Bal. in l. ij. in. j. col. ꝯ di. inst. vbi tʒ ꝙ si aliq̃s
in libello dicat se p2op2ietariũ, ⁊ ꝓbet đ dñio vtili p̃scripto, ꝙ
p2efert directo sufficit: secus si p2obet de vtili dñio ꝙ subal-
ternatur directo, vt est dominiũ emphyteute vel feudatarij:
tũc succũbit: q2 nõ est reperire p2op2ietatẽ nisi directam. l. si
tibi p2op2ietas. ff. de vsufruc. accresc. q̃uis ꝯ2iuʒ teneat. d.
Alex. in. l. si finita. §. si đ vectigalib⁹. in. ij. co. ff. đ dam. infec.
nullã faciens mentionẽ de Bal. ꝙ est mirandũ. ⁊ ipsemet. do.
Alex. in. l. naturaliter. §. nihil cõe. in pe. col. ĩ. e. valde dubitat
62 de illa doctrina Bal. in. d. l. ij. ¶ † Circa scdam spẽ in posses-
siõis, scʒ naturalis, q̃ habent vsufructuari⁹ ⁊ similes. Aduer-
te inquantũ Bart. vult ꝙ ille q̃ hʒ naturalẽ vt vsufructarius
ẽphyteuta ⁊ feudatari⁹. si vere nõ est vsufructuari⁹ vel ẽphy-
teuta vl̃ vasallus: rõne illi⁹ naturalis possessiõis p̃scribit illud
ius vsufruct⁹ vl̃ vtilis dñij. Nã Bar. in hoc vr̃ pessime dice-
re, ꝯ terminos iuris, ⁊ ꝑm Pau. đ Cast. Bar. cõfundit viue ra-
tiõe: q2 nõ ꝯsiderauit ꝙ possessio naturalis nõ est habilis nisi
ad p̃scribẽdũ ipsum fundũ q̃ possidet. Nos aũt q̃rim⁹ đ p2e-
scriptiõe iuris inco2po2alis: ꝙ vere nõ possidet. l. iij. in p2in.
ĩ. e. ergo virtute illi⁹ naturalis possessionis, ius inco2po2ale
nunq̃ p2escribit᷑. Uñ aduerte, ꝙ vltra naturalẽ possessionem
rei hʒ quasi possessionẽ naturalẽ. ⁊ ciuile illi⁹ iuris, vt est text.
in. l. iij. §. pe. in verbo quasi in possessione. ĩ. đ vi ⁊ vi. ar. decla-
rat Bar. j. in seq. q. ⁊ illa quasi possessio inco2po2aliũ causat
a sciẽtia ⁊ patiẽtia dñi. l. quoties. ⁊ ibi Bar. nota. ff. đ seruitu.
⁊. l. ij. vbi gl. ⁊ Bar. C. đ seruitu. ⁊ aqua. Et illa quasi possessio
ciuilis bñ facit eũ p̃scribere illud ius inco2po2ale: nõ aũt pos-
sessio naturalis ipsi⁹ rei. de hoc est gl. nota in. l. ait p̃to2. §. itẽ
ei. ff. ex q̃b. cau. maio. Bar. in. l. in plures. C. đ vi ⁊ vi ar. ⁊ in.
l. naturaliter. in p2inc. vbi alleg. al's ꝯco2. gl. ĩ. eo. ⁊ idẽ Bar.
in. l. iij. §. ex ꝯ2io. ĩ. eo. Possessio ergo naturalis vsufructuarij
⁊ similiũ nõ differt a co2po2ali possessiõe: vt dt Bart. ⁊ male:
q2 naturalis immediate non ꝓducit ciuiles effect⁹: sʒ est quasi
possessio ciuilis ⁊ naturalis ipsi⁹ iuris. Jstã ratione cõmẽdat
Areti. ⁊ dt sibi multũ placere. Et istam rõnẽ sibi impudenter
ascribit do. Alex. hic, non faciens mentionẽ de pau. de Cast.
¶ Tu aũt vltra alios attẽde ꝙ ꝯ fundamẽtũ Pau. de Cast. ⁊
Mod. ꝙ dt Pau. esse viuum, videtur fo2titer vrgere tex. in.
l. fi. C. de p2escrip. lon. tem. quẽ tex. Bar. hic alleg. p2o se. ibi
em̃ dt tex. siue interueniat sciẽtia dñi. siue igno2ãtia p̃scribit᷑ x.
vl̃. xx. annis. Postea in fi. dicit ibi text. eodẽ. mõ obseruando
in vsufructu, ⁊ in alijs seruitutibus. Et sic ille tex. equiparãdo
p̃scriptionẽ vsusfructus, ⁊ seruitutẽ ad p2escriptionem aliaꝝ
rerum co2po2aliũ, vult ꝙ sine sciẽtia dñi ꝓcedat ibi p̃scriptio
vsufruct⁹ ⁊ seruitutũ tã ꝯ igno2antes, q̃ contra scientes. Et
sic põdera ibi videri tex. expssum ꝯ fundamẽtũ Pau. đ Ca. ⁊
Mod. ꝙ sciẽtia ⁊ patiẽtia dñi nõ ẽ illa q̃ ibi causet p̃scriptionẽ
vsufructus ⁊ seruitutum cum p2ocedet dato ꝙ dñs igno2et.
Ergo nõ est veꝝ assumptũ Pau. de Ca. ⁊ Mod. ꝙ p̃scriptio
iuris vsufruct⁹ causat᷑ a quasi possessiõe q̃ inducit᷑ ex scientia
⁊ patientia dñi, cũ currat etiã ꝯ igno2ãtẽ. Et propterea glo.
63 † in l. ij. C. de serui. ⁊ aqua. q̃ dt ꝙ quasi possessio ciuilis indu-
cit p̃sciptionẽ. cũ sciẽtia aduersarij, vt ibi ẽ tex. in ver. eo sciẽ-
te. sʒ in p̃scriptiõe rerũ co2po2aliũ nõ exigat᷑ d. l. fin. ad fi. C.
de p2escri. lon. tẽp. vr̃ aperte errare quo ad. d. l. fi. ad fin. vbi
tex. equiparat p2escriptiõe iuris vsufruct⁹ ⁊ seruitutũ ad p̃-
scriptionẽ reꝝ co2po2aliũ: ⁊ vult nõ esse differẽtiã an iterue-
niat sciẽtia vl̃ igno2ãtia pñs ꝯ q̃ p̃scribit᷑. Nec dicat᷑ clausula
posita i fi. illi⁹. l. fi. Dũ loquit᷑ đ vsufructu, ⁊ ceteris seruituti-
b⁹ referat ad p̃cedẽtia solũ quo ad tp̃s. x. vl̃. xx. annoꝝ. nõ aũt
respectũ scie vl̃ igno2ãtie: q2 truffa est. vt patet clare i illo tex.
64 ¶ Ego rñdeo † altero de duob⁹ modis. ⁊ p2imo defendẽdo fun-
damẽtũ Pau. đ Ca. ⁊ Mod. dico ꝙ d. l. fi. fine. ꝓut ibi declarat

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

magistaliter gl.fi.quam omnino videas loquitur in vsufructu z aliis seruitutib⁹ amittēdis p pscriptiōe nō autē in acquirēdis mediāte pscriptiōe:qz qñ acquirunt p pscriptionē nō acquirūtur prout alie res corporales.p;qz in eis requiritur sciētia z patiētia illius ↄ que pscribit.vñ causat quasi possessio. Isto mōdo itelligēdo illū tex.prout ibi itelligit gl.fi.Bar.male allegaret d.l.fi.i fi.q p naturalē possessionē pscribēdo i⁹ vsusfruct⁹ cū illa lex fi.i.fi.nō loquat de pscribēdo et sic acquirēdo
65 vsufructu sed bene de eo omittēdo. ¶ Secūdo modo† z singulari⁹ z fūdamētali⁹ rñdeo qd vti vsufructu sciēte z patiēte aduersario i hoc cōsistit quasi possessio iuriū icorporaliū.d.l quoties.z ibi Bar.not.ſ.de seruitu.z l.iij.§.dare.ſ.de vsufru z.l.datio.§.si iter ſ.de act.emp Bar.post glo.j.d.l.ij.C.de seruitu z aqua idē Bar.i.l.ij. pri.ſ.de aqua plu.arcē.Ita limita singulariter esse verū.Nisi pscribēs habeat titulū a quodā tertio q tanq dñs illi⁹ fūdi cōcessit vel vēdidit tibi vsufructū vel aliā seruitutē cū non posset. Tunc mediāte isto titulo habito bona fide a tertio qui non est dñs.prescribis ius vsufruct⁹ vtēdo,etiā ignorāte vero dño sicut prescriberes dominium ipsius re .d.l.fi.C.de prescrip.lon.tēp.que hoc mō plane pcedit.Et ad hoc bñ facit tex:quē no.i.l.si ego.§.j.ſ .d publ.in rē act.in alternatiua q ibi ponit dū dt tex.p tradit¹ onē ↄstitutis vel p patientiā.Nā p traditionē dz cōstituta qñ h; titulū a tertio:z tūc nō requirit scientia nec patiētia dñi,q patiētia als bñ requirit vt ibi in tex.Et q ñ requirat scientia nec patientia veri dñi ad pscribēdū ius vsufruct⁹ vel aliud i⁹ icorporale qñ quis h; titulo putatiuo a tertio t; Ly.in.d.l.ij. in vij.q.C.de serui.z aqua.quā refert z sequit idē Pau.de ca.i l.seruitutes magna.in prin.in pe.col.ſ.de serui.Ubi dt q ē singularis limitatio z ppetuo tenēda mēti z q pauci sūt q de hoc aduertāt.Isto mō oia saluāt z plane pcedūt. Et tūc isto mō plane pcedit tex.in d.l.fi.§.seq.ēt in vsufructu aliis seruitutib⁹ p pscriptionē acquirēdis.Hoc mō ēt gl.i d.l.ij.C.de serui.z aqua bene loquit z bene allegauit dictā.l.fi. In istis terminis etiā saluat dictū Bar.ab illa viua impugnatione Pau.de ca.z mod.Nā Bar.isto mō bene loquit z bene allegauit p se.d.l.fi.z ista bene nota qz p nemine; hec tāgunt nec
66 ista declarat ¶ Itē inquātū† dt Bar.q possessio naturalis q ē penes vsufructuariū z possessio naturalis q ē penes emphyteutā.z alia naturalis q est apud feudatariū nō differūt spē s; numero. Adde q idē t; Bar.in.l.iij.§.ex ↄtrario.i pe.co.j.e.S; ↄtrariū de directo t; ipsemet Bar sibi ↄtrari⁹ in.l.j.i pn.in ij.col.j.vti posside z idē. Bar.i l.fi.in.ij.col.e.tit.ff.vti possid. vbi dt Bar.q diuerse sunt spēs naturalis possessiōis qz alia ē q h; vsufructuari⁹ z alia q h; vsurari⁹ z alia q emphyteuta iles qz iste naturales differūt inter se specifice eo mō q differt ciuilis possessio dñi naturali vsufructuarij.s; caue qz si hac vltima esset verū seqret q essent infinite spēs possessionis differentes spē ↄ.l.iij.§.gña.i.e.Ideo tuti⁹ ē tenere illō q t;
67 Bar.hic q non differāt specie s;.nu. ¶ Itē iquantū† subdit Bart.q pl⁹ z min⁹ nō faciūt differre spē s;.nu.p.l.fi.ſ.d fun.instru.Adde qd i ↄtriū fortit facit:qa seruitutes itineris act⁹ z vie nō differūt nisi per pl⁹ z min⁹.l.j.ſ.de serui.rusti.pdio.z isti.d serui.i pn.Et tñ differūt spē ſm Bar.i.l.q vsufructū circa fi.j.d vb.obli. Pōt dicere qd pl⁹ z min⁹ cōsistēs i facto:puta i naui qd vna sit maior altera vt scapa z nauis.z istud ñ inducit differētiā i spē.ita loquit tex.i d.l.fi.ſ.de fū.istr.Aliquādo differ ētia per pl⁹ z min⁹ ↄsistit in iure:z tunc si pducit effectus diuersos in substātia:inducit diuersā speciē vt in dictis iuribus z in dictis seruitutibus:si vero nō producit effectus in substātia differētes,vt ē i naturali existēs penes vsufructuariū z penes emphyteutā vl feudatariū:q ē apta pducere vnūquēq effectū hoc ē qdā vtile dniū recognoscēs directū,z in vno ē plus vtilitatis q in alio s; nō i substātia.z iste nō dicunt
68 differre specie ita loquit Bar.hic.Circa† tertiā spēm possessiōis corporalis,cū Bar.t; Lud ro.dic q p hoc allegant tex.i l.fi.i verbo corporalis.C.de fun patrimo.li.xj.S; vt stati dicā ille tex.facit i ↄtriū.Ad hoc ēt allegat tex.i l.qd seru⁹ ver. corpalē.j.e.Ad idē facit tex.i.c.qd aūt.de iure patr.ēt ibi.d d.Ant.butr.ad hoc no.qd sit dare tertiā speciē corporalis detētatiōis.ad idē tex.in.c.corpali cū aliq b⁹.i vbo.ibi.d .Ant. ad hoc no.de re iudi.Et cum Bar.i hoc ēt tenet Ange.i repe.l.si qs vi.§.dña.j.e.Sed i hoc Bar.i differēter rephēdit p oēs alios hic,qd nō sit dare istā tertiā speciē corporalis differētē in specie vl in substātia.Et ↄ Bar.ēt tenēt Bal.Ange. z Sal.i l.licet C.e.Bal.i.l.j.i vj.col.C.vti posside.z i rubr.d cau.pos.z ppie.i.z.ij.col.Ang.i l.nemo p illū tex.C.e.z i.l.j. C.cōmu.de vsucap.z sicopi.Bar.i h cōmunit reprobat ſm. d.Ale.z Aret.h qz corpalis q h; igress⁹ absēte.dño,dr clādestina z iniusta pos.ita appel.inricō.i.l.clā posside.§.q ad nūdinas.z i.l.q seru⁹.j.e.z in.l.j.i.fi.j.vti posside.s; iste qualitates iusta z iniusta nō ↄstituunt differentiā substātialē.l.iij.§.ex ↄtrio.in ver.quē Labeo.j.e. ¶ Itē ↄ Bart.facit tex.in.d.l.fi. C.d fund.patri.li.xj.z ibi Bar.ubi ↄtri⁹ no.z tenet ↄtriū eius q hic.Ibi em in text.appellat corporalē possessionē illā per q acgritur prescriptio z sic naturalē mixtā cū ciuili.Qd patet qz ex ciuili acquirit pscriptio.l.acquirit i fi.ſ.ti.j. Unde p illū tex.i.d.l.fi.no.ibi Bar.q ñ reperit corporal; separata a naturali.z qd est dicēdū put glose tenēt.q duplex est possessio.s.naturalis z ciuilis.z sic ex pdictis apparet qd Bar.qui dicit antiquos z Mo.multū deuiasse a mete iuris.est ille qui
69 multū deuiauit a fundamētis iuris. ¶ Nō omitto qd† Bald. in.c.cetex.in.vj.col.d iu.dedit in hac materia aliā theoricā: dt q possessio pōt ↄsiderari dupliciter.Uno mō put hō ē i possessiōe.z ista est possessio naturalis.Alio mō put possessio est in hoie.z ista est possessio ciuilis.Uñ dū sedeo super equos naturaliter possideo equum.S; qñ possessio nō est in conspectu s; in
70 mente z voluntate illa dz esse ciuilis. ¶ † Tu cōclusiue teneas opi.Joā.verā z cōiter approbatā q duplex est possessio.Una naturalis seu corporalis.Alia ciuilis seu itellectualis.p qua opi.sunt tex.aperti quos.ſ.retuli.Et sic possessio naturalis est vna z eadē cū corporali,vt hoc text.z.l.si id qd.§.fi.j.eo.cum aliis iurib⁹ psertim iuris canonici.alle.loquētibus de corporali possessione.Dis ergo possessio corporalis dz naturalis z ecōtra,vt in pn.precedētis gl.magne,in verbo naturalit.Ista naturalis aliqñ est iūcta cū ciuili qñ dñs possidet naturaliter z ciuiliter p seipsum vel qñ possidet naturalit z ciuiliter per alios ſm qd declarat gl.magna pcedēs circa mediū.Aliquādo naturalis est de p se separata a ciuili.Et tūc aliqñ habetur p illū q possidet vt dñs direct⁹ vt vsufructuari⁹ vel emphyteuta vel feudatari⁹.Aliqñ habet p illū q possidet vt dñs per ingressum possessiōis alteri⁹ absentis.Et sic aliqñ pducit vnū effectū.aliqñ alterū,put etiā dt Pau.de La.hic.Itē aduerte
71 †q possessio naturalis seu corporalis sola q h; ingressus possessionē absentis aliqñ pōt opari effectus ciuilis vsucapionis z prescriptionis,q dñs qui ciuiliter possidebat desinit ciuiliter possidere ſm q declaraui.ſ.in gl.pcedēti magna ad fi.qz tūc corporalis trahit ad se illā ciuilē vt est gl.in.l.sed z si noluit. eo.s; illud tūc pcedit virtute ciuilis adiuncte. ¶ Adde etiā
72 q† est dare possessionem q appellat ciuilissima qñ ex dispositiōe legis vel ↄsuetudin; vel statuti absq aliquo actu corporis vero vel ficto trāsfert possessio illa dz ciuilissima,vt est tex singular; melioris iure i.l.raptores.in verbo plenissima possessio.z ibi Bar.no.C.d epi.z cle.ita ēt tenēt Bal.in.l.fi.in co.C.d sac.san.ecc.z in rubr.de ↄtē.inter me z dñm.i vsi feu. in l.traditionibus.C.de pac.An.in l.j.de distractio.pignor. in.l.qui vniuersas.§.j.j.e.Tñ nō cōstituit nouā speciē possessionis ciuilis,sed solū significat differentiā in mō acqrendi qz ista possessio acquirunt sine actu apprehēsiōis vero vel ficto Et sic habes presentē materiā bñ z clare enucleatā. ¶ Suc
73 cessiue qrit† Bar.an quasi possessio iuriū realiū incorporaliū diuidat in quasi possessionē naturalē z ciuilē,eā de iurib⁹ incorporalib⁹ personalib⁹ vt vsufructu vsus z similiū debitire persone vidimus in precedenti qōne,q in vsufructu ē dare quasi possessionē naturalē z ciuilē.z ciuilis ē illa que causat scriptionē iuris vsufructus vt est gl.no.i.l.ait ptor.§.itē c ex quib⁹ cau.in pos.ea.cū aliis cōcordātib⁹ glosis quas allegāt Bar.in.l.naturalit i prin.j.e.z dixi pleni⁹ z fundamēta quā alibi scripseri inuenies in q.precedēti.Presens ergo q Bart.est in iurib⁹ realibus incorporalib⁹ z sic in seruitut pdialibus seu realib⁹ vbi Bart.in decisione ponit verba q sunt valde obscura z a nemine declarant. ¶ Nā vult Bar. naturalis vel quasi q h; effectū retētiōis p solū fundū retinetur.Ideo aqua p se naturaliter fluēs retinet istā quasi naturalē possessionē iuris realis seruitutis.l.q fundū in scdo rñso. quēad.ser.amitt.i.l.j.§.quesitū.ff.de aqua quoti.z esti.Deinde vult q possessio quasi ciuilis pscriptionē.l.acquirit in.fi. ſ.ti.j.reqrit animū z sic d necessitate q pscribēs sciat.l.j.§.aristo.ſ.de aqua quoti.z esti.z.l.j.z.ij.C.d serui.z aqua.Tn ips fundus prescribit.l.qui in altena.§.fi.ſ.de nego.ge.z.l.via §.si fūd⁹.ſ.d ser.rusti.pdio.S; qz fūd⁹ pscribēs nō h; anim z sic dz nō habere causā cōtinuā iō pscribendū requirit tē tps cui⁹ initij memoria nō sit in ↄtriū ita cōcludit Bar. ¶ S non apperit Bar.nec aliquis scribētiū declarat vbi erit ista quasi ciuilis q causat pscriptionē z sine qua nō pōt pscrip pcedere vt dixi.Nā si dicas qd ē apud fundū pscribētē:illud est impossibile.fundus non h; animū z quasi ciuilis cōsistit animo z scientia.l.j.§.Aristo.allegata per Bar.Si aūt dicas q ista ista ciuil; sit apd dñ; fūdi cui⁹ scietia d necessitate regritur:ergo

tur ergo sol⁹ fundus nō prescribit vt tenet Bar. ergo quocūq̃
te vertas nō videt posse pcedere dcisio Bar. et credo q sit bñ
cogitandū quid sibi velint vera Bar. que sunt valde obscura.
Puta de necessitate dicendū q fundus prescribit mediante
sciētia dñi a principio interueniēte, vnde causat quasi ciuilis
possessio ab illo animo dñi fundi, vt pbat i. d. l. j. §. aristo. et i §.
qsitū ss. d aqua quoti. et esti. et in l. seruitutes magna. i prin. i v
bo eius possessio. ss. de serui. Et postea ipse fundus prescribit
d. l. qui in aliena. §. fi. et l. via. §. fundus. Et q fundus nō hz
aīm et si nō hz causā continuā ideo ad prescribendum requiri
tur tātū tps cuius initiū memoria nō sit in contrariū Istā pu
to fuisse mentē Bar. hic et nisi Bar. sic intellexit nō video qd
aliud possit bene dicere et cū Bar. q̄uis eū nō declarēt trāseūt
74 alij q̄uis solus Areti. subtilizādo aliqd tz in ɔ̄triū. ¶ †Item
adde. d. Abb. in c. de quarta. in. iiij. co. de prescri. vbi tz q lz
seruitus sit realis. i. rei debite, tñ nō est res que acqrat vl pos
sideat cū sit inanimata, sed est psona. s. dñs fundi q hz ex eo
q in pscribēda seruitute requirit de necessitate q qs credat
vti iure suo, vt. l. fi. ss. quēad. ser. amit. Ad hoc ēt pōdera tex.
quē dicit esse clauē materie. in. l. si sic cōstituta. ss. quēad. serui
amit. vbi ponderat factum et animus hois et nō res cui debet
seruitus. vt ibi latius per eū. Nullā tñ facit mentionē d Bar.
75 hic ¶ †Itē addō q alibi ipsemet Bar. in. l. hec aūt iura. circa
fi. ss. de serui. vrba. predio. et in. l. iusto. §. nō mutat. j. d vsuca.
tenet q nulla seruit⁹ quasi possideat aīo. Et sic videt velle q
nō reperiatur quasi possessio ciuilis in seruitutibus et sic in iu
ribus realibus: q si hoc esset verū oīs quasi possessio seruitu
tis haberet cām cōtinuā pp aīm hoīs q est ɔ̄. l. seruitutes.
magna cū gl. magistra. ss. d serui. et istud ēt arguēdo p prima
76 parte tāgit Bar. hic. ¶ †Et vltra Bar. rō. est, q seruitutes
reales pdiales, id est q̄ debent rei nō persone, non possidēter
a psona vt nō debeātur, nec a re cui debēt q nō hz aīm, tñ si
habēt cām cōtinuā tūc quasi possident actu cōtinuo in q̄ nō
reqrit factū hoīs: vt est seruitus aque duct⁹. Itē stilicidij re
cipiendi vel ligni iniuncti vel tigni immitēdi, et tunc prescri
bunt. x. vel xx. annis. l. fi. in fi. C. de prescri. lon. tēp. Si vero
habeat cām discontinuā, vt seruitus itineris vel vie, tūc reqri
tur tātū tps cuius ɔ̄rij memoria nō existat, q tps hz vi con
stituti. l. hoc iure. §. ductus aque. ss. de aqua quoti. et esti. et. d.
l. seruitutes magno. et. c. sup quibusdā. §. pterea. de v̄. signifi.
¶ Unde considera si isto secūdo modo possit itelligi fuisse mē
tem Bar. dū dt q fundus prescribit, nisi habeat cām conti
nuaz non procedit pscriptio fundi: q non esset possessio ɔti
nuata nec retinet animo: q fundus nō hz animū, iō nō pres
cribit, nisi tanto tempore cuius initiū memoria nō sit in ɔ̄riuz
ita dicit Bar. Et si Bar. velit q illo tanto tpe bene sol⁹ fun
dus pscribat sine quasi possessiōe ciuili, sed illa quasi possessio
ciuilis que de necessitate causat a scientia prescribentis. d. l.
j. §. aristo. ss. de aqua quoti. et esti. bene reqrit in alijs prescrip
tionibus limitatis tempore, et sic. x. vel. xx. annorū et forte qd
77 ista scda fuit potius meus Bar. ¶ †Itē inquantū Bar. tz qd
fundus prescribat, et aqua p seipsam fluēs, lz nemo scriben.
aliquid tāgat: Tñ vt veritas melius habeatur i ɔ̄triū fortiter
facit regula, q per rē inanimatā nihil nobis pōt queri. gl. est
solennis et sing. in. §. pe. in verbo per hanc inst. p quas perso.
nob. acqui. quam gl. dt esse multum sing. Bal. qui nihil igno
rauit in. l. si de proprietate. in pe. col. C. si a nō cōpe. iudi. fue.
iudica. Et lz sm eū alibi habeamus, q aqua q̄ est res inanima
ta possideat seruitutē. l. q fundū. ss. quēad. serui. ami. hic alle.
per Bar. hoc ibi nō dicit sm Bal. sed q per rem inanimatā
nostrum ius conseruamus natura nobis cooperāte et patroci
78 nāte ita dicit Bal. ¶ †Tu cōfirma vltra Bal. q d. l. q fundū
proprie loquitur de cōseruando ius seruitutis iā acquisitum
nō autē loquitur de querendo de nouo et sic de prescribēdo p
ut loquitur Bar. Et facilius cōseruatur ius in esse deductū
q̄ de nouo inducat per regulā l. patre furioso. ss. de his q sūt
sui vel alie. iur. et. C. quēadmodū. de iureiu. Et bene facit tex.
79 in. l. fi. ss. vñ libe. Et ita i specie tenet no. ipsemet. †Bar. in. d.
l. q fūdum vbi per illum text. dicit q si aliqs tyrānus iniuste
occuparet aliq̄ terrā vl ciuitatē habebat iurisdictionē: iste ty
rannus vtēdo iurisdictione eā cōseruat illi ciuitati, ne possit di
ci pscripta vt ibi est tex. Sed si ciuitas illa nō haberet iuris
dictionem et tyrannus ea vteret, non acquiret per prescriptio
nē iurisdictionem illi ciuitati. et sic vult formaliter Bar. q fa
cilius conseruetur iurisdictio iā quesita q̄ de nouo acquirat.
¶ Et si tu subtilis diceres lz tex. i d. l. q fūdū nō loquat d iure
querēdo. p pscriptionē: sz de iure qsito cōseruādo. Tñ alius
tex. in l. j. §. quesitū. ss. de aqua quoti. et esti. allegat⁹ p Bar. bñ
loqt de iure querēdo, et sic de seruitute illa aque prescribēda.
Rñde q ibi pcessit factū hoīs q primo cepit aquā ducere vt
ibi expsse dicit tex. postea aqua naturaliter fluēs cōtinuauit.
80 ¶ † Scdo cōtra Bar. facit q in terminis tene no. Bald. in. c.
j. §. si qs de mēso. i pe. co. si d inuest. feu. cō. vbi querit in aqua
per seipsā defluēs possit inducere prescriptionē. determinat
q nō, q nō est animata, et p rē animatā nihil nob s acqritur.
Nihil ad hoc allegat, non recordat⁹ allegare gl. in. §. pe. inst.
p quas perso. no. acq. Oportet ergo sm eū in prescriptione a
liquem vsum hominis intercessisse quo principiato sufficit a
quā p se fluere. d. l. qui fundū. Refert et sequit do. Bar. ver. in
trac. seruitu. vrb. in. c. xxij. c. in trac. seruitutū rustica. in ti. de
81 aque ductu. in. xij. co. ad fi. ¶ †Tertio in ɔ̄triū facit q nō tenet
Bal. in. c. cū oēs. in. xj. co. circa fi. cōsti. vbi tenet qd defluxus
aque ad procliuē locū naturalis est, sed per hoc non dz serui
tutē predio inferiori: q nulla seruitus habet causam natura
lem, sed aut imposititiā aut prescriptam. vt i. l. j. §. fi. l. ij. ss. de
82 aqua plu arcē. ¶ †No. bene ista magistralia verba Bald. et
quib⁹ in practica seqt qd scolatitia seu aquarū emissoria nul
lo tpe pscribunt: q vt dixi sol⁹ dfluxus aque cū sit naturalis
83 nō inducit seruitutē. qd bñ no. ¶ †Quarto vt nihil omittat.
inquātū Bar. tenet qd fundus solus habet ius retētionis et sic
quasi possessionis naturalis absq̄ alicuius animo. et qd fūd⁹
prescribit. Aduerte q iura allegata per Bart. scilicet dicta
lex fundū. et d. l. j. §. quesitū loquunt in aqua naturalr fluenti
et sic se mouēti, illa bene retinet ius fundi. Nō autem loquunt
in fundo q non mouet vt aqua. Et licet tex. in. d. l. qui in alie
na. §. fi. ss. de ne. gest. et in l. via. §. si fundus. ss. de seruitu. rusti.
co. predio. dicāt, qd snia dicat fundo sup iure reali seruitutis
istud est q ius reale debet rei et sic fundo. no. tñ per hoc videt
sequi qd fundus de p se sine alterius animo saltem in princi
pio interueniēte habeat ius retētionis et prescriptionis. Ista
84 sunt que reddūt dictū Bar. ambiguū. ¶ †Adde qd p decisio
one Bar. bene facit illud qd tenet ipsemet Bar. in trac. de a
lueo. in pe. co. vbi tz. qd in flumē fecerit sibi alueū p. x. annos.
int psentes: vl. xx. inter absentes, qd ipsū flumē pscribit agrū
pbati simul et semel adductū, sicut quilibet prescripsisset: cū
habeat titulū de iure gētiū. l. in bello. §. si qs flumē. j. de cap
85 ti. facit tex. i. §. pterea q p alluuionē. insti. d re. diuisio. †Quid
tenendum breuiter tene qd principio requirat scientia dñi d
necessitate qui sciat se vti. d. l. j. §. artst. ss. de aqua. quoti. et esti.
vt ēt dicit Bart. Aqua sciētia causet quasi possessio ciuilis. l.
pe. ss. de seruitu. et l. iij. §. dare. ss. de vsufru. Sol⁹ autē fund⁹
qui nō hz animū nō pōt causare ciuilē nec quasi ciuilē q̄ ɔsistit
in animo et aīo retinet. l. lz. C. eo. Sed bene postea fūdus sol⁹
pscribit absq̄ alio facto hominis quādo habet causam conti
nuā et ita pcedūt q̄ superius in oppositū adduxi. ¶ Et si dica
tur si interuenit anim⁹ hominis ergo sēp diceret habere cau
sā continuam pter animū hominis. vt ss. dixi. Respōde qd
a pncipio interuenit scientia et sic anim⁹ hominis. sz postea si
mortu⁹ est vel aliter desijt certe tunc fund⁹ cōtinuat et retinet
Istud est qd pprie dicit tex. in. d. l. qui fundū. et tex. in d. l. j. §.
quesitū allegati p Bar. Intellige tamē predicta in prescrip
tione iuriū realiū. x. vel. xx. annorū requirēte factū cōtinuū.
Alias si haberet causā discontinuā requireret tātū tps cuius
initiū memoria non sit in contrariū put dt Bart. Ita teneo in
hac obscura et itricata materia quā nemo scribētiū tāgit nec
declarat. ¶ Ultimo circa istā materiā iuriū icorporaliū Addō
gl. magistram in. l. regularit. j. de peti. heredi. que et qd iuriū
incorporaliū triplex reperit possessio, quedā impropria: que
dā magis impropria: et quedam impropriissima. declarando
vt ibi p gl. et per illud qd dicit Bal. in. l. ij. in. viij. co. C. d serui.
86 et aq. retuli. ss. in gl. j. ¶ Querit Bar. † an detentatio sit iuris
vel facti ɔcludit qd sit facti. nec retineatur aīo, et sic non diui
di i naturalē et ciuilē possessionē. Reprobāt An. Imo. Pau.
de ca. et do. Ale. hic pncipue p tex. in. l. ij. in prin. j. de here. v
bi miss⁹ in possessionē ex primo decreto et hic causa custodie q
dicitur detentator. l. iij. §. fi. j. e. tñ dicit habere ius, sed lz om
nes teneāt ɔ̄ Bar. ¶ Ego teneo cū decisione Bar. qd detēta
tio sit facti p fundamentū Bar. Itē p tex. bonū in l. qd dicit
secunda et ibi Are. in scdo no. ad hoc no. j. de v. oblig. Item si
detentatio esset iuris, etiā ex primeuo iure gētiū acquirit dño
Sicut videm⁹ in obligatiōe naturali que est de prio iure gē
tiū. iō acquiritur dño sm gl. Barto. et alios i. l. frater a fratre.
et in d. l. si id qd. j. de cōdictio. indeb et tñ ñ acquirit dño sz sibi
seruo. l. stipulatio ista. §. hec quoq. j. de ver. ob. hic allegata
p Bar. iūcto. §. sed cū factū. insti. de stip. seruo. Itē cū detenta
tio nuda sit meri facti, non trāsit p constitutionē pcarij appo
sitā in instrumēto, cū tñ p cōstitutū trāsferat possessio et dñiū
l. qd meo in prin. vbi dicā. j. e. et ita tz no. bart. in ru. C. de ɔ̄h.
em. i. xvj. q. Et seqt. d. Ale. i d. l. qd meo. i pri. i pe. co. ad fi.
j. e. ¶ Tenēdo opi. Bar. ñ obst. text. d. l. ij. i pri. j. pro here.

allegatus in oppositū, qꝛ pōt rñderi ꝙ ista ɔtētatio simplex. ff. coloni vel inquilini vel similiū nō est ius. Nisi ꝙ ex ipsa ɔtē tatiōe q̄ ē facti. causaẗ pignus pretoriū ⁊ sic iuris imissio ex primo decreto. l. nō est mirū. ff. de pig. ac. Et ista ē me⁹ Bar. hic dum isto modo respōdet ad. l. si finita. §. si qs metu. ff. de dam. infec. vbi ēt est tex. ꝙ habēs detētationē dicatur habere ius. ¶ Capio gl. in verbo primi. quā diuide in duas ptes prin. i pria remouet vnū ɔtriū: in scd̄a q̄ est ibi sꝫ an ⁊ talia. gl. effectualr q̄rit qualr acgraẗ possessio: ⁊ refert tres opi. scd̄a ibi, alij dicūt. tertia ibi vi ibi ꝺ alio gn̄e cōīt teneẗ pria opi. vt
78 hic p Bar. ¶ Cui⁹ dictis primo † addō iquātū Bar. sequēdo Cy. in. l. lꝫ. C. eo. no. decidit ꝙ si statutū dicat, si qs fuerit inuētus cū armis puniaẗ tāta pena, nō intelligiẗ inuētus ille q a familia ptātis fuerit visus cū armis nisi ēt fuerit captus. p tex. optimū in. l. si barsatorē. vbi ēt Bar. ⁊ doc. idē tenēt. C. de fideius. Idē tꝫ Ang. in l. qui seruū. ⁊ ibi Imo. ⁊ do. Ale. ff. ꝺ ꝟ. ob. Ang. i. l. si fugitiui. C. ꝺ ser. fu. ⁊ cū Bar. tenēt Imol. Pau. ꝺ ca. Raph. cu. ⁊. d. Ale. hic idē tꝫ Pau. ꝺ ca. i l. si fullo. p. gl. ibi. ff. de con. sine cau. ⁊ lati⁹. d. Ale. ⁊ Are. i. l. iij. §. nera ti⁹ vbi ēt late Mod. sen. ff. e. Et p istā decisionē Bart. q̄ frequēt allegaẗ i practica. multi inuēti cū armis euadūt penā statuti ex q̄ nō fuerūt capti. ¶ Cōtrariū tenēt Ang. ⁊ Imol. i. d. l. iij. §. Nerati⁹. ⁊ Lu. ro. hic. Moti, qꝛ statutū nō ɔsiderauit apprehensionē delinquētis: sed e⁹ itētionē, p quā ɔlictuꝫ manifestaẗ vñ si portās arma fuerit iuēt⁹ cū armis. pena statuti locū hꝫ vt raptores. C. de epis. ⁊ cle. cū tex. ꝺt si i rapina inuētus ⁊ deprehēsus fuerit ppter copulā e t: que poniẗ inte diuersa. Itē p tex. in. c. j. ad fi. ꝺ dila. vbi ꝺꝛ inuētus a iudice q est cōuictus. ¶ Sed ista iura parū faciunt bñ fatenẗ ꝙ vbi statutū daret premiū officiali inueniēti aliquē cū armis tunc dꝫ itelligi inueniēte ⁊ capiēte. ita ppzie loqẗ tex. in d. l. si barsatorē ¶ Adde ꝙ ɔ Bart. ēt tꝫ Nico. de neapo. lꝫ nō allegeẗ in l. j. per gl. fi. ibi. C. de thesau. li. x. vbi dicit ꝙ illa gl. prestat ar. ad questionē. Si statutū dicat ꝙ si aliquis fuerit inuentus cū armis soluat. c. ꝙ si familia potestatis eum inuenerit cum armis. lꝫ nō ceperit: ꝙ incidat in penam statuti, qꝛ sufficit ꝙ
88 eum viderit. ¶ † Tene primā opi. Bart. a qua in iudicādo ñ
a est recedendū[a] cū sit clementior, ⁊ in penis minor pars est te nēda. l. preses. ⁊. l. interpretatione. ff. de penis. Nisi aliter ɔstaret de mēte statuentium. cōfirmatur, qꝛ bonū est argumentū a cōuentiōe ad statutum. l. fi. ad fi. C. de fideius. gl. in ru. C. de decr. decurio. cum simi. sed in conuentione, q pmisit inuenire intelligitur ⁊ apprehendere. d. l. si barsatorē ergo idē in statuto Tamen ad. d. l. si barsatorem, posset rñderi, qꝺ ibi inuenire hoc est conuincere per pbationes esse barsatorē latronē istud nihil cōferebat reipublice: qꝛ satis cōstabat eū eē latronē necessario ergo intelligitur illa conuentio ꝙ inueniet ⁊ capiet, nisi dixeris ꝙ imo ibi ēt intererat reipu. solū inuenire vt
89 posset a repu. capi. ¶ Scd̄o adde Bal. in. l. itē lapilli. ad fi. ff. de rerū diuisio. vbi idē tꝫ ꝙ Bart. ⁊ addit forti⁹. qꝺ si statutū dicat qꝺ mulieres inuēte cū perlis soluāt. x. si sūt vise posi
90 cialeꝫ sꝫ nō apprehense: ñ tenenẗ pena statuti. ¶ † Tertio addō ꝙ no. determinat Albe. rosa. post Ja. de are. in. l. ꝙ ait lex per illū text. ff. de adulte. Et idē Albe. in scd̄a parte statuto. in. q. cxviij. incipi. si statutū dicit si quis fuerit iuētus ⁊c. vbi determinat statutū est in ciuitate qꝺ si aliquis fuerit inuētus lude re ad taxillos vel tenere ludū taxillorū puniaẗ in. x. ⁊ medie tas sit accusatoris. Aliqs accusauit titiū ꝙ ludit ad taxillos vel qꝺ tenuit ludū taxillorū, ⁊ istud optime probauit per testes nūquid debeat obtinere dimidium accusationis videreẗ quod sic per. l. qui sententiam. C. de penis. vbi diciẗ deprehēsus in flagitio q est cōuictus. cōtrariū determinat Albe. post Ja. de are. qꝛ statutū requirit qꝺ sit inuentus, ⁊ sic qꝺ psonaliter deprehensus fuerit, ergo non sufficit qꝺ cōuictus p testes. Allegat ēt ad hoc dictā. l. si barsatorē. ⁊ ita teneas ⁊ vide etiā per Ang. aliter distinguentē in l. nec in ea. §. ius occidendi. ⁊ l. sequen. ff. de adul. ⁊ in §. reuerendissimis. per illū tex. in ꝟbo
91 inuēt⁹ fuerit. in auẗ. de satis. epi. colla. ix. ¶ † Scd̄o addō circa distinctionem Bar. dū in fi. dicit ꝙ ad hoc vt. d. l. lex. clauib⁹. ff. de cōtrahē emp. habeat locū reqriẗ ꝙ traditio clauiū si fiat in re p̄senti. Ita qꝺ recipiēs ɔterminate sciat vbi merces sint qꝺ est diligentissime notandū, si est verū ſm do. Are. sꝫ ſm eū multum restringit. d. l. clauibus. Et gl. no. ff. in gl. ij. magna i verbo: nā naturaliter circa mediū tꝫ ꝙ nō sit necesse claues tradi in p̄sētia horrei. sed sufficit esse traditas in loco pximo domui, adeo ꝙ emptor possit de facili ad ipsā domū venire. Et bene facit ſm do. Ale. tex. in d. l. clauib⁹. in ꝟbo apud hooreuꝫ ⁊ sic sufficit ppe esse, lꝫ nō sit in cōspectu. ¶ Cōfirmat ⁊ forti⁹ idē do. Alex. Nā si oporteret traditionē clauium esse factā i cōspectu horrei, frustra fieret talis traditio clauiū ad translationē possessionis, vel dominij: qꝛ solus aspect⁹ cū volūtate volētis trāsferre sufficit, vt. §. si iusserim. ff. e. l. ⁊. l. qꝺ meo. §. si vēditorē. ff. e. Ergo vt act⁹ traditionis clauiū pōderat⁹ a iuriscō. in. l. clauib⁹ aliquid opereẗ dꝫ sufficere traditio facta prope horreum. lꝫ nō in cōspectu domus. ¶ Sed equocat. d. Ale. ⁊ fallitur qꝛ licet quando claues fuerūt tradite ipse partes essent in cōspectu horrei: tñ ipse merces non erāt in cōspectu sed clause in horreo. Ideo traditio clauiū facta i cōspectu horrei multū operaẗ qꝛ transfert possessionē merciū lꝫ merces nō essent in cōspectu, ⁊ hoc ille. ter. est bñ no. ¶ Aduerte ēt qꝺ nō solum recipiens claues videẗ acquirere possessionem ⁊ dominiū clauiū. Sed etiā tradēs claues videẗ acquirere si procedat titulus habilis ad acquirendū puta in re cōi tex. ē in l. j. C. ꝺ crimi. expila. her. quē tex. ad hoc reputat sin. ⁊ dicit se solū pōderare Are. in. l. de his ad fi. C. de furt. Sꝫ tu dic ꝙ gl. Bal. ⁊ alij i. d. l. j. meli⁹ notant ex illo ter. paria esse vel ꝙ claues tradanẗ mihi vel alꝺ me presente ⁊ mea volūtate ad hoc vt mihi acquiraẗ possessio ⁊ dominiū p. d. l. clauib⁹
82 ¶ † An aūt per traditionē clauiū trāsferaẗ quasi possessio iuriū beneficij puta si tradātur prelato claues ecclesie an p hoc dicaẗ esse in quasi possessione prelature. Fuit olim magna qꝺ in romana curia de qua vide p Alberi. de rosa. i. §. si iusseri. ff. e. l. de doc. maxime do. Anto. de but. i but. in repe. c. fi. i. iij. col. de cau. possessio ⁊ proprie. Item circa dictaꝫ limitationē Bar. ad. l. clauibus nō obstat ꝙ dicūt Imo. ⁊ do. Alc. ꝙ multum restringat illam. l. clauibus. Mihi videẗ ꝙ multum cōgruat verbis illius ter. dū cōditionaliter dicit si claues apud
93 horreum tradite sunt. ¶ † Nec ob. illud ꝙ dicit do. Aler. qꝺ dictio apud, bene importat ppc. sed non in presētia. l. ꝺ apud ⁊. l. penes. ff. de ver. signi. illa iura nihil faciunt. Et dictio apꝺ aliquando importat idē ꝙ corā ⁊ qꝺ in presentia. l. ꝺ de iure. i princi. ff. ad municipa. ⁊. l. eū pro quo. ⁊ ibi gl. ff. de in ius vo. Albe. de rosa. in dictionario suo in ꝟbo apud. ¶ Itē dū bar. ipugnat tertiā soln. glos. ad. d. l. clauibus. qꝺ ibi loquaẗ ꝺ possessione, hic de dominio Bar. reprehendit cū queraẗ ex possessione dominium. Tu impugna meli⁹ qꝛ tex. in. d. l. clauib⁹ de vtroqꝫ loquitur ⁊ dicit quo facto confessi possessio ⁊ domi
94 nium nascitur. ⁊ sic nō loquitur de sola possessione. ¶ † Extra glo. querit Bar. an quis possit sibimet tradere possessionem fundi. qñ nō detinet nec possidet vt tutor, ⁊ determinat ꝙ sic p tex. no. in l. fistulas. §. j. ff. dē cōtrahē. emp. dic melius, illꝺ eē ibi. qꝛ tutor, ⁊ sic ratione officij ⁊ ex necessitate precedētis ɔtus. vt declarat Bar. in. l. ij. ad fi. ff. de stip. ser. al's debet differentia inter tradentē ⁊ recipiētē, vt ibi est tex. in d. l. ij. ⁊ in c. fi. de istitu. ⁊ ad. d. l. fistulas. §. j. vid aliū tex. i l. magis puto. §. si pupill⁹. ff. de rebus eorū Bar. in l. singularia in iij. col. in v. speciali. ff. si cert. pe. ⁊ in. l. j. §. fuit quesitum, in. i. opposi. et ibi Ang. ⁊ alij. ff. ad tre. Bald. in l. cū ipse in vl. questione vbi no. limitat. C. de contrahē. emp. in. l. bonorū. in. vj. qōne. C. q admittit in l. si patru⁹. C. commu. vtriusqꝫ iudi. Ang. Imol. ⁊ domi. Ale. in. l. paulus in prima. ff. ad trebellia. Ang. de Are. in §. actionū. insti. de ac. in materia tutele. in. xxvij. questione.
95 ¶ † Itē adde bene facere qꝺ licet legatari⁹ habeat ipso iure dñium rei legate. l. a titio. in fi. ff. de fur. Tñ nō pōt ppria authoritate rē legatā accipere. l. nō est dubiū C. de leg. Tñ si ē executor datus in testamēto pōt ratione officij rē legatā accipere, ⁊ sic sibi soluere p d. l. fistulas. §. j. p quā ita tenet Bald. in d. l. non est dubiū. ad fi. ⁊ ante eū. Jo. an. i addi. Spe. i tit. de instr. editio. §. nūc aliqua i ver. pone, in add. q̄ inci. supple.
96 d. Ale. i. d. l. paul⁹ prima. ff. ad tre. ¶ † Itē q̄rit Bar. ꝺ vtili ⁊ quotidiana questione, nunquid iudex vel eius nunci⁹ possit trāsferre possessionē vl' tenutā p solū aspectū rei. Nā tota die cōtingit ꝙ potestas vl' vicarius concedit tibi licentiā in scrip intrādi possessionem vel tenutā talis domus vel talis fundi, ⁊ ad hoc dat tibi nūcium vel eius familiā qui te in possessionē i ducāt, talis nūcius vl' executor ducit te ita prope locū ꝙ res res i cōspectu. ⁊ ꝟbo tibi possessionē vl' tenutā tradit. An ista ꝟbalis missio cū aspectu rei ⁊ cōmissione iudicis sufficiat ad trāsferendū tenutā vel possessionē absqꝫ corporali ingressu ⁊ actuali apprehensione. Determinat no. qꝺ data i potētia actu aliẗ intrandi forte propter vim vel resistētiam aduersarij tūc sola pñtia rei cū verbali missione nūcij sufficiat. Quod valꝺ no. ad practicā cū multoties vulnera ⁊ cedes ppē tales introitus ppetraẗ. cū Bar. tenēt Lud. ro. Rapha. cu. d. Ale. Are. hic Bar. ⁊ Ang. in. l. cū vnus. §. fi. p illū tex. ff. de bo. auth. iu. pos. Bal. ⁊ Pau. de ca. in. l. nō est mirū. ff. de pig. actio. Ang. i repe. l. si qs vi. §. differētia. in. vj. co. ff. e. Ang. ⁊ Imo. i l. iij. §. fi. vbi limitat. ff. e. Anto. ꝺ bu. i c. cū venissent. p rest. spo. do. Ant. ⁊ Imo. in. c. cū aliqb⁹. de re iu. d. Ale. in cōs. lxxiij. ij. vo. inci. visa facti narratione. ⁊ est bon⁹ text. in. c. contigit de dolo ⁊ contu.

[a] ¶ Non est recedēdū. Addō Abb. ic. pru. dentiā. ꝺ offi. dele. ⁊ in c. v. nien. de cōsti. Itē cōis opnio hꝫ vim ɔsuetudinis. l. si de iterpretatio. ff. ꝺ le. Bar. in. c. ne imitaris. co. iij. de consti.

[b] ¶ Aspectus Ang. in l. ij. i fi. C. de acq. pos. ⁊ i. l. querio mulier. ff. du rei vendi. Abb. in c. ex literis de cō suetu.

lo z contuma. ¶ Ang. hic refert Spe. in ti. ō primo z secūdo decreto. §. iā de effectu. circa p̄in. tenere qō sufficiat visus si nō possit intrare. Nā ibi dicit q; si data est licentia nuncio p iudicem vt inducat te in possessionē pluriū rerū induxit te in vnā rē alias ostēdit, an dicat oim rerū quelita detētatio vel tenuta: cōcludit q; nō: eo q; nūci⁹ seu executor non possidet nec detinet Et istud dictū reputat singulare z nunq; tradendum oblitioni do. Ub. in c. ex literis. in pe. col. de cōsue. sed vt et dt Ang. Spe. nō loquitur in casu Bar. qn̄ sub est impedimētū p q; nō potuit actualiter immittere in possessione. ¶ Adde et qō do. Ub. in d. c. cū aliquibus. tz ō Bar. p tex. in §. illuste rim. j. e. z l. claudi⁹. §. ō cōtrahē. emp. q̄ tura indistincte pariēcāt vel tradere possessionē vel oculis ostendere rez. Nec illa restringūt se ad eū qui possedit sz ad dispositionē subiecti. vt sufficiat rē esse in p̄sentia ad hoc vt trāsferat possessio p habētē potestatē tradēdi. Sed vt et dt. do. Alle. illa tura potiꝰ pbāt ō tz cū i. d. §. si iusserim. iuriscō. pōderet q; iterueniebat non solū aspectus rei, sz et volūtas tradētis q; possidebat, alis non sufficit aspectus sine appzehēsiōe, vt hoc tex. in v. appzehēderint z gl. hic in v. primi. Itē si in. d. l. claudius sit trāslatio dominū z possessiōis vt dixi tex. ergo qui tradebat claues habebat dūm z possessionē. l. traditio. in p̄in. §. ti. j. ¶ Teneas q̄ cōclusionē bar. q; si nūci⁹ iusto impedimēto impedit⁹ ñ potuit
97 inducere i actualē possessionē sufficit missio verbalis i cōspectu rei. ¶ Et sic correlarie iserī q; i⁹ primi dicti acquirit sibi aliqs
98 sit in cōspectu rei cū nūcio publico z nō possit ingredi. ¶ Ampliano. vt hec cōclusio procedat nō solū in q; nō pōt ingredi sed et qō est fortius, si propter potētiā aduersarij nō possit venire in cōspectu rei. z istud addit bodie ter. no. i. d. c. cōtigit.
99 ō do. z cōtu. ¶ Itē adō. q; text. in l. q̄uis. j. de bo. auth. iud. poss. allegatus hic p Bar. quē ibi legit sub. l. cū vnus. §. fi. e. eo. ti. est valde sing. z nō bz cōcordātē p̄m Bar. ibi z Bald. in iū. post p̄in. C. vt in pos. leg. Eū et reputat mirabilē z alibi
100 nō reperiri Bal. i l. q. cū ea med. C. ne vxor p mari. ¶ Et p illū ter. no. q; si p vi tyrānidis impediret corporalis appzehēsio tūc sufficit q; p̄mū z scōm decretū verbo ten⁹ iterponat. q;
101 est mirabile p̄m eū. ¶ Ultimo q̄rit Bar. an tutor curator vl̄ procurator gñalis possint p̄stos act⁹ fictos puta p aspectū rei trāsferre possessionē. Et cōcludit q; ñ: q2 dicñ interuenit vere voluntas illius qui possidet. Quo casu per aspectū non transfertur possessio. l. qō meo. §. fi. j. e. cū Bar. trāseūt Jmo.
102 Lu. Raph. cu. Ire. z latius. d. Alle. hic. ¶ Adde bene facere illud quod tz Bal. in l. id quod pauperib⁹. in. xviij. col. C. de epi. z cle. vbi tz quod licet dñs possit trāsferre dñiū rei sue inducēdo aliq̄ē in rē q; possidet ab alio. l. si fundū. ff. ō fundo dota. Hoc tū nō posset facere executor testamētarius: q2 illa
103 non est vera z p̄pria traditio vt ibi per eū. ¶ Ex ista decisiōe bar. sequitur correlarie in practica notabilis cōclusio q; si procurator generalis tutor vel curator instrumēto vēditionis cōstituat se possidere noīe emptoris cui vēdidit rē pupilli vl̄ eius cui⁹ negotia administrat, q; tz alias p cōstitutū oppositū in instrumēto trāsferat ciuilis z naturalis possessio. l. q; meo. in p̄in. j. e. Tū per istū modū nō transfert possessio per procuratorē generalē tutorē vel curatorē qō dictū p̄m. d. Ale. si est verū est plusq; dili gentissime notandum: q2 plurimi decipe-
104 rent in hoc p̄m eū. ¶ Adde secus esse ecōtra: q2 p cōstitutū z sic p actū fictū bñ p procuratorē generalē tutorē vl̄ curatorē. acquirit vera possessio domino. l. certe. §. j. ff. ō pca. eo q2 tūc concurrit vera voluntas possessoris z dñi qua cōrrēte bene actus fictus operat trāslationē possessionis dñi, vt hic i gl. in ver. primi. z in specie tz Bar. in l. si is qui p̄o emptore in vl. q. j. de vsuca. z in l. ab emptione. in fin. ō. de pact. Jmo. do. Alle. hic. ¶ Et licet do. Aler. videat aliqualiter dubitare de illatione quam correlarie fecit ex dicto Bar. dū dicit si ē vex
105 Dic quod et si nō haberemus authoritatē Bar. tū. hoc est verissimū: eo q2 mediāte cōstituto ita demū transfert possessio si ipse cōstituēs possideat, alias sec⁹, ex quo cōstituit se possidere nomine alterius vt est gl. in. l. h. C. e. doc. in l. q̄uis. §. i. j. e. Bal. z Bal. in l. j. C. q̄n licē. ab emptio. disce. z Bal. no. in ru. C. de p̄hē. emp. in. xvj. q. Ubi plus tenet q; tēpore p̄stituti non possidebat sed solū detinebat q; cū dētatio sit meri facti
106 nō transit p cōstitutionē precarij z retuli et supra. ¶ Cōfirmat: q2 et tz possessor cōstituat se post mortē suā precario nomine alicuius possidere non valet talis cōstitutio precarij: q2 cōfertur in tēpus mortis quo possessio defuncti extinguit. l. j. §. fecunda. §. si quis test. liber esse iuss. Ita singulariter tz Ang. in d. l. q̄uis. §. si cōductor. per illū tex. ibidē do. Alle. cū alijs cōcordātibus ibi per eū allegatis. sed procurator tutor z similes non possident: ergo per cōstitutum nō possūt transferre possessionē. ¶ Sed caue inquātū Bar. presupponit qō
107 tutor vel curator non habeāt speciale mandatum. † Non obstare videt q2 tutor z curator habēt mādatum generale cū libera, vt est gl. in l. mandato generali. ē. de pcu. no. in l. precea. C. ō trāsac. Sed paria sunt habere mandatū generale cū libera vel habere speciale. l. iusiurandū q̄ex cōuētione. §. fi. ē. de iureiurā ¶ Sed defēdendo Bar. Dic. q; tutor curator z gñalis procurator non habent speciale mādatū. s. ad transferē-
108 dū possessionē p actum fictū. Un † si procurator haberet in indiuiduo mādatū transferēdi possessionem p solum aspectum vl̄ p cōstitutū: tūc q2 iterueniret vere volūtas dñi cū actu ficto bene, transfertur possessio per fundamentum Bar. to. Ad hoc bene facit ter. in l. quarundam. j. eo. ibi in nihil. cū interest an mihi an etiā cuilibet iusserim. z ibi, nihil video, interesse verū ego ipse in mandato meo aliquis custodiat: q2 ibi interuenit voluntas vera z acquirentis z tradentis quicq̄ per illū ter. ibi dicit Ang. Jmo. z Pau. ō ea, quos reprobat do. Ale. hic z ibi. Istud autem non potest cadere in tutorē z curatorē in qb⁹ nō pōt dari casus in quo adsit voluntas nisi ficte p hoc q; sint tutores z curatores z bz habēt generale cū libera. Itē bz isti habeant mandatum a lege sicut iudex vt etiā dt Ire. hic. ¶ Item aduerte q; leges quas allegat Bar. parū videnī p eo facere p̄m do Ale. nā ter. in l. q̄uis. §. si conductor. j. e. loq; in conductore qui non habeat aliquod mandatū nec speciale nec generale ad alienādum vl̄ trāsferendū possessionem. put habēt tutor z curator q; habēt liberā administrationē vt dixi. Item procurator habebat saltem generale mādatum. Similiter tex. in. l. z per iusiurādū. §. tutor allegatus per Bar. non videtur obstare cū ille ter. nō videat in se habere rōnē vt ibi dt Bar. ideo nō videt extēdēd⁹ ad alium casum, z bz do. Ale. hic teneat cum Bar. tamē ideo dotale. in l. quarundam. j. eo. dt q̄ nō ponit p cōstāti istud dictū Barto. q; illud non audet
109 affirmare. ¶ Tu tene Bar. p̄dicta: z q2 colonus q; cōductor bz p verā traditionē privēt dñm possessione. Lic. §. q; si seruus. j. e. Nō tū ficte tradēdo puta cōstituēdo vel conducendo d. l. q̄uis. §. si cōductor. j. eo. Bar. in. l. ij. §. in admittenda. in fi. j. e. Ergo apparet q; ē differentia inē traditionē verā possessionis z fictā factā ab alio q; a dño isto mō. bñ facit p Bar. in l. q̄uis §. j. similiter in. d. l. q; iusiurandū. § tutor. Ratio ē: q; Bar. ibi: q2 acceptilatio est imaginaria z sic ficta solutio. Itē est alia fictio q; tutor curator z procurator habētur loco dñi. l. q; fundū §. si tutor. j. p empto. ō nō tollerātur vt concurrāt l. j. in fi. C. de do. p̄mis. z l. cū post. §. gener. ē. de iure do. ¶ Itē
111 inquantū † do. ale. successiue tangit qd in p̄ato ecclesie alienāte rē ecclesie cū solennitatibus z cōstituente se possidere nomine ēptoris an er tali cōstituto trāsferat possessio in emptorem. Dicit do. Alle q; nō meminit in ppōne terminis legisse tactū, z remittit se ad ea que dicent post Bar. in. §. fi. j. e. l. vbi tangit an possessio rerū ecclesie dicat cē apud platū vl̄ apud ecclesiā: nec aliter decidit ita et facit idem do. Ale. in l. q; uis. §. si cōductor. j. e. Sed tu vide do. Ale. i. cōsi. lxxxi. ij. vo. qō ici. lecto. z discusso labo rioso processu. in. viij. co. vbi determinat q; idem sit in plato q; i tutore vl̄ curatore. Et q2 do. Ale. dt q; nō meminit i terminis se legisse. tu vide no. do. Mathe. q; tāgit z aliter tz in no cxxvij. incipiente nota qō si tutor vendat rez pupilli. Ep ista cū lauō, dicit facio finem ō isto solennissimo p̄incipio. legis.

1 Hec verba per nosmetipsos significant per sonalitatem.
2 Si papa vel princeps cōmittat alicui causam cū clausula qō per semetipsum cognoscat non poterit alteri committere vel subdelegare.
3 Hec verba per nosmetipsos, non denotant talem personalitatem quin possit per alios acquiri.
4 Unius inclusio nō est ceterorum exclusio quando constat non voluntate legislatoris.
6 Si princeps committat examinationem testium tri⁹ cum clausula quod per eosmetipsos examinēt nō potuerunt alteri delegare examinationem.
7 Stante dicta clausula per teipsum cognoscas etiā cū sētientibus partibus iudex non posset alteri subdelegare.
8 Si in delegatione pape solum exprimatur p̄nomen: tū nō potest per alium actum expedire.
6 Infans. furiosus z dormiens equiparantur quantū ad carētiam sensus.
10 Furiosus z infans non possunt acquirere possessionem.
11 Animus est quid facti.
12 Pupillis habens aliquem intellectū potest sine tuto. authori. solus possessionem acquirere.
13 Acquisitio possessionis est facti z non iuris quando acquirit p nosmetipsos. secus de illa acquiritur per seruum vel filium familias nobis. z nume. 14.

15 Pupillus pōt explicare q̄ sunt facti sine tuto.autho.
16 Furiosus ⁊ infans an cū autho.suorū administratorū possint acquirere posses.
17 Infans carens intellectu vt q2 est duorū vel triū annorū non pot est cum autho.tuto.possessionem acquirere.
18 Pupillus dicitur perfecti intellectus quando est doli capax ⁊ proximus pubertati.
19 Maior infante lꝫ pximus infātie ꝙ est a.vij.annis vsq3 ad octauum non potest sine tutore possessionem acquirere.
20 Stipulatio ⁊ vsucapio sunt iuris.
21 Non valet dictum testis deponētis super stipulatione.
22 Stipula.⁊ vsucapio prout inesse deducuntur sunt facti.
23 Argu.de stipulatione ad cōtractum bene valet:⁊ econtra.
24 Quare pos.dicatur factum ⁊ non ius.

Adipiscimur. Quilibet maior ⁊ sane mētis pt per semetipsum possessionē acquirere:nō aūt furiosus vel infans ꝗ nō pñt sine tutoris vł curatoris authoritate.h.d.vsq3 ad.§.si vir.¶ Diuidit̄ in quatuor partes put quatuor sunt decisiones.scda ibi:sꝫ furiosus
1 tertia ibi.sꝫ pupill⁹.quarta ⁊ vl.est ibi.offit⁹ qdē.¶ No.pmo † ex tex.ibi ꝑ nosmetipsos ſm are.qꝺ ista ꝟba ꝑ nosmetipsos
2 significāt ꝑsonalitatē.¶ Vñ infert† qꝺ si papa vł princeps ꝯmittat alicui cām cū clausula ꝙ per semetipsū cognoscat tūc non poterit alteri cōmittere vł delegare ſꝫ gl.in c.statututū.ꝺ ꝓbēd.i vi.Sicut ēt dicit̄ i cōmissione ꝑsonalit^a facta ꝑ gl.in cle.j.i verbo ꝑsonaliter.de vi.⁊ ho.cle.⁊ in c.ij.in prin.in ver. nisi proprijs de here.in vj.¶ Tu dic ꝙ iste tex.ibi ꝟbis ꝑ nosmetipsos bñ ꝓbat ꝙ ꝑsonalitatē significēt,sꝫ nō totalē ꝑsonalitatē ꝙ nō sit ꝑ alios explicabilis:ptꝫ q2 possessionē possumus acquirere nō solū ꝑ nosmetipsos vt hic sꝫ ēt ꝑ alios,vt i §.itē acqrimus cū sequētib⁹.§.ꝑ ꝓcuratorē.j.e.l.Et iō gl. j.hic ēt ⁊ bñ ꝙ illa verba ꝑ nosmetipsos nō remouet̄ quin ēt ꝑ alios possumus adipisci possessionē.Vñ illatio quā colligit Aret.ex isto tex.non bene colligitur ex tex.imo.ꝓbat ꝯtrium iuncto dicto.§.itē acquirimus.⁊.§.per ꝓcuratorem.Vnde alius est sensus ⁊ duplex litera qꝺ adipiscimur possessionem ꝑ nosmetipsos q2 alterius suffragio nō indigemus ⁊ istud ōt ꝓpter eos quos subijcit.s.furiosum ⁊ infantē ꝗ tutoris vel curatoris auxilio indigēt.¶ Vnꝺ melius no.ex isto tex.in illis verbis ꝑ nosmetipsos ꝙ illō dicimur facere ꝑ nosmetipsos ꝙ facim⁹ nō mediāte facto nec suffragio alterius.¶ Vel ōt ꝙ dicit̄ possessio ꝑ nosmetipsos acqri q2 sit absq3 aliq̄ iuris fictione cū solū cōsideret̄ corpus ⁊ animus acquirētis ad differētiā acqsitionis possessionis que fit ꝑ alium ⁊ ꝗ fit mediāte iuris fictione:vt in §.itē acquirimus.cū sequentibus.j.e.l.⁊.l. possessio.in prin.j.e.¶ Tamē ꝑ Are.videret̄ facere regula ꝗ tradūt gramatici,qꝺ qñ cū dictione ipse adiungit̄ aliqꝺ ꝓnomē puta ego ipse vel tu ipse.Tūc ista verba significāt non per aliū quam per nos agere vel egisse aut acturos fore,propter vim maioris expressionis.Quāto ergo fortius istud dicem⁹ hic vbi cū dictione ipsos,non solum adest ꝓnomen nos,sꝫ ēt adiecto met.Et ad istū tex.posses dicere ꝙ iuriscōsult⁹ hic volēs ponere plures modos acqrēdi possessionē,incapit a primo mō qꝺ vnusqsq3 possit ꝑ propriā ꝑsonā acquirere possessionē ⁊ iō dixit ꝑ nosmetipsos ad denotandū ꝑsonalē acquirendi
3 possessionē.¶ † Sed caue vt dixi q2 lꝫ ista ꝟba denotent ꝑsonalitatē nō tñ denotāt talē ꝑsonalitatē ꝙ nō possit aliꝫ committi ⁊ ꝑ alium explicari:⁊ sic ista verba non excludūt qñ possessio possit ēt ꝑ alios acqri.¶ Et sic nō facit ꝓ illatione Are.sꝫ po
4 tius ꝯ vt dixi:⁊ sic in isto † tex.vnius inclusio nō est ceterorum exclusio,ex quo cōstat de ꝯtria volūtate legislatoris.Nam iuriscō.incipit hic enumerare personas ꝙ nō pñt acqrere possessionē,⁊ enumerādo aliquas nō per hoc excludit alias quusq3 cōpleuerit tractatū:vt in d.§.itē acqrim⁹ cū sequētibus ⁊ in. §.per ꝓcuratorē.j.ea.l.Et ita limitat regula ꝙ hꝫ ꝙ vni⁹ inclusio est aliorū exclusio.l.cū pretor.ꝟ.d iu.⁊ l.marit⁹.C.ꝺ ꝓcu.⁊ c.nōne hñ dicimus.de ꝑsum.q2 illa regula ñ ꝓcedit qñ constat de cōtrario volūtate disponētis.vt hoc tex.iūctis.§.
5 allegatis.¶ † Quātum tamē ad illationē Aret.lꝫ non ꝓbetur istum tex.Credo tamen ꝙ sit vera ꝙ q̄ñ papa vł princeps cōmittit caus. ca clausula ꝙ per teipsum cognoscas ꝙ tunc non posses alteri delegare.Ita tꝫ spe.in ti.de iud.dele.§.excipit.i. ver.,item ꝙ est iniunctū.allegat ad hoc tex.in c.cū dilecta.in verbo personaliter.ꝺ rescrip.idē tenent Ang.⁊ Mo.in l.more ꝟ.d iuris.om.iu.Pau.ꝺ ca.in l.a iudice vbi dixi.C.ꝺ iudi.
6 Bene facit † illud ꝙ tꝫ Spe.in ti.de iudi.dleg.§.i.nūc dicēdū in ver.item qꝺ si receptio vbi no.tꝫ qꝺ si papa vł princeps cōmittat examinationem testiūꝫ tribus,cū clausula qꝺ per ipsos examinent nō poterunt tunc alteri deleg re examinatio
7 nem.⁊ ita limitatur cle.de offi.deleg.¶ † Imo forti⁹ tenet do.

a ¶ Personaliter. Adde Card.Zaba. in clemē.i.no xxi.de iureiu.

b ¶ Infātem. Adde.l.i negotijs.ff. de reg.iur.

c ¶ Dormiēs. Adde Bar.i l.vt vim.ff. de ius.⁊ iur. Bal.i repe.l. j.C.vnde vi.

Abb.in.c.fi.§.j.ꝺ offi.dle.qꝺ stāte dicta clausula qꝺ per teipsū cognoscas:tūc etiā ꝯsentientib⁹ ambab⁹ partib⁹ nō posset alteri delegare:quasi tūc censeat̄ eius industria electa per tex.
8 ibi qꝺ est magnum verbū.¶ † Adde ꝙ adhuc fortius voluit Bal.in §.si quis decesserit.si de feu.defun.contē.sit inter do. ⁊ agna.etiā si in delegatione pape solum exprimat̄ ꝓnomen: puta q2 dicat per se cognoscat ⁊ nō adijciat per seipsum sꝫ solum per se:tunc non potest per alium.allegat tex.in l.si ita fuerit in ver.item q̄rit pōt.ꝟ.de manu.test.⁊ istud expressius tꝫ do.Ale.in.l.iij.§.si procurator.ꝟ.qꝺ quisq3 iur.in ij.co.ver.⁊ hec faciunt ad no.q.¶ Sed hoc vltimum nō puto verū nisi ꝓnomen esse geminatum:puta q2 in rescripto esset dictū per te cognoscas.tunc primū te,est ꝺmonstratiuū.ſm te,restrictiuū ꝓpter virtutē geminationis.l.balista.ꝟ.ad Tre.ita sin.tenet Bal.in c.fi.in ij.co.ꝺ offi.dle.Et sequunt̄ Io.ꝺ imo.⁊ do.Lardi. vel quando cum pronomine adijcitur nomē ꝓprium vł nomē dignitatis:vt q2 in rescripto dicat̄ tu petere vel tu frater episcopi:tunc nō pōt alteri subdelegare.ita sin.tenet Bal.in.c.cū
9 dilecto.in.iij.no.de offi.dele.¶ † Scdo no.ex tex.ibi si quis
b dormienti equiparari infantē^b furiosum ⁊ dormientem quātū ad carentiam sensus:⁊ sic ꝓstat iste tex.ar.ſm Albe.ꝺ Rosa. hic in fi.Lud.ro.⁊ do.Ale ꝙ sicut furiosus vel infans nō puniuntur de homicidio.l.diuus.ꝟ.de off.pres.⁊ l.infans.ff.ad.
c l.cor.de sicca.Sic etiā nō punitur dormiēs ^c q in somnis surgēs aliquē occideret,⁊ ita istā equiparationē hui⁹ tex.ad hoc pōderat Bar.in l.pe.j.ad.l.pōpe.ꝺ parri.Et ita ēt isto s tres furiosum infantē ⁊ dormientem excusat ab homicidio tex.in cle.j.de homici.Facit tex.xv.q.j.in c.si cōcupiscētia ibi absq3 culpa cōtigat in corpore dormiētis.Et intellige hoc esse verum ꝙ nō punitur.l.cornelia ꝺ sicar.ꝙ requirit dolū:posset tñ puniri rōne culpe ex ꝙ sciebat vitiū suū ꝙ de nocte in somnis surgebat ⁊ nō ꝓuidit vt nemo secū dormiret vł ne posset exire camerā vt declarat no.Bart.in d.l.pe.j.ad l.pompe.ꝺ parric. quē seqt̄.Pe.de anch.in cle.j.ꝺ homi.Et refert Bar.in l.vt vim in ij.co.ꝟ.de iust.⁊ iure.ꝙ quidam Pisanus dormiens
10 armabat se ⁊ ita dormiēdo ibat cantādo per ciuitatē.¶ † Tertio nota.ꝙ furiosus ⁊ infans non possunt acquirere possessionem.Ratio est:quia lꝫ in istis possit interuenire vnum de extremio requisitus ad acquisitionem possessionū scilicet istrumentum corporale ꝙ ex maximū vt hic in verbo maxime.⁊ gl.super illo verbo declarat:tñ in eis deficit aliud instrumentum scꝫ animus ⁊ voluntas acquirendi possessionem cū sine effectu ⁊ aīo possidēdi nō acqrat̄.possessio vt hic.⁊ l.iij.in prin.
11 ⁊ l.ꝙadmodū.j.e.⁊ l.lꝫ.C.e.¶ † Quarto no.ex tex.in verb.affectionē.iūcto tex.j.ibi,eā enim rem facti.ſm Bar.hic,ꝙ animus est qd facti.dic ꝙ istud melius.ꝓbat in l.bōefidei.§.i.ꝟ. j.late ponit Bar.in l.si is ꝗ ꝓ emptore.in ij.char.j.de vsuca
12 pio.¶ † Quinto no.ꝙ pupillus habens aliquē intellectū pōt sine tutoris authoritate solus acqrere possessionē.nā qñ agit̄. ꝺ acqrēdo non requirit̄ tutoris authoritas.vt inst.ꝺ auth.tu.
13 in prin.⁊ l.eo min⁹.C.de pcu.¶ † Sexto no.in ver.eā enī rem facit ꝙ acqsitio possessionis est facti non iuris.Intellige quo actū ⁊ modū acquirendi:⁊ sic in eius apprehensione ⁊ sic put in esse producit̄.facit.l.deniq3.⁊ ibi subtiliter Bar.ꝟ.ex qb⁹ cau.ma.⁊.l.j.§.sceuola.ꝟ.si qs test.li.esse ius.fue.Sꝫ ipsa possessio postq3 est acquisita dicit̄ esse ius.l.negre.in prin.j.eod.
14 ⁊ dixi late i prin.hui⁹.l.super gl.j.¶ † Septimo itellige ver i possessione ꝙ acquirit̄ per nosmetipsos ꝓut loqt̄ iste tex.illa hñ est facti secus est in possessione ꝙ acqrit̄ nobis ignorātibus per aliū puta per seruum vł filiusfa.ex cā particulari.Illa potius cōsistit in iure ꝙ in fctō ꝓpter iuris fictionē que reputat animū ⁊ instrumentū serui vł filijfa.esse dñi vel patris.§.item acquirimus.j.e.l.⁊ l.quāuis.§.fi.j.e.⁊ hic i gl.B¶ Vltimo no.
15 ex hoc tex.ꝙ istud ꝙ est facti vt est apprehensio possessionis pōt explicari per solū pupillū ꝺ sine tutoris authoritate.Addꝺ ꝙ pupillus potest implere cōditionē sub qua fuerat institut⁹ sine tutore,vt est tex.no.in.l.ꝯditionib⁹ pupillū.ꝟ.de condi. ⁊ demon.Adde etiā ꝙ illud qꝺ est iuris quando agit̄ ꝺ acquirēdo puta stipulādo pōt solus pupillus sine tutore:vt hic in gl. ¶ Ex predictis textus venio ad apparatū glossarū ⁊ capio gl.in verbo,sine tutoris.quā diuide in tres prima ꝺclarando tex.remouet vnum cōtrarium.in scꝺo querit.in tertia remouet aliud cōtrarium scꝺa ibi,nūquid ergo.tertia ibi.sed lꝫ nō q̄rat̄.B In ea gl.ibi,sed ꝯ hoc innuit.j.e.l.quāuis.§.ifās.Pro clara intelligentia tex.⁊ gl.videndū est nūqd furiosus ⁊ infās, ꝗ nō pñt sine authoritate tutoris vel curatoris acquirere possessionē an cū authoritate suorū administratorū possint put est tex.a cōtrario.sensu innuit gl.hic nō firmat tñ setit qꝺ sic. Et istud clare tꝫ gl.j.in verbo pupillus.⁊ gl.in.§.ceterū.j.ea.
16 l.Et Cy.i.l.donatorū.C.e.¶ Tu aduerte† lꝫ questio formetur

simul per

simul p gl.z doc.de furioso z infante.tñ aduerte q̄ in furioso res videt esse clara qō si furiosus cum authoritate curatoris ingrederet possessionē nihil acquireret ſz curator ſol' dz acq rere.l.j.ſ.de bo.pos.infan.furi.mu.fur. ce.cōpe.q2 furiosus nullū negotiū pōt agere ēt cum authoritate curatoris,vt ōt tex.in.l.in negotijs.de re.iu.z in ſ.furioſ'.inſt.de inuti.ſtip. rō q2 qñ animus acgrēdi possessionē totaliť deficit,vt in furioso:qui eq̄parat dormiēti vt hic z absenti z quiescēti,vt l.ij.ſ. furiosus de tu.codi.certe q2 nihil.pōt fundari i pſona furiosi totum dz fundari in pſona curatoris:z hic ſol' curator dz ac
17 quirere possessionē. ¶ † Idē dicit infante q oīno caret intellectu vt q2lit duorū vel triuiū annorū q2 nō pōt cum authoritate tutoris acgrere possessionē,ſz dz ſol' tutor acgrere:q2 eq̄parat furioso.d.l.j.ſ.de bo.poſ.infan.fur.mu.fur.ce.cōp.Et ḃ q2 cum oīno caret intellectu nō pōt p tutorē suppleri illud q̄ nō est.l.ſz ſi manēte.ſ.de pœca. Alī tunc ſol' tutor dz gere re z sic ſol' tutor dz possessionē acgrere.Si aūt est infans q ñ caret oīno intellectu:vt q2 sit quīq; vl sex annoꝝ z sic fari pōt tunc iste bñ pōt cum authoritate tutoris acgrere possessionē q2 tunc hz aliqualē intellectū qui pōt p tutorē suppleri.ita loquit.l.ḡuis.ſ.infans.j.c.ad hoc benefacit tex.i.ſ.pupill'. inſt.de inuti.ſtip.z ista opi.cōiter tenet p Bar.Bng.Imo.Lu. Pau.de ca.z cōiter Modern.z Pau.de ca.in.l.pupill'. gl.ibi.ſ.de acqui.be. ¶ Sed gl.hic.z clarius in locis.ſ.allegatis tz q̄ furiosus z infans possunt cū authoritate curatoris z tutoris acquirere possessionē,ergo vult q̄ infans q oīno caret intellectu z sic est similis furioso possit cū authoritate tutoris acgrere pos.p tex.qui videt fortiter v2gere in l.quis.j.cod. ibi.nā alio quin null' sensus infantis est.Et dicere put dicūt Bar.z doc.q̄ ille tex.loquať in infante qui hz aliqualē intellectum lz nō perfectū,videt de directo cōtra illa vniuersalis negatiua null' ſ.ſ' ifantis est.Nā qñ oratio sumit ex vniuerso negatiue si aliqd est falsum tota oratio redditur falsa.l.ſi is qui ducēta.ſ.vtrū.ff.de re.du.scō.q2 tex.ibi se fundat cā vtilitatis.Et sic ex specialitate. ¶ Hz defendendo cōm opi.quā teneo.Respōdeo q̄ cū tex.ibi dixerit q̄ iudiciū infātis supplet tutor pōdera verbū supplet,ergo loquit in eo q hz aliqualem intellectū:q2 si nullū penitus haberet intellectū nō posset suppleri.q2 q̄ nullū est suppleri nō pōt.l.ſz ſi manēte.ſ.de pœca. Et illa vniuersalis negatiua null' ſēi',prędit cōsiderato sine effectu q2 paria sūt cōsiderato effectu vl nullū esse sēſū vel tñ imperfectū. ¶ Istā opi.gl.ſ cōem tz Rap.cu.hic qui tz q lz i furioso possit ꝓcedere cōis sniatū infāte qui oīno caret intellectu,tz cū gl.q̄ quīq; infans semper possit cū authoritate tutoris acgrere.pos.z sequunt ēt Modo.senē.hic z Ly.vt dixi.in.d.l.donatarū. ¶ Nouet Rap.per duos tex.qui viderentur fortiter restringere omissis alijs leuib'. Primo p ter.in l.donatarū.C.e.in rōne sui vbi tex.facit istā cōsequētiā si nō posset acgri possessio p ipm infantē:ergo nec p eius tutorē ſz cū per tutorē acgrat possessio infantis:ergo ēt p infantem simul cuz tutore.Et circa illū tex.multū insistūt Ure.z Modo. senē.hic.Tu rūde plane q̄ ille tex.loquit in infante habēte aliquā affectionē ad illā rem vt clare ōt ibi tex.lz plen' animi nō fuisset affect'.Pōdera oū ōt nō plen' ergo habebat affectū lz nō perfectū. Preterea vt ibi ōt Bar.post antiquos ille tex.intelligeret qñ tradita erat talis res in q̄ cadebat aliqua affectio infantis puta erāt tradita iocalia vl similia. ¶ Scōo mouetur Rap.p tex.in l.seruo inuito.ſ.ſi pupilla.in vbo tutore.authore.ſ.ad tre. Ubi infans ꝓt explicare actū cū tutoris authoritate z loquit in infante z hic q fari non pōt z pūr q caret oi intellectu. Hz rūde q̄ loquit de infante habēte aliquē intellectū put ōt gl.in l.ḡuis.ſ.infans.j.c.cū infans dicat a. vij.annis.j.l.ſi infans.in prin.C.de iure deli.z hic teneas cōes sniam Bar.z scribē. ¶ Aduerte tū iquātū Bar.in sua distinctione hz q̄ pupillus qui est perfecti intellect' pōt sine autho
18 ritate tutoris acgrere sibi possessionē. † Nā dicit pfecti intellectus q̄ est doli capax.z ꝓximus pubertati,vt est gl.no.q̄ sic intelligit istū tex.in l.sequit.ſ.pupill'.j.de vsuca.z gl.i ſ. pupillus.insti.de inu.stip.z in l.ſi pupill'.vbi Bar.j.de noua. Ergo vult Bar.q̄ q̄ pupillus nō est perfecti intellectus,nō
19 posit sol' sine tutore acquirere pos.Ergo † vult q ſi sit maior infāte lz ꝓximus infantię q est a.vij.ann.vsq; ad octauum q̄ tunc non posset sine tutore acquirere possessionē.Et ita ēt hz Imo.hic z male.z reprobat per Raph.cu.Ludo.do.Alex.z alios.Do.q2 quātū ad acquirendū ita pōt sol' pupill' primꝰ infantie sicut z ꝓximꝰ pubertati:q2 pupill' maior infāte pōt stipulari.l.j.ſ.pe.j.de ac.z oblig.Ergo fortius poterit acquirere possessionem per actum naturalem.l.ea q̄ ciuiliter.ſ.ti. j.ad idē benefacit tex.in ſ.pupill'.in ver.ſz quod diximus.i ſtitu.de inuti.ſtipu.vbi dicit tex.q̄ ꝓximus infantie potest stipulando acquirere sicut z primꝰ pubertati qui sine dubio possunt stipulari sine authoritate tutoris.l.obligari i prin.ſ. de auth.tut. ¶ Capio gl.in verbo.licet maxime.quā diuide in duas.In prima declarat ter.In scōa timore cōtrarū ponit distinctionē z vult q̄ detētio large sumpta cōprehēdat omnē speciē possessionis p tout ēt est gl.in l.ij.ſ.ex ꝑto.j.e.Et duz subdit q̄ detētatio furiosi est qualis est detētatio coloni non bñ purificat:q2 detētatio coloni est animo z corpore.l.colon'. j.e.Hoc nō cadit in furioso vno melius equiparasset gl.detētationi alinine. ¶ Capio gl.in verbo eā rem.quam diuide in tres partes.In prima declarat tex.z illa est plana.In scōa timore cōtrarij subaudit ad tex.maxime.In tertia q̄rit ad intellectū tex.quare possessio dicat facti z nō iuris z ponit duas solu.scta ibi.z subaudi maxime.tertia ibi.ſz ſm hoc q̄o est factum. ¶ In scōa parte opponit ꝑ tex.qui vult q̄ pupillus solus sine authoritate tutoris ideo pōt acquirere possessionē: q2 facti est z nō iuris:ergo vult q̄ solus pupillus sine authoritate tutoris nō possit acgrere ea q̄ sunt iuris Sz istud ē falsū: q2 pupillus sine tutoris autho.pōt stipulari z stipulādo sibi acquirere.insti.de auth.tut.in prin. Itē pōt vsucapere.l.seq
20 tur.ſ.pupill'.j.ti.j.Sed stipulatio z vsucapio sunt iuris ſz gl.tamen gl.istud vltimū nō ꝓbat sed credo q̄ relinquat tāquā notū Sed tu ꝓba q̄ stipulatio sit iuris p tex.in.l.ſi vnus. ſ.pactus ne peteret.ſ.de pac.vbi ōt tex.q2 in stipulationib'
21 ius continet,in pactis vero factū versat ideo † non vz dictum testis disponētis super stipulatione cum sit iuris.sic ñ potest cadere in sensū corporeū testis ſm gl.in l.j.C. de vsur.nisi te
22 stis ēt nō interrogat' redderet rōnē a p quā apparet q̄ per sensū corporeū percepisset stipulationem prout tenet facere testis quādo deponit in his que sūt iuris.vt no.in l.testū.C. de test.Inn.z cano.in.c.cū cām.c.ti.de testi. ¶ † Similiť q vsucapio sit ius est tex.expressus in l.homo.liber.ſ.ſi.ti.j. dūtex.ibi ōt excepto eo q̄ ius epsucapere. ¶ Propter istud ꝓtū gl.nesciens aliter euadere subaudit ad tex maxime.z ōt q̄ idē ēt est in ūs que sunt iuris:z ita trāsiunt Bart.z cōiter scribē.hic,sed ista subauditio facit manifestā violentiam ad tex.z ideo nullatenꝰ est tenēda ꝑsertim in tex iuris fēnsulti: q2 ita subaudiēdo nō tex.videret reddi inanis. ¶ Ideo dic q̄ imo stipulatio z vsucapio,put in esse deducunť sunt facti sicut etiā possessio dū acquirit.Nā ꝓtus sunt facti.l.cōs.in finſ. de cura.furio.licet postea ex facto ius oriat:z sicut ex ꝓctu oriť obligatio ita possessio in mō dedūcendi:z sic in mō acquirendi est facti.z ita loquit iste tex.sed postea ipsa possessio acquista est ius.Ita in specie declarat Bar.z ꝓctū z possessionem in modo acquirendi esse facti supra in prin.huius.l.in ij°.col.su
23 per.gl.z bonū est' arg.de stipulatione ad contractum z econ tra.l.ḡuis.saltus.j.e.Itē patet ex diffinitione q2 stipulatio est verborū cōceptio.l.v.ſ.stipulatio.ſ.ō ꝙb obz ita in modo contrahendi est facti.Et ad tex.i.o.ſ.pact' ne peteret.dic q̄ stipulatio est i' propter solēnitatē in ea a iure introductā.Itē q2 postea ius resultat ex ipsa stipulatione:sicut ex possessiõe similiter vsucapio,dum' in esse producitur dicit esse facti.Puta ex diffinitione,q2 est acquisitio dūq per cōtinuationē tpis. l.diffiniti.l.ij.j.de vsuca.si ista verba sonāt in factū bñ verū est q̄ stipulatio z vsucapio inuētiõe sunt iuris:q2 a iure ciuili sunt inuente vt est gl.in l.er hoc iure.ſ.de iust.z iu.z gl.in.l.j. ſ.ti.j.z hoc modo plane ꝓcedit iste tex.sine subauditiõe maxime. ¶ Posses ēt alio mō dicere ex mēte Raph.cu.z Lu. ro.q̄ iō tex.dixit eā rē z si acgsitionē possessionis esse facti z nō non iuris eo q2 in acquisitione pos.sufficit solū factū apprehēsionis corporalis cū volūtate acgrendi,nec ibi requirit vlīqua cognitio iuris.ſ.q̄ titulo vel qua cā acgrat:q2 ēt sine titulo possessio acgrit.l.clā possidere.ſ.q ad nūdinas.z l.ſi id q̄ē.ſ.ſi.j. e.Et istud ēt tex.ad differentiā vbi in acquisitiõe requireret cognitio causę:z sic iuris:tūc pupill' ēt doli capax eā facere nō posset.Istud patet in acquisitiõe hereditatis in qua requirit q̄ go intelligat ex qua cā sit sibi delata hērditas,scz an ex testamēto vl ab intestato ex quo capite z alia q̄ sūt necessaria in addition hereditatis,vt habet.in l.ig pōt.ſ.de acqui.he.Et iō lz pupillus habeat plenū intellectū:q2 tā ñ pōt ista jura scire. nō pōt solus hērditatē adire sine authoritate tuto.l.pupill' ſi fari.ſ.de acg.he.z hoc mō etiā non est necesse subaudire ad
24 tex.maxime,put subaudiuit gl.Bar.z cōiter scri. ¶ † In vltima parte q̄rit gl.quare possessio dicat factū z nō i'.Et rēſpōdet duob' modis primo.reprobat Bar.q2 illo mō ratio posita in tex.nō cōgrueret ꝓcedētib'.vñ.Bart.z cōmuniter scribē.sequnť.secunda solu.gl.q̄ ponit rō differentie inſ pupillū z furiosū.Hz certe si bene cōsideras tex.ñ voluit assignare rōnē i eo q̄ dixit pupillū sine tutore posse icipe pos/

pñ.in ñ. volūs.r.co.ſ.in de Ellexā. in rationem.ad

a ¶ Redderet

sidere.Et subdit rōnē istius,rem cū̄ rē facti eē ꝛ nō iuri.et sic
possessio cū̄ sit facti pōt cadere in pupillū̄ habētē intellectū̄ si
ne alia tutoris authoritate:ꝛ ita habes bn̄ n̄ expeditū istū.§.

1 Quod non est infirmari non pōt.
2 Si papa statuit ꝙ cōstitutio iuris positiui habeatur pro infe
cta tollit omnes eius effectus.
3 Lex nunquam fingit quando ex fictione non resultat aliquis
effectus vel aliqua vtilitas.
4 Uerbum cedat,importat traditionem.
5 Idem operatur cessio in iuribus incorporalibus ꝙ traditio
in rebus corporalibus.
6 Facta pro infectis esse non possunt etiam apud deum.
7 Uirginitas corrupta a deo restitui non potest.
8 Deus non potest facere ꝙ illud est verum non sit verum.
9 Si iudeus dicat deum certū quid non posse facere an ex hoc
possit puniri.
10 Iudeis non est seruanda aliqua equitas sed rigor.
11 Ex inutili contractu transfertur.pos.
12 Si ex forma statuti res immobilis non potest alienari in forē
sem si fundus vendatur licet cōtractus sit inutilis tamen trāf
fertur pos.
13 Prohibita acquisitione dominij non censet prohibita acqui
sitio possessionis.
14 Licet pupillus non possit alienare rem immobilē cū aut.tu.
sine decreto iudicis:pōt tū transferre possessionem in alium.
15 Si maritus tradat rem vxori ex donatione inualida trāffer
tur possessio.
16 Quando pos.trāffertur per actum fictum bene īpeditur trāf
latio pos.ex inutili contractu.
18 Si contractus principalis non tenet non vꝫ cōstitutum in eo
appositum.
19 Si in instrumento non valet principale non valet etiā confes
sio accessoria.
20 Lꝫ donatio int̄ virū ꝛ vxorē sit phibita:nō tū extendit ad id ꝙ
est preiudiciale vel damnosum donati.
41 Donatio inter virū ꝛ vxorē est phibita qn̄ ex ea donans effice
retur pauperior ꝛ donator locupletior.
22 Tres sunt species pos.in substantia ꝛ specie differentes.
23 In lege nostra p vxorē acquirit naturalis ꝛ ciuilis possessio.
24 Uxori habenti pos.rei.tradite per vnum an competat inter
dictum vnde vi.
25 Quando donatio incipit a traditione non tenetur donās de
euictione.
26 Ex inutili contractu non transfert possess.quādo persona est
talis que non potest transferre possess.
27 Per renūciationē beneficij ecclesiastici q̄ non tꝫ qꝛ non facta
in manibus superioris:renuncians tamen perdit possess.
28 Ex cōtractu inutili celebrato cum ecclesia vl̄ minore nō trāf
fertur possessio.
29 An ex inutili contractu transferatur dominium.
30 Uide limitationem ad l.clauibus.de contrahen.emptio.

Si vir vxori.

Ex inutili ꝯtractu transfert possessio. b.d.ꝭm Bar.vel sic ꝛ plenius.Ex
inutili ꝯtu trāffert possessio p traditionē.ꝛ abdicās a se pos
sessionē eā perdit,lꝫ in alium non trāfferat.b.d.qꝛ summariū
Bar.est diminutū.Et non complectit totū tex.Iste.§.ꝭm
Bar.ꝛ oēs diuidit in tres partes.In prima ponit dictū.In
scda rn̄det tacite obiectioni.In tertia rn̄det alie obiectioni.
scda ē ibi,qm̄ res facti.tertia ibi ꝛ quid attinet.Prima ergo
obiectio est qꝛ iꝰ ciuile ꝛ īfirmat ꝛ impedit donationē int̄ ma
ritū ꝛ vxorē.rn̄det verū eē respectu iuris ꝛ sic dn̄ij.Sed acq
sitio possessionis est facti.ideo nō pōt infirmari:qꝛ lex nō pōt
facere qȯ illud ꝙ est factū.n̄ sit factū ꝛ sic lex non posset facere
ꝙ possessio n̄ sit tradita p maritū vxori ꝛ p vxorē corpore ap
prehēsa cū animo possidēdi.Et ꝙ maritꝰ tradēs nō amiserit
possessionē ꝛ ꝙ vxor eā nō acquisiuerit aio ꝛ corpe.qꝛ lex non
pōt impedire actꝰ corporeos traditionis ꝛ apphēsionis,nec
pōt īpedire animū mariti volētis trāfferre possessionē ꝛ volē
tis desinere possidere:nec ēt pōt īpedire aim ꝛ factū vxoris
in apphēdēda possessione:qꝛ ista sunt facti q̄ ꝭm vitatē nō pōt
lex īfacta facere.Sed aduerte lꝫ Bar.ꝛ oēs sic ēclarēt tex.
tū rō nō videt bona.Nā bn̄ verū est qȯ ius nō pōt facere qȯ il
lud qȯ est factū nō sit factū:qꝛ etiā deus nō posset infectū face
re vt statim dicā in primo no.nō tū ex hoc sequit qȯ ius non
possit infirmare ea q̄ sunt facta ēt sine fictiōe statuēdo ꝙ ni
3 hil valeāt:qꝛ†infirmare ꝛ annullare nō ē infectū facere imo
illȯ qȯ non est infirmari n̄ pōt.l.nā ꝛ si sub cōditiōe.§.post de
fectum.ꝭ.de iniusto rupto.ꝛ.c.ad dissoluendū de desponsa.i.
pube.ꝛ sic verbū infirmari positū in tex.videt repugnare:rō
Bar.ꝛ do.qꝛ vt dixi infirmare est annullare,non antē facere

a No.j.Uid Bart.in l.sti pulationis.i pa.co.fin.de v.ob.Pur.

b Deꝰ.Ad de ꝙ ī deo ēt minimū incō ueniēs est im possibile.gl.i ver.vnigeni tum.i cle.j.d sum.tri.limi ta vt papa po nit i vs q̄ sūt iuris positiui tex.ꝛ ibi glo. in verbo,īfe ctis.col.j.de immu.ec.ad de Ale.li.iij. cōs.xv.i secū do arg.Soc. cōs.cij.col.ij. Purp.

c Infecta fa cere.gl.ver. p infectis.in cle.i.de imu. ecc.Zab.i c. ceterū.de re scr.Jo.d an na.i c.ad pe titionē.d ac. Bald.cōs.ij. exponitur.i rub.de resc. Fran.in c.vt nostrū de ap pella col.ij.

qȯ illud qȯ ē factū.nō sit factū.Sed defēdēdo rōnē Bart.
ꝛ doc.respōde ꝙ istud nō est infirmare factū ꝛ sic possessionē,
sꝫ bn̄ effectū facti statuēdo qȯ talis possessio careat effectu,istȯ
ppꝛie contingit in casu nostro,qꝛ lex nō potuit infirmare fac
tū ꝛ sic possessionē traditā a marito mulieri.Sꝫ bn̄ īfirmat ef
fectū statuēdo ꝙ talis possessio nō habeat effectū, vt l.si eū q.
iuncta gl.ꝭ.de dona.inter vi.ꝛ vxo.Bar.hic.in.j.opp,ꝛ tex.
in l.inter virū que est lex paruula.ꝭ.de do.int̄ virū ꝛ vxo.vbi
tex.d̄t ꝙ inter virū ꝛ vxorē etiā causa possessionis vlla dona
tio rata nō est.pōdera verbū rata nō est.ꝙ significat ī effectu.
Scda obiectio in ver.ꝛ qd attinet est talis.Nā licet lex ci
uilis nō possit vere facere ꝙ illud qȯ est factū nō sit factū:tū p
fictionem potest fingere qȯ habeatur possessio p non tradita
prout facit in l.si me in vacuā.j.e.qꝛ lex.pōt facere ꝙ factum
habeatur p infecto.l.nō dubiū.circa me.C.de le.vbi d̄t.quia
ea que lege phibēte fiūt licet facta sint habētur pro infectis.
2 ꝛ papa†qn̄ statuit ꝙ cōstitutio iuris positiui habeatur p infe
cta,tollit oēs eius effectus,vt est gl.no.in cle.j.in verbo p in
fectis.de immu.eccl.d.Abb.in c.q̄ in ecclesiarū.in.iiij.not.d
cōsti.Ad hoc respondetur in isto ver.ꝛ quid attinet.Quod
ideo lex istud nō induxit p fictionē qꝛ fuisset sine effectu ꝛ sine
3 vtilitate ꝛ lex†nūq̄ fingit aliqd qn̄ ex fictione nō resultat a
liquis effectus vel aliqua vtilitas.iste est tex.no.hic.ponit la
te ꝛ subtiliter Bar.in l.q p ēptore.in materia fictiōis inducti
ue.j.de vsuca.Ars eīn ꝛ natura nihil frustra operāt.l.hec sti
pulatio.§.diuus.ꝭ.vt leg.no.cauea.ꝛ l.nō cogendū.§.Sabi
nꝰ.ꝭ.de pcu.ꝛ l.q bis idē.j.de v.ob.qꝛ acquisitio huiꝰ posses
sionis quā facit vxor nō est dānosa marito ex q̄ maritꝰ traden
do pdidit possessionē:iō si lex fingeret possessionē haberi p n̄
tradita esset sine effectu.ꝛ ita habes bn̄ enucleatū tex.In tex.
4 ibi cedat possessionē expone id est tradat.quāuis enim verbū
cedat hic adaptet traditioni rei corporalis:tū̄ iportat idē qȯ
tradat l.Seia in prin.ꝭ.de dona.cau.mor.ꝛ §.p pcuratorē in
verbo cesserit possessionē.ꝛ ibi Are.ad hoc no.j.e.Proprie
tū ꝛ regulariter cedere cōgruit iuribꝰ incorporalibus.vt ha
betur.in l.j.C.de act.ꝛ ob.ꝛ in l.pe.in prin.que incipit,ad eū
vbi gl.ꝛ Bar.ꝭ.de dona.Nā idē†operat cessio in iuribꝰ in
corporalibꝰ qȯ operat traditio in rebꝰ corporalibꝰ.vt est gl.
5 no.i.l.ꝛ ibi Bal.C.qn̄ fis.vl̄ priua.†No.a primo ex hoc tex.
in v.quoniā res facti ꝙ facta p infectis esse non possunt:ꝛ sic
lex nō pōt facere ꝙ ea q̄ sunt facta nō sint facta:ꝛ sic sint īfec
ta.Facit tex.in l.libello.§.facte.j.de cap.ꝛ l.verū est,ꝛ ibi glo.
j.de re.iu.ꝛ tex.expressus.in.§.j.in v.que igit.in aut.d equa.
do.colla.vij.vbi tex.d̄t.ꝙ cū̄ factū est infectū manere impos
b sibile est.Imo.hoc solo priuat deꝰ b infecta facere.Fuit dictū
originale.Agationis philosophi.ꝛ d̄t Bal.in l.fi.in vl.co.C.
de le.ꝙ ēt deus hoc solo priuat ingenita facere que pduxit.
allegat Aristo.in vj.ethicorū.ꝛ Bar.in l.nō dubiū.in.iiij.co.
C.de legi.d̄t ꝙ illȯ qȯ vere est factū lex nō pōt facere quin sit
7 factū,vt.ll.preall.qꝛ etiā deꝰ facere nō pōt.Alibi tꝫ†glo.no.
allegādo sanctū Augu.in.l.vni.in prin.in v.restitui nō pōt.
C.de rap.virg. quod virginitas corrupta ēt a deo restitui n̄
pōt ꝛ idē tꝫ gl.in.c.sup eo.in gl.mag.circa fi.de biga.Et est d
hoc tex.diui.Hiero.in c.si paulꝰ.xxx.q.v.vbi d̄t.Hie.Audac
ter dicā cū̄ omnia possit deꝰ resuscitare virginitatem nō pōt
8 post ruinā ꝛ ibidē vide gl.no.Alibi tꝫ.Bald.in l.ex.bis ver
bis in fi.C.de testa.mi.ꝙ etiā deus nō pōt facere quod illud
qȯ est verū nō sit verū:ꝛ sic deus non potest remouere verita
tē a veritate.Ratio predictorū quare deus nō pōt infecta fa
cere est:qꝛ istud implicaret cōtraditionē:scꝫ factū ꝛ nō factū,
sꝫ deꝰ nō pōt ea q̄ implicāt cōtraditionē vt tenēt Theolo.et
Bal.eos allegās,in.l.eā quā.C.de fidei.in ix.co.in ver.circa
autem quintū genus ꝛ istā rōnē etiā ponit ꝛ latius facit Tho
6 mas in scda parte.q.xv.arti.iij.Illud no.reducamus†nūc
ad practicā.Nā p istud no.dicūt Mo.senē.hic,se al's defen
disse quedā hebreū contra quē fuerat formata īquisitio:ex eo
quod dixerat deū certū qd facere nō posse.eū eīn defenderūt
ostēdendo qȯ verba illius hebrei nihil aliud significabāt nisi
qȯ illud qȯ factū erat deus nō poterat facere quin eēt factum
nihil allegāt in specie ad hoc.Tu adde do.Ale.in cōs.xv.
vo.inci.viso pcessu inquisitiōis formate.vbi consuluit p āge
lo iudeo lucēsi qui dixerat ꝙ deus nō posset facere qȯ pignus
scābiasset seu pmutasset:ꝛ sic ꝙ erasset in pmutando pigno
re:qꝛ deus n̄ pōt facere ꝙ illud ꝙ nō est factū sit factum.d.c.
si paulꝰ.xxxij.q.v.ꝛ qꝛ iudeꝰ statim se emendauit in eo qȯ dixe
rat,qꝛ statim subiūxit ꝙ deus pōt omnia.Sed aduerte qȯ
Hostiē.in summa sua in ti.de iude.§.in qbꝰ.circa fi.in versic.
quid enim de iudeo.refert quedā iudeum a se fuisse cōdemna
tum in quingentis solidis regalium qui reddebat computū
corā eo ꝛ iratus leuauit manus versus crucem ꝛ dixit potius
vellem

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

vellē esse suspēsus sicut ille fuit q illic pendet ꝙ vnq̄ amplius
reddere cōputū corā vobis. Dicebat enim iudeus se excu-
sando intellexisse de quodā hoīe q pēdebat ī patibulo extra
ciuitatē ₇ ex pte septētriōis stabat tā crucifixus q̄ suspēsus.
Sz dicit Host. ꝙ ideo ita fuit punit⁹ vt alij iudei terrerent: q2
de malo verbo ₇ de malo homine nō pōt presumi nisi malū.
Refert ₇ seqt Fel. i. c. auditis. in pe. col. de prescri. ₇ ibi pōde
rat ꝙ Hosti. puniuit iudeū solū ex eo ꝙ illa verba erant erga
deum ludibriosa ex quo dt ꝙ potuisset etiā puniri ille Ange
lus inde⁹ lucēsis q dixit ꝙ deus nō posset facere ꝙ si nō erat
erratū in pignore vel in cōputo ꝙ esset erratū: q2 lz verū sit ꝙ
deus nō possit ɔ̄ria. d. c. si paul⁹. xxij. q. v. tamen q2 illa verba
sapiebāt vilipēdium quoddam ₇ insolentiā iudei obloquētis
de xpo: etiā si nō blasphemet. tñ dt ꝙ bñ fuit excusat⁹: q2 sta-
tim se emendauit reuocādo vba p eum plata ₇ asserendo deū
esse omnipotentē. ¶ Tu aduerte ꝙ isti termini sunt valde dif
ferētes nā in terminis Host. vba iudei sonabāt in vitiū ₇ in vi
lipēdiū xpi. secus est in ista. q. Mod. senē. ₇ in illa in qua cō
suluit do. Alex. vbi assertio iudei cum veritate est, cū eo ꝙ oēs
tenēt etiā theologi: ₇ sic in aliquo nō detraxit diuine potētie
10 est verū ꝙ iudeis † nō dz seruari aliqua equitas sz rigor: vt est
gl. in. c. ij. de iudeis. de qua dixi in. l. si insulā. j. de verb. obli.
11 ¶ Scdo no. ex hoc tex. † qd ex inutili cōtractu trāsfert posses
sio. ita no. Bar. ₇ oēs hic. Sz tu caue q2 istud no. Bar. ₇ doc.
nō videt bñ colligi ex isto tex. duplici ɔsideratiōe. Prima est
q2 hic vxor dz acquirere istā possessionē tāq̄ vacātē: q2 marit⁹
protin⁹ cā pdidit, vt dicit tex. ₇ quilibet alius si apprehēdis-
set possessionē illius rei eā acquisiuisset ex quo erat vacans, ex
quo vt dixi marit⁹ protin⁹ amiserat possessionē. Causa ergo
immediata acquirēde huius possessionis nō est ɔ̄ctus inuti-
lis. sed q2 possessio erat vacās, vt ptz in litera in ver. ₇ qd atti
net, ergo istud no. nō bñ colligit ex isto tex. ¶ Scdo p illud ꝙ
clare tz ad. l. nostrā Bal. in. l. nō dubiū. in. x. op. C. de leg. vbi
dt qd in isto tex. cā pxima trāsferēde possessionis est ipsa tradi
tio sola. ₇ nō cōtractus inutilis: ₇ tūc sola cā pxima est illa q̄
operat pncipalr effectū, vt no. i. l. mulier. i prin. ₇ glo. j. s. re.
amo. ₇. l. si qs nec cāz. s. si cer. pe. Jō cā pxima ñ vitiat vitia-
ta; cā remota. Vñ subdit ꝙ si ɔ̄ct⁹ esset immediata cā possessio
nis vt ɔ̄ct⁹ pcarij: tūc si nō ẽ ɔ̄ct⁹ nō trāsit possessio, vt. l. si qs
ante versi. si quidē nūmo vno. j. e. Et sic tz Bal. ꝙ i isto text. ex
cōtractu nullo nō trāsfert possessio, sed ex traditiōe, de quo ēt
p Bart. in. l. si aliquā rē. in scdo mēbro pn. j. e. ergo apparet ɔ̄
Bar. ₇ oēs ꝙ male notēt ex isto tex. ꝙ ex ɔ̄ctu iutili trāsferat
possessio. ¶ Sed defendēdo Bar. ₇ doc. rñde ꝙ mulier appre
hēdit possessionē hui⁹ rei vigore cessiōis facte titulo donatio
nis. Et sic nō tāq̄ q̄libet extranea psona. sz eo aīo tāq̄ ei do-
nata. Et sic apprehēsio fuit ex cā iutili. Et sic cōstat bñ nota-
ri ex hoc tex. ꝙ ex iutili ɔ̄ctu trāsferat possessio. ¶ Cōfirmat
q2 lz dñiū nō possit queri nisi precedat cā ₇ titul⁹ habilis ad
trāslationē dñij. l. nunq̄ nuda. s. ti. j. Tñ possessio bñ acquirit
ex ɔ̄ctu nullo ₇ sic sine cā. tex. est hic p quē Bar. hic reprobat
gl. tenētē ɔ̄riū in. l. ꝙ meo. i prin. vbi dicet. j. e. Ad idē q̄ pos
sessio acqrat sine cā: ₇ sic ex ɔ̄ctu nullo, est tex. i l. si aliquā rē.
a ₇ in l. qd vxor. j. e. ¶ Itē[a] adde † ꝙ p istū tex. decidit no. Bal.
12 in. l. ij. i. fi. s. d iuris. om. iud. vbi tz ꝙ si ex forma statuti fund⁹
₇ sic res immobilis nō pōt alienari in forensez: si fund⁹ vēdat
forensi q̄uis ɔtractus sit inutilis vigore statuti: tñ trāsfertur
13 possessio p istū text. Ad idē facit † ₇ tertio q2 phibita acqsitiōe
dñij non videt phibita acquisitio possessionis, vt probatur in
c. tua. ₇. c. seq. xij. q. j. tz Arch. in. c. ij. vt lit. pen. in. vj. Joā. an.
14 i. c. fi. de resti. spo. ¶ † Ad idē ₇ quarto bene facit q2 licet pu
pillus nō possit alienare rē immobilē cū authoritate tutoris
sine decreto iudicis. l. magis, puto. §. nō em passim. s. de reb⁹
e. ₇. l. lex q̄ tutores. C. d admi. tut. Tñ pupill⁹ cū sola authori
tate tutoris absq̄ decreto iudicis pōt trāsferre possessionē in
aliū. l. possessionē pupillū. a ɔ̄rio sensu. j. e. ₇ est gl. no. i. l. ij. §. si
a pupillo. q̄ Jo. de imo. ibi ad hoc reputat valde no. j. p emp.
¶ Sz caue q2 iste tex. nimis generaliter allegat ad hoc quod
ex inutili cōtractu trāsferat pos. cuz in isto tex. ponat duplex
ratio vna in ver. quoniā res facti. alia in versi. sed qd attinet.
₇ illa duplex ratio vr cessare in statuto supra pxime relato.
15 ¶ Tertio no. † ex tex. ibi qm res facti qd si maritus tradat rē
vxori ex donatiōe inualida trāsfert possessio. rō ponit in tex.
q2 acquisitio possessionis in facto consistit in traditione ₇ ap
prehēsione. Sed ea q̄ sunt facti nō pñt infecta fieri. ¶ Pōde
16 ra ergo no. † ꝙ si possessio transferret per actū fictū puta per
constitutum vel simile: tūc bene impediret trāslatio possessio
nis: q2 ex quo talis trāslatio est iuris pt a lege ciuili impediri
p istū tex. a ɔ̄rio sensu. ₇ itē limitauit istū tex. d. argē. fili⁹ do.
Ray. pūt refert Pau. de ca. hic. q reputat perpetuo tenēdū

menti ₇ dicit ꝙ ex eo posses ɔsequi honorē. Sz tu aduerte qd
lz cesset pria rō tex. ibi qm res facti. nō tamē vr cessare alia rō
tex. i ver. sz qd attinet. ₇ ppterea idē. d. Argē. mouebat alio
meliori fūdamēto: q2 lz in acqrēda possessiōe nō reqrat causa
vt hoc tex. ₇ dicit in pcedēti not. est verū qñ possessio acquirit
per actū verū: si aūt requirat actū actū puta per constitutum
tunc requirit cā. ita no. tz Bal. i. l. ꝙ meo in prin. in. j. co. j. e.
17 ¶ † Contra istud dt Pau. de ca. hic se allegare gl. expressam
₇ ordinariā quā doct. ibi sequūt in. l. qd de suo. q̄ est lex. ij. C.
de do. cau. nō num. Et rñdet sustinēdo istā limitationez ꝙ ibi
interuenit duplex act⁹. s. donātis ₇ donatarij: hic aūt interue
nit sol⁹ act⁹ donātis, sz truffa est. ₇ glo. i. d. l. qd de suo. nihil vr
facere ad ppositū. Nā illa gl. bene vult ꝙ ad hoc vt donatio
facta inter maritū ₇ vxorē ɔstāte matrimonio ɔfirmet p mor
tē donantis procedat qñ interuenit traditio vulgata. l. papi.
s. de dona. inter virū ₇ vxo. vult illa gl. singulariter ꝙ ēt suffi
ciat si aliqd interueniat loco traditiōis, ₇ ad hoc illa gl. repu
tat sing. ₇ Bal. ₇ doc. ibi eā multū no. Raph. cu. ₇ Mo. in. l.
si diuortio. de ver. ob. Sed p hoc illa glo. nō dt ꝙ qñ traditio
fit per actuz fictum an reqrat vel nō reqrat cā. ¶ Ego teneo
istam limitationez argētini ad hunc tex. ₇ reputo verā ₇ nota.
18 Et vltra eū ₇ Pau. de ca. Eā cōfirmo † optimo fundamēto: q2
si cōtractus principalis nō tz, nō valet cōstitutū in eo apposi
tū fm Bal. sub dubio tñ forte i. c. ij. circa fin. d feu. da. i vim. l.
cōmis. firmat Bal. in. l. ex testamēto. C. de fideicō. Quia scdz.
eū si nō valet principale nō vz accessoriū. l. nō dubiū. C. de le.
₇. l. stipulatio hoc mō cōcepta. j. de vb. ob. Idē tenet do. Alle.
hic, sed ad aliud ppositū ₇ in ɔsi. lxxiij. vo. inci. lecto ₇ discus
so laborioso pcessu. in. vij. col. Alb. de ros. no. vbi dt ita fuisse
determinatū. in. l. acquirit. s. tit. j. Facit bñ gl. no. i. l. si patro
nus. §. patronū. s. si quis in frau. patro. que tenet ꝙ si non vz
contract⁹ principalis non valet pactū euictionis nec pene in
19 oppositū. Ad idē bene † facit tex. in. l. fi. s. de ɔstitu. pecu. quē
p singulari allegat Bal. i. l. si absentis. circa fi. C. si cer. pe. ₇
in rub. C. d ɔsti. pecu. in. ij. col. vbi tenet ꝙ si in instrumēto nō
valet principale nō valet etiā ɔfessio accessoria nec preceptuz a
guarētigie i eo appositū cū ista sint pars sequele principalis
ergo in casu nostro donatio inter virū ₇ vxorē constāte matri
monio nō valet ergo ɔstitutum in eo appositū nihil dz valere.
20 ¶ † Quarto no. ex hoc tex. fm Raph. cu. hic qd licet donatio
b inter virū ₇ vxorē sit prohibita[b]: tñ nō extēdit ad id quod nō
est piudiciale ₇ dānosum donāti, vt est hic vbi marit⁹ omnino b
perdiderat possessionē. Nā qui vult transferre possessionē in
alium licet nō sequatur trāslationis effectus: tñ perdit posses
sionem vt hic. ₇. §. per procuratorem. in fin. j. ea. l. quod meo.
§. si furioso. j. e. ergo nō est dānosuz marito ꝙ possessio acqrat
21 vxori. ¶ † Hinc est qd talis donatio inter maritū ₇ vxorē cē-
setur esse phibita qñ ex ea danatus efficeret pauperior, ₇ do
natarius efficeret locupletior. alias sec⁹. l. iij. i prin. ₇. l. si spō-
sus. §. cōcessa. ₇. §. seq. s. de dona. inter virū ₇ vxo. ₇. l. si vir v-
xori. j. p dona. ₇. c. donatio. de don. inter vir. ₇ vxo. ¶ Sz ad-
uerte q2 si hoc eēt verū sequeret qd possessio q̄ eēt penes vxo
rē i casu huius. §. esset iuxta ex quo nō eēt a iure phibita. Et
cōsequēter sortiretur effectus iuris qd est ɔ̄ casum in. l. si eum
qui in prin. s. de dona. inter virū ₇ vxo. fm qd tenent Bar. ₇
22 cōiter alij hic, vt dicam statim i gl. ¶ † Quinto vltra scriben.
soleo pōderare istuz tex. cōtra doctri. quā tradit Bar. s. i pn.
huius. l. in. ij. q. prin. vbi dt qd possessionū tres sunt species i
substantia ₇ specie differentes. s. ciuilis. Itē naturalis forma
lis. Itē corporalis. Nam videtur qd nulla ex illis tribus spe
ciebus ɔueniat in casu. §. nostri. Ergo doctri. Bar. nō est bo-
na. Nā in isto. §. non est possessio ciuilis apta pducere ciuiles
effectus respectu veri dominij. Et sic nō est apta pducere vsu
capionē vel pscriptionē. Patet expresse: q2 ista vxor cui ma-
rit⁹ cā donationis tradidit rē dicitur eā possidere pro posses
sore: ₇ sic sine aliquo tit. tanq̄ predo, qui nescit dicere quo ti-
tulo possideat nisi possideo q2 possideo. l. pro hrde. §. fi. d pe.
hrdi. similiter in vxore. l. qd vxor: ₇ ibi gl. j. e. ergo nō pōt vsu
capere nec pscribere. Similiter i ea nō est possessio naturalis
formalis q̄ est in vsufructuario emphyteuta ₇ feudatario, vbi
recognoscitur directum dominiū prescribit vtile dominium
recognoscens directū. istud nō cadit in vxore que nō pōt vsu
capere nec pscribere, vt dixi. Itē eius possessio est sine effectu
d. l. si eū qui. in prin. cum. gl. de donatione inter virū ₇ vxorē.
Bar. hic in prima oppo. Nec etiam pōt dixi corporalis pos
sessio: q2 est qñ possessionē vacantem quis clandestine aut vio
lenter occupat. l. clam possidere. §. qui ad nūdinas. ₇. l. q id ꝙ
§. fina. j. eodē. Sed ista vxor non possidet clandestine nec vio
lenter: ergo neutra ex tribus possessionibus traditis p Bar.
in princip. eius. l. conuenit possessioni de qua loquitur iste. §.

a ☞ Itē. adde Alex. in. l. is cui bonis. §. no. vbi Jas. j. de ver. ob.

b ¶ Prohibita. Ad d. Alb. i rub. de dō. ₇ in. c. fin. de don. iter vir. ₇ vxor.

ergo doctrina Bar. ñ est vera. ¶ Et si dicer es q̄ imo ista possessio est potēs ad causandū limiles effect'; et sic ad acqsitionē veri dñi: q2 ista donatio est p̄firmabilis p̄ morte mariti er q̄ interuenit traditio p.l. papi. s. de dona. iter vi. z vxo. dico q̄ ista possessio nō est potēs ad p̄scribēdū dāium. put i bi diffinit Bar. sz bñ est potēs ad acquisitionē dñi nō qdē vt p̄ pscriptionē: sz p̄ morte mariti q̄ p̄firmat donationē in qua interuenit traditio acqsitio ergo dñi nō causat a pscriptiōe. put log̃t Bart. sz a morte mariti. ¶ Et si diceres, ista possessio vxoris licet nō sit sufficies ad causandū pscriptionē vel vsucapionē: tñ est potēs ad acquisitionē fructuū: q2 vxor existēs i bona fide facit fruct' suos. l. fruct' percipiēdo. s. de vsur. z de dona. inter vir. z vxo. de fructib'. gl. in. d. l. q̄ vxor. j. eo. z in. l. inter virū. que est. l. parunla. de do. inter vi. z vxo. z l. j. §. deūcit. j. de vi z vi arma. Et ad hoc bñ facit no. doctrina gl. magistra. in. l. ij. C. si quis igno. rem mino. eme. vbi est gl. que tollit vnā obiectionē quā posses facere. Et ōt q̄ qñ res phibet vsucapi vitio rei: vbi nō h; locū vsucapio vitio rei: ibi etiā nō h; locus acquisitio fructuū sec' qñ res nō pōt vsucapi ex defectu solēnitatis vel ex defectu persone: tunc bene p̄cedit acquisitio fructuū. vt hic. Quā gl. Bal. ibi reputat valde notandam z illā gl. reputat sing. Bal. in. c. quoniā frequenter. §. in alijs. vt lit. nō p̄testa. Quia respondet q̄ ꝫ diffinitiones Bar. tradit as. §. in p̄in. hui' l. ad hoc vt possessio dicat ciuilis vel dicat naturalis formalis: est necesse q̄ sit apta. p̄ducere ciuiles effect' respectu veri dñi in ciuili aut vtilis dñi recognoscētis directū in naturali z neutrū hic p̄tigit. Ego teneo q̄ illa doctrina Bar. vltra ea q̄ ibi dicit p̄fundat distū tex. Et tenēdo cōem opi. gl. z doc. ibi q̄ sit duplex possessio naturalis q̄ corpore z insistētia
23 z ciuilis que animo vt tenui i p̄in. huius l. in isto tex. tacq̄rit̄ per vxorē vtraq; naturalis z ciuilis z nihil repugnat: nō dico q̄ sit iusta vel nō: q2 istis nihil facit. l. ij. §. er cōtrario. j. ver. vñ
24 Labeo. j. eo. ¶† Ultimo vt nihil omittatur circa istū text. q̄ vult vxorē possidere possessionē sibi traditā causa donationis. Aduerte q̄ talis possessio vxoris facit q̄ habeat iter dictū vñ vi si ab aliquo deūceret ab alia possessione. tex. est formalis. i. l. j. §. deūcit. j. de vi z vi arma. quē ter. singulariter limita q̄ talis vxor deūceret a tertio q̄ non haberet ius cōe p̄ se als se cus. ita no. limitat do. Abb. in. c. cōstitutis. in vlti. col. per illū tex. de ele. ¶ Expeditis textua. Bl. j. z. ij. sunt facte timore cōtrarij. l. si eū qui. i p̄in. in verbo q̄uis vxor iure ciuili nō possidere intelligē k. §. de don. inter vi. z vxo. ad idē tect. i. l. ij. §. sciēdū i; verbo nec q̄ traditio valeat. s. eo. ti. z i. l. inter virū que est lex paruula. ff. eo. ti. vbi dicit tex. iter virū z vxorē etiā ex causa possessionis, nec vlla donatio rata est. z sic nō vz donatio etiā quo ad possessionē. Et tū iste tex. dicit etiā possidere. Bl. j. respondet q̄ iste ter. loquitur qñ res aliena donabat a marito: p̄traria loquuntur qñ donabatur res p̄pria mariti. Istam solu. reprehēdit Bar. z bñ: q2 est diuinatio ad istū tex. Secūdo q2 esset res aliena valeret donatio. l. si vir vxori. j. p̄ dona. q2 marit' donādo rē alienā nō efficeret pauperior. Et sic cessaret ratio legis, phibētis donationes inter virū z vxo. l. j. §. de dona. q2 qñ marit' donat vxori etiā rē alienā. ex quo
25 † donatio incepit a traditione nō tenet de euictiōe. l. Aristo. §. labeo ait. vbi gl. z Bar. §. de dona. l. ij. C. de euic. Ergo marit' donās non posset fieri pauperior: dato q̄ dominus illam rē euinceret ergo valeret donatio q̄ est ꝫ ter. q̄ vult donationem infirmari, sz nō ipsaꝫ possessionē que est facti. Vñ. Bar. z cōiter doc. tenēt vltimā sol. traditā per gl. in. d. l. si eū qui. in p̄in. q̄ verū est q̄ mulier possidet vt hic. sz illa possessio est sine effectu vt ibi: q2 marit' pōt eā revocare. Pōt etiā z tertio rūderi ꝫm Und. ro. z Are. hic q̄ tex. in. d. l. si eū q. dum dicit

¶ Benefich. Adde Lord. z Jo. de Imo. c. ad mōet. de renuncia.

q̄ vxor iure ciuili nō possidet intelligitur id est iuste. Posses z quarto dicere vxorē possidere. s. naturaliter z sic de iuregētiū corporalē possessionē: ita loquitur tex. hic, sz nō possidet ciui
26 liter vt ibi ōt tex. q2 nō hz ciuilē iuste. ¶† Extra gl. op. Bar. de. l. iubemus nulli. in. fi. C. de sacrosan. eccl. Et respōdet dupliciter. Adde circoscōam so. Bart. q̄ tene, q̄ ex inutili ꝫctu nō trāsfertur possessio qñ p̄sona est talis que nō pōt trāsferre
27 possessionē vt pupilli' z ecclesia ¶† † Pro ista cōclusione bñ facit illud qđ tenet Bal. cōtra Inn. z Jo. an. in. c. q̄ i dubijs. de
8 renū. ibi tenet Inn. z Jo. an. q̄ p renūtiationē bñficij' a ecclesia stici que nō tenet: q2 nō est facta in manibus superioris: renūciās tū perdit possessionē p̄ istū tex. ꝫm eos. Sed Bal. ibi tz ꝫrū: q2 nō est in libera facultate renūciātis cuz sit introducta gratia vtriusq; s. canonici z ecclesie: vñ non pōt renūciari
28 nisi i legitima manu superioris vt ibi est tex. ¶† Itē inquātū bar. z doc. tenēt qđ ex contractu inutili celebrato cū eccla vel minore, nō trāsferat posses. Adde q̄ p̄trariū vult Bar. ibi ꝫri' z miror q̄ scribē, nō faciāt mētionē de ista ꝫrietate. j. l. inde
biti. §. sed si nūmi. in. j. no. s. de condi. indebi. vbi dicit Bart. qđ ille tex. q̄ vult q̄ cōdictio indebi. cōpetat ad possessionē tantum est tenēdus mentit: q2 sepe occurrit quādo fit aliquis contract' inualidus p̄ minore vel ecclesiā, z eius vigore possessio tantum in aliū transfert q̄ poterit repetere p cōdictionē indebiti: z sic vult ibi Bart. q̄ ex p̄tractu inutili inito p̄ ecclesiam vel minorē trāsfert possessio. ¶ Saluādo Bar. a cōtrarietate eo modo quo potest, potes dicerere, q̄ intētio Bart. ibi nō sit firmare qđ ex inutili p̄tractu celebrato cū ecclesia vel minore trāsferat possessio. sed voluit dicere Bart. posito q̄ transferat possessio, vel q̄ essemus in casu in quo per ecclesiā vel minorē ex inutili contractu trāsferret possessio: qđ tunc posset repelli. ¶ Vel secdo potes saluare Bart. q̄ hic loquat qñ contractus inutilis celebratur sup re p̄pria minoris vel ecclesie: tūc nō transfert posses. sed in. §. sed si nūmi. Bart. loquitur quando inutilis cōtractus celebrat cum minore vel ecclesia sup re alterius: tūc bene trāsfertur posses. argum̄. l. vir vxori. j. p̄ don. Et ita sentit Bart. in. l. si alienā. in vlti. colum. s. solu. matri. dum allegat. l. magis puto. §. j. s. de rebus eorū. z p̄ ista diffe
29 rētia videtur facere tex. in. l. vir z vxori. §. j. j. p̄ dote. ¶† Ultimo querit Bar. an er inutili contractu tranferat dominiū. dic vt hic per eum. Adde q̄ licet ex contractu p̄ditionali trāsferatur dominium interueniente traditiōe vt iuribus allegatis p̄ Barto. quia videtur habita fides future cause. vt ibi Bal. in. l. cōtractus. in pe. col. C. de fide instru. Tamē nō transfertur vsucapiendi conditio qñ trādens non est dñs. ter. est in l. iij. in p̄in. §. de i diem addi. z in. l. ij. §. si sub cōditione. j. p
30 empto. ¶ Ita limitat regula. l. clauibus. §. de ꝫben. empt. q̄s traditione facta a dño ti trāsfert dominiū si fiat a nō dño trāsfertur vsucapiēdi cōditio, illa regula p̄cedit in ꝫctu puro. seq̄ in p̄ditionali, put etiā tenet Are. hic i antepe. col. ¶ Itez tz doctri. Bart. hic que bona est. Ita aliā doctrinā tradiderit Bar. in. l. non dubium. in vlti. col. C. de legi. z aliā Bal. in. l. vnica. C. de fuffra.

1 ¶ Pater z domin' acquirunt pos. per filios z seruos quos habent in potestate.

2 Quod ad acq̄rendū monasterio monachus equiparat̄ seruo.

3 Per seruum z filiamfa. acquirit nobis ignorātibus pos. z vsu capiendi conditio.

4 Stāte statuto q̄ in cōtractib' mulierū vel minorū debeat interuenire cōsensus cōsanguineorū z iudicis si fuit constitut' p̄curator a minore ad ꝫtrahendū cū debitis solēnitatib' rei fitis a statuto ꝫctus postea celebratus per istum p̄curatorem, sine istis solennitatibus bene valet z tenet.

5 Si in venditione rei immobilis minoris fuit ab initio i specie adhibita solēnitas requisita ē iure q̄ postea sup sequela alienationis non requiritur alia solennitas.

6 Si ecclesia obligat p̄dium alicui creditori cō decreto episcopi pōt postea creditor alienare nō seruata solennitate aut. hoc ius porrectum. C. de sacrosan. eccle.

7 Si pater prestitit ꝑsensum filio agenti in certa causa i specie: nō est postea necesse q̄ in executione p̄demnationis sententie alius consensus patris p̄stetur.

9 Licet lex requirat ꝑsensum patris quādo filius agit in iudicio: tamē sufficit a principio generalis ꝑsensus patris p̄stitus p̄ omnibus causis.

10 Statutum non extenditur ad casum fictum.

11 Statutum p̄hibēs cōtrahi cū bānito sub pena hz etiā locū

12 Quando in casu ficto est adē ratio que in vero statuto extenditur ad casum fictum.

13 Si procurator sit generaliter cōstitutus a minore cū solēnitate debita statuti, an in ꝫtractu quā postea in specie celebraret regreret denuo q̄ iterueniret eadē solēnitas. z nu. 8. z nu. 14.

15 Non potest cōstitui procurator ad petēdū interponi decretū iudicis super alienatione rei immobilis minoris.

16 Si minor cōstituit p̄curatorē cū solēnitate statuti ad renouandū societates finitas p̄ morte patris q̄ societates postea renouate p̄ talem p̄curatorē sine solēnitate statuti nō valēt.

17 Subrogatus tenetur seruare eandē solēnitatez quā tenebat seruare ille cui fuit subrogatus.

18 Si episcopo deuoluatur electio competēs certis monachis habentibus eligere de gremio vni' monasterij ipse episcop' adidem tenetur.

19 Satis dicitur acquiri possessio animo nostro quando acquiritur p̄ eum cui generaliter fuit cōmissa administratio.

20 Verbum intelligitur, regulariter impōrat fictionem, sed in casu nostro veritatem.

21 Possessque retinetur corpore z animo alieno nō dicitur p̄pe esse apud possessorem sed ficte.

Vid acquirendam

21 Ad acquirendam possess. sufficit mandatum generale.
23 Nec filium quem nō possidemus queritur nobis possessio, ꝛ ab alio possideatur.
24 Ex quibus causis acquirit ignorāti ex eisdē ifanti ꝛ furioso.
25 Mala fides quando impediat acquisitionem possess.
26 Per seruum a nobis mala fide possess. non acquiritur possess. bene tamen dominium.
27 Facilius acquiritur dominium quam possessio.
28 Ad essentiam acquisitionis dominij, non requiritur ꝙ acquiratur possessio.
29 In casibus in quibus dominium queritur sine possessione, nō habet locum regula. l. clauibus. de contrahēda emptiōe.
30 Quasi dominium potest acquiri, licet non acquiratur possess.
31 Dominium ꝛ possessio nihil habēt commune in his que naturaliter disconueniunt.
32 Non vident discreptantia que in ratione cōueniūt: qz rō est coniunctio diuersorum casuum ad eundem finez tendentiū.
33 Pater non possidet filiū ꝛ sic nō possidetur ꝑsona, sed quasi possidetur ius filiationis ꝛ patrie potestatis.
34 Seruus non potest possidere, sed solum detinere.
35 Sicut furiosus non potest sibi acquirere possess. ita seruus furiosus non potest domino quercre possessionem.
36 Impubes pōt esse ꝓcurator ad negotia, ꝛ sic extra iudicialiē.
37 Duplex differentia in acquirēda possessiō. inter filiū ꝛ seruū.
38 Per seruos acquirimus possess. non ratiōe dominij, sed quia eos possidemus.
39 Ex causa nō peculiari seruus acquirit domino ignorāti possessio. sed non vsucapiendi conditionē, sed ex causa peculiari vtrunq; acquirit domino ignoranti.
40 Relatiuum siue copula restringit.
41 Dictio, idest declarat ꝛ restringit.
42 Conditio denotat causam finalem.
43 Equus qui currit ad brauiū sine regazo q cecidit an debeat habere brauium.
44 An impedientes equos currentes ad brauium sit aliqua pena puniendi.
45 In generali mandato dato ab homine nunquā venit iniustū aut illicitum.
46 Etiam in profecticijs in quibus adhuc hodie totum qu crit patri, non acquiruntur tamen illicita.
47 Si tutor cū pupillo expresse iussit seruo q occuparet violēter possess. non valet talis authoritas: qz tutori nō est cōmissa administratio ad delinquādum.
48 Procurator inhabilis constitutus vt habilē cōstituat, an valeat talis constitutio. nu. 53.
49 Si heres inhabilis instituatur ꝛ rogetur per fideicom. restituere hereditā. habili. an possit cogi adire ꝛ restituere.
50 Qui ex defectu ordinis non habet vocem i capitulo nomine suo, potest procuratorio nomine alterius eam dare.
51 Si statutum prohibet laicum posse constitui executorē seu cōmissarium testamenti, an laicus possit assumi vt eligat eccle siasticum executorem ꝛ sic habilem.
52 Deportato qui nō est capax hereditatis, potest dari potestas eligendi heredem habilem.
53 Si facio nuncium inhabilem vt cōstituat habilem valet: sec⁹ si procuratorem inhabilem vt habilem substituat.
54 Nuncius non dicitur nisi quando est constitutus ad specialē personam constituendam, nam si ad cōstituendum aliquē generaliter vel indefinite non dicitur nuncius.
55 Inter verbum constituo ꝛ substituo, an sit differētia in māda to procuratoris.
56 Verba mandati deben t imꝓpriari ꝛ poni vnum pro alio.
57 An sit differentia inter nuncium ꝛ procuratorē ꝛ inter verbū constituo ꝛ substituo.
58 Possessio est ius.

Item acquirimus. Per seruum ꝛ filiū ex causa peculiari acquirit possessio ꝛ vsucapiendi q̄ditio etiā ignorātib⁹ ꝛ etiā carētibus intellectu. Item acquiritur possessio p seruū alienū vel liberū hominē bona fide possessos. Item p seruū cōem, ꝓ pterea in quo habemus vsumfru. dūmodo sup: ascripti habeāt intellectū. Item pupillus querit possessionem per seruū etiā impuberē ex sua iussiōe fctā cū authoritate tutoris. h. d. vsq; ad. §. per seruū qui in fuga. Diuidit in sex partes. Primo determinat de seruis qui de iure nostri sunt insoliduz. Secōo de seruis putatiuis. Tertio de seruis nostris ꝓ parte quotitatiua. Quarto de seruis nostris ꝓ pte integrali. Quinto declarat qualē intellectū debeant habere serui per quos acq rimus. Sexto qualiter ꝛ per qualem seruū acquiraꝛ pupillo possess. secunda ibi, sed ꝛ per eum. tertia ibi, ꝓ cōmunē seruū. quarta ibi p cū. quinta ibi, ceterū, sexta ꝛ vltima est in ver. pupillus. ¶ †No. j. q pater ꝛ domin⁹ acquirunt possessionē per filios ꝛ seruos quos habent in potestate. Adde qō similiter abbas pōt acquirere possess. p monachos text. est in c. dona. ibi do. Ab. in cōo no. ad hoc. no. de app. Ratio †qz quo ad acquirendū monasterio monachus equiparatur seruo. vt no. Inn. in. c. cum olim. cōo de priuile. Bar. in. l. j. in fi. pri. ꝛ l. si vsufructuarij. j. de stip. seruo. Et alibi sepe ēt ura equiparāt monachū filiosam. put est vtilis monasterio. vt declarat Bal. in. l. j. C. q admit. in. xv col. in. x. c. cū iste ter. loquatur ꝛ de filiosa. de seruo. ¶ Scōo no. †qō p seruū ꝛ filiūsa. acqrit nobis ignorātib⁹ possessio ꝛ vsucapiendi q̄ditio. Que habent generalem administrationē vt hic ꝛ. l. iij. saltus. j. co. Etiam rationem assignat tex. in. l. peregre. §. quesitum j. co. Ne p singula momenta patres ꝛ dñi habeāt necesse interpellare filiofam. ꝛ seruos habētes peculiū. ¶ Tertio pricipaliter not. est tex., ibi: qz nostra volūtate qō ꝓsensus generaliter adhibitus a principio in ꝓcessione peculij, censet etiaz adhiberi in acquisitione possessionis postea faciēde per seruū aut filiumfa. ex causa peculiari. ¶ †Unde facit egregie tert. ad no. ꝛ vtilem decisionē, qō stante statuto qō in cōtractibus mulierū vel minorū debeat interuenire consensus cōsanguineorū ꝛ iudicis, qō si fuit cōstitut⁹ procurator a minore ad cōtrahēdū cū debitis solēnitatib⁹ requisitis a statuto. cōtract⁹ postea celebrat⁹ p ipsū ꝓcuratorē sine istis solēnitatib⁹ statuti bn valeat ꝛ teneat. ¶ Et dicūt Mod. Senē. hic alias ad hoc ponderasse istū tex. in qōne quē dicūt de facto habuisse, ꝛ in hoc plus erāt octo casus principales de quib⁹ hic p eos. Sed primi ser casus p eos positi nō sunt multū ad ꝓpositū. ¶ Tu aūt plus dera duos casus principales. Prim⁹ est plan⁹ ꝛ expedit⁹, qn ꝓcurator pupilli vl mulieris esset solēniter creatus ad ꝓ hēdū super certa re speciali: habita debita discussione de vtilitate talis ꝛctus, ꝛ tunc cōtractus postea gestus p talem ꝓcuratorem absq; eo q postea interueniat solēnitas statuti, bene valeret ꝛ teneret. Et ita in specie cōsuluit Jede. de se. in cōsil. c. inci. abbas subiectus maiori omnasterio. idē ꝛ latius tenuit Lau. de redo. doct. Jo. in repe. c. sine exceptione. xij. q. ꝛ ēt i rvij. ¶ Pro ista †cōclusione facit solēnis tex. i. l. tutor ꝛ retū. ē. de admi. tut. vbi est tex. q si in venditione rei immobilis minoris, fuit ab initio in specie adhibita solēnitas reglita a iure q postea sup sequela alienatiōis nō regrit alia solēnitas. Imo plus si emptor noluerit illā bre. poterit tutor ex bursa to pretix tanto illam rem emere palā ꝛ bona fide. q̄ sufficit qō a principio super illa re interuenerit authoritas ipsius tutoris ꝛ decretum iudicis, ꝛ ibi Bar. no. illū ter. ꝛ ōt esse ad hoc singulare. Eū ēt reputat sing. Lu. ro. in. l. singularia. i vij. co. ē. li cer. pe. ¶ Ad idēbn facit tex. in l. si pupillorū. §. j. ē. de re. e. vbi decretū iudicis interpositū super obligatiōe rei immobilis minoris potigit ad vēditionē q̄ fit a creditore. Et †illū tex. refert ibi Bal. alias in cōtingētia facti fuisse determinatū qō si ecclesia obligauit predia cuidā creditori cū decreto epi. pōt postea creditor alienare nō seruata solēnitate aut. hoc ius porrectū. C. de sac. san. ec. ꝛ d. c. sine exceptione. xij. q. ij. ¶ †Tertio facit. qō vult gl. no. in l. iij. §. sed vtrū. in verbo inuito. parte. ē. de mino. quā Bar. ibi multū no. q vult qō si pater prestitit cōsensū filio agenti in certa cā in specie, nō est, postea necesse qō in executione cōdemnationis sententie a lio cōsens⁹ patris prestet. Et idē ꝛ gl. i. l. ij. §. necessitate. C. de bo. q. lib. ¶ †Secund⁹ casus pncipaliter est i ꝓcuratore gnā lit cōstituto a minore vl muliere cū solēnitatib⁹ reglitis a statuto an ista gnalitas sufficiat an vero regrat solennitas statuti i singulis ctib⁹ postea p ꝓcuratorē celebrādis, adeo q si postea faciat particulares ct⁹ sine dicta solēnitate valeāt an vero regrat solennitas statuti ēt postea i quocūq; ctu particulari. Iste passus est valde dubi⁹. Et qz est vtilis ꝛ q tidiamus, intēdo cū bene examinare. ¶ Pro pte negatiua qō nō regrirat alia solēnitas statuti in ctib⁹ particulari b⁹ postea, celebrādis p ipsum procuratorem facit in primis iste ter. ad hoc valde no. vbi est ter. qō sufficit consensus a principio generaliter adhibitus in cōcessione peculij; ad hoc vt postea i specie possit acquiri possessio ignorātib⁹, ꝛ sic etia furiosis ꝛ infantibus. ¶ †Secūdo facit quod lx lex requirat ꝓsensum patris quādo filiusfa. agit in iudicio. d. l. ij. §. necessitate, cū simi. C. de bo. que libe tñ sufficit a principio generalis cōsensus patris prestitus ꝓ omnibus causis futuris sm Ly. in d. §. necessitate. in iij. q. ꝛ ibi Bald. ꝛ alij. ꝛ in simili Bar. i. l. tā is. c. j. in penul. q. §. de donatio. cau. mortis. ¶ Tertio bene facit qz ex quo fuit ꝛstitutus a minore vel muliere generaliter ꝓcurator ad cōtrahēdū. ꝛ in tali cōstitutione generali sunt adhibite solennitates requisite a statuto, certe nihil operaret ꝛ frustra

fuisient interposite,si postea i quolibet ɔtractu particulari re
quiret adhuc solēnitas statuti. Et istō videt satis stringere.
Quarto ꝛ forti⁹ facit.q2 dictū statutū disponēs ꝙ minor vel
a mulier nō possint cōtrahere sine cōsensu duorū ppiquorū[a] ꝛ
iudicis,nō videt habere locū qñ minor vel mulier nō cōtrabit
10 sed ius pcurator. Ex quo †ipsi tūc vere nō cōtrahūt,sed ficte
ꝛ ad casū fictū non extenditur statutū.l.iij.§.hec verba.ff.de
neg.gest.ſm Bar.i.l.apud iul.§.fin.ff.ex quib.cau.i pos.e.lz
nō clare decidat.Bar.sed relinquat cogitandū,tñ cōtrariū in
hoc vltimo tenēt Ang.ꝛ Raph.cu.ibi:q2 mulier cōstituendo
pcuratorē,vere cōtrahit.vñ mādatū est nullū:q2 cōtinet sub
phibitiōe statuti. Al's esset aperta via fraudibus statuti,cō
tra.l.in fundo.ff.de rei vend. Itē qua facilitate al's iducit mu
lier vel minor ad cōtrahendū,eadē facilitate iduceret ad cō
stituēdū procuratorē,ergo nihil dz valere.l.doli mali.ver.di
uersū.ff.de noua. ¶ Idē reperio tenere Areti.in.l.multū.in
vlt.col.ff.d acq.here. Mouet:q2 procurator ɔbēs,repñtat
psonā mulieris vel minoris cuius noīe cōtrahit.l.ita aūt.§.
gessisse.ff.de admi tuto.sed sicut dispositio statuti de psōa ve
ra trahit ad fictā que verā repñsentat.l.postulāte.in prin.ꝛ ibi
Bar.ff.ad treb.ita ꝛ facilius dispositio statuti facta d vero
11 cōtractu trahitur q subroga t loco veri.per illud †qd expsse
tenet Bar.i.l.iij.§.j.p illū tex.ff.d leg.prest.vbi tenet Bar.ꝙ
statutū prohibēs. cōtrahi cū bānito sub pena,hz locū etiā i cō
trahēte per pcuratorē.ꝛ ita ſm eū tollit fūdamētū Bar.i.c.
l.apud iul.§.fi.ꝙ statutū nō extendit ad casū fictū. ¶ Tu po
12 tes†vltra euz aliter rūdere ꝙ qñ in casu ficto est eadē ratio q
in vero,tunc statutū extendit ad casū fictū.l.si cognatis.ff.de
reb.dub.ꝛ l.si quis posthumos.in prin.cū gl.ff.d li.ꝛ posth.ꝛ
in specie Jo.de imo.ꝛ Mo.in.l.gallus.§.ꝛ quid si tātū.ff.d li
be.ꝛ posth.tñ ad hoc posses replicare qd sit diuersa ratio quā
do ipsa mulier vel ipse minor ɔtrabit,pter fragilitatē sexus
vel etatis.vt no.in.l.trāsactionē.C.d trāsac.Et illud sit qñ ei⁹
pcurator cōtrahit,tñ primā partē ꝙ dictū statutū nō habeat
locū qñ minor vel mulier nō cōtrahūt sed eius pcurator.te
net Ang.de Aret.in.§.heres quoqꝫ.insti.d ob.q ex qua.ɔctu.
Motus q2 isto casu cessat ratio statuti ꝛ eius mēs.statutū eīm
ordiauit,ne minor vel mulier pter eorū fragilitatē decipiā
tur.Sed ista rō cessat qñ p aliū maiorē ꝛ itelligēte ꝛ sic p pcu
ratorē cōtrahāt:ergo cessante rōne dbet cessare dispositio sta
tuti.l.adigere.§.quāuis.cū vulgarib⁹ de iure patro. ¶ Scdo
istā partē reperio qd i terminis tenet Raph.cu.quē sent.nō
allegāt in.d.l.apud iul.§.fi.ff.ex q.cau.i pos.ea.vbi post Ang.
tenet qd si mulier vel minor cōstitueret procuratorē solēnita
te statuti q exigit in cōtractu ꝛ i cōstitutione procuratoris: q2
tūc ɔtrahit sufficit adhibere solēnitatē statuti. Sed i ɔtractu
qui postea fieret cū procuratore nō exigeret solēnitas statuti
ratio est ſm eū q2 tūc nō est cōtractus pprie mulieris vel mi
noris. Itē q2 tūc cessat rō statuti,scilicet fragilitas sexus vel
lubricū etatis.ex q ifert qd facilius valebit ɔctus administra
toris vel procuratoris quā mulieris vel minoris.tñ Raph.
cu.ibi nō aperit ā talis pcurator a pricipio fuerit generaliter
cōstitutus ā vero specialiter ad aliquē cōtractū postea celebrā
13 dū. ¶ Cōtrariā opi.† ꝙ si pcurator esset generaliter cōstitu-
tus a minore vel muliere cū solennitate debita statuti ꝙ etiā i
ɔctu quē postea i specie celebraret requiret denuo ꝙ interue-
niret eadē solēnitas statuti:tenet Fede.de se.i palle.cō.c.ꝛ do.
Laur.d ridol.i palle.repe.d.c.sine exceptiōe.eo q2 alias d fa
cili fieret fraus dicto statuto cui fraudi est obuiandū.l.i fun
do.de rei vendi. Ad idē secundo facit:q2 ex quo cōsanguinei
ꝛ iudex debēt cōsentire ex forma statuti:ergo debēt i specie i
b telligere[b] actū super quo solēnitas acquiritur ſm Bal.i.l.j.i
iij.col.C.q admi. Bal.ꝛ Imo i.l fin.§.fi.ff.sol.mat.sed istud
nō pōt esse qñ procurator gñaliter cōstituitur respectu actus
14 postea celebrādi. ¶ Tertio † ꝛ forti⁹,stāte dicto statuto ñ pōt
talis cōsensus prestari p procuratorē ſm Bal.i.l.j.i vlt.col.ꝛ
ibidē Lud.ro.C.q admitti.Ang.i.l.titius.ff.qui.mo.pi.vel
hypothe.sol.do.Abb.i.c.cū parati.d appel.do.Ant.d but.ꝛ
Imo.in.c.cū cōsuetudinis.d cōsuetu.sed hic i effectu esset cō
15 sentire per procuratorē generalē. ¶ Cōfirmatur† per bonū
simile:q2 non pōt constitui procurator ad petendū interponi
decretū iudicis sup alienatione rei immobilis minoris.text.
est not.in.l.minorū.ꝛ ibi gl.C.d predi.mino.quē tex.Bal.ꝛ
alij ibi ad hoc reputant singularē.idē tenet Ange.in.l.post
mortē.§.j.de adop.Lud.ro.i.l.ij.ff.d offi.eius cui manda.est
iuris. Idē tenet Spe.licet de illo tex.nō recordatus.i tit.de
procu.§.j.i ver.quid ergo si cōstituerint ad impetrādū.ꝛ ille
tex.in.d.l.minorū ratione decedendi multū facit p ista parte
ibi nisi causis apud acta probatis decretū solenniter iterpo
16 natur. ¶ †Quarto pro ista parte facit illud qd referūt Mo
der.senē.hic fuisse cōsultū p eorū genitorē i ciuilitate senarū
in qōne d facto i qua minor cōstituit procuratorē cū solenita
te statuti ad renouādū societates finitas p mortē patris qd
societates postea reuocate p talē procuratorē sine solēnitate
statuti nō valeāt,ꝛ refert qd plures doct.subscripserūt illi cō
silio.ꝛ istud idē simplr referūt iste senēses.i cōsi.cxij.i ci. Mul
tū abūde ꝛ leganter.in penu.col. Et illud consiliū est errore
duplicatū in cōsi.clxxij. Et tñ aduerte qd ibi videtur cōstitu
tus procurator ad certos actus renouādos lz nō i specie ad
17 certū actum. ¶ †Quinto facit regula Bal.in.l.fi.C.si manci.
ita fue.alie.vbi dicit ꝙ subrogatus tenet seruare eādē solēnita
tē ꝙ tenebat seruare ille cui fuit subrogatus. Md i proposi-
to,minor ꝛ mulier i cōtractibus tenent seruare solēnitatē sta
tuti ergo ꝛ pcurator eis substitutus dz ad eandē solēnitatē te
18 neri. ¶ †Sexto ꝛ vltimo facit illud qd tenet Joā.an.i regula
cōtra eū i mercu.qd si epo duoluat electio cōpetēs certis mo
nachis habentib⁹ eligere de gremio vnius monasterij,qd ipse
tps ad idē tenet.faci. tex.i cle.j.d supplen.negli.prela.lz Jo.
an.nō allegat. ¶ Tñ ad ista duo vltima pōt rūderi qd eadē rō
que militat in principali,militat i subrogato,sed qd nostra ra
tione fragilitatis q militabat i minore vel muliere nō militat
c in eorū pcuratore legitime cōstituto. ¶ Tenēdo istis[c] secūdā
partēq est magis fauorabilis minoribus ꝛ tutior. Nō obstat
iste tex.q2 loquit in psona habili que pōt sola sibi in oibus p
iudicare i qua bene sufficit a prin.gñalis cōsēsus, sed nos lo
quimur i psona inhabili .Et ita in simili dt Bart.i.§.si vir.ff.
ea.l.ꝛ ita etiā rūdeas ad doctrinā Bar.i.d.l.fi.§.necessitate.
Preterea iste tex.loquit i acquisitione possessiōis ꝛ sic i actu
vtili cōmittētis: sed qd nostra loquit i actu q posset esse dāno
sus ꝛ pjudicialis,sz acqrere possessionē,nō pōt esse nisi vtile.
Et predicta bñ no.q2 istū articulū nō habes ab aliquo sic exa
19 minatū. ¶ Quarto no.†ex eodē tex ibi q2 volūtate nostra itel
ligunt possidere ꝙ i acquisitione possessionis satis dicit acqri
possessio aīo nostro qñ acquiritur per eū cui gēeraliter fuit cō
missa administratio,quia vere hic pcedit ex volūtate nostra.
20 ¶ Ex quo infert Are.†ꝙ verbū,intelligitur.in isto tex signifi
cat veritatē lz regulariter fictionē soleat importare.d quo p
Bar.in.l.si is qui pro ēptore.in.iij.char.i.d vsuca. Bal.i.c.
bōe memorie i pen.col.de app. ¶ Sed tu caue q2 imo istud
vr esse p fictionē,p tex.in.l.iij.§.saltus.in fi.j.eo.vbi est casus
ꝙ qñ serui nobis ignorātibus ex cā peculiaria acqrūt posses
sionē,videmur eorūdē ꝛ aīo ꝛ corpore possidere.ita ibi dt ter.
Pōdera illud verbū videmur.ꝙ iportat fictionē.l.j.§.deiecis
se.de vi ꝛ vi arma.ꝛ.l.si duo.ꝛ ibi gl.no.de acqui.her.ꝛ gl.i.l.
naturaliter.i prin.j.eo. Nā talis possessio que acquirit ex cau
sa peculiari nobis ignorātib⁹, dr habere multū iuris.l.pos
sessio quoqꝫ.§.j.ꝛ ibi gl.j.eo. ¶ Saluādo Areti.ꝛ cōcordādo
dic ꝙ seru⁹ ex cā peculiari vere volūtate nrā possidet,vt hoc
tex.ꝛ ita procedit nota. Nos aūt corpore ꝛ aīo alieno posside
mus,ꝛ sic improprie.ita loquit tex.i.d.l.iij.§.saltus.i fin.e.
21 facit†ꝙ no.idē Are.i.l.qd seru⁹.in.iij.not.j.e.ꝙ possessio reti
netur corpore ꝛ animo alieno,nō dicitur pprie esse apud pos
sessorē:sed ficte,p illū tex.i verbo credit.iuncta gl.ibi que di
22 cit quadā iterpretatiōe iuris. ¶ Quīto no.†ex eo tex.in ver
bo qm volūtate nostra intelligunt possidere ſz Raph.cu.Lu
do.ro.ꝛ alios ꝙ ad adquirendū possessionē sufficit mādatū ge
nerale:nō aūt requirit speciale.ad idē tex.cū gl.in.l.si rē.j.ti.
j.cōtrariū tenet gl.in.c.si tibi absenti.d prebē.in.vi. Et cōtra
riū tenēt vltramō.quos reprehēdit Bar.i.l.q mihi donatū.
d dona.sed reseruo d hoc in specie i.§.p pcu.j.ea.l. ¶ Sexto
23 no†ꝙ per filiū.quē nō possidemus,vt dicit tex.j.vers.per eū.
qritur nobis possessio,licet ab alio possideatur,q2 acquiritur
ratiōe patrie potestatis.vt.l. quicquid.j.e. Secus est i seruo
quē nō possidemus sed possidetur ab alio mala fide,quia non
acquirit nobis possessio rei per eū apprehēse,vt.j.i vers.sed
ꝛ per eū.ꝛ dicā plenius.j.i glossis. Et istud facit ad monachū
possessū non vero monasterio cui acquirat.d quo dic vt per
Lud.ro.Pau.d cast.domi. Alex.ꝛ Are.ad quos te remitto.
24 ¶ Septimo no.† qd ex qb⁹ causis acquirit ignorāti ex eisdē
acquiritur infāti ꝛ furioso. Et sic infans ꝛ furiosus equiparā
tur ignorāti. Add tex.in.l.si furioso.ff.si cer.pet.ꝛ in.l.a furio
so.de actio.ꝛ obli.ꝛ i.l.filiusfa.ꝛ ibi Bar.ad hoc not.d testa.
¶ Octauo no.in ver.sed ꝛ per eū.ꝙ per seruum alienū vel li
berū hominē a nobis mala fide possessū nō acquiritur nobis
25 possessio. ¶ Et sic habes†hic tex.qd mala fides impedit acq
sitionē possessionis. In cōtrariū facit,nā vxor que recepit do
nationē a marito cōtra interdicta legum ex quo contra iura
mercatur dicitur in mala fide.l.quemadmodū.C.d agri.ꝛ cen
si.lib.vj.ꝛ tamē acquirit possessionē.§.si.vir.ff.e.l.ergo mala
fides nō impedit acqsitionē possessionis,imo fortius latrōes

ꝛ inuasores

a ¶ Propinquorū. Add Fel.i.c.cum oēs.col.xvij.ver.v.dclaratio.de cōstit. Purp.

b ¶ Intelligere. Adde Fe.plene i proe.decre.col.fi. Purp.

c ¶ Tenendo istā. Adde ꝙ hanc qōnem ponit Ale.licet nō dcidat in.l.ij.§.si pcurator.ff.ꝙ quisqꝫ iuris.ꝛ ibi dicit se i facto ɔsuluisse.d quo Jason nō est recordatus.

et inuasores alienarũ rerũ sunt i mala fide.⁊ tñ acquirunt pos
sessionẽ.l.clã possidere.§.fi.⁊.l.si.id qđ.§.fi.ĩ.eo ⁊.c.i literis đ
resti.spo.Ergo nõ est verũ ꝙ mala fides debeat ipedire aqsi
tionẽ possessionis.ergo ꝫ istũ tex. ¶ Sed rñde no.ꝙ quidã est
acqsitio possessiõis quã facimus ꝑ nosmetipsos.⁊ tũc mala fi
des nõ impedit talẽ acqsitionẽ possessionis,eo q² talis posses
sio est facti.đ.§.si.vir.š.ea.l.nec mutaꝫ aliqđ mysteriũ iuris,
nec i ea est necessaria aliqua fictio iuris.vñ cũ cõsistat i mero
facto nimirũ si mala fides nõ ipedit acquisitionẽ.⁊ ita loquũt
iura cõtraria. ¶ Quedã est acquisitio q̃ fit per aliũ,⁊ eã impe
dit mala fides.eo q² talis acquisitio fit mediãte mysterio iu-
ris:quia ius fingit ꝙ corpus ⁊ aĩus acquirẽtis possessionẽ sit
corpus nostrũ.l.iii.§.saltus.ĩ.eo.l.possessio q̃q̃.i pri.ĩ.eo.
gl.in.§.adipiscimur.š.ea.l. Sed fictio nõ hꝫ locũ qñ nõ subest
equitas.l.deniq̃.⁊.l.nec vtilẽ.š.ex quib.cau.ma.⁊.l.postlimi
nij.i prin.ĩ.đ cap.⁊ eq̃tas cessat vbi adest mala fides. ¶ Sꝫ
aduerte lꝫ ista ratio sit fũdamẽtalis ⁊ pulchra:tñ,ꝫ eã fortiter
videtur obstare:q² ea attẽta,sequereꝫ ꝙ si ego essẽ verꝰ dñs
alicuius serui,nõ possẽ mediãte ꝑsona sua et sic mediante fic-
tione cũ mala fide mea acquirere possessionẽ qđ est ꝫ text.i.l.
ij.§.si seruus meus.⁊.§.Celsus.ꝑ ẽpto. ¶ Preterea sũt ga-
liã rationẽ assignãt,ꝙ ideo ꝑ seruũ mala fide a nobis possessũ
nõ acquirimus possessionẽ,eo q² acquisitio possessionis dici-
tur esse i fructu,vt ꝓbat text.noster i ver.per eũ i quo vsumfru
ctũ.⁊ regula est ꝙ male fidei possessor nõ facit fructus suos.l.
certũ.C.de rei ven. ¶ Sed ista ratio nihil valet:quia tũc etiã
per seipsũ non posset cũ mala fide acquirere possessionẽ:quia
tũc etiã militat regula ꝙ male fidei possessor nõ facit fructus
suos. ¶ Unde saluãdo primã rationem que est vera,cõsidera
tres casus ⁊ habebis veritatẽ. ¶ Aut quia est in mala fide de
ipso seruo quẽ mala fide possidet,et talis mala fides ipedit ne
per talẽ seruũ mala fide possessũ acquirat possessionẽ ita pro
prie loquitur tex.hic. ¶ Aut est i mala fide de re quã seruus
vult acquirere ⁊ nõ de ipso seruo.Et tũc aut seruus eã querit
iusto titulo,⁊ mala fides non impedit acquisitionẽ possessio
nis nec vsucapionẽ.ita ꝓprie ꝓcedit tex.i l.ij.§.si serꝰ meꝰ.
⁊ §.Celsus.Ex quo non est mala fides in seruo acquirẽte ⁊ sic
in cã efficiẽte.Item cõcurrit iustus titulus quãuis sit mala fi
des solũ in re acquirenda ⁊ sic in cã materiali. Unde sufficit
subesse causam fictionis ⁊ equitatem in cã principali ⁊ poten
tiori ⁊ sic in cã efficienti. ¶ Aut ⁊ tertio seruus querit sine iu
sto titulo:puta q² scit rem esse alienam vel acquirit cũ violen
tia:⁊ tũc siue dñs sit in bona fide siue in mala non queritur ei
possessio per seruũ.text.est in đ.l.ij.§.si seruus tuus.Et ita ꝓ
16 prie loquitur tex.in l.qđ serꝰ.ĩ.eo.⁊ ista est veritas. ¶ †No
no no.enim eo.ver.ibi.qui ab alio possidetur.iũcta gl.in ver
bo nec vero dño ꝭm Bar.⁊ alios,ꝙ quis potest acquirere do
miniũ sed nõ possessionẽ.Istud patet hic in seruo alieno ma-
la fide possesso:vel in libero homine mala fide poss.qui nõ ac-
quirunt nobis possessionem,vt hoc tex.⁊ tamen acquirũt no-
bis dominium.l.homo liber.š.tit.j. ¶ Et ex hoc correlarie
27 habes† qđ facilius acquiritur dñiũ.quã possessio,q̃uis dñiũ
28 plus iuris nobis tribuat. ¶ †Itẽ ex hoc correlarie sequitur
qđ ad essentiã acquisitionis dñij nõ requiriꝫ ꝙ acquiraꝫ poss.
facit.l.si fundũ.š.de fun.dota.⁊ l.cũ hrdes.in prin.ĩ.c.⁊ l.cũ
29 duobus.§.idẽ rñdet.š.ꝓ socio.† Et sic in istis casibus in qui
bus dominiũ acquiritur sine possessione non hꝫ locũ regula.l.
clauibus.de ꝯhen.emp.q² si traditio fit a dño,transfertur do
miniũ:tñ sine possessione nõ trãsfertur vsucapiendi conditio.
30 l.sine possessione.ĩ.tit.j.† Adde ẽt,ꝙ illud qđ dixi in dñio pro
cedit in quasi dñio:⁊ sic in publiciana : q² etiã quasi dñiũ põt
acquiri licet nõ acquiraꝫ possessio.l.si seruus.ĩ ꝑn.vbi gl.no.
31 de publi. ¶ †Decimo no.in ver.per cõem seruũ.ibi sicut i do
mino.hic notabiliter probari ꝙ in hisque naturaliter discon
ueniunt ũ nihil habeant cõmune vt dñiũ ⁊ possessio.l.natura
liter.nihil cõe.ĩ.eo.tñ vbi est eadẽ ratio,põt argui de vno ad
aliud,sicut arguit iuriscõ.hic.Facit versi.ĩ.sicut ex operis.qđ
no.pro ãpliatione regule que hꝫ ꝙ vbi est eadẽ ratio censetur
esse idem ius.l.a tio.vbi plene dixi.de ver.obli.Adde bene fa
32 cere ꝙ nõ videtur discrepantia que in rõne cõueniũt:† q² ra-
tio,est coniunctio diuersorũ casuum ad eundẽ finẽ tendentiũ
33 ꝭm Bal.in.l.oẽs populi.i.xvij.col.in fi.đ iust.⁊ iure. ¶ †Un
decimo no.in vers.per eum in quo vsũfruct.ibi,nã nec filium
ꝭm Bar.⁊ alios,ꝙ pater nõ possidet filiũ,⁊ sic nõ posideꝫ per
sona,sed quasi possidetur ius filiationis ⁊ patrie potestatis ꝭꝫ
gl.in.l.quidã.š.de ꝯba.⁊ ĩ.l.i.§.ĩ.š.đ rei vẽdi.Sicut est quasi
possessio iuris matrimonialis.c.literas.c.ex parte.⁊.ex.con
questione.de resti.spoli.Sic etiã quasi possessio fraternitatis.
ꝭm Bar.in.l.vbicũq̃.§.j.in fi.ff.de vend.in pos.mit.⁊ i.l.nõ
nudis.C.đ proba.Bal.not.ĩ rubr.ĩ causa posses.⁊ proprieta

¶ Decimosecundo no.in ver.ceterũ.ꝭm Imo.⁊ do.Ale.ꝙ in
actu expediendo per ministrũ:puta ꝑ seruũ,sufficit ꝙ in eo sit
habilitas facti,scꝫ corpus ⁊ intellectus,⁊ sic animus possidẽti
34 q̃ sũt facti.l.bone fidei.š.tit.j.lꝫ i eo sit ihabilitas iuris:† q²
seruus nõ põt possidere sed solũ đtiere.l.qđ seruus.ĩ.eo.⁊.l.
stipulatio ista.§.hec quoq̃.ĩ.đ ver.obl.Tu dic ꝙ imo seruus
põt ꝓprie possidere dño suo,lꝫ ñ sibi,prout ad p̃dicta iura re
spondet Bart.reprobãdo gl.hic i verbo itelliguꝫ possidere
gl.exponebat,id est,detinere ꝑ iura p̃ale.⁊ Bar.reprehẽdit
35 ⁊ bñ:q² imo serꝰ vere ⁊ ꝓprie possidet dño. ¶ †Decimo ter
tio no.ex eodẽ tex.i ver.ceterũ qđ sicut furiosus nõ potest sibi
acquirere pos.vt.§.j.š.ea.l.ita seruus furiosus ñ põt dño que
rere possessionẽ.Ratio q² mysterio corporis ⁊ aĩi serui acqui
ruꝫ dño.l.iij.§.saltus.i fi.⁊ l.possessio quoq̃.§.ĩ.ĩ.coꝙ myste
riũ animi non potest fingi prestitũ a seruo furioso.cũ veritas
36 nõ possit habere locũ.l.qui ad certũ.š.loca. ¶ Decio quarto
no.in ver.pupillus.ibi.siui ipuberẽ.hic videre tex.ꝭm Pau.
a đ ca.ꝙ inpubes[a] possit esse ꝓcurator ad negotia ⁊ sic extraiu-
dicialiter,nã etiã põt esse institor.l.sed ⁊ si quis.§.fi.⁊.l.sed.đ a

¶ Quod impubes. Adde gl.in l.exigẽdi.C.de ꝓc. ⁊ Spe.in ti. de ꝓcur.§.j. versi.itẽ ꝙ est minor.⁊ Ia. in c.nõ iniuste.in ij.qđ.đ procura.

instito.contrariũ est verum ꝭm eum,quod minor.xvij.annis
nõ põt esse procurator ad negotia.c.qui generaliter.§.fi.đ ꝓ
cura.i.vi.gl.in.l.minor.i prin.de ꝓcura.⁊ istud reputa mira
bile Pau.de ca.ꝙ minor cũ non habeat agere cũ aliquo inui
to,⁊ habeat aliquem intellectũ,ꝙ nõ possit esse procurator ad
negotia:quia imputet sibi constituens.l.cũ mãdato.in fi.đ mi
no.Tu dic ꝙ io pupillus nedũ minor.xvij.an,p õt esse procu
rator ad negotia,⁊ sibi imputet q eũ constituit.đ.l.sed ⁊ si qs
§.fi.cũ.l.seq.š.de insti.⁊.l.j.§.cuius autẽ de exerci.⁊ hoc tex.
Et ita tenet Bal.⁊ cõmuniter doc.i.l.exigendi.vbi do.Alex.
i vlti.col.C.đ procura.ibi dixi. ¶ Expeditis tex.capio gloss.
primã in verbo filium.quã diuide in tres partes.In prima
extẽdit tex.In secũda remouet vnũ cõtrariũ.In tertia ratio
nẽ diuersitatis assignat.scđa ibi.item dic filiũ.tertia ibi,⁊ est
ratio. ¶ In e.gl.ad fi.habes ex.gl.duas differentias i acqui-
37 rẽda possessione inter filiũ ⁊ seruũ. ¶ †Prima differentia est,
quod filius noster lꝫ ab alio possideatur,tamẽ acquirit nobis
possessionẽ ex causa peculiari.l.quicquid.ĩ.eo.secus est i seruo
nostro ab alio possesso.vt i versi.seq. ¶ Secũda differentia.ꝙ
per filiũ putatiuum non queritur nobis possessio.l.per eũm.
ĩ.eodẽ.sed bene queritur per seruum putatiuum,vt in ver.se
quen.Ratio diuersitatis ponitur per glo.allegando.l.iusto.ĩ
prin.ĩ.tit.j.ꝓprie maiore frequentiã seruorũ putatiuorũ quã
filiorũ putatiuorũ.Nã leges adaptãtur ad ea,que frequẽtius
accidũt.l.nã ad ea.⁊.l.seq.š.đ legi.⁊ sic ratione frequẽtioris.
cõtigentie.lex statuit per seruos putatiuos queri possessionẽ
nobis.Sed nõ qñ ab alio possidenꝫ.⁊ nõ per filios putatiuos.
Istam rationem etiã ponit gl.in.đ.l.per eũ.ĩ.eo sequiꝫ Bar.
hic ⁊ magis cõiter alij. ¶ Istã ratio diuersitatis nõ est bona:
q² dicta lex iusto.in prin.in quo fundatur.loquiꝫ đ filijs arro-
gatis,⁊ ꝙ frequẽter ignorantia liberos homines emimus
ꝑ seruis,sed nõ ita facilis ⁊ frequẽs est filiorũ arrogatio.Põ
dera ergo ꝙ ille tex.loquiꝫ i filijs arrogatis,⁊ sic ciuilibꝰ,nõ
aũt loquiꝫ đ filijs naturalibus.Nã planũ est ꝙ plures sine cõ
paratione reperiunꝫ filij putatiui,q̃ serui putatiui,⁊ frequen
tius cõtingit.Nisi salues presũptione iuris:q² nati in domo
vicinis scietibꝰ p̃sumunꝫ filij.l.si vicinis scientibꝰ.C.de nupt.
⁊.l.filiũ eũ diffinimus.đ his qui sunt sui vel alie.iur.dic ergo
qđ melior ratio ⁊ fundamentalis est.Nã ratio quare.per filiũ
queratur possessio,nõ est quia pater filiũ possideat,vt est tex.
hic i verbo,nã nec filiũ.⁊ dixi.š.i.x.not.sed est patrie potesta
tis:que ratio militat siue filius possideaꝫ ab alio siue nõ.Hic
est quod per filiũ putatiuum nobis nõ queritur possessio.đ.l.
per eũ.q² in eo cessat ius patrie ptãtis.Sed i seruo ratio qua
re per eũ queritur possessio est tamen ratione possessionis,vt
i ver.sed vt per eũ.ĩ.eo.no aũt ratione dñij.Patet q² seruus
ab alio possessus nõ querit đo dño,vt hic ver.primo.vñ nimi
rum si per seruum putatiuũ que possidemus nobis acquiri-
tur.facit.l.acquiriꝫ i si.⁊ l.liber homo i fi.š.tit.j.Et sic habes
veram rationẽ diuersititis quare per filiũ ab alio possessũ tñ
q̃raꝫ patri possessesio ex causa peculiari,sed nõ per filiũ putati
uũ rõne patrie ptãtis.sed in seruo est totũ ecõtra: q² ꝑ seruũ
ab alio possessuꝫ non acquiriꝫ possessio dño,sed bene ꝑ seruũ
putatiuum ratione possessionis. ¶ Cõtra primã partẽ huius
rationis arguitur.q² si vera esset:concluderet etiã in nõ pecu
liaribꝰ.vnde arguo sic.Nã si verũ esset ꝙ ideo per filiũ acq̃re
retur possessio patrie rõne patrie potestatis ⁊ nõ q² filiũ possi
deat,sequereꝫ ꝙ etiã in nõ peculiaribꝰ filius qui ab alio possi
deꝫ quereret tñ patri possessionẽ,tñ sẽp dicaꝫ esse i ptãte pa
tris: tñ assũptũ est falsũ:q² filiꝰ q possideꝫ ab alio in nõ pe
culiaribꝰ nõ q̃rit patri possessionẽ.l.qcqd.ĩ.e.⁊.hac gl.i pri

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sed rñde qd in nō peculiaribus filius q ab alio possidet non querit patri possessionē:eo qz tunc non agit eā querere patri: cū lex psumat q velit acqrere illi cui seruit,z a quo bona fide possidet vt filius. Sz sic est q fili⁹ nunq̄ q̄rit patri possessionē nisi agat ei acquirere.§.hec q̄ de seruis.z §.p pcuratorē.j.e. l.sec⁹ est in peculiarib⁹ in qb⁹ lex psumit q velit acquirere patri a q̄ habuit peculiū:lz ab alio possideat.❡†Circa scdā partē rōnis,q p seruos acquirim⁹ possessionē nō rōne dñij, sed qz eos possidem⁹.Adde bonū tex.in §.fi.ibi.qm ipsos ser uos nō possident.j.e. Et vide subtiliter do.Ale.in §.[veteres in iij.co.j.ea.l.vbi aliquos tex.pōderat p hoc,postea.in 2riū. alios tex.allegat z illis respōdet.Adð Bar.in l.si ita stipula tus in prin.in ij.col.j.de v.ob.vbi tz qd imo acqrat p seruū i virtute dñice ptātis,sed dic q Bart.ibi loquit respectu dñij,n aūt respectu possessionis.❡Capio gl.in verbo quas peculia

39 riter.† In gl.in verbo quas peculiariter habes ex gl.q ex cā nō peculiari,seruus acqrit dño ignorāti possessione,sed n vsu capiēdi cōditionē.sz ex cā peculiari vtrūq acquirit dño igno rāti,scz z possessionē z vsucapiēdi cōditionē.❡Ratio diuersi tatis est:qz ignorās nō pōt vsucapere cū desit volūtas.l.acqui ritur.§.nō solū.ð.ti.z l.labeo.§.i.j.ti.j.co qz ignorās nō dici tur habere bonā fidē,q̄ requirit in pscriptione,vt no.gl.in l. j.C.eo.q̄ rō cessat qñ seruus acquirit ex cā peculiari propter voluntatē dñi que a principio interuenit in cōcessione peculij z que presumit durare i his q̄ ex cā peculiari puenīūt,vt hoc tex.z l.peregre.§.q̄situ.j.e.cū ista cōclusione gl.trāseūt Bar. z communiter doc.z dt do.Ale.q ista opi.cōiter approbat p doc.z cū ea simplr trāsit.❡Ego reputo istū passū eē valð du biū propter iura q̄ hincinde valð 2riāt.❡Pro ista cōi opi. strinxit tex.p.gl.allegatā in l.qd seruus.j.e.vbi tex.facit dif ferētiā inter possessionē iustā z iniustā.z vult q possessio iusta acquirat p seruū dño ignorāti,nec dicat q ille tex.loquatur qñ seruus acquirit ex cā peculiari cū postea subijc at in ver. sicut id q ex peculio.de seruo habēte peculiū ergo apparet qd superi⁹ loquit in seruo nō habēte peculiū.Nā dictio sicut ibi posita facit similitudinē.sz nullū simile dicit eē idē,vt l. q nerua.ð.de po.z c.capitulū sancte crucis.de rescri.❡Scðo ad idē stringit tex.in l.si me in vacuā.§.fi.j.eo.vbi tex.simplr dt q seruus acqrit dño ignorāti possessionē,z ille tex.vr mihi multū clarus nisi dicas q ille tex.p alia iura q̄ statim addu cā distinguat.Ad idē bonus tex.in.§.seq.p seruū qui in fuga. vbi extra cām peculiarē acquirit possessio p seruū dño igno ranti.Nā ibi seruus nō habebat peculiū,z si habuisset,ppt fugā pdidisset administrationē.l. rogasti.§.si fugitiuus.ð.si cer.pe.Ibi dicet quātū ad illū tex.❡Tertio facit q simplr p pcuratorē z aliū legitimū administratorē q̄rit possessio dño ignorāti.l.j.C.e.l.si pcurator prima.ð.ti.j.§.ex his.isti.per quas pso.no.acqui.gl.in.§.per.pcuratorē.j.e.l.tñ posses di care qd illuc ibi fit ppter mādatū dñi.qd cessat in seruo qñ n hz peculiū.❡Contrariā opi.q seruus extra cām peculiarē nō acqrat possessionem dño ignorāti.tz subtiliter.Are.hic.p aliqua subtiliter per ea adducta.z idē Are.in §.hec q̄ de ser uis.j.e.l.vbi dt,q ista pars sine dubio est vera,z ibidem q̄dā alia adducitur.❡Ego etiā teneo istā opi.2 gl.Bar.z cōiter scriben.presertim p istū tex q dt,z quidem eas rex quas pecu liariter.tenet etiā ignorātes possessionem acquirim⁹,dupliciter

40 ter inducendo istum tex.❡†Primo pōdero relatiuū quas sine copula q stat restrictiue.l.ea tñ adiectio.de leg.iij.Bar. in l.cūctos populos.in.j.co.C.de sum.trini.z in.l.oēs popu li in.j.col.ð.de iusti.z iure.Ergo illud relatiuū restringit qd possessio acquirat dño ignorāti qñ ex peculiari.❡Scðo pō dero rationem assignatā in tex.quare dño ignorāti acquirat possessio:qz nostra voluntate intelligunt possidere:qz eis pe culiū habere permisimus.ista rō cessat qñ non est peculium. ❡Scðo principaliter ad idem stringit tex.in l.peregre.§. quesitū.j.e.ti.allegatus in gl.vbi tex.dt,si nō ex peculiari cā necessaria ē sciētia dñi Et ille tex.ponit duos cas⁹,vn⁹ qñ ex cā peculiari z tūc acqrit ignorāti,alius qñ ex cā peculiari,z tunc expresse requirit scientiā dñi.Et in primo casu assignat rōne cā vtilitatis z iure quodā singulari,ergo secus in nō pe culiarib⁹.Nec dicat put hic respōdet gl.q ille tex.requirēs scientiā dñi pcedit quo ad vsucapionem:qz ille tex.loquitur de possessiōe solū,z de vsucapione verbū nullū.z iste titulus principaliter tractat de possessione nō aūt de vsucapione.ð qua loquit titul⁹ sequēs.Et leges debēt intelligi fm naturā tituli sub quo sunt posite.l.imperator.de in diē adict.❡Ter tio ad idē stringit tex.in.l.iij.§.saltus.j.eo.allegatus in glo.

41 dupliciter inducēdo istum tex.†Primo dum dt ignorantes possiderem⁹,id ē,quas serui peculiarit cōparauerūt.pōdera illā dictionē,id ē q̄ non solū ē declaratiua,sed etiam restricti na,vt not.Bar.in.l.j.i prin.ð.ad.l.aquil.Secūdo qz ibi tex.z regula q serui nō acqrūt dño ignoranti,solū excipit vnū ca sū qñ peculiariter acquirūt:ergo alijs stat firma regula.l.nā q liquide.§.fi.de pe.leg.Nec dicatur put gl.rñdet,q intelli gat respectu vsucapionis:qui ibi de vsucapione verbū nullū, sed de possessione.z natura istius tit.est tractare de possessiōe z nō de vsucapione vt statim dixi.❡Quarto adð tex.in.l.qui a seruo.in fi.de ac.z obl.in verbo hoc ita si peculiare negotiū cōtractū est,nā ex cā possessio acqsita itelligitur. Pōdera illā

42 cōditionalē si peculiare negotiu cōtractū est q illa † cōditio denota causam finalē fm Bar.in.l.ij.§.fi.de dona.z debet im pleri specifice.l.qz hered.z.l.meui⁹.z de cōdi.z de mō.❡Te nendo istam opi.cōtra cōem,punctus est respondere ad.l.q seruus.j.eo.In qua pricipaliter se fūdāt gl.Bar.z scribētes vbi tex.facit differentiā inter possessionē iustam z iniustam,z vult q possessionē iustā acquirat seruus dño ignorāti.deinde subdit sicut id q ex peculio.Quia aduerte q tex.postea sub iūgit z no.declarat sūma,scz cū ratione:qz q ex iusta cā corpo raliter seruo tenetur,illud in peculio est serui,z sic exp̄sse sub iungit text.q illud dicit esse i peculio serui q seruus ex iusta causa corporaliter apprehendit,sicut z illud q a pricipio ex peculio ad seruū puenit,z in hoc stat similtudo,ideo iustā pos sessionē acquirit seru⁹ dño qz dicit fieri de peculio serui.l.nō solum.in princ.de pecu.gl.i rub.ð.de pecu.allegādo ad hoc pūctualiter tex.i.d.l.qd seruus.Sic etiā dicitur peculiariter acquiri:qz peculiū a dño 2cessū extēdit ad alias res postea a quisita,p regulā.l.sed z si manēte.ff.de preca.Et sic sunt ibi duo cas⁹.primo quando possessio ex iusta causa est corporali ter apprehensa,tūc ppt talē apprhensionē efficitur peculia ris,ideo acqrit dño ignorāti sicut q illud qd a principio ve re erat in peculio,z ille est secūdus casus qz ponit i ver.sicut. ❡Et si dicit,ergo seru⁹ semp acqreret possessionē dño igno rāti:qz acqrēdo eā efficeret semp pecularis,z ex cā peculiari acquirit dño ignoranti possessio,z hoc tex.z tñ assūptū videt 2 oia iura superius allegata. Rñde q illud q proxime di xi procedit qñ seruus a principio ex cōcessione dñi habuit pe culiū,tūc si postea ex alia iusta cā ð nouo acqrat aliā rē,cēset etiā illā peculiariter habere z tacite cōcedi i peculiū.d.l.nō solū.i prin.alias secus,z ita etiā tēet Are.hic.Itē cū peculiū dicat illud qd seruus separatū tenet a bōis z rōne dñi.l.pecu liū.in prin.de pecu.si seruus habēs peculiū aliā rēð nouo ac quireret quā nō teneret separatā a rōnibus dñi,nō posset dici ð pecu.in nec peculiariter acqrit ideo tūc nō acquireret posses sio dño ignorāti,sz eius sciētia reqreret.d.l.peregre.§.q̄situ. j.eo.cū alijs.ð.alleg.❡Nō ob.etiā text.in §.itē nobis.allega tus i gl.nā aduerte qd glo.vult pbare ex illo text.duo.Primo q seruus acquirat dño ignorāti pos.etiā si nullū sit peculiū, certe istud vltimū nō dicit ille tex.nisi gl.ponderauerit illum tex.in generalitate dū dicit cuiuscunq rei possessionē tamen re vera nō dicit q nō haberet peculiū.❡Scðo glo.vult pba re ex illo tex.q possessio acquirat dñis ignorātib⁹.Hoc pbat qz tex.ibi vult q acquirat inuitis,z illud q acquirit inuitis etiā acquirit ignorātib⁹.l.iiij.§.illud.ð fideic.libe.z i regulas pōt inuitis.de reg.iu.ff.Sz certe tex.vbi vtrūq exp̄mit z ignorā tibus z inuitis.Et qñ istud dicit loquit de dominio nō aūt de possessiōe,patet qz in.§.nō solū.sequēti postea loquitur ð pos sessione z nō repetit illla verba ignorātib⁹ z inuitis:z,sic gl.ð cepta est i illo tex.z est tex.iurisconsulti i.l.acquirit.§.i.ð.ti.j. ❡Capio gl.i verbo sicut pupill⁹.quā diuide i duas partes. In prima ponit duplicē itellectū ad tex.In scða format que stionē.scða ibi,sed illud queritur.Et gl.in scðo intellectu dū intelligit tex.in impubere carente intellectu qd q̄rat dño pos sessionē.secus in seruo furioso,reincidit in errorē quē tenuit in.§.adipiscimur.ð.ea.l.ideo reprobatur p Bar.z oēs hic.si militer in scða parte gl.male dicit,z eā reproba vt per Bar.z

43 oēs hic.❡†Inducit p Bar.post Dy.z antiquos iste tex.ad

a questionē ð equo currēte ad brauiū^a sine cessore q cecidit.an debeat habere brauiū,z tenet qd debeant attēdi verba statu ti.an referantur ad equū primo currentem an ad personā vt hic per eū.idē tenet Bart.i.d.l.j.§.q̄situ.de aqua quo.z esti. cū alijs concord.huc traditis per do.Alex.Et dicit Albe.de rosa.hic,qz ita cōiter obseruatur,z vide plēe per Alb.i proe. digestorū.i.§.discipuli.z lata Alb.de rosa.i.l.gallus.§.si ei⁹, z ibidē Joan.de imo.de libe.z posthu.❡In dubio aute si nō appareret ex verbis statuti,brauiū deberetur equo prio cur rēti licet sine cessore:qz causa finalis statuti est excessus i cur rēdo.ideo cursus equi potissime est attēdendus:z sic effectus statuti.argu.l.si i duobus.§.j.ð.quemadmodū testa.ape.z.l. peculium.§.quadrige.de leg.ij.z.l.quamuis.de conditio.z ð monstratio.secundū Imo.Rapha.cuma.Ludoui.z domi. Alexan.

a ❡Ad brauiū Adde Inn. in.c.indicāte ð testa. Alb. ð rosa.in prima parte' statutorū.q.cx. xij.inci. pdicta faciūt ad q.z Bal.i l. ex duob⁹.ð. ð vulg.z pupilla.

Alex.hic Bal.in.d l.qui fundũ.ff.quẽ ad ser.amit.Sal.i.non
44 dubiũ.C.d legi.Imo.in.d.l.ij.de ꝯdi.ꝛ demõ.¶†Et c̃ impe-
dientibus equos qui currunt ad brauiũ,ꝛ d facietib⁹ cadere;
q̃ pena puniant habes tex.i.l.nemo.cũ gl.ꝛ ibi Bar.ad hoc
no.C.d specta lib.xi.¶In gl.fi.i verbo iusserit eũ cũ ista gl.
trãsit simplr Bar.alij oẽs reprobãt istã gl.d.l.qd seruus.ff.e.
vbi ẽt seru⁹ habẽs plenã ẽt liberã administrationẽ peculij.nõ
45 tñ acquirit possessionẽ violẽtã ꝛ sic iniustã dño¶†Scdo qꝛ in
gñali mẽdato dato ab hoie nunq̃ venit iniustũ aut illicitũ.l.si
pr̃ filio de his q̃ in frau.cre.ꝛ.l.si procurator.ff.de cõdi.inde.
46 ¶†Tertio facit qd vult gl.not.in.l.cũ oportet.in prin.C.de
bo.q̃ libe.ꝛ in.l.j.de his q sunt sui vel alie.iur.vbi glo.tenent
ꝙ in pfectitijs in qb⁹ adhuc hodi totũ qrit patri.nõ acqrunt
tñ illicita.¶Nec ob.l.is q in punctũ.§.si tutoris.ff.q̃ vi aut
clã.cũ alijs alleg.in gl.qꝛ rñdet Imo.qꝛ ex quo ibi res perue
nit ad pupillum, rei obuentione tacite ratificata:nimirum
si tenet.Sꝫ ista sol.ꝯfundit per tex.i.d.§.si tutoris.q loquit ẽt
in furioso,in q̃ nõ põt cadere ratificatio.l.qui ad certũ.ff.loca
ti.Nisi diceres ꝙ solus curat furiosi tacite ratificet sicut so-
lus acquirit possessionẽ vt dixi in.§.adipiscimur.ff.e.l.ꝛ solus
adit hr̃ditatẽ ꝛ agnoscit bonorum possessionẽ.l.j.ff.d bo.pos.
furio.infan.dela.Preterea.nõ est verũ ꝙ ex hoc qd res perue
nerit ad aliquẽ cuius noie facta est spoliatio ꝙ ipse videat ra
tificasse,nã in ꝯtrariũ est tex.in.l.si vi me.ff.de vi ꝛ vi ar.allegata
in gl.vbi nõ ꝯuenit insolidũ,sꝫ quaten⁹ ad eũ peruenit cuius
ꝯtrariũ esset.si videret ratificasse.vt ibi in gl.¶Ad idẽ est clarior
tex.in.c.cũ ad sedẽ,circa fi.ꝛ ibi Imo.de rest.spo.Bal.in.l.j.
C.d epis.ꝛ cle.q̃uis ꝯtrariũ:ꝛ male tenuerit Bar.in.l.aut facta.
§.fi.in.in vlt.co.ff.de pe.¶Unde ad.d.§.si cũ tutoris.rñde.ꝛ
ideo ibi pupillus tenet ad solã patiẽtiã vt dp⁹ factũ per seruũ
vi aut clã demonstrat:qꝛ ad patiẽtiã tenet ẽt q nõ est possessor.vt
simp ex colon⁹.l.deniqꝫ.§.fi.ff.qd vi aut clã.¶Sꝫ aduerte qꝛ
tria fundamẽta superi⁹ allegata ꝑ gl.ꝛ Bar.loquunt in casu
dubio,vbi non veniunt illicita.sed q̃stio gloss.loquitur in casu
claro qñ tutor expresse iussit seruo qꝫ violent occuparet.facit
47 hñ tex.in.l.j.hoc edicto.ff.ne vis fiat ei.¶†Unde dic ꝙ aut
tutor cũ pupillo expsse iussit seruo ꝙ violent occuparet.ꝛ istd
est extra administrationẽ tutoris:ergo talis authoritas nihil
vꝫ.l.fi.ff.de cu.fur.ꝛ.l.seru⁹ furiosi.d manumis.ti gene.Bart.
in.l.de pupillo.in prin.ff.de ope no.nũcia.qꝛ tutori nõ est cõ-
missa administratio ad delinquendũ.l.si procurator.in prin.
ff.de ꝯdi.inde.¶Aut tutor simplr imposuit seruo pupilli qd
apprehenderet possessionẽ,tũc nõ itelligit cõmisisse qd appre
hẽdat violẽter:qꝛ in dubio nõ censet cõmitti illicitũ.ita proce
48 dũt q̃ superius adduxi cõtra gl,ꝛ Bar.¶†Extra gl.inducit
Bar.istũ tex.ad no.q.facio pcuratorẽ inhabilẽ,vt habilẽ ꝯsti
tuat,an valeat.cõcludit Bar.ꝙ si ꝯstitutio nunciũ inhabilẽ ꝛ
habile ꝯstituat,ꝛ tũc valet p istũ tex.Si aũt ꝯstituo procurato
rem inhabilẽ vt aliũ habilẽ substituat sibi tũc tenet distinctio
nẽ.gl.sing.in cle.religiosus.in gl.fi.de proc.vbi gl.magistra
liter distinguit tres species ihabilitatis.Et vult ꝙ si esset pe
nit⁹ ꝛ in totũ ihabilis:tũc nõ posset abilẽ substituere.p tex.no.
in.c.iudex ab apostolica.in fi.de offi.dele.in.vj.alias posset.
49 Adhuc;hñ facit illud ꝙ tenet ipsemet Bar.in.l.eam quã.C.
d.fideicõ.sup ꝗõne ibi posita per gl fi.in ver.itẽ q̃rit.scdm
Jo.ꝙ allegat Bar.hic.vbi glo.disputat si inhabilis instituat
hr̃s.ꝛ roget p fideicõmissũ ꝯrestituere hr̃ditatẽ habili an pos-
sit cogi adire ꝛ restituere.Gl.ibi facit tria fũdamẽta pro par-
te affirmatiua,ꝛ alia tria.p pte negatiua,ꝛ istã tꝫ Bar.ibi.hoc
sequit qñ istitutus hr̃s esset fundit⁹ ꝛ in totũ inhabilis, puta
dãnat⁹ in metallũ qui est seru⁹ pene ꝛ omino incapax.l.qdã.ff.d
pe.Sec⁹ qñ nõ esset in totũ incapax.lꝫ fiscus posset ab eo au-
ferre tanq̃ ab indigno.ꝛ cũ decisi.Bar.tenent Ang.Pau.d
ca.Lud.ro.ꝛ alij Mod.hic do.Abb ꝛ cõiter alij in.d.cle.re
ligiosus.Idẽ ꝛ lati⁹ tenet Bar.in.l.is qui p ẽp.in pe.char.
ff.de vsucap.ꝛ cum illa glo.in.d.cle.religiosus.tenẽt ẽt Bal.ꝛ
Ang.in.l.institutio talis.ff.de here.instit.Bal.in.l.ꝙ qs.C.de
50 procu.ꝛ ano.in.c.post cessionem.ad fin.de proba.¶†Adde
facere illud ꝙ tenet Jo.an.in regula qꝛ alicui.in mer.vbi te-
net ꝙ ille qui ex defectu ordinis non hꝫ vocẽ in capitulo noie
51 suo posset procuratorio nomine alteri⁹ eam dare.¶†Scdo
facit qd tenet Jo.an.in addi.Spe.in tit.de instru.edi.§.nunc
vero ali qua.in ver.in addi.que incip.hoc dictum plꝫ Nic.de
matarel.d Mutina.Ubi q̃ri,si statutũ ꝓhibet laicũ posse ꝯ-
stitui executorẽ seu cõmissariũ testamẽti,an laicus possit assu-
mi vt eliget ecclasticũ executorẽ,ꝛ sic habilẽ.Finaliter de-
terminat qꝫ sic.p tex.in.d.c.iudex ab apostolica.vbi delega
t⁹ ihabilis põt habilem eligere ꝛ ei substituere.ad idem tex.in
c.j.de proc.in.vj.ꝛ qꝛ prebet nudũ ministerium facit ꝛ sequit
52 simpliciter Lud.ro.hic.¶†Tertio facit tex.i.l.cũ pater.§.

hereditatem primo.ff.de leg.ij.vbi deportatio,qui ñ est capax
hereditatis.l.j.C.de here.isti.dari ptãs eligẽdi heredẽ habi
lẽ ꝛ per illũ tex.no.ibi egregie Bar,q lꝫ frater minor[a] ordinis
obseruãtie sancti Frãcisci,ñ possit eẽ executor testamẽti p cle.
exiui.de ver.si.põt tñ deputari vt eliget pauperes i quos fiat
53 distributio.¶†Sed attẽde inquantũ Bar tꝫ ꝙ si facio nuntiũ
inhabilẽ ad constituendum habilẽ qd tũc valet.secus si facit.
pcuratorẽ inhabilẽ,vt substituat habilẽ sibi nihil vꝫ.¶Istã
differentiã inter verbu constituat ꝛ substituat,reprobat Jo.d
imol.hic per tex.in d.cle.religiosus.in verbo cõstituere vel d
substituere,vbi neutro casu valet siue vt cõstituat siue vt sub
stituat.Unde qꝛ ille tex.loqt ĩ religioso,q ñ hꝫ velle nec nolle,
nisi cũ authoritate superioris.c.nõ dicatis.xij.q.j.ꝛ c.si reli-
giosus.de elec.in vj.idẽ neutro mõ valet nisi iteruenit licẽtia
superioris qꝛ vtrobiqꝫ militat eadẽ rõ ꝓhibitionis.¶Ego
vltra scribẽ.tria oppono ꝯ Bar.in primis inquãtũ tꝫ Bar.ꝙ
si facio aliquẽ nunciũ ad cõstituẽdũ pcuratorẽ habilẽ vꝫ l.nũ
4 cius sit inhabilis.†Istud nõ põt ꝓcedere,ꝛ est errare in ter-
minis quia nõ dr nũcius,nisi qñ est cõstitutu⁹ ad speciẽ pso-
nã constituẽdã.Nã si est cõstitut⁹ ad constituendũ aliquẽ gña
liter vel indifinite vt simplr,put loqt Bar.tũc nõ dr nũcius.
ita expsse no.Bar.in l.q aũt.§.si p illũ tex.ff.d cõsti pecu.Et
idẽ in mandatis dr facit,cõstituit cũ pcuratorẽ factorẽ ꝛ nũciũ
specialẽ illud est nũciũ specialẽ:idẽ dt.qꝛ nõ põt eẽ nũcius gña
lis idẽ ẽt tꝫ Bar.in l.multũ interest.in ver.j.C.si qs alte.vl si
bi idẽ ẽt tꝫ idẽ Bar.i l.si pupilli.§.j.i.ij.co.ff.d ne.ges.¶Cre
do sustinẽdo Bar.qd debeat sane intelligi nõ qñ facio nũciũ
ad cõstituẽdũ aliquẽ simplr tunc non esset nũcius.sed qñ fa-
cio nunciũ specialẽ ad cõstituẽdũ in specie talẽ pcuratorẽ.vl
qñ in aliqua speciali cã.nõ si simplr quo ad personã ꝛ causas
tunc non esset nuncius.¶Aduerte tñ ꝙ Bal.vbiqꝫ repbẽdit
Bar.ꝛ tꝫ ꝙ imo etiã possit cõstitui nũcius gñalis.ꝛ erit pro-
prie nuncius.ita no.tꝫ Bal.in l.ei qui.in vl.q.C.ꝙ cũ eo.vbi
refert Ly.ꝛ doc.ita tenere ꝯ Bar.Idẽ tenet Bal.reprobãs
Bar.in ru.C.de cõsti.pecu.in.ij.co.ꝛ si istud teneremus dictũ
55 Bar.de nuncio simplr ꝓcederet†Scdo inquãtũ Bar vide
tur facere differentiã inter verbum cõstituo ꝛ verbum substi-
tuo qꝛ aut nunci⁹ deputatur ad cõstituendũ habilẽ ꝛ valet p-
curator.Aut fit ad substituendũ,ꝛ nõ valet.ꝛ sic Bar.prima
frõte videt facere differentiã in qualitate verbi.put ẽt eum i
56 itellexit Imo quẽ.ff.retuli.¶†Ista differentia nõ vr̃ bona qꝛ
vba mandato debẽt iproprari ꝛ poni vnũ p alio vt no.Bar.
in l.i.in prin.ff.qd cuiusqꝫ vniuer.ꝛ idẽ Bar.in l.j.C.d ne.ge.
vbarũ iproprãda sũt vt mãdatũ sustineat c.petitio.vbi cano.
de pro ꝛ do.Alex.i l.fi.si qs in fundi vocabulo.de lega.j.ꝙ est
fortius cũ in specie vbũ cõstituo ponat ꝛ itet p substituo ꝛ e
contra tex.est in l.pen.ꝛ ibi Bal.ad hoc no.C.de pcu.¶Re
spõ d.t declarando mentẽ Bar.ꝙ Bar ꝓ se nõ facit differen
tiã inter vbũ cõstituo ꝛ verbũ substituo.ꝛ sic nõ facit differẽ
tiã in qualitate verborũ put cũ itellexit Imo ꝛ male.Sed be
ne facit differentiã inter nunciũ ꝛ pcuratorẽ,an dñs faciat ali
quẽ nunciũ ad cõstituendũ pcuratorẽ habilẽ ꝛ tũc bene vꝫ ꝛ
57 tenet.Et tũc sufficit† ꝙ nũci⁹ habeat habilitatẽ facti,scꝫ ani-
mũ ꝛ intellectũ:lꝫ nõ habeat habilitatẽ iuris:eo qꝛ nũcius pre
stat nudũ ministeriũ vt est tex.in d.l.q aũt §.fi.cũ.l.se.ꝛ ibi bar
in iij.no.ad hoc no.de ꝯsti.pec.Sicut etiã acqrẽda possessio
ne nũcius vel curator pstãt nudũ ministeriũ.l.qd meo.§.procu
rator.ff.e.qꝛ possessio nõ acquirit prĩo pcuratori.deide dño si
cut in actione vbi pcurator querit sibi directã deinde vtilẽ ce-
dit dño.l.possessio quoqꝫ.§.fi.ff.e.l.pe.deneg.gest.plene habet
in.§.si quis alij.in.ti.de inuti.stipu.Un nũcius prestet nudũ
ministeriũ ꝛ seq.ꝛ cõcipiat vba in psoã det ꝛ noie dñi.l.q aut.
§.fi.cũ.l.seq.ꝛ ibi Bart.Ideo lꝫ nũci⁹ si inhabilis d iure.tñ
cũ habeat habilitatẽ facti,scꝫ itellectũ.põt procuratorẽ habi
lẽ cõstituere sicut i hoc tex,seruus q de iure est ihabilis possi
58 dere.l.qd attinet.de reg.iu.†ꝗñ possessio sit i⁹ sm gl.Bar.et
cõiter alios.ff.in prin.huius.l.tñ qꝛ est capax facti.§.sed cũ
fa ctũ.insti.de stipu.seruo.ꝛ.l.stipulatio ista.§.hoc qq.de ver.
obli.ideo censet habilis ad possidendũ pro alio.¶Aut dñs
facit pcuratorẽ inhabilẽ ad substituendũ habilẽ in loco ipsi⁹
pcuratoris.Et isto casu sit secus:eo qꝛ tunc procurator non
prestat nudum ministeriũ sicut facit in querẽda possessione:
imo tunc officiũ radicat in persona ipsius procuratoris q d
bet sibi nõ aũt dño sustinere:ideo tunc seruatur doctri.gl.in
d.cle.religiosus.Ista est pprie meus Bar.Bene verũ est ꝙ
in nuncio cõuenit verbũ constituit ex quo ipse nuncius nõ ha-
buit officiũ.In procurator aut conuenit:verbũ substituit cũ
quo in eo fuit radicatũ officiũ procuratoris.ꝛ dꝫ sibimet alia
substinere.¶Tertio cõtra Bart.moueor,dũ dicit q si facio
procuratorẽ ad sustinendũ loco sui habilẽ,ꝙ tũc nõ põt:nisi

a ¶Frater mino.ꝛ.adde le in consi.lxxv.volu.Et gl.in cle.vni.a de test.ꝛ qd possint eẽ electo res pauperũ.po.nit idẽ Alex.cons.lvij.co.ij.vl.accedit distinctio.ij.vo.ꝛ ꝙ nõ possit esse executor intelige etiã cũ licentia superioris vt per soci consi.xvij.co.fi.in.fi.

ſm doctrinā gl.in.d.cle.religioſus. Cōtra hoc facit. Nā qñ p curatorē hz ptātē ſubſtituēdi,z ita ſubſtituit:certe ſubſtituit? ñ videt creat? a ꝓcuratore, imo neq; ab eo neiat?.gl.eſt in c.is de ꝓcu.in.vj.z in.ꝯj.e.ti in ātiquis,z tenet clare Bar.in.l.j. circa mediū.de ꝓcu. ¶ Sz defendendo Bar. Rñde q; hz tunc cēſeat vocat? voluntate dñi,ex q̄ ita cōſtituit ꝓcuratorē ad ſubſtituēdum aliū etiā incertū,z ſic dño ipſe facere videat,vt tenet Bar.in l.j.in ꝓin.circa med.de ꝓcu. Tū ex q̄ nō ſtat nudum miſterīū,ſz officiū radicatū in ꝑſona ſua cōmittit alij ꝓcuratorī:certe ſi eius cōſtitutio ſit ipſo iure nulla, etiā reddit nullā reſtitutionē alterius,ſm tā diſtinctionē gl.in.d.cle,religioſus.

1 ¶ Per seruū nostrū fugitiuū ab alio non possessum,et possidemus z vsucapimus.
Sola naturalis possessio non potest parere vsucapionem,qu ā do ciuilis est apud alium.

5 Fuga serui,nō ꝓriuat dominum possessione ciuili ipsius serui.

4 Per seruum fugitiuum ab alio possessum,non acquiritur domino possessio.

5 Si subditi mei ab aliquo detineantur inuiti,z patet de eorū voluntate contraria q; inuiti occupantur,nō perdo meā possessionem in eis.

6 Per seruum fugitiuum ab alio non possessum,querit domino poſ.concurrente volūtate ipſius ſerui volentis acquirere domino poſſeſ.intelligit tñ de vero dño z nō de quaſi dño.z nu.7.

8 Etiā extra cā.in peculiarē acquiritur poſſeſ.per ſeruū domino.

9 Bona fides cauſatur etiā ex iniuſtis z temerarijs cauſis.

10 Seruus gerenſe ꝓ libero,ſtatim ꝓriuat dominū poſſeſſione

11 Que requirantur ad hoc vt dominus ꝓdicetur poſſeſ.ſerui.

12 Si ſeruus non gerat ſe ꝓ libero.ſed forte in ꝓincia gerat negotia domini:tunc etiā per mille annos dominus nō perdit poſſ.niſi ab alio incipiat poſſideri.

13 Filiuſ.a.fugitiuus vel monachus fugitiuus,quando acquirāt poſſeſ. patri vel monaſterio.

14 Monachus quo ad poſſeſſionis acquiſitionem nō equiparetur ſeruo an filio.

15 Maior eſt poteſtas quam habet pater in filiū,quam abbatis
1 in monachos.

6 Monachus fugitiu? equiparatur ſeruo fructuario fugitiuo.

Per seruum qui in fuga.

Seruum, noſtrū fugitiuū.ab alio non poſſeſſum,poſſidemus vſucapimus,z p eius poſſeſſionē acquirimus.h.d. Diuidit in tres ꝑtes ꝓxima ponitur opinio nerue. Jn ſecā reꝓbat. Jn tertia ponit aliud dictū ſecō ibi,ſ.vtilitatis cā tertia ibi.poſſeſſionē aūt. Et dum in illa tertia dicit tex.licut ꝓ eos quos in ꝓincia habemus. Vult dicere,hz illi nō ſint in cuſtodia dñi,ſed ſtēt multū a remotis tñ acquirunt poſſeſſionē dño.ita etiā p ſeruum fugitiuum, hz non ſit ſub cuſtodia noſtra. ¶ Primo ex hoc tex.no.q; per
2 ſeruū fugitiuum ab alio nō poſſeſſuz poſſidem? z vſucapim?. ¶ Ex q̄ inferunt corrolarie duo notabilia. Primo q; ex ſola ciuili poſſeſſione perficit vſucapio,nā hic vſucapit ſeru? fugitiuus cuius ſolā ciuilem dño retinet.l.iij.§.ſi ſeru?.j.e.Et qō ſola ciuilis ſufficiat ad vſucapionē,facit l.q fundum.in ꝓin.cū gl.j.p empt.z melior ter.in l.acquirit.in fi.ſ.ti.j.plene no.in l.iij.§.er Julio.j.e.Et Bar.hic i fi.refert qō Dy.hic,z in regula ſine poſſeſſione.de re.iu.in.vj.multū ſubtiliter pōderat iſtum tex.q; ad vſucapionē ſufficit ſola ciuilis poſſeſſio z ita alij oēs trāſeunt. Sed tu aduerte q; iſte tex.ñ ꝓbat no.Dyn.Bart.z doc.duplici cōſideratione. Primo q̄ iſte tex.nō logt ō initiā da vſucapione,ſed bene logtur de vſucapione ꝓius cepta cōpienda z perficienda. Et ita exꝑteſſe ōt gl.hic in verbo vſucapi.ſz planū eſt q; facili? perficit vſucapio iā incepta q̄ ō nouo incboet.tex.eſt in l.ceptā.j.ti.j.facit.l.q fundū.ſ.quemadmoſer.amit.z.l.j.§.queſitum.de aqua quot.z eſti.Ad idem facit ter.no.in i.fundum.ō fun.do. ¶ Secō q; tex.iſte ōt vtilitatis gratia receptū eſt vt ipleat vſucapio. Pōdera illud verbū impleat.ergo logtur de vſucapione ꝓius inchoata,vt dixi.Jtem text.videt hoc introducere iure ſingulari in ſeruis fugitiuus vtilitatis cā ne fuga ſeruoꝝ noceat dñis,vt ōt ter.in l.pomponius.in ꝓin.z in l.rē que nobis.j.e.ergo in Julio in alijs rebus videt eſſe ius cōmune Bar.hic in fi.de hoc vltimo forte ꝑpendens ōt z ne putes hoc in ſeruo fugitiuo ſpāle tm. q; ſola ciuilis ꝓeſcribat,idem eſt in fundo.d.l.q fundū.in ꝓin.cū gl.j.p emp.Dicā de hac regula latius vbi erit loc? ſuus.in l.iij.§.ex Julio.j.e.z vide q; dicā ſtatim.j.in ſecō no. ¶ Secō corolarie infert ex hoc ꝓmo no.q; ſola naturalis nō pōt parere vſucapionē,qñ ciuilis eſt apud aliū:q; ſi poſſet ſequeret q; vterq; ꝓeſcriberet.vn? ex ciuili vt ſtatim dixi.alius ex naturali:z ſic duo poſſēt eē dñi ſolidū Julio.l.ſi vt certo.§.ſi duob? cū vulgari? Julio.cōmo.z ita eſt gl.ſolēnis.in l.j.C.de ſer.fu.de qua gl.aligd

8 dixi in ꝓn.iſtius.l. ¶ Secō ꝓincipaliter no.ex hoc ter.q; fuga ſerui non ꝓriuat dñm poſſeſſione ipſius ſerui,q; intelligez poſſeſſione ciuili nō aūt de naturali:q; fuga ſerui bene ꝓriuat dñm naturali poſſeſſ.l.iij.§.ſi ſeru?.j.eo.z.l.ſi cui.§.hz ō li.cau. Sz aduerte q; ſi fuga ſeruoꝝ ꝓriuat dñm poſſeſſione naturali ſerui.ergo dz ſuccedere regula,q; ex q̄ dñs nō pōt appꝛhēdere poſſeſſionē naturalē rei mobilz,q; ſtatim amittit ciuilē.l.iij.§. nerua filius.z.l.pōponi?.in ꝓin.z.l.rē que nobis.z.l.ſi rem mobilē.j.eo. Ex q̄ ergo dñs nō pōt appꝛehēdere naturalē ſerui exiſtētis i fuga,ergo amittit ciuilē. Sed rñde q; ꝑdicta iura nō habēt locū i ſeruo fugitiuo,ne malignitas ſeruoꝝ noceat dñis.d.l.pōpo.in pn.z.d.l.rē q̄ nobis.ſec? i ceteris rebus animatis,vt hic i gl.Bar.z oēs tenēs. ¶ Sz aduerte ſecō z ſubtili?,q; ſicut ſeru? fugiēdo nō pōt ꝓriuare dñm ciuili poſſeſſio, ne:ita vī q; nec poſſit ꝓriuare naturali p rōnē tex.in.d.l.Pō po.in ꝓin.ne malignitas ſeruoꝝ noceat dñis,z ne ſit in potestate ſerui ꝓriuare dñm ſua poſſeſſiōe. Iſta rō militat ēt in naturali poſſeſſiōe. Facit tex.in.l.ſi.i rōne fui.C.e.vbi text.ōt ne ex aliena ſeruoꝝ malignitate alienū dānū emergat. Ad idē rō tex.in.l.rēq; nobis.in fi.j.eo.vbi dicit tex.q; ſeruus fugitiu? ſicut aliarū rerū poſſeſſionē interuertere dño nō pōt, ita qdē nec ſuā. ¶ Iſta rōvī militare ēt reſpectu naturalis poſſeſſiōis, Propterea Jac.bu.in.§.eque.inſti.de actio.z in.l.nemo.C. eo.de acq.poſ.tenebat,q; i caſu huius.§.dñs p fugā ſerui nō pdat ēt naturalē.p rōnē.ā.relatam. Iſtā opi. Jaco.bu.refert Bart.z Jatius.d.Alex.in.l.iij.§.ex Julio.j.eo. ¶ Si vera eſſet iſta opi.Jac.bu.ad iſtū tex.certe multomin? ꝓ bare? in hac ter. ꝓimū ꝓcedēs no.Bar.z doc.q; ſola ciuilis ſufficiat ad vſucapionē.cū dñs habeat ēt naturalē fui fugitiui,ſm iſtā opi.Jac. but.Tenendo cōem opi.poſſes dicere altero de duobus modis. Primo,q; cū oēs effect? attribuant ciuili poſſeſſione,vt preſcriptionis vſucapionis z acquiſitiōis fructuū,lex nō curauit q; naturalis perdat per fugā ſerui. Sz caue q; iſto modo lex fruſtra z ſine effectu introduxiſſet naturale poſſeſſionē, put ēt dixi in ꝓin.huius.l. ¶ Secō pōt dici q; poſſeſſio naturalis cōſiſtat in facto.l.bone fidei.§.j.ſ.tit.j.etiā poſſz eſt in eſſe ōducta,cū ſit coꝛpoꝛalis iſiſtētia rei.Et in his q̄ ſunt facti ſeru? pōt ꝓtendicare dño.l.cā ꝓponas.C.de here.inſti.Sz poſſeſſio ciuilis hz plurimū iuꝛis.l.poſſeſſio quoq; in ꝓin.j. eo.Et in his q̄ ſunt iuris cū ſeru? ꝑ mortuo.l.q attinet.ō reg. iur.ideo nō ꝓindicat dño.Et ſic habes fundamētales rōnes. huius tex.quare fuga ſerui nō ꝓriuet dñm ciuili,hz bñ ꝓriuet
4 naturali. ¶ Tertio no.ex iſto ter.q; p ſeruū fugitiuū ab alio poſſeſſuz non acquirit dño poſſeſſio.Rō fundamentalis eſt:q; ſeru? acqrit dño poſſeſſionē,rōne poſſeſſionis q̄ hz dñs in ſeruo vt in.§.ꝓcedenti.vbi dixi.Si ergo ſeruus ab alio poſſideat ceſſat rō z fundamētū acquiſitiōis:ꝑ conſequēs ceſſat effectus, z ſic acquiſitiōis:q; ceſſante cā ceſſat effectus.l.aſtrigere.§.q; uis.de iure patro. ¶ Limita ſingulariter iſtud not.z iſtū ter.nō ꝓcedere qñ ſeruus detinet inuit? ab alio:tūc dñs retinet poſſeſſionē.z p eū acquirit:q; per ipſi? animū. dominus retinet poſſeſſionē.tex.eſt no.in.l.arboꝛibus.§.de illo.cū.§.ſeq.ō.de vſufruc.allegat? hic in gl.j.per quē tex.ita no.limitat Bal.in
5 l.j.in.v.oppo.C.de ſer.fugi.Et p hoc ſingulariter infert † q; ſi ſubditi mei ab aliquo detinent inuiti poſſet de eorū volūtate Julia q; inuiti occupant:tunc nō perdo meā poſſ.in ipſis,q; val
6 de no.ſequit ſimplr Paul.de ca.hic in fi. ¶ † Quarto no.per ſeruum fugitiuū ab alio nō poſſeſſum acqrit domino poſ. Intellige ſemp cōcurrēte volūtate ipſi? ſerui,q; ſeruus velit acgrere poſſeſſionē dño alꝰ ſecus.tex.eſt q; ita limitat in.§.hec q̄ ō ſeruis.j.e.l. ¶ Secō no.limita iſtū tex.ꝓcedere q̄ ad verū dñm:q; vero dño bene q̄rit poſſeſſio per ſeruū fugitiuū, ſcē eſt in quaſi dño,z ſic in eo q̄emit bona fide z nō dño z ꝓin hz titulū z bonā fidē:z ſic quaſi dñiū,illi nō querit poſſeſſio p illū ſeruū fugitiuū. Jta limita iſtū ter.gl.ſin.in.l.ſeruiz filij.§.ſi.p illū tex.in verbo vſucapionē tm.j.de fur. ¶ Sz iſtud reꝓbat z bene. Vre.hic in pe.col.eo q; quo ad iſtā materiā acgſitiōis poſſeſſionis equiparant vſufructuari? z bone fidei poſſeſſor. tex.eſt in.§.idē placet.inſti.p quas pſo.no.acq.hz p ſeruū fugitiuū acquirit poſſeſſio vſufructuario.l.arboꝛibus.§.de illo.de vſufruc.allegat.in gl.ergo ſimiliter dz acquiri bone fidei poſſeſſoꝛi. ¶ Vltra Vre.ego ēt impugno illā gl.alio fundamēto:q; ea q̄ ſtatuta ſunt in dño habēt locū in q̄ſi dño.l.cū q.§.i publiciana.ō.de publicia.hz ſeru? fugitiuus ab alio non poſſeſſus acqrit poſſeſſionē vero dño z hoc tex.ergo ēt acgret quaſi dño z eredo q; ſit veriſſimū. ¶ † Quinto z vltimo no.in ver.ſi ꝑ videri forte tex.ꝑ opi.gl.z cōi in.§.ꝑcedēti i gl.i vbo peculiarit.vbi glo.z cōiter doc.tenēt q; ēt ex cām peculiarem poſſeſſio acgrat p ſeruū dñ ignoꝛāti. ¶ Pro iſta cōi opi vī eſſe bonus tex.hic.nā in iſto tex.iſte ſeruus fugitiu? non habent

peculium

peculiũ ꝛ si habuisset ꝑdidisset administrationẽ peculij. q2 fu
gitiuus. l. rogasti. §. si fugitiuus. ṡ. si cer. pe. Itẽ ↄ̈t tex. qđ si
seru⁹ existat in ꝓuincia in partib⁹ valde longinquis, quo ca
su ꝓ̄sumit̃ ignorãtia dñi. c. quãto. de ꝓ̄sum. Et tñ hic est text.
ꝙ seruus acq̄rit dño valde absẽti: ꝛ sic verisimiliter ignorãti
possessionẽ: ergo hic est tex. ꝑ cõi opi. ꝙ ẽt seruus nõ hñs pe
culiũ acq̄rit dño ignorãti possessionẽ. ¶ Sed q2 in. §. ꝓ̄cedẽti
tenui ↄ̈triũ potes ad istũ tex. rñdere qđ gl. ꝛ doc. ibi loquunt̃ i
casu certo, qđ dñs ignorabat: sȝ iste tex. loquit̃ de ignorãtia ꝓ̄
sumpta. Et sic tex. nõ aperit, an dñs lȝ absens, vere sciret vel
ignoraret: ꝛ dũ dicebat̃ ꝙ in isto tex. si seru⁹ habuisset peculi
um ꝑ fugã ꝑdidisset administrationẽ peculij. ḋ. l. rogasti. §. si
fugitiu⁹. Rñde nõ verũ esse q̃ ad dãnũ dñi: sed hic est vtile qđ
dño ignorãti acq̄rat possessionẽ ex q̃ hȝ peculiũ: lȝ sit in fuga.
Sicut ẽt dicim⁹ ꝙ dñs possidet seruũ fugitiuũ ciuil'r. vt hoc
tex. Verũ est quo ad ea q̃ tẽdũt ad fauorẽ ꝛ cõmodũ ipsi⁹ dñi
secus quoad preiudiciũ: q2 tũc dñs nõ habet̃ ꝓ possessore. Iđ
ꝓ furto vel maleficio talis serui fugitiui, nõ posset dñs cõue
niri vt est tex. no. ꝛ sing. ꝭm verũ intellectũ. in. ḋ. l. serui. ꝛ filij
§. fi. de fur. ꝛ hoc vltimũ ẽt tenet Pau. de cast. hic ita limitãs
istũ tex. ¶ Expeditis perfecte vt puto textualibus. Capio gl.
primã i verbo possideat̃. q̄ȝ diuiđ in q̄nq; partes. In primaȝ
allegat vnã bonã cõcordãtem. In secunda ꝑ viã fallẽtie remo
uet vnuȝ ↄ̈triũ. In tertia idẽ facit. In quarta opp. ꝛ soluit. in
quinta q̄rit. scđa ibi. ꝛ in hoc nisi diu. tertia ibi. secus aũt dicit̃
quarta ibi: sed opp. quinta ꝛ vltima est ibi. Itẽ qđ si iã cepit
possideri. ¶ In ea. gl. ad fi. distingue. plenius. vt hic ꝑ Bar.
cuius doctrine adde, dũ Bar. tȝ. ꝙ qñ seru⁹ gerit se ꝓ libero
bona fiđ ex aliqua cã iusta vl' iniusta statim dñs ꝑdit possessio
9 nẽ. ¶ † Adde ꝙ bona fides[a] causatur ẽt ex iniustis ꝛ temera
rijs causis, ita ad literã signãter no. Bal. in l. j. in fi. ꝑ gl. ibi C.
vbi cã stat⁹. Et est optimus tex. quẽ hic allegat Bar. in l. igit̃.
§. pđt in verbo iustis rõnibus ductus vel iniustis. ṡ. de li. cau.
quẽ tex. ad hoc valde signa. ¶ Scđo cõtra doctrinã Bar. hic
10 post Inno. in c. de seruorũ. de ser. nõ ord. inquãtũ Bar. † te
net ꝙ seruus gerẽs se ꝓ libero statim priuat dñm possessiõe.
In ↄ̈triũ stringit tex. in. l. iij. §. si seruus. j. e. vbi ad' hoc vt ser
uus priuet dnm possessione, nõ sufficit qđ gerat se ꝓ libero. ꝛ
iudiciũ liberale suscipere sit paratus: sed ẽt copulatiue req̄ri
rit̃ ꝙ diu, ꝛ sic per decẽniũ moratus sit in libertate. Et rñs ꝓut
rñdet Bar. ꝛ alij, ꝙ ibi seru⁹ gerebat se ꝓ libero mala fide est
euidẽs diuinatio, ꝛ calũnia ad illũ tex. vbi nihil. dicit̃ de mala
fide. Fortius ille tex. in verbo iudiciũ liberale subire parat⁹
sit. videt̃ presupponere, ꝙ dñs sustinebat partes actoris: er
go succedit regula, ꝙ qñ dñs agit ↄ̈ seruũ presupponit euȝ in
11 bona fiđ libertatis. l. liberis. §. fi. ꝛ l. igit̃. §. pđt. ḋ li. cau. ¶ †
Itẽ in ↄ̈triũ facit gl. in l. si is q̃ ꝓ ẽptore. §. si seruus. in verbo
gerit j. ḋ vsucap. que requirit quatuor ad hoc vt dñs priuet̃
possessione serui: scȝ qđ seru⁹ gerat se pro libero. scđo qđ bona
fiđ. tertio ꝙ diu, quarto qđ iudiciũ liberale parat⁹ sit suscipe
re: ergo doctrina Bar. ꝛ scribẽ. post Inn. vr̃ cõfũdi. ¶ Tamẽ
illam gl. in. ḋ. §. si seruus reprehẽdũt: ꝛ bene Imo. Lud. ro.
latius do. Ale. hic. ꝛ Io. fab. in. §. sed aliqñ. insti. ḋ vsuca. ꝛ cõ
trarium tenuit gl. met. in. l. ꝙ aũt. ṡ. de lib. cau. ꝛ ad tex. in. ḋ.
§. si seru⁹. Dic ꝙ necessario ita dȝ intelligi, qñ malefide gere
bat se ꝓ libero, ꝑ tex. in. ḋ. l. liberis. §. fi. vbi tex. distinguit aut
seru⁹ gerebat se pro libero sine dolo malo, ꝛ priuat dñm pos
sessione. sec⁹ si cum dolo malo. Itẽ ꝑ tex. in l. ꝑ eũ. in fi. in ṽbo
12 neq; liberũ se esse credit. j. e. ¶ † Tertio inquantũ Bar. tenet
qđ si seruus nõ gerit se pro libero. sed forte in ꝓuincia gerit
negotia dñi: tũc ꝑ mille annos dñs nõ perdit possessionẽ nisi
incipiat ab alio possideri: lȝ oẽs ita transeãt. Tu aduerrte, ꝙ
imo ꝑ longũ tp̄s, ꝛ sic ꝑ decenniũ inducit̃ obliuio. l. peregre.
in prin. j. e. ꝓ̄sertim in seruo ita in remotis agẽte. c. quãto. de
presump. ergo ꝑ longũ tẽpus perdit̃ ciuilis possessio dñi. l.
furtũ. §. fundi. ꝛ ibi gl. ti. j. gl. ꝛ Bar. i l. si id qđ. in prin. ꝛ in. l.
si ḋ e. §. j. j. e. Et si tu diceres hoc ẽẽ verũ alio occupãte posses
sionẽ serui, ꝓut videt̃ velle Bar. Isto mõ daret magna limi
tatio ad regulã ꝓ̄dictã. Sȝ ista so. videt̃ cõtra tex. in ḋ. l. furtũ.
§. fundi in fi. ibi vel longo tp̄e abfuit. vbi est tex. ꝙ ꝑ longum
tẽpus perdat̃ ciuilis possessio. ꝛ viđ gl. no. in l. j. vbi dixi. C. de
13 ser. fu. de hoc dicã plenius. in ḋ. l. si ḋ eo. §. j. j. e. ¶ † Extra gl.
querit Bar. an iste tex. q̃ loquit̃ in seruo fugitiuo habeat locũ
in filio fugitiuo vl' in monacho fugitiuo. Et cõsequẽter an pa
tri querat̃ possessio ꝑ filiũ fugitiuũ ab alio possessuȝ. ꝛ similit̃
acq̄rat̃ possessio monasterio ꝑ monachũ fugitiuũ. cõcludit ꝙ
sic q2 illi nõ querũt rõne possessionis: sed rõne patrie ꝑ̄tãtis
vel monastice obedientie. vt est gl. in l. qcqđ. ꝛ ibi ẽt Bar. idẽ
tȝ. j. e. ꝛ no. Bar. i l. cũ heredes. §. fi. j. e. idẽ tenẽt Ang. Imo.
ꝛ ceteri Mo. hic. Spe. in ti. ḋ sta. mona. in ver. xlj. ꝛ seq. Ca-
no. in. c. fi. de re. gl. i. c. j. in. gl. pen. de infan. ꝛ languid. Facit
bene tex. xviij. q. ij. i. c. abbates. vbi monach⁹ fugitiu⁹ reuoca
tur a fuga cũ oib⁹ q̄sitis ꝑ eũ. facit tex. i §. si monach⁹. in aut.
4 ḋ sanc. episco. colla. ix. ¶ † Sed aduerte inquãtũ Bar. ꝛ doc.
hic quo ad acquirẽdũ equiparãt monachũ filio ꝛ nõ seruo: ↄ̈
riũ vbiq; tȝ Bar. in multis locis ꝛ doc. in locis hic traditis ꝑ
do. Alex. quẽ ꝑ te videas. ¶ Sed defendendo Bar. dic. ꝙ in
isto ꝓposito nostro Bar. bene loquit̃ duplici rõne. Prima q2
monachus equiparat̃ filio vel seruo: prout est vtile monaste
rio fauore ipsi⁹ monasterij. ita singulariter tȝ Bal. in l. j. C.
q̃ admit. in. xv. co. in ver. quo ad decimũ. refert ꝛ sequit̃ Lud.
ro. in l. qui hñs. §. neq; fili⁹ de acq. here. do. Ale. hic. i pe. co.
ꝛ in l. j. in prin. in. iij. char. j. de vul. ꝛ pu. Sȝ vtilius est hic ꝙ
eq̄parat̃ filio: q2 ꝑ filiũ q̄uis ab alio possessũ acq̄rit̃ possessio
patri ꝛ nõ per seruũ. ¶ Scđo subtilior rõ ẽ mente Are. licet
nõ explicet, ꝙ vbi agit̃ de acquirẽdo rõne iuris legitimi: tũc
monachus equiparat̃ filio ꝛ nõ seruo. Nã hic possessio acq̄rit̃
per filiũ patri, ꝓpter q̄si possessionẽ iuris filiationis vl' patrie
ꝑ̄tãtis: vt est gl. j. l. qđã. ṡ. de ꝓba. Bar. in §. itẽ acquirim⁹. in
ver. ꝑ eũ. ṡ. ea. l. Eodẽ mõ in ꝑsona monachi ñ dr̃ ẽẽ vera pos
sessio: sed quasi possessio iuris subiectionis ꝓpter monachalẽ
obediẽtiã. vt ꝑ Bar. i l. cũ heredes. §. fi j. e. ergo tũc magis eq
parat̃ filio q̄ȝ seruo, i quo cadit propria possessio. Hinc est. ꝙ
monachus venit ad successionẽ patris vt su⁹. l. deo nobis. vbi
bal. ꝛ alij no. C. ḋ epis. ꝛ cle. sicut ꝛ filius. l. in suis. de li. ꝛ post.
q̃ suitas nõ cadit in seruo. ꝛ ista est magis cõis opi. quãuis Ja.
de bel. ꝛ Ang. in. §. monach⁹. in aut. de sanc. epis. colla. ix. te
neat monachũ fugitiuũ in isto ꝓposito acquisitiõis possessio
nis equiparari seruo ꝛ nõ filio: ꝛ sequit̃ Are. hic. in fi. ḋ ẽt qđ
ista opi. Ang. est cõmunior: lȝ forte op. Bar. sit verior ꝭm eũ
sed tu dic ꝙ imo op. Bar. est verior ꝛ cõior. vt pȝ ex ꝓ̄dictis.
si aũt cõsideramus nõ acquisitionẽ sed effectũ acquisitionis. si
tũc verũ ẽ ꝙ monach⁹ magis equiparat̃ seruo q̄ȝ filiofa. pȝ. nã
monach⁹ totũ acquirit monasterio sicut seruus dño. c. cũ ad
monasteriũ: de sta. mo. c. cũ olim scđo. de priuile. Non sic est i
filiofa. q̃ solũ q̄rit vsufr. patri i aduẽtitijs. l. cũ oportet. i. pri.
C. ḋ bonis q̃ libe. ꝛ isti. ꝑ quas ꝑso. no. acqui. i prin. In castrẽ
sibus vero vl' quasi cũ habeat̃ loco patrisfa. l. ij. ṡ. ad macedo
5 totũ acquirit sibi ꝛ nõ patri. † Itẽ maior est potestas patris i
filios q̄ȝ abbatis in monachos: q2 potestas abbatis est talis
qualis est illa quã habet ciuitas in ciues ꝭm Spe. in ti. de sta.
mo. in. iij. q. vel qualẽ hȝ princeps in suos subditos qui tñ nõ
6 dicũt̃ proprie ꝛ stricte sub ꝑ̄tãte sicut filij. ¶ † Postremo tu
considera ꝙ predicta dubitatio quã moui videt̃ cessare equi
parãdo monachũ seruo nõ simpliciter sed seruo fructuario.
ꝓut equiparat Bar. in l. j. §. si fructuarius. j. de stip. ser cũ ha
beamus seruos fructuarij⁹ quãtũcunq; ab alio possessus tñ v
sufructuario acquirit possessionẽ. l. arborib⁹. §. ḋ illo. ꝛ meli⁹
in §. seq. in ver. idẽ tractat. ḋ vsufr. ergo eodẽ mõ monach⁹ fu
gitiu⁹ equiparat̃ seruo vsufructuario: lȝ ab alio possideatur
tñ acq̄ret possessionẽ monasterio. Et sic cõsidera ꝙ i ista q̃one
non videtur referre, an monachus fugitiu⁹ eq̄paret̃ filio fugi
tiuo: in vero equiparet̃ seruo fructuario fugitiuo, cuȝ vtroq;
mõ lȝ ab alio possideatur, tñ acquirat monasterio possessionẽ

[a] Bõa fides. Adde Fe. in c. si diligẽti. co. iij. ꝯ. nro dus autem ḋ presc. adđ tñ ꝙ error iuris nõ causat bonam fidem. vt ꝑ Ale. consi. cxxi. co. pe. iiij. vol.

1 ☞ Res aliena bona fiđ ꝛ titulo possessa pđt pignori obligari.
2 Per seruum pignori datum, non queritur possessio.
3 Dictio tantum taxatiua, non excludit effectus similes.
4 Verbum videri importat fictionem.
5 Creditor dicitur possidere pignus naturaliter ꝛ ciuiliter.
6 Creditor in pignore pretorio solum hȝ tenutam.
7 Creditor nõ possidet, qñ iter ꝑtes ẽ actũ vt tñ habeat tenutã
8 Creditor dr̃ possidere natural'r ꝛ ciuil'r ad vtilitatẽ ↄ̈bitoris.

Per seruũ corporaliter.

Seruus pignora
tus nec ↄ̈bitori nec creditori acq̄rit possessionẽ. h. ḋ. ꝛ hȝ tres
partes scđa ibi. ad vnã. tertia ibi: sed nec creditori. ¶ Añ oia
ꝑ intellectu tex. aduerte: nã iste tex vult ꝙ seru⁹ qui erat alien⁹
fuit corporaliter pignori datus, ꝛ qđ iste seru⁹ esset alienus.
Patet, q2 tex, ꝛt qđ a debitore vsucapit: ergo alienus. q2 res
ꝓpria amplius ꝓprie effici nõ pđt: ꝛ cõsequẽter nõ pđt vsuca
pi. l. sequitur. §. lana. j. ti. j. ꝛ sic apparet qđ iste tex. loquit̃ etiã
in seruo alieno pignorato. ¶ Sed ↄ̈: q2 res aliena nõ pđt dari
pignori, nec in ea pignus cõstitui. l. ij. ꝛ l. aliena res. in prin. ꝛ
l. rem alienã. de pig. act. ꝛ est titulus de hoc. C. si alie res pig.
data sit. Hinc est qđ creditor tenet̃ ꝓbare rẽ fuisse i bonis de
bitoris tẽpore pignorationis, alias succumberet. tex. est in l.
ꝛ q̃ nondũ. §. qđ dicit̃. ṡ. de pi. Hinc ẽt est qđ res aliena bñ pđt
vẽdi sȝ nõ pignorari: q2 in pignore cõstituitur i⁹ reale in re. l.
rẽ aliena: ꝛ ibi glo. rationem diuersitatis assignat. de contrat
ben. ẽp. Et sic ius personale bene potest cõstitui, vbi ꝑsona et

non res obligat,vt in vēditione.secus in pignoꝛe,vbi iꝰ rea
le cōstituit.,put ēt declarat Bal.in l.si.siue.C.ad senatusco.
velle.qūo ergo ꝓcedit iste ter. ¶Et si diceres,q̄ lꝫ tex.dicat
qō seruꝰ q re verꝫerat alienꝫ fuerit pignoꝛi datꝰ ñ tñ ōt ter.
q̄ fuerit constitutū pignus validū,ꝛ q̄ illa res sit effectualr
obligata:q2 stat q̄ pignoꝛi dek res aliena:sed nō cōstituatur
pignus validū. Ista est truffa:q2 hoc mō inepta esset dubita
1 tio huius tex. ¶Jd circo lꝫ scribē.nō tāgāt. Ñ fide ꝛ plane,
q̄ res aliena bona fide ꝛ titulo possessa,pōt pignoꝛi obligari
ter.elt no.in l.si ab eo.s.ō pig.vbi ter.egregie ōt q̄ sicut isto
casu p̄ toꝛ tuek ōbitoꝛē p publicianā:ita tuek creditoꝛē p ser
uiana. Ad idē tex.no.in.l.si rē aliēnā bona fid.ꝛ ibi Bar.s.
de pig.act.ꝛ est gl.no.ꝛ magistralis in.l.cū res.C.si alie.res
pig.da.sit.ꝛ gl.no.in.l.j.in p̄in.de pig. Et isto mō clare ꝓce
dit iste tex.q̄ tunc debitoꝛ pōt cū vsucapere,cū habeat titulū
ꝛ bona fid.ꝛ quātū ad vsucapionē cēset ab ipso ōbitoꝛe possiō
2 ri vt ōt tex. ¶Ño.j.q̄ p seruū pignoꝛi datū ñ q̄rit ō nō pos
sessio q2 illū ñ possidet nīsi q̄ ad vsucapionē.vt ōt tex.ꝛ tex.in
l.q pignoꝛis.in fi.j.e.ōt,q̄ debitoꝛ rē pignoꝛatā oino ñ pos
a ¶Dictio o- sidet.illa dictiō oino4ñ ipoꝛtat idē q̄ nullo mō.gl.in l.i naue a
mnino. Adō saufelli.in v̄bo neq; oimō.s.loc.do.Alle.i.l.q vsufru.in pen.
Alle.q1.ꝛ.co. co.de v.ob.non ēt q̄rit creditoꝛi possessionē:q2 lꝫ possideat a
iij.v.ꝛ eodē creditoꝛe nō tū bꝫ ibi operarii:nec ex operis suis sibi q̄rere:
mō ꝛ cōs.xiij. imo tales fructus ex opera percepti,cōputāt in sortē:q2 om
co.fi.in p̄in ne q̄ ꝓcipit ex re pignorata dꝫ i sortē cōputari.l.j.ꝛ.ij.C.de
cōs.ixij.col. pig.ac.ita dicūt Jmo.Pau.de ca.ꝛ ceteri ¶Do.hic. ¶Sed
j. in p̄in.in aduerte q2 acq̄sitio possessionis,q̄ fit p seruū pignoꝛatū,dicit
v.vo.ꝛ late p esse fructꝰ:ergo ōberet acgri creditoꝛi p.d.l.j.ꝛ.ij. C.de pi.
Jo.in c.ex q̄ act.alij dicūt rōne esse.q2 lꝫ creditoꝛ possideat rē pignoratā,
tc.el.l.in p̄i. eā possidet p sua cautiōe:tñ ad vtilitatē ōbitoꝛis.l.serui noīe
ō ofit.deleg. q̄ pignoꝛi.j.ti.j.ꝛ.l.p seruū q̄ pignoꝛi.s.ti.j. ¶Sed caue q2
ēt attēta ista rōne possessiō deberet acgri debitoꝛi: vñ dic,q̄
acq̄sitio possessionis dicit esse in fructu ptꝫ in.s.p cū.i q̄ vsū
fr.s.e.l.ꝛ.l.acgrit.s.fi.s.ti.j.ꝛ fructꝰ rei pignoꝛate nō acqui
runt creditoꝛi.d.l.j.ꝛ ij.C.de pig.ꝛ.l.j.C.de distra. pi. Et si
dicis quare ergo possessio p seruū pignoꝛatū ñ acgrit debito
ri cui acgrūt fructꝰ rei pignoꝛate. Ñnō verū q̄ sūt alij fructꝰ
q̄ possessionis acgrēde p seruū pignoꝛatū. Ñō q2 acquisitio
possessionis fit nō rōne dñi serui,lꝫ rōne possessionis serui.vt
declarauī in.s.itē acquirim9.s.e.l. Ergo.cum ōbitoꝛ ñ possi
deat vllo mō seruū pignoꝛatū vt dixi.p cōse quēs nō pōt acq
ri debitoꝛi fructus possessiōis:ꝛ sic ipsa possessio. ¶Scō. 3
no.ex tex.ibi ad vnam tñ cām.iuncta gl.fim Lud.do.Alle.
ꝛ Alre.hic,q̄ dictio tñ taxatiua nō excludit effectus similes
nec ertēsionē q̄ sit ad ala iura:vñ lꝫ dicak in isto tex.q̄ ōbitoꝛ
tñ ad vnā cām sc; vsucapionis possidet,non tñ excludit que
tiā dicat possidere quo ad cuitādā satisdationē:ꝛ sic ēt q̄ ad
aliū effectū.vt l.sciēdū.s.creditoꝛ.s.q satisd.cog. allegata in
gl.ꝛ ita ēt ad hoc pōderat istū tex.cū gl.Alre.i l.q pignoꝛis.
j.e.Bꝫ aduerte:q2 credo q̄ male pōderēt istū tex.q2 iste tex.
loq̄t de re mobili pignoꝛata:sc; de seruo,sed res mobilis nō
relenat a satisdatiōe ō iudicio sisti.lꝫ ē possessio imobiliū.d.
l.sciēdū.in p̄n.cū qua cōtinuatiue venit.d.s.creditoꝛ.Et hoc
mō taxatiua tñ,stat ꝓpꝛie in isto tex.ꝛ excluſiue q2 non bꝫ
nisi istū effectū vsucapionis tñ.nō aūt pōt habere effectum
releuādi a satisdatiōe,cum sit res mobilis.Et pōdera q̄ vbi
cūq; tex.taxatiue dicūt q̄ ōbitoꝛ possidet rē pignoratā ad vsu
capione tñ ꝛ sic cū taxatiua sēp loquunt de seruo pignorato ꝛ
sic de re mobili.vt hoc tex.ꝛ.l.seruī ꝛ filij.s.fi.j.ō fur.ꝛ l.ser
ui noīe.j.ti.j. Et ꝓpterea q̄ tex.loq̄t de re immobili:puta
ō fūdo pignoꝛi tradito tu nō vtik taxatiua tñ q2 tūc rem imo
bilē pignoꝛi traditā itelligik ōbitoꝛ possidere q̄ ad duos
effectꝰ.sc; q̄ ad vsucapionē,ꝛ quo ad releuandū ab onere sa
tisdādi. Ita loquitur tex. in l.q pignoꝛis.ꝛ ibi gl.j.e.vbi ter.
non ponit taxatiuā sicut facit hic:q2 hic seruꝰ cū sit res mo
bilis ēt si nō esset pignoratꝰ ñ releuaret dñm ab onere satis
dandi.d.l.sciendū.in p̄in. ¶Bene verū est.q̄ notabile istoꝛ
moderꝛoꝛū ē i se verū,q̄ dictio taxatiua tñ ñ excludit effectꝰ
similes:put alias pleniꝰ dixi in.l.vni.in p̄in.s.si qsiꝰ di.ñ
obtēpe.ió nō pono hic.q2 nō est locus suus. Jtē itellige istū
tex.q̄ debitoꝛ intelligik possidere q̄ ad vsucapionē,ꝛ nō cre
ditoꝛ vt iste tex.ꝓcedat q̄ ad vsucapionē dñū ipsius serui pi
gnorati. Tūc ēt creditoꝛ dicit possidere rē pignoratā,q̄ ad v
4 sucapionē iuris sui hypothecarij.l.ō accessionib9.s.i.de di
uer.ꝛ tēpo.prescrip. ¶Tertio diligēter pondera istū tex.i
verbo videri,q̄ verbū fictionē ipoꝛtat.l.j.s. dicisse.j.ō vi ꝛ
vi ar.gl.i l.naturalr.i p̄i.j.e.Nō ficta possessio parit effectū
vsucapionis,nō solū verā facit.l.ceptā.ꝛ q̄ ibi no.j.ti.j.q no.
ad extensionē gl.ꝛ eoꝛū que ibi dicā in.l.ij.s.ex.Jtio.j.eo.
vbi videmus q̄ possessio ciuilis causat effectū vsucapionis,
vt ꝓcedat ēt in ficta. Nā hic debitoꝛ si vere possideret seruū
pignoꝛatū,p eū acquireꝛ sibi possessio.s.itē acquirim9.ē,
5 ca.l.cuius ꝓpriū dicitur in hoc ter. ¶Ultimo no.ex isto ter.
in fi.q̄ creditoꝛ dicit possidere pignus. Intellige naturalit
ꝛ ciuiliter.vt est gl.in.l.cū nouissimi.s.i.C.de ꝓscri.xxx.vl
xl.an.ꝛ in l.p seruū qui pignoꝛi.in p̄in.s.ti.j.ꝛ in.l.si de eo,
in p̄in.ꝛ ibi Bar.j.e.ide Bar.s.in p̄in.buiꝰ.l.in.ij.q.p̄i.
in ij.opp. Ñ creditoꝛi cōpetit interdictū possessoꝛiū,si tur
baretur in possessione rei pignoꝛate. Nā quo ad vsucapionē
ꝛ effectus cōcernētes dñium vel acquisitionē fructuū dicit ō
bitoꝛ possidere.l.si seruus depositus.s.j.de noxa. Quo aūt
ad alios effectꝰ,dicit creditoꝛ possidere.l.seruī noīe.j.ti.j.ꝛ
l.ōbitoꝛ.s.fi.ꝛ l.cū ꝛ sortis.s.fi.ō pig.ac. Jntellige istū tex.
6 ꝓcedere pignoꝛe conuentionali. ¶Secus est in pignoꝛe ꝓto
rio in quo creditoꝛ bꝫ solū detentionē seu tenutā.l.ij.s.fi.j.
e. Dicit tñ Bar.in l.a diuo pio.s.si sup.reb9.in j.co.j.de re
iu.q̄ si pignus capiatur in causā iudicati,q̄ tūc victoꝛ possi
det,sicut ꝛ creditoꝛ cōuentionalis. Et facit differentiā inꝰ pi
gnꝰ pꝛoꝛiū,vbi creditoꝛ sibi solū detinet,ꝛ pignus captū in cām
iudicati.ꝛ hc pignus iudiciale.an sit verū illud q̄ ibi tenet
7 Bar.dicā.in.ij.s.fi.j.e. ¶Secūdo limita istū tex.ꝓcede
re nisi aliud actū esset inter partes:puta q2 actū esset q̄ cre
ditoꝛ haberet tenutā tātū.vt ē gl.no.i l.si seruꝰ.ꝛ ibi Bald.
in fi.no.C.q̄ cū co. Et illā gl.ad hoc reputat Ising.Alre.in.l.
qui pignoꝛis.j.e. ¶Ultimo inquantū dixi q̄ creditoꝛ possi
det rē pignoratā naturaliter ꝛ ciuiliter,videt obstare:q2 cui
nō cōpetit diffinitio nec diffinitū.l.j.s.dolū.ꝛ ibi Bar.not.ō.
de dolo.gl.in l.nihil aliud est hereditas.ꝛ in l.fi.j.de ver.si.
Sed diffinitio ciuilis possessionis tradita p Bar.s.in pri,
huius.l.in.ij.q.p̄in.que est apta ꝓducere ciuiles effectus
respectu veri dominij sc; vsucapionē ꝛ ꝓscriptionem non
conuenit creditoꝛi,qui nō vsucapit nec ꝓscribit rē pignora
8 tā vt hoc tex. ¶Respondeo q̄ creditoꝛ dicitur possidere na
turalr ꝛ ciuiliter ad vtilitatē debitoꝛis vt hic.ꝛ.l.q pignoris,
j.e. Jō effectus vsucapionis ꝛ ꝓscriptionis explicatur in
ꝓsona ipsius debitoꝛis. Et ideo vult iste ter.q̄ quo ad effectū
vsucapiendi fingatur debitoꝛ possidere. Et Bar.s.in p̄in
huius.l.in.d.ij.q.p̄in.in.iij.opp.punctualiter respondet,q̄
creditoꝛ sibi nō acquirit:sed ñli cui possidet. Et vltra Bar.
ad hoc bene facit tex.in.l.pignoris.in p̄in.j.ti.j.vbi ōt tex.
q̄ ideo creditoꝛ non vsucapit:q2 ꝓ alieno ꝓrsus possidet.
1 ¶Per seruum hereditarium nihil q̄ sit hereditarium po
test acquiri nobis.
2 Seruus here.potest acquirere tanquam negotiozum gestoꝛ
futuro heredi aliquid hereditarium.
3 Si plures res sunt acquisite titulo singulari,ꝓ apprehensio
nem vnius non apprehenditur possessoꝛ aliozum, quātuncūq;
fuerit animus ꝛ intentio apprehendere omnes.
4 Propter qualitatē permissam inherentem seruo:q2 legatꝰ
possit querere alias res hereditarias,non obstante alia qua
litate ꝓhibita:scilicet q2 hereditarius.
5 Quando causa que ꝓdest est potētioꝛ ita q̄ offuscat ꝛ peri
mit illam que nocet,attenditur causa que ꝓdest.
6 Quando sunt due regule:vna ꝓhibitiua:alia permissiua,
potius attenditur ꝓhibitiua.
7 Si statutum disponat,q̄ cōtra aduocatum nō possit inqui
ri ꝛ aliud q̄ cōtra militem possit inquiri,si vnus sit miles ꝛ
aduocatus,an contra eum poterit fieri inquisitio.
8 Si testatoꝛ seruꝰ communē sibi ꝛ alteri instituit:ñ per hoc
videtur velle illum esse liberum.
Lꝫ in legatis acgrāt ipso iure dñiū:tñ nō acquirit possessio.
9 Que sit ratio diuersitatis,q̄ per seruū here.nō possumꝰ acq
rere rem heredi.ꝛ per seruum legatum sic.
10 Acq̄sitio possessionis facta p seruū bñ,nō cōualidat ex fictione lꝫ be
res postea adeūdo hereditatē figat vsq; retro sēp fuisse hered.
11 Quare acquisitio per stipulationem conualidatur ex fictiōe.
12 Relatiuum sine culpa,stat restrictiue.
13 A communiter accidentibus,qui volunt esse heredes ꝛ here
di.adire,apprehendunt possessionem meliozum rerum.
14 Adita hereditate non dicitur amplius seruus hereditarꝛ
sed ꝓpꝛius heredis ꝛ consequenter in hereditate.
15 In suis non est dare here.latenter.
16 In suis non bꝫ locum vsucapio.ꝓ here de.
17 Licet post aditā hereditatem desinat nomen hereditatis p
ꝓpꝛie loquendo:tamen donec heres sit adeptus possessionem
rerū here.adhuc dicitur hereditas,ꝛ cōpetit petitio hēditꝰ.
18 Remedia adipiscēde possessionem non cōpetūt post adeptā possessi.
19 De iure digestoꝛū filius in castrensibus ab intestato nō po
terat habere heredem.
20 Hereditas postq̄ est adita,non dicitur āplius hereditas,sꝫ
ꝓpꝛium

propriuz patrimoniuz heredis.

41 Statutum disponens q filia dotata non succedat: intelligit i bonis z heredit. dotatis.

42 Stante statuto q existentibus masculis femina excludatur qñ femina non excludetur a successione fratris sed bene patris.

43 Si filia renunciauit successioni paterne z materne, nõ obstãte tali renunciatione poterit succedere fratri. licet in hrditate fratris non reperiãtur nisi bona paterna.

44 Si vnus ex fratribus renũciauit feudo paterno, dinde feduz moztuo patre deuenit ad alios fratres: postea decedat vn9 ex illis: filius qui renunciauit poterit venire ad successionẽ hui9 feudi vacantis per moztem fratris.

45 Restricta significatione vocabuli ad latam fit extẽtio ex idẽ titate rationis.

46 Quando maioz est rõ excludendi in remotioꝛi gradu quaz in proximioꝛi, fortius debet excludi a remotioꝛi.

47 Statutũ q mulier non nubat cuz hereditate extra territoꝛiũ an cõprehendat mulierem que nupsit hereditate adita. n. 28. z numero. 31.

49 Statuta debent intelligi secundũ comunem vsum loquendi.

50 De propria significatiõe vocabuli ad latam licita extensi qñ militat eadem ratio statuti.

52 Ubi qualitas habilitans vel inhabilitãs debet adesse certo tẽ poze: si tunc non adest licet postea superueniat vl desinat: nõ irritat actum nec tollit ius quesitum.

53 Dispositio legis vl statuti vetans aliquid de nouo acquiri nõ vetat iam quesitum retinere.

54 Usufructuarius non potest iubere seruum vsufru. adire.

55 Mens legum non est disputare verbaliter, sz realiter determinare.

56 Bone fidei pos. z vsufructuarius, aliqñ equiparantur.

57 Jussu bone fidei possessoꝛis z vsufructuarij cui9 contẽplatione institutus est seruus vsufructuarius potest iuberi adire.

Veteres. Iste. §. sz Bar. ẽ aliquat9 subtilz: dic qõ ẽ admodũ inuolut9 z obscur9, nec animo9 i eo bñ gescit, tõ op9 igenio z studio. Ad euidẽtiã litere pmitte, q iurisco. itẽdes i ista. l. plene tractare, an z qñ p seruos acqrat nobis possessio, a. §. itẽ acq̃m9. vsqz nũc ó sex pncipalit tractauit. Primo ó seruis, pprie nostris. Scõo de seruis putatiuis. Tertio de seruis cõmunib9. Quarto ó seruis vsufructuarijs. Quinto ó seruis fugitiuis. Sexto de seruis pignoratis. Nũc septimo z vltimo tractat ó seruis hrditarijs, nũqd ãte aditã hrditatẽ possint acqrere possessionẽ alicui9 rei q̃ sit in. ea. hrditate hrdi instituto. Ideo dixi ãte aditã hrditatẽ: qz si iã fuisset adita hrditatẽ p hrdẽ scriptũ, nõ dicuntur ampli9 serui hereditarij, vt ẽt dicit glo. magna hic. sed serui proprij ipsius qui fuit heres. Et de serui proprijs, q acquiratur possessio dño dictũ fuit in. d. §. itẽ acquirimus. vbi text. vnde superuacuo hic poneret. Licet Pau. ó La. intelligat istũ text. loq post aditã hereditatẽ z aquisitum dñiũ z possessionẽ ipsi9 serui: sed nihil valet qz tũc non pcederet iste. text. vt. j. videbimus, qz post aditã hrditatẽ non esset ampli9 hrditari9. put loquit regula veterũ sz esset seruus pprius ipsius q fuit hrs. Sz aduerte q iste text. loquẽs i seruo hrditario, z sic ãte aditã hereditatẽ, q nõ acquirat futuro hrdi possessionez alicui9 rei hereditarie, vl nõ no iudubitat9. Et istud facit magnã difficultatẽ in isto tex. ex quo heres futurus nõ erat de p̃senti dñs nec possessoꝛ serui hereditarij z planũ est, q ẽt per seruũ in q̃ habemus plenũ dominiũ si eũ nõ possidemus non possumus acquirere possessionẽ vt in. §. precedenti. z in. §. itẽ acqrim9. i ver. sed z per eũ quãtominus per seruũ hereditariũ i q̃ñ habemus nec dñium nec possessionẽ, z sic ter. vl penitus de iudubitabili. Super hoc scribẽtes laborant. Põt dici dubiuz esse in isto ter. an seruus hereditarius p̃ fictionẽ possit possessionẽ acquirere futuro heredi, qui postea adeũdo hereditatẽ fingit vsq; ab initio retro heres a tẽpoze moztis testõis. l. heres quoq;. §. de acq. here. Ne als contingat testatoꝛẽ decedere p pte tp̃is testatũ z p parte intestatũ ꝛ. l. i9 nr̃m nõ petit. j. de reg. iur. Et isto mõ ter. hic cõgrueter tractaret ó seruis fictis, hoc est q p fictionẽ postea fingunt vsque retro nostri. an p eos possit nobis acqri possessio, qz de eis nihil. §. fuerat tractatũ isto mõ bñ z pfecte cõpleretur iste tractat9. Sed caue subtiliter qz tũc nihil fingitur circa possessionẽ q̃ ẽ fũdamentũ acquisitionis in nostro ꝓposito, sz dicã plenius. j. i gl. Secũdo multũ aduerte circa ter. ibi. q sit eiusdẽ hrditatis super q̃bus verbis gl. z doc. nihil penit9 dicũt. Nam illa vba videt9 ipoztare alii esse i alijs reb9 q nõ sunt eiusdẽ hrditatis. Cũ ille relatiuũ q positũ sine culpa videat stare restrictiue. l. ea tñ adiectio. ó le. iij. Et tñ rõnes q̃ assignãt p gl. z do. q̃re p seruũ hrditariũ nihil acqrat qz sit eiusdẽ hrditatis, militãt ẽt in alijs reb9. Gl. z doc. vt dixi nihil dicũt sup illis ꝯbis: z tñ sunt multũ dubia. z eisde verbis q̃b9 hic, ẽt vtit ter. i. l. hrs p seruũ. ó. d acqui. here. Et hic isti tex. faciũt differẽtiã int res hrditarias q̃ nõ pũt acqri p seruũ hrditariũ, z alias res. z cũ tex. neget acqsitione in reb9 hrditarijs, ergo i alijs nõ hrditarijs vꝛ ꝓcedere. Ego iferi9 i scõa pte pn. glmagne assignabo rõnẽ diuersitatis post ẽtre. hic. Potes et dicere q iõ dubitet ó acqsitiõe alicui9 rei q̃ sit i hrditate: qz min9 vꝛ dubiũ ó alijs reb9: qz h nõ põt p seruũ hrditariũ acqrere possess. alicui9 rei hrditarie, in quo h3 titulũ iuris saltẽ spe: ergo min9 in alijs rebus. Itẽ cũ alie res hrditarie debeant eode titulo videbãt q acqsita possessiõe vel dñio vni9, alie itelligerent acqste, ex q̃ eodẽ iure debebant. Itẽ cũ oes res hereditarie cõtineãtur sub vno iure vl q est hrditas, cesset iuris interptatiõe vna res: vt not. in. l. scim9. in pn. ó ver. obl. videbat in eis facilioꝛ acqsitio ꝓ se queꝛ maioꝛ dubitatio qz in alijs reb9 hrditarijs. Tertio aduerte q ver. ita q̃. venies illatiue ad pcedẽtia, loq; qñ possessio serui legati ẽpti vel donati fuit p̃ius appꝛehensa: alias per cũ nõ potuisset acquiri possessio alioꝛ. cũ alias nõ appꝛehensa possessiõe no habeat dñium neq; possessiõnẽ: iõ male venit inferẽdo ad p̃imũ casuz, vbi nõ erat adita hereditas. z sic nec dñiũ nec possessio q̃sita futuro hrdi. iõ ista illatio nõ vꝛ bñ stare. Et posito etiã q p̃incipiũ isti9 tex. z sic regula ãtiquoꝛ loqueret, qñ iaz erat adita hrditas pꝛout intelligit sol9 Pau. de castr. hic. z. ó. retuli: tñ nõdũ erat appꝛehensa possessio rerũ hrditariarũ. iuxta. l. cũ hrdes. i p̃in. j. c. iõ cũ termini sint diuersi z separati, illatio nõ vꝛ fieri ad ꝓpositũ. Ista erit alia difficultas ad intellectũ text., ꝓpter q̃. Modoꝛ. Senẽ. hic tenet q etiã in p̃ima pte ter. erat appꝛehensa possessio bona fide p hrdẽ futuz: istius serui hrditarij: qz eũ possidebat bona fide vino adhuc testatoꝛe: nec p hoc sequit q hrditate postea hui9 testõis adierit. Et sic vides quũ variet itellect9 hui9 tex. qz gl. z cõiter doct. intelligũt q in p̃ia pte nõdũ erat adita hrditas qz adita hrditate nõ diceret ꝓprie seru9 hrditari9. Iste est cõis itellect9. Pau. de ca. itelligit q imo erat adita hrditas z q dicat seru9 hrditari9 large z impꝛoprie qz nihil est dicere: Modoꝛ. vero Senẽ. tenet q nõ erat adita hrditas. sz bñ erat appꝛehẽsa possessio isti9 Fuit hrditarij vino adhuc testatoꝛe, sz isti duo vltimi itellect9 z Pau. ó ca. z Mod. Senẽ. ipꝛoprie tẽt. z diuinat. Iõ nõ recedas a cõi intellectu gl. z do. vt dicet pleni9. j. sup gl. Istis sic p̃missis pdecedo ad tex. q hoc dicit. Per seruũ hrditariũ nihil nobis hrditatis acqrit sz p emptiõ z donatiõ, alie res ẽpte z donate acqrunt. h. d. fin Bar. z 3mo. Istud summariũ Bar. vꝛ in multis defectiuũ. Pꝛio dum dt, sz p ẽptiõ z donatiõ, z nihil ót p legatũ, z tñ iurisco. primo q̃uit in ver. itaq;. nunq d regula ãtiquoꝛ. si plures fuit sint legati, postea in vers. idẽ tractatũ est, q̃uit de pluribꝰ fuis ẽptis, vl donatis: q̃re Bar. omisit i summario: q̃ p seruũ legatũ alie res possint acqri. Et si diceret q̃ ex quo primo dixit p seruuz hrditariũ voluit cõprehẽdere seruũ legatariuz: Esset pessime dicere. qz seru9 legatari9 ꝺz hrditari9: nisi imꝓprietiue. l. id tps. §. j. j. de vsuca. Itẽ z fortiori ob. illud q̃ primo dixit Bar. p seruũ hrditariũ qz non potuit cõprehẽdi seruus legatari9: qz per seruũ hereditariũ nihil nobis hereditati acqrit, z tñ p seruũ legatariũ põt relictoꝛũ acquiri possessio: z tex. ponit tã q̃ directo ꝓpria: ergo seru9 legat9 nullaten9 cadit i p̃ma parte summarij. q̃ est p seruũ hereditariũ. Iõ bñ cogita q̃re Bar. in summario omiserit dicere de seruo legatario q̃ plures erãt legati, cũ de eo. tex. exꝓsse dicat. Ite summariũ Bar. i alio euidẽter defectiuũ: qz non summat ver, si ex pte. nec vers. itẽ dicẽdũ est. Itẽ dũ Bar. subdit q̃ ista mr̃iã habes magis clarã in. l. hrs p seruũ. ó. de acq. here. Nõ credo q̃ sit verũ: nec ibi habes pl9 claritatis q̃ hic. Ideo omisso sumario Bar. suma sic, per seruum in quo habemus titulum vniuersalem hereditariũ: non acquiritur possessio rerũ hereditariarũ, sicut in eo in quo habem9 titulũ singularem ex vltima volũtate vl ex ẽctu, vl vniuersalẽ z singularẽ simul. h. d. vl sic, z plem9. Per seruũ hereditariũ nihil q̃ sit hereditatis põt acqri alicui ex futuris heredibus, hoc primo. Sed per vnũ ex pluribus seruis legatis vel emptis aut donatis: bñ acqrit possessio alio cũ aut sẽo. Et per seruũ p̃o pte legatũ z p̃o parte hereditariũ acqrit possessio rei hereditarie: hoc tertio. Itẽ p seruũ coẽm iussu dñi, acqrit pars hrditatis. h. d. q̃rto z vltimo, cõpletendo totũ ter. Et sic hz q̃tuoꝛ ptes: q̃ patẽt in sumario. Sco ibi ita q̃ agitat. Tertia ibi. si ex pte. Quarta z vltia est ibi. idẽ dicẽdũ. ẽ. No. primo ex isto ter. q̃ p seruũ hrditariũ, nihil q̃ sit hrditariũ põt nobis acquiri. Et dũ ter. ẽt q̃ sit eiusdẽ hrditatis: declarat includit tria q̃ nec hereditatẽ: nec dñium rei hrditarie, neq; possessionẽ nobis acqri facit. l. p. hereditariũ. ó. titu. j. z. l. hrs per seruũ. de acq. here. Et hic põdera dũ dixi

fm gl.j.q nō acquirit hereditatis possessionē. Pondera: qz isto mō vr q penes hereditatez sit possessio. Contra text.in l. j.§.Secuola.ff.si quis test.lib.esse iuf.fue.qa nō hēditas non habeat animū:non potest possidere,vt ibi. Posses dicere q qualūo possessig sit penes hereditatē iacentem,vt ē ter.no.i.l. gerit.z ibi Bart.in.iij.no.ad hoc no.ff.de acq.here.z illū tex. ad hoc reputat sing.Lud.Ro.in.l.ei⁹ q in puncta.ff.si cert. petat. ¶ Ista sol.nō satisfacit. Jdeo meli⁹ rīde q lz gl.dicat de possess.rei hereditarie nō p hoc sequit q hēditas possidea tur.d.l.j.§.Secuola.nec istō volult gl.imo iteri hēditate iacē tem nullo possidēt.d.§.Secuola.sicut ēt in.l.ff me in vacuā. 2 §.ff.j.e. ¶ Limita istū tex.no.ſz Lud.Ro.z do.Plex.hic q̄ seru⁹ hēditari⁹ vellet aliqd hereditariū acgrere futuro hēdi non vt seru⁹ ſz tāq̄ neg.gest.tunc bñ posset.p ter.bonū in.l.ff me in vacuā.§.ff.in verbo nomine meo.j.e.Be quo tex.oppo nit gl.j.mag.facit.l.nūq̄.§.seru⁹.j.tit.j.q no.gl.i.§.itē acgrīm⁹.in ver.ſz z p cū.ff.ea.l.facit tex.i.§.hec q̄ de seruis.j.e.l. Ista est pulchra limitatio ad hunc tex.si est vera q seru⁹ hē ditarius possit acquirere rem hereditariā tanq̄ neg otiorū gestor. ¶ Ista limitatio mihi nō plz:qz esset facere q decisio huius tex.esset imposita verbis z nō reb⁹,§.l.ij.in fi.cū simi. C.cōia dele.z de facili posset eludi regula antiquorū z huius tex.si seruus hereditari⁹ acgrit vt negotiorū gestor. Pre ſerti cū acgisitio possessionis pendeat a voluntate serui.§.hec q̄ de seruis.j.e.l. Jtē ob.iste tex.q indefinite ōt nō posse acq ri p seruum hereditariū:ergo nec vt p negotiorū gestorē. Jtē si tāq̄ negotiorū gestor posset seru⁹ hēditari⁹ acgrere:nulla esset differentia inter res hereditarias,z nō hereditarias:qz oēs acgreret secuta ratificatiōe.argu.l.ij ego.cū ibi no.ff. de neg.gest.z.d.l.ff me in vacuā.§.j.e.Et tū iste text. facit dicē retiū. Unde dicas q.d.l.ff me in vacuā.§.fi.nō loquit in ſer 3 uo hereditario,vt loquit iste tex. ¶ Secō principalr no.ex ff ter.ille q p hūc tex.tz Bind.de Jser.summ⁹ feudista.i.c.j.i pri.in.iij.colū.qd sit inest. Ubi refert audiuisse magnos iurisꝑ pitos tenere q si plures sint acqste titu.singu.puta exēpto, donato,vt legato:tūc p apphēsionē vni⁹ nō appēdit posses sio aliorū.qtucūq̄ fuerit anim⁹ z ittio apphēdēdi oēs,vt est gl.ord.in.l.iij.in pūnc.vbi Bar.z alij.j.e.Bz in vniuersalib⁹ vbi plures res sunt titulo vniuersali:vt hereditario queliꝫ ſuch intrē vnā ea mēte vt alias habeā,tūc p acgisitionē vnius rei intelligit apphēsa possessio aliarū rerū.e.iure acgisitarū: monebat p gl.in.l.restituta.in pri.ff.ad Treb.vbi si vna res hereditaria restituat p heredē fi deicōmissario,tota hēditas i telligit restituta,z asserebāt dicti periti ita fuisse iudicatū.Sz Bind.de Jser.ibi late reprehendit,presertim p ipsū tex.q lo quitur i seruo hereditario,z sic in tit.vniuersali. ¶ Et tū vno habito,non habet possessio aliorū:nec vna habita vel possessa: alie eiusdē tituli vident haberi,ad idē alleg.l.q absenti.§.fi.ff l.predia.j.e.nec obst.gl.in.d.l.restituta.in pūn.qz nō dicit q vna re restituta,z sic possessa videantur alie possesse ſz bene ēt q restitute vna re itelligitur totū ius vniuersale hereditariū restitutū.put et respōdet Bart.in.d.l.iij.in pūnc.j.e.Ista de cisionē Andr.Jser.refert z simplr sequit.d.Alex.in.d.l.iij. in pūnc.in vlti.char.vbi diceret.j.e. ¶ Sz tu aduerte q iste tex.nihil vr pbare:qz i prima pte,vbi loquit ō titulo vniuer sali nō loquit qñ apprehensa fuit possessio vnius serui heredi tarij pm cōem intellectū gl.z doc.imo nullius adhuc erat ap 4 prehensa possessio,z sic iste text.nihil facit. ¶ Tertio no. in ver.si ex parte.ff mod.hic q p p qualitatē pmissiuā inhereē tē seruo:qz legatus possuz qrere alias res hereditarias: non obstante alia qualitate prohibitiua:qz si hereditarius.Et sic no.q vbi cōcurrunt in eodem subiecto vtraq̄ qualitas,potiꝰ attēdit qualitas pmissiua q̄ phibitiua. ¶ Tu adde vltra eos illud qd no.Bemi.in.c.statutū.§.cū vero.per gl.ibi in verbo eiusdē ciuitatis.de rescrip.in.vj.q vbi in psonā vnius occur rūt due qualitas,z respectu vnius resultat dispositio affirma tiua,z respectu alterius ꝓhibitiua.attēdenda est affirmati ua quo ad verificationē dispositiōis,vt ibi p eū. ¶ Jtē adde q idē videtur si in diuersis subiectis cōcurrāt iste qualitates p text.not.in l.si is qui duos.ff.de li.leg.Nō posset esse:qz q̄ litas permissiua,tollit obstaculū prohibitionis vt in gl.Sicut 5 in simili dicit Bar.i.l.si qs in grauī.§ fi.ff.ad senatusco.silli. qñ causa q̄ pdest est potentior ita offuscat z perimit illā q no cet.tunc attendit causa que prodest.l.iij.§.si quis pala.j.de 6 iure fis.glo.z Bar.in.l.iij.ver.j.de vsuca. ¶ Alibi tū notat Bar.in.l.iij.in pūnc.per illū text.ff.de suspec.tuto.q qñ sūt due regule:vna permissiua,alia prohibitiua,potiꝰ attēdit re gula prohibitiua,z ꝓbat Bar.sic.Mā regula ē,q q̄libet pōt accusare tutorē de suspecto.l.j.§.consequens q eo.titu.alia ē q̄ dicit non pōt accusare patronum.l.qui accusare.in fi.j. de accu.z illa prevalet vt ibi per eū. ¶ Sed certe ista idecisio Bart.non est bona,z semper eā reprehēdi.nā ibi iō est:qa tūs de liberto est speciale.Illa vero regula est gñalis,z generi q̄ speciē derogatur.l.vxorem.§.felicissimo.ff.de li.ij.c.quis si bi z.c.dubium.circa mediū.de ꝓben.in.vj.tū idē ēt not.Bal. in.l.ſi Ruffinus.in primo no.per illū:tex.vbi dixi.ō testa.ff lit.facit tex.in.l.ſi adulterū cuz incestu.§.liberto,j.ad.l.Jul. 7 de adulte. ¶ Limita ex eo q no.decidit Bal.in.l.ſi quis de curio.in vit.col.C.ad.l.Lorn.de fal.per illū tex.vbi q̄ ſſtatu tū disponat q ſ aduocatū nō possit inquiri,ista est regula,q̄bi bitina,alio statutō disponit q ſ militē possit ingri.Pone q aliqs sit aduocat⁹ z miles,z delinquat,an ſ cū poterit ingri, z sic an attēdet qualitas phibitiua:qz sit aduocatus: an qua litas pmissiua,qz sit miles.Et determinat q si delictā sit ſſ ferens,debeat attēdi cui magis faueat ius cōmune:qz ius cō mune nō ita de facili tollitur sicut priuilegiū,l.eius militia. §.ſi militia missus.ff.de milit.testa.Et si de iure cōi sit tale de lictū ꝓ quo possit inquiri,inquiret tanq̄ ſ militē,als secus. Et cū illa decisione Bal.tz ꝑdet.de ancha.in cōmento.c.ca nonū statuta.de cōstitu.in ver quero de statuto quo cauet q ſ ō cretū,ſz et do.Ellexā.in cōſ.c.iij.volu.incip.ex inspecti.au 8 dictorā statutoz ad fin. ¶ Quarto z vltimo not.ex ver.ſi si testator seruū cōmune libi z alteri instituit heredē:per hoc non videtur velle illū seruū esse libertū,z heredē:q̄ videtur ſ tex.in.lege.j.C.de com.ſer.manumiſ.Sed dic quod ille tex. procedit qñ apparet quod testator voluit illū esse liber z he redē:alias in dubio presumitur q testator voluit q hēditas q cōmunem seruū acquirat socio,vt ibidē ōt gl.z latius Salic. ¶ Expeditis textualib⁹ capitō gl.magnā in verbo per vnum reliquoꝝ.Quā diuide in tres partes principa.In prima de clarādo tex.remouet vnū prīū.In scōa q̄rit q̄ sit ro diuersi tatis inter primū z ſm casū tex.In tertia prope fi.querit 3 alia qone.secunda ibi,sed que est ratio,tertia z vlti.est ibi,ſz qua si habeā vsumfructū,ex deiti illā gl.per partes. ¶ Redeo ergo ad primā ptē i qua gl.vt dixi remouet vnū ſ ū,istud ſ potest formari dupliciter. Primo ſm Bar.lic.ꝑ seruꝰ quē non possidemus nō acquiritur nobis possessio,vt in.§. cedenti.z in.§.item acquirimus.ff.ea.l.sed seruum emptum vel donatum antequam trādatur non possidemus:qz ex solo titulo absque apprehensione non acquiritur possessio.l.ſi q stipulatione inſra.eodē.l.eum qui in pūnc.j.de fur.l.ſi ager. vbi gl.not.ff.de rei ven.gl.fatetur contrarium qō iste text. telligatur apprehensa possessione talis serui legati empti vel donati.Secundo modo z melius potest formari istud con trarium aliter.ex eo q gloss.dicit nō vt possessio vno pro cum videat z ceteros possidere,nā apprehensio possessionis vni⁹ re nō infert apprehensionē possessionis aliarum rerum etiaꝫ in pluribus seruis pariter donatis.vt in.l.predia.j.e.Sed ex hinc videt innuere q apprehēsio vno ex pluribus seruis emptis vel donatis,intelligatur apprehēsa possessio aliorū.Et ideo text.ſ ū,z q intentio iurisconſulti nō est ita dicere,sed quod apprehendat vnum ex pluribus seruis emptis vel donatis potest per eum postea acquirere possessionē aliorū seruorū tu iunge simul vtraq̄ oppositionē z erit meli⁹. ¶ In ista go prima parte gl.habes intellectū ad ver.itaq̄ agitat.q̄ telligat interueniente apprehēsione vnius seruiꝰ alias ex solo titulo nō transfert dominium neq̄ possessio,nisi in legato vel ex solo titulo trāsfertur dominium ipso iure in legatariū,vt gl.ff.ergo in isto text.in seruo empto vt donato li nō effet ap prehensa possessio,ibi non esset nec dominiuz nec possessio,q̄ seruum quem non possidemus pōt nobis acquiri possessio ſ in §.precedenti.in.§.itē acquirimus.vbi dixi.§.ea.l.necessario ergo iste ver.ita que,intelligitur apprehēsa pri⁹ possessio ne ipsi⁹ seruiꝰ:tūc bñ p eū possum⁹ acquirere possessionē alio seruozum empto z vel donatozum.z cū gl.trāseunt Bart. alij. ¶ Sz aduerte,licet omnes ita teneant:tū ista est dubita tio ad hunc text.qui de apprehēsione serui nihil dicit,q̄ ista apphensa possessio illud est facti,z acta autē nō psumūtur nisi ꝓbent,l.in bello.§.fucte.ō cap.Sccō z fortius,si iste verbi tuaq̄.intelligeret prout glo.z oēs intelligūt.s.apprehēsa pos sessiōe,certe tūc bz verū dominū z verā possessionē i eo.ff. ditionibus.C.de pac.z.§.per traditionem.insti.de rerū diui sio.ergo tunc esset penitus de idubitabili q per eum acgri possessionem aliozūz qz indubitatuz videtur q per seruū me prozrium,in quo habeo dominū possessionē mediāte apphē sione possūm acquirere possessionem aliozum.§.Item acqui rimus.ff.ea.l.¶ Ad hoc posses respondere quod dubitabat:qz erant partes,z sic videbatur quod vnus nō posset ap prehendere possessionem aliorū.Et istud videtur ꝓbideri text.ibi si pariter empti. ¶ Tertio ꝓtra istum intellectū glo

z doctō

τ doc.fortiter facit:q2 si ver.itaq3 itelligit apphēsa possessione:ergo iste ver.qui venit ad regulā veterū illatiue:nō bn̄ staret si loqueret apprehēsa possessiōe illius serui, hereditarij, τ sic iste ver.loqueretur i terminis diuersis τ separatis a pma parte text.τ sic a regula antiquorū.ergo nō bn̄ staret illatio. Et ppterea sem p putaui q ēt tex.in.j.parte possit loq apphēsa possessione serui hereditarij,prout in gn̄ralitate sui potest loqui tex.τ tunc ēt per eū licet apprehēsum:non acquirit possessio aliarum hereditariarum,τ quamuis sit apprehēsa possessio vni9 serui hereditarij nō p hoc seqtur q sit adita hereditas,vt.j.dicā in secūda parte in prin.huius gl.isto mō bene stabit illatio in §.itaq3.q2 tūc erit paritas terminor̄,l3 diuersum i9.Et rō diuersitatis iuris ponit.j.in.ij.parte ¶ Itē inquātū gl.i ista prima parte dicit:nisi in legatis in quibus sine possessione querit dominiū.ista particula gl.itelligit altero de quatuor modis. Primo mō ɓm Bar.τ antiquos q ista gl.se referat ad tex.vt sic faciat ad ppositū,τ velit q in seruis legatis p vnū eorū acquirat nobis possessio aliorū seruorum absq3 apprehēsione possessionis isti9 serui legatarij. Ista glo. sic intellecta reprehēdit p Bar.τ alios:q2 l3 in legatis acqratur ipso iure dn̄iū:tn̄ nō acquirit possessio.l.cū heredes.in prici.j.eo.τ.l.si fratres.§.idē respōdet scd̄o.ff.p socio.τ acquisitio que fit per seruū nō fit ratione dn̄ij,s3 ratiōe possessiōis vt pluries dixi. ¶ S3 aduerte q2 textus allegati p Bart.in d.l. cum heredes.in prin.τ in dicta.l.si fratres.§.idē respondet loquuntur in titulo vniuersali hereditatis vl' societatis,τ nos loquimur in titulo particulari legati.ergo illa iura nō bn̄ videt allegari per Bar. S3 Bar.voluit sic inducere q2 si in titulo vniuersali.in quo transfertur dominiū sine apprehēsione:nō tn̄ transfertur possessio nisi apprehēdat ergo multo minus in titulo particulari legati. Sed aduerte q2 gl.d3 intelligi ɓm legē quā allegat,τ lex a titio allegata per gl.loqt de domino τ nō d possessione,τ tanto magis:q2 gl.ita expresse loquitur de dominio. Et ,ppterea Ange.τ Jmo.scd̄o mō intelligūt istā particulā gl.,put iacet:non referēdo eā ad pcedētia,τ isto mō gl.bn̄ loquitur in se:q2 bn̄ verū ē q in legatis acquirit dominiū sine possessione. ¶ Tertio mō τ subtilius,pōt intelligi.gl.q serui legati,legatari9 ḡ h3 possessionē sine apphēsione,s3 bn̄ h3 dn̄iū,τ rōne domini seru9 acquirit mihi possessionē aliorū,si ipse ab alio nō possideatur.l.si me i vacuā.§.fi.j.eo. Ista declaratio nō est vera:q2 p seruū quē nō possidem9,non acqrit nobis possessio.vt est text.in.§.fi.j.ea.l.et si dn̄iū in eo habem9.vt in.§.pcedēti.τ.l.si seru9 de positus.§.j.ff.de nox.Bar.in.l.iij.§.ex ɔtrio.in.ij.col.j.e. ¶ Quarto mō subtilit intellexit do.Alex.saluando eā. Nā ɓm eū,vult dicere ista gl. q licet per seruum hereditariū non acquiratur dominium aliarum rerum hereditarar̄ heredi:tn̄ per seruū legatum potest acquiri dominiū aliorū seruor̄ legatorū ipsi legatario cum acquisitio talis dominij fiat sine possessione.d.l.a Titio. Ista declaratio do.Alex.est deterior ceteris oibus:q2 dominiū aliorū seruorum legatorum erat ipso iure translatum in legatarium sicut τ isti9 serui per reg.d.l.a Titio.vnde p istū seruū frustra acquireret dominiū alior̄,cū iā illd habeat ipso
9 iure,vnd teneas scd̄ā dclaratione superius positā.† Venio ad secūdā pertē principalē gl.ibi s3 ḡ ērō vbi gl.q̄rit q̄ sit rō diuersitatis inter primū τ ɓm casū hui9 tex.quare per seruū in quo habemus titulum vl'em hereditariū non possit acquiri possessio alicuius rei hereditarie,τ tamen secus fit in seruo in quo habemus titulu3 singularē ex ēpto legato vel donato q2 per eū possumus acquirere possessionē alior̄.Glo.vr̄ assignare quatuor rōnes dr̄e:tamē in effectu nō sunt nisi due.Nā tertia est declaratio prime,vt ēt dicit Bart.τ quarta q̄ est per .l. Pau.al's incipit pcuratorē.C.d acqui.her.put ēt dt gl.non est generalis:q2 solum poneret rōnē quare per seruum hereditariū nō possit ipsa q̄ri ipsa hereditas.S3 iste tex.dubitat ēt de possessione alicui9 rei hereditarie.an possit acquiri per seruū hr̄ditariū,τ ad h nō vadit quarta rō gl. ¶ Istā rōnē differentie assignatā per gl.inter primū τ ɓm casū sequuntur antiqui τ post eos Bar.Jmo.Lud.τ.d.Alex.hic Bar.τ Jmo. in.l.heres per seruu3.ff.de acqui.hr̄.τ ibidē gl.eādē rōnē t3. ¶ Istā rōnē impugnāt Ang.Raph.Cu.Paul.de Ca.τ Are, hic Ang.Rap.Cu.Pau.d Ca.Lu.Ro.τ Aret.in.d.l.heres. per seruum.moti per ver.sed si ex parte.in hoc text.vbi adita erat hereditas qd̄ pt3:q2 aliter legatū nō dberetur.l.si nemo.ff.de testa.tute.τ.l.eā quā.C.de fideic.τ tamē ibi per seruum post aditam hereditatē q̄uis non dicitur amplius hr̄ditari9 nō potuisset acquiri nisi habuisset alia3 qualitatem:quia erat legatarius. Sed ad istū tex.clare respōdetur prout etiā respōdet Jo.de Jmo.q ibi erat adita hereditas per coheredē,τ nō per illū cui seru9 erat prelegat9,τ sic ei9 respectu erat hereditari9 seru9,l3 ex illo capite nō potuisset per eū acquirere nisi habuisset alia qualitate qd̄ erat legatari9,τ sup hoc lati9 insistit Aret.hic.s3 nō expedit q2 respōsio q dedi ex plana omissis leuibus,contra istam rōnem gl,quatuor stringunt. Primo:q2 si istud principium loquitur in seruo hereditario ante aditā hr̄ditate:tex.erit penitus sine aliquo dubio:q2 hr̄s futurus qui nō erat dn̄s nec possessor serui:nō poterat p eū aliquid hr̄ditatis acqrere,imo q forti9 nec aliqd q nō esset hereditatis:q2 si p seruū in quo habem9 plenū dn̄ium,si ipsum nō possideam9:nō possum9 acquirere possessionē,vt est tex.in.§.prece.τ in.§.itē acquirim9.in vers.s3 τ p cum.ff.e.quāto minus erat dubitādū de seruo isto hr̄ditario,in quo neq3 dn̄ium neq3 possessionē habem9 q p eū nō debeat posse acquiri possessio futuro heredi. ¶ Huic difficultati respōdēt subtiliter τ colorate Mod.senē.hic q ratio dubitādi in isto tex.an p seruū hr̄ditariū ante aditā hereditatē posset acquiri fuit:q2 l3 d presenti nō haberet dn̄iū neq3 possessionē tn̄ q2 adita hr̄ditate fingit vsq3 retro hr̄s l.hr̄s q̄q3.ff.de acqr.here.ne al's testator decedat pro parte tp̄is testat9 τ ,p parte intestat9,contra reg.l.ius nr̄m nō patit.j.de reg.iur. Et sic acquisitio fingit facta post aditā hr̄ditatē,iō videbat valere. Pro hoc facit tex.val.de no.in.l.si ex re.§.fi.d stipu.seruo.vbi q̄rit tex.an seru9 hr̄ditari9 possit stipulari futuro hr̄di. Primo dicit videri q non:q2 illo tpe heres est extrane9,ex quo nondū adiuit hr̄ditatem. Cōtrariū determinat iuriscō.ista rōne formali:q2 cui postea hr̄s extiteris,vr̄ ex mortis tpe defuncto successisse,τ bona est argumētatio de stipulatiōe ad possessione3 τ econtra.l.q̄uis salt9.j.eo. Ista fuit subtilis rō dubitādi in hoc text.qua.non
10 obstāte ɔtrariū determinat iuriscō.hic.† Ex quo no.habes q acq̄sitio possessiōis facta p seruū hr̄ditariū nō ɔualidat ex fictione.l3 postea hr̄s adeūdo hr̄ditatē fingat vsq3 retro semp fuisse heres.
11 † Et si dicat quare acquisitio per stipulatione ɔualidat ex fictione.d.l.si ex re.§.fi.τ non acq̄sitio possessiōis arguēdo de stipulatiōe ad possessionē vt dixi. Respondēt pfati.Mod.senē.hic,qd̄ rō est:q2 stipl'o h3 multū iuris:iō ɔualidat ex fictiōe,secus in possessiōe q̄ h3 multū facti.§.j.τ.§.si vir.ff.ea.l.iō nō ɔualidat p fictionē. Ista differētia pbat in.l.iusto.in fi.τ meli9 in fi.§.fi.j.tit.j.vbi apprehēsio possessionis facta ex cā peculiari per seruū hr̄ditariū:cōualidat aditiōe postea,secuta propter cām peculij:q2 tunc possessio h3 pl9 iuris quā facti vt p gl.τ doc.in.l.possessio q̄q3.§.j.eo. Et ɓm gl.Bar.iu d.l.fi.§.fi.j.tit.j.ɔualidat ex retro a die adepte possessiōis.l.fi.j.de castrē.pecu. ¶ Tu aduerte l3.ista rō dubitādi ad hūc tex.subtiliter assignata p Moder.senē.videat prīa frōte multū applaudere aurib9 audiētiū:tn̄ nō est bona τ h3 fallatiā expressam,q2 adita hr̄ditate,l3 tpe mortis testatoris fingat hr̄s dn̄s rerū hr̄ditariarū:non tn̄ fingit retro fuisse possessor serui hr̄ditarij. Patet:q2 esto q sim hr̄s nō tn̄ est mihi q̄sita possessio rer̄ hr̄ditariarū nisi eas actualiter apphēdā.l.cū hr̄des.in prin.j.eo.S3 acquisitio possessiōis in seruo pēdet nō a dominio ipsius serui s3 ab ei9 possessiōe vt est text.in.§.precedēti. Et tex.in.§.itē acquirim9 vbi dixi supra ea.l.Nisi diceres sustinēdo predictā rōnē q ex quo fingitur vsq3 retro heres a tēpore adite hereditatis. Et sic fingitur quod acquisitio fuerit facta post aditam hereditatem. Et sic eo tempore quo iste seruus fingitur esse proprius heredis. Istud dominium fictum videbatur sufficere ad hoc vt seruus acquirat heredi:ex quo tunc talis seruus a nemine possidebatur.d.§. Item acquirimus.ff.ea.l.τ.l.si me inuacuam.§.fi.j.eo.dato ergo quod nō fingatur possessio serui retro: tamen videbatur sufficere dominium fictum:ex quo iste seruus hereditarius neutro tēpore per neminem possidebatur.τ isto modo tex.iste poterat habere probabile τ subtile dubium. ¶ Secundo contra rationē glo.stringit iste tex.in versi.itaq3.qui venit illatiue ex precedentibus,τ loquitur quādo possessio serui ēpti vel donati fuit prius apprehensa alias per eum non potuisset acquiri possessio aliorum,vt tenet ista glos.in princ.τ omnes sequuntur:ergo etiam principium huius text.d3 intelligi.quando seru9 hereditarius fuit apprehensus alias illatio non bene veniret in versi.itaq3 si erat apprehensus.ergo non erat amplius hereditarius:q2 si iste seru9 possidebat ab herede:ergo erat adita hr̄ditas.l.j.τ.ij.C.de repu.here. Huic difficultati respōdet do.Alex.q dilatio posita i ver.itaq3.fit ad casum pcedētē sed nō per q in princ.nō erat apprehēsa possessio serui hr̄ditarij sicut in versi.itaq3.sed nihil est dicere,est truffa,ergo aliter statim infra rn̄debo. ¶ Tertio ista rō gl.scd̄m Rapha.cuma.ɔfundit p tex.in.l.q absenti.§.fi.j.eo.vbi tex.loquit de tpe post aditā hr̄ditatē,τ tn̄ vr̄ velle q ille seru9 euenisset heredi in totū ex causa hereditaria quod non potuisset acquirere possessionem rei hereditarie,τ tamē erat post aditam hereditatem

ergo rō gl. nō ē bona, sed ad illū text. rñde triplicit. Primo.
qō ibi non erat adita hereditas vt p gl. fi. z alios ibi, vel qꝫ ibi
necessario intelligit tex. qñ erat institutus heres sub ꝯditiōe
vt p Iac. de Are. Bar. z alios ibi, si sub ꝯditiōe ergo nō po-
terat adiri hereditas, vel tertio, dū ibi dr: qꝛ nō seru⁹ iure hr
ditario: nō dꝫ ibi sumi argumētū a ꝯtrario sensu qꝫ si euenisset iu
re hrditario non potuisset per eum acquirere possessionē qꝛ
resultaret absurdus intellect⁹ ꝯ. §. itē acquirim⁹. in versiculo
Itē heres. s. e. l. ¶ Quarto z vltimo ꝯ rōnē gl. fortit obstat.
Nā si iste tex. in principio procederet, eo qꝛ ante aditam hr-
ditatem non est seruus proprius heredis, iō non potest et ac-
quirere, vt dicit gl. Certe fm istā rationē, sicut non pōt acqui-
rere aliquid qꝫ sit hereditariū, ita nec aliqd aliud qō nō esset
hereditarium, cuꝫ eadē rōne militet. Et tñ ꝯtrariū vult iste tex.
dum dicit qꝫ eiusdē sit hereditatis† cum illud relatiuum qꝫ si-
ne copula stet restrictiue. l. ea tñ adiectio. de legat. iij. Idē qō
hic vult etiam tex. in. l. hrs per seruū. s. de acq her. z in. l. per
hrditariū seruū. s. tit. j. z. l. q absenti. §. fin. j. e. Isti oēs text.
faciunt differētiā inter res hereditarias. z alias res nō hrdi
tarias. z negando acquisitionē possessionis tñ in reb⁹ heredi
tarijs ergo in alijs non hrditarijs cōcedere vident. Et tñ rō
gl. militat pariter in vtroqꝫ casu: ergo non est vera. z hic nun
quam vidi bonuꝫ responsum. ¶ Propter istas difficultates
Rapha. cu. d. Pet. de bexu. do. Iac. bu. z do. Piere. tortus
hic, z Rap. cu. in. l. heres p seruū. s. d acq. hr. dicunt qꝫ nō pōt
assignari bona rō diuersitatis, sꝫ ē necesse dicere, put dt text.
in. l. non omnium. s. de leg. qꝫ non omnium que a maioribus
tradita sunt cōgrua rō reddi pōt. z ideo tex. vult qꝫ ista regu
la veterū non sit vlterius pducenda: qa non hꝫ rōnem sed ita
veteres putauerunt, sed istud nihil esset dicere. ¶ Aliā z qꝫ
dā subtilē rōnē diuersitatis assignat Aret. hic qꝛ seruus hr-
ditarius continet vna cum alijs rebus hereditarijs sub vno
iure vniuersali quod est hrditas. Unde oēs res hereditarie
cōtente sub isto iure vniuersali, censetur vna res iuris inter-
pretatiōe, z nō plures. Sicut qñ corpoꝝ vniuersitatis sub sti
pulatiōe ptinet, dr vna stiplo. l. scire debem⁹. i prin. z ibi late
Bar. de ver. obl. vnde vna res hrditaria nō pōt p aliā acqri:
qꝛ. ea res p seipsā acqreret qꝫ ē absurdū: qꝛ inter rē acqrētē z
eā q acqrit dꝫ esse diuersitas. z sic iter agēs z patiēs dꝫ eē di
stinc. l. ij. j. de stipu. seruo. z. c. fin. de insti. Ista rō cessat i alijs
reb⁹ nō hrditarijs. Et ppterea iste tex. restrictiue dt p seruuꝫ
hrditariū non posse acquiri quod sit eiusdem hrditatis. Et qꝫ
ista sit vera rō patet p tex. in l. per hrditariū. s. tit. j. duꝫ dt p
hereditariū seruum qui est eiusdē hereditatis heredi acqui-
ri nō pōt, z apertius per istū tex. in ver. ita vbi iuriscōsul. illa-
tiue dubitauit, quid in pluribus seruis simul legatis emptis
vel donatis: an per vnū posset acquiri possessio aliorū, z nulla
alia potuit esse rō dubitādi: nisi propter vnitatem dispositio
tionis, z cum mysterio dicit tex. ibi, si pariter empti vel dona
ti sunt tñ contrarium determinat text. eo qꝛ in contractibus
z in legatis plures res lꝫ nominate sub vna dispositiōe tñ cō
siderantur vt plures. z non vt vna. d. l. scire debemus in pnc.
ēt si plures res vno pretio vendant. l. z si vno. s. de actio. ēpt.
lꝫ q ad qd reputet vna emptio. l. si duos quis. s. de cōtrahē.
emp. z. l. qꝫ si vno in prin. s. de in diē adic. declarat Barto. in
d. l. scire debemus. in princi. vbi dixi. ¶ Istam subtilem z p-
egrinam rationē deprehendunt Mod. sen. hic ad fi. si donati
essent vel legati. x. serui simul, sine speciali enumeratiōe, ex q
esset vna donatio vl vnū legatū: vt. l. si ex toto. §. fi. ff. d. l. j. tra
dit in d. l. scire debemus. in pricipio: nō pcederet iste tex. ꝯ-
tra eius gñralitatē. Sꝫ ad hoc rñdet. Aret. qꝫ non est simpli-
citer vna, sed quo ad quid vt declarat in d. l. scire debemus. i
prin. z ibi dixi. ¶ Scdo mouentur: qꝛ si plures res hrditarie
censerent vna res, vt vult Are. certe apprehensa possessione
vni⁹ rei hereditarie tāqꝫ partis rei censeret apprehēsa posses
sio aliaꝝ, vt est text. in. l. iij. in prin. j. eo. Sꝫ hoc ē falsū: vt. l. cū
heredes. in prin. j. eo. tenēt Bar. z omnes in d. l. iij. in pric. j.
e. Sed tu ad hoc no. rñde qꝫ hrditas est vnū ius vniuersale iu
ris interpretatione, verū ē respectu rerū hereditariarū, sꝫ nō
respectu possessionis ipsarū rerū hereditariarū eo qꝛ posses-
sio non reperitur in hereditate. l. j. §. Sceuola. s. si quis testa.
liber esse ius. fue. z. l. deniqꝫ. s. ex qb. cau. ma. Ideo vnitas q
causaretur ex iure hrditario respectu rerū hereditariaꝝ non
extendit acquisitione possessionis, vt apprehensa possessione
vnius possessio aliarū rerū hereditariarū censeatur apprehē
sa, vt in iurib⁹ pre alle. Et ista est mera veritas. ¶ Tertio mo
uentur per tex. in. l. qui absenti. §. fi. j. e. Sꝫ ad illū text. respō
di. s. prime tripliciter: nec ille tex. venit de directo ꝯ rōnem
Are. hic, sꝫ bñ ꝯ rationē gl. nostre, put pōderat Raph. cu. hic.
z. s. retuli. ego vltra Mod. senē. arguo contra istam rationē
Aret. nam ea attēta, sequitur qꝫ si alicui legaret dos, vel pe-
culiū, aut chorus, in quo essent solū serui, ex quo oēs serui ꝯtine
rent sub vno vniuersali qꝫ tūc per vnū: nō posset acqri possessio
aliorū, ꝯ gñalitatē. §. ita qꝫ. q al's multū restrigeretur: nisi di-
ceres exmēte gl. nostre qꝫ istud ius vniuersale hrditas, vl ius
vle hrditariū nō sic est in illis vlib⁹, in dote peculio, in choro,
vel i grege: qꝛ apprehensa possessiōe p hoc non desinunt esse
isti tituli vniuersales. ¶ Itē aduerte pro itellectu tex. qꝫ ille
tex. in princ. pōt intelligi gñalit, ēt apphēsa possessione istius
serui hrditarij qꝫ p seruū hrditariū dato qꝫ ei⁹ fuisset apprehē
sa possessio, put in gñalitate sui pōt iste text. loq: tñ adhuc nō
pōt acquiri possessio aliarū rerū hereditarium. Et hoc mōu,
itaqꝫ. qui necessario loquit apprehensa possessione serui, bene
venit illatiue ad pricipiū tex. Et si dicis ergo apprehēsa pos
sessione istius serui hereditarij, censet adita hereditas, vt. l. j.
z. ij. C. de repu. here. ergo non esset amplius seru⁹ hrditari⁹
proprie prout loquit tex. ¶ Respōde qꝫ ista stāt simul qꝫ qs
possideat seruū hrditariū, z tñ p hoc nō sit heres: nec per hoc
adiuerit hereditatē, puta si ante mortē testatoris talē seruum
iā possidebat bona fide. Itē dato qꝫ esset apprehēsa possessio
istius serui hereditarij: non p hoc sequit, ergo adita fuit hrdi
tas: qꝛ potuit apprehendi ex alia causa vel obligatione q vt
adiretur hrditas, vt declarat Bar. in. l. gerit. in pe. char. de
13 acqui. here. † Itē a cōmuniter accidentibus: qui volūt esse he
redes z adire hrditatem, apprehēdūt possessionē meliorum
rerū, vt declarat sing. Sal. in. l. non hoc. C. vnde legit. z ibi se
quit z cōmēdat do. Alexā. per gl. in l. neqꝫ natales. C. de pro
ba. ergo apprehēdēdo possessionē vnius serui hrditarij, cum
non sit de mulieribus rebus hereditatis. non per hoc videor
hrditatē adiuisse. Et ita habes expeditā istā partē quatenus
4 respicit intellectū tex. z eius rōnē. ¶ † Ex ista parte gl. diligē
ter not. qꝫ adita hrditate. non ē amplius seruus hrditarius,
sed proprius heredi, z consequenter qꝫ hereditas postqꝫ ē a-
dita, desinit esse hrditas, z amplius nō appellatur hereditas
proprie, sꝫ large z improprie. Et ex hoc correlarie habes ex
gl. qꝫ terminus hrditas, denotat ius vniuersale de futuro ac-
quirendū: mediāte aditione, sed secuta aditione non est ampli⁹
hereditas: aliud est in termino particulari emptionis dona-
tionis vel legati, qui donat titulū vel factū, z talis titulus du-
rat etiam post acquisitionē vt dicatur res empta vel dona-
ta, vel legata. z qꝛ ista gl. quotidie pro nota. allegat ad hoc. in
tēdo istā materiā vtiliter examinare. Et sic duo faciā. Primo
examinabo theoricā, postea ponā practicā redeūdo ad vtiles
z qtidianas dcisiōes. ¶ Circa ꝯclusionē gl. qꝫ hrditas postqꝫ
est adita non dicat amplius heredi as, sed propriū patrimo-
niū ipsi⁹ hrdis. Adde qꝫ rō fundamentalis: est: qꝛ hereditas
qñ aditur, vnitur cum patrimonio hrdis, z totum fit vnū pa-
trimonium hrdis. l. si plures. §. filio. s. d vulg. z pup. z. l. j. §.
preterea. j. de separa. Itē hrditas dt hominis mortui, cū aūt
est adita efficitur viuentis, z tunc non est proprie hereditas.
Ideo non haberet locum in statutis in quibus verba debēt p
prie accipi. vt statim dicā veniendo ad practicā. adde gl. que
idē tꝫ in. l. hrs per seruū. s. de acquir. heredi. z gl. in. l. per hr
ditariū. s. titu. j. z. i l. eius qui in prouincia. in vlti. parte. i ver
bo hereditati. z ibi Bar. z alij ad hoc no. s. si cert. pet. z est
hoc tex. melior de corpore iuris insti. de her. qua. z dif. i pn.
ad idē tex. in d. l. si plures. §. filios. s. de vulg. z pup. z tex. no.
in. l. q Titij testm. in pn. s. de his quib⁹ vt indig. Adde Bar.
in. l. fi. in duobus locis. s. ad Tertul. z in. l. in fideicōmissaria.
ad. fi. pn. z i. l. Titi⁹ i prin. s. ad Treb. z. in. l. si quis seruū. §.
fi. s. d le. ij. z i. l. tutelas. ad fi. i pn. s. d capi. dimi. Ang. i aut. d
nō eligēdo scdo nub. i pn. colla. ij. ¶ Sꝫ aduerte qꝛ ista gl. ali
bi reprobat Bal. i. c. ꝯsultatiōib⁹. i vlti. co. de offi. de leg. quia
ea attenta, sequeret qꝫ filius qui sine aditiōe immediate ē hrs
15 patris mortui, non haberet hereditatem qꝫ est falsū. † Tu dic
hoc verū proprie loquendo patet qꝛ in suis nō est dare here
ditatem iacentē, vt est gl. not. i. c. cū hereditas. z ibi no. Bal.
C. de po. Bar. in. l. fi. in pe. z vlti. col. s. de cōdi. institu. vbi al-
legat concordantes gl. dixi in. l. in suis. de lib. z posth. hic ē
16 qꝫ † in suis non hꝫ locū vsucapio p hrde: qꝛ ibi non est proprie
hrditas. l. nihil. C. de vsucapio. pro herede. Bal. vbi singu-
larit limitat in rubr. extra de prescrip. in. v. colū. ¶ Aduerte
etiā qꝫ licet alibi hrditas ēt postqꝫ ē adita appelletur heredi-
tas. l. fi. §. sin autem es alienū. z ibi Bal. ad hoc not. C. de bo-
que lib. z. j. j. instit. quib. ex cau. manumitte. licet vel nō ideo
datur petitio hereditatis, z post aditā hrditatē petuntur res
hrditarie, z petit hereditas. l. z non tñ. in prin. ff. de pe. her.
Unde vt dicit gl. large z improprie dicitur hrditas, z dicunt
res hrditarie post aditam hereditatē, z propterea dt Bart.
in. l. iij. in prin. in vlt. col. de bono. poss. qꝫ vbicūqꝫ post aditio-
nem

nē hereditatis appellatur hr̃ditas,est improprīs locutio,idē et latius dicit Bar.in rub.ff.de acqui.here.ꝛ in.d.l.ei⁹ q in ꝓ
17 uincia.†Itē lz post aditā hereditatē desinat nomē hr̃ditatis ꝓprie loquēdo:tñ donec heres sit adept⁹ possessionē rerū hr̃ditariarū adhuc dr̄ hereditas,ꝛ cōpetit petitio hereditatis.l.ꝛ nō tm̄.in prin.ꝛ.l.si hereditatē.ꝛ.l.lz minimā.ff.de pe.her.Sz postq̄ heres semel ē adeptus possessionē rerū hereditariaꝝ. si postea caderet a possessione:nō cōpeteret ampli⁹ petitio hr̃ditatis,sz rei vendi.ita magistraliter dclarat Bar.post gl.ibi. in.l.ij.ff.de fideicō.here.peti.facit gl.solennis in.c.j.in gl.j.
18 magna.ad fi.de ꝯfes.i.vj.que vult † q remedia adipiscēde possessiōis nō cōpetant postq̄ adept⁹ est possessionē,ꝛ ꝑ illa gl.ē bonus text.i.§.sequēti i.§.iō aut adipiscēde isti de interdic. Ego ꝯ istā cōmunē cōclusionē glossarū ꝛ doc.q ēt post aditaꝫ appellet ꝓprie hereditas,allego fortē text.in.l.filiusfa.ff.ad legē Fal.i duob⁹ locis,primo circa mediū ibi extraneo hr̃de instituto fieri hereditatē actiōe eius,secūdo in fi.ibi,fiatq̄ hr̃ditas post restitutionē,si ergo ꝑ aditionē fit hereditas,vt ibi dt tex.nō ꝓprie est hereditas,ea adita,ergo nō efficit ꝓpriuz patrimoniū heredis,put gl.omnes volūt Do.Ale. ibi respōdet ꝛ intelligit illū tex.dū dt fieri hereditatē aditione eius q istud videt improprie esse:q2 post aditionē non ꝓprie dr̄ hereditas q2 cōmiscetur cū patrimonio ad euntis d.l.sz si plures. §.filio.ꝛ ꝑ gl.ꝛ doc.hic.¶Ista so.do.Alex.non vr̄ posse stare ad illū tex.triplici cōsideratiōe,Primo q2 ille tex.iuriscōsulti.i quo dicere q verba stent improprie,ē ꝯ dignitatē iuriscōsultorū qui latissime ꝛ ꝓpriissime semꝑ loquūtur.Secūdo :q2 res nō dz.e.mō finiri quo incipit.l.titio cū moriet.ff.de vsu. cū ergo aditione extranei efficit proprie hereditas ergo aditione nō dz desinere esse hereditas.Tertio ꝛ fortius:q2 in peculio castrēsi q ꝯfert patri ex dispositiōe,appellat improprie hereditas.in.l.ij.in fi.in verbo ꝑ hereditate habet.ꝛ in.l.ꝓponebat.in prin.ff.de castren.pec.Sz tex.ibi ꝛ t q si pr̄ fuit grauatus in codicilis ꝑ filiū restituere extraneo peculiū castrēse, extraneo instituto fieri hereditatē aditione eius:ergo q̄ p̄mo īproprie fuerat hr̃ditas.s.respectu patris grauati,vt ibi dicit tex.in ꝓposito cū heres nō adīt hereditatē,ꝑ aditionē extranei,mutat cōditionē:ergo tūc efficiat ꝓprie hereditas.Et si dicas q iura preallegata loquūt,qñ fili⁹ habēs peculiū castrēse fecit testm̄,sz in.d.l.filiusfa.dcessit ab ītestato put expsse dicunt Bar.ꝛ Pau.d Ca.ibi q̄ casu ab ītestato pr̄ occupat iu
19 re peculij:q2 de iure† ffo2ū in castrēsib⁹ fili⁹ ab itestato nō poterat hr̄e heredē.l.j.ꝛ ibi gl.ꝛ Bar.ff.de ca.pec.Dico q istō ē verū qñ talis fili⁹ decessit oīno ab īstetato sz ī.d.l.filiusfa.fecit codicillos q habent vice testi.,put terminis declarat gl.ī filiusfa.in pri.ff.de l.j.¶Ego rñdeo ad illū text.ꝛ not.dico q adita hr̃ditate nō dr̄ amplius hr̃ditas ꝓprie,sz ꝓpriū patrimoniū heredis,vt hac gl.cū his q̄ superius dixi.Istud ē verū qñ aliquis est heres simplr̄,sz qñ aliquis est institutus heres ꝛ est grauat⁹ restituere hereditatem,vel in totū vel in parte. Si adit talē hereditatē,adhuc durat hereditas ꝑꝑ grauamē fideicōmissi,ꝛ nō efficit propriū patrimoniū toto tit.ff.ꝛ.C.ad ad Treb.q2 nō ē siplr heres,sed est grauatus alteri restituere,ꝛ hoc ꝑꝑ dispositionē testatoris.Ita in ꝓposito in.d.l.filiusfa.dicit iuriscon.qd in illo casu est perinde ac si esset hereditas patrissa.ꝛ pat esset coact⁹ restituere illi extraneo,ꝛ tūc si extraneus addit,illud quod erat peculium respectu patris, aditione extranei efficitur hr̃ditas,ex qua hereditate dz dtrahi quarta Treb.ꝛ sic quarta ipsius hereditatis,nimirū ꝑ adi
20 tionē extranei.efficit nunc hr̃ditas q̄ prius non erat.¶†Expedita theorica nunc condescendo ad practicā.Ista cōclusio gl.hr̃ditas,postq̄ est adita nō dr̄ ampli⁹ hereditas,sz ꝓpriuz patrimoniū heredis,iducit ad practicā ad duas no.ꝛ quotidianas:q̄stiones.Prima est fm Lu.ro.hic,statuto bononiēsi per totam Italiaz disponitur qd existētib⁹ filijs masculis,filia dotata non succedat ī bonis patris:decessit pater relictis, plurib⁹ filijs masculis ꝛ filia femina,ex forma statuti defert succesio paterna solis filis masculis.Pone q postea moriat ꝛ nus frater ex istis masculis ab ītestato:an soror poterit succedere cū alijs fratrib⁹ ī bonis quōdā patris q̄ nūc reperiunt ī hereditate fratris vltimo loco mortui Ista gl.facit no.qd sic quia talia bona nō dicūt ampli⁹ patris,sed bōa patrimonialia fratris,a cui⁹ successione statutū nō excludit sororem,dicit tñ Lud.Roma.se nō firmare:q2 ista questio pendebat tūc d facto Bononie.¶Do.Ale.ꝛ Aret.hic istō firmat.q filia exclusa ex forma statuti ab hr̃ditate patris:non cēset exclusa ab hr̃ditate fratris in qua reperit hereditas patris.¶Pro ista pte allegat Are.Bar.i.l.fi.ad senatus.Tert.vbi cōcludit Bar.qd qñ fili⁹ adiuit hr̃ditatē paternā.ꝛ filia fuit simplicit exclusa a statuto ī bōis paternis:mortuo postea filio nō attenditur amplius illud statutū:q2 nō agit,āplius de hr̃ditate prīs
11 sz fratris vltimo mortui.¶†Pro eade pte mouet do.Alex. q2 statutū disponens q filia dotata non succedat intelligit in
a bonis ꝛ hr̃ditate dotātis.ᵃita no.tz Bald.in.l.j.ꝑ gl.fi.ibi.C. de legi.her.ꝛ in.l.neq̄ mr̄.C.de iur.do.cum ꝯcordātijs quas dedi,in.l.vt liberis.C.de coll.ergo cū ista filia nō sit dotata a fratre sz a patre:ergo non dz repelli a successione fratris Idē simplr̄ tenent.Mod.senē.hic in.j.not.ꝛ dicūt se ita illo anno ꝯsuluisse in q̄stiōe d facto.¶Ista sunt q̄ cōiter tradunt a scribē.in hoc q̄tidiano possu.Adde q idē in terminis tz Bal.in. c.j.§.cū ēt.in tit.Epz vel Abbate.i vsi feu.vbi determinat q stante predicto statuto q existētibus filia masculis filijs excudat a successione prīs:tñ a successiōe fratris nō repellet vigore isti⁹ statuti.idē Rapha.Fulg.in.l.q̄q̄.in.primo no.per
22 illum tex.C.ad.l.F al.†vbi idē est in exclusiōe testatoris vt intelligat excludere a sua hr̃ditate,sz non postea ab hr̃ditate filij,ite tz Are.in cōsi.clxj.inci.in presenti ꝯsultatiōe videndū. in prima ꝛ in pen.col.ꝛ in cōsi.clxij.inci.verū est qd inquit comicus.in iiij.ꝛ vlti.col.ꝛ in istis locis Aret.mirablr̄ extendit predictā decisionē,vt ꝓcedat non solū qñ hr̃ditas patris fuit actualiter adita ꝑ fratrē,sz ēt si sit adhuc adeūdā per hr̃dē fratris q valde ꝛ diligēter nota.¶Idē q.ff.tz.do.Bene.capra Perusin⁹ in ꝯsil.lxxij.inci.punctus quidā Petrus.in.ij.dubio,vbi ēt ipse ad hoc ponderat doc.Bald.in.d.l.j.C.de leg. here.hic allegatam per do.Alexā.at statim retuli.Mouetur ēt,q2 cā dictū statutū deroget iuri cōi:ꝛ sic sit odiosuz,ergo dz restringi ad terminos in quibus loquit.s.ab hr̃ditate patris, non autē dz extendi ad hr̃ditatē fratris.vt in regula odia.de
23 reg.iur.in.vj.ꝛ in.l.si vero.§.de viro.ff.solu.matri.¶†Item adde ꝑ ista parte cōi bene facere illud q tenet Ang.in consil. incip.dñs Zilius.vbi consuluit.q si filia renūciauit successioni paterne ꝛ materne q non obstante tali renunciatione,poterit succedere fratri non obstante q in hereditate fratris non reperiātur,nisi bona paterna,per rōnē.d.l.si plures.§.filio.ꝛ sequitur Aret.hic.imo fortius tenet Lud.Ro.in cōsi.clviij. inci.circa primum quo queritur an renunciatio dñe katherine.in.j.dubio.vbi extēdit,ēt si iurm̄ interuenisset ī tali renūciatione,iuxta.c.q̄uis.de pac.in.vj.tñ adhuc non obstante tali renūciatione iurata,poterit filia succedere in hr̃ditate fra-
24 tris,q̄uis in ea reperiunt bona q̄ fuerunt paterna.¶†Scdo pro ista cōi parte addunt bñ facere illud q ing.tenet Bal.in. l.j.in.q.ff.de rerū.diui,vbi tenet q si vn⁹ ex fratribus renunciauit feudo paterno,deinde feudū mortuo patre perueniat ad alios fratres , postea decedat vnus ex illis fratrib⁹,certe fili⁹ qui renunciauit pōt venire ad successionē huius feudi tūc vacātis per mortē vnius ex fratrib⁹ ꝑ tex.in.l.Paulo calimacho.§.j.ff.de leg.iij.ꝛ ꝑ tex.no.in.c.j.de eo qui fi.fecit agna.ꝛ seqtur simplr̄.d.Alex.hic. Ista est cōis opi.a qua nemo vnq̄ discrepauit.ꝛ fm q̄ ego sepe ꝯsului.¶In ꝯtrium tñ facit q2 si statutū agnationis excludit filiā dotatā a successione patris q̄ est magis debita filie.l.cū rō.ff.de bo.dā.q̄ta magis existentib⁹ masculis,ꝛ sic eodē fauore dz excludi a successione fratris. ꝛ sic a linea trāsuersali.argu.l.si viua matre.C.de bo.mat.presertim quo ad bona que fuerunt paterna, q̄ saltē large adhuc
25 dicunt paterna,vnde de stricta significatiōe† vocabuli,ad latā fit extensio ex identitate rationis,vt est gl.no.in aut.vt hi q oblig.in pnc.in verbo ad curationē.ꝛ ibi Ange.ad hoc notat
26 colla.vj.Itē†cū maior fit rō excludēdi in remotiori gradu q in proximiori,q excludit ꝑ statutū a gradu proximiori:ꝛ hic ab hr̃ditate patris,forti⁹ dz excludi a gradu remotiori ꝛ hic ab hr̃ditate fratris vt est glo.valde not.in.l.j.in princ.in ver. fisco.ff.si quis aliq.testa.ꝓhi.facit regula.l.de accessionib⁹.ff. d diuer.tēp.pres.ꝛ.c.authoritate martini in fin.de ꝯcessio.ꝓben.in.vj.Itē ꝛ tertio fortiter facit q2 si statutū aufert a principio bona paterna feminis maritatis fauore filiorū masculorum,quanto fortius illa existentia in filijs masculis dz ꝯseruari ꝑ regulā.l.patre furioso.de his q sunt sui vl ali.iur.ꝛ.c,quēadmodū.d iureiur.¶Tñ sustinēdo cōmunē sententiā a qua nō est iudicādo aut cōsulendo recedēdū:potes dicere q ideo filie existētib⁹ masculis excluduntur ꝑ statutū a successiōe patris. eo q2 debēt dotari a patre,ꝛ dos succedit loco legitime.l.Titio centū.§.Titio genero.de cōdi.ꝛ demō.Scd⁹ est qñ postea talia bona peruenerūt ad fratres:q2 cū a fratrib⁹ nō dotent: ideo a successione fratrum nō excluduntur,put ēt dicebat.d. Alexā.hic.quem.ff.retuli.Et sic propter diuersitatē rationis, filie exclusē a gradu ꝓximiori patris,nō excludūtur a succes-
27 sione fratris.¶†Secundo principaliter inducitur ista glos. per Rapha.cu.hic ad questio.quā dicit habuisse d facto,ꝛ super ea ꝯsuluisse,statutum in ciuitate.Medio.quod nulla mulier nubat cum hr̃duate extra territoriū,ꝛ si nubat extra ter-

a ¶Dotātis. adde Ang.i ꝯsi.cxxvj.tes tamēti factio. Pe.d Anc.i ꝯsi.lxxvij.re cēto ordine. Pau.d cast. ꝯsi.xiij.c.sup pmo dubio. ꝛ ꝯsi.cccxl.c. p̄sens cas⁹.ꝛ ꝯsi.cccl.i pūcto querit de multiplici hered.Ro.cōsi. cccclxxxv.i casu ꝓposite cōsulta.Cuma. ꝯsil.ccvij.q̄libet hr̃ditas. Alex.ꝯs.xxix. qñ abūde.co. iij.j.vo.ꝛ i ꝯs. cxxviij.ꝯsideratis vbis in strīni.eo.vol. ꝛ ꝯs.cxlj.viso themate ꝛ allegatiōibus. ff.scriptis in. ij.vo.Et vltra pdicta ad istā q.vit q̄ ponūt mo.senēses i tract.sup statut. exclusiuis feminaꝝ. i.vj.ar.pn.in iiij.membro. qō.xvj.ꝛ ibi etiā d statuto mediola.d q̄ ꝑ istū [etiā.j.

ritoriuz pdat hereditatem,qdã mulier successit patri,z adiuit
hereditatẽ patris,postea nupsit extra territoriu,dicit se con-
suluisse p istam gl.ꝙ talis mulier nõ incidat in statutũ Me-
diolanẽ.z sic non perdat hereditatẽ iã aditã:qa non dr ꝓprie
hereditas postq̃ ẽ adita.Itẽ qr statutũ vr eã excludere ab he
reditate acquirẽda nõ aũt ab acquisita.Ad hoc ẽt ðt bñ face-
re tex.not.in.l.si seruũ.§.pretor ait.ver.hec i verba.ff.ð acq.
here.vbi est text.no.ꝙ si fili' amoueat vel faciat amoueri ali
qd ð hereditate pdit bñficiũ obtinẽdi tñ si prius abstinuit,z
postea amoueat rẽ hrẽditariã:non priuatur abstensione prius
facta.z si dicat ꝙ ãte aditaz hereditatẽ mulier nõ hz i',sz solã
facultatẽ adeũdi,vt est tex.no.i.l.ptia rerũ.i pri.ff.ad.l.Aq.
text.quẽ ad hoc reputat sing.Bal.in.l.ij.C.ð iur.z fac.ign.
iõ tũc vr nubere cũ hrẽditate.Rñdet Rap.cu.ꝙ dictũ statutũ
dz intelligi de hrẽditate.j.cuz facultate hrẽditatẽ adeũdi,idẽ tz
ipse Rap.cu.i.d.l.si seruũ.i.§.ptor ait.z idẽ Rap.cu.i.l.hrẽs
p seruũ.p gl.ibi.ff.ð acq.here.z ibidẽ.Lud.ro.refert z seqt.
28 Et addit Bal.† in l.si viua matre.in fi.C.de bo.mr.vbi qrit
Bal.statutũ Mediolanẽse disponit ꝙ mulier nupta ex̃ terri
toriũ nõ succedat i territorio Mediolanẽsi:qdã mulier mor
tuo patre immiscuit se hrẽditati paterne,deinde nupsit ex̃ ter
ritoriũ cuidã mutinẽsi,qrit nũqd pdat hrẽditatẽ paternã z de-
terminat ꝙ nõ:qr istud statutũ dz intelligi in acqrẽdis nõ in
acqsitis priusq̃ nuberet,p text.no.i.l.fi.C.vñ.li.Et istã vlti-
mã decisionẽ Bal. refert,z simplr sequit.d.Alex.hic,sz Bal.
ibi loquit i terminis valde diuersis a qõ.Rap.cu.vt stati.j.
dicã.Cõtra istã decisi.Rap.cu.tenet Mod.senẽ.hic in.l.ij.
col.in.iij.q.z dicunt ꝙ ista opin.Rap.nunq̃ eis placuit z ꝙ i
iudicando z cõsulẽdo ꝯriã opi.sequerẽtur.Moti,qr mẽs z rõ
istius statuti est,ne hrẽditates seu bona ex̃ territoriũ deferant
per mulieres extra nubẽtes:sz vt bona z hereditates rema-
neant in territorio mediolanẽ.qr iterest repu.subditos ha-
bere locupletes.Ista rõ eque militat in hereditate iã adita si
cut in adeũda:ergo magis attẽdi dz mens intrinseca statuti,
q̃ eius verba.l.scire opz.§.sufficit.ff.de exc.tut.Scdõ,qr ſm
cõmunẽ vsũ loquendi appellat hrẽditas ẽt postq̃ ẽ adita.sz sta
29 tuta† debent intelligi ſm cõem vsum loquendi ſm Bart.i.l.
Labeo.ff.de supel.leg.nõ ꝓbãt tñ assumptũ de cõi vsu loquẽ
di.Tertio qr statuta debẽt sic intelligi ne de facili reddãtur
elusoria vel frustratoria ſm.d.Ant.de but.in.q.p eũ disputa
ta q̃ icipit Bononiẽsis.vbi ꝓ hoc allegat bonũ tex.i.l.j.§.pe
cuniã.ff.de calũnia.z p gl.no.i.c.q̃q̃.ð.vsu.i.vj.Sz si mulier
posset primo adire hrẽditatẽ z postea nubere ex̃ territoriũ cũ
illa hereditate,de facili eluderet dispositio.statuti mediola-
nẽsis ꝓhibentis ne mulier nubat cũ hereditate ex̃ territoriũ.
Quarto sz eos nõ videt ꝙ aliter possit verificari istud statu-
tũ mediolani nisi in hereditate iã adita:qr nubẽdo cũ heredi
tate censet p istũ actũ adire.l.p herede.in prin.z.§.Padi.ff.
de acqui.hered.¶Quito z vltimo mouent qr hrẽditas postq̃
est adita,saltẽ large adhuc dr hrẽditas vt dixi.ff.z dicit Bar.
30 i ru.ff.de acqui.her.† Sz de ꝓpria significatiõe vocabuli ad
latã licita ẽ extẽsio qñ militat ea.rõ statuti.l.filiũ habeo.ff.ad
senatuscõ.mace.gl.in.c.j.de tẽpo.ordi.in.vj.Tu aduerte qõ
isti Mod.senẽ.nullã authoritatẽ i specie allegãt ꝯ dcis.Rap.
cu.Ego aũt statim adducã Bal.in terminis in tribus locis te
nere ꝯriũ.Et si isti Moder.senẽ.vidissent istas formales dci-
siones Bal.longe audientius tenuisset ꝯ Raph.cuma.z iudi
cando z consulẽdo.Et pro certo dictũ statutũ Mediolañ.po-
tius videtur loqui cum hereditate iã adita z sic cũ effectuali.
Unde contra decisionẽ Rap.in indiuiduo in.eo.statuto Me
diolanensi tz Bal.in.c.consultationib'.in vlt.col.de offic.de
le.vbi tenet quod statutum Mediolanense disponẽs ꝙ mu-
lier non nubat cũ hereditate alicui forensi,hz locũ ẽt in hrẽdi
tate iam adita propter cõem vsum loquẽdi inspicit in statutz
ſm eum.¶Secũdo in statuto mediolanensi ꝙ nulla mulier
nubat cum hereditate extra iurisdictionem cõis mediolani
ꝙ intelligatur etiaz de hereditate iã adita tz subtiliter idem
Bal.in cõsil.cccl.vij.prime partis q̃ icipit,nulla mulier nu-
bat cũ hrẽditate zc.Motus inter cetera,qr si ista verba intel
ligerent tãtũ in hereditate iacẽte,presupponerent impossibi
le:qr cũ ius adeundi sit i' directum z inseparabile,nõ põt ce-
di,vt l.si mulier.la.ij.§.ex asse.ff.ð iure dot.Itẽ ista dictio hrẽ-
ditate ponitur hic pro patrimonio hrẽditario vt toto ti.ff.de
vel ac.vendi.Itẽ illa verba nulla mulier se nubat cũ heredi-
tate,significant eam esse heredem z dñam:quia ꝓhibitio alie
natiõis significat hrẽditatẽ aditã ꝓcedere,vt.l.si ita.j.de ma-
nu.testa.nã trãslatio ñ põt fieri nisi precedat habit':qr qui ni
hil hz nihil põt trãsferre.aut.ingressi.C.ð sacrosan.eccle.z.l.
traditio.de acqui.re.do.Tertio idẽ in dicto statuto Medio
lanensi tz ẽt subtiliter Bal.in ꝯsi.cccxciij.quinte partis inci.

querit vtrũ hereditas ð proprio significatu verbi zc.Mot'
inter cetera:qr quãdo statutũ loquit de hereditate disponẽda
habitu z actu:z tunc intelligit de adita qr cũ cõsistat in admi
nistratione nõ põt intelligi nisi de hereditate adita.Et ita ne
cessario dz intelligi dictũ statutũ Mediolanẽ.Secus qñ sta
tutum loqueretur de quadam prouidentia disponendi seu de
liberandi:qr tunc intelligetur adeunda.Et quod primo casu
hereditas dicat proprie postq̃ fuit adita ꝓbat sic,nã si dico,
vendo tibi hereditatẽ Titij,ista est propria locutio tam de iu
re q̃ ð facto.l.vẽditor.z per totũ titu.ff.de hrẽ.vel actio.vẽd.
z.l.hereditate.ff.de donati.alias impossibile esset hereditatẽ
non aditã vendi vel donari.l.si mulier.§.ex asse.ff.ð iu.dotiũ.
qr vendendo z alienando,hereditas informat domino,cum i
cludat necessario aditionẽ hereditatis.§.fi.insti.ð here.qua.
z diffe.z.l.pro hered.§.Papi.ff.de acqui.heredi.Itẽ sz eũ,
sicut dicimus mulierẽ esse dotatã que hz vnde se dotari pos-
sit.l.cum plures.§.pe.ff.de admi.tut.Itẽ sicut dicimus ista
mulier est pecuniata que habet magnã pecuniã.l.si chor'.ff.
de leg.iij.ita in proposito in statuto Mediolanẽsi mulier cuz
hereditate.j.habens bona nõ nubat ex̃ territoriũ.Et sic illõ
verbum cum hereditate,venit ex parte suppositi,z nõ ex par
te appositi.Et sic loquit ð hereditate iam adita.¶Põdera
qr ex his habes notabilẽ decisionem ad regulã glosse z doct.
hic que hz quod nõ dicitur proprie hereditas postq̃ est adi-
ta.Ista regula non hz locũ in statuto Mediola.disponẽte q̃
nulla mulier nubat cũ hereditate ex̃ territoriũ,vbi verbũ cuz
hereditate,intelligit de adita,z per q̃ plures rõnes.ff.addu
31 ctas.¶† Et tenendo istã partẽ ꝯ Rap.cu.non obstat decisio
Bal.in.d.l.si viua matre.in fi.C.de bo.ma.qr Bal.ibi loquit
i terminis valde diuersis,qñ statutũ dicit ꝙ mulier nupta ex̃
territoriũ,non succedat in territorio.Pondera ꝙ statutũ ꝓ-
hibet actuz succedendi:ergo si prius successerit anteq̃ nubat
extra territoriũ:non tollitur successio prius facta.Et istã vlti
mã decisionẽ Bal.sequit,Pet.de ancha.in cõmento.c.cano-
nũ statuta.de cõstitu.in.xxviij.char.in ver.sed pone statutũ.
Raph.cuma.in.d.l.si seruũ.§.pretor ait.ff.de acquir.here.
Ludo.Ro.in consi.xl.incip.visis ac discussis puncto z cõsti-
tutionib'.z in cõsi.cccxlij.incip.vt decisionẽ accipiat ꝓsens
ꝯsultatio.Lud.Ro.z Aretin.d.l.heres p seruũ.vbi Aret.p
32 illa† decisiõe Bal.in d.l.si viua matre ad fi.addit rõnẽ:qr vbi
qualitas habilitãs vel inhabilitãs dz adesse certo tpe:si tũc
non adest,lz postea superueniat vel desinat:nõ irritat actum
nec tollit ius quesitũ vt est tex.no.quem ibi ad hoc no.Angl.
l.sciendum.§.fi.ff.qui satisda.coga.z.l.eum qui.§.fi.z ibi et
p Angel.ff.de publica.facit bñ tex.z qõ ibi.Bar.in no.q.in.l.
ij.§.non solũ.ff.de excusa.tut.Facit ꝙ habet in.l.si pluribus.
33 §.z si placet.j.de verb.obl.† Ego vltra Aret.addo aliã rõnẽ,
qr dispositio legis vel statuti vetãs aliquid de nouo acquiri,
nõ vetat iã acquisitũ retinere.c.Iudei.z ibi no.do.Abb.z in.
c.cõsuluit.de Iude.z ita habes vtiliter vt puto expeditã istã
qõnẽ.¶Sũ in vltima parte principali gl.ibi.sz qd si habeas,
In fi.istius gl.dic ꝙ ista gl.clarare ꝓcedit in seruo ꝓprio hrẽ
34 de instituto.† sz in seruo vsufructuario instituto herede p te-
statorẽ proprietariũ nõ videt gl.posse ꝓcedere:qr vsufructua
rius non põt iubere seruũ vsufructuariũ adire.l.aditio.§.pre
terea.z.l.si quis mihi bona.in pri.ff.de acqr.here.ẽt si seru'
vsufructarius esset institutus contẽplatiõe vsufructuarij:qr
vsufructuarius non est dñs:ergo nõ põt iubere ꝙ adeat.l.ser
uus dotalis.ff.sol.mat.Tñ iubendo de facto ille iussus facta
aditiõe habebit effectũ p.l.mulierẽ.§.si qs hereditariũ.ff.de
condi.insti.ita tenent Dy.Bar.z alij cõiter z in specie latius
do.Alex.z Are.hic.¶Credo qõ in vtroq̃ sit falsa decisio Dy
ni Bar.z alioꝝ,tã in reprobatione q̃ i saluatione.Et i pmis
inquantum Bar.z alij dicunt ꝙ si seruus vsufructuari' esset i
stitutus heres contemplatione vsufructuarij ꝙ tunc iussu vsu
fructuarij nõ posset adire hrẽditatem p.d.l.aditio.§.pterea:
male dicunt,contrarium tenet solus Raph.Cu.hic.quẽ etiã
recitat z reprehẽdit.d.Alex.z licet Raph.nõ alleget ego alle
go tex.expressũ in.l.si serui vsufructus.cũ.l.seq.ff.ð vsufruc.
vbi est text.ꝙ quãdo seruus in q̃ habeo vsumfructũ est institu
tus contemplatione mei vsufructarij,nõ possũ sibi iubere vt
adeat z mihi vsufructuario acqrat.Et vltra illos text.facit
ratio:qa cũ seru' sit institutus hrẽs cõtẽplatione vsufructua
rij dicit tũc acqrere ex re vsufructuarij,vt dicũt illi duo tex.
z tex.in.d.l.aditio.ad fi.z in.l.liber homo.§.de acqui.rerum
domi.z si tunc cessat rõ quã assignat text.in.l.fructuario.ff.ti
tul.j.vbi textus assignat rõnẽ quare vsufructuarius nõ põt iu
bere seruum institutũ adire,ẽt tex.qr in operis serui hereditas
esse non põt.Ista rõ cessat qñ est institutus cõtemplatione
vsufructuarij,vt dixi,secus quando essemus in dubio:
sic quando

fic qñ nõ ꝓstat cuius ꝓtẽplatione sit institutus seruus vsufructuari⁹, tũc in dubio ꝑ habẽtẽ vsumfructũ nõ põt seru⁹ vsufructuari⁹ cogi adire. Ita ꝓprie logẽt text. in. d. l. aditio. §. ꝓterea. di cat. do. Alex. hic, g nõ aduertit q ille tex. loquit in casu dubio qñ nõ apparet cui⁹ ꝓtẽplatiõe fuerit seruus vsufructuari⁹ institutus. ¶ Simlr credo Bar. z do. male dicere in saluatione dũ dicũt q iussus de facto habebit effectũ sequuta aditiõe istõ mihi nullaten⁹ plz: qz iura ꝓallegata q̃ negatiue disponũt qõ vsufructuari⁹ nõ põt iubere seruum vsufructuariũ adire, d. l. aditio. §. ꝓterea. z. d. l. si qs mihi bona. in ꝓnc. z. d. ... fructuario. z. d. l. seruus dotalis essent oĩa imposita verbis, z nõ reb⁹. Illa iura ꝓhibẽt ne vsufructuari⁹ possit iubere adiri, z dicere q missus de facto postea qualidabit aditione sequuta. isto mõ illa iura essent verbalia z nõ effectualia. Ꝟ. l. ij. in fi. C. cõia de leg. z. c. cõmissa. el. j. de elec. in. vj.† qz mens legũ nõ est disputare verbalit, ꝟ realit determinare, ſm Bald. in rub. ẽ. de re. diui. circa fi. Jõ tene q ꝓxime tenui q qñ seru⁹ vsufructuari⁹ est institut⁹ ꝓtẽplatiõe vsufructuarij q tũc ei⁹ iussu bñ põt adire, vt sunt tex. clari in. d. l. si serui vsusfruct⁹. z in. l. seq. z hoc mõ nihil ob. l. mulier. §. si bñditariũ. ẽ. d. ꝑdi. instit. allegata ꝑ Bar. qz ibi manumissio illi⁹ serui hereditarij nõ poterat aliẽ fieri q̃ ō facto. Et p istũ cũ laude Dei remanet expeditus
36 iste. §. veteres. in quo video z nimis inueteratus. ¶† Jtẽ ꝓ ꝓxima ꝓclusione q̃ tenui ꝟ Bar. z doc. bñ facit: qz in ista materia equiparant vsufructuari⁹ z bone fidei possesso⁹. §. nõ solũ. z. §. seq. instit. per quas per so. nob. acquir. Ꝟz si seruus aut hõ liber bona fide possessus instituat contemplatiõe bona fidei possesso⁹is, põt cogi eius iussu adire hereditatẽ: qz tũc ẽt re bone possesso⁹io acquirere tex. est in d. l. aditio. §. z qõa quibusdam. ẽ. de acqui. here. ergo idẽ in vsufructuario q̃ seruus vsufructuari⁹ instit⁹ institutus contẽplatione vsufructuarij potest eius iussu adire hereditatem z illi acqret.
37 ¶† Et lz gl. in. d. l. si serui vsusfructus. ẽ. de vsufru. videat velle q̃ bñ acquirat hereditas vsufructuario cuius cõtẽplatione institutus est seruus fructuari⁹: tamen ipse fructuarius non poterit iubere eũ adire sed ꝓprietarius, z ita ẽt tenet gl. i. l. si quis mihi bona. in ꝓin. in verbo, nec fructuari⁹, z ibi Bar. ẽ. de acqr. bñ. Tamẽ ꝟis est veri⁹ z magis cõis opi. esse ꝟium qz imo iussu bone fidei possesso⁹is z vsufructuarij cuius contemplatione institutus est seruus vsufructuarius potes iuberi adire ꝓout tenent antiqui: z Bal. Imo. Raph. Cu. z do. Alex. in. d. l. si qs mihi bona. in ꝓinc.

1 ¶ Jn acqui. posses. per seruũ an requiratur duplex volũtas s. serui z domini.

2 Voluntas domini an sit de substantiali in aquirenda possessione per seruum.

3 Licet obligatio z actio acquirãtur per seruũ domino inuito tamen possessio non.

4 Seruus non acquirit possessio, domino si non habet animum ei acquirendi.

5 Animus in mente retentus nil operatur.

6 Per seruum nostrum a nobis possessum, acquirit tertio possessio, si seruus hoc velit, z tertius ratum habeat.

Hec que de seruis.

1 Per seruũ ẽt ꝓcedẽte iussu dñi nõ acqrit possessio dño: nisi ꝓcurrat volũtas ſui h. d. ¶† Põdera primo tex. ibi, si z ipse velint, i illa implicatiua si z ipsi velit: q vr, pba re q in acq. poss. ꝑ seruũ, regrit duplex. volũtas, z serui z dñi. Rõ: qz ista acqlitio fit ꝑ fictionẽ trãslatiuã psona im psonam, vt dt Bar. in. §. itẽ acqrim⁹ i ꝓſ. p cũ. ẽ. ea. l. qz seru⁹ ꝓstat dño ministeriũ cor⁹pis z animi. l. ij. §. salt⁹. z l. q meo. §. si vẽditorẽ j. e. Jõsi deficit volũtas ſni, z sic vnũ extremũ deficit effect⁹ fictiõis. Et aduerte q tex. logt ꝓditionaliter, z sic apparet q volũtas dñi est ō forma substãtiali, istõ imporiat cõditio vt l. ꝓtor. in d. in. §. ō colla. bo. Bal. i auth. matri z auie. in. ij. co. in fi. C. qñ mu. tuto. of. fun. põt. cũ cõcor. quas dedi in. l. q. §. p⁹. ẽ. ō vulg. z pup. Hic ergo vr casus q dño ignorãti ꝑ seruũ nõ acquirit possessio: nisi esset ex cã peculiari, z hic est tex. ꝓ opi. q̃ tenui ꝓtra cõem in. §. itẽ acquirim⁹. in verbo peculiar t. s. eo. Nili dicas q tex. istõ dixit copulatiue ꝓpter causã ō iussione. q segr nõ qz requirat volũtas dñi. ¶† Secõ infertur ex hoc tex. q lz obligatio z actio acqrat ꝑ seruũ dño ẽt inuito. l. seru⁹ vtitur dño. j. de verb. obl. non solũ actiue vt ibi, lz ẽt passiue ex cã peculiari. l. si qs seruus. §. ẽt. ẽ. ō pecu. tũ per seruus non vr q possit acquiri possessio dño nolẽti seu inuito, facilius ergo acquirit obligatio q̃ possessio, sicut facilius acquiritur dñium q̃ possessio, vt no. in. §. itẽ acquirimus. ꝑ illum text. cũ
4 gl. s. eo. ¶† Secundo no. ex hoc tex. q seru⁹ non acqrit possessionem dño si nõ bz animũ ei⁹ acquirẽdi. Jn contrariũ vide tur ter. in. §. per seruũ q in fuga. ẽ. ea. l. vbi seruus existens in fuga nõ bz animũ acquirendi dño. bz ſn animũ acquirendi dño. nõ pos. z tñ ei acqrit. Rndet Rap. Cu. q lz seru⁹ existes in fuga nõ habeat animũ acquirẽdi dño, bz tn animũ acqrendi habẽdi nõ dño acqrit, lz in isto tex. habuit animũ acqrẽdi, z sic nec sibi nec dño, ſ, tertio, vel sẽcõ rndet q ille tex. intelligit ꝟz istũ vt ibi dixit: ex quo tex. iste declaratoes. §. pcedẽtes. ¶ Tertio
5 rnde no. † q iste tex. bz intelligi de alio serui exprssione: non de tacito i mente retẽto q mihi operatur. l. ij. repete. C. ō pdi. ob cau. qz voluntas bois clausa in mente abortiua est, z in actib⁹ boim nihil operat, nisi ꝓferat in lucẽ, tãq̃ possibum⁹ existes i vtero: q si nõ nascitur vel nascit ſz imperfect⁹ nihil facit. l. pe. C. de posth. here. instit. ſm Bal. in l. j. in ij. q. C. qui admit. Jtẽ parta sunt nõ esse, z nõ apparere. l. duo sunt titij. ẽ. ō test. tu. z l. si i ẽptione. ẽ. ō ꝑbẽ. empt. z in dubio psumit animꝰ seruit er ga dñm q̃lis esse bz p regulã. l. placet. ẽ. de acq. hr. ¶ Sapio gl. in verbo non ẽ tibi, q̃ diuide i quatuor partes. Jn prima rndet tacite qõi que posset formari ad tex. Jn scõa remouet vnũ ꝟium duplicit. Jn tertia remouet aliud ꝟium. i quarta z vlti. allegat tres cõcordãtes ad tex. scõa ibi itẽ bic nihil tertia ibi. Jtẽ hoc in acquirendis. quarta z vlti. est ibi. z facit. ẽ. de
6 bo. pos. ¶† Jn prima parte habes q ꝓ seruũ nostrũ a nobis possessuz acqrit tertio possessio si seru⁹ hoc velit ille ratũ habeat: qz tunc seru⁹ acquirit illi vt negotiozũ gesto⁹. Adde vltra gl. bñ facere qz tex. negando de dño, vr firmare de titio q illi acquirat possessio. z. l. ij. sine. ſz q Pap. ẽ. de minoz. c. non ne. de ꝓsuz. z ita cõiter tenent doc. cũ gl. ¶ Bz aduerte q in ꝟiũ fozmiter strigit. tex. in. l. si me in vacuã. §. h. j. e. vbi ōt ter. q seruus alienus põt nolle nostro nobis acqrere possessionẽ, si a nobis vel a nemine possideat: q vult q li ab alo possidetur, vt in casu nostro q non possit illi tertio acqrere. possessionez. z illũ tex. alle. Rap. cu. hic z ibi ascribunt Mod. senẽ. ¶ Ohrmat qz etiã seruꝰ acqri dño ex cã peculiari vbi adest volũtas dñi. vt. §. itẽ acqrim⁹. ẽ. ea. l. nõ tñ acqrit dño ex illa causa peculiari si ab alio possideat. § fi. i fi. j. ea. l. hõ liber. in fin. s. it. j. ¶ Tertio sicut voluntas tradẽtis impedit acqrere illi cui seru⁹ volebat acqrere, vt in seq. parte gl. ſſr iussꝰ dñi pcedes ꝺz impedire ne seruus acquirat possessionẽ illi tertio. ¶ Jn tertia parte gl. habes q malignitas serui sic nocet domino i querenda sibi possessione qñ cõcurrit animus tradentis, sicut. in acquirẽdo dominio. vt. l. qui mihi donatũ. ẽ. de dona. z dicam statim in §. sequenti.

1 ¶ Jn procurato⁹ tuto⁹ z curato⁹ habẽt animũ acqrẽdi dño possessionẽ, actus acquisitionis non est fundand⁹ in persona, i. tuto⁹is vel ꝓcu. ſz in persona dñi opera z ministerio suo.

2 Per generalem ꝓcu. queritur dominio possessio.

3 Jn qui per alium facit dicatur ipse vere facere.

4 Si procurato⁹ vel alius nomine meo mihi acquirat possessione cum semper prestet nudum ministeriũ, ego per eũ vere z ꝓprie possideo z non per fictionem.

5 Procurato⁹ q virtute mãdati tenetur acquirere pos. dño, z sic vigoze contractus: non tamen acquirit si non vult acquirere non obstante q acceperit mandatuz.

6 Qui vult transferre possessionem in alium eam perdit: lz alꝰ non queratur.

7 Verbum recesserit adaptatur etiam traditioni rei corporalis: licet cessio regulariter sit iurium incorporalium.

8 Licet per procuratorẽ queratur dominiũ poss. incontinenti domino etiã ignoranti. tamẽ si tradens non erat domin⁹ non acquiritur vsucapiendi cõditio, nisi a tempore quo scivit.

9 Jn sicut in tradendo dominio attenditur solus animus tradentis: sic idem in transferenda poss.

Per procuratorem.

Per procuratorẽ z legitimum administratorẽ acquirit nobis possessio, si ꝓcuratorio vel administratorio nomine recipiunt: secus si ꝓprio. h. d. Dividitur in tres partes. Jn prima ponit decisio. Jn scõa limitatio decisionis. Jn tertia cõprobatio decisionis ꝑ deductionẽ ad incõvenies vl absurdũ. Et sic iũge tertiã partẽ cũ prima, put ōt glo. Secõ ibi cũ aũt suo noie. Tertia ibi, alioqui si dicamus. Jn prima parte cogita q̃ fuerit rõ dubitandi in tutore z curatore q possint acqrere possessionẽ pupillo vel adulto cũ habeant gnale madatũ cũ libera q̃ eqparat spãli, vt dicã statim in nota. Jtez hic agit ō acgrendo z hic de mero cõmodo pupilli vel adulti, ergo vr indubitatũ q ꝑ tutorez z curatore possit eis acqri. Nili dicas qõ hoc posuit iuriscõ. vt pfecte expediret tractatũ quo ꝑ alias ꝑ sonas: tã liberas q̃ alieno iuri subiectas q̃reret nobis posse. ¶ Jn scõa parte ordina sic tex. Nõ possim⁹ acqrere qñ suo noie nacti fuerint possessionẽ ſz qñ ea mẽte vt solũ operã suã accõmodaret nobi. ¶ Jn. iij. pte i ꝓſ. aliaqui in

risconsultus assignat rōnē primi dciti,hoc mō arguēdo.Nā si diceremus p pcuratorē ⁊ tutorē ⁊ curatorē non acqri nobis possessionē qn noīe nostro apphēdūt,sequeret absurdū qd is. pcurator vel tutor cui tradita est possessio ipse nō possideret: q2 non habuit animū sibi acquirēdi nec nobis qreret:⁊ tñ ille q tradidit pdit possessionē:q2 habuit animū abdicare a se possessionē,vnde possessio esset vacans ⁊ nulli acqreret:ꝯ mētē ⁊ intentionē vtriusq3 tā tradētis q3 recipiētis,vnde vtilius est q acquirat possessio dño ⁊ tradens liberet.¶Ista rō iurisco.nō vr bona:q2 nō est generalis nec semp vera;q2 istud aliqn tolleratur vt et dt gl.ñ.q nulli acqrat possessio,⁊ tñ tradens eā pdat:vt.§.p seruū q corporalr.⁊.§.s3 ⁊ p eu3.s.ea.l. Itē qn hereditas est vacās.l.j.§.Sceuola.s.si quis te.liber esse ius.fue.⁊.l.q meo.§.si furioso.j.eo.¶Paul.de Cast.hic ingenue dt q rō q ponit in hoc tex.nō est sufficiens.⁊ q alia ē melior rō:q2 hic ē verus pcurator ⁊ pcurator noīe recipit,vñ p actū naturalē pōt acqrere possessionē ⁊ dñiū.l.p pcuratorē. C.e.l.si pcurator.la.j.s.tit.j.l.j.C.p qs pso.no.acquir.Tu. dic q in pcuratore ⁊ legitimo administratore pcedit rō textus nostri:q2 tunc lex h3 p incōuenienti q si non querat domino q tradens amittat possess.⁊ nulli acquirat:ideo vtilius est q p eos acquirat possessio dño,rōne administratiōis eor q rō cessat in alijs iurib9.s.ꝯrīū alleg.Et istud q pprie dt iste tex.ibi:p eos qui nostro nomine accipiunt.Et ita habes bñ
2 excusum ⁊ bene euisceratū istū text.¶†Not.primo q qñ p curator tutor ⁊ curator habent animū acquirēdi dño possessionē nō est actus acquisitionis fundandus in psona sua,sc3 tutoris vl pcuratoris,s3 est fundandus in persona dñi,opera tñ ⁊ ministerio suo.l.qd meo.§.pcurator.j.eo.Et hoc pcedit in his que pūt qri alteri p alterū,vt in dominio ⁊ possessione:vt l. j.⁊.l.p procuratorē.C.eo.S3 in actib9 ciuilibus licet cōtrahat noīe domini:tñ d3 fundare actū in persona sua.l.quecūq3 gerimus.ff.de act.⁊ obl.p Bar.in.l.qui aūt.ñ.s.de cōstit.pecu.no.in l.multū interest.C.si quis alteri vl sibi.¶†Scdo diligenter no.ex hoc tex.fm Rap.cu.⁊ d.Alex.probari in hoc tex.q p pcuratorē generale qrit domino possessio[a],⁊ sic ad acquirendā pos.non requirit speciale mandatū,ꝯ op.Roge. hic relatā in gl.⁊ contra gl.in.l.si tibi absenti.de pchē.in vj.⁊ ita tenet Barto.in.l.qui mihi donatum.s.de dona.doc.in l.j. C.eo.de acqui.pos.facit.l.si rem.⁊ ibi gl.j.tit.j.Et aduerte q iste tex.inducitur sic.Nā p tutorem ⁊ curatorē qui habēt generale mandatū acquiritur nobis pos.⁊ a pari ponunt pcurator ⁊ tutor:ergo probat iste text.q per generalem procuratorē,acquiratur nobis posses.S3 tu retorque istū textū in ꝯrīū,nā l3 tutor ⁊ curator habeant generale mandatū:tamē habent cum libera administratione,vt est gl.in l.mandato generali.s.de procu.no.Bart.in l.inter bonor.s.d admi.tut.S3 mandatū generale cū libera,equiparātur spāli,⁊ pōt oīa que requirunt spāle mandatū.l.iusiurādū q ex conuetione.§.procuratore.cū.l.seq.s.d iureiur.c.qui ad agendū.in ñ.de procu.in vj.ergo vt equiparatio sit bona,d3 intelligi tex.de tali p curatore qui habeat mādatum spāle vl generale cū libera put habent tutores ⁊ curatores.Et sic vides quō iste tex.torquet ꝯ Rap.⁊ do.Ale.⁊ si diceres illd cū libera d3 cōsiderari quando agitur de preiudicando:q2 qui h3 mandatū generale non potest preiudicare domino nisi habeat liberā.fm gl.in l.nam.⁊ nocere.s.de pac.sed cū hic tractetur de acquirenda pos.⁊ consequenter de cōmodo ⁊ vtilitate principalis:illd q habeat liberā non d3 considerari,sed solum quod habeat generale mandatū,⁊ ita forte voluerint inducere Rapha.⁊ do. Alex.hic istum tex.Tñ nō pōt negari qiun equiparatio procuratoris ad tutorē vel curatorē nō sit simplicit vera vt dixi. Ista tamen ꝯclusio q ad acquirendā possessionē sufficiat generale mandatū verissima ⁊ pro ea allego text.melius facientē q3 iste in.§.Item acquirimus.s.ea.l.ibi q2 nostra voluntate.qui text.loquit in volūtate generali:que interuenit a principio in ꝯcessione peculij sufficit ad acquirendam poss.ergo ibi est bon9 tex.q ad acqrēdā possessionē sufficit generalis voluntas ⁊ generale mandatū domini.⁊ ita ibi Rap.cuma.ad h no.illū tex.⁊ ibi dixi.¶Tertio no.ex secunda parte,ibi vt cū operam suā accomodauerit quod pcurator tutor ⁊ curator i acquirēda possessione prestant nudā operā,⁊ sic nudū ministerium hoc est q2 immediate acquiritur nobis non autem radicatur in persona eorū.facit.l.quod meo.§.pcurator.j.eo.
3 Bar.in.§.itē acquirimus.ad ñ.s.ea.l.†facit ad id q tractat Bar.in.l.si is qui pro emptore.in pe.char.j.de vsucap.⁊ in l.s3 si vnius.§.j.j.d iniur.an qui per aliū facit dicatur ipse vere facere.Nā si illud factum non radicatur in persona alterius:tunc dico2 proprie facere ⁊ vere,vt ibi p eū.⁊ ppterea t3
4 Bar.i d.l.si is q pemptore†q si pcurator vel alius nomine

a ¶Possessio[a] adde Inn.in capitulo accedens.de preben.

meo mihi acquirat possessionem cum semper prestet nudum ministeriū:ergo per eum vere ⁊ proprie possideo ⁊ nō per fic-
5 tionē p tex.apertū i l.certe.§.j.j.d preca.¶†Quarto no.q pcurator qui virtute mādati acceptanti tenet acquirere possessionē dominio,⁊ sic vigore ꝯctus:nō tamē ei acquirit si non vult acquirere:nonobstante q aceptauerit mādatū.facit bonus text.in.l.res mandato.s.tit.j.q vr ꝯ illud qd t3 Bal.in l.ij.C.de contrahē.empt.⁊ in l.actione.§.dicimus.s.pro soc. quē tamē refert ⁊ sequitur do.Alexand.in.l.ij.§.incertā.vbi
6 dr.j.eo.¶†Quinto no.quod qui vult transferre possessionē in alium eam perdit,licet illi alij non queratur possessio.facit. §.si vir.s.ea.l.⁊.l.q meo.§.si furioso.j.eo.ratio:q2 statim cū habuit animum non possidendi perdit possessionem.l.iij.§.i amittenda.⁊.l.quemadmodum.j.eo.Ex qua ratione infertur quod si dñs possideret ⁊ corpore ⁊ animo alieno,puta p colonū q tūc solo animo nō pderet possessionē.l.peregre.§.quib9. j.eo.⁊ tunc ita demū perdit possessio si illi tradatur cui iussit. tex.est in l.qui fundū.s.de vi ⁊ vi arma.Bar.i d.l.q meo.§.si
7 furioso.¶†Vltimo pōdera tex.in ñ.in verbo cesserit qd verbū cesserit adaptatur etiā traditioni rei corporalis,l3 regulariter cessio sit iurium incorporalium.l.j.cū simil.C.de action. ⁊ ob.Simile tex.vidimus in §.si vir.vbi dixi.s.ea.l.¶Expeditis textualibus,capio gl.primā in verbo acquiritur q3 diuide in quatuor partes.In prima respōdet tacite questiōi que posset fieri ad text.simpliciter dicit qd per procuratorē tutorē vel curatorem acquiritur nobis possessio,nūquid acquirit nobis ēt ignorantibus,tex.nō aperit.Et propterea gl.declarat ⁊ bñ.In scda refert distictionē Rog.quadrimēbrē.In tertia ponit reprobatio Ioannis.In quarta ⁊ vltima opponit ⁊ soluit.secunda ibi,sed Rog.dicit.Tertia ibi.s3 Ioannes non distinguit.Quarta ⁊ vltima est ibi,sed vr dominiū non queri.
8 ¶†In prima parte gl.ibi,ex q sciuit dominus.Habes hāc cōclusionē qd l3 p pcuratorē queratur dominiū ⁊ possessio in cōtinenti domino ēt ignoranti.tamen si tradēs nō erat dñs q non acquiritur vsucapiendi conditio,nisi a tpe q sciuit p tex. expressum.in.l.j.C.eo.Rō diuersitatis est fz Rap.cu.hic quia possessio ⁊ dñiū acquirunt naturaliter,vsucapio vero acquirit artificio iuris ciuilis.Vnde succedit regula qd facilius acquritur nobis p actus naturales,q per ciuiles.l.ea que ciuilit. s.de acqui.rerū do.Istā rōnē et t3 Bal.l.j.s.eo.ista rō nō vi tuta:q2 l3 possessio que acquiritur p nosmetipsos acquiratur naturaliter:tamen possessio que acquiritur per alterū:vt in proposito,acquiritur artificio iuris ciuilis:ideo habet plurimum iuris.vt est glo.in §.j.in verbo.eam enim re3.supra ea.l.ergo non deberet acquiri ignoranti sicut nec vsucapiendi cōditio,melior ergo est ratio quā assignat gloss.in l.j.⁊ ibi Bal.C.eo.⁊ gl.in l.ij j.pro so.⁊ sequit et Bal.i l.j i iij.col.C. p quas perso.no.acqui.qd iō p procuratorē non acquirit vsucapiēdi cōditio dño ignorāti,eo q2 requirit quod q vsucapit sciat se habere titulū,⁊ credat rem esse suam.⁊ sic sit in bona fide,vt habet instit.de vsuca.in princ.⁊ in l.Celsus.j.tit.j.q nō cadunt in ignorante:⁊ licet in possessiōe ēt requirat animus l.iij.in prin.j.e.tñ sufficit animus proprius vel alienus.l.iij.§. saltus.j.e.¶In ea.gl.ad ñ.dic vt per Bar.in l.qui mihi do-
9 natum.j.de dona.¶†Pro clara tamē intelligētia tex.⁊ gl. videndū est an sicut in transferendo dominio attēditur solus animus tradentis.d.l.qui mihi donatū idē sit in transferēda possessiōe.Iste est pulcher ⁊ subtilis passus:gl.⁊ cōmunit docto.hic tenent q sic.⁊ gl.⁊ docto.in d.l.qui mihi donatū ⁊.s. primo.§.⁊ ista est cōmunis opinio fm do.Alexandrū,sic nō ē differentia inter dominiū ⁊ possessionē quando concurrit volūtas tradētis,vt malignitas pcuratoris neutro casu noceat. ¶Cōtrariū ⁊ melius tenent Alber.de rosa.Raph.cu.Ludo.Roma.hic.Salice.in.l.j.C.eo.Raph.cuma.in.l.q mihi donatū in vlti.Colū.Mouentur per istū text.⁊ in.§.precedē.vbi tradens volebat acquirere possessionem domino,⁊ tñ nō acquirit:q2 seru9 accipiēs vl procurator noluit.Et ad ista iura non posset responderi:l3 Albe.de rosa.dupliciter respōdeat.Primo q3 iste tex.intelligat quando tradens nō agebat in animo qd domino quereretur:s3 tātū accipiēs.Scdo q iste text.intelligatur qñ res erat tradita procuratori vt ipse acquireret cui velle:s3 vtrunq3 diuinat ad istū textū.¶Ego strictius induco istū textū ꝯ cōmunem hoc mō Nā procurator tutor ⁊ curator in acqrenda possessione prestant operā suam:vt hoc text.⁊ nudum ministeriū,vt dicit textus in.l.qd meo.§.procurator.j.eodē.istud ministerium est anim9 ⁊ corp9 eor.l.iij.in prin.j.eo.cessante ergo animo eor cessat ministerium.⁊ consequenter cessat acquisitio possessionis.¶Ad.l. qui mihi donatū.in qua gl.⁊ doc.se fundant,respondet clare q loquitur in dño transferendo,in quo voluntas domini d[ebet] esse

esse potentior,⁊ sic magis attendit.l.id qd̃ nostrū.ff.de re.iu.
⁊ in l.si tibi dederim.vbi gl.no.ff.de dot.Itē facilius acquirit
dñiu⁊ q̄ possessio,vt notaui in §.Itē acquirimus per illū tex.
cum gl.ff.ea.l.secus est in acqui.pos.in qua requiritur ꝙ pro
curator prestet ministeriū suum.vt statim dixi.ꝙ cessat si nō
h⁊ animum acquirendi possessionem domino vt clare dr̄ ī hoc
tex.Secūdo ⁊ subtilius respondet Raph.cu.in d.l.qui mihi do
natum.in vl.co.ꝙ dominium idem numero qd̃ est penes do
minium trāsfertur in alium nec separatur nisi transferatur.l.
si quis vi.§.differētia.ff.ea.l.nec vtilem.ff.ex qui.cau.maior.
Unde si nō acquiratur illi cui dominus voluit, nō separatur
ab eo:sed possessio q̄ erat penes tradentem nō est illa q̄ acqui
ratur nouo domino,sed est vna alia noua possessio q̄ ꝑ corpus
⁊ animum creatur ⁊ apprehensione ⁊ illa que erat penes tra
dentem statim euanuit.l.iij.§.in admittenda.ff.e. Unde cu⁊
sit vacās pōt per procuratorē apprehēdi ⁊ acquiri cui vult.
¶ Istā rōnem ꝙ creetur noua possessio alia q̄ sit antiqua re
probat do.Alex.hic,q2 ad prescriptionem requiritur conti
nuata possessio.ff.naturalr.in prin.ff.ti.j.l.j.C.de vsuc.trans
for.ergo si alia est possessio ergo ex possessione authoris non
pficeret vsucapio vel p̄scriptio successoris.ꝯ.l.Pompo.§.j.
⁊ per totā.l.ff.eo.¶ Sunt qui ꝓ hoc pōderent text.in l.quod
meo.§.si furioso.in verbo trāsfert.⁊ in verbo transferre.ff.eo.
Nā trāsfertur q̄n idem numero de vno in alium transmittit.l.
traditionibus.C.de pac.⁊ l.traditio.in prin.ff.ti.j.Si enī esset
alia possessio nō diceret trāsferri.¶ Ista inductio l⁊ videatur
colorata nō est bona ꝑ tex.quem ipsemet allegāt in d.l.tradi
tionib9.vt dt̄ tex.traditionib9 ⁊ vsucapionib9 dominia trans
ferunt.⁊ tamē per vsucapionem nō trāsfertur idem dominiū
imo nouum dominiu⁊ vtile causatur quod ꝯtrariatur priori do
minio directo.¶ Tene opi.Raph.qd̃ imo creetur noua pos
sessio.ita t⁊ Bar.in l.rem alienā.in iiij.col.ff.de pig.act.alle
gat bonum tex.in l.si is qui ꝓ emptore.§.pe.in verbo.initiu⁊
secunde possessioni.ff.ti.j.Idem t⁊ Iac.de Aret.in disputa
tione sua.ꝓut refert ⁊ sequitur Io.An.in addi.Spe.in ti.de
obl.⁊ sol.§.j.in ver.item pone Titius.alleg.text.in l.Pōpo.
§.fi.in verbo ꝓpriā possessionem.ff.eo.idē tenent Mo.Sen.
in §.precedenti.Et hoc bene no.q2 est bonum ⁊ necessariu⁊
fundamentū ad intellectum istius tituli.¶ Ad rōnem domi
ni Alex.rñdetur dupliciter.Primo ꝙ possessio accipientis
licet noua vnit cum possessiōe tradētis,⁊ ex vtraq⁊ ꝓcedit v
suca.ita loquit.d.l.Pompo.Secūdo ⁊ subtilius respondet qd̃
rō quare ad prescriptionē realem requiritur cōtinuata pos
sessio est:q2 nisi cōtinuo possideret nō posset cōtinuo cōueniri
⁊ nō valenti agere nō currit prescriptio.l.j.in fin.C.de anna.
exce.Istā rōnem assignat Bar.si bene inspexeris in l.natura
liter.in vl.co.ff.ti.j.dixi plene super gl.rub.huius tit.Ista rō
cessat:q2 dato ꝙ in successore noua possessio causet.q2 semper
ille ꝯ quem prescribitur habuit facultatem agendi. Ego vl
tra Raph.⁊ sequaces assigno aliā rationem diuersitatis in
ter dñium ⁊ possessionem.Nā dominiu⁊ sine cā transferri nō
pōt.l.nunq̄ nuda.de acqui.re.doc.habetur in l.cum quid.ff.
si cer.pe.Ideo non pōt trāsferri dominium per seruum in a
lium sine voluntate domini ex quo dñs tradens vult vni acq
ri:⁊ seruus vult acquiri alteri certe per seruum non pōt acq
ri illi tertio:q2 esset nudum ⁊ sine cā ita proprie loquitur.d.l.
q mihi donatum.⁊ lex per seruum.§.fi.ff.tit.j.Sec9 est in pos
sessione:q2 illa pōt acquiri sine cā.§.si vir.ff.ea.l.⁊ l.clā possi
dere.§.fi.ff.e.Bart.in l.ꝙ meo.in prin.in j.col.ff.e.Nimirū si
pōt trāsferri per ꝓcuratorē dato ꝙ dominus gereret alteri
acqrere.Et sic teneo clare ꝯ communem ꝙ in hoc sit differen
tia inter dñium ⁊ possessionē in cōsiderādo animo tradētis q
hñ attendit in dñio.Sed in trāsfereda possessione sol9 anim9
tradētis nō sufficit nisi ēt cōcurrat anim9 serui recipiētis aut
ꝓcuratoris vel legitimi administratoris vt hoc tex.in §.p̄ce.

2 Quādo res iussu meo traditur ꝓcuratori meo me presen
te dr̄ mihi tradita.⁊ per ꝯsequens videor acquirere possessio
nem per meipsum.⁊.
3 Si iudex ore ꝓprio aliquem presentem citat:alias citatio h⁊
vim trine citationis.
4 Si pecunia fuerit numerata alteri in mea presentia notari9
poterit recte dicere in instrō ꝙ habuit ⁊ recepit.⁊ nu.11.
5 Si duo testes deponāt de numeratiōe ⁊ vnus dicat ꝙ ego nu
meraui Titio.c.alius ꝙ numeraui Caio centū presente ⁊ vo
lente Titio ꝓbāt isti testes:q2 nō refert an numeratio fiat Ti
tio an aliij eo presente ⁊ volente.
6 Si pecunia sit numerata administratori respub.presente to
to collegio dr̄ pecunia versa in vtilitatem collegij.
Stāte statuto ꝙ ꝯ gesta per iudicem sententiādo determinan
do vel alio modo nihil possit opponi si contractus fuit fact9
i presentia iudicis cui ꝯctui ipse authorauerit nō poterit op
poni perinde ac si contractus esset factus a iudice.
8 Traditio que fit per aspectum vel presentiam dr̄ ficta ⁊ non
vera.⁊ nu.10.
9 Dico quodammodo denotat improprietatem.
12 Per aspectū oculorum acquiritur nobis pos.nisi res a tertio
possideretur.nu.13.⁊ quādo voluntas domini interuenit se
cus si nuncius vel executor.nu.14.
15 Istud dr̄ non posse fieri quod cum difficultate fit.
16 Per traditionē clauium acquiritur possessio eorum que in
domo sunt quādo precesserit titulus alias sola custodia rerū.

Si iusserim. Oculis ⁊ aspectu q̄ritur nobis pos
sessio occurrente intentiōe volentis
tradere.h.d.vsq⁊ ad §.fi.⁊ h⁊ quinque partes.Scd̃a ibi,ideq⁊
esse.tertia ibi,nō enī corpore. Quarta ibi,argumentū esse.qn
1 ta ⁊ vltima ē ibi,⁊ vina tradita videri.¶ †No.j.ꝙ q̄n res ius
su meo traditur ꝓcuratori meo me presente dr̄ mihi tradita
⁊ ꝑ ꝯsequens videor acqrere possessione⁊ ꝑ meipsum ne tunc
opus est cessione prout in l.possessio quoque.§.⁊ si possessio.
2 ff.e.Et sic no.†q̄n actus geritur ꝑ ꝓcuratorē me presente vr̄
geri ꝑ meipsum,⁊ ꝑ meipsum acqro sine cessione,⁊ nō ꝑ ꝓcu
ratorē.facit.l.si ꝓcuratori presentis.ff.de verb.ob.Adde qd̃
3 vult no.Bal.in l.ij.in j.col.C.q̄uo ⁊ q̄n iudex.† Nā ibi est gl.
sing.de iure ciuili qd̃ si iudex ore ꝓprio aliquē p̄sentē citat,
talis citatio h⁊ vim trine citatiōis reqsite ad audiendū sniā⁊
⁊ sic h⁊ vim peremptorij.Similis gl.est de iure cano.in c.consu
luit.in verbo peremptorij.de offi.dele.in antiq.Modo dt̄ Bal.
in d.l.ij.si citatio fiat a nūcio p̄sente iudice ⁊ eius mādato idē
4 esse ꝙ Bal.credit eē verissimū ⁊ notādū.¶ Scd̃o adde illd̃ †ꝙ
t⁊ Bar.in l.singularia.in pe.co.ad fi.ff.si cer.pe.ꝙ si pecunia
fuerit numerata alteri in mea presentia notari9 recte poterit
dicere in instrō ꝙ ego habui ⁊ recepi ꝑ tex.in l.falsus.§.sed ⁊
5 si his.ff.de fur.†Tertio adde illd̃ qd̃ t⁊ Bar.in cōs.suo ꝙ in
cipit in q.ꝓposita solū examinare intendo ꝙ si duo testes de
ponāt numerationē ⁊ vn9 dicat ꝙ ego numeraui Titio centu⁊
⁊ ali9 dicat qd̃ ego numeraui Caio p̄sēte ⁊ volēte Titio qd̃ isti
sunt ꝯtestes ⁊ plene ꝓbāt:q2 nō refert an numeratio fiat Ti
tio an aliij eo presente ⁊ volēte.d.l.falsus.§.sed ⁊ si his.refert
⁊ sequit Lu.ro.d.l.singularia.in vlt.co.Quarto adde ꝙ vult
6 Bar.in l.ciuitas ante finem.ff.si cer.pe.†qd̃ si pecunia sit mu
tata administratori reip.presēte toto collegio dr̄ pecunia ver
sa in vtilitatem collegij q2 dr̄ ipsi collegio numerata ex qua
7 collegiū erat presens.Quinto ⁊ vltimo adde illud qd̃ †vult d.
Ant.de bu.in c.q̄ties.de pac.ꝙ stāte statuto ꝙ ꝯ gesta ꝑ iudi
cē sentētiādo,determinādo vel alio mō nihil possit opponi ꝙ
si ꝯctus fuit factus in presentia iudicis cui ꝯctui ipsi authora
uerit qd̃ pinde opponi nō poterit ac si ꝯct9 esset fact9 a iudice.
Caue tñ circa istud vltimū q2 cū hoc fit ꝑ fictionē vt statim di
cā in seq.no.ꝑ ꝯsequēs nō h⁊ locū in statutis in q̄bus verba ñ
8 debēt ficte intelligi.l.iij.§.hec verba.ff.d ne.gest. ¶ †Scd̃o
pōdera tex.ibi vide mihi traditā ⁊.j.in pe.⁊ vlt.parte.ibi nā
ꝑ traditis eas haberi ⁊ ibi vina tradita videri.Quod tradi
tio q̄ fit ꝑ aspectū vel presentiā rei dr̄ ficta ⁊ nō vera. Istd̃ im
portat verbum videri positū in text.qd̃ importat fictionē.l.j.
§.deiecisse.ff.de vi ⁊ vi arma.Bar.in l.si is qui ꝑ emptore.in
ij.char.ff.ti.j.Et sic fm Are.hic est tex.ꝯ Bar.in l.singularia
in pe.col.ff.si cer.pe.Ubi dt̄ Bar.ꝙ si res est in presentia ve
re traditur ⁊ per aspectū eius possessio vere acqritur.ad hoc
alleg.istum tex.q ꝓbat ꝯriū vt statim dixi.⁊ dt̄ Are.ꝙ illud ꝙ
ibi dt̄ Bar.est erroneum.Tu adde ꝙ idē ēt vult Bar.in illa l.
9 singularia.in antepe.col.vbi t⁊ expresse †ꝙ ꝑ aspectū vel pre
sentiā rei fit traditio vera ⁊ nō ficta.tex.in l.pecuniā.alias in
cipit si pecuniā.ff.de so.q tex.ēt ꝓbat ꝯriū in verbo q̄dāmō:q̄
dictio denotat improprietatē.l.si me in vacuam.⁊ ibi gloss.⁊
Bar.ff.eo.⁊ idē quod Bar.tenēt Imo.⁊ Lud.in §.per ꝓcura
torē.ff.e.l.⁊ male.⁊ ꝯ Bar.⁊ sequaces allego aliū tex.expres
sum in l.qd̃ statulib.in ver.fi.ff.de dona.causa mor.vbi dr̄ ꝙ
ab alio noīe ipsius ea p̄sente datur ꝓpe est vt ab ipso datū in
telligat ergo nō vere s⁊ ꝑ fictionē.¶ Sūt q saluēt Bar.ibi qd̃
loquat in posses.⁊ traditione q̄ fit ex p̄sentia rei ipsi principa
li iuxta l.qd̃ meo.§.si vēditorē.ff.e.⁊ illa dicat vera:vt ibi.S⁊
iste tex.⁊ alia iura ff.in ꝯriū allegata loquūtur ꝙ interuenerit
ꝓcurator cui ꝓcuratori p̄sēte dño tradit tūc hñ traditio dr̄ fi
cta.Ista saluatio nihil val⁊ primo q2 Bar.ꝓ se allegat istū tex.
q tñ traditionē esse fictā.Scd̃o ꝯfūdit ꝑ istū tex.i pe.⁊ vlt.pte
q loquit de traditiōe ꝑ p̄sentia⁊ ⁊ aspectū facta ipsi p̄ncipali ⁊
nō ꝓcuratori.⁊ tñ dt̄ tex.pro traditis haberi ⁊ sic ficte si iure
p̄nte ꝯsenserit vltia pte dt̄ vina tradita videri ⁊ sic ꝑ fictiōem
cū claues ēptori ⁊ sic p̄ncipali tradite fuerit.Tertio i ꝯriū est
tex.i d.l.si al's icipit pec.al's si pec.vt ꝑ gl.j.ibi.ff.d sol.q loq̄

qñ nõ interuenit pcurator sed pñtia principalis z tñ tradi-
10 tio dr ficta vt ibi est text. i verbo quodãmõ tradita. ¶ Quid tenendũ breuiter veritas est q lz traditio q̃ fit p presentiã rei sic ficta: tñ possessio q̃ ex ea acquirit, est vera z ppria: eo qz p actũ fictum: puta p pñtiã rei vel p ẽstitutũ trãsfert vera possessio. tex. est solẽ. in l. certe. ff. ibi ppie possidere video. ff. de preca. Per quẽ tex. ita no. tz Bar. i l. ab emptiõe. circa fi. ff. de pac. z in l. fi is q̃ p emptore. in pe. col. j. ti. j. Bal. in c. itẽ inuestitura. de notis feu. facit tex. in l. q̃ meo. in pn. j. e. dr z dr is possidet cui⁹ nõie possidet. z sic vere possidet vt ibi no. bar. in fi. Et sic inq̃tũ Bart. in d. l. singularia. in j. col. ad fi. ör q̃ p aspectũ rei possessio vere acq̃rit in hoc bñ dr z qz vera possessio acquiratur. Sed dum ör qñ vere tradit in hoc male loquit: qz traditio nõ est vera sed ficta, vt hoc tex. cũ alijs superi⁹ allegatis. Et ad vti üq̃ membrũ põdero bñ facere tex. in d. l. si pecuniã alias pecuniã. ff. de sol. vbi tex. circa acqsitionẽ possessiõis vtitur impõrtãte ppietatẽ ibi acqsita possessio mihi est. pondera verbũ est z sic vere. Sed in mõ acqrendi vtit ibi, tex. im
11 ppietate ibi, q̃ imo lõga mihi manu tradita. ¶ Tertio no. in verl. idẽq̃ esse si nummos. iuncta rõne q̃ sequit ibi, non eĩ corpore z actu sed ẽt oculis z effectu q̃ rõ adaptat ad vtrunque dictũ precedens quo ad hoc vt pecunia alteri tradita de voluntate mea videat breui manu mihi tradita z per me. Illi tertio acquirat q̃ pecunia tpe iussionis esset in presentia: qz si in ver. itaq̃. iuris cõ. nõ intelligeret q̃ pecunia esset pñs: tũc rõ sequẽs nõ faceret ad ppositũ. Et si diceres q̃ ver. nõ eĩ re ferat ad primũ dictũ z nõ ad scõm esset destruere text. Et sic põdera fm Are. hic esse tex. ꝟ Bar. in terminis in d. l. singularia. ff. si cer. pe. in ü. cbar. in ver. sumus expediti de prima, vbi tz Bar. q̃ si quis inbeat debitori suo q̃ numeret pecuniã tertio q̃ ad hoc vt breui manu videat facta traditio inbenti ñ est necesse q̃ pecunia sit in pñtia. Allegat ad hoc plura iura pñtim tex. in l. nuptura. ff. de iure do. sed hic videt tex. i oppositũ salua Bar. z qñ ibi loquit q̃tum ad hoc vt pecunia debita ex vna cã puta mutui cõuertatur in aliã cãm puta dotis. Et q̃tũ ad hoc nõ requirat presentia pecunie. Sed iste tex. loquitur q̃tũ ad hoc vt acquiratur possessio ipsi⁹ pecunie p iussum de dãdo alteri tũc bñ regritur presentia pecunie ad hoc
12 vt dicatur quesita possessio. ¶ Quarto no. ex hoc tex. q̃ p aspectũ oculorũ acquirit nobis possessio ad idẽ lex qñ meo. ꝟ. si venditorẽ. j. e. Adde qñ per ista iura ör Alb. de ros. hic (bon⁹ practic⁹) Se als cõsuluisse cuidã amico suo q̃ppter guerrã nõ audebat accedere ad adipiscendũ possessionẽ beneficij sui ecclesiastici q̃ iret super quodã mõte vnde videre poterat ecclesiam, z terras beneficij, z sic q̃ acciperet possessionẽ per aspectum oculorum. Sed certe iura nihil faciunt: qz pcedunt qñ cõcurrit animus volentis tradere tunc per aspectũ oculorũ bene acquiritur possessio secꝰ si nõ cõcurrat animus volẽtis tradere. Vel qz a nemine possideat, tũc esset opus corporali apprehensiõe, ita ista iura limitat z bene gl. not. in pñn. buiꝰ legis in verbo primi. vbi dixi per tex. in l. iij. ꝟ. Merati⁹. in verbo loco motꝰ. z ibi Lu. ro. ad hoc no. j. e. p isto suo cõli. allegẽt Alb. tex. in c. cõtingit. de dolo z cõtu. Sed ille text. ẽt nihil facit. qz ibi iussus mitti in possessionẽ p iudicẽ si metu vel potentia aduersarij nõ põt ingredi efficit possessor sine aliquo ingressu corporeo ẽt si res nõ sit presens, sed hic nõ pcessit iussus iudicis. facit q̃ no. Bar. ff. in pñn. buiꝰ legis. in pen. col. vbi dixi. Et ius singulare dicti c. qñgit nõ est extendendum extra casum suũ. l. ius singulare. z l. qñ vero ꝟ. ff. de leg. Et sic habes primã limitationẽ ad istũ text. z ad istud no. vt pcedat qñ simul cõcurrit animus volentis tradere tunc per aspectuz
13 oculorũ acquiritur nobis possessio. ¶ Secõdo limita istũ text. nõ pcedere quãdo talis res ab alio tertio possideretur tunc p ostensionẽ rei factã ab alio non trãsfertur possessio vt probat tex. in d. l. qñ meo. ꝟ. si venditor. in verbo vacuãq̃ possessionẽ. z in simili do. Ant. z do. Abb. in c. ij. de cõsue. post Jo. And. in
14 c. trãsmissam. de elec. ¶ Tertio limita si interuenit volũtas veri domini possidẽtis secus si interuenit nuncius vel executor qui dr mittere in possessionẽ: qz tunc possessio nõ acquirit per aspectum rei. ita in procuratore vel alio, legitimo administratore tz Bar. ff. in pñn. huius legis. in pe. col. vbi no. dixi.
15 ¶ Quinto no. ex text. ibi moueri nõ possunt q̃ illud dr non posse fieri q̃ cũ difficultate fit. idẽ pbat i ꝟ. fi. cũ gl. vbi dicã.
16 j. e. ¶ Vltimo no. in ver. fi. q̃ p traditionẽ clauiũ acquiritur possessio eorũ q̃ sunt in domo. Facit. l. clauiꝰ. ff. de ẽb. empt. intelligendo vt per gl. hic z latius. ff. in pñn. huius. l. ¶ Jtez limita q̃ traditionẽ clauiũ precessit titulꝰ puta venditio als per traditionẽ clauium trãsfertur sola custodia rerũ causarũ. Jta limitat Bart. in l. cũ pater. ꝟ pater pluribꝰ. per illum tex. ff. de leg. ij. Sequitur Pe. de Anch. in cle. j. ꝟ. sane. ör ber.

1 ℣ Per subditos intellectus nõ dr induci corrector legum.
2 Vniuersitas est nomen iuris non habens animum nec intellectum nec corpus.
3 De natura aduersative est aduersari precedentibus z in re z in facto.
4 Dictio z est implicatiua.
5 Basilica capitur multis modis.
6 Licet vniuersitas z municipes nõ possunt per seipsos possidere: tamen per alios puta seruos z syndicos possunt possidere z prescribere.
7 Qui non possunt per se possidere possunt per alios.
8 Ea q̃ sunt deputata ad vsum publ. municipij nõ possidentur vniuersitate: sed vnusquisque iure facultatis vtitur.
9 Persona ficta z representata põt possidere: eo qz presentat personas viuentium secus si mortuorum.
10 Si omnes de collegio moriantur an possessio vacet.

Municipes. Ad intellectum tex. ꝑmitte q̃ gl. Bar. z cõiter doc. volũt q̃ municipes p seipsos possunt possidere. Et q̃ principiũ istiꝰ ꝟ. colligatur per l. ij. imediate sequentẽ. Et ꝑmittũ cõem intellectũ h. d. vniuersitas põt p se z per aliũ possidere vsucapere aut possessionẽ acgrere. h. d. Iste cõis intellectꝰ mihi nõ plz cũ vtilda sit iurij correctio presertim incõtinenti. l. pcipiñ⁹. in fi.
1 cũ vulg. C. de ap. Jtẽ⁹ per subauditos intellectꝰ nõ dr indu legum correctio. fm gl. in c. cupientes. ꝟ. q̃ si per. xx. de el in vj. Unde teneo q̃ municipes p seipsos nõ possunt possidere. ita loquit pncipiũ huius. ꝟ. sed bene possunt possidere seruos aut liberos puta p syndicos vel eorũ administratores. ita pcedit lex. ij. ¶ Et põdera p primo rõnẽ quaz assignat text. qz vniuersi cõsentire nõ possunt cu deberẽt cõsentire vniuersi z nõ vt singuli. l. in tm. ꝟ. vniuersitatis. ff. de re. di. si hac. ꝟ. q̃ manumittit. ff. de in ius voc. z in acq. possessione ritur animus z corꝑ⁹. l. ij. in pñn. z l. quẽadmo. j. e. Sed vniuersitas nõ hz animum z sic cõsensum nec hz corpus z sic hz instrumenta habilia ad possidendum ideo possidere non põt. Ratio rõnis quare vniuersi cõsentire non possint: est quia inter municipes multi sunt infãtes ac infantie z ximiacmenti furiosi z dementes q̃ consentire nõ possunt. Facit q̃ dr in c. romana. ꝟ. in vniuersitate. de sent. exc. in vj. qñ vniuersitas non põt excõicari nec in mortũ huiusmodi sñia irritantur puta infãtes z furiosi. Hinc ẽt q̃ si oẽs d vniuersitate essent paces doli z culpe vt in collegio doctorũ i c. fratrũ. in cõtu mõachorũ z i cõsilio populi posset tũc sub nomie collectu excõmunicari: qz tũc cessaret ratio illi⁹ tex. fm Jo. de And. C. dilectus secũdo i. ir col. de symo. Et licet factũ a maiori parte vel a deputatis regẽtibus videat factũ p municipes. l. q maiori. ff. ad municipes. ff. de cõdi. z demon. alleg. in glo. municipes. ff. ad muni. Istud est p fictionem z non scõm veritatẽ: sed fictio nõ videtur sufficere i acquisitione pos. ꝟ. veres. vbi dixi. ꝟ. ea. l. municipes. ergo z ciuitates p seipsas nõ possunt possidere. sed bene p seruos vel syndicos vel p ministros eorũ. Et ꝓptera tex. i. l. seq. dicit idq̃ eis. vbi. nõ simpliciter permittit eis possidere sed limitare p seruũ vel liberã pnã. Confirmat⁹ nã vniuersitas est nomẽ iuris nõ habẽs animum nec intellectũ, nec etiã corpus p cõsideraꝫ a iustis. Et licet aliud est vniuersitas aliud hois de vniuersitate. l. mortuo. ff. de fideiuss. Jta tenet Jnno. grauẽ. de se. excõ. quẽ refert z laudat Bar. in. l. aut facta. ꝟ. fi. in. j. col. ff. de pen. Lergo ad acgsitionẽ possessionis vt dixi regratur animus z corpus volẽtis acquirere ergo vniuersitas z ci municipes cũ careãt animo z corpore non possunt per possessionẽ acquirere cũ vniuersitas de per se considerata tanquam vniuersitas sit qd inanimatũ: lz bene possunt possidere p seruos z liberos, vt. l. ij. hoc mõ dr etiã intelligi tex. in. l. tigni. ꝟ. municipes. ff. ad exhibend. allegatus in gl. dũ dicit. nam municipes possidere z vicapere posse cõstat dr intelligi p seruos aut liberos vt dicit l. ñ. z l. non dubito. ff. de seruit. z l. sine aũt. ꝟ. ff. ö publicia. Et etiam intellige tex. in. l. metũ. ꝟ. animaduertendum. ff. q̃ metu. hic allegatum in glo. iuncta. l. ꝟ. si ex dolo. ꝟ. primo. ff. de dolo. q̃ dicit q̃ municipes ex suo dolo teneri non possunt. quia ipsi dolũ cõmittere nõ possunt. Dz bene tenet ex dolo decurrionum vel administratorũ quicquid ibi dicat glo. Et sic cum iste. ꝟ. in pria parte expresse decidat q̃ municipes p se nihil possunt possidere z huius rõnem assignat nullaten⁹ credo q̃ corrigat p. l. ij. que sequitur in qua non dr an municipes possint p seipsos possidere: lz bñ ör q̃ istud eis ꝑmittitur per seipsos aut liberos. z per subauditos intellectus nõ debet induci legum correctio vt dixi. Et in istum intellectum inclinant Bapha. Lu. do. ꝑde. de Bexu. z clariꝰ. d. Jaco. ö But. hic lz mihil de su pradictis ponant. Eid hoc etiã inclinat Roge. relatus in gl.

in gl.in l.ij.z si dicas obstare aduersatiuã,sed q̃ ponit i l.ij.ibi
3 sed hoc iure vtimur,cũ de natura aduersatiue sit aduersari pce-
dentib' sz in iure z in facto.gl.in l.sed lege.in pn.cũ vulg.ff.
de pe.Rñdeo qõ aduersat ci qõ ꝓxime dixerat uerua an mu
nicipes possent p seruos possidere vbi facta erat disputatio
z argumẽtatio ad vtrãq; partẽ.Dz ad ꝓncipiũ hui9.§.aduer
sari nõ põt cum in pzin.ptisse.decidat q̃ municipes p seipsos
nihil põt possidere:z in l.ij.nihil dz q̃ huic aduerset.Et si ali
qs subtiliter diceret qõ forte gl.Bar.z doc.voluerunt põde
rare copulã z politã in l.seq.Dũ dt tex.z p seruũ z pliberã p
sonã eis pmittit quasi illa copula z iplicet q̃ ẽt p seipsos põt
4 possidere.Nã dictio,z est implicatiua gl.in l.sed si plures.§.
fi.in verbo in eius.z ibi Jmo.ad hoc no.ff.de vul.z pu.Bar.
in l.nõ solũ.in pn.ff.de ope.no.nun. ¶Rñdet no.qõ dictio,z
dz implicare casum minus dubitabilẽ ꝑm Rap.Fulg.z Lu
ro.in l.q se patris.C.vnde libe.exꝑsse do.Alex.in cõl.xxiij.v.
vo.incip.viso ꝓcessu cãe vertentis inter magnificũ.in ij.col.
Sed hic implicaret casum lõge magis dubitabilẽ z corrige
ret ꝓncipium hui9.§.municipes.q̃ nullatenus est dicendu3.
Jtẽ ad ꝺicta ꝑ intellectu quẽ teneo facit tex.in fili.in l.vnic.
ff.de lib.vniuer.iuncta.l.ij.§.a municipib'.ff.de bo.pos.Nã
municipes possunt agnoscere bo.pos.vel hereditatẽ vel ex te
stõ vel ab intestato delatã per alium puta ꝑ syndicum vel ac
torẽ vel eorum libertũ z subdit tex.in d.§.a municipib' q̃ si
nemo municipiũ noie agnoscat:tunc municipiũ hz solũ edic
talem ipso iure ab edicto ꝓtoris,sed nõ decretalẽ.Et ista opi.
est vera ad naturalez sensum.z est verus intellectus ad hunc
tex.Et si opponeret iterũ de eo in q̃ Bar.reprehẽdit Roge.
hic relatũ in gl.Nã si verũ esset q̃ municipes possiderent per
officiales suos sequeret q̃ mortuo officiali vel remoto alius ẽ
nouo deberet appzehendere possessionẽ z sic mortuo officiali
possessio esset vacãs.l.cũ heredes.in pzin.j.e.qõ est absurdum
ꝑm Bar.Tu stringe fortius si municipes possideret ꝑ officia
lẽ eo mortuo vel remoto possessio esset vacãs:ergo rõ vl nũq;
vniuersitas posset ꝓscribere,cũ regratur possessio cõtinuata
vt declarau.§.in rub.Sed rñde qõ fundamentũ Bar.ꝓcede
ret q̃n officialis possideret suo noie z ad suã vtilitatem tũc eo
mortuo possessio esset vacãs.d.l.cũ heredes.in pzin. Dz in ca
su nostro officialis possidet noie z ad vtilitatẽ municipũ q̃ nũ
quã moriunt:q3 sem ꝑ durat idẽ ꝓpul9.l.ꝓponebat.ff.Dz iu.
z sem ꝑ possunt municipes ꝓscribi z sic ꝓscribere vt declara
ui.§.in rub. Ex istis apparet ñ esse bonã diuisionẽ Bar.z doc.
ad istũ tex.oũ dicunt q̃ in ꝓma ponit duo dicta.secõ disputat
circa vnũ dictum.tertio determinat.Nã nõ est verũ q̃ in ꝓma
ponãtur duo dicta imo ponit tm vnum dictũ q̃ municipes p
seipsos possunt possidere cũ rõne z vni9 Jũ remotiõe. Jtẽ ñ
est verum qõ in secõa disputetur circa vnum ex istis duob9 di
ctis.Jmo ibi ponit aliud diuersu3 an municipes p seruũ pos
sidere z vsucapere possint.vbi arguit ꝑ Dz postea in l.ij.istõ
vltimum determinat.Jdeo diuide istũ.§.cum l.seq.in quinq;
partes.in ꝓma ponitur dictũ cum eius rõne q̃ municipes
per seipsos nihil põt possidere:q3 vniuersi cõsentire nõ pos
sunt.Jn secõa que est ibi,forum aũt remouet vna obiectio.In
tertia q̃ est ibi,sed nerua ait":ponitur an per alium puta per
seruum possint municipes possidere z ponitur opi. Neruę te
nentis q̃ sic.In quarta ibi,sed quidã Dz,ponit opi.quoꝛundaz
Dzia cum eorũ fundamẽto.Jn v.z vl.in l.seq.sed hoc iure po
nit vera determinatio,z aduerte q̃ Nerua in tertia parte lo
quit de bis q̃ seruus peculiariter acquiuerit.z sic loquit ser
uo peculiari,z poterat moueri bona rõne:q3 seruꝰ ex cã pecu
liari acqrit possessionẽ z vsucapionẽ dño ignorãti z sic ẽt furio
so z infanti hz nullũ cõsensum habẽt.est tex.in §.itẽ acqrim9.
§.ea.l.ergo:ẽt seruus ex cã peculiari dz acqrere possessionẽ z
vsucapionẽ vniuersitati hz vniuersi cõsentire ñ possint. ¶Se
cundo aduerte in quarta parte in qua ponit opin.quoꝛundam
Dzia ꝓrõnem q̃n ipsos seruos nõ possidẽt. Jsta rõ dz formã
ri sic,seruꝰ acquirit possessionẽ dñs ea rõne qua ab ipsis pos
sidentur nõ aũt rõne dñi vt dixi in §.itẽ acquirim9.§.ea.l.cũ
ergo municipes nõ possideãt seruos:q3 nihil de per se possũt
possidere vt dz in pzin.hui9.§.ergo seruꝰ nõ possessi a munici
pib' nõ possunt eis acqrere possessionẽ nec vsucapionẽ. z ẽ co
loratũ fundamentũ. Sed quẽcunq; intellectũ teneas oportet
ꝑsupponere q̃ municipes possideãt seruos vt dz gl. parua fi.
bi calias per eos nõ posset acquiri possessio nec vsucapio,put
dz hic in l.ij.z in d.l.tigni.§.itẽ municipes. ¶Tertio aduer
te qđ in v.parte.z sic in l.ij.vlpianus simplr determinat q̃ p
seruũ z liberã personã acquirat possessio z vsucapio municipi
b',z nũ dt per seruũ ex cã peculiari put.§.dicebat nerua:sed
simplr z indistincte,z isto modo habes enucleatũ tex. ¶Istis
sic premissis hoc dicit municipes per seipsos possidere non
possunt z que sunt in vsu oim pmiscuo,non possidentur.p ser
uos aũt z liberos puta syndicos vel administratores possunt
municipes possidere z vsucapere.h.d.secm verũ intellectum
teneo Jõ gl.Bar.z cõiter doc.Scõm quẽ intellectu3 ꝓncipiũ
isti9.§.nõ corrigit per l.ij.sed loquũtur in terminis diuersis.
¶Jn tex.ibi,municipes qui sint z quare sic dicantur declarat
5 tex.in l.j.in pzin.ff.ad muni. ¶† Jn tex.ibi,Basilicã.Jsta di
ctio multis modis capitur,put videas Arch.declarante in c.
nõ oportet.ij.lxij.dist.Dixi plene inl.interstipulante.§.sacrã.
de ver.ob.Sed in isto tex.capitur basilica ꝑ domo regia seu
ꝑ palatio regis nõ aũt capitur basilica ꝑ ecclesia nõdum cõ
secrata put ibi capitur de iure cano.put declarat do.Ab.in
rub.de ꝓse.eccl.vel alta.z in c.fi.e.ti.Qz si in isto tex.caperet
basilica ꝑ ecclesia inepta fuisset dubitatio:cũ basilica z res sa
cra possideri nõ possint.l.qui vniuersas.§.j.j.eo.Et possessio
sit ius insistẽti in re nõ ꝓhibitiua possideri,vt dixi in pzin.bu
ius.l.basilica.ergo hic capit ꝑ domo regia,nõ aũt ꝑ0 eccle
6 sia dato q̃ nõdũ sit ꝓsecrata. ¶† No.j.q̃ hz vniuersitas z munici
pes nõ possint p seipsos possidere tñ per alios puta seruos et
liberos.s. syndicos z administratores possunt z possidere z
7 vsucapere. ¶† Et sic habes quod qui nõ possunt per se possi
dere z vsucapere possũt p alios vt per seruos z siles i §.itẽ ac
qrimus.§.ea.l.vbi furiosi z infantes nõ possunt p seipsos pos
sidere:q3 nõ habẽt sensum nec intellectũ.z tñ possunt p alios.
Sec9 q̃n quis nõ põt possidere nec vsucapere rem ꝓpter vi
tiũ rei puta:q3 sit furtiua:q3 tũc nõ põt per se vsucapere non
põt ẽt per seruũ nec per aliũ.l.labeo.§.i.z ibi gl.declarat.j.ti.
j.de quo tex.gl.opponit z se remittit. ¶Scõo no.in ver.forũ
8 aũt.† q̃ ea que sunt deputata quo ad vsum publicum munici
pũ,nõ possidẽtur ab vniuersitate.sed vnusquisq; iure facultа
tis vtitur.facit.l.ij.§.loca cũ publica.§.viã publicã.ff.ne qd i
9 loco publico. ¶† Tertio no.ꝑm intellectũ gl.z Bar.z magis
cõiter approbatũ q̃ ꝑsona ficta z repzesentat,id est,vniuersi
tas põt possidere:co3 repzesentat ꝑsonas viuentiũ. Sec9 si
repzesentat mortuũ vbi est hereditas iacẽs q̃ repzesentat de
functum.l.mortuo.ff.de fideiu.z.l.hereditas.ia.ij.§.ti.j.q3 il
la nõ possidet.l.j.§.fi.scevola.ff.si qs test.lib.esse iuss.fue.Cõfir
mat Bar.q3 hereditas iacẽs cũ repsentet ꝑsonã defuncti nõ
põt hre vsumfr.l.vsufruct'.in pn.ff.de sti.ser.no.z l.hẽditas.
la.ij.in fi.§.ti.j.Et tñ vniuersitas vel ciuitas:q3 repsentat p
sonas viuentiũ bũ põt habere vsumfr.l.an vsufruct'.ff.ꝺ vsu
fr.z i l.si vsufructꝰ municipib'.ff.de vsufr.leg.Sed caue in
ẽtũ Bar.facit differẽtiã inter hẽditatẽ z vniuersitatẽ.q3 tex.
quẽ alle.Bar.in l.mortuo.ff.de fideiu.eq̃parat. Nã dt ibi for
malr tex.q̃ sicut hẽditas repsentat ꝑsonã defuncti ita municꝑ
pes curia z societas.Sed dic q̃ ibi dictio sicut, nõ facit oĩmo
dã similitudinẽ sicut ꝺt gl.in l.iulian9.ff.de her.inst.sed sicut
hereditas repsentat ꝑsonã defuncti:ita vniuersitas repsentat
ꝑsonã viuentiũ. Amplia istũ tex.tenẽdo cõem itellectũ vt iste
ter.ꝓcedat siue sit collegiũ de iure ordinariũ siue ẽt ꝺfacto q3
hz ea q̃ sunt facti z p factũ deuenit ad ius.vñ possidet z possi
ꝺdo pscribit. Jta sing.ꝑliat Bal.in l.j.§.quib'.ff.q̃ cu.vni.
z circa vltimũ insistunt Mod.sen.hic.Extra gl.q̃rit Bart.
ad fi.si moriant oẽs de collegio an possessio vacet.z distiguit
inter collegiũ seculare z ecclesiasticũ per gl.no.in l.sicut.§.fi.
vbi ẽt Bar.ff.qđ cuiusq; vni.Idde vltra Bar.z alios gl.z do.
Abb.in c.ij.de post.ꝓcla.z late do.Ab.in d.c.cũ su9 electiõe
in pe.col.de elec.

Lex iij

1 ¶ Res corꝑorales q̃ tãgi z pedibus calcari possunt,ꝑprie
possidentur.

2 Duo instrumenta copulatiue requiruntur ad acqrendas possessionem.scilicet animus z corpus.

3 Per ingressum partis fundi acquiritur possessio totius.

4 Publicianã nõ datur nisi adepta possessiõe z tñ respectu eius q̃ accrescit per alluuionẽ post adeptam pos.

5 Jncorꝑalia nõ possidentur sed quasi possidentur.

6 Est dare pos.incorꝑalissimam.

7 An statutũ faciens mentionem de possessione habeat locũ in quasi pos.incorꝑalium q̃ imꝑprie possidentur.

8 Utilis actio est ex interꝑetatione extensiua,quam statuta nõ recipiunt.

9 Stipulatio q̃ est stricti iuris non trahitur ad eum qui non tenetur directo sed vtiliter.

10 Statutum cõcedens executionem paratã instrumento guarẽtigiato ita competit habenti vtilẽ actionẽ sicut habenti directam.z nu.16.

11 Jus vtile subꝛogatus loco directi.

12 Lex si quis in tantã C.vnde vi. hz locum in quasi possessione iurium incorꝑalium.z nu.18.

13 Dispositio hois nõ ita faciliter extẽdit sicut dispositio iuris.

14 Bonum est argu. ad pos. ad contractum ꝛ econtra.
15 Appel. quasi contractus non venit contractus.
17 Statutū cōcedēs creditori capturū psonalē debitoris contra regulas iuris pficiat in cessionario ly nō sit. ppie creditor.
19 Cū duo casus a l. antiqua p modū regule equiparātur dispositū in vno in eadē materia presumit dispositum in alio.
20 Statutum loquens in possessore an habeat locum in eo q dolo desijt possidere.
21 In acquirenda pos. exigitur animus acquirendi de nouo nec sufficit animus continuandi in possessione quesita.
22 Qui fecit positionē p possedit talem fundum p totum istū annum vsq; ad Calēdas februarij deinde solū. pbat per testes ō vltimis sex mensibus, dy succumbere. ꝛ nu. 23.
24 Contumax in rādendo positionibus habetur pro confesso.
25 Ex positione negata ly negans non possit se fundare poterit tamen ex dictis testiū super positione negata examinatorum.
27 Animus ratificandi actum iam gestum inducit mandatum ō nouo ad adeundum.
28 Actus agentium non operantur vltra eorum intentionem.
29 Sufficit quālibet parte corporis esse baptizata ly non sit baptizatum caput.
40 Per apprehensionem possessiōis vnius predij non acquiritur possessio aliorum predictorum etiam cōcurrente voluntate volendi acquirere possessionem.
31 Per apprehensionem possessionis vnius rei hereditarie non intelligitur apprehensa possessio aliorum.
32 Apprehensa pos. partis castri dicor cepisse pos. de oib⁹ edificijs in eo existentibus.
33 Apprehensa pos. domus dicor apprehendisse pos. oīm rerum in ea existentium.
34 Exercendo vnum actum iurisdictionis valente eo q mihi vēdidit castrū acquiro quasi pos. totius iurisdictionis, ꝛ nu. 37.
35 Quantū possessum tantū prescriptum ꝛ non plus.
36 Exercens aliqua iura episcopalia illa sola prescribit nec extenditur prescriptio ad alia similia.
38 Prescripta iurisdictione nō intelligit prescripta potestas coercendi sine qua non videtur posse exerceri.
39 Jurisdictio extenditur de psona ad psonā ly nō de spē ad speciē.
40 Quando quis hy fundatam intentionem suam de iure cōmuni tunc per exercitiū certi articuli probatur possessio vniuersalis iurisdictionis.

a ¶ Res corporales. Adō l. Sequat. ℌ. si via. in ti. pro primo.
b ¶ In statutis. adō Docto. i c. in nostrā iureiu. Card. Zab. i. c. dilect⁹. ō consue.

Possideri Corporalia ppie possidentur ꝛ aio ꝛ corpore possessio queritur. ꝛ p ingressum ptis acgrit possessio totius. h. d. Diuidit in tres partes. In pma ponit q̄ res ppie possideant. Scōo q quos actus. Tertio qualr. scōa ibi. ꝛ adiscimur. tertia ibi. p aut dixim⁹. ꝛ caue: q2 Bar. ꝛ cōiter doctores inepte faciūt. ℌ. in ℌ. incertā. cū tex. cōtinuatiue dicat. ꝛ em in certā ꝛ meli⁹ esset simul legere. ¶ Notabilis. ex hoc tex. q res corporales q̄ tāgi ꝛ pedib⁹ calcari pūt ppie possidēt. Ex q̄seq⁹ q incorporalia, vt sunt iura ꝛ seruitutes ppie possidēt, vt ℌ i gl. ij. vbi dicit. ¶ Scōo notabile. q duo instrā copulatiue regrunt ad acquirendā pos. s. corpus ꝛ animus, vt hic ꝛ l. quēad. cū similes. ¶ Tertio notabile. q p ingressum partis fundi acquirit possessio totius: amplia istū ter. vt pceat nō solū respectu partiū fundi q erāt tpe apprehensionis. sed ēt partiū q̄ postea p alluuionē accreuerūt. ita p istū tex. notabile. ꝛ Bar. in tract. tyberia. in verbo acgrit nobis. circa ptin. q2 qō adiectū est p alluuiones sicut pdior ager possidet ꝛ qs psumit in ea opinio. eē vt velit totū fundū possidere. l. si ex toto. in pri. ꝛ l. q in rerū. ℌ. pe. ff. de leg. j. ꝛ sequit Bal. in rub. ff. de re. di. in xij. col. ¶ Adde bi facere tex. i l. si ego. ℌ. ideo ait vero q tū p alluuionē. iūcta. l. cū spōsus. ℌ. fi. ff. de pub. vbi publiciana nō dat nisi adepta possessione. ꝛ tū datur respectu ei⁹ q accessit p alluuionē post adepta possessionē. facit: q2 alluuio sequtur naturā fundi. l. ergo. ℌ. alluuio. ℌ. ti. j. Expeditis tex. Lapio gl. ij. verbo corporalia. q̄ diuide in duas ptes. put in effectu remouet duo principalia ꝛia. scōa ibi ītē nec corporalia oia. ¶ In ea. gl. ibi. l. sicuti. ℌ. aristo. Habes ex ista pma parte gl. q incorporalia nō possidēt ppie: ly quasi possident idē ōt gl. in l. seruus. ℌ. incorporales. ℌ. ti. j. Bal. in l. j. in ij. col. C. p quas pso. no. acq. Et adde gl. no. in l. regulariter. ff. de pet. her. q̄ addit q ēt est possessio magis impropria vltra incorporalia. Ītē ꝛ impropriissima alibi ōt magistraliter Bal. in l. ij. in viij. col. C. de sert. ꝛ aqua. q̄ quasi possessio incorporaliū iberet reb⁹ corporalib⁹ sicut accidēs seu qualitas inheret subiecto vt sunt seruitutes. ¶ Quedā est possessio incorporalissima q̄ nō coheret reb⁹ corporalib⁹ sed ghalsdā dationib⁹ vel factis. vt si ecclie debet cēsus vl aliqd annuū in signū subiectiōis. ꝛ ista possessio incorporalissima stat poti⁹ i abstracto q̄ pcreto. Et hy plurimū iuris ma

7 gis q̄ aliqua possessio ꝛ q2 nō est in reb⁹ corporeis fundata ly extra corpora. ¶ Juxta gl. nostrā opportune q̄ if an statutū faciēs mentionē de possessiōe hy locū in quasi possessione incorporaliū q̄ impropriē possident. Est pulcher ꝛ subtilis passus ꝛ valde necessari⁹ in q̄ do. Ant. de bu. in repe. c. fi. in ij. col. de cau. pos. ꝛ pp. ii. tenuit q̄ si statutū facit mentionē ō possessiōe intelligat de ppria sic corporaliū not aūt incorporaliū q̄ impropriē dicuntur possideri, vt hac gl. ꝛ iurib⁹ in ea allegatis. ꝛ sequit simplr. d. Alex. hic in j. no. q plus nō ēt. ¶ Adde q̄ p ista opi. d. Ang. Are. in rub. ff. e. in pe. col. adducit doct. Bal. in l. qua actiōe. pinde. ff. ad l. aquil. p illū tex. q̄ vbi cō petit vtilis actio nō vendicat sibi locū statutū: q2 vtilis est interpretatione extensiua, q̄ statuta nō recipiunt. l. curatoris cū gl. no. C. de neg. gest. Sed p quasi possessione, ꝛ sic pro in re incorporali cōpetit ius vtile ꝛ nō directū. l. q̄ties. scōa. ff. de ser. vbi tex. ōt q cōpetit quasi interdictū. ꝛ Bart. in l. j. in pri. ff. vti pos. ꝛ sic videt q̄ statutum loquens de possessione vel de possessore intelligat de eo q hy ius directū. p possessione ꝛ nō vtile. tū q2 Bal. ibi log tur ex esse in statuto penali, put ēt loquit ille tex. p quē Bal. no. Jdeo illa regula fm Aret. g̃naliter pbat in l. ij. ℌ. illud. ꝛ ibi no. Bal. ff. rē pup. fal. fo. ¶ vbi stipulatio q̄ est stricti iuris nō trahitur ad eū q nō tenetur directe sed vtiliter ꝛia opi. q imo statutū loquens de possessiōe habeat locū ēt in quasi pos. incorporaliū ly Are. in d. rub. ℌ. e.

10 Motus in effectu triplici fundamento primo⁹ q2 statutū concedens executionē paratā instrō guarētigionato ita cōpetit habenti vtilem actionē sicut habenti directā fm Bar. in l. j. in pe. col. ff. de ac. ꝛ ob. per text. optimū in l. si procurator. pn. ff. de pcur. vbi si sit lata sn̄ia in fauorē procuratoris: tū dās hy executionē illius sn̄ie. Quis dns solū habeat iura vtilia. Sic

11 cundo ¶ q2 ius vtile subrogat loco directi. vnde sicut creditor ex forma statuti pōt facere capi psonaliter debitorē: ita pōt facere cessionarius, vt declarat Bal. in l. p diuersas. in q. C. man. vnde nedū in materia stricta, sed ēt in correctoria idem ius sortitur subrogatū sicut habēs ius directū. ꝛ ad hoc allegare. de q̄ facit magnū festū in ℌ. reliquū. in ver. vnde pseq̄s in aut. de here. ab intest. coll. ix. vbi in materia correctoria filij fratris q subrogat loco fratris ita excludit fratrē psanguineū sicut excludit frater. ¶ Tertio adducit q̄ in specie vult gl. ord. ꝛ approbata. in l. si quis. in tantā. C. vnde vi que ly q̄ de la lex penalis ꝛ odiosa loquēs in possione hy locū in quasi possessiōe. iurū i corporaliū. Et ad tex. in. d. l. ij. ℌ. illud. ꝛ ibi

13 no. Bar. ff. rē pup. fal. fo. ¶ Rādet Are. q̄ loquit in dispositiōe hoīs q̄ non ita facilit attenditur sicut dispositio iuris. c. susceptum. de rescri. in. vt. c. cum istis. de prēben. in vi. per q̄ ita declarat Jo. d Imol. in. l. si vero. ℌ. de viro. in. ij. arti. pn. fol. ma. Adde q̄ ita ēt p sulēdo tenuit Are. in consi. xxx. q̄ incipit. viso themate ꝛ cōsultatione ad me transm. ista. in antepe. col. Ītē adde Bal. in terminis idē tenentē ꝛ nuro q̄ eum nō viderit nec ipse Are. nec do. Alexand. hic. ita Bal. in. c. ly cum in fi. de proba. vbi ly q̄ si statutū dicat q̄ si quis ingrediat in possessionē vel si qs occupauerit possessionē vel duxerit exercitium in possessionem tale statutum trahat ēt ad quasi possessionē per tex. in. l. sed ꝛ si possessori. ℌ. ly ꝛ si rerū. ff. de iurisdi. vbi dicit esse tex. no. ꝛ vtilem de hoc mod. Senen. distinguit ꝛ forte nō male q̄ aut in quasi possessione militat eadē rō in possessione ꝛ tunc statutū loquens de possessione hy locum in quasi possessione propter identitatē rationis: al⁹ secus, vt hic per eos. quid tenendum in hoc vtili ꝛ quotidiano passu. tenet opinio. do. Ant. de Butr. ꝛ do. Aler. cū in statutis verba debeāt proprie intelligi, nec statuta sint trahēda ad casum improprium. l. j. ℌ. si is qui nauem cū vulgaribus. ff. ō exer. Lo. quid astringende. in princip. de verbo. obli. cōfirmatur p tex. in. l. fi. in prin. cū gl. ff. de dona. vbi dispositū in traditiōe non

14 verificatur in cessione iurium que est quasi traditio. ¶ Tertio ad idē bene facit: q2 bonū est argumentū de possessione ad ly actus ꝛ econtra. l. Quis saltus. ℌ. eo. sed statutū loquēs de ly actus non hy locum in quasi contractu puta in aditione hereditatis que est impropriē contractus. l. apud Juli. ℌ. fi. ꝛ in termi. Bartol. ff. qui. ex cau. in poss. ea. quia statuta debent intelligi in proprio significatu: vt dixi: ly adire non est proprie habere, ly quasi habere, vt ibi est tex. ꝛ in. ℌ. heres institu. de obli. que ex quali contra Idem tenent Bal. Ang. Imo. Rapha. Cal. do. Aler. in. l. mutuum. ℌ. j. ff. de acquir. here. do. Abb. in. c. ex fronte. in primo. no. de appel. late Ang. de Are. in. d. ij. here. quoque. ꝛ ista vr magis cōis opi. quicquid tenuerit idē Bar. in. d. l. mutū. in pri. ergo idem dicemus in proposito in possessione quod statutū loquens de possessione non habeat locum in quasi possessiōe. ꝛ appellatione Jctus hō venit quasi practicus nihi largissime est gl. i. c. fi. in gl. ij. ꝛ ibi. d. Abb. de fo. co.

Dicit

15 Sicut†nec eꝫ appellatione quasi ɔctus nõ venit ɔctus vt est
gl.solen.in c.decet domum.in verbo ꝓcessu.de immu.eccl.in
vj.tenẽdo istã partem nõ obstãt dicta prima fundamẽta are.
q2 loquunt in diuersis terminis.ibi enim cessionarius est lo
co directi:z nepos loco fratris.Sed habẽs quasi possessionez
incorporaliũ nõ est pprie loco habentis possessionẽ proprie.
16 ¶Jte rñdendo†in spẽ.Nõ ob.primũ fundamẽtũ Are.ꝙ qñ
ex forma statuti infra guarẽtigionata habẽt executionẽ pa-
tã,verificant in habẽte vtilẽ sicut directã,ẽm Bal.in d.l.j.in
pe.col.ff.de ac.z ob.Bal.in l.ex legato.in fi.C.de leg.Rñdet
clare ꝙ ex hoc statutã disponit ꝙ instra guarẽtigionata ha-
beãt executionẽ paratã.Certe ita dr instrm guarẽtigionatũ il
lud cui9 respectu cõpetit vtilis sicut illd cui9 respectu ɔpetit
directa.Nimirũ si in vtroqꝫ verificãt tale statutũ:q2 vtrũqꝫ dr
pprie instrm.l.j.ff.de fi.instr.z l.notionẽ.§.instrumẽtorũ.ff.d
ver.si.Sec9 est in qõne nostra:q2 alia est possessio vera corpo-
17 raliũ,alia quasi possessio q̃ cadit in corporalib9.Nõ ob.ẽm†ꝙ
statutũ ɔcedẽs creditori capturã psonalẽ debitoris ɔ regulas
iuris verificat in cessionario lz nõ sit pprie creditor,ẽm Bal.
in d.l.p diuersas.in x.q.C.mã. Rñdet ꝙ rõ est vt ipse dt:q2
loco eius subrogat z subrogatũ sapit naturã ei9 cui9 loco sub
rogat,sec9 est in q.ista vbi quasi possessio incorporaliũ nõ sub-
18 rogat i locũ vere possessiõis sz d p se stat z principlr. †Non
ob.gl.in d.l.si qs in tantã.q̃ videt magis ad ꝓpositũ q2 Bar.
ibi in iiij.col.dt ꝙ illa gl.ꝓcedit in iurib9 ꝓpter q̃ possidetur
res in qua habet illud ius,vt in vsufructuario,emphyteuta.z
similib9 qpossident fundũ in quo habent ista iura:tunc q inua
dit bene incidit in penã.d.l.si quis in tantã. Sec9 est in iurib9
incorporalib9 ꝓpter que nõ possidet res in qua habet illud
ius.Sed dr habere quasi possessionem illius iuris:z tunc q2
vere nõ possidet nõ hz locũ cõditio ex illa constitutiõe.d.l.si
quis in tantã.Vel scdo rñde intelligendo illã gl.ꝙ et gñalit
ꝓcedãt ꝙ cã tex.in l.pe.ff.de ser.dicat ꝓ quasi possessione in-
corporaliũ essent pdita interdicta quasi possessoria z sic in re-
medijs possessorijs eqparat possessionẽ z quasi possessionẽ ni-
mirũ si remediũ.d.l.si quis in tantã.loquens in possessione hz
19 tunc locũ in quasi possessione vigore dicte eqparatiõis:†Et
qñ duo casus a lege antiqua p modũ regule equiparantur di
spositum in vno in eadẽ materia p̃sumit dispositũ in alio.gl.
in l.ꝙ vero ɔ.ff.de leg.z glo.in l.si quis seruo alieno suaserit.
in fi.C.de fur.Et ita declarat Jo.an.in c.fi.de cõsue.d.Alex.
in l.postulãte.in prin.ff.ad treb.sec9 si statutũ in alia materia
faceret mẽtionẽ de possessiõe tũc nõ haberet locũ in quasi pos
20 sessiõe.¶An aũt†statutũ loqnẽs in possessore habeat locũ in
eo q dolo desijt possidere z sic q fingit possessor:ponit Jo.an.
in regu.possessor in merc.de reg.iu.in vj.z ita habes plene
vt arbitror expeditũ istũ articulũ.¶Capio gl. in verbo alo,
q̃ diuidei tres partes.Jn prima remouet vnũ ɔriũ. Jn ij.po
nit sex fallẽtias ad tex.z hic remouet illa sex ɔria vno mõ.z post
ea rñdet alio mõ.Jn iij.z vlti.format no.q.ij.ibi.sed in casib9
21 iij.z vl.est ibi,sed quid si intraui.¶†Jn ea.gl.ad fi.Jstã vlt.
partẽ gl.Bar.z doc.reputãt valde sing.z notãdã si est vera.vñ
no.sing.ex ista gl.ad intellectũ toti9 tituli ꝙ in acqrenda pos-
sessiõe exigit anim9 acquirendi de nouo.nec sufficit animus
22 ɔtinuãdi in possessiõe iã q̃sita q̃ nõ erat.¶†Ex ista glo.infert.
Bar.ad practicã qõ si facto positionẽ ꝙ possedi talẽ fundum
p totũ istũ annũ vsqꝫ ad Calẽdas Februarij deinde p testes p
bo solũ de vltimis sex mẽsib9:debeo succumbere:q2 ꝓbo solũ
animũ ɔtinuandi z nõ acquisitionẽ possessiõis.Sed aduerte
ꝙ ista illatio Bar.nõ videtur de iure posse ꝓcedere ẽm Are.
hic.z ante eum Raph.cu.hic:q2 aut aduersarius cõfessus est
talem positionẽ:z tunc cum ex cõfessiõe partis plena resultet
ꝓbatio superfluũ est,ꝓbare possessionẽ p testes.c.ij.de ꝓba.ȝ.
in anti.Aut negauit:z tũc ex positiõe negata nõ põt se iuuare
23 †p regulã ex eo nõ dz qs.de reg.iur.in vj.Et ita tz Bar.in l.
post legatũ.in prin.in pe.z vl.co.ȝ.de his qui.vt indig.z in l.
nõ vtiqꝫ.j.de exce.z l.naturaliter.§.nihil cõe.in iij.op.j.e.Et
sic nõ põt dicere ꝙ in dictis sex mensib9 vltimis de quib9 de-
ponunt testes cõtinuauit possessionẽ,z annuus ad cõtinuãdũ
nõ inducit acquisitionẽ de nouo. z sic pncipiũ acquisitiõis nõ
ꝓbatur per testes z sic nõ videt illatio Bar.aliquo casu ꝓce
dere.Huic difficultati rñdet Are.aliij nihil tãgũt.doct. Bar.
posset habere locũ qñ nõ fuisset respõsum positionib9 p partẽ,
z sic nõ diceret affirmasse nec negasse.Sed certe ista rñsio ni-
24 hil vz:q2 cõtumax†in rñdendo positionib9 habet ꝓ confesso
sic nõ rñdendo intelligeret cõfiteri positionẽ.ca.ij.de cõfes.in
vj.Bal.in l.vni.in xxj.col.de cõfes.facit l.de etate.§.q tacuit.
de interro.act.vbi interpretatio fit ɔ nõ respõdentem.Est bñ
verũ ꝙ ille qui facit positiões dz iurare ꝙ credat eas esse ve-
ras alias nõ dz eis rñderi,nec tunc nõ respõdens haberetur
ꝓ cõfesso.gl.est solennis.in l.vni.in gl.mag.ad fi.C.de cõfes.
qꝫ gl.ad hoc reputat singulare Bal.in c.ꝓtractãdis.de iura.
cal.do.Alex.in cõsi.clj.quinti vol.inci.repetitus in cã matri-
25 moniali.in j.col.¶Sed ego†nõ sic intẽdo saluare Bar.quia
esset nimia diuinatio z restrictio ad illationẽ Bar.Vñ ego rñ
deo formaliter z vere ꝙ lz ex positiõe negata nõ possit negãs
se fundare:tñ põt principaliter se fundare ex dictis testiũ i e-
ceptoriũ sup positione negata.Jta egregie limitat Ang.in ɔ-
si.cliij.inci.in q.vertente inter dñm Micheletũ.quẽ refert z
simplr sequit do.Alex.in cõs.lxxiij.v.vo.inci.viso pũcto qõ-
nis pmisse.z ante eos idem tz Bar.in d.l.post legatũ.in pri.ȝ
vl.col.in ver.q̃ro.ego negaui positionẽ tuã.Et sic poterit di-
cere testes tui tñ deponũt de sex vltimis mensib9.Ergo ꝓbãt
solã cõtinuatione possessiõis.Ergo nõ sufficit ad acquirendũ
possessionẽ ergo debes succũbere cũ nõ ꝓbaueris d initio pos
26 sessiõis.Jsto mõ bñ defendit illatio Bar.¶†Jstã gl.repro-
bãt Bar.Ang.Jmo.z oẽs Mo.hic Bar.in l.gerit.in pe.co.
ȝ.de acq.her.Bar.Ang z Jmo.in l.sequit.§.idẽ labeo.z.§.
de illo.ꝓ illos tex.j.ti.j.Bal.in q.p cũ disputata q̃ incipit ac-
cusatus de vi turbatiua.in vj.co.Jmo.in l.qfundũ.in pn.j.ꝓ
emptore.Adde Bar.q a nemine allegat in cõs.ccvj.ici.inter
ꝓcuratorẽ dñe Bernardin.e vbi Bar.dt ꝙ null9 reprehendit
istã gl.sed qõ ipse sol9 cã reprobat,z tz ɔriũ. Jdẽ tz Rap.cu.
i l.clã possidere.§.q ad nũdinas.ad fi.j.e.d.Alex.in ɔs.cxlvj.
v.vo.inci.in cã z lite vertẽte inter nobilẽ Raph.in iij.co. Jdez
subtiliter tz Are.in l.j.in pe.co.de ser.fugi.z ista ẽ magis cõis
opi.z eã teneas.Et vltra tria fundamẽta Bart.p ista pte bñ
facit tex.in l.si qs duas.§.si in venditiõe.al's est.l.al's est.§.v-
bi dt gl.ȝ.cõia pre.vbi fuit excepta seruit9 tanqꝫ ɔstituta.Ex
te si nõ erat acqsita operat acqsitionẽ de nouo z tñ illa excep-
tuatio fuit facta ad ɔseruãdã seruituta tãqꝫ ɔstitutã z illũ tex.
27 ad hoc no.Ang.ɔ ista gl.Scdo†facit optim9 tex.i l.si qs mihi
bona.§.sed qd si mãdauit.in ver.aut qd si petitã. z ibi Jmol.
Pau.de ca.d.Alex.z Are.ad hoc no.illũ tex.ȝ.de acq.her.z
dicũt esse optimũ ad hoc ꝙ anim9 ratificãdi actũ iã gestũ in-
ducit mãdatũ de nouo ad adeundũ.z illũ tex.ad hoc reputat
mirabilẽ z sing.Are.in l.legata inutiliter.in pn.ȝ.de leg.j.ꝙ
ratificatio facta de bo. pos.petita inducit nouũ mãdatũ ad a-
deundũ.¶Tertio ad idẽ facit tex.in l.Julia.ȝ.q satis.co.vbi
mãdatũ ad agendũ de nouo operat ɔfirmationẽ ei9 qõ antea
factũ erat.¶Cõtrariã opi.z sic cũ gl.tenẽt Jac.de are.Ray.
28 de fo.z Alb.de ros.hic moti:†q2 act9 agentiũ nõ operant vl-
tra eorũ intentionẽ.l.nõ oĩs.in prin.ȝ.si cer.pe.z l.obligatio
nũ substãtia.§.fi.j.de act.z obl.Sz iste nõ agebat acquirere d
nouo sed cõtinuare possessionẽ iã q̃sitã:ergo nõ dz opari vltra
ius intentionẽ.Sz ad hoc respõde dupl'r. Primo ꝙ act9 a-
gentium nõ debent operari vltra eorum intentionem est ve-
rum primitiuã vel secundariã.ita limitat Bal.in l.si absen-
tis.in §.op.per illũ tex.C.si cert.pet.Sed hic quãuis defice-
ret primitiua voluntas nõ desinit secũdaria,put in d.l.j.si ab
sentis.Scdo respõde ex secundo fundamẽto Bar.ad acquirẽ
dũ possessionẽ sufficit qõ qs velit possideri z tenere.nõ autẽ
requiritur qõ de nouo velit acquirere vt hoc tex.z l.j.§.adipi
scimur.ȝ.co.ista voluntas est in casu nostro vt declarat Bar.
¶Scdo mouentur per tex.in l.iij.§.subtilius.ȝ.de cond.ob
cau.vbi si trado tibi rem meam velut tuã non acquiritur tibi
dominium:ecce qualiter ibi tu recipis rem animo cõtinuãdi
dominium iam acquisitum z tamen ille animus nõ operat ac
quisitionẽ de nouo.Cõfirmat vltra eos q2 facili9 acquiritur
dominium qꝫ possessio.l.j.§.item acquirimus.vbi dixi.ȝ.e.si
ergo ibi ex animo continuãdi nõ acquiritur dominiũ de nouo
multominus in ꝓposito nostro ex aio cõtinuãdi possessionẽ ac
quirit possessio de nouo.Sed respõde ꝙ ibi ideo est q2 tradẽs
nõ intendebat trãsferre,vnde succedit regu.l.id qõ nostrũ.j.
de reg.iu.vnde nimirũ si ibi nõ attenditur anim9 recipiẽtis,
sed hic intra possessionẽ rei vacãtis ideo lz intret animo conti
nuãdi iãm quesitam cum non sit acquisita acquirit de nouo.
¶Tertio p ista parte multũ facit tex.in l.is qui putat.z l.se-
quenti.z qõ ibi vult gl.ȝ.de acq.her.vbi qui est heres volun-
tarius z credit se esse suum z necessarium iste se immiscendo
nõ acquirit hereditatẽ.Rõ est ẽm Barto.ibi q2 animus suus
fuit cõtinuare iam quesitã hereditatẽ z sic fuit animus ad cõ
tinuandum z approbandum nõ autem ad querendũ.ergo nõ
dz operari acquisitioni de nouo.z ille tex. fortiter vrget pro
opi.gl.nostre ẽm Lu.ro.z Aret.hic nec ipsi aliter respondent.
Tu omissa responsione do.Alerã.ibidem responde quod ideo
ibi est quia in aditione hereditatis requiritur qõ quis intelli
gat causam sue aditionis alias vitiatur aditio.l. quod si du-
bitet.z l.sed z si de sua.z l.is qui putãt.ȝ.d acq.her.z l.qꝫdiu.
C.quiadmi.ideo aditio hereditatis facta p filiũ que nõ valet

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

in vim aditiōis nō vʒ ēt in vim immixtiōis, nec eʒ qꝛ ignorat cām sue immixtiōis, ꝛ sic teneas opi. Bar. ꝛ magis cōem ꝯ gl. lʒ ad iura q̄ alle. Bart. posset duplr rn̄deri. Primo qꝛ in illis legib' res habuit aliquod initiū lʒ inualidū aut inualidatum vn̄ nō dꝛ oīno falsum ꝙ primordium aliquod habuit veritatis. l. cū filius. §. heres. ff. de leg. j. Scdo potes dicere qd illa iura Bar. loquuntur qn̄ credo possidere per seruum q tradidit mihi dn̄o, sed aliquo respectu ago acqrere de nouo, put ēt dicunt Mo. Senen. hic. nā prius possidebā corpore serui naturalr, vnde recipiendo rē a seruo volo incipere possidere naturalr corpore meo. ꝛ sic hoc respectu habuit animū acquirēdi de nouo nō simplr cōtinuādi, put in qd. gl. ¶ Capio glo. in verbo quamlibet quā diuide in tres partes. In prima opponit ꝛ duplr soluit. In scda colligit ex text. arg. ad q. In tertia q̄rit ꝛ no. rn̄det scda est ibi. Itē est hic ar. tertia ꝛ vltima ē ibi.

29 Itē quid si ingrediatur. ¶ In ea. gl. ibi. Item † est hic ar. ꝙ p
a parte baptizatus,[a] hāc opi. approbāt cōiter cano. in c. debitum. de baptis. ꝙ sufficit quālibet partē corporis esse baptizatā lʒ nō sit baptizatum caput, ꝛ est gl. de conse. di. iiij. in ca. pprie. ad fi. ꝛ de peni. dist. j. in c. vulgaris. facit qꝛ baptismus fit respectu anime q̄ dꝛ tota in toto ꝛ tota in qualibet eius parte fm Bar. in l. stipulatiōes nō diuiduntur. in prin. in iij. op.

30 ff. de verb. ob. ꝛ in l. si cui. ff. de ser. tit. generali. ¶ † In ea. gl. ad fi. habes ꝙ p apprehensionē possessionis vnius predij nō acquiro possessionē aliorū prediorū ēt concurrente voluntate volendi acquirere possessionē aliorū facit. l. j. §. veteres. cum gl. ff. eo. ꝛ l. predia. ff. eo. vbi apprehensa possessione vnius serui nō intelligitur apprehensa possessio aliorū, quāuis vno tit. simul debitorū. ad idem facit quod tʒ Spe. in tit. de primo ꝛ secundo decreto. §. iam de effectu. in prin. vbi reprehendit nūcios ꝛ executores iudiciales quib' data est licentia vt in possessionē pluriū feudorum inducāt ꝛ inducunt in vnum non dꝛ in alios facta missio quantūcunqʒ animus nuncij ꝛ patris fuerit apprehendere possessionem oīm rex. ita ēt tʒ Bal. in l. ij. in ix. col. in ver. super tertio. C. de ser. ꝛ aqua. Ange. in l. lʒ. C.

31 eo. d. Alex. hic. † Amplia istā cōclusionē gl. vt pcedat nō solū qn̄ sunt plures res distincte ꝛ separate, vt tunc p apprehēsionem vnius rei vel vnius pdij nō acquirat possessio aliarū rerum, put pprie loquitur ista gl. Sed ēt si ille plures res continerentur sub vniuersitate iuris puta hereditatis. tunc apphensione possessionis vnius rei hereditarie nō dicor apprehēdisse possessionē aliarū rerū hereditariū, lʒ oēs cōtineātur sub vniuersali noīe hereditatis. lʒ restituta vna re hereditaria fideicōmissario vniuersali intelligatur restitutū totum ius hereditariū gl. in l. restituta. in prin. ff. ad Treb. Bar. hic idem And. de Iser. in c. j. in prin. in iij. co. in ti. quid si inuestitura.

32 Secus † si esset vniuersitas rei puta vna res plures sub se con
b tinēs: puta castrū[b]: qꝛ capiēdo possessionē partis castri dicor capere possessionē d oibus edificijs i eo existētibus fm Bar. hic p l. Laius. §. j. ff. de lega. ij. ꝛ l. pdijs. §. Titio. ꝛ. §. seq. ff. de leg. iij. q̄ iura parū vident facere cū loquant respectu dn̄ij, ꝛ n̄ sit bonū argumentū de dn̄io ad possessionē, cū facilius acqratur dn̄iū q̄ possessio. l. j. §. itē acqrim'. vbi dixi. ff. e. Tn̄ p con

33 clusione Bar. adde ꝙ † silr apprehendendo possessionē dom' videor apprehendisse possessionē oīm rerū in ea existentiū. l. si ego. §. dotis. in ver. quid em̄ interest. ff. de iure do. Nā q possidet ꝯtinēs censet possidere cōtentū. fm Bal. in l. de his. C. de fur. Lʒ ꝯriū istud vltimū videat fortiter stringere tex. in l. qui vniuersas. i pn. ff. e. vbi possidēs vniuersas edes nō dꝛ possidere singulas res in edibus existētes. Nisi rn̄deas fʒ Ang. ibi nō possidet singulariter: sed bene in cōcreto. ꝛ refert ꝛ se-

34 quit. d. Alex. hic in vl. col. ¶ † Supradicta pcedūt in rebus corporalib', in iurib' vero incorporalib' puta i iurisdictiōe tunc exercēdo vnū actū iurisdictionalē volēte eo qui mihi vendit castrū ꝛ qui est in quasi possessiōis iurisdictiōe acquirit mihi quasi possessio toti' iurisdictiōis. Ita signāter tʒ Bar. hic ar. l. si stillicidij. §. fi. ff. quēad. ser. amit. iuncta reg. l. pe. ff. de ser. vbi dꝛ qd in iuribus incorporalib' sciētia ꝛ patientia aduersarū habet p traditiōe ꝛ causat quasi possessionē p q̄ inducitur pscriptio i istis iurib' icorporalib'. l. j. ꝛ ij. vbi gl. Bar. ꝛ doc. C. de ser. ꝛ aqua. alias aūt ꝯ voluntatē habentis iurisdictionē si aliquis vellet occupare vt inquit Bar. ꝛ sic vellet pscribere Bar. de hoc se remittit: vt hic p eum. Tu dic quod

35 qui † est vsus vna specie iurisdictionis nō acquirit iurisdictionē in alijs: qꝛ regula est q̄tū possessum tm̄ pscriptū ꝛ nō plus. l. j. §. si quis hoc interdicto. cū glo. no. ff. de iti. actuqʒ priua. p q̄ gl. Bar. ibi ita no. determinat dt ꝙ ille tex. cū gl. semp est te

36 nendus mēti ꝛ ꝙ nunqʒ obliuiscaris. † Adde facere text. in c. auditis. ꝛ in c. cū olim. vbi d. Ab. in vl. no. ad hoc no. de pscr. vbi pbatur ꝙ exercens aliqua iura episcopalia illa sola prescribit nec extendit prescriptio ad alia ēt similia. ad idē text. c. fi. in fi. de offi. arch. ꝛ in c. qd trāslationē. ꝛ ibi do. Ab. i vl. no. ad hoc no. de offi. leg. ꝛ in c. cū tua. ꝛ ibi do. Ab. in ij. ꝛ iij. not. ad hoc no. de decimis. Facit ēt: qꝛ prescriptio iurisdictiōis ē strictissimi iuris ꝛ nō extenditur ad non possessa vt statim di

37 cā. † Si autē nullus esset in quasi possessione vniuersalis iurisdictiōis. ꝛ sic iurisdictio esset vacās: tūc bene no. ꝙ exercēdo vnū actū iurisdictionalē acquirēdi vniuersalē iurisdictionalē pscribit ius vniuersale illi' iurisdictiōis vacātis. Ita claret tʒ Inn. in c. dilecto. de offi. arch. p text. in c. i. de reli. do. vbi etiā Inn. idem tʒ do Ab. in c. cū inter. in iij. col. in versi. quarto vltimo casu. de re iu. ꝛ in c. cū olim. in ij. colum. vl. no de pscr. ꝛ in cons. lxx. ij. vol. inci. casus talis est quidā clericus noie ecclesie. d. Alex. in consi. lxviij. ij. vol. inci. viso ꝛ bene discusso pcessu. in pe. col. ad fi. vbi ad hoc alle. Jo. And. in c. auditis. d prescr. No. bene ista ꝯclusionē q̄ lʒ in practica videat tenēda ppter authoritatē pdictorū doc. ꝛ neminē ꝯdicentē inuenio. Tn̄ ego dubito p regulā q̄ dixi: qꝛ tm̄ prescriptū quantū possessum ꝛ nō plus. d. l. j. §. si qs hoc interdicto cū gl. ꝛ ibi Bar. ff. de iti. act. pri. q̄ regula militat ēt isto casu. Itē prescriptiōes restringuntur ad actus p quos exercent ꝛ pprios facti terminos nō excedūt fʒ Bal. no. in l. fi. in pe. col. in prin. C. cōia vtri. iud. Itē pscriptio iurisdictiōis est iuris strictissimi ꝛ nō

38 extendit ad nō possessa vnde pscripta † iurisdictiōe nō intelligitur prescripta ptās coercēdi sine qua non vr posse exerceri vt est tex. no. in c. cū cōtingat. de fo. cōpe. ꝛ ibi do. Ab. ꝛ clari' do. Car. ad hoc no. Car. ꝛ Imo. in c. pastoralis. in prin. de of. dele. do. Alex. in l. ij. in ij. col. de iuris. om. iu. lʒ alias iurisdictio sine coertiōe videat quasi frustratoria. l. fi. ff. de offi. eius cui ma. est iuris. c. ex literis. de of. dele. ¶ Ex predictis oīb' fac regulā ꝙ in iurisdictiōe prescribēda q̄tū possessum tantū prescriptū ꝛ nō pl'. Limita pmo nisi quis exerceat vnū actū iurisdictionalē volente eo qui vendidit castrū ꝛ qui est in possessione vel quasi iurisdictiōis vniuersalis fm Bar. hic. Scdo limita nisi iurisdictio esset vacās ꝛ quis exerceat vnū iurisdi-

39 ctiōis animo totā acquirēdi, vt. ff. dixi. ¶ † Tertio no. limita ꝙ lʒ prescriptio iurisdictiōis nō extendat de vna spē ad aliā speciem: tamē bene extendit de psona ad psonā in his terminis. Unde qui prescripsit iurisdictio. in aliq̄ territorio posset eā exercere ēt in aduersarij forēses ibi delinquētes lʒ quo ad eos nunqʒ fuerit in possessiōe. ita no. Bal. in. l. si qs diuturno. in. co. p illū tex. ff. si ser. vē. Idē no. tenet Bald. in addi. Spe. in ti. d iuris. om. iudi. circa fi. in ver. ātepe. Ubi tenet ꝙ q pscribit iurisdictionē in incolas vr etiā prescripsisse in forenses q ibi deliquerūt: qꝛ ista prescriptio causat ius reale. qd ꝯ quōlibet reddit. l. fi. C. vbi ꝛ apud quos. Et qꝛ iurisdictione prescripta intelligit ēt prescriptū ius cui iurisdictio in heret. c. l. fi. C. vbi ꝛ apd q̄s. Ad hoc ēt allegat. c. fi. d fo. cōp. ¶ Quar

40 to aduerte † ꝙ quando quis habet fundatam intentionem de iure communi tunc per exercitiū certi articuli probatur possessio vniuersalis iurisdictionis. Ita signāter tenet do. Abb. post Inn. in. c. j. de reli. do. p illū tex. quē ad hoc reputat singularē inferens ad aliquas nota. decisiones de quibus hic p eum. Nota. predicta: qꝛ non inuenies alibi istam vtilē materiam ita collectam nec ita declaratā. Et p ista habes vtiliter vt puto, expeditum istud principium.

a ¶ Pro parte baptizat'. ad de Bar. i l. ꝙ certarū. ff. d post. her. Insti. Arch. i c. nouissime. d cōse. di. v. Et S. Th. i iiij. sen. dis. iij. q. j. arg. iiij.

b ¶ Castrū. ad de Bal. i. c. j. de ꝯtro. Inuest. ivs. feu. doct. in. c. lʒ cām. de probatio.

1 ☞ Incertitudo quādo vitiat acquisitionem possessiōis: ꝛ que incertitudo sit.
2 Si emptor qui emit centū tabulas in predio Titij in parte q̄ elegerit antequā eligat si agat rei vendi. an obtinebit.
3 Quota non ꝯstituitur certa per nomina numeralia puta. x. vel viginti.
4 Equitas non semper contradicit rigori.
5 Si incertitudo non causatur ex persona nec ex facto libellantis, admittitur petitio incerta.
6 An procedat libell' peto illud qd Titius possidet in tali villa.
7 An procedat libell' peto quicqd Titius possidet in tali villa.
8 Que dicat fallētia accidentis.
9 Incerta pars ratione loci ꝛ quote non potest possideri.
10 Filius p sua legitima nō soluta propria authoritate occupās bona nulli' partis pos. acquirit: qꝛ sua legitima est incerta ratione loci: quia pro indiuiso.
11 Si vendo quicqd iuris habeo in tali fundo ꝛ constituā me nomine tuo posiidere non transfertur possessio.
12 Si comes cōcessit cuidā ecclesie quicquid iuris habes in tali loco, hec concessio est inutilis ꝛ nihil operatur.
13 Usurarius ꝛ vsufructuari' an quilibet pro parte possideat.
14 Incertitudo quādo est rōne loci ꝛ quote simul, impedit acquisitionem pos. hec regula fallit septem modis.
15 Quando posses. transfertur ex dispositione legis vel stati non obstat

obstat incertitudo.

16 Per constitutum generalē trāsfertur pos. omnium bonorū etiam futurorum.

17 Licet apprehensio pos. incerta non valeat: tñ valet venditio de omni iure quod habeo in tali loco.

Incertam partem. Incerta res rōne loci & quote nō potest possideri. h.d. ¶ Sm pio gl. primā in verbo Titius q̄ diuide in tres partes. In prima declarat tex. & allegat duos tex. cōcordantes. In scd̄a op. & soluit. In tertia iuxta illā op. q̄rit secunda est ibi, sed opponit pars incerta. tertia & vlt. est ibi, illō queritur. ¶ In prima parte gloss. restringit textus. quando Titius sibi erat incert⁹. & sic gl. vult duo vnū expsse aliud tacite a ɔ̄rio. Primo gl. vult expsse q̄ iste text. restrīgat qñ titi⁹ sibi erat incertus. Illud reprobat Pau. de ca. in vna lec. viua rōne: q2 si Titius erat incert⁹ quō poterat possidere p hūc text. si ergo possidebat vt dt tex. ergo ñ erat incert⁹. do. Ale. & are. defendūt istā gl. ab hac impugnatione. Pau. de ca. qñ Titio ignorāti possessio fuisset acq̄sita p aliū puta p filiū vel seruum ex peculiari vel p pcuratorē q acqrit possessionē dño ignorāti. l.j. C.e. & l.j. C. p quas ps. nob. acqui. tunc Titius possidet. lz ignoret q̄tum. Sed caue put et dicunt Mo. Senē. hic, qd tūc Titius possidet animo & corpore illorū q bene certi sunt. & sic ibi est certitudo pstātis ministeriū. §. saltus. j. ea. l. Preterea vltra eos i isto tex. ego volo possidere quicqd Titi⁹ possidet. & sic refero me ad possessione q̄ Titius hz: sed ex q̄ Titi⁹ ignorat se possidere: ergo & mea dr incerta dato q̄ fili⁹ & seruus vel pcurator p quos possidet sint certi. Sz nō refero me ad eorū possessionē. Scdo q̄ vult ista glo. tacita a ɔ̄rio est qd si Titi⁹ fuisset ipse cert⁹ q̄tū possideret tūc ñ pcederet iste text. q2 tūc possem acqrere possessionē eius q̄ Titi⁹ possidet, ex q̄ ipse est certus. Et hoc cōstat: q2 tūc incertitudo declarat p relationē ad certū ex psona authoris sui. Facit q2 paria sunt vl qd aliqd sit certū p se vel p relationē ad aliud. l. att ptor. §. j. j. de re iud. & l. institutio talis. ṡ. de cōd. insti. & l. certū. ṡ. si cer. pet. Et cū ista cōclusione gl. tacita tenēt Imo. & cōiter Mod. hic fuit tex. i l. si quis extrane⁹. §. fi. & qd ibi no. Bar. ṡ. d acq. her. vbi pbat q̄ qñ ille q nescit ex qua parte sit institut⁹ heres hz hāc volūtatē q̄ velit acqrere q̄cūq3 sit illa pars q̄ est sibi relicta in testō talis incertitudo nō impedit acqsitionē hereditatis: q2 pōt certificari p testm̄ ad qd fit relatio. ¶ † Itez

1 inquātū ista gl. in ista pma parte allegat duos tex. p cōcordāti. l. in l. locus. j. e. illa videtur poti⁹ facere in ɔ̄rīū. & Bar. opponit de illa l. locus. & sic gl. allegat cā p cōcordāti. & Bar. allegat p ɔ̄rio. Sed salua vtrūq3, nā ille tex. hz quatuor pres. & gl. voluit allegare in iij. parte. in ver. incerta aūt pars. vel voluit gl. allegare in vi. parte. & sic in ver. fi. ad id qd dixerat gl. q̄ Titi⁹ similiter erat incert⁹. Nā ibi dr in ver. fi. q̄ q ignorat neq3 tradere neq3 accipere id qd incertū est pōt & sic loqtur qñ erat incertitudo ex parte tradētis & ex parte accipientis. & sic ex pte vtriusque. Sz postea ille tex. in scd̄a parte. in ver. & certa pars p indiuiso pōt possidere illa pars. obstat ad tex. nr̄m q2 ibi erat ps icerta loci & tñ pōt possidere & vsucapi. Sz rñs

2 q̄ iste tex. pcedit qñ est icertitudo rōne loci & quote simul puta Titi⁹ vēdit tibi quicqd possidet in tali villa, incertū est p q̄ta parte possideat i illa villa & in quo loco in qb⁹ fundis tūc q2 est oīmoda incertitudo loci & quote illa impedit possessionē & vsucapionē. in istis terminis loquit. §. noster. sec⁹ qñ ē incertitudo rōne loci: sed est certa rōne quote: tūc pōt possideri & vsucapi. ita loquit tex. in d. l. loc⁹. in ij. parte. vt qñ vēdis mihi tertiā partē p indiuiso huius fundi. Nā quota est certa q2 scio te possidere tertiā partē, sed est incertū in quo loco isti⁹ fūdi cū sit indiuisus. & in re indiuisa in quolibet minimo cespite terre habes tertiā partē. l. Meui⁹. §. duob⁹. ṡ. de le. ij. Sīl'r ɔ̄ qñ est incertitudo rōne quote: sed certitudo rōne loci: tūc bene pōt possideri & vsucapi: puta scio qd possides ab isto loco ad illū: sed nescio an sit tertia vel quarta vt est gl. no. in l. emptor. in gl. j. j. de vsuca. p emptore. & gl. i l. si fur. §. fi. j. ti. j. Et

3 p ista dt † Bar. se dixisse in ɔtingentia facti quidā em̄ centū tabulas terre in pdio tuo, i illa parte q̄ elegeret. Et tu vēditor ɔstituisti te noīe illius possidere: emptor egit rei vendicatiōe anteq̄ eligeret partē dz succūbere: q2 est incerta rōne loci, & quote ergo nō potuit possideri & sine possessiōe nō potuit trāsferri dominiū: ergo nō potuit agere rei vendicatione que presupponit dominiū in agente. l. in rē. & l. officiū. ṡ. de rei ven. l. vni. C. de alie. iud. mu. cau. fac. & c. examinata. de iud. Et cum Bar. tenēt oēs indifferenter. Tu adde q̄ ita cōsuluit Bar. qui nō allegatur ab aliquo. in consi. lxxiij. incip. Petrus vendit Berte sorori sue. & ibi ita limitat regulā. l. q̄ties. C. de rei vē. & in illo cōsi. Bar. nō loquitur & pleni⁹ quam hic: sed aduerte lz oēs teneāt cū Bart. Credo q̄ male cōsuluerit: q2 lz in casu Bar. sit incertitudo rōne loci: tñ est certitudo rōne quote, scz centū tabulas. Sed ad hoc rñdet Are. hic ſm Paul. de cast.

3 q̄ † quota non ɔstituit certa per nomina numeralia puta. x. vl ex. vel centū tabulas: sed per noīa significantia quotā vt tertiā quartā & similia. Sed caue: q2 imo cētū tabule sunt pars fundi quotitatiua & certa sicut si emissem tertiā partē fundi qui sit trecentū tabular. Nā est certa quota per relationē ad mēsurā toti⁹ fundi, ergo dz sufficere vt predixi, lz sit incertitudo tñ rōne loci. ¶ Scdo inquantū ista glo. in prima parte allegat p cōcordāti. l. si fur. §. fi. j. ti. j. caue cū tex. ibi dicat nemine mera subtilitate partē incertā posse possidere: ergo innuit q̄ de eq̄tate icerta pars possit possideri: tñ ſm gl. & doc. ibi nō dz sumi tale argu. a ɔ̄rio sensu, & hoc mō ibi equitas & rigor se cōpatiuntur: cū nō semper equitas ɔdicat rigori, imo aliquā

4 do ɔ̄rium equum est vt patet ex not. in l. j. §. j. ṡ. de iust. & iur. ſm Bar. Ang. & Imo. in d. l. si fur. §. fi. ¶ In scd̄a parte glo. dum dt qd pars incerta vendicatur. Gl. verū dt in casu q̄ allegat. in d. l. que de tota. §. incerte. ṡ. de rei vē. pter iustā cāz icertitudinis, vt ibi dt tex. qñ ppter cōputatione hereditatis & sic incertā detractionē falcidie legatarius est incertus quan

5 tū sibi delegato debeatur. vnde † cū ibi incertitudo nō causet ex psona nec ex facto libellātis admittitur petitio incerta. l. j. §. qui aūt. j. quorū legatorū. dixi in l. vbi aut nō apparet. §. q illud j. de verb. obli. alias autē nō vr̄ q̄ semp sit verū q̄ pars

6 incerta possit peti seu vendicari † Unde in terminis. §. nostri nō posset in libello petere illud q̄ Titi⁹ possidet in tali villa. Nā nō pcesset talis libell⁹. ita sing. tz Bar. in l. Titia cum testō. j. ad fi. ṡ. de le. ij. alle. c. cum ad sedē. & ibi Inn. de rest. spo. & cum Bar. tz simplr solus Raph. cu. ibi, alij nihil tāgunt. Sz in hoc ɔ̄rium est verius, vt tz Spe. in ti. de act. & obl. §. sequit. ver. quid si peto. expresse do. Ab. reprobās Bar. i c. ij. in viij. col. de libe. ob. & ide et do. Ant. de but. & Jo. de imo. reprehēdunt Bar. & allegant Inn. ita tenere in c. certificari. de sepul. ɔ̄rium etiā tz Ang. in l. j. in prin. in iij. co. ṡ. de eden. vbi etiam ad hoc alle. In. in d. c. certificari. idem no. tz Jo. fab. in. §. cu

7 rare. in iiij. col. inst. de act. † Similiter pcedit libellus gñalis peto quicquid Titi⁹ possidet in tali villa ſm Spec. in d. §. sequitur. in vers. qd si peto. d. Ant. de bu. in c. cū ad sedem. viij. col. de rest. spo. do. Alex. in consi. clxxxvj. secundi. vo. inci. i cā & lite vertente inter reuerēdissimū. Et vltra authoritates predictas allegatas bene facit ad pdicta q2 cū tunc libellus referat ad factum ipsius rei cōuenti. i. ad illud q̄ ipse reus possidet & sic reus hz facultatem deliberādi an cedat vel cōtendat ergo pce

8 dit libellus. l. j. in prin. de eden. ¶ † Item dum gl. in ista secunda parte dt de fallacia accidentis habes etiā gl. in l. vendicatio. & in d. l. q̄ de toto. §. incerte. ṡ. de rei ven. & vtrobique dt Alb. de ro. q̄ fallacia accidentis dr quādo quid mutatur i quale. Et ita etiā dt Alb. de ro. in dictionario suo, in verbo fallacia. Adde, vel qñ infert de quid ad quale ſm gl. & Bar. in l. debitor. §. fi. ṡ. de leg. ij. Et dum Bar. ponit sophisma. Quicquid emisti comedisti, id est vera, carnes crudas emisti: ista etiā est vera, ergo carnes crudas comedisti, ista est falsa: q2 nō comesti carnes illa qualitate crudas quales emisti, & sic est fallacia in illo accidenti crudas. Ita hic i gl. Quicqd vendicat possidet est verū; sed nō in ea qualitate in qua vēdicat, possidetur: q2 ille qui agit bene vendicat partē incertā q̄ possidetur: sed ille qui conuenitur possidet certū. s. totum fundū. Adde aliud sophisma quod ponit Jo. Andr. in regula sine culpa. in vltima charta. de reg. iu. in vj. in mercuria. q̄ et refert Pau. de ca. hic. Uolo pbare q̄ asina est mater tua hoc mō. Ista asina est tua, hec est vera. Ista asina est mater q2 hz pullū. Ista est vera. Ergo ista asina est mater tua. Ista est falsa q2 q̄dā possunt pdicare disiunctim q̄ nō lz ɔiungere ppter dictā fallaciā accidentis ſm eum. Ultimo circa istū tex. vt nihil ambiguitatis relinquatur quādo sum ea mente vt velim possidere quicquid titius possidet. Intelligo istum tex. put et intelligit glo. ṡ. in prin. quādo etiā titius erat incertus rōne loci & quote q̄tum possideret, put etiā est tex. clarus qui ponit eandē regulā in l. locus. in ver. incerta. & ver. fi. j. e. vbi tex. ita declarat hāc regulā, quādo incertitudo erat & in tradente & in recipiente & sic in vtroque tūc nō pōt possideri nec vsucapi. alias si Titius esset certus quantū possideret, & hoc cōstaret. tunc nō pcederet iste tex. q2 incertitudo declararetur per relatione ad possessionē certā titij, vt. ṡ. dixi. ¶ Nec ob. fundamentū Pau. de ca. q̄ in isto tex. titius possidebat: ergo erat certus dico quod titius in se erat incertus: sed certitudo erat in prestante ministeriū in possidendo q2 hic possessio fuit acquisita per seruū vel filium ex causa peculiari vel per pcuratorem: quibus casibus acquiritur possessio penitus ignorāti, vt statim dicā. j. in

iij.limitatione.ꝛ ille possidet cuiꝰ noīe possidet.l.ꝙ meo.ī pn.
ĵ.e.ꝛ c.cū venissent.in fi.de rest.spo.ꝛ c.ii diligēti.de psc.isto
9 nō procedit tex.sine scrupulo.¶†Extra gl.vt clare ꝛ ordi-
nate habeas materiā huiꝰ §.Fac regulā ꝛ plures fallentias.
Regla ē ꝙ incerta pars rōne loci ꝛ quote nō pōt possideri vt
hoc tex.ꝛ l.locꝰ.in ver.certa.ꝛ ver.fi.ĵ.eo.ꝛ l. si fur.§.fi.ĵ.ti.j.
10 †Per istā regulā ꝛ sic p istū tex.ꝛ d.l.locꝰ.determinat Bart.ī
l.ij.in prin.C.qñ ꝛ qbus quar.pars debe.li.x.ꝙ filiꝰ ꝓ sua le
gitima nō soluta ꝓpria authoritate occupās bona nulliꝰ par
tis possessionē acqrit:qꝛ sua legitima est incerta rōne loci:qꝛ p
indiuiso.l.Meuiꝰ.§.duobꝰ.ſ.de leg.ij.Itē rōne quote:quia
nescit quāta debeat ꝓpter incertitudinē eris alieni.Cū legiti
ma debeat deducto ere alieno.l.Papi.§.quarta.ſ.de inof.
test.Idē tȝ Bal.in l.si qs in suo.in prin.C.de inof.test.d.Ale.
in cōsi.pe.iij.vo.inci.attētis narratis in themate.Are.i cons.
11 clv.inci.diligēter visis.in vl.col.ꝛ idē Are.hic.¶†Scdo per
istā regulā infert ꝙ si venderē vel donarē quicqd iuris habeo
in tali fūdo:qꝛ ē incertitudo i loco ꝛ in quota,lȝ cōstituā me tuo
noīe pcario possidere,vel mihi retineā vsumfructū aut condu
cā a te:nō ꝓpterea in te trāsfert possessio ꝭm Ang.in l.q̄ de to
ta.§.incerte.ſ.de rei ven.Ang.ꝛ Mod.in d.l.locus.ĵ.eo.ibi
12 ē tex.de hoc in tertia particula.in ver.incerta.¶†Tertio p
istā reg.infert Bar.in l.si sic.§.j.in fi.ſ.de leg.j.ꝛ in l.legaui.
per illū tex.de lib.leg.ꝙ si comes vel baro cōcessit cuidā eccle
sie quicqd iuris hȝ in tali loco:hec cōcessio est inutilis ꝛ nihil
operat nisi de iure cōcedentis appareat:qꝛ ista incertitudo i-
pedit acqsitionē possessiōis,ꝛ p ꝯsequēs dñij,vt hoc tex.ꝛ d.l.
si fur.§.fi.Idē tȝ Spe.in ti.de loc.§.nūc aliqua.in ver.s.lviij.
Old.Lau.in cōsi.clxiij.inci.viso priuilegio.in l.ꝙ si in vendi
tiōe.per illū tex.ſ.de her.vel ac.ven.Ang.ꝛ Mod.in d.l.locꝰ
ĵ.e.d.Alex.in cōsi. xxxiij.vo.inci.in hac cā ꝛ lite.in iij.col.ad
13 fi.ꝛ seq.¶†Quarto per istā reg.Bar.in l.in summa.in ij.co.
ĵ.vti pos.ꝛ in §.ex ꝯtrario.in pe.col.ĵ.ea.l.reprehendit gl.vtro-
bique volentē ꝙ vsurarius ꝛ vsufructuarius possideāt quili
bet pro parte diuisa,ꝛ male:eo qꝛ portio incerta rōne loci et
14 qte nō pōt possideri vt hoc tex.¶†Limita istā regulā,vt pro-
cedat qñ est icertitudo rōne loci ꝛ quote simul.secꝰ qñ ē incer
titudo rōne loci sed est certa rōne quote vel eȝ qñ est incerti-
tudo rōne quote sed certitudo rōne loci vt dixi.ſ.in gl.in pn.
¶Scdo limita qñ talis incertitudo declararet per relationē
ad aliū certū puta ad personā authoris sui q esset certꝰ quan
tū possideret vt dixi.ſ.in gl.in prin.vel qñ incertitudo decla
raret per relationē ad possessionē quesitā de quo esset certū.
¶Tertio limita qñ possessio acquirit per seruū vel filiū ex cā
peculiari vel per procuratorē:qꝛ cū acquirat penitꝰ ignorā-
ti.l.j.§.itē acquirimꝰ.ſ.eo.l.peregre.§.qsitum.ĵ.eo.ꝛ l.j.C.e.
multo fortius si sciat se possidere ignoret tñ quotā vel quē lo
cū possideat p regulā.l.vni.in pri.C.de rei vxo.act.qꝛ tūc cer
titudo ē in ministro acq.qd sufficit vt §.saltꝰ.ĵ.ea.l.¶Quar
to limita qñ est ꝯctus fieret hoc modo,vendo quicquid iuris
habeo.Itē trado quicquid iuris habeo.tūc nō pōt sic possi-
deri vt hoc tex.Secus si vendo quicqd iuris habeo in fundo
ꝛ totū fundū trado:tunc acquirit possessio ꝛ prescriptio pro-
cedit.l.ij.§.sed ꝛ si fundus.ĵ.de vsuca.pro emp.Ista limitant
Bar.ꝛ Pau.de ca.in l.emptor.in prin.ĵ.de vsucap.p emp.
15 ¶Quinto limita qñ possessio† trāsfert ex dispositiōe legis vl
statuti,vt in casu.l.raptores.C.de epis.ꝛ cle.Tūc.nō obstat i
certitudo:qꝛ lex est certa de oī eo qd est in rerū natura.l.cū q-
dā.§.qd dr.ſ.de acq.her.l.cuȝ ad ꝑsens.cū tribꝰ seq.ſ.si cer.
pe.Itē videmus in dñio qñ transfert ministerio legis vt in le
gatario in quē trāsfert dominium ipso iure illud qritur etiaȝ
in parte incerta.text.est in l.q̄ de dota.§.incerte.ſ.de rei ven.
Secus aūt si mediāte acquisitione possessionis dñium esset
16 qrēdū per istū tex.ꝛ ita ē tenet Mo.sen.hic.¶†Sexto no.
limita qñ sit constitutū oīm bonorū prout tota die contingit:
qꝛ in instrumento quis cōstituit se possidere oīa bona nomi-
ne creditoris.Nā per tale constitutū trāsfertur omnis posses
sio respectu bonorū ꝑsentiū nō obstāte qd videatur incertitu-
do.Ita in terminis tȝ Bar.in l.celsus.ĵ.tit.j.in ver.sed pone
ꝙ debitor obligauit oīa bona.Imo fortiꝰ qñ fit cōstitutū ge
nerale oīm bonoꝝ ꝑsentiū ꝛ futuroꝝ tale cōstitutū vȝ ꝛ opera
tur trāslationē possessionis nō solū respectu bonoꝝ ꝑsentiuȝ:
sed ēt respectu futurorū qñ erūt acquisita.Ista ē magis cōis
snia,lȝ nō sit sine scrupulo per tex.in l.fi.C.q̊ res pig.ob.pos.
ꝛ melius.in l.quāuis.ĵ.de preca.vbi si constituo me possidere
tuo noīe ancillam,istud constitutum extenditur ēt ad partuȝ
nasciturū,ꝛ sic ad futura.Ita tenent Iac.bu.ꝛ Sali.in d.l.fi.
Bar.in cons.lxxvj.inci.punctus talis est.pater filio suo emā
cipato.Ang.in qd.per eum disputata.inci.in refulgenti pa-
latio.ꝛ in consi.clxxviij.inci.visis instrumentis predictis.ꝛ in

a ¶Fundi.Ad de Bar.i l.a tutore.ĵ. de rei ven.ꝛ do.i l.diuortio.ſ.so.ma.i §.si fundū.ꝛ l.nūquā nudā.§.thesaurꝰ.ĵ.ti.j.l.ꝛ doc.i.§.thesaurꝰ.inst.de reruȝ diuisio.

l.j.in prin.ſ.de pig.Bal.in l.si quis argentū.§.sed ꝛ si quis.p
illū tex.C.de do.Imo ꝛ Lud.ro.in l.stipulatio hoc mō cōce
pta.ff.de ver.obl.Et latius do.Alex.ꝛ Are.hic.Et ista est ve
ra ꝛ cōis snia lȝ vt dixi nō sit sine scrupulo.¶Et ꝯtrariū tȝ Bal.
in l.pe.§.fi.per illū tex.cū gl.pro soc.d.Bal.ꝛ Ang.ꝛ in l.sti
pulatio hoc mō cōcepta.Ang.in l.fi.C.de pac.ꝛ Lu.ro.hic
ꝑsertim:qꝛ futura incerta sunt:ergo possideri nō possunt hoc
tex.Sed ad istud de incertitudine pōt dupl'r rñderi.Primo
qd hñ est incertitudo anteq̄ȝ bona futura acquirant:sed quan
do sunt acquisita nō subest ampliꝰ incertitudo,imo et tpe ac
qsitionis certa est res q̄ acquirit ꝛ pro quota parte acqrit si
cut dicimus qñ quis fructus nascituros.Nā ipsis natis nō dr
empta res incerta.l.inter dū.in prin.ĵ.de verb.obl.ꝛ l.nec em
ptio.ſ.d ꝯh.ēpt.¶Scdo ꝛ notabilius respōdet ꝙ lȝ nō adsit
omnimoda certitudo respectu rerū particulariū:est tamē cer
titudo respectu vniuersi:qꝛ oīa veniūt in cōstituto ꝛ sic adest
certitudo generalis ꝛ illa sufficit.arg.l.qui iure militari.ſ.de
test.mil.Et ita declarat excellens doctor.d.Jo.Pe.in l.ab
emptione.ſ.de pact.Dicēs ꝙ in isto tex.erat incertitudo re
spectu rei particularis nec erat certitudo in vniuerso put in
17 casu ꝑdicto.Et ita referūt ꝛ sequunt Mo.senē.hic.¶†Se
ptimo ꝛ vltimo adde p limitatiōe ꝙ lȝ nō valeat apprehēsio
possessiōis incerta,vt hoc tex.Tñ bene vȝ ꝯditio seu aliud ꝯ
ctus de oī iure ꝙ habeo in tali loco.l.quod si nulla.iuncta.l.
ꝙ si sic.ſ.de he.vel act.ven.p que iura ita tȝ gl.ī d.l.emptor.
ĵ.de vsuca.pro emp.Ang.Imo.ꝛ Mo.in l.si sic in prin.ſ.de
leg.j.Facit lex si iactum retis.ſ.de act.empt.si ēt res incerta
pōt obligari.l.ꝛ que nondū.in prin.ꝛ l.sed ꝛ qd ad cas.ſ.d pi.
Et ita cū laude dei remanet vtilit' ꝛ ordinate expeditꝰ iste §.

1 ☞ Ciuilis pos.non potest queri sine naturali.
2 Per apprehensionē fundi non dr quis possidere thesaurum in eo existentem etiam data scientia thesauri.
3 Thesaurus non est proprie pars fundi, sed aliquid diuersū a fundo.
4 Qui possidet continens non semper possidet contentum.
5 An thesourus longa pos.prescribatur sicut fundus.
6 Fructꝰ bona fide percepti ex agro alieno vsucapiunt triēnio ꝛ que sit rō quare res mobiles vsucapiuntur triennio.
7 Pecunia in re empta inuenta,an pertineat ad emptorem rei.
8 Pecunia q̄ reperit in muro domus,an ꝑtineat ad emptorē.
9 Possessio queritur ex aspectu ꝛ presentia rei.
10 Thesaurus inuentione ꝛ apprehensione nobis acquiritur.
11 Ex pluribꝰ opinionibꝰ relatis vltima censetur approbata.
12 Possessio mobilium facilius amittitur quam acquiratur.

Neratius. Possessio thesauri inuēti nō acquirit nisi thesaurꝰ sit apprehensus ꝛ de loco
amotꝰ.h.d. ¶Diuidit in tres partes pn. In pria ponit opi.
Neratij ꝓculi q̄ procedit in sciēte thesaurū esse in fundo:s.in
quo loco fundi.In scda ponitur alia fortior opi.ēt in eo qui
ignorauerat de thesauro.Sed istā opi.reprobat.Sabini.scz
ibi,ceterū brutus.iij.ꝛ vlt.ꝛ hñ ibi:quidā putāt.Et est aliquā
1 liter perplexus tex.ꝭm Pau.de cast.¶No.primo†ex princi
pio,huius tex.videri tex.expressum ꝙ ciuilis possessio nō pōt
a principio queri sola apprehēsiōe nisi medio naturalis.ꝛ sic
sine naturali possessiōe seu corporali apprehēsiōe.vt dt gl.
Et istud tenet Bart.si bñ inspexeris.ī.l.clā possidere.§.qui ad
nūdinas.in.j.co.ad fi.ĵ.eo.Sȝ ꝯtrariū tȝ ibi gl.q̄ȝ Ang.Imo
oēs ibi sequunt vbi dicet.ꝛ gl.ī.l.Pō.§.si is qui precario.in
gl.mag.ad fi.ĵ.e.Alibi dt Bal.in.l.ij.in.j.q.C.vbi in rē actio
ꝙ iudex pōt quē mittere in possessionē ꝓ sola ciuili ꝯsequēdā
absq̄ȝ naturali.Sȝ potes dicere ꝙ lȝ iste tex.in princ.videat
gñaliter loqui:tñ ꝓcedit ꝑncipaliter in re mobili.s.in thesau
ro.Et in re mobili verū est ꝙ nō pōt qri ciuilis sine naturali
vt hoc tex.Secꝰ in re immobili.Rō diuersitatis patet ex.§.
nerua filiꝰ.ĵ.ea.l.vbi est tex.ꝙ possessio rex mobiliū nō habet
nisi mediāte custodia ꝛ amissa custodia amittit possessio,vt ibi
est tex.secus in rebꝰ immobilibus in quibus nō perdo ciuile
possessionē lȝ res nō sit in custodia nr̄a.l.clā possidere.§.qui ad
nūdinas.i vbo neminē domi reliqrit.ꝛ.l.si id ꝙ.§.fi.ĵ.eo.Et
ꝓpterea iste tex.in fi.dt:qꝛ nō sit sub custodia nostra:ergo pa
tet qd cū mysterio loqt d re mobili.Sȝ cane:qꝛ possessio mobi
liū:qꝛ vilis ꝛ abiecta.l.fi rē mobilē.ꝛ.l.si rē aliq̄ȝ.ĵ.co.sicut fa
ciliꝰ ꝑdit neglecta custodia q̄ȝ possessio immobiliū vt dixi ita
faciliꝰ a ꝑncipio deberet posse acquiri q̄ȝ possessio immobiliū
vt ꝯtrarioꝝ eadē sit disciplina, vt dt gl.in rub.ſ.eod.vt dixi de
2 cā.in.d.§.qui ad nundinas.¶†Scdo no.ex hoc tex.ꝙ p ap
a prehēsionē fundi[a] non dr quis possidere thesaurum in eo exi
stentē etiā data scientia thesauri.¶Et ex hoc inferūtur due
limitationes, prima ad principium huius legis,vt dicitur
quod qui possidet partem fundi dicitur totū possidere:tamen
potest

3 pōt dici† ꝙ thesaurus nō est ꝓprie pars fundi,sed aliquid di
4 uersum a fundo. ¶†Scđa limitatio ē ad regulā q̄ hȝ ꝙ q poſ
sidet cōtinēs,possidet et ꝯtentū.q̄ȝ regulā tradit Bal. in l.de
his.C.de fur.ꝑ l.clauib⁹.ff.de ꝯ̄b.emp.l.j.§.si iusserim.ff.eo.
ꝛ l.si ego.§.dotis.in ver.qd eni interest.de iure do.Ista regu
la nō ꝓcedit in reb⁹ in qb⁹ reqrit̄ inuētio ꝛ actualis apprehē
sio vt est in thesauro,vt j.dicet̄:q2 nō sufficit acqrere possessio
nē fundi vt dicat̄ apprehēdisse possessionē thesauri lȝ in fun
5 do ꝯtenti tex.est hic. ¶†Tertio not.i ver.ceterū ibi,q fundū
lōga possessiōe ceperit et dr thesaurū cepisse ꝙ thesaur⁹ lōga
possessiōe p̄scribit sicut ꝛ fund⁹. Sȝ hoc videt̄ male dictū: q2
cū thesaur⁹ sit res mobilis vr̄ ꝙ solo triēnio vsucapiet̄.l.vni.
C.de vsuc.trāsfor.ꝛ l.iij.cū gl.j.tit.j.ꝛ inst.de vsuc.in prin.Ad
hoc r̄ndet singulr̄ Are.ꝙ p̄dicta iura ꝓcedūt qn̄ res mobilis
deberet p̄scribi principlr̄ ꝓpter se:tūc sufficeret trienniū sed
hic p̄scribit̄ in ꝯsequentiā ꝛ accessorie ad rē imobilē. Nā hic
thesaur⁹ venit accessorie ad fundū:vnde tunc nō p̄scribit mi
nori tp̄e q̄ȝ principale,cui⁹ naturā assumit,vt in regula acceſ
soriū.de reg.iur.in vj.ꝛ c.su ꝑ eo.de p̄b.in vj.ꝛ dr ꝙ est singu
laris limitatio ad illa iura Mo.Senē.reprobāt limitationē
ꝑ duo. Primo ꝑ text.ſm ↄdem intellectū vt ipsi dicūt in l.ſe
quitur.§.fruct⁹.j.ti.j.vbi q p̄scribit fundū principlr̄,ꝛ in cōse
quentiā fruct⁹:tn̄ vsucapit fruct⁹ triēnio.ꝛ no.Bar.ꝛ doc.in l.
iij.C.q̄ȝ me.cau. Alias r̄ndebā ad illū tex.ꝙ ideo ibi sit:quia
fruct⁹ nō possunt vltra trienniū durare qn corrūpant̄, ſm gl.
in l.j.C.si aduer.vsuca. Vn̄ officiū iudicis mercenariū nō du
rat fructib⁹ in rer̄ natura nō existentib⁹. Ita dr no. Bal.in l.
j.in ij.co.C.de vsufr.le.Et si subtiliter diceres ꝙ imo ibi fru
ct⁹ trāsactio triēnio extabāt:ptȝ q2 si fuissent cōsumpti et an
te trienniū efficerent bone fidei possessoris.l.certu. C.de rei
vē. R̄nde qd lȝ ibi fruct⁹ extarēt trāsacto triēnio:tn̄ nō potuiſ
sent durare lōgo tp̄e.ꝛ sic ad.x.vel.xx.ann. id necessario fuit
ibi statutū ꝙ triēnio vsucapiat̄. Nūc aūt ista solutio nō plȝ:q2
tex.i d.§.fruct⁹.nō solū loquit̄ de fructib⁹,sȝ de partu ancilla
rū,ꝛ de fetu pecorū.Et dr qd fruct⁹ part⁹ ancillarū ꝛ fet⁹ peco
rū vsucapiunt̄,ꝛ sic triēnio,ꝛ tn̄ part⁹ ꝛ fet⁹ nō corrūpunt triē
nio sicut fruct⁹:ergo ista so.nō est bona:q2 nō esset generalis.
Scđo al's r̄ndebā ꝙ in d.§.fruct⁹.nō vsucapit triennio fruct⁹
vt eor̄ dominiū acquirat,sȝ solū v̄ habeat retētionē,ſm Bal.
in l.ancille.in pe.co.C.de fur. Sed istud nō plȝ.q2 Bar.in d.
§.fruct⁹.circa fi.tȝ ꝙ imo ibi acqrat dn̄iū fructuū irreuoca
biliter. Nā bone fidei poſ.ꝑcipiēdo fruct⁹ facit eos suos sȝ re
uocabilr̄: q2 officio iudicis mercenario tenet̄ eos restituere;
vnde tunc vsucapit q̄uis sint sui vt reuocabilr̄ sui efficiant̄ ꝑ l.
in bello.§.si qs seruū.j.de cap. Unde tertio mō r̄nde qd tex.i
d.§.fruct⁹.nihil facit:q2 nō est verū ꝙ ibi principlr̄ p̄scribe
ret fundū.ꝛ in ꝯsequentiā fruct⁹:q2 in illo text.de p̄scribendo
fundū verbū nullū. Sed solū d̄r de fructib⁹ ꝛ partu ancillarū
6 ꝛ fetu. Vn̄†dr d.Ab.in c.de quarta.i pen.col.de p̄scrip. ꝙ id
fruct⁹ q percipiunt̄ ex agro alieno bona fide vsucapiunt triē
nio,ꝑ tex.no.in d.§.fruct⁹.ꝛ ibi Bar.eo q2 ibi nō agit̄ de pre
scribendo iure fundi,sed solū de vsucapiēdis reb⁹ mobilib⁹,
ꝛ sic fructib⁹:ergo nō est verū ꝙ ibi p̄scriberet̄ fund⁹.Et vltra
Ab.ꝓbo ineuitabilr̄:q2 tex.ibi loquit̄ de fructib⁹ ꝛ partu an
cillarū ꝛ fetu pecorū:ꝛ certe in partu ancille ꝛ fetu pecoris n̄
pōt dici ꝙ ibi aliqs fund⁹ principlr̄ p̄scriberet̄, lȝ fruct⁹ bene
possint p̄scribi in ꝯsequentiā fundi.ꝛ hoc ꝓcederet si text.solū
loqueret̄ de fructib⁹.ꝛ ista est veritas. Scđo p̄fati Mo.Sen.
r̄ndent ad istū tex.in q̄ se fundat Are.ꝛ dicunt ꝙ in ver.ceterū
recitat̄ opin. Bruti.qui volebat ꝙ quis possideret et thesau
rū tāq̄ȝ partē fundi q̄ opinio reprobat̄ in vltima parte text.ꝛ
hoc nō non pōt dici ꝙ notabile Aret.ꝓbet̄ in hoc tex. Sed tu
dic qd lȝ principalis opinio Bruti.reprobet̄ in fi.hui⁹.§.tn̄
illud q̄ dr de p̄scriptione longi tp̄is,ꝛ quod pōderat Are.non
est j.reprobatū. Ego ꝓ limitatiōe Are.ꝙ puto veram addo
duos bonos tex. Primo tex.in l.si aliena.§.hoc iure.j.tit.j.
vbi seruitutes ꝑ se nunq̄ȝ lōgo tp̄e prescribunt̄: tamē cū edifi
ciis in consequentiā prescribi possunt.ꝛ sic ibi est tex.ꝙ in ma
teria p̄scriptionū qn̄ res p̄scribit̄ accessorie mutat naturā suā.
Scđo allego tex.in l.j.§.illud.j.de vi ꝛ vi ar. vbi est tex.qd il
lud interdictū nō cōpetit ꝓ re mobili cōpetit tn̄ si in fundo vl̄
domo vbi fuit cōmissa violētia fuerunt res mobiles q̄ tunc iu
dicant̄ immobiles. Cōsidera et nouiter ꝙ res mobiles trien
nio vsucapiunt̄ res vero immobiles lōgo tp̄e ꝛ sic.x.annis in
ter p̄sentes ꝛ.xx.inter absentes.instit.de vsuca. cū aliis.ff.al
leg. Sic tenem⁹ q̄ rō diuersitatis sit:q2 in reb⁹ mobilib⁹ a cōi
ter accidētib⁹ t actat̄ de paruo p̄iudicio:ꝛ sic de minoriq̄ȝ in
reb⁹ immobilib⁹:id statutū est breue tp̄s ad vsucapiendū res
mobiles sicut et dicim⁹ quod rerū mobiliū vtilis est ꝛ abiecta
possessio.d.l.si rē mobilē.ꝛ l.rē q̄ nobis.j.e.quamuis res mo
biles facili⁹ occultent̄ q̄ȝ immobiles q̄ se exhibent solo,vt iuri
b⁹ p̄alleg.ꝛ.§.nerua fili⁹.j.ea.l.cū ergo thesaur⁹ a cōiter ac
cidentib⁹ sit res magni p̄iudiciȝ ꝛ magni valoris. Ideo lȝ sit
res mobilis tn̄ nō p̄scribit̄ triēnio lȝ p̄scribat̄ lōgo tp̄e sicut ꝛ
res immobiles in qb⁹ vt plurimū tractat de maiori p̄iudicio
p̄sertim q2 thesaur⁹ p̄scribit̄ simul cū fundo ꝛ sic cū re immo
bili vt hoc tex. Cogita tn̄.q2 nō pono hoc ꝑ ꝯstāti:nec forte pt̄
reddi alia bona rō diuersitatis inter vsucapionē triēnij in re
bus mobilib⁹ ꝛ p̄scriptionē longi tp̄is in reb⁹ immobilibus.
7 ¶†Quarto principlr̄ iste text.inducit̄ ꝑ Raph.cu.ad q̄onē
q̄ ſm eū alias fuit de facto in ciuitate Genue. Quidā Genuē
sis mercator veniēs ex Hispania detulit secū in naui cerā q̄ȝ
titatē cere:ꝛ in vna pilla cere erāt recōditi quatuor mille duca
ti:iste mercator decessit.ei⁹ fili⁹ vendidit tale cerā vni mer
catori cū ignoraret pecuniā i ea recōditā. Iste scđs mercator
tenuit eā spatio triū anno.ꝛ vltra. Deinde eā vēdidit cuidam
aromatario q pecuniā in cera inuenit. Querebatur cui⁹ esse
d̄beat talis pecunia. Nā mercator q emerat a filio,dicebat se
triēnio possedisse,ꝛ sic vsucepisse cū esset mobilis,sȝ cū ignora
ret pecuniā eē in cera,nec amouerit loco nō pōt dici nec poſ
sedisse nec vsucepisse,vt hoc text. Et nūc vides practicā hui⁹
text. Nec fili⁹ vēdēs ꝛ tradēs habuit aīm trāsferēdi dn̄iū auri
nec aromatari⁹ q vltimo emit pōt dicere se vsucepisse: q2 scie
bat pecuniā alienā:ergo cū mala fide nō pōt vsucapere,vt dr
tex.B. Rap.cu.nō decidit istā q.sed dr ꝙ veritas pēdet ex his
q̄ dicent̄ in l.rē q̄ nobis.j.e. Tu dic qd veritas ē put et tȝ do.
Pet.de beru.hic ꝙ pecunia dȝ reddi filio p̄mi mercatoris q
noluit a se abdicare dominiū pecunie q̄ȝ eē i cera ignorabat.
ꝑ regulā.l.id qd nostrū.j.de reg.iur. Et de hoc ꝑ decisiōe hu
i⁹ q̄onis ē tex.sing.i l.a tutore.ff.de rei vē.vbi ē tex.formalis
ꝙ pecunia inuēta i re empta nō i modū thesauri nō ꝑtinet ad
8 emptorē sȝ ad dn̄m pecunie. Et ꝑ istū tex.no.ibi† Bal.qd etiā
pecunia q̄ reperit̄ murata in muro nō ꝑtinet ad emptorē. Et
dr ibi Alb.de ros.qd est pulcher casus. Et an ꝓpter talē pe
cuniam repertā in re vēdita vel thesaurū det̄ vēditori reme
diū.l.ij.C.de rescin.ven.tanq̄ȝ res sit vēdita citra dimidiā iu
sti p̄tij. Lu.ro.in l.si qs cū aliter.j.de verq.ob.refert se cōsu
luisse qd sic. Sȝ Are.ibi i.xij.co.reprobat vbi vide. Et credo
meli⁹,ex q̄ pecunia nō est vēdita nec thesaur⁹,vt dixi:ꝛ sic nō
efficit̄ emptoris faciēdo tamē differētiā īt thesaurū ꝛ pecuniā
9 recōditā vt ptȝ ex p̄dictis. ¶†Quinto no.ex hoc tex.in fi.li
mitationē ad regulā q̄ hȝ ꝙ ex p̄sentia rei vl̄ ex aspectu acqui
rit̄ possessio.l.j.§.si iusseri.ff.eo.ꝛ.l.q meo.§.si vēditorē.j.eo.
Nā illa iura ꝓcedūt i re aliena cōcurrēte volūtate tradētis:vt
ibi dixi. Sec⁹ in reb⁹ q̄ in nulli⁹ bonis sunt vt in thesauro: q2
ad acquirēdū eorū possessionē nō sufficit aspectus sȝ requirit̄
corporalis apprehēsio.tex.est hic facit.l.j.j.ꝑ d relic. Et hoc
tenēdo iste te.loq̄t d thesauro ꝓprie de q̄ tn̄ dicet̄ pleni⁹ i gl.
10 ¶†Sexto no.ſm Pau.d ca.ꝛ Lud.ro.ꝙ ꝑ istū tex.ꝯfundit̄
opinio relata ꝑ gl.in.l.nunq̄ȝ.§.thesaurus.ff.tit.j.ꝛ in.§.item
lapilli.insti.de re.diui.ꝛ in.l.j.Cō thesau.lib.x.qd thesaur⁹ so
la intētiōe nobis acquirit̄.q2 imo etiā requirit̄ corporalis ap
prehēsio ꝛ amotio a loco:q2 alias nō dr inuēt⁹ nisi secuta ap
prehēsione.l.si barsatorem.C.de fideiuſ. Ad idē tex.in.l.j.in
prin.ꝛ ibi Albe ad hoc no.ꝛ ibi dixi.ff.eo.ibi q prim⁹ eorum
possessionē nact⁹ est tn̄ ista iura p̄serti iste text.loquunt̄ reſpe
ctu possessionis: ꝛ facilius acquiritur dominium quam poſ
sessio.l.j.§.item acquirimus cum gl.vbi dixi.ff.eo.hic i vbo
11 mot⁹. ¶†Septimo ꝑ istū tex.in fi.no.Lud.ro.ꝛ do.Iac.pu
te.ꝙ qn̄ in tex.vel gl.referunt̄ plures opi.qd vltima cēset ap
probata ꝓut tenet gl.in.l.qui filium.§.sabinus.ff.ad trebel.
no.Bar.in.l.bona fides.per illū tex.ff.depo.dixi in.l.si idem
cū eodē.ff.de iurisdi.om iud. Tn̄ iste tex.hoc nō probat:q2 lo
quit̄ in casu claro qn̄ vltima opinio est approbata vt dixit tex.
12 hic ibi quib⁹ ꝯsentio.ꝛ si expresse approbat opinionē sabini.
¶†Ultimo vt nihil omittat̄ inquātū opponebā.ff.in.j.not.
ꝙ quēadmodū possessio mobiliū facili⁹ amittit̄ q̄ȝ possessio im
mobiliū:ita deberet facilius acquiri. Cōtra istud dat̄ bona in
stantia quā vnus vestrū ad me scripsit. Nam possessio facilius
ꝑditur q̄ȝ dominiū:q2 solo animo.l.si qs vj.§.differentia.j.eo.
Et tn̄ non acquirit̄ possessio facili⁹ q̄ȝ dn̄iū imo difficili⁹.l.j.§.
item acquirim⁹.cū gl.vbi dixi.ff.eo.ergo non sequit̄:facilius
amittit̄:ergo facili⁹ acquirit̄:q2 dat̄ instantia in propria ma
teria. ¶Lapio gl.in verſ.alienū. In gl.in ver.alienū. Bart.
cōiter ꝛ alij tenēt scđam sol.gl.ꝛ sic ꝙ iste tex.loquatur d the
sauro ꝓprie. Sȝ aduerte ista sol.vr̄ esse impossibilis ſm Ra
ph.cu.ꝛ Aret.hic:quia si thesaur⁹ erat nullius bonis: ꝓut est
ꝓprie thesaurus.l.nunq̄ȝ.§.thesaurus.ff.tit.j.frusta tracta
ret̄ de vsucapione ex tēporis cursu cū statim quereretur oc
cupāti sine alio tractu tp̄is.d.§.thesaurus.etiam si diceres

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

q̄ requirit apprehēsio actualis vt hoc tex. in fi. Nā dico q̄ et sine apphensiōe possessiōis nō posset q̄ri vsucapio, vt ōt text. hic. z l. sine possessiōe. ff. ti. j. Et sic aut sumus ante actualē apprehensionē thesauri, z frustra q̄rit de vsucapiōe. l. sine possessiōe. ff. tit. j. Aut sumus post apprehensionē thesauri: z tūc cū statim sit acqsitū dñiū thesauri frustra q̄rim' de p̄scriptione ō qua tractat tex. Aū necessario vī teneda pma sol. gl. q̄ tex. loquat de thesauro imprōprie, sicut et in l. thesaur'. c. ad exhi. allegat in gl. Nā thesaur' ppie sumpt' nō pōt vsucapi nec p̄scribi, vt pdixi. iō tene pmā sol. quicqd dicāt Are. z Mod. Senen. hic. Cū Bapio glo. in ver. mot'. q̄ diuide in duas partes principales. In pma opponit z tripliciter solvit. In scda allegat duas pcordātes ad tex. scda est ibi, z facit inst. de re. diui. ¶ In pma pte gl. Are. z ante eū Pau. de ca. z do. Alex. dicunt qō d. l. j. in pūn. ff. eo. nō meruit allegari p gl. p p̄rio: q̄ potius cōcordat, dum ōt q primi possessionē apprehenderit Requirit ergo apprehensio, sicut etiā ōr in isto tex. in fin. Tu dic q̄ gl. voluit ibi opponere. Nā ibi ōr de apprehensiōe possessionis, sed apprehendere possessionem qs vī si res est in cōspectu et sine factu cor̄poreo. l. j. §. si iusserim. ff. e. z l. q̄ meo. §. si vendito z. ff. e. Dicaūt requirit q̄ loco sit motus q̄tumcūque res sit in p̄spectu, z ita inducunt ista opp. gl. Hy. z Alb. de Ros. hic: sed rūde vt dixi in tex. in v. no. In scda parte dum gl. allegat p cōcordāti. ff. thesauros. inst. ōr re. diui. ille tex. potius facit in p̄riū: cū ibi dicat ex inuentiōe acqri dominiū thesauri, put etiā ōt tex. in l. nunq̄. §. thesaurus. ff. tit. j. Sed dic qō non ōr inuentus thesaurus, nisi sit apprehensus z loc' amotus vt hic, z dixi in l. j. in pūn. post Bar. ff. eo. ponunt late Ang. Jmo. z omnes Mod. hic.

1 ☞ Titulus p̄ro quo sumatur.
2 Titulus generalis, p suo concurrit cum quolibet alio titulo.
3 Possessio potest queri ex pluribus causis.
4 Ciuilis pos. potest haberi ex pluribus causis.
5 Jus canonicū in fōro ciuili quādo tractatur de materia peccati est seruandum.
6 Be iure ciuili mala fides su pueniēs ñ iterrūpit p̄scriptionē.
7 Subitāo de iure suo etiam de iure canonico p̄rescribit.
9 Qui effectus est possessor z dominus ex vna causa nō potest ex alia possidere.
10 Possessio nō acquirit ex diuersis causis specialib' diuerso tē pore concurrentibus.
11 Non est danda multiplicatio causarum sine effectu.
12 Heres ōr possidere rē hereditariā ēt titulo defuncti. z nu. 13.
14 Dominium non potest queri ex pluribus causis.
15 Quasi dominium potest queri ex pluribus causis.
16 Dominium vtile non est verum z p̄prium dominium.
17 Quādo dubiū est de pma cā dominiū pōt queri ex alia.
18 Verbum vsuceperit pōt respicere p̄teritum z futurum tēpus. nu. 20. z 21.
19 Subiunctiui accipiuntur p̄ro futuro tempore in statutis.
22 Si noua causa superueniat ante q̄situ dominiū, acquisito dominio illa causa nō irritantur. secus tñ qñ superuenit post q̄situm: quia tunc est inutilis z inefficax.
23 Quādo in statutis vel vltimis voluntatib' apponeret verba q̄ reperiuntur in p̄terito z futuro, quomodo capiantur.
24 Statē statuto q̄ maritus habēs filios ex p̄rima vxore nō possit cōstituere dotē secūde vxori, nisi de bis q̄ euidēter receperit si cōstitnat recipiat ex interuallo valet instrumentum.
25 Cōstitutio cōciliū cōcedens certas p̄rerogatiuas his q̄ p annum laborauerint in concilio verificatur, taz in his qui laborauerunt ante constitutionem quam in his q̄ post.
26 Si testator legauerit cuilibet filie sue que vidua fuerit centū, an ad tale legatum admittantur ille qui iam vidue erant t̄pe testamenti.
27 Perfecta vsucapione ex p̄rima causa extinguitur vsucapio secunde cause.
28 Usucapio potest p̄rocedere ex duabus causis.
29 In re mobili pōt quis vti p̄rescriptiōe z non vsucapione.
30 Non ōr opponere p̄ria opponens vsucapionē z longi temporis p̄rescriptionem.
31 Usucapio vel p̄rescriptio extinguit dominium p̄rimi.
32 In p̄rētibus idem dominiū q̄ erat penes dominū trāsfertur i acquirentem. secus tamen in p̄rescriptione.
33 Qui p̄rescribit occidit directum dominium z acquirit nouum dominium z illud est p̄rōprium dominium.
34 Usucapio potest perfici ex duabus causis eodem t̄pe simul concurrentibus.
35 Sequentia declarant precedentia.
36 De iure ciuili mala fides a p̄rincipio impedit p̄rescriptionē.
37 Dominiū pōt haberi ex plurib' causis in eodem tempore cō currentibus.
38 Possessio potest haberi ex pluribus causis siue eodē siue diuerso tempore concurrentibus.
39 Euentente cōditione legati resoluitur omnis alienatio z acqsitio medio tempore facta.
40 Verbum intelligitur imp̄ortat fictionem.
41 Species debita ex p̄ctu si legatur an z qñ valeat. z nu. 42.
43 P̄retium quandoq̄ succedit loco rei.
44 Jn quasi dominium possit haberi ex pluribus causis.
45 Duo quasi dominia possunt eē apudduos insolidū i eadē re.

§. Ex plurib. causis vtilib. nō p̄rōp̄rys, §z diuersis, z se inuicē p̄patientib'. dominiū vero nō pōt haberi ex pluribus causis in diuersis t̄pib' acqsitiōis p̄currētib' vtraq̄ cā manēte. b. d. tex. cū gl. ¶ Diuidit i tres p̄tes p̄incipales. In prima ponit regula generalis affirmatiua i possessiōe. In secunda ponūtur duo exēpla. z primū exēplus est de duab' causis acquisitiōis eo. t̄pe inchoātib'. Secūm exemplū est de duab' causis diuerso t̄pe inchoātib'. In tertia ponit regula negatiua i dñio. scda ibi. z eū q vsuceperit. tertia ibi, nec. em. sicut dominiū. ¶ In tex. ibi, ex pluribus causis intellige. i. titulis, vt sequtur in tex. q̄ tituli sunt multi, vt in §. genera. ff. ea. l. z p
8 tet in tit. j. p̄ro emp. z in titulis seq. Et sumit * titu. pro omni cā habili ad trāslationē dominiū si tradēs est dñs, vel vsucapiēdi cōditionē. si nō est dñs. l. claudius. ff. de p̄hendis empt. ¶ In tex. ibi, vsuceperit. Bar. post antiquos exponit. i. vsucapere inchoauerit. Ista est violatio litere. Cū intelligeēs illo verbū vsuceperit, realiter p̄ro eo q̄ in p̄teritū p̄fecte iā vsuceperit: cū rē p̄fectā cū effectu significet, qz p̄fecta vtcaq̄ pōt ex vtraq̄ cā possidere, vt ōt tex. Jtē p̄ro eo q̄ postea in futurū vsuceperit: qz istud verbū vsuceperit pōt respicere p̄teritum z futurū t̄pus, vt hic ōt gl. parua in verbo vsuceperit. vbi plene
2 dicet. ¶ In tex. ibi, p suo. Bar. * apostillat tex. post ātiquos, §z gñali. §z caue: qz tūc non esset ppria cā nec diuersa cā: qz titul' generalis p suo p̄currit cū quolibet alio titulo. Nec tex. bene diceret duū ōt, z possumus possidere ex duab' causis z sic loquit aptitudine, z tamē isto mō itelligēdo semp actualiter possideremꝰ ex duab' causis: qz data vna cā semp concurrit cā p suo generali. Sic aūt intelligis de titulo p̄fo speciali, vī impossibile q̄ cōcurrāt cū titulo, p emptore. qz sivult vsucapere, p suo speciali, oportet q̄ credat rē esse a nemine occupatā, z sic in nullius bonis, sed si vult vsucapere e, p emptore oportet q̄ credat rē esse vēditoris: ergo videt impossibile cōcursus vtriusq̄. Et sic simul credere esse nullius, z q̄ credat eē vēditoris ista sunt §ria z repugnāt. Tāgā de ista difficulta
3 te sup gl. magna. in pn. ff. nemo tāgāt. ¶ Nō. j. ex isto tex. regulā affirmatiuā qō possessio pōt acqri ex plurib' causis seu titulis. Et sic itelligas eodē t̄pe cōcurrētib' vt in p̄mo exēplo text. cū possessio nō differt a dñio: qz et dominiū pōt acqri ex pluribꝰ causis seu titulis eodē t̄pe p̄currētib'. l. in numerātiōib'. j. de sol. z dicet. j. in gl. magna. Si vero itelligis de plurib' causis diuerso t̄pe cōcurrētib': tūc possessio differt a dominio, vt in tex. z sic possessio pōt acqri ex plurib' causis et di
4 uerso t̄pe cōcurrentib'. ¶ Ampliat istā regulā vt pcedat in uili possessiōe q̄ pōt haberi ex plurib' causis: p̄z: qz ille tex. licet mentionē de vsucapiōe, §z vsucapio ex sola ciuili pendit. l. j. §. p seruū q̄ in fuga. vbi dixi. ff. e. gl. in §. ex §rio. vbi dicā. j. ea. l. Idē est i naturali cū nihil repugnet. Jtē pōt qs ex vna cā possidere, z ex alia detinere. l. si qs ante. j. e. z ista ponit Bar. ff. ih ff. col. in trib' qōnib' qb' qz nihil est adeundū iō hic posui. ¶ Sed aduerte qz §ista regulā tex. fortiter opponit qō
5 nō possit p̄cedere hodie attenta disp̄ositiōe iuris canonici q̄ seruari ōr in ppolito nro ēt in fōro ciuili, qñ tractaret de materia peccati, vt p Bar. in l. p̄riuilegia. C. de sacrosan. eccle.
6 Cano. in c. j. z ñ. de ope. no. nun. † Nā §z de iure ciuili mala fides postea su pueniens nō interrūpat p̄scriptionē. l. vni. C. de vsuc. trāsfor. dixi in rub. ff. eo. Tamē secꝰ est de iure cano. ff. de p̄scr. Quia de iure cano. mala fides quādocūq̄ su pueniat interrūpit z tollit p̄scriptionē vt ibi. Aut ergo scda cā supueniēs erat cū mala fide, z nihil opabit q̄ ad p̄scribendū. Autem erat cū bona fide, z tūc necesse est dicere malā fidē subintrare i p̄mā cāz: qz ille q̄ credit vnū esse dominū credit aliū nō esse dominū. Et sic necesse est q̄ animꝰ possidētis applicet ad vnā ex istis duab' causis, iō q̄ si ex vna haberet bonā fidē z crederet dñm, necesse est q̄ credat se nō esse dñs ex alia, z sic q̄ ex alia sit in mala fide. Et sic impossibile vī ex vtraq̄ cā posse p̄scribe
7 re attēta disp̄ositiōe iuris canonici. ¶ † Istā difficultatē tāgit Mod. Senen. hic in pe. col. sed ad aliud ppositū, z rīdet sal. uādo istū tex. vt p̄cedat ēt de iure cano. vt in hoc exemplo, mi a titio domū credēs ipsum esse dominum: postea superue-

nit fama

nit fama vel rumor publicus qd̄ prius vēdiderat eā sempro-
nio,ego ad tollendū dubitationē ⁊ fortificādū ius meū,emi e-
tiā scdo a sempronio,cū ista opiniōe ꝙ apud istos duos cōsi-
steret plenū ius istius domus,⁊ sic ex vtraqȝ cā simul iuncta
ego possideo bona fide,⁊ ex vtraqȝ cā ꝓscribo, ⁊ dicūt isti esse
notandū,vt scias articulare in ꝓscriptione si talis casus acci-
deret.ita etiā respōdet dn̄s Jac.pute.hic,⁊ est difficultas quā
mouet Raph.cu.hic: ad illud tn̄ ꝓpositū. ¶ Sȝ caue q2 isto
mō multū hodie angustaret ⁊ restringeret regula generalis
8 huius §.ideo † tu respōde generalius ꝙ etiā de iure cano.qui
dubitat an res sit sua vl' sui authoris,⁊ sic q habȝ conscientiā
dubiā,dr̄ esse bone fidei,⁊ pōt ꝓscribere etiā de iure cano. vt ē
gl.in c.si diligenti.in verbo,bona fides.in fi.de ꝓscri.⁊ gl. ple
nior in c.fi.eo.tit.⁊ ibi late do.Abb. in antepe.col.in iij. q. gl.
Ergo in terminis nostris q dubitauit an res esset sua vel sui
authoris,⁊ ꝓpterea ꝓuidet de alio tit.pōt ꝓscribere etiā d' iu
re canonico.Alibi tȝ Bar.in l.naturaliter.in iij.col. ⁊ ibi Jm
mo.j.tit.j.ꝙ q ab initio fuit bone fidei,lȝ postea ceperit dubi-
tare vtrū res ad eū ꝑtineat vl' ne,⁊ sic nō habȝ bonā fidē nec ma
laȝ: talis defectus supueniens nō extinguit ꝓscriptionē etiaȝ
de iure canonico.imo requiritur qd̄ firmiter credat se esse male
fidei possessorē: ⁊ ita d' sentire Jmo.in d.c.fi.de ꝓscriptio. ⁊
ibi do.Abb.in xj.col.expsse tȝ cū Bar. Idē tȝ Jmo.in §.gene
ra.j.ca.l.⁊ ibi late Aret.vbi dr̄,lȝ gl.ibi in verbo,nō bona.te-
neat qd̄ dubitās dicat medi⁹:q2 nō hȝ bonā nec malā fidem. ⁊
tenēdo cum Bar.etiā ꝓcedit regula istius §. ¶ Scdo r̄ndeo
huic difficultati qd̄ in vtroqȝ exēplo tex. in vtraqȝ cā cū durat
bona fides. In p2io est planū q2 ambe cause eodē tp̄e ɔcur-
runt pro emptore ⁊ ꝓ suo generali: similiter etiā in scdo exē-
plo.ego heres credo rē esse hereditariā quā testator emit: cer-
te in vtroqȝ titu.habeo bonā fidē ⁊ nihil repugnat.Et ita ha-
bes ampliatā regulā hui⁹ tex.vt ꝓcedat nō solū de iure ciuili,
9 sȝ ēt hodie attēta dispositiōe iuris canonici. ¶ † Limita nūc
regulā hui⁹ tex.duob⁹ modis. Prīo qn̄ ex aliqua cā quis est
effect⁹ possessor et dn̄s: tūc nō pōt ampli⁹ ex alia cā effici pos
sessor.l.cū res.C.d' cōtrahen.emp. d' qua opponit gl. magna
in fi.⁊ l.ij.ff.d' vsuca.ꝓ emp.Ratio, q2 cū ex p̄ma cā sit effect⁹
⁊ possessor est dn̄s: certe scda est inutilis. Et istd' est qd̄ ꝓprie
dr̄ tex.in d.l.cū res.secus si ex p̄ma possessiōe sit simplex posses
sor.ita loqtur regula hui⁹ tex.vbi queritur de vsucap. ergo n̄
erat ex prima possessiōe dn̄s:q2 si fuisset dn̄s nō potuisset vsu
10 capere.l.sequr.§.lana.j.ti.j.⁊ l.ꝓprias.C.de leg.† ¶ Scdo
ista regula limitat nouiter p do.An.d' periglis d' perusio quē
referūt Mod.Senēn.hic ⁊ dicūt ꝙ est noua ⁊ subtilis limita-
tio.Ut regula hui⁹ tex.ꝓcedat qn̄ altera cā est specialis,alte-
ra gn̄alis: secus qn̄ sunt plures cause speciales.tūc ex pluri-
bus causis specialib⁹ in diuersū tēpus ɔcurrētib⁹ nō acqui
ritur possessio.mouet triplici fundamēto. Primo, q2 aut mu
tatur cā possidēdi ex cā supuenieti: ⁊ tūc possidet solū ex scda
⁊ nō ex prima.l.ij.in fi.prin.j.ꝓ emp.aut nō mutat:⁊ tūc pos
sidetur ex p̄ma.§.illd'.j.e.l. Scdo q2 nō dȝ dari multiplicatio
causaꝝ sine effectu vt esset in ꝓposito,ꝓut dr̄ tex.in rōne deci-
dēdi in d.l.cuȝ res.C.d' cōtrab.emp.Tertio mouet: q2 aut cā
supueniens ē iniusta:⁊ tunc solo aīo nō īmutat possessio. d.§.
illd'.aut est iusta:⁊ tunc solo aīo mutat.l.q bona.§.j.j.eo.ergo
ex altera dr̄ possidere ⁊ nō ista ex vtraqȝ. ¶ Pro limitatione
facit iste tex.in p̄mo exēplo vbi alter titu.ē spālis.s.exēpto al
a ter gn̄ralis,scȝ ꝓ suo.⁊ lȝ exēpla nō restrīgāt[a] regulā.l.j. §. qd̄
vulgo.j.de vi ⁊ vi ar.l.dānati infecti stipulatio.in fi.s.d' dam.
infec.tn̄ eā declarat l.fi.§.cui dulcia.s.de vino oleo tri.q leg.
¶ Nec obstat ꝓm exēpluȝ tex.vbi vtraqȝ cā videt esse spālis.
r̄ndet dupliciter. Primo ꝙ tit.ꝓ herede ē generalis ⁊ impin
guatur ab alio titulo defuncti q repitur in hereditate,l.pom-
ponius.§.qn̄tū.j.eo.Scdo r̄ndet ꝙ secundū exēpluȝ tex. loqt
in diuersis ꝑsonis,in qbus diuerse cause possidēdi habuerūt
initiū:nimirū si tunc vtraqȝ cā ɔiungi pōt p illud qd̄ habetur
in d.l.pōpo.p totā legē. ¶ Sūt q impugnāt hāc limitationē
p tex.in l.nō soluȝ.§.qd̄ vulgo.j.tit.j.Magis stringit in ɔ2iū
secundū Mod.Senē.tex.in d.l.cū res.vbi ideo nō multipli-
cātur cause:q2 alia cā erat inutilis vt in p2in.tex.dr̄,⁊ in ij.re-
spōso:q2 empta erat res ꝓpria:ergo si vtraque cā fuisset vali
da qn̄uis spālis fieret multiplicatio.Ego ēt nō teneo hanc li-
mitationē: q2 si bene ɔsideres fundamenta sua militant etiā
11 qn̄ vna est generalis ⁊ alia spālis. ¶ † Nec obstat qd nō debe
dari multiplicatio causarū sine effectu: q2 respōdeo plane ꝙ
hic sunt cū effectu: q2 interest nr̄a habere plures vias.l.j.§.
sȝ vidēdū.s.de succes.edic.Sicut etiā interest nr̄a habere plu
ra remedia,l.cū filius.§.varijs.cū vulgarib⁹.s. de leg.ij.q2 si
interrūperetur ꝓscriptio ex vna cā ꝓcederet ex alia per no.
in l.naturaliter.j.tit.j.Item si superueniret mala fides i vna
cā.ꝓcederet in alia,p ea q proxime dixi, etiā de iure canoni-
co.Itē posset esse ꝙ vna cā posset ꝓbari a'is non.l.duo sunt ti
tij.s.de test.tutel.ergo iste plures cause nō sunt sine effectu.
Nō obstāt alia fundamēta:q2 nō ꝓcedūt qn̄ quis vellet possi-
dere ex duab⁹ causis iustis ad maiorē corroborationē iuris
sui:tūc ꝓcedit regula.§.nostri,nō sūt mutare causam,ꝓut lo
12 quunt in ɔ2iū adducta. ¶ † Scdo principlr no.ex hoc text.ꝙ
heres dr̄ possidere rem hereditariā nō solū titulo ꝓ herede q
est immediat⁹ titul⁹,sed ēt in titulo quo defunct⁹ possidebat
13 ⁊ sic ꝓ emptore.† Unn̄ facit ꝓm Jmol.⁊ Mod.ꝙ si quis sit he
res ab itestato alicui q fuit heres alteri⁹ ex testo pōt in libello
dicere se heredē ex testō p2imi:eo q2 titul⁹.authoris sui in eū
trāsfert,vt hoc tex.de quo habes gl.in l.iij s.de pet.her. per
Bar.in l.⁊ an eandē.§.actiones.ad fi.j.de excep.rei iud.⁊ in
l.qui in aliena.§.interdū.per illū tex.s.de acq.here.⁊ in l.pa
14 terfa.in fi.s.de vulg.⁊ pup. ¶ † Tertio no aliā regulā negati
uā ꝙ dominiū nō pōt q̄ri ex plurib⁹ causis:facit l.nō vt ex plu
rib⁹.j.de reg.iur.alle.in gl.ratio:q2 dominiū est qd ꝑfectuȝ:
vnde qui semel est effectus domin⁹,impossibile est ꝙ ex alia cā
vel titulo ampli⁹ eff' ciat dn̄s.§.sic itaqȝ.inst.de act.⁊ l.sequit.
§.lana.j.tit.j.ista est de mente Bar.j.ad fi.in vl.q.⁊ Ange.rō
q2 quod est ꝑfectū nō recipit nouā formā.⁊ cōsequenter cām,
vt inquit Bal.in l.p2ecib⁹.in p2in.in versi.secundo quero.C.
de impub.⁊ alijs substi.Itē illud dr̄ esse ꝑfectū cui nihil addi
16 pōt.vt est i l.nihil.⁊ ibi Bal.ad hoc no.C.d' in l.libe. ¶ † Hic
ex ista rōne infert sec⁹ esse in quasi dominio, ⁊ sic in publicia-
na nā quasi dominiū pōt queri ex pluribus causis: ex quo nō
est plenū,⁊ causat vsucapionem que pōt ex plurib⁹ causis ꝓ
cedere ꝓm Bar.j.ad fi.vbi dicet,imo fortius qui hȝ dominiū
16 vtile† ex quo nō est verū ⁊ ꝓprium dominiū,vt singulariter tȝ
Bar.in l.j.in p2in.ij.char.vbi dixi.s.eo. pōt querere directu
vt est tex.sing.in l.si quis mihi bona.§.sed qd si mandauerit.
s.de acq.here.vbi si pater ratificauit bono.pos.agnitā filio q
qȝ est acquisitum dominiū vtile.§.quos aūt,insti. de bon.pos.
adhuc pōt fili⁹ adire hereditatē de iure ciuili acquirere iura
directa.⁊ sic ibi est tex.ꝙ qui hȝ dominium vtile pōt etiā acq
rere directum.⁊ ita p illum tex.not.Dy.Bal.Ang.⁊ Mod.
ibi ponit Are.hic in vlt.col.dixi in l.puberem.C.de iure de-
17 lib. ¶ † Limita istā regulā vltra dicta per gl.quando dubiuȝ
est de prima causa:tunc potest acquiri dominium ex secūda
cā.c.post electionē.de ɔces.ꝑben.ꝓm Jo.an.in.c.cū ꝑsone.ad
fi.de priuileg.in.vj.⁊ do.Abb.in ɔsi.cx.inci.mitar i ꝑsenti cā.
in.j.co.Ubi etiā subdit ꝙ lȝ eiusdē rei nō possit qs dn̄uȝ ex di
uersis causis acquirere,vt hoc tex.potest tn̄ plurib⁹ titulis se
defendere,vt ibi per cū.Et multas q̄ones ad hāc regulā,vide
17 p Jo.fab.in.§.sic itaqȝ.insti.d' actio.reliqua dicā in gl. ¶ † In
b gl.in verbo.vsuceperit. Ista gl.vult qd̄ verbū vsuceperit pōt
recipere ⁊ preteritū ⁊ futurū tp̄s h⁊[b] in isto text.dȝ intelligi qd̄
respiciat futuꝝ tp̄s qn̄ vsucapio ꝓcedit ex diuersis causis seu
titulus diuerso tp̄e ɔcurrentibus Et tūc ꝓm Bar.⁊ antiquos
exponit vsuceperit.i.vsucapere inchoauerit:q2 si iā esset per-
fecta vsucapio vno titulo:puta ꝓ suo nō posset ampli⁹ vsucape-
re ex alio titulo,postea superueniēte,vt cū tex.in.l.j.§.fi.j.ꝓ
suo:quia res effecta mea per vsucapionē nō pōt amplius fieri
mea.l.sequitur.§.lana.j.tit.j.Ideo impossibile est ꝙ verbuȝ
vsuceperit respiciat p2eteritū tp̄s,qn̄ vsucapio est de p2eterit
to ꝑfecta ex vna causa:q2 nō pōt ampli⁹ ex alia perfici. Sec⁹
qn̄ vsucapio est in fieri,⁊ sic nondum perfecta:tunc vtraqȝ cau
sa pōt cōcurrere:ex quo tendit ad eundē effectū,scȝ ad acqsi-
tionē dominij. ¶ Pro isto scdo ꝙ verbū acquisierit ītelligat
ꝓ futuro tp̄e,facere vr̄ q2 de natura legis vel statuti est ꝓuide
re futuris negotijs,l.legis.C.d' legi.Et ꝓterea† dicit gl.in.l.
cū tale.§.penu.in ver.dixerūt.in fi.s.de cōdi.⁊ demō.ꝙ sub-
iūctiui accipiunt ꝓ futuro tp̄e in statutis.Et illā gl.multū cō
mēdat in.d.l.leges.in.iij.col.C.de legi.eā etiā no.do. Abb.⁊
Jmo.in.c.fi.de cōdi. ¶ † Sed tu aduerte q2 verbū vsucepe-
rit ꝙ est futurū subiūctiui:q2 format a p2eterito indicatiui rē
cū effectu perfectā significat.l.j.§.hec sūt verba.⁊ ibi Bar.s.
ꝙ gsqȝ iur.gl.in.c.ad hec.in verbo,elegerint.de rescrip.⁊ gl.
in.c.ij.in verbo.commiserint ⁊ ibi Gemi.de cōsti.in.vj.Ideo
potes intelligere verbum vsuceperit realiter q loquat d' vsu-
capione iā perfecta:q2 rē perfectā cuȝ effectu significat.vt di-
18 xit.Et erit census tex.ꝙ cōpleta† vsucapione quis dicatur ex
vtraqȝ causa possidere,ꝓut est tex.in.l.j.§.fi.j.pro suo.vbi du
bitat tex.an post vsucapionē desinā ex causa emptionis possi-
dere.⁊ determinat nō desinere.Et ita etiā tenēt Jmo. Pau.
de ca.⁊ magis communiter Moder.hic, ⁊ sic perfecta vsu-
capione vel p2escriptione ex vna causa,desino posse vsucape
re ex alia.⁊ hoc est indubitatum d.l.sequitur.§.lana.sed non
desino possidere ex alia causa,imo ex vtraqȝ possideo.text.est

a ¶ Exēpla nō restringant. Insti.de gradi.§.hacten⁹. gl.ic.j.ne cleri.vl mona. Card.zab.in c.ecclia in fi. ij.op.de electio.

b ¶ Tēpus. Adde glo.in ꝟ.receperis ɔ.j.d' cleri.nō res.li.vj.An. d' but.i.c.fi. de consti.

ipse nõ violãdo literã.lz Bar.hic in j.col.dicat ꝙ istud ꝙ innuit tex.ꝙ post vsucapionẽ cõpletã possideo ex duab⁹ causis nõ possit ꝓcedere,ꝛ pl⁹ nõ dt Bart.nec aliqd adducit.In ꝯriũ ẽt tz late Are.hic q sup hac multũ insistit eo qꝛ adẽpto dominio ex pma cã cessat scda.l.nõ solũ.§.qd vulgo.j.titu.j.Itẽ qꝛ adẽpto dñio ex prima cã si ẽt remaneret secund⁹ titulus cũ possessione,ꝑ cõsequens remaneret aptitudo ad acqrendũ dñium.l.celsus.j.tit.j.Et tñ est falsum ꝛ incõpatibile ꝙ acq
22 sito dñio duret aptitudo acqrendi.d.l.sequit.§.lana. ¶†Sz ad ista respõdent Mod.Senen.ꝛ bene ꝙ si post dominiũ iaz q̃situm su puenịat postea cã noua. illa est inutilis ꝛ inefficax. l.cum res.C.de ꝯh.emp. Sed si ante acqsitum dñium supueniat noua cã nõ irritat,vt est bon⁹ casus in §.qd si in diẽ.inst. de leg.ꝛ in l.debitor.in prin.s.de leg.ij.q iura alleg.gl. mag. hic in ij.op.qꝛ cũ ambe cause tenderent ad finẽ acqsitiõis dominij,adepto dominio ex pma cã nõ irritat tũc scda ex defectu cãe finalis ꝓut declarat Bar.in l.plurib⁹.§.ꝛ si placeat.j. de verb.ob.lz post dominium iã q̃situm noua cã fuisset inuti-
23 lis ꝛ noua,vt dixi.¶†Istã gl.multum no.Bar.hic:qñ in statutis vel in vltimis voluntatib⁹ apponerent verba q reperiũ
a tur in preterito^a ꝛ futuro:ꝛ dt se dicturũ in l. vt gradatim.§. sed si lege.j.de nume.ꝛ bono.vbi nihil dt,sed in l.oẽs populi.s.de iust.ꝛ iur.in pe.char.in iij.q.vj.q.prin.ꝛ in l.solennis. ꝑ illũ tex.cũ gl.s.de cond.ꝛ demon.ꝛ in l.j.in viij.q.s.de iur. codi.ꝛ in consi.suo qd incipit statuto Assisij cauet quod si qua mulier.gl.in l.cũ in scdo.ꝛ ibi Bal.Imol.ꝛ Pau.de ca.s.de iniust.rup.irrito ꝯ testa.ꝛ gl.in c.ad hec.vbi do. Abb.ꝛ alij d rescrip.ꝛ gl.in c.ij.in fi.ꝛ ibi Gemi.de const.in vj.ꝛ gl. in c.j. §.q vero in verbo,receperint.ꝛ ibi no.Gemi.de cle.nõ resi.in in vj.ꝛ habes duos no.tex.vnum in l.plotiana.s.de iure codi.vbi est no.tex.ꝙ ꝑ ista verba si quid ad hoc testm̃ ptinẽs reliquero valere volo ẽt ea q ante testm̃ scripta sunt cõprehendunt ad idem tex.in l.verbũ erit.j.de verb.sig.vbi si dicat cõfirmo ꝙ in codicillis scriptũ erit cõprehenditur ꝛ preteritũ
24 ꝛ futurũ tps.†Item adde ꝙ stãte statuto ꝙ maritus habens filios ex prima vxore non possit constituere dotẽ secunde vxori nisi de his q euidenter receperit,vnus cõstituit dotẽ secunde vxori:postea receperit ex interuallo valet instrm̃:qꝛ verbũ receperit positũ in statuto est futurum subiũctiui ꝙ potest extendi ad tps futurũ ꝑm do.Card.flore. in c.significauerũt. in vi.col.de test.post Inn.ibi.Itẽ adde si statutũ dicat qd qui habuerit concordiã intra octo dies a die citationis absoluat. an si habeo ante istã cõcordiã valeat Bal.in l.q rome. in pri.
25 j.de verb.obl.dt se cõsuluisse ꝙ sic.Itẽ†adde ꝙ tz Lu. ro.in cõsi.cccxxiij.ꝙ incipit,quo ad primũ articulũ in quo querit vbi cõsuluit ꝙ cõstitutio concilij concedẽs certas prerogatiuas his q ꝑ annũ laborauerũt in cõcilio verificat tam in his q laborauerũt ante cõstitutionẽ ꝙ in his q laborauerũt post.
26 ¶†No.predicta ꝑ que reprehendit illud ꝙ singulr decidit Bar.in l.hoc articulo.in j.col.s.de hered.inst.ꝙ si testator le
b gauit cuilibet sue filie^b q vidua fuerit centũ,an ad tale legatum admittant ille que iã vidue erãt tpe testamẽti,an solum ille quas postea cõtigerit viduari.Determinat Bart.ꝙ in dubijs verbũ fuerit,dz intelligi futurũ subiunctiui.l. si ita scriptum fuerit.ꝛ l.solemus.s.de here.insti.ꝛ sic intelligit solũ de illis q postea efficient vidue. Et male decidit:qꝛ ẽt veniunt ille filie q iam erãt vidue tpe testamenti ꝑ istã gl.ꝛ Bar.hic.ꝛ eũ in specie reprehendunt Io.de imo.ꝛ Paul. de ca. in d.l. hoc articulo.ꝛ dicit Pau.de ca.ibi se pluries cõtingentia facti ꝯ Bar.cõsuluisse.Idem tz Pau.de ca.in l.fin.C.de indi. vidui tol.ꝛ in l.cũ stipulamur.ꝛ ibi do.Alex.j.de verb.ob.Io. de imo.in l.si ita legatũ esset.s.de cond.ꝛ demõ. ¶Lapio gl. in verbo possideo.ꝙ diuide in duas partes principales. In prima allegat cõcordantẽ q ponit vtilitatẽ an qs possideat ꝑ emptore an ꝑ herede.In scda querit ꝛ tripliciter rñdet. scda
27 est ibi,sed si vna vsucapio.¶†In ea.glos.ad fi.habes ex hac gl.tres conclusiones.Prima ꝙ pfecta vsucapione ex prima cã extinguit vsucapio secunde cause. Rõ:qꝛ cũ per primam vsucapionem sit effectus pfectus dñs.l vsucapio.j.titu.j.ꝛ l. traditionib⁹.C.de pac.ergo ampli⁹ nõ põt fieri domin⁹.l.sequitur.§.lana.j.ti.j.ꝛ l.proprias.C.de leg.bene facit.l.ij.§.fi.j.ꝑ emp.ꝛ tex.in l.j.in fi.j.ꝑ suo.Secundo facit qꝛ duab⁹ causis cõcurrentib⁹ celerior consumit effectum.l. si quis ita scripserit titius.in ver.cũ nõ ꝑ rosit.s.de her.inst.Bal.in l.j.in pen.
28 col.C.de ser.fugi.¶†Scda conclusio est ꝙ vna vsucapio põt ꝓcedere ex duabus causis.sed secũda causa non ꝓducit nouã vsucapionẽ sed addit nouã formã. Contra istã conclusionem arg.qꝛ superfluum videtur hanc secundã causam concurrere ad pscriptionẽ priorem,ex quo ea nulla sit acquisitio finita pma pscriptione,sed ars ꝛ natura nihil frustra operant. l.hec

a ¶In preterito. Verba apposita i statuto q reperiũtur posita in preterito quõ capiant,vid Ant.de but. in c.fi.de cõsti.ꝛ Alc.ꝯsi. cxl. mature. ij.vo.ꝛ in locis hic alle.ꝯcludit ꝙ accipiunt ꝛ in preteritũ ꝛ in futurum dũmõ absurdus intellectus nõ resultet,ꝛ materia subiecta non repugnet.

b ¶Cuilibet sue filie.adde ꝙ Ias.i lect. antiqua dicit ꝙ cõis opin. est ꝯ Bar. in d.l.hoc articulo.

stipulatio.§.diuus.s.vt leg.not.caue.ꝛ l.q bis idẽ. cum si.j. de verbo.obl.dic ꝙ imo multiplex põt esse vtilitas,vt dixi in tex.in j.no.Primo ꝓpter interruptionẽ q posset in vna contingere ꝛ non in alia,vt habet in l.naturaliter.j.tit.j. Scdo si posset ꝓbari secundus titulus ꝛ non primus.l.duo sunt titij. s.de test.tut.Tertio ꝓpter malã fidem in vno titulo ꝛ non in alio,qñ habuissent originẽ a diuersis psonis.Quarto potest esse vera vtilitas in terminis hui⁹ tex.qꝛ si fili⁹ in potestate esset heres patri,nõ posset quicquã pscribere ꝑ herede.l.nihil. C.de vsuca.ꝑ here.dixi in l.in suis.s.de lib.ꝛ posth. vnde ꝑscribit titulo ꝑ emptore ꝑm Pau.de ca.hic,ꝛ Bar.in l.Cel-
29 sus.j.tit.j.†Quinto põt esse vtilitas:qꝛ in re mobili si qs nõ vult vti vsucapione triẽnali:sed pscriptione lõgi tpis hoc pt. l.in seruor.in verbo supfluo.C.in qui.cau.ces.lõg.temp.prescri.ꝛ ibi Bar.Bal.ꝛ Ang.in l.j.per illũ tex.vbi dixi.de ser. fug.in verbo nec vsucapionẽ nec longi tpis pscriptionẽ:quez
30 tex.sic intelligunt post Richar.malũ.ibi.†Et ꝑ illũ tex.infert pulchre Bal.in c.si qs ꝑ.xxx.circa prin.si de feu.fue.ꝯtro.inter do.ꝛ agna.ꝙ si qs in iudicio opponit vsucapionẽ ꝛ pscriptionẽ lõgi tpis,nõ dꝛ intẽtare remedia ꝯria. Facit ꝙ tenent Bal.ꝛ Raph.Fulg.in d.l.C.de ser.fug.ꝙ si qs opposuit prescriptionẽ lõgi tpis,ꝛ ꝓbet de vsucapione triẽnij dz obtinere ꝙ no.Et ista adde ad ea q dixi in §.Nerati⁹.s.ea.l.vbi tetigi:
31 an in reb⁹ mobilib⁹ possit cadere pscriptio lõgi tpis.¶†Tertio not.cõclusio gl.est dũ in fi.dicit,nã ꝛ hic occidit seu extinguit dominiũ primi:ꝙ vsucapio seu pscriptio occidit ꝛ extinguit dominiũ primi ꝛ ad hoc soleo allegare istã gl.ꝑ no.idem dt gl.in l.si edes mee.prima.§.libertas.in fi.de ser.vrb.pdi. ¶Hinc sequit ꝑm Pau.de ca.hic ꝙ dominiũ primi dñi non transfertur in vsucapientã vel prescribentẽ. sed incipit nouũ
32 dominũ,ꝛ nouum dominium causat.¶†Ego vltra Pau.de cas.hic infero ꝙ lz in ꝯctib⁹ idẽ dominiũ numero ꝙ erat penes dñm trãsferat in acqrente,iõ tamẽ non separat ab eo nisi trãsferat.l.nec vtilẽ.cuz ibi no.s.ex qui.cau. maio.ꝑm Rap. cu.ꝛ do.Alex.in l.j.§.ꝑ pcuratorẽ.s.eo.Secus est in vsucapione vel pscriptione,vbi idẽ dominiũ ꝙ erat penes dominũ nõ trãsfert in vsucapientẽ vel pscribentem.sed nouũ dominiũ
33 acquirit.¶†Hinc ꝛ secundo ex ista gl.ẽt sequit cum ille qui pscribit extinguat directum dominiũ ꝛ acqrat nouum dominium ꝙ illud dicat verũ ꝛ ꝓprium dominium.ꝛ ita singulariter tz Bar.in l.j.in prin.in.ij.char.vbi dixi.s.e.¶ Sz aduerte lz gl.ꝑmiscue velit hoc ꝓcedere tã in vsucapione ꝙ in prescriptione:tñ videret ꝙ ista glo.sol.ꝓcedat pscriptione longi tpis,nõ aũt vsucapione triennij ꝑ ꝙ acqritur directum dominium ꝑm gl.ꝛ doc.in aut.nisi tricennalis.C.de bo.mater.dixi in l.traditionib⁹.C.de pac.Nã dñium directum nõ est nisi vnũ.l.si vt certo.§.duob⁹.s.cõmoda,qꝛ dominiũ directum ꝑ vsucapionẽ nõ deficit,sed de vno ad aliũ trãsfert. l.vsucapio. j.titu.j.Sed in prescriptione longi tpis ꝑ ꝙ non acqrit directum dominium,sed vtile ꝑm gl.ꝛ doc.in d.aut.nisi triennalis pscriptio occidit ꝛ extinguit effectum illius directi dominij.ita no.limitat Bar.in d.l.si edes.§.libertas.ꝛ ibi Pau.de ca.¶Sed tu defende gl.in hoc vltimo ꝯ Bar.,put ẽt tz insignis doctor.d.Pet.de beru.ꝙ imo ista gl.possit ẽt habere locum in vsucapione rei mobilis hoc modo.Nã occidere nihil aliud est ꝙ vnum ab alio separare,vt ꝓbat tex.in §.si tñ.inst. de re.diui.modo sic habito respectu ad psonã tuã a qua est sublatũ dominium dicit occisum in psonã tuam: ex quo a te est separatũ ꝛ abdicatum:nã extinctum dꝛ in re mobili qñ dominium pdit dñs.ita est tex.in d.§.si tamẽ. ¶Lapio gl.magnã in verbo,nec enim sicut. ꝙ diuide in tres partes principales. In prima no.duas regulas ex tex.In secunda opponit septẽ modis ꝯ secundaz regulã tex.de dominio.In tertia opponit duob⁹ modis ꝯ primam regulã de possessione.secunda ibi,ꝑmo obijcitur.tertia ꝛ vltima est ꝓpe fi.gl.ibi,ad secundam re-
34 gulam.¶†In prima op.gl.ibi,si concurrit vsucapio,ꝑ emptore ꝛ pro suo.gl.Bar.ꝛ omnes volunt ꝙ due cause possunt incohari eodem tpe,puta pro suo ꝛ pro emptore ꝛ sic vsucapio potest perfici ex duabus causis eodem tpe simul concurrentibus.ꝛ ita procedit primum exemplum tex.Punctus ẽ inuestigare,ꝑ intellectu text.de quo titulo pro suo loquatur Bar.in apostillatione text.ꝛ cõiter alij tenent ꝙ intelligatur de titulo ꝑ suo generali.Aduerte lz nemo animet ꝙ tunc non est proprie causa specialis:qꝛ semper cum omni alia concurrit.Itẽ tex.nõ bene diceret ꝙ possumus possidere ex duabus causis,ꝛ sic aptitudine imo semp actualiter possiderem⁹:qꝛ data vna cã semp concurrit ista generalis ꝑ suo.Unde mihi videt qd iste text.loquat de titulo pro suo specialr:qꝛ tunc est ꝓprie titulus ꝛ propria causa:ꝛ sic tunc qs possidet ex duab⁹ causis specialib⁹ eodẽ tempore.facit text. in l.si ancillam. in fi.prin.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

fi.pri.j.pro suo.in verbo neqʒ.idē pro suo τ clā possidere,vbi
pro suo est titul' iustus legitim⁹ τ specialis:lʒ gl.ibi sup hoc
multū laboret.Itē facit:q2 tex.in secūdo exēplo loqtur ð dua
b⁹ causis specialib.ergo similiter dʒ intelligi in primo exem
35 plo.Nā† seqntia declarāt pcedentia:vt est tex. in c.clericum
nullus.scdo.xj.q.j.ibi,ꝙ ex seqntib⁹ datur intelligi. facit l.
qui filiab⁹.in prin.τ in l.si seruus plurū.§.fi.de leg.j. Item
vna pars legis declaratur p aliā.l.verū.in prin.τ ibi Bar.τ
glō no.ſ.de petitio.hered.τ l.quēadmodū.§.hec verba.τ ibi
Bal.no.ſ.ad l.aquil.¶ Cōcludo ꝙ sit impossibile tex.loqi ð
tit.p suo spāli:oportet em̄ possidēs ꝙ credat rē a nemine oc
cupatā τ sic esse nulli⁹:nā p suo possidet q possidet ex causis
ex qb⁹ de iure gent.dn̄iū qrit.l.j.in prin.τ ibi gl. τ Bar.j.p
suo. Puta si inueniat seruū alienū in nemore,credēs esse liberū
vl' si inueniat gēmā alienā in littore maris.vl' aliud, credens
esse thesaurū:vt declarat Bal.in l.si ego.§.ptus.ſ.ð publi
cia.sʒ si vult vsucapere p ēptore oportet,ꝙ credat rē esse ven
ditoris.Ista nō possunt co.tpe ɔcurrere,ꝙ credā rē esse nul
lius,τ qð credā rē esse vēditoris,cū sint ɔ̄ria:ergo videt impos
sibilis ɔcursus,psertim ad causandā pscriptionē.Lū etiā de
36 †iure ciuili mala fides a pncipio impediat vsucapionē.l.se
quit.§.de illo.j.tit.j.Bar.in l.celsus.co.ti.lʒ nō ex post facto
supueniēs l.vni.§.in oībus isto titu.C.de vsusc.trāsfor. Se
cus ð iure canonico:vt dixi ſ.in pmo no. Vn̄ nō recedas a cōi
opi.ꝙ iste tex.loquat de titulo pro suo gn̄rali,sʒ nō generalis
simo,prout declarat glo.magistra in rub.j.p suo.Bar.in l.j.
circa fi.co.ti.Bal.in d.l.si ego.§.ptus.Et sic tex.dt ꝙ q vsuca
pit p emp.possidet p suo:q2 suū existimat ex cā emptionis,τ
sic titulo p suo generali.¶ In secūda oppo.gl.Bar.dt quod
ista oppo.nō est ad ppositū q2 nō vadit ad titulos.Dic clari⁹
ꝙ iste tex.loqtur de titulis,τ sic de causis efficientib⁹, sʒ op
positio loqtur de effectu,q sequitur ex illis causis. nā vsuca
pio nō est cā nec titulus,sed est effectus. ideo hec oppositio ē
inepta.¶ In quarta oppo.su p qua gl.laborat, dic ꝙ nō me
ruit signari p oppositiōe:q2 leges allegate p gl.bn̄ dicūt vna
solutiōe tolli vtraqʒ obligationē:imo loquunt de vna sola obli
gatiōe solutis,qua pempta bene tollit accessorie alia q ex il
la pēdebat vt pncipalis τ fideiussoria. Preterea in d.l.in nu
merationib⁹.τ in l.cū quis.§.de pecu.j.ð sol.plures cause ɔ
currebāt in idē tpe solutionis:τ tūc dn̄iū pōt acqri ex plurib⁹
causis co.tpe ɔcurrentibus ſm gl.Bal.τ alios hic. τ ita dt τt
Bar.in l.fundo.ſ.ad l.falc.vnde in l.si creditori.§.marcell⁹.
ſ.de leg.j.alleg.in gl.nō dz ꝙ quis cōsequatur dn̄iū ex pluri
b⁹ causis:imo soluʒ ex vna cā.s.legati ppter ɔmodū represē
37 tationis:vt ibi dz in tex.τ gl.τ oēs declarāt.†Et dū gl.in ista
iiij.oppo.dt tu ergo dic ſm Azo.habes ꝙ dn̄iū pōt haberi ex
38 plurib⁹ causis in idē tpe ɔcurrētibus. Possessio†aūt potest
haberi ex pluribus causis siue eodē siue diuerso tpe cōcurrē
tibus:τ ita tenet cōiter doc.solus Raph.cu. reprobat p istum
tex.dupliciter inducendo. Primo,dz in hoc tex.ꝙ quis pōt
possidere ex pluribus causis in idē tēpus cōcurrētib. Et po
stea tex.in fi.vult ꝙ secus sit in dn̄io:ergo vult ꝙ dominiū nō
possit queri ex pluribus causis in idē tps cōcurrētibus. Pre
terea tex.vult in prin.ꝙ possessio potest haberi ex pluribus
causis:τ intelligitur siue eodem tempore siue diuerso cōcur
rentibus:postea dt tex.generaliter sec⁹ esse in dominio.Ergo
vult ꝙ dominiū nō pōt haberi ex pluribus causis etiā cōcur
rentibus in idē tēpus.τ in hoc tenet contra cōmunē. ad iura
alleg.p gl.respōdet qd in illis acquiritur dominiū ex vna cā:
q2 est vnus titulus scʒ pro soluto.Vel dic qð in illis iuribus
quāuis plures obligationes dissoluātur:tamen ex vna causa
transfert dominiū:vt statim dixi.do.Alex.sequēdo cōem opi.
respōdet ad istū tex.ſm pmā inductionem quod iuriscō.in fi.
dū dicit sec⁹ esse in dominio,refert se ad primū casum in quo
possessio acqritur ex plurib⁹ causis diuerso tpe concurrenti
bus,facit q2 vbi finis non pōt cōmode referri ad oīa refert ad
proxima.l.si idē cū eo.ver.fi.ſ.de iuris.om.iu. Scdē aūt indu
ctioni respōdet Mod.Senē.ꝙ si tu capis totū dictū de pos
sessione in vno sensu cōposito,hoc modo. Possessio pōt habe
ri ex plurib⁹ causis siue eodē tpe siue diuerso cōcurrentib⁹.
Bene secus est i dominio qð nō pōt haberi ita ex plurib⁹ cau
sis siue in idē siue in diuersum tps ɔcurrētib⁹,capiendo nō in
sensu diuiso sed i cōposito.τ ita habes expeditas quatuor op
39 positiōes.¶ † In v.op.gl.cū ea trāseunt Bar.τ cōiter oēs:τ
rō est:q2 eueniente cōditione legati resoluit oīs alienatio τ ac
qsitio medio tpe facta.l.fi.§.sin aūt sub cōditiōe.C.cōmu.de
leg.vt dt Bar.j.in vij.op.ad fi.vbi dicet. Istā cōclusionē gl.
τ doc.impugnat subtiliter Raph.cu.hic τ in d.l.fundo. τ seq
tur do.Iac.de puteo hic dicens quod ista opi. ɔ communem
semp sibi placuit q2 nō vr̄ possibilis intellect⁹ gl.τ doc.qð i d.

l.fundo legatari⁹ possideat fundū titulo legati.nā cum legata
ri⁹ successerit heredi necessario debitū legatū fuit cōfusum p
aditionem hereditatis:q2 legatum a seipso sibi deberi nō pōt.
l.legatū.vltima in §.j.ſ.de leg.j.q2 vn⁹ τ idē nō pōt esse debi
tor τ creditor.l.vranius.in prin.j.de fideiu.τ l.pe.§.si debitor.
ſ.ad leg.fal.gl.τ doc.in l.frater a fratre.ſ.de cōdi.inde.ergo
impossibile est dicere in d.l.fundo.trāsferri domi niū fundi ex le
gato,cū dn̄iū sit extinctū.Nec obstat si diceret qð euenīēte ɔ
ditione legati cōditio trahat retro.l.ptor τ l.q balneū.ſ.qui
po.in pig.ha.eo q2 vbi extrema nō sunt habilia hic nō pōt ha
bere locum fictio translatiua retro de tpe ad tps,vt declarat
Bar.in l.si is q p emptore.j.ti.j.Sed fortius in legatis pro
vt loqtur.d.l.fundo.cōditio existēs nō trahit retro.l.j.§.ser
ui.ſ.ad sylla.lʒ secus in hereditatib⁹,ne testator decedat pro
parte testat⁹ τ pro parte intestat⁹.l.heres qñqʒ.als inci
pit heres quoqʒ als q cunqʒ.vt ibi vult gl.j.ſ.de acq.here.et
vtrūqʒ declarat Bar.in d.l.si is qui pro emptore.Itē nō pōt
dici qð ex retro fingat solutio legati cōditionalis,τ sic añ adi
tionē hr̄ditatis.Itē q2 pendēte nō pōt fingi ficta solutio.l.sub
cōditiōe.j.de sol.¶ Propter has difficultates videret ne
cessario tenendū ɔ̄ gl.Bart.τ doc.Et ista opi.als mihi multū
placebat.Et tenēdo istā partē nō ob.tex.in d.l.fundo.in q gl.
τ doc.sunt decepti.nā tex.ibi dt:ꝙ in cōputatione falcidie fū
40 d⁹ nō iure hereditario sed iure legati haberi intelligit.† Pō
dera illud verbū:itelligit ꝙ importat fictionē.l.iij.§.fi.τ l.si q
cū testiū.ſ.de iur.codi.c.ex studijs.τ ibi gl.de psump.Bar.i
d.l.si is q pro emptore.in iiij.chart.Bart.in l.furti.τ in l.qm̄
ſ.de his q no.infa.Et sic ibi tex.i illo verbo intelligit, vult ꝙ
nō vere habeat iure legati prout gl.τ oēs tenent,sed p fictio
nem.Nā ibi dubitabat an talis fundus veniat in cōputatio
nē falcidie:nā tanto min⁹ defalcabit de alijs legatis qtū vʒ
ipse fundus si esset in hereditate heredis,τ iuriscōs. decidit ꝙ
intelligit,τ sic p fictionē iuris legatū habere. Sicut in opti
mo simili,qñ creditor ex testō succedit debitori vel ɔ̄ debitor
creditori.Nā lʒ cōfusione extinguat obligatio τ actio,q2 non
pōt sibipsi esse obligat⁹.l.debitori.C.de pac.l.si adulta.ſ.de
her.act.τ l.si vxor.C.de bonis auth.iudi.pos. Tn̄ qñ tractat
de falcidia deducēda,pōt creditor deducere qð sibi debebat,
tanqʒ es alienum, vt postea videat an hereditas sufficiat ad
legata. Et sic creditū quis extinctum per aditionem tamen
cōsiderat in cōputatiōe falcidie.l.j.§.si debitor.ſ.ad leg.fal.
τ.l.in ipōnēda.C.eo.ita i d.l.fundo.quis legatū fundi fuerit
extinctū adeundo hr̄ditatē hr̄dis:tn̄ ɔsiderat in cōputatiōe le
gis falcidie vt intelligat haberi iure legati.τ nō iure hr̄dita
rio,τ sic detrahat perinde ac si fundus vere haberet iure lega
ti. Ista fuit noua τ pro certo peregrina τ subtilis opi.Raph.
cuma.hic ɔtra gl.τ oēs.Istā opi.Raph.recitat late do.Alex.
nō hic:sʒ in.§.sequēti.scʒ in.§.ex cōtrario.in.j.co.τ duab⁹ se
que.τ licet adhereat cōi opi. gl.τ doc.per tex.in.l.cui res.ſ.ð
actio.em.ð qna.l.glo.τ doc.in.d.l.fundo opponuūt τ solūt:ta
mē do.Alex.nō respōdet subtilissimis difficultatibus motis p
Raph.Saluādo cōem opi.potes dicere ꝙ in.d.l.fundo.illud
fit propter diuersitatē testamētorū. Nā legatū fuit factū sub
conditione a primo herede in primo testō,τ hoc respectu va
let τ tenet:q2 nō est factum a seipso. Postea in scdo testamēto
legatari⁹ instituit heres p primū heredē, p hoc non vitiatur
legatum quamuis deuenerit ad casum a quo incipere nō po
test vt declarat Bar.in.l.plurib⁹.§.τ sic placet.j.de ver.obl.
Verū q2 non percipit iure hereditario ex secūdo testamento.
sed iure legati relicti in primo testamento:ideo non compu
tatur in ratiōe falcidie detrahende ex scdo testamento.iste est
proprius intellectus.d.l.fundo.Et sic predicta cessant. ¶ Sʒ
aduerte quecūqʒ itellectū teneas ad dictā.l.fundo.siue coem
gl.τ doct.ꝙ fund⁹ ibi debeat iure legati.siue teneas intellectū
Raph.quod non debeat iure legati, ille text.non obstat ad
regulam text.nostri.cum non debeat nisi vno iure quodcunqʒ
ius illud teneas:τ ita est pfecte expedita ista quinta oppo.gl.
¶ In septima opp.gl.inquātū Bar.vltimo opponit ꝙ.l.fun
do.ſ.ad leg.fal.allegata per gl.nō vr̄ facere ad propositū cuʒ
ibi eueniēte conditione legati omnis alienatio retrofacta tol
latur.l.fi.§.sin autem sub cōditione.C.cōmu.de leg. Sʒ eue
niente cōditione alteri⁹ debiti.nō reuocat alienatio antea fa
cta pro isto vltimo Bar.nihil allegat.Tu allega tex.in.l.τ si
dotis.τ ibi Bar.τ Bal.τ hoc no.C.de iur.do.vbi text.qð rea
q subiacet restitutioni ex ɔ̄ctu,possint irreuocabiliter alienari
inter viuos τ vltima volūtate. ¶ Sʒ caue q2.d.l.fina.§.sinau
tem.sub conditione loquitur in alienatione facta in alium ex
traneum sed.d.l.fundo.non loquitur in alienatiōe:sed loquit
in acquisitione facta ipsimet legatario conditionali: τ sic ibi
eueniente conditione legati non cadit resolutio:cum iam res

esset effecta sua,z sic rēsolutio esset manis.z ita ēt ōt Rap.cu. hic.sed do.Alex.in §.ex ꝓio.in iij.col.j.ea.l.salvat Barto.z bene:qz est eadē rō in alienatione facta in legatariū sicut si ēs se facta in extrāneū:qz ei⁹ interest ꝙ eueniēte cōditiōe legatit illa vetustior cā legati valeat alio āeret sibi ꝓiudiciū in detractione falcidie,vt ōt ter.qō reputat do.Alex.valde bñ no
41 tādū. ¶ Succesiue Bar.late z pfecte examinat qñ species debita ex ꝓctu legat.an z qñ valeat legatū. z distinguit facīe do quatuor casus principales,vt hic plenī⁹ p eū.Adde in primo mēbro qñ id ꝙ debet pure legat pure vz legatū ꝓpter cōmodū acquisitōis dūi:qz dominiū ipso iure transfert ex legato sine traditiōe.l.iij.§.si re.s.de leg.iij.Adde duas alias vtilitates.Prima,qz q legat tanꝫ debitor,inducit recognitionē debiti,z sic interrūpit pscriptionē.Secūda qz inducit semplenā ꝓbationē de debito, sicut qlibet alia ꝓfessio facta absente parte.Ideo cū vno alio teste sufficeret ad ꝓbandū debitum:istas duas vtilitates ponit egregie Bal.in d.l.j.in vij.col.C. de fur.quas referūt z sequunt Pau.de ca.z latius Ire.in l. si creditor.i.s.de lega.j. ¶ In secōo mēbro inquātum tz Bal.ꝙ qñ species est pure debita,z legatur sub cōditiōe legatum nō vz nisi conditio legati sit impleta viuo testatore.p §.qō si idē instī.de leg.z verbis.s.ad leg.falc.Et sic vult Bar.ꝙ si conditio legati esset impleta post mortē testatoris legatum indistincte esset inutile.Adde ꝙ istud reꝓbat Ire.t.hic in fi.z ante eum Raph.cu.hic circa.fi.qz rō reconualescētie legati est cōmoditas trāslationis dominij ipso iure iuxta.l.iij.§.si rē s.de leg.iij.ita limitat siue cōditio purificet viuo testatore si ne eo mortuo,si species nondū erat tradita ex cā debiti.Sed tu salvando Bar.dic quando mortuo iam testatore ꝓditio ē purificata:ideo legatū nō vz:qz tūc dies legati inutiliter cessit.l.debitor.in prin.s.de leg.ij.z §.ꝙ si in diē.instī.de leg. ¶ In quarto mēbro inquantū tz Bar.ꝙ quando res debita ex cōtractu nō erat tradita z fuit legata,sub ea cōditiōe sub qua erat debita.tūc valet legatū ꝓpter cōmodū trāslationis dominij ipso iure.Adde ꝙ in cōtrariū videt eē fortius ter.i l. meuius.in prin.in vsi.debitor.aūt.s.de leg.ij.Ubi qñ debitū sub cōditione legat sub eadē cōditione nullū ē futurū emolumentū legatari:ideo nō valet.Misi rādeas ꝑm gl.z Bar.ibi,z Bar.in.l.si creditor.i.s.de leg.j.ꝙ verū est qō nullū futurū ē emolumentū,scz de illis quatuor qui ponūtur in §.plus milti. de actio.sed bene aliud quintū emolumentū trāslationis dominij ipso iure absq traditiōe,vt dixit tex.ibi.l.iij.§.si rē.s.de leg.iij. ¶ Itē inquātū Bar.in isto quarto mēbro qñ sub diuersis cōditionib⁹,tenet ꝙ si legat mihi species sub diuersa ꝺditione que mihi debebat sub alia ꝺditione,z ex cā legati eam sum cōsequt⁹:postea habere desinā qz eā alienaui i alium ꝙ existente postea cōditione debiti potero eā petere ex cā debiti per.l.existimo.in prin.j.de ver.obli.Adde qō in ꝓtrariū vī facre:qz tale legatū speciei:certe vī factū animo cōpensādi cū debito.l.si cū dotē.§.si pater.s.solu.mat.vñ si legauit ꝙ debito ergo animo cōpēscēdi ergo acceptando legatū certe debitū extinguit:ergo nō ꝺz amplius posse ex causa debiti agere,z si intelligis Bart.ꝓout ipsemet ex ꝓcesse ōclarat qñ effect⁹ est dño ex causa legati postea ōsist:qz vēdit ꝙ superuēiēte ꝺditione debiti ex cā legati null⁹ habebit resp̄ect⁹.d.l. existimo.in prin.Aduerte subtiliter:qz in ꝓtū videtur facere qz ex ꝙ vendidit illā speciē,z sic habuit ꝓtiū certe illud ꝓtiū loco rei succedit.l.iperator.§.fi.s.de leg.ij.ergo ñ est verū ꝙ debit eā habere vt dicit Bar.ex quo ꝺz effectum,scz ꝓtiū. Itē fortius z subtilius facit ꝺ Bar.qz sequeret ꝙ in §.qō si in diē.instī.de leg.z l.vbis.s.ad le.Fal.z in l.debitor in prin.s.de le.ij.legatū valeret alio respectu quā repꝛesentationis debiti qz si verū eēt illud ꝙ vult Bar.esset lōge maius cōmodū si vendendo rē legatā posset habere ꝓtiū z postea etiā posset rē ex cā debiti recuperare.z istud valde stringit ꝺ Bar.z hoc modo apparet nihil obstare.d.l.existimo.in pri.
42 j.de ver.obli. ¶ Defendendo Bar.dic qō qñ est debitum ex ꝓctu z nō ex dispositione legis,z sic a principio ē debitor volūtarius:tūc legādo nō videt legare animo cōpensandi cū debito,nisi ex ꝓcesse fit dictū.l.debitor.s.de le.ij.l.creditor.C.de leg.no.Bar.z doc.in l.si cū dotē.§.si pater.s.solu.matr.i auct. ꝓterea,vbi plene dixi.C.vnde vir et vxor.Et istō legatū fuit simpliciter factū nō exꝑsso ꝙ animo cōpensandi.z ꝓpterea Bar.s.in vlti.oppo.quā ipse facit in fi.tz ꝙ si solutio eēt facta occasione debiti:tūc bñ cā debiti tolleret.l.sub sub ꝺditione
43 ne.j.de solu.Ad aliud dū dicēbat⁹ ꝙ ꝓtiū succedit loco rei rñde qō boc est verū vniuersaliter.ita loquit.d.l.iperator.§. si.Secus est in particularib⁹.l.si rem z ꝓtiū,vbi Bar.s.dē pe tu.here.Et ita habes bene expeditā hāc doctrinā Bar.adscribēn.cōiter nihil addunt z ibi remanet expedita tota secta pars gl.magne. ¶ In vltima parte ꝓncipaliter circa ꝓtū. l.cū res.C.de cōtrahē.emp.dic melius vt hic ꝙ Bar.z diuino.z dū postea Bar.op.de l.j.§.si vir.s.co. Ultra cū ipse dē illud ꝙ inutili cōtractu t. asserē possessio.d.§.si vir.est verum nisi etiā cōcurrat vtilis ꝺcē.d.l.cū res.rō qz qō acquisitōis vtilē titulū frustra induceret acqrī ꝓiutile.arg.l.j.§.ꝺcerit aligs.ff.de publi.z vec. ¶ Circa vltimū ꝓtū gto.de l.j.z.§. fi.j.ꝓcio ep.dic ꝙ ibi sunt due cāe cōtrarie se nō cōpatientes qz ꝓma tēdebat ad vsucapionē sēda.s.estimatio litis ad certā quātitatē vsucapionē.nō cū sint ꝓtie n admittit earū concursus.
44 Extra ¶ gl.q̄rit Bar.ad fi.an quasi dominiū possit haberi ex pluribus⁹ causis.z determinat ꝙ sic qz nō est ius p se stans,sed quisitiuū alterius iuris mediante vsucaptione.Cū Bar.tenet oēs indifferēter hic alibi.Tū ꝓtū tz Ang.in l.cū sponsus.§. is cui.s.de pub.in rē.vbi dicit qō impossibile sit qō quasi dominū possit iterū fieri qñ dūs.z sic qō duplex publiciana possit cōpetere cidē z ꝓ eadē re,sicut dicimus in dūo,vt ꝺ tex.z ea q̄ dicunt in dominio habet locū in quasi dūo.l.cū qui.qñ publiciana.s.de publicia.Dic qō rō diuersitatis est duplex, vna ꝑm Bar.hic alia quā statim adducā. ¶ Itē adō qō idem Bar.tz ēt Joā.fab.in §.sic itaq;.iij.instī.de act.z ibi assignat aliā rōnē diuersitatis quare quasi dūium possit haberi ex pluribus⁹ causis z ex diuersis titulis sed dūio nō qz dūii est qd plenū,nō pō cōpati sibi plenū,sed minus plenū cōpatitur alis minus plenū,sicut in simili habeti tutorē nō pōt dari tutorē z tamē habēti curatorē pōt dari curator.l.licet.z ibi not.C. in quib.cau.ba.tut. ¶ Adde ꝓ ista rone Jo.fab.bñ facere illud qō dixi in ter.in no.qō dominū qz est perfectū aliq̄ alio nō admittit. Itē facit qz qui hz dominiū directū non pōt acqrere vtile qō est inferius,tex.ling.in l.si heres instituꝫ in pri. §.ad treb. Ubi si fideicōmissarius restituat fideicōmissum ꝓio heredi.non acqrit ex restitutiōe vtilis actio qz directa remāserat penes eū.z si cū habeat dūiū directū nō pōt inferi⁹ acqrere.secus est ecōtra qui hz dūiū vtile.z sic inferi⁹ bi pōt acquirere directū.vt est tex.ling.in l.si quis mihi bona. §.sed qd si mandauit,vbi L.y.Bar.Ange,z alij ad hoc not.s. de acq.here.z dixi in textuā.z plenī⁹.in l.pubere.C.de iur.d
45 li. ¶ Itē ꝓ cōclusione Bar.z doc addē.ꝙ duo qñ dūia possunt esse apud duos insolidū in eadē re.Mā si duo emerente andē rē eodē tempore a duob⁹ nō dūis bonafide,vt ligs cōi acqrerēt quasi dominū,z sic publiciana.l.sine eaūt.§.si duob⁹. s.de publ.ꝑm Ire.in §.ex cōtrario,p z vlti.col.j.ea.l.Etsi duo dominia eiusdē rei nō possunt eē apud duos insolidū.li vt certo.§.si duob⁹ vebicul.s.cōmo.z l.hereditate.§.pr.s. de cas.pe.z ita remanet bene vtiliter,vt puto expedit⁹ istō.

1 ☞ Plures possessiones eiusdē rei,specie vel numero differētes possunt esse plures insolidum.

2 In vna re non cadit numerus cum vnus non sit numerus.

3 In duobus vsurarijs in eadem re insolidum cōstitutis sunt plures possessiones numero differentes.

4 Dictio tamen est aduersatiua.

5 Aduersatiua debet aduersari his q̄ sunt eiusdem speciei.

6 Dictio autem est aduersatiua z coniunctiua.

7 Plures non possunt eandem rem insolidum possidere.

8 Duo non possunt esse domini insolidum eiusdem rei.

9 Possess.naturalis dicitur esse quedam insistentia rei.

10 Cōcedens ꝓcario ꝺz ciuiliter possidere z accipiens naturaliter

11 Plures possessiones specie z numero differentes possunt ex penes plures insolidum.

12 Que sit rō quare i accipiēte ꝓcario trāsit naturalis possessio.

13 In precario vsus potest esse limitatus z certus.

14 Precariū fit ad incertū vsū z incertū ipse cōmodatū cōtra.

15 Incertū p p dubiū reputatur perpetuū donec reuocetur.

16 Quod non potest fieri naturaliter non potest fieri ciuiliter.

17 Leuans baptizatum de fonte debet excedere eum in etate p xv.annos.

18 Statutum faciens mentionem de possessore non habet locum in eo qui desijt dolo possidere.

19 Quando aliquid est impossibile in specie z genere non potest per.l.fingi.

20 Justitia vel iniustitia possessiōis significat qualitatē z ꝑfectā statiā vel speciē possess.qualitas eiꝰ nō alterat speciē aliā iusta vel iniusta capitur ꝓ substantia vel specie separata.

21 Sola ciuilis possessio est illa que causat vsucapionem.z nu.32.

22 A principio non potest dari ciuilis possessio sine naturali.

23 Sola naturalis possessio non causat ꝓscriptionem,sed bñ illa quam habent emphyteuta z feudatarius.nu.30.

L.fina.C.de ꝓscrip.lon.temp.de qua ꝓscriptione loquit. Dictio certe est repetitiua similium.

29 L.ſi ego.§.j.de publiciana.de qua ſeruitute loquitur.
30 Seruitus acquritur ex traditione facta a non domino cũ titulo vel putatiua veri dominij.
31 Ad preſcriptionẽ non requirit ſimul ciuilis & naturalis poſſeſſio,ſed ſola ciuilis ſufficit.
33 An corporalis poſſeſſ.ſit ſufficiens ad preſcriptionem.
34 Que poſſeſſ.eſt illa que eſt cauſa acquiſitionis fructuum.
35 Bonefidei poſſeſſor poſſidet ciuiliter.
36 Vſucapio & acquiſitio fructuum equiparantur.
37 Error iuris impedit vſucapionẽ,ſz nõ fructuũ acquiſitionẽ.
38 Be iure ciuili ad vſucapionẽ ſufficit a principio bonafides.
39 Vſucapio & acquiſitio fructuũ ſe habẽt vt excedẽtia & excedſa.
40 Que ſit ratio quare bonefidei poſſeſſor faciat fructus ſuos.
41 Creditor an poſſideat rem pigno ꝛatã ciuiliter & naturaliter.
42 Bonefidei poſſeſſor exiſtens extra fundum poſſidet ciuiliter ratione quaſi dominij.
43 Maritus & vxor quomodo poſſideant fundum dotalem.
44 Emphyteuta & feudatarius quomodo poſſideant.
45 Emphiteuta & feudatarij habẽt ciuilẽ poſ.rõne iuris q̃ habent in re:q; habent quaſi poſ.naturalem ciuilẽ i iure feudi.
46 Emphiteuta vaſallus & ſimiles non poſſident ciuiliter,ſed dicuntur naturaliter poſſidere nu.47.
48 Conductor ad longũ tempus dicitur naturaliter poſſidere.
49 Duo an poſſint ciuiliter poſſidere inſolidum.
50 Sicut duo non poſſunt naturaliter eandem rem inſolidum vere poſſidere,nec ita ficte.
51 Si plures emerit ab vno fundum quomodo poſſident.
52 Per decimum cauſatur obliuio ciuilis,
53 Duo quaſi dñia eiuſdẽ rei pñt eſſe apud duos inſolidum.
54 Ad hoc vt quis preſcribat eſt neceſſe poſ.eẽ vacuam,& quod per alium non poſſideatur ciuiliter.
55 Ut publicia.competat requiritur q̃ vacua poſ.ſit tradita.
56 Tertius noſter loquit̃ de vtraq; poſſ.ſcilicet ciuili & naturali.
57 Si plurib⁹ credi eadẽ res ſit pignorata an oẽs poſſideãt ciuiliꝛ
58 Fructus rei pignorate quando extenuant ſortem.
59 Si plures creditores vẽderent diuerſis perſonis quilibet tranſferret vſucapiendi conditionem.
60 Duo poſſunt naturaliter eandem rem inſolidum poſſidere.
61 Vſuarius & vſufructuarius dicuntur equaliter poſſidere non autem inſolidum.
62 Quaſi poſ.iuris incorporalis bñ põt eẽ apud plures inſolidũ.
63 An corporalis poſſeſ.poſſit eſſe apud plures inſolidum.
64 Quo poſſint plures poſſidere inſolidum diuerſis reſpectib⁹.
65 Emphiteuta põt facere vſufructuarium & vſuarium in fundo emphiteutico ſine conſenſu directi domini.
66 Vaſalus iure feudali non poteſt conſtituere vſumfruc.vt ſer ututem ſine conſenſu domini.
67 Duo vſuarij eiuſdem fundi quomodo poſſident.
68 Bonefidei poſſ.q̃ hz quaſi dominũ an ciuiliter poſſideat.
69 Dominium vtile an ſit vnum vel multipler.
70 Feudatarius põt infeudare alij eque idoneo ſine licentia dñi.
71 Que ſit rõ quod vaſallus poteſt infeudare & non alienare irrequiſito domino.
72 Feudum conceſſum a vaſallo durat tantũ per vitã cõcedẽtis.
73 Emphyteuta an poſſit dare feudum alij in emphyteuſim domino irrequiſito.
74 Alienationis appelatione etiam emphyteuſis continetur.
75 Vaſallus ſi facit alium vaſallum vel emphyteutam trãſfert in eum naturalem poſſeſſionem.
76 Secundus vaſallus dz recognoſcere in dñm primũ vaſallũ.
77 Si ſecundus vaſallus alienat primo irrequiſito fundũ renetur ad primum dominum & non ad primum vaſallum.
78 Si ſecundus vaſallus vult alienare tenetur requirere conſenſum directi domini & non primi vaſalli.
79 Feuda regni Apulie ſunt de directo dominio regis,ſz totum regnum ſit feudale eccleſie.
80 An poſſint eſſe duo domini eiuſdem rei inſolidum vnus i directo,alius in particulari.
81 Imperator in vniuerſo eſt dominus totius orbis.
82 An quaſi poſ.q̃ habeẽ in iuribus poſſit eã apud inſolidum.
83 Seruitutes ſunt indiuiduę.
84 Ius patronatus q̃ indiuidua põt eſſe inſolidũ apud plures.
85 Iuriſdictio poteſt diuidi.
86 An plures poſſint eandem rem detinere.
87 Si ex pluribus teſtibus vnus deponit quod Titius poſſedit alius quod Seia an iſti poſſint ſaluari.
88 Vſſus in poſſ.ex primo decreto non poſſidet naturaliter.

§. Er contrario. Eadẽ poſſeſſio nũero ñ põt eſſe inſolidũ apd plures ſz plures poſſeſſiones eiuſdem rei ſpecie vel numero differẽtes pñt eẽ inſolidã apud plures.h.d.fm Bar.& iſtẽ.§.eſt nõ multũ fm eũ diuide in ſex partes vt hic p Bar. ¶ Summariũ & diuiſionẽ Dy.& Bar.formaliter etiã ponũt & ſequũt Ang.Im.Rapha.cu.d.Alex.& Are.hic aduerte circa iſtũ ſummariũ bar. & doc.ne videaẽ defectuũ,dũ i prima parte dz q̃ ea poſſeſſio numero nõ põt eſſe inſolidũ apud plures adde etiã rõne diuerſar qualitatũ. ¶ Itẽ dũ i ſcda parte dz q̃ plures poſſeſſiones eiuſdẽ rei ſpecie vel numero differentes pñt eſſe inſolidũ apud plures,Adde vt totũ tex.cõplectaris:ſec⁹ eẽ ſi ſolũ differãt qualitate vt iuſta & iniuſta poſſeſſio q̃ ꝛ ſint qualitates diuerſe:tũ vna & eadẽ eſt ſubſtãtia poſſeſſionis.Hã differẽtie i qualitate & ſic i accidẽti,nõ faciũt rẽ differre ſpecie.gl.i.l.ſi.§. quoties.ff.de publi.& vecti.& gl.iſti.de iur.pſo.§.ſi.Bar.i l.j. in pri.in iij.co.ff.eo.Unde duonõ pñt eadẽ rẽ inſolidũ poſſidere aliter iuſte & alter iniuſte:q; cũ ſit ea poſſeſſio,ꝛz differat qualitate nõ pt eẽ apud duos inſolidũ per rõne aſſignatã in ter. ¶ Scdo & diligẽter multũ aduerte iquãtũ Bar.& doc.i illa ſcda parte ſummariꝝ dicũt q̃ plures poſſeſſiões eiuſdẽ rei ſpẽ vel numero differẽtes & ſic alternatiue,poſſint eſſe apud plures inſolidũ.Illud q̃ dicũt poſſeſſiones ſpecie differẽtes clare ponit in ver.Sabin⁹.vbi ciuilis poſſeſſio eſt penes eũ cedẽtẽ pcario,& naturalis penes recipiẽtẽ,& ambe ſunt iuſte & in eadẽ re & apud duos.l.& hz.§.eũ q.& ibi gl.no.j.de preca. Sz q̃ due poſſeſſiões eiuſdẽ rei numero differẽtes ſed nõ ſpecie,poſſint eſſe apud duos inſolidũ,nullibi vr̃ pbari hoc tex. Hã Socrates & Plato differũt numero,ꝛz ſpecie cõueniũt q: ambo hoies,ſed alter ẽ Plato & alter Socrates,& ſic diuerũ numero.Sz ſi eſſent poſſeſſiões differẽtes numero ñ poſſent eẽ eiuſdẽ rei: q: in vna re nõ cadit numer⁹ cũ vnus ñ ſit numer⁹,ſed principiũ numeri fm Bar.in l.ſi qs añ.j.eo.Sicut ſi diceres ſol⁹ Plato differt numero hoc ipoſſibile,vñ eſſent tũc due res ſicut due poſſeſſiões numero differentes,Uñ vt ipoſſibile q̃ vn⁹ eiuſdẽ rei poſſint eẽ plures poſſeſſiones numero differẽtes:q: ſi eas numero q̃ ſunt plures res:q: nũer⁹ nõ cadit in vno vt dixi.Uñ als eligẽdo iſtũ.§.dicebã q̃ Bar. meli⁹ copulatiue dixiſſet.ſpecie & numero differẽtes,vt pz i d. ver.ſabin⁹.vbi ille due poſſeſſiones.ſ.ciuilis q̃ eſt apud cõcedentẽ pcario & naturalis q̃ eſt apud recipiẽtẽ differunt & ſpẽ & nũero:q: ſunt due.Sed q: Bar.& oẽs doc.quos.ff.rẽtuli loquunt alternatiue.ideo ſubtiles Wo.ſenẽ.ſuſtinẽt ſummariũ Bar.& doc.ẽt alternatiue.& exẽplificãt i vſufructuario & vſuario vn⁹ & eiuſdẽ rei,vtriq; cõpetit interdictũ vti poſſidetis,p eadẽ re.l.ſi.in fi.j.vt poſſi. Iſte due poſſeſſiões apud eos inſolidum exiſtentes ſunt differentes numero q: naturalis mea ẽ reſpectu vſufruct⁹,tua ẽ vſ⁹ reſpectu vſ⁹ vt declarat Bar.i pri.co. ¶ Sed caue q: iſte poſſeſſiões videãt eẽ differentes ñ ſolũ numero,vt dicit Bar.in pe.col.ſed etiã ſpecie ſicut vſufruct⁹ & vſus ſunt ſeruitutes ꝓna ſpẽ differẽtes fm Bar.i l.q vſumfructum.circa fi.j.de ver.ob. Niſi dicas(nec aliud pt dici) q̃ nõ differãt ſpecie ex q̃ ambe ſunt poſſeſſiones naturales tã vſufructuarij quã vſuarij,vt dicit Bar.j.in pe.col.ergo cũ ãbe alle poſſeſſiones ſint naturales.ergo nõ pñt dici differre ſpẽ ſed tñ numero. ¶ Ego vitra Mod.Seneñ.defendendo ſummariũ Bar.& doc.exẽplifico clari⁹ duob⁹ aliis modis q̃ ſunt plani.Primo exẽplifico in duob⁹ vſuarijs in eadẽ re inſolidũ ſtitutis. Hã ibi ſunt plures poſſeſſiões nũero differẽtes fm Bar.j.in vit.co.nã vna eſt poſſeſſio iſti⁹ vſuarij & altera illi⁹,& ſic differunt numero,ꝛz nõ differũt ſpecie:q: ãbo ſunt vſuarij & ambe poſſeſſiões ſunt naturales,vt ibi p Bar. ergo in eadẽ reperiũt plures poſſeſſiones numero tñ differẽtes.Secdo exẽplifico qñ eſſet vn⁹ fund⁹,& gratia cõmodioris culture vel gratia cõmodioris locatiõis eſſet diuiſ⁹ i ptes,& vna pars exẽpli gratia vocaret Seian⁹ ſuperior,& alia Seian⁹ interior,vt eſt tex.i l.als caius.§.j.ff.de le.iij.& i.l.q̃ i rerum.§.ſi qs poſt de leg.j. Be ſunt plures poſſeſſiões eiuſdẽ fundi,& ſic eiuſdẽ rei ſolũ numero differẽtes,& iſte pñt eſſe apd plures inſolidũ vt pz ad ſenſum nec potes dicẽ q̃ ſint due res vl⁹ duo fundi vt pt⁊ in.d.l.cal⁹.§.j. Et ſic in forma rñde ad oppoſitionẽ ſuperi⁹ factã dũ dicebat qd in vna re,& ſic i vno fundo nõ cadit differẽtia in numero,qi i vno ñ cadit numer⁹ ſicut infor te ioio non põt cadere differẽtia numeri,dic hoc eſſe ver. Sz ꝺ differẽtia numeri nõ eſt in vna re nec i vno fundo,ꝛz in poſſeſſioib⁹ vn⁹ fundi q̃ poſſunt eẽ plures,& differre ſpecie & numero,vt hic in verſi.ſabin⁹.& etiã pñt differre numero tñ,vt ꝛ exẽplis.ff.relatis.Nec credas q̃ ſit dar poſſeſſiões differẽtes ſpecie tñ & nõ numero,q: q̃ differunt ſpecie etiã differũt nũero.ſed nõ ecõtra,vt pt⁊ ad ſenſum:ꝛz Bar.& doc.i ſummario loquunt alternatiue:& etiã Bar.in ſcdo no. Sed debẽt ſane i telligi vt dixi. Tertio aduer.ad diuiſionẽ Bar.& do.q̃ faciunt de hoc tex.dũ dicũt in tertia pte in ver.ſabin⁹. ponitur dicta

sabini ꝙ vr̃ aduersari p̄cedētibus,⁊ nō aduersat̃ quia loquit̃
in diuersis terminis nā regula loquit̃ de eadē possessione nu-
meroque nō pōt esse penes plures insolidū. Sed sabin⁹ loq-
tur qñ sunt diuerse possessiones specie ⁊ numero differentes,
vt naturalis ⁊ ciuilis q̄ ciuilis pōt eē penes vnū,⁊ naturalis
penes aliū. Nā. Bar.⁊ doc. videnť in duob⁹ male loq. nā tex.
4 †dici Sabin⁹ tñ. dictio tñ ᵃ est diuersatiua. l. gd tñ cū si.ß.de
a arbi.l.ita tñ in prin.ß.ad Treb.⁊ ß.de admi.tu.⁊ in spē.Bar.
in l.vnica in pn.in vlti.col.ad fi.ß.si qs ius dic.nō obtē. Ergo
cū dictio tñ sit aduersatiua dz aduersari p̄cedētib⁹, ⁊ tamen
5 Bar.⁊ doc.dicūt ꝙ non aduersatur.ergo male stat. ¶ †Scdo
Bar.⁊ doc.dicūt qd ver.Sabin⁹ tñ nō aduersat̃ precedētib⁹
eo q̄ loquit̃.in diuersis terminis:istd videt̃ maledictū cū ha-
beam⁹ regulā ꝙ aduersatiua dz aduersari his q̄ sunt eiusdez
speciei:⁊ qualitatis nō aūt his q̄ sunt diuer.generis. Istā re-
gulā tradūt gl.⁊ clarius Bar.in l.mariti.§.fi.ĵ.de adul.naz si
duo scholares legūt Pet.aūt currit itelligit̃ Petrus.s.scho-
laris vt aduerset̃ his q̄ sunt eiusdez generis capiēdo genus
p̄ut capiūt legiste p spē vt ptz i exēplo p̄me dato:istā regu
lā etiā ponit Cy.i aut.sacramēta puberū.in prin. C.si.aduer.
vē.d. Alex.in l.filius a p̄re.in prin.in xiiij.col.ß.de lib.⁊ posth.
ergo vr̃ male dictū ꝙ ver.Sabin⁹ tñ.in illa aduersatiua tñ de
beat̃ loq in diuersis terminis ⁊ in diuersa possessiōe. ¶ Istis
oppositionib⁹ pōt rñdere altero de duob⁹ modis. Primo ꝙ
doctrina gl.Bar.⁊ aliorū qs retuli ꝙ aduersatiua dz aduer-
6 sari his q̄ sunt eiusdē speciei ⁊ qualitatis p̄cedit i dictiōe† au
b tēᵇ,⁊ simili q̄ nō solū est aduersatiua,sed etiā cōiūcta, vt i no.
decisione declarat Bar.i l.oēs populi.in xiiij. col. ß.de iusti.⁊
iur. Sed tex.noster loquit̃ in dictiōe tñ q̄ poti⁹ ē limitatiua ꝙ̄
aduersatiua. ¶ Vel scdo rñde ꝙ iuriscon.in prin.pōit regulā
generalē ꝙ plures nō possunt eādē rē insolidū possidere, nō
restringens se magis ad vnā speciē possessiōis ꝙ̄ ad diuersas
postea in ver.Sabin⁹ tñ in eadē materia limitat.⁊ hoc modo
bene aduersat̃ p̄cedētib⁹. ¶ Quarto aduerte ad intellectū ẜ.
idē Trebati⁹.iūcto ver.seq.ibi, quē Labeo rephēdit.⁊ iūcto
ver.si.qd si verbis audacia daret̃ nō esset ponere eos i celū te
nere,ꝙ Labeo ⁊ Paul⁹ author huius legis male rephēdāt
Trebatiū,q̄ eū nō intellexerunt:q̄ mēs Trebatij ñ fuit dice
re ꝙ duo possint possidere insolidū eādē rē eadē spē possessio
nis alter iuste ⁊ alter i iuste,s; mēs Trebatij fuit dicer̃ ꝙ duo
possunt possidere eādē rē vn⁹ iuste,⁊ sic ciuiliter,alter iiuste ⁊
sic naturaliter. Nā isti termini iuste ⁊ iniuste.aliqñ iportāt di
uersam speciē,⁊ sic capiunt̃ p spē seu substātia separata ⁊ dif-
ferēti ⁊ si p naturali ⁊ ciuili, vt l.si duo in prin. versi.si qs p-
poneret̃.ĵ.vti.possi.⁊ l.ꝙ si seru⁹.ĵ.ea.l. Aliqñ ista verba iuste
vl'iniuste capiunt̃ solū p diuersa qualitate p̄ut hic capiūt La
beo ⁊ author hui⁹ legis rephēdētes Trebatiū. Sz equocāt
nō eñ aliter cōprobaret Trebati⁹ opi. Sabi.nisi itelligeret
p̄ut ⁊ sabin⁹. Vñ cū sabin⁹ dixerit ɔcedētē p̄cario possidere
sc; ciuilr.⁊ accipiētē possidet̃.s.naturalr Trebati⁹ idē appro
bat existimās ñ ēe icōueniēs ꝙ vn⁹ iuste.i.ciuilr alter i iuste
i.naturalr possideāt eadē rē 4 facit bñ tex.i l.si duo in pn.ĵ.vti
possi.vbi d̄r ꝙ vn⁹ iuste ⁊ sic ciuilr alter iiuste h̄ ē naturalr pos
sidere pñt, sc; duo iuste h̄ est ciuilr, ⁊ duo iniuste h̄ est natu-
ralr possidere nō pñt. Ad idē facit tex.in l.duo.i pn.ĵ.de pre-
cario.vbi d̄r duos nō posse possidere vi aut clā i q̄ neq; iuste
neq; iniuste possessiōes ɔcurrere pñt:ergo a ɔ̄rio sensu vn⁹ pt
vi possidere ⁊ alter clā. ¶ Et si diceret̃, h̄ mō intelligēdo tre-
batiū esset supfluū:q̄ repeteret idē ꝙ dixerat Sabinus rñde
no.ꝙ nō ē supfluus imo multū addit Sabino ꝙ nō solū ciui
lis pōt esse penes vnū naturalis penes aliū qñ vtraq; ⁊ natu
ralis ⁊ ciuilis est iusta vt i p̄cario p̄ut loqt̃ Sabin⁹ s; etiā qñ
ciuilis.i.iusta ē penes vnū ⁊ naturalis,⁊ sic iiusta ē penes aliū
p̄ut etiā in l. clā possidere.§.q̄ ad nūdinas. ĵ.eo. Istud addit
Trebati⁹ dicto Sabini. Nec obstat fundamētū Labeonis ⁊
Pauli.authoris hui⁹ legis:q̄ p̄cedit qñ est eadē possessio in
substātia s; hz diuersas qualitates iuste ⁊ iniuste s; opi. Tre.
loquit̃ qñ est diuersa possessio ⁊ spē ⁊ qualitate vt naturalias
iusta ⁊ ciuilis iiusta. Istū itellectū tradidit originalr.d. Ma-
ri.soci.Senē.i c.j.de cā pos.⁊ p̄prie.quē itellectū refert ⁊ sequi
tur.d.Bar.soci.ei⁹ fili⁹ hic. Sic etiā alibi Bar.i l.domiti⁹ la
beo.ß.de testa.rephēdit Celsum iuriscō.ꝙ male itellexit La-
beonē ibi relatū. Sz q̄ eēt peccare i spiritū sanctū rephēdere
iuriscon.hic iō nō vr̃ recedēdū ab eo ꝙ d̄t tex. Quinto ⁊ vlti-
mo aduerte ad rōnē tex.positā i prin.⁊ etiā positā in fi. Nā in
prin.d̄t tex.ɔ̄ naturā quippe est vt cū aliqd ego teneā tu quo
que tenere videaris,postea i fi.d̄t tex.nō eñ magis eadē pos-
sessio apud duos esse pōt quā vt tu stare videaris vbi ego sto
vel vbi ego sedeo tu sedere videaris vtranq; rōnē sic decla-
ra. Nā sicuti eadē tenuta vel isistātia eiusdem rei vel eiusdem

a ¶ Tamen. Adde l.ij.i fi. ff.d̄ rep. Aliquādo ponitur pro etiā. c.sicut enim. xxviij.q.ij.

b ¶ Aūt Vid Bar.in l.j.§. vsuffructuarius.ff.d̄ noui ope.nūciatio.⁊ in l.mariti.§.fi.ff.de adult. Arch. ij.c.j.xlvij.distinctio.

loci occupatio.iuxta.l.qd in prin.ß.eo.nō pōt p naturā eē pe
nes plures insolidū:q̄ naturaliter vbi ego sedeo tu sedere nō
potes nisi me amoto.censet̃ impossibile p ius quod naturam
imitat̃,vt.ĵ.stati dicā ꝙ vna ⁊ eadē possessio eiusdē loci possit
esse penes duos vl' plures insolidū,siue sit naturalis possessio
q̄ d̄r corporalis insistētia rei,siue ciuilis q̄ aīo p absentē reti-
net̃ cū act⁹ ciuiles imitēt̃ naturales ⁊ naturalē repsentē.vt sta
tim dicā,⁊ p ista habes clare enucleatū intellectū isti⁹ famosi
7 §. ¶ †No.j.ꝙ plures nō possunt eādē rē insolidū possidere.
ɔcordat.l.duo.ff.d̄ p̄ca.l.si vt certo.§.si duob⁹ vehiculū.ff.cō-
8 mo.c.l;.cām.in ver. cū duo insimul.d̄ pba.† Adde ꝙ idē est in
dñio:q̄ duo nō possunt esse dñi isolidū eiusdē rei.d. §.si duo-
b⁹ vehiculū. Bal. Imo.⁊ Mode.in l.iij.ff.sol.mat. Et si c ha-
bes ꝙ dñiu; ⁊ possessio eqparat̃ q̄ ad cōcursum pluralitatis
psonarū insolidū vt hic, s; differunt quo ad ɔcursum plura-
9 litatis causarū,vt in.§.preceden. ¶ † Scdo no.i versi.ɔ̄ natu
rā quippe est rationē regule p̄cedētis q̄ pōt quadruplicit̃ in-
duci,duob⁹ modis vt cōueniat naturali possessiōi. ⁊ duobus
modis vt ɔueniat ciuili. Primo pōt induci sic possessio natu
ralis d̄r esse q̄dā insistētia rei.l.j.in prin.ß.eo. Sz impossibile
est ꝙ vna ⁊ eadē insistētia naturalis eiusdē rei possit esse penes
plures insolidū.⁊ d̄t.tex.in fin.isto mō ista rō veniret ad pos-
sessionē naturalē. Scdo pōt induci vt arguat̃ est cā p̄ductiua
effectus,ad ipsum effectū: nā apprehensio corporalis cū aīo
possidēdi est causa p̄ductiua possessionis:vt hoc text.in prin.
Sicut ergo ipsa cā possessionis nō pōt esse penes plures per
sonas isolidum.ita nec eius effect⁹, ⁊ sic ipsa possessio, ⁊ hoc
mō etiam cōuenit naturali. Tertio pōt iuduci,nam actus ci
uiles imitantur naturales,vt.ĵ.dicā,sicut ergo insistentia na
turalis respectu eiusdē rei nō pōt esse penes plures insolidū,
ita nec insistentia ciuilis:⁊ isto modo loquitur etia; de ciuili
Quarto pōt sic induci:nā ciuilis possessio nihil aliud est nisi
q̄dā representatio naturalis tenute,sicut ergo ipsa naturalis
tenuta non potest esse insolidum apud plures ita nec ciuilis.
10 ¶ † Tertio no.in ver.Sabin⁹ tñ qd q̄ p̄cario cōcedit d̄r ciui
liter possidere q accipit naturaliter possidet. l.⁊ h;.§.eū q.ff.
d̄ p̄ca. Nō possunt insolidum possidere : q̄ naturalis ⁊ ciuilis
sunt possessiones speciei ⁊ numero differētes,vt dictū est in l.
11 j.in pn.ß.e. ¶ † Et sic no.ꝙ plures possessiones specie ⁊ nu-
mero differētes possunt esse penes plures insolidū. ⁊ ad hoc
12 frequēt̃ allegat̃ iste tex. ¶ † Sz opere pretiū est videre qñ in
accipiēte p̄cario transit naturalis possessio.d.l.⁊ h;.§.eū q et
tñ nō trāsit incōmodatariū.l.rei cōmodate.ß.cōmo. ⁊ l.licet.
§.rei deposite.ß.deposi. Nā in cōmodatariū non trāsit aliqua
poss.s; h; nudā tenutā ⁊ nudā detētationē facit tex.i l.officiū
ad fi.ß.de rei vend. Et tñ videret̃ dicendū totū oppositū cum
fortior censeat̃ cōtract⁹ cōmodati qui nō pōt reuocari ad li-
bitū ɔcedētis sicut precario.l.i cōmodato.§.sicut.⁊ ibi Bart.
ß.cōmoda. Itē in cōmodato est vsus cert⁹ ⁊ limitatus vt gl.
magistra.in l.ɔctus.ĵ.de reg.iur. Facilius ergo d̄beret trāsire
possessio naturalis in cōmodato ꝙ̄ in p̄cario. Punctus est
videre que sit rō diuersitatis. Subtiles Mode. Seneñ.hic in
fo no.assignāt rōnē diuersitatis satis colora. Nā l; cōmodatū
sit forti⁹ rōne reuocatiōis:q̄ cōmodatū qd fit ad certū vsum
⁊ ad certū tēpus nō pōt reuocari nisi finito vsu ⁊ tpe.l.in cō-
modato.§.sicut.ß.cōmoda.precariū aūt pōt p libito ɔceden-
tis qñcūq; reuocari.l.cū precario.ĵ.de p̄ca.⁊ sic quo ad reuo-
catione cōmodatū est forti⁹ ꝙ̄ p̄cariū. Tñ rōne vsus cui⁹ re
spectu d̄r qs possidere.l.titia.ĵ.de sol.forti⁹ i⁹ in vtēdo d̄r esse
i p̄cario ꝙ̄ in cōmodato.q̄ i cōmo.vsus ē limitat⁹ ⁊ restrict⁹.
Sz i p̄cario est incert⁹ ⁊ sic magis latus ⁊ magis diffusus:ꝙ
hoc respectu ius in p̄cario d̄r fortius. Ideo nimirū si in pre-
cariū trāsit naturalis possessio in recipiēte tanꝙ̄ in habētem
fortius ius ꝙ̄uis nō trāseat incōmodato. ¶ Sed tu aduerte
ꝙ ista rō diuersitatis nō vr̃ gñalis nec ɔcludēs:q̄ ēt in p̄ca-
13 rio vs⁹ pōt ēe limitat⁹ cert⁹. Nā pone† cōcedo tibi habitatio
nē hui⁹ domus gratis vsus est cert⁹ sed tempus est incertu;
vsq; ad quātū tps ɔcedā, ⁊ istud est p̄cariū.l.luci⁹.ß.d̄ dona.
Bar.in l. Aquili⁹ regul⁹.in j.opp.ß.d̄ dona.idez Bar.in l.j.ĵ.
de p̄ca.⁊ in l.in cōmodato.§.sicut aūt.ß.cōmo. Itē in p̄cario
tps pōt esse certū s; vsus incert⁹,vt est tex.in l.in reb⁹.§.fin.⁊
l.seq.ĵ.de p̄ca. Tamē q̄ hoc est ɔ̄ naturā precarij nō obstāte
tpe certo pōt cōcedēs etiā ante illud tps reuocare.l.cū preca
rio.ĵ.de p̄ca.d. Ab.in c.fin.in ij.co.de precā.ego assigno aliam
rōnē diuersitatis quare in p̄cario trāsit naturalis possessio in
recipiēte ⁊ nō i cōmodato. Eo q̄ i p̄cario est forti⁹ ius in reci
piēte ꝙ̄ i cōmodato nimirū si in p̄cario trāsit naturalis pos-
14 sessio,s; nō i cōmodato.† Assumptū pbo.nā p̄cariū regularit̃
fit ad incertū vsu; ⁊ icertū tps.cōmodatū aūt eɔ̄ fit ad certū
⁊ limitatū vsu; ⁊ ad certū tps expssu; vel tacitū, fm glo.ma-
gistram

gistrā in d.l.j.in pri.d.j.p̄reca.z i d.l.ectus.j.de re iu. Bar. i
l.cōmodato.§ sicut.ff.cōmo.cano.presertim. d.Abb.in c.fi.
5 de p̄car.† Sed incertū pp̄ter dubiū reputat̄ esse perpetuum
donec reuocet̄ l.iurisperitos.in prin.ff.de execu.tu.l.sufficit.
z ibi no.Bar.ff.de cōdi.inde.c.si gratiose.de rescri.i vj.Bar.
in l.de pupillo.§.si qs ipsi p̄tori.in iij.q.ff.de ope.no.nū.lz il
lud qd est ppetuū cēsetur esse forti⁹ ius q̄ illud qd est tēpora
le.l.j.§.q̄ aūt ait pretor.j.de superfic.Istā puto esse rōne di
16 uersitatis lz ab aliquo tactā nō reperiam.¶ † Quarto no.ex
isto tex.i fi.q̄ illd q̄ nō pōt fieri naturalit ᵃ nō pōt ēt fieri ciuilr
q2 ars imitat̄ naturā.§.minorē.insti. d adop.z l. adoptio.la.
j.ff.e.Et sic illud q̄ est impossibile naturalit vere fieri ē impos
sibile p fictionē a.l.inductā.facit.l.ij. ff.d vsufr.ea.rerū q̄ vsu
cōs.l.si pupilli.§.qd ergo.ff.d neg.gest.Unde fictio nō cadit
sup īpossibile d natura gl.i Sall⁹.§.si ei⁹.vbi Bar.z alij.no.
et d.ri.ff.de li.z posthu.z gl.in l.iij.in pri.z ibi not. Bal.ff.pro
17 soc.¶ Et ad hoc qd ars imitet̄ naturā. Adde qd p illū §.mi
norē tz not.do.Abb.in c.debitū.de baptis.qd inter baptizatū
z leuantē de sacro fonte z sic patrē spiritualē requiritur q̄ ex
cedat.xviij.ann.z sic plena pubertate baptizatū,vt ibi iūcto.
d.c.debitū.z reputat do.Abb.quasi nouum.z multi in hoc d
cipiunt̄.¶ Sz aduerte q2 eādē rē q̄ ego vere possideo illi⁹ fin
git̄ possidere qñ dolo desijt possidere,vt in regula p possesso
re.de re.iur.in vj.z l paren.z.l.is qui dolo.j.de reg. iu.z l.fin
aūt.§.lz z is.ff.de rei ven.ergo fingit̄ impossibile q̄ ego pos
sideā illd qd vere alius possidet: ergo ꝯ regulā huius tex. Sz
respōde q̄ nō fingitur impossibilē.s.qd ille q dolo desijt pos
sidere possideat.Istud nō fingitur.lz bñ fingit̄ q̄ possit cōue
niri ac si possideret,z sic in eius odiū,vt declarat Bar.in l.na
18 turaliter.in iiij.col.j.ti.j.† Unde statutū faciēs mētionē d pos
sessore nō hz locū in eo q dolo desijt possidere,lz possit cōueni
ri ac si possideret fm Jo.an.in d.regula pro possessore.i mer
19 curia.† Itē intellige istud not.qñ aliquid est impossibile z in
specie esset impossibile:tñ in genere est impossibile,vt decla
rat Bar.in l.eādē.ff.de duo.re.z in l.sub cōditione.ff.de so
20 lu.z latius i l.si is q p emptore.j.tit.j.¶ † Quinto no.q̄ iusti
tia vl iniustitia possessiōis significat qualitatē,nō aūt substā
tiā vel speciē possessionis,qualitas enim nō alterat speciē,vt
est gl.pe.in §.fi.insti.de iure pso. z in l.fi.§.quoties.ff.d publi.
Bar.in l.j.in prin.ff.eo.dū vult corporalē possessionē esse ter
tiā speciē possessionis d p se.Nā ex quo corporalis dr iniusta
l.clā possidere.§.q ad nūdinas.j.eo.qualitas iniustitie nō fa
cit diuersam speciē possessionis,vt hoc tex.¶ Adde tñ q̄ ali
qñ iusta vel iniusta capitur p substātia seu p specie separata.
si duo.in prin.j. vti.possi.z l.qd seruus.j.e.Et ita capitur hic
in opinione trebatij declarata,vt.ff.ꝯ cōmunē opi.Expeditis
tertua.āteq̄ veniā ad gl.q̄rit̄ Bar.q possessio sit illa q causet
vsucapionē seu p̄scriptionē.z rñdet vt hic late p eum.Ex di
ctis Bar.facias tres cōclusiones.¶ Prima est q̄ sola ciui
lis possessio ē que causat vsucapionē vl p̄scriptionē veri dñij.
Sed naturalis nō sufficit.¶ Secūda cōclusio q̄ sola natura
lis possessio quam habent vsufructuarius,emphyteuta feu
datarius z similes est potens ad vsucapionem vsufruct⁹ em
phyteuūs z feudi,z sic ad vsucapionē iuris q̄ est ꝯ verū dñm
Tertia cōclusio qd ad vsucapionē vel p̄scriptionem nō req
21 ritur vtraqz possessio naturalis z ciuilis simul. ¶ † Circa pri
mā conclusionem Bar.post Dyn.qd sola ciuilis est q causat
vsucapionē p eo.Dy.allegat̄ tres.tex.hic allegatos p Bart.
qui oēs loquuntur de seruo existente in fuga q interim pōt a
dominio vsucapi.Et tñ ciuiliter tantū possidetur omissa sol.
Jac.but.j.relata z reprobata p Bar.qd seruus existens in
fuga possideat̄ naturaliter z ciuiliter.q̄ Bar.reprobat z bñ
per.l.si cui.§.licet.ff.de libe.cau. Ego.in d.l.j.§.p seruum q in
fuga.ff.eo.dixi qd ista iura nihil probant duplici cōsideratio
ne. Prima q2 illi tex.nō loquuntur de vsucapione.ichoāda
lz de iā accepta pficienda.put dixit ibi tex.in verbo impleat̄
vsuscapio.Sz facilius pficit̄ vsucapio iā cepta q̄ de nouo in
choetur.l.cepta.j.tit.j.z l.qui fundū.ff. quēadmo,serui.amit.
z.j.§.quesitū.j.de aqua quoti.z esti.z tex.no.in l.fundum.ff.de
fund.do.Et aduerte quod isto mō etiā loquitur text.in l.q fū
dum.in prin.j.emp.quem Bar.j.allegat in iij.conclusione.z
ibi dicit esse expressum qd sola ciuilis sufficit ad vsucapionē.
Sed certe etiā ille tex.loquitur de vsucapione complenda nō
aūt de inchoanda,vt clare dicit tex.ibi anteq̄ diutinā posses
22 sionē impleret̄.† Confirmat̄ q2 nō vr̄ qd a p̄cipio possit da
ri ciuilis possessio sine naturali.Et sic sine nostro vl alieo cor
pore.§.neratius in prin.vbi not.text.ff.eadem.l. Bartolus
in l.clam possidere.§.qui ad nūdinas.j.col.ad fi.infra codē.
licet gl.z alij.ibi cōmuniter contrariū teneāt vbi dicetur.Se
cundo dico qd tex.in d.§.p seruū qui in fuga.dicit vtilitatis.

grā p̄ceptū esse impleat̄ vsucapio.z sic istud p̄cedit iure sin
gulari in seruis fugitiuis duplici causa. Prima ne dominia
seruorū essent in incerto.l.j.j.de vsuca.Scda ne fuga seruorū
noceat dñis,vt dixi.tex.in.l.pōpo.in prin.z in.l.rē q nobis.j.
e.ergo in ꝯtrariū vr̄ esse ius cōmune in tribus iuribus alle. per
Dy.nō vr̄ posse fieri bonū fundamētū.¶ Scdo dū Bar. alle
gat.duas gl.p ꝯclusione Dyn.adde tu aliuz tu aliā tertiā gl.
nota.in.c.cām.z ibi cano.de p̄script.¶ Tertio inquātū dicit
Bart.facere illud qd vult glo.in.l.j.C.de ser.fugi.z in.l.male
agit̄.C.de prescri.long.temp.z est similis gl.in.§. sed aliquan ᵃ
do.insti.de vsuca.al's dicebā q̄ iste gl.non bene probāt solā
ciuilē causare vsucapionē. Dicūt ei ille gl.q̄ habēs naturalē
nō p̄scribit donec ciuilis est penes aliū.sed postea prescribit
illo desinente ciuiliter possidere. Rō:q2 tunc ciuilis accrescit
naturali.l.lz z si nollit.cum gl.j.eo.Ergo nō pbat q̄ sola ci
uilis causet vsucapionē.Preterea z scdo facilius est quid im
pedire ne fiat q̄ inducere.l. patre furioso.ff.de his qui sunt
sui vel alienar.z.c.quemadmoduz.de iureiur.Nunc aūt dico
qd gl.in.d.l.j.in fi.C.de ser.fugi.bene probat ex ratione qua
mouet̄ ad ita dicendum:q2 si diceremus q̄ ille qui hz naturalē
p̄scriberet durāte ciuili apud alium sequeretur quod etiā ille
qui ciuiliter possidet p̄scriberet.Et cōsequenter q̄ duo prescri
berent,z sic duo efficerentur domini insolidum.contra.l.si vt
certo.§.si duobus vehiculū.ff.cōmo.Ergo bñ probat illa gl.
q̄ sola ciuili causet̄ vsucapio:z ita postea reperie q̄ illam gl.
induxit Bart.in sequenti q̄stiōe dū tractat de corporali pos
sessiōe.Quarto inquātū Bar.j.p ꝯclusiōe Dy.allegat duos
tex.Primo .l.si id q̄.§.fi.in verbo vtili⁹.j.e .scdo.l.q fundo.
in prin.vbi dicit esse expressum.j.pro empt.An isti tex.pbāt
reseruo dicēdū.j.in.ij.cōclusione.vt sequar ordinem Bartol.
¶ Ultra Bar.adde pro ista conclusione gl.z doct.duos bo
nos.tex.in.l.si quis fundū.in ver.lz z pōpo.j.eo.z in.l.locū.§.
p̄prietarius.ff.de vsufr.vbi nudus p̄prietarius qui tñ ciui
liter possidet.vt.l.sciendū.in prin.ff.qui satisd.cogā.ēt si sciat
alium esse vsufructuariū:z sic naturaliter possidere:tñ ex sola
24 ciuili prescribit.¶ † Tenēdo illā sententiā eā amplia q̄ nō so
lum possessio ciuilis vera causat vsucapionem z prescriptio
nem,sed ēt ciuilis ficta,vt probat text.in.l.j.§.per seruum cor
poraliter.ff.eo.in verbo,videri.q̄ fictionē importat. l.j.§.de
iecisse.cum similib.j.de vi z vi arma.vbi debitor nō habet nisi
ciuilē fictā i seruo pignorato.z tñ p̄scribit vsucapit.vt ibi tex.
z ibi dixi.Ad idem tex.in l.ceptam.j.ti.j. ¶ † Itez dū Bar.
25 z alij tenent quod naturalis sola non sufficit ad prescriptio
nem dominij per tex.l.acquiritur.in fin.ff.titu.j.z ibi textus,
assignat duas rationes.Adde tex.in.l.neqz.z ibi Bal.ad hoc
no.C.de vsufru.idem tenet Bar.in l. celsus.in.iij.co l.j.titu.
66 j.Et ita habes expeditā primā conclusionem Bar.¶ † Circa
secundā cōclusionē Bar.quod possessio naturalis sola quam
habent vsufructuarius emphyteuta feudatarius z similes,
causat prescriptionem taliū iuriū.Adō primo inquātū Bar.
ad probandū qd vsufructurari⁹ qui naturaliter possidet pōt
vsumfructum prescribere alleg.tex.in l.fi.in fi.C.de prescri
27 ptio.lon.tēp.¶ † Pūctus est videre an illa lex loquat̄ de pre
scriptiōe extinctiua vsusfructus an de prescriptione acquisi
tiua vsusfructus.Bar.simpliciter sequendo vltramōta.tz q̄
loquat̄ de p̄scriptione acq̄sitiua.Itē tz Bar.in l.iusto.§.non
mutat.j.ti.j.Aduerte q2 est subtilis passus ꝯ hac arguit Are.
q2 tex.in.d.l.fi.in fi.equiparat prescriptionem vsusfructus z
aliarū seruitutū realiū.Modo in seruitutibus realibus non
habentibus causam cōtinuā procedit prescriptio extinctiua
seruitutis sed non acq̄sitiua.l.seruitutes magna.ff.de serui ex
go idē in p̄scriptione vsusfruct⁹ qd loquat̄ d extinctiua.Post
ea rñdet Are.qd ille tex.debet intelligi qd propter identitatē
rationis potius equiparet vsumfructū seruitutib⁹ habētib⁹
causam continuā quā discontinuā:q2 in vtraqz potest conti
nuari possessio z sic causari p̄scriptio:lz diuersa rōne.Nā i ser
uitutibus realib⁹ cōtinuat̄ possessio pp continuū vsum sed i.
vsusfructu p.continuationē animi:ex q potest continuari pos
sessio ciuilis.l.licet. C.eo.lz non placet pp tex.ibi q in fi.dr z ce
28 tere seruitutes. Cū dictio † cetere,sit repetitiua similiū. per
gl.in l.fugitiui.cū simi.C.de ser.fu.Unde dic qd congruētior
est equiparatio si fiat ad prescriptionē extinctiuā:q2 tūc non
restringitur generalitas illius tex.Sed si intelligimus d p̄scri
ptione acq̄sitiua oportet qd restringamus illum tex.ad serui
tutes habentes causam continuam.Sed in dubio capienda
est interpretatio que legem generaliter loquentē non restrin
gat.l.j.§.generaliter.cū simili.ff.de leg.p̄stā.Sed tu potes
illam.l.fi.in fi.fortiter inducere p opi.Bar.z vltramonta.qd
loquatur de prescriptione acquisitiua:q2 ille ver.fi.se refert
ad precedentia:z dicit esse idem ius.duz dicit eadē obseruā

¶ Naturaliter. Adde c.debitum. de bapti. c. quoniam. in plerisque de offi.ord.c.or.c. vl.xviij.distin. z.c. singu. lxxxix.disp.

da in prescriptione vsufructus q̃ in prescriptione soli.s3 tex.
s.in prescriptione soli ⁊ sic rerũ immobiliũ,loquitur de p̄scri
ptione acquisitiua.ergo similiter ⁊ finis dz de eadẽ log.Istud
vr facere p Bar.⁊ vltramõ.¶ Sed in cõtrariũ fortiter strin
git ille tex.dũ dr nulla scientia vel ignorãtia spectãda.Post
ea in fi.dicit.eo.obseruãdo in vsufructu ⁊ ceteris seruitutib⁹
realibus:ergo impossibile est q̄ loquat̃ de prescriptione vsus
fruct⁹ acqsitiua.Nã quasi possessio iuris qua p̄scribit ius vsus
fructus ⁊ ius seruitutis realis,nihil aliud est quã aduersarij
sciẽtia ⁊ patiẽtia.l.pe.s.de seruit. ⁊.l.iij.§.dare.s.de vsufru.
e sic requirit̃ qd aduersari⁹ sciat.⁊ tex.i do.l.fi.dicit q̄ ibi pre
scriptio currit ignorãti sicut sciẽti:ergo nõ põt loqui d p̄scri
ptiõe vsufruct⁹ acqsitiua.⁊ extictiua.Et ita tz ipsemet Bar,
in d.l.pe.⁊ ibi Ang.⁊ Flo.s.de seruitu.⁊ licet gl.i l.ij.in glo.j.
C.de serui.⁊ aqua.intelligat illã.l.fi in v̄si.fi.referri ad prece
dentia quantũ ad tps s3 nõ quãtũ ad scientia nihil est:sed est
26 truffa.Salua tamen Bar.vt statim inferi⁹ dicam.¶ † Scdo
in quantũ Bar.circa.l.si ego.§.j.s.de publicia.dicit aduerten
dũ quod dum ille tex.loquitur de seruitute reali vel persona
li.dz intelligi de seruitutibus habentib⁹ causã cõtinuã Bart.
nõ vr bñ dicere.si ita simpliciter intelligatur,q2 ista distictio
habet causam continuam vel descontinuam bene procedit in
seruitutibus realibus q̃ debent̃ a re rei, nam cum rei animũ
nõ habent nõ potest dici q̄ continuo animo possideat. Sec⁹
in seruitutib⁹ personalib⁹ vt vsufructus,que debet̃ a re per
sone.Bar.in l.iusta.§.non muta.j.tit.j.⁊ in d.l.si ego.§.j.⁊ se
quit̃ do.An.in c.de quarta.de prescri.⁊ ita oportet te intelli
30 gere Bar.hic.alias male loqueret̃.¶ † Tertio principaliter i
quãtũ Bar.tz quod possessio naturalis quam h3 vsufructua
rius emphyteuta feudatari⁹ ⁊ similes.causat prescriptionẽ
talis iuris. In hoc male videtur loqui.⁊ cõiter reprehen
ditur p Imo.⁊ Moder.hic Primo talis p̄scriptio causat̃ a
quasi possessione naturali ⁊ ciuili q̄ h3 in re vsufructuarius l3
etiã re naturaliter possideat:idẽ in emphyteuta feudatario ⁊
similib⁹,vt est gl.in gl.ait pretor.§.itẽ ei.s.ex qb.cau.ma.⁊ i
l.si plures.§.deiectũ.j.de vi ⁊ vi arma. Bar.met.in l.natura
liter.in prin.j.tit.j.⁊ est bon⁹ tex.in l.q vsumfructũ.s.si vsus
fru.peta.⁊ probat̃ in l.fi.j.vti posside.⁊ ita tz Bart. i certũ.
C.de rei vendi.⁊ in.c.si qs per.xxx.si de feu.fue.cõtrouer.inter
do.⁊ agna.Ang. in l.nemo.⁊ in l.pe.C.de prescrip.lon.tem
po.⁊ quod istud sit verum patet:q2 si naturalis possessio fun
di causaret p̄scriptionẽ vsufructuario, deberet p̄scribere fũ
dũ quẽ possidet.⁊ nõ vsumfructũ.l.sine possessione.j.tit.j. Cõ
firmat̃ p illd q̄ Bar.met.j.in sequenti.col.in iij.q.dũ vult. qd
acquisit o fructuũ q̄ h3 vsufructuarius non causetur natu
rali possessione rei sed a quasi possessione iuris, ergo in pre
scriptione arguẽdo de acquisitione fructuũ ad prescriptionẽ
cũ hec duo equiparant̃.l.si ego.§.part⁹.s.de publicia.⁊ ita
istã rõnẽ Bar.ẽt reprobãt Pau.de ca.⁊ Mod.in l.in princ.
vbi etiam dixi.s.eo.⁊ Pau.d ca.in l.in vlti.col.C.de ser fugit.
¶ Sed aduerte vltra alios inquantũ impugnat Bar.in pri
mo ⁊ in tertio fundamẽto,nã põt optime saluari ī vtroq3,qñ
quis habuit titulum vsufructus vel alteri⁹ seruitutis realis
a nõ duo quo casu p̄prie tratat̃ de prescriptione:nã si aliqs q
non erat dñs concessit aut vẽdidit mihi seruitu tẽ:ego possu3
vtẽdo eu3 prescribere,nec tunc requirit̃ scientia veri dñi sicut
qñ prescribitur d.l.fi.ad fin.C.de prescri.lon.tẽpo. Nec tunc
31 reqrit̃,i sciẽtia aut patientia veri dñi,ita est bonus tex.in d.
l.si ego.§.j.s.de publi.in verbo traditis vel per patientiã con
stitutis,vbi est tex. q̄ iste seruitutes possunt acquiri per tra
ditionẽ factã a non dño ipsius fundi,qñ titulus habetur a nõ
domino vel per patientiam veri domini:⁊ ita tenet Cyn.in l.
ij.in vij.q.C.de seruitu.⁊ aqua.⁊ multũ no.Pauli.de cast.que3
omnino videas in l.seruitutes.magna in pe.col.de seruitu.
Ubi dicit q̄ ista est singularis limitatio ⁊ p̄petuo tenẽda mẽ
ti,⁊ q̄ pauci ad eam aduertũt.⁊ ita etiam dixi in l.j.i pri.s.e,
32 ⁊ ita habes expeditã scdam cõclusionẽ Bar. ¶ † Circa ter
tiã p̄n.cõclusionẽ Bar.q̄ ad vsucapionẽ vel p̄scriptione3 nõ
reqrit̃ vtraq3 posses.naturalis ⁊ ciuilis simul,l3 sola ciuilis suf
ficit.Licet ita sit tenendũ,⁊ ita tenent gl.Bar.⁊ communiter
doc.Tñ credo q̄ disputatiue posset teneri opi.Jaco.but.q̄
reprehẽdit Bar.q̄ imo reqrat̃ vtraq3 possessio simul natura
lis ⁊ ciuilis ad causandum vsucapionẽ vel p̄scriptionẽ p duo
iura allegata ṗ Jaco.but.ad quẽ Bar.nõ realit rñdet.¶ Se
cundo q2 vt dixi.s.a prin.non põt esse ciuilis sine naturali,vt
dici.s.⁊ dicam plenius in l.clã possidere.§.qui ad nundinas,
vbi Bar.⁊ oẽs ponũt.j.e.Attamẽ bar.ad hoc rñdet q̄ p hoc
nõ sequit̃ q̄ vtraq3 requiratur put rñdet Bar.ad l.nemo.C.
eo.allegata3 per Jac.but.Et ad tria iura superius allegata
p Dyn.q̄ seruum fugitiuu3 dñs possidet ciuiliter tñ:⁊ cum

a Fructuum habes hic que possessio causet fructuũ acqsitionẽ. Regulam affirmatiua3 limitat̃ dupliciter Alexã.cõsi.lxxiij.lib.ij.viso themate colũ.

prescribit ergo ex sola ciuili causatur prescriptio,omissa solu.
Jaco.but.q̄ Bar.hic bñ reprehendit,ego superius rñdi i alijs
duob⁹ modis. ¶ Similiter nõ obst.duo tex.quos allegat hic
Bar.c̄ Jac.but.primo tex.in l.si id qd.§.j.j.eo.Are.dicit ⁊
bñ qd ille text.nihil p̄bat:q2 licet dicat q̄ vtilius est eum qui
egreditur fundũ retinere possessionem ciuilem animo.p hoc
non sequitur:ergo ciuilis est potẽs ad prescribẽdũ.⁊ si dicas
put voluit dicere Bar.q̄ tex.ibi cõsiderat vtilitatẽ.Et vtili
tas principaliter est in p̄scriptiõe dicit Are.dato q̄ nõ sequa
tur vtilitas p̄scriptionis:tñ sequũtur alie vtilitates:sc3 pp ac
quisitionẽ fructuũ:vt statim.j.dica3 in iij.q.Bar.itẽ vt possit
p̄pria authoritate repellere occupãtẽ.l.iij.§.eũ igit̃.⁊ l.qui
possessionẽ.⁊ vtrobiq3 gl.j.d vi ⁊ vi arma.⁊.l.clã possidere.§.
fin.j.e.itẽ rõne interdictiv̄ alteri⁹ cõmodi possessionis.l.j.in
fin.j.vti pos.nisi dicas defẽdẽdo Bar.q̄ tex.ibi dr vtili⁹ i cõ
paratiuo:vnde cũ maior sit vtilitas prescriptionis q̄ alie illis
ibi cõsideret tex.¶ Scdo ⁊ forti⁹ vrget tex.in l.q fundũ i pri.
cũ gl.j.p emptore,vbi post dsertionẽ fundi factã a seruis cõ
iungitur possessio defuncti cũ possessione hr̄dis ad prescribẽ
dũ,sed heres habebat solũ ciuilẽ:ergo ibi ẽ tex.q̄ solũ ciuilis
causet prescriptionẽ.Et illũ tex.ẽt allegat ad hoc Bart.in l.
j.§.p seruũ q in fuga,s.eo.⁊ semp Bar.facit de illo tex.ma
gnũ capital.¶ Sed defendendo disputatiue,vt dixi opi. Ja
co.bu.Ad istũ tex. rñdetur dupliciter.primo q̄ loquatur de
prescriptione iã cepta perficienda.Et illa facilius perficitur
quã de nouo inchoetur:vt dixi ẽt.s.Secũdo ⁊ notabili⁹ rñde
tur,q̄ ibi est hereditas iacens que perficit illã prescriptionẽ i
choatã a defuncto.vt.l.ceptã.j.tit.j.Non aũt est ipse heres q
nondum apprehenderat possessionẽ tp̄e quo serui deserue
runt illũ fundũ.Quicquid ibi dicat gl.istud satis colligit̃ ex.
l.precedenti.in fi.vbi fuit dictũ q̄ prescriptio a testatore ce 35
pta eo mõ p̄ficitur.dato quod heres nõdũ actualẽ possessio
nẽ apprehenderat.eo q2 hereditas vsucapionẽ vl' prescriptio
nem inchoatã bene perficit.d.l.ceptã.Modo in l.sequenti.s.
d.l.qui fundũ.in pri.ponitur alius casus magis dubitabilis
quãdo cepta erat prescriptio fundi per dñm qui habebat ser
uos in heredita.p quos retinebat illũ fũdũ:⁊ illi serui mor
tuo testatore recesserant de possessione illius fundi,aut hr̄di
tas perficiet talẽ prescriptionem:decidit ibi text.q̄ sic nõ aũt
decidit q2 ciuiliter ipse hr̄s illum fundũ possideret vt ibi vult
gl.Et ista disputatiue fint dicta non recedas tamen a cõmu
ni sententia.Et ita est expedita tertia ⁊ vltima cõclusio Bar.
33 ⁊ sic prima eius qõ.¶ † Scdo querit Bar.an corporalis pos
sessio sit sufficiens ad vsucapionem vel prescriptionẽ,⁊ tz qd
non,per rationem de qua hic per eũ ⁊ cũ Bar.trãseũt indif
ferenter oẽs nemo aliquid addit.Tu aduerte circa fundamẽ
tum Bar.q2 ille qui iuit ad nũdinas erat dñs.Ergo ipse non
põt vsucapere.l.sequitur.§.lana.j.d vsucap.put arguit bar.
⁊ gl.Bar.⁊ oẽs i d.l.j.in gl.magna ad fi.C.d ser. fugi.loquunt̃
exp̄sse in dño absẽte q retinet ciuilẽ aĩo.Et si tu diceres dato
q̄ ille absens qui iuit ad nundinas esset dñs.certe militat rõ
Bar.q2 ex quo ille erat dominus,ingressus possessionẽ ex cor
porali, nõ põt vsucapere.q2 sic duo essent dñi q2 dico q̄ pre
scribens occidit dominũ cui aduersat̃ fm gl. in §.precedẽti.
vers.possideo.in fi.vbi dixi,⁊ expresse Bart.s.in precedenti
qõne.Ergo non essent duo dñi effectualiter.ex quo secũdus p
scribens perimit dominiũ primi.Unde scdo videret̃ posse di
ci Bar.presupponere q̄ in l.si id qd.j.e.allegata per eu3 ab
sens qui possidebat ciuiliter non erat dominus sed vsucapie
bat vt probat̃ ex illo tex.in v̄. vtili⁹.cũ vtilitas principaliter
sit in vsucapione,⁊ ita expresse Bar.inducit illũ tex.in p̄cedẽ
ti qõne circa fi.Isto mõ intelligendo militaret rõ Bar.quod
duo vsucaperent.Sed caue q2 c̄ hoc videt̃ dari bona instã
tia.⁊ sic q̄ possint dari ciuiles in eadẽ re,vna vt dixi in p̄ic
to ad nũdinas qui nõ erat dñs sed vsucapiebat,⁊ sic habebat
ciuilẽ.Alia i bone fidei possessore q illũ fũdũ bona fide emit
nã possidet naturaliter ⁊ ciuiliter fm Bar.in seq.qõne i fi.vbi 35
dicã.Et sic nõ loquor in occupante nec in corporali possesso
re quẽ cõstat iniuste possidere:sed loquor i bone fidei possesso
34 re.¶ † Tertio querit Bar.q̃ possessio sit illa que ẽ acquisitio
a nis fructuũ:[a] ⁊ cõcludit cũ gl.hic q̄ est sola ciuilis.⁊ de hoc di
cit se dare tex.in l.si fur.alias ẽ.§.sub .l.arborib⁹ .s.d vsufr.
Sed caue q2 ille tex.loquit̃ in ciuiliter possidẽte q ẽt est dñs 37
sic loquit̃ in p̄prietario,non aũt p̄bat̃ q̄ ciuiliter possidens q
nõ est dominus,faciat fruct⁹ suos.Unde cũ ille text.loquat̃ in
ciuiliter possidẽte q est dñs.certe videt̃ potius acqrere fruct⁹
ratione dñij.l.fruct⁹.s.de rei vendica. Bal.in c.j.q feud.da
re pos.vnde ista conclusio melius vr̄ probari in l.q scit.§ ma
lieno.s.de vsur.allegata in gl.nã ibi vn⁹ terti⁹ coluit fructus
⁊ seminauit ⁊ fructus collegit: ergo h3 naturalem possessio
nem,vt e

nē,vt est glo.not.in l.iij.C.sini.regū.Eius bone fidei possessor existēs ex fundū dī habere ciuilē.etiā possidere.§.qui ad nūdinas.ff.eo.Et tñ facit fructus suos.Ergo ibi pbat q̄ sola ciuilis est causa acquisitionis fructuum.¶Sed tu diligēter attende.an.d.§.in alieno.p̄obet illā cōmunē conclusionē.Et primo considera qō tert.ibi non aperit qs fuerit ille qui coluit fundū seminauit z fructus recollegit.An fuerit vn⁹ tertius an vero ipse bone fidei possessor.z tert.ibi impersonaliē loquitur in alieno fundo quē Titius bona fide mercatus est frumentē seuit.Pōdera illud verbū impersonale frumentū seuit,z sic non aperit an tertius an ipse bone fidei possessor:z si intelligamus q̄ bone fidei possessor.z est ille q̄ seminauit frumētū alienum,put ibi vident p̄obare aliqua sequēntia verba tex.ille text.nihil faceret p̄o cōmuni,ītō verū.bone fidei dicta quolibet sati.Secūdo dato q̄ ibi tertius coluit seminauit, z fructus collegit p̄ hoc ille tertius haberet naturalē possessionē nō vī bona illatio:qz esto q̄ aliquis seminauerit fundū z fructus collegerit:z tñ ego nō amiserim possessionē naturalē,puta si hoc fecit me existēte in fundo vel etiā ex,sed fundus erat in ītuitu vel de p̄ximo poterā ingredi,quo casu possessio naturalis nō amittit,vt est gl.in l.j.in p̄inc.in gl.j.s.c. Ergo nō bene apparet in illo tex.q̄ sola ciuili acquirant fructus.cū nō resoluāt necessario in illo tex.qō bone fidei possessor nō haberet ēt naturale.Unde tu potes inducere illū tertio modo p̄ cōclusione.gl.Bart.z doc.dum ibi equiparat acquisitionē fructuū his que serui ex opis suis acquirunt.Ītō ex operis serui quē dñs ciuiliter tantū possidet dñs acquirit. l.si cui.§.licet.s.de libe.can.z.l.j.§.p̄terū qui in fuga.s.eo. Ergo.e.modo poterūt acquiri fructus ratiōe solius ciuilis.

35 ¶Secundo aduerte inquantū oēs circa dictū.§.in alieno. volunt q̄ bone fidei possessor ciuiliter possideat,z Bar.in finhuius questionis dicit q̄ bone fidei possessor existēs extra fīm dñs ciuiliter possideat.z qō ista ciuilis causet acquisitionē fructuū,Dato hoc p̄o vero,videt resultare incōuenīes de quo i tex.q̄ ponit Bar.in p̄cedenti questiōe q̄ duo ciuiliter possideāt eadē rē insolidum.eo.tēpore.Nā primus nō dico dñs sed bone fidei possessor qui se absentauit,z iuit ad nudinas retinet ciuilē possessionē animo,put loquit Bar.s.in p̄cedenti ās̄tiōe.Pone q̄ eo absente z sic ciuiliter possidēte alius emat bona fide a non dño candē rem.iste secundus bone fidei possessor se absentet ipse etiā ciuiliter possidet fm Bartō.z oēs hic:ergo erunt duo ciuiliter insolidū eādē rem possidentes. ¶Nec obstat si subtiliter diceres qō donec primus absens retinet ciuilē animo.z sic saltē vsq; ad.x.annos quib⁹ causat oblīuio,nō p̄t secūdus ciuiliter possidere.per gl.no.in l.j.in gl.magna in fi.vbi dixit.C.de ser.fugi.cū suis p̄cord.Qz dico q̄ illa gl.procedit in vero domino q̄ iuit ad nūdinas z alius ē ingressus possessionē domini absentis:tunc iste ingressus possidet naturaliter tantū z intuīte.l.claz possidere.§.qui ad nūdinas.ff.eo.z tunc bene verū ē.q̄ lapso decēnio illa cōpositio trahit ad se ciuilē,vt dicit gl.no.in.l.fī.vbi nolīs.i.exp̄sse Bar.hic in penul.col.in fi.Sed nos nō sumus in istis terminis.non enim loquimur p̄mo in dño qui iuit ad nūdinas p̄out loquit gl.de.l.j.C.de ser.fugi.sed loquimur i eo qui vsucapiebat:ergo nō erat dñs.p̄out loquitur Bar.ī.q.p̄cedēti.Deinde nos nō loquitur in eo qui apprehendit possessionē absentis iniuste,z sic hz solū cōpositorem,sed loquimur i bone fidei possessore qz bona fide z titulo acquisiuit illum fundū. quo casu statim acquirit dominiū z publicianam,z sic vsucapiendi cōditionē,toto titulo.ff.de publicia.z §.sed iste.insti. de actio.z iste bōe fidei possessor si exeat fundū z vadat i partes remotas possidet tū ciuiliter fm Bar.z oēs hic:ergo insolidū eandē rē bona fide possident.Quātis gl.magna hic circa fi.velit qō si sunt duo bone fidei possessores qui.eo.tēpe vel diuersis eandē rē bona fide possideant q̄ non possint ambo

36 ciuiliter possidere.ibi dē super illa gl.dicēt. ¶Ultra Bar. z duos tex.supert⁹ allegatos ista cōclusio gl.z doct.potest bñ cōprobari.Nam vsucapio z acquisitio fructuū equiparatur. l.fi ego.§.part⁹.de publica.Sed ciuilis sola causat vsucapionē p̄out vidimus.§.j.q.ergo ciuilis sola dz causare acquisitionē fructuū.Imo forti⁹ z strictius inducit Bre.hic.nā difficilius p̄cedit vsucapio q̄ acquisitio fructuum.Istud assum-

37 ptū probat:*qz error iuris impedit vsucapionē.z tñ non impedit acquisitionē fructuū.glo.in l.fi fur.§.j.j.tit.j.z in l.fī z in lege.§.scire.s.de peti.here.z ibi Bar.assignat rationē differentie.sed ex sola ciuili p̄cedit vsucapio,vt dixi.ergo fortius acquisitio fructuum.Ad p̄o isto assumpto Bret.addc bonū tex.qui ita arguit in l.bone fidei.in p̄incip.s.tit.j.z gl.no.in ff.z ibi Bal.C.li qs igno.rē mino.eme.fī cauē qz ista rō Bretī.pōt retorqueri ad oppositum qō imo difficilius p̄cedat

38 acquisitio fructuū quā vsucapio.*Nam ad vsucapionē sufficit de iure ciuili ab initio bona fides,z male postea supeueniēs
a nō interrūpit a vsucapionē.l.vnica.C.de vsucap.transfor.Et tñ in fructibus male fides siue ab initio siue p̄ctō facto superueniat.semper impedit acquisitionē fructuū.l.fī.vt lege.§.de eo autem.s.de peti.here.z ibi Bar.relinquit cogitandum dī rōne diuersitatis.Cu potes dicere qō ratio diuersitatis sit, qz in acquisitione fructuū non requirit titulus,sed sufficit qō ablit mala fides fm Bar.in d.l.fi lege.§.scire aūt Bal.i.l.j.ff. col.C.de vsufr.lega.z sufficit solū habere bonam fidē que a causat acquisitionē fructuū.Ergo apparet q̄ hz debilius ius q̄ p̄scribens qui hz titulū z bonā fidē:vnde nimirū si mala fides supeueniens impediat acquisitionem fructuum:sed

39 non vsucapionem.vnde dict⁹ qō se habent vt excedentia z excessa.p̄out habes ī hoc tex.no.q̄ hoc ostēdit in l.bone.i fidei.

40 in p̄n.iuncto versi.in ītiū queritur.s.titu.j.¶†Ultimo i quantum Bar.circa.§.si quis a non dominio.insti.de re.diui.vbi ter.assignat rationez quare bone fidei possessor faciat fructus suos.z dicit p̄opter culturā z curā.Ista rō per se nō vī sufficies per tex.in d.l.qui scit.§.in alieno.s.de vsur.dum ibi dicit tex.qz in percipiendis fructibus magis inspicit ius loci ex quo pecipiunt q̄ius seminis ex quo oriūtur.ītō Bar. cōiungit aliā rōnē:qz bone fidei possessor naturaliter z ciuiliē possidet.§.in alieno.¶Adde q̄ aliam rōnē quare bone fidei possessor faciat fructus suos assignat tex.in l.bone fidei.i p̄n. s.ti.j.non quidē p̄opter solā curā z culturā:qz non solū eos q diligētia z opera eius peruenerūt,sed oēs,fructus acquirit. Sed etiam qz quo ad fructus bone fidei possessor loco domini pene est.z sic ratione dominiī.l.fructus.z ibi Bart.s.d rei vē.ergo fī ratiōe ciuilis.Et ratione dominiī etiā assignat tex. in d.l.qui scit.§.in alieno.in fi.s.de vsur.z sic ēt vtraq; ratio Bart.simul iuncta nō videt de per se posse stare,nisi etiaz illa alia iungatur.Nec est inconueniens multe rationes finales militent ad causandū vnā dispositionē.§.affinitatis.cū gl.insti.dnup.l.fī vētri.§.in bonis simili.j.de p̄unte.credi.Et ita habes expeditas oēs.ff.q.Bar.¶Capio gl.p̄mā magnā quā diuide in tres partes p̄incipales in p̄ima continuat istū.§. ad p̄cedentē.Et ista est clara.in secūda late disputat de qua possessione loquatur iste.§.z refert quatuor opi.in iij.z vlt.p pe.fi.formal vnā qōnē.i secōo ibi z nota q̄ roge.tertia z vlti.p pe.fi.ibi,fī qd si ille.Rursus secūa pars p̄incipalis subdiuit i vī.In p̄ima timore fī q̄ statim formabo ponit p̄ima opi. Ro.z Pla.In secūa reprobatio Joānis.In tertia optimo. aliorū.In quarta eorū reprobatio effectualiter p̄ tria fundamēta.In quit⁹ ponit opi.Alberti.z alia quarta rō p̄cedentē opi.In sexta opinit vera opi.sol.In septima z vlti.p illam gl.opponit z sol.vt.secūa ibi,fī Joā.nā sequit.quinta,ibi,q̄ Bar.dī admisisse.sexta ibi,dic ergo fm Joan.vī.z vlti.et ibi,sed §.j. vlti.posside.In p̄ima parte huius secunde partis p̄incipalis oppone plenius q̄ Bar.q̄ iste.§.nō possit p̄cedere nec in ciuili possessione nec ēt in naturali.z sic nullo mō.z q̄ in ciuili nō p̄cedat assume oppositionē Bar.cessante rōne legis cessat ei⁹ dispositio.l.adigere.§.q̄is.s.de tut.patrōn.c.cū cessāte. de appel.Ītō rō hui⁹.§.p̄cedit in naturali.ergo nō hz locum ciuili:qz ergo possum ita habere animū possidēdi insolidū sicut z tu:q̄ aūt iste.§.non possit p̄cedere ēt in naturali possessione opponit sic.Nā possessio naturalis acquirit p̄ aspectum occulū.l.j.§.it iusserit.s.eo.l.q̄ meo.§.vēditor.ej.c.ergo.

41 duo aspicientes eādē rē possidēt naturaliter insolidū z istud ē q̄ adducit Bar.j.circa.iij.opi.Alberti.relatā in glo.¶†In secūa parte secūde partis p̄incipalis inquātū gl.fm Joā.tenet creditorē omnino possidere rē pignoratā,z sic naturaliter z ciuiliter,debitorē aūt nullo mō.Dic melius q̄ debitor possidet rē pignoratā ciuiliter quo ad duos effectus,scz q̄ ad effectū vsucapionis z acquisitionis fructuū.d.l.j.§.p̄terū scz cōpositaliter.s.c.Hz creditor possidet ciuiliē quo ad alios effectus.l.fī de eo.in p̄inc.z ibi Bar.not.j.c.Et sic ambo possidēt eādē rē ciuiliter sed diuersis respectibus z ad diuersos effect⁹,nec dicas q̄ Bar.teneat istā gl.in hoc nā bñ cā recita.Hz postea de veritate se remittit ad gl.melius examinandē istū passum in

42 l.cū notissimi.C.de p̄scrip.xx.ano.*Simile in bone fidei possessore qui existens extra fundū possidet ciuiliter rōne qua si dñs.l.q̄ scit.§.in alieno.s.de vsur.Bar.s.in iij.q.Et verus dñs eiusdē fundi se absentās qui similiter possidet ciuiliē eūdem fundū.fī rōne veri dñi.l.clam possidere.§.fin.z si id q̄ §.ff.j.e.Et sic duo possident ciuiliter eandē rē diuersis respectib⁹,z ad diuersos effect⁹.z circa hoc vide q̄ fortius dixi.s.j.

43 iij.q.Bar.z etiaz in secūda.¶†Secundo dum glos.de marito z muliere dicit q̄ mulier nullo modo possidet,sed maritus

a ¶Non interrumpit.Adde doc.i.c.cū nō liceat.z i c.si diligenti.de p̄scrip.

per l.pōpo.§.in dotē.ꝛ ibi gl.j.e.caue,qꝛ in oppositū vr̄ refra-
gari tex.allegat' in.gl.in l.sciendū.§.si fundus.ff.q satis.cog.
vbi tex.dt,tam vxor quam maritus eiusdē fundi in dote dati
possessores intelligunt,siue intelligas tex.de naturali siue de
ciuili tex.ille vult q ambo possideāt eundē fundū insolidū:
sed responde quod ambo intelliguntur possidere,quo ad eua-
dendū satisdationē de iudicio sisti,de qua loquit illa.l.ꝛ ille ti
tulus.Et ita etiā respōdet gl.hic rō,qꝛ cessat presumptio fuge
ex quo ambo habēt fundū dotalē in loco:sed quo ad alia, solꝰ
44 maritus possidet.¶†Tertio diligēter aduerte inquātū glo.
formaliter subdit fm Joan.Itē feudatariū ꝛ emphyteutā qs
dixit Rogeriꝰ habere ciuilē ratione iuris quod habent i re.
Joā.dixit nullā ciuilem habere.sed naturalē tm̄.Ista sunt for
malia verba gl.Bart.ꝛ oēs trāseunt cū gl.¶Ego valde ad-
miror,qꝛ gl.ꝛ omnes male ꝛ inaduertenter loquūt,ꝛ multū
equiuocarunt in vbis Roge.Nā Roge.dixit merā veritatē,
45 †qd emphyteuta ꝛ feudatarius habent ciuilē rationē iuris q
habent in re:qꝛ habēt quasi possessionē naturalem et ciuilem
in iure feudali vel emphyteutico,vt est gl.ait pretor.§.itē ei.
ff.ex quib.cau.maio.ꝛ gl.in l.si plures.§.detectum.ff.de vi ꝛ
vi arma.Bar.met in l.naturaliter.in prin.ff.eo.ꝛ dixi.ff.in j.
q.Bar.Bene verum est quod ipsum fundum possident natu-
raliter tm̄.ita loquit dicta lex naturaliter:ꝛ hoc respectu ha-
bēt interdictū vnde vi ꝛ vti possidetis vt seqt in gl.Resp.er-
go ipsius rei seu feudi emphyteutici vel feudalis:solus dn̄s
habet ciuilē possessionē ꝛ ipse naturalē,sed ratione iuris qd
habēt in re,put formaliter refert Joā.Ro.habēt q̄si posses-
sionē ciuilē ꝛ naturalē vt dixi nec propter hec duo dicuntur
eandem rem ciuiliter insolidum possidere prout glo.dicit fm
Jo.ꝛ pro certo male.Et vt dixi,miror quod scribentes nō ad
uertāt,qꝛ bene verū est qd in ipso fundo emphyteutico vl' feu
dali dominus hꝫ ciuilē ꝛ ipsi naturalē vt dixi,sed respectu q̄-
si possessionis iuris,ipsi possident ciuiliter,ꝛ sic in diuersis re
bus ꝛ speciebus:ꝛ sic omnino cessat reprobatio fm gloss.Jo.
que gl.pro certo equiuocauit super opinioē Roge.qꝛ Roge.
loquitur de iure ꝛ gl.loquit de feudo.Bene.verū est,qd habēt
quasi possessione istorū iuriū propter ipsam rem quam natu
raliter possident,vt declarat Bar.in l.si quis in tantā.in pe-
nul.col.vnde vi.ꝛ ista est pura ꝛ mera veritas.Conclusionem
46 †tn̄ gl.ꝛ Joā.q emphyteuta vasallus ꝛ similes non possidēt
ciuiliter ipsam.rem,confirmat Bar.qꝛ sequeretur q quilibet
eorum faceret fructus suos quod esse non dꝫ.Sed pfecto ista
ratio est fragilis,qꝛ emphyteuta dato quod haberet ciuilem
ideo solus facit fructus suos qꝛ illos percipit de voluntate
directi domini.patet qꝛ simplex colonus qui nullam hꝫ pos-
sessionē sed simplicem detentationem,tamen qꝛ voluntate do
mini pcipit facit fructus suos.l.si seruus la.ij.§.locaui.ff.de
47 fur.ꝛ l.si merces.§.vis maior.ff.loca.¶†Item inquantum
vult gl.q emphyteuta vasallus ꝛ similes d.cant naturaliter
possidere ipsum fundū gl.bn̄ dicit per.l.naturaliter.in pnc.ff.
e.Idē tꝫ gl.in l.si vt certo.§.duobus vehiculū.ff.commoda.
cū cocordā.allegatis p Bar.hic idem tenet Bar.in l.ij.C.d
48 iure emphy.ꝛ ibidē Bal.in ij.col.Imo fortius etiam†cōduc-
tor ad longum tps dr naturaliter possidere.fm gl.in d.§.facit
tex.cū gl.in l.si quis ante.ff.Facit ratio:qꝛ talis conductor ad
logū tps dicit habere vtile dominiū in re conducta ad longū
tempus,sicut emphteuta.l.j.§.quod autem.ff.de superfi.l.j.
in fi.cū.seq.ff.si ager.vectiga.vel emphyt.peta.Ergo similit
49 debet habere naturalem possessionem.¶†In tertia parte
secūde partis principalis:dum gl.ponit aliā opi.mirabilem
aliorum:qd duo possint indistincte in quolibet casu ciuiliter
insolidū possidere lꝫ nō naturaliter.Bal.ꝛ Joānes reprobāt
per.l.cū heredes.§.fi.ff.eo.vbi liber homo nō pōt sciēter pos
sideri propter impedimentū rei,ita qn̄ res nō vacat sꝫ ab alio
ciuiliter possidetur.Cōfirmat Bar.qꝛ impedimētū rei ꝛ cau
se equiparantur.allegat.§.j.ff.e.l.ꝛ l.cū vnus.§.fi.cū l.seq.ff.
de bo.autho.iudi.pos.Credo qd voluit inducere hoc mō qꝛ
sicut incertitudo ꝛ si cā impedit acquisitionem possessionis sic
impedimentum rei qꝛ nō possit pedibus calcari eo qꝛ sit in-
un.data mari.¶†In quinta parte huius secunde partis dū
gl.refert tertiā opi.Marti.caue qꝛ si opi.Martini esset put
eā simpliciter refert gl.scilicet duos posse naturaliter insolidū
possidere:esset fatua:qꝛ esset de directo contra istū tex.Sꝫ Mar-
tinus intellexit de ficta naturali quod patet continuando cū
verbis proxime precedentibus in glo.dum dicit si ambo ex ea
mus de fundo ꝛ simul in ꝯspectu ꝛ sic loquit in naturali ficta
per aspectum oculorū.Et quod ista sit mens Martini patet,
qꝛ glo.dicit qd Martinus dr admisisse illud relatiuum quod
est relatiuū prime pcedentium,ꝛ tunc Bart.bene non pbat
qꝛ naturalis possessio acquiritur per aspectū oculorū.Et sic
duo aspiciētes possiderēt naturaliter:sꝫ Bar.reprobat ꝛ bn̄,
presertim qꝛ si vere non possunt duo naturaliter insolidū pos
51 sidere:ergo nec ficte vt hoc tex.¶†Itē inquantū gl.in illa quin
ta parte vult,q si plures bona fide ab aliquo tertio emerint
vno tp vel diuersis fundū eius qui iuit ad nūdinas:q nō possi
dent ciuiliter si ereant fundū qꝛ sequeretur inconueniens qd
ciuili plures vsucaperent.Et sic efficerent domini eiusdē rei
insolidū.cōtra.l.si vt certo.§.si duobus vehiculū.ff.commo.ꝛ
l.hēditate.§.pater.ff.d castrē.pecu.Itē plures facerēt fructꝰ
suos insolidū q est impossibile.Cū gl.Bar.ꝛ oēs tenēt.Si ita
teneamꝰ vr̄ cessare difficultas quam noui.ff.in.iij.q.Bar.vbi
Bar.vult,q bonefidei possessor existens extra fundū possidet
ciuiliter:ꝛ idem Bar.in.ij.q.precedēti tenet quod ille qui iuit
ad nundinas possidebat fundū ciuiliter ꝛ sic vsucapiebat.per
l.id quod.§.fi.ad fin.in verbo vtilius,ff.eo.Ergo duo possi-
dēbāt eundē feudū ciuiliter.Itē vltra istos duos dn̄s vel fun-
di q erat absens.et ciuiliter possidebat animo eundē fundū,
Ergo sunt tres ciuiliter eundē fundū insolidū possidentes.Si
teneamus istā cōclusionem gl.ꝛ doct.videtur difficultas cessa
re:qꝛ cessaret dictus concursus ciuilium possessionū.¶Sed
aduerte quod donec verus dominus perdiderit suā ciuilem
vel ex eo quod suspicet se posse repelli,iuxta l.clam possidere.
§.fi.ꝛ.l.sed.ꝛ.l.si id quod.§.fin.ff.eod.ꝛ.§.si quis nunciet.ff.ea
52 l.vel ex eo†q sit lapsum decenniū per qd causat obliuio ciui
lis.fm gl.no.in.d.l.j.in glo.magna ad fi.cū cōcor.C.de ser fu
giti.Interim non poterit alius ciuiliter possidere ꝛ sic nec vsu
sucapere nec fructus suꝰ facere.Postea aūt sic ꝛ tunc quādo
vsuceperit primū dominiū perimit ꝛ occidit,fm gl.in.§.pce
denti.in verbo possideo.ad fi.vbi dici.ꝛ Bar.ff.in.j.q.Et sic
non erunt duo effectualiter domini.sed tantum ille qui vsuce
perit.¶Quantū vero ad ipsos bone fidei possessores gl.hic
dt q sine diuersis tpibus siue eodē emerint,non possidebūt
ciuiliter nec vsucapient.Lꝫ cū glosa oēs transeant,tamē vi-
det quod ille cui prius fuit res tradita,ꝛ sic qui prius possi-
dit,ꝛ habeat ciuilē ꝛ vsucapiat.per tex.clarum in.l.siue pos.
§.si duobus.ff.de publicia.ꝛ si eodē tpe a diuersis non domi-
nis emerint melior est cōditio possidentis,vt ibi est tex.q cum
impossibile sit ambos naturaliter simul possidere vt hoc tex.
Imo fortius tenet Aret.hic in pe.colum.ad fin.ꝛ vlt.qn̄ si
duo emerent eādē rē eodē tpe a diuersis nō dominis bona fi
de q essent duo quasi domini insolidum,ꝛ cōpeteret vtrique
publiciana:qꝛ alias non esset par causa si quasi domini non
esset penes ambos,ꝛ vtrique non competeret publicia.p.l.siue
aūt.§.si duobꝰ.Profecto si esset verū esset valde nota.Et ite
ret magna limitatio ad regulā que hꝫ q duo dn̄ia non possunt
cōcurrere in eadē re insolidū,d.l.si certo,§.si duobus vehi
53 culum†Limitat in quasi dn̄io:qꝛ duo quasi dominia eiusdē
rei possunt esse penes duos insolidū.ita singulariꝰ tenet Are.
hic.Alij nō tāgūt vltra eum.Et potes confirmare:qꝛ lꝫ domi
niū nō possit haberi e pluribꝰ causis diuerso tpe cōcurrētibꝰ,
vt in.§.prece.tn̄ quasi dn̄ium,ꝛ sic publiciana pōt haberi ex
pluribꝰ causis put tenet Bar.in.d.§.pcedēti.ad fi.vbi dic.
¶Ego nullatenus puto verū esse illud quod tenet Are.qn̄
exēplo.ff.posito sit duplex quasi.dn̄iū insolidū penes duos
vtrique cōpetat publiciana,Qꝛ si vtrique cōpeteret publiciana
ergo vterque vsucaperet:qꝛ ista sunt conuertibilia publicianā
cōpetere.ꝛ vsucapere.l.eum qui in prin.ff.de publicia.Bar.
ff.in.i.q.in duobꝰ locis:ergo vterque efficeretur dominus inso
lidū q est impossibile.vt dixi.Itē vterque facere fructus suos
insolidū,q est ēt ipossibile,vt hac gl.cū qua oēs tenent.¶Sed
aduerte,q qn̄ plures habēt titulū in vna re a diuersis nō do-
minis bona fide,non omnes habent publicianam ꝛ sic vsuca-
pionem acquisitionem fructuum:qꝛ ad hoc vt alicui cōpetat
publiciana,oportet quod sibi tradat possessio vacua que non
sit per aliū ciuiliter possessa,qꝛ si induceretur in possessionem
non vacuam non posset vsucapere ergo nec publicianam ha-
bere.d.l.eū q.in princ.Nā oportet possessionem esse vacuam
54 ꝛ†q per alium possideatur ciuiliter ad hoc vt quis vsucapiat
vel pscribat,vt est gl.not.in.d.l.j.in gl.magna ad fin.C.d ser.
fugi.ꝛ in.l.male agitur.cum cōcor.C.de prescriptio.xxx.ann.
55 Et ita publiciana†q possessio debeat esse tradita vacua a ci
uili.Ista est communis cōclusio Bar.ꝛ oium.vbi videas gl.in
l.cum res.C.de probationi.Barto.in.l.celsus.ff.tit.j.Joan.
and.in addi.Spec.in titul.de causa possess.ꝛ propri.§.nunc
videndum.in addtio.magna que incipit.In hoc est Bald.in
l.eum qui.§.pretor.dominus Alexander.hic in vltima.co-
lumna,ꝛ in consilio.cxxx.v.volum.incip.visa facti narratio-
ne.Et quando ābo assererent ciuiliter insolidum possidere
nulli appareret quesita possessio vacua a ciuili possessione al
terius,ergo nulli eorum competeret prescriptio nec acqui-
sitio fructuum

sitio fructuũ,ꝑm Bar.in d.l.Celsus.& in alijs locis.ꝑ.allega
tis lic et Bre.hic,quẽ retuli.ꝑ.velit cõtrariũ.& male.Et ita ha
bes bene enucleatam istã materiã,alias inuolutã nec ꝑ alios
56 sic fundamentaliter explicatã. ¶ Jn sexta parte,cõiter ap-
pzobat ista vlti.opi.Jo.quã Bar.dicit esse verã & verissimaz
qđ iste text.loquatur de vtraq; possessione tam ciuili q; natu
rali.eã tene. ¶ Extra istã partẽ gl.Bar.per viam questionez
formatꝫ duas oppositiones vnã ꝑ ciuilẽ possessionẽ quod duo
possint ciuiliter possidere.Aliaz ꝑ naturalem quod similiter
57 duo possint naturaliter possidere.Pꝛima opp.est de.l.alie-
na.ff.si plures.ꝑ.de pig.act.& l.si fundus.ff.si duo.ꝑ.de pig.
vbi si pluribus creditozibus.ca.res fuerit pignozata,omniũ
equalis ẽ cõditio:ergo oẽs ciuiliꝫ possidet.Respondet Bar.
istos plures creditozes non possidere ciuiliter ꝓpter duo ab
surda que resultarent.pꝛimo ꝓp fructus quos creditoz facit
suos licet cõpensentur in debitũ pꝛincipale.l.j.& ij.C.de pig.
act.Ergo duo vel plures facerent fructus suos insolidũ,qđ ẽ
impossibile vt hac gl.Scõo q2 creditoz habet potestatẽ vẽdẽ
di,& sic si omnes venderent diuersis personis,quilibet trans
ferret ciuilem,& vsucapiẽdi conditionẽ,vade deueniretur ad
inconueniẽs qđ plures possent fieri domini insolidũ eiusdẽ
rei.Pꝛeterea vltra Bar.creditur põt dominiũ rei pignora
te trasferre in alium seruate,solẽnitate.l.C.ô iure do.impe.
& sic plures possent fieri domini insolidũ.cũ Bart.transeunt
alijs oẽs idifferenter. ¶ Tu aduerte quod ꝑ pnã rõnẽ Bar.
fortiter facit.Nã fructus pignozis sunt hypothecati credito
ri.ter.est in l.ij.C.in quib.cau.pig.taci.contraba.ergo ñ sũt
sui.l.neq; pign.ꝑ.ô regu.iur.& l.j.C.ô pac.pig.† Nec obstat
58 l.j.& ij.C.de pigno.act.alleg.ꝑ Bar.& l.C.de remis.pig.vbi
fructus rei pignozate ipso iure extenuãt debitũ:q2 intelligit
fructꝫ consumptis.nã tunc estimatio in sortem compensa
ta illam ipso iure extenuat:q2 tunc fit compensatio de quan
titate ad quantitatem,secus si fructus extarent.d.l.ij.C.in
quib.cau.pig.taci.ꝛita tenet Bar.& doc.in.d.l.j.C.de pig.
act.& in l.diuortio.ff.ob donationem.ꝑ.solu.mat.Bal.in c.cũ
super.in vlti.col.de re iudi.nisi salues Bar.qñ fructus rei pi
gnozate consisterent in pecunia,vt pensiones domozũ:nã tũc
creditoz faceret pecuniam suam,licet compensaret in sortez.
59 ¶ † Circa secũdam rationẽ Bar.dũ dicit si plures credito-
res vẽderent diuersis personis quilibet transferret vsucapiẽ
di ꝓditionẽ.Jstud non videt bene dictũ:q2 imo transferet do
minũ,vt est text.insti.gb.alic.licet vel ñ.in pꝛin.Nec dicat qđ
Bart.loquat qñ res aliena fuit pignozata quo casu creditoz
alienãdonõ põt trãsferre dñiũ sꝫ trasferre vsucapiẽdi ꝓditio
nẽ.Hoc nõ videt posse stare:q2 res aliena nõ põt pignozari.l.
aliena res.ff.de pigno.actio.& l.rẽ aliẽnã cũ gl.ff.de contrab.
emp.Salua Bal.qñ debitoz habet quasi dñiũ,& sic publicia
nã re ꝙ pignozauit,vt est text.in l.si ab eo.ꝑ.de pig.dixi ple
nius in l.j.ꝑ.p seruũ cozpozaliter.ꝑ.eo.& sic debitoz tunc nõ
60 bz dñiũ nec ẽt res est in totũ aliena. ¶ † Scõo p viã questiõis
opponit Bar.ꝙ duo possunt naturaliter insolidum eandem
rem possidere.per.l.ij.in fi.ff.vti possi.Et fatetur Bar.verũ
qñ naturales possessiones sunt diuerse numero.& tendunt ad
diuersum effectũ,vt patet in possessiõe naturali quã bz vsura
rius in fundo,& in alia naturali quã bz vsufructuarius in eo.
fundo.Nam cũ sint diuerse numero & diuersi effectus,insoli-
dũ cõcurrũt,vt ibi.Et ita habes no.limitationẽ ad hunc text.
Cũ Bar.tenẽt Joã.de imo.Rap.cu.& do.Alex.hic ꝓ iuũ te-
nẽt Pau.de ca.& Bre.hic:q2 alias esset absurdũ.ô quo dixi i
gl.& esset ꝓtra rationẽ istius text.q2 ẽt ex diuersis inrib⁹ & cau
sis duo naturaliter & vere nõ possunt stare in eod.loco.vt ptz
ad sensum,vnde ꝙ ẽ impossibile per naturã etiã ẽ impossibile
61 de iure,vt hoc tex.† Jtẽ vsurarius & vsufructuarius dicũtur
equaliter possidere nõ aũt insolidũ.& sic sequunt gl.in d.l.si.
in fi.j.vti.poss.& il.vnic.C.e.monet Pau.de ca.q2 bz vsufru-
ctuarius separatiz habeat plus iuris q; vsurarius:tñ si cõcur
rũt illud nõ impedit quin equaliter possideãt.l.si finita.ꝑ.cũ
aũt.ff.de dam.infec.vbi si ex pluribus creditozibus missis i
possessionẽ vnus est creditoz in parua summa alius i magna:
tũ ambo mittũt equaliter i possessionẽ & faciunt partes per cõ
cursũ:vñ licet vsus sit incert⁹ & variabilis,pars tñ possessio-
nis erit certa. Sed cane q2 tex.in d.ꝑ.cum aũt.loquit in mis
sione ex primo & secũdo decreto que est apta ad acquisitionez
domiñ.d.l.si finita.ꝑ.iulian⁹.Et sic põt resultare absurditas
ꝙ duo possint esse domini insolidũ cõtra.l.si vt certo.ꝑ.si duo
bꝰ vehiculũ ff.cõmo.q̃ rõ cessat hic i vsurario & vsufructuario
vt hic p Bar.Et ita respondet do.Zile.& ãte eũ Bar.hic circa
fin.Sz tu aduerte:q2 ista solu.bñ ẽ quare ibi non possideat
qlibet in solidũ,sꝫ nõ tollit difficultatẽ,quare ibi incertitudo
ratiõe loci & quote respectu iuris creditozũ nõ impediat gn

possideant ꝑ parte indiuiso ꝙ est directo ꝓ fundamẽtũ Bar.
hic.Jtẽ vltra Pau.de cast.Zidde ꝙ ipsemet Bar.alibi seq̃
gl.in d.l.ff.ꝙ ibi equaliter possideat.Jta tz Barto.sibi pzꝰ
in l.si duo.in pꝛin.in vlti.col.j.vti.possi.Nec obstat d.l.ff.in
fi.q2 licet dicat vsurario & vsufructuario dari interdictuz vti
possidetis,non sequitur ergo insolidum possident.Pdtz q2 ẽt
ei qui possidet partẽ tñ in fundo,datur interdictũ vti posside
tis.l.j.ꝑ.hoc interdictũ locũ hz.j.vti possi.Jtẽ ꝓ Bar.addu
cit Bre.rõnẽ q; dicit esse fortẽ.Nã text.hic,& i l.duo.j.de ꝓcu
ra.dicũt ꝙ duo non possunt naturaliter possidere duab⁹ pos-
sessionib⁹ insti⁹:sed ex doctrinã Bar.hoc esset falsũ q2 si duo
habeãt titulũ & bonã fidẽ a diuersis in eadẽ re:vnusquisq; isto
rũ diceret habere diuersũ ius,id est quasi dñiũ,& sic diuersam
possessionẽ numero tz nõ specie:& sic iste concursus admitte-
ret ꝙ tñ vr falsum. ¶ Sed tu defendẽdo Bar.Rñde qđ bar.
loquit qñ sunt duo tituli.& due possessiones solũ differentes
numero tñ ꝓdũcũt varios & diuersos effect⁹:vt in vsurario &
vsufructuario,sed in eo ꝙ dicit Bre.parerẽt eũdẽ effectũ,id
62 ẽ quasi dñiũ. ¶ † Ultra Pau.de ca.& Bre.aliud ẽ ꝙ ieuitabi
liter stringit ꝓ Bar.nã Bar.fundat se i d.l.ff.j.vti possid.que
lex nihil vr facere:eo q2 nõ loquit de possessiõe naturali fun
di,pꝛout loquit Bar.sed loquit de quali possess.iuris ico-
poralis q̃ cũ nõ circũscribat loco,bene põt esse apud plures iso
lidũ pꝛout tz Bar.j.in pen.q.alleg.l.via constitut.ꝑ.fina.ff.ô
seruit.rust.pꝛedi.& l.ij.ex bis.j.de verb.obli.Et in hoc ꝺcept⁹
est Bar.circa.d.l.ff.in fi.& ita perpẽdit subtilis Rap.cuma.
hic.& ad hoc põderat Bre.in gl.i d.l.ij.in verbo defendat dũ
exponit possessionẽ,id est quali possessionẽ:ergo nõ loquitur
de possessione naturali fundi.Do.Zile.hic refert quod ista vl-
timaz opi.repzehẽdit ipsemet Bar.in d.l.ff.& in l.naturalis.
in pꝛin.j.eo.q2 nõ veru.ꝙ.d.l.si loquat de quali possess.iuris
incozpozalis ꝙ ostẽdit euidẽter:q2 ibi cõcedit interdictũ vti
possidetis etiã ꝓ alijs ꝓ dñm nõ patiẽtẽ possidere;ergo nõ põt
loqui de quali possessione iuris incozpozalis,eo q2 nõ dr esse
in quali pessessiõe illius iuris nisi quo ad dñm q̃ pstat talẽ pa
tiẽtiã nõ respectu aliozũ q; talẽ patiẽtiã nõ pzestat.& cõfirmat.
d.Alex.q2 tex.in.d.l.ff.nõ dicit quasi possessionẽ nec interdic
tũ vtile dari,& tñ iura icozpozalia nõ possidẽt sꝫ quasi,vt bac.
l.nostra.in pꝛin.& l.seruus.ff.incozporales.ꝑ.tit.j.& ꝓ icozpo
ralibus nõ cõpetit interdictũ directũ vtile.l.pe.ꝑ.de seruitu.
l.j.in pꝛin.j.vti pos.¶ Sed tu aduerte tz ista videant colora
ta ad ꝺfensionẽ Bar.hic tñ nõ sunt vera,nec ẽ vera ꝓdicta rõ
Bar.q2 imo vsufructuarius & vsurari⁹ dicunt esse quali pos
sessione ẽt respectu aliozũ vltra dominũ.Patet q2 per tradi
tionẽ rei cozpozalis facta a dño quis efficit possessoz nõ solũ
quo ad dñm sꝫ ẽt quo ad vnũquẽq; aliũ.Et istud nõ bz dubiũ.
eadẽ ratione in quali possessiõe iuris incozpozalis patiẽtia
mihi pzestita a dño q bz vim traditionis.l.ij.ꝑ.dare.ff.ô vs
fru.& l.quoties.ſcda.ff.ô seruitu.bz me cõstituere in quali
possessiõe nõ solũ quo ad dñm sẽt quo ad quẽcunq; alium.&
ita expzesse tenẽt Jmo.Raph.cu.& Lud.ro.in l.naturaliter.
in pꝛinci.j.e.& ibidẽ do.Alex.sibi ꝓtrarius,vbi in hoc oẽs re-
pzehẽdũt Bar.Ultrẽ eos tu cõfirma:q2 tex.i d.l.ff.j.vti pos
si.superius alleg.formaliter dicit si alter vsumfructũ alt⁹ pos
sessionẽ sibi defendat,& sic qui agit pro vsufructu non dr age
re ratione possessionis fundi,sed rõne quasi possessiõis iuris:
ergo cũ postea tex.ibi in fi.dicat,alter vsuz alter vsumfructũ
teneat nõ loquit de naturali possessione fundi,sꝫ de quali pos
sessione iuris icozpozalis.Et sic cõcludo ꝙ Bar.& sequaces
fuerũt decepti in tex.d.l.ff.in fi.q̃ nõ ꝓbat cõclusionẽ Bar.ꝙ
vsuarius & vsufructuarius possideãt naturaliter insolidũ fun
dũ cũ nõ loquatur de possessione naturali fundi,sed de quali
possessione iuris incozpozalis,q̃ bñ põt esse apud plures inso-
3 lidũ vt ꝓdixi.& ista est veritas. ¶ † Successiue q̃rit Barto.an
cozpozalis possessio possit ee apt⁹ plures insolidũ.& terminat
ꝙ non,eo quia cozpozalis possessio est istius nature qđ si de si
nat ciuiliter possidere q2 ea habebat.cozpozalis trahit ad se
illã ciuilẽ.allegat gl.clã possidere.ꝑ.fin.sꝫ debuit allegare i l.
seq.q̃ incip.sed & ii nolit. Nota diligenter istã ociõne Bart.
nã Bar.hic vr melius loqui q̃ sit locutus in l.j.in pꝛin.in se
cunda char.ff.eo.vbi Bar.tz ꝙ iz ciuilis possessio sit apta ad
acquisitionẽ dominij,tñ cozpozalis possessio solum bz effectũ
retentionis & recuperationis.Jmo videtur quod potentia ẽt
possit habere effectũ vsucapionis & acquisitionis dominij sꝫ
contigat cozpozalẽ possessionẽ trahere ad se ciuilem.vt hic ꝺ
clarat Bar secundus quẽ suppleas Bart.in l.j.in pꝛinc.in se
4 cũda char.ff.eo. ¶ † Querit ẽt Bar.qũo plures possint possi
dere diuersis possessionib⁹ numero & specie insolidũ.& tz qđ
quinq;:in exẽplo hic per eũ posito,& multiplicatis personis si
fundus esset magnus,posset fieri multiplicatio possessionum.

65 ¶†Nota diligenter ex verbis Bar.qd emphyteuta[a] pōt fa
a cere vsufructuariū ⁊ vsurariū in fundo emphyteutico sine cō
sensu directi dñi,p tex.in l.j.§.fi.j.ď superfi.quāuis Bar.istō
nō clare aperiat.Sȝ hoc expresse firmat Bal.in l.j.§.itē ī fun
do.ȝ.quib.mod.vsufr.amit.p illū text.q dicit ꝙ embyteuta
pōt facere aliū vsufructuariū.dicit ibi Bal.qd nō credit ꝙ re
quirat cōsensus dñi.Et istud ponit.d.Alex.hic in duob⁹ lo
cis in xxxij.col.cōmendat ⁊ simpliciter sequitur istā dcisionē,
⁊ dicit se habuisse de facto.Adde qd ita ꝯsuluit ipse do.Alex.
in consi.cxx.incip.super eo ꝙ querit in fine.Idem confirmat
ipsemet.d.Alex.hic in pe.col.Mot⁹ bona ratione qꝛ emphy
teuta faciendo vsufructuariū vel vsurariū nō transfert in eos
vtile dñiū qd hȝ,nec sua melioramēta,nō ergo ꝓhibet:qꝛ non
sum⁹ in ꝓhibitione.l.fi.C.de iure emphyt.⁊ c.potuit.de lo
cat.¶Iste est punct⁹ no.Adde in ꝯtriū facere:qꝛ emphyteu
ta est prohibitus alienare sine cōsēsu domini.d.c.potuit.⁊ d.
l.fi.sed prohibitus alienare prohibetur vsumfructum cōsti
tuere l.fi.C.de reb.alie.ñ aliē.nec obstat tex.i d.l.§.itē ī fūdo
ȝ.quib.mod.vsuf.qꝛ tex.ibi nihil dicit ď cōsensu dñi vñ sup
plet p iura pallegata.ꝙ pōt vsumfru.cōstituere,scȝ iteruenie
te consensu domini,⁊ ita reprobat Ludo.ro.in singula.suis
gu.cccccxxix.incip.Scis ꝙ emphyteuta nō pōt absente vł
66 inuito dño.†Tu cōfirma vltra eū:qꝛ etiā vasall⁹ in re feudali
non pōt cōstituere vsumfructū vel seruitutem in fundo sine
cōsensu dñi,vt est gl.no.⁊ approbata in c.j.§.pterea.in verbo
alienatiōes feudi factas.de capi.corra.i vii.feudo.Et illa gl.
est cōiter approbata ſm.d.Alex.cōsi.xviij.v.vol.inci.Atten
tis narratis in themate.in.j.colū.Sȝ vasall⁹ ⁊ emphy.in hoc
equiparant vt in vtroqȝ requirat cōsens⁹ dñi.Nec obstat tex.
in d.l.j.§.itē i fūdo.qꝛ tex.ibi expsse dt iure cōstitut⁹.Ergo cū
ꝯsēsu dñi lȝ gl.ibi exponat iure scȝ ptorio p illō ꝙ ibi dixe
rit tex.i pri.q nihil facit.meli⁹ facit.l.j.§.fi.j.ď superficie. qui
dt,seruitutes ptorio iure cōstituunt.⁊ gl.ibi declarat qñ con
stituunt ab eo qui nō est directo dñs.Et si diceres si ille text.
intelligat ꝙ vbi vsufruct⁹ fuit iure cōstitutus.hoc est cū ꝯsen
su domini,isto mō esset de indubitabili,⁊ omnino supflu⁹:qꝛ
emphy.cuȝ cōsensu dñi,pōt totū alienare:ergo multo magis
vsumfrctū cōstituere.dic ꝙ ille tex.non dubitat ď hō aūt em
phyteuta possit facere vsufructuariū,sȝ ponit p constanti qd
de iure facit.Sȝ dubitat an talis vsusfructus pereat capitis
diminutione,⁊ qua capitis diminutione:ista est principalis
dubitatio illius tex.Et ideo nō vr̄ bñ induci ad propositum.
Ita posset disputādo teneri ꝯ Barto.⁊ clari⁹ Bal.⁊ do.Ale.
¶Tñ pro eorū opinione,bene facit qd lati⁹ tenet Bald in l.
iij.C.de seruitu.vbi finaliter concludit ꝙ emphyteuta pōt in
re emphyteutica seruitutē imponere sine cōsensu domini.et
vltra Bal.allego de hoc gl.ordina.in l.iij.ȝ.de seruitu.tit.ge
nerali.⁊ tex.in.c.j.§.quid ergo.de inuesti.de reb.alie.fac.quē
Bal.ibi ad hoc reputat multū singularē.ꝙ ēt vasallus pōt cō
stituere seruitutē in re feudali sine cōsensu dñi.Intellige quo
ad preiudiciū ipsius vasalli,nō autem q̄ ad piudiciū ipsi⁹ dñi
67 p gl.qȝ ꝓxime allegaui i d.c.j.§.j.ď capi.corra.¶†Vltimo.
querit Bart.duo vsurarij eiusdē fundi quomodo possideant
qñ sunt insolidū cōstituti in eadem re.Iuxta.l.vsus pars. de
vsu ⁊ habi.dic vt hic per eū.Et aduerte inquātū sub cōpēdio
cōcludit ꝙ ciuilis possessio nō pōt esse nisi vna,qꝛ vnū ē dñiū.
Bar.hñ loquit respectu dñij.Quid ergo respectu quasi do
68 minij,⁊ sic respectu bonefidei possessoris.Nunquid†bone fi
dei possessor qui habet quasi dominiū,ciuilit possideat Bart.
ȝ.in iij.q.tenuit qd sic.Sed istud quomodo procedat fundamē
taliter ⁊ plane declaraui quinta particula huius gl.magle.
69 ¶†Scdo dum dicit Barto.quod naturalis possessio respec
tu dominij vna est:qꝛ vnū est vtile dñium.Bar.vr̄ in hoc ma
dicere: qꝛ imo dominiū vtile multiplex,ꝓut declarat magi
straliter Bar.in l.si quis vi.§.differentia.in antepe.q.ſ.eodē.
Vbi querit an vtile dominiū sit vnū vel plura.⁊ tȝ qd plura,
vnū qd contradicit directo domino ꝙ acquiritur per prescri
ptionē.Aliud qd recognoscit directū dominiū in superiorem,
ita est illud ꝙ habet emphyteuta feudatarius,⁊ similes.⁊ ita
ēt tȝ Bar,met.ȝ.in ij.col.Sed aduerte quod Bar.hic loquit
de domino vtili recognoscente directum,cuius respectu pos
sidem⁹ naturalier tantū.In alio aūt domino ꝙ acquirimus p
prescriptionē.ibi possidemus ciuiliter:qꝛ ciuilis possessio est
que sola causat prescriptionē,vt dixi.ȝ.in text.i j.questio.Et
sic mens Bar.hic fuit loqui de eo vtili dñio cui⁹ causa pos
sidemus naturaliter tātū ⁊ nō ciuiliter:⁊ nisi ita intelligatur
Bar.male diceret.¶Sū i tertia ⁊ vltima parte princip.hu
ius gl.que ē prope fin.ibi:sed quid si ille,qui habet naturalē.
Pro cuius intelligētia aduerte quod ista glo.supponit quod
b vasallus [b] potest alij dare infeudum absque consensu

a ¶Emphyteuta. Adde ꝙ cōsi. Alex. hic p Jas.alle.ēi j.vol.Et vide ad materiā.d.Ale.lȝ nouo vincētinū in re.c.potuit.ď loc.

b ¶Qd vasallus.Adde de hoc qñ vasallus possit aliū infeudare.⁊ vide que ponit Feli.in c.que i ecclesiarū.ď cōsti.co.xxxvj.⁊ late mod.in trac.feud.quarta.xxix.co.iiij.versi.aggredior nūc q̄rtā vbi ad hāc cōclusionē ponunt decē declarationes.

c ¶De ēphyteuta. Adde eūdē Jaso.i.l.fi.co.cxxj.versic.ij.quero.C.de iure emphy.

directi dñi,⁊ simil'r ēphyteuta pōt facere aliū ēphyteutā in
emphyteutica.nec requirit ꝯsensus directi dñi.Idē pr
ponit gl.in.l.vni.ad fi.C.vti possid.⁊ gl.in.l.si vt certo.§.
bus vehiculū.ȝ.cōmoda.Videam⁹ ante oīa an vtrumqȝ
rū.⁊ in feudo.Bal.in.c.ceterū.in penul.co.ď indi.form.
dt ꝙ qñ vasallus alienat de voluntate domini,desinit
feudatari⁹ tā quo ad possessionē qȝ quo ad vtile dñiū,vt
gl.hic.⁊ gl.in.d.l.si vt certo.§.si duob⁹ vehiculū.Et sic
dera ꝙ Bal.vr̄ intelligere istas gl.vt procedāt interueni
cōsensu directi dñi.Facit vltra eū:qꝛ nōsentiente directo
mino,dr poti⁹ ꝯcessio facta vt cōmoditatē rei feudalis per
70 piat quā vt ius aliqd sit trāslatū†Tu aūt dic ꝙ feudatari⁹
infeudare alij eque idoneo ad seruiēdū ꝓ feudo,⁊ sic pari
meliori sine licentia aut ꝯsensu domini,vt est tex.in.c.j.in
in versi.si vero vel totū qualiter olim feud.pote.alie.⁊ tex.
c.j.§.similiter.⁊ ibi Bald.de lege corradi.⁊ tex.in.c.j.§.⁊
Bal.no.per quos fiat inuesti.⁊ tex.in.c.j.§.calidis.⁊ in.§.
lud quoqȝ.ď prohibi.feud.alie.p Fede.⁊ in.c.j.§.itē in
de nat.feud.Bal.in.c.j.circa fi.pricip.in penul.co.q feu
pos.vbi Bal.allegat multas ꝯcordātes ad hoc Bal.i.c.
in penul.col.ad fi.⁊ seq.de renun.Et habes ď hoc gl.que
ne disputat,⁊ quā omnino videas in.c.j.§.pterea.in vbo
natiōis.⁊ ibi Bal.de capitu.corra.vbi etiā gl.⁊ Bal.poni
istud procedat in feudo ecclesiastico.⁊ gl.in.c.que in eccle
rum.in verbo,feudum.de ꝯstitu.Idē no.d.Abb.in.c.ex tra
missa.in.iiij.not.p illū text.de fo.cōpe.Specu.in ti.de feu
quoniā.in ver.xxxviij.Bald.in aut.nisi rogati.in.iij.co.C.
trebel.Et dicit in proposito Bald.in.d.c.que in ecclesiar
vij.col.col.ad finem.qd infeudatio dȝ fieri eque idoneo a
uiendum in feudo,nec reqrit equalis in alio quā in serui
⁊ presumitur secūdus equalis si est eiusdem dignitatis p
primus vt similes infeudet alij militi de q̄ etiā vide not.
71 in.c.sane.in vlt.co.de renuncia.¶†Quare autem permi
vasallo ꝙ alienet per feudum ⁊ nō per venditionē.Respō
Bald.in.d.c.q̄ in ecclesiarū in.vij.co.qꝛ hoīes sunt faci
res ad vendendum propter dulcedinē pecunie quam ad
nādum vel concedendū in feudū.l.fi.C.de predi.curia.li
Item feuda cōsistunt in beneficijs amore ⁊ honore.c.j.§.
quib.mod.feu.amit.ꝙ nō sic vēdēdo.Itē feudū idō i feudū
sit:qꝛ in habentibus symbolū facilis est transitus.l.an in
lis.§.ij.ſ.de accep.⁊.l.in rē.§.itē quecunqȝ.ȝ.de rei vendic
istā rationē tenet Bald.in aut.nisi rogati.in.iij.co.C.ad
bel.¶†Tñ aduerte qd istud ſm feudū solū durat donec
sallus primus cōcedēs vixerit. Sȝ eo mortuo veniet pro
mior agnat⁹ puta filius vel eis deficientibus directus
nus ſm Andr.de iser.in.c.j.in princi.per quos fiat inue
ibi Jaco.alua.in.j.col.Spec.in ti.ď feu.§.qm.in ver.xxx
Et ista communis opin.ſȝ.do.Alexā.in consil.xv.v.volu
cip.visis narratis in themate.i penul.col.⁊ vltra eum
Bal.idē plene tenentē in.c.j.§.rursus.in.fi.colū.per tot
de inuesti.feu.non fue.post Jacob.de bel.ibi Bal.in.c.j.
not.de alie.feu.⁊ in.c.ceterū.ad fi.de iudicijs ⁊ in simili
73 in.l.i.§.fi.j.de superficie.¶†Circa scōȝ de amphyteuta
c emphyteuta possit alij dare emphyteusim sine ꝯsensu do
ni tenet gl.ordina.in.§.adeo.in verbo,proprią.insti.loca.
dicit ibi Joā.fab.in.j.co.magnū verbū,qd de cōsuetudin
uat quod emphyteuta absqȝ cōsensu ⁊ reqsitione domini
sit alij dare in emphyteusim:tamē putat qd de iure debe
quiri consensus directi domini p.l.fin.C.de iure ēphy.
uiter tene,ꝙ ⁊ de iure ⁊ de consuetudine emphyteuta nō p
test alij dare in emphyteusim sine consensu domini.Q
prohibitus alienare sine consensu domini.d.l.fi.C.de iure
74 phy.†Appellatione alienationis etiā emphyteusis ꝯtine
nulli.de reb.eccle.nō alienan.§.nō igit.i versicu.alienatio
in aut.de nō alie.colla.ij.⁊.l.fina.C.de reb.alie.nō ali.⁊
neut Spec.⁊ Joan.and.in tit.de loca.C.nunc aliqua in ver
cxxv.⁊ ibi dt Spec.ꝙ ita ēt de consuetudine obseruat.Id
tenet Albe.de rosa.in.d.l.fin.in iij.co.Bal.in.d.aut.nisi ro
gati.in.iij.co.⁊ in.l.cum essent.§.per plurium.in.fi.vbi li
tat.ff.de serui.rusti.predio.Jo.de imo.in cōmēto.c.potuit.
xxiij.colū.de loco.Tu cōfirma qꝛ emphyteuta,faciēdo
phyteutā trāsfert in eū vtile dñium.vt statim.j.dicā.Sȝ ēphy
teuta prohibetur vtile dominium vel sua melioramēta
transferre sine cōsensu domini.d.c.potuit.⁊.d.l.fi.C.de iure
emphy.Et sic vides ꝙ lȝ gl.ponat a pari in hoc feudū ⁊ ēphy
teusim,tñ est magna differentia:quia feudatarius potest ali
ri infeudare sine cōsensu directi dñi.Et tamē emphyteuta
ta non potest alij dare in ēphyteusim sine consensu directi do
75 mini.¶†His ita declaratis redeo ad cōclusionē glo.que
qd si emphyteuta vel vasallus facit aliū emphyteutā vel va
sallum,quod

fallū,qđ ex quo naturalis possessio q̄ erat penes primū trāſfert in ſm.qđ primus nullā naturalē retinet. Idē tȝ glo.in l.vni.ꝛ ibi Bar.in fi.C.vti pos.ꝛ gl.i l.si vt certo.§.si duob⁹ vehiculū.ff.cōmo. Simile habemus in habente vtilē actionē,vt cessionarius fideicōmissarius ꝛ similes:nā si in aliū eā trāsferūt nulle reliquie actionis remanēt penes cedētē,vt ē gl.not. in l.ēptor.C.de hꝛ.vł actio.vend.ꝛ in l.ex asse.§.ad Trebel. ¶ Adde ad istā gl.qđ empphyteuta vel vasallus faciēdo ſm emphyteutā vel vasallum nō solū transferunt naturalē possessionē in ſm:sed etiā transferunt vtile dñiū ꝙ habent. Ita vult Bartolus.hic ꝛ idem Bartol.in l.si quis vi.§.differentia.cir.fi.ꝛ ibi Ang.j.e. Bar.in l.ij.j.tit.j.ꝛ est gl.in §.adeo.insti.loc. q̄ꝫ Ange.de are.ibi in v.col.ad hoc not.ꝛ ē etiā ꝓ hoc videri gl.in l.j.C.de fun.patri.lib.xj.idē tȝ Bal.in c.ceterū.in pen.col.de iudi. Et dicit Bal.in c.sane.in vlt.col.in pn.ꝺ renū. qđ cū feudatarius habeat vtile dominiū tantū:ergo si alteri īfeudat trāsfert omne ius qđ hꝫ:qꝛ sicut non inuenitur seruit⁹ seruitutis.l.j.§.de serui.lega.ita non inuenit vtile dominiuȝ vtilis domini,vt no.in l.si vt certo.§.si duobus.§.cōmo.et ī d.l.ex asse.§.ad Trebel. Et facit clara rō:qꝛ nisi ī ſm emphyteutā vel ſm feudatariū transiret non solū possessio naturalis:sȝ ēt dominiū vtile primi:certe duo reperirētur dñi insolidū.e.iure. Itē insolidū possiderēt eadē specie possidendi,quod est absurdum.ꝛ ita etiam late tenet Andr.de Iser.in c.j.§.preterea.de capi.corra.in iij.col.ꝛ duabus sequen.vsqꝫ ad finem.

76 ¶ †Sed caue quia scđs vasallus debet recognoscere primū vasallū in dñm tex.est in c.j.§.j.quali.olim pote.feu.alie. In tantū ꝙ scđs vasallus cōmittat feloniā vel culpam per quam priuat iure suo,feudū reuertitur ad primū vasallū a q̄ cām habuit ꝛ non ad dñm directum.vt est text.in c.imperialē.§.illud quoqꝫ.de probi.feu.alie.p Fede. Ergo apparet ꝙ aliq̄ ius remanet apud primū vasallū ad hoc rñdet Imol.ꝛ Moder.ꝙ istud est rōne iuramēti fidelitatis ꝙ prestat scđs vasallus primo,nō aūt pp reliquias alicuius possessionis natura

77 lis vel dominij. ¶ †Adde tū sec⁹ esse qñ feudū dȝ reuerti ad dñȝ ex eo ꝙ alienauit irrequisito cōsensu dñi:qꝛ tūc feudū reuertit nō ad primū vasallū qui infeudauit:sȝ ad directū dñm et sic ad superiorē. Ita tȝ Bar.i l.si finita.§.ꝺ vect.in iij.q.§.ꝺ dā.infec.dicēs esse de hoc hodie casum clarū in d.c.imperialē.§.illud quoqꝫ.vbi etiā Bal.in pen.col.idē tȝ. Rō est,qꝛ qñ scđs vasall⁹ vult alienare dȝ regrere cōsensum domini maioris,ꝛ sic dñi directi non sufficit ꝯsens⁹ immediati infeudatoris:eo qꝛ ius principale ptātiuū residet penes dñū superiorē. Ita tenēt Bal.ꝛ Salȝ.post Guil.de cu.in l.si pmittēte.C.ad macedo.ꝛ lati⁹.Bal.in d.c.imperialē.§.illud quoqꝫ. Joā.de imo.in c.potuit.in xvj.col.de loca.post Hostie.ꝛ Joā.andr.ibi Ludo.roma.in.l.filius scđa.§.de acqr.hꝛ.do.Ale.i d.

78 l.si finita.§.si de vectigalib⁹.in xxvij.col. Sic in simili † qñ secūd⁹ empyteuta vult alienare tenet requirere cōsensuȝ directi dñi,ꝛ nō pmi emphybeute.gl.ē ordi.ꝛ approbata in l.fi.in verbo,vēdere.ad fi.vbi dixi.§.de iure emphy. Hinc est qđ laudemiū scȝ quinquagesima dȝ solui dño,ꝛ nō ꝑ emphy. ita tenet Specu.ꝛ Joā.an.in titu.de loca.§.nūc aliqua.in versi.xxvj. Simile etiā vidim⁹ ꝙ dȝ appellari nō ad subdelegan.sȝ ad primū tāq̄ꝫ ad habentē directū ius.l.more maiorū.i verbo suo iure.ꝛ ibi no.Ang.§.de iurisd.om.iudi.ꝛ ita habes i c.super questionū.§.porro.de offi.de lega.ꝛ ita sepe ꝯsului ſm ꝑdicta in questionib⁹ feudoru occurrētibus. ¶ Sȝ aduerte ꝙ est dare casum ad limitationē huius gl.ꝛ similiū in quo feudatarius infeudās scđo ciuiliter possidet,ꝛ naturalē transfert in ſm vasallū.de quo casu nemo scribētiū vnquam fecit mentionē qui casus colligit ex eo qđ multū signāter tenet Bal.in

79 l.ad fi.ꝑ gl.ibi.C.vnde legi. Ubi tȝ† ꝙ singularia feuda que sunt in regnno Apulie sunt de directo dominio regis, lȝ ipsa maior vniuersitas id ē totū regnū sit feudale eccl'ie.c.ad apostolice.de re iud. Et dī ꝙ ita tenuerūt āṫiqui doc.regni.ꝛ hñ ſm eū.idē tȝ Bal.in prin.ffor̄ū.in iij.col.do.Marti.lauden.in c.j.de feu.mar. Et ex his infert vtilitas ſm do.Alex.ibi ꝙ in istis singularib⁹ feudi rex retinebit ciuilē possessionē q̄ꝫ nō retineret si nō haberet directū dominiū.p istā gl.ꝛ Bart.hic q̄ isto mō signāter limitat. Istud reprobāt Lu.ro.ꝛ do.Alex.ibi:qꝛ cū dominiū directū regni sit apđ ecclesiā.d.c.ad apostolice.ergo nō pōt esse apud regē i locis,particularib⁹ p ipsū cōcessis in feudū:qꝛ duo nō possunt esse dicto dñi,vt i.§.ꝑce

80 dēti.vt ibi latius p do.Alex. ¶ †Tu aūt salua decisione illaȝ Bal.qꝛ pulchra est limitatio ad istā gl.qꝛ nō repūgnat quod duo sint domini vn⁹ in vniuerso,ꝛ ali⁹ i singularib⁹ reb⁹.tex.e i l.j.§.p hāc.el.ij.§.de rei vēdic.vbi grex i vniuerso pōt esse i dominio directo alicuius:ꝛ tū singularia capita illi⁹ gregis sunt in dominio directo alteri⁹.ꝛ per illū tex.decidit ibi no.

81 Bar.† ꝙ imperator in vniuerso est domin⁹ toti⁹ orbis:ꝛ tñ i singulari dominia particularia particulariū sunt singulorū. ita ēt tȝ Bar.in extrauag.ad reprimendū i verbo toti⁹ orbis,ꝛ in prin.ffor̄ū.Ang.Imo.Moder.in l.si hꝛdis seruus.§.de leg.j.ꝛ hoc etiā fatet.d.Alex.in d.l.j.C.vnde legi. Et ita etiā limita regulā.§.ꝑcedētis.ꝛ l.si vt certo.§.si duob⁹ vehiculū.§.cōmo.ꝙ duo nō possunt esse dñi insolidū eiusdē rei,est verū qlibet in particulari:sed hñ in vniuerso ꝛ alius i singulari.vt est tex.in d.l.i.§.p hāc. Et isto mō habes ꝑfecte,vt puto expe

82 ditā istā vltimā partē gl. ¶ †Extra glo.q̄rit Bar.vtrū quasi possessio q habet in iurib⁹ possit esse penes duos insolīduȝ.ꝛ tȝ qđ sic:qꝛ sicut ius seruitutis pōt esse apud plures insolidū.l.via cōstitui.§.fi.§.de serui.rusti.pdio.ꝛ l.ij.§.ex his.§.ꝺ verbo.obli.ꝛ.l.lucio.j.ꝺ aqua quo.ꝛ esti.ita ꝛ quasi possessio q̄ nō est aliud q̄ꝫ patiētiā.l.quoties.§.fi.§.de serui.ti.generali.ꝛ.l.iij.§.dare.§.de vsufru.q̄ patiētia pōt plurib⁹ ꝑstari insolidū.ꝛ cū ista cōclusiōe Bar.trāseunt doc.oēs indifferēter. Et ꝑterea reprehēdi superi⁹ Bar.in penul.col.circa intellectū.l.fi.j.vti posside.vbi vsurari⁹ ꝛ vsufructuari⁹ possidēt īsolidū naturaliter fundū ſm Bar.ꝛ male:qꝛ ille tex.nō loqt de possessiōe fūdi,sȝ de possessiōe iuris,ꝛ quasi possessio iuris hñ pōt esse apud plures,vt hic tȝ bar. ¶ Sȝ aduerte licet omnes indifferēter transeant cū Bar. Ego in contrarium allego tex.q fortiter stringit.ꝛ minor qđ nemo alleget.in c.lȝ cau sam.i versi.cū duo.de proba.vbi tex.loquit de iuribus in corporalib⁹ scȝ de iurisdictione. De qua ibi contēdebat. Et tñ vult ꝙ duo nō pñt insolidū possidere. Nec valet solū.q̄ꝫ ibi tradit Joan.an.ꝙ ille tex.loquat ꝺ re corporali,cū dicat ꝙ duo īsimul eādē rem possidere non possunt. Ponderans verbū rē possidere. Ergo loqt de re corporali.ista solu.mihi nō placet:qꝛ versicu.precedens ꝛ ordo litere ostendit ꝯrīū,cū ibi contenderet de iurisdictiōe,ꝛ sic ꝺ iure icorporali:vnde nihil faceret ad ꝓpositum loqui de re corporali. ¶ Non quoqꝫ placet solu.do.Abb.ibi in fin.qui respōdet quod ibi ecclesia bene primo possidebat iurisdictionem insolidū. Alius postea vsurpando ea que sunt huius iurisdictionis licet posset possidere insolidū. Tamen quia iniuste ꝛ clandestine non priuat primū sua possessione. Et ista solu.sequitur Aret.ibi in xv.not. Sed ista solu non tollit regulā text.ibi que est in iurisdictione. Et sic i iuribus quod duo insimul eandē rē,ꝛ eodeȝ modo insolidū pos

83 sidere non pñt.† Et dictio res pōderata per Joā.and.nō obst.qꝛ generalis.l.j.in fi.§.si cer.peta.ꝛ comprehendit etiam iura,secundū Bar.ꝛ alios in l.j.§.de sta.ho.ꝛ in l.quint⁹.la.q̄ꝫ.§.fi.vel si argēto.§.ꝺ auro ꝛ arg.lega. Uñ ad iura allegata p Bart.potes respōdere qđ loquūtur in seruitutib⁹ q̄ sunt indiuidue.l.iiij.§.cato.ꝛ l.stipulatiōes nō diuidunt.i princip.

84 j.de verb.obliga.ideo pñt esse penes plures insolidū.† Sicut in simili ius patronatus:qꝛ est indiuiduȝ,pōt esse penes plures insolidū.c.j.ꝛ ibi gl.de iure potroñ.cle.si plures.eod.tit. Bal.in c.quāto.de iudi.ꝛ in l.cū secunduȝ.vlti.col.C.de fidei cō.ita argumētatio Bart.hic nō videtur esse bona,dū dī ius seruitutis pōt esse apud plures insolidū. Ergo ꝛ quasi possessio ista consequentia non videtur esse bona:qꝛ ꝯ eā dat instantia. Nam iurisdictio pōt esse penes duos vel plures isolidū.l.j.§.de offi.consu.Bar.in l.§.de rerū diui.ꝛ i l.j.§.si plures.§.de exerci. Et tamen quasi possessio iurisdictionis non pōt esse penes duos insolidū,vt est tex.ineuitabilis si non calum-

85 niet in d.c.licet causam.in versi.cum duo. Nisi dicas † quod iurisdictio pōt diuidi vt tȝ Bar.i l.arbor.§.fi.§.cōmu.diui.ꝛ in l.lucio.in fi.j.de aqua quoti.ꝛ esti.in l.inter tutores.ad fi.§.de admi.tuto.Bal.in c.imperialē.§.ꝑterea ducat⁹.p illuȝ text.de probi.feu.alie.per Fede.ꝛ in c.vno ꝺ legatorū.ꝺ offic.delega.ꝛ in l.si plures.in iij.col.C.de condi.inser. Sȝ caue qꝛ nihil videretur operari qđ plures haberent ius seruitutis in solidū.iurib⁹ hic allegatis per Bar. Sic ēt insolidū nō posset

86 vti ꝛ possidere.cogita.† Secundo ꝛ vltimo querit Bart.an ꝺ tentio eiusdē rei possit esse apud plures insolidū,ꝛ distinguit vt hic per eū.ꝛ cum Bar.oēs indifferenter tenēt. Tu aūt vl-

87 tra scrib.pōdera ea q̄ dicit Bar.ꝯ illđ† alibi tȝ ipsemet Bar.in l.stipulatio ista.§.hec quoqꝫ.circa fin.in pen.dicto.j.ꝺ verbo.obli. Ubi dicit Bar.ꝙ si sunt plures testes ꝑducti in causa ꝛ vnus eorū deponit ꝙ Titius possidet,ꝛ alius ꝙ Sei⁹ possidet quō pōt illud esse cum duo non possint insolidum possidere per regulam hui⁹ tex. Dicit Bar.ꝙ itelligit quod vidit quemlibet de facto detinere.ꝛ isto modo saluat illos testes. Et sic vult ibi Bar.ꝙ plures possint eandē rem insolidū detinere,sȝ non possidere,ꝛ propterea exponit dicta testiū possidet.id est detinet. Sed pro certo illa saluatio Barto.nihil vȝ:qꝛ etiam detentatio non pōt esse apud plures insolidū capiēdo detentationem pro corporali insistentia ꝑ hunc text.ꝛ eius

rationem prout expresse firmat Bar.hic.Oportet ergo itel
ligere illa dicta testium p nuda z simplici custodia qd est alie
nu a dicto illorum testium.Et si credo Bar.ibi male dicere p istam
doctrinam Bar.hic,lz nemo aduertat nec hic nec ibi.¶Item
caue in misso in possessione ex primo decreto cum custodie:nam e
in fundo naturaliter.Ite ille cotra quem fit missio ex primo vel
scdo decreto no priuat nec naturali nec ciuili possessione,nec
dz recedere de possessione.l.si finita.§.si quis aut.ff.d dam infe.
Cu ergo ille naturaliter sit in fundo,quo potes tu naturaliter
detinere:qz vbi ego sum naturaliter,tu no potes naturaliter
detinere Imo dt tex.in l.is cui.in pn.ff. vt i pos.lega.q simul
cum eo possidere iubet:ergo duo insolidum possidet eade re
Sz rndo q cu iste possessiones differat specie z numero:io possut
8 cocurrere,vt i tertia parte hui⁹.§.z dclarat bar.i pe.co.nat z
missus ex primo decreto no possidet naturaliter.§.fi.vbi gl.z
Bar.in fi.j.ea.l,¶Tertio inquantu Bar.in fi.allegat tex.in
l.si vt certo.§.si duobus vehiculu.lz scrib.nihil.dicat.Dic q
ille tex.poti⁹ pbat 2riu q plures comodatarii isolidu ad cus
todia tenent,sed no habet plures tenuta vel vsu.No ingredi
or aliter p nuc intellectu illi⁹ tex.Et per ista remanet pfecte
expedit⁹ iste solenis z vtilissim⁹.i modu cuiusda repetitionis.

1 Posses.solo animo perditur,licet in acquisitione regrat animus z corpus simul.
2 Contrariorum non semper est eadem disciplina.
3 Sine affectione z aio no possidendi.regulariter pos.n admittit.
4 Dictio potinus quid significat.
5 Timor expulsionis etiam falsus, facit perdere pos.
6 Emphyteuta an teneatur ad solutionem canonis si ppter guerram fundus emphyteu.laborari non potest.
7 Posse.quando perdatur per violentum ingressum.
8 Procu.genera.vel tutor no transferut per actu fictu posses.
9 Colonus quando priuet dominum per actum fictu posses.
10 Dictio protinus quid importat.
11 Dictiones precise recipiunt extensionem vel limitationem.
12 Qn possideo per aliu,no amitto posses.lz dsina aio possidere.

§.In amittenda.

Possessio retenta aio z corpore nostro vel animo tantuz line animo nostro no pdit.secus in ea q animo nostro z corpore alieno retinet.h.d.sm Bar.z alios,vel sic z plenius:possidens aio z corpore pprio:solo aio possessione retinet,z solo aio eam pdit, et vano timore expulsionis:si aut quis possideat aio pprio z corpore alieno p morte ei⁹ vel dicessu cui⁹ corpore possideat no perdit possessionem.Sed p traditionem eius vel deiectionem aut aio pprio.hoc dt tot⁹.§.¶Diuiditur in quinq partes pri.In prima ponit dictu z due illationes ex dicto.In scda ponit aliud dictu.in tertia aliud.i quarta aliud. in quinta per via ronis ponit conclusie ex.ff.dictis.secunda ibi,sz z si aio.tertia ibi,si quis nunciet.quarta ibi,qd si seru⁹. quinta z vltima est ibi,nam constat possidere nos z reliqua.

1 ¶†Nota.j.ex tex.ibi igitur amitti,z animo solo pot quis ac
a quiri no possit q lz in acquisitione possessiois requirat animus,a z corp⁹ simul vt hac.l.i pn.tn i amissioe sol⁹ anim⁹ sufficit,ex q correlario habes q no.eo.mo regulatur acquisitio q amissio.Ide q difficili⁹ inducitur acquisitio q amissio:facili⁹ em quid retinetur qua inducat.l.patre furioso.ff.de his qui sunt sui vel alie.iur.c.quemadmodu de iureiura.c.ad aposto
2 lica.de regu.¶†Et sic ex hoc ifert q no semp contrariorum eadem est disciplina,de quo dixi in rub.ff.eo.dicut tn Mo. sene hic q amissio z retetio magis sut cotraria q acquisitio,vn tuc cotrariorum.ea.erit disciplina:qz tuc sicut solo aio retinet possessio.l.cla possidere.§.fi.z.l.si id qd.§.fi.j.eo.ita solo aio perditur,vt hoc tex.sz dic q imo magis contraria sunt acquisitio z amissio vel acquisitio z no acquisitio,qua retentio, vt.l.
3 fere.ij.j.de reg.iu.alleg.in gl.¶†Scdo no.q sine affectione z aio no possidendi possessio regulariter no amittitur,vt hic. z l.queadmodu.j.eo.ex q sequit q ignoras no amittit regulariter possessione.facit.l.si is q.cu ibi nota.j.eo.Scdo infert qd inuitus si no patit violentia no amittit possessione cu i eo magis detur cotraria volutas qua in ignorate.facit regula.l.
4 q pot inuitis.ff.de reg.iur.¶†Tertio no.dictione protinus
b b q significat ide qd stati vl qd incotineti facit.l.j.in pri.ff.e. tit.l.si filius.§.j.ff.testa.mili.not.in l.ij.C.vt lit.pe.bn facit tex.cu gl.in.§.j.insti.de here.qua.z diffe.in verbo ptin⁹. vbi gl.exponit,id est statim.z.l.in illa.z ibi Are.in.ij nota.ff.d v.
5 obl.¶†Quarto no.i ver.si quis nuciet,qd timor expulsiois facit perdere possessione etia si no sit verus sed falsus timor,z i gl.Secus qn esset timor circa persona ne caperetur,z sic esset timor personalis lesiois.Na talis timor no facit pdi possessione.l.licet.z ibi gl.z alij.C.eo.Bar.z communiter alij hic In no.c.cu ex iniuncto.in fi.de ope.no.nu.Adde quod Rap.

a ¶Animus. Amplia vt possit tradi possessio z tn no aio trasferedi.bart.notabilit i l.solutu§.soluta.ff.opp.d pig.act.Ang.sequtur i.§.ite seruiana.colu.ij.vbi Ias.xj.de act.Scdo amplia vt talis anim⁹ retinendi psumatur.Bart.i l.siue possidet.C.d pba.Ang.l.§.sic itaq i fi.iiij.co.d ac.Purp.

b ¶Dictione ptin⁹. Adde doc.i.c.q sit.d elec.in.vj.z Abb.in.c.ad aures.d resc.

a ¶Etteniri comunem opi. Adde q hac oppi.tenet et Raph.ful.in ps.vij.ia pluribus annis elapsis.co.ij.Soc.ps.cri.repeti.consi.ccvij.i fi.col.ps.duodecimo facit.

cuma hic dt q dum esset scholaris z repeteret illa lege, lz in ista ciuitate Papie qd intelligebat ea prout verba eius sonat qd ille esset met⁹ circa possessione z non circa persona,put gl. z docto.ibi volut vt hic.Tn qz habuit animu ea recuperandi, iuxta.l.iij.§.cu igit.vbi gl.z doct.j.de vi z vi arma.p hoc no pdit possessione lz inquatulu tardet: qz habuit animu carendi.Sed caue qz est manifesta diuinatio z violentia ad illum tex.Ite q ibi haber et istum animum recuperadi nihil de hoc ibi habet in tex.Et istud est facti,z facta no psumuntur nisi probent.l.in libel.o.§.facte.j.de cap.Tu potes aliter dicere ad.d.l.lz.qd ibi ille met⁹ no respiciebat actum possessionis,sz actu quo mediate non vada ad possessione vtsi timeo ire ne a latronibus detinear z ne offendar qz tuc no sequitur.Timeo periculu itineris. Ergo habeo animum pdendi possessione:secus qn est immediatus respiciens perditionem possessionis.Tunc proprie loquit tex.hic.z in.l.clam possidere.§.fi.z.l.sequenti.j.eo.Et istu intellectu sentit Bar.in.d.l.lz.in summario.Et credo qd ide in effectu voluerit Bart.hic.z sic habes bonam limitationem ad istu ver.si quis nuciet.Aliam limitatione statim ponam in.v.not.q statim sequit.Tenendum tn commune solu.gl.Bar.z doc.ad.d.l.lz.q ibi loquatur te metu personali ne psona ab hostibus offendatur.Et talis metus no inducit perditione possessiois vt ibi secus qst est timor
5 respectiuus ad perditione possessionis vt hic. †Aduerte per.d.l.licet.sic declaratam sm gl.z communiter.doc.dicit s tiliter Rapha.cu.hic cofundi opi.Bar.z coem in.l.j.C.d emphy.z in.l.interdictum.§ qd ex naufragio.j.eo.vbi tene Bar.z doc.qd emphyteuta no tenent soluere canone emph teuticu si propter guerram res emphyteutica non pot labo rari nec fructus pcipi.Ista cois opin.cfundit per.d.l.lz.c adhuc dnu possessio retineat cum tpe belli timeatur in personalis poti⁹ q amissio possessionis,licet propter metu inimicoru prediu emphyteuticu relinquat incultum z de tu,vt ibi dicit.Et subdit Rapha.cu.q ita als de facto secutus Richar.malu.z Albe.d rosa.in.d.l.qui ide tenet dem tenet Raph.cu.in.d.§.q ex naufragio.z ibi latius Alex.ide tenet c commune opi.z dicit Albe.de rosa.bonus cticus magnu verbu in practica in.d.l.j.C.de iure emph ista opi.vidit coiter obseruari.¶Tu pro ista opinio.c co stringe fortius fundamentu Raph.cu.Na ad hoc vt emph teutica liberetur a solutione canonis requirit qd res emph teutica in totu pereat.secus si pro parte.d.l.j.C.de iure e Io ibi tradunt illi duo versi.magistrales.Si pereat tota li rabit emphyteuta,Si pro parte perit no liberat⁹ erit.S res emphyteutica non perijt in totu ex q adhuc tota super z emphyteuta hz adhuc dnu z possessionem z canon non s uitur respectu fructuu qui percipiunt ex fundo:sz respectu cognitiois dominij que adhuc durat.Iste est diffusus z du tatissimus articulus quem vltra oes late examinaui in.d. vbi videre potes.Et tenui coem opi.cq e valde equa. Sc qua sepe cosului qd emphyteuta no tenet soluere pesione canone emphyteuticu si ppter guerra res emphyteutica pot laborari nec fructus pcipi.¶Nec obstat q p hoc no p dat dnu nec posses.d.l.lz.C.eo.Rndeo qd lz sm veritate sit,tn atteta iuris interpretatione res ipsa cesset deperdita cu vn⁹.§.fi.z ibi Bar.j.de bo.autho.iudi.possi.iucta.l.q uersas.§.ite qd a mari.z.d.l.interdu.§.q.ex naufragio.j. Ergo co dz retineri dnu nec possessio.Itez quis retinea dnu possessio.d.l.lz.Tn ex quo fundus no pot laborari z li fructus percipi certe iuris interpretatione dz res perc z sic cessant adducta in oppositu.Tertio quis retineat dn possessio.d.l.lz.tn ex quo dns direct⁹ no pot prestare pat tia vtendi z fruendi ipsi emphyteute cum effectu put tene j.z ibi clare Bar.in.j.oppo.j.oppo.C.de iur.emph.etia ipse no tenet ad pesione.dato q duret dominiu z possessio lz adhuc duret ca recognitiois:tn no durat ca pesionis p de.Et ista est veritas z equissima opi.Et reperio q p ista op csuledo tenet do.Alex.sibi 2rius in consi.cxij.j.volu.incip vr in presenti cosultatioe.z illud cosil.est errore duplicat
7 ij.volu.in consi.xvj.¶†Quinto nota.ex.eo.versi.si quis nu ciet.q ita demu p violetu ingressum quis perdit possessio qua animo retinebat,si sciuit re occupataz ab alio vt hoc te ergo a 2rio si ignoraret,lz aduersari⁹ esset ingressus mag vj.adeo qd si sciret verisimiliter suspicaretur se posse rep non tamen perdit possessione de quo dicet in.l.clam possid re.§.qui ad nudinas.j.eod.¶†Sexto no.vers.quod si seru vel quod si quis possideat corpore alieno puta serui vel colo sed proprio animo:tunc seruus colonus tradendo alteri dum priuat dominium possessione quod intellige qua do vere tradit alteri.secus quando per actum fictum p

per constitutu

p ꝓstitutū.l.quāuis.§.j.ſ.eo.fm Bar.hic in vlti.op. ¶ Adde q ēt ꝓcurator gñalis tutor:vel curator:p actū fictū: puta p ꝓstitutū z p ꝓductionē:nō trāſtulit poſſeſſionē in aliū:fm Barto. in l.j.in prin.in pe.col.3.eod.z ibi do.Alex.in 2.char.pōderat: z ōt qō ēt plusq̄ diligentiſſime notādū ſi eſt verū: z q̄ plurimi decipiunt in hoc.Ego ibi tertigi:dixi rōnē eſſe q: mediante conſtituto ita demū transferr poſſeſſio ſic ipſe ꝓſtituēs poſſidebat: alias ſecus vt eſt gl.in l.ū.C.eo.Bar.z doc.in l.ꝓtia.§.j.j.eod. Bal.z Saly.in l.j.C.qñ licet.ab emp.diſ.Bald.not.in rub.C.de
9 Jh.emp.in xvj.q. ¶ Jō Bar.h z bene:limitat qñ colonus naturaliter poſſideret.vt q: haberet precario: tunc bñ p actū fictū puta p ꝓſtitutū priuaret dñm poſſeſſione.Linterdū.§.fi.vbi ēt Bar.idē tz.ſ.eo.z ita habes pfecte expeditā ſ: tu alia. ¶ Capio gl.in verbo aio ſolo.quā diuide in tres partes. Jn pma opponit z quinq modis ſoluit.in ſcda formal qōne. Jn tertia allegat vnā ꝓcordātē ad tex.ppe fi.gl.ſcda ibi: ſed nunquid ſolo corpore.tertia z vlt.ppe fi.gl.ibi itē facit.ſ.eo.l.ſi qs vi. ¶ Jn pma pte dū gl.opponit de l.fere.eſt ſcda z incipit fere q̄buſcūq;. z prima ſol.vltra reprobationē gl.tu reproba.q: in turibus ꝑtis eſt vlis negatiua nulla poſſeſſio q̄ nec ciuilis nec naturalis.l.ſi is qui.cc.§.vtrū.ſ.de re.du.Scda ſol.eſt truffa fm Bart.
10 z alios. ¶ Tertia ſol.tz Aug.z ex ea multū no.q̄ lz dictio p tinus ſit precisa:tū recipit extenſionem ēt p improꝑiationem verbi q̄ eſt verū fm Jmo.rōne ꝗetatis euitande z vt iura in
11 ribus ꝓcordent:vel qñ reſultaret abſurdus intellectus. ¶ Et iſtā regulā q̄ dictiones precise recipiunt extenſionē vel limitationē ponit Bar.in l.ſtipulatus ſum damam.per gl.ibi.j.ō vb. ob.z q: ibi plene ſcripſi de hac regula:hic non pono. ¶ Adde q̄ gl.in d.l.ſtipulatus ſum Damam.ōt iſtā ſol.eſſe falſam.Et vltra glo.p3 q: iſta ſol.intelligit tex.ꝓtinus.i.poſtquā exierit: z tū tex.ōt ſi in fundo ſis. Item tex.ōt igitur admitti z ſolo aio pōt vnde intelligere tex.animo ſed nō ſolo.vt faciat gl.eſt ō directo ꝗ verba ipſius tex. ¶ Jn quarta ſol.dū gl.allegat.l.iij.§. ſi qs aūt viſis.circa fi.ſ.de vi z vi ar.debuit gl.allegare tex.in l.
12 §.nō alij ver.ſcdo ſi qs me.ppe fi.z eſt in vlt.col.in illo tit.ſ.de vi z vi ar. ¶ Et dum gl.ōt q̄ qñ poſſideo p aliū tūc nō amittō:lz deſinā aio poſſidere. Iſtā gl.limitat do. Alexā. z intelligit qñ animus meus ꝓceſſit p violētiā mihi illatā tūc nō pdo poſſeſſionem aio meo ſi colonus vel ſeruus corporaliter inſiſtat in fundo.l.peregre.§.quibus explicitis.ſ.e.Secus ſi proceſſit a mera z libera volūtate mea tūc ſolo aio perdo poſſeſſionez: lz colonus vel ſeruus in ea inſiſtant. Ad hoc allegat gl. quaz reputat ſing.in l.j.§.non alij autem.in verbo retineo. z ibi Bart. ſ.de vi z vi ar.Bar.in l.q̄ meo.in ū.col.ſ.eo.cum alijs ꝓcor.hic traditis per do.Alex. Tu dic qō do.Alex.errat:q: imo qñ poſſidemus corpore alieno z animo nro ēt ex voluntate noſtra libera z non coacta non pdimus poſſeſſionem.put tz glo.in d.l. peregre.§.quibus.z ibi cōiter Mode.z ibi eſt caſus z de hoc. idem tz Paul.de Ca.in §.ſaltus.ſ.eo.l.z Aret.hic. Et eſt rō fm Mod.in locis p̄cal.q: tunc poſſeſſio ciuilis ita coheret naturali q̄ retineā per aliū vt nō poſſet amitti ſolo animo niſi colonus expellaā vel niſi nos eam alteri trādamus. Jta loq̄ glo.in d.§.nō alij aūt.vel niſi nos illā ciuilē in aliū transferamus ꝓſtituēdo alterius noīe poſſidere.ita loquitur Bar.in d.l.q̄ meo. in prin.in ū.col.z ſic ceſſat vltimū fundamētū d.Alex.de ꝓſtituto. ¶ Quinta ſol.Joānis cōiter teneā per gl.z doct.hic.z gl.in d.l.fere quibuſcūq;.ſ.ō reg.in. Pro iſta cōi ſol.facit bonus tex. quē gl.alle.in l.peregre.§.quibus explicitis.ſ.eo.vbi ōt tex.q̄ poſſeſſionē quā nos corpore tenemus:aio vel ēt corpore amittimus:ſi mō eo animo inde digreſſi fuerimus nec poſſideam⁹. Que verba important q̄ ſi digreſſi fuerimus corpore: tūc aio
4 perdimus poſſeſſionē. Ergo per ſolū digreſſum corporis non perdimus. Iſta ſo.lz cōiter teneatur tū ꝓfunditur meritabiliter.p d.l.quem admodū.z d.l.fere quibuſcunq;.in equiparatione ſibi facta a Jrīs. Nā in acqſitione poſſeſſionis: ſemp vtrūq; requiritur z corpus z animus, vt hac l.in prin.nec diſtinguit a quo incipiat:ḡ idem in amittenda poſſeſſione: cuius Jrius ōt ter.hic in ver.igit amitti. Preterea ter.in d.l.fere quibuſcūq;. facit duo premiſſa in quib⁹ inducit liberatio z amiſſio a Jrīs. Ex qbus premiſſis infert q̄ cuz poſſeſſio acquiratur aio z corpore ſimul:nō pōt amitti niſi vtrūq; Jrū interueniat. Sed iſta non pcederent ſi deberemus attendere qd pcedat an corp⁹ an animus:vt ōt gl. ¶ Alio ſerto mō rūdet Aret.hic:q̄ aut q̄rimus de aio libero z abſoluto:z tūc pcedit iſte tex. q̄ tūc poſſeſſio ſolo aio verdak. Aut q̄rimus de aio coacto: z tunc non amittit poſſeſſio niſi corpore z aio ſimul:vt in Jrīs vt hic plenius.per eum. Sed truffa eſt dicere q̄ Jria loquantur in volūtate coacta:eſſet nimia reſtrictio illoz iurium; nec tunc bene ſtaret ſimilitudo ibi poſita. Jtē text.in d.l.fere quibuſcunqz ex
5 duobus premiſſis que ſunt de aio libero infert ad admiſſionē

poſſeſſionis. Aū difficile eſt realē ſo.reperire:vt ꝓpterea vī tra ſecundum cum cōi ſol.z ſemp dubitaui ſuper iſto Jrio.

1 ¶ Bonafides cauſatur eriaz ex iniuſtis z temerarijs cauſis.
2 Jn dubio non dz capi ſiniſtra ſuſpicio malefidei.
3 Jn dubio non preſumitur etiam culpa.
4 Ille dī parare iudiciū q̄ proteſtat q̄ eſt paratꝰ agere.p iure ſuo.
5 Sola pēdētia litis in cā liberali nō facit ſeruum haberi p libero nec priuat dominum poſſ.
6 Si fertur ſnīa pro libertate dñs immediate perdit poſſ.ſeruī.
7 Si ſeruus bona fide incipit ſe gerere p libero. ex aliqua ēt iniuſta cauſa dominus ſtatim priuatur poſſ.
8 Si bannitus pendente iudicio in quo pretendit ſe iniuſte bānitum occidatur an occidens teneatur.
9 Exceptio oppoſita ad executionem ſententie ſi eſt irretractabilis impedit executionem ſententie.
10 Rebanniendus habetur pro bannito.
11 Verbum videtur importat fictionem.
12 Qui hz exceptionē eſt ꝓpꝛie debitor licet non effectualiter.
13 Tempus appellandi ita impedit executionem ſententie ſicut appellatio.

§. **Si ſeruus quem.** Seruꝰ fugitiuꝰ ꝓuat dñz poſſeſſōe ſi diu in libertate morēt.h.d.lz Bar. Ang. Pau.ō ca.d. Alex. Pe.ō beru.z do. Ja.pute.h. Sz caue q: de fugitiuo in ter.vbū nullū lz credo q̄ Bar.ſic addidit.q: fm eū iſte tex.intelligit qñ ſeruꝰ erat in malafide.p ter.in l.liberis.in fi.§.de libe.cau. Jnn.in c.j. de ſer.nō ordi. ¶ Tu aūt aduerte q̄ in iſto tex.non apparet q̄ iſte ſeruꝰ eſſet fugitiuꝰ vt dixi:nec ēt apparet q̄ eſſet in malafide:imo potius tex.pbat Jrū inducēdo eū dupliciter.vt ſtatim j.inducā. Jtē iſte tex.bene ōt qō iſte ſeruus gerebat ſe.p libero nō aūt qō eſſet fugitiuꝰ. Nā aliud eſt ſeruū fugitiuū aliud gerere ſe p libero.vt eſt tex.in l.liberis.§.fi.ſ.de lib.cau. Jtē vt dixi tex.iſte nō aperit qō iſte ſeruus eſſet in malafide:z poti⁹ innuit
1 Jrū. Preſertim cū bonafides cauſet ēt ex iniuſtis z temerarijs cauſis:vt eſt tex.in l.igit.§.pe.ſ.de lib.cau.exp̄ſſe no. Bal.in l.j. in fi.p gl.ibi.C.vbi cau.ſta. Jtē iſte tex.logt in dubio:z in dubio
2 nō dz capi ſiniſtra ꝑſumptio malefidei.l.merito.ſ.pro ſocio. l. moueor.z ibi Bal.no.C.ſi ſer.expor.veneat. Jmo in † dubio nō ꝑſumit ēt culpa.gl.eſt in l.exceptione z ibi Bart.no.ff.de fideiuſ.Et ſic vides q̄ reprehēdo Bar.z doc.in duob⁹. Primo dū intelligit iſtū tex.log in ſeruo fugitiuo:z de fugitiuo nullū vet bū eſt inter. Jtē dū intelligit q̄ iſte ſeruus i malafide.Et tex.loquit in dubio:lz in dubio nō ſumit malafides. Jtē poſito ēt q̄
3 gereret ſe.p libero malafide.put intelligit Bar.poſt Jnn.non ſeqt ḡ erat fugitiuus:z ſic nullatenus video qūo Bart.z doct. eliciāt ex hoc tex.q̄ iſte ſeruꝰ erat fugitiuꝰ. Iſta eīm ſunt multū diuerſa vt dixi:q̄ ſeruus ſit fugitiuꝰ:z q̄ gerat ſe.p libero:.put ēt eſt tex.in l.ſi is q.p emptor.§.ſi ſeruꝰ.j.ti.j.ḡ ex vno nō bene infert ad aliud:z ſic nō ſeqt ſeruus gerit ſe.p libero.vt ōt tex.ḡ eſt fugitiuus. Jtē cū tex.dicat q̄ iudiciū liberale ſubire paratꝰ ſit:ḡ nō erat fugitiuꝰ. Jtē qñ lex vult log de ſeruo fugitiuo iſtō exprimi:vt l.j.§.p ſeruū q̄ in fuga.ſ.eo.z d.l.ſi is q.p emptor.§. qō ſi ſeruus.j.tit.j.z l.p eū.§.fi.j.e.z l.q̄ aūt.ſ.de lib.cau.z l.ſerui z filiū.§.fi.ſ.de fur.z in rub.z l.j.C.z ff.de ſer.fugi. Jō ſumma aliter iſtū tex. ¶ Seruus gerēs ſe.p libero nō priuat dñz poſſeſſione niſi diu ſteterit in quaſi poſſeſſione libertatis, vel niſi liber ſit pnūciatꝰ.h.d.totus.§.z ſic ponit vnū dictū eſt duplex limitatio. Secūda eſt ibi. Sed hoc ita verū eſt.! Tertia eſt ibi donec liber fueris pnūciatꝰ. ¶ Ho.j.ex tex.ibi cui ſe aduerſarius ꝑparat:fm Are.h q̄ ille dī ꝑparare iudiciū q̄ proteſtat qō eſt paratus agere.p iure ſuo. Et ita eſt cōminatio q̄ qs eſt paratus agere vel accuſare:ita hz effectū repellēdi aliquē ab accuſatione ſicut ſi actualiter accuſaſſet:z poſtea deſiſtiſſet. Qui ille q̄ eſt cōminat⁹ vel pfeſſus q̄ vult accuſare z deſiſtit:ita poſtea repellit ſicut ſi accuſaſſet:ter.eſt i l.miles.§.ſocer.z ibi Bart. Ad hoc multū no.j.de adul. Et illū tex.no.h reputat ſing. Aret.h. Sz tu aduerte ter.de hoc melioꝝ in c.lz in beato.de accuſa.z do. Abb.ad hoc multū no.illū tex. Et ōt nō pōderari ab aliq̄. Sed qō melius.pbat quam ter.in d.§.ſocer.ibi ponderatus ꝑ Bart. Sed tu aduerte quod Are.non vī bene colligere hoc ex iſto tex.q̄ ille dicatur ꝓparare iudicium qui protestatur qō eſt paratus agere pro iure ſuo:q: lz text.dicat cui ſe aduerſarium ꝓparat:tū etiam dicit lz iudicium liberale pati paratus ſit. Pondera verbum pati: ergo non volebat agere. vt ōt Are. Sed ſe defendere: z propterea ſubiungit text. Alioquin ſi in libertatem ꝓclamauit. z liberale iudicium implorauerit. Ergo primo caſu non agebat:ſed volebat ſe defendere. Et ſic non vī quod Aret.bene colligat illud no.ex hoc text. ¶ Se-

cũdo no.ex tex.ibi ꝛ iudiciũ ẽt liberale implorauerit ꝙ sola pẽdentia litis in cã liberali nõ facit seruũ haberi ꝓ libero:nec pri
6 uat dñm possessione.facit.l.ordinata.ff.de libe.cau.¶†Tertio no.ex tert. ibi donec liber fuerit ꝓnũciatus: qꝺ si ferť sñia ꝓ libertate:dñs immediate ꝑdit possessionẽ:rõ,qꝛ tunc res iudicata facit ius.l.ingenuũ.ſ.de sta.ho.l.res iu.j.de reg.iu. Facit.l.q se ꝺt.ſ.de iudi.ꝛ sic põdera hic videri tex.ꝯ opi.Bar.ꝛ cõem,in
7 l.j.§.per seruũ qui in fuga.§.e.Ubi Bar.† vult: ꝙ seruus bona fide incipit se gerere ꝓ libero ex aliqua cã iusta: vel iniusta: ꝙ dñs statim priuať possessione:lꝫ diu nõ gesserit se ꝓ libero. l.liberis.in fi.ꝛ l.igitur.l.pe.ſ.de lib.cau.¶ In ꝯrium vř esse tex.h dupliciter inducendo.Primo:qꝛ ex quo fuit ꝓnunciat⁹ liber. Ergo prius suberat cã ꝑ quã dicebať esse in bonafide.arg.d. l.igiť.§.põt.ſ.de lib.cau.ꝛ l.herennius.§.caia.ſ.de euic. Scꝺo ꝑ tex.in verbo iudiciũ liberale pati paratus sit: ꝛ in verbo cui se aduersariũ ꝯparat. Ex qbus verbis p̃sertim in verbo pati: apparet ꝙ dñs sustinebat partes authoris.ꝗ tũc seruus p̃sumiť in bonafide libertatis.d.l.liberis.§.fi. ꝛ l.igiť.§.põt.ſ.ꝺ lib. cau.ꝛ in hoc tex.reqriť vel qꝺ diu gesserit se ꝓ liberto vel ꝙ ita sit ꝓnũciatus.ꝗ ꝯ Bart.ꝛ docto.ex qbus ẽ: apparet qꝺ in isto tex.seru⁹ nõ erat mala fides:ꝯ Imo.in c.j.de ser.nõ ordi.Bar. ꝛ alios h.¶ Capio gl.in ꝟbo,Si diu.quã diuide in duas partes.In prima ad declarationẽ tert.rñdet tacite qõni. I i scꝺa
8 opponit ꝛ soluit.scꝺa incipit ibi.lꝫ vř.¶†Et gl.Bar.post Dy.
a inducit ad istũ tex.ad no.q.statuti disponentis ꝙ bãnit⁹ᵃ possit impune occidi: qd ĩ bãnitus ꝺt se nõ esse iure bãnitũ vel de iure debere eximi de bãno:si medio tpe occidať an occidẽs teneať de homicidio vel nõ:vt tꝫ Bar.ꝙ ẽt si nõ pẽdeat applo a sñia bãni:sed bãnitus vt dixi ꝑ viã nullitatis vel iniquitatis bãni petit se eximi de bãno:ꝙ interim occidi nõ possit. cum opi. Bar.trãseunt Ant.Imo.Raph.Cu.ꝛ do.Alex.cũ aliquali distinctione.idẽ tñt Mod.presertim Aret.in l.qui a latronibus. §.fi.ſ.de testa.Bal.ꝛ Sal.in l.eũ q duas.C.de adul.cũ alijs cõcor.hic traditis ꝑ do.Alex.ꝛ ꝑ eundẽ do.Alex.in ꝯs.lxxvij.tertij vol.incip.Uisis dubitationibus elegãter formatis.in ij. col. vbi ꝺt ꝙ oẽs vbiqꝫ sequunť istã opi.Bar.Sꝫ errat: qꝛ pleriqꝫ tñt ꝯrĩũ: quos statim referã. Idẽ cũ Bar.tꝫ Nel.de san.gemi.i tracta.bãnitoꝝ.in iiij.parte primi tpis.ĩ iiij.q.ꝛ v.ꝛ ista vř cõis opi.ꝙ indistincte siue via applõis siue alia agať de nullitate vel iniqtate bãni:illo medio tpe nõ põt bãnitus impune occidi. Pro ista cõi opi.vltra iura Bar.alleg.Raph.Cu.l.si qs vi. in princ.j.eo.vbi de possessione deiectus hř ac si possideret cũ ex interdicto vnde vi hẽat facultatẽ recuperãde possessionis, sꝫ istud parũ facit:ad idẽ alleg.Raph.Cu.l.ałs nemo.ſ.ꝺ in integ.resti.vbi nemo vř iure expulsꝰ cui ꝑtor in integ.restitutionẽ polliceť. Ad idẽ moneť Nellus in loco preallegato alia rõne:qꝛ stãte dicto statuto ꝙ bãnitus possit impune occidi:quilibet vř ꝯstitutus publicus officialis.l.ij.C.qñ liceat sine iudice vendi. Ergo sicut pẽdẽte cã nullitatis bãni iudex nõ posset exequi sñiam corꝑalem.l.nõ tm̃.j.de appel.ꝛ l.ij.j.de app.reci. Ergo nec alius eũ representãs. Adde vltra scribẽtes ꝓ ista cõ opi.Bar.ꝛ scribẽ.facere tex.in l.mulier.la.j.§.j.q incipit nõ est ambigẽdũ.ſ.ad Treb.Ubi ꝓbatur ꝙ paria sunt aliqd esse de p̃ñtia,vel sperari de ꝓximo esse.Et ibi Pau.de Ca.ꝛ do.Alex. põderãt illũ tex.ad istã decisionẽ Bar.Sꝫ tu dic ꝙ ille tex. parũ facit:qꝛ ibi certũ est ꝙ seruus dꝫ hẽre libertatẽ ꝛ hereditatẽ sibi relictã ab herede ꝑ fideicõmissum ꝛ nihil ei obstabat.Sed in casu nr̃o est dubiũ:qꝛ pẽdet qõ in iudicio:ꝛ dubius est euẽt⁹
9 litis.l.ꝙ debeť cũ vulgaribus.ſ.de pecu.† Ad idẽ facit. qꝛ lꝫ alias exceptio que opponiť requirit altiorẽ indaginẽ ꝛ inquisitionẽ:nõ impedit executionẽ.l.iiij.§.ꝯdẽnatũ.vbi Bar.ꝛ oẽs. j.de re iud.ꝛ l.satis aperte.C.ad le.Corne.de fal. Istud ꝓcedit qñ talis executio est postea retractabilis.Sed in casu nr̃o executio bãni est irretractabilis:qꝛ si bãnitus occideť vel aliter offenderet in ꝑsonã:tũc executio talis dꝫ retardari q̃ ałs nõ retardareť ꝑp exceptionẽ nullitatis. Istã doc.tradunt Paul.de Leaza.ꝛ cano.in cle.j.vbi ita limitat illũ tert.de re iudi.Bal.in d.l.eũ qui duas.ꝛ in l.si feriatis.ſ.de fer. Ang. in l.fi.C.si ex fal. instru.Imo.ꝛ do.Alex.hic Imo.in d.l.qui a latronibus.§.fi.ſ. de testa.ꝛ in l.nõ solũ.§.morte.in pe.col.ſ.de oper.no.nũc. Ad
10 idẽ ꝓ ista†cõi sñia facit ꝙ no.Bal.ꝛ Pau.de Ca.in l.nõ sortez. §.ideo.ꝑ illũ tex.ſ.de ꝯdi.indeb. vbi not.ꝙ rebanniendus hř ꝑ rebannito ꝗ interim nõ põt impune occidi. Tñ ad hoc posses dicere ꝙ istud ꝓcederet qñ esset ꝓ certo rebãniẽdus.ꝛ ab ista sñia Bar.ꝛ communi nõ esset in practica recedendum.¶ Tñ si velles tenere opin.Dyn.ꝯriam posses rñdere ad iura allegata per Bar.Et primo ad l.cum vero.in fi.prin.ſ.de fideicom. liber.Potes dicere ꝙ text.ibi ꝺt: ꝙ ille cui est relicta libertas:
1 in possessione libertatis esse vř.† Pondera verbũ vř qꝺ importat improprietatem ꝛ sic fictionem.l.j.§.deiecisse.cum simi.j.de

a ¶ Bãnitus. Adde Bal.i l.lite.C.ꝺ lib. caus.ꝛ i l.j.C. de pen.ꝛ i additi.Spe.tit.ꝺ Sẽ.Jo.An.i addi. Spec. ti.ꝺaccu.§.fi. vers.Sꝫ si bãnitus.

b ¶ Expositiue. Adde de hac dic. per hoc.in c.ij.de cohabi.cleri. ꝛ mulie.ꝛtex. i l.tres fres. ſ.de pac.

vi ꝛ vi arma.Bar.in l.si is qui ꝓ emptore.in scꝺa char.j.de vsucap.ꝗ non hꝫ locum in statutis: vulgata.l.iij.§.hec verba.ſ.de neg.gest.Scꝺo ꝛ fortius:illud ꝙ nobis debeť improprie possidemus:fm gl.magistrã in l.legitima.ſ.de pe.here.ꝗ non hꝫ locum in statutis in quibus verba debẽt ꝓprie intelligi. Tertio posses rñdere,fm Lud.Ro.hic ꝛ do.Nel.in loco preal. ꝙ tex. in d.l.cuꝫ vero.in prin.loquitur qñ certũ erat deberi libertatẽ. Sed in casu nostro dubitať:ꝛ dubius est euentus litis.vt dixi. Jõ non dꝫ potius presumi ꝓ sñia.l.herennius.§.caia.cũ simi.ſ. de euictio. Ad tex.in l.si qs filio exheredato.§.ꝙ si quis fuerit. ſ.de iniusto rupt.vbi sñia nulla quomodocunqꝫ ꝓcedat nullitas non facit dãnatuꝫ intestabilem.rñdet Lud.Ro.hic.ꝛ Nel. in loco preal. ꝙ iste tert. loquitur in effectu ꝯcernente solum personam ipsius ꝯdemnati.Et sic non facit ad casum nostrum in quo tractatur de iure ꝯcernentem personam alterius.l.occidentis.Sed istud est diuersificare casum ꝛ non realiter soluere.Non obstat aliud fundamentũ.Bar.ꝙ bannitus qui hꝫ exceptionẽ nõ ꝺř vere ꝛ ꝓprie exbãnitus ꝗ in eo nõ loquiť statutũ:qꝛ lꝫ Lud.ro.do.Nel.ad hoc nõ rñdeant. Tu potes rñdere ꝙ attento isto fundamẽto Bar. sequereť ꝙ ẽt anteꝙ̃ bãnitus appellaret a sñia bãni:vel anteꝙ̃ diceret se nõ iure bannitũ qꝺ nõ posset impune occidi:ꝛ tñ hoc nõ vř verũ anteꝙ̃ hoc ꝯtet vel saltẽ sit p̃teritũ.ꝓut tꝫ Bald.in l.qui se ꝺt.ꝑ illum tert.ſ.de
2 ind.† Preterea q hꝫ exceptionem est ꝓprie debitor: ałs esset exceptio intentionis ꝛ facti.l.ij.j.de exce.lꝫ nõ sit debitor effectualiter sic intelligitur.l.debitor.j.de ver.sig. allegata ꝑ Bar. Sed qui naturaliter tñ tenetur fateor ꝙ non est proprie debitor. Ita loquitur lex fideiussor obligari.§.fideiussor.j.de fideiu.allegata ꝑ Bar. Ita posset defendi opi. Dy.ꝙ̃ ẽt tꝫ Alb.de ro.hic:ꝛ idẽ Alb.in iiij.ꝑte statu.in q.xxiij.eã ẽt tꝫ Albe.ꝺ gãdi. in trac.malefi.in xxiij.rub.de bannitis ex maleficio.in j.col.in ꝟ fi.item pone statutũ est in ciuitate.ꝛ in ver. sed retento eodem themate.ꝛ in ij.col.in ver. Sed quid dicemus. ꝛ aduerte diligẽter ꝙ idẽ Alb.de gandi.in d.j.col.in vers.sed retento eodẽ themate:singulariter tꝫ:qꝺ ante applõnẽ interpositam a banno.s. intra.x.dies tunc bene potuerit de iure occidi ꝙ valde no.idẽ tꝫ Albe.de Ros.in d.tracta.statuto.in vlti.parte.in q.cxiij.Sꝫ in hoc vltimo puto indubitanter ꝯrium:per regulam: qꝛ idem operatur pendentia tpis prefixi appellandũ qꝺ operať pendẽtia applõnis.l.ꝛ post rem.in prin.ſ.de transac.c.non solum.de
13 app.in vj.Et ita impeditur † executio ante applõnem.j.tẽpus appellãdi sicut si esset appellatum.gl.ꝛ Bar.in l.j.in prin. j.nil noua appel.penden.gl.in l.ex iudiciorum.j.de act. Spe.in ti.ꝺ app.§.restat.in fi. Sed pendentia applõnis facit: vt quis non possit tanꝙ̃ bannitus impune offendi:prout oẽs hic indifferenter tñt:ergo idem dꝫ operari pendentia tpis dati ad appellãdum.Et ita ẽt tꝫ Lud.ro.hic:ꝛ etiam tenent Mod.senen.hic: non ista ratione.sed alia de qua hic per eos.

1 ☞Saltus sunt vasta ꝛ syluestria loca in quibus arbores saliunt in altum.
2 Dictio id est:quot modis sumatur.
3 Seruus etiam extra causam peculiarem acquirat domino.

§.Saltus hybernos.

Possidere possumus aĩo nr̃o tm̃. Item aĩo nr̃o ꝛ corpore alieno. Item corpore ꝛ animo alieno.h.d.Et sic hꝫ tres partes ꝓut magistraliter ponit tres modos possidendi.scꝺa ibi ceterum.tertia ibi nec mouere nos dꝫ.
1 ¶†In tex.ibi saltus. Dic ꝙ saltus sunt vasta ꝛ syluestria loca in quibus arbores saliunt in altum. Saltus ẽt est spatiũ campi vel fundi ꝛ locus sylue.Et quid sint saltus ꝛ quid differãt a pascuis:habes glo.in l.j.C.de pascu.pu.lib.xj. ꝛ in l.nulli.C.de fund.patrimo.lib.xj.Nã saltus dñr loca, ex quibus percipitur vsus ꝛ fructus.Sꝫ pascua.sunt ex quibus ꝑcipiunť solũ pastiones seu vsus pascẽdi fm p̃dictã gl.ꝛ ꝺt tert. in l.instřa.in fi.ſ.de fun.instru.Si fundus saltus pastionesqꝫ hꝫ.Et dum iste tex.ꝺt saltus estiuos ꝛ hybernos. Ita ẽt ꝺt tex.in l.peregre.§.fi.j.e.Nã sicut dicimus vestimẽta estiua ꝛ hyberna quibus vt plurimuꝫ vtimur estate ꝛ quibus hyeme. Ita dicimus saltus hybernos quibus vti possimus hyberno tpe ꝛ saltus estiuos quibus vti possimus tpe estatis. Ita ꝺt text.in l.duo sunt gña. ſ.de aqua quoti.ꝛ esti.ꝛ in l.q saltũ.ff.de leg.iij.ꝛ Uirgilius tertio Georgico. Saltib⁹ in vacuis pascant ꝛc. ¶†No.ex tex.ibi.i.quas ser-
2 ui peculiariter.iuncta gl.fm Are.hic:ꝙ dictio id est,aliqñ stat
b simpliciter aliqñ expositiue ᵇ seu declaratiue non aũt restrictiue. Dicit eñ text. quasdam ẽt ignorantes possidemus.i.quas serui peculiariter apphẽderint. Illa dictio id est nõ restringit text. ꝙ solũ in peculiarib⁹ q̃rať dño ignoranti. Qꝛ ẽt idẽ est in nõ peculiaribus.vt ꝺt gl.nostra hic. Adde tu ad hoc tex.in l.q liberis

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

liberis.in prin.cum gl.z ibi Are.in iiij.not.ff.de vulg.z pup.Et q dictio id est,solū stet declaratiue:est tex.in l.ij.in verbo rogat. i.interrogat.ff.de adop.z in l.auxiliū.in prin.ff.de min. In verbo delicti veniā.i.calūnie.Breuiter istis nō attētis, teneas q dictio id est,nō solū est declaratiua,sz ēt restrictiua,vt no. Bar. in l.j.in prin.p illū tex.ff.ad l.Aqui.z tex.in d.l.Pōpo.in prin.ff. de pcu.in verbo cā cognita.i.si ei noīatim zc. Sic ēt in dictiōe. s.q nō solū stat declaratiue sed restrictiue.l.iusiurādū qd ex cōuentione pcuratoz.ff.de iureiur. Vn̄ in isto text.dictio.i.stat ēt restrictiue.Cōfirmat optime p theoricā eiusdē Aret.in d.l.qui lib.in prin. in iij.no.ff.de vul.z pu. Vbi dt q qn̄ pcedit dispositio gn̄alis z ponit.i.tūc nō stat restrictiue sz exemplificatiue z declaratiue p l.itē veniūt.§.petitā.j.z ij.ff.de peti.he. Alias stat restrictiue,sz in hoc tex.nō pcedit dispositio gn̄alis,sz spālis: cū dicat quasdā res ēt ignorātis possidemus.i.quas serui peculiariter cōparauerūt: g dictio,id est,stat restrictiue z ita teneas q̄uis ēt ipse Are.alibi idē notet q h.s.q dictio, id est,aliqn̄ stet simplr declaratiue. Ita ēt no. Are.i l.plane.§.p illū tex. ff.de leg.j.idē Are.in l.cetera.§.j.p illū tex.in eo.tit.ff.d leg.j. Sz teneas qd ff.tenui.Et tz ēt do. Alex.in l.sunt q in id. p gl.ij.ibi j.de re iudi.Et sic in isto text.dictio id est stat etiaz restrictiue. ¶†Pōderag h esse tex.p opi.qua tenui s gl.z doct.in l.j.§.itē acquirimus.ff.eo.Nā ibi gl.z doc.tn̄t q seruus ēt ex cām peculiarē acqrit dn̄o ignorāti.Hic est tex.in ɔtrariū tripliciter inducēdo eū.Primo in dictione id est,q stat restrictiue.z sic restringit ad cām peculiarē.Scd̄o qz tex.dt quasdā res.fm gl.z doct. ibi oēs res nō quasdā.Et gl.hic dt quasdā imo oēs ēt nō peculiares.qd est destruere text. Tertio qz iuriscō.posuit regulā q in acquisitione possessiōis q fit p colonū z seruū dz ɔcurrere animus dn̄i,z sic scientia dn̄i. Et ab ista regula solū excipit qn̄ seruus acquirit ex cā peculiari. Ergo in aliis stat firma regula.l. nā qd liquide.§.fi.ff.de penu.lega.qd in acquisitione possessionis q fit p seruū dz ɔcurrere animus dn̄i. Ergo nō acqrit dn̄o ignorāti.Et dt Are.q nō est melior tex.in corpore iuris z qui magis clare pbet q iste qz possessio non acquiritur dn̄o ignoranti extra causam peculiarem.

1 ☞ Dictio quatenus quid importat.
2 Datur presentia sine visu.
3 Possessio rerum mobilium amittitur ptinus amissa custodia.
4 Absens retinet ciuilē possessionē animo,licet non naturalem.
5 Duplex est possessio.s.naturalis z ciuilis.
6 Qui ciuiliter possidet, acquirendo naturalem dicitur nouam possessionem acquirere.
7 Gabella non soluitur de contractu inualido.
8 Possessio rei existentis prope quod de facili pōt apprehendi an retineatur sicut per insistentiam.
9 Si equus dimissus in pascuis cepit errare: ex hoc censetur pdita possessio.
10 Appellatione bestie venit fera z mansueta.
11 Statuta etiam exorbitantia z correctoria iuris cōis, debent intelligi secundum communem vsum loquendi.
12 Pisces existentes in lacu,an sint eius cuius est lacus.

§. Nerua filius.

[a] Possessio rei mobilis,excepto hoie retinet ex facultate apprehēdi pp custodiā vel inclusionē parui spatij,vel ex ɔsuetudine redeūdi.h.d.vsqz ad.§.labeo. ¶Diuidit in tres ptes sicut ponunt tres casus in prin. qbus possessio rerum mobiliuz retinet.s.p custodiā vel inclusionē parui spatij, vel p ɔsuetudi-
1 nē reuertēdi.scd̄a ibi itē feras.tertia ibi,aues aūt. ¶† In text. ibi quatenus. Ista dictio quatenus,fm Aret. idē importat q dictio quousqz.de qua p Bar. in l.patronus.§.sempronio.ff.d leg.iij. Adde de hoc esse gl. latā qd dictio quatenus importat vsque quaqz vel quousqz.gl.in l.j.in prin.in gl.mag.in verbo hactenus.ff.de ope.no. nū. Sumit ēt aliis variis modis,vt late p Alb.de Rosa.in dictionario suo in verbo quatenus. Itē est dictio ampliatiua.vnde si lego tibi vsumfructū quatenus apud hr̄dez tuū maneat nō solū hr̄di,sz ēt tibi cōpetit. Ita no. Bal. in l.antiqtas.in j.no.C.de vsufr. ¶In versi.dissimiliter. vbi lrā est valde intricata dū tex.dt nec inuenit:qz in p̄ntia eius sit,ista rō ɔtinet ɔdictionē seu repugnātiā dicere q res nō inuenit:qz sit in eius p̄ntia:imo qz est in p̄ntia deberet inueniri,nec ista vr vllo mō ɔgrua.Rn̄.q iō nō inueniat.eo qz sit in p̄ntia ei' Gl. h in verbo in p̄ntia eius dupliciter rn̄det. Primo q subaudiat negatiua nō.s.qz nō sit in p̄ntia eius. Scd̄o q trāsportet lrā ad id qd ff.dixit si sub custodia mea sit:qz sit sub p̄ntia eius. ¶Sz certe vtrūqz vel subaudire vel trāsportare lrām vitiosuz est,iō neutrū plz.lz.in hoc multū insistat Are.in declarādo z sustinēdo fm intellectū gl. Alij nihil tāgūt.sz vltra eū nihil subaudiē do ad tex.nec transportando lrām pōt intelligi tex.qz in p̄ntia
2 ei' sit.i.in loco p̄nti sibi nō aūt in ɔspectu oculoz:qz dat p̄ntia sine visu,vt p Bart. in l.j.§.j.cū suis ɔcor.ff.de auth.tut.z vult Bar.in l.diē pferre.§.corā p illū tex.ff.de arbi.z in l.corā p illuz tex.j.d ver.sig.Et erit tūc sensus tex.q nō pdit possessio rei mobilis si sit sub custodia nr̄a nec inueniat:qz sit in loco p̄nti, sed tn̄ cessat interim diligens inqsitio.z sic ex q cū diligēti inqsitiōe in loco p̄nti pōt res inueniri dr ee sub custodia mea.sic ēt possideo.secus qn̄ adhibita diligēti inqsitione nō posset inueniri puta qz esset in absentia. z ad hoc adde gl.in l.peregre.in pnc.
3 in verbo infirmitatē memorie.z ibi Bar.j.e. ¶†No.j.ex isto tex. q possessio rerū mobiliū ptinus z sic immediate amittit amissa custodia.Secus est in rebus immobilib' in qb' nō pdo ciuilē possessionē lz res nō sint sub custodia nr̄a.l.clā possidere.§.q ad nūdinas.j.eo.rō diuersitatis est duplex.pma qz mobiliū vilis est z abiecta possessio.l.si rē mobilē.j.e.iō facilius pditur neglecta custodia.Scd̄a rō est qz amissa custodia,res mobilis pt de facili occultari.z sic ɔtrectari de loco ad locū, z sic pdi. Sz res immobilis nō pt moueri nec occultari iō nō pdit possessio, lz nō sit apposita custodia.cū semp pateat z possit recuperari. Sz Raph.Cu.h tz qd nō sit dr̄ia iter res mobiles, positis terminis paribus:qz ēt rei immobilis pditur possessio si deficiat ptās insistēdi rei , vt in §.labeo.j.ea.l.z l.qd meo.§.fi.z l.si id q in prin.j.eo.Sz tu dic qd qn̄ res immobilis nō pōt recuperari verū est q pditur z naturalis z ciuilis possessio.vt i d.§.labeo. j.ea.l.sz qn̄ extāt in rebus immobilib' quāuis non sit custodia imo custodia sit penes aliū tn̄ retinetur ciuilis.d.§.q ad nūdi-
4 nas.sec' in re mobili vt hoc tex.Et ita ēt tz do.Alex.h ¶†Secūdo.no.ex hoc tex.in verbo nācisci.qd q est absens bn̄ retinet ciuilē animo vt vult tex.j.in verbo retinerit:tn̄ nō retinet naturalē q apparet qz tex.dt nācisci q est nouā possessionē acqrere.l.j.
5 ff.ti.j.§.singuloz.insti.de re.diui. ¶†Et ex hoc corrolarie not. fm Bar.z alios h q est tex.melior de iure qd due sunt possessionis.s.naturalis z ciuilis,cū tex.dicat q illā rē possidem' cuius possessionē nācisci possumus.z sic ciuilē habētes possum' naturalē acqrere:g sunt due possessiones.Et ad hoc ēt no.istū tex.Dy.in regula sine possessione.Sed caue:qz idē Bart.in l.j. in prin.ff.eo.dt q ista ɔclo nō pbat in hoc tex.qz hoc verbū naturalis possessio significat detētationē nō aūt naturalē possessionē,put est aliud quā detētatio,put ēt capit i l.ij.§.qd vulgo.
6 j.p empto.z in l.stipulatio ista.§.hoc quoqz.j.de ver.obl. ¶†Tertio no.ex eo.tex.ibi naturalē possessionē nācisci.hic esse tex.no. q ille q ciuiliter possidet acqrendo naturalem dr nouam possessionez acquirere.vt significat verbū nācisci,vt ff.prime dixi. z sic pōdera fm Mod.senē.hic videri.hic tex.s illud qd no.d. Abb.post do.Ant.de But.in c.cū venissent.in vlt.not. p illum tex.de resti.spo.vbi no.qd si habēs possessionē ciuilē ingrediat naturalē vacantem non dr de nouo acquirere possessionem sz potius ɔtinuare suam possessionem ciuilem: qz naturalis est accessoria ad ciuilem.l.si id qd.j.eo.z per hoc infert in practica ad statutum disponēs q p possessione nouiter acquisita soluatur gabella.qd hn̄s ciuilem z ingrediens naturalem seu corporalē possessionē nō tenet soluere talē gabellā: qz nō dr de nouo acqsisse sz acquisitā prius ɔtinuasse. facit. d.l.clā possidere. §.fi.z q ibi no. Ita ibi residet do.Abb.q decisio vr s hūc text. Tn̄ ex alio posset defendi decisio do. Abb. qz ex q acquisitio istius naturalis iūcta cū ciuili nō est vtilis ad aliquē iuris effectū,vt p Bar.z doc.in §.ex ɔtrario.ff.ea.l. Ideo iuris dispositione nō cēset noua possessio acquiri.tale enim statutum dz intelligi de acquisitione que fit cū aliquo effectu.p illud q not.Bar.in l.quoties.per illum text. z in l.in leg.falci.non hr.ff.ad leg.falc.
7 ¶†Hinc est qd talis gabella nō soluitur ɔctu nullo vel inualido qz non hz effectum,vt no.Bar.in l.fi.§.pe.per illum text.C. eo.de leg.Bal.in l.ij.per illum tex.C.de eunuchis.z in l.non dubiū in prin.C.de legi. Ang. z alij in l.marcellus.§.res que.ff.ad
8 tre. ¶Quarto no.ex eodē verbo,nancisci.[b] hic esse tex.mirabi
b lē fm Pau.de Ca.in vna lectura, qd lz in rebus immobilibus non pdam possessionē nō solū si sum actualiter in loco sz ēt qn̄ sum adeo ppe qd de facili possum apprehēdere , vt est gl.in l.j in prin.ff.e.in gl.ij.mag.circa prin.z sic vult ibi glo.paria. esse q. ad retinendum possessionem naturalem vel quod res sit in cōspectu , vel q sit de proximo. z tn̄ secus est in re mobili. Qz hoc ipso quod exit ɔspectum nostrum lz sit in loco proximo : tn̄ non possidemus eam naturaliter,vt patet ex dicto verbo nancisci. z sequitur Are.hic.Tu aduerte q glo.in d.l.j.in prin.ff.eo. fundat se per.l.clauibus.ff.de contrahend.emp. que loquitur de mercibus, z sic de rebus mobilibus. z sic vult idem iuris esse in his prout in immobilibus.vnde prout etiaz dicit do. Alex. iste text.debet intelligi si res esset adeo ppe,q de facili posset apprehēdi,vel quādo res esset in loco proximo sz de facili ap-

a ☞ Filius. Adde p istuz.§. q villa excusat q nō capit igressum syluanum. Bart.ɔs.cij. col.ij. Item nota ex isto tex.in ver.ex ɔtrario.formaz excusatiōis bonoz. Ange.in §.itē si qs i fraudē. iij.col.insti.d actio. Pur.

b ☞ Nācisci. adde Bar.i l.solutū.§.solutam. i fi.ij. opp.de pig. act. Ang.in §.itē seruiana. col.ij.de act. Purp.

9 prehendi nō posset. ¶† Quinto no.ex isto tex.in ꝟbo obtinuerit tūcta gl.fm Bar.z alios q si equus dimissus in pascuis cepit ob errare,qz nō remāsit in loco in q fuit posit⁹ ad pascēdū,qđ ex hoc cēsetꝑdita possessio equi:vñ tūc occupās ꝓpria authoritate nō incidit in penā legis si qs in tantā. C.vnde vi. z ibi hoc tz gl.in v.q.scde partis principalis: sed bñ incidit in penā legis ſi. C.vnde vi.q loquit de occupāte possessionez rei vacātis q a nemine possidet. z de equo dimisso in pascuis quē lupus comedit:an dimittens teneat dño equi. dic vt p Bald.

10 post Ly.in l.nemo debet incepos ad fi.C.de epis. audi. ¶† Sexto no.i ver.itē feras bestias q ex q tex.addit illā qualitatē feras, ꝟ vt ꝓbari fm Mod.senen.q applone bestie simplr plate venit z fera z ēt māsueta. In ꝟtū est text.l.j.§.bestias.ff.ō postu. vbi applone bestie nō venit māsueta:z p illū tex.no.ibi Bart. in §.remouet.in j.nota.qđ ista dictio bestias intelligit de fera. Et sic vt fm Bar.qđ si statutū dicat de bestijs q dāt dānū, qđ nō hz locū in animalibus domesticis.ff.tū Bar.qđ in hoc ſtā dū est ꝟsuetudini:z segt ibidē Ang. Idē ēt sequit d. Matthe. in no.rcvj.incip.nota vnū mirabile.z ibi refert q gdā famosus aduocatus allegabat cuidā iudici qui erat mōtanus asinū p bestia nō haberi.allegādo rubr.q nō hf.C.de asinis bestijs nō habēdis.lib.xij.z ille iudex credidit aduocato z ita iudicauit. Et ff qđ illa ſnia iudicis poterat ſustineri p tex.in d.§.bestias. nisi ex cōi vſu loquēdi regionis aialia domestica vacarent bestie:† qz statuta ēt exorbitātia⁹z correctoria iuris cōis debēt intelligi fm cōem vsum loquēdi,nō obstāte qđ in legibus tale vocabulū aliter caperetur.l.labeo.§.idē tubero. z ibi Bart.ff.de supe.lega.c.ex literis.primo.de spō. ¶† Septimo no.ex tex.ibi qui in stagno sunt qđ tz lacus sit nr,pisces tū qui sunt in lacu nō possidentꝝ a nobis nec sunt nostri ante occupationē vel capturā. Hinc inferūt Ang.z Mod.tz pusini sint dñi lacus perusij,z illud possideāt:pisces in eo existētes nō possidēt qz pisces existētes in lacu magno dñr esse in libertate sua. Jō ciuis bet licitū est piscari nisi ꝓhibeat.allegāt tex.ꝛcuz gl.in l.vsufructuarijs.§.si in vinarijs.ff.de vsufru.vbi gl.facit mētionē de lacu perusino. De quo ēt facit mētionē gl in l.adē.ff.de fund.instr. ¶Sed aduerte qz ille tex.in d.§.si in varijs.ꝓbat Jtū.z Jtuz tz Bar.in tractatu tyberiadis in verbo flumē.ad fi.vbi Bart. loqtur d lacu perusino z dt q qdā sunt lacus publici id est rei publice vt ibi nullus piscetur nisi cui res publica cōmiserit vt in lacu perusino tūc idē iudicatur ac si essent ꝑuati,vt l.celsus. ff.de Jh.emp.quidā sunt lacus z stagna publica hoc est in vsu publico vt in eis quilibet ad placitum piscetur sicut in fluminibus publicis.l.littus.j.de ver.sig.

11 Exorbitāsa tia. Adde d hoc z vid la te Fel.i pe mio dcreta.

12 b ¶Per inūdationē.Adde.l.q.§.alluuio.ff.de flu. Bar.i tract. de flumi.

13 c ¶Modico. Facit regula de modicis.l. Scio. ff.de in integresti.

1 ¶Possessperditur per inundationem.
2 Prescriptio per inundationem interrumpitur.
3 Possess.ciuilis z naturalis perditur per inundationem etiā ab ignorante.nu.4.
5 Possess.perditur per inundationem adeo q piscando non ꝛetinemus possillius fundi.
6 Pos.stagni.z aque perditur per siccitatem.
7 Inundatio vtilis non interrumpit possessionem.
8 Quando inundatio est tanta quod fundus non potest pedib⁹ calcari perditur pos.
9 Inundatio que durat modico tpe nō interrūpit ꝓscriptionez.
10 Paria sunt fundū esse aquis inūdatū vel hostibus occupatū.
11 Qui prouidet inundationi non dicitur perdere possessionem.
12 Contra interruptionem prescriptionis que fit ex inundatione fluminis datur restitutio in integrum vbi agens tractat de dāno q est quando ius est iam quesitum.
13 Error iuris non nocet quando tractatur de damno:
14 Contra interruptionem prescriptionis non datur restī. in int̄eg.pro consequendo lucro cum iniuria alterius.
15 Minor restituitur etiam ad lucrum cum iniuria alterius.
16 Restitutio in integrum aduersus interruptionem conceditur qñ ad eam perficiendam pauci dies restabant etiam cum iniuria alterius.
17 In prescriptione.xxx.vel xl.annorum cum sit mere odiosa nō conceditur restitutio in integrum z interruptionem prescriptionis,ratione modici temporis.
18 Prescriptio longi temporis in feudis censetur fauorabilis.

1 §. Labeo. Per inūdationē perdit possessio.h.d.vsqz ad §.si rē. Et sic tz p fundationē fluminis q nō mutauit alueū nō pdā dñū rei mee. secus si immutauit alueū.l.adeo.§.insula.ff.ti.j.z l.si ager cui⁹.cū gl.ff.qui.mo.vsusfruct.amit.z hic in gl.tū pdo possessionē. text. est hic z in l. qui vniuersas.§.itē q a mari.j.eo. rō est dupler. Prima qz vbi nō pōt rei naturalr insisti pdit possessio.§.ex Jtio.ff.ea l.Sed a est rō:qz qñ res deuenit ad casum a q incipere nō pōt vitiarl.pluribus.§.z si placeat.j.de ver.obl.nec dicat qđ ex quo res est extincta effectū nō dz vitiari p hoc q deuenerit ad casum a quo incipere nō pōt,vt hr in d.§.z si placeat.qz rndet q possessio nō dr sortita effectū nisi alius effectus sequat cū possessio sit quid producēs,vt declarat Ang.in l.iij.§.ex pluribus.ff.eo. ¶Hinc

1 ex isto tex.sequit qđ cū † p inundationē pdatur possessio p ꝓscriptionē pdita
b ēt interrūpit ꝓscriptio.cū in ꝓscriptione requirat ꝛtinuata possessio.l.sine possessio.j.tit.j.no.in l.Celsus.j.tit.j. z dixi in rub.ff. eo.z ista ē naturalis interruptio.l.naturalr.j.ti.j. ¶Et ex hoc sequit in practica q si rei existēs ꝑpe flumen aliquis allegaret ꝓscriptionē dicēs se tāto tpe ꝓscripsisse,si tu er aduerso allegares inundationē fluminis,diceret interrupta ꝓscriptio, qđ est mēti tenēdū fm Bar.z alios ff. Adde tu Bar.in tractatu de

3 Alueo,in vlt.col. ¶† Ex hoc colrelarie no.Bar.ex isto tex.qđ p inundationē pdit z ciuilis z naturalis possessio: qz ciuilis retineret ꝓscriptio,pcederet ex sola ciuili tz gl.z doc.in §.ex Jtio. ff.ea.l.Et sic habēs vnā ampliationē ad istū tex.q p inundatio

4 nē pdat possessio,nō solū naturalis tz ēt ciuilis. ¶† Secō ampliatio istū tex.p inundationē fluminis pdit oīs possessio.vt pceda ēt ab ignorāte:qz nulla est spes recuperationis: vñ possessio que retineri nō pōt,pditur ēt ab ignorāti. Jta amplat istū tex.Bar.in l.clā possidere.§.qui ad nundinas.in pen.col.j.eo.z

5 sup isto multū late infiſkunt Moder.Senen.ff. ¶† Tertio ampliatio istū tex.qđ p inundationē fluminis adeo pdit possessio fundi,qđ ēt ibi piscādo nō retinemus possessionē illius fundi.nō dati.tex.est not.in l.si ager cuius.ff.quibus mod.vsusfru.amit.

6 ¶† Quarto ad ampliationē addē qđ sicut p inundationē pdit possessio fundi,vt ꝓbatꝛ p siccitatē pdit possessio stagni z aque, l.z Utilicinius.ff.de seruit.rustī.predio. ¶Limita nunc istum tex.quatuor modis ampliatuz,ēt quatuor limitationib⁹.Primo limita † nisi inundatio esset vtilis z pdesset sitientib⁹ agris,

7 z sic afferret vtilitatē possessori.put facit inū.Ratio Milī in egpto.l.j.z ij.C.de alluuio.z plan. Et sicut videmus in pratis existentibus iuxta ticinuz vel paduz:tunc p talē inundationē vtilē nō interrumpit ꝓscriptio. Jta no.limitat Bal. in l.vnica.C. de ꝛscis.in pen.char.z est in xrij.col. Et sequit simplr d. Aler. Aret. Moder. Senen.ff z dt do. Aler.qđ istā limitationē tradit ad hunc tex.vltra doc.tu dic qđ ista limitatio nō est ad ꝓpositū huius tex. Qz iste tex.loquit qñ fundus est taliter occupat⁹ a flumine qđ vi z impetu fluminis sunt expulsi possessores a naturali possessione fundi,put ēt dt ad hunc tex. Bal. in d.l.vni.in xrij.col. Sz istud nō est in inundatione vtili que cōfert sitientibus agris.nec tunc militant due rōnes.§.assigna-

8 te ad istū tex.z facit qđ statim dicā in seq.limitatione. ¶† Secundo limita qñ inundatio fuit tanta q fundus nō potuit pedibus calcari z sic oportuit agrū relinqui alis nō esset interrupta prescriptio ne pderet possessio,ita limitat Jac.de Rauen.z

9 Jo.de Imo.in §.nerua.§.ea.l.Lud.Ro.z do.Alex.ff. ¶† Tertio limita singlr qñ inundatio fluminis durasset modico c tpe: puta vna die:qz tunc nō attendit vt interrumpat ꝓscriptionē. Jta limitat solus Raph.Cu.ff.tz postea dubitet,z dicat q nō putat hoc esse dōm.alij nihil tāgūt. Tu p ista limitatione qđ intendo bñ examinare adde in simili bonuz text.in l.ꝓtia rerū. §.j.z ibi Bar.z alij.§.ad l.falc.vbi charisius vel estimatio q modico tpe durauit nō attēdit. Tū istud fundamentuz nō esset in ppōsito turū:eo qz ex q flumē inundauit funduz,statim fuit pdita possessio.q cū possessio nō fuerit ꝛtinuata.put requiritur z statim dixi.Ergo fuit interrupta ꝓscriptio. Sed do ego addu-

10 co Bal.in terminis qđ nemo ad hoc allegat in c.illud.in j.col. de ꝓscri.vbi formaliter dt Bal.qđ illud qđ dr in hoc ter.q per inundationē maris vel fluminis pditur possessio z sic interrūpitur ꝓscriptio.intelligit verū non de inundatione momēti,tz plurū dierū. Nā si recedat inundatio intra triduum nō putat possessionē amitti,aliogn possessiones iuxta padū site nunqua ꝓscriberent,qđ est absurdū fm eū. Tertio ad idē pōdera tex.in l.si ager cuius.§.qui.mo.vsusfr.amit.vbi dt tex.qđ si eodē impetu flumē discesserit q venit:restituitur ꝓprietas z vsusfructus.

10 Caue tū ad verbū restituitur z ad verbū eodē impetu.† Quarto ꝓ ista limitatione.addē bonū fundamentū.nam a pari pceditur vel qđ prediū sit inūdatum aquis vel quod sit vi hostiū occupatuz.l.cū vnus.§.fi.j.de bo.autho.iudi.poss.z l.j.§.si quis pp inundationem.j.de itine.actuque ꝓua. Sed sic est quod si aliquis sit per vim dejectus possessione z eam incontinenti intra breue spatium temporis recuperat non dr interrupta prescriptio, vt est gl.no.in l.que possessionem.z ibi Bar.j.d vi z vi arma.ratio est:qz ex ciuili possessione procedit prescriptio.l.j. §.per seruum qui in fuga.ff.eo.glos.z docto. in §.ex contrario. ff.ead.l.Sed dejectus qui incontinenti recuperat vel incontinenti se preparat ad recuperandum nunquaz desinit ciuiliter

possidere

possidere.l.iij.§.cũ igit.z ibi gl.Bal.ſ.de vi z vi ar.ĝ nõ interrũ
pit ꝓscriptio: ĝ idẽ diceremus in prædio inũdato. nota. qr est
pulchra limitatio ad hunc text.z facit ꝙ dicam in sequenti li-
11 mitatione. ¶Quarto limitat do.z Aler. qũ secuta inundatio
ne possessor incõtinẽti se præparat ad prædendũ facere cessare
istã inũdationẽ. Qz si ita prædet z cũ effectu.nõ vr desisse pos
sidere:z sic nõ erit interrupta ꝓscriptio.p id qs no.gl. in d.l.iij.
§.cũ igit.z in l.q possessionẽ.ſ.de vi z vi ar.z facit qs diri in præ
dẽti.prima limitatione.Et ita habes plecte enucleatã regulã
huius ter. ¶Capio gl.in ꝟbo desinere. In gl.in ꝟbo desinere,
12 habes duas ꝛclones.Prima est ꝙ ℨ interruptionẽ ꝓscriptio
nis q̃ fit ex inũdatione fluminis dat restitutio in inte.vbi agẽs
tractat de dãno ꝙ est qñ ius iã est sibi q̃situ vt est casus in d.l.
§.si qs pp inundationẽ.ſ.de itine.actuq; prima.qr iã anno fue
rat vsus.Hã pdere ius iã q̃situ est pari dãnũ, vt dr gl. in d.§.si
qs pp.q̃ tota die ad hoc allegat idẽ gl.in l.iij.§.ſ.ver.meriti.ſ.ne
qd in lo.pub.Bal.Ang.z Mod.in l.nõ amplius.§.fi.p glo.ibi.
13 ℨ.de leg.ſ. ¶Hinc est ꝙ sicut error iuris nõ nocet[a] qñ tractat
a de dãno:ita qñ tractat de lucro iã radicato.gl.est no.in l.ſ fidei
cõmissarius.ℨ.de leg.iij. Sed tu q̃sidera circa.d.§.si qs pp inun
dationẽ.qñ ibi tractat de dãno.Hã ita demũ dat illud inter
dictũ de itine.actuq; primat.si illo anno sit vsus itinere ſpatio
xxx.dierũ.l.ſ.§.ſ.de itine.actuq; prima. Sed ibi non erat vsus
hoc anno ſz anno ꝓterito: z sic lz ibi p anno ꝓterito q̃siisset
aliqd iuris tũ p anno sequẽti nõ videbat aliqd q̃situ:z tũ ꝓtor
ibi restituit ad illud interdictũ ĝ ad lucrũ. Iré p illo anno quo
vsus est solũ acqrit quasi possessionẽ p quã pot ex iudiciũ ℨ im
pedientẽ de facto solũ resistere:nõ aũt acqrit aliqs ius seruitu
tis.l.iij.§.hoc aũt interdicto.ſ.de iti.actu ꝛz prima. Et declarãt
late gl.z Bar.in l.ſ.§.ij.ff.eo. Unde tu dic melius, put dr gl.in
l.ait ꝓtor.§.item ei.ſ.ex quib.cau.ma.qs interdũ qs vult resti-
tui ad possessionẽ vel quasi admissam p inũdationẽ:z tũc pot.
ita ꝓprie logr tex.in d.l.si qs aũt pp inũdationẽ. Interdũ qs
vult restitui nõ solũ ad possessionẽ sed qs pinde ꝓscripserit ac
si nũquã fuisset prinatus possessione nec vnq̃ fuisset interru
pta ꝓscriptio. Et tũc ℔ restitutio nõ dat:qr esset cũ eius lucro,
z dãno tertij.l.sciendũ.ſ.ex qui.cau.ma.cũ velit restitui vt intel
ligat ꝓscripsisse illo tpe q̃ res stetit occupata flumine z sic cuꝫ
lucro suo z dãno alterius:ſz ille q petit solũ se restitui ad pos
sessionẽ,tractat de dãno rõne possessionis sine culpa sua z iste
est restituẽdus.d.§.si qs aũt. Et ita pdest adaptari rõ glo. nfe
dum dr ꝙ ibi certabat de dãno intellige respectu possessionis
14 z ista veritas. ¶Scda ꝛclo gl. est ꝙ ℨ interruptionẽ præscri
ptionis nõ dat restitm integ.p ꝙsequẽdo lucro cũ iniuria alte-
rius.allegat gl.in l.denicz.cũ l.seq.ff.er qb.cau.ma.ſz dz allega
re.l.pcedẽtẽ.l.l.sciendũ q̃ expresse trahit hanc regulã. qs ad lu
crũ cũ iniuria alterius nõ dat restitutio in integ. Idẽ tz glo.in
l.ait prætor.§.item ei.ſ.ex qb.cau.ma.z gl.in l.ſ.C.de anna.exce.
Facit bene tex.no.in l.si is cui.§.eius rei.in fi.ſ.de fur.qui dr in
teresse aũt eius vr q̃ dãnũ passus est,nõ eius q lucrũ amittit.z
gl.in l.fi quis vxori.ſ.de.z ibi Bart.ff.eo.Bal.in l.manifestissi-
15 mũ.in pnm.in iq.opp.C.de fur. ¶Cõtra ista ꝛclonẽ Are.
hic allegat bonũ ter.in l.z si fine.§.j.in j.rũo.ℨ.de mino. vbi mi
nor restituitur ẽt ad lucrũ cũ iniuria alterius. Hã ibi res immo
biles minoris,vel mobilis q̃ seruãdo seruari nõ potuit fuit ve
dita alicui iusto prætio z tradita.z sic illi fuit q̃sitũ plenũ ius ℨ
ctus:z tũ ibi minor restituit ad lucrũ si alius offerat in eius præ
tiũ. Ad idẽ est tex.in l.ait ꝓtor.§.fi.q incipit hodie.ℨ.de mino.
vbi dr ter.ꝙ minoribus in lucro subuenit ꝓ restitutionẽ in in
teg.rñdet Are.dupliciter. Primo qs ibi loquit de restitutiõe
minoris q̃ est fauorabilior q̃ restitutio cõpetẽs in alioribus ex
cla ꝙ ali q̃ mihi iusta cã esse videbit,vt ibi tex.i l.fi.z ibi Bal.
ℨ.de restit.in integ.gl.in l.nec nõ.§.j.ſ.ex quib.cau.ma. Bal.in l.
in ℨctibus.in pnm.in q.no.p illũ tex.C.de nõ nu.pecu.z ita est
vna bona limitatio ad istã ꝛclonẽ gl.z ad tex.in d.l.sciẽdũ. Se-
cũdo mõ rñdet Are.ꝙ ibi loqr in lucro intrinseco prouenięte
ex re q̃ fuit minoris: sed nos loquimur in lucro pueniente ex
trinsecus: id est ex vsucapione.tũ Aret.magis approbat pce-
dentem solũ. Tu vltra cũ tertio rñde ꝙ ibi minor non restituit
ad lucrũ cũ preiudicio alterius tertij. Hã ibi nõ tractat de dã
no aduersarij ℨ quẽ restituit minor, ex q̃ sibi reddit sua pecu
nia quã dederat minori p ꝓtio. Facit bene tex.no.in l.cũ quidaꝫ
in pnm.ℨ.de acqui.here.z ibi Ang.z Pan.de La.z Ludo.Ro.
ad hoc no.z ibi no. Aler.reputat ꝓpetuo tenẽdũ mẽti ꝙ qs re
stituit in integ.p lucro nõ solũ certo,sed ẽt verisimili qñ ilꝺ est
16 q̃rendũ sine alterius iniuria. ¶Scdo not.limita mi interru
pta fuisset præscriptio ad cuius ꝓfectionẽ pauci dies restabãt:
tunc ꝛcedit restitutio in integ.p ꝙsequẽdo lucro ꝓscriptionis,
ẽt cũ iniuria alterius:qr præscriptio illa hr ꝙ completa: er quo
paucissimi dies supererat ad cõpletũ. Ita not.limitat Dyn.z
Bar.in l.qui fundum.§.qui bona fide.ſ.p empto.p gl.in l.ſ.§.q
aũt vi detectus.ſ.de vi z vi ar.q̃ vult ꝙ detecto vel expulso cui
pauci dies restabant.dat facultas agendi ad dãnũ z interesse
qs ex ista interruptiõe patitur p ter.no.ind.rerũ mirtura.§.la
beo.ſ.fit.j.Cũ ista limitatione tũ Ang.Lu.j.Ro.do. Alexã.z
Are.hic Bar.in l.naturaliter.in iiij.col.ſ.ti j.Bal.z Aug.in l.ſ.C.
de annu.ercep. Aug.in l.si is cui.§.ff.de fur. Lud.ro.in l.si cõ
stante.§.quoties.ℨ.sol.ma.do. Aler.in l.cum quidã.in pnc.in
ij.col.ℨ.de acqui.here. Sed Raph.Cu.hic z in d.l.qui fundus,
§.j.dr ꝙ ista limitatio doctoꝛ nõ vr tuta: qr in d.l.rerũ mirtu-
ra.§.labeo. quãuis lapides singulariter non possiderentur tũ
possidebat vniuersa domus in qua erãt positi isti lapides. Sz
hic post inundationẽ fluminis nõ possidebatur amplius fun
dus. nec in vniuerso nec in particulari. Sed certe ꝓnt ẽt dr
do. Aler.hic z bene,modicitas tpis q̃ restabat. est illa que sibi
causat restitutionẽ.nõ aũt qs possidet domũ in vniuerso. Nz:
qr lz possideat domũ in vniuerso.nõ per hoc dr in particulari a
possidere lapides de ꝟbis prescribendis agit.l.qui vniuersas. in pnm.ſ.eo.vnde non pot dici er possessione cõpletã esse ꝓscri
ptionẽ lapidũ. Et dr Bar.in l.rerum mirtura.ꝙ hoc est ibi sin
gulare pp modicũ tps ꝙ restabat. Adde ter.in l.si fundũ. in fi.
in verb.plane si paucissimi dies.ℨ.de fun.dota. vbi vr ꝓbari ꝙ
præscriptio.ſ.paucissimos dies perficienda hr ꝙ iam cõpleta.
z per illũ ter.dr Bar.in c.fi.in iiij.col.de præscrip. ꝙ ibi est text.
no.ꝙ ꝓprie modicũ momentum non vitiat longi tpis præscri
ptionẽ. Sed tu dic ad illũ text.ꝙ illud ibi est quo ad excusan
dũ maritũ negligenti a.vt ibi dr ter.in fi.ibi nihil erit qs impu
17 tabit marito. ¶Limita ista scdam limitationem nõ pcedere
in præscriptione longissimi tpis.xxx. vel xl.ann.qr cum sit mere
odiosa,nõ ꝛceditur restitutio rõne modici tpis qs supereraꝛ.
ita Limitat Lud.Ro.hic per gl.in l.in vsucapione. in pnc.ſ.
de diuer.z temp.præscri.z gl.in l.iij.§.minorem.ℨ.de min.q̃ glo.
volunt ꝙ in ista præscriptione longissimi tpis opꝛ vltimaꝫ diẽ
esse completam qr est odiosa. In alijs vero, dies cepta hr ꝓ
completa per l.omnibus tpalibus.ſ.de actio.z oblig.sequun-
18 tur do. Aler.z Aret. hic tu pondera ꝛ nouiter ex ista rõne qs
secus esset in feudis,in quibus præscriptio longissimi tpis ces
setur esse fauorabilis.an saltem non odiosa,cũ gratia vtriusq;
subinferatur se vasalli.z dñi.arg.l.statuliberos.§.ꝙ si seruus q
annua de statuliberis.ita sing.tenet Bal. nec alibi legi in eꝝ.si
quis de manso.in iij.col.de contro. inuesti.z ita remanet vul
ter,vt puto expeditus iste §.

1 ¶Furtum solo animo sine ꝛtrectatione non committitur ꝙ
non cadit in rebus immobilibus.
2 Repertus in domo animo furandi, antequã incipiat aliquid
contrectare,non potest furti puniri:sed extra ordinem.
3 Vendens scienter rem alienã mobilem,que erat penes empto
rem non committit furtum,qr res non contrectatur.
4 Qui scienter vendit rem alienam z ꝓstituit se possidere præca
rio nomine emptoris,committit furtum:qr constituꝛ habet
pĩm traditionis.
5 Occultator est par furi.
6 An per denegationem pos.rei depositæ dñs priuetur pos.
7 Non dr mutatio pos.quando remota conuertitur in pos.qr de
nulla in aliquam non est mutatio sed noua creatio.
8 Nemo potest sibi causam pos.mutare.
9 Procurator qui emit rem domini,z eam domino ignorante p 3
triginta annos tenuit,non præscribit.

§. Si rem apud. Furtum non ℨbitur aio, sed
ꝛtrectatione,per quam dñs
priuatur possessione. Item nemo pot sibi cãm possessionis mu
tare,cã extrinseca non accedente. Attentator autem non mu
1 tat.etiam si accedat cã extrinseca. ḥ.o. vsq; ad ñ. ¶Hoc.j.
ex.ibi,qr furtum sine ꝛtrectatione fieri non pot ꝙ furtum lo
b lo animo [b] non committitur vt hic z l.ii quis vxori.§.neq; ꝛ b ¶Solo aio. Adde instit. de obli. ĝ ex delic. nascũ. vbi gl. in ꝛſ. furtum. Ab bas.in c.dudũ.de elect. z in Rubr.ℨ fur.
bo.z l.nunciato.in pnm.ſ.de furt. Rõ est: qr deficit vnum ſub
stantiale diffinitionis furti posite in l.i.in fi.ff.de fur.z in §.j.in
sti.de obli.ĝ ex delicto nascun.qr furtum est ꝛtrectatio rei alie
ne ꝛc.z vide ter.in l.pompo.§.fi.cum gl.j.eo. ¶Hinc sequitur
qs rerum immobilium nõ pot fieri furtum.§.qs autem.insti.ℨ
vsuca.eo qr rerum immobilium non cadit ꝛtrectatio de loco
2 ad locũ, que est de subtratia furti,vt in iuribus pleal. ¶Hinc
ẽt est ꝙ fur deprehensus in domo animo furandi anteqũ inci
piat aliquid ꝛtrectare non pot furti puniri,sed ex ordine.l.
sacculary.j.de extraordi.crim.per quem text.ita dr Bart.in l.
vulgaris.ſ.qui furti.j.de fur. Bal.in l.si quis non dicã rapere.
3 in iij.colum.C.de episco.z cleri. Adde ad istam regulam ꝛ quod
vendens scienter rem alienã mobilẽ,que erat penes emptoꝛeꝫ

a ¶Nõ nocet. Adde gl. i l. claudi⁹. ℨ. ℨ acqui. here.

nō cōmittit furtū:qꝛ res nō ɔtrectaꝛ.Ergo nō pōt esse furtū. Secus si res nō erat penes emptorē: qꝛ tūc tradendo rē ɔtrectat:ꝛ sic cōmittit furtū.gl.est no.in l.itē si res.in prin.in gl.magna.circa med.ff.de alie.iu.mu.cau.fac.ꝛ ibi Bar.Et vid Bal. in l.alienū seruū.C.de fur.ꝛ gl.in l.si seruū vestrū.C.eo.ꝛ de fur.
4 ꝛ ibi no.addi.† Saly.qđ si qs sciēter vēdat rem alienā: ꝛ ɔstituat se possidere pcario noīe emptoris: ꝙ tūc bene cōmittit furtū:qꝛ ɔstitutū hꝫ vim traditionis, fm gl.no.in l.ab emptione.ff.de pac.ꝛ tū vides secus esse p actū fictū patientie, per gl. in d.l.item si res.ꝛ vide ēt gl.in l.si emptione.§.item si emptor.ff.de ɔhen.emp. ¶ Aduerte tū ꝙ heres negando rem esse hereditariā.si ɔuincaꝛ de mēdacio.priueꝛ detractione falcidie illius rei.ac si eā furto subripuisset:ꝛ sic sola ɔdictio ꝟbalis hꝫ vim subreptionis absqꝫ vlla ɔtrectatione. tex.est not.in l.here
5 ditatum.§.fi.ff.ad le.Falc. ꝛ iō † quotidie allegamus illum tex. ꝙ occultator est par furi.Et illū tex.reputat sing. Bal.in rub. ex de eo q mit.in pos.in pen.q. Tū ibi re vera non est furtum. ¶ Item ɔ istud no.ꝛ regulam huius tex.habes text.q fortiter obstat in l.alienū seruum.in verbo vel apud se detinuerit.C.de fur.vbi ex sola detētatione rei aliene ꝛ sic solo animo sine ɔtrectatione cōmittiꝛ furtū.gl. ibi intelligit mouendo vel includendo ꝙ est ɔtrectatio. Tū tex.ibi đt si eaꝫ ɔtrectauerit vel apud se detinuerit cōmittit furtū. Ergo cū expresse dicat si eā ɔtrectauerit ꝛ postea subdit vel apud se detinuerit vr velle ꝙ ex sola detentatione.ꝛ sic solo animo cōmittaꝛ furtum. Et ppterea Saly. in l.si seruū vestrū. ad fi.C.de furt. intelligit qđ ibi apud se detinuerit,sed qđ ɔstituerat se precario noīe possidere,p emptore.ꝛ tale ɔstitutū hꝫ p traditione,vt statim dixi:ꝛ sic p ɔtrectatione:iō ibi cōmittiꝛ furtū.Sꝫ ista est manifesta diuinatio ꝛ violentia ad illū tex.vbi de ɔstituto ꝟbū nullū:ꝛ ɔstitutū cū sit facti nō presumiꝛ nisi pbeꝛ.l.in libello.§.facti.ff.de capti.Et for
6 tis tex.vt predixi. ¶ Scđo vr no.† pbari ex hoc tex. ꝙ p solaꝫ
a denegatione possessionis[a] rei deposite.nō ɔuaꝛ dñs possessiōe ex q nō interuenit aliqua ɔtrectatio. Tū Raph.Cu.do.Alex. do.Pet.de Beru.ꝛ do.Jac.de Put.h tūꝛ ɔtrā p l.si qs rem.ff.eo.ꝛ l.colonus ꝛ l.cū fundus.ff.de vi ꝛ vi ar.ꝛ l.Pōpo. in fi.ff.ti.ff. qbus iurib9 vr qđ si denegata fuerit restitutio rei deposite, vel cōmodate qđ pdiꝛ possessio.ꝛ ad istū tex.fūdent qđ hic nō fuit denegata restitutio rei deposite:qꝛ nec petita, sed solū depositarius habuit animū denegādi depositū vt đt lra:sꝫ si fuisset denegata restitutio.ēt sine alia ɔtrectatione dñs priuaꝛ possessione.Et ita ēt intelligūt.l.si rē mobilē.ff.eo. đ qua gl.h opponit.Sꝫ istud nihil nullatenus plꝫ p tex.ibi in verbo vel ignorātē.nā si tex.ille loquereꝛ qū petita ꝛ denegata restitutio.nō caderet ignorātia:ꝛ sic nō pcederet tex.q đt ꝙ ignorās pdit possessionē ꝛ sic diceret ꝙ potuit ibi p pcuratorē ꝛ ei denegari: ꝛ sic dñs ignorās pdit possessionē certe esset diuinare ꝛ restringe illuꝫ tex. Preterea tex.ibi đt qđ si depositarius ɔstituerit nō reddere.ɔfestꝫ amisisse me possessionē:ḡ ex sola ɔstitutione nō reddēdi dñs amittit possessionē nō ḡ ex petitione denegatione.vt voluīt Raph.Cu.ꝛ Mod. Tū nō pt sine diuinatione rñderi ad illū tex.Uel qđ ibi mouit ꝛ sic ɔtrectauit, vt ibi đt gl.
7 qđ denegauit. ¶ Tertio no.† Ex hoc tert. ꝙ non dr mutatio possessionis qū tenuta ɔuertiꝛ in possessionē: qꝛ de nulla in aliquā nō est mutatio sꝫ noua creatio:Ex quo correlarie no.ꝙ mutatio pprie dr de aliquo ad aliqđ sed đ nō ente ad aliqđ: pprie nō est mutatio. Ita ēt tꝫ gl.in l. Julianus.ff.q satis.c og.facit. l.
8 sed ꝛ si manente.ff.de pca. ¶ † Ultimo p regulā hic traditā qđ nemo pōt sibi cām possessionis mutare,vt hic.ꝛ l.nō solū.§.qđ vulgo.in prin.ff.tit.j.Decidit no.Jo.An.in addi.Spe.in tit.de
9 emp.ꝛ vēd.§.j.in ver.si pars.† qđ si pcurator emit rē noīe dñi: ꝛ est tradita sibi res:ita qđ acqsiuit possessionē dño ēt ignorāti.l.j.C.eo.lꝫ postea talis pcurator p xxx.annos, ꝛ vltra teneat talem rem tanquā ppriā:tū nō pōt eā pscribere: qꝛ nō pōt sibi mutare cām possessionis.cā extrinseca nō accedente: ꝛ sic vt q prius detinebat rem nomine dñi:tunc possideat p suo:ꝛ sequi
b tur simpliciter.Are.hic.

a ¶ Denegatione possessionis. Istū tert. ad hoc singulariter notāt Bar. ꝛ Are. i l.certi cōditio. §. fi.ff. Si cert. pet.

b ¶ Sū es est. Adde Bal. in addit. ad Spe.in tit.đ leg.

1 ☞ Tot videntur esse species possessionis quot sunt cause acquirendi.
2 Hoc verbum sum es, lꝫ importet essentiam ꝛ substantiam: tū aliquando significat improprietatem.
3 Posses.non acquiritur sine causa ꝛ sic sine titulo.
4 Facta posses.non traditur sine causa.
5 Tot sunt genera posses.quot sunt cause acqrendi dominium.
6 Posses.pōt dici genus.ꝛ sic est reperire posses.in genere.
7 Est reperire actionem in genere sicut posses.
8 Est etiam reperire vltimam voluntatem in genere.
9 Una tantum est posses.ꝛ nō plures,cū genus apud legistas sumatur pro specie pro eo ꝙ predicatur đ pluribus indiuiduis.
10 Missus in posses. ex primo decreto in personalibus nō possidet,sed dicitur custodire.
11 Missus in posses.ex primo decreto pro executione sentētie diffinitiue bene possidet.
12 Qū ex consuetudine vel statuto missus in posses. ex primo decreto lucratur fructus bene possidet.
13 Judex pōt ex cā ɔstituere missuꝫ.ex primo decreto possessorē.
14 Missio in posses.ex primo decreto est mixti imperij.
15 Missus in posses.ex scđo decreto possidet, ꝛ prescribit directū dominium.
16 Dubitans dicitur melius inter bonam ꝛ malam fidem.
17 Dubitans ꝛ ignorans equiparantur.
18 Juri cano.qū tractaꝛ de pacto est standū.etiā in foro ciuili.
19 Si pscribēs cepit dubitare.an talis dubitatio iterrūpat pscri.
20 Missus in posses.ex pmo decreto possidet, sꝫ irreuocabiliter, de iure tamen cano.communiter tenetur contra. vt nu.21.
22 Ubi nō reperiꝛ decisum de iure ciui.sed cano.statur iuri cano.
23 Missus in posses.ex primo decreto in personali nec ante annū, nec post incipit possidere.
24 In hypotheca primum decretum tribuit posses. ꝛ debitor intra annum non auditur super posses.si creditor est paratus in continenti pbare de hypotheca.nu.25.

§.Genera.

Large loquēdo tot pūt dici gūa vl species possessionū quot sunt cause acqrēdi:pprie aūt vnū est genus possessionis lꝫ qualitates sint plures, Itē oīs possessio,aut est bona fide,aut nō bona fide. Item missus in possessionē ex primo decreto nō possidet: sed ex scđo bū possidet ꝛ vsucapit.h.d.totus.§.vsqꝫ ad fi.legis.Et hꝫ qnqꝫ partes.scđa ibi,i summa.tertia ibi,vel ēt pt diuidi. quarta ibi, ꝙ aut quinta ꝛ vl.est ibi.Et iō cū dāni infecti ꝛc. ¶ In text.ibi vel q ipsi vt in rerū natura esset fecimus. puta qꝛ fecim9 spēm ex aliena materia,vt ex alienis vuis vinū vel ex aliena lana pānū.q nō pōt reduci ad pmeuā materiā. l.adeo.§.cū qs ff.tit.j.ꝛ l.in rē.§.itē quecūqꝫ.ff.de rei vēd.ꝛ talē spēm possidemus titu-
1 lo spāli p suo. ¶ No.j.† ꝙ tot vūr esse spēs possessionum quot sunt cause acquirendi. Improprie tū poniꝛ ista diuisio ꝛ iste spēs possessionū:qꝛ ista diuisio sit p qualitates que oēs tēdunt ad vnū effectū.s.ad acquirēdū dñiū.Sꝫ pprie loquēdo spēs q differūt differētijs substātialib9,vt est gl.in §.fi.insti.đ iur.pso.ꝛ gl.in l.fi.§.quoties.ff.de publica.ꝛ vec.vt est ciuilis ꝛ naturalis possessio q sunt due spēs ꝛ tēdūt ad diuersos effectus, vt dixi in l.j.in prin ꝛ in hac.l.iij.ex ɔtrio.ff.e.Ita đt Bar.hic in j.opp.ꝛ oēs sequunꝛ.Tu dic clarius ꝛ melius,qđ sumēdo spēs p causis causantibus acquisitionē possessionis:tūc species sunt infinite vt dr in lra nō aūt capiendo p essentia ipsius possessionis ꝛ sic put possessio est abstracta a gūe acquirendi. ¶ Scđo diligēter pondera tex.ibi gūa possessionū tot sunt:nā tert.vtitur ꝟbo sunt.Et tū ista est impropria locutio ꝛ impropria diuisio
2 fm Bar.ꝛ oēs hic,ꝛ in l.j.in prin.ff.eo.Et sic † diligenter no. ꝙ
b ꝟbū sum es est[b] lꝫ importet essentiam ꝛ substantiā.l.mercis appellatione.vbi gl.ff.de verb.sign.Bar.in l.si maritus.§.legis iulie.ff.de adulte.tū aliqū improprietatē significat vt hoc tert.ꝙ est mirabile ex tex.iuriscōsulti.Facit ꝙ in simili đt no.Bald.in l.q fortuitis.in iiij.col.C.de pig.acti.qđ illud qđ dr ꝙ verbū sum es est,importat veritatē:eo qꝛ demōstrat substātiā fm Bar.in d.l.maritus.§.legis iulie.pcedit qū pōt veritas denotari. Secus si nō pōt,vt in hoc exēplo,dictat statutū qđ Florētini sint originarij ciues perusini.Nā importat sint.i.fingaꝛ qꝛ nō pōt authoritas statuentiū,naturalem veritatē remouere subiecto.
3 l.j.ꝛ ij.ff.de vsufru.ea.re.q vsu ɔsumunꝛ. ¶ † Tertio not.ex isto tex.hic videri pbari,qđ possessio non acquiretur sine cā, ꝛ sic sine titulo:dum đt tert.quod tot sunt genera possessionū quot sunt cause acquirendi.Et ita p istum tert.tenet gl.in l.ꝙ meo. in prin.ff.eo.vbi gl.vult quod sicut sine causa nō acquiritur dominium.l.nunquam nuda.ff.de acquiren. rerū domi. Ita nec possessio.Sed illa gl.reprobaꝛ per Bar.ꝛ alios ibi per tert.in l.j.§.si vir.ff.eo.vbi ex inutili ɔctu ꝛ reprobato a iure tū trāsfertur possessio.ꝛ per l.interdum.§.fin.ff.eo.vbi ex contractu locationis que non est habilis ad translationem dominij.l.non solet.ff.loca.Tamen acquiritur possessio. bene facit.l.clam possidere.§.fina.ff.eodem.Sed responde dupliciter. Primo quod lꝫ possessio possit queri ex causis ex quibus dominiuꝫ:tamen nō sequitur quin possit etiam queri possessio sine causa. Secūdo responde quod ideo iurisconsultus in isto principio huius.§. considerauit causas possessionis: eo qꝛ non tractauit nisi de possessione: prout est iusta ꝛ legitima: ꝛ prout ex ea possunt se qui effectus iuris ciuilis: alias iuriscōsult. hic fuisset diminu-
4 tus ꝛ imperfecte locutus. ¶ † Limita istud nota.quod dixi procedere in possessione vera. secus est in ficta: puta per constitutum

stitutum:qr ficta traditio possessionis:puto p ꝯstitutum requi
rit legitimam cām pcedentem sm Bar.in d.l.qd meo.in princ.
in j.col.ad fi.z no.Pau.de Ca.in d.l.j.§.si vir.circa fi. Facit qd
vult Bal.in rub.ex de prescri.in iij.col.vbi tz qd precariuz sine
titulo legitimo non transfert possessionem : tñ hoc reprehēdit
5 do.Alex.in d.l.qd meo.in v.col.ibi dicetur. ¶ †Quarto no.ex
hoc tex.q tot sunt gña possessionum quot sunt cause acquirē
di dñium.Sed ꝯ hoc opponitur:nam qñqz q̄ritur possessio ex
tali cā ex qua tñ non q̄ritur dñium,vt in casibus positis in p
cedenti nota.puta ex locatione.Item in missione in possessio
nem ex primo decreto.In actione reali, vt hic in gl.Rñde qd
lz iste tex.dicat qd tot sunt genera possessionū quot sunt cause
acqrendi dñium,non tñ per hoc sequit quin plures sint modi
acquirendi possessionem quam dñium:nam si plures, vtiqz z
6 tot sunt.l.cū furti.j.de in litem iur. ¶ †Quinto no.ex tex.ibi, z
in summa vnum genus,q possessio pōt dici genus, z sic est re
perire possessionem in gñe q̄ diuiditur p spēs, vt dictū est in l.
7 j.in prin.s.eo.† Sic ēt est reperire actionē in gñe vt pbat in l.
actionum gña.j.de act.z obli.z in l.sed z si quis alias.l.adhuc.
§.si operas.s.de vsufr.z plene pbat Bar.in l.si seruus cōis me
uij alias mens castrensis peculij.j.d stip.seruo.vbi Bar.repro
8 bat Cy.z vltramon.tenentes ꝯriū in l.j.C.de actio.z obli.†Sic
ēt sm Ang.z Mod.est reperire vltimam voluntatem in gñe,
vt est glo.in l.lz inter priuatos.C.de pact.tñ Bart.ibi tz q est
9 testñi q vz inter milites.ibi dixi. ¶ †Sexto no.ex eod.tex.ibi,
a z in summa vnū est genus.[a] hic videri fortem tex.p opi. Azo.
ꝯ cōem positam in l.j.in prin.s.eo.qd vna tñ sit possessio z non
plures.cum text.hic dicat vnum est genus:z genus apud legi
stas sumitur p specie,hoc est p eo q predicatur de pluribus
indiuiduis,vt no.in l.legato gñali.in prin.ff.de lega.z in l.ij.§.
creditū.ff.si cert.pet.z sic est ac si tex.dixisset q vna est species
possessionis:z hoc fortius pcedit cū iuriscōsul.h tradat doctri
nam circa gña z species possessionum.dixi de hoc in d.l.j.in pn.
10 ¶ †Septimo no.in versi.qd autem,qd missus in possessionez
ex primo decreto in psonalibus non possidet:sed dr custodire
z habere nudam tenutam.Hinc est q ei non datur interdictū
vti possidetis.l.si duo.§.creditore.j.vti possi.Adde rōnem : qr
iudex qui mittit in possessionem ex primo decreto vel ex simili
cā non intendit eum facere possessorem : sed ei ꝯcedere custo
diam.z sic nudam tenuta.Unde actus agentium non debent
operari vltra eorum intentionem.l.non omnis.in prin.s.si cer.
per.l.oblonū substantia.§.fi.j.de act.z obli.Hinc est qd qñ ptor
interponit scdm decretum:tunc bene efficit possessor:qr tūc in
tentio pretoris est eum possessorem ꝯstituere,vt hic in ver.fin.
¶ Amplia istū tex.ēt si assignaret ad nudā possessionē.Nā ēt
tunc missus ex ꝯtumacia in possessionem nō acquirit possessio
nem:sed tenutā sm Bal.in l.ꝯsentaneū.in pen.col.in vj.oppo.
11 C.quō z qñ iud. ¶ †Limita istud no.z istum tex.in misso in pos
sessionem ex primo decreto p executione sñie diffinitiue iā la
te qr talis bene possidet:sicut creditor ꝯuentionalis sm Bar.
in l.a diuo pio.§.si sup rebus.in j.col.ff.de iudi.Tñ ista limita
tio est dubia:qr ꝯrium tz gl.z multi ibi:z Bald.in c.ꝯtingit.in
12 in xvj.col.de dolo z ꝯtu.z late Aret.hic. ¶ †Scdo limita qd
ex ꝯsuetudine vel statuto missus in possessionem ex primo de
creto lucraretur fructus:tunc efficitur possessor:qr commodū
fructuum spectat ad possessorem.l.Fulcinius.§.fi.j.ex qb.cau.
in pos.ea.gl.in §.ex ꝯrio.s.e.l.Et ita tz Bal.in d.l.ꝯsentaneum.
13 ¶ †Tertio limita sm Lud.z Moder.post euz:qr iudex ex cā,
puta ex nimia ꝯtumacia rei ꝯuenti,pōt ꝯstituere missum ex p
mo decreto possessorem.gl.est sing.in l.iiij.§.si forte in verbo di
scedat.s.de dam.infec.z idem tz Bal.in auth.ei qui.in v.col.C.
14 de bon.auth.iudi.pos.z in d.l.ꝯsentaneum. ¶ †Octauo pōde
ra tex.in verbo iussu magistratus.hic videri tex. sm Ange. qd
missio in possessionem ex primo decreto competat iure cuiusli
bet magistratus.Contrarium.tñ cōiter tenet:qr est mixti impe
rij,vt est tex.in l.ea que.§.magistratibus.ff.ad municipa.Et ita
tenent doct.in l.iubere cauere.s.de iurisd.omn.iudi. dic q iste
tex.non dt iussu cuiuslibet magistratus:qr tūc esset iurisdictio
nis:sed simplr dt iussu magistratus,vnde intelligitur de maio
ribus qui hñt merum z mixtum imperium.l.iij.§.fin.cum l.seq.
15 s.de arbit. ¶ †Ultimo not.ex isto tex.in fi.qd missus in posses
sionem ex scdo decreto statim efficitur possessor.z incipit vsu
capere,si ille ꝯ quem est missus non erat dñs.Ad idem est tex.
in l.pretoris.in prin.z in l.si finita.§.Julianus. z ibi Bart. in j.
col.s.de dam.infec.Bal.in auth.ei qui.in ij.col.de bon.autho.
iud.pos.Imo singularius:missus in possessionez ex scdo decre
to prescribit directum dñium.lz alias ex prescriptione nō acq
ratur nisi vtile dñium sm gl.z doc.in auth.nisi tricennalis.C.d
bon.mater.Et hoc pp authoritatez iudicis z decreti.ita signā
ter tz Bal.in l.in possessionem.C.de bon.autho.iud.pos.preci

pue per tex.in d.l.si finita.§.si de vectigalibus.in verbo: dñium
acquiri.nam tex.ibi simplr dicat dñium acquiri in q directum:
qr verba debent intelligi in potentiori significatu.l.j.§.qui in
perpetuum.s.si ager vec.vel emphy.pe.z c.si pr.de testa.in vj.
Adde quod idem tz Bal.in d.l.pretoris.in prin.per illum tex.
s.de dam.infect.vbi dt Bald.qd est suum nouum dictuz, z qd
non est ab aliquo positum:z hoc operatur authoritas rei iudi
cate sm eum.Et sequitur etiam ibidem Ludo. Ro.in additio
nibus.Adde,qd idem etiam no.Bald.in d.l.si finita.§.si de ve
ctigalibus per illum text.vbi dicit esse text. expressum de hoc.
¶ Contrarium tz do.Alex.lz de predictis non faciat mentio
nem.in d.l.si finita.§.Julianus.j.no.per illuz tex.in verbo dñiū.
cum gl.q̄ intelligit vtile.Et ita etiam intelligitur in materia p
scriptionum sm gl.z doct.in d.auth.nisi tricennalis. z ita ēt tz
idem do.Alex.in l.traditionibus.in iij.col.C.de pact.Sed non
discedo a singulari decisione Bal.qr verbum dñiuz pp autho
ritatem rei iudicate dz intelligi in potentiori significatu. z sic
in directo dñio vt dixi.Et ita singulariter limitatur conclusio
gl.z doct.in d.auth.nisi tricennalis.vbi tz qd per prescriptionē
acquiritur solum vtile dñium.Limitatur nisi prescriptio can
setur pp missionem ex scdo decreto, pp authoritatem iudicis
z decreti vt dixi.Expeditis perfecte textualibus venio ad ap
paratum glossarum. ¶ In gl.in verbo,non bona. Signa istaz
gl.pro notabili. Ex qua habes tria quoruz duo sunt ꝯria.s.bo
nafides z malafides. Item tertium medium.s.qualitas possi
dendi non bonafide.que differt a qualitate possidendi malafi a
de:qr qui dubitat rem esse suam vel alienam non hz bonā nec
malam fidem. Sed medium : qr hz non bonam fidem : z plus
importat quem non esse in bonafide q in mala : sm glo. Et sic
16 vult gl.† qd dubitans dr esse medius inter bonam z malaz fi
dem.idem vult gl.in l.ij.j.pro sol.z in l.potest pluribus.j.ti.j. z
in l.j.C.eo.adde fortius,quod imo dubitans censetur esse bone
fidei.z potest prescribere ēt de iure cano.vt est gl.in c.si diligen b
ti.in verbo bona fides in fi.de prescriptioni.z gl.plenior.in c.fi.
b in gl.fi.eod.tit.Facit qd dubius [b] in ꝯscientia non intelligitur
facere ꝯ ꝯscientiam nisi postquam monstrata est sibi veritas
sm Bal.in c.fi.in ij.col.de ꝯsue.z in c.bone.scdo i v.col.d postu.
prela.alibi tñ glo.in c.qm frequenter.§.quod si super. in verbo
reseruata.circa prin.vt lit.non contest.dicit quod dubitās de
iure suo non potest sm canones prescribere, sed precedens di
ctum est verius per tex.optimum in c.si virgo.xxxiiij.q.ij.quem
ad hoc allegat do. Abb.in d.c.fi.in iij.q.de prescri.vbi ille dr es
se bonefidei possessor qui ignorat esse rem alienam.Sed dubi
17 tans † z ignorans equiparantur. l.manifestissimi. §.si autem
nescius z dubitans.C.de fur.z ibi Bart.multum not.z dicit se
18 nescire alibi.facit.l.quandiu.vbi late dixi.C.qui admi.† Ultimo
per istum tex.cum hac gl.tz nota. Barto.in l.naturaliter.in iij.
c colum.j.titu.j.quod cum de iure canonico [c] cui standum est ēt
in foro ciuili : cum tractetur de peccato : superueniens mala
19 fides interrumpat prescriptionem.c.fina.de prescrip.†si aliqs c
prescribens postea ceperit dubitare vtrum res pertineat ad
eum vel non:z sic non hz bonam fidem vel malaz:sed dubitat:
vt hac gl.talis defectus superueniens non interrumpit pscri
ptionem.sequuntur Imol.do.Alex.z latius Are. hic z dt do.
Alex.quod ista est magis communis op.idem tenent Imol.
z Ludo.Roma.in d.l.naturaliter.j.titu.j.Bal.z Ang. in l.sup
longi.C.de prescri.longi temp. Abb. in d.c.fi. in xj.colum.z ibi
Bal.z Imol.quamuis ꝯrium z minus bene teneat Hostien.
in d.c.si diligenti.z do. Anto.de But.in d.c.fi.z ibi late Imo.
sibi ꝯrius.in repe.in ix.q. ¶ Capio glo.in verbo non possessio
nem.in versi.quod autem quam diuide in tres partes. In pri
ma remouet vnum contrarium. In secunda querit. In tertia
remouet aliud contrarium.secunda ibi.an autem naturaliter.
20 tertia z vltima est ibi. Itez secus in misso ex carbonia. ¶ †In
prima parte habes ex glo.tres conclusiones. Prima est quod
missus in possessionem ex primo decreto in actione reali intra
annum possidet:sed reuocabiliter,post annum vero irreuoca
biliter.Et ita tenent Bart.z cōmuniter doct.hic z Bar. in l.si
priusquam.ix.opp.prime partis.s.de ope.no.nuncia.cuz alijs
concordantijs hic traditis per do.Alex.per text. in d.l.si quis
emptionis.§.sed z si quis.in verbo prior possessor.C.de prescr.
xxx.anno.per quod verbum illud quod ibi sequitur detinuit,
capitur pro possessione. pp verbum : possessor precedens , vt
est glo.in c.causam.de prescript.l.j.§.j.s.eodem. Nec obst.text.
in c.quoniam frequenter.§.in alijs.vt lite non ꝯtesta.in verbo,
post annum verus constituitur possessor per quem textū An
ge.z Ludoui. Roma.hic, tenent contra communem opinio
nez.Quia responde quod intelligitur verus, id est irreuocabi
lis,vt est gloss.in l.si finita.§.Julianus.s.de damno infect.z ita
etiam est text.in c.contingit.de dolo z contu.item pro cōmuni

a ¶ Gen°. Adde l.nō vr.z ibi doc.s.de iudi.z doct. i l.j.§.priuatū.s.d iusti.z iur.

b ¶ Dubius. Adde Bal. in c.si diligē ti.in ij.col.d prescrip.z vide Iaso.i l.quādiu.in ij.col.C.q admit.

c ¶ Iure canonico. Adde gl.z doc.instit.d nup.in prin.tex.z ibi doc.in c.clerici.de iudic.z in c.j.d no.ope.nū.gl.i summa.x.dist.z Cy.in aut.cassa.C.d sac.san.eccl.

nia. facit ter. in c. pastoralis. §. ꝓterea. de offi. ordi. in ꝟbo amissam in possessionē. nec dicaꝫ ꝙ ille ter. logk in missio in ꝓsonali pp ter. in ꝟbo petitoꝛē. referk ad agēte reali. l. actio in ꝓsonaz. z
1 l. actionis verbo. §. dk act. z obl. ¶ †Lditer tñ cano. tñt ꝫnñ ꝙ missus in reali intra annū nō ꝫstituaꝫ possessoꝛ. put tenēt gl. z doc. in d. c. ꝫtingit. & do. z ꝫtu. Jo. And. z alij in d. c. qñ. frequēter. §. in alijs. vt lit. nō ꝫte. Et ꝓ ista opi. vltra iura prealegata est fortis ter. in c. fi. in fi. in verbo custodie cā. & eo q mit. in pos,
2 cau. rei seruan. † Et qñ aliqd est dubiū de iure ciuili: z illud reperik clare decisum de iure canonico stamus iuri canonico ēt in foꝛo ciuili. vt no. in c. j. z §. & ope. no. nun. Nisi dicas istud nō esse dubiū de iure ciuili pp tert. in d. l. si qs emptionis. §. sed z si qs. Jteꝫ qđ istud nō est clare decisum de iure canonico pp ter.
3 in d. c. pastoralis. §. ꝓterea. ¶ †Scda ꝛclo gl. est qđ missus i possessionē ex ꝓmo decreto in ꝓsonali. nec ante annū nec post efficik possessoꝛ. Rō ꝺr̃ie est: q agit ꝓsonali: nullū ius ꝺr se habere in rebus debitoꝛis: ꝛ solū ꝓsonā obligataꝫ. nō si mittak in possessionē alicuⁱ rei nō efficik eius possessoꝛ. Secus in reali in q̄ qs ꝺr se dūm rei, nimirū missio in possessionē illius rei facit missuz
4 possessoꝛē. ſm Spe. in tit. de j. z ū. decre. §. iā de effectu. ver. ſz est rō. Raph. Cu. z do. Aler. ħ. ¶ †Tertia ꝛclo gl. est inquātū in prin. gl. hꝫ in fa. in creditoꝛe ꝙ in hypothecaria ꝓmū decretū tribuit possessionē. Et ita indistincte tz Bar. ħ Quis ꝫnium teneat gl. in d. l. si qs emptionis. §. ſz z si qs. ſz ista est cōis vt ħ late p do. Aler. z Are. ¶ In ea. gl. ibi, an aūt isti naturaliter possideāt cōiter teneāt cū gl. ꝙ nō: q̄ possidēti naturalr daꝫ interdictū vti possidetis: sed istis nō daꝫ. l. si duo. §. creditoꝛes. j. vti
5 pos. q̄ ꝓz ꝙ nō possidēt naturalr. ¶ Ultimo ex gl. † Bar. no. dictū Spe. in tit. de ꝫtu. §. seqꝫ. in ver. ſz pone ꝙ quenit ꝙ si creditoꝛ est missus in possessionē in hypothecaria ex ꝓmo decreto, nō audiꝫ debito intra annū & possessiōe si creditoꝛ est paratus incōtinēti, pbare de hypothec. Rō huius dicti est: q̄ in iudicijs q̄ possessio puenit ad aliquē ex iusta cā authoritate iudicis si incōtinēti offeraꝫ pbatio iuris obtinēdi: tūc excludik recuperare volēs. l. si. vbi gl. Bar. z Bal. C. quoꝛ. bono. glo. in l. ij. C. de edic. diui adria. tol. z gl. in l. si de vi. & de iudi. Bar. in l. vnica. C. quoꝝ leg. Alias in possessoꝛio ꝺz ꝓius fieri restitutio. z
ois exceptio interim filere. l. si qs ad se fundū. C. ad l. Juliaz de vi. z d. l. si de vi. & de iudi. Et ita daꝫ no. limitatio ad l. si qs emptionis. §. ſz z si qs. vt nō ꝓceꝺat qū ꝓtoꝛ possessoꝛ incōtinenti offert se ꝓbaturū de iure suo.

Lex iiij.

1 ☞ Filius ex causa peculiari acquirit pos. patri ignoranti.
2 Licet filius ab alio possideatur tamen acquirit patri, seruus tamen non.
3 Monachus quo ad acquirendum equiparaꝫ filio z nō seruo.

Quicquid filius. Per filium ēt ab alio possessuz q̄rit̄ possessio pr̃i ēt ignoraēti ex cā peculiari. h. d. Videm⁹ in l. j. §. itē acqrim⁹. vbi diꝛi. & e. iō nō ponā hic.
1 ¶ No. j. ex ter. ubi peculiari noīe qđ filius ex cā peculiari acq rit possessionē patriq̄ vult ex̄ cāz peculiarē qđ possessio nō; acqraꝫ patri vel dño ignoraēti z ita tenuit in d. l. j. §. itē acqrimus.
2 quānis gl. z doc. ibi teneāt ꝫnñ. ¶ † Scdo not. qđ ꝛ filius ab alio possideaꝫ: tñ acqrit pr̃i z in hoc differt a seruo. Rō diuersi
3 tatis ponit in gl. † z idē in monacho. §. si monachus. in auth. de san. epis. colla. ix. q̄ q̄ ad acqrēdū monachus ª eqparaꝫ filio z nō seruo. vt diꝛi in d. §. itē acqrimus z dū glo. hic allegat. §. si monachus. in auth. de mona. est corrupta gl. q̄ ille. §. est I aut. de san. epi. Sed bene est. §. si vero relinquens. in auth. & mona.

ª ¶ Monachus. Adde gl. i l. si filiꝰ. & iudi. Archi. in c. statutū. xviij. q. j. Ant. & but. i c. cū ad monasteriuz. de statu mo. et Spe. in tit. & statu mona. ver. xviij.

Lex v.

☞ Ex solo titulo non transfertur pos. nec etiam dominium.
In legatariū transit ipso iure dominiū rei legate: tamen nō potest ꝓpria authoritate apprehendere pos. rei legate.
Per hec verba in instō apposita dedit z tradidit, intelligitur data licentia emptoꝛi intrandi pos. ꝓpria authoritate.
4 Si possessio est penes illum qui ꝛcessit titulum, non pōt acquirens ꝓpria authoritate occupare possessionem.
5 Per signuz inuestiture puta traditionē annuli intelligitur data licentia apprehendi ꝓpria authoritate pos.
6 Quando vēditur res cuius pos. vacat, potest emptoꝛ, ꝓpria authoritate apprehendere pos. vacantem.
7 Quando solutum est ꝓtium ab emptoꝛe: tunc ignoraēte vēditoꝛe potest emptoꝛ licite accipere pos.
8 Predo etiam dicitur ille qui ꝓtio numerato ꝓpria autho-

ritate pos. apprehendit.
9 Occupans rem emptam ꝓpria authoritate dicitur predo.
10 Ubicunq; cessat voluntas authoritatis, nō potest quis ex titulo quem hꝫ ꝓpria authoritate apprehendere pos.

Si ex stipulatione. Ex vera cā si querik nobis possessio iusta sine possessoris volūtate. h. d. ¶ Diuidik in duas ptes. In ꝓma logk in stipone, z sic in ꝛctu stricti iuris. In scda in ꝛctu bonefidei. scda ibi, eque, si vē
1 didero. ¶ †No. j. ex isto ter. bonā regulā qđ ex solo ꝛctu. z sic ex solo titulo, nō transferk possessio. Adde ꝙ silr ex solo titulo absq; traditione nō transferk dñium. l. pe. C. de rei vēd. l. traditionibus. C. & pac. z l. si ager. vbi gl. magistra. §. & rei vēdi. Etiā si sit titulus vlis. l. qui tibi hereditatē vendidit. C. de here. vel actio. ven. z l. qui tibi hꝫditatē vēdidit. C. & his qui a nō do. manu. gl. z meliⁿ Bar. in l. j. in prin. in verbo vniuerse. j. ꝓ dote, aūt facilⁱ acquirit dñiū quā possessio. l. j. §. itē acquirim⁹. vbi diꝛi,
2 š. e. † Facit qđ ꝛ in legatariū trāseat ipso iure dñium rei legate. l. a titio. in fi. j. de fur. z l. si tibi homo. §. cū seruus. & de leg. j. Tñ legatarius nō pōt ꝓpria authoritate apprehēdere possessionē rei legate: ꝛ ꝺz capere ab hꝫde. l. j. in prin. z l. redigunt. j. quorū lega. Et si apprehēdat ꝓpria authoritate priuak legato, vt est ter. singu. in l. nō est dubiū. C. de leg. gl. no. in c. fi. in gl. pe. de succes. ab intest. Scdo no. ex isto ter. qđ nō pōt quis ex titulo quē in re hꝫ ꝓpria authoritate apprehendere possessionē. Et sic ex ꝛctu nō intelligik data facultas seu licentia apprehendi possessionē, vt hꝫ in pluribus iuribus ꝛcoꝛdātib⁹ allegatis in
3 gl. ¶ †Limita qñ in instō diceretur. Dedit vēdiit z tradidit, put semp solet dici in instīs: q̄ ꝓ illa ꝟba dedit z tradidit, intelligitur data licētia emptoꝛi intrādi possessionē ꝓpria authoritate ter. est no. dignus. in l. ꝓdia. ſm scdaz lec. z ibi Bar. z alij
4 no. j. e. Bar. in l. ij. C. eo. Raph. Cu. z Mod. hic. ¶ †Scdo limita qñ possessio est penes illū q ꝛcessit titulū: tūc nō pōt; acgrēs ꝓpria authoritate occupare possessionē. Secus si esset penes tertiū: tūc vꝫ data licētia hñti titulū vt possit ab illo tertio recuperare, z sibi possidere potiⁿ ꝙ ille tertius habeat. Letⁿ rei. cū l. seq. in ꝟbo volūtate. š. de rei vēdi. ſm Bar. in l. cū solus. in vlt. col. j. tit. j. Idē ꝛ do. Aler. remissiue. in d. l. ꝓdia. ad fi. j. e. Et
5 simplr sequitur Are. ħ. ¶ †Tertio limita nisi interuenisset alicuod signū inuestiture: puta traditio birreti, annuli: vel aliqd simile: tūc intelligitur data licētia apprehēdi ꝓpria authoritate ſm Ly. z Bal. in l. j. C. de do. cū ꝛcoꝛ. traditis p do. Aler. in l.
6 iij. in prin. š. e. ¶ Quarto limita qñ vēditur res cuius possessio vacat: tūc pōt emptoꝛ ꝓpria authoritate apphēdere possessionē vacantē. l. fistulas. §. j. š. de Jhen. emp. ſm Bal. in l. fi. in v. q. C. de edict. diui adri. tol. facit. l. cū gl. in ꝟbo ignoraēntia. C. q admit. Jteꝫ facit bonū simile. Hā si hereditas nōdū fuit adita per hꝫdē vel p eū nō est apprehensa possessio, quo casu bona dñr vacantia: tūc legatarius pōt apprehēdere possessionē rei legate ꝓpria authoritate: nec tūc ꝓtiatur legato: q̄ tunc non apprehedit cū vitio. gl. est in l. pe. j. p lega. q̄ ita intelligit illū text. De q̄ gl. ħ opponit. z ita limitatur. in d. l. nō est dubiū. C. & leg.
7 vbi diꝛi. ¶ †Quinto limita no. qū solutum esset ꝓtiū ab emptoꝛe: tūc ignoraēte vēditoꝛe pōt emptoꝛ licite accipere possessionē. l. j. §. fi. ff. de excepti. rei vendite. ſm glo. ħ in prima solu. Ray. Alb. de Rosa. Jmo. z Pau. de Ca. ħ. Ange. in l. eum qui. in prin. ff. de furt. Lōtrariū tñt Bar. do. Alex. z Are. ħ. p l. ij. C. eo. z p regulā legis qui vas. §. vetare. j. de fur. vbi ignoraⁿ cēsetur ꝛdicere: z q̄ ꝛ emptoꝛ soluerit ꝓtiū, tñ adhuc venditoꝛ remanet dñs. l. si ager. š. & rei vendi. Iste est ambiguus passus: z ꝛtingeret iā facto, esset qō ꝓ amico. Tu ꝓ amico ista scda opi. adde tñ facere titulū. ff. z C. quoꝝ lega. vbi qui non tenetur soluere ꝓtium, vt est legatarius: tñ predo est si ꝓpria authoritate apprehendat possessionem. Sed ad ista posset rñderi tenendo primā opi. qđ ex quo solutum est ꝓtium, ꝓsumitur venditoꝛem tacite velle illud ad, quod de iure tenetur. l. si duo. š. de acqui. heredi. l. tale pactum. §. fi. š. de pact. z §. plaꝫcuit. instītu. de obli. q̄ ex delic. Tñ ꝓ ista scda opi. Bar. vꝫ facere. l. nemo predo. j. de reg. iur. z l. ēt. §. si quis sciens. š. & petitio. here. allegate in gl. vbi ter. dñt qđ nemo est predo qui ꝓtium numerauit. si non est predo: q̄ cesset fundamentum huius ter.
8 † Tñ gl. vtrobiq;, z Bart. z alij hic, intelligunt esse verum nisi ꝓpria authoritate apprehendat possessionem. Nam vꝫ ꝓdo etiam qui ꝓtium numeraut si ꝓpria authoritate possessionem apprehendat, vt hoc text. inducendo vt statim dicā. Jteꝫ ꝓ opi. Bar. bene facit q̄ iste ter. vꝫ loqui & ꝓtio soluto, alias modicam aut nullam haberet dubitationē. quasdā alias limitationes ponit Bald. in l. nec ex vera. C. eo. z vide ēt ad hanc l. Pau. & Ca. in ꝓ. cxxxij. incip. viso puncto primo loco formato.

Tertio

9 ¶ Tertio no. ex hoc tex. qꝫ occupans rem emptã ꝑpria authoritate ꝺz ꝑdio. facit l. sed z si lege. §. ꝙ aũt. primo. ff. de pe. re. Imo fortius ꝓbat iste text. in ꝓb. z sine voluntate. ꝙ non solum qui occupat ꝫ voluntatẽ ꝫcedentis, z sic eo exꝑsse ꝫdicente ꝺz esse ꝑdo, sed ẽt is q occupat sine voluntate ꝺ ꝓba plꝰ important, vt l. j. §. scientiã. ff. de trib. z dicã in seq. no.

10 ¶ Quarto no. ex text. ibi, sine voluntate, ꝙ vbicunq; cessat voluntas authoris non ꝑt qs ex titulo quẽ hz ꝑpria authoritate appre hendere possessionẽ. Ex ꝙ infert, qꝫ ignorante venditore nõ ꝑt emptor ꝑpria authoritate apprehendere possessionẽ, vt hic, z l. ij. in verbo sciente patiente, z a ꝫrio sensu. C. eo. ¶ Expeditis text. Capio gl. vnicã quã diuide in quinq; ptes. in. ꝓma allegat ꝫtuor ꝫcor. ad text. Sed aduerte dũ quarto loco allegat. ꝑ ꝫcordanti. l. eum q. §. j. j. de fur. Bar. alleg. illam l. ꝑ ꝫia z sic ꝺ ea opponit. in scꝺa opponit z se remittit. in tertia idẽ facit. in ꝗrta ẽt opponit z dupliciter soluit. in quinta alleg. quatuor alꝫ ꝫcor. ad tex. scꝺa est ibi, sed ꝫ. j. de reg. iur. tertia ibi, item ꝫ. j. ꝑ lega. quarta ibi, itẽ ꝫ. ff. de erec. rei ven. quinta z vlti. est ibi z facit. C. eo. l. minus instructꝰ. Itẽ caue qꝫ in duabus vltimis oppositionibꝰ. j. in l. pe. j. ꝑ leg. z in l. j. §. fi. j. de erce. rei ven. tex. exꝑsse ꝺñt ꝙ sine vitio apꝓhendit possessionẽ. Ergo non obstãt, z miror qꝺ Bar. z scriben. ad hoc nõ aduertãt. ¶ Ex gl. Bar. opponit de l. eum qui. in ꝑn. z melius in §. j. j. de fur. quẽ tex. gl. hic allegat ꝑ concordanti z ñndet ꝙ ibi emptor occupans ꝑpria authoritate rem emptã non tenetur furti ad penã dupli vel quadrupli, vt ibi. Tñ est ꝑdo vt hic. Ratio est vltra Bart. qꝫ actio furti ꝺat ad penã dupli vel quadrupli cuiꝰ interest. l. manifestissimi. §. sed cum in scꝺa. C. de fur. Unde cum ibi solutũ sit ꝓtium, non interest venditoris qꝺ emptor rem acceperit ex ꝙ tenebatur ad tradendũ sibi. l. ex empto. in ꝓn. §. ꝺ act. emp. ergo cum, eius non interfit non competit actio furti.

Lex vj.

1 ¶ Posses. clandestina que ꝺicatur.
2 Multiplex est effectus ꝙ posses. ꝺicatur clandestina.
3 Clandestinitas est vitium personale, sicut z mala fides.
4 Interdictum vti possidetis non ꝺatur vi aut clã possidentis.
5 Clandestinitas hz ꝓuilegia que habent alia possessoria.
6 Quid ꝺicatur clam fieri. nu. 7. z 8.
9 Per clandestinitatem ꝓesumitur dolus.
10 Matrimonium quando ꝺz clam fieri.
11 Clandestinus possessor quis ꝺicatur.
12 Non ꝺicitur clandestinus possessor qui timet controuersiaz solum ratione dominij.
13 Non potest quis sibi mutare cãm possess. de nulla in aliquam nec de iusta in aliam iniustam.
14 Clam z mala fide possidere sunt conuertibilia de iure cano.
15 Quo ad qualitatem possidendi inspicimus originem possess. z non processum.
16 Prima causa semper intuenda.
17 Si statutum vel constitutio eccle ꝓiuat ipso iure absentantẽ se a beneficio sine licentia superioris vltra x. v. dies. z aliquis cũ licẽtia se absentauerit certo tpe quo finito stat absens per x. v. dies non incurrit penam statuti qꝫ statutum ponderat initiũ temerarie absentie.
18 Quecunq; causa hz iniuste causat bonam fidem ita ꝙ non põt ꝺici clandestinus possessor.
19 Rei immobilis non potest esse furtum.
20 Existens a principio in quasi posses. libertatis ꝓpter superuenientiam male fidei non transfert onus ꝓbandi in aduersarium, sed in se hz necesse ꝓbare.

Clam possidere. Inspicitur initiũ possessionis q nõ mutat de iusta in iniustã. ꝺ. fin Bar. Sed qꝫ istud summariũ Bar. est defectuum. ideo summa plenꝰ tex. fic. ¶ Clãdestina possessio ꝺz quã qs a ꝑncipio furtiue aut mala fide adꝛipiscit: secus si predicta ex post facto supueniant. Itẽ possessio q a principio non fuit clandestina: ex post facto non efficit. ꝺ. tot' text. vsq; ad §. fi. Et hz quinq; partes, scꝺa est ibi is aũt. tertia ibi, nõ em ratio, quarta ibi, nec quẽ ꝙ. quinta z vltima est ibi, Itaq; inquit Pompo. ¶ Et aduerte, qꝫ iuriscon. in ver. fi. vꝫ repetere illud idẽ ꝙ ꝺixerat in ꝓn. z sic vꝫ superfluus ꝫ. §. quibus. in j. consti. codi. nisi ꝺicat, ꝙ illud ꝙ in ꝑn ci. ꝺixerat ꝫpbat authoritate Pꝺponij. Et hoc modo non vꝫ superfluitas, z tota ista. l. est magistralis z famosa fm Pau. de Ca. hic. ¶ No. primo ex isto tex. ꝙ possessio ꝺz clandestina ꝙ quis furtiue z sic mala fide fuit adeptus, nulla subsistẽte iusta cã, z ignorante eo qui sciebat vel scire debebat moturum sibi ꝫtroversiã. ita est tex. ꝺ melioꝛ de iure. Et fm Pau. de Ca. tria regrunt ad hoc vt posses. ꝺicat clandestina. Tu ꝺic plenius ꝙ imo regrunt ser, quoꝛ quinq; sunt exꝑssa in hoc tex. Primo ꝙ furtiue intrẽ possessionẽ. Secꝺo, ꝙ ista occultꝫa apꝓhensio fuerit a ꝓin. Tertio, ꝙ suspicer ꝙ mihi mouebit ꝫtroversia. z ꝙ timeam ne fiat. Quarto regrit ꝙ possessio vacet saltem naturalis tpe ꝙ occupat, ꝙ ꝑt multis modis ꝫtingere, vt declarat gl. no. in l. fi. in gl. j. magna ante fi. C. vnde vi. qꝫ si nulla possessio vacaret non posset ꝑ ingressum acqri, vt no. j. ꝓri. §. in gl. ꝑ rõnẽ. l. possideri. §. ex ꝫrio. ff. eo. qꝫ non possent duo insolidum eandẽ rem possidere vnus iuste, alius iniuste, vt ibi. Quinto regrit ꝙ ille apud quẽ fuit possessio nunc vacans, ignoret ingressum, z tunc ꝺz furtiue acqri ꝺt tex. ibi, eo ignorante. Si em sciret ingressum, z pateret z non ꝓhiberet ꝺiceret possessio iusta, vt ꝺt tex. vt ibi, nec quẽ ꝙ clã possidere. Sinaũt ꝓhiberet tunc ꝺicere tur non clandestina, sed violenta possessio. z vtraq; est iniusta: z sunt qualitates ꝫie q non ꝑñt sil esse in eodẽ subiecto, fm gl. j. ꝓri. §. in gl. ma. circa me. Serto regrit ꝙ non subsit aliq; iusta cã qre ꝺeberet ingredi possessionẽ ex ꝙ sciebat vel scire aut suspicari ꝺebebat rẽ esse alienã, z sic ad se non ptinere. ꝺ. l. fi. C. vñ vi. z l. ij. §. fi. cũ l. seq. j. qꝺ vi aut clã. z hic in gl. ij. Secus si crediꝺebat ad se ptinere ex iusta cã vt qꝫ emit bona fide a tertio qui ꝺicebat ad se ptinere. vt ꝺt tex. ibi, aut aliq; rõne bona fide possessionem nanciscit. z ita habes enucleatã medullã huius ter.

2 ¶ Itẽ aduerte ꝙ effectꝰ z vtilitas an possessio ꝺicat clãdestina ꝑt esse multipler. Primo fm Pau. de Ca. hic: qꝫ ista ꝗlitas clandestinitatis est vitiũ reale, qꝺ afficit rẽ vt non possit vsucapi vel prescribi in ꝓiudiciũ eius q semel fuit possessor, vt not. Bart. in ꝺ. l. fi. C. vnde vi. ꝑ gl. in l. vitia. C. ꝺe acq. pos. Intellige ꝺonec sit purgatũ vitiũ z res puenerit ad anti quũq; possessoꝛẽ z dñm. Sicut ꝺicimus in re furtiua z violenta, q ꝺñr vitia rea lia qꝫ ad quẽcunq; transeat res, transit cũ isto vitio impediẽti ꝓscriptionẽ ꝺonec purgatum fuerit vitium ꝑ reuersionẽ in ptãtẽ ꝺñi. §. furtiue. insti. ꝺe vsuc. l. segt. §. qꝺ autẽ. j. tit. j. z plene no. in ꝺ. l. vitia. C. eo. Secꝰ est in vitio psonali qꝺ non afficit rez nec possessionẽ, vt est mala fides q est in psona possidente z nõ in re possessa. l. si ancillã. j. ꝑ suo. Dic melius, ꝙ clandestinitas

5 ¶ est vitium psonale sicut z mala fides, non autẽ est vitiuz reale z sic non impedit singularẽ successoꝛẽ habentẽ iustum titulũ z bonã fidẽ ꝓscribere. ter. est in l. furtum. §. fundi. cum l. seq. j. ti. j. vbi hz qs sit adeptꝰ possessionẽ clandestinã: qꝫ sciebat alienã, z qꝺ si moueret qꝺ'a ꝺño, tũ tex. in l. seq. ꝺt ꝙ si alienauit ꝑt vsucapi vel prescribi ab habente bonã fidẽ. q. non est vitiuz reale, sz psonale. z ita tz gl. magistra: z ibi cõiter doc. in l. Pompo. §. cum qs. vbi ꝺicit. j. eod. z gl. in ꝺ. l. fi. in ꝓ. hc nec ꝑdonẽ. C. vnde vi. z gl. in ꝺ. l. vitia. C. eo. hz Bar. in ꝺ. l. fi. C. vnde vi. ꝺistinguat, vt

4 vbi ꝑ eum. ¶ Secꝺa vtilitas est, qꝫ hz alis interdictum vti possidetis ꝫpetat non solũ habenti possessionẽ sed ẽt habenti tenutam: tũ non ꝫpetit ei qui possidet a me vi vel clã vel ꝑcario.

5 l. j. §. fi. vti pos. l. vni. C. eo. ¶ Tertiꝰ effectus est qꝫ clandestini a tas possessionis est ita ꝓiuilegiata sicut sunt alia remedia possessoria. Ideo sicut in alijs remedijs possessoꝛijs spoliatus añ oia est restituendus. l. si qs ad se fundũ. C. ad l. Jul. ꝺe vi. Jta in ista possessione clã occupata ꝺz primus possessor ante oia restitui ad possessionẽ. tex. est coniuncta gl. in c. itẽ cum qs. ꝺ rest.

6 spol. Et ibi multum no. Ant. ꝺe Bu. z tu valde not. ¶ Secꝺo

a no. ex hoc text. ꝙ illud ꝺz clam fieri ꝙ talꝰ fit ꝙ non ꝑt puenire ad notitiam illius, cuius interest. ita p istũ tex. not. Bart. l. ij. C. ꝺe his q ex pub. ratio. lib. x. Bal. in l. nec quicq. §. vbi ꝺecretum. in ij. col. ff. ꝺe off. procon. z lega. Alio modo ꝺz clam fieri

7 illud qꝺ fit sine authoritate superioris vel iudicis qñ illa authoritas requirit fm gl. in ꝺ. l. ij. z est tex. in l. j. z ibi Bar. no. C. ꝺe prediꝺ. decu. sine ꝺecre. non alie. lib. x. gl. in c. fi. ꝺe ꝺespon. impu. Item † ꝺz clam fieri qñ actus est mihi ꝓhibitus z nõ facio

8 ꝑ me, sed ꝑ interpositam psonã: tunc ꝺz clam fieri. ꝺ. l. j. C. ꝺe ꝑꝺi. ꝺecu. lib. x. z l. pupillus, post ꝓin. z ibi Bart. in §. fi. ff. ꝺe aut. tut. fit etiam clam z alijs modis, vt hic ꝑ ꝺo. Alex. cum ꝫcor. ꝺ.

9 per eum allega. ¶ Et aduerte ꝙ ꝓp clandestinitatem ꝓesumitur dolus. gl. in l. j. z ibi Bal. C. ꝺe interꝺ. mat. ¶ Item qñ

10 matrimonium consueuit ꝫ hi publice in ꝫspectu populi, z fiat coꝝ ꝺuobus vel tribus testibus, ꝺz clam fieri. l. fi. §. ꝺe rit. nup. fm Bar. in ꝺ. l. ij. C. ꝺe his qui ex pub. ratio. lib. x. quod no. ad titul. extra ꝺe clande. ꝺespon. ¶ Tertio no. ex text. ibi, ꝫtrouer

11 siam facturum suspicatur, z in vltima parte tex. ibi, futurã cõtrouersiam metuens ꝙ ille ꝺz clandestinus possessor q suspicatur controuersiam sibi moueri ꝺe iure vel ꝺe facto. Jta p istuz tex. no. Bar. in l. si ꝺe eo. §. fin. in vltima col. j. eo. nam controuersia ꝺz moueri siue ꝺe iure siue ꝺe facto fiat, vt hic ꝺt gl. ij. z glo. no. in l. Lucius. tres heredes, z ibi Bar. no. §. ad Treb. Bal. in ij. ꝑ illum tex. z in l. in cãs. C. ꝺe transac. est etiam tex. in c. j. z ibi

¶ Claz fieri. Adde. l. ꝙ tu tela. z ibi doc. j. ꝺe reg. iur.

do. Ab. ad hoc no. de alie. iud. mu. cau. fa. Itē ꝺt tex. in l. quo tu tela. §. vi factum. j. de reg. iur. alleg. in gl. ꝙ ille ꝺz clam facere q̄ ꝫtrouersiam hz vel habiturum se putat. Et pōdera ꝙ iste tex. vt loqui ꝙ timeat sibi moueri ꝫtrouersiam respectu possessionis quā furtiue vel mala fide ingressus est. Et sic pōdera ꝙ in
12 hoc tex. non hꝫ respectus pprietatis seu dñij. ¶ Et sic cōrelarie infert ꝙ non ꝺz clandestinus possessor q̄ timet ꝫtrouersiā solum rōne dñij. Facit in hoc tex. z similibus agit ꝺe clandestinitate possessionis. z non dñij seu rei: q̄ ꝺe vna ad aliā inferri non ꝺz. l. naturaliter. §. nihil cōe. j. eo. Contrarium tū determinat Bart. in l. si de eo. §. si. in fi. j. e. vbi tz. ꝙ possessio ꝺz clandestina non solū respectu possessionis, sed ēt respectu pprietatis. Nisi diceret expresse ꝙ possidet clam respectu possessionis. Jn q̄ aduocatus ꝺz esse bene cautus fm eum. idem tz Bar. in l. j. §. interdictum. j. vti pos. ¶ Pro ista ꝫclone habes tex. in l. si ancillam. in fi. in pn. j. p suo. hic alleg. in gl. p ꝫtia vbi qs ꝺz clandestinus possessor respectu partus qui non p̄t timere ꝫtrouersiam nisi rōne dñij:
13 q. ꝺns nūq̄ possedit illum partu ancille furtiue. ¶ Quarto no. in ꝓ. is aūt. qs sicut non p̄t quis sibi mutare cām possessionis de nulla in aliquā. l. iij. §. illud. §. eo. Ita nec de aliq̄ iusta in aliquā iniustam. tex. est ℞. nec de vna iusta in aliam iniustam, vt de clandestina in violentā z econuerso. vt no. gl. in §. fi. j. ea. l. in gl. fi. magna. z in l. cum nemo. C. eo. Sed aduerte ad istum ver. his aūt. ꝺū vult ꝙ ille qui ab initio bona fide. z sic nō clam apphendit possessionē: si postea se celauerit non p̄t ꝺici clam z sic mala fide possidere. Jstud qs ꝺt tex. videtur esse impossibile, ꝙ si supueniat mala fides, vel clandestinitas ꝙ non ꝺicatur mala fide possidere: q. istud est facti. Et ea q̄ sunt facti non possunt vlla iuris dispositione fieri infecta. l. in bello. §. facte. j. de cap. z l. j. §. si vir. vbi ꝺixi. ℞. eo. Rūde ꝙ ex mente ꝺ. Pe. de Be ꝛu. Sed ego melius z clarius loquor. ꝙ istud fieri non posset quin habeā malam fidē cū sit facti: tñ bene p̄t fieri ꝙ istud nō habeatur in ꝫsideratione. q̄ ad impediendā vel interrumpēdā pscriptionē nam effectualr currit pscriptio: q. ꝺe iure ciuili attendim⁹ pncipium. Et sic si ab initio fuerit in bona fide. nec mala fides postea supueniens impedit. l. isto. §. z si possessionis. j. ti. j. z l. vnica. §. hoc tantummodo obseruando. C. ꝺe vsuc. trāsfor. ꝺixi in rub. ℞. eo. ¶ ℞ De iure ca. esset sec⁹: q. clam z mala
14 fide possidere sunt ꝫuertibilia, vt ℞ in glo. Sz mala fides ḡdocunq̄z supueniens de iure ca. impedit pscriptionē. c. fi. de pscri.
15 z c. possessor male fidei. ꝺe reg. iu. in vj. ¶ Quinto no. ex text. ibi, sed origo. sz q̄ ad q̄litatē possidendi inspicimus originem possessionis. non pcessum. facit. l. si de eo. §. j. j. eo. Er q̄ infert ꝙ qualitas q̄ a pncipio q̄lificasset possessionē. non q̄lificat si ex postfacto supueniat. Hinc est ꝙ ꝺe iure ciuili in pscriptione inspicitur initium bone fidei. adeo ꝙ supuenientia malefidei nō interrumpit pscriptionem. vt ꝺixi in pcedenti no. Et ad istū tex. ꝙ initium possessionis sit expectandum. Adde in sili tex. in. l. ꝙ ait lex. in §. j. j. ad l. Jul. ꝺe adul. z ibi Bar. no. z inducit ad alias quas qōnes ꝺe quibus ibi p eum. Itē adde gl. no. in c. duduz. in gl. mag. verbo electionis. ꝺe elec. z tex. in l. iij. §. Seio. in ꝓbo initio inspecto. z ibi no. Bar. ℞. de min. z text. in l. in rōne. lasi. in §. si filio. in verbo formam z originem capiunt. ℞. ad l. Fal. Itez vniuscuiusq̄z ꝛctus initium spectandum est. ꝺt text. in l. si pecuniatorem. in pn. ℞. man. hic alleg. in gl. Item cām z originem ꝟsti tute pecunie z non iudicū ptātem ꝺualere placuit ꝺt tex. in. l. q̄ id qs. in pn. ff. ꝺe ꝺon. Item pncipium est cuiuscunq̄z rei potissima pars ꝺt tex. in l. j. ℞. ꝺe origi. iur. Et ibi gl. no. ex illo text. pncipium esse spectandum. Item a pmordio tituli posterior formatur euentus. ꝺt tex. in l. vnica. C. ꝺe impo. lucra. deser. lib. xi. Item qualitas q̄ cepit esse. perdurat. vt hic. in ꝓ. is aūt. z l. pē. quindecim. ℞. de leg. iij. Nec vꝫ alterari ꝙ in originali qualitate in habitu retinet. l. si. ℞. si ex nox. cau. aga. fm Bal. in c. j. ꝺe bene
16 sic. femi. Item ꝺna cā semper est intuenda: q. ois. pcessio est ex pnia cā fm Philosophum. Et prima cā magis influit in causatum ꝙ secūa. Qz sese cause subalternantur ꝺne fz Ang. in ꝟsi. cr. incip. Sanctissima z illustris. regina. in ir. col. ad fin. z seq. Item adde gl. no. in cle. j. in verbo scienter. ꝺe consan. z affini. que no. vult ꝙ is qui ꝟhit matrimonium in gradu phibito ignoranter, non incidit in penam illius clemētine: lz postea co
17 habitet scienter. q. attendimus pncipium. † Item adde ꝙ si statutum vel ꝟstitutis eccle priuat ipso iure absentantem se a beneficio sine licentia superioris vltra. xv. dies. Et aliquis cuz licentia superioris p certo tpe se absentat z post illud tps stat absens per x v. dies certe non incurrit penam statuti: q. statutum ponderat initium temerarie absentie. z illud est spectandum. Ita pulchre ꝟsuluit ꝺo. Card. Flo. in ꝟsi. crrrū. incip. T.
18 archipresbyter. ¶ † Sexto z vltimo no. ex text. ibi. aut aliq̄ rōne bona fide possessionem nanciscitur. fm Bre. ꝙ q̄cunq̄z cā lz iniusta cāt bonā fidez, ita ꝙ non p̄t ꝺici clandestinus possessor cum tex. ꝺicat simplr aliq̄ rōne ḡ ēt iniusta. Sicut in sili ꝺcim⁹ ꝙ q̄libet cā lz iniusta excuset a dolo. l. igitur. §. p̄t. cum si. §. si liꝺe. cau. Sed tu ꝺic ꝙ iste tex. necessario hoc non pbat: q. ꝺum ꝺt aliqua rōne, p̄t intelligi iusta vel rōnabili. Sed p ꝺicto nor. Bre. Adde gl. no. in l. j. C. vbi cau. sta. p quam Bal. ibi in fi. not. ꝙ bona fides p̄t causari non solum ex iustis rōnibus. sed etiaz ex iniustis z temerariis causis: quod reputat Bal. tenendum
19 menti. ¶ † Jn gl. j. in ꝓbo furtiue q̄ exponit furtiue. i. claz ideo sic exponit: q. rei immobilis non p̄t esse furtum. l. furtū. §. fundi. z melius in l. seq. j. ti. j. q̄ Barto. corrupte allegat. z §. furtiue, institu. ꝺe vsuca. eo q. in re immobili non p̄t cadere ꝫtrectatio ꝺe loco ad locum, q̄ est ꝺe subst antia z ponitur in ꝺiffinitione furti. l. j. j. ꝺe fur. Cum ista expositione gl. Bart. z oēs ita transeunt. Sed tu caue: q. exponere furtiue. i. clam esset eaꝺē expositio cum ter. z eēt bis repetere clā. z sic eēt ꝺicere, clam possidet q clā intrat possessionē. ¶ Capio gl. in ꝓbo vt non videat. Jn gl. in ꝓbo vt non videat. ibi. l. qs aūt. Blo. ibi rūdet ꝙ aliud in quasi possel. hois puta libertatis q̄ p̄t mutari ꝺe vna cā in aliam z attenditur supueniens status. secus in possessione rez inanimatarum. hanc tz Alb. ꝺe Ros. z per hoc allegat in arg. Liusto. in pn. j. titu. j. ¶ Ad aliud ꝫium gl. ꝺe l. sed z si lege. §. qs autem. in ꝓ. qs si ab initio. ℞. de pet. her. ꝺt Bar. ꝙ illud non ꝫdicit: q. nulla fit ibi mutatio. Dic ꝙ imo fit mutatio ꝺe bona fide in malā fidem. Rūde ꝺt ad vtrunq̄z ꝫium, ꝙ ibi supueniē tia malefidei mutat effectum possessionis sed non mutat cām. Et istud voluit ꝺicere Barto. z intellige ꝙ mutat effectum in ꝺ. l. ꝙ aūt. quo ad onus pbandi: q. † existens a pncipio in ōsi possessione libertatis, pp superuentientiam malefidei non trāsfert onus pbandi in aduersarium, sed ipse hz necesse pbare. facit. l. liberis. §. fin. eod. tit. Sitr quo ad fructus mala fides impedit. in ꝺ. l. sed z si lege. §. quod autem. Tamen non mutat q̄ ad effectum vsucapionis ꝺe iure ciuili. l. vnica. C. ꝺe vsucap. transfor. z ꝺixi in tex. in iij. no.

1 ℞ Migrare ꝺicitur qui non hz animum redeundi.
2 Non amittit quis posse. naturalem fundi quando fundus est in ꝫspectu etiam per x. miliaria.
3 Verbum presentis tpis quid denotat.
4 Monosyllaba dum, quid importet.
5 Occupatio est propie possessionis vacantis.
6 Plus delinquit qui occupat possel. vacantem p mortem alicuius ꝙ si per negligentiam vacaret.
7 Que ꝺicatur clandestina posse l.
8 Dictio magis quid importat.
9 Dictio sed z si, importat diuersitatem in facto. z identitatez in iure.
10 Quid significat nomen ad nundinas.
11 Ingrediens possel. vacantē absentis clam acquirit naturalem possessionem.
12 Ars z natura nihil frustra operantur.
13 Timiditas z audacia sunt passiones animi, z pbantur p actꝰ facti exteriores.
14 Qui ingreditur clandestine possel. vacantem absentis qui tñ naturalr possidebat, non possidet naturaliter.
15 Qui ingreditur clandestine poss. vacantem absentis q̄ ꝺistat, per x. miliaria ab aspectu possidentis, non acquirit poss. naturalem.
16 Jn rebus mobilibus per apphensionem pos. naturalis, antiquus possessor perdit z naturalem z ciuilem possel.
17 Absens retinet poss. ciuilem sui fundi vacantis.
18 Quando nulla est spes recuperandi poss. q. ingressus esset aliquis cum magna potentia cui non possit resisti perditur etiaz ignoranter ciuilis poss.
19 Per negligentiam decennalem recuperandi poss. pditur poss. z acquiritur clandestine ingresso.
20 Ingrediens possel. absentis iudice authore, acquirit etiam ciuilem.
21 Due sunt poss. specie z numero differentes.
22 Ciuiliter possidenti, potest etiam inferri violentia.
23 Ciuiliter possidens potest de facto z ppria autho. occupatorē expellere.
24 Domino soli datur interdictum ꝙ vi aut clam ℨ edificantem lz solum non possideat.
25 Qui prohibet reuertentem in fundum acquirit poss. violentā, quando phibitus desijt animum habere possidendi.
26 Si aliquis occupauit poss. per vim z postea impetret rescriptum a superiore vel ꝫfirmationem talis poss. concessio z cōfirmatio nihil valent.
27 Princeps non potest ꝛcedere inuadentibus castra ad iustos dominos pertinentia.

28 Qualitas violentie supueniens an faciat cessare clandestinitatem.
29 Dispo.l.si quis in tantam.an habeat locū in clandestino possessore,qui possessorem reuertentem noluit admittere.
30 Quis dicitur expelli tribus modis.
31 Si accuso aliquem q̄ expulit me possessione z non probo: tūc erit ipse in possessione.
32 Quando suspicans se posse repelli perdat possessionem.
33 Ad amissionem ciuilis,paria sunt quem repelli posse vel suspicari se posse repelli.
34 Paria sunt vel q̄ guerra actualr vigeat.vel q̄ sit timor guerre ad hoc vt fiat remissio publicanis seu cōductoribus gabellarum vigore pacti,q̄ in casu guerre fiat remissio seu restaurum datiarū.
35 Dejectus per vim de possess.si se preparat ad eam recuperandam nunq̄ desinit ciuiliter possidere.
36 Quoties dux vel princeps expellitur de sua terra, licitum est quandocunq̄ ppria authoritate recuperare. quoties sese facultas obtulerit, etiam post decennium,z dicitur incontinenti recuperasse.
37 Ciuilis possess.an acquiratur a principio sine naturali.
38 Iudex potest quem mittere in possessionez pro sola ciuili q̄nda absq̄ naturali.
39 Si quis me expulerit de possess.z protestetur q̄ tm̄ intēdit acquirere ciuilem possess.ita protestatio operatur vt solum circa illam ciuilem visus sit deliquisse.
40 Ciuilis possess.an possit esse vacans.
41 Ad hoc vt dicatur quis clandestinus pos.an sit necesse q̄ suspectur possessorem sibi moturum z rouersuz.vel an sufficiat suspicari alia rōne puta ratione dominij alium sibi moturum controuersiam.
42 Verbum videri z intelligitur denotant fictionem.
43 Clandestinus pos.an possideat vere vel ficte.
44 Desinens dolo possidere,hz interdictū vti vi z vti possidetis.
45 Verbum videtur aliquando importat veritatem, z idem verbum intelligitur.
46 Dictio magis,est comparatiua.
47 Ingressus clam pos.hz naturalem clam.z ciuilem vi.
48 An possit mutare cām.qui a prin.cepit clam possidere.
49 Ingressus clam qui dūm reuertentem non admisit,intellr violentus possessor quo ad vtranq̄ pos.
50 Cā pos.pt mutari ex noua cā intrinsecus superueniente.
51 Dominus absens si suspicatur se posse repelli,perdit pp hoc ciuilem.quis nulla interueniat violentia,tamen sibi competit interdictum vnde vi.
52 Dominus ciuiliter possidens,pro naturali clam ab alio occupata,hz interdictum vti possidetis.
53 Habens pos.ciuilem pōt propria authoritate expellere clandestinum habentem naturalem.
54 An ademdo iudicē p interdicto vti pos.pdatur ciuilis pos.
55 Si ingressus pos.vacantem,suspicatur sibi moueri controuersiam a tertio,pp hoc illi tertio non competit aliquod interdictum,cum non possideat,nec habeat dominium.
56 In delictis sufficit dolus in genere, lz sit erratum in corpore, vel in persona.
57 Percutiens Titium volens percutere Seiuz tenetur:q1 dabat operam rei illicite,secus si licite,vt si percusit hominem volendo percutere feram.
58 Emens bona fide a clam pos.potest conueniri interdicto vti possi a domino.
59 Interdicta sunt in rem scripta preter interdictum vnde vi.
60 An sola ciuilis possit acquiri sine naturali
61 Interdictum vti possid.datur pro ciuili, que turbatur p retentionem naturalis clandestine occupate.
62 Interd.vti pos.quando habeat effectum recuperande possess.
63 Rei vend.z interdict.vti pos.possunt eodem libello cumulari.
64 Agens rei vend.per hoc non suspicatur se posse repelli.
65 Interdic.vti possid.datur etiam ad interesse.
66 Interdictum vnde vi non solum datur ad recuperandaz possessi.sed etiam ad interesse.
67 Agens vti pos.requiritur q̄ possideat tpe litis contest.
68 Adhibitus vno tpe,operatur effectum suum alio tpe.
69 Si dominus perdit ciuilem habens naturalem,etiaz ignoraūter eam acquirit.
70 Naturalis de qua in §.nostro trahit ad se ciuilem.
71 Detentatio nuda non trahit ad se pos.ciuilem.
72 An ingressus clam trahat ad se pos.naturalem quam hz vsufructuarius.
73 An pos.natu.quam hūt emphy.feudatarius z similes trahat ad se ciuilem vacantem.

§.Qui ad nundinas.

Iste §.est famosus z solen.z frequētius allegat q̄ aliqs ter.q̄ sit in isto ti.Et fz Bar.est no.z magis falis fz difficilis.Et gl.sunt intricate sm eū.h.d.Absens q̄ neminem domi reliquit retinet aio ciuilē possess.naturalē perdit, q̄ sine cā occupās & clandestinus possessor.Et si rediens non admittit.vel suspicet se posse repelli:tunc ingressus vi ciuilr z clā naturalr & possidere.h.d.cū l.seq. ¶ Diuidit in v.par.sm Bar. Et istā diuisionē sequunt Ang.Imo.Rap.Lu.d.Alex.z Are. hic. Tu diuide in tres par.inc.In prima loquit ter. de ingress. clandest.pos.absentis q̄ possessionē acquirat, z q̄ retineat absens.In 2da loq̄r de ingresso clandesti.qui non admittit dūm redeuntē.q̄o tunc possideat.In tertia loquit de dño reuerso nolente fundū ingredi er tuyditate,2da ibi,vez si reuertē.tertia ē in l.seq.fz si nolit. ¶ Antēq̄ veniā ad no.incipiā a lenicoribus.declarando z apostillando singula ꝟba. ¶ In ter.ibi q̄ ad nundinas.pfect?.Istud denotat 2tingentiā facti.Nā idem ēt si fuisset,pfect? ad alium locū distantē.Tū turiscon.dixit ad nundinas.vt denotaret istū hīe aiuz reuertendi,put solēt hīe verifiār z a cōiter accidentib? q̄ ad nundinas vadūt. † Et ppea ter.non dixit migrauit.q̄ est ire animo non redeundi.vt in tit. j.de migrā Propterea q̄ morientes dr de vita migrare: q2 nūq̄ redeunt. Unde Licer.de amici. Anteq̄ ex hac vita migre.Dixit ad nundinas.vt denotet locū distantē. Unde iste ter.nō precederet si nundine essent prime sm Raph.Cu.h.Nā tunc retineret ēt naturalis.iō ingressus nihil acqreret sm eū. † Tu adde.q1 si fundus ēt in 2spectu ēt p r.mti,recedens de fundo nō amitteret naturalē,imo ēt retineret: q2 si p talē aspectū q̄ritur possessio.l.q̄s meo.§.si venditor.ē.j.eo.Et multomagis retinet. l.i.§.q̄ aūt z in rē.j.de sup pfic. Ita tz glo.or.z approbata in l.j.in fi.in ꝟb.naturalr.circa med.ff.eo. ¶ In ter.ibi.neminē relīqt. Adeo sit dixit vt ēt declarat glo.j.q2 si aliquē in fundo relinquet puta seruū vel colonū:tunc qui clandestine ingrederet nullam posset.acqreret.z sic non diceret clandestin? possess. Rō est:q1 tunc absens retinet aio suo,vt hoc ter. Et naturalē corpe sui, vel colon.l.vii.§.salt?.ff.e.l.gñalr.z l.pegre.§.gb? explicitus.j.e. Ergo ingrediens non acquirit possessionē p tam.l.iij.§.ex 2rio ff.eo. ¶ In ter.ibi z dū a nundinis redit.Dy.Bar.Bib.de Ro.Imo.z Bau.de La.exponunt redit.i.redire si erat ne 3 ōdicat sequen.ꝟbis ter.ibi reuertentē dūm.† Sz Are.non violando ista intelligendo q̄ stet ppie coll git ex hoc ter.q̄ ꝟbuz redit pūctis tpis significat actū redit? .put est in fieri non put pfecte est in facto eē.vt l.si qs id qd.in ꝟsi.q̄ si dū,ppone.ff.de iur.om.iud.l.ar bonb?.§.Julian?.vbi ter.z gl.ff.de viūfr.z viro biqz Bal. inducit ad statuta. Tu† aūt meli? aduerte q̄ ter. & dū redit. Ista monosyllaba dū,importet vel 2dōnem vel suspēsionē.vt est ter.in l.qui 2cubinā.§.vroni.ff.de leg.iij.glo.z Bar. in l.j.C.de leg.Bar.in l.j.in vii col.ff.de 2d.z demon.Jo.And. in addi.Spe.in ti.de 2d.appo.sup rub.Ergo necessario pp dictionē dū.importat saltē suspensionē.q̄ importat reditū,put ē in fieri.z non put est impfecte facto. ¶ † In ter.ibi aliqs occupauerit occupatio,ppie & possess. vacantis quā nemo naturalr possidet aut detinet,vt hic.z l.segt.§.ite si occupaueris.q 6 e t.§.pe.j.ti.j.z l.fi.C.vnde vi. Et adde q̄ occupās possessionē q̄ vacat p mortē alicuius.plus delinquit q̄ occupans p negligentiā fz Bal.in l.fi.in j.col.C de edic.di.Adr.tol. ¶ In tert. 7 ibi videri eū clā possidere. Adde q̄ & pos.clam estima illa q̄ vacat:q̄ quis clā,z sic furtiue z sic cū mala fide z sine cā de tcō occupauit.cum scire debeat eē alienū qđ ad se iure non pertinet: vt dixit ter.in l.fi.ad fi.C.vnde vi.ignorante eo ad quē spectat put ista declarat ter.ff.in pn.huius.l.z ibi plenius dixi. ¶ In ter.ibi,retinet q̄ possessionē. q̄o ista illatio sequitur ex precedentibus dicam sup glo.in ꝟbo possessionē. ¶ In ter.ibi,vi magis. 8 Ista dictio magis.sm glos.in ꝟbo magis stat 2paratiue. z ita Bar.z cōiter doc.tenent. Tu dic q̄ imo in hoc ter.dictio magis.non pt stare 2paratiue:q2 ter.in fi. exposse removet 2parationē.tū & vi magis possidere non clam. Illa negatiua nō clā tollit 2parationē.als text.de burset dicere vi magis possidere q̄ clā.Et subaudire ad text.in fi.dū & non clam.f.non tm̄ clā,vt facit gl.mag.in pn.est violenta intere.Unde vī q̄ in hoc ter.dictio magis 2gruētius stet electiue q̄ 2paratiue. Qz q̄ dictio magis ponit inter 2patibilia stat electiue z non 2parative,vt no.Bal.z alij in l.ubere cauere.post gl.ibi.ff.de iur.om.iu. Sz iste qualitatem vi z clā sunt 2ue z incompatibiles,vt vult gl. mag.hic circa med.ergo dictio magis,dz poni electiue. ¶ Ul 9 timo† in l.seq.dū & t,sed z si nolit, aduersatiua sed cum copula dz importare diuersitatē in facto.sed identitatem in iure.gl.in l.sed z si lege.in prin.ff.de pet.here.z in l.ij. in prin. vbi dixi.ff.ne quis eum qui.z in l.hoc amplius.§.de his autem. vbi Bart.ff. de dam.infec. Sed hic non videtur identitas in iure. Nam in

verſi.fin.legis p̄cedentis,ille poſſidet violēter ⁊ non clam.⁊ ſic
ter.loquitur in acquirente poſſeſ.Sed in iſta.l.ſeq.ſolum loq̄
tur de amittente.Dic idētitatē iuris eē in p̄ncipali deciſione,
vt quemadmodum in ꝟſi.ſi.abſens rediens ⁊ non admiſſus p̄
dit ciuilem poſſeſ.ita ēt in iſta.l.ſeq.qn̄ ſuſpicatur ſe poſſe re
pelli perdit ſil'r ciuilem:⁊ ſic identitas in iure eſt in vtraq̄z re
19 ſpectu p̄ditionis ciuilis.¶†Poſtremo vt nihil omittat iſtum
ter.in verb.qui ad nundinas.in alio ſignificatu capit iuriſcon.
in l.cum ſocietas.ſ.p ſoc. vbi ter.ad l'ram exponit nundinas.i.
epulas'que vr̄ ſatis mirabilis expoſitio.¶Nunc venio ad no
11 tab.†No.primo ex iſto ter.ꝙ ingrediens clandeſtine poſſeſ.ab
ſentis vacantem.acquirit naturalem poſſeſ. Contra iſtū ter.p
eius intelligentia,vltra ſcriben.fortiter opponit.Nam clande
ſtinus poſſeſſor d' qui eſtimat ſeu eſtimare debet ſe poſſe repel
li.vt hac.l.in p̄n.⁊ l.p̄hibere.§.ſi.ꝙ vi aut clā. tunc facilius im
pedit aliqd de nouo acqri q̄ impediatur acq̄ſitum retineri.l.
patre furioſo.ſ.de his q ſunt ſui vel alie.iur.c.ad apoſtolicam.
cum ſi.de reg.Sed ille q ſuſpicat ſe poſſe repelli.amittit poſſeſ
ſionem q̄ iam habebat,vt hoc ter.Ergo longe facilius,iſte clā
ingrediens q ſuſpicat ſe poſſe repelli: dʒ impediri, vt non de
beat acqrere poſſeſſionem.Confirmat oppoſitio: q̄ ſi pp ſuſpi
cionem ꝙ repellat p̄ditur ciuilis poſſeſ.q̄ eſt potentior q̄ natu
ralis:q̄ ciuilis poſſeſſio eſt illa q̄ cāt effectus iuris,⁊ ſic q̄ cau
ſat vſucapionem ⁊ acq̄ſitionem fructuum,vt eſt glo.in l.iij.§.ex
ↄ̄rio.ſ.e. Ergo fortius dʒ impedire acquiri naturalem poſſeſ.
q̄ eſt minus potens ⁊ minus efficax. Nec dicat ꝙ aliud ſit in
ciuili poſſeſ.⁊ ꝙ illa bona p̄datur aīo p hoc ꝙ ſuſpicat ſe poſſe
repelli,vt hic aliud ſit in naturali poſſeſſione. Q̄ iſtud eſt fal
ſum p gl.ap.p̄batam in l.iij.§.in amittenda.ſ.e.iſta eſt fortis op
12 po.⁊ neceſſaria ad intell'm ter.q̄ non tangunt.¶†Tu p ſolo
ne aduerte.ꝙ ars,⁊ natura nihil fruſtra op̄antur.l.q bis idez.
ī.de verb.obl.l.hec ſtip'lo.§.diuus cuz ſi.vt leg.no.ca.Sed hoc
eſſet fruſtra.ſi clandeſtinus poſſeſſor qui acquirit naturalem
poſſeſ.ſtatim eam p̄deret.Scdo,idem actus non dʒ operari in
eodem momento acq̄ſitionem ⁊ amiſſionem.l.titio cum morie
tur.ſ.de vſufr.l.qui ſic.ī.de ſol. ⁊ l.ſi.§.ſi.C.de bo.q̄ lib.Tertio,
lʒ idem actus poſſit parere diuerſos effectus.l.in numeratio
nibus.ī.de ſol.tn̄ non p̄t operari ↄ̄rios effectus.l.qui hoīez.§.
ſi.eod.ti.Quarto timiditas q̄ cāt amiſſionem poſſeſſionis non
cadit in eo qui facit actum ↄ̄rium timiditati, ⁊ ſic qui ingredit
13 poſſeſſionem.†Nā timiditas ⁊ audacia ſunt paſſiones animi q̄
p̄bantur p actus facti exteriores,iuxta gl.no.in l.apud celſuz.
in p̄n.⁊ ibi no.Bar.ī.de do.ma.exce.⁊ in l.Fulcinius.§.quid ſit
autem.cum ſi.ī.quib.ex cau.in poſ.ea.Iſta omnia ceſſant in ↄ̄
rio.ſ.formato.Et ſic lʒ facilium impediat acquiſitio q̄ retētio
tn̄ ex diuerſitate rōnis aliud ſequit.Et ſi diceres iſta aſſumpta
p̄cederent ſtante firmo ꝙ ingreſſus clandeſtine acquirat poſ
ſeſ.naturalem. Sed iſtud eſt circa ꝙ p̄prie cadit difficultas ⁊
circa qd̄ tendit oppoſitio.ſ.facta. Tu dic imo iſtud eſt firmuz
p iſtum ter.clar hic,⁊ ter.in l.ſi id qd̄.§.ſi.ī.e.Tn̄ q̄ iſta multi
plicatio inconuenientiū non vr̄ eſſe realis ſolo nec directo tol
lit oppoſitionem.ſ.factam.Potes ſcdo rn̄dere ꝙ ter.in d.l.p̄
hibere.§.ſi.⁊ in hac.l.in p̄nc.non dn̄t ꝙ ille dicat clandeſtinus
poſſeſſor q ſuſpicatur ſe poſſe repelli:ſed bene qui ſuſpicat ſibi
moueri ↄ̄trouerſiā.⁊ intell'r de iure vel de facto,vt eſt gl.ſ.ea.l.
in p̄n.Clandeſtin⁹ q̄ ſignificat immediate timorē ↄ̄trouerſie fu
ture nō aūt timorem expulſionis.Et ſic iſte timor future ↄ̄tro
uerſie non cadit immediate circa ipſam poſſeſ. ſicut cadit ti
mor,ꝙ quis poſſit de poſſeſ.repelli.Et ſi dicat ꝙ ↄ̄ſiderato ef
fectu,timor future ↄ̄trouerſie eſt timor expulſionis. Rn̄r,qd̄
iſtud non facit vt ſtatim p̄dat poſſeſ.cum dubius ſit euentus
future litis.l.ꝙ debetur.ſ.de pecu.Nam cum clādeſtine intret
⁊ ſic faciat actū occultū ex hoc non ſuſpicat de expulſione, cū
ſit occultū,ſed bene ſuſpicat ꝙ qn̄ palā fieret,mouebit ſibi lis,
q̄ non p̄dit ſtatim poſſeſſionem. Stat ergo notabile ex text.ꝙ
ingrediens clandeſtine poſſeſ. vacantem acquirit naturalem
14 poſſeſ.¶Limita iſtum ter.non p̄cedere qn̄ abſens tm̄ natura
liter poſſidebat:puta q̄ ipſe prius app̄henderat poſſeſſionez
vacantem,vel q̄ erat vſufructuarius,emphyteuta,vel feuda
tarius,qui natural'r tm̄ poſſident.l.natural'r.in p̄nc.ī.eo.gl.in l.
iij.§.ex ↄ̄rio.vbi dixi.ſ.e. ¶Q̄ cuz tunc illa naturalis ſolo aīo
p abſentem retineatur,vt eſt gl.no.in l.j.in prin.ſ.eod.q̄ ingre
diens clandeſtine non acqreret naturalē poſſeſ Q̄ ſi duo non
p̄t inſolidum poſſidere eadem ſpecie poſſidendi p l'ram.l.iij.
§.ex ↄ̄rio.ſ.e.⁊ ita in ſpecie tʒ gl.in l.iij.§.vnde vi.ī.de vi ⁊ vi ar.
15 Et iſta eſt bona limitatio ad iſtū tert.¶†Scdo limita qn̄ ta
les nundine non eſſent multū remote ab iſto fundo,⁊ ſic fund⁹
eēt in ↄ̄ſpectu p x.miliaria: q̄ tunc cum abſens retineret non
ſolum ciuilē aīo,ſed ēt natural'r aſpectu.⁊ ſic corpore:tunc in
grediens clandeſtine non acqreret naturalē p l'raʒ.d.l.iij.§.ex
16 ↄ̄rio.⁊ dixi.ſ.in apoſt.ter.¶†Tertio limita iſtud no.p̄cedere
in rebus immobilib⁹,ſed in rebus mobilibus p ↄ̄app̄henſionez
naturalis antiquus poſſeſſor p̄dit ⁊ naturalē ⁊ ciuilem poſſeſ.
l.iij.§.nerua.ſ.eodem.⁊ ibi aſſignauit rationem diuerſitatis.
17 ¶†Scdo no.ex ter. in §.retinet ergo.qd̄ abſens retinet aīo ci
uilem poſſeſ.ſui fundi vacantis,vt hic,⁊ l.ſi id qd̄.§.ſi.ī.eod.
18 ¶†Limita qn̄ ingreſſus eſſet cum tanta potentia ꝙ ei non
poſſet reſiſti,vel qn̄ quis ingrederetur fundū te abſente cū tan
ta magna vi ꝙ nulla ſubeſſet ſpes recuperationis: tunc abſens
⁊ ēt ignorans p̄dere ciuilem poſſeſ. Ita tenent Raph.Cu.⁊ d.
Alex.in l.qd̄ men.in §.ſi.ī.e.p illū ter.in ꝟbo facile expulſurus,
19 ibi dicam.¶†Scdo limita qn̄ interueniret negligentia decen
nalis:tunc p obliuionem q̄ p̄ſumitur ex lapſu decennij. p̄ditur
ciuilis q̄ accreſcit huic clandeſtine ingreſſo.Iuxta gl.magi'ralē
in l.j.vbi dixi.C.de ſer.fug.no.Bart.in l.ſi de eo.§.ſi forte.ī.e.⁊ ē
ter.in l.furtū.§.j.ī.ti.j.tn̄ iſta limitatio non vadit directo ⁊ im
20 mediate ad ter.¶†Tertio p̄t limitari,niſi quis ingrederetur
poſſeſſ.abſentis iudice authore,q̄ tunc acqreret l'ēt ciuilē poſ
ſeſſ.l.iuſte poſſidet.ī.e.⁊ Ang.⁊ Mod.h. facit.l.qui vniuerſas.
§.item cū p̄tor.ī.e.⁊ qd̄ not.Bart.in l.peregre.§.quib⁹ explici
tis.ī.eo.ita ēt no.Ang.in l.a diuo pio.§.ſi poſt edictū.ī.de re iu
di.p illum ter.⁊ d' ꝙ ille.§.eſt ↄ̄dimentū iſtius.§. Tn̄ iſta limi
tatio non eſt ad p̄poſitū ter.nr̄i: q̄ qn̄ quis ingrederetur iudi
ce authore non diceret clandeſtine ingredi. Ideo circa iſtam
limitationem vlterius non inſiſto,ſed videat plenius p d.Ale.
21 hic.¶†Tertio not.ex eo.ver.retinet hic p̄bari duas eē poſſeſ.
ſpecie ⁊ numero differentes.ſ.naturalem ⁊ ciuilem cum ter.p̄
ſupponat duos poſſidere eundem fundum.ſ.ingreſſum ⁊ ab
ſentem.⁊ eadem poſſeſ.numero non p̄t a duob⁹ inſolidū poſſi
deri.l.iij.§.ex ↄ̄rio.ſ.eo.Et ita ponderat iſtum ter.Dy.in regu
la ſine poſſeſ.⁊ ita tenui in l.j.in prin.vbi dixi.ſ.eo.Adde quod
poſſeſſio p̄t conſiderari dupl'r. Uno modo,p̄ut homo eſt cor
poral'r in poſſeſſione,⁊ iſta eſt poſſeſſio naturalis , q̄ eſt q̄dam
inſiſtentia rei.Alio modo,p̄ut poſſeſſio eſt in homine,⁊ iſta eſt
poſſeſſio ciuilis.vnde dum ſedeo ſuper equo naturaliter poſ
ſideo equum. Sed qn̄ qs non eſt in poſſeſſione.nec poſſeſſio ē
in ↄ̄ſpectu,ſed in mente voluntate abſentis,⁊ illa eſt ciuilis,vt
hoc ter.⁊ ita declarat Bald.in c.ceterum.in vj.not.de iudi.
¶Quarto no.in ꝟ.ver.ꝙ ingreſſus clandeſtine poſſeſſionē,⁊
p̄hibens dn̄m reuerti in fundū q̄ aīo poſſidebat, acquirit poſ
22 ſeſ.violentā.¶†Ex quo correlarie inferunt ex text. Primo ꝙ
violentia p̄t inferri ēt in ſola ciuili,q̄uis ſolo aīo intellectual'r
retineatur.Sil'r in ſola naturali:⁊ fortius in vtraq̄z.l.j.§.deijci
23 tur.⁊ §.ſiue aūt.ff.de vi ⁊ vi ar.†Scdo ⁊ notabilius infertur ex
hoc ter.ad practicam quotidianā,ꝙ ciuil'r poſſidens p̄t p̄p̄ria
authoritate de facto ingredi ⁊ expellere occupatorem reſiſten
tem.Nā ſi redeundo non fuerit admiſſus infert ei violentia vt
h d' ter.q̄ p̄t vim vi repellere.l.iij.§.eū igit.⁊ ibi glo.ī.de vi ⁊ vi
ar. Bart.in l.j.§.interdictū hoc.poſt glo.ibi.ī.vti poſ.hʒ in l.vt
vim.ſ.de iuſt.⁊ iur.⁊ in l.j.C.vnde vi.ſup quo late inſiſtit Are.⁊
tʒ ↄ̄rium. Et in ↄ̄rium adducit text.quē d' fortiſſime vigere ⁊
non poſſe ei rn̄deri in l.ſi alius.§.belliſſime.§.qd̄ vi aut clā. vbi
edificium clam factum in fundo meo pp ꝙ habeo interdictuz
ꝙ vi aut clam,non lʒ mihi p̄p̄ria authoritate tollere niſi ex ma
gna cā puta vt ibi gl.⁊ Bar. declarant qn̄ nō adeſſet copia iu
dicis vel periculū eſſet in mora:q̄ datur intelligi ꝙ rl'r non lʒ.⁊
tn̄ ibi de neceſſitate dʒ preſupponi ꝙ ille in cuius preiudiciū
clā fuit edificatum erat poſſeſſor:al's non ↄ̄peteret ſibi interdi
24 ctum ꝙ vi aut clam.¶†Sed ad illum ter.potes dupl'r rn̄de
re. Primo ꝙ imo ſi eſt edificatum in ſolo meo quē non poſſi
deo datur mihi interdictum ꝙ vi aut clam. Sed tunc nō poſ
ſum tollere p̄p̄ria authoritate ex cā.loquit ille ter.Si aūt fue
rit edificatum in ſolo meo ⁊ a me poſſeſſo : tunc poſſum p̄p̄ria
authoritate abſolute tollere ſm gl.⁊ Bar.ibi facit.l.ſi item.§.ſi
ad ianuam.ī.qd̄ vi aut clam. ⁊ l.quemadmodum.ſ.ad l.Aqui.
¶Scdo rn̄de.ad d.§.belliſſime.inq̄tum Aret. preſupponit ꝙ
interdictum illud qd̄ vi aut claʒ non ↄ̄petat niſi qs poſſideat.
vr̄ ↄ̄ text.in d.l.ſi alius.§.j. vbi nunciaui nouum opus verbo:
quo caſu nunciando verbo amittit poſſeſſio.l.j.§.in operis.⁊
ibi gl.⁊ doct.ī.de ope. noui nunc. Deinde ſi aduerſarius ante
remiſſionem obtentam edificauerit : d' ibi text.ꝙ mihi ↄ̄ eum
ↄ̄petunt duo remedia ſcʒ remedium demolitorium ex nuncia
tione noui operis ⁊ interdictum ꝙ vi aut clam : ergo illud in
terdictum ꝙ vi aut clam competit etiaʒ non poſſidenti.Et ſic
teneas predictam ↄ̄ctōnem q̄ eſt vtilis in practica.qd̄ ciuiliter
poſſidens poſſit p̄p̄ria authoritate expellere occupatorē reſi
ſtentē.⁊ vltra gl.⁊ Bar.in d.l.j.§.interdictū hoc. Adde Bar.in
l.j.§.nunciatio.in ij.col.in ſi.ibi quid erit ſi edificans poſſideret
natural'r,⁊ in l.de pupillo.§.meminiſſe.in iiij.q.ſ.d' ope.no.nun.
Bal.in diſput. ſua que incipit, Accuſatus de vi turbatiua.in
iiij.col.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tiũ.col.Ang.in d.l.vt vim.ff.de iust.z iur. z in l.a diuo pio.ff.fin. post addictum,de re iud.Inn.in c.olim.de rest.spo.do.Alex.in 2si.xcix.v.volu.incip.visis ꝓcessionibus cause.in iũ.colũ.z in l. quẽadmodum.in j.z ij.col.ff.eo.vbi ðt ꝙ ista est cõis opi,ibi videas.z ita etiam tz Lud.Ro.hic. ¶Contra cõem 2clonez vr magis obstare illud quod tenent Bart.z doct.in l.iij.C.de iure emphy.vbi tenent ꝙ dominus ciuiliꝝ possidẽs non ꝑt propria authoritate expellere emphyteutam priuatuz iure suo sibi resistentem.Omissa sol.Are.hic z Jo.de Imol.in c.potuit.in vj. char.de loc.Rñde clare ꝙ ibi emphyteuta habuit principiuz possessionis z tituli iustum initium qđ marime attenditur, vt hac.l.princ.sideo non ꝑt sic de facili ꝓpria authoritate expelli: sicut ille qui a principio clandestine z iniuste occupauit.l.sed z si lege.§.qđ aũt.de pe.here.ita 2cordat Rapha.Fulg.z bene
15 in d.l.ij.C.de iure emph. ¶†Limita istum text.z istud no.ꝙ q phibet reuertentem in fundum.acquirit possess.violentam, qñ phibitus desiit hre animuz possidendi.Secus si non desiit puta dum se preparat z amicos vt illum repellat.l.iij.§.eum igitur.z ibi gl.no.ff.de vi z vi ar.z pulchre Bal. in l.ij.C.ẽ his qui a non do.manu.z est tex.in l.seq.sed z si nolit.vbi statim dicaz,
16 †Aduerte tñ diligenter ꝙ si aliquis occupauit possessionem p vim postea impetrauit a principe vel alio superiore 2firmationem talis possessionis:talis 2cessio z talis cõfirmatio nihil vz,z sic violenta posses.non ꝑt confirmari per rescriptum principis.ter.est no.in l.authoritate,z ibi Bar.z alii ad hoc no.C. vnde vi,z ibi Barto. ðt ꝙ iam videt de facto est gl.in l.iij.C.de fun.z salti.rei domi.lib.xj.quam glo.voluit allegare Bart.qui est corruptus in d.l.authoritate.idem tz Bar.in trac.de tyrã. in xv.col.in x.q.Bal.in rub.C.de carbo.edi.z in ciui.in iij.not. prescrip.Jo.de Imo.in rub.ff.de verbo.obl.in pe.col.Salice.z
17 Flo.in l.vniuersis,de preci.impe.offer. ¶†Adde ad hoc ꝙ inuadentibus castra pertinẽtia ad iustos dominos non possent illa castra per principem 2cedi salua iustitia,siue isti inuadentes sint persone singulares siue cõitate.d.l.ij. cum gl.C.de fun. z salti.rei domi.lib.xj.fin Bal.in l.decernimus. in j.col.ad fi.C. de sacrosc.ecc.Ubi ðt istud facere ℨ Florentinos qui plura castra vasallis nebule per vim acceperunt postea fecerunt sibi 2cedi ab Imperatore illa 2cessio Imperatoris nihil vz,quod
18 bene no. ¶Quinto no.ex eo.ff.vez.ꝙ qualitas violentie postea supueniens facit desinere primam clandestinam z facit acq ri aliam possess,violentam ita cantant ꝥba huius ver.realiter intellecta vt iacent,ꝑtim,dum ðt,vi magis possidere non clã. Ergo mutatur qualitas possessionis. In ℨ facit text.ff.in prin.huius.l.in ver.is aũt. qui ðt ꝙ origo nanciscende possessionis exgrenda est.Et sic q ad qualitatem possidendi inspicimus originem posses.z non processum vt ibi. z l.ff de eo.ff.j.e. Unde qualitas clandestinitatis postea superueniens.non facit postea acquiri aliam posses.clandestinam.ita ibi est ter.Ergo etiam hic qualitas violentie superueniens non dz facere acquiri aliam posses.violentam z cessare primam clandestinã. ¶Huic difficultati rñde dupliciter. ℙPrimo ꝙ ibi prima possessio erat iusta.ideo si adꝺceretur clandestinitas adꝺceret iniusta que est ℨria z incompatibilis,vnde ficut non ꝑt quis sibi mutare cãm posses.de nulla in aliquam.l.iij.§.illud.ff.e.ita non ꝑt mutare de aliqua iusta in aliam iniustam,vt ibi. Hic autez vraqz est iniusta,ideo fit mutatio de clandestina in violentaz quasi sint magis compatibiles. ¶Scdo z subtilius rñde fm gl.magnam ℍ circa princ.ꝙ prima naturalis ℊ habuit sine vi, in qua vt diximus inspicitur origo,non mutatur in violentam. Sz bene ciuilis que hr ex non admissione reuertentis dñi est illa que hr cum vi,z sic non ꝑt fieri mutatio de vna iniusta in aliaz iniustam:nec de clandestina in violentam,put etiam gl. in l.cũ nemo.C.eo,z sic in isto ter.non sit mutatio. Sed remanent ambe,scz prima naturalis clandestina,z secunda ciuilis violenta ℊ acquisiuit phibendo volentem ingredi.z dicetur sup illa gl. Uel tertio potes rñdere,ꝙ ista,l.in prin. procedit qñ nulla cã extrinsecus interceserit. Sed hic superuenit cã extrinsec⁹:qz iste non solum clandestine occupauit possessionez absentis vacantẽ,z sic effect⁹ est clã destin⁹ possessor. Sed ẽt postea reuertentẽ dñm non admisit,ſz phibuit intrare in fundũ.Et pp illã nonam cãm extrinsecus ꝓuenientem efficit violentus possessor,z de mutatione cãe seu ℚlitatis possessionis qñ iceat vide
29 tex.in l.non solã.ff.qđ vulgo.ff.ti.j.z Bar.in l.iij.iiij.ff.e. ¶Itẽ circa istum ꝟ.vez.ℙdo eius ampliationẽ diligenter aduerte,ꝙ ℚstitutio penalis.l.si quis in tantã.C.vnde vi. loquens in expellente p vim aliquẽ de posses,ꝙ priuetur dñio illius rei,hz locum ẽt in eo qui non expulit directo p vim, sed dñ possessor esset,ꝑfectus ad nundinas,clam intrauit possessionẽ.z postea reuertentẽ noluit admittere.Quo casu clã quritur ad vim, z tunc hr perinde ac si per vim expelleret,vt hoc tex.in fi.z ita
in terminis tz gl.in d.l.si quis in tantã.z ibi Bal. in iij.col.in x. q.notat multum illam glo.ad statuta loquentia de expellente aliquem de posses ꝙ inuadens possessionem in qua ille qui recessit neminem reliquit.Et sic in q̃ non erat aliqs corpore tamen possidebat aio p absentem ciuiliter.si ille postea redeat,z ingressus reuertentẽ non admittit: punitur q occupauit sicut
30 si vere expulisset. ¶†Expellitur eñ quis tribus modis. ℙrimo ℊdo in possessione inuẽtus expellitur de ea. Scdo ℊdo nõ inuenitur z reuertens non admittit.Tertio ℊdo metu non reuertit,z iste ẽt dr expulsus.Et in oibus istis hz locum. d.l.si qs in tantã.Quis sit penalis,z in oibus istis trib⁹ habent ẽt locuz statuta loquentia de expulsis. Ita ibi formaliter z ad literam tz Bal.sunt egregie decisiones z mirabiles ampliatiões ad hũc
31 ter. ¶Subdit ẽt ibidẽ Bal.ꝙ si accuso aliquez ꝙ expulit me de posses,z non possum ꝓbare ꝙ essem tunc in possessione: qz tunc re vera non eram nec volui temere reuerti. certe protestor coram iudice z testib⁹ ꝙ metu non possum reuerti, z hac ꝓtestatione facta intelligor expulsus. ¶No.diligẽter ista oia ad hunc ter.z ad practicã. Sed tu attende qz gl. mag.ℍ.circa ꝑn.z doc.hic,dicunt ꝙ naturalis remanet clandestina z ciuilis violenta.put ẽt diximus in ꝓcedenti no.ꝙ dz agi interdicto vnde vi.ad ciuilem postea vti possidetis ꝓ naturali.Non ꝙ dicat expulsio violenta imo potius ℨium cum dicat initiũ inspicientibus.z ita ẽt tz d. Alex. in l.quemadmodum.ff.eo.vbi reꝓbat
32 Bal.in d.l.si qs in tantam.male allegantẽ gl.ℍ que potꝰ vult ℨium fm eum. ¶†Septimo ex eod.ver.vez. Pondera ℍ videri ter.ꝓ eo qđ tz nouiter Are.in l.iij.§.in amittenda.in ij.col. ff.eod. Ubi tz ꝙ illud qđ ðt ex eo ꝙ quis suspicatur se posse repelli perdit possessionem.vt in l.seq. ꝓcedit quando est extra fundum.secus si esset in fundo:qz cum ad admittendaz possessionem requirat corpus z aiꝰ.l.quemadmoduz.ff.eo.z l.fere.ij. ff.de reg.iur.ergo ℊnis suspicetur se posse repelli:tamen si non efficiatur corpore ex̃ locum.non ꝑdet possessionem loci in q̃ est. ℙro hoc ponderat ter.in l.qđ meo.§.fi.in vlti.resp.iuncto §. preced.ff.eo.vbi vr probari ꝙ ẽt ℊdo quis dz verisimiliter suspicari se posse repelli non tamen ꝑdit possessionẽ loci in q̃ est nisi inde deiciat.Ad idem allegat.l.j.§.pe.ff.de vi z vi ar. inducendo vt p eum.Facit iste ter.cum l.seq.qui cum mysterio logt de existẽte ex̃ fundum qui ꝓp metuz non vult vel non audet redire.Et sic iura semp loquuntur de existente ex̃ fundum,vt hic,z d.l.iij. §.in admittenda.in ver.si quis nunciet.ff.eo.z l.si id qđ.§.fin.ff. eo. Adde notandum ꝙ si quis est personaliter in loco,z ipse suspicetur se posse repelli:tamen ex q̃ metus vel suspitio non sortitur effectũ:qz ꝓseuerat remanere corpore in loco.ꝙ non priuetur possessione,z vr satis bona ℨsideratio. Aliꝰ nihil tãgit. ¶Adde in ℨium vr stringere ꝙ sola suspicio operet amissionem possessionis,dato ꝙ eius sit in feudo z eum possideat.Hã si dominus existens in fundo quẽ possidet nunciet alij novum opus ꝟbo.ꝓ talem nunciationem ꝟbalẽ pdit possessionem pp suspicionem:qz meticulosus.l.j.§.in operis.z ibi gl.z doc.z l.de pupillo.§.meminisse.ff.de ope.no.nunc.Ergo tz sim in fundo z nunciem ꝟbo:tamen pp suspicionem meticulosam pdo possessionem.ergo ℨ Are.z iura p eum alleg.parum faciunt:qz in d. l.quod meo.§.fina. vbi ingressus cum exercitu non occupauit nisi partem fundi,est presumptio ꝙ noluit aliam partem occupare in qua ego sum.ideo non perdo vt ibi:qz non debi verisimiliter suspicari de alia parte.prout presupponit Are.z male,z sic ille ter.nihil facit.Et sic habes magnam ampliationez ad rlã n,ꝙ qui suspicatur se posse repelli perdit possessionem, vt in turibus.ff.allega. vt illa iura generaliter ꝓcedant: siue talis suspicans sit extra fundum siue etiam in fundo,quod bene no,
33 ¶†Octauo not. ex l.seq. sed z si nolit iuncto.§.precedenti.qđ ad amissionem possessionis, ciuilis, paria sunt quem repelli vel suspicari se posse repelli. Facit.l.ij id qđ.§.fi.j.eo.l.iij.§.si quis autem visis.ff.de vi z vi ar.z l.non solum.§.si dominus.ff.ti.j.z liij. §.si quis nunciet.ff.eod.† Sicut paria sunt vel quod guerra actualiter vigeat.vel quod si timor guerre ad hoc vt fiat remissio publicanis seu conductoribus gabellaꝝ vigore pacti q̃ in casu guerre fiat remissio seu restaurum datur⁹. Ita no.tz Pe. de Anch.in 2si.lxxx vij.incip.premissa facti serie refert z sequitur do.Alex.in l.diuortio.in prin.in iij.col.ff.solu.matr.Accedat illud Senece:ℙrior est bello timor ipse belli. Sed aduerte qz reuersus fuit repulsus:tunc bene clandestinus possessor incipit vi possidere.ita dicit text.in §.precedenti. in fin.eodem. quia tunc videtur vi expulsus.l.j.§.vi possidere.ff.de vi z vi armata. Sed quando rediens ẽt suspicatus se posse repelli:tunc textus in ista.l.sed z si quis solum dicit quod absens amittit possessionem.non autem repetit ꝙ etiam tunc clandestine ingressus incipiat vi possidere.z istꝰ videtur rationabile: qz isto secundo casu in admissione ciuilis nulla est illata violẽtia.z ita

etiam tenent Mod.Senen.hic in v[...] no.Tñ Bar. in summa-
rio ꝛ cõiter doc.tenent ɔ̃trium ꝙ vtr[...] oqꝫ casu clandestinus in-
gressor incipiat vi possidere siue no[...] n admiserit redeuntez siue
ipse rediens suspicat⁹ fuerit se pos[...] se repelli.Sed ꝑcedens di-
ctum est equius ꝛ magis de ment[...] e istoꝝ iurium.ꝛ illud tene.
35 ¶†Nono ꝛ vltimo.ex ea.l.sed ꝛ si nolit.hic videri tex.ꝑ eo ꝙ
tñ alibi glo.ꝛ doc.ꝙ ꝑ vim dei[...]ct⁹ de possessione si se ꝑparat
ad recuperandum possessio.n[...]nꝙ̃ desinit ciuilr possidere.glos.
est no.in l.iij.§.eũ igit.ꝛ ibi B[...]ar.ꝛ in l.q possessionẽ.ꝛ ibi Bar.
ff.de vi ꝛ vi ar.Idem pꝫ ex h[...]oc tex.dñ dt,sed ꝛ si nolit in fundũ
reuerti amisisse possessione[...]u vr.Ergo si velit in possessionẽ re-
uerti,ꝛ ad hoc se ꝑparat[...]non amittit ciuilem. facit.l.iij.§.in a-
mittenda.ff.eo.in ꝟbo,r[...]more ɔ̃territus noluit accedere: q se-
36 cus si voluit accedere,ꝛ se ꝑparauit.¶†Adde ꝛ valde no.ꝙ
si dux vel ꝑnceps vel alius expellatur de terra sua,licitum est
quicunqꝫ ꝓpria auth oritate recuperare quoties sese facultas
obtulerit ẽt post decennium.Et dicet̃ incontinenti recuperas-
se,cum semp habuerit aĩuꝫ recuperandi,nec vnꝙ̃ diligentiam
ꝑtermiserit in recupando. Dictum fuit famosum ꝛ originale
Hugu.j.dist.in c.ius naturale.in gl.sua antiqua,ꝙ refert ꝛ seqt̃
Bal.reputans tenendũ menti in fi. C.de his q a nõ do. manu.
ꝛ in c.in literis.de resti.spo.Jo.de Jmo.in l.j.§.q ꝑsens.ff.d ꝟb.
obl.Ang.de Are.in §.qdrupli.in xvj.col.ad fi.insti.de act.facit
ꝙ vult glo.in c.olim ꝑmo.de resti.spo.in ꝟbo statim.q exponit
statim.i.ꝙ̃ primum potuerunt.quod valde no.ꝛ ita habes pfe
ctissime vt puto expedita no.huius.§.¶Capio gl. in ꝟb.pos-
sessionem. Ista gl.est ꝑncipalr facta pp ɔ̃trium.l.iij.§.ex ɔ̃trio.ff.
eo.ꝛ in effectu ponit tres sol. ꝭm tres diuersas opin. ibi pleni⁹
relatas in gl.Prima est sol.Joã.ꝛ ista cõiter ap.pbatur.Scda
est q attribuitur Rog.ꝛ fuit quorundã antiquoꝝ,qꝛ Rog.nõ
tenuit ꝙ duo possent insoliduꝫ ciuilr possidere,nisi in certis ca
sibus,sed fuerunt quidam antiqui quos gl.ibi refert.Tertia ẽ
sol.Plac.ꝛ Azo.¶Diuide istam gl.in v.partes.In prima ti-
more ɔ̃trij.d.l.iij.§.ex ɔ̃trio. ponit veram sol. Jo.In scda arguit
ɔ̃ Roge.de isto text.duplr inducendo.In tertia scde introdu-
ctioni rñdet ꝭm Rog.Sed eius responsionem reprobat.In qr-
ta respondet alio modo.In quinta ponit tertiam sol.ꝭm opin.
Azo.ꝛ Pla.scda ibi,ꝛ sic audi Roge.tertia ibi,sed ipse rñdet.
quarta ibi,melius aũt posset dicere. quinta ꝛ vltima est ibi,sꝫ
ꝭm Pla.ꝛ Azo.¶Et aduerte ꝙ lꝫ gl.duobus modis inducat
istum tex.ɔ̃ Rog.Tamen ad primam inductionẽ gl.ꝛ Barto.
non rñdent,ꝛ non curarunt de illa prima inductione: eo qꝛ il-
la prima inductio non venit nisi cum quibusdã suppletionib⁹
qꝛ tex.non dt ꝙ ingressus habeat naturalem tm̃. Ista est sub-
auditio gl.ideo de prima inductione non est curanduꝫ. ¶In
tertia par.gl.ibi ingrediens non hꝫt ciuilem qꝛ nec naturalem.
37 ¶†No.bene istam sol.Rog.ꝙ non ꝑt qs acqrere solã ciuileꝫ
sine naturali,ꝛ ad hoc tota die allegatur ista gl.Istam so.Ro
ge.ꝛ sic istam ɔ̃clonem ap.pbat Bart.h,ꝛ ꝑ ea allegat.l.quod
meo.§.fi.ff.eo.ꝛ gl.in l.iij.in ꝑnc.ꝛ in §.in amittenda.ff.e.Iste est
pulcher ꝛ necessarius passus quẽ intendo bene examinare,an
ciuilis posses.possit a ꝑncipio sola acqri sine naturali.Bart.h
secutus Rog.tꝫ ꝙ non ꝛ sequuntur Mod. Senen.hic.Sꝫ gl.
tꝫ ɔ̃trium,q sequuntur Ang.Jmo.Pau.de Ca.do.Alex. ꝛ ce-
teri plenius Aret.hic.Et sic ista pars affirmatiua ɔ̃ Bart. est
magis cõis.Et dt Are.,ꝙ istam gl.reputat singu.in iure quod
possit acqri ciuilis vacans absqꝫ naturali. Mouentur ꝑfati
doc.qꝛ lꝫ in fundo dimissus fit aliquis ꝑ absentem,ꝛ ali⁹ ingre
diatur aĩo acquirendi ciuilem q vacat:nihil repugnat quin il-
li acqrat̃ sola ciuilis,dato ꝙ alius existens in fundo possideat
naturalr ex q in acquirenda tali ciuili corpus ꝛ aĩ⁹ interuenit,
ꝛ sic cessat fundamentum Rog.Alias sequeretur ꝙ nud⁹ pro
prietarius,ꝛ sic dominus qui ciuilr tm̃ possidet, ꝛ naturalis ẽ
penes emphyteutam feudatarium vel vsufructuarium, non
posset transferre illã ciuilem solam in alium inducendo euꝫ in
possessionem,ꝙ est falsum.l.locũ.§.pe.ff.de vsufru.Ergo appa-
ret ꝙ sola ciuilis ꝑt acquiri a nudo ꝓprietario sine aliq natu
rali.Sed istud fundamentum parꝫ facit vt ẽt fatet̃ Aret.qꝛ ibi
transfertur ciuilis ex voluntate dñi qui vult eam transferre.
Per hoc non sequit̃ q silr ꝑt acquiri sola ciuilis per occupa-
tionem:cum facilius transfert̃ possessio ɔ̃currente volũtate do
mini tradentis q vbi non ɔ̃currit.l.qd meo.§.si venditorẽ.ff.eo.
ꝛ gl.in l.j.in ꝑn.in gl.j.ff.eo.Et dum dixi de ciuili q vacat: qꝛ tu
posses dubitare ꝛ dicere ꝙ ciuilis non vacat ex q est apd dñm
absentem.De illa non loqmur tenendo cum Rog.ꝙ duo pñt
ciuilr possidere vt statim.ff.in specie declarabo. ¶Ultra scri-
bentes adde tu ɔ̃ Bart.aliam gl.ff.gl.magna.in pe.parte.ꝛ ibi
do.Alex.in vlti.char.eam ponderat ɔ̃ Bar.hic.Sed an illa gl.
probet:ibi dicetur.Item ɔ̃ Bar.Adde etiam gl.in l.Pompo.
38 nius.§.si is qui precario.in gl.magna.in fi.ff.eo.¶†Scdo ad-

de ꝙ alibi dt not.Bal.in l.ij.in j.q.C.vbi in rem act.ꝙ iudex ꝑt
quem mittere in ciuilem possessionez ꝑ sola ciuili ɔ̃nda absqꝫ
naturali:ꝛ factum iudicis reputatur factuꝫ partis.l.si ob cãꝫ.
39 C.de euict.¶†Tertio in ɔ̃trium pondera illud ꝙ vult Bart.
met.in l.non solum.§.morte.ff.de ope.no.nun.In prima specie
protestationis ante fi.vbi tꝫ,ꝙ si expuli te de fundo,ꝛ fui tunc
ꝓtestatus,ꝙ hoc non faciebam nisi aĩo qrendi ciuilem posses-
sionem tm̃:ꝙ ista protestatio operatur vt solum circa illam ci-
uilem videar deliquisse. allegat glo.in l.j.super verbo nec vi.C.
vti pos.¶Quarto ꝛ vltimo aduerte ɔ̃ Bar. ꝙ ex quo natura
lis erat penes illum qui remanserat in fundo ꝑ domino absen
40 te:ergo †non poterat dari ciuilis vacans eo qꝛ statim natura
lis trahit ad se illam ciuilem vacantem etiam possessore igno-
rante ꝛ ciuilis immediate silr iungitur cum naturali,vt est glo.
not.ꝛ ap.pbata in l.seq.sed ꝛ si nolit.d.Alex.in discursu sermo-
nis incidenter dt,ꝙ ciuilis ꝑt vacare qdo non occupatur per
existentem in fundo.Tu potes vltra eum istud ɔ̃firmare.Nam
qui remansit in fundo ꝑ dño absente: potius remansit ad cu-
stodiam fundi:ideo non habuit aĩuꝫ acquirendi aliquam ciui
lem ꝛ eam ɔ̃iungendi cum naturali.nimirꝫ si tunc ciuilis remã-
sit vacans.Sed caue,cum ciuilis vacans statim ɔ̃iungat̃ cuꝫ
naturali ẽt ignorante possessore ꝭm gl.no.in l.seq. vbi dicetur.
ꝛ sic vr ꝙ opin.Bar.non possit ꝓcedere. Ista sunt q faciunt ɔ̃
Bar.ɔ̃ quem est cõis opi.glo.ꝛ alioꝝ,ꝙ ciuilis sola possit acq
ri sine naturali.¶Lꝫ cõis opi.glo.ꝛ scriben.sit ɔ̃ Bar. tamen
qꝛ ea que in ɔ̃trium adducuntur parum vigent, posset de facili
teneri opi.Bar.que magis vr ɔ̃sonare veritati.Et ꝑ opi.Bar.
faciunt duo boni tex.Primo tex.in l.iij.§.Neratius.in j.respõ.
vbi etiam dixi.ff.eo.Ubi tex.formalr dt, ꝙ non possumus ac-
quirere possessionem aĩo si non accedat naturalis possessio: q
ibi videtur tex.ꝙ non potest acquiri ciuilis sine naturali.ꝛ ille
tex.simpliciter ꝛ generalr loquitur. Ad idem text.in d.l.iij.in
ꝑnc.ff.eo.vbi traditur rła generalis,ꝙ non potest acquiri pos-
sessio animo de per se,sine corpore:ergo non ꝑt acquiri ciuilis
sola sine naturali.Est verꝫ ꝙ tex.in d.§.Neratius. lꝫ in j.respõ.
generaliter loquatur:tamen vr principaliter loqui de reb⁹ mo
bilibus,vt ex sequentibus pꝫ,ꝛ ibi plenius dixi circa hoc.Itẽ
lꝫ tex.in d.§.Neratius,videatur in princ.generalr loqui: tamẽ
principalis decisio illius.§.est loqui de thesauro ꝛ rebus que
in nullius bonis sunt, quaꝝ possessio difficilius acquiritur q
ceterarum.cum requiratur actualis amotio de loco: vt ibi dt
tex.in fi.ꝛ gl.in l.j.in prin.in verbo princ.ff.eodem. ꝛ ibi clarius
Bar.in iiij.q.princ. Nimirum si ibi non ꝑt acquiri solã ciuilis
aĩo sine corpore cum ibi ẽt requiratur actualis amotio,ꝛ sic
iste passus esset disputabilis ad vtranqꝫ partẽ.Ultra gl.Bar.
impugnat sol.Rog.duobus aliĩs mediĩs. Primo si verus esset
intellectus Roge.ꝙ ingressus clandestine possideret naturalr
ꝛ ciuilr,non bene fieret illatio in tex.in ver.retinet ergo posses-
sionem.Imo potius fieret illatio in ɔ̃trium, si ille hꝫt vtranqꝫ
possessionem ꝛ naturalem ꝛ ciuilem.Sed ad hoc rñdet Aret.
ꝙ illatio sit ex eo quod.ff.dixi clam possidere.Nam clãdestina
possessio presupponit alium possidere alr non diceretur clan-
destinus possessor nisi respectu alterius possessoris, vt proba-
bitur nunc.Illatio ergo tex.venit hoc modo. Si ingressus clã
destine possidet:ergo sequit̃ ꝙ absens retinet possessionẽ. Al-
sumptum ꝙ clandestina possessio ꝑsupponat alium possesso-
rẽ:firmant Jac.de Are.Jmo.ꝛ Are.h.Pro hoc põderat Are.
tex.in l.cum qrebatur.C.vnde vi.vbi ɔ̃ occupanteꝫ possessionẽ
vacantem ante illam ɔ̃stõnem non ɔ̃petebat interdictum qd
vi aut clam. Sed illa constitutione datur remedium tanꝙ̃ ɔ̃
predoneꝫ. Ergo ibi est tex.ꝙ occupans possessionem vacantẽ
non dr clandestinus possessor sicut etiam non dr violenta pos-
sessio nisi vbi possessor est deiectus.l.sequitur.§.item si occupa
ueris.cum gl.ff.tit.j.ꝛ tangitur.ff.in gl.magna.in prin.ergo clã-
destina possessio presupponit alium possessorem:ergo illatio
41 bene sequitur ex tex.¶†Sed tu aduerte circa assumptũ Are
ti.ꝙ ad hoc vt dicatur clandestinus possessor nõ est necesse ꝙ
suspicetur possessorem sibi motuꝝ ɔ̃trouersiam:puta qꝛ null⁹
sit possessor.Sed sufficit ꝙ suspicetur alia ratione aliũ sibi mo
turum ɔ̃trouersiam:puta ratione dominij, lꝫ non possideat vt
est gl.in d.l.sequitur.§.item si occupaueris.ꝛ in d.l.fina.C.vnde
vi.ꝛ tꝫ simpliciter do.Alex.hic.ꝛ Bart.in l.si de eo.§.fina.ff.eo.
ꝛ in l.j.§.interdictum hoc.ff.vti possid.Pau.de Ca.in princ.hu
ius.l.vbi etiam dixi.ꝛ est bonus tex.in l.si ancillam.in princ.ff.ꝑ
suo.Nec obstat text.in d.l.cum querebatur. allegatus ꝑ Aret.
qꝛ Bart.intelligit illum text. quando illa res nunquam fuit a
domino possessa,ꝛ sic fuit omnino vacans.secus si antea fuis-
set per dominum occupata,vt ibi probatur per eum.¶Ultra
Aret.potes respondere ꝙ illatio in tex.fiat hoc modo, qꝛ tex.
dt videri eũ clam possidere. Ex hoc sequitur illatio ergo dñs
retinet

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

retinet possessionem ꝓz.nam clandestina possessio ꝺt que ꝺño ignorante clam occupat:vt exꝑsse ꝺt tex.in hac.l.in ꝓnn. Sed ignorans non amittit ciuilem possessꝫ. aio retinetur: ꝛ sic sine aio amitti non ꝑt.l.iij.§.in amittenda.ff.e.l.quéad modum.j.e.ꝛ l.si quis vi.§.ꝺñam.j.eo.ꝛ gl.ista in fi. ergo bene ſequtur: cum ꝙ occupantem acquiratur clandestina:ergo ꝑ absentem ꝛ ignorantem retinetur ciuilis possessꝫ. Isto modo melius defenditur Rog.a ꝺmo fundamento Bart. ¶ Sc̃do impugnat Bart.qꝛ sic clandestine ingressus possideret naturalr ꝛ ciuilr: vt vult Rog.ꝛ postea ꝺño repelleret aut suspicaret se posse repelli:nꝫ la alia ciuilis acquireretur ingresso:ꝛ sic hꝫt duas ciuiles:ꝙ ẽ absurdum fm Bar. Adde ꝙ ante eum istam impugnationem facit gl.magna.j.in ij.par.ꝓn.ꝛ ibi Bar.in ij.col.ponderat. Sꝫ facile est rᷓdere:qꝛ qua rõne tꝫ Roge.plures ciuiles posse hꝫ in vna re. Ita non est absurdum duas ciuiles cadere in eadez persona ꝑsertim diuersis respectibus ꝛ causis. Nisi dicas ꝙ ꝺ est maius inconueniens.sin eadem persona ꝛ eadem re:vnum habere ꝺuas ciuiles:secus in diuersis ꝑsonis lꝫ respectu rei.

Circa tertiam opi. Azo.ꝛ Pla. Bar.reꝓbat ꝑ duos modos ꝺ quibus hic ꝑ eum. Adde fortius facere:qꝛ ingressus clandestine possidet naturalr aio.ꝛ sic diuersis qualitatibus. Certe si ingressus ꝛeat fundꝫ illam naturalẽ q̃ possidebat corꝓe:nunc ex q̃ exiuit possidet aio qꝛ ḡdo naturalis est,vt ꝑ se sine ciuili retinetur ꝑ absentez solo aio:vt est gl.in l.j.in ꝓn.ff.eo.ff̃ reperirentur duo naturaliter possidere eadem qualitate,s.aio.Ergo sol. Azo.ꝛ Placẽ. non semper ꝓcederet.Stant ergo ex gl.tres lect. antiquorum ꝛ cõiter tenetur lect.Jo.vt dixi. ¶ Sunt q̃ intelligunt quarto modo istum ter.ꝙ ingressus clandestine possessionez absentis non possideat naturalr ꝓꝓrie ꝛ vere.ꝓout gl.ꝛ doc.volunt: ſz possideat ficte ꝛ impꝛopꝛie:ꝛ solum in eius ꝺamnum ꝛ ꝺiũ vt
42 possit repelli, ꝛ conueniri ac si vere possideret† sicut ꝺicim⁹ in eo qui dolo ꝺesijt possidere qui fingitur in sui ꝺamnuꝫ ꝛ ꝺiũ possidere.l.finaũt.§.sed ꝛ is.ꝛ l.is qui dolo.ff.ꝺe rei ven.Sꝫ nõ in eius fauorem.vt ꝺeclarat Bar.in l.naturalr. in iij.col.j.ti.j.
43 †Et quod in isto ter.clandestine ingressus possideat non vere,sed ficte ꝛ impꝛopꝛie ꝑz,nam ter.ꝺt videri,ꝛ intelr. Ista ꝺba denotant fictionem ꝛ impꝛopꝛietatem. Ve verbo videri ẽ ter.vulgatus.in l.j.§.ꝺeiecisse.j.ꝺe vi ꝛ vi ar.in l.si duo.ꝛ ibi gl. not.ff.ꝺe acqui.here.ꝛ in l.si pater filio. ꝛ ibi gl.j. ꝺe his que in frau.cred. Bart.in l.si quis.ꝑ emptoꝛe.in ij.char.j.ti.j. De verbo intelr ꝙ impꝛtet fictionem ꝛ impꝛopꝛietatem, facit l.si.§. pen.ꝛ l.si quis cum testñ nullum.ff.ꝺe iur.codic.glo.in l.heres quandoqꝫ.ff.ꝺe acq.here.gl.in c.studijs.in gl.j.ꝺe ꝑesum. Barto.in ꝺ.l.si is qui ꝑ emptoꝛe.in iij.char. Isto modo intelligendo tex.cessaret oppo.glo.ꝺe ꝺ.§.ex ẋpto. qꝛ hic duo non possiderent insolidum eandem rem ex quo ingressus clam non possidet vere,sed ficte ꝛ impꝛopꝛie.Et huic intellectui satis vñr applaudere verba tex.Sed iste intellectus non ꝓz ad hunc tex. qꝛ illatio que ponitur in ver.retinet.ergo non bene inferretur ex precedentibus.Qꝛ si ingressus clam non possideret natura liter ꝓꝓrie ꝛ vere:sed ficte ꝛ impꝛpꝛie nõ ſequereꝝ: ergo absens retinet possessionem. Unde veritas est ꝙ talis ingressus possideret corꝓoralr,ꝛ sic naturalr vere ꝛ ꝓꝓrie: ꝛ illa verba videri ꝛ intelr. Potius respiciunt qualitatem clandestinitatis ꝛ violentie,q̃ ipsam possessꝫ. Nec est vez assumptuꝫ ꝙ clandestine ingressus solum fingatur in sui ꝺamnum ꝛ odium possidere non
44 autem in sui fauorem. † Sicut ꝺicimus ꝺn eo qui dolo ꝺesijt possidere:qꝛ imo possidet etiam in sui fauorem. Ꝑz:qꝛ hꝫ interdictum vti possid.ẋ quemcunqꝫ extraneum.l.j.in fi.j.vti possid. Item hꝫ interdictum vnde vi ii expelleretur.l.j.§.qui a me, ꝛ §.ꝺeiicitur.j.ꝺe vi ꝛ vi ar. Et ita in specie declarat Bar.in l. j.in ꝓn.in ij.char.ff.eod. Item fortius ista naturalis ꝙ̃ hꝫ ingressus, ꝑt operari effectum vſucapionis ꝛ sic acquisitionis ꝺominij̃ ḡdo ciuiliter possidens ꝺesineret ciuilr possidere:quia tunc corꝓoralis trahit ad se ciuilem,vt est gl.in.o.ꝛ approbata. l.sed ꝛ si noluit.ꝛ id specie ita tꝫ ad terminos nostros Bart.in ꝺ.§.ex ẋcto.in pen.col.vbi ꝺixi. Sed ista cessant in eo qui dolo ꝺesijt possidere que nullo modo potest censeri ad fauoꝛẽ suuꝫ
45 possidere.Hec obstant illa duo verba posita in tex.qꝛ vltra rñsionem quam.ff.ꝺedi:ꝺico quod imo verbum videtur etiaꝫ ali quando impoꝛtat veritatem.l.naturalr.in ꝓnn.ꝛ ibi Bret.ad hoc not.j.eod.ꝛ l.qui liberis.§.hec verba.ff ꝺe vulg.ꝛ pup.ꝛ in specie Bal.in l.etiam.per illum tex.C.ꝺe iure ꝺo. vbi no.Bal. ꝙ verbum videtur ibi non impoꝛtat fictionem fm verbi ꝺebitam ꝛ sanam interꝑetationem,ꝛ Bal.in rub.extra ꝺe ꝑscript. in ij.col.vbi ꝺt.ꝙ verbum videtur significat veritatem quãdo eam ꝑt significare.ideo ꝺebemus materiam ſubiacentem inspicere fm eum. Preterea quando verbum videtur ponitur in his que sunt iuris:impoꝛtat veritatem vt statim ꝺicam. silr ꝙ

bum intelr: aliquando impoꝛtat veritatem.l.j.§.item acquiri mus,ꝛ ibi Bret.ad hoc no.ff.eo.Bal.no.in c.bone memorie.in pe.col.ꝺe appel.vbi bene ad ꝓpositum nostrum:ꝺt,ꝙ verbum intelr in his que iuris sonat veritatem.ꝓout est in hoc text. Capio glo.magnam in verbo non clam. Ista gl.fm Bar.in ꝑncip.huius.§.est intricata. Ideo vt ex trices: ꝺuplꝺe eam magistralr ꝛ cum intellectu in quatuoꝛ partes ꝓncipales expediẽ do vnamquamq̃ ꝺe per se. In ꝓma timoꝛe taciti ẋii ꝙ nũc inducam,ꝺeclarat tex.ꝺeinde ẋ tex.expꝛesse opponit ꝛ ꝺe solu. se remittit. In secunda per viam questionis remouet fortem oppo.ẋ tex. In tertia formatꝫ questionem ꝺe ingresso ꝓhibente redeuntem qui non vult ciuilem acquirere. In quarta ꝛ vltima per viam qõnis ponit que remeꝺia ꝙetant ꝺño reuerso ꝑ recuperanꝺa naturali ꝙ ingressus occupat.Sc̃o ibi.sed quã hꝫ vi. Tertia ibi:sed quid si hoc ingressus. Quarta ꝛ vltima ẽ ibi.item iam non est questio. ¶ Redeo ad ꝓmam partem in
46 qua vt ꝺixi gl.timoꝛe taciti ẋii ꝺeclarat tex. † Istud tacitum ẋrium est:qꝛ tex.in fi.ꝺicit:vi magis intelr possidere non clã:
a illa ꝺictio magis est comparatiua.Ergo[a] ꝺebet ꝓesupponere positiuum cuius respectu fit comparatio.Nam comparatiuũ ꝓesupponit participationem vtriusq̃z, sed in vno magis quã in altero.l.vbi autem non apꝑet.in ꝓnn.vbi ꝺixi.j.ꝺe verbo. obl.Bar.in l.cum filijs.§.parte.cum simi.ff.ꝺe legat.ij.ꝛ tamen ter.ꝺt.vi magis intelr possidere non clam:ꝺeberet ꝺicere quã clam.Glo.huius timoꝛe subaudit tex.ꝺictionem tñ: ꝛ sic non tñ clam.sed magis vi:ꝛ sic simul possidet ꝛ vi clam: sed magis vi. Ista subauꝺitio violat tex. ꝛ ꝺictio magis hic stat comparatiue cum text. tollat ẋparationem ꝺicendo non clam.stat q̃ electiue vt ꝺixi in tex.Et tenendo illud quod clandestinꝰ possessoꝛ qui postea non admisit ꝺñm reuertentem possideat vi ꝛ non clam.vt ad literam ꝺt tex.tolluntur multe ꝺifficultates ꝛ amaritudines que tanguntur.j.ꝑesertim in ſcꝺa parte principali glo.ꝛ istud tene,vt.j.latius ꝺicam. ¶ Circa ſcꝺam oppo. l.sequitur.§.item si occupaueris.qui est.§.pen.j.tit.j. cõiter tenetur solu.ibi posita,ꝙ ibi ingressus est possessionem oĩno vacantem aio ꝛ corꝓoꝛe:ꝛ sic a naturali ꝛ ciuili,vt ꝑz ibi in verbo vacuam possessionem qs ꝑt ẋgere altero ꝺe tribus modis a vt no.ꝺeclarat gl.in l.si in verbo vacuam.C.vnde vi.ideo nõ ꝑt postea effici violenta attento initio,vt hac.l.in ꝓnn. Sed hic non vacat ciuilis que retinebatur aio ꝑ absentem:ideo cũ non admittatur reuertens patit vim.ꝛ sic possessio efficitur violenta. ¶ Venio ad ſcꝺam partẽ ꝓnn.gl.q̃ est ꝺifficilis ꝛ obscura,ꝛ oppono fortiter ẋ tex. Nam absurꝺũ est ꝙ eaꝺem possessio sit clandestina ꝛ violenta:vt inquit gl.imo ẋrie qualitates nõ ꝑnt ẋcurrere in eoꝺem subiecto: ꝛ sic in eaꝺem possessione, vt.l.si quis ante.j.eod.ꝛ l.si quis ancillam.in par.ꝓnn.j.ꝓo suo.vbi text.ꝺt. ꝙ quis non potest possiꝺere ꝑ suo ꝛ clam: qꝛ sunt ẋrie possessiones.ꝛ l.ij.§.fi.j.ꝓo empt. Et ẋr eaꝺem possessio non ꝑt simul esse ꝛ clandestina ꝛ violenta.Si.in effectu ponit ꝓncipales solu.fm quod fuerunt tres principales opi. antiquoꝝ.s. Jo.Roge.ꝛ Azo.quas clarius ꝓsequitur ꝛ explicatur Barto.tamen glo.ꝺe istis nullam facit mentionem.Et ista ſcꝺa ps principalis intellectualiter ſubꝺiuiꝺitur in quatuoꝛ particulas ex mente Bar.ꝛ forte vltra quam gl.senserit. In ꝓma ponit sol.Jo.cõiter appꝛobatam ꝙ naturalem hꝫ clam: sed ciuilez vi.ꝛ sic ẋrie qualitates non sunt circa eaꝺem possessionem: lꝫ circa ꝺiuersas. Et ꝙ ꝓma naturalis sit clandestina ꝓbat:qꝛ inspicitur origo possessionis,ꝛ quod non mutetur in violentã, ꝓbat:qꝛ cã possessionis mutari non ꝑt. In ſcꝺa per viam questionis ibi:sed quam ciuilem hꝫ tacite sentit ſecunꝺam sol. Roge.ꝙ ingressus hꝫ ꝺuas ciuiles: vnam ꝑ ingressum clandestinũ.aliam vi non admittendo ꝺñm reuertentem.Et istam reꝓbat gl.per absurꝺum ꝙ in eaꝺem re ꝺuplex sit ciuilis cum vnica reperiatur.ꝑesertim in eaꝺem re ꝛ eaꝺem persona. In tertia ibi.illuꝺ etiam est absurꝺum.gl.tacite sentit.tertia solutio. Azo.ꝛ Placen.ꝙ vnica tñ est possessio.s.naturalis que habetur ꝛ clam ꝛ vi:ꝛ sic cum ꝺuplici qualitate quam gl.reꝓbat: qꝛ absurꝺum quoꝺ eaꝺem possessio sit clandestina ꝛ violenta: ꝛ sic hꝫ ẋrias qualitates.vt ꝺixi. In quarta que est ibi.sed ꝺicunt.ponitur quaꝺruplex responsio fm Azo.ꝛ Plac.Prima, quoꝺ concurrere possunt ex ꝺiuersis causis per l.iij.§.ex pluribus.ff.eod.quod glo.reꝓbat: qꝛ ibi loquitur ꝺe ꝺiuersis causis se compatientibus:sed hic sunt ẋrie.Secunda solut.est ibi, nisi ꝺicas,quoꝺ ꝓo parte vi ꝛ ꝓo parte clam:nihil est.Tertia magis colorata sol.est ibi, vel nisi ꝺicas ꝙ ꝺiuersis respectibꝰ eaꝺem naturalis hꝫ ẋrias qualitates.nam naturalis naturaliter retinet:ꝛ sic corꝓoꝛe habetur clam:illa eaꝺem habetur ciuiliter vi ꝛ eẋ. Istam reꝓbat Bar.qꝛ ꝺiuersitas qualitatum non potest facere,vt ꝺuo contraria possint esse in eo ſubiecto. l.iij.§.ex contrario.ff.eoꝺem.Quarta solut.est ibi. Item ꝓ eis:

a Dictio magis ꝓpriatiua. Adde gl. ꝛ ibi doc.in l. ij.§.j.ff. si cerpe.ꝛ in l.in ꝓmo.§.sicut.ff. ꝓmo. ꝛ cñ hꝫ dictio stet electiue: vide ꝑ Soci. in ꝓsil. clxxxiij.colũ. pe.ꝙ si.primo adduco.

ꝙ qualitates ɔ̄rie in eadem naturali se ɔ̄patiuntur non eodeʒ tpe sed diuersis, qꝛ ab initio fuit clandestina ⁊ nunc est violenta p l.is q puteñ.§.hoc interdictū.j̄.qd vi aut clā. Glo.reᵱbat qꝛ ille.§.loquitur in re corporali, puta in domo q̄ potuit fieri ꝑ parte clam.⁊ alio tpe ꝑ parte vi. sed in possessione q̄ est ius insistendi rei.ſm gl.in l.j.in prin.in gl.j.s.eo.⁊ sic res incorporalis:initium inspicimus, ⁊ sic ab initio semel fuit clandestina vl violenta semper talis erit.vt hac.l.in princ. Ista est proprie mens ⁊ medulla huius gl.Et lʒ Bar.transportet quosdaʒ vſ. prius ponendo quartā sol.ibi.Itē ꝑ eis.⁊ postea ponendo tertiam ibi.vel nisi dicas:tñ de hoc non est curandū ſm Raph. h

47 ⁊ bene.⁊ talis transportatio Bart.nihil penitus facit.¶ Ex ista scda parte prin.gl.habes ſm opi.Jo.cōiter approbataʒ vnā ɔclōnem ad tex.Qd ingressus hʒ naturalem posses. clandestine,sed ciuilem violenter,⁊ sic respectu naturalis dr clandestinus:respectu ciuilis dr violentus, ⁊ sic ɔ̄rie q̄litates non sunt circa eadem possessionem,sed circa diuersas. Fundamentum gl.⁊ doc.est,qꝛ ex quo is q a ꝑncipio clā occupauit semel cepit naturalem clam possidere:non ꝑt amplius sibi mutare causaʒ possessionis naturalis:qꝛ semp quo ad illam dr clam possidere,qꝛ inspicitur initium,vt hac.l.in ꝑn.Sed tu aduerte lʒ oēs ita teneant,iste cōis sensus vr̄ ɔfundi ꝑ istum tert.in fi. qui dt, non clam.⁊ sic non loquit' ɔparatiue qꝛ dixisset quā clam. Sʒ dicendo non clam.aperte ostendit ꝙ prima posses.clandestina efficitur violenta. Et hoc modo cessat fortis oppositio.s.facta,qꝛ hic non ɔcurrunt due qualitates ɔ̄rie cum ter. expresse dicat non clam.Non ob.fundamentum gl.⁊ doc.ꝙ ex q̄ a ꝑncipio semel cepit clam possidere non ꝑt amplius mutare causaʒ

48 posses.†qꝛ ad hoc facile rñr:veꝛ esse causa extrinseca non accedente.l.iij.§.illud.⁊ ibi Bar.⁊ alij.s.eo.Sed hic accessit postea cā extrinseca.s.violentia pp non admissionem domini redeuntis.Ergo pp hanc cām extrinsecam postea accidentem cā possessionis potuit mutari. Tñ ad hoc posses subtilr dicere.qd ista noua cā q̄ superuenit non supuenit circa possessionem primo loco clandestine occupatam. Qꝛ cum possessio naturalis tpe occupationis esset vacans:ex quo neminem domi reliqt: vt dt tex.circa eam non ꝑt cadere violentia.l.sequitur.§.iteʒ si occupaueris.cum gl.j̄.ti.j.Nimirum cum non superuenerit noua cā applicabilis prime possessioni si ꝑma possessio non mutatur.Ista ergo noua cā violentie necessario cadit circa aliaʒ posses.s.ciuilem:ergo bene sequitur cōis solu.ꝙ naturalem hʒ clandestine.⁊ ciuilem violenter.Nec ꝑt dicere ꝙ fingat' vsqʒ retro ab initio semper fuisse violentus possessor, prout dicebat Are.hic,qꝛ extrema non sunt habilia. nam tpe prime occupationis possessio naturalis erat vacans cuius respectu non cadit violentia.Et ita rñdet insignis doc.do.Pe.de Ber.h ⁊ sequuntur do.Jac.pute.⁊ do.Hieron.tor.ambo.ꝑceptores mei. ¶ Sed tu caue defendendo illud ꝙ teneo ɔ̄ oēs, ⁊ dixi eē verum:qꝛ non dico ꝙ prima naturalis clandestina assumat q̄litatem violentie,sed ex noua cā bene mutatur possessio:qꝛ vbi ꝑmo habebat naturalem clam,nunc pp violentiam:⁊ sic nouaʒ cām hʒ solum violentam:⁊ ita cantant vba ter.hic, si nō violētur.Et sic non adijcitur q̄litas qualitati: vt etiam dt Albe.de Ro.Sed transfunditur q̄litas in q̄litate vt sola violentia remaneat.Scdo dico,ꝙ tert.in d.l.sequit.§.item si occupaueris. in quo se fundat d.Pe.de Ber.⁊ sequaces: loqtur qñ possessio erat oino vacans aio ⁊ corpore:⁊ sic respectu naturalis ⁊ ciuilis ꝙ non est hic,vt dixi in j.par.huius gl.⁊ sic ille ter.non bene alleg.ad ꝑpositum nrm.Tertio dico,ꝙ ex q̄ non restituit' naturalis.fit violentia ⁊ in naturali ⁊ in ciuili,vt.j̄.tʒ glo.in i ij.par. prin.Ideo cum violentia ɔmittatur etiam respectu naturalis nimiꝛ si ex noua cā extrinsecus accedente ꝑt variari, vt dixi.

49 †Confirmat' quarto ꝑ id qd tʒ Barto.in l.si quis in tantam.in iij.col.C.vnde vi.vbi in specie tʒ ꝙ in isto.§.iste qui clam ingressus est:quo casu appellat' clandestinus possessor: si postea reuertentem dñm non admittit,quo casu spoliat dñm ciuili, qd intellr violentus possessor quo ad vtranqʒ possessionem.s.q̄ ad ciuilem,⁊ etiam q̄ ad naturalem:allegat gl.hic, ⁊ qꝛ naturalis trahit ad se ciuilem ſm eum.q̄uis do.Alex.in l.quemadmodū. j̄.eo.dicat illud qd dixit Bar.non ꝑbari in hac gl. dixit in ter.

50 in vij.no.¶ Scdo vltra d.Pe.de Ber.⁊ alios:dum dixi ꝙ cā possidendi ꝑt immutari ex noua cā extrinsecus superueniēte. Aduerte subtilr qꝛ vr̄ ꝙ istud sane intelligat' de cā.i.de titulo supueniente ꝑut et capitur in l.iij.§.ex pluribus:⁊ ibi Bart.⁊ doc.s.e.Sed h violentia supueniens,q̄ est delictum,non ꝑt capi ꝑ cā sicut et clandestinitas supueniens non mutat cāʒ posses.vt dt tex.in hac.l.in prin.qꝛ et illa siłr sonat in delictū.Sed defendendo illud ꝙ tenui ɔ̄ oēs : rñde,ꝙ ad hoc vt posse.que non erat iusta:ex noua cā efficiat' iusta:ibi bñ cā capitur ꝑ titulo,qꝛ regrit ꝙ nouus titu.superueniat:ita ꝑprie loqt' text.in l.non solum.§.qd vulgo.j̄.tit.j. Sed ꝙ prima clandestina ⁊ sic vitiosa non possit ex nouo delicto transmutari in violentam: nihil impedit.ter.est h,q dt,ꝙ vi possidet non clā:cum violēta sit magis iniusta q̄ clandestina.⁊ ita teneas ɔ̄ gl.⁊ docto.h. Et ita et inclinant Mod.Senen.h. ⁊ isto modo ex toto cessat oppositio.s.facta.¶ Juxta istā scdam par.gl.Bar.format duas opposi.vt hic ꝑ eum. Adde circa scdam opposi.inq̄tum soluit ꝙ lʒ de non iusta possessione:tum ꝑcessu tpis noua supueniente cā.possit fieri iusta:vt l.non solum.§.qd vulgo.j̄.ti.j. Tamen ꝙ iusta efficiat' iniusta: vel iniusta iniustior hoc non ꝑt esse,vt hac.l.in prin.vbi inspicit initium:sed istud est ɔ̄ istum ter. non cauillando,vt.s.dixi.⁊ initium dʒ spectari nisi noua cā extrin-

51 secus postea supueniat,vt.s.pri.latius dixi. ¶ In tertia parte princ.gl.ibi.sed quid si hic ingressus.Ista gl.cōiter dānatur ꝑ tex.in l.sequitur.§.si tu vi me.j̄.ti.j.no.ꝑ gl. in l.iij.§.si qs aūt. j̄.de vi ⁊ vi ar.⁊ l.qd seruus.in prin.j̄.eod.q̄uis Aret. conet' defendere istam gl.⁊ male.⁊ eū reᵱbant Mod. Senen.hic. Jmo fortius qñ dñs absens suspicat' sic posse repelli pp hoc perdit ciuilem q̄uis nulla interuenerit violentia. Tñ ɔpetit interdictum vnde vi.vt est gl.in l.i.§.siue aūt.in vbo possessionem.⁊ in l.iij.§.si quis autem.in vbo armis.j̄.de vi ⁊ vi arma. Ad q̄ glo. Bar.hic in fi.se remittit.idem Sali.in l.si quis in tantā.in xiiij. q.j.par.prin.vbi limitat.C.vnde vi.d.Ant.de But.in c.iteʒ qs. de restit.spo.⁊ ista adde ad ea que dixi in ter.in viij.not.¶ Venio ad quartam par.prin.gl.ibi.Item iam non est questio quā subdiuide in vij.partic.In prima ponit ꝑ claro ꝑut est:ꝙ ꝑ ciuili recuperanda ɔpetit interdictum vnde vi. In scda q̄rit an ꝑ recuperanda naturali ɔpetat aliquod interdictum possessorium ⁊ tʒ ꝙ sic.s.interdictum vti pos. In tertia opponit ⁊ bene soluit.In quarta q̄rit q̄do ingressus suspicatur de tertio de quo non dʒ suspicari.In quinta ponit practicam ⁊ sic ordineʒ agendi.In sexta an etiam ɔpetat rei vendica.In septima ⁊ vltima opponit ꝙ non ɔpetat interdictum vti possi.⁊ notabilr soluit.Et eam pro not.signat bene Bart.Secunda ibi,sed an nomine naturalis.Tertia ibi,sed quo ab eodem. Quarta ibi, sed ſm hoc.Quinta ibi,⁊ hec ciuilis turbatur.Sexta ibi, ꝑt et agi rei vendicatione.Septima ⁊ vltima est ibi. Item opponi-

52 tur ꝙ cum interdictum. ¶ In ea.gl.ibi.sed an noie naturalis. Habes ꝙ dñs ciuiliter possidens ꝑ naturali clam ab alio occupata hʒ interdictum vti possi. Cum ista ɔclōne transeunt

53 doct.hic. ¶ Sed in ɔ̄rium fortiter facere vr̄:qꝛ q hʒ ciuilem ꝑt ꝑpria authoritate expellere clandestinum possessoreʒ hñtē naturalem,vt est glo.not.in l.j.§.interdictum autem hoc.⁊ ibi Bar.j̄.vti pos.Illa gl.est cōiter approbata:vt late per Ludo.⁊ latius Are.hic.⁊ do.Alex.in l.quemadmodum.j̄.eo.Dixi late in tert.in iij.nota.ergo superfluum vr̄ remedium interdicti vti poss.⁊ sic vie iudiciarie. Jmo fortius vr̄ nociuum tunc remedium interdicti vti poss.qꝛ adeundo iudicem videtur suspicari se posse repelli,⁊ sic vr̄ perdere ciuilem, vt hic in l.seq. ⁊ hoc vult Bal.in l.ij.in x.q.C.de serui.⁊ aqua.quem statim.j̄.referā.

54 †Sed ad hoc respondent ⁊ bene Raph.Cu.⁊ Lud.Ro. hic.⁊ d.Alex.in l.quemadmoduʒ.j̄.eo.ꝙ non est veꝛ:ꝙ adeundo iudicem ꝑ interdicto vti pos.ꝙ perdat ciuilem possessionem, sicut in simili nunciando nouum opus ꝑ iudiceʒ non perdit qs ciuilem:q̄uis nunciando verbo tanq̄ timidus bene perdat.l.d pupillo.§.meminisse.s.de ope.no.nun.gl.⁊ doc. in l.prima.§.in operis.s.eod. Item tʒ Bald.in l.ij.in ij.col.C.de iure emphyt. vbi tʒ ꝙ qui agit interdicto vti possid.non per hoc perdit suā ciuilem.allegat glo.in §.hodie.instit.de interdic. Tamen ɔ̄riū tʒ idem Bald.l.ij.in vj.colum.in x.q.C.de serui. ⁊ aqua. vbi tʒ ꝙ ex quo actor eligit viam iudicij videtur meticulosus:⁊ ad viam facti redire non potest.d.§.meminisse.⁊ l.si mulier. in fi.s. quod met.cau.Et ne ad iudicium inchoatum sit ludibrio. Et ne sit in potestate vnius iudicium euertere.l.si quis rem:in ratione sui.s.de arbit.⁊ sequitur Aret.hic in ix.col.ij. Sed prima opi.est verior.⁊ Bal.l.in illa.ij.in x.quest. reprobat Alex.in d. l.j.§.in operis.in j.no.Facit quod infra vult glos.ꝙ agendo rei vendicatione per hoc,nō suspicatur se posse repelli nec ꝑ hoc perdit possessionem:vt.j̄.dicam in gl.Confirmatur,qꝛ inducta ad augmentum non debent operari diminutionem ⁊ perditionem,vt est ter.no.in l.si mancipia.in prin.s.de fund.instru.not. in l.legata inutiliter.j̄.de leg.j.Iteʒ remediuʒ facit: qd qs possit propria authoritate destruere:non facit cessare remediū iuris ⁊ sic interdicti:vt est gl.in d.l. de pupillo.§.meminisse,in gl. pen.tʒ Bar.in l.j.§.in ꝑuinciali.in ij.col.s.de oper.no.nunciat. Nec est veꝛ ꝙ per hoc quod ꝑpria authoritate possit expellere,remedium iudiciarium vti possi. si sit superfluum pʒ in d.§. meminisse.⁊ ibi glo.Interest enim nostra habere plura remedia.l.cum filijs.§.varijs.de legat.secundo.nam renunciādo vni non videor alteri renunciare.l.si domus.s.de serui. vrba. prædio.

55 dio.l.i.§.fz videndum,vbi gl.no.Ś.de suc.edic. ¶† Jn eadez gl. ibi,sed fm hoc si clam intrem.Habes ex gl.q si ingressus possessionem vacantem suspicatur,non de dño,sed de alio tertio, q sibi mouebit ztrouersiam q illi tertio non 2petit interdictū vti possid.cum non possideat,nec habeat dñium. Adde quod tamen dabitur interdictum;ei ad quem vere res spectat,vt est ter.in l.aut qui aliter.§.si quis dum putat.j.qs'vi aut clā.Guis glo.z Dy.Jnium teneant,z mgle.in l.j.§.interdictum.j.vti pos. Cyn.in l.j.in iij.q.C.vti poss.¶Tamen cum prima opin. tenent Bar.z cōiter doc.hic.do.Anto.de But.in c.item cum quis.ȣ restit.spol. ¶Solus Aret.hic insurgit 2 communem opi.ap2obando glo.z Dy.in d.§.interdictum,z fz q imo interdictū vti possi.dz dari illi de quo suspicabatur se posse repelli;z non illi cuius est possessio p text.l.fulcinius.§.quid sit aūt latitare. in fi.cum ibi not.j.ex quib.eau.in' pos.ea. Vbi edictum illud ad ad impetrandum venditionem rez illius latitabat dat illis tm aduersus quos iste latitabat,z non alȳs creditoribus quāuis vere ius haberent.Non obst.ter.in d.§.si quis. qz rn det Aret. q illud est interdicto quod vi aut clam,vt ibi. Aliud in interdicto vti possidetis de quo,nos loquimur. Nam primum est impersonaliter positum.§.q vi aut clam;factum erit restituaz. l.j.in princ.j.quod vi aut clam. nimirum si omnibus competit quoz respectu est clam edificatum. Sed verba interdicti vti possidetis sunt personarum, qz dicunt q ille qui clam possidet ita demum succumbit si possideat claz ab agente.l.j.in pncip.z l.ij.z l.si duo.in princ.j.vti pos.nimiz si non dz extendi ad aliam psonam q eam a qua suspicatur 2trouersiam sibi fieri.

Tene primam opin. que est communis, qz ad hoc vt dicatur clandestinus vel iniustus possessor inspicitur illud q credere debuit,z non illud quod vere credidit,vt hac.l.in prin. z l.phi bere.§.fi.j.q vi aut claz.Confirmatur arguendo de delictis ad
56 2ctus q argm est validum.l.omnem.Ś.de iudi. †Nam in delictis sufficit dolus in genere fz sit erratum in corpore vel in psonam fm Jo.An.in regula eum qui in ius.in mer cur.Bal.in l.si quis non dicam rapere.in pen.col.C.de episco.z cler.Facit ter.no.in l.eum qui nocentem.§.si iniuria.j.de iniur. vbi si credo facere iniuriam vni,z facio alȳ qui est mihi penitus ignoto
57 tus:tñ teneor illi ignoto actione iniuriarum.†Et p illum text. determinat no.Bar.in l.respiciendum.§.delinquunt. in fi.j.de pe.quem Bar.legit sub.l.in seruo2. Quod si volebam percutere Titium,z percussi Seium.quod tamen puniox,qz dabaz operam rei illicite. Secus si dabam operam rei licite:puta volebam percutere feram z percussi hominem,non punior.vt est ter.no.in d.§.delinquunt. Vel si volebam percutere vnuz quē credebam esse seruum meum z pcussi alium non puniox.text.ē in l.illud.§.fi.z ibi Bar.j.de iniur.Ad idem Barto.in §.delinquunt. Allegat alium text.no.in l.scientiam.§.sed si defendendi.Ś.ad leg.aquil. Sed tu aduerte q ille text.de directo facit 3 doctr.Bart.Nam ȯt ibi tex.sed si defendendi mei cā lapidem in aduersarium proiecero z non eum,sed pretereuntem pcusse ro:tamen teneor lege aquilia:eum enim solum qui vim infert licitum est ferire.ita ibi ȯt text. Pondera q ibi,piecit cā se defendendi:z sic dabat operam rei licite: qz licitum est defendere.l.vt vim.Ś.de iust.z iure.l.j.C.vnde vi.z c.significasti.ȣ homi. z tamen punitur.l.aquilia. Et sic mirandum est q Bart.alleget p se tex.qui in 3nium facit.z cogita sup solu. illius text.qz forte poterit responderi. Ultra Bar.adde alium tex.in l.si cuz seruo.z ibi Ang.j.de iniur.sequitur Jo.de An.an.in c.ij.in rvj. col.de maledi.quamuis alibi Bart.super hoc relinquat cogitandum.z mihi decidit in d.l.illud.§.fi.j.de iniur. Sicut quando volebat vnū percutere z duos percussit tenetur de vtroq; per iura prallegata fm Bart.in l.j.§.diuus.circa med.j.ad l. Cozne.de sicca.¶No.tamen diligenter in predictis.q miti9 punietur p2o culpa arbitrio iudicis fm Ange.in d.l.respiciendū. §.delinquunt.z in d.l.si cum seruo.Et no.Bal.in l.ij.§.quacun
58 que.in ver.quo ad tertium dico.Ś.de iureiur.† Item p ista parte communi,bene facit quod fz gl.in l.si duo.in prin.j.vti poss. z ibi Bar.in ij.col.vbi si quis emit bona fide a cladestino possessore, potest conuenīri interdicto vti possid,a domino.z tamen nec ab agente nec ab alio is qui emit bona fide pōt dici clam possidere,vt est tex.clarus.Ś.in hac.l.in prin. Ergo non ē bona 3nitia,non possidet clam a me: ergo non datur mihi in
59 terdictum vti possid,3 eum:† qz omnia interdicta sunt in rem scripta excepto interdicto vnde vi.l.j.§.pe.j.de interdict.z ita ȯt Bar.in d.l.si duo. ¶Et tenendo istam partem non ob.text. in §.quid sit autem latitare.allegatus per Aret.qz rn dupl'r. Primo q hic si non daretur domino interdictum delictū violentie remaneret impunitum,3 l.ita vulneratus.Ś.ad le.aquil. sed ibi qui latitabat non euadit impune, qz saltem ille aduersus quem latitabat impetrat venditionem bonoz.fz alȳ nō. z ita ibi ȯt Alb.de Ro.Scdo rn̄r q ibi illi aduersus quos latitabat pretendebāt ius.z habebant ius , nimirum si ibi illud edictum hz locum quo ad eos.sed hic tertius nullum ius hz in re,nec in dño,nec in possessione , z sic rmini sunt omnino diuersi. ¶In ea.gl.ibi.erit ergo vis huius interdicti. Habes
60 ex ista parte gl.tres 2clones.†Prima est q quis pt solam ciuilem acquirere sine naturali. Pz qz hic agitur vnde vi p ciuili recuperanda quam perdidit,z postea agit interdicto vti poss. p naturali.idem fz gl.in l.Pompo.§.si is qui.in glo.magna.ad fi.j.eo.Et sic pondera fm do.Alex. hic esse gl. 3 id quod tenet Bart.Ś.in glo.in verbo possessionem.vbi vult fm.Rog.q non potest queri ciuilis sine naturali.nam gl.hic fz 3nium fm eum. Tu autem responde ad istam gl. dupl'r. Primo q glo.hic loquitur quando agitur de recuperatione ciuilis que facilius inducitur quam acquisitio de nouo,put.Ś.loquitur Bart.per rlam.l.patre furioso.Ś.de his qui sunt sui vel alie.iur. Scdo respondeo q ista gl.z alia similis loquitur de facto iudicis interueniente:sed sic est q factum iudicis reputatur factuz partis. l.si ob cām.Ś.de euic. Unde sicut quando interuenit factū partis,puta pprietarij nudi,potest sola ciuilis transferri sine naturali,vt dixi.Ś.in d.gl.in verbo possessionem: ita hic qñ interuenit factum iudicis,z ita etiam loquitur Bal.in ij. in j.q.C.vbi in rem act.vt ibi fz q iuder pōt quem mittere in possessionem
61 p sola ciuili consequenda. ¶† Scdo habes ex glo. practicam huius legis q interdictum vti possidetis datur p2o ciuili q turbatur per retentionem naturalis clandestine occupate, z petit ingressum 2demnari ad desistendum a turbatione qs non pōt facere nisi restituat naturalem. Unde effectualr petit cōdemnari ad restituendam suam naturalem per vti possidetis,se
1 quitur Bar.vbi hanc gl. multum 2mendat in l.j.§.interdictū hoc.in ij.col.j.vti poss.Similis glos. est in l.naturaliter.§.nihil commune.j.eod. Facit ter.in l.ij.§.si reddita.Ś.commoda.vbi res non dr reddita quando redditur deterioz.ata. Sic in ppo
1 sito non pōt dici ciuilis restituta nisi etiam sit restituta naturalis:qz alias efficeretur deterioz ciuilis per retentionem natu-
62 ralis.facit l.Julianus.§.si fundum.j.de verb.obl. ¶† Tertio ex ista gl.singulr no.q interdictum vti possidetis hz effectum recuperande possessionis.lz alias solum cōsueuerit tueri possessionem.Et ita etiam no.istam glo.z sequitur d.Ant.ȣ But. in d.c.item quis.de resti.spo.Et sic interdictum vti possid. pōt 2petere p2o naturali quam non hz:dummodo habeat ciuilez in qua dr turbari per retentionem naturalis. Idem etiam fz glo.j.in vltima particula quod no. p intellectu.l.j.§.hoc interdictum.z in l.si duo.j.vti possid. ¶Jn ead.gl. ibi potest etiam
63 agi rei vendicatione.No.ex ista parte gl.† Primo.q in eodez libello potest agi rei vendicatione,z sic iudicio petitorio p naturali z etiam vti possidetis,z sic iudicio possessorio p ciuili. Qz ista remedia non sunt 3nia nec etiam repugnantia. dico te detinere naturalem,z me turbari in ciuili , z sic dantur diuersis respectibus,de quo per glos.z doct. in l.naturaliter.§.nihil
64 commune.vbi dicetur.j.eo.† Secūdo ex illa gl.not.Raph.Cu. quod agens rei vendicatione per hoc non suspicatur se posse repelli.Et sic non perdit possessionem pz:qz potest agere interdicto vti poss.facit fm eum.l.de pupillo.§.meminisse.Ś.de ope. no. num.z nota ad que dixi.Ś.in ista iij.parte gl.Tamen aduerte,q istud non bene pbatur in hac glo.qz hic interdictum vti possid.datur effectualr ad recuperandum possessionem naturalem,z sic per hoc q competat interdictum vti possi. non sequitur qs possideat.Sed in hoc non est insistendum qz habes de hoc ter.ad literam. in d.l.naturaliter.§.nihil 2mune.j.eod.
65 ¶† Jn vltima particula gl.habes qs etiā post amissam possessionem 2petit interdictum vti poss.si in amissione cepit interesse amittentis.Ex quo correlarie infert' qs etiam ille qui non
66 possidet hz interdictum vti pos.put ad interesse.† Sicut etiam illud interdictū vnde vi non solum dat' ad recuperandū possessionē.sed ēt ad interesse.l.si de possessione. circa pn.C.vnde vi. z l.j.ff.de vi z vi ar.Istud qs vult ista gl.esset valde no.fz Bar.
67† si esset vex.Sed Bar.z cōiter doc.damnant:qz requirit † q ille qui agit vti possidetis possideat tpe litis 2test.§.retinende.in ver.hodie.insti.de interdi. Sed iste non possidet nec naturalr nec ciuiliter.Sed ad istum ver.hodie.pōt responderi.q loquitur qñ agitur respectu possessionis:tunc non 2petit nisi possidenti tpe litis 2te.Sec9 qñ agit p interesse.z ita potes saluare istam gl.3 Bar.z oēs hic. ¶Capio gl.in verbo amisisse. in l.fz z si nolit.Quaz divide in tres partes.In prima declarat ter. Jn ij.tacite ērit.Jn iij.opp.z notabiliter soluit.ñ.ibi,hec amis-
68 sa.iij.z vlti.est ibi,fz quo sine animo,† Jn ea.glos,ad fi.istam gl. multum no.Bar.ex ea colligit quod animus adhibitus vno tpe,operat effectum suū alio tpe.Tu singularius no.ex ista gl. q quo ad acquisitionem possessionis,animus adhibitus tpe

incongruo, opat tpe 2gruo. nã volũtas possidẽdi ciuilr tpe q̃
ali⁹ possidebat, z sic tpe incõgruo, opat effm acqstionis ipsi⁹
ciuilis si 2tingat possidentẽ eas amittere. Cõtra hoc opponit
Bar. q̃ ai⁹ adhibit⁹ tpe incongruo non opat tpe 2gruo. l. qui
supstitis. ff. de acq̃her. Et rñdet q̃ istud. h est, rõne delicti. l. q̃
dã in iure. §. fi. ff. de do. Cũ in odiũ istius clandestine ingredi-
tis z 2ũr delinquẽtis, ai⁹ adhibitus tpe incongruo opat in pe
nã z piudiciũ delinquẽtis, vt possit 2uenire interdicto vnde vi
p ciuili posses. Cũ Bar. transeunt Inge. Imo. z cõiter Mod.
Raph. Cu. rẽpbat q̃ in d. l. q̃dã in iure. §. fi. illud est rõne deli-
cti z in penã delicti. ꝛ hic esset parua pena imo poti⁹ 2modũ,
q̃ sibi acq̃rat possessio: q̃ et si ingressus nollet sibi acq̃ri ciuilẽ,
tñ p illa naturali tenet interdicto vnde vi. l. seq̃. §. si tu vi me. ff.
ri. j. gl. in l. j. §. siue aũt. ff. de vi z vi ar. z dixi. ff. in ij. par. pn. gl. Sꝛ
tu dic q̃ illa iura loquunt q̃n interuenit violentia ꝛ q̃ violẽtia
adhibuit noluerit sibi q̃ri. h aũt solũ fuit clandestin⁹ ingressus,
vnde ꝫ Bar. forti⁹ facit fm Aret. q̃ in d. l. quidã in iure. §. fi. do-
natio facta de hd̃itate viuentis tertij, post illi⁹ mortẽ nõ 2firmat in psona donatarij. q̃ si 2firmaret bene faceret p Bart. ꝛ
hd̃itas ibi auferet a donatore tanq̃ ab indigno z applicat fi-
sco. vnde Bar. in d. l. qui supstitis meli⁹ rñdet ad illũ text. q̃ ibi
delinquẽdo, a lege priuat, non aũt q̃ ipse renũciauerit. ¶ Ego
vltra scribens. ꝫ Bar. z doc. allego duos ter. in quib⁹ pbat q̃ et
vbi non est delictũ tñ ai⁹ adhibitus tpe incõgruo opat postea
tpe 2gruo. Primo allego ter. no. l. fi. in fi. C. q admit. vbi existẽs
in scõo gradu agnouit ꝓperantius bona ꝛ possess. intra tps p̃-
mi. si 2tingat postea primũ repudiare, certe agnitio facta tpe
incongruo, z sic ai⁹, opat tpe 2gruo. z ibi Lud. Ro. reputat il-
lũ text. esse ad hoc peregrinũ z singul. z ibi et sequit⁹ d. Aler. q̃
uis Aret. rep̃hendat, an sit ver⁹ intellect⁹, ibi latius dixi. tñ te
nendo primã intell⁹ in gl. ibi, quẽ Bar. z doc. cõiter tñt, p q̃ ẽ bo
nus ter in §. pe. in fi. de bo. poss. q̃ statim q̃ ꝑm⁹ repudiat, in-
cipit currere tps scõo. tunc ille ter. non obstaret, Scõo ꝫ Bar.
z doc. allego bonũ ter. in l. j. §. fꝛ si filio. ff. de lega. iij. in ꝓb. quasi
nunc datum. vbi in codicillis 2sensus ad hibit⁹ tpe incongruo,
opat tpe 2gruo. vt tunc act⁹ z sic fideicõmissum valeat. ¶ Ul-
timo no. ⁺diligenter istã gl. q̃ sepe allegat, q̃ si dñs pdat suã ci-
uilẽ, qs̃ hñs naturalẽ et ignorans eã acquirit. Et istã glo. et ad
hoc no. Bal. in l. j. in rubr. j. q. §. de re. diui. Adde q̃ tꝛ Bar. in l. ex
asse, circa fi. ff. ad treb. q̃ q̃n ciuilis posses. non est apd aliquez z
sic vacat: naturalis possessio statiꝛ efficit ciuilis, z sic ciuilis sta
tim vnit naturali. allegat gl. h. ¶ Ampli⁹ istã gl. iungendo eã
cũ text. q̃ et corpalis de q̃ ꝓprie loquit iste text. trahit ad se ciui-
lem vacantem. z ita no. Bar. in l. iij. §. ex ꝫito. in pe. col. ff. eodẽ.
¶ ⁺Limita istã gl non ꝓcedere in detentione nuda, q̃ nõ opat
hoc. vt si possessio ciuilis z naturalis vacet: detentatoꝛ efficiat
possessoꝛ. vt est ter. no. in l. celsus. in pn. in ꝓ. nã si a nullo possi-
dent. ff. ad exhi. vbi lꝫ possessoꝛ fm Are. in l. j. in pn. in vj. col. ff.
¶ Et glo. q̃rit Bar. An ingressus, qui corpalr possidet, tra-
hat ad se possessionẽ naturalẽ q̃ hꝫ vsufructuari⁹ vel vsuarius
si sint suspicati se posse repelli. Et distinguit aut est ingressus
tanq̃ vsufructuari⁹ vel vsuarius, z ad se trahit, als sec⁹, alleg.
l. iij. §. vnde vi. j. de vi z vi ar. Adde gl. in l. vni. in gl. fi. C. vti pos.
Intelligе q̃n hñs naturalẽ suspicat⁹ est se posse repelli vel nõ
fuit admissus alias retinet solo aio, sicut z retinetur ciuilis. gl.
in j. in pn. in gl. ii. ff. eo. ¶ ⁺Scõo q̃rit Bart. vtꝛ possessio na-
turalis q̃ hꝫ emphyteuta, feudatarius vel similes trahat ad se
ciuilẽ dñi vacantẽ. Et tꝫ q̃ non. q̃ non habent aliꝫ illam q̃ren
di. Adde secus esse ẽꝫ q̃ finito feudo vel emphyteusi, ciuilis q̃
est apud dominũ trahit ad naturalẽ q̃ erat penes vasallum. fꝫ
Bal. in l. j. in rubr. j. q. §. de rer. diui. ¶ Et p ista cũ laude Dei re-
manet expeditus iste solennis z famosus. §.

Lex viij.

1 Contrarioꝛum eadem est disciplina.
2 Que sunt necessaria ad acquirendum sunt necessaria ad per-
dendum.
3 Possessi. est duplex z non vna.
4 Dictio nulla est distributiua.

1 Quemadmodum. Eodẽ iure quo
2 rur eodẽ admittit. h. d. Vidim⁹ in l. iij. §. in admitten
da. ff. eo. ¶ ⁺Ro. j. q̃ ꝫioꝛ⁹ eadẽ est disciplina. facit
l. z ñ ꝫ tabulas. ff. de vul. z pup. l. ii. cũ ii. §. de leg. iij. gl. in rubr. ff.
eo. vbi aliqd dixi. Bar. in l. inter stipulantẽ. §. sacrã. vbi plene te
3 tigi. ff. de ver. obl. ¶ ⁺Scõo no. ex hoc text. q̃ q̃ sunt necessaria
ad acquirendũ, sunt necessaria ad pdendũ. Et ita rẽatur amis-
sio sicut acquisitio. Facit. l. q̃is saltus. j. e. z l. fi. vt ꝓponis. C. d
nup. Item facit q̃ cuius ꝫsensus regrit in ẽndo, eiusdẽ reg-
rit in dissoluendo. auth. ꝫ si filij. z ibi Bar. in ij. not. C. de repud.
gl. in l. tria prędia. ff. de ser. rust. pd. Bar. in l. actoꝛ. in pen. col. j.
rem ra. ha. Item ois res p quascunq; cãs nascit⁹ p eadẽ dissol-
uit. c. j. ex dẽ reg. iur. z rr vij. q. ij. in c. ois res. Itẽ nihil tã natura
le q̃ vnũquodq; tolli eo mõ q̃ ligatũ est. l. put. j. de solu. z nihil
5 tam naturale. j. de reg. iur. ¶ ⁺Tertio no. ex ter. ibi nulla. Vi-
deri bonũ ter. p opi. Joã. z cõi q̃ duplex est possessio z non
vna. Cũ verbum nulla, sit distributiuũ ptinens ad plura nec
possit de vno predicari. l. si is qui. cc. §. vtꝛ. ff. de reb. dub. Bart.
in l. hoc articulo. ff. de her. instit. Et ita ponderat et istũ ter. do.
4 Aler. in l. j. in pn. vbi dixi. ff. eo. ⁺Datum ad istuꝫ ter. rñdet in-
signis doctoꝛ d. Pe. de Bexu, quẽ refert z sequit Lud. Ro. ff.
b q̃ dictio nulla⁹: non distribuit circa spẽs possessionis, sed circa
q̃litates, puta q̃ nec illa q̃ q̃ritur titulo p emptoꝛe, nec illa que
q̃ritur titulo p donato. Et sic de singulis nulla q̃ritur fine alio
z corpoꝛe. sicut etiam in l. iij. §. genera. ff. eod.

Lex ix.

1 Is possidet cuius nomine possidetur.
2 Verbum videtur, importat fictionem.
3 Etiam per actum fictum, puta p constitutum acquiritur vera
possessio.
4 Posses. non acquiritur nobis per amicos seu negotioꝛ gesto-
res nisi secuta ratihabitione, ꝫ per eos non secuta ratihabi-
tione retineatur.
5 Qui possidebat per alium potest agere interdicto vnde vi.

1 Generaliter. ⁺Is possidet cuius nõe
possidet. h. d. Adde quod
istud exp̃ess⁹ dt ter. in l. qs meo. in pn. j. eo. Et in c.
cũ venisset. in fi. de rest. spo. Et in c. si diligenti. de pre
2 scrip. ¶ ⁺Et põdera q̃ ter. iste vtit ꝓbo vꝝ, q̃ importat fictio
c nem. Et sic vꝝ velle q̃ ille cui⁹ nõe possidetur, dicat ficte possi-
dere. Et sic non hñt locũ in statutis loquentibus de possessoꝛi-
bus. in qb⁹ ꝓba ficte non intelligunt. l. iij. §. hec ꝓba cũ vulgari-
bus, ff. de neg. gest. Nam qđ fit ab amico vel hospite nõe dñi,
non vꝝ dñs vere facere ꝫ ficte. l. j. §. deiecisse. j. de vi z vi ar. Sꝛ
aduerte q̃ ter. in d. l. qs meo. in vnc. j. eo. vtitur ꝓbo denotante
ꝓpietatem z non fictionem. Naꝛ dt is possidet cuius nomine
possidet. Ita et dt ter. in d. c. cum venissent. in fi. z ter. in d. ca. si
diligenti. Ubi text. dt q̃ is possidere dicat cuius nõe possidet.
Et sic vides qđ ꝓbum vꝝ in isto ter. positum non semp impor
tat fictionem, presertim cũ referatur ad ea que sunt iuris, vt di-
3 xi in l. clam possidere. §. q ad nundinas. ff. eo. ⁺Item etiam per
actũ fictum puta p ꝫstitutũ acquirit vera possessio, vt ter. repu
tat⁹ fing. in l. certe. §. j. in ꝓ. ego ꝓprie hꝫ dicoꝛ. ff. de prec. Bar
4 to. in l. ab emptione. ad fi. vbi dixi. ff. de pac. ¶ Scõo not. q̃ lꝫ
p amicos z hospites seu negotioꝛ gestoꝛes acquirentes de no
uo possessionẽ nõe nostro non acquiratur nobis possessio nisi
secuta ratificatione. l. si ego. ff. de neg. gest. Bart. in l. qs meo. in
pn. j. eo. ⁺Cũ p istos ẽt nõ secuta ratificatione possessio retine
tur. l. arboꝛibus. §. non solum. ff. de vsufru. Et sic facilius retine
tur p alios possessio q̃ de nouo acquirat. Facit rla. l. pẽ furio
5 so. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. ¶ ⁺Adde q̃ tꝫ d. Abb. in
d. c. cum venisset. in ij. col. Qs ille qui possidebat p aliũ pt age
re interdicto vnde vi. si ille p quem possidebat, fuit deiect⁹, qñ
eo mandante vel ratũ habente possidebat, Sec⁹ si aliqs tanq̃
nego. gestoꝛ meus possidebat nõe meo z ante eq̃ ratũ habeam
spolietur vel expellatur. Tunc etiã si postea ratũ habeaꝫ non
potero agere interdicto, qꝛ ratihabitio tunc nihil operat cum
non reperiat tunc tps possessionem in illo. l. bonoꝛ. ff. rem rat.
hab. bona gl. in simili. in c. quam sit. de elec. in vj.

Lex x.

1 Due cause ex quaꝛ vna acquiritur detentatio, ex altera
possessio, non possunt simul concurrere.
2 Per precarium transfertur vera possessio.
3 Ubi duo ꝫctus sunt ꝫtij vel incompatibiles, statur vltimo z
vltimum derogat precedentibus.
4 Posteriores cogitationes prioꝛibus sapientioꝛes esse solent.
5 An in mandatis diuersis sit standum vltimo.
6 Conductio z precarium non possunt concurrere.
7 Dictio postea, denotat interuallum.
8 Cũ sunt duo actus, in dubio non dꝫ fieri interpretatio vt vt
erq; actus valeat: q̃ satis est vnum valere.
9 Conductio z precarium ꝫcurrunt, qñ actum est, vt in rogantẽ
non transeat possessio.

Sicut

a Contrariorũ. l. j. ff. de his q̃ sunt sui vel 71
alie. iu. Intelꝛlige si est eadẽ
rõ, sec⁹ si diuersa gl. i cle.
fi. de app. Bal. in l. si pses. C.
qũo z qñ iud.
b Nulla. Add
de. l. j. §. ex qb.
cau. maio. z l.
nec qcq̃. ff. de 73
off. pco. doct.
in ca. solite. de
ma. z obe. z d.
Sig. ô homo.
in suo ꝫl. viij.
c Verbo vꝝ.
Adde eũdẽ
Jas. in l. clam
possidere. §. q
ad nũdinas.
ff. e. in ꝓ. circa
tertiã ꝓppo.

10 Sicut possel. potest haberi ex pluribus causis se inuicem compatientibus, ita detentatio.
11 Habens duo instrumenta ita facta diuersis tpibus de eodez, quando dicatur rem possidere ex vtroqz.
12 Aliud est possidere, aliud stare in possessione.
13 Actus posterior inualidus non tollit priorem validum.
14 Denominatio pretij refertur non solum ad venditionem, sed etiam ad locationem.
15 An datiarij qui accipiunt datia a rege pro certo pretio censeãtur emere vel conducere.
16 An locatio seu emptio vno nummo facta valeat.
17 Unus non est numerus, sed principium numeri.
18 Qñ partes exprimunt contractum nominatum: tũc si non potest valere vt nominatus, non potest valere vt innominatus.
19 Conductio facta vno nummo an valeat vt donatio.
20 Parum z nihil equiparantur.
21 Si creditor habens rem pignoratam impetrat missionem in possessionẽ ex primo decreto, an videat recessisse a prima poss.
22 Habens pignus constitutum a testatore potest consequi pignus pretorium.

1 SI quis ante. †Due cause, ex quarũ vna acgrik detentatio, ex altera possessio. nõ pñt simul concurrere: qz sunt ẽntie, sed vltima pualet: misi esset inualida: sec9 si ex neutra possideat: tunc ambe concurrere pñt. h.d. ¶Diuidit in tres ptes. In prima logt qñ due cause erãt cõtrarie z incõpatibiles tũc currere nõ pñt. In ij. ponit vna limitatio qñ p vtrãqz acgrik soluz detentatio. In iij. ponit vna limitatio qñ earũ est ibi si qs cõduxit pro certa pẽsione: post ea rogauit precario. Et sic gratis nõ tenebit amplius ad soluendũ pensionẽ promissam ad quã prius tenebat ex contractu conductionis.
2 †Cũ precariũ sequẽs sit liberalitas z donatio quedã de iure gẽtiũ inuẽta. l.j. in prin. ff. de preca. Et sic per precariũ sequẽs per qs transfertur vera possessio. l. certe. §.j.ff. de prec. Bar. in l. ab emptione. ad fi. ff. de pac. videt recessum a cõductione per quã nõ trãsfert possessio sed nuda detẽtatio. l. j. C. cõmu. de vsuca. l. z hz. §. eum qui. ff. de preca. Precariũ ergo sequens tollit cõductionẽ pcedẽtẽ rõne incõpatibilitatis z cõtrarietatis, lz nõ interuenerit actus retro similis, put alias requireret qñ est facta traditio. l.j. z l.ij. C. qñ. lic. ab emp. discc. ¶In secũda pte: z sic in ver. idẽ Põp. bellissime tentare videt qđ illud qđ Pomponi9 bellissime tẽtauit, vt inquit litera: fuerit fedissime z male dictũ. Nã Põp. tentat dicere, qđ qñ est actum inter pares q̃ ex precario solum trãsferatur detẽtatio z non possessio: tũc conductio z precario simul concurrant: qz tunc nõ sunt contrarie, sed tendunt ad eundem effectum detentationis. ¶Cõtra istum ver. Raph. cu. hic mouet difficultatem de qua dicit se nunq̃ fuisse clarum, z q̃ aut iurisconsult. errauit in hoc dicto, aut non intelligimus eum. Nam iste cause videntur adinuicem de directo repugnantes. Nam per coductionem datur facultas tenendi rem inuito locatore vsqz ad fi. conductionis z sibi dz prestari patientia de vtẽdo z fruendo per locatorem l. ex cõducto. in prin. §. loca. Sed precariũ est cõtrarie nature qz ex reuocabile ad voluntatem cõcedentis. l.j. in prin. ff. de pca. l. lucius. §. de dona. ¶Secundo precarium est quando fit ad indeterminatum vsum. z indeterminatum tempus. d.l.j.ff. de pca. z l. in cõmodato. §. sicut vbi gl. z Bar. §. cõmo. Sed cõductio fit ad certum z determinatum vsum z tẽpus. l. itẽ que ritur. §. qui impleto. §. loca. ergo impossibile videtur q̃ cõcurrant. Tertio z fortius precarium est gratuitum qz cõcedit ex mera liberalitate. l.j. in prin. ff. de pca. Sed in cõductiõe requirit pretium certũ. l.j. §. si quis seruum. §. de po. l. naturalis. §. at cum do. §. de prescrip. verb. sed habere eãdẽ rem gratis z non gratis sunt contraria. Ergo simul stare non possunt. Titulus enim precarij est lucrativ9, titulus vero cõductionis est onerosus. Ergo cõcurrere nõ possunt. Quarto cõductor tenet de dolo: lata culpa, z etiã leui: qz iste cõtractus celebratur gratia vtriusqz. l. si vt certo. §. nunc vidẽdum. §. commo. sed in precario qs tenetur tãtum de dolo z lata culpa. l. quesitũ. §. illud. ff. eũ quoq;. j. de prec. ¶Huic difficultati dicit Raph. Lu. quod nunq̃ vidit quomodo possit respõderi, nisi diximus qđ hic primo cõduxit deinde rogauit precario, quo casu precariũ intelligitur proprie. Et quod sit executiuũ locatiõis z sic intelligitur secũdum eius naturã. l. si vno. in prin. §. loc. l. si stipulat9. §. de vsur. Tamen relinquit super hoc cogitandũ. Et ita etiã rñdet Lud. Ro. hic, qui etiã dicit q̃ istud dictũ Põpo. iurisco sult. est durissimum z quodãmodo impossibile. Et contrarium est fortissimum, z miratur quod nullus alius scribentium tangit. Ceterũ sm istã sol. Raph. z Lud. Ro. iste text. itelligitur in casu suo quãdo primo cõduxerat: deinde rogauerat precario. z si precarium fuit factum in executiõnem prime 2ductionis, z p ipsum precarium, q̃ idem operatur q̃ constitutũ trãsfertur tenuta que debetur virtute 2ductionis. Ista solu. mihi non plz, qz iste tex. loquitur qñ tenuta habetur ex plurib9 causis, vt dt tex. ibi, vtrumqz pcedi, sed sm istam sol. ista tenuta nõ haberetur nisi ex vna cã. l. conductionis: qz illud precarium fit ad executionem conductionis. ¶Secundo modo rñdet do. Alex. hic, z fuit ante eum rñsio Imo. q̃ iste cãe non sunt repugnantes, sed vna affert maiorem vtilitatem altera: z si dñs reuocet pcarium, retinebitur fundus ex ẽctu locationis. z si finita fit locatio, retinebitur ex cã pcarij. z si aliqua ẽtas cõtingit illud erit postea ex post facto. sed nec ista solu. tollit difficultates predictas, pẽrtim qz p conductionem locator est obligatus stare ẽctui z prestare patientiam. d.l. ex conducto, in pn. Sed in precario est totum ẽz qz potest p libito reuocari. z non vz pactũ in ẽtium q̃ non liceat reuocare. l. cum precario. z l. qui precario. infra de preca. Preterea iste tex. vult q̃ ambe iste cãe eodem tpe concurrant: sed sm istam sol. vna finita alia precederet. ¶Tertio loco Bret. hic multa verba effundit: sed non tollit nec eneruat difficultatem. Et in effectu rñdet. q̃ ẽt locatio põt fieri ad tps indeterminatum puta ad vitam cõductoris. l. iij. in fi. §. loc. qcquid ibi teneat gl. Silr precarium põt fieri ad tps certum lz per hoc non tollatur facultas antea reuocandi. l. cum precario. z l. in rebus. §. fi. ff. de preca. Nec ob. q̃ in cõductiõe locator teneatur ad patientiam. d.l. ex 2ducto in prin. sed precarium põt ad libitum concedentis reuocari. Rñ det Bret. q̃ imo locator poterit expellere conductorem z soluere ei interesse. l. si in lege. §. colonus. §. ioc. z sic non tenetur pcise ad patientiã cũ sit oblo facti. q̃ nõ est precisa. sed soluendo interesse liberatur. l. ij. §. item si in facto. z l. stipones nõ diuiduntur. in ver. celsus. ff. de ob. ob. Ista sol. non est bona. qz soluendo interesse non recedit libere a ẽctu locationis sicut q̃do reuocat precarium, cum interesse soluat loco facti. l. si quis ab alio. §. fi. ff. de re iud. ¶Quarto loco isignis doctor do. Bet. de Beru. pp has difficultates intelligit istuz ff. idem Põpo. qñ conductio fuit facta ab vno z rogatio precarij ab altero. Et sic voluit vni dare mercedem z hre pcario ab alio qui forte poterat mouere 2trouersiam. Et sic iste due cause non vñr ẽtie, sed posse concurrere. Et subdit q̃ nescit dicere plus. Et miratur multum de doctoribus q̃ non declarauerint hãc difficultatem. Ista sol. mihi nullatenus plz: qz etiam in princ. isti9 l. si esset facta conductio, ab vno z rogatio precarij ab alio am be cause concurrerẽt, q̃ negat text. Item sm istum intellm iste ver. idem Pompo. procederet pp diuersitatem personarum. s. locantis z alterius concedentis precario. z non qz fuerit exprse actum q̃ in precario non transferatur possessio, cuius ẽtij expresse dt litera. ergo ista solut. nullatenus potest procedere. Ego postremo vltra alios scribentes in primis augeo istam difficultatem Raph. Lu. Nam confidero in simili quando misetur ẽctus nominatus cum innominato. puta q̃ iuxta ẽctuz nominatum apponitur aliquod pactum, ita quod habita ratione pacti ad ẽctum possit resultare ẽctus innominatus. certe hic est negotium mixtum, vt inquit text. in l. aristo. §. de don. Hoc est tale negotiuz q̃ aptitudine pt esse ẽctus nominatus z innominatus. Tũ impossibile est actu quod sit ẽctus nominatus z innominatus: qz si esset innominatus haberet locum pnia z condictio ob causam ad repetendum illud q̃ est datũ. Secus si sit ẽctus nominatus qz tunc non hz locum pnia nec repetitio dati. l. fina. §. de condic. ob cau. l. commodato. §. sicut §. commod. l. sicut. C. de act. z obliga. Dicimus ergo quod si illud quod deuenit in pacto fuit causa finalis z principalis quare ẽctus fieret: tunc totus est ẽctus innominatus z hz locum penitẽtia. text. est singu. in l. cum te. C. de pac. inter empt, z ven. quem Bar. z alij. ibi reputant multum singu. alias totus censetur contractus nominatus nec hz locum penitentia. text. est in l. ea conditione. C. de rescin. vendi. Et ita per ista iura no. tz Barto. in l. fin. circa fin. vbi dixi. §. de condi. ob cau. Et qualiter non admittitur concursus ẽctus nominati z innominati: qz in vno habet locum penitentia z reuocatio. in alio non que sunt contraria seu repugnantia. Quomodo ergo in hoc text. admittitur concursus precarijs z condictionis cum in precario sit licita penitentia z reuocatio. In cõductione secus. Cogita si pp has difficultates sit necessarium dicere, vt dñt Rapha. z Lud. Ro. q̃ vtrumqz valeat: sed sm censeatur executio primi, z reguletur sm naturam primi, non videtur bene tutum vt superius dixi. Unde vltimo loco rñde. q̃ iurisconsul. in isto ff. idem Pompo. decidit q̃ tenuta seu detentatio põt haberi ex causa conductionis, z etiam ex causa precarij quando fuit actum q̃ ex pcario non transferatur possessio. sed tenuta. Et sic tenuta põt hri ex pluribus causis, sicut z ipsa possessio. vt l. ij.

§.ex pluribus.§.e.Et põdera qd tex.iste expresse dicit qd si fa-
ctũ esset vtrunqȝ procedat.Põdera ꝙ vtrũqȝ procedet.⁊ sic
tam cõductio quã precariũ.⁊ si erit vtiꝫ habere detentationẽ
ex pluribus causis:qꝛ vna finita durabit alia. ⁊ quod ad quid
vna erit magis vtilis quã alia.Unde si dominus voluerit re-
uocare pcariũ, retinebit res eo inuito ex causa conductionis
⁊ finito tpe cõductionis remanebit firmuȝ precarium. ita vbi
ppter cõductionẽ teneretur etiã de leui culpa propter preca-
riũ nõ tenebitur nisi de lata. Et ista veritas pcedit ppter di-
uersitatẽ cõtractuũ qui sunt facti in eadẽ re vt attendi debeat
in quo vnus est vilior altero,ista est ppriẽ mens huiꝰ text. Et
ad hoc etiã i effectu tẽdit sol.Jo.⁊ do.Alexã.hic.⁊ ita habes
3 bñ declaratũ tex. ¶†No.j.ex tex.ibi,qd nouissime actũ est,qd
qñ sunt duo actus contrariꝫ vel incõpatibiles statur vltimo ⁊
vltimũ derogat precedẽtibꝰ⁊ sic in cõtractibꝰ cõtrariꝫs vel in
compatibilibus vltimus derogat precedenti.facit.l.j.§.fi.j.de
stipu.seruo.l.cũ in plures.§.locator horrei.§.loca.l.clari.⁊ ibi
no.Bal.C.de fideicõ. Adeo ꝙ in cõtractibꝰ nõ est necesse ap-
ponere illa verba cassantes ⁊ irritãtes omnẽ aliũ cõtractũ pre
cedentẽ:qꝛ hoc tacite intelligitur.tex.est in.c.j,quẽ Bal.ibi ad
hoc reputat singularẽ de trãsa.Si etiã in pactis contrariꝫs vl
tmia derogãt prioribꝰ.l.pacta nouissima vbi etiã dixi.C.de pa
ctis ⁊.l.si vnus. §.pactus ne peteret.ff.e.Jdẽ in vltima volun-
tate.Nã p sm testamentum ipso iure tollit pcedens.l.hac cõ-
sultissima.§.si quis autẽ.⁊.l.sancimus.C.e.de test.cũ marthe.de
celeb.missa.gl.no.in.c.de consti.in.vj, Jdẽ in codicillis. l. cum
proponatis.vbi gl.⁊ Bar.C.de cõdi.inde.in legatis.l.simihi ⁊
tibi.§.i legatis.§.fi.§.de leg.j.l.iij in.§.de adim.leg.Jdẽ in sen-
tẽtia interlocutoria.l.qd iussit.j.de re iudi.idẽ in constitutione
pcuratorũ.l.si quis cum procuratorio.in prin.§.de procu.di-
cam in seq.no.Jdẽ in rescriptis.c.j.ceterũ.de rescri.glo. in c.ex
tenore.e.ti.no.in.c.j.eo.ti.idem in iuramentis.l.duobꝰ.§.fi.cum
l.seq.de iureiu.idem in legibus.l.sed posteriores.§.de legi.gl.in
c.j.de consti.in.vj.idem in statutis.Bar.in.l.si certarum.§.fi.§.
de mili.test.⁊ in.l.oẽs populi.vlti.q.iij.q.prin.§.de iustit.⁊ iure.
Sic vltima consuetudo inducta ⁊ prescripta derogat precedẽ
ti.gl.no.in.l.nemo.§.tpalis.j.de reg.iur.Bar.no.i.c.de feu.cog.
Sic vltima fama tollit priorem.l.si mater.vbi gl.C.ne de sta.de
fun.Bar.in.l.fi.C.si ser.aut liber.ad decu.aspira.li.x.Bar.in.l.
is põt.in.x.col.§.de acqui.her.Bald.in.l.sacrosancte.in fi.C.de
epis ⁊ cle.⁊ in.l.fi.§.de fer.⁊ in.c.cum inter.R.seniorem de elec.
Sic vltima mora nocet.l.illud.§.de peric.⁊ commo.rei vẽ.⁊.l.si
seruũ.§.sequitur.j.de ver.obli.sic vltima opinio censet appro-
bata ⁊ aliꝫs derogat ita no.Bar.in.l.bona fides per illũ tex.cũ
gl.§.deposi.in.l.qui filium.§.sabinus.cum si.§.ad treb.dixi in l.
si idẽ cũ eo.§.fi.§.de iuris.om.iu.Sic vltima violetia nocet.Jta
no.Bal in.l.si quis ad se fundum.per illũ tex.C.ad.l.Juli.de vi.
4 Jtẽ†posteriores cogitationes prioribus sapiẽtiores esse solẽt
sm Ciceronem in philippic.xij.Jtẽ ad predicta adde gl.not.⁊
magistram ampliantem istam regulam in.l.quoties vtriusqȝ.j.
5 de reg.iur.¶†Secundo per istũ tex.no.Bar.in.l.falsus.in an-
tepe.col.C.de fur.qd si quis producit duo mãdata diuerse for-
me:statur vltimo. ⁊ si sunt facta eadem die ⁊ non apparet qd
prius ⁊ quid posterius,pualet illud ꝙ minorem bayliã pstat.l.
sempronius proculo.§.de leg.ij.Jdẽ tenet Bal.⁊ Jmo.in.l.si
ita scriptũ fuerit titius.§.de here.insti.quis Aug.ibi p illum
tex.teneat ꝙ preferẽdũ sit mãdatũ ꝙ pleniorẽ cõfert potestatẽ
6 de quo plenꝰ p do.Alex.Aret.⁊ Mod.senẽ.hic. ¶†Tertio
no.qd conductio ⁊ precariũ nõ possunt cõcurrere in eadẽ re ⁊
eodẽ tempore ratione cõtrarietatis.Ratio qꝛ ex conductione
nulla trãsfert possessio sed detentatio.l.j.C.cõmu.de vsuc.l.nõ
solũ.§.qd vulgo.circa fi.j.tit.j.l.certe.§.is qui.j.de preca. Sed
ex precario transfertur naturalis possessio.⁊ hȝ.§.cum q.j.de
preca.gl.no.in.§.hodie institu.de interdi.Ergo cum iste cau-
se sint contrarie ⁊ incompatibiles.impossibile est qd cõcurrãt.
¶Limita istũ tex.procedere,qñ cõductio ⁊ precarium fierent
separatim.secus qñ ambo sunt simul facta,puta qꝛ in eodem in
strumento cõtinetur cõstruxit ⁊ precario rogauit intelligit qd
ex precario nõ trãsfertur possessio.tex.est no.in.l.non solum.§.
fi.j.ti.j.per quẽ tex.ita limitat Bar.hic ⁊ idẽ Bar.in.l.interdũ
in prin,j.eo,de do,Alex.in consi.cxxj.quiti vo.inci.visis ⁊ pon-
7 deratis narratis in themate.in.j.col. Tu pondera†dictionem
a postea[a] que bis est posita in isto tex.que denotat interuallũ in
ter vnũ ⁊ aliud.l.nõ erit.§.fi.§.de iureiu.in.l.quoties. §. si quis
ita scripserit.§. de hered. institu. Bart.in.l.fructus.in fi.ff.sol,
ma. Jtẽ qꝛ in eodẽ instãti nõ presumitur sibiꝫpsi voluisse con-
traria.vt in simili dicitur in.l. non ad ea.§.de condi,⁊ demon.
Bar.in.l.fi.§.idem quesiit.ff.de condi.inde. ¶Secundo limi-
ta qñ vterqȝ actus sit ex causis volũtariꝫs,vt hic.secus si ex ne
cessariꝫs vt tenet Bar.hic in fi.vbi diceretur. ¶ Quarto dili-
gẽter no.ex isto text.qd lȝ precariũ possit fieri duobus mod
vno mõ vt transferatur possessio,alio mõ vt trãsferatur tenu-
ta qd si quis primo cõduxit ⁊ postea pcario rogauit,vel ecõtra
qd in dubio non intelligitur actum qd ex precario non trãsfe-
ratur possessio,nam isto modo vterqȝ actus valeret.Et sic põ-
8 dera hic† esse tex.valde no.Quod quãdo sunt duo actus in du
bio nõ debet fieri iterpretatio vt vterqȝ actꝰ valeat,⁊ satis est
vnum valere. Et ita no.limita regulam que hȝ ꝙ in dubio fi
interpretatio vt actus valeat.l.quoties.cum simi.vt dixi.j.de
9 verb.obli.¶†Quinto no.in ver.Jdem Pompo.qd condu-
ctio ⁊ precarium possunt concurrere quando est actum qd in
rogatum precario non trãsferatur possessio sed tenuta.Et sic
10 habes† qd sicut possessio põt haberi ex pluribꝰ causis se inui
cem cõpatientibus.l.iij.§.ex pluribus.§.e.Jta detentatio.tex.
est hic.⁊ per istum tex.alibi no. Bar.in.l.singularia in.v.col.§.
11 si certum petatur.†Quod in casibus in quibus per stipulatio
nem nõ tollitur contractꝰ precedens,dicetur ex vtraqȝ causa
rem habere.Quod reputat Bar.multum no.quãdo quis hȝ
duo instrumẽta facta diuersis tẽporibus de eodẽ,qd ex vtro-
12 que dicat rem possidere per istum tex.¶†Sexto.ex tex.ibi.Et
aũt longe diuersum:qd aliud est possidere,aliud stare in posse
sione:sicut aliud est studere,aliud stare in studio:⁊ aliud est
stare in scholis,aliud est attente audire doctorem legentem,
Hinc dixit gl.in.l.vnicuiqȝ.C.de proxi.sacro.scri.lib.xij.⁊ gl.in
c.cum ex literis in verbo instructus.de integrum resti.qd non
sufficit diu stetisse in studio vel diu stetisse in scholis:sed bene
⁊ laudabiliter studuisse.Sȝ alibi dicit tex.nõ sufficit fuisse hie
rosolymis vbi est sepulchrum Christi:sed hierosolymis bene vi
xisse laudãdũ est.ita dixit text.xij.q.ij.in.c.gloria episcopi.in fi.
13 ¶† Septimo not.in ver.si quis cõduxerit,qd actus posterior
nullus vel inualidus,regulariter nõ tollit precedentẽ.Facit.l.
b si iure.§.de leg.iij.vbi sm testamẽtũ[b] nõ solẽne,non tollit pre-
cedẽs.Jtẽ stipulatio nulla que sequit,non impedit effectũ nu-
merationis nec ipedit actionẽ nasci ex numeratione.l.certi co
dictio.§.quoniã.§.si cer.pe.l.si ita stipulatus.§.Chrysogonus.
de ver.obl.l.j.§.de dona.Fallit in his que de facili nuda volu
tate tolluntur vt in legatis:qꝛ per actũ inualidum tolluntur.
tex.est no.in.l.legatum sub cõditione. §.fi.§.de adi.leg.⁊ in.l.
si trãsferam.⁊ ibi Bar.eo.ti.⁊ in.l.cũ dominus.§.fi.⁊ ibi Bar.
14 §.de pac.leg.¶†Ultimo no.ex fi.tex.in ver.pretio sm Bar.
alios qd denominatio pretiꝫ refertur non solũ ad venditionẽ,
sed etiam ad locationẽ.Et sm hoc male dicerẽt gl.que volunt
qd verbũ pretium proprie ad contractũ emptionis referatur
⁊ vbi in instrumẽto fit mẽtio de pretio,intelligit qd sit emptio.
l.fi.⁊ ibi gl.Bar.C.de predi.decurio.li.xij.gl.in.l.apud celsum.
§.si cũ legitima.in ver.ptio accepto.j.de do.mali.⁊ me.excep.
gl.in.l.cum dotẽ.⁊ ibi no.Bal.C.de iu.do.Tu dic qd hic nõ fit
mẽtio ptiꝫ simpliciter.ex quo dicit si qs cõduxerit.⁊ sic appa
15 ret clare de specie cõtractꝰ.¶†Et ista faciũt ad no.questionẽ
c de datiariꝫs seu publicanis[c] q accipiũt datia a rege pro cer
pretio:vtrũ censeant emere an cõducere,ex quo pretiũ ita cõue
nit cõductioni sicut emptiõi ⁊ si eẽt emptio nulla eis deberet
fieri remissio propter casus cõringentes.l.nec emptio.§.de cõ
trahẽ.emp.Secus si esset cõductio.l.si merces.§.vis maior.§.
loca.⁊.l.lȝ.C.eo.de qua questione vide per Bar.in.l.cotẽ ferri.
§.qui maximos.§.de publica.⁊ vecti.⁊ latius in questione per
eũ disputata q incipit publicanus quidã.cũ aliꝫs cõcordantibus
hic traditis per do.Ale.¶Capio glo.in ver.solũ teneat.Quã
diuide in quatuor partes sm declarationem Bar.licet verba
gl.videantur aliter sonare.Jn prima declarat text.Jn secunda
oppo.⁊ dupliciter soluit.Jn.iij.sm Bar.remouet aliam op
Jn.iiij.aliã.ij.ibi,sed contra.§.de iure do.iij.vbi qd Rog.non
placet,iiij.⁊ vltima est ibi.Jtẽ ꝙ hic dicit ⁊ psequere vt hic p
16 Bar.¶†Jn.ij.parte dum gl.dupliciter rñdet ad.l.si vsufru-
ctus.ff.de iur.do.vbi cõductio vel emptio facta vno num
valet.Primo qd ibi locatio fiebat vno nummo ex necessita
istud declara.Nã ibi vsufructus erat datus in dote pro mu
re marito ab extraneo.Et sic vsufructus erat formatus in p
sonã mariti.⁊ erat ab eius persona inseparabilis.l.si vsufru
ctus.j.de don.⁊ sic nõ poterat in aliũ transferri ꝙ in propr
tariũ vt ibi dicit tex.⁊ in.§.finitur.insti.de vsufr.⁊ qꝛ ibi solu
matrimonio dos erat restituẽda mulieri,vñ cũ aliter fieri no
posset ex cã necessitatis fuit introductus modus vt mulier
moditatẽ talis vsufructꝰ emat vel cõducat vno nũmo ⁊ iu
remanet penes maritum.Nã si maritus concessisset talẽ vsu
fructum mulieri precario non fuisset bene consultum mul
qꝛ maritus potuisset illud precarium reuocare.l.j.in princ.j.
de preca.Jdeo illa lex consuluit,quod debeat fieri conduc
vel emptio vno nummo ⁊ sic cõtractus nominatus a quo
potest postea recedi.l.sicut.C.de actio.⁊ oblig.⁊.l.in commo
da

a ¶Postea. adde ꝙ hec dictio de sui natura denotat longũ interuallũ gl.in l.pacta conuẽta.in ꝟ.postea.§.de cõtrahẽd.emp. Barb.in rub.de reb.eccl.nõ alie.char.xxvj.alle.gl.in l.cũ fundũ in ver.post ea.j.de vi ⁊ vi ar.⁊ tex.in l.ij.C.de custod.reo.quẽ ponderauit Bar.in l.j.§.diuꝰ seuerus.j.de q.Et de hac dictione vide text.⁊ ibi Bar.l.illud §.si idẽ §.ad l.aquiliã text.⁊ ibi Gemi.in c.pñ.de re iud.li.vj.⁊ Ge.in c.cum appellationibꝰ de app.eo.li.⁊ gl.in l.in bone fidei.C.de pac.cardi.⁊ ibi do.in c.cũ vintoniẽsis de elec.⁊ quãtũ tps includat vide bar.in l.ab hostibꝰ.§.lȝ qd simpliciter.§.ex qui.cau.ma.

b ¶Testamentũ. Add Bar.in l.ij.§.si qs.ff.de lega.iij.Card.zab.in c.eos op.iij.de sep.

c ¶Publicanis. Add Sozi.cons.xliiij.in prima parte ⁊ cons.clvj.in prin.vbi dicit opi.Bar.in d.§.q maximos cõmunez,

dato. ℌ. sicut. ſ. cõmo. Item fuit necessarius inter vetus vnꝰ nummꝰ: qz si nõ interueniſſet nũmus videretur donatio, ſed mulier non hz vſumfructum titulo donatiõis a marito, cum maritus ſoluto matrimonio teneat reſtituere. z in neceſſitatibus nemo liberalis exiſtit. l. rez legatam. in fi. ff. de admen. le. z ita ẽt ibi glo. Secunda ſol. gl. eſt q ibi res non erat digna maiori pretio, nõ intelligas quia eſſet adeo vilis, ſed quia maritus tenebatur gratis ſoluto matrimonio reſtituere: iõ non
17 debebatur maius pretiũ. † In tertia parte glo. dum dicit qđ vnus nõ eſt numerꝰ, ſed principiũ numeri. Et ad hoc ſepe allegatur. Adde. Bal. in. l. i. i. col. C. ỏ cõdi. inſcr. Ly. z alios in. l. nõ iõ minus. C. de here. inſti. Itẽ adde rõnem hz Philoſophũ, qz principia rerũ nõ ſunt ipſarũ rerũ partes. z pũr nõ ſunt ipſe res. Th laurẽ. valẽ. i. lib 20. j. dialectice. c. ij. iſtũ reprobat. Et hz q imo vnus eſt pprie numerus. Et vtitur argumẽto materiali ỏ duabꝰ mulieribus habẽtibus. xij. gallinas cũ gallo ỉdiuſas, q̃ pueneràt inter ſe. vt qua que quotidie pariret numero naſcerent eſſent huiꝰ mulieris. q̃ impari eſſent illius. Cõtingit vnũ ouũ naſci die querit cuius erit, an neutrius. minime. hz ſpectabit ad illa mulierẽ cui imparis numeri ouа dicunt. ergo apparet q vnũ ouũ numerũ facit. Itaq; hz eũ melĩ de intellectu verborũ mulercule nõnũq; ſentiũt q̃ ſummi philoſophi. Illa eñ verba ad vſum trahũt iſta ad luſuz. Bz ad hoc poſſet rñderi q idẽ ius eſt de principio numeri q de ipſo numero l. nõ iõ minus. z ibi Ly. z alij. C. de he. inſt. bar.
18 z alij hic. † In quarta parte gl. aduerte in quãtũ Bar. concludit qđ qñ partes exprimũt ꝓtũ nominatũ tũc ſi nõ põt valere vt ꝓtꝰ noiatus non vz etiã vt innominatus. Idẽ ſimpliciter tenẽt Jmo. Pau. ỏ ca. z cõiter alij. ſol. Raph. cu. impugnat z bñ q; i ꝓxu ſunt tex. ineuitabiles. i. l. inſulã. ſ. de preſcri. v. vbi vẽdo tibi domũ vt inſulã fabrices. Exprimit aperte vẽditio, z tñ eſt ꝓctꝰ innominatꝰ. Idẽ idẽ tex. l. ſi olei. C. loc. vbi exprimit verbuz loca. z tñ eſt ꝓctus innominatus. z tex. in l. ij. vno. in prin. ff. loca. d. Ale. x. dicit qđ nõq; fuit bene ỏ hoc clarus. Et ſi volumus defendere Bar. ex hz d neceſſitate intelligere qñ clare apparet ỏ mẽte partiũ q voluerũt valere vt ꝓctũ noiatũ z qđ nolnerũt valere vt innominatũ: alꝰ ſola expreſſio ꝓctus nominati nõ impediret trahi ad innominatuz vt iuribus pallegatis. z cõfirmat Areti. ſubtilius qđ hic partes voluerunt facere ꝓctũ nominatum z nõ innominatũ, nõ ſoluz pp expreſſionẽ ꝓctus nominati, ſed etiã expreſſo vnꝰ nummi qđ eſt vere ptiũ cum ſit principium numeri. l. nõ iõ minꝰ. C. de ber. inſti. l. maritus. ff. de pcu. Sed iſte ſaluatiões mihi in nihilo placẽt qz nimiuz reſtringerẽt illa iura vt nõ ꝓcedãt quãdo exprimitur z ꝓctus z pretiuz, z ſic qñ duo ꝓcurrunt.
19 † Secundo inquãtũ Bar. tenet qđ in l. ſi quis ꝓduxerit. ſ. loc. ꝓductio facta vno nummo vz vt donatio, qz ibi apparet hoc actuz a partibꝰ. Dic qđ nõ bene ỏt: primũ qz diuinatio eſt qđ ibi appareat actuz. Secõ vt etiã dicit: Bre. Ista non eſt inuentio iuris conſulti tibi qui non dicit qđ ſit donatio hz qđ ſe hz inſtar donationis, id eſt ad ſimilitudinẽ. z nulluz ſimile eſt idẽ. l. qđ neruа. depo. c. capitulũ ſancte crucis. de reſcri. Sed tex. vult dicere qđ hz ſimilitudinẽ donatiõis qñ q dat vnum
20 nummũ nihil dare vẽnã paz̃ z nihil equipara nt. l. illud. ℌ. min. ſ. ỏ tribu. l. minꝰ. j. ỏ ver. lig. † Extra gl. vltimo no. illũ qđ tenet Bar. hic i fi. poſt Roge. pro limitatiõe huiꝰ. l. qđ creditor habẽs rem pignoratã. z ſic eꝰ poſſeſſionẽ. l. j. ſ. perſeruũ corporaliter. ſ. eo. Impetrãto miſſionem in poſſeſſionẽ ex primo decreto pẽz ſolũ detinet. l. iij. ℌ. fi. ſ. eo. nõ vt ceſſiſſe a poſſeſſione qz a. ij cã eſt neceſſaria tanꝫ pambuluz ſecũdi decreti. Et iſte tex. loquit quãdo ambe cauſe ſunt volũtarie. z ỏt eſſe tex. i. l. ſi pprietas. in prin. ſ. de dam. infec. fm formã ibi traditã p Bar. vbi concurrit cã poſſeſſionis ex iure vſufructus. itẽ cã detentationis ex cã primi decreti. Et cum Bar. ſimpliciter tenet do. Ale. z latius Bre. Idẽ Bar. in l. ſi fundũ ℌ. iulian. z. ſ. de dõ. infec. i. vij. col. in ver. pone qđ ipſemet poſſidet. Adde tex. in. l. debitoris. z ibi gl. fin. C. ỏ iud. z ibi Ly. Bal. Sali. z alij vbi creditor q poſſidet pign. quẽtionale põt in eodẽ ſtituere ſibi pignus pretoriũ p miſſionẽ in poſſeſſionẽ ex primo decreto. Ratio eſt fm Bal. ibi q p ſcz conſequitur plus quã primũ: qz pignus pretoriũ ordinatur ad fin decretum tanꝫ eius preambulũ nõ autẽ pignus quẽtionale, vt no. in. d. ℌ. iulianus. Adde idẽ tex. no. i. l. fundꝰ quem.
21 ſ. de annu. le. g. † vbi habens pignus cõſtitutum a teſtatore poteſt conſequi pignus pretoriũ quem tex. allegat do. Ale. in d. l. cum debitoris ad finem.

Lex xj.

1 Authoritas iudicis preſtat iuſtam cauſam poſſidendi.
4 Pup. officium bonefidei preſumptionem inducit.
Spoliatus a iudice non petit reſtitutionem.

4 Miſſus in poſſeſſionem authoritate iudicis an z quando efficiatur dominus.
5 Poſſeſſio a principio violenter occupata, etiam reſcripto prin. non confirmatur.
6 Dictiones rite z recti, quid denotant tam in commiſſionibꝰ quam in legibus vel ſtatutis.
7 Dictio iuſte, quid importet.
8 Aduerbium bene, quid importat.
9 Decretum inter poſitũ ex falſa cauſa non eſt ipſo iure nullũ, cuius ſit interpolitũ contra ius litigatoris.
10 Defectus iuſtitie ex parte agẽtis an operet q miſſus in poſſeſſ. per iudicem non poſſideat iuſte.
11 Intellectus. l. cum putarem. ſ. fam. ercis.
12 Decretum iudicis invalidum, an excuſet a pena. l. meminerit C. vnde vi.
13 Judex an poſſit procedere parti licẽtiã ſgrediẽdi ꝓpria autho.
14 An quis poſſit conſtitui nuncius p iudicem in cauſa propria.
15 Judex põt dare licentiã creditori, vt capiat pignꝰ inſolutũ.
16 Judex põt committere victori venditionem bonorum victi.
17 Judicis factum cenſetur eſſe factum partis.
18 Valeat argu. de facto teſtatoris ad iudicem. z nu. 18.
19 Judex non põt dare licentiã parti ingrediendi poſſeſſ. per vim ſi inueniat reſiſtentem.
20 Delicẽtia iudicis põt priuatus capere malefactorem z ſi reſiſtentem vulnerat: non tenetur.
21 Si debitor fugiẽs, gladio vel telo ſe ỏfendat, impune occidit cum licitum ſit capere debitorem fugientem.
22 Judex nõ poteſt dare licentiã parti victrici q exequatur manu militari.
23 Ptãtes an poſſint exactoribꝰ publicis exactionẽ cõmittere
24 An ſi ſtatutum puniat ingredientes vel turbantes poſſeſſ. an decretum iudicis invalidum excuſet a pena dictorum ſtatutorum. z numero. 30.
25 Quando pena pecuniaria imponitur pro delicto, in dubio ñ requiritur dolus, ſed ſufficit lata culpa.
26 Statutum invalidum non excuſat a delicto.
27 Authoritas iudicis iniuſte vel non rite procedentis, nõ excuſat a reſtitutione fructuum.
28 Valet arg. de precepto teſtatoris ad precẽptũ iudicis. i. z. n. 18.
29 Statutum ſi imponat penã vendenti rem immobile forenſi, z heres ſit damnatus in teſtamẽto vendere: nõ excuſabit heres ſi vendat propter preceptum teſtatoris.
30 Quando ſtatutũ requirit dolum, quelibet cauſa etiã iniuſta excuſat a dolo.
31 Quelibet cã etiã iniuſta z fatua z temeraria excuſat a dolo.
32 Cauſa iniuſta non excuſat a pena legali.

Iſte poſſidet. Non põt bre. ſum mari. z ỏt do Alex. hic in fi. in vltimis verbis, quod materia hui. l. eſt
1 aurea z nobiliſſima. † Nõ. ex iſto tex. qđ authoritas iudicis probet iuſtam cauſam poſſidendi. z ſic habetur loco iuſti tituli. Nã pro facto iudicis preſumitur. l. ij. in ſ. qđ ñ arbitramur. C. de offi. ciuil. iudic. quem tex. ad ỏ ſepe ita allegauit Bal. in. l. vni. i fi. C. ne qs ſi ſua cau. iudicet. Et illũ tex.
2 reputat no. idẽ Bal. i. l. erroze. in. j. col. C. de teſt. ad hoc ẽt q publicũ officiũ bonefi. preſumptionẽ inducat. z Bal. in. l. pe. vbi limitat. ſ. de cõdi. cau. data z cau. nõ ſecu. z in. c. conquerente vbi etiã dupliciter limitat de reſt. ſpo. ex in anti. z in. c.
3 preterea. in. iij. col. de diſa. † Et adeo preſumit pro feõ iudicis qđ ſpoliatus ab eo nõ petit reſtitutionẽ. Nec tũc hz locũ regula qđ ſpoliatus ante omnia ſit reſtituẽdus iuxta. l. ij qui. ſ. ad ſe fundũ. C. ad. l. iul. de vi pub. vel pri. Ita tz gl. no. in. c. preſentiũ. in gl. fi. vij. q. j. z gl. xxiij. diſt. c. in nomine domini. in ver. audientia. do. Ab. in. d. c. dilect. filius abbas de reſcript. z i. d. c. cõqueréte. in vlti. no. de reſti. ſpo. Bal. i. l. obſeruare. ſ. pficiſci. i. xxij. q. ſ. de offi. procõſul. z lega. Ang. i. d. l. ſi quis ad ſe fundũ. Spec. not. in tit. de peti. z poſſeſ. ℌ. j. circa principiũ
4 † Et ſic miſſus in poſſeſſionẽ authoritate iudicis efficit dominus ſi ille cõtra quẽ fit talis miſſio erat dominus alias ſi nõ erat dñs transfertur vſucapiendi conditio per regulã. l. claubus. ſ. de contraben. empt. † Intelligẽ qñ talis executio fieret vigore ſententie diffinitiue vel ẽt interlocutorie ſecũdi ỏ creti. vt hic. z. l. Pomp. ℌ. iuſſu. j. e. z. ſ. fi. inſti. de offi. iud. z l. pretoris. in prin. cũ gl. z. l. ſi fini. ℌ. iulian. ſ. de dam. infect. z. l. iij. ſ. fin. ſ. de publicia. Vel quia emittẽs authore ptoris. l. ij authore. j. de reg. iur. cũ concord. allegatis in fi. prime gl. ſe cũ ſi miſſio fieret vigore primi decreti quia tunc ſolã detenta
5 tionem acquirit. l. iij. ℌ. fi. ſ. eo. declarando vt ibi dixi. † Secundo limita in poſſeſſione a principio violenter occupata, quoniam illa etiã reſcripto principis confirmari non poteſt. l. ſi

q̃ loca.τ ibi.gl.C.ď.fi.τ salti rei domi.lib.vj.l.authoritate. τ ibi Bar.τ.alij.no.C.vnde vi.Lud.ro.hic,qcquid Are.dicat cū pcor.quas dedi in clā possidere.§.quiad nundinas.ff.eod. ¶Expeditis textua..capio gl.vnicā i ver.authore q̃ diuide in tres partes. In.j.timore 2rij declarat tex.In.ij.querit τ refert opiniones.In.iij.allegat quatuor concordātes ad tex. Scda ibi,sed querit si iudex.Tertia τ vltima est ibi,τ facit.j.
6 de reg.iur.¶†Ex.j.parte gl.habes colligere tres 2clusiones. Primo habes differētiā inter dictionē rite τ dictionem recte:q2 rite denotat ius,τ sic solēnitatē ordinis iudiciarij recte denotat iustitiā,τ sic merita cāe,τ 2nr ipsuz factū Adde simile gl.i.l.ij.ff.de inoffi.test.τ in l.nō putauit.§.nō quis.τ ibi Bar.ff.de 2ta.in.l.iij.in prin.τ ibi meli⁹ Bal.τ.Mod.ff.de lib.τ posth.τ in l.dubiū.in verbo recte.C.de repu.τ in l.sed τ si l.§.scire.ff.de peti.here.¶Et vide Bar.in l.j.lecta post gl. in ver.pba.ff.si cer.pet.Vbi Bar.inducit ad qōnem: si rex aut partes cōmittant 2sultori vt videat an talis fuerit recte captus cōsultor consuluit q̧ non:quia fuit captus die feriata dicit Bar.q̧ male consuluit:q2 excessit fines sue cōmissionis:
a q2 fuit sibi cōmissum an esset recte captus.que dictio recte importat causā.Et sic debebat solū videre an esset debitor vel non.Non autē potuit videre an fuerit solēniter captus:q2 nō fuit cōmissum an rite sit captus iō cōmissio deberet fieri an rite τ recte sit capt.An sit verū,ibi dixi:Quia Rap.cu.hic.tz 2riū.τ p supradicta differētia glossaρ habes tex.meliorem de iure in l.generaliter.§.si n aūt.C.de iureiur.ñ rite.Adde qd dictio rite adeo importat solēnitatē iuris q̧ si oponeretur in l.vl' statuto,talis dcō rite dēotaret illā eē ď for.subst.tiali,sz, Pet.de anch.in repe.regule possessor.in.iij.char.per.c.firmiter.§.sacramentum.de sum.tri.τ.c.nihil.de ele.¶Tu vltra eū allega de hoc gl.sing.in.l.iij.C.de bo.vac.lib.in ver.ri
7 te que exponit,id est secundū formā.¶† Secūdo pōdera hic esse gl.iūcto.tex.q̧ dictio iuste nō importat tantum de per se, quātū dictio rite τ recte:2riū tz gl.no.in.§.exeredatos i ver. iuste i aut.ď her.τ fal.pq̃ gl.no ibi An.q̧ illď qfitiuste,fit rite ſm ordinē iuris,τ qď sit recte secundum iustitiam a veritatē facti.¶Et per hoc infert ad questionē,quod si papa vel princeps delegat causam alicui.τ iubet q̧ iuste faciat intelligitur seruato ordine iuris τ veritate cōperta.Et sic dictio iuste im
8 tat vtrūq3 τ rite τ recte simul.Cōfirmo vltra Ang.ibi:q†aduerbiū bene de per se tātū importat quantū rite τ recte simul ſm Bal in.l.eos.in prin.in.ij.col.C.de appel. Sed sic est qď iuste τ bene equiparantur.tex.est in.c.ius dictū.de.ver.sign. extra in anti.Sed in 2rium vt dixi est gl.hic,que vult,q̧ verbū iuste importet rite sed nō recte.Vltra istam gl.pōdero tibi tex.in.c.ea que de re iudi.in verbo iuste.τ rationabiliter, vbi dictio iuste (secundū q̧ ibi declarat do.Abb).prefertur ad ius partis,τ sic ad merita cause.Rationabiliter,ad solennitatē iuris i pcedēdo.Et sic pōdera q̧ do.abb.intelligit verbū iuste modo in totum cotrario ad gl.nostrā.Nisi dixeris q̧ ista vocabula promiscue capientur.Sicut etiam videmus in dictione recte que importat ius.l.ab hostib⁹.§.fi.ff.sol.mat. τ.l.hec verba in sti pulatione, presertim in rōne decidēdi.j. de verb.sign.l.de p upillo.§.si plurium res.ff.de ope.no.nūc τ.l.titius,in prin.τ ibi Aret.no.ff.de libe.τ posthumi. τ ita etiā dicit gl.in.d.l.non putauit.§.non queuis.ff.de 2tra tab.
9 ¶†Tertio adde ex hac gl.qď actus iudicis,τ sic decretum interpositum ex falsa causa τ sic non recte, non est ipso iure nullum quāuis sit interpositum cōtra ius ligatoris,quod intelligit Bar.verum quando deficit iustitia ex parte conuēti vel rei in quamfit missio.Tunc decretū est validum,cū adsit iustitia ex parte agētis,τ tunc possidet τ pscribit lz res in q̃ fit missio,vere nō sit illius debitoris contra que est fcā missio,sed alterius,secus quando deficit iustitia ex parte petētis tunc decretū non recte factum est nullum.l.cū vero.§.subuētum.ff.de fideicommis.liber cum aliis tribus hic allegatis p Bar.i em tz Bar.in l.si is ad quem.ff.de acqui. here Pro ista differentia Bar.facit simile ſm Pau.ď ca.q̧ dol⁹ ex parte actoris annulat ipso iure translationē.Secus si fit ex pte rei.l.sub pretextu.j.C.de transac.τ.l.i summa.i pri.ff.ď cōd. inde.Idem ex persona actoris ius metif.l.j.§.j.ff.si pars hereditatis peta.Sed inquantum Bar.tenet q̧ quando ē iniustitia ex parte cōuenti vel rei,quod tunc agens missus pro quo ē iustitia:possidet τ prescribat reprobat Rap.cu.quia si iste missus iuste possidet τ pscribat:vt dicit Bar.ergo ille tertius 2 iustitiam possessione priuatur,contra intentionē iudicis,qui non intendit alteri preiudicare.vt.l.fi.C.si p vim vl' alio mō. Item nec si vellet posset illum tertium non citatum priuare sua possessione vt no.Inno.in c.quoniam frequenter.§.qď si super vt lite nō cōtesta.Nec obst.secundū eū.l.a diuo pio.§.

a ¶Decretū. Adde Bar. in cōsi.cxx. ij.gdā magister.Maria. sori.2s.xviij. co.vij.τ Bar. sori.2s.clviij. co.v.v.pm⁹ casus.

si super reb⁹.j.de re iudi.quia ibi acceptatio tenute nō preiudicat:sed summaria cognitio iudicis.Tu aduerte qď Bart.firmat.Sed statim querit an ille terti⁹ absens tūc priuet possessione sua dt se dicturū in l.peregre.§. quibus explicitis.τ ibi late do.Alexan.j.eo.Bar.τ alij in.l.ij.C.vbi in rē actio ſm Mod.Senen.Bar.hic dz sane intelligi quando ille tertius citat⁹ fuisset cōtumax,vel quod cōparauit τ se opposuit ad impediendū executionem τ tamen iudex misit agentem i possessionē ex primo decreto.alias illa missio non preiudica
10 ret illi tertio.¶Item inquantum tz Bart.†quod effectus iustie ex parte agentis,facit qď talis missus per iudicem non possideat iuste ex quo decretum non est recte interpositū.Sed de q̧ in 2rium videtur esse tex.no.in l.cum putarem.ff.fami. ercis.τ in l.posthumus.§.si quis ex his.ff de inoffic. testame. Proter ista inra Bal.hic in additionibus.Imo.Raph.cuma.τ communiter Mod.dicunt qď Bar.loquitur i decreto qď tunc vitiat ipso iure.l.j.§.hec verba.j.ne vis fiat ei.sec⁹ ē in snia.d.l.cum putarem.Et ita etiam tenet Guil.de cuneo i l.penul.ff.de iustitia τ iure quē etiam refert Bar.hic Rō diuersitatis est secundum eos:quia decretum interponitur officio iudicis vt nota.in l.si finita.§.Julianus.ff.de dam.infe. snia difinitiua iure actionis maiori sollennitate.l.j.τ ij.C.de sen.ex bre.reci.ideo efficacior est sententia quā decretū.Itē decretū sapit naturā interlocutorie que potest reuocari.l.qď iussit.j.de re iudic.sec⁹ in snia que non pōt reuocari.l.iudex posteaq̃.j.de re iud.Nimirū si plus tribuit snia,que ñ ē reuocabilis,quā decretū ſm do.Ab.i.c.j.de re iudi.τ plenius do. Alex.hic.Itē sentētia profertur inter cōtēdentes,ideo procedit maior discussio.l.platā.C.de sen.τ.l.iudices.C.de iudi. sed decretū interponit inter volētes vel 2 cōtumacē Iō non requirit ita plena cognitio.l.cū pponas.cū gl.versi.costat.C. de bo.auc.iudi possidē.τ d.c.qm frequēter.§.fi.in v.summa
11 tim.ſm An.in.l.j.§.h verba.ff.ne vis fiat ei.¶†Sed aduerte quārū ad 2riū dicte l.cū putarē reperio qď Ang.de are.in §.que dā.in.iij.col.instit.de act.ponit singularē itellectum ad illū tex.quē nō recordor alibi legisse,ſm quē ille tex.faceret p Bar.s.q̧ ille tex.loquat qñ ille q erat ꝟe heres insolidū,agit actione familie ercīscūde 2 illū qui erat heres.τ sic ius erat in agēte lz nō in cōuēto.si aūt e2 egisset ille q nullo mō est hrs τ nullū ius τ nullā actionē i hrditate hz:nihil vz,etiā si verus hrs nihil opponeret per tex.in.l.ñ.in pri.ff.de do.prele.Vbi testator nō pōt grauare hrdē q̧ cōueniaf actione que non est in rerū na.Sec⁹ si semel actio agēti cōpetijsset:lz nūc nō pputat.l.iulian⁹.§.quātū.ff.ad exhib.vz Bar.in l.ij.in prin.ff.de do.prelega.Adde q̧ p intellectu Ang.de are bene facit tex. i.d.l.cū putarē.in prin.in duob⁹ locis:sc3 in figuratione casus item in decisione:primo dū dicit cum putarem te coheredē meū esse,idq3 verū nō esset egi tecū familie ercīscunde.Et sic tex.clare loquitur qñ verus heres egit 2 putatiuū. Secūdo facit ille tex.i decisiōe,ibi rñdi q heres ex asse erat,accepit cū coherede putatiuo iudiciū familie ercisc.licet iste intellect⁹ sit peregrinus,τ videatur prima frōte applaudere vbis illi⁹ tex.tñ eum non teneo,quia in 2rium facit ille tex.in versi.sed q̃uis vbi siue re⁹ hrs agat cōtra putatiuā siue ecōtra neutro casu iudiciū familie ercisc.cōpetit.Et sic ēt qñ verus heres agit nō tñ ē ius in agēte,vt ibi nisi dicas q̧ fit ius in agēte qď ad preiudicandū sibi.Scdo in 2rium facit illď qď tenet Bar. in l.si titius τ seius,in j.col.ad fi.j.de ver.obl.Vbi tenet qď in.d.l.cū putarē procedit indistincte iudiciū sine actione,ex pte opponēte.τ cōsequēter etiā si ille qui non est heres agat. Tertio in 2riū vr facere tex.in c.ab.sane.§.ceterū.in ver.qm de re iudi.in.vj.vbi dicit tex.q̃uis indebitū petitū sit,tñ nō perat qn snia postea lata valeat.Vltra Bar.quasdā alias limitationes q̧ decretū iudicis nō recte.τ sic ex falsa causa interpositū valeat.vid per do.Alex.h quarū aliquas reprobāt
12 Mod.senē.hic.¶†Successiue querit Bar.pōe qď primū decretū a iudicis est nō rite iterpositū,tñ ego intro i possessionē eius vigore:an incidā i penā.l.meminerint.C.vñ vi.vt tāq̃ inuasor debeā priuari iure meo.Et tz q̧ sic secutus gl.in.l.si qs in tātā in gl.magna ante fi.C.vnde vi.τ sic vult qď decretum iudicis iualidū nō excusat a pena dicte.l.meminerit.Nota qď est magna ampliatio ad illū tex.Adde quod idē refert.τ seqt Pet.de anch.in consi.cxxxiij.incip.satis iaduertēter circa fi. Ang.de are.in.§.quadrupli.in pen.char.istit.de actio Sed tu aduerte prout ēt dt Raph.cu.hic q̧ illa.l.meminerint loquitur qñ omissā citatione partis qs ingredit possessionē ppria authoritate:quo casu priuaf iure q̧ hz,vt ibi ē tex.τ in.§.j.insti.vi bon.rap.τ in c.eū qui τ c.lz episcopus.de preben.in.vj. Et i.c.placuit.xvj.q.vj.sed quādo pars est citata,licet aliqua solēnitas eēt omissa de his que enumerātur per gl.in.l.prolatam.C.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

latam.C.de sen.non videret extendēda:cum sit penalis.z pene non sint extendende.l.cū gdā.vbi dixi.ff.de lib.z post. Itez illa l.meminerint.cum gozdan.logtur qū omittit citatio.q̄ est de iure natu.cle.pasto.de re iud.vnde qū erratur in iure naturali et rusticus non excusat.l.venia.vbi Bal.z alij.C.de in ius voc. Ergo sec⁹ esse dz qū alie solennitates iuris omitterent. Et credo q̄ ista sit veritas. Et ita habes expeditam pmā partem gl.

8 ¶ †In ij.par.gl.An iudex possit gcedere parti licentiaz ingrediendi ppria authoritate.gcludit Bar.q̄ talis licentia valeat cum limitatione, nisi inueniat resistentē. Et cum eo tñt Ang. Imo.Raph.Lu.Pau.de Ca.z Aret. Et etiam d. Aler.q̄ dt q̄ gclo Bar.est cōis. Idem tz Bar.in repe.l.creditores. in iij.q. C.de pign.z in l.si finita.ff.Iulianus.in vj.col.ff.de dam.infec.z in l.j.p illum tex.C.vt nemi.lic.sine iud.autho.Sali.in l.doctis. C.sol.mat.z in auth.ei qui.in ix.q.prin.C.de bo.auth.iudi.pos. do.Abb.vbi limitat in ca.de cetero.de re iudi. Sed aduerte.q̄ iura allegata per Bart. post antiquos, parum vñr. pbare, scz l.pignoris.C.de pign.act.z l.dotis.C.solu.mat. Q̄ non pbant nisi a gno sensu.z necessario non pbabant q̄ sine executore ps possit facere. Ideo adde ter.in l.permisceri.ff. species.fm intellectum Jac.de Are.z Bar.j.eo.vbi habetur q̄ iudex pt dare licentiam ingrediendi possessionem ppria authoritate z phi-

14 bere ei vim fieri. ¶ †Item inquantum Bar. adducit q̄ gs pt gstitui nuntius per iudicem in causa propria. per ter. in l.cum qui.ff.si epistola.vbi etiam Bar.idem no.ff.de furt.q̄ etiam ille ter.hoc non pbat. Et de iudice ibi verbum nullum. Adde ter. meliorem in l.j.ff.de ser.fug.per quem ter.not.ibi Bar.q̄ quis potest esse nuncius z executor in cā ppria z ad propriam vtilitatem. Idem tz Bart.in d.l.j.per illum text.C.vt nemi.lic.sine iud.autho.z in extrauagan.ad reprimen.in versic. per literas. Et q̄ actus citandi possit per iudicem committi ipsi parti tz Ange.in l.vt perfectius.in vltima col.C.de anna.ercep.d. An-

15 to.de Bu.in c.j.in iij.col.de iudi.†Secundo p ista decisione bene facit q̄ iudex potest dare licentiam creditori, vt sibimet capiat pignus insolutum.fm Bald.in l.ij.C.si in causam iudica.

16 Item iudex potest committere victori venditionem bonorum victi. Ita no.tz Ange. in l.miles.ff.qui indicati.ff.de re iudica. quod videtur mirabile, cum in tali venditione requiratur causę cognitio. Tertio adde q̄ vult Bal.in aut.z ommino.in viij. cod.C.ne vxor pro marit.quod executio z captura persone pt committi parti sine vi.per d.l.miles.ff.qui iudicati.cum ibi no. Tamen idem Bald.in c.pastoralis.ff.q̄ vero.in iij.col.de off. delegat.tz q̄ lz iudex possit dare licentiam victori vt vadat in possessionem ppria authoritate, vt hic: tamen non potest dare licentiam q̄ capiat debitorem. per d.l.miles.ff.qui iudicati. Quarto adde glos.in l.meminerint.C.vnde vi.que dicit, quod sicut ex conuentione partium potest quis intrare possessionez propria authoritate.l.creditores.C.de pign. Item etiam hoc potest gcedi a iudice:z ibi dt Alb.de Ros.omnes doc. Padua

17 nos secutos fuisse istam sententiam. Tu confirma q̄z sic factū iudicis censetur esse factum partis.l.si ob cām.C.de euic. Ergo sicut pars pt dare talem licentiam:ita z iudex. Tñ Barto. in d.l.meminerint.tenens Zium ad hoc respondet z bene: qz factum iudicis censetur esse factum partis.istud est verum qñ

18 iudex iuste procedit, vt ibi per eum. † Quinto facit arguendo de facto testatoris z iudicis.l.non est mirum.ff.de pign. actio. Nam testator in testamento potest dare licentiam legatario, vel fideicommissario apprehendendi possessionem ppria authoritate, vt est gl.in l.Titia cum testamento.ff.Lucius.z ibi Bar.ff.de leg.ij.Bar.in l.legitimos.in j.col.ff.de legi.tut. Ange.singulariter in l.si rer.per illum tex.ff.de rei vendi.Bald.in c.j.vbi ponit vnum suum dictum nouum in pen.col. de constit. vti.vel inuti.ergo etiam iudex tz hoc posse. Et ita cōes tenent.

19 ¶ Circa limitationem † Bar.q̄ Iudex non potest dare licentiam parti q̄ ingrediatur possessiones per vim si inueniat resistentem.z ita intelligit.l.non est singulis.j.de reg.iur. Adde q̄ Zium.tz Bald.in q.per eum disputata que incipit accusatus de vi turbatiua.in xviij.col.in versicu.nunc incipit vbi aliud dt statutum.eo quia d.l.non est singulis, loquitur in priuato qui vult exequi vt persona priuata. Sed in casu nostro vult exequi.vt persona publica pp commissionem iudicis.z hoc potest. Et dicit q̄ Bart.in hoc pessime z insipide loquitur. Ad-

20 de vitra eum illud quod no.tz Salic.in l.neminem.C.de exhi. reis. Ibi no.tz:quod de licentia iudicis potest priuatus capere malefactorem,z si resistentez vulnerat non tenetur. per ter. not.in l.si seruus.C.de his qui ad eccle.confu. Facit quod not.

21 Bal.†z Salic.in l.si vt allegas.per illum text.C.ad l.Cor.de sica. quod cum liceat capere debitorem fugientem: si debitor fugiens.gladio vel telo se defendat,impune occiditur:quod valde no. Tamen limitatio Bar.communiter tenetur, z ita etiaz tz Inno.in c.cum olim.in verbo per prerogatiuam.de priuileg. Et dt Ludo.Ro.hic,q̄ ista limitatio seruaretur in practica propter authoritatem Bar.z Inno.z q̄ est valde equa, ne deueniatur ad arma.l.equissimum.in princip.ff.& vsufruct.Et pro ista limitatione bene facit ter.in d.l.non est singulis. presertim in ratione decidendi ibi,ne sit occasio tumultus committendi.

22 Facit† quod no.tz Ang.in l.qui restituere.in j.col.ff.de rei vendic.vbi tz q̄ iudex non potest dare licentiam parti vitricei qs exequatur manu militari. Sed solum potest committere illam executionem que non hz secum annexam controuersiam violentie, vt hic per Bart. ¶ Tenendo principalem decisionem

23 Bar.quam omnes indifferenter tenent. Aduerte† qz per eam redditur dubium illud quod no. Bar.in l.missi opinatores. p illum ter.C.de exacto.trib.lib.xj.vbi no. q̄ potestates non possunt exactoribus publicis ipsam exactionez committere. Qs reputat no.z dt q̄ iam vidit aliquos exactores accusari de robaria,nec posse excusari pretextu officij. per illam.l. Nisi dicas q̄ ibi sit speciale pp frequentia delicta z excessus quos illi cōmittebant,vel fm Are.potest intelligi quando ibi exacto erat violenta z resistentem, vt vult Bar.in limitatione.ff.prime re-

24 late:tamen ista.ij.sol.diuinat. ¶ †Extra gl.querit vltimo Bar to,circa statuta punientia ingredientes vel turbantes possessiones,alienas, an si quis intret ex decreto iudicis inualido excusetur a pena.z sic an decretum inualidum excuset a pena statuti simplr loquentis.z tz q̄ non cum Bart.tenent Raph. Lu.Pau.de Ca.z alij Mod.hic. Idem tz Bar.in gsi.rcj.inci. questione vertente in curia capitanei ciuitatis Narnie, in vltimo dubio.z in gsi.iij.incip. Missus in possessionem, z in d.l.j. ff.non autem.vbi limitat z plenius ponit in d.l.j.ff.non autem. ff.si quis test.lib.esse iuf.fue.z in l.sequif.ff.si fundū.j.tit.j. Et cū Bar.est cōis opi.quicquid distinguat Bal.in q.accusatus.de vi turba.in rj.col.quem reprobat do.Aler.hic z bene. ¶ Adde quod opi.Bar.etiam tz Ludo.Ro.in gsi.cccrrr.inci.Circa primum proposite cōsultationis articulum dicendum est in vlti.col.vbi ad hoc addit ter.fm eum singularem in l.qui testamento tutor datus fuerit.ff.de excusa.tuto. z dt mirum esse q̄ Bar.eum ad hoc non allegauit,sed tu caue an ille text. possit

25 retorqueri in Zium. ¶ †Secdo adde rām Bal.in l.j.in vltima col.ff.de legi.z in l.quicunqs.C.de ser.fugi.q̄ quando pena pecuniaria imponitur pro delicto,in dubio non requiritur dol⁹, sed sufficit lata culpa.l.qui edes.ff.de incend.rui.nau.cum alijs per eum allega.facit quod tz Bal.in l.data opera.in iij.col.C. de his qui accu.non poss.vbi tz q̄ si statutum punit homicidā pena pecuniaria:tunc pōt puniri etiam ex lata culpa. ¶ Ter-

26 tio adde q̄ statutum inualidum non excusat a delicto text.est in auth.omnes peregrini. z ibi Bal. multum no.ad hoc.C.cō-

27 mu.de succes. ¶ †Quarto adde q̄ authoritas iudicis iniuste vel non rite procedentis.non excusat a restitutione fructuum peptoz,ter.est in c.cum cā.in fi.z ibi do.Ab.in,vlti.not.multū not.de off.deleg. Item missus in possessionem authoritate iudicis inordinate,z sic non rite procedentis, non facit fructus suos quos percepit,ita tz Inno.in c.gsultationibus. post pn. de iure pat.quem refert z simpliciter sequitur Bal.in l.ij.in pe-

28 col.C.de seruit.z aqua. ¶ Quinto p ista decis.Bart.hic addo bene facere arguendo de precepto testatoris ad preceptuz iudicis, q̄ argū est validum.l.non est mirum.ff.de pig.act.z dixi etiam.ff.Sed preceptum testatoris non excusat heredez a pe-

29 na statuti:ergo nec preceptum iudicis inualiduz. Unde † si statutum imponit penam vendenti rem immobilem forensi,z heres in testamento sit damnatus vendere rem immobilem forensi:certe testamentum non excusat ipsum a pena statuti ter. est no.in l.senatus.in prin.in ✠.penis erit locus.ff.de lega.j. Et ita no.determinat Bal.in l.cetera.ff.sed si parauerit.qui est.ff. si.ff.de leg.j.z ibidem Ang.Imo.z cōiter Mod.sequuntur cū gozd.ibi traditis per do.Aler.Et per eundem do.Aler.in l.si dignum.circa fi.ff.ad l.Fal.lz vtrobiqz referat Bal. alibi tenere Zium,in l.si heres.in princ.per illum ter.ff.de act.emp.Ubi tz q̄ si statutum disponat q̄ nulla actio possit cedi forensi, z heres fuit damnatus ex testamento cedere.z ita cessit in forensem non incidit in penam statuti.quod dt esse menti tenendū, sed primum communiter tenetur,vt p do.Aler, in locis prela.

30 ¶ †Istam decis.Bar.cōiter approbatam limita in duob⁹ modis. Primo quando lex vel statutum punit actum illatum in re,puta turbantes vel ingredientes possessiones alienas. Ita ppie loquit.Bal.hic. Secus qñ lex vel statutū punit actū qui infertur principaliter in personam,puta statutum disponit q̄ si qs aliquem percusserit puniatur tali pena. Tunc q̄ statutum videatur requirere dolum,quelibet causa etiam iniusta excusat a dolo,z sic a pena statuti fm Bar.no.in l.j.ff.non añt.ante ff.ff.si quis test.lib.esse iuf.fue.Ang.in l.plagij.in vlti.col. in lec.

nouā. C. ad l. Hal. de plag. ¶ Sc̄do limita decisionē Barto. vt
pcedat vbi pena eēt pecuniaria, secus si esset atror puta cor-
poralis tunc bene excusaret. Ita est de mente Bart. z alior̄ h̄
dum ita rñdet ad ꝯ.j. in fi. j. de abige. Et egregie declarat Bal.
in q. p eum disputata q̄ incipit' accusatus de vi turbatiua. in
xiij. col. in x. tertio q̄ritur. ¶ †Ultimo ex ista decis. Bart. colli-
a ge duas no. rlas. Prima est, q̄ lz q̄libet[a] cā ēt iniusta excusata
a ¶ Quelibet cā. Adde do. Socin. in 2si. cvii. col. vj. x. insup. z in 2s. cxvij. col. iiij. x si. circa ter-
tiam. z ibi q̄ excusat a calumnia.
dolo. l. j. in fi. z ibi gl. s. s. abig. gl. in l. plagū cris accusatio. C. ad
l. Fauī. de plag. imo q̄libet cā ēt fatua excusat a dolo. fz Ang.
in l. j. ad fi. princ. s. de eo p quē fac. erit. imo ēt cā temeraria. fm
Ang. in d. l. plagū. Tū non excusat a lata culpa. ita no. volunt
Bart. z scriben. hic si bene aduertas. Vz als dicamus q̄ lata
culpa equiparet dolo. l. quod nerua. s. depo. Et rō diuersitatis
inter dolum z latam culpam forte p̄t esse. q. dolus est crimen,
vt no. Bar. in l. j. in fi. s. de fideiuss. tu. Et est ter. melior de iure.
in l. j. §. nunc tractemus. in ver. plane. s. de tute. z ra. distr. z ter.
no. in l. si ex cā. §. nunc videndum. s. de mino. Ergo facili⁹ indu
citur excusatio a dolo. z si a delicto q̄ a lata culpa. l. interp̄ta-
b tione. z l. si p̄ses. j. de pen. ¶ †Sc̄da rla est, q̄ cā iniusta nō ex-
cusata pena legali vel statuaria. Et ita ēt tz Jo. And. in c. j. in
vj. col. in x. pbabilis. post Archid. ibi. s elec. in vj. in nouel. quē
refert z sequitur Bal. in auth. gñalr. in iiij. col. C. de epis. z cler.
Et in addi. Spec. in tit. de arbi. circa vij. col. in ver. ex forma sta-
tuti. vbi ad hoc alleg. gl. in l. ab executore. C. quor. ap. non reci.
Idem etiam tz Bald. in c. si inter pares. de lege conrad. in vsi.
feu. Ludo. Ro. in repeti. Rub. de arbi. in pen. col. Et ita rema-
net vtlr expedita ista lex.

Lex xij.

1 ☞ Usufructuarius possidet naturaliter nomine ꝓpio z non nomine domini.
2 In dubio censetur quis facere actum nomine suo z non nomi
b ¶ Verbū vr. Adde. l. si pr. ff. de his qui dete. vel effu. ne alieno.
3 Expulso colono vel inquilino perdit dominus possessiō tam na-
turalem q̄ ciuilem. expulso vsufructuario vel vsuario a natu-
rali non perdit dominus ciuilem.
4 Usufructua. vere possidet naturalr. ex quo infertur quod ver-
bum videtur importat aliquando veritatem.
5 Verbum possidet aliquando ponitur pro detinet.
6 Usufruc. vel vsuarius an possideāt vere naturaliter res in qua
habent vsumfructum.
7 Verbum tenetur magis refertur ad detentationem q̄ ad verā
possessionem.
8 De natura copule est cadere inter paritatem qualitatum non
difformem.
9 Usufructuario competit interdictum vnde vi.
10 Ciuilis possessest illa que causat prescriptionem.
11 Usufructuarius est procurator in rem suam.
12 Per retentionem usufructus factam a domino qui alienat
bene transfertur ciuilis possess. z domin. non autem naturalis.
13 Per retentionem pignoris si venditor rem venditam accepit
in pignus videtur tradere z transferre possess. z dnium.
14 Usufructuarius non possidet domino, sed p se.
15 Emphyteuta feudatarius z ductor ad longum tempus pos-
sident naturaliter suo proprio nomine.
16 Usufructuarius non habetur pro possessore quo ad euitandū
onus satisdationis.
17 Usufructuarius non hz aliquam ciuilem possess.
18 An sit dare quasi possess. vsusfructus.
19 Quare in dominio non datur quasi possess. sicut in vsufructu.
20 Usufructua. an habeat quasi possess. vsusfruc. naturalem z ciui
lem respectu tertij.
21 Sicut ex patientia causatur quasi poss. seruitutis, an ita ex pa
tientia resultet ipsum ius seruitutis.
22 Habens vsumfructum a tertio quod prescribit.

Naturaliter. Istud ꝓncipiū non p̄t bre
uius summari, fm Raph.
Cu. z do. Alex. hic. Tu vero aduerte q̄ iste text. st
in quatuor dictionibus illud q̄ in vna dicere pote-
rat, scz is qui vsumfructum hz. Sufficiebat dicere vsufructua
rium: ideo vt qs breuius possit summari tex. Usufructuarius
naturalr possidet. h. d. Sed aduerte q̄ ideo text. dr is q̄ vsum-
fruc. hz. z non simplr vsufructuarius. quasi si esset vsufructua-
rius z non haberet vsumfructum non pcederet iste tex. Vel qr
vsusfructus nondum esset sibi actualr ab herede ꝓstitut'. l. iij.
§. dare. s. de vsufru. Vel qr eum deseruisset, vel qr ab eo fuisset
deiectus. iurta. l. iij. §. vnde vi. cum §. seq. j. de vi z vi ar. non di-
ceretur possidere. Ideo text. cum mysterio dixit, is qui vsum-
fructum hz. Facit l. stipl'o ista. §. habere. j. de verb. obl. z l. habe
re. j. de verb. sig. ¶ Sc̄do aduerte q̄ iste ter. in duobus vr esse
incertus z sic ambiguus. Primo dum dr naturaliter possidet,
z non dr quid. an fundum an vsumfruc. Dic funduz in quo hz
vsumfructum pp duo. Primo qr vsusfructus est ius. l. j. s. de
vsufru. z instit. eo. in princ. Et iura non possidentur, sed quasi. l.
iij. in princ. s. eo. l. sequitur. §. si viam. j. tit. j. z l. seruus. §. inco-
porales. z ibi glo. s. de acq. rer. do. Secundo qr ipsum ius vsufru-
ctus possidet vsufructuarius z naturaliter z ciuiliter, vt not.
gl. in l. ait pretor. §. item ei. s. ex quib. cau. maio. cum concordā
tiis, quas allegat Bart. hic. z j. dicetur. Ergo per ista apparet
q̄ ter. non loquitur de vsufructu, sed de ipso fundo in quo hz
vsumfructum quez naturaliter possidet. Secundo dato quod
ter. velit quod vsufructuarius possideat naturaliter ipsuz fun
dum, non aperit an eum possideat suo proprio nomine an ve-
ro nomine domini. Sicut faciunt colonus, inquilinus, z procu
rator. l. j. §. per procuratorem. z l. gñalr. s. eod. Attento q̄ vsu
fructuarius dr procurator domini. l. j. in fi. s. vsufruc. quemad.
ca. z l. j. §. fi. s. de ope. no. nunc. Sed Dicit tene. cum text. simpli
1 citer dicat † q̄ vsufructuarius possidet naturaliter, intelligi-
tur suo proprio nomine: z non nomine domini: qr verbuz pos-
sidet dz intelligi in potentiori significatu. l. j. §. qui in perpetuū,
s. si ager vectig. vel emphyt. pet. z l. queritur. s. de sta. homin. z
c. si pater. de testam. in sexto. Item facit regula. l. z magis. j. de
2 solutio. vbi traditur regula, q̄ in dubio quis censetur facere
3 actum suo nomine z non alieno. Et ex hoc † sequitur magnus
effectus in practica: qr lz ercluso vel expulso colono vel inqui
lino dominus perdat non solum naturalem quam tenebat cor
pore illius, sed etiam ciuilem que illi naturali videbatur adhe
rere. l. peregre. §. quibus explicitis. j. eod. Tamen expulso vsu
fructuario vel vsurario a naturali proprietarius non perdit
suam ciuilem que illi non censetur adherere, nec ita eam rege
scere, vt est glo. solennis z ordinaria. l. j. §. fi. s. vsufruc. quemad.
ca. z dicam. j. ¶ †Ho. primo ex isto text. secundum intellectum
4 Jo. z communem, q̄ vsufructuarius vere possidet naturaliter
rem in qua hz vsumfructum. Ex quo corelarie colligz z bene
no. q̄ lz ter. vtatur verbo videtur, dum dr naturaliter posside-
re videtur, tamen illud verbum videtur[b] hic importat propie
b veritatem. Et ad hec no. istum ter. Aret. hic. Adde lz ipse non
dicat, q̄ ante eum non ponderat Bal. in rub. extra de prescri-
ptio. in fi. colum. Ubi dr q̄ in ista. l. verbum videtur non impor
tat fictionem: qr quando potest significare veritatem. significat
veritatem. Unde debemus inspicere materiam subiacen-
tem fm eum. Sicut econtra verbum affirmatiuum significat
fictionem vbi veritas adaptari non potest. vt no. Bar. in ru-
bri. s. de ope. no. nun. fm eum. Adde ad idem quod verbum vi
detur sit expressiuum veritatis ex text. in l. seruum filij. §. j. z ibi
glo. z doct. s. de lega. j. in l. iij. §. ex Titio. z ibi Ange. in fi. ad hoc
no. s. eo. Item verbum videtur non denotat fictionem, sz ver-
borum debitam z sanam interpretationem. Ita no. Bald. in l.
etiam. per illuz ter. C. de iure do. facit ter. in l. qui liberis. §. hec
verba. s. de vulg. z pup. in l. si quis filium. §. fin. s. de acq. here. p
quem ter. not. ibi Bald. quod verbum videtur non importat
impropietatem, sed iuris intellectum. Alibi verbum videtur
non significat fictionem, sed presumptionem iuris aliquid esse
factum. l. sciendum. z ibi Aret. in l. iij. not. ad hoc no. j. de verbo
rum oblig. Tamen verbum videtur aliquando etiam impor
tat fictionem. l. j. §. deiecisse. j. de vi z vi arma. Bar. in l. si is qui
pro emptore. in fi. char. j. titul. j. Item importat impropieta-
tem. vt hic expresse dr gl. Facit bene ter. in l. si pater filio. z ibi
no. j. de his que in frau. cre. z in l. si duo. vbi habes gl. no. in gl.
fin. s. de acquir. hered. z diri etiam in l. clam possidere. §. qui ad
nundinas. s. eodem. ¶ Capio glo. vnicam. in versic. possidere.
quam diuide in duas partes principales. In prima opponit
2 ter. z videtur quadrupliciter soluere, sed in effectu non sunt
nisi tres solut. qr prima z secunda ad idem tendunt. vt statim
dicam. In secunda ponendo opin. quorundam quam repbat,
rñdet tacite questioni. Secunda est ibi prope fi. quidam etiā.
¶ In prima parte diri q̄ prima z secunda sol. gl. ad idem ten-
dunt. Nam prima sol. est q̄ verbum possidet stat improprie. qr
ter. dr videtur non autem dr possidet. Sed verbum videtur
impropietatem significat. l. j. §. deiecisse. cum vulgaribus. j. de
5 vi z vi ar. z diri in text. Secunda solu. est, † q̄ verbum possidet
ponitur pro detinet. Et sic impropie. z sic est eadem solu. cum
precedenti. Et lz glo. videatur ponere quatuor solut. Tamen
in effectu non sunt nisi tres. Pro istis duabus primis solur. q̄
verbum possidet ponatur impropie pro detinet. Adde bene
facere. nam alibi dr ter. q̄ colonus depositarius z commoda-
tarius possident naturaliter. Ita dr ter. in l. communi divi-
dundo. §. neq. s. commu. dividun. allega. in glo. z in l. ij. §. quod
vulgo.

vulgo.ff.p herede.z tñ 2stat qꝫ isti non possident,sed tñ detinent.l.officiñ.ad fi.ꝯ.de rei vẽdi.z l.vnica.ꝯ.illo ꝑculdubio.C.ꝯ vsucap.trãsfor.ĝ apud iurisconsultos,verbũ possidere sepe ponit ꝑ detinere. Et non eundo ꝑ mendicata suffragia habes in specie in vsufructuario duos tex.claros. Primo tex.in l.j.ꝯ.qꝫ ait prętor.j.quor lega.ibi,qꝛ neqꝫ vsufructus neqꝫ vsus possidet sed magis tenet.de quo tex.statim ẽt.j.dicã. Tertia sol.gl.qꝫ vsufructuarius possidet dño z nõ sibi.põt optime colorari. Nam ꝓcuratores possidet dño z nõ sibi.l.j.ꝯ.ꝑ ꝓcuratores.z l.ĝnaliter.ꝯ.e.sed vsufructuarius dr esse ꝓcurator dñi:vt diri in tex.z dicã.j.Cõiter tenetur vltima so.Joannis qꝫ vsufructuarius possidet naturaliter:vt hoc tex.z l.possessio.in ꝓnic.j.eo.sed nõ ciuiliter. ita loquũtur tria iura allegata in gl.ꝑ 3tiũ. Hz qꝛ illa iura loquunt respectu prescriptionis.z ciuilis est ¶ causat prescriptionem. gl. in l.iij.ꝯ.ex 3tio.ꝯ.eo.dicam de hoc.j.latius. ¶ Hzo clara intelligentia tex.z gl.reassumo in dubium, nunquid vsufructuari⁹ z vsuarius possideat naturaliter rem in qua hz vsumfructum vere z ꝓprie,est subtilis articulus z disputabilis ad vtrãqꝫ partẽ.put statim disputabo. Cõmuniter tenetur per gl.z doc. qꝫ sic sequendo opi.Joannis communiter approbatam, que fundatur in duabus legibus z in vna rõne. ¶ Primo mouer isto text.qui vr ad literam dicere vsufructuarium naturaliter possidere. Sed ad istum tex.gl.vt retuli multipliciter rñdet pp leges 3tias. Et disputando posset optime teneri prima z secunda solu.qꝛ tex.non simpliciter ẽt vsufructuarium naturaliter possidere:sed dicit quod vr possidere. Et verbum vr importat improprietatem : vt diri in tex.z hoc modo iste tex.in vers. vr posset retorqueri ad oppositum quod nõ ꝓprie possidet. ¶ Secundo allegat tex.in l.possessio quoqꝫ.in ꝓnic.j.eo.z ille tex.põt dupliciter induci. Primo dum dicit quod naturaliter actuario tenet. Sc̃o z fortius dum tex.dicit qꝫ possessio quã hz vsufructuarius hz plurimum iuris: sed si solum detineret haberet plurimum facti z parum iuris : vt declarat Bar. in l.j.in ꝓnic.ꝯ.eo. Ergo per illum text. clare pz ꝙ vsufructuarius vere possidet naturaliter z non detinet: cum habeat plurimũ iuris:vt ibi dicit text. Sed ad primam inductionem posses clare rñdere dum text. dicit naturaliter a fructuario tenetur,

7 † Pondera qꝫ potius facit in oppositum : cum dicat naturaliter tenetur etiam non sine mr̃io:qꝛ verbum tenetur, magis refertur ad detentationem quam ad veram possessionem, vt per Bar.in l.iij.ꝯ.ex 3tio.ꝯ.eo. Ad sc̃am inductionem que fortius stringit : dum ẽt,qꝛ hz plurimum iuris. Rñdetur communiter qꝫ intelligitur respectu quasi possessionis que est in totum iuris. Et sic dicas ꝙ ille tex.ẽt plurimus ex iure possessio mutuatur.z sic tex.vr loqui de possessione fundi que naturaliter ab vsufructuario tenet. Potes dicere ꝙ ille tex.ẽt duo. Primo ꝙ seruus vsufructuari⁹ naturaliter ab vsufructuario tenet. Sc̃o z plurimum iuris possessio mutuatur:illud fm intelligitur de quasi possessione iuris vsufructus. Ista cõis sol, non satisfacit : qꝛ tunc non esset possessio, sed quasi possessio.

8 Item † de natura copule z est cadere inter paritatem qualitatum z non difformẽ.l.scie.ꝯ.caio.ꝯ.de fundo instr.no. Bar.in l. in testõ.in j.col.C.de testa.mili. Ergo copula z ibi posita ostendit illum tex.loqui de possessione vsufructuarij.z non de quasi

9 possessione iuris. ¶ † Tertio mouetur Joannes tertio fundamento qꝫ multum stringit. Nam vsufructuario competit interdictũ vñ vi.l.iij.ꝯ.vnde vi. cum duobus.ꝯ.sequentibus.j.de vi z vi arma. Et tñ illud interdictum non daꝝ nisi possidenti.l.j.ꝯ.scire aut.j.de vi z vi arma. Non autem competit ei qui meram detentationem hz.l.j.ꝯ.dr.j.de vi z vi ar. z l.si duo.ꝯ.credi tores.j.vti posside. Ergo ineuitabiliter ꝛcluditur qꝫ vsufructuarius vere possidet z non hz solam detentationem: z istud fundamentum in omni parte est verum z ꝛcludit. Huic fundamento rñdent antiqui z Raph.Cuma.hic, quod vsufructuarius non hz illud interdictum vnde vi ratione quasi possessionis iuris sui fm gl.in l.fi.j.vti possidetis.z hoc modo euaditur ista inductio. Item sol.impugnant Jo.de Imo.z do. Aler.ĥ. Sed satis leuiter qꝛ tex.in d.l.ij.ꝯ.vnde vi. dicit vsufructuario dari interdictum vnde vi.ergo in dubio dz intelligi de directo l.j.ꝯ.qui in perpetuum.ꝯ.si ager vectig.ergo non loquitur ꝺ interdicto vtili qꝫ datur ratione iuris vsufructus. Confirmãt, qꝛ ꝑ iuribus incorporalibus datur quasi interdictũ seu vtile. l.pe.ꝯ.de seruit.titulo ĝnali.no.in l.j.in ꝓnic.j.vti pos.Bart.expresse in d.l.iij.ꝯ.vnde vi. Sed tu dic qꝫ ista rñsio est bona. z ꝑ ea pondero ibi textum clarũ in illa l.iij.ꝯ.vñ vi.in ver.qui vsufructus. Ubi text.clare ad literam dicit, ꝙ illud interdictum vnde vi datur vsufructuario ex quasi ꝓssessione vsusfructus. Et sic declarat precedentia iu.que dñt vsufructuario competere illud interdictum vt procedant rõne quasi possessionis. z sic qñ ex ꝓnic̃atione possessionis fundi prohibẽr vti frui. ¶ Altra gl.ꝓo hac parte,adde quarto ter.in l.vti frui.in ꝓnic. in ꝓbo possessores.ꝯ.si vsusfruc.peta.vbi tex. appellat vsufructuarios possessores. ¶ Quinto,adde ter.in l.fi.in verbo possessionem.ff.vti posside.vbi tex.vult vsufructuarium z vsurarium habere possessionem fundi. Tñ ad istum vltimum tex. rñde ꝙ nõ loquitur de possessione fundi: sed de quasi possessione iuris vt ibi ẽt glo.z ita clare tenui z firmaui in l.iij.ꝯ.ex 3tio.reprobãdo Bar.ibi.ꝯ.eo. ¶ Contrariam opi.tz Bal.hic in addi.Rapha. Cu.Lud.Ro.z Are.hic,ſ.ꝙ vsufructuarius possideat naturaliter dño z non sibi: ipse vero vsufructuarius dicatur detinere z non possidere. Et ista opi.ante eos fuit antiquorum. Jac.de ra.in l.j.in ꝓn.ꝯ.eo.z Buli.ꝯ Lu.in l.ꝯ.C.eo. ¶ Hzo ista opi. multum facere vñr tria iura alleg. in glo. que dñt vsufructuarium possidere.ita ter.in l.j.ꝯ.per eum.ꝯ.eo.in ꝯ.sed bone fidei. instr.per quas perso.no.acqui.z in l.acquiritur.ꝯ.fi.ꝯ.tit.j. Ad ista iura cõiter per oes rñdet ꝙ loquunt de possessione ciuili, z sic vsufructuarius bene possidet naturaliter vt hic, sed non possidet ciuiliter.ita loquuntur illa iura. Et si diceres quis retulit docto.qꝫ illa iura loquuntur de ciuili possessione. ista vr diuinatio z restrictio ad illa iura hic qꝫ istud bñ ꝓbatur. qꝛ lo

10 quunt respectu prescriptionis.† z ciuilis est illa que causat prescriptionem.glo.in l.iij.ꝯ.3tio.ꝯ.eod. Ista cõis so.vr procedere quantum ad d.ꝯ.sed bonefidei. z d.l.acquiritur.ꝯ.fi.qꝛ illi duo tex.exprẽsse dñt ꝙ vsufructuarius non põt prescribere qꝛ nõ possidet:ĝ loquuntur de ciuili possessione,qꝛ naturalis nõ causat prescriptionem. Sed ista sol.non põt adaptari ad l.j.ꝯ.per eum.ꝯ.eo.vbi tex.nihil ẽt de prescriptione. sed solum de acquisitione possessionis. Preterea fm Lu.Ro z subtiliter,ibi vsufructuarius respectu serui comparatur patri respectu filij:sed pater nullo modo possidet filium cum sit homo liber.cum heredes.ꝯ.fi.j.eo.ĝ similiter vsufructuarius nullo modo possidet seruum. ¶ Sc̃o ꝑ ista parte fortius vr stringere text.in l.j.ꝯ. ꝙ ait prętor aut dolo.j.quo.leg.vbi ad literam ẽt text.qꝛ neqꝫ vsusfructus neqꝫ vsus possidet sed magis tenet. Sed ad illum tex.qꝛ vr stringere:rñde z valde no,qꝫ ille tex.loquit qꝫ vsusfructus aut vsus alicui in testõ relictus,fuit ꝓpria authoritate z sic illicite occupatus.z non habitus per manum heredis put requirit vt ibi z l.non est dubium.C.de le. Tñ cum ibi nõ hẽat ius vsusfructus 2stitutum sibi ab herede put debebat iuxta l. iij.ꝯ.dare.ꝯ.de vsufru.merito ante non dr possidere, sed magis detinere. ¶ Tertio ad idem text.in l.certe.ꝯ.is qꝛ rogauit.j.de ꝓca.dupliciter inducendo illum text. Primo ẽt ibi ad literã ter.nam z fructuarius z colonus z inquilinus sunt in predio z tñ non possident ergo ibi est tex.ꝙ vsufructuarius non possidet.Et pondera equiparationem coloni z vsufructuarij. Nam clarum est ꝙ colonus non possidet sibi sed detinet.l.tu nemo. C.eo.z l.non solum.ꝯ.qꝫ vulgo.j.tit.j. Sc̃o z fortius naz ter. ille vult qꝫ ille qui ꝓcario rogat vt in fundo moretur: hz in fundo fit : tñ non possidet. Et hoc ꝓbat argumento coloni inquilini z vsufructuarij qui in predio sunt z tñ non possident. Sed argumẽ tñ illius ter.nõ bñ staret si diceremus vsufructuarium naturaliter possidere:nñc non bene argueret ad ꝓcario rogantẽ illo modo qꝛ nullo mõ possidet. Nisi dicas qꝫ ibi vsufructuarius ex hoc solo ꝙ fit in fundo nõ dicaꝝ possidere, nisi qñ ius vsusfructus est ibi 2stitutum. Propterea iste tex.voluit dicere vsufructuarium simpliciter,sed dixit is qui vsumfructum hz, vt denotet ibi 2stitutum vt diri in ꝓnic.huius l. Hz hoc fit verum ꝓbo optime per alium tex.in l.iij.ꝯ.vti videmur.j.de itine.actuqꝫ ꝓnic. vbi text.ponit dr̃iam inter colonos z vsufructuariuz.ĝ ter.in d.ꝯ.is qui rogauit.intelligitur de vsufructuario simpliciter existente in fundo. Quarto ad idem ter.in l.sciendũ. in fi.ꝓn.ꝯ.qui satisda.cogã vbi text.ẽt qui tñ vsufructum hz possessor non est. Sed responde clare, ꝙ loquitur quantum ad euadendam satisdationem:qꝛ ius vsufructuarij est debile z de facili corrumpitur z non transit ad heredes:vt statim.j.dicaz. Ideo non releuat ab onere satisdandi.z ista verissima solu. ¶ Quinto ad idem text.in l.celsus.ꝯ.iulianus.ꝯ.ad exhib. vbi dicit ter.qui vsusfructus nomine rem teneat quãuis nec vtiqꝫ hic possideat. Pondera illam vẽm nec vtiqꝫ ergo vsufructuarius non possidet, sed responde verum esse qꝫ non possidet ciuiliter. vt ibi.z l.pen.in ꝓnic.j.eo. Nec aliter potest responderi ne videatur restrictio ꝑ ut ſubauditio. qꝛ ita habemus dicere ꝓpter iura z rationes in contrarium superius adductas : z sic videas qũo iura variant in isto disputabili arti. ¶ Sexto facit fm Rapha.Cu.qꝛ ꝓcurator non sibi sed dño rez quam tenet naturaliter possidet.l.quod meo.ꝯ.ꝓcuratur.j.eod.l.j.ꝯ.

ꝑ pcuratoꝛē.ꝛ l.gn̄alr.ſ.eo.ſꝫ vſufructuarius dr̄ pcuratoꝛ dn̄i.
l.j.in fi.ſ.vſuſfruc.queādmo.ca.l.j.§.fi.ſ.de ope.no.nū. Sed ad
iſtud fundamentū Raph.clare rn̄de ꝙ iura ꝑalleg.loquunť in
pcuratoꝛe q poſſidet naturaliter dn̄o ꝛ non ſibi, ſꝫ vſufructua
11 rius † eſt pcuratoꝛ in rē ſuā ꝛ ad ſuā vtilitatē,vt declarāt Bar.
ꝛ oēs.in d.l.j.§.fi.ſ.de ope.no.nū. ¶ Septimo ꝛ vltimo moueť
Raph.Cu.p ter. in l.qſqs.ꝛ in l.ſi qs argentū.§.pe.C.de dona.
vbi retinēdo vſumfructū ꝯſtituo me tuo noīe poſſidere. ꝛ hoc
mō transferť poſſeſſio.l.ꝙ meo.in prin.ī.eo. Per reſeruationē
ḡ vſuſfructus quis poſſidet alñ.ꝛ nō ſibi, ḡ apparet ꝙ vſufru-
ctuarius non poſſidet naturalr ſibi ſed dn̄o. Et iſto mō rn̄deť
ad iura allegata ꝑ ꝯria opi. q dn̄t ꝙ vſufructuarius poſſidet
verū eſt dn̄o.ꝛ nō ſibi.ꝛ fuit vna ſo.hic relata in gl.ꝑ l.cōi diui-
dundo.§.neqꝫ.ſ.cōi diui. Sꝫ ad iſtud fundamentum Raph.,lꝫ
12 videať ſubtile.† rn̄deo de plano,qꝺ ꝑ retentionem vſuſfructus
factā a dn̄o q alienat,bn̄ transferť ciuilis poſſeſſio ꝛ dn̄iū, non
aūt naturalis:ita declarat gl.in l.iij.in prin.in verſ.aīo.ꝛ ibi do.
13 Alex.ſ.eo. ꝛ gl. in d.l.quiſqs.† Silr ꝑ retentionem pignoris ſi
venditoꝛ rem venditaꝫ accipit in pignus vr̄ tradere, ꝛ ſic trāſ-
ferre ciuilē poſſeſſionem dn̄ium. Ita tꝫ gl.ſolennis. in l.j.§.fi.in
ver.emerit.ſ.de reb.eo.per d.l.quiſquis ꝙ ſic ſingulr̄ extendit,
ꝛ tn̄ ibi ſolum transfertur ciuilis ꝛ dn̄ium, non aūt naturalis
de qua nos diſputamus:ḡ nihil ad ꝓpoſitum. ¶ Si vellemus
tenere iſtam opi.ꝯ cōeꝫ que vt dixi poſſet diſputando facile te
neri:poſſes vltra pꝛealle.alio mō rn̄dere ad fīm ter.hic allega-
tū in gl.q vr̄ multuꝫ ſtringere ꝑ cōi.ſ.in l.poſſeſſio quoqꝫ.in pn̄.
ī.eo.dn̄ dr̄ ꝛ poſſeſſio plurimū a iure mutuať:ḡ nō eſt detētio q
eſt meri facti. Potes rn̄dere fīm gl.ibi,qꝺ ter. loquať in illo di-
cto nō ꝺ poſſeſſione ſerui vſufructuarij q naturalr a dn̄o tene
tur:vt ibi dr̄ ter. Sed loquiť de poſſeſſione alterius rei q acqri
tur a ſeruo fructuario in dubus caſibus hn̄ti vſumfructū. Ta
lis poſſeſſio hꝫ plurimū iuris. Qꝛ ꝛ poſſeſſio ꝛ vſucapiendi cō
ditio acquiriť ex cā peculiari ēt ignoꝛanti. ꝛ ſic ius plurimum
operatur:vt ibi declarat gl.ꝛ dixi in l.j.§.itē acquirimus. ſ.eo.
¶ Sꝫ nō recedas a cōi opi.iudicando ꝛ ꝯſulendo, ꝙ vſufru-
ctuarius ꝛ vſuarius poſſident naturaliter ſibi rem in qua hn̄t
vſumfru.qꝛ ſi vſufructuarius ꝛ vſuarius poſſiderent noīe dn̄i
14 ꝛ non ſuo: ꝑut volunt tenentes ꝯrium. Certe † ſequereť qꝺ ſi-
cut colonus ꝛ inquilinus vbi dn̄s hꝫ ciuilem noīe ſuo,ꝛ natu-
ralem eoꝝ coꝛpoꝛe:illis expulſis ēt dn̄s pꝛiuareť ſua naturali.
l.peregre.§.qbus explicitis,ī.eo. Eodē mō expulſo vſufructua
rio vel vſuario naturali dn̄s deberet ꝑdere ſuā ciuilē, ſi verū eſ
ſet naturalr poſſiderent noīe dn̄i:ꝛ tn̄ iſtud eſt falſuꝫ vt eſt gl.
oꝛdi.ꝛ appꝛobata in l.j.ſ.vſuf.queād.caue. Ergo nō eſt verū ꝙ
vſufructuarius poſſideat naturalr dn̄o ꝛ nō ſibi. Cōfirmať per
ter.in l.ſi de fundo.ī.de vi ꝛ vi ar.hoc mō inducēdo. Nā ſi vſu-
fructuari⁹ poſſideret naturalr dn̄o,ſequereť qꝺ dn̄o deiecto nō
ꝑderet poſſeſſionē ex q vſufructuari⁹ eſt in fundo.d.l.peregre.
§.quibus explicitis.ꝛ tn̄ ibi dr̄ dn̄m ꝑdere poſſeſſionē.ꝛ ibi gl.
no.ex illo ter.qꝺ vſufructuarius non poſſidet dn̄o, ſed pꝛo ſe.
15 ¶ † Aduerte tn̄ ꝙ lꝫ dubiū ſit diſputabile vt dixi i vſufructua
rio ꝛ vſuario : an naturalr poſſideāt ſibi ꝛ ſuo ꝓpꝛio nomine.
Tn̄ in emphyteuta feudatario ꝛ ꝯductoꝛe ad lōgū tp̄s expe-
ditū eſt ꝙ naturalr fundum emphyteuticum vel feudaleꝫ ſuo
ꝓpꝛio noīe poſſident vt eſt gl.in l.iij.§.ex ꝯrio vbi Bart.not. ꝛ
ibi dixi ꝛ gl.in l.ſi qs ante.ſ.eo.ꝛ glo.in l.ſi vt certo.§.ſi duobus
vehiculū.ff.cōmod. Rō qꝛ iſti hn̄t vtile dn̄ium fundi.§.adeo,
inſti.loca.l.j.§.q in ꝑpetuū.ſ.ſi agere vectig. Vn̄ cū habeāt vti-
le dn̄ium fundi nimiruꝫ ſi ēt hn̄t eius naturalē poſſeſſionē. Sꝫ
vſufructuarius eſt dn̄s vſuſfructus:ſed nō eſt dn̄s rei ſeu feudi
fīm Bar.in l.in vēditione.in prin.ī.de bo.auto.iudi.poſſi. Bal.
16 in l.q vſumfr.ſ.ſi vſuſfr.pe.hinc eſt † ꝙ vſufructuarius nō hr̄
ꝑ poſſeſſoꝛe quo ad euitādū onus ſatiſdationis: ꝛ tn̄ ſecus eſt
in emphyteuta ꝛ ſimilib⁹ vt eſt ter.de vtroqꝫ in d.l.ſciēdum. in
prin.ꝛ in ver.lꝫ ēt qui vectigalē.ſ.qui ſatiſ.cog. Itē ius vſuſfru
ctus eſt debilius ꝛ facilius finiť:nec trāſit ad hr̄dem.ꝑut ꝑdi-
cta faciunt,vt ꝑ gl.ꝛ Bar.in l.j.§.vſufructuarius. vbi dixi.ſ.de
ope.no.nun. Ita habes ꝑfecte ꝛ oꝛdinate excuſum pn̄tem arti
17 culū. ¶ † In ea.gl.ad fi.habes ex gl.qꝺ vſufructuarius non hꝫ
aliquam ciuilē poſſeſſionē,qꝛ ſi vſufructuarius haberet ciuilē
cū ēt dn̄s habeat ipſe ciuilē vt l.ſciendū.in prin.ver.ſi item qui
ſolam.ſ.q ſatiſd.cog. Certe duo poſſiderent ciuiliter eandem
rem inſolidum.ꝯ.l.iij.§.ex ꝯrio.ſ.e.iſtud eſt qꝺ voluit dicere gl.
hic.ita ēt tꝫ gl.in l.j.in prin.in gl.ij.magna circa fi.ſ.eo. Iſta gl.
verum dr̄ reſpectu ipſius fundi ꝛ ſic reſpectu rei in qua hr̄ vſuſ
fructus:qꝛ ciuilis eſt penes dn̄m vt dixi.naturalis penes vſu-
fructuarium:vt in pꝛecedenti parte gl. Sꝫ ipſum ius incoꝛpo-
rale vſuſfructus quaſi poſſideť ꝑ vſufructuarium ꝛ naturalr ꝛ
naturalr per actus naturales quos exercet in recolligendo
fructus ciuiliter aīo:qꝛ ſi recedat de fundo retinet ciuileꝫ aīo.

ita tꝫ gl.in l.ait pꝛetoꝛ.§.itē ei.ſ.ex qui.cau.ma.quā gl. Cyn.in l.
vni.C.vti poſſi.reputat eſſe multū ſingularē ꝛ nō eſſe aliā i mū
do.ſed Bar.addit duas alias gl.vnā in l.ſi plures.§.deiectū.ī.
de vi ꝛ vi ar.aliā in l.fi.in ꝟbo poſſeſſionē.ī.vti poſ. q gl. inepte
allegaň ꝑ ꝯcoꝛdantibus,cū ſolū dicant qꝺ vſuſfructus quaſi
poſſideať:ꝑut ēt Bar.expꝛeſſe fateť. Sed nō dn̄t qꝺ quaſi poſ
ſideat naturalr ꝛ ciuiliter: ꝑut expꝛeſſe dr̄ gl.in d.l.ait pꝛtoꝛ.§.
itē ei. Nec ad hoc ꝙ vſuſfruct⁹ quaſi poſſideať debuit Barto.
allegare illas duas gl.qꝛ ter.eſt de hoc in l.iij.§.vn̄ vi.in verſ.q
vſuſfructus.ī.ꝺ vi ꝛ vi ar. Itē eſt viua rō:qꝛ vſufructus eſt ius
incoꝛpoꝛale:ḡ quaſi poſſideť.l.iij.in prin.ſ.eo.l.ſeruus.§.incoꝛ-
18 poꝛales cū ſi.ſ.ti.j. ¶ † Scđo aduerte qꝺ idē Bar.ſibimet ꝯri⁹
in l.j.in princ. in ij.col.ī.vti poſſi.dr̄ ſe legando iſtam.l.ꝯſueuiſſe
ꝓbare iſtam opi.dictaꝝ gl.ꝙ imo non ſit dare quaſi poſſeſſio-
nem vſuſfructus. Nam ſicut ſeparata eſt ꝓpꝛietas a poſſeſſio-
ne:ita ſeparatus eſt vſuſfructus a poſſeſſione: qꝛ vſuſfructus
eſt pars dn̄ij.ter.eſt in l.ꝓmiſceri.in prin.ī.e. Sicut ḡ nō eſt da-
re quaſi poſſeſſionem dn̄ij:ita ſimplr nō recte dr̄ ꝙ ſit dare q̄ſi
poſſeſſionē vſuſfructus.ita ibi reſidet Bar. Iſtam oppoſitio-
nē ꝓpꝛie voluit foꝛmare Bar. hic lꝫ obſcurius loquať. Sꝫ ad
hoc rn̄de ex mēte Bar.h ꝙ vſuſfructus ꝛ ꝓpꝛietas hn̄t ſe eodē
mō quo ad coꝛpoꝛalem poſſeſſionē rei qꝛ vtrunqꝫ iſtoꝝ differt
a vera rei poſſeſſione:vt in §.ſeq.ſed non eodē mō ſe habēt re-
ſpectu quaſi poſſeſſionis iurium:qꝛ lꝫ non reperiať quaſi poſ-
ſeſſio dn̄ij : tn̄ bene reperiť quaſi poſſeſſio iurium ꝛ ſic vſuſfru-
ctus. Qꝛ in vſufructu ꝛ ſimilib.patientia dn̄i ꝯſtituit quaſi poſ
ſeſſionem.q patientia non ꝯtingit in dn̄io, vt ſtatim.ī.plenius
declarabo. Ita ēt tꝫ Bal.in l.cū res.C.de ꝓb.ꝛ in l.ſi de ꝓpꝛie-
tate.in pe.col.C.ſi a non compe.iudi.ꝛ in c.j.in ſi.ꝓꝛin. qd ſi in-
ueſti.quicquid dicat ipſemet Bal.in c.j.in iiij.col. qui fue.dare
poſ. Ro.diligenter iſtam doctrinam Bar.poſt gl.ſuperius re-
latam per ꝙ ego optime defendi Rogerium repꝛobatū ꝑ glo.
Bar.ꝛ oēs indifferenter.in l.iij.§.ex ꝯrio.ſ.eo. Naꝫ Roge.dixit
feudatarium ꝛ emphyteutā habere ciuilem rōne iuris qꝺ hn̄t
in re:hn̄t eī quaſi poſſeſſionem naturalem ꝛ ciuilem rōne iu-
ris,vt dr̄ Roge.ꝛ bene,lꝫ rōne rei ꝛ feudi habeāt ſolū naturalē
19 ꝛ dn̄s ciuilem vt pꝛedixi. ¶ † Item bene pondera rōneꝫ diuer
ſitatis quā vult aſſignare Bar.quare in dn̄io nō ſit dare quaſi
poſſeſſionem ſicut in iure vſuſfructus vel vſus ꝛ in alijs iuri-
bus incoꝛpoꝛalibus. Sed plenius ꝛ clarius loquar ꝙ Bar.eo
qꝛ in vſufructu ꝛ ſimilibus dať patiētia dn̄i q cauſat quaſi poſ
ſeſſionē ꝙ nō ꝯtingit in dn̄io ꝓpꝛio qꝺ ſola traditione trāſferť,
nec reqrit aliū actū ſucceſſiuū.l.traditionibus. C.de pact. ꝛ §.
ꝑ traditionē.inſti.de re.diui. Itē cū dn̄iū ſit ius ꝑfectū, non hꝫ
ſuperioꝛē q patiētiā ꝑſtet. Ius ḡ vſuſfructus ꝛ ſimiliū cauſaťa
iure directo exiſtente penes dn̄m a q dependet ꝛ tunc ab eius
patientia q̄riť quaſi poſſeſſio illius iuris, ſed dn̄ium directum
nō pendet a iure alicuius,iō ex patiētia alterius nō pōt habe
ri quaſi poſſeſſio.ꝛ iſto mō habes clare mentem ꝛ intentionem
20 Bar. ¶ † Limitat Bar.mirabilr ſupꝛaſcriptā ꝯclonem ꝙ vſu
fructuarius hꝫ quaſi poſſeſſionem naturalem ꝛ ciuileꝫ vſuſfru
ct⁹.verū eſt reſpectu ſolius dn̄i q ꝑſtat patiētiā a q cauſať iſta
quaſi poſſeſſio,ſꝫ nō reſpectu tertij a q patiētia nō eſt ꝑſtāda:
iō nō pōt turbari in illa quaſi poſſeſſione naturali ꝛ ciuili vſuſ
fructus niſi a ſolo dn̄o,ideo rōne talis quaſi poſſeſſionis nō pt
agere interdicto vti poſ.niſi ꝯ dn̄m ꝛ nō ꝯ aliū tertiū. Cū Bar.
ſimplr tranſit Pau.de Ca.hic.ꝛ do. Alex.ſibi ꝯrius in l.iij.§.ex
ꝯrio.in xxiij.col.vbi repꝛehendi.ſ.e.idem tꝫ Bart.in l.ait pꝛtoꝛ.
§.j.ſ.ex qui.cau.ma.iſtud repꝛobant Imol. ꝛ ceteri Moder.ꝛ
do. Alex.hic ſibi ꝯrius do. Anto.de Bu.in repe.c.ſi.in vij.col.ꝺ
cau.poſ.ꝛ ꝓpꝛie.ꝙ imo ēt quo ad tertiū dicať vſufructuarius
in quaſi poſſeſſione naturali ꝛ ciuili iuris vſuſfruct⁹. Sicut eī
videmus ꝙ per traditionem rei coꝛpoꝛalis factaꝫ mihi a dn̄o,
efficioꝛ poſſeſſoꝛ nō ſolū quo ad dn̄m ſꝫ ēt quo ad alios:ita iſta
patiētia q in coꝛpoꝛalibus hr̄ ꝑ traditione.l.iij.§.dare.§.ꝺ vſu
fruc.ꝛ l.quoties.la vlti.ſ.de ſerui.dꝫ me ꝯſtituere in quaſi poſ-
ſeſſione non ſolum quo ad dn̄m,ſed ēt quo ad alios. facit bene
ter.in l.fi.ī.vti poſſi. Nec gl.in l.ſicuti.§.ariſto.in ver.vti poſſid.
ſ.ſi ſer.vendi.dr̄ illud ad ꝙ allegat Bar. Lꝫ eī dicat ꝙ inter-
dictum vti poſſidetis ibi competat ꝑ ſeruitute debita non ſe-
quitur,ergo non competit niſi ꝯ eum qui ſeruitutem dꝫ ꝛ non
ꝯ alios.ꝛ ꝓpterea dr̄ Raph.Cu.ꝙ non videt qūo illa gl.dicat
illud ad eam allegat Bar. ¶ Iſtam limitationem Bar.ēt re-
pꝛobat Are.alio fundamēto : qꝛ ſicut ex patientia reſultat q̄ſi
poſſeſſio ſeruitutis:ita etiam ꝯſtituitur ipſum ius ſeruitutis,
in re.d.l.pen.ſ.de ſeruitu.ꝛ d.l.iij.§.dare. Sicut ergo ius ſerui-
tis,ꝛ ſic actio confeſſoꝛia competit habenti ſeruitutem ꝯ quē-
cunqꝫ de mundo.l.via.§.ſi fundus.ſ.de ſerui.ruſti.pꝛedio.l.j.in
fi.cū.l.ſeq.vbi no.ſ.de ope.no.nūc. Ita ꝛ ius quaſi poſſeſſionis
cauſatum ex eiſdem pꝛincipijs debet habere effectum ꝯ oēs.
ita in

ita in simili et iurisco. in rone decidēdi in l. §. cōpetit. §. & aqua quoti. et estiua. Sz aduerte istud fundamentum Are. mihi nō plz; q2 assumptū eius nō est verū, q sicut ex patientia resultat quasi possessio seruitutis. ita et cōstituat ius seruitutis. et si ambo cāntur ex eisdē principijs. Hoc est falsum q2 imo ius seruitutis nō cōstituit ex patientia: imo requiritur titul⁹ habitus inter vivos vel in vltima volūtate. tex. ē i §. fi. insti. de ser. Nec dicas soluendo Are. q ex patientia et sic ex quasi possessione causet i⁹ vsusfructus mediāte pscriptiōe. l. si ego. §. j. ff. de publ. et l. j. et ff. C. de ser. et aqua. q2 isto modo fundamētum Are. nō esset gñale.. Itē sequuta pscriptiōe ibi ius nō est acquisita a principio sz demū post pfectā pscriptionē: et sic tūc nō pstituit ex sola patientia: put arguit Are. et nō bñ. ¶ Vltra scribentes tu aduertēq doctrina Bar. nō est pfecta nec generalis: q2 nō pcedit qñ qs habuit vsumfructū a tertio: q tanqz dñs fundi cū nō esset cōcessisset vel vendidisset vsumfructum. Nā tūc pscribit vsumfructū vtēdo. vt est tex. no. in d. l. si ego. §. j. ff. de publ. in ver. p patiētiā vel per traditionē vsusfructꝰ pstituti. Tūc et ignoāte dño vero pscribit, sicut pscriberet ipm dñiz rei. l. fi. C. de pscri. lōg. tēp. Nec tūc requirit patiētia veri dñi: put declarat q. y. in l. ij. in vij. q. C. de ser. et aqua exhibi⁹. Pau. de ca. in l. seruitutes magna. i pe. co. §. de seruit. vbi et q est singularis limitatio et ppetuo tenēda mēti et q pauci sunt qui ad hoc aduertant. et dixi etiā alias hoc anno. et isto casu publiciana ei cōpeteret z omnes nisi z dñm. l. pe. et fi. de publicia. Et sic etiā cōpeteret interdictū vti possidetis p tali iure vsusfructus z oēs. et in hoc fuit defectiuus Bar. et ita habes subtilitē expeditum subtile principium huius legis.

1 ¶ Rei vendicatio nō datur possidenti.
2 Qui est sibi z ius non est audiendus.
3 Rei vendicatio datur contra ciuiliter possidentem.
4 Qui dolo desist possidere pō. adhuc cōuenīri rei vēdicatiōe.
5 Rei vendicatio quomodo possit dari possidenti.
6 Verbum cepit, denotat inchoatum.
7 Petere dicitur proprie qui agit actione in rem.
8 Proprietas et dominium capiuntur pro eodem.
9 Sicut est reperire pos. et quasi possessionē ita proprie et quasi proprietatem.
10 Proprietas vult dicere proprie tuum.
11 Ergo. ab etymologia vocabuli negatiue procedit.
12 Copula et cadit inter diuersa.
13 Nec differentia sit inter dominium et proprietatem.
14 Nomen proprietas est directum et nō obliquatur.
15 Appella. proprietatis semper intelligitur de directa.
16 Si quis dicat in libello se proprietarium vel proprietatem ad se spectare et probet de vtili dominio an obtinebit.
17 Authoritas Bal. est magna vbi cōtradictorem non habet.
18 Verba libelli sunt improprianda vt libellus sustineatur.
19 Que dicatur plena proprietas.
20 Proprietas nihil habet commune cum possessione.
21 Ex possessione an debeat induci prescriptio dominij.
22 Ex separatis non fit illatio de vno ad aliud.
23 Exclusus per statutum a potestate prosequendi causā. potest probare causam non comprehendi a statuto.
24 Qui egit rei vendi. potest intētare pos. retinēde nomine eiusdem rei ac etiā recuperande et adipiscende.
25 Intentatus rei vendi. non videtur possessorie renunciare.
26 Rei vendicatio competit etiam possessori.
27 Agens rei vendi. non per hoc suspicatur se posse repelli.
28 Dominium et possessio an sint incorporalia.
29 Possessio est ius.
30 In corporalibus an sit dare dominium et possessionem.
31 Proprietas et possessio in quo habeant aliquid commune.
32 Dominium an causetur a possessione.
33 Iuri q quis ignorat se habere nūquā intelligitur renūciare.
34 Iuri de futuro postea querēdo nunqz intelligit qs renūciare
35 Omnia lata in petitorio qñ preiudicat eidem agenti in possessorio.
36 Agenti interdicto retinende non obstat exceptio dominij.
37 In interdicto vti possidetis quando probationes utriusq; partis sunt pares qui docet de dominio obtinet.
38 Possessio est titulata que habet titulum dominij.
39 Quando dubitatur de possessio. antiquiori qui probat iustiorem causam ille vincit.
40 Quando duo probant de pos. bona fide et insolidum ille erit potior cui ius commune fauet.
41 Exceptio dominij an obstet agenti possessorio.
42 An agenti possessorio adipiscende obstet exceptio dominij.
43 Agenti recuperande non obstat exceptio rei iudicatā de ea statim fide facta.
44 Exceptio dominij notoria excludit expoliatum agentē interdicto recuperande.
45 Exceptio notoria dominij impedit remedium. l. si quis cōductionis. C. loca.
46 Qñ exceptio que obiicitur spoliato non requisit probationē nō est restituendus spoliatus.
47 In spiritualibus est speciale pp periculū anime q nō fiat restitutio spoliato vbi est notorium de eius iniustitia.
48 Qñ ablolutoria lata in pria possibile est q pariat preiudiciū in secūdā cōem cursum cārū, tunc nō admittit cumulatio.
49 Agenti vti possi. qñ obstat exceptio dominij vel rei iudicate.
50 Sententia lata in petitorio pro reo quādo obstet agenti possessorio adipiscende.
51 Sententia licet inter easdem personas notorium faciat, non tamen facit iudici qui eam non tulit.
52 Absolutoria lata in pos. qñ preiudicet agenti petitorio.
53 Lex intelligenda secundū titulum sub quo ponitur.
54 Sententia lata in pos. habente annexam cām dominij an preiudicet petitorio.
55 Si pos. est z ium petitorium an preiudicet petitorio.
56 Ve. bum cepit denotat initium.
57 An per renunciationē iudici petitorij factum ab actore queratur dominium reo q erat penes actorem.
58 Renunciās liti nō per hoc fatetur aduersarium habere ius.
59 Renuncians liti non tribuit aduersario possessionem.
60 Qui renunciat liti nō vī succumbere, et sic nō caderet in statuto loquente de succumbente in lite.
61 Dominium non transfertur sine traditione.
62 Dimissio tm opat q ad trāsferēdū dnīū ḡtū ipsa traditio.
63 Remittere litem nō est dare. sed bene remittere rem vi actionem si remittens est dominus.
64 Reus cui facta est renunciatio iudicij petitorij qñ habeat exceptionem doli vel pacti.
65 Renunciatio iuris realis potest fieri in absentia partis.
66 Exceptio pacti tollit ipso iure obligationē naturalem et elidit ciuilem.
67 Trāsiens de petitorio ad pos. an sit condēnādus in expensis.
68 Accumulans petitorium et pos. non est condemnādus in expensis sed est expectandus finis litis.
69 Emendans vel corrigens libellum est prius condemnandus in expensis tanquam temerarius litigans.
70 Qui renunciat petitorio et si est condemnandus in expensis.
71 Quando reus conuentus pos. confitetur agētem pos. quādo dicatur renunciatum petitorio.
72 In interdicto vti pos. requiruntur duo extrema habilia que sunt probanda ab actore: scz possessio ex parte agentis et turbatio ex parte conuenti.
73 An si reus confiteatur actorem possidere sit necessaria sentētia condemnatoria an absolutoria.
74 Qualiter sit intelligendus Bar. in suo z io dicēdo quod est necesse absolutoria et condemnatoria.
75 Si reus conuentus pos. negat actorem possidere non potest se fundare quod agendo pos. renunciat petitorio.
76 Negans positionem non potest se ex ea fundare.
77 Qñ reus conuentus interdicto vnde vi negat actorem possidere tunc nō potest super petitorio et pos. procedi.
78 Judex qui vidit partē iniuste agentem pp eius confessionem potest ex officio suo eam repellere.
79 Agens petitorio in quo dicit aduersarium possidere an videatur renunciare possessorio.
80 Beati sunt possidentes.
81 Contrariorum eadē est disciplina.
82 Quando quis probabiliter potest ignorare q possideat.
83 Facilius perditur pos. rei mobilis quam immobilis.
84 In re imobili an sola oblivio causet amissionē possessionis.
85 Si agēti petitorio superueniat possessio an et qñ reus absoluat.
86 Petito. et pos. an possint simul intentari diuersis respectibus.
87 Quando plura remedia ad eandem rem cōpetunt nō admittitur cumulatio ratione duplicitatis.
88 In rei vē. resti. rei quo iure veniat, et qd in interdicto vti pos.
89 Petito. et pos. cōpetunt ad idem nec respectu principalis petitionis nec respectu executionis.
90 Interdictum vti possidetis non datur directo ad resti. naturalis pos. nec officium mercenarii, il i deseruiens.
91 In rei vendi. non venit restitutio rei iure actionis, sed officio iudicis, et que vtilitas ex hoc resultet.
92 Petitio heredi. et rei vendi. equiparantur.
93 Officium iudicis per quod fit restitutio in rei vend. an sit nobile vel mercenarium.
94 Tex. noster qui loquit in interdicto vti possidetis procedit et in interdicto recuperande et adipiscende.

95 Si actor ꝓponat petitoꝝ. simplr.ꝛ postea possess. simplr: an vi
deatur ꝓponere respectu eiusdē pos. an diuersis respectibus.
96 Facultas declarandi libellum an transeat ad heredes.
97 An petitorium ꝛ Pos. simul ꝛ eodem tempore intentari:
98 Petitorium ꝛ pos. rōne diuerse possess. bene concurrunt.
99 Lex habēs plures itellect⁹ ñ pōt allegari ad decisionē cārū.
100 Cumulatio petito. ꝛ pos. adipiscende bene ꝓmittitur.
101 Limitatio ad l. fundi. ꝛ l. fundū de excep. rei iudi.
102 Post conclusionē in cā si reus plene ꝓbauit de dominio im
peditur cumulatio pos. adipiscende.
103 Ex conclusione in cā cum plena ꝓbatione resultat decisio
verisimilis que sperat incōtinēti, pduci ac si esset lata sntia quo
statim veri similit. r speratur ferri.
104 Probationes post cōclusionē in cā faciunt rem notoriam.
105 Exceptio dominij notoria impedit litis ingressum.
106 Probationes facte in vna cā qñ faciant fidē in alia inter eas
dem personas.
107 Qualiter intelligat ꝙ ꝓbationes de dominio post conclu
sionē in cā faciant rem notoriam.
108 Probatio que potest reprobari nō pōt facere notorium.
109 Paria sunt, vel quod quis p sntiam actualr sit condemnatus
vel quod ex processu appareat qđ sit cōdemnandus.
110 Detētus in ca rali cā nō est relaxandus ꝓstitis fideiussori
bus tñ si cōstat ō innocētia ꝛ in cā cōclusum sit poterit fideius
soribus relaxari.
111 Fideiussor ꝓdēnat⁹ p sntiam sicut pōt agere ꝫ principalē de
bitore ita qñ ꝓcessu euidēter apparet ꝙ breui condēnabitur.
112 Paria sunt vel ꝙ sit lata sntia vel quo ſ sit cōclusum in cā.
113 Capitularia. de caus. pos. ꝛ ꝓprie procedit solum de equi
tate canonica.
114 Qñ aliquid reperitur clare decisum de iure canonico ei stam⁹
etiam in foro ciuili.
115 Quo intelligit regula quod sntia facta in petitorio qñ reus ꝓ
batiet se esse dominū faceret ꝓiudicium in possessorio.
116 Qui primo egit petitorio potest intentando possess. recuperan
de ipsemet suspendere peti.
117 Qui semel ꝓdecit libellū in iudicio nō pōt postea desistere a
procedendo in illo libello niſi renunciet liti.
118 Hec exceptio ꝙ spoliatus ante omnia debet restitui est dilato
ria ꝛ nu. 15. in fi.
119 Qñ reus conuincitur agentē vti possidetis possidere debet se
qui absolutoria ab instantia iudicij super petitorio.
120 An agēs postea recuperande obtineat ꝫ violētū inuasorem
etiam in petitorio prius intentato absq; alia ꝓbatione dñij.
121 Presumptiones. ll. sunt liquidissime ꝓbationes.
122 In spiritualibus spoliatus tenetur ꝓbare titulum.
123 Petēs restitutionē ꝓuigis ꝺs facere fidē ō titulo mrimoniali.
124 Interdictū de boie exhibē. ꝺs annexā cām ꝓprie.
125 Electio episcoporū ad clericos cathedrales ecclesie pertinet
126 Qui primo intentauit petitorium. puta cōfesso. ꝓ iurib⁹ incorpo.
post suspendere tale petitorium ꝛ trālire ad pos. rōne quasi pos.
q̄ hꝫ per cꝫ vult transferre onus ꝓbādi in aduersarium.
127 Qui effectus resultant ex pos. trāsferente onus ꝓbandi in
aduersarium.
128 Quasi pos. in iuribus incorporalibus an releuet ab onere ꝓ
bandi ꝛ transferat in aduersarium.
129 Pos. habēs annexā cām ꝺominij an concurrat cum petitorio.
130 Si reus ꝫ quē fuit actā rei vendi. fuit spoliatus ab actore lite
pen. tunc ꝓceditur super vtroq;.
131 Spoliatio lite pen. facta est odiosior spoliatiōe ante litē motā.
132 Que emergunt post litem conte. pertinent ad officium iudi.
133 Si appellās li. pē. spoliat aduersariū vī renūciare appellatio.
134 Si intentans pos. recupe. rōne spoliationis facte ante oīa ītē
ta pos. agit rōne diuerse pos. concurrit petitorium cum pos.
135 Causa spoliationis est ꝓuilegiata. ꝛ an sit exceptio dilato
ria. nu. 118.
136 Exceptio emergens post litē contesta. an possit opponi.
137 Disp. cle. j. de cā pos. ꝛ ꝓprie. an habeat locum in causis
non beneficialibus.
138 Exceptio executionis an sit dilatoria.
139 Qñ reus ꝙuentus rei vendi. nō reperit possidere tpe ferende
sententie nec de hoc fuit interrogatus nec se obtulit litiferē
sntia super petito declarandū actorē dominum ꝛ absolueretur
reus qz nō possidet. ꝛ nu. 140.
140 Si post litē ꝓte. sup petito. reus nō interrogat⁹ an possideat
ꝓponat pos. adipiscende. ꝓcedet super vtroq; iudicium.
141 Qñ vnus ꝛ idē intentat petito. ꝛ pos. magis impeditur con
cursus petitorij ꝛ pos. retinende ratione ꝫrietatis quā petitio
ꝛ pos. recuperande adipiscende.
142 Si pos. primo ꝓponatur ꝛ per alium secundo petitorio an
concursus admittatur.
143 Spoliatus pōt conuenīri seu pacisci ne possit agere ꝙ spolia
tione iā facta super pos. recuperande ꝛ sibi ꝓiudicant.
144 Pos. retinende ab vno intentatum non concurrit cū petito
rio ab alio intentata respectu eiusdem pos. naturalis.
145 Si agatur diuersis respectibus respectu diuerse pos. an pos
sint concurrere petitorium ꝛ pos.
146 Rei vendi. datur ciuiliter contra possidentē.
147 Questio spoliatiōis est ꝓuilegiata vt ante ō ea cognoscat.
148 An qñ simul ꝛ eodē tpe vnus ꝓponit petitorium ꝛ alius
pos. concurrant.
149 Qñ petito. ꝛ pos. ꝓponit ab vtroq; possess. ꝓtio expeditur.
150 Ratiōe ꝫrietatis ꝛ ordinis iudiciarij debet ꝓcedere pos.
151 In iuribus corporalibus an possit vnus ꝫ alterum ꝛ alter ꝫ
aliū agere ducendo ius suum esse ꝛ se possidere.
152 Duo iudicia possess. an possint simul eodem tpe cumulari.
153 An ab eadē parte possint iudicia pos. cumulari.
154 A diuersis possunt cumulari ab vno interdicto recuperande
ab alio vti possidet. super eadem re.
155 In casibus in quibus non admittitur cumulatio peti. ꝛ pos.
an sit necesse ꝙ opponatur.
156 In remediis q electione tolluntur si vnū ꝓponat in vno iudi
cio ꝛ aliud succesſiue in alio: ſm tollitur ipso iure.
157 An facta in primo iudicio inter easdē personas ꝛ cora eodē
iudice faciant fidē in alio.
158 Vno mometo potest totus ꝓcessus prius factus reproduci
ꝛ sensu ꝓtiū cōfirmari qñ erat iualid⁹ qz forte fact⁹ tpe feriato.
159 Quādo peti. ꝛ pos. prohibētur rōne ꝫrietatis etiā parte non
oppo. sequitur absolutoria.
160 Regulariter petito. ꝛ pos. simul ꝓcedunt si a iudice vel pte
non opponatur.
161 Quādo ex actis apparet ꝙ agens est sibi ꝫrius potest iudex
eum repellere.
162 Quando acto. agēdo vno ex duobus remedijs renunciatiue
der potest eum ex officio repellere.
163 Qñ iudici delegato est cōmissum vt primo de pos. deinde de
petito cognoscat. etiā si nō opponatur a iudice vel pte si co
mulatio est facta iudicium est nullum.
164 An in pos. iudicijs requiratur litis contestatio.
165 In pos. ꝓcedit summarie. in summarijs requirit lit. contest.
166 Quando intentatur remedium pos. c. reintegranda. requirit
litis contestatio.
167 Quando lex dicit ꝙ summatim ꝓcedatur intelligitur ab
sente parte ꝛ nō sit litis contestatio.
168 Qñ possess. non dirigitur ꝫ certā personam, ibi non requirit
litis contestatio.
169 Actus qui de sua natura non habet aduersarium certū, n
requiritur litis contestatio.
170 In pos. carbo. nō requiritur litis contestatio.
171 Quando periculū est in mora: tūc in pos. nō requiritur lit
contestatio.
172 In cā dāni infecti est periculū in mora. ideo celeritatē desi
derat ꝛ tamē requiritur litis contestatio.
173 Ubicunq; est piculū in mora recedim⁹ a regulis iuris cō
174 Dictio mox ꝛ similes quid importat.
175 In oi iudicio q̄tūcūq; summario ꝓsona que litigat ꝺs ple
legitimari q̄uis cā principalis regrat summariā cognitio
176 Qñ aliquid de necessitate requiritur si illud interueniat n
nus legitime aut minus solennit. non vitiat actum.
177 An requirat litis ꝓte. in restitutione in integrum minoris.
178 Qñ actor ꝓposuit libellū ex pte eius est lis quasi contestat
179 Petito. ꝛ pos. an possint eadem sententia terminari.
180 Quis sit effectus cumulationis petito. ꝛ possessorij.
181 Interdictū de tab. exhiben. debet ꝓcedere petitorium.
182 Verbum pleno iure importat petitorium ꝛ pos. intentatum.
183 Verbū pertinere potest referri ad petito. ꝛ pos.
184 Verbum spectat importat idem quod verbum pertinere.
185 Qui petit declarari rem ad se spectare ꝛ reum condēnari ad
restitutionē, dicitur intentare petito.
186 Hec conclusio libelli peto rem restitui adaptatur ad pos. ꝛ
ad petitorium.
187 Hec clausula reducas ad ius ꝛ ꝓprietatem male alienā
in rescripto posita significat pos. petito.
188 Ubi causa simpliciter est cōmissa intelligitur cōmissum pos.
ꝛ petitorium.
189 Hec clausula per iudicē in sententia posita. salvo iure tertij
qz nō intendit ꝓiudicare in aliquo iuri suo intelligitur re
seruare per hanc petito. ꝛ possessorium.
190 Clausula petēs de ꝓdictis ꝛc. in libello posita operatꝫ si
tor narrauit respiciētis petito. ꝛ pos. ꝛ dcluſit ī possessorio
conclu

cõclusio sit attendenda: tamen operatur quod poterit post ea
probationes inducere etiam super petitorio.
192 Si actor in libello agat de mutuo & postea pbat solũ d cõfes
siõe mutui, vel si egit ex naturali mutuo, & postea pbet de ciui
li succũbit, nisi i libello adiecisset clausulã parẽs sup pdict. &c.
a **Nihil commune** [a] Iste. §. est famosus & dif-
ficilis. & habet materiam
quotidianã. Bar. ex sua solẽni repetitione eã magis solẽnem &
magis famosam reddidit. ¶ Diuidit͂ sz Bar. & alios in tres.
partes. In prima premittit vnum dictũ in genere. In scda in
fert ad speciez. In tertia respõdet tacite obiectioni. scda ibi, &
iõ nõ denegat͂. tertia ibi. nõ enim videt. ¶ Post itẽratũ peti-
toriũ nõ prohibet͂ intentari possessoriũ retinende. h. d. ¶ Du
bium faciebat: qz nõ dz quis pro eadẽ re diuersis iudiciis & di
uersis libellis vexari cũ obstet pẽdẽtia litis in primo, & sic exce
ptio duplicitatis. l. vbi ceptũ. ß. de iudi. aut͂. qui semel. C. quo. &
quã. iu. notãt Doc. in l. edita. C. de eden. Ad hoc rñdet text. q
hic primus libellus fuit datus p proprietate: secundus p pos
sessione, que nihil habẽt cõmune: ideo lz ista iura intentent͂ sil
per eadem: tamẽ qz sunt diuersa & separata & diuersi effectus.
ideo dicta exceptio nõ obstat. & pcedi potest sup vtroqz libel
lo. ¶ In tertia parte ibi, nõ enim videtur possessioni renũcia
re. tex. vt dixi remouet obiectionẽ: naz rei vẽdicatio presuppo
nit dñium in agente & possessionẽ in reo cõuento. Et sic in rei
vẽdicatione psupponũt͂ duo extrema habilia ad hoc vt com
petat. l. officium. & l. i. rem. in prin. ß. de rei vẽ. & vni. C. de alie.
1 iud. mut. cau. fact. c. examinata. de iud. Vñ vẽdicatio † non da-
tur possidẽti l. j. §. hoc interdictũ. j. vt pos. & d. c. examinata. vbi
dicit tex. cum ius patronatus possidebas nec rei vẽdicationẽ
intentare potuisti. & tex. in. §. eque in ver. iste quoqz. insti. de ac.
vbi dicit tex. q actionibus realibus ille agit qui nõ possidet.
nã ei qui possidet nõ est perdita actio, vt ibi in tex. Ergo cũ in
isto tex. primo egerit rei vendi. que presupponit aduersarium
possidere: certe ita agendo vr͂ possessioni renunciare: & posses-
sio põt solo animo perdi. l. si quis vi. §. differẽtiam. j. eo. Ergo
non dz postea posse agere interdicto vti possid. in quo presup
ponit se possidere: qz illud interdictũ nam datur nisi possesso-
2 ri, ideo appellatur vti possidetis. † Ergo est sibi contrarius: iõ
cũ sit cõtrarius non dz audiri. c. vnico. in ver. omnibus. vt ec-
cle. benefi. sine diminu. conferan. & c. pe in fi. de offi. dele. in vj. &
in hoc consistit medulla huius tex. Ad hoc respondet Juris-
con. in ista tertia pte q qui intẽtat rei ven. nõ renunciare pos
sessioni: qz rei ven. põt cõpetere pro sola detentatione vel tenu
ta que est apud aduersariũ vel pro sola naturali. l. officiũ. in fi.
3 vel † p sola ciuili. Sic rei ven. datur cõtra ciuiliter possidẽtem
tm. vt est gl. in l. Põponius. §. si is qui precario. vbi dicã. j. e. &
gl. in l. ij. C. vbi in rem actio. Bart. hic i quarta combinatione.
4 Item qñ possidens dolo desiisset possidere adhuc põt conue-
niri rei ven. l. sinautẽ. §. sed & is. & l. is qui dolo de rei vend. & l.
patrẽ. j. de reg. iur. Unde intẽtando rei ven. nõ videtur renun.
ciare ciuili q erat apud ipsuz agẽtẽ p qua nũc intẽtat interdi-
ctum vti possidetis. nec etiã renũciare possessioni q postea ad
eũ peruenit. & hoc voluit dicere Juriscõ. tollendo obiectionẽ.
5 ß. factã. Et sic habes diligenter † notare qd rei vẽ. põt dari etiã
nõ possidẽti. text. est hic, & ita etiã no. ex isto tex. Rap. Cu. hic,
& qñ rei ven. datur possidenti tũc appellat͂ causalis: qz est cum
causa & sic dñio. Sed qñ datur non possidenti appellat͂ forma
lis: ita tz Bal. in l. si de proprietate. in ij. col. in prin. C. si a non
cõpet. iudi. quãuis Raph. Cu. de eo mentionẽ nõ faciat. Sed
aduerte qz gl. magna hic, circa mediuz tz contrariũ q rei ven.
non põt dari possidẽti, & in cõtrarium vr͂ esse tex. clarus. in d.
c. examinata. de iud. vt ß. retuli. Ibi cuz ius patronatus possi-
debas nec rei ven. intẽtare poteras. Sz declara & intellige vt
ß. proxime dixi. Nam agẽs rei vend. habet intus illud q petit
qz habet possessionem: ergo vr͂ esse in dolo, & videtur q debeat
repelli exceptione doli. l. dolo facit. j. de exce. doli. Tñ veritas
est q in rei vendi. agens principaliter petit se declarari dñm.
d. l. in rẽ. & l. officium. & restitutio possessionis venit per officiũ
6 iudi. merce. l. qui restituere. cũ gl. de rei ven. ¶ † In tex. ibi qui
cepit rem vendicare. verbum cepit denotat actum inchoatũ. l.
j. §. cepisse. j. de pollicita. & l. vbi ceptum. ß. de iudi. sed postea in
fi. dicit rem vendicauit qd vr͂ denotare rem perfectam cum sit
verbũ preteriti perfecti. l. j. §. fi. ß. q quisqz iur. c. in his. de ver-
signi. ergo tex. vr͂ sibi contrarius. Sed concorda. qz verbum ce
pit, vult dicere quod inchoauit a petitorio: & nõ a possessorio
postea aũt dicit iudicium perfecit. Et sic lz tex. dicat iudicium
a prin. fuisse ceptũ in rei ven. nõ p hoc excludit quin postea fue
rit perfectum: sicut in simili dr in euangelio, valde mane vna
sabbatorũ venerũt ad monumẽtum orto iam sole: vbi initium
eundi fuit valde mane, & postea peruenerũt ad locuz orto iam
7 sole. ita hic a principio cepit: & postea perfecit. ¶ † Itẽ qz peti
toriuz toties reperitur. j. dic q petere pprie dicitur ille q agit
actione in rem. l. actio in persona. j. de act. & oblig. vbi dicit tex.
Actio in personã, petitio in rẽ. Ideo iura & Doc. appellãt iu-
dicium petitoriũ in quo de dñio & sic de pprietate agit͂: qz tũc
est pprie petitio. ¶ Antequã veniã ad notabilia intellectu
tex. qui dicit nihil cõmune hz proprietas cũ possessione, vidẽ-
dum est quid sit proprietas pprie, & vnde dicat͂. Et in hoc fa-
ciaz duo, ponã primo theoricã. postea ponã practicã, que erit
valde vtilis. Et in isto text. pprietas intelligit͂, id est dominiũ.
8 † & sic pprietas & dñiũ capiunt͂ p eodez facit tex. in c. j. de caus.
pos. & ppriet. & ibi do. Abb. in ii. no. notat qd proprietas capit͂
pro dnio. & quod idez est dicere causa proprietatis q cã dñii.
Ad idem tex. in l. j. §. huius autem. ff. vti posside. vbi tex. id qd
prius appellauit pprietatẽ postea appellat dominiuz, facit q
not. Bart. in l. locorum. C. de om. agr. deser. lib. xj. vbi per illum
tex. in verbo pprietas possessionis. notat q tantum est dicere
9 pprietas possessionis sicut dñiũ possessionis. † Ad idem facit
qz sicut est reperire possessionẽ & quasi possessionẽ. l. seruus. §.
incorporales. cũ gl. ß. ti. j. & l. iij. in prin. ß. eo. & l. sequit͂. §. si viam.
j. tit. j. ita est reperire proprietatẽ & quasi proprietatẽ, vt est gl.
in l. ii. §. quedam. j. de interdic. quã ad hoc reputauit singularẽ
Bal. Jac. Alua. in c. j. §. j. de inuesti. de re. alie. fac. & est tex. in c.
10 fi. de iu. † Itẽ predicta clare cõfirmant͂ per etymologiã ipsius
vocabuli: nã proprietas vult dicere proprie tuuz. & cõponitur
11 ex integro & corrupto, put millies dicũt grãmatici. † Et argu-
mentũ ab etymologia vocabuli negatiue vr͂ procedere, prout
arguit Juriscon. in l. ij. §. appellata. ß. si cer. pet. & dixi late. l. j. in
prin. ß. eo. ¶ In cõtrarium q aliud sit pprietas & aliud dñiuz
est tex. fortius. in l. si pcurator. j. ß. de acqui. rer. do. in verbo do
12 minium mihi & proprietas acquirit͂. † Illa copula & cadit in-
ter diuersa, vt est gl. in ru. ß. de iu. & fac. igno. & glo. in c. querelã.
de simo. lz gl. in d. l. si procurator. exponat dñiuz. s. plenũ & pro-
prietas nuda, que expositio nõ est bona vt statiz. j. patebit. Et
pondera q ille est tex. Juris. qui semp proprie & latissime loqui
tur. Itẽ qd non sint idẽ, est tex. in l. pprietatis. C. de proba. vbi
dicit tex. proprietatis dñium, ac si diceret dñium dñii, si pprie
tas idẽ esset qd dñium, lz glo. ibi exponat. l. dñium q est pprie
13 tas qd nihil esset dicere. ¶ † Que ergo sit differẽtia inter dñiũ.
b & pprietatẽ [b] laborauit multũ insignis & fundamẽtalis Doct.
Jo. Fa. in §. sed iste. in xv. col. insti. de actio. Et tñ nihil boni in
effectu. dr. Credo q differẽtia sit ista: nã dñiũ est terminus ma
gis latus & cõprehendit quodcũqz dñium siue sit directũ siue
vtile: nã & vsufructuarius dr habere dñiũ. l. iij. §. j. ß. de vsufru.
no. in l. j. §. ii. ß. de iurisd. om. iu. Sz proprietas nunq capit͂ nisi
solũ pro directo & vero dñio. put ostendit etymologia vocabu
14 li quã dixi. † Nã dicitur proprietas quasi proprie tua: vnde di
cit Bal. in l. cũ res. in fi. C. de proba. qd istud nomen pprietas,
est nomẽ directũ & non obliquat͂: & nunquã ponit͂ pro vtili do-
minio. Ideo emphyteuta, feudatarius, superficiarius, & similes
qui habẽt vtile dñiũ. §. adeo. insti. loc. nõ dicunt͂ habere pprie
15 tatẽ, sed directus dñs est qui eã hz. † Alibi dicit Bald. in l. pe.
in ij. col. C. si a nõ cõpe. iudi. q appellatione proprietatis semp
intelligit͂ de directa. Alibi dicit Bal. in c. j. §. j. de inuesti. de re.
alie. fact. q significatio proprietatis est magis nuda & stricta
quã significatio dñii, & ita habes primũ: quid sit proprie pprie
tas, & vñ dicatur. ¶ Uenio ad scdm vt reducã pdicta ad pra-
16 cticam. † Et adduco in mediũ illud quod singulariter decidit
Bal. nec alibi legi. in l. ij. ß. de codi. instit. Qd si aliqs in libello
diceret pprietatẽ talis loci ad se spectare, vel se esse pprietariũ
& postea in processu pbaret de vtili dñio, puta qd esset emphy
teuta vel vasallus, debet succumbere, qz non est reperire nisi
proprietatẽ directã. l. si tibi proprietas. ß. de vsufru. accrescen.
Secus si dixisset se dñm: qz dñiuz bene potest intelligi de vtili
fm Bart. in l. sed & si possessori. §. item si iurauero per illũ tex.
ß. de iureiur. & ita limita ibi dicta per eũ. ¶ Adde qd alibi con
trarium tenet do. Alex. nullã faciens de Bal. mentionẽ. in l. si
finita. §. si de vẽctigalibus. in ij. col. ß. de dam. infec. vbi tenet q
si emphyteuta vel alius habẽs vtile dñium: peteret in libello
declarari se pprietariũ vel pprietatẽ ad se spectare, & ex narra
tis in libello appareret q ageret vt emphyteuta: sustineret͂ li-
bellus & impropriarent͂ verba libelli trahẽdo ea ad vtile dñiũ
cum videamus quod pprietas large referatur etiaz ad solam
possessionem. l. interdũ. j. de ver. sig. & l. ij. C. de proba. Alibi idẽ
d. Alex. in l. si qs vi. §. differẽtia. in vlt. col. j. eo. facit mẽtionem
de decisione Bal. in d. l. ij. ß. de cõdi. insti. & dubitat an sit vera.
Dicit cõsiderandũ qd text. iuncta gl. in l. interdum. j. de verb.
sign. vr͂ accipere pro equipollentibus proprietatem, & dñium.
Sed in libello late accipit͂ dñiuz p vtili, & sustineatur libellus.
71 ergo idẽ in pprietate. † Tñ dr q magna est authoritas Bal.

a ☞ Commune. Ornat Dec. in l. non hoc. id est no. C. vnd. lega. Purpu.

b ¶ Proprietatẽ. Adde Docto. in l. si procurator. ff. de acqui. re. do.

vbi non hz ꝯdictoꝛem.z qđ eius decisionē alibi non reperies. credo qđ iste passus sit valde ambiguꝰ.z si cōtingeret in pꝛactica esset qō ꝓ amico. Tenendo tñ decisionem Bal. in d.l.ij. ℨ Alex.ꝓ ea ℊ dixi.ſ.q: istud nomen ꝓpꝛietatis est nomen directū qđ nullaq̄ obliquaſ z nūquā pomꝫ.ꝓ vtili dñio hz Bal. in d.l.cū rēs.in fi.C.de pba.z in d.l.pen.in ij.col.C.si a nō competen.iud.Et sequit idē do.Alex.in cōsi.clxx.v.vol.qđ incipit,

18 in cā z lite vertente inter pꝛiozem.in vlti.col.nō obstaret † ꝙ verba libelli debeant impꝛopꝛiarivt libellus sustineaſ:q: istud est verum qñ saltez ex larga significatione vocabuli pñt illud importare:alias secus fm Spe.in tit.de offi.iud.ſ.de seruit.in verſ.in suis quoq;.z ver.sequenti,quem refert z sequitur dom. Alex.in ꝙſi.cxxj.j.vol.qđ incipit,viso ꝓcessu cause vertētis inter moz alium.in vij.col.ad fi. Et notaꝛ:q: si vera est ista decisio Bal.ex ea habes magnā limitationez ad ea que late dixi post

19 Bart.pꝛo sustinendis libellis in d.ſ.itez si iurauero. ¶† Que añt dicaſ plena ꝓpꝛietas.z que nuda pz ex tex.in l.femine.ſ.illud.C.de secun.nup.z ibi no. Bal.z ðt ꝙ nō est alibi tex.i iure qui ita bene ꝓbet. Nam plena pꝛopꝛietas est dñium absolute dictum cum alienandi potentia:z ðt ꝙ fuit super hoc interro

20 gatus a dño papa. ¶† No.primo.ex isto tex.illud vulgatū.ꝙ ꝓpꝛietas nihil hz cōe cū possessione.facit.l.permisceri.in pu.j. eo.Alibi ðt tex.ꝙ separata dz esse possessio a pꝛopꝛietate.in l. j.ſ.huius añt.ff.vti possid.Alibi ðt text.in l.si duo.ſ.fi.in fi.eo. tit.longe aliud est rei pꝛetium aliud possessionis.Alibi ðt tex. ꝙ alia est estimatio possessionis alia ꝓpꝛietatis in l.si mulier. ſ.qui possessionem.ſ.de eo qđ met.cā.Itē facit qꝛ pꝛopꝛietas pōt esse penes vnuz.z possessio penes aliumꝫ:qꝛ sunt separata vt iuribus pꝛeallegatis.Itez pꝛopꝛietas causat petitoꝛiū z sic rei vendicationez.l.in rem.in pꝛin.ſ.de rei vendi.Possessio autez causat interdicta possessoꝛia:z sic quo ad effectus sunt separata z nihil hñt commune. Item pꝛopꝛietas solo animo amitti nō potest,secus in possessione.l.si quis vi.ſ.vlti.ſ.eo.z l.iij.ſ.in amittenda.ſ.eod.Item alius est modus pꝛobandi in petitorio alius in possessorio.Sic etiā reducendo ad iudiciū nihil hñt cōmune:nā possidēti regulariter nō incūbit onus ꝓbandi.ſ.cōmodū.insti.de interdic.Item vno ex eis in iudiciū deducto, aliud tanquam non motum non ꝓparatum poterit in iudicium deduci cum sint diuersa z separata,vt hic.Itē dñium seu pꝛopꝛietas est ius quo res est mea:possessio autem est ius quo rem teneo fm Bal.in d.l.pen.in ij.col.C.si a nō cō-

21 petē.iudi.† Unde ex isto tex.z predictis pōt inferri ꝙ ex possessione nō dz induci ꝓsumptio dñi,si nihil hñt cōe,ꝑsertim: qꝛ lz olim dñiuz cepisset a possessione.hodie est secus fz Bar. j.in pꝛima gl.hodie enim pōt esse dñiuz sine possessione vt ibi per Bar.Item potest esse possessio sine dñio.z ita qđ ex possessione non pꝛesumatur dñium tz glo.in l.ij.z in l.cum res.C. de pꝛob.de quo dic vt late per Bart.in l.pen.ſ.de condi. insti. cum suis ꝓcordantiꝫ per Bal.in l.j.z in l.nō ignoꝛat.C.q ac-

22 cusa.non poſſ. ¶† Sc̄o no.ex hoc tex.quod ex separatis nō fit bona illatio de vno ad aliud:neq; quo ad positionem neq; quo ad remotionez,vt ðt gl.j. Ad hoc semper allegatur ista l. z lex papiñ.l.iij.rūsoꝝ ait exuli.ſ.de mino. z in l. fi.ſ.de calū.z in l.inter stipulātem.ſ.sacram.in verſ.sed hec dissimilia sunt,j. de verb.obl.Facit text.in l.si maritus.j.in fi.in verbo separata sunt.C.de dona.inter virum z vxo.per quem tex. not.ibi Bal. ꝙ separatoꝝ separata dz esse rō.Alibi no,idez Bal.in l.iij. ſ.si tutoꝛ.per illum tex.j.iudicatum sol.ꝙ separataꝝ potesta

23 tum separata est rō.† Item adde illud qđ in pꝛactica not.Bemi.in c.cupientes.ſ.quod si per viginti.de elec.in vj.ꝙ si statu tū excludit quem a potestate pꝛosequendi cām si non seruauerit certas solennitates intra certum terminum,qđ elapso illo termino,nihilominus auditur ille qui vult pꝛobare qđ sua cā non includatur sub tali statuto,sed sit separata,qđ est not.fm

24 eum,z quotidie pꝛacticaſ in statutis,vt ipse dicit. ¶† Tertio no.in verſ.z ideo,z sic in scda parte text.qđ qui egit in iudicio petitorio z sic rei vendicatione.non impeditur intētare possessoꝝ retinendę nomine eiusdē rei. z in hoc iste tex.est sing. fm Raph.Cu.z do.Alex.hic.Amplia qđ similiter nō impeditur intentare interdictum recuperande,z sic vnde vi.l.eū fundum.ſ.fi.ff.de vi z vi ar,quam allegat pꝛo cōozdāti. gl. fi.hic in fi.Similiter nō impedit intentare interdictū adipiscende.l. j.ſ.quod autem ait.j.quo.lega.De vtroq; est tex,in c.Pastoralis.de cā pos.z ꝓpꝛie,z ibi in tex.datur vna limitatio vt istud tm̄ pꝛocedat ante cōclusionē in cā de quo vltimo ponit Bar. j.in pꝛima cōbinatione.z ita no.gl.fi.hic,in pꝛin. Et pondera ex predictis ꝙ istud pcedit in omni interdicto possessoꝝ sive sit retinende,sive recuperande,sive adipiscende possessiōis

25 de quo tñ plenꝰ.j.dicē in materia cumulationis. ¶† Quarto z vltimo no,in ver.non enim,z sic ex tertia parte tex,ꝙ qui intentat rei vendicatione non per hoc vt possessioni sue renunciare. Facit ratio:quia eundo ad iudicem debet conditio mea fieri melioꝛ z non deterioꝛ.l.aliam.j.de don. z l. non solū.j.de regul.iuris.Item inducta ad vnum effectum non debet operari cōtrarium.l.legata inutiliter.ſ. de adim.leg. l. legata inutiliter.ſ.de leg.j.z l.fuit questionis,ibi d. Alex.ad hoc no.ſ. de acquiren.hered.z c.ad nostram.de appellat. Item inducta ad augmentum non debent operari diminutionem,vt est text. not.in l.si mancipia.in pꝛincip.ſ.de fund.instrum. Item inducta ad conseruationem iuris sui non debent operari diminutionem,vt est text.notat in l.cum quidam.ſ. de bon. posſeſſ. Sed iste qui agit rei vēdicatione agit pꝛo cōseruatione iuris sui,z vt effectualiter restitutionē rei cōsequatur l.q restituere.ſ.de rei vē. ergo non debet operari cōtrariū effectū vt vendicando rem videatur renunciare possessioni sue. Et ex hoc no-

26 text. † habes correlarie notare duo. Primo ꝙ rei vendicatio cōpetit etiā possessoꝛi,z sic illi qui est dñs z possessoꝛ cū dicitur cōtra nudū detentatoꝛē, vt dixi late.ſ.in cuidētialibus huius

27 tex. † Secundo habes ꝙ agens rei vendicatione non per hoc suſpicatur se posse repelli,z sic per hoc nō perdit possessionē idē no.Raph.Cu.hic, z in l.clā possidere.ſ.fi.per gl.magnam ibi in vlt.parte.Sicut etiā nunciando quis nouū opus pꝛiucem nō perdit possessionē,lz nunciādo verbo tanquā nunciā eā perdat.l.de pupillo.ſ.meminisse.vbi tex.de vtroq;.ſ.d.opno.nun.gl.z Doct.in l.j.ſ.in operis.eod.tit. ¶ Expeditis tribus capio gl.primam,quam diuide magiſtraliter in tres partes.In pꝛima exēplificat tex.per casuz a cōtrario in l.z in eadem.ſ.fi.j.de exce.rei iu.vbi est casus contrarius quādo pmo fuit intentatum interdictum possessoꝝ postea rei vendicatio z sic petitoꝛiū,vñ gl.nostra caute dicit. pone exemplum ad pꝛincipium huius.ſ.non ad secundā partē ad quaz melius facit tex.in l.cum fundum.ſ.fi.j.de vi z vi ar. quam gl.fi.in fi. alleg.pꝛo concoꝛdanti.In secunda qne est ibi,sed opp.glo.ma scet simul tria cōtraria que sunt diuersa, in pꝛimo cōtrario ostēdit qđ imo dñiuz z possessio habēt cōmunioū respectu uris:qꝛ vtrūq; est ius incoꝛpoꝛale. In scdo cōtrario ostēdit q habēt cōmunionē antecedētis z cōsequētis,vt dicit Bar.vbi melius vt cause z causati. In tertio cōtrario ostēdit q habēt communionē cōnexitatis seu inseparabilitatis. In tertia pte pꝛincipali q̄ est ibi.sol.nihil gl. ponit tres sol. q lz videantur tradi ad oia tria cōtraria pꝛecedentia:tñ nō vadūt nisi ad primum,z ad alia duo gl.non ñdet:vt hic plene declarat Bar.

28 ¶ Circa pꝛimā oppo.gl.qꝛ gl.non ꝓbat assumptū qđ dñium z possessio sint incoꝛpoꝛalia. Bar.conank vtrunq; ꝓbare.q dñiuz sit ius ꝓbat ex.l.ex hoc iure.ff.de iusti.z iu.Sed ille tex nihil facit:qꝛ lz dicat ꝙ dñiū sit ex illo iure, nō ꝓ hoc ꝓbat q dñium sit ius,patet qꝛ ille tex.etiā ðt qđ ex hoc iure sunt cōtractus z tñ cōtractus nō sunt ius sed factum.l.consilio.in fi.&c cur.fur.lz postea ex contractu,qui est factuz ozinaſ postea ius. Itē tex.ibidē ðt ꝙ ex hoc iure sunt bella:z tñ bellū non est ius. Melius ergo pꝛobasset Bar.ꝙ dñium sit ius, ex diffinitione dñij quā tradūt Bar.z Doc.in l.fi.qs vi.ſ.differentia.j.z vbi diffiniūt qđ dñiuz est ius libere z perfecte disponēdi de re

29 Do.Bart.,† pꝛobat qđ etiam possessio sit ius.per l.peregre in pꝛin.in verbo ius possessionis.j.eo.de hoc plene tenet.in l. pꝛinc.ſ.eo.vbi plene examinaut,an possessio sit ius.an vero factū.Sed aduerte:qꝛ imo possessio ſaltē naturalis vt esse cozpoꝛale:ergo non est ius:qđ est incoꝛpoꝛale,vt vſ. esset tex. l.qđ seruus,circa pꝛin.in verbo cozpoꝛalem possessionē.z ma. si id qđ.ſ.fi.in verbo cozpoꝛalis possessio.j.eo.Nec dicaſ q cozpoꝛalis qꝛ in ea acquirēda requiratur cozpꝰ,vt.l.j.in pꝛin. ſ.eo.Quia possessio nō dz cōsiderari,put inesse pꝛoductur pꝛout est inesse pꝛoducta,vt declarat Bar.in l.j.in pꝛinc.ma col.ſ.eo.qꝛ modus acquirēdi possessionē nō est possessio,sicut nec modus acquirendi dñium,vt est vſucapio non est dñium gl.in l.iij.j.ti.j. Dic ꝙ in illis iuribus possessio capiť ꝓ actuali insistētia rei,z illa est cozpoꝛalis,vt dicit text.in l.j.in pꝛinc. verbo qꝛ naturaliter tenetur ab eo q ei insistit.ſ.e.z hoc vt tas vt dixi pendet ab illo articulo quem ibi tetigi:an possessio sit ius vel factum.l. ¶ Itez circa pꝛimā sol.q̄ exponit nihil, non omne.Bart.z omnes dicunt qđ est vera in se,sed qđ ibi modo non bene sequeretur illatio quā facit tex. Tu dic quod imo ista sol.etiā nō est vera in se,qꝛ pꝛesupponit directo gratium eius quod vult tex.qꝛ iste text.loquitur vniuersaliter no gatiue.z ista expositio loquiť particulariter,vt ðt glo.Et particularis sic expoſita nihil.l.non omne,est ꝑsupponere in quibuscdā habeant cōionem.Sed habere cōionem in aliquibus z nihil habere cōmune,vt dicit litera,sunt contraria.ex

30 pꝛima sol.nullatenus est tenenda.dū gl.in ista pꝛima sol.† pro ea pꝛobāda dicit qđ in incoꝛpoꝛalibus habetur dñium,lz non possessio.

possessio. Gl. nihil allegat. Sed Bar. ⁊ omnes qd in corporali
bus habeatur dñium allegant text. in l. qui vsumfructum. ff. si
vsusfru. peta. ¶ Sed tu aduerte qd ille tex. pbat de directo ꝯ
rium: qr appellat possessionem vsusfructus ⁊ dñium. nam for-
maliter dt, qd absurdū esset, esse melioris ꝯditionis possessionē
vsusfructus quam dñium vsusfructus, put ēt est tex. in l. pen. ff.
de serui. ⁊ in l. edes. §. fi. ff. de serui. vrb. pred. Et si tu subtilis di-
ceres qd inquantum tex. dt possessionem vsusfructus capit im
proprie possessionem: qr cum vsusfructus sit ius non pōt pro
prie possideri sed quasi. l. sequitur. §. si viam. j. tit. j. ⁊ l. seruus. §.
incorporales. ff. tit. j. ⁊ l. iij. in prin. ff. eo. Ego dico ꝙ ēt dum tex.
ibi dt dñium vsusfructus ēt ibi ponit dñium improprie: qr etiā
dñium ꝙ hz vsufructuarius non est verum ⁊ pprium dñium,
ex quo recognoscit alium dñm superiorem vt declarat Bar. in
l. j. in prin. in ij. char. ff. eo. Pz clare: qr vsusfructus non est ius p
fecte disponendi: prout diffinitur dñium proprium per Bart.
⁊ omnes in l. si qui. §. dña. j. eo. Sed est ius vtendi ⁊ fruendi. l. j.
ff. de vsufr. ergo ista differentia gl. Bar. ⁊ omniū non est vera.
31 ¶ † In ista prima opp. Bar. lz secundam opinio. Joannis tā-
quam notabiliorem, lz dicat ꝙ etiam tertia possit teneri. Tu
teneas tertiam sol. ꝙ proprietas ⁊ possessio nihil hñt commu-
ne respectu identitatis substantie: qr diuersa est substātia pro-
prietatis a substantia possessionis. Et sic in isto text. negatur
communio substantifica ⁊ specialis: non autem negat quin
sit aliqua cōio respectu gñis. Qr nulle res sunt in mundo que
respectu gñalitatis non habeant aliquid cōe: vnde homo ⁊
asinus hñt cōionem respectu gñis, hoc est hñt hoc cōe quod
vtrunqz sit animal. Tñ inspectis terminis specificis ista est ve
ra ppositio, homo ⁊ asinus nihil hñt commune. Ita in ppos-
to lz respectu gñis vtrunqz. s. pprietas ⁊ possessio sit ius, cum
vtriusqz diffinitio debeat ꝯstare ex gñe ⁊ differentijs ſm Bar.
in l. j. ff. de test. ⁊ in l. j. in pn. ff. e. Tñ inspectis terminis vtriusqz
ista est vera ppositio pprietas ⁊ possessio nihil hñt commune.
32 ¶ † Circa ſm ꝯtrium glo. ꝙ dñium causatur a possessione, ⁊ sic
possessio se habeat vt antecedens, dñium vt ꝯñs, glo. non rñ-
det. Bar. ergo rñdet dupliciter, ⁊ alij cum eo tenent. Primo
ꝙ de iure primeuo bene processit dñium a possessione. Sed ho
die potest haberi dñium sine possessione ⁊ sine traditione: vt
in legato. l. a Titio. in fin. j. de furt. Et in ecclesia iusta l. fina. C.
de sacrosanct. eccle. vnde hodie possessio de necessitate non est
antecedens ad dñium. Sed aduerte: qr casus allegati p Bar.
sunt speciales, vnde ostendit regulam esse: vt dicit gl. ꝙ ex pos
sessione seu per metum possessionis acquiritur dñium, siue oc
cupetur qñ est in nullius bonis. l. j. in princ. ff. eo. siue tradatur.
§. ex his. instit. per quas perso. no. acqui. l. traditio. in fi. ff. tit. j. ⁊
l. traditionibus. C. de pac. ⁊ est gl. magistra. in l. si ager. ff. de rei
vendi. Scdo modo rñdet Bart. quod argumentum procedit
in actu acquisitionis lz non in actu retentionis: qr non potest
retineri dñium absqz possessione. Sed ista sol. non tollit argu-
gumentum: qr ex ea sequitur qd hñt aliquid commune: habēt
enim communionem ⁊ ꝯnexitatem respectu acquisitionis seu
ꝯseruationis, sicut ēt oblo ⁊ actio. l. licet. §. ea oblo. ff. de procura.
Sed qñ oratio sumitur negatiue ex vniuerso, vt hic, si aliquid
sit falsum tota oratio reddit falsa. l. si is qui ducenta. §. vtrum.
ff. de rebus dub. ⁊ ita est expedita prima glo. ¶ Capio glo. ij. in
verbo qui cepit. Pro introitu huius gl. premitte qd Barto. ⁊
cōiter doc. ex ista gl. colligunt quinqz lectura, ⁊ sic quinqz in-
tellectus. Sed vr quod mens gl. fuerit facere tm tres lectu. pn
cipa. pz qr glo. in vlt. sol. dixit vel tertio dic. Ideo vr qd prime
sol. quas Bar. facit esse tres, sunt in effectu tm vna. s. qñ finito
petitorio pponitur possessorium. Finiri autem pōt petitoriū
tribus modis, vel qr agens succubuit, vel renunciauit expresse
vel ꝙ renunciauit tacite. Et de istis tribus modis Bart. facit
tres lec. que tendunt ad idem qd hic non datur ꝯcursus peti-
torij ⁊ possessorij. Sed ſm alias duas lecturas bene dat ꝯcur-
sus. Isto modo intelligēdo, ista gl. diuidit in sex partes. In pri
ma opponit ꝯ tex. In scda ponit tres so. que tendunt ad idē,
⁊ assignat rōnem tertie so. In tertia ꝯ tertiam so. opponit ⁊ sol
uit. In quarta ponit aliam sol. In quinta aliam. In sexta ⁊ vl
tima allegat duas leges ꝯcordantes ad tex. scda ibi, hic ergo
dic. tertia ibi, sed certe ergo ⁊ eē agendo petitorio. quarta ibi,
vel dic agi. quinta ibi, vel dic tertio. sexta ⁊ vltima est ibi, ⁊ fa-
cit. j. eo. l. fi. ¶ Sed aduerte, licet alias legendo semper secut9
fuerim declarationem Bar. ⁊ doc. ad istā gl. quod in ista gl.
formetur tantum vna opp. ⁊ ponuntur quinqz solu. ⁊ sic qnqz
intellectus. Tñ gl. ponit vnam aliam principalem sol. ibi, sed
responde hic agit nesciens. de qua Bar. non facit mentionem
pro solutione illius oppositionis: eo qr talis sol. non vadit ad
illam oppo. Et sic in glo. sunt sex sol. ⁊ Bart. non facit mentio
nem nisi de quinqz. Ideo ego nunc teneo ꝙ alia fuerit mens ⁊
intentio glo. quam Bart. ⁊ doct. intellexerint. qui intellexerūt
qd ista gl. formet vnum ꝯtrium tm. s. ꝙ petitorium ⁊ possessoriū
retinende non pñt simul ꝯcurrere: qr prius dz expediri cā pos-
sessorij, ⁊ postea cā petitorij. vt l. ordinarij. C. de rei vend. ⁊ l. in-
certi. C. de interdi. no. gl. in l. si de vi. ff. de iud. ꝯtrium de directo
dr in isto tex. ⁊ ad istam oppositionem vadunt quinqz sol. glo.
ſm Bar. ⁊ scriben. Sed vt dixi, alia etiam est solu. glo. que non
faceret ad propositum istius oppositionis. Ideo ego teneo ꝙ
gl. formet duas prin. oppo. Prima est quam statiz formaui. Et
ista oppositio vadit ad secundam partem text. ibi, ⁊ ideo. ⁊ ad
istam oppo. vadunt tres prime solu. gl. ſm qr non datur in hoc
tex. concursus petitorij ⁊ possessorij, ⁊ sic cessat oppositio. nam
ſm primam solu. agēs petitorio, in eo prius succumbit. postea
egit possessorio. Sed ſm secundam lecturum, ille qui egit peti-
torio ei renunciauit expresse. vel tertio renunciauit tacite. ⁊ sic
ſm has tres lecturas non datur in hoc text. concursus petito
rij ⁊ possessorij. ista sunt plana in gl. ¶ Secūda principalis op
po. gl. est ibi. Sed certe ergo ⁊ eē agendo petitorio. Et ad istā
secundam opp. vadunt alie tres sol. gl. que sequuntur. ⁊ sic sunt
sex solutiones. Tres vadūt ad primam opp. ⁊ tres alie ad istā
secundam licet Bart. ⁊ doct. dicant quod sunt tm quinqz solu
que vadunt ad primam oppo. ⁊ male. Ista ergo secunda opp.
vadit magis directo ad tertiam partem tex. ibi, non enim vr. ⁊
sic lz Bar. dicat qd simul. ⁊ communiter prosequatur secundā
⁊ tertiam partem tex. Dic melius. quod imo gl. prosequitur se
paratim secundam partem: ⁊ deinde tertiam partem tex. Et lz
gl. videatur istam secundam oppo. formare ad ea que. ff. dixi in
tertia solu. precedentis ꝯtrij ⁊ postea gl. j. in prima solu. huius
secundi ꝯtrij dicat. Sed ff. intellexi cum ex certa scientia. ⁊ sic nō
videatur gl. opponere ꝯ tex. Tñ ista secunda oppo. venit pro-
prie ⁊ realiter ꝯ tertiam partem text. vbi dicit tex. quod agen-
do petitorio non vr renunciare possessorio. Contra rei vendi-
catio nō pōt competere ei qui possidet. §. ei qui. insti. de actio.
⁊ l. j. §. perpetuo. j. vti possid. ⁊ c. examinata. de iudi. Nam agē-
do rei vendicatione, presupponit reum ꝯuentum. ⁊ sic aduer-
sarium possidere. l. vnica. C. de alie. iudi. ⁊ d. c. examinata. ergo
dato qd agēs rei vendicatione, ⁊ sic petitorio possideret. tñ ita
agendo vr possessioni renunciare. ex quo presupponit aduer-
sariū possidere, ⁊ possessio pōt solo aio perdi. l. si quis vi. §. dif
ferentia. j. eo. ⁊ l. iij. §. in emittenda. ff. eo. Si sic est, ergo non pōt
pcedere illud qd dt tex. ꝙ agendo rei vendicatione non videa
tur renunciare possessioni. Item non pōt procedere illud ꝙ dt
tex. qd possit ēt agere interdicto vti possidetis. qr illud non da
tur nisi possidenti. Unde iste intentas remedia ꝯtria non est au
diendus, vt dixi. ff. in prin. tex. ⁊ est gl. in c. solicitudinem. de ap-
pel. facit l. scripture. C. de fide instru. Ista est pprie secunda op
po. gl. que realiter ⁊ fortiter tendit ꝯ tex. ad quam Bar. ⁊ doc.
non aduertunt nec eam super ista glo. formant. Et ad istam se
cundam oppositionem proprie vadūt alie tres sol. gl. Prima
est ꝙ iste agens nesciebat se possidere: qr possidebat per aliū,
scz per filium vel seruum. Ergo agendo rei vendicatione non
pōt dici ꝙ renunciauerit possessioni quam ignorabat se habe-
33 re: qr iuri † ꝙ quis ignorat se habere nunquam intelligitur re-
nunciare. l. mater decedens cum vulgaribus. ff. de inoffic. testa.
Imo nec iuri ꝙ quis dubitat an habeat nunquam intelligit
renunciare. l. si §. sinautem nescius ⁊ dubitans. vbi Bar. multū
no. C. de fur. ⁊ l. quandiu. vbi late dixi. C. qui admit. Scda solu.
gl. est qñ egit rei vendicatione non possidebat: sed postea que-
34 siuit possessionem, vnde † iuri de futuro postea querendo nun
quam intelligitur quis renunciare. l. si ita scriptum. §. sub con
ditione. ff. de lega. ij. gl. Bar. omnes. in l. j. C. de pact. Sic in for-
ma rñdetur secunde opp. qd agendo rei vendicatione intelli-
gitur renunciare possessioni: procedat si ille tempore quo egit
possidebat: secus si postea acquisiuit possessionem. Tertia sol.
gl. vera est quod hic possessor agit rei vendicatione ꝯ simpli-
cem detentatorem pro sola tenuta ꝙ potest. l. officiuz. ff. de rei
vendi. ⁊ sic presupponit reum ꝯuentum non esse possessorem,
sed detentatorem: ergo tunc intelligat sue possessioni ciuili re-
nunciare: ideo pōt pro sua ciuili agere interdicto vti possid. ꝯ
eundem a quo turbatur in sua ciuili. Ergo rei vendicatio ⁊ in
terdictum vti possid. non sunt remedia ꝯtria ex quo competūt
diuersis respectibus, vt dicit gl. Ista vr mihi esse mens ⁊ intē-
tio huius glo. clara ⁊ expedita, lz Bart. ⁊ alij aliter intelligant
⁊ inculcant solutiones Glo. ad vnum contrarium ⁊ male. Se
cundum istam declarationem diuido hanc glo. in tres partes
prin. In prima format vnam oppo. contra secundam partem
tex. ⁊ ponit tres so. ⁊ rōnē tertio solutionis. ⁊ ille tres so. tēdūt
ad idē, vt ff. declaraui. In scda format aliā secūdā opp. pprie ꝯ
tertiā partē tex. lz videat opponere ad pcedentia ⁊ ponit tres
solu. In tertia allegat duas leges ꝯcordantes ad text. ⁊ dum

allegat.l.si.in prin.ī.e. Et corrupta dꝫ allegare.l.pe.§.permisce ri.ꝛ nō l.fi.q̄ incipit aduersus.scd̄a ibi, sed certe g̊ ꝛ eq̄ agendo petitorio.tertia ꝛ vltima est prope fi.ibi. ꝛ facit.ī.eo.l.fi.in prin. Rursus prima pars prin.gl.pōt subdiuidi in quinqꝫ particu- las. In prima opponit ꝯ scd̄am partem tex. In scd̄a soluit vno modo. In tertia alio. In quarta alio. In quinta ponit rōnem tertie so. partes patent in gl. Similr scd̄a pars prin.gl.pōt sub diuidi in quatuor.prout scd̄o opponit. Deinde tripl'r soluit, partes ēt patent in gl. Ita habes enucleatum ꝓprium sensum huius gl.aliter quam Bar.ꝛ doc.dixerint:sequar tn̄ in sequen- tibus legendo ordinē Bar.cuius vestigia semp adoro. In ea- dem gl.ibi,hic g̊ dic ꝙ primo egi rei ven.ꝛ succubui. Ista est ꝑ
35 ma sol.ꝛ sic primus intellectus ad istum tex. Ex quo habes† qd̄
a snīa absolutoria [a] lata in petitorio iudicio sup rei vēdi. nō piu dicat eidem postea agenti possessorio ꝙ est verum fm Bart. ꝛ alios qn̄ reus fuit absolutus qꝛ actor nō ꝓbauit:qꝛ tūc nihil ē ꝓbatū de iure possessoris.l.si inter me.ī.de excep.rei iudi. ꝛ l.ſꝫ ꝛ si possessor.in prin.ꝟ.de interr. Secus si est absolutus qꝛ ip se reus ꝓbauit se dn̄m,tūc snīa absolutoria obstat aduersario volenti agere interdicto adipiscende.puta quorum bonor ꝑ regulam dolo facis qꝛ petis ꝙ mihi restiturus es: qꝛ ego sum dn̄s,ꝛ res dꝫ esse penes dn̄m.c.cum dilectus ꝺ cau.pos.ꝛ ꝓpri.

a Snīa absolutoria. Add̄ Jo. an.in addi.Spe.ti.de pet. ꝛ posse. §.j.ver. Sed qd̄ si ꝑ vno.

36 l.bona fides.ꝟ.depo.† Secus si ageret interdicto retinēde,ꝛ sic vti possi. tunc nō obstat exceptio dn̄ij fm gl.in l.si de eo.§.fi.in
37 gl.mag.ad fi.ī.eo. Subdit Bar.saluando Dy. † ꝙ ī interdicto vti possi.qn̄ vterqꝫ pretendit se possidere.put quotidie ꝯtingit ꝛ vterqꝫ hꝫ pares ꝓbationes possessionis.ille dꝫ obtinere q de suo dn̄io docet.qꝛ apparet ꝙ possessio sua est iustior fm Cy. in l.vni.in pen.q.C.vti possi. Idē repetit Bar.ī.in seq.col.not.bn̄ istam decisionem Bar.qꝛ frequenter allegaꝛ in practica. Ad- de qd̄ idem tꝫ Bar. in l.si duo.in prin.in vlti.col.ī.vti possi. vbi
38 dt omnes hoc tenere.† Confirmaꝛ optime qꝛ possessio titula- ta,id est.q̄ hꝫ titulum dn̄ij est potior ꝛ preferꝛ,qꝛ magis iustifi caꝛ p viā rōnis,fm Bal.in l.qui accusare.in vlti.no.C.de eden.
39 vbi reputat hoc esse tenenduꝫ menti. Ad idē bene facit:qꝛ† qn̄ dubitaꝛ de possessione antiquiori,hoc est quis eorum sit in lō- giori possessione.ille qui probat iustiorē cām ille vincit. qꝛ qua- litas possessionis facit vnam probationē alteri preualere. Tā to iustior ꝛ potior est possessio: quāto magis est a proprietate causata. Ita signanter tꝫ Bal. in l.data opera. ad fi.C.de his qui accu.non pos. Cuius verba reputauit esse aurea ad practi cam do. Frā.de curte in ꝯsi.lxxvj. qd̄ incipit super motiuis red
40 ditis in fauorem cōitatis.in pen.col.ad fi. † Item qn̄ duo pro bant de possessione bona ꝛ insolidum.ille erit potior cui ius cō mune fauet:qꝛ cum eo est iuris adminiculum. Ita signanter tꝫ Bal.in c.si diligenti.in vlt.col.per illū tex.ꝺ prescri. Et Bal. in c.lꝫ cām.in viij.col.de ꝓbat.per illum tex.quem ad hoc repu tat singularē. Subdit fortius qd̄ etiam inter predones,ille vin cit in interdicto vti possid.qui ꝓbat titulum.no.bene predicta
41 qꝛ sunt vtilia ꝛ quotidiana ad practicam. †Successiue per ista Bar.tradit intellectum ad glo.no.in l.si de vi.in glo.mag. ad fin.ꝟ.de iudi. ꝙ exceptio.dn̄ij obstat agenti possessorio si de dn̄io quis est paratus docere incontinenti, vt illa glo.ꝓcedat agente possessorio adipiscende. Secus si retinende.qd̄ probat qꝛ ibi gl.dt exceptionem dn̄ij opponi fm regulam, dolo facis, ꝛ sic loquitur de eo qui agit vt possessionē acquirat de nouo, non vt acquisitam retineat cum Bar.simplr tn̄t alij hic. Add̄ qd̄ eundem intellectum ad illam gl.tꝫ Bal.in c.j.de resti.spo.ꝛ c.in literis.eo.tit. Sed dic,qd̄ illa gl.loquitur in quocunqꝫ gn̄e possessorij vt clare sonant verba gl.ibi. Nec obstat fundamen- tum Bar.ꝙ exceptio dolo facis non obstat agenti possessorio retinende:qꝛ imo petens se non turbari in possessione petit qd̄ est restituturus si ꝯuentus offert se incontinenti paratum pro bare de dn̄io:qꝛ si potest possessionem auocare, longe magis pōt illam turbare. Ang.in l.nec in ea.§.j.ī.ad l.Jul. de adul. ꝛ istud est fundamentum Pau.de Ca.in d.l.si de eo. §.fin. ī.eod.
42 †Limita ꝯclonem Bar.ꝙ in interdicto adipiscende possit obijci exceptio dn̄ij qn̄ quis vult eam ꝓbare incontinenti. Fal lit no.qn̄ possessorium adipiscende ꝯcederetur alicui in penaꝫ rei ꝯuenti qui primo negauit se possidere.ꝛ postea ꝯuictus est de mendacio: tunc ꝑꝑ odium delinquentis fit vt non admit- taꝛ volens statim ꝓbare de dn̄io.gl.est sing.in l.fi.ꝟ.de rei vend. quamibi approbat Bar. ꝛ ex ea infert ibi Ange.hanc limita- tionem.ꝛ sequitur simplr Are. hic. Juxta hanc partem gl. querit Bar.an snīa absolutoria lata in petitorio pariat exce- ptionem rei iudicate in possessorio scd̄o loco intētato. In hoc Bar.in possessorio non habente annexam cām ꝓprietatis qd̄ est rlr: facit tria membra sicut tres sunt species interdicti ꝛ q̄s
43 declarat tex.in §.sequens instit.de interdi. †Circa primum membrum inquantum ꝯcludit Bar. ꝙ agenti interdicto recu perande non obstat exceptio rei iudi.etiam si de ea statim fidē faceret ꝛ ēt si esset lata absolutoria qꝛ reus absolutus ꝓbasset de dn̄io, eo qꝛ agenti tali interdicto recuperande non obstat exceptio dn̄ij:qꝛ spoliatus an̄ oīa est restituendus. l.si quis ad se fundum.C.ad leg.Jul.de vi publi.c.solicite.ꝛ in c.literis.de resti.spo. Adde ꝙ idem tꝫ gl.in d.c.solicite.in gl.j. ꝛ gl. in c.pa storalis.de cau.pos.ꝛ ꝓpri.idem tꝫ Bar.in l.si de vi circa fi.ꝟ.de iud.d.Abb.in c.literas.in vj.col.de resti.spo. Cōtrariuꝫ tn̄t Ang.ꝛ Jmo.ꝛ indifferenter oēs Mod.hic, ꝛ dt Rapha.Cu. qd̄ habuit de facto istam qōnem,ꝛ ꝙ ita obtinuit ꝯ Bar. Idē tꝫ Pau.de Ca.in l.ij.C.de edic.diui Adri.tol.ꝛ in l.permisceri. in prin.ī.eo. Cano.in c.ij.de cau.pos.ꝛ ꝓpri.do.Ant.de Butr.in c.cum dilectus.ꝛ in c.pastoralis.eo.tit.ꝛ in c.in literis.de resti. spolia. Ista est cōis opi.ꝯ Bar.fm do.Alex.hic.ꝯ Bar.addu- cuntur duo precipua fundamenta. Primo,qꝛ per snīam abso lutoriam latam in fauorem rei,qua pronunciatum est euꝫ esse dn̄m.notorie ꝯstat de dn̄io rei:qꝛ snīa lata inter easdem perso- nas facit notorium.c.vestra.ꝛ c.fi.de coha.cle.ꝛ mulie. Sꝫ exce
44 ptio de qua † notorie ꝯstat.excludit spoliatum agentem inter dicto recuperande,vt est tex.cum gl.in c.ad decimas de resti. spol.in vj.probaꝛ in c.significasti.de diuor. Et ita rn̄detur ad re gulam.d.l.si quis ad se fundum.ꝙ spoliatus ante oīa est resti- tuendus,nam ꝓcedit nisi exceptio dn̄ij sit notoria per snīam. Ego pro isto primo fundamento ꝯ Bar.ꝙ qn̄ notoriuꝫ est de dn̄io non admittaꝛ exceptio spoliationis. Addo do. Abb. in c.cum dilectus.in ix.col.de ord. cog. notat do. Abb. in c.in tellerimus.in iij.ꝛ iiij.no.per illum tex.ꝺe adul.late Gemi.in c. frequens.§.fi.ꝛ in d.c.ad decimas.in pen.col.de resti.spol.in vj.
45 †Item addo ꝙ singulariter tꝫ do. Alex.in l.si rem aliquaꝫ. in vlt.col.ī.eo.vbi tꝫ ꝙ exceptio notoria dn̄ij.impedit remediū l.si quis ꝯductionis tit.C.lo.ꝙ remedium est silr recuperande possessionis allegat que hic hn̄r. Est verum qd̄ alibi gl.in c.ex ꝯquestione.de resti.spo.quam Bal.ibi multum no.tꝫ,qd̄ ꝺ no- torio impedimento non potest excipi per spoliatorem.qd̄ mul tum faceret ꝯ istud fundamentuꝫ. Reperio etiam qd̄ do. Car. Flo.de quo scriben.mentionem non faciunt in cle.vnica.ꝺ cau. pos.ꝛ proprie.in vlti.col. in xvj. q.rn̄det huic fundamento.qd̄ notorietas dn̄ij ꝓueniens ex tali snīa non excludit possessoreꝫ eo qd̄ habuit ortum priusq̄ surgeret talis notorietas dn̄ij:qꝛ isto facto superuenienti non dꝫ tolli ius quesitum parti:qꝛ iste prius fuit violenter:ꝛ sic de facto spoliatus anteq̄ spoliatus obtineret snīam.c.audita.de restit.spol. Et sic nō obstante snīa lata petitorio pro aduersario,pōt pars deducere possessoriuꝫ recuperande quod sibi competit ex spoliatione prius facta. Sed ista rn̄sio ꝯfunditur aperte per tex.in d.ca.significasti.de diuor.vbi exceptio notoria adulterij vxoris superueniēs post spoliationem,ꝛ tn̄ facit quod mulier spoliata non debeat ante restitui. Item confunditur per c.primum.de resti.spo.vt statiꝫ dicam in sequen.fundamento.ꝛ sic illud primum fundamentū ꝯ Bart.remanet validum ꝛ inconcussuꝫ. Secundo ꝯ Bar. facit: qꝛ ex quo in iudicio petitorio disputatum est ꝛ lata sen tentia de iure dn̄ij,spoliato tacite ꝯsentiente, qui non est vsus ꝯsilio legis is qui destinauit.ꝟ.de rei vendi.vt ab initio ꝓpone ret possessorium recuperande. Ergo ꝯ eum postea agenteꝫ ad restitutionem,poterit opponi exceptio dn̄ij iam cogniti,ꝛ pro bati,vt est tex.in c.j.de resti.spol. Qꝛ ex quo passus est ita agi ꝺ dn̄io ꝛ pronunciari,ex quodam tacito ꝯsensu sibi preiudicat: vt ibi est tex.ꝛ in simili tꝫ Bar.in l.j.§.ſꝫ ꝛ si is cui.ff.de ope.no.
46 nun. †Adde tertio ꝑ ista opi.ꝯ Bart.bene facere qd̄ tꝫ no. Bal.in l.si de proprietate.in vlt.col.post medium.C.si a nō cō peten.iud.vbi tꝫ ꝙ qn̄ exceptio que obijcitur spoliato ꝓbatio nem non requirit.vt in casu nostro, ille spoliatus non dꝫ resti tui. Allegat ita tenere Oldr.laud.in cōsi.cclxxj.est corrupta al legatio ꝛ debuit allegare in consi.cclxxiij.incip.in causa q̄ ver titur super diocesano iure.in ij.col.idem tꝫ ipse Oldr.in consi. ccxxiij.incip.iste sunt allegationes super iure primogenitur. Quid tenendum? habeo istum casum pro valde ambiguo ꝛ disputabili ad vtranqꝫ partem. Et lꝫ omnes hic teneant ꝯ Bar.presertim.dō. Alex.ꝛ Are.tu potes disputatiue attenta re defensionem opinionis Bar. Primo per text. optimum in c.porro.de diuor.vbi est tex.bn̄ signandus ꝙ exceptio noto ria non impedit quin spoliatus ante oīa debeat restitui. Tn̄ ꝯtrium vr̄ dicere text.in c.sequenti.§.in c.significasti.eo.tit. qd̄ al legaui.ꝟ.pro parte ꝯtria.ꝙ c.allegatur per tenentes opiniones contrariam contra Bart. Istud est difficilimum contrarium fm do. Abb.ꝛ Canoni.in d.c.porro.qui varijs modis conatur respondere ꝛ non bene eneruant difficultatem illorum iurium presertim inquantum.d. Abbas respondet quod in d.c.por ro.non fuit opposita illa exceptio notoria consanguinitatis. Et quod si bene aduertatur ad illum text. non dicitur fuisse opposita

oppositam talē exceptionē.z sic vult qđ si fuisset opposita mulier tanq̄ spoliata nō fuisset prius restituta.que solā.vī mihi truffa:q; esset imponere legem verbis z non rebus,contra.l. ij.in fi.C.cōia dele.z.c.cōmissa.in prin.de elec.in.vj.Itē rūde re vt facit do.Abb.q̄ illa exceptio lz sufficiat ad separationez thori nō tñ sufficit quin talis mulier potuerit stare i domo:si non tanq̄ vxor,saltē tanq̄ soror:iurta.c.cōsanguinei.de frig. z malefi.etiā nō tollit difficultatē.Sz pōt respondere,q̄ i.d. c.significasti,exceptio notoria adulterij,per quaz marit⁹ pōt ipso iure repellere vxorem z petere separationem matrimonij quo ad thorū,q; 2cernit possessoriū impedit restitutionē. Sz in.d.c.porro.exceptio 2sanguinitatis lz notoria:q; concernit petitoriū z sic proprietatē matrimonij an valeat vel nō. Tūc deiectio vxoris ex ea fieri non pōt;q; est p̄iudicialis, vnde oz ferri sna per iudicē z nō potest maritus,ppria authoritate facere:nō impedit restitutionem.ita ppie loquit̄ ter.in.d.c. porro,vbi ter.assignat dictā rōnē.Et ita etiam vident aliq ca nonice idē sentiretz nō sic exprimāt,Modo in proposito exceptio sue absolutoie solum respicit dominium z sic proprietatē z nihil de possessione.Ideo lz sit notoria non oz impedire restitutionem spoliatiōis,vt est ter.in.d.c.porro,qui isto modo stringit p̄o Bar.z nihil obstabit ter.in.d.c.significasti,quē ad uersarij p̄o se allegāt 2 Bar. ¶Sc̄do p cōclusione Bar.stringit q; stat simul q̄ reus p̄o quo sata est sua sit dñs z tñ actor debeat possidere:q; vt dicit iste ter.nihil hz cōe possessio cum proprietate.Ergo non vī q̄ sua lata super vno debeat p̄iudicare sup alioma stat qđ tuū sit dominū tantū:ego istā possessionem habeam.Et stringe fort⁹ respōdēdo fundamentis cōtrarijs.Nam sua lata super dominio facit notoriū inter ipsas partes,vt dicant aduersarij,verum est respectu dominij lz nō respectu possessiōis nisi sua esset lata sup vtroq;.Et si tu subtilis diceres,istud fundamētū posset militare qñ 2stat de iusta possessione agētis,vt tz Bar.i.secūdo mēbro principali. Sed hic propter sniam latā super dominio p̄o reo,est p̄sumptio qđ possessio nō sit iusta. Item ille q̄ succubuit in dominio tenetur ad restitutionē possessionis,vt est ter.i.l.officium.§.de rei vendi.Respondē q̄ istud non videtur posse procedere in
a interdicto recuperāde,cū etiam predo spoliatus ante omnia fit restituendus⁹:vt dicit ter.in.c.in literis.in fi.de restit.spol. Ergo in interdicto recuperande qđ est ita p̄iuilegiatū,nō vī illa responsio posse militare.Contra istud fundamētū turbat me multum vnus ter.i.c.i.de resti.spo.vbi si spoliatus passus est cognosci de dominio,z lata fit sententia super dominio,nō potest postea ille spoliat⁹ petere qđ restituat̄.Nisi diceres qđ ibi sniā fuerit lata super vtroq; z sup dominio z super possessione,que sol.non videtur mihi tnta ad illum ter.z est omnino
47 diuinare z restringere illū ter. ¶† Tertio p opi.Bar.facere videtur illud quod tenet Bal.in.l.ordinarij.in vlti.col.circa mediū.C.de rei ven.Ubi tenet qđ est speciale in spiritualibus ppter periculū anime q̄ nō sit fienda restitutio spoliato si est notoriū de iniustitia agentis,ita intelligit Inn.i.c.cōstitutus. de filijs presbyt.sed caue per ter.in.d.ca.ad decimas.de resti. spo.in.vj.z in.d.c.significasti.de diuor.Et 2tū tenet Salice.lz do.Bar.non faciat mentionem in.l.si qs ad se fundū.C.ad.l. Jul.de vi. ¶Quarto z fortius facere videtur:q; si sua lata in petitorio pareret exceptionē rei iudicate in possessorio recuperande quādo reus est absolutus:q; probauit se dominium, sequeretur q̄ ista duo remedia nō possent simul cumulari per regulā.l.fundi.z.l.fundū.j.de excep.Et tamē istud est falsum. l.cum fundum.§.fi.j.de vi⁹ vi arma.z.c.pastoralis.de cau.pos.
48 z ppie.†Tamē ad istud fundamētuz respondet vt per Bart. in.d.l.fundum.in.ij.col.j.de exce.vbi Bart.tradit no. doctr. Quod qñ absolutoria lata in prima,possibile est q̄ pariat p̄iudiciū in scōa fm cōmunem cursum causarū z fm cōiter accidētia,tunc nō admittitur cumulatio.Sz in proposito nostro cōis cursus causarū est,q̄ reus nō assumat i se onus probādi rē esse suā lz possit si vult.l.circa.vbi gl.no.§.de prob.z tūc non facit p̄iudiciū cumulationi:z ita etiā vident Jmo.z Mod. j.super prima 2stitutione Bar.vbi dicetur. ¶ Et tenēdo istā partē non obstat ter.iu c.añ decimas.de resti.spo. in.vj.super quo se fundant tenentes Jnum:quia ibi exceptio notoria iuris cōis q̄ p̄dia erant in aliena parochia constituta: ita 2cludebat super possessione sicut sup dñio,z sic ibi notorie constabat de iniusta possessione.Itē ibi est iuris communis p̄sumptio cōtra petentē restitutionem talis possessionis,de qua ibi,vt ot
49 ibidem ter.Mimirū si nō auditur.quare rō cessat hic. ¶† Circa secundū membrū Bar.i quo tenet q̄ agenti iterdicto retinēde puta vī possidenti,non ob exceptio dñij nec rei iudicate: si cōstat de iusta possessione itentantis iterdictū.per glo.in.l.si de eo.§.fi.vbi etiā Bar.idem tenet.j.eo.Et per istū ter.Istam conclusionē impugnat subtiliter do.Aler.hic,dicēs q̄ minus potest defendi quā precedens cōclusio:q; qñ agit possessorio recuperāde per spoliatum,qđ est p̄iuilegiatū vt spoliatus ad omnia sit restituendus.Tamen si de dominio constat p absolutoriā lata in petitorio:q; transit in notoriū inter ipsas partes:ipec exceptio notoria dominij obstat i possessorio recuperādo:ergo multo magis dz obstare qñ agitur possessorio retinēde perturbatum,ex quo notorie constat de dñio per sniam prius latā i iudicio petitorio.Unde qđ cōclusuz est i cōclusio ne precedenti 2 spoliatum qui est p̄iuilegiatus:fortius debet hic statui contra turbatuz. ¶Sed tu aduerte quod ista ratio mihi obstaret tenēdo cōclusionē Bar. p̄out tenui in p̄cedēti membro.Sed etiā tenendo aliam opi.que est communioz,cōtra Bar.Adhuc dico q̄ ista rō.d.Aler.lz subtilis z admoduz colorata pōt oprime euadi:q; facilius impedit restitutio quā retentio p regulā.l.patre furioso.§.de his q̄ sunt sui vel alieni iuris,z l.ij.vbi ter.not.supra vñ libe.2c.quemadmodū circa medium.de iureiurā,z c.ad apostolicam.de regula.qz in isto possessorio retinende nulla restitutio possessionis petit,si petitur solum quod aduersarius a turbatione desistat.Et sic nō videt obstare exceptio rei iudi.per.l.cū querit̄.cū seq.j.de exce.rei iudica.Nisi peteret restitutio naturalis possessionis:vt per glo. hic in vltimo intellectu.z gl.in l.clam possidere.§.q̄ ad nundinas.in gl.mag.in vlti.parte.§.eod.Eam non pōt desisti a turbatione nisi naturalis restituatur,vt dicūt gloss.p̄allegate. Tamē istud venit in cōsequentiaz.Ergo nō est cōsideranduz ad.l.si qs nec causam.§.si cert.peta.z l.j.§.si te rogauero.§.depo. Alias diceret possessoriū recuperāde quod est falsum:vt §.sequens.inibi.de interdi.Itē agentis interdicto retinende lz appareter vī actor tamē potius i effectu est defensor,ne turbet.l.j.§.huj⁹ aut̄.j.vti possi.de.Tñ q̄us aduersari⁹ sit dñs nō tñ licuit ppria authoritate de facto molestare istuz q̄ est in possessione bona fide:vt ot Bar.l.vim facit.j.de vi z vi arma. z l.j.C.qñ lice.sine iudi.se vindic.Facit bene ter.in.l.j.§.fi.cum seq.j.vti pos.vbi qñ possidet qs vi vel clā vel precario a dño: tūc lz dño cum turbare.ergo secus qñ bona fide:z sic qñ iuste
50 ficat possessionem vt loquitur Bar. ¶†Circa tertium mēbrū a Bart.no.bene dictū Bar.quod si est lata sententia in iudicio petitorio p̄o reo per quam declaratus est dñs, qđ ex ceptio talis sentētie ita demū repellet agētē possessorio adipiscende si de tali sententia doceat,incontinenti,scōm gl.in l.ij.de vi.in
51 gl.magna.ad finē.§.de iudi.†Pondera ergo diligenter quod lz sentētia lata fac.at inter easdē personas notoriū.c.vestra.z c.fina.de cohabi.cleri.z mulie.not.Jnn.in c.ex insinuatione.de appel.z in c.per tuas.de testa.Tamen talis sententia nō facit notoriū alij iudici qui eā nō tulit nisi p̄oducat coram eo.Ita vult Bar.z de hoc vide gl.10.in l.quoties.§.fi.ff.de probatio. Et quod vult domi.Anto.de but.in c.inter monasterium.de
52 re iu. ¶†Iuxta predicta querit Bart.quid in casu contrario. An sententia absolutoria lata in possessorio p̄iudicet agenti postea petitorio.Aduerte inquantum Bart.hic allegat.l.z an eadem.§.fi.j.de excep.rei iudica.per qua.glos.primo exemplificat p̄incip.§.nostri.Non videtur quod ille text.faciat ad p̄positum q; ibi de sententia absolutoria verbū nullū,sed solū dicit de eo qui egit possessorio z postea vult agere petitorio an ei obstet exceptio.Sicut nec in isto text. nō aliqua fit mētio de snia absolutoria p̄out Bart.met.j.prime per hoc re p̄obat primū intellectuz gl.Sed defendendo Bar.respondē cū ille ter. ponat̄ sub titulo de exceptio.rei iu.Et dicat non re
53 pelli per exceptionez.Ergo loquitur de exceptione re in.†Et sic loquitur lata sententia.vt conueniat titulo sub quo est posita ar.l.Imperator.§.de in diem adic.gl.in c.tibi qui in gloss. j.de rescrip.in vj.Istud autem non potest dici ad text.nostrum. z ita in hoc saluo Bar.ne videatur contrarius. ¶Sed tu vltra Bar.indicas subtilius illū text.in.d.l.z an eadem.§.fi.quia si sententia lata in possessorio posset parere exceptionē rei iudicate in petitorio non admitteretur cumulatio per regulam.l. fundi.z l.fundū.j.de expe.Sed 2trariū decidit ille ter.q̄ admittat cumulationi:ergo vult q̄ snia lata in possessorio nō pariat ex
54 ceptionē rei iudicate in petitorio. ¶†Itē inquantum Bart. vult q̄ qñ esset possessoriū habens annexā cā dominū tūc snia. lata in possessorio bñ parit exceptionez volēti agere petitorio d.l.ij.§.quedā cū gl.j.de interdic.Adde q̄ idez tenet Bar.j.in prima combinatione.Bal.in repete.l.incerti.in v.col.C.de interdic. ¶Istud reprehendūt domi.Ant.de Bu.post.Jo.La. in c.cū dilectis.z.col.de cā pos.ppie,z do.Aler.hic fundamento satis colorato:q; cū dñiū veniat incidenter snia lata in possessorio,vbi oniā venit incidenter nō facit p̄iudiciū si in alio iudicio principaliter intentetur,pur fit in iudicio petitorio.l. sed si āte.j.de exce.vbi est ter.q̄ si egi 2fessoria ad seruitutē vie

¶ Restituēdus. ca.j.ij.qō.j. Adde Lard. Zaba.in c. Abb.colū. iij. qō met.cau.

z aduersarius excepit me non esse dominū, iurta l.ij.in prin.ff. si ser.ven.z succubuit.non nocet agenti rei vendicatione.z ita declarat Bart.in l.qui Rome.§.duo fratres i v.op.j.de ſ. ob. ¶Istas opōnēs cōcordat Lud.Ro.hic in viij.co.super prima cō binatiōe Bar.z dicit q aut iudiciū possessorū habet principaliter annexam cām z proprietatis vt est iudiciū de itine.actuq; prīua.z de aqua quo.z esti.Et tūc verū est illud q tenet Bart. q snia in illo lata parit exceptionem rei iudicate in petitorio. Aut hz incidenter annexā cām proprietatis adeo q de ipsa in hoc possessorio iudicio summarie probāt: vt est in iudicio de lib. exhiben. Tūc snia lata super hoc possessorio ex pbatione summarie facta sup dñio, nō parit exceptionē rei iud.i petitorio:vt pbat in l.pen.z ibi gl.ſ. de his qui sunt sui vel alie. iur. z in l.a diuo pio.§.si sup reb⁹.de re iud. z in c.veniens. de testi.z ita p̄cedit opi.Bar. ¶Tu aduerte defendendo Bart.q in possessorio habēte cām proprietatis dñiū venit principaliter z nō in cōsequētiā possessionis.Hā in interdicto de itine. actu. prua.dz probari dñiū vel ius seruitutis vt competat istud iter dictū de itine.actuq; prīua.l.ij.§.hoc aūt interdicto.z ibi Bar. j.de itine.actuq;.prīua. Ergo apparet q probatio isti⁹ iuris seu dñiū venit principaliter z nō in ꝛsequētia possessionis.Hā in isto interdicto nō requirit quē possidere vel quasi ſz requirit vsus facti z dñium,vt declarat Bart.in l.j.§.hoc interdicto.j. de itine.actuq; prīua.per illū text.in ꝓbo vsus sit z hoc est que voluit dicere Lu.Ro.quē statim prime retuli. Ad idē dī fa- cit text.in l.j.§.fi.j.de aqua quoti.z estiua,vbi dr text.notabiliter q interdicta possessoria q̄ habēt cām proprietatis nō sunt sicut cetera possessoria que iudiciū petitorū p̄parāt. ſz ista totaz qōnem finiunt.z ibi gl. dr q in istis qō proprietatis terminat, in alijs reseruatur.Et sic non ob stat text.in d.l.sed si ante.q; ibi dñiū fuit deductū incidēter.Patet q; ex sola possessione p̄ba- batur.l.secuti.§.sed si querat.ff. si fern.vēdicet.z ita etiam effe- ctualiter tenent Bo. Sene.hiclz alijs verbis z alijs medijs vtātur. ¶Itē adde q Bal.in l.post suiam.C.de sen.alij atten tauit q etiā si in possessorio iudicio eēt dñiū liquidatū:tū non p̄iudicaret in petitorio:eo q; sup dñio nō pōt ferri snia,cū non fit super dñio lis cōtestata sed super possessione.ergo nec pro- batio.l.momētanee.C.q legi.pso.hab. nisi quatenus accedunt ad admiculū possessorij iustificandū c. ſz cām de pba. Fallit in possessorio mixto iuris z facti.l.fi.C.ff edi.diui Adria.tol.sic eū.Sed istud non obstaret Bar.in possessorio habere cām p̄ prietas in quo dominiū principaliter intentatur vt statim de
55 duxi ¶†Itē adde Bal.in l.fi.vl.co.C.de codicil. vbi tz qđ ali- qui possessorē est cōtrariū petitorio. Et tūc p̄iudicat petito- rio rōne Zietatis z electiōis per illū text. Interdū nō est cōtra rium sed p̄paratoriuz illius vt separatū ab illo : z tūc illi non p̄iudicat.qđ reputat bene notandum. ¶Ista prima lec.glo. fm Bar.est in se vera sed quantū ad istam l.continet diuinatio nē cū in isto text.nulla fiat mentio de suia absolutoria,vel quod
56 actor succubuit ꝛz eū.†Tu dic fortius quod ista prima lec.est Zistū text.qui dr cepit rē vendicare.q verbū cepit.denotat ini tiū z nō perfectionē l.j.§.cepisse.j.de pollicit.z l. vbi ceptum.ff. de iudic.Nec ob.qđ ter.in fi.si dicat vendicauit qđ rē perfectā denotat l.j.§.fi.ff.qđ quisque iur. c. in his de ver. si.q; dic quod ter.ff.in verbo cepit dicere q inchoauit a petitorio, z non pos sessorio nō autē vult dicere qđ iudicium sit inchoatū sed non perfectū. ¶Tu cōsidera bene circa illud verbum vendicauit: nā non infert suiam:q; vendicare pendet ab actore.Sed sentē tiare pendet a iudice.Et si dicas verbum vendicauit, impor tat cū effectu ergo importat sniam.Hic aduerte cū istud affir matiuū importat sniaz p̄o ipso vendicāte latā, ergo Zistū p̄i mū intellectū gl.que vult q succubuit. ¶Itē cōtra primā lec. facit q; si petitorium esset finitum, illatio text. non bene veni ret ex dicto generali.ff.qđ nihil hz commune proprietas cum possessione.Ideo non denegetur interdictū possessorij ei qui rem vendicauit.Sed rō esset:q; primū iudiciū esset finitū ideo cōceditur fm.vt ergo illatio text. fit bona,inferatur ex primo dicto generaliter necesse est dicere q vtrunq; iudiciū stabat z q admittitur concursus. ¶In eadem glo. ibi petitorio renun cio expresse.Habes secundam lec. quod agens nunc possesso rio expresse renunciauit petitorio.Et sic cessat concursus z cō
57 sequenter cessat oppo.formata.ff.in prin. huius glo. ¶†Pro declaratione huius secunde lecture querit Bartol.de duobus. Primo an per renuntiationez iudicij petitorij factam ab ac tore querat dominiū reo qđ erat penes actorem, an solū pare retur exceptio.Et concludit q non acquiratur dominiuz reo ſz intelligatur renunciasse instantie z actioni. Sic intelligit gl. in l.postquā litl.in gl.j,vbi etiā Bau.&La.idē tz.C.de pac. Mo petur per tex. in l.si pro fundo.in fi.vbi etiā Bart, z Bal.idem firmant.C.de transa.vbi ille q transigit renunciat iudicio, p q; trāsactio dicit esse exceptio litis finite.l.fratris.C.de trā. Et tamen p talem renunciationem non transfert dominium vt ibi est tex. ¶Adde qđ idē tenet Jmo.Raph.cu.do. Bar. z Bret.hic Bal.in.l.j.in.iiij.col.C.commu.diuīa.do. Anto.de But.in.c.cū dilect⁹.in.iij.col.de cau.pos.z ppte.z in.c.in teris.in.v.col.& resti.spo.Pro ista opi.Bar. adducit Raph. cu.rōnē quā dr esse meliorez quā illa Bar.Hā ille,q renuncia liti,renūciat quasi ius nō habeat,nō aio trāsferēdi ius suū.Et sic est solū quedā ptestatio iuris nō cōpetētis sibi.l.si mari⁹ la.tij.si negauerit.z ibi glo.in ag.j.ad.l.Jul.de adul.facit.l. aduersari⁹.in.fi.C.de fide instr.Cām actus agēnū nō debēt ex rari vltra eoz intentionē.l.nō oīs.in pn.ff.si cer.peta.z.Lob.
58 gationum substātia.ff.si.ff.de actio.z obli. ¶†Tu vltra scri p ista opi.Bar.adde facere tex.quē Bal.ibi reputat singula rē i.l.si te.C.de inge.z manu.vbi q renunciat liti non vī per fateri qđ aduersarius habeat ius.quod est no.secundum eum
59 ¶†Secūdo facit:quia qui renunciat ius non tribuit aduersa rio possessionem.imo si aduersarius apprehēderet possessio ppria authoritate,posset renuncians agere contra eū interdicto recuperande.veluti spoliat⁹ fm do. Anto.de But.in.c.
60 in fi.de resti.spo. ¶†Tertio facit:q; q renunciat liti non vī tur succumbere:z sic non caderet in statuto faciente mentio de succumbente in lite.tex.est in.l.alia. quem Bal.in viti. reputa not.z ibi Sali.C.de his quib.vt indig.gl.in.l.is Zin gl.j.z.ij.ff.de vulga.z pup.Barto.in.l.post legatum. p̄in.in.iij.col.ff.de his quib⁹ vt indig.facit tex.in.l.destitu ff.de iudi.gl.hic,que ponit vt diuersa succūbere z renuncia re Quarto facit:q; ex quo hic renūciauit petitorio vt posset p re possessorio:nō videtur habuisse rem pro derelicto q; non debat eam possidere:q; limitata causa limitatum p̄ducit ef ctum.l.in agris.ff.de acqr.re.do.z.l.age.C.de trāsac. ¶Alia conclusionē Bar.impugnāt Ang.Ludo.z do.Ja.pute.hic Salic.in.d.l.si pro fundo.q; si verum est quod videor renun ciare rei vendicationi z eam transferre in aduersarū vt di Bar.ergo etiam videor renunciare dñio a quo oritur z co satur rei vendicatio que datur domino.l.in rem.z.l.officium de rei vendi.Hā dominiū est causa formalis rei vēdicationis l.vnica.C.de alie.iudi.z l.ex diuerso.ff.ff.de rei vēdi.c.eram nata.de iudi.Sed ista rō nihil valet z est impertinens:qz Bal nō dr quod acquiratur rei vendicatio reo sed bene dicit quo acquiritur exceptio pacti vel doli cōtra rei vendicationē.Pa
61 terea fm do. Alex.z Aret.qui cedit rei vendicationē tibi non per hoc cedit dominiū:†quod nō pōt trāsferri sine traditio l.traditionibus.C.de pac.Et est gl.ordina.in.l. plane.ff. fin ercis.no. Bar. in l.si culpas.ff.de rei vē. Ang.z alij in l.j.p empto.z in l.in depositi.j.de re iudi.gl.z doc. in l.fi.C.de hered vel act.vel. ¶Sz ista iura fm Moder.sene.nihil faciunt:qa loquuntur quādo possessio nō erat penes illuz cui fit cessio vendicationis.Mirum si non transfertur dominiū nuda v luntate sine traditione l.fi quis vi.ff. differētia.j.co.iuncta d traditionib⁹.Sec⁹ est in casu nostro vbi renūciatio vēdica nis fit possessori.z tūc trāsfertur dñiū p cessionē.absq; alia n
62 ditione†qz tantum operat dimissio quātū traditio quantuz transferendū dñiumvel vsucapionē l.qua ratione.ff.interdi de acquiren.re.do.z.ff.interdū.instītu.de re.diuisio. z declara no.Sali.in l.j.ad fi.C.de actio.z oblig.z est de mēte Bart.in l.si culpa.Nisi tu diceres defendendo fundamentum d. Ale Are.qđ dimissio idē operat quod traditio, p̄cedit qñ dimi fit ad finē transferendi dominiū sec⁹ qñ fit vt imponat finis
63 trouersie.†¶Itē adde p Bart. benefacere q remittere ius non est dare.Et sic nō est dominiū transferre. d. l.si p̄o fun in fi.Sed bene remittere rem vel actionez si remittens est d z istud agat,fm Bal.in l.j.in j.col. C. de bo.mater.z in l.fi
64 vos.C.cōmu.vtriusq; iud. ¶†Itē inquātuz Bar.alter dr,qđ rens cui facta est renūciatio iudicij petitorij habet ex ptionē pacti vel doli.Intellige q habet exceptionem pacti fuit p̄sens renunciationi qz tunc interuenit cōsensus d saltē tacitus requirit in pacto.l.j.ff.de pac. ¶Sz si fiat abs
65 competit exceptio doli:†Hā renunciatio iuris realis pōt ri in absentia partis fm Bart.in d. l. nō solū.ff.si liberatio verba.ff.de libe.lega. Jnn.in c.veniens, de renun. Dixi late Lidem in duob⁹.ff.ff.de pac. ¶Et vtilitas est an ꝑtet ex ptio pacti, † an exceptio doli:qz exceptio pacti tollit ipo naturalē obligationē z elidit ciuilē. Ita ppte loquit text l.si vnus.ff.pact⁹ ne peteret.ff.de pact. secus est in exceptio doli subsidiaria. Ita singulariter declarat Bal.in l.pacta Zin vj.z vij.col.C.de pact. Sali.in l. pacta nouissima.i duo locis.in.vj.z in viij.colum. C.eo.Bau. de La. in d.ff. pact peteret, z ibi domi. Alex. in v.col. Bau.de Cast.in l.iurisiu

§.fi.⁊ ibi plenius dixi.ff.de pac.¶ Scḋo q̄rit Bar.an trāsiēs
de petitorio ad possessoriū debeat condemnari in expensis,⁊
facit duas ꝯclusiones ſm Spe.in tit.de expen.§.iuxta.i ver.
qd si suspenso petitorio.¶ Prima,qḋ trāseūdo de petitorio
67 ad possessorium vel eꝫ renunciando expresse vel tacite de-
bet cōdemnari in expensis:q2 temere litigauit p regulam.l.
eū quem temere.ff.de iudi.⁊.c.finē litibus.de dolo ⁊ ꝯtuma.
68 ¶ Secunda conclusio,qḋ accumulans vtrunq3 remediū nō
debet,per hoc in expensis cōdēnari.sed expectatur finis.alle.
Jo.An.i.c.cū sup.in gl.pe.ḋ cau.poss.⁊ ꝓprie.Est corrupt⁹
Bar.q2 Jo.An.ibi nihil ponit sed i c.pastoralis.e.tit.ḋ cau.
pos.⁊ ꝓprie.⁊ ibi d.Ant.de Bu.i.iij.col.etiā tꝫ cū Bart.hic.
69 ¶ Adde illud q tenēt Bar.⁊ doc.in.l.edita.in vlt.col.C.ḋ
edē de emēdāte vel corrigēte libellū,qḋ debeat prius tanq̄ te
mere litigās soluere expēsas aduersario.⁊ Bar.no.i.l.rura.
70 C.ḋ om.agro deser.lib.xj.¶ Itē adde in specie,q q renū-
ciat petitorio.⁊ sic liti,debet condemnari aduersario in expē
sis ſm Bar.in.d.l.postq̄ liti.i vlt.col.in.v.q.C.de pac.limi
tādo vt ibi p eū.Et idē tꝫ Bal.in auth.cōtra q propriā in scḋo
no.C.de nō nu.pe.q̄uis renunciās liti nō dicat ꝓprie succū-
bere,vt dixi in p̄cedēti.q.⁊ in.d.l.postq̄ liti.⁊ ita habes expe-
ditā scḋam lecturā gl.¶ In ea.gl.ibi,vel dic etiā tacite.Jstam
71 tertiā lec.gl.limitat no.Bar.vt hic p eum.Ex cuius dictis
habes elicere tres ꝯclusiones.Primo habes exregiam limi
tationē ad istum tertium intellectū gl.vt procedat quādo re⁹
scḋo loco conuētus possessorio ꝯfitetur agentē esse possessorē.
Tunc intelligitur actorē renūciasse petitorio,p fundamētum
gl.in.§.ei vero q insti.de actio.Item cōstat tūc eū habere illḋ
qḋ petit.Ergo dꝫ reus absolui.¶ Sed aduerte subtiliter in-
quantum Bar.vult qḋ si re⁹ cōfiteatur agentē vti possidetis
possidere,qḋ ex quo tūc cōstat actorem habere illud q parte
petit dꝫ sequi absolutoria ab instantia iudicij.§.fi.insti.de pe.
72 teme.litigan.⁊.l.quoties vltima.ff.de solu.Jstud vr̄ inepte
⁊ male dictū:q2 in interdicto vti possidetis requirit duo ex-
trema habilia,q̄ sunt ꝓbanda ab actore,scilicet possessio ex
pte agētis.⁊ turbatio ex parte rei cōuēti.Et sic interdictū vti
possidetis dat proprie p turbatiōe q̄ fit ipsi possidēti.l.j.§.est
igit.⁊.§.huius.⁊ ibi gl.⁊.l.si duo.§.itē videam⁹.ff.vti posside
tis.gl.⁊ doc.i.l.clam possidere.§.fi.eo.Licet ergo re⁹ ꝯfiteat
actorē possidere ⁊ sic cōfiteat vnū extremū q reqrit ex parte
agentis nō propterea cōfitet se turbari.⁊ sic nō cōfitet extre-
mū reqsitū ex parte sui vt teneat interdicto vti possidetis.Er
go nō est verū assumptū Barto.s.actorē habere illud q a pte
petit ⁊ ꝓpterea debere sen absolutoriā.¶ Scḋo Bar.met.i
73 prima combinatiōe ante finē tꝫ,dato q reus ꝯfiteat me pos-
sidere:tū adhuc est necessaria snīa ꝯdemnatoria:q2 est necesse
qḋ fiat cōdemnatio in interesse quantū interest mea me nō esse
turbatum.⁊.l.si duo.i prin.ff.vti possi.Et sic Bart.ibi vult q
qn̄ reus cōuentus cōfitet me actorē possidere quod tūc sit fe-
renda snīa condēnatoria.Hic,vero vult q sit ferenda snīa ab-
solutoria ab obseruatione.Jsta vr̄ multū vrgere cōtra Bart.
74 ¶ Sed salua Bar.a prima impugnatione inquantū vult q
sequi debeat absolutoria ab instantia.Jntellige sane Bar.de
absolutoria ab istantia petitorij prius p eū intētati,nō aūt ab
instantia possessorij.Rō:q2 tūc videt renunciare petitorio ex
quo nūc agēdo possessoria hꝫ a parte cōfitente illud qḋ petit.
Jsta est ꝓprie mēs Bar.⁊ isto mō cessat obiectū:q2 nō est fe-
rēda absolutoria sup possessorio sꝫ sup petitorio pri⁹ itētato.
Et nisi ita intelligat Barto.nō posset in mille annis saluari.
¶ Circa ſm salua Bar.⁊ intellige q nō est necessaria ꝯdēna
toria respectu rei.ita loqt Bart.hic.Sꝫ bn̄ respectu iteresse.
ita loqt Bar.ff.in prima ꝯbinatione ante fi.⁊ ita etiā in simili
75 ḋt Bar.ff.in quarta lectu.gl.¶ Secūda cōclusio Bar.est q
reus ꝯuent⁹ possessorio si negat actorē possidere nō pōt se fun
dare q agēdo possessorio renūciat petitorio,cū ex eo q qs im
pugnat se iuuare nō pōt vt in regula ex eo de regu.iur.i.vj.⁊
cū Bar.tenēt oēs.Et credo eū effectualiter bn̄ dicere.Sꝫ in-
quātū Bar.p hoc allegat.l.cū de indebito.in prin.ff.de ꝓba-
tio.vbi in penā negationis amittit qs presumptionem debiti
que resultabat ex solutione,ita q negans ex ea se iuuare non
possit:ita hic nō pōt re⁹ se iuuare ex assertiōe actoris quā ne-
gauit.Sꝫ illa.l.parū vr̄ facere.⁊ pōt de facili euadi:q2 ibi nō
solū reus cōuent⁹ negauit assertionē aduersarij,sed etiā fuit
conuictus de mandacio:vt ibi dicit tex.Facit auth.cōtra q ꝓ-
priam.C.de non nume.pecu.⁊.l.fi.ff.de rei vendi.q nō est in
76 terminis nostris.¶ Jtem dum Bar.mouet qḋ quis nō pōt
a fundare expositione quā negauit ſm Spe.in ti.de posi.§.viij.
versi.sed secundum premissa Bar.in.l non vtiq3.ff.de excep.
⁊ in.l.post legatum.in princ.in.ij.col.ff.de his quib.vt indi-
gnis.Jstud etiam nō videtur facere:q2 ibi qs vult se fundare
ex eo qḋ immediate negauit ⁊ non potest.Hic non ita imme-
diate:q2 reus dicit q actor agendo possessorio renūciat peti
torio,naꝫ reus nō negat nec pōt negare eū egisse possessorio,
Et hic nō negat illud ex quo vult se fundare,lꝫ neget se teneri
aut eum possidere.Ad hoc bene facit quod vult Bar.in.d.l.
post legatū.in princ.in pen.col.vbi dicit q regula dicti.c.ex
eo p̄cedit qn̄ qs limitate ⁊ punctualiter impugnat illud quo
vult se fundare.Sec⁹ si simpliciter negat factū vel ꝯtū prin
cipalem.per.l.si qs inficiat⁹.ff.depo.sequitur do.An.ḋ Bu.
in.c.cum olim.de censi.in.xij.col.in ver.secundo casu.Pe.ḋ
Anch.in cōsi.cciij.inci.iudex.in pe.col.d.Card.in cōsil.xxj.
q incipit punctus questionis est.Titius debitor.Licet alibi
Bar.i.l.decē.ad fi.ff.ḋ verb.obli.no teneat qḋ nō solū q negat
omnino factū nō pōt ex eo se iuuare,sed etiā si solū impugnet
solēnitatē act⁹ p.d.l.cū de indebito.i prin.⁊.d.l.post legatū.i
77 prin.¶ Tertia cōclusio Bar.est quod quando re⁹ cōuent⁹
interdicto vti possidetis negat actorē possidere,tunc non pōt
super vtroq3 procedi ratione contrarietatis,sed prius ꝓce-
detur sup possessorio ⁊ supersedebitur in petitorio q differet
in euentū possessorij.Jdē ⁊ plenius repetit Bar.in prima cō
binatione.in fi.Et est tex.formalis in.l.crit⁹.ff.e.Sꝫ adverte,
⁊ no.limita qḋ licet reus q negauit actorē possidere nō possit
eū postea repellere ab agēdo petitorio vigore tacite renūcia
tionis.Tamē iudex ex officio suo poterit postea excludere a-
ctorē ab agendo petitorio,pp eius ꝯfessionē,lꝫ pars pp eius
negationē nō possit in ea se fundare.Jsta est doc.no.eiusdem
Bar.in.d.l.post legatū.in princ.in.iij.col.in ver.ad vnum tm̄
78 aduerte p.c.cū olim.⁊ ibi.Jnn.de testi.Itē cū iudex videat
partē iniuste agentē pp eius confessionē potest ex officio suo
eam repellere per gl.in.l.vbi pactum.⁊ ibi Bar.vbi dixi.C.
de trās.¶ In ea.gl.ibi.Sed certe ergo ⁊ econtra.Habes ex
gl.duas conclusiones.Prima qḋ in casu econtrario ad p̄ce-
dentem,agens petitorio in quo ḋt aduersariū possidere intel
ligitur renunciare possessorio ⁊ sic possessioni quā hꝫ rōne cō
trarietatis ⁊ hoc si sciat se possidere:secus si ignoret vt hoc
tex.quē gl.sic intelligit.¶ Scḋa conclusio gl.est qḋ duob⁹ ca
79 sib⁹ pōt qs ꝓbabiliter ignorare se possidere.¶ Circa pri-
mam conclusionem adde qḋ cū ea trāseunt Bar.⁊ cōiter alij,
cū duplici limitatiōe.Jstā conclusionē impugnat Lud.Ro.
hic.Primo p istum tex simpliciter itellectū,vbi actor primo
intētauit petitoriū ⁊ tn̄ nō intelligit per hoc renūciare posses
sorio vt dicit litera.Et dicit quod hic ignorabat se possidere
vt dicit gl.est diuinare,prout Bar.met.ff.dicit i repetitione
istius lecture.sed ad hoc rn̄dent do.Alex.⁊ Are.q iste tex.dꝫ
intelligi ſm quintam lecturam gl.veram,qn̄ actū erat petito
rio ratione detentationis vel naturalis possessionis existētis
penes cōuentū,postea intētatum est possessoriū retinēde rōne
turbationis ciuilis possessionis.Nimirū si p itentationē peti
torij nō vr̄ tūc renūciatū possessioni ciuili:q2,ad diuers agit.
Caue tn̄:q2 rō huius tex.est ḡnalis:q2 nihil habēt cōe ꝓprie
tas ⁊ possessio.¶ Scḋa subtiliori rōne mouent:q2 vbicūq3 p
actum quem quis exercet intelligitur renūciare alteri ita de
mum resultat renunciatio si ille actus per quē videtur renū-
ciare sortiat effectū ſm intentionē agentis,al's sec⁹.l.si iure.
ff.de leg.iij.⁊.§.posteriore.institu.qui.mo.test.infir.Ubi ita
demū p scḋm testamentū intelligit recessum a primo si scḋm
habuit effectū,alias sec⁹.Facit.l.si qs ante.ff.eo.⁊.l.nihil.§.si
cū filius.⁊ ibi Bal.ff.ḋ inoffi.test.Sed in casu isto,intentans
rei venditionē dato q milies intelligeret renūciare possessiōi,
nō haberet effectū quem intendit intentādo rei vēdicationē,
cū vellet condemnari aduersariū ad restitutionē rei.l.officiū.
l.qui restituere.ff.de rei ven.Sed talis effectus nō pōt seq:q2
lꝫ ego ageus perderē possessionē nō tn̄ acquiritur aduersario
q2 corpus ⁊ animus requiritur in possessione acquirēda.l.iij.
in prin.⁊.l.quemadmodū.ff.eo.Ad hoc respōdēt.do.Alexā.
⁊ Are.q in possessione q̄ facilius amittit,ille q vult trāsferre
possessionem in aliū licet nō transferre possit prout intendit,
nihilominus eā pdit.l.j.§.si vir.ff.eo.⁊.l.qḋ meo.§.si furioso.
ff.e.Ecce qḋ p actū q̄uis inutilē qs perdit possessionē,ex quo
habebat animū eam perdēdi.Tu aduerte qr̄ in illis iuribus
finis agentis tendebat ad amissionē possessionis,nimirum si
tibi pdit,sꝫ hic finis agentis petitorio tēdebat effectualiter
cōseq possessionē.¶ Tertio stringit tex.quē Lu.Ro.ali.i.c.
examinata.de iud.vbi rei vendicatio fuit intentata p possidē a
tē:⁊ dicit ibi i tex.q nō potuit intētari:q2 nō ꝯperit possidēti.
Ergo intentando petitoriū nō vr̄ possessioni renūciasse:q2 sic
potuisset rei vendicatio intētari.Ad illū tex.rn̄det.d.Alexā.
q ibi nō apparet qr̄ actor sciuerit possidere.Jsta so.do.Alex.
nō valet:q2 in facto proprio non cadit ignorātia.l.fi.ff.p suo.
¶ Tu vltra alios adde ꝫ cōclusionē gl.⁊ Bar.cōem esse tex.

¶ Fundare. adde Soci. consil.clviij. colu.ij.vers. nec obst.cō-sil.ccviij.col. j.in fin.

apertum i.§.ei vero qui.insti.de actio.allegatū i parte pcedē
ti gl.vbi tex.dt q possidēti nō dat rei vēdicatio.Idē etiā dicit
tex.in.l.j.§.interdictū autē.j.ti possi.Sed si agendo rei ven-
dicatiōe ꝛ sic petitorio qs perderet possessionē prout glosi.ꝛ
cōiter doc.volūt:ergo possidenti deberet cōpetere rei vēdi
catio cuius ꝯtrū dicit expresse ille tex.Et si dicis ꝙ ille text.
dz de necessitate restringi qn̄ agēs ignorabat se possidere: qꝛ
isto casu agendo rei vēdicatione nō amittit possessionē, certe
sequeret ꝙ scienti se possidere indistincte daret rei vendicatio
ex quo agēdo rei vēdicatiōe amittere possessionē ꝙ ꝑ certo vi
det ꝯ illū tex.Et dicta restrictio est manifesta violētia ad illū
tex.ponētē regulā gn̄alem q possidēti nō det rei vendicatio.
Itē in facto proprio qd qui possideat nō est tolerabilis igno-
rātia,vt statim dixi,ꝛ sic per illum tex.ꝛ.d.c.examinata.vr̄ te
nenda opi.Innoc.ꝛ Lu.Ro.ꝯ cōem:qꝛ ad ista iura nō video
reale rn̄sum.¶Tenendo opi.glo.Bar.ꝛ magis cōmunē,qd
agens petitorio intelligatur renūciare possessorio.Circa cuz
Raph.cu.hic mouet subtilē difficultatē.quare in isto articu
lo nō distinguat Bareo.prout facit in precedēti.Nam Bar.
in articulo pcedēti eꝯrio,an agens possessorio intelligat renū
ciare petitorio,distinguit.Quod si aduersari9 cōfiteat actorē
possidere:ꝛ tunc intelligat renunciare petitorio,sec9 si negat,
quare etiā in isto articulo eꝯ non eodē modo distinguit Bar.
qn̄ qs agit petitorio nunqd videatur renunciare possessorio
vt distinguatur si reus conuentus cōfiteat agentē petitorio
esse dn̄m,ꝛ tūc bn̄ itelligat renūciare possessorio.sec9 si neget
quare non sic distinguit Bart.Huic difficultati rn̄det subtili
ter solus Raph.cu.qui solus tangit,quod in ista secūda qōne
agitur de perdenda possessione que facilius perditur quā do-
minium ꝛ sic petitoriū.de quo tractat in articulo precedēti.l.
si quis vi.§.differentia.j.eo.Nimirum si in isto scdo casu non
distinxit Bart.an cōfiteat aduersari9 vel nō.¶Tu aduerte
licet ista solu.Raph.diuersificet titulos qōnis ꝛ videat dari
aliqua rō diuersitatis:tamē non tollitur fundamentū.Bar.
in precedenti articulo qd est generale ad vtrūqꝫ mēbrum:qꝛ
ex eo qd qs negat,se iuuare non pōt.Si ergo assertio actoris
est negata per reum:ergo nō pt dicere ꝙ intentādo petitoriū
renūciauerit possessorio per fundamēta met.Bar.ibi,nec di-
cat quod istud fit ratione contrarietatis:qꝛ idez precise in in
articulo precedenti.¶Secūdo fortius ꝯ solu.Raph.cu.licet
subtilem,quod sit falsa ꝛ in ea parte errauerit,ostēdo ineuita
biliter.Nā Bar.ā.proxime.insti.q.ij.lectu.tz quod etiam qn̄
expresse renunciatur petitorio nunqꝫ perditur dn̄iuz nec iuri
dominij vnqꝫ intelligitur renūciari.per.l.si ꝑ fundo in fin.C.
de trāsac.cū aliis ibi allegatis ꝑ Bart.sed solū acquiritur
exceptio pacti vel doli cōtra rei vendicationem,ꝛ sic ꝯtra pe-
titorium.l.postqꝫ liti.cū gl.j.C.de pac.Ergo multomagis in
tacita renūciatione de qua loquuntur glo.Bar.ꝛ doc.intelli
git perdi dominiū.Et sic non est verū illud qd dicit Rapha.
Cu.ꝙ in articulo precedendi Bar.agatur de perdēdo dn̄io.
hic autem de perdēda possessione.Posses saluare Raph.cu.
ne videatur tam supine errasse,ꝙ in ista questiōe agit de per
denda possessione que facilius perditur sola animo.d.l.si qs
vi.§.differentia.Sed in mēbro pcedenti loquit Bar.qn̄ agit
de perdēdo iure petitorij,qd nō perditur solo animo nō autē
dicas de perdendo dn̄io prout dicit Raph.nā istud est male
dictū vt predixi.Isto modo diuersificarentur casus.qꝛ hic lo
qt qn̄ agit de perdenda possessione.sed in preceenti mēbro
agit de pdendo iure petitorij.Et rō diuersitatis est fm Rab.
qꝛ facili9 perdit possessio solo animo.d.§.differētia.sꝫ ius pe
titorij nō pōt solo animo amittisicut nec ipsum dominiū.d.§.
differētia.¶Sꝫ caue:qꝛ ista saluatio etiā nō satisfacit:qꝛ as-
sumptū Rap.nō vr̄ verū,qd ius petitorij nō possit solo animo
pdi.Istud non vr̄ verū patet:qꝛ intentando possessoriū tacite
solo animo perdit petitorium.ita tenet gl.in ista tertia lec.ꝛ
oēs sequunt.Ergo patet ꝙ etiā ius petitorij pōt solo animo
perdi.Nisi dicas qd nō sit ex solo animo sꝫ rōne ꝯrietatis:qꝛ
ista remedia vident ꝯria,vt.ā.declaraui.Itē adhuc i possessio
ne pdenda militant fundamēta Bar.facta in pcedēti mēbro,
Quod ex eo qd qs impugnat se iuuare nō pōt.vn̄ reus negās
petitione actoris nō vr̄ posse fundare qn̄ actor intentēdo peti
toriū videat renūciare possessorio.sicut nec in casu eꝯrio pser
tim cū etiā magnum sit cōmodum possessionis.§.cōmodum
80 insti.de inter.†Et beati sunt possidentes vt inquit glo.in.c.
j.§.si tres de pace tenen.Unde putarē ad euadēdū pdictas
amaritudines tutius esse tenere qꝫ etiā debebat hic distingui
prout in mēbro precedēti.Quod aut reus cōfitet aut negat.
ꝛ ita supplend9 sit Bar.in isto mēbro qꝛ sum9 in casib9 ꝯrūs.
81 †Et ꝯriorum eadē debet esse disciplina qn̄ cōcurrit idētitas
rōnis.l.ꝛ si cōtra.ā.de vul.ꝛ pup.ꝛ.l.fi.ā.de leg.ij.gl.i rubr.
ā.eo.Et late Bar.in.l.inter stipulantem.§.sacrā.vbi dixi.ā.d
82 ver.ob.¶†Scda cōclusio gl.est qd duob9 casib9 potest quis
pbabiliter ignorare qd possideat.Primus,qn̄ possidet per
aliū puta filium vel seruum,nam talis ignorātia est ꝑbabilis
per regulam.l.fi.j.pro suo.Scds qn̄ credit aduersariū possi-
dere cū vere ipse possideat.Istū casum saluat Bar.in re im-
mobili p.l.iij.§.nerua fili9.ā.e.Sec9 i re immobili.¶Cꝫ auec
83 Bar.incidit in duos errores.†Primo em̄ vult qd facili9 p-
datur possessio rei immobilis quam mobilis qd non est veruz
cū possessio rei mobilis sit vilis ꝛ abiecta ideo facili9 p negli
84 gentiā pdit.l.si rē mobilē.j.eo.†Scdo errat Bart.qd in im-
mobili sola obliuio causet amissionē possessionis.Istud est fal
sum:qꝛ imo etiam requirit diuturnitas seu longinquitas tē-
poris prout tz ipsemet Bar.ꝛ ibi oēs sequunt in.l.si id qd.i
prin.j.eo.Rap.Cu.ꝛ doc.Alex.hic.ꝛ ita habes expeditū ter
85 tiū intellectū gl.¶†In ea.gl.ibi vel dic agi hic vti posside-
detis.Habes quartā lecturā,qd hic actor agit possessorio rō
nē possessionis acqsite post petitoriū prius intētatū.Et si di-
cat ꝙ ex quo possessio puenit ad actorē ergo cessat petitoriū,
ergo reus dz absolui p.l.si ante.§.j.ā.de rei ven.ꝛ.§.fi.insti.
de ppetu.ꝛ tēp.actio.ꝛ.l.quoties scda.j.de sol.Rn̄det Bart.
quod reus bn̄ debet absolui quo ad rem principalen.Tamen
durat iudiciū vt feratur sententia quo ad fructus ꝛ stipulatio
nem de euictione.l.vtiqꝫ.in prin.de rei vendica.ꝛ.l.si seru9.j.
iudi.sol.Et cū Bar.tenet Ang.ꝛ cōmuniter alij.¶Tu rn̄de
meli9 qꝛ lꝫ possessio postea peruenerit ad actorē ꝛ hoc respe-
ctu re9 debeat absolui:tn̄ ad hoc durat iudiciū rei vēdicatio-
nis ꝛ sic petitorij non solū quo ad accessoria vt dicit Bar.sed
etiā ad iudiciū principale in quo petebat se declarari dn̄m l.
ꝛ ex diuerso.§.j.ā.de rei vēdi.ꝛ.l.Pōpo.§.sed ꝛ is.ā.d pcu.
qd cum nō sit adhuc factū dz fieri.Ergo dz ferri sn̄ia diffini-
tiua super principali per quā declaret actorez esse dn̄m dato
ꝙ reus nūc nō possideat:vt est tex.solēnis.i.l.si q te.§.j.iūcta
gl.sing.j.de exce.rei iud.Et ille text.dz ad hoc scribi literis
aureis fm Bar.ibi ꝛ ita etiam tz Pau.de ca.hic.Et illa glo.
nō reperit alibi in iure fm Bal.in rub.extra de sent.ꝛ re iud.
in.ij.col.ꝛ eam ꝑ no.no.etiā Bar.j.i quarta cōbinatione vbi
86 latius dicā ꝛ facit qd vult Bar.j.i quinta lec.gl.¶†In eadē
gl.ibi dic tertio.Habes quinta lectu. ā gl.qd petitoriū ꝛ pos-
sessorium possunt simul intentari diuersis respectib9 ꝛ rōne
diuerse possessionis.Et tūc tex.plane procedit ꝑ ꝑ petitoriū
ꝙ intentat respectu vni9 possessionis nō vr̄ renūciatū possesso
rio cōpetēti rōne diuerse possessionis.Cōtra istā lec.opponit
87 Bar.†ꝙ qd plura remedia ad eandē rē cōpetāt.nō admitti
cumulatio rōne duplicatis.l.nemo ex his.§.quoties.j.d reg.
iur.Imo tūc actor debet eligere vnū remediū solū quo agat.
l.ꝙ in bīdē.§.eligere.ā.de tribu.ꝛ.l.cū fili9.§.variis.ā.d le.
ij.Et rn̄det subtiliter Bar.vt hic ꝑ eū,q vr̄ dupliciter solue-
re.¶Sꝫ aduerte ad ambas solu.Bar.qꝛ realiter nō euacuāt
op.ā.factā qn̄ ꝑ vtrunqꝫ remediū actor ꝯsequat naturalē pos
sessionē.Et sic qn̄ respectu naturalis ad idē intētent ista duo
88 media.Nā prima sol.Bar.tollit†qꝛ qua rōne in rei vēdica
tiōe restitutio rei nō venit iure canonis sed officio iudicis idē
vr̄ in iterdicto vti possidetis,ꝙ restitutio nō veniat iure actio
nis in factū q cōpetit pro oībus interdictis.l.quoties.vbi gl.
magistra.ā.de prescri.verb.sed officio iudicis.Et hoc expsse
firmat Aret.hic,lꝫ d.Alex.post Bar.sentiat ꝯtrū.Preterea
lꝫ restitutio naturalis possessionis fieret diuersimode.Tn̄ ꝑ
vtrūqꝫ remediū qs effectualiter cōseqt naturalē possessionē.
Ergo eādem rē.Ergo dz impediri cōcursus rōne duplicitatꝫ
vt iurib9 prealleg.Scda solu.Bar.ꝙ i interdicto possessorio
vti possidetis venit vnum ꝙ non venit in rei vēdicatione.ꝛ sic
in petitorio:qꝛ iudex declarat me ciuilē possessorē ex qua ciui
li possessione seqt vsucapio nō iterrupta ꝛ acqsitio fructuū q
effect9 nō resultat ex sn̄ia lata in petitorio.Ista solu.Bar.nō
tollit oppositionē:qꝛ lꝫ in vno veniat aliqd diuersum ab alio
tn̄ qꝛ ꝑ vtrūqꝫ iudiciū venit restitutio possessiōis naturalis ꝛ
eiusdē met rei,hoc respectu nō deberet admitti cumulatio.Sꝫ
iungendo simul vtrāqꝫ so.Bar.credo qd Bar.voluit pbare
ꝙ ista duo remedia ad diuersa cōpetāt ꝛ nō ad eadē rem,ꝛ sic
cessat rō duplicitatis ꝛ ꝯrietatꝫ.Ideo admittit cumulatio vt
hoc tex.Nā in rei vendicatiōe petit ꝙ actor declaret dn̄s sed
in iudicio possessorio petit qd declaretur possessor ꝙ ciuiliter
possideat.Et dato ꝙ i vtroqꝫ postea venit restitutio naturalis
possessionis:tn̄ hoc non est curandum.Et hoc proprie voluit
Bar.cum non veniat iure actionis sꝫ officio iudicis mercena
rio ꝙ iudex pōt non exhibere cū videat alio remedio eidē suc
cursum,vt dicit Bar.Et sic attendi dz illud qd principaliter
venit i actionē.l.j.§.si te rogauero.ā.ꝑposi.ꝛ.l.si qs nec cāu
ā.si cer.pet.non autē debet attendi id ꝙ postea venit accesso
rie solum

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

rie solū officio iudicis mercenario ⁊ nō iure actiōis, ad cogno
scēdū an cedat duplicitas vel cōtrarietas. ⁊ sic impediaꝛ ꝯcur
sus ⁊ cumulatio, sed ex quo hic ista duo remedia principaliter
ad diuersa cōpetūt: nō admittitur cumulatio. Ista ē ꝓprie mēs
89 Bar. que isto modo plane ꝓcedit. ¶ †Sed vltra Bar. potes
aliter ⁊ subtilius respondere ꝙ ista duo remedia scȝ petitoriū
⁊ possessoriū nō cōpetūt ad idem, nec respectu principalis pe
titionis nec etiā respectu executionis de principali petitione.
Cōstat, nā principalis petitio in rei ven. vt est agēs declaretur
dominus: sȝ in interdicto vti possidetis principalis petitio est
vt agens declaretur possessor: ⁊ non turbeꝛ in ciuili, put etiā di
90 cit Bar. †Similiter etiā respectu executionis nō cōpetūt ad
idē. Patet q2 in rei vē. restitutio rei que venit officio iudicis
mercenario. l. officiū. ff. de rei vendi. ⁊ Bar. etiam dicit quod illa
restitutio est precisa: q2 cōdemnatus per sententiā cogitur pre
cise restituere manu militari nec prestādo interesse liberatur. l.
qui restituere. ff. de rei ven. ⁊ ibi gl. mag. in verbo condemnan
dus. circa mediū quaȝ Bal. ⁊ Ang. ibi ad hoc no. ⁊ exclamant
⁊ eā reputāt singularem. Bal. in. l. vnica. in penulti. col. ad fi. C.
de senten. que pro eo qđ inter. De qua gl. dixi plenius. in. l. sti
pulationes non diuiduntur. ff. de ver. ob. Secus est in interdi
cto vti possidetis, qđ nō datur directo ad restitutionem natu
ralis possessionis nec officiū iudicis mercenariū illi deseruiēs
sed per indirectū: q2 per naturalē turbatur actor in ciuili, ⁊ sic
restitutio naturalis fit ne fiat turbatio in ciuili, scđm gl. hic in
ista quinta lec. ⁊ gl. in. c. clā possidere. §. q ad nundinas. ff. e. Et
isto respectu dr recuperande possessionis fm Bar. in. d. §. qui
ad nundinas. in vlti. colū. post mediū. Itē ⁊ scđo in interdicto
vti possidetis pȝ venire interesse possessiōis. l. si duo. §. fi. ff. vti
pos. gl. in. d. §. qui ad nundinas. in gl. mag. ad fi. sȝ in rei vendica
tiōe restō venit sub noīe rei vt res restituatur. sed in interdicto
restitutio venit sub noīe possessionis vel tenute. Fit em esti
matio interesse habito respectu ad possessionē solā ⁊ nō ad rē
ita dicit iurisc. in. d. l. si duo. §. fi. sed in rei vendicatio. aut sit
restō rei si extat, aut sit estimatio habito respectu ad rem. d. l.
qui restituere. Ergo effectualiter non sit executio ad idē. Et si
dicat ista responsio procedit qñ restitutio sit circa interesse: q2
tūc aliter fit restitutio interesse in interdicto. Aliter in rei vē
dicatione. sȝ qñ agitur de restitutiōe naturalis possessiōis est
idē: q2 dico ꝙ satis est ꝙ executio possit fieri circa diuersa. Nō
recedas tamen a solutione Bar. declarat, vt. s. ⁊ ad istam op.
91 videꝛ etiā no. Bal. in. l. ordinariȷ̄. in. iij. co. C. de rei ven. ¶ †Nō
omitto inquātū Bar. expresse tenet qđ in rei vendicatione re
stitutio rei non venit iure actiōis sed officio iudicis. Utilitas
patet ex his que tradunt Bar. ⁊ doc. in. l. j. ff. de iurisd. om. iudi.
Ubi ponunt, an officium iudicis ⁊ actio sint idem, ⁊ ibi posui
octo no. differētias. Idē hec vtilitas patet: q2 lata sñia officiū
iudicis expirat ⁊ pōt postea de per se peti si nō fuit prius peti
tū. l. iiij. C. de ep. gl. in. l. iij. si rem. ff. de leg. iij. §. ⁊ in. l. nō solum. ff. de
rei vē. Istud idē ꝙ Bar. hic, ꝙ restitutio veniat officio iudicis
⁊ nō iure actionis, tenent ēt Bar. ⁊ Bal in. l. harū. in fi. ff. si ser.
vend. ⁊ in. l. sciendū. §. si fundum. ff. qui satis. cog. Pet. ⁊ Cy. in. l.
ij. C. de seruit. ⁊ aqua. Spe. in ti. de om. iud. §. de serui. ver. si autē
post sñiam. Ang. in. l. si hereditatem. ⁊ in. l. iȝ. ff. de petitio. here.
Et est gl. in. §. j. in verbo nullo iure. vbi aliquando plene dixi.
insti. de act. ⁊ ibi Jo. Fab. vbi dicit ita tenere cōem cursum cā
rū. facit bene tex. in. l. q restituere. in ver. officio iudicis. ff. de rei
92 ven. †Idē facit: q2 petitio hereditatis ⁊ rei vendicatio equipa
rantur. l. sinaūt. §. sed ⁊ is. ff. de rei ven. Sed in petitione heredi
tatis restitutio venit officio iudicis. l. licet. in versi. officio. ff.
de peti. her. Ergo similiter in rei vendicatione. Et ista est vera
⁊ cōis cōclusio. ¶ Contrariū tū sentit Bar. sibi contrarius in
l. si prius. ff. de ope. noui nun. in. ij. col. ... fi dum allegat. d. l. qui
restituere. ⁊ ibi Imo. ⁊ Mod. ponderāt istā cōtrarietatē Bar.
Et hoc expressius tenet Bar. in. l. j. C. de preca. ⁊ sal. interdi. ⁊
in. l. j. in fi. prin. ff. eo. Ang. in. l. argentari⁹. §. cū aūt. ff. de eden.
Sed cōcorda istā contrarietatē scđm cunūe Ang. hic in repe.
in. xix. col. Qđ agens rei vēdicatione pōt petere iure actionis
non solū declarari dominū, sed etiam condemnari aduersariū
ad restituendum rem, prout etiam dicit Bart. in. l. ⁊ ex diuerso
§. j. in. ij. no. ff. de rei ven. vbi dicit se non damnare libellum anti
quorum qui in rei vendicatione petebant vtrūqȝ. ⁊ se declara
ri dñm ⁊ aduersariū cōdemnari ad restituendum rem ⁊ ita pro
cedit secunda opi. Sȝ postea lata sententia, executio fiet officio
93 iudicis. d. l. qui restituere cū aliȷ̄s supra allegatis. ¶ †Item in
telligas quod istud non sit officium iudicis mercenariū prout
tenēt Imo. ⁊ do. Alex. in. d. l. si prius, ⁊ male. Sȝ est officium iu
dicis nobile inductū ex edicto prout posito in. l. iiij. ff. de re iu
di. vbi dicit cōdemnatū soluere cogam. ita expresse tenet Bart.
in. l. iubere caue. in. vij. col. ff. de iur. s. omnium iu. ⁊ in. l. a diuo

pio. §. j. ff. de re iu. Ange. in. d. l. qui restituere. Jo. de Imo. sibi
contrarius. in c. fi. in xviij. col. ⁊ seq. de offic. iu. ⁊ lȝ idem Bar.
in l. j. in pen. col. ff. de iurisd. om. iud. videatur de hoc dubitare ⁊
relinquere indecisum. tū se remittit ad ea que dixit. in. d. l. iube
re cauere. ¶ Istū quintū intellectū gl. tanquam notabilē ⁊ lite
re cōuenientē ⁊ nihil subaudientē ad tex. sequunꝛ oēs indifferen
ter hic Cy. ⁊ Bal. in l. ordinariȷ̄. C. de rei ven. do. Ant. de Bu.
in c. cū dilect⁹. in iiij. col. in fi. de cā. pos. ⁊ proprie. ⁊ ita tene. Tū
iste cōis intellectus nō videꝛ transire sine difficultate. Primo
q2 fm istū intellectū illatio tex. non bene. fieret ex primo dicto
gñali, vt facit iurisconsul. Quia proprietas nihil habet cōe cū
possessiōe, sed fieret ex alio: q2 petitoriū ⁊ possessoriū intētanꝛ
ex diuersis. causis petitoriū ex naturali cōuenti, possessoriū ex
ciuili agētis. Nisi dicas ꝙ dictū gñale tex. ꝓcedit qñ diuersis
respectib⁹ agiꝛ, al's nō posset cadere cōcursus nec cumulatio
vt statim dicā. ¶ Scđo fm istū quintū intellectū. tex. iste red
dereꝛ de indubitabili. Nā nō est dubiū ꝙ agēdo ꝯ te petitorio
rōne naturalis vel detētatiōis que est penes te nō videor renū
ciasse ciuili que est penes me q2 ex separatis nō fit bona illatio
l. Papinian⁹ exuli. cū vulgarib⁹. ff. de mi. Itē inducta ad aug
mentū nō debēt operari diminutionē. l. si mācip. ff. de min. init.
¶ Tertio: q2 iste intellect⁹ nō caret diminatiōe sicut nec pce
dēs ꝙ hic agēs interdicto vti possidētis solū possideret ciui
liter nō naturaliter. Istud nō dr in tex. ⁊ rei vend. daꝛ etiā pos
sidēti ꝯ nudū detētatorē, vt hic in gl. ⁊ dixi. pluries. s. ¶ Quar
to fm Bart. ⁊ cōiter doc. iste tex. loquiꝛ casu claro ⁊ certo. Et
ꝙ ita intelligāt istū tex. pȝ: q2 Bar. subsequēter format qōnē qđ
in casu dubio qñ actū est simplr. Et isto modo intelligēdo tex.
reddereꝛ de indubitabili. Nā cui dubiū ꝙ si esset certū agētem
petitorio egisse rōne detētatiōis vel naturalis existētie penes
ꝯuentū, ꝙ nō intelligereꝛ renūciasse sue ciuili, per quē intētat
possessoriū: q2 ex separatis nō fit illatio: ⁊ q2 inducta ad augmē
tū nō dȝ operari ꝯtrariū vt statim dixi. Unde intellige istum text.
loqui simpliciter, ⁊ sic in casu dubio put etiam intelligit Ra.
Cu. hic: qñ simpliciter fuit actum petitorio, ⁊ postea possesso
rio ⁊ nō apparet respectu cui⁹ possessiōis egerit. Et sic erit hic
tex. no. ꝙ in dubio intelligiꝛ intētare petitoriū rōne naturalis
vel detētatiōis existētis penes cōuentū, ⁊ possessoriū rōne sue
ciuilis. Et sic cessat cōtrarietas q al's impediret cōcursum pe
titoriȷ̄ ⁊ possessoriȷ̄. Et ita intelligēdo istū tex. put realiter intel
ligi dȝ, redditur superflua sequens qō Bar. q querit circa istū
tex. qđ in dubio ex quo iste tex. loquiꝛ in dubio. Itē supernun
est illud ꝙ ibi tenet Bar. ꝙ standū est declarationi actoris: q2
absqȝ alia declaratiōe ꝓcedit clare iste tex. put ēt ibi dicam: q2
lex est q ita interpretaꝛ. Qñ simpliciter actum est petitorio ⁊
possessorio vt hoc tex. ⁊ ita ēt tȝ Rap. Cu. ⁊ d. Alex. hic. Item
vanū est illud ꝙ ibi tȝ Bar. ꝙ ista potestas declarādi nō tran
seat ad here. libellātis ex quo ipsa lex ita declarat ⁊ ista est ve
ritas ⁊ verus intellectus hui⁹ text. Et sic tenet istū quintū in
tellectū gl. q ē cōis ⁊ minus periculosus ceteris, declarādo eū
vt statim dixi qđ loquaꝛ in casu dubio ⁊ non in casu certo put
94 Bar. ⁊ doc. cōiter itelligūt. ¶ †Extēde istū tex. fȝ istā quintā
lecturā q loquiꝛ in interdicto vti possi. ⁊ sic in interdicto reti
nende vt ꝓcedat etiaȝ in interdicto recuperāde ⁊ adipiscende
95 fm Bart. j. in quarta cōbinatione vbi diceꝛ. ¶ †Juxta istam
quintā lecturā q̄rit Bar. qđ si actor ꝓposuit petitoriū sim
pliciter, vel postea possessoriū simplicitet, an videaꝛ ꝓponere
respectu eiusdē possessiōis ad diuersis respectib⁹. Concludit
ꝙ in dubio staꝛ declaratiōis libellāti, p qua possessiōe itētauit
petitoriū ⁊ p qua possessoriū iuxta l. si qs intētione ambigua.
ff. de iudi. Cū. Bar. trāseūt Ang. Imo. Lu. Ro. ⁊ d. Alex. hic,
⁊ d. Ant. de bu. in c. cū dilect⁹ de cau. pos. ⁊ proprie. Sol⁹ Are.
ꝯ istā doc. Bar. allegat tex. quē ad hoc reputat sing. ⁊ nouū in
l. duob⁹. §. igiꝛ si qs in ver. ꝯ si cū. ff. de iureiur. vbi fideiussor iu
dicatū solui qui in vna instantia iurauit se non debere nō pot
postea in alia instātia declarare dictū suū, videlicet ex qua cā
iurauerit se nō debere, ⁊ hoc ne sit i ptāte sua eludere nouū iu
diciū. Ergo idē dicendū in casu nostro ꝙ actor nō dȝ posse du
rare in secundo iudicio intētato qūo intellexit ṽba prolata in
primo, ne sic declarādo excludat exceptionē rei couēti q vult
eū repellere tanꝙ ꝯtrium. Ita ibi tenet Bar. in ij. sol. qua si te
neas fortit' obstat ille tex. fm eū nec est bona rūsio. Bar. ibi, ꝙ
d. l. qs intētione ambigua loquaꝛ qñ ṽba sunt dubia, sȝ text.
in d. §. igitur si qs. loquaꝛ qñ verba sunt clara sed cā ē dubia.
Nā videꝛ esse eadē rō vtrobiqȝ cū agaꝛ de incētiōe agētis vel
excipiētis declarāda idē Bar. ibi ponit aliā solu. fm quē pro
bareꝛ sua cōclusio Bar. hic, ꝙ ille. §. sit intelligend⁹ fm. §. si ei
q in eadē l. ꝙ ēt in diuersa instātia ad vtilitatē alteri⁹ admittiꝛ
interpretatio ⁊ declaratio. Tu aūt rñde ad illum tex. duplici
ter. primo ꝙ §. ille nō loquiꝛ in fideiussore iudicati solui put

dicit Aret.ꝛ sentit ibi Bar.in vlt.q.ꝙ apparet:q2 si stipulatio non esset cōmissa eo q2 nō promisisset certe nō posset etiā que niri iudicati cuius ꝯriū ibi dicit text. Vñ ille tex.loquit in reo principali. Etiā ibi declarat Bal.qui de iure ſtorū hū pstabat istā cautionē iudicatū solui vt declarat Bar.post gl.in ru. ꝭ.in so.in ij.ꝛ iij.q. An quo reo principali ꝙuis nō sit commissa stipulatio iudicatū solui:q2 eā nō ꝓmisit.Tñ pōt cōueniri iudicati ex snīa iudicis in qua fuit cōdēnat⁹.Et ideo ibi iuramētū sup vno nō liberat ab alio, vt ibi dici tex.q isto mō non facit ad ꝓpositū ꝛ cessant oppositiones Bart.ibi,in quibus se fundat Are. Scdo ꝛ clarius rñdeo ꝙ ille tex.loquit in iuramento ꝙ intelligit fm declarationē differētis.l.iij.ꝭ.fi.ſ.de iureiu. Jō eius declaratio nō cōmittit in libellāte per.d.l.si quis intētiōe
96 ambigua. ¶ †Item inquātū subdit Bar.ꝙ si actor esset mortuus predicta declaratio non posset fieri per eius heredē:quia facultas declarādi que cōpetit libellanti eo mortuo nō trāsit ad hrdes:vt hic in gl.cū allegatis per Bart.Istud reprobant Lu.ro.ꝛ do.Ja.bu.q2 imo facultas declarādi trāsit ad heredē qñ ex declaratione heredis non dānificatur reus,ſʒ solū amittit lucrū vt est tex.cū gl.in l.si qs a filio.ꝭ.si plures ꝛ ibi Bart. ſ.de leg.j.Bart.in d.l.inter stipulantem.ꝭ.j.in ij. col. vbi dixi.j. de ver.ob.Sʒ hic ex ista declaratiōe hrdis nō dānificat aduersari⁹, cū solū sibi auferat exceptio declinatoria ꝙ ista iudicia sunt ꝯria ꝛ incōpatibilia.Facit ꝙ no.Bar.in l.fi.in fi.in prin.j. de his que in frau.cre.vbi tenet ꝙ ꝓcurator habens mandatū cū libera pōt renūciare exceptionibus declinatorijs in preiudiciū dñi:q2 p hoc nō videt dānificari dñs. Tene dictū Bart. qd etiam sequūtur Ang.do.Ale.ꝛ Are.hic.Ad hoc argumētā Lud. rñdet Alex. ꝙ ista declinatio potest afferre dānum aduersario quia posset heres declarare de tali possessione sensisse defunctū,super qua reus nō fecisset probatiōes. Sʒ caue ista sol.do.Alex.non est generalis nec gñaliter ꝓcederet.Itē dānificatur saltē in expēsis.c.in nostra.de iureiu.c.finē litib⁹ de do. ꝛ cōtu. Tu aduerte ꝙ ista qō cessat tenēdo opi.Raph.cu.que mihi plʒ, ꝛ quā etiā sequit. Alex.ꝙ in isto tex.iste agens etiam sine vlla declaratione nō sibi cōtrarius per istū tex. qui loquitur in casu dubio ꝛ vult ꝙ admittat concursus, nā iste tex. intelligeretur in casu certo:non de indubitabili ꝓut etiā.ſ.dixi. Scdo:q2 ex actibus nostris voluntarijs nunꝙ dʒ sumi comectura vltra ꝙ actus de necessitate cōcludat.l.fi.C. ne vxor pro mari.l.j.ꝭ.si quis hoc interdicto vbi no.Bart.j.de iti.actuque priua.no.Bar.in l.Titiū aut Meuiū.ꝭ.altero.ſ.de admi.j.tu. Vñ si ago rei vēdicatiōe ꝛ dico te possidere,itelligor deducere solū naturalē tuā q erat necessaria ad rei vēdicationē. Si postea intēto possessoriū intelligor intentare rōne ciuilis mee.Et ita interpretatio indubio dʒ fieri presertim gratia cōtrarietatis euitāde.ar.ꝭ.quibus.in j.const.C.ꝛ c.cū tu.de te. Et est bonū fundamentū. ¶ Tu autem vltra scriben.aduerte ꝙ decisio Bar.videt esse aliqualiter defectiua qñ mortuus est libellans, quo casu declaratio libelli nō cōtingeret eius heredi, qd iuris esset tūc non aperit Bar.Tñ satis inclinat ꝙ tunc illa iudicia non intelligerentur diuersis respectibus intētata.Et sic nō admitteretur eorū concursus.Et fm hoc sequeretur ꝙ ambo iudicia procederēt viuo libellante q2 ipse posset declarare se diuersis respectibus intētasse. Secus in eius herede qui nō pōt declarare.sentit.ergo Bar.ꝙ tūc ista iudicia nō ꝓcederēt. Et sic ex persona heredis fieret immutatio validitatis iudicij qd vr ꝯ.l.ij.in fi.C.de fru.ꝛ lit.expē.ꝛ ar.l.ij.ꝭ.ex his ꝛ l.in executione.ꝭ.pro parte.j.de ver.ob.Nisi dicas ex mēte Bar.hoc tollerari ex diuersitate rōnis : q2 facultas declarandi cōpetit libellāti ſʒ nō eius here. ¶ Breuiter tene illud ꝙ tenui.ſ.proxime ꝙ superflua est ista questio Bar.ꝛ illud qd dicit de declaratione libellantis, ꝛ illud ꝙ tenet talis declaratio non transeat ad heredē,per illū tex.qui loquit i casu dubio. Alias esset de indubitabili vult ꝙ in dubio qñ simpliciter est intētatū petitoriū ꝛ possessoriū ꝛ nō apparet an respectu eiusdē possessionis an vero diuersis respectib⁹ ꝙ vtrunqʒ ꝓcedit ꝛ admittit cumulatio q2 in dubio diuersis respectib⁹ ꝛ respectu diuersarū possessionū censetur cumulata prout tenēt Rap.Cu.ꝛ Alex.hic. Confirmat q2 in dubio dʒ fieri interpretatio vt actus valeat ꝛ iudiciū procedat.l.quoties in stipulationibus.j.de verb.ob. Ergo sequit ꝙ supflua est declaratio libellātis, vt tenet Bar. ex quo iste text.sic declarat. Ita vanū est dicere qd ista declaratio non transeat ad heredem libellātis cū ipsa lex sic declaret vt dixi ꝛ
97 do.ꝙ ista sit veritas. ¶ †Extra glo.querit Bart. est materia quotidiana,an petitoriū ꝛ possessoriū possint simul eodem tpe
a intentari,ᵃ ꝛ tʒ opi.Mar.cōiter approbatā ꝙ in possessorio recuperāde ꝛ adipiscende sit ꝑmissa cumulatio vsqʒ ad cōclusionē ex cā est tex.clarus.in c.pasto.de cā pos.ꝛ ꝓprie. Sec⁹ in interdicto retinēde rōne ꝯrietatis ꝛ in hoc reprobat Pet. ꝛ Cy.

a Intentari, Adde doc in c.suborta de re ind.

Idē tʒ Bar.in d.l.incerti.C.de interd.ꝛ ibi Bal.in repe.in vi col.Bal.in d.l.ordinariū.ij.ꝛ iij.co.C.de rei ven.An ꝛ cōiter al hic.d.Ant.de bu.in c.cum dilectus in v.col.ꝛ seq.de cau.pos proprie cano.in d.c.pasto. ¶ Tu primo aduerte inꝗtū Bar. ꝛ cōiter doc.vtriusqʒ censure tenēt opi. Mar.qd oia possessoria cōcurrāt cū petitorio excepto possessorio retinēde rōne cōtrarietatis. Quā opi.dicit Ang.esse cōiter approbatā ꝛ p canonistas esse canonizatā p duos tex.vnū iuris ciuilis, aliū iuris canonici,p tex.in l.cū fundū.ꝭ.fi.j.de vi.ꝛ vi.ar.ꝛ tex.i c.pastoralis.ꝛ dt Bart. ꝙ illa decretalis approbat istā opi. Mar. Mihi videt ꝙ ista duo iura non faciāt ad propositū q2 nō loquūtur qñ ista iudicia intentantur eodē tpe.prout est psens q. Sʒ qñ intentātur diuersis tēporibus ꝓut etiā loquit tex. noster ꝛ Bart.j.i suis cōbinationib⁹ facit magnā differētiā ꝛ diuersas ꝯbinatiōes an ista remedia intentent eodē tpe an vero diuersis tēporib⁹. Et tex.in c.pasto.ꝓprie loquit qñ prius fuit intentatū petitoriū,ꝓut etiā clare loqt.d.l.cū fundū.ꝭ.fi. Decidit ꝙ sup eo iam erat cōclusum in cā:tūc nō pōt postea intetari possessoriū secus si nōdū erat cōclusum in cā.Ergo expsse se loquūtur ista iura qñ intentabātur diuerso tpe ꝛ nō qñ eodē tpe, ꝓut est presens qō. Vñ Bar.forte de hoc ꝑpēdit dū j. in fi.huius articuli dt opi. Mar.ꝛ glossatorū nostrorū ꝛ illius decretalis pastoralis esse fundatā sup veritate.tñ q2 istud non est sic indistincte itelligēdū. ideo examinat p.vij.cōbinationes in quibus facit dictā differētiā an eodē tpe diuersis intētent. ¶ Secūdo aduerte ꝙ lʒ Bar. ita audacter reprobet op.subtilis Pe.de Bellape.ꝛ dicat esse falsum sicut Judas Iscarioth p sex regulas ipedietes cumulationē. vt hic p eū. Tu subtili-
98 ter considera ꝙ oēs rōnes Bar.possent militare ꝯ Petr.pro casu quo petitoriū ꝛ possessoriū retinēde intētarent rōne eiusdē possessiōis ſʒ rōne diuerse possessionis oēs firmāt ꝙ cōcurrant,vt est tex.hic fm quintā lec. gl.cōiter per oēs approbatā. Sʒ in hoc Pe.ꝛ Cy.nō discordāt a Bar. q2 etiā si ipsi loquūt qñ nō cōpetūt ad idē ꝛ qñ nō est ꝓposita ꝯrietas ꝓut apparet ex rōnib⁹ eorū.ꝛ maxime ex pma rōne ꝙ adducit Pe.de bellaper. Qd qñ duo remedia cōpetūt ad idē nō admittit cumulatio, imo qñ petitoriū ꝛ possessoriū retinēde simplr opponunt in dubio debēt intelligi ꝓponi rōne diuerse possessionis, vt sic nō impediat cumulatio vt late tenuit.ſ.ꝛ tʒ etiā.Rap.Cu.hic. Et ita optie substinet opi.subtilis Pet.de bella. ꝛ Cy.q huic lata nō ꝯdicit ꝑbis Bar.ſʒ ꝯcordat. ¶ Sʒ caue vt nihil omittat qd cū Pe.de bellaper.ita gñaliter dixerit se tenere ꝙ omne possessoriū possit cōpetere cum petitorio, qui totū dt nihil excludit,vulgata.l.Julianus.ſ.de le.iij.ꝛ c. solite de maio.ꝛ obe. Sʒ dic ꝙ Pe.loquutus est de potentia, ꝙ omne possessoriū possit ꝯcurrere cū petitorio,nō ꝙ semp actu ꝯcurrat.Ista potētia saluat rōne diuerse possessiōis nō qñ ad idē ꝛ sic respectu eiusdē possessiōis,ꝓut vult primū fundamentū Pe. ¶ Tertio adde ꝙ Pau.de ca.in d.l.si de vi.in pe.co.ſ.de iu.defendit itē opi.Pe.de bella.Nā dt ꝙ op.Mar.cōiter.approbata.q vult ꝙ nō admittat ꝯcursus petitorij ꝛ possessorij retinēde rōne ꝯrietatis eo q2 i possessorio dico me possidere:i petitorio aūt dico te possidere procedit qñ expsse dico vl tacite, q2 ꝯcludo i petitorio te ꝯdēnari ad restitutionē rei:nā eo ipso videor dicere te possidere. Sʒ si ꝯcludo solū sup declaratiōe iuris mei pota dñij nulla est repugnātia quomin⁹ possent cumulari. Nā dico me esse possessorē ꝛ dñm ꝛ ꝙ tu turbas me in possessione possum intētare possessoriū retinēde petēdo declarari me possidere ꝛ tibi inhiberi ne me turbes.Possum ēt i eodē libello diuerso petere me declarari dñm ꝛ sic petere declarari ius meum p glo.in l.si duo patroni.in prin.ſ.de iureiu.ꝛ l.si ꝯtē debat.j.de fideius.Et isto mō ꝓcedit opin. Pet.q dicit ꝙ non pōt cadere in caput suū qñ omne possessoriū ēt retinende possit ꝯcurrere. Nō eī dt Pe.ꝙ semp ꝯcurrāt.vñ intelligit ꝙ natura possessorij retinende nō excludit concursum petitorij,lʒ bene possit excludere qñ subesset ꝯrietas.ꝛ dt Pau.de ca.se putare istud esse verū sicut euangeliū. Si ꝯsideres bñ istud vr tibi verissimum lʒ nō tangatur per aliquē fm eū:ꝛ hoc frequenter videmus in practica fm eundē,qñ duo cōtēdūt de proprietate ꝛ possessione, vterqʒ dat libellū in quo narrat se possessorē ꝛ dñm. Et sic cumulat vtrūqʒ iudiciū ꝛ vtrūqʒ tendit ad declarationē iuris agentis, nec est credendū inquātū dt se dñm ꝙ velit petere aduersariū cōdemnari ad restituēdā rē cū asserat se possidere, sed solum ꝙ declaretur dñs propter turbationē aduersarij.ita tenet sidet Pau.de ca.in d.l.si de vi. ¶ Ista saluatio mihi non satis facit q2 nimirum restringeret opinionem petr. Itē differentia quā facit Pau.de ca.non videt esse tuta:q2 qñ in petitorio dico expresse vel tacite reum conuentum esse possessorē:tunc non concurrit cū possessorio rōne contrarietatis.Secus si in petitorio solū petā me declarari dñm, cū i rei vēdicatiōe requiritur do

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tur duo extrema. dñiũ in agẽte, ꝛ possessio in cõuẽto. c. exami-
nata. de iud. ꝛ si dicas vt dr Pau. de ca. lꝫ p̃supponã te possi-
dere nõ p hoc peto restitutionẽ rei, sꝫ solũ me declarari dñm:
q2 dico ꝙ ex p̃supposito secundi extremi resultat ꝯrietas q̃ dꝫ
impedire cumulationẽ. Nã in rei vẽdicatione vbi requirũtur
duo extrema habilia. s. dñiũ ex parte agẽtis, ꝛ possessio ex par-
te conuenti. l. in rẽ. ꝛ l. officium. ff. de rei ven. ꝛ l. vnica. C. de alie.
iud. Agẽs petit se declarari dñm ꝛ aduersariũ ꝯdẽnari ad re-
stituẽdam rẽ sm Bar. in l. ꝛ ex diuerso. §. j. in ij. no. ff. de vẽ. Se-
quuntur Imo. ꝛ can. in c. ij. de libel. obla. in interdicto vti pos-
sidetis. ꝛ petit declarari se possessorẽ ꝛ aduersariũ ꝯdẽnari ne
eũ molestet: ꝛ sic extremũ ex pte rei cõuẽti est magis diuersum
in rei vẽdicatiõe, ꝙ sit in interdicto vti possidetis. Unũ si in rei
vẽdicatiõe peterẽ me declarari dñm ppter turbationẽ aduer-
sarij vt tꝫ Pau. de ca. assumerẽ extremũ vti possidetis ꝙ non
est dicẽdum. Quid tenẽdũ in isto arti? Mihi plꝫ opi. subtilis
Pe. de bella. ꝛ Cy. ꝙ imo etiã interdictũ retinẽde possit ꝯcur-
rere cũ petitorio, p tex. in hoc §. nostro, q̃ ppꝛie loquit̃ i inter-
dicto retinẽde. scꝫ vti possidetis. ꝛ decidit ꝙ ꝯcurrat cũ petito
rio. ꝛ si dicas mihi ꝙ Bar. ꝛ doc. loquuntur qñ eodẽ tpe, sꝫ iste
tex. loqt̃ ꝙ diuerso tpe. Dico ꝙ silr ita dicẽdo nihil faciẽt duo
iura q̃ alle. Bar. p opi. Mar. q2 ẽt illa loquunt̃ qñ diuersis tẽ-
porib' put iste tex. Et si iterũ dicas ꝙ iste text. loquit̃ qñ ꝯsta-
bat ꝙ vtrũqꝫ iudiciũ intẽtabatur diuersis respectib': ꝛ sic rõ-
ne diuerse possessiõis, ꝛ sic loquit̃ in casu certo prout. s. Bart.
ꝛ alij cõiter tenent: q2 dico ꝙ iste tex. simplr loquit̃. ꝛ sic in du-
bio, als esset de indubitabili put tenui. s. sup quinta lect. glo.
Et sic in dubio ista duo remedia censent̃ intẽtata rõne diuerse
possessionis, ꝛ sic admittit̃ cumulatio. ita ex text. hic. ¶ Unũ di-
stingue breuiter tres casus. Aut petitoriũ ꝛ possessoriũ retinẽ-
de intẽtant̃ respectu eiusdẽ possessiõis: ꝛ tũc planũ est ꝙ nõ ad
mittatur cumulatio rõne ꝯrietatis. Ita loquunt̃ fundamenta
Bar. adducta ꝯ Pe. Aut intẽtãt respectu diuerse possessiõis
ꝛ hoc ꝯstat. Et tũc sine dubio admittit̃ cumulatio. Aut sumus
in casu dubio, ꝛ tũc ppria pcedit opi. subtilis. Pe. de bella. ꝙ
ẽt tũc admittatur cõcursus petitorij ꝛ possessorij retinẽde. per
hũc tex. ꝛ p fundamẽta Pe. p̃sertim primũ. Nec ẽ verũ assum-
ptũ Bart. ꝛ aliorũ ꝙ inter petitoriũ ꝛ possessoriũ retinende sit
ꝯtrarietas: eo q2 in primo actor p̃supponit reũ possidere, in se-
cũdo seipsum: q2 dico ꝙ rei vendicatiõe sufficit ꝙ reus cõuẽt'
solũ detineat aut naturaliter possideat. l. officiũ. ꝛ l. in rem. ff. de
rei ven. Et si ego agẽs dico te possidere. intelligit̃ de naturali
vel de detẽtatiõe q̃ solũ est necessaria ad rei vendicationẽ, ꝛ dũ
postea itẽto possessoriũ retinẽde, intelligor intẽtare rõne mee
ciuilis, ꝛ sic nulla est cõtrarietas, vt declaraui. s. pluries. p̃ser-
tim in q̃nto intellectu gl. Isto mõ tollit̃ illud ꝙ forti' obstabat
cõtra Pe. s. rõ cõtrarietatis. Sꝫ caue: q2 Bar. loquit̃ qñ eodẽ
respectu pponunt̃: tunc bñ obstaret rõ cõtrarietatis. Sꝫ Pet.
loquit̃ qñ simplr, quo casu intelligit̃ diuersis respectib' ꝛ bene
vt s. dixi. ¶ Silr cessat scda rõ electiõis adducta p Bar. dum
dicit ꝙ si ego sciens me possidere ago rei vendicatiõe, videor
renunciasse possessioni, ꝛ p ꝯñs possessorio retinende. Nã istud
assumptũ est falsum: q2 stat ꝙ ego, sciã me possidere ciuiliter ꝛ
cõuentũ naturaliter, vñ agẽdo rei vẽdicatione nõ renũcio mee
ciuili, vt hoc tex. s. fuit dictũ. ¶ Similiter nõ obstat tertia re-
gula impeditiua cumulationis adducta per Bar. q2 imo facit
oppositũ. Nã vt dicit Pe. in scdo fundamẽto, sñia lata i iudi-
cio petitorio nõ parit exceptionẽ rei iudicate in possessorio re-
tinẽde l. ꝛ an eadẽ. §. fi. j. de exce. rei iu. Et illud ꝙ Bart. dt, ꝙ in
multis casib' parit nõ est bñ dictũ. q2 cõtrariũ tꝫ ipsemet Bar.
ꝯrius. s. in prima lec. ꝛ j. in j. cõbinatione, vbi tꝫ ꝙ absolutoria
lata in petitorio non obstat in possessorio retinẽde, de quo di-
sputatur, vel recuperãde. ꝛ iõ Bar. volẽs istud fugere dixit in
multis casib', sꝫ nihil est. ¶ Similiter nõ obstat quarta regu-
la duplicitatis ꝙ per vtrũqꝫ idẽ cõsequat̃. istud non est verũ,
imo p petitoriũ agit̃ ad diuersum q̃ p possessoriũ, put subtilr
ꝛ bñ ipsemet Bar. cõprobauit. s. in q̃nta lec. ¶ Eodẽ mõ non
obstat q̃nta regula ꝙ actor habeat illud ꝙ petit. Nã istud non
pcedit si aduersari' negaret agẽtẽ vti possidetis, possidere: tũc
nihil sibi prodesset, vt p Bart. s. in iij. lec. ꝛ ita habes defensatã
opi. subtilis Petr. que bene intellecta non discrepat a dictis
Bar. prout ostendit. s. in scdo fundamento. ¶ Non omitto tñ
inquantũ dixi in primo fundamẽto qd tex. in l. cũ fundũ. §. fin.
j. de vi ꝛ vi ar. in c. pastoralis, quos allegat Bar. pro opi. Marti.
nõ videbant̃ facere ad ppositũ p̃ntis q̃onis: q2 nõ loquunt̃ qñ
ista iudicia intentant̃ simul eodẽ tpe. put est p̃ns qd sꝫ diuer-
sis tẽporibus prout etiã loquit̃ iste tex. Nam potes intelligere
Bar. eo tpe. i. in eodẽ iudicio ꝛ in eadem instãtia lꝫ vnũ fuerit
prius inchoatũ altero. Tñ postea in processu dicunt̃ eodẽ tpe
itẽtari. Ita vr̃ esse mẽs Bar. ꝛ ita ppꝛie loquunt̃ illa duo iura
allegata p Bar. in verbo pendente iudicio nihilominus inter
dicto recte agi placuit. ¶ Sꝫ caue isto modo intelligẽdo que-
stionẽ Bar. ꝛ doc. eo. modo esset tex. expressus nihil subaudiẽ-
do de ista q̃one opi. Pe. in isto. §. nostro q expsse loquit̃ de in-
terdicto retinẽde de quo solo ẽ dubitatio. ꝛ vult ꝙ posset intẽ
99 tari eodẽ tpe cũ petitorio. ¶ † Nec ob. si diceretur ꝙ iste. §. hꝫ
varios intellect'. s. quinqꝫ relatos in gl. ergo non põt allegari
ad decisionẽ causarũ vt no. Bar. i l. in ambiguo. p illũ tex. ff. de
reb' du. Imo. ꝛ Mo. in l. si ꝯuenerit. p illũ tex. j. de re iud. q2 qd
multipliciter itelligit̃ ei' veritas ignorat̃ sꝫ Buetiũ, vt inquit
Bal. in l. pcib'. in vij. col. de impub. ꝛ alijs substit. ꝛ idẽ Bal. in
l. data opera. in vj. col. C. de his q̃ accu. nõ pos. Dico ꝙ oẽs in-
tellectus gl. reprobant̃ excepto vltimo, quẽ oẽs indifferẽter te
nẽt. Et sic in effectu est ac si haberet vnũ solũ intellectum, ꝛ ita
ineuitabiliter strĩgit p opi. Pe. ¶ Bar. p suo more elegãti,
vt hãc materiã quotidianã plene attingat, fecit. vij. cõbinatio
nes, quas seriatim prosequar. Prima cõbinatio est, qñ vnus
ꝛ idem primo egit iudicio petitorio ꝛ postea egit possessorio.
An admittat̃ cumulatio. Et sicut sunt tres species interdicto
rũ enumerate ꝛ declarate i §. sequẽs. insti. de iterdi. Ita Bart.
facit tria principalia mẽbra. ¶ Ex dictis Bar. i pmo mẽbro.
100 l. in possessorio adipiscẽde † habes duas ꝯclusiones. Prima
est qd permittit̃ cumulatio petitorij ꝛ possessorij adipiscende
eo q2 sm iudiciũ possessoriũ cum sit summariũ, citius expedie-
tur q̃ primũ qd est ordinariũ. Et iõ sñia q̃ dꝫ ferri in petitorio
nõ posset incontinẽti produci in possessorio vt illud impediat
iuxta gl. no. in l. si de vi. in gl. mag. ad fi. ff. de iud. ꝛ Bar. in j. lec.
101 glo. ¶ † Ex ista prima cõclusione Bar. infert̃ no. limitatio ad
regulã. l. fundi. ꝛ l. fundũ. j. de excep. vbi impedit̃ cumulatio, eo
ꝙ absolutoria in primo põt parere exceptionem rei iudica. in
scdo. Nã dꝫ limitari qñ verisimiliter sperat̃ ꝙ primũ iudicium
prius expediet̃ ꝛ finit̃ q̃ sm ꝛ sic prima sñia verisimiliter pri'
ferret̃. Et istã limitationẽ ex verbis Bar. no. Jo. de Imo. hic.
¶ Sed ista limitatio nõ pbat̃ de iure sm. d. Alex. hic duplici-
ter rñdẽtẽ ad. d. c. pasto. vt hic p eũ. Sꝫ tu aduerte ꝙ Bar. p-
bat bõa rõne: q2 exceptio rei iudicate ita obstat sicut exceptio
sm Dy. in c. qui ad agendum. de regu. iur. in vj. Sed exceptio
dñij nõ põt opponi ad impediendũ agi possessorio nisi incõti
nẽti pbet̃, vt no. gl. in d. l. si de vi. Ergo nec de sñia põt opponi
ad impediẽdũ possessoriũ nisi pri' sit lata ꝛ sic incõtinẽti pos-
sit probari. ¶ Cõtra istã cõclusionẽ adducit Are. tex. i l. inter
dũ iuncta. gl. j. de pub. iud. vbi si est actũ criminaliter lege Iu-
lia de vi. nõ pt postea cumulari possessoriũ recuperãde illa rõ-
ne: q2 absolutoria lata in primo parit exceptio rei iudi. in scdo
l. ij. §. hoc edicto. ꝛ ibi Bar. j. vi bon. rap. Et tñ ibi sñia ferenda
in iudicio criminali ꝙ est ordinariũ ꝛ solenne, verisimiliter nõ
poterat produci in iudicio possessorio ꝙ est summariũ cũ veri
silr citius finiri nõ possit. Ergo ibi est tex. ꝯ cõclusionẽ Bart.
Sꝫ ad illũ tex. rñde sm Mod. Senẽ. ꝙ ibi scdo iudicio discu-
titur idẽ factũ. ꝛ propter hoc sñia lata in primo parit exceptio
nẽ rei iudicate in scdo. Et tunc licet primũ nõ veniat prius ex
pediẽdũ. Tñ nõ admittit̃ cumulatio ita loqt̃. d. l. ij. §. j. j. vi bo.
rap. sꝫ hic nõ discutit̃ idẽ factũ sed diuersũ. Tñ q2 in primo iu
dicio põt liquidari dñiũ rei ꝛ de eo posset reus opponere tã q̃
de notorio, certe si in primo, q2 est ordinariũ, nõ verisilr prius
fert̃ sñia p q̃ possit incõtinẽti pbari dominiũ iõ non impediet̃
102 cumulatio. ita propꝛie loquitur Bar. hic. ¶ † Scda cõclusio
Bar. ꝛ q̃dẽ egregia ꝛ solẽnis est ꝙ post cõclusionẽ in cã si re'
plene pbauit de dominio tũc impediet̃ cumulatio possessorij
adipiscẽde: q2 sperat̃ prius sñia in petitorio sup dñio q̃ verisilr
poterit incõtinẽti in possessorio pduci, qd est singulare verbũ,
vt etiã dicit. Alex. Sic habes qd si esset cõclusum in causa ꝛ fa
cte probationes de dominio in petitorio p reũ. Ita ꝙ est veri
simile cito ferri sñiam ꝛ incõtinẽti pduci in possessorio isto ca
103 su. d. c. past. procederet etiã de rigore iuris ciuilis. † Et sic col
lige singularem regulã ꝙ ex cõclusione in cã cũ probatiõe ple
na resultat decisio verisimilis q̃ sperat̃ posse incõtinẽti produ
ci, ac si esset lata sñia, ex quo statim verisimiliter speratur ferri.
cũ Bar. trãseũt Imo. Lu. ꝛ latius. d. Alex. hic. d. Ant. de bu.
in c. cũ dilectus. de cau. pos. ꝛ ppꝛie. ¶ Istã scdam cõclusionẽ
Bar. fortiter impugnat Ang. hic. q2 Bar. equiparat casũ in
quo q̃s lata sñia habet ius de presenti. ad casum in quo sperat̃
de futuro. Que equiparatio nõ videt̃ bona q2 ad p̃sens oua
cras pullis sunt meliora. Item sm Claudianũ, omne futurũ
despicit̃: suadẽt p̃sentia tẽpora fructũ sm gl. in l. cũ hi. in prin.
ff. de trãsac. Presertim ꝛ fortius ꝛ valde obstat cũ a iure ꝙ in
futurũ sperat̃ possit appellari ꝛ p appellationẽ dicet̃ suspẽsũ
104 vel extinctũ pronunciatũ. l. j. in ti. j. ad Turpil. d. Alexã. † de
fendit Bar. duplici rõne. Prima q2 probationes de dominio
post cõclusionẽ in causa faciunt rem notoriam glo. est sin. in c.

105 significauerit.de test.†Sz exceptio dominij notoria impedit litis ingressum fm Arch.z alios in c.vt circa.de ele.in vj.cum doctor.hic allegatis p Alex.z plenius in l.creditori.C.de pac.z in l.ait pretor in prin.in iiij.col.ij.de iureiu.z est bonus text.in c.qm.adfi.de fi.presby.quē ad hoc alleg.d Ab.in c.exceptionem de excep.Ergo exceptio dñij notoria repellet a limine iudicij volentem agere in possessorio adipiscende. ¶ Secunda ratio

106 Alex.est†qr probationes[a] facte in vna causa faciunt fidem in alijs inter easdem psonas incasibus in quibus sñia lata in primo faceret fidem in secundo.l.sed z si possessori.§.fi.vbi dixi.ff.de iureiu.Bar.in l.cū lite mortua.ff.iudica.solui.z l.ff.ij.§.j.ff.vi bon.rap.cano.in c.causam que de test.Sed aduerte.Alex.voluit euadere fundamenta Ang.z Aret.p indirectū dum dicūt q lz immediate speretur ferri sñia,tñ ab ea poterit appellari z eius effectus suspēdi z cū erit appellatū nō poterit p sñiam in continēti probare de dominio.Ale.vt hoc euaderet respōdet q probationes post conclusionem in causa faciunt notorium. Et sic Alex.cum mysterio noluit facere fundamentū super sententia ferenda.sz super probationib[9] iaz factis in iudicio petitorio:qr sufficit in iudicio possessorio producere illas probationes de dominio,ad repellendū volētē agere possessorio adipiscende fm eum. Et subdit do.Ale.q aliter difficile est sustinere Bar.rephensione Ang.Et certe rationes do. Alex.sunt

107 in se vere,sed non sunt ad propositū.†Prima enim rō Ale.q probationes de dominio post conclusionem in causa faciunt rē notoriā,procedit in illo primo iudicio petitorio in quo erat conclusum in causa.Ideo ppter cōclusionē in causa nihil potest cōtra eas obijci. Sed postea in alio iudicio possessorio in quo sumus ante conclusionē in cā contra probationes potest obijci,vt p Bart.in aut.qui semel.in vlti.col.C.de pbatio.z sic

108 non faciunt rem notoriam.Quia†probatio que potest reprobari non potest facere notorium z ita declarat do.Ab.in c.cū olim.in scdo no.de ver.signi.z sic quoad impediendū effectum iudicij possessorij non probabūt notoriuz dominium. ¶ Non obstat secunda ratio Alex.qr licet faciāt fidem inter easdē personas in alio iudicio: tamen non faciunt notoriū q impediat litis ingressum.Et sic fundamentum Ange.z Are.cōtr.Bar. remanet inconcussum.Nisi tu respondeas sufficere q possibile sit q sententia lata in primo possit facere preiudicium in secundo ad hoc vt impediat cumulatio secundum Bart.in d.l.fundum.z do.in l.edita.C.de eden.que possibilitas pōt hic statim contingere si non appelletur.Tamen non ergo q opposi tio Ange.est fortis ¶ Ergo vltra scribētes cōfirmo istā secundā cōclusionē.Bar.alijs duobus fundamētis que ppri[9] acce

109 dunt.†Primo qr paria sunt vel q quis sit p sñiam actualiter cōdēnatus,vel q ex pcessu appareat q sit cōdēnādus:tex.est solen.l.q pene vers.diuus quoqz pius.ff.de manu.ibi vel eum futurū prospiceret vt damnaretur.z ille tex.pcedit etiā in fauorē iudiciū libertatis q est alioquin fauorabilis. ¶ Et per illum tex. no.ibi do.Bene.de plū.q paria sunt aliquē esse condēnatū vel prospicere cōdēnationē.z sic paria sunt latam esse sententiaz vel prospicere sententiam debere ferri z per hoc decidit singu

110 lariter†q licet detentus in cā capitali non debeat fideiussoribus relaxari.vt no.Bar.in l.j.ff.de cust.reo. Tamen si constat de innocentia z sic conclusum in cā poterit relaxari.arg.illius tex.z l.quāuis indubitati.ad fi.C.de adul.vbi etiam est bonus tex.pro.Bar.nam ibi dicit tex.qd qr erat probatū debebat ferri sñia habetur ac si esset sententiatū.Ad idem bene facit text. in l.iij.§.lege Julia.ff.de testi.in verbo iudicatus vel conuictus:lz gl.ibi subaudiat conuictus per suam confessionē quod

111 est restringere illū tex. ¶†Ad idē bñ facit q tz Bal.in l.si pro ea in vj.q.ij.mād.vbi tenet q sicut fideiussor cōdēnatus p sententiā pōt agere cōtra principalē debitorē ita qd ex pcessu eui dēter apparet q de breui cōdēnabitur.per tex.in aut.vt cū de appel.cogno.in prin.col.viij.z in d.l.quāuis indubitati.ad fin. Et tñ fideiussor anteq̄ soluat vel nisi sit cōdemnatus nō pōt

112 agere.d.l.si p ea. ¶†Scdo pro Bart.facit trita regula q paria sunt vel q sit lata sñia,vel q sit conclusum in causa.l.si rez.§.fi.cū gl.fi.ff.de euic.per quē ita tenet Bar.in l.si mater §.eadē in fi.ff.de exce.rei iu.Bald.in d.l.quāuis indubitati.ad fin.vbi bonus tex.i l.error in ij.z iiij.q.C.de iur.z fac.igno.z in l.incerti.in vj.col.C.de interdi.Cy.in l.alia C.de his qb.vt ind. Lud. Rom.in commen.l.admonendi in ij.co.z ibi Pau.de Cas.in x.co.ff.de iureiu.Lu.Rom.in l.si Titius.ff.de verb.ob.z ibi vide omnino Aret.in ij.col.d.Alexan.in l.si mulier.ff.sol.ma.d.Ab.

113 in c.pastoralis.de excep. ¶†Ultimo aduerte inquantū Bar. vult z alij oēs sequuntur quod.d.c.pasto.de cau.posses.z proprie.procedat solū de equitate canonica ne lites litib[9] intricētur. Secus sit de rigore iuris ciuilis. Istud etiam repeti.ff.in secundo mēbro huius prime cōbinatiōis z alibi inferius sepe, Licet omnes ita transeant non videtur bene dictū: qr non debet induci discordia inter ius cano.z ciuile c.cum expediat de ele.

114 in vj.†Et qñ aliquid reperit clare decisum de iure cano.ei standum est etiam in foro ciuili c.j.z ij.de ope.noui nū.presertim in respicientibus ordinationē litis fm Hemi.in c.j.in x.col.p gl.ibi de exce.in vj. Nec obstat illud q mouit Bar.ad ita dicendū.s. qd sñia lata in petitorio qñ re[9] probasset se esse dñm facere p iudicium in possessorio fm Dy.in d.c.qui ad agēdū.Ergo non debet admitti cumulatio etiam ante conclusionem in cā p regulā.l.fundi.z l.fundum.ff.de excep.Quia ad hoc clare respon

115 detur fm eundemmet Bart.alibi† q illa regula procedit qñ fm cōem cursum causarū istud cōtingit,alias secus.Sed cōis cursus cārū nō est q reus probet se dñm,sz pbet actor si velit.l.actor q asseuerat.C.de prob.l.circa.vbi gl.no.ff.eo.de proba. Ita expresse limitat Bar.in d.l.fundū,in ij.co.Jmo.z d.Alex.hic in ista prima combinatione. ¶ Et isto stante q puto verū, superuacuū erit illud qd dicit Bar.d cōclusiōe in causa facta pbatiōe,ex quo breui separatur sñia in pretorio tūc impediat agi possessorio. Nā sufficit sola cōclusiōe in causa ad impediendū intentari interdictū possessoriū.d.c.pasto.Et ita teneo contra Bar.z oēs z ita habet plene expeditū primū mēbrū prime cōbinatiōis. In scdo mēbro pme cōbinatiōis qñ postea pponitur possessoriū recuperāde Ex dictis Bar.habes duas no.

116 conclusiones.†Prima est qd qui primo egit petitorio,potest intentādo possessoriū recuperande ipsemet suspēdere petito

117 rium.†Istud reprobat Rap.cu.per authen.qui semel.C.quō z quādo iudex.vbi qui semel pduxit libellū in iudicio,non potest postea desistere a pcedendo in illo libello,nisi renūciet liti. Alex.nō facta mētione. Rap.dicit istud esse diligentissi ne notandū pro limitatiōe dicte aut.q semel.vt nō pcedat odio violenti inuasoris,cuius odio suspendit petitoriū donec fuerit terminatū possessoriū. Tu aduerte q ista limitatio domi. Alex. non videt esse vera,per illud qd tenet Bar.in seq.membro huius prime cōbinationis.Ubi vult idē esse in interdicto retinēde qñ agit pro iuribus incorporalibus,vbi etiā tenet q actor possit suspendere petitoriū rōne possessiōis quā hz p quā vult transferre onus probādi in aduersarium iuxta gl.in l.sicuti.§.sed si queratur.ff.si ser.vēdi. Et tamē ibi cessat odiū violēti inuasoris z nihilominus actor intentādo possessorium pōt ipsemet suspēdere petitorium. Tamē p limitatiōe Alex.ego allego formalem text.in cle.vnī.de cau.pos.z pprie.qui formaliter dicit in spoliātis odiū posse suspēdere petitorium.Et ponderē qd ille tex.potest fortiter induci contra illud q tenet Bart.in sequēti membro,qr si speciale est in odiuz spoliatoris:q actor possit suspendere petitoriū:ergo vbi cessat odium spoliatiōis secus esset nisi dicas q ibi sit spāle odio spoliatoris in actore non possidēte.Sed qñ actor possidet,tūc rōne sue possessionis potest suspendere petitorium z pcedere in libello possessorio. Uel scdo potes dicere q ibi sit casus specialis:qñ cā beneficialis p appellationē deuoluit ad Papā, vt ibi tenet gl.in verbo per appellatiōis z ibi doc.Tamē qd in d.cle.vni.idē sit in causis beneficialibus firmat do.Abb.in d.c.pasto.in vij.col.z seq. Sed istis premissis,rñde melius z plane ad d.aut.qui semel.q loquitur in actore qui voluntarie z sine cā vult desistere procedendo super actione iam intentata.tūc non potest,vt ibi.Sed hic desistit cum causa z ex permissiōe iuris z ad certū tēp[9] donec expediet cā possessorij q summarie expedit.l.iij.§.ibidem.ff.ad exhiben. Nā ista materia nostra z in casu d.c.pastoralis ex permissione iuris permittit actori suspendere petitoriū nouam actionē producēdo in possessorio.Ita dicunt Joā.z alij in d.c.pasto.Spe.in ti.de peti.z pos.§.j.ver.pt ēt agi petitorio.Jo.de Jmo.in l.si prius.ff.de ope.no.nun.z ibi ipsemet Alex.in pri.col.z est bonus text.in l.j.fm secundam lec.gl.C.de carbo.edi. Contra istam primā cōclusionē.Bar.cū qua oēs tenēt.ego arguo de tex.in c.j.de rest.spo.vbi si spoliatus petit aduersarium intētare petitoriū z sic agere de dñio sibi preiudicat in interdicto recuperāde.ne possit postea dicere q spoliat[9] añ oia sit restituēdus. Ergo si ipse spoliatus egit petitorio,debet sibi preiudicare ne postea possit agere interdicto recuperande. Et sic videtur obstāte regula electiōis q hz impedire cumulationē l.si.cū gl.in verbo ex more.C.de cod. Presertim cū ista exceptio

118 † q spoliatus añ oia debeat pri[9] restitui sit exceptio dilatoria q debet opponi ante lit.cōte.fm Bar.no.ff.in quarta cōbinatione.Et sic Bar.q dicit qd isto casu nulla regula cumulationis obstat nō videtur bene dicere ex quo videtur obstare regula electionis vt pdixi.Et si tu respōderes q Bar.hic loquit qñ qui intentauit petitorium simpliciter nō tanq̄ q spoliator in quo casu non videtur renūciare exceptiōi spoliatiōis alias esset sec[9].ita quilibet prima frōte responderet qr dico qd ista solutio falsa z cōtra tex.expressum quē ad hoc reputo.no.in d.c.pasto.

a ¶ Probatiōes Adde Abba.z Ant.de But.in c.veniēs.el.ij.de test.

vbi actor expresse egit tanq̄ spoliatus iudicio petitorio ℨ spoliatore z tū hoc sibi nō obstat quin postea possit agere interdicto recuperande ēt si prio loco fuit interrogatus an tanq̄ spoliat⁹ vellet agere interdicto recuperāde ita ibi est clar⁹. Unde ego respondeo z plane q̄ ter.in d.c.ſ.de restit.spo. loquit qñ spoliat⁹ cōsulit q̄ aduersari⁹ ageret de ꝓprietate z pharet de domnio tūc sibi preiudicat. Sz nos loqmur in casu ecōtrario qñ spoliat⁹ est ille qui egit petitorio z q̄ debebat pbare de dño, z tūc istud sibi nō ꝓiudicat qn postea possit agere interdicto recuperande ter.est in d.c.pastoralis q1 tūc inducta ad augmētū nō debēt operari ptrariū i l.si emācipia.ff.de fun.inst. ¶ Secūda no.conclusio vt colligi er verbis Bar.z Imo.z Aler.z Are.ita colligit er mēte Bar.qđ satis sit actori in possessorio recuperāde pbare spoliationē factā p reū ad hoc vt obtineat in petitorio z declarē dñs licet dñiū aliter non probet ex quo spoliatori incūbit onus pbādi vt dicit Bar.in l.vis eius.C.de pba. Sz p certo si bene inspiciant verba Bart.illud non vult ℨ bene vult q̄ sup̄sso petitorio procederē sup possessorio recuperāde vt appareat cui onus pbādi i petitorio incūbat Et si iste actor i possessorio obtinuerit i interdicto recuperāde z sic fuerit restitutus ad possessionē suā nō habebit necesse vlteri⁹ probare in petitorio de dominio ꝓpter possessionē quā hz ad quā fuit actualiter restitutus ℨ onus pbādi dñi spectabit aduersariū p.d.l.vis eius ꝓpter spoliationē. Et isto casu qñ nullus eoꝝ postea pbauerit de dñio in petitorio q̄ snia sit tūc fereda in petitorio Bar.nō aperit. Sz p̄t dici q̄ er quo actor hz illud q̄ effectualiter volebat per petitoriuz. scz restitutionem possessionis l.officium.ff.de rei vēd. referē snia absolutoria ab instātia seu ab observatione iudicij in petitorio iurta.ſ.fi.inſt.

119 de ppe.z tēp.act.z Lquoties i ſ.de sol. Moneor p illud q̄ in simili. tz Bar.ℨ.sup tertia lec.gl.vbi tz q̄ qñ re⁹ cōfitetur agentem vti possidetis possidere q1 tūc actor hz illud q̄ a parte petit debet sequi absolutoria ab instantia iudicū super petitorio ita ibi tenet Bal.z idem Bar.ſ.in tertio mēbro huius prime cōbinationis lz ibi loquatur qñ reus confitetur agentez possidere hic aūt qñ negauit tamē hic habuit estimationez possessionis nec ifto casu fiet alias declaratoria dñi postq̄ a neutra pte est probatū. Et iudex nō pōt declarare sup dñio de quo pbatiōes nō cognouit l.ſ quare ℨ.d iud.cū separata sit cā possessiōis a dñio vt hic.z l.ſi marit⁹.ℨ.d do.ister vi.z vro. ista credo fuit mēs z intētio Bar.lz Mod.secuē.aliter intelligant z

120 declarēt Bar.z nō bene. ¶ Tamē vt veritas ꝑ predictorum magis appareat pulchruz z valde vtile in practica est videre de veritate huⁱ⁹ secūde ꝓpositiōis An agēs possessorio recuperande obtinet contra violētū inuasorē etiā in petitorio prius intētato absq̄ alia pbatiōe dñi. Ista est subtilis passus i quo posset vtraq̄ pars optime defendi. Et prē affirmatiuā tz Jn. in d.c.pasto.circa ſi. in pe.gl. Rap.cu.z Lud. ro.hic. Auge.in l.mētū.ſ.rolēti ℨ.q̄ me.cau.vbi limitat i vitioso possessore vitio expulso. Sec⁹ si vitio cōpulsiuo vt ibi p eū ¶ Pro ista parte adducūt Raph.z Lud.ro.ter.reputatū singulare in.l.ſi qs emptiōis titulo.ſ.ſz hec sup illis. C.de ꝓscr.rrr.an. vbi probatio simplicis violento operaē q̄ cōtra agētē nō possit referri questio a violente inuasore illū ter.ad hoc primo loco induxit Bar.in.l.uū.cato.in ū.oppo.j.de verb.ob. Sed ad illā ter.respondet Bal.in.d.l.vis eius.z in locis.ſ. allegādis qđ ibi loquitur in expulso qui iā habebat tpis prerogatiuā: q1 diu ante possederat. Unde ex cōiunctione duarū presumptionū. scilicet possessionis z violēte resultat presumptio dñi z nō ex altero ipsorum. Et isto modo posset ille ter.retorqueri cōtra Bar.p eadem parte facit ter.in.d.l.vis ei⁹.C.de proba.allegat⁹ p Bar. cōiuncta.l.liberis.ſ.fin.ℨ.de lib.cau. Ubi si ego dñs probo vitiosam possessionē serui, quis gerit se p libero statim ferē snia p me si sim dñs. Et ecōtra si seru⁹ pbauerit se violēter possessum statim declaratur liber absq̄ alia probatione. Ad hoc respondēt Jmo.z Mod.hic z Bal.in.d.l.vis eius qđ ibi loquit qñ vis est illata circa statū persone qui ꝓsumitur talis qualis erat prius vt habetur in.l.ſi prius.ℨ.de ope.no.nun. Sec⁹ vbi nō tractatur de statu psone lz de simplici dñio aliarū rerū. contra autē er parte dñi ratio est frequētia fuge seruoꝝ.l.cū seruum quispiā.C.ſ ser.fugi.e.l.iusto in prin.j.ti.j. ¶ Contraria opinēt Jmo.d.Ale.z Are.hic.Ly.in.l.j.i pe.q.C.vbi cau.sta.Bal. Sal.z Pau.de ca.in.d.l.vis ei⁹.Bal.in.l.ſi quis ad se fundum. in.ū.no.C.ad.l.Jul.de vi.z in.l.ū.in.xiij.q.C.de ser.a qua.Jmo. in.l.iiij.ſ.cato.in.ix.col.j.de verb.obl.z ista est magis commu-

121 nis opi. Pro quo adducunt aliqua satis leuia. ¶ Primo regula.l.de qua re.ℨ.de iud.z sic iudex nō pōt declarare sup dñio de quo nō cognouit p pbatiōes partis cū separata sit cā possessionis a dominio vt hic z.l.ſi marit⁹.C.de dona.inter virū z vro. Ad istud respōdet Are.quod saltem probatū est presumptione iuris cum presumptiones legū sint liquissime pbationes.l.ſi quis duplex.ℨ.de manu test.gl.in.l.ſi tutor pet t⁹.C.de pericu.tu. Sed tu dic qđ de hoc nō est presumptio iuris. nam istd ꝓpie est ō quo disputatur. ¶ Scdo ad idē adducit quia sequeretur q̄ dñs violēter inuadēs possessionē rei sue pderet statim dñium rei sue absq̄ eo q̄ conueniretur cōditione legis si qs in tātam. C. vnde vi. qđ est falsum vt ibi q1 alias ista.l.nihil seruiret Ad hoc rādet Are.qđ illa satis seruit q1 ℨ ista presumptionem iuris admittitur pbatio in ꝓiū que nō admit

122 teret si esset lata snia p me. ¶ Sz omissis leuibus p ista pte Are.alleg.ter.bonū z mihi magis in proposito adduci posset in.c.cum ecclesia sutrina.ad fin.de cau.pos.e ꝓpie. Ubi spoliatus egit possessorio z petitorio simul pbauit spoliationē sed non dñiū ibi ter.decidit q̄ obtinet in possessorio sz succūbit in petitorio q1 nō pbauit dñiū ergo odio spoliatoris nō presumit dñiū ergo vbi vt ter.plan⁹ in terminis p ista parte. ¶ Sz tu rūde ad illū ter.altero ex duob⁹ modis. Primo q̄ ibi loquitur in causis beneficialib⁹ z sic spiritualib⁹ in quib⁹ dz probari titulus sicut beneficiū nō pōt obtineri absq̄ canonica institutione superioris.c.er frequētibus.de instit.z.c.j.de reg.iur.li.

123 vi. Jō dz pbare titulū al's succūbit sicut ✝ petens restitutionē coniugis dz fidē facere de titulo matrimoniali.c.ex parte.z

124 c.ex trāsmissa.de restit.spo. ✝ Idē in interdicto de libero hoie exhibendo hz enim annexā cāz ꝓprietatis.l.ū.ſ.quedā.j.de interdi.de quo late per Abb.post alios in.c.in literis de re.spol. gl.in cle.vnica.in gl.ſi.de cau.pos.z ꝓpie. Sc̄do notabilius

125 ✝ rūde qđ ibi lz probatū fuisset de possessione z spoliatiōe tū ꝓsumptio iuris cōis erat in petitorio cōtra actorē q1 regulariter nisi de speciali cōsuetudine in ꝓiū. pbetur electis eporū ad clericos cathedralū ecclesiarū de iure ptinet z nō ad alios clericos cōuentualū ecclesiarū. Et ita exp̄sse dōt ter.in ver.z fz statuta canonica. Jō nimirū si ibi pbatio facta super possessorio z super spoliatione nō releuat ab onere pbādi sup petitorio qđ est manifesta ꝓsumptio iuris cōis q̄ ratio cessat in casu nostro vbi possessorio nō cōtradicit ꝓsumptio iuris cōis: imo potius adiuuat q1 q̄ possidet ꝓsumit oñs.l.siue possideat.C.de pba.cū distinctione tū quā ponit Bar.in.l.qdā in suo.ℨ.de cōdi. insti.cū suis cōcor. Et ita habes bene expeditū ſz mēbū Bar.

¶ In tertio mēbro prime cōbinationis qñ postea pponit possessorū retinēde. ✝ Ex dictis Bart.habes duas cōclusiones

126 Prima qđ actor qui primo intētauit iudiciū ptoriū, puta confessoriā pro iurib⁹ incorporalibus pōt suspendere tale petitoriū z trāsire ad possessoriū ratione quasi possessionis quam hz per quā vult trāsferre onus pbandi in aduersariū. Et idē in rebus corporalib⁹ qñ actor ignorās se possidere primo intentauit petitoriū deinde possessoriū retinende si reus negauit eū possidere quo casu cū vī renunciarū petitorio potest talis actor suspēso petitorio pcedere sup possessorio ſz Bar. Et ita limitat aut.qui semel.C.qūo z qñ iud.de quo dic vt dixi in mē-

127 bro precedēti. ✝ Et sic ratio possessionis trāsferētis onus pbandi in aduersariū operat̄ tres no.effectus. Primo facit q̄ sit licita variatio etiā post li.conte.q1 vbi primo intentauit petitoriū pōt postea variare z intētare possessoriū sicut etiā in simili est ter.in.c.ℨ de procu.in.vj. De quo an z quando admittatur variatio habes per Bart.in.l.de rebus supra rerum amota.per Bar.Jmo.z alios in.l.cū dotē.ſ.eo autem tempore.ℨ.sol.ma.cum concordantiis quas alias dedi. Secundo, qđ possit actor desistere a petitorio intētato donec finietur possessoriū postea intentatum qđ videtur contra regulā dicte aut. qui semel sed dic vt dixi.ℨ.in precedēti membro Bart. Tertio datur magna limitatio ad dicta Bart.z aliorum.l.edita.C.de eden.in materia mutationis libelli vbi Bar.tenet q̄ actor nō pōt mutare libellū nisi renunciet actioni primo intētate. Sed aduerte lz oēs simpliciter transeunt cum Bar.tamē in ista dicta Bar.sunt apud me valde dubia. Primo q1 Bart.hāc suā conclusionem non bene pbat aliquo iure q̄ actor post intētatum petitoriū possit illud sup̄sedere z trāsire ad possessoriū. Nam licet Bar.dicat hoc pcedere ratione ordinis vt ex hoc apparet quis debeat onus pbandi subire p.l.j.ſ.huius autem interdicti.j.vti possi. Certe ille text.loquit a principio reintegra.non autē postq̄ primo elegit petitoriū quia via q̄ elegisti hec tibi pateat vt inquit ter.in.l.ſi mulier.ſ.fi.in fi.ℨ.qđ me.cā. Jtē q1 imputet sibi actor quare a principio nō elegit cōsilium iuriscōsulti in.l.is q̄ destinauit.ℨ.de rei ven.q1 si volebat ex cō modo possessionis transferre onus pbādi in aduersariū debebat a principio agere interdicto vti possidetis. Et si vera esset doctrina Bar.cōfunderetur illud qđ ibi ōt iuriscōsultus qđ nequaquam est dicēdum. Tertio quia postq̄ acquisitū est ius parti ex litis cōtestatione facta super prima petitione nō debet actor posse illi preiudicare per regulā.l.fin.ℨ.de pactis.

Quarto q2 negari non pot qain offendat regula dicte ant. qui
semel.Quinto,q2 ista iudicia ita demu impediatur cumulari si
opponat a parte fm Bar.j.in fi.q. Sed absurdu est q3 qs exci
piat 3 seipsum vt dicit gloss.in.l.sed si ante.ff.de exce. Tu si vis
defendere conclusionem Bart.cu qua ceteri trasent dic pro
ea melius facere tex.in.l.cu fundu.§.fi.j.de vi r vi ar.r in.c.pa
storalis.de cau.pos.r ppie.r in.c.significauerunt de testi.per
que iura apparet cessare in oppositu adducta.Et si diceret q3
illa iura loquuntur in interdicto adipiscede vel recuperade non
aut retinende, put loquit Bar.hic.r inter ista est dria.vt fir
mat Bar.s.in.j.q.extra gl.¶ Dic q3 qn copetit pro iuribus
incorporalibus:tuc cessat omnis 3trietas vt dicit Bar.est ide
q3 in aliis duobus interdictis:r ideo caue q aliud videret qn
intentatur pro rebus corporalibus:r tamen Bart.adhuc ide
128 tenet.†Item inquatum presupponit Bar.q quasi possessio
in iuribus incorporalibus releuet ab onere probadi r trans
fert onus probandi in aduersarium.Adde q3 3trium tenet gl.
in.d.l.sicut.§.sed si querat.s.si ser.ven.qua Barth.hic allegat
pro se,sed de hoc dic vt plenius per Bar.in.l.si prius.in.ij.op
129 po.iij.partis.vbi dixi.s.de ope.no.nun.¶ †Secunda nota
bilis r singularis conclusio Bart.est q vbicunq3 possessoriu
q3 proponit h3 causam dominij.iuxta glo.in.l.ij.§.queda.j.de
interdic.Et sic quando est possessoriu quod non potest iustifi
cari nisi ex probatione dominij:tunc nunqua cocurrit cu peti
torio:quia obstat regula,q absolutoria lata in vno,parit exce
ptione rei iudicate in alio:r ita limitat Bar. r omnia dicta in
ista combinatione r sequentibus. Adde q3 idem tenet Bal.
in l.edita.in viij.q.C.de ede.do.Abb.in.d.c.pastoralis.licet de
Bart.non faciat mentione.adde etia bonum tex.in.l.j.§.fin.r
ibi gl.s.de aqua quoti.r esti.Bart.s.in.j.lectu.glo.in duobus
locis.¶ Ista conclusionem Bart.limitat do.Alex.vt proce
dat quando primo est intentatum iudicium petitoriu vt tunc
non possit postea intentari possessoriu habens annexa causam
proprietatis per rone3 Bar.hic.q2 snia lata in primo pareret
preiudicium in secundo. Secus esset econtra secundum eum
quando primo fuisset intentatum tale possessorium habes an
nexam causam proprietatis:quia tunc cessaret ratio Bar.Na
tuc snia lata in tali possessorio no preiudicat i petitorio.Ro,
q2 ex quo in isto primo iudicio possessorio de dnio fuit actum
incidenter no pjudicat in alio iudicio vbi postea de dnio prin
cipaliter tractatur,vt est tex.i.l.sed si ante.j.de exce.Ideo ma
le dicit Bar.fm eum q3 ista limitatio sit generalis ad sequen
tes cobinationes,na non est verum in casu econtrario.Et ita
etiam tenet Ant.de But.post Jo.and.in.d.c.cum dilectus.de
causa pos.r proprie.Tu aute tene coclusione Bar. in vtroq3
casu.Et dic q imo etia in secundo casu qn prius fuit intenta
tum possessorium habent causam dnij q etiam tunc de dnio
principaliter tractatur r non in consequetia possessionis put
late firmaui r tenui.s.in.j.lectu.gl.r ibi respondi ad.d.l.sed si
ante.j.de excep.r ita est perfecte expedita prima combinatio
Bar.¶ Secunda cobinatio Bart.est quando vnus r idem
prim proponit possessorium : deinde petitorium r in effectu
distinguit per omnia prout in prima vbi fuit dictum.Simili
ter in tertia combinatione per omnia distinguit vt in prima
Quarta cobinatio qn vnus primo pponit petitoriu. Alius
scdo possessoriu.Bart.facit tria mebra sicut tres sunt species
interdictoru:sicut etia facit in aliis constitutionibus ex dictis
Bar.in.j.mebro qn postea intetatu fuit possessoriu recuperau
130 de,collige quatuor coclusiones.†Prima conclusio est q qn
reus 3 que fuit actu rei vendicatione fuit spoliatus ab actore
pendente lite r sic post susceptu iudiciu:tunc proceditur super
vtroque iudicio,nec vnum suspendit aliud.l.si constiterit.C.si.
reg.Et sic vtrunq3 r petitoriu r possessoriu pcedit rone spo
liationis facte post iudiciu intetatu in petitoriu. cu Bart. alij
simpliciter tenet pcipue Rap.cu.r.d.Alex.hic. ¶ Sed Are.
131 arguit 3 Bar.subtiliter q2 spoliatio facta lit.pe.†est odiosior
q facta an lite mota.Q3 p3 q2 retractat officio iud.absq3 eo
q intetet remediu ordinariu.c.pe.r fi.vt lit.pe. Bal. in.c.san
cim9 quo tep.mil.inuesti.pe.de.in vsi.feu. Inn.r Mod.i.c.di
lecti.de exce.Un vr q sicut spoliatio facta an lite mota in pe
titorio facit supsederi in ipso petitorio.vt Bar.statim dt.Ita
r forti9 ista q est odiosior saluat Bar.q to isto primo casu non
suspedit petitoriu:q2 sup eo a pncipio lis fuit ltie inchoata, ex
quo nodu secuta erat spoliatio.vn no poterit age repelli.Se
cus est in scdo casu qn spoliatio pcessit petitorium quocasu ex
quo ages vere possidebat no videt potuisse agi petitorio p eo
q erat penes eu.§.fi. insti.de perpe. r tep.ac.Judicio aut ltie
inchoato plus fauet.ar.l.qui cu maior.in princ.s.de bo. liber.
¶ Tu aduerte q Are.no bene pbat assumptu suum q3 spo
liatio facta lite pe.sit odiosior q facta ante litem, ex eo q2 pri
mo casu non est necesse recurrere ad remediu ordinariu sed re
tractat per offi.iud.absq3 remedio ordinario vt iuribus p cus
alle.Na istud ibi no prouenit q2 sit odiosior sed illud pcedit ex
132 regula generali que h3 q†ea que emergunt post lit.cote per
tinent ad offi.iud.l.ediles.la j.§.ite sciendu. s.de edi. edic. Bn
veru est q in proposito vtilius est implorare offi.iud.sup resti
tutione q intetare interdictu vnde vi vel aliud remediu ordi
nariu.Q2 in remedio ordinario necesse est pbare duo copula
tiue.s.possessione r spoliatione.c.cosultationib9 de of.de lega
ibi do.Abb.in ij.no.dt q ad hoc quotidie allegat ille tex. Sed
in implorando officio iud.no est necesse pbare spoliatione.sed
satis est pbare q possidebat tpe litis mote r nuc aduersarius
ei9 reperit in possessioe gl.in cle.ij.vt lit.pe.Et ita not.declarat
d.Abb.i.c.ex pte scdo in vlt..co.de rescri.r in c. bone de appel
la.q no.r hoc forte voluit cosiderare Are. Tu aut pba assum
ptu Are.no eudo logius p tex.in d. l. si costiterit.C.finiu regu
vbi q pedente lite spoliat aduersariu tenet restituere illud q3
occupauit r pro pena tatunde de sua specie.Et tame si spolias
set ante mota condenaretur ad estimatione r sic pena esset in
quatitate.l.si qs in tanta.C.vnde vi Bal.in l.si constiterit.per
illu tex.iuncta.l.siqs in tata. Ergo apparet per illu tex.iuncta.
l.si qs in tanta.q odiosior est spoliatio que fit lite pe.q ea que
fit ante.¶ Secudo cotra Bar.r doc.aduerte q in d.l.si consti
terit in qua se fundat Bart.r alij violentia non fuit comissa in
tota re in qua erat actu petitorio s3 in aliqua pte vt p3 ex illo
tex.in fi.du dt tm agri modu quantu admittere tentauit aui
tat s3 hic spoliauit in totu nisi forte argueres de parte ad toti
vulgata l.que de tota.cu fi.s.de rei ve.r c.pastoralis.in pri.de
133 offi.dele.¶ †Tertio cotra Bar.arguo p illud q i simili habe
mus q si appellans lite pedete spoliauit aduersariu vr renun
ciare appellationi.gl.in c.non solum de app.in vj.r ita no.Jo.
c.ex parte de rescri.que refert r sequitur Bald.in l.prescriptio
ne in x.col.C.si cotra ius vel vti pub.r ibi Bal. assignat p hoc
duas rationes.Pria q2 actus cotrarius lit.pen.inducit desti
tutione litis,vt l.si fili9.s.de mino. Secuda ratio q2 ppria au
thoritate ius sibiipsi dicedo videt spreuisse iudice:ideo debet
repelli a iudice que spreuit Ide3 tenet Bal.in d.c.ex parte de
rescri.r in c.an sit de appel.d.Abb.i c.ex parte. ij. in pria op.de
rescri. Ange.in l.fi.C.de tepo.appel.d.Matthe.in no.lr.in prin
cip.nota mirabile doctrina.¶ Et podera q illa duo fundamen
ta que adducit Bal.in d.l.pscriptione stringunt contra Bar.
hic.Si ergo spoliatio facta ante lite mota facit cessare iudiciu
petitoriu.l.si quis ad se fundu.C.ad l.Jul.de vi.cu aliis allegat
Bar.q2 est priuilegiata fm Bar.r oes hic.Ergo forti9 d3 fac
re supersederi spoliatio facta lit.ped.q est odiosior vt pbaui
Nisi diceres istud tolli in pposito per d.l.si costiterit allegat
per Bar.¶ Quarto 3 Bar.facere videt q2 isto primo casu
supersededu sup petitorio salte rone cotrarietatis q2 ages pe
titorio r sic rei vedicatioe dicit aduersariu possidere ages ve
ro interdicto recuperade dt se spoliatu r sic pte aduersam pos
sidere ergo prius est cognoscedu quis possideat presertim q
causa spoliationis sit priuilegiata vt ante oia de ea cognosce
vt dixi.Nisi respondeas saluando Bart.q ia lis erat legitime
inchoata super petitorio r ista cotrarietas postea nascit pen
dete primo iudicio propter spoliatione ideo no impedit.d.l.si
constiterit r ita habes expedita primam conclusionem Bar.
134 ¶ †Secuda coclusio est q quado intetas possessoriu recupe
rande ratione spoliationis facte intentat petitorium r sic an
primu iudiciu finitu agit rone diuerse possessiois quod adhuc
isto casu pcedit vtruq3 iudiciu per istu tex. fm quinta lectura
gl.communiter approbata cum Bar.tenet Imo. Ludo r do.
Alex.hic.Nota ex hac conclusione magna extesione ad istum
tex.fm quartam lecturam glo.communiter approbatam nam
iste tex.loquitur de interdicto retinede r extedit ad interdi
ctu recuperade fm Bar.in isto mebro r ad iterdictu adipiscen
de secundu Bar.hic in sequenti mebro huius quarte combi
nationis.¶ Ista coclusione reprobat Raph.Cuma.r do.Jac.
Bu.hic qui dicit Bar.in hoc maxime errasse eo q2 causa spo
liationis est priuilegiata r ante omnia spoliatus est restituen
dus vt dixi siue agat p modu exceptionis siue per modum ac
cusationis.c.cu dilectus r.c.fi.de ord.cog.r c.ex coquestione de
rest.spolia.vnde causa magis priuilegiata est pfereda.l.ordina
135 rij.C.de rei ven.Sed ad hoc responde†defendedo Bart.q
spoliatiois est priuilegiata veru est respectu possessiois i qua
comissa est spoliatio.secus respectu diuerse possessionis vt lo
quitur Bar. hic puta quia ago petitorio cotra te q2 detines
vel ciuiliter possides.Na rei vendicatio datur contra ciuiliter
possidentem vt est glos.in l.Pomponius.§.is qui.r ibi Bar.
j.eod. r tu dicis te spoliatu3 naturali possessione r sic diuersa
¶ Scdo r fortius mouetur Raph.Cu.q2 admitteretur coram

sue petitorio

sus petitorij ⁊ possessorij recuperāde vt vult Bart. certe exclu
deretur possessoriū recuperāde nā ibi sit probatio dñij in ipso
possessorio recuperāde excludit restitutio.c.j.de restit.spo. Jō
cū petitoriū eēt piudiciale possessorio nō dʒ admitti cōcursus.
l.ij.⁊ ibi no. C.q accu.nō pos. Bar.in l.fruct⁹.§.de exce. ⁊ marie
q: sñia lata super dñio in petitorio facit notoriū in ipso posses
sorio inter ipsas partes prout dixi late s.in j.lec.glo. Sʒ ad hoc
responde defendēdo Bar. ꝙ ex quo iudiciū petitorij est ordi
nariuʒ iudicium vero possessoriū est momentaneum l.momen
tanee.C.qui legi.perso.nō hab. Et sic est summariū ⁊ in eo sum
marie proceditur l.iij.§.ibidem.cū gl.ff.ad exhi. non est verisi
mile imo nec quasi possibile ꝙ possit ferri sñia in petitorio su
per dñio imo nec probationes fieri antequā expediat possesso
riū ꝙ est summariū vt declarat Bar.s.in prima cōbinatiōe in
primo mēbro vbi dixi. ¶ Tertio istā ꝯclusionē reprobat Are.
alia ratione.s.per illud qd tenet Bar.in sequēti parte quod qñ
rei vē.⁊ interdictū recuperande ꝓponūtur a diuersis partib⁹
respectu eiusdē rei supersedet in petitorio ne fiat preiudiciū in
terdicto recuperāde ꝑpter qōnē dñij.d.l.si qs ad se fundū.⁊ d.
l.j.C.si per vim vel alio mō. Et lʒ in hoc casu q: actiōes iste di
riguntur in diuersa non resultet aliqua incōpatibilitas stat tñ
ratio priuilegij ꝙ nō q̃ratur de dñio anteꝗ spoliatus sit resti
tutus sed in rei ven.dñiū semper deducitur principaliter iure
actionis siue agatur rōne detētationis siue rōne possessionis
q: restitutio rei venit per offi.iud. vt tʒ Bart.s.in v.lec.vbi di
xi sed respondeo vt dixi in p̄cedenti fundamēto. ¶ Tertia not.
cōclusio est q̄dē vtilis ⁊ disputabilis ꝙ exceptio ꝙ prius cog
noscatur de cā spoliationis est dilatoria ideo nō potest oppo
ni post li.cō. Istā intēdo bene examinare: q: millies allegat in
practica ista decisio Bar. Istā cōclusionē reprobat Rap. Cu.
⁊ do. Ja. pute. q: ex quo lis fuit cōtestata sup petitorio anteꝗ
ꝓponeret possessoriū ergo cū iudiciū possessoriū fuerit inten
tatū post litē cōtestatā i petitorio. Et sic ista exceptio qd pri⁹
cognoscat de possessorio recuperāde superuenit post litē con
testatā. Ergo dʒ posse postea opponi q: exceptio exurgēs p⁹
litē cōtestatā quāuis dilatoria pōt postea opponi.l.ij.cū gl. C.
de cōsor.eiusdē lit.c.insinuāte.de of.dele. Bar.in l.Pōpo.§.ra
136 ti s.de procu. Ad hoc respondet.d. Alex.qd predicta regula
que hʒ qd exceptio superueniēs post litē cōtestatā pt postea
opponi ꝓcedit qñ facto aduersarij superuenit post litē conte
stat.d.l.ij.C.de consor.eiusdē li. Secus qñ talis exceptio dilato
riā superuenit mihi post litē cōte.facto meo vt hic tūc nō pro
dest nec pōt postea opponi ita tenet Bart. i l.j.in iiij.col.j.d ex
cap.per.l.iusiurandū ⁊ ad pecunias.§.si.de iure iu. Idem.not.
Nico.de neap.post Ray.in lecturis Bar.in l.ij.§.numerū per
illū tex.s.de excus.tu. Alio modo rūdet Are.ꝙ predicta regu
la est vera nisi talis exceptio potuisset pri⁹ opponi esse eīn po
tuit prius opponere possessoriū ante litē cōtestatā ⁊ facere qd
sibi postea cōpeteret exceptio. vnde perinde est ac si sibi vere
cōpetijsset ante litē contestatā. Nā ita imputatur ei si in eius
potestate est facere qd sibi cōpetat ius formale, sicut si vere cō
peteret.l.si qs instituetur heres.in prin.⁊ ꝙ ibi Bar.s.de her.
insti.⁊ l.j.§.qui sub conditione.s.si quis omi.cau.testa.facit l.q
potest.j.de reg.iu.⁊ ita videt.notabilior responsio. Ego tertio
loco adhuc plenius respondeo ad istud fundamentū Rap. ꝙ
ꝗ primum aduersarius agit petitorio statim ⁊ incōtinenti or
ta est exceptio dilatoria spoliationis ipsi spoliato.c.ij.de or.co
gni. ergo non est verū assumptū Rap. ꝙ exceptio spoliationis
dilatoria oriatur demū qñ post litē contestatā fuit intentatū
possessoriuʒ recuperāde. Illud eīn verū est ⁊ ꝓcedit per modū
agēdi, sed ꝑ viā excipiēdi statim est orta ꝗ primum agit petito
rio. ¶ Scdo ⁊ fortius ꝯ Bar. adducit Raph. fortē tex.in cle.
vni.de cau.pos.⁊ prop. vbi dicit formaliter tex.ꝙ vsqʒ ad cōclu
sionē in cā facta in petitorio pōt intētari possessoriū recuperā
de. Et suspendetur petitoriū odio spoliantis ergo ibi est text.
formalis ꝯ Bar.ꝙ post litē cōtestatā in petitorio imo vsqʒ ad
cōclusionē in cā pōt intētari possessoriū recuperāde Itē ibi est
tex.ꝙ non est exceptio dilatoria vt vult Bar.cū possit opponi
post litē contestatā. ¶ Contra Bar.etiam tʒ Pau.de Ca. hic
in si.dicens qd habuit istū casum de facto in arduissima qōne i
cā matrimoniali in qua primo fuit intentatum petitoriū ⁊ lis
cōtestata sup eo postea fuit intentatū iudiciū possessoriū recu
perāde ⁊ dicit ꝙ cōtra Bar.volentē qd exceptio proueniēs
ex possessorio recuperāde si dilatoria que nō pōt opponi post
li.conte.est tex.cū gl.in c.ex conquestione ⁊ ibi expresse Inno.
de resti.spo.ꝙ imo supendat petitorium ⁊ de hoc fm eū ponit
Spe.in ti.de cau.pos.⁊ ꝓprie.post pri. ¶ Sʒ defendēdo Bar.
pōt respōderi ad ista duo iura canonica: scʒ ap.d.cle.vnicā.⁊
ad d.c.ex conquestione.fm.d. Alex.non hic, sed j.in vj.cōbina
tione post.d.A.it.in d.c.cū dilectus quod conclusio Bart.pro
cedit de iure ciuili sed inspecta dispositione iuris canonici nō
ꝓcederet illud qd dicit Bart.p iura p̄allegata.⁊ c.fin.de ord.
cog. Et sic.d. Ale.inducit differentiā inter ius canonicū ⁊ ius
137 ciuile ꝙ i dubio fieri nō dʒ vt c.j.⁊ ij.de ope.no.nū. ¶ Scdo
respōdet Are.qd illa iura canonica habēt locū de equitate ca
nonica in causis bñficialibus ⁊ spiritualib⁹ in qbus multa spe
cialia statuunt que nō ꝓcedūt in alijs causis ꝓphanatis ratio
nē dixi.s.in j.cōbinatione. Sʒ caue ꝙ illa cle.vni habeat locuʒ
etiā in causis nō bñficialibus tenet expresse.d. Abb.in d.c.pa
sto.in vij.col.prout etiā retuli.s.in j.combinatione. ¶ Contra
Bar.etiā tenet.d. Abb.in d.c.ex cōquestione.in ij.q.vbi mouet
fortiori fundamēto. Nam licet fm eum ꝙ prius procedat sup
possessorio recuperande sit quedā exceptio dilatoria qñ pro
ponit via exceptionis ꝓpositio tñ possessorij per modū actio
nis pōt fieri qñcūqʒ ante cōclusionē in cā quo casu in cōsequē
tiā possessorij venit suspēsio petitorij. Ideo nō attēditur vtrū
ista suspēsio sit de natura dilatorie ex quo trāsit cū natura sui
principalis cui⁹ accidēs est arg.l.qui habet prin.s.de tute.⁊ l.
j.in fin.s.de autho.tuto. Tñ ista ratio videtur contra mentem
dicte.cle.vnice que dicit qd illud inducit in odiū spoliatoris er
go pʒ qd si nō esset ista ratio qd alias nō suspēderetur petito
riū ⁊ sic habeo relatos oēs q tenēt cōtra Bar. ¶ Sed cū con
clusione Bar.tenēt cōiter alij p̄sertim.d. Ale.⁊ Are.hic Spe.
in ti.de peti.⁊ pos.§.sciēdum.ver. sʒ pone.d. Ant.de Bu.in d.
c.cū dilect⁹.in x.co.⁊ seq. Bal.i l.ordinarij in vj.co.C.de rei vē.
a ¶ Ego in vtili passu ꝓ cōclusiōe Bar.ꝙ ista exceptio[a] ꝙ p̄us
cognoscatur de causa spoliationis sit dilatoria ⁊ sic tollat li
138 te.cōte.addo simile † in exceptione excussionis qd prius excu
tiat p̄ncipalis anteꝗ possit cōueniri fideiussor Ista exceptio
ordinis similiter est dilatoria ⁊ tollit lite cōtestata fm Cyn.in
aut.p̄sente.C.de fideius.⁊ in d.l.exceptionē.C.de pb.⁊ ibi Bal.
in pe.co.in ver.est quedā exceptio ordinis.⁊ ibi etiā Sal. Idē
tenēt Ang.⁊ Pau.de ca.in l.decē.j.de ver.obl. Bal.in c.ex re
scripto vbi no.limitat de iureiu. Sal.in l.ij. C.cōmu.diui.⁊ in
aut.hac si debitor in pe.q.C.de pig. Pau.de ca.i l.si.in pri.ff.si
cer.pe. Pe.de anch.in cōsi.cclxxxiij.d. Alex.in cōsi.lxxviij.pri
mi.vol.in vl.co.qd bñ nota ⁊ iā habui de facto. ¶ Sʒ cōtra cō
clusionē Bar.multū facit q: permittit actori qui intētauit pe
titoriū vsqʒ ad cōclusionē in causa supsedere in petitorio ⁊ icē
tare possessoriū recuperāde vt est tex.i d.c.pasto.ergo etiaʒ dʒ
pmitti reo vsqʒ ad cōclusionē i cā facere ꝙ supersedeat in peti
torio ⁊ pri⁹ cognoscatur cā spoliatiōis vt in iudicijs seruetur
equalitas inter actorē ⁊ reum, vt l.fin.C.de fruct.⁊ lit.expen.q:
nō dʒ licere actori ꝙ reo nō lʒ vt in regula nō dʒ de reg.iu.pre
sertim cū cā spoliatiōis sit priuilegiata vt de ea pri⁹ cognosca
tur ⁊ supsedeat i cā petitorij.l.si qs ad se fundū. C.ad.l. Iu.de
vi.⁊ l.j.C.si p vim vel alio mō. Et sic in puncto iuris vr ꝙ opi.
Ra. Pau.de ca.⁊ d. Abb.ꝯ Bar.⁊ sequaces sit verior p̄sertim
139 per.d.cle.vnicā cui nō bene rūdet ¶ † Quarta cōclusio Bar.
est ꝙ reus conuent⁹ rei vēdicatione nō reperit possidere tem
pore ferēde sñie nec de hoc fuit interrogatus nec se obtulit li
ti iuxta.l.is q se obtulit.ij.de rei ven. Quod tñ feret sñia sup pe
titorio declarando actorē dñm ⁊ absoluet reus quia non possi
det vt est glo.sing.in l.si a te §.j.j.de excep.rei iud. Effectus est
magn⁹ q: si postea possessio puenerit ad reū poterit ei aufer
ri virtute dicte declarationis ⁊ ita tenēt omnes. ¶ Cōtra istā
conclusionē ⁊ cōtra dictā gl.in d.l.si a te.§.j.videtur esse fortis
tex.in c.examinata de iudi. Ubi si actor possidēs intētat rei vē
dicationē q: petitio eius dicit inepta absoluitur reus simpli
citer ⁊ actor repellit ergo ibi vr de directo tex.cōtra dicta glo.
Tamen do. Abb.in d.c.examinata in vl.no.ponderat illū text.
pro singulari vltra oēs vt ipse dicit pro gl.in d.l.si a te.§.j.⁊ ꝙ
140 ibi no. Bar. ¶ † Breuiter dic ꝙ illa singularis glos.in d.l.si a
te.§.j.⁊ Bar.hic ꝓcedit qñ non cōuentus rei vēdicatione est
litē cōtestatus ⁊ passus negotiū pro actore liquidari. Tamen
in nulla parte iudicij fuit interrogatus an possideret quo ca
su dr ꝓprie se offerre liti isto casu pronunciabitur actorez esse
dominū ⁊ reus absoluetur q: nō apparet eū possidere. Nā tūc
iudicium rei vendicationis fuit bene institutum ita declarant.
Bar.⁊ Ang.in l.si qs se obtulit.d. Abb.in c.aduersario.de ex
cep. Secus quādo re⁹ negauit se possidere ⁊ actor possidebat
rem quā vēdicabat quo casu non potuit fundare actionē suā
tunc reus simpliciter absoluit ⁊ nihil pronūciatur pro actore
imo repellitur ita loquitur tex.in d.c.examinata. Et sic habes
qd nō vr se liti offerre q suscipit iudiciū si non asserat se possi
dere fm glo.⁊ doc.in d.l.is qui se obtulit.⁊ in d.l.si a te.§.j.⁊ ita
etiam tʒ do. Abb.in d.c.examinata, in vlt.no. ¶ Et si dicatur
qd ex quo reus non possidet deficit vnum extremū formale re
quisitū in rei vendicatione scilicet possessio in conuento.l.vni.
C.de alie.iud.mu.cau.fac. ⁊ sic iudiciū nullū ⁊ sententia nulla

a ¶ Exceptio. Ad de soc. consilio. xxiiij.col.j.vsi.iiij. vr pbari. Alexā. cōsi. xxxiiij.p tot. iiij.vo.fel.in c.exceptionem.co.xv. versi.⁊ ista d exceptō. Jas.i l.ita de mū C.de pen.co.s.

aduerte q̃ ter.in d.l.si a te.§.j. cū mysterio dicit quis fundum quē putabit se possidere detendit. Et sic apparet q̃ reus non opposuit exceptionē q̃ nō possideret ⁊ sic reo nō opponēte: ⁊ nō interrogato an possideret fuit iurisdice facta litis cōtestatio ⁊ factus ꝓcessus. ¶ Alio ⁊ scđo mō rñdet do. Car. Flo.in d.c.exuminata q̃ gl.in d.l.si a te.§.j.procedit quādo rei vendicatio actualiter cōpetit actori:q: licet reus cōuētus nō possideret,tñ possessio erat penes tertiū ⁊ nō penes actorē. Sec⁹ si rei vēdicatio actualr agēti nō cōpetit:puta q: possessio sit penes ipsum actorē nec alius possideat aut detineat:⁊ tūc actor repellit.ita ꝓprie loquitur tex.in d.c.examinata, Et licet Lud. Ro.hic in pe.col.reprobet istā sol.eo q: etiā ibi rei vendicatio actualiter cōpetebat actori:eo q: res erat posita in sequestro penes tertiū,vnde ratione detētatiōis poterat ꝯ sequestrariū intētari.l.officium.ff.de rei vēdi.Dic melius ꝑut etiā dr Aret. hic q̃ tpe quo fuit actum rei vendicatione nō erat adhuc facta sequestratio: ⁊ sic a pñcipio inepte fuit actum ⁊ sic tene gl. in d.l.si a te.§.j. que est singularis ⁊ cōiter approbata fm An. in l.Pōpo.§.sz ⁊ is ff.de procu.⁊ in d.l.is qui se obtulit. ⁊ non reperitur alibi in iure fm Bald.in rub.extra de sen. ⁊ re iud.in ij.col.⁊ ita habes expeditū primū mēbrum huius quarte cōbi

141 natiōis. ¶ †In scđo mēbro huius quarte combinationis in quo loquit Bart. de interdicto adipiscende tz q̃ si post litem cōtestatā sup petitorio reus nō interrogat⁹ an possideat ꝓponat possessorium adipiscende q̃ procedet super vtroqz iudicium. Istud nō videt verū impediente regula contrarietatis: q: agens reivēdicatione dicit aduersariū possidere,⁊ ille postea agens possessorio adipiscende negat ꝙ possideat:sz dt actorem possidere,ergo nō ꝓcedit iudiciū super vtroqz sicut in simili dicit Bart.in sequēti mēbro in interdicto retinende ad fi. Salua ꝙ Bar.hic loquit qñ sup petitorio fuit lis cōtestata:⁊

142 sic illud iudiciū rite ⁊ recte processit. ¶ †Itē ex hȷs que dicit Bar.in quarta cōbinatione iūcto eo ꝙ tz Bar,ff.in j.cōbinatione habes diligenter notare q̃ qñ vnus ⁊ idē intentat petitoriū ⁊ possessoriū magis impedit cōcursus petitorij ⁊ possessorij retinēde rōne ꝯrietatis ꝙ petitorij ⁊ possessorij recuperāde vel adipiscende,ita vult Bar.ff.in j.cōbinatiōe. ⁊ est tex. in d.c.pasto. Tamen qñ ista remedia intentant a diuersis:q: petitoriū intentat ab vno ⁊ possessoriū ab alio: vel ecōtra est totū oppositū:q: facilius admittitur concursus petitorij ⁊ possessorij retinēde ꝙ petitorij ⁊ possessorij recuperāde vel adipiscēde. Sz i diuersis psonis ē totū eꝯ. Rō diuersitatis est i prōptu q: in eadē psona est maior ꝯrietas in possessorio retinēde ꝙ in alijs:pz q: si ago petitorio assero aduersariū possidere. Si ago possessorio retinende assero me possidere: ⁊ sic sum mihipsi ꝯrius Secus qñ ago possessorio recuperande vel adipiscende: q: in neutro assero me possidere,sz aduersariū, Sed in diuersis personis est totum ꝯriū: q: nulla est ꝯrietas in possessorio retinende cum petitorio in alijs sic:nam ago ꝯ te rei vendicatione ⁊ sic petitorio assero te possidere. Si postea ecōtra tu agis contra me vti possidetis ⁊ sic retinende:tu etiā asseris te possidere:⁊ sic inter nos nulla est ꝯrietas. Nota quia boni sunt ter

143 mini ⁊ fundamentales in presenti materia. ¶ †Quinta combinatio Bar.qñ vnus primo proponit possessoriū, alius scđo petitoriū:⁊ sic econuerso ad.q.precedētē in qua Bar.facit tria mēbra vt hic p eū. ¶ Adde ꝙ Bar. in primo mēbro est diminutus:q: nō facit illā distinctionē quā facit in alijs duob⁹ mēbris sequētib⁹ vtrū agat diuersis respectibus ⁊ sic respectu diuerse possessiōis an eodē respectu vt prio casu admittat cōcursus vtriusqz iudicij. Pro certo Bar.est in hoc diminut⁹ q: ita debuit distiguere in isto mēbro sicut in duob⁹ sequētib⁹ ⁊ ꝑut distiguit in alijs cōbinationib⁹:attēto maxie ꝙ ipsemet Bar. ff.in pcedēti cōbinatiōe in pmo mēbro ita formatr.distinguit itomet iterdicto recuperāde q̃ si ꝑponat diuersis respectib⁹ admittat cumulatio amborū iudiciorū per iitā tex. fm quintā lecturā gl.cōiter.approbatā. Nescirē saluare Bar.in hoc,sz puto ꝙ fuerit in aduertētia Bar.hic.⁊ idē Bart.j.in vj.cōbinatione iz nemo aduertat. ¶ Scđo ꝙ Bart.subdit ꝙ spoliatus agēs possessorio recuperāde pōt cōsentire ꝙ cognoscat sup exceptiones dñij opposita per reū per c.j.de restit. spolia. Adde

144 †ꝙ spoliat⁹ pōt conuenire sue paciscī ne possit agere ꝑ spoliatiōe iā facta possessorio recuperāde ⁊ sibi preiudicat fm do. Abb.late in in c.solite.in vlt.co.de restit.spol.⁊ in c.cū dilectus. in xj.col.de ordi.cog.⁊ hoc no.q: iam habui de facto. Et vt dicit Bart.licitū est,renūtiare iuri suo.l.si quis in cōscribēdo.C. de pac.c.si diligēti.de for.cōpe.nā remittētibus actiones suas non est amplius dandus regressus,vt dicit tex.in l.querit.§.si venditor.ff.de edil.edic.⁊.vij. questio j.in c.quam periculosum.

154 ¶ †Tertio inquātū Bal.in vltimo mēbro tenet, ꙙ si primo intentatū est ab vno possessoriū retinende,secundo intentetur ab alio petitoriū eodē respectu.s.eiusdē naturalis possessionis ꝙ ista nō possunt cōcurrere ratione cōtrarietatis Cum Bar. omnes indifferenter trāseunt idē tenet Bart.j.in vj.combinatione ⁊ etiā.ff.in quarta combinatione ad fi. Istud non videt bene dictuz. Nā qui intentat possessoriū retinēde dicit se possidere alter q intentat secūdo loco petitoriū fatetur aduersariū possidere ergo hic nulla est contrarietas vt vult Barto. Ni saluādo Bar.ꝯsideres effectū q: vterqz vult illā naturalē possessionem eiusdem rei vnus ratione dominij. l. officiū. ff.de rei vendi. alius ratione interdicti ⁊ sic considerato fine ⁊ effectu vtriusqz iudicij dicit resultare cōtrarietas Secūdo potes saluare Bar.per ea que dicit Bar.ff.in quarta combinatione in fin.quando actor qui primo agit petitorio postea cōuētus vti possidetis asserit se possidere eādē possessione qua cōuentus Et tūc est sibi ꝯri⁹ vt ibi per Bar.⁊ in istis terminis salua

146 Bar.hic. ¶ †Itē inquātū.ff.in pmo mēbro tenuit ꝙ Bar. defectiuus ꝙ si agat diuersis respectib⁹ respectu diuerse possessiōis dicta iudicia possint cōcurrere. Istud patet:q: si actor primo egit possessorio recuperande ꝙ est priuilegiatū vt ante de eo cognoscat ⁊ dicit se spoliatū sua naturali possessiōe: ⁊ vero postea egit petitorio ⁊ sic rei vēdicatione q: dicit aduersariū detinere vel ciuiliter possidere tūc vt dicit Bar.ff.in primo mēbro precedētis cōbinationis ista duo iudicia simul cōcurrunt ar.huius.l.secundū quintā lecturā glo. ¶ Et aduerte ꝙ tunc cessant fundamēta inducta per Bar. hic Primum actor intentās possessoriū recuperāde negat se possidere ergo nō potest cōueniri petitorio ⁊ sic rei vendicatione. l.si.ff.de rei vēd. Respondet ꝙ negat se possidere naturaliter ex quo dicit se spoliatū sua naturali sed potest cōueniri ratione detētatio

147 nis.l.officiuz.ff.de rei vendi.†Item ratione ciuilis possessionis q: rei vēdicatio dat cōtra ciuiliter possidētē.gl.in l.Pom

148 ponius.§.si is qui.⁊ ibi Bar.vbi alias dixi.j.co. ¶ †Nō obstat secūdū fundamentū. Bar. ꝙ causa spoliationis est priuilegiata vt añ de ea cognoscat. Respōdet verū esse respectu naturalis possessionis in qua actor dicit fuisse cōmissaz sibi spoliationē,sz nō respectu alteri⁹ cui⁹ respectu nūc cōuenit puta detentationis vel ciuilis possessionis. Et sic resideo in eo ꝙ tenui ꝙ Bar.sit defectiu⁹ in isto prio mēbro Pōdera ꝙ Bar.met in vj.cōbinatione in fi.vbi etiam loquitur quādo primus proponit interdictum recuperande ⁊ alius petitorium, ea. Bar.ibi in fi.dicit pdicta vera nisi diuersis respectib⁹ ageret tūc enim dicta iudicia cōcurrūt nec esset aliqua regula impediēs fm eum ⁊ sic tenet illud q̃ ego teneo licet hic dimi

149 nutus. ¶ †Sexta combinatio quādo simul a eodē tempore vnus proponit petitoriū ⁊ alius possessoriū. Bart. bene

150 adde ꝙ statim dixi in pcedēti cōbinatione. ¶ †Septima combinatio Bar.est quādo vterqz ꝑponit petitoriū ⁊ possessoriū asserēs se esse dñm ⁊ possessorē cōcludit fm omnes ꝙ pcedat dz possessoriū ⁊ prius expediri rōne ꝯtrarietatis ⁊ ratione or

151 dinis iudiciarij.⁊ cū Bar.tenēt oēs. ¶ †Adde ꝙ p hoc puto alibi male dicere Pau.de cast.in l.si de vi.in pe.co.in n.ff.de iudi vbi dicit frequēter videm⁹ in practica ꝙ duo ꝯtēdūt de ꝑprietate ⁊ possessione ⁊ vterqz eorū dat libelluz in quo narrat se possessorē ⁊ dñm ⁊ sic cumulat vtrunqz iudicium ⁊ vtrunqz tēdit ad declarationē iuris agētis ꝙ fieri potest vt ibi per eum Credo ꝙ erret nā ista cumulatio nō admittit vt hic per Bar. ⁊ omnes q: debet pcedere possessoriū ratiōe ꝯtrarietatis ⁊ ra

152 tiōe ordinis iudiciarij. ¶ †Istā ꝯclusionē Bar.limitat Bal. in l.vnica.§.j.in vlt.col.C.de cadu.tol.nō procedere in iuribus incorporalib⁹ in quib⁹ vnus cōtra alterū ⁊ alter cōtra aliū potest agere dicēdo ius suū esse ⁊ se possidere vel quasi. Nā duplices libelli ꝓcedūt in petitorio ⁊ possessorio retinēde rerum corporaliū ⁊ est vtilis mutua petitio propter pleniorem victoriā vt dicit singulariter notari in l. j.§.j.j.vti possid. Istā limitationē reprobat Are.hic q: non debēt admitti libelli directe contrarij qñ p vnū iudiciū intentatū idē omnino quis potest cōsequi alter agēdo alter per viā exceptionis. Ita dicit glo. in l.quēadmodū ⁊ ibi Bal.ff.de iuc. Sz non reperio Bald. hoc dicere. ¶ Tu tene limitationē Bal.que videt bona cessantibus raonibus Bar.cum in iuribus incorporalibus cesset ratio cōtrarietatis ⁊ ordinis si vterqz vult assumere in se onus probandi vt declarat Bar.ff.in tercio mēbro prime cōbinationis ꝑprie loquit in iuribus incorporalibus Sed vñ mihi obstat cōtra istā limitationē Bal. q: iudiciū debet cōstare ex tribus personis.c.forus, de ver.sig.vnde etiā in tribus iudicijs in quibus quilibet dicitur actor ⁊ reus dz pri⁹ discuti quis sit actor ⁊ quis reus l.in iuribus.⁊ l.seq.ff. de iud.q̃ non est hic cum

153 vterqz ē actor ⁊ vterqz agit ⁊ ꝑponit libellū. ¶ †Ultra Bar. adde octauā combinationem quam Bar.omisit, videlicet duo iudicia possessoria possint simul eodem tempore concurrere

rere & cumulari in q Bal. i repe. l. incerti. in. xj. C. de interdi. tz quod ab eadem parte nō possint cumulari ratione contrarietatis. Nā intentās possessoriū recuperande asserit se olim possedisse & nūc esse spoliatū. c. olim. de resti. spo. iterdictū adipiscende psupponit nūq̄ possedisse iterdictū retinēde psupponit qd possideat. Ergo impossibile est q ab eodē possint simul cumulari. sz a diuersis partib⁹. Tenet Bal. q fieri possit cumulatio excepto possessorio recuperāde in quo recōuentio nō pcedit nisi eodē possessorio pro alia spoliatiōe. c. fi. de ordi. cog. lz Bar. s. ante primam cōbinationē dicat illud. c. fi. pcedere de iure canonico tantū. Et cū illa decisione Bal. simpli-

154 citer transit do. Alex. hic. ¶ † Sed tu subtilius aduerte q et ab eadem parte vr̄ q iudicia possessoria possint simul cumulari circa diuersa: puta recuperāde ratione naturalis spoliati, adipiscende rōne ciuilis vt hoc tex. sm quintā lecturā gl. & tenet Bar. in omnibus combinationibus presertim in quarta cōbinatione. Ego dixi in quinta cōbinatione in primo mēbro Bar. ¶ Similiter interdictū adipiscēde & retinende pnt cumulari a diuersis respectibus per illud qd in simili tz Bart. in tertio mēbro quarte cōbinationis: & ita etiā in specie repe

155 rio tenere Lu. Ro. hic alij nihil tāgūt. ¶ † An autē a diuersis possint cumulari ab vno interdictū recuperāde ab alio vti possidetis sup eadez re. Licet Bal. simpliciter teneat q nō est lōgus articulus quē plene tāgit Inn. & post eū. d. Ant. de bu. i. c. veniens de pscri. quos late refert. Lu. Ro. hic. p te videas Jo. an. in addi. Spe. i ti. de peti. & pos. §. j. ver. sed an intētati. & ita habes expeditā principalē qōnem Bart. p septem cōbi

156 natiōes an petitoriū & possessoriū possint cumulari. ¶ † Secūdo principaliter q̄rit Bar. An in casib⁹ in qb⁹ dictū est nō admitti cumulationē sit necesse q opponat exceptio, & an si nō opponat iudicia sint nulla vel saltem reus veniat absoluēd⁹: distinguit faciēdo quatuor mēbra, vt hic late p eū & cū Bart. transeunt hic Mod. Idē tenet Bar. in. l. edita. C. de edē. i vlti. char. in versi. expeditis generib⁹ cumulationū. Bal. i. ordinarij. in. iiij. col. C. de rei vendi. do. Ant. de bu. in. c. cū dilectus de cau. pos. & proprie. ¶ Tu adde in secūdo mēbro qñ talia iudicia nō ɔcurrūt: eo q absolutoria lata in vno facit pōiudicium i alio. Pro hoc Bar. allegat. l. gñaliter. scdm secūdam lec. gl. j. de exce. Tu dic qd illa gl. meli⁹ fuisset allegata p Bar. in primo mēbro qñ rōne prelatiōis vel ordinis impedit cumulatio. Nā ibi gl. pprie loquit de exceptione: qd pri⁹ procedatur in rei vendicatione q̄ pro seruitute vic. iuxta. l. fundū. j. de exce. Nisi saluādo Bar. dixeris qd ibi est duplex exceptio. s. ordinis vt dixi. & etiā qd snīa lata i vno parit exceptionē in alio. d. l. fundū. & ppter istud secundū fundat prima

157 rō: & istud etiā cōsiderauit Bar. hic. ¶ † In tertio mēbro dū Bar. loquit de remedijs que electiōe tollūtur, & dicit q si vnū proponit in vno iudicio & aliud successiue in alio q sm tollit ipso iure, vt in casu. l. fi. C. de cōdi. Dic rationem esse: q2 qñ ex eodē facto vel cā oriūtur diuerse actiones: tūc vna electa colligit altera. arg. l. si reus. j. de fideiuſ. Ita magistraliter declarat Bar. in. l. j. §. vñ q̄rit. in prima regula. s. de pub. & p doc. & Bar. ibi. presertim in prima & secūda regula tolluntur tria

158 iura q allegat Are. hic ɔ Bar. ¶ † Itē diligenter no. singularē doctrinā Bar. quā ponit isto tertio mēbro q acta facta in primo iudicio etiā inter easdē psonas, etiā coraz eodē iudice plus nō faciūt fidē in alio iudicio etiā in cā recōuētionis, nisi pars producat illa acta in secūdo iudicio. Et sic nō dz ɔstare iudici vt iudici de actis. nisi quo ad illā cām in qua sunt facta. seqt Bar. in. l. ordinarij. in. iiij. col. C. de rei vendi. d. Ant. de bu. in. d. c. cum dilect⁹. in. xij. col. & seq. Ubi p hoc dt qd cauti practici pducūt acta vni⁹ cāe in alia, & est gl. no. in. l. quoties. §. fi. in vbo hēdē. s. de pb. & ita etiā valde no. seqt d. Matthe. in no. cl j. Et istud dictū Bar. etiā notat & reputat egregiū d. Alex. in cōsi. lxxij. inci. in cā vertēte inter Pe. & Jo. i pe. col. in fi. in. i. vol. Sequitur etiam do. Alex. in. l. ij. ad fi. C. de edē.

159 Accedat † q vult gl. no. & ibi no. Bar. i. l. mutari. s. de pcu. vbi tz q vno momento potest totus processus prius fact⁹ reproduci & consensu partium ɔfirmari qñ erat inualidus: puta q2

160 fact⁹ tpe feriato, vt ibi no. p eū. ¶ † In quarto mēbro Bar. qñ prohibetur cōcursus ratiōe contrarietatis, dato q iudex & pars nihil opponans: si etiā i processu cōtinet cōtraria, sequtur absolutoria etiā parte nō opponente. per regulā. l. vbi repugnātia. j. de reg. iu. & l. scripture. C. de fi. inst. Adde q actum repugnātē etiā summus deus nō pōt in esse pducere sz Ang. in consi. clxxij. incip. hic pūct⁹ prima facte videtur clar⁹. circa fi. ¶ Sed vt istam mēteriam clarius habeas, fac regulam

161 sm Jo. de Imo. & d. Alexā. cū trib⁹ fallentijs. Regula est q regulariter ista iudicia simul procedūt & simul pnt cumulari si nō opponat a iudice vl a pte. l. si mācī. i pn. & ibi gl. s. de eui.

Itē q2 leges loquentes de cumulatiōe prohiblia sem p vident se referre ad exceptionē, vt ptz i iurib⁹ hic allegatis p Bar. Facit qd etiā in criminalib⁹ procedit accumulatio accusationis duorū qñ plures accusantur in eodē libello. Si nō opponat a parte sm Bar. in. l. hos accusare. §. lege. j. de accusa. & in. l. j. §. accusationē. j. ad turpil. gl. & Bal. i. l. si accusatorib⁹. C. de accusa. Bal. cū rōnibus. in. ij. q. C. qui accu. nō pos. Item regulariter iudex non dz impartiri officium suum nisi parte petente vel excipiēte. l. iiij. §. hoc autē iudiciū. s. de dā. infec.

162 ¶ † Ista regula primo fallit quādo apparet ex actis q agēs est sibi contrarius: q2 sicut iudex potest ex officio libellū ineptum reijcere, vt est gl. in. l. j. & ibi dixi. s. de offi. asse. & i. c. sacerdotib⁹. xj. q. j. Ita pōt ex officio repellere eū qui nō est audiēdus: q2 est sibi ɔtrius. l. j. C. de fur. & c. solicitudinem. de app.

163 ¶ † Secundo fallit quādo actor agendo vno ex duob⁹ remedijs alij renunciat, vt quādo intentando petitoriū renūciant possessorio vel eɔ vt hic secundum tertiaz lectu. gl. & l. fi. C. de codicil. Tūc si intentat secundū: q2 cōstat eum sine actione experiri iudex ex officio etiā parte nō opponēte pōt eā repellere sm gl. in. l. vbi pactum. C. de transac. & in. l. si vnus. §. pact⁹

164 ne peteret. in vbo, in opponēdo. s. de pac. ¶ † Tertio vltra Bar. limita i iudice delegato cui cōmissum est vt primo de possessorio deinde petitorio cognosceret: quia si fiat cumulatio quis nō opponatur per partē vel iudicem: tamē pcessus erit nullus tex. est no. in. c. venerabili. & ibi doc. no. de offi. dele. & seqt simpliciter d. Alex. hic Ratio est, q2 forma mādati diligēter est attendēda p delegatū. l. diligenter. in prin. s. mād. & c. cum dilecta. de rescri. Et ita habes expeditā istam scdam

165 questionē Bar. ¶ † Tertio querit Bar. an i iudicijs possessorijs requirat litis cōte. Concludit quod sic in omnib⁹ tribus retinende adipiscende & recuperāde. vt hic late p euz. Licet in interdicto recuperāde videatur esse plus dubij odio spoliatoris. Et cū Bar. tenet Imo. & alij Mod. hic idē Bart. post gl. i. l. j. C. si de momē. pos. fue. ap. Bar. & Ang. i. l. fi. C. q legi. p so. hab. sta. in iudi. vel nō gl. in. c. ɔsultationib⁹. i gl. fi. & ibi. Jo. and. & Bar. in. j. col. de offi. dle. Bal. in. l. fi. C. si p vim vl alio mō. & in repe. l. incerti. i. xiiij. q. C. de iterdi. vbi disputat & nō clare firmat: qcquid teneat idē Bald. in. q. p eū dispptata q incipit, accusatus de vi turbatiua. in. xv. qō. vbi tz q in interdicto recuperande qd datur spoliatio nō requirat litis contestatio. ¶ Sed primam opi. que est communis: tz etiam Ang. in l. j. §. annum. post gl. ibi. j. de iti. actuq; pri. Sa. i d. in d. l. fi. C. si per vim vel alio mō. vbi dicit quod excepto Duli. de Cug. doc. communiter tenent quod requiratur litis contestatio. Idē tenet do. Ale. in consi. cclxvij. incip. cōsideratis his de qbus in themate fit mentio. in iiij. co. quod est consilium. sm in. ij. vo. Et pro ista communi opi. vltra allegata per Bar. est bonus tex in c. ij. in ver. cā igitur lis. & ibi doc. vt li. non contest. Ubi est tex. quod etiam in possessorio recuperād in quo est maior dubitatio: tamen requiritur litis conte. Ad idem tex. in l. properandum. in prin. in vbo possessionē iūcto verbo post litem contestatam. C. de iudi. & tex. in l. j. necessario in verbo ad ius ordinariū. s. si mulier vend. nomi. Ad idē facit q2 snīa lata in possessorio dicitur esse diffinitiua. vt no. Bal. in l. q iussit. j. de re iu. & in l. post sententiam. C. de sentē. & interlocu. oī. iu. & in. l. j. in gl. j. in fi. C. si de imo. posses. fue. appel. Sed diffinitiua non potest fieri lite non contesta. l. pla

166 tē. C. de senten. ¶ † Itē p communi opi. facit bona rō: q2 i possessorijs pceditur summarie. l. ij. §. ibidem cum glo. s. ad exhiben. Sed in summarijs requirit litis contesta. l. tigni. §. idē scribit & §. si quis non possideat. & l. Julianus. §. proinde. s. ad exhibē. sm Bar. in extrauagan. ad reprimendū i verb. summarie: & in l. iiij. §. hoc autem iudicium. in vl. co. & in vlt. qō. s. de dam. infecto. Sicut etiam in nunciatione noui operis reqritur litis cōtestatio gl. in l. de pupillo. §. q op⁹ de ope.

167 no. nun. ¶ † Similiter quando intentatur remediū possessorz c. re interganda. iij. q. j. requiritur. litis conte. sm Archi. ibi vbi refert idē tenuisse Soffre. in c. ij. de offic. iudic. Idē tenet Bal. in d. l. fi. C. si per vim vel alio mō do. Alex. in d. cōsilio cclvij. alias. ij. in iij. volumine. & hic. sed aduerte in ɔrium.

168 † Ego arguo sic: q2 quādo lex dicit quod summatim procedatur intelligitur absente parte & sic non fit litis contestatio ita tz Bar. me. in l. fulcinius. j. cum⁹ hoc. §. ex qui. cau. in pos. ea arg. l. recusare. in prin. s. ad Trebellia. Et pōdera istō id. velle Bal. hic in fallentia quā ponit in carboniano edicto vbi vult qd non requiritur litis contestatio quia summatī pcedit Idē vult Bar. j. in iiij. q. q vbi pceditur summa ūz nō reqrat litis contestatio. quomodo concordabimus istam ɔrietatem. Bar. met. Tu potes saluare ex doctrina no eiusdēmet Bar. in l. j. §. fi. i j. co. j. e. pto. stipul. vbi dicit qd quādo lex dt sum.

matim cognosci vel ꝓcedi,ꝛ sum⁹ in casu quo sñia lata nõ parit plenũ preiudiciũ:ꝛ tũc intelligitur summatiꝫ tã in ordine ꝙ in probatione,ꝛ tunc non requiritur litis ꝯtestatio. Sec⁹ in causa in qua summatim cognoscit plenũ p̃iudiciũ parit,vt ibi ꝑeũ,ſꝫ carboniana nõ parit plenũ p̃iudiciũ,igit̃ ibi summatim intelligitur sine litis cõtestatione,ita ꝓprie loquit̃ Bar. hic in sua fallentia.ꝛ.j.in.iiij.q.Sꝫ sñia lata in possessorio facit plenũ preiudiciũ:q2 ab ea appellari nõ põt.l.vni.C.si de momẽ.pos.fue.app.Bar.in.l.ij.ff.de app.recip.ibi igit̃ summatim itelligit̃ interueniẽte litis ꝯtestatiõe.Ista est pulchra

169 cõcordia ꝛ pulchra doctrina quã no.¶†Istã cõem ꝯclusionẽ limitat Bar.duob⁹ modis.Primo qñ possessoriũ nõ dirigitur cõtra certam personã.Ibi nõ reqritur lit.ꝯte.l.fi.C.

170 ð edic.diui.adri.tol.istud repetit Bar.i duob⁹ locis.† Addõ pro ista limitatione bonã gl.in.l. quinquaginta.ff.ð execu.tu. ff.quã gl.no.ibi Bal.qð act⁹ de sui natura non hꝫ aduersariũ certũ non requirit lit.cõte.sed requirit ꝓpositionẽ ꝛ ꝓbationẽ ꝛ illa propositio habet̃ ꝓ litis conte.per illũ tex.cum gl.not.

171 ¶†Scðo limitat Bar.i possessorio carboniano in quo nõ re

172 quiritur litis cõte.duplici rõne de qua hic per eũ.¶†Tertio vltra Bar.singulariter limita qñ periculũ esset in mora, tũc in possessorio ñ reqrit̃ li.cõte.ſm Bal.in.d.l.i,certi.i.xiiij. q.Istã limitatioẽ reprobat do.Alex.hic in vlt.col.lꝫ dicat ꝙ

173 neminẽ inueniat faciẽtẽ mẽtionẽ de hac limitatiõe.¶†Motus colorato fundamẽto:q2 in cã damni infecti periculũ est in mora:ꝛ ideo celeritatẽ desiderat.l.j.ff.de dã.infec.ꝛ tamẽ ſm cõmunem cõclusionẽ requirit̃ lit.cõte.ſm Bar.ꝛ doc.in.d.l.

174 iiij.§.hoc autẽ iudiciũ.in vlt.q.ff.de dam.infec.¶†Sed tu tene limitationẽ Bal.q2 vbicũqꝫ periculũ est in mora recedimus a regulis iuris cõis.l.de pupillo.§.si quis riuos.ꝛ ibi. d.Alex.ad hoc no.ff.de ope.no.nũc.ꝛ ibi multa cumulaui ad istã regulã.facit.l.ait ꝑtor.§.si debitorẽ.ff.de iis q̃ in frau.cre. Nõ obst.fundamẽtũ d.Alex.q2 lꝫ cã dãni infecti celeritatẽ desideret.d.l.j.ff.de dã.infec.tñ ꝓ hoc nõ tollit̃ lit.cõte.q2 si dãnũ pendẽte iudicio ꝯtingeret põt agi ꝓ illo dãno.l.si finita.§. elegãter.ff.de dã.infe.ita formaliter respondet Bart.in.d.§. hoc autẽ iudicio.i vlt.q.ꝛ valde admiror ꝙ d.Alex.nõ faciat de eo mentionẽ cũ Bar.ibi ante eũ formet illud fundamentũ ꝛ ei rñdeat vt dixi.¶Sꝫ aduerte lꝫ opi.Gui.de cu.sit reprobata ꝑ Bar.ꝛ scrib.hic.tñ ista opi.Gui.est multum equa ſm Bal.i.d.l.icerti.i.xiiij.q.ꝛ ibi iter alia rñdet ad.§.hodie.insti. de interdi.alleg.per Bar.ꝙ ibi sunt verba narratiua nõ a tem dispositiua ꝙ requiratur li.cõte.An verba renũtiatiua legislatoris disponãt,dixi alias plene in.l.q se patris.C vnð lib.idem etiam respondet Bal.ad.l.iij.§.pe.ff.de lib.exhib. allega.ꝑ Bar.vltra rñsionem Gul.hic relatã ꝑ Bar.ibi reo absente ꝓceditur ad missionẽ in possessionẽ bonorũ:iõ nõ fertur diffinitiua:q2 non liquebat de cã.Itẽ q2 est in electiõe actoris qð velit ex istis remediis mitti in possessionẽ bonorũ rei cõtumacis an qꝫ ꝯ eũ procedatur ad sñiam diffinitiuã.¶Itẽ adde qð pro ista opi.Gul.contra cõem facit bñ tex.in.l.momẽtanee.in verbo mox.C.vnde vi.vbi possessorio:recuperãde in quo ꝓprie cõsistit dubitatio dꝫ mox.procedi:ꝛ sic sine lit.con

175 te.sed ad illum tex.rñdet Lud.ro.hic.qð dictio ᵃ mox.aliqñ iportat internallum vt no.in l.j.ꝛ ibi dixi.ff.si cer.pe.†Tu rñde melius ſm Jo.de Jmo.ꝙ dictio mox.significat⁹ ꝙ summare debeat ꝓcedi.Sꝫ in summariis reqrit̃ litis conte.vt.ff. ꝓxime dixi ꝛ limitaui.probo assũptũ:qð iste dictiões mox statim ꝛ similes iportãt iudiciũ esse summariũ.ita no.Bart.in l. res q̃.§.j.ff.de iur.fis.vbi ad hoc pũctualit̃ allegat.d.l.momẽtanee.C.vñ vi.idẽ ẽt tꝫ Bar.in l.pe.circa prin.C.ðpo.¶Itẽ

176 aduerte circa quartum fundamentũ Gul.de cu.ꝙ ẽ reale†sꝫ tu fortius inducas,nã in oĩ iudicio quãtuncunqꝫ summario ꝑsona que litigat dꝫ plene legitimari ꝙuis cã principalis reqrat summariã cognitionẽ.ita signãter no.Bar.in l.fi.in fi.per gl.ibi.C.de edic.di.adri.tollen.cũ multis concor.quas alias ibi dedi.Seqtur.do.Ale.in l.iudices.C.de iudic.mõ si i casu nr̃o in iudicio possessorio in q̃ requirit̃ summaria cognitio legitimatio persone litigãtis est sublata.l.momentanee.C.qui legit.perso.non hab.ꝛ l.j.ꝛ fi.C.si per vim vl̃ alio mõ.Ergo a fortiori intelligitur remota litis conte.q2 si remouetur legitimatio ꝑsone que est fortior,ꝛ q̃ i oĩ iudicio etiã summario reqritur,ꝛ dꝫ plene fieri.ergo fortius intelligitur remota litis cõtestatio.Isto mõ volui t arguere Guli.de cu.ꝛ hoc modo inducendo ñ obstaret fo.Bar.¶Similiter circa octauum fũdamentum Gul.de cu.illud fort⁹ inducas hoc mõ in possessorio recuperande licitũ est spolatio propria authoritate rẽ recuperare.l.iij.§.cũ igit̃.ff.de vi ꝛ vi ar.Similiter si sũ in possessiõe rei mee:ꝛ tu aliqd ĩ ea facias possũ ꝓpria authoritate illud factũ ðstruere.l.quẽadmodũ.§.j.ff.ad l.Aqui.ꝛ l.si vitẽ

ᵃ ¶ Dictio mox. Adde Bal.i l.Jubem⁹.§.sane.C.ð sa.sã ecc.Tu dic qð hec dictio mox hꝫ multas significatiões Aliqñ omne ꝯnotat id ꝙ sit infra biduũ vl̃ triduum glo.in l.post rẽ ver.mox.ff.ð trãsa.Nõnũqꝫ iportat speciũ decẽ dierũ.l.ad ꝓ ꝑtoriũ.ff.ð ind.cũ.l.seque.vbi Ange.Spe.ꝛ ð appel.§.j. Modo indicat tẽpus duorũ mensiũ.l.a diuo Pio.§.j.ff.ð re iud.interdũ denotat post annum.c.si in qualibet v.bi gl.ij.q.ij.c.si lõgiquitate.xij.dist. Aliqñ intelligit̃.s.anno sequẽti.l.sꝫ ꝛ si qs.§.operas cũ.§.seq.ꝛ ibi gl.ver.mox.ff.de vsuf.iij.iterdũ capitur ꝑ triennio.l.sꝫ ꝛ si sub ꝯditiõe.§.si seru⁹.ff.de her.inst. Nõnũqꝫ denotat tps incertũ iudicis arbitrio statuẽdũ.l.si is a quo,i prin.ff.i ꝑn.ff.vt in possess.lega.

§.si ad ianuam.ff.qð vi aut clam.Bar.no.i.l.j.§.nũciatio.i.j. col.ff.de ope.no.nũcia.Si ergo possum ꝓpria authoritate facere omissa omne iuris solẽnitate:ergo lꝫ intentet via iuris ꝛ min⁹ legitime:q2 sine litis conte.istud nõ dꝫ vitiari cũ habea

177 m⁹ regulã†ꝙ qñ aliquid de necessitate nõ requiritur si illud interuenit ꝛ min⁹ legitime aut min⁹ solẽniter nõ vitiat actũ. l.vni.in.prin.C.de rei vxo.actio.Bar.in.l.j.ad fi.prin.ff.de edendo.Facit ꝙ vult gl.no.in.§.serui.v.vol.i verbo i trãsitu. institu.de lib.Ubi gl.tꝫ.ꝙ qñ in aliquo actu nõ requirit̃ presentia iudicis si interueniat ꝛ nõ solenniter,nõ vitiat actũ.Sicut etiã in causis in qb⁹ nõ reqrit̃ libellus si porrigat̃ libell⁹ ꝛ nõ solẽnis nõ ꝑ hoc vitiat ꝓcessum nec sñiam,vt vult gl.no. in.l.vinũ.in gl.mag.ad fi.vbi plene dixi.ff.si cer.pe.Ita voluit arguere Gul.ð cu.¶Circa nouũ fundamẽtũ Gul.ð cu. l.in cause.§.causa cognita.ff.de mi.vbi in impetratione resti.

178 tutiõis in inte.nõ reqrit̃ litis conte.Bar.†ꝓ responsiõe dt esse videndũ Cy.in aut.si omnes.i vlt.q.C.si minor ab here. absti.Cy.ibi distinguit ꝙ aut minor petit se admitti ad aliqd dandũ vel faciẽdũ ꝑ in integ.resti.ꝛ tunc opus est litis ꝯtesta. Aut nõ petit aliquid sibi dari vel fieri,sed petit aliqð obstaculum remoueri per in inte.resti.Et tũc nõ est necessaria aliqua litis contest.vt ibi ꝑ eũ.¶Circa vltimum fundamentũ tamẽ

179 Gui.de cu.inquantum Barto.respondet†ꝙ qñ actor ꝓposuit libellũ lis ex parte sua est quodãmodo ꝯtestata.Ideo absente põt tũc ferri sñia diffinitiua ꝑ aut.q semel.C.quõ ꝛ quãdo iud.Adde ꝙ cõtrariũ tenet ipsemet Bar.sibi cõtrari⁹ i.l. edita.i.iiij.col.ad fi.C.ð edẽ.Eo q2 si ista rõ esset vera ꝙ actor obtulit libellum ex eius parte esset facta litis ꝯtest.sequeret̃ quod etiã de iure antiquo ffo2ũ potuisset ferri sñia diffinitiua cõtra talem actorẽ quasi contra eũ sit lis cõtest.ꝙ est falsum. l.ꝛ post edictũ.in fi.ff.de iudi.¶Secundo q2 constitutio dicit̃ simul attestatio,vt not.in.l.j.C.de lit.contest.Sed ꝑ solã propositionem libelli non fit attestatio simul.ergo ex nulla parte fit litis contest.Ita etiã tenet Bar.in.l.j.in fi.col.de li.cõtest. vbi refert oẽs doc.ita tenere.ꝛ idẽ tꝫ Spe.in.tit.de lite ꝯtest. §.qñ in ver.nunqd absente.¶Itẽ adde qð istud tꝫ Bar.hic ꝛ etiã reprobat Bal.in.q.per eum disputata incip.accusat⁹ de vi turbatiua.in pe.char.i.xvij.col.Primo q2 inter oblationẽ libelli ꝛ litis cõte.est maximum internallũ.Secũdo q2 actor habet exceptionem preiudicialẽ exceptionis declaratorie.l. qm̃ Alex.C.de adul.quã non haberet si quo ad se diceret̃ lis nõ ꝯte.l.fi.C.ð excep.l.exceptionẽ.C.de ꝓba.Quid tenẽdũ? Teneas istð ꝙ tꝫ Bar.hic,ꝙ est veri⁹ ꝙ ex parte actoris qñ ꝓposuit libellũ est inducta quasi litis cõtest.Dũmodo postea re⁹ rñdeat anteꝙ actor reuocet,dato etiam ꝙ actore absente rñdeat:eo q2 scriptura libelli ꝓducti semꝑ loquitur.l.Arria. C.de here.vñ si postea reus reus rñdeat inducitur vera litis cõtest.Alias si secus diceremus nunqꝫ esset cõtestatio cũ inter oblationẽ libelli actoris ꝛ rñsionẽ rei iure sit cõstituta dilatio xx.dierũ.aut.offerat̃.C.ð lit.ꝯte.Ita tenẽt.d.Ant.ð bu.Car. ꝛ Jo.ð imo.i.c.j.de lit.cõte.ibidẽ.d.Ab.i.iiij.col.ꝛ se referẽs ita practicari.ꝛ ita habes bñ expeditã tertiã.q.Bar.In qua nõ recedas a cõi sñie.¶Quarto querit Bart.an petitoriũ ꝛ

180 possessoriũ †debeãt eadẽ sñia terminari in casib⁹ in qb⁹ põt cõcurrere,ꝛ tꝫ ꝙ de iure cano.si ab eodẽ ꝓponant̃ debeãt simul eadẽ sñia terminari.Sec⁹ de iure ciuili:q2 pri⁹ dꝫ terminari.illud quo primo cõstat:ꝛ sic Bart.inducit differẽtiã iter ius cano.ꝛ ius ciuile,ꝙ in dubio fieri nõ dꝫ.c.j.ꝛ.ij.ð ope.no. nun.Uñ dic ꝙ imo est idẽ etiã de iure cano.q2 si prius cõstat de possessorio prius terminat̃:put est tex.i.c.ij.ð cau.poss.ꝑ ꝓprie.vbi tex.refert in hoc ius ciuile ꝛ illi stat.ꝛ ita etiã tꝫ Jo. an.i d.c.post.Lꝫ Bar.dicat ꝙ gl.i.d.c.ij.sentit hãc differẽtiã inter ius ciuile ꝛ cano.dic melius ꝙ gl.ibi voluit dicere ꝙ de iure canonico admittit cõcur sus petitorij ꝛ possessorij,lꝫ de iure ciuili sit sec⁹ ſꝫ opi.Jo.glosatoris.lꝫ Marti.aliter tenuit,ꝛ postea gl.ibi,i fi.tꝫ ꝙ vnũ põt terminari sine alio,ꝛ ꝙ in hoc ius ciuile nõ ꝯdicit cano.Ita tꝫ Jmo.Lu.Ro.ꝛ i effectu Are.hic ꝛ ita ꝯ ꝙuis cũ Bar.teneat d.Ant.de Bu.i.d.c.cum dilectus.in antep.col.ð cau.pos.ꝛ ꝓprie.ꝛ i.c.j.ð nu.peti.ð quo vide Jnn.ꝛ alios i.c.veniẽs.de ꝑscri.d.Alex.i ꝯsi.cccx. ꝙ incipit visa facti narratio.mihi trãsmissa qð est i.iiij.vo.cõ

181 sil.xlv.¶†Item dum Bart.tangit quis sit effectus vtriusqꝫ iudicij,ꝛ qualiter fiet executio,ꝛ remittit se ad Cy.q perfecte locut⁹ est ſꝫ eũ in.d.l.incerti.in.ij.q.Tu vide pleni⁹ Alex.in cõsi.cxxx.v.vol.incip.visa facti narratiõe.ꝛ in cõs.clix.v.vo. inci.in cã.ꝛ lite vertẽte inter priorẽ.i prima col.ꝛ dic vt ibi ꝑ

182 do.Alex.¶†Quinto ꝛ vltimo q̃rit Bar.an iterdicta exhibitoria debeant precedere iudicia petitoria.Adde inquãtũ tꝫ Bar.ꝙ inter dictũ de tabulis exhibendis debet ꝓcedere petitorium.Adeo qð si super petitorio sit lis cõtestata non poterit amplius

rit ampli⁹ illō agi p.l.fi.j.de tab.exhib.dic istud ꝓcedere sequē do intellectū quē ibi gl.tz sed ille intellectus non est bonus vt ibi p Bar.Ideo dic aliter z melius vt ibi per eū.Et ita etiam tz Jo.de imo.hic i fi.Et per ista est impositus finis solēni re petitioni Bar.de qua nihil oīno fuit ꝑtermissum. ¶ Ultra Bar.z doc.sexto q̄ro qñ dicat intētatū petitorij z qñ possessorij z qñ vtrūq; sit.In qua q̄one pono infra scriptas 2clu
183 siones. ¶†Prima q̄ illa ꝓba pleno iure,iportāt intētatū non solū petitorij ꝫ ēt possessorij.c.q̄rela.de ele.z ibi i indiuiduo. Ita no.Jnn.i gl.i ꝓbo pleno iure,ad idē tex.i.l. Julianus.la.j. §.fi.i ver.plenius.z ibi no.Ange.ā.de rei ven.z tex.in. c.cum z platāre.§.i ecclesijs.de ꝓmit.d.Alex.i 3fil.lxxxix.v.vol.incipit.
184 excellētiss.iurisc̄onsul.in ꝓin. ¶†Similiter ꝓbū pertinere,pōt referri ad petitorij z ad possessorij gl.est no.in.l.qs intētione ambigua.ā.de iudi.Spe.in ti.de cau.pos.z ꝓpte.§.notādū.in ꝓ.alle.de.Ant.de bu.in.c.j.de seque.pos.z fru. z ibi nota.d. Ab. in.iiij.col.z idē d.Ant.de bu.i.c.cum ecclesia Sutrina.i.iij.col.z ibi.d.Ab.in vlt.col.de cau.pos.z ꝓpte.Ange.vbi limitat in.d. l.Julian⁹.§.idē Julian⁹.ā.de rei vē.facit tex.in.l.verbū illō ꝓti nere.j.de ver.sig.z in.c.cū ad sedē.de resti.spo. ¶ Ūñ reducēdo ad ꝓcticā rescriptū ꝓncipis vel pape 2tines, 2questus est talis de Titio q iniuriā sibi fecit de re ad ipm ꝓtinēte pp illud ꝓbū ꝓtinēte 2cludit petitorij z possessorij.Ita nota.tz Bal.i. l.pe.in vl.col.C.si a nō 3pe.indi.fue.iud. ibidē etiā Bald.in pe. col.hoc ampliat ēt si adiciat dictio de iure,puta q̄ in scripto vel in libello dz.In tali re ad eū de iure pertinēte.Tūc etiam venit petitorij ad possessorij.alt.Jnn.in.c.episcopi.de re.eccl. nō alie. ¶Dz q̄ ꝓbū ꝓtinere,verificat etiā in solo possessorio ꝓbat in.c.q̄relā.de ele.iūcto eo q̄ ibi tz gl.antepe.Et illum tex. ibi ad hoc valde no.repu.d.Ant.de bu.in.iij.co.z tertio no.in ducēdo vt ibi p eū.z no.d.Alex.quez oīno vide in 2fi.xcviij.v.
185 vol.inci.visis his q̄ elegāter z copiose.in.j.col. ¶†Idem dic de ꝓdo,spectat qđ idē vī importare q̄ ꝓtinere:q̄ ꝓbuz spectat itelligīt respectu ꝓpietatis z respectu possessiōis fm Jo.an. in.c.dilecto.i ꝓ.spectātia.de offi. Arch.d. Abb.i.d.c.cum eccle sia Sutrina.i vlt.col.Alb.de ro.in dictionario suo in ꝓb.spectat. z do.Pe de Ferra.in practica sua papiēsi i ꝓb.spectat ꝓtinet.
186 ¶†Cū petens declarari rē ad se spectare z reū 2dēnari ad restitutionē possessiōis dz intētare petitorij fm Fed.de sen.in 2fi.cclxxxij.inci.2fi.traditū p venerabilē virū Jo.An. in addi. Spe.in ti.de act.z peti.§.segī.in addi.q̄ incipit dicunt eīn sim plices.d.Ant.de bu.i d.c.cū ad sedē.i iij.col.de resti.spo. d. Alex.
187 in 2fi.clx.v.vol.inci.cā z lite vertēte int ꝓiorē in j.co. ¶†Itē ista cōclusio libelli peto rē restitui adaptat ad possessorium z ēt petitorij etiā si narret in possessorio. Ita no.tz. d. Anto.de Bur.i d.c.cū ad sedē.in iij.co.ꝑ illū tex.z ibidē Joan.de Imo.z alij.Spe.in ti.de resti.spo.§.j.ver.z no.Bald.in l.pe.C.de sent.
188 q̄ sine cer.quā.Fede.de se.in 2fi.cclxxxij.inci.2fi.latū. ¶†Itē illa ꝓba ad ius z ꝓpietatez reducas male alienata, qb⁹ papa frequēt in rescriptz vtrū significāt possessorij z petitorij iuxta c.cū dilect⁹.de oz.cogni.circa med.ibi,q̄ castrū ad l⁹ z ꝓpietā tem sui monasterij ꝓtineret.Ita no.tenēt Jn. z ibidē. d. Abb. in c.epi.de reb.ecc.nō alie.Spe.in ti.de resci.ꝑsen.§.rōne quoq; Forme ver.item q̄ in rescripto.Arch.in c.z si illi,rū.q.ij.z in c. reuera.in fi.iij.q.ix.Bal.i Linbem⁹ scōa.in fi. C.de sacr. san.eccl. in l.si mulier.§.q̄ in possessionē. in fi. ā. q̄ me.cau. z in l.j. ā.de cōfti.pn.z in l.si qs ad se fandū.per illū tex.C.ad l.Jul.de vi. d. Ab.in c.j.in ix.col.de in inte.rest.Lud.ro.in 2fi.cclxij.in vj.col.
189 ¶†Itē vbi cā est simpliciter cōmissa itelligīt cōmitti nō solū possessorij ꝫ etiā petitorij.tex.est valde no.in c.j. circa me de seque.pos.z fruc.z ibi do.Abb.in duob⁹ locis in ij.z iij.col. ad
190 hoc multū no.illū tex.z reputat tenēdū mēti. ¶†Itē si iudex in sniā dicat saluo iure tertij:q̄ nō intēdit in aliquo ꝑiudicare iuri suo:intelligīt iudex reseruare nō solū petitorij. ꝫ ēt pos sessorij.Ita singulariter tz Bal.in cōs.cccxcvij.ij.vol.inci. cō
191 paruerūt in iudicio. ¶†Ultimo tene perpetuo mēti:practica ꝑ 2dimēto predictorū q̄ si actor in libello narrauit rēs piciētia petitorij z possessorij,z 2cludit expresse in possessorio,ꝫ alias debeat semp attēdi cōclusio z nō illd q̄ narrat in libello ꝫ illd qđ 2cludēt.fm Jnn.in c.sup literis,de resci.Bar.i Laurelius. §.idē q̄sit.ā.de lib.leg.cū 2cor.quas als late late dedi i §.j.isti. de actio.z i l.j.in ꝓin.ā. de edē. Ūñ si libellās, addidit in fi. li
8 belli illā clausulā a gñalē q̄ i libellis cōiter subijcit. s.petēs ā ꝑ dict⁹ iusticiā sibi fieri iurta text.in d.c.cū dilect⁹.circa.ꝓn.ibi ā qb⁹ iustitiā sibi fieri postulabat.Tūc poterit postea ex sup pe titorio patiōes inducere:q̄ hec clausula gñalis pōt 2plecti vtrūq;,ex q̄ narratiōe fuit fctā mētio ā vtroq;,ꝫ postea 2clu sio fctā fuerit i possessorio.itaq; fingīt tz Cal.in d.c.cū dilect⁹. post.Jnn.ibi,referēs se ita ā facto obtinuisse,z sequunt ibi Ca no.ꝑsertim.d.Ab.in vlt.car.in xxiij.col.vbi reputat istaz deci

sionē Cal.esse bñ not.Eam etiaz sequitur.d.Abb.in c.pasto.in j.de cau.pos.z ꝓprie.Et simili no.Jo.de imo.in c.si cautio.in
192 pe.col.circa fi.de fi.instr.Vbi tenet q̄ si actor in libello agat ex mutuo,z postea in ꝓcessu,ꝑbet solū de confessione mutui:z sic egit ex mutuo naturali,z postea ꝑbat de ciuili deberet suc cumbere misi in libello adiecisset talē clausulā petens sup pre dictis iustitiaz ministrari.Et de ista clausula z de dicto.in d.c. cum dilectus.videas etiā Bal.in l.fi.in ꝓin.C.de anna.exce.z notabiliter eūdē Bal.in l.iij.in ij.col.vbi omnino videas.C.de ꝓba.q̄ ibi Bal.ponit bonā limitationez in ꝓctica ad istā clausulā.Et ita teneas quāuis aliter videat tenere idē Bald. in d.l.incerti.in xv.q.C.de inter.vbi etiaz facit mentionē de dicta decisione Jnn.in c.cū dilectus.z ēt videt cōtrariari.Et ita remanet solenniter z perfecte expeditus iste solennis.§.z eius quotidiana materia die,xxviij.Junij Anno.M.cccc.viij.

Lex. xiij.

1 ¶†Possessio rei mobilis perdit ꝑ naufragiū seu submersionē.
2 Facilius perditur possessio quam dominium.
3 Seruus fugitiuus quare non ꝓtinet dominum ciuili pos.

Pomponius. Rei mobilis pdit pos
sessio ciuilis q̄ñ nō pōt
naturalis adipisci homine exceptoꝛ dñiū ꝓ o ꝓ hoc
1 nō pdit.h.d. ¶†Ho.j.q̄ possessio rei mobilis pdit per naufragiuz seu submersionē,facit lex interdū.§.j.j.eo.titu. Adde idē esse in possessione rei immobilis.l.iij.§.labeo.ā.e.z.l. z l.q vniuersas.§.itē q̄ a mari.j.eo.z tenet gl.hic. Adde etiam qđ tūc perditur nō solū naturalis,sed etiaz ciuilis possessio,vt differat a seruo fugitiuo de quo subijcit text.in quo soluz pdit naturalis z retinetur ciuilis quousq; ab alio occupetur.l.j.§.
2 p seruū.ā.eo. ¶†Secundo no.q̄ facilius perdit possessio quā
3 dominiū.l.si quis.vi.§.differētia.j.eo.vbi dicetur.†Tertio no. rōnē quare seruus fugitiu⁹ nō ꝓtinat dñiuz ciuili possessionez quam rationem plenius ponit tex.in l.si rem mobilem.j.eo.ti.

1 ☞ Que vitia realia impediant ꝓscri.vel vsucapio.
2 Furtum est improbissimum.
3 Vitia quasi realia an impediant ꝓscri.
4 Quare dicantur vitia personalia.
5 Quare furtum dicitur vitium reale.
6 Statutum loquens de furto an habeat locum in expilatione.
7 Expilatio non impedit ꝓscri.
8 Jn re here.ante aditam,non potest furtum committi.
9 Expilatio rei here.est vitiū personale:ideo non impedit p̄scri.
10 Adita here.per heredem ante appzhēsam naturalē pos.he res habet dominium sed nō veruz z ꝓpzium de iuregentiuz acquisitum mediante actu corporeo,sed ciuile.
11 Qui vult vti aliquo iure ex sua persona vel facto alterius de bet vti cum qualitatibus z vitijs suis.
12 Qui approbat contractum alterius z ex eo vult venire tenet approbare insolidum z cum omnibus suis qualitatibus.
13 Confessio acceptatur cum suis qualitatibus.
14 Filiꝰ nō cogitur approbare fideic.in totū cū qualitatibꝰ suis.
15 De pos.vitiosa dat accessio pos.nō vitiose cū qualitatibꝰ suis.
16 Clandestina pos.z precaria dicitur vitiosa sicut z violenta.
17 Aut.malefidei pos.C.de ꝓscri.lon.tēp. an corrigat ista iura. z in quibus rebus loquatur.
18 Statutum loquēs de ꝓscri.non trahitur ad vsucapionem.
19 Dispositio que fit de ꝓmo successore immediate in materia correctoria non habet locum in successore mediato.
20 Malafides authoris nocet heredi vniuersali qđ fallit in here de volente ꝓscribere ex titulo quem testator non habuit.
21 Malafides defuncti de iure cano.an ꝑdiat hr̄dē p̄scribere.
22 Jn prescrip.longissima an requiratur titulus.
23 Heres tenetur exonerare de iure cano.animam defuncti.
24 Quo ad excusationem conscientie heredis non sufficit qđ cre dat defunctum bonam fidem habuisse.
25 De iure ciuili hr̄s nō pōt p̄scribere,ꝓprie malā fidē defuncti.
26 Prescriptio,xxx.annoꝝ non erat cognita iure digestoꝝ.
27 Successor vniuersalis in prelatura vel dignitate ecclesiastica nō impedit p̄scribere pp malā fidē predecessoris ex ꝑsona sua.
28 Succedēs in beneficio non dicitur habere casum a predeces sore sed a superiore conferente sibi.

¶Clausulā ad de tu ꝺ hac clau sula que ponit in practica papien si in addi. char. xxviij.ver.petēs vbi multi cumu lant que hic non transcribo.

§.Cum quis adminiculo. Qui vtit
sui authoris vtit cū sua cā suisq; vitijs.h.d. Hēbat duas par
tes. Primo ponitur dictū in genere. Secūdo in specie.scōa est
1 ibi.demiq;. ¶†Ad euidentiaz premitte fm antiquos z Bar. hic:qs quedā sunt vitia realia que impediunt vsucapionē vel prescriptionē vt furtū rei:lege,sequitur.§.qs aute.z.§.si tu vi.

j.ti.j.l.j.§.ad hec.C.de an.erce.§.furtiue.insti.de vsu. Multo fortius violentia.l.si qs. emptionis titu.§.sed hoc super illis. quē Bar.ibi ad hoc reputat singulare.z. C.de pscrip.xxx.an.e.

2 qz †improbissimum est furtū vt ōt gl.no.glo.in l.ti te.§.fi. z ibi Bar.C.ex q.cau.infa.irroga. Ex ista dicūtur vitia realis. rōne delicti q̄ cōmittit in ipsa re.l.si parte.in fi. C. de vsuc.p empt. z d. §. furtiue. Et sic segit q̄ ad quēcūqz trāseat illa res trāsit cū illo vitio reali impediente prescriptionē donec tale vitium fuerit purgatū p reuersionē in potestatē dñi vt iuribus palle-

3 gatis. C†Quedā sunt vitia quasi realia. nō qz ibi cōmittat vitiū in re. sed quodā priuilegio ex cesso psone dicunt quasi reali vt etiā si per multas manus bonafide trāsirēt prescribi nō possent vt res pupilli z res fisci z similes. l. bonefidei. ff. titu. j. vbi ler. §. fi. j. tit. j. z Jta declarat gl. nota. in l. vitia. C. de acqui. pos. z ita intellige voluisse dicere gl. in §. res fisci. insti. de vsuca. vt

4 in verbo. vitiū. dū subaudit idē si quasi vitiū. C†Quedā sunt vitia psonalia. vt mala fides psone absqz eo q̄ furtū aut violētia in re cmittat si res peruenit ad manus meas ex titulo. tū

5 ego scio vel incipio postea scire rē alienā. C†Sed aduerte qz hic cadit magnum dubiū quare furtū dicat vitiū reale z impediet pscriptionē z vsucapionē iurib⁹ prealle. Tamē crimē expilate hereditatis (q̄ est furtū improbi⁹ z sic graui⁹ vt inquit

6 gl.no.in d.l.fi te.z ibi Bar.in tantū † q̄ statutū penale loquēs de furto puniēdo pena furcarū hz locū in expilatiōe §z Bal. in l.de his.C.de furtis) nō impedit vsucapionē vel pscriptionē vt l.si homo cui⁹.j.de vsuca.quā Bart.ibi dicit esse ad hoc cū etiam reputant sing.Bart.z Bal.in d.l.vitia.C.eo. Et sing.cū expilatio hr̄ditatis non impediat prescriptionē. Tenet Jac. de Are.Alb.Imo.Raph.z ceteri Mod.in d.l.si homo cuius Bal.in l.si adducta.C.de fur. Alias visus est mihi difficile assi

guare rōnē diuersitatis inter furtū z expilationē: vñ videbat mihi q̄ imo. expilatio esset etiā vitiū reale z faceret rē inusucapibilē z imprescriptibilē sicut z furtū cū sit grauius z improbius furto vt p̄diri. Et ad text.in d.l.si hō cui⁹?: dicebā q̄ qcqd ibi dicat Bar.in summariis suo.z Bald.in. d.l. si adducta. ille tex.nō pbet nisi a Jnio sensu. prout etiaz expresse ōt ibi Pau. de Ca. Jdeo illō argu. a Jnio sensu nō dz sumi qñ resultat ab-

7 son⁹ intellectus.l.cōueticulā.C.de epis.z cle. C†Sed tenēdo cōem sentētiā a qua nemo discrepat q̄ expilatio nō impediat prescriptionē: necessariū est scire rōnē diuersitatis quare furtū simplex. qđ est min⁹. impediat z nō expilatio. Rap. cu. in d. l.si homo cuius. breuiter se expediēs ōt q̄ rō quare expilatio non impediat prescriptionē est qz non afficit vitio rē ipsam z plus nō dicit. Sed istud nihil est dicere. quis istud est de quo ppie dubitam⁹ quare expilatio non efficiat rem ipsam sicut

8 etiā furtum. C†Tu dic rationē diuersitatis esse qz in re hr̄ditaria ad aditam hereditatem non potest furtū fieri: z sic cōmitti vitium reale duplici rōne. Primū qz ab aliquo nō possi dek. Istā rationē assignat iurisc̄ōsultus in l.j. §. scevola.j.fi qs testamēto liber esse iussus fuerit. Secunda: qz nō adest verus dñs quo inuito cōtractetur res. Istā rōnē assignat iurisc̄ōsultus in l.fi.ff.de crimi. expil. here. Et Bart.non recordatus de illo tex.in l.hr̄ditarie.ff.de fur.z hz furtuz sit directum circa rē z nō circa psonā.Lita qz fullo.ff.de furt.tamē requiratur persona domini cui fiat.fallus.§. qui alieni..ff.de fur.z Sic stat q̄ rei hr̄ditarie nō potest fieri furtum: z sic nō potest cōmitti vitium reale qđ rem afficiat, sed bene potest cōmitti vitium qđ afficiat psonam facientis: z sic faciat eū extraordinarie. tenet cri-

9 mine expilate hereditatis.l.ij.ff.de crimi.expilate hr̄di.† Et sic habes signanter notare qđ licet furtum sit vitiuz reale, tū expilatio rei hr̄ditarie est vitiū personale: ideo nō impedit pscriptionē. Jdeo si talis res expilata pueniret ad aliquem bona fide, ille posset pscribere. d.l.si homo cuius. Est verū q̄ Ange. in d.l.hereditarie. reprehēdit illā rōnem Bar. quare in re hr̄ditaria nō cōmittat furtū: qz non adest domin⁹ quo inuito cō tractet. Dicit ipse q̄ ista rō est falsa: qz si heres adiuit hereditatem tū non apprehendit possessionem rerum hereditariarum clarum est quod est dominus. l. cum heredes. in prin. j.e. Tū post aditam hereditatē ante apprehensam possessionē nō potest committi furtū sed expilatio tex.est in.l.ij.ff.de crimi. expi. here. ergo licet ibi sit dominus quo inuito cōtractetur: tū nō cōmittitur furtum: ergo ratio Bar.est falsa. Sed non aduerit Ang. q̄ ante Bart. est ratio formalis iurisconsulti in d. l.fi. ff. de crimi.expil. here. Vñ ad fundamētū angeli respōde notabiliter q̄ † adita hereditate p hr̄dē anteq̄ apprehēdat actualē

10 possessionē bonorum bene heres habet dominium sed nō est verum z proprium dominiū de iuregentiū acquisitū mediāte acta corporeo, sed est dominiū ciuile vnde cū furtū phibeatur iuregentium. l.j.z ibi gl.z Bart. ff.de fur. ergo requirit verum

11 z proprium dñium in quo cadat ppria diffinitio furti. C†Ro. primo q̄ qui vult vti aliquo iure ex psona sua. vel facto alte-

ri⁹ dz vti cū qualitatib⁹ z vitijs suis. facit regula cū qs in tus de reg.iur.in vj. Et sic qui vult vti cōmodo ex psona alicuius debet etiā sentire incōmodū ex eius psona. facit lex qui in tu. ff.de reg.iur.z lex manifestissimi. §. fz cū in scdaz. C. de fur. Et istud notabile adde bene facere q̄ ille cui acquirit⁹ ius ex gra alterius pnta serui filij vel procuratoris debet acceptare ex omnib⁹ clausulis z pactis in eo appositis, ita no. Bal.in l.ci tra iur.ciui. §.fi.ff.de pac.per tex.ibi in l.seq.q̄ incipit sinautē

12 dominicam.z per legem cuius.ff.de manu. C†Scdo adde similiter qui approbat contractū alterius. z ex eo vult ve tenetur approbare in solidum z cū omnib⁹ qualitatibus sui l.cum fundus. §. seruum tuum imprudens. ver. pe. ff. si cer z ibi Moder. presertim Aler. ad hoc no. illum tex. C†Te

13 facit † q̄ dicim⁹ in cōfessione qualificata: pars cui nō pōt ac ceptare confessionē nisi cū omnibus qualitatib⁹ suis. vt p Ba in l. Aurelius. §. fi. ff. de liber. leg. do. Abb. in c. j. per illū tex

14 vbi limitat ō postu. prela. C† Limita regulam predictā no pcedere in legitima filiq̄ si filio sit relicta a patre tota hr̄di tas p fideicōmissum sub cōditione vel in diez filius dz habe legitimam suam pure, z in residuo tū adhuc durat fideicō missum conditionale vel in diem. Et sic filius non cogit ap bare fideicōmissum in totum cū omnibus qualitatibus sui Quia primo detrahit legitimā pure, deinde in reliquo app bat fideicōmissuz scōm qs ēst factum a testatore, vt est ter tabilis in l. scimus. §. cū autē. z ibi Raph. Fulg. z Paul. de c

15 ad hoc no. C. de inoffi. test. C†Secūdo no. q̄ de possessiōe tiosa dat accessio possessioni nō vitiose cū qualitatib⁹ suis quia sunt qualitates inseparabiles a subiecto cū sint reales

16 de quo etiā in gl. C†Tertio no. q̄ possessio clandestina ria dz esse vitiosa sicut z violenta cū ista tria sub vna ora copulata ponāt. Vn autem sint in omnibus vitia realia, te get in gl.ij. C Capio gl.j. in verbo, adminiculo, quā diuide quinque partes. In prima ponit primā principalē intellec ad tex. In secūda ponit secundū intellectuz ad tex. qui dic a primo in hoc: qz in primo vult iungere tempora quib⁹ po dit author suus cū temporib⁹ suis vt dicat perfecisse pres ptionē, sed in secundo vult tantū allegare titulū authoris In tertia circa illum fm intellectū queritur. In quarta po exemplum secūdi intellectus. In quinta ponit aliud expli secunda ibi, vel dicit se habere. tertia ibi, quid autē si nō re quarta ibi, vel pone casum. quinta z vltima est ibi, item pos

17 poni. C†In ea. gl. ibi, sed ille corrigunt p authenticā vsi largi. §. rursus. colla. ix. vñ sumit auth. malefidei. C. de pres long. tempo. Bar. hic melius ōt q̄ imo illa auth. non corr ista iura. §z bene ea determinat z limitat propter ea ponit m limitationes ad illaz authenticā. C Prima est q̄ illa aut quatur in reb⁹ immobilib⁹ non antē in rebus mobilibus. ista limitatione transeunt cōmuniter doc. hic. idē Ly. z an qui in d. auth. malefidei. z ibidē Ang. z ang. in l. quare. j. j. Bal. in l. ancille. in j. colum. C. de fur. Ja. de bel. in d. §. ru Ang. de Are. in §. sed iste. in xvj. col. in fine. de actio. z Cam in c. fi diligenti. de prescrip. do. Alerā. in consi. cxxxiij. q. qs incipit. in causa z lite vertente inter Albe. de Mana vlti. col. Pro ista limitatione bene facit secundum Aler. q tex. in dicta authen. malefidei. loquit in prescriptione long poris. z sic. x. vel xx. anno. que longa prescriptio non adi ad res mobiles. l.j. C. de vsuc. transfer. z insti. de vsuc. §. r ergo illa auth. que est correctoria nō dz extendi ex identi rōnis. l. precipim⁹. in fi. de appella. gl. z doc. in authēnica q

18 actio. C. de sacrosan. eccl. C†Et ista limitatione Bar. co Are. q̄ in materia correctoria statutū loquēs de prescrip nō trahitur ad vsucapionē, licet ex lata significatiōe voca vsucapio appelletur prescriptio. vt in multis. ll. tit. sequen Facit quod no. Bal. in l. quod est cōstitutum. per illum te ne de statu defunctorū vbi no. qđ statutum inducēs prescr nem fauorabiliter non extenditur ad aliā prescriptionē i lem. C Tu aduerte quod illud quod presupponit do. Bar Are. hic qđ dicta authen. malefidei. sit correctoria nō vide bene dictum: quia Barto. met. cum quo etiam ipi transi ōt q̄ nō est correctoria, sed determinatoria seu declarat Istam primam limitationem Bar. reprobat Raph. C. l. z bene manifesta ratione. Quia dato q̄ dicta auth. malefi non haberet locū in re mobili: tamen absqz illa auth. mala des authoris in re mobili impedit vsucapionez: eo qđ mal dei possessor non potest alienare rem mobilem quin cōmi furtum cum contrectet inuito domino. l.j. ff. de fur. et per quens nō potest vsucapi tanquā affecta vitio realiter go fides authoris mei rōne vitij realis in re mobili nocet m

Jdē z Barto. per eandem rationē tenet Joan. de Imo.

quare, ſ. tit. ſ. Tu dic q̄ ante eos iſtā rationē ponit formaliter
tex. in. ſ. furtiue. in verſi. vnde inſtit. de vſucapionibus. Iſtud
magis ſtringit cōtra Bar. q̄ faciāt q̄dā leuia fundamēta. Sa
lic. in. d. auth. malefidei. vbi etiam ipſe tenet cōtra Bar. ⁊ ea
refert. d. Alex. hic. ¶ Poſſet tū limitatio Bar. ſaluari vno caſu,
qñ malefidei poſſeſſor alienaſſet rē exiſtētē penes emptores:
q̄ cū tūc nō interuenerit cōtrectatio, nō cōmittet furtū. Lalie
nū, ⁊ ibi gl. ſi. C. de furtis. Et ita etiā tenet. Alex. hic. Itē ⁊tra
Bar. q̄s dicta aut. habeat locū etiā in rebus mobilibus pon
derat Alex. authoritatem Oſtī. in. tit. de preſcrip. ſ. que ſunt
neceſſaria. in ver. iij. vt diſtinguak an emerit. Tu pondera cō
tra limitationez Bar. gl. ord. in. d. ſ. furtiue. in verbo cōpetat.
in fi. que gl. relata ad tex. qui loquitur in rebus mobilib⁹ dicit
per authētica malefidei corrigi illa de quo in illo text. ¶ Se
cūda limitatio Bar. eſt q̄s illa aut. loquatur dño ignoāte, ꝫ
illo ſciente nihil eſt immutatū, vt patet per illū tex. ibi in ver
bo ignorēt. Iſtā limitationem ſequūtur omnes doctores hic
⁊ in locis prealligatis. Iſta limitatio etiā nō procederet in re
mobili ꝓpter tex. in. d. ſ. furtiue. eo q̄s malefidei poſſeſſor alie
nando cōmitteret furtū, vt ibi eſt tex. in fi. ⁊ ſic ſemp impediet
vſucap. ſiue dñs ſciat ſiue ignoret. Niſi ſalues in caſu ſuperi⁹
pri. notato in prima limitatione. ¶ Tertia limitatio Bar. eſt
i primo ēptore q̄ emit a malefidei poſſeſſore. Sec⁹ eſſet in alio
q̄ bona emiſſet bonafide a primo emptore ⁊ ſic illa aut. ꝑcedit
qñ immediat⁹ author erat malefidei. ſec⁹ ſi mediat⁹. Ex quo
19 † correlarie infert Bret. q̄s in materia correctoria, diſpoſitio
que fit de primo ſucceſſore immediato, non trahitur ad ſucceſ
ſorem mediatū q̄s facit ſm eū ad legē ſciēdū. ff. de ver. ſign. ad
ea que habentur in. l. gallus. ſ. etiā. ff. de lib. ⁊ poſth. Dic vt. ſ.
proxime dixi. q̄ iſta nō eſt materia correctoria, vt ipſe p Bar.
¶ Quinq; alias limitationes ad illam aut. ponit. d. Alex. hic,
poſt doc. per eum relatos. Tu vide duodecim limitatiōes ad
illā auth. poſitas per Ang. de are. ⁊ collectas hinc inde a do
ctoribus in. ſ. ſed iſte. in. xvj. col. inſtit. de act. ⁊ in. d. ſ. furtiue.
¶ Capio gl. in verbo vitijs. Quā diuide in ſeptē partes prin
cipales. In prima remouet vnū cōtrariuz In ſecūda declarat
tex. In tertia remouet aliud cōtrariū. In quarta per viā que
ſtionis remouet aliud cōtrariū. In quinta aliud. In ſexta que
rit. In ſeptima ⁊ vltima de diſtinctione ſe remittit. Scōa ibi,
⁊ q̄ dicit ſua. Tertia ibi, q̄ etiaz ſm hec iura. Quarta ibi, ſed
ſz hoc. Quinta ibi, ⁊ q̄ dicit de vi. Sexta ibi, ⁊ q̄s dici de clā.
20 Septima ⁊ vltima eſt ibi, ⁊ adde diſtinctionem. ¶ † In ea. gl.
ibi, ſ. de diuer. ⁊ temp. preſcrip. l. cum heres. Habes ex gl. vnam
a conclusionem q̄ mala fides authoris a nocet heredi vniuerſali
quominus poſſit preſcribere etiā ſi ipſe heres eſſet bonefidei.
Idē tenet gl. in. l. iij. C. de vſuca. ꝓ heredē, ⁊ in. l. ſi ego. ſ. par
tus. ff. de pub. Amplia iſtā cōclusionē. glo. etiā ſi velit incipere
vſucapionē ex perſona ſuaꝛ ſic nolit vti acceſſione tēporis au
thoris furita tenent gl. precedens in fi. ⁊ gl. in. l. vitia. C. eo. ex
in. l. ſi. C. cōmunia. de vſuca. ¶ Limita dupliciter. Primo niſi
heres vellet preſcribere ex titulo quē nō habuit a teſtōre, ſed
a tertio extraneo ſiue illū habuerit ante mortē teſtatoris, ſiue
poſt. Tunc eū mala fides defuncti nō nocet vniuerſali ſucceſ
ſori q̄ tūc etiā ſi nō eſſet heres poſſet preſcribere tex. eſt no. in
l. an vitiū. ſ. fi. ff. de diuer. ⁊ tēpo. preſcr. Refert Lu. ro. hic q̄s
illū text. Bal. ſemp exclamabat ꝓ ſingulari, ⁊ mirabatur q̄
predicte gl. non perpenderint de illo tex. Et ita illum tex. ꝓ ſin
gulari no. ad hoc. Bal. in. l. eū qui. ſ. in hac. ff. de publi. Ange.
21 in. l. ait prætor. eo. tit. ¶ † Secūdo limita iſtā cōclusionē ꝓcede
re de rigore iuris ciuilis. ſed de equitate canonica eſt ſecꝰ
quia ſi heres ex perſona ſua tantum vult computare tempus
preſcriptiōis, iſte rigor iuris ciuilis, qui facit q̄s malafides de
functi cenſeat in perſona heredis, de iure canonico, nō attēdi
tur. Et hoc vbi nullus titulus requiritur ad preſcriptionē, vt
q̄ ius cōmune nō reſiſtat. c. j. de preſcrip. in. vj. Ita tenet Dy.
in regula poſſeſſor in fi. de reg. iur. in. vj. quam refert ⁊ ſimpl⁹
ſequitur Bar. in. d. l. cum heres. Iſtam limitationem reprehe
dit Raph. cuma. hic, quia ſi vera eſſet iſta limitatio, ſequeret
quod authentica malefidei. C. de preſcr. long. temp. non proce
deret de iure canoni, q̄ ſi malafides defuncti de iure can. non
nocet heredi volēti ex ſua perſona preſcribere. Multominus
malafides authoris nocet ſingulari ſucceſſori volēti ex ſua p
ſona preſcribere: q̄ malafides defuncti multo magis inficit in
ꝑſona heredis qui eū ꝑſentat, vt in auth. de iureiu. a monente
preſtito. in prin. colla. v. ¶ Dicit tñ Raph. q̄s limitatio Dy. ⁊
Bar. pōt ſaluari in caſib⁹ dicte aut. malefidei, quos caſus. ſ.
22 retuli. Aliter reſpondet do. Alex. † q̄s dictum Dy. intelligi
tur in longiſſima preſcriptione in qua nō requiritur titul⁹ vt
ſ. dixi. Sed authētica malefidei loquitur in lōga preſcriptiōe
in qua requiritur titulus cum bonafide, vt no. in. l. celſus. ſ. tit.
ſ. Iſte eſt dubitabilis paſſus, ⁊ vtraq; pars diſputādo eſt de
fenſabilis. Adde q̄s cū opi. Dy. tenet etiā Ly. ⁊ Bar. in l. vi
tia. C. eo. Jo. an. in regula cū quis in ius in mercurialib⁹ An
ge. in l. ij. de preſcrip. lon. temp. Jo. de imo. in l. ſequit. ſ. heres
ſ. titu. ſ. Pau. de ca. in cōſi. cclxxxviij. q̄s incipit. Viſa ſupraſcri
pta facti narratione. d. Alex. in cōſi. xxxix. in ſecūdo vol. q̄s in
cipit, viſis ſcripturis, ⁊ in conſi. cxxxiij. in ſcdo volu. q̄s incipit
in cauſa ⁊ lite vertēte inter Albertinum de Minardis in vlt.
col. ¶ Iſtam opi. Dy. tenet alibi Bal. in preſcriptione lōgiſſi
mi tēporis in qua nō requiritur titulus. Sec⁹ in preſcriptio
ne lōgi tpis in qua requiritur titulus: ⁊ ſic oportet q̄s vtaꝭ
adminiculo authoris ſui: ⁊ tunc proprie loquitur lex cum he
res. de iure ffiſci quo iure nō fuit cognita preſcriptio. xxx. an
norū. vt eſt gl. in l. iul. in ꝓnc. ff. ex q. cau. ma. ⁊ gl. in l. q occidit
ſ. ſed an. ff. ad l. ag. ⁊ inſti. de ppe. ⁊ tem. act. in pn. Ita tz Bal.
in l. eū q. ſ. in hac. ⁊ in l. ſi ego. ſ. partꝰ. ff. de pub. ⁊ in l. nihil. C.
de vſuc. ꝓ herede. Iſtā diſt. Bal. ſequitur Are. hic. ⁊ p hoc
eſt gl. in d. c. cū quis in ius. Ang. in d. l. ſi ego. ſ. partꝰ. tz opin.
Dy. de equitate canonica. euā dicit etiam ſeruandā in terris
eccleſie. ſed cōtrariā opi. eſſe ſeruandā in terris imperij. ¶ Cō
trariam opi. q̄s imo etiā de iure canonico malafides defuncti
impedit heredem ⁊ ſic ſucceſſorē vniuerſalē preſcribere etiā ex
ꝓpria ꝑſona tenēt Ant. ō Butr. Jo. de imo. ⁊ do. Abba. in c. ſi
diligenti. de preſcrip. Imo. in repe. c. fi. in xxviij. col. ⁊ ſeq. e. titu.
Jo. An. in addi. Spe. in tit de ꝑſcrip. ſ. fi. in addi. mag. Raph.
cu. Lu. ro. Alex. hic. Et dicit Alex. q̄ ꝓ iſta opi. ſepe conſu
luit contra Dy. ⁊ Bar. iſtā opi. ſequitur etiaz Pau de caſt. in
l. ſequitur. ſ. heres. infra tit. j. ⁊ in l. iij. eo. tit. do. Abba. in conſi.
cx. q̄s incipit. Pitar in preſenti cauſa. in xiij. q. ⁊ in cōſi. cxxv. q̄
incipit. Facti contingentia ſic ꝓponitur, ⁊ ibi dicit q̄ ſemp
legendo ⁊ conſulendo tenuit cōtra Dy. Idem tenet Lu. ro. in
cōſi. ccj. q̄s incipit ꝓ decisione preſentis dubitatiōis primo
premitto. Alex. ſibi cōtrarius in conſi. lxxxiij. quod incipit in
cauſa vertente inter cameram. in ij. col. ⁊ in conſi. iij. in ij. volu.
q̄s incipit videretur inſpectis in pe. col. ⁊ in cōſi. lxxxix. q̄s inci
pit viſo puncto ⁊ inſtrumentis in iij. colū. ⁊ in conſil. cciij. in ij.
vol. q̄s incipit viſo ⁊ oportune diſcuſſo proceſſu, in v. col. ⁊ in
conſi. lxij. in iij. vol. q̄s incipit ſtantib⁹ his que ſ. narrata ſunt
in. iij. col. ad fi. ⁊ ſeq. ⁊ in cōſi. cxix. in. iij. vol. q̄s incipit videtur
prima facie dicendū dictos reos. in pen. col. ⁊ in cōſi. iij. quinti
vol. quod incipit. ex his que in themate narratur, in vlti. colū.
Et iſta videtur eſſe magis cōmunis opi. Pro iſta opi. addu
citur dupler fundamentū. Primo ſecundum do. Ant. in loco
23 prealligato. † quia de iure can. heres tenēt exonerare aninam
defuncti. c. fi. de ſepultu. c. in literis. ⁊ in c. ſuper eo. de rapt. Si
ergo defunctus malafide tenebat rem. ergo heres eius tenēt
reſtituere. ergo preſcribere non poteſt. ¶ Tamen huic funda
mento pōt reſponderi. quod imo heres preſcribēdo exoneret
animam defuncti. cū preſcribens ſit ſimiles ſoluēti, ita inquit
iuriſconſultus in l. ſi pupillus. ad fi. ſ. de admi. tut. ſaltem quo
ad imputandū culpam ei contra quem facto ⁊ negligētia ſua
eſt preſcriptuz, vt ibi declarat Bar. in vlt. col. ⁊ ita etiam dicit
Are. hic. q̄ ſolutio ꝓcedit in preſcrip. lōg. temp. q̄ cauſatur ex
mera negligentia nō petentis, vt declarat Bar. in l. ſi. in pn. ff.
de eo p quē fa. erit. ⁊ in l. naturaliter. j. tit. j. Tu aūt p confirma
tione predicti fundamenti do. Ant. adde illud q̄s tenet Bal.
in auth. ad hec. C. de vſuc. in antepe. col. in verſi. ſed quid dice
24 mus de herede preſcribēte. vbi tenet † q̄s ad exonerationē cō
ſciētie heredis, nō ſufficit q̄s credat defunctum bonā fidē ha
buiſſe. eo q̄ heres preſumitur in dolo ⁊ malafide: q̄ preſcribē
do locupletatur cū aliena iactura. l. ſi quis mācipijs. ſ. procu
lus. ff. de inſtito. Scōo ⁊ fortius, q̄ ſufficit quod defunct⁹ fue
rit in mala cōſciētia ⁊ malafide, nā tunc ex hoc ſtatim fuit ac
quiſitū ius denūciandi de iure canonico, q̄s tranſit cōtra he
redem. arg. c. parochiano. de ſepul. ⁊ c. nouit. de iudi. ¶ Secū
dum principale fundamētum eſt, ſm Abb. in locis prealllega
25 tis. q̄ ex quo † de iure ciuili eſt clare deciſum q̄s heres non po
teſt preſcribere propter malam fidem defuncti ea. q̄ eſt ſucceſ
ſor vitioꝝ defuncti. d. l. cū heres, ⁊ iſtud non reperiꝭ mutatum
de iure canonico: ergo ſtabimus iuri ciuili etiā in terris eccle
ſie vt not. in c. j. de ope. no. nun. Bar. in l. priuilegia. C. de ſacr.
ſan. Tū iſta ratio poteſt euadi ſm q̄s reſpondet Bal. quē ſu
perius retuli, q̄ d. l. cū heres loquatur in preſcrip. lon. tem. re
quirente titulū, ⁊ ſic ibi oportet vti adminiculo tituli defuncti
vnde nimirū ſi ibi malafides impedit heredē ꝑſcribere. Et q̄
26 iſtud ſit verum patet † q̄ preſcriptio, xxx. annoꝝ nō erat cognita
illo iure. ffiorum. vt ſuperius dixi, ⁊ ſic in d. l. cū heres. nō videt
poſſe fieri totū fundamentū cōtra Dy. Tamē iſta ratio Ab.
vſq; d. l. cū heres pōt aliter cōfirmari. Haz de iure ciuili. clarū
eſt q̄ mala fides defuncti vī ineſſe heredi, vt in aut. de iureiur.

a ¶ Mala fides authoris nocet heredi, ⁊ quādo. Adde Abb. in c. de quarta. de preſcriptio, ⁊ ibi Felin.

a moriente prestito.in prin.z l.in oīb⁹.ff.nō debeo.ff.ō reg. iur. z l.ex qua persona.ff.eo.tit.z istud nō reperīt correctū vel immutatū de iure canonico:stabimus ergo huic iuri ciuili etiā in foro canonicō,vt predixi.Presertim cū lex canonica latis⁹ puniat heredē ex facto defuncti ꝙ lex ciuilis. c. fi. de sepulturis z magis phibet lucrū iniustū,z magis aufert causam peccādi ꝙ lex ciuilis.ff.hāc aūt in authētica vt ecclesia romana. colla.

28 ñ. ¶ †Ista cōclusio limitat nō.pcedere in successore vniuersali in prelatura vel dignitate ecclesiastica:qz si antecessor suꝰ fuit in mala fide nō impedīt prescribere ex sua persona.c.cura.z ibi gl.z doc.de iure patro.c.de quarta.de prescriptionibꝰ. Ratio

29 est clara:† qz succedens in beneficio non habet causam ab antecessore premortuo,sed a superiore conferente sibi beneficiū, vt est glo.in d.c.cura.z in d.c.de quarta. d.Abb.z alij in c.j. de solutionibus motant in c.qz A.de iudicijs.

1 ☞ Ūditor vtitur accessione emptoris facta redhibitione.

2 Redhibitio est titulus habilis ad prescrip.sicut emptio.

3 Distractus est ita habilis ad prescrip. sicut contractus.

4 Quod iuris est de contractu idem esse de distractu.

5 Si ex forma statuti requiritur aliqua solennitas in contractu mulieris.an requiratur eadem in distractu.

6 Sicut rōne contractus qs sortīt forū ita ratione distractus.

7 Cuius consensus regrīt in ℨhendo eius requirīt in distractu.

1 **Preterea queritur.** †Ūditor vtīt accessione emptoris facta redhibitiōe.h.d.Facit:qz redhibitio est titulꝰ habilis ad pscriptionē sicut emptio.l.si hoiem.j.tit.j.l.si duobus.j.de diuer.z tēp.pscri.Et in d.l.si hoiez.habes extēsionē ad istū text. vt pcedat nō solū qñ vēditio resoluīt per redhibitionē, vt hic sed etiā qñ resoluitur per actū addictiōis indīē, z illū text. ad hoc no.Bald.in l.j.C.de vsuca.trāsformāda.Et sic ex istis ha-

3 bes† ꝙ distractus est ita habilis ad prescriptionē sicut cōtractus facit.ff.in dotē.j.ea.l. ¶ †Et ex hoc potes gñaliꝰ notare

4 qs iuris est de cōtractu.idē esse de distractu:facit.l.si ad resolūēdā.C.ō pre.mino.notata in l.ab emptione.vbi diri. ō. ō pac.

5 Facit† qs no:Bal.z Mod.in l.fiue apud acta.C. de trāsa. vbi ponīt si ex forma statuti requirak certa solēnitas in contractu minoris vel mulieris,nūqd eadē solēnitas regrak in distractu. ibi plene dirī.z in l.si vnꝰ.ff.pactꝰ ne peteret.vbi Bar.ō pac.

6 ponūt Mod.in l.more.ō.de acq.here.Facit † ad pdictū notabile:qz sicut rōne ℨctꝰ [a] qs sortīt forū.l.hīs absens.ff.ō iud. c.fi.de fo.cōpe.ita rōne distractꝰ.l.q certo loco.fm cōz intellectū.ō.de cōdi.inde. ¶ †Itē facit qz cuius cōsensus requiritur in ℨtrahēdo eiusdē etiā requirīt in distractu z sic in resolutiōe

text.est in aut.Econtra si filij.z ibi Bar.ad hoc not. C.de repu. Itē ad istū text.adde text.notabilē in l.ū.ff.si sub ℨditiōe.j.p em

ptore q̄ limitat istū text.nisi ēptor habuisset malā fidē qñ accepīt.ff.fi.j.ea.l.Ultimo ℨ istū text.fortiter opponit Bar. de l.si a te.ff.fi.j.de excep.rei iudi.z remittit se ad gl.ibi, vbi gl.z Bart. laborāt in fol.vt hic p̄ do.Aler. Sed reiectis fol.gl. z Bar. ibi

que nō videnk posse defendi nisi cuz magna diuinatione plus placet fol.Ang.in ff.si is qui precario.j.ea.l.vbi dicit ꝙ in hoc

ter.possessio capit hic initiū a venditore:ideo cōiūgitur possessio emptoris secuta redhibitione. Sed in lege cōtraria sciētia non cepit habere aliqs initiū a vēditore.nimirū si facta redhibitionē vēditor ibi nō pōt vti exceptione illius sentētie. Pro cōfirmatiōe istius solutionis bene facit id qs volunt Jaco.de ra.z Imo.hic,q tenēt qs iste text. pcedat qñ inceperat primo possidere z vsucapere,alias facta redhibitiōe nō posset vti accessione tēporis emptoris.ff.fi.j.ea.l.Et licet Aler.in fi.repro

bet eo qz si violētia z diuinatio ad istū text.qui p̄supponit venditorem ante possedisse. Tu dic qs imo text.istud p̄supponit cum dicat ꝙ etiā emptor potest vti accessione ipsius vēditoris:ergo p̄suponit quod ipse venditor prius possederat.

1 ☞ Utitur quis accessione eius aquo causam non habet.

1 **Si liber homo.** †Nō vtitur quis accessione ei⁹ a quo causaz non hz.b.d. Et intellige istū ter. qs liber homo vel seruꝰ bona fide possessus egit q̄rere possessionē bone fidei possessori, ſz nō dīnū aks si voluisset ei querere z eiꝰ noie actū egisset: ita q̄sluisset dīnū sicut z possessionē gl.in l.j.ff.sed z per eū.ō.eo.z sic frustra tractaret de accessiōe tēporis.l.sequīt.ff.lana.j.e. Ita intelligunt istum ter.Ang.z Aler.hic.Iste intellectus licet videatur prima fronte diuinatiuus:tū suadetur ex ter.dum dicit z alij acquisierit possessionē.Et sic p̄supponit casum quādo solū est acquisiti a possessio:qz in hoc.ff.z precedentibus, z etiam in sequentibus vsqz ad finem,intendit iurisco.solum tractare quis possit vti accessione temporis quando possessꝰ fuit apud alium quod cessaret dominium hic esset translatum.

1 ☞ Nō potest fieri accessio illius pos. que medio tēpore fuit per alium occupata.

2 Medium impertinens impedit extrema coniungi.

3 Statutum disponēs ꝙ possꝰ defuncti continuetur in heredem, intelligitur nisi medio tempore per alium fuerit apprehensa.

4 Medium impertinens impedit ratihabitionem retrotrahi.

5 Per matrimoniū sequens an legitimetur proles habita ex cōcubina postea in vxorem despōsata cui precessit alind matrimoniuz post habitā prolem,z talis dicak primogenitꝰ.num.7.

6 Dictio omnino,quid importat.

8 Titulus pro herede est plenior titulo pro emptore.

9 Ille in quem trāsfertur dīniuz ipso iure sine traditione,dicitur habere fortius z plenius ius ex titulo, quam ille in quem ad dominij translationem requiritur traditio.

10 Si vendak alicui res in quē trāsferk ex priuilegio dīnium sine traditione,deinde vendak alteri z tradatur,prefertur primus.

11 Successoris appel.tantum continetur vniuersalis.

12 An valeat arg.ab eo quod est minus ad illud quod est maius vbi est eadem ratio.

13 Mala fides her.an noceat in prescriptiōe inchoata pficēda.

14 Mala fides heredis impedit fructuum acquisitionem.

15 Facilius impeditur acquisitio fructuum quā impeditur perfici prescrip. inchoata.

16 Error iuris impedit vsucapionē, sed nō fructuū acquisitionē.

17 Pos.testa.z ea que fuit vacās post mortē testa. pdest heredi.

Quesitum. Heredi non datur accessio possessionis defuncti, si res fuit ab alio medio tēpore possessa.sed heres pōt cōiūgere sue possessioni non fo-

lum possessionē defuncti q̄ fuit apud eū tēpore mortis, ſz etiā illā que vacās apud nullū fuit post eius mortē. h. d. secūdum

1 verum[intellectū vsqz ad ff.in dotē. ¶ †No.j.qñ non potest fieri accessio illius possessionis que medio tēpore fuit per alium oc-

2 cupata cōcordātes sunt in gl.Et ex hoc habes correlariē tertare qs medium impertinens impedit extrema cōiungi.Istud per plura iura probat Jo.And.in regula sine culpa de regiur.in mercurialibus, in vj.col.precipue per ter.in c.p tuas de condi.apposi.sic etiam predium medium qs non seruit impedit seruitutem.l.qui celsa.ff.fi.ff.de serui.rusti.pred.Istum ter.

3 † dicit Raph.cu.se alias alegasse in questione de facto. Statutū disponit qs possessio defuncti continuetur in heredem,q tale statutū pcedat nisi possessio fuerit per alium medio tempore apprehensa,cū statutū recipiat interpretationem z limitationē a iure cōmuni.l.ij.cum similī.C.de noval.alij nihil tangunt. Tu adde bonā gl.in l. cum miles.in princi. in gl. magna in fi.ff.er quib.cau.maio. Ubi licet possessio defuncti cōtinuetur in heredem quo ad vsucapionē complendā.l.nunquam.ff.vsucuz.z l.cepta.j.titu.j. Illud procedit nisi possessio fuerit per alium medio tempore apprehēsa. Ita ibi expresse dicit gl. Secundo facit:qz dictum tractatū transferre possessionē per ficti-

cū.sed sic est qs per actum fictum non transfertur possessio que est penes alium non intereueniente facto vel consensu illius penes quē est.l.ij.ff.qs si seruus.ō.eo. Unde dicit Abb.in c.

de consuetudine.qs licet aspectu z verbis transfertur possessio.l.iij.in prin.z ibi gl.z doc.ō.eo. Tamen non trāsfertur quando alius erat in possessione. facit qs no.do.Aler.in l. qs me-

in prin.in j.no.j.e. Tertio adde quod istud idē quod Raph. hic, ꝙ predictum statutum intelligak nisi possessio medio tempore fuerit apud alium. consuluit Alex. consi.lxxiij. in ij. vol.

quod incipit visa facti narratione in ij. col. Idem Alexā.in cum heredes in princ.j.eo.quanuis ibi non videatur bene fir-

4 mare.facit etiaz quod in simili dicimus †quod actus medius impertinens impedit ratihabitionem retrotrahi.gl.est not.in l.si indebitum. ff.j.ff.rem raram habe. quam Bart.ibi multum no.z in l.si vxor.ff.si quis vxorem.ff.de adulteriis Bal.in l.fi. C.ad macedo. Sic etiam legitimatio non trahitur retro quando bona sunt alij medio tempore quesita gl.not. in l. gallus.ff. z quid si tantum,z ibi Bar.z doc.vbi diri.ō.de lib.z post.z et

5 bonus ter.in c.quāuis.z in c.si pro te.de rescrip.in vj. ¶ Secundo principaliter iste ter.videtur facere in argumentum tenēcundum Pau.de cast.quod si aliquis susceperit prolem ex cōcubina deinde cum alia cōtrarerit matrimonium legitimum,z postea mortua legitima vxore desponsat concubinā in vxorē,

b qs matrimonium medium[b] impediat legitimationē filij. Tamen contrarium determinat z melius,z dicit communiter doctores ita tenere fauore matrimonij z legitimationis filiorum Jo.an.in d.regula.sine culpa, in mercurialibus. Bar.in Ubi notorum.ff.rem ra.hab.z in l.pe.ff.vxor.per illuz ter.ff.sol.matri. Bal.z Ang.in l.cū quis.C.de natu. li. Ang.in l.eum qui.ff.de sta.ho. De quo vide late.d. Ant. Rosel.in suo tractatu legitimationis.in j.lib.col.xxv.z octo seq. Et quod medium matrimonium non impediat legitimationez fieri per subsequēs matri-

monium

a ¶ Rōne contractꝰ. Adde Bart. in l.j. C. vbi z apud quem. z in l. qui certo loco. ff. de cōd.inde. doc. in ca.ex parte. de rest.spolia.z in c. j.de sponsa.

b ¶ Mediuz matrimonium. Adde Jo.30. cum in repe. c. per venerabilem. qui filij sint legit.

moniū,habes tex.in §.si vero is qui solūmodo in verbo oīno
suis existētibus.in verbo primitꝰ nati.ꝛ ibi Ange.Ad hoc no.
in aut.quibus mo.naturales efficiātur sui colla.vij. Idez tenet
Ang.in cōsi.xvij.comes brandisius.iij.col.vbi dicit illum tex.
nō esse alibi in iure ꝛ ad hoc.Et lꝫ Are.dicat qd tex.non pro-
6 bat,†qꝛ dictio omnino[a] ibi posita significat qd quoad omnem
a effectum efficiuntur legitimi,ꝛ hoc est verum vt.c.tanta. q filij
sint legitimi.non per hoc infertur necessario qd matrimonium
omni tempore secutum legitimet filios ꝙ verbū aūt primitus
nati,non ponitur nisi respectu natorum post matrimoniuz vt
dixerat in princ.illius aut.ad qd se refert. Tu dic ꝙ ille tex.be
ne probet dū dixit,oīno enim suis existētibus deinde natura-
libus liberis creatis, aut primitus natis. que verba clare de-
monstrāt ꝙ legitimum matrimonium legitimet filios quando
7 cunqꝫ conceptos.¶†Adde etiam questionem quam format
Bar.in l.cū decē.§.fi.ff.de sol.vbi querit. aliquis ex concubina
suscepit filiū naturalem tantum,postea duxit vxorē ex qua su-
scepit filium legitimū ꝛ naturalem:deinde mortua vxore cepit
concubinā in vxorē:quo casu filius primo natus legitimatur:
quis eorū succedit tanꝙ primogenitus.Quā questionē dispu
tat Jo.an.in d.regula sine culpa in merculiaribus. Ab.in con
si.lxxv.videt primo dictā donationem.dixi in l. quoties.C.de
rei ven.vbi Bal.Sali.ꝛ alij ponunt:ꝛ sic presupponunt matri
moniū mediū nō impedire legitimationem que fit per sequens
8 matrimonium.¶Tertio no.ibi. quod est plenius.quod titu-
lus pro herede est plenior titulo pro emptore:ratio est secūdū
gl.paruam hic:qꝛ ex titulo hereditario transfertur dominium
9 sine possessione.l.cū heredes.in prin.j.e.Et sic not. †correlarie
ex isto tex.iuncta gl.quod ille in quē trāsfertur dominium ipso
iure sine traditione, dicitur habere fortius ꝛ plenius ius ex ti
tulo quā ille in quē ad dominij translationez requirit traditio.
10 Vnde†est qd si vendatur res alicui in quem ex priuilegio trās-
fertur dñiū sine traditiōe, vt est ecclesia.l.fi.C.de sacrosan.ecc.
Deinde vēdat scdo ꝛ tradatur:tū prefert primus ꝑpter titu-
lum fortiorē.gl.est ordi.in l. siue aūt.§.si duobus.s.de publicia.
gl.ꝛ doc.in d.l.fi.C.de sacrosan.ec.Bal.ꝛ alij in l. quoties.C.de
rei ven.Jo.an.ꝛ canoniste.in c.cōtinebat.de his que fiūt a ma-
11 iori parte capitul i. ¶†Quarto no.tex. in verbo successionis,
b fm Are.hic, qd appellatiōe successoris[b] proprie continet vni-
uersalis nō singularis successor.Tu dic ꝙ iste tex.parū fecit ad
hoc.Nā iste tex.pp ꝟbū hꝛdibꝰ qd pcedit ꝛ ꝟbuz emptiōis qd
immediate sequit,ꝟbū successor intelligit p successore vniuer-
sale.Tū notabile est in se verissimū, vt habes tex. in l.quedā.§.
nihil iterest.in ver.is aūt.ꝛ ibi doc.ad hoc notāt.ff.de edē.facit
12 lex.in tps.an si.j.tit.j.¶†Quinto no.in ver.sed subtilius qd iu
riscōsultus arguit hic ab eo qd est minus ad illud qd est maiꝰ
ꝛ fortius,ꝛ arguit negatiue. Nā.s.prime dixit ꝙ pleniꝰ est ius
in hꝛde ꝙ sit in emptore,ꝛ tū decidit hoc ideo esse: qꝛ est oīno
ea ratio:qꝛ cū in prescriptiōe requirat cōtinuatio possessiōis
a principio vsqꝫ ad perfectionē ꝑscriptiōis.l.naturaliter.j.tit.
j.Sicut ergo possessio q medio tpe fuit penes aliuz interrūpit
in emptore ꝑscriptionē:ita etiā in herede vniuersali:ꝙuis ple-
nius ius habeat.Et sic habes tex.hic notabilē.qd licitū est ar-
guere de minori ad maiꝰ qū est oīmoda rō. ¶Capio gl. in ꝟs.
id quoqꝫ.Quā diuide in duas partes.In prima declarat tex.
13 In scda remouet duplex ꝯtrū.Scda ibi, nō tū est idem.¶†In
ea.gl.ibi.ꝛ §.si defunctꝰ.habes ex gl. qd mala fides hꝛdis non
nocet in prescriptione inchoata pficianda:secꝰ est in mala fide
emptoris.Rō diuersitatis est:qꝛ qū defunctus cepit ab initio
bona fide ꝑscribere si sibi postea supueniat mala fides:de iure
ciuili nō impediret prescriptio.l.vni.C.de vsuc.trāsfor.Ita etiā
nō interrūpit si ei succedat heres q sit malefidei.qꝛ cēset eadez
persona cū defuncto.in aut.de iureiur.a morē.ꝑsti.in princ. sic
est in singulari successore qui nō representat ꝑsonā sui autho-
ris,vñ in eo etiā inspicit initiū succes. Est verū qd hodie de iu-
re canonico in ꝑsona etiā eiusdēmet malafides qñcūqꝫ supue-
niēs interrūpit prescriptionē, vt in regula possessor malefidei
14 de reg.iur.li.vj.ꝛ c.si.de presc. ¶†Limita etiā istā cōclusionez
gl.ꝑcedere quoad vsucap.siue ꝑscrip.cōplēdā:secus est quoad
acqsitionē fructuū.qꝛ mala fides heredis impedit fructꝰ acqui
ri,lꝫ defunctꝰ esset bone fidei.l.quesitū.§.j.ff.de acq.rerū domi-
15 nio,fm Bar.ꝛ oēs doc.†Et ex hoc pōdera tu ꝑecte, qd faci-
lius ipediat acquisitio fructuū ꝙ impediat p ficti ꝑscriptio in
choata.Sicutēt in simili quo ad ipediēdū acqsitionē fructuū
paria sunt,vel qd mala fides fuerit a pn.vl ꝙ postea supuene-
rit tex.i l.lꝫ ꝛ si lege.§.de eo.aūt.ff.de pet.here. Sꝫ quo ad vsu-
capionem de iure ciuili sufficit ab initio bona fides.ꝛ quamuis
postea supueniat mala fides,nec p hoc interrūpit vsucapio.d.
l.vnica.C.de vsucap.trāsformanda.Et licet Bart.in d.§.de eo
aūt relinquat cogitandū de ratione diuersitatis:tamē vt dice

bam his diebus.Ratio est qꝛ quoad acquisitionē fructuū nō
attēdimus nisi bonā fidē,vt statim dicā.Et sic adest ius debi-
lius ꝙ in ꝑscribēte,in quo plura requirunt ꝑsertim titulꝰ,ꝛ bo
na fides.vt notat i l.celsus.ꝛ.l.naturalr.p Bar.j.tit.j.Nimirū
17 si ꝑmū tāꝙ debiliꝰ faciliꝰ impedit Sed caue†qꝛ alibi habes to
tū cōtra.Nā error iuris impedit vsucapionē.l.nūꝙ.j.tit.j.ꝛ tū
nō ipedit acqsitionē fructuū.d.l.lꝫ ꝛ si lege.§.scire.sꝫ dic qd ibi
loquit a pncipio ꝑscriptiōis vbi ēt a pncipio mala fides impe
dit q̄ non impediret si postea supueniat.d.l.vnica. ꝛ rō diuer-
sitatis isto vltimo casu iter vsucapionē ꝛ acquisitionē fructuū
est fm Bart.in d.§.scire aūt.ꝛ in repe.l.qd nerus. in x.col.ff.de
po.Qꝛ ad vsucapionē requirit titulꝰ vel saltē iustꝰ error,vt ha
bet in d.l celsus.j.tit.j.sꝫ error iuris cū nō sit tollerabilis nō est
iustus error:ergo nō sufficit ad vsucapionē. Sed quoad acq-
sitionē fructuū nō requirit titulꝰ,sed sufficit qd nō sit mala fi-
des que abest vbi est iuris error,vt ibi.¶Capio gl.fi.in verbo
nunquā.Quā diuide in quinqꝫ partes.In primis tribꝰ ponit
tres intellectꝰ.In quarta circa tertiū intellectū firmat questio
nē.In quarta allegat ꝯcordantē.secunda ibi,vel dic testatoris
tertia ibi,vel dic qd defunctꝰ.quarta ibi,sꝫ an idē si vēditor qn
17 ta ibi,ꝛ facit.j.e. ¶†In fi.gl.reiectis istis tribꝰ intellectibꝰ gl.
Tu intellige tex.plene,qd non solū illa possessio que fuit iūcta
morti testatoris,id est,que fuit apud testatorē tpe sue mortis
ꝑdest heredi,sed etiā illa que nunꝙ fuit testatoris, sꝫ post eius
mortē fuit vacans ante apprehensionē heredis,vt etiā est tex.
in l.nūquā.§.vacuū.ꝛ in l.ceptū.j.tit.j.Et isto modo tex.est pla
nus.Et ita etiam intelligunt Raph.cu.ꝛ Pau.de ca.hic.

1 ☞Resolutio contractus dotis tribuit titulum habilem ad
prescribendum,vxori cui dos restituitur.
2 Titulus dotis est vniuersalis.
3 De iure ciuili mala fides superueniens non impedit prescri-
ptionem.
4 Titulus dotis dicitur vniuersalis quando mulier daret om-
nia bona in dotem vel vnam hereditatem.

In dotem.

1 Maritꝰ in dote vtit accessione vxoris ex eius persona ꝛ econtra.h.d.¶†No.
qd resolutio contractꝰ dotis tribuit titulū habilē ad prescribē
dum vxori cui dos restituitur. Intellige nisi mulier que dedit
rē alienā in dotē fuisset in mala fide.tūc restituta sibi illa re nō
acquireret sibi titulus,vt patet qꝛ cōueniret petitiōe heredita
tis.l.etiā.§.apud marcellū ꝛ ibi no.Ang.ff.de pet.here. Sicut
petitio hereditatis non datur cōtra titulo possidētē.l.regula-
riter.ff.de peti.here.¶Capio glo.in verbo accepta,quā diui-
de in quatuor partes.In prima declarat tex.In secunda ex tex.
colligit vnū ar.In tertia colligit aliud.Id quarta querit, scda
ibi.Itē ex eo tertia ibi,itē arg. ꝙ vir.Quarta ibi. Item quid si
mulier. In eadē gl.in fi.ista gl.in hac vltima parte cōiter dāna
tur per Bar.ꝛ alios,p tex.in §.fi.j.ea gl.¶Saluat tamē Bar.
quādo prescriptio ista esset iam cōpleta per maritū, que salua
tio est vera in se,nō cōuenit verbis gl. que dicit ꝙ vir ceperat
vsucapere:pōderat illud verbū ceperat, ex quo apparet ꝙ nō
perfecerat vsucapionē. Itez gl.dicit ꝙ illa possessio viri acce-
dit ipsi vxori:ergo prescriptio nondū erat completa a marito:
alias frustra tractaremus de accessiōe. ¶Aliter saluat istam
gl.Are.intelligendo eā ꝑut iacet qñ prescriptio erat inchoata
per maritū,sed nōdū cōpleta.ꝛ reputat nouum ꝛ singulare di-
ctum.Nam dicit aduertendū ꝙ in mulierē sol.mat.res, trāsfe-
2 ratur ex tit.dotis,certe†titulus dotis est titulus vniuersalis.l.
qd dicitur.ff.de impen.l.j.in prin.cū glo.in verbo vniuersale. ff.
de vsucapio.pro dote.vnde sicut heres succedens defuncto ex
titu.vniuersali pōt prescribere qū defunctus habuit bonā fidē
nō obstāte ꝙ hꝛs sit in malafide.l.ij.§.si defunctus.j.de vsuca.
pro emptore gl.in §.precedēti.ita vxor que succedit ex alio tit.
vniuersali poterit similiter prescribere de iure ciuili:nō obstā-
te ꝙ ipsa sit in malafide.Tu dic ꝙ ista saluatio nō est vera.Nā
in d.l.ij.§.defunctus ideo illud ibi est:qꝛ defunctus censet viue
re in persona heredis sui qui fingitur eadē persona cū defun-
cto:vt in aut.de iureiur.a morē.preiti.in pnc.vñ sicut si defun-
ctus cepit ꝑscribere fuit a principio in bona fide, licet postea
ei superuenit mala fides:tū de iure ciuili pficeret ꝑscriptionez
3 qꝛ†de iure ciuili mala fides superueniens nō interrumpit pre-
scriptionē l.vnica.C.de vsucap.trānsfor.ita si defunctus fuit a
principio in bona fide nō impeditur heres perficere illā pre-
scriptionē quāuis ipse hereres sit malefidei.cum in eius perso
na defunctus censeatur viuere.Et istā rationē assignat.Paul.
de ca.s.in §.ꝑcedēti,que ratio cessat in vxore sol.ma.Quia ma
ritus soluto matr.nō cēsetur viuere in persona vxoris , nec il-
lo tempore censetur eadē persona.Et sic argu.Are.ab herede
vniuersali ad vxorem in dote restituta, nō est bona. Preterea
inquātum Areti.presupponit pro cōstanti quo titulus dotis

a ¶Dictio oīno. Adde Fel.in c.ex pte. el.j. de offici. delega.

b ¶Successoris. Adde Bal.i l.em ptorē.i pe.col.ꝟs. qd si instrumētū. C.lo. Jo.de imol. i l.ꝙ dr i vl.co.ff.d ꝟ.obl.Soc.cōs.cc lvij.co.iiij.ꝛ adde ꝙ successor dicit ille qvenit de iure ꝑtorio. ita Imol. i l.qd dicit.co.pe. ꝟs.pōt etiā dici.ꝛ ibi Albe.j.de ꝟb. obli.Soc.cōs.cc lxxv.co.v.circa.fi.

dicaf vlis sicut titul⁹ hf̄ditari⁹ p gl.i l.j.i p̄n.in ybo vniuerse.ff. & vsuca.p dote. Dic qđ imo ibi gl.quātū ad nostrū p̄positū st
4 Jnū. Nā st gl. † qđ titul⁹ dotis tūc demū dicef eē titul⁹ vlis. qñ mulier daret oia bona i dotē, vel vnā hf̄ditatē: sicut si aliqs vē deret vel donaret oia bona vel hf̄ditatē. Tūc titul⁹ vēditiōis diceref vlis. l.q tibi hf̄ditatē vēdidit cū si. C. de her. vel act. vē. sec⁹ qñ daret vnā rē i dotē tūc titul⁹ dotis nō est titul⁹ vlis. Sz iste tex. z ista gl. vñr loq qñ aliqua res fuit data i dotē. De hoc tñ nunquid dos sit titulus vlis z an sit ius vle ponit Bart. in rub. ff. sol. ma. vbi dixi z ad ibi dicta me remitto.

3 ☞ Qui concessit precario non vtitur accessione recipientis nisi precario reuocato.

2 Precaria possessio que conceditur emptori est potens ad p̄ducendum vsucapionem ipsi emptori.

1 **§. Jis qui precario.** Quit ꝛcessit p̄ca rio nō vtif accessione recipiētis, nisi p̄cario reuocato. h.d. ¶ Capio gl. mag. i ybo accedere pos. ¶ Quā diuide in ser ptes. Jn pma timore ꝛ rū gl. reprobat opi. Roge. Jn secā opponit ꝛ ter. z dupliciter soluit. Jn tertia q̄rit. Jn q̄rta idē facit. Jn q̄nta rñdet tacite qō ni. Jn sexta idē facit. Sc̄a ibi. sz vī. Tertia ibi. itē an durāte. Quarta ibi, itē an ħ ꝛcedēs. Quinta ibi, de ciuil⁹ aūt possidente. Sexta z vltima est ibi nec p hui⁹ restitutionē. ¶ Jn e. gl. ibi, rñde nō est interrupta nec p̄cedit sz cessat. Adde z sic in ꝛnium stat i suspēso sicut p̄scriptio inchoata suspēdif durāte pupilla ri etate. l. sicut. §. pe. C. de rescri. xxx. anno. allegata in gl. Jstā solutionē reprobat Bar. z cōiter eā alij sequunf. qz si interim ces saret, nō daref postea accessio sicut in d. l. sicut. finita pupillari etate: tū postea nō reintegraf nec accedit aliqs tps. Sol⁹ Rapha. Cu. ħ tz istā solutionē quā st magis ꝛuenire rē. Et st qđ Bar. nō intellexit istā gl. qz gl. st qđ cessat interim. sz postea reuocato p̄cario fingif nunꝯ cessasse vñ qz semp fingif possedisse: ideo daf accessio. Jstud fundamētū Rapha. reprehēdit do. Aler. qz qua rōne in d. l. sicut. p tpe q̄ dormit p̄scriptio finito tpe nō restituif aliqs tps ad reintegrandā p̄scriptionē. ita ħ non ꝺz reintegrari aliqs tps finito precario. Tu dic sustinēdo Rapha. qđ in d. l. sicut. est inductū fauore pupillaris etatis, vt interim dormiat p̄scriptio. Añ si postea finita pupillari etate reintegraref illud tps, certe ille fauor pupilli esset nunc inanis z illo qđ ibi p̄ncipal⁹ est iductū fauore pupilli: nūc retorquereť in dānū ꝛ. l. qđ fauore. C. de legi. sz hic in ꝛcedēte p̄cario est to tū eꝛ. ¶ Jn ea. gl. ibi, vel dic nō vsucapit sibi sz dño vt in creditore. Jstā secūdā solutionē tūt Bar. z cōiter alij ħ. Sz eā reprobat Raph. qz st esse ꝛ ter. ibi. quādiu manet. q vult qđ donec p̄cariū sit ruptū ꝛcedēs, nō p̄scribat nec interim accessionē hēat. sz fm istā solutionē omni tpe p̄scriberef ad vtilitatē ꝛcedētis sicut in creditore. Tu rñde qđ iste ter. nō st qđ donec durat p̄cariū qđ interim nō p̄scribaf: sz bñ st qđ interim nō hz accessionē: z sic interim nō sentit vtilitatē ex illa p̄scriptione donec reuocet p̄cariū, z ita ēt tz. Aler. z ista est vera solutio, sz ipse vtaf aliꝭ verbis. ¶ Jn ea. gl. ibi, vel dic vt omnē cuites oppositionē. Adde qđ imo p hoc nō cessat opp. sz eñ sit recessus a vēditione cōi ꝛsensu eo qz ptiū rei vēdite z ꝛcesse p̄cario nō soluebaf. p hoc nō seqf q potuerit p̄scribi ad vtilitatē ꝛcedentis. qz adhuc viget oppositio gl. q er q̄ emptor q p̄cario recepit hēat sciētiā qđ res erat aliena: q̄ interim p̄scribere nō poterat. Bar. dupliciter saluat gl. sz pmā saluationē reprehēdit: qz illo, nō eēt eadē solutio q̄ i p̄cedēti solutiōe gl. Sz ad hoc pōt dici qđ imo nō est eadē soiutio: qz i p̄cedēti solutiōe nō erat cōpleta p̄scriptio. Et sic ibi agif de ꝛiungendo tpe possidētis p̄cario cū tpe authoris: hic aūt erat cōpleta p̄scriptio: iō nō agif de ꝛiūctione tēporū. sz de trāslatione acqsitionis dñi facte p recipiētē p̄cario. ¶ Sc̄do mō saluat Bar. ex cuius saluatione ha
2 bes bñ notare † qđ p̄caria possessio q̄ ꝛcedif emptori est potes ad p̄ducēdū vsucapionē ipsi emptori p ter. in l. iulianus. §. possessionē. ff. de ac. empt. quasi ꝛcessio p̄cariꝰ q̄ fit emptori sit plenior. q̄uis p̄tiū nō dū sit numeratū. Jstud reprehendit Raph. Cu. Aler. z Are. qz cū emptor nō hēat possessuꝫ suo noīe, sz p̄cario noīe ꝛcedentis, ꝛ nō ꝺz posse p̄scribere sibi. Nec aliqd facit ter. in d. §. possessionē. eo qz bñ st qđ precaria possessio q̄ ꝛcedif emptori bñ est iusta quo ad hoc, vt faciat fructus suos, vt ibi st fa. Et qđ ꝺñi voluntate illos percipit: prout ad illū ter. st Bart. in l. iij. §. ex ꝛtio. ff. eo. Non aūt st ille text. prout Bar. refert quod illa precaria possessio que fit emptori habeatur p vera traditione vt sic liberetur venditor actione ex venditio. Imo contrarium tenet ibi expresse glo. quam sequitur Bal. in l. j. C. de vsuc. pro don. z l. ij. C. de vsuris. Ang. in l. ab emptione. ff. de pact. vbi plene examinant hoc vltimuꝫ, z ad ibi dicta me

remitto: ponit notabiliter Ange. de Are. in §. actionum. in vi. col. institute de actio.

Lex xv.

1 ☞ Ad admittenda pos. sufficit coacta aut meticulosa voluntas.

2 Coacta voluntas non sufficit in matrimonio.

3 An ꝓcedant a pari rem esse furto substractam vel vi arreptaꝫ.

4 Furtum est tripler.

5 Statutum loquens de furto an habeat locum in robaria.

6 Per furtum z rapinam perditur possessio.

7 Quis nobis acquirit an possit nos posse priuare.

8 Qui est in potestate surripiendo rem non priuat dominuꝫ vel patrem possessione.

9 Seruus fugitiuus quare non potest dñm priuare pos.

10 Depositarius z commodatarius an faciant furtum p simplicem negationem z an p̄sumt dñm pos. z nu. 12.

11 Exceptio debet esse de regula.

13 Er sola denegatione cōmittitur iudicium rerum amotarum.

14 Pro recuperāda pos. rei mobilis an deb aliquod interdictum.

15 Remedium c. reintegrāda an habeat locū in re mobili z an cō petat ꝛ possidentem cum titulo. nu. 19.

16 Remedium c. reintegrāda. an habeat locum solum in rebus z personis ecclesiasticis. z nu. 20.

17 Que requirantur ad hoc vt competat remedium c. reintegrāda. iij. q. j.

18 Que remedia ꝺentur ꝛ possidentem bona fide qui non habuit cām vel titulum a vitioso authore.

19 Remedium. c. reintegranda. an competat ꝛ possidentem cum titulo etiam ad quem res peruenit sine vitio.

20 Remediū c. reintegrāda. an cōpetat solū p̄sonis ecclīasticis.

21 Lex canonica emanans ratione peccati corrigēdi seruāda est etiam in foro ciuili.

22 Ubi tractatur de fauore animarū fit extēsio ēt in penalibus.

23 Authoritas male fidei an corrigat in publiciana.

24 Prescriptio z publiciana equiparantur.

25 Jn materia correctoria correctio in vno ex equiparatis ēt corrigit in alio.

26 Publiciana cōpetit p seruitutibus habentibus cām disconti nuam in quibus non prohibetur omnino prescriptio sed prolongatur in longissimum.

27 Ubi hz locū prescri. affirmatiua hz etiam locū publiciana.

28 Dominium qualiter probabitur.

29 Jnueniēs sacculū pecunie vel pretiosuꝫ annulū in nemore, nō pōt cum bona ꝙscientia retinere, sed ꝺz p̄sentare episcopo.

30 Usure qñ incertum est a quo extorserit vsurarius an sint consignande episcopo vt in pauperes distribuat.

31 Res immobiles que fuerunt antiquitus culte non est p̄sumendum quod in nullius bonis sint.

32 Res immobiles que sunt intra territorium vel districtum alicuius ciuitatis vel regni quamuis inculte an concedantur primo occupantibus.

33 An perdatur dominium prediorum si per biennium tributa neglecta vacarunt.

34 Ciuitas perusina ex priuilegio nō subest ecclesie nec impatori.

35 Uerbum carebit, quid importat.

36 Uerbum futuri temporis qñ de sui natura est priuatiuum importat ipso iure.

37 Lex in dubio nunquam p̄sumitur priuare nisi mediante iudicis ministerio.

38 Per publica proclamata facta officio iudicis assignatis certis terminis, probantur bona esse vacantia.

39 Terminis non potest regulariter statui alicui ad agendū vel allegandum de iure suo.

40 Judex non pōt alicui statuere terminum agendi vel docendi de iure suo nisi saltem bina monitio interueniat.

Rem que nobis. Rei furto subtracte vel vi arrepte possessionē pdim⁹, nisi in nra ptāte existēs surripuerit: tūc nō pdim⁹ pos. donec res apud eū fuerit. h.d. Diuidit i tres ptes. Jn pma ponit dupler dictū. Jn secā limitatio cū rōne. Jn iij. extēsio illius rōnis. q̄. est ibi, sz si is. iij. ibi z hec rō est. ¶ Rō dubitādi in ista l. fuit: qz in amissione possessionis regrif animꝰ, z sine aīo possessio pdi nō pt. l. iij. §. in amissēda. vbi dixi. z l. quēadmo. §. eod. Sed hic tractamus de amissione possessionis, z in dubio quis non vī consentire amissioni pos. ar. l. qui vas. §. vetare. ff. de fur. imo, fortius qñ res furto surripitur z consequenter clam. l. j. in princ. ꝙ. de fur. quomodo

pōt dici qd habeam animum perdendi possessionem. Rō deci-
dendi est.q2 qñ possessio amittiť ex voluntate:requiriť anim⁹:
sed qñ coacte aut violenter,vt hic, ꝛ l.iij.§.si quis nūciet.ff.eo.
1 tunc † quo ad admittendam possessionem sufficit coacta, aut
meticulosa voluntas. Istud pz per ea que no.gl. ꝛ doc.in l.j.§.
in operis.ff.de ope.no.nun.facit.l.si id qd.§.fi.ff.eod.ꝛ d.l.iij.§.si
quis nunciet.q2 coacta voluntas, voluntas non est, vt est ter.
in l.si mulier.§.pen.ꝛ ibi gl.ꝛ Bar.no.ff.d eo qd met.cau. gl. xv.
q.j.in c.merito.ꝛ ter.in c.maiores.§.fi.de baptis. ꝛ ibi do. Abb.
2 ad hoc no.illū tex.ꝛ dt.qd non tñ dr absoluta voluntas.† Ideo
coacta voluntas nō sufficit in matrimonio in quo requiritur
absolutoria voluntas fm eum.c.gemma.de spon. Adde tu qd
miraculosa voluntas hz in superficie volitionem, sed medulla
nolitionez. Ita egregie dt Bal.in suo diuino ɔsilio schismatis
posito post rub.C.si quis ali.testa.phi.in xiiij.col.Et ita habes
pulchram rōnem dubitandi ꝛ decidendi ad istum tert. ¶ No.
3 j.fm Bar.† hic,equiparari rem esse furto subtractam vel vi ar
reptam.Circa istud no.Bar.scribentes nihil dñt. Tu adde in
ɔtrium facere qd vult gl.no.ꝛ magistra in l.si te.in gl.fi. C.de in-
4 fa.que gl.magistraliter dt † qd triplex est furtum.s.improbum,
vt simplex furtū. Improbius, vt expilare hereditatē iacentez,
ꝛ improbissimum,ꝛ istud est rapina.illaz gl. sequitur ibi simplr
5 Bar.Et per illam gl.† dt ibi Bal.aduocatos perusinos iudai
zare circa statutum perusinum disponens qd de furto nō pos-
sit fieri ɔcordia.Nā dñt qd bene poterit fieri ɔcordia de roba
ria inherentes verbis statuti sicut iudei,sed hoc non est rōna-
bile fm Bald. cum robaria sit furtum improbissimum, vt ibi
tz gl. Tñ subdit Bal.qd minime mutanda sunt que in practi
ca legem certam habuerunt.l.minime. ꝛ l.cum de consuetudi-
ne.ff.de legi. Istud idem qd aduocati perusini practicāt qd sta
tutum disponens qd de furto non possit fieri ɔcordia: tñ pote
rit fieri de robaria.refert ꝛ no.sequiť idem Bal.in l.transigere.
in viij.opp.C.de transa. Pe.de Anch. in commento.c.canonū
statuta.de ɔsti.in versic.venio ad quartum membrum. Tu vi-
deas in ɔtrium fortem ꝛ no.tex.insti.vi bo.rap.in prin.ꝛ §.j. De
fendendo not. Bald.dic furtum ꝛ rapinam equiparari in hoc
tex.quo ad priuationem possessionis,sed differunt: q2 vnuz est
6 longe grauius delictum altero.vt dixi. ¶ † Scdo not.qd p fur
tum ꝛ rapinam perditur possessio.Sed aduerte qd lz p furtuz
perdatur possessio vt hic,non tñ perditur dñium.text.est in l.j.
ff.de condi.fur.rō dñie est:qua facilius perditur possessio quaz
dñium.l.si quis vi.§.dñia.ff.eo.iuncta regula iuris.id qd nostrū.
7 ff.de reg.iur. ¶ † Tertio no.in ver.sed si is q in ptāte.ꝙ ille qui
nobis acquirit vt filius ꝛ seruus,non pōt nos possessione pri-
uare.lz habeat animum priuandi vel interuertendi possessio-
nem.Intellige verum quousqz res apud eum sit,vt dt text.ibi
ꝙdiu apud ipsum res sit:secus si alij tradat vel in alium trāsfe
rat: tunc bene priuat dñm possessione.l.iij.§.quod si seruus.ff.
8 eo.Item aduerte † qd lz existens in ptāte surripiendo non pri
uet patrem vel dñm possessione,vt hic: tñ ipsa res efficitur fur
tiua ꝛ non pōt vsucapi per aliquam nisi prius vitium furtiui-
9 tatis purgeť.text.est in l.sequitur.§.labeo.ff.titu.j. ¶ † Quarto
not.in ver.ꝛ hec rō est.rōnem quare seruus fugitiuus non pōt
priuare dñm possessione ipsius serui:q2 sicut non pōt interuer
tere possessionem aliarum rerum:sic nec persone sue. Aliaz rō
nem assignat text.in l.Pomp. in prin.ff.eo.q2 non dz esse in po
testate serui ad suum libitum priuare dñm possessione,cum sit
res animata,qd secus est in rebus inanimatis que non pñt ad
libitum dñs possessione priuare,vt l.si rem mobilē.ff.eo. ¶ Ex-
peditis tertua.capio gl.j.in verbo surrepta est quam diuide in
ij.partes.In prima declarat tex.duz dt surrepta est.s.ab extra
neo,vt bene veniat aduersatiua proxime subsequens, que dt
secus esse si surripiať a filiofa.vel seruo.In scda per viam fallē.
remouet vnum ɔtriuz,scda est ibi,fallit tñ.In scda parte in qua
10 gl. vt dixi per viam fallen.remouet ɔtrium. † Istam glo.repro-
bant antiqui Jac.de Aret.ꝛ Dyn.ꝛ Albe.Jmo.Raph. Pau.
d.Alex.ꝛ Aret.ꝛ sic omnes Mod.Eo q2 per simplicem nega-
tionem depositarius ꝛ commodatarius non faciunt furtum,
vt vř velle glo.nec tunc deponens priuatur possessione.Sed si
contrectant tunc bene committunt furtum ꝛ tunc dñs priua-
tur pos.text.est in l.j.§.si rem.ff.eod. tu salua istam glo.licet ab
omnibus improbatam. Nam ista glo. in princ.intelligit istum
text.qñ res fuit surrepta ab extraneo,deinde in fi.dt ꝛ ab extra
neo fit furtum. Sed Jmo. Pau. ꝛ do. Alex. intelligunt istam
glo.dum in fi.dicit,ꝛ ab extraneo fit furtum ꝙ dicat de commo
datario ꝛ depositario inficiantibus.vt per hoc faciant furtum
sz vere iste non est sensus huius gl. q2 gl.in fi.loquitur de extra
neo surripiente de quo loquitur iste text.ꝛ iste extraneus be-
ne facit furtum.solum ḡ dt gl.fallit in depositario ꝛ commoda
tario in inficiante,nam nihilominus retinetur possessio ꝛ cer-
te in istis omnibus verbis gl.bene ꝛ sancte loquitur,ꝛ est tert.
in d.l.iij.§.si rem.Alex.qui perpendit arguit fortiter in opposi-
tum: q2 isto modo intelligendo gl.put ego intelligo.fallentia
gl.non esset bona:q2 non esset de regula,quo quiť qñ fit furtuz.
11 Et exceptio † dz esse de regula,vt tz gl.in l.j.de reg.iu.Bar.in l.
in his.ff.de legi.idem Bar.in l.si eum.§.qui iniuriam.ff.si quis
cautio.Si ḡ gl.intelligereť qñ depositarius ꝛ commodatarius
solum inficiantur ꝛ non faciunt furtum, ꝙ tunc dñs retinet et
possessionem,fallentia non esset bona. Tu autē rñde huic fun
damento.Alex.per text.ad hoc valde no.in l.inficiando in pñ.
ff.de fur.vbi dt text.ꝙ inficiatio depositarij lz non sit furtum p
prie furtum tñ est. Nam furtum est quo ad animum negantis
lz non quo ad priuandum dñm possessione,ꝛ isto modo fallen.
gl.bene pcederet,ꝛ gl.non merebiť reprehendi. ¶ Sed lz glo.
possit defendi a reprobatione doc.hic. Tu reprehende istā gl.
in alio in quo prefati oēs scriben.ꝛ presertim.d.Alex. eā sequūt
12 tur.Nam dt gl.† qd si depositarius vel commodatarius inficiā
tur depositum vel commodatū:nihilominus dñs retinet pos-
sessionem.Istud non est verum. imo p denegationez restitutio
nis rei deposite vel cōmodate factā dño repetenti priuať dñs
possess.text.est in l.si quis rem.ff.eo in l.colonus. ꝛ in l.cum fun-
dus.ff.de vi ꝛ vi arma.ꝛ in l.Pompo.§.fi.cum gl.ff.eo.ꝛ ita etiā
tñt Raph.ꝛ d.Alex.met in d.l.iij.§.si rem.ff.eo.Nec ob.dictus.
§.si rem.q2 loquiť clare qñ depositarius habuit animum infi-
ciandi depositum. Tñ actualiter nō denegauit.facit ibi tex.qd
per solum animum denegandi non priuať dñs possessione. se-
cus si actualiter denegasset restitutionez vt in iuribus prealle
13 gatis.ꝛ ista est vera. ¶ † Ultimo aduerte qd lz p solam denega
tionem non committať furtū nisi interueniat ɔtrectatio. vt est
tex.in d.l.iij.§.si rem.ꝛ tex.in d.l.inficiando.in prin.q2 ɔtrectatio
poniť in diffinitione ad hoc vt sit furtum.l.j.§.furtum.ff.de fur.
§.furtum.insti.de obl.que ex deli. Tñ per solam denegationez
bene committitur rerum amotarum iudicium. ita mirabiliter
tz Are.in l.de his.C.de fur.per tex.quem ad hoc reputat sin.in
l.si ego.§.dotis.ff.de iur.do.Sed tu dic qd ille ter.hoc non pro
bat q2 lz.ff.dixerit de marito negante.tñ qñ postea inferius di-
xit competere actionem rerum amotarum non dat ex illo ca-
pite negationis, sz q2 maritus amouet vt ibi clare videbis in
tex.ꝛ ita vt puto habes perfecte expeditam gl.primam. ¶ Ca
pio gl.ij. in verbo erepta est. In gl.in verbo erepta.habes, qd
14 p † recuperanda possessione rei mobilis non datur aliqd pos-
sessorium. Intellige sane gl.qd non datur aliqd possessorium.s.
interdictū.d.l.j.§.illud vtiqz.ꝛ §.si qs d naui.ff.de vi ꝛ vi ar. Tñ
p retinēda possessione rei mobilis dať interdictū vtrobi.tanqꝫ
p possessione turbata.l.j.ff.vtrobi.ꝛ §.vtrobi.insti. de interd. lz
aūt p recuperanda possessione rei mobilis nō deť aliqd inter-
dictū possessorium:tñ competunt alia remedia possessoria. In
quo distingue tres casus,vt hic per Bart.in l.fi.§.sed cū in se-
cūdā.C.de fur.ꝛ in d.l.ꝛ ideo.§.neratius.ff.de ɔdi.fur.per Bal.
in l.inciuilē.C.de fur.aliquid per Cy.in l.j.in iij.q.C.vbi cau.sta.
p Bar.in l.de vsu.per illū ter.ff.de var.ꝛ extor.co. Ultra remedia
hic enumerata per Bar.adde qd ēt competit remedium pos-
sess.l.fi.C.vñ vi. ɔ eum qui possessionem rei mobilis vacantez in
iuste occupauit vt eam restituere cogatur per ɔditionem ex il
la l.que hz locum etiam in re mobili vt pbat ibi text.in verbo,
alienas res.cum applone rei etiam mobilis ɔtineatur.l.j. in fi.
ff.si cer.pet.l.rei applone.ff.de ver.sig. Item tex.in illa l.fi.addu-
cit similitudinem furti, sed furtum nō pōt cadere nisi in re mo
bili.§.quod autem.in ver.abolita.insti.de vsucapio. Rō: q2 in
immobilibus non pōt cadere ɔtrectatio de loco ad locū q cō-
trectatio est de substantia furti,cū ponať in eius diffinitione.l.
j.ff.de fur.§.furtum.inst.de ob.que ex deli.ꝛ ita in specie tz Bar.
in illa.l.fi.C.vnde vi.post Jac.But.ꝛ Ros.idem tenet Rapha.
Cuma.Pau.ꝛ do.Alex.hic.Predicta remedia possessoria pro
cedunt qñ possessio re mobilis peruenit ad aliquem cuz vitio,
15 puta ex causa furti vel violentie. Idcirco Barto.† querit de
quotidiana ꝛ vtili.q.Quid si possessio rei mobilis peruenit ad
aliquem sine vitio: q2 eam emit bona fide nec res prius erat
affecta aliquo vitio reali puta fuge, vt in casu.d.l.si coloni.C.
de agri.ꝛ censi.lib.xj. an competat aliqd remedium pos. ɔ eum
absqz aliqua probatione dñij,cuius est difficilis probatio. Re
fert Bart.Inn.post gl.in c.sepe.de resti.spo.tenere ꝙ compe-
tat conditio ex canone reintegranda.iij.q.j.ꝙ est possessorium
recuperande, competit deiectis a possessione, aut alio modo
spoliatis.Bart.reprehendit per l.siue autem.§.si duobus.ff.de
pub.vbi si duo habuerunt titulum emptionis a duobus ven-
ditoribus non dñis preferť ille qui est in possessione.rō assigna
tur ibi in text.q2 in pari causa potior debet esse conditio possi-
dentis, ergo habens titulum cum bona fide,non pōt agere ɔ
habentem similem tit.ꝛ qui possidet,vt ab eo possessio aufera-

tur.Saluat Bar.Jmo.qñ possidens habuisset possessionẽ ꝛ ti.
ab authore vitioso,puta a fure vel violento raptore. ꝛ sic erat
res vitiosa: qꝛ tunc sicut malafides authoris nocet singulari
successori in prescriptione.auth.malefidei.C.de pscri.lõg.tẽp.
ita ẽt nocet in publiciana,vt p talem titulũ habitũ ab authore
vitioso possessor in publiciana nõ preferat hñti bonã fidem ab
authore nõ vitioso.Et ita no.limitet tex.in d.l.siue aũt.§.si duo
bus.Ad c.reintegranda.allegatum per glo.ꝛ Jnnoc.in quo se
fundant non vꝫ Bar.rñdere,tñ ex eius verbis habes rñsionẽ,
qd ille tex.pcedat qñ possidens hꝫ cãm a vitioso authore.ꝛ sic
erat res vitiosa,ꝛ ista est magna limitatio ꝛ restrictio ad illum
tex.Poterat scdo rñdere,Bar.qd illud.c.reintegranda.solum
hꝫ locum qñ agitur p recuperanda possessione rerum ecclesia
sticarum.vel propriarum: sed a personis ecclesiasticis , prout
sonant verba illius text.ꝛ text.in c.cum ecclesia. iij.q.ij. Secus
autem sit in laicis ꝛ in rebus prophanis cum maiora priuile-
gia indulgentur rebus ꝛ personis ecclesiasticis,quam laicis.c.
j.de cle.ꝯiug.in sexto.c.si quis presbyterorum. de rebus. eccle.

a ℂ Magis cõmunis opi.ꝯ Bart. Adde vltra ea q̄ ponũt h doct.ꝙ hãc eandem opi.tʒ Soci. in ꝯsi.lxxxix. col.fi.i fi. ꝛ in cõsil.cclxxvi. col.v.℣.qnto videdũ est. ꝛ in co.se. ꝛ ibi late de intellectu. d.c.reintegrãdã.

16 non alienan.Et ita † in specie qd illud.c.reintegranda. habeat
solum locum in rebus ecclesiasticis , ꝛ personis ecclesiasticis ,
non autem in laicis,aut in rebus prophanis,tʒ gl.or. in c.cum
ad sedem.in gl.pen.de resti.spolia.ꝛ ibi Jo.Cal.ꝛ d.Abb.Jo.d
ligna.ꝛ d.Abb.in d.c.sepe.d.Ant.de But.in c.querelã.de elec.
Jdem.d.Ant.in c.bone.in iij.col.de ap. Pet.de anch. in consi.
cccxj.inci.Tres dñi magnifici ꝛ illustres.in ij.col.Pau.de Cas.
in l.ꝛ ideo.§.neratius.š.de ꝯdi.furt.Jdem tʒ Areti.hic in vlti.
col.lʒ predicta non alleget.ꝛ dt do. Alex.hic,qd forte in pũcto
iuris istud est verius:ꝛ ita etiam dt Jmo.in d.c.cum ad sedez.
Adde qd cum opi.prin.Bar.hoc tʒ Ang.ꝛ Jmo.hoc idem tʒ
Bar.in d.l.fi.§.sed cum.in ij.col.C.de fur.Nic.de mata.ꝛ Bald.
in l.ij.C.de fur.Ange.in d.l.siue autem.§.si duobus.ꝛ excellens
doctor Joan.Fab.in §.sed iste in vij.col.insti.de act. Spe.in ti.
de pet.ꝛ posse.§.j.in ver.quid si peto. And.d baru. Ang.ꝛ Jo.
de pla.in d.l.si coloni.C.de agri.ꝛ censi.lib.xj. Jmo. in d.c.sepe.
Pau.de Ca.in d.l.ꝛ ideo.§.fi.ff.de ꝯdi.fur.Ange.in ꝯsi.cxvj.in-
cip.Dictus libellus in quo ꝯtinet restitutio possessionis. quẽ
do.Alex.corrupte allegat,ꝛ in ꝯsi.clvij.incip.Jn predicta qõ-
ne vertente inter cõe castri in j.dubio. do. Alex.in cõsi.cxviij.ij.
vol.Jn cã ꝛ lite vertente inter antonium in j.col.ꝛ in ꝯsi.lxxxix.
v.vol.Excellentissimi iurisconsulti.in ij.col.ꝛ in ꝯsi.xciij.v.volu.
incip.Jn cã ꝛ lite vertente inter ser.Joannem.in j.col. Ponde
ra Bar.hic,ꝛ in d.l.fi.§.sed cum in scdam velle duo.Primũ.qd
qñ possessio peruenit ad aliquem bona fide nec cãm aut tit.ha
buit a vitioso authore:qd tunc nullum remedium possessoriũ
competit ꝯ talem possessorem ei qui a possessione cecidit qꝛ in
pari cã melior est conditio possidẽtis,vt in regula iuris in pa
ri.ꝛ d.l.siue autem.§.si duobus.ꝛ ita etiam in specie tʒ Ang. in
17 d.ꝯsi.cxvj. † Scdm qd ad hoc vt competat remedium.c.reinte
granda.est necesse qd possidens habuerit cãm a vitioso autho
re ꝛ sic res sit vitiosa quo casu etiam competebat remediuʒ.d.
l.si coloni.C.de agri.ꝛ censi.li.xj. facit tex. in d.c.reintegranda.
in verbo spoliatis vel eiectis episcopis.ꝛ in vers. p quascunqꝫ
18 iniustas cãs,sed aduerte quod † ideʒ Bar. in d.l.si coloni.si est
lectura Bar.tʒ sub dubio forte qd imo duplex remedium com
petat ꝯ istum possidentem bona fide qui non habuit cãm ,vel
titulum a vitioso authore.Primum vt agatur triticaria per l.
ij.š.de tritica.ꝛ hoc etiam sequitur Lud.Ro.hic. Scdm reme
dium est ex equitate.l.si ꝛ me et titium.š.si cer.pet.l.cum posses
sio mea ad te peruenerit equuʒ est vt eam mihi restituas de ex
ea locupleteris.Do.Alex.hic reprehẽdit Bar.in vtroqꝫ reme
dio: qꝛ remedium.d.l.si me ꝛ titium. non hꝫ locum ꝯ eum ad
quem res peruenit tit.oneroso.l.si filius.in fi. ꝛ l.si eum seruum
cum gl.š.si cer.pet.firmant Bart.ꝛ alij in d.l.si me ꝛ titiũ. Pre
terea, vbicunqꝫ haberent parem ti.reus ꝛ actor, tunc repellen
dus est actor:qꝛ in pari cã potior dꝫ esse conditio possidentis ,
d.l.si autem.§.si duobus.ꝛ per hoc vltimum apparet etiam nõ
competere triticariam. Nec obst. d.l.ij.š.de tri.qꝛ loquitur qñ
res peruenit cum vitio violentie ad eum qui conuenitur,ita re
sidet do.Alex.hic. Tu adde quod idem Alex.sibi ꝯrius,tʒ cuʒ
Bar.in d.l.si coloni.quod imo isto casu dicta duo remedia cõ
petant.s.conditio ex l.si me ꝛ titium.ꝛ conditio triticaria. Jta
tʒ do.Alex.sibi ꝯrius in consi.xcj.v.volu.incip.in cã ꝛ lite vertẽ
te inter.Jaco.in vlti.col.ꝛ in consil.seq.incip.viso ꝛ opportune
discusso processu.in ij.col.est verum quod in vtroqꝫ consil. do.
Alex.simpliciter sequitur Barto.nihil vltra allegans ꝛ nihil
19 addens vnde plus placet illud quod tʒ hic. ℂ† Jn principa-
li.q. Adde quod ꝯriam opi.ꝯ Bart.quod imo remedium pos
sessorium quale est d.c.reintegranda.competat etiam ꝯ possi-
dentem cum titu.etiam ad quem res peruenit siue vitio.ꝛ non
solum pro recuperanda possessione rerum mobilium,sed etiaʒ
immobilium teneas pro firmo: quia ex quo actor asserit se pos
sedisse: ꝛ nunc reperitur possessio penes reum conuentum:cer
te actor qui fuit antiquior possessor dicitur re ipsa spoliatus,
ergo ante omnia est restituendus ꝛ non dꝫ admitti aliqua ex-
ceptio ti.vel dominij.l.si quis ad se fundum.C.ad l.iul.de vi.Et
istud procedit in quolibet possessorio recuperande etiam intẽ
tato contra illud ad quem vt dixi peruenit possessio etiam ci-
tra violentiam: qꝛ etiam ibi non dꝫ admitti exceptio dñij, sed
ante omnia est restituendus,sm gl.in l.si de eo.§.fi.j.eo.Non er
go est ꝯsiderandum an reus ꝯuentus possideat cum vitio, vt
vult Bar.sed solum dꝫ considerari an actor ceciderit a posses
sione sine causa: ꝛ tunc ante omnia etiam est restituendus re-
medio.d.c.reintegranda.Et ita tenent Hostien. Joã.Cal. Jo.
de ligna.ꝛ Ant.de But.in d.c.cum ad sedez. ꝛ ibi late.d.Abb.
in xij.col.ꝛ seq.d.Ant.in c.sepe.in pe.ꝛ vlti. col. ꝛ ibidem domi.
Abb.eod.tit. de resti.spo.do. Abb.in c.si diligenti.in iiij.col.de
prescrip.Lud.Ro.ꝛ do.Alex.hic sibi ꝯrius ꝛ dicit dom. Alex.
hic,quod pro ista parte vidit in iudicijs sepenumero iudicari,
ꝛ quod ita obtinuit licet subijciat qd magna est authoritas
Bart.ꝛ sequa.pp quam authoritatem res satis dubia reddit.
Jdem tenet Jnno.in c.post electionem.ad fin.de conces. preb.
Hoff.in summa sua in tit.de resti.spo.in §.sed ꝛ sciendum.Ho-
sti.in summa eiusdem tit.in §.iij.in ver.sed a conditione.Arch.
ꝛ Gemi.in d.c.reintegranda.Lap.de caste.alleg.liij.incip.Jeta
tus sum.ꝛ ita sepe consuluit. do.Alex.qui est sibi ꝯrius in cõsi.
cxvij.ij.vol.incip.viso processu in causa ꝛ lite vertente. ꝛ in ꝯsi.
cxcix.ij.vol.incip.viso.ꝛ discusso processu cause vertentis inter
Albertum.in j.ꝛ iiij.ꝛ v.col.ꝛ in consi.vj.iij.vol.incip.circa pro-
cessum cause vertentis.in iij.col.ad fi.ꝛ in consi.lxxviij.iij.vol.in
cip.clarissime doctor ꝛ iustissime domine . in primo dubio. ꝛ in
consi.xcj.v.volu.incip.Jn causa ꝛ lite vertente inter Jacobum
ꝛ in consi.xcvij.v.vol.incip.visis his que eleganter ꝛ copiose in
vlti.col. Et in istis consilijs dicit domi.Alex.quod magis com
a munis opin.est contra Barto.[a] contra quem magis commu-
niter tenent doct.ꝛ secundum istam magis communem ego se
pius consului.Pro ista communi opin.facit text.in d.c.reinte-
granda.in verbo per quascunqꝫ iniustas causas.qui text.con-
cedit generale remedium amittentibus possessionem ex causa
iniusta , ꝛ ex parte personarum passiue contra quas concedi-
tur loquitur impersonaliter.Ad idem text.in d.c.cum ecclesia.
iij.q.ij.nec obst.text. in d.l.siue autem.§.si duobus. in quo text.
Bar.hic ꝛ vbiqꝫ se fundat.Quia rñdetur sm do. Abbatem in
locis prealle.sed ego plenius loquar quod ille tex. loquitur in
petitorio vbi liquebat de quasi dominio vtriusqꝫ: ideo potior
est conditio possidentis , sed nos loquimur in possessorio quã-
do actor simpliciter se fundat in possessione quam dicit se pri[us]
habuisse ꝛ ab ea sine iusta causa cecidisse : tunc debet obtinere
in possessorio in quo petit se restitui,cuʒ spoliatus ante oia sit
restituendus,ꝛ sibi non obstat exceptio tituli seu dñij. d.l.si qs
ad se fundum.ꝛ sic tunc non debet esse potior conditio possi-
dentis pp antiquiorem possessionem agentis qui sine causa ce
cidit.ꝛ ideo ante omnia debet reintegrari.Pro ista sol.bene fa
ciunt verba Bart.in l.fi.in xiiij.col.C.de edi.diui Adria.tollen.
que formaliter do.Alex.hic in vlti.col.Jtem ad istam sol.ad-
de Bal.in l.quoties.C.de rei ven. Joan.And.in addi.Spec.in
titu.de causa pos.ꝛ proprie.§.nunc videndum.in vlti.colum.
20 ℂ†Jtem circa illud quod tetigi.š.quod remedium.d.c.rein-
tegranda.solum competat personis ecclesiasticis pro recupe
randa possessione rerum ecclesiasticarum vel ppriaruʒ. Adde
ꝙ ꝯrium est verius,ꝛ ita quotidie practicatur qd procedat ẽt
in laicis ꝛ rebus pphanis ex quo militat ratio illius text. qui
emanauit ad finem corrigendi peccatum , ne quis cum aliena
iactura locupletetur in perniciem anime sue.c.sepe.de resti.spo.Un
de dꝫ obseruari etiam in foro ciuili rõne peccati corrigendi p
21 not.per gl.in reg.possessore.de reg.iur.in vj.vbi † gl.vult qd lex
canonica emanans ratione peccati corrigendi seruanda est ẽt
in foro ciuili, put etiam tʒ Bart.in l.priuilegia.C.de sacrosan.
22 eccle.Jtem vbi † tractatur de fauore animarum dꝫ fieri exten
sio ẽt iuris penalis, vt not.gl.in c.sciant cuncti ꝛ in fi.de elec.in
vj.Bar.in auth.sacramenta puberum.C.si aduer.ven.Et istaʒ
opi.ꝙ remedium.d.c.reintegrãda.hẽat locum ẽt in laicis ꝛ re
bus prophanis,tñt Rapha.hic.ꝛ do.Alex.remissiue, ꝛ latius
Lu.Ro.hic. ꝛ dt.d.Alex.qd ista opi.in practica obseruatur ꝛ
ꝙ sepe vidit ẽt obseruari put ẽt Jmo.in d.c.cuʒ ad seden.Jdẽ
tʒ Bar.in d.l.si coloni.ad fi. referens ita velle Jo.an.in d.c.cuʒ
ad seden. in nouel.sed voluit allegare in d.c.sepe post Jnn.ibi
vbi ẽt idem tenet Ant.de Bu.ꝛ in d.c.cuʒ ad sedẽ. Ang.in ꝯsi.
clvij.incip. Jn predicta qõne.inter cõe castri vbi dt communi-
ter teneri ꝙ in d.c.reintegranda.nihil specialitatis sit in rebus
ecclesie. Jdem tenet do.Alexã.in multis consilijs in consil. li.
vol.qd

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

vol.qd incipit,viso ⁊ discusso ꝓcessu casu vertentis inter nico-
laũ.in j.col.in ↄ̃s.cxvij.ij.vo.viso ꝓcessu in cã ⁊ lite vertẽte: in ij.
col.⁊ in ↄ̃sil.cxcix.ij.vol.viso ⁊ discusso ꝓcessu.in j.col.vbi dt qd
ita tz stylus ⁊ cõis obseruãtia,vt est satis notoriũ. ⁊ est ẽt d iu
re fm eum ⁊ in ↄ̃si.vj.iij.vol.Circa ꝓcessum. in iij.col. vbi dt qd
ita sepenumero seruari vidit in practica.⁊ in ↄ̃s.xcj.v.vol.inci.
in cã ⁊ lite vertente inter Jacobum.⁊ in ↄ̃si.xciiij. v.vol. incip.
visis ⁊ sepius recẽsitis.in pe.col.ad fi.⁊ seq.vbi ẽt dt qd ista est
cõis opi.⁊ cõis obseruantia. Ita tene ↄ̃uis Are.hic in vlt.col.
⁊ d.Abb. in d.c.cum ad sedem. dicant qd qñ ↄ̃uenitur posses-
sor bone fidei tunc vr̃ cessare rõ pacti.sed certe postq̃ reo ↄ̃uẽ
to ↄ̃stiterit de mala fide authoris sui militabit ↄ̃ eum rõ pacti
23 c.illud.⁊ c.fi.de prescri. ¶ † Item aduerte inquantum Bart.h
⁊ in d.l.fi.§.sed cum in scdam.C.de fur.tz qd auth.male fidei si-
cut corrigit in prescriptione ita ẽt corrigat in publiciana,⁊ si-
cut mala fides authoris nocet singulari successori quo ad pre
scriptionem.d.auth. male fidei. ita ẽt impedit ne cõpetat pu-
blicia. Quia qui non potest prescribere non habet pu-
blicia.l.eum qui in prin.ff.de publicia. q̃ sicut non haberet pu-
blicianã si caderet a possessione: ita eius possessio non perfert.
ita dt Bar.hic.Contrarinm tz ipsemet Bar.in d.l.eum qui.§.
ꝑtor ait.vbi seq̃ẽdo Jac.de Are.tz qd lz mala fides authoris
noceat successori quo ad ꝑscriptionẽ:nõ tñ noceat quo ad pu
blicianam,⁊ lz auth.mala fidei.corrigat in prescriptione: non
tñ corrigit in publiciana.⁊ ita ẽt tz gl.in c.abbate sane.in ꝟbo
dñi.de re iudi.in vj. Bal.Ang.⁊ antiqui.in d.§.pretor ait.cum
alijs ↄ̃cor.hic adductis per do. Alex.qui dt istud cõiter tene-
ri.⁊ ita ẽt tz d.Alex.in ↄ̃s.lxxxix.v.vol. incip. excellentissimi iu-
risconsul.in iij.col.⁊ ita ẽt tz Raph.Cu. in l.Pompo.§.cuz qs.
24 s.eo.vbi dt habuisse de facto.Et si diceret: † qr prescriptio ⁊ pu
25 blici.equiparant.d.l.eum qui.in prin.⁊ ibi Bar.no.q̃ † ẽt in ma
teria correctoria correctio in vno ex equiparatis ẽt corrigit in
alio put tz Bart. in l.marcel.in prin.ĩ.ad tre.⁊ in l.ij.ĩ.de leg.j.
post gl.in l.si quis seruo alieno sua serit.C.de fur.⁊ in l.qd vero
ↄ̃.ff.de legi.Qr rñdet formaliter Bal.in d.§.pretor ait.ad fi.qd
p auth.malefidei.non tollitur,nec corrigit prescriptio: sz bene
prolongatur ad lx.annos.q̃ per hoc nõ impedit publiciana.vt
26 l.si ego.§.j.ff.de pu.† vbi publiciana cõpetit p seruitutib' hñti
bus cãm discontinuam,in quibus non prohibet omnino pre-
scriptio:sed prolongat in longissimum tps.l.hoc iure.§.duct'
aque.ff.de aqua quotidi.⁊ esti.⁊ est gl.magistra.in l.seruitutes.
magna in prin.s.de serui.⁊ istam sol.sibi appropriat Lu. Ro.
h.dicens non esse tacituz a maioribus nostris.⁊ ita ẽt tz Bal.
in l.ancille.in ij.col.ad fi.C.de fur.sequitur Arer.hic ⁊ Rapha.
Cu.in d.l.Pompo.§.cum quis.Sed caue qr errant circa.d.l.si
ego.§.j.In qua principaliter se fundant:qr ille tex.solum hz lo
cũ in seruitutibus hñtibus cãm ↄ̃tinuam:ita expresse intelligit
Bar.in l.iij.§.ex ↄ̃rio.in j.col.in fi.vbi dixi,s.eo.⁊ idẽ Bart.in l.
iusto.§.non mutat.ĩ.tit.j.Posset vltra scribentes aliter rñderi,
27 qd † illa equiparatio prescriptionis ⁊ publiciane ꝓcedit affir-
matiue:qr vbi hz locũ prescriptio affirmatiue, hz ẽt locum pu
blicia.⁊ ita ꝓprie loquit tex.in d.l.eum qui.in prin. ⁊ ibi Bart.
Sz ista eqparatio nõ ꝓcedit negatiue:qr a q̃ remouet prescri-
ptio non tñ remouet publici.fz Bal.i l.nihil.C.de vsuc. p her.
⁊ Bal.in l.j.in.iij.co.C.si plu.vna seu.d.Alex. in l.j.§.hec q̃ d ser
uis.in fi.s.e. ¶ Ego in ↄ̃rũ soleo allegare duos tex.expressos
q̃ ista eqparatio ẽt negatiue ꝓcedat,nõ cõpetit prescriptio:q̃
nec publicia.tex.in l.siue aũt.§.hec act. ⁊ in l.traditionem.ff.de
publi.Tñ ad tex.in d.§.hec actio , põt bene rñderi qd ꝓcedat
qñ res est effecta vitio reali,puta furti,vel fuge : tũc sicut ꝓhi-
bet vsucapio vel prescriptio pp vitiũ reale:ita ẽt ꝓhibet publi
ciana.⁊ in isto casu.d.Alex.saluat Bart.h , q̃uis de predictis
non faciat mentionez. ¶ Ultimo vltra scriben.aduerte inquã
tũ Bar.arguit hoc mõ:iste nõ põt prescribere pp vitiũ autho
ris.d.auth.male fidei ita nec hz publicia.q̃ ẽt eius possessio nõ
prefert.⁊ sic ẽt se tueri non poterit in possessione. Ista argumẽ
tatio Bar.nõ vr̃ esse bona lz doc.nõ aduertãt:qr facilius dz cõ
cedi qd quis se tueat in possessione quã hz q̃ qd habeat publi
cianã p ea recuperãda,cũ facilius ↄ̃cedat retentio q̃ petitio.l.
j.§.pinde.ff.de var.⁊ exord.cog. ⁊ c.de eulogijs. xviij. dist.⁊ ita.
habes perfecte examinatam istam vtilẽ ⁊ quotidianam qõnẽ
28 ¶ † Secundo principaliter est videndum : qr non semper pos
sessoria remedia competunt. Itez qñ aduersarius obtinuisset
in possessorio , ⁊ sic necesse est agere rei vendi.rõne dñij, ⁊ val-
de difficilis est ꝓbatio dñij fm gl.⁊ doc.in l.cum res.C.de pro-
bat.qño poterit ꝓbari dñium.Bar.hic primo ponit practicã,
deinde tradit quatuor no.modos probãdi dñium.Primo per
occupationem de iure gen.in rebus que ex earum qualitate ap
parent in nullius bonis esse.Secundo in rebus tributarijs va-
cantibus seu neglectis biennio.l.qui agros.C.de omni agro
deser.lib.xj.Tertio p bãnimenta facta officio iudicis,assigna-
tis certis terminis:qr nullo cõparente satis ↄ̃stat rẽ in nullius
bonis fuisse,arg.l.locor.C.de omni agro deser.li.xj.⁊ l.si eo tpe.
C.de re mi.pig.Quarto ꝓbãdo dñm habuisse rem p derelicto.
l.j.⁊ ij.⁊ fi.ĩ.p derelic. ¶ Circa practicã Bar.qd agens rei ven.
ad librũ quem semel possedit,faciat possessionẽ,qd tali tpe pos
sedit illũ librũ.⁊ tunc ẽt antea in nullius bonis erat , quo pro-
bato ꝓbat dñium suum per regulã iuris gentiũ.q̃ ↄ̃cedit occu
panti illud q̃ in nullius bonis est.⁊ dt Bart.idem esse in reb'
immobilibus. Adde qd eandẽ practicã ponit Bart.in l.rẽ alie
nã.in ij.col.in fi.s.de pig.act.⁊ in l.iij.ĩ.tit.j.⁊ in l.nã ⁊ si fur.ĩ ŏn.
s.si cer.pet.⁊ in l.si duo.ad fi.prin.ĩ.vti pos. Ista practica Bar.
plane ꝓcederet qñ aduersarius ↄ̃fiteret dictã possessionẽ ⁊ sic
qd p apprehensionẽ acq̃siuerit dñiũ,alias in libro q nõ nascit,
sed artificio hominis ↄ̃stat qualitas nature,repugnat qd di-
cat in nullius bonis,cũ naturalr̃ sit scribentis,vel faciẽtis scri
bere.l.qua rõne.§.litere.s.de acq.re.do.⁊ §.litere.insti.de re. di-
ui.ideo tunc dz distingui.vt ĩ.per Bar. ¶ Circa primum mem
brum Bar.in occupatione rerum q̃ ex earz qualitate apparẽt
in nullius bonis,vt in lapillis,⁊ geminis inuentis in litore ma
ris.⁊ in insula in mari nata:in feris,⁊ similibus, qd efficiant iu
re gentium primo occupanti. Secus est in rebus quo non na
tura sed artificio ↄ̃stant vt domus fabricare predia culta ani-
malia mansueta ⁊ alie species facto hominis ꝓducte. In hoc
dz qs credere esse alienum qd suum nõ est l.fi.C.vnde vi. Adde
29 qd † per ista decidit no.Bal.in l.j.in j.col.ff.de re. diui. quod si
aliquis in quoddã nemore inuenit sacculuz pecunie, vel annu
lũ pretiosum,aut similẽ rem nõ põt de iure nec cũ bona ↄ̃scien
tia sibi retinere,sed dz presentare epo loci qui si nõ inuenit ad
quẽ pertineat,dz in pauperes erogare. aut. omnes peregrini,
C.com.de successio.refert ⁊ sequit Alexã.hic , qui addit q̃ ista
fuit decisio Hosti.⁊ Jo.And.in c.cum tu.de vsu. lz Bal.nõ al-
leget.Tu adde de hoc tex.no.⁊ meliorem de iure in l.falsus.§.
qui alienum.ff.de fur.⁊ gl.in c.si qd inuenisti.xiiij.q.v.⁊ glo.in c.
30 fi.⁊ ibi no.do.Abb.de fur.Idẽ d.Abb.† in c.cum dilecti.de ac-
cu,⁊ in c.dudũ.ij.in vj.col.de elec.⁊ in simili gl.in vsurario qñ in
certũ est a quibus vsuras extorserit an ↄ̃signande sint epo , vt
in pauperes distribuat gl.in c.qr frustra.de vsuca.Adde etiam
31 Jo.de Imo.⁊ do.Alex.in l.interdũ.§.j.ĩ.eo. ¶ † Item not.dili-
genter illud qd dt Bar.in fundis vel predijs qui fuerunt anti
quitus culti , non dz presumi quod in nullius bonis sint. In-
nuit Bar.qd res immobiles q̃ nunquam apparẽt fuisse culte ,
nec extãt aliqua signa antique culture. censeri debẽt in nulli'
bonis esse,⁊ sic primo occupãti ↄ̃cedunt.⁊ ad hoc adde Bal.i
rub.ex de prescri.in iij.col Sz Pau.de Ca.in l.j.in prin.s.eo.in
32 vna lect.tz qd † res immobiles q̃ sunt intra territoriũ vel distri
ctũ alicuius ciuitatis vel regni quãuis inculte vel herbide sint
nõ tñ ↄ̃cedunt primo occupanti.seu sunt ꝓprie illius ciuitatis
vel regis.l.q̃ in litore.s.ti.j.Cõtra Pau.tz Are.in d.l.j.in prin.
in ij.no.qr qñ non extat memoria qd ꝑdicta bona fuerint p ali-
quẽ culta neqz occupata,certe dicent esse in nullius bonis, nõ
autem dñr populi,vel principis:q̃ ↄ̃cedunt primo occupanti.
⁊ ita dt se ↄ̃suluisse in ciuitate Mantue in cã do.Episcopi mã
tuani.s.qd in concessione sibi facta per Imperatorem de certa
curte vel de certo territorio intelligant ↄ̃cessisse terre herbide
⁊ inculte intra dictos ↄ̃fines existentes in quibus nõ apparẽt
aliqua signa alicuius veteris culture.qr cẽsetur fuisse cesaris
cum non reperiant particulariter fuisse in bonis alicuius pri-
uati,⁊ non censent illius ciuitatis nec illius principis , put dt
Pau.Ita etiam refert ⁊ tz idem Areti.⁊ ita ↄ̃suluit idẽ Are.
in ↄ̃si.xv.incip.Reuerendissime dñe. Crederem qd in practica
seruat opinio Pau.qd terre herbide ⁊ inculte censeantur illi'
principis qui est dñs illius ciuitatis in cuius territorio sicte
sunt,put late etiam sequunt Moder.senens.in d.l.j.in prin.in ij.
33 col.⁊ seq.ad quo te remitto. ¶ † Circa fm modum probandi
dñium qñ predia tributoria per biennium neglecta vacarunt
per l.qui agros.C.de omni agro deser.lib.xj. Et per hoc infert
Bart.ad perusinos qui habent omnia predia tributaria com
munia. Adde q̃ idem tenet Bar.in l.si de eo.§.j.ĩ.eod.ibi tñ dt
Bart.in contrarium fortiter facere.l.vnicam.C.de vsuca.trãs-
for.vbi tex.dicit esse differentiam prediorum tributariorum,
⁊ non tributariorum.⁊ aliter non rñdet Bar.ad illum tex.Tu
responde quod Bart. hic loquitur in predijs tributarijs que
relinquuntur inculta ⁊ deserta.in eis est speciale vt per lapsuz
biennij perdatur possessio ⁊ dñium vt indemnitati tributorum
consulatur. Alias secus esset prout etiam dicunt Ange. Imo.
⁊ latius Lud.Ro.in d.l.si de eo.§.j.⁊ Ang.in d.l.vni. in fi.C.de
vsucap.trãsfor. Adde etiam qd idem q̃ Bar.hic.tz etiaz Bal.
in l.nõ ignorabat circa medium.C.ad exhi.Sed in eo qd dicit
Bar.de perusinis eũ reprehendit Ange.⁊ Imo.in d.l.si de eo.

§.j.q2 illud qđ dr̃ in d.l.q agros.est spāle fauoꝛe fisci cui tributa debeť:ꝯ illud priuilegiū nō dz extēdi ad alias ciuitates, vt est Perusinū.q loco priuatoꝝ hr̃, vt l.eū qui vectigal. j.de verb.

34 sig.† Sz ad hoc facilioꝛ est rñsio vt ēt ibi dt Lud.Ro.q2 ciuitas perusina a summo Pontifice z Imperatoꝛe hz priuilegia libertatis, vt non sit subiecta nec Pape nec Imperatoꝛi fm Bar. in l.neqz dototheum.C.de decu.lib.x.z eundem Bart.in l.ff.ne qđ in lo.sac.ideo hz fiscū z loco principis in suo territoꝛio,vt inqt Bar.in d.l.fi.ne qđ in loc.sa. Itē adde qđ Bal.in c.j.in j.not.de presc.dt ꝛ Bar.facere.l.censualis. C.de dona.z ter.expressum in d.l.vnica.transfoꝛ.postea tz ꝙ si nemo in illo biēnio soluit tributū nō sufficit biennū. sed si nouus possessoꝛ soluit tributa:tūc p̄scribit per biennū qđ est no. dignum fm eum. Tu pondera ꝙ Bar.z doc.hic volunt per d.l.qui agros ꝙ si habens p̄dia tributaria steterit per duos annos negligens ꝙ ea non coluerit ꝙ priuatur possessione z dñio ipso iure. Tu dic in Itium fortiter stringere ter.in d.l.qui agros.in fi. vbi dt elapso biennio omnis possessionis z dñij carebit iure.

35 †Pondera illud verbum carebit, ꝙ cum sit futuri tpis non intelligit ipso iure,sed mediāte sua. Ista doctrina cōis gl.z doc. in l.in criminali.C.de iur.fom.iud.z in l.iubemus. §.sane.C.de sacrosan.eccl.gl.z doc.in c.si diligenti.de fo.cōpe.nisi rñdeas ex doctri.valde no.quā tradit Jo.Cald.in ꝙsi.r.posito sub rub.& ver.sig.inci.futurum tps inducit.z in ꝙsil.vi.posito sub rubr.de feu.incip. An ex incuria z negligentia ad fi.vbi not. limitando p̄dictā regulam dt qđ verbū futuri tpis.qñ de sui natura est priuatiū importat ipso iure,sicut est verbum careat,cadat.z similia habentia priuationem annexam, put de verbo careat. est gl.in puidendum.C.de postu.in gl. parua in verbo careat. q̄ intelligit ipso iure.z gl.in c.mihil.z ibi do. Abb.in v.col.no.& elec.z illā gl.in d.l.prouidendū.ēt sequunt Ang.z Rapha.Cu. hic.Contra istā doctri.tūc Semi.in c.dispendia.in prin.de rescrip.in vj.in iū.z iūi.no.per illū text.vbi text. post ꝓbū careat, addit nec p̄cessus valeat qđ nō oportebat addere si illud verbū careat de se iportasset ipso iure.Idē ēt no.tz do. Matheſi. quē videas in no.crū. Breuiter ista opi.quā ego teneo ꝛ Bar.

37 z doc.vr̃ esse mitior. Quā ꝓfirma:† q2 lex in dubio nunq̄ p̄sumit priuare nisi mediāte iudicis ministerio. ideo requirit sua fm Bal.in auth.qui semel.in j.col.C.qūo z qñ iud.z in l.q̄ er relationibus.in fi.C.de legi.Difficile tñ esset in practica obtinere ꝛ Bar.z doct.quibus nemo ꝛdicit nisi vt ſ.retuli.z ita ha-

38 bes expeditū fm modū Bar. ¶†Circa tertū modū p publica pclamata facta officio iudicis assignatis certis terminis vt ħ p Bar. Adde facere illud qđ no. Ange.in repe.l.si vacantia.in v.col.per illū ter.C.de bon.vac.lib.x.vbi tz ꝙ p talia pclamata nemine postea cōparente pbari p̄t bona esse vacātia.z sic ad neminē pertinere tanquā vacantia esse delata fisco. Sed certe put ēt dt do. Aler.ille ter.potius pbat Itium p̄sertim in ꝓbo monumentoꝝ.vbi alia interueniūt vltra pclamationes vt ibidem per gl.Raph.z Ludo.hic dīt qđ illud qđ tz Bart. de pclamationibus, non vr̃ bene pcedere q2 vox p̄conis paucis innotescit.auth.ꝯ semel.C.qūo z qñ iud.sed pcederet qñ ppoꝛerent de hoc edicta in locis publicis,iuxta.l.sed z si pupillus. §.p̄scribere.ſ.de inſti.Vel fm do. Aler.qñ p iudicē mitteretur nūcij ad ingrendū a vicinis illius loci,an alius vnq̄ fuerit dñs vel possessoꝛ.per doc.ipsius Bar.in l.in illa stipulone si calēdis. ad fi.j.de verb.obli.Sz Imo.z Lud.impugnāt istā doc. Bar. q2 ista pbatio de necessitate nō ꝛcludit.put reqrit.l.neqz natales.C.de ꝓb.z c.in presentia.eē e.Et ad d.l.locoꝝ.de omni agro deser.lib.xi.C.rñdēt ꝙ ibi est speciale in p̄diis tributarijs ne remaneāt inculta fauoꝛe fisci,vt dictū est.ſ.in p̄cedenti ꝛclo-

39 ne.† A-e.ħ ēt reprehendit Bar.alio fundamēto: q2 ꝙ statuat alicui terminus ad agendum, vel allegādū de iure suo nō p̄t rīr fieri.vt li.C vt nemo inuit?.plene Bar.in l.tritia.j.de accu.z l.papi.§.si is q ſ.de inof.test.Nisi qñ subesset aliqua iusta cā.vt p Spec.in tit.de emp.z ven.§.nūc dom. ad fi. p Jo.de Imo.in l.de pupillo.§.si is cui.ſ.de ope.no.nū. Sed in ꝓposito nr̄o ista non vr̃ esse iusta cā statuendi terminum p pclamata ad hoc vt aliqs facili? possit ꝓbare se dñm cū istud nō reperiat iure cautū z videat esse ꝛ equitatē. Sz ad hoc tu potes rñdere subesse iustā cām de dñia rerū remaneant in incerto.l.j.j. de vsuc. Breuiter tene ꝛclonem. Bar.eo.q2 fundamentū istius est negatiuū.ſ.qđ res illa nō fuerit in bonis alicuius.Sed ego habeo ꝙ negatiua q̄ est fundamentū alicuius ꝓbat ꝙ discussione facta officio iudicis per quā mhil reperit.l.cū quidā.§.fi.z l.seq.in ꝓbo explorandum.ſ.de leg.iū.firmat Bar.in d.l.in illa stipulone si Calendis.ante fi.vbi plene dicit. Item ex quo nemo cōparet in terminis in bāno publico assignatis,vr̃ haberi illa res p derelictis.p illud qđ in simili dt glo.no.in l.pretoris,in princ.ſ.de dam.infe.vbi gl.dt qđ q expectat fm decretū vr̃ habere rē p derelicta.z sic teneas ꝛclonem Bar. ¶†Sz vltra scribentes in quātū Bar.dt in certis terminis assignatis z nō ꝺclarat quot aut qbus.Adde regulā no.q̄ hoc declarat quā tradit Ang.in §.si qs aūt nō impleſ.in aut.de her.z fal.colla.j.Ubi tradit hāc solēnē regulā qđ iudex nō p̄t alicui statuere terminū agendi, vel docēdi de iure suo,nisi saltē bina monitio interueniat.z sic nisi iudex saltē bis cū monuerit:alias per lapsum termini non excluderet.Istā regulā sequit Ang.& Are.faciēs de ea magnū festū in trac.male fi.in ꝓbo necnō ad ārelā. d.Bar.vero.in can. clū.sequit simplr̃ do. Aler.reputās istā doctrinā esse sing.in §. cuiū.j.vol.incip.viso themate z diligēter ꝑsideratis verbis ad fi.Pro ista regula adde tex.in l.impuberibus.§.fin.in ꝓbo edictus.ſ.de susp.tut.z tex.in §.si qs aūt p redēptione.in auth.de eccl.titu.colla.iz.quē ibi Ang.ad hoc no.tñ Ang. ibi hoc non firmat.z bene fm dñm Aler.si Itium.in l.fi.in j.col.ſ.de fer. Si militer Lud.in l.ꝑdiū.iij.ff.de acqui.her.multis rōnibus conatur dānare dictā regulā Ang.subiūcit tñ qđ in qōne & facto nō potuit tñ clarare qđ iudex voluerit in iudicando ab illa regula recedere,z bene fecit:z per ista habes vt puto multum vtiliter expeditam istam doctrinam Bar.

De vsucapionibus. Lex xv.

1 ¶In capto ab hostibus concurrunt due fictiones.
2 Possessio est triplex.
3 Aduersatiua qđ si.denotat diuersum factum z diuersum ius.
4 Captus ab hostibus in vita desit possidere.
5 In vsucapio.requiritur possessio ꝛtinuata.
6 Heres non debet esse melioris conditionis quam defunctus.
7 Ea que sunt facti.postliminio non continentur.
8 Fictio ad hoc vt locus habeat z retrotrahatur requiritur habilitas duorum extremoꝝ.
9 Hereditas iacens potest vsucapionem ceptam complere.
10 Si aliqui testium dicunt aliquid factum'ante vsucapionem,z alij post possunt reduci ad concordiam.
11 Citatio ad audiendam sententiam tali de die ante nouo, quomodo intelligatur.
12 Per captiuitatem perdit quis pos.rerum quas per se possidebat.
13 Tres rationes quare captus ab hostibus perdat posse.rerū quas possidebat ante captiuitatem.
14 Dominium non perditur per captiuitatem.
15 Lex nō ita operatur circa ea que sunt facti,sicut circa ea que sunt iuris.
16 Per captiuitatem interrumpitur vsucapio.
17 An in possessis p seruū vel alium etiam ex cā nō peculia,interrumpatur vsucapio per captiuitatem domini.
18 Heres nō p̄t habere plus iuris quam ipse defunctus.
19 Sz argu.de fictione postliminij ad fictionem legis corneliē.
20 Ubi in fictione translatiua de tpe ad tempus nō reperitur habilitas extremoꝝ,ibi lex non fingit.
21 Usucapio in peculiaribus ante captiuitatem inchoatam,per captiuitatem non interrumpitur.
22 In peculiaribus dñs ignorans possidet z p̄scribit.
23 Sine possessione vsucapio non procedit.
24 Reuersus in ciuitatem fingitur semper fuisse in ciuitate, z in consequentiam possedisse.
25 Un ad vsucapionem sufficit sola detentatio.
26 Si seruus capti ab hostibus emit ex cā peculiari rem aliquaꝫ, interim ius vsucapionis dr̃ esse in pendenti.
27 Jus vsucapionis z dominia rerum z omnia iura captiui stant in suspenso.
28 Hereditas in quibusdam sustinet vicem persone.
29 Hereditas iacēs an cōprehendat a statuto ciuium disponenti quē debere cōparere cum iuribus suis intra certum tempus.
30 An in possessis per seruū vel aliū nomine dñi ex cā nō peculiari perdatur possessio per captiuitatem,qñ ante captiuitatem domini ceperunt possideri.
31 Quando licet sumere arg.ex legibus correctis.
32 An sit licitum arguere ex legibus habentibus plures z varios intellectus.
33 Etiam voluntarie absens p̄sumitur ignorare ea que fiunt in ciuitate.
34 In his que veniunt in consequentiaꝫ an requiratur habilitas vt fictio interueniat.
35 Seruus vel filius an extra cām peculiareꝫ acquirant domino ignoranti.
36 Veritas sepius examinata magis explanescit.
37 Seruus non p̄t possidere sed nudā tenutam solum habere.
38 Captus ab hostibus nec eius seruus non possunt possidere.

Duplex

39 Dupler ē rō, q̄re ī peculiarib⁹ dño ignorāte p̄cedat vsucapio.
40 In possessis per filium vel alium ex cā non peculiari non perditur possess. per captiuitatem domini.
41 Captiuitas non nocet vbi dñs scia in ciuitate nō ē necessaria.
42 Exūs ap̄ hostes nil p̄t vsucapere, nec ēt ceptā vsuc. implere.
43 Jura limitatoria seu exce. ponētia extēdunt er identita. rōnis.
44 Conditio de sui natura importat causam finalem.
45 Qualitas posita in vna cl'a an sit referenda ad precedentem cl'am non habentem orationem perfectam.
46 Cōdō adiecta instōne an itelligat repetita i legato postea fcō
47 Aduersatiua coꝝ vero denotat diuersitatē in iure ⁊ in facto.
48 Ablatiui absoluti faciunt 2ditionem.
49 Una pars alternatioe que est dubia declaratur per aliam.
50 Bona fides est facti q̄ tū sufficit a principio ad vsucapionem.
51 Lex nostra in' prima sui parte an p̄cedit in rebus dominicis possessis seu detentis per filium vel seruum.
52 Ubi restabat modicum tp̄s ad vsucapio. dñs reuersus an fingatur retro vsucepisse fictione postliminij etiam in reb⁹ extra cām peculiarem ante captiuitatem p alios possessis.
53 Prescriptio intra pauc̄issimos dies p̄ficienda h̄ p 2pleta.
54 Si p̄scriptio sit interrupta ad cui⁹ p̄fectionē restabāt pauc̄issimi dies, 2cedit resti. in integ. p 2ndo lucro p̄scriptionis.
55 An 2pleta p̄scriptia. domus ex eius pos. dicatur esse 2pleta p̄scriptio lapidum.
56 Hereditas iacens 2plet vsucapionem.
57 Hereditas capti ab hostibus non est vere hereditas ſz ficte.
58 In his que sunt iuris, fictio postliminij ⁊ legis cornel. multum operatur: secus vero in his que sunt facti.
59 Fictio legis corne. an operetur idem in ex̄neo hered. q̄ in suo ad hoc vt inchoetur vsucapio rei acquisite p seruum ex cā peculiari preambula hora captiuitatis.
60 In peculiarib⁹ ⁊ non peculiaribus quādo incipit vsucapio.
61 L. fi. ff. fi. j. eo. ti. ⁊ l. pe. j. de capt. qual'r reducant' ad 2cordiam.
62 Capt⁹ ab hostib⁹ q̄ p scip̄z possidebat ⁊ vsucapiebat p̄dit pos. p captiuitatē, ⁊ interrūpit p̄scriptio p cui⁹ tū regressum non reintegratur. p fictionem postliminij pos. nec vsucapio.
63 Reuersus ab hostibus oīa recuperat iure postliminij.
64 Que sit ratio quare posses. perdita per captiuitatem ⁊ vsucapio interrupta p ius postliminij non reꝝ aurentur.
65 Postliminium restituit in integ. in his que sunt iuris.
66 Usucapio est iuris, ⁊ tū requiritur pos. q̄ h̄z plurimum facti.
67 Fictio vt plurimum fingit circa facta.
68 Lex an fingat simpliciter super facto.
69 Dominium, libertas, obl'o ⁊ ciuilitas sunt iuris: ideo restituuntur ipso iure p fictionem postliminij eqtate suadēte, ſz possess. q̄ h̄z multum facti non restituitur.
70 Uz lex in multis casibus transferat ipso iure dominiū in eisdē tamen casibus non transfert iure possess.
71 Possess. quando a principio de nouo acquiritur, ⁊ sic prout est in actu acquirendi, ⁊ apprehendendi. d̄z esse facti.
72 Fictio postliminij ⁊ legis corn. ⁊ alie fictiones, sunt fundate in quadam naturali equitate.
73 Usucapio est impium seu iniquissimum p̄sidium.
74 Ratio ad hoc vt sit bona d̄z esse generalis.
75 In peculiaribus p̄cedit fictio q̄ uis videat' cū aliena iactura.
76 Ubi subest equitas, an habeat locum fictio postliminij.
77 Fictio postliminij est translatiua de vno tpe ad aliud tp̄s.
78 Fictio postliminij h̄z duo capita.
79 Verbum vr̄ importat fictionem.
80 Verbum creditur importat fictionem.
81 Possessio p̄dita fm veritatem, non p̄t per ius restitui.
82 Possess. non p̄t transferri sine actuali apprehensione.
83 Que sit rō q̄re hereditas iacēs nō incipit d̄ nouo vsucapionē.
84 In fictione translatiua regrunt' duo extrema habilia, ⁊ ista habilitas extremoꝝ requiritur in his que finguntur in 2ntiam.
85 Fictio postlim. ⁊ fictio legis corne. quid fingunt.
86 Ubi p̄t operari veritas, ibi d̄z operari fictio.
87 An ex iuris dispo. possit q̄ri pos. nullo actu nature itercedēte.
88 Postliminium restituit oīa q̄ sunt in rer̄ natura, non aūt funditus mortua: q̄ lex non potest illa resuscitare.
89 Usufructus qui oīno fuit extinctus per captiuitatē, non p̄ot restitui iure postliminij.
90 Verba important fictionem ⁊ veritatem.
91 Verbum vr̄ aliq̄n importat veritatē fm materiā subiectam.
92 Dictio quodammodo importat fictionem, ⁊ quid q̄n est simul iuncta cum dictione quasi.
93 Verbum intell'r importat fictionem.
94 Captus ab hostibus quando dicatur factus seruus hostiuz.
95 Capt⁹ ab hostib⁹ ſz nōdū effect⁹ sit seru⁹ hostiū, an p̄dit poss.
96 Qui ē in vinculis publicis vel p̄uatis, sed nō in seruitute p̄t possidere ⁊ vsucapere.
97 Capt⁹ ab hostib⁹ intra coꝝ p̄sidia incōtinenti est fact⁹ seru⁹.
98 Impedimentū p̄sone ⁊ non rei, non cāt amissionem posses.
99 Quot extrema regruntur ad hoc vt possit inducere fictionez translatiuam de tpe ad tp̄s.
100 Qs non est in rerum natura, non potest fingi
101 Uz filij naturales ex 2cubina legitiment' p subsequens mr̄imonium: tū si sint nati p̄ma vxore viua non legitimantur ea mortua p subsequens matrimonium cum 2cubina.
102 Due fictiones non possunt simul 2currere.
103 Uz captus ab hostibus in veritate sit seruus, dominium ciuitatem ⁊ libertatem perdat: tamen iura ipsius non totalr sunt perempta, sed interim remanet in suspenso.
104 Possessio que est facti non potest stare in suspenso.
105 An fictione translatiua de tpe ad tp̄s requirantur duo extrema habilia adeo quod vno deficiente fictio cesset.
106 Donatio inter vir. ⁊ vxo. secuta morte trahitur retro quo ad fructus non vero quo ad dominium.
107 In extremo a quo fictione in translatiua non sufficit potētia: sed d̄z esse habilitas in essentia.
108 Inter dū lex fingit sup ipossibili ⁊ iure ciui. ſz nō de iure natu.
109 Donatio inter vir. ⁊ vxor. in quibus casibus v̄z ⁊ ſz.
110 Donatio inter vi. ⁊ vr. trahit' retro morte secuta, q̄ ad dñiu m.
111 Error iuris sufficit quo ad fructus.
112 Mulier p̄sumitur esse in mala fide 2stante mat. in dona. ideo non potest facere fructus suos.
113 Uxor q̄do dicatur esse in bona fide ⁊ in mala, ⁊ qñ lucret' fructus, ⁊ quando non remittitur.
114 Translatio pos. 2stante mat. non est p̄hibita, ſz dominiū sic.
115 Sicut pos. est cā fructuum, ita est cā dominij, q̄ sine traditione pos. non p̄t transferri dominium.
116 Quando vxori non est tradita pos. rei donate, non 2firmatur talis donatio morte mariti.
117 Fictio an trahatur ad ea q̄ sunt impossibilia fm naturam.
118 Fictio limitatur in ḡtum potest.
119 In extremo a q̄ vt fictio habeat locū, regritur habilitas in essentia. in extremo ad quod sufficit in potentia.
120 Si legato p̄cōsulis fuerit demandata iurisdictio a p̄cōsule, anteq̄ ingressus fuerit p̄uincialis delegato nihil v̄z q̄ p̄cōsul añ ingressuz p̄uincie nulla iurisdōnē h̄z. s. actū habitū p̄o sic.
121 An nepos nati ex filio naturali legitimat' p subsequēs mr̄imoniū aut 2ctum cum 2cubina mortuo filio naturali. s. patre istorum. adeo quod ipsi auo succedant ab intestato.
122 Filij nati ex mr̄imonio 2cto inter p̄hibitos an si supueniat dispensatio pape legitimentur.
123 An regrat' habilitas extremi ad qs in fictiōe trāslatiua. ⁊ nu. 125.
124 In fictione trāslatiua, an sufficiat extremū ad qs eē h̄ile circa ea q̄ p̄ncipalr finguntur. ſz non circa ea q̄ in 2ntiā veniunt.
125 Multa 2cedunt in 2ntiam q̄ p̄ncipalr non 2cederentur.
126 An requiratur habilitas in extremo ad quod.
127 Seruitus non erat inuenta de iure naturali.
128 An in extremo a quo requiratur habilitas.
129 Ratihabitio p fictionem trahitur retro item fingit ratificantem fuisse p̄sentem loco ⁊ tpe actus ratificati.
130 Ad hoc vt ratiha. bo. pos. petite p gestoꝝ possit retrotrahi d̄z fieri intra tp̄s centū dieꝝ. intra qs bo. pos. agnosci d̄z.
131 Qui tacet p centum dies, vr̄ tacite repudiare bo. pos.
132 Heres p̄t h̄ re ratum gestum noie defuncti, si tū illud possit fieri noie sui heredis, ⁊ non aliter.
133 Quare fuit statutum vt intra centum dies petatur bo. pos. Bonoꝝ pos. si intra centum dies non fuerit petita nec ratificata petitio, statim est delata sequenti in gradu.
134 Rei non existentis nulla potest esse emptio.
135 Conditio in 2ct⁹ qñ existens trahitur retro ad tp̄s stip̄lonis 2cte, si tpe existētis 2dōnis repiat' extremū a q̄ habile ad obl'o nem 2hendam secus si inhabile ex parte rei.
136 Si capt⁹ ab hostib⁹ reuertat' non fingit' iure postlim. retro possediſſe rē q̄ erat sua, p̄pria: q̄ noua apprehensione opus est.
137 Fictio translatiua est 2ntia veritati.
138 Actio. l. acq. p suo legato occiso nō 2petit legatario sed h̄rdi.
139 Actio semel q̄sita heredi nō p̄ot ab eius ossibus separari nisi mediante cessione.
140 An regrat' habilitas extremoꝝ in his q̄ veniunt in 2ntiam.
141 Patre ⁊ pupillo captis ab hostib⁹ ⁊ ibi mortuis 2firmat' test. p̄fis p fictio. l. corne. non aūt substitutio vulgaris.
142 An requiratur habilitas extremi a quo.
143 Per repudiationē legatarij fingitur dominiū rei legate nūq̄ fuisse legatarij, ⁊ in 2ntiam fuisse heredis.
144 In fictione negatiua eius extremum habile, ⁊ 2ueniens est non esse: secus tamen est in fictione affirmatiua.

145 Si filiꝰ exhꝛditus decedat deliberante scripto hꝛde q postea repudiauit, nepos ex filio succedet ab intestato vt suus: q hꝛe. filio nunꝯ fuit delata.
146 In suis non hꝫ locum successo. edictum.
147 Heres fingitur eadem persona cum defuncto.
148 An venditione ꝯditionali re vẽdita perempta ꝯditio post ea existens non trahitur retro.
149 Filio exhere. occiso, si postea hꝛditas pꝛis adeat: serui nõ tor quentur. si vero testũ fiat irritum repudiatione: tunc bene tor quentur: q filius vt retro fuisse hoz dñs.
150 Rati homicidij noie meo fci ita obligat acsi ratificãs fecisset.
151 Fictio declaratoria non requirit extrema habilia.
152 Lex declaratoria trahitur retro, etiam ad preterita.
153 An fictione trãslatiua, ẽt in extremo a q̃ non requiꝛit habilitas.
154 An fictiõe inductiua regrunt extrema hilia, secꝰ in declaratoria.
155 An possessa p seruũ vel filiũ er cã peculiari eo tpe q̃ pꝛ vl dñs erãt in captiui. apꝰ hostes vsucapiant vere, an solũ p fictionẽ.
156 Verbum intellr, importat fictionem.
157 Fictio non procedit nisi subsistente equitate.
158 Usucapio est ℨ egratẽ naturalẽ, cũ pcedat cũ alteriꝰ iactura.
159 Usucapio vere pcedit p seruum hꝛditarium vna cum hꝛdita te iacente que subsistunt personam defuncti.
160 Hꝛditas iacens, dꝛ hꝛe dñũ seruoꝝ z alia rer hꝛditariarũ.
161 Serui hꝛditarij acgrũt p stipłonẽ z acceptiłonẽ he. iacen.
162 Aduersatiua ſz si, copula aduersat in scõ, ſz idem ius statuit.
163 Hereditati iacenti pt dari curator.
164 Qꝺ hꝛditas iacẽs ꝯpleat vsuca. est receptũ de iure singulari.
165 Fictio, z veritas non possunt ꝯcurrere circa idem.
166 Hꝛditas iacens pt ꝯplere vsucapionem ceptã, ſz de nouo nõ pt inchoare vsucapionem, z que sit ratio huius.
167 Quid sit fictio, z qꝺ diffinitiones ponuntur p doctores.
168 Que dꝛia est inter fictionem z psumptionem.
169 Fictio semp est ℨ veritatẽ z denotat ꝓprietatem.
170 Casus fictꝰ nõ hꝫ locũ i statutis i qbꝰ ꝟba debẽt ꝓprie accipi.
171 Fictio ꝯsonat cũ r. pdicamentis, z q̃ sint r. pdicamenta.
172 Fictio operatur iuris effectus, ideo tendũt ad bonũ effectuꝫ.
173 Quo iure fuit inducta fictio.
174 Fictio non pt induci ab homine, q ad effectum iuris.
175 Nomina appellatiua sunt certa z immutabilia: ideo ꝓhibitũ est homini ea immutare.
176 An pater possit emancipare filium ad vnum actum.
177 Patria potestas est indiuisibilis.
178 An vna z ea. persona pt ꝯcurrere dupler qualitas ℨia.
179 Si sunt duo fratres in ptãte pꝛis, vnus pt dare alteri bona p fectitia ꝛsentiente patre.
180 Emancipatio ad vnum actum an possit fieri tacite.
181 Quotupler sit fictio.
182 Permissum in vno, censetur in alio negatũ, z hoc p viam pre sumptionis, non autem fictionis.
183 ℨ Dupler est fictio vna substantie alia accidentis.
184 Pater dꝛ orbatus filio ſz viuat si est patri inutilis.
185 Priuilegia q̃ dantur mulieribus viduis, dant etiaꝫ inutilr nu ptis que habent maritum inutilem.
186 Fictio inductiua an cadat super impossibili.
187 Conceptus hꝛ. p nato z qualiter hoc intelligatur.
188 Impossibile ẽ de natura q aliqs in tribꝰ mẽsibꝰ nascaꝝ vinꝰ.
189 Impossibilitas q̃ vr resultare ex breuitate z angustijs tpis non hꝫ vitiare.
190 Potius ꝯsideratur natura z ꝯsuetudo generandi sita in ho mine q̃ vitium accidentale.
191 Dictio pinde, z quodãmodo, z p iaꝫ nato importãt fictionẽ.
192 Impossibile ẽ in spẽ z in gñe hoiꝫ q aliqs in ppetuũ viuat.
193 Longissimum vite spatium in hoie est centum annoꝝ.
194 Mortuus per q̃tum tps poteit fingi vixisse.
195 Dictio in perpetuum, quid importet.
196 Duo rei debendi possunt ꝯstitui in mutuo ex vna z eadeꝫ nu meratione pecunie.
197 De substantia mutui est q transferatur dñium.
198 Habens actionem ad rem fingitur hꝛe rem.
199 Duo possunt esse domini insolidum in dominio ꝯuero.
200 In dote dominium est penes patrem z filiam in solidum.
201 Si vnus vulneret aliquem mortisere adeo qꝺ certum est eum moritur ex illo vulnere. z postea ex interuallo alius eundẽ oc cidit vterq; tenetur de occiso.
202 Impossibile est de natura qꝺ duo vere occidant eundẽ hoiꝫ diuersis tpibus: q homo non pt bis mori.
203 De ꝓuatione adꝓhabitũ nõ ẽ possibilis regressus fm naturã.
204 Unus bene pt mori vno tpe z alio fingi mortuus.
205 Mutus pt ℨhere matrimonium z recipere dotẽ, z obligatur ad ejus restitõnem, z fingitur dotem stipulatus.
206 Seruus vel tabellio bene possunt stipulari acquirendo dño suo vel alteri non aũt eum obligando.
207 Defectus solennitatis non impedit fingi stipłonem.
208 Verba q̃tũcũq; ãpla z gñalia sp restrigũt ad psonas habiles
209 Qꝺ fictio ñ possit cadere sup impossibili ꝺ natura quo intelligat.
210 Fictio non pt cadere super impossibili de iure.
211 Fictio non trahit se retro ad tps de iure ꝓhibitum.
212 Fictio non cadit super impossibili natura.
213 Adoptio est ficta filiatio.
214 Contra naturam est, vt cum aliqd ego teneo quod tu quoq; il lud tenere videaris.
215 Fictio non hꝫ locum sup eo q est impossibile fm fictionez.
216 Idem opat fictio in casu ficto qꝺ veritas in casu vero.
217 Fictio inductiua an cadat in his q̃ sunt meri facti vel facti, z iuris sit: nam in his q̃ sunt iuris tñ non cadit.
218 Lex tunc demum recurrit ad mendicatũ suffragium fictionis quando alia remedia cessant.
219 Lex non fingit in facto qꝺ est omni iuris effectu remotum.
220 Facta p infectis haberi non possunt.
221 Fictio cadit sup his q̃ sunt facti. non sup his q̃ sunt iuris.
222 Qñ in l. apponunt ꝟba importãtia fictionẽ, z imꝓprietatẽ, si apponat in his q̃ sunt iuris z pñt esse ꝟa, fm ꝓprietatẽ, dñr po tius veritatis exꝑssiua q̃ fictionis, vel imꝓprietatis.
223 Lex fingendo, vel loquendo, vel ꝟba fictionis in actu penden te a ptãte legis, facit vere, z non ficte.
224 Lex disponens sup his q̃ sunt iuris etiam p ꝟba importantia fictionem ꝺr vera facere.
225 Lex pt facere filium ꝺe sui iuris vel nõ legitimũ ꝺe legitimũ.
226 Statutum q filia nupta in oibus habeatur, vt sui iuris. intel ligitur q vere erit sui iuris.
227 An filius spurius, vel naturalis legitimatꝰ habeatur, vt vere legitimus, z non p fictionem. nu. 254.
228 Lex manimata disponens circa ea q̃ sunt iuris, inducit veri tatem z non fictionem.
229 Omne legitimum est iuris.
230 Legitimati in nullo differunt a vere legitimis.
231 Alia negatiua dꝫ intelligi vlr: als oratio redderetur falsa.
232 In laudo appell. legitimoꝝ z naturaliũ veniunt legitimati ẽt per comitem palatinum.
233 Legitimati sunt sui iuris, z habent existentiam suitatis.
234 Ltiatis debẽt ltia i bõis allodialibꝰ pꝛis sicut vere legitimis.
235 Legitimati succedunt parentibus ab intestato, sit cũ vere le gitimis z naturalibus.
236 Ltiati ꝓteriti in testõ pꝛis hñt ius dicendi nullũ de iure ciuil z ſrab. de iure ꝓto. item ꝛelam inoff. testa.
237 Ltimatꝰ pt hꝛe institui a pꝛe in testa. cũ duobus testibus.
238 Aut. si q̃ mulier. C. de sacrosc. ec. hꝫ locũ in hñte filios ltiatos.
239 Per filios ltiatos ꝛseruatur agnatio, z familia pꝛis.
240 Statutũ q existentibꝰ filijs masc. filie femine nõ succedant est inductũ fauore agnationis, z familie. z hꝫ locum in ltimatis.
241 Legitimati succedunt non solũ pꝛi, ſz ẽt in here. agnatoꝝ in re agnationis sicut vere legitimi, z naturales, nisi sit ltimatꝰ p oblationem curie: q tunc non succedit agnatis.
242 Legitimatus non hꝫ a pꝛe institui sub ignominia.
243 Legitimatus dꝫ institui sub noie legitimitatis.
244 Nullus est spurius quin ei insit legitimatus naturalis.
245 Esse spurium est quoddã velamen pp q non ꝺr filius tñ ipsa gñatio non pt aboleri.
246 Legitimati in qbus differant a legitimis. z nu. 297.
247 Ltiati non succedunt in feudis nec in emphyteusi ecclastica, nec admittunt ad ecclastica beneficia, ꝑsertim ꝑatus.
248 Per adoptionem filius efficitur vere legitimus.
249 Legitimatio non pt fieri sine authoritate principis.
250 Legitimatio est fortioꝝ adoptione.
251 Legitimatio an trahatur retro.
252 Legitimati non veniunt in dispositione testatoris appellone filioꝝ legitime descendentium.
253 Mores cũ filijs ltiatis nõ ꝺr decedere cũ filijs ltime natis.
254 Legitimatus an sit vere ltimus, vel ficte.
255 Legitimatus fictione iuris ꝺr legitime natus.
256 Legitimi filij dñr qui ex nuptijs pcreati sunt.
257 Legitimatus a principe non hꝫ oĩa iura legitimoꝝ.
258 Diuersitas noiuꝫ inducit diuersitatem effectuum.
259 Propꝛie loquendo aliud est quem cẽ filium legitimum, aliud filium legitimatum.
260 Legitimati sunt infames infamia facti.
261 Legitimati non veniunt in acgsitione emphyteusis facta p patre z filijs suis legitimis.
262 Ltiati ñ succedũt in relicto facto alicui in tpe filioꝝ ltimoꝝ.
263 Non sufficit ciuilr factum ad implendam ꝯditionem.

264 Donatio oium bonoꝝ vel maioris partis facta p̃ carentem filijs renocat ipsis natis,sed non p̃ legitimationem spuriorꝝ.
265 Consuetudo p̃ferens primogenitū non hꝫ locū in legitimato.
266 Legitimatio est fictio.
267 Si filius natus legitimetur post mortē patris vꝫ substitutis pupillaris sibi facta a patre in testa.
268 Si p̃ instituit filium spurium & postea eo viuente fecit eū legitimari institutio qualescit:qz retrotrahitur legitimatio.
269 Exheredatio filij spurij est inepta.sicut exhe.exnei.
270 Semel spurius non p̃t desinere esse spurius.
271 Veritas naturalis non p̃t authorizare.l.immutari.
272 Quis non p̃t esse in duplici statu ℨtio.
273 Filius legitimatus non est vere vere legitimus.
274 Dictio perinde,denotat fictionem.
275 Etiã legitimatus p̃ subsequēs mr̃imoniū nō est vere legitim⁹.
276 Vitium illegitimitatis a quo iure ꝓcedat.
277 Statutum & existentibus filijs masculis femine non succedant patri an ꝓcedat in filijs masculis legitimatis.
278 Legitimati succedunt ab intestato simul cum alijs filijs legitimis & naturalibus.
279 Legitimat⁹ in tpe he.excludit masculos ltimos & naturales.
280 Si vinco vincentem te a fortiori vincam te.
281 Lex loquēs p̃ verba naturalia verificat ēt in non legitimo.
282 Stante statuto & pater teneatur emendare damnum datuꝫ p̃ filium hꝫ locum in filio naturali.
283 Filius legitimatus an succedat patri stante statuto & existentibus masculis femine non succedant.
284 Statutū loquens de filijs legitimis non extēditur ad filios legitimatos etiam per subsequens matrimonium.
285 Fili⁹ legitimus & natu.excludit nepotē ex se natū: si tū filius ille fuit emancipat⁹,& deinde readoptat⁹,nō excludit nepotē.
286 Statutum & existentibus filijs masculis femine non succedant,non hꝫ locum in legitimatis.
286 Magis cōis opi.ꝺz in qua plures doct.ℨcordant.
288 Statutū limitans in femina filia quotam succedendi existēti bus masculis intellr limitare in filio legitimato.& nu.289.
290 Filia dotata q̃ p̃ statutū patri non succedit non impedit qn p̃ possit relinq̃re scē vxori plusq̃ reliquerit ipse filie dotate.
291 An statuta loquentia de ciuilibus habeant locum in forensibus receptis in ciues.
292 Aliud est esse ciuem,aliud haberi p̃ro ciue.
293 An ciues recepti ex forma statuti vel reformationis intelligātur esse vere ciues,an per fictionem.
294 An sint ciues naturales & ciuiles.
295 An statutum loquens de offendente ciuem habeat locuꝫ in eo qui ad ciuilitatem receptus est p̃ priuilegium.
296 Vera ciuilitas ita p̃t induci p̃ statutū sicut p̃ origine m.
297 Quoties lex potest aliquid p̃ veritatem introducere, intellr vere & non ficte introducere.
298 Ciuitas quotuplex sit.
299 Nole filiorꝝ non ℨtinentur nisi naturales,& non adopti ui.
300 Effecti ciues ex ℨstōne habens ius ciuium ex origine:qz sunt rei ciues.
301 Qui nō ꝑticipant in publicis honorib⁹:non dr̃ ꝓprie ciues.
302 Effectus ciuis in oibus,& p̃ oia ℨtinetur ciuium appellone.
303 Si statutū disponat,q̃ mercatores forenses p̃ ciuib⁹ habeantur denotat similitudinem,& non vnitatem.
304 Ciuitas & patria idem important.
305 Statuta q̃ doc.habeant p̃ ciuib⁹ originarijs iducūt fictionē.
306 An priuilegiati vt tales gaudeāt bñficio eoꝝ,q ꝓpe sunt tales
307 Priuilegium equipollet nature.
308 Si statutum dispo. q̃ scholares habeantur & tractentur p̃ro ciuibus,an statuta in ciuibus,habeant locum in scholaribus, & an tale statutum dicatur fictionem inducere.
309 Bñficia ꝺcessa ciuib⁹ ℨtinētia honestatē extēdunt ad illos q̃ ex forma statuti debēt tractari tāq̃ ciues.hꝫ nō sint facti ciues.
310 Fictio translatiua trahens se retro non ꝙprehendit gesta medio tpe necessitate.
311 In ℨctibus celebratis sub ꝺditione casuali vel mixta euenien te ꝺditione trahitur retro.
312 In legatis ꝺdōnalib⁹ aduenīēte ꝺdōne legati, ñ trahit retro.
313 In vltimis voluntatibus ꝺditio negatiua trahitur retro. sec⁹ in ꝺditione affirmatiua.
314 In ℨctibus ꝺditio trahitur retro, quo ad oia que habuisset si ℨctus fuisset celebratus.
315 In legatis ꝺditio non trahitur retro quo ad ꝺmodum rei legate,& eius acq̃sitionem,sed bene quo ad rescindenduꝫ alienationem medio tpe per heredem factam.
316 Que sit rō diuersitatis q̃re in legatis ꝺdōnalibus q̃ ad acq̃sitionē inspicit tps existentis ꝺdōnis,sed in ℨctibus ꝺditio.initium,& sic tps ℨctus q̃ ad acq̃sitionem.& vide alias rōnes.ſ.in ver.aliam rōnem.& in ver.tertiam.& in ℣.quartam.& in ver.quintam & vltimam.nu.317.318.& 320.
317 In ℨctibus ꝺditio retrotrahitur.
318 Heres adeundo quasi ℨhit cum legatarijs.
319 Rla q̃ aditio here.trahatur retro non est semper vera: qz nō trahitur retro quo ad omnia.
320 Contractu perfecto amplius renocari non p̃ōt.
320 In sñia an ꝺditio trahatur retro.
322 Sñia est stricti iuris.
323 Ultime voluntates an habeant instar ℨctum bone fidei.
324 Verba sñie sunt stricte intelligenda.secus in vltimis volun.
325 Licitū est arguere ℣bis p̃tozis,seu iudicis,ad ℣ba test.& ℨ.
326 Factum iudicis & testa.equiparantur.
327 Bonum est arg.de iudicijs ad vltimas voluntates.
328 Sicut ꝓhibitio de nō aliēnādo facta p̃ testatorē impedit dñij trāslationē,sic ēt ꝓhibitio facta p̃ iudicē,vel p̃ eius sñiaz.
329 Judicia an equiparent magis ℨctibus q̃ vltimis volūtatib.
330 Si ep̃s excōicauit aliquē sub ꝺdōne q̃ pendente ille desijt eē subditus epo,si postea extitit ꝺditio an erit excōicatus.
331 Excōicatio est pena grauis.
332 De ꝺdemnato p̃ maleficio ad centum,& si dictam non solue rit intra decem dies,&c.
333 In criminalibus est eligenda mitior pena.
334 Statutū q̃ puat⁹ vēdes sal puniat pena capitali: si puat⁹ vēdidit, ſz anteq̃ accusaret fit nouū statutū q̃ ꝓnatus vendens sal puniat in xxx.lib.tñ.si accusatur qua pena veniet puniēd⁹.
335 An statutum ℨcedens beneficium abolitionis extendatur ēt ad carceratos.
335 In dubijs est fienda interpretatio ℨ fiscum.
337 Cancer non est ad penam,sed ad custodiam.
338 Conditio an trahatur retro in ℨctibus & vltimis voluntatib⁹ & in sñijs & in rescriptis.
339 Que sit rō quare ꝺditio ptātiua existens non trahat retro.
340 Actus medius impedit ℨiunctionem extremoꝝ.
341 Qñ dicatur ꝺditio ptātiua.
342 In fictione translatiua requiruntur duo extrema habilia.
343 Si filius capti ab hostibus fecerit testm̃ & moriatur anteq̃ p̃ reuertatur ab hostibus,an eo reuerso rumpatur testm̃.
344 Si testator legat titio fundū sub ꝺdōne,& ꝺt q̃ si talis ꝺditio extiterit,q̃ ex nunc legabat titio talem fundū: titio mortuo ꝺditione existente an legatum debeatur titij hr̃dibus.
345 Testator p̃t facere q̃ illud q̃ non est transmissibile ad heredes transmittatur,& eſ.
346 Voluntas testatoris in vltimis voluntatibus tanq̃ rla prevalet,& attendi dz.
347 Heres in dubio dz p̃sumi minus grauatus a testatore.
348 Qui p̃ alium facit an dicatur ipse vere facere.& nu.351.
349 In his q̃ acquiruntur per actum naturalem,p̃curator nihil differt a nuncio,qz vere acquirit.
350 Lz ℨstitutum de possidendo sit ficta traditio:tū ex eo acquiritur vera possessio.
351 Qui p̃ alium facit an dicatur vere facere vel ficte.
352 Mandati turpis nulla est obl⁹.
353 Statū q̃ si qs ꝑduxerit exceptionē aliq̃ ℨ instrm̃ ℨfessionatū, & eā non ꝓbauerit,puniat intm̃,an habeat locū qñ qs ꝑduxerit p̃ ꝓcuratorē hñtem spāle mandatū,& non ꝓbauerit.
354 Aliud est vendere,aliud mandare de vendendo.
355 Principium est spectanduꝫ & non finis,qñ finis trahit necessariam ℨsiam a principio.
356 Directa actio vsufr.& fideic.acq̃sita p̃ ꝓcuratorē acqrit dño.
357 Mandans an dicatur vere facere qñ mandat illicitum.
358 De iure can.nulla pena ē maior excōicatiōe,q̃ morti eqparat.
359 Verbum ꝓmittere est cōe ad ꝙprehendendum vere tam mandantem q̃ mandatarium.
360 Si ꝓcurator cum sufficienti mandato iurat falsuꝫ in animaꝫ dñi:est vere periurus,& non ficte.
361 An faciēs deli.p̃ aliū puniat ex ℣bis statuti sicut si ipe fecisset.
362 Naturalis rō est potentissima in interꝑtatione statutoꝝ.
363 Pena extenditur qñ dispositio redditur illusoria.
364 In materia delicti lex loquēs in p̃sona ꝙphendit ēt mandātē.
365 Lex puniens portantes arma vel merces ꝓhibitas infidelibus hꝫ locum in mandante.
366 Mādās clericū ꝓcurē incidit in excōicationē sicut faciens.
367 Lex puniens delicta est extendēda sicut fauor, cum ꝓmineat ad fauorem reipu.delicta puniri.& nu.seq.
368 Statutum ℨcedens premium accusanti delinquentem,extenditur ad denunciantem.
369 Mandans ꝺz etiam principalis causa delicti,cum mandatarius in dubio non fuisset alias facturus.

370 Quelibet.l.non extendenda dz extẽdi, vt euitet absurditas.
371 Mãdãs est plusq̃ homicida z magis delingt q̃ mandatarius.
372 Jn delictis ꝑsiderantur duo extrema.s.animus delinquentis z executio delicti.
373 Qñ in statuto esset appositũ ꝓbũ imponens vnicã psonalitatem in talt statuto ꝓhenditur mandans vel faciens.
374 Statu.puniẽs occidẽtẽ ꝓpꝛijs manib⁹ nõ ꝓhẽdit mãdãtez.
375 Papa suis manibus imperatorẽ ꝺsecrat z coronã imponit.
376 Impator Alemanus tenetur ire psonaliter Romã ad suscipiendã coronam,nec posset ei mitti alibi.
377 Scribens alterius testa.vel codicillos si ascribat sibi legatuz sua manu punitur pena falsi.z que sit huius ratio.
378 Statutum Mediolani q̃ nullus corpoꝛalr puniatur nisi lege municipali caueatur, sed alꝭ pecuniaꝛr arbitrio iudicis si alio statuto caueatur,q̃ homicida capite puniatur faciẽs homicidium:tunc non ꝓhendetur mandans.
379 Statutũ imponens penam p homicidio vel vulnere non ꝓhendit mandantem.
380 Statutum ꝓhibens fieri pacem homicide non hz locũ in mãdante,cuius mandato factum fuit homicidium.
381 Statutum q̃ si quis inueniatur de nocte puniatur tali pena non ꝓhendit mandantem.
382 Statu.puniens ꝓmittẽtẽ delictũ idistincte ꝓhẽdit mãdãtẽ.
383 An inhabilis possit esse ꝓcurator ad ꝙstituendũ habilem.
384 Que fuit causa introducendi fictiones.
385 Filius exhr̃datus in testa. patris hr̃ p mortuo. z sic lz viuat naturaliter fingitur mortuus.
385 An aditio here.habeat vim solonis an simplr ꝙfusionis q̃do debitor succedit creditori vel eꝫ.
387 Non sufficit ficta solo p fideiussorẽ facta creditori ad hoc vt ꝓetat actio mandanti ꝫ reum.
388 An plures fictiones possint circa idem ꝛcurrere.
389 Si ꝓcurator emat fundũ z venditor se ꝙstituat precario nõe ꝓcuratoꝛis possidere,an ex hoc domino ꝓcu.queratur directa possessio z dñium.
390 Jurisconsultus non est verisimile q̃ incontinenti se corrigat.
391 Lz p pactum legis ꝓmissorie vel additionis in diem, in qbus transfertur dñium ipso iure ex resolone titulitũ si tale pactuz siat ꝓcuratori resoluto postea ꝫctu acquiritur ipso iure possessor.vel dñium p ꝓcuratorem ipsi dño.
392 Primordialis natura dispositionis est attendenda.
393 Statutum loquens in casu vero ꝓcedit in ficto subꝛogato loco casus veri.
394 Per ꝙstitutũ z sic p actũ fictũ,nõ trasserꝛ vera possess.sz ficta.
395 Per actum fictum fm magis cõem opp. acquiritur dño vera possessio z vez dominium.
399 Per inuestituꝛã factã ꝓcuratori,acgrit̃ dño ius in bñficio.
397 Due fictiones bñ ꝓsit ꝛcurrere qñ oriunt⁹ ꝺ diuersis fontib⁹.
398 Lz ꝓcurator possit acgrere p actum fictũ dño veram poss.z vez dominium non tamen ꝑt transferre.
399 An plures fictiones possint circa idem ꝛcurrere.
400 Duo spãlia non possunt circa idem ꝛcurrere.
401 Rescripta z priuilegia principiũ non valent si ꝙtineant duo spãlia:nam debent sic interpretari ne cõtineant duo spãlia.
402 Sicut vna petitio non ꝑt oparі plures ꝓpẽsationes: ita vna equitas non ꝑt parere plures fictiones.
403 Qñ vna fictio venit in alterius ꝙiaz bene possunt ꝛcurrere.
404 In fictionibus ꝛdinatis ad finem due fictiones finez ꝙiunguntur ad vnum effectum.
405 Quando vna fictio dicatur venire in ꝙtium alterius.
406 Due fictiones precedentes ex diuersis fontibus, z circa diuersa bene possunt concurrere.
407 Actio prescriptis verbis est subsidiaria: ideo non concurrit cum alia que ex eodem fonte ꝓcedat.
408 Actio ex vendito ex ꝫctu noiato, sed actio prescriptis ꝓbis ex ꝫctu nominato.

Si is qui p emptore.

Ista lex fm Bart. est difficilis in tex.difficilioꝛ in gl.z difficillima in materia ex gl.iõ Bar.eaz soleniter repetũt. Sz cũ virt⁹ circa difficilia ꝙsistat,vt ingt Aristo.in ij. ethico. z q̃ difficilius eo ꝑclarius.nos quoq; eam pleno stylo ĝtũ ingenij vires suppetent p cõi vtilitate citra ostentationẽ,z ambitũ ꝙmentãdaz assumpsimus.Qꝺ si min⁹ opin.nr̃a assequemur,nobiscũ saltez bene actum putauimus, posteris materiã vberi⁹ cogitandi z acutius inuestigandi reliquisse,ꝑsertim qꝺ post Bar.ceteri fere scriptoꝛes,z ꝛpendiosius ꝓcesserunt. Jngtũ tñ Bar.z ẽt Ang.dicunt q̃ ista lex est difficilis in tex,z difficilioꝛ in gl. istud verum qz quasi oẽs gl.sunt declaratiue text. nec in eis reperitur vbi ista maioꝛ gloss.difficultas ꝙsistat, istud est tenue.sed ideo dictũ,vt nihil ex dictis p Bar.intactũ relinquat. Ceterum ne videar omissis initijs, z quasi illotis manibus ꝓtinus ad rem accedere,vt ingt iurisconsul.in l.j.ff.de orig.iur. Jdeo ad euidentiã huius difficilis legis,z eius difficillime materie, premitte q̃ in capto ab hostib⁹ q reuera efficitur seruus hostium ff.serui.instit.de iur.pers.habemus duplicẽ fictionẽ, z iste fictiones ꝓuident oi casui siue captus reuertatur ab hostibus siue apud eos decedat. Una est fictio postliminij, q̃ ꝓcedit si captus reuertat ab hostibus,z ita fingit eũ nunq̃ fuisse captuz, lz semper in ciuitate stetisse,vt l.retro ceditur.j.de cap. z sic ex captura remanet illesus,z p hoc recuperat oĩa iura sua.vt.ff.si ab hostibus,z ff.seq.inst.g.mo.ius pat.pot.sol.vbi ẽt ter.declarat quare dicat postliminij,z ponit eius etymologiam. Ista fictio postliminij fuit inducta de iuregentiũ cõi oĩbus gentib⁹, l.postliminium.in pn.z ibi gl.declarat.j.de cap.sicut etiã bella fuerunt a iuregentium inducta.l.ex hoc iure.ff.de iust.z iur.

Scda est fictio,l.cornel.q̃ fingit captũ ab hostibus si penes eos decedat fuisse mortuum ꝑambula hora captiuitatis, z sic eum decessisse liberꝫ,lz in veritate sit mortuus seruus. Jdeo pp talem fictionem hz hr̃dem,sicut in veritate mortuus fuisset in ciuitate liber existens. Ista fictio fuit inducta p l.corn. z fit de iure ciuili,vt ꝺ.ff.si ab hostibus.z ff.seq.instit.qui.mod.ius pa. pot.sol.z l.postliminij ius.in pnc.z l.in oĩbus.j.de capt.z l.lege cor.ff.de testa.z l.ex corne.ff.de vulg.z pup. 2 Scꝺo ꝓnitte q̃ triplex est possessio. Nam q̃dam est possessio q̃ hz multum facti z paz iuris,vt est illa q̃ p nosmetipsos habemus. qñ qs possidet p seipsum aio z corpoꝛe suo: Nam hz multũ facti.qz requiritur apphensio corpoꝛalis,q̃ actus est facti.l.j.in princi. z l.iij.in prin.ff.tit.j.regritur etiam animꝰ qui sit̃ est facti.l.bonefidei.ff.de acq.re.do. Jtem hz parum iuris,habito respectu ad factũ,hz tñ aliquid iuris:qz lex ei assistit.item in retentione ipsius:qz si recedat de possessione, mysterio iuris ciuilis retinet absens possessionem,ex q̃ hz facultatem ad eã reuertendi.l. iij.ff.nerua filius.z l.clã possidere.ff.q ad nundinas.z l.si id qꝺ. ff.fi.ff.ti.j.z de ista ꝓprie loquitur iste tex.in prima par. Quedam est possessio q̃ hz multum facti,z multum iuris,vt est illa q̃ qritur nobis p ꝓcuratoꝛes,vel p psonas nobis subiectas,z sic p filiũ z seruum ex cã non peculiari.sed ex dñica vel pr̃is. Ista eñ hz multum facti:qz eoz apphensio corpalis regrit.z sic aio z eoz corpe acgritur.l.quẽadmodũ.ff.tit.j. Hz ẽt multus iuris:qz circa factum nr̃m nobis ignoꝛantib⁹ acquirit.l.j.ff.itẽ acgrimus.z ff.p ꝓcuratoꝛem.z l.qꝺ seruus.z l.possessio quoq; ff.fi.ff.ti.j.z l.ij.j.p sol.z l.j.C.de acq.poss. Et sic ius ciuilis operatur q̃ factũ ista psonaz censeatur esse factum dñi,non tamen opatur ius ciuile effectus resultantes ex possessione,vt ẽ vsucapio:qz tunc vsucapiendi ꝺitio non acgrit̃ dño ignoꝛanti,sz regrit̃ q̃ ipse dñs sciat,vt ẽ ter.in d.l.j.C.de acq.poss.z de ista possess.logtur ista lex in ꝑ.quẽadmodũ eñ ibi, q̃ serui egerunt.sez cã non peculiari fm intellm Juliani,z tex.ibi,vel p seruũ possidebat,z hoc tene sequendo cõem. An tñ vez sit, q̃ filius vel seruus ex cã non peculiari acquirant possessionez patri vel domino ignoꝛanti,est articul⁹ disputabilis in q̃ tex.sunt multum varij.dixi late post gl.z doc.in d.l.j.ff.itẽ acquirimus.ff.ti.j.z ibi tenui ꝫ cõem opi.Et in istis duabus possessionibus non hz locum fictio postliminij nec legis corn.Qz si qs reuertat ab hostibus,ipso iure non acquiritur sibi possessio,nec vsucapiendi ꝺitio q̃ fuit interrupta,vt ꝺr ff in tex.fine alio facto suo:imo regritur eius scientia, z q̃ talẽ possessionem actualr apphendat.l.cũ hr̃des.ff.j.ff.titu.j.z dicã.j.latius. Quedã tertia est possessio q̃ hz multũ iuris,z paz facti.habito respectu ad ius vt est illa q̃ nobis acquirit̃ p filios z seruos nr̃os ex cã peculiari.Mã in ista plurimum ius versatur cũ nobis ignoꝛantib⁹ acquiratur possessio,z eius retentio. Itẽ est effectus possessionis z vsucapio.l.labeo.ff.eo.z l.peregre.q̃situ. z l.iij.ff.saltus.ff.tit.j. z l.ff.j.p soc. Jtem hz multum iuris,qz corpus z animus istaz psonaz censent corpus z aiꝰ ipsius dñi.ff.saltus. z d.l.j.ff.item acquirimus.ff.ti.j. Hz añt modicum facti:qz q̃ ad ipsum dñm qui possidet.nullũ factũ interuenit cũ sit ignoꝛans, sed dz interuenire factum ipsaz psonaz nobis subiectaz:qz eaz animo z corpe nobis acquiritur.l.quẽadmodum.z l.peregre.ff.q̃situs. ff.tit.j. Et in hac tertia possessione bene ꝓcedit fictio postliminij,de qua loquitur ista lex in ver.qꝺ si seruus item fictio legis cornelie,vt l.iusto.ff.fi.j.eo.z l.in bello.ff.facte.j.de capt.Et de ista ꝑprie loquitur ista lex in d. verſ.qꝺ si seruus.lz text.non exprimat de cã peculiari,sz alꝭ non posset procedere iste text. qz in q̃stis p seruũ ẽt post captiuitatẽ dñi:ex causa non peculiari non posset hr̃e locũ fictio postliminij,nec Julian⁹ hoc dixit,vt habes in lr̃a:imo dixit oppositũ q̃ tũc nõ hz locũ fictio

postliminiũ,in d.l.in bello.§.facte.z sic videas q̃ lz in toto p̃ncipio hui⁹.l,non fiat aliqua mentio de cã peculiari,nec de noie peculij put fit in d.l.iusto.§.fi.z in d.l.in bello.§.facte.tñ necessario istud suppletur in isto ver.qđ si seruus, alꝫ vt diri,pcedere non posset. ¶Et istam triplicem speciem possessionum ponũt gl.lz non sit ex toto declarent in d.l.j.C.de acq.pos.z in l.possessio quoq;,in p̃in.§.ti,j.z in l.deniq;,§.er qb.cau.maio.z latius Bar.j.in iij.char.in ij.opp.ver.qđ si seruus.Bet.de Ancha.in regula sine possessione.in ij.char.de reg.iur.in vj.Aret.in l.j.in p̃in.in viij.col.z seq.§.fit.j. ¶Istis sic ad euidentiam p̃missis, diuiditur ista lex fm Bar.Ang.Raph.Cu.z Lud.Ro in qua tuor par.p̃in.fm quod in fine habetur litera negatiua.scz locum non habere,que litera est cõis,z ita etiam est in lib.Pandec.Pisis fm Ang.Primo loquitur de his que captiuus possidebat per se,vel per alium suo noie,puta seruum vel colonũ, vel filium ex tñ cãm peculiarem,vsq; ibi qđ si seruus. Ibi est scda in qua ponitur opin.Julianus in his que seruus captiui post captiuitatẽ cepit peculiari noie possidere.vsq; ibi Marcellus.vbi ponitur dictum Marcelli ꝯdicentis Juliano. vsq; ibi quemadmodum. vbi ponitur dictum Juliani reꝓhendentis Marcellum. ¶Hoc ỹt fm Bart.vsucapionem rez quas qs p se vel p alium ex peculiarem cãm suo nũie possidet,superueniens captiuitas interrumpit,nec p fictionem postliminiꝫ vt l.com.restaurat:sec⁹ in his q̃ peculiari noie p alium possidentur,vel post captiuitatẽ cepta sunt possideri.h.d.quasi cũ tota materia quare dixit Bar.quasi cum tota materia: qꝛ videbat qđ totum non erat in tex. ¶Aduerte qꝛ fm istam diuisionem z summariũ Bar.z doc.tex.iste plus diceret q̃ loquatur.Nam in p̃ima parte solum vꝫ loqui de his que captiuus ante captiuitatem possidebat.z sic p seipsum aioꝫ corpore suo.Non aũt loquitur de his rebus q̃ tenebat p alium puta seruum vel filiũ aut colonum ex cã non peculiari,z sic corpore alieno.Nam de hoc in p̃ima parte tex.p̃bum nullum,lz Barto.z doc.ita amplient in j.par.tex. Et istuz intell'm ẽt ponit glo.ij.hic.z glo. magna fi.in verbo non habere.Facere vꝫ,qꝛ tex.in p̃in. gñaliter loquitur de his q̃ captiuus ante possidebat:ergo intell'r p se, siue p alium ex cã non peculiari.Item tex.in p̃ncipio.Marcellus, dum ỹt in his q̃ per se,vel p seruum possidebat parificat istos duos casus,vel qđ possidebat p se,vel qđ possideat p seruz ex cã non peculiari. Tñ ꝛgruentius videretur intelligere text.in ista p̃ima par.simpl'r,put iacet de eo qui possidebat p se tãtũ put expressius ỹt ter.in d.l.in bello,§ facte.vbi ỹt eoz q̃ captiuus per seipsum possidebat.z ibi est in effectu idem tex.cũ isto nec de possessis per alium puta seruum vel filium ex cã nõ peculiari in isto tex.in p̃nc,p̃bum vllum.Et ppea vt diri Bar. in fi.summariꝫ non fine cã ỹt.h.d.iste tex.quasi cum tota materia, sed nos agimus de summando text.z non eius materiam.Antñ sit ẽt in se vez assumptum Bar.z doc.p̃ima pars huiꝰ tex. pcedat ẽt in possessis per alium puta p seruum vel filium aut colonum ex cã non peculiari,z sic q̃ etiam isto casu p captiuitatẽ dñi desinat tunc dñs possidere,z sic interrumpat̃ p̃scriptio:qꝛ tex.fortius vꝫ in ꝯtrũ facere in l. nunq̃.§.si seruus,j. eo.referuo.j.latius dicendum in glo.fi.in p̃in.¶Item in ꝯtrũ vꝫ fortiter stringere text. si non cauillet in d.l.in bello.§.facte.vbi text.primo loquitur de his q̃ quis possidebat per semetipsum q̃ possessio,z vsucapio interrumpat̃ p captiuitatem. Postea formaliter subdit,eoz vero q̃ per subiectas iuri suo personas possidebat vsusq; capiebat,vel si qua postea peculiari noie ꝯphendunt:ergo primo non erat ex cã peculiari. Subdit text. Julian.scribit heredi suo tpe impleri vsucapionem remanentibus hisdem personis in possessione. Ergo vult non cauillãdo literam q̃ in his q̃ possidebantur per seruum ex cã non peculiari nõ interrumpatur possessio nec vsucapio: ergo ꝯ illud q̃ lz gl.Bar.z oẽs indifferenter. Super his duabus legibus interim bene cogitabis:qꝛ vt diri plenius.j.discutietur iste passus. ¶Unde tu diuide istã legem vsq; ad §.si seruus.in duas partes p̃in. In p̃ima loquitur de his q̃ captiuꝰ ante captiuitatem per seipsum possidebat vsq; ad ver.qđ si seruus. Ibi incipit scda pars vbi loquitur de his que seruus captiui emit ex
3 cã peculiari.† Et ista diuisio ꝓbatur ex illa aduersatiua quod si seruus,q̃ denotat diuersum factũ z diuersum ius, vt p Bar. in l.hoc amplius.§.de his aũt.ff.de dam.infec.z sic denotat ibi esse diuersam partem principalem z separatã a p̃ima. ¶Prima pars p̃t subdiuidi in aliquas particulas,z silr secunda que patebunt ex declone tex.quam statim faciaz figurando casuz. ¶Hoc ỹt.vsucapionem reruz quas quis per seipsum animo z corpore suo possidebat superueniens captiuitas interrumpit,nec per fictionem postliminiꝫ restauratur si reuertatur ab hostibus,nec fictio legis corne.pdest eius heredi si in captiuitate moriatur.h.d.prima pars:z illud vltimuz vult tacite tex. vt statim declarabo,sed in rebus quas serui peculiari nomine possidebant,aut post captiuitatem dñi ceperunt possidere talis captiuitas non impedit vsucapionem inchoari,z multominus inchoatam pfici: lz Marcellus vellet non esse dñam an captiuus possideret per se vel p seruum: an ꝓ seruꝰ post captiuitatem domini ceperit ex cã peculiari possidere.h.d.totꝰ tex. Tamen circa vltimã par.summariꝫ:z sic circa opin.Bar. vltra dicta p gl.Barto.z alios referam.j.in figuratione casus alium intell'm. ¶Ista lex vt dixi,est in text.multum difficilis z mendosa:ideo gl.j.Dy.z plenius Bar.casum in terminis figurant.Ego intendo istum tex.plene declarare cum eius rõnibꝰ z fundamentis:ideo p̃o declone totius text.casum sic figuro. Titius emit a non domino q̃dam rem mobilem vel immobilem,non curo.bona fide credens eum esse dñm, z eam possidebat per seipsum aio z corpore suo:z sic ceperat vsucapere, lz iste tex.cõiter intelligatur per gl.z doc.etiam qñ possidebat p alium puta seruum filium vel colonum ex cã non peculiari', z sic ex cã dominica,sed hoc non ỹ in ter.postea fuit captus ab hostibus:z tandem in captiuitate hostium decessit.hꝰs Titij defuncti quentus a domino rei venditcatione dicebat vsucapionem dicto tpe captiuitatis pcessisse: puta triennio si erat res mobilis.z sibi heredi pdesse fundabat se heres in fictione l.corne. q̃ fingit captiuum qñ mortuus est apud hostes fuisse mortuum p̃eambula hoꝛa captiuitatis:z ꝯtr fingit hereditatem iacuisse a tpe captiuitatis,sed si vere fuisset mortuus vna hoꝛa anteq̃ caperetur fuisset mortuus liber hõ:z sic hꝛditas eius ꝯpleuisset vsucapionem,vt l.ceptã.j.e.g̃ z nunc cũ fingat retro mortuus esse.Queriť qđ iuris. Ad istam qõ.iurisconsulta re non rñdet,sed p̃supponit aliq̃ ex quibꝰ vꝫ sequi z inferri qđ fictio legis corn. non habeat locũ:z sic q̃ vsucapio non possit pdesse heredi:z sic vꝫ colligi decisio in fauoꝛem agentis ꝯ here
4 dẽ p̃dictum,z hoc duplici rõne. ¶† Prima,nã certum ẽ q̃ captus ab hostibus non p̃t ipse possidere.l.neq; seruus.§.eo. z l.qđ seruus.z l.cũ hꝛdes.§.j.§.tit.j.l.q in seruitute.j.de reg. iu. Nam impossibile est fm naturam q̃ possessus ab alio quicq̃ p se,aut per alium possideat.l.hõ liber.in fi.§.de acq.rer.do. cum ꝛcoꝛ.ibi alleg.in gl.ergo vsucapio fuit naturalr interrupta,vt l.vsucapio.z l.naturalr.§.eod. cum deficiat vnum substantiale
5 necessariũ ad vsucapionem;† Nam in vsucapione regriť possessio ꝯtinuata.l.fine possessione.j.eo.z l.deniq;.§.ex qui.cau. ma. ¶Et rõnem huius fundamenti dixi vobis in rub.§.tit.j.ergo cum vsucapio fuerit p captiuitatem naturalr interrupta: non potuit ipsi captiuo ꝯtinuari:ergo nec eius heredi. Ista ratio colligit'r in isto tex,in duobus locis ibi:nã interrumpitur vsucapio.z ibi.sed vez est eum in vita sua desijsse possidere.Et ista rõ ẽt ponitur in d.l.in bello.§.facte.Scda rõ ponit'r in ff.z si ipsi qui stat interrogatiue. Et rõ est talis,ea q̃ non p̃sunt ipsi capto z reuerso ad vsucapionem,minus debent pdesse eius he-
6 redi,cum veniat ex p̃sona defuncti,† non ỹ esse melioris ꝯditionis q̃ defunctus si viueret,vt l.in oibus. la vij,§.nõ debeo. j.de reg.iur.z „cum heres.j.de diuer. z temp. p̃scrip.cũ heres censeatur eadem persona cum defuncto,vt in aut.de iureiurã. a mo.p̃sti.in p̃in.colla.v.z est gl.no.in l.ij.§.ij,z ibi Bar.j.de p̃to.stip.Sed si captꝰ ab hostibus fuisset reuersus, z viueret fictio postliminiꝫ sibi non pdesset vt videatur vsucepisse:qꝛ cum p captiuitatem defierit in vita sua possidere,vt ỹt hic ter.z dictum est fictio postlim.non p̃t facere quin defierit possidere.cũ
7 tistud sit facti.Et ea q̃ sunt facti postliminio non ꝯtinentur.d. l.deniq;.§.ex quib.cau.ma.z l.in bello.§.facte.item fictio postliminiꝫ non p̃t facere q̃ reuersus ab hostibus recuperet possessionem nisi eam de nouo apprehendat,qꝛ possessio hꝫ plurimum facti,z requirit animum,z etiam actum corporalem.l.ij. in p̃in.z l.cum heredes.in p̃in.z §.j.§.ti.j.z d.l.deniq;.Ergo si non recuperatur possessio,per ꝯs non reintegratur vsucapio per fictionem postliminiꝫ, cum vsucapio non possit stare fine possessione:vt dixi.z qꝛ quando reuertitur ab hostibus cũ nõ
8 reperiat̃ possidere non p̃t fingi retro semper possedisse.† Quia ad hoc vt fictio locum habeat,z retrotrahatur requiritur habilitas duoꝛ extremoꝛ.l.extremi a quo z extremi ad quod.l. bonoꝛ.j.rem rat.habe.z l.necessario.§.quod si pendente.ff.de peric.z commo.rei ven,z dicetur.j.late. Sed qñ quis reuertitur ab hostibus:non reperitur tunc possidere: ergo non p̃t fingi retro semper possedisse.ergo sequitur fm iurisconsul. in ỹs. ideoq; quod si fictione postliminiꝫ in ipso reuerso non reintegratur vsucapio, ergo etiam tacite infertur q̃ non reintegratur vsucapio per fictionem legis cornel. in persona heredis. si captus apud hostes moriatur,lz de fictione legis corn.tex.iste expresse non dicat.Qꝛ in p̃imo casu subest persona vera ipsiꝰ reuersi que p̃t vere possidere,sed in secundo casu est persona ficta,l.hereditas que non potest vere possidere,l.j.§.scenola,

ſ.ſi quis teſt. liber. eſſe iuſſ. fue. z ſic cum fictio poſtliminij non p
ſit ipſi reuerſo, nō etiā proderit fictio. l. cornelie eius heredi. qz
vt dixi non debet eſſe melioris conditionis ſucceſſor, quā eius
actor. ¶ Sequitur ſecunda pars prin. z ſic ver. qđ ſi ſeruus. q
loquitur qñ tēpore quo titius fuit captus. ipſe titius nō poſ
ſidebat, ſed durāte captiuitate ſeruꝰ eius habēs peculij admi
niſtrationem: emit ex cauſa peculiari rē a non dño credēs euz
eſſe dñm. Dubitatur nūquid iſto caſu procedat vſucapio. Ju
lianus rñdet qđ ex quo dñs eſt apud hoſtes z dubitaf an re
uertatur ab hoſtibꝰ an vero ibi moriatur: ideo interiz in pēdē
ti eſt vſucapio: qz ignoramꝰ ex qua fictione dicta vſucapio ſu
ſtētari debeat. in iure poſtliminij vel iure legis cornelie. Nō au
tem credas qđ ſit in pendēti ſubſtātia vſucapionis: qz ipſa vſu
capio ſine dubio ꝓcedit, vt eſt ter. in. l. iuſto. ſ. fi. ſ. eod. z. d. l. in
bello. ſ. facte. Et ſic eſt in pēdenti vſucapio quoad modū. ſz nō
quoad effectū nec quoad ſubſtantiam. vnde ſi dominus reuer
tatur ab hoſtibus intelligitur vſucaptum fictione poſtliminij.
Et pōdera qđ ter. vtitur verbo intelligitur qđ importat fictio
nem: ſm Bar. ſ. in tertia char. vbi dicetur. quaſi dicat vere nō
fuit vſucaptū, ſed fingitur: qz durante captiuitate res nō fuit
vere poſſeſſa vel vſucapta: qz nō ſuberat tūc pſona penes quā
poſſent eſſe iſta iura. l. neqz ſeruus. ſ. c. Sed cū reuertitur dñs
ab hoſtibus quia fingitur ſemper retro fuiſſe in ciuitate z nūq
ꝙ fuiſſe captꝰ. ideo fictiōe poſtliminij ſuſtinef vſucapio. Ideo
vt dixi iſte ter. cū myſterio dixit intelligi vſucaptū, z ſic ꝑ fictio
nem. licet alibi gl. tenuerit in hoc contrarium: quia imo iſtud
fit p veritatē, z male, in. d. l. iuſto. ſ. fi. in verbo inchoari. finau
tem dominus moriatur in captiuitate apud hoſtes quo caſu
per fictionē legis corne. fingitur mortuus preambula hora ca
ptiuitatis z ſic liber cōſequēter eius hereditatē fuiſſe iacentē.
Fuit dubitatū an ad heredes eiꝰ vſucapio pertineat. Julianꝰ
in hoc dubitauit z reliquit in ſuſpenſo. an eo ibi mortuo ad eiꝰ
ſucceſſores vſucapio per legem coꝛ. pertineret. Ratio dubitā
di potuit eſſe dupler, licet Julia. nō dicat. ¶ Prima qz hz he
reditas iacēs poſſit vſucapionē iam ceptā complere. l. ceptaz.
ſ. eo. non tamen poteſt eā inchoare etiam in queſtis per ſeruū
ex cauſa peculiari poſt captiuitatē dñi: qz tūc incipit vſucapio
a die adite hereditatis. vt. l. ſi. ſ. fi. ſ. eo. Scōa ratio qz ſi heredi
captiui nō cōtinuatur vſucapio iam cepta, vt in prima pte hu
ius ter. vbi dixi. Ergo fortius videbat qđ iſto caſu non poſſet
inchoari de nouo z ſic nō poſſet per fictionē legis coꝛ. ad here
des pertinere. qz heres adhuc nō erat illo tempore quo ſeruus
emit z dñs adhuc viuebat in captiuitate, z ſic videbat nō poſ
ſe retro fingi cū extremū ad quod non eſſet habile. ¶ Et iſta
ſecunda potuit etiā eſſe ſubtilis ratio dubitandi. Sz licet Iulia
nus in hac. l. dubitaueritꝰ tamē idē Julianus in d. l. in bello. ſ.
facte. expreſſe decidit quod iſto caſu vſucapio iuuef fictione le
gis cornel. ſicut in precedēti caſu fictiōe poſtliminij, z ſic quod
vſucapio ꝑſit heredi fictione legis coꝛ. z ita teneas ꝑ conſtan
ti vt ibi eſt ter. in. l. pe. eo. tit. z in. d. l. iuſto. ſ. fi. ſ. e. In quib⁹ in
ribus dicit qđ iacēte hereditate in queſtis per ſeruū ex cauſa
peculiari pōt inchoari z finiri vſucapio, z qđ hereditas ex ea
augef, z tūc adita poſtea hereditate per heredē qz aditio tra
hitur retro ad tempus mortis captiui. l. heres quādoqz. ſ. de
acqui. here. fingetur heres ſemp retro poſſediſſe vero animo
z corpore ſerui. Et talis fictio poteſt induci cū extrema ſint ha
bilia. licet in cōtrariū fortiter obſtet ter. in. d. l. ſi. ſ. fi. ſ. de quo
videbimus in gl. ſi. ¶ Sequiſ ver. Marcellus. vbi Marcellus
ait fictionē legis coꝛn. plenius debere accipi quā voluerit Ju
lianꝰ qui de hoc dubitauit. Et in iſto verſ. ſm gl. in verbo ple
nius. Bar. z cōiter alios Marcellus ꝺicit Juliano in primo
precedēti caſu. dum loquiſ in queſtis per ſeruum ex cauſa pe
culiari durāte captiuitate dñi. qđ i eis ꝓcedat vſucapio fictio
ne poſtliminij, z de lege cornelia dubitauit. Innuit ergo Juli.
ſecus eſſe in his q̄ acqſiuit ſeruꝰ ex cā nō peculiari. Sz Mar
cellus tenet eſſe idem etiam quādo ſerui acquiſiuerūt ex cauſa
nō peculiari. z ſic qđ fictio legis coꝛne. debeat pleni⁹ accipi vt
etiā porrigaf ad ea que ſerui acquiſiuerunt poſt captiuitatem
etiam ex cauſa nō peculiari: z ita ſummaui. ſ. ter. Sz aduerte
licet gl. Bar. z alij hic cōmuniter intelligāt Marcellū cōtradi
cere Juliano in omnibus propter illā dictionē plenius: z velle
ꝙ idē ſit quoad iſtas fictiōes poſtliminij z legis coꝛn. qñ ſeruꝰ
acquiſiuit ex cauſa nō peculiari ſicut qñ ex cā peculiari. Tñ vi
detur ſatis colorate poſſe dici ſm Raph. cu. Lu. ro. hic qđ tā
tū ponaf deciſio Marcelli circa dubitationez Juliani in em
ptis per ſeruum ex cauſa peculiari. an per legē coꝛne. ad ſucceſ
ſores pertineat. Marcellus determinat qđ ſic fictiōe legis coꝛ
ne. plenius accipiēdo quā voluerit Julianus. Et ſic ꝺicit Juliano in differētia quam faciebat inter poſtliminium z le
gem corneliam: non autem contradicit in differētia, an ſeruus
poſſideat ex cauſa peculiari, vel ex cauſa nō peculiari put glo.
z cōmuniter ſcribentes tenēt. Sed caue qz iſto modo intelligē
do nō beneveniret verſiculus quemadmodū, ſiue ſit pro Mar
cello ſiue cōtra. Itē in. d. l. in bello. ſ. facte. apparet qđ Mar
cellus etiam in hoc ſecundo contradicat Juliano, vñ teneas
communem intellectum. ¶ Poſtea in verſi. quemadmodum
Marcellus probat opinionē ſuam duplici ratiōe, intelligēdo
qđ omnia ſint verba Marcelli vſqz ad finem. ¶ Prima ratio
eſt, qđ dñs nō ꝺz eſſe melioris cōditionis in his q̄ ſeruꝰ egerit
ex cauſa peculiari poſt captiuitatē dñi, q̄ his q̄ p ſeipſuz vel p
ſeruū ex cauſa nō peculiari ante captiuitatem poſſidebat. ſed
in queſtis per ſeruum ex cauſa peculiari habent locū dicte fi
ctionis, z vſucapio prodeſt heredi prout omnes fatenf. Ergo
idē debet eſſe in his que dñs per ſe vel per ſeruū nō peculiari
ter tēpore captiuitatis poſſidebat z vſucapiebat, z licet fuerit
p captiuitatē interrupta vſucapio: tñ integraf eo reuerſo per
fictionē poſtliminij. z eo in captiuitate mortuo per fictionē le
gis cornel. Iſtud vltimum probat ſecūda ratione: nā hereditas iacens vicem perſone ſuſtinet, z ſicut per perſonam vſuca
pio procedit. Ita dicamus hic per hereditatē ꝓceſſiſſe, z ſic p
legem corneliam ad heredes pertinere. z ſic intelligēdo quod
in ver. quēadmodū ſint verba Marcelli, dum ter. dicit in his
que ſerui egerunt. intelligiſ ex cauſa peculiari. z dum. ſ. ſubdit
vel per ſeruuz poſſidebat. intelligitur ex cauſa peculiari quaſi
inter hos caſus nō ſit differētia ſm eū. Sed caue qz iſto modo
intelligendo verſiculum quemadmodū Marcellus nō proba
ret aſſumptū ſuum. ſcilicet quod dominus nō debeat eſſe me
lioris conditionis quoad vſucapionē in his que ſerui peculia
riter egerunt quam ex cauſa non peculiari: mo contrarium eſt
verius. Quia in peculiaribus poteſt inchoari z cōtinuari vſu
capio dño ignorante, z etiam eo exiſtente in captiuitate qđ nō
eſt ex cauſa non peculiari vt eſt ter. in. l. iuſto. ſ. i. e. z in. l. pen. ſ.
de ca. z. l. iij. ſ. ſaltus. ſ. tit. ſ. qz poſſeſſio peculiaris habet pluri
mum iuris vt dixi. ſ. in ſcōo euidētiali, z dicā latiꝰ. ſ. in vj. not.
Item inquantū Marcellus preſupponit qđ etiā in his que p
ſeipſum, vel per ſeruū ex cauſa peculiari ante captiuitatē poſ
ſidebat qđ licet per captiuitatē fuerit interrupta vſucapio: tñ
reintegref eo reuerſo per fictionem poſtliminij vel eo ibi mor
tuo per fictionem legis corne. Iſtud videtur de directo cōtra
primā partem huius text. Itē ſecundum intellectū Marcelli
vſucapio etiā in heredibus per legem corneliam indiſſicte p
cederet: z tamen iſte ter. in fi. decidit contrarium. ſ. vſucapionē
in heredibus locum nō habere ſm literam negatiuam que eſt
communis. Item z quarto inquantū Marcellus in fundamē
to ſuo vult nō eſſe differētiā: an ipſe dñs poſſideat an ſubiecta
eius perſona. reprobat expreſſe ter. in. d. l. in bello. ſ. facte. z ibi
approbat opinionē Juliani. z ſic reñcit opinionem Marcelli.
Ideo gl. Bar. z doc. neceſſario intelligunt ter. qđ a verſ. quem
admodū vſqz ad finē principij ſint verba Juliani: aut Pauli
authoris huius legit reprehendētis Marcellum hoc modo,
Nā non debet dñs plus iuris habere in queſtis per ſeruū du
rante captiuitate ex cauſa nō peculiari, q̄ in his que per ſeipm
vel per ſeruum ſimiliter ex cauſa non peculiari ante captiuita
tem poſſidebat z vſucapiebat. Et ſic ſm iſtū intellectū iſte ver.
quēadmodum. ſemper intelligitur ex cauſa nō peculiari: tā ibi
que ſerui egerūt. ſ. nō peculiariter, q̄ ibi, per ſeruū poſſidebat.
ſ. non peculiariter. Sed iſto vltimo caſu per captiuitatē inter
rūpitur vſucapio, z nō reintegraf per fictionē poſtliminij ſi re
uertaf ab hoſtibus, vt eſt text. in prima parte huius. l. nec per
fictionē. l. corne. ſi ibi decedat, vt ibi dixi. Ergo ſimiliter i queſtis
per ſeruū non peculiariter durāte captiuitate debet impediri
inchoatio vſucapionis. que facilius ab initio impeditur quā
ex poſt facto inchoata interrūpaf, p regulam. l. patre furioſo.
ſ. de his q̄ ſunt ſui vel alie. iur. z. c. quēadmodū. de iureiu. Nec
ob. ſi p Marcello dicerek qđ lex. coꝛn. fingit eū qui in captiuita
te moritur eſſe mortuū preambula hora captiuitatis, z ſit libe
rū. z conſequenter hereditatē eius ab illo tpe iacuiſſe, ſed here
ditas repreſentat vicē perſone, ſicut ergo ſi pſona fuiſſet, poſ
ſediſſet queſita p ſeruū nō peculiariter ita hereditas iacēs ꝺi
catur poſſidere z ſic vſucapere. z ſic p fictionē. l. coꝛn. vſucapio
ad heredes defuncti porrigek. Ad hoc rñdit iuriſcō. in ver. nā
hereditates. Verū eſt qđ hereditas vere iacēs repreſentat pſo
nā defuncti in quibuſdā: puta in retentionē dominij z actionū
hereditariarū, que pōt fieri ſine animo vero, z ſine actu corpo
rali. Ergo vult ter. q̄ nō in oib⁹ repreſentet: qz nō in his in gb⁹
factū pſone deſiderak, vt. l. hr̄ditas. ſ. de acqui. re. do. z ſic nec
in retētione poſſeſſiōis nec in inceptiōe vſucapiōis. l. j. ſ. ſcēuo
la. j. ſi qs teſt. lib. eſſe iuſ. fue. qz iſta haberi nō pūt ſine vero anī
mo z ſine actu corporali, que nō cadūt in hr̄ditate vero iacēte,
Ideo multominus in illa q̄ fingiſ iacuiſſe, vñ ꝺcludit iuriſc. in
verſi. ſi.

vers.si.ibi ideoqʒ in persona heredū vsucapionē nō procedere ꝛ fictionē.l.corne.successoribus nō prodesse.intellige ex causa nō peculiari.Et sic pōdera ꝙ dubitatio ṗncipalis huius tex. in scda parte principali,ꝛ sic in ver.qḋ si seruus fuit an inquisi tis ꝑ seruū ex cā peculiari post captiuitatē dñi qui in ipsa captiuitate defunct⁹ est fictio.l.corne.ꝓcedat,ꝛ vsucapio heredibus captiui ꝓsit.In fine cōcluditur vsucapionē in successoribus locū nō habere.s.ex cā nō peculiari.lʒ text.non exprimat. Vñ si intelligis qḋ ista cōclusio finalis tex.veniat ad ꝓbationē Marcelli precedētē prout est intelligēda,certe predicta principalis dubitatio huius tex.remaneret indecisa ꝙ videreť absurdū.Nisi sumas decisionē ex illa ꝯclusione finali tex.a cōtrario sensu:qꝛ si ex causa nō peculiari vsucapio non prodest heredib⁹: ergo ex causa peculiari vsucapio ꝑ fictionē.l.corne.bñ ꝓdesset heredibus prout etiaʒ Marcellusmet fateť,ꝛ expresse decidit tex.in d.l.in bello.§.facte.ꝛ in d.l.iusto §.fin.vñ per illa iura ita teneas ꝑ constāti.lʒ ỽba istius tex. videanť circa hoc aliqualiter ambigua.Itē conclusiue tene ꝙ in isto tex.sunt necessarie due suppletiōes diuerse,vna affirmatiua:alia negatiua q̄ euitari non possunt.Nec tñ sunt incōgrue ex quo expresse sunt ꝑ alia iura.vna est in ver.ꝙ si seruus,qñ seruus captiui emit qꝛ intelligiť necessario ex cā peculiari.alias tex.ꝓcedere non posset,vt dixi s.in scdo euidentiali ad fin.Scda suppletio est in fine huius principij vbi cōcludit in successorib⁹ nō habere locū vsucapionē : qꝛ necessario intelligiť ex cā nō peculiari, nec aliter posset procedere vt statim.s.proxi.dixi.Et per ista habes bene enucleatā medullā totius huius tex.ꝛ bñ explanatū totū ei⁹ intellectū.¶No.primo ex isto tex.in prin.ibi ante vsucapionē.iūcta glossella paruula q̄ exponit.s.cōpletam.erat tñ inchoata.Nā hic est casus directo ſm istā oppositionē glo. ſm Ange.Imo.ꝛ do.Pet.de bexu.pro concordia testiū quorū aliq dicūt factū fuisse añ vsucapionē,alij vero dicūt esse factū
10 post†Nā licet videantur cōtrarij, possunt reduci ad cōcordiā hoc modo,vt illi qui dicūt fuisse factū ante vsucapionē intelligatur.s.cōpletam.alij vero qui dicūt factū post vsucapionem intelligať.s.inchoatā,ꝛ hoc modo erūt cōcordes,vt hoc tex.iūcta ista gl.parua. Similiter cōcordanť testes quorū aliqui dicūt factū ante guerrā,alij post guerram:nā primi intelligūtur ante guerrā.s.cōsummatā,ꝛ qui dicūt post guerrā intelligūtur s.inchoatā.Similiter si aliqui dicerent ante matrimonium vel ante nuptias, ꝛ alij post matrimonium vel post nuptias ꝛ ita tenet Bar.ꝛ doc.in l.in insulā §.j.s.sol.mat.ꝛ in l.ij.§.fi.per gl. ibi s.si cer.pe.vbi late dixi de hoc,hic nō repetā.ꝛ est bon⁹ tex. lʒ vulgatus que Bar.ꝛ alij allegāt in c.cū tu.de testi.Vbi siťr cōcordāť testes quorū aliq dicūt factū ante appellationē.alij
11 post appellationē,ꝛ ad ea que dixi in d.l.ij.§.fi.†.Adḋ.qḋ si statuitur parti terminus ad audiedū sñiam tali die ante nonā:illa verba ante nonā possunt intelligi.s.inchoatam itē finitā:sʒ Bar.in cōsi.clxxvj.incip.pluries cōtingit ꝛ varie iudicatū est.
12 ¶†Scdo no.ex hoc tex.qḋ per captiuitatē quis perdit possessionē rerū quas possidebat ꝑ se ipsum, ꝛ sic animo ꝛ corpore suo.Idē in reb⁹ quas ꝑ aliū extra causaʒ peculiarē possidebat
13 l.neqʒ seruus.ꝛ ibi gl.s.eo.† Ratio huius no.pōt esse triplex. Prima est vt etiā aliquid tetigi supra in figuratione casus:qꝛ captus ab hostib⁹ efficitur seruus hostiū l.hostes.j.de cap.l.libertas §.serui s.de testa.homi.ꝛ l.serui.instit.de iure ꝑso.Sed seru⁹ nō pōt possidere l.qui in seruitute.j.de re iud.ꝛ l.neque seruus s.eod.Secundam rationē assignat tex.in l.cū heredes. §.j.s.tit.j.qꝛ cū captus possideatur ab hostibus:ergo ipse aliquid possidere non potest.ita ibi dicit tex.Item qꝛ nec possidere intelligiť qui ipse possideť.Dicit tex.in l.homo liber.§.fin.s. de acqui.re.do.Facit tex.in l.sic euenet.j.de adul.Tertia potest esse ratio.qꝛ captus ab hostibus deponit animū possidendi:ita presumit lex,cū videat se esse captū ꝛ non posse reuerti ad naturalē apprehēsionē rerū quas possidebat : ergo perdit possessionē l.si id qḋ.§.fi.ꝛ l.clam possidere.§.fi.cum.l.seq.s.ti.j. facit qḋ vult gl.in l.furtū §.j.j.eo.ꝛ in §.qḋ aūt.instit.de vsuca.
14 †Sed aduerte qḋ lʒ ꝑ captiuitatē perdať possessio rerū quas captiuus prius possidebat,nō tñ perdiť earū dominiū:qꝛ durāte captiuitate alicuius apud hostes,dominia rerū captiui ꝛ iura sua interim stant in suspenso,vt est tex.in l.cū heredes.§.j. ꝛ ibi nō ab re dicit tex.hoc esse iure singulari.ꝛ ibi gl.declarat. Alibi dicit tex.in l.illa institutio §.j.s.de hered.inst.quod iure postliminij omnia iura captiui in suspenso retineť nec obrūpūtur,Ideo interim potest heres institui.Et si datur quare ēt possessio interim non stat in suspenso, dico qḋ ratio diuersitatis inter possessionē ꝛ dñiū est qꝛ possessio habet plurium facti cū requirat animū ꝛ etiā actū corporalem, vt declaraui su-
15 pra in ij.euidentiali.†Ideo lex nō ita operať circa ea q̄ sunt facti l.deniqʒ s.ex qui.cau.ma. sicut operatur circa acquisitionē ꝛ retentionem dominij cuʒ dominiū sit ius quod sine actu corporali retinetur.Item captus cū possideať ab hostibus ergo ipse aliquid possidere nō potest:per hoc extinguitur possessio vt dixi.s.in.j.rōne.Sʒ ista ratio cessat in domino,ꝙ ꝑ captiuitatem non fuit extinctuʒ sed remansit in suspenso,vt iuribus. s.proxime allegatis.Et si dicas qḋ in acquisitione dñij requiritur traditio.l.traditionibus.C.de pac.§.per traditionē.inst. de re.diuisio.ꝛ l.si ager.vbi gl.magistra.s.de rei vendi.ꝛ traditio est facti.l.consilio.in fin.ff.de cura.furio.Ergo lex non dʒ magis fingere circa conseruationem ꝛ retētionē dominij quā faciat circa possessionem.Potest responderi ſm Alexā.in d.l. cū heredes.§.j.ad fi.qḋ licet dominium a principio ad acquisitionem requirat traditionē facti.d.l.traditionibus postea nō requiritur perseuerātia qꝛ solo animo potest retineri ꝛ difficilius perditur quā possessio.l.si quis vi.§.differētia.s.ti.primo.
16 ¶†Tertio no.ex tex.ibi nam interrumpiť vsucapio.ꝛ ibi,nā verū est eū in vita sua desijsse possidere.quod tex.iste formaliter assignat rationē quare ꝑ captiuitatē interrūpať vsucapio. Ratio est : quia per captiuitatem perditur possessio, vt hic ꝛ dixi in ꝑcedenti no.ergo deficit vnum substantiale necessariū ad vsucapionē,scʒ possessio ꝯtinuata.l.sine possessiōe.j.e.ergo vsucapio corruit.ꝛ etiam rationē etiā assignat tex.in d.l.in bello.§.facte.j.de cap.ꝛ ista appellať naturalis interruptio.l.vsu-
17 capio.ꝛ l naturaliter.s.eo.Ex his videreť posse attentari † ꝙ in possessis vel per seruum vel per alium etiā ex causa nō peculiari non interrumpať vsucapio,eo quia tunc cessat ratio predicta assignata in tex.quia tunc per captiuitatē nō perdiť illa possessio que est apud seruum etiam ex causa non peculiari:ergo vsucapio nō interrūpitur,vt ꝓbat tex.si nō cauilletur in d. l.in bello.§.facte.ibi vsucapionē impleri.ꝛ ibi hisdeʒ ꝑsonis in possessione remanentibus. Probatur etiam ꝛ secūdo assumptum:qꝛ etiaʒ in non peculiaribus dominus de possessiōe expulsus per corpus serui vel coloni detinētis rē vtrāqʒ possessionem retinet naturalem ꝛ ciuilem,vt l.peregre.§.quibus explicitis.ꝛ ibi no.s.tit.j.ꝛ l.j.§.nō alij aūt.j.de vi ꝛ vi ar.ꝛ tenēdo istud est contra gl.Bar.ꝛ cōmuniter omnes vt etiā dixi.s. circa diuisionē tex.Sed caue arguendo nūc ad oppositū pro cōmuni:qñ dñs possidet per seruū vel filium aut colonum extra causaʒ peculiarē tūc possidet animo suo, sed corpore alieno.tex.est in l.iij.§.saltus.s.ti.Ergo cū captus est ab hostibus necesse est qḋ deponat illū animū cū ab hostibus possideatur ꝛ nō habeat facultatē reuertendi ad naturaleʒ apprehēsionē possessionis,ꝛ ita presumit lex qḋ animus cesset:ergo videť ꝙ etiā perdať possessio per tertiā rōnē quā assignaui.s.in ij.no. ꝛ per cōsequēs ꝙ etiā tūc interrūpať vsucapio:vñ de veritate huius pūcti venit.j.plenius dicendū in gl.fi.in prin.ꝛ vide qḋ
18 statim dicaʒ in vj.no. ¶†Quarto no.ex text.ibi.Item ꝛ si ipsi reuerso qḋ illud qḋ nō ꝓdest ipsi reuerso ad vsucapionē min⁹ dʒ prodesse eius heredi:qꝛ non potest heres plus iuris habere ex persona defuncti ꝙ defunctus si viueret.d.l.in omnib⁹. la.vj.§.nō debeo.j.de regu.iur.Sed si viueret ꝛ reuerteret ab hostibus non reintegrareť sibi vsucapio interrupta.ergo nec eius heredi.Et ex hoc tria correlarie inferuntur. Primo, qḋ vbi non potest habere locū fictio postliminij in reuerso ab hostibus non quoqʒ pōt habere locū fictio legis cornelie in eius herede,si captiuus moriatur apud hostes. Sic secundo nota
19 ex hoc tex.†quod bonū est argumentuʒ de fictiōe post liminij ad fictionē legis cornelie:non enim vna magis quā alia debet operari.Tertio infertur,ꝙ vbi defunct⁹ nō posset vsucapere ibi nec heres eius.Hinc est qḋ malafides defuncti nocet eius heredi ne possit prescribere.l.cū heres.j.de diuer.ꝛ tēp.ꝑscr.qꝛ mala fides defuncti cēsetur inesse ipsi heredi cū cēseatur eadē persona cū defuncto,vt in aut.de iureiur.a mo.presti.in prin. colla.v.ꝛ d.l.in oībus §.non debeo.ꝛ l.ex qua persona.s.de re. iur.¶Quinto subtiliter no.ex tex.ibi,ideoqʒ nec postliminiū
20 ei prodest vt videať vsucepisse,quod†vbi in fictione trāslatiua de tempore ad tempus nō reperitur habilitas extremorū ibi lex nō fingit.Nā videas hic,ꝙ ex quo captiuus per captiuitateʒ desijt possidere:ꝛ sic tempore quo reuertitur ab hostibus nō possidet.per consequēs per fictionē postliminij nō fingiť retro possedisse qꝛ extremū a quo est habile.Tamen ad istū tex. ꝛ similes patet responsio per iurisconsultum in l.denique.s.ex quib⁹ cau.ma.quod isto casu ideo nō fingitur, eo qꝛ possessio quam quis habet per seipsum habet plurimum facti vt declaraui.s.in secundo euidētiali.Sed ea que sunt facti nō cōtinētur postliminio,vt ibi dicit text.hoc est,non finguňt ea q̄ sunt facti ꝛ veniunt in cōsequentiaʒ prout est possessio per fictionē postliminij.De veritate tñ isti⁹ no.veniet.j.lati⁹ examinādū.
¶Sexto not.in ver.qḋ si seruus.qḋ in his que ex causa peculiari seruus capti ab hostibus acquisiuit post captiuitatē dñi

inchoatur vsucap.ꝛ multomagis si erat inchoata ante capti
21 uitatē continuat̃.Ex quo correlarie habes †qđ vsucapio in pe
culiaribus ant̃ captiuitatē inchoatā per captiuitatē nō interrū
pit̃.Et dicis qđ ꝑ captiuitatē ꝑdit̃ possessio vt in prima parte
huius.l.vbi dixi.ergo naturaliter interrūpit̃ vsucapio que sine
possessiōe ꝓcedere nō pōt:vt dixi s.in iij.no. Dic ꝙ in peculia
ribus ꝑ captiuitatē dñi nō perdit̃ possessio. Ideoq3 nec vsuca.
interrūpit̃:q2 in istis peculiaribus q̃tū ad possessionē ꝛ vsuca
pionē nō requirit̃ scientia dñi,nec aliquod factū dñi. Imo dñs
ignorās possidet ꝛ p̄scribit.l.labeo in prin.s.eo.ꝛ.l.ij.pro sol.ꝛ
l.ij.§.celsus.j.de vsuca.pro empt.ꝛ l.iusto.§.fi.j.eo.ꝛ l.iij.§.sal
22 tus.s.tit.j.†Eo quia possidet tunc corpore ꝛ animo alieno.Et
hoc est iure singulari in peculiarib⁹ vtilitatis cā receptū ꝛ sic
contra merū rigorē iuris:ita dicit tex.in l.peregre.§.quesitū.s.
ti.j.Si ergo dominus capitur ab hostibus in istis peculiarib⁹
oia cēsent̃ esse in iure suo.neq3 si esset in ciuitate eius sciētia re
qreret̃.vt dicit tex.in.d.l.iusto.§.fi.q2 vt dixi dñs ignorans pos
sidet ꝛ prescribit,cū possideat corpore ꝛ animo alieno:ergo ca
ptiuitas nihil immutat.Item quo ad ea que possidētur ex cā
peculari seruus habet̃ loco dñi.l.sequitur.§.labeo quoq3.s.eo.
ꝛ qđ habet̃ in l.j.in glo.magna.C.de ser.fu.Sed in his q̃ possi
det dñs per seruū vel colonū extra causam peculiarē requirit̃
sciētia dñi saltē quoad vsucapionē.l.ij.§.celsus.j.de vsucap.ꝑ
emp.ꝛ l.j.C.de acq.pos.q2 tūc possidet animo suo licet corpore
alieno.vt est tex.in d.l.iij.§.saltus.vnde videt̃ qđ tunc interrū
patur vsucapio:de quo tū plene dicā.j.in gl.mag.in princi.Et
tāto magis tenēdo illud qđ late tenui in.l.j.§.itē acquirimus
s.tit.j.qđ extra causaz peculiarē nō acquirat̃ etiā possessio do
mino ignorāti.Et vide q̃ dixi.s.in.iij.no.Et si iterum subtiliter
dicas pēdēte captiuitate patris vel dñi quō possibile est qđ in
istis peculiaribus habeat locū possessio a partibus sufficiēter
enumeratis,nō quidē in persona serui aut filij:q2 ipsi rē pecu
23 liarē possidere non possunt.†sed tm̄ tenent:eo q2 possessio non
tm̄ corporis,sed etiā iuris est.Ita formaliter dicit tex.in.l.pos
sessio quoq3.§.j.s.ti.ꝛ.l.neq3 seruus.s.eod.Nō quoq3 ex ꝑsona
patris vel dñi:q2 cū ipsi sint apud hostes ꝛ sint serui hostium ꝛ
ab hostibus possideant̃ nihil possunt possidere.l.cū heredes.
§.j.s.tit.j.ꝛ l.qui in seruitute.j.de regu.iur.ꝛ dixi.s.in.ij.not.Et
sine possessione nō pōt ꝓcedere vsucapio.l.sine possessiōe.j.eo.
Quomodo ergo procederet iste tex.gl.in.d.l.iusta.§.fi.in ver
bo inchoari.forte sentiēs hanc difficultatem videtur respōde
re qđ si captus reuertatur ab hostib⁹ statim incipit ipse possi
dere.ꝛ tūc fit retractio vsq3 ad tp̄s quo filij vel serui emerunt.
Si antem ipse pater vel dñs apud hostes moriatur tūc cū est
adita eorum hereditas incipit heres vere possidere ꝛ ꝑ fictio
nem fingitur retro possedisse vsq3 ad tēpus quo filius vel ser
uus rem emerunt.¶Et si iterum subtilius dicas qđ fictio nō
potest trahi retro ad extremum in habile,vt dixi supra.Sed ꝙ
isti fingant̃ retro possidere vsque ad illud tēpus quo filius vel
seruus rem emeruut:ꝛ quo tempore pater vel dominus erant
apud hostes,istud est in se impossibile.Nā istud extremum est
inhabile:q2 tūc temporis nō erat persona habilis q̃ posset pos
24 sidere,vt dixi.Potes respōdere ꝙ †fictione postliminij iste re
uersus fingitur semper fuisse in ciuitate:ꝛ sic in consequentiaz
fingitur semper possedisse.Nec in his que veniunt in cōseque
tiam alicuius fictionis requirit̃ semper tanta habilitas extre
morum,sicut requirit in ipsa principali fictione,ꝓut declarat
Bar.j.in prosecutione huius materie vbi pleni⁹ dicā.Et istā
differentiā etiā attingit Bar.in fi.iiij.oppon.ad versic.quod si
seruus,vbi circa eam multū insistit.Tu vltra Bar.potes ple
nius respondere quod seruus dicitur quodāmodo possidere
licet non proprie.l.qui a seruo.in fi.de act.ꝛ obl.secundū eundē
25 Bar.j.in prima oppo.ad ver.quod si seruus. Item†ad vsuca
pionē sufficit sola detētatio prout expresse tenet Bart.in l.ne
q3 seruus.s.eo.per.d.l.qui a seruo.in fi.ꝛ ꝓbatur in.l.nūquam.
§.si seruus.j.e.Et per captiuitatē nō fuit interrupta detenta
tio serui,qui habet simplicē detentationem.l.stipulatio ista.§.
hec quoq3.j.de ver.obl.ꝛ.l.possessio quoque.§.qui in aliena.s.
tit.j.Et sic ex predictis pondera prout etiam not.Lud.Rom.
hic,quod hic est dare casum solemnem in quo ex mera natura
li possessione seu tenuta abstractu ab omni vinculo iuris ciui
lis procedit vsucapio ꝓut etiā tenet Bart.in.d.l.neq3 seruus.
Sz aduerte q2 Bar.ibi hoc non bene probat:q2 tex.in.d.l.qui
a seruo.§.fin.in quo se fundat Bar.dicit qđ ex causa peculiari
etiā possessio acquisita intelligitur.verū est ipsi hereditati.vt
etiā ibi gl.ꝛ declarat.nō autē acquiritur ipsi seruo.Itē commu
nis opi.gl.ꝛ doc.in.l.iij.§.ex contrario.vbi dixi.s.ti.j.est qđ ciui
lis sola est que causat vsucapionem non autem mera natura
lis ꝛ minus simplex detentatio.Et sic dictū Bar.in.d.l.neque
seruus.non videtur verū quāuis alij doc.ibi nihil penitus.de

hoc tangant.¶Septimo no.ex text.ibi impēdēti esse vsuca
26 pionem †qđ qñ seru⁹ captus ab ostibus emit rem ex causa pe
culiari ius vsucapiōis interim dicit̃ esse in pendēti:q2 ignora
tur an captus reuertat̃ ab hostibus,ꝛ sic vsucapio sustineatur
ex fictione postliminij an vero moriat̃ apud hostes,ꝛ sustinea
tur fictiōe legis cornelie.Certū tū est qđ vsucapio interim ꝓce
dit vt etiam.s.dixi ꝑ.d.l.iusto.§.fi.ꝛ.d.l.i bello.§.facte.ꝛ sic no.
duo correlarie.Primo qđ qñ aliquid pōt in futurum ꝑfici alte
ro de duobus modis,dicit̃ esse in pendenti quovsq3 ex aliquo
27 capite fuerit sortitū suū effectum.tex.est hic.Scđo no†qđ sicut
aliquid pōt esse i pēdēti sicut hic ius vsucapionis,sic domini
a rerū,ꝛ omnia iura captiui interim stant in suspenso.l.cū here
des.§.j.s.ti.j.ꝛ.l.illa institutio.§.j.ff.de here.instit.Similiter
ius liberorum,ꝛ sic patrie potestatis interim est in pendenti
donec pr̄ est in captiuitate.§.si ab hostibus.insti.q.mo.ius pa
potesta.sol.ꝛ.l.fi.§.ita tū.C.de sentē.pas.ꝛ.l.pe.s.de suis ꝛ legi
ti.vbi tex.in fi.dicit per suspēsi.iuris ꝯstitutionē.ꝛ in.l.in bello
§.si qs capiat̃.j.de cap.ꝛ in.l.bona.§.qđ si fili⁹.e.Ubi tex.dicit
status omniū quorū patres vel dñi in hostiū potestate sunt in
pendēti esse.l.j.§.si pendeat.ff.ad macedonia.alibi est tex.q
mulcta dicūtur esse in pendēti q̃ declarantur ex futuro euētu
qualia ante fuisset videant̃.in.l.qui res.§.rē aūt.in fi.cū gl.p
na.j.de solu.Alibi dicit tex.in.l.fin.s.cōmu.predi.neq3 enī sic
viuētiū ita defunctorū act⁹ suspēdi receptū est qđ quatr inte
ligat̃ dic vt ibi per gl.ꝛ melius Bar.¶Octauo ꝛ vltimo no.
28 in ver.quēadmodū ibi,nā hereditates.†qđ hereditas in q
dā persone vicē sustinet,vc3 in quibus nō requirit̃ factum
opera,aut substantia persone.l.hereditas in multis supra
acqui.rerum do.ꝛ.l.j.§.sceuola.s.si quis testa.li.esse ius.
vsufruc.j.de stip.seru.ꝛ.l.mortuo infra de fideius.ꝛ instit
stipu.ser.in ꝑnc.Bar.j.in.ij.op.quarte partis q̃ est vltima op
positionū Bar.¶Et vide notabilē questionē quā ponit Ro
pha.cu.ꝛ dicit se habuisse de facto.in.l.j.§.fi.s.de acquir.po
29 De†statuto papiēsi.quo cauet̃ qđ si aliqua res vēdat̃ ꝛ cri
natur ad cridas ſm formā statuti.nisi intra certū tēpus com
pareat volens cōtradicere,ꝛ ostendat ius suum amplius no
audiat̃ ipse.etiā si sit vniuersitas.Nūquid etiā hr̄ditas iacens
comprehendatur sub tali statuto vt elapso dicto tēpore etiam
ipsa videatur exclusa.Uide ibi per eū arguētē ad partes co
cludentē qđ nō:presertim ex eo quia contra hereditatē iacen
tem non currit prescriptio.ꝛ ita cū laude Dei fuit bene expedi
ta vt puto no.huius tex.¶Gl.prima ponit casum que a
tius singulari.ꝛ ſm Alb.de ro.fuit additio que nō reperit
libris antiquis,tū ſm eū est bona.Alie gl.que sequuntur t
dunt ad declarationē tex.quam declaraui.s.in figuratione
sus.¶Gl.ij.in ver.possidebat.ampliat istuz tex.in prima pa
te vt procedat nō solum quādo capt⁹ ante captiuitatē ani
ꝛ corpore suo,ꝛ sic per seipsum possidebat,Sed etiaz qñ a
mo suo ꝛ corpore alieno puta serui vel coloni.Idez volui
fi.in ꝑn.vbi reseruo plene disputādū.¶Capio gl.fi.in ver
nō habere.Ista gl.ponit magistralē distinctionē in qua c
diā apparatū Bar.quatenus istā gl.tangit.Et prima pars
stinctiōis gl.loquit̃ de possessis ante captiuitatē domini
loquitur de prima parte huius text.Secūda vero pars di
ctionis gl.ibi,si aūt post captiuitatē.loquit̃ de his que ser
emit,post captiuitatē dñi,ꝛ sic loquit̃ de scđa parte tex.
ver.ꝙ si seruus.vsq3 ad fi.huius principij.In eadē gl.ibi
bus primis casibus interrūpitur vsucapio.gl.equiparat
iungit istos duos casus,qñ ante captiuitatē quis possid
ꝑ seipsum,vel etiā ꝑ seruū aut filiū,vel colonū extra cām
liarē ꝙ vtroq3 casu iuterrūpat̃ vsucapio,ꝛ non reintegret
fictione postliminij si dñs postea reuertat̃ ab hostibus.
partem expedit Bar.j.in.iiij.opp.secūde partis,sed hic p
30 ¶Pro clara in telligētia tex.ꝛ gl.reassumo i dubiū an in
sessis per seruū vel filiū aut colonū ex causa nō peculiar
te captiuitatē dñi ceperūt possideri ꝛ vsucapi,per captiu
postea secutā perdat̃ possessio,ꝛ sic interrūpat̃ vsucapio
re ītegret̃ ꝑ fictionē postliminij:ꝛ sic correlarie vidēdū an
isto casu ꝓcedat prima pars huius.l.iustū articulū inte
examinare tanq̄ necessariū ad intellectū tex.ꝛ glossari.
tē affirmatiuā tenuerūt gl.hic.s.secūda.ꝛ ista gl.fi.in prin
magna.in.d.l.in bello.§.facte.ꝛ gl.ij.in.l.deniq3.s.ex quib
ma.Istā partē tenet vbiq3 in ista.l.Bar.in diuisione tex
guratione casus,ꝛ latius in.d.iiij.opp.secunde partis.Et
sequunt̃ alij doc.cōiter.¶Contrariā partē tenuit gl.in
facte.in glos.pen.in versi.persona.que voluit ꝙ l3 in po
ꝑ seipsum ante captiuitatē nō procedat vsucapio cū ꝑ ca
tatē interrūpat̃.Et ita ꝓcedit prima pars hui⁹ tex.Secū
est qñ possidebat per seruū,aut filium vel colonū ex causa
peculiari.tunc nō habet locum principiū huius.l.Istā op
cur

cuti sunt Ja.de Are.And.de pisis reprobãtes gl.nostra ⁊ ca
sus positionẽ.in.j.parte quod non pcedat in possessis p alios
ex cã nõ peculiari.Nã ex quo vsucapio erat iã inchoata scien
te dño ⁊ bonã fidẽ habẽte:qꝛ sine scientia dñi inchoari nõ po
tuisset.l.j.C.de acquir.pos.⁊.l.ij.ff.p sol.⁊.l.ij.§.celsus.ff.pro em
pto.Certe talis vsucapio incepta deinceps cõtinuabitur per
detẽtationẽ serui filij, vel coloni etiã ignorãte postea dño, ex
quo a pn.sciuit illos possidere ⁊ vsucapere.Vñ ex quo a prin.
vsucapio habuit sua essentia alia,nõ attẽdit postea illud qd su
peruenit.Sicut qñ vsucapio inchoat bona fide non attẽditur
mala fides q postea supuenit,loquor de iure ciuili.l.vni.§.hoc
tñ mõ.C.de vsuc.trãsfor.Vñ qñ ad possessionẽ ⁊ vsucapionẽ,
factũ ⁊ sciẽtia dñi nõ sunt necessaria, si dñs medio tpe capiat
ab hostibus,⁊ postea reuertatur cũ nullũ ius factũ sit necessa
riũ fictio procedit,⁊ vsucapio debet pcedere.Pro hoc ẽt ad
ducit bonũ tex.simpliciter intelligẽdo in.d.l.in bello.§.facte.
de quo tex.ff.latius dicet.Istã opi.reprobat Bart.⁊ sequit gl.
nostras in.d.iiij.opp.ij.partis per istũ tex.in versic.quẽadmo
dũ enim,vbi tex.vult idẽ iuris esse in possessis tẽpore captiui
tatis per se vel per seruũ ex cã nõ peculiari. Sed in primo ca
su interrumpitur vsucapio:nec habet locum fictio postliminij
nec legis corne.vt est text.apertus in.j.parte hu9.l.ergo nec
scdo.⁊ qꝛ Bar.inducit istũ tex.intelligendo qd sint verba Ju
liani put etiã dicit intelligere ipsos Ja.de Are. And.de pisis
⁊ Old.Lau.Tu stringe forti9 etiã dato qd sint verba Mar
31 celli,⁊ q eius opi.sit reprobata.† Tamen ex legibus etiã cor
rectis insertis in corpore iuris licitũ est sumere argumentũ in
eo in quo nõ corrigunt:vt est gl.no.in l.j.in prin.⁊ ibi Bart.in
fi.notat.ff.de cõiunger.cũ eman.lib.⁊ latius Bar.in.l.fi.ff.ad.l.
cor.de fal.⁊ vtrobiqꝫ Bar.allegat tex.in.c.authoritate.de con
cessio.preb.in.vj.vbi papa arguit ex legib9 correctis. Sed ad
istũ tex.rñde qd ista purificatio q nihil itersit an ipse possideat
an persona sibi subiecta fuit Marcelli put refert tex.in.d.§.fa
cte in fi.Et ista equiparatio ibi expresse probatur in tex.vnde
nõ põt ex ea sumi argumẽtũ,⁊ cũ ibi expresse reprobet, cessat
etiã argumentũ qd ego proxime addi.Secundo posset dici q
32 iste text.in ver.quemadmodũ. † cum habeat plures ⁊ varios
intellectus p glossas ⁊ doc.hic nõ potest ex eo sumi argumen
tũ,vt no.Bar.i.l.in ambiguo p illũ tex.ff.de reb9 dub.Imol.⁊
Mod.in.l.cũ prolatis.per illũ tex.ff.de re iudi.qꝛ qd multipli
citer exponit eius veritas nõ habetur , fm Boetiũ, vt refert
Bald.in l.precib9.in.vij.col.C.de impu.⁊ ali.substi.⁊ in l.data
opera.in.xj.col.C.qui accu.non pos.Sed caue qꝛ in equipara
tione quã fecit tex.nõ videtur esse varietas:sed dic q imo etiã
est qꝛ varietas intelligendo q verba Marcelli trahuntur ad
vnum sensum,⁊ intelligendo quod verba Juliani trahunt ad
aliũ melior tamen videtur ⁊ planior solu.precedẽs.Secũdo
mouetur Bart.⁊ respondet fundamẽto partis aduerse,q li
cet verũ q sit ad continuationẽ vsucapionis nõ requirat am
plius scientia vel factũ domini.Non tamẽ sequitur:ergo fictio
procedit:cum extremũ a quo sit inhabile.qd dꝫ etiã essentiali
ter esse habile ⁊ tale qd actus qui retrotrahitur posset nũc in
choari,vt.l.bonorũ.ff.re ra.ha.Sed hoc casu dñs reuersus ab
hostibus non posset sine scientia inchoare vsucapionem vt in
iuribus.s.allegatis.Ergo sine scientia nõ erit extremum suffi
ciens in essentia,sed sciẽtia sicut ⁊ animus est facti.l.bone fidei
§.de acq.rer.do.Ergo p fictionẽ postliminij nõ restituit.d.l.de
33 niqꝫ.in fi.Cõfirmo vltra Bar.⁊ alios,† qꝛ qui est in captiuita
te apud hostes,vel in exilio,aut etiã volũtarie abest,presumi
tur ignorare ea q fiunt in ciuitate,imo etiam banna generalia
ciuitatis vt.l.plane.⁊ ibi ad hoc pulchre.no.Bal.s.de excu.tu.
idẽ Bal.⁊ Ang.in l.tres fratres,ff.de pac.Ad idẽ tex.in. c.fin.
⁊ ibi.d.Ab.in.iij.no.adhoc no.qui mat.accus.pos. Et idem do.
Abb.in.c.j.in.iij.col.de postu.prel.Imo.qui est in ciuitate psu
mit ignorare ea q fiũt in comitatu ⁊ ecõtra.Ita no.Bal.⁊ An
ge.in.l.titius.§.lucius.p illũ tex.ff.de lib.⁊ posth.Ergo domin9
existens apud hostes presumitur ignorare an seruus suus am
plius possideat vel prescribat,ergo cũ tunc quãdo reuertit ab
hostib9 nõ habeat sciẽtiã,⁊ sic nõ posset tũc ichoare vsucapio
nẽ:ergo etiã nõ põt fingi.¶ Sꝫ huic fundamẽto Bar.rñdeo
multipliciter.Primo q ex quo dñs a principio sciuit seruum
possidere ⁊ vsucapere,ista sciẽtia sufficit ad cõtinuandũ vsuca
pionẽ,licet postea desineret esse scientia,vt probat per tex.no.
in.l.q vniuersas.§.qd per colonũ.ff.ti.j.Ubi est tex.qd lꝫ heres
sine aio ⁊ sciẽtia nõ posset inchoare possessionẽ nec vsucapio
nẽ:tñ sine aio ⁊ sciẽtia poterit q̃sitã retinere ⁊ cõtinuare. Ita
ibi est tex.nã facilius aliquid cõseruatur,⁊ retinet quã de no
uo inducat per regulã.l.patre furioso.ff. de his qui sunt sui.⁊
c.quemadmodũ.de iureiu. ⁊. c.ad apostolicam cũ si.de re.iud.
Scdo dico,q in casu nr̃o adest habilitas ex quo sum9 in con
tinuatione vbi sciẽtia non requirit vt dixi,⁊ sic extremum est
habile:ergo statim ipsi captiuo reuerso vel eius hrdi ignoran
ti acquirit possessio ⁊ vsucapio. Tertio rñdet ⁊ plenius. Po
ne q quãdo reuertit ab hostib9 captiuus habeat de hoc scien
tiam extremũ a quo erit habile:ergo fm Bart.⁊ doct.dꝫ fingi
vsucepisse. Et si dicas qd istud factum sciẽtie dꝫ adesse statim
tpe reuersionis qd cum nõ adsit extremũ reddit inhabile.Re
spondet sufficere q quãdo erit reuersus domũ, ⁊ erit in ppria
ciuitate habebit tunc de hoc verisimilẽ scientiã ad hoc vt ha
beat locũ fictio postliminij. Probat in simili per text.in l.non
vt a patre.⁊ in.l.cũ due.ff.de cap.vbi si maritus reuertat ab ho
stib9,postea denuo cõsentiat ⁊ recuperat vxorẽ fictionẽ post
liminij fingit retro habuisse,⁊ tamẽ in ipsa reuersione nõ habe
bat illud factũ mutui cõsensus.l.nuptias.ff.de reg.iu. Sicut ẽt
in reuerso ab hostib9 ad hoc vt pcedat fictio postliminij.suffi
cit qd quãdo est domi,habeat animũ ibi remanẽdi,⁊ nõ redeũ
di ad hostes.Quis a pncipio tpe reuersiõis talẽ animũ nõ ha
beret,vt.l.postliminij ius.§.fin.⁊ l.nihil.ff.de cap.Quarto põt
respõderi q cũ possessio ⁊ vsucapio veniãt in ꝯsequẽtiã vt hic
p Bar.ergo nõ obstãte q extremũ sit ihabile dꝫ cadere fictio
vt hic per Bar.in plurib9 locis allegãtẽ ad hoc text.in.l.pe.ff.
34 de suis ⁊ legi.† Et si dicas qd illa doc.Bar.q in his q veniũt
in consequentiã nõ requiratur habilitas,procedit in his que
sunt iuris,sꝫ possessio postq est inesse deducta est facti fꝫ bar.
in.l.j.in prin.vbi dixi.s.titu.j.Dic qd ista possessio ⁊ vsucapio
multũ iuris habent,maxime in continuando , cũ nõ requirat
postea anim9 vl sciã aut alid factũ dñi vt.s.dixi.Subdit Bar.
quod possessa per seruum ex cã nõ peculiari in vno cõueniũt,
cũ his q possidentur ex cã peculiari.s.quo ad acquisitionẽ pos
sessionis cũ in neutro requirat scia domini.Tu dic istud pro
cedere sequẽdo magis cõem opi.sed iste articul9 est valde du
35 bius.† An extra cãm peculiarẽ per seruum aut filiũ acquira
tur possessio dño ignorãti,⁊ multa iura sunt aperta in opposi
tũ.Ego plene disputaui hunc articulũ in.l.j.§.itẽ acquirimus.
s.tit.j.⁊ ibi tenui cõtra cõmunẽ:⁊ credo q sit veritas : est verũ
q in procuratore qꝛ adest mãdatum domini per eũ bene acq
rit possessio dño ignoranti , vt est tex.in.l.ij.ff.p sol.⁊ in.l.j.C.de
acqui.pos.¶ Itẽ inquantũ Bar.ponit discõueniẽtiã in fictio
ne qꝛ in peculiaribus procedit fictio quantum ad vsucapionẽ
in alijs secus per rationẽ.s.dictã fm Jac.de are.⁊ And.de pi
sis.Et hoc dicit Bart.sibi placere.Adde q imo ipsi ꝯtrium te
nent q etiã in nõ peculiarib9 procedat fictio quoad vsucap.
p rationẽ eorũ quã.s.prime retulit Bar.Et sic Bart.videtur
eos cõtrario mõ.referre.Et p id habes expedita omnia dicta
Bart in hoc articulo alij.hic nihil vltra dicunt. ¶ Ego vltra
36 Bar.arguam p vtraqꝫ parte,qꝛ† veritas sepi9 examinata ma
gis explendescit in lucẽ vt dt tex.xx.q.ix.in.c.graue.gl.in.c.in
ter dilectos.in repe.de fide instr.Pro cõi opi.gl.⁊ doc.facit il
lud q etiã.s.pluries fuit dictum:qꝛ p captiuitatẽ domini cum
efficiatur seruus hostium ⁊ ab hostib9 possideat desinit possi
dere:⁊ si reuertatur ab hostib9 est opus noua apprehensione
possessionis.l.cum hrdes.§.j.s.ti.j.ergo interrũpit vsucapio q
sine possessione pcedere non põt.ergo fictio nõ potest habere
locum vt est tex.hic in.j.parte ⁊ dixi s.in.ij.⁊.iij.no.Confirma
tur qꝛ possessio quam quis habet per seruum vel filium aut co
lonum ex causa non peculiari habetur ⁊ retinetur animo dñi
vt est tex.in l.iij.§.saltus.s.tit.j.Ergo cum p captiuitatẽ inter
rumpatur animus quem deponit ex quo non habet amplius
facultatem reuertendi ad actualẽ possessionẽ.l.si id qd.§.fi. s.
tit.j.per cõsequens perditur possessio ⁊ sic vsucapio interrum
pitur.Cõfirmatur ⁊ fortius qꝛ negari nõ potest qd per capti
uitatem domini saltẽ interrupta est ciuilis possessio , cum ca
ptus ab hostibus qui est seruus hostium nihil põt possidere.
d.l.cũ heredi.§.j.⁊ ciuilis sola est que causat vsucapionem fm
gl.doc.in.l.iij.§.ex cõtrario.s.tit.j.ergo non põt fingi vsucapio
vbi vere non põt habere locum.l.qui ad certum.s.loc.Nec po
37 tes dicere qd ciuilis sit penes seruum,qꝛ seruus † nõ põt pos
sidere,sed solum hꝫ tenutam.l.possessio quoqꝫ.§.j. s.titu.j. Et
38 quãdo† qs est capt9 ab hostib9 nec ipse nec eius seruus pos
sunt possidere.l.neqꝫ seruus.s.e.⁊ in specie de ciuili est tex.in.l.
qd seruus.s.tit.j.vbi dicunt tex.qd etiam peculium seru9 ciuili
ter possidere potest:sed naturaliter tꝫ qꝛ quo ad ea q sunt iu
ris ciuilis seruus habetur p mortuo.l.qd attinet.ff.de reg.iur.
Nec etiam potes dicere qd ex sola tenuta serui pcedat vsuca
pio put tꝫ Bar.in.d.l.neqꝫ seruus.qꝛ hoc nõ est verum:⁊ hoc
reprobaui.s.in.vj.no.ad finem.⁊ cõtrarium tꝫ gl.⁊ doct.in d.l.
iij.§.ex cõtrario. Et si tu subtilis diceres istud fundamentum
de interruptione ciuilis possessionis militat punctualiter in
peculiaribus. Dico verum esse secundum iuris dispositionẽ
per ea que dicta sunt:sed in peculiaribus aliud singulari iure

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

statutũ est ex quadã equitate vtilitatis cã prout dicit tex.in.l.
peregre.§.quesitũ.š.titu.j.statim.ĩ.subiungã.Confirmat̃ ⁊ ter-
tio supraſcriptũ fundamentũ q2 in peculiaribus tm̃ rebus in
ductũ est qd ignorãte dño vsucapio ꝓcedat.l.ij.ĩ.ꝓ sol.Et hoc
est iure singulari receptũ ⁊ si cõtra regulas iuris.vt dicit text.
in.d.l.peregre.§.quesitũ ergo cõtrariũ est in alijs nõ peculia-
ribus ꝙ cũ captiuus sit ignorans quod nõ ꝓcedat vsucapio.
39 Et rõ †quare in peculiarib⁹ dño ignorãte ꝓcedat vsucapio est
duplex. Prima tunc serui habentur loco dñi.l.sequit̃.§.labeo
quoqz.š.eo.que ratio cessat in nõ peculiaribus Secũda ratio
quia in peculiaribus in principio adest consensus ⁊ voluntas
dñi ex quo ꝯcessit peculiũ,vt dicit tex.in.l.j.§.itẽ acquirimus.
š.ti.j.secus in nõ peculiarib⁹.Tũ ad istã vltimã cõfirmationẽ
potes clare rñdere,ꝙ procedat in vsucapione inchoãda.q2 in
peculiarib⁹ iure singulari fuit inductũ ꝙ a prin.inchoet̃ vsu-
capio dño ignorãte.Et istud nõ habet locũ in nõ peculiarib⁹
ita procedunt iura preallegata.Sed quãdo a principio inter-
uenit sciẽtia ⁊ bona fides dñi:tũc idẽ est ex causa nõ peculiari
sicut in peculiaribus.Itẽ ad principale fundamentum potes
40 respondere † ꝙ in possessis per filium vel alium ex causa non
peculiari non ꝑdatur possessio per captiuitatẽ dñi, ⁊ sic nõ in
terrumpatur vsucapio ꝓut est tex.nõ cauillãdo in.d.l.in bello
§.facte.quẽ statim.ĩ.inducã.Itẽ q2 dñs de possessiõe expulsus
ꝑ corpus serui vel coloni detinẽtis rẽ:vtranqz possessionẽ na-
turalẽ ⁊ ciuilẽ vr̃ retinere.l.peregre.§.quibus explicitis. vbi
41 no.š.titu.j.⁊.l.j.§.non autẽ.ĩ.de vi arma.†Itẽ captiuitas non
obstat vbi scientia dñi in ciuitate nõ esset necessaria.ita dicit
tex.in.d.l.iusto.§.fi.ĩ.e.⁊.l.pe.ĩ.de ca.Sed in possessis per seruũ
vel aliũ ex causa nõ peculiari si dominus fuisset in ciuitate nõ
fuisset amplius necessaria scientia domini:q2 sufficit ꝙ a prin-
cipio dñs sciuerit ⁊ fuerit in bona fide:vt š. pluries fuit dictũ
vsucapio continuatur etiam ignorante dño,vt probat text.in
l.nunquam.§.si seruus.ĩ.eo.vbi etiam ignorante dño cõtinua
tur vsucapio ex dominica,vt sic extra causam peculiarem.Ad
idẽ faciũt tex.quos allegabo.ĩ.in tertio fundamẽto partis cõ
trarie.Itẽ põt dici qd nõ obstante interruptione possessionis
fingat̃ vsucapio sicut ex causa peculiari.vt vult Bar.in l.natu
ral'r in iiij.col.š.eo. licet cõtrariũ videat̃ dicere Bart.hic in ij.
oppo.ad ver.qd si seruus.⁊ etiã in iiij. opp.qd procedat fictio
quo ad vsucapionẽ q2 etiã fingitur possedisse.¶Secũdo prin
cipaliter pro hac parte cõmuni adducitur text.in l.ait pretor.
42 §.is autẽ.ff.ex quib.caus.ma.Ubi tradit̃ regula generalis † ꝙ
existens apud hostes nihil potest vsucapere nec ceptaz vsuca
pionem implere.Deinde in ver.hi plane.solũ excipitur posses-
sio ex causa peculiari:ergo in alijs debet remanere firma regu
la.l.nã qd liquide.§.fi.cũ vulga. š.de penu.lega. Et hoc modo
potest etiã induci tex.in l.pe.in prin.in verbo nihil.⁊ in verbo
paulus imo.ĩ.de capti.Potes dicere ꝙ licet ista iura generali
ter loquant̃,tamen debẽt restringi ⁊ declarari per alias leges
de materia loquentes.l.sed ⁊ posteriores.š.de legi.¶Cum er-
go alibi disponatur quod idem sit in possessis ex causa nõ pe-
culiari,vt in iuribus que statim adducam pro parte cõtraria
ergo expediẽdo de peculiaribus videt̃ etiã ista excipere, maxi
43 me cũ ratio assignata in d.l.pe.militat etiã isto casu.† Et iura
limitatoria seu ponentia exceptionem extenduntur ex identi-
tate rationis.c.cum dilecta.§.nos igitur.⁊ ibi do.Abb.ad hoc
no.de cõfir.vti.vel inutili.⁊ c.post trãslationẽ. §. quãquã.⁊ ibi
Bal.ad hoc valde no.de renũ.gl.in l.j.C.de cõdi.inde. ⁊ in cle.
j.de elec.d.Ab.in c.ad audientiã in j.no.de cleri.nõ resid.⁊ ali-
bi sepe.Itẽ tex.in d.l.ait pretor. §.is aũt.loquitur in possessis
per seipsum,vt ibi per gl.Et ideo excipit tantũ de peculiarib⁹
q2 in eis inchoatur ⁊ cõtinuatur vsucapio.⁊ š.negauerat vsu-
capionez per captiuũ inchoari ⁊ cõtinuari vnde bene excipit
casum in peculiaribus in quibus inchoatur ⁊ cõtinuat̃ vsuca
pio nõ obstãte captiuitate:sed in possessis ex causa nõ peculia
ri tantũ cõtinuaretur,sed nõ inchoaret̃ vsucapio.d. l.in bello.
§.facte.Itẽ quo ad tex.in d.l.pe.ĩ.de capti.põt dici ⁊ bñ quod
regula ⁊ exceptio ibi posita loquunt̃ de q̃sitis post captiuita-
tẽ.sed questio nostra est de q̃sitis ante,⁊ ista sunt que ꝑ parte
affirmatiua sic pro opi.cõi facere ⁊ restringere vident̃. ¶In
contrariũ pro parte negatiua ⁊ sic ꝑ opi.Ja.de Are. ⁊ And.
de pisis contra cõem que mihi videt̃ in pũcto iuris defensabi-
lis,faciũt ea que superius dixi rñdendo fundamẽtis in cõtra-
rium adductis.Ego imprimis moueor ⁊ cõsidero qd iura hac
de materia loquẽtia semper loquũtur de quesitis post captiui
tatẽ prout loquit̃ tex.hic in verbo qd si seruus.⁊ in l. iusto.§.fi,
ĩ.e.⁊ in l.pe.ĩ.de capti.ergo sec⁹ in q̃sitis ante captiuitatẽ.Sz
questio nostra est in quesitis aũ captiuitatẽ.vbi a principio in
teruenit sciẽtia ⁊ bona fides dñi,⁊ sic vsucapio habuit suã es-
sentiã,ergo non interrũpitur ꝑ captiuitatẽ dñi postea super-
uenientẽ,vt š.dictũ fuit.nam initium ⁊ origo nascisce nde pos
sessionis ⁊ nõ retinende exquirẽda est ita dicit tex.in l.clã poss
dere in prin.vbi aliqua ad hoc cumulaui.š.tit.j.⁊ in l.qui id qd
in prin.š.de do.Itẽ a primordio tituli posterior format̃ euẽt⁹
dicit tex.in l.vnica.š.de impo.lucra.descrip.lib.x.Confirmatur
q2 tex.in d.l.iusto.§.fin.loquitur conditionaliter ibi si cũ apud
44 hostes dñs aut pater agãt.†Sed cõditio sui natura importat
causaz finalẽ.l.ij.§.fi.vbi plene no.š.de do.Item cõditio appo-
sita a lege importat illud esse de forma ⁊ solennitate,vt singul'r
tenet Bal.in aut̃.matri ⁊ auie.in j.col.in fi.C.quãdo mulier tu
te.offi.fungi.põt ꝑ tex.in l.ꝑtor.in prin.š.de colla. bono.sequũ-
tur.d.Alex.⁊ Are.in l.ij.§.pri⁹ vbi dixi.š.de vul. ⁊ pu. d. Alex.
in l.j.in fi.š.de lib.⁊ post.Abb.reputat singulare ⁊ rationabile
in c.in causis.in iiij.col.de testi.Similiter tex.in d.l.pe.ĩ.de cap.
dicit dum apud hostes fuisti illa dictio dum. facit conditiona
lem.l.cõcubinã.§.vxori.š.de leg.iij.Bart.⁊ alij.in l.j.C.de lega.
Bar.in l.j.in vij.col.ff.de cõdi.⁊ demon.Sed videt̃ obstare iste
tex.in ver.quẽadmodũ.qui loquitur de quesitis ante captiui-
tatem,ibi cũ ad hostes peruenerit ⁊ tamẽ equiparat ea que qs
per se vel per seruum tunc temporis possidebat. Sed rñde ad
istum tex.prout dixi.š.in primo fundamẽto partis contrarie.
¶Secũdo ꝑ hac parte bene facit tex.in d.l.in bello.§.facte ali-
legat.š.per Jaco.de Are.⁊ And.de pisis quadrupliciter indu
cẽdo illũ tex.Primo enim dicit quod eorũ que captiuus per
seipsũ possidebat interrumpit̃ vsucapio illa ratione:q2 certũ
est eũ possidere desijsse,⁊ sic idẽ dicit quod iste tex.in prin.Er
go cum in quesitis per seruum aut filium ante captiuitatẽ ex
causa nõ peculiari per captiuitatẽ postea sequutam nõ perda
tur possessio exquo tenebatur corpore serui vel filij, vt.š.pbaui.
⁊ ĩ.dicam.ergo etiã non interrumpitur vsucapio.Secundo
subdit ille tex.eorum vero que per subiectas iuri suo personas
possidebat vsuqz capiebat,vel si qua postea peculiari noĩe cõ-
prehendunt̃.heredi suo tẽpore impleri vsucapionẽ remanen-
tibus ijsdẽ personis in possessione. Ista sunt formalia verba il
lius tex.⁊ sic in primo casu loquitur de quesitis ꝑ seruũ vel fi-
liũ ante captiuitatẽ ex causa nõ peculiariri que dominus per
subiectas sibi ꝑsonas possidebat ⁊ vsucapiebat.Et tamen vult
45 ꝙ nõ obstãte captiuitate vsucapio heredi impleat̃. Nec obsta-
tur ꝙ illa qualitas peculiari nomine posita in sequenti clausu
la debeat etiam referri ad precedentẽ clausulã, attento qd illa
clausula precedens nondũ habeat orationẽ perfectã, per do-
ctrinã no.Bart. in simili in l.in repentendis.š.de leg.iij.Quia
dico qd illa qualitas peculiaris fuit posita in sequẽ.clausula.⁊
sic est ꝙ clausula sequẽs non est potẽs ad determinationẽ pre
cedentis sicut econtra.vt no.Bar in l.quisquis.per glo.ibi.š.
de leg.iij.⁊ in l.auia.in prin.š.de ꝯdi. ⁊ demõ.⁊ in l.si quis ex ar
gentarijs.§.si initium.in j.col.š.de eden. Raph.Fulg.⁊ Pau.
de cast.in l.j.C.de lib.prete.cũ alijs concor. quas ibi dixi bñ fa
cere.Quod egregie no. Bal.⁊ bene ad ꝓpositũ in.l.quoties se
cũda.in fi.C.de fideicõmi.vbi tenet ꝙ illud quod antecedit nõ
sapit naturam sequentis sed bene sequens antecedentis.Ad
46 idẽ bene facit† q2 conditio adiecta in institutione intelligitur
repetita in legato postea facto.l.duos.⁊ l.auia. ⁊ ibi Bar.š.de
cõdi.⁊ demõ.secus si legatũ precedat.l.filiumfamilias.in prin.
⁊ ibi gl.⁊ Bar.š.qñ di.lega.ced. Tertio pondera aduersatiuaz
47 eorũ vero,que† denotat diuersitatẽ in iure ⁊ in facto fm Bar.
in l.hoc amplius.§.de his aũt.š.de dam.infec. ergo cũ.š.dixe
rit ꝙ eorũ que ꝑ semetipsum possidebat ⁊ vsucapiebat ꝑ capti
uitatẽ perdit̃ possessio,⁊ sic vsucapio interrũpitur:ergo vt ad-
uersatiua bene ꝓcedat,cũ in his que ante captiuitatẽ posside
bat per filios aut seruos generaliter ⁊ sic etiã ex causa nõ pe
culiari nõ perditur possessio nec interrũpit̃ vsucapio.Quarto
bene pondera illos ablatiuos absolutos remanẽtibus ijsdem
48 personis in possessione,†q ablatiui faciunt conditionez.l.cun
ctis agris.š.de vsur.l.a testatore.⁊ ibi Bart. š. de condi.⁊ de
mõ.l.ab emptione.⁊ ibi.Bar.vbi.dixi.š.de pac. Ergo captiui-
tas dñi nõ facit qn ille ꝑsone filij ⁊ serui remaneãt in possessiõe
ergo per captiuitatẽ nõ perdit̃ possessio,si nõ perdit possessio
ergo non interrũpitur vsucapio a cessante ratione illius tex.⁊
istius,Si dicas quod illa dictio in possessionez intelligit̃.id est
detẽtationẽ que conuenit filijs ⁊ seruis.l. stipulatio ista.§.hoc
quoqz.ĩ.de verbo.oblig.⁊ l.possessio quoque.§.qui in aliena.š.
tit.j.Dic ꝙ cum illi ablatiui faciant conditionẽ debent imple
ri ꝓprie in forma specifica.l.qui heredi.⁊ l.meuius.in prin.š.de
condi.⁊ demõ.q2 cõditio denotat esse de forma secũdum Bal.
in l.pro h'ditarij in j.col.in fi.C.de here.actio.ergo.non possu-
mus impropriare verbũ possessionẽ pro tenuta. Tamẽ tenen-
do cõem sententiã posses respondere ad.§.facte. quod ver.eo-
rum vero.in prima parte loquat̃ de quesitis per subiectas per
sonas ante captiuitatẽ partis vł dñi.Intelligo ex causa nõ pe
culiari

culiari vt statim probabo. deinde ver. sequēs vel si qua loquat̃
de qsitis per subiectas psonas ex cā etiā peculiari:sed post ca
ptiuitatē dñi vel patris. ⁊ sic ille tex. facit duos diuersos cas⁹
vnū de quesitis ante captiuitatē, aliū post:nō aūt facit differē-
tiam de qualitate peculiari:imo vterq; casus debet pariter in
telligi ex cā peculiari. Istud pbo per dictionē vbique sequitur.
49 Nā regulā habem⁹ † ꝙ vna pars alternatiue que sequit̃, alte-
a rā parte alternatiue que est dubia declarat tex. est sing. in l.j.ff.
de reb. dub. quē tex. ita pro sing. no. Lu. ro. in cōsi. cccxxj. incip.
premissorum doctorum cōclusionem:nullū tex. etiā no. Bal. in l.
conuenticulā in iij. col. i fi. C. de epis. ⁊ cle. Ergo cū sit dubiū an
pma clausula loquat̃ ex cā peculiari, istud declarabit̃ per alter
natiuā sequentē que hoc casu clare loquit̃. ¶ Tertio pricipa-
liter pro ista parte facit, q2 rō que militat in peculiarib⁹ videt̃
etiā militare in nō peculiaribus quesitis ante captiuitatē do-
mini:ergo dz esse eadem iuris dispositio vulgata l. illud. cū si. ff.
ad l. aq. ⁊ l. a titio. in fi. vbi dixi. j. ď ver. ob rō eī in peculiarib⁹
est:q2 in eis nō requiritur sciētia dñi in ciuitate:vt dicit text. in
d.l. iusto. §. fi. in d.l. pe. j. de cap. sed hic etiā nō requiritur scien-
tia dñi. q2 cū scia dñi a prin. interuenerit cōtinuat̃ postea pos-
sessio ⁊ vsucapio etiā ignorāte dño nō obst. captiuitate postea
supueniēte p tex. si nō cauillet̃ in d.l. nūꝗ. §. si seruus. j.e. vbi ēt
ignorante dño cōtinuat̃ vsucapio ex cā dñica ⁊ sic nō peculiari.
50 Secūdo per rōnē Bar. † q2 sicut bona fides q̄ facti est. l. bone
fidei. §. j. ff. de acqui. re. do. sufficit a pri. ad vsucapionē nec ma-
la fides postea supueniēs obstat. vt ibi est tex. ⁊ i l. vni. §. pe. C. ď
vsuca. transfor. ita ⁊ sciētia lz sit facti dz sufficere ꝙ a pncip. in
teruenerit nō ob. ignorātia postea superueniēte. ⁊ ad hoc bene
facit tex. in d.l. q̄ vniuersas. §. qď per colonū. ff. ti. j. vbi lz scien-
tia interrūpatur per mortē dñi:tū continuat̃ per seruū vl' colo
num vsucapio. ⁊ heres postea adeūdo fingit̃ vsucepisse. Facit
tex. in l. qui cū pro herede. in fi. ⁊ in l. qui fūdū. in prin. j. pro em-
pto. cum ergo in casib⁹ illis fingat̃ heres vsucepisse qui tū non
posset sine sciētia vsucapionē inchoare q2 oia iura fingunt̃ sibi
quesita a die mortis. l. oia fere. j. de re. iur. pari rōne idē dici dz
in herede captiui vt fingat̃ p.l. cor. vsucepisse. arg. l. j. C. de cap.
⁊ idē fortius dz esse in captiuo reuerso per fictionē postliminij
per illū tex. in prima parte. Ibi ⁊ si ipsi reuerso nō prodest. ⁊ q2
lex cornelia ⁊ postliminium equiparant̃ vt dixi in tex. ⁊ est etiā
tex. in l. bona. in pri. j. de capti. Nec ob. si diceretur ꝙ possessio
quam quis habet pe seruum vel filium aut colonū ex causa nō
peculiari habetur ⁊ retinet̃ animo ipsius domini:vt est tex. in l.
iij. §. salt⁹. ff. ti. j. ergo nec p captiuitatē tollitur q2 vltra superi⁹
dicta pōt etiam dici ꝙ licet animus dñi interrumpatur per ei⁹
captiuitatē:non tamē interrumpitur possessio neq; vsucapio:
per tex. in l. pegre. §. quibus explicitis. cū gl. cōiter approbata
ff. tit. j. Ubi etiam si animo amittendi possessionē discesserimus
de fundo adhuc illam per seruū vel colonum retinemus. ⁊ hoc
tenet Are. in l. iij. §. i amittēda. ff. ti. j. ⁊ Pau. de ca. i d.l. iij. §. sal-
tus per rationem de qua ibi per eū ergo idē in casu nostro dicē
dū q̄uis d. Alex. in d. §. in amittēda. in pe. ⁊ vlti. colū. aliter te-
neant ⁊ ibi plenius dixi. ¶ Quarto ⁊ vltimo p ista parte facit
tex. in d.l. iusto. §. fi. j.e. ibi cū prius esset vt qď vsuceptum dice-
retur possessum foret. ⁊ sic vult tex. ꝙ in reb⁹ emptis per seruū
tempore captiuitatis ex cā nō peculiari sed dñica:adeo nō ha-
bet locū fictio q2 prius nō fuerat possessum ex quo tpe acquisi
tionis dñs iam erat in captiuitate. ergo si nō esset querēdū de
possessione vult ille tex. ꝙ vsucapio fingeret̃ iure postliminij. sz
in casu nostro non est de hoc querēdum cum fuerit a prin. pos-
sessum. ergo ⁊c. ¶ Tenendo istam partem que videtur dispu-
tando sustētabilis ꝙ in possessis pe seruum aut filiū vel colo-
nū ex cā nō peculiari ante captiuitatē dñi sciēte dño ⁊ bone fi-
dei existēte per captiuitatē postea secutā nō impediat̃ reitegra
tio vsucapionis per fictionem postliminij. ex quo sequit̃ ꝙ iste
text. in prima parte solū procedat in possessis per seipsum put
expressius dicit tex. in d.l. in bello. §. facte. in prin. Non aūt pce
dat in possessis per alium ante captiuitatem ex causa nō pecu
liari contra gl. nostras Bar. ⁊ cōiter doc. ⁊ ita. ff. diuisi tex. sum
51 mam ⁊ casum in terminis figurani. ¶ † Sed tenēdo cōez opi.
glossarum e doct. ꝙ ista l. in j. parte ⁊ similes procedant etiā in
rebus dñicis possessis seu detentis per filium seruum aut colo
num in ciuitate remanentes ante captiuitatē dñi ex cā nō pe-
culiari. nam lz per captiuitatē extinguat̃ possessio ⁊ vsucapio
tamē eo reuerso nō reintegratur vsucapio per fictionē postli-
minij. Limitat singulariter Ang. sub dubio tū forte, vt ista cō
52 munis cōclusio procedat qñ † multū tempus adhuc supererat
ad vsucapionē cōplēdā:sed qñ tpe captiuitatis dñi pauci dies
duo forte vel etiā decē dies supererāt ad cōplēdā vsucapionē
q2 dñs fuit capt⁹ per. x. dies anteꝗ cōpleret̃ vsucapio:tūc dñs
reuersus fingit̃ retro vsucepisse fictione postliminij etiā in reb⁹
extra causam peculiarem ante captiuitatē per alias possessi:
q2 tūc retrotractio hz equitatē. Mouetur per tex. no. in l. rerū
mixtura. §. labeo. j.e. Sz vbi multum restabat ad vsucapionē
complendam q2 tūc tali retractioni repugnaret equitas natu
ralis. tūc precederent ista. l. ⁊ similes. istam limitationē repro-
bat Jo. de Imo. hic q2 est cōtra istam. l. ⁊ l. deniq;. ff. ex quibus
cau. ma. q̄ loquunt̃ simpliciter ⁊ indistincte ⁊ sic indistincte de-
bēt itelligi. l. de pcio. cū si. ff. de publi. Nec ob. tex. in d.l. rerū mi-
xtura. §. labeo. q2 ibi ille regule vel columne in edificium conie- a
cte possidebantur saltem in concreto simul cū edificio nimirū
si ibi vsucapio procedit qñ modicū tps restabat. Hic aūt nullo
modo possidebat. ⁊ sic nō est eadē rō. Nec ob. fm eū id qď tenet
gl. no. in l. j. §. qm aūt vi deiect⁹ est. ff. de vi ⁊ vi arm. Ubi ptz ꝙ
habetur consideratio lucri cum aliena iactura vbi modicū tē-
pus restabat ad complēdum vsucapionem. q2 illud pcedit ad
preiudicium ⁊ damnum ipsius violētiam cōmittētis. Contra
quem prescriptio processisset si non fuisset interrupta. Addo ꝙ
istam limitationem Ang. etiam reprobat insignis doctor. d. pe
trus de besu. hic nullam tū faciens de Imo. mētionem motus
q2 nulla. l. cauetur ꝙ quādo supersunt pauci dies ad cōplēdā
vsucapionē qď tunc in possessis per alium extra cām peculia-
rem vsucapio interrupta per captiuitatē restauretur p fictio-
nē postliminij dño reuerso. Preterea volūt doc. ꝙ qñ superest
magnū tēpus nulla equitas dictat ꝙ debeat vsucapio p fictio
nem restaurari. vnde fm eū tanta equitas infertur ex tempore
duorū dierū quāta duorum annorū. q2 vltimo momēto aufert̃
ei dñiū l. iij. ff. eo. ⁊ l. si post acceptū. ff. de rei ven. Facit text. vltra
eum l. nec vtilem. ff. ex quib. cau. ma. Nec ob. fm eum tex. in d.l.
rerū mixtura. §. labeo. q2 ille est casus singularis qui nō dz tra-
hi ad cōsequentiam l. ius singulare. ⁊ l. ꝙ vero contra. ff. de le-
gi. Secundo q2 ille tex. nō fundat se solum super paucitate tē-
poris:sed etiā super eo ꝙ continuauit possessionem saltem in
cōcreto:nā lz lapides quos vsucapiebat infra paucos dies po
nātur in edificio ⁊ sic ego desinā eos possidere. tū i cōcreto nō
desiit possidere cū edificio que rō cessat hic ⁊ fuit ante eum sol.
Imo. hic. ff. prime relata. Adde etiā ꝙ predictam limitationē
Ang. sequitur Lud. ro. hic. ⁊ dicit eam esse veram ⁊ notādā:q2
istum intellectum ad d. §. labeo. sequitur etiam Bar. in l. natu-
raliter. ff. e. ⁊ hic circa prin. secū de partis licet referat Imo. te-
nere cōtrariam. ¶ Quid tenendū ego teneo limitationē An-
ge. q2 vt dicit Lud. idem ante eum per d. §. labeo tenet Bar. in
d.l. naturaliter in iiij. col. ⁊ hic in j. oppo. secūde partis. Et pro
ista limitatiōe. adde. l. si fundū. ad fi. ff. de fundo. do. i ver. plane
53 si paucissimi dies. vbi videt̃ pbari † ꝙ pscriptio infra paucissi-
mos dies perficiēda habetur p cōpleta. ⁊ per illū text. que re-
putat not. dicit Bal. in c. fi. in iiij. co. de prescri. qď ppter modi-
cum momentū tpis qď restabat, nō dz vitiari lōgi. tpis tract⁹
tū ad illū text. potes dicere ꝙ illud ibi pcedit quo ad excusādū
maritū a negligentia: vt patet ex illo text. ad fi. ibi nihil erit qď
54 imputabit̃ marito. Itē p ista limitatiōe facit: † q2 qñ interru-
pta fuit prescriptio ad cui⁹ pfectionē paucissimi dies restabāt
tunc cceditur restitutio in integrū pro cōsequeado lucro pscri
ptionis etiam cū iniuria alteri⁹ eo q2 prescriptio illa habetur
p completa ex quo paucissimi dies supererant ad complendū
per d. rerum mixtura. §. labeo. ⁊ ita tenent Dy. ⁊ Bart. in l. qui
fundum. §. qui bona fide. in fi. j. pro emptore. Imo. ⁊ Lud. ro. d.
Alex. ⁊ Are. in l. iij. §. labeo. ff. ti. j. cum alijs concor. quas ibi de
di. Et ponit etiā formaliter Bar. hic in j. oppo. secūde partis.
¶ Nec ob. so. quā hic dabāt Jo. de imo. ⁊ d. Pe. de belu. ad d.
l. rerum mixtura. §. labeo. quā sol. etiā tradit Raph. cu. in d.l. q
fundū. §. j. ⁊ in d.l. iij. labeo q2 ista so. nō est bona:eo q2 modici-
tas tēporis sola que restabat est illa que causat prescriptionē
sine possessiōe, nō aūt pcedit ex eo qď possideret domū in vni-
uerso. ⁊ per hoc diceretur possidere in cōcreto lapides ⁊ colū-
nas positas i edificio. ⁊ istud clare patet q2 lz qs possideat do-
mum in vniuerso nō per hoc dicitur possidere lapides vel colū
nas positas in edificio de quibus prescribentis agitur. tex. est
in l. qui vniuersas in prin. ff. ti. j. Unde nō potest dici ex posses-
55 sione † dom⁹ ⁊ sic vniuersi completam esse prescriptionē lapi-
dū. ⁊ dicit Bar. in d.l. rerū mixtura ꝙ est singulare ppter mo-
dicum tēpus qď restabat ad prescribendū ⁊ ita etiā ad illū tex.
rz d. Alex. in d.l. iij. §. nerua filius. in pe. co. ff. ti. j. ⁊ in l. cū qdam
in prin. in ij. colū. ff. de acq. here. Et ita habes vt puto pfectissi-
me expeditam istā materiā. In ea. gl. ibi dicunt quidam locum
habere corneliam fm Marcellum. Ista opinio etiam recitat̃
per glossam supra in verbo prodest. in fine. ⁊ clari⁹ per glossam
in d.l. in bello. §. facte. in gl. magna ⁊ ibi dicitur ꝙ ista fuit opi.
Hugo. antiqui ⁊ glossatoris. ⁊ eā ibi sequitur glo. Et sic voluit
Hugo ꝙ indistincte siue quis possidebat p se siue per alium ex
causa peculiari vel non peculiari qď semper habeat locū fictio

a ¶ Una ps. adde loz. in cōsil. cxxij. col. fi. in prin. ⁊ in 9s. xlvij. ⁊ in iij. ꝟ. ꝑterea ⁊ p Alex. in l. q duos. col. ij. ff. de lega. j.

legis cornel. ⁊ ſm iſtum intellectum Marcellus voluit plenius accipi.ſ.fictionez.l.cornelie.ꝙ poſtliminij.vt in litera. ſm gloſſ. ibi mouebatur Hugo qꝛ lex corn.fingit mortuũ preambula hora captiuitatis,⁊ ſic liberuz:⁊ ſic ab illo tpe hereditatẽ eius iacuiſſe.ſed ſi hereditas vere iacuiſſet p cã vſucapio iaz cepta cõpleretur.l.ceptã.⁊ l.nunꝙ.§.vacuũ.⁊ l.iuſto.§.nõdũ.j.eo.⁊ l. cũ miles.in pri.ſ.ex quib.cauſis ma.ergo etiaz hic per fictionẽ.l.cornelie procedi vſucapio retro. iſtã opi. reprobat Bar.in pe.op. quam facit ad verſicu.marcellus.⁊ dicit reprobari p omnes.qꝛ
56 vera † hereditas iacẽs bene complet vſucapionẽ ⁊ hoc eſt ſtatutum iure ſingulari vt dixit text.in d.l.iuſto.§.nõdũ.ergo non eſt trahendũ in cõſequẽtiam.l.ius ſingulare.⁊ l.qđ vero ꝯ.ſ.de
57 legi.† ſed hereditas capti nõ eſt hereditas vere ſed ficte.l.iij.§. fi.ff.đ ver.ſigni.ergo ad eã nõ dꝫ trahi.cõfirmatur qꝛ diſpoſitũ in caſu vero non trahitur ad caſum fictũ.l.iij.§.hec verba.⁊ ibi bar. no.ſ.đ nego.geſt.Bar.in l.j.§.hoc interdictũ.ff.de fõte. Scđo confirmatur ſm Jmo.qꝛ in vera hereditate iacẽte nunꝙ reperitur poſſeſſionẽ fuiſſe interruptã viuo teſtatore.vnde lꝫ iterrũpatur poſtea per mortẽ q̃ oia ſoluit.§. einceps.in aut.đ nup.coll.iiij. tñ cum ſtatim ex iuris diſpoſitiõe hereditatis loco dñi habeatur.l. hereditas.ſ.de acquiren.re.dominio.idcirco tũc tolleretur qđ compleatur vſucapio,que ratio ceſſat qñ quis capitur ab hoſtibus qꝛ tũc verũ eſt dicere eo viuo poſſeſſionẽ iterruptã vt hoc tex. in prin.d.l.in bello.§.facte.nec poteſt tunc dici ꝙ ſtatiz hereditas repreſentet eius pſonã qꝛ dubiũ eſt an reuertatur ⁊ ſic an habeat locũ fictio poſtliminij an pro ibi ꝯcedat.⁊ ſic an ſit tractãdũ đ cornelia,ideo neceſſario oportet dici ꝙ ex tali iterruptione queſituz ſit ius illi ꝯtra quezcurrebat preſcriptio.Quidam etiaz tenuerũt marcellũ voluiſſe totũ ecõtra,ꝙ nullo caſu nec in poſſeſſis per ſe nec in poſſeſſis per alium ex cã peculiari: vel ñ peculiari habeat locũ lex cornelia nec fictio poſtliminij. ⁊ ad hũc ſenſuz videtur ſatis poſſe adaptari verſiculus quemadmodũz enim.refert ⁊ ſequitur gl.in d.§.facte. in verbo pſona. Jſtum intellectũ reprobat Bar.⁊ bñ in d.pe.op.ad ver.marcellus.qꝛ hoc modo iſte fictiones nõ acciperentur plenius imo reijcerentur ex toto.ſed marcellus hic dicit plenius accipi: ergo nõ ſic itellexit lꝫ ſm Raph. cu. poſſet dici plenius accipi.i.diligentius ꝯſiderari. ¶ Jn ea.gl.ibi tertio pro caſu ⁊ poſtliminiũ ⁊ cornelia locũ habẽt:dic rationẽ eſſe,qꝛ poſſeſſio iſta que habetur in rebus peculiaribus hꝫ multũ iuris vt declaraui.ſ.in ij.euidẽtiali. Sꝫ in his
58 q̃ † ſunt iuris fictio poſtliminij ⁊ l.cornelie multũ operatur nõ in his q̃ ſunt facti.d.l.deniqꝫ ſ.ex quib.cau.maior.⁊ d.l. i bello.§. facte.¶ Jn ij.parte.gl.ibi.ſecus ſi ſeruus.Pro intelligẽtia huius partis gl.oppono cõtra tex.in verſi.qđ ſi ſeruus, qui vult, ꝙ in poſſeſſis per ſeruũ poſt captiuitatẽ dñi ex cã peculiari pcedat fictio legis cornelie.⁊ hoc expreſſius vult tex. in d.l.in bello. §. facte contra fictio nõ debet plus operari ꝙ veritas.l.filio quẽ pater.ſ.de libe.⁊ poſthu.⁊ l. fi.C.de his q venit ita impe. Sed
59 ſi † vere hereditas defũcti iacuiſſet ⁊ ſeruus hereditarius aliqd ex cã peculiari acqſiuiſſet nõ inchoaretur vſucapio niſi a die adite hereditatis ⁊ nõ ante.vt l.fi. j.eo. ergo ⁊ hic cuz fictio legis cornelie fingat mortuus cuz capiebatur ⁊ ſic ab illo tpe hereditatẽ iacuiſſe. Propter hoc quidã antiq faciebãt in gl. differentiam inter ſuũ heredez ⁊ extraneũ.nõ in ſuo qꝛ nõ requiritur additio: vt inſti.de here.qua.⁊ dif.in prin. ⁊ l.in ſuis.ſ.de lib.⁊ poſth. ideo tũc vſucapio pcedit a preambulo hora captiuitatis qꝛ ex tũc ſuus fingit heres. ſed in extraneo herede fictio legis corne. nõ operatur ante tps adite hereditatis:qꝛ per ſeruum nõ ante acquiritur poſſeſſio nec vſucapiendi conditio.d.l.fi. j. eod.⁊ hoc videtur tenere gl.i d.§.facte i gl.magna.Sed iſta differentia nõ eſt bona.⁊ gl.hic.eã ñ tenet,qꝛ qñ ſeruus emit ex cã peculiari poſt captiuitatẽ dñi hꝫ locũ fictio poſtliminij ⁊ etiã legis cornelie ſiue defuncto ſuccedat extraneus ſiue ſuus heres per iſtũ tex.in l.iuſto.§.fi.in j.rñſo.⁊ d.l i bello. §. facte. qꝛ vtrobiqꝫ eſt eadẽ rõ.⁊ per cõſequẽs idẽ ius.l.illud.cũ vulg.ſ.ad l. aqui. Et ita etiã tenet bar.in v.oppo.ſcđe partis vbi expedit iſtam glo.
60 poſt antiquos per eũ relatos.⁊ oẽs ſequuntur.qꝛ † imo etiã hereditate iacente inchoaretur vſucapio die quo ſeruus ex cauſa peculiari rem cepiſſet poſſidere nec expetaremus tps adite hereditatis,vt eſt tex.apertus in l.pe.j.de capti.eo qꝛ in peculiaribus nõ reqritur ſcia dñi nec heredis.l. labeo.in prin.ſ.e.⁊ l.ij. j. pro ſolu.⁊ l.ij.§.celſus.j.p empto.⁊ ſic ius poſſeſſiõis ⁊ vſucapiõis in peculiaribus ſtatim ipſo iure queritur heredi adita hereditate ⁊ trahit retro ad tẽpus mortis defuncti vt in regula oia fere. j.de regu.iur. Sed in nõ peculiaribus vſucapio incipiet ſolũ a die adite hereditatis ⁊ apprehenſe poſſeſſiõis:nec tũc trahitur retro qꝛ iſtud extremum eſt inhabile.⁊ ita loquitur.d. l.fi.§.fi. j.eo.que lex loquitur in rebus nõ peculiaribus. nam ibi ſeruus nõ habebat peculium:ſed volebat ſibi conſtituere vel a ſeipſo peculiari noie tenere abſqꝫ cõſtitutiõe dñi.vt gl.ibi declarat:⁊
61 Bar.⁊ alij ſequũtur ibi ⁊ hic.¶ † Tu aduerte ꝙ difficultas huius materie ꝯſiſtit i ꝯcordãdo duo iura que in acquiſitis ex cã peculiari videntur de directo ꝯtrari.j.lex fi.§.fi.j.e.q̃ expſſe vult in peculiaribus vſucapionẽ inchoari a die adite her. Sed l.pe. j.de cap.vult.totũ ꝯtrariũ ꝙ in peculiaribus vſucapio ante aditaz hereditatẽ pcedat bart.⁊ doc.vt dixi poſt gl. cõcordãt iſta duo iura.ſ.ꝙ tex.i l.fi.§.fi.j.eo.loquatur in nõ peculiaribus paliãdo illũ tex.vt ibi.facit gl.ſed cũ tex.ibi expreſſe dicat ꝙ ſeruus poſt mortẽ dñi peculiari noie emit exponere peculiari noie ꝙ non eſſet vere peculiũ ſed ſeruus volebas ſibi cõſtituere videtur mihi qđ ſit violare illũ tex. Jdeo iſtam cõcordiã gloſſarũ ⁊ doctorũ nõ teneo,vnde cõſiderabã pleniorẽ intellectũ ⁊ verũ poſſe dari ad.d.l.fi.§.fi.j.eo.quez etiã ſenſit inſignis doctor.d.Petrus de beſu.hic in vlti.char.ante fi.nã intelligo illũ tex.vere loqui peculiaribus cuz dicat ꝙ peculiari noie emerit.⁊ in hoc teneo cõtra gl.Bar.⁊ oẽs,⁊ ꝙ ibi ſeruus hereditarius acqſiuit poſt mortẽ dñi peculiari noie,vñ ibi i pſona dñi nec vere nec ficte vnꝙ fuit ĩchoata vſucapio vnde heres ſiue extraneus ſiue ſuus nõ poteſt vſucapionẽ inchoare niſi ab adita hereditate ⁊ apprehẽſa poſſeſſione p ipſuz ſeruũ. Et iſtã rõnẽ formaliter aſſignat ille textus in fi.ibi quẽadmodũ etẽm vſucapietur ꝙ ante đfunctus nõ poſſederat.Hic aũt ſeruus acquiſiuit peculiari noie poſt captiuitatẽ dñi.eo tñ adhuc.viuẽte tpe acquiſitionis. ⁊ ſic fictio potuit habere locũ.¶ Jn ea gl.ibi ſiue paterno noie. lꝫ doc.ſimpliciter trãſeãt cũ gl. Tamẽ forte nõ bene dicit ſm Jo.đ imo, qꝛ ſi paterno noie acqſiuiſſet nõ acqſiuiſſet ſibi filio qꝛ noluiſſet,neqꝫ patri mortuo apđ hoſtes:qꝛ ñ potuiſſet,⁊ ſic qđ potui nolui: ⁊ qđ volui adimplere nequiui.l.multũ intereſt.C.ſi quis alie.vel ſibi.⁊ c.cũ ſup abbatia.de offi.deleg.Jdeo melius intellige ꝙ filius emit ſimpliciter quo caſu ſiue emat ex cã peculiari ſiue nõ pcedit tũc ꝙ dicit gl.⁊ ita habes expeditã totã iſtam gl.fi.¶ Extra gl.Bar.duo principaliter facit.Primo expedit totũ apparatũ tex.p quatuor partes pri.put ſunt quatuor verſiculi in tex.Scđo expedit materiaz fictionuz p quinqꝫ principales qõnes:licet Bar.videatur ſeptẽ facere.¶ Circa primi aduerte ad oppo.quas tãgit Bar.circa ſcđã partẽ text.Et ſic circa ver.qđ ſi ſeruus.que ſunt quiqꝫ oppoſitiões. Nã illã q tãgit in j.opp.ꝙ qñ modicũ eſt illud qđ impedit vſucapionem tũc fingatur vſucapio prodeſſe per l.rerũ mixtura.§.labeo.j.eo. Tetigi in prin.gl.magne in limitatione quã ibi ita dedi ſm ant ge.ad cõem ꝯcluſionẽ ibi traditã per gl.¶ Jn ij.opp.dñs Bar. examinat triplicez poſſeſſionẽ quedã que habet multuz iuris multũ facti:quedã multũ facti ⁊ parũ iuris quedã multũ iuris ⁊ parũ facti declaraui.ſ.in ij.euidẽtiali.¶ Tertiã oppo.Bar. qño in peculiaribus poſſibile ſit pendẽte captiuitate dñi cadere poſſeſſionẽ:non quidẽ ex pſona ſerui aũt filij cũ ipſi rez peculiarẽ poſſidere nõ poſſint:ſꝫ eñ tenere:non quoqꝫ ex perſona dñi vel patris cum ipſi ſint ſerui hoſtium tetigi in tex.in vj. no.¶ Quartã oppo.totam:an in poſſeſſis per ſeruũ filiuz aut colonũ ante captiuitatem dñi ex cã nõ peculiari habeat locuz fictio poſtliminij ⁊ legꝭ cornelie.Et ſic pcedat pma pars huius tex.Diſputatiui late ad vtrãqꝫ partem in gl.fi.in princ. ⁊ ibi expediui quecũqꝫ dicta Bar.in iſta quarta oppo.¶ Quintã ⁊ vltimã oppo.Bar.ſup iſta ſecunda parte tex.an in poſſeſſis p ſeruũ aut filiũ poſt captiuitatez dñi ex cauſa peculiari pcedat fictio legis cornelie.gl.tangit.ſ.in gl.fi.in ij.parte faciendo differẽtiã inter heredẽ extraneũ ⁊ ſuũ.ibi poſui illã quintã oppo.Bar. ¶ Circa tertiaz partem tex.⁊ ſic ver.marcellus.pen. oppo.Bar.expediui i gl.fi.poſt prin.vbi gl.tãgit. ¶ Circa vltimaz partem tex.⁊ ſic circa ver.quemadmodum vltimã opp. Bar.ꝙ hereditas iacẽs nõ ſuſtineat vicez perſone. Expediui in tex.in vltimo no.ex iſtis vides p te que reſtãt ex dictis Bar. circa apparatũ tex.qꝛ ſolum reſtãt tacta per Bar.circa primã partez tex.⁊ circa illa nunc bene inſiſtam. Alia vero fuerunt p maiori parte expedita i loci.ſ.proxime notatis. ¶ Circa ergo
62 primam partez tex.† quãdo quis poſſidebat per ſeipſum ⁊ vſucapiebat:ſi capitur ab hoſtibus poſſeſſio perditur ⁊ vſucapio interrumpitur.Et ſi poſtea reuertatur ab hoſtibus poſſeſſio vel vſucapio nõ reintegrãtur per fictionẽ poſtliminij. Cõtra iſtã
63 oppo. † qꝛ iure poſtliminij reuerſus ab hoſtibus omnia recuperat:⁊ omnia reintegrantur in priſtinum ſtatum in quo erat ante captiuitatẽ perinde ac ſi nunꝙ captus fuiſſet.l. poſtliminiũ in pri.⁊ l.in bello.§.codicilli.in fi.j.de cap.Ergo ſicut ſi nõ fuiſſet captus proceſſiſſet vſucapio:ita reuerſus đbet reintegrari in priſtinaz vſucapionẽ vt ſic videatur vſucepiſſe. Et Bar. circa hoc late inſiſtit per quatuor opp.tu autez planius pcedas querendo rationez diuerſitatis † quare poſſeſſio pdita p
64 captiuitatẽ et vſucapio interrupta,p ius poſtliminij nõ reſtaurẽtur,vt medio tempore fingatur vſucapionẽ cõpleuiſſe ſicut alia iura reintegrãtur,⁊ ita per viam querende rationis pcedi

dit Bar.met.in l.cũ heredes.§.j.ff.ti.j. Ego sup hoc plene insi/
stam q̄ est necessariũ pro intellectu tex. ⁊ materie.⁊ varie ratio
nes diuersitatis a scribẽtibus traduntur quas.j.seriatim refe/
ram.ex dictis Bar.in tribus oppo.habes tres ratiões diuer/
sitatis.Prima rõ colligitur ex l.deniq3.§.ex quib.cau.maior.⁊
65 est commune dictum.q2 postliminium restituit in integrum in
his q̄ iuris sunt.Sed ad ea que sunt facti fictio postliminij nõ
66 porrigitur.vt ibi.† Sed vsucapio l3 sit iuris.l.bone fidei.§.j.ff.
de acquiren.rerum do.tñ requirit possessionem si qua procede/
re non potest.l.sine possessiõe.j.e.sed possessio habet plurimuz
facti.Ideo postliminio nõ continetur nec in ea fictio procedit
ita dicit ibi tertus.Similiter in l.in bello.§.facte.j.de capti.di
citur.facte aũt cause nulla cõstitutione.quasi dicat etiaz per fi
ctionem infecte fieri possunt.⁊ ponit exemplũ in possessiõe que
fuit interrupta per captiuitatẽ nã reuersus ab hostibus nõ cõ
sequitur q̄ possessio que fuit iterrupta nõ dicatur interrupta.
q2 hoc est facti.ideo nõ inducitur per fictionem. Contra istam
67 rationem † instatur.q2 fictio vt plurimũ fingit circa facta.⁊ qd
sit verum in primis amplectamur duas fictiões: de quibus in
tex.Nam fictio postliminij fingit reuersum semp i ciuitate fuis/
se.l.retro.j.de cap.Et istd est facti. Similiter lex cornelia fingit
quem decessisse preambula hora captiuitatis. l.i omnibus. j.d
capti.⁊ tamẽ aliquem decessisse vel viuere facti est.Itẽ lex fin/
git eum qui est in vtero esse natũ.l. qui in vtero. supra de statu
ho.Et tñ istud est meri facti.l.aretusa.in fi.e.ti. Item lex fingit
viuere eum qui mortuus est l.bello.§.de excu.tut.⁊ l.fi.j. de va/
can.mune. Item lex fingit traditionem possessionis: que facti
l.quisquis.C.de dona.no.glo.in l.solum.§.solutam.in glos. ma/
gna.§.de pig.actio.Item lex fingit solutionẽ.l.q̄uis.§.interdũ
⁊ ibi glo.§.ad velleia.⁊ tamẽ solutio est facti.l.consilio. in fin.ff.
de cura.fur.⁊ no.gl.in rub.j.de solu.Item lex fingit pecuniã nu
meratam.⁊ a te ad me profectam l.singularia.§.si cer.peta.Itẽ
lex fingit stipulationem que est facti.l.vnica.i pñ.C.de rei vxo/
ra.act.⁊ l.cum ostendimus.§.fi.§. de fideiuss.tutor. ⁊ prosequit
etiam Bart.j.in iij.q.prin.⁊ idẽ Bar.in l.nec vtilẽ.§.ex quibus
cau.maio.⁊ ibi dicit, quod fictio vniuersaliter fingit sup his q̄
sunt facti.⁊ raro vel nunq̄ fingit super his que sunt iuris.⁊ idẽ
quod lex nũq̄ fingat regulariter nisi sup facto.dicit etiã Bart.
in l.nõ dubium.in iij.col. C.de legi. Huic obiectioni responde/
bat And. de pisis. ⁊ dicit q̄ iste fictiões postliminij ⁊ cornelie
non fingunt factum imo ius,q̄ fingunt super statu psone.hoc
est semper fuisse liberum eum qui reuersus est ab hostib9:⁊ eũ
qui ibi mortuus est:sed status alicuius.s.seruitus ⁊ libertas est
iurisgentium.l.libertas.§.de statu homi.Similiter quod quis
sit sui iuris vel in patria potestate est iuris ciuilis.vt insti.d pa
tria potesta.in prin.⁊ l.iij.⁊ iiij.§. d his qui sunt sui vel alie. iur.
68 Sed istam respõsionẽ reprobat Bar.† q2 lex principaliter fin
git super facto vt in iuribus preallegatis: s3 semper fingat p/
pter aliquem iuris effectũ qui iuris effect9 resultate expositio/
ne facti.l.si ex plagñs.§.in clino capitolio.ff. ad l.aqui. Tu po/
tes dicere, qd lex nõ fingit facta inquãtum sint facta simplicit
sed inquantum iuris effectus respiciũt.Et hoc etiã voluit dice
re And.de pisis.nec Bar.cõtradicit.⁊ idẽ Bar.j.in v.q. princi
pali dicit qd fictio fingit super his que sunt meri facti propter
iuris mysterium ⁊ effectũ.Pondera ergo quod Bar.nõ susti/
net rationẽ iuriscõsulti in d.l.deniq3. ⁊ in d.l.in bello.§.facte.s3
potius eam damnate ⁊ trãsit ad alias duas solutiões.S3 Jo.
de imo.hic ⁊ melius sequitur dictam rationẽ que colligitur ex
69 dicta.l.deniq3. ⁊ q2 est obscura eam sic declarat. † Nam quedã
sunt simpliciter iuris vt dominiũ:obligatio.libertas ciuilitas
⁊ alia similia iura. Et ista que fuerunt perdita per captiuitatẽ
restituuntur ipso iure per fictionẽ postliminij suadẽte equita/
te: q2 ex quo per captiuitatem pdidit equum est qd cum desijt
esse captus illa recuperet.vt dicit tex.in d.l.postliminium.i pñ.
de quo.§.opposui.Nec mirum sit talia ipso iure restituũtur p/
pter equitatem predictaz.q2 ⁊ al's in multis partibus videt
suadente equitate ius ipso iure trãsferre possessionẽ absq3 alia
apprehẽsione vt patet in l.si.C.de sacrosan.ec.⁊ in l.cũ duobus
§.idẽ respõdit al's ẽ.l.si fr̃es ⁊ ibi bona gl. soci9.§.p so.sup vbo
dominiũ dedit.Et gl.magistra.i l.si ager.§.de rei vẽdi.sed illa q̄
nõ sunt simpliciter iuris sed hñt multũ facti:vt ẽ possessio quã
quis habebat per se vel p aliũ ex causa nõ peculiari q2 pma nõ
querit sine aĩo ⁊ actu corpore vel quasi.l.iij.in pñ.⁊ l. quẽadmo
dum.§.ti.j.Secũda etiã nõ querit ignorãti saltẽ quo ad vsuca/
piendi cõditionẽ.l.j.vbi gl.C.de acqui.posses.⁊ sic requirit sciẽ/
tia que est facti:⁊ in facto cõsistit sicut ⁊ animus. l.bõe fidei. §.
§.de acqui.re.domi.⁊ talia non restituũtur ipso iure per fictio/
70 nem postliminij. d.l.deniq3.† Sicut ⁊ alias videm9 quod l3 lex
multis i casib9 transferat ipso iure dominiũ vt statim dixi. Tñ
in eisdem casibus nõ transfert ipso iure possessionẽ. l. commis/
sa.§.de publ.⁊ vecti.⁊ no.i d.§.idẽ respõdet: q2 illa nõ est simpli
citer iuris sicut est dominiũ.sed habet plurimuz facti.Hic est
quod sec9 est in possessione rerũ peculiarium.q2 illa h3 pluri
mum iuris.⁊ queritur etiam ignoranti quo ad effectum vsuca
piõis.l.iusto.§.fi.j.e.⁊.l.ij.j.p solu.⁊.l.ij.§.celsus.j.pro emptore
⁊.l.peregre.§.quesitũ.§.ti.j.illa bene restituitur per fictionem
postliminij.vt hoc tex.in.ij.parte.⁊ in.d.l.in bello.§.facte.q2 in
illa acquirẽda nullum penitus factuz ipsius captiui requirit.
ideo merito per fictionẽ postliminij restituitur.vt iurib9 pre
allegatis:⁊ hoc etiã voluit tex.in.d.l.deniq3.a cõtrario sensu
inquãtum loquit de possessiõe que plurimum facti h3 q̄ post
liminio nõ continetur.Ergo vult a contrario q̄ si plurimũ iu
ris haberet quod cõtineretur i fictione postliminij. ¶ Istaz
primã rationem impugnat Lud.romon hic sed in.d.l.cu3 he
redes.§.j.motus alio fundamẽto satis leui q2 sm communez
opi.Bar.⁊ doc.que habetur i.l.j.in pri § ti.j.possessio est ius
l.peregre.in pri.⁊.l.posses.quoq3 in prin.§.tit.j.⁊.l.nõ ideo mi/
n9.in fi.C.de lib.cau.ergo pdicta ratio iuriscõsulti nõ est bõa.
Sed ab ista impugnatiõe defendit.d.Alex.hãc rationẽ in.d.
l.cum heredes.§.j.q2 si cõsideramus possessionem prout acq/
ritur dicitur esse facti.l.j.§.si vir.§.tit.j.⁊ ita tenẽt Bar.⁊ doc.
in.d.l.j.in princ.tit.j.vnde cum q̄tum ad acquisitionẽ posses/
sio dicatur esse facti.ideo qui redijt ab hostibus nõ potest acq
rere possessionez cum acquirat id quod ad sui acquisitionẽ fa
71 cti est.† Tu dic planius qd sicut possessio a pricipio quãdo d
nouo acquirit:et sic put est in actu arquirẽdi et apphẽdẽdi
dicitur esse fact:vt cõcludunt Bar.⁊ cõiter doc.in.d.l.j.in prin.
⁊ ibi dixi.§.tit.j.Ita quãdo est amissa per captiuitatem ⁊ agit
de ea recuperanda q2 opus est noua apprehẽsiõe vt dicit tex.
in.d.l.cum heredes.§.j.tũc etiã dicit habere plurimum facti.
Ita proprie loquitur tex.in.d l.deniq3.⁊ in.d.l.in bello.§.facte.
⁊ ita habes expeditã primam rationem Bar. ¶ Secũdaz ra/
72 tionem diuersitatis assignat Bar.i .ij.opp.† q2 fictio postlimi/
nij ⁊ legis cornelie ⁊ alie fictiones sunt fũdate in quadaz natu
rali equitate.d.l.postliminium.in prin.j.de cap.⁊.l.sciendum.§.
ex q.cau.ma.vbicũq3 ergo cessat dicta naturalis eqtas cessat
ẽt fictio S3 si fingeretur possedisse tẽpore quo fuit apd hostes
⁊ sic perficeretur vsucapio.prius icepta.vsucapio est remediũ
inductũ contra naturalem equitatem q2 p eam quis locuple
tatur cum alterius iactura.l.nã natura.§.de condi.inde.⁊.l.iu
re naturali.j.de re.iu.ergo super isto facto qd est cõtra natura
lẽ equitatem fictio nõ operatur ⁊ istam rationem etiam sen/
sit gl.vlti.in.d.l.deniq3.⁊ sequit Ang.hic eã etiã tenet Bart.
in.d.l.cum heredes.§.j.Adde p̄sta ratione cõfirmãda: quod
73 vsucapio † est impiũ presidium ita est tex.in aut.vt eccl.roma.
circa me.coll.ij.Itẽ vsucapio est p̄sidiũ iniquissimũ s3 Ang.i
l.qui equitate.j.de excep.do.⁊ in.l.j.C.de p̄scrip.xxx.anno.vn/
de arbitratores qui habẽt decidere causam sm equitatẽ non
debẽt ferre sententiã pro vtentibus presidio vsucapionis:q2
naturali equitati repugnat.Ita no.s3 Ang.i.l.j.j.de neg.gel.
⁊ i.l.sequitur.§.si viam.§.e.tit.sed ista ratio nõ est bona.q2 nõ
74 est † generaliũa sm eã sequeretur q̄ possessio rei sue pprie
quã per captiuitatẽ perdidit dederet sibi restitui iure postli
minij q2 tũc nõ esset aliqua iniquitas cũ alterius iniuria.imo
omnis eqtas quod rehabeã illud quod meum est.l.si ⁊ me ⁊ ti
tiũ.§.si cer.pe.Et tamẽ per fictionem postliminij nõ restitui/
tur possessio rei mee nisi eã de nouo apprehendã.d.l.cum he/
redes.§.j.ergo dicta ratio nõ vera q2 nõ est generalis Et ita
istã rationẽ reprobãt ipse Bar.in.iij.oppo.huius prime par
tis.Lud.ro.⁊ do.Alex.in.d.l.cũ heredes.§.j.Et huic reproba
tioni nõ posset bene respõderi. ¶ Adde q̄ p aliud fundamẽ/
tum istam rationẽ impugnãt Pau.de cast.⁊ Ludo.ro.hic. q2
attenta ista ratione nõ deberet etiam induci fictio postliminij
in rebus alienis possessis per seruum aut filiuz ex cã peculiari
etiam ibi nõ deberet reintegrari vsucapio,cum etiam ibi mili
tet iniquitas cũ alterius iactura q̄ restituatur possessio ⁊ vsu
capio rei aliene. Istud est infra naturalẽ equitatẽ,⁊ tñ hoc est
falsum q2 isto casu fictio postliminij ⁊ legis cornelie in reb9 pe
culiaribus locũ habetur,vt hoc tex.in ver.quod si seru9. ⁊.l.iu
sto.§.fi.j.e.⁊.d.l.in bello.§.facte. ¶ S3 tu aduerte licet ipsi nõ
dicãt de quo satis admiror ab ista impugnatiõe in reb9 pecu
liarib9 nitit se defendere Bar.j.ti.j.oppo.ad ver. qd si seruus.
vbi format istam obiectionẽ.⁊ tenet quod quando modicũ est
illud quod restat ad vsucapionez complendã tunc equum est
q̄ in restitutione veniat id quod vsucapturus erat.arg.l. rerũ
mixtura.§.labeo.j.eo.⁊ quod no.glo.in.l.j.§.qui autem vi dele
ctus.j.de vi ⁊ vi arma.Et dixi.§.in glo.fi.in prin. sed in posses/
sis per seruum aut filium ex cã peculiari parum deficit ad vsu
capionẽ: q2 seruus quodãmodo possidet l3 nõ proprie.l.qui a
seruo.in fi.j.de actio.⁊ ob.⁊ scientia vel aliud factũ dñi nõ req

ritur.l.labeo.in prin.ff.e.ꝛ.l.ij.§.celsus.j.p emp.Ideo equuꝫ est ꝙ veniat i postliminio.sꝫ ista sol.nõ bene eneruat difficultatẽ ꝙ in peculiaribus per fictionẽ postliminij reitegreẜ vsucapio pro certo istud est ꝯtra naturalẽ equitatẽ ꝛ cũ alteri⁹ iactura. Istud nõ bene tollit Bar.Preterea ẜm Jo.de imo.ista rõ nõ videtur bona si ponas i primo anno prescriptionis lõgi tẽporis captiuitatẽ dñi esse factã.nã tũc nõ potest negari ꝙ multũ nõ restet ad vsucapionem cõplẽdã:qꝛ magnum tẽpus adhuc restabat.Itẽ istã respõsionẽ Bar.etiã impugnat Rapha.cu. hic dicens ꝙ est truffa dicere vt dicit Bar.ꝙ i peculiarib⁹ parũ deficeret ad vsucapionẽ.Iteꝫ hic pricipale.s.caput dñi deficiebat ex quo est effectus seruus hostiũ.Ergo multuꝫ deficiebat vnde ipse Rap.respondetꝙ hic est equitas i fictiõe postliminij.s.ꝙ fingaẜ retro fuisset in ciuitate.vnde quedã postea veniunt.in cõsequentia que nõ sunt iniqua.l.j.ff.e. ¶ Alio modo
75 ꝛ probabilius respõdet Jo.de imo hic † quare in peculiarib⁹ pcedat fictio postliminij ꝛ legis cornelie ꝙuis videaẜ eẽ cũ aliena iactura.qꝛ illud fuit visum equum legi procedere:attẽto ꝙ seruus vel filius in re peculiari loco dñi habenẜ.l.sequitur.§.labeo quoqꝫ.ff.e.Et ideo lꝫ possessio veri domini p captiuitateꝫ fuerit interrupta:tñ qꝛ nõ fuit interrupta detentatio serui aut filij qui vt dixi i peculiaribus loco domini habenẜ imo fuit cõtinua non habet de quo queratur ille ꝯtra quẽ vsucapiẜ. ꝛ hoc casu satis suadet equitas:ex quo talis detẽtatio fuit continua illi⁹ qui loco dñi habeẜ.Et istã so.etiã sequiẜ ꝛ sibi ascribit Lu.ro.hic nullaꝫ de Imo.faciẽs mẽtionẽ.sed nec ista sol.tollit effectualiter difficultatem quin etiam in peculiaribus vsucapio p fictionẽ postliminij aut legis cornelie pcedat cũ iactura alterius ꝛ sic ꝯtra naturalẽ equitatẽ.ergo fictio nõ deberet habere locũ,ꝛ sic ista secũda ratio Bar.nõ videtur posse stare.Ultra scriben.tu tertio cõtra istam rationẽ Bar.aduerte.ꝙ bar. fundat istam rationẽ in duabus.ll.in.l.deniqꝫ.ꝛ in.l.sciendũ.ff. ex quib.cau.maio.Sed iste due leges non videnẜ in aliquo facere.Nã in.d.l.deniqꝫ.ideo nõ fingiẜ nõ ex eo qꝛ deficiat equitas naturalis vt dicit bar.nã istud ibi nõ consideraẜ quo ad prohibendã fictionẽ sed tm̃ cõsideraẜ qꝛ sumus in his que sunt facti.Et ad ea que sunt facti fictio postliminij nõ extenditur.istd solum vult ille tex.Nec etiam facit tex.in.d.l.sciendũ.qꝛ ibi defectus equitas ꝯsideratur solum quo ad denegandam restitutionem in integ.de qua loquitur ille titulus:non auteꝫ quoad denegandã fictioneꝫ.ꝛ sic illi duo tex.in quibus Bar.fundat
76 predictam rõnẽ non videnẜ facere in proposito. ¶ † Quarto ꝯtra rõnẽ Bar.ꝙ etiam vbi subest equitas nõ habeat locũ fictio postliminij,pondera tex.in.l.ius qui apud hostes.in prin. ff.de test.ꝛ in.§.fi.insti.qui.nõ est permissum fa.test.vbi si captiuus fecit testamentũ in captiuitate apud hostes:deinde reuertatur ab hostibus ꝛ sic fingaẜ postliminio fuisse vsqꝫ retro semper liberũ:tñ nõ fingitur testamentũ factũ a libero. ꝛ sic valere. ꝛ tñ ibi limitat equitas vt valeat testamẽtũ ꝛ sortiatur effectũ l. posthumus.in prin.ff.de iniur.rup.ꝛ.l.j.C.de sacros.eccles.nã publice iterest suprema hoiꝫ iudicia exitũ habere.l.vel negare ff.quẽad.test.ape.Itẽ ibi sunt extrema habilia ad fictionẽ postliminij:qꝛ cum captus fuit erat liber.Itẽ cũ reuertitur.itẽ cũ fingaẜ mortuus pꝛeambula hora captiuitatis testamẽtũ pri⁹ in ciuitate factũ vꝫ ꝛ tenet.l.lege cornelia.ff.de test.ꝛ.l.lex cornelia.ff.de vulg.ꝛ pu.Sed ad hoc posses respõdere ꝙ qñ fecit testamẽtũ in captiuitate cum tunc esset seruus hostiu testamẽtũ fuit a pn.nullũ.ideo fictio cadere nõ põt pꝑter inhabilitatẽ extremi ad qd:secus quãdo fecit in ciuitate ꝛ postea fuit captus:qꝛ ibi a prin.testamẽtũ valuit caue tñ ꝙ qui est in captiuitate hꝫ interim testamẽti factionem passiuã qꝛ põt heres institui.l.illa institutio.§.j.ff.de here.insti.nã ꝛ alias multi habẽt testamenti factionẽ passiuam:qꝛ possunt heredes isitui.ꝛ tamen nõ hẽbant testamẽti factionẽ actiuã qꝛ testari nõ pñt vt impuberes filij ꝛ serui.Iuxta gl.magistrã enumerãtẽ personas q̃ ẽt nõ habent testamenti factionẽ passiuã in.§.legari.insti de leg. Itẽ codicilli facti in captiuitate si captus reuertaẜ ab hostib⁹ sustinenẜ per fictionem postliminij:eo qꝛ fuerunt cõfirmati in testõ qd prius in ciuitate fecerat.tex.est no.i.l.bello.§.codicilli.ff.de cap. ¶ Quinto contra istam rationẽ barto.facit.nã lex fingit hereditatem iacẽtẽ representare personã tertij.ꝛ sic vsucapionẽ ceptã implere.l.ceptã.ꝛ.l.iuito.§.nondũ.ꝛ.l.nunꝙ.§. vacuũ.j.e.Et tñ istud est cũ iactura tertij ꝛ cõtra naturalẽ equitatẽ.Et ita habes expeditã scdam rationẽ bar. ¶ Tertiã rõnẽ diuersitatis assignat Bar.hic in.iij.oppo.p totã.ꝛ in.d.l.cũ he
77 redes.§.j.qꝛ † fictio postliminij est trãslatiua d vno tpe ad aliud temp⁹.ꝛ reqrit duo extrema habilia.s.extremũ a quo incipit.l. bonoꝝ.j.rem.ra.ha.ꝛ.l.necessario.§.qd si pẽden.ff.de peri.ꝛ cõmo.rei ven.ꝛ extremũ ad quod referẜ ẜm gl.in.l.v.C.de inoffi. dona.ꝛ in.l.donationes.C.de do.inter vi.ꝛ vxo.ꝛ in.l.gall⁹.§.si eius in gl.magna ad fi.ff.de lib.ꝛ posthu.vt hic lati⁹ per Bar. ꝛ bene probatur in l.huic scripture.in prin.ff.ad l.aqui.quẽ textũ Bar.j.in questionib⁹ alleg.ꝛ ego examinabo late istud assumptũ an sit veruꝫ nec ne.Unde qñ fuit capt⁹ erat liber.hoc est vnũ extremũ ad qd.ꝛ qñ redijt ab hostibus similiter fuit liber.ecce scdꝫ extremũ a quo.Uñ fingiẜ retro semp fuisse liber. etiaꝫ p eo tpe quo fuit apud hostes qꝛ ambo extrema sunt habilia:ꝛ nihil repugnat quominus fictio retrotrahaẜ.Sꝫ in possessione licet captus possideret ante captiuitateꝫ tñ quãdo redijt ab hostibus nõ inuenit se possidere nisi de nouo, apprehẽdat possessionẽ.d.l.cũ heredes.§.j.qꝛ ergo tempore quo reuertitur nõ possidet,extremum a quo est inhabile.Ideo nõ fingitur retro possedisse.Unde ẜm Bar. istud magis cõtingit ppꝛ inhabilitatẽ vltimi extremi a quo.ꝙ propter defectuꝫ equita
78 tis.Cõtra istd opponit Bar.nã fictio postliminij hꝫ duo capita prout etiaꝫ dicit Bart.in l.nec vtilẽ.i vi.col.ff.ex qui cau. ma.Primũ caput est.ꝙ statim cuꝫ quis reuertitur ab hostib⁹ ꝛ fines nostros ingrediẜ recuperat omnia iura sua. Secũdum caput est qꝛ reuersus restituitur in pristinũ statũ omnino.ꝛ p inde habeẜ ac si nunꝙ fuisset captus ab hostib⁹: sed semp i ciuitate remãsisset.Et sic fingiẜ illo medio tpe captiuitatis habuisse illa iura.Hec pbanẜ i l.postliminiũ.i pn.ꝛ i l.postlimini i⁹ ꝛ i l.retro.j.de cap.Primũ caput postliminij ꝛ due ei⁹ spẽs s.reuersionis ꝛ recuperationis que ponunẜ in l.cũ due.j.d cap. non pcedunt ẜm fictioneꝫ: imo ẜm veritatem. alꝛs sequereẜ ꝙ reuersus ab hostibus in veritate esset seruus ꝛ fingereẜ liber ꝙ est falsuꝫ: idem in alijs iurib⁹ vt in dñio,patria potestate,ꝛ similib⁹.Ideo leges in hoc primo capite semp vtunẜ vocabulis significantib⁹ veritatem, vt apparet in d. l. postliminiũ.in fin.ij.respon.ꝛ in d.l.cũ due.vbi diciẜ ꝙ ius suum pristinũ reci
79 pit.Si eñ esset p fictionẽ:nõ diceret recipi † sed vtereẜ vocabulo denotante fictionẽ:vt est verbuꝫ videtur. l.j.§.deiecisse.j.de vi ꝛ vi ar.ꝛ dictio quodammodo.l.in suis.ff. de libe.ꝛ postu.gl. in l.si me in vacuam.§.j.ff.ti.j.vel verbuꝫ creditur vt l.retro.j. de cap.vl' diceret perinde habeatur.l.iure ciuili.ff.de cõdi.ꝛ demon.ꝛ l.iure ciuili.j.de re.iur. ¶ Secũdũ vero caput postliminij bene procedit p fictionẽ.s. ꝙ medio tẽpore intelligaẜ semp
80 fuisse in ciuitate:ideo tũc lex † vtiẜ verbo creditur: qd importat fictionẽ.l.retro.j.de cap. Itẽ cuꝫ in veritate fuerit captus lex nõ potest facere veritatẽ mutari.d.l.in bello.§.facte.nisi per fictioneꝫ fingendo ꝙ habeatur perinde ac si non fuisset capt⁹, argumẽ.optimũ in.l.ij.ff.de vsuf.ea.rerũ que vsu cõsu. Modo in proposito,reuersus ab hostib⁹ ex pmo capite postliminij recuperat in veritate omnia iura sua.Et istud pmũ caput ꝙ est veritatis nõ potest porrigi ad possessionẽ que requirit actũ cor
81 poreuꝫ apprehẽsum possessionis.† ideo ẜm veritatem possessio perdita per ius restitui nõ potest.d.l.ij.ff.de vsuf.ea rerũ q vsu cõsumũt.Nõ quoqꝫ per fictionem ex secundo capite possessio restituitur.qꝛ cũ ẜm veritatem reuersus ab hostib⁹ nõ recuperet possessionẽ nisi eaꝫ de nouo actualiter apprehẽdat.d. l.cum heredes.§.j.ꝛ sic in eo requiraẜ actus ver⁹ naturalis apprehensiu⁹ possessiõis,certe nulla iuris ciuilis dispositio põt operari ad acquisitionẽ possessionis nisi interueniat ille actus naturalis ꝛ corporeus:qꝛ lex nõ potest infringere substãtialia possessionis.Unde licet lex transferat ipso iure dominiũ nũꝙ tñ trãsfert possessionẽ sine actuali apprehẽsiõe vt l.fi.ꝛ ibi gl. ante pe.C.d sac.san.ec.ꝛ l.cũ duob⁹ alꝛs.l.si frẽs.§.idẽ rñdet.in
82 etiã gl.ff.p soci.Ergo apparet † ꝙ nec ex pmo capite postliminij sꝫ ṽitatẽ restituiẜ possessio q̃ est facti sine noua apphẽsiõe nec ex scdo capite qd est fictiõis restituiẜ possessio.qꝛ vltimũ extremũ,a quo est ihabile.ꝛ iõ fictio postliminij nõ porrigiẜ ad ea que sunt facti.ꝛ nouã apprehẽsionẽ requirũt:vt est possessio.ꝛ hoc est qd pprie vult dicere text.in d.l.deniqꝫ.ꝙ fictio nõ habet locũ circa ea que sunt facti.tã pꝑter defectuꝫ equitatis ꝙ etiã pꝑter inhabilitateꝫ extremi a quo,ꝛ hoc modo ẜm Bar.
83 habes intellectuꝫ.d.l.deniqꝫ tu qui nunꝙ eaꝫ intellexisti.† Et hec etiã est ratio sꝫ eũ quare hereditas iacẽs nõ incipit d nouo vsucapionẽ qꝛ omnia que per traditionẽ heredi sꝫ veritatẽ acquirũtur ea videtur sibi quesita retro a die mortis defuncti ẜm fictioneꝫ.l.omnia fere.ꝛ l.omnis hereditas. j. d reg.iur.ꝛ l. heres quoqꝫ de acquirẽ.heredi.ꝛ l.ff.si ex re.§.fi.j.de stipul.ser. Sed tempore quo heres adit hereditateꝫ nõ acquiriẜ sibi incõtinẽti possessio sed est necesse quod eaꝫ apprehẽdat.d.l.cum heredes:in princ.ideo nõ potest fingi sua vsqꝫ ad tẽpus mortis testatoris.Ideo hereditas iacẽs sine possessiõe nõ potuit inchoare vsucapioneꝫ:vt l.j.§.sceuola.j.si quis test.liber esse iuius fue.Ista sunt in effectu dicta Bar.in ista tertia rõne ꝛ tertia oppositione:licet lõge plixioribus verbis per euꝫ tradita.
¶ Adde quod Rapha.cuma.hic in aliqub⁹ repꝛehẽdit Bar.
84 ꝛ primo in ratione principali † quod in fictione trãslatiua requirũt

quirātur duo extremi habilia:sed hoc extremū a quo est inha
bile dicit Rap. Cu.hic in trib⁹ locis.s.in vij. co.ꝛ in x. ꝛ in xij.
qꝺ ista habilitas extremoꝝ exigit̄ in his que finguntur prin‑
cipaliter non his qui fingunt̄ secūdario ꝛ in consequentiā: qꝛ
illa nō requirūt tātā habilitatē extremoꝝ ita tenet Bar.in fi.
tertie oppo.ad ver.qꝺ si reus p l.j.C.de cap.ꝛ no.in l.ab hosti‑
bus in.§.nō minus.ff.ex qui.cau.ma.ꝛ apertius idē Bar.in v.
85 q.prin.in ver.secūdo restat videre p l.pe.ff.de suis ꝛ legi.† Sꝫ
in pposito fictio postliminij pncipalr fingit ꝙ reuersus ab ho
stio⁹ semper fuerit in ciuitate ꝛ ciuis roman⁹,lex cornelia fin‑
git ꝙ pri⁹ decesserit quā caperet̄,ꝛ in,hoc extrema fuerūt habi
lia:sed super possessiōe ꝛ vsucapione nō fingit̄ principaliter, sꝫ
secūdario ꝛ in consequentiā. ergo non est curādū qꝺ extrema
nō fint̄ ex toto habilia. Itē inquantū Bar.vult postliminium
habere duo capita.Primū per veritatē:fm per fictionem. Di
cit Raph. Cu.ꝙ nō putat hoc esse verum:imo solū operat̄ ꝙ
reuersus ab hostib⁹ semper in ciuitate steterit,sed in cōsequen
tiam veniat acquisitio vera ꝛ ficta. Scꝺo adde ꝙ Lu.Ro. in
d.l.cū heredis.§.j.tꝫ cōtra istā rationē Bar.qꝛ vbi potest ope
rari veritas ibi dꝫ operari fictio.l.iij.§.ex contrario.ff.tit.j. ꝛ l.
adoptio eā.ff.de adop. Sed iste potest vere possidere tēpore
quo redit ab hostibus,ergo lex dꝫ fingere posse eum possidere
tunc qn̄ redit ab hostibus,si ergo lex potest fingere ergo extre
mum est habile. Alex.ibi dicit ꝙ cū Bar.alij hic videntur trā
86 sire ꝙ est vna derisio illud ꝙ dicit.† Lud.Ro.qꝛ illud qꝺ dicit
ꝙ vbi potest opari veritas:ibi dꝫ posse operari fictio. Hoc est
verū dummodo extrema sint habilia,hic autē deficit extremū
a quo vū nō pōt habere locū fictio trāslatiua,ꝛ sic defendit̄ ra
tio Bar.fm eū.¶ Tertio inquātū subdit Bar. ꝙ possessio p
fictionē postliminij:nō non restituit̄ eo:qꝛ possessio non querit
nisi per actū naturalē apprehēsiōis quē actū nature iuris dis‑
positio inducere nō pōt.l.ij.ff.de vsufruc.ea.re.que vsu cōsum.
87 †Istud reprehēdit Ang.hic:qꝛ imo ex iuris dispositione pōt
queri possessio nullo actu naturali itercedēte,ꝛ est possessio ve
ra.Nā hoc pōt induci ꝯsuetudine ꝛ statuto,ꝙ sine apprehēsio
ne possessio queraf̄.c.ij.de cōsue.ad hoc allegat. In.in.c.in lr̄is
in iij.col.in ij.gl.magna circa prin.de resti.spo.Et sic fꝫ eū non
videt̄ qꝺ Bar.adhuc pfecte intellexerit dictā.l.demqꝫ lꝫ dicat
nunꝙ alias fuisse bene intellectā. Unde ipse Ang.dicit ꝙ dū li
tera ꝛ ibi dicit ꝙ possessio plurimū facti hꝫ,ꝛꝙ cā facti postli‑
minio nō cōtinet̄ appellat plurimū facti ipaꝫ possessionē q̄ nō
restituit̄ postliminio,ex eo qꝛ p captiuitatē fuit fundit⁹ extin‑
cta ꝛ vt ita dixerīꝫ mortua,ideo postliminiū restituere nō pōt
88 †qꝛ postliminiū restituit oīa q̄ sunt in rerū natura,nō aūt fun
dit⁹ mortua ꝛ extincta:qꝛ lex nō pōt illa resuscitare.l.q res.§.
areā.ff.de sol.Et ita etiā trāsit Raph. Cu. hic. Ista est quarta
rō diuersitatis Ang.ꝛ Rap.Cu.cū qua etiaꝫ satis concordat
89 sexta rō quā infra referā.Sicut fꝫ† Ang.videm⁹ in vsufructu
q fuit omnino p seruitutē vel per captiuitatē extinctus,qꝛ ille
nō pōt restitui iure postliminij ex quo extinctus est, allegat.l.
si vsufructus mihi in bienniū.ff.de vsufr.leg. ꝛ l.stipulatio ista
ff.si qs ita.ꝛ §.hi quoqꝫ.j.de ver.ob. Nouum autem sibi nō cō‑
cedit qꝛ non agit noua iura cōcedere,lꝫ aliter sibi succurratur
per restitutionē in integruꝫ.l.ait pretor.§.itē ei.ff. ex qui. cau.
maio.Nec obstat fm euꝫ.d.l.ij.ff.de vsufr.ea.re. que vsu consu.
allegata per Bar.qꝛ lꝫ modi acquirēde possessionis sint com‑
muniter in naturalitate fundati:tamen plures sunt modi qui
habēt in se multum ciuilitatis.l.peregre.§.q̄situ.ff.ti.j.Et sicut
ius ciuile potest de nouo inducere acq̄sitionē possessiōis sine
apprehēsione fm Inno.in d.c.in literis.Sic poterat inducere
recuperationē possessionis si non fuisset extincta:sola ergo ex
tinctio fꝫ eum impedit vt ius postliminij nō possit hoc indu‑
cere.¶ Sed aduerte fꝫ Imo.ꝛ Lud.qꝺ Inn.in d. c.in literis
nō dicit illud ad qꝺ eū allegat Ang.qꝺ sine aliquo facto p ius
inducatur possessio,sed bene dicit p ius posse induci, ꝙ ex ali‑
quo facto inducat̄ acquisitio possessionis ex quo alias nō in‑
duceretur,vt est videre in cōsuetudine de qua in d.c.ij. de con
sue.ꝛ in omnib⁹ casib⁹ no.per gl.ꝛ doc.in l. iiij. in prin. ff. tit. j.
Tutamē pro Ang.alleg.casuꝫ in quo ex dispositione legis est
inductum transferri possessionem sine traditione,ꝛ sine aliquo
facto apprehensionis vero vel ficto,tex.in l.raptores.in versi.
finautē diaconissa.C.de epis.ꝛ cler.ꝛ ibi Bar.valde no. ꝛ dicit
ꝙ hoc alibi nō reperies nisi in casu illo. ꝛ sic ille casus est singu
laris in iure.Et illud qꝺ subdit Ang.de habente vsumfructuꝫ
qꝺ si filium perdat per captiuitatē qꝺ non recuperet per post‑
liminium est contra tex.in l.si ager. ij.ff.quib. mo. vsufru. amit.
Licet ex varietate temporis censeatur esse alius vsufructus.
d.l.si vsufructus mihi in biennium fm Imo.Raph. Cuma. ꝛ
90 Lud.Roma.¶ †Quarto ꝛ vltimo inquātuꝫ Bar. enumerat
vocabula importantia fictioneꝫ precipue verbū videtur.Ad‑
de pro hoc.l.si pater filio.ꝛ ibi est gl.j.de his que in fraudē cre
di.ꝛ in l.si duo.ꝛ ibi est gl.no.in gl.fi.de acqui.her.gl. in l.natu‑
91 raliter.in prin.ff.ti.j. † Tamen aliquādo verbū videtur impor‑
tat veritatē vt pbat̄ in d.l.naturaliter in prin.Nā vsufructua‑
rius vere possidet naturaliter rem,in qua hꝫ vsumfructum.Et
tū tex.ibi dicit ꝙ naturalit̄ possidere vr̄: certe illꝺ verbū vr̄ ibi
iportat veritatē ꝛ,ppietatē.Et ad hoc no.ibi Are.illū text. ꝛ
ante eū no.Bal.in rub.extra de p̄sc.in ij.col.vbi dicit ꝙ in d.l.
naturaliter.verbū vr̄ nō importat fictionē: qꝛ qn̄ pōt significa
re veritatē significat veritatē,vnde debem⁹ inspicere materiā
subiacētē fm eū. Ad idē ꝙ verbū vr̄ sit expressuꝫ veritatis est
tex.in l.seruū filij.§.j.ꝛ ibi gl.ꝛ doc.ff.de le.j.ꝛ in l.iij. §. ex ꝯtra‑
rio in fi.ꝛ ibi Ang.ad hoc no.ff.ti.j. Item verbum videtur nō
denotat fictionē fm verboꝝ debitā ꝛ sanā interpretationē,ita
no.Bal.in l.etiā p illū text. C.ꝺ iur.do.Facit tex.in l.q liberis.
§.hec verba.ff.de vul.ꝛ pup.ꝛ tex.in l.si qs filiū.§.fi.ff.de acqui.
her.p quē tex.no.ibi Bal.ꝙ verbum videtur non denotat im‑
proprietatem sed iuris intellectū. Alibi verbū videt̄ nō signifi
cat fictionē,sed p̄sumptione iuris aliqd esse factū.l.sciēdum.ꝛ
ibi Are.in ij.no.ad hoc.j. de ver.ob. Et de isto verbo videt̄ an
importet fictionē,dixi etiā in l.clam possidere.§.qui ad nundi‑
nas.ff.ti.j.ad intellectū illi⁹ tex.duꝫ dicit videri eū claꝫ possidē
92 re. Tetigi etiā in d.l.naturaliter in prin. ¶ † Item dū Bart.
ponit de dictione quodāmodo q̄ significat fictionē p gl.in l. si
me in prin.vbi et̄ Bart.no.ff.ti.j.p l.in suis.ff. de lib.ꝛ post.vbi
etiā d. Alex.in j.no.ponit cū cōcor.p eū allegatis. Adde l.j.in
prin.ꝛ ibi gl.ff.de re.diui.l.pretor. §.j.ꝛ ibi Bart.ff.de edē. ꝛ l.j.
in verbo quodāmodo ꝛ ibi Bar.ff.ꝺ re.amo.ꝛ l.qꝺ si vir.iūcta
l.seq.ꝛ ibi Bart.ff. sol.ma.ꝛ tex.in l.iiij.§.cato.j.de ver. ob.ꝛ ibi
Are.in ij.no.notat ꝛ dicit qꝺ de hoc non est melior tex.in iure
quā ille. Qn̄ aūt dictio quodāmodo,esset iūcta cū dictiōe qua
si ꝛ sic esset simul duplex improprietas tūc faceret sensum im‑
proprijssimū.l.id tps.§.j.ff.e.fꝫ Bal.in l. si abducta.in vj.co.C.
93 de fur. ¶ †Ultra Bal.hic adde qꝺ similiter verbū intelligitur
denotat fictionē fꝫ eundē Bar.infra.in.iij.opp.ad ver.qꝺ ser‑
uus.vbi ita intelligit istū text.in verbo intelligit vsucaptū,sci‑
licet per fictionē.Et pro hoc Jo.de Imo.hic in.viij. col.addit
tex.in l.qui a seruo in fi.j.de ac.ꝛ ob. Tu adde tex.in l.si tibi ho
mo.§.cū seruus.ff.de le.j.Et in l. emācipatuꝫ. si quis concept⁹
supra de sena.ꝛ in l.nec emptio. §.fi.in fi.ff.de cōtrahen. emp.ꝛ
in l.ij.§.pe.ꝛ in l.si quis cum testamentū nulluꝫ. ff.de iur. codi.
Item adde gl.no.de hoc,in l.heres quoque. ff.de acqui.he.Fa
cit in c.ex studijs.iuncta gl.j.de presump. Bal.in l. furti.ꝛ in l.
qm̄ supra de his qui no.infa.Lu.Ro.in cōsi. cccc v. inci. Pre‑
suppositis terminis fortioribus.in ij.co.d.Abb. in cōsi.cxxxij.
inci.casus in effectu sic ppomtur. Aliquādo tū verbū intel‑
ligitur,importat veritatē.l.j.§.item acquirimus. ꝛ ibi Are.ad
hoc no.ff.ti.j. Alibi Bal.in c.bone memorie.in pe. co. de app.
dixit qꝺ istud verbū intelligitur,sonat veritatem in his que in
ris sunt.Sed in his que sunt facti refert. Aut est tale quid qꝺ
per alium plene acquiritur,ꝛ idē vt l.certe.§.si procurator. j.
de preca. Aut nō plene acquirit̄. Et tūc importat fictionē.Et
ita habes expedita dicta Bar.i ista iij.rōne ꝛ tertia oppositio.
Ex predictis omnibus habes tres rationes Bar. Et quartā
Ang.quare reuersus ab hostibus per fictioneꝫ postliminij nō
recuperat possessionē nec vsucapionē. Quartaꝫ rationē ꝛ qui
dem subtilem ꝛ nouam ac inexcogitatam assignauit subtilita‑
tū princeps Christi.de Castel.repetēs hanc l. ꝛ referunt Ra‑
pha.Cu.Lu.Ro.ꝛ do.Pe.de Bexu.hic.ꝛ Christo.Por.in.§.
si ab hostib⁹.inst.qui.mo.ius.pa.po.so. Pro qua declarāda fa
94 cit duo p̄supposita. Primū † ꝙ captus ab hostibus statim ꝙ
est captus,vinctus,ꝛ ligatus,nō efficitur seruus hostium:sed
tunc demum qn̄ intra presidia ꝛ fines hostium deductus est ꝛ
non ante. Similiter reuersus tunc demū recuperat libertateꝫ
ꝛ iura sua quam primū ingressus est presidia ꝛ fines nostros ꝛ
non ante.l.postliminij ius in prin.ꝛ l.postliminium. j.de cap. ꝛ
meli⁹ in.§.postliminio.vbi dixit tex.postliminio redijsse videt̄
cū in fines nostros intrauerit sicuti admittitur vbi fines nr̄os
excessit.d.§.si ab hostibus.ꝛ ibi gl.fi. Secūdo p̄supponit qꝺ ca
ptus ab hostib⁹:sed nōdum deductus intra p̄sidia inimicoruꝫ
95 †ꝛ sic adhuc existens intra limina imperij nostri statim qꝺ fuit
captus ꝛ ligatus:lꝫ nondum sit effectus seruus hostiuꝫ,tū sta
tim possessionem perdit ex quo non hꝫ facultatē insistendi rei
l.iij.§.labeo.ff. titu.j. Item cum suspicatus sit aut suspicari de‑
buerit amplius non posse reuerti ad naturalem possessionē. ꝛ
sic se posse repelli. Ideo ciuilē possessionē.quā animo habebat
statim amisit.l.clam possidere.§.fi.cuꝫ l.sequen. ꝛ l.si id qꝺ.§.fi.
ff.tit.j.vnde possessionꝫ amisit animo ꝛ nō seruitute ꝛ sic ante
seruitutem ei contingenteꝫ. Modo proposito ius postliminij
disponit circa statū libertatis captiui per seruitutē amissum,

ꝛ circa alia per seruitutē amissa ꝛ trahitur retro ad tēpus d
ductionis captiui facte intra presidia hostiū restituendo eidē
omnia iura per hanc deductionē perdita.d.l.postliminium in
prin.nō autē trahitur retro ad temp⁹ captiuitatis antequam
efficeretur seruus quo tamē tēpore possessionē amisit. Et sic
ista est ratio quare postliminium nō restituit possessionē quia
non trahitur retro ad tempus possessionis amisse per captiui
tatē ante seruitutē.Et ad hoc allegabat istū tex.ibi, sed verum
est eū in vita sua desijsse possidere,ponderādo illa verba in vi-
ta sua,id est dū adhuc esset liber,licet captus quia nōdum ef-
fectus seruus hostiū,ꝛ sic nondū mortuus ciuiliter ex quo nō-
dum deductus intra fines ꝛ p̄sidia hostiū. ¶ Do.signo.de ho.
Mediolan̄. quem alibi laudabilis memorie doctorē appellat
Bal.in c.clerici.de iud.ꝛ profundū ꝛ famosum doctorē appel-
lat Ja.alua.in c.j.in prin.in vij.col.in ti.qs dica.dux vel mar.in
vsi.feud.repetēs istā.l.reprobat dictā rationē do. Christo.de
Caste.licet subtilē ꝛ coloratā,ꝛ eum secuti do.Pe.de Bexu. ꝛ
do.Christofo.porcus in d.§.si ab hostibus. qr non est verū ꝙ
per solam capturam possessio perdatur.Nam si hoc esset verū
sequeret̄ ꝙ captus a latronibus.vel positus in carcere qui nō
habet facultatem insistendi rei.perderet possessionē rerū sua-
rum.Hoc autem est falsum secundum eum:vt l. postliminiū.§.
a pyratis.ꝛ l.hostes.j̄.de cap.ꝛ l.q a latronibus.s̄.de test. Cō-
firmo vltra eū per tex.no.in l.ait pretor.in prin.s̄. ex quib. cau.
96 maior.vbi est text.qd† qui est vinculis vel publicis, vel priua-
tis,sed non in seruitute potest possidere ꝛ vsucapere.sꝫ qui est
captus ab hostibus nihil pōt vsucapere ꝛ vsucapionē inceptā
implere,nec reuersus postliminio vsucapionē recuperat. Nec
obst.secundum eum dicta l.iij.§.labeo. s̄.ti.j.qr loquit̄ quando
facultas qua non posset insistere rei erat ex defectu rei quia flu
minis aut aquarum inundatione erat sepulta.Eodē mō quan
do facultas nō esset ex defectu persone inhabilis, vt qr esset ef
fectus seruus.l.cū heredes.§.j.s̄.titul.j.Sed quando facultas
deest nō ex defectu rei.nec ex defectu persone, sed solū propter
capturā nō perditur possessio.Allegat ad hoc.l.j. ꝛ l.ij. C. de
acqui.pos.Istā rationem.d.Christo. etiam impugnat Raph.
97 Cu.ꝛ Lu.Ro.† hic:qr non est generalis ꝛ bene dicunt. nā nō
procederet qn̄ quis caperet̄ intra presidia hostium:qr tunc in
cōtinēti cū est captus est seruus:qr captus est in territorio ho
stiū:ꝛ tunc perdit possessionē. Ergo attēta ratione.d.Christo.
deberet tunc per fictionē postliminij recuperare possessionē ꝛ
vsucapionē implere,ꝛ tamē hoc est falsum:qr necesse est ꝙ pos
sessionē de nouo apprehēdat.d.l.cū heres.§.j.ergo dicta rō nō
est vera qr non est generalis. ¶ Tertio sm̄ Raph. Cu.non est
verū assumptū.d.Christo.ꝙ per solam captiuitatē ante serui-
98 tutem quis perdat possessionem:† quia qn̄ impedimentū cir-
ca personam ꝛ non circa rē,nō perditur possessio vt est textus
no.in l.licet.ꝛ ibi gl.C.de acqui.pos. ¶ Sed tu dic qd ille text.
nō facit in ꝓposito:qr ibi ille metus nō respiciebat possessionē
sed solum actum ad eam eundi.Nā ibi timebat ire ad posses-
sionem ne a latronibus qui in vijs publicis grassabātur deti-
neretur,ꝛ ne offenderetur in persona qr tunc licet timeat peri-
culū itineris:nihil tn̄ timet circa ipsā possessionē nec ꝓpterea
hꝫ animū perdendi possessionē ꝛ tūc eam non perdit vt ibi est
textus not.Secus qn̄ est metus hostiū vel etiam latronū circa
possessionē ipsam tūc eā bene perdit vt est tex.in l.iij.§. in amit
tenda.in ver.si quis nunciet.vbi etiā dixi.ꝛ l.clā possidere.§.fin.
ꝛ l.seq.s̄.ti.j. ¶ Quarto ex alio reprobat Lu.Ro.qr nō est ve-
rum aliud assumptū.d.Christo.s.ꝙ ius postliminij non trahat̄
retro ad tp̄s captiuitatis.sed tm̄ deductionis intra p̄sidia ho-
stiū.Istud reprobat̄ per tex.in l.retro.j̄.de cap.vbi tex.nō dicit
intra presidia hostiū. ¶ Scd̄o qr sequeretur ꝙ ius postliminij
non restitueret possessionē quesitam per seruum ex causa pecu
liari,ꝛ tēpore captiuitatis emissam.d.l.cum heredes.§.j. qd est
contra tex.in ver.quod si seruus.ꝛ d.l.in bello. §. facte. cum si.
¶ Sextā rationē assignat prefatus.d. Signo. in repe. huius.
l.quare possessio nō recuperat̄ postliminio.ꝛ est bene tolerabi-
lis ꝛ satis concordat cū quarta ratione. Ang. superius relata
ꝛ eā sibi ascripsit ꝛ sequitur.d.Pe.de Bexu.hic, eā etiā fideli-
99 ter refert ꝛ sequit̄ ꝛ dicit† esse verā.d.Christo.por. in d. §. si ab
hostibus.Nā ad hoc vt lex possit inducere fictionem translati
uam de tpe ad tēpus non solū requirūtur illa duo extrema ha
bilia de quibus per Bar.hic in tertia ratione supra relata vi-
delicet extremum a quo,ꝛ extremū ad quod: sed etiā queritur
tertiū.s.subiectū habile super quo debet cadere fictio. Modo
in proposito licet extremū ad quod esset habile qr tpe quo ca-
pitur erat liber ꝛ habilis possidere.Itē extremū a quo hoc est
tēpus reuersionis esset etiam habile,quia reuersus erat liber ꝛ
habilis possidere.Tn̄ subiectū hoc est materia ꝛ sic possessio
ipsa super qua debet fictio fundari nō erat habile nec habilis

qr per captiuitatē ꝛ sic seruitutē euanuit vt fum⁹ possessio,
ꝛ desijt extare in rerū natura qr possessio est ius ita nobile vt si
ne persona q̄ possideat cōsistere nō possit. Unde cū capt⁹ sit ef-
fectus seruus hostiū ꝛ sic deposuerit animū possidēdi, posses
sio deperditur.d.l.cū heredes. §. j. ꝛ l.qui in seruitute.ff.de re
iur.Un̄ cū subiectū non sit habile sed extinctum fictio locū ha-
100 bere non pōt † nec fingi illud quod non est in rerū natura.Et
ad hoc bene facit tex.in d.l.necessario.§.qd si pendēte.s̄.de pe
ri.ꝛ commo.rei ven.alle.per Bar.vbi in venditione cōditiona
li lex non fingit retro quādo res vendita desijt esse in rerū na
tura puta quia est mortua.facit tex.in d.l.in bello.§. facte.que
dicit ꝙ facte cause pro infectis nulla cōstitutione geri pn̄t. Et
sic nec per cōstitutionē legis corne.nec per fictionē postliminij
potest fieri qd possessio que est per captiuitatem perdita ꝛ ex-
tincta nō sit deperdita. Hinc est qd si talis captus possidebat
per seruū aut filium ex causa peculiari,quod tunc recuperatur
postliminio qr illa nō euanescit per captiuitatē domini. d.l.in
bello.§.facte.ꝛ l.iusto.§.fi.j̄.e.ꝛ hoc tex. in ver.qd si seru⁹. Ego
pro ista ratione quā dixi esse bene tolerabilē allego tibi bonū
101 tex.in c.tāta q fi.sint legi.† vbi lꝫ filij naturales prius suscepti
ex concubina legitimentur per matrimoniū postea cū cōcubi
na contractū:tamē si habens vxorem aliā cognouerit ꝛ ex ea
prolem susceperit: licet postea mortua vxore illā mulierē vxo
rem ducat:tamen filij spurij non legitimantur propter impedi
mentū medij temporis.Et si dicis quare lex nō fingit possessio
nē capti ab hostibus non esse perditam sicut fingit super filijs
factis dixi. s̄. in j.ratione. respondetur sm̄ d. Christop. por.in
102 d.§.ab hostibus.† Istud procedere ne due fictiones simul cō
currāt cōtra.l.j.in fi.C.de do.promis.ꝛ late Bar.j̄.in vl.q. Pri
ma qd possessio fingat̄ stare sine possessore. Scd̄a qd captus re
uersus fingat̄ semper fuisse in ciuitate. Itē satis est quod lex
fingat reuersum semper fuisse in ciuitate absque eo qd fingat
possessionē stetisse sine persona quia sufficit si cui vel in paucis
consulatur.l.tutori.C.de neg.gest.licet in hoc vltimo aliā ratio
nem assignet Pau.de cast.hic in ij.col.ad fi.que minus placet.
103 ¶ † Septimā ꝛ vlt.rationē assignat Rap.cu. ꝛ Lu. Ro. hic.
Nā sciendū est ꝙ ille qui est captus ab hostibus licet in verita
te sit seruus hostiū ꝛ dominium,ꝛ libertatem,ꝛ ciuitatē ꝛ oia
perdat:tamen emanauit constitutio in fauorē captiuorū pro
pter spem reditus eorū,que disposuit qd iura ipsorum nō tota
liter perimeret̄: sed interim remanerent in suspenso durante
eorū captiuitate:lꝫ nōdū sit locus postliminio nec legi corne-
lie.tex.est in l.illa institutio.§.j.s̄.de her.inst.ꝛ in d.l.cum hr̄edes
§.j.s̄.ti.j.ꝛ in l.pe.in fi.ibi p suspensi iuris constitutionem.s̄.de
suis ꝛ legi.Un̄ considera ꝙ fictio postliminij solū extēditur ad
illa que per dictam cōstitutionē retinebātur in suspēso vt oia
illa recuperet reuersus ad alia autem non extenditur,sed pos-
104 sessio† quia facti est non potest stare in suspenso, sed statim p
captiuitatem totaliter perimit̄, vt hoc tex.in j.parte.d.l. qui
in seruitute.j̄.de reg.iur.qr nulla ꝯstitutiōe fieri potest qd pos
sessio nō sit perdita ꝛ sic extincta,vt formaliter dicit tex.in d.l.
in bello.§.facte.in prin. Ideo fictio postliminij ad eam nō ex
tendit̄ restituēdo nec fingēdo retro fuisse possessum.Et ista vi
detur cōclusiua rō sm̄ Lud.Ro.ꝛ ista etiā est sustētabilis. Et
sic ex predictis habes expeditā difficultatē tactā per Bar.in
tribus oppo.quare postliminiū non restituat possessionē per
ditā per captiuitatem ꝛ quare non reintegret vsucapionē cū
tū omnia iura restituat ac si nunꝙ captus fuisset vt vidisti p
septē rationes quarū alique sunt sustentabiles ꝛ bone ꝛ quas
supra signaui.Nunc transeo ad aliū casum qui est principalis
ꝛ necessarius supra omnes in materia huius.l.ꝛ est valde diffi
cilis ꝛ diffusus ꝛ male examinatus a scribentibus ꝛ est in pra
105 ctica vtilis ad infinita quorum aliqua.j̄.subijciam.† Nunquid
in fictione trāslatiua de tpe ad tp̄s requirantur duo extrema
habilia quorū si qd deficiat fictio nō procedat,scꝫ extremū a
quo incipat fictio,ꝛ sic extremum presentis tēporis in quo de
fictione tractat̄. Itē extremū ad quod referatur seu trāsferat̄
Bar.hic in tertia oppo.huius prime partis tenuit ꝙ sic.ꝛ re
tuli etiā.s̄.ꝛ Bart.infra in plerisqꝫ locis huius repetitionis.
Facit qd in extremis debet esse cōgruitas ꝛ habilitas. Ita no.
Alex.in l.pomponius.§.fi.in ver.fi.in vltimo no.per istum tex.
s̄.ti.j.Tu aūt gratia cōmodioris intelligētie diuide istā mate
riam in duos articulos principales. Primus erit de extremo
adquod.Secundus de extremo a quo. ¶ Circa primū Bart.
hic in ista.iij.opp.tꝫ requiri habilitatē ꝛ sic qd extremū ad qd
debeat esse habile. Istud probat Bar.per duo ꝛ super primo
106 insistā. † Primo pba.nā donationes facte inter maritum ꝛ
vxorem cōstante matrimonio non valent,sed morte secuta cō
firmatur ꝛ trahunt̄ retro:ꝛ istud procedit quo ad fructus nō
autē quo ad dominiū sm̄ gl.in l.donationes quas parentes
C.de

C.de do.inter.vir.⁊ vx.⁊ gl.in l.ij.C.de inoffi.do. Et istas duas
gl.alle. Bar.hic. Adde aliã gl.in l.j.§.si pr.j.pro donã.⁊ in l.ta-
lis scriptura.vbi Imo.⁊ Mod.ponunt.ff.de leg.j. Quis ɔtra-
riũ ⁊ male teneat gl.in l.sequẽs qđ.ff.de leg.ij.⁊ in l.sub ɔditio-
ne.j.de sol. Nõ est fm Bar.q2 lz vltimũ extremũ a quo vis tra
here retro fit sufficiẽs ⁊ habile,q2 mortuo marito ⁊ sic sol.ma-
trimonio vxor efficiat capax.⁊ posset habere dominiũ rerũ ma
riti. Tñ extremũ primũ ad quod vis extendere retro vsq3 ad
tps quo maritus donauit vxori cõstãte matrimonio nõ est ha
bile:q2 illo tpe vxor nõ posset habere dñiũ rerũ mariti,ideo ta-
lis donatio non cõfirmatur retro qao ad dominiũ. istã rõnem
ponit gl.in d.l.ij.C.de inof.do.⁊ ita etiã tenet Bart.in d.l.cum
heredes.§.j.ff.ti.j. Istã rõnẽ impugnat Ang.q2 in isto casu fie-
ret retractatio quo ad fructus fm eũdẽ Bar.⁊ tñ vxor dona-
taria nõ poterat etiã habere dñiũ fructuũ si sciebat donationẽ
nõ valere.l.si vxor filio.ff.de do.inter vir.⁊ vxo. Nec similiter re
tractatio quo ad fructus,si pr donauit filio in potestate i pfe-
ctiũs.⁊ reliquit cogitandũ de responso. Deinde dicit ꝙ talis
donatio cõfirmat vt ex nunc.nõ vt ex retro:⁊ ideo scđm verita
tem ex tpe mortis habebit oẽs fruct9 etiã perceptos. Sed ista
sol. Aug.confunditur ⁊ bene per Jo.de Imo.⁊ Raph. cu. hic
q2 est contra tex.in d.l.donationes quas parẽtes.que clare di-
cit talẽ donationẽ trahi retro.vñ Jo.de imo. tripliciter rñdet.
Primo ꝙ possibile fuit illã q̃ fuit vxor nõ fuisse vxorẽ, ⁊ si non
fuisset vxor huius rei dñiũ habere potuisset:⁊ sic licet talis do
natio nõ potuisset sibi fieri a viro,tñ tpe donationis potuisset
talẽ donationẽ habere in genere ab alio.⁊ ita etiã rñdet Rap.
Cu.hic.⁊ d.Alex.in d.l.talis scriptura.in prin. Item possibile
fuit filiũ tpe donationis fuisse sui iuris:ideo illud extremũ fuit
in potẽtia,⁊ in genere habile saltẽ terminis aliqualiter varia-
tis vt j.dicet. Sed istã sol.reprehẽdit Are.in d. l. talis scriptu-
ra in prin.in fi.vera esset ista sol.qđ sufficeret habilitas in potẽ
tia.ex quo lex poterat talẽ phibitionẽ tollere,sequeret qđ etiã
in l.bonorũ.j.rem ra.ha.posset fieri retractatio : ⁊ ratihabitio
eo qđ tps datũ ad petendã bonorũ possessionẽ poterat p legẽ
augeri vltra centũ dies. Sz ad hoc rñdeo ꝙ Are.equiuocauit
q2 in d.l.bonorum sumus in alio casu.s.in extremo a quo, ⁊ ita
107 allegat Bar.hic in seq.membro.d.l.bonorũ.† In quo extre-
mo a quo non sufficit potẽtia,sed dz esse habitas in essentiam
fm Bar.j.in iiij.oppo.ij.partis.⁊ sic ver.qđ si seruus.nos autẽ
loquimur de extremo a qđ. Scđo mõ rñdet Jo.de imo. ꝙ tra
hitur retro quo ad hoc vt oẽs fructus preceptos nunc possit
habere sicut ⁊ si donatio tenuisset,nõ vt fingat retro dominiũ
rei vel fructuũ habuisse. Sed ista sol.similiter tollit per.d.l.do-
nationes.ad fi.que simpliciter dicit confirmationẽ trahi retro
ad illud tẽpus quo donatio ɔscripta est. Tertio respõdet Jo.
de Imo.ꝙ sufficit extremũ ad qđ fuisse habile fm ius natura-
le primeuum fm qđ nõ erat phibitio donationis inter virũ ⁊
vxorẽ nec erat inuenta patria potestas q̃ postea fuit inuẽta de
iure ciuili.§.j.inst.de pat.pote.lz al's nõ sit habile fz dispositio
108 nẽ iuris ciuilis.† Ex quo habes fm eũ ꝙ iterdũ lex fingit su-
p impossibile de iure ciuili,sic intelligit gl. in l. sub cõditione.j.
de sol.lz nõ fingat sup impossibile de iure naturali:sic intelligit
gl.in l.gallus.§.si eius.ff.de lib.⁊ posth. ego de vtroq3 late dis-
109 putãdo dicã.j.in qõnibus. Bar.vltr.scrib.† Ego quinto mo-
do respondeo,ꝙ donaiio inter virũ ⁊ vxorẽ cõstante matrimo
nio aliquo casu ⁊ sit in genere dicitur esse permissa ⁊ valet ⁊ tz
iuxta text.in l.si sponsus.§.concessa. ⁊ in l.si vir vxori. ff. de do.
inter vi.⁊ vxo.⁊ p gl.in l.in donationib9.C.ad.l.Fal. Itez vz in
re aliena.l.si vir.j.de don. Bar.in l.j.§.si vir vxori.ff.ti.j.vbi etiã
probat quod vz donatio ex causa possessionis vt ibi.⁊ in l.siue
vxor.ff.eo. Itez q̃ñ esset reciproca , ⁊ vicissitudinaria donatio.
l.qđ aũt.§.si vir ⁊ vxor.ff.de don.inter vi.⁊ vxo. Cy. Bald. Sali.
⁊ Pau.de cast.in l.si pater puelle.per illum tex.vbi late dixi.C.
de inoffi.testa. Uel quando esset.emuneratoria.fm Abb. in ru
bri.extra de dona.in fi. Item quãdo esset iurata fm Bart.in l.
si quis pro eo.in fin.prin.j.de fideius.⁊ in l. Seius ⁊ Augerius.
ad fi.ff.ad.l.fal.cũ suis cõcor. Quãuis ɔtrariũ teneat idẽ Bar.
sibi cõtrarius in l.j.per illũ tex.ff.de dona.inter vi.⁊ vxo. Et sic
cũ multi sint casus in quibus vz donatio.ideo videtur ꝙ nõ
habeat perpetuam causam prohibitionis.⁊ sic dicatur valere
in genere.⁊ consequenter ꝙ extremũ ad ꝙ sit habile in genere.
qđ sufficit fm Bar.in l.eandem.j.de duo.reis. ¶ Item contra
Bart.subtiliter pondera tex.in d.l.donationes quas parẽtes
110 ad fi.tripliciter inducẽdo. ¶ † Primo ibi dicit,qđ confirma-
tio donationis inter virũ ⁊ vxorẽ que ɔfirmatur morte trahit
ad illud tempus quo donatio conscripta fuit. Sed certũ est ꝙ
cõfirmatio est facta quo ad dñiũ:ergo ad illud trahitur retro
secũdo ⁊ fortius subdit ibi tex.ꝙ cõfirmatio trahit retro sicut
ratihabitio que trahit retro ad tempus quo negotium cõtra-
ctũ est,sed ratihabitio trahitur retro etiã quo ad dñiũ.l.si ego.
ff.de neg.gest.ergo etiã ista confirmatio donationis trahit re-
tro quo ad dñiũ. Tertio ⁊ adhuc fortius induco illo tex. aut
vis,ꝙ ibi cõfirmatio donatiõis trahatur retro quo9 ad fruct9
tñ,nõ aũt quo ad dñium prout Bar.⁊ doc.volũt. ⁊ hoc est in
111 possible.nã aut vxor fuit in bona fide aut i mala fide.† Si fuit
in bona fide,forte errãs in iure:q2 error iuris sufficit quoad fru
ct9 ⁊ tũc facit fructus suos.l.ex annuo.⁊ l.seq.⁊ l.de fructibus
que sequitur.ff.de do.inter vi.⁊ vx,⁊ l.fructus pcipiẽdos.ff.de
vsu.ergo isto casu quo ad fruct9 inutilis erit ɔfirmatio ⁊ retra
ctatio.⁊ nihil operaret contra.l.si q̃ñ.in prin.C.de inof.test.⁊ c.
112 si papa.de priui.in vj. Si vero vxor fuit in mala fide† qđ p̃su-
mit durante m̃rimonio,vt l.si vxor filio.ff.de do.inter vi.⁊ vxo.
ergo nõ poterit fructus lucrari.l.qui sci.in ver.fi.⁊ d. l.fructus
pcipiẽdos.ff.de vsu. Et q2 donatio fructuũ nõ vz. l. si fructus.
C.de do.inter vi.⁊ vx.ergo eadẽ phibitio q̃ erat quo ad dñiũ
cõstãte matrimonio eadẽ militabat quo ad fructus: ⁊ sic eadẽ
ratione dz retro trahi quo ad dñiũ. Et sic de necessitate est di-
cẽdũ ꝙ in illo tex.fiat retro tractio,nõ solũ quo ad fructus,sed
113 etiã quo ad dñiũ.† Qñ vxor dicatur esse in bona fide,⁊ quãdo
in mala,⁊ q̃ñ lucretur fructus,⁊ q̃ñ non, vide Pau.de ca.in l.
ꝙ vxor viro.ff.de do.inter vi.⁊ vx. Et si tu subtil'r dicas ꝙ quo
ad fructus videtur dari habilitas.sed nõ quo ad dñiũ:q2 vxor
potuit pcipere fructus ex possessione,que ɔstãte matrimonio
114 transfert in vxorẽ.† Nec est phibita translatio possessionis in
vxorẽ,lz dñiũ sic.l.j.§.si vir vxori.⁊ l.ꝙ vxor viro.ff.tit.j.vñ non
mirũ si ex tali possessione põt vxor fructus percipere, ⁊ facere
suos,vt declarat.d. Alex.in l.is cui bonis.in ij.no.j.de ver. ob.
Uñ põt adesse actus ex quo causet acq̃sitio fructuũ.s.possessio
sed dñium nõ poterat transferri aliquo modo cõstante matri-
115 monio istud est pulchrũ ⁊ subtile.† Sed dic ꝙ sicut possessio
est cã fructuũ,ita est cã dñij : q2 sine traditione possessionis nõ
põt trãsferri dñium.l.traditionibus.C.de pac.⁊ §.⁊ per tradi-
tionũ.insti.de rerũ diui.igit ex quo mulieri erat tradita posses-
116 sio etiã erat trãslatũ dñium.† Si eñ nõ fuisset tradita posses-
sio vxori,certe talis donatio nõ interueniente traditione non
confirmat morte mariti,vt est text.in l. Papinia. ff.de do.inter
vi.⁊ vxo.⁊ sic non fingeret retro cõfirmatio vt dicit tex.in d.l.
donationes quas parẽtes,ad fi. ¶ Sed p fundamẽto Bar.vi
detur facere tex.in l.in donationibus.C.ad.l.fal.⁊ in l.cũ hic sta
tus.in prin.ff.de do.inter vi.⁊ vxo.vbi in talibus donationib9
factis per maritum vxori habet locum falcidia,ergo nõ fingũ
tur quo ad dñium fuisse retro vxoris,q2 si fuisset retro vxoris
non habuisset locum falcidia,vt est tex.in l.in rõne secunda. in
prin.in ij.respõ.ff.ad.l.fal. Sed rñde ꝙ illa iura loquunt in illis
donationibus factis per maritũ vxori:que habent, vim fidei-
commissi,vt dicit tex.in d.l.in donationibus: puta in donatio
nib9 relictis in testamento vel in donatione cã mor.qua testũ
fit cõfirmatũ illud qđ donat est vt dixit tex.in l.cũ hic status.
in fi.prin. ¶ Itẽ pro fundamẽto Bart.facit tex.in l.idẽq3.§.lz
si lancẽ.⁊ §.pe.⁊ fi.⁊ l.sed interim.in prin. ff. de don. inter vir. ⁊
vxo.in q̃bus iurib9 ptz ꝙ dñiũ rerũ donatarũ vxori cõfirmat
a morte mariti:⁊ nõ tradit retro. Et ita no. ⁊ inducit ipsemet
Bar.in l.si sponsus.§.j.in pe.no.ff.de do.inter vir.⁊ vxo. Sz tu
rñde ꝙ illa iura loquunt fm veritatẽ,⁊ nõ fm fictionẽ fm quã
est inducta retractatio.p.d.l.donationes quas parẽtes,ad fi.⁊
ita habes expeditũ primũ fundamẽtũ Bar. ¶ Secũdo prin
cipaliter p ista cõclusione qđ requirat habilitas extremi,ad ꝙ
Bart.allegat gl.in l.gallus.§.si eius.in gl. magna circa fi.ff.de
117 lib.⁊ post.† vbi fictio non trahit ad ea que nõ sunt possibilia
fm naturam:⁊ ponit latius Bart.j.in j.q.prin.⁊ etiam in iij.q.
118 prin.vbi late examinabitur. ¶ † Nam fictio imitatur naturã
q̃tũ põt.l.adoptio.ff.de adop.⁊ §.minorẽ.insti.eodẽ: ergo non
dz posse induci fictio,si extremum ad qđ nõ est habile in potẽ
119 tia.⁊ sic in effectu est impossibile. ¶ † Sed aduerte qđ in extre
mo ad qđ sufficit habilitas in potentia,lz nõ in essentia : secus
in extremo,a quo vbi nõ sufficit eẽ habile in potẽtia,nisi sit ha
bile in essentia fm Barto,j.in iij.oppo.huius prime partis, ⁊
etiam in iiij.oppo.ad versi.qđ si seruus. ⁊ j.in tertia questione
principali,vbi tractat de fictione inductiua. Et sufficit poten-
tia in genere subalterno fm Aret.in l.cum heredes. §.j.ff.titu.
primũ.⁊ in l.eandem.in prin.post Bart. ibi. j.de duobus reis.
¶ Tertio vltra Bar.⁊ scribentes pro ista habilitate extremi.
ad qđ adde bonũ tex.in l.obseruare.§.fi.in fi.ff.de offi.procon-
120 su.⁊ leg.† vbi si legato proconsulis fuerit demandata iurisdi-
ctio a proconsule antequam ingressus fuerit in prouinciã: ta-
lis delegatio nihil valet:q2 proconsul. antequam ingrediatur
prouinciam nullam iurisdictionem habet:ergo alij demanda-
re non potest. ¶ Pone qđ postea procõsuli ingressus prouin-
ciam duret in eadem valuntate decidit ibi text.legatum habe-

re iurisdictionē non vt ex retro a tpe quo mādata est, sed solū a tpe ingressus puincie. eo qr deficiebat extremū habile ad qd Ideo non potest fingi retro a tempore mādate iurisdictionis nisi dicas qd ideo ibi non fingitur retro: qr esse in preiudicium tertij & in eius iacturā, & sic contra naturalē equitatē. l. deniqz. & l. sciendū. ff. ex qui. cau. maio. Et dixi de hoc vltimo opportune an sit verū super prima ratione Bar. Nā ex quo acta facta illo medio tēpore per legatū & carentē iurisdictione erāt nulla si fingeret habuisse iurisdictionē retro fieret preiudiciū tertiū & sic multis. itē ibi erat impossibile etiā in genere q fingatur retro demādata iurisdictio, ab eo qui illo tēpore nullā habebat & nemo dat qd nō hz, vt ibi dr in tex. Sz caue: qr imo pro cōsulate ingressum puincie hz iurisdictionē habitu licet non actu, nec exercitio. Itē habet iurisdictionē volūtariam non cōtentiosam. l. ij. ff. de offi. procō. & leg. ideo puto q ille text. bñ faciat pro cōclusione Bar. & pondera diligēter qd ibi erat habilitas in genere. & tñ non fingitur retro cōtra limitationē Bar. communem. ff. relatā. ¶ Ista cōclusio Bar. reducēdo eam ad pra-
121 cticam facit ad decisionē no. questionis † aliquis ex concubina procreauit sibi filiū naturalē, iste filius decessit superstitib⁹ ex se filijs legitimis & naturalibus, deinde auus concubinā duxit in vxorē, an nepotes [a] intelligātur legitimati p talē matrimoniū aui cōtractū filio mortuo adeo q ipsi auo ab intestato succedāt ac si essent nati ex filio legitimo & naturali. aliter eñ auo succedere nō possunt cū sint nati ex infecta radice. l. fi. C. de na. lib. Gul. de cun. Bal. & Alb. de ro. in l. benignius. ff. de legibus. Determinant & bene quod non: qr subsequens matrimonium contractum cum concubina bene faceret filiū si viueret cēteri legitimum & naturalē, & tunc nepotes ex eo efficerentur legitimi ipsi auo. iuxta. l. nuper. & l. cum quis. C. de nat. lib. & c. tanta. qui filij sint legiti. Sed qr filius est mortuus, impossibile est fingi eum legitimari propter inhabilitatem extremi: qr ista fictio requirit personaz filij: ergo inhabilitas nepotū que resultabat ex legitimatione filij nō potest induci predefuncto ipso filio: qr amotio medij directiui in fine impedit effectum extremi. arg. l. huic scripture. ff. ad. l. aqui. & ad hoc adducūt optimum tex. in l. qui libertinus. §. posthumus. ff. de ope. lib. idē tenet. d. Ant. de but. in c. per venerabilē. in xx. col. qui fi. sint legi. Pau. de ca. in l. in ambigua. ff. de legi. & in l. j. §. ceterum. ff. de acquir. pos. per illū tex. Per quem no. q inhabilitas medij impedit transitum qui debet fieri de filio naturali ad nepotes cū filius naturalis iam esset mortuus. Idē & latius tenet do. Alexā. in l. gallus. §. si eius. in pe. & vlt. col. ff. de lib. & posth. vbi dicit q non reperit istā decisionē Gul. de cu. p aliquē esse reprehensaz. Ita teneas quicquid ibi dicāt mod. Senen. in ij. col. & pro ista decisione, vt dixi bene facit cōclusio Bar. hic & doc. quod requiratur habi-
122 litas extremi ad qd. ¶ † Item adde quod si matrimoniuz sit cōtractū inter gradus prohibitos, licet postea superueniat dispensatio pape, tamē filij antea nati nō sunt legitimi fm Gul. de cu. & Bar. in l. eū qui. als incipit Paulus rñdit. ff. de sta. ho. per illuz tex. qui bene facit & ibi dicit Cy. q ista questio fuit de facto in quodā de vbaldinis. Itē tenet Bal. in l. & si contra. C. de nup. & in c. naturales. si de feu. fue. contro. inter do. & agna. & in l. ex libera. C. de su. & legi. cū limitatione que tradit p scribentes in dictis locis qñ tale matrimoniū esset contractum inter ignorantes tale impedimentū. tunc filij bene succederent vt in
123 dictis locis traditur. ¶ † Contra istam cōclusionem Bar. & cōem q imo nō requiratur habilitas extremi ad quod: arguo hoc modo. Nā si seruus vel filius captiui emit aliqua bona ex cā peculiari dño existēte apud hostes, interim vsucapio pcedit si dñs reuersus fingitur vsqz retro possedisse & vsucepisse. si vero moriat apud hostes heres captiui fingit possedisse & vsucepisse. l. in bello. §. facte. ff. de cap. & l. ait ptor. §. plane. ff. ex qui. cau. ma. & l. iusto. §. fi. j. e. hoc tex. in ver. qd si seruus fm cōmunē intellectū. Et tñ extremū ad qd erat inhabile etiā in potētia & etiā in genere: qr ille qui est apud hostes nō pōt possidere cū sit seruus & ab alio possideatur, vt dixit tex. in d. l. cū heredes. §. j. nec etiam heres eius potest possidere quādo existēs apud hostes adhuc naturaliter viuit cū adhuc nō sit eius heres, vt l. nec nos. C. de cap. Huic difficultati rñdet dupliciter Bar. j. in iij. opp. ad ver. qd si seruus Primo negando q extremū ad qd sit inhabile: qr cum reuersus fingatur semper fuisse in ciuitate. & sic cū per fictionem postliminij fingatur medio tēpore fuisse liber. certe in qualibet parte medij tps dr cadere extremum habile, saltē in potētia. Et sic vult in effectu Bar. qd sufficiat fm fictionem extremū esse habile. Sed ista sol. videt cōtra tex. in d. l. cum heredes. §. j. vbi patet q etiā fm fictionē nō pōt videri possidere ibi, neqz enim possunt videri aliquid possidere. & sic per fictionē cū ab alio possideant. Unde scdo dicit
124 Bar. dic clarius † qd sufficit habilitatē extremorū esse circa principale personam dñi. & sic circa ea que principaliter finguntur alia vero q veniunt per quādam cōsequētiam nō requiritur tantā habilitatē extremi ad qd. sed sufficit in eo esse habilitatē in potētia fm fictionem. allegat ad hoc tex. in l. j. C. de cap. vbi filius patris captiui natus & cōceptus apud hostes redeūdo cū patre & matre fingitur postliminio liber & semper fuisse in ciuitate: & tñ ex quo pater & mater erant in captiuitate apud hostes nō poterat nasci in ciuitate & sic extremū ad qd erat inhabile. sed hoc nō curat fm Bar. qr fictio postliminij in psona filij venit in cōsequētiā & secūdario ad psonā patris, allegat et qd no. in l. ab hostib⁹. §. nō minus. ff. ex qui. cau. ma. No. bñ istā limitationē valde necessariā in pñti materia q in fictione translatiua sufficit extremū ad qd esse habile circa ea q sunt principalia, & que principaliter fingunt, secus in ijs q veniūt accessorie & in cōsequētiā. Pro ista limitatiōe adde tex. valde no. & meliorē de iure in l. pe. ff. de suis & legi. vbi tpe quo pater capt⁹ redijt ab hostib⁹ filius quē dimiserat in ciuitate iā erat mortuus & tñ fingitur filiū fuisse cōtinuo in potestate patris, & bona filij applicata pri iure peculij, attēto q pater principale extremū erat habile q fingitur semper fuisse in ciuitate licet in cōsequētiā huius secūdario fingatur semper habuisse filiū in ptāte donec vixit. Sz qd filius fingat semper fuisse in ptāte istud venit in cōsequētiā & scdario nō aūt principaliter. ideo nō curatur. & ita per illū tex. in d. l. pe. late tenet. j. in v. q. prin. in ver. scdo restat videre. Et idē Bart. in l. fi. in pe. & vlt. col. C. de sentē. pass. in d. l. de pupillo. §. si quis ipsi pretori. in ij. col. in iiij. oppo. ff. de ope. no. nū. idē tz Io. de imo. hic in tribus locis. s. v. col. & in xv. col. & xviij. col. idē etiā simplr tz Raph. Cu. hic in tribus locis. scz. in vij. col. ad fi. & in x. col. ad fi. & in. xij. col. in prin. idē tenent
125 Raph. cu. & d. Alex. & are. in d. l. gallus. §. si eius. ¶ † Pro ista limitatione facit: qr multa in cōseqnētiam cōcedunt que principaliter nō concederentur. l. j. in fi. ff. de autor. tu. l. quoties. C. de iud. Item attēdi debet q principaliter agitur. l. si quis nec
126 causaz. vbi late dixi. ff. si cer. pe. ¶ † Ista limitatio & sol. lz per oēs approbent, videntur cōfundi per text. in d. l. cuz heredes. §. j. vbi etiam fm fictionem extremū est inhabile. cuz tex. dicat, neqz enim possunt videri possidere. itē ibi sumus in ijs que veniunt in consequētiam, scilicet in possessione: patet qr reuersus ab hostibus fingitur principaliter fuisse & liber semper stetisse in ciuitate. Et tamē ibi fictio non pōt induci circa possessionē que venit in consequētiā: qr eo tempore quo quis ab alio possidebatur ipse nō poterat videri possedisse. Preterea ista limitatio videt esse contra dicta Bar. hic in. ij. iij. & iiij. col. vbi vult quod si captus reuertatur ab hostibus nō fingatur possedisse neqz vsucepisse rem possessaz per seipsum ante captiuitatē, vel p aliū ex cā nō peculiari: qr deficit habilitas extremi a quo tñ possessio venit in cōsequētiam, vt hic per Bart. Similiter tex. in d. l. j. C. de cap. in quo etiam se fundat Bar. nō videtur probare istam limitationem Bar. & communem: quia fictio postliminij principaliter videtur ibi induci in personā filij, licet pater in consequētiā habeat iura sua in illo filio, vt videtur clare probare tex. in l. apud hostes. ff. de capti. & tamen ibi extremū ad quod erat inhabile, ergo etiam ibi videtur tex. cōtra principalem conclusionē Bar. ¶ Secūdo principaliter cōtra conclusionem Bar. q in extremo ad qd non requiratur habilitas adducitur tex. in l. si quis offerenti. §. si creditor. ff. de sol. vbi si ego debitor solui pcuratori creditoris mei ignorātis q postea ad arrogandū se dedit. pōt pater arrogator habere ratā solutionem. Et tamē tempore solutionis nō poterat actus per eū geri nec arrogator solui: sic ratihabitio trahit ibi retro, extremo ad quod existente inhabili. ¶ Ad idē & tertio tex. in l. nec emptio. in prin. ff. de contrah. emp. vbi si emo fructus nascituros qui nūc non sunt in rerū natura, nec colligi pñt vel partum ancille nasciturum, quem nunc nasci est impossibile cū ancilla nō esset pregnās. Certe fructib⁹ postea natus, & partu postea edito fingitur vēditio retro facta tpe cōtracti negotij. Et tamē ibi extremū ad qd erat inhabile: fructus & partus nō erāt tūc in rerū natura, nec esse poterāt. Nisi dicas qd ibi erat potētia in genere: qr part⁹ postea editus potuisset in genere tūc nasci. Itē qr alius reperit illo tpe nasci, qd sufficit cū detur possibilitas in gñe. vt ff. dixi. ¶ Ad idē & quarto facit tex. quē hic allegat Ang. in §. alienus. insti. de her. inst. iuncta. l. heres. qñqz als quoqz. ff. de acq. here. vbi seruus institutus heres si postea manumissus adit hrditatē, fingit retro fuisse heres. d. l. heres. qñqz alias quoqz, & tñ ipossibile erat q tpe mortis testatoris esset heres cū esset tūc seruus. Nec dicas put in simili retul. ff.
127 rñdet Imo. q hic ē habilitas ispecto iure naturali † sz q modū erat inuēta seruit⁹. l. ex hoc iure. & l. manumissiōes. ff. de iust. & iu. qr ad hoc vt qs possit esse heres requirit habilitas de iure ciuili. l. si alienum. §. in extraneis. ff. de heredibus insti. que non erat

[a] ¶ Nepotes. Adde qd hāc. q. etiā ponit. d. Lu. de syn. i suo tracta. legitimatio. cha. vj. ver. v. querit. & ibi tz cōclusionē cōem. s. qd nō legitiment filio mortuo, secus eo viuo.

nō erat retro in seruo.sed posses respōdere ꝙ erat habile ī po
tentia q̄ potuit tunc manumitti. Per ista videtur disputādo:
satis ꝓbabiliter posse attētari cōtra Bar. ꝛ doc. ꝙ nō reqrať
extremū ad qḋ esse habile presertim cū Bar.ꝛ doc. principali
ter se fundent per.l.donationes quas parentes cū gl. C.de do
na.inter vi.ꝛ vxo.Et ille tex.fortiter retorqueť ad oppositū tri
pliciter inducēdo.vt ṡ.deduxi. Tuti⁹ tñ est tenere cōi ꝯclusio
ne per tex.ineuitabilē quem.ṡ.adduci in l.obseruare.§.fin.ṡ.de
offi.ꝓcon.ꝛ leg.cui nō videť realiter posse rñderi. ¶ Itē inquā
tuꝫ limitani.ṡ.istā cōclusionē ꝙ requirať habilitas extremi ad
qḋ in his que finguntur principaliter secus in his que finguť
secundario ꝛ in consequentiā. Adde ꝙ ita etiā tenet Ang.hic.
in contrariū vř fortiter stringere tex.in l.huic scripture.ī prin.
ṡ.ad.l.aq. Ad quē tex. Jo.de imo.hic in vlt.char. ī pn. respon-
det dando no.limitationē ad limitationē p̄dictaꝫ ꝛ referā sta-
128 tim.j.in articulo sequēti. ¶ †Secūdus articulus est de extre
mo a quo incipit fictio an in eo requirať habilitas.Et iste arti
culus est latior ꝙ̄ p̄cedens:ideo pleni⁹ attingendus.Bar.hic.
in ista.iij.oppo.prime partis:ꝛ cōiter doc. tenent ꝙ sic. Mo-
uetur Bar.per quatuor iura principalia. Primo p tex.ī l.bo-
norū.ṡ.rem ra.ha.ꝛ ibi Bar.exordiť,ꝙ illa lex deberet scribi li-
129 teris aureis hoc modo inducendo. †Ratihabitio p fictioneꝫ
trahitur retro.l.fi.C.ad mace.ꝛ l.vero ꝓcuratori.§.fi.j.de sol.ꝛ
expresse dicit tex.in c.pe.de senten.excom.in vj. ꝛ in regula rati
habitionē.de re.iur.in vj. Itē ratificatio fingit ratificātē fuisse
ad hoc p̄ntem loco ꝛ tpe actus ratificati.l.cuꝫ decē.§.j.in ver-
bo si tūc presenti dedisset.ꝛ ibi Bal.no.j.de solu. Modo in d.l.
130 bonorū,dr̄ ꝙ †ad hoc vt ratihabitio bonorū possessionis pe-
tite p gestorē possit retrahi dꝫ fieri infra tp̄s.centū dierū infra
quod bonoruꝫ possessio agnosci dꝫ.Et elapso dicto tpe ratifi-
catio nō trahitur retro ꝓpter defectū extremi a quo q̄ tēpo-
re quo actus non ratificatur potuisset tūc geri. Ad ideꝫ alleg.
Bar.in l.j.j.de appel.reci.vbi diciť ꝙ negotiū alienū dꝫ per do
minum ratificari mox.idest infra tempus debitū. Cōfirmatur
vltra Bar.per tex.in l.fi.§.fi.eo.tit.j.rē ra.ha.vbi si debitor ad
tempus soluat procuratori creditoris:ꝛ post transactuꝫ tem-
pus debiti iam liberato debitore creditor ratum habeat, pōt
tamen debitor agere contra procuratorē cui soluit:ꝛ repetere
solutū ꝛ sic ibi ratihabitio nō trahitur retro : quod non est ex
alio nisi q̄ facta post tp̄s habile. ¶ Ange.hic in iiij. col.ꝛ etiā
in vlti.arguit cōtra fundamentū Bar.factū super.d.l.bonorū
vbi etiam Ang.idem repetit.nam si iudicium fuit agitatū per
falsum procuratorem iam sunt decem anni elapsi:hodie feria-
ta in honorem dei potest dominus ratū habere tū illud iudi-
cium vno mouento ꝛ vno die feriato nō potest explicari.ergo
fundamentū Bart.non est verum vnde sufficit ſm Ang.perso
nam esse habilem vtroqꝫ tempore.ꝛ ita est in proposito.l.licet.
ṡ.de iudi.ꝛ licet.C.de procu.qḋ non erat in d.l. bonoruꝫ ꝓpter
tacitā renuntiationem iuris sui inductaꝫ ex cursu tēporis cē-
tum dierū.ꝛ hoc dicit expresse gl.in l.si ego.ṡ.de nego. gest. Et
Dyn.in d.c.ratihabitionem.ꝛ cuꝫ Ange.transit simpliciter.d.
Pe.de besu.hic. ¶ Jo.de imo.in xv.col.dicit clarius posse rū-
deri,ꝙ vbi actus nō est reiterabilis.vt in homicidio: ꝛ sufficit
ꝙ tūc potuerit fieri p ratū habentē.l.j.§.quoties.ꝛ §. deiecisse.
j.de vi ꝛ vi arma. Aut est reiterabilis,ꝛ tūc aut lex.per lapsuꝫ
tēporis induxit tacitā renuntiationem.ꝛ sic preclusit viā actui
fiendo:tunc non potest retrotrahitio fieri.ꝛ sic proprie loquiť.
d.l.bonorū.ꝛ lex.j.j.de app.reci. Interdum aūt lex nō preclusit
viam per lapsum tpis,ꝛ tunc licet propter accidentiā breuita
tis tpis vel qualitatis vt q̄ dies sit feriata nō posset actus de
nouo geri. Tamē posset ratus haberi vt dicit patere ex his q̄
habenť in d.l.bonorū.naꝫ ibi si esset infra tempus petendi bo-
noruꝫ possessionē posset die feriata ratificari petitio que facta
esset per procuratorē die iuridica.q̄ illa.l.solū ꝓhibet ratifica
ri qū lex iam p̄clusit viam per temporis lapsuꝫ sed qū bonorū
possessio fuit petita die iuridica ꝓut dicit lex. ij.§.dies.ṡ.qs or
do in bo.poss.ser.ꝛ infra tp̄s debitum,tūc potest ratificari etiā
die feriata dummodo ratificetur infra tempus petēdi bonorū
pos.qḋ solum impedit ratificationē per.d.l.bonorū. ¶ Raph.
cu.hic in ix.col.dicit, ꝙ ad obiectum. Ang. prompta est rūsio
ꝙ in ratihabitione habilitas exigiť respectu ꝑsone nō aūt exi-
gitur ita stricte habilitas respectu ipsius actus ꝛ plus nō dr̄.
alij nihil tangūt. Adde ꝙ ad.d.l.bonorū pōt plenius respōde-
ri alijs tribus modis,cōsiderādo,ꝙ ex alia ratiōe causať ꝙ ra
tihabitio ibi fieri nō possit quā ꝓpter defectuꝫ extremi a quo
vt tenet Bar.ꝛ doc.patet,q̄ ibi infra temp⁹ centū dierū mor-
tuo gerēte vel effecto furioso pōt ratū haberi quo tpe nō po-
terat p eū actus geri ꝓut proprie dicit ille tex.ad fi. ergo pꝫ qḋ
ibi non cōsideratur habilitas extremi. Unde cōsidera ꝙ ratio
illius tex.fuit ſm gl.in l.si ego.ṡ.de neg. gest.quā sequiť Dy. in
dicta regula ratihabitionē.Ex.in l.fi.C.ad macedo.ꝛ Ang.hic
ꝙ in d.l.bonoꝝ.illud procedit ꝓpter culpaꝫ non petētis bono
131 rū possessionē nec ratificantis infra centū dies. † q̄ tacendo p
centum dies videť tacite repudiare.l.j.§.ita aūt.ff.si tabu.rest.
nul.extra.ꝛ l.alienationis.in.pri.j.de verb.sig. ꝛ sic ibi nō ꝓce-
dit ꝓpter inhabilitatē extremi a quo.sed ꝓpter tacitā repudia
tionē resultantem ex lapsu tēporis. Nec obstat illud quod ad
hoc dicit Bar.in d.l.bonorū.ꝙ si mortu⁹ fuisset ille cuius no-
mine fuit petita bonorū possessio. Tūc nulla culpa pōt sibi im
putari nec eius heredi.ꝛ tū hr̄s eius nō pōt habere ratū. vt l.
si is cui.ṡ.rē ra.habe. Ergo ista responsio nō vera dic quod ibi
aliā ratio.reformat pactū vt inquit tex.in l. interpositas.C.de
trāsac. Nam ideo heres non potest habere ratū eo q̄ bonoruꝫ
possessio nō transmittiť ad heredē,vt dicit tex.in l. iij. §.acqui-
132 rere.ṡ.de bono.pos.ꝛ in l.emancipata.C.qui admit. †Et heres
potest habere ratū illud qḋ gestum noīe defuncti si posset illud
fieri noīe sui heredis ꝛ nō aliter.l.si siue. §. si procuratorio.j.rē
ra.ha. Scḋa ratio illius.l.bonorū. esse potest quam considerat
133 tex.in l.j.in prin.ṡ.de succes.edict.vbi ideo fuit statutum ꝙ †in
fra cētum dies debeat peti bonorū possessio ad hoc vt credito
res maturius scirent ꝛ haberēt cum quo cōgrederētur. Et sic
quē cōuenirēt.vnde si post centū dies posset fieri ratihabitio:
fieret cōtra illud edictū q̄ creditores nō essent certi quē cōue
nirent sed deberēt vlteri⁹ expectare.ideo introductū fuit post
tēpus centū dierū nō posse fieri ratihabitionē. ergo nō ꝓpter
inhabilitatē extremi a quo prout Bar.ꝛ doc.volūt. Tertia rō
illius tex.esse potest,qḋ ibi non potest fieri ratificatio vltra cē-
tū dies ꝛ ꝯūr neqꝫ retrotrahi:q̄ istud tēderet ī preiudiciū ter-
134 tij. Nam si †infra cētū dies bonorū possessio non fuerit petita
neqꝫ ratificata petitio, stati fuit delata sequēti in gradu. l.j.§.
j.§.si intra.ꝛ §.quib⁹.ṡ.de succes.edic.ꝛ ideo nō pōt postea ra-
tificari in preiudiciū tertij cuꝫ ius est delatū arg.l.si partē.§.fi.
ṡ.quēadmo.ser.amit.ꝛ l.j.§.si qs filiuꝫ.ṡ. si tabu.testa.nul.extra.
ꝛ voluit Jo.and.in d.regula ratihabitionē. Et Bar.in d.l.bo-
norū.ꝛ eodē modo rūde ad.d.l.j.j. de appel.reci. ꝙ si in preiu-
diciū tertij fuit quesitum ius ex mīa,non potest ratificatio fie-
ri nisi tempore debito. Secūdo principaliter mouetur Bar.p
tex.in d.l.necessario.§.qḋ pendente.ṡ.de pericu.ꝛ cōmo.rei vē-
di.vbi in contractu venditionis cōditiōalis, re vendita perē-
pta.si existat cōditio nō trahitur retro. q̄ deficit extremum a
quo sꝫ ad illū tex.potest dupliciter responderi. Primo ꝙ ibi ñ
cōditio nō trahitur retro,q̄ esset cōtra intentionē partiū que
in ꝯtractibus attēdi dꝫ.l.j.§.si cōuenerit.ṡ.depo.nā qū emptio
fit sub cōditione partes intēdunt emptionē pficere tūc cū cō
ditio extiterit ꝛ nō ante.l.hec venditio.ṡ.de cōtrahē. emp.sed
135 rei †nō existentis nulla potest esse emptio.l.nec emptio ī prin.
ṡ.de cōtrahen.emptio.vnde cū tpe existētis cōditionis res vē
dita sit perempta,nō perficitur emptio q̄ hoc esset contra in-
tentionē partiū vt emptor fingat emisse rem que nō extat.ꝛ sic
soluat pretiuꝫ pro re quā nō potuit habere. Scḋo respōdeť, ꝙ
ibi nō queritur de retrotractiōe sꝫ solū vtrū re perēpta ꝑficia-
tur emptio cōditionalis ꝛ ibi deciditur eam perimi. Et addu-
ciť simile de legato conditionali in quo certū est cōditionē nō
trahi retro.l.j.§.serui.ṡ.ad filei.late bar.j.in v.prin. Ideo pōt
dici idē ibi esse in emptione cōditionali. Tertio adducit Bar.
tex.in l.quoties.in prin.ꝛ in fi.j.de noua.vbi cōditio non trahi
tur retro re perempta vel nō existente persona.ꝛ est similis te-
xtus is.l.eum qui ita.§.fi.j.de verb.ob.ꝛ per illū text.in d.l.quo
136 ties.§.fi.no.ibi Bar.ad fi.in vlt.no. † ꝙ lꝫ in cōtractibus ꝯditio
qūqꝫ existēs trahať retro ad tp̄s stipulatiōis ꝯtracte.l.potior
ꝛ l.qui balneū.ṡ.qui potio.ī pig.ha.hoc est verū si tpe existētis
cōditionis reperitur extremū a quo habile ad obligationē cō
trahendā,secus si reperiatur inhabile ex parte rei vt ibi in se-
cundo exemplo vel ex parte ꝑsone puta q̄ sit deportata vt ibi
in vltimo respōso qḋ reputat Bar.perpetuo tenendū menti ꝛ
sequuntur Ang.Imo.ꝛ Raph.cu.in l. si filius.j.de ver.ob.ꝛ no.
Bar.in l.potiꝙ in prin.ff.vt lega.nomi.cauea. Sed rūde,ꝙ no
uatio fieri nō potest eius obligationis que vere nō committi-
tur. Ita dicit tex.in l.nouatio.j.de noua. Unde in dictis iurib⁹
queritur an fiat nouatio obligatiōis pure: ꝛ deciditur qḋ nō.
Ratio est q̄ eueniente conditione cū res sit perempta vel de-
sit esse persona nō potest committi stipulatio sequēs:ergo nō
potest contingere nouatio per d.l.nouatio.neqꝫ fingitur retro
fuisse obligatio.quia requiritur reꝫ adesse ad hoc vt nouetur.
137 ¶ †Quāto mouetur bar.quia si captus ab hostibus reuerta
tur non fingitur iure postliminij retro possedisse rem que erat
sua propria quia noua apprehēsiōe opus est vt dicit tex. in d.
l.cū heredes.§.j.Et sic quia defecit habilitas in extremo a quo
cum illo tempore quo reuertitur ab hostibus nō reperitur pe
nes eū possessio. Sed de hoc quare perfictionē postliminij nō

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

a ¶ Fictio.adde tu ꝛ ꝙ fictio sit ɔ̄ vitatē:ꝛ ꝙ ad casūz ad quē vitas non extēdit̃ nec ipa habeat locū ꝛ vide p sozi.i cōs.cxvj.col.iij.vsi. ad quartū.

restituat̃ possessio.dixi abunde.s.in j.q.extra gl.ꝛ retuli septem pncipales rōnes p quas tollit̃ istud fundamētū.hic nō repeto. ¶ Quinto bar.j.in iiij.oppo.hui⁹ j.ptis.Adducit exemplum naturale i chordula.Nā si vnā chordulā velles extedere vl'tra here d vno loco ad aliū, opz chordulā essentialr prio esse i loco a quo:ꝛ locū ad quē opzesse potētialr aptū ad illā extētionē recipiēdā.ꝛ sic in extrema a quo dz eē habilitas essentialr,sz in extremo ad qd sufficit ꝙ potētialiter adsit. sed mirandū est de
a bar.qꝛ istud exēplū chordule ꝓcedit fz veritatē. Sed fictio a de
138 qua tractat̃ est contraria de directo veritati.fm gl.in l. vnica.§.accedit.C.de rei vxo.act.Bar.j.in j.q materie fictionū qn diffinit qd sit fictio.vnde i ꝓposito nostro nō est ꝓprie extēdere aliquid.sz retrofingere.in qua retrofictiōe nihil videt̃ obstare qn lex illā possit facere ēt ꝙ extrema nō sint habilia vt pz ex his q dixi.s.ꝛ.j.dicet̃.puta si lex vellet fingere aliquē retro fuisse dñm q nō fuit ꝛ ēt in psentiarū nā sic istud pōt facere. ¶ Sexto adducit̃ tex.i l.huic scripture.in pn.s.ad l.aqui.q vr̃ melius quā ceteri facere quē tex.adhoc inducit Bar.j.i.v.q.prin.vs.ij. restat videre de natura extremorū vbi si seru⁹ legat⁹ ante aditā hr̃ditatē occidat̃,secuta postea aditiōe per heredē nō fingit̃ retrofuisse legatariū a morte testatoris:put als fit si res legata extaret.l. a titio.in fi.j.de furt.ꝛ l.si tibi homo.§.cū seru⁹.s.de lega.j.Nec heres tenet̃ cedere actionē legis aqlie ipsi legatario eo qꝛ adita hereditate seru⁹ legatus nō reperit̃ esse in rerū natura:qꝛ fuit occisus ꝛ sic deficit tūc extremū a quo.ꝛ sic nō pōt dici ꝙ tūc vere sit legatariū ex quo nō est i rerū natura.ꝛ p ɔ̄ns nō pōt fingi retro.secus si seruus legat⁹ esset tm̄ vulneratus:qꝛ tunc extremū a quo nō deficit.Ita ibi est casus.ꝛ ita etiā inducit.Cy.in l.fi.in ij.q.C.de sentē.pas.Sed ad illū text.rn̄de dupli-
139 citer.†Primo, qd in illo tex.nō queritur de retrofictione. Sz nūquid actio legis acquilie ꝓ seruo legato occiso cōpetat ipsi legatario vel non.Et decidit ꝙ siue sit occisus siue vulneratus actio nō cōpetit ipsi legatario sz solū heredi sz qn̄ est solū vulnerat⁹ heres tenet̃ legatario cedere actionē. Et sic ibi quo ad actionē certū est ꝙ extremū erat habile qꝛ actio aderat.ꝛ tn̄ illa nō fingit̃ retro fuisse legatarij.Itē existente seruo licet vulnerato nō cōpetit actio legis aquilie legatario:licet extremū omni respectu sit habile siue inspicias psonā seruū vulnerati q superest siue habeas respectū ad actionē.qꝛ etiam illa supererat. Ratio ergo illius tex.nō est qꝛ deficit extremū a quo. vt volūt Bar.docto.sed qꝛ actio legis acquilie cōpetit solum dño.l.itē mela.§.legis.s.ad l.aqui.vnde quando seru⁹ legatus fuit occisus ante aditā hereditatē acquiritur actio ipsi hereditati iacēti que dña. Et per hereditatem acquiritur postea heredi adita hereditate.nec tenet̃ heres eā cedere legatario.ita dicit tex. in.d.l.huic scripture ibi actio legis aquilie per hereditatē heredi acquisita. Sed si seru⁹ legatus fuisset tm̄ vulneratus,tūc hr̃s tenet̃ cedere actionez legatario.vt ibi.Ratio diuersitatis est i promptu,qꝛ dies legati quod ad obligationē cedit.ab adita hereditate.d.l.si tibi homo.§.cū seruus.ꝛ l.eleganter.§.item si seruū legatū.s.de dolo.bar.in d.l.vnica.§.j.C.de cad.tol. Vnde ex quo res legata iā est mortua, adita hereditate nō supest res i qua possit heres obligari:ideo nec actionē credere dz.qꝛ seruum legatum nō dz, ex quo iā est mortuus.Itē actionē nō dz:qꝛ legata nō fuit.Sed vbi seru⁹ legatus est tm̄ vulneratus tunc heres obligatur legatario cedere actionē rei que extat.ꝛ
140 actio†semel quesita heredi p ei⁹ aditionē:nō potuit ab eius ossib⁹ nisi mediāte cessiōe separari.l.qs ergo casu.s.d peculio, gl.no.in l.iij.in prin.in glo.ma.s.pro soci.Scđo rn̄det̃ ꝙ ibi sum⁹ i his que veniūt i ɔsequētiā.nā ibi principaliter fingit̃ circa personā heredis q adeūdo fingitur retro fuisse heres.ꝛ sic adiuisse tpe mortis testatoris q tpe seru⁹ legat⁹ extabat q postea fuit occisus.In cōsequentiā aut fingitur rē fuisse legatarij.sed in his que veniunt in consequentiam nō curamus de habilitate extremorū prout dixi in articulo precedenti. Ergo nō debemus curare inhabilitatē extremi a quo respectu ipsius legatarij.Et isto modo ille tex.nihil videt̃ facere.tamē ad hoc vltimū potest subtillter replicari fm Jo.de imo.hic i vlt.char'in prin.
141 qd†in his que veniunt in consequentiā nō requiritur habilitas extremorū.procedit quando lex super illo cōsequenti principaliter nō induxit fictionē:vt est videre in casu legis peñ.j.de suis ꝛ legi.De qua dixi.s.i articulo precedenti.Secus est quādo super illo consequenti lex principaliter induxit fictionē de per se.vt est videre in casu dicte.l.huic scripture.in prin.in re legata que efficitur vere legatarij ab adita hereditate. Et fingit̃ retro fuisse eius a tempore mortis testatoris.l. a titio in fi.j.de fur.ꝛ l.si tibi homo.§.cum seruus.s.de lega.j.Nā tunc bene inspicim⁹ an extrema huius cōsequentis sint habilia ex quo lex principaliter super eo consequenti de quo queritur fictionem induxit.Et bene no.qꝛ est notabilis ꝛ solēnis limitatio ad limitationem quā dedi.s.in articulo precedēti quod in his que veniunt secundario vel in consequentiā nō requiratur habilitas extremorū.Et mihi multū placet.¶ Septimo vltra Barto.ꝛ scribē.adducitur fortis tex.in l.si pater captus.s.de vulg.ꝛ pu-
142 pil.vbi†patre ꝛ pupillū captis ꝛ mortuis apud hostes.Cōfirmatur testamentū patris per fictionē.l.cornelie:non autem substitutio pupillaris:ꝛ sic testamētuz filij,qꝛ in eo nō erat potentia cōficiendi testamentū.ꝛ sic inhabilitas extremi.Et fortius pondera ꝙ ibi sumus in his que veniunt in consequētiā: qꝛ testamentum filij pupilli.ꝛ sic substitutio pupillari venit in consequentiam ad testamētū patris.l.patris ꝛ filij.s.de vulg. ꝛ pupil.Et tn̄ ibi habilitas cōsideratur,quod est cōtra limitationem quam dedi.s.in articulo precedēti.Nec dicat̃ put glo. Bar.ꝛ communiter doc.ibi dicūt, ꝙ ibi pater fuit pmortuus ficte. ideo filius non potuit eius heres. l. nec nos. C. de cap.ꝛ sic nec per suitatem nec per immixtionē filij potuit cōfirmari testamentū patris.ideo cū testamētū patris sit nullius momēti,etiā substitutio pupillaris euanescit,qꝛ dico quod cū ibi pater captus esset mortuus nō solum ficte sed etiā vere ꝛ naturaliter nihil facit.d.l.nec nos.ꝛ d.solu.redditur falsa.qꝛ filius per fictionē.l.cornelie fuit heres patri prout etiaz ibidem plenius dixi.¶ Octauo adducitur tex.in l.diui.j.de cap.ꝛ in l.j.C.eo.ꝛ in l.j.§.sed si apud.s.ad tertu. In quibus iuribus habet̃ ꝙ si filius cōceptus ꝛ natus apud hostes existēte ibi in captiuitate patre ꝛ matre:postea reuertatur ab hostibus cū matre sola patre mortuo apud hostes,nō fingitur natus legitimus:qꝛ extremum quo ad patrē est inhabile.secus si cuz patre reuertat̃,sed responde ꝙ ideo ibi nō fingitur natus legitimus,non ex eo qꝛ deficiat extremuz habile:sed quia induceretur repugnantia ꝛ contrarietas fictionū.Naz cū pater fingatur mortuus preambula hora captiuitatis:ꝛ consequenter fingatur mortuus ante conceptionem ꝛ natiuitatem filij.Ergo filius nō potest fingi ex eo nat⁹ legitim⁹.d.l.j.ꝛ ibi gl.C.de cap.¶ Nono ꝛ vltimo adducit̃ tex.in l.seruum filij.in princi. s.de leg.j.vbi si pater legat alteri rē filij sui castrensis peculij:ꝛ filius viuo patre moriatur fingit̃ retro res legata fuisse patris ꝛ dñū sibi retro fuisse quesitū:secus si filius superuiuat patri:tunc non fingitur:qꝛ extremum non est habile.Sed responde ideo esse:qꝛ esset iniquū quod filio auferatur ius suū ꝛ res sua quādo patri superuiuit vnde etiā patre superuiuente nō fingitur retro quando filius est vsus iure suo:vt formaliter dicit text.in d.l.seruū filij.in pn. nisi fauor libertatis.l.pe.in fi.j.de castrē.pe.ꝛ adde q statim dicam circa.l.proponebatur.j.eo.de castren.pecu. ¶ Cōtra cō-
143 clusionē Bar.ꝛ cōez†ꝙ nō requirat̃ habilitas extremi a quo facit,qꝛ iura loquētia de fictione nō se fundāt in hoc ꝙ extrema sint habilia.sed solū considerāt in fictione postliminij ꝙ captiuus reuersus ab hostibus ea omnia fingat̃ retro habuisse que habuisset si semper fuisset in ciuitate in his q sunt iuris ꝛ subsistente equitate.l.postliminiū.in pn.ꝛ in bello.§.codicilli.j.de cap.ꝛ l.deniqz.ꝛ l.sciendū.s.ex quib.cau. ma.Item in fictione legis cornelie vbi omnia querunt̃ heredi capti qui est mortuus apud hostes que acquisita fuissent ei si captiuus in ciuitate decessisset dūmodo simus in his que sunt iuris.l.j.ꝛ l. bona.i pn.ꝛ in fi.j.de cap.¶ Scđo adducit̃ tex.in l.quedā sunt in fi.s.de reb.du.vbi si heres mutuauerit tertio pecuniā alteri legatam ꝛ postea legatarius eaz repudiet videtur heres pecuniā suā credidisse etiā si pecunia sit ɔsumpta.ꝛ sic nō extāte pecunia sed ea consumpta fingitur heres retro fuisse dñs.ꝛ tamē ibi deficit extremū sup quo fingit̃:qꝛ sup re que nō extat fingit̃ Bar.hic in v.pn.vs.scđo restat videre de natura extremoruz.ꝛ idē Bar.in d.l.quedā sunt vbi dicit se facere magnum festū de
144 illo tex.in materia fictionū.Responde†ꝙ qn̄ legatarius repudiat fingit̃ retro nūꝙ fuisse legatarij ꝛ in ɔ̄niaz retro fuisse he-
145 redis:eo qꝛ ibi sumus†in fictione negatiua, in qua fingit̃ aliquid retro nō esse:ꝛ tūc eius extremū habile ꝛ cōueniēs est nō esse,sicut videmus in fictione legis cornelie q fingit mortuum preambula hora captiuitatis ꝛ sic fingit retro nō eē.Nā extremuz habile est nō esse.i.mortuū esse.Sec⁹ est in fictiōe affirmatiua q fingit aliquid retro esse tūc requirit̃ rez extare vnde sup eo ꝙ nō est nō pōt fingi affirmatiue aliqd retro esse vel fuisse. Et eodē mō respōdet Bar.in d.ver.scđo restat videre,ad textum in l.in rōne la.j.s.ad.l.falc.vbi fingit retro sup seruo mortuo cui erat relicta libertas sub cōditione.nā eueniēte ɔditiōe libertatis fingit̃ retro nō fuisse heredis.qꝛ ista est fictio negatiua cuius extremū habile est nō esse ꝛ sic esse mortuuz.ita subtiliter rn̄det Bar.hic.Et dt ꝙ istud nō tāgūt doc. ꝛ sequit̃ Jo. de imo.hic.ꝛ ita teneas lz alr rn̄deat Ang.ad.d.l.in rōne.§.j.ꝛ male.ꝛ ei⁹ sol.reprobat Imo.hic.ēt Bar.i d.l.in rōne.§.j.dicit ꝙ ibi nō est fictio nec ibi fingit̃ retro put etiā dixit Ange.hic que responsio videt̃ cōtra illū tex.q loquit̃ p verbū videbit̃ q fictionem

fictione ĩportat.l.j.§.deiecisse.ĩ.de vi ꝛ vi arma.dixi late.ſ.ſup
tertia oppo.Bar.huius prime partis.¶Tertia adducit̃ tex.
fortis in l.proponebat̃.ff.de castrẽ.pec.vbi filiusfa.miles cõdi-
dit testamẽtũ de castrensi pec.in quo instituit extraneũ heredẽ
ꝛ patrẽ preterijt,mortuo filio postea pater,decessit deliberãte
herede instituto an adiret vel repudiaret,deinde heres institu
tus hereditatẽ repudiauit,decidit tex.in versi.qb⁹ ita pmissis.
qd peculiũ fingitur retro accessisse bonis patris.ꝛ tamẽ pater
tũc erat mortuus ꝛ sic extremũ a quo erat inhabile,ꝛ tñ fingit̃
patriaz mortuo retro fuisse quesitum, ꝛ subdit ibi tex.non esse
nouuz vt ex postfacto aliquis retro successorẽ habuisse videa
tur prout in filio captiui q mortu⁹ est patre existẽte apud ho-
stes.nã tunc fingitur filius vsqz retro habuisse legitimũ heredẽ
licet etiam ibi extremũ sit inhabile,qꝛ filius iam erat mortuus
Bar.ibi conat⁹ fuit respõdere ad illũ tex.ꝙ ibi nõ fingit̃ pr̃i q̃
situ ſ3 bñ fingit̃ in bonis pr̃is semp fuisse.vñ sufficit extare bo-
na pr̃is lz persona defecerit.Et vltra Bar.istud proprie vr̃ vel
le tex.ibi duz dicit cũ heres nõ adijt hereditatẽ retro illud pe-
culiũ bonis patris accessisse vnde põt dici etiam patris bona
aucta per hãc repudiationem ita ibi dicit tex.Sed ista so.non
videt̃ posse stare ꝑpter illud ꝙ subiũgit tex.nec est nouũ vt ex
post facto aliquis successorẽ habuisse credat̃.ꝛ sic videt̃ ꝙ ibi
fingatur pater retro fuisse successor.Itẽ ibi fingitur acquisitũ
patri ꝛ postea heredi patris. Secũdo fortius obstat simile qd
subiũgit tex.vbi fingitur circa personã filij mortui: nam fingit̃
paterfa.ꝛ retro habuisse legitimuz successorem.ꝛ tñ filius iam
retro erat mortuus,vnde videretur secundo ꝛ subtilius posse
respõderi vltra Bar.qꝛ alij nihil dicũt,qd ibi principaliter re
pudiatio heredis scripti trahitur retro.qd aũt pater fingatur
retro fuisse successor,istud venit in cõsequẽtiã, sed in his q̃ ve-
niunt in cõsequẽtiã nõ requirit̃ habilitas extremorũ vt dixi.ſ.
in articulo precedẽti.Ista so.licet prima fronte videat̃ colora
ta tamẽ nihil penitus valet,qꝛ illud qd dicit̃ ꝙ in his q̃ fingũ-
tur in cõsequẽtiã nõ requirit̃ habilitas extremorũ,ꝓcedit nisi
etiã lex.fingat de per se sup eo ꝙ venit in cõsequẽtiã, tũc etiam
in illo ꝯsequẽti super quo fingit̃ requirer̃ habilitas extremorũ
ꝓut no.dixi supra in sexto fundamẽdo partis ꝯtrarie.Sed ita
cõtingit in d.l.ꝓponebat̃, vbi lex expresse fingit etiã super pa-
tre ꝛ fingit de per se.Ergo debet esse habilitas in eo.Preterea
nõ est verũ assũptũ qd repudiatio heredis scripti fingat̃ re-
tro.nec ibi dicit̃ in tex. Et videt̃ cõfundi ꝑ text.in d.l.si qs filio
exheredato.in prin.ſ.de iniusto rup.ꝛ in l.scripto.ſ. vn libe. ꝛ
146 in l.j.§.sciendũ.ſ.de suis ꝛ legit.in qb⁹ iurib⁹ habet̃ ꝙ †si fili⁹
exheredat⁹ decedat deliberãte scripto herede qui postea re-
pudiauit,quod nepos ex filio succedit ab intestato vt suus,qꝛ
hereditas filio nũquã fuit delata.ergo apparet ꝙ repudiatio
heredis scripti nan trahit̃ retro.est si traheret̃ retro:filius fin-
147 geret̃ fuisse suus ꝛ nõ succedet nepos.†qꝛ in suis nõ hz locuz
successoriũ edictũ.d.l.j.§.sciendũ.ꝛ l.defunctus. C.de legi.her.
ꝛ plene habet̃ in l.qui se patris.C.vnde libe.ꝛ sic.d.l.ꝓponebat̃
videtur fortiter vigere cõtra istam cõmunẽ conclusionẽ Bar.
ꝛ doc.Ego tertio modo respõdeo ꝙ ibi licet pater sit premor
tuus tñ nõ deficit in totũ extremũ a quo,ex quo superest he-
148 res patris q eũ representat†qꝛ heres fingit̃ eadẽ ꝑsona cũ de
functo vt in aut.de iureiur.a mo.ꝑsti.in pn.ꝛ l.vlt. C. vt actio.
ab here.ꝙ non põt dici in d.l.huic scripture in pn.ſ.ad.l.aqui.
in seruo occiso,q cũ nõ possit habere heredẽ in eo bene deficit
in totũ extremũ a quo.ꝛ sic deficit fictio trãslatiua vt ibi.ꝛ idez
est ĩ deportato in l.quoties.ĩ.de noua.Et ꝑ ista so.põdero tibi
optimũ tex.in d.l.necessario.§.qd si pẽdente.ſ.de pericu.ꝛ cõ-
149 mo.rei vendi.quã adduxi supra† vbi in vẽditiõe cõditionali.
rei vẽdita perempta,cõditio postea existẽs nõ retrotrahit̃, qꝛ
deficit extremũ a quo.ꝛ tamẽ ibi interim mortuo emptore vel
venditore cõditio eueniẽs bene trahit̃ retro qꝛ eoruz heredes
obligãtur vt ibi dicit tex.ꝛ sic non deficit extremũ in totuz ta-
mẽ huic so.videt̃ obstare simile ꝙ ponitur in d. l. ꝓponebatur
in ver.nec est nouũ in filio prius mortuo.¶Quarto cõtra cõ
munẽ conclusionez videtur esse bonus tex.l.si exheredatus. ſ.
150 ad sille.† vbi filio exheredato occiso.si postea hereditas pa-
tris adit̃ serui nõ torquent̃.Si vero testamẽtũ patris fiat irri-
tũ qꝛ heres scriptus repudiet hereditatẽ tũc serui bñ torquẽ-
tur.qꝛ filius vr̃ fuisse retro eorũ dñs.Et tñ extremũ est inhabi
le mortuo filio.Et illã.l.q̃ nõ obstãte morte ei⁹ q si viueret suc-
cederet fingit mortuũ retro dñz ꝛ heredẽ,reputat ad hoc vni
cã ꝛ sing.in iure Bal.in cõsi.lxix.ṗme partis inci. Antiquũ sta
tutũ ciuitatis perusij in ij.col.i fi.Bart.ibi respõde ad illũ tex.
ꝙ ibi fili⁹ nõ fingit̃ retro fuisse dñs illorũ seruorũ.qꝛ cũ filius
esset mortuus deficit extremũ a quo.Et sic non potuit cadere
fictio.l.huic scripture.in pn.ſ.ad.l.aq.Sz serui vere erant filij
eo mõ quo ꝑ senatuscõ.silie.serui patris dicunt̃ esse serui filij.l.
j.§.dñi.ij.ſ.ad silla.Ideo fili⁹ dicit̃ retro fuisse dñs.Sed ista so
lu.videtur cõtra illũ tex.qui loquit̃ i.n fictione, ibi omnia per
inde agunt̃ ac si dñs esset.Preterea ꝛ fortius vera esset respõ
sio.Bar.sequeret̃ ꝙ etiã adita hereditate ꝑ institutũ serui de-
berẽt torqueri tanꝙ serui filij cui⁹ ꝯtrariũ ibi decidit.Et ideo
cõsiderat ibi tex. ꝙ irritet̃ testm̃ ad hoc vt filius videat̃ retro
successisse ab intestato ꝛ fuisse domin⁹.Nec ob.tex.c.d.l.j.§.dñi.
Scdo alle.per Bar.qꝛ nihil facit ĩ proposito.nã loquit̃ ĩ filijs
nõ exheredatis in quibus serui patris bñ censent̃ illo modo
serui filij.¶Quito adducit̃ tex.quẽ allegat Raph.cu. hic ĩ vl.
col.in l.si filiusfa.in prin.ĩ.de ver.ob.vbi si filiusfa. existẽs in po
testate patris stipulet̃ sub ꝯditiõe deinde emãcipet̃ a patre exi
stẽte postea cõditione:trahitur retro ꝛ acqrit̃ patri actio. Et
tñ filio existẽte sui iuris nõ potuit per filiũ emãcipatum queri
patri.l.qd dr patrẽ.ĩ.de ꝟb.ob.Et sic extremũ a quo erat inha
151 bile.Et tñ ibi fingitur retro. ¶†Sexto facit secũdũ eundez.
Raph.cuma.qd si feceris homicidiũ meo nomine:ꝛ ego ratuz
habui perinde teneor ac si egomet homicidiũ fecissez.c.cũ qs.
de sen.ex.in vj.ꝛ l.j.§.deiecisse.§.quoties.in ꝟ.ſ3 ꝛ si cuz qs vbi
per Bar.ĩ.de vi ꝛ vi ar. Et tamẽ tẽpore ratificationis extre-
muz a quo est inhabile:qꝛ homicidiũ amplius fieri nõ poterat
cũ nõ sit reiterabile nec dicatur ꝙ ibi sit habilitas in genere ꝛ
in potentia:qꝛ in extremo a quo requirit̃ habilitas in veritate
ꝛ in essentia ſ3 Bart.hic in iiij.oppo.hui⁹ prime partis.¶Se
ptimo facit tex.in l.si dñs.§.j.ꝛ in l.titio.cũ.l.sequẽ.ꝛ seq.ſ.ad l.
aquil.vbi si seru⁹ legatus duob⁹ occidat̃:ꝛ postea ꝑ vnũ legata
rium repudietur:fingit̃ retro dominiũ alteri insolidũ quesituz
ꝛ tñ tẽpore repudiationis seruus legatus iã erat mortuus,ꝛ
sic dñiũ extictũ.§.deinceps.ĩ aut.de nup.colla.iiij.nisi dicas il-
lud ibi esse ꝑpter legẽ aquiliã que dat̃ ad interesse ꝛ cõpetit so-
li domino.l.itẽ mela.§.legis.ſ.ad.l.aq.¶Octauo ꝛ vltimo ad
ducitur tex.no.in l.sed ꝛ si quis stipuletur.§.j.in ver. quid ergo
si amisso cum.l.seq.ſ.de vsufr.vbi seruus fructuari⁹ emit rẽ nõ
soluto ꝑtio:postea amisso vel soluto vsufructu talis seruo sol-
uit pretiuz de pecunia vsufructuarij. Ibi decidit̃ qd acquirit̃
vsufructuario ꝛ videtur ei retro facta venditio ꝛ tamẽ tẽpore
facte solutionis extremuz erat inhabile cũ extincto vsufructu
seruus nõ amplius querat illi qui prius erat vsufructuari⁹.ꝛ
hoc ibi de eqtate decidit̃.licet de rigore iuris cõtrariũ videret̃
dicendũ.vt ibi in tex.sic ibi videt̃ ꝓbari quod attenta equitate
fingat̃ retro nõ obstãte inhabilitate extremorũ. Bal.ibi singu
152 lariter no.illum text.quod loquitur†in fictione declaratoria
que inductũ declarat ꝛ trahit̃ retro ꝛ nõ requirit duo extrema
habilia.secus si de nouo inducat.d.l.huic scripture.refert ꝛ sim
pliciter sequit̃ Are.in l.j.§.si quis ita.in vj.col.ĩ.de ꝟb.ob.ꝛ fa-
cit ille tex.in d.l.sed ꝛ si qs.in ꝟbo declaraturã:ꝛ in ꝟbo decla-
rabit̃.Not.qꝛ est pulchra ꝛ singu.limita.ad istã conclusionem.
153 Pro qua adde bene facere in simili † quod lex declaratoria
que procedit interpretando ꝛ declarando trahit̃ retro etiã ad
ꝑterita quãuis de natura legis vel cõstitutionis fit trahi solũ
ad futura negotia.Ita no.Bal.in l.non dubiũ.in iij.no. per il-
lum tex.ꝛ in l.leges ꝛ cõstitutiones in j.ꝛ vlt.col.ꝛ ibi Pau. de
ca.C.de legi.Bar.ĩ l.oẽs populi.in ij. q. quinte questionis ṗn.
ſ.de iusti.ꝛ iur.ꝛ est tex.ĩ c.aqua.ꝛ ibi multũ notat do. Abb.in
vlti.no.de cõsecra.eccle.vel alta.Hemi.vbi no. ampliat in c.j.ꝑ
illũ tex.de cõsue.in vj.ꝛ in c.de cẽsi.ĩ vj.Facit tex.in §.fi.ꝛ ibi gl.
ordi.in aut.de fil.ante dota.instru.na.Lu.ro.in consi.lxv. qd in
cip.viso themate proposito circa id de quo querit̃.cano.in c.fi.
154 de ꝯsti†Per ista apparet disputatiue posse teneri ꝯtra Bar.
ꝛ doc.ꝙ in fictiõe trãslatiua etiã in extremo a quo nõ requirat̃
habilitas.Tenẽdo tñ cõmunẽ opi.a qua nõ est discedẽdũ.Eã
ex predictis limita duob⁹ no.modis.Primo vt procedat in fi-
ctione affirmatiua q̃ retro fingit aliquid esse ꝛ tũc requirit̃ ex
tremũ habile ꝛ nõ põt fingi super eo ꝙ nõ est secus in fictione
negatiua in qua fingit̃ aliqd retro nõ esse vt dixi.ſ.in scdo fun-
155 damẽto patris ꝯrie.Scdo no.limita:vt ꝓcedat†in fictiõe ĩdu
ctiua q̃ aliqd de nouo inducit sec⁹ in fictiõe declaratoria q̃ tra
hit̃ retro lz extrema nõ sint habilia vt dixi.ſ.ĩ vltimo fundamẽ
to patris ꝯrie.Et ita dabes plene ꝛ subtilit̃ disputatã ista ma-
teriã habilitatis extremorũ.¶Nũc circa scdaz partẽ ṗncipa
lez tex.ꝛ sic circa ver.qd si seru⁹ vt nihil omittat̃ attingo illud
156 qd ponit Bar.in iij.oppo.huius secũde partis† nũquid pos-
sessa ꝑ seruũ vel filiũ ex cã peculiari eo tempore quo pater vel
dominus erãt in captiuitate apud hostes vsucapiant̃ vere an
solum per fictionẽ.Est necessariũ scire pro intellectu istius tex.
ꝛ quã pluriũ iuriũ infra allegãdorũ ꝛ eorũ q̃ superi⁹ in tex.di-
cta sunt ꝙ gl.ĩ l.iusto.§.ĩ ꝟbo inchoari.infra eo.Refert Ugo.
glossatorez antiquũ qui non est ausus firmare quod vsucapio
tunc per veritatẽ inchoetur,sed glo.ibi dicit quod audet hoc
firmare.verum ad pauca respicientes vt inquit Aristo. de fa-

celi enuntiant,sed Bar.in ista tertia oppo huis scde partis te
net primã opi.illius gl.quã etiã dicit seq Jac.de are.ꝙ interim
in veritate nõ vsucapitur.sed dño reuerso ab hostibus secũdũ
fictionẽ intelligit vsucapta.Et hoc dicit ꝓbare istũ tex.ad lite
157 ram ibi nam si dño reuersus fuerit intelligi vsucaptuz.†Nam
verbum intelligi denotat fictionẽ nihil allegat ⁊ plus nõ dicit
super hoc.Et ita leuiter pertransiuit.Alij nihil tãgũt.⁊ de ver
bo intelligitur:an importet fictionez dixi plene.s.in tertia op
po.Bar.ad primam partem.Adde ad idẽ tex.in l. qui a seruo
in fin.j.de actio.⁊ oblig.ibi nã ex causa peculiari etiã possessio
acquisita intelligitur vbi etiã est verbũ intelligitur importãs
fictionem.Ad idem tex.in l.bona.§.pe.in fi.in verbo intelligũ
tur.ff.de cap.¶ Sed in contrariũ cõsidera aliqua iura loquẽ
tia de possessis per filiũ vel seruuz ex causa peculiari qui dicũt
dominum captiuum vsucapere per verba denotãtia veritatẽ
prout in simili considerat Bar.s.in tertia oppo.prime partis.
Ita est tex.in l.pe.j.de capti.ibi si quid seruus tuus peculij no
mine dum apud hostes esses possiderit ideo quocũqz tẽpore
vsu capere peteris quoniã ea res etiã in sciẽtes vsucapere sole
mus,ibi sunt omnia verba importãtia veritatẽ. Ad idẽ tex.in
§.rursus insti.de actio.ibi q in hostiũ potestate est vsuceperit.
Alia vero iura dicũt seruũ ex causa peculiari vsucapere p ver
ba denotantia veritatẽ,vt est tex.in l.ait ꝑtor.§.hi plane.i ꝟbo
vsurã acquirere possunt.s.ex qb⁹.cau.maio.quedã iura loquũ
tur impersonaliter p ꝟba.tamẽ veritatis expressiua, vt est tex.
in l.iusto.§.fi.in verbo inchoari vsucapionẽ. j.eo.ibi si quidem
seruus aut filius ex cã peculij possedit vsucapionez inchoari
nec impedimẽto domini captiuitatẽ esse cuius sciẽtia nõ esset
in ciuitate necessaria.Et tex.in l.in bello.§.facte.in verbo iple
ri vsucapionẽ.j.de capti.⁊ tex.in d.l.bona.§.pe.in verbo ad he
redes pertinebunt.Ista iura videntur vigere contra cõclusio
nẽ Bar.hic.Et pondera cũ ista iura dicãt quod vsucapio ꝓ
cedit vere,cessare videt illa difficultas que mouebatur supra
cõtra Bar.in prima oppo.prime partis.⁊ tangit etiã Bar.in
158 prima oppo.huius secunde partis.†Nam fictio non ꝓcedit
159 nisi substãte equitate.l.sciendũ.s.ex quib.cau.ma.† Sed vsu
capio est cõtra equitatẽ naturale cũ procedat cũ iactura ergo
nõ dbet habere locũ fictio quo ad vsucapionẽ et i peculiarib⁹
nã põt dici ꝙ in peculiarib⁹ ꝓcedit vsucapio vere vt dicũt iu
ra palleg.Ergo fictio nõ hz locũ.⁊ sic cessat ꝑdicta difficultas.
¶ Pro cõcordia ꝑdictorũ iuriũ q in ista materia diuersimode
⁊ vario modo loq vident.nec bar.aut doc.aduertũt, posset sic
dici.Et erit noua cõsideratio:qd tẽpore captiuitatis dñi:vsu
160 capio vere ꝓcedat p seruũ capti vna cũ bonis captiui. † Si
cut videmus qd vsucapio vere ꝓcedit per seruũ hereditariuz
vna cũ hereditate iacẽte que sustinet psonã defuncti.Ita vide
tur esse tex.no.in d.l.pe.ad fi.j.de capti.dũ dicit ⁊ eo modo etiã
hereditas nondũ adita augeri per seruũ hereditarium solet.s.
sicut augent bona ipsius captiui per seruuz in peculiaribus:⁊
hereditas iacens vere vsucapit ⁊ cõplet vsucapionez.l.cceptã.
⁊ l.nũquã.§.vacuã.⁊ l.iusto.§.nondũ.j.e.⁊ l.cũ miles.in prin. s.
161 ex qui.cau.ma.†vnde cõsidera ꝙ sicut hereditas iacẽs dicitur
habere dominiũ ipsoruz seruorũ ⁊ aliarũ rerũ hereditariarum
vt l.liber homo.§.si seruus hereditari⁹.s.ad.l.aqui. Ita bona
ipsius captiui dicuntur retinere dominium seruorũ ⁊ alia iura
tex.est de hoc no.in l.in bello.§.si quis capiat ad fi.j.de cap.ibi
162 qr hi serui bonorũ captiui fuerũt ⁊ esse pseuerãt.† Item sicut
serui hereditarij per stipulationẽ ⁊ acceptilationẽ,acquirunt
hereditati iacenti:ita per seruũ capti acquiritur bonis capti
163 ui:sit.l.species.§.fi.j.de accep.in verbo sed ⁊ si.†Nã illa aduer
satiua cuz sit cũ copula:aduersatur in facto sed idẽ ius statuit
gl.in l.sz ⁊ si lege in prin.cũ vulgaribus.ff.de pe.here.Bar.in l.
hoc amplius in prin.s.de dam.infec.Et sic bona captiui cẽsen
tur quodammodo quasi quedã hereditas iacẽs ipsi⁹ captiui.
164 Itẽ ⁊ tertio.†Sicut hereditati iacẽti potest dari curator. l.j.
⁊ per totum.s.de cur.bo.dã.Ita põt dari curator bonis capti
165 ui.l.iij.C.de cap.⁊ l.muto in fin.s.de tute.† Itẽ ⁊ quarto sicut
in hereditate iacente illud de vsucapiõe iure singulari receptũ
est,vt inquit tex.in l.iusto.§.nõdũ.j.e.bar.j.in pe. oppo. quã fa
cit ad ver.marcellus.Et idem Bar.in l.naturaliter.in iij.colũ.
s.eo.Ita etiã in peculiaribus istud iure singulari receptũ est
vt inquit tex.in l.peregre.§.quesitũ.s.ti.j.vnde iura preallega
ta que loquuntur in persona serui aut impersonaliter ꝓcedũt
secundũ veritatem.Sed iura que loquuntur in persona domi
ni captiui procedũt per fictionẽ qr dñs postea reuersus finge
retur postliminio vsucepisse.⁊ ita ꝓprie ꝓcedit iste tex. In se
cũda parte quã ponderat Bar.dũ dicit:nã si dñs reuersus fue
rit intelligit vsucaptũ.s.postliminio.⁊ sic p fictionẽ. Sicut etiã
dicim⁹ in herede qui fingitur vsucepisse ante aditã hereditatẽ
l.qui cũ ꝓ herede.§.fi.⁊ l.qui fundũ in prin.j.pro emp.Et tamẽ
ipsa hereditas vere vsucapit implẽdo vsucapionẽ iam ceptã.
vt s.dixi.¶ Et si dicis:isto modo reuersus ab hostibus fingit
postliminio vsucepisse illud quod vere erat vsucaptũ p seruuz
166 vna cum bonis captiui.†Et sic fictio ⁊ veritas circa idẽ ꝯcur
runt quod nõ videtur posse procedere vt l.filio quẽ pater.s.de
libe.⁊ posthu.Bar.in l.j.§.hoc autez senatus.s.ad fil. Dic qd
cõcurrũt diuerso respectu ⁊ diuerso tẽpore ⁊ ad diuersos effe
ctus.Et tũc bene tolerant fz Bar.in d.§.hoc aũt senat⁹.q2 ve
ritas ꝓcedit quo ad acquirẽdũ vsucapionẽ bonis captiui. Si
cut hereditati iacenti vt dixi. Et quo ad priuãdũ dñz dño rei
sue fm Jo.de imo.in l.iusto.§.fi.j.eo. vbi tenet ꝙ in peculiari
bus vere ꝓcedat vsucapio p seruũ detinẽtez quo adhoc vt ille
cõtra quẽ prescribit ꝑdat ius suũ p ius negligẽtiã ⁊ per deten
tationẽ serui quo aũt ad acquirẽdũ dominio:nõ vere vsucapit
nisi ex tẽpore reuersiõis captiui:p fictionẽ postliminij aut mor
tis in captiuitate p fictionẽ legis cornelie vt hoc tex.in hac ij.
parte.¶ Caue tamẽ super vno in predictis de hereditate iacẽ
167 te q2†illa bene põt cõplere vsucapionẽ iam ceptaz:vt in iuri
bus preal.sed de nouo nõ posset inchoare vsucapionẽ.⁊ rõnẽ
huius fundamẽtalem assignat Bar.s.in iij.opp. prime partis
ad fi.vbi retuli.Secus est in hoc in peculiaribus:in quib⁹ ser
ui possunt vsucapionẽ inchoare.d.l.iusto.§.fi.in ꝟbo inchoari
vsucapionẽ.j.e.in d.l.in bello.§.facte in ꝟbo impleri vsucapio
nem.Ita ego resideo in hac difficultate.cogita tũ si melius di
ci possit pro cõcordia ⁊ intellectu dictorũ iuriũ. Ad que vt di
xi nec Bar.nec doc.aduertũt.Cõdescẽdo nũc ad materiam fi
ctionũ quã Bar.scdo loco pncipaliter tractauit p quinqz prin
cipales questiones Prima est qd sit fictio. Secunda quo iure
fuerit introducta.Tertia quotuplex sit spẽs fictionis.Quar
ta quesiuit cã fictionis inducẽdo.Quinta ⁊ vltima an plures
168 fictiões possint circa idẽ ꝯcurrere.¶ Circa pmũ† quid est fi
ctio.Cy.in l.siue possidetis in scda. q.C.de pb. diffinit. ꝙ est in
re certa cõtrarij veritatis pro veritate assumptio. Et istã diffi
nitionẽ sequit Jo.de lig.in cle.ꝙ circa de elec.Reprobat Bar.
hic.⁊ do.Car.flo.in c.is qui fidem in j.q.de sponsa.⁊ in d.cle.ꝙ
circa.xiij.q.quia omnia bona diffinitio debet cõuerti cum suo
diffinito.l.j. §.doluz ⁊ ibi Bar.no.s.de dolo.gl.in l.nihil aliud
est hereditas.⁊ in l.fi.j.de ver.sig.⁊ glo.in rub.extra de sum.tri.
Item diffinitio separari potest scdm Bald.in §. ex patte.M.
in pe.col.de ap.qd nõ est hic q2 nos tractamus de illa fictione
que est iuris dispositio ⁊ habet effect⁹ iuris vt patet i fictione
postliminij ⁊ legis cornelie ⁊ alijs similib⁹:sed illa ꝟba p veri
tate assumpta sapiunt factum potius quaz ius ⁊ comprehen
dunt etiã ea que nõ habẽt effectus iuris ⁊ quibus ius resistet
vt statim dicã. Item ista diffinitio competit alteri a diffinito.
s.mendatio ⁊ falsitati.nã omnis falsitas est contrarij veritatis
ꝓ veritate assumptio vt in aut.de instr.cau.⁊ fid.in pn.colla.vj.
⁊ tũ non sunt ꝓprie fictio nisi largissime loquẽdo.l.hec vẽditio
in pn.s.de Then. emp. Itẽ bona diffinitio dz ponere substan
tiã diffiniti.l.oĩs diffinitio.cũ gl.j.de reg.iur. Sed de substãtia
diffiniti est quod illud quod diffinit non sit impossibile sed hic
in diffinitione non ponitur.igit ⁊c. ¶ Secundo modo diffinit
Bar.qd fictio est re certa eius ꝙ est possibile cõtra veritatem
pro veritate a iure facta assumptio.⁊ declarat singula ꝟba vt
hic per eum.¶ Tertiam diffinitionem ponit hic aug.ꝙ fictio
est indubitate falsitatis pro veritate assumptio in casu possibi
li ⁊ ex iusta cã ad inducenduz aliquem iuris effectum equitati
naturali nõ repugnantem,ideo dixi iuris effectum:quia nulla
fictio in vanum induci debet probatur in l.j.§.si vir vxori.s.ti.
j.Item addit non repugnantem equitati naturali ꝓpter con
trarium.l.denique.s.ex qui.cau.ma.⁊ ista duo non sunt posita
in diffinitione Bar.que tamẽ sunt necessaria ad essentiã diffi
niti secundũ eũ.⁊ cũ ang.trãseunt Imo.Raph.cu.⁊ Ludo.ro.
hic.Et inquantũ fuit dictum ꝙ fictio debet induci ad aliquẽ
effectũ iuris ⁊ nõ sine causa vel in cassum Jo.de Imo.per hoc
reprehẽdit Bar.i tertio ꝯtrario prime partis. ⁊ in distinctiõe
quam ponit antequam intret materiam fictionuz vbi tenet ꝙ
fictio postliminij inducit recuperationẽ rei extra causaz pecu
liarẽ ⁊ fingit retro possedisse:lz nõ quo ad effectũ vsucapiõis.
Naz si non operatur effectũ vsucapionis in vanũ fingit retro
possedisse ꝯtra.d.§.si vir vxori. Ludo.ro.dicit Bar.posse opti
me sustineri:quia cũ ista possessio quantum ad se queratur do
mino etiã ignorãti licet nõ quo ad effectum vsucapiẽdi:vt cõ
cludit gl.in l.j.§.Itẽ acquirimus.s.ti.j.Et videt tex.in l.pere
gre.§.quesitum.s.ti.j.ideo cum in hoc habeat multũ iuris nec
aliquod factũ dñi requirat ergo sequitur quod ius postliminij
restitutionẽ ipso iure inducit.Sed presuppositũ Ludo.ꝙ in
non peculiaribus acquiratur per seruũ possessio dño ignorãti
non est expeditum.⁊ contrariũ per multa iura tenui in d.§.ite
acquirimus.vnde responde meli⁹ defendẽdo Bar.ꝙ fingat re
tro possedisse

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

tro possedisse q̄uis sit sine effectu vsucapiõis tñ nõ est in vanũ
q2 ali⁹ effectus iuris põt possessio sola operari, vt patet in l. si
duo in prin. ff. vti possi. ꝛ vidimus. in l. naturaliter. §. nihil com
mune. ẜ. ti. j. Itē magnũ est cõmodũ possessionis. §. cõmodum.
insti. de interdi. nā beati sunt possidētes ẜm gl. in c. j. §. si tres.
de pace. tenē. in vsi. feu. ¶ Quarto mõ diffinit Bal. in l. ea qui
dē. in ij. col. C. de accu. ꝙ fictio est falsitas pro veritate accepta
ex specialissima ꝛ iustissima causa iure expressa, vt dicit patere
ex no. in l. nõ est verissimile. in prin. ẜ. ꝙ me. cā. ¶ Quinto mõ
diffinit idē Bal. in l. siue possidetis. in ij. co. in prin. C. de prob.
ꝙ fictio est ꝯ veritatē naturalium terminorũ sup eo tñ ꝙ qñq3
fuit possibile sed nõ verũ vt ibi p eũ. ¶ Sexto modo diffinit
do. Car. Flo. in cle. qd circa. in xij. q. delec. ꝙ fictio est iuris di
spositio per quā non verũ, possibile tñ esse verũ, pro vero acci
pit, declarādo singula verba diffinitionis vt ibi per eũ. ¶ Se
ptimo mõ diffinit idem Car. flo. in c. is qui fidē. in j. q. de spõ. ꝙ
fictio est in re certa ad vtrumlibet possibile in cõtrariũ verita
tis legis authoritate ꝓ veritate accepta, declarādo etiā singu
la verba vt ibi per eũ. Teneas quāuis, na3 quelibet diffinitio
169 est in iure periculosa. l. oīs diffinitio. ẜ. de re. iu. ¶ † Itē adde
a ꝙ differētia [a] est inter fictionē ꝛ presumptionē. Nam fictio est
super eo qd certũ esse falsum, sed p̄sumptio est sup eo ꝙ est du
bium ꝛ incertũ. Et sic super certo fingitur ꝛ sup incerto presu
mitur, vt est gl. ordi. in l. vnica. §. accedit in verbo presumit. C.
de rei vxo. actio. no. in l. non est verissimile. in prin. ẜ. qd me. cā.
in d. l. siue possidetis. ꝛ d. c. is q fidē. Idē fictio dicitur vbi lex
figit pedes cõtra certos terminos veritatis ẜm Bald. in l. non
ignoret. in. j. co. C. qui accu. nõ pos. Nam reuersus ab hostibus
fingit postliminio nũq̄ fuisse captus, ꝛ tamē certũ est hoc esse
falsum. Similiter lex Cornelia fingit mortuũ apud hostes fuis
se mortuũ domi preambula hora ꝙ caperetur ꝛ tamen certu3
est qd hoc est falsum. Itē lex fingit mulierē stipulatā fuisse do
tem sibi reddi cũ tñ stipulata nõ fuerit. l. vnica. in prin. C. de rei
vxo. act. facit l. his verbis. ꝛ l. nõ aliter. ẜ. de adop. Itē fingun
tur verba solēnia intercessisse que in veritate nõ intercesserũt
l. antepenul. ẜ. de manu. vin. Itē fingitur viuere qui vere mor
tuus est bello. ẜ. de execu. tuto. Et cõtra fingitur mortuus qui
vere viuit. l. j. §. fi. ẜ. de cõtrahē. ꝛ l. cum hic statutus. §. si seru⁹.
ẜ. de do. inter vi. ꝛ vxo. ꝛ idem in similibus fictio enim est sem
170 per contra veritatem. l. in rebus. C. de iu. do. † Item adde qd
fictio denotat improprietatē, vt est tex. i l. lege Cornelia. in ver
bo l3 minus ꝓprie, ꝛ ibi Bal. ad hoc no. ꝛ dicit esse expressum.
ẜ. de testa. Facit tex. in l. gallus. §. vidēdum. in verbo per inter
pretationē iudici. ẜ. de lib. ꝛ posth. per quā no. ibi. Pau. de ca.
ꝙ casus fictus nõ venit ex proprietate verborũ, sed per inter
171 pretationem extensum, vt ibi. ¶ † Hinc est quod casus fictus
non habet locũ in statutis in quibus verba debent ꝓprie acci
pi. l. iij. §. hec verba. cũ glo. ꝛ ibi no. Bar. ẜ. de neg. ge. ꝛ pulchre
Bart. in l. j. hoc interdictũ. per illum tex. j. de fonte. late. d. A
lex. post Imo. in l. j. §. lex Falcidia. in iiij. co. ꝛ duabus sequen.
172 ẜ. ad l. fal. cũ cõcor. ibi per eũ signatis. ¶ Itē adde † qd fictio
reperitur consonare cũ decem predicamētis ẜm qd x. sunt pre
dicamēta. de quibus in libro predicamētorum Aristote. scd̄m
Azo. in summa eo. in prin. Arch. l. dist. in c. ferrũ. d. Bar. Flo.
in d. cle. ꝙ circa. in xv. q. Alb. de ros. in dictionario suo. in ver
bo fictio. Fingit eñi primo in predicamēto substātie aliquis es
se qui nõ est. sicut Jacob fingit se esse Esau apud patrē Isaac.
xxij. q. ii. §. itē opponitur. gl. in l. quoties. in prin. ẜ. de here. in
sti. Secundo in predicamento quātitatis fingitur quis esse mi
nor. q̄ sit. ij. q. vij. c. q̄q̄. ꝛ ibi ponitur exemplu3 de Augustino
ꝛ Hieronymo. ꝛ qui maior est fiat sicut minister. ꝛ minor. xciij.
distin. in c. diaconi. Tertio in predicamento qualitatis fingit
qs esse talis qualis nõ est ꝛ cõtra. xxx. q. v. i. c. aliter. ꝛ xxiij. q. v.
in c. si homicidiũ. vbi iudex. ꝛ eius minister qui hominē nocen
tem occidũt vel suspēdunt fingũtur nõ esse homicide q̄uis ve
re homicidiũ committāt. Quarto in predicamēto relationis
fingitur esse pater qui non est vt. xxvij. q. ij. §. iuxta sub. c. insti
tutum. vbi Joseph. dicitur pater Christi qui non est. ꝛ in Euā
gelio, pater tuus ꝛ ego dolētes querebamus te. Quinto in p̄
dicamēto actiõis fingit qs agere qd nõ agit. xxij. q. ij. cũ humi
litatis. ꝛ c. mulieres. §. illi vero. de sen. excõ. in mādate fieri ho
micidiũ q fingit illud fecisse. Sexto in p̄dicamēto passiõis fin
git qs pati q nõ patit. xxx. q. v. i c. ꝓposito. Septimo in p̄dica
mēto tpis qs fingit esse eo tēpore quo nõ est. de pe. distinc. j. in
c. periculose. Octauo in p̄dicamēto loci vbi fingitur quis esse
in loco in quo nõ est. vij. q. j. in. c. mutationes. ꝛ in Euangelio
fingit se longius ire. Nono. in predicamento situs fingitur esse
situm quod non est. xiij. dist. c. nerui. ad fi. Decimo ꝛ vlti. in p̄di
camento habitus fingit qs habere qd nõ habet. ꝛ ecõtra. xxxj.
173 distin. c. lex. continentie. ꝛ in. c. nicena. ¶ † Item adde dum di
xi ꝙ fictiones operant iuris effectus: ideo tendunt ad bonu3
effectũ. Nota illud egregiũ ꝙ in cõtingentia facti refert And.
de Iser. summus feudista in c. j. §. publici latrones. ad fi. de pa
ce te. ꝙ dicte memorie Rex Carolus magn⁹ cũ pater ꝛ fili⁹ ar
guerent de homicidio, ꝓbato ꝙ alter eorũ pcusserat de q ictu
mortu⁹ erat. nec ꝯstaret qs pcussisset, l3 vterq3 fuerit tort⁹, fin
xit ambos suspēdi, qui credētes in pede furcarũ mori. Pater
dicit a modo nõ est remediũ: q2 non possumus amplius euade
re ꝛ confessus est pro certo ꝙ ipse pater percusserat, ꝛ sic ipse
tñ fuit suspēsus filio liberato. Ista fuit bona fictio, ꝛ bon⁹ do
lus regis tēdēs ad bonum effectũ. l. j. §. j. ẜ. de dolo. Fuit sicut
Regis Salomonis in mulieribus certantib⁹ de puero, quarũ
quelibet dicebat se esse matrē. Rex Salomõ finxit debere diui
di infantē viuum, ꝛ eũ dedit illi mulieri que hoc recusabat: ter
tij regum. iij. ꝛ. c. afferte. de presum. ꝛ istud valde nota ad mate
riam legis fi. cũ gl. vbi no. Bar. j. de sica. ꝓ cano. maxime Mo
der. in c. significasti. scd̄o de homi. ¶ Secũda questio Bart. est
174 † quo iure fuerit introducta fictio, ꝛ ꝙ tenet fictio postliminij
fuit inducta iure gentium. qd est commune omnibus gentib⁹
l. postliminiũ. in prin. ꝛ ibi gl. declarat. j. de ca. Sed fictio. l. cor
nelie fuit inducta p legē Corne. ꝛ sic de iure ciuili: sicut ꝛ alie fi
ctione que etiā per statuta ꝛ cõsuetudines induci possunt. que
quādoq3 fingunt super eo qd est iuris naturalis prout etiam
dicit Bal. in l. si nõ speciali. circa fi. C. de testa. ꝛ cũ Bar. etiam
tenet. d. Card. Flo. in d. cle. qd circa. in xiij. q. confutata repro
175 batione Jo. de de ligna. ibi tāq̄ verbali. ¶ † Fictio autem ẜm
Bar. nõ potest induci ab homine quo ad effectum, iuris, vnde
testator nõ potest facere qd si dicat de equo fingat dictum de
mulo cũ nomina appellatiua sint immutabilia. l. si quis in fun
di vocabulo. in prin. ẜ. de leg. j. ꝛ expressum ẜm eu3 in l. si forte
ff. de castren. pecu. nota. q2 sepeallegatur ista doctrina Bar. qd
fictio non potest induci ab homine, vt habeat effectum iuris
sine auctoritate legis. Facit text. no. in l. codicillis. §. fi. ff. de le.
ij. Adde qd contrarium tenet gl. ord. quam Bar. met. ꝛ docto
res ibi sequũtur in d. l. si quis in fundi vocabulo, que vult qd
testator potest facere vt cum dixerit de equo intelligatur mu
lum legare. ꝛ pro illa gloss. addit hic Lud. Roma. rationem. q2
cu3 testator potuisset sine verbis solo nutu legare. l. nutu. ẜ. de
leg. iij. non videtur referre an legeretur per verba apta vel in
epta dummodo constet de voluntate testatoris que inspicien
da est. l. vnũ ex familia. in prin. ꝛ. l. peto. in prin. ꝛ. l. cum pater. §.
cum imperfecta. ẜ. de leg. ij. Sed tu caue q2 tex. in. d. l. nutu. pro
cedit quando testator propter infirmitatē nõ potest articula
te loqui tunc ei pmittitur ꝙ possit legare nutu. alias secus. ita
singulariter limitat Sal. in. l. ꝛ in epistola. C. de fideicom. repu
tās singulariter ꝛ no. dignum pro limitatione. d. l. nutu. Et est
de mente Bar. in. d. l. nutu. Jo. de Imol. hic tenet qd illud qd
vult hic Bar. sit de iure verius. q2 cũ effectus iuris sint in po
testate iuris, videtur qd homo nõ possit per fictionem induce
176 re in nõ permissis a lege. † Ideo ex quo nomina appellatiua
sunt certa ꝛ immutabilia: prohibitũ est homini qd illa nõ pos
sit immutare, vt pt3 in. d. l. si quis in fundi vocabulo in ratione
litere. Ideo imputet sibi testator qui voluit facere illud ꝙ a iu
re sibi pmissum nõ reperitur. ꝛ pro Bar. adducit illud qd vult
gl. singu. in. §. sed hec solenmia in verbo quibuscũq3. instit. de
ver. obl. vbi gl. fin. tenet qd non valet stipulatio: si partes inter
se agunt qd cum vnus dixerit. A. fingitur dixisse permittis. Et
alter dixerit. B. fingatur dixissi promitto: q2 per. A. ꝛ. B. non
posset fieri stipulatio. Sed ẜm Lud. Ro. hic. illa gl. loquitur
in stipulatiõe que requirit ꝓ forma expressionē verborũ, ꝛ ver
ba apta ꝛ cõgrua, vt ibi dicit tex. ideo nõ põt fieri nutu annuē
do cũ humeris vel cũ capite. l. j. §. si quis ita. j. de ver. ob. Sec⁹
in vltima volũtate de qua loquitur glo. in. d. l. si quis in fundi
vocabulo. Breuiter tene gl. in d. l. si qs in fundi vocabulo, que
cõiter tenetur. ꝛ quas ibi tenui cũ cõcor. quas ibi dedi. Et tenē
do illam glo. rñde ad doct. Bar. hic ꝙ illud ibi nõ inducit vi fi
ctionis quam homo facere nõ potest, sed vi declarationis pro
pter voluntatē precedentē declarantem sequentē vt ibi pleni⁹
dixi. ¶ Itē ista doctrina Bar. facit ad qõnem quā ipse indeci
177 sam relinquit in. l. j. §. in filij. j. ad treb. † An pr̄ possit emāci
pare filium ad vnum actum tantũ puta quoad facultatē testā
di tātum ꝛ videtur quod nõ per doc. Bar. hic: q2 istud nõ pos
set fieri nisi per fictionē: q2 in alijs vere esset i potestate patris.
Et quo ad illum actum testandi fingeretur non esse. Sicut in
simili tangit Bar. infra circa examinationem fictiõis inducti
ue de filiosa. qui per fictionē in castrēsib⁹ cēsentur esse sui iuris.
In alijs vero est in potestate patris. l. ij. in prin. ẜ. ad Mace. ꝛ
idē t3 Bal. i. l. si maritus. la. ij. §. legis Julie. j. de adul. Patet q2
tex. in. d. l. ij. dt vice patrisfamilias fingũtur que verba impor
tant fictionem. l. cũ ostēdim⁹. §. fi. j. de fideius. tu ita isto casu di

a ¶ Differentia. Add tu qd differat fictio a p̄sumptiõe ꝛ qs possit eā inducere Alex. cõs. clvj. co. pe. ij. vo. Fel. i. c. quāto co. j. de p̄sum. vbi etiā hr ꝙ vbi lex fingit nõ admittit ꝓbatio i ꝯriũ, de quo et p Soc. ꝯs. xxiij. col. vj. vl. vj. ꝓbat ꝛ co. seq.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ceretur ficte emancipatus z nõ vere.ideo cuz talis fictio nõ reperiatur sibi pmissa a iure,vt q talē emācipationē facere nõ possit.z ita determinauit Bal.in l.seniū i pe.q.C.q testa.face.pos.
178 †Motus:q patria potestas est indiuisibilis:z qs nõ pôt esse in duplici statu Jnio.l.vnica.§.j.q incipit,cū igit.in fi.C.de lati.lib.tol.Pro hoc adducit Jo.de imo.hic l.qstū als est.l.si tibi.§.de adop.vbi qs nõ pt adoptare filiū ad tps:ergo nec ad certū actū arguendo de tpe ad actum.l.vinum.§.si cer.peta.ergo idē videt dicendū in emancipatione.Sed istud fundamentuz facit satis a longe.fm Lu.ro.hic.nec ob.fm Jmol.l.si ab eo.de legi.here.z l.cõtum.C.de nat.lib.in qbus videt fieri emancipatio z legitimatio respectu certi actus,q in illis casib' fit permittēte principe vel lege.Ergo in aliis casibus in qbus hoc nõ reperit pmissam vt esse secus,licet dicat aliquos valētissimos doc.cõsuluisse zetrariū pdictas leges z male fm eū.Et ita etiā refert Jmo.in d.l.j.§.in filij.idē cõfirmat Lu.ro.hic p l.si pariter.z l.duob'.§.de lib.cau.vbi qs nõ potest esse pro parte liber z pro parte in alterius potestate.Tu stringe fortius illa iura equiparando emācipationē libertati seu manumissioni.z facit tex.in l.j.§.si a pa.quis fuerit manu.¶Sed aduerte cõtra pre
179 dicta fm Are.in l.qui in potesta.in pe.co.§.de test.†qd imo in vna z eadē psona potest cõcurrere duplex qualitas contraria vna quidē vere.alia ficte vt p Bar.in l.si maritus.§.legis.Julie.§.de adul.z pbat in l.cū ex oratione.in verbo ob hanc cõditionum diuersitatē.§.de excu.tut.z in l.pe.§.de ur.ann.Unde in pposito emācipat' ad vnū actū tantum:erit quidē in potestate vere,sed ficte quo ad hoc cēsebit emācipatus.Itez adde
180 †q signanter decidit Jo.an.in addi.Spe.in ti.de instru.edi.§.porro.ver.quid filia fami.Ubi tz.q si sunt duo fratres in potestate patris,vn' potest donare alteri bona profectitia cõsentiente patre.l.si pmittente.C.ad Maced.z l.tam is.ff.de dona.cau.mor.q pater cõsentiendo videtur emācipare filiū quo ad
181 illū actū donatiõis.vt vbi p eū.Et sic vult fortius q †emancipatio ad vnum actum possit fieri etiaz tacite.z ita ante eum z plenius tz Oldra.Laudu.in consil.xxvj.incip.pater consensit filie.z illam decisionem.Jo.And.reputat nouam z sing.Are.licet de ea dubitet in l.placet.§.de acqui.her.reliqua circa istū articulum plenius dixi in d.l.j.§.in filij.vbi eum disputaui ad
182 vtranqz partem.ad ibi dicta me remitto.¶†Tertio principaliter querit Bar.quotuplex sit fictio vel quot sint fictionis species.Et ponit triplicem speciē,quedam est inductiua,quedam priuatiua,z quedam translatiua.qd sic declarat.Nam homo triplici modo agit,z istud exēplificat in contractibus.Nā quandoqz contractum de nouo facit emendo,vendendo,locādo stipulando,z in similibus.Quandoqz factū destruendo,vt per pactū vel acceptilationē.Qnqz trāsferendo vnū cõtractū ibi alium,vt per nouationē vel delegationem.Sic etiam in aliis actibus triplici modo arguit,aut aliqd de nouo inducendo,aut qd factū est destruendo.aut factuz qd est vno modo in aliam formam transmutando.Ita fictio que naturā imitatur qndoqz fingit esse qd non est,z ista apellat fictio inductiua,qūqz fingit id qd est nõ esse,z ista appellat fictio priuatiua,qnqz id qd est vno modo fingit esse alio modo,z ista appellat fictio translatiua.Idem in effectu paucis verbis dicit Bart.in l.nec vtilem.circa med.§.ex quib.cau.ma.vbi dicit q sicuti naturaliter aut res que nõ est,inesse pducit:aut producta destruitur aut vno modo pducta transfertur in aliā.Ita triplex est fictio quedā inductiua,qdā priuatiua,z qdā trāslatiua.Addit Ang.hic duas species fictionū,quarū vnam appellat permissiuam:aliam prohibitiuā.Nam permissum in vno fingitur in alio negatum z econuerso.l.cū pretor.§.de iud.z l.maritus.C.de procu.l.relegatorū.§.ad tps.j.de iud.z relega.z c.nonne benedicimus.de presum.subdit.Ang.posse teneri q vna sola est fictio s.inductiua.Sz effectus istius inductiõis sunt diuersi prout hz ratio subiecte materie.Nam interdum inducit assumendo falsum eius pro vero.Interdum vetādo q vere nõ est vetitū.interdum permittendo qd vere nõ est permissum interdū trāsferendo vnum ad aliud.Et cū Ang.videt Raph.Cu.simpliciter transire.Sed fm Jmo.Lud.z Ang.non videtur bene dice
183 re:q in dictis iuribus in quibus †dicitur qd permissum vno casu censetur in alio negatum,pcedit per viā presumptionis,nõ autē per viā fictionis.Itē illud procedit p viā regule a iure tradite,nõ autē p viā fictionis.Itē fm Lu.ro.ex quo talis dispositio cadit in is que sunt iuris censet lex procedere per viam veritatis,z nõ fictionis,fm Bar.hic circa fictionē inductiuam.arg.l.q ratio.§.de cõdi.inst.¶Adde qd Jo.de ligna.in d.cle.q circa.de elec.reprobat istaz distinctionem Bar.aut eū fm eum vocat fictionem inductiuam:eo q inducit factum z hoc non est verū:q factū aliter se hz.aut q inducit ius.z tūc etiā priuatiua z trāslatiua sunt inductiua fictiõis,que inducit ius.inde ipse.Jo.de Ligna.vtit aliis vocabulis.q quedaz est actio existētie,quā Bar.dicit inductiuā.qdā est fictio existētie quā Bar.dicit priuatiuā.de trāslatiua quenit cū Bar.Sz Cardi.flo.in d.cle.q circa.in xv.q.dicit q cū i actib' humanis duplex tm sit variatio.s.substantie z accidentiuz.z omnia ex his duobus cõposita cõstant.c.cū marthe.§.quesiuisti.de celebra.
184 †missa.Ideo duplex tm ē fictio,vna substātie.alia accidētis.Fictio substantie est duplex,quedā affirmatiua,quedā negatiua.affirmatiua est per quā nõ ens affirmatur esse z fm hoc fingitur stipulatio p dote intercessisse que tū nõ intercessit.l.vnī.in prin.C.de rei vxo.act.Itē fingitur esse in ecclesia qui nõ est.c.ad audiētiā.de cle.nõ resi.quis istud exemplū possit concernere accidens fm eū.Negatiua est p quā negatur esse id qd est z disponitur de iure ab si nõ esset,vt quādo ecclesia habet prelatum inutilē fingitur eū nõ habere.c.ij.qd incipit,inter corporalia ver.sed neqz.de trāsla.pla.Fictio accidētis pôt multipliciter subdiuidi fm varietatē accidētiū:z ita etiā effectualiter tenet idez d.Car.in c.is per fidem.in vlti.qd de sponsa.Cuius dictis adde gl.no.in l.fi.in verbo orbitates.C.an.l.Fauiam.de
185 pla.que dicit †q pater dicitur orbatus filio licet filius viuat q est sibi inutilis.Et idē fz gl.in marito,qd vxor dicit esse vidua que hz maritū inutilez.ex qua gl.no.ibi Bal.z est notabi
186 le verbū †q priuilegia que dant mulieribus viduis dant etiā inutiliter nuptis que habēt maritū inutilez quia damnatū ad perpetuos carceres l.vni.C.qñ impe.inter pupi.z viduas.z c.significantibus.de offi.dele.lz qtū ad fedus matrimonij nõ fit vidua l.si cum dotem.§.si autē in seuissimo.§.sol.ma.tene diui
187 sionē Bar.q est ceteris cõgruentior z aptior.¶†Circa fictionem inductiuā inquātū Bar.tenet q fictio nõ cadit super impossibili in suo gñe,sed bñ cadit super impossibili in illo indiuiduo de quo querit,z declarat p duo exēpla vt hic p eū.No.istā doc.Bar.q intēdo plane z subtiliter examinare:q est de principalibus z necessariis in materia huius.l.eandē doctrinam tradit vbiqz Bar.s.in l.eadē in prin.in j.col.j.de duobus re.z in l.conditione in j.col.de sol.¶Contra istam doc.opponit hic Ange.de l.j.C.de cap.ibi postliminium cõcedit illi qui nūq fuit captus ab hostibus,sed fuit cõceptus z natus apud hostes.Et tū impossibile est in suo genere talez fingi nõ fuisse captū qui vere nūq fuit captus.Respõdet z bene,q ibi nõ est fictio sz lex fm veritatē cõcedit bñficia cõceptis,z natis apud hostes,q reuertunt cū patre vel matre,lz nunq capti fuerint q conceduntur captis z reuersis ab hostib' iure postliminij.z sic est extēsio z nõ fictio.z sequuntur simpliciter Jo.de Jmol.z Lu.ro.hic.¶Secundo z fortius obstat text.in l.qui in vtero.§.de
188 sta.ho.†vbi dicit qd conceptus habetur pro nato,z intelligēdo simpliciter z indistincte illā l.prout loquitur qui est in vero cõceptus etiam intra.xl.dies a tpe cõceptionis habet pro nato.Facit l.cum quidam.§.suum heredem.§.de acquir.here.Et tū in suo genere est impossibile ipsum tunc nasci cum nondum fuerit informatus,nec animū habeat fm ea que habetur
189 per gl.z doc.in l.diuus.j.de extraor.cri.†Item impossibile est z de natura qd aliqs duobus vel tribus mensibus nascatur viuus.z habetur in l.septimo mense.§.de stat.ho.Et ille qui nascitur mortuus habetur pro non nato.l.qui mortui.ff.de ver.signi.z l.vxoris ab ortu.C.de posth.heredi.instit.z l.j.C.de lib.pt.z sic tunc nec in l.pecie nec in genere aliquis similis in tali tempore nasci potuisset.Ergo videtur qd lex fingat super impossibile in suo genere:ergo directo etra doc.Bar.Respõdet Jo.de Jmo.z Lu.hic,quod vbi natura a principio producit quem habilem.lz ex aliqua accidenti postea cõtingat inhabilitas.illa non curatur quominus fingi possit.Ut in muliere pregnāte intra xl.dies:nā vētrē mulieris peperisse in se fm naturā nõ est impossibile cū natura produxerit eā habilē ad pariedum,lz propter accidens hoc est propter temporis angustias nõ possit venter tunc parere.Facie qd habetur in l.si mihi z ti
190 bi.§.si quis seruos.§.de leg.j.†vbi impossibilitas que videt resultare ex breuitate z angustiis temporis nõ hz vitiare.Sic etiā spadones possunt adoptare in filiū,z tū nõ possunt nunc naturaliter filios habere:q natura a principio pducit eos habiles,lz ex accidēti inhabilitas illa supuenerit.Si naūt naturali vitio impediat,vt castrati,ita nati adoptare non possunt.l.ij.illud.§.de ado.z.§.sed illud.institu.eo.z l.sed est quesitum.
191 in prin.§.de lib.z posth.Quia†potius consideratur natura z consuetudo generādi sita in homine q vitiuz accidētale vt inquit text.in l.si quis posthumos.in prin.ff.de liberis z posthumis.Istam solutionem reprobat,z bene Ale.in l.Gallus.§.fi eius.circa finem.ff.de liberis z posthumis.q est contra tex.in l.qui ad certum.supra loca.vbi propter accidens furoris erat impossibile consentire.z tamen lex non fingit super eodē.Nam furor solet sepissime ex accidēti cõtigere.l.discretis.C.qui test.fa.

fac.pos.⁊ tñ natura a principio ꝓduxerat habile. Scđo mo-
do respōdet Joan.de imo.hic ꝙ in dicta.l.qui i vtero lex nō
fingit eū q in vtero esset nat⁹ ante tēpus. Sed bene dispensat
⁊ facit qđ ille qui est in vtero si postea nascatur habeat idē pri
uilegiū ac si fuisset vere natus tpe conceptionis. Facit.l.emā
cipatū.§.j.ff.đ sena. Et sic tex.in d.l.qui in vtero qui dicit qđ
qui est in vtero habet ꝓ iā nato,intelligit ꝙ si nascitur habet
postea cōmoda que haberet si natus fuisset tunc cum erat in
vtero.⁊ isto mō intelligendo ibi nō fingit sup impossibili. Et
ita ēt respōdet Jo.đ imo.⁊ do.Ale.i d.l.gall⁹.§.si ei⁹. ¶ Ad-
de p̄o ista solutione bene facere quia est in vtero lex conser-
uat oīa iura in tēpus natiuitatis sue. Jta dicit text.i.l.antiq.
in prin.ff.si pars her.peta. Jtē facit tex.not.in l.cū p̄re.ibi ⁊
in ea vtrūq; tps euenat.ff.de neg.ge. ¶ Jsta solutio Jo. de
imo.⁊ Alex.lz videat colorata.⁊ alias cū ea simplicit trāsiue
rim in d.gall⁹.§.si eius. ¶ Tñ nūc puto qđ sit falsa dū dicūt
qđ in d.l.qui in vtero.illud nō fit per fictionē. Jstud cōfundit
ꝑ illū tex.ibi perinde ac si in rebus humanis esset custoditus.
191 †Nā dictio perinde importat fictionē.l.nisi.§.itē sciēdū.ff.
si cui plusq; ꝑ.l.fal.⁊ l.iure ciuili.ꝑ.đ condi.⁊ demō. Bar.ff. i
tertia oppo.prime partis. Scđo ⁊ fortius cōfundit per tex.i
euitabile in l.vel viuo.ff.e.de suis ⁊ legiti.ibi quodā mō i re-
rū natura esse existimātur. Jlla verba quodammodo ⁊ existi-
mant.importāt fictionē vt dixi in d.ij.opp.Bar.ad primā
partē tex.facit.l.in suis.ff.de lib.⁊ posthu.⁊ §.fi.insti.de hrd.
quali.⁊ diffe.ibi viuo patre q̄dāmodo domini existimant, scz
per fictionē. Tertio cōfundit per tex.in l.cū q dā.§.j.ff.đ acq
hered.ibi p̄o iā nato habet.que verba importāt fictionē.l.
j.§.ff.de bo.pos.ſm tabu.l.actione.§.publicatiōe.ff.p̄o socio
l.mercis appellatione.cū gl.j.ff.de ver.signi.Bar.j.i ista fic
tiōe iductiua in ver.pone.ergo statuit ciuitas. ¶ Tertio mō
rñde Jo.de imo.hic ⁊ istā solutionē refert do.Alex.in d.§.si
eius ꝙ sufficit extremū esse habile in potentia aliqualiter va-
rietis terminis licet eisdē retētis non sit possibile. Nā in d.l.
qui in vtero.non est impossibilitas si varietur termini aliquo
mō:q2 bene verū est stātibus terminis qđ illa mulier cōcepe-
rit solū per duos menses.impossibile est quod nunc pareret.
Sed volens.fingere ipsā peperisse variabit terminos ⁊ fin-
get istā citius cōcepisse. Et istud erat possibile in genere per
rerū naturā iđ postea bene stabit qđ fingi poterit nunc pepe-
risse. Jsta solutio Jmo.minus valet que precedēs:q2 isto mō
variatis terminis lex semper posset in omni casu ita fingēdo
omnē impossibilitatē reducere ad possibile,cōtra.l.adopt.cū
sequenti.ff.đ adop.⁊ l.qui ad certū.ff.loca.vñ oportet retine
re terminos saltē in genere ⁊ qualitatē personē:⁊ si ea retēta
possibile esset illud i veritate esse:tūc lex pōt fingere. Alias se
cus,vt est de mēte Bar.in l.sub cōditiōe.j.de solu. Tertio cō
tra istā doctri.Bar.facit tex.in §.sed si in bello.insti.de excu.
tu.quē corrupte allegat Bar.hic.vbi dicit tex.ꝙ illi qui ꝓ re
publi.ceciderunt in perpetuū per gloriā viuere intelligūt:⁊
sic ficte. Uerbum enī intelliguntur ibi positū importat fictio
192 nē vt dixi.ff.in iij.oppo.Bar.ad primā ꝑtē tex.†⁊ tñ impos
sibile est ⁊ in specie ⁊ in genere hominū ꝙ aliquis in perpetuū
193 viuat.†Cū longissimū vite spatiū in homine sit centum anno
rū.l.si vsusfructus municipib⁹.ff.de vsufru.leg.⁊ l.an vsusfru
c⁹.in fi.ff.de vsuf.⁊ l.fi.C.de sac.san.eccl.Bar.hic respōdet
194 ꝙ ille tex.†dz intelligi de tali tpe quo posset homo viuere:⁊
ideo si trāsiuerūt ducentū anni ex quo est mortuus tūc ꝑ fic-
tionē nō posset amplius viuere,⁊ ꝙ ille tex.ita necessario ītel-
ligatur ꝓbat Bar.q2 tractat ibi de excusando patrē filij de-
functi a tutela:ergo cū ibi pater superuiueret fortius ei⁹ fili⁹
potuisset tūc per naturā viuere,⁊ sic illa verba generalia in ꝑ
petuū viuere credunt,intelligunt dūmodo in veritate posset
195 adhuc viuere.†Adde vltra Bar.hñ facere,q2 dictio in per
petuū,ibi posita hz multas significatiōes,⁊ inter ceteras illā
que vitā hominis importat:⁊ sic donec viuat.l.j.⁊.ibi glo.or
di.ff.ꝓ socio. Sed ista sol. Bar.videret restrinctio ⁊ violētia
ad illū tex.qui re vera vult qđ mortui in bello ꝓ republic.in
ꝑpetuū ꝓ gloriā viuere itelligāt:⁊ sic ēt multo vltra.cc.⁊ mil
le annos ⁊ ampli⁹:iđ intellige dictū Bar.sane ꝓut eū limitāt
⁊ declarāt Ang.⁊ Jmo.hic,qđ qui decessit iā ducentis annis
nō pōt fingi hodie viuere. Jstud est verū quo ad ea q̄ exerceri
possunt in hoc mūdo ⁊ sic quo ad effectus q ex hoc sequi pñt i
mūdo. Sed quantū ad gloriam abstractā ab omni exercitio
ēt ꝑ annos mile ⁊ vltra fingunt perpetuo viuere vt dicit tex.
in §.sed si in bello. ¶ Quarto vltra scrib.ꝯ docto. Barto.forti
ter vrget tex.in l.eandē.in prin.cū gl.⁊ ibi Bar.j.de duo.re.
196 ⁊ in l.si nō singuli.⁊ in l.cū te in gallia.C.si cer.pet.†Jn qb⁹
iuribus habet ꝙ duo rei debēdi possunt cōstitui in mutuo ex
vna ⁊ eandez numeratiōe pecunie,vnde si numero tibi ⁊ Ti-
tio centū,hoc expresse acto qđ vterq; vestrū sit obligat⁹ isoli-
dū cōstituūtur duo rei debendi:⁊ vterq; eorū insolidū ex mu-
tuo obligatur:⁊ tñ hoc videtur impossibile ⁊ in specie ⁊ in ge
nere. Quia mutuū est ꝯtract⁹ q re celebratur:⁊ poti⁹ sidera đ
celo caderēt quā obligaretur qs in plus quā ad eū de pecunia
ꝑuenerit:⁊ ideo dicitur cōtract⁹ qui re celebratur.l.rogasti.
§.si tibi.ff.si cer.pe.⁊ l.si tibi.in prin.ff.de pact. Sed impossi
bile ē ꝙ ea.pecunia insolidū ad ambos peruenerit,⁊ ꝙ ambo
insolidū efficiātur dñi.l.si vt certo.§.si duob⁹ vehiculū.ff.cō-
moda.⁊ l.hereditate.§.pater.j.de castren.pecu.⁊ l.ꝙ ꝯ.§.vni
duo.j.de reg.iur. Et nisi vterq; efficeretur dñs pecunie isoli
dū:nō possent cōstitui duo rei:q2 vnusq;q; eorū efficeretur so
lū dñs ꝓ parte pecunie:certe ꝓ parte solū obligaretur ergo
nō efficerent duo rei đbēdi vbi qlibet eorū obligatur isolidū:
ei⁹ ꝯriū dr i iuribus ꝑallegatis. Jstud ē difficilimū ꝯriū cui⁹.
sol.multū insudarū igenia doctorū. Respōdet gl.in d.l.si nō
singuli.C.si cer.pe.ꝙ Bar.⁊ ceteri in d.l.eādē.in pri.sequū
tur,ꝙ licet in veritate pecunia nō perueniat ad omnes,tñ fin
gitur ad vnūquemq; insolidū ꝑuenisse,ex quo interuenit om-
nium voluntas. Sed caue q2 hoc mō sequitur,ergo lex fingit
plures effici dominos eiusdē pecunie insolidum,⁊ tñ istud est
impossibile ⁊ in specie ⁊ in genere,vt dixit bar.in d.l.eandez.
in j.col. Rñdet tenēdo eandē quam hic ꝙ licet sit impossibile i
specie in his terminis specialibus quod vna pecunia sit pe-
nes duos.eo.tpe insolidū:tñ possibile ē in genere suo q2 vnus
quisq; de per se est aptus ⁊ potens habere illam pecuniam.
Jtem possibile est in genere suo ꝙ talis pecunia ꝑuenerit ad
me. Jtem ꝙ peruenerit ad te ⁊ ad alium:vnde sufficit illa pos
sibilitas in genere vt hoc inducatur per fictionez,licet in casu
in quo sumus in specie sit impossibilitas,sicut impossibile est
ꝙ filius titij sit filius me⁹. Tñ q2 in gñe possibile est ꝙ habeam
vnum filium talē ⁊ eius etatis:ideo pōt ꝑ ius fingi ꝙ talis sit
meus,vt.l.si pater.in fi.cū.l.seq.ff.đ apdop. Sic ēt est impossi
bile qui fuit apud hostes semper fuerit in ciuitate:tñ q2 in
gñe suo possibile est ꝙ talis semper fuerit in ciuitate:ideo lex
pōt fingere. Jsta.so Bar.nō satisfacit:q2 vt etiā ibi dicit Are.
imo est i impossibilitas etiā in gñe suo per regulā d.l.si vt cer
to.§.si duobus vehiculū.⁊ l.iij.ex contrario.ff.ti.j. Nā certuz
est qđ nō possent esse in veritate ambo dñi insolidum,⁊ sic nō
solum est impossibitas in specie:q2 vere non sunt dñi,que nō
impedit fictionē sed etiam est impossibilitas in genere:q2 nō
posset ita esse ꝓut lex fingit,ꝙ ambo eodē tpe essent dñi insoli
dū ⁊ ista est illa impossibilitas q̄ ipedit fictionē vt sentit Bar.
l.sub ꝯditiōe.j.đ sol. Are.ibi conat defendere sol.Bar.ꝙ sal
tē erat possibilitas i gñe suo superiori q2 possibile ē vnicuiq;
insolidū numerari aliquo mō.s.diuisuz que so.nō ꝓbat iure.
⁊ confunditur q2 isto mō furiosus posset fingi ꝯhere ꝯ l.q ad
certuz.ff.loc.si vellem⁹ cōsiderare i gñe superiori ꝙ ipse sit ho
mo ꝙ homo in gñe pōt ꝯhere,sz nō dz fieri tāta variatio ter-
minorū nec substātie nec qualitatis personarū:sz solū dz cōsi-
derari an ita possit esse in veritate:⁊ tunc non obstāte ꝙ ita nō
sit pōt tñ fingi ita esse. Scđo mō respōdet Barto.in d.l.eādē.
ꝙ lz eadē pecunia nō possit esse penes duos insolidū ⁊ in effe
ctu. Tñ numeratio pōt fieri plurib⁹:⁊ effect⁹ trāslatiōis dñij
in vnū solū fiet.⁊ ita fingit ibi lex pecuniā esse plurib⁹ nume-
ratā:tñ dñiū solū esse in vnū trāslatū. Jsta sol.hz Areti.ibi pos
set sustineri qñ cōstaret in quē esset facta trāslatio dominij.vel
si esset ordinate vn⁹ post aliuz nominat⁹. Puta Titio ⁊ Se-
pronio mutuo ista cētū q2 tūc in primum nominatū censetur
translatū dominium,⁊ attendit ordo scripture.l.quoties in
prin.ff.de vsuf.⁊ l.q soluēdo.ff.de here.insti. Sed vbi nō con
staret in quē esset facta trāslatio dñij,tunc ꝑpter incertitudinē
vitiaret cōstitutio duorum vt ibi ꝑ eū. ¶ Ultra Are.ista so.
Bar.ex alio nō satisfacit dicere ꝙ dominiū pecunie sit solum
trāslatuz i vnum. Sz fingat alijs facta numeratio:istud ñ pōt
ꝓcedere,q2 nō sufficit ꝙ si facta numeratio ad hoc vt qs obli
197 get ex mutuo.†Jmo oportet ꝙ sit trāslatū dominiuz,⁊ istud
ē đ substātia mutui d.l.rogasti.§.si tibi.⁊ nisi.fiat de meo tuuz
nunq; erit mutuuz. Jta negatiue ab etymologia vocabuli ar-
guit iuriscō.i.l.ij.§.appellata.ff.si cer.pe. Hinc est,ꝙ pecunia
alicui numeretur ex cā mutui non oritur obligatio ex mutuo
nisi secuta cōsumptiōe.l.si qs ꝓ eo.§.si nūmos.j.de fideius.
⁊ l.nā ⁊ si fur.in pri.ff.si cer.pe.gl.i d.l.ij.§.appellata. ¶ Cō
siderabā si posset saluari prima sol.Bar.hoc mō qđ ibi nō ali
qua impossibilitas eo mō q̄ lex fingit. Nā.l.fingit pecuniam
eādē esse penes duos insolidū.eo.tpe. Cōsiderem⁹ vnāquāq;
fictionē de per se:⁊ sic primo cōsiderem⁹,an possibile esset pe
cuniā illā penes vnū esse.⁊ certū erit ꝙ sic. Jdeo quantum ad
ipsum procedit fictio in eius persona:similiter si considere-
mus ex persona alterius certum erit quod possibile esset etiā

aliū habere Ideo ēt ex sua psona fictio pcedet. Sed si consi-
deremus simul ⁊ semel qd. l. fingat esse penes duos eādē rem
insolidū: ⁊ istud est impossibile. Si vero cōsideremus separa
tim vniuscuiusq; personā: ⁊ i cu ilibet psona plane pcedit fic-
tio, ⁊ istud ē q voluit dicere Bar. in prima so. ⁊ q ita debeāt p-
198 dicte fictiones cōsiderari pbat. Nā qn aliquis in veritate ē
dñs alicuius rei, ⁊ alius hz actionē psonalē ad ipsā rē, ille qui
habet actionē fingit habere rē. l. q actionē. ff. d reg. iur. Et tñ
hic vr esse eadē impossibilitas qua psupponemus aliū esse ve
re dñm: ergo iste nō pōt fingi dñs qr duo nō possent esse in ve
ritate dñi insolidū. Sed debem⁹ considerare qr iste ali⁹ pos-
set dñs cōsiderata qualitate psone sue ⁊ rei: ⁊ isto modo iudi
cam⁹ possibile. Sicut dicit Bar. qn aliquis est mortuus nūc
⁊ l. fingit ipsū retro mortuū vt in fictiōe legis cornelie: nam
consideremus solū q potuisset ⁊ tūc mori: ⁊ ita fingitur: ⁊ tñ
si attēderem⁹ qd mortu⁹ esset nūc nō posset fingi retro mor
tuus: cū nō posset bis mori. Eodē modo pm Bar. si adopto fi
filium alterius: istud videtur impossibile q ego habeā aliquē
in filiū qui habeat aliuz patrem. Et sic qd filius titij sit filius
meus: sed hoc nō cōsiderat qd habeat aliū patrē, sed soluz an
esset ⁊ possibile ipsum esse filiū meū considerata etate mea ⁊
sua. ¶ Posses alio ⁊ quarto mō respōdere, ⁊ erit noua cōsi-
199 deratio ad illū tex. qd ibi nō sit aliqua impossibilitas† qr duo
pñt esse dñi insolidū in dñio cōnexo pp cōnexitatē: q est i duo
b⁹ reis in quib⁹ lz singuli insolidū obligent, tñ in vtraq; obli-
gatione vna res vertit: ⁊ in effectu vna ē obligatio tāq̄ vna sit
psona lz plures liget. Et ideo vnius solutio vel acceptilatio
omniū perimit obligationē, ⁊ oēs reos liberat. Ita dt text. in
200 §. pē. istit de duo. re. †Sicut in dote dominiū ē penes patrē
⁊ filiā insolidū, qr est dominiū cōnexuz. l. iij. ⁊ ibi Bald. ff. sol.
matr. Licet Imol. ⁊ Are. ibi leuit reprobet, qr iure nō pbat:
qr impossibile est q aliquo casu duo insolidū possint esse dñi.
d. l. si vt certo. §. si duob⁹ vehiculū, sz potes dicere hoc esse ve
rū in dñio nō cōnexo. ¶ Quinto ꝯ doc. Bar. restringit. text. in
l. ita vulneratus. ff. ad. l. aquil. quē Bal. Ange. ⁊ ātiqui ibi pon
201 derabant ꝯ istā cōmunē sententiā, vbi est tex. † q si vnus vul-
nerauit seruū mortifere, adeo q certū esset ipsum ex illo vul-
nere moriturū vt ibi tex. dicit in princi. postea ex interuallo
alius eandē seruū vulnerauit ⁊ occidit, dubitatur quis eorū
teneatur de occiso. Decidit q vterq; teneat de occiso: qr vter
que eorū diuersis tēporibus occidisse hominē intelligat: ⁊ sic
vult tex. q duo fingat occidisse eundē hominē diuersis tēpo-
rib⁹, cū verbū intelligat ibi positū importet fictionē vt dixi.
202 ff. in iij. opp. Bar. ad primā partē tex. † Et tñ istud est impo-
sibile de natura: in specie ⁊ ēt in genere eūdē hominē bis mo
ri: ⁊ q duo vere occidissent eūdē hominē diuersis tēporib⁹ qr
qua primū vnus occidit non posset amplius occidere cū per
203 primā occisionē fuerit separata anima a corpore.† Nec de
priuatione ad habitū sit possibilis regressus sz naturā. l. qui
res. §. areā. ff. de solu. ⁊ vij. q. j. c. quā periculosū. Et sic impossi
bile est qd occisus amplius occidat, cū occisio tanq̄ priuatio
presupponat vitā tanq̄ habitū. l. decē cū vulgarib⁹. ff. de ver.
obli. ⁊ c. ad dissoluendū. de despon. impub. Ange. d. l. eandē.
dicit, qd in d. l. ita vulneratus. est casus specialis vbi ius fin-
git impossibile de natura in suo genere. s. hominē bis mori. ⁊
rō illius specialitatis est fauore publice vtilitatis, ne delicta
remaneāt impunita vt ibi dicitur in tex, Sed pz Imo. ⁊ Are.
in d. l. eandē pōt melius dici q ibi hoc non inducitur p me-
dium fictiōis, qr fingatur bis mori aut qr fingatur vtrūq; oc-
cidisse. Sed qr duo vulnerarūt vnū qui mortuus ē, ⁊ ē incer-
tū quis eorū occiderit. Ideo vnusquisq; punitur d occiso ac-
si solus occidisset: ⁊ hoc ne dilicta remaneāt impunita vt ibi di
cit tex. Sed certe ista solutio confunditur per illū tex. in rōne
decidēdi, ibi cū vterq; eorū diuersis tēporibus occidisse ho-
minē intelligat ⁊ sic per fictionez. Et sic fingit impossibile de
natura in genere, qd vterq; diuersis tēporib⁹ eundē hominē
occiderit: vnde posset attētari qd ibi solū vn⁹ fingat occidis-
se, scz prim⁹ vulnerat⁹: scds aūt vere iterfecit. Nā dt ibi tex. q
alius ex īteruallo ita percusserit, vt maturius interficeret, q
ex priore vulnere moritur⁹ fuerat. Et sic cū ibi sit veritas nō
cadit fictio. l. filio quē pater. ff. de liber. ⁊ posthu. Solū ergo
cadit fictio in persona primi vulnerātis: nā ipse vere nō occi
dit, licet fingat occidisse qui causam mortis prebuit, ⁊ taliter
vulnerauit vt certū esset ex illo vulnere moriturum vt dt tex.
in prin tñ nō punit nisi secuta morte: qr ante nō est verū eum
occidisse. Sed secuta morte fingit occidisse vsq; retro, qn mor
tifere eū vulnerauit: ⁊ cōdēnatio refert ad tps vulneris illati:
vt ibi dicit text. vñ cū secundus ei vitā abstulerit: nō pōt pri-
mus vulnerans dici vere occidisse. Tamen qr certum erat ex
illo primo vulnere illū omnino moriturū: ideo lex fingit primuz
204 vulnerantē occidisse licet vere nō occiderit. †Et isto 1 mo nō
est ibi aliqua impossibilitas qn bene pōt vnus tempore ve-
re mori, fingi mortu⁹ alio tēpore, vt patet in fictiōe legis cor
nelie, qui fingit eū qui nunc mortuus est fuisse mortuū retro
preambula hora captiuitatis. l. retro. ff. de capti. ⁊ l. lege cor-
nelia. ff. de testa. ⁊ l. lex. cornelia. ff. de vulg. ⁊ pupil. Ista cō-
sideratio in se plane pcedit, sz cōfundit p illū tex. ratione de-
cidēdi cū vterq; eorū diuersis tēporib⁹ occidisse hominē in-
telligat ⁊ sic fingit super vtroq;. Nisi dicas q illud verbū in-
telligat respectu vni⁹ stat pprie: ⁊ respectu alterius impro
prie. iuxta gl. in l. ij. ff. d offi. procō. ⁊ leg. Itē verbū intelligit
aliqñ ēt ē veritatis expressū vt dixi. ff. i iij. oppo. Bar. ad pri-
mā partē tex. ¶ Sexto ⁊ vltimo ꝯ doctri. Bart. fortiter facit
tex. in l. vnica. in prin. C. d rei. vxo. act. i verbo oēs dotes hoc
205 modo inducēdo.† Nā certū ē q mutus pōt ꝯhere matrimo-
niū ⁊ recipere dotē ⁊ obligatur ad eius restitutionē. l. mutus.
ff. de iure do. l. nuptias. ff. de reg. iur. gl. ordi. in l. fi. C. de pre-
script. xxx. ann. Itē certuz ē q mutus non pōt stipulari qr nō
pōt loqui. l. j. in prin. ff. de ver. obli. Et tñ dicit tex. in d. l. vni
ca. in prin. q oēs dotes exigunt p actionē ex stipulatu fictā:
que fingit interuenisse ēt si nihil sit dictum: ergo si mutus cō
trahat matrimoniuz et recipiat dotē obligabit ad restitutio
nē dotis p stipulationē fictā: ergo mutus fingit stipulat⁹: ⁊ tñ
istud est impossibile ⁊ in specie ⁊ in genere omnium mutorū
cum nō possint loqui. Istā difficultatē mouet Bar. in l. j. in fi.
co. ff. so. ma. ⁊ rñdet q lex fingit mutū stipulatū eo mō q pōt:
scz p seruuz suū: ⁊ sequunt alij doc. ⁊ do. Ale. ibi. Io. d imol.
in l. j. i pri. ff. d v. obl. Et si dicas vltra. Bar. si mutus nō habe
ret seruum nō pcederet so. Bar. qr nō esset generalis: pōt di
ci q mut⁹ fingat stipulat⁹ eo mō quo pōt. s. p seruum pprium
qn eum haberet, vel si nō haberet fingeret stipulatus p seruū
publicum. s. notariuz, iuxta. l. bis dbis. ⁊ l. nō aliter. ff. de adop.
206 ⁊ l. ij. ⁊ iij. ff. rē pup. sal. fo. Sz caue qr seruus† vel tabellio nō
possunt stipulari acquirēdo dño suo vl alteri: nō aūt eum ob-
ligādo. l. seruus paciscēdo. C. de pac. ⁊ l. seru⁹ vetāte. cū sit ff. de
ver. obl. Sz ad hoc rñdet do. Alex. in d. l. j. ff. so. mat. q fingit
mutus p alium pmisisse ⁊ mādatū de pmittēdo dedisse: er-
go vltra scribē. ¶ Cōtra istā sol. Bar. arguo fortiter qr vbi nō
posset psona de se aliqd facere ppterea q posset per aliuz fa
cere nō sufficit vt dicat esse possibile vt possit fingi. Istud pz
in l. qui ad certum. ff. lac. vbi possibile esset furiosū locasse p
alium. s. curatorē suum: tñ illō ñ fingit vt ibi, ergo apparet qr
solum cōsiderat possibilitas in psona ppria illius in cu⁹ p-
sona inducit fictio: nō aūt q possit p aliuz. ¶ Adde ēt q Io.
an. fa. in §. fuerat. in vj. col. insti. de actio. de q alij nō faciunt
mētionē, simpliciter tz q si ꝯhētes mrimonium essent vel alter eo
rum: credi stipīōnē fingi cum īter absētes fingatur. d. l. bis i
bis. ff. de adop. Quis nō possit esse expssa ⁊ vera, ⁊ licet ipse ni
dicat. Adde de hoc gl. no. in d. l. vnica. in princ. in verbo in
tilit. C. de rei vxo. actio. q no. tz p illum tex. q nō obstante ab
sentia vel interuallo fingit stiplo. secus vbi esset defectus cō
207 sensus. Et p illā gl. no. ibi Bal. † q defect⁹ solēnitatis nō im
pedit fingi stipulationē sz defectus substātie: ⁊ sic cōsensus: ⁊
per hoc nō bene tollit difficultas. ff. mota. Unde consideran
tuti⁹ esset tenere q illa dictio vniuersalis oēs dotes, posita i
d. l. vnica. intelligat de psonis habilib⁹ i qbus possit adapta
ri rē illius legis, q fundat in hoc: qr semper fingit interposita
stipulatio, ēt q non sit interposita. Ista cessat in muto qui non
208 pōt fingi stipulat⁹ vt dixi. † Nā verba quantumcunq; ampla
⁊ generalia restringunt ad personas habiles. l. vt gradatim.
§. sed si lege. ff. de mune. ⁊ hono. ⁊ l. j. cum gl. C. de sacrosan.
eccle. ⁊ l. j. §. nunciatio. vbi gl. ⁊ Bar. ⁊ ibi late dixi. ff. de ope.
no. nun. psertim cum psona inhabilis nunq̄ intelligat habi
litata p vba quātuncunq; lata ⁊ vniuersalia. l. ij. §. fi. vbi Bar.
⁊ ibi dixi. ff. qui satisd. cog. Uel posses dicere qd illa vniuersa
lis oēs dotes, ponat genere singulorū ⁊ non singula generū
put facit in. §. j. ⁊ ibi gl. insti. de supec. tu. ⁊ sic omni generi do
tiū exigunt dotes p actionē ex stipulatu factā nō aūt i oib⁹ ⁊
singulis casib⁹: ⁊ sic etiam in muto qn seruus suus vel seru⁹
publicus pro eo stipulari potuisset: alr tenebit mutus actione
ex stipulatu datiua ex equitate vel conditione sic i causa cum
209 sit finita cā matrimonij p p q; duos fuit data. ¶ † Expedit
habes quō intelligat regula q hz q fictio non cadere sup his
q sunt impossibilia de natura, vt est gl. no. in l. gallus. §. ille,
in gl. magna. vbi Bar. ⁊ alij. ff. de libe. ⁊ posthu. q gl. allegat
Bar. hic. ff. in iij. oppo. prime partis. ⁊ idem Bar. ff. j. q prin
cip. ⁊ similis gl. i l. iij. in pri. ⁊ ibi Bal. supra. p socio. Barto.
in j. eandem. in j. colum. ⁊ ibi Angel. Imo. Areti. infra d duo
bus reis. Bartolus. in dicta. lege sub conditione. in prima.
210 columna. † Similiter fictio non potest cadere super
impossibili

impossibile de iure, vt est gl. no. in l. talis scriptura. in vers. hac
aūt. z ibi Bar. z alij no. s. d l. j. Et illā gl. reputat singu. Bal.
in c. cū consuetudinis. in ij. co. de consuetu. qd fictio nō trahit
ad ea que iure impossibilia sunt. z idē Bal. l. in c. innotuit in
ij. col. de elec. z in c. cōtingit. in iij. co. de dolo z contu. z i l. sine
possidetis. in ij. col. C. de proba. in l. fi. C. p don. vbi dicit illā
gl. esse ad hoc elegantē. eā etiā reputat not. z sin. Pau. de ca.
211 ibi z per illā gl. dicit Bal. in l. Paulus. s. de statu homi. † q
fictio nō trahit se retro ad tps de iure prohibitū: z pro illa gl.
sunt duo boni tex. vnus in l. lex cornelia. z ibi Bal. i vlti. no.
ad hoc no. s. de vulga. z pupil. Alius tex. in l. j. §. si qs quasi
tutor. s. de eo qui pro tut. vbi lex nō fingit eum esse tutorē q
de iure esse nō pōt vt cōueniat ex illo edictor illū text. ad hoc
allegat Are. i l. iij. §. ex cōtrario. ij. no. s. ti. j. Et ita tenas q uis
glo. in sub conditione. circa fi. prime gl. j. de solu. teneat cōtrariū
z male. s. qd fingat impossibile. sed eā reprobat Bartol. hic z
212 vbiqz. ¶ † Et ad primū quod fictio non cadat super impossi-
bili de natura. Bar. i d. l. eandē. z in d. l. sub cōditiōe. z hic ad
ducit duo principalia iura. s. l. qui ad certū. ad fi. s. loc. z l. cer
te. in prin. j. de pca. z l. si tibi electio. §. vni⁹. s. de optio. lega.
in quibus iuribus habet qd vbi alias ex patientia adhibita
finito primo termino ad quē facta erat locatio vel concessio i
precariū lex fingit nouā locationē vel precariū vt ibi in verbo
intelligit em dns cū patit. Nā verbū intelligit, importat fic
tionē vt dixi. s. in iij. opp. Bar. ad primā partē tex. Istud nō
fingit lex qsi concedēs medio tēpore efficeret furiosus: qz si-
cut effectus furiosus nō posset vere locare: et non pōt fingi lo
casse. Et sic ficta locatio nō posset habere locū vbi nō posset ve-
ra interuenire: z consequenter lex nō pōt fingere vbi nō pos
set illud qd fingit i veritate esse. vide tn tex. i l. ij. §. fi. vbi dixi.
s. solu. matri. ¶ Secundo p Bar. adducit tex. i l. si paterfa.
§. fin. z l. seq. que incipit, adoptio em. s. de adoptio. z in §. mi
213 norem insti. e. † Nā adoptio est ficta filia. l. adoptiones. in ver-
bo perinde. in verbo videtur. s. adopt. z l. muliere. in verbo pe-
rinde ac si ex ea natus. C. eo. que verba important fictionē vt
dixi. s. in iij. oppo. Bar. ad primā partē tex. Facit l. filio quez
pater. s. de libe. z posthu. in verbo imagine nature quod im-
portat fictionē. §. Item per acceptilationem insti. quib⁹ mo-
dis tolli. oblig. Modo dicit text. in d. l. adoptio. qd adoptio
solū hz locū in illis personis in qbus z natura pōt habere lo
cū: ergo adoptio q est ficta ficta filiatio nō posset habere locū
vbi non posset habere locū veritas z natura: z sic fictio fingit
super impossibili de natura, z dicit tex. in d. §. minorē, q pro-
monstr: o est vt minor sit pater quā filius. Caue tn qz tex. in d.
§. minorem. vult q ad hoc vt quis possit adoptare, est necesse
q sit maior adoptato plena pubertate scz. xviij. ānis. z tn sm
naturā in xiiij. ann. pōt quis generare. c. puberes. de despon.
impu. ergo non est verū q fictio z sic ars imitetur naturā: qz
deberet sufficere quod excederet. xiiij. ānos. Nisi dicas q lex
considerauit magis cōmuniter accidentia. l. nā ea. z l. seq. s.
de lega. ¶ Tertio vltra Bar. z scribentes bn facit tex. in l. iij.
214 §. ex contrario. in prin. z in fi. s. ti. j. † Nam in prin. contra na
turam quippe est vt cū aliquid ego teneā: tu quoqz illud vide
aris tenere. z in fin. dicit nō potes videre stare vel sedere i lo-
co vbi ego sto vel sedeo. z ibi iuriscōsul. loqt de fictione p ver
bū vr, ter repetitū quod fictionē importat vt dixi. s. in iij. op-
poli. prime patris. z sic qz vbi est impossibile de natura ibi ñ
pōt fingi. Tu strictius inducas illuz tex. sm Imol. Alexan. z
Are. ibi. Nam ille tex. in generalitate sui in princ. vult q plu
res non possint eādē rem insolidū possidere, nō solū naturalit
sed nec etiam ciuiliter: qz cum simpliciter loquat de possessio
ne: intelligitur ita de ciuili sicut de naturali: sz qui ciuilit pos-
sidet fingitur corporaliter insistere illi rei quam animo reti-
net. arg. l. nihil. j. de cap. Et sic probat ille tex. subtiliter indu
cēdo: qd fictio non solū fingit super eo qd est impossibile d na
215 tura, vcz vt tu fingaris tenere illud qd ego vere teneo. † Sz nec
etiā super eo qd est impossibile sz fictionē, vcz vt tu fingaris
tenere illud qd ego fingor ciuiliter tenere: z sic edum nō pos-
sum fingi stare vbi tu vere stas, sed nec etiā possum fingi stare
vbi tu fingaris stare. Et istud reputat esse valde nouū i mate
ria fictionis Are. vbi i j. no. vbi dicit quod nō inuenies alibi de
claratū: multū gloriat de hoc. Adde vltra ea rōnē esse qz pa
216 ria sunt vel quod tu vere stes in aliquo loco, vl fictē: † qz fictio
idē operat i casu ficto. q veritas in casu vero. l. si filiusfami. s.
si cer. peta. l. lex. cornelia. s. de vulga. z pupil. l. bona. in fi. j. d
capti. ¶ Quarto adde bonū tex. i l. ij. s. de vsufru. ea. re. q
vsu consu. z tex. in l. si pupil. §. qd ergo. in ver. nō possit. s. d
nego. gest. quā ad hoc allegat Aret. in d. §. ex cōtrario. in j. noto.
217 ¶ Secundo † principaliter circa istā fictionē inductiuā; ad
uerte ad aliam pulchram, z vtilem doctri. Bar. qd ista fictio.
aut cadit sup his q sunt meri facti aut sup his que sunt simul
iuris z facti. sed in his q sunt meri iuris regulariter nō cadit
ista fictio qz istud qd est iuris p veritatē inducitur z nō per fi
ctionem. Mouet Bar. qz fictio est remedium subsidiarium
inductū ex equitate. l. sciendum z l. nec vtile. s. ex quib⁹ cau.
218 ma. † Ideo lex tūc demum recurrere ad medicatū suffragi-
um fictiōis, qn alia remedia cessant. l. in cāe. la. ij. in prin. s. de
mino. l. quoties. ff. de pscri. ver. z l. in puinciali. §. q si soci⁹ cū si
mi. s. d ope. no. nun. Idō cū ea q sunt iuris lex pos. sz veritatē
inducere. iō ad fictionē nō recurrit per. l. qz rō. s. de cōdi. isti
tu, quā. l. dicit Bar. ad hoc optime facere. Itē lex nō dz fin-
gere, nisi vbi subest necessitas fingēdi. l. nō dubito. i pn. j. d capa.
Nec ob tex. in. l. j. §. si vir. s. ti. j. quia nō dz intelligi, q fictio
nō cadit super his q sunt facti put ibi voluit gl. z male. sed
q fictio nō cadit sup facto qn nō iduceret aliquē iuris effectū
put est casus ibi, vbi sm veritatē nō pt fieri q donatio put ē
facta nō sit facta sz sz fictionē h facere nō releuaret: qz posito
q vxori nō acquireret maritus tn amitteret possessionez vt
vt ibi dicit tex. z sic i⁹ non habere suum effectū q est q donās
nō efficiat pauperior, z iste est ver⁹ intellect⁹ illi⁹ tex sm Bar.
219 z Imo. hic. ¶ † Addō Bal. in. l. siue possidetis. in. ij. col. in j.
q. C. de pba. vbi tenet q lex nō fingit in facto qd est ab omni
iuris effectu remotū: qz fictiones ppter ius sunt itroducte. d
l. j. §. si vir. z l. deniqz. ff. ex qb. cau. ma. Sz si ē factū habēs i se
iuris effectum, z tūc. l. bñ fingit, vt. l. lex cornelia. s. d vulga z
pupil. z. l. j. §. lex falcidia. s. ad l. fal. z l. in bello. §. facte. cū isi
nitis similib⁹. j. de cap. Adde etiā q no. gl. i l. verū. j. d. reg.
220 iur. q etiā rñdet ad illud † qd factū nō pōt fieri infectū. d. l. in
bello. §. facte. qz illud procedit sm veritatem: sed p fictionē
pōt fingi nō factū: z sic haberi pro nō facto. l. nō dubiū, circa
me. C. de legib⁹. Ibi vt ea que fieri phibent si fuerint facta
habeātur pro infectis. z gl. no. in cle. j. i verbo. pro infectis.
de immu. eccl. z not. Bal. in. c. contingit. in iij. colū. de dolo z
contu. vbi ponit an z qn lex fingat cōtra factū. ¶ Contra istā doc.
221 Bar. dū vult † q fictio cadat super his que sunt facti, nō aūt
super his q sunt iuris, vr facere tex. in. d. cle. qd circa de elec.
ibi que in facto nō in fictione: vel iuris effectu cōsistunt. Car.
flo. ibi post alios in xvj. q. z seq. multū insistit pro solu. huius
cōtrij ad hāc doctri. Bar. Tu dic paucis q ille tex. nihil ob-
stat qz vult dicere debere attēdi illud qd in veritate facti: z ñ
in fictiōe vl iuris effectu cōsistit vt ibi l. fin. C. de his q ve. eta
impe. Addō qd fortius tz signanter Bar. ad finē huius fictio-
222 nis inductiue † q qn in lege apponunt verba importantia fi-
ctionē z improprietatē: si apponunt in his q sunt iuris, z pñt
esse vera sm proprietatē, z magis dicunt verba veritatis ex
pressiua q fictionis vel improprietatis: nihil tamen sufficiēs
ad hoc allegat. Adde q tz idē Bar. i. l. si marit⁹. scīa. §. legis
iulie. j. de adul. q in his q sunt iuris idē est esse talē vel habe-
ri pro tali, lz alīs ista habere p tali importēt fictionē. l. mercis
223 appellatiōe. la. ij. cū gl. j. de ver. sig. Itē adde † q lex fingendo
vel per verba fictionis loquēdo in actu pendēte a potestate
legis vere facit z nō ficte, sm Ant. de bu. in cōsi. xx. quod inci
pit equitas valde suggerit. Et lz Bar. z docto. p ista solenni.
doctrina nihil alleget, tu alleg. tex. in. l. in pdijs. ibi i tacite pi
gnori esse intelligūtur. z in. l. eo iure. ibi pignori esse credūt.
s. in quib. cau. pig. taci. cō vbi sunt verba iportātia fictionē scz
intelligūt vt credant vt. s. dixi. in iij op. Bar. ad primā ptē:
z tamē ibi nō importāt fictionē, cū veritate sint obligata illa
bona pignori, vt l. ij. ff. eo quod est ex eo quia illud est iuris
224 ¶ Per istā no. doctrinā q † lex disponēs super his q sunt
iuris etiā per verba importantia fictionē dicit vere facer z ñ
p fictionē: sequit vtilitas in practica sm Bar. qd lex volens
facere filiū ptāte esse sui iuris, vel filiū nō legitimū vult face
re legitimū qz ista sunt iuris. nam aliquē esse filiū legitimū
vel illegitimū est iuris. nō enī ab ipsa natura introducebat
vt §. liceat. aut. qui mo. na. effi. legi. colla. vj. z §. natura. z §.
225 qs igit. in aut. qui. mo. na. effi. legi. colla. vij. Istud faciet † ñ
sz fictionē sz sz purā veritatē, qz vere erit sui iuris: z verē erit
legitim⁹ p titulū in aut. cōsti. q de digni. col. vj. vnde sumitur
aut. sz epalis dignitas. C. d epi. z cle. sic in auth. q mo. na. effi.
sui. Adde bene facere illud q tenet idē Bar. in d. l. si marit⁹
224 scīa §. legis iulie. qn † si statutum dicat q filia nupta i oib⁹
habeatur vt sui iuris: q ista est vere sui iuris: qz statutū dis-
ponit super his que sunt sui iuris, lz vtat verbis iportanti-
227 bus fictionē. ¶ † No diligenter z ppetuo tenēas cordi illō
qd singulariter vult Bar. q filius spuri⁹ vel naturalis legiti-
mat⁹ sit vere legitimus z non per fictionē: z sic qt legitima-
tio est veritas z nō fictio est vtilissimū verbū ad statuta loquē-
tia de filijs legitimis quod veniant legitimati z frequēter
allegat i practica su[illegible] dicto multe decisiōes i varijs locis uf

dantur Intendo plene examinare cum sit locus suꝰ principa
lis, licet aliquid tetigerim in l. filio quē p̃r. ff. de li. ⁊ posthu.
⁊ istum passum reputaui semper esse valde dubitabilē. Idem
ꝙ Bar. tenet etiā Bal. in l. nuper. C. de nata. lib. Paul. de
ca. in cōsi. ccxxxiij. qđ incipit, super eo qđ primo loco querit
vlt. col. ⁊ aliqualiter latiꝰ Alex. in cōsi. ij. primi volu. incip. vi
sis codicillis. in ij. col. ⁊ i co. viij. ⁊ seq. Pūctꝰ ḡ ē videre nūqd
superius legitimatus a principe vel a comite palatino habē
te authoritatē ab eo sit vere legitimus an ficte. ¶ Pro par-
te affirmatiua quā tȝ Bar. ꝙ sit vere legitimus, bñ facit qꝛ
aliquē eē filiū legitimū vel illegitimū ē iuris: qꝛ ab ipā natura
nō indicebat vt statim. ff. dixi. pȝ qꝛ legitimatꝰ dicitur quasi
ṡm legē natus, put etiā dicit. Alex. in cōsi. xxv. primi volu. ꝙ
incipit circa primū dubiū in quo querit an p existētiā in iij.
228 col. ¶ † Sed lex inaiata disponens circa ea q̄ sunt iuris veri
tatē inducit, nō aūtē fictionē. l. si vnus. §. pactus ne peteret.
ff. de pac. ibi, qꝛ in stipulationibꝰ ius continet. in pactis vero
factū, vt hic late p Bar. ḡ idē qñ princeps vl̃ habēs ab eo au
thoritatē legitimat, qꝛ princeps est lex. animata in terris. §. si
in aut. de consu. colla. iij. gl. in l. ⁊ qꝛ. ff. de iurisd. om. iud.
227 Confirmat† qꝛ omne legitimū ē iuris. l. legitima. ff. đ pac. l.
iij. ⁊ l. si queramꝰ. ff. de test. ⁊ §. liceat aūt patri. in aut. q. mo.
na. effi. leg. colla. vij. sȝ ea q̄ sunt iuris p. l. inanimatā vere in-
ducūt ⁊ nō ficte vt dixi. ⁊ facit. l. causam. §. j. ff. đ manu. ⁊ l. j. ⁊
⁊ iij. C. si mancip. ita fue. aliena. ergo idē fiet p pncipē q̄ ē lex
230 animata in terris, vt dixi. ¶ † Scđo bene facit qꝛ legitimati
in nullo differūt a vere legitimis. tex. ē in §. liceat igit. in ver
bo. nihil a legitimis filijs differētes. ⁊ in. §. relig. i aut. q. mo.
na effi. leg. ⁊ §. si quis igit filios legitimos nō habēs i aut. q.
mo. na. effi. sui colla. vij. L. ū ḡ in nullo differāt ⁊ equatio p oīa
facta sit ergo quicqd statutū inuenit in legitimo attribuitur
legitimato. l. j. ⁊ ibi Bar. ⁊ alij. ff. de leg. i. ⁊ l. ij. C. de cōmu. đ
231 leg. † Itē pondera vniuersalē negatiuā positā i dictis iuribꝰ
que dȝ vniuersaliter verificari al's oratio redderet falsa. l. si
is qui ducēta. §. virū. ff. de reb, dub. ⁊ p illa iuraconsuluit not.
232 Ange in consi. lxxi. ꝙ incipit arbiter ⁊ arbitrator. ⁊c. ꝙ† si
arbiorator laudauit ꝙ titiꝰ toto tpe vite sue daret ⁊ solueret
centū florenos Caio ⁊ filijs suis legitimis ⁊ naturalibꝰ ꝙ i tel
ligitur etiā de filijs legitimatis p cōmitē palatinū cū i nullo
differāt a vere legitimis vt dicunt iura p̄alle. Adde ad idē
tex. in. §. ⁊ qm̄ varie. in ꝟbo nihil dissimilis legitimis. i aut. q.
mo. na. effi. sui. coll. vij. ⁊ i. §. relig igit. e. ti. vbi đt tex. semel
eī nos efficiēs legitimos damꝰ habere etiā successiōes illas
233 quas habēt hi q ab initio legitimi sunt. † Confirmat optime
qꝛ legitimati sunt sui, ⁊ hñt existētiā suitatis, vt ē tex. i §. qbus
cōnumerari. in ꝟbo suoꝝ iura nāciscunt insti. đ hr̃. q ab ītes.
⁊ in. §. liceat igit. ibi ⁊ suos đ cetero ⁊ sub potestate hr̃e i aut.
qui. mo. na. effi. legi. ⁊ patet ex rubrica i aut. q mo. na. effi. sui.
pōdera illud verbū sui ⁊ ita etiā tȝ Bal. in l. eā quā in j. colū.
in fin. C. de fideicōmis. lȝ nihil ad ħ alleget. Scđo qꝛ legitima
234 tis debet legitima† i bonis allodialibꝰ patris sicut filijs ve
re legitimis, ṡm Bal. in c. de causis, in pe. col. de off. dele. ⁊ in
addi. Spe. in ti. de succes. ab intes. circa. fi. Benedi. de plūbi
in disputatione sua q̄ incipit statuto pisano cauet in secūdo
235 ⁊ tertio dubio. † Tertio filij legitimati succedūt parētibꝰ suis
ab intestato simul cū filijs ꝟe legitimis ⁊ naturalibꝰ. l. si te pa
236 rens. ⁊ ibi Bal. ad hoc no. C. de suis ⁊ le. ¶ † Quarto legiti
mati p̄teriti in testō patris habēt ius dicendi nullū de iure ci
uili. ⁊ ius cōtratabulādi de iure ptorio. Itē habēt querelam
inofficiosi testi si sint iniuste exheredati. sicut filij ꝟe legiti-
mi ṡm Bal. in. l. cū adoptiuis in iij. col. C. de adop. ⁊ in addi.
Spec. in tit. de succes. ab intesta. in versi. sȝ an legitimo đbeat
legitima. Bal. ⁊ Ang. in l. certū in prin. p, illū tex. ff. de iniusto
rub. cū multis alijs cōcor quas dedi in rubrica. ff. de li. ⁊ post.
237 vbi late istud legitimū examinaui. ¶ † Quito cū spuriꝰ legi-
timatꝰ cōparet legitime nato pōt in testō institui heres a pa
tre cū duobꝰ testibꝰ iuxta. l. hac cōsultissima. §. ex imperfecto.
C. de testamen. ṡm Bal. in c. de causis. in penul. co. đ offi. đle.
238 ¶ † Sexto auth. si qua mulier. C. de sac. sanc. ecl. pmittens
monacho habenti filios i seculo vt possit iter eos testari, pce
dit etiā in habēte filios legitimatos, vt tenui đ. aut. si qua mu
239 lier. i pe. col. ¶ † Septio p filios legitimos ꝯseruat agnatio
⁊ familia patris ita in discursu dicit Alerand. nihil allegans
in predicto cōsi. ij. primi volu. in ix. col. Sed tu istud pbabꝫ
240 mō. † quia statutū disponens ꝙ existētibus filijs masculis fi
lie femine non succedāt est inductum fauore agnationis ⁊ fa-
milie. l. j. §. penu. in verbo vt familiarū dignitas salua sit: ff. đ
ventre inspi. Jo. an in addi. Spe. in ti. de succes. ab intesta. su
per rubri. Cy. ⁊ alij. in l. j. C. de adul. cum suis concordantijs
⁊ tamē habet locum in filijs legitimatis ṡm Bal. in. l. cū acu
tissimi. C. de fideicō. de quo tñ an sit vex stati. j. latiꝰ diceret.
241 ¶ † Octauo legitimati succedūt non solū patri, sȝ ēt in here-
ditatibus agnatorum iure agnationis sicut faciunt legitimi
naturales ṡm Jo. an. in addi. Spe. in ti. de succes. ab intesta.
§. j. ver. sȝ ex facto. in pe. co. ⁊ expressius Anto. de but. in. c. p
venerabilem. qui filij sint legi. post medium, dum tractat an
legitimatus habeat pro legitimo quo ad agnatos: eos refert
⁊ simpliciter sequitur Alex. in p̄alle. cōsi. ij. primi vo. in. iij.
colū. sȝ miror de Alex. qui alios non adducit. Ego allego in
terminis Bart. ⁊ Bald. in. l. cōium. C. de natu. lib. Bald. in
l. cum in adoptiuis. C. de adopt. ⁊ in terminis Ang. in. l. filiꝰ i
vero in aut. qui. mo. na. effi. sui. col. vij. vbi per illū tex. tenet ꝙ
legitimati indistincte succedūt agnatis ⁊ cognatis, ⁊ est etiam
đ hoc tex. expressus. in. §. quapropter hic a nobis. in auth. q.
mod. na. effi. sui. per quē tex. ita ēt tenet. Marti. land. in. q. p
eum disputata que incipit augeriꝰ in. xx. co. Jaco. de belui. in
disputatiōe sua ꝙ ponit i aut. q. mod. natu. effic. legiti. Abb.
in ꝯsi. lxxxvij. incip. in questiōe que vertitur inter Julianum,
in. ij. col. L. ȝ secus sit in legitimato per oblationē curie qui so
li patri succedit, ⁊ nō aliōs agnatis est tex. qui ita proprie lo-
quitur in. đ. c. cōium. ⁊ ibi Barto. ⁊ alij tex. in. §. filium vero
in aut. qui. mo. na. effic. sui. ¶ Nono spurius legitimatus nō
dȝ ampliꝰ vocari spurius: nam perinde est ac si esset legitime
cōceptus ṡm Bal. in. l. imperialis. C. de nup. argu. illius tex.
in. §. j. ibi omni macula penitꝰ directo neqȝ inhonestū inhere-
242 re. † Itē legitimatus nō dȝ a patre institui cū ignominia sub
nomine spurij: nec sunt legitimati de inceps turpes persone,
ita per. đ. l. imperialis tenet Bal. in consil. cxlvj. primi volu.
243 ꝙ incipit titulus principis achaie. in vlti. col. † Sȝ dȝ institui
sub nomine legitimati, ṡm eundem Bald. in cōsil. ccclxxxviij.
quinti voluminis qđ incipit respōdēdo ad dubia seu puncta
Decimo ⁊ vltimo predicta cōfirmātur per illud quod not. di
cit Bald. in. l. manumissiones. in. ij. oppo. ff. de iusti. ⁊ iur. per
244 tex. ⁊ gl. ibi vbi đt† ꝙ nullus ē adeo spuriꝰ quin ei insit legi-
timitas naturalis, ⁊ cū legitimatur est legitimꝰ non factꝰ sed
natus, id est non denuo factus sȝ detectꝰ: ⁊ sic imperator legi
timando remouet nubeculā q̄ dicebat spurietas: ita ibi not.
Bal. ꝙuis contrariū in vltimo dicat idē Bal. in addi. Spec. i
tit. de succes. ab intesta. circa fin, vt infra statim referā Sȝ p
primo facit ꝙ tȝ Bal. in l. si te parēs. C. de suis ⁊ legi. vbi di
245 cit† esse spuriū est quoddā velamē pp qđ nō dicit filius: tñ
ipsa generatio non pōt aboleri vt no. in. đ. l. manumissiones.
246 ¶ † Sed aduerte inquātū. ff. dixi quod legitimati in nullo
differunt a vere legitimis: intellige sane pcedere quantū ad
247 successionē bonorū allodialiū: † secꝰ est in feudis quibus le
gitimati non succedūt. c. naturales. si đ feu. fue. contro. inter
do. ⁊ agna. quia ex hoc posset cōtingere fieri preiudiciū dño
fundi. Item qꝛ non est verissimile principū cōcedētem nobi-
le feudū de tali prole sensisse: sȝ Ang in questione per eum di
sputata que incipit nobilis quidā genere. in scđo dubio Ant.
de but. in. đ. c. per venerabilē Alex. in consi. xxv. primi volu.
incip. circa primū dubium quo queritur per existentiam. in
iij. col. similiter nec in emphyteusi ecclesiastica succedunt le
gitimati quia ecclesia tales abhorret cum nō possint haberi
sine peccato mortali ṡȝ Bal. Sali. ⁊ alios in l. generaliter. §.
cum aūt. C. de insti. ⁊ substi. cum alijs cōcordātijs quas ibi de
di. Sicut nec admittunt ad beneficia ecclesiastica p̄serti epi
scopatꝰ. c. cū in cūctis. ⁊ c. innotuit. vbi gl. no. de ele. ⁊ c. pe.
⁊ fin. de p̄sby. Sȝ isti sunt casus speciales qui in alij. firmant e
quiparationē. ff. factam. l. nam quod liquide. §. fi. ff. de pena
248 lega. ⁊ c. ij. de coniug. ¶ † Tertio principaliter p ista parte
facit qꝛ per adoptionē filius efficit vere legitimus licet nō
efficiatur naturalis qꝛ nō hȝ primordia nature, vt inst. de a-
dop. in prin. ⁊ ibi gl. ⁊ gl. in. l qui ꝯ. in verbo asserrime. circa
fi. C. de incest. nup. ergo fortius per legitimationē, quia legi-
timatio est potētior ⁊ efficacior actus ꝙ adoptio. §. tribus. in
versi. vestri enim patris in aut. quib. mo. na. effi. sui. Qđ etiā
patet qꝛ adoptio potest fieri authori. magistratus. l. ij. ff. đ
249 adop. † sed legitimatio nō potest fieri nisi autho. principis
vel habētis potestatem ab eo. §. fi. in aut. quib. mo. nat. effic.
sui. ⁊ l. pbibere. §. plane. in fi. ff. quod vi. aut clam. Itē plꝰ ē
esse legitimatū quā adoptatū qꝛ legitimatꝰ hȝ naturalia pri
mordia, que nō habet adoptatus ṡm Bal. in. l. si te parēs. C.
de suis ⁊ legiti. Item fauorabilior ē legitimatio ꝙ adoptio
sȝ Bal. i l. neqȝ absens: circa fi. ff. de adop. ergo arguēdo a ma
iori ⁊ fortiori. aut. multo magis. C. đ sacrosan. eccl. cū p adop
tionē efficiat filius vere legitimꝰ, ergo fortius p legitimatio
251 nē ¶ † Quarto facit qꝛ si legitimatꝰ per fictionem efficere
tur legitimus: ergo traheret retro quēadmodum ⁊ alie fic-
tiones. l. retro. ⁊ l. in omnibus. ⁊ l. postliminium. in pncip. ff.
de cap.

de capti.⁊ l.si quis filio exheredato.§.pe.ff.d iniusto rup. Et
tñ legitimatio nõ trahit retro: ergo nõ est fictio, vt ē tex.in §.l.
licet in aut.q mo.na.effi.leg.colla.vj.ibi suos deceterõ ⁊ ibi ⁊ h
facto exinde filios: ⁊ ibi Ang.ad hoc not.⁊ tex.in §.illud.i fi.
e.ti.ibi, quo facto ex h filios fieri.⁊ ibi gl.parua i vbo.ex hoc
exponit ex hoc tpe efficiuntur legitimi ⁊ nõ retro.ad idez tex.
in c.tãta.qui filij sint legi.vbi ꝙ est fortus, etiã legitimatio fac
ta per subsequens matrimonium non trahitur retro.de quo
tamē vide q dicam.j.in quarto fundamento partis cõtrarie.
¶ Tenendo istã partē ꝙ legitimatus sit vere legitim⁹ ⁊ non
252 ficte, eã no.limita non procedere reducēdo rez ad pcticã† qñ
testator faceret mentionē de filijs legitime descendentib⁹, tūc
nõ venirent legitimati: q2 testator respexit ad modum descē
dēdi naturalē, ⁊ nõ ad fictionē iuris.fm Bald.not.in l.gall⁹.
253 §.si eius.ad fi.ff.de lib.⁊ posth.† Similiter qui moritur cũ
filijs legitimatis non dr decedere cuz alijs legitime natis, fz
Bal.in d.c.innotuit.in pe.col.de elec.⁊ in addi.Spec.in tit.
de succes.ab intesta.i verbo legitimati nõ sunt.⁊ i addi.Spe.
in ti.de pcu.in j.co.in ver.legitimatio.Pau.d cast.i l.fi.C.d
254 his q veni.eta impetra. ¶ †Contraria opi.qd legitimatus
non sit vere legitimus sed ficte, tz Bal.quem etiam .s.retuli
in addi.Spe.in ti.de succes.ab intest.ad fi.vbi formalit tz ꝙ
legitimatio innitit fictioni: ⁊ quod non est detentio, fz datio d
nouo.⁊ Bal.in l.eã quam.C.de fideicom.in.x.col.ad fi.i ver.
quero vtrũ legitimatio sit fictio.in l.quoties.C.de rei vendi.
255 in l.gallus.§.si eius.ad fi.ff.de lib.⁊ post.† vbi dicit ꝙ legiti
matus fictione iuris dr legitime natus.⁊ Bal.in c.j.in ix.co.
de consti.quē statim.j.in specie referã.⁊ Bal.in l.fi.C.de his
qui veni.eta.impe.quē etiam.j.referã.⁊ Bal.in l.si ita quis.
§.is cui.ff.de leg.ij.quem ēt.j.referã.idem tenet Sali.in di
sputatione sua que incipit Mediolanensis quidã idē tenet
Jac.But.in proe.C.vbi tenet qd imperator legitimãdo ali
quē nõ facit eũ vere legitimũ fz bñ iura legitimatis ei gfert.
idē tz Jac.de Bel.in §.tribus.in aut.qui mo.na.effi.sui.col
la.vij.⁊ istud in puncto iuris vr esse verius.⁊ ita etiam tenui.
256 in d.l.filio quē pater.ff.de lib.⁊ posth. ¶ † Pro ista parte fa
cit q2 filij dr vere legitimi qui ex iustis nuptijs pcreãtur.l.fi
lium diffinim⁹.d his q sũt sui vl alie.iur.§.legitimi.i aut.qui
mo.na.effi.sui.⁊ c.liberi dicti sunt.xxxij.questione.iiij sed hic
nuptie no interuenerũt: igitur ⁊c. Ire ille dr vere legitimus q
257 hz oïa iura legitimorũ.† Sed legitimat⁹ a pricipe nõ hz oïa
iura legitimorũ vt dixi.s.in scdo fundamēto partis ɔ̃ri ead fi.
⁊ ptz q2 legitimat⁹ a pricipe nõ intelligit legimatus ad eccle
siasticas dignitates vt plene no.in d.c.p venerabilē.p Cy.in
authen.ex complex.C.de incest.nup.p Bal.in x e.Codicis.
258 ¶ † Scdo principaliter facit: quia diuersitas nominũ indu
cit diuersitatē effectuum.l.si idem.C.d codicil.⁊ ad audiētiã.⁊
in fi.⁊ ibi do.Abb.in ij.no.ad hoc de deci.sed verus filius ap
pellatur legitimus.iste autē appellatur legitimatus, scũduz
gl.insti.de adop.in prin.⁊ in l.cum legitime.in gl.j.in fi.ff.de
statu homi.⁊ in c.nisi cum pridem de renun.⁊ in c.tanta qui fi
259 lij sint legi.† Item proprie loquendo aliud est quem esse fi
lium legitimum, ⁊ aliud est quem esse legitimatuum vt collis
gitur per gl.in d.l.cũ legitime.⁊ in l.j.in fin.in gl.fi. magna
super verbo parentibus.j.ad municipal.⁊ in l.filios.C.d mu
ni.⁊ origi.lib.x.⁊ not.expresse Sali.in j.etiam.per illum tex.
C.de ap.vbi patet ꝙ imago representata prout est in legiti
matione non est essentialiter ipsa res: ⁊ ibi dicit Bal.ꝙ legit
matus est similis ei qui accepit vsum toge.l.sed si accepto.j.
d iur.fis.Alibi tz gl.in c.innotuit.in vbo coniugata.de elect.
ꝙ legitimatus ñ dr legitimus, sed tãq3 legitimus: illa dictio
tanq3, denotat improprietatē vt dixi in l.j.C.de her.insti.Ali
bi pulchre dicit Bal.in c.j.in ix.col.de cõsti.qd legitimatio ē
similis alchumie q facit apparere illud ꝙ nõ est tñ trãsmuta
re vnã speciē in alteram nõ põt.Sicut legitimatus figuram
legitimi gerit sed non hz eandē substantiã Alibi Bal.in c.fi.
in ij.col.de trãsla.prela.dicit ꝙ legitimatus assimilat homi
260 ni medicato a morbo, remanēte tñ aliqua cicatrice. ¶ † Ter
tio pricipaliter ꝙ filius legitimat⁹ nõ sit vere legitim⁹ ostē
dunt multi effectus: nã legitimati sunt infames infamia facti
vt no.Azo.in summa.C.de infa.circa prin.quē doc.vbiq3 se
quũtur fm d.Alex.in palleg.cõsi.xxxv.j.vol.qd incipit circa
primũ dubiũ q qritur; an per existentiã.in iij.col.licet nõ sint
deinceps turpes persone fm Bal.in d.consi.cxlvj.pmi vol.
inci.titulus principalis achaie.i vlti co.per.l.imperialis.§.
261 j.C.de nup.⁊ retuli ēt.s.† Scdo si aliqs acquisiuit emphy
teusim pro se ⁊ suis filijs legitimis, nõ itelligitur acqui fuisse
pro filijs legitimatis q2 non sunt naturaliter legitimi sed ex
priuilegio principis ⁊ sic ex fictione.Ita singulariter notat
Bal.in l.fi.per illum tex.ibi Sali.⁊ Pau.de cast.C.de his q

veni.eta.impetra.sequit do.Alex.in.l.ex facto.§.si qs roga
tus.in iij.col.fi.ff.ad trebel.⁊ in cõsi.lx.scdi volu.incipi.visa
262 ⁊ limitatione.in.ij.co.† Tertio in relicto facto alicui in tps fi
liorũ legitimorũ non sufficiũt legitimati, q2 non sunt legiti
me nati vnde inest quedã fictio fm Bal.in l.si ita quis.§.is
cui.ff.de legatis.ij. De quo vltimo tamen vide plenius per
263 Jmo.† Quarto si testator dixerit si decesserit sine filijs suf
ficit si decesserit cũ filijs spurijs aut naturalib⁹ legitiatis q2
ñ sufficit ciuilr.factũ ad implendũ conditionē.l.fideicõmis
sum.ff.de cõdi.⁊ demõ.fm Bal.in lucius.vltima.ff.de here.
264 insti. Quinto donatio omniũ bonorũ vel maioris partis fa
cta per carētem filijs reuocatur natis filijs ipsi donãti.l.si vn
quã.C.de reuo.dõ.⁊ tamē nõ reuocatur p legitimationē filij
spurij: q2 d.l.si vnq3.loquēs in posthumo facto a natura ñ hz
locũ in isto effecto posthumo, facto hoīs, ⁊ sic legitimato.ar
gu.l.filio quē pater.ff.de lib.⁊ posth.Ita nota.tz Bal.i l.ij.
ad fi.C.si quid in frau.patr.⁊ in l.j.in pe.co.C.de inoffi.dona.
⁊ in.c.innotuit.in.iiij.co.vbi singulariter limitat dele.Sal.i
l.si totas.C.de inoffi.dona.Marti.lau.in q.p eũ disputata
265 que incipit augeri⁹.in.ij.colũ.† Sexto cõsuetudo regni pre
ferēs in successione filiũ p primogenitũ nõ hz locũ in legitima
to: q2 consuetudo illa regni respicit naturalē veritatē, ⁊ non
fictionē que est legitimato.Ita tenet Bal.Sali.⁊ Paul.de
ca.i l.quoties.vbi dixi.C.de rei vēd.Jo.an.vbi late disputa
uit in regula sine culpa.in mercuria.⁊ i c.si p te derescri.i.vj.
in nouel.⁊ ibidē Hemi.⁊ Jo.and.in c.innotuit.de elec.domi.
Ant.de bu.in.c.tanta.q filij sint legi.Jac.d bel.p plura fun
damenta in.§.trib⁹.i aut.q mo.na.effi.sui col.vij.An.i dis
putatione sua q icipit, nobilis quidã genere.in vj.col. An.⁊
Jmo.in.l.verbis.§.interdũ.ff.de hr.inst.Jmo.i l.si alienum.
§.in extraneis.ff.co.Ang.Pau.d ca.⁊ do.Alex.i.l.gall⁹.§.⁊
quid si tãtũ.ff.de libe.⁊ postb.do.Marti.lau.i tractatu de p
magenitura.in vij.col.ad fi.⁊ seq.disputauit diffuse p septē
chartas magnas do. Alex.in.q.p eũ disputata que incipit,
Sigismũd⁹ rex romanorũ in quarto dubio.sed ibi nihil deci
266 dit. Quarto principaliter quod legitimatio sit fictio facit q2
legitimatio trahit retro ⁊ fingit medio tpe nõ fuisse spurium
nec illegitimũ.l.fi.ff.de nata.resti.quia legitimatio dicit qdã
restitutio primis natalib⁹ i quib⁹ natura erat cõmunis ⁊ oēs
legitimi nascebant.§.sed ⁊ si.in aut.qui.mo.na.effi.legi.col.
vj.⁊ sic legitimatio fingit retro acsi nat⁹ esset vere legitimus.
§.illud.in.aut.qui.mod.na.effi.sui.Ad hoc facit ꝙ not.tenet
Bar.in l.ij.in prin.ff.de vul.⁊ pup.i.fi.q.pri.i tertio reqsito.
267 vbi tenet, qd si fili⁹ naturalis† legitimet post mortē patris, ꝙ
valet substitutio pupillaris sibi facta a patre i testamēto co
q2 talis legitimatio cũ sit restitutio natalib⁹ trahit retro, acsi
semper fuisset legitim⁹ p d.l.fi.ff.de nata resti qd valde no.
Ad idē facit ꝙ tenet Ang.⁊ Jmo.in l.si alienũ.§.in extraneis
268 ff.de hr.institu.vbi tenet† ꝙ si pater instituit simplr filiũ spu
riũ, ⁊ postea facit eũ legitimare se viuēte, ꝙ institutio cõual e
scit q2 legitimatio trahit retro. Ad idē facit ꝙ singulariter tz
Raph.cu.in l.filio quē pater in princi.ff.de liberis ⁊ posthu.
269 vbi tenet† ꝙ ex heredatio filij spurij est inepta sicut exhere
datio extranei.l.quidã cũ filiũ.j.de verb.obliga tamen si po
stea legitimet recõualidat talis exheredatio eo q2 legitima
tio trahitur retro ergo est fictio. Caue tamen q2 cõtrariũ di
xi.ff.in quarto fundamēto patris contrarie ꝙ legitimatio nõ
trahitur retro: sed concordat notabiliter vt in l.gall⁹.§.⁊ qd
270 si tãtũ.ff.de lib.⁊ posth. ¶ † Quinto principaliter facit, quia
iste nat⁹ fuit spuri⁹, ergo nõ põt vere desinere esse spuri⁹, sicut
qui semel fuit heres, nõ põt amplius desinere esse heres.l.⁊
si sine.§ fz ꝙ Papinian⁹.ff.de mino.gl.i l.in substitutiōe.ff.d
vul.⁊ pupil.q2 res facte vlla cõstitutiōe infecte fieri nõ pñt
l.i bello.§.facte.j.de cap.⁊ est tex.expressus.in.§.j.in ver.q
igit in aut.de equa.do.coll.vij.imo et deus hoc solo priuat ꝙ
nõ põt facta infecta facere, vt dixi in l.j.§.si vir.ff.tit.j. Item
271 † veritas naturalis nõ põt authoritate legis immutari.l.ij.
§.j.ff.de vsufr.ea.re.q vsu.nec per fictionē vie veritatis dele
tur.l.in reb⁹.C.d iur.do. Bene põt facere lex ꝙ factũ habea
tur pro non facto ⁊ sic per fictionē.l.non dubiũ, circa me.C.d
legi.gl.in .l.verũ est.ff.de reg.iur.Ita põt lex facere ꝙ spu
ri⁹ si legitimet habeat pro legitimo, ⁊ sic per fictionem non
autē ꝙ sit legitimus. Alias duo cõtraria cõcurrerēt in eodem
subiecto quod esse non põt.l.si ancillam.j.p suo.l.j.C.de fur.
c.solicitudinē de appel.nam vere natus est spurius.⁊ istud
tolli nõ põt vt dixi. Si postea p legitimationē efficeret vere
legitim⁹ duo contraria simul concurrerēt qd nõ est ipossibi
272 le vt dixi.† It ē qs nõ potest esse i duplici statu contrario.l.
vnica.§.cum igit.C.de lati.li.tollē.⁊ si pariter.ff.de lib.cau.
273 ⁊ l.si duobus.ff.de statu.li. ¶ † Sexto ⁊ vltimo nõ eũdo per

mēdicata suffragia. Pro ista parte est bonus tex.in §.filiū ve
ro in aut.qb.mo.na.effi.sui.vbi tex.dicit legitimatū velut ex
quadā machinatione cognatū ꝛ tex.ī §.generalr.eo.titu. ibi,
siue per aliam quanlibet machinationē.ergo nō vere,sed p
quādā machinationē ꝛ sic per fictionē.Ad idem tex.in.l.qui
prouincia.§.diuus,in fine.ś.de ritu nup.ibi perinde aclile-
374 gitime concepti fuissent.†ergo nō vere:qꝛ dictio perinde de-
notat fictionē ꝑ3 Bar.ś.in.iij.oppo.pme partis tex.ꝛ est glos.
in.l.sacrilegij.la.j.§.is.aut.ꝛ ibi Bar.ś.ad.l.iul.pecu.ꝛ glos.
in.l.si qs vi.i pn.ꝛ ibi Lu.ro.ꝛ do.Alex.notāt.ś.de acq.posses.
Bal.i.l.sed ꝛ si lege.§.perinde.ś.peti.hrdi.Ad idem text.in
c.tanta.q filij sint legiti.in verbo legitimi habeātur.ergo nō
sunt ve legitimi,qꝛ dixisset legitimi sunt:ꝛ pōdera forti⁹ quia
375 tex.ille loquit in legitimato p subseq̄uēs matrimoniū.†Itez
facit in simili tex.in l.ij.C.de iure aure.annulo.in vbo.imagi-
nē nō statū legitimatis prestat ꝛ in l.filio quē pr̄.in verbo ne
imagine nature.ś.de libe.ꝛ posthu.Ex istis fundamētis pt3
respōsio ad ea que superius in oppositū adducebantur:ꝛ ita
tene quāuis passus sit admodum ambiguus.Do.Bene.de
plū.disputauit,istum articulū in questione per eū disputata,
que incipit:statuto pisano cauet.in pmo dubio.vbi p parte
affirmatiua q legitimatus sit vere legitimus ꝛ nō ficte,addu
cit octo fundamēta:postea p parte ꝯria adducit alia octo fun
damenta que etiam trāscribit Ludo.ro.hic.Tandē idez do.
Bene.cōcludit ꝛ satis ratiōabiliter:quod aut querim⁹ an le-
gitimatus sit vere legitimus vera ꝛ originaria legitimatiōe
q̄ ex matrimonio efficaci procedit,iuxta.d.l.filiū diffinimus
ꝛ dicēdum est q non d.l.qui in prouincia.§.diuus.cum alijs
iuribus ad hoc allegatis p ea q̄ tñ non benè probant,ꝑm Lu
do.roma.hic.Et ex hoc infert do.Bene.q licet lex appellet
natos ex matrimonio putatiuo esse legitimos,vt l.g ꝯ.C.de i
cest.nup.ꝛ c.ex tenore.in fin.qui fil.sint legi.intelligit ficte s3
nō vere ꝑm glo.in §.si vero hec nr̄a lex.in aut.de incest.nup.
colla.§.q̄ itelligit illū tex.ibi,ꝛ ipsi legitimi.i.p legitimis ha
beant.ꝛ probatur in d.l.qui in puincia.§.diuus.in rōne sui.
376 Aut q̄rim⁹ de alia legitimitate in genere sumpta.† Et tūc
aut vitiū illegitimitatis procedit ex matrimonio de iure ciui
li phibito,vt habet in toto titu.C.de interdict.matri.ꝛ in l.ꝛ
si ꝯ.C.de incest.nup.ꝛ in l.j.C.si rector puin.ꝛ tūc princeps
legitimādo cōfert verā legitimationē:ꝛ ita d3 itelligi opinio
Bar hic ꝑm eū.Ratio qꝛ princeps potuit dispēsare super an
tecedenti,s.inhabilitate matrimonij vt.l.si tutor.C.de inter-
di.matri.ergo su per eo dispensando vere dicitur in cōsequē
tiā dispensasse super vitio illegitimatiōis.Itē qꝛ princeps le
gitimādo filios natos ex matrimonio interdicto de iure ciui
li,vere legitimos facit acsi legitime concepti fuissent.l.iperia
lis.C.de nup.ꝛ d.l.qui prouincia.§.diuus.Aut tale vitiū ille
gitimitatis procedit a iure diuino vel canonico:ꝛ tunc qꝛ di-
spensatio spectat ad sedem apostolicam.legitimatus p prin
cipē nō erit vere legitimus,sed ficte,cū nō sit legitimat⁹ q̄ ad
oia presertim quo ad ecclesiasticas dignitates.Item cu3 pn
ceps non potuerit super antecedēti dispensare.s.sup substan
tia matrimonij:ergo nec dispensando super cōsequenti verā
legitimationem induci:Et cum ista distinctiōe t3 etiā effectu
Lud.ro.hic do.Ant.rose.tractatu legitimationis sup rubri.
de causa effectiua.in j.col.a duabus sequentibus.Franci.de
curte in cōsi.lxxiij.icip.super memorata facti narratio.i xxi.
377 colum.¶ † Iuxta predicta ad maiorem eorū intelligētiam
subijcio in specie nobilē questionem statuta quasi vbiq3 dispo
nūt q existentibus filijs masculis filie femine nō succedāt pa-
tri:an procedāt etiā i filijs masculis legitimatis.[a] Bal.i l.cū
acutissimi.in ij.col.C.de fideicō.t3 q sic:qꝛ legitimatio est ve-
rus status legitimorū l3 nō sit verū principiū.ꝛ plus nō dicit.
Ego qꝛ ibi leuius pertransiui nūc intendo plenius examina
re:qꝛ est vtilis ꝛ quotidianus passus:ꝛ l3 Lu.ro.hic dicat q
in hoc habemus solā simplicē authoritatē Bal.in d.l.cū acu
tissimi decidētis q sic nihil tñ boni allegat ꝑ3 eū.tu dic q imo
idē etiā t3 Bal.in l.eam quam.in duobus locis.ś.de fideicō
mis.s.in vj.col.in fi.in versi.itē fuit quesitū a me,ꝛ in x.colū.i
versi.sed pone statutū dicit q filia dotata non succedat.Itē
adde q idem etiā tenet Pau.de ca.in l.s3 si hac.§.patronū.
ad fi.per illum tex.in versi sed si ius.ś.de in ius vocā.ꝛ in ru-
br.C.de iure.annulo.ꝛ l.si ita quis.§.fi.ff.de lega.ij.ꝛ i consi.
ccxxv.qd incipit videndū est primo de ipso clerico.in fin.ꝛ in
in cōsi.ccxxvij.q incip.super primo dubio videtur dicendu3
in iiij.col.idē tenet do.Mar.lau.in qōne per eū disputata q̄
inc pit augerius.in ix.col.ad fi.Are.ꝛ do.Philip.cor.in l.li
ber⁹os.argumento illius tex.C.de colla.Are.in l.gallus.§.si
eius ad fin.ś.de liber.ꝛ posthu.istā partem tenui in d.l.cum
acutissimi.licet oēs dictas authoritates tūc nō allegauerim;

a ¶ Legitimatis. Adde q hāc q̄stionez latissime ponit.d.Alberi.brunus in suo trac.sup statut3 exclusiuis feminarū i xij.arti.qō.iiij. vbi vide.

b ¶ Cōtrariā opi. Adde q hanc eandez opin.vr̄ tenere Soci.cōs. suo.ccxlvj.colū.pe.ver.s3 restat nūc videre.ꝛ p eundē in l.gall⁹.§.ꝛ quid si tātū.ś.de lib.ꝛ posthu.

ꝛ ita pluries consului:ꝛ ita recolo fuisse iudicatū Mot⁹ sum.
precipue p cōclusionē Bar.hic tenētis q legitimat⁹ sit legiti
mus ꝛ nō per fictionē:sed istud dictū Bar.nūc nō teneo.imo.
ś.tenui ꝯriū.ꝛ ita cū Bal.tunc tenui qꝛ nondum viderā eos
quos postea comperi tenere ꝯrium quos statim infra referaz.
378 ¶† Pro ista parte facit.nā legitimati succedunt ab intesta-
to simul cum alijs fi⁹ijs legitimis ꝛ naturalibus.l.si te parēs.
ꝛ ibi Bal.no.C.de suis ꝛ leg.ꝛ legitimati reducuntur ad il-
lam successionem ex testamento ꝛ ab intestato quam habent fi
lij veret legitimi ꝛ naturales.§.reliqui.in aut.q mo.na.effi.
sui.col.vij.ꝛ §.dubitatū.ad fi.aut.de incept.colla.d.ergo si-
cut filij legitimi ꝛ naturales excludunt filias feminas ita dēt
eas excludere legitimati vt sic statutū recipiat interpretatio
nē passiuā a iure cōi.l.ij.C.de nora.ꝛ l.fi.§.in cōputatiōe.vbi
379 gl.no.C.de iure delib.Cōfirmatur† qꝛ legitimat⁹ in parte
hrditatis excludit ipsos masculos legitimos ꝛ naturales:et
380 filij excludūt feminas:†ergo si vinco vincentē te multoma-
gis debeo te vincere l.de accessionib⁹.§.j.ꝛ ibi Bar.ī.de di-
uer.ꝛ tēpo.pscri.ꝛ c.authoritate.Martini.ad fi.ibi Gemi.q
cōces.phe.i vj.Bar.in l.j.§.qdā filiū.p illū tex.ś.d bono.pos
ses.ꝯ tab.ꝛ idē Bar.in l.claudius.ś.qui potio.in pigno.ha-
beā.¶ Scdo facit qꝛ istud statutū loquit p verba naturalia.s.
381 q existentibus filijs masculis filie femine nō succedāt.†s3 lex
loquēs per verba naturalia verificatur etiā in non legitimo.
l.libertinū.C.de interdi.matr.ꝛ l.heredib⁹.§.fi.§.ad Tre.ꝛ p
Bar.in l.pronunciatio.§.familie.ī.de verb.sig.Idē i statu-
to vt patet ex eo qd decidit Io.an.in addi. Spe.in tit.q filij
382 sint legiti.super rub.vbi tenet†q stante statuto q pr̄ teneat
emendare dānum datum per filium q habet locū in filio na
turali cū loquat per verba naturalia:Ergo multo fortius in
presenti statuto cōprehendetur legitimatus cum in eo cōcur
rat duplex vinculum.s.legis ꝛ nature,vt.§.natura.in aut qb.
mo.natu.effi.sui.ergo fortius d3 operari aut.itaq3.C.cōmu.
383 de succes.ꝛ in aut.de cōsagui.ꝛ vte.fra.i pn.colla.vj.¶†Cō
b trariā opi.[b] t3 Pau.de ca.sibi contrarius in d.l.cum acutis
simi.Motus qꝛ verba statuti dēbent itelligi in potior signifi
catu de illo[qui vere est legitimus ꝛ naturalis origine,ꝛ non
ex accidēti.l.fi.C.de his qui veniam eta.impetra.idē simpli-
citer t3 idē Pau.de ca.in d.l.fi.p illū tex.Idē plenius ꝯtra
Bal.t3 idē Pau.de ca.in consil.ccxiij.inci.super eo q pri-
mo loco queritur quis succedat dicto Antonio in vlt.col.secu
tus.d.Ant.de but.qui etiam contrarium tenet in d.c.p vene
rabilē in vltima questione.i xxix.co.Ubi forti⁹ tenet.d.Ant.
384 de bu.qd† si statutū loquat de filijs legitimis non extendit
ad filios legitimatos etiam p subsequens matrimoniū quod
est fortius:qꝛ cū statutum loquatur in filio legitimo d3 intel-
ligi in legitimo naturaliter sic genito:ꝛ sic i legitime nato qꝛ
statutū non extendit ad casum fictū:secus ꝑm eū si hoc ver-
bū legitime proferatur a iure cōmuni p gl.i c.innotuit.i ver
bo.coniugatā.d elect.ꝛ plus non dicit.Idez t3 do.Ante.de
But.in c.tanta.circa prin.qui filij sint legi.Eandez opi.ꝯtra
Bal.videtur tenere.Ang.in cōsi.lxxv.incip.p reformatione.
ꝛ in consi.sequēti.Idē tenet Rapha.cu.in l.si ita qs.§.ś.de
leg.§.Idē tenet do.Bene.de plumb.in dicta disputatione q
incipit.statuto pisano cauetur.i quarto dubio.vbi arguit.ad
vtrāq3 partē.ꝛ finaliter ita decidit ꝯ Bar.per text.in l.j.§.si
385 quis filiū.ś.si tabu.testa.nul.exta.Ubi† licet clarū sit qd fi-
lius legitimus ꝛ naturalis excludat nepotē ex se natum:ꝯta-
mē si filius ille fuit emancipatus ꝛ deinde readoptat⁹ ꝛ sic a-
tiq̄ ptāti reddit⁹ nepotē ꝑpterea ñ excludit:qꝛ nunc sicut ad
optiuus est in potestate ita hic in casu nostro l3 si fili⁹ a prici-
pio fuisse legitimus filiā feminā exclusisset vigore statuti.Tā
si postea legitimatus ad ius legitimorum reducatur , nō per
hoc debet filiam feminā excludere.Ampliat sub dubio forte
vt procedat etiā si sit legitimatus p subsequens matrimoniū
adhuc filiā feminā nō excluderet p d.c.tāta.nisi ꝑm eū esset le
gitimatus a principe cū isto beneficio prelationis vt filiab⁹
feminis preferatur.arg.l.nō tantū.§.j.ꝛ l.nō putauit.§.si qs
emancipatū.ś.de ꝯta.Idem ꝯ Bal.tenet Ludo.roma.hic la
te arguēs ad vtranq3 partē ꝛ adducens quasi eadez fundamē
ta do.Bene.de plumb.in disputatione preallegata,mot⁹ p-
cipue per tex.in l.j.§.si quis filium.ś.si tabu.testa.nu.ex.ta.
qui tex.ꝑm eum videtur hūc casum determinare.ꝛ ita dicit se
in hoc practicabili ꝛ quotidiano casu pridie cōsuluisse in ciui-
tate lucana cōtra Bal.ꝛ quod eius consilium fuit approbatū
a q̄3 pluribus famosissimis doctoribus ciuitatis Senensis
vbi tunc legebat.Idē ꝯ Bal.t3 d.Ant.de rosel.in tractatu le
gitimationis,in vltima rub.circa vlti.col.d.Fracis.de curte
i cōsi.xvj.incit.clarus vir Iaco.alpherius.in iij.ꝛ iiij.colū.ꝛ
domi.Uincē.paleotus doctor bononiensis i cōsilio sequenti
quod

qō incipit viso pacto ⁊ subtilibus dubitationibus.in iij.col. ⁊ do. Fran.de curte in cōsi.xxxv.inci.statuto siue in capitulis anue.in v.⁊ vj.col.⁊ latis ide do.Fra.de curte.i consi.lxxiij. incip.super memorata facti narratione.in xvij.co.⁊ duobus sequentibus.vbi pluries atteſtat istā esse cōmunē ⁊ vera opi.⁊ qō ita et alias cōsuluit.⁊ qō eius cōsi.subscriserūt solēnes do ctores d.Barth.socin' senēsis.⁊ Vincētius paleot' Bononiē sis.⁊ qō ita iudicauit in excelsa ciuitate Mediolani.do. Jo. de pexa.ītigor Mediolanēsis doctor. Ex p̄dictis apparet

186 istā secūdā esse magis cōmunē opi.a qua in iudicando ⁊ cō sulēdo non recedendū ſm Bar.⁊ alios in l.fi.C.de pena. iu

187 di qui male iud.cano.in c.ne innitaris.de cōſtit Maz illa ōr esse magis communis opi.in qua plures doct.cōcord.l.j. ff. ⁊ lane creb.utor.⁊ ibi Bal.ad hoc not.ſ.de offic.q̄ſto.⁊ l.diui fratres post me.i verbo plurīs etiam iuris author.ū.ſ.de iur. patro.⁊ cognoscimus.ibi opinio e pluribus approbaret.⁊ ibi do.Giu.de bu.⁊ d.Abb.ad hoc no.de verb.ſign.⁊ c.de indu cys.ibi in quo plurimi cōcor.ff.q.iij.⁊ ix.dist.c.in canonicis. in verbo plures grauiores. Et p̄o ista magis cōmuni facit: nā lex valde absurdū reputat qō spurij legitimari: ⁊ aduene introducant ad exclusione pris legitime ⁊ naturalis. Ita formalit ōr tex.i ſ.trib'.in fin.i aut.q mo.ns.efft.fui. colla. vij. Pro ista magis cōmuni omissis ceteris vulgarib' addu cunt p Ludo.ro.hic.⁊ Benedic.de plumb.id.disputatiōe q i

187 statuto Pisano cauet in quarto dubio,fortiter stringit: 188 ⁊ istud multū me mouet ad ita tenendū:q⁹ statutū limitās in filia femina quota succedēti existētib' filijs masculis,itelligit etiā limitare i filio legitimato.Quia filius legitimat' nō pōt plus habere in bonis patris,q̄ habeat vn' legitimo rum, cui minus relinquitur.tex.est vnic' ⁊ singularis i ſ.⁊ q̄ ſ va rie.in aut.quib.mo.natu.efft.sui.qué Ange.ibi notat ⁊ repu tat ad hoc singulare. Per quē tex.determinat i terminis nris singulariter Bal.in c.pertuas.circa med.de maio.⁊ obed.q

189 in statuto cauetur q existentibus filijs masculis,filia femina non succedat nisi in vnica:ista femina limitat masculū legitimatū,vt et ipse nō debeat pl' habere:ergo nō vr q femina excludat.Sequit limpliciter Alex.reputans no.verbum in l.necessarijs.in pe.col.ſ.de acq.here.⁊ in l.ſed si hac.ſ.patro nū.in vlt.col.ſ.de in ius vo.Vide tū q notat Bng.in.ſ.opti

190 me.p.gl.ibi i aut.de nup.colla.iij.vbi tenet q⁹ filia dotata q̄ statutū p̄i nō succedit,nō impedit quin pr possit relinq re sede p̄o ipſi q̄ reliquerit it ipſi filie dotate,nec talis filia dotata que nō pōt patri inuito succedere,tale relictū pōt irritare:tū aliud vr respectu legitimati p tex.specificū in d.ſ.⁊ q̄ nia varie. Tertio principaliter ⁊ vltimo circa istā fictionē

191 inductiua. Inquantum Bar.tāgit an statuta loquentia de ciuib',habeāt locū in forēnibus receptis in ciues,q̄s Rap. dicit appellat quasi adoptiuos ciues factos.put etiam anteā ap̄ellat Bal.in l.ciues.C.de appel.qué ſ,referā.⁊ Concludit Bar.q̄ li sunt recepti seruata forma statuti,vel refor matiōis,⁊ tūc erūt ciues ſm veritatē q̄ statutū vel reformatio dicerent,qr habeant p ciuib' quo ad osa:qz cōstitutio ciuū,est iuris,ſ aliquid facti habeat. Ergo statutū disponens

192 sup his q̄ sunt iuris,ōr vere facere ⁊ nō p fictionē.de q vltimo dixi plene ⁊ notabil l.ſ.in p̄cedēti cōclusiōe Bar. Nec ob stat qō statutū dicat qō habeant,p ciuibus,q verba denotant fictionē.l.iure ciuili.ſ.de condi.⁊ demon. Bart.o.ſ.in ij.op

193 p̄me pris tex. Quia aliud ē esse ciue:aliud haberi p ciue. nū primū importat veritatē:ſ fictionē.l.mercis appellatiōe cū gl.no.ſ.de ver.ſigni.⁊ l.maritus.ij.ſ.j.ff.ſi quis,⁊ ibi not. Bar.ſ.de adulte.qz ad hoc respondet ſignant Bart.hic,qō verba denotatia fictionē ⁊ imp̄o rietatē si apponunt superbis que sunt iuris ⁊ q̄ possunt induci a legē ſ veritatē magis dicūtur verba veritatis exp̄essiua q̄ imp̄o rietatis aut fictionis:q vltimū multū notat in p̄cedēti cōclusione Bar.⁊ il lud firmauit iurib' ⁊ authoritatib'.ſ Bar.hic nō hā p̄obet But nō fuit seruata forma statuti vr reformatiōis,puta qz nō fuerūt p̄sentes in cōsilio maiori,q̄ fuerūt assumpti in ciues qui statutū requirit.vel statutū dicit q habeantur p ciuibus quo ad quedā:⁊ istis duob' calibus necesse est dicere secūdū Bar.qō erūt ciues p fictionē ⁊ non ſm veritatem.allegat ad hoc ſ.l.ij.ſ.ad macedo.Et circa istā decisionē bar. scribendo hic nihil addunt:ſ Imo.⁊ latius Laud.omissa hac materia Bar.aliā ingrediant.ſ.in quibus intelligantur facti ciues ⁊

193 in quibus nō. Ego aūt solū attingā questionem Bar.an tales recepti in ciues forma statuti vel reformationis intelligātur esse ciues an per fictionem:⁊ alia tanquā extranea omitta. Adde q cū Bar.transit simpliciter Jo.de imo.in j.ſ.lex falcidia.ff.ad l.falcid.simpliciter do.Anto.de but.in c.j.parte.in ij.not.per illum tex.de sponsa.Adde p̄imo quod nota

consuluit Bar.de quo scribē.nō faciūt mentionē in consil. lxij.incip.puncti talis est qdā est effect' ciuis &.vbi formaliter q̄rit qdā est effect' ciuis aliquius ciuitatis per statutum seu reformationē an dicat vere ciuis,imp̄o rie ⁊ ficte. Et ōr sciendū esse q aliquē esse ciuē nō est act' naturalis ſ ciuis q apparet p̄imo ex ipso nomine qz ciuis scīo qz de iure naturali nō erat ciuitas,⁊ nascēdo ñ nascebat ciuis, Itē p̄stitutio iuris ciuilis ciuē facit aliquē vel,p̄pter originē vel pp dignitatem,vel pp adoptionem,vt l.ciues.C.de ico.li.x. Vñ ñ

194 est dōm qō qdā sint ciues naturalr.⁊ qdā ciuilr imo oēs sunt ciues ciuilr alig tñ pp naturalē originem alig pp aliquā aliā cām. Unde si ciuitas facit statutū qō q cunq; ibi domū h̄z sit ciuis,vere erit ciuis vt l.edificia.⁊ ibi no.⁊ l.quinciales.j.de ver.ſig.⁊ l.in vrbe romana.ſ.de statu homi.⁊ vere ⁊ p̄o rie ciuis est quicunq; recipitur vt munera subeat:sed ibi in illo casu Bar.ille erat sic recept':ergo vere ⁊ p̄p rie ciuis est l.j. ff p̄m.in verbo ⁊ p̄p rie qdem.j.ad munici.vnde dz tractari vt ciuis illius ciuitatis que eū facit ciuē. Itē ibi residet Bar.

195 ⁊ nihil meli' posset ad p̄positū reduci. Secūdo addo Bal. in l.ij.ſ.hec ꝓba.ſ.d ne gest.vbi q̄rit an statutum loquens d offendēte ciuē habeat etiā locum in offendente eū qui ad ciuitatem recept' est p p̄iuilegium:⁊ refert Bar.hic sentire qō sic:qz vera ciuilitas ita potest induci p statutum,sicut p origine cū ciuilitas habeat sub se plures species:⁊ omnis species vera sit species.d.l.ciues.C.de ico.li.x. Vñ nō est verū,

197 q isti sint ciues ficti.imo sunt ve ciues,qz q̄ties lex p̄t aliqd introducere p veritatem intelligit introducere ve ⁊ non ficte,ſm Bar.hic sed posito q isti essent ficti ciues.tū ſm Bal.ibi p̄iuilegium vel reformationes eorum recipiūt interp̄etationē pasiuā,vt leges q de ciuib' loquunt p̄orrigant ad eos,tā ad fauorem q̄ ad odiū.vt l.j.ſ.lex falcidia.ſ.ad le.fal.⁊ hoc credit Bal.esse veri' h̄z ſm eū sit argumētū ꝓ.i.l.fi.C.d bis qui ve.eta.ipetra. Tertio Addo Bal.in l.fi.C.de iure aure.annulo.vbi ōr illum.tex.facere ad statutum q comitatiui habeant p̄o ciuitatensibus:nā illud nomen ciuitatensib' ponitur naturaliter:⁊ ius originis non pōt mutari nisi p fictionē vt l.assumptio.j.ad munici.⁊ l.fi.C.de ico.lib.x.h̄z bar.hic ōr q tale statutum in veritate disponit ⁊ non in fictione.Bal.an

198 tē ibi ōr q⁹ duplex est ciuilitas. ſ.originaria.⁊ quo ad istam ē fictio:q̄dā est ciuilitas in genere ⁊ q̄ad istam est veritas,qz predicat de multis speciebꝰ:⁊ ideo species contenta sub genere ex p̄p ria natura generis inest ei ſ veritatē.d.l.ciues.C.

199 de inco.lib.x. Quarto adde in l.ciues.C.de ap.vbi tz q sicut nomine filiorū non continet nisi nat iui,⁊ adoptiui.ita nomine ciuiū non ptinent nisi ciues nati,⁊ li originarij ciues p p̄iuilegium adoptati.⁊ hoc in materia odiosa argumento.l.cū quidā.ſ.de lib.⁊ posth.sce' vbi agit de fauore vt no. in l.ciues.C.de inco.lib.x.Ista vltima decisionem Bal.refert.⁊ simplr sequit Rap.cum.hic in pe.col. Sed tu caue qz in ꝓrium facit quod signanter no.idē Bal.in l.cum ex oratione p̄illū tex.ſ.de excu.tuto.vbi notat q eo ipso q comitatiui sunt ad ciuitatē recepti eo ipso in penis,⁊ in omnib' debent tractari vt veri ciues:nō solum in fauorib' sed etiā in odijs vt ibi in fi.qō est mirum ſ cū.Unde dispensatio sup statu h̄z se pariter ad fauores ⁊ odia:⁊ ad hoc illa lex est multum notan

200 da ſm eū Quinto adde qō Bald.in l.in vrbe.ſ.⁊ statuti.notat ex illo tex.qō ciues effecti ex p̄stitutione habent i ciuū ex origine,quia sunt veri ciues.Et ideo sc̄m eū tenent Ly.in l.fi.C.de bis q veni.eta.impe.in addi.q si statutū dicat qō omnes ciues habeant tale p̄iuilegiū,⁊ forenses non: si qs forensis esset effect' ciuis p statutū qz habebit eadē p̄iuilegia que habēt illi qui sunt ciues originaliter.l.ſ si hac.ſ. ſ si ius annullorū.ſ.d in i⁹ vo.h̄z sit argumentū ꝓin d.l.fi.C. de bis q veni.eta.impe.Bal.de hoc se remittit ad Bar.hic. Subdit tñ qō istū adoptiuū ciuē nō admittet ad honores ad quos nō cōsueuerūt admitti nisi ciues naturales qz consue

201 tudo restringit p̄uilegiū,sta ibi Bal. Sexto adde Bal.i l.si nō speciali.in pe.col.C.ō testa.vbi tz qō q nō participant in publicis honorib',non dicunt p̄p rie ciues qnia nō tractātur vt ciues:i eo qō est maximū argumentū ciuilitatis.l. qdā eū filiū.j.de ver.ob. Nā ciues muneribꝰ ⁊ honorib' cogno

202 scunt.d.l.ciues.C.de inco.li.x.tamen qui est effectus ciuis in omnib' ⁊ p omnia cōtinet appellatiōe ciuiū l.gall'.ſ.⁊ qd si tū.ſ.de lib.⁊ posth.⁊ l.deo nobis.C.de epi.⁊ cle.vt ibi latt' p eū.Qui subdit qō nō est p oīa simile de ciue ⁊ patria qz nomen ciuis est ciuile eque bene sicut naturale:⁊ ideo potest v re introduci per statutū ⁊ p̄iuilegiū,sc̄ est in noie patria.e ita no.limitat Bar.hic Addō Bal.in c.ſ de vitāda.in.ij.co.⁊

203 in p̄in.de elec.vbi tz qō si statutū disponat qō mercatores forenses p̄o ciubus habeantur, denotat similitudinem nos

vnitatte: qꝛ cōtra naturā sermo prolatus fictionē inducit ēt
si dicat habeat ⁊ sit l. filio quē pr. ff. de li. ⁊ posthu. Si igitur
gentē cōsideres. i. patriā fictio ē si merā ciuilitatē pōt esse ve
ritas. vt ibi. ⁊ p no. p Bar. hic. Sꝫ tu caue ꝯ istā differentiam
304 Bald. † ꝙ imo ciuitas ⁊ patria idē importāt. facit tex. in l.
iij. ⁊ ibi Bar. ⁊ Bal. ad hoc no. C. de natu. lib. Ad idē text. i l.
si in patria. ⁊ ibi Bal. ad hoc no. C. de in col. li. x. ¶ Septimo
adda Bal. in l. oēs populi. in antepe. col. ff. de iusti. ⁊ iure. vbi
q̄rit statuto cauet ꝙ nullus possit esse de priorib⁹ nisi sit ori
ginari⁹ ciuis: mō titius recept⁹ est in ciuē, cū clausula ꝙ habe
at p originario ciue quo ad oīa, an poterit esse de priorib⁹. ⁊
vr̄ ꝙ nō: qꝛ iste ē idē ciuis ficte ⁊ non vere ergo non hꝫ locum
in statutis. l. iij. §. hec verba. ff. de nego. gest. Contrariū deci
dit singulariter Bal. p l. quidā cū filiū. ff. de ver. obli. ⁊ l. cum
ex oratiōe, ff. de excusati. tuto. nā ex quo sic habet acsi esset ori
ginarius ista species tēperat genus. i. derogat gnī. Nā ex quo
esset talis ⁊ haberi pro tali est expresse ⁊ singulariter ordina
tū. ergo debent pari iure censeri. Nec obstat ꝙ aliud est esse
talē, ⁊ aliō haberi p tali, vt no. gl. in d. l. mercis appellatione.
ff. de verbo. sig. Bar. in d. l. si maritus. §. legis iulie. ff. d adul.
rn̄det Bal. illud esse verū atttēta impropria similitudine, sꝫ
hic statutū vltra procedi, qꝛ nō solū assimilat. sꝫ statuit eandē
esse cēsurā. q̄ decisio an sit vera vide p do. Ale. ⁊ alios i l. j. ff.
de leg. j. Adde sec⁹ esse qn̄ statutū simpliciter loqueret, p illō
ꝙ no. idē Bal. in l. ingenui. p illū tex. C. de inge. ⁊ manumis.
305 vbi notat argumētū ad statuta † que dicūt ꝙ doctores habeā
tur p originarijs ciuib⁹. nā ista est fictio ⁊ nō veritas ꝑm euꝫ
306 qꝛ ibi non dꝫ p oīa. vt in casu precedenti. ¶ † Octauo adde
Baldū. in l. siue possidetis. in ij. colū. ⁊ ij. q. C. de pba. vbi q̄
rit an priuilegiati vt tales gaudeāt bn̄ficio eorū q ꝓprie sūt
tales. Primo, dt videri ꝙ nō: qꝛ priuilegiū ē q̄dā fictio ⁊ im
proprietas. l. iij. §. hec verba. ff. de neg. gest. ꝯtrium est verum
ꝑm eum qꝛ statuta extendunt in casum ꝑuilegiatū qui est idē
307 casus ex priuilegio. † nā priuilegiū equipollet nature vt no.
Jo. and. in c. fi. de cōsue. in vj. in nouella. Sec⁹ si iste casus fin
gatur idē casus ex odio. vt. l. statius. §. cornelio. ff. de iur. fis. nā
ad aliū casū nō extēdit, tūc statutū vt l. ex ea pte. §. in insulā. ff.
de verb. obli. nec obsta dictus. §. hec verba. qꝛ ibi erat fictio
absq priuilegio representatiōis eiusdē effect⁹. sec⁹ qn̄ est iūc
ta cum priuilegio qd reputat tenendū menti. ¶ Nono adde
Bal. in l. filius. circa fi. ff. si cert. pet. vbi dt ꝙ forenses greci
piunt in ciues originarios dicunt p fictionē recipi: qꝛ lꝫ pu
ra ciuilitas possit introduci p veritatē: non tn̄ ciuilitas origi
308 naria l. assumptio. ff. ad munici. ⁊ ibi lati⁹. p eū. ¶ † Decimo
adde Sali. in d. l. siue possidetis. in iij. q. C. de pba. vbi querit
statutū disponit ꝙ scholares habeant ⁊ tractent p ciuilibus,
an statuta in ciuilibus habeāt locū in scolaribus. ⁊ an tale sta
tutū dicatur fingere seu fictionē inducere: ⁊ tꝫ ꝙ nō: qꝛ est sta
tutorū vel priuilegiorū extensio vel ad ciuitatē assumptio qd
fieri pōt vere proprie absq alia fictiōe d. l. ciues. ⁊ ibi notat.
C. de inco. lib. x. ⁊ l. j. ff. de mune. ⁊ hono. Secus si statutū vel
priuilegiū dicer et ꝙ p veris ⁊ originarijs habeant ⁊ sint. nā
tūc est fictio qꝛ in re certa ꝯ veritatē assumptio. ¶ Undecimo
⁊ vltimo adde tex. in l. adoptiuū. §. patronū. ff. d in ius vocād.
p quē probat ꝙ paria sunt haberi pro patrono et esse patro
nū: naꝫ verba illius edicti pretoris loquuntur de patrono. l.
iiij. e. ti. ⁊ tn̄ cōprehendunt eūqui pro patrono habetur. Et
309 sic ibi est casus ꝑm Ange. † ꝙ bn̄ficia cōcessa ciuilibus conti
nētia honestatē extendunt ad illos qui ex forma statuti dbent
tractari tanq ciues licet nō sint facti ciues. secus si non conti
nerent honestatē sꝫ ius singulare seu iuri ꝯtrium vt et ibi per
Pau. de ca. Lu. ro. ⁊ alios Moder. ita habes expeditā fictio
nē inductiuā. ¶ Circa fictionē priuatiuā prosequere. vt hic p
Bart. cuius dica non videntur suppellatione idigere. ¶ Cir
ca fictionē trāslatiuā quā Bar. dicit circa quatuor versari qꝛ
qn̄q lex fingit trāsferēdo de vno tēpore ad aliud tempus qn̄
que de vna persona ad aliā personā. qꝛ factū ab vna psona fin
git factū ab alia, qn̄q de vna re ad aliā rē, ⁊ qn̄q d vno loco ad
310 aliū locū, vt hic per eū. Adde † ꝙ ista fictio trāslatiua siue ex
tensiua trahens se retro licet comprehendat in se gesta me
dio tēpore volūtarie, nō tn̄ ꝯprehēdit illa q̄ d necessitate gesta
sunt ꝑꝫ. Bar. i l. furti. §. j. ff. d infa. in vlti. colū. circa med. p. l. q̄
ties. ff. de pac do. Jtē fictio trahit retro quo ad act⁹ pēdētes
nō aūt quo ad ꝑfectos ⁊ cōsummatos. ita no. do. Anto. d bu.
311 in c. preterea. de appellatio. ¶ † Jn quantū Bar. hic tenet ꝙ
in cōtractib⁹ celebratis sub cōditiōe casuali vel mixta, eueniē
te conditione trahit retro. l. necessario. §. ꝙ si pendente. ff. de
pericu. ⁊ cōmo. re vendi. ⁊ l. potior. ⁊ l. qui balneū. ff. qui po
tio. in pigno. habe. ⁊ l. si filiusfa. in pri. ff. de verbo. obli. Un̄ si
statutum prohibet ꝯhi super bonis rebellium. etiam contra
ctus conditionalis non tene. licet conditio extet post rebā[..]
tionē ꝑm Bal. in j. ad fi. C. de nundi. Secus in cōditione pote
statiua que nō trahit retro qꝛ deficit equitas cū fuerit ex sua
potestate ante adimplere d. l. potior. in prin. ⁊ §. j. ⁊ l. si dbito
ri. §. filius. ff. de fideiusso. ⁊ l. quidam cū filiū. §. fi. de ver. obl. ⁊
ita ēt tꝫ Bar. in d. l. si filius. in prin. ⁊ in l. si dubitetur. §. fi. ff.
de fide iusso. Jtē secus est in legatis conditionalibus in qb⁹
adueniente conditione legati nō trahitur retro. l. si mater. §.
eandem. ff. de excep. rei iudi. ⁊ l. j. §. serui appellatiōe. ff. ad syl
312 la. Et † ita ēt tenet Bar. in l. si filius. in prin. Cōtra istud vlti
mū opponūt Jo. de imo. ⁊ Lu. Ro. hic text. i d. l. qui balneū.
in §. sed ⁊ si heres. per quā tex. etiam do. Math. reprehēdit
Bar. ⁊ dicit eū dicere ꝯ casum legis: in nota. cxcvj. Jllū tert.
etiā contra allegat. Jmol. in d. l. si filius. in prin. sed ad illum
tex. rn̄det Jmo. ⁊ Lu. Ro. hic, quod in legatis cōditio trahit
retro quo ad actionē personalem cui habet accedere hypo
thecaria. ita loquitur ille tex. Non autem trahitur retro quo
ad dominiū ⁊ fructus. ita loquuntur iura allegata per Bar.
Contra istā sol. ⁊ etiam contra conclusionem Bart. fortissime
obstat tex. in l. neratius. ff. d manumis. testa. vbi quoad domi
niū seu libertatē cōditio in legatis retrotrahit. ⁊ eueniente cō
ditionē fingit legatari⁹ retro fuisse liber vt ibi dicit tex. Nec
dicat, put quidā dicebāt ꝙ ibi sit ꝑpter fauorē libertatis, qꝛ ē
ridiculū ⁊ ꝯ casum in d. l. j. §. serui appellatione. vbi in lega
to libertatis cōditio nō trahitur retro. Bal. in l. fi. §. sed qꝛ
nr̄a. in iij. oppo. C. cōmu. de lega. Super hoc sic distinguit aut
loqmur q̄ ad medij tpis dispositionē: ⁊ tūc in legatis cōditio
nalibus cōditio trahitur retro. d. l. j. §. serui appellatiōe. aut
quo ad substātiā legati. ⁊ fingit retro. Jta loqt. d. l. neratius.
⁊ ita dꝫ intelligi ⁊ saluari Dy. in c. j. in vlti. q. de reg. iur. in vj.
quē reprehendit hic Bar. Aut quo ad acquisitionē vel trās
missionē. ⁊ non fingit retro, qꝛ cum in acquisitiōe requirat cō
sensus: ⁊ pendente conditione legatarius non possit colentire
vel dissentire. l. ita scriptū. §. fi. sub conditione. ff. de leg. ij. me
rito non trahitur retro. secus in contractibus qꝛ ibi interue
nit cōsensus ab initio vt no. gl. in l. si vxorē. C. de condi. inser.
¶ Jstā distinctionē Bal. impugnat Lu. ro. hic in vlti. col. qꝛ
vr̄ potius verbalis ⁊ nō realis, nec posset rō diuersitatis iter
substantiā legati ⁊ eius acquisitionē, cū nō i alio pēdeat ipsi⁹
substātia ꝙ in eiusdē acquisitione. Unde ipse Lu Ro. hic ad
fina. sui dicit quod nō pōt dari alia solu. nisi quod aut loqmur
in conditione affirmatiua puta lego libertateꝫ seruo si titius
consul factus fuerit: ⁊ tunc eius euentus non trahitur retro.
ita loquit d. l. j. §. serui appellatiōe. ⁊ alia iura Bar. ⁊ hoc est i
telligendū ꝑm eum quo ad dominiū non autem quo hypothe
cariam d. l. potior. §. sed si heres. Aut loquimur in cōditiōe
negatiua puta lego libertateꝫ seruorum. si posthumus mihi
natus non erit: ⁊ tunc trahitur retro eius euentus. quo ad li
bertatē seu dominium: ⁊ ita est proprie casus d. l. nerati⁹. Ad
de qd ante eū etiam dicit d. benedi. de plumbi. in d. l. nerati⁹.
313 in vltimo nota. vbi dicit ꝙ illa lex solet allegari † ꝙ in vlti
mis voluntatibus conditio negatiua trahitur retro, lꝫ sec⁹ sit
in cōditione affirmatiua d. l. j. §. serui appellatione. Jtem ad
de qd Bar. de quo ipsi mētionē nō faciunt in l. cū sine prefini
tione. ff. qn̄ dies lega. ced. tangit de intellectu dicte. l. nerati⁹
⁊ dicit ꝙ loquitur in cōditione negatiua, postea respōdet ibi
cōditionē casualem non posse existere ē certū in rerū natura.
Puta si mulier est vacuo vētre que putabatur pregnans. cer
tū ē i rerū natura n̄ posse nasci posthumū, ⁊ tūc pcedit d. l. ne
ratius. Qn̄q i rerū natura n̄ ē certū qꝛ mulier ē pgnās ⁊ pōt
partus nasci ⁊ non nasci: qui ē solus deus hoc scit: ⁊ tunc si
non nascitur nō dꝫ ꝙ retro fuerit impleta cōditio. vt. l. cū q
dam. §. ꝙ dꝫ. in versicu. quid si vnū. ⁊ ver. quid ergo. ff. de ac
qui. here. Jsta sol. mihi non placet. ꝙ in d. l. neratius. mulier
esset vacuo vētre. imo innuit contrarium cū distiguit an post
humus sit natus an non natus, ergo erat in vtero matris: er
go vēter non erat vacuus. Ego autem rn̄deo aliter ad d. l. qui
balneum. §. sed ⁊ si heres. ⁊ planius quam rn̄deat Raph. cu. i
d. l. si filiusfa. in prin. vbi etiā dixi. qd ibi in legatis cōditiona
libus conditio non trahit retro. nec. h. d. ille tex. sed bene de
cidit qd in pignore prefertur legatarius qꝛ pro relegata pi
gnus prius fuit datum: ⁊ sic quo ad ius prelatiōis in genere
non dꝫ esse in potestate debitoris resilere a cōtractu pigno
⁊ istud proprie considerauit text. in d. l. qui balneum. in prin
ne sit in potestate debitoris decipere priorem creditorem.
314 ¶ † Subdit Bar. hic qd in ꝯtibus conditio trahitur retro
quo ad omnia que habuisset si contract⁹ fuisset pure celebra
tus ⁊ sic quo ad cōmoda ⁊ incōmoda d. l. necessario. §. quod
dcendēte. ff. de pericu. ⁊ cōmo. rei vendi. sed quo ad dominiū
non trahitur retro. Rō est secundum eum ⁊ bene quia etiam
si contrat[..]

si contractus fuisset pure celebrat⁹ ex solo ɔctu nō habuisset
dominiū sine traditione corporalis possessionis.l.traditioni
bus.C.de pac.ꝛ l.si ager.cū gl.s.de rei ven.ergo multomin⁹
solus euēt⁹ cōditionis pōt vsq3 retro inducere translationem
dominij. Ista videt fundamentalior ratio quā alia quā assi-
gnat Bal.in l.j.circa fi.C.an seru⁹ ex suo fact.vbi dt qd in ɔ
tractib⁹ cōditio trahit retro quo ad obligationē ꝛ hypothe-
cam.secus est quantum ad dominiū in quo ɔditio nō trahit
retro ne duo reperiant domini insolidū vnus vere ꝛ alius fi-
cte cōtra regulā.l.si vt certo.§.si duob⁹ vehiculū supra cōmo
315 da.ꝛ l.hereditate.§.pater.s.de castrēsi pecu.¶ †Itē illud q
dictū est quod in legatis cōditio non trahit retro procedit q̄
ad cōmodū rei legate ꝛ eius acquisitionē sed trahitur retro
quo ad rescindēdū alienationem medio tēpore per heredem
factā.tex.est qui ita loquit in l.fi.§.sinante sub conditione.ꝛ
ibi Bar.in penul.oppo.C.commu.de leg.de q̄ tex.opponit
Bar.hic ꝛ obscuri⁹ respondet qd ibi nil retro fingitur circa
316 legatū si bene inspiciatur secundū eū. ¶ †Successiue q̄rit
Bar.que sit rō diuersitatis quare in legatis ɔditionalibus q̄
ad acquisitionē inspicimus tēpus existentis conditionis.l.q̄
legata.j.de reg.iur.ꝛ l.si vsufr.in fi.supra quando dies leg.
ced.Sed in contractib⁹ cōditionalib⁹ inspicitur initiū ꝛ sic
tempus ɔtract⁹ quo ad acquisitionē:vt sciamus cui acquiri d
beat.Gl.in l.vxor.C.de condi.inser.assignat rōnem diuersita
tis q2 in legatis nō versatur aliqd factū filij q2 absenti ꝛ igno
ranti ac dormienti potest legari.ꝛ sibi ipso iure acquiritur
legatū.l.cū pater.§.surdo.s.de lega.ij.Iō inspicitur tps ex-
istētis cōditionis,sed in cōtractibus factis per filium fa.ver-
sat factū filij ꝛ eius opera q2 ipse est qui facit,ꝛ qui ɔbit.
Unde cū versef opera filij ꝛ tpe quo facit contractum sit i po
testate patris,ideo tūc acquiritur patri q2 tunc patria pote-
stas d3 ius suum operari,ꝛ istā rationē etiā assignat glo.i simi
li.in.§.ex conditionali.insti.de ver.obl.Istā rationem repro
bat Bar.hic non est generalis quia posset esse contractus in
quo non verteret opera,nec factū filij puta quando esset pro
missum filio ex causa donationis.l.liber homo.in prin.s.de
acqui.rer.do.vel quando promissum esset notario nomine fi
lij,ita quod nullū officiū filij interuenit,ꝛ tñ etiā tūc attēderet
tempus stipulationis,ꝛ sic cōditio traheret retro.d.l.si filiusf
fa.in prin.Sed ab hoc fundamento q etiā mouet Bar.in d.
l.si filiusfa.potest de facili defendi dicta rō gl.quia qñ donat
filio licet nō versef tūc opera filij tñ ex illa donatiōe non acq-
reretur sine facto filij,prout acquiritur ex legato in quo ipso
iure acquiritur penit⁹ ignoranti,vt dixi.Itē qñ notarius sti-
pulatur nomine filij licet non interueniat vere factū filij: tñ
interuenit iuris interpretatione.l.stipulatio ista.§.si qs in-
sulā.j.de ver.obli.ꝛ l.qui aūt.§.fi.s.de constit.pecu.Sed ɔ il
lā rōnē gl.fortius obstat.nā in donatione causa mortis verti-
tur opera filij vel serui q2 requirit eorū stipulatio ꝛ presentia
l.inter morti.s.de do.cau.mor. Et tñ nō acquiritur patri
vel dño,sed filio ꝛ seruo si reperiāt sui iuris tpe mortis donā
tis,l.fi.s.de dona.cau.mor.ꝛ ibi Bar. ꝑhoc reprobat istam
rationē diuersitatis cū a tēpore mortis sumat effectū ꝛ non
trahat retro.Facit.l.sed interim.§.idē ait.ꝛ seque.s.de do-
na.inter vir.ꝛ vxo.¶ Sed aduerte q2 Bal.respōdēdo huic
fundamento t3 cōtrariū in donatione causa mortis in d.l.si
vxor.in vlti.col.ꝛ pro eo facit bonus tex.in l.senat⁹.§.fi.ꝛ ibi
gl.s.de dona.cau.mor.S3 Raph.cu.in d.l.si filiusfa distin-
guendo cōcordat ꝛ bene has opiniōes.q aūt donatio cā mor
tis incepit a traditione:ꝛ tūc inspicit tps mortis.d.l.fi.ꝛ d.l.
sed interim.§.idē ait.ꝛ §.seq.Sec⁹ qñ incepit a promissiōe.
317 d.l.senatus.§.fi.¶ †Aliā rationē diuersitatis quare in ɔcti
bus cōditionalib⁹ inspicim⁹ tps retro celebrati contractus,
sed in legatis inspicimus tēpus euenietis cōditiōis assignat
Bar.hic ꝛ in d.l.filiusfa.in prin.q2 in cōtractib⁹ conditio re
trotrahitur vt dixi.Et sic fingit retro celebratū cōtractū.Et
sic retro quesiuisse patri vel dño.iō nimirū si in cōtractib⁹ at-
tēdim⁹ tps ɔctus sed in legatis cōditio nō trahit retro iō at-
tēdim⁹ tēp⁹ euenietis cōditionis.Istā rōnē sequuntur Ang.
ꝛ Pau.de cast.in d.l.si filiusfa.in prin.Sed eā reprobat ꝛ bñ
Jo.de imo.hic.ꝛ Imo.Raph.cu.ꝛ d. Alex.ibi.eo q2 aditio
hereditatis trahit retro ad tps mortis testatoris.l.heres qñ
que.s.de acqui.here.ꝛ l.oia fere.j.de reg.iur ne testator vi-
deat ꝑ parte tēporis decedere intestat⁹ ꝛ pro parte testatus
cōtra.l.i⁹ nostrū.j.de reg.iur.Et tñ in hereditate q ad acqui
sitionē cui acquirat inspicitur tps euenietis conditionis ꝛ sic
adite.hereditatis:nō aūt ispicit tps i quo fit retrotractio:vt
in.§.alienus.scdo insti.de her.insti.ꝛ l.si sol⁹.s.de acq̄rē. he
318 redi.ꝛ l.non est dubiū.C.de iure delibe.†Et heres adeundo
quasi cōtrahit cū legatarijs.l.ex maleficijs.§.her.j.de actio.
ꝛ oblig.ꝛ §.heres insti.de ob.que ex quasi ɔc. Bar.hic ad h
319 rñdet † q illa regula q aditio hereditatis trahatur retro non
est semper vera q2 nō trahit retro quo ad oia vt l.oia fere.
ibi no.ꝑ gl.j.de reg.iur.sed ꝑ h Bar..nō assignat rōnē quare
h casu quo ad acquisitionē nō trahat retro aditio heredita-
tis,sicut trahit quo ad alia ꝑm Jo.de imo.hic ꝛ bñ.ꝛ.Alex.
in.d.l.si filiusf.in prin.Iō melior videt rō gl.in d.l.si vxor.
Preterea rō assignata ꝑ Bar.ñ euacuat difficultatatē cū ad
huc remaneat dubiū quare magis in cōtractib⁹ cōditio tra-
hat retro quā in legatis.Propterea subtilitatū princeps.d.
Christo.de castel.quē etiā referūt Rap.cu.ꝛ do.Pe.d hexu
tio in.d.l.si filiusf.in prin.defendēdo Bar.adducebat rōnē,rō
nis,q iō in legatis cōditio nō trahit retro,sicut in ɔctib⁹,eo
q2 pricipiū nō est habile,ꝛ sic t ficit extremū ad qd:q2 si retre
traheretur fingeret testator viuus vsq3 retro obligatus q ē ab
surdū:q2 a principio tpe facti testamēti legatū non h3 effectū
cū semper possit reuocari vsq3 ad tps mortis testatoris vsq3
ad qd tps mortis voluntas testatoris semp est ambulatoria.
l.cū hic stat⁹.§.ait orō.s.de dona inter vj.ꝛ vxo.ꝛ l.iij. §.fi.ꝛ
l.seq.s.de adimē.leg.ꝛ c.cū marthe.de cele.missa.Et si dicis
saltē d3 trahi retro ad tps mortis testatoris vel aditionis hē
di.rñdet do.Christofo.de castel.qd illud non est extremū sed
mediū inter relinquere ꝛ cōfirmare legatū.Sed istud nihil ē
q2 qñ nos q̄rim⁹ nunquid in legatis cōditio trahat retro itel
ligimus ad tps mortis testatoris q̄ tpe legata efficiūt irre
uocabilia,nō aūt itelligim⁹ qd trahat retro ad tps ɔditi testa
menti q2 h esset ineptū querere.Et q ita sit ostēdo viua rōne
nā testator ꝑculdubio pōt facere legata pura,ꝛ ꝑ hoc ñ oblit
gat testator in vita,sed solū heres su⁹ obligatur post mortē
testatoris,nec in hoc resultat aliqd absurdū:ergo eodē mō si
cōditio trahat retro fingem⁹ legatū retro purū,nō aūt testato
rē retro obligatū fuisse.Istud est q etiā voluit do.Christofo.
por.in.§ ois.ivj.col.insti.de verb.obl.vbi dicit q cū semel fe
cisset istud fundamētū ɔ do.Christofo,de castel.Rap.comēsi
preceptori suo,qd postea semper abinde in antea tenuit ɔ do
Christofo.de castel.Ita ibi ipse refert ꝛ bene.¶ Tertiā rōnē
diuersitatis assignauit Jo.de Imo.hic ꝛ Imo.ꝛ d.Alle.in d.
l.si filiusfa. in prin.q2 in ɔctu conditionali est quesita spes
ipsi⁹ obligationis q̄ trāsmittit ad heredes.§.ex cōditionali.
insti,de ver.obl.ꝛ pōt etiā cedi.l.spē.C.de dona.Ideo nimirū
si illa spes querit etiā patri ꝑ regulā.l.que lega.j.de reg.iu.
secus est in legatis cōditionalib⁹ in quib⁹ spes nō trāsmittit
ad heredes.l.vnica.§.sinaūt aliquid sub ɔditione.C.de cad.
tol.Ideo etiā nec acquirit patri.eodē mō spes hereditatis ñ
adite nō transmittit.de.l.vnica.§.in nouissimo.ideo non acq
ritur patri vel dño vt dixi.ꝛ l3 hodie trāsmittat ius delibera-
di ꝛ adeundi. l.cū antiquiorib⁹.s.de iur.delibe. Tamē ē i⁹
querendi ꝛ non ius quesitum ꝛ sic est queddā facultas que nō
querit patri vel dño,vt voluit Bar.in.l.is potest.s.de acqui.
here.ꝛ dicit Imo.hic quod dicta rō proxime relata satis fuit
de mente tex.in d.l.que lega.ꝛ ita ēt dt do.Alex.ibi.¶ Quar
tā rationē diuersitatis assignat Rap.cu.in.d.l.si filiusfa.i pn.
q2 cōtract⁹ dicūt habere forte ꝛ potēs pricipiū.istud assum-
320 ptū ꝑbat duplici fundamento.† Primo q2 perfect⁹ cōtra-
ctus ampli⁹ reuocari nō pōt.l.in cōmodato.§. sicut.s.cōmo.
ꝛ.l.sicut C.de actio.ꝛ obl.ideo lex voluit qd attēdatur princi
pium,ꝛ ad illud trahat conditio sed vltime volūtates dicūt
habere debile pricipiū cū sint semp reuocatorie vsq3 ad mor
tē testatoris vt dixi supra.Ideo lex non curauit conditionē i
legatis trahi retro ad principium.Sed istud mihi non pl3
q2 in vltimis volūtatibus deberet cōditio trahi retro ad tps
mortis testatoris ꝛ a die adite hereditatis quo tempore le
gatū h3 forte principiū,ꝛ immutabile,q2 ampli⁹ variari non
pōt.Unde alio modo ꝑbat Raph.cu.assumptū suū ꝛ istud pl⁹
placet,q cōtractus dicunt habere forte ꝛ potēs principium
q2 certū est in debitū iri.siue stipulator viuat tpe purificate ɔ
ditionis siue sit mortuus:q2 in ɔctib⁹ trāsmittit ad heredes
dicto.§.ex.cōdicionali.ꝛ ideo lex statuit debere attēdi ꝑnci
piū ꝛ sic tēpus contractus,ꝛ ad illud ɔditionē retrotrahi.Si
cus est in legatis cōditionalib⁹,i quibus nō est certū debitum
iri si cōtingeret legatariū premori ante purificatā cōditionē
legatū annullaret q2 spes conditionalis in legatis nō trans
mittitur ad heredes dicta.l.vnica.§.sinaūt aliquid sub ɔdi
tione.Et sic in ɔtractibus ɔditionalib⁹ efficacior ꝛ firmior est
spes futuri euentus quā in legatis.ꝛ ista rō effectualiter satis
cōcordat cū precedēti rōne Imo.ꝛ do.Alex.¶ Quintā ꝛ vlti
mam rationē diuersitatis assignat Imo,in.l.dies.incert⁹.s.
de ɔditio.ꝛ demonst. quod in cōtractibus hoc ideo est q2 ce-
lebrantur consensu duorum ergo fortiore.sunt quā vltima
voluntas que perficitur solo cōsensu vnius.l.testatoris vt i si

mili.no.gl.in l.j.C.de pact.Istā rōnem reprobat do.Ale.in d.l.si filiusfa.in prin.per fundamentū quod adduxi s.cōtra primā rationem gl.in d.l.si vxor.ff.de donatiōe causa mortis que perficitur consensu duorū.l.inter mortis §.de do.cau. mor.Unde teneas pro minus periculoso primā rōnes supra relatā que fuit gl.in l.vxor.vel tertiam vl' quartā rōnes superius relatas que ad idem in effectu tendunt.¶ Iuxta predicta in quibus vidimus ꝙ in ꝯctibus conditio casualis tra-
321 hitur retro secus in legatis querit Bar.¶ † Quid in sententia nunquid conditio in sn̄ia trahatur retro,ꝛ sic punctus est nunquid sententia equiparetur ꝯctui,ꝛ sic trahatur retro an equiparetur legato,vt retro nō trahat̄ ꝛ ſm Bar.tex.videt̄. equipare vtriqꝫ in l.seruus.hac lege.s.de manu.tit.generali vbi tex.equiparat prohibitionē ꝯhētis testa.ꝛ iudicis.ꝛ ita ibi summat Bal.illū tex.post Ja.de are.ꝛ isto modo ille tex. in ꝓposito nihil seruiret.Sed Bar.hic videt̄ sentire qd cōditio in sn̄ia est casualis trahat̄ retro sicut in ꝯctib⁹.Et vltra Bar.ꝛ scribentes qd sn̄ia debeat equiparari contractu ꝛ non
322 vltime voluntati †facit qꝛ sn̄ia est stricti iuris.l.j.C.si plu
323 res vna sen.ꝛ sic sn̄ia dicitur esse stricti iuris.†sed vltime volūtates habent instar ꝯctuū bonefidei.l.in minorū.C.in qb. cau.in inte.resti.non est nece.ſm Ja.de arena quem ita recitat Bar.in l.centesimis.§.si.in j.co.ff.de ver.obli.Sed istud fundamentū nō videt̄ bn̄ tutū,qꝛ vltime volūtates nō habēt instar.bonefidei.nisi quo ad duo.in aliis habēt naturā stricti iuris.vt magistraliter declarat Bar.in d.l.si heres.vbi aliqn̄.
324 dixi.s.de eo ꝙ cer.loco.sed vltra Ja.ð Are.confirmo.†Nā verba sentētie sunt stricte intelligēda ad intellectū quē stricte habere possunt,nec debēt habere itellectū quē ex larga significatione vocabuli habere possint.Ita egregie no.do.Abb. in c.dilectus.in scđo notabi.per illū tex.de offi.ord.Sꝫ i vltimis volūtatibus lata ꝛ benigna sit interpretatio.l.in testamentis.j.de re.iu.ꝛ c.cū dilectus.de donationib⁹ ergo nō videt̄ posse fieri eqparationē de sn̄ia vltime voluntati.Postea q de Bar.in d.l.cētesi.§.si.in vl.co.eqparat sn̄iam vltime volūtati p.l.nō est mirū.s.de pi.actio vbi decidit tex.qd pignus pōt cōstitui p sentētiā iudicis:qꝛ pōt cōstitui i testō,eqparat sententiā iudicis vltime volūtati.Et ab vno ad aliud arguit ad idē allegat Bar.tex.in l.si ita fuerit.§.si.s.ð ma.testa.vbi
325 verba testatoris ꝛ pretoris pariter interpretāt.Et vltra Bar. qd licitū sit arguere a verbis pretoris seu iudicis ad verba testatoris ꝛ ecōtra,adde tex.l.si qs legauerit.la.§.s.de le.j.ꝛ l.
326 q filiū.§.sabin⁹.s.ad trebellia.¶ † Itē factū iudicis ꝛ testatoris eqparātur.l.ij.ꝛ ibi Bald.ad hoc no.C.de diui.tutela.et l.j.§.si pupillus.in vl.ergo ꝛ ibi Bar.ad hoc no.s.de tute.ꝛ
327 rati.distra.†Itē bonū est ar.de iudiciis ad vltimas voluntates.l.q testamento.§.enim q lege.ꝛ ibi Bar.ad hoc no.s.de testa.vbi decidit iurisconsul.qd dānatus.l.iul.repetundarū n̄ pōt esse testis in testō qn̄ et in iudicio testificari prohibetur.
328 ¶ † Itē cōfirmatur qꝛ sicut prohibitio de nō alienādo facta p testatore impedit translatione dominij,sic ēt ipedit prohibitio facta per iudicē seu per sententiā iudicis.l.si sciens.s.ð ꝯhen.emp.ſm Bar.in l.filiusfa.§.diui.s.de leg.j.cū concor. quas ibide legendo dedi.Ista sunt que videntur facere ꝓ eqparatione Bar.in d.l.centesimis.§.si.vbi equiparat sententiam vltime volūtati eius.Ī ꝯtrium ꝛ bn̄ aduertendo sentit Bar.qui equiparat sn̄iam cōtractib⁹,ꝛ ꝓ ista scđa opi.Bart.
329 facit qꝛ imo iudicia magis eqparantur ꝯctibus quam vltime voluntati,ita tꝫ B gl.in l.j.in vl.co.C.de falsa cau.adie. leg.per.l.iij.§.idē scribit.s.de peculio.ꝛ l.verba ꝯxerūt gesserut j.de ver.si.alibi no.idē Bal.in l.j.in primo.no.C.de sēten.que sine cer.quāti.profe.qd iudicia sunt redacta ad instar ꝯctum.l.omnem.s.de iudiciis.Et io sicut contractus incert⁹ nō tꝫ.l.triticū.ꝛ l.ita stipulatus.magna j.de verbo.oblig.ita incertitudo vitiat iudicia.Et p ista parte ꝙ sn̄ia equiparetur ꝯtractui,facit qꝛ ēt in sn̄ia quasi ꝯhit.del.j.§.idē scribit.s.de pecu.expresse.Bal.in l.fin.C.si plures vna sn̄ia ꝛ in l.eos.§. nec temere ad fin.C.de appel.ꝛ idem Bal.in.l.ab executione in vl.co.C.quorū appella.nō reci.ꝛ itē semper verba sn̄ie pōderanda sunt sicut verba cōtractus:l.fideiussores magistratuum §.p aurelio.j.de fideiusso.ſm Bal.in.d.l.ab executiōe.i vlt. co.Itē ꝓ ista scđa opp.facit ꝙ egregie decidit Jo.an.in regula,cum sint partium iura in mercurialibus.vbi concludit qd
330 †si episcopus excōicauit aliquem sub conditione quia pendente ille desinit ille subbitus episcope,si postea extitit conditio ille erit exc onicatus qn̄ illa conditio erat casualis ꝛ non potestatiua qꝛ conditio casualis trahitur retro p.l.potior.et q balneū.s.qui potio.in pig.ha.ꝛ dictū est supra.Et sic vult ꝛ notabiliter Jo.an.ꝙ cōditio casualualis apposita in sequētia
331 trahatur retro quo ad incurrendā excōmunicationē † q ue excōicatio ē pena grauis.c.sacro.de sen.excō.xxiiij.q.iij.c.corripiantur,qd bene no.¶ Sed ꝯ decisione Bar.ꝛ ea que dixi pōdero ibi tex.in c.preterea.ij.de app.vbi est tex.ad literam qd si feratur sentētia excōicationis ꝯ aliquē si nō soluerit.j.x. dies,ꝛ isto medio tēpore appellat ab illa sn̄ia excōicationis. queritur ibi.Pone ꝙ postea eueniat illa cōditio,nūquid ille erit retro excōicatus decidit ibi papa qd appellatio interposita impedit ne sit excōicatus,quāuis euenerit cōditio.Pondera ꝙ ibi erat cōditio potestatiua si non soluerit.j.x.dies ꝓut ēt est in q.Bar.vt ipse dicit,ꝛ tn̄ si non fuisset appellatum, illa conditio potestatiua traheret retro.sed appellatio est illa q impedit ꝓut ēt ibi tꝫ gl.ꝛ latius do.Abba.in ij.col.igit ibi videt̄ ꝓbari qd conditio ēt potestatiua in sn̄ia trahatur retro Nisi saluando Bartol.dicas ꝙ tex.ibi non decidit an existēte conditione illa excōicatio trahatur retro,vel non trahatur qcqd.ibi teneat do.Abb.post gl.sed bene decidit nū quid pēdente cōditione excōmunicationis si pars appellat.ꝛ postea eueniat conditio,nūquid erit excōmunicat⁹,tex.nō querit an vt ex retro sed simpliciter decidit qd appellatio ipedit ne dicatur excōmunicatus.¶ Per ista refert Bar.ad practicam
332 ad q̄stio.quā dt sibi ð facto occurrisse dū p̄sis assideret ꝛ tali quis ꝓ maleficio fuit condēnatus in centum,ꝛ si dictam condēnationē non soluerit.j.x.dies postqꝫ venerit in fortiam cōmunis quod amputetur sibi lingua,iste deducitur in fortiam cōmunis,ꝛ existens in carceribus non soluit condēnatur.j.x. dies sed pendente dicto termino.x.dierū fuit factū nouū statutū,ꝙ oēs exbāniti retro siue in pre siue in ꝑsona rebanniāt soluta certa quātitate quā iste existens in carceribus soluit,qrit an sit rebanniendus vigore dicti statuti,ꝛ an ꝑ illo statutū euitabit amputationē lingue.Dubiū cōsistit an iste dicatur retro exbānitus inspecto tpe,condemna.ꝛ banni,ꝛ licea dat in statuto postea edicto.An vero dicat̄ condēnatus post statutū conditū a tempore cedētis cōdemnationis,i qua erat cōditio potestatiua si non dederit que nō trahitur retro:vt s. dixi:ideo cū non reperiatur retro bānitus prout loquitur statutū non videt̄ rebāniendus vigore ipsius statuti.Et in hanc partē inclinat Bar.licet non aperte decidat sed relinquit sub dubio pro hoc ēt adducit:qꝛ tale statutū inducens beneficiū abolitionis,non videt̄ debere extendi ad iam captos.ꝛ licat existentem in carcere tpe cōditi dicti statuti per.l.ij.post pricipiū.j.de custo.reorū.ꝛ l.Domitian⁹.j.ad turpil.ꝙ vltimū tn̄ non videtur bene firmare Bar.sed remittere se ad ea que dicūtur per doc.in d.l.Domitianus.ꝛ ibi Bar.videt̄ aliter tenere ꝛ melius ꝙ aut ꝓ statutū quis totaliter de bāno eximit̄,ꝛ sic crimen nō dimittit̄ sꝫ ex eo crimine posset repeti qꝛ solū differt a tēpus.Puta tpe guerre factū ē statutū ꝙ exbāniti habeāt securitatem durāte tpe guerre ꝛ tale statutū nō extendit̄ ad carceratos p illū tex.ꝛ per rationē euidentē quam ibi voluit in tex.ꝛ in d.l.ij.qꝛ si relaxantur iudiciū finiret ꝛ sic esset frustratorium;qꝛ relaxati de carceribus fugerent ꝛ sic āplius non possent repeti,sed si per tale statutū exbānit⁹ soluedo certam quantitatē liberaret̄ ð banno ꝛ sic ei dimittat̄ crimen ita ꝙ amodo repeti nō possit,tūc talis reformatio extenderet̄ ēt ad bannitū incarceratū,ꝛ istud ēt seqt̄ Bal.i rubrica extra de transac.in pe.co.¶ Ang.vero in vl.co.tenet ꝙ talis tunc existens in carceribus gaudebit beneficio dicti statuti: qꝛ verū est ipsū retro fuisse exbannitū in pecunia ꝛ ēt in corpore in āputatiōe lingue sub cōditione si pecuniā illā nō soluerit.j.x.dies postqꝫ fuerit deductus in fortiā cōis,ꝛ sic nihil habemus tractare de fictione.Sꝫ verba dicti statuti vident̄ vere adaptari ad casū ꝓpositū ergo eius dispositio locū hꝫ.l.ita aūt.§.gessisse.s.de admi.tut.ꝛ l.iiij.§.quoties.s.ð dam.infe. Nec ob.ꝙ erat carceratus ꝛ ꝓuisiōes simplr.facte circa rebanniendos nō vident̄ porrigi ad tales carceratos p d.l. domitianus qꝛ rn̄det ꝛ bn̄ illō esse verū ꝛ ꝓcedere solū in ꝓuisionibus suspēsiuis processum ad tpa quos cōcessus non suspendi videtur interesse incarceratorum ne ipsi marcerent in carcere.l.custodias j.de publi.iudi.sed ꝓuisiones extinctiue delictorū bn̄ porrigunt̄ ēt ad carceratos ꝓut ē cas' noster qꝛ tūc nō est dare rōnē diuersitatis cū sua cū minus litagendū cū carceratis quā cū aliis:vt patet in titulo de custodia reorum.ꝛ l.iiij.C.de epis.audien.vbi habet̄ misericordia de carceratis si dlictū non est reiteratū.ꝛ ita ēt ꝛt Ange.in hoc vltimo.in d.l.Domitianus.ꝛ quantū ad hoc bn̄ loquit̄ ꝑ Imo. lꝫ Bar.hic istud vltimū nō soluat vt predixi.Sed in qōne pricipali dicit Jo.de imo.ꝙ Ang.nō videt̄ bn̄ comprehendisse mentē Bar.qꝛ Bar.vult dictū statutum nō habere locum ē eo qꝛ cū ist nō soluerit centū.j.x.dies postqꝫ fuit in fortiā cōmunis ex tūc elapso termino.x.dierū est condēnat⁹ ꝑbānit⁹ in lingua ꝛ talis exbannitio ꝛ cōdemnatio i lingua ē post dictū statutum.et

statutū z per cōsequēs nō vr cōprehēdi sub illo statuto qō so
lā respicit exbannitos retro ante ipsum statutū nec de cōde
natione in cētū est habenda mētio cū illa sit transfusa in pe
nā lingue l.j.§.itē si ita.C.ad le.fal.z l.obligationū fere.§.j.ff
de act.z obli.pena aūt lingue ē post statutū vt dixi z sic n vr
comprehēdi in statuto ne dicat cōditionē appositā in snia
trahi retro ex q̄ erat cōditio potestativa que nō trahit retro
put ēt ōt Bar.z cū ista reprobatione Jmo.§ Bng.tz simplr
Lud.Ro.p ea q̄ ad propositū no. Itē Bar.in l.ij.j.de publi.
iudi. Sed tu aduerte qz possim dicere qō pena lingue est su
brogata loco pene pecuniarie ideo dz inspici tps quo fuit im
posita pena pecuniaria que fuit imposita ante dictū statutū
z sic retro p tex.no.in l.ij donātē.§.j.§.de dona iter vi.z vxo.
vbi inspicit tps annuli alieni donati ante matrimoniū tz po
stea cōstāte mrmonio annulus ꝓpius mariti illius loco su
brogef ad idē tex.no.in l.filie sue.§.titia.§.de condi.z demō.
q̄ iura videt facere ꝙ partem in quā declinat Bar. nisi dixe
ris qō hic non sit aliqua subrogatio sz quedā trāsfusio.vt di
ctū est.§.igit ex separatis nō sit bona illatio l.papi.exuli.§.
de mi.Rap.cu.hic refert.Aln.reprobātē Bar.qz iā erat ōdē
natus in pecunia z iligua sub cōditione z sic nulla esset fictio
Dz ꝑm Rap.Bar.habuit respectū q̄ cōdēnatio in ere z sic in
pecunia nō sit bānū z dato q̄ esset bānū tamē culpa sua in il
lud bānū icidit, nisi forsam nō habuisset vnde solueret: tū alia
opinio est ego qz ꝑm eum qō vti debeat beneficio statuti quia
snia cōditionalis snia est l.j.§.biduū.ff.qū ap.sit allegata p
Bar.in l.mulier.in fi.ff.de ꝛdi.isti.tū istud fundamētu Rap.
est fragile qz sententia cōditionalis nō est simplr snia. Scdo
z melius mouet Rap.cu.qz statutū loquit de pfectebannitis
fortē ergo nō de bannitis pfecte arguēdo a maiori.aut.mul
to magis.C.de sacrosan.ec.Et ista opinio etiā mihi plus plz
q̄ beneficium dicti statuti ei prosit ad euadēdā penā ampu
tationis linguez ista est benignior interpretatio vt etiā fate
tur Bar.ergo illa est tenēda.l.interpretatione.z l.si presesj.de pe.z c.estote misericordes.de reg.iur.z c.postulati. de
iud. Itē in criminalib' iudex in dubio debet eligere mitiorē
penā.gl.est in c.de causis.de offi.dele.z in c.sicut dignum de
homicidio.z in c.sicut in gl.fina.de iudeis. z in re.in pe
nis.z xxiij.q.ij.in c.hoc ipsum.z vide in simili aliam q. quā
late examinat Bar.in l. oēs populi.ff.de iusti.z iure in iij.q.
v.q.prin.vbi querit de qō disputata padue per Richardum
malubre Padua.in feruore discordie orte dē venetos q statu
erūt q quicūq; priuat' fuerit deprehēsus vendere salē priua
to capite puniret. Titi' incidit in penā statuti qz vēdidit salē
priuato tz anteq̄ accusaret fuit factū nouum statutū qō priua
t' vendēs salē puniat tm̄ pena.xx.lib.tūc accusat Titi'.que
rit an sit puniēd' pena primi statuti in capite an ꝑm formā
posterioris statuti z sic an debeat attēdi tepus cōmissi.deli
cti.l.j.§.de pemis.an tēpus condēnationis z sic late sententie
l.pen.§.si ex noxa.cau.aga que duo iura fortiter ḡriantur vi
de ibi late p Bar. Pe.Ly.z notabiliter Sali.in l.sed cōstitu
tus.C.de leg. Itē ad illud quod fuit tactū superius an di
ctū statutū cōcedēs beneficia abolitionis extēdat etiā ad car
ceratos, adde not.q.quā ponit Jo.an.in addi.Spe.in tit.de
obli.z sol.super rub.in vlti.col.in vers.disputat frā. accusa
ri.q. sic propositā ꝛc.statutū fuit q̄ oēs condēnati pro maleficio soluta certa quātitate cōi possint redire, an tale statutum
extendatur ad carceratos tūc tēporis determinat qō sic per
l.non solū pri.§.liberatio.§.de libe.leg.vbi liberatio legata
debitori valet anteq̄ debitū sit exactū: ergo patet qō incarce
ratio persone nō impedit effectū liberationis durante debi
to, id est, solutione nō facta. Itē ista est quedā liberatio, z sic
fauorabilis ergo ampliāda.l.arrianus.j.de ac.z ob. Itē est
beneficiū ergo est late interpretandum.l.benefic.§.de pstī.
prin.z c.cū dilect'.de don. Itē in dubijs dz fieri interpre
tatio cōtra fiscū.l.nō puto.ff.de iur efisci. Itē carcer nō ē ad
penā sed ad custodiā.c.q̄uis.de pen.in.vj.§ nō dz carcer pe
nas inducere. Dubitabilis tū vr hec decisio cū statutū dicat
qō soluta certa quantitate possit redire: ergo intelligitur dē
absentibus z fugitiuis quorū propriū est redire nō aūt de car
ceratis in ciuitate quorū non expectamus reditū. Preterea
rō talis statuti est qz a bannitis fugitiuis nō est spes q̄ tota
cōdēnatio habeat, iō statutū voluit qō habeat illud q̄ possit
ne totum pereat: nō aūt carceratis in ciuitate quorū non ex
pectamus reditū: vnde ista rō cessat in carceratis q totū sol
uere presumūtur. Sed tū istis nō obstā. Jo.an sequit.j. deter
minationē tanq̄ magis pia fauorabile qz rō dicti statuti est
cōis omnib' cōdēnatis quibus tū statutū intēdit ignoscere.
Itē etiam carceratis datur reditus ad libertatem cūdi z se
pius i peritē longe minus posse cōtribui per carceratos quā
fugitiuos qz multi ex carceratis eleemosinis pascunt. ita ibi
videt Jo.an z simplr eū refert z sequitur Lud.ro. hic z p
338 etus decisione ōt super predictis esse cogitā. Juxta pre
dicta vt nihil omittatur qz Bar.tetigit z s. videm' an cōdi
tio trahat retro in cōtractib' z quid in vltimis volūtatibus
z quid in sententijs nūc videdū est quid in rescriptis ad bene
ficia. Jocte beneficiū fuit collatū a papa vel mandatū cōferri sub cōditione et casuali an illa debeāt retrotrahi. Aln. hic
in fine dicit de b esse casum in.c.ij pro te.de rescriptis.i vj.z
Jo.de imo.hic in.xviij.co.ōt ibi probari in illo tex.g. si esset
cōditio potestativa non traheret retro, qd an si esset cōditio
casualis z nō potestativa an tūc traheret retro in rescriptis
ad beneficia: ꝙmo.hic non apperit, sed idē imo.in clem.j.in
iij.co.de cōcess.preben.tenet q̄ tūc traheret retro sicut in ꝙc
tib' p.l.si filiusfa in prin.j.de ver.ob Sed Det.de ancha.in
rep.dicte cle.i.in.vj.opp.in vers.qd dōm filia dubitabili q̄
stio.ꝛc.tz totū ḡriū motus: qz rescripta ad beneficia maiorem
habēt similitudinē cū vltimis volūtatibus quā cum ꝛctibus.
Patet, qz iura arguunt de materia vltime volūtatis ad mate
riā beneficiorū.c.qz in cunctis.de cōcess.prebē in vj.z in c.
gratia.de rescrip.co.li.z c.ij tibi absenti.de prebē.i.vj.fūcto
tex.in l.cū pater.§.surdo.§.de leg.ij. Sicut ergo i vltimis vo
lūtatib' cōditio etiā non potestativa nō trahit retro.l.j.§.ler
ui.§.ad syllania.z dictū ē supra: sic ēt in rescriptis ad benefi
cia cōditio etiā nō potestativa retrotrahi nō dz. Tu aduerte
circa tex.in d.c.ij pro te.inquātū. Jo.de imo.hic dicit q̄ ille
tex.loquit in cōditione potestativa que pp hoc nō trahit re
tro.z ita etiā ibi tz Bemi.in pen.not. credo q̄ verēt qz ille tex.
loquit in cōditiōe, si epi z capituli ecclesie cōsens' accesserit.
Sed ista nō est cōditio potestativa cū pendeat a facto z volūta
te tertij vt est tex.in l.vnica.§.sinautē sub ꝛdi tiōe.C.de cad.
tollen.z in l.sū' quoq;.p totam l.§.de bere.instit. Preterea.
339 ratio quare conditio potestativa existens nō trahat retro ē
qz deficit tunc eg tas cu in sua potestate sit facere ante imple
ri ꝑm Bar.§.in.ij.col.precedeti. Sed ista ratio cessat in.d.c.
si pro te vbi nō fuit in potestate impetrātis beneficiū facere q̄
eps z capitulū illius ecclesie cōsentirēt in eū. Unde ego assi
gno meliorē rōnē ad illū tex. quare cōditio ibi non trahatur
retro: z dico q̄ nō est qz ibi esset cōditio potestativa, put dicūt
Jmo.z Bemi.z male. sed eo qz pendete cōditione alius me
dio tpe impetrauit illud beneficiū a papa pure z ab executo
re illō optinuit vnde impedimētū medio tpe superueniēs i
340 pedit retrotrahi qz act' medi' impedit cōiunctionē extre
morum. vt est tex.in.c.q̄uis.de rescrip.in vj.z ē gl.no.i l.si i
debitū.§.j.z ibi Bar.j.ré ra habe.Bal.in l.h.C.ad mac.z di
xi post Bar.z doc.in l.gall'.§.z quid si tantū.in vlti.co.§.de
libe.z posth. Ubi tenēt q̄ legitimatio nō trahit retro q̄ bo
na medio tpe fuerūt alteri quesita: qz illud medium impedimētū
impedit retro trahi. Sz qz nō ē credēdū q̄ Jmo.z Bemi.ita
supice errauerint circa dictū.c.si pro te.q̄ ibi illa ꝛdītio esset
potestativa, forte q̄ eorū mēs fuit q̄ ibi esset conditio potesta
tiua non respectu ipsius impetrātis beneficiū qz hoc dici nō
possit, sed respectu episcopi z capituli in quorū ptate bene ē
cōsentire vt executor apostolicus possit illud beneficiū pferre. Et sic illa ꝛdītio si consensus epi z capituli illi' ecclesie ac
cesserit dicit ēē potestativa respectu epi z capituli. Tū necista
saluatio mihi plz qz re vera ibi est conditio respectu ipsius im
petrātis qz papa mandat prouideri vni de beneficio si ad id
accesserit epi z capituli consens' vt ibi in litera. Preterea ēt
respectu epi z capituli ad hoc non pōt dici cōditio mere po
testa. ex duo pluriū psonaz psens' regrit vt l.j.C.de fisti.z su
341 bsti. potestativa dicit q̄ solius persone potestate pendet.d.l.
342 vnica.§.sinautem sub conditione.C.de cad.tollen. Succe
ssiue tangit Bar.de habilitate extremorum z vult requi
ri duo extrema habilia, z sic si quid eorū deficit ista fictio trā
slativa nō pcedet sz extremum a quo incipit fictio z sic pre
sentis temporis, z istud dz esse habile i essentia. Itē extremū
ad qō retro transfertur: z istud sufficit esse habile potentialr
z format tres opp. de quib' hic per eū in quib' etiā limitat
q̄ requiratur habilitas in his que fingunt principaliter se
cus in his que secundario z in consequentiā p tex.no.in l.pe.
supra de suis z legi. Ego examinaui supra diffuse in.ij.opp.
Bar.ad primā partem tex. veritatē vtriusq; exēpli arguendo pro vtraq; parte cuiuslibet exēpli z feci mētionē de iuribus
hic adductis per Bar.z predictas limitationes an sint vere
343 non repeto vlterius. Existis infert Bar.in practica ad
duas questiones. Prima est q̄ filius captus ab hostibus fece
rit testamentum moriat' enteq̄ pater reuertatur ab hostibus
an postea reuerso patre rumpatur testamentum z determi
nat quod sic qz patre postea reuerso ab hostibus fingitur in

cōsequentiā filiū fuisse in potestate patris tpe cōditi testamē ti iō testm̄ non valet per.l.qui, in potestate.§.de testa.⁊ l.seniū.C.qui testa.face.pos.⁊ ita tenet gl.⁊ cōiter doc.in l.fi.C.senten.pas.Et lꝫ petrus ⁊ Cy.ibi tenēt ꝯriū quasi fictio non possit retro fingere filio iam mortuo ⁊ sic deficiēte extremo a q̄ tn̄ ꝑm Bar.gl.illa bene dꝫ.qꝛ fictio quo ad filiū ꝓcedit in cōsequentiā: iō et habilitas nō requirit.d.l.pe.§.de suis ⁊ legi.⁊ dixi late supra in loco allega. ¶ Adde qd plus tꝫ Jo.de imo.hic in.xv.co.⁊ bene,qd etiā si pater capt⁹ moriat apud hostes,qd adhuc nō valet testm̄ dicti filij,qꝛ lꝫ filius vere fuerit sui iuris,ex quo et pater mortuus ē apud hostes,⁊ sic pr̄ fingit mortuus preambula hora anteq̄ caperetur,⁊ cōsequēter fingat filius non fuisse in potestate patris,⁊ sic videretur testm̄ tunc valere ꝓpter pendentiā postliminij: qꝛ fuit dubius de statu suo nō potuit testari,⁊ sic nō dꝫ valere eius testm̄.l.de statu.§.de testa.Facit qd tꝫ gl.in l.qd si filius.j.de cap.que vult qd licet talis filius capti ab hostibus possit habere heredem
344 ab itestato nō tn̄ pōt ex testō. ¶ † Scda notabilis ⁊ vtilis qd Bar.est qꝫ dt ibi de facto cōtigisse,testator legauit Titio fundum sub conditione,⁊ adiecit ista vba,q si talis cōditio extiterit,q ex nūc legat Titio talē fundū: mortuo testatore dictus Titius pendente cōditione decessit,deinde cōditio extitit,heredes titij petunt fundū legatū: querit an possint. Si illa vba ex nūc lego,nō essent apposita qd non haberet dubiū q dictū legatum peti nō possit per heredes. Titij,cū legatarius decesserit an̄ euentū cōditionis,⁊ spes legati cōditionalis nō transmittit ad heredes l.vnica.§.sinaūt sub cōditione.C.de cadu.tol.⁊ §.ex cōditionali.vbi gl.no.insti.de ꝟ.ob. Dubiū ḡ insurgit pp illa vba testatoris,ex nunc lego,p q̄ vba videt testatorē velle q cōditio existens trahat retro,⁊ habeat perinde ac si decessisset a tpe mortis testatoris ⁊ sic viuo legatario,⁊ cōsequēter debeatur ei⁹ hr̄dibus. Bar.singulariter determinat ꝯtriū.s.tale legatū fundi nō deberi hr̄dib⁹ Titij eo qꝛ tale legatū nō pōt dberi hr̄dibus ꝑm veritatē,vt pꝫ. Nec ēt ꝑm fictionē qꝛ cū legatarius iā eē mortu⁹ tpe euenietis cōditionis: et sic vltimū extremum a q̄ sit inhabile: per consequēs fictio n̄ potest operari,⁊ sic dicta vba ex nō lego n̄ possūt in casu isto operari effectū retrohabitionis,sicut operant in l.huiusmodi stipulatio interposita.j.de ꝟ.ob.⁊ in l.lecta.in verb.fi.§.si cer.pe. Hoc.sup ista vtili.q.Bar.nihil scribūt,⁊ sic videntur tacite trāsire cū ista decisione Bar. Tu aduerte,si vera ē ista decisio Bar.ex eo habes diligēter notare no.āpliatione: ad dictā regulā q̄ hꝫ: q spes legati cōditionalis nō transmittit ad hr̄des si legatari⁹ decedat ante euentū cōditiōis.d.§.sinautē sub cōditione.⁊ §.ex conditionali.q ꝓcedat ēt si in legato ꝯditionali testator adijciat illa verba q si conditio extiterit ex nūc lego adhuc legatū ꝯditionaliter nō trāsmittit ad hr̄des le
345 gatarij mortui pēdēte cōditiōe.ita siguḻr vult Bar.h ¶ † Sꝫ oēs ita transeant ego teneo ꝯ Bar.⁊ moueor qꝛ testator pōt facere q illud q alias nō ē transmissibile trāsmittat ad hr̄des ⁊ ecōtra,⁊ ꝯsequent q legatū ꝯditionale trāsmittat ad hr̄des legatarij premortui pēdēte cōditione.l.vnica.⁊ ibi Bal.in ij.no.ad hoc no.C.vt act.⁊ ab her.⁊ ꝯhere. Jta ēt.tꝫ Bal.in.l.si pater.in iij.q.C.de insti.⁊ substi.⁊ in c.cumana.j.vj.co.de ele.quinimo forti⁹ extāte volūtate testatoris illud qd alias n̄ est transmissibile efficit transmissibile ad heredes: ita notabiliter tꝫ Bal.in l.vnica in vl.co.C.de his qui ante aper.tab.⁊
346 dixi in.l.nemo pōt.§.de leg.j. † Nā in vltimis volūtatibus volūtas testatoris tanq̄ regina ꝓdominat,⁊ attendi.dꝫ.l.in conditionibus primū locū voluntas testatoris obtinet eaq̄ regit cōditione.§.de cōdi.⁊ demō. sꝫ in casu nr̄o testator apponēdo in legato ꝯditionali illa verba,qd si euenerit ꝯditio ex nūc lego vr̄ voluisse q legatū sumat initiū āte euētū cōditionis ea demū purificata,⁊ sic rō istud legatū trāsmittat ad hr̄des legatarij ipso legatario dcedēte āte ꝯditionis euētū sicut si dixisset se legare titio ⁊ ei⁹ hr̄dib⁹. Vn̄ dꝫ seruari volūtas testatoris ꝑm q̄ dictū legatū al's sui natura n̄ trāsmissibile ad hr̄des efficit trāsmissibile,pp illa verba ex nūc lego. Nec ob.fundamentū Bart. extremū a quo sit inhabile ex q̄ legatarius mortuus est pēdēte adhuc cōditione: qꝛ responde q ex q̄ adest heres legatarij impedit effectus fictionis trāslatiue,vt est tex.in l.necessario.§.qd si pendente.§.de pe.⁊ com.rei vē. Et lꝫ Bartol.hic dicat illū text.loqui in ꝯctib⁹ ꝯditionalib⁹ in qb⁹ loc⁹ est trāsmissioni.d.§.ex cōditionali.tn̄ idē dꝫ esse in casu presenti,in q̄ locus est trāsmissioni legati ꝯditionalis ex tacita volūtate testatoris,vt dixi. Nō ob.ēt si diceret q dicēdo ex nunc lego,vr̄ testator velle qd legatū ꝯditionale trahat retro ⁊ sic fingatur,sꝫ testator nō pōt fictionē iducere ꝑm Bar.§.in c.prin.vbi dixi: qꝛ rn̄deo ꝓut etiam formaliter hic dicit Bar.qd homo ⁊ hic testator potest fingere ex legis permissiō sicut facit in isto casu per dictā.l.huiusmodi stipulatio.⁊ dictam l.lecta.in ver.fi.⁊ credo q ista sit mera veritas ꝯ Bart.et ita consulerē ⁊ iudicarē. Nisi forte saluando Bar.diceres qd illa verba si conditio extiterit ex tūc lego titio fūdū,satis possunt operari viuo ipso titio legatario absq̄ eo q operentur eo mortuo transmissionē legati cōditionalis ad heredes legatarij. Nā si viuo legatario conditio extiterit ex nunc legat titio fundū,qꝛ ex nūc vult q habeat cōmoditatem vsufr.fundi legati,⁊ sic trahatur retro viuo legatario,vt cōditione existēte ex nūc ⁊ sic retro habeat emolumētū fūdi legati,Et hoc modo bn̄ seruiūt due,ll.allegate p Bar.s.d.l.huiusmodi stipu.⁊ d.l.lecta ver.fi. n̄ aūt,q trahat retro mortuo legatario q̄ ad trās
347 mittendū ad heredes legatarij. Ista iterpretatio dꝫ fieri † vt heres n̄ dubio presumat minus grauatus a testatore p regulā.l.vnū ex familia.§.si rem ff.de le.ij.⁊ isto mō intelligēdo,ex nūc lego cessarent fundamenta superius adducta ꝯ Bart.ita
348 potes eū saluare. ¶ † Circa fictionē transla tiuā de vna psona ad aliā personā tāgit Bar.an qui per aliū facit dicat ipse vere facere an ficte: ⁊ concludit q in his que sunt iuris vel iuris et facti dn̄s dicat vere facere si faciat p nūciū. Jtē ⁊ p pcuratorē in his que naturaliter acqrunt.secus in his q̄ ciuiliter fiunt qꝛ tūc ficte videt facere,vt iurib⁹ hic allegatis p eū. ¶ Ex dictis Bar.habes duas cōclusiones. Prima q in his que ꝯsistunt in iure vel in iure ⁊ in facto ⁊ te referas ad ius ille q facit per nunciū dicit ipse vere ⁊ ꝓprie facere,nō aūt ficte.l.j.§.oia.C.de vete.iur.inucle.ibi oia nr̄a facim⁹ qb⁹ authoritatē nostra ipartimur. Et sic imperator vtit verbis denotātib⁹ veritatē,non aūt fictionē: probat ēt p tex.no.in l.pater ex prouincia in fi.§.de manu.vindi.ibi solā eīn electionē filio cōcessit,certū ipse manumisit: q̄ qdē verba ēt denotāt veritatē n̄ aūt fictionē. Nā ipse actus manumittēdi qui facti est,⁊ qui fit a filio, nō possit esse factū patris tn̄ ipsa manumissio ꝓut est ius,id est ipsa datio libertatis ꝓprie sit a patre.ita est ibi tex.no. Aidd qd rō huius cōclusionis est,qꝛ nuncius dicit esse p ica ⁊ organū dn̄i l.qui aūt.§.fi.⁊ l.se.⁊ ibi gl.no.§.de consti.pec.⁊ est viua vox dn̄i vt notabiliter dclarat Bar.i l.vnica.in xviij co.C.de cōfes.quē formaliter refert ⁊ seqt do.Ale.in l.q rome.§.callimachus.in ij.co.j.de ver.ob. Et sic nuncius refert ꝯsensū dn̄i pp fieri posset ēt cū organo inanimato puta,vt,cop tuba,si ꝯhentes per hunc ndā se itelligerēt.l.labeo.in fi.in verbo,⁊ sono quodā.ff.de supel lega.ꝑm Bal.in l.falsus.in.viij.co.C.de furt.do.Ale.in l.j.§.fi.i vl.no.j.de ver.ob.nimirū si dn̄s
349 p nunciū qd ius dicit vere faciat. ¶ † Scda cōclusio Bar.est q in his que acquiruntur p actū naturalē,vt est dn̄ium,quod acquirit mediante traditiōe ⁊ sic actu naturali.l.traditionib⁹ C.de pac.§.per traditionē.insti.de rer.diui. Jtē possessio que acquirit corpore ⁊ animo.l.quēadmodū.§.tit.j.nihil differt ꝓcurator a nūcio qꝛ acquisitio dn̄ij ⁊ possessionis mediāte pcuratore vere fit,nō aūt ficte: ⁊ tūc ꝓcurator prestat nudum ministeriū.l.qd meo.in prin.⁊ §.procurator.§.ti.j.Dicit ibi tex.is possidet cuius noie possidetur,⁊ nō dt possidere videt. Et iō si pcurator vel ali⁹ acquirat posses.mihi,aut meo noie ego per eū ꝓprie ⁊ vere possideo,nō aūt p fictionē est tex.expressus in l.certe.§.j.in verbo ꝓprie dicor possidere.j.de p
350 pa. Et ille tex.ꝓbat singulariter plus † q lꝫ cōstitutu de possidendo sit ficta traditio,vt est gl.no.in l.ab ēptione.§.de pac.tn̄ si qs cōstituat se meo nomine possidere ex⁹ ista ficta traditione acquiritur mihi vera possessio ꝓut est ius insistendi re ⁊ ego tūc vere possideo ꝑm Bar.hic ⁊ latius idē Bar.j.i vl.l.q prin.vbi dicā. ¶ Addō iquantū Bar pōderat tex.i d.l.q meo in prin.qd dt q̄ is possidet cuius noie possidet,⁊ sic vere non autem dt possidere videtur. Adde similē tex.in c.cū venisset i fin.de resti.spo.⁊ in c.si diligenti.circa mediū de prescri. Ego i ꝯriū allego tex.in l.generaliter.in c.ti.§.de acq.pos.vbi text.quisquis nostro noie sit in pos.veluti ꝓcurator hospes vl amic⁹ nō possidere videmur vbi tex.vtitur verbo videmur im
351 portante fictionē.vt superius late dixi. ¶ † Circa principalē articulū an ille qui per aliū facit dicatur vere facere,an ficte adde q idē Bar.in.l.seā si vnus.§.seruus.j.de iniurijs.tradit aliā doctrinā ꝯsiderādo duos casus principales. Prim⁹ casus est qn̄ instrumentū quo mediāte perpetratur act⁹ agit in virtute libertatis sue,⁊ sic qn̄ libere facit,vt si mādo homini habēti intellectū q̄ percutiat vel occidat Titium: tūc ipse libere exequit virtute libertatis sue,⁊ sic ipse vere facit,⁊ ego dico prebere causam,⁊ sic per aliū ficte facere ⁊ nō vere vt n itē si obstetrix.§.j.§.ad l.aquil vbi dꝫ tex.q ille q p aliū facit non dicit vere facere,sed causā prebere,vt.l.§.occidisse.j.de.
352 vi ⁊ vi ar.⁊ l.si pater.j.de his que in frau.cre.co.qꝛ mādatū meū non est necessaria causa illi⁹ facti eod. † qꝛ mādatum est turpe mandati turpis nulla ē obligatio ēt p⁹ susceptū mādatam.l.si

tum.l.si nō remunerādi.ff.rei tur pi.s.mādati.z ff.illō quoq; insti.eo.mandati. ¶ Secundus casus est qñ instrm quo mediante actus ppetratur agit de necessitate,nec pōt non agere z tunc qui facit mediante tali instrō necessario vere facit.l. ītē Pela.in p̄in.s.ad.l.aquī vbi g percutit aliquē cū instrō pīlā vel sagitta dr ipse vere percutere,z ideo tenet.l.aquilia di recta.Et ibi vide qñ mādo tibi aligd q̄ post susceptū manda tum tu habes necesse facere,puta non est tur pe ꝛ honestum z tunc ille dr vere facere cuius mandato fit.l.pater ex p̄ouincia in fi.s.de manu.vin.z l.iij.ff.si p̄curator.s.q̄ qsq; iur. z de hoc dicit Bar.esse causam in l.ita aūt.ff. gessisse.s.de ad
352 mi.tut. ¶ † Et per hoc infert Bar.ad statutū assisij disponēs quod si quis p̄oduxit exceptionem aliquam contra instrumē tū confessionatū,z eā non p̄obauerit puniatur in tantum, et aliquis p̄ducit exceptionē ꝛ tale instrm per p̄curatorē habentē speciale mandatum,z nō,p̄bauit vere,ex verbis statuti dr punirī dns,qz vere dns p̄duxit,ex quo p̄curator tāq; instrm hoc facere ex necessitate tenebat.Istā eandē doctrinā et decisionē tradit etiā Bar.in d.l.iij.ff.p̄curator p tōtū tex.s.q̄ quisq; iur.z cū ea ibi trāseunt Bald.z Paul de cast.idem ꝛ Bald.in l.non ideo minus.in vij.q.C.de accu.z in l.j.in vlti. col.C.de fen.z interlo.om.iudi.Sed aduert qz istud secūdū membrū q̄ qñ mandat p̄curatori actum licitum z honestū, si p̄curator ex necessitate mandati faciat qđ dns dr vere facere reprobat Ang.in d.l.sed si vnus.s.seruus,z latius Sal. in l.non ideo minus.in v.z.vj.co.z dicit Bar.in hoc vehemēter errasse per aliqua fūdamēta z eū refert z sequit Ludo.ro. hic,cū etiā sequit do.Alex.in d.l.iij.s.si p̄curator.per fundamēta Sali.qui sibi ascribit z Jo.de imo.hic in vlt.char.p eadē fundamēta Sali.z dicit Jmo.qđ Bar.hic melius loqr quā fecerit in d.ff.si seru⁹.Contra Bar.in primis retorquet Sali.tex.d.l.ita aūt.ff.gessisse.in quo se fundat Bar.vbi tutor qui negotia tutele alij gerēda mandauit,vt ipse gessisse,z sic mādas actū licitū z obligatorū dicit ficte facere faciēdo p̄curatorē,vt ibi in verbo vt q̄ denotat fictionē vt dictū est.s.z ita etiā per illū tex.Jmo.hic in vlti.car.reprehendit Bar. ¶ Pro certo ille tex.vt stringere ꝛ Bar.dū dicit ipse gessisse vr.nā posset subtiliter induci p̄o Bar.in ver.qđ si qs.vbi dicit qđ si quis tutor tutelā gerēdam alij mandauerit z gesta fuerit ab eo cui mandatū est,locus erit tutele actiōi:qz gessisse videt qui per aliū gessit.Subdit postea tex.qđ si mādatarius nō accessit administrationē tutele,tunc vtili actione conuenietur tutor.Et hic vult ille tex.qđ in casū quo gesta fuit tutela p alium mādato tutoris,tūc tutor ipse cōueniatur directa actione tutele,ergo vere dr tutelā gessisse qz si ficte diceret tutelā administrasse vtili actione teneret z nō directa p̄out in sequenti casu dr,z hoc modo credēdū est voluisse inducere illum tex. Bar.in d.s.si seruus.dū dicit esse ibi casum. ¶ Secūdo p̄tra Bar.dicit Sal.esse casum notādū in l.qđ sepe.ff.si qs amico. ff.de ꝛbē.emp.quē tex.in hac materia dicit esse meliorē d iure. Bal.in auc.habita.C.ne filius p̄o patre.vbi ille qui mandauit amico vt quereret seruū suū fugitiuū,z inuētū vederet, nō incidit in pēnā senatusc̄i.ful.qz nō vendidit nec amic⁹ ei⁹ qz p̄sentē vendidit.ita dicit ibi tex.ergo videt velle q̄ ille q vēdidit per nuncium vel p̄curatorē suū non incidit in pēnam qz ipse nō vendidit.Sz ad illū tex.qui videt p̄ma fronte vigere cōtra Bart.potes multipliciter rūdere. ¶ Primo quod ibi dns mādauit p̄curatori vēdī seruū fugitiuū,z sic mādatum erat illicitū,z sic contra senatusc̄ūl.de quo ibi ergo nihil facit p̄tra Bar.qui in ſcdo mēbro loquit qñ mandatū erat licitū z necessariū.Sedo rūde verū esse q̄ is qui mādauerat ser-
354 uū fugitiuū vēdi nō dicit vendere,vt ibi dicit tex.ff.qz aliud est vendere,z aliud mādare de vendendo,sicut aliud est vēdere,aliō p̄missio d vēdēdo.l.in bone fidei.vbi dixi.s.d eo q̄ certo loco.Sz si postea fiat ipsa vēditio p̄ curatorē vel nuncium tūc nec ille qui mādauit in casu illo nec ille qui vēdidit ex mādato incidit in pēnā senatusconsul.de quo ibi:qz neq; mādās mādauit seruū vēdi in fuga,qz istud nō est senatusconsul. sed posto esset repertus,nec vēdens aliter vēdidit cū vēdiderit p̄sentē vt ibi dicit litera,quānis tpe mādati facti de vendēdo esset fugitiuus,z ista ſcda plus mihi placet.De intellectu illius.s.si qs amico.vide p Are.in l.j.col.j.de ff.obli.vbi exponit illū tex.dum dicit qz nō vendidit.id est nō mādauit sic vēdi:z dicit nō esse absurdū istud verbū nō vendidit.id é nō destinauit vēdere,vt ibi latius per cū:sz tu tene p̄cedētē solu. qz ista sol.Are.violat illū tex. ¶ Tertio mouetur Sal.qz talis necessitas ciuilis in p̄curatore nō est cōsiderāda.ex q̄ causata est a volūtate p̄ambula.l.in cōmodato.s.sicut.s.cōmo-
355 dati.Et p̄incipiū spectamus z non finē:q̄ finis trahit necessariā cōsequētia a p̄incipio.l.dāni infecti.s.sabini.s.ō dā-

ifec.z l.iij.ff.scio.s.de mino.z vr esse tex.in terminis in l.cum postulassem.circa fi.s.de dā infe.vbi tex.facit istā differentiā inter p̄incipiū volūtarīū,vt est in emptore z necessariū.Sed ad hoc facilis est rūsio,qđ licet p̄tractus a p̄incipio sint volūtatis,tñ postq̄ sunt in esse deducti tut necessitatis.l.sicut.C. de actio.z obli.z d.l.in cōmodato.s.sicut.nec.est cōsiderāda volūtas p̄ambula qz nihil operat circa actū nisi postq̄ fuerit in esse deductus. ¶ Quarto ꝛ Bar.multū stringit ff. Sali.qđ si dns mādat p̄curatori vt stipuletur vl aliū cōtractum simulatū faciat:tūc acgrit directa p̄curatori ex cōtractu quē facit p̄curator,z nulla acquirit actio dño,nihi ei cedat per p̄curatorē,vel nisi ex equitate.l.possessio quoq;.ff.si.s.tit.j. gl.in l.multū interest.C.quis alteri vl sibi:ergo nō pōt dici q̄ dns vere fecerit contractū non sibi sed p̄curatori contrahenti queratur directa actio.Ita etiā istud fundamētū Jo. de imo.hic tacite Sali.reprehēdit Bar.z similiter.d.Alex. in d.l.iij.s.si p̄curator.sed ante eos istud est fundamentū originale.Bar.hic ad fin.sue doctrine.Tū dicta opinio Bart.i d.s.seruus posset seruari vt p̄cedat qñ ex facto p̄curatoris nihil venit querendū ipi p̄curatori:qz sic coherea. p-
356 sone q̄ cedi nō posset vt p̄ usufructus.z fidei.qb⁹ ꝛcalib⁹ directa querit dño.l.gita.ff.j.z ibi Bart.z Paul.de ca.notant post gl.s.ad trebel.Bar.in d.l.possessio quoq;.ff.si possessio.z tunc pōt p̄cedere q̄ dns dicat vere facere.d.l.iij.si p̄curator.ibi.d.Alex.ita in ſpecie saluat Bar.Similiter qñ qs p̄trahit matrimoniū p̄ p̄curatorē tūc vere dr ipse ꝛbere,p̄curator nudū ministeriū p̄estare,sicut z nūcius.C ff.de p̄ocu.in.vj.Bart.z alij in l.possessio quoq;.ff.si possessio.s.titu. j.Barto.in.l.q bōa.ff.si alieno.in.ij.col.sup ꝛa de dā infecto.
357 ¶ † Sup ꝛascripta fundamenta Sali.z aliorū sunt ꝛ scom mēbrum Bar.in d.ff.seruus.Sz ꝛ primus mēbrum qz ēt qñ mādat delictū z sic illicitum,cōsequent qñ mādatū ē nullum,qz i delictis q̄ tamen mādās dicat vere facere est tex.expressus ff. c.mulieres.in fi.de sent.excō.vbi tex.formaliter dicit q̄ is vere cōmittit,cuius authoritate vel mādato delictum cōmitti p̄bat z ibi do.Ant.z do.Abb.ad hoc multum ponderant illuz tex.in verbo.vere.Sed ad illuz ter.rūdit Bar.in l.sed si vn⁹. ff.seruus.in vlt.co.q̄ ille tex.loquit quo ad peccatum mortale z sic quo ad forum cōscientie vbi magis cōsideratur animꝰ q̄ factum z sic vere facit qz cōstitit in animo:tamē si inspicim⁹ ipsum actum non vere facit z istam sol.sequit simplicit Jo. de imo.hic,i pe.col.ergo,p̄ista sol.Adde bonū tex.ff pe.dilt. j.in c.periculose.istā sol.reprobat do.Sbb.id.c.mulieres p
358 illū.tex.† vbi agit ff pena excōicatiōis imponēda qz nulla maior ē de iure cano.extiij.q.iij.c.cozripiant.z equiparat mozti,c.per venerabilē.circa medium qui filij sint legi. ¶ Silio secdo mō rūdit ad illū tex.Bal.in.c.si quis decesserit.si de feu.fue. contro.inter dūm z agna.q̄ aut cōsideram⁹ actū qui p̄ocedit ab aliquo,z tūc q mādat nō dr vere facere,aut cōsideram⁹ passiue respectu patientis z tunc mandans dr vere facere ita intelligit dictū.c.mulieres. ¶ Silio z tertio mō rūdit Ludoro.hic in vlt.charta q̄ dū tex.ibi dicit is vere cōmittit,intelligit,sez in legē,nō aut i faciēdo delictū qz etiā mādās dr vere
359 cōmittere:† qz tale verbū cōmittere,est cōe ad cōp̄rehēdēdū vere tam mādantē q̄ mādatariū.l.nō dubiū.C.de legib⁹.cuz
360 aliis per eū allegatis. ¶ † Secdo cōtra Bar.adde q̄ si p̄curator cū sufficienti mādato iurat falsum in animā dūi:dns est periurus vere z recta via,nō aūt ficte ꝑm Bal.in.c.cū dilect⁹. i vlt.co.& ozdi.cog.Cū teneas doctrinā Bar.hic q̄ est tutior z melior q̄ illa q̄ ponit Bar.in.d.l.si vn⁹.ff.seru⁹.z ita etiā dicit Jo.de imo.hic in vlt.char.cū ēt sequit.d.Alex.in.d.l.iij. ff.si p̄curator. ¶ Silia doctrinā satis plixā sup ꝑ tradit Sal. in.d.l.nō ꝛo minus,quā refert z segit Lud.ro.hic,cā videas p te,aliā tradit Jo.de imo.hic cōsiderādo quinq; casus z hic p eū. ¶ Predicta iducit Bar.ad vulgarē z vtilē.q.an ille q facit dictū per aliū,puniat ex verbis statuti sicut si ipse fecisset,
361 † z sic an statutū ponēs penā p̄ delicto puta p̄ homicidio,intelligat imponere eandē penā mandāti.z sic ei cui⁹ mādato tale delictuz fuit cōmissum.Bar.hic distinguit q̄ aut statutuz loq̄t ff:p̄ ut qz dicat p̄ homicidio,vel p̄ vulnere ꝛponat talis penaz:tūc cōprehēdat ēt mādatē:z ꝑ ōt eē casū i l.hec ꝛba. j.de adul.q tex.tñ vr loq in persona cum dicat ne qs posthac stupra vel adulteria scies dolo malo.z sic dūt ne qs,z dū dr scies,vr in ꝑsona loq:q̄uis Bar.ibi alit declaret illū tex.ponēdo alia verba q̄ verba illi⁹ tex.Sz saluādo Bar.dic qđ ille tex optime pbat p̄imū mēbrū Bar.loquit in rē:qz illa ꝛba ne qs post hac stupra vel adulteria vl factū scies dolo malo.referuntur ad personā iudicis,vt etiam ibi gl.z Bar.tenent.z est sensus ne qs iudex postbac adulteria impunita dimittat ꝛc. Ego aūt p̄obo q̄ iste intellect⁹ ad illū tex.non solū est verus

imo necessarius,ꝛ impossibile est aliter dici,q2 cũ tex.ibi ex
presse dicat ne qs post hac stuprũ adulteriũ vel factũ,pōde-
rat verbũ factũ,ergo loquit de delicto in facto in preteritũ:
ergo nō pōt referri ad psonas cōmittentiũ i futurũ,ergo ne
cessario vult dicere qđ iudex posthac sciens dʒ punire stuprũ
adulteriũ vl' factũ,ergo cũ illa ṽba nō referant,tñ referri pos-
sũt ad psonas deliquētiũ,ergo q̄ ad eas sunt verba in rē,ergo
cōprehēdit ēt suadētem vt ibi tex.ergo Bar.bñ alle.illũ tex.
qñ verba edicti sunt neutra.Melius ergo facit ali⁹ tex.i.l.
si seruuʒ.§.ptor ait,in.ver.nō dixit pretor.š.de acq.here.vbi
litera bñ exprimit qđ nō dixit ptor si qs amouerit sed si p q̄
factũ erit vt amoueat.Aut statutũ loquit in psonā,puta q2
dt si qs fecit homicidiũ,ꝛ tũc non cōprehēdat mandans.l.aut
qui alter,§.fi.vbi fit ista distinctio.j.q̄ vi aut clā.ꝛ ita distin
guit Bar.in.d.l.sed si vn⁹.§.seruus.in vlt.col.ꝛ in.d.l.si ser
uũ.§.pretor ait.ꝛ in l.si quis id qđ in prin.š.đ iurisdi.om.iu.
ꝛ i d.l.hec verba.ꝛ i d.l.aut q alit §.fi.vbi dt ita se illo ian alit
cōsuluisse.idē.sequit Bal.in.l.nō ideo min⁹.in vij.q.ꝛ ibidem
Sali.C.de accu.Bal.in l.transigere.in vl.co.C.đ trāsa.An.
in l.si pater.j.de his q̄ in frau.cre.do.Abb.in c.mulieres.de
senten.excō.Pet.đ an.in cōnēto.c.canonũ statuta.de cōstitu.
in.xliij.co.in ver.si statuto canet qđ quisq₃ maleficiũ fecerit.
Ang.de Are.in tractatu suo maleficiorũ in verbo sēpro.mā
datorē.Floria.in.l.ita vulnerat⁹.ff.ad l.aqui.ꝛ ista videt esse
magis cōis opi.¶Cōtrariā opi.q̄ tale statutũ indistincte si
ue loquatur in rē,siue in personā habeat locũ in mandante,tʒ
Cy.post Jac.de Are.in d.l.nō iō minus.in v.q.ꝛ in l.si per a
liũ ūs.ne quis eũ qui.in hoc pũcto multũ variauit in.l.gallus.
§.quid si is.ꝛ ibi Are.š.de lib.ꝛ posthu.Lud.ro.hic in vlti.
charta.idē Bal.in tit.de pace cōstātie.in.xiiij.co.in verbo a-
liqd.vbi dt qđ qui p aliũ facit dicit ipse facere:q̄ interpreta-
362 tio licʒ eũ hʒ locum in statutis † q2 naturalis rō potentissima
est in statutorum interpretatione.Pro ista opi.ꝯ Bar.ꝛ se-
quaces stringũt multi tex.ꝛ multe bone rōnes.in primis bñ
facit tex.in l.diuus.§.scribere.iūcto pncipio illi⁹ tex.j.đ fal-
sis:vbi in materia a meri delicti edictũ loquitur in per so-
nā q2 punit pena falsi scribētē sibi sua manu aliquid in testa
mento vel codicillis:ꝛ tñ si per aliũ sibi ascribat,icidet in pe
nā edicti ꝛ sic statutũ imponēs penā ꝛ loquens in personā cō-
prehendit illũ qui per aliũ facit.Nisi respōdeas ad illũ tex.q̄
ibi iō sit q2 alias illa dispositio de facili redderetur illusoria
quo casu ēt lex penalis extēdit,vt est tex.melior de iure inc.si
363 ciuitas.de sentē.excō.i vj.Ubi patet † q̄ verba ꝯ naturā suā
late interpretat,qñ alias dispositio redderet de facili eluso-
ria,nisi dicta interpretatio sumeret vt ibi dicit litera.ꝛ ita il-
lũ tex.multũ.no.d.Ab.in.c.fi.ad fi.de prebē.facit tex.i l.j.§.
pecuniā.ꝛ i l.sequēti.š.de calumniato.ꝛ gl.no.in c.q̄ꝗ.in gl.
fi.de vsuris.in.vj.Bar.in l.oēs populi.in iij.q.vj.q.princi.š.
de iuſ.ꝛ iu.ꝛ dt tex.dicto.§.scribere.dicā ēt inferius.¶Scđo
ad idē.l.Bar.facit tex.in l.si quis id quod in fi.iuncto prin-
364 cipio illius.l.ff.de iurisd.om.iu.† vbi in materia đlicti pu
niēdi lex loqt in psonā si quis corruperit edictũ ptoris,et tñ
ꝯtinet ēt mādās.ad idē.l.pe.in primo ꝛ scđo respōso.ff.ne qs
qui.ꝛ tex.in l.j.§.deiecisse.ꝛ §.quoties j.de vi ꝛ vi ar.per que
iura patet q.l.penalis loquens personaliter tā cōprehendit
ēt mandātē.¶Tertio principaliter ad idē allego tex.in.c.si-
365 gnificauit i ij.respōso đ iudeis†.vbi pena q̄ iponit psonalit
portātibus arma,vel merces prohibitas saracenis,hʒ locũ
etiam in mandante vel mittēte per nunciũ.Per illuʒ tex.no
ibi.Abb.in iij.no.q̄ dispositio ēt penalis loquens psonalit-
ꝛ concernens actum psone,cōprehendit nedũ facientez,sʒ
ēt mandantē,nā tex.in c.ita quorundā.e.ti.đ iudeis punit tri
plici pena portātes merces prohibitas ad infideles.ꝛ in d.c.
significauit.đcidit qđ nō solũ incidũt in penā illi q tales mer
ces personaliter deferũt,sʒ ēt illi qui per nunciũ mittũt:nisi
respōdeas,vt š.xxi.respōdi.¶Quarto facit tex.i c mulieres
de sent.excō.iuncto.c.si quis suadente.xvij.q.iiij.vbi tex.loqt
personaliter si quis iniecerit manus violētas in clericũ,ꝛ tñ
366 tex.in.d.c.mulieres.in fi.dt† q̄ is bene committit cuius au
thoritate vel mādato delictum cōmitti probat ꝛ ibi illum.
tex.notant.d.Ant.ꝛ d.Abb.ꝛ ibi dt d.Abb.q̄ ille text.sing.
pbat in verbo vere.q̄ statutũ loquēs in faciēte delictũ cō pre
hendat etiā mādantē,ex quo dicit vere facere đ q̄ tex.dixi.š.
proxi.in precedenti articulo.¶Quinto facit gl.no.in c sicut
dignũ.§.fi.in verbo consiliũ de homi.ꝛ ibi dicũt Jo.an.ꝛ do.
Abb.qđ illa gl.multũ vtunt assessores iuris ciuilis inducen-
tes eam ad intellectũ statutorũ punientiũ homicidas,vt com
prehendant ēt mandantes.¶Sexto p ista pte ē đcisio in ter
minis eiusdē Bar.ꝛ doctrina ieuitabilis i l.queadmodũ cir-
367 ca mediũ.C.đ agri.ꝛ cē.li.xj.vbi tʒ Bar.† q̄ lex puniēs male

ficia debet extendi sicut lex fauorabilis cũ pertineat ad fauo-
rē reipubli.cui⁹ interest delicta puniri.l.ita vulnerat⁹.j.ad l.
aql.Et p hoc infert terminos nostros q̄ pena statuti punien
tis facientē maleficiũ,punit ēt fieri faciēs.ad hoc ē talē.d.l.
si qs id qđ per eandē doctrinā et tradũt Bar.ꝛ Ange.post
Dy.in l.ij.§.exercitũ.j.de infami.Bal.in l.nō sine circa fi.C.
de bon.que libe.Jmo.ꝛ do.Ale.in.l.cũ qdā.š.de li.ꝛ posthu.
Pau.đ ca.l.bona fides.š.deposi.ꝛ in cons.xxiiij.qđ inci.viso
pũcto.in pe.col.Lu.ro.in cōsi.cv.inci.viso themate ppositio ꝛ
allegationibus.Jo.de ana.c.j.de malefi.ꝛ late.d.Alīc.pa.
leot.inter cōsilia.d.Ale.in cō.ccccl.qđ inci.visa quadā cōsti
368 tutione.Tu cōfirma †q2 statutũ cōcedēs premiu accusāti đ
linquentē extēditur ēt ad denũciantē fauore reipublice,ne de
licta remaneāt impunita fm Jo.an.in additionibus Spe
ti.de denũ.§.j.refert ꝛ sequit Ang.in l.diu⁹.j.đ custo.reorũ.
Lu.ro.in l.si qs in graui.§.hi quoq₃.p illũ tex.q bñ facit š.ad
sylla.Are.ꝛ Jmo.in.c.ij.de accusa.Si ergo dispositio impo
nēs pen.delinquentibus cēset fauorabilis q2 est inducta fa
uore reipublice vt dixi,ergo dʒ extēdi de casu ad casũ,vt ē
tex.no.in l.hoc mō.š.de cōdi.ꝛ demō.Ergo lʒ mandans non
dicat vere cōmittere delictũ vt dixi š.i articulo pcedēti atta
mē cũ dicta dispositio emanarit fauore reipubli.dʒ extēdi ēt
ad casũ fictũ.l.gallus.§.quid si is.iunctā gl.in verbo vtilita
tē.vt dixi.š.de li.ꝛ posthu.¶Septimo p ista parte Are.in d.
369 §.si is,arguit subtilit cōsiderādo† q̄ mādās dicit eē princi-
palis cā delicti cũ mandatarius in dubio nō fuisset aliās fac
turus nisi mandatũ pcecisset l.j.in fin.C.de raptu vir.q̄ text.
ad hoc allegat Bal.in l.data opera.C.qui accu.nō pol.idē tʒ
Bar.in l.non solũ.§.si mādato.in vl.co.j.de iniurijs.Bal.no
tabi.ꝛ Pau.de ca.in l.j.vbi dixi.C.đ ser.fug.Ut ergo euitet
absurditas,vt is qui fuit principalis cā delicti n eque puniat
370 certe hoc statutũ cōprehendit etiā mādatariũ ꝛ† quelibet
l.alias nō extedēda extēdi dʒ vt euitet absurditas,vt l.scire
oportet.§.aliud aũt.š.de excu.tut.Bar.in l.oēs populi.š.đ
iuſ.ꝛ iu.Ego cōfirmo istā rōnē Are.per illud q̄ in proposito
nrō dt no.Bal.in cōsi.lij.primi vo.incipit.casus talis est statu
371 to ciuitatis cauetur ꝛc.vbi dicit †q̄ mādans ē plusq̄ homi-
cidia,q2 est priceps delicti.l.in hoc iudicio.ad fi.š.đ ser.cor
rup.ꝛ magis delinquit quā mādatarius.Patet q2 delinquit
in se itē in aliũ videlicet mandatariũ,cuius animũ mandato
corrũpit,ꝛ in illũ in cuius persona homicidiũ fuit commissũ.
c.j.de crimine fal.ergo fortius dʒ puniri pena ipsi⁹ statuti q̄
mandatarius,q solũ dlinquit occidēdo.l.athletas.§.pōponi
us iuncta.l.pe.j.de his qui no.infa.gl.in c.gaudemus.in gl.
fi.de diuor.¶Octauo ꝛ vltimo p ista pte ꝯ Bar.cũ facit pul
372 chra ꝛ subtilis rō†nam in delicto considerant duo extrema
quorũ vnũ est principalius altero,videlicet animus delin-
quētis.itē executio delicti.Animus aũt in delictis principa-
liter attēdit.l.verũ.ij.in prin.j.de furtis.ꝛ l.j.§.diuus.j.de
sica.ꝛ l.is qui cũ telo.C.eo.tunc si ille qui mandat delictum
fieri vere hʒ animũ deliquendi fictũ.tñ per aliũ delictũ exe-
quit illũ i illo actu cōcurrat veritas animi ꝛ fictio executionis
certe fictio succũbit veritati tanq₃ principaliori ꝛ nobiliori.
l.filio quē pr.š.de lib.ꝛ posth.ꝛ in l.in reb⁹.C.de iure dotiũ
Et sic pōt dici hoc delictũ vere fuisse cōmissũ p mandantē ro
ne primordij veritatis,arg.l.cũ fili⁹.§.heres.š de le.ij.ergo
cōprehenderet i statuto.Cōfirmatur ista ratio optime p tex.
in l.certe.§.j.j.de precario.vbi possessio in cuius acquisitiōe
animus ꝛ corpus requirunt.l.licet.C.de acqui.pos.ꝛ l.quēad
mo.š.co.si fuerit acquisita p pcuratorē dicit vera ꝛ propria
possessio,ꝛ non ficta.vt ibi est tex expressus qđ nō pōt ex alio
causari nisi q2 dñs vere hʒ animũ acquirēdi possessionē,licʒ fic
te interueniat actus corporalis q2 mediāte pcuratore fuit ac
quisita.¶Tenendo istā opi.que est de iure verior,ñ ob.tex.
in d.l.aut qui aliter.§.fi.j.q̄ vi aut clā.in quo se fũdat Bar.
q2 respondit subtilis Raph.Fulg.in d.l.iij.§.si procurato.
š.qđ quisq₃ iuris.qđ ille tex.habet aliũ sesũ videlicet q si edic
tũ loquatur in personā.cōprehendatur solũ dñs mādans vl'
faciens:si aũt loquatur impersonaliter vel in rē,tunc nō solũ
comprehendit dñs.sed ēt alij ibidē enumerati in §.pe.ꝛ hoc
mō non probat distinctionē Bar.Sed tu caue qđ postea ille
tex.in fi.vltra predicta ēt subiungit q̄ cũ illud edictũ loquat
in rem,siue ego fecissem siue si iussi interdicto qđ vi aut clā te
near.ꝛ istũ finē pōderauit Bar.¶Limita istā cōclusionē duo
bus notabilibus modis.q2 imo nisi lex vel statutum diceret
quicunq₃ per se vel personaliter vel suis manibus commise
373 rit tale đlictũ.Et sic quādo in statuto esset appositũ tale ver
bũ iponēs vnicā personalitatem tunc in tali statuto nō com-
prehenderetur mandans vel faciens:q2 tũc talia verba sunt
precise denotantia factum vere ꝛ non interpretatiue.vt est

Gl.no.in

gl.no in cle.j.in verbo publice ꝛ ꝑsonaliter de vi.ꝛ ho.cle.q̄ꝫ
gl.ad hoc reputat sing.Ab.in d.c.mulieres.de sen.exco.ꝛ i
d.c.significauit.de iudeis.cā ēt reputat sing.d.Car.flo.i cle.
j.§.nos itaqꝫ.in xxj.no.de iureiu.Et ita p illā gl.in spe limi-
tat Lud.ro.hic in vlt.col.d.Alex.d.l.iij.§.si procurator.Are.i l.
Gallus.§.qd si is.Bal.i l.si qs decesserit.si de feu fue.ꝯtro.i
ter do.ꝛ agna.Facit qd vult Bal.in c.j.§.iniuria.circa fi.ꝺ pa
374 ce iur.fir.vbi tenet† qd qñ statutū punit occidētē ꝓpꝛijs ma
nib⁹ qd mādās nō cōp̄hēdat.Facit tex.in.l.vnica §.is ita.in
verbo suis manib⁹.C.de cadu.tol.ꝛ in d.l.si qs id ꝙ circa fi.
in verbo suis manib⁹ ꝛ in.l.j.in pn i verbo suis manibus.ff.
de eo p quē fact.erit ꝛ in.l.itē si obstetrix.in prin.in vbi.suis
manib⁹.ꝺ.ad leg.Aquil.in c.periculose.in vbo ꝓpꝛijs mani-
bus de pen.di.j.ꝛ tex.cū gl.in c.quicūqꝫ in vbo ꝓpꝛijs mani-
bus.de heret.i vj.ꝛ in l.iubem⁹ ꝑ hāc.l.i pn.i verbo per suā
manū.ꝛ ibi pulchre no.Bar.ꝺ eroga.mili.ann.li.xij.C.ꝛ gl.
in d.cle.j.§.nos itaqꝫ in verbo p nostras manus.ꝛ ibi do.Car.
in xxj.no.Facit bene tex.in c.j.in verbo ꝑsonaliter ꝛ ibi ad h
no.d.Abb.de offi.dele.Itē facit ꝙ pulchre notāt Bar.ꝛ Jo.
de platea in l.ꝓbatorias.per illū tex.cū gl.C.de diuer.offic.
li.xij.Aduerte ꝙ tex.i d.cle.j.§.nos itaqꝫ.in verbo p nostras
375 manus de iureiu vult † ꝙ papa suis manib⁹ imperatorē ꝯse
cret,inungat,ꝛ coronā i imponat:vnde dicit alibi singulariter
376 Bal.i §.ad h in vij.co.de pac.iur.fir.ꝙ Imperator† Ale-
manus dꝫ ire personaliter romā ad suscipiendā coronā nec
possit ei mitti alibi.s.in Alemaniā p papā.Itē dꝫ imperator
ire ꝛ nō mittere tñ Bal.de q̄ valde admiror nō fuit ibi recor
dat⁹ de tex.in d.cle.j.§.nos itaqꝫ.¶ Sꝫ aduerte ꝙ do.Car.
Flo.in.d.§.nos.itaqꝫ in.xxj.no.nulla facta mētiōe de Bal.te
net ꝯriū,nā i telligit illū tex.volētē ꝙ papa suis manib⁹ cōsē
crat imperatorē,ꝛ ei coronā imponit:vt procedat si impera-
tor sit presens Rome alias h fit p manus legatorū pape vt
ibi fuit actū:ꝛ ibidē plenius p eū ¶ Itē adde ꝙ alibi Hemi.
in c.statutū de offi.ꝛ le.i.vj.post Pau.de eliza.refert p illū
tex.fuisse obtētū ꝙ cū clemes papa.v.mādasset Imperatorē
Henricū i ecclesia sancti Petri ꝺ Roma coronari sub certa
forma ad illā pp impedimētū regis Roberti accessum habe
re nō posset,fuit extra ciuitatē Rome coronat⁹ quē corona-
tionē postea clemēs papa valuisse declarauit ꝛ ista bñ not.vt
scias qd rñderes si super hoc fueris interrogat⁹.¶ Sed re-
deundo ad ꝓpositū nostrū,ꝯ istā limita.ab oībus approbatā
fortiter videt obstare tex,in d.l.diu⁹.in prin.iūcto.§.scriber.
j.de falsis.Nā in prin.dicit ꝙ qñ alteri⁹ testamētū vl codicil
los scribens ascribit sibi legatū sua manu,tenet pena falsi pō
dera illud sua manu postea in.§.scribere,ꝺt tex.ꝙ scribēs le-
gatū punire videt non solū eū qui manu sua id facit, sed etiā
eū q per seruū vel filiū suū i potestate legato honorat.Et sic
ibi lex penalis loquens p verba ꝑsonalitatē importātia, scꝫ
manu sua,tñ cōpꝛehēdit etiā fieri facientē p aliū.Nec aliqd
facit si dicat ꝙ ibi tex procedit vltra se declarando put alibi
videt dicere Bar.i.l.j.in pri.ꝺ.de eo p quē fact.erit.ꝛ sic ibi
tex.vltra ꝓcessisset ita amplīādo ꝓpter illa vba sua manu, ñ
cōp̄hēdat nisi ipse personaliter faciēs qꝛ ista solutio non tol-
lit difficultatē.Vñ omissis alijs varijs sol.q̄ solēt tradi ad illū
377 tex.videt † ꝙ rō quare scribēs sibi aliquid in testō incurrit
in penā falsi,vel quasi falsi.est propter cōmodū ꝙ ex eo ꝯseq
tur ꝙ sibi ascribit ideo cessante cōmodo cessat.d.l.cornelia.
ita dicit tex.in l.si pater.j.e.ad.l.cor.ꝺ fal.vnde qꝛ seruo aut
filiofa.scribētib⁹ sibi aliqd in testō alteri⁹ cōmodū q̄rit dño
vel patri,iō.l.cornelia locū hꝫ.Istā rōne pūctualiter assign a
tex.in l.de eo.in prin.j.ad.l.cor.de fal.alias de facili posset
eludi illa lex cornelia.si pater aut dñs qui sub pena falsi ꝓhi
bent sibi ascribere legata in testō alteri ꝓcurent scribi p ser-
uū aut filiū in ptāte ꝙ oīno cōmodū dicti legati eis acquire-
ret,vnde ne lex cornelia pēalis eludat fit extēsio.c.si ciuitas.
378 de sen.excō.¶ † Scdo pricipaliter ꝓdictā ꝯclusionē limita
nō ꝓcedere in excelsa ciuitate Mediolani vbi sunt duo statu
ta vnū ꝙ nullus corporaliter puniat nisi lege municipali ca-
ueat.sed al's pecunialiter puniat arbitrio potestatis.Item
alio statuto canet qd si qs homicidiū fecerit capite puniat ita
qd moriat:tūc nō cōp̄rehēditur mandans fieri homicidiū,vt
puniat pena capitis,ꝛ sic pena mortis qꝛ non ē homicida sim
pliciter,sed ꝺm qd vt no.in c.i.de offi.de leg.qꝛ ñ ē homici-
da formalis ꝛ ꝓpꝛie ex quo suo ictu nō occdit sed ē homici-
da casualis qꝛ ipse est cā homicidij.vt l.j.§.quoties.j.de vi ꝛ
vi arma.Itē in istis statutis nō hꝫ locū iterpꝛetatio extēsiua,
qꝛ est tacita sed excludit p primū statutū ita subtiliter ꝛ lati⁹
cōsuluit Bal.i cōsi.xlij.alias.xcij.alias.lij.primo vo.ici.talis
casus est statuto canet ꝛ sic idē esset in oībus alijs ciuitatib⁹
379 ꝛ locis in q̄bus similia statuta reperiūtur.¶ † Tertia prin-
cipalis fuit opi.negatiua ꝛ sic de directo ꝯria ꝓcedēti, ꝙ sta-
tutū imponēs penā p homicidio vel vulnere vel alio delicto
nō cōpꝛehendat mādātē aut.scenitus.coll.v.qꝛ mādās nō oꝫ
vere facere sed ficte ꝛ impꝛopꝛie.l.j.§.deiecisse.vbi glo.j.ꝺ
vi ꝛ viar.in verbo videor ibi Bar.facit tex.in c.vt fame.ad fi.
in vbo vř.de sen.excō.in anti:est bonus tex.in c.ij.ꝛ ibi Abb.
ad h not.de cle.pug.in duel.vbi dicit ꝙ ex eo nō dꝫ homicida
reputari ex q̄ nō ipse sed alius pro eo in duello occidit ꝛ tex.
in c.si qs viduā.l.dist.Sꝫ in statutis verba ꝯbēt capi ꝓpꝛie ñ
ficte.l.iij.§.hec vba vbi Bar.ꝛ alij no.ꝺ.de neg.gest.Bar.i l.
j.§.q interdictū.j.de fur.Et istā parte late tꝫ Albe.de rosa.in
iij.parte statutorū.in q.lv.vbi dicit ita fuisse cōclusum ꝛ dter-
minatū Bononie facit qd vult Bal.in.l.ex hoc iure.ꝺ.de iu
380 sti.ꝛ iure.vbi tꝫ † ꝙ statutū prohibēs fieri pacē homicide ñ
hꝫ locū i mādāte cui⁹ mādato factū fuit homicidiū.¶ Quar
ta fuit cōsideratio Jaco bu.in l.nō dubiū.C.de legib⁹ cuius
doctrinā cōmendat Pan.de ca.in l.si per aliū.ꝺ.ne quis eū
qui.Qd aut statutū loquit p verbū denotās factū immedia-
tū,vt qꝛ dicit si qs occiderit,ꝛ tūc nō cōpꝛehēdat mandans.
Aut statutū loquit p verbū ꝺnotās actū mediatū,puta qꝛ di
cit si quis cōmiserit homicidiū,ꝛ tūc eadē pēa dꝫ puniri man
dās:qꝛ tūc mandās dicit vere fecisse ꝛ non interpꝛetatiue,
¶ Quinta ꝛ vlti.fuit dist.Bal.in.l.oēs populi.in.viij.col.ꝺ.
de iusti.ꝛ iur.vbi distinguit,qd aut statutū loquit de indulgē
tia pene puta qd heredes habeāt pacē remittētes penā ꝑso
naliter,ꝛ tūc cōp̄hēdit mādātē qꝛ cū loquat fauorabiliter be
nigna interpꝛetatio extensiua est admittēda.l.in his ꝛ l.hoc
mō.ꝺ.de condit.ꝛ demon.ꝛ in l.nō sine.C.de bon,que lib.ꝛ in
l.diu⁹.ꝺ.ad sylla.ꝛ hoc etiā tꝫ Bal.in transigere.in vlti.col.
C.de trāsa.Aut statutū loquit de pena imponenda:ꝛ tunc
aut statutū addit citra ius cōe faciēs delictū illud ꝙ de iure
381 cōi nō est.Puta statutū dicat † ꝙ si quis inueniat de nocte ꝑ
niatur in centū:mō scholaris mittit famulū de nocte.non pu
nitur scholaris ꝛ sic faciens:qꝛ statutū inueniēs materiā deli
cti de nouo limitate materie dat penā;ergo terminos suos ñ
egredit.Tñ isto casu ꝺm Bal.in l.nō ideo minus.C.de accu.mā
dās debebit saltē extraordinarie puniri arbitrio iudicis.l.
pe.j.de extꝛaordi.cri.ꝛ l.j.§.expilatores.j.ꝺ effr.acto.ꝛ expil.ne
alias cōtingat absurdū.s.p principalē in aliquo nō puniri ꝯ l.
ita vulnerat⁹.j.ad.l.aquil.Aut statutū imponit penā regula
rē ꝛ cōgruētē ꝺm qualitatē delicti,ꝛ tūc cōpꝛehēdit etiā man
dantē qui ex particeps delicti,alias secus,de quo vltimo etiā
382 sequit do.Abb.in d.c.mulieres.de sent.excō.† Tene secū
dam opi.quā.ꝺ.retuli q̄ est de iure verior,qd statutū puniēs
cōmittente delictū idisticte cōpꝛehēdat mandantē vl facien
te per ea que superi⁹ late adduxi quāq̄ prima dist.Bar.
383 superius relati videat esse communior.¶ † Successiue iquā
tū Bar.attingit an inhabilis possit esse pcurator ad substitu
endū habilē procuratorē dixi ordinarie in.l.j.§.itē acquiris
mus.ꝺ.titu.j.vbi Barto.ꝛ alij ponūt ideo hic non examino.
384 ¶ † Quarto principaliter qrit q̄ fuit causa introducēde
fictionis respōdit Bart.ꝙ equitas,vt est tex.no.in l.postlimi
niū.in pri.j.de ca.ad aliquē effectū iuris.l.j.§.si vir.vxori.ꝺ.
titu.j.ꝛ vbi cessat equitas etiā fictio.l.q in vtero.ꝺ.de sta.ho.
ꝛ hoc etiā tꝫ Bar.ꝺ.in ij.oppo.prime partis vbi aliquid teti-
gi.Sed cauet qꝛ imo aliqñ videt qd fictio fingat ex odio ꝛ nō
ex equitate,cū lex fingat damnatū in metallū ꝛ deportatū eē
mortuos,lꝫ vere viuāt vt est tex.in l.j.§.fi.de cōtrata.ꝛ ꝓpter
hoc dicit Car.flo.i cle.ꝙ circa in.xix.q.de elec.rep̄hēdit Bar
hic ꝛ tenet ꝙ fictiōes fundātur ex aliqua speciali rōne monē
te legislatorē ad fingendū p quā recedit a iuris cōis disposi-
tione.c.de multa.in fi.de ꝓb.ꝛ hoc dt esse tutius ꝛ ꝙ nō pōt
capi aliqua calūnia.Tu dic ꝙ ēt in.d.l.§.fi.ꝺ.de cōtratab vř
subesse equitas,vt delicta puniat.l.ita vulnerat⁹.ꝺ.ad l.aql.
nā lex vel statutum puniēs maleficia cū respiciat fauorē rei.
cēset fauorabilis ꝛ tāqꝫ fauorabile venit extēdēdū ꝺm Bar.i
l.qnēadmodū circa med.C.de agri.ꝛ cēsi li.xj.cū multis ꝯcor
dāt,quas ad h vltimum dedi.ꝺ.in q.pri.ꝓcedenti.Itē adde
385 ꝙ simil'r filius exheredatus in testō patris † habetur p mor
tuo ꝛ sic licet viuat naturaliter tñ fingit mortuus,vt est tex.in
l.j.§.si pater emancipat⁹.in fi.ꝺ.de cōiu.eum emā lib.decla-
rado vt p Bar.in l.q in alienā.§.interdum.i.ij.op.ff.de acq.
386 here.¶ Circa hoc tāgit hic Bar.† an aditio hereditatis ha
beat vim solutiōis an simplicis cōfusionis qñ debitor succe-
dit creditori vel contra ꝛ distinguit vt hic per eum de q̄ etiā
aliquid per Bar.ꝛ alios in d.l.heres a debitore.§.fi.ꝛ in l.si
debitori.§.infra de fideiusso.ꝛ in.l.si socer.in prin post.gl.ibi
sol ma.Pan.de ca.in ꝯsi.ccclx.inci.notādum est ad euidētiā.
¶ Inquantum tamen tenet Bart.quod si in casu in quo
successio hereditatis habeatur loco solutionis heres lucra

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

tur tunc nõ habetur loco solutionis: q2 eq̃tas ex qua fuit itro
ducta dicta fictio, fuit ne heres patiat̃ dãnũ, nõ aũt vt lucrum sentiat ergo tũc locũ non habebit. ad hoc adducit tex. quem ita itelligit i. d. l. heres a debitore. §. fi. Nã ibi hẽs lucrat̃ q2 ibi ꝑ actione stricti iuris qua tenebat̃ principalis puta ex mutuo cõsequatur actiõe mãdati q̃ ẽ bõe fidei ⁊ sic pinguior ⁊ favorabilior. §. actionũ. insti. de actionib⁹. ⁊ ita ẽt d̃t Bar. in d l. heres a debitore. §. fi. ⁊ ibidẽ sequit̃ Imo. ⁊ Rap. cu. ⁊ idẽ. Bar. in. d. l. si socer. in prin. iste itellect⁹ ad illũ tex. nõ ẽ ver⁹ nec tenẽdus q2 nihil est curandũ de tali lucro qđ qs cõsequit̃ ex eo ꝙ pro actione stricti iuris cõsequit̃ actionẽ bone fidei. l aureli⁹. §. fi. ff. de libe. lega. quẽ tex. ad hoc reputat sing. Io. d Imo. in l. si creditori. ff. de le. j. Sꝫ tu adđ similẽ i illa. l. si creditori. in v. marcellus. cũ l. seq. rõ est ꝑm Bar. ⁊ alios in d. l. si creditori ad fi. vbi dixi: q2 ex hoc nõ p̃t interesse creditoris nisi quo ad vsuras ⁊ fruct⁹ debitore existẽte in mora ⁊ sic d̃bitore negligẽte ⁊ sic delinquẽte ꝙ in dubio p̃sumẽdũ ñ ẽ l. merito. ff. p socio. Melior ergo verior est intellect⁹ ad d. l. hẽs a debitore. §. fi. quẽ ibi tradit pau. de ca. qđ iđ ibi fideiussori qui fuit heres creditoris nõ cõpetit actio mãdati ꝯ debiorẽ
387 principale: † q2 ad h̃ vt ei cõpetat est necesse ꝙ vere satisfaciat creditori, nec sufficit ficta solutio, vt est tex. in l. duob⁹. §. a fideiussore. q est. §. prim⁹. vbi dixi. ff. d iureiu. Cũ ergo ex aditiõe hereditatis causet̃ ficta solutio ñ aũt vera, vt hic p̃ Bar. nimirũ si ibi nõ cõpetit fideiussori actio mãdati. ⁊ ista ẽ pura
388 veritas ad illũ tex. ¶ † Quinto principaliter ⁊ vltimo q̃rit Bar. an plures fictiones possint circa idẽ ꝯcurrere ⁊ hic sumpta occasiõe interserit q̃õnẽ Gul. de cu. in l. ab ẽptiõe ad fi. ff.
389 de pac. † Qñ ꝑcurator meus tenet fundũ, ⁊ vẽditor cõstituit se p̃cario noĩe possidere, vtrũ procurator possideat vel retineat vsumfructũ, an ex hoc dño ꝑcuratoris ꝗre ⁊ directo querat̃ possessio ⁊ dñiũ. Istũ articulũ q2 subtilis est intẽdo bene ⁊ subtiliter examinare. Guli. de cu. in d. l. ab ẽptiõe ad fi. ⁊ i l. licet. in. xj. col. C. de acq. pos. tenuit qđ nõ eo q2 constitutũ est act⁹ fict⁹ ⁊ ficta traditio. Itẽ procurator ficte rep̃sentat dñm sed due fictiones circa idẽ currere nõ possunt. l. j. in fi. cũ gl. C. de do. promis. gl. no. i l. cũ post. §. gener. ff. d iure do. ¶ Ad idẽ adducit bonũ tex. in l. si vero ñ remunerãdi. §. j. ff. mã. vbi dicit̃ ꝙ si aliqs donatur⁹ fideiussori soluerit creditori fideiussor gꝫ actionẽ mãdati ꝯ principalẽ debitorẽ, eo q2 hic est vna fictio tm̃, q2 fideiussori tantũ videtur esse donatũ. Si naũt quis soluerit pro filiofa. vel seruo qui fuerũt fideiussores volẽs eis donare. tũc pater vel dñs non habent actionẽ mandati ꝯ debitorẽ. Rõ: q2 tũc ibi cõcurrũt due fictiones: vna q2 soluẽdo creditori vr̃ donatũ seruo. Alia ꝙ qui donat seruo vr̃ donare dño iđ tũc nõ ꝑcedit. Et ꝓp hoc subijcit tex. in versi. plane si fideiussor. ꝙ si seruus ipse vere soluerit, ꝙ tũc dñs hꝫ actionẽ mandati q2 tunc nõ esset ibi vna fictio. ⁊ ille tex. pro certo optime facit pro Guli. de cu. Bar. hic in vlti. col. r̃ndit ꝙ ibi ñ est aliqua fictio, sed qđ tex procedit ꝑm veritatẽ. ⁊ qđ ver. plane si fideiussor. corrigit ea que superius dicta sunt in seruit. in filio vero nõ corrigit̃. vñ siue seru⁹ ipse soluat vel alius p eo dñs agit mãdati, si vero ali⁹ soluit pro filio tũc pater non põt agere mandati suo noĩe. sed bene noĩe filij, vt ibi in gl. parua. Rõ diuersitatis est ꝑm cũ. q2 cũ ibi seru⁹ esset obligat⁹ ex cã peculiari, ⁊ sic domin⁹ erat obligat⁹ d peculio, nec seru⁹ erat donationis capax adeo qđ in eo residere possit: iđ trãsibat directo in dñm, sed filiusfa. cũ esset obligatus ⁊ etiam obligatio cõcurrebat in personã ipsius, certe qui soluit p eo volẽs sibi donare eum liberat ab obligatiõe nec ista donatio trãsit i patrem q2 ipse pater non erat obligatus. agit ergo pater noĩe filij ⁊ non suo noĩe. Et istã ratione diuersitatis assignabat Iaco. bu. eo audiente vt refert Bar. q putat hanc esse verã rõnẽ. ¶ Sed iste intellectus nullatenus est tenend⁹, ⁊ eũ etiã reprobat Io. de Imo. ⁊ bene q2 legũ correctio est euitanda. l. ꝑcipim⁹. in fi. C. de appel. ⁊ c. cum expediat. de elec. in. vj. † Itẽ q2 nõ verisimile ꝙ iuriscõsult. incõtinẽti se corrigat, l. nõ ad ea. ff. de condic. ⁊ demõ. Itẽ ⁊ forti⁹ q2 ille ver. plãe si fideiussor. loquitur d diuerso casu: scilicet qñ ipse seru⁹ vere soluit: sed in precedentib⁹ qñ alius p seruo vel filio qui fuerũt fidedeiussores soluit creditori aĩo donãdi ipsi filio vel seruo. Vñ cũ ille ver. plane, secũdus loquat̃ in diuerso casu nullatenus põt dici ꝙ corrigat p̃cedẽtia. Et sic melior ⁊ sustentabilior videtur esse intellectus Gul. ad illũ tex. Istã opi. Guli. de cu. tenuit Ang. ⁊ Imo. hic, ⁊ Ang. in. l. j. ⁊ in l. per ꝑcuratorem. C de acqui. pos. vbi nulla facta mentione de Gul. Ang. d̃t istud esse suũ nouũ dictũ idẽ tenet Ang. in. l. j. §. ꝑ ꝑcuratorem. ff. tit. j. ⁊ vr̃ etiam sequi Bald. in c. cum venissent in iij. col. de restit. spol. mouetur Ange. non per rationẽ fictionũ in qua se fundat Guli. sed eo q2 acquisitio que fit naturaliter, ⁊ sic p in-

strumentum nature directo agit in dominũ ⁊ ꝑcurator velut pica ⁊ organũ nudũ prestat ministeriũ. l. ꝙ meo. §. ꝑcurator. ff. tit. j. vnde tũc acquisitio nullo mõ cõquiescit in p̃sona procuratoris. Sed qñ acquisitio fit ciuiliter ⁊ sic p actu ciuile, vt in casu presenti, ⁊ procurator est capax eius qđ acquirit: tũc semper acquisitio pmo ⁊ immediate remanet in p sona ipsi⁹ ꝑcuratoris deinde trãsit in dominiũ. l. ea q̃ ciuiliter. ff. d acq re. do. Cõfirmatur istud fundamentũ ꝑ Io. de imo. hic ex notatis per Bar. in. l. j. C. p quas per. nob. acqui. ⁊ in l. qui mihi
391 donatũ. ad fi. ff. de dona. vbi vult Bar. † ꝙ licet per pactũ l. 9 cõmissorie vel adiectionis in die in qb⁹ trãsfert dominiũ ipso iure ex resolutione tituli, tamen si tale pactũ fiat procuratori re soluto postea cõtractu nõ acq̃rit̃ ipso iure poss. vel dominiũ per procuratorẽ ipsi domino eo q2 illa est q̃dã acq̃sitio ciuilis seu procedẽs ex actu ciuili, ⁊ nõ naturali ꝙ idẽ dicẽdũ in pposito. Sed huic fundamento respõdet ipsemet Ioan. d imo. sibi cõtrari⁹. in d. l. j. §. per ꝑcuratorẽ. ff. ti. j. ꝙ d. l. ea ciuiliter. loquitur in iure in quo acquisitio fit solũ p actũ ciuilẽ puta p stipulationẽ vel aliũ similẽ ꝯctũ. Sed in casu nostro acq̃sitio fit cõiter p actũ naturalẽ, scꝫ p ꝯctũ puta emptionis ⁊ vẽditionis licet ꝯtingat ꝙ act⁹ ciuilis cõstitui suppleat mate
392 riã actualis traditionis. † Unde primordinalis natura dispositioni venit attẽdenda. l. itẽ veniunt. §. cũ predixim⁹. ff. de peti. here. gl. no. in. l. certi cõdictio. in pn. ff. si cer. pe. Aliomõ respõdet Are. in d. l. j. §. p ꝑcuratorẽ. in vlti. col. ꝙ traditio ficta per cõstitutũ nõ est simpliciter ciuilis sed ẽt naturalis q2 subrogat̃ loco naturalis traditionis. l. j. §. si isti m̃. ff. ti. j. Sꝫ subrogatũ cẽset̃ idẽ cũ eo in cuius locũ subrogat̃. l. publius. §. titia. ff. de cõdi. ⁊ de. l. si dona. §. j. ff. de do. iter vi. ⁊ vro. aũt post fratres. C. de leg. he. facit vltra eũ ꝙ no. Bar. ⁊ alij il. po
393 stulãtẽ p illũ tex. ff. ad treb. Ubi tenent † ꝙ statutũ loquens in casu vero ꝑcedat etiã in casu ficto ⁊ subrogato loco cas⁹ veri qđ etiã tꝫ. d. Ab. in c. fi. in j. co. de arbitris. Tertio pro ista
394 opi. Gul. adde Bene facere † q2 cõstitutũ, ⁊ sic per actũ fictũ nõ trãsfert vera possessio sed ficta ꝑm Bal. in l. vnica. C. d suffragio. ⁊ Bar. met. vr̃ tenere ⁊ esse sibi ꝯri⁹ in l. titia. in princi j. de ver. obl. in vlti. co. in ver. sed qđ si do fundũ meũ parrio Tñ re vera Bar. ibi loquit̃ in casu in quo. l. requirit corporalẽ ⁊ verã trãditionẽ, vt est in casu. l. fi. C. de spõsa. tũc non sufficit ꝯstitutũ p cãm fictã, vt dixi, sed vbi, ñ regreret̃ corporalis ⁊ sic actualis traditio tũc cõstitutũ bene trãsfert verã possessionẽ, vt statim dicã Ego alias legẽdo dictã. l. ab emptione. ff. de pac. adijciebã p hac parte aliud fundamentũ. Nã cõstitutũ est act⁹ fict⁹, vt dixi, sed per actũ fictũ nõ põt vere acquiri aliqđ ius nec aliqua vera possessio ita videt ẽe doctrina Bar. in l. ẽptor. ff. de aqua plu arce. ⁊ in l. p ꝯst ꝯctum. in iij. col. ff. de dona. ⁊ in. l. j. vbi etiã Bal. C. pl⁹ val. qđ agi. Bald. in. l. si ex pretio. C. si cer. pet. Ang. ⁊ d. Alex. in l. si donatione. C. de col. Sꝫ dicas ꝙ illa doctri. Bar. ⁊ doc. in locis preallegatis locant̃ in contractu ficto, ⁊ simulato, ⁊ sic alias reprobato p quẽ verũ est est qđ nõ trãsfert possessio, nec aliqđ ius. Sed nos loquimur qñ ꝯct⁹ vere ⁊ realiter fuit celebrat⁹ a procuratore, ⁊ in illo ꝯctu fuit oppositũ cõstitutũ qđ est a iure approbatũ. l. qđ meo. in pn. ff. ti. j. ⁊. l. quisquis. C. de ꝯon. tũc p tale cõstitutũ trãsfert vera possessio licet causet̃ a ficta traditione.
395 ¶ Contrariã opinionẽ ꝯ Gul, † qđ per cõstitutũ, ⁊ sic per actũ fictũ acquirat̃ dño vera possessio, ⁊ verũ dominium tꝫ late Bar. in ista vlt. q. ⁊ latius q̃ alibi idẽ tenet Bar. in. d. l. ẽptio
396 ne. ad fi. ⁊ bene sequit̃ Bal. Ang. ⁊ Rap. fulgo. † Idem tenet Bal. in. l. vnica. §. ne aũt. in iiij. col. C. de cadu. tol. ⁊ i c. item vestitura de notis feud. ⁊. l. j. C. qñ lic. ab emptio. disce. vbi d̃t qđ ista opi. Bar. est ipsa veritas. Idẽ tenet Io. de Im. ibi ꝯtrari⁹ in d. l. j. §. per ꝑcuratorẽ. ff. tit. j. ⁊ ibi Lud. ro. do. Alex. ⁊ Are. Idẽ tꝫ Ang. de Are. in. §. actionũ. in. vij. col. instit. de actio. Io. an in addi. Spe. in titu. de confes. §. nunc videndum ver. quid si cõfiteor. d. Ant. de but. i. c. recesserit. in iij. col. de resti. spo. Et ista ẽ magis cõis opi. ⁊ sic tenẽda. Imo forti⁹ tenet Dy. in cõsi. xv. incip. qđ talis est ꝙ etiã per constitutum. Et sic p fictã traditionẽ factã nego. gest. acquirit̃ nobis dominiũ ⁊ possessio secuta ratihabitione, que mandato equiparat̃ l. fi. C. ad mace. ⁊ i c. ratihabitionẽ. de reg. iu. i vj. Pro ista opi. Bar. addunt optimũ tex. ⁊ meliorẽ de iure i l. certe. §. j. i verbo ꝑprie habere. dicit ⁊ ibi etiã no. Bar. ff. de p̃cario. ꝙ ibi est tex. ineuitabilis qđ p cõstitutũ vel precariũ ⁊ sic p actũ fictũ factũ ꝑcuratori acq̃rit̃ dño vera ⁊ ꝑpria possessio. Ad illũ tex. r̃ndet Io. de imo. hic in vlt. co. ꝙ ibi interuenit act⁹ naturalis ex quo q2 ꝑcurator rogauit vt sibi talis res ꝑcuratorio noĩe d̃ precario cõcederet̃ ⁊ ita etiã facta fuit cõcessio actualiter. nimirũ si tũc querit̃ dño vere, sed hic nõ interuenit actus natalis. sed ista solutio nõ est tẽenda q2 diuinari
restringi

restringit istã.n.q3 hic nõ poterit vẽditor cõstituere se p̃curio nomine possidere sicut z ibi.ad idẽ facit tex.in.l quarundã.ff. tit.j.dũ dicit q3 nihil interest vbi tñ operaf ficta traditio sacta p̃curatori quãtũ si esset facta mihi. Et istum tex.ad hoc ibi p̃dcrat Rapha.cn.p̃ista opi Bar.ℨ Bul.ẽ cu.ad idẽ Bal. in.d.l.i.C.quã.lic.ab emp.disce.alle.no.text.i.c.accedẽs ẽ pb. vbi p̃ innestituraꝫ factã p̃curatori acquirat dño ius in bñficio z tñ innestitura nõ est vera traditio sed ficta,z habet loco tradi tionis:ſm gl.z doc.in.c.ũ.de consue.Tamen ad illũ tex.resp̃ dent Mod.senẽ.in.d.l.j.ℨ p̃curatorẽ.q3 nõ est mirũ si ibi ac quiritur ius i bñficio per talẽ actũ p̃curatoris:quia acquritur etiã pactũ magis fictũ,cũ acquirat absenti nullo medio intervenięte.c.ſi tibi absenti.ẽ pb.in.vj.Sed tu dic q3 ille tex. in.d.c accedẽs.bene facit,p ista opi.q3 cuilibet absenti acqrat ius i bñficio nullo medio intervenięte. tamen hoc ius q3 ac quiritur non est plenũ nec ex hoc beneficiũ potest dici suũ.d.c. ſi tibi absenti:sed qñ fit institura p̃curatori z bñficio tũ dño queritur plus iur⁹ per ea ita q3 beneficium potest dici suũ. ¶ P̃ro eadẽ opi.Bre.i.d.l.j.ℨ.p̃curatorẽ adducit subtilẽ rõ nem.Nã ista duplex fictio que concurrit in casu precedẽtis.q. causatur respectu diuersarũ partium.vna fictio oritur ex p̃te recipientis:q3 p̃curator recipiẽs fictę repręsentat dominũ. l.ossa.in.ſi ẽ.de relig.z sump.fu.Altera oritur ex p̃te p̃sone tra
397 dẽtis qñ sibi constituit se possidere noie alterius:sed due fictiones bene possũt p̃currere,qñ oriuntur ex diuersis fontib⁹.Lingu laria.ẽ ſi cer.pe.z dicã stati in seq.q.z hoc modo cessabit pmũ fundamẽtũ Bul.de cu.q3 est in materia fictionum que simul cõcurrere non possunt ℨm eum. ¶ Sed ad istud fundamẽtum licet subtile potes respõdere q3 nõ cõcludit in proposito:quia fictiões dicũtur oiri ex diuersis fontibus ita q3 earũ cõcursus admittat,qñ tẽdunt ad cõmodũ diuersarũ p̃sonarũ Ita p̃ loquitur tex.in.d.l.singularia.vbi pecunia fingit data mihi fauore tui vt sit a me liberat⁹.Deide fingitur a me ad te ꝓfecta z hoc fauore mei creditoris vt habeã te ex mutuo obli gatũ.z ita etiã declarat illũ tex.Bar.hic in pe.co.Sed in q. ꝓsẽ tille due fictiones tẽdunt solũ ad commodũ dñi cui acquiri tur dominiũ z possessio mediãte ficta traditione p̃curatoris fa cta. Nili diceres q3 etiã vẽditor liberatur per istũ actum fictũ cõstituti ab obligatione tradẽdi rẽ ven ditã,ſm̃ta gl.no.in.d.l. ab ẽptõe.vbi Bar.z doc.z hoc modo diceretur fingi respectu diuersarũ personarum,z sic teneas opi.Barto.qui est magis
398 cõis. ¶ Aduerte tũ q3 licet p̃curator per actũ factũ puta per constitutũ possit acquirere dño veram possessionẽ z verũ dñium vt dixi:tamẽ e contra p̃curator p̃ factum fictum non posset trãsferre dñium nec̃ possessionẽ in aliũ si ipse ꝓcurator vẽderet alteri,z cõstituerit se nomine eius possidere: Quia cũ ipse p̃curator nullo modo possideat,etiã nõ põt se ꝓstituere al terius nomine possidere ad finẽ trãsferendi in eũ possessionem l.quãuis.la.j.ſ.j.ſ.ti.j.Nili hoc faciat ex speciali mãdato tũc quo casu ipse mãdãs vt facere.ita tenet Bart. Imo.z Mod. in.l.j.in pri.ẽ.ti.j.in pe.co..in ver.quero pone q3 tutor ze.vbi plene dixi ẽ hoc:z sic contrariorũ nõ est eadẽ iuris disciplina quãdo sabest diuersa ratio,vt dixi in rub.ẽ.d a gr.posſ.l.iter
399 stipulantẽ.ℨ.sacrã.j.de verb.ob. ¶ Circa principalem.q.an plures fictiões possint circa idẽ p̃currere.Bar.hic pleni⁹ po nit quã alibi scriptũ habeamus.Ex dictis Bar.fac regulas z duas sal.z totũ clare habebis.Regula est,regulariter due fictio nes nõ possunt circa idẽ concurrere qñ sunt eã principales z
4 ex eodẽ fonte equitatis p̃cedũt:q3 essent due inconuenientie
o iuri cõi.Hzie ℨm Bal.in.l.ẽ.in ſi.C.de fru.z lit.erpẽ.ℨicut nec duo specialia circa idẽ possunt cõcurrere.l.j.in ſi.cũ.gl.ff. de do.p.gl.in.l.cũ post.ſ.gener.ẽ.de iur.do.z gl.in cle.j.in ℨſ. sane super ẋbo assertionibus.de foro cõpe.facit bene text.inl. si qs rẽ.ſ.ſi.z ibi Bar.ℨ.de pollicita.fũcta.l.ſi.C.ẽ sacrosan.ec cle.nã q3 er nuda z simplici pollicitatione qs obligeť reipubli ce est vnũ speciale toto tit.ℨ.de pollici.Itẽ q3 er solo contractu trãsfeat dñiũ in rem publicam sine aliqua traditione.d.l.fin.C. de sacrosan.eccl.istud est aliud speciale.certe si simul p̃currũt non tollerãtur. Unde ex pollicitatione nõ trãsfertur dominiũ in rẽ publicã nisi secuta traditione vel separatione bonorum d.l.si quis rẽ.ſ.ſi. ¶ Secũdo ad istam regulam fictionum.q3 nõ possunt cõcurrere.hñ facit tex.in.l.si vero nõ remunerãdi. ſ.ſ.ſ.mãda.allegatus p̃Bul.ẽ cu.inducẽdo p̃ out induxi.ẽ in articulo p̃cedenti nec est bona solu.ad illum text.quam tradit Bal.hic in vl.col.q3 eã apte reprobaui.ẽ.in articulo p̃cedẽti.
40 ¶ Tertio ad Bal.i.l.j.in ſi.C.qñ licc.ab ẽpt.disſ. vbi dicit q3 ťrescripta z priuilegia principũ non valẽt ſi continerẽt duo specialia.c.ũ.ẽ hil.presby.in.vj.z.c.nõ põt.ſ.ſi.de pbẽd.eo.li.z dicit q3 sepe ad hoc allegat in curia regũ tex.in.d.l.j.in ſi.C.ẽ do.pmi. Et istud idem etiam ibi repetit formalit Bal. circa principium alibi dicit Bal.in.l.ſi.in.ũ.col.ẽ.de cõſti.prin.q3 beneficia pncipiũ sit iterpretari debẽt vt nõ cõtineãt duo spe cialia:qa licet vna dispẽsatio sit fauorabilis:plures tamẽ sunt odiose.l ſi qñ.incip.C.de inofficio.test.Quarto ℨm Bar.hic fa
402 cit duo similia,nã sicut vna petitio nõ põt operari plures compẽsationes.l.q3 Labeo.ẽ.ẽ cõpensa.ita vna equitas nõ potest parere plures fictiões. Itẽ sicut vn⁹ animꝰ nõ põt ope rari retentionẽ duarũ possessionũ ſm gl.in.l.j in p̃cc.ẽ.ti.j.i gl.q̃ incipit,id est corporaliter.vbi dixi.ita vna equitas no po
403 test operari duarũ fictionũ ꝓductionẽ. ¶ Ista regula ꝓmo limita,nisi sint plures fictiões,quarũ vna venit in cõsequẽtiã alteri⁹,z tuc plures possunt cõcurrere.ſ.ſi ab hosti.b.istit.qb. modis ius patrie po.sol.cum duc.j.de capti.z.l.sub cõditiõe vbi etiã Bar.j.de sol.z ita,p̃cdit gl.i.l.ſi seru⁹ cõis Meuij, altas meus,in pncꝰ ver.stipulatio.ad ſi.j.de stip.seruo.adde Bal.in.l.j.in ſi.C.qñ lic ab ẽpt.disce.z in.l.j.C.ẽ dotis pmi. z in.l.q.in pe.col.C.de pact.z in.l.ẽ.ad ſi.C.de fra.z lit.erpẽ. Hemi.in.c.nõ oẽs.ẽ.q.vẽ.Secũdo adde p̃ista limitatiõe tex. in.l.ſi qs posthumos.ℨ j.i vſi.diuersũ.ſ.de li.z posth.Et ibi Bre.in vlt.col.ad hoc no.vbi q3 filꝰ q3 morit apud hostes fin git decessisse viuo testatore,z ꝓsequẽť iducit aliã fictio i perſo na nepotis,vt nepos videat retro fuisse i potestate auiꝰ:z sic pa terꝰ rũpat testamentũ ani:Et hic ibi ille due fictiones tollerã
404 tur q3 vna venit in cõsequẽtiã alteri⁹.Tertio addeť qs in ſi ctiõib⁹ ad finẽ ordinatis due fictiões ad finẽ cõiũgant ad vnũ effectũ ſm Bar.in.d.l.ſi seru⁹ cõis Meuij.in.ℨ seru⁹ capto.p
405 illũ text.quẽ dicit ad hoc ꝙticie allegari. Quando aut⁷ vna fictio dicatur venire in consequentiã ad aliam ponit Bret.i.l. ſi cõstante.in p̃in.in xiij.col.ij.fol.ma.tr.q̃ nõ est imꝑessa vbi dixit q3 nunquam vidit hoc declaratum ab aliquo z putat qs tũc secunda fictio dicatur venire in p̃sequẽtiã ad p̃mã quando p̃ima possit esse sine ista vel ex coordine intellect⁹,vt.l.ſi aliꝙ rem.ſ.de acquir.posſ.vbi nõ potest cõstitui fictus titulus nisi p̃ per traditionẽ q3 ordine intellectus sequitur titulum vel ꝙ do ex natura rei vel ex dispositiõe iuris vnum sequitur aliud d.ℨ.ſi ab hostib⁹.d.l.cum duc.z.o.l.sub cõditione.Et ita etiã declarat Bret.in.d.l.ſi rem alienã.in p̃mis commentis q3 se
40 cit senis sed nõ sunt imꝑessa. ¶ Deco p̃cipaliter limita q3 plures fictiones p̃cedũt ex diuersis fontibus.z circa diuer sa.tũ possint p̃currere.l.singulari.ſ.ſi cer.pe vbi p̃ fictionẽ vi dęť pecunia mihi data z hoc fauore tui debitoris vt sis a me liberat⁹,z a me ad te ꝓfecta,z hoc fauore mei creditoris,vt ba beã te ex mutuo in tãtũ obligatum. Idem facit in simili tex. in.l.ãties.ẽ.de p̃script.verbis.fũcta l.ẽ.C.de pact.inť ẽpt.z
407 vẽ.Nã actio p̃scriptis verbis q3 est subsidiaria nõ potest cõcurrere cũ aliqua q3 ex eodẽ fonte p̃cedat.d.le quoties.secus
408 si ex diuersis fontib⁹.d.l.ũ.vbi actio ex venditione oritur ex cõ tractu nominato sed actio p̃scrip.ver.oritur ex quoda ꝓtra ctu innominato q3 resultat habita relatione pacti ad cõtractũ. Adde q3 eãdem limitationẽ tradit Bar.in.l.gerit in vlti.col. ẽ.de acqren.hered.z in.l ex facto.in.ẽ.cbar.ẽ.de vul.z pu.z l sub cõditiõe.i.j.col.ad ſi.j.de sol.z in.l.fin.l.ẽ.oppo.C ex qb. cau.ma.Bal.in.l.cõueniculã.in.iiij.col.ad ſi.C.de Episcop.z cle.d.Car.ℨ.lo.in cle.q3 circa in.x.q.de electio.z in cle.z ẽ.in viij q.vt lite pẽ.Et ita cum laude Dei sit impositus finis repe titionis huius subtilissime legis z ei⁹ profundissime materie. Finita fuit hec repetitio die,xv.Nouembris.M.cccc.viij.

¶ De re iudicata. Rubrica.

¶ Utilitas huius ti.per se ptz:ideo pmẽdatione nõ eget.vt i simili dicit te in.l.j.ff.de testi.in iure.Nã vt hic exordiť Alex. iste titul⁹ est solenis,z b3 amplã materiã,plenã auro z honore, que quotidie in palatiis z curiis agitat.Illum anno p̃sentⁱ ꝓ cõmuni utilitate acurate,utili stylo comentãdũ assumpsi.

1 ¶ Iudicis sententia quos effectus habeat.

2 Omnis vtor z omne p̃ceptum iudicis ad causam dicitur in terlocutoria sententia hoc faciat per se sine per nuncium,z an sit vera interlocutoria vel ficta.

3 Sententia interlocutoria quid sit z quid diffinitiua.

4 Statutũ q3 ab interlocutoria nõ possit appellari de qua intelligat.

5 Inter grauamen a iudice illatũ z interlocutoriã est differẽtia.

6 Quid sit sententia z que ventat citra appellatione tam in statutis quam in contractibus.

7 Statutum q3 in criminalibus non sit licita appellat.vel refiit. in integrum intelligitur quo ad causam principalem z diffinitiuam non quo ad interlo.

8 Statutum q3 sententie fieri debeant cum consilio sapientis in telligitur de diffinitiuis non interlo.

9 Statutum q3 a sentẽtia ptãtis nõ poteſt appellari,intelligit⁹

diffinitiua tantũ.secus si dicat q a potestate non possit appellari:quia tunc etiam ab interlo.non poterat appellari.

10 Statutũ q de sentẽtijs soluat gabella nõ intelligit de interlo.

11 In correctorijs non est licita extẽsio ex idẽtitate rationis nec in exorbitãtibus etiã ex maioritate rationis nisi essemus in aliquo casu fauorabili.

12 Appella.sñie largo sũpto vocabulo an veniat interlocutoria.

13 Non solũ in correctorijs sed etiam in exorbitãtibus licita est extẽtio ex idẽtitate rationis de stricta significatione vocabuli ad latam.

14 Quando materia est indifferens ad interlocu. diffinitiuã appel.sententie comprehenduntur etiã diffinitiua.idẽ vbi nõ insurgit absurditas.

15 Naturales domini dicũtur qui sunt domini de iuregentiũ vt sunt veri reges.

16 Per sententiã acquiritur dominium de iure ciuili quando sequuta est traditio, ⁊ in quẽ erat lata sententia erat dominus ⁊ hoc in actione personali:in reali vero ibi remissiue.

¶ Ista rubrica hʒ tres ptes. ¶ Prima est de re iudicata.que est ipsa lis,⁊ causa seu cõtrouersia.p sniã terminata.l.j.vbi di
1 cet.j.eo. ¶ †Scda pars est d effectu sniarũ:⁊ sic d executione: nã executio est effec.snie.c.suscitata.⁊ ibi Ab.i.vl.no.ad hoc no.d in integ.resti. Itẽ snia iudicis hʒ effectũ: quia põt facere d albo nigrũ.⁊ de nigro albũ sʒ Bal.in.c.nostri. de elec.p gl. in.l.si nõ sortẽ.§.heredi.ff.d cõdi.ind q.d.q snia iudicis facit de indebito debitũ, ⁊ non de herede heredẽ. Per quã glo/etiã dicit idẽ Bal.in.c.in p̃sentia in vlt.col.d renũ. qd snia iudicis mutat verũ in falsum ⁊ ecõtra nõ essẽtialit, sed quo ad effectũ. Itẽ snia iudicis facit d falso verũ ⁊ ecõtra:⁊ de abusiuo facit rectũ sm Bal.i.c.nihil est i.iiij.col.d ele. Et ibidẽ.in.v.col.dicit q snia iudicis facit ciu ⁊ facit originẽ p tex.quẽ ad hoc rep.sing. in.l.ij.in fi.cũ.l.seq.in prin.ff.d li.agno. Et pari rõne facit forẽ sẽ ciuẽ:qr snia ⁊ origo eqparãt,vt est text.no.in.l.quotiescũq. d decu.li x.C. Et pari rõne facit aliquẽ esse guelfũ ⁊ gebellinũ quo ad effectũ siue obsit siue prosit, licet nõ quo ad veritatẽ sʒ Bal.in quadã repetitiõe q ei attribuit.in.l.placet.in ãtepe.co.
2 C.d sacrosan.eccle. ¶ †Tertia pars rubri.est d interlo. iudi.i qua dicit q omnis vox.⁊ oẽ p̃ceptũ iudicis faciens ad cãm dicit interlocutorio seu sentẽ. interlocutia,vt est gl. no. i.ij.§.ad excludẽdas.i vbo iterlocutionib.auth.d liti.colla.viij.quã gl. ad hoc reputat sin.An.⁊ Jo.d Imo. hic.⁊ An.in.l.q agnitis. in.fi.d exce.⁊ i.l.ex stipulatõe.C.d sen.⁊ in cõsil.criiij. inci.qdã petijt executionẽ.i.ij.col.eã etiã facit sin.Bal.i.l. arbitrio i.iij. col.ff.q satisd.cog.⁊ in.l post sniã.C.de sen.⁊ interlo.om.iudi. Sed adde aliã gl. in.l.cũ clericis.⁊ ibi Bar.⁊ scribit. C.d epis. ⁊ cle.vbi gl.dicit q ois iussus iud.est snia interlocutoria. Idẽ dicit gl.in.l.dicere.§.fi.in vbo iussit.ff.d arbi.facit.l.qd iussit. d.eo. Itẽ oẽ p̃ceptũ qd facit iudex p se vl p nũciũ est snia interlocutoria:ita est gl.no.i.§.illud quoq.in verb.dcr.in aut.d here.⁊ falci.colla.j. Sed aduerte qr gl.met i ea.aut.d here.⁊ fal. in.l.si qs aũt.nõ implẽs.i vb.dcreto. dicit q p̃ceptũ seu monitio iudicis est quasi interlocutoria quedã: ergo nõ vera ⁊ ppria. Ab.in rub.extra eo.d sen.⁊ re iud.pcor.istas gl.qr.si causa erat inchoata ãte illud p̃ceptũ. ⁊ tũc dicat vere interlocutoria: qr iudex interloquat.añ pncipiũ ⁊ finẽ cause:si vero causa nondũ erat inchoata tale preceptũ iudicis nõ est vere snia interlocutoria,sed quasi. Ego isto modo declarãdo defendo gl.magistralẽ quã hic repbat. Ale.in cle.j.in verb.diffinitiua. d seqstratione possessionũ ⁊ fructuũ. Vbi gl.magistraliter dicit q sentẽtia
3 interlocutoria est q fertur inter principiũ ⁊ finẽ causesuper aliquo incidẽti vel emergẽti. Diffinitiua vera q definit cãm principalẽ. Alex.repbẽdit illã gl.qr nimiũ se restringit:qr etiã post finẽ cause est sentẽtia interlocutoria.l.a diuo pio.§.in vend.j. eo. Vnde ipse dicit q interlocutoria est illa q nõ diffinit cãʒ pncipalẽ,siue ferat inter pcipiũ ⁊ finẽ cause,siue etiã post. Vltra cõtr mo:qr ois pnũciatio iud. q nõ diffinit cãʒ pncipalẽ est snia interlocutoria.gl.in.c ei.q diffinitiua.in.gl.j.ij.q.vi. Ego defẽdo illã gl.i.d.q cle tota. die allegat:qr interlocutoria dicit ab inter ⁊ log.⁊ sic interlocutoria est locutio int pncipiũ cause q est citatio, ⁊ finẽ q est snia,sʒ Gemi.in.c.j.in.ij.co.de appe.in.vj. Itẽ sm Hosti.post Rof.in su.eo ti.§ ij.in.prin.⁊ Ab.in rub.extra e.in vl col. Sẽtẽ. interlocutoria dr qr iudex interloqt int pncipiũ ⁊ finẽ cause:ois ergo iuss ⁊ omne p̃ceptũ iudicis qd fit inter principiũ ⁊ finẽ cause est ppie interlocutoria. Illud vo q fit añ pncipiũ,vel post finẽ cãe,nõ est ppie interlocutoria,sʒ quasi qdã,
4 put dicit gl.i palleg.§.si vo nõ iplẽs i vb dcr. Et ista †bñ nota ad statuta loquẽtia d sentẽtijs interlocutorijs: puta q a sentẽtijs interlocutorijs nõ possit appellari. Nã cũ i statutis vba dẽbẽt ppie ⁊ stricte intelligi.l.j.§.si is q naue.vers.in re igit dubia. ff.d exerci.l.q cõstitutũ.ff.d mili.testa.late Bar.in.§.nõ dubiũ.

C.d legi.talia statuta intelligẽtur de interlocutorijs veris ⁊ ppriis q ferũt int principiũ ⁊ finẽ cause.sec si añ vel post. Circa tñ huius ti.veritatẽ vide que statim tangã ⁊ tenebo.ʒ. Alex.in alio. Adde ẽt tex.no.in.l.qd ergo.§.quãtũ ad.cũ gl.ff.d infa.q dicit an aliqd pronũciet diffinitiue.an extrinsecus interlocuta q
5 diffinitiua infamat,secus in interlocutoria. † Itẽ aduerte q est differẽtia int grauamẽ illatũ a iudice ⁊ interlocutoriã.c.ij.i vb.interlocutoria vl grauamine.d do.⁊ ctu.in.vj.⁊ silr tex.i.c.j.d ap. in.vj. Et sic nõ oẽ grauamẽ iudicis est snia interlocutoria: qd est notãdũ p statutis pmittẽtib appellatiões ab interlocutorijs, ita no.Gemi.i.d.c.ij.i.ino.p.illũ tex.d dolo.⁊ ctu.in.vj. Et p dictis ptʒ q interlocutiones iudicũ nõ sũt ppe snie.l. qd iussit [illegible]
6 qr nõ diffiniũt negotiũ pncipale. † ⁊ snia dr iudicialis diffinitio finẽ imponens cõtrouersie p cõdẽnationẽ vel absolutionẽ sm Spec.in ti.de snie platione.§.j.in pri. Host.in summa eo.tit.⁊ prosegt Lu.Ro.hic. Proprie ergo snia dr diffinitiua. gl.est magna in.l.j.§.biduũ.in vbo,snie late.ff.qñ app.sit. quã gl.ad hoc rep.sin.Bal.in.c.cũ oli.circa fi.de testi. Et dicit facere ad statuta loquẽtia de executionib sniarũ ⁊ idẽ quod illa glo.in §.biduũ sit sin.dicit Bal.in.c.veniẽtes.in.ij.col.de iure.Adde aliã gl.in.c.fi.in vbo sniam inceptã de testi. Bal.in.d.l.qd ergo.§.quãtũ aũt.ff.de infa. Hic infert q cũ in statutis vba sint ppie ⁊ stricte intelligẽda,vt stati dixi, statutũ loquens de sententia simplr intelligitur solũ d diffinitiua. Amplia idem esse qñ in cõtu fieret mentio de sentẽtia, simpliciter intelligeretur solũ de diffinitiua. Amplia idẽ esse sm Bal.in.l.ij. ff.d arb.facit pmo q signãter in specie dcidit Guliel.de cu.in.l.si ex cã.§.nũc videndũ p illũ tex.in ver. sʒ si cũ ex dãno.ff.de mino.⁊ idẽ
7 Bal.⁊ Alb.d rosa. † Quod si statutũ disponeret q i causis criminalib.nõ sit licita appellatio vel restit.in integrũ.intelligeret quo ad principalẽ ⁊ diffinitiuã:nõ aũt quo ad interlocutoriã vel aliq incidẽs. Istã decisionẽ sequitur ⁊ reputat no.dignã d.Bñdi.de plũ.in.l.etiã.§.absens d manumis vidi.sequitur d.Alex.hic cũ concor. per eum.alleg. ¶ Secũdo p gl.in d.§. biduũ.dicit Bald.in.l.vnica. in.iij.col. C.ne lice.tertio notã
8 † si statutũ disponat q sentẽtie ferri debeãt cũ cõsilio sapiẽtis alias nõ valeãt,intelligit de sentẽtijs diffinitiuis:nõ aũt de interlocutorijs,seqtur Lud.Ro.in.l. qui in aliena.§.pe.ff.d acquirẽ.here.do.Alexã.hic in cõsi.l. secũde par.inci.visis actis cause agitare inter magistrũ Antoniũ.in.ij.col. ¶ Tertio p gl. in.d.§.biduũ.decidit Bal.in.l.j.§.j.de offi.p̃fecti preto.† qd si
9 statutũ disponat q a sentẽtia potestatis non possit appellari: poterit tamẽ appellari a snia interlocutoria: qr cũ illud statutũ sit contra ius cõmune,nomẽ sententie capitur stricte pro diffinitiua tãtũ:⁊ ita refert se cõsuluisse Pistorij:⁊ ita tenere Guliel. de cu.in.l si ex cã.§.nũc videndũ.p illũ text.⁊ facit sm eũ si statutũ diceret q a potestate nõ possit appellari tũc etiã ab interlocutoria sentẽtia appellari nõ posset,per tex.in dicta.l.j.qui cit q a p̃fectis pretorio appellari nõ põt,⁊ nõ dicit a sentẽtia prefecti ptorio,seqtur Ab.in.c. pastoralis.in.ij.col.de ap. Bñdic.c.d plũ.in.l.etiã.§.absens.ff.d manumis.vindi. seqt Alex. hic,i.l.i.in pri.in.viij.col.ff.qd quisq iur.⁊ in.d.cõsilio.l.idem tenet Bal.in addi. Specul.in.tit.de prolatione sentẽtie in.j.
10 col. Vbi etiã subdit † q si statutũ disponat qd de sentẽtijs debeat solui gabella.nõ soluetur de interlocutorijs. Limita notabiliter Bñdi.de plũ.in.d.l.etiã.§ absẽs.nisi eadẽ vel maior esset ratio in iterlocutoria q in diffinitiua:qr tũc licet statutũ prohiberet appellari a sentẽtia potestatis nõ poterit etiã appellari ab interlocutoria,cũ verbũ snia vtrũ q cõp̃hendat [illegible] vni forme ad vtrũq. Ad hoc allegat gl.in.cl.j.in vbo sniam [illegible] ti.d re iu.vbi vbũ snia verificatur in interlocutoria sicut i diffinitiua. Ad idẽ alle.q vult gl.in.l.j.in princ.in verbo nouit iniuria ff.q qsq iuris,q vult q illud edictũ pretoris loquens in iudice sentẽtiãte ius iniquũ:procedat ita in sentẽtia interlocutoria sicut in diffinitiua. Istã limitationẽ reprobat Alexã.hic qr cũ tale statutũ sit correctorium iuris cõis vt predixi:ergo nõ
11 debet extẽdi ex idẽtitate ratiõis: † qr in correctorijs nõ est licita extẽsio ex idẽtitate ratiois scdm gl.⁊ do. in auth.quas actiones.C.d sacrosã.eccle.l.pcipimus.§.fi.vbi Bar.⁊ alij no.Contra appellati. Scdo qr etiã dato q tale statutũ esset solũ exorbitãs ⁊ nõ correctoriũ:tamẽ sm magis veras cõclusiões etiã in exorbitãtib nõ est licita extẽsio ex maioritate rationis.l.si vero.§.d viro.ff.sol.mat. Nisi essem in aliquo casu fauorabili.sm [illegible] in.l.cõstãte.in prin.ff.sol.mat.⁊ ibi Bart.in.x.q.prime partis prin.nihil dicit.⁊ ad duas gl.alleg.per dom.Bened.respõdet vt hic p eũ. Tene istã limita.do. Bened.de plũ. ⁊ adde q [illegible] sequitur ⁊ reputat bene notãdã.idẽ do.Alexã.sibi contrarius in.d.l.i prin.in.v.col. ff.q quisq iur.⁊ do.Alexã.in.d.cõsilio [illegible] partis.ij.in pe.col.eã etiam simpliciter sequit.d.Fel.in.c.ca[illegible] sam q in vlt.col.de prescri.⁊ pleni in rub.extra co.in vl.col.

vltra authoritates z vltra fundamēta eorū ego teneo p funda
mētū vnū p qd retorqueo cōtra do. Ale. quib9 ipse mouetur.
12 †Nā appellationē snie largo sūpto vocabulo venit etiā snia i
terlocutoria put ipsemet Alex. hic tenet no. Bal. z do. Alex. i
d.l.j.i prin. p g. ff. q quisqz iur. Bar. in addi. Spe. in ti. d snie
13 platione. in .ij. col. Modo sic† nō solū in exorbitantib9, sed etiā
i correctorijs licita est extēsio ex idētitate rationis d stricta si
gnificatione vocabuli vt est gl. cōmuniter approbata in aut. vt
bi q obli. se phi. habere res mi. in pri. in vbo curationē co. vj.
gl. z doc. i aut. minoris d bitor. C. q tut. dare. possunt. gl. in cle.
j. in verbo eligat. Et ista regula pcedit etiā i correctorijs put
loquūtur ille. gl. z expsse firmat do. Alex. in. l. ij. in. ij. col. ff. d. l.
j. ¶ Scdo facit in fortioribus terminis, q consuluit Paul. de
cast. in cōsi. xxiiij. inci. viso pūcto z etiā oppo. in .ij. z iij. col. vbi
cōsuluit, q statutū ciuitatis Brixie loquēs de causis appella
tionū interpositarū a snia diffinitiua committendis Brixie: p
cedet etiā i appellationib9 interpositis a sentētijs interlocuto
rijs, in qb9 est eadē vel maior ratio, cū sint minoris iportātie,
vt latius p eū q etiā alijs medijs mouetur, z sic statutū Brixie
loqbatur de sentētijs nō simpliciter sed de sententijs diffiniti
uis: tā tenet: Pau. d ca. q etiā procedat in interlocutorijs.
14 ¶†Tertio accedat qr qn materia est idifferens ad iterlocuto
riā z diffinitiuā: tūc appellatiōe sentētie cōphendit etiā interlo
cutoria fz Sal. z Alex. in. d. l. j. in pri. ff. q qsqz iur. Itē vbi nō
surgit absurditas tūc appellatiōe snie intelligit etiā de inter
locutoria, gl. est no. i. d. cle. j. e. ti. in vbo, snias, fz Ab, in. c. cau
sā matrimonij. in. j. col. d offi. dele. facit gl. in. l. si quis iusiuran
dū. in vbo diffinitiua. C. d reb. cre. de qua tamen dicā. in. l. j. j.
eo. ¶ Gl. rubrice cōtinuat eā ad precedentes. ista cōtinuatio
gl. potest meli9 declarari. Nā. s. in. tit. de acquir. rerū domi.
15 fuit tractatū qualit dnia acquirātur d iuregētiū † z naturales
dnī dicūt q sunt dnī iuregētiū vt sunt veri reges, vt no. Bal. in
l. de pupillo. §. sextus. per illū text. de ope. nū. postea in tit. de
vsuca. z seq. tit. fuit visū qualit dnia acqrātur de iure ciuili per
16 vsucaptionē z prescriptionē. †Uerū cum etiā per sentētiā acq
rat dnium d iure ciuili, gl. magistra in. l. j. z ibi suplet Bar. ff.
de acq. re. do. Ideo post illos ti. de vsuca. congruenter subijci
tur. ti. d re iudi. Sed dū gl. psupponit per sniam queri domi
niū. adde bonū tex. in. l. si statu libera. §. statuliber. z ibi no. z Al.
d ros. post antiquos. ff. de statulib. z in. §. fin. instit. d offic. iudi.
Ista cōclusio gl. nō videt posse procedere a partib9 sufficien
ter enumeratis: qr si snia est lata p actore i actione psonali: tūc
acqrit sibi actio in factū vel iudicati. l. actori. C. d reb. cre. Itē
obligatio ciuilis de iure ciuili in. l. rerū. ff. de cōdi. inde. Itē fa
cultas iplorqdi officiū iud. l. miles. §. iudicati. j. eo. Si vo lata
p actore in actiōe reali nō venit trāslatio dnij quia actio realis
nō tendit ad hoc, sed vt declaretur. l. sicuti. §. sed si qratur. ff. si
serui vēdi. l. ex diuerso. §. j. d rei vēdi. acqritur etiam facultas
mittendi executiōi p officiū iud. l. qui restituere. ff. de rei vend.
Si vero sentētia feratur p reo: tunc acquirit exceptio rei iud.
vt toto ti. ff. de excep. rei iud. p serti in. l. exceptio. z ibi gl. Sal
uando eā gl. intellige eā sane qn secuta est traditio authoritate
snie: z ille in quē fuit lata snia erat dns: tūc bene trāsfertur do
miniū. Ita declarat gl. magistra in. §. fi. insti. d offi. iudi. z in. l.
ij. d pub. Itē intellige in actiōe personali tēdente ad trāslatio
tionē dnij. in actiōe autē reali dic vt per Bartol. in. l. ex hoc iu
re. vbi plene dixi. ff. d iusti. z iur. Bar. z alios. in. l. Pōpo. §. si
iussu. ff. d acqui. pos. Ultra gl. pōt ista rubrica aliter cōtinuari
fz Jo. de ragadi. Alb. de rosa. z Ange. Nā. s. in tit. precedenti
visum est de vsucap. z prescrip. adinuētis ad lites finiēdas. l. fi.
s. tit. j. verū quia per sentētias z res iudicatas etiā imponitur
finis cōtrouersijs. l. j. j. eo. l. exitus. ff. de acquir. possess. l. rē nō
nouā. §. fi. C. de iudi. ideo post tit. pcedentē positus est cōgru
enter iste titulus.

Lex prima.

1 ¶ An sit differentia inter sententiam z rem iudicatā.
2 Interlocutoria an dicatur res iudicata z an requirat in ea cō demnatio vel solutio.
3 Sentētia arbitri vel arbitratoris nō dicitur res iudicata nec ex ea oritur actio iudicati sicut ex sentētia iudicis quia nō ha bent iurisdictionem sed solam notionem.
4 Sententie arbitrorum an sint proprie sententie.
5 Quādo aliquid profertur nō simpliciter sed cum aliqua adie ctione illud apparet non esse proprie.
6 Quādo statutū necessitat ad compromissum sententia arbitri iuris vel statuti est proprie sententia z res iudicata.
7 Sententia est res iudicans.
8 Quando dicatur res iudicata z quando possit appellari.
9 An per appella. extinguatur sententiā an vero suspendatur.
10 Excōmunicatio lata pedente appella. tenet siue appel. prose quuta fuerit siue non.
11 Si iudex appel. confirmat primā sentētiam causa cognita tā quam legitime latam agitur ex secunda sententia cōfirmāte.
12 Per appel. extinguitur effectus prime sententie.
13 A priuatione ad habitum non datur regressus.
14 Quando appella. est deserta fingitur non appellatum.
15 Due sententie non possunt valere super eadē causa sicut nec duo testamenta eiusdem hominis.
16 Per que verba potest proferri sententia diffinitiua.
17 Testis deponens per verbum videtur, aut videri meo non p bat: qr non deponit per sensum corporis prout debet, sed de iudicio intellectus. z idem si deponat per verbum credo.
18 Facilius z ex leuiori causa z suspitiōe repellitur iudex vt sus pectus a sententiando quam testis a testificando.
19 An valet sententia si iudex pronūciauerit per verbū futuri tē poris: puta pronūcio Titium cōdemnatum iri seio in centū.

Res iudicata. Dicitur cā p sniam iu
dicis terminata cōdem
natione, vel absolutione. h. d. Diuidit in duas par
tes. In prima ponit dictum. In scda ipsius dicti
declaratio. secūda ibi, qd vl condemnatione. Nor. ex isto text.
diffinitionem rei iudicate qa est illa que accipit finem contro
uersiarum pronunciatione iudicis: z sic nō est illa q imponit
finē ptrouersie. fz q accipit: z sic res iudicata non se hz p mo
1 dum agētis s9 p modū patientis. † Et sic apparet esse differē
tiā inter sniam, z rē iudicatā tanqz inter decidēs z decisuz. Ad
quā differentiā gl. nostra nō aduertit. nā res iudicata est ipsa
lis z cā decisa z terminata, z sic ponit res p cā z lite. l. is apud
quem. C. de edē. snia vero est ipsa iudicis pronūciatio q etiā fi
nē iponit. Ideo in decre. vj. z cle. intitulat de snia z re iudica. z
sic copula z ponit inter diuersa, iuxta gl. Bar. in rubr. ff. d iu.
2 fac. igno. gl. in. c. querelā. de symo. ¶ † Hic infertur q interlo
cutoria nō dicit res iudicata, cū non imponat finē ptrouersie
principali: imo nec incidēti, vel emergēti, cum possit per ipsū
met iudicē reuocari. l. q iussit. j. eo. c. cū cessante. de appe. gl. i.
l. j. §. fi. ff. de pret. stip. Nisi esset interlocutio mixta habēs vim
diffinitiue, q diffinit nō totā causā principalē, sed aliquā partē
substātialē: iuxta gl. in. l. intra vtile. in prin. in gl. magna i ff.
de mi. z gl. i. l. si qs iusiurādū in verbo diffinitiua. C. de re
b9 cr ed. z in cle. fi. in gl. ij. de appel. Bal. i. l. Titia. ff. de a cu.
Bal. in. l. j. in. iiij. q. C. qū p uocare nō est necesse. Itē in sētētia
interlocutoria nō reqrit cōdēnatio, vel absolutio vt hic dicitur
vt patet ex hijs que dixi in rubric. z dicit tex. i proposito signā
dus in. l. post sniam. in fi. C. de sentētijs z interlo. omniū iudi.
q interlocutiōes plerūqz nullā causam dirimūt. ¶ Secundo
3 infert q† sentētia arbitri vel arbitratoris nō dicitur res iudi
cata, cū ibi non sit pronuntiatio iudicis, vt hic dr i litera: z res
iudicata, dicit a iudicio, sed corā arbitro nō est iudiciū, sed in
star iudiciorū. l. j. ff. de arbi. Et lz compromissa ad fintēdas li
tes pertineāt vt dicit te. in. l. j. z in. l. iij. in pn. ff. de arbi. tamen
p sētētiā arbitri nō iponit precise finis liti z ptrouersie, sed ei
solū metu bene parere oportet. l. diē pferre. §. stari. ff. de arbi.
z. l. j. z ij. C. e. nisi esset emologata a partib9 tacite vel expresse
fm formā. l. cū ātea. z. l. ne in arbitris. C. de arbi. dicet. i. l. ait p
tor. in pn. j. e. Itē ex snia arbitri nō orit actio iudicati. l. j. C. d
arbi. sicut orit ex snia iudicis. l. actori. C. de reb. cre. z. l. miles
§. iudicati. j. eo. qr arbitri nō habēt iurisdictionē, sed solā no
tionē dicta. l. ait ptor in pri. j. eo. Et q sentētie arbitrorū non
sint etiā pprie sentētie cū iurisdictiōe careāt tz Bar. i. l. vnica.
4 i. iij. col. C. ne lice. tertio puo. † Itē q snia arbi. nō sit pprie nec
sit p oia snia no. Bar. i. c. qd ergo. §. ex cōpmisso. ff. de isa. vbi
iterlocutoria nō ifamat snia diffinitiua. Sed caue qa tex. i. c. j.
d arbi. appellat sniam laudū arbitrorū. Ab. ibi i vlti. not. dicit
q est iproprie z large. Nā pprie snia arbitri nō est sētētia cū
arbitri nō habeāt iurisdictionē, sed solū notionē: id scdm eū in
materia nō extēdibili appellatiōe snie nō venit snia arbitri,
cū nō sit pprie snia, lz large z iproprie: z sic nō caderet etiā in
statutis. Unde si statutū disponeret q de qlibet snia soluat cer
tū qd p gabella, nō solueret p snia arbitrorū. Istud idē q snia
arbitri nō sit ppria snia sed large z improprie z sic q nō cade
ret i statutis no. Abb. in. c. cū dilect9. in. ij. no. z in. c. ex parte. i
iiij. not. eo. tit. de arbi. z vltra eū statutū irritās sentētiā an ha
beat locū in snia arbitri q Ant. de bu. in. c. super qōnuz. in pn.
de offic. deleg. i. v. col. in versi. ij. similit appellatiōe snie nō ve
nit arbitramētū: z sic snia arbitratoris cū ibi nō sit iudex nec
iudicialis diffinitio, secundū Jo. de ana. i cons. xcvj. incip. viso
pūcto. in primo dubio. Sed est mirādū de do. Abb. in. d. c. j. d
arbi. q pōderauit ad hoc tex. iuris canonici ibi cū sint infiniti
tex. iuriscōsultorū q dicūt snia arbitri i. l. litigatores. p totā. l.
z i. l. qualē. z. l. seq. z duab9 sequētib9. ff. de arbitris. z quasi p
totū titu. Et dicendo q iurisconsul. loquitur improprie videt

ineptũ: vnde dicit ꝙ in istis iurib⁹ nomen sententie non pfer-
tur simpliciter vt cõprehẽdat sniam arbitri, sed pfertur semp
cũ adiũcto, videlicet snia arbitri. Sicut qñ dicim⁹ sentẽtia inter-
locutoria: ⁊ sic cũ adiũcto ⁊ tũc inflocutoria nõ est ppe snia, vt
5 dixi in rubr. de eo. † Nã qñ aliquid pfert nõ simpliciter, sed cũ
aliqua adiectiõe apparet illud nõ esse ppe. Bar. i. l. Luci⁹. §.
qsitũ. ff. de l. iiij. Sicut cũ dicim⁹ hõ mortu⁹, ⁊ sic iurisc. nõ capit
sniã arbitri p snia ppe ex quo nõ pfert simpliciter, sed cũ adiũ
cto. Stat ergo ꝯclusio ꝙ snie arbitroꝝ nõ sũt pprie snie, sꝫ lar-
go modo, ⁊ sic nõ caderet i statutis loquẽtib⁹ de sentẽtijs sim-
6 plicit vt dixi. † Limita signãter in snia arbitrorũ iuris, vel sta
tutorũ qñ statuta necessitãt ad cõpromissũ: Nã snia talis arbi
tri iuris vel statutarij est ppe snia ⁊ res iudicata: q: in locũ iu-
dicis succedit, ita tꝫ Bal. in. l. j. in. ij. col. C. de peri. ⁊ cõmo. rei.
vẽ. ⁊ facit rõ: q: illi eqparãtur ordinarijs. fꝫ Bar. in. l. fi. vbi di
xi. C. de iudi. ¶ Expeditis textua. capio gl. j. in verb. accepit.
quã diuiõ in tres ptes. In pma remouet vnũ ꝯtrariũ. In. ij. rñdet
tacite. q. In tertia format. q. ⁊ se remittit. scda ibi, ⁊ dicũt qdã.
iij. ibi, si autẽ pnũtiet. Ista gl. in. j. ⁊ ij. pte equocauit capiendo
sniã ⁊ rẽ iudicatã p eadẽ, vt sint synonima cũ sint diuersa vt di
xi i ru. ⁊ patet ex diuersitate tituloꝝ, vt p Bar. ¶ In. j. pte gl.
ibi, q: i ea finis est. ista gl sẽtit duo. Primo ꝙ snia ⁊ res iudica
ta sit idẽ. ⁊ male. vt dicit i tex. Scdo, ꝙ snia dicit accipere finẽ:
q: in seipsa est finis: ⁊ sic habito respectu ꝯtentoꝝ in ipsa snia.
Dic meli⁹ ꝙ ibi tex. logr de re iudicata, ⁊ sic de ipsa cã ⁊ lite dci
sa, ⁊ ista est illa q passiue finẽ accipit, vt in litera: snia vo est illa
q p nũciatiõe iudicis actiue ꝯtrouersie finẽ iponit ⁊ nõ accipit,
7 fꝫ tñ ꝙ stati dicet. In ꝙtũ tñ Bar. tenet † ꝙ snia est res iudicãs
cũ Bar. tenẽt Ang. ⁊ coiter alij hic, ⁊ do. Ant. de But. in rub.
extra eo. vbi dicit ꝙ ppe ⁊ stricte snia est res iudicãs, ⁊ materia
seu questio est postea res iudicata. Sed istud reprobat Ab. in
d. rubri. extra eo. in. j. col. q: si snia esset res iudicãs qũo posset
effici res iudicata, aut trãsire in rẽ iudicatã, put dicit tex. in. c.
cũ dilect⁹. in fi. de elec. ⁊ in. c. cũ inf. ⁊ in. c. ꝙ ad cõsultationẽ. de
re iudi. Cũ maxima sit differẽtia inter iudicãtẽ ⁊ iudicatũ, sic-
ut inter institu ẽtẽ institutũ. c. fi. de instit. ⁊ inter generãtẽ ⁊ ge
neratũ. c. dãnamus. de sum. trini. Ideo cũ maxima sit differẽ-
tia, nõ possunt cadere in eodẽ subiecto: nec vnũ effici reliquũ.
Vltra. d. Abb. videretur aptius ⁊ cõgruẽtius dicẽdũ qd imo
ipse iudex est res iudicãs, ⁊ nõ ipsa sentẽtia vt dr hic in verbo
pnũciatiõe iudicis, ⁊ hoc forte cogitauit Bart. dũ dixit ꝙ snia
est res iudicãs, siue ipse actus iudicãdi. Bene verũ est ꝙ snia
est instrumẽtũ quo mediãte iudicatur p iudicẽ, put etiã fuit de
mẽte do. Pet. de bexu. hic. Sicut in artificialibus faber facit
cultellũ mediãte malleo, nõ ꝙ malleus sit causa efficiẽs cultel-
li sed faber: malleus autẽ est causa instrumẽtalis. vnde contro-
uersie ⁊ lites sũt causa materialis, iudex est causa efficiẽs, q ꝯ-
trouersie finẽ iponit, sentẽtia est causa instrumẽtalis. Res iudi
cata est causa que finẽ passiue a sententia accipit. Unde iuris-
ꝯsultus in ista. l. diffiniẽdo rem iudicatã quatuor cõsiderauit.
Primo causam finalẽ ⁊ passiuã ibi finẽ accipit. Secundo cau
sam efficientẽ ⁊ actiuã ibi pronuntiatione iudicis. Tertio cau
sam materialẽ in verbo, controuersiarũ. Quarto causam for-
8 malem in verbo cõdemnatione vel absolutione. ¶ † In secũda
parte gl. ibi nos ꝯ. habes ꝙ dicitur res iudicata etiã quãdo po
test appellari. Et vltra duos tex. allegatos in gl. adde tex. ex-
pressionem de iure in. l. ⁊ post rem in princip. ff. de trãsac. Ubi
est text. ꝙ non solũ pendente tempore ad appellandũ, sed etiã
si appellatio esset actualiter interposita, adhuc dicitur res iu-
dicata propter cano. ꝙ post lapsos. x. dies ad appellãdũ dicit
res iudicata. Ultra tex. Bar. adde tex. in. c. cũ dilectus. in fin.
de elec. ⁊ in. c. cũ inter. de re iudic. ⁊ in cle. si appellationẽ. de
appel. ⁊ in. c. j. §. fi. de exceptio. in. vj. p quẽ tex. not. ibi Gemi.
ꝙ dicitur res iudicata quãdo est lata sentẽtia que meretur exe
cutionẽ, ⁊ sic que nõ est appellatione suspensa. Nã tũc proprie
dicitur res iudicata quãdo appellari nõ potest, ita dicit gl. no.
in. c. nõ solũ. in prin. in vbo, inuocata. de appel. in. vj. ⁊ ibi Ge
mi. ⁊ etiã notat ad statuta faciẽtia mentionem de re iudi. Idẽ
tenet Archidia. ⁊ Gemi. in. c. ei. q. §. diffinitiua. in versi. itẽ in
sentẽtia. ij. questio. vj. Ubi tenẽt ꝙ res iudicata dicitur quãdo
lata est sentẽtia que nullo remedio appellationis vel supplica
tiõis retractari potest, ⁊ sic ãte elapsos. x. dies datos ad appel
lãdũ. appellat simpliciter sententia postea res iudicata. Ideo
cõsuluit Ludo. Roma. in cõsi. cccxxiiij. incip. circa principiũ
ꝯsultationis in quo qritur an ea verba ꝙ si in rescripto Pape
vel regis mãdatur quod aliquis cogatur parere iudicato, an
potest cogi si est appellatũ, quia verbũ iudicatũ requirit tran-
situm in rem iudicatam. l. j. C. de executio. rei. ind. ⁊. d. c. qd ad
cõsultationẽ. de sen. ⁊ re iudi. Itẽ appellatio suspẽdit iudicatũ,
⁊ ei⁹ executionẽ. l. j. in fi. ff. ad turpil. ⁊ c. pastoralis. §. pretera.

de officio. deleg. Itẽ princeps p suum rescriptũ pnũciãs ge-
neraliter loquens non intelligitur derogare appellationi legi
time interposite, ⁊ sic tollere ius tertij. c. sup eo. ⁊. c. ex parte [...]
cũdo. de offi. deleg. ⁊ c. ex tuarũ de autho. ⁊ vsu. pal. ⁊ c. quam[...]
uis. de rescrip. in. vj. ⁊. l. ij. §. si qs a princ. ff. ne quid in loco pu-
bli. ⁊. l. nec auus. C. de emanci. lib. Unde censetur princeps [...]
pere. iudicatũ pro eo qd est irreuocabiliter iudicatum: puta p
lapsum. x. dierum. Ita enim interpretanda sunt rescripta p[...]
cipũ. c. causam que. de rescri. Bart. reputans esse equiuoca[...]
nẽ in verbis inter legistas ⁊ canonistas cõcordat istas opi[...]
stinguẽdo vt hic per eũ. cũ quo alij cõmuniter transeunt. Id[...]
tenet Bar. in. l. litigatorib⁹. C. de app. Bart. ⁊ Sali. in rub. [...]
C. de re iudi. Ioã. and. ⁊ do. Ant. de but. in rub. extra eo. Tu [...]
ꝙ Bar. ⁊ scribentes habuerũt bonũ sensum, sed male decl[...]
nerũt. Unde aliter ⁊ planius cõcorda, cõstituendo different[...]
inter rem iudicatã ⁊ sententiã trãsire in rem iudicatam: nã r[...]
iudicata dicitur ⁊ añ appellationem ⁊ post. vt hic. in gl. ⁊. d. l.
litigatorib⁹. ⁊ ibi gl. ⁊. d. l. post rem. in princip. ff. de trãsa. [...]
est melior. tert. de iure. Sententia autẽ dicitur trãsire in rẽ iu[...]
catã, ⁊ sic assumere authoritatẽ rei iudicate, ⁊ effici irreuoca[...]
lis quãdo est elapsus terminus decem dierũ ad appelland[...]
ita loquũtur iura canonica preallegata vel quando appell[...]
est deserta. d. clemẽ. si appellationẽ. de appel. Et ideo gl. in. l.
fundus. §. si pluris. ff. de pig. dicit istud esse ꝙ decretiste dic[...]
sententiam trãsire in rem iudicatam, ⁊ istud est ꝙ cum my[...]
rio dicit text. ad hoc bñ signandus in. d. c. ꝙ ad consultatio[...]
de re iudic. ꝙ post. x. dies sententia trãsit in authoritatẽ r[...]
dic. ⁊ secundũ illũ tex. debent intelligi alia iura canonica [...]
allegata, que simpliciter dicũt ꝙ per lapsum decem dierũ [...]
tentia trãsit in rem iudicatã. j. assumit authoritatem rei iudi[...]
te vt licet prius esset iudicata, tñ post. x. dies trãsit in autho[...]
tatẽ rei iudicate: q: tũc iuris authoritate efficit irretractabi[...]
9 put etiã tenet do. Ab. in rubric. extra. eo. in. ij. col. ¶ † In [...]
dẽ gl. ibi fingit nec iudicatũ: quia per appellationez extingu[...]
tur pronũciatũ, vt dicit tex. in. l. j. ij. fi. ff. ad turpil. allegat [...]
ibi idẽ gl. ⁊ Bar. alij. tamẽ textus dicũt ꝙ appellatio susp[...]
sentẽtiã in. c. venientes. in verbo sentẽtias appella. suspẽs[...]
iure iu. ⁊ in c. pastoralis. § pterea. de offi. deleg. ⁊ in. l. si causa [...]
gnita. in verbo suspẽsa. C. de trãsac. ⁊ in l. generaliter. in prin[...]
C. de reb. cred. ⁊ in. l. precipim⁹. i ver. hec si appellatio. C. de ap[...]
pella. ⁊ in. l. ab executione. C. quoꝝ appella. nõ reci. tenet [...]
in. l. tale pactũ. §. qui puocauit. ff. de pactis. ⁊ ibi Bal. in rep[...]
titiõe late disputat idẽ Gemin. in. c. is cui. §. fina. per illũ te[...]
de sentẽ. excõ. in. vj. d. Abb. in. c. fi. de seque. pos. ⁊ fructuũ [...]
tenet ꝙ appellatio solũ suspendit, ⁊ non ex toto, nec q ad [...]
effect⁹, vt ibi per eũ cõcordat breuit secundũ Imo. ⁊ Bl[...]
hic. ⁊ ante eos Bald. in rubri. C. de appellatio. Ange. in. d. [...]
q puocauit. Anto. in. d. c. veniẽtes. ꝙ ꝯsiderato presentis [...]
⁊ presenti statu potest dici iterim extincta, sed respectu fu[...]
ri tẽporis, ⁊ ꝯsiderato futuro euẽtu potest dici suspẽsa: q[...]
post ea appellatio deseratur fingit nũꝙ fuisse appellatũ. [...]
§. illud etiaꝫ. C. de tẽp. appel. ⁊ hic sequit in gl. ⁊ sic rema[...]
firma snia prima. Itẽ poterit esse ꝙ snia ꝯfirmabit per ip[...]
cẽ appellatiõis. Addo ꝙ Episcop⁹ per sniã deposit⁹ ab ep[...]
patu, appellãdo remanet integer in officio ⁊ honore suo [...]
10 mediãte appellatiõe fingit nõ dãnat⁹. Unde † si pẽdẽte app[...]
latione excõicaret suum subditum, tenet excõmunicatio, [...]
postea Eps appellationẽ psequat, siue nõ. Ita ad literã te[...]
gl. valde solẽnis in. c. sepe. in vbo manet snia. de appel. ⁊ ibi [...]
cit Abb. ꝙ illa gl. cõit approbat a doctoribus, vt ibi p[...]
illa gl. allegat duos bonos tex. i. l. ij. §. fi. ff. de penis. q di[...]
natũ eũ accipim⁹ q nõ puocauit, ceterũ si puocauit videt [...]
cõdẽnatus. ⁊ tex. in. l. j. ff. nil noua. appel. pẽdẽ. vbi integ[...]
t⁹ esse dicit appellatiõe interposita. ⁊ vltra illã glo. adde te[...]
in. l. iij. C. de appel. vbi tex. dicit appellatione interposita [...]
debere esse in eo statu in q fuerũt tẽpore pnũciationis. [...]
l. si qs filio exhrdato. §. hi aũt oẽs. s. de iniust. rup. vbi qui [...]
pellauit a sentẽtia in qua erat damnat⁹ potest facere testam[...]
tũ si nõ dicit incert⁹ de statu suo. ¶ In ead. gl. ad fi. ibi dic[...]
de infami. l. furti. in prin. vbi gl. tenet ⁊ pleni⁹ in. l. cos in p[...]
⁊ ibi Bar. ⁊ alij. C. de appella. ⁊ in. l. si qs priore. ff. ad treb[...]
⁊ in l. §. sed ⁊ si qs priore. ⁊. ⁊ ibi Io. Fab. ⁊ Ang. de are. in[...]
mo. testa. infir. gl. ⁊ doc. i. c. pastoralis. §. pterea. i vb. disc[...]
⁊ in c. corã dilecto. i gl. final. de offic. deleg. Alexãd. in ꝯsil. [...]
quinti volumi. ꝙ incipit. viso themate supra scripto puto [...]
11 rissimũ esse. ad fi. † Et est cõmunis ⁊ vera sententia ꝙ quando
iudex appellationis cõfirmat primam sniam causa cognit[...]
quã legitime latam: tunc agitur ex secũda snia confirmãte [...]
cũ per appellationẽ prima sententia rescindatur, ⁊ tota ca[...]
deuoluat ad iudicẽ appellatiõis. l. j. §. fi. ff. ad turpil. ideo [...]

rię firmatio iudicis appella. merito agitur ex sentētia cōfirmante. & iudex appella. cā exequitur. aut si quis litigātiū. C. de episco. audi. & l. tale pactū. §. qui prouocauit. ff. de pac. † Itē per appellationē extinguit effectus prime snie. l. furti. l. in ver. sed si furti. ff. ō infa. in. l. si quis fi. io exheredato. §. irritū. ff. de iniusto. rup. Et licet pma snia confirmetur per iudicē appellatiōis: tamē nō reuiuiscit effectus pme snie semel extinctus † quia a prouatione ad habitū nō datur regressus. d. l. furti. in versi. nō retro. & l. qui res. §. aresā. ff. ō solu. de cōsec. dist. iij. in. c. queris. & vij. q. j. ii. c. quā periculosū. † Intellige nisi appellatio esset ōserta. q cū tūc fingatur nō appellatū. l. fi. §. pe. C. de emp. app. & hic in gl. tū agitur ex prima sentētia etiā si iudex appellationis eā confirmaret per lapsum fatalium: quia esset sententia interlocutoria & non diffinitiua & sine prima remaneret valida. Sed aduerte licet pdicta pclusio sit vera & cōmunis: tā funda mētū qō ea facit Bar. hic & in. d. l. eos in prin. & in. d. l. si quis pore. † qō sup eadē cā nō pūt valere due sententie, sicut nec duo testamēta eiusdē hominis. facit. l. si gulis. ff. de exce. rei iudi. re pbat per An. Lu. & Alexā. hic per Ange. Nic. de nea. Jmo. & do. Alex. i. d. l. si qs prioze. Quia licet i eadē instātia super eadē re nō possint ferri due sententie valide. d. l. j. C. nō prouo. nō est nece. Tamē super noua & diuersa instātia potest ferri alia sēcūda snia diffinitiua valida. l. duob⁹. & ibi gl. ff. de exce. rei iud. & ibi dicit Bar. q ista est veritas. put deus est de⁹. gl. & Bar. in d. l. j. C. nō prouo. etiā si prima snia transiuisset in rem iudicatā & nō fuisset opposita exceptio rei iudicate antiqua exceptio. durat fz gl. i. d. l. j. C. si plures vna snia. Sed sic est q alia est instātia cause pncipalis. & alia cause appellatiōis. ita dmū. & ibi doct. no. C. de pc. l. cū apud Sem. pniū. ff. iudi. sol. ergo vtraq; sentētia dbet valere tamē nō est psumēdū q Bar. fuerit ita supinus q ō istis nō recordaret. Unde Jmo. hic saluādo Bar. put pōt. intelligit Bar. loq prout loquit in duabus instātiis, quarū vna sub ordinat ad aliā, vt istātia cause applonis. q sub ordinat ad istātiā cause pncipalis. ppter sniam latā in eā principali. d. l. ita dmū. C. ō pcur. & ij. q. vj. §. post snīā. Et due snie nō pūt effectualiter isu⁹ eadē cā valere fz allegata p Ang. & alios loquit i diuersis instātiis, nullo modo subordinatis adinuicē: & tūc an valeat secūda sentētia vel ne, est magna dubitatio, que tangit in. d. l. j. C. qñ prouo. p canoni. in. d. c. inter monasterii. vbi ter. de hoc de re iudi. p Bart. & alios in. l. nam & postea. l. si dānetur. ff. de iniur. vbi vide que alias ibi dixi ad que te remitto ¶ Ol. ij. i ver bo absolutione. diuiditur in partes. put duab⁹ questionibus tacite respondet. secunda ibi, sed iudex appellationis ¶ † Jn eadē gl. ibi nos etiā p equipollētia ista est vera puta per verbū statuo. vel ordino. vel precipio. vt est tex. in. l. ibis de ver. signi. Jtem per verbum imponimus silētiū. vt est gl. singularis de iure ciuili in. l. Aurelius. §. centū. ff. ō lib. le. Jtem in actione reali, sufficit si pronūtietur rem esse petitoris licet in sentētia de restitutiōe nihil dicat. l. Pōponi⁹. §. fz & is ff. de pcu. & l. ii inter me. ad fi. ff. de erce. rei iu. Jtē in personali sufficit si iudex pnūciet rē q petit deberi actori. l. si ptor i pn. ff. de iud. & l. quid tū. §. si arbiter. ff. ō arbitris. Jn criminalib. sufficit pronuntiare quē ōliquisse. l. j. §. i. ff. ad Tur. & l. si te. C. ō infa. Vel seruum vēditum esse in causa redhibitionis. l. qro. ff. de edi. edic. Jtē fz An. si iudex in sentētia dicat, videt mihi Titium debere vel nō debere Seio cētū, valet sententia lata tali verbū videtur. l. quid tamē. §. si arbiter. & ibi Bar. ad hoc no. ff. de arbit. sequuntur Jmo. Rap. cu. Lud. & do. Alex. hic. Tu adde vltra eos tex. meliorē de iure. miror q isti doctores nō fuerint recordati de. l. diui fratres. §. j. ff. de li. causa. i ver. p nunciare dbere seruū illius nō videri. Et tex. in. c. j. i ver. vide & ri. & ibi do. Ant. in vlti. not. ad hoc no. de iu. & in. c. de cetero. & ibi domi. Abb. ad hoc no. de homicidio. Jmo fortius si iudex i sentētia diceret non video cur Titiū seio nō cōdemnē in centum, est perinde acsi iudex in sententia dixisset cōdēno. Titiū ad dandū seio cētū. l. j. §. si quis ita in verbo. q dni. & ibi Bar. & alij ad hoc no. ff. de verb. obli. ¶ Adde sec⁹ esse in testib⁹. qa † testis deponēs p verbū videtur. aut videri meo nō pbat: qa non deponit p sensum corporis, put debet, sed ō iudicio intellectus fm Bar. in. l. qd tamen. §. si arbiter. & in tractatu de testibus in. ij. char. & Bal. in repetitione. l. de qb⁹. in. xxv. col. ff. ō legi. vbi ponit quando testis dicit videre meo. & Ang. de eodē ponit in repetitione. l. sciendum. in. ij. col. ff. de ver. obli. & te ste deponente per verbū videtur q non probet, ponit etiā Jo. andr. in addi. Spe. in tit. de teste. §. nunc tractandum. Eodez modo si iudex pnūtiet per verbū credo: puta credo. Titiū dare seio centum, valet sententia ac si diceret eū condēno secūdū Angel. & Rap. cu. hic per gl. nota in. l. diem proferre. §. si plures. ff. de arbitris. quam ad hoc nota. singularem Jmo. Lu. & do. Alex. hic adde Bal. in. l. cum q[uidam]. in vij. col. C. de iur. & facti

ignō. Ang. i l. si pupilli. §. fz si ego. ff. ō neg. gest. Ange. & Jmo. in. l. si qs filio exheredato. §. irritū. p illū text. in verbo. credo. ff. de iniusto rup. Bal. in. l. ii. per illū tex. in verbo creditur. ff. iudi. sol. Ange. in. l. j. §. si tibi fundū. ff. ō iti. actuq; prima. p illū tex. in verbo, vt credo. ¶ Testis tamē deponēs per verbū credo, nihil probat. l. testiū. C. de testi. gl. & Bart. in. l. ij. §. idē Labeo. ff. de aqua plu. arce. etiā si diceret se pro certo credere fm Bal. in. l. sine possidetis. C. pba. dixi plene in rub. ff. de iureiu. ¶ Ex predictis habes q valet sententia iudicis lata per verbū videtur, vel per verbū credo, licet nō valeat dictum testis & sic facilius sustinetur sententia quā dictum testis. Licet alibi gl. no. in. c. cū. R. canonicus. de offi. deleg. videatur dicere totū ecōtra † q facilius. & ex leuiori causa, & suspiciōe repellat iudex vt suspectus a sentētia dō, quā repellatur testis a testificando: q facilius est reperire alios iudices, sed non alios testes.

19 ¶ † Quid autē si iudex pnūtiet per verbū futuri tāporis, puta pronuncio Titium cōdemnandum Seio in centum, an valeat sententia? Ang. Jmo. & Ludo. Roma. tenent q sic, non est materia nostra & egeret altiori indagine. Dic p nūc vt per dominū Alexād. hic cū concordantijs per eum allegatis. & p eūdē do. Alexā. in. l. j. §. si quis ita. ff. de verb. obliga. ponūt do. Abb. Moder. in. c. cū venerabilis. de except. ¶ Jn vltima parte gl. q2 de hoc ponit glo. in. l. in summa. in prin. ff. eod. ideo reseruo. ponit Bar. in. l. cū querebatur. ff. iudica. sol. & in. l. j. §. libelli. ff. de appella. late domi. Ab. in. c. cū causa. de re iudica. & diffuse Ludo. Roma. hic. Lex. ij.

1 ¶ Aduersatiua debet aduersari in ijs q̄ sunt eiusdē generis
2 Judex potest ex causa mutare augendo vel minuēdo tempus statutum a lege. & quid in delegato. nu. 2.
3 Causa restitutionis in integrū minorum & causa alimētorum equiparantur.
4 An delegat⁹ in sentētia possit ex causa augere vel diminuere tempus quod a lege indulgetur iudicatis.
5 Executio snie est mixti imperij: ideo nō spectat ad delegatum.
6 Judex delegatus potest in totū absoluere & condemnare: ergo etiā ad tempus apponere cum valeat argument. de re ad tempus. & nu. o.
7 Arbiter pōt abbreuiare vel prolongare tempus executiōis.
8 Valet argu. de arbitro ad delegatum.
9 An inferior & sic delegatus possit legem imponere superiori.
10 Argu. de re ad tempus quando est validum.
11 Delegatus an habeat tantam potestatem quantam delegās.
12 Judex secularis cōrā q̄ est apposita exceptio agitis finda coram iudice ecclesiastico puta vsuraria vel similis nō poterit statuere tēp⁹ qō itra dictā excep. sit. pbāda corā iudice ecclesiastico.
13 Statutum laicorum nō se potest intromittere de iurisdi. ecclesiastica nec legem imponere iudici ecclesiastico.
14 Non valet statutum laicorū disponēs q̄ qui obtinuerit inhibitionē ab ecclesiastico debeat se expedire in certo termino.
15 Si remissus ad iudicem ecclesiasticū sit morosus in probanda exceptione corā iudice ecclesiastico poterit iudex prime cause eo negligente procedere ad ulteriora.
16 Judex secularis corā quo opponit exceptio remittēda ad iudicē ecclesiasticū pōt opponenti terminum statuere ad producendū ea que vult, producere in curia ecclesiastica vt sic videat releuent. & si non releuant procedere ad ulteriora.
17 Ubi calūniose opponeret corā iudice seculari exceptio q̄ esset alias agitāda corā ecclesiastico iudex secularis poterit ea nō obstāte procedere ad ulteriora postq̄ videt q calūniose opponit.
18 Judex in executione sententie debet habere cause cognitionē & sic videtur vt requiratur citatio partis.
19 Contra sententiam potest opponi in eius executione exceptio nullitatis ipsius sententie.
20 Judex sine cā nō pōt abbreuiare tps iudicati nec prorogare.
21 Jn reali non datur tempus quatuor mensium sed incontinenti debet res restitui.
22 An dilatio que datur a lege siue sine ministerio iudicis siue cū ministerio possit per iudicē prorogari vel abbreuiari aliqua iusta causa suadente.
23 Beneficium a iure inuultum nemini est auferendum.
24 Judex non potest dilationem datam a lege immutare nisi in casibus a iure expressis.
25 Licita est extensio q̄ iura ponūt aliquas fallētias seu casus speciales ad casus similes in quib⁹ subest eadem iusta causa.
26 Exceptiones peremptorie habent tempus limitatum a iure ad opponendum idem in dilatoriis.
27 Judex an possit statuere tempus ad agendum seu accusandū quo elapso amplius pars non audiatur.
28 Tempus indultum ad petendum restit. in integrum potest index prorogare propter culpam & dolum aduersarij.

29 Tempus .xxx. annorū datū per legem heredi ad adeundum hereditatē potest iudex ad instātiam creditorum coarctare, et statuere certum tempus.
30 Judex an possit tps iudicati ex causa prorogare vel coarctare.
31 Que sint iuste cause immutandi dilationes concessas a iure.
32 Licet ex causa possit in casib⁹ a iure expressis coarctare tēp⁹ dilationis a lege datum non tamen potest totum tollere.
33 Si iudex sine causa arctauit dilationem datam a lege cū ministerio iudicis an lege suppleat vel an teneat et ꝙ possit appellari: et si appellatur quis teneatur probare iustam causam.
34 Appellans debet sustinere partes actoris.
35 Si lex dat dilationem cum ministerio iudicis et dicat minorē non dari an iudex poterit diminuere.
36 Si iudex dederit primā dilationē nimis breuē an poterit dare secundam sine causa.
37 An pendente dilatione poterit iudex dare secundam.
38 Sententia lata pendente dilatione est ipso iure nulla. ꝙ facit pluribus modis.
39 Due dilationes simul cōpatibiles possunt simul dari vel vna dilatio ad plura circa se inuicem competentia et vna finita alia incipiat.

QUi pro tribunali. Premitte pro intellectu litere qđ ista lex legit altero de duob⁹ modis. Uno modo ſm glos. ꝙ tota loquat in iudice exequente sniam iā latā, et iuriscōsultus primo ostendit potentiā iudicis exequentis. Scđo in ver. sed praro. ponit practicā instruēdo iudicē p doctrinā regularē, que sumit tacite ex eo ꝙ aliqñ sed per raro fit in certis casib⁹ positis in fi. tex. Et ſm istū intellectū gl. iste text. in ꝟbo q. p tribunali cognoscit. loqt de cause cognitione, que reqrit in executiōe snie, an sit mādanda executioni vel ne, vt dicet. j. in. gl. j. in fi. Et ista cognitio vr ꝙ debeat fieri nō de plano, sed iudice sedēte p tribunali cū tex. dicat q. p tribunali cognoscit: veritas tamē huius vltimi pēdet ab ħs que tradūt Bar. et alij in. l. iiij. §. hoc autē iudicium. in vj. et vij. oppo. ff. de dam. infect. dicetur in. l. intra. j. eod. Istū intellectū reprobat Bar. cōmuniter alij sequūtur psertim Pau. de ca. et d. Alexā. p ver. sed perraro q esset superfluus. et nihil adderet dictis in principio: imo repeteret principiū tex. et minus pfecte. Sꝫ ab ista impugnatione pōt defēdi intellectus gl. qꝛ vt statim dixi iuriscōsult⁹ i ver. sed perraro. addit practicā instruendo iudicē exequētē. Itē illud quod dixerat in prin. ꝙ iudex possit prorogare vel coarctare tēpus iudicati ex causa restringit in ꝟsi. sed praro, ꝙ perraro sit finiēdū: et sic aliqñ snie exequētur ante finē legitimi temporis, vt patet in exemplis sequētib⁹ in tex. Alio mō legit ſꝫ Bar. ꝙ ista lex i pncipio, loquat in iudice ordinario iudicāte, et hc p tribunali cognoscēte sentētiādo q potest i snia diffinitiua prorogare, vel diminuere tēpus executionis subsistēte cā: et sic potest statuere ꝙ cōdemnatus intra tātū tēpus soluat. Postea in vers. sed perraro. loquit de iudice exequēte, vt patet ex text. exequētur: et sic loquit qñ iudex qui pro tribunali cognouit in sua sentētia diffinitiua dicit circa prorogationē vel arctatiouē dilationis ad soluēdū. Nā tunc iudex qui de executione cognoscit pōt hoc facere, si nihil fuit dictum in snia, sed đbet hoc praro facere et causa subsistente, et ſm intellectū Bart. ista lex primo loquitur de iudice iudicāte, secūdo de iudice exequēte. et istū intellectū in specie sequuntur Pau. de La. et d. Alex. hic: sed An. tenet vtrāqꝫ lecturā et mihi satis placet ſꝫ quā h. d. in nube, tempus ꝙ indulgetur iudicatis potest ex causa augeri vel minui. h. d. ſꝫ oēm lecturā. Tertio modo intelligit in discursu Raph. cu. istū text. ſꝫ quē intellectū versic. sed praro. nō erit superfluus. imo valde notabilis ꝙ primo loquat de iudice sententiāte qui pōt abbreuiare vl' prorogare tēp⁹ executionis ex causa. Postea in ver. sed praro notabiliter decidit ꝙ si iudex abbreuiauit tale tēpus, ꝙ praro exequentur sniā itra tēpus in snia statutū, sed spectabitur tēpus legale. vt hic et. l. iiij. §. si qs cōdēnatus. j. eo. nisi res exigat celeritatē, vt in casib⁹ hic in fi. exceptis: et sic p istū versi. sed perraro. limitatur principiū huius legis. Nā licet iudex in sentētia possit statuere minus tps ad soluēdū, vt in pri. hui⁹. l. tamē differt executio vsqꝫ ad tēpus legale, nisi in casibus hic in fi. positis. Iste intellectus mihi nō placet: qꝛ restringit ver. sed perraro. qđ loquat solū qñ iudex abbreuiauerit cū pri. huius legis loquatur tā quādo index prorogauerit ꝙ qñ abbreuiauerit ex causa. Uñ aduersatiua ſꝫ praro simpliciter posita intelligitur ſꝫ terminos huius prin. et ſꝫ qualitates positas in pri. vt no. declarat. Bal. i. l. oēs populi. in. vj. col. ff. đ iusti. et iur. quē sequit et commēdat do. Alex. et dicit nō reperiri alibi in. l. filius a patre. in
1 xij. col. ff. đ li. et posth. ¶ † Itē aduersatiua đbet aduersarij ħs que sūt eiusdē generis vtli dicā scholares currūt. Petrus antē legit, intelligit Pet. scilicet scholaris: et sic in eiusdē terminis scđm Bar. i. l. mariti. §. fi. p gl. ibi. ff. đ adul. et p. in auth. sacramēta puberū. in pn. C. si aduer. vēd. d. Alex. in. d. l. filius a patre. Nec obst. d. §. si qs cōdēnatus. q vult ꝙ si iudex abbreuiauit tēpus executiōis, ꝙ tñ in executiōe expectabit tēpus legale: qꝛ ille tex. pcedit qñ abbreuiatio fuit facta sine causa scđm doc. et ibi Bar. hic in vlti. col. qꝛ tūc lex supplet, sed hic prorogatio et abbreuiatio fuit facta cū cā. vt dicitur in pri. huius l. ¶ Not. j. ex isto tex. ꝙ iudex in sentētia pōt tēpus executiōis ad. l. idultū ex causa prorogere vl' abbreuiare. ¶ Ex quo corrol-
2 larie videret posse inferri. et ad hoc sepe allegat iste tex. † q tps statutū a lege pōt iudex ex causa mutare augēdo vel minuendo. et ita Bar. j. multū ad hoc ponderat istū tex. ſꝫ possem dicere ꝙ ideo hic iudex pōt tēpus executionis ex causa coarctare vel prorogare: eo qꝛ ista lex nō insistit in finib⁹ assignatiōis temporis, sed vltra pcedit dādo iudici ptātem coarctādi vl' prorogandi: ergo si lex nō dedisset istā potestatē sec⁹ videret: tñ. j. dicet.
3 ¶ † Scđo no. ꝙ cā in integrū restitutiōis minorū. et cā alimētorū hic eqparātur. ¶ Glo. i. in ver. cognoscit. diuidit in duas. In pma declarat tex. de quo iudice loquat. In secunda ad fi. declarat tex qualit cognoscat. scđa est ibi ergo hic exequēdo. ¶ In pma parte gl. habes ꝙ iste tex procedit in iudice ordinario: et sic sentit gl. ꝙ ista lex non haberet locum in delegato cū tex. dicat q pro tribunali cognoscit. Pro clara intelligētia tex. et gl. reassumo in dubiū. nūqd decisio hui⁹ tex. pcedat etiā
4 in iudice delegato. † Et cōsequēter nūqd delegatus in sua snia possit ex causa augere vel diminuere tēp⁹ quadrimestre, quod a lege indulget iudicatis. gl. vt dixi satis sentit ꝙ non istā opi. expsse firmat Bar. et eā cōprobat duplici bono fūdamēto. Pri-
5 mū colligit ex eo qđ dicit ista gl. † qꝛ executio snie sit mixti imperij, non spectat ad delegatum sed ad ordinariū: et sic delegatus iudicaret de re que nō est sue iurisdictionis, et in qua nō est iudex cōpetēs: ergo sententia nō valeret per totū tit. C. si a nō cōpe. iudi. Scđa rō Bar. est, qꝛ iponeret legē suo superiori. c. trac. c. ex insinuatiōe. de ap. et cū Bar. et alij cōiter trāseūt. Istā opi. Bar. et cōem subtiliter impugnāt Rap. cu. et d. Pet. đ bexu. hic et dicit Rap. cu. pl⁹ ꝙ opinio Bar. est truffa vñ tenet ꝙ imo đlegat⁹ in sua snia pōt statuere cōdēnato tēpus ad soluēdū: et sic pōt abbreuiare vel prorogare tēpus indultū iudicatis
6 sicut et iudex ordinari⁹. Mouet in pmis Rap. cu. † qꝛ iudex delegatus potest in totū absoluere vl' cōdēnare: ergo etiā tempus apponere, arguendo de re ad tps iuxta. l. qui plures liberos. in princ. ff. đ vulg. et pupil. Itē tps istud est pars summe, et sic pars snie et cōdēnatiōis. l. j. §. diē. ff. de edē. Idē confirmat do. Pe. đ bexu. qꝛ delegatus quo ad cām đlegatā fungit vice delegātis, et pōt oia q potuisset iudex delegās quo ad illā cām. l. j. §. q mādatā. ff. đ offic. eius cui mād. est iurisdi. et c. sane. de offi. dele. Sed ordinari⁹ ſꝫ Bart. et oēs potuisset hoc facere, vt hic
7 tex. ergo etiā eius delegat⁹ † Secūdo mouetur qꝛ arbiter pōt hoc facere abbreuiare vel prorogare tēpus executiōis. l. cū dies. §. fi. cū. l. seq. et meli⁹ in. l. seq. in pri. ff. đ arbi. quāuis nō cognoscat p tribunali: ergo đlegatus dꝫ posse hoc facere: et licet do. Pe. đ bexu. nō aliter pbet istā suā eqparationē de ar-
8 bitro ad delegatū. Tu potes bñ cōfirmare † ꝙ bonū sit argumentū de arbitro ad delegatū. nā potestas arbitri dependet a potestate ptiū sibi attributa: hoc est arbiter tantū pōt quātū partes sibi attribuerūt. l. nō distinguem⁹. §. cū officio. ff. de arb. eodē modo đlegat⁹ tātā ptātē hꝫ quātā attribuit sibi delegās. c. cū oli. c. P. et G. et c. đ causis. et c. cū in iure pitus. de offi. dele. ergo. Cū arbiter i snia possit statuere tps ad soluēdū iudicatū iurib⁹ pxime allegatis quāuis istud nō fuerit ei attributū a partib⁹, eodē modo poterit iudex delegat⁹, quāuis istud nō fuerit attributū a delegāte isto modo inducēdo et cōfirmādo fundamētū do. Pe. đ bexu. multū strigit. Tñ Bar. hic respōdet ad illa iura loquētia de arbitro. et sic ad. d. l. Celsus. §. fi. cū. l. seq. et pri. sequētis ꝙ illi pcedūt quantū ad cōmissionem pene apposite p partes i cōpromisso etiā in casib⁹ in qb⁹ snia arbitri meretur hodie executionē, ſꝫ nō quātū ad statuendū tēpus ipsi iudici exequēti sniam arbitri. et istud de pena nō cadit i delegato. ergo i materia nostra nō pcedit argumentatio đ arbitro ad delegatū. Preterea et scđo scđꝫ Rap cu. hic tēpus executionis et sic quatuor mēsiū statutū a lege iudicatis nō est statutū i snia arbitri pbādo vt hic p eū: et vltra eū facit: qꝛ snia arbitri nō hꝫ vi iudicati vt dixi i. l. i. in pmo no. ꝟ. eo. Sed caue ꝙ contrarium in hoc vltimo quāuis Raph. nō dicat tenet Bal. in. c. querētis in vlti. col. đ offi. deleg. vbi tenet ꝙ imo cōdēnatus ab arbitro habet tps quadrimestre indultū iudicatis, si arbitar nō statuit tēp⁹, ſꝫ tps statutū nō supplet a lege nisi cā cognita sit coarctatū et causa coarcatiōis sit expssa i snia. d. l. si cū dies. §. dies. fi. §. et l. diē pferre. §. stari. ff. đ arbi. et l. iiij. §. si qs cōdēnat⁹. ff. đ re iud. et vltra

z vltra Bar.l. facit q2 arbitraria sūt redacta ad istar iudicioz. l.ff.ō arbi. Tenēdo istā opi.ꝫ cōem nō obstāt duo fundamēta. 9 Bar. †Primo q delegat⁹ nō pōt imponere legem superiori.videt.d.Pe.ō bex.duplicit. Primo fatendo,nā su prior po terit illud tēpus mutare. Sed ō q imo ōlegat⁹ pōt iponere le gē delegati quā delegatus met potuisset sibi imponere. Hic est q ōlegās nō pōt immutare sniā sui delegati,nisi in casu.l.duo iudices.ſ.eo. Itē pōt nisi aratur per viā appellationis:z tunc potest reformare p viā appellatiōis,per.l.j.in pzin.ſ.ō appel. Sed ō nō obstat ter.in.d.c.ex insinuatiōe,q2 respōdet.d.Pe. de bex.duplicit. Primo q ibi papa erat delegās cui certū est lege nō posse iponi. Sed ō ibi log tur ō alio tēpore. ſ. prosequē di appellationē,nō antē ō tpe,executionis q datur iudicatis. ¶Quid tenēdū licet articul⁹ sit disputabilis ad vtrāq; partē tenet opi.Bar.z cōe q ōlegat⁹ i snia nō possit immutare tps indultū iudicatis p duo fundamenta. Bar. superius relata p q; parent deducta in oppositū non obstare quib⁹ in specie re spōdetur. Primo nō obstat p primū fundamētū Raph.cn.q ō legatus pōt in totū absoluere vel in totū ōdenare. Respōdet hoc esse verū q ad cām principalem sibi ōlegatā in qua habet iurisdictionē,ſ; causa executionis nō est sibi ōlegata nec ad eū spectat nec in ea hz iurisdictionē. vnde si q d pnūciaret dicere 30 factū a iudice nō ꝑpetit:z sic nō valet:† z sic nō est bonū argu mētū ō re ad tps q; subest diversa ratio. Nō obstat q; tēpus sit pars sūme: q2 pcedit q; tps apponitur legitime z ab eo q habet ptātē z iurisd.in tpe executiōis limitatā. Non obstat fun 31 damentū do.Pet.ō bexu.† q delegatus habet tantā potestatē quantā delegās,est verū quo ad id q; est ei delegatū: z sic quo ad cām principalē sibi delegatā: sed causa executiōis non est sibi delegata nec ad eū spectat:igitur ꝛc.z sic remanet defensa 32 ta snia Bar.z cōis. ¶† Per hoc infert vo.Bar.ad practicā q iudex secularis coā quo est opposita exceptio agitanda coā iudice ecclesiastico: puta exceptio vsuraria. vel alia exceptio spālis.c.tnamd e02di.cogni.z c.latoz q; filij sint legitimi.z.c.si iudex laic⁹.ōsen.exō.i.vj.nō poterit statuere tēpus intra q; il lā exceptionē habeat probare coā iudice ecclesiastico:qa hoc non spectat ab suā iurisdictionem,q2 nō pōt imponere legem superiori.d.c.ex insinuatiōe,ō appel.z cū Bar. tenent alū hic. idē z plenius tenet Bar.in.l.preses.C.de appel. vbi reputat tenendū menti.Ang.in.d.l.ſ. ſed si dubitet.ff.de iudi.Bal. i.l.quoties.C.e.Pau.ō ca.i.l.Titia.ad ſi.ff.sol.ma. Istud facit ꝺz An.z Imo.ad statutū Bononie disponēs q declinās iurisdict.tāq; clericus debeat eā probasse in certo termino coram 33 epo.Nā secūdum eos tale statutū non valet vnā festucā: q2 statutū laicoz nō pōt se intromittere de iurisdictione ecclesiastica,nec legez imponere iudici ecclesiastico. refert z simpliciter seq; do.Abb.in.c.cū sit Romana in.ij.col.de appel. Adde q in tingētia facit egregie refert se cōsuluisse.d.Lar.Flo.in.c. 34 ſ ō eo.q mit.in pol.cā.rei ser.z ibi.d.Ub.ad ſi.† q nō vz statu tū laicoz disponēs q; q obtinuit inhibitionē ab ecclesiastico de beat se expedivisse i certo termino. Dicit tamē Ang.Imo.z do.Ale.hic.z ante eos Bar.in.d.l.preses.C.de appe.q; iudex laicus possit statuere tēpus intra q; cōpareat coā epo cū pro cessu p.c. psonas.z.c.cū sit Romana.de appel. ¶Ista doctri nā.Bar.z cōem limitat singulariē Bal.in.l.de die.ſ.iubek.in 35 lectu.ātiqua.ff.q satisf.cog.p illā tex.† q; ille remiss⁹ ad eccle sticū fuisset mozosus in pbāda exceptione coā iudice ecclesia stico,nā eo negligēte z mozoso pōt iudex prime cause procedere ad vltrioza:z seq;tur ibi dē.d.Alex.idem do.hic.z in.l.Titia. in vlt.col.ff.sol.ma.In qb⁹ locis confirmat istā limitationem, q2 mozosus vel contumax non pōt allegare pendentiā litis.vt probat Bar.in.l.vbi ceptū.ff.de iud.z in.l.qaāuis ff.ō dā.ife. z in.l.sepulchri.ff.de sepulc.vio. Itē istā ad practicā Bart.ad 36 illud qō multū vtilē dixit idē.d.Alex.i.d.l. Titia in.ij.char. q; †iudex secularis coā quo opponit exceptio remittenda ad iudicē ecclesiasticū pōt opponēti statuere termin ad pducēdū coā eo ea que vult pducere in ecclesiastica,vt sic videat an re leuent z si non relegāt procedet ad vlteriora. allegat consiliū Bali.incipiens in qōne vertente in castro vrgente,vbi Bali.re 37 fert se vidisse ꝓsultū p Jo.cald.z Jo.de ligna.q; reputat.d.Al lex.ppetuo tenendū menti in practica. †Bene facit: quia vbi constaret q; calūniose opponeret illa exceptio coā iudice secu lari.q; alias esset agitāda coram ecclesiastico:iudex secularis ea non obstāte pōt procedere ad vlteriora postq; videt calūniose opponi.ita no.tenet Bal.in.l.j.ad ſi.C.de sen.q; sine cer.quā ti.facit ter.in.c.post electionē.de ꝓcess.pbē.z i.l.ij. C.ad.l.Coz. ō fal.In qb⁹ iurib⁹ dicitur q; iudex verisimiliē z pbabiliē su spicat exceptionē calūniose opponi pōt eā reȷ̄cere z vlteri⁹ p cedere. Ista decisio. Bali.z do. Alex.si est vera est ppetuo nota ta digna q; multū limit. decisionē z practicam Bar.hic. Ego tū valō dubito:q2 isto modo etiā tūc se ipediret de iurisdictio ne ad eū no pertinēte,sed ad ecclesiasticū in q; cū sit iudex in ꝺpetēs videt illa statutito termini per eū facti nihil valere: tū magna esset authoritas Bali.z do. Alex.cū nō habeat alū contradicentē. ¶In ca.gl.ad ſi.ibi cognoscit ergo hic i exe 38 quēdo.† Not.ex ista gl.q; iudex in executione snie debet adhi bere cause cognitionem:z sic videret q; regrat citatio partis. 39 Idē tenet gl.in.l.intra vtile.i gl.j.ff.de mino.† facit q2 in exe cutione ꝺ snia; pōt opponi exceptio nullitatis ipsi⁹ snie.l.iij. ſ. cōdēnatū.z.l.si cū nulla.j.eod.z.l.absentem.C.de accu. Intelligendo tū scōm q; declarant Bar.z doc.in.d.ſ. cōdemnatū. Itē possunt opponi alie exceptiōes q; impedirēt execution̄ puta solutiōis,vt per.gl.z doct.in.l.j.C.de iur.z fac.igno. Itē primo debet fieri executio in rebus mobilibus.secundo i immobilib⁹.tertio in nominibus debitoz ū.l.a diuo.ſ.in vēditione.z.ſ.si super rebus.z.l.intra dies.j.eo.ergo requirit cause cognitio. Et si iudex exeq̄rēt nō admissa exceptiōe legitima posset appellari,put tota die fit.vt.vt.l.j.C. si sepius in integ. resti.fue.post.q2 tūc excedit modū in exequēdo.vt.l.ab execu tione.C.quoz̄ appel.nō recip. ¶Blo.in † bo tēp⁹ iudicati.i ista gl.ibi oli duoz̄ mēsiū.dic q; istud nō erat oli bene declara tū:qa l.debitorib⁹.j.eo.allegata per gl.loquit de tpe dato ad vēdendū pign⁹ captū p̄o executione snie. Hodie aūt bene est expeditū q; est quadrimestre,vt in iurib⁹ alle.in gl.qō tēpus an ꝓcedat in cōdēnato p snia arbitri dixi.ſ.in.in. gl.j. Istud de quadrimestri limitat aliquib⁹ modis per.d.Aler.in.l. de bitorib⁹.ibi reserno. ¶Blo.in † bo coarctat.in ista gl habes 40 magnā restrictionē ad istū tex.† q; licet iudex sine causa non possit abbreviare tēp⁹ iudicati:potest tū sine causa ꝓrogare. z isto modo tex.in verbo p causē qualitate vl̄ q̄titate dz solū referri ad verbū coarctat q; immediate precedit.z non ad ver bū prorogat.idē tenet glo.in.l.iiij.ſ.ſi quis ꝺdenat⁹.z ibi Imo. j.eo. Tenēdo istā opi.gl.q; iudex etiā sine cā possit tēp⁹ indicia ti prorogare,dic quod tū poterit a tali prorogatione appellari. Fm.d.Abb.in.c.ad cōsultationē.in.vij.col.de re iud.z Bar.j. in vlt.col. Bzevit tene q; ita in prorogatione sicut in coarcta tione requirit cā cū iste ter.de vtroq; loquat. Et ista verba p causē qualitate z q̄titate debēt ita referri ad † bū prorogat. si cut ad † bū coarctat quia vna determinatio dz equali i vtrūq; determinare.l.nā alias iā hoc iure.cū simi.ff.de vulg.z pup.z ita tenēt Paul.de ca.d.Alex.in.d.ſ.si qs cōdenat⁹.z gl. in. d.c.qō ad cōsultationē.gl.pe.Et ad ter.in.d.ſ.si qs cōdenat⁹. dic q; loquit q̄do tēp⁹ indicati fuit sine causa abbreviatū: tūc em per legē suppletur. vt ibi aut appellat vt tenet Bart. hic 41 in vlti.col.vbi dicit z gl.in.d.c.q; ad consultationē.in. gl. pu. ¶† Blo.in † bo.qualitate.male dicit:q2 in reali nō dat tēpus quatuoz mēsiū alias indultū iudicatis. Sed in ptinēti dz res re stitui,nisi iudi⁹ i ex causa aliud videat vt tenet glo.o2din.in.l. in fisico mis.in pzi.ff.de vsur.z in.l.ſi.z ibi Bar.C.ō execu. rei iud.cano.i.c.q̄reti.ō offi.ōlegat.vñ exēplifica istū tex.in verbo, 42 qualitate varȳs modis.vt.j.p Bar.ibi dicetur. ¶† Extra gl. q̄rit Bar.generaliē vtrū oīs dilatio que datur a lege sive sine ministerio iudicis.sine cū ministerio possit p iudicē prorogari vel abbreviari aliqua iusta causa suadēte.z est diffusa materia i qua Jo.de Imo.z.d.Alex.varias opiniōes referūt. Sed re stringēdo articulū Ja.ō arena tenuit q; nō nisi aliud reperiat expssum in aliquo casu a lege.vel q̄ tēpus dat a lege supplēdo effectū iudicis.vt hoc tex. Idē tenet Joan.de Imo.Raph. cn.z do.Pet.de bexu.hic z dicit Rapha.cuma.magnum verbū in practica q; ista est cōmunis opin.z q; ita cōmuniter tenetur. Ita tenet Joā.ō Imo.in.c.cū sit Romana.ō appella.vbi etiā dicit q; ista est cōis opinio q; iudex nō possit immutare dilationez datā a lege sive ministerio iudicis nisi in casib⁹ a iure expssis.vt in quinq; casibus hic positis p Bar.in suis funda mētis.Idē tenēt Jac.de are.z Ly.in.l.j. C. de dilatio.z in aut. qui semel.C.q̄o z q̄n iudex.Bul.de cu.Jac. but.z Bald.in l.de die.in pzin.ff.qui satisd.cog.Bal.in aut.iubemus.C.de iudi.Alber.de rosa.in.l.sive pars.C. de dilatio.z in aut. offere 43 tur.C.de lit.contest. ¶† Pro ista parte facit q2 indultus a re beneficium nō est alicui auferendū, vt ōt tex. in regula idultum de reg.iur.in.vj. Item pretoris factum non dz iuri derogare.ita ōt text. in.l.j. in versi. neq; enim pretoris.ff. de fer⁹. Ad idē bonus tex.quem allegat Jaco.de are.in.l. adulte.C. de adul,vbi dicit tex.q; proscriptiones legibus reis date auferri nō debent. Ad idē tex.bonus in.l.nemo.C.de tempor.appel.z re stringere ista iura prout faciunt tenentes contrariā opinionē q; loquatur quando immutatio fieret sine cā,secus si cū causa est violare illa iura z ea reddere de indubitabili. Item p eadez parte in specie facit q; tps decem dierum datū ad appellandū z tempus appellationis non prosequende z tēpus restitutio.

nis in integrũ nõ possũt p iudicẽ prorogari.ita tenet gl.ordi.
in.d.c.cũ sit Romana.in gl.magna in verbo tẽpus.de appel.
⁊ est bonus tex.in.d.l.nemo.C.de tẽpo.appel.Item tenet gl.
in.d.auth.offeraẽ.in ꝟbo.xx.dierũ.C.de lit.cõtest.q̃ vltra tp̃s
appellãdi etiã tenet ꝙ tp̃s.xx.dierũ assignatũ a lege ad respõ-
dendũ libello iã porrecto non põt per iudicẽ minui.Item tp̃s
quindecim dierũ datũ a leg.ad ꝓbãdũ excusationẽ seu cãm im
pedimẽti non põt p iudicẽ aliquo modo abbreuiari:⁊ sic etiã
ex cã.ita tenet gl.no.in.c.cupiẽtes.§.ꝙ si viginti.in verb.quin-
decim dies.⁊ ibi Imo.⁊ Gemi.in vlti.col.de elec.in.vj.Itẽ tẽ
pus.viij.dierũ statutũ a iure ad probãdũ exceptionem excõi-
cationis oppositã non põt per iudicem etiã ex iusta causa au-
geri,cũ p hoc ius aduersarij non pereat,ita tenet gl.in.c.pia.
§.si quis igitur.in verbo octo dierum.de excep.in.vj.quã glo.
not.ibi Gemi.in vlti.col.ꝙ vbi ius statuit certã dilationem in
actu parui preiudicij iudex nõ põt etiã ex iusta causa illã am-
pliare.¶Cõtrariã opinionẽ ⁊ sic affirmatiuã.ꝙ imo iudex pos
sit dilationes legales ex aliqua iusta cã immutare.tenet Bar.
p quinqȝ fundamẽta d' qbus hic p eũ.Idẽ in effectu tenet do.
Alex.hic idẽ expsse ⁊ indistincte tȝ gl.solennis in.§.sancimus.
in ꝟbo viginti.in aut.de exhibẽ.reis colla.v.⁊ ibi dicit gl.pl'
ꝙ ita seruaẽ d' cõsuetudine ꝙ verbũ in practica multũ faceret:
q2 minime mutãda sunt q̃ ex cõsuetudine certã legem habue-
rũt.l.minime.ff.d' legi.⁊.l.qd.si nolit.§.q2 assidua.ff.de edil.e-
dict.Idẽ simplr tenet gl.in.§.oẽm.in gl.magna in verbo cau-
tiõe.ad fi.i auth.de litigiosis.colla.viij.idẽ tȝ.d.Ant.d' but.in
c.pterea de dila.⁊ i.d.c.cũ sit Romana.p illũ tex.⁊ ibidẽ d.Ab.
in.ij.col.tȝ ꝙ tp̃s decẽ dierũ indultũ a lege ad appellãdũ ex cã
puta publice vtilitatis vel scãdali euitandi poterit per iudicẽ
abbreuiari:q2 illud tẽpus prefigitur parti.similiter tẽpus ad
presentãdũ se corã iudice ad quem fuit appellatũ:⁊ sic tp̃s ad
arripiẽdũ iter ad eũ põt p iudicẽ ex causa ꝓrogari.vt est text.
in.d.c.cũ sit Romana.⁊ ibi gl.Tp̃s aũt finiẽde appellatiõis
iudex nõ posset coarctare nec ꝓrogare:q2 tũc impediret se de
iurisdictione superioris cui non põt legem nec tempus impo
nere.vt est text.i.c.ex insinuatiõe.de appel.⁊.in.c.veniẽtes.de
iureiur.⁊ sic do.Abb.non simplicit sequitur opi.Bart.sed cũ
aliqua limitatiõe.Istã opi.Bar.etiam sequitur Ang.hic,sed
nõ simplicit sed solũ qñ iudex d' iurisdictiõe alteri' nõ se intro
mitteret talẽ terminũ legalẽ abbreuiãdo,sed solũ impediret se
d' eo ꝙ spectat ad iurisdi.suã.Secus ergo est secũdũ Ang.si iu
dex velit diminuere tẽpus legale,vt in pertinẽtib' ad iurisdi-
ctionẽ supioris.vt in termino.x.dierũ dato ad appellandũ vel
in termino anni dato ad finiẽdã appellationẽ.in his eñ nõ pos
set iudex subsistẽte causa diminuere vel augere dilationẽ le-
galẽ ⁊ sic in istis nõ tȝ cũ Bar.¶Videam' an quinqȝ funda-
24 mẽta Bar.ꝓbẽt eius opinionẽ†q2 illis sublatis pma opinio
q̃ vr comunior remaneret defensata.Ad eũ rñdẽt vno ver-
bo Jo.d' Imo.⁊ Rapha cu.hic:antiq Jaco.but.⁊ Alber.in.d.
aut.offeraẽ.⁊ Bal.i.l.fi.§.j.C.de iur.delib.ꝙ illa quinqȝ funda
mẽta Bar.loquũẽ in casib' specialiter expressis a iure in quib'
ipsa lex specialiter dat ptãtem iudici immutãdi tale tp̃s lega-
le:ergo in alijs casibus cõtrarium vr esse ius cõe.Sed certe vt
25 etiã dicit do.Ale.†ista solu.nõ videẽ.bñ tuta:q2 qñ iura po-
nũt aliquas fallẽtias seu aliquos casus speciales licita est ex-
tẽsio ad similes cas' in quib' subest eadẽ iusta cã:vt est tex.in
c.cũ dilecta.§.nos igiẽ.vbi.d.Ab.ad hoc no.d' cõfir.vti.vel in
utili ⁊ tex.i.c.post trãslationẽ.§.cũ ergo.⁊ ibi Bal.ad.hoc no.
d' renũ.gl.in.l.q̃ ꝓpter necessitatẽ.ff.d' re.iu.Bar.in.l.si cõstã
te i pn.in.ix.q.prime parti s.vbi dixi.ff.solu.ma.¶Tu aũt re
sponde particularit vnicuiqȝ fundamẽto Barto.de per se.
26 †Nõ obstat pmũ ꝙ exceptiões perẽptorie habẽt tp̃s limitatũ
a iure ad opponẽdum.l.vsqȝ ad sentent.ã.l.peremptorias.C.
sen.rescin.nõ pos.vel vsqȝ ad cõclusionẽ i.c.§.q2 vero multi.
in aut.d' test.col.vij.no.i.c.pastoralis.d' cã pos.⁊ ꝓprie.¶Si
milit exceptiones dilatorie hñt tp̃s limitatũ a iure ꝙ possint
opponi vsqȝ ad litẽ cõte.l.exceptionẽ.C.de excep.⁊.l.ita dnũ
C.de pcu.Et tñ iudex põt imutare ⁊ statuere aliũ terminũ ad
opponẽduȝ exceptiões dilatorias,vt est tex.in.c.pastoralis.
de exce.⁊ licet ille tex.loquaẽ in exceptionib' dilatorijs ⁊ nõ
ꝓcedat in perẽptorijs sm gl.cõiter teneẽ ꝙ in vtrisque locũ
habeat sm Dy.i reg.id vltũ d' re.iu.in.vj.⁊ y.⁊ alios in.l.indi
ces.C.d' iud.ad illũ tex.in.d.c.pastoralis Rñdet ibi do.Ab.i
scdo no.ꝙ ille tex.põt retorqueri ad oppositũ ꝯ Bart.cũ hoc
ibi faciat iudex authoritate illi' cõstitutiõis.Vel ⁊ scdo dic ꝙ
ibi tp̃s nõ est certũ ⁊ precisum per numerũ tp̃is puta mensis
vel anni,sed est incertũ vsqȝ ad litẽ cõtest.vel vsqȝ ad sẽtentiã
aut d' cõclusione in causa.¶Scdȝ fundamẽtũ Bar.est in tpe
xxx.annorũ statuto a lege ad agendũ.l.sicut.l.cum notissimi.
C.de prescri.xxx.ann.⁊ inst.de perpe.⁊ tempo.act.in princi.

27 ⁊ † tñ iudex põt ex cã imutare.vt.l.diffamari.C.de inge.⁊ ma
nu.⁊.l.si ca.C.qui accusa.nõ pos.⁊ in.l.Titia.ff acu.Sȝ respõ
de ꝙ in illis legibus lex specialiter concedit iudici facultatẽ
diminuendi illud tẽpus ad agendũ ⁊ talem cõcessionẽ fecit ex
speciali ⁊ rationabili cã:puta q2 vadis me diffamãdo p ciuita
tẽ ꝙ accusabis me d' tali crimine,vel ꝙ petes a me talẽ posses
sionẽ q̃ indebite teneo,ꝙ suȝ debitor tuus de tãta q̃titate nõ
volo satisfacere,ista talis ĩfamatio est iusta causa per q̃ iudex
statuet tibi certũ terminũ ad agendũ vel accusãdum quo ela-
pso ampli' nõ audieris,vt declarat Bar.in.l titia.circa.fi.ff.
28 d' accu.¶†Tertiũ fundamẽtũ Bar.cõsistẽs in quadrimestri
indulto a lege ad petẽdũ restitutionẽ in integrũ.l.fi.C.de tẽp.
in integrũ resti.pe.lex specialit dedit potestatẽ iudici ꝙ possit
tale tp̃s ꝓrogare ex cã.s.ꝓpter dolũ ⁊ culpã aduersarij.l.peti
de.C.de tẽp.in inte.re.pe.⁊.l.intra vtile.cũ gl.ff.de mino.alis
aduersari' ex suo dolo ⁊ sua culpa lucretur ⁊ cõmodũ faciat q
29 est absurdum.l.in fundo.ff.de rei vẽ.¶† Quartum fundamẽ
tũ Bar.est d' tpe.xx.anno.dato per legẽ heredi ad adeũdũ he
reditatem.l.licet cũ gl.C.de iure delib.⁊ gl.in.l.iij.ff de acqr.
here.Nã lex specialiter permittit ad instantiam creditorũ vel
legatariorũ ꝙ iudex possit statuere heredi tp̃s intra ꝙ adeat
hereditatẽ.l.si qs instituaẽ heres in diẽ.ff.de her.inst.⁊.l.fi.§.
j.C.de iure deli.⁊ ratio specialitatis est ne creditores diu co
gantur carere creditis suis,vt dt tex.in.l.j.i pnc.ff.de suc.edi.
¶Nõ ob.quintũ fundamentũ de isto tex.q2 hic fuit specialit
30 expressũ† ꝙ iudex ex cã possit tẽp' iudicati ꝓrogare vel coar
ctare.⁊ ratio specialitatis potuit esse quã visus est sentire Ja.
de are.licet Bar.eã impugnet.Nã illud tẽp' videtur dari a
lege supplẽdo negligẽtiã seu defectũ iudicis,vt dicebat Ja.de
are.q2 non debuit iudex imaginari ꝙ reus cõdẽnat' veniret
cũ sacco paratus ad soluendum.l.ratũ.⁊.l.qd dicim'.ff.d' sol.
sic debuit aliquẽ terminũ ei dare ad soluendũ.Et ideo lex in
defectũ statuit certũ tẽpus qd noluit posse abbreuiari nec ꝓ
rogari per iudicẽ nisi ex cã vt hoc tex.ita voluit dicere Ja.de
are.⁊ sic videtur defendi posse opinio Jac.d' aret.que videẽ co
31 munior vt patet ex pdictis q̃ est etiã verior.¶† Scdo querit
Bar.que sunt iuste cause immutãdi dilationes cõcessas a iure
⁊ ponit.xj.causas ⁊ cũ eo alij trãseunt:⁊ in specie Ra.cu.⁊ do.
Ale.Istas.xj.causas formaliter ⁊ simplicit refert.d.Ab.i.c.
j.in.ij.⁊.in.iij.col.de dila.Add' inquãtũ tenet Bar.ꝙ si esset
tẽtio d' officio prioratus modico tpe durãte:tũc dȝ iudex cele
riter terminare causam,ne interim trãseat tempus officij:⁊ sic
multũ debet dilationes breuiare.per text.no.in.l.j.cũ gl.ff.de
glã.legẽ.vbi Bar.etiã idẽ notat ꝙ sic:⁊ idẽ Bar.in.l.pri'.in.ij.
q.ff.d' ope.no.nũ.sequitur Bal.in.c.d' causis.in vj.colũ.d' offi.
dele.Lud.Ro.i.l.stipulationes nõ diuidũtur.in princ.in.vj.
char.ff.de ꝟb.obli.⁊ in.l.si vero.§.de viro.i.iij.fal.ff sol.matr.
Adde etiã illud qd tenet Bal.in.c.fi.in.vj.col.d' iureiu.ꝙ vbi
est breuis metus iudicij,ibi breuiores dbẽt esse dilationes:nõ
tñ ita arcte qd sint pene impossibiles.Allegat notata in.d.c.d'
causis.vbi p Inno.in pri.Itẽ adde illud qd tȝ Bal.in.l.j.post
prin.C.de tẽpo.appella.allegãdo notata in.d.c.de causis.ꝙ
vbi tota instãtia cause est breuis,ibi singula eius mẽbra debẽt
ꝓportionabiliter abbreuiari.¶Secũdo inquãtũ tenet Bar.
ꝙ quãdo est questio de equo qui intra magnã dilationem plus
comederet q̃ esset valor cause,tũc dilatio dbet arctari ⁊ tolli
totũ.Aduerte ꝙ pmũ qd arctari debeat est verũ,sȝ ꝙ debeat
tolli in totũ est falsum,⁊ eũ simplicit reprobat do.Alexã.hic
32 †Nã licet iudex ex causa seu qualitate cause possit arctare vel
augere dilationem legalem:nũq̃ tñ põt eam in totũ tollere.vt
est gl.notatu digna.i.l.ꝙ iussit.i gl.magna ad fi.vbi dicetur i
33 eo.Spec.i titu.de citatione §.nunc de tp̃e.in ver.fin.†Tertio
q̃rit Bar.si iudex sine causa arctauit dilationẽ que daẽ a lege
cũ ministerio iudicis qd erit hoc casu.Jac.de are.tenet ꝙ tũc
lex supplet p tex.in.l.iiij.§.si quis cõdẽnat'.i ver.⁊ si quidẽ mi
nor.j.eo.idẽ tenet gl.i.c.ꝙ ad ꝯsultationẽ.in gl.pe.de re iud.
Facit in simili tex.i.l.ij.§.si qs in iudicio.in fin.ff.si qs cau.vbi
iubet l.xij.tab.diẽ iudicij esse diffusũ.sȝ Bart.eũ reprobat:q2
cũ possit appellari c.j.de dila.circa fi.⁊ d.c.ꝙ ad cõsultationẽ.
certe si lex suppleret nõ appellareẽ:q2 nõ grauareẽ.Et ad tex.
i.d.l.iiij.§.si qs ꝯdẽnatus.respõdet Bar.ꝙ loquiẽ d' tpe statu
to.a.l.sine ministerio iudicis,⁊ i isto bñ lex supplet si iudex si
ne causa coarctanit.sec' si cũ ministerio iudicis lex statuat tẽ
pus:q2 tũc lex nõ se impedit in supplendo tale tẽpus:ideo tũc
appellaẽ:⁊ sic põdera Bar.velle ꝙ talis coarctatio tp̃is lega-
lis facta a iudice sine causa valet ⁊ tenet,sȝ iniusta:ideo põt ap
pellari p tex.in.d.c,ꝙ ad cõsultationẽ.Licet ad ista iura pos
set dici sm Imo.ꝙ etiã ab actu nullo potest appellari.l.si ex-
pssum.ff.de appella.⁊ cũ Barto.in specie tenent Raph.cu.do.
Alex.⁊ do.Pet.de beru.hic.idẽ tenet do.Anto.d' but.in.c.j.
de dila

de dila.z sumpt do. Abb.in.c.j.in.iij.col.eo.ti.de dila.z latius idem do. Abb.in.d.ca.q.consolationē.in.v.col.z seq.vbi plenius videas. Quis aūt debet probare in ista cā appellationis an appellās ip nō suberat causa abbreuiādi: an ꝙ appellat⁹ ꝙmo suberat causa quare iudex poterit coarctare. Bar.hic remittit ad Jn.in.c.ad petitionē.de accu. Et ibi Jn.in esse ctu tz q vbi dilatiōes fuit a iure ōterminate z iudex eas abbreuiat z isto casu appellatus tenet pbare iustā causam coarctationis fuisse: Vbi vero dilatiōes sunt arbitrarie, put est regulariter l.j.C.de dila.gl.in.c.ꝓterea.eo.ti.de dila.z Bar.j.in sequēti gēne. Tūc qz ꝓsumit iusta z legitima abbreuiatio talis dilatiōis: qz p iudice ꝓsumitur.c.in ꝓsentia.de renū.z.l.ū.C.de offi.ciui.iud Tūc appellāti incūbit onus pbandi q iudex nō poterat talē dilationē coarctare, z ita ēt refert z sequit do. Abb.in.c.j.in.iij.col.de dila.d.Ant.de bu.in.c.cum sit romana.de ap. Jo.de Jmo.hic in fi.z do. Alex.† Confirmat qz ille qui appellat dicitur sustinere ptes actoris, ideo tz proba31 rese iuste appellasse.l.bi q ad ciuitia z ibi no. Bart.C.de ap. do. Abb.in.c.per tuas e.ti.de ap.† Quarto querit Bar.gd si lex dat dilationē cū ministerio iudicis z ōt minozē non dari, put ōt tex.in.l.j.C.de dila.an iudex poterit sine causa diminuere, z cōcludit scōm Jac.de Are.q sic per tex.in.d.l.j.z in l.fine pars in illo ꝟbo, pars.C.de dila.z hoc est expeditū. Add de cōtra q si lex dicat q iudex det dilationē x. dierū z non minus tū iudex poterit ex causa dare minozē, put notabiliter pbat tex.in.l.ad perēptoriū.cū.l.seq.in verbo nō minꝰ iūcta.l. nōnūq;.ff.de iud. ideo licet tex.in.§.omnē.in aut.de litigiosis coll.vij. dicat q actori ad veniēdū z ad procedēdum in causa inchoata iudex dz statuere tres dilatiōes non minozes.xxx. diebus p singulas: sic lex statuit talē dilationē cū ministerio iudicis z vult dari nō minozem. Tū vt dixi iudex ex cā posset eas diminuere ſm Bar.in aut.q semel in pe.col.C, quomō et qū iudex Idē tz gl.in.d.§.omnē.in verbo cautione.in fin. Cyn. in.l.j.C.de dila.d.Ant.de Bu.in.c.ū.eo.ti.de dila, quānis cōtrariū videat velle Bal.in aut.offeratur in pe.col.C.de lit.cō test.p duo iura quibus respōde vt hic per do. Alex. Subdit 36 Bar.q Jnn.in.c.vltra tertiā ad fi.de test.† tenet q si iudex decerit primā dilationē minozem z sic non integram: puta quia non fuit triū mensium.iuxta.l.j.C.de dila.z.iij.q5.ū.§.spatiū sub.c.iudici.ū.q de facili, z sic sine cā dabit secam dilationē. Qz iz iudex nō debeat dare vltra primā dilationē.l.ozatiōe.z l.ū.ff.de ferijs.tū si pma dilatio nō fuit integra dabit secām sine alia cāe cognitiōe. Similiter si dederit dilationē triū mēsiū ꝓ faciēdis, pbationibus in, puincia z illi sint elapsi: poterit sine cā iterū dare dilationē sex mēsiū ad faciēdū, pbatiōes ex vicina puincia z nouē menses ex trāsmarina, iuxta.d.l.j.C.de dila.z.d.§.spaciū.iij.q.iij. Utilitas istius pūcti est euidēs. nā si ista seca dilatio est nulla, ꝓcessus qui fieret esset ipso iure nullꝰ. Istā opi. Jnn. reꝓbat Bar.hic: qz iz iste dilationes videātur esse arbitrie ſm gl.in.c.ꝓterea.de dila. tamē succedūt in locū dilatiōis legalis.s.illozū mensium de quibus in.d.l.j.vt nō possit iudex tale tps excedere, vt ōt tex.ibi nō minus: ergo non pōt suo arbitrio z ibi, nō sibi cōcessum intelligant dande dilatiōis arbitriū tamen minꝰ potest iudex suo arbitrio dare vltarius dixit: z sic sunt arbitrarie in diminuēdo. Unde si prima dilatio ad pbandū fuit brezioz z illa sit elapsa nō poterit per iudicē dari alia nisi cognita cā ſm formā l.ozatiōe. z.l.ſi. ff.de ferijs.cū Bar. tz do. Alex. hic alij nō tangūt. Idem tenet Bar.in.d.l.ſi.in.ij.col.de ferijs.z ibidē do. Ale.z Bar.in cōſ. xxvj. quod incipit ex facto ꝓponitur q in causa pecuniaria, i secūdo dubio.d.Anto.de But.z Jo.de Jmo.in.d.c.vltra tertiā. Iz Bal.in.d.l.j.C.de dila.videat simpliciter trāsire cū Jno. Sz aduerte, qz idē Bar. videtur sibi contrariꝰ de quo do. Alex. nullā facit mentionem in.d.l.j ad fi.C.de dila.vbi Bar. to. tz cum Jnno. q quādo prima dilatio nō fuit integra: puta triū mēsiū, iuxta.d.l.j. quod tūc iudex absq; alia causa potest cōcedere secundā dilationem que est potius quasi reintegratis prime, z sic q in vna defecit poterit per aliā suppleri. Idē tz Bali.in.l.ſi.z hec quidē per gl.ibi in verbo sepius.C.de iure deli. Pau.de ca.in.d.l.j.do. Abb.in.d.c.vltra tertiā. Et sic iste passus in practica esset valde ambiguus: tū opinio Bar. hic z sequaciū cōtra Jnn. vt esse tutior per fundamēta superius adducta. Et addo do. Abb.in cōſi.lxiij. secūdi vol. q incipit casus in effectu talis est quodā senēsi statuto cauet, vbi plene examinat istū passum, z facit mētionē de opi. Jnn. z q cā sequit Bar.hic, z in.d.l.j.ad fi.C.de dila. tādem videt seq opinionē Bar.hic, z in.d.l.ū.ff.de ferijs. Est verū q si pma dilatio q nō fuit integra nō fuisset adhuc elapsa: iz adhuc duraret tūc posset ꝓrogari vsq; ad tēpus debitū: qz tūc talis ꝓrogatio termini adhuc durātis nō est nouā dilationē dare, sed primaz extēdere. l sed si manēte. ff.de ꝓcurio. Bar. z alij in.l.ij.in pn. ff.de dam.infec. Sz Bar.hic expresse loquit q nō prima dilatio
37 q erat brezioz erat in totū elapsa. † Quinto z vltimo querit Bar. an pēdente vna dilatione possit iudex alias dare. facit regulā q nūquā limitat duobꝰ modis vt hic p eū z per eundem in.l. fine pars.C.de dila. refert z simpliciter sequitur. d. Abb. in.c. significāte. in vlt. col. de app. Regula ergo negatiua ē. q pēdēte dilatiōe nihil pōt p iudicē innouari z sic alia dilatio dari nō pōt: qz interim iudicis offiū dz cōquiescere. vt est tex. in d.l.si prs. z in.c. significante. z in.c. sepe. z in.c. oblate. z in.c. ꝓsonas. de ap. Adde q innouata pēdēte dilatiōe sit ipso iure nulla: ēt si nihil opponere ꝑa pte. gl. est no. in.l.j. in pnc. in ꝟbo momēti. quā do. Ale. ibi ad hoc multū no. ff. de ferijs. z est tex. in.§. susceptoꝝ aut. de exhi. reis. in ꝟbo nihil. in medio cū ꝟ
38 bo prō nihilo eā esse. † Scōo adde q sntia lata pēdēte dilatione est ipso iure nulla qz lata ab eo qui carebat exercitio iurisdictionis. intātū q etiā nō pōt de ꝓsensu partiū ratificari: qz nō pt cōsensus partiū hoc facere q fingat retro exercitiuz iurisdictōis babuisse. l. obseruare. §. fi. ff. de offic. ꝓcon. z leg. z ita signāter tz Bal. in.l. pe. in vlt. col. C. cō arbi. z hoc valde no. Limitat ꝓmo Bar. hic z in.d.l. fine pars. qñ secūda dilatio est compatibilis cū prima z non est et ꝓiudicialis qz non ꝓtingit id q erat probādum in prima dilatione. vt in exēplo Bar. Itē si pendet dilatio super admittēdo vel nō admittēdo vno teste super alijs interim poterit procedi z idē in similibus, vt est tex. in.l. generaliter. §. his ō ꝓsentibus. in verbo. milit. tū. C.
39 ō rebus cre. † Hinc infert Bar. ad finē quod due dilatiōes simul cōpatibiles possūt simul dari, vel vna dilatio ad pluracir ca se inuicē compatiētia vt vna finita alia incipiat. Idez tenet Bart. in.l. fin. in penul. col. ff. de ferijs. z.l. quandiu. ff. de acq. here. z est gl. in cle. sepe. in verbo post dationē de ver. signifi. Specu. in ti. de dilatio. §. j. versicu. deliberatozie z sequēti. Secūdo limitat Bar. hic z in.d.l. fine pars qñ finita esset cā prime dilatiōis: tūc interim nō debet officiū iudicis conquiescere: quia cessante causa dilatiōis, cessat ipsa dilatio. Add Bar. in.l. si quis ita heres scriptus, per illum tex. ff. de acquirend. here. z in.l.a filio. §. alumne. per illum tex. ff. ad treb. z in cōſ. clxiij. incipit. ꝓcessus z sententia. Ultra Bar. limita tertio qñ ille met ad cuius fauozē est ꝓrixa dilatio peteret aliā dilationē seu aliqd aliud explicari ad fauozem suum. tunc non conquiescit officiū iudicis: qz est inductum in fauozē suum q pēderet dilatione nihil innouetur, ſm Bal. Ang. z alios in.l.ij qs hꝰ ita instituatur. per illū tex. ff. de here. instit. z sequitur simplicit do. Alex. hic. Ultra do. Alex. quarto limita quādo iudex ōdit dilationē ad aliquid faciendum q est nullum, talis dilatio nō impedit ꝓcessum nec aliā dilationem ita no. Bar. Bal. z alij in.l. cū pater. §. curatozis. p gl. ibi. ff. ō leg. ij. facit regula. l. ali quādo. ff. ad velleia. Quinto limita nisi immineat suspicio vel necessitas: qz in his que necesse est interim expedire dilatio q. pēdet nō obstat, secundum Bal. in.l. aristo. §. j. per illū tex. ff. de iur. delib. Sexto limita qñ quis est cōdemnatus ciuiliter vel criminaliter pēdēte dilatiōe data ad soluēdū interim potest psonaliē capi ad finē, vt satisfdet quod in tpe statuto soluet ita notabiliter tz Zang. in.l. si debitozi. C. de iud. qō bñ nota.

Lex.iij.

1 Qui hz potētiā condēnādi hz etiam absoluendi.
2 Judex late⁹ pōt absoluere clericū a delicto, sz nō cōdēnare.
3 Aliquādo pōt qs sentētiā cōfirmare qui nō potest eam infirmare vel cessare.
4 Qui cōmissa est excommunicatio a papa an poterit absoluere dictū excommunicatum.
5 Jn materia correctozia, ꝓhibit⁹ cōdēnare de nouo iure corrigēte an intelligat ꝓhibitus absoluere.
6 Cōdēnatio z absolutio nō semper iudicātur, a pari.
7 Virtute parificatiōis iuris antiq. l. correctozia disponē. in vno intelligit disponere z in alio. z in nu. o.
8 Arg. de actoze. ad reū est bonū ēt i materia correctozia qz actor z reꝰ sunt correlatiua.
9 Jn correlatiuis. l. noua corrigēs in vno intelligit ēt in alio qñ est eadem ratio.
10 Jn correctozijs licita est extēsio qñ res deducitur ad primeuum statum.

QUi condēnare Non summatur brezuius. z sic qui potest vnum de ꝓxijs pōt z aliud. Itē qui potest dare, pōt tollere seu admittere. l. datū. z ibi Bal. ad hoc not. C. de legatis. z. l. iij. §. cū Titio. in fi. ff. de ad. leg. alleg. hic p gl. Jn hac gl. ponit quatuoꝛ regulas, duas affirmitiuas, z duas
1 negatiuas. † Et hic hz potētiā cōdēnandi hz etiā potestiā absoluendi z econuerso. Et qui nō hz vnū non habet aliud. Licat

in simili qui pōt adire, potest etiam repudiare ⁊ ecōuerso. Et q
vnū nō pōt, nō pōt etiā aliō. l. is pōt. ff. de acqui. her. Itē q pōt
ligare pōt ēt soluere, ⁊ q nō hʒ ius soluēdi nec ligādi ius habe
re dicit. ita ē tex. diui Ambrosij de peni. dist. j. in. c. verbum ⁊
xxj. di. in. c. inferior. in gl. j. de maio. ⁊ ob. Item qui pōt actionē
dare cōdēnādo pōt eā auferre absoluēdo. l. qui vetante. §. i. ff. de
reg. iu. Ista regula tex. nostri procedit cōsiderando potentiam
in genere ⁊ in abstracto. sec⁹ si ɔ̄sideretur in specie ⁊ in aliquo
casu speciali. Nam qui pōt aliquē in certo casu iuste cōdēnare
nō pōt eundē in eodē casu iuste absoluere vt hic in gl. Itē qui
facit in specie testm̄. si postea mutet cōditionē ⁊ efficiatur fu-
riosus vel demēs nō pōt illud dissoluere: vt. l. fi. ff. de iniu. ru. ꝺ
quo tex. gl. nostra in fi. op. ⁊ nō soluit. Et sic regula istius tex.
procedit in rebus manētib⁹ in eodē statu ⁊ nō mutatis. l. ꝙ ser
2 uus. ff. de ɔdi. ob. cau. ¶ † Itē hʒ gl. qñqȝ qs pōt absoluere qui
tñ nō pōt cōdēnare, vt in iudice laico q posset absoluere cleri
cū a delicto seculari solus: qtñ sol⁹ sine epō nō posset condēna
re, imo dʒ eum ad epm̄ remittere. vt in. §. illud palam. ⁊ ibi glo.
no. pro mirabili in aut. vt clerici apud propri. epi. colla. vj. ⁊ in
aut. cleric⁹. ⁊ ibi etiā gl. ad hoc no. C. ꝺ epi. ⁊ cle. Ad hoc ēt gl.
nostra alle. tex. in l. solet. in prin. ff. de offi. pcon. ⁊ le. sed ille tex.
nō facit fm̄ Ang. Imol. ⁊ d. Alex. hic. Quia ibi legatus pcon
sulis neutrū pōt, ⁊ sic nō pt cōdēnare nec etiā absoluere, vt ēt
3 ibi dt gl. in verbo libere. † Adde ꝙ aliqñ etiā qs pōt cōfirmare
sniam qui nō pōt eā infirmare, vel cassare: tex. est i c. ij. ⁊ ibi gl.
ad hoc no. de offi. dele. Itē pōt quis honorē ⁊ dignitatē ɔferre
4 alicui, lʒ ei auferre nō possit. xv. q. vj. i c. epo. † Itē si papa man
dat alicui ꝙ aliquē excōicet non posset tñ absoluere q̄uis ex-
cōicatio ⁊ absolutio i eadē cōditiōe cēseat: q² huic tacȝ execu-
tori fit cōmissio ad certū articulū. ita gl. i d. c. cū inferior i gl. j ꝺ
maio. ⁊ obe. Quāuis cōtrariū teneat gl. xxj dist. in. c. inferior
5 ¶ † Ultra scribētes quero nūqd [a] i materia correctoria, ⁊ sic
a stricte intelligēda, prohibitus cōdēnare a nouo iure corrigēte
antiquū, intelligatur etiam prohibitus absoluere vel ne gl.
no. in cle. j. in vbo ɔ eos. de her. tʒ ꝙ nō prohibeatur: vnde p
hibit⁹ condēnare poterit tñ absoluere. Et i lam gl. sequūtur
Pau. de liaza. Lap. Cardi. flo. do. Abb. ibi, ⁊ ibidem. d. Ab.
reputat illam gl. esse singularē, ⁊ ex ea nota. q si iudici inhi-
beat in certa causa ferre sniam cōtra aliquē, nō intelligit pro
hibit⁹ ferre sniam absolutoria pro illo. ⁊ pro gl. d. Card. flo.
6 in. v. q. † Mouetur inter cetera: q² condēnatio ⁊ absolutio nō
iudicātur semper a pari nā vt hic dicitur in gl. ⁊. ŝ. retuli pōt
quis absoluere qui tñ nō pōt cōdēnare. ¶ Cōtrariā opinionē
tenent Stepha. versel. ⁊ Pe. de Anc. in d. cle. j. ⁊ sequit Are
ti. in ru. ff. de acq. pos. in. iij. col. ⁊ ibidē do. Barto. soci. Mo-
uetur Are. fortiter: q² a iure antiquo eqparātur ista duo nega
tiua qui nō pōt cōdēnare non pōt absoluere, tex. est in. l. nemo
7 qui ɔdēnare. ff. de re. iu. ⁊ hic in gl. † Ergo virtute parificatio
nis iuris antiq lex correctoria disponēs in vno intelligit dis
ponere in alio: ⁊ est interptatio passiua pcedēs vigore eqpara
tiōis iuris antiq iuxta gl. in. l. ꝙ vero ɔ. ff. de leg. ⁊. l. si qs ser-
uo psuaserit in. gl. fi. C. de fur. Et ista rā procedit etiam in ma
teria correctoria hʒ Bar. in. l. ij. ff. de le. j. ⁊ in aut. sʒ cum testa
tor. C. ad. l. fal. ⁊ in. l. marcell⁹. in pn. ff. ad Tre. Pro eadē par
te. d. Bartho. soci. in. d. rub. ff. de ac. pos. ponderat tex. in. l. so
lent. in pn. ff. de off. pcon. ⁊ le. vbi in materia extraordinaria
vt ibi dicit tex. in verbo extraordinariū gen⁹ mādati. legat⁹
non pot st absoluere: quia corā eo accusari non potuit ⁊ sic qa
ōn poterat ineū animaduertere: sʒ certe ille tex. non vr̄, facere.
Primo: q² ibi nō est materia correctoria de qua est qō nr̄a. Se
cundo: q² vt dixi. ŝ. proxime hʒ An. Imo. ⁊. d. Ale. hic legat⁹
ibi neutrū poterat nec ɔdēnare nec absoluere. Tertio: q² tex.
ibi loqt de simplici accusatione q legatus nō hʒ ius absoluēdi
reos incarceratos: q² nec accusari apud eū possent. ita ibi dt
tex. Scdo ⁊ melius mouetur idē do. Bart. soci. q² arguere de
ɔdēnatiōe ad absolutionē nō est nisi arguere de actore ad reū
8 † quo casu hʒ eū bonum est argumētum etiā in materia corre
ctoria de vno ad aliō. allegat gl. in cle. sepe. in verbo soluerit ꝺ
ver. sig. ⁊ Pe. de Anc. in repe. c. j. in. xiiij. q. de ɔsti. ⁊ q² actor
⁊ reus nō debēt ad imparia iudicari. l. fi. cum simi. ŝ. de fru. ⁊
lit. expen. ⁊ ante eum fuit fundamentū Pe. de Anc. in. d. cl. j.
Tu confirma forti⁹. nam actor ⁊ reus sunt correlatiua, sicut ɔ
9 dēmnare ⁊ absoluere. † sʒ in correlatiuis lex noua corrigēs in
vno ex correlatiuis intelligitur etiā in alio corrigere, ⁊ sic iura
correctoria extēdūt de vno correlatiuo ad aliud: tex. est in. l. fi.
⁊ ibi Bar. ⁊ ang. ⁊ alij ad hoc notant. C. de indi. vidui. tollē. cū
concordantijs quas ibi dedi. vbi multa ad istā regulā cumu
laui. Tamē ipse Pe. de Anc. in. d. cle. j. de here. dicit se dubi
tare de hoc, an statutū in vno ex correlatiuis in materia corre
ctoria extēdatur ad aliud: cū in correctorijs ex idētitate, imo

a ¶ Nunquid. Circa istā q. ⁊ regulā vide subtilē Deciū in re. nemo. q cōdemna j. de reg. iur.

nec ex maioritate rationis licita sit extensio secundū gl. ⁊ cōt
doc. in aut. quas actiōes. C. de sacrosan. eccl. ⁊. l. pcipi⁹. §. fi.
⁊ ibi Bar. C. de ap. sʒ de hoc nō est dubitandū quia illa est cō
munis regula: vt ex multis firmaui in. d. l. fi. C. de indi. vidui.
toll. Iō gl. Bar. ⁊ doc. in aut. q semel. C. quomodo ⁊ qñ iudex
tenēt ꝙ illa auth. corrigēs in actore pcedat etiā in reo. ⁊ hoc
ratiōe correlationis. ¶ Quid tenendū: iste est nouus articul⁹
ad istam legē ⁊ quidem difficilis puto ꝙ opinio. glo. ⁊ sequa
ciū. in. d. cle. j. possit defendi. ⁊ in terminis suis de iure antiquo
statutū ꝙ cōtra inculpatū de heresi possent eps ⁊ inquisitor
quilibet de perse condemnare vel soluere. c. per hoc. de here.
in. vj. Modo per istā clemētinā primā corrigētē ius antiquū
fuit statutum ꝙ per se eps aut inquisitor non possint heretic⁹
condēnare sed ambo simul gl. ibi tenet ꝙ tñ vnus eorum de
per se posset eū absoluere, ex quo solū phibet cōdēnare. Pu
illa gl. bene facit: q² isto modo intelligendo reducitur ad pri
ius quātū ad absolutionē, ⁊ res de facili reuertit ad primā na
turā suā. l. si vn⁹. §. pact⁹ ne peteret. ꝟ. ꝙ in spē. ff. ꝺ pac. xxx
10 dist. c. ab exordio. cū. gl. † Uñ ēt in correctorijs licita est exte
sio qñ res redducitur ad primeuū statutū ad primeuū ius, ꝺ
est gl. sing. in. c. statutū. in verbo numerādum de preb. in. vj. d.
Anto. de bu. in. c. olim tibi, de ver. sig. do. Alex. in. l. si cōsti
in pn. in. vj. vbi dixi. ff. sol. ma. Nō obstat primū fundamētum
Aret. ꝙ vr̄ prima cōsideratione valde stringere ꝙ qñ duo c
sus sunt equiparati a lege antiqua etiā in correctorijs vigore
illi⁹ parificationis fit extensio de vno ad alium. Admitto ist
regulā lʒ de ea in hoc puncto dubitet do. Card. flo. in. d. cle. j.
in. v. q. de hereticis. Et cū dicebatur ꝙ per. l. antiquā ista duo
negatiua equiparantur qui nō pōt codēnare nō pōt absolue
re p. d. l. nemo. ff. de re. iu. Aduerte tex. ibi dū dicit, nemo qui
dēnare nō pt, absoluere pōt. ⁊ sic q nō hʒ ptātem ⁊ sic iurisdi
ctionē: ita exponūt ⁊ bene Aldr. lau. ⁊ Alb. de Ros. hic. Nam
iurisdictio est ptās de publico introducta: vt diffinit gl. app
bata in. l. j. ff. de iud. om. iudic. ⁊ ppterea text. hic dicit pmo q
dānare pōtis q absoluēdi ptātē habet. Tūc enim illa equip
ratio negatiua optime procedit qui nō hʒ ptātē ⁊ sic iurisdi
ctionē in cōdēnando, ille etiā nō pōt absoluere. Sed qñ qs hʒ
iurisdictionē. ⁊ phibet in certo casu cōdēnare, nō dʒ intelligi
in illo casu phibitus absoluere. ita pcedit gl. in. d. cle. j. pu
ibi pūctualiter. no. d. Ab. vt. ŝ. retuli. Nec tūc fit equiparatio
in iure antiquo: imo phibēdo iudicē qui hʒ iurisdictionē soli
cōdēnare vr̄ poti⁹ permittere ꝙ possit absoluere. c. nonne bi
dicim⁹. de presuʒ. ⁊. l. marit⁹. C. de pcu. Nō ob. fundamētum
Petr. de Ancha. do. Bartho. Soci. ꝙ ego. ŝ. plen⁹ indixi
ꝙ cōdemnatio ⁊ absolutio sunt correlatiua, ⁊ similiter actor ⁊
re⁹ ⁊ ꝙ in correctiuis ius corrigēs in vno correlatiuorū intelli
git corrigere in alio. Rñde hoc esse verū, qñ est eadem ratio.
secus qñ est diuersa ratio in altero ex correlatiuis: tūc dispo
situm in vno correlatiuorum non intelligit dispositum in alio
l. fi. cum gl. fi. C. de rescin. ven. per quē tex. expresse limitant
Bar. Ang. ⁊ alij in. d. l. fi. C. de indi. vidui. to. cū multis cōco
dātijs quas ibi dcidi. ⁊ Bar. in. l. multū iterest ⁊ ibi Lu. Ro.
⁊ alij. ff. de ꝟ. ob. Sʒ in pposito nr̄o est diuersa rō. Naȝ vt dixi
cōdēnare respicit actorē absoluere reū. Modo in fin. iudicij
snia ferēda fauorabiliores sūt rei q̄ actores: q² fauorabilio
res sumus ad absoluēdum q̄ ad cōdēnandū, vt. l. fauorabilio
res. ff. ꝺ re. iu. ⁊. l. Arrian⁹. ff. de ac. ⁊ ob. Uñ i⁹ nouū correcto
riū phibēs cōdemnationē ⁊ sic actū minus fauorabilem, ⁊ sic
in quo est minor rō non debet extēdi ad absolutionem que i
se est actus magis fauorabilis bene verū est ꝙ circa media ca
se: vbi equaliter fauemus actori sicut reo: secundū gl. Bart.
alios in. l. de die. in prin. vbi dixi. ff. qui satis da. cog. Itē vbi
est materia indifferēs: ⁊ sic vbi actor ⁊ reus ad paria iudicā
d. l. fi. C. de fru. ⁊ litiū expē. tūc bene ius correctoriū loquēs
in vno ex correlatiuis, puta loquēs in actore pcedit ēt in alio
⁊ sic in reo. Hinc est ꝙ dicta aut. q semel. q̄ corrigit in actore
extēdit ēt ad reū ratione correlationis, scdm gl. Bart. ⁊ alios
vbi vt. ŝ. retuli: q² ibi est materia indifferēs ad vtrūque ⁊ par
ratio ⁊ equitas.

Lex iiij.

1 ¶ Cōtra procu. cōdemnatū nō fit executio snie nec dat actio iudicati, sed contra dñm principalem, nisi sit procurator ad negotia. nu. 6.

2 Factores seu institores funditorum ⁊ stationum scribētes epistolas ⁊ asserentes mensam esse debitricem an ex dictis literis obligentur.

3 Procurator qui obligatur ex cōtractu nō obligatur ex quasi contractu.

4 In iudicijs quasi cōtrahitur. Itē etiā per sententiam iudicis condemnatoriam.

Contra procu. sine mādato se liti offerentem fit executio snie

contra eum

contra eū late, quod tamē fallit in duobus casibus.
6 Sentētia lata cōtra pcu. in rē suā mādatur cōtra eū executiōi
q talis nō dicitur pprie procurator. hinc est q nō caderet in
7 statuto faciente mentionē de procuratore.
Milites nec mulier non possunt esse procurator pro alio, tñ
8 in rem suam sic.
9 Procurator in rē suam dicitur cessionarius.
10 Ex parte rei post etiā fieri, pcurator in rē suam.
11 Snia lata p tuto. vel cura. nō mittēda cōtra eos executioni.
Si tutor vel curator pest autho. pupillo vel adulto ad adeun
dā. hr. ex testa. in quo fuit tutor vel, pcurator pterit⁹ vel erbe
redat⁹, istud eis nō p iudicat quomin⁹ possint dicere illud te
sta. nullum vel agere querela inoffi. testa.
12 Z snia in negotio pn. nō possit mandari cōtra tuto. vel cura.
executiōi. secus tñ est in cōdemnatoria expensarum.
13 An cōdemnatio expensarū possit fieri p, pcu. z in eius bonis.
14 Lause vt plurimū pdūtur culpa procuratorum.
15 Procurator per litis conte. efficit domin⁹ litis.
16 Ex generali mādato dato dño nūquā potest procurator face
re incidere dñm in penā.
17 Ad hoc vt q possit mulctari ex inobedientia vel cōtumacia re
quiritur q sit vera z nō ficta. hinc est q dñs nō potest mulcta
ri ex cōtumacia pcu. secus tamē in cōdemnatione expēsaruz
quia ficta sufficit.
18 Executio snie nō pōt fieri cōtra actorē municipū z sic contra
syndicū vniuersitatis, sz cōtra ipsam vniuersitatem.
19 Syndic⁹ vniuersitatis nō tenet satisdare p iudicato solvēdo.
20 Executio qualiter fiet cōtra vniuersitatē nō habētem bursaz
communem vel bona communia.
21 Pauperes nō tenētur ad collectā quorū opere vix sufficiunt
alimēntis: z tunc alij de vniuersitate tenētur pro eis solvere.
22 Exactores collectarū si negligūt intra tps exigere, possunt p
sonaliter capi z cogi ad solvendū.
23 Si syndicus vniuersitatis habēs ita in mādatis, pmisit aliqd
z obligauit vniuersitatē z psonas singulares. Item obligauit
bona vniuersitatis z bona singulariū, an teneat obligatio.
24 Cōtractus factus ab eo qui hz potestatem. l. condende habet
vim legis.
25 Universitas ex suo cōtractu an possit obligare singulares p
sonas nō consentientes obligationi.
26 Valet arg. de psona ad res vel cōtra.
27 Eadē res lz nō possit esse pluriū insolidū, potest tñ esse pluri
bus obligata insolidum.

Si se non obtulit. Cōtra pcurato
rē cōdēnatū nō
fit executio snie, sz cōtra dñm. Nisi, pcurator se liti
obtulerit, vel sit, pcurator in rē suā. Idē i tutore, ac
tore z curatore municipū. h. d. vsq; ad. §. ait ptor. Et pmo lo
quit de, pcuratore cū duplici limitatiōe. Scōo de tutore z cu
ratore. Tertio d actore municipū. Scēa ibi, tutor quoq; tertia
ibi actor. Prima subdiuidit in tres particulas. In pria ponit
tur dictū bimēbre. In scōa declaratio. In tertia rō declaratio
nis. Secundo, obtinuisse aūt videbit. tertia ibi, nā bicalia rōne.

1 ¶ No. j. ex isto tex. regulā q z pcuratorē q dēnatū nō fit exe
cutio snie, nec dat actio iudicati, sz cōtra dñm pncipalem: eo quia
pcurator cōparet in iudicio non suo noie, sed nomine dñi⁹ ad
eius commodū z incōmodū. l. j. in pn. ff. de procu. Ista regula
pcedit in, pcuratore ad iudicia, sec⁹ in, pcuratore ad negotia
z sic in z ctib⁹, in quibus procurator bene obligatur, z fit con
tra eū executio. l. pcurator qui pro evictione. ff. de pcu. z. l. ser
uū titū. ff. mād. cū distin. tū que traditur in. l. pcurator q, p evi
2 ctione. p Ly. in. l. ei q. C. q cū co. ¶ Et idcoz factores seu isti
tores fundigoz z stationū scribētes epistolas, z asserētes mē
sam esse debitricē, z refusuros pecuniā ex ipsis nullaten⁹ obli
get. lz per ipsas literas mensa obligata probet, vt est tex. solen
nis z reputatus singu. in. l. fi. ff. de instito. Tū si in dictis lite
ris p̄diceretur se pecuniā vel res recepisse, lz vt institores rece
perint ex quo. tñ aliqd acquisitū est in eis: ita scribēdo dicun
tur fidē suā astrinxisse, iō possunt pueniri exēplo, pcuratoris
p. d. l. pcurator q, p evictiōe z Ange. b qui refert ita Flo. fuis
se iudicatū in cā dñi Paduani q tene ppetuo mēti, q z tidia
nū z frequēter allegat in practica ista decisio Ang. Et iō q idē
tz Ang. sub dubio tū forte in. l. eandē. in fi. p̄in. ff. d duo. reis
tñ Pau. d ca. in. l. j. §. exercitorē. ff. d exerci. referēs istā decisio
nem. Ang. aliter tz p illū ter. de quo etiā p Ang. in. l. possessio
quoq; §. fi. ff. de acq. pos. p Bal. in rub. C. de cōsti. pe. in. iij. co.
z in rub. C. de exerci. in. vj. col. z que ponit Bar. in. l. j. §. nūcia
3 tio. ff. d ope. nou. nū. ¶ Et sic habes q pcurator q obligat ex cō
4 tractu. nō obligatur ex quali z ctu. ¶ Nā in iudicijs quali z tra
bit. l. iij. §. idē scribit. ff. de pcu. gl. in. l. ij. §. fi. ff. d pto. sti. Item
per sniam iudicis cōdēnatoria quali cōtrahitur sm Bal. in. l.
vnica in. ij. co. C. si plures vna snia. z in. l. eos. §. ne temere. ad
sin. C. de appel. z in. l. ab executiōe. in vl. co. C. quoz appel.
non reci. Que aūt sit rō diuersitatis quare, pcurator obliget
ex cōtractu z nō ex iudicio vel snia dic per glo. in. d. l. procura
5 tor q pro evic. ¶ Secūdo no. q cōtra procuratorē sine man
dato se liti offerentē sit executio sentētie contra eū late. Et sic
pōdera q iudiciū agnatū cū falso procuratore non est fundi
tus nullū, nec sentētia omnino nulla cū possit fieri executio ta
lis sentētie z ipsum procuratorē, vi hic z. l. plautius. ff. d pro⁹
cu. Iō pōt p dūm haberi rata. l. iij. §. falsus. ff. rē ra. hab, cuius
talis snia quo ad piudiciū dñi sit ipso iure nulla. l. lz. C. de pro
cu. z. e. in nra. co. ti. Limita istū tex. dupliciter sz Lu. Ro. z. d.
Alex. hic. Primo, nisi procurator iusto errore putasset se ha
bere mādatū: tūc nō fieret executio sentētie cōtra eū sm Bar.
in. l. d pupillo. §. fi. in. ij. col. ff. d ope. no. nū. z est tex. in. l. plau
ti⁹ in vbo cū sciret. ff. de procur. Idē quādo procurator iusto
errore putabat se habere mandatū leg timū cum nō esset sm
Jo. And. in addi. Spe. in ti. de excu. sen. in. §. sequitur. i v. sz
pone lite cōte. in addi. incip. Albertus Baleoti q reputat d.
alex. multū tenendū mēti pro limitatione huius. l. z. d. l. plau
tius. Secundo limita nisi aduersari⁹ sciret offerentē se liti nō
habere mādatū: tūc non fiet executio sentētie cōtra eū per. l.
is q se obtulit. cū. l. qui seq. ff. de rei vēd. z. l. q se liti. ff. d pe. he
6 re. ¶ Tertio no. q sentētia lata cōtra procuratorē in rē suā
mittit contra eū executioni: q propria z non alienam causam
egit vt hic in litera. Hinc est q procurator in rē suā tenet face
re expēsas litis de suo proprio cū ad eū spectet emolumētū li
tis sm Bald. in. l. j. C. de evic. Hinc est q procurator in rē suā
nō dicit propriē procurator cū i effectu nō admittet negotia
aliena sed propria: iō nō caderet in statuto faciēte mentionez
d procuratore gl. est ordi. in. l. j. in pn. in gl. magna. z ibi Bar.
ff. de procu. Bal. in. l. j. in. v. q. C. de act. z ob. Bal. z Sal. in. l.
q stipē. C. de proc. cuius de hoc dubitauerit. Spe. z Jo. An. i
ti. d proc. §. fi. in ver. vtrum autē procurator in rē suā. Sz ve
ritas est q dixi, q nō est propriē procurator. nec caderet in sta
tuto faciēte mētionē de procuratore, q vltra predicta confir
mat: q procurator in rē suā: nō dr simpliciter procurator sed
cū adiuncto in rē suā ergo nō propriē, q z qñ aliquid nō profer
tur simpliciter sz cū adiūcto illud nō est propriē, vt est regula
7 Bar. in. l. Lucius. §. quesitū. ff. de le. iij. ¶ Hinc est q miles q
prohibet esse, pcurator etiā, p patre, matre, vel vxore. l. mili
tē. C. de, pcu. etiā de voluntate alterius partis, vel. filiussa. §.
veterani. ff. d, pc. ñ pōt esse, pcurator in rē suā, vt ibi z. d. l. qui
stipēdia. Similit mulier, phibet esse procuratrix pro alio etiā
cōiuncto: qa est virile officiū, vt. l. neq; feminas. ff. de procu. z
l. femine. ff. de tute. tñ pōt esse procuratrix in rem suam. le. q
8 absente. C. de procu. ¶ Et, pcurator in rē suā dr cessionari⁹ vñ
qñ debitor cedit creditori suo aliū debitorē suū, ille creditor
q est cessionari⁹ est procurator in rē suā sm Spe. in. ti. d pcur.
§. sequit in ver. in summa. Et de hoc habes tex. meliorem de
iure in l. si, pcuratorē. §. si in fi. ff. mā. ibi actionē mihi cedas, z
hoc modo procuratorē meū in rē meā facias: quē text. ad hoc
allegat Bal. i. l. si quidē. in. ij. col. C. de actio. z obli. Item si vē
do tibi aut dono actionē quā habeo z Titiū, diceris pcurator
in rē suā. l. ij. C. de act. z ob. Bal. z Pau. de Ca. i. l. q oia. §. pla
ne. ff. de procu. Et pondero q iste ter. loquitur in procuratore
in rē suā ex parte rei cōuenti. vnde no. ex isto tex Ang. Imo.
9 Raph. Cu. do. Alex. ¶ q etiā ex parte rei potest fieri, pcurator
in rē suā, z potest fieri etiā actore inuito secūdū gl. multas le
ges ad hoc allegātē. in. l. plane. ff. fami. erc. Et qualiter ex par
te rei fiat procurator in rē suā, declarat gl. in. l. plautius. ff. de
pcu. videlicet si vendā aut cedā alicui hrditatē in qua sint cre
ditores, iste cessionarius erit in effectu debitor illorū credito
rū z sic in iudicio erit, pcurator in rē suā ex parte rei conuēti,
10 z sic debitoris. ¶ Quarto no. in ver. tutor. q ¶ sentētia lata con
tra tutorē vel curatorē nō debet z eos mitti executioni, quia
ex actu quē facit tutor vt tutor nō debet pati preiudiciuz. l. ij.
ff. de admi. tut. quia officium suum nemini debet esse damno
sum. l. sed si qs ex signatoribus. in princi. ff. qu ēad. testa. ape. z
11 c. cum non deceat. in prin. de elec. in. vj. ¶ Hinc est q si tutor vel
curator presset authoritatē pupillo vel adulto ad adeūdā he
reditatē ex testō in q ipse pupill⁹ vel adult⁹ fuit iniuste pteri
t⁹ vel erhrdat⁹: istud ei nō preiudicat q min⁹ possit dicere il
lud testū nullū vel agere q̄rela inoffi cioſi testamēti. tex. est no
tabilis, pter hoc factus in. l. cū quedā. C. de admi. tuto. z in
l. tutorē. ff. de his quib⁹ vt indig. z ibi tex. duplicē rationē assi
gnat. Prima qa officij necessitas z tutoris fides excusata esse
debet. Secūda quia ex eo quod non iure persone sue sed pupil
12 li fecit penam mereri non debet. ¶ Limita istum tex. vt, pce

dat' in snia lata in cā vel negotio pncipali q̄ nō mittit exec̄u
tioni ꝫ tutoꝛē vel curatoꝛē,sec⁹ eīt in snia cōdēnatoꝛia expēsa
rū q̄,potest fieri ꝫ tutoꝛē,z curatoꝛē qui,temere z calumnioſe
litigauit,z ꝫrū fiet execuc̄io z in eius bonis,vt est tex.plan⁹ i
l.nō est ignotū.C.de admi.tuto. ¶Potest tamen etiam fieri cō
dēnatio expensarū z execuc̄io p̄ pupillum sed pupillus post
ea recuperabit a tutoꝛe.l.qui solidū.§.ēt:z ibi Bart.ff.ō le.
h.z.l.j.§.hoc edicto.ff.ne vis fiat ei. Et isto casu liberabit pu
pill⁹ cedēdo actionē cōtra tutoꝛē.l.ñ.ff.de admi.tu. Idem te
net Bar.in.l.edicta.in pe.q.C.de eden,z.l.j.§.ñ pcuratoꝛ.ad
ſi.ff.si quis ius di.nō obtem. Istud vltimū de cessiōe actiōis
limitat Bar.pcedere q̄n execuc̄io expensarū fieret finito of
ficio tutele,sed eo durāte cogit pupill⁹ soluere,z postea repe
tere a tutoꝛe per.d.l.qui solidū.§.etiā. ¶Contrariū i hoc vl
timo vr̄ tenere idē Bart.in.d.l.ñ.ff.de admi.tut.per illū tex.
loquētē de cessione qui nō facit differētiam an sit finitum offi
ciū tutele vel nō,z licet actio tutele nō possit intentari durāte
officio.l.nisi finita.in p̄n.ff.de tute.z rati.distra.tamē ei⁹ spes
bñ potest cedi.l.spē.C.de do.z sequitur.d.Alex.hic. Sz caue
q̄ isto modo nimiū differret execuc̄io solutionis expensarum
in pernicien partis vincentis,si oporteret differre vsq̄ quo
finita tutela. Ūn tutius videtur esse tenendum,p out ēt tenet
Raph.cu.q̄ semper cōdēnatio expēsarū possit exequi ꝫ tuto
rē z nomine suo pꝛoprio,in suis bonis p tex.planū in.d.l.nō
est ignotū. Nec poterit tutoꝛ allegare q̄ sit condēnat⁹ noie pu
pilli,ex quo talis condēnatio expēsarū processit ex dolo z culpa
tutoris qui temere z calūnioſe litigauit pꝛout loquit Bart.i
l.quoties.§.sicut.ff.de admi.tut.oam est iniquum facto tuto
ris pupillū dāno affici.ita dicit text.in.l.neq; inf̄ates.i p̄n.
13 ff.de fidei.lib. ¶†Quid in ꝓcuratoꝛe an condēnatio expēsarū
possit cōtra eū fieri z in eius bonis Bar.tz q̄ sic in duob⁹ casi
bus. Primo ꝓpter maleficiū cōtennēdo p̄ceptū pꝛetoris.
l.vnica.§.si ꝓcuratoꝛ.ff.si qs ius di.nō obtē. Secūdo q̄n fuit
cōtumacia ipsi⁹ ꝓcuratoris q̄ tenebat aliq̄d facere ad hoc etiā
allegat.d.§.si ꝓcuratoꝛ.z cū Bar.tenēt Jmo.z latiꝰ do.Alē.
hic,z Bar.in.l.plani⁹.ad fin.ff.de ꝓcu.Tamē dicit Paul.de
4 cast.†q̄ istud male obseruatur:q̄ vt plurimū cause perdūtur
culpa ꝓcuratoꝛū,z tū impense vadūt cōtra dñm z totū dānū
est domini. Ange.z Raph.z u.tz cōtra Bart.quia si doctrina
Bar.eēt vera sequeret⁹ q̄n lis est cōtestata cū nihil incūbat
dño faciēdū,q̄ cōsideratio expensarū,p gestis post litē ꝓtesta
15 tam nunq̄ fieret ꝫ dñm,qđ est falsum.† Tu cōfirma q̄ ꝓcura
toꝛ per litis cōtestatiōnē efficit dñs litis.l.ꝓcuratoribus.z.l.
nihil.C.de ꝓcu.ita q̄ decetero debet citari ꝓcuratoꝛ z nō dñs
gl.in.l.j.C.de sen.z interlo.om.in.Sz.ad b̄ rñde ex doctrina
Bar.q̄ q̄ iudex p̄cepisset ipsi dño siue ante siue post litē con
testatam,dñs teneretur facere,z si,ꝓcuratoꝛ omitteret diceret
negligētia z cōtumatia dñi z nō ꝓcuratoris vt hic p eū. Istā
materiā pleni⁹ examinat Bar.i.d.l.vnica.§.si ꝓcuratoꝛ.vbi
etiā reprehendit Jnno.in.c.j.vt lit.nō cōtest.quē sequebatur
Ang.hic, Ad ibi dicta me remitto. Ponūt late Cano.in.d.
c.j. Aduerte tū iq̄ātū Bar.in dictis duab⁹ fallētijs z sic in
secūdo z quarto casu allegat eūdē tex.ad illos duos cas⁹ z sic
ad maleficiū deinde ad omissum,z sic ad nō factū. Secūdo ille
tex.loquit in mera pena,vt ōt tex.in.§.fi.in.eadē.l.ibi cū me
rā penā cōtineat nō trālit ad heredes,ſz hic loquitur de expē
sis que respectu aduersarij sunt interesse.c.in nostra.de imu.
16 z dam.dato.† Unde in p̄imo casu habemus q̄ in gñali māda
to dato,ꝓcuratoꝛi nunq̄ ꝓcuratoꝛ pōt facere incidere dñm in
penā.l.si ꝓcuratoꝛ.in p̄in.ff.de cōdi.inde. Item z fortius qđ
ille tex.nō facit in ꝓposito ostenditur.nam ad hoc vt habeat
locū illud edictū li qs ius dicen.nō obtem.z sic ad hoc vt qs
17 possit mulctari ex inobediētia z cōtumacia requiritur † q̄ sit
in vera cōtumacia,z sic ficta cōtumacia nō sufficit,vt est gl.in
§.fi.in ca.l.z ibi clare Bar.in vlt.col.seq.q̄ ꝓcuratoꝛ ē cōtu
max.dñs nō est in vera cōtumacia cū ibi nō sit ver⁹ ꝓceptus p̄
toris ſz est in ficta,vt est tex.in.c.j.z ibi Bal.ad hoc no.vt li.
nō cōte.z in.l.neq; inf̄ates.z ibi Bar.ad b̄ no.ff.de fideic.liber
z Bar.in.l.sed si vn⁹.§.seru⁹.ff.de iniurijs.nimirū si in.d.§.si
ꝓcuratoꝛ.ex inobediētia z cōtumacia ꝓcuratoris dñs non
potest mulctari.ita,pp̄ie loquit ille.§.Sed in cōdemnatione
expēsarū sufficit ficta cōtumacia ſm e⁹.Sali.z Paul.de ca.
in.l.sancim⁹.C.de iud.d.Ant.de Bu.in.c.finem litib⁹.ō dol.
z cōtu.Jo.de Jmo.in.l.si finita.§.Julian⁹.ff.de dā.infe.Et sic
cū Bar.fundet doctrinā suam in secūdo z vltimo membro in
d.§.si ꝓcuratoꝛ,z ille.§.nō faciat videt ei⁹ doctrina coꝛruere
18 ¶†Quinto z vltimo no.in ꝓ.acto.q̄ execuc̄io sentētie nō po
test fieri contra actoꝛē municipū z sic cōtra syndicum vniuer
sitatis,sed debet fieri cōtra municipes aut cōtra vniuersitatē
9 ¶Hinc est q̄ talis actoꝛ municipū vel syndic⁹ vniuersitatis
non tenetur satisfdare de iudicato soluendo vt est glo.no.in.
itē coꝛū.§.actoꝛ.in v.rbo,de rapto.ff.q̄ cuius scz vniuer.Spo
in ti.de satisfda.§.expedito in ꝓ.actoꝛ.z tūc fiet execuc̄io ꝫ vni
uersitatē z nō cōtra res singulorum.vt.l.ū.ff.qđ cuiusq; vni
20 uer.† Quid ergo si vniuersitas nō hꝫ bursam communē vt
bōa cōmunia:z sic nihil hꝫ in cōi,vt est videre in vniuersitat
scholariū quomodo fiet execuc̄io sentētie ꝫ eā dic hꝫ Bart.
q̄ villa seu vniuersitas cogit imponere collectā ex cui⁹ exac
tione solueret cōdēnatio,per gl.in.l.j.§.q̄ si nemo.ff.q̄ cui
que vniuer.z gl.in.c.cū dilecta i gl.fi.de reſcri.z si illi de mo
uersitate nolūt imponere collectā iudex imponet eis citato
l.fi.C.de fun.pri.li.xj.z.l.vnica.C.sumpt⁹ iniucti muneris
oēs collegas ptinere.li.xj.z talis collecta hꝫ impoſi p̄ solu
z libzā z nc scōm facultates patrimonij z non per capita p
sonarū nisi cā im positiōis respiciat psonas,vt hic per Bar
z no.p Bal.in.l.etiā.in pe.z vl.co.C.de execu.rei iud.z Bal
in aut.defuncto.in vlt.co.C.ad tert.cum mul tis concoꝛdā
21 traditis p do.Alex.† Et si aliqs de vniuersitate nō posset c
uere partes sue collecte,alij de vniuersitate pꝛo eo solueret
netur p solidum z libzā,ſm Bar.per.l.j.C.de omni agro
ser.lib.xj. Sz in hoc tu distingue meli⁹ vt per eundem Bar
l.ij.C.de apocbis.lib.x.hꝫ quā distinctionē intellige tex.in
legatoꝛū.in p̄n.z qđ ibi no.Bar.ff.de le.ij.z ter.in.l.vnica.C
vt null⁹ ex vicarijs p alio tene.li.xj.z qđ no.Barto.in.l.fin
mixta p illū tex.ff.de mune.z hono.z ōt Bal.din.d.auf.de
cto in vlt.colla.in.d.l.etiā.in vlt.col.q̄ ad talem collectam
tenētur pauperes quoꝛū opere vix sufficiunt alimentis q
22 in.l.omnes.la.j.in gl.fi.C.de anno.z trib.lib.x.†Item ep
ti ad exactionē taliū collectarū si negligunt exigere intra
congruum possunt personaliter capi z cogi ad soluendum
postea ipsi recuperabūt a alijs de vniuersitate per solidū
bzā secundū Bart.hic allegantē.l.j.circa p̄nci.in verbo de
priuatis.ff.de mune.z hono.sed non meminit Bartol.allegā
re tex.de hoc expressum.in.l.missi opinatoꝛes.C.de exact
tex.quem tex.ad hoc allegant Ang.z Raph.Cuma.hic.et
ge.q̄ ita seruatur in practica.z ita etiā tenet Bal.in.l.j.
bus.ff.q̄ cuiusq; vniuer.z in.d.l.etiā.C.de exec.rei iu.
timo querit Barto.de questione quotidiana que vt dicit
23 xan.singulis dieb⁹ versatur in palatijs.†Syndic⁹ vniuersi
tis habēs ita in mādatis,p̄missit aliquid z obligauit vniuer
tatē z personas singulares. Ītē obligauit bona vniuersitat
z bōa singularitū:an istud possit facere ita q̄ p hoc singulare
psone possunt capi z eoꝛū bōa. ¶Ex dictis Bar.habes tria
notabiles cōclusiones. ¶Prima est q̄ si talis syndic⁹ fuit c
stitut⁹ ab aduñātia gñali,que potest facere legem z statut
talis syndic⁹ p debito vniuersitatis pōt obligare singulare
sonas z eoꝛū bona,sicut potuisset talis vniuersitas facēdo
hoc legē vel statutū:q̄ tale instrm syndicat⁹ habetur pro
ge,cum sit factus ab habēte potestatē legis condendi.l.p
de don.inter virū z vxoꝛ.z in.l.cesar.ff.de public.sec⁹ ſ
fact⁹ syndic⁹ ab vniuersitate que nō habet potestatē legis
dēde puta a pꝛioꝛib⁹ vel sapiētib⁹ cōmunis. ¶Secūda
clusio Bar.est q̄ talis syndicus creat⁹ ab vniuersitate hab
te potestatē legis cōdēde obligādo vniuersitatē z singulare
psonas nō intelligitur singulares psonas obligare in solid
sed tātum in viriles,z p parte,sic quilibet de vniuersitate
terit tātū cēueniri pꝛo sua rata z parte z non in plus.l.re
cū in tabulis.ff.de duo.reis. Nisi dicere⁹ q̄ obligat bona
gulares z quēlibet eoꝛū in solidū,vel p ꝑba tātū dē ipon
Et ista scōa cōclusio vr̄ de plano pꝛocedere. ¶Tertia mira
lis cōclusio Bart.est q̄ ꝫ qū syndic⁹ obligat vniuersitatem
singulares psonas,non in telligat obligare personas in soli
sed tantū i viriles:tū q̄n obligat bōa vniuersitatis z bona
gularū personarū:tūc bona singularū sunt in solidū obligā
per.l.aliena.§.j.ff.de pig.act. Cū Bart.in omnib⁹ tran
simpliciē Rap.cu.z Pe.de bero.hic. Ang.z Jmo.nihil ta
gunt. ¶Circa primā cōclusionē adde q̄ idē vbiq; tenet Bal
i n.l.sicut in p̄in.q̄ cuiusq; vniuer.z in.d.l.penul.p illi ter
z ibidē Bal.C.de don.inter.virū z vxoꝛ.z in.l.ciuitas.in pri
z ibidē Ang.z cōmuniter alij.ff.si cer.pe.z in consil.pcip.
viso pūcto questionis. Bal.in.l.j.§.q̄ bus.in.ū.col.ff.q̄ cu
que vniuer. Rap.cu.in.l.cōtinu⁹.§.cū gs.ff.de verb.oblig
Lu.Ro.z Alex.hic. Joan.de imo.in cōi.l.iij.inci.in casu p
misso videret p̄ima facie dicendū.vbi limitat istam conclu
sionē Bar. Et ista p̄ima cōclusio est vera z cōmunis.ſz Pau
de ca.hic refert q̄ cōtrariū tz Bar.in.l.j.C.ne fil.p pa.cui
eo tri alit Paul.d ca.hic.z in.d.l.ciuitas. Movet Bal.q̄ illud
24 q̄ ōt Bar.† cōtractus factus ab eo q̄ habet potestatem legis
cōdēde hꝫ vim legis,pocedit q̄n talis contractus fieret a
mo condēdi legē,adhibita forma que requiritur in.l.cōdem
sed quando

sed qñ vniuersitas creat syndicũ nõ facit aĩo cõdẽdi legẽ,z iõ vt decisio Bar. procedat esset op' ꝙ antea vniuersitas condidisset statutũ ꝙ omnis ℨctus ab ea celebratus haberet vim legis. ℨz certe vt ẽt dicit. Alc, tex. in. l. fi. C. de legi. vult ꝙ sñia imperatoris lata in certa cã particulari, tñ habeat vim legis gñalis in oĩ' causis, z tã ibi nõ apparet principẽ sentẽtiasse sio legis cõdẽdẽ nec ibi pus fuerat ordinatũ ꝙ q̃libet sñia pncipis haberet vim legis. Cõtra Bar. etiã tz Bal. in. d. l. ciuitas, mor' per gl. in. l. ỹ. in gl. magna circa mediũ. C. q̃ sit lõga
25 cõsuc. q̃ vult ꝙ vniuersitas ex suo ℨctu nõ possit obligare singulares psonas nõ consentiẽtes obligationi. Sed illa gl. non loquit in vniuersitate habẽte ptãte legis cõdẽde. cõtra Bar. z sequaces etiã cõsuluit. Alex. sibi contrarius de quo est valde admirãdũ in cõsi. xliij. j. vol. inci viso themate sup rascripto z oibus deductis in eo. in pe. z vlt. col. ¶ Circa tertiã cõclusionẽ Bar. z qñ syndicus obligat bõa vniuersitatis, z bõa singularũ psonarũ. ꝙ tũc bõa singulariũ psonarũ sunt obligata isolidũ z sec' sit in psonis. cũ Bar. vr trãsire Bal. in. l. j. §. qb' in ꝙ. col. ꝙ cuius ℨz vniuer. solus Alex. ỏt ꝙ ℨz maxima sit autho
ritas Bar. quẽ nemo impugnat, z temerariũ videretur tenere cõtrariũ: tamẽ eũ reprehendit, quia tex. in. l. aliena. §. j. ff. de pig. actio. allegatus p Bar. nihil facit z nõ videt hoc pbare tamẽ in specie aliter nõ rũdet. Item mouek quia obligatio psonarum que est principalis nõ intelligitur insolidũ, sed in viriles tñ ℨz ipsummet Bar. ergo nec obligatio bonorũ q̃ est accessoria: q̃ accessoriũ imitat naturã sui pncipalis. l. si eũ. §. q iuriarũ. ff. si q cau. z ca. ecclesia. vt li. pẽ. ¶ Pro hoc ẽt alle. l. si fund'. §. si duo. ff. de pig. vbi si duob' creditoribꝫ qs sepatim obligat bona intelligit obligare cuilibet insolidũ. põdera illud separatim, ℨz hic obligatio singulariũ psonarũ z bonorum suorum fuit facta p syndicũ simul z semel: ergo non possunt intelligi bõa singulorũ esse insolidũ obligata. ℨz tu caue q̃ ℨz iũ vr dicere tex. quem allegat Bart. in. d. l. aliena. §. j. ibi simul. Nisi intelligas simul id est eodẽ die, ℨz i diuersis momẽtis, vt est tex. in. d. l. si fundus. §. si duo. z ibi Bart. in. ỹ. not. ad hoc pũctualiter no. illũ tex. Ego etiã idẽ teneo contra Bart. q̃; Bar. cõstituit differẽtiã iter obligationẽ singulariũ psona
26 rũ z obligationẽ bonorũ ꝙ q̃ nõ vr bũ dictũ. Q̃ bonũ est argumẽtũ ỏ psona ad res z ecõtra. vt. l. q plures liberos. ff. de vul. z pu. z. l. si qs inquilinos. §. si ita legatũ. ff. de le. j. Et tãtomagis in ꝓposito nro. cũ vt dictũ est obligatio psonarũ est pncipalis z obligatio bonorũ accessoria, ergo ℨz regulari fm pncipalẽ. ℨz pũct' est videre, an tex. in. d. l. aliena. §. j. allegat' per Bar. pbet eius opinionẽ vel nõ. Alc. vt dixi ingenue fatetur ꝙ nihil, pbet, sed aliter nõ declarat credo ex eo q̃ tex. solũ ỏt ex plurib' eadẽ res sit obligata simul. i. eodẽ tpe oium equalis est cã: z sic ex quo oẽs creditores sũt pares in tpe sunt ẽt pares in iure pignoris. Istỏ bũ vult ille ter. ℨz nõ ỏt ꝙ illa res sit cui licet obligata insolidũ ỏ hoc insolidũ in tex. verbũ nullũ ergo nõ facit p Bar. Sed tu caue q̃ si illa res nõ esset oĩbus obligata insolidũ, nõ esset equalis cõditio oĩz si aliq essent credito
res in maiori summa: alii in minori, z aliter ter. redderet ỏ in
27 dubitabili. † Et ꝓpterea ℨz eadẽ res nõ possit esse plurium insolidũ. l. si vt certo. §. si duobus vehiculum cum si. ff. cõmo. z. l. iij. §. ex pluribus. §. ỏ acq. pos. Tũ ꝓt esse plurib' obligata isolidũ: vt ibi ẽt no. Barto. z Mod. tũ tenẽdo ℨ Bar. rũdeo ad illũ tex. ꝙ nõ facit in ꝓposito: q̃ ibi obligatio pignoris, z sic accessoria nõ est maior q̃ ẽt obligatio pncipalis: z sic cuiuslibet creditoris. Et tũ secus ẽt in casu nro fm Bart. vbi obligatio bonor esset insolidũ: z tũ obligatio pncipalis personarũ esset tantũ in viriles z sic p rata.

1 ¶ Cõdemnatus p sentẽtiã soluere nõ liberatur dando idoneos fideiussores.

2 Statutũ si disponat ꝙ cõdemnatus de crimine in pena pecuniaria si eã nõ soluerit amputet sibi pes non liberabitur dando fideiussores.

3 Exꝓmissor dicitur qui intercedit ꝓ nõ obligato: hinc est ꝙ si statutũ facit mentionẽ de exꝓmissore nõ habebit locuz in fideiussore.

4 Quando possit solui vnum ꝓ alio inuito creditore.

§. Ait prætor. † Cõdemnat' p sñiaz soluere, non enim de soluendo, nisi ex magna cã. h. d. Diuidit in. v. ptes. Jn. j. ponit edictũ ptoris. Jn. ỹ. circa illud formal vna qõ. Jn. iij. ponit opi. labeõis supplẽtis ad dictũ ptoris. Jn. iiij. assignat rõ edicti p q̃s reꝛecitur illa suppletio labeõis. Jn. v. z vl. sa lua opinio labeõis ex magna cã. ỹ. ibi q̃d ergo si pecuniam. iij. ibi z ait labeo. iiij. ibi ℨz rõ pecunie. v. z vlt. est ibi ex magna tamen

1 ¶ Mo. j. ꝙ † cõdemnat' p sñiaz soluere nõ liberat dãdo idoneũ exꝓmissore, z sic dãdo fideiussores. Vñ fact iste tex. adistõ ꝙ notabiliter decidit Bar. in. l. itẽ liberatur. §. q paratus. ff. qui
2 mod. pt. vel hyp. sol p illũ tex. ꝙ † si statutũ disponat ꝙ cõdemnat' de crimine in pena pecunia ria si eã nõ soluerit amputet sibi pes dãdo fideiussores nõ liberaret ab imputatioe pedis Q̃ datio fideiussorũ vel pignorũ nõ est solutio, ℨz satisfactio. Jdẽ tz Bal. i. l. j. ff. q satisf. co. Alex. j. primo. §. Facit ꝙ tenet Bar. in. l. soluti ỏis. ff. de sol. ¶ Quis idẽ Bar. ỏ hoc dubitet z relinquat indecisum in. l. nemo dubitat. ff. de reg. iu. Jtẽ adde ꝙ decidit Bal. in. c. cũ aliquibus, de re iud. vbi p illũ tex. no. ꝙ cõdẽnatus nõ intelligitur soluere ℨz pignora vel fideiussores afferat Et p hoc infert ꝙ si aliquis ẽ condẽnatus p maleficio in centum, z si intra mẽsem nõ soluerit illa cẽtuz pena dupli cetur, nõ sufficit isti cõdẽnato intra mensẽ offerre pignora vt cõi. Jtẽ adõ qõ decidit Bar. in. l. statuli. §. si quis sic acceperit. ff. de statulib. z. l. de cust. reo. qs si statutũ disponit qõ in crimi nalibus qui nõ põt soluere cõdẽnationẽ pecuniariã de mille capite puniatur, nõ sufficit ꝙ velit tradere fideiussores. ¶ Secundo ego põdero istũ tex. in ver. exꝓmissorẽ habeat. cõtra
3 vnã doctrinã olim indifferẽter, q̃ hz, † qõ exꝓmissor dicitur qui intercedit ꝓ nõ obligato, vt. l. z elegãter. §. seruus pactiõis. ff. de do. quẽ tex. ad hoc reputat singularẽ Ang. in. l. v. §. satisf acceptio. ff. de ꝓ. ob. Sed ℨm Jmo. Lud. z do. Alc. ibi, sunt alĩ tex. in. l. aliqũ. ff. ad velleia. i. l. si quis accepto. ff. ỏ cõ. ob. cau. z in. l. qui libertinus. §. fi. ff. de ope. lib. z est glo. magistralis z melior ỏ iure i auk ỏ fideiu. i pn. in gl. magna i ỹs. fideiussores co. j. vbi gl. ad hoc punctualit alle. d. l. z elegãt. §. seruꝰ pactionis. Et vltra eos istud ptz ex vi vocabuli. Nã ỏr exꝓmissor extra obligationẽ ꝓmissorẽ, z si statutũ faciat mentionez de exꝓmissore nõ pcederet in fideiussores, nec eꝫ sẽm Bal. in. l. in psonã. §. j. ff. de pac. Jsta doctrina cõis videtur cõfundi p istũ tex. in versi. exꝓmissorẽ. z tũ hic intercedebat vel volebat intercedere p obligato efficaciter z executiue. Est verũ q̃liber meus scriptus ỏt ꝓmissorẽ z nõ exꝓmissorẽ. Tũ cõis litera hz exꝓmissorẽ, sed ad idẽ ꝓtra cõem doctrinã est etiam tex. planus z irrenocabilis i d. l. v. §. satisacceptio. ff. ỏ ꝓ. ob. i §. exꝓmissores qui idẽ ꝓmittit. licet gl. ibi exponat exꝓmissores id ẽ fideiussores ℨz est violare illũ tex. ¶ Tertio istũ tex. ibi ex magna z idonea cã intelligit Bart. cum gl. p rei z psone qualitate iuxta. l. ỹ. ỏ. e. z addidit duos casus z i. l. fi. §. si pfectã C. de iure deli. z in aut. hoc nisi. C. ỏ sol. ℨz illa duo iura nihil faciũt in ꝓposito q̃ ibi sunt casus speciales in quibus põt so
4 lui aliud p alio. de quib' late † dixi i. l. ỹ. §. appellata. ff. si cert. pet. sed hic nihil volebat soluere sed solũ dare exꝓmissorẽ vel fideiussorẽ vt differret solutionẽ iudicati. Alia causa addunt Ray. Ang. Jmo. Raph. Lu. z alĩ q̃ qs esset cõdẽnat' ad red dẽdum rationẽ admin strationis ad certuz tps sub pena z ad soluendũ reliqua q̃restant si ratiões sunt intricate sufficit da re fideiussorẽ de soluendo calculatis rationib'. vt. l. statuliber rationem. z. l. seruus si bẽdi. §. fi. ff. de statuli. z hic latins per domi. Alex. dixi de hoc vltimo in. l. j. ff. qui satis. cog. Sed caue. ga ista causa esset vera i se sed nõ ꝙuenit ad istũ tex. q̃ dicit ꝓdẽnat' vt pecunũ soluat, z sic dubiũ cõdẽnatiõis erat liqdũ.

1 ¶ Cautio in quo differat a satisdatione.

2 Priuilegium actionis nouate non transit in actionem nouãtẽ. z sic priuilegium executiuum sententie non transit in stipulationem nouantem.

3 Sententia de iure communi habet executionem paratã implorato iudicis offi. ꝓ eius executione.

4 Exceptio sententie non impeditur contra condemnatũ licet velit dare pignora vel fideiussores.

5 Qui promisit dare cẽtũ in pascbate vel dare pignus aut obsides aut pignus sufficiens eueniente pascbate vel dare pign' aut obsides. an possim cogere ad soluendum illa centum.

6 Jn alternatiuis rerũ quarum quelibet est in obligatione z solutione electio est debitoris: secus si vna sit in obligatione altera vero ad cautelam creditoris vt ei magis sit cautum.

7 An per prouisionem hominis intelligatur esse recessum a prouisione legis.

8 Ex sententia lata contra procuratorem cõpetit duplex actio iudicati, vna vtilis z efficax contra dominum, altera directa contra eius procuratorem.

§. Si ex conuentione. Per cautionẽ ỏ soluẽdo iudicatũ nõ tollit executio sñie, nisi fiat aĩo nouãdi: nec p pignorũ aut fideiussorũ dationẽ. h. d. Vel sic, si sñia fuerit in stipulationẽ deducta aĩo nouãdi cessat ei' executio, secus si dati fuerint fideiussores, vel pignora, p eo ꝙ cõtinet in sñia. h. d. Et limitat. §. pcedẽtẽ, quiloquit parte inuita: hic ex volũtate vtriusque partis. Diuidit in tres partes principales. Jn. j. ponit vnũ dictũ cum limitatione. Jn secunda aliud cum assignatione ratiõis,

Prima Jaso. super Digesto nouo. L. iiij. §. Si quis cõdemnatus.

Jn. iij. extẽso. q. ibi sed z si pignora. iij. ibi i dẽ obseruandũ est
1 † Jn tex. ibi cautũ sit. s. per simplicẽ stipulationẽ. Et in hoc differt ꝙ cautio a satisdatione q̃ regrit pignora vel fideiussores. l. sacim⁹. C. ō ffig. Et põdera q̃ ista cautio seu stipulatio cõtinebat idẽ q̃ prima. ob. iudicati, z sic nec pl⁹ nec min⁹ ſz tãtũdẽ z non nterueniet noua psona. Et sic ēt ō iure isto fforꝛ, nõ p̃ sumatur nouatio. l. scire debem⁹ in pr̃in. ff. de ſ. ob. Bar. hic, z lati⁹ in. l. pe. ff. ō preto. stip. z in. l. q vsumfr. ff. de ſ. ob. Nisi hoc esset factũ alio nouãdi vt dꝛ in litera. Ad̃ caueat sibi actor ne a cõdẽnato p sniam recipiat postea ampli⁹ promissionem seu cautionẽ ō soluẽdo iudicatũ ex noua nouatiõis: q̃ pderet bñficiũ executiõis q̃ bꝫ snia, z redigeret ad initia nouę petitiõis vñ si minor hoc faceret, tãq̃ les⁹ restitueret i integrũ. l. minor.
2 xxv. an. cui fideic. in pnc. ff. de mi. ¶ No. j. ex isto tex. q̃ pui legiũ actiõis nouate nõ trãlit in actionẽ nouãtẽ, z sic puilegiũ z executiuũ snie nõ trãsit i stipulationẽ nouãtẽ. Et ad ij gl. B. allegat. bõas pcor. z rõ est p̃m Bar. z alios: q̃ cũ ōbitũ sit factũ liquidũ in iudicio p̃ snia z iudicis, ad ei⁹ executionẽ se extẽdit officiũ iudicis, ſz qñ postea deducit a ptib⁹ i aliã obligationẽ extraiudicialẽ cessat ista rõ executiõis. Hic infero q̃ si ista cautio seu pmissio fieret in iudicio plente iudice z acceptãte z factẽte, peeptũ ō soluẽdo, tũc ēt haberet executionẽ paratã. l. si ō bitor. ff. de iud. z. l. j. ff. de pfe. q̃ tũc cessaret rõ Bar. z doct.
3 Bcso no. ex tex. ibi ordo executiõis, † q̃ snia ō iure cõi bꝫ executionẽ paratã, z ita ēt allegat ista tex. Bar. in. l. intra dies. j. e. ti. ad idẽ est tex. in. l. minor. xxv. an. cui fidei. ff. ō mi. Intelligę verũ qñ imploraꝛ offiũ iudicis p̃ executiõe ipli⁹ snie. sec⁹ si intẽtaret actio iudicati, vel in factũ: tũc reqreret libell⁹ z litis cõte. z sic tunc nõ haberet executionẽ paratã, z declarat Bar.
4 in. l. intra dies. j. e. ¶ Tertio no. in v. ſz z si pignorat. q̃ lz cõdẽnat⁹ dederit in pignora vel fideiussores, non p̃ hoc impedit executio snie p̃ eũ in alios ōbitꝛis, vel in psona ōbitoris qñ captura psone nõ cẽt alis phibita. Nõe assignat tex. in ſ. ppe. ſz q̃ antiq. Bar. z oēs intelligũt: q̃ datio pignorũ z fideiussorũ fit vt magis sit cautũ creditori, z sic ad roborãdũ, z cõsequenꝫ ad augmẽtũ, ergo nõ dꝫ operari diminutionẽ, vt. l. si mãcipia. ff. de fun. inſtr. facit. l. q̃ fauoꝛe. C. de le. z. c. q̃ ob. gratiã. ffreg. iu. in. vj. Ego aliter z notabili⁹ intelligo rõnẽ isti⁹ tex. in, ver. qppe. qui ōt, quippe cũ accesserit aliquid rei iud. nõ est a re iudicata recessum pōdero ꝛbũ, accesserit vult cũ dicere ter. q̃ cũ datio pignorũ z fideiussorũ sit accessoria, z sic nõ p̃t stare sine p̃ncipali. l. naturaliter. ff. de cõdi. inde. z i regula accessoriũ. de reg. iu. ergo q̃ dat pignora vel fideiussores, p re iudicata aut accipit, nõ vult eã nouare, imo agit vt nõ fiat nouatio q̃ accessoriũ nõ põt p se stare sine p̃ncipali. Jtez q̃, accessoriũ nõ põt extinguere suũ p̃ncipale sicut nec cõfirmare. l. ex pupillari. ff. de vulg. z pu. Tenẽdo p̃ma declarationẽ, facit iste tex. ad notabilẽ decisionẽ quã ponit Bar. post Bui. ō Lu.
5 in. l. q̃uis p illũ tex. ff. ō pig. act. q̃ † pmisisti mihi centũ in pascbate, vel dare obsides, aut pign⁹ sufficies, q̃ si euenientẽ pascbate tu vis mihi dare pign⁹ aut obsides, ego possum tecum cogere ad soluendũ illa centũ, quia illud de dandis obsidib⁹, vel pignorib⁹ fuit inductũ fauoꝛe mei⁹ creditoris. vt cẽt mihi magis cautũ ergo nõ p̃t retorqueri in oppositũ. Et vltra Bar. facit folẽnis tex. in. l. causaꝛ. ſ. puellã. ff. de ma. z in. l. q legati. C. vt in pos leg. Nec ob. q̃ in alternatiuis electio sit ōbitoris. l. plerũq̃ in fi. ff. de iu. do. z in regula in alternatiuis. ō reg. iu. i. vj.
6 † q̃ pced. t in alternatiua rerũ quarũ quelibet est in obligatione z solutiõe: sicut si vna est i obligatiõe altera ad cautelã creditoris, vt ei magis sit cautũ. Jtẽ p̃m Bar. si ōbitor nõ posset pcise cogi ad soluendũ illa centũ. esset i electiõe debitoris an ō beret vel nõ: cõtra reg. l. ij. ſ. scevola alias incipit. l. scevola. i p̃n. C. de eo. q̃ cer. lo. ergo alternatiua illo mõ intelli. non dꝫ. Et cũ Bar. tꝫ Paul. de ca. z Alex. hic istã decisionẽ Bar. to. sequunt Alb. de Ro. Raph. Fulg. Paul. de ca. in. d. l. quãuis. Paul. de ca. in. l. cũ ꝓponas. ad fi. C. de trãsac. do. Ale. in. l. j. i. j. co. ff. q̃ satisf. cog. Sali. in. d. l. q̃ fauoꝛe. in vlt. col. C. ō le. vbi sequif decisionẽ Bar. lz eius solutiões impugnaret: z ista est cõis snia a qua nemo discrepauit. Ego semp dubitaui de ista decisiõe. Bar. z cõi: q̃ fundamẽtũ Bar. z cõmune nõ vꝛ mihi verũ q̃ ista p̃missio alternatiua sit facta fauoꝛe creditoris, ergo nõ dꝫ cõtra cũ retorqueri. Ego nõ video in quo illa alternatio possit dici apposita fauoꝛe creditoris, imo si verũ amam⁹ est mero fauoꝛe debitoris. Nã soluere in certo termino, istud bñ posset respicere fauoꝛe creditoris, sed illa alternatiua q̃ teneat̃ soluere centũ festo paschatis, vel dare obsides aut dare pign⁹ vꝛ mihi q̃ respiciat solũ merũ fauoꝛe ōbitoris q̃ possit alterũ ex iſtis trib⁹ facere, nõ aũt q̃ ista alternatio sit facta vt sit magis cautũ creditori, ſz vt debitor possit eligere qd velit ex iſtis tꝛibus vel soluere vel dare obsides aut dare pignora.

Nec ob. fudamẽtũ Bar. q̃ si cẽt in electiõe ōbitoris nõ soluere ſz dare pignora vel obsides q̃ esset in electiõe debitoris an ō beret p̃ reg. d. l. ij. ſ. Scevola. qꝛ errat Bartol. z ad hoc rñdet ex mẽte Sal. Fulg. d. l. q̃uis. z Sali. in. d. l. q̃ fauoꝛe. q̃ ista obligatio nõ posset cogi ad soluendũ in pascbate, z sic in termino, nõ cogi in futurũ possit cogi soluere q̃n z pign⁹ datũ possit poscvẽdi ita posset teneri cõtra decisionẽ Bar. z cões. Cõsiderãdo bñ qꝛ in hoc cõsistit pctus. cuius fauoꝛe illa p̃missio alterna tiua p̃ncipaliter pceserit, z alio nõ apparẽte videt q̃ i dubio respiciat fauoꝛe debitoris. ¶ Bl. in verbo, nouatio, dicit di quatuoꝛ ptes. Jn. j. declarat ter. Jn. ij. rñdet tacite quẽ Jn qua dic melius vt hic p̃ Bar. z p eũdẽ Bar. in. l. pe. ff. de to. sti. z. l. q vsumfructũ. ff. de ver. ob. Jn. iij. allegat tres bo cõcordãtes ad tex. Jn. iiij. opp. z nõ solui: ſz ibi dic q̃ ſcea pulatio cõtinebat plus tpe p̃ma ideo ibi gt nouatio q̃ est hic ibi stipulatio ꝓtinebat idẽ q̃ p̃ma obligatio indicput declarauit in tex. ¶ Bl. in ver. nõ est. in fi. Bar. z alii
7 spõdẽt ad oppositionẽ gl. † q̃ p̃ prouisionẽ hominis intelligę recessum a puisione legis verũ est qñ est puisio spãlis z ordinaria ita loquũt iura allegata p gl. Rõ qꝛ facile tollit speciale z singulare q̃ ius cõe. l. ei⁹ militis. ſ. militia miſ. de test. mil. z. ſ. qꝛ vero ꝓsimile. in auẽ. ō aliena. Tu rñdet vt dixi. ō. in. ij. no. q̃ hic dãdo pignora vel fideiussores agẽte vt firma remaneret res iudicata. vt nõ fieret nouatio qꝛ accessoriũ nõ p̃t stare sine p̃ncipali, z hoc voluit iste tex. in ſ. ppe. in ſ. accesserit. vt. ō. ¶ Bl. fi. in ver. cõdemnat. Jn ista ibi lz directa nõ fit nouata scz cõpetẽs contra procuratoꝛem. ſz istud nõ vꝛ bene dictum p̃m Dy. z Albe. de rosa. qꝛ contra procuratoꝛẽ nulla daꝛ actio, nisi sit pcuratoꝛ in rẽ suã aut litis nõ se obtulerit vt dicit in pn. huius legis Ange. dicit q̃ ad saluãdã istã gl. opportet te p̃supponere q̃ loquat in casu quo snia poterat mãdari executioi tã ptra pcuratoꝛẽ q̃ cõtra dñm. Ad̃ tũc ista gl. est diligenter notanda qꝛ si dñs isto casu animo nouãdi, p̃misit illud q̃ in snia erat ꝺductũ, sola vtilis nauat z nõ directa. Cũ p̃ dñm, bene cessat ordo executionis nõ cõtra pcuratoꝛẽ qꝛ est tenendũ menti p̃m eum. Tu autem vt clarã habeas istã gl. no. ex ista gl. duas cõclusiões. q̃ vi
8 † q̃ ex snia lata p̃ pcuratoꝛẽ cõpetit duplex actio iudicati, vna vtilis z efficax quẽ cõpetit cõtra dñm. Alia directa cõtra eum pcuratoꝛẽ propter ius directũ inſtãtie quod est penes eum, cũ pcuratoꝛ p litis cõtes. esset factus dñs litis. l. procuratoꝛib⁹. z. l. nihil arbitrat. C. de pcu. z illa est inutilis z ineffectiua si opponat exceptio. Jta intelligitur p̃n. huius. l. m Jnno. Alex. hic, sicut ecõtra actio iudicati actiue daꝛ pcuratoꝛi mei cẽti p executiõe snie contra reũ, licet obstet exceptio. l. si procuratoꝛ me⁹. ff. de pcu. Bart. in. l. hoc iure. ff. de sol. vbi et ad hoc allegat istã gl. quã etiã alle. idem Bart. in. l. j. in fi. col. de sen. z inter. om. iud. ¶ Secũda cõclusio gl. est q̃ si innouata vtilis actio iudicati per dñium, non per hoc tollitur directa cõtra pcuratoꝛẽ. Intellige sane secundũ cõmẽsem quod non tollit ipso iure, sed bñ in effectu, z sic opposita exceptione. l. cum emptoꝛe. ff. de pac.

1 ¶ Tẽp⁹ in sentẽtia statutum supplet tps legale si est maius vero min⁹, a lege suppletur.
2 Temp⁹ assignatũ a iudice in snia incipit currere a tẽpoꝛe late sentẽtie.
3 Cõdẽnatus sub cõditiõe nõ dꝫ se solutioni parare.
4 Ad̃ appellatũ est a snia z iudex appel. cõfirmauit p̃mã snian. tũc tps solutiõis incipit currere a die late sẽtie. Quero si ōt deserta app. an cogatur illi co soluere.
5 Judex sine cã nõ põt abbꝛeuiare tẽpus quadrimestre inductũ a lege indicatis.
6 Tps taxatũ a statuto vel cõsuetudine si iudex. per errorẽ ultra gnauit min⁹. supplebit a statuto vel cõsuetudine.
7 Ad̃ iudex eximit tps q̃ tacite ineſt a lege licet addat mãdatũ qõ tacite inerat a lege dicitur potius tempus legale quam tempus iudicis.
8 Si arbiter cõdẽnauit aliquẽ ad soluendũ intra quatuoꝛ menses sub certa pena q̃ elapso quadrimestri possit moꝛa purgare sicut qñ dies apponitur a lege pena ab homine, admittit purgatio moꝛe.
9 Ad̃ dies apponit a lege z pena ab homine bene admittit purgatio moꝛe.

§. Si quis condẽnatus.

1 Tps in sta statuti sup plet. p̃s legale, si ē maius, z si est min⁹ a. l. supplet. h. d. vel ici plen⁹ Tps i snia assignatũ cõdẽnato ad soluẽdũ currit a tpe late inie. Et sic ē min⁹ tpe legali i dulto iudicatis, supplet per legẽ vsq̃ ad tps legitimũ. si est maius cõputat in eo tempus le gamus

gitimum.z vtrunq; habet.h.d.diuidit in duas ptes. Jn.j.po
nit thema.z q̃ō. Jn secūda bimēbris rōnio.ij.ibi; si cēdēmino
ris. ¶ Nō.1.ex isto.z.iuncta gl.in ver.tempus.regulā q; tps
2 assignatus a iudice in sentētia incipit statim currere a tpe late
sniē istud et p̃cedit,q̃n iudex in sniia nullum tps assignasset.
Vā tps quadrimestre q; dat a lege iudicatis sine ministerio
iudicis icipit currere a die late snie.vt.l.ij.C.de vsu.rei in.Li
mita istā re. p̃cedere §m glossē nostrā,q̃n snia est lata pure:sec⁹
si sit lata sub cōditiōe,q2 pēdēte cōditiōe non currit cōdēnato
tps ad soluēdū,q̃uis pēdēte cōditiōe currat tps ad appellan
dū vt est tex.in.l.j.§.biduū.ff.q̃n app.sit. Pro pmo dico q; cō
dēnato sub cōditiōe nō currat tps ad soluēdū,gl.nihil allegat.
Sed p̃ scō allegat:q2 est in potestate litigatoris statiz appel
lare,quasi dicat q; nō est in potestate cōdēnati sub cōditiōe sol
uere vt statiz sequat liberatio:vt.l.sub cōditiōe.ff.de sol. Pro
3 ista gl.facit q2 cōdēnatus sub cōditiōe nō debet solutiōi pa
rere:cū forte speret cōditionē non existere.l.traiectitie.§.j.ff.
de act.z ob. Et sic nō est sibi imputandū si interim de solutiōe
nō puidit,cū nesciret an esset futur⁹ debitor:siz in appellatiōe
nō requirunt p̃paramēta cum possit fieri solis verbis.l.ij.
ff.de app. Jtē tēpus q; datur iudicatis ad soluendum, datur
p̃executiōe sentētie:sed sentētia cōditionalis nō meret executi
onē ante cōditionis euētū:q2 pōt deficere cōditio,z non erit
snia. Merito iterim nō currit tps ad soluēdū,cuz adhuc sol
uere nō teneatur,sed appellatio tēdit ad rescindendū sniaz.l.
j.§.fi.ff.ad turp. polito ergo q; snia sit cōditionalis:tñ statim
potest appellari vt rescindatur spes ipsius snieiō tps ad ap
pellādum statim potest currere.d.l.j.§.biduū.ff.q̃n app.sit.
4 Scōlimita q̃n a snia +cōdēnatoria fuisset appellatū,z iudex
appellatiōis cōfirmasset primā sniam:tunc tps soluēdi inci
pit currere a die late snie z nō p̃ime tex.est in.l.ij.C.de vsu.
rei iud. Et facit ratio:q2 tūc agitur ex snia appellatiōis cōfir
māte:z nō ex prima §m Bar.z alios in.j.vbi dixi.ē.e. Si autē
appellatio esset deserta,q̃n incipiat currere tps solutiōis ha
bes gl.notabilē in.l.ij.in ver.executiōi.z ibi Bal.z alij.C.de tē
p̃ appel. Quicquid teneat idē Bal.in.l.q̃nia nōnulli.C.de ap
pel.p illū tex.i ver.mor.vbi mirabiliter tenuit q; q̃n appellatio
fuit deserta,cōdēnatus illico cogitur soluere,z nō hz spatiuz
quatuor mēsiū q; alias dat cōdēnatis ad soluendū,quem rep
bat Ale.hic,z plenius.in.l.debitoribus.j.e.vbi istud reseruo
examinandū:q2 tex.in.d.l. nonnulli.in versic.mor.loquitur in
debitoribus fiscalibus qui non habent quadrimestre tps ad
soluendum,vt dicam plene in d.l.debitoribus. ¶ Scdo no.ex
5 tex.ibi suppletur ex lege+q; iudex sine causa nō pōt abbrevia
re tempus quadrimestre indultū a lege iudicatis:p3,q2 si ab
breviat suppletur a lege tempus, vt in litera. Jstū tex.limitat
Bar.in l.ij.in vlti.col.in.iij.q.§.eo.vt procedat in tpe indulto
a lege sine ministerio iudicis:secus si esset indultū a lege cū mi
nisterio iudicis: tūc lex nō suppleti;z dz appellari,vt ibi p eū,
facit tex.in c.q̃ ad cōsultationē.e.ti. Et ibi late Ab.in.v.col.ad
6 fi.z seq. Addet q; si istud tēpus quadrimestre q;s daretur a lege
cōdēnatis esset per cōsuetudinē abbreviatū,z redactū ad tps
x.dierū,z iudex statuit quinq; dies:aliq; quinq; suppleē ex con
suetudine. Jta p istū text.tz Bal.i l.ij.in.ij.col.C.de exe.rei in.
Alibi p istū tex.ō terminat notabiliter Bar.i.l.si ea.in vlt.co.i pe.
q.C.qui acc.nō pos. q̃si statuto caueat q; cōtumax ponat i bā
no i quo assignet ei termin⁹ octo dierū ad cōparēdū,intra quē
si nō cōparuit habeatur p confesso z cōuicto: z iudex p errorē
assignauit solū terminū.vj.dierū:certe elapsis octo diebus assi
gnatis a statuto.habebit p confesso z euicto:q2 tps breui⁹ tara
tū a iudice supplet a statuto.p hūc tex. Sequit ¶ De.de anch.i
cōmē.c.canonū statuta.de cōst.in ꝑ. itē querit statuto caueat q;
7 re⁹ z d. Bart.hic, q̃uis cōtrariū videat tenere idē Bal.in l.j.C.
de requi.reis. ¶ Ultimo no.gl.fi.que ōt q; tq̃n inder exprimit
tēpus q; tacite ineratia lege,lz etiā addat maius.tūc illud q; ta
cite inerat a lege dicitur potius tps legale quā tēpus iudicis.
8 Facit ad notabilē q̃nē+q; si arbiter condēnauit aliq̃ ad sol
uendū intra quatuor mēses sub certa pena q; elapso quadri
9 mestri possit mora purgare+sicut q̃n dies apponitur a lege,z
pena ab homine,tunc admittit purgatio more.l.si cū dies.z.l.
seq.ff.de arbi. Sec⁹ si illis tēpus cēsetur habere ab arbitro:q2
post lapsum illius tpis incideret in penā cōpromissi,z nō pos
set morā purgare,cum ibi sit dies z pena ab homine,z est tex.
in l.celsus,in p̃in.ff.de arbi.q2 vt ibi dicit glo. que quotidie alle
gatur,mitius agit cū lege q; cū homine. Tū Bart.in l.ij.in.j.
q. de leg.j.post ¶ De.z Cy.determinat contrarium q; ista glo.lo
quatur in iudice qui tenebatur ex necessitate illud tēpus qua
drimestre apponere.vnde si illud exprimat censetur legale.ita
ppie loquitur ista gl.sed si arbiter tale tēpus exprimat facit
hoc voluntarie, q2 poterat etiā diem statuere.l.quid tñ.§.solu

tioni.ff.de arb.ergo nō debet cēseri temp⁹ legale.nam pars
cēsetur illud tēpus habere ab arbitro:z si nō poterit morā
purgare.d.l celsus.in p̃in. De ista.q.dixi ordinarie post alios
in.d.l.ij.ff.de leg.j.z in.l.si arrogator.vbi et Bar.ponit.ff.ō
adop.ō ad ibi dicta me remitto.

1 ☞ Verba vniuersalia negatiua important totalem nullitatē
ipso iure.
2 Sententia nulla,non est sentētia.
3 Judex qui tulit sententiā nullā,non tenetur parti in syndicatu
nec facit litem suā.
4 Sententia nulla nō meretur executionē,imo si facta est debet
retractari.
5 An z quādo exceptio nullitatis possit opponi ad impediēdū
executionem sententie.
6 Litatio probatur per verba enūciatiua iudicis faciētis mētio
nem in sentētia de citatione.
7 Quando negatiua est fundamentū alicuius tenet eā probare.
8 Jn dubio p̃esumitur p̃cessisse citatio ad hoc vt snia valeat:
dato q; in sen,nō fuerit facta mentiode citatione.
9 Si apparet q; gratia differēde solutio.opponeretur nullitas
et si se offerret paratus incōtinēti,pbare parata nō impediretur
executio sentētie.
10 Quādo iudex verisimiliter suspicatur exceptionē calumniose
opponi potest eā reūcere dato q; esset peremptoria.
11 Si iudex p̃esumit malitiā cōtra tertiū volentē impedire exe
cutionē sentētie ratiōe sui interesse,nō debet audire nec cura
re de appel.q; est plus.
12 Etiā a summaria cognitiōe potest quis repelli vbi p̃sumitur
calumniari.
13 Exceptio nō p̃sumit calūniose opponi q̃n probationes offerun
tur incōtinēti,licet ad cautelā iuramentū offeratur.
14 Levis p̃esumptio cōtra opponētem nō sufficit ad eū repel
lendum.
15 An impediat executio vbi q; habeat tres snias p se p̃formes
si opponat q; ois sunt nulle vel altera earū vel vltima.
16 Si sententia est cōfirmata p superiorē allegatio nullitatis et
si nō exigat altiorē indaginē non admittitur.
17 Etiā quando sentētia esset nulla ex defectu iurisditio.iudicis
z fuisset cōfirmata z a snia cōfirmāte non esset appellatū non
posset opponi exce.nullitatis.
18 Exceptio nullitatis requirens altiorem z prolixiorem inda
ginez non impedit executionem iudicati.
19 Quando opponitur nullitas ex defectu iurisdictione.iudicis
procedētis est admittenda z impedit executionem dato q; re
quireret altiorē indaginem.
20 Exceptio nullitatis proueniens ex defectu iurisdictionis nūquam in
telligitur esse reiecta etiam post tres sententias conformes.
21 Quādo executio est irretractabilis exceptio nullitatis impe
dit talem executionem.
22 Ubi periculū est irreparabile recedim⁹ a regulis iuris cōis
23 Captura persone est ignominia irretractabilis.
24 Cōtra minorem .xxv. annis non pōt fieri executio p capturā.
25 Apud graues personas maior iniuria reputatur captura per
sone quam rerum z sic bonorum.
26 Restitutio in integrum etiam si exigat altiorem indaginem
impedit executionem sententie.
27 Restitutio in integrum est quedam species appellationis.
28 Cōtra sniam p̃cipis ita de facili admittitur restitutio ꝓpter
p̃sumptionē que resultat ex sentētia vniuersi magni p̃cipis.
29 Restitutio integrū que petit aduersus sniam latā ab aliquo
iudice inferiori habet vim app.z impedit execu.sec⁹ vero q̃n pe
tit contra sententiā p̃cipis vel regis q̃n ipsa est potius que
dam supplicatio,q2 per viam supplicationis gratia cōcedit.
30 Quando dicatur exceptio incontinenti posse probari.
31 Ubi aliquid non reperitur determinatum a iure statur arbi
trio z declarationi iudicis.
32 Statutum q; contumax non possit appellare,intelligitur de ri
te contumacibus z sic de rite citatis.
33 Licet appellans faciendo aliquem actum coram iudice a quo
appellauit censeatur renunciasse appella.hoc est verū si actus
fuit validus alias secus.
34 Si vigeat statutum quod bannitus possit impune occidi,z ali
quis erat bannitus sed non legitime,an occisor debeat puni
ri de homicidio.
35 Homicidium est prohibitum omni iure diuino z humano.
36 Decidens bannitum qui soluerat condemnationem sed non
dum erat cancellatus de libro licet de solutione factum erati
strumentum publicum non tenetur pena homicidij tanquam
dolosus,sed tanquā culpabilis punietur arbitrio iudicis attē
ta qualitate facti.

37 Occidēs bannitū qui tū erat cācellat⁹ de bāno si de hoc occidēs erat ignorās nō poterit puniri de homi.poterit tū ei culpa imputari.quare cācellationē banni nō inuestigauit.
36 Quando nullitas bāni esset patēs bānitus nō potest occidi ⁊ per cōsequēs non excusabit ipsum occidentem.
18 An pēdente questione nullitatis bāni ⁊ sic pēdente lite in iudicio an bānū sit nullū vel intelligat̄ interim suspēsa illa potestas offendēdi bānitum concessa a statuto.

§.Condemnatum.

Nō ꝺ̄r qs cōdēnat⁹ vt ꝯ eū executio possit fieri,nisi ꝯdēnatio valeat.h.d.Et pmo ponit̄ dictū.scdo ꝺ̄claratio dicti.ij.ibi,ceterū si aliq̄ rōne.Et pōdera tex.qd̄ si aliq̄ rō
1 ne snīe nulli⁹ momēti sit.†Nā illa v̄ba nulli⁹ momēti.cū sint vniuersalia negatiua,videt̄ iportare totalē nullitatē ipso iure. l.si qs semproniū.ff.ꝺ̄ hr̄.insti.⁊.l.si minor.ff.ꝺ̄ seruis expor. ⁊ aut.sacramēta puberū.in fi.⁊ Bar.i fi.⁊ Ang.ad hoc no.C. si aduers⁹ vē.vt q² snīa sit venalis.l.venales.C.ꝙ ꝓuo.nō ē necess.vel lata a nō ꝯpetēti iudice vt toto.tit.C.si a nō ꝯpe.iudi. fue.iu.Nā iudicatū accipere ꝺ̄bem⁹,ab eo cui i⁹ iudicādi fuit. ꝺ̄cidit tex.i.l.j.§.fi.ff.ad Turpi.vel qn̄ snīa nō fuit lata ꝺ̄ scripti relatiōe.l.fi.C.ꝺ̄ sen.ex breui.reci.⁊.c.fi.ꝺ̄ re iud.i.vj.vel qn̄ fuit lata pte nō citata.l.ꝺ̄ vnoquoq₃.j.eo.vel iuris ordine nō seruato.l.platā.C.ꝺ̄ sē.⁊ interlo.om.iu.Jn istis casib⁹ ⁊ in
2 similib⁹ snīa ē ipso iure nulla.¶†No.ex isto tex.ꝙ nō ꝺ̄r ꝯdēnat⁹:qn̄ ꝯdēnatio est nulla,⁊ sic snīa nulla nō est snīa,⁊ ad hoc q̄tidie allegat̄ iste tex.Adꝺ̄ tex.no.i cle.pasto.eo.tit.vbi dicit tex.ꝙ snīa q̄ iuris caret effectu,ēt authoritate ⁊ noīe rei iud.
3 carere ꝺ₃:nec nomē snīe habere meret̄.¶†Hic est ꝙ iudex q tulit snīā₃ nullā,nō tenet̄ parti in syndicatu,nec facit litē suā₃. vt est gl.i.l.fi.in pn.in gl.j.ff.ꝺ̄ varijs ⁊ extraor.co.Ang.⁊ aliꝗ in.l.j.§.hec aūt v̄ba.ff.ꝙ q̄sq₃ iur.late Bar.in.q.p eū ꝺ̄putata.inci.iudex.q p imprudētiā.¶Jtē act⁹ nullus,non ꝺ̄r act⁹ l.sicut.§.j.vbi tex.no.ff.ꝺ̄ ope.li.⁊.l.nō dubiū.C.ꝺ̄ leg.¶Vñ testm̄ nullū,seu non rite factū,ꝺ̄r abusiue testamentū.l.ij.§.j.ff. quemad.testa.ape.Jtē exhr̄datio non rite facta non est exheredatio.l.non putauit.§.nō queuis.ff.de cōtratab.¶Jtē instrm̄ nō rite factū,nō ꝺ̄r instrm̄:nec caderet in statuto faciente mētionē de instrumētis:puta ꝙ instrumēta publica mandet̄ executione.l.diuus.⁊ ibi Bar.ad hoc no.ff.de testa.mil.Jdē Bar.in.l.ij.§.j.ff.qui satis.cog.⁊ in.d.l.nō putauit.§.nō quis. ff.de ꝯtrata.¶Jtē nō pōt dici instrm̄ guarētigiatū illud ꝙ ꝺ̄ iure nō valet.ita no.Bald.in.c.cōstitut⁹ p illū text.de consti.
4 ¶Scꝺ̄o no.ex isto tex.†ꝙ snīa nulla nō meret executionē.Ex quo correlarie vr̄ inferri.ꝙ exceptio nullitatis habeat impedire executionē snīe.Et pōdera ꝙ qn̄ snīa ē nulla,nō solū ꝺ₃ ipediri ei⁹ executio:imo si executio iā sit facta illa ꝺ₃ retractari,put vr̄ eē tex.in.l.si cū nulla.j.e.⁊.l.iudicati.q̄ ē.lex fi.C. si ex fal.istr.Vñ facili⁹ ipedit̄ aliqd ꝺ̄ nouo faciēdi q̄₃ iā factu₃ tollat̄.l.pře furioso.ff.ꝺ̄ his q sūt sui vel alie iur.⁊.c.queādmodū.cū si.ꝺ̄ iureiu.s₃.d.l.si cū nulla.⁊.d.l.fi.q̄ volūt pp nullitatē snīe.executio pus facta retractet̄,pcedūt qn̄ lata erit snīa super nullitate.Jsta scꝺ̄a declaratoria nullitatis.Jta bn̄ operatur vt fiat retractatio executiōis pus facte,s₃ nos loqmur an sola exceptio nullitatis opposita a pte ipediat executionē sententie,⁊ sic ē materia valde diuersa:tn̄ ꝺ̄ itellectu.d.l.si cū nul-
5 la.j.statī₃ pleni⁹ dicet̄.Videam⁹ ergo † an ⁊ qn̄ exceptio nullitatis possit opponi ad ipediēdū executionē snīe,⁊ ē pass⁹ vtilis ⁊ q̄tidian⁹,quē Bar.hic plenius explicat q̄₃ alibi.Et facit tria mēbra,in duob⁹ vult ꝙ ipediat executionē snīe,qn̄ excipiēs nihil h₃ ꝓbare:vel qn̄ incōtineti pt̄ ꝓbare al's nō ipedit executionē.Ec sic ex doctrina Bar.habes tres ꝯclu.vt h p eū Et cū ista doctrina trāseūt cōiter doc.⁊ ꝺ̄t.Alexā.ꝙ satis est cōis ista distinctio Bar.Jstā doc.Bar.p oīa sequit̄ Jo.de liguano in.c.j.extra eo.Ab.in cōs.lxv.inci.vento ad pmum.in pe.col.Circa pmā cōclusionē Bar.inquātū Bart.t₃ ꝙ qn̄que opponēs exceptionē nullitatis snīe,eo q² ꝺ̄t ꝙ nō fuit citat⁹ ad talē snīam nihil h₃ ꝓbare talis exceptio impedit executionē sol⁹ Jo.de Jmo.hic dicit ꝙ istud nō est simpliciter veru₃ ꝙ ille qui ꝺ̄t ꝙ nō fuit citat⁹ nihil habeat ꝓbare,qn̄ in senten
6 tia facta esset mētio ꝺ̄ citatiōe †vt q² iudex in snīa diceret visa citatiōe perēptoria ad audiēdū snīam:talia v̄ba enunciatiua ꝓbarēt citationē ꝓpter authoritatē sentētie:ex quo nō fuit ab ea appellatū.⁊ ita ꝺ̄t tenere Spe.⁊ Jo.And.in tit.de sentētia in.§.vt aūt.in ver.ibi dicit Jo.Andr.post Guid.de Suza.qꝺ̄ ita seruatur de cōsuetudine.Jmo.plus sentit ibi Spe.ꝙ l₃ in snīa nō sit facta mētio de citatiōe ex quo tamē non fuit ab ea appellatū,presūmitur pro sententia ratiōe processus,⁊ hoc ꝓpter authoritatē sentētie.in.c.in ꝓsentia.de renū.⁊.c.qm̄ contra falsam de proba.vt hic pleni⁹ per eū.Vltra eum ꝙ citatio probet̄ per snīam facientē mentionē de citatiōe tenet Ang.⁊

Alex.in.l.de vnoquoq₃.j.e.⁊ ibi.Alc.in.ij.co.d.cit q istud cōmuniter tenet̄ cū multis cōcordātijs ibi allegatis per eu₃... de p te:tū Bar.hic nō aperte loquitur in istis terminis qn̄ in sentētia erat facta mentio de citatiōe.¶Ego vltra scribētes arguo cōtra Bar.Nā cū ista negatiua,ꝙ non fuerit citat⁹ ad snīam,sit fundamentū ipsius opponētis nullitatē:ergo tale
7 negatiuā tenet̄ ꝓbare:q² ista est vera regula †ꝙ qn̄ negatiua est fundamentū alicuius,tenet̄ illam ꝓbare.Jstam regulam tradit Jnn.qui quotidie ad hoc allegatur in.c.super his... do.Ant.de But.⁊ Jmo.de accusa.refert ⁊ sequit̄ Bar.in illa.⁊ ibi oēs sequunt̄,vbi dixi.ff.de v̄.obl.Bar.in.l.pe.§... cere p illū tex.ff.ne vis fiat ei.Et ista regula est nunquā fallit s̄m Ang.in.l.veteribus.ad fi.ff.de pac.Cōfirmo p illud q tenet Bar.in.l.ij.q ad ciuilia.C.de app.vbi tenet ꝙ licet appellauerim a sententia,quo casu cum appellatio rescindat prius... tū.l.j.§.fi.ff.ad turpil.⁊ consequēter tollat ꝓsumptionem sententie,vt est gl.in.c.quoniā cōtra falsa₃.in gl.fi.⁊ ibi doc.b... ⁊ in.c.in presentia.de renū.tamē mihi allegāti negatiuā sententiā fuisse latā me nō citato incumbit onus probandi.ergo
8 contra Bar.hic.¶Scꝺ̄o contra Bar.facit q² †in dubio presumitur ꝓcessisse citationē ad hoc vt sententia valeat dato q in sententia nō fuerit facta mētio de citatiōe:vt est bonus tex.in c.bone memorie.⁊ in.c.j.de elec.⁊ istud cōiter cōcludūt doc. s̄m do.Alex.in.d.l.de vnoquoq₃.in.ij.col.ergo ista ꝓsumptio ꝺ₃ trāsferre onus ꝓbandi in ipsu₃ opponētē vltra ꝙ sit fundamentū ipsius opponētis vt statim dixi.Salua Bar.ꝙ loquit̄ qn̄ ex inspectiōe sentētie ⁊ actorū apparet ꝙ aliqua citatio interuenit,absq₃ alia ꝓbatione extrinseca ⁊ ad hoc Bar.bene allegauit.tex.in.l.iij.C.sen.que si cer.quanti.vbi sentētia erat nulla:q² non continebat aliquā quantitatē nec per sencē prelationē ad aliud.Jsta exceptio nullitatis,nō requirit aliā probationē extrinseca₃:q² ex inspectione sentētie,apparet q est nulla,⁊ ista nō requirit aliā probationē,⁊ impedit executionē sententie:ita bene allegauit Bar.illam.l.ij.q̄uis Raph. dicat.l.ij.illi⁹ tituli nihil facere.Jn ꝓposito ergo nostro ista negatiua ꝙ nō fuerit citatus ad audiēdā sentētiam,ideo non requirit probationē vt dicit Bar.eo q² ex inspectiōe actorū apparet ꝙ nō fuit citat⁹.⁊ hoc mō bū ꝓbat̄.l.fi.vbi est tex.C. reb.cre.gl.⁊ doc.in.l.ij.C.ꝺ̄ errore aduocatorū.Et sic nō requirit̄ alia ꝓbatio extrinseca q̄ ista per inspectionē actorū q̄ sufficit,put ēt tenet Bar.in.d.l.qui ad ciuilia.C.de ap.⁊ in.l.si tutor vel cura.appel.⁊ ista ē ꝓprie mēs Bar.hic ⁊ hoc modo tollūtur due obiectiones.s̄.facte.¶Tertio inquātū Bar. in isto primo mēbro ⁊ etiā.s̄.allegat.l.si cum nulla.j.e.Ad probādū ꝙ exceptio nullitatis impediat executionē sententie:male alleg.illū tex.q² ibi iā facta erat executio:q² iā pignora erāt capta ⁊ distracta,vt ibi in litera.ergo sola exceptio nullitatis opposita a parte nō posset operari retractionē illi⁹ executiōis requireret̄ snīa alteri⁹ iudicis declaratoria,q̄ declararet illā pmā sentiā esse nullā ⁊ retractaret illā executionē sententie. Nā pars que est priuata psona nihil potest contra factū superioris.c.cū inferior.de maio.⁊ obe.Nisi falsus Bal.intelligendo.d.l.si cū nulla.put reperi intelligere Ja.ꝺ̄ Raue.⁊ Bal.de ros.ꝙ ibi snīa erat nulla:ideo nō valet executio si ꝯ executionem opponatur de nullitate ad eā retractandā.Sed credo ꝙ illa.l.si cū nulla allegetur per Bart.pt₃ quia ibi aliud est verus sensus illi⁹ litere,ꝙ executio fuit facta antequā esset lata snīa:vnde ab executione ante latā sententiā nō potest incohoari.l.j.C.de execu.rei iud.ita intelligūt ibi illū tex.Ang. Jmo.⁊ Pau.de ca.Rap.cu.⁊ do.Ale.⁊ est cōis.⁊ ver⁹ intellectus.Cū ergo tex.dicit si cū nulla snīa precessisset:quia nulla snīa adhuc erat lata:ergo male allegat̄ p Bar.ꝙ ibi exceptio nullitatis opponeret̄ cōtra snīam,cū ibi snīa nondū esset lata quāuis etiā ipsemet Bar.ibi in illa.l.summa ad idem no. illū tex.ꝙ exceptio nullitatis opposita cōtra snīa₃ impediat executionē sentētie ⁊ male:q² tex.hoc nō vult.Sustinēdo Bar. eo mō quo pōt:dic ꝙ Bar.in isto primo membro cōcludit q qn̄ executio nullitatis verificatur ex sola inspectione actorū absq₃ alia ꝓbatione extrinseca,vt ꝙ nō fuerit citat⁹ illa impedit executione₃ snīe:subdit Bar.ꝙ si intelligitur dictū Jmo. d.l.si cū nulla.⁊.l.j.C.de execu.rei iu.q̄ simul allegat:q² idem dicūt.Nā ꝙ nō fuerit lata aliqua snīa verificatur ex sola inspectione actorū,absq₃ alia ꝓbatione extrinseca:vñ etiā ista exceptio quāuis nō sit exceptio nullitatis sentētie,impedit executionē fieri:q² etiā iam factā facere retractari.¶Circa secūdā cōclusionem ꝙ exceptio nullitatis q̄ potest incōtinēti ꝓbari sed per ꝓbatiōes extrinsecas impedit executionē iudicati q² executio snīe,requirit summariā cognitionē.l.a diuo pio.§.si sup.j.e.dixi in.l.j.§.eo s₃ in sūmarijs admittūtur exceptiones q̄ possunt incōtinēti ꝓbari.l.iij.§.ibidem.ff.ad exhibend.l.ille a quo.§.

a quo.§.si de testamēto.ff.ad trebel.z.c.literas.de restitu.spo.
¶ Istā scđam cōclusionez limitāt Ang.Imo.Alex.z do.Pe.
9 de beru.nisi appareat.ꝙ † gr̄a differēde solutiōis opponeret
nullitas:q2 etiā si offerret incōtinēti se paratū ꝓbare nō impe
dit executio sn̄e.p.l.satis aperte.C.de falsis.z plus nō dicunt.
10 ¶ †Adde pro ista limitatione facere,ꝙ qñ iudex verisimiliter
suspicat executionē calūnie se opponi,pōt eā reijcere,dato qđ
esset perēptoria:ita tz.d.Abb.post Inn.in c.post electionez.in
vlt.col.de cōces.preben.z in.c.suscitata.in.iij.no.per illum text.
de in integ.resti.z in.c.ex parte.ij.in.ij.no.z in.c.pastoralis.in
§.ij.pe.col.de offi.dele.z in.c.nullius.in fi.de presum.z in.c.su-
per eo.el.j.in fi.z in.c.interposita.in prin.in.j.nota.de app.z in
c.constitutus.de fideius. ¶ Scđo addo illud qđ no.do.Abb.
in.c.super eo.i vlt.col.de offi.dele.p gl.ibi,sup verbo tenebit.ad
11 fi.quā ad hoc reputat singularem†ꝙ si iudex p̄sumit.malitiam
ꝯ tertiū volētē impedire executionē sententie ratione sui inter
esse,nō dz audire nec curare de appellatione.qđ est plus.qđ be
ne no.¶ Tertio addo ꝙ per eandem glo.in.c.super ea.no.ibi
12 Bal.z do.Abb.ad fi.ꝙ etiā a summaria cognitione pōt quis
repelli vbi presumit calūniari. ¶ Istā limitationē Ang.z se-
quaciū sic vltra eos ampliatā z cōfirmatā ꝙuis a nemine im-
pugnatā non puto esse veram:q2 ex quo opponēs offert se ꝓ-
baturū incontinenti per talē oblationē purgatur presumptio
malitie fm do Ab.in.d.c.suscitata.z glo.no.de iure ciuili.in.l.
j.§.siue aūt.in verbo imperfectā.ff.de tab.exhi.z ita limitat.d.
Abb.ea que.s.proxime dicta sunt qđ est tenendū mēti z vltra
eum:q2 ipse allegat duas glossas.Ego allego tibi tex.in.c.lite-
13 ras de resti.spo. † vbi qñ ꝓbationes offerunt incōtinenti,non
presumit exceptio opponi calūniose,lz ad cautelam iurm reci-
14 piat ꝙ talis obiectio malitiose nō fiat.ita ibi est tex. ¶ † Con-
firmo q2 leuius presumptio malitie ꝯ opponētē nō sufficit ad
eū repellendū,vt est tex.in.c.lz causam.in vers.nonnulli crede-
rent.z ibi do.Abb.in.ij.col.ad hec not.de ꝓba.Imo requiritur
ꝙ sit malitia vehenēs z multum vigēs:z sic ꝙ suspicio iudicis
z eius opinio nō sit leuis z ex leui causa.sed multum vehemēs
multū vigēs,vt est text.optimus.in.d.c.suscitata.z ibi.d. Abb.
in.iij.no.ad hoc multum no.z idem do. Abb.in.c.post electio-
15 nem.i.j.col.in prin.de conces.prebē. ¶ † Secūdo principaliter
limitat istā secūdā conclusionem Bar.nisi quis habeat pro se
tres sentētias diffinitiuas cōformes.nā tūc etiā si oēs dicant
nulle,vel altera earum vel vltima,z offeratur probatio nullita
tis incontinenti:non impediet tñ executio.vt est casus hodie
in cle.j.de re iudi. Ubi papa statuit vt calūnijs litigātium ob-
uietur ꝙ post tres sententias diffinitiuas,vel etiā interlocuto
rias alias exequibiles in petitorio vel possessorio latas,ad agē
dum vel opponēdū de nullitate reus nullatenus admittat,do
nec huiusmodi sn̄e executioni fuerint plenarie de mādate,Ita
per illuz tex.limitāt Raph.cu.Pau.de.cas.z latius do.Alex.
hic cū alijs cōcordā.allegatis per.do.Alex.tamen Bal.i.l.vni-
ca.circa prin.C.ne liceat tertio prouo.tenet ꝯrium, ꝙ qñ exce-
ptio nullitatis pōt statim probare impedit executionē illaruz
triū sn̄arū:nec tunc hz locū.d.cle.j.que in rōne proemiali fun-
dat vt calūnijs litigantia obuietur.Sed qñ opponens nullita
tem vult eā incōtinēti probare constat de nō calūnia opponen
tis.ad hoc bene faciūt que dixi.s.in proxima precedenti limi-
tatione.Idē tz And.de iser.de quo doc.non faciūt mētionē.in
c.j.circa fi.de controuer.iter vas.z alium de benefi.z z ista scđa
opi.videt satis colorata,vt dixi ex his que tenui in precedenti
limitatione iuncto proemio.d.cle.j.Tñ prima opinio videtur
esse verior per text.in.d.cle.j.vbi papa specialr statuit qñ sunt
tres sn̄e cōformes ꝙ omnino exequantergo etiam qñ oppo-
nens offert se velle incōtinenti probare alias nulla specialitas
esset illarū triū sn̄arum si posset earū executio impediri,qñ ex
ceptio nullitatis incontinēti hz probari:tñ nō pono bene pro
cōstanti,sed pro ea dico facere illud ꝙ ponā in sequenti limi-
16 tatione. ¶ † Tertio limita istā cōclusionē Bar.qñ sn̄a est cō-
firmata per superiorē,tunc allegatio nullitatis etiā si non exi-
gat altiorem indaginem non admittet, fm Inn.in.c.j.de cōfir.
vti.vel inuti.z in.c.super literis.in gl.sua in ver.forsan.de rescri.
vbi ad hoc allegat.c.j.de transac.z sequuntur Raph.cu.z do.
Alexā.hic.Quia dato ꝙ prima sn̄a esset nulla:tñ ex quo fuit
cōfirmata p fm:habet pro veritate lz sit ꝯ ius litigatoris.l.j.
§.itē cū ꝯ sacras.ff.que sen.sine appel.rescind.z.l.fi.C.qñ ꝓuo.
17 Addo z cōfirmo a fortiori†etiā qñ sententia esset nulla ex de-
fectu iurisdictionis iudicis,z fuisset confirmata,z a sententia
confirmante non esset appellatum:tunc talis exceptio nullita
tis opponi non potest,fm.d.Abb.in.c.ea que.eo.tit.de re iudi.
idem tz.d.Alexā.lz de dn̄o Abb.non faciat mentionem.in.l.
de pupillo.§.qui opus.in.iiij.colum.ff.de oper.no.nunc.z in
consi.iij.v.partis,qđ incipit, viso themate suprascripto puto
18 verissimū esse. ¶ † Tertia cōclusio Bar.ꝙ exceptio nullitatis
requirēs altiorē z prolixiorē indaginez nō impediat executio
nē iudicati,ali oquin elusoria esset illa sn̄a vt dixi.tex.in l.si ꝓ-
tor in prin.de iud.z c.cōmissa.§.porro de elec.in vj.sed seruat
in iudicio ordinario.l.ille a quo.§.si de testamēto.ff.ad treb. z
post factā executionē poterit postea agere de nullitate z face-
re retractari illā executionē,vt est tex.in d.cle.j.de re.iud.z in l.
fi.C.si ex fal.instr.Bar.in l.j.antefi.z ibidē Bal.in iij.col.C.qñ
ꝓuo.nō est neces.Et ideo qñ esset aliqua presumptio ꝓ opponē
te tūc petēs executionē deberet cauere victo de reponēdo oīa
in statu in quo erāt ante sn̄az z de restituēdo omnia in casu in
quo in posterum declaret sn̄iam nullā vt in aut. que supplica-
tio.C.de preci.impe.offe.z c.suscitata de in integ.resti.Raph.
cu.z do.Alex.hic. ¶ Limita istā ꝯclusionē Bar.vt procedat
qñ peteret executio sn̄e p officiū iudicis secus si peteretur via
actionis iudicati vel in factū q2 cū tunc requirat libell9 z litis
contest.vt declarat Bar.in l.intra dies.§.eo.tūc.indistincte ad
mittit exceptio nullitatis etiam requirens altiorē indaginez,
ita limitat Bal.in l.fi.C.de ord.cog.z in l.fi.C.si ex falsis instr.
Sed caue vt etiā dicit do.Alex.dato ꝙ intētet via actiōis iu-
dicati z lis ꝯtestet q2 summarie ꝓcedit nō admittunt exceptio
nes que requirūt altiorē indaginē.l.iij.§.idē.z l.tigni.§.pen.ad
exhi. ¶ Secundo limita cōclusionē. Bar.non procedere qñ
19 † opponit nullitas procedēs ex defectu iurisdictionis iudicis
q2 illa dz admittit z impedire executionē,si requireret altiorez
indaginē.ita notabiliter limitat Ang.in l.fi.C.si ex fal.inst.al-
legat no.p Inn.in c.ex literis.de offi.dele.Sed fm Raph.cu.z
20 do.Alex.Inn.ibi hoc nō dicit sed meli9 facit q2 † exceptio nul
litatis prouenies ex defectu iurisdictiōis nūꝙ intelligit esse re
iecta etiā post tres sn̄as cōformes vt est gl.reputata singula
ris in cle.j.in ver.nō obstāte.z sequestr.pos.z fructuū Bal.in l.
j.in ij.col.C.si a nō compe.iud.fue.ap.quāuis cōtrariū videat
tecere gl.in cle.j.de re iud.in ver.pēdente.de quarū cōcordātia
vide p Imo.z do.Alex.in l.de pupillo.§.qui opus.vbi aliqñ
21 dixi.ff.de ope.no.nun. ¶ † Tertio singulariter limita predictā
cōclusionē ꝓcedere in executione q̄ est retractabilis,vt est illa
q̄ fit in bonis q2 post executionē sn̄e poterit postea re9 agere
de nullitate z facere executionē retractari sec9 qñ executio est
irretractabilis puta q2 agat de vita hoīs vel de membro hoīs
abscindēdo tūc exceptio nullitatis impedit illā executionē re
tractabilē:dato ꝙ illa exceptio regreret altiorē indaginē.Ita
notabiliter limitat Bal.post Cy.ibi in l.ab executione.C.quo
ap.nō reci.Bal.in l.eū qui duas.C.de adul.in l.j.C.de tēp.in in
teg.rest.Pe.Rap.cu.Pau.de ca.z do.Alex.hic cum alijs cō-
22 cordātijs allegatis p do.Ale.Cōfirmat ista limitatio q2 † vbi
periculū est irreparabile recedimus a regulis iuris cōmunis
l.sent9.ff.de offi.presi.z l.ij.ff.de ser.fm Bal.in l.j.in vlt.col.C.
qui accu.nō pos.Cy.in l.fi.in viij.q.C.de compen.Imo fortius
tenet singulariter Pau.de ca.hic ꝙ etiā si petatur executio fie
ri in personā per capturā ꝑsone tūc q2 ex illa captura ꝑsonali
infertur quedam iniuria que non potest aboleri tenet Pau.de
ca.ꝙ tunc indistincte impediatur talis exceptio per viam exce
ptionis nullitatis sn̄e ꝙuis probatio nō habeat in promptu
sed requirat altiorē indaginē z dicit ꝙ ita videt velle Bal.in l.
vnica.C.de in integ.rest.post.nil noui fieri vbi Bal.videtur di
23 cere ꝙ† captura ꝑsone fit ignominia irretractabilis.Istā deci
sionē Pau.de ca.refert z sequit.d.Alex.hic in vlt.col.z putat
ꝙ sit notabile verbū z ꝓ eo allegat illud qđ not.in l.si credito-
res circa fi.ff.de priui.credi.z in l.si vero.§.q ꝓ rei qualitate.ff.
qui satisđ.cog.ad idē allegat ꝙ tenet Ang.in rep.l.si vacantia
24 C.de bo.va.lib.x.vbi tenet Ang.ꝙ † contra minorem.xxv.an-
nis nō pōt fieri executio per capturaz q2 non est retractabilis
ꝙuis possit fieri executio p missionem ex primo z scđo decre-
to.Puto aduertēdū ꝙ si dictū Pau.de ca.est verū z valde sin
gulare in ista materia ꝙ exceptio nullitatis que nō pōt incōti
nenti probari impedit capturā persone z sic executionē ꝑsona
lem:qđ est bene ligādū ad digitum.Tñ caue q2 doctores supe
rius allegati loquunt de executione irretractabili puta qñ agi
tur đ vita aut de aliquo mēbro truncādo q2 impossibile est qđ
talis executio facta ampli9 retractaret:sed captura ꝑsone be-
ne est retractabilis relaxando eū carceribus lz illa captura af
ferat sibi iniuriā z illa iniuria nō videbat retractabilis tñ etiā
executio que fit in bonis alicuius affert verecūdiā:q2 ille cui9
bona capiunt afficitur iniuria vt dicit in.§.j.insti.quib.ex cau.
25 ma.nō licet.† ꝙuis apud graues ꝑsonas maior iniuria repu-
26 tet captura ꝑsone ꝙ rerū z sic bonorū. ¶ † Subdit Bar.ꝙ ea
que dicta sunt đ exceptiōe nullitatis sn̄ie an z qñ habeat impe
dire executionē sn̄ie ꝓcedunt etiam qñ petit restō in integrum
aduersus sn̄iaz q2 si cā propter quā petit restitutio in integrū
nō requirat altiorē indaginē,sed incōtinēti possit probari tūc

impediet executionē. alias secus p l. si pretor. §. marcell⁹ versi. paulus. ibi Bar. idē tz. ff. de iud. idē videtur tenere Bald. in l. fi. C. si ex fal. instr. Sed Jo. de Imo. Rap. cu. z do. Aler. repro bant istā opi⁹ Bar. z bene q̄ imo restitutio in integrū indistin cte impedit executionē suie sicut z appellatio vt p̄z exp̄esse in rubro z nigro. C. de in integ. rest. petita nihil noui fiat z ibi gl. Bar. met. Bal. z alij idē tenēt ad idē allegat Raph. cu. ter. in l. defendente ad fi. z ibi Bar. met. in duobus locis ad hoc no. ff. de aut. tut. Et ita Rap. cu. q̄ ista opi. cōiter tenet q̄ restitutio in integ. impediat executionē suie etiā si erigat altiorē indagi nē ita etiā. d. Alle. q̄ istud magis cōiter tenēt cano. in d. c. suscitata z p ista cōi opi. alleg. etiā Rap. cu. aliū ter. in l. si causa co gnita in ver. suspendat z ibi Bal. ad hoc no. C. de trās. ac. vbi est ter. q̄ effect⁹ suie z sic executio suspēdit p restitutionē in inte-
27 grū. ¶ Cōfirma q̄ restitutio est quēdā species appellationis. l. preses. ff. de min. ꝛ appellatio ,pculdubio impedit executio nē. l. j. ff. nihil. no. ap. iterpo. ergo etiā restitutio i integ. z ad. ter. quē p se allegat Bart. in. d. c. suscitata. vbi erat petita restō in integ. z tñ Papa ibi decidit q̄ suia ante oīa executiōi demādet Et nūdet dupliciter fm Inn. ibi. Primo q̄ ibi erāt p̄sumptio nes vehemētes q̄ talis restitutio petebat per malitiā. vt ibi ōt ter. ne p excogitatā malitiā sicut ex plurib⁹ p̄sumptionibus videbatur effectū. Sōo ibi petebat restitutio in integrū cōtra
28 suiam cuiusdā principis † cōtra quā non ita de facili admittit restitutio. l. p̄fecti. §. j. ff. de mino. ꝓpter p̄sumptionē que re sultat ex sentētia vni⁹ magni principis, vt no. Bart. in l. j. C. de tēp. in integ. rest. pe. z in d. l. si pretor. §. marcellus. ff. de iud. Ra
29 tio est. † q̄ restitutio in integrū que petitur aduersus sentētiā latam ab aliquo iudice inferiori illa habet vim appellatiōis. z impedit executionēvt dixi. Sed restitutio in integrū que petit cōtra suiam principis aut regis est potius quēdā supplicatio q̄ p viā supplicationis gr̄a concedit. d. l. p̄fecti. §. j. ff. de min. z talis supplicatio nō impedit executionē, aut. q̄ supplicatio. C. de p̄ci. impe. offer. intelligēdo z declarādo ,put ibi aliqñ di-
30 xi. ¶ Successiue q̄rit Bar. † qñ dicat exceptio incōtinēti pos se pbari dic vt hic per eū z li. si is a quo in p̄in. ff. vt in pos. leg. p illū ter. quē Bar. ibi reputat ad hoc singularissimū z p eūdē Bar. in extrauag. ad reprimē. in ver. summarie. in ij. colla. Et cum Bar. trāseunt. d. Lar. flo. z Jo. de Imo. in c. cū in iure pe rit⁹. ff. de offi. dele. Ang. in. l. ille a quo. §. tēpestiuū. ff. ad tre. do. Ant. de Bu. in c. veniēs. ij. de testi. q̄uis Bal. in l. si ex falsis in iij. col. de trans. ac. z in l. ij. C. de edic. diui. Adria. tol. z in l. j. C. vt in pos. leg. z in l. si. C. de ord. cog. z in l. iij. §. idē. ff. ad exhi. teneat q̄ istud sit arbitrio iudicis. Allegat no. p gl. in d. l. si is a quo in p̄in. in ver. hodie idē tenet do. Abb. post Inn. in d. c. veniēs
31 ij. in iij. col. de test. Adde facere q̄ † vbi aliqd nō reperit deter minatū iure statur arbitrio z declarationis iudicis. l. j. in fi. ff. de iu. delibe. de causis de offi. deleg. z c. fi. de trās. ac. tū iudex debe bit arbitrari eo mō quo ōt Bar. ,put etiā dicit do. Alle. z Bar. met videtur tenere in d. l. si is a quo in p̄in. ¶ Penultimo p istuz
32 ter. decidit Bar. q̄ † statutū disponēs q̄ tumaces cōdemna ti nō possint appellare intelligit de rite cōtumacib⁹ z sic deri te tacitis vt hic per eū. Adde facere illud qđ p istū ter. decidit Bar. in. l. ij. §. preto. ait. ff. q satis. cog. q̄ si statutū disponat qđ qualiscūq; fuerit suia arbitri mādet executiōi nec aliqd possit in cōtrariū opponi. debet intelligi dūmodo sit lata a persona q̄ sit arbiter q̄ possit esse arbiter ibi dixi. Itē adde qđ notabili ter decidit Bal. in l. nihil interest, per illū ter. ff. de inoffi. test. q̄
33 lz † appellās faciēdo aliquē actū cōtā iudice a quo appellauit cēseat renūciasse appellatiōi. c. solicitudinē, de app. z l. ad solu tionē. C. de re iudi. intelligit qñ ille actus quē facit est validus: als secus. Ultimo Dy. z Alb. de rosa. inducunt istū ter. ad no
34 tabilē q̄stionē statuti disponētis. † q̄ bānit⁹ possit impune oc cidi si aliqs erat bānit⁹ sed nō legitime an occisor debeat pu niri de homicidio videret q̄ sic: arg. huius. §. cū concor. allega tis in gl. q̄ statutū loquēs de bannito debet intelligi de rite z legitime bānito. Jn ctrariū est veritas fm eos: q̄ suia banni occidentē in iusto errore cōstituit vnde puniri nō dz p ter. in l. pe. ff. de adult. vbi parcit delinquēti si habuit iustū errorē: nisi apparet eū sciuisse qđ nō esset iuste bannitus, vt ibi Confirmo q̄ p̄sumptio est q̄ iudex eū solēniter z legitime bāniuerit. l. ij. C. de offi. ciui. iudi. q̄ p̄sumit p suia iudicis. l. herēni⁹. §. Laia. ff. de euic. z c. sicut. de re iud. Et ad istū ter. pōt respōderi q̄ ille q̄ nō est legitime bānit⁹ habet p̄o nō bannito q̄tū ad se cui⁹ nō sit bānit⁹ de iure, sed q̄tū ad alios z ad rerū executionē bū habet p. legitime bannito ex quo cōiter credebat q̄ esset iuste bānit⁹. Adde qđ Bar. in d. l. pe. ff. de adul. tenet q̄ ille q̄ iguora uit bānitū nō esse legitime bānitū lz nō debeat puniri tanq̄ de homicidio dolose facto: tū debet puniri de culpa arbitrio iudi cis. z sic extra ordinē q̄ fuit in culpa nō inuestigādo an bānit⁹ fuerit instū z legitime datū. Q̄r est si in culpa qui cōtrahit cum alio nō inuestigata diligenter cōditione. l. qui cū alio. ff. de reg. iur. fortius debet dici in culpa qui occidit alium ꝓpter condi tionē z de tali conditiōe nō erat certus. Idē tenet Bal. i. l. de morte. C. ad le. aquit. z in l. ij. in. iij. col. ff. si qs in ius vo. non ier. z in alijs locis hic traditis per. d. Aler. in. j. no. z latius pleūdē. d. Aler. in consi. lxij. iij. vol. q̄ inci. attenta dispositione statuti. z in cōsi. lxxij. iij. vol. inci. visis dubitationib⁹ eleganter forma tis. Et vltra. d. Aler. vide not. ¶ Pau. de. ca. limitantē predictā decisionē Bar. in cōsi. xxiij. inci. ſz ista sit questio determina ta p doc. z in cōsi. cxciij. qs inci. viso processu z inquisitione' for mata Cōfirmat q̄ occidēs debuit curiose inquirere cōditionē
35 bāniti. z nō ita cito currere ad actū cui naturaliter inest dolus q̄ † homicidiū est, phibitū omni iure, humano, z diuino vt ha betur Leuiti. nō occides. Et homicida semp qs fecit expectet Lisi. C. de epis. aut q̄ homicidiū nō pōt fieri a priuato sine dolo etiā si statutū nullam imponeret penā: q̄ aliud est iustificare aliud non punire, vt no. in. l. accusationis. C. de ijs q̄ vi. me. cau. fi. ita notabiliter dicit Bal. in. l. j. in. ij. col. C. si a nō compe.tu.
¶ Sc̄o facit qs tz Jo. An. in addi. Spe. in ti. de accu. ſ. j. sus per ver. qui si bānitus. z in ti. de obl. z sol. super rub. ad ſſi. vbi
36 post antiquos notabilit decidit † q̄ si ex forma statuti bānit⁹ possit impune occidi. z aliqs eratin libro bānitorū descript⁹ tñ soluerat cōdēnationē tñ nondū erat cancellatus de libro is delsolutione factum eēt instrm publicū postea fuit occisus. de cidit q̄ lz occidēs nō teneat pena homicidij, tñ tanq̄ dolosus culpabilis puniet arbitrio iudicis attēta q̄litate facti. put et tz Bal. i. l. nr̄m. C. de test. ¶ Tertio facit q̄ tenent Ang. Imo. z alij in. l. filio quem pater per illū ter. in p̄in. ff. de libe. z post
37 q̄ † si aliquis occidit bannitū qui tamen erat cācellatus de bi no sed occidens ignorabat cācellationē bāni nō poterit puni ri de homicidio poterit tñ ei culpa iputari quare nō fit sequn tus cācellationē bāni. Et refert Ange. q̄ ita cōsuluerūt Ja. de bel. z Ja. but. in. q. balducij z Jacobi clarij de florētia z idē etiā refert Ang. in. l. si duo. z ibidē Mod. ff. de acqui. he. Lu. ro. in
38 l. ij. in p̄in. ff. si cer. pe. Aduerte tñ q̄. † qñ nullitas bāni eēt pa tēs tūc nō ꝑcusaretur occidēs taliter bānitū. l. si qs legati. ff. de fal. fm Bal. in. l. j. C. de pe. Bal. z Sal. in. l. eum q̄ duas. C. de adul. do. Aler. in p̄allegato cōsi. lxxvij. v. vol. inci. visis dubi
39 tationibus elegāter formatis. in. iij. col. † An autē pēdēte q̄one nullitatis banni, z sic pendente lite in iudicio bānum sit nulli vel non intelligatur interim suspensa illa potestas offendendi bannitum concessa a statuto ponit notabiliter Bar. in. l. ij. ſ. si seruus. z ibi. ff. de acq. pos.

1 ☞ Appella. solutionis liberatio continetur.
2 Verbum soluere ꝓprie z stricte intelligitur de vera solutiōe.

Soluisse. Soluisse dicit qualitercūq; ab obligatio

1 Et sic † appellatiōe solutiōis oīs liberatio ꝛtinet. istud clar⁹ dicit ter. in. l. solutiōis. ff. de sol. Sz contrariū dicit ter. in. l. solu tā in p̄n. z in. §. fi. ff. de sol. naz in principio ōt q̄ soluta pecunia ōt qñ naturaliter est soluta. in. §. fi. ōt q̄ liberatus p acceptila tionē non ōt soluisse. Bar. in. l. solutionis. cōcordādo ista iura respōdet qđ in. d. l. solutā. nō ꝓferī simpliciter verbū solutam sed cū adiūcto solutā pecuniā: tūc intelligit de vera z naturali solutiōe, vt in. d. l. solutā. sec⁹ si ꝓferat simplr: tunc intelligit de oī actu liberatorio, vt hic, z ibi. Sz vt ēt dicit Ang. ibi ista so lutio cōfundit. z bñ p istū ter. iūcto. §. ait ptor. ff. de. c. l. vbi ponun tur verba edicti pretoris que dicūt cōdēnatus soluere pecuniā vbi verbū soluere nō ꝓferī simplr sed cū adiūcto soluere pecu mā. Et tñ in isto ter. vbi declarantur illa verba ptoris soluere pecuniā, cōprehendūt omnē liberationē. Ān Dy. Albe. de ro sa. z Ang. in. d. l. solutionis. z ¶ Pau. de ca. in. d. l. solutā. in p̄in. z. d. Aler. hic, z lati⁹. d. ¶ De. de bero. dicūt. † q̄ verbum soluere
2 ꝓprie z stricte sumptū. itelligit de vera solutiōe. z sic qñ actus liter soluit illud in quo quis erat obligat⁹, ita loquit. d. l. solu tā in p̄in. z in fi. Secus si capiat magis late tūc intelligit ꝓ omni actu liberatorio, z sic quomodocūq; quis satisfecerit ita loquit. d. l. solutiōis. z ter. hic. ¶ Aduerte: q̄ ista precedūt tenē do intellectū gl. z omnū ad istū ter. sed iste cōis intellect⁹ non videt cōgruere ꝓbis litere: q̄ iste ter. nō dixit q̄ verbū solutū intelligat per oēm modū p quē obligatio tollit: q̄ verba istius ter. nullaten⁹ se referūt ad modos liberādi, sed solū ad perso nas que literaliter. ¶ Nam ter. dicit, solutū esse. accipere debemus nō tantus eum q̄ soluit. z sic psonā soluētis: verum omnem cuius qui ea obligatione liberatus est. z sic omnem omnino personā. Et sic verba istius ter. referunt ad personas z nō ad modos. z illa duplex vniuersalis, omnē omnino: nō videt posse referri ad omnē modū liberandi ꝓpter verba que sequunt in ter. quia isto modo diceret omnē omnino modūque ea obligatiōe libe

ratur ꝙ

ratur qd videretur absurdū. nam modus liberādi non est ille qui liberat ab obligatiōe, sed qui causat ꝛ inducit liberationē: ille ergo duplex vniuersalis videt necessario referenda ad personam, sic ad oēm omnino hominē q ea obligatione liberat. ꝛ erit sensus litere qd verbū soluisse, positū in edicto pretoris intelligit nō solū pro eo qui soluit. sed pro omni alio qui liberatus est ab obligatiōe iudicati. vt etiā cōtra illū non possit fieri executio iudicati quis ipse nō soluerit, sed ali⁹. ¶ Sustinēdo tn̄ intellectū gl. ꝛ cōmunez, potes intelligere literā hoc modo soluisse dicit nō solū ille q soluit vere verū oīs qui liberat oīno ea obligatione. Et dictio oīno, intelligit, id est, per oēm modū. ista est eius significatio. l. cū exceptiōe. §. quatenus. ꝛ ibi Bar. in iiij. col. ad hoc no. ff. qd me. cā. Et isto modo relatiuū q placuit stetisset inter dictionē oēm ꝛ dictionē oīno, ꝛ sic oīno, id est omnimodo ꝛ omni casu liberatur. tamen text. coniungit oēm omnino ꝛ postea dicit qui ea obligatione liberatur.

1 ☞ Habens a lege facultatem soluendi speciē pro quātitate non liberatur soluendo realem speciem, nisi eam pleno iure ꝛ irreuocabiliter faciat accipientis.

Celsus Cōdēnatus noxaliter nō liberat dādo seruū in quo vsufruct⁹ sit alien⁹ nisi interim vsusfruct⁹ interierit. h. d. Et primo ponitur dictū. scdo eius limi-
1 tatio. scda ibi, sz si vsusfruct⁹. ¶ † No. j. ꝙ habēs a lege facultatē soluendi speciē pro quātitate nō liberat soluēdo realem speciē nisi eā pleno iure ꝛ irreuocabiliter faciat accipientis: qr aliter soluisse non videtur, vt l. si rē meam, cū gl. ff. de sol. ꝛ l. iulianus. § j. ibi dixi. ff. de ver. obl. Nam proprietarius pro damno dato a seruo suo tenet soluere quātitatē dāni dati, lz a lege habeat facultatē dādi ipsum seruū pro noxa. ꝛ sic pro delicto serui. l. miles. § j. ʒ. eo. ne ex noxa. ꝛ delicto serui dn̄s in plus teneat ꝙ valeat seru⁹. vt insti. de noxa. in prin. Qn̄ ergo dn̄s vult vti facultate sibi a lege cōcessa, ꝛ sic dare seruū p noxa, oportet ꝙ seruū pleno iure. ꝛ sic etiā quo ad vsumfructū faciat accipiētis vt hic. ¶ Gl. in ver. iudicati. diuidit in tres partes. In prima allegat cōcordātē ad tex. vbi etiā ponit iste tex. celsi de quo hic In scda opponit cōtra tex. ꝛ tripliciter soluit iūge simul istas solutiōes distinguēdo vt hic p Bar. cū quo aliū cōmuniter trāseūt. In tertia etiā opponit cōtra tex. ꝛ tripliciter soluit prima solutio solū diuersificat casus ꝛ nō ponit rationē diuersitatis. Tu dic fortius ꝙ ista solutio est cōtra tex. in d. l. si hoiem. ff. de sol. vbi equiparat in isto pposito ius pignori ꝛ ius vsusfruct⁹. Scda solutio violat tex. l. cōtrarie. tertio gl. se remittit ad solutionē quā ponit gl. in l. cōtraria illa est vera. ꝛ eā referunt ꝛ sequuntur alij. secunda ibi, sed cōtra. ʒ. de vsufruc. iū. itē de dolo.

1 ☞ De natura genitiui est importare proprietatem, sed non semper. nu. 2. in fi.
2 Delegatus an habeat iurisdictionem etiam si non sit delegatus a principe, sed ab inferiore vel solum exercitium.
3 Delegatus dicitur extraordinarius ꝛ eius potestas est extra ordinario modo inducta.
4 Delegatus habet exercitium iurisdictionis.
5 Procurator ad lites cui mandata est actio non habet proprietatem actionis, sed exercitium.
6 Valet argu. de procu. ad delegatum.
7 Statuta facientia mentionem de iudicibus habentibus iurisdictionem an comprehendant delegatos.
8 Arbiter compromissarius caret omni iurisdictione.
9 Ex sententia arbitri electi cum pena vel sine quandoq3 oritur actio ꝛ exceptio facta emologatione expressa per partes vel tacita per lapsum decem dierum.
10 Lex semel loquitur ꝛ semper est in virili obseruantia.
11 Etiam de iure ffōrum sententie arbitri habebāt executionem.
12 Quando compromissum est factum cum pena sentētia arbitri potest emologari expresse vel etiam tacite per lapsum decem dierum ex ea oritur actio in factum executio iudicati.
13 Pactū nudū lz nō sit potēs ad agēdū, ē tn̄ potēs ad excipiēdū.
14 Clausula manente pacto vel compromisso quid operatur in compromisso facto cum pena.

Ait pretor Etiam snīa illius qui non hz iurisdictionē, sed solam notionem mittenda est executioni. h. d. ꝛ glosella prima ꝯtinuat istum tex. cum. §. ait pretor. inst. precedenti ꝛ subaudit hic ab eo. Et erit sensus cōdemnatus ab eo cuius de ea re iurisdictio est vt pecuniā soluat soluere: cōpellet. Isto modo iuriscōsult⁹ puertisset ordinē edicti ptoris in exponēdo verba edicti, ꝛ ista lex ꝛ pcedēs sunt eiusdē authoris. s. vlpiani. vn̄ potest aliter cōtinuare ꝛ cōiūgere istos tex. sz Rap. cu. Ait ptor cōdēnat⁹ vt pecuniā soluat is cui⁹ de ea iurisdictio est subaudi soluere executiue cōpelle. ¶ Gl. fi. in ꝟ. nō habēt, declarādo tex. ponit dicūt illi q nō habēt iurisdictionē, sz solā notionē, ꝛ ponit duos

intellect⁹. Primus est ꝙ iste tex. intelligat de delegatis, sz gl. reprobat: qr imo delegati habent iurisdictionē delegatā, sic tz ꝙ ista lex nō possit itelligi i delegatis, sz Bar. post Ja. de are. cū quo aliū tenēt, cōcludit ꝙ delegati nullā habeāt iurisdictionē, sed solū exercitiū sicut pcurator, p fundamētū. Ja de are. ꝛ Bar. cōfirmat. d. Alex. pōderādo in hoc tex. ꝛ sic i edicto pto-
1 ris genitiuū cui⁹ de ea re, cū † de natura genitiui sit importare pprietatē. l. ij. §. in locū. ff. de reli. ꝛ sum. fune. Bar. ꝛ alij in rub. ff. de ope. no. nū. ꝛ sic loqt de his q hn̄t pprietatē ipsius iurisdictiōis. ꝙ nullaten⁹ pōt dici in legato. l. ꝛ si ptor. ff. de offi. ei⁹ cui man. est iuris. ꝛ. l. solet. ff. de iuris. om. iud. ista inductio do. Alex. lz videat colorata: tn̄ non est bona pp duo iura q statim
2 in ꝯrium adducā. Adde p ista gl. † ꝙ delegat⁹ habeat iurisdictionē etiā si nō sit delegat⁹ a pncipe, sz ab iferiore tex. in. c. fi. in ver. iurisdictio istorū. de offi. dele. ꝛ ibi. d. Abb. i. iiij. nota. ad hoc pōdera illū tex. lz dicat istā glo. sentire ꝯriū ꝛ non bene ad idē tex. in. c. in literis i ver. eius iurisdictio. de offi. dele. ꝛ ibi ēt d. Abb. ad hoc no. illū text. ꝛ idē. d. Abb. i. d. c. fi. Tu pōdera ꝙ in istis duob⁹ iurib⁹ est genitiu⁹ ibi iurisdictio istoꝝ, ꝛ ibi eius iurisdictio: ꝛ tn̄ no iportāt pprietatē: qr pprietas iurisdictionis non est penes dlegatū. d. l. ꝛ si ptor. ꝛ. d. l. solet. Ergo ex illis iurib⁹ apparet ꝙ nō est bona inductio quā facit. d. Alex. i isto tex. in genitiuo cui⁹: qr genitiu⁹ nō semp importat pprietatez ꝛ dñiū lz varijs modis capiat fm Bart. ꝛ alios in. d. rub. ff. de ope. no. nū. vbi plene dixi. ¶ Itē pōdera ꝙ per illos tex. vr cōfundi illud qd tz Bar. post. Ja. de are. quē ceteri sequunt, ꝙ delegati nō habēt iurisdictionē sed exercitiū. Nā tex. illi dicūt ꝙ delegati habēt iurisdictionē. Pondera ꝙ dicūt iurisdictionē simplr ꝛ nō dicūt cū aliquo adiūcto. s. ꝙ habēt iurisdictionē delegatā: qr si dicerēt cū adiūcto importarēt impropietatē ra-
3 tione adiūcti p reg. Bar. i. l. luci⁹. §. qsitū. ff. de le. iij. ¶ † Alib. habes tex ꝙ delegat⁹ dr extraordinari⁹, ꝛ eius ptās est extraordinario mō inducta in. c. decreto. in verb. ad extraordinariū iudicē. ꝛ ibi. d. Abb. ad hoc no. de trāsac. gl. in. c. qm̄ cōtra. de proba. cū enī nō sit ordinari⁹ ergo est extraordinari⁹. c. itellecto. de iureiu. cū nō sit iudex fz iurisdictionē, vt ibi p. d. Abb. ¶ Bre-
4 uiter dic † ꝙ tex. i. d. l. j. §. fi. ff. de offi. eius. cui mā. est iuris. dt qd delegat⁹ nihil ppriū hz. i. nō hz proprietatē iurisdictionis: qr illa est radicata in psonā ordinarij. Itē delegat⁹ nō hz iurisdictionē pricipalr vt dt tex. in. l. morte. ff. de iur. om. iud. qr iurisdictio nō pricipiat in eius psona, sz bene hz vsum, ꝛ sic exercitiū iurisdictiōis. Et istud est ꝙ subdit tex. i. d. l. j. §. fi. ibi, sz eius q mādauit iurisdictiōe vtit. pōdera verbū vtit. Et sic i delegatū nō trāsit pprietas iurisdictionis sz tm̄ vsus, ꝛ sic exercitiū.
5 † Sicut dicim⁹ i pcuratore ad lites. cui mādata est alio i quē nō trāsit pprietas actiōis sz exercitiū. l. aliud est iure. cū si. ff. de
6 sol. ꝛ † bonū est arg. de vno ad aliū. l. ꝛ qr in fi. ff. de iur. om. iud. Sic delegat⁹ bn̄ hz iurisdictionē delegatā. c. querēti. de off. dele. ex psona delegātis cui⁹ vice fungit. i solet. ff. de iuris. om. iu. ibi is cui mādata est iurisdictio fungit vice eius q mādauit ꝛ nō iua. c. sane. de offi. dele. ꝛ. c. pastoralis. de offi. ord. ꝛ tex. i. l. a iudice. C. de iudic. ibi, cū ipse iudiciario numere fungat, sz non hz aliquā iurisdictionē primā. Sic intellige ꝛ declara iura pallegata ꝛ teneas istū primū intellectū ad hūc tex. ꝙ possit itelli-
7 gi de delegatis. ¶ † Et p ista vr ꝙ in statutis faciētib⁹ simplr mētionē de iurisdictione vel de iudicibus habētibus iurisdictionē nō venirēt delegati: qr appellatione iurisdictiōis intelligit pprie de ordinaria ꝛ nō de delegata, fm Inn. in. c. sua. de offi. vicarij. quicquid hic distinguat. d. Alex. ¶ Secūdus itellect⁹ glo. est ꝙ iste tex. itelligat de arbitris cōpromissarijs qui
8 † omni iurisdictiōe carēt, sz habēt solā notionē seu simplicem cognitionē de causa seu differētia. Istud est planū. ratio est: qr arbiter ꝛ arbitrator eligunt a partib⁹ ꝛ sic a psonis priuatis, ꝛ tantā ptātē habēt quantā partes ei dederūt ꝛ nō pl⁹. l. nō distinguemus. §. de officio. ff. de arbi. ꝛ. c. cū dilect⁹. eo. ti. de arbi. Sz puate psone nō possunt tribuere iurisdictionē nō habēti l. priuatorū. C. de iu. om. iu. qr iurisdictio est ptās de publico introducta, vt diffinit gl. in. l. j. ff. de iur. om. iu. Iste intellect⁹ non vr cōgruere huic legi, q loqt de executiōe iudicati inducta ab edicto ptoris, sed cōdēnat⁹ ab arbitro nō videt posse cogi ad soluendū cū ex snīa arbitri nō det actio, vt. l. j. C. de arbi. nec est snīa nec hz nomē iudicati. l. gd ergo. §. ex cōpromisso. ff. de infa. dixi. plene. i. l. j. ʒ. e. Gl. fatet ꝯriū esse verū, fm ista iura ffōrū,
9 sz fm iura noua codicis † ex snīa arbitri electi cū pena vel sine pena qnq3 orit actio ꝛ exceptio facta emologatiōe expssa per ptes vl tacita p lapsuz decē dierū. l. cū antea. ꝛ. l. ne arbitris. C. de arbi. Et ad ista iura noua. C. respexit Vlpi. author hui⁹ legis ita ēt dt gl. i. l. notionē i pn. ff. de ꝟ. sig. ꝛ gl. i. l. a diuo pio. in
10 pn. i ꝟb. arbitrorū. ʒ. e. ꝛ ita trāseūt bar. ꝛ alij idifferēter. † Facit ꝙ lex semper loquit, ꝛ semp est in viridi obseruātia. l. arriani. in

fi. C. de he. vñ nō est nouū q̄ ista lex q̄ est ffozū declarez p leges nouas codicis sicut ecōtra. l. nō est nouū. z l. fz z posteriores. ff. de legi. itē cū iste tex. loquat gñaliter voluit etiā cōprehendere futuros casus. Istud mihi nō placet. q̄ hic iuriscōsult⁹ voluerit diuinare de futuris legib⁹ contra l. si putatoz. ff. ad l. aq. z cū loquat p verba p̄sentis tpis z intellexerit de legib⁹ tūc existētib⁹ si
91 q̄ tūc tpis vigebāt. ¶ Ān puto posse dici † q̄ etiā de iure ffozū sine arbitri habebāt execution̄: ita dixit text. in l. a diuo pio. in prin. ibi sniam arbitrozū exequat. vbi dicēt. j. e. Bal. in c. pastoralis. §. q̄ so. in iij. col. de offi. dele. etiā ante illa iura noua. C. vt est tex. in l. iudei roma. ad fi. C. de iude. Et si. q. dē factū erat cōpromissuz cū pena: z nō parebāt sine arbitri fiebat execution in pena. l. diem. pferre. §. stari. ff. de arbi. z c. per tuas. vbi est clarioz tex. e. ti. de arbi. si aūt factū erat cōpromissuz sine pena sed per stipulationē: tūc petebat executio sup interesse, ad qs etiā competebat actio ex stipulatione. d. l. diem. pferre. §. j. glo. z do. in d. l. cū antea. Itē qñ arbitri erant electi super aliquo incidēti vel emergēti, puta ad fideiussores dati essent idonei z nō sup cā p̄ncipali: tūc ex eozū sniā oziebat actio. q̄ poterat appellari. l. arbitro. cū gl. ff. qui satisd. cog. remittendo te tū ad ea que ibi plene, scripsi, z l. fi. qui app. nō licet. Istis modis plene p̄cedet iste secūdus intellect⁹ gl. qs etiā intelligatur de arbitris cōpromissariis q̄ nō habēt iurisdictionē fz solā notionē. Bene verū est q̄ qñ erat factū cōpromissum sine pena z sine stipulatiōe: tūc de iure ffoz nō oziebat actio. d. l. j. C. de arb. z l. fi. eo. Tū p statuta terrarum in multis locus disponit q̄ snia arbitri vel arbitratoris mittat̄ executioni sicut snia diffinitiua tūc expeditū eēt q̄ haberet executiōē z ex ea oriz actio, z posset ēt exemplificari ista lex. ¶ Successiue in quantum tenet gl. qs qñ
92 † etiā cōpromissum est factum cū pena, snia arbitri pōt emologari expresse. i. a patrib⁹ approbari, vel etiā tacite p lapsum de cē dierū z ex ea oriz actio in factū z executio iudicati. Et isto casu ēt procedit text. in d. l. cū antea. C. de arb. idē tenet gl. in l. si duo. ff. de arbi. cōtrariū tenet gl. in l. a diuo pio. in p̄inc. in ver. arbitrozum. j. eo. z in d. l. cū antea. z in l. societatem. §. arbitrorū. ff. p soc. q: ex snia arbitri cū pena electi nō dat actio: fz meru pene ei paretur. l. diem proferre. §. stari. ff. de arbi. etiā hodie. c. per tuas. de arbi. Bar. concordat istas gl. vt prime procedant quādo est apposita clausula rato manēte pacto vel cōpromisso. Secūs qñ nō est apposita dicta clausula, put; tz gl. no. in l. ij. z ibidē Bar. ff. de arb. quā gl. Jo. de im. hic reputat esse singularē. Sed est ista alia gl. de iure canonico. in c. j. de arbi. idē tenēt Ang. z Pau. de ca. hic. Bar. in l. nemo potest. in iij. col. ff. de leg. j. Bar. Bal. Sal. z Rapha. fulgin. d. l. cū antea Bal. in l. post sniam. in j. col. C. de sen. z interlo. om. iud. in l. fi. in iij. col. C. de execu. rei iud. Spe. in ti. de arbi. §. j. in ver. consueui queri. z in ver. quid ergo z ibidē Jo. And. in addi. d. Ant. de bu. in. d. c. per tuas. z ista est magis cōis opinio sm d. Ale. hic q: istud ter repetit p ista cōmuni snia facit. nam qñ vltra penā promissam adest clausula rato manente pacto tunc; censet quodāmō esse duo cōpromissa vnū cū pena z aliud sine pena nudo pacto celebratū, ió etiā sublato vno p solutionē pene, remanet aliud factū pacto nudo cuius respectu pōt cadere emologatio, z sic haberet locuz dispositio. d. l. cū antea. Cōtrariā opinionē q̄ ēt si sit apposita clausula rato manēte pacto, nō oriat actio ex snia arbitri electi cū pena q̄uis sit emologata expresse vel etiā tacite per lapsum decē dierū, z sic qs tūc non habeat locū. d. l. cuz antea tenēt Marti. de fano. z Ja. de belui. quos refert. Ly. i. d. l. cum antea. idē tenēt Rap. cu. z latius. d. Ale. hic Jo. d Imo. d. Aler. z Are. in d. l. nemo potest. Jo. an. sibi cōtrarius; z Jo. de imo. in c. dilecti. de arb. Imo. in c. per tuas. eo. ti. Videamus nūc quis eozū istius induit. arma. ¶ Precipuū fundamētum tenētiū istā partē est: q: ratio. d. l. cū antea fuit, q: qñ erat factū cōpromissuz pacto nudo z sine pena resultabat magna iequalitas: q: si snia arbitri ferebat̄ in fauorē rei, reus illo pacto nu-
93 do habebat exceptionē † fz nō sit potēs ad agēdum. l. iuregentium. §. sed si cum nulla. ff. de pac. z sic sententia vtilis ex parte rei. Sin aūt sententia arbitri ferebat̄ in fauorē actoris in nihilo erat vtilis actori, q: ex snia arbitri de iure ffozū non oriebat actio. l. j. C. de arbi. nec etiā de iure codicis vt ibi. Similiter ex pacto nudo non poterat oriri actio. d. l. in regentiū. §. sed cū nulla. ergo ex parte actoris in nihilo erat vtilis ex parte rei sic. Propterea imperator. in d. l. cū antea. de nouo statuit ex q̄ sententia arbitri possit hodie oriri actio z exceptio qñ fuit emologata expresse aut tacite per lapsum decem dierum. Pondera ergo q̄ ratio finalis. d. l. cum antea. cessat quādo cōpromissum erat fictum cum pena solenniter promissa: tunc q: ex parte actoris sententia arbitri non erat inutilis: q: si reus cōdēnatus nō parebat sententie arbitri poterat effectualiter agi ad penaz ergo cum isto casu cessat ratio. d. l. cum antea. debet etiaz cessare eius dispositio. Cōfirmat̄ q: ex quo partes apposuerunt pe-
nam in cōpromisso, prouisio hominis facit cessare p̄sumptionē legis extraordinariam. l. fi. C. de pac. conuen. z l. z hz. §. euz qs. ff. de preca. Et cōsequēter dz facere cessare p̄sumptionē. d. l. cū antea. Tenēdo istā p̄tē nō obst. illud in quo videtur sē fundari Bar. z sequaces q̄ est factū cpmissuz cū pena. z est apposita clausula rato manēte pacto. q̄ videāt eē duo cōpromissa. z sic vnū cū pena. z aliud sine pena. Dicūt p̄fati moder. qs imo nō est nisi vnū cōpromissum ex quo ambo ad idem tendūt. l. quibus idem. j. de ver. obli. itē illa clausula rato manēte pacto est pars cōpromissi. l. fundi partem. ff. de cōtrahē. emp. ergo nō facit aliud nouum cōpromissum. Itē qua ratione qñ cōpromissum est factū cū pena cessat. d. l. cū antea. cessat eius ratio. eadēratione ēt qñ est factū cōpromissuz cū pena z adiecta est illa clausula rato manēte pacto debet cessare dispositio. d. l. cuz antea. Quid tenēdū: puto q̄ sententia Bar. z communis: possit bene defendi z responderi adducta in oppositum ex fundamēto Bar. z bene consideretur. Nam qñ factuz est cōpromissum cū pena. z est adiecta clausula rato manēte pacto lz quo ad penā nō sit opus emologatione expressa vel tacita, q: absq; emolo-
14 gatione pōt agi ad penam tamen postq̄ pena est exacta: illa clausula operatur vt vltra exactionē pene adhuc compromissuz z sententia arbitri habeant effectum. l. qui fidem. ff. de testac. Sed ista clausula nō posset mādari executioni: ex quo cōpromissum est factū pacto nudo: ergo eius respectu pōt haberi locū emologatio expressa z tacita de qua in l. cū antea. quando esset inutilis actori, z sic militat ratio illius. l. cum antea.

1 ☞ Sententia iudicis sine scriptura non tenet.
2 Sententia dicitur esse certa siue contineat certum in scipsa: sine per relationem ad aliud. z sic paria sunt aliquid esse certum per se vel relationem ad aliud.
3 Si testator in testamento dicat grauo heredem meum qs det totum aliud qs cōtinetur in schedula manu mea scripta quaz reliqui apud gardianum fratrum minorum: perinde peri possunt omnia cōtenta in dicta schedula exhibita per gardianum ac si specificata fuisset in testamento.
4 Quando in aliquo actu data est forma non sufficit eam impleri per relationem ad aliud.
5 Illud qs intelligitur per relationem ad aliud an dicatur vere z proprie.
6 Omne quod ex natura dicitur, proprie dicitur.
7 Dictio qua si regulariter est nota improprietatis.
8 Si iudex cōdemnet aliquem in sententia vt restituat illud qs habet ex testamento vel codicillis meuū, valet⁹ eius sententia.
9 Legatarius vel fideicom. dz capere legatum vel fideicommissum manu heredz z si caperet, p̄pria authoritate cadere ta relicto.
10 Licet p̄cedat libellus generalis in quo petoōes res q̄ ad te peruenerūt ex bonis tiriti rū snia ita generalis nō procederet.
11 Valet sentētia se referēs ad aliam scripturam que nō sit producta in actis.
12 Si testator coraz quinq; testibus relinquerit aliqs legatū vel fideicommissum alicui: intelligitur reliquisse iure codicillorū.
13 Allusioni vocabuli non est standum quando diffinitio vel substantia repugnat.
14 Licet sententia debeat ferri in scriptis tamē potest certificari relationem ad aliud quod non est in scriptis.
15 Judex tenetur ferre sententiam cum cause cognitione: tamen de eius substantia non requiritur probatio.
16 Snia lata super non probato valet z tenet si nō appellatur.
17 Judex dicitur cum cause cognitione pronunciasse quoties cunq; parte presente vel contumace processit.
18 Valet sententia incerta quando iudex se refert ad certum instrumentum in actis in iudicio productum.
19 Non valet sententia iudicis se referentis ad quantitatem de qua apparet in certo instrumento si tale instrumentum non fuit productum in iudicio instantia illius cause.
20 Si iudex in snia dicat pronuncio in omnib⁹ z per omnia prout talis iudex in tali causa, pronunciauit sententia non valet.
21 Instrumentum non productum in iudicio nō probat nec concludit iudici, vt iudici licet iudicat priuatam scientiam in tantum qs requiratur qs parti detur copia cum assignatione termini ad apponendum.
22 An valeat sententia in qua iudex dicit condemno te ad soluendum id quod debes.
23 Sententia debet declarari per acta ad que dz in dubio referri.
24 Valet sententia condemnatoria ad restituendam possessionem aduersario talem qualem habebat ante litem contestatam.
25 Paria sunt pronunciare vti possidebatis &c. vel iubere restitui possessionem talem qualem habebat ante litem contestā.
26 Appellatio quantitatis est generalis etiam ad vniuersitatē.

27 Valet sententia in qua iudex condemnat in petitis si est proba tum,si non est probatum,absoluit.
28 In arbitrio iudicis est an sit adhibẽda fides pbatiõib⁹ vel ne.
29 Valet sententia lata sub conditione intrĩseca que est de presen ti vel de preterito secus si sub conditione intrinseca.
30 Sententia contra ius litigatoris valet si non appelletur.
31 Valet sententia condemno te in centum nisi intra decem dies probaueris te soluisse.
32 Iudex qui hz breuem terminum ad iudicandũ vtatur tali cau tela vt condemnet reum si est probatum alias absoluat.
33 Iudex qui hz breuem terminum absoluat reum conuentuz nõ diffinitiue sed ab obseruatione iudicij adiecta causa qꝛ sibi nõ liquet de causa.
34 Si iudex in sñia dicat condemno si est probatum ꝛ pro pte p batum sit ꝛ pro parte non talis sententia nihil valet ex quo nõ reperitur super toto probatũ qd intellige quãdo est lata super principali:secus si super accessorij ꝛ sic super expensis.
35 Qualiter intelligitur verbum si probatum si positum in sentẽ tia iudicantis dicentis condemno si est probatum.
36 Quando fit mentio de probatione sub conditiõe nõ potest de ferri iuramentum in supplementum probationis.
37 In iudiciis vniuersalibus ꝛ generalibus vz sñia incerta que postea in executione certificabit corã iudice q habebit exequi.
38 Si iudex in sñia dicat deporto vel banno titiũ ad tps ꝛ non di cit ad quantum non vitiatur sñia:qꝛ intelligitur ad decenniũ.
39 Decennium tenet medium inter breue tempus ꝛ longissimuz.
40 Tempus simpliciter appositum pro quando ĩtelligatur quã-do apponitur in emphyteusi vel feudo vel aliis.

Si iudex. Paria sunt vel qd ĩ sententia exprimatur certa quãtitas vel qd sententia se referat ad aliud certã quãtitatẽ cõtinẽs.h.d.vel sic.Sententia conti-nens certã quãtitatẽ vel in se vel per relationẽ ad aliud certuz vz ꝛ non vitiatur relatione incertitudinis.h.d.Et sunt duo ca sus scda ibi,sed ꝛ si fideicommissum. In secundo casu ibi,siue scripta pronũciatã est nõ potest intelligi de pronũciatione iu-
1 dicis. † qꝛ sñia iudicis sine scriptis nõ vz.l.fi.C.de sen.ex breui. reci.ꝛ.c.fi.de re iudi.in.vj.intelligit ergo pronunciatum est.s.a testatore iste.§.in text.est not.ad multa vt apparebit statim in
2 notabilib⁹.¶Not.j.ex isto text.† ꝙ sñia dicitur esse certa,siue cõtineat certũ in seipsa,siue p relationẽ ad aliud:ꝛ vtrobiqꝫ ea su dz mitti executiõi ꝛ sic sñia dicitur esse certa que se refert ad certũ.Itẽ illud dicit constare ex tenore sñie,seu esse ex pressum in sñia ꝙ cõstat ex attestatiõib⁹ ad quas iudex in sñia se retulit tex.est in.c.cũ Baltoldus.in ver.ex tenore sñie.ꝛ ibi do. Ab.in ij.co.ad hoc no.extra eo.de re iudi.Et sic correlarie not.ex isto tex.tres regulas ad quas frequẽter allegatur,que tñ in effectu quasi ad idẽ tendere videntur.¶Prima est ꝙ paria sunt aliquid esse certum p se vel p relationẽ ad aliud,vt hic.ꝛ.l.vbi aũt non apparet.§.illud.in ver.sed q viuũ.ꝛ ibi Bar.ꝛ Moder.ad hoc no.ff.de ver.obli.l.hec venditio.§.hmõi.ff.de contrahen.empt. ¶Scda,paria sunt aliqd esse expressum p se, vel p relationez ad aliud vt hic.ꝛ.l.in summa.in prin.in.ij.rñso.j.eo.ꝛ.l.pe.C. de sen.q si.cer.quã.in.c.pterea.ꝛ ibi no.Gemi.in.iij.no.xxiij.dis. ¶Tertia regula.qd dicit cõtineri in scriptura referẽte qcqd continet in scriptura ad quã fit relatio vt hic,ꝛ.l.asse toto.ff.de he.insti.ꝛ.l.si ita scripsero.ff.de cõd.ꝛ demõ.ꝛ.l.institutio talis. ff.de cõd.inst.Facit qd notab.decidit Bar.in.l.si ita scripsero.
3 p illũ tex.ꝙ si testator in testamẽto dicat † grauo heredẽ meũ ꝙ det totũ illud qd cõtinet in schedula manu mea scripta quã reliq apud Guardianũ fratrũ minorũ: qd pinde peti possunt omnia cõtenta in dicta schedula exhibita p ipsuz Gardianuz ac si specificata fuissent in ipso testamẽto p regulã huius tex.ꝛ pdicta.Dũmodo cõstet illã schedulã esse scriptã manu ppria testatoris ex legitima cõparatione literarũ,vel aliis legitimis indiciis.Quia lz ĩ testõ nũcupatiuo volũtas testatoris debeat exaudiri a testib⁹ vt l.hrdes palã.in prin.ff.de testa.tñ satis est ꝙ testes testamẽtarij exaudiãt explicite vel implicite per rela tionẽ ad aliã scripturã certã ad quã testator se expresse retulit. Idẽ tz Bar.in l.fi.ad fi.idẽ Sal. C.d fideicõ.ꝛ in l. quẽ heredi. ff.de reb.du.Bal.in aut.qd siue.C.d test.in l.captatorias. in v. q.C.de testa.mil.Petr.de Anch.ꝛ Inno.in c.cum tibi.de test. Inno.in l.illa institu. ff.de here.insti.Nicol.de nea.in l.his ver-bis.in prin.per illũ tex. ff.de leg.iij.Pau.de Ca.in l.vbi autem non apparet.§.sed qui vinum per illũ tex.ꝛ ibidẽ.d. Alex. in.§. illud.Pau.de ca.in l.hac ꝯsultissima.§.per nuncupationem.C. de test.in d.l.heredes palã.in prin. Et dicit.d.Alex. hic,ꝙ ista decisio est satis cõis.Sed aduerte ꝙ Bar.in dictis locis sem-per loquitur de legato nõ aũt de institutione heredis,ꝛ in spe cie declarat Rap. cu.in d.l.si ita scripsero. Et est ratio diuersi tatis:qꝛ in legatis nõ requirit ita formalis expssio.l. nutu.ff.d leg.iij.secus in nomine heredis.l.iubemus.C.de testa.ꝛ ita etiã tenet Are.cũ aliqua limitatione in.d.l.heredes palã.in princ. in.j.no.in.j.ꝛ.ij.col. Tñ qd idem etiã sit in institutione heredis tenẽt Bal.ꝛ Ang.in.l.asse toto.p illũ tex.ff.de here.inst.Paul. de ca.in.d.l.hac cõsultissima.§.per nunciationem.ꝛ in.d.l.here-des palã.in prin.ꝛ in.d.l.vbi autẽ non apparet.§.sz qui viuũ ꝛ ibi.d.Abb.in.§.illud.ꝛ idẽ do.Alex.in cõsi.clxxxvj.v.vol.quod incipit viso processu cause vertẽtis inter dñm Nicolutiũ.in.ij. col.ad fi.ꝛ seq.ꝙuis idẽ Pau.de ca.in.d.l.si ita scripsero.dicat se semp dubitasse in illa qõne,per vnũ fundamẽtũ.de quo per eum:qui tñ rñdet Pau.de ca.in.d.§. per nũcupationem.ꝛ in.d.
4 l.heredes palã.in prin.ꝛ do. Alex.in cõsi. preallegat. ¶ † Su-prascriptũ notabile tex.nostri limita quãdo data est forma: qꝛ nõ sufficit eã impleri per relationẽ ad aliud,vñ cũ sit data for-ma expressioni grauaminis in appellatione ab interlocutoria qd fiat nominatim,cle.appellãti.de app.non sufficit si fiat per relationẽ ad acta,fm Ang.in.d.l.vbi aũt nõ apparet.§.sed qui viuũ.ꝛ ibidem.d. Alex.vbi dixi,ꝛ in.l.pretor.in princ.ff.de ope. no.nũ.Bal.in.l.minoribus.C.de his q.vt indig.d. Ant.de but. in.c.vt debitus.de app.itẽ non semp videntur equalia exprimere nominatim vel p relationẽ ad aliud.ita no.Gemi.in.c.cõstitu-tionẽ per illũ tex.de sen.excõ.in.vj.¶Scdo principaliter pon-dero tex.ibi:quasi quãtitatẽ nominauerit in illa improprieta-tiua,quasi ꝯ illud qd signãter tz Bal.in consi. ccxij.v. partis. qd incipit ea que veniũt p modũ declaratiõis ꝛc. Ubi egregie
5 tz † ꝙ illud qd intelligit per relationẽ ad aliud,vere ꝛ proprie dicit:qꝛ natura relationis est natura veritatis ex cõiunctione scripturarũ patẽtis.Et omne qd ex natura dicit,ppie dicitur, l.legaui.ff.de lib.leg.ꝛ.l. qui sic stipulat qd te mihi.ff. de verbo.
6 obli.† Itẽ fm eum qcquid ꝯtinet in termino ad quẽ fit relatio, cõtinet in termino referẽte saltẽ implicite,qui vero explicat ni hic noui facit sed discooperit.l.adeo.§.cuz qs.ff.de acq.rer.do. ꝛ vere ꝛ proprie dicit etiã illud qd implicite ꝛ generaliter di-citur.Item illud qd intelligitur per relationẽ ad aliud vere ꝛ proprie dicit intelligi.l. Theopõpus.ff.de dote prelega. plus subdit Bal.de hoc nõ esse dubitãdũ,ꝛ ꝙ pcederet etiã in statu tis,vt ibi per eũ,sed nõ fuit recordatus Bal.de isto.§.vbi dicit
7 esse tex.in ꝯriũ in illa dictione quasi, † regulariter est nota im-
8 proprietatis,ꝛ no.qꝛ nemo tangit.¶ † Tertio diligẽter no.ex isto tex.ꝙ si iudex in sñia cõdẽnet aliquẽ vt restituat illud,qd habet ex testõ vel codicillis Meui,vz sententia qꝛ videt quasi nominasse quãtitatẽ que in testamento vel codillis cõtinetur. Ita clare cantat iste tex.Sed caue:qꝛ stat simul qd ex testamen to quãtũ sit relictũ illi Titio:ꝛ tñ nõ põt cõstare ex ipso testõ quantũ ille cõdemnatus habuerit.ꝛ an habuerit: Bar.hic in j.oppo.extra glossas intelligit istũ tex.procedere qñ in aliqua parte actorũ cõtinebat ꝙ reus conuẽtus recuperat,vel fuerat cõfessus se recipisse qcquid illi Titio in testamẽto vel codicil-lis est relictũ,als fm Bar.decisio huius tex.non pcederet p.l. imperator.in prin.ff.de le.ij.an sit verũ in se dicã.j.post glossas sequẽdo ordinẽ Bar.Tñ ista esset magna diuinatio ad istum tex.ꝛ magna suppletio ꝛ restrictio,vñ Raph.cu.hic dicit ꝙ in isto tex.nõ erat dubiũ de quãtitate.s.quãtũ ille haberet,sz solũ erat dubiũ nũquid legatuz fideicõmissum valeret.ideo sñia sic lata vt in tex.vz ꝛ tz,qd reputat bene notãdũ:qꝛ dicit se alias habuisse similẽ casum in facto.Iste sensus Raph.mihi nõ plz qꝛ nõ cõgruit verbis tex.qui non dubitat an legatũ debeat,sz dubitat an sñia valeret:qꝛ nõ videbat ꝯtinere certã quãtitatẽ. Ego aũt puto hoc esse bene aduertẽdũ,qꝛ iste tex.videt psup-ponere absqꝫ alia pbatione extrinseca,ꝙ ille presumat habuis se totũ illud qd erat relictũ titio in testõ ,vel in codicillis,vt qꝛ erat heres vniuersalis,a quo petebat relictum ĩ testamẽto,vel codicillis,ꝛ qui ita fuerat cõdẽnatus.In herede ergo vniuer-sali tex.ponit pro constanti,qd habuerit totũ illud qd erat re-
9 lictũ in testamẽto vel codicillis:† qꝛ legatarius,vel fideicõmis-sarius dz capere legatũ,vel fideicõmissum a manu heredis:ꝛ si caperet ppria authoritate caderet a relicto.l.non dubium.C. de legi. Similiter potest intelligi iste text.in fideicommissario vniuersali cui actualiter esset restituta hereditas a q peteret fideicõmissum relictũ in testamento vel codicillis. Nã iste tex. ponit pro constanti ꝙ habeat penes se totũ illud qd est relictũ in testõ vel in codicillis.Et idẽ in filiabus:qꝛ quecũqꝫ presup-pouamus qui presupponat habere in illo pcederet iste tex.de plano:ꝛ istud mihi plus plz ꝙ subaudire ꝛ restringere text.eo
10 mõ quo facit Bar.¶ † Aduerte tñ ꝙ lz pcedat libellus gñia-lis in quo peto oẽs res q ad te peruenerunt ex bonis titij:tñ nõ procederet sñia ita gñalis,fm Inn.in.c. significantibus.qd est.ca.ij.de lib.obla.quem refert ꝛ simpliciter sequitur Angel,
11 in.l.fin.in vlti.col.in vna lectu.C.de annali except. ¶ † Quar-to diligenter not.ex isto text.aliter non diuinando quod valet

sñia se referēs ad aliquā scripturā q̄ nō sit ꝓducta in actis, nā hic iudex se retulit ad testm̄,qđ nō apparet ī actis fuisse productū ꝛ valet sententia.tñ gl.j.in prin.dicit ꝙ hic in aliqua parte actorū q̄titas ɔtinebat̃,ꝛ sic p̄supponit ꝙ testm̄ erat in actis ꝓductū ꝛ ita pōderāt istā gl.Pau.de ca.ꝛ d.Pe.de bex.hic. Idē vident̃ velle Bart.Bal.Ang.Imo.Raph.Cu.ꝛ d.Alex. in eorū summario ĩquātū summāt istū tex.ꝙ paria sunt vel qđ sñia sit certa ꝰ se vl ꝙ se referat ad acta:ergo volūt ꝙ hec sñia se referebat ad acta ꝛ sic ꝙ testm̄ erat ĩ actis ꝓductū.An istud notabile sit verū vel ne dicā no.j.sup gl.j.ĩ.j.parte. ℭ Quinto no.ex isto tex.Bar.j.extra glossas ꝙ vz sñia si iudex.dicat condēno te ad id ꝙ est petitū si est ꝓbatū in actis reseruo.j.extra glossas vt sequar ordinē Bar.ℭ Sexto no.ex ꝟ.si.iūcta gl.qđ
12 si testator corā qnqꝫ testibꝰ reliquerit aliqđ legatū, vel fideicōmissum alicui intelligit̃ reliquisse iure codicillorū, ex quo quinque testes interuenerunt q̄ requirunt̃ in codicillis.l.fi.in fi.C.de codicil.lꝫ non fuerit facta aliqua scriptura.Quia ad validitatē codicillorū nō requirit̃ scriptura.l.fi.§.de bo.lib.ꝛ hic in glo. pua ꝛ sic ꝟm Imo.ꝟbū codicillis verificat̃:quāuis nō sit facta scriptura.Sꝫ caue.qꝛ vr̃ repugnare vis vocabuli: qꝛ codicillꝰ dr̄ quasi paruꝰ codex,ꝛ sic parua scriptura ꝟm gl.insti.de codi-
13 cil.in prin.†Nisi dicas ꝙ nō statur allusioni vocabuli quando diffinitio vel substātia repugnat ꝟꝫ Bar.in l.j.in prin.ff.de ac-
14 qui.pos.ꝛ alibi sepe.ℭ†Septimo no.ex eodē ꝟ.fi.ꝙ licet sñia debeas ferri in scriptis.l.fi.C.de sen.ex breui reci.ꝛ c.fi.ꝰ re iud. in vj.tñ pōt certificari ꝑ relationē ad aliud qđ nō est ĩ scriptis vt hic vbi sñia se refert ad legatū vel fideicōmissum:quod non fuit in scriptis relictū,sed viua voce corā testibus, ꝛ tñ vꝫ sñia ꝙ no. ad declarationē iuriū p̄dictorū.ℭGl.prima in verbo q̄ in testamēto diuidit̃ in quatuor partes prin.In prima op. cōtra tex.ꝛ sol.dupliciter. In scđa etiaꝫ opponit ꝛ soluit ꝛ rationē solutiōis assignat.In tertia allegat duas.ll. cōcordātes ad hūc tex.In quarta ꝛ vlt.querit de notabili.q.ꝛ rñdet ꝛ illa respōsio vsqꝫ ad fi.dꝫ interrogatiue legi:quasi dicat nō est rō diuersitatis ergo idē ius vno qđ in alio. ℭIn prima pte primā sol.gl.Bar.ꝛ cōiter aliꝫ sequunt̃.Et pro ista solutiōe. Bart.adde rationē:qꝛ si nō appareret de certa q̄titate tūc videret̃ pronūciasse de eo ꝙ sibi nō liq̄ret ꝛ sic sine cāe cognitiōe:ergo sñia nulla.l.prolatā.C.de sen. ꝛ interlo.om.iu.ꝛ cū ista rōne Bart. vident̃ aliꝫ cōiter trāsire.Sꝫ ista rō non videt̃ esse bona,ꝛ eā re-
15 ꝓbat.Alex.†qꝛ licet iudex debeat ferre sñiam cū cause cognitione.l.ex stipulatione. C.de sen.no. gl.in d.l.prolatā eo.ti.ꝛ in l.fi.C.cōmunia.vel epistolas. Tñ de substantia sñie non videt̃ esse probatio.l.posthumꝰ. §.si quis ex his.ff.de inoff.testa.ꝛ in l.cū putarē.ff.fa.erci.Bal.ꝛ in l.cū maiores. C.aduer. reꝫ iu. ꝛ in l.j.in iij.col. C.de eden.Cano.in c.ecclesia sancte Marie, reprobata gl.ibi de consti.do.Alex.in cons.cv. quinti voluminis incipiēte ponderatis narratis in themate sentio.in ij.col. Facit bñ text.in l.argētarius.§.cū autē.ff.de eden.ꝑ quem tex.no.
16 ibi.†Bal.ꝙ sñia lata super nō probata valet ꝛ tꝫ si nō appelletur.Vñ si iudex cōdemnet reū ɔtra quē nō est ꝓbatū ꝙ debeat valet sñia licet sit cōtra ius litigatoris.l.j.§.itē cū cōtra sacras
17 ff.que sen.si app.rescin.ꝛ in l. ij.C. quādo ꝓuo.nō est neces. †Et dicitur iudex cū cause cognitione pronūciasse quotiescūqꝫ pte p̄sente vel contumace processit. l.in cause.§.causa aūt cognita ff.de mino.Bart.in l.plata.nec obst.hec aūt.§.j.in verbo constare ꝰꝫ liquere pretori ꝙ ibi pulchre no.Bar. ff.ex qui.cau.in pos.eatur:qꝛ loquitur in his que sunt de substātia iudiciꝫ vt citatio contumacia:ꝛ similia.l. ea que. C. quomodo ꝛ qñ iudex. ℭCirca istā primam sol.gl.ab omnibꝰ approbatā aduerte ꝙ in isto tex.bene dicit̃ ꝙ certa quātitas cōtinebat̃ in testamēto vel codicillis nō aūt dicit̃ in aliqua parte actorū prout glo. dr̄. Unde gl,ꝛ doc.intellexerūt istū tex.ꝙ istud testamētū ꝛ isti codicilli erāt producti in actis ꝛ sic volūt ꝙ si testamētū ꝛ codicilli nō fuissent ꝓducti in actis,ꝛ iudex iudicasset in quantitate q̄ in testamēto vel codicillis ɔtinet̃ nō ꝓductis in actis sñia esset nulla tanq̄ ꝟm Bart.sine cāe cognitione lata. d. l. ꝓlatā. de quo tamē statim dixi.Sꝫ istud videt̃ cōtra istū tex.in fi. vbi fideicōmissum erat relictū sine scriptura,ꝛ sic nō potuit ĩ actis producti ꝛ tamē valet sñia.ℭDicunt doc.ꝙ licet in isto ꝟs.fi. testator reliquisset legatū sine scriptura:tñ fuerat in actis ꝓbatū ꝑ testes de tali relicto ꝛ iudex q̄ ꝓnunciauit se retulit ad illas allegatiōes.Ista solutio cōis gl.ꝛ doctorū licet ĩ se posset esse vera:tamē videt̃ cōtinere magnā diuinationē ad istū tex.
18 ℭ†Vñ ex ista gl.iuncto tex.no.diligēter ꝙ valet sñia ĩ cerca qñ iudex se refert ad certū instrumētū in actis ꝛ in iudicio productū secus si non esset productū in actis qꝛ sñia debet referri ad intrinseca processus ꝛ nō ad extrinseca.vt hac gl.valde no.
19 ad hoc.† Adde ꝙ si iudex se retulit ad quātitatem de q̄ apparet in certo instrumento non valet sententia si tale instrumētū nō fuit productū in iudicio in instātia illius cause ꝟm Jo.an. in addi.Spec.in ti.de sen.pla.§.qualiter.in ver. quid si iudex. ꝛ sequūtur.d.Ant.de butr.ꝛ Jo.de imo.in.c.cum venerabilis. ꝛ ibi do.Abb.in pe.col.de excep.d.Ant.de But.in.c.cū venerabilis in iij.co.de reli.do.Ang.ꝛ Imo.in l.si conuenerit.j.co. Lu.Ro.in l.j.§.si quis ita.ꝛ ibi Are.in ij.co.ff.de verb.obliga. Ang.de are.in §.curare.iij.col.insti.de act. d.Alex.in consi.liij. v.volu.qđ inci.querit̃ an stante nullitate ad fi.vbi dicit bonuꝫ verbū in practica ꝙ ista est cōis opinio.Ita etiā tenet.d.Ale. in cōsi.cix.v.vol.inci.viso processu cause vertentis inter Joannem.Et ista est vera quāuis cōtrariū teneat.Inn.in d.c.cū venerabilis.de excep.per illum tex.in ver.per authentica scripta ꝛ latiꝰ.Bal.ĩ l.j.ad fi.ĩ vl.co.C.de sen.ex breui.reci.Bal.ꝛ Ang. in l.iij.C.de sen.que si cer.quāti.Et istā tenet.d.Alexā.sibi contrariꝰ hic de quo valde admiror.Pro ista vltima parte videt̃ bene facere iste tex.vbi non apparet testm̄ vel codicillos fuisse in actis ꝓductos vt dixi.s.in tex.in iiij. no. similiter tex.in d.c. cū venerabilis.in ꝟ.p authentica scripta q̄ tñ apparēt fuisse in actis producta.Tene primā opinioneꝫ que est cōmunior ꝛ verior ꝛ.d.Alex.met.in p̄allegato cōsi.liij.v.partis ad fi.dicit eaꝫ
20 esse cōem opinionem.ℭ†Adde ꝑ ea bene facere ꝙ si iudex in sentētia dicat pronūcio in oibus ꝛ ꝑ omnia prout talis iudex in tali causa pronunciauit:certe ista sentētia nihil vꝫ ex quo illa alia sententia relata nō fuit ꝓducta in actis.Ita tꝫ Jo.An. in dicto ti.de sen.pla.§.qualiter.in ver.quid reus queꝫ refert ꝛ sequitur.d.Abb.in d.c.cum venerabilis.in pen. col. de excep. Ang.ꝛ Imo.in l.si cōuenerit.j.e.Ang.de are.in §.curare.insti. de act.Ad idē facit:qꝛ non pōt videri in iudiciū deductū illud qđ nō fuit productum in actis ꝟm Bal.in d.l.j.ad fi. C.de sen.
21 que si.cer.quanti.†Itē facit:qꝛ instrumentū nō ꝓductuꝫ in iudicio nō ꝓbat:nec cōcludit iudici vt iudici,licet inducat priuatā scientiā.ita signāter tenet Bal. qui frequēter in palatiis ad hoc allegatur in l.fi.in xiij.col.C.de edicto diui adria.tol.Imo fortius ꝛ singulariꝰ instrumētū ꝓductū corā iudice ad hūc nō ꝓbat nisi parti detur corā cū assignatiōe termini ad opponēdum ita singu.tenet Bar.in extrauaganti ad reprimenduꝫ.in ver.de plano.in ij.col. Sal.in l. fi.in j.col.vbi limitat. C.de fide instru.Lu.Rom.in cōsi.clix.inci.honorande domine.in j.co.ꝛ in consi.clxx.qđ incipit in casu proposite cōsultatiōis breuiter dicendū existimo.Tamē ad ista posset facile respōderi si vellemus tenere scđam opinionē nam ꝓcedunt quo ad plene ꝓbādū qꝛ instrumentum publicū qñ nō est in iudicio nec in actis ꝓductū nihil probat sꝫ hic agitur solū de declarādo illud ad qđ se refert sententia,qđ est leuius.l.heredes palā. §. si quid pos. ff.de testa.sed vt dixi iudicando ꝛ cōsulēdo nō recedas a p̄ma opinione que magis est cōis.ℭIuxta glo.pro eius intellectu
22 querit Bart.† an valeat sñia in qua iudex dicit condēno te ad soluēdū id qđ debes ꝛ distinguit cōcordādo duas gl.que videntur cōtrarie,vt hic,per eū.Cum Bart. tenēt communiter aliꝫ maxime.do.Alex.idē tenet Bar.ĩ d.l.iij.C. de sen. que sine cer. quanti.ꝛ ibi Bal.Ang.Sal.ꝛ Flo.idē tenet Imo.in l.in summa in p̄n.ĩ j.co.ad fi.j.e.ꝛ in.c.illa ad fi.de accus.d.An.de bu.in c.cū venerabilis.de excep.Et ista est cōis opi.ꝟm do.Alexan. hic,quicquid dicat Raph.cu.per aliqua leuia quibus respondet.d.Alex.lꝫ Ang.are.in §.curare.de insti.de actio.dicat opinionē Rap.cu.esse de iure veriorē.sed qđ opinio Bart.seruaretur in practica adde tu ꝙ cōtrariū etiam tenet Jo.fab.in d. §.curare.in.vj.col.vbi fortius tenet ꝙ etiā qñ sñia expresse se referret ad acta probatoria adhuc nō valeret:qꝛ acta ꝛ attestationes vt plurimū sunt dubie, vnde ratione incertitudinis deꝫ sñia vitiari.Sꝫ tu dic Bar.loqui qñ in actis probatoriis cōtinebat̃ certa quantitas,ꝛ sic quādo sentētia se referebat ad cer-
23 tum.Adde etiā pro Bar.facere†qꝛ sentētia debet declarari ꝑ acta ad que debet in dubio referri ꝟm gl.in l.si quis ad exhibēdum.ꝛ ibi clarius Bart.ff.de excep.rei iud.per quam gl.etiam dicit Bar.in.l.verū debitorem.iō.iij.col.ad fi.ff.de condi.indebi.qđ sententia semper refertur ad causaꝫ que colligit̃ ex actis est alia glo.in c.cum super.ad fi.ꝛ ibi Hemi.de elec.in.vj.ꝛ dicit egregie Bal.in.c.cum super.ad fi.de causa possel.ꝛ proprie.qđ acta sunt vehiculū ad ipsam sñiaꝫ est iō sententia videtur eli-
24 cita ex mente actorum. ℭ†In vltima parte glo.habes de valet sententia condemnatoria ad restituendam possessionem aduersario talē qualem habebat ante liteꝫ contestatam.ꝛ est tex. in.c.pisanꝰ.qđ est.c.fi.in princ.de rest.spo.qꝛ sicut in interdicto retinende possessionis potest pronunciari vti possidetis.ꝛ ita possidetis.ita etiā in interdicto recuperāde potest pronūciari sicut possidebatis ita nec possideatis.Nā paria sunt pronūciari vti possidebatis vel iubere restitui possessionem talē qualem habebat ante litem contestatam.Et istā gl.reputat singularem Bal.ꝛ qñ alibi non formentur iste questiones.in l.in ij.col.

ij.col.C.de sen.q̄ si cer.quanti.intellige istā gl. ſm Bar.ꝛ alios
quādo in aliqua parte actorū probatorium apparebat qualē
possessionē habebat vt est tex.in c.pisanis.alias secus.ꝛ idē tȝ
gl.in c.lȝ causam.in ver.vti possidetis.de pba.Bar.in l.j.in vl
ti.co.per gl.ibi in verb.prohibeat. ꝛ in l.si duo.in princip. in ij.
col.ff.vti possi.❡Extra gl.Bar.fortiter ponit contra text, ex
quo dicit ꝙ iudex cōdemnauit aliquē ad restituendum illud
qđ habet ex testamēto vel codicillis Meuij,qđ videt̄ q̄si quā
titatē nominasse que testamento vel codicillis cōtinet̄ cōtra,
qꝛ ista differunt redde qđ habes ꝛ redde qđ in tali testamēto
cōprehensum est.Qꝛ stat simul qđ in testamēto vel codicillis
sit expressa certa quantitas lȝ tamē iste cōdemnatus cāȝ non
habuerit ꝛ ille a quo est relicta quātitas nō tenet̄ nisi illam vel
ampliorē a testatore habuerit.vt l.imperator. in prin.ff. de le.
ij.Bart.dupliciter respōdet.Primo ꝙ iste text.intelligitur in
fideicōmissario vniuersali hereditatis ꝙ pōt solo ꝟbo restitue
re.l.restituta.ꝛ l.facta.in prin.ff.ad tre.Et facta restitutione so
lo verbo,verū est te restituisse illud qđ habes ex testamēto.Sȝ
huic solutioni obstat iste tex.in verb. quātitateȝ qui nō dicit
26 vniuersitatem.Bar. respōdet qđ † appellatio quantitatis est
generalis,ēt ad vniuersitatē.per l.qsquis.ff.de leg.iij.Sȝ caue
qꝛ ibi sunt alia verba.ſ.quantas summas.nec ibi dicit̄ ꝙ cōpre
hendat hereditas ꝛ sic vniuersitas:lȝ text.dicat ꝙ vltra pecu
niā numeratā cōprehendant̄ pdia mācipia, vestes ꝛ argentū.
❡Secundo modo respōdet Bar.intelligēdo tex.loqui i reli
cto particulari put gl.intelligit ꝙ iste cōfessus erat in iudicio
se habuisse qcqd illi in testamēto vel codicillis erat relictū,vel
qđ in aliqua parte actorū istud cōtinebat̄ alias ſm Bar. iste
tex.nō posset procedere per d.l.imperator.in prin.Sed vt etiā
dixi.s.in tex.i iij.no.ista est nimia diuinatio ꝛ restrictio ad istū
tex.Ūn respōde planius vt ibi dixi ꝙ iste tex.in verbo quanti
tatē proprie loquit̄ in relicto particulari.itē loquit̄ in herede
vniuersali vel in fideicōmissario vniuersali facta illa actuali re
stitutione grauato passiue ꝛ idē in similibus ꝛ eorū heredib⁹,
iste presumetur totū habere absq̄ alia probatione extrinseca
ꝛ istud ponit iste tex.pro cōstanti.Itē ad d.l.imperator. in pri.
in qua Bar.fundat principaliter istā oppositioneȝ pt dici ꝙ
nō obstet qꝛ dicit ꝙ si grauatus nullā hȝ quātitatē sibi relictā
sufficit ꝙ cedat actiones si vero habuit dȝ restituere ergo veri
ficant̄ verba snie,scȝ restituas qđ habes:qꝛ habet actiōes quā
uis nihil aliud acceperit.❡Scđo per istum tex.decidit Bar.
27 q valet † snia in qua iudex cōdēnat reū in petitis si est pbatuȝ.
ꝛ si non est probatū absoluit:qꝛ est conditio intrinseca ꝛ de pre
senti.Et hac cautela ſm eū vtunt̄ assessores q ex forma statuto
rū tenent̄ pronunciare sub pena ꝛ habēt breuē terminū ad đli
berandū vt cōdemnet.vt.s.si est probatū.Idē faciūt imperiti
qui nesciūt ex actis colligere vtrū sit probatū vel nō cū ista de
cisiōe Bar.tenēt Ang.Imo.ꝛ do.Alex.hic.❡Cōtrariū tenēt
Rap.cu.ꝛ do.Pe.de Bexu.eo qꝛ ſm Rap.apparet ꝙ ista sen
tentia est lata sine causa cognitione:ergo nihil valet.l.prolata.
C.de sent.ꝛ interlo.om.iudi.qꝛ illud qđ est dubiū iudex idiscus
suȝ reliquit sed vt dixi.s.in gl. j. in prin.ꝛ dicit etiā.d.Alex. hic
eo ipso ꝙ iudex pcessit parte presente vel tacita dicit̄ pcessisse
cū cause cognitione,ꝛ probatio nō est de substantia snie.❡Cō
tra Bar.etiā mouet̄ do.Pe.de bexu.qꝛ ista nō potest dici sen
tentia ex quo ei nō cōpetit diffinitio snie:qꝛ nō imponit finem
cōtrouersie.vt l.j.s.eo.sed respōde ꝙ imo imponit finē referē
do se ad intrinseca pcessus vt no.gl.in d.l.cū iudex.C.đ senten.
ꝛ interlo.om.iudi.❡Secūdo mouet̄:qa si iudex dicēdo si est p
batum demōstrat ꝙ nō cognouit de causa,ꝛ forma verborum
dat aperte hoc intelligere:ergo sentētia lata sine cāe cognitio
28 ne nihil valet d.l.prolatam.† Itē est in arbitrio iudicis, an ad
hibeat fidē probationibus vel ne.l.ij.§.j.ff.de testi. gl.no.i l.lu
cius.ꝛ ibi Bar.in fi.ff.de his qui no.infa.Sed iudex dicēdo cō
dēno si est pbatū nō đclarat an adhibuerit fidē probationib⁹
vel ne ergo cū simus in incerto,sententia debet dici nulla,sȝ tū
29 de vt.s.prime dixi ad fundamentū Ra.cu.qꝛ ad idē. ❡† Te
ne cū Bar.cū quo etiam tenet Bal.in c.qđ ad cōsultationē.in
iij.co.eo.ti.ꝙ valet sentētia lata sub conditione intrinseca que
est de presenti vel de preterito.ſ.si est pbatū prout clare loqui
tur Bar.❡Unde adde secus esse si sentētia ferat sub cōditio
ne intrinseca,sed đ futuro:tūc talis sentētia nihil videt̄ valere.
Et iste erit pulchre ꝛ vtilis passus:puta si iudex in sentētia di
ceret cōdēno reū actori in petitis:si pbauerit vel si pbabit in
tentionē suam ꝛ sic in futurum.Nā videtur reddi nulla ratiōe
incertitudinis:qꝛ se refert ad probatiōes futuras,que nō sunt
in esse.l.iij.C.de sen.que sine cer.quanti.§.curare.insti.de actio.
Nisi sit probatio que possit fieri incōtinenti post sniam anteq̄
iudex diuertat ad alios act⁹:puta p iusiurandum puta qꝛ iudex con
dēnauit reū in petitis si actor iurauerit illa mutasse aut illa si
bi deberi.l.gñaliter.post prin,ꝛ ꝙ ibi no.gl.in ꝟb.diffinitiuam.
C.de reb.cre.Et lȝ valeat snia q̄ cōtinet in se certū lata sub cō
ditiōe extrinseca:puta si nauis ex asia venerit, nisi rescindat̄ p
appellationē.l.j.§.biduū.ff.qñ appel.sit.tamē si cōtineret ꝯdi
tionem intrinsecā que non possit statim impleri post sniaȝ illa
snia ppter icertitudinē nihil valeret.ita tenēt gl.Bar. ꝛ Bal.
in l.cū iudex.per illū tex.C.de sentē. Bal.in addi.Spe. in ti. de
sent.prela.in vij.col.in versi.an valeat hec snia, condemno te si
actor probauerit.Idē sequit̄ Pau.de ca.dicens se ita de facto
respondisse in l.continuus.in prin.ff.de ver. obl. Jo.de imo.in
l.qui rome.§.augerius.ff.eo.d. Ant.de but.in cōsi. l.incip. pu
to iudicē aditū. Alex. in consi. lxxix. iij. vol.qđ incipi. videtur
prima consideratione dicendū dictū Barnabā.in pe.ꝛ vlt.col.
Et istud etiā est satis de mēte Bar.hic, qui dicit in questione
hic formata qđ ideo vȝ snia:qꝛ erat lata sub cōditione intrin
seca que erat de presenti: ergo vult qđ secus si esset de futuro
vt hic.Imo plus tȝ Bal.in d.l.cū iudex. qđ nō vȝ snia si iudex
dicat cōdēno te in petitis ex probationibus factis:ꝛ fiendis:ꝛ
iste videtur esse casus mixtus ex quo condēnat nō solū ex pba
tionibus iam factis in preteritū,sed etiā ex fiendis in futurū:
tū adhuc decidit talē sniam nō valere.❡Contrariā opinionē
qđ imo valeat ista snia condemno te in eo qđ actor pbabit vel
cōdēno te in cētū si actor pbauerit se habuisse illa cētū.Mul
tū facit qꝛ si vȝ snia lata sub ꝯditiōe intrinseca.d.l.j.§.biduum.
quātomagis dȝ valere facta sub cōditione intrinseca:qꝛ lȝ ita
ferri nō đbeat snia:tū ita lata vȝ ꝛ d.l.j.§.biduū.ꝛ talis snia be
ne dicitur iniqua ꝛ iniusta:qꝛ iudex dȝ iudicare ex actitatis ꝛ
probatis.l.properandum.§.ꝛ si quidē.C.de iudi. ꝛ l.illicitas.
30 §.veritas.ff.đ offi.presi.Tū † qꝛ talis snia est ꝯ ius litigatoris
vȝ ꝛ tȝ si non appellet̄.j.§.item cū ꝯ sacras. ff. que sin.si ap.re
scin.ꝛ l.ij.C.qñ puo.non est neces. Ūn si nō appellaret̄ transi
ret in rem iudicatā:vt in iuribus preallegatis.Nec nō obst.in
certitudo q̄ alias sniam reddit nullā.d.l.iij. C. de sent. que sine
cer.quanti.qꝛ pcedit qñ est oīmodo incertitudo, scȝ que nō de
claratur p se,nec p relationē ad aliud.Hic aūt incertitudo venit
declarāda p relationē ad pbationes futuras.Et ita in effectu
tȝ Spe.in tit.de sen.pla.§.iuxta.ver.sed ecce.Bal.sibi ꝯrius in
l. non dubiū.in v.opp.C.de legi.ꝛ in l.peremptorias.in iiij.col.
C.sen.rescin.non pos.ꝛ in l.j.pe.col.C.qui accu.non pos.ꝛ in l.si
de meis.§.fi.ff.de arbi.Ang.in l.nō quēadmodū.ff.de iud. Jo.
de Imo.sibi ꝯrius in l.iudex postq̄ in pe.col.j.eo.Ang.in d. l.
qui rome.§.augerius.ꝛ ibi plenius.d.Alex.sibi ꝯtrarius in pe.
31 ꝛ vlt.col.ꝛ idem do.Alex.hic.Adde † qđ etiā vȝ talis snia cō
demno te in centum nisi intra decē dies probaueris te soluisse
ita signāter tenēt Spe.ꝛ Jo.an.in tit.de sen.§.species.in vers.
qđ si iudex precepit.q̄uis ſm eos tutius sit illud tps expecta
re p c.suborta.extra eo.de re iud. Quid tenendū teneo primā
sniam Bar.ꝛ sequaciū p superius adducta q̄ etiā alias sum
sequutus.Nec obst.fundamentū tenētiū ꝯriū, precipue Alex.
ꝙ talis snia dicat̄ lata ꝯ ius litigatoris:ergo vȝ lȝ ita ferri nō
debuerit.qꝛ dico ꝙ imo est lata ꝯ ius legis ex quo est incerta.ꝛ
lata sub conditione incerta relata ad futuras pbationes que
non possunt fieri post sniam latā.Imo nec post conclusionem
in causa l.peremptorias.C.sen.rescin.nō pos.ꝛ c. pastoralis.de
excep.Nec possunt tales probatiōes verificari incōtinēti post
32 sniaȝ latā:ergo snia est nulla.d.l.cū iudex.cum glos. ❡† Circa
cautelā Bar.pro iudicib⁹ imperitis vel assessorib⁹ qui habēt
breuē terminū ad iudicādū ꝙ cōdemnēt reū si est pbatū alias
cum absoluant. ꝛ ita etiā tenent alij hic,ꝛ Bal.in c. qđ ad con
sultationē.in iiij.col.extra eo.ꝛ in addi. Spe.in tit. de sen. pla.
in.iiij.col.ꝛ notabiliter in d.l. cū iudex.C.de sent. ꝛ in l.perem
ptorias.in v.co.C.sen.rescin.nō pos.ꝛ in l.ab eo.i vlt. col. quo
mo.ꝛ quan.iud. Ang. in l. nō quemadmodū. ff. de iudi. ꝛ in l.
iudex postea q̄.j.eo.Ista cautela esset vtilis ad euadēdū decre
tū ducale disponēs ꝙ iudex teneat̄ pronunciare diffinitiue in
tra quadraginta dies sub pena centū aureorū. Sȝ aduerte qꝛ
Bal.in l.si de meis,alias incipit idē pōpo.§.ex cōpromisso. ff.
de arbit.No.ex illo tex.ꝙ iudex excusat̄ ꝛ silr arbiter a pnūtiā
do qñ nō liquet eis de meritis cause:nec tunc arctant̄ per ter
minū statuti vel pacti ad aliquā penā si nō pronuntiēt. Facit
qđ not.idē Bal.in l.si ideo p illum tex.C.de his quib. vt indig.
dicit excusari iudices si non potuerūt ferre sniam intra tps sta
tuti,prout etiam dicit tenere Cy.in l.j.C.qui acc.non pos. vbi
33 etiam per Bal.in antepe.col. ❡† Aliā notabilē cautelā tra
dit Inno.in c.j.de confir.vti.vel inuti.quam sequuntur Ang.
Imo.Raph.cu.ꝛ d.Alex.hic, quod iudex absoluat reum con
uentū nō diffinitiue sed ab obseruatione iudicij adiecta causa
qꝛ sibi nō liquet de causa.l.properādum.§. finautē ex gestis.ꝛ
§.si quidem. ꝛ ibi Bar.in iij.oppo.ff.de iudi.ꝛ ibi Bar.decla
rat quomodo nō possit liquere de causa.ꝛ idē Bar.in l.admo

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

nēdi.in iij.col.ff.de iureiu.z in l.si de meis.§.si. ff.de arbi. z ista cautela est magis in cōmuni obseruātia licet oēs sequātur istā cautelā cōtro eā adduco illud qđ no. Bar. in l.dicere, per illū tex.ff.de arbi.z in l.generali per illum tex.no.C. de de. libi.r.in quib⁹ locis no.Bar.q̄ iudices vel arbitri seu arbitratores q̄ debent in forma statutorū terminare causas intra tres mēses sub certa pena certe si absoluūt partes ab instantia iudicij ita vt quilibet remanet in suo statu nō satisfaciūt statuto nec euadūt penā statuti. Quia lz per absolutionē ab obseruatiōe iudicij instātia rescindat cū nō diffinit causa nec terminat diffinitiue vt vult statutū. z ita etiā tenet Bal.in l.iusiurandū z ad pe cunias.§.si.vbi limitat.ff.de iureiu.d.Alex. ℈.in rub.in ij. col. z in cōsi.lij.vo. inci.visis.actis cause.in ij.co.Lu.ro.in l.j.ad si.
34 ℈.eod. ¶ † Tertio querit Bar.si iudex in sententia dicat cōdēno si est pbatū z p̄o parte sit pbatū p̄o parte non tenet qđ nihil valet snia ex quo nō reperit super toto pnūciatū. z nō dz addere z in eo q̄ nō est pbatū absoluo. Si aūt iudex in snia diceret condemno si est pbatū. z si nō pbatū absoluo z reperit p̄o parte pbatū p parte nō tunc valet snia. q̄ intelligit si.i. quatenus est probatum.l.fitchus qui meus erit. ff. de leg.j. Cū Bar. tenēt alij hic. z Bal.in c.q̄ ad cōsultationē.i ij.co.extra eo limitat conclusionē Bar. procedere in snia lata sup principali sec⁹ si sit lata sup accessorijs puta super expēsis tunc valebit lz nō reperiat sup toto pnūciatum fm Bal. z Sal. in l.ij. C.de sentē.que sine cer.quāti.p tex.in l. fi.C. quādo.puo.nō est nec.in ver.lz minus cōdēnauerit q̄ debuerat. z loquit in summ⁹ litis refert z simplr sequit Ra.cu.hic i fi. Sz Jmo. z do. Alex.hic tenēt contrarium. z respondet ad d.l.si.altero de quatuor modis vt hic p eos. z p certo tex.in illa.l.fi.non bene probat quin cōdēnauerit in totū in expēsis: sed in min⁹ cōdemnauerit q̄ actor petijsset vel forte probasset. Subdit successiue
35 Bar. q̄ p̄dicta cōditio † si est probatū intelligitur de legitima pbatione p l.hec cōditio filie mee.in pnn.ff.de condi. z demō. vbi in simili illa conditio si nupserit intelligit de legitimis nuptijs. Melⁱ i spē facit tex.in l.lucij. vbi est melior tex.de iure ff.e. de codi. z demō. z ideo si esset probatū solum per vnū testē re⁹ censet ēt absolutus patet. propter inopiā probationis deuenitur ad iuramentū in supplementū probationis.l.admonēdi. de iureiu. z in l.bonefidei. C. de reb. cred. c. fi. de iureiu. z cum Bar. trāseunt alij hic. idē tenēt Bald. z Sal. in d.l.ij. C. de sen. que si cer. quant. z Bal. in d.c. quod ad consultationē. in vj. col. Cōfirmatur q̄ ista cōditio si probatū est debet impleri in forma specifica. z sic p̄opie z stricte. l. qui heredi. l. meus⁹. ff. de cōdi. z demō. ergo in vera p̄opria probatione. d.l. lucius. Jtez intelligitur de plena probatione z non de semiplena. turria gl. in cle. constitutionem. in verb. fides. de elec. Beml. in c. in ver. ti.
36 eo.ti. de elec. in vj. † Jmo fortius qñ fit mētio de probatiōe sub cōditione non potest deferri iuramētū in supplemētum probationis fm Bar. z Sal. in d.l. in bone fide. C. de reb. credi. dix: in d.l. admonēdi. q̄ iuramentū in supplemētū nō est probatio. ſz quasi probatio seu loco probationis. vt est gl. no. inc. si q⁹ feudum. in ver. absoluendus. z ibi Bar. eam no. z reputat eā mēti tenendā si de inuest. inter. do. z vas. lis. quaē. Bal. in c. sacramentum. in pnn. de cōsue. recti feudi. z latius in c.j. §. quēticus las. de pac. iur. fir. ¶ Ultimo. an z qñ valeat sententia incerta distinguit Bar. z hic p eū. z plenius idē Bar. in l. ij. C. de sen.
37 ten. que sine cer. quant. † Adde in primo mēbro inquātū tenet q̄ in iudicijs vniuersalibus z generalibus valet sentētia incerta. que postea in execution certificabit cōz iudice qui habebit exequi. idem gl. z Bar. in d.l.ij. C. de sen. que sine cer. quā. z gl. in l.j. in pnn. gl. magna. ff. de eden. z ibi Bal. Ange. Raph. Ful. z d. Ale. ibi reprehendunt Bar. ibidem sibi contrarium, qui constituit differētiam inter iudicia generalia z vniuersalia. Et vult q̄ in iudicijs generalibus debeāt fieri pbationes specifice qualitate z quātitate rerum administratarū vt possit postea ferri snia certa: lz secus si in vniuersalibus. Et ita etiam tz Spe. in tit. de act. z peti. §. sequit. in verſic. difert añ. d. Aut. de bu. in c.ij. de libel. obla. Sed illa differentia cōmuniter reprehēditur: q̄ videt eadē ratio in vtrobiq; put tenet Bar. met. hic, z ita etiā reprehendit d. Ale. hic z in consi. clxxvj.ij. vo. q̄ inc. in causa lite vertente inter. B. in ij. co. z ita etiā tenet Bal. i repetitione perusina. l. edita. C. de eden. in xvij. col. in ver. sed nunquid idem in actione gñalis z ibidē Sal. ¶ Ultra Bar. z scribentes adde alitz casum † quando esset incertitudo temporis
38 q̄ iudex in sententia diceret de porro vel bannito. Titiū ad tempus z non dixit ad quantū tēpus nō vitiaretur sententia quia dicēdo simpliciter ad tempus intelligitur relegasse ad decennium: sic tempus declarat per legē. tex. est valde singularis. in l. siue p̄o finito. ff. de pemis. z ibi dicit Bar. qđ ille est notabilis z singularis tex. z qđ forte nō reperies sibi cōcordātem idē q̄ ille tex. non sit alibi in iure dicit alibi Sal. in l.j. post prin. C. de postu. z in c.j. de transla. p̄e. z in c. ex literis. in vij. co. de consti. z ibidē do. Ant. de bu. Jo. de imo. z Beml. Et ibidē Bal. assi-
39 gnat rationē illius tex. q̄ † decēnū intra breue tps z longissimum tz mediū. vt nec intelligatur de momento. nec etiā de infinito q̄ extremitates sunt euitāde. z media via eligenda. Eandē rationē ad illū tex. assignat idē Bald. in l. muneribus. C. de decu. li. r. z per illū tex. infert signanter. Bal. in d.c. ex literis. in vij. col. Quod si apparet instr⁹ feudi vel emphyteusis sub hoc
40 termino ad tps intelligeretur ad decēnū qđ valde no. † Alibi tñ habes q̄ tēpus absolute positū ponitur p̄o anno. z tēp⁹ in plurali numero p̄o biennio. z dimidiū tēporis p̄o ter mēsibus. l. vsure. cum gl. z ibi Bal. ita no. C. de vsur. Jtē limita doctrinā Bar. p̄cedere in principali sec⁹ in accessorijs vt in fructib⁹ in dannis in interesse. z in expensis. Unde valet cōdēnatio expensarū incerta etiā sine reseruatiōe taxationis. si iudex simpliciter dicat cōdēno Titium in expēsis. sine alia taxatiōe z sine reseruatione taxatiōis valet z tenet. Jta singulariter tz Bar. in l. terminato. in j.q.C. fructi. z lit. expē. Quāuis dicat cōem esse practicā q̄ iudex reseruet sibi taxationē illarū expēsarum z ibi Bal. tenet generaliter idē esse in oibus accessorijs. Sed aliter tenet do. Abb. in c.j. in vij. co. ad fi. z seq. de sequest. pos. z fructuū. de quo etiā vide Bal. in addi. Spe. in tit. de sen. p̄ola. in xiij. col. per Ang. in l. si homo. j. c. Jnn. z alios in c. finem litibus. de dolo z contumacia.

1 ☞ Miles armate militie habet priuilegiū vt condēnatus simpliciter vel etiaz in solidum non exigatur vltra quam facere possit cui miles non possit renunciare.

2 Relatiuum qui, positum sine culpa stat restrictiue.

3 Que dicuntur in militibus armatis milite non habent locum in militibus nostri temporis auratis qui non sunt bellatores.

4 Sicut milites bellatores de iure tolqueri non possunt etiam precedentibus legitimis iudicijs ita nec milites aurati.

5 Non valet statutum vel consuetudo in contrarium quod milites possint torqueri.

6 Doctores z aduocati gaudent priuilegijs militum. z num. 9.

7 Miles an habeat priuilegium huius legis quando contrahit domi vel vagando.

8 Validum est arg. de vltimis voluntatibus ad contractus.

9 Miles missus ignominiose a militia perdit priuilegium.

10 Milites etiam nostri temporis z doctores z aduocati non possunt capi p̄o debito ciuili.

11 Priuilegium nostri tex. hauet locum etiam in milite celestis militie z in clerico.

12 De iure canonico clerici cedunt bonis sicut laici z eorū bona insolutuz capiuntur nisi opponant exceptionē quod nō tenentur vltra quam facere possunt.

13 In clerico presumitur ignorantia iuris nec excusatur propter iuris ignorantiam.

14 In exorbitantibus licita ex extentio de milite armate militie ad celestem.

15 Sicut miles non potest donare aut in testamento relinquere cōcubine vel meretrici z si donat vel reliquat nihil valet idē est in aduocato in quolibet clerico z doctore.

16 Priuat⁹ pōt donare z legare cōcubine z meretrici z cuicūq; mulieri in qua turpis sit suspicio z etiam instituere heredem.

17 Meretrix z quelibet mulier impudica habet testamenti factionem actiuam z passiuam.

18 Dictio nec est implicatiua.

19 In militibus maior honestas requiritur.

MIles. Cōtra militem armate militie nō fit executio iudicati vltra q̄ facere possit. h. d.

1 ¶ † Nota primo ex isto tex. q̄ miles armate militie hz priuilegiuz vt cōdemnat⁹ simpliciter vel etiaz in solidū nō exigat vltra q̄ facere possit. Et lz Bar. in suo summario appellet istud būficiū. z etiā in ij. q. tū nō est pprie būficiū in spē sed potius priuilegiū. put tz ipse Bart. melⁱ q̄ hic in l.j. in vlt. co. in pe. C. de iur. z fac. igno. Quia priuilegiū proprie di priuans legē. ij. dis. in c. priuilegia. z alⁱs plene examinat. in l. fin. ff. de consti. pnn. z Bar. met. hic in. j. q. postea appellat priuilegiū. ita etiā appellat. gl. j. hic. Adde q̄ hmōi priuilegio nō posset miles pronūciare, eo q̄ est inductū nō ratiōe obligatiōis vel cōtractⁱ sed, est indultum ratione persone. Jta alibi examinat z concludet. d. Alex. in l. alia. §. elegāter in pe. col. ff. so. ma. allegat Jo. in c. Oldradus. de solu. z quosdam alios doc. antiquos ibi per eū relatos. Jtē pondera q̄ iste tex. loquitur solū in milite armate militie cū dicat miles qui sub armis
2 † illud relatiuū qui positum sine copula stat restrictiue. i. ea tamē adiecto. ff. de le. ij. Bar. in l. omnes populi. in j. co. ff. de iu. z iur. in l. cūctos populos. in j. col. z vtrobiq; dixi. C. de fi-

sau. ec.

san.eccl.ex quo sequit᷑ q̄ iste tex.nō habet locū in militibus no
stris tēporis auratis,qui nō sunt bellatores nec vacāt armis,
sed tota die stāt in plateis.ꝛ ita tȝ Raph.cu.hic.facit:q᷑ †gene
3 raliter in omni materia ea que dicunt᷑ in militib᷒ armate mili-
tie nō habent locū in militibus nostri tēporis auratis, qui nō
sunt bellatores fm Cy.ꝛ alios in l.j.in vj.q. C.de iu.ꝛ fa. igno.ꝛ
late.d.Alex.alios oēs cumulate refert.in l.cēturio.in viij. coll.
ꝛ seq.ff.de vul.ꝛ pup.†Nisi in vno casu:q᷑ sicut milites bellato
4 res de iure torqueri nō possunt etiā ꝑcedētib᷒ legitimis indi-
ciis.l.milites.C.de quest.ꝛ l.desertorē.§.j.ī ver.nec retorquent᷑.
ff.de re mili.ita nec milites aurati nostri temporis:eo q᷑ ratio
istius priuilegij non fuit exercitiū militare,sed quedā dignitas
vel nobilis fm Cy.in l.diuo marco.C.de questi.Ita in specie te
net expresse Sal.in.l.j.in vlt.col.C.de iur.ꝛ fac.Juno.ꝛ Alex.in
d.l.centurio.in ix.col.idē etiam tenuit Bart.in d.l.miles. C.de
quest.Ubi dicit se alias dixisse de facto,quidā fuerat potestas
q̄ erat miles aurat᷒,ꝛ de quibusdā delictis erāt indicia cōtra
eū,syndici deputati ad eū syndicādū volebāt eū retorquere.dt
Bar.se dixisse q̄ de iure nō poterāt per illū text.imo fortius ꝛ
5 singulari᷒ †nō valet cōsuetudo vel statutū in cōtrariū q̄ mili-
tes possint torqueri.ita sin.no.Bar.ī l.oēs iudices.ꝑ illuȝ tex.
est.C.de decur.lib.x. ¶ Secūdo ꝑ illū tex.inductū,vt ś.dixi in
ferri q̄ iste tex.nō habeat locū in militib᷒ legalib᷒ ꝛ sic ī docto
6 ribus vel aduocatis.†Cōtrarium tñ tenet gl.hic, vbi dicetur.
¶ Gl.j.in verb.armata.ista gl.ponit duas limitatiōes ad istū
7 tex.Prima q̄ †miles hȝ priuilegiū hui᷒.l.qñ cōtraxit existēs ī
castris.sec᷒ si cōtraxit domi,aut vagādo per tex.in §.j.insti.de
8 mili.testa.Adde q̄d ille.§.primus pōt forti᷒ induci,† arguēdo
de vltimis volūtatib᷒ ad contractus q̄d argumētū est validū.
l.seruū filij.§.euȝ qui chirographū.ꝛ l.que delegato. ff.de le.g.j.
Sȝ miles in testādo nō gaudet priuilegijs militū, nisi testū fa
ciat in castris in expeditiōe militari occupat᷒. vt dicit tex.ibi
ergo idē in ꝑposito in cōtractu nō dȝ habere istud priuilegiū
nisi ꝯtrahat in castris.Istā limitationē expsse sequit᷑ Bar. hic
sed tā impugnāt ꝛ bene Raph.cu.ꝛ latius.d.Pe. de beru. hic
q᷑ fm Raph.nō est curādū an milites ꝯtraxerint in castris an
alibi,ꝛ an tēpore cōdēnationis essent in castris vel alibi.ꝛ sic
in armis vel nō,nihil tñ in specie allegat ꝛ mihi placet ꝑ istuȝ
tex.q̄ generaliter loquit᷑ nec ei est aliqua lex ꝑpter q̄ debeat sic
restringi.Itē si iste tex.restringeret᷑ vt solū ꝓcedat qñ miles cō
traxit in castris,nō bñ extēderet᷑ ad aduocatum ꝛ clericū ꝑut
gl.sequens ꝛ doc.cōiter tenēt:q᷑ nō caderet qualitas termino
rū.Nec ob.tex.in d.§.j.insti.de mili.test.allegat᷒ ꝑ gl.q᷑ ille tex.
in vno facit cōtra gl.dū dicit q̄ filiusfa.miles etiam domi eius
retinet priuilegiū testādi.Nec obstat illud q̄ ibi dicitur q̄ mi-
les domi existēs nō pōt testari sine solēnitate testiū ꝛ sic iuris
cōis.Or rñdeo q̄d alia rō reformat pactū. ꝑut dicit tex.in l.in
terpositas.C.de trāsac.nā domi existēs pt habere copiā testiū
quā nō pōt habere in ꝓcinctu armorū.l.miles.C.de testa.mi.ȝ
in casu nostro miles hȝ priuilegiū nō ex eo q᷑ sit actualiter in
armis ꝛ sic in actu bellādi,sed q᷑ est miles stipēdiatus armate
9 militie,vt dicit tex.†Secunda fallentia gl.est plana q̄ iste tex.
nō ꝓcedit in milite misso a militia ignominiose, q᷑ lusit arma.
arg.l.testamēta eorū.ff.de test.mili.alle.in gl. ¶ Gl.in verbo fa
cere potest.diuiditur in tres partes.In prima declarādo tex.
respondet tacite questioni,ꝛ bene. In secunda extendit istum
text.ad aduocatos per tria fundamēta. In tertia querit quid
in militib᷒ celestis militie.In quarta allegat vnā cōcordātiaȝ
ad tex.scda ibi.idē in patrono. Tertia ibi,q̄d in milite celestis
militia.Quarta ꝛ vlt.est ibi,ꝛ facit.C.de exe.rei iu. ¶ In secū-
da parte gl.habes extensionē ad istū tex.q̄ priuilegium huius
legis habeat locū etiā in militib᷒ legalis militie,ꝛ sic in aduo-
catis,ꝛ tex.alibi appellat literatā militiā ī l.ꝑrimos. C.de ꝑri.
sacro.scrini.li.xij. Istā gl.tenēt Bar.ꝛ cōiter alij.solus Alb.te
net cōtrariū,dicēs magnū verbum ad practicā,q̄d istud de ad
uocato nō seruaret᷑ de facto:q᷑ tex.solū loquit᷑ de milite arma-
te militie. Breuiter tene cū ista gl.cōiter approbata q̄ priuile
gia cōcessa militib᷒ armate militie.extendunt᷑ ad milites lega-
lis militie,ꝛ sic ad aduocatos,vt est no.gl.in l.j.§.est ꝛ alius. in
ver.cepit.ff.si q̄s a parē.fue.ma.ꝛ ibi Bart.nisi sint priuilegia
cōcessa militib᷒ ꝑpter ꝑsumptā ignorātiā iuris , q̄ nō cadit in
aduocatis.l.ij.§.serui᷒ aūt sulpicius.ff.de orig.iur.ꝛ l.professio.
C.de mune.patrimo.li.x.Istā extēsionē etiam tenēt Cy. ꝛ Sa-
li.in l.j.ś.de iur.ꝛ fac.ign.ꝛ d.Alexā.hic. Ideo sicut milites de
iure torqueri nō possunt etiā ꝑcedētibus legitimis iudicijs,vt
dixi.ś.in text.idē in aduocato fm Cy. in l.milites. C. de questi.
Bar.in l.j.ꝑ illū tex.C.de aduo.diuer.iudi. Raph. Ful. in cōsi.
10 xxj.inci.in cā inquisitionis formate.ad fi.†Itē sicut milites nō
possunt ꝑsonaliter capi pro debito ciuili,fm Bal.in l.fi.C.qui
bo.cede.pos.tenet etiaȝ ꝓcedere in militibus nostri temporis.

eodē modo aduocatus vel doctor nō pōt ꝑ debito priuato ca
pi vt ex tex.in l.medicos. C.de profes.medi.li.x.no. Bart.in.l.
si libert᷒.ff.de in ius vo. ¶ In.iij.parte gl.ibi.rñdeq̄ ideo mul-
11 to magis.habes fm extēsionē † q̄ ꝑ priuilegiū huius.l.habes ēt
locū in milite celestis militie:ꝛ sic in clerico multo magis ꝛ sic
cleric᷒ cōdēnat᷒ hȝ priuilegiū,vt nō possit exigi vltra q̄ face-
re possit deducto ne egeat.Cū ista gl.trāseūt Rich.mal. Bar.
ꝛ magis cōiter alij,ꝛ dicit Ang q̄ ista opi.est equa,q᷑ nō dȝ da
ri occasio vt clerici auocent᷑ a diuinis.Adde q̄ idē tȝ.do.Abb.
in.c.j.de cleri.egro.Pe.de anc.ꝛ Jo.de imo.in.c.odoar.de so.
Jo.de imo.in.l.si vero.§.viro.ff.so.ma.cōtrarium tenent Old.
laudē.Alb.de ro.ꝛ Pau.de ca.hic.Et d̄t Pau.de ca.se crede-
re q̄ ista gl.nō seruaret᷑ de facto:q᷑ etiā canon.in clericis vꝫ vel
12 le ꝯriū.cum etiā de iure cano.†cedāt bonis sicut ꝛ laici,ꝛ eorū
bona insolidū capiunt᷑,vt in.d.c.Odoard᷒.ꝛ in.c.ꝑuenit de fi-
deius.q̄d nō eēt si haberet istd̄ priuilegiū ne possint exigi vltra
q̄ facere possunt. Sed ad.d.c.odoar.respōdet Ray.Ang.imo.
Rap.cu.ꝛ.d.Ale.hic.ꝛ Jo.de imo.in.d.l.si vero.§.de viro.quod
ibi istud priuilegiū nō fuit oppositū q̄ clericus nō teneret᷑ vl-
tra q̄ facere possit:iō fuit opus cessiōe bonorū. Sȝ certe istud
13 nō est verisimile q̄ nō opposuerit †cū in clerico nō ꝑsumat᷑ igno
rātia iuris nec excuset᷑ ꝑpter iuris ignorātiā,vt est gl.in.l.repe
tita in verb.peritos.C.de epis.ꝛ cle. Alio mō ꝛ melius respon-
dēt.d.Pe.de beru.hic.ꝛ Pe.de anc.ꝛ Imo.in.d.c. Odoardus.
q̄d imo ille tex.facit ꝑ opi.gl.ꝛ Bar.q᷑ tex.ibi non facit mentio
nem de cessione bonorū ꝛ reprehēdit᷑ ibi iudex qui excōicauit
clericū impotentē ad soluēdū,ꝛ mādatur q̄ dictā excōicationē
reuocet. Tene cū ista gl.cui addo aliā gl.in.c.studeat.in glo.fi.
l.dist.idē tenēt Jo.de imo. ꝛ Gemi.in.c.si ꝑpter tua debita.in
j.no.de rescrip.in.vj.ꝛ in.c.si tibi cōcesso de ꝑben.ī.vj.lȝ illi duo
tex.videant᷑ ꝑbare ꝯtrariū q̄ imo cleric᷒ teneat᷑ soluere sua de-
bita nulla habita ratione ne egeat. Sed rñde fm Gemi.in.d.c.
si ꝑpter tua debita.q̄ ibi illud disponitur nō ex necessitate,sed
potius propter honestatē ne ecclesia de honestet᷑ apud vulga
res si debita sua nō solueret:nec ibi dicit᷑ q̄ nō sit habēda ratio
ne egeat ꝛ q̄d clerici non gaudeāt isto priuilegio vt non possint
14 exigi vltra q̄ facere possint.†Cōfirmatur q᷑ in exorbitātibus
licita est extensio de milite armate militie ad militē celestis.vt
est gl.no.in.l.stipēdia.C.de exe.rei iu.ꝛ in glo.in.l.si vt ꝓponis.
C.de rei vēd.ꝛ est tex.in.c.degradatio.§.j.ꝛ ibi Gemi. ad hoc
no.de pen.in.vj.Ultimo dicit Bar.istā gl.esse signādā ꝛ tenen-
dā menti dum equiparat istas tres militias.s.armate militie,
legatis ꝛ celestis.Nā facit ad questionē disputatā ꝑ Richar.
15 malū †quod sicut miles nō potest donare,aut in testamēto re-
linquere concubine:vel meretrici,aut focarie,ꝛ si donet vel re-
linquat nihil valet,vt.l.ij.C.de do.inter vi.ꝛ vxo.ꝛ.l.miles ita.
§.mulier.ff.de tes.mi.idē sit in clerico ꝛ ī aduocato, lȝ aliud sit
in alio priuato.l.affectiones.ff.de do.ꝛ idē in clerico quod non
possit donare vel relinquere cōcubine aut meretrici:tȝ Bar.ī
in.d.affectiōis.vbi istud ḡnaliter intelligit in quolibet clerico.
ꝛ Bar.in.d.l.ij.C.de do.inter vi.ꝛ vxo.ꝛ in.l.mulierem.ff.de his
q̄ vt indi.ꝛ.l. miles ita.§.mulier.Jo.an.in regula sine culpa in
vj col.in mercur.de reg.iur.in.vj.ꝛ in.c.de his.in vlti.col.de se
pul.d.Abb.in.c.j.de cleri egro. Ang.in consi.clxxj.inci.super
puncto predicto Et quod idem etiam sit in aduocato ꝛ docto
16 re tenet etiam Jo.an.in.d.c.de his.de sepultu. ¶ †In priuato
autem planum esse videtur quod possit donare ꝛ legare pro-
prie concubine,ꝛ meretrici, ꝛ alij mulieri in qua turpis sit su-
spitio.per.d.l.affectionis.ff.de donat.ꝛ,in legato est expressum
in.l. qui concubinam,ꝛ in.l.item legato.§.parui.ff. de lega.iij.
ꝛ ita tenent gl.Bar.Bal.ꝛ alij in.d.l.miles ita.§.mulier.Lud.
roma.in consi.xliij.quod incipit ad primum quesitum breuiter
dicendum est.Franciscus in quarto dubio.Per ista alias ꝯsu
lui in ciuitate Ferrarie in quodā testatore mutinēsi q̄d potuit
instituere heredem vniuersalem mulierem impudicam:ꝛ inho
neste vite quam lōgo tempore in eius contubernio tenuit.ꝛ vl
tra predicta adducebam alium tex.in.§.j.in verb.a quodā cō-
iuncto.in aut.quibus mo.nat.effi.legi.colla.vj.quem text.ibi
no. Ang.ꝛ dicit esse casum expressum quod coniunctus potest
in testamēto relinquere meretrici sibi cōiūcte omnia bona sua.
17 Scdo cōfirmabam:†q̄ etiā meretrix,ꝛ quilibet mulier impu-
dica habet testamēti factionē actiuā,ꝛ sic pōt facere testamē-
tū,fm Bal.in.l.j.C.de cōd.ob.tur.cau.ꝛ in.c.cū decoreȝ de vita
honesta.cle.ergo fortius debet habere testamenti factionē pas
siuā,ꝛ sic dȝ posse heres vniuersaliter institui.§.testamēti autē
factionē.insti.de her.quali.ꝛ diffe.Tertio q᷑ certe sunt persone
ꝑhibite heredes institui enumerate ꝑ gl. magistra.in.§.legari.
insti.de leg.inter quas non reperitur inumerata mulier impu-
dica vel inhoneste vite.In cōtrariū tamē fortiter stringit text.
in.d.l.miles ita.§.mulier.q̄ d̄t q̄ mulier in qua turpis suspitio.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

18 cadere pôt: nec ex teſtô militis aliqd capere pôt illa dictio nec q̄ eſt implicatiua.l.ſacra loca.§.pe.cū gl.ff.de diui.& l.nec anus. cum gl.C.de emāci.lib.& l.nec nos.cū glo.C.de cap.ergo implicat q nec ex teſtô militis nec alteri⁹ cuiuſq; poſſit talis mulier capere. Rñde q ille tex.debet intelligi in mulieribus impudicis cū quib⁹ cōmittit̃ adulteriū, inceſtus, vel ſtuprū. & ſic eorū coitus eſt a lege ciuili ꝓhibitus. Et iſti nec ex teſtô pagani nec ex teſtô militis poſſunt aliquid habere .ita ꝓcedit ille tex. Secus eſt in aliis mulierib⁹ impudicis vt in meretricibus cōcubinis & ſimilib⁹ quorū coit⁹ nō eſt ꝓhibit⁹ a lege ciuili, qꝛ a priuatis pſonis pôt eis relinq in vltima voluntate & inter viuos,
19 ſ3 nō a militib⁹ p iura allegata† qꝛ in militib⁹ maior honeſtas regrit̃ q̄ in aliis pſonis priuatis, ſm Bal.& Ang. in d.l. miles ita.§.j. Jtē qꝛ fauore publico p leges ſpāliter fuit interdictum militib⁹ ne mulierib⁹ impudicis poſſint relinquere, ne p eas p priis bonis expolient̃. ſec⁹ in priuatis pſonis, & ita illā implicatiuā nec intelligit notabiliter & declarat Rap.cu.ibi idē etiā tenet Bal.in cōſi.cccclvij.v.partis.inc. ad euidentiam premitto. q cōcubinat⁹ vbi omnino videas, & ita videt̃ neceſſario intelligēd⁹ ille tex. ꝑpter alia iura ſupius allegata. Et iſta eſt tutior rñſio, quam intellige q nec ex teſtô nec ex donatione inter viuos, nec cā mortis nec alio titulo poſſunt capere tūc tex.dicat q nec ex teſtamēto militis: ergo nec ex teſtamēto alterius.

1 ☞ Snīa intelligit̃ ſm naturā cauſe ſeu obligationis prime ſup qua eſt lata, ſiue ſnīa ferat̃ ſimplr, ſiue alternatiue. & nu. 4.
2 Uerbum reſpiciens plura determinabilia, debet ea determinare prout nature vniuſcuiuſq; conuenit.
3 Quando duo vocabula tendunt ad determinationez eiuſdez verbi, debent intelligi vt pariformiter determinent.
4 Una determinatio reſpiciens plura determinabilia debet illa equaliter determinare.
5 Que differē. ſit inter ſtiplōnē alternatiuā & ſnīam alternatiuā.
6 Sententie & ſtipulationes equiparantur.
7 Sententia ſicut iudicium confertur in inuitum.
8 In ſtip. alternatiua vtrūq; eſt i oblōne tn̄ electio eſt dbitoris.
9 In ſententia alternatiua ſi ſeruus moreretur intra tēpus iudicati indultum ad ſoluendum ſine culpa & mora domini, dominus liberabitur etiam ab obligatione quantitatis.
10 Stipulatio cōuentionalis intelligitur ſm formam verborum & non ſcdm naturaz actionis noxalis ſuper qua interponitur.
11 Qualiter intelligatur regula qd ſtipulatio interpoſita ſuper aliquo actu vel in aliquo actu intelligatur ſecundum naturaz illius actus ſuper quo interponitur.

Decem. Qñ vnū eſt in obligatiōe, & aliud in ſolutiōe illud ſolū peti pôt qd eſt in obligatione: ſ3 in obligatione alternatiua vtrūq; peti pôt. h.d. ſm Bar. Ang. & Jmo. vel ſic pprius ad corticē vborū ex mēte. Pau. de ca. Si debitū noxaliter in ſnīaz deducat̃, quātitas eſt in obligatione ſicut in pria actiōe & noxe deditio eſt i ſolōne: iō nō pt agi nec peti executio niſi quātitatis, ſi aūt in ſtiplōne vtrūq; deducat̃ vtrūq; eſt alternatiue petendū. h.d. Uel ſic & notabilius ſcdm Rap.cu. Snīa itelligit̃ ſm naturā cāe, ſtipulatio vo ſm formā vborū. h.d. notablr. Et dt Raph.cu. q nō meminit vidiſſe meliorē tex. i corpore iuris. q̄ ſic iſte, q̄uis ad hoc ñ ſoleat cōiter allegari. diuidit̃ magiſtralr in tres ptes. In pria ponit̃ dictuz. in ſnia noxali alternatiua cū eius ratiōe. In ſcda ponit̃ dictuz cōtrariū in ſtipulatione noxali alternatiua. In tertia aſſignat̃ notabilis ratio diuerſitatis inter iſtos duos caſus cōtrarios vſq; ad fi. q̄ rationē diuerſitatis breui⁹ declarat Bart, hic, in §.q. ſecūda ibi, ſ3 is qui ſtipulat⁹ eſt decē. tertia & vltima eſt ibi qꝛ in ſtipulatiōe ſingule partes. & iſte.§. eſt fundamētalia & no-
3 tabilis ad multa que ſtatim.j. ſubiiciā. ¶ †No. primo ex iſto.§. q ſnīa intelligit̃ ſm naturā cāe ſeu obligatiōis prime ſup qua eſt lata ſiue ſnīa ferat̃ ſimplr ſeu ēt alternatiue. ita eſt tex. ſolennis hic. Cōtra iſtud opp. Bar. de l. Paul⁹. ij. j. eo. & l.j. C. ſi plures vna ſnīa. vbi verba ſnīa non intelligunt̃ ſm naturā cauſe. & ſic obligatiōis deducte in iudiciū, ſed ſm ſignificationē verborū ſnīe. Nā ibi egi cōtra duos vel plures obligatos inſolidum iudex eos ſimpliciter cōdēnauit nō cēſet̃ quēlibet inſolidū cōdēnaſſet prout erat eorū obligatio, ſ3 in viriles, & ſic quēlibet p parte put vba ſnīe importāt. l.reos.§. cū in tabulis. ff. de duo. reis. & ſic ſnīa vr̃ proficere cōdēnatis q videt̃ eſſe cōtra regul. l. euidēter. ff. de excep. rei iu. de qua glo. ibi oppo. & Bar. tāgit. Huic oppoſitiōi rñdet Bar. hic aliqualiter obſcure, & ſm. do. Alex. tenconice loquit̃, q hic lex diſponit circa officiū iudicis ſnīantis, & tūc vba ſnīe itelligunt̃ ſm diſpoſitionē legis & ſic ſ3 naturā obligationis declarate per legē, vt hic, iūcto tex. inſtit. de offi. iudi. in prin. Qñq; lex nō diſponit circa formā ſentētie. circa ipſam obligationē ſeu obligationis ſubſtātiam concedē do parti, legis vt pretoris beneficiū, vel ipſemet partes diſponūt. de primo eſt exēplū. Nā lex diſponit q plures fideiuſſores vni⁹ tutoris oēs de p ſe teneant̃ inſolidū, vt l. fi. ff. rē pupil. ſal. fo. vel ipſe partes diſponūt q qlibet teneat̃ in ſolidū, vt i duobus reis debēdi. in qbus partes egerūt q qlibet teneret̃ inſolidū, & tūc nō intelligit̃ ſm natura obligatiōis deducte in iudiciū, ſ3 ſm ppriā ſignificationē verborū, ſic in viriles, ita loquit̃ cōtrariū & reputat Bar. tenendū mēti. Et ſic vno vbo qñ lex diſponit circa officiū iudicātis, tūc verba ſnīe debent intelligi ſm diſpoſitionē legis vt hic. ſec⁹ qñ lex nō diſponit circa formā iudicādi, ſed de ipſa obligatione, vt in cōtrariis. Jſtā ſolu. ſequunt̃ Ang. Jmo. & d. Alex. hic, & dicit. d. Alex. q eſt notabiliſſima ſolutio. idē etiā dicit Bart. in l. paul⁹. j. eo. iſta ſolu. ſm Raph. cu. & d. Pe. de beru. nō eſt bona nec quo ad iſtū tex. nec quo ad ꝯtrariū. nā hic lex nō diſponit circa modū & formā ſententiandi nec circa officiū iudicis ſentētiantis, vt dicit Bar. imo iſta lex interpretat̃ ſnīam iudicis q iā iudicauit q intelligat̃ ꝯdēnaſſe in decē, nō aūt vt det ſeruū pro noxa. Et ſic iuriſcōſult⁹ hic interpretat̃ ſnīam iā latā ſm naturā cāe & ſic actionis intētate. Similr in l. cōtraria lex nō diſponit circa ſubſtātiā obligationis, vt dicit Bar. ſed interpretatur ſnīam tam latam. Nā ibi iuriſcōſultus fuit interrogat⁹ ſi plures tenebātur inſolidū & fuerūt ſimpliciter cōdemnati, an intelligant̃ cōdemnati inſolidū ſm naturam cauſe, & ſic obligationis prime, an vero pro parte, & ſic in viriles & ibi decidit̃ q in viriles ſ3 propriā ſignificationē verborū ſnīe. Sz tu aduerte q Bar. met videt̃ ſenſiſſe iſtā oppoſitionē q hic nō videbat̃ lex diſponere circa officiū iudicis ſentētiātis. Jdeo Bart. cū myſterio dixit vt hic iūcto tex. inſti. de offi. iudi. in prin. vbi lex expreſſe & ad literā diſpôit circa officiū iudicis, expſſe inſtruēdo qualr iudex debeat formare ſnīam in cā noxali, ſ3 in. l. cōtraria lex nihil diſponit circa officiū iudicis eū iſtruēdo. ſ3 circa obligationē. Alio ſcdo mō ad pncipale cōtrariū rñdet notabilr Pau. de ca. hic q in cōtrario q quilibet teneret̃ inſolidū, nō pueniebat ex natura actiōis & obligatiōis, ſ3 qꝛ ita expreſſe fuerat actum inter ptes, qd ſi nō fuiſſet actū qlibet teneret̃ pro parte tm̄. l. reos.§. cū in tabulis. ff. de duo. reis. Cū ergo i ſnia hoc nō fuerit actuz ceſſat rō q̄ erat in prima actione & obligatione, ſed hic q q̄titas tm̄ eſſet i obligatiōe pueniebat ex natura actiōis noxalis ideo ſnīa intelligit̃ ſm naturā cauſe & ſic obligationis. Jſta ſol. reprobat. d. Alex. & dt Pau. de caſt. ſomniaſſe: qꝛ. d. l. Paulus pôt generaliter intelligi, etiā qñ ex diſpōne legis plures erant obligati inſolidū, abſq; cōuētione, vel aliquo pacto partiū, vt in l. j. C. de cōd. ex le. q̄ lex nihil facit: qꝛ loqt̃ in fiſco. Tertio mō pôt rñderi ſm. d. Pet. de beru. q vtraq; deciſio tā legis noſtre q̄ legis cōtrarie fundatur ex regula. l. Arrianus. ff. de actio. & obli. & l. fauorabiles. ff. de reg. iur. qꝛ in fine cauſe & ſic ſententia fauorabiliores ſumus reis abſoluēdū. nā ibi plures fuerūt cōdemnati inſolidū vnde debemus facere interpretationē ſ3 propriā ſignificationē vborū ſnīe q intelligat̃ condēnatus qlibet pro parte & ſic in viriles, l3 antea teneret̃ inſolidū: qꝛ poterit dicere nō recedam⁹ a vbis ſnīe, hic aūt idē fauor rei ꝯdēnati ſuadet vt recedamus a ppria ſignificatione verborū & ſtemus nature actiōis & obligatiōis. Quia ſi ſtaremus ſignificatiōi vborū faceremus cōtra naturā obligatiōis & cōtra fauorē rei cōdēnati: ne ergo ſnīa q̄ eſt ſtricti iuris interpretet̃ ꝯ naturā prime obligationis & actiōis & cōtra fauorē rei cōdēnati interpretamur eaz ſm cauſaz prime obligatiōis. ita eſt tex. hic. ¶ Scdo diligēter no. ex eodē tex. bonā & vtilē regulam qd verbū cōdēnatus reſpiciēs duo terminabilia. ſ. decem & noxaz debere, nō determinat eam ſeruata equalitate, ſed ſm naturā vniuſcuiuſque determinabilis. Nam verbū condēno, reſpicit illa decē iure obligationis, & illud noxe debere, iure facultati ſoluendi q
2 bñ no. adde ad idem cōfirmandum † q verbum poſitum poſt plura dterminabilia ea debeat determinare put nature vniuſcuiuſq; cōuenit. tex. no. in c. cū dilectus. de conſue. & ibi. d. Ab. in ij. col. poſt Card. Flo. plurimū cōmendat illum tex. & dicit q eſt multū ſingularis & nunquaz tradendus obliuioni ſ ad interpretationē ſtatutorum ad idē text, no. in c. olim ex literis. & ibi do. Card. flo. ad hoc notat de reſcrip. & idē do. Car. flo. in c.
3 ab excōicato. eo. ti. de reſcri. ¶ † Et ſm iſtā regulā limita duas alias regulas. Una eſt quod quando duo vocabula tendūt ad determinationem eiuſdem verbi debent intelligi vt pariformiter determinent vt eſt tex. ſolēnis & expreſſus in l. fi. C. de ſent. inter. om. iud. quē text. Bart. ibi dicit eſſe ſingularem ſe neſcire alibi eum etiam reputat ſingu. Bald. in c. ſuper eo. ij. de appel.
4 ¶ † Secundo limita aliam regulam que habet quod vna determinatio reſpiciēs plura determinabilia d3 illa equaliter determinare. l. quāuis. & l. hereditatem. C. de impub. nā hoc iure in §. ſed ſi aliter. ff. de vulga. & pupilla. nam ſm Barto. ibi aliud procedit quando poteſt ea equaliter determinare: alias ſecus idem

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

idē etiā dicit Pau.de cast.in l.coheredi.§.qui discretas.in iij.
no.per illum tex.ꝛ ibidem et am Arc.in ij.no.ff.de vulg.ꝛ pu.
Ad predicta accedat qđ vult gl.in l.ij.ff.de offi.procō.ꝛ leg.ꝙ
idē verbū relatū ad duo quantū ad vnū stat ꝓprie quantū ad
aliud stat improprie.¶ Tertio no.ex tex.ꝙ cōdēnatus ad dā
dum decem aut seruuʒ pro noxa,nō pōt cōueniri ad seruū,nec
cōtra eū pōt peti executio pro seruo:qꝛ lʒ seruus ante sñiaʒ nō
erat in obligatiōe,ſʒ tm̄ in facultate soluēdi:tūc post sñiam vi-
debaꝭ ꝙ esset in obligatiōe ꝛ actione. Tū ꝯtriū decidit iste tex.
in hoc valde notabilis:qꝛ ista sñia intelligiꝭ ſm naturā,prie ob
ligatiōis vt tm̄ sit obligat⁹ ad decē ꝛ noxe deditio sit in facul-
tate soluēdi,ꝛ ista facultas soluēdi seruū ꝓ noxa:qꝛ cōpetit ex
legis dispositiōe,durat vsqʒ ad li.cōte.factā sup actiōi iudica-
ti ꝛ sic sup executiōe.l.itē veniūt.§.idē recte.ff.de pe.le.ꝛ gl.par
ua hic in ver.ex lege,ꝛ Bar.ꝛ idē Bar.notabilr.in l.j.§.fi.in fi.
ff.de pen.le.sec⁹ si facultas soluēdi cōpeteret ex dispōne hoīs
tūc nō durat vsqʒ ad litis cōte.factā in cā principali,vt est tex.
reputatus sing.in l.si quis stipulatus fuerit.ꝛ.in mille.in prin.
ff.de so.qꝛ mitius agiꝭ cū.l.ꝙ cū hoīe.gl.ī l.celsus.in prin.ff.de
arbi.ꝛ ꝓ hoc.d.Bar.in d.§.idē recte se dixisse.in q.de facto q-
dā tenebaꝭ alicui dare cētū hoc pacto ꝙ si vellet dare ꝓ ista ꝙ
titate certū terrenū,cogereꝭ accipere,certe ꝑdit istā facultatē
5 dādi terrenū ex quo patiꝭ li.cōte.sup debito qđ no.¶ † Quar
to no.ex.ij.parte tex.ī versi.is aūt qui stipulat⁹ est iunctis pre-
cedētibus ꝛ sequētibus,differētiam inter sñiam alternatiuā,ꝛ
stipulationē alternatiuā in cā noxali:qꝛ in sñia alternatiua so-
la ꝙtitas est in obligatiōe ꝛ solutiōe:ſʒ in stipulatione alterna
tiua vtrūqʒ est in obligatiōe ꝛ vtrūqʒ debet peti: vt l.si duo.ff.
de ver.ob.ratiōnē diuersitatis assignat tex.in iij.parte.in vers.
qꝛ in stipulatiōe vsqʒ ad fi.ꝛ declarat Bar.ī j.q.ꝛ ita limita re
6 gulā q̄ hʒ ꝙ sñie ꝛ stipulatiōes eqparanꝭ † .l.iij.§.idē scribit.ꝛ
ibi Bar.in pe.no.ff.de pe.qꝛ etiā in sñia quasi ꝯhiꝭ:vt ibi,ꝛ no.
Bal.in l.vnica.ī ij.col.C.si plures vna sñia.ꝛ in l.ab executione
in vlti.col.ff.quorū appel.nō reci.Nā illa equiparatio nō ꝓce-
dit qū daꝭ rō diuersitatis tex.est hic.ꝛ ſm Bal.in d.l.idēʒ scri-
bit.in vlt.co.in multis differūt:qꝛ in sñia quasi ꝯhiꝭ,ſʒ in stipu-
7 latiōe cōtrahiꝭ vere ꝛ ꝓprie.† Itē sñia sicut ꝛ iudiciū confer-
tur in inuitū.l.inter stipulantē.in prin.ff.de verb.obli.secus in
stipulatione.Sed caue pro intellectu litere ꝙ differentia text.
nostri inter sñiam alternatiuā ꝛ stipulationē alternatiuā in cā
noxali,videꝭ esse sine effectu ꝛ sic esse imposita verbis ꝛ nō re-
bus.ꝛ ꝯsequēter videꝭ esse differētia verbalis ꝛ nō realis ꝯtra
8 l.ij.in fi.C.cōia de leg.ꝛ.c.cōmissa.in prin.de ele.in vj.qꝛ lʒ † in
stipulatiōe alternatiua vtrūqʒ sit in obligatione:tū cū electio
sit debitoris,put ēt dicit Bart.hic,in.j.opp.certe nō cogitur
soluere nisi illud qđ ipse volet aut quātitatē aut seruū ꝓ noxa
sicut in sñia alternatiua,put expsse firmāt,sed ad aliud ꝓposi-
tum Pau.de ca.d.Alex.hic,ꝛ sic in effectu videꝭ parū referre
qđ in stipulatione alternatiua vtrūqʒ sit in obligatiōe licet al-
ternatiua,ꝛ ſm Pau.de ca.ꝛ.d.Ale.ista stipulatio ī nihilo no-
cet ꝛ in nihilo est dānosa cū possit soluere illud qđ velit de duo
bus sicut pri⁹:ergo est sine effectu.istud nō declarāt doctores
nec attingūt.Dic ꝓ intellectu tex.qđ imo multū refert in effe-
9 ctu† qꝛ in sñia alternatiua si seru⁹ moreret intra tp̄s iudicati
idultū ad soluēdū,si sine culpa ꝛ mora dñi,certe dñs liberareꝭ
etiā ab obligatiōe quātitatis,cū sit debitor ꝙtitatis,respectu
certe specie q̄ est in facultate soluēdi.ſ.serui q dedit dānū:ergo
perempta illa specie liberaꝭ ꝛ a quātitate,ꝛ est tex.in l.electio.
§.si is quē.ꝛ l.si pluriū.§.fi.ff.de noxa.Bar.in l.quod te.in j.col.
vbi dixi.ff.si cer.pe.in stipulatione alternatiua cuʒ vtrūqʒ sit in
obligatione lʒ seruus moreretꝭ,tū dñs tenereꝭ ad quātitatem,
vt est tex.no.in l.grece.§.si qs stichū.ff.de fideius.qꝛ vbi debeꝭ
quātitas respectu specie existētis in obligatione.tūc perēpta
illa specie nō liberatur debitor a quātitate ſm Pau.de ca.ꝛ.d,
10 Alex.in l.qđ te.ex mēte Bar.ibi.ff.si cer.pe. ¶ † Secūdo not.
in ver.is aūt.tex.solennē ꝛ signandum ꝙ stipulatio conuentio
nalis intelligiꝭ ſm formā verborū ꝛ non ſm naturaʒ actionis
noxalis sup qua interponiꝭ.Nā in actione noxali vnū est in ob
ligatione ꝛ alterū solū in solutione,ſʒ in stipulatiōe ista vtrūqʒ
est in obligatione ꝙ vꝭ esse cōtra vulgarē regulā q̄ habet ꝙ sti
11 pulatio interposita super aliquo actu intelligiꝭ ſm naturā il-
lius actus sup quo interponiꝭ.l.si stipulat⁹.ff.de vsur.ꝛ l.si le-
gati serui noīe.ff.de leg.j.ꝛ l.dāni infecti.quidā in prin.cū simi-
libus.ff.de dā.infe.ꝛ l.j.§.si quis sub cōditione ibi stipulationi
easdem causas in cōditiones inesse,vt legat noīe caue. Raph.
cu.dicit istud videri sibi forte,ꝛ ingenue fateꝭ ꝙ nescit bñ sol-
uere istā oppositionē.Pau.de ca.etiā reputat hoc ēt notādū
Sed rñde Imo.Pau.de ca.ꝛ.d.Alex.qđ ꝑ istū tex.daꝭ singu-
laris limitatio ad illa iura q̄ dicūt ꝙ stipulatio intelligitur ſm
naturā ꝑcedētis act⁹:vt intelligant quantū ad hoc vt ꝓmissor
ꝓpter stipulationē nō cēseꝭ se in plus voluisse obligare ꝙ tene
baꝭ actiōe priā:ꝛ sic ne plus effectualiter exigaꝭ in stipulatiōe
ꝙ exigi potuisset ſm naturā ꝑcedētis actus.Ita loquunꝭ iura
preallegata.ſʒ ꝓpter stipulationeʒ bñ pōt cēseri efficaci⁹ obli-
gatus ꝙ prius esset:qꝛ ꝑ hoc debitor nō sentit dāni.ita loqui-
tur tex.hic:vbi noxe deditio nō erat in obligatione:tunc autē
erat in obligatiōe ꝓpter stipulationē:qꝛ ex hoc nullū dānū re
sultat debitori:qꝛ ita nūc pōt liberari dādo seruū ꝓ noxa sicut
prius.sec⁹ esset si ex hoc sentiret dānū vt in ꝯtrijs ꝛ sic vno ṽbo
ꝓpter stipulationē nō pōt obligari in pl⁹,ſʒ bñ efficaci⁹.Simi
le in fideiussore qui nō pōt obligari in plus quā principalis:ſʒ
bene efficacius:vñ si principalis esset obligat⁹ naturaliter tm̄
fideiussor obligabiꝭ naturalr ꝛ ciuiliter:ꝛ sic efficaci⁹.l.j.ꝛ l.fide
iussor obligari.§.fideiussor.ꝛ l.grece.§.illud.ff.de fideius.ꝛ dicit
Imo.ꝙ iste tex.est ad hoc singulariter notandus:qꝛ forte alibi
nō reperies.adđ ꝙ istā solutiōnē ēt tenēt Pau.de ca.ꝛ.d.Ale.
in.§.fi.j.ea.l.eā.ēt seqꝭ.d.Ale.ī.l.j.in vlt.col.ff.de pac.ꝛ in.l.sciē-
dū.in.j.col.ff.de ver.ob.vbi dicit ꝙ istud recte intuēti vꝭ voluis
se Bar.in.l.ij.ad fi.C.de cō di.ob.cau.eaʒ etiā sequiꝭ.d.Ale.in.l.
stipulatione nō diuiduꝭ.in prin.in.x.col.ff.de verb.ob.ꝛ in l.si
legati.ff.de leg.j.ꝛ sic.vbiqʒ.d.Alex.eaʒ firmat.Sed tu aduerte
ꝙ imo debitor ꝑ istā stipulationē alternatiuū videꝭ posse pati
dānū ꝛ alr̄ teneri ꝙ prius:qꝛ si cōtingeret seruū mori nō libera
reꝭ ꝓmissor a quantitate.l.grece.§.si qs stichū.ff.de fideius.ꝛ tm̄
fuisset liberat⁹ si stipulatio nō interuenisset,vt dixi.ſ.in ꝑcedē
ti.no.Nisi dicas defendēdo istā cōeʒ solutionē ꝙ ꝑdicta ītelli-
gunꝭ de ꝑmordiali natura act⁹,ꝛ nō de ista accidētali pp mor
tē ſui.l.itē veniūt.§.cū ꝑdixim⁹.ff.de pe.he.gl.no.in.l.certi con-
dictio.in princ.in gl.mag.ad fi.ff.si cer.pe.alio non rñdet Aret.
in.d.l.stipulationes nō diuiduꝭ.in.ix.col.ꝙ iste.§.intelligiꝭ qñ
stipulatio iterponiꝭ sup delictis q̄ nō depēdēt a volūtate par
tiū,ſm Bar.in.l.ex hoc iure.in vlt.col.ff.de iust.ꝛ iu.sed iura cō
traria loquunꝭ qñ stipulatio interponiꝭ sup cōtractu scđm qđ
partes cōtraxerūt.Ista solutio vꝭ plena cōfundi per istū tex.
in.iij.parte,q̄ dicit ꝙ in stipulatione singule ꝑtes per se veniūt
ea que singuli separatim stipulari possum⁹.ꝛ sic tex.aperte di-
cit ꝙ stipulatio interponiꝭ sup his q̄ ꝑēdēt a volūtate partiuʒ
ꝛ sic in tex.stipulatio nō interponiꝭ sup delictis.sed bene super
obligatiōe que fuit causata cōtra dñm ꝓpter delictū serui.ꝛ sic
in isto tex.nō agiꝭ crīaliter sed ciuiliter.ego istā materiā.an sti-
pulatio iterposita in aliquo actu vel in aliquo ꝯctu debeat in-
telligi ſm naturā act⁹ sup quo interponiꝭ plene examinaui in
repetitiōe rub.ff.de ver.ob.ad ibi dicta te remitto. ¶ Ultimo.
gl.parua in ver.pecuniariā.đt nisi ex delicto vicarij,vult dice-
re ꝙ si dñs hʒ seruū ordinariū.ꝛ aliū seruū vicariū q sit in pecu
lio ordinarij,pp delictū vicarij nō dʒ dñs cōdēnari ad estima-
tionē dāni,aut qđ det seruū ordinariū ꝓ noxa.ſʒ bñ ipm vica-
riū qui deliquit:vt est text.in.l.si in re communi.§.fi.ff.de noxa.

1 ☞ An ꝛ qñ liceat victori exequi sñiam propria authoritate.
2 Uendēs rē,lʒ recipiat pretiū ab emptore,nō propterea ꝑ hoc concedit licentiam accipiendi reʒ emptā propria authoritate.
3 Restitutio ī integrū cessat vbi aliud auxiliū ordinariū cōpetit.
4 An in omni sñia sit opus ꝙ executio iudicati fiat per iudicem.
5 Si pronuntiatum sit aliquem esse vxorem alicuius an possit propria authoritate illam inuitam accipere.
6 Mulier an sit in potestate mariti vel tātū sub eius obsequio.
7 Marito an sit licitum vxorem verberare ꝛ in vinculis tenere.

Qui iudicati.

Victor non dʒ ꝓpria authoritate sñiaʒ ꝓ se latā exequi:alias delin-
1 quit.h.d.¶ † No.ꝙ nō lʒ victori exeq sñiam ꝓpria authoritate
imo si exequaꝭ pōt cōuenire vti fur vel vt raptor.Ex quo corre
larie no.ꝙ iudex per sñiam nō vꝭ dare licētiā victori ad eā exe
quēdā ꝓpria authoritate.itē lʒ aliqs ꝑ sñiaʒ iussus sit rē alte-
ri restituere,adhuc ꝑ iudicē debet fieri executio.l.q restituere.
ff.de rei vē.ꝛ arguēdo iudicijs ad ꝯtract⁹:iuxta.l.aij.l.§.idē scri
2 bit.ff.de pec.idē est in cōtractib⁹:† qꝛ si vēdēs,recipiat ꝑciū ab
emptore nō tū ꝑ hoc cōcedit licentiā emptori accipiendi rem
emptā ꝓpria authoritate,imo si acciperet dr̄ ꝑdo.l.si ex stipu-
latione.ff.de acqui.pos.¶ Limita nisi iudex dederit licētiā pti
vincenti ꝙ exequaꝭ sñiam ꝓpria authoritate.l.dotis.C.so.ma.
l.pignoris.C.de pig.ac.gl.Bart.ꝛ doc.in.l.iuste possidet.ff.de
acq.pos.Bar.ꝛ alij hic Bal.in.l.iubere cauere.circa fi.pe.q.ff.
de iuris.om.iu.Sed aduerte,qꝛ nō videꝭ tunc propria autho-
ritate exequi:ex quo habet licentiā a iudice,sed potius censeꝭ
nuncius iudicis in cā ꝓpria:qđ fieri pōt.l.eū qui.§.si epistola.
ff.de fur.Bar.ꝛ alij in l.iuste possidet.ꝛ sic nō est ꝓpria limita-
tio a istū tex..Quis sit vera.¶ Secundo limita,qñ copia iudi
cis haberi nō pōt tunc poterit sentētiam propria authoritate
exequi.l.nullus.ꝛ ibi gloss.ꝛ doctores.C.de iudeis.l.si alius.§.
bellissime.ꝛ ibi Bart.no.ff.quo vi.aut clam.ꝛ.l.generali.C.de

decurionibus.li.x.per quē tex.idem tenet Spe.tit.de actore in §.item qui propria authoritate in.viij.casu glos.j.disti.in c.ius gentium in gl.j.ꝛ gl.in.c.pastoralis.de causa poss.ꝛ proprieta. Bar.in l.hostes.in.iij.co.ff.de cap.ꝛ in consi.cv.inci.inquiritur cōtra dn̄m Joannem de Pisañ.Bal.in.l.ij.in xvij.col.C.de ser. ꝛ aqua.Inn.ꝛ alij in.c.olim.j.de resti.spo.d.Abb.in.c.qualiter ꝛ qñ in.j.no.de iud.Jmo.ꝛ.d.Alex.hic ꝙuis contrarium notet Bal.ꝛ minus bene in.l.ij.§.post originē.ff.de orig.iur.vbi p illū tex.no.ꝙ lꝫ in ciuitate nullus sit rector:tn̄ nō pōt qs sibi dicere ius propria authoritate.Alibi etiā gl.no.in.c.j.in ver.expectā di.ꝛ ibi Bal.in fi.de cōsue.recti feudi .signanter tenet ꝙ ꝓpter absentiā magistratus nō debet quis sibi ius dicere propria authoritate,sed debet magistrat⁹ expectari,ꝛ hoc videret̄ tutius. Itē limita ꝙ solus defectus iudicis nō sufficeret vt qs possit sibi ius dicere propria authoritate,sꝫ etiā requirit̄ ꝙ piculū sit in mora,ita singl'r limitat Bal.iij.l.sed ꝛ si per p̄torē.§.deinde ait pretor.ff.ex qui.cau.ma.per illū tex.vbi est locus restitutiōi in integrū propter absentiā magistratus qñ nō potuit haberi copia magistratus,sed si posset ꝓpria authoritate ius dicere
3 nō esset locus restitutioni in integrū.†q̄ cessat vbi aliud auxiliū ordinariū cōpetit.l.in cāe.in prin.ff.de mino. Facit ꝙ tenet Bar.in.d.l.si alius.§.bellissime.vbi dt se putare ꝙ si qs arriperet aīalia alicui⁹ q̄ de facili fame moriunt̄,vl' vineas q̄ si nō amputant̄ de facili excicant̄ tn̄ est sibi licitū ius dicere ꝓpria autoritate magis ꝙ̄ in alijs reb⁹.Sꝫ.d.Ale.tenet ꝯtrariū ꝙ qñ qs nō habet copiā iudicis ꝙuis ius suū nō sit breui tempore periturū.tn̄ pōt sibi ius dicere ꝓpria authoritate.in.d.l.nullus.ꝛ.d.§.belissime.ꝛ lꝫ remediū ordinariū faciat cessare ꝛ restitutionem in integrū.d.§.ait pretor.non tn̄ faciat cessare remedium subsidiariū ꝙ qs sibi ius dicat ꝓpria authoritate qñ iudicis copia haberi nō pōt,ꝛ est satis tollerabile.¶ Ultimo Bar.per quqꝫ
4 qōnes examinat†an in omni sn̄ia sit opus ꝙ executio iudicati fiat per iudicē.dic vt per eum quo oēs transeunt sine aditione.
5 ¶†Inq̄tū tn̄ Bar.in.v.q.vr̄ tenere,lꝫ non bn̄ firmet ꝙ si sit ꝓnuntiatū aliquā esse vxorē alicui⁹ siue ab alio detineat̄ siue nō potest ꝓpria authoritate illā inuitā accipere q2 incideret i penā raptus.l.vnica.C.de rap.vir.ideo tūc requirit̄ executio iudicis nā fm Jmo.illa lex loquit̄ qñ maritus nūꝙ̄ habuit possessionē maritalem vnde pro Bar.melius facit illud qd tꝫ Jo.an.
6 in addi.Spec.in ti.qui fil.sint legiti.sup ver.cōpetit.†vbi tenet ꝙ vxor nō sit sub potestate mariti,sed potius sub eius obsequio per.l.sicut cum gl.ff.de ope.libe.ꝛ in.§.j.insti.ad tertu.ergo maritus nō habet in eam manus iniectionem.Breuiter qñ maritus iā adept⁹ fuit quasi possessionē materialē tūc hꝫ i ipam manus iiectionē.fm Jmo.ꝛ.d.Ale.hic,q̄ dn̄t ita seruari de facto.
7 itē†licitū est marito subsistēte causa verberare vxorē modice tn̄,lꝫ nō acriter,vt est gl.no.in.c.sicut alterius.in gl.j.vij.q.j.d. Abb.in.c.cum contingat.in.vij.col.de foro cōpe.ꝛ no.d.Abb. vbi videas in.c.quēadmoduꝫ.in vlt.co.de iureiu.Jmo licitū est marito nō solū vxorē castigare sꝫ etiā in vinculis tenere.gl.est no.in.d.c.quēadmodū.in glo.fi.ad fi.de iureiu.ꝛ ibi.d.Abb.in vlt.col.reputat multum tenēdum mēti declarando tamē vt ibi per eum,ꝛ vltra gl.iuris canonici qd licitū sit marito subsistente causa verberare vxorē,tenet etiā gl.in.l.sed ꝛ si quemcunqꝫ §.fi.ff.ad leg.aquil.ꝛ qñ maritus adeptus est quasi possessionē maritalē inijceret manus in vxorem non ahberet tunc locum pena raptus,de qua in d.l. vnica. C.de raptu virgi. fm Cy.ibi in.ij.col.ꝛ etiam Bal.idem tenet in.l.raptores.C.de epis.ꝛ cle. ꝛ no.Bal.in.l.benignus.ff.de legi.

1 ☞ Actio iudicati est perpetua ꝛ transitoria ad heredes actiue ꝛ passiue.
2 Actio q̄ orit̄ sn̄ia an appellet̄ actio iudicati vl' actio in factum,
3 Ad actionē i factū nō est recurrēdū qñ habem⁹ nomē actiōis,
4 Ex sententia arbitri oritur actio in factum.
5 Ex sententia iudicis oritur actio prescriptis verbis.
6 Per sn̄iaꝫ n̄ fit nouatio ꝓprie q̄ sit extictiua obligatio.ꝛ actio.
7 Sententia lata in actione reali an producat actionem nouam iudic.vel in factum.

Judicati. Actio iudicati est ꝓpetua ꝛ trāsitoria ad hr̄des actiue ꝛ passiue.h.d. ¶ Nota.j.ex
1 isto tex.ꝙ†actio q̄ orit̄ ex sn̄ia est perpetua ꝛ transitoria ad heredes dato ꝙ prima esset tēporalis ꝛ nō trāsitoria ad heredes: puta q2 erat ex delicto,vt hic in glo.Et sic correlarie habes ꝙ actio ex sn̄ia pōt esse alteri⁹ nature ꝛ alteri⁹ vite ꝙ̄ esset prima actio ratio est:q2 p sn̄iam quasi ꝯtrahit̄.l.iij.§.ideꝫ scribit.ff.de pecu.Bal.in.l.ab executione.in vlt.col.C.quorū appel.nō recit.ꝛ in.l.vnica.i.ij.col.C.si plures vna sn̄ia.Ex ex illo quasi cōtractu sn̄ie orit̄ actio q̄ est ꝓpetua ꝛ transitoria ad hr̄des,sicut sunt regulariter actiones ex contractibus.l.vnica.C.vt actiones ab herede,ꝛ cōtra hr̄des,sicut etiā actio de cōstituto est ꝓpetua,lꝫ actio prima esset tēporalis.l.itē illa.§.qd adij̄cit.ff.de cōsti.pecu.Fallit qñ esset mere accessoria ad primā vt est stipulatio de iudicio sisti,que est eiusdē nature ꝛ vite cū pria actiōe: q2 est mere accessoria.l.eum.§.qui iniuriarū.ff.si qs cautio.sed hic,ꝛ in d.§.qd adij̄cit nō est mere accessoria cū i ea directo deducat̄ illud qd deducebat̄ i prima fm Pau.de ca.hic,ꝛ ante eū latius ponit Bar.in l.j.§.hec actio,in versi.tertio casu principali,ff.si q2 tes.iuss.esse liber.fue.dixi in d.§.qui iniuriarū. ¶ In gl.j.habes ꝙ actio q̄ orit̄ ex sn̄ia nō appellat̄ actio iudicati ꝓut vr̄ dicere tex.sꝫ actio in factū p tex.i l.actori.C.de reb.cre.in ver.ad similitudineꝫ iudicati in factū actio cōpetit,sed Cy.ibi rn̄det ꝙ ibi sit similitudo actiōis in genere,sꝫ nō in specie.Sꝫ caue q2 ibi similitudo cū sit facta p legē,dꝫ intelligi esse facta p omnia si fieri pōt,per illud qd no.glo.in sacrilegū.prima.ꝛ ibi Bar.ff.ad leg.iul.pecu.ꝛ sic ꝙ ibi fiat similitudo actiōis nō solum quo ad genus sed etiā quo ad speciē, vt in specie actio in factum ita cōpetat ex sn̄ia sicut ex iuramēto.istā opinionē tenent vbi glosse iuris ciuilis,ꝛ gl.in cle.si.de appel. Bal.ꝛ Sali.in d.l.actori.Jmo.ꝛ d.Alexā.hic,Lud.ro.in l.nam ꝛ postea. §.fi.ff.de iureiu.contrariā opinionē ꝛ melius ꝙ imo actio que orit̄ ex sn̄ia sit actio iudicati ꝓut dt tex.hic ꝛ plures alij tex.allegati per Bar.tenent Jac.de are.ꝛ Cy.in d.l.actori.Bar.Albe.de ros.Ang.Raph.cu.ꝛ Pau.de ca.hic,q2 cum habeamus
3 ꝓpriū ꝛ spāle nomē actiōis.s.iudicati,vt hic.†ad actionē in factum nō est recurrendū:sed propria nomina actionū deficiūt, ita dicit tex.in l.nā cū deficiūt.ff.de prescri.ver.Fallit fm Bar.
4 †in sn̄ia arbitri,ex qua bene orit̄ actio in factum.l.cuꝫ ante.C. de arbi.ratio q2 sentētia arbitri non est ꝓprie sentētia nec dicitur iudicatū sed laudatū prout plene dixi in l.j.§.eo.Ideo nō mirū si sententia arbitri oritur actio in factum,cum non possit oriri actio iudicati:tamē non est magis vtilitatis,cum nomen actionis non sit de necessitate exprimenduꝫ in bello,c.dilecti. de iud.gl.Bar.ꝛ doc.in l.j.in prin.in gl.ma.ff.de edē. ¶ Unus
5 tn̄ casus specialis est in quo†ex sententia iudicis oritur actio p̄scriptis verbis,in sn̄ia diuisionis.l.si familie.C.fami.erc.quē tex.Bal.ibi in scd̄o nota.ad hoc notat ꝛ reputat mirabilē ꝛ rō est fm eū,q2 diuisio illa facta a iudice inter partes videtur esse quedā permutatio,sed permutatio est cōtractus innominat⁹ fm gl.ꝛ doc.in rub.C.de rer.permu.ꝛ ex permutatione oritur actio prescriptis verbis,cum precibus.C.de rerū permu.ꝛ sequitur etiam simpliciter do.Alex.hic. ¶ Gl.fi.in ver.competit.diuiditur in tres partes.In prima ampliat tex.In secūda ponit vnū dictū per qd rn̄detur tacite qōni. In tertia limitat tex.secunda ibi.vetus quoqꝫ durat.tertia ꝛ vltima est ibi.sed si vetus fuerit rei vēdica. ¶ Ex scd̄a parte gl.ibi vet⁹ quoqꝫ du
6 rat.habes elicere†qd per sn̄iam nō fit nouatio proprie que sit extinctiua obligationis ꝛ actionis,vt §.propterea.insti.qui. mod.tol.obli.ꝛ l.nouatione.ff.de noua.sꝫ fit nouatio accumulatiue,ꝛ sic adiectione noue actionis vltra vetereꝫ que durat. idem tenent gl.ꝛ doc.in l.j.in gl.mag.C.de iudi.gl.l.duobus.ff. de excep.rei iudi.ꝛ l.nepoti,ꝛ ibi Bar.ff.de fun.instru.ꝛ gl.no. in l.fi.circa mediuꝫ.in verb.nouatur.C.de execu.rei.iudic.quā
7 uis ibi videat̄ esse tex.in oppositū. ¶†In vltima parte gl.habes ꝙ sententia lata in actione reali non producit actionem nouam iudicati vel in factum.ꝛ ita limitat̄ iste tex.pro opinione gl.duo videntur facere.Primo q2 in actione reali iudex nō agit aliquid de nouo inducere:sed solū declarare agentem esse dominū.l.ex diuerso.§.j.ff.de rei vend.ꝛ l.sicuti.§.sed si querat. ff.si serui.ven.ergo preter intentionem iudicis non debet posse oriri actio iudicati.Sed ad hoc responde qd in reali iudex nō agit inducere,verum est principaliter,sed in cōsequētiā etiam inducit,vnde p traditionē factā authoritate sn̄ie late in actione reali efficitur victor dominus,si ante nō erat:sed reus cōuictus,fm gl.in §.fi.inst.de offi.iudi.ꝛ gl.in l.pōponium.§.si iussu. ff.de acq.pos.Bar.in l.ex hoc iure.vbi dixi.ff.de iu.ꝛ iu.Secūdo pro ista gl.facit:q2 si ex sn̄ia lata in actione reali nasceretur actio iudicati vel in factum esset repugnantia actionum,q2 respectu actionis realis diceret̄ nō obligat⁹.ꝛ respectu actionis iudicati vel in factū diceret̄ obligat⁹,vt inst.de ob.in prin.Jtē res mea nō pōt mihi deberi.l.neqꝫ pign⁹.ff.de re iu.sed nec ista rō obstat vt pꝫ in filij in l.si vētri.§.in bonis.ff.de priui.credi.ꝛ in l.offm̄.ff.de rei vē.nā rei vēdicatio dat̄ rōne possessiōis vl' detētationis existētis penes cōuētū q̄ obligationē nō causat,sꝫ actio ꝑsonalis dat̄ rōne sn̄ie,ꝛ sic diuersis respectib⁹.Cōtrariā opi.ꝛ meli⁹ ꝙ imo ex sn̄ia lata in actiōe reali cōpetat actio noua iudicati vel in factū,ꝛ duret etiā vet⁹ actio realis,tꝫ gl.in l. nā ꝛ postea.§.fi.ꝛ in l.sꝫ ꝛ si possessori i tertio rn̄so.ff.de iureiu. sequit̄ Bart.hic post antiquos p eū relatos Ang.Jmo.ꝛ alij Bar.ꝛ alij i d.l.nā ꝛ postea.§.fi.p illuꝫ tex.vbi ex iure pstito in actiōe reali orit̄ actio ꝑsonalis in factū,ꝛ etiā durat vet⁹ actio realis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

realis confirmatur q2 per sententiam.etiaz super reali actione lataz quasi contrahitur.vt tenet gl.reputata singularis in l.ij. §.fi.ff.de pręto.stipu.ergo ex isto casu contractu debet oriri noua actio iudicati,vel in factum.

1 ☞Licet intra tēpus qd miserationis gratia indulgetur a lege iudicatis ad soluendum nō possit fieri executio sentētie nec agi iudicati contra eum potest tamen interim condemnatus soluere ⁊ alios modos iuridicos se liberare.
2 Inducta ad fauorem non debent eius contrarium operari, ⁊ etiam econtra.
3 An in iudicio in quo petitur executio sententie requiratur libellus litis contestatio,⁊ alius ordo iudiciarius.
4 Per quod officium petatur executio sententie.
5 Quando intentatur officium iudicis nobile,an requiratur libellus ⁊ ordo iudiciarius.
6 Quando intentatur pro executione sententie actio iudicati vel in factum an requiratur libellus ⁊ litis contesta.

Intra dies. ¶Intra tēpus iudicati potest ↄdēnat⁹ se multipliciter liberare.h.d.Diuidif̄ i duas partes,in prima ponif̄ decisio.in scda rō decisiōis.scda ibi, q2 cōstitutorū.

1 ¶†No.primo ex isto tex.ꝙ lz intra tps qd miseratiōis gratia idulgef̄ a lege iudicatis ad soluēdū nō possit fieri executio sententie,nec agi iudicati ꝯ eū:pōt tū interim cōdēnat⁹ soluere,⁊ ꝑ alios modos iuridicos se liberare,iō interim pōt cōpēsatione opponere:⁊ ea mediāte se liberare,vt est tex.i l. si cū militi.§.j. ff.de cōpensa.⁊ gl.hic,quē tex.ad hoc reputat singularē Imo. ⁊ d.Alexā.hic Ang.in l.si socer. §.Lucius.ff.sol.ma.¶Scdo
2 no.ex scda parte tex.†ꝙ inducta ad fauorē alicuius, nō debēt in eius dānum retorqueri,vt hic,⁊ l.ꝙ fauore. C.de legi.⁊ in regula ꝙ ob gratiā de reg.iur.in vj. Adde ꝙ priuilegiū nunquā sic est interpretādū,vt priuilegiato sit nociuū, vt l.diu⁹.in ver. nec vllorū magis interest.⁊ ibi Ang.in fi.ad hoc no. ff.de testa. mili.Itē priuilegiū nō dz interpretari cōtra priuilegiatuz. ita no.Bal.in l.si Ruffinus.C.de test.mili.Item adde ꝙ similiter ecōtra inducta ad grauamē,vel ad onus nō debēt operari fauorē,aut commodū.tex.in l.hereditas ad statutam. ⁊ ibi Bal. ⁊ Ang.ad hoc no.ff.de here.insti. Item inducta ad penam nō debent trahi ad gratiā:ita dicit tex.in.c.inter corporalia.in.ij.
3 col.de transla.prela.¶†Ultimo querit Bar.an in iudicio in quo petif̄ executio sentētie requiraf̄ libellus,litis cōtestatio,⁊ alius ordo iudiciarius,⁊ concludit post Spe.in.ti.de executione sen.§.qualiter.in prin.ꝙ si agitur ratione iudicati,vel in factū,tunc bene requiritur libellus ⁊ ordo iudiciarius,ꝑ reg.l.j. in prin.ff.de eden.⁊ l.edita.C.eo.de eden.⁊ per tex.in.l.item veniūt.§.idē recte.in verbo,post susceptū.ff.de peti.here.⁊.l.j.in verbo actio iudicati exercēda ē.C.quādo ex facto tu. Bene facit tex.in.l.minor.xxv.annis cui fideic.in verbo ad initiū noue petitionis redegerat:ff.de min.Sed si imploratur officiū iudicis ꝑ executione sñie:tūc nō requirif̄ libell⁹,nec figura iudiciī: sed debet summarie petitio ꝑcedere.l.a diuo pio.§.si super rebus.j.e.Cum ista dixit.Spe.⁊ Bar.tenet Ang.in.l.iiij.si ex conuētione.⁊ ibidē Pau.de ca.in.§.precedēti.ē.eo. Pe.de bexu. hic.Et dicit Jo.de imo.hic in fi.ꝙ ista opinio est cōmunis, et in practica tuti⁹ esset eā tenere.Similiter Rap.cu.hic dt ꝙ est hec cōmunis sententia a qua in practica nō est recedēdū.Idē tenēt Bar.Bal.⁊ alij in.l.ij.C.de execu.rei iu.cū alijs cōcordātijs hic traditis p.d.Alex.Cōtra scdm mēbrū Bar.ꝙ imo qñ imploraf̄ officiū iudicis ꝑ executione sñie requiraf̄ libellus ar
4 guit fortiter.d.Alex.fundamēto colorato.† Quia officiū iudicis p qd petif̄ executio sentētie est officium iudicis nobile, fm Bar.in.l.iubere cauere.in vl.co.de gesti.de iuris.om.iu.i.l.a diuo pio.§.sniam.i.j.co.ad fi.j.e. Eo.q2 nō deseruit alicui actiōi pn cipalr intētare:ergo est officiū iudicis nobile.l.iij.cū gl.magi
5 stra.C.de cōpensa.Sz†qñ imploraf̄ officiuz iudicis nobile qd datur loco actionis:tūc ibi requirif̄ libellus ⁊ litis cōtestatio prout qñ intentaf̄ actio.tex.est in.c.fi.de offi.iudi.⁊ Bar.in rubrica.ff.de interrog.act.⁊ latius.in.l.ne quicq̄.§.vbi decretum. in.ij.col.ff.de off.proc.⁊ leg.in.l.iiij.§.hoc aūt iudicium.in.vj.q. ff.de dā.infe. ⁊ in.l.j.§.fi.de varijs ⁊ extraor.cogni.⁊ in.l.ab hostibus.§.sz simpliciter.ff.ex quibus cau.maio.Et huic fundamēto ante tu rñde huic obiectiōi notabiliter defendēdo Bar. ꝙ qñ imploratur officium iudicis nobile super eo qd nūquam fuit antea deductum in iudicio , tūc ibi necessarius est libellus ⁊ litis cōtestatio.ita loquif̄ tex.in.d.c.fi.ita loquitur Bar.in locis preallegatis.Sz quādo imploratur officiuz iudicis nobile super eo qd est liquidatum in iudicio,⁊ sup quo iam lata est sentētia diffinitiua.vt in casu nostro,⁊ tale officium iudicis nobile summarie expeditur ⁊ nō requirif̄ libellus nec alia figura iudiciij.ita formaliter tenet ⁊ declarat Bart.in.l.iubere cauere. in vlti.col.ff.de iuris.om.iud. ⁊ in terminis nostris sequif̄ alibi ipsemet.d.Alexā.in l.si finita.§.iulianus.in xxij.col. ad fi. ⁊ seq. in ver.itē inquātū.Bar.hic qrit an debeat dari libell⁹.ff.de dā. infe.⁊ facit qd statim.j.proxime subijciā. ¶Secundo inquan
6 tū Bar.hic principaliter tenet †ꝙ quando pro executione sententie intentatur actio iudicati vel in factū: tunc requirif̄ libellus,liti contesta,⁊ ordo iudiciarius.cōtrarium ⁊ melius tenēt Imo. Raph.cu.⁊ d.Alex.hic,⁊ plene Anto.de bu. in c.j.de libelli oblatione. Qd imo tūc sufficiat qualisqualis petitio sine libello,prout ⁊ summarijs cle.sepe.de ver.sig.Et sic siue intentef̄ actio iudicati siue imploref̄ officiū iudicis , nunq̄ reqrif̄ libell⁹,sz habet locū via executiua.⁊ sequunf̄ gl. in.l.qui de inofficio.i gl. magna. circa med.ff.de inof. test. ⁊ in d.l.minor.xxv. annis cui fidei.ff.de mino.⁊ gl.in l.j.in gl.magna circa medium. C.de iudic. que videnf̄ velle ꝙ actio iudicati habeat executionez paratam,⁊ nō exigat ordinē iudiciariū.pro ista parte duo stringunt.Primo q2 iura allegata per Bart.que dicunt quod agēs aliqua actione dz prius libellū offerre,procedūt qñ quis vellet agere pro re nondū decisa per sentētiam. Secus quādo quis ageret actione iudicati ex facto iam deciso per sententiā que transiuit in rem iudicatam, vt in casu presenti vbi petif̄ cōdemnatū compelli ad id quod in diffinitiua cōtra eū lata cōtinef̄,⁊ tūc nō requirif̄ alius libellus, ne lites ex litibus oriantur.l.iiij.§.ait pretor.ē.eo.⁊ istud fundamētum voluit originaliter gl.in d.l.qui de inofficio. in gl.magna. circa mediū. Secūdo stringit tex.in l.cū antea.circa prin.C.de arb. in verb.actionē in factū ex nostro noīe dam⁹ quatenus possit sentētia eius executioni mādari .vbi litera videf̄ aperte velle ꝙ per actionē in factū sentētia mādef̄ executioni. Nec est bona solutio Bar. qd ibi executio fiat per officiū iudicis ⁊ non per actionē in factū:q2 violat illū tex.⁊ fm Imo.Bar.cauillaf̄ illū tex. ¶ Ultimo ad istā.q.vide super hoc tex.in l.si pignora. ff.de eui. in ver. extra ordinem sententiam exequentes, quem allegat Bal.in l. ij.in j.col.C.de execu.rei iudi.

1 ☞Species perempta post litem contestatam durat instantia propter fructus.
2 Actio perpetuatur post litis contestationem.
3 In contractibus stricti iuris non veniunt fructus nisi a tempore litis contestate.

1 **Si homo.** †Species perēpta post litē cōtesta.adhuc durat instātia propter fruct⁹.h.d.fz Bar.Ang.Imo.⁊ d. Alex. Istd summariū ꝑcederet tenēdo intellectū q aliqualiter tangif̄ in gl.j.⁊ clarius in gl.iij.in ver.fructuū qd eius conuentus habuit iustā cāz litigādi,⁊ homo ꝓmissus decessit sine dolo ⁊ culpa debitoris , quo casu dz absolui ab hoīe. l.si ex legati cā.ff.de ver.ob.q2 iusta cā litigādi excusata culpa ⁊ mora , ⁊ sic ab interitu.l.si qs solutioni.ff.de vsur.⁊ dz cōdēnari de fructibus,vt dicit gl.iij.Quia cū p litis cōtestationē sit fundatū officiū iudicis etiā specie perēpta:illud etiā durat quoad fructus fm gl.⁊ Bar.in l.vtiqz.ff.de rei vē.⁊ hoc mō procedit summarium predictū,quod specie perempta post litē cōtestatā absqz dolo ⁊ culpa.debitoris:⁊ sic eo liberato quo ad speciē ꝓmissaz tamē ad hoc durat instātia cause propter fructus.Iste intellectus est verus in se per.d.l.vtiqz.⁊ l.si seruus.ff. iud. solu. Sed iste tex.nō pōt stare qui dicit absolutionē de homine nō esse faciendam:ergo cōdēnatio debet fieri.Unde summa melius istū tex.hoc modo post litē contestatam tenetur promissor de interitu specie promisse,⁊ etiam de fructibus.h.d.Et sic ↄdēnatio dz fieri in vtroqz tā in homine q̄ in fructib⁹.perceptis post li. conte.Et sic dum tex.dicit absolutionem non faciēdaz,dic sed cōdēnationē.⁊ dū tex.dicit de fructibus supra quesitis ꝑ seruū promissuz post litē cōtestatā rō vtriusqz est:q2 ꝑ litis cōte. re⁹ constituitur in mora,⁊ sic tenetur specie debita perempta.l.ne
2 mo rē suā.§.j.de ver. ob.l.qd te.ff.si cer.pe.† q2 ꝑ litis ↄtestationē actio ꝑpetraf̄.l.si seruū.§.sequif̄.⁊ §.de illo.ff.de ver.ob.Itez fur ⁊ morosus eqparanf̄.l.iter stipulātē.§.pe.ff.de ꝟ.ob.sed fur idistincte tenef̄ de iteritu speciei.l.j.§.rectissime.ff.de vi ⁊ vi ar. ⁊ l.subtracto.C.de fur.ergo ēt morosus lite cōteita. Itez odio morosi spēs perēpta fingif̄ extare ⁊ adhuc viuere.d. l. si seruū. §.fi.vñ ↄdēnabif̄ in hoīe ꝓmisso,lz mortuo,sz executio fiet i esti
3 matione,vt ibi.Rō scdi,q2 hic sumus in stipulatiōe† ⁊ sic in cōtractu stricti iuris,vbi nō veniūt fruct⁹ nisi a tpe li. conte.l.cū fund⁹ in prin.vbi dixi.ff.si cer.pe.⁊ l.videamus. ij.§.si actionez. ff.de vsur.iō veniūt soluz percepti post li.cōte.nō añ.Et iō gl. fi.hic parua i.ver.plz,q̄ dt añ lit.cōte.male loquif̄ q2 in iudicijs stricti iuris qñ petif̄ illud qd nūquaz fuit agentis nō veniunt fructus ante litem contestatam,vt in iuribus preallegatis.

1 ☞Datiuus importat fauorez eius q in datiuo nominatur.
2 In sententia quasi contrahitur.

3 Sentētia lata p absente nō cōtumace nō valet neqꝫ tꝫ.ꝛ n.7.
4 Per iudicem potest queri absenti quia est publica persona.
5 Judex non debet impartiri officium suum nisi parte instante.
6 Quare nō valet sententia lata parte absente non contumace.
7 Ubi fit citatio ibi est actus trium personarum.
8 In causis summariis valeret sñia lata pro absente nō citatio.
9 Furiosus obligatur in ꝯctib' in quibus obligatio ꝯhitur reipsa.
10 Si dñs qui litigat per procuratorem sit citatus ad audiendā sententiam vel alium actum iudiciarium ꝛ fuit contumax an valeat sentētia vel ille actus ꝛ quod quando cōparuit sponte vel si fuit presens ꝛ non citatus vel causis summariis.
11 In iudiciis summariis alteri per alterum non acquiritur obligatio, etiam naturalis.
12 In constituto verba constituentis se soluere debent conferri in procuratorem ꝛ non in dominum.

FUrioso. Nō summaꝛ pp breuitatē. Pon/dera tex.in dictione furioso, q̄ est
1 datiui casus,† ꝛ datiuus denotat fauorē illi' q in
datiuo noiatur,ꝛ importat ei acqsitionē. l.j.in pn.
cū gl.in verb.ei ꝛ in ver.in eū.ff.de consti.prin.vñ hoc mō pro/
bat tex.ꝙ sñia etiā lata in fauorē furiosi nō valet qꝺ est contra
2 primā so.gl.¶†Confirmat qꝛ in sñia quasi ꝯtrahit.l.iij.§.idem
scribit.ff.de peculio.dixi i l.miles.§.pe.ꝛ fi.s.e.sed furiosus non
est capax alicui' ꝯctus.l.in negotiis.ff.de reg.iu.ꝛ §.furiosus.
insti.de inuti.stip.ꝛ sicut nō pōt vere cōtrahere.ita nec fingi.l.
q ad certū.ff.locati.¶Gl.vnica in verb.non potest,diuidit in
tres partes principales.In prima opp.contra text.de.l.nō eo
minus.C.de pcu.ꝛ tripliciter soluit. Prima solutio confundit
p istū tex.iductū,vt s.prime.in tex.Scda so.est ꝯ istū tex.equi/
parantē iudicē ꝛ arbitrū.Tertia cōiter tenet declarata,vt per
Bar.itē ibi nō loqt in minore sed in pcuratore minoris nō le/
gitime cōstituto.In scda parte gl.remouet aliā oppositionem
cōtra tex.In tertia rñdet tacite questioni quid in ꝯtractibus.
scda ibi,nec obstat ꝙ pro absente cōtumaci.tertia ꝛ vltima est
ibi.in contractibus aut acquirit.¶In secunda parte gl.ibi:qꝛ
cōdēnari ꝛ solui ei pōt rñde melius fm Bart.ꝛ doc.hic qꝺ ibi
loquit in absente cōtumace qui habet p psente,qꝛ eius absen/
tia per dei presentiā supplet.d.l.properandū.§.finaūt reus al/
legata in gl.sed furiosus semper habet p absente ꝛ non pōt in
cōtumacia cōstitui.No.diligēter istā so.Bar. ꝛ doc.ex qua ha
3 bes† ꝙ sñia lata pro absente non cōtumace non valet, neqꝫ tꝫ.
Idē no.glos.in l.ea que.C.quō ꝛ qñ iud.ꝛ gl.in d. l.quesitum.in
gl.j.iuncto tex.j.eo.Cōtrariū tenet gl.in l.properanduꝫ.§.fin/
aūt re'.in verb.cōtradictionē.ꝛ in §.si aūt alterutra.in ver.vi/
ctori.Sꝫ primā opi.tenēt Bar.ꝛ cōiter doc.hic,ꝛ in locis pal/
legatis.Cano.in c.cām.de iud. Et ista est cōis opi.fm Raph.
cu.ꝛ d.Ale.hic,ꝛ glosse ꝯrie possent pcedere in criminalibus:
qꝛ vꝫ sñia pro accusatore absente,lꝫ nō citato.l.ꝙuis indubi/
tati.s.de adul.ꝛ sic lata pro fisco,qꝛ fiscus vbiqꝫ est.vt no.in l.j.
C.de quadri.prescri.fm Bal.in l.ne quicquā.§.vbi decretū.in
vj.col.ff.de offi.procō.ꝛ leg.in l,si accusatoribus.in pe.col.C.de
accu.Ang.in d.§.finaūt reus. Sꝫ aduerte licet oēs indifferen
ter ita teneāt:tū insignis doctor.d.Pe.de bexu.tꝫ contrariū ꝛ
dicit ꝙ cōtraria opi.semp sibi placuit. Motus primo:qꝛ si va
let sñia lata pro absente contumaci,multomagis debet valere
pro absente nō cōtumaci:qꝛ nō debet esse melioris cōditionis
cōtumax,ꝙ nō contumax.ar.l.seruus.in fi.ff.qꝺ vi aut clam.ꝛ
4 in c.eū q.de preben.in vj.†Secundo qꝛ per iudicē pōt acquiri
absenti:qꝛ est publica psona.l.j.ff.de magistra. conue. ergo sñia
lata p iudicē volentē acquirere absenti debet valere. Tertio ꝛ
fortius,qꝛ iudex nō pōt ferre sñiam p absente nisi ille q est pre
5 sens petat.†Quia,nō dꝫ iudex officiū suū impartiri nisi parte
instante.l.iiij.§.hoc aūt iudiciū.ff.de dam.infe.ꝛ l. properāduꝫ.
§.finaūt alterutra.C.de iud. Tūc sic si iudex non pōt ferre sen
tentiam ni parte instante:ergo eo ipso quod pars presens pe/
tit ferri sententiā videtur remittere citationem: que potest re/
mitti.c.de causis.de offi.deleg.qꝛ qui vult cōsequēs, videt vel/
le omne necessarium antecedēs ad illud.l.ad rem mobilem.ꝛ l.
ad legatum.ff.de procura.ergo potest valere sententia pro ab/
sente non citato ꝛ sic nō contumaci.Tene cōem opinionē per
6 vnum fundamentum†per quod tollantur omnia illa tria fun/
damenta.Pe.de bexu.Quia quādo fertur sentētia pro absen/
te legitime citato,ꝛ sic qui est contumax ꝛ nō comparet:tunc
ideo valet sententia:qꝛ seruata est forma tradita a lege, quod
sententia fertur inter partes presentes,aut peremptorie, ꝛ sic
legitime citatis.l.de vno quoqꝫ.j.e.ꝛ c.j.de cā pos.ꝛ ppꝛie.Sed
quādo fertur sentētia pro absente nō contumace,ꝛ sic nō cita/
to non valet sententia,qꝛ non interuenit illud quod est de for/
ma substantiali sentētie.s.citatio.l.j.§.itē cum ex edicto. ff. que
sententie sine appel.rescin.Nec est verū quod istud quod pars
debeat citari ad sentētiam sit inuentuꝫ ad fauorem litigatoris
ꝛ sic possit remitti:qꝛ imo principaliter est inuētū ad rigorē iu/
diciorū cōseruandum,fm quem rigorem per actus ciuiles al/
teri per alterū non queritur, nisi ille sit presens.l.quecunqꝫ ge
rimus.ff.de act.ꝛ obli.ꝛ l.stipulatio ista.§.alteri.ff.de verb.obli.
ita ad literam dicit notabiliter Bar.in d.l.ea que.C.quomodo
ꝛ qñ iud.Item iudicium est actus trium personarū.l.iudicis
7 actoris ꝛ rei.c.forus.de ver.sign.†sed vbi fit citatio,ibi est act'
trium personarum qꝛ contumacia habetur pro presentia.auth.
qua in prouincia.C.vbi de crimi.agi.opor.secus vbi nō est cita
tio.Et iō bñ vna pars abest ꝛ alia pars est presens ꝛ petēs sen
tentiā ferri:tūc sententia lata pro absente non citato nō valet
neqꝫ tenet fm Bal.notabiliter in d.l.nec quicꝙ.§.vbi decre/
tuꝫ.in vj.col.¶Per ista apparet ratio quare isto casu melior
sit cōditio cōtumacis ꝙ nō cōtumacis:qꝛ in cōtumace fuit ser
uata forma legis circa sñiam:qꝛ fuit legitime citatus:secus in
absente non contumace,qui non fuit legitime citatus,vnde si
essemus in casibus in quibus proceditur summarie,ꝛ sine figu
8 ra iudicij.†tunc valeret sentētia lata pro absente nō citato:qꝛ
est solennitas iuris ciuilis,ꝛ nō iuris gētiū.que in causis sum/
mariis non attendit.Ita eleganter tenet Bar. in extrauagāti
ad reprimē.in ver.sine figura circa fi.cū quo transeunt Raph.
cu.ꝛ do.Alexan.hic,ꝛ Pe.de anch.in cle.sepe. de verbo.signi.
9 ¶†In fi.gl.dic clarius ꝙ in cōtractibus in quibus obligatio
contrahit re ipsa sine consensu:tunc etiā furiosus obligatur vt
est tex.melior de iure in l.furiosus. ff. de actio. ꝛ obli.facit.l.iij.
10 §.ꝛ si furiosi.ff.de neg.gest.¶†Extra gl.querit vtiliter Bar.si
dominus qui litigauit per procuratorem,sit citatus ad audiē
dum sententiā,vel ad aliam actum iudiciariū,ꝛ fuit cōtumax,
an valeat sententia vel ille actus iudiciarius: cōcludit qꝺ non
ꝛ bene cū Bar.aliī transeūt.Bene facit:qꝛ ex quo procurator
qui est dominus litis,ꝛ instantie,nō fuit citatus,sed dominus
principalis:talis citatio cū nō sit legitima,nō fecit dñm cōtu/
macem.ergo sententia lata est nulla,sicut sentētia lata pro ab/
sente,qui nō fuit cōtumax,vt s.firmaui.idē vbiqꝫ tenet Bar.
in l.pcuratoribus.C.de procu.ꝛ in l.mutari.ad fi.ff.e.ꝛ in l.pe/
nul.C.si adue.rem iud.ꝛ in l.j.in pe.colū.C.de senten. ꝛ interlo.
om.iu.Et idem Bal.in l.si qñ in vij.q.C.de testi.Joan.an.ꝛ do.
Ant.de bu.in c.ij.de test.ꝛ ibidē do.Ab.in pe.col. ꝛ notabiliter
do.Bar.veroñ.in caute.clxv.incipiē.si tu aduocatus vis cām
vincere.¶Limita quādo dñs citatus sponte cōparet:tūc va
let sententia propter ius vtile instantie, quod habet dñs sine
sessione.l.in cause.§.fi.ff.de procura.quādo procurator nō con
tradiceret.l.que omnia.ff.de procur.secundum Bart.hic,ꝛ in
aliis locis superius allegatis,ꝛ in l. si pcuratori presentis.ff.
de verb.obl.bene facit tex.in c.si quem.in primo responso iun/
cta glo.de procura.in vj.quē allegat ad hoc. d. Abb.in c.ij.in
vlti.col.de testi.Amplia idē esse si dñs citatus fuit solum pre/
sens sententie,adhuc valet sentētia,fm Bar.hic in vlti.questi.
quē ceteri sequunt.ꝛ Bar.in d.l.si pcuratori psentis.ff.de ver.
obli.Imo fortius tenet notabiliter Bal.in l.j.in ij.colum.C.de
sen.ꝛ interlo.om.iud.quod si notarius scribēs sentētiam dicat
eam fuisse latam presente domino,valet propter solā presentiā
dñi,ac si dominus expsse cōsensisset ꝙuis nō appareat de ex
citatione.per.l.cum ostēdimus.§.fi.ff.de fideius.tut. ꝛ sequitur
simpliciter Raph.cu.hic.Item tenet do.Alex. quando nota/
rius sciente ꝛ patiente domino scripsisset sententiā latam ipso
domino presente.Secūdo vltra Bar.notabiliter limita quā/
do essemus in causis in quibus pceditur summarie,ꝛ sine figu
ra iudicij:tunc valet sententia,licet dñs sit citatus, ꝛ nō pcu/
rator litis qꝛ ista solēnitas iuris ciuilis:ꝛ nō iuris gētium que
in dictis causis nō attēdit.Ita singulariter tenet Bart.in ex/
trauagan.ad reprimē.in ver.sine figura.ad fi.ꝛ seqt simplr.Ra
pha.cu.hic in fi.idem tenet Lud.roma. in l. stipulatio ista.§.si
stipuler.ff.de verb.obli.vbi reputat tenendum mēti perpetuo.
¶Contrarium tenet solus.d.Alex.hic,licet dicat qꝺ Barto.
in hoc non habet contradicentem. Motus in effectu:qꝛ in iu
diciis summariis nō debet acquiri effectus sentētie absenti nō
11 citato aut nō legitime citato:† Qꝛ etiā in iudiciis summariis
alteri per alterum nō acquiritur obligatio etiam naturalis fꝫ
Ang.Imo.ꝛ alios in l.stipulatio ista.§.alteri vbi dixi.ff.de vb.
obli.ꝛ tamen obligatio naturalis est de iure gentiū.l. cuꝫ am/
plius.§.is natura dꝫ.ff.de reg.iur.qꝺ fundamentū videt mihi
parum stringere in proposito.¶Unde vltra Alexan.ego ar/
guo fortius contra Bar.ꝛ eius fundamētū.Nā etiā in cōstitu
to attēditur merum ius gentium.l.j.in prin.ꝛ l.ꝛ licet.ff.de cō
12 sti.pecu.ꝛ tamē in cōstituto attēditur ista differentia†ꝙ verba
constituēs soluere,debeant conferri in procuratorem, ꝛ nō in
dominum,alias si cōferrentur in dominum nō valeret cōstitu
tum,vt est tex.in l.eum qui.§.iulianus secundo. ff.de cōst.pec.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

1 ☞ Filiusfa. si contrahat durante patria potestate obligatur insolidum ex omni contractu preterquam in mutuo ⁊ voto.
2 Filiusfa. ex contractibus celebratis per eũ tempore patrie potestatis, factus sui iuris nõ tenet vltra quam facere potest nisi tempore contractus mentitus sit dicendo se patremfa.
3 Maritus qui negauit matrimonium conuenitur insolidum.
4 Mendacium circa id quod est fundamentum ⁊ causa priuilegij, facit priuilegium perdi.
5 Mercator qui in iudicio negauit calculum seu rationem factã inter eum ⁊ alios mercatores non per hoc perdit quin possit allegare errorem calculi.

Qui cum se. Propter mẽdaciũ pdit quis priuilegiũ ne exigat vltra ꝙ facere possit. h.d. Et pmitte ad euidẽtiã lr̃e ex mẽte Bart. in ru. ff. qđ cũ eo. †filiusf. existens in potestate
1 patris si cõtrahat durãte patria potestate obligat in solidum ex omni cõtractu, pterꝙ in mutuo ⁊ voto. l. tã ex cõtractibus
2 ff. de iud. ⁊ l. filiusfa. ff. de actio. ⁊ obli. †Tũ si postea sit emancipatus vel effect⁹ sui iuris per mortẽ patris, q eũ exhr̃dauit cẽ sẽt nou⁹ homo. Jõ p cõtractib⁹ p eũ celebratis tẽpore patrie potestatis nõ põt exigi vltra ꝙ facere possit, vt est tex. in. l. ij. in prin. ff. ꝙ cũ eo. ⁊ de exheredato est ẽt tex. in. l. ⁊ exheredatũ. j. e. ⁊ sic vno ver. filiusf. ex cõtractibus per eũ celebratis dũ esset in potestate patris tenet insolidũ: ſꝫ factus postea sui iuris tenet solũ inquãtũ facere põt p titulũ. ff. qđ cum eo. Hoc est verũ nisi tpe quo cõtraxit p mendaciũ asseruerit se esse patrẽfa. ⁊ sic sui iuris: ⁊ hoc mõ induxit creditorẽ ad ɔtrahendũ secũ. Certe pp tale mẽdaciũ pdit dictũ priuilegiũ, vt nõ exigat vltraꝙ facere possit, ⁊ tenebit insolidũ. Istud est ꝙ decidit iste text. ⁊ tex. in. l.
3 ſꝫ hoc ita. §. j. j. e. ⁊ tex. i l. iiij. §. interdũ. ff. qđ cum eo. †Sicut est maritus negãdo matrimoniũ, ⁊ sic se esse maritũ, ppter mẽdaciũ pdit puilegiũ ne ɔdẽnet nisi inquãtũ facere põt, ita notabr tz Bar. in l. ẽt. §. j. circa fi. ff. so. ma. Et sequit simpliciter. d. Ale.
4 in. l. maritũ. in. ij. co. eo. tit. ff. sol. ma. Ratio predictorũ est. †nam mẽdaciuꝫ circa id qđ est fundamẽtum ⁊ causa priuilegij, facit priuilegiũ perdi. l. si dubitet. §. ita demũ, ⁊ ibi Bar. ff. de fideius. ⁊ l. si vnus. §. fi. ff. p sol. gl. magistra. in c. nullus plurius. de reg. iur. in. vj. ⁊ glos. in l. nemo ex his. ff. de reg. iur. Aduerte tamen
5 ꝙ†si sunt plures mercatores ⁊ vn⁹ neget i iudicio calculũ seu rationẽ esse inter eos factuꝫ se conuincatur de mendacio, non per hoc perdit quin possit allegare errorẽ calculi, ⁊ sic intẽtare dispositionẽ. l. j. C. de errore calcu. qñ potest in promptu ostendere errorem per euidentiam facti ita tenet Pau. de ca. in cõs. xxxiij. incip. in casu presenti.

1 ☞ In obligationibus faciendi venit interesse tẽpore more.
2 Stipulatio semel commissa ad totale interesse amplius cõmitti non potest.
3 Interesse seu estimatio quo iure veniat.

1 **Si calendis.** †In obligationibus faciẽdis venit interesse a tẽpore more: ⁊ sic a tpe quo dbuit fieri. h.d. Gl. j. itelligit ꝙ tñ possit postea crescere interesse vsqꝫ ad litis ɔtestationẽ, vel ẽt vsqꝫ ad sniam. Cũ ista gl. simpliciter transeunt Ang. ⁊ Pau. de cast. hic. idẽ tz gl. in l. in hac. in prin. in distinc. magna. ff. de cõ. tritica. Sꝫ caue qꝛ hoc mõ istum text. q đt ꝙti interfuit mea id fieri oporteret itelligere. s. tũc vel postea: ꝙ eẽt destructio tex. Ideo istã gl. reprobat ⁊ melius Bar. Imo. Ra. cu. ⁊ ceteri omnes hic. ⁊ Bar. in l. hac. ff. de cõd. triti. vñ Bar. Imo. ⁊ ceteri hic. ⁊ Bar. in d. l. in hac dicũt quod hic sumus in obligatiõibus faciẽdi, in qb⁹ post morã succedit obligatio ad interesse, ⁊ sic interesse est in obligatione ⁊ actione. l. si quis ab alio. §. fi. j. e. ⁊ l. stipulationes nõ diuiduntur. in ver. celsus. ff. de v. ob. ⁊ in istis attẽdit pcise tps more, ⁊ vlteri⁹ nõ crescit iteresse, ⁊ sic nõ recipit postea augmẽtũ nec diminutionẽ. l. fundum
2 cornelia. in vlt. rñ. ff. de noua. ⁊ l. hominẽ. ff. mã. †Nã stipulatio semel cõmissa ad totale iteresse, amplius cõmitti nõ põt. l. cum querebat. ff. iud. sol. ſꝫ iura allegata in gl. loquuntur in obligationibus dãdi. in qb⁹ nõ cõmittit stipulatio ad interesse, ſꝫ succedit obligatio ad interesse. l. vbi aũt nõ apparet. §. fi. ⁊ l. si ser-
3 uũ. §. effectus. ff. de verb. ob. ⁊ §. sic itaqꝫ. inst. de actio. †Et estimatio seu iteresse venit officio iudicis mercenario: iõ iudex pt habere rõnẽ talis interesse ⁊ estimationis quãti plurimi a tpe more vsqꝫ ad lit. cõtest. ⁊ etiã vsqꝫ ad sniam. d. l. in hac. cuꝫ glo. ⁊ l. vinũ. vbi plene no. ⁊ plenius dixi. ff. si cer. pe. ⁊ gl. qđ. in. l. datio. §. si p vẽditorẽ. ff. de ac. em. allegata i gl. esset obligatio dãdi ⁊ nõ tradẽdi ptꝫ: qꝛ ibi erat vinũ vẽditũ i gñe. Sꝫ obligatio generis semp est dãdi ex quocũqꝫ ɔtractu debeat etiã emptionis nõ ex natura cõtract⁹, ſꝫ ex natura rei q est i genere. l. que concubinam. §. si heres. ⁊ ibi in gl. in verbo. testõ. ff. de le. iij. gl. ⁊ Bar. in. l. ex empto. in prin. ff. de act. empt. ⁊ in l. si domus. §. de euic. ff. de leg. j. ¶ Glo. fi. opponit. de. l. cũ qs. ff. de act. ⁊ obliga. sed illa cõcordat, cũ velit ꝙ attendatur tempus quo satis acceperit. l. soluendum, ⁊ sic tempus more vt etiam ibi dicit glo.

1 ☞ Depositario ⁊ cõmodatario ⁊ similib⁹ cõdẽnatis qꝛ dolo dsierũt possidere cedẽde sũt actiões p actorẽ qs hꝫ ɔ alios.
2 Actio in rem licet sit stricti iuris est tamen arbitraria.
3 Nulla actio potest fieri arbitraria nisi que sit stricti iuris.
4 In actionibus bonefidei veniunt omnia que equuꝫ est venire etiam si de eis non sit actum.
5 In arbitrarijs necesse debent ferri due sententie.
6 In actionibus bonefidei non fertur nisi vna sententia.
7 In actione depositi condemnatus efficitur infamis.
8 Dolus dãs causam contractibus bonefidei illos reddit nullos ipso iure, secus in contractibus stricti iuris: qꝛ non ipso iure, sed ope exceptionis.
9 Dolus commissus circa possessioneꝫ purgatur per actionem ex contractu soluta estimatione.

In depositi. Etiã ei q dolo desijt possidere cõdẽnato actiõe psonali cedẽde sunt actiões. h.d. ¶ No. ꝙ depositario
1 ⁊ cõmodatario ⁊ similib⁹ ɔdẽnatis: qꝛ†dolo desierunt possidere, cedẽde sunt p actorẽ actiões, quas habet ɔtra alios puta rei vẽdicatio cõtra extraneũ possessorẽ: qꝛ sine cessione nõ trãsit directa nec vtilis rei vẽdicatio, vt innuit text. ⁊ clare no. Bar. in l. j. ff. de vsuc. pro emp. ⁊ l. si fullo. ff. de cõd. sine causa. ⁊ in l. incõmodato. §. fi. ff. cõmo. Sin aũt reus condẽnatus possideret ⁊ nõ extrane⁹: tũc nõ posset actor cedere rei vẽdicationeꝫ ipsi reo, qꝛ recipiẽdo litis estimationẽ a reo possidenti transfert dñiũ actoris in reũ. l. eius rei. ⁊ l. hec si res. ff. de rei vẽ. vñ ius cõcernẽs dñiũ ipsius rei sibi cedi nõ põt cũ illud habeat. Aũ si actor haberet alias actiões psonales tenet eas cedere soluẽti estimationẽ ar. l. in creditore. ⁊ l. si res cũ gl. ff. de euic. puta in re legata actori q nõ solũ hꝫ dñiũ, ⁊ sic rei vẽdicationẽ, ſꝫ etiã actionẽ personalem ⁊ hypothecariã. l. j. C. cõmu. de leg. ⁊ §. nostra. inst. de lega. ita tz Bart. hic ad fi. post Jaco. bu. in l. si culpa. ff. de rei vend. cuꝫ quo ceteri transeunt quicqd teneat Dy. in regula sine possessione. in iij. q. de re. iu. in vj. ita debet intelligi. ¶ Limita predicta pcedere qñ actor sciebat reũ possidere: secus si ignorabat tũc ppter malignitatẽ rei occultantis possessionem nulla debet sibi fieri cessio actionũ nec tunc transfert dominium in reũ. gl. est nota. in l. hoc si res. ⁊ ibi Bar. in ij. oppo. ff. de rei vendi. Jo. de imo. in l. ij. §. fi. ff. pro emptore. ⁊ d. Alex. hic. ¶ Gl. in fi. in verb. cedat. fortiter opponit contra tex. de. l. is q dolo. ff. de rei vendi. ꝙ contrariũ est valde difficile fin. d. Alexan. ⁊ gl. pro solutione se remittit ad ea que ibi dixit: ibi gl. tripliciter soluit ⁊ eũ intricata materia quam. j. explicabo. Primo soluit, ꝙ hic loquit in actionib⁹ psonalib⁹ que sunt bonefidei: ibi in actione in rẽ q est stricti iuris. ita ẽt
2 dicit gl. j. hic. Bar. reprobat istã solutionem: †qꝛ actio in rem licet sit stricti iuris tñ est arbitraria. §. preterea quasdã instit. de actio. iõ in actione in rẽ: qꝛ est arbitraria põt deferri iurm in litẽ, sicut in actionibus bone fidei, ꝙ non potest fieri in alijs actionibus stricti iuris: que nõ sunt arbitrarie. l. in actionib⁹. ff. de inli. iura. iõ in ea põt multũ officiũ iudicis sicut in actio. bone fidei ⁊ ita ei deseruit officiũ iudicis sicut i actiõib⁹ bone fidei. Ista impugnatio Bart. fm Jo. de imo. ⁊ Raph. cu. non est bona: qꝛ lꝫ iudex multũ possit in arbitrarijs tamẽ latiores habenas hꝫ in actiõib⁹ bone fidei, in quibus magis exuberat bona fides: ⁊ sic potẽtius est officiũ iudicis. §. in bone fide isti. de actio. lꝫ. d. Alex. dicat quod ille tex. hoc nõ dicit. Tu autem
3 dic fortius ⁊ fundamẽtalius contra impugnationẽ Bar. †ꝙ nulla actio potest fieri arbitraria nisi sit stricti iuris, quia in actionibus bone fidei ex natura actionis que est larga ⁊ exuberãs, iudex potest deferre iuramentũ in litem. Propterea dicit tex. no. in l. quia tantundẽ. ff. de neg. gest. quod in actionibus bone fidei tantũ põt officiũ iudicis, quãtum in stipulatione in
4 his que nominatim sunt pmissa. †Nã in actiõibus bone fidei veniũt oĩa que equũ est venire etiã si de eis nõ sit actum: vt ibi ⁊ l. sed celsus. §. j. cum similibus. ff. de contrahend. emptio. Jõ nulla actio bone fidei etiã aptitudine põt fieri arbitraria, imo habẽt se vt opposita. l. in bone fidei. ff. de eo qđ cer. loco. Soluꝫ ergo actiões in rẽ, ⁊ alie actiões stricti iuris pñt assumere istã qualitatẽ arbitrariã ⁊ effici arbitrarie ppter accidẽs. l. ppter cõtẽptũ iudicis, in nõ restitnẽdo vel nõ exhibẽdo rẽ put iudex iussit vel iudici alio mõ ɔtumaciter nõ obtẽperãdo. Iste cõtẽpt⁹. iudicis facit vt actio efficiat arbitraria ⁊ iudex pter naturã actiõis q ẽ stricti iuris possit deferre iurm i litẽ de affectiõe ⁊ ſꝫ illđ ɔdẽnare. d. l. i actiõib⁹ ⁊ ibi Bar. i l. ij. e. ibi dixi. ⁊ est ib
5 tex. quẽ allegat. in l. q restituere. ff. de rei vẽ. †Hinc est qđ in arbitrarijs necessario debẽt ferri due sñie. vna p ꝙ cõdẽnat reus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ad restituēdū rē vel quid simile z si reus sit cōtumax istud accidens facit vt iudex habeat arbitriū ferēdi secūdā sniaz z sic p ut fuit iuratū in litē de affectione arbitrio tū suo, vt per gl.clarius Bart.in l.si cū exceptione.§.in hac.ff.q met. cā. z in l.j.ff.
6 de in litē iur.† Sz in actionib⁹ bonefidei nō ferē nisi vna snia sup re principali z sup interesse.vt est gl.reputata singularis ī l.j.in prin.in gl.ū.z ibi Bar.de act.emp.Et sic apparet Bart. non bñ dixisse q in actiōe stricti iuris arbitraria multū possit officiū iudicis sicut in actione bonefidei, hoc est falsum vt pz per p̄dicta. Propterea q vt actio stricti iuris efficiat arbitraria fuit inductū fauore actoris ꝯ reū dolosum z contumacez, vt dixi ergo nō dz officiū iudicis posse vt cedi debeāt actiōes reo dolo.q officiū iudicis inductū cōtra reū dolosuz non debet in eius fauorem posse operari.c.inter cozporalia.in ū. col. de transla. epi. l.hr̄ditas ad statutū.vt ibi Bal.z Ang. ad hoc
9 no.ff.de hr̄d.inst.z ita habes defensatā primā so.isti⁹ gl. z vide q dicā statim in seq.solutiōe. Scōa sol.gl.ibi est q hic reus habuit causam ab actore q secū cōtraxit deponēdo, vel cōmodā dolo bi nō p ter.in l.si donate.in prin.ff. de dona. inter virum z
1 vxo. Et istā so.sequunt Dy. Jmo.z Rap.cu.hic, Bar.aūt impugnat p duo.q2 d.l.si donate. logt in cā.s.quo ad annum donātis vera vel habili ad trāsferēdū dñiū z oē ius, sed hic in depositario z cōmodatario lz habeat cām a dño,tū illa cā nō est habilis ad trāsiationē dñū. Tu dic gl.pōderasse ter.in rōne decidēdi ibi.q2 cām possidēdi habuit a donāte q̄ si nō habuisset nō tenerek cauere de euictiōe.l.z ex diuerso.§.petitor. ff.de rei vēdi.z tū ibi decidit q teneretur cauere:q2 cāz ab eo habuit.z istud est q pōderauit illa gl. Scōo mouek Barto. q2 hic dz puniri furti.q2 ꝯ volūtatē actoris facit.l.j.z l.q iumenta. ff. de
7 fur.† z in actione depositi condemnatus efficit infamis.l.j.z l. furti.§.fi.ff.de infa.Caue.q2 hic solum desūt dolose possidere,z sic nō vr q interuenerit cōtrectatio, sed dol⁹ in omitt ēdo:ergo nō vr q cadat furtū.d.l.j.ff.de fur.nisi Bar.aliud senserit q nō exp̄ssit. Ad aliud qs cōdēnat⁹ in actiōe depositi efficiat in famis nō vr generale,cū nō p̄cedat si simpliciter in commodato,lz vltra Bar.pōt cōfirmari ista impugnatio:q2 maioz est p fidia in depósito z cōmodato,z sic in actionib⁹ bonefidei:ergo
8 min⁹ deberet succurri p cessionē actionū. q̄ ī actiōe ī rē z alijs stricti iuris. Nā videm⁹ q† dol⁹ dās causaz ꝯtractib⁹ bonefidei illos reddit nullos ipso iure:z tū secus est qū dol⁹ dat causam ꝯtibus stricti iuris:q2 cōtractus nō est ipso iure nullus lz obstet exceptio dolieo q2 nō reputat tāta p̄fidia in cōtractibus bonefidei.l.iū.§.fin.ff.p socio.z l.dolo vel metu.C.de inuti. stip.z l.elegāter.in prin.ff.de dolo.z l.stipular.ff.de verb.ob. Et ista oppositio etiā tēdit cōtra primā sol.p̄cedēt̄. Sed respōde ex mēte Jmol.z Raph.cu.q obiectus p̄cederet qū actoꝛi,z sic domino nō esset cōsultū,put hic vbi actoꝛ habuit estimationē rei seu,vū equū est.z bonafides suggerit q bis idē hr̄e non debeat.l.bonafides.ff.de reg.iu.z sic q debeāt actionē cedere reo cōdēnato q soluit estimationē:al's posset rē exigere:z sic ī effectu bis idē habere. Nec ad hoc obstat illō q subtilr dt.d. Alexā.q ēt ī actiōib⁹ stricti iuris nō est equū q bis exigat idē per d.l.bonafides.q fm eū etiā hz locuz in actionibus stricti iuris. Nā respōde q ex quo hic reus condēnatus habuit causam ab actoꝛe,q secū cōtraxit,z p actionē descēdēt̄ ex cōtractu soluta testimatiōe purgat⁹ fuit dol⁹.ideo ex eqtate fit cessio actionū,ne actoꝛ bis idē cōsequat. Que rō cessat qū reus nō ꝯrit,z sic nō habuit causaz ab actoꝛe,z cōuenit solū rōne possessiōis in qua deligt nec iste dol⁹ pt purgari p actionē ex cōtractu,cū nihil cōtraxerit:ideo nō fit cessio actionū,nec curat q dñs vltra estimationē q̄ habuit a cōdēnato q desūt possidere etiam ab alio possit rē cōsequi,z ita habes bñ defensatā scōam so.gl. Tertiā solu.ponit ibi gl.q̄ sequunt Bar.z cōiter alij q ibi conentus rei vēdicatiōe petit cessionē actionū rōne possessionis quā hz,lz ipse circa possessionē delinquit, q2 eā desūt dolo possidere:ideo p̄uiat cōmodo,q ex possessione p̄cedit,ne possit petere cessionē actionū:lz hic nō petit cessionē ex possessiōe depositi,vel cōmodati circa quā deligt,sed petit ex ꝯctu circa quē nō deligt,z sic ibi deligt circa possessionē,p qua conuenit hic aūt cōuenit ex cōtractu z deligt circa possessionē, Istā tertiā sol.reprobat Raph.cu.z do.pe.de berꝰ.nā fm Raph. etiā hic depositarius z cōmodatarius deliquerūt circa cōtractū z bonāfidez que in eis requirebat:ideo ꝯra dolosum agit actione ex eo ꝯractu.l.q nerua.ff.depositi. Saluādo istā sol.dicunt Jmo.z d.l. Alex.q hic p̄incipaliter deligt circa possessionē z in cōsequētia circa cōtractū. vnde dz inspici illud qs p̄incipaliter agit.l.si quis nec causam,z l.rogasti.in prin.ff. si cert.pet. Pe.de berꝰ.etiaz reprobat istā sol.z dicit q non meruit exire de oꝛe tāti viri sicut fuit Bar.q2 imo hic multo plus delingt q̄ ibi,p̄mo circa possessionē,q2 ibi re⁹ possidebat lz dolo desit rit possidere:hic aūt depositari⁹ z cōmodatarius nō possidebāt,sz dñs.l.j.ff.de vsuca.p heredē.si ergo desiit dolo. possidere priuauit z spoliauit dñm possessoꝛem sua ciuili possessiōe.q debebat dño possidere. Secūdo deliquit circa cōtractū, quia cuz deberet bonā fidem p̄stare in contractu depositi,z cōmodati l.ei apud quē.ff.depositi.cōtrarium dolose fecit, pōt dici vt statim fuit dictū q̄ hic deliquit p̄incipaliter circa possessionē.z in ꝯsequētia circa ꝯctū. Tu aūt vltimo loco inngē simul istas tres solutiōes z habebis veritatē. Nā cōtrariū logꝰtur in actōe stricti iuris in qua possessoꝛ nō habuit cām ab actoꝛe,q2 secū nō ꝯtraxit,z cōuenit solū rōne possessionis circa quā deliquit nō sibi non sunt cedēde actiones vt i ꝯsequētijs. Sic aūt loquit⁹ in ꝯctibus bonefidei in q̄bus reus habuit causaz a dño qui secū ꝯrit,z conuenit rōne cōtractus circa quem principaliter non deliquit. Et† dolus commissus circa possessionē purgatur per actionez ex ꝯctu soluta estimatiōe:ideo istis tribus concurrētibus cedende sunt actiones, vt hoc ter.qui p̄opie loquitur in istis terminis.

☞ Promissio satisdandi p̄o alio continet interesse.
Vani timoris nulla est estimatio.
An z quando sit inspicienduz quod euenire potest remissiue.

Si quis ab alio. Promittens p alio satisdare si nō satisdat tenet ad interesse qs est quatenus reus p̄incipalis nō pōt facere.h.d. Cōcoꝛdat ter.no.in l.si qs ista pulatus sit stichum.§.fi.in l.si ita stipulatuz fuero te sisti,in.§.
1 possum.ff.de verb.obli. T† Not.primo q promissio satisdandi p̄o alio continet interesse,q2 est promissio facti,ideo si p̄incipalis est idoneus z soluendo. ista.p̄missio in nihilo pōt cōmiti. Nec est attēdēdū q posset labi facultatib⁹,z sic nō fieri solūdo nisi res suas hr̄et in loco periculoso puta in mari:tūc pōbilis ē suspicio:q2 istās ē periculū.z res debitoris ad ꝑ tēdit no.gl.in l.ū.i prin.ff.sol.ma.z ita ēt limitat Bar.hic,z in l.j.§.
2 fi. de lib.leg.z in d.l.si quis stipulat⁹ fit stichū.§. fi. T† Scōo.illud q dicit litera q vani timoris nulla est estimatio, cōcoꝛdat.l.metum.j.cū duab⁹ sequē.ff.me.dā.z qs no.d. Ale.post Guid.de susa.in l.si ex falsis.q̄ est.l.pe.in.j.no. C. de trāsa. Itez vani timoris nō est iusta excusatio.l.vani timoris.ff.de reg.iur. Nā nō est fugiēdum ad sonum cymbali alio nō viso, fm Ang. in d. l. metum. Itē vana formido nō nocet.l.ū.z ibi no.Bal.C. de his qui p metū iudi.nō appel.alibi no.Bal.in l.fin.in prin. in ū.no.C.de iure delibe.per illum ter.quod formidolosi dicuntur illi qui timent ea q̄ nō sunt digna etiā suspitione,vt ibi per eū. Blo.in verbo.neqz em. diuidit in tres partes. In prima declarat ter.in scōa opponit z non soluit. Sed rūde q illis legibus illud prouenit ratione p̄cedētis doli, vel culpe fm glm
3 diuoꝛtio.in prin.ff.de neg.gest. † z de hoc an z qñ debeat imputari illud qs non euenire ponunt glo.Bart.z alij in l.si idem cum eodem.§.fi.vbi diri.ff.de iurisd.om.iu.Bar.z alij in. l. inter stipulantem.§.sacram.ff.de verb.ob. In tertia ponit dictū cōrariū qs iusti timoris bene hūda est rō,z cuz allegat de delictis p̄toꝛ.§.p̄toꝛ.est cozrupta.debuit allegare.l.si vo plures.§.p̄toꝛij.ff.de his qui deiecerūt vel effude.secūda ibi,sed argumentum contra.tertia ibi,at iusti metus.

☞ In obligationibus faciēdi succedit obligatio ad interesse.
1 In obligationib⁹ faciēdi post moꝛā interesse est in cōdēnatiōe.
2 Interesse an sit in obligatione faciendi post moꝛam et an p̄ti possit in bello.
3 An p̄missoꝛ facti possit cogi p̄recise ac factum.
4

Si quis p̄miserit. †In obligationib⁹ faciēdi succedit obligatio ad interesse fm Bar. Ang. Jmo.z do. Pe.de berꝰ.z in
1 quotidie allegat. Cū iste ter.hoc nō p̄obat,sm Pau.de cast. Alex.z bñ:q2 non dicit q succedat obligatio ad interesse,sz bi cōdēnatio,z sic qs interesse possit deduci in q̄dēnatiōe. Sicut etiā ad obligationib⁹ dādi q̄ sunt p̄cise in quib⁹ non succedit obligatio interesse.l.vbi aūt nō apparet.§.fi.cū gl.ff.de ver.oꝛ. z gl.hic in fi.z tū officio iudicis mercenario pōt fieri q̄dēnatio in estimatione qñ illud qs erat dandum dari nō poterat:quia moꝛtuum post moꝛā.l.si seruum.§.fi.z ibi gl.z Bart.ff.de verb. obli.vel qm nō pōt solui in eadē estimatiōe.put solui debebat vt est gl.in.l.vinū in gl.mag.circa fi.ff.si cer.pe.ergo nō est bona cōsequentia.ter.dicit quod interesse est in cōdēnatiōe.pur hic dicit litera ergo etiā est in obligatione z petitione, hoc est falsum. Et tamen istud summariū. Bar.z doct.est in se verum,z si nō p̄obat hic:tamen p̄obat in l.stipulationes nō diuidūtur. in ver.celsus.ff.de verbo.oblig.z ibi gl.z doct.z in l.j.in prin.in ver.celsus.ff.de verbo.oblig.z ibi gl.z doct.z in l.fin.cum fi.ff. verb.in id qs interest agitur.ff.de act.emp.z in l.fin.cum fi.ff. quis in ius voc.nonier. Unde summa congruentius istum ter.hoc modo in obligatiōibus faciēdi post moꝛā sit cōdēnan

tio ad pecuniã. z sic ad itereſſe. h. d. ¶ Bl. ſi. ĩ verbo obligatio-
nib⁹ diuiditur. in. iiij. partes. In pma declarãdo tex. tenet ꝙ3
2 omnes † q in obligationib⁹ faciendi poſt mortẽ intereſſe ſit ĩ
cõdẽnatione z hoc eſt expeditũ: q3 iſtud dicitur i tex. Jn. ij. exa
minat an intereſſe ſit i obligatione z petitione. Jn. iij. querit an
promiſſor poſſit pciſe cogi ad factũ, z refert tres opi. Jn. iiij. li
mitat iſtum tex. vt nõ procedat in obligationibus dãdi. ſecun
da ibi, ſed an i obligatiõe. tertia ibi, ſed an pciſe ad factũ, quar
ta z vlt. eſt ibi itẽ hic in factis. ¶ Jn. ij. pte gl. ibi, z hoc placet.
3 habes † q in obligationib⁹ faciendi poſt moꝛã intereſſe nõ ſit
in obligatione, nec in libello poſſit peti, ſed qs ꝺbeat agi ad ipꝫ
factũ z poſtea ſit cõdemnatio officio iudicis ad intereſſe. Con-
trariũ cõiter tenetur per gl. z doc. in. d. l. ſtipulationes nõ diui
ditur in. §. cell⁹. per illũ tex. z ibi gl. i verbo oportere, tenet qꝺ
ille qui ſtipulatur factũ, ceſſet etiã ſtipulatus intereſſe ſub tacita
cõditione ſi nõ fiat: z ſic põt recta via agi ad intereſſe z i libello
peti. Et tenẽdo iſtam cõem opi. ad quatuoꝛ iura allegata p gl.
hĩc ꝛnde, vt per Bar. in. d. l. ſtipulationes nõ diuiditur. i. x.
op. z dic q oẽs leges allegate p gl. excepta vltima loquũtur in
obligationibus dãdi, z non faciẽdi. vltima aũt cõcoꝛdat. Ꝫ3 ad
verte: q3 contra iſtã cõem op. Pau. ꝺ ca. põderat hic eſſe ter. i
verbo facit qꝺ promiſit. vbi patet q qñ quis ꝓmittit factũ, ipſũ
factũ ꝺz eſſe in promiſſione, z ſic in obligatiõe. Et dicit Paul.
de ca. q iſtũ tex. allegabat ꝙ quoſdã doctoꝛes papienſes q dice-
bãt qꝺ ceſſetur itereſſe ꝓmiſiſſe z nõ ipſum factũ. Aliꝛo qꝺ do.
Ale. nõ fecerit mẽtionẽ de iſta põderatione Pau. de ca. ꝺ iſto
ter. Sed certe iſte tex. põt ꝺ facili euadi, imo põt retoꝛqueri ad
oppoſitũ, ꝺfẽdẽdo cõem opi. z illos doctoꝛes papienſes, q iſte
tex. i. j. caſu quẽ põderauit Pau. ꝺ ca. bene logꝛtur qñ ꝓmiſſoꝛ
adipleuit illꝺ qꝺ ꝓmiſit, tũc bene facit qꝺ promiſit, vt dicit ter.
ſed hoc nõ eſt ad ꝓpoſitũ noſtrũ. ¶ Poſtea ſcꝺo logꝛtur ter. qñ
nõ impleuit tũc ceſſetur intereſſe ꝓmiſiſſe z nõ factum, z hoc vꝫ
ſubiũgere text. dũ poſtea dicit, ſi min⁹. q3 nõ facit q ꝓmiſit in
pecunia numerata cõdẽnatur, reliqua circa iſtũ articulũ dixi i
d. l. ſtipulatiões nõ diui. ¶ Jn tertia pte gl. recitat tres opi. ſu
4 per illo articulo, † an ꝓmiſſoꝛ facti poſſit cogi pꝛeciſe ad factũ.
Adꝺ multas alias opi. vltra iſtas, quas recitat ql. i. l. heredita
tẽ. C. de do. Cõiter tenetur q nõ poſſit cogi pciſe ad factum ad
qꝺ eſt obligat⁹ ex cõuentione z non ex ẽctu, z non ex legis vel
teſtatoꝛis diſpoſitione. Vnde ſoluendo intereſſe liberaretur p
iſtũ tex. z l. cũ ſtipulatus ſim mihi a Proculo. §. fin. cũ ſimilib.
ff. de ver. ob. z ad iura hic allegata per gl. in ẽctũ reſpõde vt p
Bar. in. l. ſtipulationes non diui. in. iij. q. vbi dixi. ff. ꝺ ver. ob.

Lex xiiij.

¶ Juder poteſt ſuam interlocutoꝛiam reuocare, z ſic tollere
z remittere.
2 Banna cum ſint ſententie interlocutoꝛie poſſũt per iudicẽ re-
uocari z mutari.
3 Valet interlocutoꝛia in iudicis incerta cũ poſſit p ipſũ declarari.
4 Per interlocu. poteſt iudex generaliter condẽmnare in expen
ſis z poſtea in pꝛoceſſu negotꝫ eas taxare.
5 Judex põt interlocutoꝛiã reuocare etiã ſi ab ea ſit appellatũ.
Item poteſt eam mutare etiã ſi in deterius faciat. z reuocatio
interlocutoꝛie poteſt fieri quolibet tempoꝛe vſq3 ad ſententiã.
6 Taxatio expenſarũ eſt interlocutoꝛia, ideo poteſt retractari
contrario imperio.
7 Interpoſitio ſecundi decreti eſt interlocutoꝛia, ideo poteſt iu-
dex illud reuocare.
8 Excommunicatio eſt interlocutoꝛia, ideo poteſt reuocari ſi eſt
iniuſta, non obſtante contradictione partis aduerſe.
9 Etiam ſi poſt interlocutoꝛiam latam facte ſunt expẽſe per par
tem poteſt adhuc iudex reuocare.
10 Judex quando non poterit ſuam interlocutoꝛiam reuocare.
11 Decretum quod tranſit in formam contractus vel quaſi, non
poteſt reuocari.
12 Eadem poteſtas verſatur in reuocando que in iubẽdo aut pꝛo
hibendo.
13 Licet iudex habeat poteſtatem reuocandi ſuam interlocuto-
riam, non tamen poteſt ad hoc cogi.
14 An poſſit iudex ſepius reuocare ſuam interlocutoꝛiam.
15 Judex non poteſt ſuam diffinitiuam reuocare.
16 Appel. ſententie ſimpliciter facte intelligitur de diffinitiua.
17 Judex poteſt pꝛohibere partibus ne veniant per talem locũ.
18 Si eſt inimicitia inter aliquos põt iudex puidere futuris ſcã-
dalis pꝛecipiendo ſub pena ne per certos fines incedant.
19 An iudex poſſit pꝛohibere alicui ne exeat domum.
20 Pꝛetoꝛis appel. venit quilibet iudex.
21 An interlocutoꝛia que continet aliquid dari vel reſtitui aut
quid equipolens poſſit reuocari.
22 Sententia lata ſuper poſſeſſoꝛio an ſit diffinitiua.
23 Quelibet interlocutoꝛia regulariter poteſt retoꝛqueri z mu-
tari contrario imperio.
24 Quando iudex pꝛonuntiauit non eſſe procedendum in cauſa,
an talis interlocutoꝛia poſſit reuocari.
25 An interlocutoꝛia per quam iudex pꝛonunciauit non eſſe iu-
dicem poſſit reuocari.
26 Delegatus non poteſt reuocare interlocutoꝛiam per quam
pꝛonunciauit ſe non eſſe iudicem. ſecus tamen oꝛdinarius.
27 Judex intra quantum tempus poterit ſuam interlocutoꝛiam
reuocare.
28 Reuocatio interlocutoꝛie fit eo modo quo appellatio.
29 Qui non appellat videtur conſentire, z ſic quodammodo ſe
obligare ad parendum ſententie.
30 Judex nemine teſtante poteſt officium ſuum impartiri circa
coꝛrectionem erroꝛis ſui.
31 Interlocutoꝛia tranſit in rem iudicatam parti z non iudici
quando eſt lata cum cauſe cognitione.
32 Interlocutoꝛia non poteſt reuocari per iudicem quando eſt
queſitum ius parti.
33 Miſſio in poſſe. ex pꝛimo decreto licet ſit ſententia interlocuto
ꝛia. z mandata executioni. tamen põt iudex ex cauſa reuocare.
34 Miſſio ex ſecundo decreto ſit officio iudicis nobili.
35 Quid dicatur pꝛopꝛie incidens, z quid emergens.
36 An poſt appel. interpoſitam ab interlocutoꝛia in caſibus in
qb⁹ de iure ciuili qꝺ ab ea appellari poſſit iudex eã reuocare.
37 An iudex invitus cõpelli poſſit ſuã interlocutoꝛiã reuocare.
38 Verbum poteſt relatum ad iudicem videtur importare ne-
ceſſitatem parte inſtante z iuſta petente.
39 De iure ciuili poteſt appellari quando infertur per interlo-
cutoꝛiam grauamen irreperabile/per appel. a diffinitiua.
40 Si iudex ledat partem in his que eius poteſtati relinquũtur
poterit pars ab eo appellari.
41 Judex tenetur etiam parte non petente reuocare ſententiam
excommunicationis quando excommunicatus pꝛopter excõ-
municationem ex diuturno tempoꝛe efficeretur deterioꝛ.
42 Judices eccleſiaſtici non debent pꝛoferre ſententiam excom-
municationis vbi pꝛeuident eam futuram inutilem.
43 Quoties põt iudex ſuam ſententiã interlocutoꝛiã reuocare.
44 In caſibus in quibus a iure permiſſum eſt varie non tamẽ p-
mittitur niſi ſemel.
45 Declaratio alicuius obſcuri vel ambigui non poteſt niſi ſe-
mel fieri.
46 Judex non poteſt niſi ſemel ſuam ſententiam interpꝛetari.
47 An iudex poſſit ſuam interlocutoꝛiam reuocare partibus ab
ſentibus.
48 Interlo. an poſſit per alium reuocari z pari ratione ferri.
49 An interlo. in qua nõ ſperatur diffinitiua poſſit per iudicem
qui eam tulit reuocari.
50 Quid dicatur decretum.
51 Si due ſententie interlocutoꝛie contrarie appareant nec ap-
paret quod iudex tulerit ſecundam animo reuocandi pꝛimam,
an in dubio pꝛima intelligatur.
52 In facto pꝛopꝛio intricato tolerabilis eſt ignoꝛantia.

Quod iuſſit. Iſta lex eſt vtilis habẽs ma-
teriã quotidianã z pꝛactica
bilem. ideo ad cã eſt bene aduertendũ. l. leguui. ff. de
li. le. h. d. Judex põt interlocutoꝛiã ſuã reuocare, ſed
non diffinitiuã. h. d. Ꝫ3 Bar. z cõiter alios. vel ſic, ꝓpꝛ⁹ ad ter.
Ꝫ3 Bn. z Jmo. Interlocutoꝛia põt Ꝫꝛio imperio tolli, z remit-
ti, nõ diffinitiua. h. d. z h3 duas partes. in pma tractat ꝺ iterlo-
cutoꝛ⁹, z in ſcꝺa de diffinitiuis. ſcꝺa ibi, h3 de ſentẽtiis. Itẽ tra
ctat iſta. l. de tertia parte ru. ꝺ interlo. om. iud. ¶ Mo. pmo ex
1 iſto tex. regulã † qꝺ põt iudex ſuã iterlocutoꝛiã reuocare, z ſic
tollere z remittere, z ad hoc ſemp allegat iſte tex. cõcoꝛd. l. dí-
cere. §. ita. ff. de ar. z. l. pe. ff. de pto. ſtip. z. l. ſi op⁹. ff. ꝺ op. no. nũ.
z. c. cũ ceſſante. de ap. Adde ad iſtã regulã, pmo qꝺ ex hoc ſeq-
tur, q o is iterlocutoꝛia põt dici momẽtanea aptitudine, q3 põt
per iudicẽ reuocari Ꝫ3 Bal. in. l. poſt ſniã z. in vlt. co. C. de inter.
2 om. iu. † Scꝺo adde q bãna cũ ſint ſnie iterlocutoꝛie poſſũt p
iudicẽ reuocari z mutari Ꝫ3 Bal. in. l. j. in pe. col. C. de her. iſt. z
in addi. Spe. in ti. de inſtru. edi. in. ix. col. i ver. an exbãnit⁹. z i
ti. de ſen. pla. in. ij. col. in. ver. ſententia banni. d. Jaco. Alua. i. §.
item nulla. in ti. de ſta. Ꝫ lib. ecc. in vſi. feu. Intellige ſane qñ eſt
bãnit⁹ ꝓpter cõtumaciã, put cõiter ꝓtingit. z ꝓout Bal. in. d.
l. j. in vj. col. in pce. z ſeq. z ſemp loquit: ſec⁹ qñ cã cognita z dif
finitiue per ſententiam fuiſſet bannit⁹ per. ij. reg. hui⁹ tex. in fi.
¶ Tertio ãplia q ſicut iudex põt ſuã interlocutoꝛiã reuocare
vt hic. ita ſi eſt incerta põt eã certificare q eſt min⁹ Ꝫ3. d. Bb. in
c. auditis. in vlt. co. ꝺ pcu. facit: q3 q certificat vel certificat nihil
ꝺz ꝺ nouo facere aut diſponere. l. heredes. §. ſi qꝺ poſt. ff. ꝺ teſ.

¶.c.super questionū in p̄n.vbi Ab.in.j.no.de offi.dele.c.pasto
ralis.§.j.vbi.d.Abb.in.j.col.de ap.Jtē qui d.clarat nō dispo
nit aliquid sed qđ in preteritum actū sit ostendit.ita no.Bal.i
l.cum testamēto.C.de test.manu.Ex ista ampliatiōe inferūtur
3 duo ſm.d.Abb.in.d.c.auditis.† Primo ꝙ valet interlocuto
4 ria etiā si sit icerta.cū possit per officiū iudicis certificari.† Se
cundo infertur ꝙ per interlocutoriam potest iudex gn̄alit̄ cō
demnare in expēsis,⁊ postea in ꝓcessu negotij poterit eas taxa
re.⁊ ita tenēt Bal.⁊ Bar.i.l.terminato.C.d̄ fr.⁊ li.expē.Bar.
in.l.paul⁹.ꝑma.j.e.d.An.de Bu.in.c.j.de sequest.pos.⁊ fru.⁊
ibi.do.Ab.in.iij.co.⁊ in.ij.col.⁊ se.Jo.ſ a.⁊ Ange.de Are.in
5 §.curare.vbi dixi.insti.de act.¶† Tertio āplia vt ꝓcedat etiā
si a tal iterlocutoria sit appellatū,⁊ pēdeat appellatio,adhuc
iudex qui eam tulit,poterit eā reuocare.tex.est in.d.c.cū cessā
te.⁊ ibi no.d.Abb.de ap.ponit hic Bar.i.iij.col.ad.fi. vbi re
seruo dicē.⁊ limitā.¶ Quarto āplia ꝙ iudex potest suā senten
tiā interlocutoriam mutare,⁊ reuocare,etiam si in deterius fa
ciat,cum possit de albo nigrum,⁊ de nigro albū facere.Bal.in
c.nostri.de ele.⁊ dixi.s.in rub.¶ Quinto amplia ꝙ reuocatio
interlocutorie pōt fieri quolibet tp̄e vſqȝ ad sniam ꝫ Jnn.i.c.
sepe.de app.quē sequitur Bal.in.l.elegāter.§.si qs post.i pe.
col.de cōdi.inde.licet gl.mag. hic teneat ꝙ possit fieri vſqȝ ad
q̄tuor mēses,⁊ nō vltra.quē passum Bar.j.examinat.ibi reser
6 uo.¶† Sexto āplia ꝙ taxatio expēsarū cū in snia interlocu
toria vt hic.i gl.ma.pōt retractari ꝯtrario iperio, si taxēt seu
reuocētur post sniam diffinitiuā.no.tenet Jnn.i.c. sup qđ me.
cau.quē etiā refert ⁊ seqt̄ Bal.in.l.eleganter.§.si qs post i pe.
7 col.dicā lati⁹.j.¶† Septimo no.amplia ꝙ cū interposito etiā
secūdi decreti sit snia iterlocutoria,cū fiat lite nō ꝯtestata.l.cū
ꝓponas.C.de bo.aut.iu.pos.poterit iudex tn̄ illud ſm decretū
reuocare.ita no.tenet Jnn.i.c.dilecto.de ver.si.quē refert.d.
Ab.i ꝯs.cl.ici.ex o.b⁹ ꝑ parte narratis.i vlt.co.ponit Bar.hic
8 in.iij.col.vbi pleni⁹ dicet.¶† Octauo amplia ꝙ cū excōicatio
sit snia interlocutoria,pōt excōicator reuocare suā excōicatio
nē iiuste latā nō obstāte ꝯdictione partis aduerse.ita no.Abb.
in.c.sacro.in.iiij.no.ꝑ illū tex.de sentē.excō.Adde forti⁹ ꝙ si
excōicat⁹ propter excōicationē ex diuturno tēpore fit deterior
debet excōicās ex officio illā tollere,ex quo videt eā nō profi
cere,sed cōtēni,⁊ dꝫ vti alio remedio,ſꝫ beatū Tho.in quarto
sententiarū.i dist.xviij.sub articulo.in fi.i solutiōe secūdi argu
mēti primi dubij.quē refert ⁊ sequit Joā.An.in.c.j.in p̄n.⁊ ibi
Gemi.in.j.col.de sen.excō.in.vj.d.Ab.in.c.ab excōicat.i pe.
9 col.⁊ alibi sepe i varijs locis dicā.j.extra gl.¶† Nono no.am
plia,etiam si post interlocutoriam facte essent expense ꝑ partē
adhuc pōt ꝑ iudicē reuocari etiā nō refusis illis expēsis parti
vt ꝓbat in d.c.cū cessante.de app.vbi postlatā interlocutoriā ꝯ
te appellasti ab ea,⁊ sic iā fecisti expēsas circa appellationē ab
interlocutoria:⁊ tn̄ tex.ibi vult ꝙ iudex q illā tulit possit eā re
uocare.⁊ ita ibi tenēt Host.Jo.And.⁊ coiter alij cano.Jsta est
cōis opi.ſꝫ.d.Alex.ibi in.ij.char.in.v.fallentia,q̄uis contra
rium sentiat gl.in.d.c.cū cessante.dū dicit ibi re integra,ꝙ seq
tur ibi.d.An.de Bu.ꝑ tex.i.c.iterposita.§.j.de ap.ad quē du
plicit̄ rn̄de vt hic ꝑ.d.Alex.quasdā alias ampliatiōes collige
10 ꝑ te ex his q.j.dicent.¶† Jstā regulā hui⁹ tex.sic ampliatā li
mita primo.vt ꝓcedat ante executionē factā,ſꝫ postꝙ est facta
executio:q2 res nō est integra nō pōt per iudicē q eā tulit reuo
cari.gl.est no.in.l.j.in fi.⁊ ibi Bar.ff.de pre.sti.que tenet ꝙ iter
locutoria mādata executiōi nō pōt ampli⁹ reuocari,nisi de par
tiū volūtate,de quo ponit Bar.in.iij.col.vbi dicet.¶ Scđo li
mita interlocutoria geminata:q2 propter geminationē nō pōt
per iudicē reuocari ad hoc solet alle.gl.ꝑ in.iūcto tex.i cle.fi.
in ver.super ea.de appel.ꝑ quā gl.ita tenet do.Ab in.d.c.cuꝫ
cessante.in pe.col Tu dic meli⁹ ꝙ illa gl.aliter loquit̄,⁊ alit̄ li
mitat regula tex.nostri,vt nō ꝓcedat qn̄ bis fuisset appellatum
ab interlocutoria,⁊ semper sit cōfirmata.tūc per iudicē qui eā
tulit nō poterit reuocari,etiā ante diffinitiuam sniā,⁊ ita est gl.
elegāꝫ per quā ita no.d.Ant.de But.in.c.fraternitatis.⁊ frig.
⁊ male.d.Ale.hic i.vj.fal.¶ Tertio limita i snia:qua iudex ꝑ
nūtiat se non esse iudicē cōpetētē:q2 licet sit iterlocutoria ⁊ ab
ea possit appellari ſꝫ gl.in aut.habita.C.ne fil.ꝑ pa.tn̄ nō pōt
ꝑ ipsum iudicē qui eā retulit reuocari,vt est tex.reputat⁹ sin.in
c.significātibus.de offi.del.ponit Bar.hic in.ij.co.vbi pleni⁹
ponam ampliando ⁊ multipliciter limitando.¶ Quarto limi
ta in iterlocutoria per quaꝫ iudex cōcedit abolitionē criminis
alicui de quo pēdebat accusatio illa absolutio non potest reuo
cari per iudicem qui eā cōcessit,q2 absolutio absolutionis nō
potest fieri iure magistratus,sed tātū per principē.l.j.C.d̄ abo
li.ſꝫ Bal.in.l.j.C.qui accu.non pos.in xj.col.versi. sed qđ si ꝑ
formā statuti ꝓductio libelli ⁊c.⁊ sequit̄ simplicit̄ do.Ale. hic
in.vij.col.¶ Quinto limita qn̄ interlocutoria fuit lata de cōsē
su partiū,tūc nō pōt per iudicem altera parte inuita reuocari
nisi subsit cōgrua cā.tex.est no.in.c.significāte.de app.vbi du
latio data ꝑ iudicē de cōsensu partiū q̄ est snia interlocutoria
nō pōt sine cā reuocari altera parte inuita.Et ita in Spe in ad
terminos nostros no.ibi.d.Abb.in.iij.no.per illū text.⁊ idē.d.
Abb.in.c.cū cessante.in.x.col.⁊ Bal.in.l.elegāter.§.si qs post.
in pe.col..de cōdi.indeb.⁊ in.l.dicere.§.j.ff.de arbi.⁊ in addit.
Spe.in ti.de sen.in.ij.col.⁊ d.Alex.hic in.viij.fal.lꝫ ipse nō alle
get ꝑdicta.¶ Sexto limita qn̄ interlocutoria eēt lata simul cū
ꝑncipali,tūc cēseṫ diffinitiue lata.l.q agnitis.cū gl.ff.de excep.
vn̄ non pōt per iudicē reuocari sicut nec principalis diffiniti
ua,vt hoc tex.in fi,cum sit funct⁹ officio suo.l.iudex postquā
j.eo.⁊ sic limitat̄ rō hic assignata per Bar.in.j.col.de qua di
cā.j.in.iiij.no.ita in specie tꝫ Sali.in.l.ij.C.de sent.⁊ interloc.
om.iud.Alex.nō hic,ſꝫ in.l.patris ⁊ filij.in.iij.col.ff.de vulg.⁊
pup.¶ Septimo limita qn̄ interlocutoria fuisset semel ꝑ prin
cipem cōfirmata,tunc nō posset ꝑ iudiceꝫ qui eā tulit reuocari
ſm Ang.⁊ Jmo.in.l.paul⁹ prima.j.eo.alle.no.ꝑ Joā.And.in
addi.Spe.in ti.de sen.ꝑla.§.vt auteꝫ.super versi.quid si papa
allegāt etiam quod no.gl.in.c.iiij.in gl.fi.de instit.⁊ sequit̄ hic
simpl'r Alex.in.xj.fal. ¶ Octauo limita qn̄ interlocutoria est
in scriptis lata,tunc ꝑꝑ scripti recitationem non poterit am
plius ꝑ iudicē qui eā tulit corrigi:ita mirabiliter limitāt Nic.
de neap.⁊ Jo.de Pla.in.l.rura.C.de oī agro deser.lib.xj.moti
per no.per gl.ibi.Sꝫ certe illa gl.ibi nō loquit̄ de snia nec etiā
tex.iō ista limitatio nō est tenenda:q2 non probatur iure,⁊ eā
reprobat etiā Alex.hic.¶ Nono limita istā regulā ꝓcedere in
interlocutoria simplici,secus in ea que hꝫ vim diffinitiue,vt ē
illa que non diffinit totaliter causam principalem,sed diffinit
vnā partē substantialē tn̄,vt qn̄ petit̄ restitutio in integr.⁊ iu
dex ꝓnunciat sup etate est interlocutoria, habēs vim diffiniti
ue.gl.ē in.l.intra vtile.in ꝑma.in fi.ff.de mino.Bal.in.l.j.i.iii.
q.C.qn̄ ꝓuo.nō ē neces.⁊ qđ no.Bar.in.l.Titia.ff.de accu.Et
qn̄ per interlocutionē diffinit cām principalem,vt q2 iudex in
terloquit̄ agēti obstare exceptioneꝫ perēptoriā, puta pacti de
nō petendo,vel simileꝫ , vel qn̄ interloquitur appellationē esse
desertā,vt est gl.in cle.fi.in gl.ij.de appel.d.Alex.in rub.ā.co.
in vlt.col.post d.Ant.de but.in rub.extra eo.talem interlocu
toriā habenteꝫ viꝫ diffinitiue nō pōt iudex qui eā tulit reuoca
re,sicut nec diffinitiuam,vt est gl.not.in.c.fi.in verbo, inanes.
de elect.in.vj.⁊ ibi Ge.in.ix.vbi limitat Bal.in.l.arbitrio.ff.q
satisd.cog.⁊ in.l.elegāter.§.si qs post.in pe.col.ff.de condi.in
deb.⁊ in.d.l.hac edictali.§.quā obseruationē.C.de secun.nup.
Sali.in.l.post sniam.C.de sen.⁊ interlo.om.iudic.do.Anto.de
bu.Jo.de Jmo.in.d.c.cum cessante.de appel.⁊ d.Ant.in rub.
extra eo. Jsta limitatio clare procedit qn̄ interlocutoria ha
bens vim diffinitiue,nō expectat post se aliaꝫ diffinitiuā,alias si
esset ferenda sententia diffinitiua,ista limtatio videretur du
bia ſm Jo.de Jmo.in.d.c.cum cessante.⁊.do. Alex.hic.in.iiij.
col.tu autē in hoc dic vt no.per Bar.hic in pe.q.vbi dicetur.
11 ¶† Decimo limita istā regulam procedere in snia,secus in de
creto quod transiuit in formam ꝯctus vel quasi,quod nō pōt
reuocari.l.quod semel.ff.de decre.ab ordi.fa.ſm Bar.hic in.ā.
oppo.⁊ latius Bar.in.l.omnes populi.in.iiij.q.ij.q.princi.ff.
de iusti.⁊ iur.Cano.in.c.nouit.de iud.cum alijs suis cōcordāt.
quasdā alias limitationes poteris ꝑ te colligere ex dicēdis.j.
in materia.¶ Secundo principaliter no.ex tex.ibi ꝯtrio impe
12 rio† quod eadem potestas versatur in reuocando , que etiā in
iubendo,aut prohibendo.Nā que requirunt̄ in faciēdo actū,
requirunt̄ etiā in dissoluendo.auth.econtra si filij.⁊ ibi Bart.
ad hoc no.C.de repud.gl.in.l.tria predia.⁊ ibi Paul.de ca.ff.
de serui.rusti.ꝑdio.Bar.in.l.actor.in pe.co.in p̄n.ff.rē ra.hab.
Et ex hoc infertur ad tres qōnes Bar.vnde Bar.in pe.q.de
cidit ꝙ vbi iudex pōt interloqui sine cause cognitione, ibi etiā
pōt illā interlocutoriam reuocare sine cause cognitione, alias
secus.Nihil enim est tam naturale quā vnumquodqꝫ dissolui,
eo mō quo inductum est.vt.l.nihil tam naturale.ff.de reg.iu.⁊
l.prout.cum si.ff.de sol.Similiter determinatur alia qō Bar.
qđ exigat̄ in reuocatione interlocutorie citatio partiū vbi cāe
cognitio exigitur in iubendo,aut vetando per.l.omnia que cā
que.ff.dē reg.iu.⁊.l.sꝫ interpellat̄.⁊.l.diem proferre.ff.de arbit.
pari rōne etiā determinatur pen.questio Bart. nunquid per
alium possit interlocutoria reuocari,nam potest reuocari per
aliū qn̄ interlocutoria non exigit cause cognitionem, vt ibi ꝑ
13 eum.¶ Tertio pondera textū in verbo potest ad duo.† Pri
mo,qđ lꝫ iudex habeat potestatē reuocandi suaꝫ interlocuto
riam nō pōt tn̄ ad hoc cogi cum tex.dicat potest,⁊ sic si vult.l.
non quicquid.ff.de iudi.⁊.l.j.C. quomo.⁊ qn̄ iu.de quo ponit
Bar.j.late vbi dicet̄.Scđo cū istud verbum pōt sit extensiuū.
14 l.si ita quis.ff.de leg.ij.videt̄ probare† ꝙ iudex possit sepius ⁊
quoties

q̃ties voluerit suam interlocutoriã reuocare facit.l.vbicũq; ff.de inter.act. Bar.tñ.j.fm Dy.tenet q̃ solũ bis possit suã interlocutoriam reuocare sicut p̃t bis appellari ibi dicẽs.Quare no.er secunda parte tex.q̃ iudex non potest suam diffinitiuam reuocare neq; mutare vt hic.z.l.iudex postq̃.j.e.z.l.post sniam.ff.de sen.z interl.om.iu.Tũc em̃ euolat emissam semel irreuocabile verbũ,intellige qñ snia diffinitiua est valida sec9 si est nulla.l.fi vt ppõis.la.j.z.l.si pses.C.quõ qñ iudex.Bar. hic in.iij.opp.Et sic habes in tex.differentiã interlocutoriam z diffinitiuã:interlocutoria põt per iudicẽ reuocari, non aũt diffinitiuã.rõ differentie est fm Bar.q̃ statim q̃ tulit sniam diffinitiuã desinit esse iudex ideo ampli9 reuocare nõ potest,ſz in interlocutoria durat iudex ppter sequẽtia ita dicit tex.in.l. iudex postea.j.e.z istam rõnẽ Bar.j.põderat ad multa.Adde pro ista rõne bonũ tex.in.l.dicere.ff.ad fi.ff.de arbi.ibi ceterum si cõdẽnauit vel absoluit dñs arbiter esse desierit.ideo mutare sententiã nõ posset.Istã rõnẽ differẽtie etiã s.quid.d.Ab. in.d.c.cũ cessante in pe.col.z ibi etiã addit aliã rationẽ diuersitatis:q̃ diffinitiua ferẽ cũ maiori maturitate quã interlocutoria iõ difficili9 reuocat.¶Quinto not.ex eodẽ tex.ibi ſz de sentẽtijs cõtra fm Alb.de Ros.Imo.Rap.Cu.Pau.de ca. Alex.Pe.de Beru.hic esse tertium.q̃s appellatiõe sententie simpliciter facte itelligitur de diffinitiua q̃ interlocutoria non est ppzie snia,ſz large z improprie,iõ non caderet in statuto facẽte mẽtionẽ de snia.Istud notabile est verũ in se put late tetigi.in rub.ff.e.post gl.in.l.j.ff.biduũ.ff.qñ app.vt q̃ verba debẽt intelligi i potẽtiori significatu.l.j.ff.q in ppetuũ.ff.ſi ager vec.vel emphy.pet.z.l.q̃rit.ff.de sta.ho.Tñ iste tex,nõ bñ probat istud notabile:q̃ finis huius tex.in verbo sentẽtijs necessario intelligit in diffinitiuis propter precedẽtia verba tex.in quibus fuit dictũ interlocutorias posse reuocari.vnde cũ dicat i fi.in sentẽtijs ecõtra.intelligit necessario de diffinitiuis vũ cũ tex.dicat iudicẽ posse reuocare iussum sed nõ sniam in telligit.s.diffinitiuã.l.iuder postq̃.j.e. ¶+Bl.in verbo iussit melius staret in verbo vetuit nã vult qs̃ iudex possit pḣibere ptibus ne veniãt p talẽ locũ.Et per istã gl.ôt Bar.cũ quo alij tenẽt q̃ si duo habent guerrã adinuicem, põt iudex vetare z pcipere sub certa pena qs̃ vnus nõ trãseat ante portã vel domũ alterius.z est iusta cũ vetandi ppter rixas,scandala,z pericula euitãda.¶Pro hoc etiã all.Bar.tex.in.l.j.ff.ff.de off.pf.vr. in verbo solitarũ regionũ z ibi gl.in verbo regionũ exponit.i. cõtraxarũ.addunt Ang.Imo.Raph.cu.z.d.Alex.tex.in.l.si cui in.ff.sed si inter duos alias incipit.l.equissimũ.ff.de vsufr. vbi est tex.no.Et ibi Bar.z Bal.notãt qs̃ si duo contendũt de possessione alicuius loci z est timor ne veniant ad arma z rixã potest iudex precipere vtriq; eorũ sub pena ne vadant ad illũ locũ.Itẽ p istã gl.dicit Rap.cu.se putare qs̃ eodem modo posit quis cogi per iudicem mutare hospitiũ in quo habitat cã vitãde discordie.Itẽ per istã gl.dicit.d.Pe.de Beru.se diuisse i.q.de facto q̃ quidã eps potuit licite pcipere sub pena sno archipresbitero ne transiret p contratam duorũ fratrũ quorũ patrem interfecerat,ne eorũ animos prouocaret.Ista sunt oia dicta scribentium super ista gl.¶Adde q̃ idẽ q̃ Bar.hic tenẽt etiam Jo.An.post Guid.de Suza.in addi.Spe.in tit.de pig.ff.sequit̃ in ver.qd fi timeo.+vbi tenet qs̃ qñ est inimicitia inter aliquos iudex põt prouidere futuris scandalis pcipiẽdo sub certa pena ne per certos fines incedant.arg.l.j.ff.ff.de of. pref.vb.hic.alle.per.Bar.z illam decisionem Jo.And.refert z sequitur do.Alex.in.l.qui bona.ff.si qs iusto.ff.de dam.infect. Item adde tex.in.l.fi.ff.de off.pcu.cesa.in verbo vetuit contumelioſiz,vbi est tex.q̃ pcurator cesaris z glibet officialis põt ex causa prohibere ne aliquis accedat ad talẽ fundũ.Et p istũ tex.decidit ibi in terminis nostris Alb.de Ro.post Ja.de are. qs̃ si sunt duo inimici arbiter potest prohibere ne vnus vadat per cõtratam alterius,z ecõtra.Idẽ etiam tenet Alb.de Ros. in.l.fid.ff.de interdi.z rele.vbi tenet q̃ iudex põt precise pcipere alicui ne vadat per cõtratam alicui9 inimici sui p.d.l.j.ff.fi. ff.de offi.prefec.vrb ¶Aduerte tñ pro limitatione predictorum ad illud qs̃ tenet Bal.in.c.quintauallis, in.ij.col.de iur. qs̃ arbitrator pro bono pacis nõ põt mandare alicui q̃ exeat ciuitatẽ suam,z dicit q̃ olim hec qõ fuit de facto.¶Et simili ter fm eũ nõ põt iudex precipere alicui ne exeat domũ qr esset seruitutis,nisi hec potestas esset sibi spãliter zcessa a pricipe. c.ex rescripto.de iureiu.Sz caue inquantũ Bal.in.c.qntauallis.tenet qs̃ iudex nõ põt prohibere alicui ne exeat domũ.nam in contrariũ videt esse tex.formalis in.l.fi.ff.de interdi.z rele. vbi est tex.qs̃ iudex potest iubere alicui ne exeat domum suam quẽ tex.ad hoc alle.simpliciter do.Alex.hic nullam mẽtionem faciens de Bal.qui tenet Jtũ.Adde qs̃ Alb.de Ro.in.d.l.fi. notat etiam ex illo tex.quod preses prouincie z potestas põt precipere subdito suo sub pena ne discedat de domo.Sz tu salua Bal.z dic q̃ ille tex.ppzie loquit̃ qñ pp delictũ commissum quis puniatur a preside ista pena,ne quis exeat de domo sua sicut propter delictũ posset eum firmare in aliquo loco ne inde recedat ſz in casu nostro z in materia nostra nõ delictum ſz ſolus timor rixe,z armorum,q̃uis do.Alex.hic alleget.d.l.fi.ad materiã nostram.¶Bl.magna.in verbo pretor. Ista glo. vt etiam dicit do.Alex.est aliqualiter intricata,ideo vt eam extrices diuide in quatuor partes principales.In prima respõdet tacite qõni de quo iudice intelligat tex.In scda ponit exemplum ad tex.q̃ exẽplũ est planũ z sequit̃ etiam gl.j.i fi.fm Bu. In tertia que est difficilis ponit de qua interlocutoria debeat intelligi tex.In quarta z vltima op.z soluit q̃ ita intelligatur fm istã nisi iudex reuocet dilationem scdã ibi, z dat exemplum tertia ibi,z idẽ i qualibet saia interlocutoria quarta z vltia est prope fin.ibi,ſz videt q̃ etiã in dictis exemplis.Rursus tertia ps principalis in qua cõsistit difficultas subdiuiditur in quatuor particulas.In prima ponit opi.Azo.q̃ nulla interlocutoria que ẽtinet aliq̃d dari vel restitui aut equipollens vt gete possidere possit reuocari vt in interlocutoria lata in iudicio mẽtanee possessionis,sed illa per quã deciditur aliq̃s incidẽs vel emergens bñ põt reuocari z de eo loquit̃ iste tex.In secũda ponit fm Azo.vsq; ad quantũ tẽpus possit interlocutoria reuocari.In tertia p viã questionis reprobat illud q̃ tenet Azo.de snia lata in possessorio q̃ sit interlocutoria tñ nõ possit reuocari q̃ ẽtinet rẽ restitui,hoc ẽ falsum,imo est snia diffinitiua.In quarta ponit scdã opi.Hugolini de directo Azo. Azo.q̃ imo interlocutoria decidẽs aliq̃s icidẽs vl emergens nõ possit reuocari sicut nec diffinitiua declarãdo qd sit incidẽs vel emergẽs,ſz qñ talia non ẽtinet ſz aliud,tũc bñ põt reuocari.scdz ibi,fm eũ vsq; ad quartuor mẽses.tertia ibi ſz quid erit de snia lata in possessorio quarta z vltima est ibi,alij dicunt q̃ si est talis interlocutoria.¶In prima pte gl.habes q̃ iste tex.generaliter ꝓcedit in quolibet iudice nõ solũ ordinario ꝓ ut ꝓtor vt loquit̃ tex.ſz etiã in delegato ꝓout est tex,ſz gl.non alleget in,c.cũ cessante.z ibi do.Abb.in ij.no.de ap.Confirmatur:q̃ iste tex.ꝓcedat in arbitro qui idẽ potest.l.dicere.ff.j.ff. de arb.q̃ nullã hz iurisdictionẽ ſz simplicẽ notionẽ.l.ait ꝓtor ff.e.ergo fortius in delegato qui hz iurisdictionem saltem delega tã.vt ibi fuit dictũ.+Item applone pretoris large venit quilibet iudex.l.sinautem.ff.si.cum gl.ff.de aqua plu.arcen. ¶In tertia parte principali gl.prima opi.Azo.est qs̃ nulla interlocutoria que ẽtinet aliq̃d dari vt expensas,vel restitui vel equipollens vt quiete possidere.z sic pstare patientiã possidendi,z quem nõ molestare potest per iudicem reuocari,ſz bene illa que est lata super incidenti vel emergenti ex quo nõ continet aliq̃d dari vel fieri,z de ista loquit̃ ista.l,Ista opi.Azo.peccat i multis primo nimis restringit regu.huius.l.positã.secũdo facit vnũ fundamentũ qs̃ non est verũ.in tali interlocutoria non põt appellari,ergo iudex non põt eã reuocare,ista ẽsequẽtia est falsa q̃ ab interlocutoria regulariter de iure ciuili appellari non põt.l.añ sententie tps.C.quorũ app.nõ reci.z tũ regulariter põt p iudicẽ reuocari,vt hoc tex.Tertio vult q̃ sententia lata sup possessorio sit interlocutoria z male,z reprobat p fil.hic:q̃ uno diffinitiua.Cõfirmat Bar.q̃ i possessorio requiritur litis ẽtestatio.ff.hodie.inst.de interdi.gl.in.l.ij.C.si p vim vel alio modo que nõ requirit̃ in iterlocutorijs.Idẽ q̃ snia lata i possessorio sit diffinitiua z non interlocutoria tenẽt gl.Bar.Bal.z alij in l.vnica.C.si de momẽ.pos.fue.ap.gl.Bar.z Bal.i.l.post sniaz C.de sen.z iterl.om.iu.z gl.in.c.cũ ad sedẽ.in gl.pe.ad fi.de resti.spo.z pbat in.d.c.fi.de iud.in verbo super possessione diffinitiua ꝑmulgauit.z ibi gl.j.in fi.idẽ not.pbat etiã i cle.j.in prin.de seque.pos.z fru.i verbo ẽ possessorem diffinitiua.z ibi gl.in verbo ẽ possessorẽ dicit patere in illo tex.q̃ ẽt sup possessorio ferẽ diffinitiua.Sz aduerte ſz oẽs ita teneãt i cõtrariũ allego tex.formalẽ i.ff.de possessiõe.ij.q.vj.sub.c.ei qui appellat qui finaliter dicit de possessiõe z eius mẽto si cã dicat snia interlocutoria appellatur,dic fm Arch.z alios ibi.q̃ Bzatian9 cõpilator decreti qui nõ habuit ptãt legis cõdẽe addidit illa verba de suo cerebro que nõ sunt in.l.de qua tractat.ff.in.l.vnica. C.si de momẽ.pos.alibi gl.in.c.ẽsultatiõib9.de of.dele.appel lat sententiam latã in possessorio ẽ diffinitiua,z sic non simplr diffinitiuã.z non sic simplr interlocutoriã,ſz quasi z diffinitiuã z ôt Be.ij.q.j.in sum.z.q.vj.in.c.sunt quorũ.q̃ illa gl.est fin.z de facili non inueniret similis.Itẽ intellige qñ cã possessorij. fuit ꝓncipaliter intẽtata,sec9 incidẽter p viã exceptionis,tũc snia super ea lata est interlocutoria,vt est tex.in.c.ij.de or.cog.ibi.Sz qñ illa qõ fuit in modũ exceptionis obiecta interloquẽdo pnũciauim9.z tex.in.c.cũ venissent.ver.nos igit interlocuti fuimus de insti,vel nisi possessorij esset cumulatum cũ petitorio

tūc snia lata in possessorio nō diceref diffinitiua cū expectetur
alia snia diffinitiua i petitorio que absorberet vires possessorij
c.cū dilect⁹ de causa pos.ꝛ ꝓprie.etiā in.d.c.cuȝ venissent.ꝛ ibi
Jo.de Jmol.in.xiiij.col.ita etiā tȝ.d.Ant.de Bu.in.d.c.fi.de
iu.ꝛ ibi.d.Ab.in.iiij.col.¶Scda prin.opi.Hugo.relata in gl.
est ꝙ interlocutoria lata sup aliquo incidēti,puta ꝙ actor sit
vel sit seru⁹ vel sup emergēti puta testes esse vel nō esse admit
tēdos,nō pōt p iudicē reuocari,ꝛ in hoc de directo ꝯdicit do.
Azo.motus:q: talis interlocutoria parit exceptionē rei iu.p
l.ꝙ in diē.§.si rōnē.ff.de cōpē.ꝛ.l.j.C.si ex fal.instru.ſȝ illa iu
ra fm Bar.loquunf postꝙ lata est snia diffinitiua.ꝛ sic iudex,
in illa cā funct⁹ est of.nimirū si nō pōt reuocari,ꝛ sic parit exce
ptionē rei iu.post sniaȝ diffinitiuā,ꝛ nō añ cū sit reuocabilis.
subdit Hug.ꝙ interlocutoria ad preparādā vel ordinādā litē
vt qñ iudex iubet ptes adesse Calēdis Septēbris,illa bñ pt re
uocari.ꝛ hoc est indubitatū p tex planū.in.l.dicere.§.fin.ff.de
ar.ista opi.Hug.ēt nimiū restringit regulā huius tex.genera
lem,ideo est reijcienda.Breuiter cōclude ꝙ regula hui⁹.l.gña
23 liter ꝓcedit sicut est gñaliter posita † ꝙ quelibet interlocuto
ria regulariter pōt reuocari ꝛ mutari ꝯtrio imperio eius q eā
tulit etiā si ꝯtineat aliqd dari vel fieri vel quiete possideri cō
tra.d.Azo.ꝛ ēt si sit decisiua incipiētis vł emergētis ꝯtra Hu.
per istū tex.ꝛ.d.c.cū cessante,vbi Can.ꝛ per.l.j.§.fi.cū gl.ꝛ.l.
pe.ff.de p.sti.ꝛ.l.si op⁹.ff.de ope.no.nun.ꝛ.l.vltima.ff.a q.ap
pel.nō lȝ.ꝛ ita etiam tȝ gl.in.l.j.C.si ex fal.istr.Inno.ꝛ Cano.in
c.ꝙ ad cōsultationē.de re.iu.Dy.Bar.ꝛ alij hic.Cy.ꝛ Bar.in
d.l.post sniam.cū alijs cōcor.d.Alex.ꝛ ista est vera ꝛ cōis.in
tellige ꝛ limita fm Bar.ꝛ alios hic,nisi sit talis interlocuto
ria qua lata finiaf officiū iudicis,vt si iudex ꝓnūciet nō esse ꝓ
cedēdū in cā vel se nō esse iudicē cōpetētē,tūc nō pt eā reuoca
re:q: p ea funct⁹ est officio suo.l.dicere.§.fi.ff.de arb.Et sic est
eadē rō que in diffinitiua ꝙ dixi.s.in tex.iiij.no.q: p eā finitur
24 officiū iudicis.¶†Aduerte circa primū exēplū Bar.qñ iu
dex ꝓnūciauit nō esse ꝓcedēdū in cā talis interlocutoria fm
Bar.nō pōt reuocari:q: per eā offiū iudicis finif.Istud nō vi
def simpliciter verū:nā si iudex pronūeiauit ita ex eo:q: libell⁹
est ineptus:vel q: instātia sit finita,per hoc non vr finiri offiū
iudicis nec ei⁹ iurisdictio cū possit solutis expēsis parti nou⁹
libellus dari ꝛ noua instantia inchoari.l.j.ff.si mensor fal.mo.
dixe.ꝛ ita etiā tenēt Pau.de ca.ꝛ.d.Pe.de Beru.hic.Eodem
mō si iudex ꝓnūciauit nō esse ꝓcedēdū in cā eo q: nō fuit satis
datū de iudicio sisti vel de iudicato soluēdo ista ēt non videtur
finire offiū iudicis cū possit satisdare,ꝛ in cā ꝓcedi, de quo vl
timo an sit diffinitiua vel interlocutoria dic vt p Bar.in.l.j.§.
si.ff.de pto.stip.tñ alio mō pōt defendi Bar.fm Pau.de.de cas.
q: iste interlocutorie ꝙ nō sit procedendū in cā:q: libellus ine
ptus:vł q: instantia sit finita trahūt secū executionē:q: faciūt
vt nō speref amplius diffinitiua in illa cā,iō nō pōt reuocari
sicut qñ esset facta executio per hoiem,vt tenet Bar.in.l.j.§.ii.
per gl.ibi.ff.de pre.sti.ꝛ vult etiā Bar.in.l.Titia in.ij.co.ff.de
25 accu.¶†Scdm exemplū Bar.est qñ iudex ꝓnūciauit se non
esse iudicē cōpetentē ista interlocutoria nō pōt p iudicē reuo
cari:q: per eā finitur officium suum.cum Bart.tenēt omnes.
Adde bene facere:q: licet sit interlocutoria ꝛ ab ea possit ap
pellari etiā de iure ciuili,vt est gl.no.in aut.habita.C.ne fil.pro
pat.tñ q: per eā finif iurisdictio iudicis:ideo non pōt p ipsum
reuocari,vt est tex.in.c.significātibus.ꝛ ibi Abb.in.iij.not.de
offi.dele.ꝛ idē Ab.in.c.cū cessante.in pe.col.de appel.idem te
net Be.in.c.iudex ab apostolica in.j.col.de off.dele.in.vj.vbi
no.argumēto illius tex.ꝙ p ꝓnūciationē incōpetētie iudicis
totaliter extinguif eius iurisdictio.ꝛ sic facit fm eū ꝙ iudex qui
ꝓnūciat se esse incōpetētē nō possit talē iterlocutoriā reuoca
re.ita tȝ Bal.in.l.antepe.ante fi.C.de pac.ꝛ.l.elegāter.§.si qs
post in vlt.col.ff.de cōdi.inde.adde vltra Bar.ꝛ doc.aliā rōnē
q: sententia qua pronūciaf negatiue se non esse iudicem cōpe
tētem licet sit intelocutoria:tñ habet vim diffinitiue.ita not.
Abb.in.d.c.significantibus,in.iij.no.per illū tex.Eodē modo
sententia qua pronūciatur affirmatiue esse iudicē ꝯpetētem,
licet sit interlocutoria tamen habet vim diffinitiue,vt notat.
d.Ab.in.c.ex parte decani.in.vj.no.de resc.sed interlocutoria
que habet vim diffinitiue per iudicem qui eam tulit non pōt
reuocari.vt dixi.s.in tex.in.j.no.in.ix.limitatione.¶Istam cō
26 clusionē Bar.ꝛ cōem limita†ꝓcedere in delegato de quo lo
quitur tex.in.d.c.significātibus,secus in ordinario qui bñ po
test reuocare illā interlocutoriam in qua pronunciauit se non
esse iudicē cōpetentē.ita limitat Bal.in.l.si preses.in.j.oppo.
per illum tex.quomodo ē qñ iudex.ꝛ reputat no.dignū.Iste
est pulcher passus.idem sequitur Pau.de ca.hic.ꝛ in.l.ij.ad fi.
ff.si quis in ius voc.non ier.Feli.in.d.c.significātibus,in.j.co.
reprobat alr hic lȝ dicat ꝙ maxima sit authoritas predictorū.

doc.ideo sit diligēter tenenda menti,ꝛ qd non reperit cōtra
ctorē motus:q: etiā in ordinario militat ratio hic assignata p
Bar.ꝛ omnes:q: ex quo pronuntiat se non esse iudicem cōpe
tētē,in illa cā expirauit eius officiū:ergo nō potest illam inter
locutoriā reuocare,ante eū etiā reprobat Ro.in fin.exp.vbi
mouef p fundamēta.d.Alex.q: in ordinario est eadē ratio que
in delegato:q: expirat officiū iudi.ordinarij,in illa cā ergo nō
poterit reuocare,Idē cōtra Bar.tȝ do.Ma.Soci.in.c.qualr
ꝛ qñ primo,de actu.tamen ad istud fundamentū Lu.ꝛ.d.Ale.
respondet Fel.in.c.significātibus.in.j.co.quod imo est diuersa
ratio inter delegatū ꝛ ordinariū,q: si delegatus interloquitur
se nō esse cōpetentem,nō habet postea fundamentum iurisdi
ctionis super quo possit reuocare,sec⁹ in ordinario:quia illic
manet firma iurisdictio ordinaria,ſȝ ista solutio nihil vȝ,nec
tollit difficultatem:q: lȝ remaneat firma iurisditio ordinarij
quo ad alias causas,nō tñ quo ad istā i qua pronūtiauit se icō
petētē.Adde etiā ꝙ cōtrariū tenet idē Bal.si bene inspiciaf in
l.pe.circa fi.in pe.q.C.de pac.vbi Bal.in prece.q.querit de iu
dice ordinario qui ꝓnūciat se nō esse iudicē cōpetētem,ante
neatur parti ad interesse totius litis.Postea qrif an istā inter
locutoriā qua ꝓnunciauit se nō esse iudicē cōpetentem possit
reuocare.ꝛ tenet ꝙ nō,ꝛ sic loquitur in ordinario,imo etiā fm
eū si alias nō haberet iurisdictionē,vt est delegatus nō possit
etiā de consensu partium reuocare per tex.no.in.c.significanti
bus,licet aliter hic dicat Bal.ibi ideȝ sentire ꝙ in d.l.si preses
ꝛ male:q: imo vult cōtrariū.¶In ea.gl.ꝛ fm eū vsq ad qua
27 tuor menses poterit reuocare.habes etiam gl.ꝙ intra quatuor
tps possit iudex sniam interlocutoriā reuocare:q: vsq ad qua
tuor menses ꝛ nō pōt.ratio est scdm gl.sub dubio forte:q: post
quatuor menses habet executionē.no.singulariter ex ista gl.ꝙ
tps quadrimestre ꝙ indulgetur iudicatis a lege pro executio
ne snie diffinitiue.l.fin.ꝛ ibi glos.Bar.ꝛ alij.C.de execu.rei iudi.
l.j.ꝛ ij.ꝛ ibi gl.ꝛ Bar.C.de vsu.rei iud.dicetur in.l.debitoribus
j.e.hȝ locum etiam in sententijs interlocutorijs,puto quod in
hoc ista gl.sit singularis ꝛ menti tenēda si est vera,ſȝ quamuis
nemo tāgat,puto quod non sit vera:quia omnis vox iudicis:
omnis iussus iudicantis faciens ad causam dicitur esse snia in
terlocutoria,vt dixi in rub.s.eo vnde interueniret nimia qua
drimestria,ꝛ sic nūꝙ esset litiū finis cōtra.l.pperandū.in prin.
C.de iud.circa cōclusionē gl.ꝙ intra quatuor mēses possit in
terlocutoria reuocari.adde qd imo videref quolibet tpe vsq
ad diffinitiuā sniam posse interlocutoriā reuocari:vt tȝ Inn.
in.c.sepe de appel.quē sequitur Bald.in.l.eleganter.§.si quis
post.in pe.co.ff.de cōdi.inde.tñ distingue vt hic magistraliter
p Bar.intelligentē istā.q.altero de tribus modis,vt hic p eū.
adde dictis Bar.primo inquantū tȝ ꝙ ius petēdi reuocatio
nē snie interlocutorie quo ad partē durat vsq ad.x.dies sicut
ius appellādi.auth.hodie.C.de app.ꝛ ius supplicandi.auth.q
28 supplica.C.de preci.impe.offe.†q: reuocatio interlocutorie fit
eo mō quo fit appellatio.l.fi.ff.quib.app.non lȝ.ꝛ de cetero ps
nō pōt petere,ſȝ quo ad iudicē nō currit illud tps,quin possit
postea ex officio suo reuocare,ꝛ ita expresse tȝ gl.in.c.cū cessan
te.ꝛ ibi do.Abb.in vlt.col.in prin.de app.ꝛ glos.in c.querelam
in verbo,absoluere.de ꝓcu.Bar.in l.arbitro.in.ij.lec.p tex.ibi.
ff.qui satisda.cog.ad idē text.in.c.venerabilib⁹.in.§.ꝛ hoc ipm
ꝛ ibi gl.in verbo,dicendū.ꝛ ibidem Gemi.de sen.exco.in vj.ad
idem facit qd nulla interlocutoria cōcludit iudici ſȝ parti:fm
Bar.in d.l.j.§.fi.ad fin.ff.de preto.stip.solus.d.Pe.de beru.tȝ
cōtrariū:q: si tēpus datū ad appellādū.s.x.dierum intelligitur
datū ad pētēdū reuocationē interlocutorie ꝓut Bar.ꝛ docto
res volūt,ergo elapsis.x.dieb⁹ interlocutoria trāsibit in rē iud.
de volūtate partis,sicut trāsit snia in rē iud.ex tacito cōsensu
partis que nō appellauit intra.x.dies.l.ab eo.cū si.C.quo.ꝛ qñ
iudex,si ergo de volūtate partis transiuit in reȝ iud.quo pote
rit eam reuocare,cū tunc habeat vim contractus qui nō pōt p
iudicē reuocari.l.qd semel.ff.de decre.ab ordi.fa.per quē tex.di
cit Bar.hic in.ij.op.confirmo vltra eū:per illud qd Bal.dicit
29 in.l.j.in.j.q.C.sen.rescin.non pos.†vbi dicit ꝙ qui non appellat
vr cōsentire,ꝛ se quodāmodo ad parendum snie obligare.d.l.
ab eo.ergo p viā cōtractus astringif.Rñde prout dicit gl.no.
in.d.c cuȝ cessante,qd elapsis.x.diebus interlocutoria transit
in rē iud.ꝛ sic in quasi cōtractū quo ad partē,vt post.x.dies nō
possit appellare.nec petere interlocutoriā reuocari:ſȝ nō trāsit
quo ad ipsum iudicē,quin possit suā interlocutoriā reuocare
etiā post.x.dies.ꝓut etiā.h.d.Bar.ꝛ facit qd dicā in sequenti
fundamento.¶Scdo ꝛ fortius arguit idem.d.Pe.de beru.q:
iudex nō pōt impartiri officiū suū nisi petēti.l.iiij.§.hec.autē
iudiciū.cū si.ff.de dā.infe.ergo iudex nō poterit a seipso reuo
care interlocutoriam nemine petēte cū pars ipsa nō possit pe
tere.vnde fȝ eūdē Bar.ꝛ doc.nō possent saluari nisi in casibus
specialibus

specialibus in quibus iudex nõ potest ex officio procedere ne
mine petẽte,⁊ qñ versaẗ publica vtilitas vel in causis pijs aut
similibus de quibus p Bar.in d.§.hoc aũt iudiciũ. lʒ pro cer
to ista esset nimia restrictio ⁊ hic agiẗ de priuata vtilitate. Tu
30 aũt saluãdo Bar.⁊ doc.rñde altero de duobus modis.† Pri
mo qꝫ iudex nemine instãte pt officiũ suũ impartiri circa cor
rectionẽ erroris sui ⁊ sic errorẽ suũ corrigẽdo, vt est tex.no.in
c.qualr ⁊ qñ primo de accu.vñ d.Alex.hic in iiij.col. lʒ de pre
dictis nõ faciat mẽtionẽ. No.ex ista decisione Bart. qꝫ iudex
ex officio suo a nemine implorato etiãqꝫ pars petere nõ possit
põt iterlocutoriã suãp errorẽ aut iniuste latã reuocare,⁊ sic er
rorẽ suũ corrigere qꝫ est diligẽtissime notãdũ ẜm eũ. Et p hoc
dr esse bonũ tex.in d.c.qualr ⁊ qñ p quẽ tex. ita etiã tʒ Bal. in
l.j.in ij q.C.sen.rescin.nõ pos.⁊ idẽ añ eos dt gl.in c. querelã. in
gl.fi.de pcu.⁊ hec adde ad ea q̃ tradũt in d.l.iiij.§.hoc aũt iudi
ciũ.ff.de dã.infe. ¶ Scdo rñde qꝫ in his que sunt nota iudi
ci ex actis,põt iudex impartiri officiũ suũ ẽt nõ postulatũ. ita
tʒ Cy.⁊ ibi lati⁹ d.Ale.in l.vnica.C.vt que desunt aduo.Jo.de
31 imo.in d.l.iiij.§.hoc aũt iudiciũ. ¶ † Limita cõclusionẽ Bar.
⁊ doc.qꝫ iterlocutoria trãsit in rẽ iu. parti nõ iudici. vt pcedat
qñ est lata cũ cause cognitione, sed qñ nõ est lata cã cognita,
tũc nõ trãsit in rẽ iu.nec parti nec iudici.l.ex stipulatione ⁊ ibi
Bal.ad hoc no.C.de sen.⁊ inter.om.iu.Scdo inquantũ Bart.
32 tʒ† qꝫ qñ sñia interlocutoria est mandata executioni facto ho
minis ⁊ sic est quesitũ ius parti,tũc nõ põt p iudicẽ qui eã tu
lit reuocari, nisi de partiũ volũtate vel nisi ex iusta cã ⁊ sic cã
cognita,vt est gl.no.in l.j.§.fi. ff.de p̃. sti. quã Bar. ibi cõmen
dat ⁊ dicit esse multũ no.⁊ illa gl. nõ est alibi in iure. ẜm Ray.
⁊ Bal.ibi eã etiã reputat sing.Bal.in c.preterea de dila.i duo
bus locis in c.j.in pe.co.⁊ Lu.Ro. cõsi.cclxxvj.qd incip. vltra
pridie alle.in prin.Eã etiã sequunẗ Raph.⁊ Jo.de Jmo. in l.
pe.ff.de p.sti.adde gl.in d.c.cũ cessante in gl.mag.post med. in
ver.lʒ verum que dicit qꝫ iudex põt interlocutoriã reuocare re
integra ergo añqꝫ sit facta executio ⁊ illã gl.ad hoc ibi no. do.
Ab.in vl.co.Amplia etiã si sit interlocutoria que secũ trahat
executionẽ sine lege facto hominis,vt si iudex pnũciat te non
esse audiẽdũ vel te nõ esse admittendum ad probandũ, ⁊ simi
lia q̃ hominis executionẽ nõ requirũt cũ a lege fiat executio.
ista etiã nõ põt p iudicẽ reuocari nisi cã cognita vel partibus
volẽtib⁹,ẜm Bar.in d.l.j.§.fi. añ fi. ff.de p̃t.sti. ⁊ sequiẗ Paul.
de ca.⁊ d.Alex.in ix.fal. ¶ Limita ⁊ intellige hãc cõclu. qñ
interlocutoria q̃ fuit executioni mandata erat valida. secus si
fuisset nulla,tũc quatenus fuit de facto mandata executiõi ita
de facto poterit reuocari.ẜm Bal.⁊ Sa. in l.post sñiam ad fi.
C.de sen.⁊ interl.om.iu.alle.gl.ẜm eos sin.in l.minor in prin. in
gl.ij.ff. de euic.idẽ tʒ Bart.in l.arbitro. ff. qui satis. cogã. ⁊ se
quiẗ d.Ale.hic in duob⁹ locis in ix.fal.⁊ etiã in pe.char. Ter
33 tio inqꝫtũ Bar.tʒ† qꝫ missio in pos.ex primo decreto lʒ sit sñia
interlocutoria mãdata executioni,tñ põt p iudicẽ ex cã reuo
cari,vt patet in aut.ei q.C.de bo.aut.iu.pos. Adde fortius qꝫ
istud etiã pcedit in sñia secũdi decreti que similr est interlocu
toria,cũ ferat lite nõ cõtestata.l.cũ proponas.C.de bo.aut.iu.
pos.⁊ est gl.no.in l.presenti.in §.cũ aũt monitus.in verbo, mo
dũ.C.de his q ad eccl.cõfu.qꝫ gl.Jo.de Jmo.hic ad hoc repu
tat sin.Jdẽ tʒ Bar.in l.si finita.§.si forte.⁊ ibidem Jmol. ff. de
dam.infe.poterit per iudicẽ ex causa reuocari.ita tenẽt Jo. de
34 Jmo.⁊ d.Alex.hic in iij.fal. Moti. † qꝛ ista missio ex scdo de
creto cũ fiat officio iudicis nobili ẜm Bar. i l.iubere cauere in
vlt.col.ff.de iuris.om.iu.⁊ l.si finita. §. Julia.in vj.co.ff.de dam.
infec.ergo debet posse per iudicem reuocari per illud qd tenet
Bar.hic in vlt.col.alle.l.quãuis.cũ gl.fi.ff.de reb.eo.qꝫ reputat
Jmo esse sin.notãdum.Jdem tenet Jnn.in c.dilecto. de verb.
sig.vbi tenet qꝫ vbicunqꝫ apparet iudici ẜm decretum esse ini
quũ,potest illud reuocare,quẽ refert ⁊ sequitur. d.Ab.in cons.
cl.inci.ex oibus per partẽ narratis.in vlt.col.⁊ in c. j.in iij.col.
de eo q mit.in po.Jdẽ tenet Spe. in ti. de primo decreto in §.
iam de effectu.in ver.lʒ quid si iudex.⁊ in ti.de secũdo decreto
§.nunc videamus.in ver. illud Jo.an. in c. consultationibus.
de offi.dele.Sed aduerte.licet ista videaẗ esse cõis opinio tñ in
cõtrariũ fortiter stringit: qꝛ missio in pos. ex secũdo decreto lʒ
sit sñia interlocutoria,vt dixi,habet tñ vim diffinitiue,p glo.in
l.qui restituere.ff.de rei ven.ergo nõ debet posse per iudicẽ q
eam tulit reuocari , vt dixi in tex. in j.no.in xj. fallentia ⁊ ita p
istã rõnẽ tenet Bal. in d.l.arbitro ff.qui satis. cogan.⁊ d. An.
de but.in rub.extra eo.de iud. ¶ Jn ea.glo.ibi.incidẽs aũt est
35 dic melius ẜm Ang.Jmo.⁊ do.Alexan.† qꝫ incidens pprie dr
illud qꝫ respicit merita cause,⁊ sic habuit originẽ ante litẽ mo
tam.vt est exceptio cõpensationis vel pacti de nõ petẽdo vel
trãsactionis vel alia similia:emergens vero proprie diciẗ illud
qꝫ emergit in causa ⁊ in ipso iudicio,⁊ sic respecit processum.⁊
non habuit causam vestitorem ante iudiciũ. vt si dicatur dila
tionẽ esse vel nõ esse dandam veltestem esse vel non esse repellẽ
dũ,vt melius declarãt gl. Bar.⁊ alij in.l.j.C.de ordi.iudic. ha
beẗ.in.c.j.de ordi.cog. ¶ Extra gl. Bar.format octo questio
16 nes.Primo querit † an post appellationẽ interpositã ab inter
locutoria in casib⁹ in q̃bus põt ab interlocutoria de iure ciuili
appellari qui ponunẗ per Bar.i.l.ij.ff.de ap.rec.⁊ ponit Bar.
j.in seq.qõ.no.in.l.ante sñie tempus.C.quorum appel.non reci.
possit iudex qui eaʒ tulit reuocare.Et tenet qꝫ sic ⁊ bñ p tex.ex
pressum in.d.c.cũ cessante ibi non obstãte si a tali interlocuto
ria fuerit appellatũ ⁊ ibi do. Ab.in.iij.no.ad hoc põderat illuʒ
tex.⁊ sic no.qꝫ pendẽtia appellationis ab interlocutoria nõ im
pedit iudicẽ q eã tulit posse eã reuocare:qꝛ p appellationẽ non
dr finita sed suspẽsa iurisdictio sua, vt dixi in.l.j.š.eo.ideo põt
suã interlocutoriã reuocare,lʒ al's pendẽte appellatione nihil
sit innouãdũ.l.j.⁊ per totũ.ff.nil.noua.ap.pen.⁊.c.non solum in
prin.de app.in.vj.Limita qñ iudex a quo detulisset appellatio
ni:qꝛ tũc ois iurisdictio iudicis ab eo est abdicata ⁊ trãsfusa in
superiorẽ.c.cũ appellationibus friuolis de app.in.vj. tunc nõ
posset interlocutoriam a se latã reuocare. ¶ Secundo no.limi
ta qñ iudex ad quem inhibuit iudicia:qꝛ tunc non posset eã re
uocare per eandẽ rationem.c.romana.§.si vero.⁊.c.non solum.
de app.in.vj.⁊ ita tenet.d. Alex. hic in.iij. fal.⁊.d. Pe.de Be
xu.alij non tangũt.Adde qꝫ in ɔtrariũ fortiter facit qꝛ licet iu
dex a quo fuit appellatũ stante inhibitione iudicis ad quẽ nõ
possit procedere in principali non tñ impediẗ reuocare graua
men illatũ qꝫ inhibitio principaliter tendit ad tuẽdum appel
lantem ne grauetur, non aũt vt a grauamine nõ possit releua
ri.Qꝛ appellatio suspẽdit iurisdictionẽ iudicis in principali,
nõ autẽ respectu reuocatiõis grauaminis.c.si a iudice.de ap.
in.vj.qꝛ inductũ ad fauorẽ ⁊ cõmodũ alicui⁹ nõ dʒ in ei⁹ odiũ
⁊ dãnũ trahi.l.qd fauore.cuʒ sim.C.de legit.⁊.c.qꝫ ob gratiam.
de regu.iur.in.vj.nisi dicas ẜm.d.Abb.in.d.c.cũ cessante.in.iij.
col.ad fi.ideo esse ne iudici ad quem illudaẗ.vt vr̃ in simili in c.
bone.ij.de postu.pre. ¶ Tertio limita qñ petiti essent aposto
li ⁊ iudex a quo recusasset intra tp̃s legitimuʒ eos tradere:qꝛ
tunc ois pcessus qui fieret in posterũ p iudicẽ a quo null⁹ sit
momẽti quasi careat oi iurisdictiõe.c.vt super.⁊.c.ab eo.d ap.
in.vj.per cõsequens nõ posset talem interlocutoriã reuocare.
¶ Quarto ⁊ vltimo limita si causa talis appellatiõis fuit cõ
missa per superiorẽ alteri eadẽ rõne.c.pastoralis.§.preterea.d
offi.dele.⁊ ita tenet Spe.in ti.de exce.§.viso.in ver.sed nũquid
37 iudex interlocutoriam.cum versi.seq. ¶ † Scdo querit Bart.
an iudex inuitus possit cõpelli sñam interlocutoriã reuocare
parte instante. Dy.tenet qꝫ nõ,cũ tex.dicat potest iũcta.l.non
38 quicqd.ff.de iudi.⁊ l.j.C.quõ ⁊ qñ iudex.Sed caue:† qꝛ verbuʒ
põt,relatũ ad iudicẽ vr̃ importare necessitateʒ parte instãte ⁊
iusta petẽte,vt no. Ang. Raph.Fulg.⁊ d. Mar. Lau.in.l.j.ff.
de iuris.om.iu.per illum tex.in verbo põt iuncta gl.Bar.autẽ
tenet qꝫ si est interposita appellatio ab illa sñia interlocutoria
que de iure canonico põt interponi cũ ab omni grauamine de
iure canonico possit appellari.c.cum cessante.⁊ c. cuʒ sit Ro
mana.⁊.c.vt debit⁹. de ap. tũc illa interlocutoria reuocabiẗ p
iudicẽ appellationis.c.si de ap.in.vj.Eodẽ modo qñ de iure ci
39 uili potest appellari qꝫ est† qñ per taleʒ interlocutoriam infer
tur grauamen non reparabile per appellationẽ a diffinitiua,
vt habetur i.l.ij.vbi Bar.ff.de ap.reci.⁊ tũc similiter reuocabi
tur interlocutoria p iudicẽ appellatiõis.l.arbitro.ẜm vnã lec.
ff.qui satis.cogan.cũ distinctione.c.nõ solũ. de app.in.vj.Sin
autem ab ea nõ potuit appellari quod est regulariẗ de iure ci
uili.l.ante sñie tp̃s.C.quorũ ap.nõ reci.⁊ tunc iudex non potest
cõpelli ad reuocandũ,sed tenebiẗ parti ad interesse inquantuʒ
eaʒ ledit.l.sancim⁹.in fi.C.de iud.⁊.l.si qñ.in fi.C.de test.ista in
effectu ɔcludit Bar.lʒ obscuri⁹ loquaẗ.Et sic Bar.tʒ i effectu
cũ Dy.qꝫ iudex q tulit interlocutoriã non possit cõpelli eam re
uocare,sed iudex appellationis eam reuocabit vel ɔ iudicẽ qui
eam tulit agiẗ ad interesse,alij nihil tangũt. Tu põdera Bar.
40 velle† qꝫ in his que relinquuntur potestati iudicis,vt hoc tex.
in verbo põt ẜm cõem,tñ si ledat partẽ põt appellari qd bene
no. Adde gl.fi.in fi.⁊ ibi Gemi.in.c.j.de cõfes.in.vj.sicut etiã in
his q̃ relinquunẗ arbitrio iudicis põt appellari , si eque nõ fue
rit arbitratus.gl.est no.in.l.si qua pena.in gl.ma.⁊ ibi Bar.ff.
de ver.sig.d.Ant.⁊ alij i.c.super his.de accu.⁊ i.c.cũ parati.in
iij.col.de ap.Lu.Ro.in.l.j. in.ix.col.ff.de arbi.d'. Alex.in.l.⁊ si
seuerior.ad fi.C.de infa.late.d.Feli.in.c.exceptionẽ.in.j.co.⁊ se
quẽ.de exce.accedat qd tenet Pau.de ca.in.l.vbi pactũ.in.iiij.
col.in ꝟ.qd si iudex.C.de trãsac.vbi ad declarationẽ gl.vbi vo
lentis iudicem posse ex officio repellere actorẽ nõ habentẽ ius.
agẽdi.dicit Pau.de Ca. qꝫ si nõ repellat casu quo fuerit a par
te petitũ qꝫ tunc iudex in syndicatu tenebiẗ parti ad interesse ⁊

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

idē est de mente do.Ab.in c.cām que de iud.vltra Bar.ꝛ scri-
41 bent.†Adde vnuz casum in quo iudex tenet suā interlocuto-
riā reuocare etiā pte nō petēte.s.sniam excōicationis q̄ est in-
terlocutoria vt no.d.Abb.in c.sacro.in iiij.no.de sen.excōi. qn̄
excōicat⁹ ꝓpter excōicationē ex diuturno tp̄e efficit deterior.
Nā tūc tenet excōicās ex ꝓprio officio illā tollere,ex quo videt
nō ꝓficere sed cōtēni ꝛ dz vti alio remedio fm bea.Tho.in iiij.
sniaruz di.xviij.sub articulo fi.in sol.argumēti primi dubij.quē
ita refert ꝛ sequitur Jo.an.in c.j.in prin.ꝛ ibi Ge.in j.colum.de
sent.excom.in vj.do.Abb.in c.ab excōicato.in pe.col.de re.ꝛ c.
reprimendū.de offi.or.in c.quoniā frequēter.§.fi.in xxix.colū.
vt lit.non con.ꝛ in c.clericos de coha.cle.ꝛ mulie.ꝛ in c.signifi-
casti.ad fi.de eo q duxit in matri. quā polluit p adult. Adde ēt
pro hoc bonū tex.i c.p̄sbyter.circa mediū.lxxxij.di.ibi, ne in-
durescat ꝛ fiat pticeps corporis ꝛ sanguinis Christi. alibi Jo.
an.post Ho.in c.romana.§.sz nec.de sen.excō.in vj.ꝛ in c. con-
42 stōnē.ad fi.e.ti.ꝛ libro,ꝛ vtrobiqz Ge.dicūt†ꝙ diligenter ad-
uertere debent prelati ecclesiarū ne ferāt sniam excōicationis
vbi preuidēt eā futurā inutilē ꝛ in vilipendium.Vn̄ inuehitur
Host.ꝫ.quendā legatū pape qui exercitib⁹ armatis ꝛ volētib⁹
iā cōgredi,precepit sub pena excōicatiōis late snīe ne ꝯgrede
rent.Nā spreto eius mādato manus ꝯseruerūt ꝛ perierūt mul
torū corpora ꝛ aīe.Gladi⁹ em̄ ecclesie nō dz occidere sed viui
ficare.c.inter hec.xxxiij.q.ij.ꝛ est bona gl.in.c.ex literis.ij.in gl.
pe.de spōsa.Simlr do.Ant.de But.in c.j.in pe.colū.de offic.
dele.ꝛ ibi Jo.de Jmo.ad fi.ꝛ Gemi.tenēt ꝙ si delegat⁹ videt
turbatores sue iurisdictionis adeo peruersos ꝙ si excōicarēt
peiora facerent,dz processum suspendere donec mutent tpa,ꝛ
Deus seu eius vicarius apponat consilium in.iij.qō.Bartol.
43 bn̄ dt.¶†Quarto q̄rit Bar.quoties possit iudex sniam suam
interlocutoriā reuocare:istā q̄ōnē intendo bene examinare in
qua reperio tres opi.prima fuit Dy.ꝙ̄ sequit Bar.ꝛ dicit esse
equā,ꝛ cōiter solet teneri vt statim subijciā q tenent ꝙ bis tm̄
possit reuocare,ꝛ sic si fuisset bis reuocata nō posset vlterius
reuocari sicut nō pōt nisi bis a diffinitiua appellari.l.j.in tex.ꝛ
in rub.C.ne lice.tertio prouo.Jstud fundamētū cōfirmat for-
tius.d.Alex.hic in x.fallē.nā iudex applonis dicitur succedere
in locum iudicis principalis.l. cum apud sempronium ad fin.
ff.iud.solui gl.in.c.fi.in verbo vltra decendium de appel.in.vj.
Sicut ergo p viā applonis iudex non potest nisi bis adiri, ita
iudex principalis nō debet posse nisi bis suā interlocutoriā re
uocare.Sed tn̄ aduerte ꝙ isto modo non videnf doctores bn̄
arguere de pte ad iudicē nā lz ps nō possit nisi bis a diffiniti-
ua appellare nō seqt ergo iudex nō pōt nisi bis suā interlocu-
toriā reuocare.Jsta nō est bona cōsequētia a parte ad iudicez
nec a snia diffinitiua ad iterlocutoriā. Nā pars nō pōt petere
interlocutoriā reuocari a iudice elapsis.x.dieb⁹ ꝛ tn̄ iudex po-
test q̄ncunqz vsqz ad diffinitiuā reuocare fm Bar.ꝛ doc.in.q.
gl.nostre vsqz ad q̄tū tp̄s iterlocutoria possit reuocari.ibi di-
xi.¶Vn̄ scd̄a fuit opi.Ray.de For.ꝙ̄ refert ꝛ sequit Ray.cu.
hic.in.ij.co.ꝙ iudex possit sepius ꝛ q̄ncūqz suam interlocuto-
riā reuocare p reg.gn̄alē.l.vbicūqz ff.de interro.act.Scd̄o per
istū tex.in verbo potest qd̄ est extensiuū in futuruz.l.si ita quis
ff.de le.ij.Tertia fuit opi.in signis doc d.Pe.da Bexu.de dire
cto ꝯria duabus precedētibus ꝙ̄ dicit vidisse seruari in practi
ca,qd̄ imo iudex non possit nisi semel suā interlocutoriā reuo-
care:q2 alias esset verecundia iudici ista variatio arg.l.in cau
se in prin.ff.de procu.Jtem q2 alias esset siguum inconstātie ꝛ
ꝙ iudex procederet ex abrupto ꝛ sine cause cogni.¶Ego vl-
44 tra eū confirmo: q2 in casibus in quibus permissum est a iure
variare tn̄ nō permittitur nisi semel ita tenet Bal. in aut.ha-
bita in ix.col.i,iij.q.in fi.C.ne fil.pro pa.per tex.in.l.si qs iusiu
rādū.C.de reb.cre.per quē tex.tenet etiā Bar.in.l.post legatū
in prin.in vl.col.ff.de his quib.vt indig.ꝛ in.l.fi.ff.de p̄t.stip.
ꝙ quis non potest nisi semel suā positionē vel negationē reuo
45 care.†Jtē declaratio alicuius obscuri vel ambigui non pōt
nisi semel fieri gl.est no.ꝛ reputata fin.iu.l.quicquid astringē-
de in prin.in gl.magna in verbo fm p̄missorē circa mediū.
ff.de ver.ob.ꝛ Bar.ibi in vl.co.reputat multum singulare ꝛ se
nescire alibi ꝛ p illū gl.dicit Bal.in.l.fi.C. de cod.ꝙ libellus se
mel declaratus,iuxta.l.si qs intētione ambigua.ff.de iudi.am-
plius declarari nō p̄t.Jtez p illū gl.tenet Bal.in.l.ij.C.de sen.
46 ex breui.reci.†ꝙ iudex nō pōt nisi semel suā sniam interp̄tari
Jdem tenet Jmo.in.l.ab executione in prin.ff.de ap.Ange.ꝛ
Rap.cu.hic quicqd teneat do. Ale.in.ij.fal. Si ergo iudex nō
pōt suam interlocutoriā intepretari nisi semel ꝙ est minus.l.
heredes parem.§.si quid post.ff.de test.ergo multominus pote-
rit eā i totū reuocare,q2 cui d̄negat ꝙ est min⁹ itelligit d̄nega-
ri ꝙ est mai⁹.l.cui pactb i fi.ff.de ser.expor.tendo istā ptē non
obst.fundamētū Dy.ꝛ Bar.ꝙ a diffinitiua snia pōt bis appe
lari.ergo etiā iudex bis dz posse suā interlocutoriā reuocare.
Jsta nō videt esse bona cōsequētia vltra superi⁹ dicta q2 due
applones fiunt corā duob⁹ diuersis iudicib⁹,ꝛ diuersis tribu-
nalib⁹,sz hic est vn⁹ ꝛ idē iudex in quo ista variatio non videt
tolerabilis cū arguat incōstātiā ꝛ carentiā debite cause cogni
tiōis.Jsta opi.sic corroborata in pūcto iuris esset substētabi-
lis tn̄ prima opi.Dy.ꝛ Bar.est magis cōis quā etiā tenēt Ca-
no.in d.c.cū cessante de ap.d.Ant.de bu.in c.fraternitatis.de
frig.ꝛ malefi.per gl.ibi verb.fornicatio.Salic.in l.post sniam
C.de sen.ꝛ interl.om.iu.d.Alex.hic ꝛ in d.l.qcquid astringēde
in prin.in vl.col.vbi dt ꝙ cū Bar.transeunt cōmuniter doct.
47 ¶†Quinto querit Bar.nunqd iudex possit suā interlocuto-
riā reuocare ptib⁹ absentib⁹ ꝛ sic nō citatis, cōcludit ꝙ si req
rat cause cognitionē puta si q2 ptē ledit ꝛ tūc nō possit reuoca
ri ptib⁹ absentib⁹,als secus:q2 sicut in ꝓlatiōe interlocutorie
qn̄ tractat de p̄iudicio ptis requirit p̄ntia ꝛ sic citatio ptis.l.
a procedēte.C.de dila.Jta in eius reuocatiōe vt hoc tex.i ver-
bo ꝯrio imperia q2 eadē solēnitas que reqrit in cōfectiōe act⁹
est etiā necessaria i ei⁹ dissolutiōe.aut.ecōtra si filij ꝛ ibi Bar.
no.C.de repu.ꝛ l.prout.ff.de sol.ꝛ l.nihil taz naturale.ff.de re.
iur.Vn̄ interlocutoria que nō pōt afferre p̄iudiciū pōt absen-
tibus ptib⁹ ꝓferri, vt est tex.in l.ille a quo.in prin.ꝛ ibi Ang.
Jmo.ꝛ d.Alex.ita no.ff.ad tre. Jtē qn̄ est modici p̄iudicij pu-
ta:q2 continet prorogationē termini, ita pōt absentibus parti
bus ꝓferri ꝛ lata reuocari.l.diē proferre in prin.ꝛ l.sed inter-
pellat.§.j.ff.de arbi.vn̄ alibi dicit Bal.in c.j.in prin.de mil.va-
sal.q cōtu.est qd̄ interlocutoria qua iudex moderat dilatiōes
suas augendo vel minuēdo pōt ferri parte nō citata.alle.Jn.
in c.ad petitionē de acc.Jdē tenet Bar.in extraua.ad reprim.
in verb.p edictū.in ij.co.q̄uis ꝯtrariū ꝛ male teneat idē Bal.
in l.ad fi.C.quo.ꝛ quā.iudex.ista doctri.Bar.est vera ꝛ cōis.ꝛ
in specie sequunt Jo.de Jmo.ꝛ Ra.Cu.ꝛ do. Alexan.ꝛ etiam
dn̄s Pe.de bexu.hic.eā etiā tz Spe.in ti.de dila.§.nūc videa-
m⁹ in ver.sz pone eccle.ꝛ in ti.de exce.§. viso.in ver.sz si iudex
videt se male interlocutū.Jdē ꝙ interlocutoria ex qua ps p̄t
ledi.debeat ferri partib⁹ p̄ntib⁹ aut legitie citatis. tz ēt Bar.
in l.ne qcq̄.§.vbi decretū.in j.col.ff.de offi.pcon.ꝛ leg.Bar.ꝛ
Mo.in l.fi.opus.ff.de op.no.nun.Bar.in l.cōsentaneū.C.quo
ꝛ qn̄ iud.Bal.in l.j,ꝛ in l.statutis.C.de sen.ex breui.reci.Ang.
Jmo.ꝛ do.Alex.post antiquos in.l.recusare.in prin.ff.ad tre.
d.An.Jmo.ꝛ alij in c.auditis.de pcu.Lud.Ro.in ꝯs.lxxij.qd̄
inci.circa primū quo querit an hec probatoria.d.Ale.in ꝯs.c.
v.col.qd̄ incip.discussis oib⁹ in iij.col. Jllud etiā plenū est qd̄
interlocutoria iudicis cōtinēs notoriā iniustitiā pōt reuocari
etiā parte nō citata ita no.Gemi.in c.j.per illū tex.de supp.ne.
48 plat,in vj.¶† Sexto q̄rit Bar.an interlocutoria possit p aliū
reuocari,ꝛ pari ratione an possit per aliū ferri.ꝛ tenet qd̄ si cū
nō reqrat cause cognitio per d.l.diē ꝓferre.in p̄n.ꝛ l.sed inter-
pellat.§.j.idem tenent Alb.de Ro. ꝛ Raph.Cu.hic.idem gl.
in l.statutis.in gl.ꝛ ibi Bar.C.d sen.ex breui.reci. Dic melius
ꝙ nulla snia etiā interlocutoria potest ferri p aliū, qm̄ oportet
ꝙ ille qui ꝓfert sniaz sit iudex ordinarius, aut delegatus: als
non potest,vt toto tit.C.si a nō com.iud. ꝛ in c.at si clerici.de
iud.vel ꝙ si arbiter.l.non distinguimus.§.q̄situ.in ꝟ.qd̄ si hoc
mō.vbi est bon⁹ tex.ff.de arb.ideo si ali⁹ iudicaret nō eēt snia.
nec obest.d.l.diē ꝓferre.in p̄n.cū gl.ꝛ l.sed interpellat.§.j.q2
ibi nūci⁹ nō iudicabat nec ꝓferabat sniam: sed illud qd̄ iudex
vel arbiter fecerūt nunciabat ꝛ exequebat.ꝛ ita tenent ꝛ meli⁹
Bal.ꝛ Sal.in d.l.statutis.ꝛ d.Ale.hic.Jllud em̄ qd̄ facit nun
ci⁹ facit tanq̄ pica ꝛ organū iudicis,cū nudū ministeriū p̄stet
l.ꝛ lz ꝛ ibi gl.no.ff.de consti.pecu.ꝛ gl.in l.multū interest.C.si
49 quis alteri vel sibi.¶†Septimo q̄rit Bart.an interlocutoria
in qua non sperat diffinitiua possit par iudicē qui eam tulit re
uocari,facit duas ꝯclusiones,vt hic p eū. Prima qn̄ p inter-
locutoriā finit officiū iudicis qd̄ nō possit eā reuocare cum sit
funct⁹ officio suo.ꝛ eadē est rō q̄ in diffinitiua.idē tenet Bar.
s.in ij.col.vbi plene examinaui ꝛ tetigi in gl.nō repeto.ꝛ vide
do.Abb.in c.puenit.de app.Secūda cōclisio Bar.qd̄ qn̄ in-
terlocutoria fert officio iudicis nobili principaliter intentato
vt qn̄ dat tutorez vel interponit decretū in alienatione rei mi-
noris:q2 per eam nō finit officio iudicis nobili, poterit cau-
sa cognita illud reuocare,vt l.q̄uis.vbi gl.fi.ff.de reb.eo.com-
mēdat d.Alex.ꝛ dicit esse diligētissime notādaz.Facit p eo qd̄
tenui.s.in gl.ꝙ interlocutoria scd̄i decreti possit p iudicē q eā
tulit reuocari causa tn̄ cognita.Cum ista missio in possionem
ex secūdo decreto fiat officio iudicis nobili,cū sit mixti imperij ꝛ
expediat ad p̄uatā vtilitatē.l.iubere cauere.ꝛ ibi Bart.ꝛ alij.
ff.de iurisd.om.iud. Et ita ponderat Jo.de Jmo.in iiij.col.ꝛ
etiam d. Alex.vt.s.retuli.No.etiam diligenter differentiam
quaz facit Bar.an interlocutoria ferat officio iud.mercenario

ꝛ illa

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

z illa pōt ferri z etiā reuocari sine cā. z sic ꝯuis causa nō subsit tū fiat partibus p̄sentibus. Adde de hoc esse gl. in l. q̄ semel. in gl. vnica ad fi. ff. de decre. ab ordi. faci. secus est i interlocutoria que fertur officio iudicis nobili z sic in decreto. Adde qs nō sumitur ex etymologia vocabuli: †q̄ decretū ēt quasi cum deliberatione verbū cretū. ita dicit Bar. in l. ne qcq̄. ff. vbi de cretū. in pe. co. ff. de of. pcō. z leg. z ante eū Ly. i. l. pis. C. de preda. iud. z in l. cum proponas. in. j. q. princip. C. de do. auth. iud. pos. ¶ †Octauo z vlt. q̄rit Bar. z si super eodē appareant due interlocutorie ꝯuie nec appareat q̄ iudex tulerit secūdam animo reuocandi p̄mā an in dubio p̄ma intelligatur reuocata. Concludit q̄ si p̄ma interlocutoria nō poterat reuocari sine cause cognitione q̄ partes ledebat tūc nō videtur p̄imam reuocasse, nisi appareat q̄ de ea scientiam habuerit. l. hec aūt. ff. ff. ex qui. cau. in pos. ca. z in indice ordinario ꝓpter multiplicitatē factorū p̄esumtē ignorantia sue interlocutorie per eu-
late. vt est ter. i. c. cū olim. extra eodē. Sicut †etiā in facto p̄ncipio intricato tolerabilis est ignorātia. ad hoc Bar. i fi. voluit allegare ter. in. l. cū fideicommissum. j. tit. j. quem ad hoc allegat Bar. in. l. nō fatetur. in. iij. co. j. ti. j. z in l. si qs delegauerit in fi. ff. de noua. Si aūt p̄ma interlocutoria est talis q̄ pōt reuocari sine cause cognitione. vt dilatio expectatoria ad cōparendū z tūc dabo secundam videt recessisse a p̄ma. l. dicere. ff. ff. de arb. z cū Bart. in specie transeunt do. Aler. z d. Pe. de Beru. hic, alij nihil tāgūt. Idē tenet do. Abb. in. d. c. cum olim. in. iij. col. z seq. ꝓ illū text. vbi limitat nisi iudex in facto notabile de proximo pronunciasset, tunc de illa pronūciatione videret notitiā habuisse. c. cum illorū de sen. exc. Et ita etiā limitat idem d. Ab. in consi. xlj. ij. vol. inc. in causa que vertit seu verti sperat in primo dubio. Ita teneas ꝯuis idē Bar. in. l. cum pcurator. j. j. pe. q. ff. de ope. no. nun. teneat q̄ qū scōa interlocutoria est ꝯtra p̄me aut diuersa quod in dubio vī a p̄ima recessum per. l. si opus. ff. de op. no. nun. q nihil. facit q̄ ibi scōa faciebat expressam mentionē de p̄ima vt ibidē per gl. z Bart. Nā ibi pretor reuocauit p̄imā cōmissionē factā nūcio denūnciando nouum opus prout etiā declarat illū ter. Bal. in c. cum venissent in pe. col. de eo qui mit. in pos. Sed intellige Bart. ibi fin dixt. hic tradita. z non erit contrarius sed erit limitatio. Vide que ibi diximus post eū vt tetigi quedā que hic traduntur per. d. Aler.

1 ¶ Quilibet magistratus habens ordinariam iurisdictionez potest delegare.

2 Cui causa est commissa simpliciter intelligitur etiam cōmissa sententia, licet nihil dictum fuisset in commissione.

3 Delegati an possint exequi suas sentētias z quid in arbitris.

4 Sententie de iure communi habent executionē paratā absq̄ alio iudiciario ordine.

5 Delegatus inferioris a principe, an possit mandare suam sententiam executioni.

6 Delegatus a principe an de iure ciuili possit mandare executioni suam sententiam. z nu. 10.

7 Regule est inheredum tanquam firmamento.

8 Delegatio est stricti iuris.

9 Procurator in causa habet maius ius quam delegatus.

10 Delegatus principis an possit exequi suam sentētiam. z nu. 9.

11 Cui mandat executio an videat mandata cognitio, z econtra.

12 Maius trahit ad se minus, sed non econtra.

13 Iudex exequens potest cognoscere super exceptiōibus apposits directo oppugnantibus sententiam.

14 Qualiter cognoscatur merus executor a mixto.

15 Cui est commissa cognitio cause an intelligatur cōmissa eius diffinitio.

16 Valet arg. de delegatione ad procurationem.

17 Cui est commissa cognitio cause a lege intelligitur etiam commissa diffinitio.

18 Arbitri electi ad cognitionem cause videntur etiam electi ad decidendum z sententiandum.

19 An cui est cōmissa tacite vel expresse diffinitio cause intelligatur etiam mandata executio.

20 Subdelegatus a delegato principis potest suam sententiam exequi sicut z ipse delegatus principis.

21 Executio sententie est mixti imperij.

22 Priuilegia concessa delegato principis an transeant ad eius subdelegatum.

23 Licet delegatus inferioris a principe non possit suam sententiam exequi: poterit tamen pronuntiare exequendam esse z eā exequi per modos iurisdi. quam habet.

24 Delegatus inferioris an possit exequi suam sententiam inducendo minetam.

25 Executio sententie an possit similiter delegari.

26 Si appellatum sit a sententia z iudex appella. cām confirmat quis mādabit executiōi, an iudex cause p̄in. vel appellatiōis.

27 An delegatus possit suam sententiam interlocutoriā exequi.

28 Ex sententia interlocutoria an oriatur actio in factum.

Ad diuo pio. Ista. l. secūdū Raph. Cu. est ita practicabilis sicut alia q̄ sit in iure. z fin. d. Bler. est vtilissima z solēnissima. Ordinarū exequunt sua suarū delegatorum z arbitratorū. h. d. Bar. Doc. diuidūt istā. l. fin gl. in. §. in vēditione. j. ea. l. q̄ primo tractat p quos sua mādata exequtiōi. scdo qualr. z sic quo ordine z forma de qbus fiat. scda est in. d. §. in venditione.

¶ Nota primo ex ter. ibi magistratibus populi Romani. iūctis sequētibus verbis ibi iudiciū a se datorū †q̄ indefinite qlibet magistrat⁹ p̄t delegare. Intellige sane magistratib⁹ hūtibus iurisdictionē ordinariā. z i causis ciuilib⁹ z tales ordinarij p̄nt cās delegare. facit. l. j. C. q. p sua iurisd. Nō assignat i. l. more. vbi aliqn̄ plenius diximus. ff. de iur. om. iu. q ordinarij hūt iurisdictionē iure ꝓpio. z sic i eis fundat radix iurisdictiōis. ex istud p̄cedit etiā si iurisdictio ordinaria esset priuilegiata. adhuc p̄t delegari: ter. est no. in. c. fi. de offi. ordi. z ibi Bal. in fi. no. z dicit q̄ vir alibi repies. ¶ Secdo no. ex ter. ibi datorū. iūctis sequē-
2 tibus nihil subaudiēdo ad ter. hic esse ter. †q̄ iudex cui cā est simplr cōmissa. p̄t z dz ferre sniam. ēt si i cōmissione nō fuit dictum q̄ decidat z determinet, sed solū fuit dictus. cōmittimus tibi talē cām. z nihil de snia fuit dictū. z ita late firmat Bar. in ij. col. vbi dicetur. non facit tamen mentionez aliter de isto ter.

¶ Tertia no. q̄ iudices ordinarij exequunt suas delegatorū
3 a se datorū. †Ex quo correlarie sequit q̄ ipsi delegati non p̄nt exequi suas snias. put etiā no. gl. mag. i. j. pte. Ratio est: q. lata snia statim delegat⁹ in totū functus est officio suo, nec vlteriorē hz iurisdictionē. l. si vt ꝓpōis. C. qūo z qñ iudex. z l. iudex post q̄. j. e. hz ordinarius hz deleget cām. tū retinet iurisdictionē suā ordinariā q̄ etiā a se abdicare nō p̄t. l. pe. ff. de offic. p̄esi. z virtute illius iurisdictiōis ordinarie exequit snias delegati a se dati. ¶ Quarto diligēter pōdera ter. in verbo vl'arbitrorū iūcto ter. ibi hi qui eos dederūt. nā illa verba in fi. posita debēt referri ad ambo precedentia. sniarū a se datorū vel arbitrorū. ꝓ regulam. l. talis scriptura. in p̄in. ff. de le. j. z. c. scdo requiris. de sp. Tāñ iste ter. vī velle q̄ snias arbitrorū exequātur illi q eos dederūt. z sic loquit in arbitris iuris q̄ eliguntur a iudicib⁹ ex forma iuris cōis, vt. l. apertissimi. z. l. fi. C. de iud. l. arbitro. z. l. ab arbitro. fm vnum intellectū. ff. q̄ satis. co. z. c. ab arbitris. de offi. del. in. vj. z sentit gl. fi. hic in fi. vel ex forma statuti municipalis cogentis affines vel cōiūctos ad cōpromittēdū. Et isti arbitri iuris assimilantur delegatis vel ordinarijs quorū loco succedūt. z propterea dicūt habere iurisdictionē z nō simplicē notionē. z eorū snie trāseūt in rē iudicatam, z iō ab eorū sentētijs appellat⁹ etiā de iure ciuili, vt est text. in d. l. fi. ad fi. C. de iud. vbi Bar. z alij ponūt z ibi dixi. Isto mō isie ter. nō log⁹ in arbitris cōpromissarijs electis volūtarie de cōsensu p̄tiū. q. cū illi q eos dederūt sint priuate psone, non possent exequi eorū snias tū gl. fi. hic, z cōiter doc. intelligūt istū tex. loqui de arbitris cōpromissarijs. z intelligūt istū ter., p̄cedere q̄ snia arbitri fuit emologata expresse a partib⁹, vl tacite p lapsum. z. dierū quo casu meret executionē. p. l. pe. C. de arb. Sz certe ob stat iste ter. i fi. ibi. q eos dederūt. q nō cōuenit priuatis psonis cōpromittētibus. Itē illud q̄ ēt in. d. l. pe. C. de arb. fuit inductū p iura noua. C. dicēt sup gl. fi. z tetigi ēt in l. ait p̄tor. i p̄in.
4 §. e. ¶ †Tertio no. q̄ snie de iure cōi habēt executionē paratā absq̄ alio iudiciario ordine, vt hic. z in. §. seq. z per totaz istā. l. iūi. §. si ex quētione in ꝓbo manebit ordo executiōis. z ibi An. z alij ad hoc notant. Ś. eo. z est bonus ter. in. l. mino. rxv. an. cui fidei commissum in verbo ad iuitiū alteri⁹ petitiōis redegerat ff. de mino. intelligendo vt per Bart. z alios in. l. intra dies vbi dixi. §. ¶ Bl. mag. diuiditur in. iij. partes p̄in. In p̄ima intelligit ter. dupliciter. in ꝓbo a se. z ex text. inferr. In scda circa illationē q̄ fecit ex ter. formar quatuor qōnes. In tertia z vlti. op. Ś rex. z dupliciter soluit scda ibi Ś quid in delegato principis tertia z vl. est ꝓpe fi. ibi, itē videt delegatū. In ea. gl. ibi, sic
5 ergo delegatus nō exequit snias suā. †Habes q̄ delegatus inferioris a principe nō pōt suā sniam exequi Ś ipse delegās exequit. z propter hoc factū est p̄in. huius. l. ꝯuis. Ś iū. z male teneat gl. iuris cano. in. c. Ś quis Ś clericū in glo. pe. de fo. compe. Ratio huius cōclusionis est duplex prima vt dixi in ter. in. iij. no. q̄ delegat⁹ lata snia funct⁹ est officio suo. z vlteriorez iurisdictionē nō hz. l. si vt ꝓpōnis. la. j. C. qūo z qñ iu. Istā rōnē ponit etiā Bar. j. in. iij. col. ibi dicet. Scda rō est q̄ executio snie est de mixto imperio, vt habeā i. l. iubere cauere. z in. l. imperiuz ff. de iurisd. omn. iu. z gl. hic in. j. q. sed ea que sunt mixti imperij nō trāseūt in talē delegatū, vt habeā in. d. l. iubere cauere: z in l. ea q̄. §. magistratib⁹. ff. ad muni. ¶ In ea. gl. ibi sed quid in de-

6 legato principis.habes† q etiam delegatus principis de iure ciuili nō pōt suā sniam exeq sed bene de iure cano. per tex.in c. pastoralis.§.preterea postulasti.de offi.dele. Bar.addit duos alios tex.de iu.canon.text.in.c.significasti.de offi.dele.vbi dr q nō solū pōt p se exeq.sz etiā pōt cogere ordinarios ad exequē dum, z eis pcipere sub penis grauiorib⁹.Sed caue qz delegatus pape nō posset cōpellere legatū d latere missum in prouinciā a papa q sniam suā exequat sz bñ ei pōt supplicare q eam exequat.gl.est in.c.studuisti.in gl.fi.z ibi doc.psertiz Bal.in.iij.co.de of.dele.Scdo Bar.alle.tex.i.c.qrēti.de of.del.pquē limi. in tpe ptās delegati pncipis,q executionem possit facere vsqz ad annū.Adde aliū text.expressum in.c.in literis.in verbo p se vel per aliū.z ibi d.Ab.ad hoc no.de offi.dele. Pūctus est videre prio q tz gl. q delegat⁹ pncipis nō pōt de iure ciuili sententiā suā exequi eo,qz regulariter delegat⁹nō pōt exeq sniam suā,vt hoc tex.nec ab ista regula reperit exceptuat⁹ delegat⁹
7 principis lz aliqua spālia habeat:†ergo inherēdū est reg.sicut bononiēses inherēt themoni,vt iquit gl.i.l.ois diffinitio.ff.de reg.iu.Itē debem⁹ iherere regule tāq firmamēto,fz Bal.cōs. cccxxvij.pme ptis.inci.pridie eū ɔsului,circa fi.z cum gl.tenet Raph.cu.hic.Cy.z.Rap.Ful.in.d.l.iubere cauere. Ja.de bel. in.§.si vero etiā qdā iurent.in aut.de exhi.reis col.v.Sali.in.l.
8 j.C.de iur.om.iu.Adde p iste pte bñ facere.†Nā delegatio est stricti iur.c.cū dilecta.d rescr. z delegat⁹ nō pt se impedire nisi de reb⁹ expssis in delegatiōe.c.cū olim.z.c.P.z.S.z.c.de causis.de off.dele. ergo delegatio cause pricipalis nō dz extēdi ad cām executionis,q reputat diuersa a cā principali.Cōfirmat z
9 forti⁹:†qz pcurator in cā hz maius ius q habeat delegat⁹.patet:qz pcurator lite ɔtestata nō pōt p dñm reuocari.l.post litē.z.l.q oia.ff.de pc.sz delegat⁹ pōt qñcūqz reuocari ad libitū delegātis.l.iudiciū soluit.ff.d iud.ff.Sz lata snia p ipso pcuratore,nō pōt pcurator petere executionē illi⁹ snie in psona sua, put est lata.l.hoc iure.ff.de sol.ergo etiā delegat⁹ sniam p se latā nō dz posse mittere executioni.Huic obiectioni potes rñdere fm gl.in.c.si qs ɔ clericū.in glo.in verbo solicitudine.z ibi.d. Ab.in.xvj.col.de fo.cōpet.q qñ cā est simpliciter delegata,oia ad cām cōsecutiua censent eē ɔmissa.vt c. pterea.z.c.ex literis. de offi.dele.¶Cōtrariū tenēt Bart.Ang.Imo.z d.Alex.hic. z gl.met.sub dubio tñ forte.in.l.siqs missus.in pn.in verbo sue potestatis.z ibi Bar.no.ff.ne vis fiat ei.d.Ab.in.d.c.si qs ɔtra clericū.in pe.col.z cōtra gl.Bar.alle.duos tex.in quibus dicit
10 esse expressum.de iure ciuili.†q delegatus principis pōt suam sniam exequi.Prio tex.in.l.fi.in.fi.vbi etiam Bar.idē notat.C. de iu.z dicit Ang.hic.q ad illū tert.nō pōt rñderi.sz certe ille tex.nihil facere videt.patet:qz i principio loquit expresse tā de delegato ab ordinario q a principe.sz planuz est q delegatus inferioris a principe,nō pt exequi sniaz suā vt hic.Itē ille ter. in fi.bñ dt q dz appellari ad delegātē q postea cām debita forma terminabit,sz nō dicit q delegatus etiā principis dz exeq sniam suā,aut illius qui vice sua iudicauit. Et ille tex.in verbo executore,nō pōt intelligi in legato put forte intellexit Bart. sz vt declarat ibi glo.z alij ibi sequūtur,erant certi executores deputati ad exequēdas snias p alios latas,vt in.§.vno quoqz in aut.de iud.col.vj.z Bar.hic.in.ij.co.Et de istis pprie loqtur tex.in.d.l.fi.z in.l.sancim⁹.C.de iud. Scdo in cōtrariū adducit Bart.tex.in.§.si vero etiā quidā iurēt.in aut.de exhi.reis.col. v.intelligēdo put intelligit ista gl.fi.q intelligatur in delegato principis vbi exequit sniam suā mittēdo in possessionē etiā ex scdo decreto.Sed ille tex.etiam nihil facit:qz loquit in delegato inferioris,vt pz i tex. ibi dato a quodā iudice vel ab aliquo administratore.Nec ob.q tex.dicat ex sacra forma aut iussione nā fz Ra.cu.hic intelligit q fuit delegatus a iudice ordinario sz iussu imperatoris qui iussit aliū delegari nā nō est ppterea delegatus principis,sed inferioris,vt.l.j.§.deniqz.ff.de appel.z l.fin.ff.qs z a quo ap.z vt ibi dicit gl.in verbo iudex in.d. §.si vero etiā q sequit Bar.hic.in.j.op. ordinari⁹ est q illā executionē facit vel etiā delegat⁹ in pnūciādo executionē debere fieri sed nō exequendo.Et lz.d.Alex.multū laboret circa illum tex.dū dt iudice aliqd agere nō valēte, dādo varios itellectus certe nō expedit qz ille tex.met pcedit se declarādo,eo q nōdū apud eū sit facta ɔtestatio litis, z sic videbat q aliud vlterius nō posset facere,z pptetea subdit,z actore extra omne adiutorium relinquēte tñ postea ibi in tex. puidet de modo procedēdi cōtra reū absentē z cōtumacē,z postea de executione cōtra eum facienda.Et ita habes rñsum ad duos tex.Bar.cōtra gl. que hoc modo remanet defensata,tñ vt dicunt Joan.de Imo. Rap.Cu.z.d. Alex.cū de iure canonico sit expressum q delegat⁹ principis possit suaz sniam exequi z de iure ciuili ɔtrariū non sit expressum sed sit dubiū.stādū est clare decisiōi iuris cano.ēt in foro ciui.vt no.in.c.lz de fo.cōpe.z in c.p venerabilez.

qui filij sint legi.z in c.j.de ope.no.nun. ¶In ea.gl.ibi ne ide
11 qz cognitio.mādat, habes† q illi cui mādat executio videtur etiā mādata cognitio,sz nō ecōtra.Adde lz gl.nō bene declaret,qd rō diuersitatis est.qz ille cui cōmittit illud est maius in
12 telligit etiā cōmitti q est min⁹, sed nō ecōtra:†qz mai⁹ trahit ad se minus.sz nō ecōtra.l.quicquid.§.cuz partes.cum gl.ff.de acquir.re.do.sz maius est executio.q cognitio.Quia executio est mixti imperij,vt hic in gl.l.iubere cauere.ff.de iuris.om.iud. ideo nō cōpetit inferioribus magistratibus.l.ea que.§.magistratibus.ff.ad muni.sed cognitio z decisio cause est simplicis iurisdictionis z cōpetit etiā inferiorib⁹ iudicib⁹. §. z iudicare in aut.de de feu.ciui.col.iij.Nimirū.ergo si illi cui cōmittit executio intelligit cōmitti cognitio,si prius nō erat cognitum.l.z si cognitio.C.si ɔ ius velvti.pub.alle.in glo.q cui cōmittit posterius,vr etiā antecedēs preambulū cōmissum.l.ij.ff.de iuris. om.iu.z l.ad rē mobilē.z l.ad legatū.ff.de proc. Cōtra autez illi cui cōmittit q est minus.s.cognitio z decisio q est de simplici iurisdictione,nō intelligit cōmissa executio que est de mixto imperio,q est mai⁹. Uideamus an vtrūqz assumptū glo.sit ita simplr z indistincte verū gl.psupponit. Bar. p tres qōnes ordinarie examinat.Primo an ille cui cōmittitur executio,ēt cognitio intelligat cōmissa.Bar.plene z no distinguit vt hic per eū z cū Bar.tenēt oēs hic,nisi in vno qd statim ponā eū etiaz refert z sequitur Pe.de anc.in cle.j.de re iu.z in effectu.d.Ab. in.c.de cetero.extra eo.In vno nō vr bñ dixisse Bar. in qtū tenet q si corā executore dato ad exequēdas snias i subsidiū iuris,opponat exceptio respiciens merita cause, que sint de his que ponūtur p gl.z Bar. in l.j.C.de iu.z fa.ig. z sic que possint opponi post sniam talis executor nō debet de eis cognoscere, sz remittere ad priorē iudicē q sniam tulit p l. pe.j.ti.j.z p hoc gl.z cōiter doc.in.c.pasto.§.quia vero de of.dele.Ange.Imol. Rap.z.d.Ale.hic tenēt q imo pt tales exceptiones admittere z d eis cognoscere,z si viderit illas nō obstare, z calūniose opponi z illis reiectis dz pcedere ad executionē snie vt.l.satis apte.C.de fal.Sin aūt videat tales exceptiōes obstare.tūc nō dz sup eis pnūciare sz abstinere ab exequēdo,z remittere ad pri-
13 mū iudicē p.l.pe.in fi.j.tit.j.Sicut Bar. met inferius tz.q qi opponit exce.directo impugnās sniam vt exceptio nullitatis vel falsorū instrorū tūc iudex exequens dz sup his exceptionibus cognoscere,z si videat esse vera supsedeat ab executiōe.si aūt nō,vt pnūciet sniam esse exequēdā p legē si ptori.i ℣.Marcellus.z in ℣.Paulus.in fi.ff.de iu.nā inter istos casus non vr
14 posse reddi rō diuersitatis. ¶†Itē inquātū Bar.in fi.hui⁹ qōnis dt qualiter cognoscat merus executor a mixto adde gl.plenā in c.pastoralis.§.qz vero de offi.deleg. z ex eius doctrina sequit q executor datus cū clā vocatis vocandis,nō est merus executor,sz mixtus fm.d.Ab.i c.exhibita in vi.no.de iud.q tenetur assumere partes iudicis:qd reputat bene notādū.Item executor pprie dr ille q hz exeq factuz discussum z decisum per superiorem:vt facit nūcius qñ exequit sniam iudicis.gl.est no. in.c.super questionū in prin.in verbo executorē.de off. dele.q ibi no.do.Abb.in.v.col.ad statuta faciētia mētionē de executore q itelligunt fm propriā significationē.Et sex spēs executorum enumerat.d.Abb.in.d.c.pasto.§.qz vero.Ge.in.c.si soli.in
15 prin.de cōce.preb.in.vj.¶†Secūdo querit Bar. an ille cui cōmissa est cognitio cause itelligat cōmissa diffinitio z sic q possit sententiare. Iste articulus est valde dubius fm.d.Alex.hic. q bis hic repetit z ita etiā dicit.d.Abb.in c.cuz sup.in.iiij.co. de cā pos.z pprie.z ppterea intēdo eū bñ examinare.Bar.hic tz cōsideranda esse verba delegatiōis. Nā si alicui cōmittitur simplr nō facta mētiōe de cognitiōe nec diffinitione tūc in totum intelligitur esse facta commissio vt sic possit cognoscere z iudicare.Mouet principalr.per tex.in.l.j.cū gl.j.C.si ɔ ius vel vti.publi.z isto mō procedit dictū Spe.in ti.de exec.sen.§.sequi in ver.q sit officiū z i ver.z no.q simplr. Pro isto mēbro melius facit tex.in ca.prudētia in pn.de of.dele.z istud primū mebrū Bar.de plano pcedit alicuius ɔdictione. Aut cōmittitur cognitio cause,z tūc non pōt iudicare,qz cōmittēdo vnū.s.cognitionē,aliud intelligit denegare. l. cū pror cū vulga.ff.de iudi.z ita pprie loquit gl. in l.q pcuratorē dat.ff.de pcu. allegā ad hoc tex.in.l.vbi falsi. C. de falsi.z hic cadit difficultas.Pro isto mēbro facit q vult gl.in cle.auditor in ℣bo a nobis de re. q tz q.vbi cōmitit alicui q nō poterit illā diffinire z paria vident esse vel cōmittere cognitionē cause vel cōmitere audientiam cause z cū Bar.tenēt Rahp.cu.z Pau.de ca.hic.idem tz Bar.i.d.l.j.per illū tex.z ibidē Sal. Rap.ful.z Pau.de ca.C.si ɔ ius vel vti pub.ibidē Bart.Sa.z cōiter alij.i.d.l.q pcuratorē dat Bal.z Sal.in.d.l.vbi p illū tex.C.de fal.Idē tz.d.Abb. c.cū sup.in.iiij.co.de cā pos.z pprie. motus qz cognoscere z diffinire cāz.sunt diuersa.c.cāz.de res.z.iij.q.vj.c.quis.z in c.accu-
satus

fatus.ergo vno cōmisso videt̄ reliquū interdictū.l.cū p̄tor.ff.
de iudi.quā etiā allegat Bar.hic.z.c.qualia.xxv.dist.idē tenet
d.Abb.in.c.cū ad sedē.in.iij.no.per illū tex.de rest.spo. Vn̄ di-
cit in specie Pau.de ca.in.d.l.j.C.si ꝯ ius vel vti.pub.ꝙ ita ob-
seruat curia Romona.q̄ ꝯmittit causaz cognoscēdā z fine de-
bito terminādā:alias si solū cōmitteret causaz cognoscēdā nō
posset diffinire sed referre Pape.aut.ad hec.C.de iud.similiter
dicit Pau.de ca.hic ꝙ dn̄i ꝯsueuerūt qn̄ causas cōmittūt dice-
re in signatura.audiat talis z iustitiā faciat.put quotidie Pa
pa signat:p qd vltimū cēset̄ ēt cōmittere sn̄iaz:secus si simplici
ter diceret audiat,tūc deberet audire z postea referre p gl.in.d.
l.q pcuratorē dat, Sz meli9 de verbo audiat.gl.allegasset.pal.
in.d.cle.auditor.vltra eū si dicat̄ iustitiā faciat qd includat̄ po
testas iudicādi z sentētiādi.no.ēt Hemi.in.c.qm̄.per illū tex.de
immu.eccl.li.vj.Pe.de anc.in rep.c.in pn̄tia.in vlt.no.de pba.
Pe.de anch.z Jmo.in.d.cle.auditor.istā.q.esset pro amico: qr
hic atqz illinc vaste rupes,ꝯtrā opi.ꝯ Bar. z sequaces tz Jo.
de Jmo.hic,z sequit̄ indistincte Spe.superius relatū ꝙ etiā si
simpliciter ꝯmittat̄ cognitio cause intelligat̄ semp cōmissa de
cisio z platio sn̄ie.regulā vulgatā de qua recognouit iudex de
ea debet iudicare.Et sic vr̄ ꝙ de mēte delegātis attēta regula
p̄dicta sit,ꝙ etiā diffiniat:itu dic ꝙ regula.d.l.de qua re.pcedit
data potētia diffiniendi z sentētiādi. alias secus.Secūdo mo
uet̄ Jmo.p tex.in quo iacet pūct9 in.d.l.j.C.si ꝯtra ius vel vti.
pub.nō cauillādo illū tex.vbi videt̄ tex.pro Spe.ꝙuis glo.j.ibi
illū destruat.de illo tex.statiz inferius dicā.d.Alex.cuius lectu
ra est corrupta in vno loco.dt ꝙ ista opi.Jmo.z Spe.sibi pla
cet p tex.in.d.c.prudētiā.in prin.de off.dele.q nō loquit̄ in isto
scdo casu qn̄ cōmissa est cognitio:sz in primo qn̄ cōmissa est sim
pl'r qd intelligat̄ cōmissa diffinitio put euz superius allegaui,
p pmo mēbro Bar.postea idē.d.Alex.in alio loco dt ꝙ lz iste
articul9 sit valde dubi9:tn̄ opi:Bar.vr̄ sibi satis sustētabilis z
sic in eodē articulo est sibi ꝯtrarius,vitio tn̄ impressorū.Insi-
gnis doctor.d.Pe.de be.dicit se dubitare de opi.Bar. ꝙ imo
mādata cognitiōe cause videat̄ etiā mandata diffinitio,nisi es
set ibi dictio taxatiua tm̄:Mouet̄ p.d.l.q pcuratorē dat.ff.de
pcu.Nā q mādat litē cōtestari cetera mādare vr̄ vt ibi est tex.
ergo qui mādat alicui ꝙ cognoscat de tali causa videt̄ etiā mā
dare ꝙ diffiniat.Tu vltra eū cōfirma forti9 istd fundamētū:qr
16 pcedit argumētū de delegatiōe ad pcurationē:† z sic bonū est
argumētū de mādato iurisdictionali ad mādatū pcuratoriū.
tex.est in l.z qr in fi.ff.de iuri.om.iu.Sz dic,ꝙ ibi eq̄paratio fit
quo ad finiēdū mādatū vtriusqz p mortē mādantis re integra.
tn̄ in alijs sunt multe differētie vt dixi in d.l.z qr.quā legē cū.l.
more.no.presertim vt dixi.s.in ij.parte huius glo.ꝙ pcurator
lite nō ꝯtestata nō pōt p dn̄m reuocari.l.post litē.z l.q oia.ff.
de pcur.z tn̄ delegat9 pōt qn̄cūqz ad libitū delegātis reuocari
l.iudiciū soluit̄.ff.de iudi. Scdo mouet̄.d.Pe.de be.qr diffini-
tio cause habet̄ p modū necessarie ꝯsequētie ad cognitionē:qr
bene sequit̄ iudex cognouit de cā:ergo de ea dz pn̄ciare.d.l.de
qua re.ff.de iud.ergo mādato cognitiōis videt̄ mādare vt ce-
tera finiat,z sic vt pueniat ad decisionē cāe,subdit tn̄ ꝙ autho
ritas Bar.est magna.Tu dic ad.d.l.de qua re.put.s.rn̄di z ex
illa rn̄sione tollit̄ istud fm fundamētū.d.Pet.de be. Adde qd
istā opi.cōtra Bar.etiā tz Bal.in l.iij.§.cognoscit.p illū text.
17 ff.de of.prefe.vigi.Tu†dic ꝙ ille tex.nō facit in pposito:qr lo-
quit̄ qn̄ cōmissio fit p legē.put etiā hic dt Pau.de ca.ad illum
tex.sz q̄stio nostra est qn̄ talis cōmissio fit ab homine: puta ab
ordinario.Idē tenet Bal.in tit.de pace cōstā.in xxix.col.j.i ver-
bo ad cognitionē cause vidētur etiā electi ad decidendū z sen
tentiandū.vt ibi.z d.l.qui procuratorē dat.secus in electis ad
cognoscendū z referendū:qr non possunt causam decidere. vt
l.prefectus.C.de off.prefec.ang.Tu dic qd etiā ille tex.non fa-
cit ad ppositū nostrū:qr loquitur quādo cognitio cōmittitur
per legē,put in specie ad illu tex.dicit.d.Alexā. in l.j.in prin.in
xxvij.col.ad fi.ff.de off.eius cui man.est iuris.itē ꝯ Bart. tenet
etiam Ang.in d.l.de qua re.ff.de iudi.z in d.l.qui procuratorē.
Inno.in c.ad hec.circa prin.de offi.Archi.d.Ant.de but.in c.
super questionū.in prin.de off.dele.per illū tex. in verbo cause
cognitionē.sentētia sibi seruata cōmitti.ergo vbi cōmissa esset
cause cognitio simpl'r posset diffinire z sn̄iare.Quid tenēdū in
hoc ambiguo passu in quo tot doctores sunt inter se ꝯtrij.Ego
semper tenui istā scdam opi.cōtra Bar.quā ēt nūc sequor per
tex.quē Bar.hic,z ibi allegat p se.Sz stringit in oppositū in
d.l.j.C.si cōtra ius vel vtili.pub.Nā Bar.dicit ꝙ ibi erat cau-
sa cōmissa simpliciter nō autē erat cōmissa cognitio.Istud est
de directo ꝯtra illū tex.q dixit a nostro rescripto cognitio de-
lata est,z tamen ibi decidit tex.ꝙ pōt iudicare:ergo ibi est tex.
ineuitabilis ꝯtra Bar. z sequaces qd ille cui cōmittit̄ cogni-
tio cause potest etiā iudicare.Pro certo mirandū est qd inge-
niū Bar.ita defecerit in illo tex.nisi Bar.intellexerit ꝙ ibi cō-
missio erat facta simpl'r,vt ibidē dicit gl.j.sz cōsiderato effectu
dicitur ꝯmissa cognitio,z sic verba illi9 tex.ibi,a nostro rescri-
pto cognitio delata est,intelligunt̄.s.in effectu:qr cōmissio erat
simplex tamen istud est violare illū tex. Ad idē tex.in.l.fi.circa
mediū in verbo nec sacro nostro cognitori.C.vbi sena.vel cla.
18 † vbi illi iudices quib9 erat cōmissa cognitio potuissent etiā
diffinire.nisi propter excellentiā psonarū cōuentarū fuisset ibi
specialiter exceptuata platio sn̄ie z reseruata principi.Itē tex.
in.d.l.vbi.C.de fal.per quem mouet̄ gl.in.d.l.qui procuratorem
dat.nihil facit:qr loquit̄ qn̄ cōmixtio erat facta taxatiue,sit ibi
dicit tex.que solū audiēdi mandat officiū.Et sic per ista cōclu
do cōtra Bar.z sequaces ꝙ siue cōmittatur causa simpliciter,
siue etiam cōmittatur cognitio cause ꝙ semper intelligitur ꝯ-
19 missa diffinitio z platio sn̄ie. ¶ † Tertio q̄rit Bar.an illi cui
cōmissa est tacite vel expsse diffinitio cause, intellgat̄ ēt māda
ta executio ꝯcludit vt hic p eū.Adde dictis Bar.pmo inquā
20 tū singulariter tenet† ꝙ subdelegat9 a delegato principis pōt
sentētiā exequi,sicut z ipse delegat9 principis per tex.in.l.vni-
ca.in fi.C.qui p sua iurisdi.ibi nullo psonarū causarum ve ha-
bito tractu.z fm glo.z Bart.ibi etiam si essent cause meri vel
21 mixti iperij.valeret subdelegatio, † sz executio sentētie ē mixti
imperij.l.iubere cauere.ff.de iurisd.om.iudi.z l.ea que.§. ma-
gistratib9.ff.ad munici.ergo vr̄ ꝙ trāseat in subdelegatū prin-
cipis.Breuiter tene ꝯtrariū put etiā tenet Alex.hic. z Jo.de
Jmo.in.c.pasto.§.qr vero.in.vij.col.z in.c.ex literis.z in.c.que-
22 renti.in fi.de offi.deleg.Eo qr priuilegia † cōcessa delegato prin
cipis nō trāseūt ad eius subdelegatū.c.sup qōnū.§.nos autē z
§.si vero duo.de offi.deleg.vbi lz delegat9 principis possit iudi
care appellatione remota:hoc tn̄ non trāsit in eius subdelega
tum.Vn̄ lz delegat9 principis habeat hoc speciale ꝙ possit sen
tentiā suā exequi:istud nō dz extēdi ad eius subdelegatū. Nec
ob.tex.in.d.l.vnica.in fi.C.qui p sua iuris.quia lz dicat ꝙ dele-
gat9 principis possit subdelegare nullo habito discrimine pso
narū vel causarū:nō tamē dicit ꝙ istud cōpetat ei9 subdelega-
to.Scdo z melius put etiā alias plene dixi in.l.j.in prin.ff.de
offi.eius cui māda.est iuris.ille tex.nō dicit ꝙ delegat9 princi-
pis possit subdelegare causas meri iperij.lz gl.z Bar.ibi hoc
dicāt.Et dicit ibi Bar.ꝙ ille tex.in hoc est singularis,sz alius
est verus sensus illius tex.Nā in eius principio tradit̄ in reg.
prout etiā ibi summat Bar.ꝙ ad hoc vt quis possit delegare
requiritur ꝙ illa causa sit de iurisdictiōe ipsius delegātis. Itē
ꝙ psonā cui delegat̄ sit subdita delegāti.Ab ista regula ponit̄
exceptio in ver.si.nisi delegat9 pncipis subdeleganerit:tūc nō
sit dr̄a psonarum an psone sint sibi subdite:nec earū cause spe-
ctant ad suā iurisdictionem.Rō est:qr oēs cāe spectant ad iu-
risdictionem pncipis,z oēs psone sunt sibi subdite:p ꝯsequens
etiam delegato pncipis,qui in illa cā representat psonā pnci-
pis:z ideo cēsetur maior quocunqz ordinario.c.pastora.de of.
ord.z c.sane.de offi.del.Iste est ppri9 z ver9 intellect9.d.l.vni-
ca.in ver.si.Non aūt vult dicere ꝙ delegat9 pncipis possit sub
delegare causas meri z mixti imperij.put glo.z Bar.ibi tenet,
qr tūc exceptio nō esset de regula,put esse dz fm Bar.in l.si eū
§.iniuriarū.in.ij.col.ff.si quis caut.z in l.in his.ff.de legi. Item
dato pro vero ꝙ delegat9 principis posset subdelegare causas
meri z mixti ipij:z sic executionē sn̄ie: qr est de mixto imperio,
nō seq̄t ꝙ subdelegatus principis ad vnā causam possit suam
sentētiā exeq:nisi istud i delegatione esset expressum. ¶ Scdo
principaliter inquantum Bart.refert Innoc.in.c.cum ab ec-
23 clesiax.extra.de offi.ord.in vlt.gl.vr̄ tenere† ꝙ delegat9 a quo-
cunqz z sic etiam ab iferiore a pncipe,licet nō possit exequi sen
tētiam suā mittēdo in possessionē qr est mixti impij:z sic indele
gabile.d.l.iubere cauere.tn̄ pōt pnūciare sn̄iam suā eē exequē
dā z eā exeq p modos iurisdictiōis quā habet.s.excōicādo vel
mulctādo si nō pareat̄ ei9 sn̄ie p tex .in.l.pperādū.§.si autem
reus.C.de iud.ipse iudex ex sua iurisdictiōe hoc facere pōt. Et
sequunt̄ ibidē cōit̄ can.z.d. Ant. Jmo.z cōiter alij in.c.si quis
ꝯtra clericum.de fo.compe.Ang.in.§.si vero etiā.in fi.in auth.
de exhib.reis.col.v.Jmo.z latius d.Alex hic.sz Bar.rephen-
dit dictā opi.Inno.qr delegatus iferioris lata sn̄ia est functus
officio suo.l.fi vt pponis.j.C.qn̄o z quando iud.ergo amplius
nō pōt se intromittere de illa cā:ergo nō pōt eā exequi. Alias
si nō esset funct9 officio suo,cū ibi sn̄ia quā tulit sit nulla posset
de nouo iudicare.l.si p̄ses quasi desertā.C.qn̄o z qn̄ iud.cuius
ꝯtriū vr̄ velle tex.i.d.l.si vt pponis.Sed ad hoc rn̄de ꝙ est fun-
ct9 officio suo quoad cognoscendū ampli9 de illa cā z diffini-
tiue pnunciandū,sed non quoad exequēdū,put ēt in delegato
principis qui sentētiā per se latam pōt exequi licet quoad exe-
quendū nō est functus officio suo.c. in literis.z.c. querenti.de
off.dele.ita respondet do.Ant.z Jmo.in.d.c.si quis contracte

ricū.z in.d.c.cū ab ecclesiarum.z do. Alex.hic in duob⁹ locis. scdo tū adde fm Rap.cu.hic in.j.co.q̄ ter.in.d.l.si ꝓponis non dt q̄ lata sua finiat officiū delegati.sz bñ dt q̄ ordinarius qui vidit illū suū delegatū etiā quotātēcūq; tulit sniam die feriato z sic snia est nulla' illū reuocauit sua iurisdictiōe sibi cōmissa. vt l.iudiciū soluit.ff.de iud.z alū illā cām delegauit:ergo vult qđ si delegās istud nō fecisset potuisset delegatus de nouo sniam
24 ferre cū prima sit nulla. Ité in q̄tū Jmo.z sequaces tenēt † qđ delegatus inferioris pōt exequi sniam suā indicēdo multam: dic q̄ istud nō vī procedere de iure ciuili.cū delegatus inferioris de iure ciuili regulariter multare non possit.l.ū.ff.fi.z ibi no.ff.de iu.z.l.aliud est fraus.in fi.z ibi gl.ff.de ver.sig. Bar.in l.si qua pena.c.ti. Bar.z alū in.l.vnica.in prin.ff.si quis ius di. nō ob.vbi dixi.z ad ibi dicta'me remitto.d.Ub.i.d.c.fi qs ☞ clericū.i.xvj.z.xvij.co.post relatas aliorū opiões postea in vlti. co.tz i prin.q.aliud esse de iure canonico z aliud de iure ciuili, vt ibi p eū. Et p ista habes bñ expeditā primā qōnem gl.z alia ibidē tacita p glo. Et tres qōnes Bar.q̄ ad hoc tēdunt. ¶ In scda.q.glo.ibi ité fm Azo.z i.q.seq.aduerte ne erres:q; gl.fm
25 Ange. Jmo.z.d. Alex.voluit grere de tribus. † Primo an exequtio snie possit simpliciter delegari. Scdo an possit delegari ad fi.vt det vera z actualis possessio.z in his duobus sentit.z bñ q̄ nō. Tertio an possit delegari ad fi.vt fiat missio in possessionē solū cā custodie.z tenet q̄ sic z male.z cōmuniter reprobat vt statim dicā. Breuiter dic q̄ cognitio z pnūciatio d ere quēdo z mittēdo in possessionē:q; expedit summarie. ff.si super rebus.j.ea.l.z est simplicis iurisdictiōis pt delegari cognitio ff.vt possessio bonoz.ff.de off.eius cui mā.est iurisd. Actualis aūt executio z sic realis missio in possessionē:q; est mixti imperū nō pt delegari.d.l.iubere cauere.ff.de in.om.iu.ēt si fieret missio nō vt possideat,sz solū vt sit i possessiōe cā custodie,cuz hoc nō possit fieri p magistratus municipales.l.ea q̄.ff. magistratib⁹ us.ff.ad mu.z sic nō cōpetit iure cuiuslibet magistrat⁹ ergo nō pōt delegari.l.j.in pn.ff.de off.ei⁹ cui mā.est iur. Quis
26 Iriū z male teneat gl.hic.mota p.d.l.ea q̄.ff. magistratib⁹.que dicit totū Iriū:tū gl.i fi.huius qōnis istud dicit fm quosdam z sic nō vī bñ firmare,possit etiā gl.saluari i cā dāni infecti:q; celeritatē desiderat:vt.l.iūj.ff.ante tamen.z.ff.si forte.ff.de dā. infe. vllegata p gl. ¶ Extra gl.q̄rit Bar. † qñ a snia fuit appellatū z iudex appellationis eā cōfirmat quis mādabit eā executiōi, an iudex appellatiōis an vero iudex cause principalis. In ista q.vt eius decisionem clarā habeas ex mente Bar.cōsiderandi sunt tres casus. Prim⁹ casus plan⁹ est qñ snia prima fuit confirmata p iudicē appellationis.q̄ tūc executio spectat ad iudicē appellatiōis.aut.si quis litigātiū.C.de epi.aud.z.l.pcipimus. ff.in his autē.in fi.ibi officijs.vbi ēt Bar.C.de app.z est gl.plana in.c.pasto.ff.preterea.in verbo discusso.de offi.delega. Rō est'q; tūc actio oriē ex snia confirmāte z nō ex pria confirmata.gl.z doc.in.l.eos.in prin.C.de ap.z in.l.si qs prioze.ff.ad tre. Bar. in.l.j.vbi dixi.ē.eo.ergo.nō est tractādum de executione prime snie:ex quo ex ea nō oriē actio. Scdo ca⁹ est qñ ex cursu tpis dierū fatalū pria snia confirmat:q; pars nō est psecuta appellationē,z iudex appellatiōis pnūciat appellationē esse deseream tunc iudex prim⁹ exequit.l.si.ff. illud ibi,tāq̄ si ab intio minime fuerit puocatū.C.de tēpo.idē fm Bar.si appło alio mō esset deserta vt q; non sint petiti apostoli seu litere dimissorie. Idē si iudex applonis pnūciauit frustratoriā fuisse applonem tūc etiā primus iudex exequet.c.cū in ecclesia z ibi no.doc.maxime.d.Abb.de app. Ratio istorum est:q; deserta appellatione causa reuertit ad primum iudicē:z snia prima remanet firma,z ex ea oritur actio.l.si contra.C.de ap.z.l.furti.ff.j.ff.de in fa.Bar.z alū in.l.j.ē.ideo nimirū si iudex primus cā exequit. Ité tūc iudex appellationis nihil reperit coram eo factū,pter q̄ habeat se itromittere de aliqua executiōe:ideo tūc executio spectat ad primū iudicem:q; fingitur non appellatum.l.si.ff. illud.C.de tēp.ap.z iste casus etiā est plan⁹. Tertius casus est qñ appellās spōte recedit ab appellatiōe:tūc etiā prim⁹ iudex exequit:q; est eadē rō q̄ in casu pcedenti:q; snia prima remanet firma z ex ea oritur actio fm Jac.bu.z Bar.in.l.tale pactū.ff. q puocauit.ff.de pac.Bar.z alū hic.z Bar.in.l.precipimus.ff. officijs.C.de ap. Fallit qñ appellās per vim transactionis,primo fit certā pecuniaz intra certū tps soluere,aliās iudicatis se satisfacturū,tūc iudex appellationis alio nō discusso istaz cōuētionē veluti cōfessi exequetur,nō dico q̄ exequat primam,sentētiā iste est ppie casus in.d.ff.qui prouocauit fm qđ Bart.ibi intellexit.z doc.ibi cōiter sequunt. Bar.tū hic aliter intelligit.ff. vtrūq; iudicē posse exeq.sz in diuersis casibus. Nam prim⁹ iudex exequet:q; prima snia manet firmat z ex ea,oriē actio. Ité etiā iudex applonis ibi exequet eo q; sibi liquet ex forma conuentiōis q̄ prima snia meretur executionem quoniaz pars ad hoc se obligauit.ff.iudicatis se satisfacturū q̄ nō est qñ per cursuz tēporis appellatio est deserta.q; nō obstat sniaz este validā z sibi nō obstare exceptionē.onde sz Bar.ille.ff.qui puocauit, nō pcederet quādo pars que sua spōte ab appellatione recessit non dixit se iudicatis satisfacturuz,z tūc primus iudex exequerē q̄ est multū singu.limitatio ad illū.ff.qui puocauit sz Jmo.z.d. Alex.hic.z.d. An.de bu.in.c.pastoralis. ff. preterea. de offi.dele. Sed vt dixi ille ter.nō dicit quod iudex appellationis prima sententia exequat vt hic vult Bar.sed bene dt q̄ iudex appellatiōis ista cōuētione velut cōfessi sequet put Bar. bi meli⁹ intellexit z cōgruit illi litere.dixi plene in.d.ff.q̄ puocauit.vbi etiā retuli aliū intellectū. Ang.hic.quez sequit Jmo.z Rap.cu.hic in fi.circa quē do. Alex.hic multū insistit. retuli etiā quosdā alios intellect⁹ ad illū ter.ad ibi dicta me re-
27 mitto. ¶ † Scdo z vltimo querit Bar.an delegat⁹ possit sniam suiaz interlocutoriā exequi:q; ter.noster loquit de diffinitiua cōcludit q̄ sic ex cōicando,multādo,vel per delegationē iurisdictionis,sed nō mittēdo in possessionē sec⁹ in diffinitiua.Bē diuersitatis est:q; lata snia diffinitiua delegat⁹ est functus officio suo.l.si vt ꝓponis prima.C.qūo z qñ iud.Bar.ē.in fine di col.fz lata interlocutoria regulariter nō est funct⁹ officio suo patet:q; eam pōt reuocare:vt.l.qđ iussit.ē.e. Illud tū q̄ dicit Bal.de multa nō pcedit in delegato de iure ciuili vt dixi.ē.in gl.in.ū.q.Bar. Verū q; illa snia mandat executiōi ex qua oritur actio in factum vel iudicati.vt.l.pe.C.de arbi.ideo Bart. quut⁹ Spe.in ti.de exe.seu.in.ff.breuiter.in ỹ.sz cū hac snia tz
28 q̄ etiā ex snia interlocutoria oriāt actiones i factū,p quinq; tex. cū suis gl.hic p eū alleg. Addit.d. Alex.ter.i.l.iūj.ff.j.z in.li finita.ff.si.ff.de dā.infe.vbi ex snia interlocutoria pmi decretorii tur actio in factū.idē tenet Bar.in.l.iūj.ff.idē scribit in vlt.co. ff.de pecu.z i.l.si.ff.necessitate in pe.co.C.de bo.q̄ lib.per gl.hic ex qua no.Bar.q̄ ex snia interlocutoria q̄ continet aliquid dari vel fieri oritur actio in factū:secus vero quādo iudex interlocutor quēdo statuit dilationē ad pbādū:tūc ex ea non oritur actio.et sibi ascribit.d. Alex.z tacet Bar. Iriū in terminis tz gl.reputata sing.in cle.si.in gl.j.circa med.de app. q̄ tz,q̄ lz ex sententia diffinitiua oriatur actio in factum.l.actori.C.de reb.credi. ex snia interlocutoria nō oritur actio sed exceptio per.c.cū dilecti in fi.de elec.z illā gl.reputat esse sing. Jo.de Jmo.in.l.qs iussit.in vlti.co.ē.e.z.d. Alex.hic in vlti.col.z eam sequuntur Host.z Jo.an.in.d.c.cū dilecti. Bal.in.l.ū.C.cō. vel epistolas, eā etiā vī sequi Jo.de Jmo.hic.in.v.col.dicēs qđ facilius potest rūderi ad quinq; iura alle.p Bar. Mā in.l.postulauerit.ff. si liber homo.cū gl.ff.de adul.nō oriē actio in factū ex illa interlocutoria imo cōdictio ex lege,vt patet ex gl.ibi posita que tenet q̄ oriatur condictio ex lege z nō actio in factū pleqnté que incipit qđ ex his causis q̄ dicit.q̄ illud quod ex his causis debeē per cōdictionē ex lege petit. Tu dic q̄ Bar.in.d.ff.si liber,ad hoc respōdet q̄ ideo ibi nō oritur actio in factū sed cōdictio ex lege:eo q; iudex ibi nō pcepit aliquid dari,sed estimauit illum hominē liberū esse seruum z sic tolquendū, sed si ibi iudex precepisset pecuniā dari tunc bene ex illa sententia interlocutoria iudicis oriretur actio in factum. Secūdo nō obstat l.si quis missus.ff.pen.ff. ne vis fiat ei quia ibi oritur actio in factū ex illo edicto z nō immediate ex vi sententie interlocutorie z eodē modo potest dici ad.l.si quis ex argētariis.ff.ex hoc edicto.ff.de eden.z ad.l.vnicā.ff.ff.si quis ius di.nō obtemp. Vltimo nō obstat gl.in.l.si.ff.necessitate.C.de bo.que lib.quia loquitur in sententia precepti que ferē in cōfessum z que habet vim diffinitiue.l.si debitori.ff.de iud.nimiruz si ex ea oriē actio in factū:deo secus videret in alijs interlocutoriis: z ista pars disputando posset teneri: tutior est tamē precedens opinio q̄ etiā tenet ipsemet Joā.de Jmo.sibi cōtrarius in.l. quod nullus in vlt.col.ē.eo.vbi dicit quod verior est opinio gl.in.d.ff.necessitate.z Bar.hic,per iura per eum alleg.quam sit opi. gl.in.d clemen.si.de appel.

1 ☞ Juder vnius iurisdi. potest requirere iudicem alterius vt suam sententiam exequat vr.

2 In delictis cognitio z condemnatio z executio an sit fienda in loco commissi delicti.

3 An si condemnatio sit alibi facta possit coram iudice originis peti executio:

4 Actiones possunt vbicunq; exerceri.

5 Officium iudicis quo sit executio sententie an sit nobile vel mercenarium.

6 Judex alterius territorij nō tenetur ad literas primi iudicis facere executionem quando sententia nō meretur executionem de iure ciuili sed statutario.

In executionis sunt attēdende leges statuta locti in quo fit executio z non alterius.

Statu

8 Stante statuto ꝙ instrumenta guarenti. habeant executio. paratam si de instrumento hic celebrato alibi petatur executio virtute dicti statuti non est audiendus qui illam petit.
9 In spectantibus ad litis contesta. seruande sunt leges ꝛ consuetudines loci vbi causa agitur.
10 Si in vna ciuitate sunt duo magistratus eandē iuris. habētes an vnus possit exequi sententiam alterius.
11 Adherentes ꝛ confederati non excluduntur in capitulis pacis nisi exprimatur.
12 An quilibet iudex possit bannitum capitaliter punire.
13 Ciuis vnius ciuitatis potest retinere represalias in ciuitate confederata sicut in propria.
14 Si iudex qui tulit sententiam non potest facere executionem facti, quis mandabit executioni.
15 Iudex secularis potest implorare auxilium iudicis ecclesia. ꝛ contra pro tuenda eius iurisdictione.
16 Eps an teneatur exequi sententiaꝫ iudicis secularis: ꝛ ecōtra.
17 Iudex secularis an teneat exbānire excommunicatos ab epo.
18 Iudex ecclesiasticus non tenetur exequi sententiaꝫ iudicis secularius antequam cognoscat an sit preiudiciale anime.
19 Si iudex sententie non vult alteri iudici scribere implorando eius auxilium pro executione vel iudex requisitus nō vult exequi poterunt per eorum superiorem compelli ꝛ puniri.
20 Si iudex executionis excedat modum in exequendo ad quem erit appellandum, an ad superiorem primi iudicis vel ad superiorem exequentis.
21 Sententia arbitri lata in vna ciuitate an possit in alia mandari executioni absq requisitione ꝛ literis ipsius arbitri vel alterius iudicis.
22 Quod remedia oriuntur ex sententia arbitri.
23 Si lex dirigat verba iudici oritur officium iudicis.
24 An instrumenta guarentigie possint alibi per quemcunq iudicem executioni mandari.

Sententiam Rome

Snia vnius iudicis pōt exeq p iudicē alteri⁹ territorij. h.d. In tex. ibi, si hoc visum fuerit aliq libri hñt visum, ꝛ ita videnł cōiter habere. Aliqui habēt iussum si primo modo habeał in litera visuꝫ: pōt intelligi altero de tribus modis. Primo si visuꝫ: fuerit iudici qui sentētiā tulit, fm Bart. ita exponentē in j.q. q₂ iudex q tulit sniam si sibi videał pōt alteri iudici cōmittere executionē. Istud nō placet Ang. q₂ sibi semper videri debet: ex quo pnuntiauit ꝛ requirił p partē, ꝛ iquātū nolit scribere alteri iudici, ꝙ suā sniam exequał poterit ad hoc cogi p superiorē, sꝫ Bar. hic in iiij.q. Salua Bar. fm Imo. Pau. de Ca. ꝛ Alex. qđ non semp debet videri iudici sententianti rescribere iudici alterius territorij ꝙ suā sentētiā exequatur, quādo videt posse fieri executionē de reb⁹ que sunt site in suo territorio. Scđo modo intelligit Ang. si hoc visum fuerit. s. iudici requisito, vt sniam exequał. Nā si viderit cā non mereri executionē nō debet eā exequi. l. si pretor. §. Marcell⁹. ff. de iu. no. Inn. in c. cum in iure peritus. in gl. iij. ad fi. de offic. deleg. Bar. in prin. huius. l. in ij. col. ad fi. Et hūc intellectū etiā sequunł Imo. Pau. de ca. ꝛ Alex. ꝛ sic vterq sensus pōt pcedere. Tertio modo pōt intelligi fm Raph. cuma. si hoc visum fuerit ipsi victori qui sniam obtinuit. Alio modo habeł litera si hoc iussuꝫ fuerit prout ego habeo, ꝛ pleriq libri impressi habēt ꝛ ista litera satis placet. ꝛ eū tex. impersonaliter dicat si hoc iussum fuerit, pōt intelligi. s. a magistratibus populi ro. de qb⁹. §. proxime dixerat vel etiā per aliū supiorē eius hꝫ mittere executioni. Imo fortius tenet Pau. de ca. hic in fi. fore ēt p illum eūdē iudicē qui sententiam tulit quasi in hoc sit superior. arg. §. si vero quis comprehensorū. in aut. vt nulli. iud. colla. ix. in l. Titiū ꝛ Meuiū. §. tutores. ff. đ admi. tu. Tū istud vltimū non pono p cōstāti. ꝛ alij nō tāgūt, sꝫ vide gl. no. i cle. pasto. in vbo de more. e. ti. de re. iu. p Bar. in l. si cui. §. fi. i j. q. ff. de accu. Unde Bar. hic in j. q. dicit ad literas ꝛ pces primi iudicis: ꝛ sic iudex alteri⁹ territorij q̄uis reqrał a parte nō dꝫ facere executioneꝫ snie p aliū late nisi sibi iubeał a superiore vel reqrał p eū q sentētiā tulit vt statim diceł.
1 ¶ †No. ex isto tex. ꝙ iudex vni⁹ iurisdictiōis pōt requirere iudicē alteri⁹ territorij ꝙ sniam suā exequał. Rō est, ne als illa snia reddał elusoria, ž. l. si ptor. i pn. ff. de iudi. ꝛ c. cōmissa. §. porro. de elec. in vj. q₂ sepe ɔdēnati habēt bona in alio loco, nec patiunł se reperiri in loco in quo fuerūt cōdēnati. iō equū fuit puideri ipsi victori ꝙ executio fiat p iudicē illius territorij in quo bona victi sunt sita vel ei⁹ persona morał. ¶ Gl. in verbo in puincijs diuidił in duas partes. In prima dupliciter extēdit tex. ꝙ habeat locum in casu cōtrario ꝛ etiā i iudicib⁹ paribus. In scđa rūdet tacite op. scđa ibi, sec⁹ in delictis.
2 ¶ † In ea. gl. ad fi. habes ꝙ in delictis ꝛ cognitio ꝛ cōdēnatio ꝛ executio dꝫ fieri i loco cōmissi delicti, ꝛ ideo delinquēs dꝫ ad illū locū remitti. §. si vero qs cōprehēsorū. in aut. vt nul. iudi. colū. ix. vnde sumił aut. si vero criminis. C. de adul. facit. l. si cui. §. fi. ff. de accu. ꝛ l. capitulū. §. famosos. ff. de pe. glo. in l. heres absens, in prin. ff. de iud. Sed in ciuilib⁹ hoc nō ē necesse: q₂ snia pōt fieri in vno loco ꝛ i alio executiōi mādari Illđ de delictis lati⁹ psequił Alex. ad eū te remitto. vide. d. Abb. in consi. xxiiij. j. vo. inci. Rodelhus. in pe. col. Et si accusator petit malefactorē remitti ad locū delicti fit remissio expēsis petētis fm Bal. qui dicit a se fuisse q̄situꝫ per iustitiariū Apulie. in c. nōnulli. in v. col. de rescri. motus per glo. ibi. ꝛ l. qm̄ liberi. C. de test. Tū per generalē cōsuetudinē Italie derogatū est ꝙ in delictis nō habeat locū remissio sꝫ Bar. i l. sepulchri. ff. de sepul. vio. Bald. in l. j. in vij. col. in fi. C. de here. insti. Extra gl. format Bar. sex q̄stiones.
3 ¶ † Prima est, si habeo te ɔdēnatū Bononie. an Florētie corā iudici originis tue possim petere executionē, ꝛ distinguit Bar. pleni⁹ q̄ alibi, vt hic per euꝫ. Adde in quātū cōcludit Bar. ꝙ qū p habēda executiōe snie intentał actio iudicati rei in factū: illa pt intētari vbicūq reus sortiał forū etiā sine literis illi⁹ iudicis qui sentētiā tulit: q₂ actiones
4 † possunt vbicūq exerceri. l. fi. ad fi. C. de pscri. lon. tēp. Si autem petitur executio snie per officiuꝫ iudicis corā alio iudice: ꝛ istđ nō pōt fieri nisi mediātib⁹ literis ei⁹ q sniam tulit. p duo iura; alleg. per Bar. ꝛ est gl. in l. pe. in pn. in verbo qđ gñaliter ff. de iur. om. iu. ꝛ ibi dicit Bal. post Cy. ita fuisse de facto obtētuꝫ Florētie, ꝙ executio snie fuit nulla: q₂ facta per iudicē alterius territorij nō habitis literis primi iudicis. Idē tenet gl. in l. ij. in verbo, ex cā. ff. si qs in ius voc. nō ie. Ratio est, q₂ de alieno pcessu nō pōt qs se intromittere nisi requisitus ꝛ qū est requisitus nō pōt: q₂ tūc imaginē illius geritur fm Bal. in l. fi. in vij. q. C. đ edi. di. Adr. tol. ¶ Successiue Bar. assignat rationē diuersitatis inter actionē iudicati vel in factū que pt p executiōe vbicūq intētari sine literis primi iudicis, ꝛ officiū iudicis q₂ lꝫ officiū iudicis quo fit executio sit nobile: q₂ si eēt mercenariū expiraret lata snia diffinitiua. l. iudex. j. e. ꝛ l. iiij. C. đ posi. ꝛ succedat loco actiōis. l. i cāe. la. ij. in prin. ff. de mino. ꝛ c. fi. de of. iud. Tū nō pōt corā alio iudice intētari: q₂ venit i cōsequētiā prime cōdēnatiōis: iō dꝫ ab eodē iudice expediri ne cōtinētia cause diuidał. l. nulli. C. de iud. Iteꝫ cōpetit ex eqtate vt sit litiuꝫ finis. l. terminato. C. de fruc. ꝛ lit. expē. ꝛ melius in l. iiij. §. ait pretor. ž. e. Unde equum est ꝙ idē iudex qui iudicauit ꝛ cui cōstat de causa exequatur que equitas cessat in alio iudice nisi esset successor in officio. q₂ idē reputał. l. ꝛ pponebał. ff. de iud. q̄ rō cessat qū p executiōe intētał actio iudicati vł in factū. Et cū ista differētia ꝛ rōne Bar. tenet Rap. cu. hic. Bal. i l. ij. col. C. de exe. rei iud. ꝛ in l. argentariū. ff. de iud. Ang. in l. iiij. §. si ex cōuētione. ž. eo. d. Ant. de but. in c. postulasti. ad fi. de for. cōp. ꝛ d. Alex. hic. Sꝫ caue: q₂ rōnes Bart. assignate in officio si bñ ponderenł vt etiam dicit Imo. militant etiam qū intentatur actio iudicati vł in factū. Nā prima rō Bar. ꝙ officiū iudicis intētał in cōsequētiā ɔdēnationis, ideo cōtinētia cāe nō dꝫ diuidi. militat etiā qū intētał actio in factum vel iudicati q₂ illa etiā intētał in cōsequētiā cōdēnationis facte. Ideo etiā ibi cōtinentia cāe nō dꝫ diuidi. Scđa rō q₂ officiū iudicis fundał in equitate vt sit litiuꝫ finis. Militat etiā in actione iudicati vel
5 in factū intētata p executiōe snie iā late. † Itē inq̄tu Bar. facit assumptū ꝙ officiū iudicis quo fit executio snie đi nobile ꝛ nō mercenariū. idē tenet Bar. in l. iubere cauere. in vlt. co. ff. de iur. om. iud. Ang. in l. restituere. p gl. ibi circa fi. ff. de rei ven. d. Ant. de but. ꝛ Imo. i c. fi. de iud. Imo. i l. itra. ž. eo. ꝛ i l. si finita. §. si plures. in viij. co. ff. de dā. infec. ꝛ lati⁹. d. Alex. q̄uis cōtrariū in discursu teneat Bal. in epale. C. de episc. audi. ꝛ in l. argētariū. ff. de iud. alibi idē Bal. in l. ij. in ij. col. C. de exec. rei iudi. tenet ꝙ si simpliciter fit executio in eadē re in qua fuit facta cōdēnatio. ꝛ tūc fit officio iudicis mercenario: sec⁹ si fiat digressus ad missionē ex primo ꝛ scđo decreto. Simplr refert ꝛ videtur seq Rap. cu. hic. Alibi idē Bal. in l. tale pactū. §. q puocauit. i rep. in ix. col. ff. de pac. tenet ꝙ executio snie i causis criali b⁹ expedił officio iudicis nobili, sꝫ i causis ciuilib⁹ officio mercenario. Breuiter tene in hoc cōclusionē Bar. per ei⁹ rationē q₂ si esset mercenariū lata diffinitiua expiraret vt dixi. Aliam rationē diuersitatis assignat Io. de Imo. hic ad fi. ꝛ refert etiā Alex. q₂ officiū iudicis iplorał summatim ꝛ extraordinarie ad exequēdū illud qđ eēt sniatū per ipsum iudicē. Ideo ali⁹ iudex nō debet se intromittere nisi requisitus a primo: vt l. j. ff. de off. cōsu. Ista rō cessat in actiōe in factū seu iudicati: tenēdo ꝙ in illa pcedał ordinarie ꝛ reqrał libell⁹ ꝛ litis cōte. put tꝫ Bart. in l. itra. ž. e. q₂ tūc agił pncipaliter de exequendo iā diffinitū. s. vt ordinarie nouū iudiciū intēteł, ꝛ noua diffinitiua ferał. Sꝫ q₂ ipsi cōtrariū tenuerūt in d. l. itra. ꝛ ego ibi sum sequut⁹ ꝙ ēt qū intētał actio i factū vel iudicati p executiōe snie q₂ intētał

super eo qđ iam cognitū est ⁊ decisuz p sniam,ideo nō dz pce-
di ordinarie sed summarie vt ibi tenui,vñ fz Imo. dz teneri q̄
nō sit differētia an intētet actio iudicati vel officiū iudicis: q2
in vtroqz regrunt litere prime iudicis,⁊ ita dz itelligi. d.l.fi.ad
fi.C.de prescr.lon.tem.Ego aūt istis reiectis puto q̄ alia sit ra
tio diuersitatis,⁊ plana:nā actio est ius petēdi i iudicio q̄ sibi
debet a parte.insti.de act.in prin.ideo absqz literis iudicis pt
intētari corā quocūqz alio iudice in quo re⁹ sortiat forū. d. l.fi.
ad fi.C.de pscri.lōg.tēp.sed officiū iudicis est ius cōpetēs ipsi
iudici ⁊ est ius faciēdi ea q̄ sibi vt iudici faciēda incumbūt, vt
Bar.declarat.i l.j.in v.col.ff.de iu.om.iu.ideo sine suis lris nō
pt corā alio iudice intētari illud ius q̄ cōpetit prio iudici,igit
⁊c.Itē iquātū Bar.tz q̄ iudex alteri⁹ iurisdictiōis vl territo-
5 rij,dz ad literas iudicis q eā tulit sniaz mādare executioni.Li
6 mita qñ snia† meret executionē de iur.ciuili.sec⁹ vero qñ ex for
ma statuti loci in qua lata est:tūc iudex alteri⁹ territorij nō te-
nebit ad literas pmi iudicis facere executionē. Ita fin. tenet
Bal.i l.vnica.in fi.i vlt.dicto.C.de ꝯfes.vbi reputat hoc esse mē
ti tenendū:allegat.l.missi opinatores.C.de exac.trib.li. xj. ⁊ se-
quit do.Alex.hic,lz referat cōtrariū tenere do.An.de But.in
7 c.fi.i.x.co.de cōfes. ¶ Cōfirmat:q2 in executiuis debēt attendi
statuta ⁊ leges illi⁹ loci in quo fit executio ⁊ nō alteri⁹ fz Bar.
in l.cūctos populos.i j.q.vbi dixi.C.de sum. tri. Itē facit q̄ tz
8 Bar.i.l.j.i iiij.⁊ v.q.C.ne fil.p pa.† q̄ stāte statu.q̄ instrā gua-
rētigie habeāt executionē paratā, si de instro hic celebrato pe
to alibi executionē virtute hui⁹ statuti nō sum audiēd⁹. Quis
cōtrariū in hoc vltimo teneat Bar.ī.ad fi.dicet.Per ista puto
nō bene cōsuluisse Raph.cu.in cōsi. cxl. inci. dñi iudices curie
forestarū.in primo dubio,vbi signāter cōsuluit ⁊ forte i spē nō
reperies alibi.q̄ si lata est snia Venetijs fz eorū mores ⁊ cōsue
tudines cōtra formā iuris cōis,q̄ tñ debet mitti executioni p
iudicē alterius territorij vbi sunt bona,⁊ sic per potestatē ciui
9 tatis Lucane.† Motus q2 in his que spectāt ad litis cōtesta-
tionē seruāde sunt leges ⁊ ꝯsuetudines loci vbi cā agit.l.iij.§.
fi.ff.de testi.⁊ l.j.§.j.ff.de vsu.⁊ plene no.i l.j.C.de sum.tri. Item
ad valorē sentētie illud principue inspiciendū est,an fz ordinē
qui in iudicijs exigit fuerit lata vel nō,vt l.prolatā. C. de sen.⁊
interlo.om.iud.⁊ l.j.§.item cum ex edicto. ff. que sen.sine app.
rescin.Cū ergo illa snia lata fuerit fm ordinem ⁊ cōsuetudinez
Venetorū, ⁊ expssum nō cōtinebat errorē:ergo vz ⁊ mitti dz
executioni p potestatē:Lucanū ad literas iudicis Veneti qui
eā tulit,vt ibi lati⁹ p eū.Teneo cōtrariū:q2 iudex alteri⁹ terri
torij nō dz mittere executiōi sniaz alibi latā q nō vz de iure cōi
sz fz ꝯsuetudines Venetoꝝ p tria media superi⁹ adducta.Itē
lz in ordinatiuis ⁊ decisiuis attendant statuta ⁊ cōsuetudines
loci in quo sententia lata est,⁊ ad hoc tendūt iura allegata p
Rap.cu.Tñ sec⁹ est in executiuis qñ alibi petitur executio il-
lius snie,vt s.dixi. Duas alias limitationes psequere,vt per
10 Alex.hic ad quē te remitto. ¶ † Scdo querit Bar.in vna ciui
tate sunt duo magistratus eādē iurisdictionē habētes vt pote
stas ⁊ capitaneus,an vnus possit exequi sentētiā alterius:cō-
cludit q̄ in causis ciuilibus nō possit sine volūtate aut literis
eius q sniaz tulit,vt l.j.ff.de offi.cōsu.sec⁹ in criminalibus.Vñ
exbānitus in personā ppter cōtumaciā ab vno eorūz potest p
aliū capi:⁊ potest facere executionem sine literis alterius:q2 si
a quocūqz pōt animaduerti in exbānitos alteri⁹ ciuitatis no
bis cōfederate,vt est tex.sing.in l.nō dubito.in versi.fi.ff.de ca-
pti.propter publicā vtilitatē:⁊ quia reputātur publici hostes
quāto magis magistratus vni⁹ ⁊ eiusdē ciuitatis poterit ani-
maduertere in exbānitos ab alio magistratu habēte eandē iu-
risdictionē sine ei⁹ literis.Cū Bar.trāsit simpliciter Rapha.
cu.hic.Bal.in d.l.j.in viij.q.ff.de offi.consul.⁊ in l.tale pactū.§.
qui puocauit.in repe.in ix.sol.ff.de pac.Ioā.de Imo.in l.pe.in
prin.ff.de publi.iud.Adde Bal. in c.j.in iiij.col.de offi.ord.vbi
idē tenet.⁊ dicit qđ cū iste due iurisdictiones.s.ecclesiastica ⁊ se
cularis sint ad inuicē colligate ⁊ ꝯfederate,vt p Bar.i sequēti
q.vbi dicā.Ideo vnus iudex debet vitare proscriptū ⁊ exbāni
tū alterius.Sicut quādo sunt due ciuitates inuicē cōfederate
vna debet vitare proscriptum ⁊ exbānitū alterius:⁊ si prescri-
pt⁹ nō vult obedire debet puniri de inobediētia.Ita dicit esse
tex.in d.l.non dubito.in fi.⁊ no.per Bar.hic, contrariuz tenet
Bal.sibi contrarius in l.executorē.in viij.col.in ver.sed quero
qd de ciuitatib⁹ cōfederatis.C.de exec.rei iud.vbi mordaciter
rephēdit Bar.hic iquātū psupponit q̄ i criminalib⁹ attribuat
iurisdictio rōne cōfederatiōis q als nō ꝯpeteret p.d.l.nō dubi
to,in fi.qđ alibi non reperit.⁊ esset not.dignum fm eum. Nam
natura cōfederationis est psequi hostes alienos vt proprios,
Tñ dicit Bal.q̄ Bar.i hoc errauit nec seruat dictū suū de cō
suetudine:q2 sapiētib⁹ nō placet,⁊ ꝯsuetudo illud abhorret,eo
q2 cōfederatio nō operat plus vel minus q̄ contineant pacta

11 cōfederatorū.facit vltra qđ† adherētes ⁊ cōfederati non inclu
dunt in capl'is pacis nisi exprimant,vt pbat tex.valde no.in c.
ad apostolice.in.ij.eod.de re iudi.lib.vj.⁊ ibi oēs amicos sibiqz
adherētes in pace ponere. p quē tex.ita ibi not.Gemi.in pri.⁊
d.Abb.i.c.j.in.vij.co.de post,pla.d.Alex.hic ēt tz istā opi.Bal.
ꝯ Bar.q2.d.l.nō dubito.in fi.nō pbat fm eū.Unde cuz nō repe
riat esse differētia inter executionez cause criminalis,⁊ ciuilis
nisi in casu.§.si qs vero cōprehēsorū..in aut.vt nul.iud.nō vr esse
se faciēda differētia iter actiōes criminales ⁊ ciuiles.tu dic q̄
12 ad hoc facile rñdet ex verbis Bar.hic dū dicit.† q̄ bānitū ca-
pitaliter quilibet iudex pōt punire ppter publicā vtilitatē, q2
reputatur hostis publicus,q̄ nō est in causis ciuilib⁹,mihi vr
qđ tex.d.l.nō dubito.in versi.fi.multū stringat pro Bar.nō ca-
uillādo eū,qcquid dicat.d.Ale.Nā dicit ibi tex.aut fiunt apud
nos rei ex ciuitatib⁹ federatis ⁊ in eos dānatos aiaduertimus
⁊ per illū tex.dicit no.Bal.in aut.⁊ oino.in v.co.C.ne vxor pro
13 mari.† q̄ ciuis vnius ciuitatis pōt obtinere represalias in ciui
tate cōfederata,sicut in ppria.qđ bñ no.⁊ solutiōes q dant ad
illū tex.aut diuināt aut eū destruunt.Bar.ibi rñdet qđ tex.ille
vult q̄ ꝯ homines ex ciuitatibus cōfederatis nō procedimus
tanq̄ cōtra hostes,sed si delinquūt procedit cōtra eos de iure
cōi,sicut cōtra nostros reos ⁊ cōtra quēlibet forēsez delinquē
tē.Ad hoc ēt tēdit vna sol.Bal.in.d.l.executorē. in. viij.col.q̄
ille tex.intelligat dānatos.s.a nobis exequētib⁹ penā,⁊ sic faci-
mus executionē snie nostre cōdēnatorie ⁊ nō aliene.Ista sol.ni
hil vz q̄ isto modo cōfederatio nihil faceret, in qua se fundat
ille tex.sz delictū cōmissuz ibi,⁊ sic de iure cōi.c.romana.de fo.
cōp.in.vj.vel fm Bal.in.d.l.executorē.ille tex.loquit in cōfede-
ratis populo Romano q in plenā tutelā popl'i Romani rece
pti sunt.sed certe tex. ibi loquit in gñali ⁊ simplici cōfederatio
ne.vnde fm Bal. intelligit populus cōfederatis requirētibus
14 alias nō. Aduerte q̄ diuinat ad illū tex.⁊ restringit. ¶ † Ter-
tio querit Bar.quid si iudex.qui tulit sententiā nō pōt facere
executionē facti:q2 nō hz milites seu bernarios vt rector scho
lariū,⁊ lector legēs,quis mādabit executiōi:dic vt hic p Bar.
15 cū quo ceteri transeunt cū concor. Alex. ¶ † Ultra eū adde d.
Abb.in c.si quis cōtra clericū.in.xviij.col. de foro compe. In-
quantū tenet Bar.q̄ indistincte iudex secularis pōt implora-
re auxiliū iudicis ecclesiastici ⁊ cōtra p tuenda sua iurisdictiōe
⁊ p executione snie.p.c.j.⁊ ibi plene.per Inno. de offi.ordi.⁊ c.
vt fame.de sen.excō.alij nihil tangūt,quero ergo p intelligen-
16 tia huius cōclusiōis Bar.† an eps teneat exequi sniaz iudicis
secularis ⁊ cōtra Bal. in specie tangit in.c.j.in.iiij.col.de cōst.
Ubi tenet q̄ eps tenet exequi sententiā iudicis laici si est iuste
lata,⁊ a iure canonico non describat, alias secus,per.c.vlti.de
exce.in.vj.⁊ multofortius ecōtra,vt patet expresse.in.l.episco-
pale.C.de episco.audiē.⁊ ibi per eum. Idem tenet Bal.in.c.ec
clesia sancte Marie.in.iij.col.de constit.vbi dicit ita eleganter
no.per.gl.in.l.ex ea.in gl.fi.ff.de posth.idem Bal.in. c. licet vni-
diqz in vlt.co.in prin.de offi.deleg.tenet no. qđ episcopus tene
tur obedire literis potestatis ei scribētes,⁊ habentis tēporalē
iurisdictionē.q2 hoc facit authoritate legis. l. cum vnus.§.is
qui.cū similib⁹.ff.de bo.aut.iudi.possi.⁊ ita dicit esse glos.no.in
d.l.ex ea quam reputat tenēdā menti tamē fm eum non posset
eū punire.per.l.nam ⁊ magistratus.ff.de arbi. sed puniet eum
Archiepiscopus. Sed idē Bal.in.d.c.j.in.iij.col.ad fin. de of.
ordi.refert Inn.ibi tenere q̄ secularis potestas nō possit man
dare episcopo quod adiuuet eū in executione facienda de sen-
tentia per eum lata,sed ecōtra sic,qđ intelligit Bal.esse verū
in mandato arctatiuo. Bene tamē faciet episcopus nō tanq̄
obediēdo,sed tanq̄ patrocinando fouere iurisdictionē tēpora
lem in licitis,⁊ honestis,per no.in.d.c.j.de excep.in.vj.Subdit
etiā ibi Bal.post Inn. q̄ proscriptū siue ex bannitū iudicis se
cularis episcopus nō tenet excōicare, nisi forma canonica pre
17 missa.Similiter† ecōtra iudex secularis nō tenetur exbannitos
excommunicatos ab epō,licet debeat eos vitare,inobediētes
aūt episcopo iudex secularis pōt mulctare,⁊ bānire.Similiter
eꝯ.si laici nolūt obedire suo presidi vel potestati, episcopus re
quisit⁹ potest ⁊ debet eos excōmunicare.ita ibi notabiliter te-
net Bal.⁊ vide pleni⁹ per. d. Abb.⁊ alios ibi. Pro limitatio-
18 ne predictorū adde q̄† iudex ecclesiasticus nō exquet senten-
tiā iudicis secularis anteq̄ cognoscat an sit preiudicialis aut
19 me.ita no.Gemi.in c.ij.per illū text.de exce. in.vj. ¶ † Quarto
querit Bar.quid si iudex qui tulit sniaz nō vult scribere alteri
iudici implorādo eius auxiliū p executiōe snie,vel iudex requi
situs nō vult exequi nec auxiliū prestare,tenet Bar.q̄ possit p
superiorē cogi ⁊ puniri:⁊ tenebitur etiā parti ad interesse,⁊ cū
Bar.oēs trāseunt.⁊ do.Ant.in c.postulasti.de foro cōpe. Tu
adde q̄ si iudex requisit⁹ nollet vel negligeret exeq literas pri-
mi iudicis:isto casu permittitur iudici citare condennatū cora

stentem

stenē extra suū territoriū p nūciū vel p edicta ac si esset in territorio,ita sing.ꝛ3 Bar.i extrauag.ad repti.in verbo per edita in.iij.col.ꝛ sequitur Are.in cōsi.lvij.inci.diligēter cōsideratis eibus,in iij.col.qđ dictū bene liga.ad digitū.p limitatiōe.l.extra territoriū.ff.de iurisdi.om.iud. ¶†Quinto querit Bar.si iudex excedit modū i exequēdo quo casu p̄t appellari.l.ab executōe.C.quo app.nō recī.ꝛ l.ab executore.ff.de app.ad quē debet appellari an ad superiorē primi iudicis,an vero ad superiorē iudicis exequētis distīguit vt hic p cū faciēdo tria mēbra si ne villa iurisdictionis allegatiōe. Istā doct.refert.d.Abb.in.c.q̄ ad consultationē.in pe.col.de re iud.vbi tenet cum Bar.nisi in.ij.casu q̄n secūdus iudex nō exequitur,sed p̄stat auxiliū iuris primo iudici exequēti:tūc ab eo appellat,fm Bar.q̄ ipsius act⁹ est q me ledit.nā.d.Abb.tenet q̄ etiā tūc p̄t appellari ad superiorē primi iudicis:q̄ etiā ipsemet grauat implorādo i iuste auxiliū iuris. Et qui causam dāni vel excessus dat,damnū dedisse vr c.fin.de iniur.ꝛ dam.da.ꝛ.l.q occidit.§.in hac.ff.ad l. Aql.facit q̄ tenet Bar.in d.l.ab executore.in.j.col.in fi. q̄o pone qđ iudex misit nūciū,vbi tenet q̄ si iudex ꝓmisit executionē nūcio ꝛ nūcius excedit modū in exequēdo si grauat me in mādādo nūcio ꝺ appellari ad superiorē mādātis,als appellat ad iudicē ꝙ nūciū misit,l.arbitrio.fꝫ vna lec.ff. qui satisd.cog. ¶†Sexto ꝛ vltimo q̄rit Bar.in ista.q.Bar.facit duas cōclusiones. ꝓma q̄ sūia arbitri lata in ista ciuitate possit alibi mādari executiōi ex mero officio iudicis exequētis abs̄q; requisitiōe,ꝛ literis ipsi⁹ arbitrij vel alterius iudicis, cū arbiter careat inrisditiōe ꝛ nō possit ipse exequi sicut nec iudex delegatus p̄out inter eos fit equiparatio in p̄in.huius.l.Istud qđ dicit Bar.de offi. impugnat Ang.†q̄ ex sūia arbitria remedia oriuntur.ſ.actio in factū,ꝛ vtilis in rē q̄n lata in reali,vel ꝺditio ex lege,vt l.ne in arbitris.ꝛ.l.cū antea.C.de arbi.sed nullibi in iure reperit officius iudicis esse ꝺditū.ꝛ cuꝫ Ang.tenet Rap.cu.hic.Sed fꝫ Jmo. ꝛ ꝺ.Aler.vr qđ p sūia arbitri exequēda possit intentari officiū iudicis per.d.l.cū antea.intelligendo eā p̄out facit Bar.i.l.in tra.ad fi.ſ.e.vbi dicit illā.l.cū antea.velle q̄ illa sūia ex qua oritur actio i factū vel iudicati debeat mādari executiōi p officiū iudi.ꝛ fm Jmo.cū ter.ibi in p̄in.dicat executioni mādetur,†ꝛ sic dirigat verba ad iudicē:ergo videt oriri officiū iudicis,vt ē gl.in.l.fi sozor.C.de colla.cū aliis gl. concor.quas allegat Bal. in.l.vnica.ff.de cōdi.ex leg.vnde tene cū Bar.cum quo etiā tenet Bal.in.l.fi.in.ij.col.C.de exec.rei iud. vbi tenet sententiā arbitri mādari executiōi p implorationē officij iudicis. ¶†Secunda cōclusio Bar.est q̄ instrumēta guarentigie possunt alibi p̄ q̄ēcūq; iudicē executiōi mādari nō expectata regstione alterius iudicis.vel ullius notarij q̄ tale instrumētū facit cū notarī⁹ nō habeat authoritatē exequēdi sicut nec arbiter. Et post q̄ fecit preceptū guarentigie funct⁹ est officio suo quo ad illud instrumētū. Ang. impugnat q̄ cū oriat conditio ex illo statuto q̄ est actio p̄sonalis. potest vbicūq; locorū intētari cum suo p̄uilegio.l.fi.ver.pe.C.de p̄scri.longi tem.ꝛ cum Ang. contra Bar.tenet etiā Rap.cu.hic,sed fm Jmo.ꝛ.ꝺ.Aler. cū statuta dicāt q̄ instrumēta guarētigie mittāt executiōi sicut sentētia diffinitiua,a verba dirigant ad iudicē, ꝛ equiparant sūie q̄ possit implorari officium iudicis per gl.in. ꝺ.l.fi sozor.adde q̄ per ista dicta Bart. tenet Bal.in.l.fi.in.vij.q.C.de edi.diui. Ad.tol.q̄ in executione cōtractuū nō regruntur litere alicui⁹ iudicis:q̄ ipsum instrm habeā p literis. Tu aduerte qđ cōtra istā decisionē Bar.facit illud qđ signanter tenet Bal. in.l.j.in iij.ꝛ v.q.C.ne fil.p patre,q̄ state statuto q̄ instrumēta guarentigie habeat executionē paratam si de tali instrumēto hic celebrato peto alibi executionē vigore illius statuti nō sum audiēdus.Sedo in cōtrariū facit qđ singulariter tenet Bal.in l. vnica ad fin.in vlti.dict.C.de confel.q̄ qñ sūia lata merē executiue solū ex forma statuti loci in quo lata est iudex alterius territorij non tenebitur ad literas p̄mi iudicis facere executionē qđ reputat tenendum menti. Tertio in executiuis debēt statuta illius loci attēdi in quo fit executio ꝛ nō alterius.fm Bar.ꝛ alios in lectos populos.C.de sum.trī.ꝛ ista etiam retuli.ſ.in l.q.Bar.extra gl. ꝓterea ꝓDau.ō ca.ꝛ.ꝺ.Aler. intelligūt Bar. p̄cedere qñ in loco in quo petit executio illi⁹ instrī vigebat sile statutū q̄ talia iſſra debeāt mādari executiōi. Hā debēt intelligi siue sint cōfectā in illo loco siue in alio.secus si nō esset ibi tale statutū:q̄ instrumēta de iure cōi nō habēt executionē parata,vt est ter.melior de iure in.l.minor.xxv. ann. cui fideicōmissum.in p̄in.in verbo,initiū noue petitiōis redegerat. ff. demi.

1 ¶Quis ordo sit seruandus in executione sententie,ꝛ nu.10.

2 Experientia est magistra rerum.

3 Quando executio sit p̄o minore p̄imo est deueniēdum ad id quod est vtilius.

4 Res capte p̄o executione habentur loco pignoris iudicialis.

5 Declaratio iudicis facta post sententiam diffinitiuam super eius executione dicitur interlocutoria.

6 Que dicatur sententia interlocutoria.

7 Appellatione mobilium vel immobiliuꝫ non veniunt nomina debitorum.

8 Jura ꝛ actiones non circunscribuntur loco.

9 In executione sententie an requiratur citatio partis cum termini congrui assignatione.

10 Quis ordo sit seruandus in executione sententie.

11 Licitum est restringere legem generaliter loquentez per rationem naturalem licet ratio non sit expressa in lege.

12 Si debitor sit captus non seruato ordine an sit retractāda captura si apparet eum esse verum debitorem.

13 Qui iurauit renunciare ꝛ virtute talis iuramenti compellatur per iudicem,non dicitur coacte renunciasse.

14 Tenuta data p̄o vero debito, sed nō seruato iuris ordine an valeat ꝛ teneat.

15 ¶Pignora capta p̄o executione intra quātū tp̄s possunt vēdi.

16 Quadrimestre indultum a lege condēnatis non habet locum in condemnatis per interlocutoriam.

17 An sententia recipiat condemnationem.

18 Si bona mobilia non reperiuntur in quibus possit fieri executio debet iudex statuere terminum parti ad ostendendum mobilia alias si non ostendit capientur immobilia.

19 An executio sententie facta non seruato ordine huius legis sit ipso iure nulla.

20 Sententia lata contra vrorez in actione personali non potest mandari executioni in rebus dotalibus.

21 Quando cōdēnata est ecclesia vel eius capitulū ex cā respicie te ipsam ecclesiā potest fieri executio sentētie in rebus ecclesie.

In venditione. Quia captus pignorib⁹ ꝛ discractis sūia sortit effectū executionis,vt.l.si qs a liberis.in.ſ.si qs ex his.ff.de lib.agno. Jōste ter.illatiue dicit in ꝺditione itaq; pignorum,vt sic videat quo ordine capiant ꝛ distrahant in executione sūie primo debēt capi mobilia.ſcdo immobilia.tertio nomina debitorum.ḥ.
1 ꝺ.vsq; ad.ſ.si pignora. ¶†Ho.primo ex isto ter. ordinē q̄ seruādus est i executione sūie q̄ habet tres grad⁹ vt hic.ꝛ.l.j.C.de p̄e.minor. Adde qđ deficiētib⁹ istis tribus. ſ. bonis mobilib⁹ immobilib⁹ ꝛ nominib⁹ debitorū:tūc caperet p̄sona debitoris ꝛ nisi bonis cedat detrudet in carceres.l.j.C.qui bo.ced. pos. ꝛ ē gl.reputata sing.i.l.iij.ſ.tutores.ff.de sup.tut.q̄ tꝫ q̄ nō possit capi p̄sona p executiōe sūie nisi p̄⁹ facta discussione nō reperiantur aliqua bona. Et Bar.ibi cōfirmat:q̄ si est ordo i capiendis bonis vt hic:ergo multo forti⁹ in capiendo p̄sonā que cūctis reb⁹ est p̄referēda.l.iustissime.in p̄in.ff.de edi.edic.ꝛ ita simpliciter tenēt Raph.cu.ꝛ ꝓDau.de cast.de veritate illi⁹ gl. vltra Jmo.hic habes p ꝺ.Aler.in iij.col.ꝛ ꝺuabus sequentibus.cū cōcor.p eū alleg.ꝛ vltra eum addo ꝺo.Abb.in c.lator. in ij.no.in p̄in.ꝛ in.c.qs ad cōsultationē.de re iudic.Angel.de are.i.ſ.cū eo quoꝫ.in.iij.co.inst.de actio. ¶Limita istū ter.p cedere quādo fit executio sentētie fauor creditoris:tūc debet fernari ordo hic tradit⁹ ratiōe facilioris executionis:q̄ facil⁹
2 bona mobilia reperient emptorem vt experiētia docet que est rerum magistra.c.quam sit.in p̄in.de elect.in.vj.ꝛ sic p execution̄em sententie non debet eligi via per quam retardetur.ſ,fꝫ
3 si emptor.j.ea.l.†Secus quādo executio fieret p̄o minore tūc p̄ius dꝫ deueniri ad noīa debitorum:q̄ vtili⁹ est minori.l.magis puto.ſ.non passim.in ver.quere ergo p̄or debet.ff.de reb. eo.secūdus Bar.hic in ij.oppo.cū quo alij transeunt. Tu vide Spe.qui videt tenere contrarium in tit.de exec.sen.in.ſ.sequitur videre.in ver.quid si sententia debet mandari executioni contra minorez.ꝛ ibi expresse Jo.Andr.post Alber. Baleoti.
4 ¶Sedo no.ex ter.ibi capi pignora iubent⁹ q̄ res capte p̄o executione rei iudicate habētur loco pignoris, intellige iudicialis.Nam quadruplex reperit pign⁹, ſcꝫ p̄etorij. quādo nulla p̄cedēte sētētia diffinitiua proceditur ratione contumacie contra rem ꝛ pignora capiūtur.l.cum vnus.ff.de bo. aut. iudi. poss. Itē iudiciale q̄n p̄cedente sententia diffinitiua p eius executione capitur pignus vt hoc ter.ꝛ per totā legē,ꝫ aliq̄n appellet p̄etorij,vt.l.j.C.de p̄eto.pig. Cū vtrūq; a iudice expediat,ꝛ duplicē differētia inter pignus p̄etorium ꝛ iudiciale ponit glo.in rub.ꝛ in.l.iij.C.de p̄et.pig. Bar. in.l.ij.ad fi.C.qui pot.in pig.hab. ꝓPignus legale est qđ tacite a lege constituit.l. certi iuris.C.loca.ꝛ.ſ.itē Seruiana.insti.de actio. Quartū est pignus cōuētionale qđ ex partiū conuentione p̄cedit de quo habes gl.magistr.in.l.j.in p̄in. ꝛ ibi fundamentalis per Bart. ff.de pig.act.ꝛ de istis als plenius dixi in.ſ.itē Seruiana.in p̄n. ꝛ de ꝺuab⁹ p̄imis ponit vnū verbū Aler. hic in vltima char.
5 ¶†Tertio no.ex ter.ibi interloqui solent.q̄ declaratio iudi-

cis facta post sniam diffinitiuā sup ei⁹ executione dr̄ snia in ter
locutoria q̄uis aliā sniaʒ diffinitiuā post se n̄ expectet. An̄ hic
vr̄ esse tex. ꝯ illud ꝙ tʒ glo.magi.in cle.j de seque.pos. ꝛ fru. vbi
6 tʒ ꝙ interlocutoria dr̄ q̄ fert intra principiū ꝛ finē cause.†In-
terlocutoria em̄ dr̄ locutio q̄ fit inter pncipiū cause ꝙ ē citatio
ꝛ finē q est snia diffinitiua, fm̄ Gemi.in.c.j.in.ij.col.de ap.in.vj.
7 dixi i rub.š.e. ¶ †Quarto no.ꝙ noia debitorū ponūtur vt ter
tia spēs separata a bonis mobilib⁹.ꝛ immobilib⁹,ꝛ sic appella
tione mobiliū vel immobiliū nō veniūt noia debitorū: vt hic.
ꝛ l.quā Tuberonis.§.fi.ff.de pec.ꝛ l.ij.vbi Bal.no.C.de quad.
pscri.de quo est dicēdū vt p gl.ꝛ Bar.i.l.mouētiū.ff.de ṽ. sig.ꝛ
lati⁹ Bar.in l.pt.ff.d aut.tu.cū multis cōcor.alle.hic p.d.Ale.
I j.no.ꝛ p eūdē in.l.si cōstāte.§.fi.ff.so.ma.ꝛ in consi.xliij.j.vo.ꝙ
inci.habita sup his de qb⁹ dubitari ꝯtingit.in vj.co.ꝛ in consi.
liij.j.vol.qd incipit viso themate ꝛ statutis duob⁹.ꝛ in consi.xlix.
iij.vol.qd inci.viso pcessu.ꝛ in cōs.cix.iiij.vol. qd inci.viso the-
mate questiōis premisse.in.iij.col.Accedat qd no.tenet Bart.
in.l.cēturio.in.iij.q.prin.in.iij.co.illius.iij.q.ff.de vulg.ꝛ pu.vbi
tenet ꝙ si testator dicat qñcūqʒ filius meus decesserit sine libe
ris volo ꝙ oīa bona mea mobilia ꝛ immobilia pueniāt ad talē
ꝛ nō dicit iura ꝛ actiōes.Ille vr̄ substitut⁹ in certis bonis tm̄ ꝛ
nō vniuersalr̄:qꝛ actiōes nō sunt bona mobilia nec immobilia.
Per ista ego al's cōsului i ardua.q.vltra mōtes.Quidā dona-
uit alicui oīa bōa mobilia ꝛ imobilia pn̄tia ꝛ futura vbicunqʒ
sint ꝛ esse possint:an talis dōatio valeat videbaṫ ꝙ non:cū eēt
de oib⁹ bōis p̄sētib⁹ ꝛ futuris,ꝛ sic auferret testādi facultatē:
ergo erat ꝯ bonos mores,ſʒ Bar.ꝛ alios in l. stipulatio h̄ mō
cōcepta.ff.de ver.ob.ꝛ in.l.fi.C.de pac.Cōtrariū ꝯsului ista no
ua rōne:qꝛ i donatiōe oīm bonorū p̄sentiū ꝛ futurorū n̄ veniūt
noia debitoꝝ:ꝛ sic iura ꝛ actiōes cū sint tertia spēs separata vt
hic:ergo de illis poterat testari ergo dʒ valere,ſʒ Bar.met. in
d.l.stipulatio hoc mō ꝯcepta.Et ita i spē ēt cōsuluit Bal i.ꝯs.
ccxxxij.ij.vol.quod inci.super infrascriptis dubijs in vl. dubio
vbi cōsuluit ꝙ in donatiōe omniū bonorū, p̄sentiū ꝛ futurorū
nō veniūt noia debitorū.Scd̄o mouebar qꝛ i instr̄o dicte dona
tionis dicebatur ꝙ donās donauit oīa bona mobilia ꝛ immo
bilia vbicūqʒ sita sint p illa verba vbicūqʒ sita sint apparet ꝙ
8 nō veniāt noia debitorū.†qꝛ iura ꝛ actiōes nō circunscribunṫ
loco.l.caius.in prin.ff.de le.ij.ergo de illis poterat testari,ꝛ ita
credo eē veritatē.Quid aūt si testator relinqret vxori sue redi
t⁹ ꝛ prouētus quorūcunqʒ bonorū suorū, mobiliū ꝛ immobi-
lium an veniāt que sunt in noibus debitorū ponit Bar.in cōs.
9 incip.Gilius petri de Florētia. ¶ †Anteq̄ veniā ad gl.sequē
do ordinem Bar.quero an in executione snie requiraṫ citatio
partis cū termini cōgrui assignatione, est vtilis questio in pra
ctica Bar.distinguit hic vt per eū.ꝛ cōcludit ꝙ i duob⁹ casib⁹
nō requiraṫ citatio.s.in reali qñ fieret executio in eadē re i qua
est facta ꝯdēnatio,ꝛ in psonali qñ agiṫ ad speciē extātē, i alijs
casibus semp reqriṫ citatio.Idē tʒ Bar.in.l.meminerint.C.vn̄
vi.ꝛ i extrauag.ad reprimēdū.in verbo executorē.cū cōcor.hic
traditis p.d.Alex.Breuiter teneꝯriū ꝙ indistincte in oi execu
tiōe reqriṫ citatio partis ēt qñ i eadē specie faciēda ē executio
put ēt tʒ Cy.in l.ab executiōe.C.quo ap.nō reci. q̄ ēt sequūtur
Imo.ꝛ d.Alex.hic:qꝛ etiā in illis casib⁹ militāt rōnes assigna
te p Bar.nō posset pars ledi si nō citareṫ p multas exceptiōes
quas posset opponere post sniam ad ipediēdā ei⁹ executionē
iuxta gl.in l.j.C.de iur.ꝛ fac.ign.puta nullitatis snie, rōne icō-
petētie iudicis.l.fi.C.si a nō cōpe.iud.vl' qꝛ lata eēt tpe feriato.
l.fi.C.de fer.vel ordine nō seruato.l.prolatā.C.de sen. ad idē est
bon⁹ tex.in l.meminerint alleg. p Goff.C.vnde vi.cui nō bene
potest rn̄deri fm.d.Alex.ꝛ fm Imol. ad euitandas opi.tutius
esset in practica facere partē citari.ꝛ ſʒ.d.Alex.ista opinio est
de iure verior,q̄uis opi.Bar.sit cōior. ¶ Gl.in ṽb. animalia
diuidiṫ in duas ptes.In prima declarat tex.In scd̄a eū notabi
10 liter limitat scd̄a ibi,ꝛ lʒ nō faciat hic ordinē. ¶ †In ea glo.in
fi.habes ꝙ lʒ tex. simplr̄ dicat prio capiēda esse bona mobilia
tn̄ seruari dʒ ordo ꝙ pri⁹ capiaṫ illd mobile min⁹ qd nocet de-
bitori.ꝛ ad hoc ista gl.est valde no.fm Bar.q idē putat in im-
mobilib⁹.ne p modica quātitate res vendanṫ:vt.l.quādiu.cuʒ
gl.C.de distr.pig.ꝛ sequiṫ ēt.d.Abb.in.c.qd ad cōsultationem.
in.vij.col.de re iud.Bal.in.l.ordo.C.de exec.rei iu.Rap.cu. hic
itelligit istā gl.pcedere qñ ex alijs min⁹ dānosis eque bn̄ ꝛ eque
celeriter pōt fieri executio al's nō pcederet dictū gl.qꝛ pri⁹ de-
bēt capi ea q̄ facili⁹ reperiūt emptorē qꝛ iste ordo fuit datus a
lege vt executio habeat celeritatē.§.ſʒ ꝛ illud.ꝛ.§.sciēdū.j.ea.l.
facit.l.q̄diu.C.de dist.pig.d.Pet.de bexu.tʒ ꝯ gl.ꝛ cōem. Pri-
mo p istū tex.q multum ordinate voluit ordinē apponere vn̄ si
ordo debuisset fieri immobilib⁹ eū apposuisset:al's fuisset defe
ctiuus.Secūdo ꝛ fortius:qꝛ iste ordo nō est tradit⁹ in fauoreʒ
debitoris ꝙ pbaṫ:nam si esset inuēt⁹ in fauorē debitoris ince-
pisset a nominib⁹ debitorū put fecit i minore.l.magis puto.§.
querere ergo debet.ff.de reb.eo.Bart.hic in ij.opposi.adducit
etiam.§.si super rebus.j.ea.l.prout.š.fuit adduct⁹ per Raph.
cu.vnde putat ꝙ in rebus mobilib⁹ sit electio creditoris acci
pere de quib⁹ vult ꝛ in quibus celerius pōt fieri executio tn̄ in
practica dicit esse adherēdū gl.ꝛ do.Breuiter teneo opp.gl.ꝛ
cōmunē.ꝛ ad istū tex.rn̄de ꝙ ordo traditus in ista l.nō ē neces
sitatis nec ei⁹ omissio annullat executionē,vt firmat Bar.j.qd
an sit verū.j.diceṫ.Ad scd̄m dic qd executio snie fundaṫ in equi
tate,fm Bart.in.§.prece.š.in.j.col.ad fi.Sed equitas dicat ꝙ
prius capianṫ mobilia min⁹ dānosa.vn̄ pp̄ter equitatē licituʒ
est restringere legē generalē,vt eit tex.in.§.j.ꝛ ibi gl.no.in ver-
bo estimatus.in aut.vt sine phi.mat.debi.col.vij.p quē tex.cuʒ
gl.d.Abb.in c.pposuit.de app.tradit regulā no.qd p rationeʒ
11 †naturalē licitū est restringere gn̄alem dispositionē,licet ratio
nō sit in.l.exp̄ssa.Itē verba legis q̄uis generalia,debēt tn̄ ciui
li modo intelligi.l.si cui.de serui.ti.gn̄alia alleg.in gl.iuxta istaʒ
gl.querit Bar.quid si nō sit facta executio,sed iudex fecit capi
personā debitoris q soluit an possit reuocare solutionē est tex.
12 in.l.fi.§.fi.ff.qd met.cau.vbi est text.valde solēnis†ꝙ si debitor
fuit captus nō seruato ordine ꝙ nō retractaṫ si est vere debi-
tor sec⁹ si nō esset vere debitor nā tūc vere retractaretur.Adde
qd illū tex.in.d.l.fi.§.fi.reputat vnicū ꝛ singularē Bal.in.c.tue.
in fi.vt lit.nō cōtest.ꝛ in c.cōquerēte.de resti.spo.ꝛ per illū tex.
tʒ no.Paul.de ca.in consil. xxxix.inci.in cā capture Jacobi ad
fi.ꝙ si captura psone nō fuit rite facta:qꝛ eo nō citato:si tn̄ con
stat de debito:qꝛ captusmet cōfiteṫ vel alio mō apparet,dʒ susti
neri dicta captura ita ꝙ relatio cōcedi nō dʒ itē p.d.l.fi.§.dicit
Paul.de ca.in.l.cū aliquis.C.de iur.deli.se alias rn̄disse cuidā
cardinali q illū interrogauit de Papa Bn̄dicto, q iurauerat
13 renūciare papatui†ꝛ coactus est p iudicē ad obseruantiā iura
mēti ꝙ talis renūciatio nō dicaṫ coacta,allegat etiā ad hoc gl.
in.c.requisiuit de spōsa.Limita.d.l.fi.§.fi. vt pcedat qñ p vi cō
pulsiuā illatā a iudice fuit coact⁹ soluere debitū quo casu iter-
uenit volūtas lʒ coacta vt ibi.Sec⁹ qñ actor inuadit possessio
nē nō citata parte ꝛ sic nulla interueniēte partis volūtate tūc
pcedit. l. meminerint.C.vn̄ vi.qꝛ actor priuari dʒ iure suo,fm
Imo.ꝛ.d.Alex.hic Pau.de ca.Lu.ꝛ.d.Alex.in. l. si cum nulla
14 j.e. ¶ †Scd̄o limita ex eo qd tʒ.d.Ant.de but.in c.super hec in
iij.col.de remū.vbi querit nūq̄d tenuta data p vero debito sed
nō seruato iuris ordine valeat ꝛ teneat,dicit videri qd sic p.d.
l.fi.§.fi.in cōtrariū dicit esse veritatē,p no.in.l.si cum nulla.j.e.
ꝛ ad.l.fi.§.fi.respōdet ꝙ loquiṫ in exceptiōe partis tradentis q
si petat reuocari obstat exceptio doli:qꝛ soluit ꝙ debebat.l.sed
ꝛ partus.§.Julian⁹.ff.qd me.cau. ¶ Gloss.in verbo mox.qrit
15 †intra quātū tp̄s possint pignora capta pro executione vēdi,
cū tex.dicat mox gl.se remittit Bar. Ang. ꝛ cōiter alij tenent
ꝙ post duos mēses a tpe capture pignorū p tex.i.l.debitorib⁹
j.eo.q̄ quātū ad hoc nō reperiṫ mutata.Adde ꝙ bene loquiṫ
sed bene nō se declarāt.Declara ergo fm eundē Bar.in.l.fi.ad
fi.C.de execu.rei iud.qd requiriṫ ꝙ nō solū sint elapsi quatuor
mēses indulti a.l.iudicatis vt possit fieri executio snie,ſʒ etiaʒ
debēt expectari alij duo mēses, ad hoc vt possit postea pign⁹
captū vēdi:qꝛ agiṫ de alio nouo effectu p tex.i.d.l.debitoribus
q̄ hoc clare dicit vt ibi diceṫ,ꝛ sic quatuor menses requirunṫ vt
possint postea pignora capi,ꝛ alij duo vt possint postea capta
vēdi.Itē aduerte inquātū Dy.Bar.ꝛ alij hic volūt ꝙ in vēdi
tione q̄ fit ex snia diffinitiua expectaṫ quadrimestre:secus qñ ex
16 interlocutoria.Pōdera eos velle,†ꝙ quadrimestre idultū a le
ge cōdēnatis nō hʒ locū in cōdēnatis per interlocutoriā,puta
actor pduxit libellū i quo petijt reū cōdēnari in cētū ex causa
mutui vel depositi reus fuit cōtumax,ꝛ pp̄ter eius cōtumaciā
iudex interlocutus ē deberi illa cētū actori postea fuit re⁹ iteru
citatus in executione snie ꝛ pignora fuerūt cepta:tunc in vēdi
tione pignorū nō est expectādum quadrimestre,sed tp̄s mode
rādum arbitrio iudicis.c.de causis.§.j.de offi.dele.gl.tn̄ in.l.qd
iussit.in gl.mag.ante medium.š.eo.tenuit ꝙ etiā in interlocuto
ria habeat locū quadrimestre,ſʒ ibi eā reprobāt ꝛ ibi dictis ad
de Bar.ꝛ scri.hic. ¶ Gl.in verbo capianṫ diuidiṫ in duas par
tes.in prima opp.cōtra tex.ꝛ quadruplr̄ soluit.in scd̄a p viā il-
latiōis rn̄det tacite q̄stiōi.s.qualiter cōstabit ꝙ nō habeat bo
na mobilia,ꝛ dat nouū modū discussiōis scd̄a ibi. ꝛ sic statuet.
In prima parte scd̄a ꝛ tertia sol.gl.reputanṫ p Bar.ꝛ alios no
tabiles ꝛ bene,tenēda mēti,quarto modo,rn̄det Bar. vt hic p
eū:iūgēdo simul istas quatuor solutiōes.distingue fm Ange.
17 Imo.Pau.de.ca.ꝛ.d.Alex.†si q̄raṫ an snia recipiat cōditionē
aut loqmur in interlocutoria,ꝛ pōt ferri sub cōditione vt hic
fm scd̄aʒ sol.gl.Adde bene facere ꝙ citatio q̄ est snia iterlocu
toria facta sub conditione extrinseca vʒ ꝛ tenet gl.in.l.pe.in gl.
fi.C.si mācip.ita fue.alie.aut loqumur in snia diffinitiua : ꝛ tūc
aut est

aut est conditio de p̄senti aut de p̄terito ꝛ vz.qz nō est.pp̄tie conditio.l.cū ad p̄sens.cū duab⁹ seq.ff.si cer.pe.gl.hic i tertia solu.ꝛ gl.ñ.q.vj.in.c.biduū.in.gl.j.Si autē sub cōditiōe de futuro tūc aut est cōditio intrinseca ꝑz naturam act⁹,ꝛ valet vt hic.ꝛ gl.Bar.ꝛ alij in.l.cū iudex.C.ō sen.ꝛ interlo.ꝛ i.d.§.biduū Uñ si ab ea appellat iudex appellatiois absq; ꝓbatiōe alteri⁹ grauaminis.ꝛ absq; eo qō sibi liqueat de iustitia sñie,dz illā re tractare vt ibi.Tu dic planius q̄ i isto tex.vz sñia ꝑditionalis ꝓpter tria q̄ copulatiue cōcurrūt.Prio qz i terlocutoria vt i tex.ibi interlog solēt.Secō qz erat cōditio ō p̄nti:ibi,si mouētia nō sint.Tertio qz erat cōditio intrinseca respiciēs ipsū negotiū,ꝛ sic naturā act⁹,ꝛ ista est veritas.Nūgd aūt valeat sñia lata sub cōditiōe intrinseca si est ꝓbatū vel ꝓbabile.Dixi satis bene i.l.ait ꝓtor.§.si iudex.ff.e.¶ † In scōa pte gl.habes bonā ꝓcticā ad ostendendū q̄ bōa mobilia nō reperiāt statuendo terminū parti ad ostēdēdū mobilia.alis immobilia capient. Itā gl.reputat Bar.esse valde notabilē,p q̄s dat nou⁹ modus discussionis ꝛ bonus.ꝛ ceteri oēs sequūtur.ꝛ Rap.cu.reputat singularē.dicit etiā Ang.tene mēti perpetuo istā gl.Tu aduocate si volēs facere discussionē bonorū ꝓcipalis aut fideiussoris vt possis habere regressum contra tertios possessores vt hic p cū.Mihi autē nō plz:nā lz iste modus sit in se ver⁹,ꝛ indubitatus tū nō cōgruit materie discussionis q̄ fit ad finē ꝛ effectū vt possit deueniri cōtra tertios puta ꝓtra fideiussores.aut.ꝑsente.C.de fideiu.vl ꝑ tertios bonorū possessores q̄ erāt hypotecata.aut.hoc si debitor.C.ō pig.Uñ si statuit⁹ termin⁹ parti vite ad ostēdēdū bona mobilia:bene verū est q̄ elapso illo termino pōt peruenīri ꝑ eūdēmet de bonis mobilib⁹ ad immobilia.Dz istud non sufficeret ad hoc vt possit deueniri ꝑ tertios q̄ facit materia discussionis.vñ etiā si esset statut⁹ termin⁹ 8 bitor ꝑn cipaliad ostēdēdū bōa sua mobilia ꝛ immobilia,elapso illo termino nō posset agi cōtra tercios possessores bonorū.q2 ad hoc vt possit ꝑ eos agi requirit q̄ ꝓmo ꝓncipalis sit excussus facta diligēti inquisitione bonorū suorū.§.sed neq; aut.de fideiu.col la.j.t.l.decē.in fi.ff.de ver.obl.Bar.plene i.l.persecutōe.C.ō pig.Ang.de are.ꝛ alij in.§.itē si qs in fraudē,vbi posui.insti.ō actio.ꝛ fatent etiā hoc esse verū Rap.cu.ꝛ.d.Ale.hic.Quicqd teneant Ang.Jmo.d.Pe.de bexu.ꝛ male,vt hic per Ale.Bñ verū est,q̄ ista est discussio bonorū mobiliū quo ad eūdē condēnatū.ꝛ est vera sed nō est ō materia ꝓpria discussionis. Juxta 19 istā gl.grit Bar.† an executio facta nō seruato ordine hui⁹.l. sit ipo iure nulla,tenet signāter q̄ nō:qz nō est ordo necessitatis nec tradit⁹ ꝓ forma,ꝛ pōt appellari,quasi excedat mod⁹:ꝛ ideo si pars in hoc grauaret,reuocaret ꝑ appellationē,sed ꝑ certo arg.nō ꝓbat fundamētū suū q̄ iste ordo nō sit necessitatis,put ꝓbare debeat,ꝛ cū Bar.tenet Rap.cu.hic.Idē tenēt Jo.and.d.Zint.de bu.in.c.q̄n frequenter.§.fi.ꝛ ibidē etiā Bal.i.ff.col. vt lit.nō cōte.d.Abb.in.c.qd ad cōsultationē.in.viij.co.ō re iudi,ꝛ ista vr esse magis cōis opi.Cōtrarium tenent Jmo.ꝛ Ale. qz ꝑz Jmo.cū ordo nō sit seruatus actus reddit null⁹.l.nō dubium.C.de leg.ꝛ.l.cū hi.§.si ꝓtor.ff.de trāsa.sed rñde ex ꝓbis Bar.q̄ pcederet q̄n esset ordo necessitatis q̄ nō est hic.Secūdo ꝑm Ale.ratio Bar.nō est bona,dum dicit q̄ iste ordo non est necessitatis imo est necessitatis ꝛ formalis:qz certum est q̄ magis grauat debitor si sit ꝓrima executio in noiē debitorū l.magis puto.in.§.querere ergo debet.ff.de reb.eorū.ꝛ tū iuris cōsult⁹ nō posuit istū ordinē vt min⁹ grauet debitor.sed vt sit forma.Itē si iudex interloquēdo diceret ꝑmo exequēdū esse in reb⁹ imobilib⁹,cōmissio executiōis esset ipo iure nulla:qz videtur cōtinere expressū errorē iuris,sicut nulla est citatio ꝓtinens expressū errorē iuris,vt no.gl.ꝛ doc.in.c.veniēs.de acq. Bar.in.l.j.ff.si quis in ius voc.non ie.Ego etiā teneo ꝑ Bar.ꝛ vltra scribētes moueor ex eo qō tenet idē Bar.i.l.ꝓsecutiōe. i vl.q.C.de pi.vbi grit.Pone actū fuit hypothecaria ꝑ possessores bonorū nō cōuento ꝓr⁹ reo ꝓncipali,nec excussiōe facta, nūgd valebit ꝓcessus ꝛ sñia:ꝑmo dicit q̄ nō:qz puertit ordo iuris,ꝑ ium determinat Bar.qz q̄n puertit ordo vni⁹ cause ad alterā:ꝛ tunc talis puersio nō vitiat ipso iure,ꝓcessum nec̄ sententiā.l.j.ꝛ ibi Bar.C.de appe.secus est q̄n puersio vni⁹ cause ad seipsam vt est cas⁹ noster,talis puersio annullat ipso iure ꝓcessum ꝛ sñiam.l.platā.ꝛ ibi Bar.i.ñ.oppo.C.ō sen.idē Bar. in.l.si mācipiū.§.j.ff.de euic.ꝛ aut.cōtra rogat⁹.in.fi.C.ad Trebel.gl.ꝛ Bar.in.l.ij.in verbo.restituit.C.cōi diui.Bal.l.cōuenticulā.in.iij.col.de epis.ꝛ cler.¶ Jn gl.fi.in verbo isto modo. habes q̄ nullū ꝓuilegiū facit cessare executionē iudicati.¶ Jn ca.gl.ibi,ꝛ defun.dot.l.j.istud,† cedit q̄n sñia lata esset in actiōe reali vel mixta que de directo respiceret ipsum fundū dotale q2 actus fuit actione reali ratione dominij fūdi dotalis sed marito cōdēnato actione personali nō posset fieri executio i re dotali que dz deseruire oneribus matrimonij.l.p onerib⁹.ꝛ.l.vbi adhuc.C.de iure dot.ꝛ sic mulier admittet ad cōdicendū executionem ratione sui interesse.Jmo nec ecōtra † sñia lata ꝑ ꝓrem in actione personali,nō pōt mādari executioni in reb⁹ dotalibus.l.si donatarius.ff.de cōdi.ob.cau.Nisi i quinq; casib⁹ positis in.l.quinq; legib⁹.ꝛ ibi glo.ꝛ Bar ff.de bo dā.Bart.ꝛ alij Bal.in.l.ob maritorū.C.ne ꝓr ꝓ mar.¶ Jn ea.gl.ibi.ꝛ C.de prædi.mi.l.j.Amplia q̄ istud ꝓcedat i minore quomodolibet cōdēnato siue actiōe reali,vel mixta siue personali vt ibi l.ij.§.itē queri potest.ꝛ.l.si pupillo.§.j.ff.de reb.e.Spe.in ti.ō exec.sentē.§.sequit.ver.quid si sētētia vltimo.¶ Jn eadē.gl. ibi,quid autē de ecclesiasticis.rñde idē habes q̄ etiā in reb⁹ ecclesie potest fieri executio sententie,intellige q̄n cōdemnata esset ecclesia vel eius capitulū ex causa respiciente ipsā ecclesiā. vt.l.iubem⁹ nulli.C.de sacr.san.eccle.Sec⁹ q̄n lata esset sñia ꝑ prælatū suo ꝓprio nomine:tunc nō pōt fieri executio in reb⁹ ecclesie,sed solū in fructib⁹ bñficij ꝑmanētibus ipsi prælato.l. cōmodis.vbi gl.ꝛ Bar.j.e.ꝛ.l.ſtipēdia.C.de execu.rei in.ꝛ.c.puenit in verbo,de redditibus eorū.ꝛ ibi gl.ꝛ doc.de fideiuſ. Spec.u. in titu.de execu.senten.§.sequitur.ver.quid si debitor.

1 ☞ Pignus datum simpliciter creditori per iudicē,p̄sumitur ꝓ toto debito datum.

2 Licet creditor accipiendo pignus conventionale non idoneum sibi non ꝓiudicet quin possit petere residuum in quo pign⁹ non sufficit,secus est in pignore iudiciali vel ꝓtorio.

3 Transactio non rescinditur ex modica lesione.

4 Que remedia competant victori in executione iudicati.

5 Quando lex ꝓsumit super certo dicitur esse p̄sūptio iuris ꝛ de iure contra quam non admittitur ꝓbatio in contrarium.

6 In quando pignus valet minus possit adiudicari creditori in uito ꝓ toto debito.

7 Si pignus captū detur insolutū simpliciter a creditore creditori non valet talis datio insolutum.

8 Si pignora capta in executione iudicati non reperiunt emptorem an iudex possit expresse ea adiudicare p toto debito creditore inuito,licet minus valeant.

1 **Si pignora.** Iste.§.videt in litera satis scabros⁹ ꝛ doctores cū nō dclarāt.† Pign⁹ datus insolutū simpliciter creditori per iudicē.p̄sumit p toto debito datū.b.d ꝑz Bar.ꝛ alios,ꝛ glo.idē videt tenere.Procedit iste.§.continuando semper eundem casum vsq; ad fi.ꝑz docto. Itē puto esse verū in se,sed video q̄ realiter bene extrahat ex hoc tex.nō qdē.in ꝓn.qz tex.ibi nō logt q̄n pign⁹ fuit simpliciter adiudicatū creditori vt patet ibi vtiq; p ea quantitate q̄ debetur.nec i fcso:qz ibi pign⁹ nō fuit adiudicatū ꝑz ei⁹ possessio loco pignoris retenta,nec in tertio in qua creditor nolebat nisi p̄ pte crediti pignora tenere:ꝛ sic tot⁹ iste tex.nō videt loqui.q̄n pignora capta fuerūt simplicit adiudicata. Itē istud summarium Bar.ꝛ doctor,nō videt cōplecti tota seriē tex.nisi dicas q̄ cōplectitur ꝓncipalē.Nā iste tex.videt tres ptes cōtinere:primo loquitur q̄n pignora capta p executione iudicati que non reperiūt emptore idoneū debēt p iudicē adiudicari victori ꝓ quantitate que debet.Pōdera q̄ tex.nō cōtet semel simpliciter dixisse adiudicēt ipsi cui ꝙdēnatus est,iterum repetit adiudicētur victrici ea quātitate q̄ debet.In scōa ibi,nā si creditor cōsistit tota difficultas.tex.videt velle q̄ creditor noluit q̄s pignora capta adiudicarentur sibi per iudicem insolutum.ꝛ sic trāsferret in eū dñiū,sed maluit pignora ꝓ credito possidere ꝛ his esse contentus ꝛ sic eorū possessione,sed nō dñiū habere.ꝓnt etiā exponunt Jac.de ra.ꝛ Alb.ꝛ ros.hic.Et sic possidēdo fruct⁹ pignorū acceptorū ꝑcipere quousq; sit sibi satisfactū per debitorez si voluerit dicta pignora puta fundū rehabere.Nam creditor potius voluit recusare pignora accepta q̄ non reperiebant emptores,ne sibi adiudicarēt insolutum cū minus valerent q̄s creditū suū:ꝛ potius voluit ea retinere in causam pignoris:ꝛ interim fructus percipere.quāuis cōputādos in sortem.l.j.ꝛ.C.de pigno.act.quousq; cōdemnat⁹ sibi solvat Decidit tex.q̄s non possit quid amplius petere:qz transegisse videt,qui cōtent⁹ fuit ꝓdia possidere loco pignoris.ꝛ nō habere in solutum.Et licet Ang.Jmol.ꝛ Rapha.cuma.dicāt q̄ ista trāsactio de qua in ter.non est vera ꝛ ꝓpria trāsactio,qa post rē iudicatā non cadit.l.ꝛ post rem iudicatā.ff.de trāsa.imo est potius quedam quasi trāsactio ꝑz eos.Ego puto q̄s istō nō obstat quin possit dici vera ꝛ ꝓpria transactio.qz q̄n trāsigeret super eo q̄s est iudicatum tūc nō valeret:qz trāsactio dz fieri ō re dubia ꝛ lite incerta.l.j.ff.de trāsac.q̄ nō est vbi sñia trāsiuit in rem iudi.sed hic non fuit trāsactū ō eo super quo fuit iudica

tū,sed fuit trāsactū sup executiōe circa pignora accepta ꝓ executione iā iudicati,que executio fit post sñiam.Et isto modo in hoc ver.nā si creditor ponitur casꝰ notabilis:ꝛ ꝓpterea dicūt Dy.ꝛ Albe.de ro.hic,ꝙ casꝰ istiꝰ ver.si pignora.nō est alibi i iure qđ nō diceremꝰ tenēdo cōmunē.In tertia ibi,nec posse eum dr clare vt in litera.sic ergo iste tex.tria dicit.Primo ꝙ pignora capta i executiōe iudicati q̄ emptorē nō reperiūt,dnt ꝑ iudicē adiudicari victori ꝓ q̄titate q̄ sibi debet:ꝛ ita rescripta imperatorū statuerūt. Scđo ꝙ si creditor nolit habere pignora insolidū,q2 sint minoris p̄tū q̄z sit creditū suū:pōt ea ꝓ credito possidere ꝛ fructꝰ ꝑcipere.Tertio ꝙ si creditor vellet pignora accepta habere solū ꝓ certa q̄titate crediti ꝛ superfluum cōsequi non est audiēdꝰ:cōplectēdo totū tex.sūma sic. Pignora capta i executionē iudicati si nō reperiāt idoneū emptorē adiudicātur victori ꝓ q̄titate sibi dbita,nisi creditor maluerit pignora pro credito possidere q̄z insolutū accipere:ꝛ creditor nō pōt pignora capta solū ꝓ certa pte crediti tenere,ꝛ residuū petere.h.d.totꝰ.§.nihil omittēdo ruminabis tū bñ sensum ver.nā si

2 pignora.¶† No.p̄mo ex isto tex.ꝙ lʒ creditor accipiēdo pig. cōuentionale nō idoneū,sibi nō p̄iudicet qn possit petere residuū i quo pignꝰ nō sufficit.l.creditor q nō idoneū.cū cōcor.ibi traditis in gl.ff.si cer.pe.ꝛ.l.j.C.de pi.Tamē secus in pignore iudiciali vel p̄torio:q2 lʒ minꝰ valeat,sibi p̄iudicat,vt hic.iūcta gl.in verbo quā ꝙ.Et sic pōdera ꝙ pignꝰ iudiciale vel p̄toriū magis p̄iudicat accipiēti,q̄z cōuētionale. Ratio:q2 i pignore iudiciali vel p̄torio facta adiudicatiōe ꝑ iudicē dñiū trāsit i creditorem ꝛ pignꝰ efficit suū quasi estimatū tātū q̄tū esset creditum.secꝰ in pignore conuētionali.l.neq3 pignꝰ.ff.de regu.iur. In alio tñ pignꝰ p̄toriū vel iudiciale plꝰ ꝓdest q̄z cōuētionale. nam qui hʒ rē pignoratā ex cōuētione nō pōt agere aduersꝰ extraneos possessores illius rei nisi priꝰ facta excussione p̄ncipalis debitoris.auth.hoc si debitor.C.d pigno.Secꝰ in p̄torio pignore,q2 possum non excusso priꝰ principali agere actiōe in factum aduersus extraneos possessores ad quorū manꝰ ꝑuenerit res in quā missus erā:ꝛ sic habebā pignus pretoriū.ita sin. tenet Bal.in.l.j.in.ij.col.C.de reuo.his q̄ in frau.cred.q2 scđʒ eū eo imperio quo missus sum in posses.eodē debeo tueri.l.si qs missus.ff.ne vis fiat ei.¶Scđo ex isto tex.subtiliter no.Are.i

3 l.si qs cū alia.in.viij.col.ff.de ver.ob.hic esse casuum sing.† trāsactio nō rescindit ex imodica lesione,ꝛ sic remedio.l.ij.C.de rescin.vēdi.Nā hic dr ꝙ qñ debitor volūtarie accipit pignus insolutū:ꝛ sic satis dbeat q̄z valeat pignꝰ:tñ nihil plꝰ pōt petere. Et sic satis declarat ꝙ i isto casu nō hʒ locū remediū.d.l.ij.ꝛ ad hoc probandū dicit iuriscon.hic ꝙ ideo nō pōt peti aliqd plꝰ q2 vr esse trāsactū super reliquo.ꝛ sic vbi est trāsactio nō potest aliqd ꝯq̄ri ꝑ remediū.d.l.ij.Nec obstat rñsio. Ludo.Ro.i.d.l.si qs cū alit.ꝙ istud facit hic authoritas iudicis:q2 s̄ʒ Are. istd esse ꝯ ꝟba huius litere ibi,velut pacto trāsegisse de cetero vr,nā si pacto esset plus.s.authoritas iudicis vt dicit Lud.certe trāsactio non esset similis huic pacto:ꝛ tñ iuriscōsultus hic ad ꝓbādū dictū suū de pacto vtitur simili trāsactione.Tu dic ꝙ iste tex.non facit:q2 nō loquitur de trāsactione simplici sed declarata:q2 hic nō solū data fuerūt pignora insolutū,sed etiā creditor dixit se eis esse contentū.ibi,bis esse contētus.ꝛ.j.dū dicit qui cōtentus fuit pignora possidere:ꝛ talia verba sunt q̄

4 operāt istū effectū.¶†Glo.ij.i verbo addicant enumerat quatuor remedia cōpetētia victori in executiōe rei iudicate:ꝛ s̄m Imo.est gl.ordi.ꝛ magistra.i hac materia.ꝛ est gl.aurea scđʒ Bal.i.l.ordo.in.ij.no.C.de execu.rei iudic.Primū remediū, ꝙ pignora capta quasi pignora retineat,nō faciēdo sibi adḋci i solutū quo casu fructus ꝑcepti cōputarētur in sortem ꝛ sic extenuarēt ꝛ creditū.l.j.ꝛ.ij.C.de pig.act.propterea tex.dicit si creditor maluerit.In quarto remedio ꝙ creditor possit ipetrare a p̄ncipe dñiū illius rei capte pro executione iudicati,q̄ ꝓpter caliditatē victi emptorē nō reperiꝰt:dic ꝙ idē etiā poterit ipetrari a iudice ꝑ tex.i.l.ordo.C.d exec.rei iud. Et ita tenēt Bal,ꝛ Sali.i.d.l.fi.C.si in cām iudicati.Raph.cu.ꝛ.d.Alex. hic.¶Glo.in ꝟbo,cōuentus,ista gl,est etiā aurea s̄m Bal. in l.ordo.i.ij.no.C.d execu.rei iudi.ꝛ declarat istū tex. vt ꝓcedat qñ iudex pignꝰ acceptū assignauit simplicit insolitū victori,vꝉ ipse victor simplicit accepisset insolutū,tunc p̄sumitur datū ꝛ acceptū ꝓ toto dbito. Ideo ꝙ nō admitteret probatio in cō

5 trariū†q2 cum lex p̄sumat sup certo dicit esse p̄sumptio iuris ꝛ de iure,ꝯ quā non admittitur ꝓbatio.l.siue possidetis.C.de proba.ꝛ.c.is q fidē cū gloss.de spōsa.Secus qñ iudex limitate daret ꝓ certa quantita p̄rout quotidie fit,tunc nō cēseretur ꝓ toto debito queadmodū etiā si ipse creditor partē debiti limitatā acciperet.l.si ex maiore.C.de excep.allegatā hic in gl.pe. in verbo dcetero.No.diligēter istā gl.q̄ vult ꝙ dicatur esse presumptio iuris ꝛ d iure qñ lex sup certo p̄sumit,Et ad hoc istā gloss.notat ꝛ reputat sing.Bal.in.c.qm̄ frequent.i p̄nc.in.v. col,vt lite nō cōte.lʒ eā corrupte alleget in.§.sed ꝛ illud.j.ea. l.Sed est in isto.§.alibi gl.i.c.ferrū.l.distin.ꝛ in.c.fraternitatē.liiij.dist.tenēt ꝙ qñ lex p̄sumit ꝛ super presūpto aliquid certi statuit:tūc videt esse presūptio iuris ꝛ de iure,cōtra quā nō admittitur probatio iuris i cōtrariū. Intellige nisi ꝑ cōfessionē partis vt est gl.reputata sing.in.§.aliud i aut.de equa.do. colla.vij.q̄z sequūt Bar.Bal.ꝛ alij i aut.sʒ iā necesse.C.d do. āte nup.sʒ est alia gl.in.l.in ꝯctibꝰ.in p̄n.i ꝟbo nullo modo.ꝛ ibi Bal.no.C.de nō nu.pecu.etiā si esset tacita ꝛ ficta cōfessio vt pulchre ꝛ signāter tʒ Bar.in.l.absentē.in pe.colū.ff.de pe. ¶In ea.gl.ibi,siue etiā victor dicat,cū victꝰ ꝛ iudex nō cōsētiant.Ista ꝟba gl.sunt āmbigua ꝛ obscura.ꝛ s̄ʒ Pau.de ca.istud nō pōt cōtigere,nisi qñ pignora plꝰ valēt q̄z debeatur:ꝛ nō reperitur emptor,ꝛ cōdēnatꝰ nō soluit:tunc victor potest dicere ꝙ vult illa bona insolutū pro toto debito,lʒ plus valeāt:ꝛ propter hoc victus ꝛ iudex non cōsentiūt vt dicit glo.ꝛ istud s̄m Pau.de ca.pōt esse duplici rōne.Prima q2 alꝰs creditor afficeret iniuria q2 cogeret emere ꝯ regu.l.nec emere.C.de iu.deli.Secūda ꝛ melior ratio:q2 sicut pignora adiudicant victori ꝓ toto debito etiā qñ minꝰ valēt:ꝛ nō repit ēptor:ita ecōtra, plꝰ valēt q̄ debeat postq̄z nō reperit ēptor,ꝛ cōdēnatꝰ non soluit, in eiꝰ odiū adiudicāt creditori ꝓ sūma debita.ꝛ nō tenetur victor aliqd ꝓfundere,s̄m Pau.de ca.istud videtur iniquū q2 si vnū statuit ꝯ victorē qñ res capte minus valent. equū videt vt aliud statuatur pro eo,lʒ valeat plus,q̄uis non tangatur per doc.hic s̄m eū.Sed ꝓ certo dura vr hec opi.Pau.de ca.cū iudex possit adiudicare ꝑ rata crediti puta duas partes ex rebꝰ pignori captis:ꝛ aliam tertiā reseruare debitori.Nec

6 est verū† ꝙ qñ pignꝰ minꝰ valet ꝙ possit adiudicari pro toto debito creditore iuito,vt statim dicā.j.extra gl.Imo dʒ iudex adiudicare pro rata parte ꝓut q̄tidie fit,ꝛ de cōsuetudine seruatur vt hic dicit gl.alias si iudex secꝰ faceret grauaret partē. Bene verū est ꝙ iudex simplicit adiucādo intelligitur ꝓ toto debito vt hic s̄m cōmunia.Unde itellige scđo modo istā gl. ꝓut etiā intelligit.Alex.ꝙ si victor dicebat pignus nō valere tātū q̄tū est debitū:victꝰ autē ꝛ iudex nō ꝯsentiebāt:tamē iudex simplicit adiudicat,videtur pro toto debito adiudicare:ꝛ nihil vltra poterit victor petere.Et istud magis cōgruit ꝟbis gloss.¶Gl.in ꝟbo,q̄z qđ.diuiditur i duas partes. In prima declarat tex.in illo verbo q̄ qđ.ꝛ alio verbo,amplius. In secūda cōtra tex.opponit ꝛ dupliciter soluit, secūda ibi sed quidā dicunt.¶In fi.gl.distingue vt ꝑ Bar.in.j.oppo.ꝛ adde ingēiꝰ tum in primo membro tʒ ꝙ detur insolutū simpliciter a parte

7 nihil valet,ꝛ sic si†pignus captū det insolutū simpliciter a debitore creditori,nō vʒ talis insolutū datio,cū in ea non exprimat p̄tiū certū,ꝛ ē siꝉs emptiōi.l.iij.ff.pro emptore.ꝛ.l.si p̄diū. C.de euic.sʒ emptio sine p̄tio certo in nihilo vʒ. §.p̄tiū.insti.de contrahen.emp.Et cū Bar.simplr tʒ Ang.hic.Cōtrarium,ꝛ melius tenent alij.Imo.Raph.cu.Pau.de ca.ꝛ Alex.q2 p̄tium dr esse certum ex quo insolutum datio simplex vr facta ꝑ toto debito in quo victus fuit condēnatus per sñiam.l.si defensor.§.qui interrogatus.ff.de interro.actio.Et in emptione sufficit p̄tiū esse certū ꝑ se vel ꝑ relationē ad aliud,ꝑ regul.l.ꝑ pretor.§.j.§.eo.ꝛ in specie est tex.in.l.hec venditio.§.hmōi.ff. de ꝯhen.emp.Ad idē tex.in.l.q̄uis,alias incipit Calipodius ff.de sol.vbi quantitas dotis dr esse certa que potest certificari per relationē ad p̄dia in dotē tradita.ꝛ ibi Bar.sibimet cōtrarius,tenet ꝙ qñ debitor dat insolutum rem creditori simpliciter intelligitur pro toto debito dedisse,ꝛ sic valet ꝛ tenet.

8 ¶†Extra gl.pro intellectu litere ꝛ glossaruʒ q̄ro, qñ pignora capta in executionem iudicati nō reperiūt emptorē, an possit iudex exp̄sse ea adiudicare pro toto debito creditori inuito,lʒ minꝰ valeāt,ita quod aliud petere nō possit.Bar.hic circa finem tʒ qđ sic, qđ quando insolutum datio pignorum captorum sit simpliciter a iudice intelligitur pro toto debito, q̄uis creditor contradicat.Idem videtur tenere gl.in.l.ordo.in gl. j.C.de executio.rei iudi.q̄ dr, quod creditor hʒ necesse capere insolutum pignora capta pro toto debito.etiam si minus valeant.Si ergo necesse hʒ,ergo inuitus ꝛ cōtradicens cogitur. Contrarium videtur sentire glo.hic in verbo addicatur.dum dicit si magis velit addicantur sibi pro quantitate debita nō pro minori.Idem expresse tenet Rapha.cu. hic q2 secundum eum durum videt quod creditor inuitus ꝛ contradicens cogatur acceptare captū ꝓ toto suo credito,quod minus valet pre hoc quod emptorem non reperiat. Nam s̄m eum, si creditor petat sibi dari insolutum pro iusto pretio, debet hoc fieri per dictam.l.fi.C.de iure do.impet.ꝛ iudex de consuetudine istud facit vt tenet gl.supra in verbo contentus,Sed ad istam duritiem Raph.respōdet subtiliter dominus Petrus de beru. ꝙ

creditor

creditor habet qd sibi imputet cũ potuerit ista pignora quando publice subhastabuntur z querebat emptor tanq̃ tertius empto: habere iusto ptio.l.ij.C.si in causa.iud.z gl.ij.in ver.cõtentus.z poterat illud pretium compensare: vnde si hoc non fecit sibi imputet si nunc cogitur duriorem viam pati.debebat enim a principio aliam viam tutiorem eligere,vt l.si mulier.ff.in fi.ff.q̃ me.cau. tamen ista secunda opi. est equior z tutior quam etiam in effectu tenent Imo.z d. Aler.

☞ Tertius contradictor qui non fuit in iudicio potest impedire executionem late sententie contra alium mouẽdo questionem de proprietate.

1 Iudex exequens sententiam habet cognitionem de questionibus emergentibus super rebus captis in causam iudicati.

2 Executio sententie facta parte nõ citata z sic nõ seruato iuris ordie dz reuocari officio iudicis adhibita summaria cognitiõe.

3 Iudex exequens debet causas coram eo emergentes summatim cognoscere z expedire.

4 Sententia lata in summario iudicio nõ habet preiudicare i ordinario.si q̃ fuit deductũ in summario ꝺducatur in plenario.

5 Summaria cause cognitio z interlocutoria lz non pfint quoad dãdã exceptionẽ rei iudicate prosunt tñ quoad vsucapionez.

6 Missus in possessionem ex causa iudicati possidet sicut creditor conuentionalibus.

7 Si quis opponat causaz proprietatis contra executionẽ sue an incũbat sibi pbare de proprietate an vero misso in possess.

8 Ratio possess.quam habet tertius contradictor potest impedire executionem sententie.

9 Si poss.quã habet cõtradictor processit vitio debitoris cõdẽnati quin dolo desijt possidere vt creditores suos fraudaret, an talis possess.impediet executionem iudicati.

10 Alienatio facta in fraudem creditorum an valeat.

11 Vis dominũ debitoris non transferri in creditorem p executione iudicati saluo iure possessoris tertij.

12 Post adiudicationem pignorum factam creditori res iudicata prodest creditor ad vsucapionem faciendam concurrentibus necessarijs ad vsucapionem.

13 Qui mittitur in possess.ex causa iudicati an possideat.

14 Missus in possess.ex causa iudicati an habeat interdictum vnde vi z vti possidetis.

15 An z quando tertius se opponens possit impedire executionem sententie contra alium late.

16 Si ex forma statuti non potest appellari a certo actu intelligitur quoad ipsos litigantes: non autem quoad tertium comparentem pro interesse suo.

17 Si duo petant eãdem mulierem in vxorem z alter eorũ prius probet non est illi adiudicanda etiam cum cautione idemtitatis alterius.

18 Quando fit executio sententie nõ iure petita sed in alia: quilibet ostendens summatim de iure suo in illa re non petita impedit executionem sententie.

Si super rebus. Q̃ p tertiũ contradictorẽ mouetur q̃stio emergẽs sup rebꝰ captis in causam iudicati,summarie discutiẽ per iudicez requentẽ z cognitio facta in ista causa summaria nõ preiudicat in ordinaria postea mouendi,z post pignus additũ creditori res iudicata ad vsucapionẽ pficiet. h. d. vsq; ad ſ. lz z illud.Et est notabilis z vtilis.ſ. fm Pau.de Ca. z certe multa bõa in practica ex isto tex.colliguntur.q̃ statim notabo.Diuidit iste.ſ.fm Bar.z alios,in quinq; partes.In prima ponit cuius sit cognitio qõnis emergẽtis sup pignoribꝰ captis:z sic pmo determinat psonas q̃ hz cognoscere de ista qõne emergẽti.In scõa ponit qs sit effectus cognitiõis,si appareat rẽ esse ꝺbitoris cõdẽnati.In tertia qualiter debeat adhiberi ista cognitio. Quarto qs sit effectꝰ si appareat rẽ esse tertiũ ꝺdictoris mouẽtis cõtrouersiã.Quinto qs sit effectꝰ cognitiõis iã facte:qz apparuit rem esse ꝺbitoris ꝺnati.scõa ibi,z si cognouerit.tertia ibi,lz sciẽdũ.quarta ibi,nec suiaz eorũ, quinta z vltima ibi nec cũ cui restituta est. ✝ Ho,i.q̃ tertius ꝺdictor q̃ nõ fuit i iudicio põt impedire executionem late siue contra alium mouẽdo qõnẽ de pprietate rerũ i quas fit executio.Quod Ra.cu.reputat singularissimũ,lz quo pcedat statim,ſ. dicẽ imo mouendo qõnem de sola possessione impediret executionem siue secundũ gl.i.hic cõiter approbatã,vbi dicẽt. ✝ Scõo no.q̃ iudex exequẽs suiam habet cognitionẽ de qõnibus emergẽtibꝰ sup rebus captis in causa iudicati.non solũ inter easdem psonas iter quas fit executio,z que fuerunt coram ea in iudicio principali sed etiam inter.tertium se opponentem eius alias non fuisset iudex cõpetens z sic iudex cognoscit de incedenti vel emergenti etiã vbi questio respicit eouam personam quamuis alias non eẽt iudex cõpetens,de quo habetur in l.quoties .C. de iud.z in l.j.C.de ordi.iud.Intellige istum text.quando nulla alia sunt bona mobilia,nec immobilia,que sine cõtrouersia capi possint,als executor deberet dimittere ista pignora sup quibus cõtrouersia mouet.z alia pignora expedita capere de quibus non fit cõtrouersia,vt est tex.j.primo.ſ.p quẽ limitat tex. noster fm Raph.cu.Paul.de ca.z do. Aler. Secũdo intellige istũ tex.vt pcedat q̃n res capte in cãm iudicati nõdum sunt distracte. nec iure pignoris adiudicate creditori. nam per hoc cessaret summaria cognitio huiꝰ tex. z essent ordinarie pcedẽ dũ,vt est tex.in.ſ.fi.post addictũ.j.ea.l.z glo.j.hic in fi.Tũ per istum tex.tz Bar.in ſ.in venditionẽ.in ij.col.s.ea.l.q̃ † si facta fit executio sine parte nõ citata,z sic nõ seruato ordine iuris,z captũ fit pignus certe ante vẽditionẽ illiꝰ pignoris revocabitur officio iudicis adhibita summaria cognitione, vt hoc tex. sed post factã venditionẽ haberet necesse ordinari z vendicare p.d.ſ.fi post additũ Itẽ iste tex.allegat notabiliter Bart.in l.iuste possidet in j.col.ff.de acquir.poss. q̃ si creditor Titij in executione iudicati mittit i possessionẽ rerũ alterius tanq̃ sunt Titij,talis missio ex primo decreto vz z tz,lz ille cuius sunt res admittit ad ꝺdicendũ.z de hac ꝺdictione summarie cognoscetur,vt hac tex.lz post interpositũ fm decretũ,z sic post adiudicationẽ, nõ audiret nisi ordinarie dato libello.d.ſ.si post addictũ.j.ea.l. ✝ Tertio nota q̃ iudex exequẽs dz cãs coram eo emergentes summatim cognoscere z expedire.z sic sine libello z litis cõtestatiõe,vt fuit dictũ post Bar.in l.intra.ſ.eo.Item semiplene pbatiões sufficiẽt cũ nõ agat ꝺ pleno piudicio.l.iij. ſ.cause cognitio.ff.de carbon.edict.z l.j.ſ.si ea. ff. de ventre in pos.mittẽ. Bar.hic.in ij.op.z lati. i ertrauagãti ad reprimẽdũ.in verbo summarie.cũ cõcordantijs traditis per do. Aler. Et sic sufficit pbatio per vnũ testez put tz Spe.in ti.de primo z secundo decreto.in.ſ.restat, in ver.sed qualiter.z in ti.de of. in. ſ. postremo. in ver. vj. vbi multa tractat de ista summaria cognitione. ✝ Quarto not.q̃ suia lata in summario iudicio nõ hz piudicare in iudicio ordinario:si illud idez q̃ fuit deductũ in iudicio summario nunc deducat in plenario.facit.l.pen. cũ glo.ff.de his qui sunt sui vl alien.iur.z in l.si qs a liberis.ſ.si vel parens.ff.de lib.agno. p Bal.in l.j.C.de ordi.cog.z in l.qui Rome.ſ.duo fratres.in.v.opp.ff.de verb.oblig. Et ideo si fuit opposita exceptio nullitatis suie ad impediendũ ei⁹ executionẽ.z si pnũciatũ fuit executionẽ debere fieri illa exceptiõe non obstãte,certe nõ impediret cõdẽnat⁹ facta executione postea in iudicio ordinario principaliter facere declarare istaz suiam esse nullã:z facere retractari illaz executionẽ pri⁹ factã.Et sic ecõtra si fuisset pnũciatũ executionẽ suie non debere fieri propter nullitatẽ oppositã.Certe nõ impediet victor agere ordinarie z petere declarari suiam esse validaz quo facto mittetur executiõi.ita per istũ tex. singulariter tz Bar. in l.j.C.q̃ puo. nõ est necessin pe.co.in ver.nũc vidẽdũ est q̃ de nullitate agitur principaliter,z in vlti.col.in ver.quero vtrũ sicut cõdẽnatus q̃ in specie referunt Pau.de ca.z d. Ale.hic. ✝ Quinto no.ex fi.ter.q̃ lz summaria cause, cognitio z interlocutoria nõ prosint quo ad dandã exceptionẽ rei iudicate:quin denuo possit ordinarie agi,vt diri in precedenti notabili, nec quo ad trãsferẽdũ dñium:pdest tñ quo ad vsucapionẽ Istud dupliciter intelligit.sinchoãdũ eo casu quo fuerit res adiudicata z tradita illi tertio cõtradictori:cũ habeat titulũ suie interlocutorie.l. põni⁹.ſ.si iussu.ff.de acqui.pos.Sc̃o põt intelligi q̃ pdest creditori quo ad vsucapionẽ interrumpendã quia erat inchoata ꝺ debitorẽ ꝺdẽnatũ:si iudex declarauerit rẽ esse debitoris cõdẽnati. ✝ Et sic no,correlarie ex hoc ter.q̃ missus in possessionẽ ex cã iudicati possidet sicut creditor. cõuentionalis:z ideo p talẽ immissionẽ interrũpit naturaliter vsucapio alteri⁹.Istum tex.in fi.Bar.in.l.celsus.in.iij.co.in ꝑ. lz pone q̃ aliqs.ff.de vsucapio.multũ notat z reputat esse singularẽ z nõ esse alibi in iure,z multũ sibi spiritum turbasse, q̃ p missionẽ in possessionẽ cã rei seruande si tradita sit ab eo qui naturaliter z ciuiliter possidet interrũpitur pscriptio dicã.j.in glo.in ꝓbo integris.vbi glo.vtrumq; intellectũ ponit. ✝ Bl.j.in ꝓbo,cõtrouersia fiat diuidit in duas ptes.In pma dupliciter declarat tex.In scõa remouet cõtrarium scõa ibi,z dic hoc fieri ante addictionẽ.In eadẽ gl.ibi,iure dñi habes q̃ iste,ſ.,pcedit q̃n tertiꝰ ꝺdictor facit cõtrouersiã de pprietate rerũ q̃ sunt capte in executionẽ iudicati,vel etiam de sola possessione. ✝ Circa primũ q̃n fit controuersia de pprietate cui incumbat onus prohãdi,an missio in possessionẽ,vt pbet rem esse debitoris an vero contradictoris. Dic vt per Bal.cõcludẽtem ei qui non erit in possessione incumbit onus pbandi:siue sit questio possessionis siue dominũ per glo.in.l.ob maritor. C.ne vxor pro marito.Idem tenet Bartol.in.l.is cui.ſ.bonorum.in fi.ff.vt.in possessionem.z qs late tradi Bart.in.l.quidam.in

ſuo.ff.de condi.inſti. Limita notabiliter ꝛ egregie ſm Bal. in l.etiam in.iij.col.C.de execu.rei iu.ꝙ lʒ ſit verū ꝙ terti⁹ poſſidēs p̄ſumatur dn̄s ad impediendā executionē ſn̄ie, vt hic per Bar.tn̄ hoc eſt verū ſi ille terti⁹ hoc in ſpecie alleget.ſ.ꝙ nō ſolum poſſidet,ſʒ etiā qđ eſt dn̄s,alias ſuccumberet:q2 illud p̄ſumit lex ꝙ dʒ allegari a parte.l.ſi adulterium cū inceſtu.§.idem polliōi ibi vtiqʒ ſi error alleget.ff.de adul.ꝙ not.ad practicam q2 multi inaduertēter in hoc errarēt. Idē tʒ Bal.in l.in rē alienā in ij.col.in ver.quero circa iſtā partē.ff.de pigno.act.ꝛ in l.cum quid.in vlt.co. vbi dixi.ff.ſi cer.pe.Sali.in l.certi iuris. C.loca.Alexā.hic,ꝛ in conſi.xcij.ij.vol. qđ incipit,in cā ꝛ lite vertente corā arbitris.in.iij.col.ꝛ in conſi.cxxxvij.ſc̄di volu. ꝙ ici.

9 in cā ꝛ lite vertente inter lācellotum.in.ij.col. ¶†Circa ſm qn̄ cōtradictor mouet cōtrouerſiā ſolū ratiōe poſſeſſiōis pignorū habes bn̄ notare ꝙ rōne ſoli⁹ poſſeſſiōis quā hʒ terti⁹ contraditor poteſt ipedire executionem ſn̄ie p iſtā gl. Bal.allegat tex.in.l.fi.C. ſi p viʒ vel alio modo. vbi non debet quis priuari ſua poſſeſſione ſine iudicio ſummario , ꝛ ſic niſi citet̄ ꝛ audiat̄ cū iſta gl.tranſeunt cōiter doc.hic.Adde do. Abb.in.c.cū ſup ad fi.extra eo.d.Alex.in.l. ſi marito. in prin.in. iij.co.ff.ſo.ma. Sʒ caue ꝙ iſte tex.in ꝟ.de ꝓprietate.vr̄ ſentire ſec⁹ eē ſi de poſſeſſiōe eſſet ꝯtrouerſia gl.j.hic diuinādo đt ꝙ hic cōſtabat debitorē poſſidere.dic meli⁹ ꝙ iſte tex.in p̄n.ſimplr̄ dixit controuerſia fiat non diſtinguēdo an de ꝓprietate vel de poſſeſſiōe lʒ poſtea ſubijciat qn̄ erat controuerſia de ꝓprietate. Ex iſta gl. dicunt Ang.Imo.ꝛ Ale.colligi practicā qn̄ poſſidēs ſuſpicatur ꝙ ali⁹ petat executionē ſn̄ie in reb⁹ a ſe poſſeſſis , ꝓteſtari dʒ victori.ꝙ in talib⁹ reb⁹ nō ꝓcedat ad executionē,nec aliq̄ nouitatē faciat eo q2 ſunt ſue vel a ſe poſſeſſe. idē tʒ Bal. in.l.ob maritorū.C.ne vxor.ꝓ ma.vbi ſubdit ꝙ ſi executio fiat pendēte dicta proteſtatione erit nulla p.§.ſup hoc.in aut.vt nulli iud. col. ix. Tu dic melius ſm Rap. cu.ꝛ Pau. de ca. ꝙ talis proteſtatio dʒ fieri corā iudice ꝛ non ſoli partiꝙ in talib⁹reb⁹ nulla fiat nouitas ipſo non reqſito ꝛ inaudito:cū p̄tēdebat ha

10 bere potiora iura. ¶†Iuxta iſtā gl.querit Bar.qđ ſi poſſeſſio quam hʒ cōtraditor ꝓcedit vitio debitoris cōdēnati qui dolo deſijt poſſidere.vt creditores ſuos fraudaret: an talis poſſeſſio impedit executionē iudicati tʒ ꝙ ſic niſi prius ꝯ illū tertiū agat̄ reuocatoria,p illū tex.in.§. itē ſi qs in fraudē. inſti. de ac. ꝛ in.l.j.§.neceſſario.vbi ēt Bar.in.fi.idē no.ff.ſi vē.noīe mulie. in poſ.miſ. ea poſ. ¶ Fallit fauore vltīe voluntatis vbi etiā ꝯ emptorē fit miſſio.l.ſi legatorū.ff.vt in poſ.le. ꝛ. l. certa eſt forma.C.eo.ꝛ.cū Bar.tʒ indiſtincte.d.Alex.hic.Adde Bart. i. l. ſi quis miſſum. §.iudex.in pe.q.ff.de dā.infec.ꝛ in repe.l.iij.viij.co.ꝛ duab⁹ ſequētibus.C.de pi.do.Ant.de bu.in.c.q2.A.in vlti.q.de iud.Pe.de anch.in cōſi.cl. mci. in cā vētilata inter dominā Artauilā mihi placet ꝯcordia Bal.in.d.l.ob maritorum quā ēt tʒ Pau.de ca.hic ꝙ qn̄ đbitor alienauit ſeu dolo deſijt poſſidere in fraudē executionis ſn̄ie puta poſt litē motā: tunc ꝓcedit opi.Cy.in.l.vnica.i.ix.q.C.de alie.iu.mu.cau. fac. quam ēt refert Bar.vt recta via poſſit fieri executio ſn̄ie ꝯ illū tertiū poſſeſſorē non aliter reſciſſione ꝯctus.Et đt Pau.de ca.ꝙ iſtū caſum habuit de facto in cauſa dn̄i Simonis Petri de Camino.Aut debitor alienauit vel dolo deſijt poſſidere an̄ litē motā ꝛ tūc opʒ ꝙ via ordinaria,ꝛ ſic actionē i factū agat̄ ad reſciſionē alienatiōis ꝓbata fraude iuxta gl.i.l. fulcinius. §. ſi aduerſus.ff.ex q.cau.in poſ.eatur.ꝛ creditor ius ſuū ſup illa con-

11 ſequet̄.ꝛ ita ꝓcedit opi.Bar.ꝛ cōis.Cōfirmo:q2 qn̄ †alienatio fit in fraudē creditorū,valet ꝛ tʒ:ꝛ tūc ſunt neceſſarie actiōes prouocatorie,prout declarat Bar.in.l.poſt ꝯctū. in iij. col. ff. de do.ita ēt tʒ Bal.in.d.l.certa eſt forma ꝛ iſta cōcordia plus placet q̄ alia.Bal.ꝛ Sal.in.l.ignoti. C. de reuo. his q̄ in frau.

12 cre.hic relata p Bar. ¶†In ſequēti qōne tʒ Bar. ꝙ ius dn̄ij debitoris p̄t trāſferri i creditorē ꝓ executiōe iudicati.ſaluo iure poſſeſſionis tertij. p. l.ſi finita.§. ſi de vectigalibus.ff.de dā. inf.vbi vtile dn̄iū emphyteute pp cōtumatiam trāſfert̄ in actorē remanente firmo alio iure tertij.Adde gl.notabilē.in.l. fundū.ff.de fun.dota. vbi gl. notabiliter ponit ꝙ vir pōt adipiſci dn̄iuʒ ſolā ſine poſſeſſione,vt ibi in gl.ꝛ lʒ Bar.hoc limitet eſſe verū ſi tertius poſſeſſor cōfiteat̄ debitorē eſſe dn̄m alias ſecus p.§.pe.ꝛ fi.j. ea.l.ſequitur Bal.in.l.etiā.in.ij.col.C.de exe.rei iu. Tn̄ Rap.cu.Pau.de ca.ꝛ do.Alex.impugnant iſtā limitationem ꝛ bn̄.q2 tex.in.d.§.pe.ꝛ fi.loquit̄ in noīe debitoris a q̄ creditor vult tex.torquere pecuniā.ſʒ hic creditor a poſſeſſore nihil vult extorquere.iō de eius cōfeſſione vel negatiōe nō eſt curandū.ita tʒ quicqd teneat idē Bald.in.d.l.ob maritorū. C.ne

13 vxor ꝓ mari. ¶ †Gl.in verbo integris.ponit duos itellectus ad tex.Prim⁹ intellect⁹ eſt ꝙ poſt adiectionē ꝛ adiudicationē pignorū factā creditori , res iudicata ꝓderit ipſi creditori ad vſucapionē faciendā ꝯcurrētib⁹ neceſſarijs ad vſucapionē vt poſſeſſione ꝛ bona fide,quia lʒ nō eſſet debitoris tn̄ vſucapiet per.l.pōponius.§.ſi iuſſu.ff.de acqui. poſſ.iſte primus intellect⁹ eſt ver⁹,ꝛ de plano procedit ſm ſcribentes oēs.Sc̄do modo intelligit gloſ.ꝙ loquat̄ de vſucapione interrumpenda que erat inchoata cōtra debitorē p illum tertiū cōtradictorē.Nā ſi talis res fuerit aſſignata creditori ex primo decreto,interrūpetur p̄ſcriptio illius.l.naturaliter, in prin.ff.de vſucapio.Iſte ſecūdus intellectus ſm ſcribētes nullaten⁹ poterit procedere, q2 cū iſte creditor miſſus in poſſeſſionem ex cauſa iudicati non poſſideat,ſʒ habeat ſolū tenutā ꝛ nudā detētationē.l.iij.§.ſi.ff. de acq.poſſ.ꝛ.d.l.ſi duo.§.creditores.j.vti poſſi.ergo non pōt vſucapionē p aliū inchoatā iterrūpere,vt.l.miſſio.ff.pro emp. ꝛ.l.ij.in prin.ff.pro herede.q2 cū ille tertius nō deſinat poſſidere ſaltē ciuiliter:ergo nō interrumpitur p̄ſcriptio,cū ſola ciuilis ſufficiat ad p̄ſcriptionem,ſm gl.Bar.ꝛ alios in.l.iij.§.ꝯ rio. ff.de acq.poſ.Bart.volēs ſuſtinere ſm intellectū impugnauit aſſumptum gl.ꝙ imo quādo datur tenuta in executionem iudicati,trāſferatur poſſeſſio,licet ſecus ſit qn̄ conceditur ex alijs cauſis q̄ iudicati.d.l.iij.§.fin. ꝛ.d .l.ſi duo.§.creditores,ſi ergo immiſſus authoritate rei iudicate poſſidet : ergo alius deſinit poſſidere p.d.l.iij.§.ex pluribus.ergo interrūpitur p̄ſcriptio.d. l.naturaliter. Motus fuit precipue p tex.in.l.poſtq̄.§.imperator.ff.vt lega.no.caue.vbi propter cōtumaciam hr̄dis noncauentis transfert̄ poſſeſſio in aduerſariū.ſed pro certo ille tex. nō facit,q2 fundamētū Bar.eſt ꝓpter executionē iudicati,ſed ibi nō pōt dici facta miſſio ex cauſa iudicati,cū illa ſn̄ia nōdū trāſiuerat in rem iudicatam,ex qua erat appellatū,ꝛ pēdebat appellatio,ꝛ appellatione pēdēte authoritate reſcripti imperatoris preſtatur illa cautio,ꝛ ſi nō preſtetur i odium cōtumacis trāſfert̄ poſſeſſio in fideicōmiſſariū.Et ſm Imo.cum ibi ſit caſus ſpālis nō eſt extēdēdus ad alios caſus.l.ius ſingulare.ꝛ l.ꝙ vero cōtra.ff.de legi.ꝛ ꝙ ibi ſit ſpeciale,tʒ etiā Cy.in.l.cum proponas.in.xiiij.q.C.de bo.authori.iudi.poſſ. Bal.in.c.contingit in.xvj.co.de dolo ꝛ contu.vbi dicit eſſe ſpeciale in executione vltime volūtatis.vn̄ regulariter ꝯ ꝛ ſtādū eſt regule.Idē ꝙ ibi ſit ſpeciale,tʒ etiam Cy.in aut.ei qui iurat.in.viij.q.C.de bo.autho.iudi.poſ.cum Bar.ſimpliciter tenēt Pau.de caſtr.ꝛ do.Pe.de bexu.hic idē late tʒ Aret.per duas col.in.d.l.iij.§. fi.in quinto notabili.ff.de acqui.poſſ. inherēdo tamē ſolū fundamētis Bar.contrariuʒ ꝛ melius tenent Imo.Rap.cu.ꝛ do. Alex.hic,per tex.in.l.iij.C.qui poti.in pig.habeā.in ver.ſeruan

14 di iudicati.Et ſic † qui mittitur in poſſeſſionem ex cā iudicati mittitur cauſa ſeruandi iudicati,vt ibi dicit litera:ergo nō vt poſſideat.d.l.iij.§.fi.ff.de acqui.poſ.idē tʒ Bald.in.l.conſentaneū.in.v.col.C.qn̄o ꝛ qn̄ iudex.vbi dicit ꝙ iſtud dictum Bar.

15 eſt nouū ſed nō eſt veruʒ:q2 ſequeret̄ † ꝙ miſſus in poſſeſſionē cauſa iudicati haberet iterdictū vn̄ vi ꝛ vti poſſidetis.ſi verū eſſet ꝙ poſſideret,ꝛ tn̄ iſtud eſt cōtra tex.i.d.l.ſi duo.§.creditores.ff.vti poſſi.idē Bal.in.l.etiaʒ in prin.C.de execu.rei iu. dicit ꝙ opi.Bar.eſt ſingularis,ſed nō approbatur a practicis aduocatis,propter.d.l.iij.§.fi.ꝛ.d.l.ſi duo.§.creditores. Idem contra Bar.tenet etiam Bal.in.c.cōtingit.in.xvj.col.de dolo ꝛ contum.ꝛ in.l.ſi finita.§.nō autem.in pe.col.ff.de dā.infe.Ultra ſcribētes aduerte,lʒ Bar.ꝛ oēs indifferēter faciāt differētiā inter primā ꝛ ſc̄dam lecturam gl.q2 prima de plano ꝓcedit, ſc̄da nō certe etiā ſc̄da ita de plano ꝓcedit ſicut p̄ma data paritate terminorū.Nā prima lectura nō poteſt procedere quando ſola tenuta eſt cōceſſa ex cauſa iudicati:q2 cuʒ nō poſſideat nō pōt cauſari vſucapio:que ſine poſſeſſione ꝓcedere nō pōt.l. ſine poſſeſſione.ff.de vſuca.ꝛ iſto modo nec ſecunda lectura ꝓcedet.intelligitur ergo prima lectura,prout expreſſe glo.ꝛ oēs ītelligunt qn̄ facta eſt addictio ꝛ ſic adiudicatio ex ſc̄do decreto:tūc q2 tranſfertur poſſeſſio procedit vſucapio.In iſtis terminis etiā procederet ſc̄da lectura glo.quādo facta eſſet addictio ipſi creditori ꝛ ſic adiudicatio ex ſecūdo decreto:q2 cū in eū trāſferet̄ poſſeſſio ēt īduceret̄ interruptio inchoata per aliū

16 ¶ † Extra gl.qrit vtiliter Bar.ꝛ eſt materia q̄ quotidie verſatur in practica:an ꝛ quādo Titius ſe opponēs poſſit impedire executionem ſententie contra alium late,ꝛ diſtinguit poſt Inno.faciendo tres caſus principales,vniuſcuiuſqʒ rationem aſſignat vt hic per eū:cū quo ceteri trāſeunt.ꝛ p eundē in.l.ita tamen.§. quoties.ff.ad Treb.ꝛ in.l.penul.per illum tex.ꝛ ibi Bal.ff.de peti.here.Bal.in c.qm̄ frequēter.§.fi.etiā lite non cōteſt.do.Abb.vbi limitat in conſi.iij.ſecundi vo.qđ incipit,nitar in preſenti cauſa.in.q.ponunt Cano.in.c. cum ſup.de re iudic. preſertim Bal.in.j.iij.ꝛ.iiij.col.d.Ale.in conſi.xvij.primi voluminis quod incipit,requiſitus in cauſa vertēte inter nōnullos creditores.Adde primo ꝓ ampliatione huius doctrine qđ qn̄ terti⁹cōparet ad impediendū executionem ſentētie ratione ſui intereſſe,ꝛ allegat nullitatē ſentētie non poterit tunc ꝯtra cā replica

replicari q̄ sunt late tres sentētie cōformes, contra quarū exe
cutionē nō pōt amplius opponi de nullitate, vt est tex. in cle. j.
de re iudi. q: cū illa cle. sit exorbitans nō debet extendi ad ter
tium se opponentē executioni. fm Joā. de lig. z alios in d. l. cle. j.
z sic etiā si essent tres sniē. tertius cōparens p̄ suo interesse pt
impedire executionem. Adde bene facere tex. in d. c. cū sup. de
re iu. z ibi Bal. in j. col. ad fi. ad hoc no. z dicit ibi esse casuz no
tabilē q̄ tres sniē suspēdunt quoad executionez ꝓpter nouaz
appellatorē, z ita dicit nō obstare d. cle. j. Ad idē facit bonus
tex. in c. sup eo. de offi. dele. vni quando princeps causam inter
aliquos vertētē cōmittit cū clausula appellatione remota nō
impeditur tertiꝰ ꝓ suo interesse appellare: cuius ꝓncipalis
sic z no. Bar. in l. j. §. j. ff. a quib. appel. nō licet. Ad idem facit q̄
tenet do. Ant. de Bu. in c. vt debitus. de appel. vbi dicit se ꝓ
17 nūciasse in ciuitate Perusij q̄ † cū ex forma statuti nō possit
appellari a certo actu, q̄ dz intelligi quoad ipsos litigantes
nō aūt quoad tertiū cōparētes ꝓ suo interesse. Ita dt eē casuz
singularē in d. c. sup eo. ad idē facit q: titulꝰ nihil nouari ap
pellatiōe pendēte nō hz locū respectu tertij vt est gl. notabilis
in l. creditor. in prin. ff. man. Sc̄do adde inquātuz Bart. in se
cundo casu tenet q̄ qñ fit executio sup re, super qua cognitio
pcessit z lata est sniа: tūc nō impedit executio, hz tertio se op
ponēti cauebit de indēnitate p̄ tex. no. in l. is a quo fundus pe
titus cum l. seq. ff. de rei ven. z l. penu. ff. de peti. hered. Adde
Bar. in l. si aliena rē. in fi. ff. sol. ma. Bar. in c. j. §. fi duo. de pa
ce tenen. in d. c. veniēs in iij. col. de test. ¶ Amplia q̄ dispōsi
tio istarū triū legum habet locū etiam in beneficialibus scōm
Jnno. z Jo. An. in c. j. de cōcess. prebē. Jnn. in d. c. cum super. d.
Abb. in d. c. veniēs ij. in iij. co. ¶ Limita ista iura notabiliter
non procedere vbi posset sequi periculū animarū ex adiudica
tione seu traditione tūc differenda est executio sniе donec alꝰ
18 probauerit. † Jdeo si duo petant eandē mulierē in vxorē z al
terius ꝓ̄ pus probet, nō est illi adiudicādi etiā cū cautiōe indē
nitatis alterius hz differēda est sniе donec alter probauerit ita
signanter limitat. d. Abb. post Jnno. in rubr. de spōsa. duoz.
¶ Secūdo limita. d. l. is a quo. z cōcordātes. vt procedat qñ
duo in diuersis iudicijs petunt eandē rem a Titio. si vnꝰ pus
puenīat ad sniam, tenetur prestare cautionē de conseruādo in
dēnitate alteri postea vincēti. Jstud procedit qñ pēdēte iudi
cio eius qui prius ad sententiā peruenit alij cepit agere. Sz
si an lata erat prima sententia, z in rem iudicatam transiuerat
anteq̄ scōs agere: tunc sniа primo lata mādata est executioni
nulla prestita cautione. Sc̄do ita signāter limitāt. d. Anto. de
bu. Jo. de Jmo. in d. c. cū super. per gl. ij. ibi. z Jmo. in l. a sniа
in prin. in v. col. ff. de appel. z latius. d. Alex. in d. l. si alienam in
19 pe. z vlt. col. ff. sol. ma. † Tertio inquātuz Bar. in tertio mē
bro tenet q̄ quādo fit executio sniе non in re petita, sed in alia
glibet ostendēs summatim de iure suo in illa re nō petita im
pedit executionē sniе ex quo de iure illꝰ rei nūq̄ fuit cognitū
vt hic. Adde q̄ quando tertius contradicit ratione ꝓpriete
tis non impeditur executio nude possessionis. d. c. cum sup. de
re iudica. z ibi Bal. in j. col. ad fi. ad hoc no. z reputat nota.
dignum. z idem Bal. in c. quoniam frequenter. §. fi. in iij. col.
vbi non contest.

1 ☞ Creditor non cogitur vendere pignus ad instātiā debito
ris sed bene ostendere vt illud possit debitor vendere alteri z
de pretio satisfacere creditori prestita ei cautione.

2 Generator habēs libz̄ scholaris pignoratū tenet ad eiꝰ instā
tiam alteri ostendere vt possit vendi prestita ei cautione.

3 Quādo res alteri pignorata fuit capta in executione iudicati
si plus valet q̄ sit creditum primum potest vendi vt primo satis
fiat primo creditori z residuum cōuertatur in causa iudicati.

Sed z illud Dimittēdū est pignus qđ est in con
trouersia z dz capi aliud q̄ sit sine cō
trouersia. Jtē questio pignoris nō retardat executionē, hz pi
gnus vēdit. z pretori creditori satisfit: residuū vero in cām iudi
1 cati cōuertit. h. d. ¶ † No. q̄ creditor nō cogit vēdere pignus
ad instātiā debitoris, sed bene ostēdere, vt illud possit debitor
vēdere alteri, z de ꝓtio satisfacere creditori ꝓstita ei cautiōe vt
l. cuis. ff. de pig. act. z aut. hoc ita z in corpore vnde sumit. C.
2 de pig. Aū facit fm Bart. z alios † q̄ fenerator habens libz̄
scholaris pignoratū, tenet ad instātiā scholaris alteri ostēde
re vt possit vēdi prestita ei cautione. Jdē tz Bal. i l. ciuile. C.
3 de bo. auth. iud. pos. z i l. ordo. in vl. co. C. de execu. rei iu. ¶ † Se
cundo no. q̄ qñ res alteri pignorata fuit capta i executionē iu
dicati, si plus vz q̄ sit creditū pmū pōt vēdi vt primo satisfiat
primo creditori z residuū cōuertat in cāz iudicati: alias citra
sniam primus creditor ad instantiā secūdi pignus vēdere nō
1 cogit. l. eos. C. qui pot. in pigno. habe. z nulla. C. de sol.

☞ Si post scōm decretū iterpositū questio moueatur cessat
summaria cognitio iudicis exequentis.

2 Sicut ordinarius qui cognouit de causa principali post latā
sententiam nō pōt se amplius intromittere ita iudex exequēs
qui plene fecit executionem satisfaciendo creditori.

3 Executor z victor non tenentur de euictione.

4 Executor testamenti videns rem hereditariam non tenetur
de euictione.

5 Res perit periculo cuius est.

6 Appellatio periculi simpliciter ꝓlati quid veniat.

7 Casus fortuitus est qñ aliquid euenit sine culpa quod preuide
ri non poterat.

Si post additum. Post additum pignus
victori aut vēditū alte
ri cessat summaria cognitio iudicis exequentis, h. d. Diuidit
in quātuor partes. Jn prima ponit thema z questio. Jn scōa
ponit responsio. Jn tertia cōfirmatio responsionis. Jn quarta
extentio. secūda ibi. z cum semel. tertia ibi certe postq̄ induct
1 est. quarta z vl. est ibi, idēq̄z z si ipsi. ¶ † No. primo q̄ si post se
cūdum decretum interpositū questio moueat cessat summaria
cognitio iudicis exequentis, de qua loquebak. §. si sup reos. ff.
ea. l. Qui limitat vt ꝓcedat qñ fit cōtrouersia anteq̄ pignora
vendant vel adiudicētur, hz post venditionē vel adiudicationē
nō pōt amplꝰ executor tanq̄ executor se impedire, cū sit fun
ctꝰ officio executoris, sed eūdum est ad iudicē ordinarium qui
ordinarie ꝓcedet, vel ad exequētem ēt si erat iudex ordinariꝰ.
2 ¶ † Scōo no. diligēter ex isto tex. q̄ sicut iudex ordinariꝰ q̄ co
gnouit de cā principali post sniam latā nō pōt amplius de illa
cā cognoscere quia functꝰ est officio suo. l. iudex. §. e. z ita iudex
exequēs qui plene facit executionē satisfaciēdo creditori de p̄
tio vel p additionē factā victoris non pōt amplꝰ se impedire
de executione nec de eius emergentibus. ita est text. notabilis
hic quē no. p ampliatiōe. d. l. iudex. ¶ Glo. j. in ver. si post addi
ctū remouet tres oppositiones. Una est de. §. fi super rebꝰ. §. ea
dē. l. Alia. de. §. sed si emptor. j. ea. l. vbi ꝓtiū non erat solutum. z
assignat duplicē rōnem diuersitatis. Alia z tertia op. est de. l. si
qs aliā. ff. de sol. Jsta glo. diuidit in quatuor ptes principales.
scōa ibi. si aūt de ꝓtio. tertia ibi, sed quare magis. quarta z vltima
est ibi. nā demū extinguit. Et in illa quarta dic q̄ vera lite
ra tex. est interrogatiue nōne cessabunt. z sic prima solutio glo.
nihil valet z. d. l si quis aliā loquitur quoad effectū primitiue
actiōis an tollat vel nō: hz hic loquitur respectu iudicis exequē
tis cuius officium cessat facta plena executione, vt dixi in tex.
¶ Glo. in v̄bo periculū Jsta gl. est facta q: periculū euictiōis
debet spectare ad vēditorē seu debitorē cōdēnatū vt in iurib
allegatis i glo. z nō ad emptorē vt dt litera glo. duplicit̄ rūdet.
Primo q̄ iste tex. nō loquit de periculo euictionis sed de peri
culo solutionis pretij istā reprobāt Jac. de Are. z Bart. p duo.
Primo q̄ iste tex. logtur qñ preciū erat solutū, qđ ptz ex text.
ibi, z cū semel emptio perfecta sit ergo pretiū erat solutū. alias
emptio nō fuisset perfecta Sz aduerte q̄ etiam post solutū pre
tium si imminet euictio potest cogi venditor ad dādū fideiuſ
sorem de euictione. ita singulariter tenet Jo. an. in addi. Spec.
in ti. de emp. z vend. §. sciendū. idē tenet Guido de suza. z Al
be. de rosa. in l. pe. §. fi. ff. de pericu. z cō. rei vend. qđ si est veruz,
est no. dignū sed de eo dubitauit Pau. de ca. in l. j. §. stipulatio
num. ff. de ꝓcto. stip. z ibi Jo. de imo. expresse reprehēdit illam
decisionē Jo. an. z cōtrariū videtur tenere glo. notabilis in l. si
post perfectā in glo. j. C. de euic. z in cōtrariū etiam facit quod
vult glo. approbata in. d. l. j. §. stipulationū. in verbo satisdet. z
ibi Bar. in fi. Secunda solutio glo. est etiam si ꝓtiū nō fuisset
adhuc solutū tamē cū euictio immineret in limine cōtractus
non tenetur emptor ꝓtium exbursare. l. post perfectum. C. de
euictio. z. l. pe. §. fi. ff. de peri. z com. rei ven. Nisi ei offerat sa
tisdatio de euictiōe. vt dicunt iura allegata. z Ange. Jmo. z
d. Pe. de bern. hic. Sed aduerte diligenter q̄ quando euictio
imminet z est euidens: tūc ēt dato fideiussore non tenebitur em
ptor soluere pretiū ita singulariter limitat Jo. fabri. nec alibi
legi in. §. nouissime. insti. de suspec. tu. per glo. ibi quā ita saluat
3 qđ tenet mēti. ¶ † Secūda solutio gl. nostre est, q̄ executor z vi
ctor nō tenet de euictiōe: hz periculū spectat ad emptorē q: euin
citur ab ipso reo sed q: ipse habet regressum cōtra debitorē cō
demnatū cui ꝓfuit solutio. z qui fuit liberatus p solutionem
pignorū, ideo effect periculi euictiōis est debitoris z cōdēna
ti. d. l. si ob causam. C. de euic. z. l. si plis. §. j. ff. eo. Jstam scōam
solutionē glo. Bar. z cōmuniter alij sequuntur. z eā reputant
valde notandā. Ange. z. d. Alex. q̄ nec iudex nec executor q vē
dunt pignora p executiōe iudicati tenent de euictione. Adde
vltra eos, q̄ de hoc est regula iuris qđ vēdēs ex officio sibi im
iūcto non tenet de euictione, vt est tex. in. l. si pignora. ff. de euic.
z in. l. qui erat. in prin. ff. fami. erc. Bar. in. l. alios. in fi. ff. de ali. z

4 cib.leg.vbi p hoc notabiliter decidit † q executor testamenti vẽdẽs rẽ hereditariã. Et qꝫ fortuus est ꝓmittẽs de euictione fm cõsuetudinẽ ciuitatis nõ teneꝫ ipse de euictione, ſz hꝰ simi liter vẽdens rẽ vt tutor vel curator vel vt ꝓcurator. z sic rõne off. cij nõ tenetur de euictione. l.j z ibi Bar, Bal. z Sa. C. credi. euictio. nõ debe. z circa hoc vide oĩo Bart. in. l. ꝓcurato. q p euictione. ff. de ꝓc. Et limita vbi p eũ. rõ ꝓdictorũ põt esse qr officiũ suum nemini dz esse dãnosum. l. ſz si quis ex signatoribus. ff. quẽad. testa. ape. z. c. cum non deceat. in ꝓin. de elec. in vj. Iste scds intellectꝰ glo. q tex. loquaꝫ de periculo euictiõis nõ cõgruit rõni tex. z in effectu nõ. esset periculũ emptoris ſz debitoris condẽnati. Itẽ modicũ periculũ eẽt emptoris si nõ hꝫ actionẽ de euictione ꝑ iudicẽ vel, executorẽ cũ habeat ꝑ debitorẽ. p quo soluit ꝓtiũ. z factũ iudicis vẽdentis censeꝫ factũ partis. l. si ob cãm. C. de eui. Tertium intellectũ tradit. do. Pe. de bern. hic, q iste tex. non senserit de periculo euictionis respectu iudicis exequẽtis, ſz itellerit de periculo litigũ z expẽsarũ. z etiã de periculo euictionis nõ ꝑ iudicẽ. ita putat vel le istũ tex. quẽ doc. nõ recte intellexerũt fm eũ. Iste intellectus do. Pe. non plz ad istũ tex. ꝓpter verbũ periculũ. qr differẽtia est inter periculũ de quo loquit tex. z expẽsas litigũ. qr periculũ respicit rẽ que perdit. expẽsa aũt respicit sumptũ. q lite fit. tex. est qui ista duo ponit vt diuersa. l. j. C. de euic. z ibi glo. declarãdo ponit ꝓdictã oĩam. Scdo si iste tex. loqueret de periculo expensarum litis. istud esset modicum periculũ emptori, cũ emptor tales expẽsas litis possit repetere a vẽditore qui teneꝫ defendere, vt late tꝫ Bart. in. l. vẽditore. s. ff. de ver. obli. z in. d. l. j. reꝓbata glo. ibi. C. de eui. Alio modo z clarius intelligitur iste tex. fm Pau. de ca. quẽ simplr sequit. d. Alex. quod iste tex. intelligit de periculo interitus rei empte qꝫ ptinet ad emptorẽ post venditionem pfectã, vt. l. j. C. de peri. z cõ. rei vẽ. z l. necessario. ff. e. Tu pondera bñ facere rõnem huius tex. ibi z cũ emptio semel perfecta sit, eius q cõparuit periculũ versaꝫ, nã res perit periculo illius cuius est. l. pignus. C. de pig. actio.

5 † Iste quartus intellectus ſz ceteris planior videat. tñ non pcedit sine scrupulo ꝓpter tria. Primo. qr tex. simpliciter dr periculũ versaꝫ, z intelligere periculũ. s. interitus, est stringere tex. Scdo z fortius, si iste tex. intelligeretur de periculo interitus z sic mortis. ergo nõ haberet locũ nisi in rebꝰ aiatis i qbꝰ cadit mors z interisꝰ. ergo nõ ꝓcederet in rebꝰ immobilibus z in iuribꝰ, nec in rebus mobilibꝰ carẽtibus aĩa vegetabili vt argẽtũ, vestes, libri, z similia ꝑ. ſ. in vẽditione. cum sequẽtibus.

6 s. ca. l. Tertio, qr appellatione periculi simplr plati vt in hoc tex. non vr venire mors, nec aliqs casus fortuitus vt est text. no. in. l. j. ſ. sepe. ff. depo. z in. l. que fortuitis. C. de pig. act. glo. i. l. sed z si qs. ſ. ꝙsitum. in gl. magna post mediũ. ff. si qs cau. z glo. in. l. litis. ſ. j. ff. de neg. ge. z in. lege. opus. ff. loca. nisi intelligendo z declarando ꝓout declarant Bar. z alĩ scribẽtes in. d. l. ſz z si qs. ſ. quesitum. ff. si quis cau. z sequunt Cano. in. c. j. de cõmoda. Ego quinto modo intelligo tex. simpliciter, put iacet periculum versatur. z illa idefinita equipollet vniuersali. l. si plures ff. de leg. iij. late. Bar. in. l. si pluribus. ff. de leg. ij. gl. in. c. vt circa de elec. in. vj. acſi tex. diceret sic oẽ periculũ. Et ſz periculum se habeat in plus q causis fortuitis: qr continet eẽt illud q cadit in spẽ casus fortuiti, vt declarat Pau. de cas. in. l. ſz z si quis. ſ. 7 quesitũ vbi diri. ff. si qs cau. † qr casus fortuitus est qñ aliquid euenit sine culpa q ꝑuideri nõ poterat. l. ij. ſ. si eo tpe. ff. de admi. re. ad ciuita. perti. z l. que fortuitis. C. de pign. actio. Tñ fm Bar. z alios. in. d. ſ. ꝙsitum. z Cano. in. c. j. de cõmoda. q suscipit in se periculũ simpliciter tenẽ etiam de casu fortuito. Facit l. si qs nec cãm. in verbo periculo. cum glo. fm vnã opi. ff. si cert. pe. Tñ tex. iste bene dr q qñ emptio est pfecta periculũ indefinite est emptoris. z sic omne periculũ etiam qꝫ potuerit ꝓuideri. z sic non solũ interitus rei. vt dicunt Pau. de cast. z do. Alex, ſz etiã incendij, ruine, naufragij, casinatis, inundationis aquarũ. latrocinij, incursus hostiũ. rapine. z similiũ. post vẽditionẽ pfectam oẽ cõmodum z incõmodus q rei vẽdite contingit ad emptorem ptinet: vt dr tex. in. l. j. C. de pericu. z cõ. rei vẽ. Et hoc modo tex. sine vlla restrictione plane procedit in omni piculo z in omni re mobili vel immobili animata vel in animata, z sic generaliter.

8 ☞ Qñ ex forma statuti vel rescripti conceditur alicui potestas pprigẽdi manum contra alium intelligitur de manu ad iutrice ad condemnandum z exequendum.

9 Qñ iudex venit ꝓ executione sue, tunc victor nõ competit actio contra emptorem ad ꝓtiũ qr ipse non vendidit.

10 Qualiter intelligatur illud qꝺ dicitur qꝺ factum iudicis reputatur factum partis.

11 Habẽs mandatum ad vendẽdam rem aliquam non potest habere fidem de ꝓtio.

12 Vendens eandem rem duobus tenetur pena falsi.

13 An procurator habens potestatẽ vẽdendi rem alienaz posse transferre dñium nõ ꝓsente pecunia sed habita fide de ꝓtio.

14 Procurator generalis non potest habere fidez de pretio, sed specialis sic.

15 An executores vltimarum voluntatum habentes potestatem alienandi res defuncti possint transferre domĩnium non ꝓsente pecunia.

16 Procurator fisci habet mandatum generale cum libera.

17 An sit differentia inter mandatum generale cum libera a lege z mandatum generale cum libera ab hominc.

18 Executio legatorum dz fieri per executores in pijs causis intra mensem: in alijs vero intra annum.

19 An procurator vel executor testamẽti q nõ possunt vẽdere nisi ꝓsente pecunia si in instrumẽto cõfiteaũt se recepisse pretium sufficit pinde ac si ꝓsente pecunia facta fuisset vẽditio.

20 Aliud est confiteri se recepisse aliud recipere.

21 Si procurator fisci confitetur se, recepisse pretium ex re vẽdita talis confessio probat numerationem etiam contra fiscum.

Sed si emptor. Si p iudicem exequẽte res vẽdita fit, z ꝓtiũ nõ sit solutum, cessat offm executoris circa alias res emptoris, vñ dz rẽ venditam auocare z ꝑsente pecunia alij vẽdere. h. d. vel sic, z plenius cõplectendo totũ tex. ex mẽte Pau. de ca. Si emptor nõ soluat pretiuz: auferẽ sibi res vẽdita, ac si vẽditio facta nõ fuisset, alteri vendiẽ ꝑsente pecunia, z pretiũ in cãm iudicati conuertit: nec cõpelli dz primus emptor ad solutionẽ pretij p captionẽ bonorũ suorũ z vẽditionẽ: quia esset ꝓcessus in infinitũ cũ idẽ posset contingere in hac scda venditione qꝺ in prima. Itẽ consuluit executori ne vendat nisi ꝑsente pecunia, z sic non faciãt terminũ soluendi: als vẽditio haberet ꝑ non facta, cum possit retractari nõ soluto pretio. h. d. vsqz ad. ſ. sic quoqz. Et qr iste. ſ. est in tex. aliqualiter implicitus z intricatꝰ, z ad eius declarationẽ glosse oẽs laborãt: tu vt clare habeas diuide eã in quq partes principales. ¶ In prima formaꝫ qõnẽ fit emptor non soluit pretiũ pignorũ sibi vẽditorũ, an idẽ executores suĩe poterũt ipsum cõpellere ad solutionẽ ꝓtij p capturaz bonorũ suorũ z illorũ venditionẽ, z rñdet q non ibi, z nõ puto. ¶ In scda assignat rõnẽ quare iste, mod? nõ sit bonus: qr res nimis lõge abirẽt, z sic esset ꝓcedere in infinitũ: siue dicamus q iudices cõdẽnabũt emptorẽ, z erit nimis longũ ꝓter longitudinẽ iudicij z instãtie, siue dicamus q iudices statim habebũt eum ꝓ cõdẽnato, z sic executio fiet de facto z istud eẽt iniquuz ꝑsertim si ipse negaret se emisse aut contenderet se soluisse. Itẽ illud idẽ posset cõtingere in bonis suis alteri vẽditis, z emptor scdo nõ soluẽte ꝓtiũ: qr fiẽt caperenẽ bona alius scdi z viderent alteri, z illo non soluẽte bona sua etiã venderenẽ alteri z sic res nimis in longũ abirẽt z sic in infinitum. ¶ In tertia assignat aliã rõnẽ, qr cũ certũ sit q res nimis longi abirẽt, melius est q dicti iudices se nõ impediãt. Nã cũ victor nullã habeat actionẽ ꝑ emptorẽ ad ꝓtium: qr ipse nõ vẽdidit ſz executor suĩe: ergo nulla fit iniuria victori si neget executio in ꝓtio ꝑ emptorẽ. ¶ In quarta consuluit qd sit faciendũ re integra q executor nõ vẽdat nisi ꝑsente pecunia z nõ cũ termino ad soluẽdũ. ¶ In quta z vltima declarat qs modus fit tenendus in casu nostro, vbi executor vẽdidit nõ ꝑsente pecunia, z sic ꝓtiũ nõ est solutũ victori. Nã executor suie dz se intromittere nõ in faciẽdo executionẽ in ꝓtio, ſz in capiẽdo rem vẽditã: er quo nondũ est vinculo pignoris liberata. Et prima vẽditio hꝫ ꝑ non facta, z illã rẽ vendat alteri ꝑiti pecunia. Ie cũda ibi, certũ longe res abibit. tertia ibi, imeliꝰ igit erit. quarta ibi, opz eñ res captas. quta z vltia est ibi, certe si se interponat. z hoc mõ ſra plane ꝓcedit ꝓut iacet, ſz gl. ſ. träſponter verba tex. ¶ In tex. ibi, qd eñ si negat se emisse aut se soluisse cõtẽdat. Aduerte qũo põt negare se emisse ex quo iuder sibi vẽdidit, vel qũo põt dicere se ꝓtiũ soluisse cũ hoc sit notũ iudici q vendidit eũ non soluisse, cũ hoc esset de petentibus a facto suo in quo nõ ꝑsumitur ignorãtia nec error. l. cum falsum. ff. de acq. her. Bar. ingenue fatẽ hoc esse verũ, z ꝓptera ſz iudex possit facere executionẽ. sicut qñ est sibi notum p sniam, z hoc dr velle istũ text. Confirma. qr cuz ista negatio emptionis vel assertio solutionis ꝓtiũ ad iudicem sit euidẽter calumniosa non dz attẽdi, nec impedire executionẽ, vt p gl. in l. post rẽ. ff. de trã. Sz caue qr istud eẽt redarguere iurisconsultũ in isto verũ, qd eñ, q est absurdũ, z peccare in spũ sanctũ. Dic melꝰ ſz Bal. Imo. Rap. cu. z do. Alex. tex. posse ꝓcedere. z emptor põt negare se emisse vel dicere se soluisse pretiũ qñ vẽditio fuisset facta p nũciũ vel p apparitionẽ iudicis, vel p ipsum victorẽ, vel ẽt qñ esset facta p iudicẽ. ſz non ꝓstat ex actis, nã tũc non põt dici notoriũ iudici q ille emerit, vt. c. qñ ꝑ falsam. de ꝓba. c. fi

emptio confessatur:non tñ est notũ iudici an soluerit pretium illi tertio q̃ vendidit necne.iurta gl.no.in l.ij .ff.de feriis.z glo. in §.qñ aũt.ũ.q.vj. ¶ Ho.).ex ter.ibi,verumbaduersus emptorem potrigere man⁹ debeãt.iũcta gl.in verb.videdũ. hic esse ter.aptiorẽ quã alibi i iure ciuili.fz Ang.† q̃ qñ ex forma statuti vel alicuius rescripti cõcedit alicui potestas porrigendi manum ꝛ alium intelligitur de manu adiutrice ad condẽnandum.z exequẽdũ z sequunt Imo.Rap.cu.z do.Uler.hic.Facit fm do.Uler.q̃ dictio manus,dz intelligi fz qualitatẽ psone iudicis ad quã referť.l.plenũ.§.equitij.ff. de vsu.z habi.z l. z si vno.in p̃in.ff.loc.Itẽ dictio manus potest referri ad oẽm actum cõgruẽtem actui q̃ geritur.l.fi.z ibi Bar.ad hoc.no.C. de peri.nomi.li.xj. Itẽ dictio manus qñq̃ capitur pro potestate,seu adiutoria.c.transmissam. z ibi do.Abb.ad hoc not.de elec.facit ter.in c.i.ad fi.in verbo extra manũ suã ponẽdum.de imm.eccl.in vj.De multiplici significatione huius dictionis manus,diri plene z ordinarie in l.manumissiones. ff.de iusti.z iur.ad ibi dicta me remitto.Secũdo.diligẽter no.ex ter.ibi, cũ nec habebat actionẽ.† Hic eẽ ter.notabilẽ q̃ qñ iudex vendit p executione snie:tũc victor nõ cõpetit actio ꝛ emptorẽ ad ptium:qz ipse nõ vẽdidit,lz venditio sit facta ad eius vtilitatez vt sibi satisfiat.itẽ lz factũ iudicis vendentis reputetur factus partis.l.si ob cãz.C.de evic.Hec ẽt cõpetit actio ad pretiũ ipsi iudici vel executori:qz ipsi nõ possunt vẽdere nisi p̃sente pecunia non aũt habita fide de p̃tio,q̃ est menti tenendũ fm Ang. Et sic habes q̃ ibi vendit res de mãdato iudicis p executiõe snie nõ cõpetit actio aliqua ad p̃tium ꝛ emptorem,q̃ est valde notãdũ fm Imo.Et illud q̃ dz q̃ factum † iudicium reputatur factũ partis,est verũ qñ iudex rite pcedit fm Bal.in d. l.si ob cãm.q̃ non facit hic qñ vẽdit nõ p̃sente pecunia. Sed so factum iudicis reputatur,factũ partis,qñ illud clauditur sub administratione iurisdictionis alias sec⁹ Ang.de Aret.in. §. ex non scripto.in viij.col.inst. de iure natu. gen. z ciui. Tertio † no.in versi.opz eiñ q̃ habens mandatuz ad vẽdenduz rem aliquam non põt habere fidẽ de p̃tio z ita limitat. l.q̃ vẽdidi. ff.de ẽhen. emp. Tñ iste ter.loquit qñ venditio fit ob certam cãm vt satisfiat victori in executione snie:nõ dz fieri p̃sente pecunia de quo dicet.j.proxime fm Bar. ¶ † Quarto no.ex ꝓsi. fm Imo.Rap.cu.z do.Uler.q̃ lz vẽdens eandem rem duobus teneak pena falsi.l.qui duobus.ff.ad l.cor. de falsis tamen istud non hz locũ in casu nostro qñ p̃ executione snie fuit facta prima vẽditio nõ p̃sente pecunia:tũc licitũ est vẽdere sed oportet ꝓtiũ. Rõ qz prima vẽditio p̃ infecta hr̃ p̃tio nõ soluto:qz inde vel executor nõ potuerũt vẽdere nõ p̃sente pecunia,z sic habita fide de pretio,Bñ facit q̃ d.l.q duob⁹.non hz locũ qñ primus emptor cessat in solutiõe p̃tij. ita no. Ddof. in l.vẽditor ex hereditate.p illum ter.ff.de her.vel act.ven.quem referunt z sequunur Bart.z Bal.in l.quoties. C.de rei vendi. Bal.in c.si facta.si de feu.fue.contro.inter do.z agna.z latius. d.Uler.hic.Itez pondera q̃ in isto ter.etiã interueniret traditio z tamẽ nõ obstante vẽditione z traditione primo emptori facta põt alteri vẽdi: eo qz prima vẽditio nõ erat rite facta put debuerat,z sic p̃sente pecunia. Et sic nec traditio habuit qerari translationem dñi,vt etiam hic dr̃ gl.fi.qz dñium non transferatur nisi qñ p̃tium fuit solutum.§.vẽdite.inst.de re.di. ¶ † Extra gl.q̃rit Bar.an procurator vel alius habẽs potestatẽ vẽdendi rẽ alienã possit trãsferre dñium non p̃sente pecunia:fz habita fide de p̃tio,z notabiľr distinguit vt hic p eum cum quo alij transeunt,z sequitur etiam Bald.in l.in ciuile. in ij.q.C.de rei vẽd.cum etiam formaliter refert z simplr sequit d.Abb.in c.cum olim Abbas. in iij.co. de offi.dele. ¶ Adde inquãtum Bar.refert opi.Bui.de cu.in l.quicũqz. §.si ei quez ff.de instit.† qui tz q̃ procurator gñalis põt habere fidẽ de p̃tio, secus in spãli. Istud idẽ tz ipsemet Bart. in l.j. in vlt.co. ff. de offi.procõ.cessa. vbi plus dr̃ quotidie seruari practicam illud qd tz Bui.de cu.sz verius est illud qd ipse Bar.hic tz. ¶ Secundo adde inquantũ Bar.tz q̃ procurator fisci minoris vel ecclesie nõ possunt vẽdere nisi p̃sente pecunia:qz non possunt vẽdere nisi er cã eris alteni vt satisfiat creditoribus:quam cautam non implẽt habẽdo fidem de p̃tio,vt est ter. Adde Bar. in l.si procurator. §.j. p illum ter.z ibi gl.ff. de iur.fisci. Bal. z Sal.in d.l.in ciuile. Bald.in l.z si instrumenta. C.de fide instru.z iur.haste.fis.lib.x.d.Abb.in c.ij.ad fin. de p̃ca.z de procuratore fisci.adde gl.in l.j.z ibi Bart. circa fi.C.de fide instru.z iur.haste.fis.libr.x.z quod not.Ange.in l.ij.de iur.om. iud. Intellige verum quãtum ad hoc vt induceatur translatio dominii,alioquin cur p̃dicta:tũ p hoc q̃ in cõtractu fiscali sit habita fides de p̃tio ꝛ cras non redditur nullus,imo vz quãtum ad producẽdum actionem z obligationem personalem. gloss. est not.iuncto ter. in l.cum vendente,z ibi Bald. Sal. ad hoc no.C.vni cau.fis.Bal.in d.l.in ciuili,z do.Uler.hic q̃ius idem Sal.in d.l.in ciuile.ad fi.videatur in hoc vltimo aliter loqui.

8 ¶ † Sco querit Bar.an executores vltimarum,volũtatum habẽtes p̃tem alienãdi res defuncti,possint trãsferre dñium non p̃sente pecunia,cõcludit q̃ nõ:siue vendant vt p̃tium conuertãt in pia cãm,siue vt satisfaciãt relictis ad pias causas.p l.si procurator.§.j.ff.de iure fis.Et dictũ fuit in precedẽti qõne siue velint vẽdere.p satisfaciendo alijs legatis nõ p̃s:qz talis causa non impletur habẽdo fidem de p̃tio:ergo dñiũ nõ trãsferť.vt hoc.§.z cum Bar.transeũt cõiter oẽs hic.z Bal.in l.in ciuile.C.de rei vendi.z in l.fi.§.sinaũt legata.C.de bonis q̃ lib Aduerte qd̃ idem Bar.in l.alio.in vl.co.ff.de ali.z cib.lega.intelligit hoc esse verum.qñ tales executores nõ haberẽt liberam potestatẽ,sed,si haberẽt a testatore generalem potestatem cum libera:tunc possent habere fidẽ de p̃tio:dũmodo bona fide faciant per ter.in l.qui rome.§.Callimachus.in vl.rũso.ff.de ver.ob.vbi lz alias procurator simpliciter cõstitutus ad debitum recipiẽdum:non possit terminum prorogare:tñ si habeat 9 plenum arbitriũ põt:dũmodo bona fide faciat.† Istud fundamentum Bar.subtiliter repehẽdit.d.Uler.hic.qi procurator fisci hz mandatum gñale cum libera.l.pses cum glo.C.de trãs. Simiľr tutor z curator,vt est glo.in l.mãdato gñali.ff.de procura.no.Bar.in l.inter bonorum.ff.de admi.tut.Et tñ non p̃t habere fidẽ de p̃tio.l.si procurator.§.fi.ff.de iure fi.firmãt Bar.z oẽs.ś.in precedenti.q.ergo male dixit Bart.in d.l.aliam.qd si executor testamẽti haberet mandatũ gñale cum libera posset habere fidẽ de p̃tio. Tu aũt fundamẽtaliter defende Bart.qz supradicti.s.procurator fisci,tutor,z curator bñ habẽt mãdatũ gñale cũ libera,vt iurib⁹ allegatis,lz illud habeat a lege jõ p hoc non possint prejudicare dño,vt est ter.in l.j.in princ.in ver.deniqz.z ibi Bal.ad hoc no.ff.de offi.procu.cessa.Sz Bar. in d.l.alia.loquit in procuratore gñali,q hz mandatum cum libera a testatore:z sic a dño qui bñ põt prejudicare dño.l.procurator cui gñaliter libera.ff.de procu.que loquit in istis terminis:qz tũc imputandũ est dño q̃ ita latas habenas procuratori suo dederit,l.mandato.ff.de mino. † Et istam differentiam 10 inter mandatum gñale cum libera a lege:z mandatum gñale cum libera ab hoie:no.etiam Bal.in c.contingit.in vlt.col.de transa.¶ Potes concordare Bar.vt p Imo.hic,quem etiam sequitur Uler.premittẽdo vnũ,q̃ post quadrimestre tps indultum iudicatis.statim dz fieri executio snie.l.fi. cum glo. C. de 11 execu.rei iudi.† Executio aũt legatorum p executores dz fieri in non p̃js causis,intra annum,in p̃js causis intra sex mẽses, vt no.in aut.hoc amplius.C.de fideicõmiss.habeť in c.nos.quidem.z in c.si heredes.z in c.Joãnes.de test. Ideo si executores vendant habendo fidẽ de p̃tio,vltra tps ei datũ ad exequendum,id non poterunt:ita procedat q̃ tz Bar.hic.Sinaũt velent habere fidẽ de p̃tio intra tps limitatum ad executionem: z tunc procedat qd̃ tz Bar.in d.l.alia.z sic non obstat iste ter. qz hic statim debeat fieri executio snie,p iudicem post quatuor 12 mẽses iam elapsos. ¶ † Tertio z vltimo querit Bar.an procurator vel executor testamenti qui nõ possunt vẽdere nisi p̃sente pecunia,si instrumento confiteantur se pretium recepisse sufficiat perinde acsi p̃sente pecunia facta fuisset vẽditio:tz qd̃ 13 non † quia aliud est cõfiteri aliud recipere fm gl.in l.si ex cautione.C.de non nu.pecu.Itẽ aliud est confessio a liud numeratio.l.j.z.l.fi.C.de dote cau.nõ num.Itẽ qz talis confessio de recepto non probat.l.fi.ff.si quid in frau.patro.z l.si debitorem. ff.de noua.Et cum Bar.tenẽt do. Uler.z do. Pe.de beru.hic: cum multis cõcordãtijs per.d.Uler.alle.ꝛ Bar.tenent Ange. Imo.Rapha.cu.hic,z latius Imo.in d.l.si debitorem.ff.de noua.penali qua fundamẽta q̃ refert.d.Ale.hic,z eis respõdet. Ego istum passum plene examinaui referendo in specie oẽs in l.ij,§.fi.ff.si cer.pe.ad ibi semel dicta me remitto.Et ibidem etiã posui aliquas notabiles limitationes,vltra ea que ibi dixi.z vltra scribẽtes.Adde q̃ ꝓtium eius qd̃ hic vr̃ tenere ipsemet Bar.in l.si procurator.§.j.in fi.ff.de iur.fisci.Ubi querit, quid si procurator cõfitetur p̃tium sibi solutum,an talis confessio sufficiat,z tz q̃ sic p ter.in l.ij,§.fi.C.de quadriẽ.p̃scrip. 14 † vbi si procurator fisci cõfiteť se recepisse p̃tium ex re vẽdita, talis cõfessio probat numerationẽ,etiã ꝛ fiscum.facit.l.fi.C.de apochis,li.x. Stringe fortius ista duo iura:qz si cõfessio procuratoris fisci p̃iudicat fisco,lz nõ probetur ꝑ numeratiõe vt ibi est ter.ergo multo multo fortiꝰ confessio procuratoris priuati dz p̃iudicare dño cũ procurator fisci min⁹ possit p̃iudicare fisco q̃ procurator priuati dño.cũ procurator fisci nõ possit habere fidẽ de p̃tio.d.l.si procurator.§.j.vbi gl.z Bar.tñ procurator generalis priuati põt habere fidem de pretio.l.quicunqz,§.si ei quẽ.ff.de iusti.Bar.ꝛ.in.j.q.Istã contrarietatem Bart. concordat do.Abbas in.c.cũ olim Abbas.in.ij.co.de off.dele.qd

si procurator fuit cõstitutus vt vẽderet pro certo ptio vel ad certã cãm. z tũc ꝓcedit dictũ Bar. hic q̃ eius cõfessio de receptione ptij nõ ꝓiudicat dño, aut procurator fuit cõstitut⁹ similiter tũc procedit sm dictum Bar. in d. l. si procurator. §. j. in fi. vide tamẽ que dixi in d. l. ij. §. fi. si cer. pe.

1 ☞ Homen debitoris condemnati ita demum potest capi pro executione sententie si nõ negat esse debitorem.

2 Pecunia pupillaris etiam destinata ad comparationem prediorum potest capi pro executione sententie, etiam sine decreto iudicis.

3 Possessor presumitur esse dominus.

Sic quoq; In defectu rerũ corporaliũ capiũtur noia debitorũ cõstitutũ: q̃ exigũtur vel vẽdũtur, put iudici videbit. Itẽ pecunia cõdẽnari apud aliuz depõsita, vel ad aliũ vsum destinata, capit in cãm iudicati. etiã si fuerit minoris, z sine decreto iudicis. h. d. vsqz ad finẽ legis, diuidit in tres partes. In prima loquit. an z qñ nomẽ debitoris possit capi pignori p executiõe rei iudicate. In secõa ponit an captũ debeat exigi vel distrahi. In tertia qd si pecunia in prõptu reperiat: tũc eã nõ capit nomẽ debitoris, fz i ipsa pecunia. secõa ibi, itẽ qd dicem⁹. Tertia ibi, fz z si pecunia. Et sic iste ter. facit differẽtiã inter nomẽ debitoris consistẽtis, apud quẽ tũ nõ est pecunia in promptu parata solutiõi, z sic de facili nõ põt cõpelli soluere: ideo fit missio in ipsum nomen debitoris sm formã que statim dicẽ in gl. Et debitorem apud quem pecunia parata erat solutiõi. vt si erat deposita penes argẽtariũ vel aliũ similẽ: tunc non fit missio in ipsum nomẽ debitoris: fz pecunia stat in capitur facto illi ꝓcepto de tradẽdo seu numerando. ¶ Not. j. ex tex. ibi fz ꝫ rescriptum est † q̃ nomẽ debitoris cõdẽnati ita demũ põt capi pro executione suie si non negat se esse debitorẽ. Limita nisi negatio esset euidẽter calũmnosa que cõuincit p instrm suie vel iurisiurandi, vel p instrm guarentigiatũ: tũc sit executio nõ obstãte negatione, sm Ang. Imo. cu. z Aler. z Spec. in tit. de primo z secõ decreto. §. restat. ver. qd ergo. z ver. qd si apud eũ. Secus qñ de dicta calũmnia nõ constaret nec incõtinẽti posset cõuinci: tũc nõ fiet executio in tale nomẽ debitoris, vt gl. no. in l. ij. z ibi Ly. Bar. z alij. C. qñ fis. vel prima. Bal. z Sa. in l. etiã. C. de exec. rei iud. Et tũc dabit curator bonis cõdẽnati q̃ agit ꝫ illũ debitorẽ negãtem. z eũ cõuincet z faciet cõdẽnari, sm glo. z doc. in d. l. ij. z Spec. in loco prorime allega. Ang. z Imo. Cy. Pan. de Cas. z Aler. hic. Secõ singulariter limita in noie debitoris ppetuo obligati ad annuã pẽsionẽ: qi nõ obstãte negatione sua potest ꝓcedi executionẽ sicut in immobilib⁹. Qi annue pstationes eq̃parãtur immobilibus, l. iubemus, nulli in prin. z ibi not. C. de sacrosan. eccl. z est bonus tex. in cle. exiui. §. cunqz annui reditus. de verbo. signi. Bar. z alij in l. sciendum, in prin. ff. qui satisd. cog. ita singulariter limitat Bal. in l. etiam. in ij. col. in ver. mõ restat vna qõ nõ pfunctorie trãseũdo. C. de execut. rei iudi. z seq. Aler. hic reputãs sing. z mẽti tenẽdũ. ¶ Secõ not. ex vltima parte tex. † q̃ pecunia pupillaris etiã destinata ad cõparationẽ pdiorũ põt capi p executione suie etiã sine decreto iudicis: eo qi est alienatio necessaria in qua nõ requirit decretũ. l. ij. §. itẽ queri põt. ff. de rebus eorum. z l. j. C. de pre. min. venio nunc ad gl. ¶ In gl. in ver. rescriptũ. ibi. qi facilius in rebus corporalib⁹ est dare possessionẽ de qua facile põt constare an sit pe
3 debitorẽ mittẽdo nũctos q̃ de hoc referãt. Et eo ipso † qs apparet eũ possessorẽ, psumit etiã dñium ad eũ pertinere, sm Bar. in §. si sup rebus. ff. ea. l. in vlr. col. in ver. q̃ro cui incũbat onus, pbãdi, ibi dixi. Sz in noie debitoris si negat se debitorẽ: opz q̃ cõuincat ordinarie libello oblato: z lite cõtestata z sic lõgius fieret tractatus q nõ dz fieri in executiõe suie vt in. §. pcedẽti. z ibi vidistis. ¶ Capio gl. in ẏbo capi. ista gl. sm Bart. z alios debuit poni sup prima parte huius. §. vbi tractatur de captura nois debitoris: nõ aũt debuit poni in isto ver. si. sz z si pecunia. q loquit qñ capit pecunia q̃ erat in promptu parata solutiõi. nõ aũt nomẽ debitoris. Ista gl. ponit practicã q̃ nomen debitoris tũc dicat capi. si iudex dicat habeatur illud nomẽ loco pignoris. Intellige qñ vocato debitore z ipso cõfitente iudex dixit dicta ẏba, put meli⁹ loquuta est gl. in l. j. C. de ꝓto. pig. Hã talis assignatio hz vim traditionis. l. pe. in prin. ff. de don. no. gl. in l. si. C. qñ fil. vel prima. z sequunt Bart. z cõiter alij. z Bar. in l. is cui. §. fin. ff. vt in pos. leg. z vide oino. Jul. in con. clxxxj. inci. in cã Antonij z fratris. ¶ In eadẽ gl. ibi. z iste postea habebit vtilẽ actionem. põt intelligi sm Ang. Imo. z Aler. de vtili hipothecaria causata ex isto pignore capto p iudicẽ. vt sic verba iudicis inducũt pignus, sicut inducit cõuentio partiũ. facit l. ij. C. de pacto. pig. z q̃ no. Spe. in ti. de primo z secõ decreto. §. restat. ver. qd ergo. Põt etiaz intelli. de vtili actiõe psonali: qi directa cõperit debitori obligato ꝫ illũ debitorem suum. l. nomen. C. que res pig. obli. pos. z l. si conuenerit. in prin. ff. de pig. act.

1 ☞ Actor non põt agere in libello nisi ad id qs facere potest reus conuentus.

2 Executio sentẽtie regulariter fit insolidũ nõ deducto ere alieno, z ne condemnatus egeat nisi in certis personis.

3 Socius hz beneficium vt non condẽnetur aut exigatur vltra quam facere possit.

4 Propter qs vnum quodqz tale. z illud magis.

5 Quis potest renunciare beneficio huius legis.

6 Una dictio potest poni pro alia.

7 Spontanea renunciatione seu remissione iuspatronatus non intelligitur remissum ius reuerentiale.

8 Monasteriũ exemptũ per epm a iure episcopali non erit exemptum a iure reuerentie, secus si sit exemptum per papam.

Sunt qui in id. Ista ler cũ nouem sequentibus vsque ad l. si peruenerit. psequit eandẽ materiã, de quibusdã qui non debẽt exigi, vel cõdẽnari vltra q̃ facere possint, z tales persone enumerant vsqz ad. l. iter eos. Ibi postea mouentur z soluntur aliqua dubia vsqz ad. d. l. si quenerit. Persone enumerate conueniunt z exigunt quaten⁹ facere possunt deducto ne egeant fz nõ deducto ere alieno. h. d. cũ duab⁹ sequẽtibus vsqz ad. l. iter eas. vel sic. Soci⁹, parẽs, patronat⁹, z ei⁹ liberi, z parẽtes. itẽ marit⁹, z miles nõ cõueniũt nec exigunt vltra q̃ facere pñt nõ deducto ere alieno. h. d. vsqz ad. l. iter eos. ¶ † Ponderatis primis ter. i ver. cõueniunt. q vr̃ ꝑbare q̃ in libello actor non possit agere, nisi ad id qs facere põt reus cõuẽtus. Item di. l. se. ibi, i id q̃ facere põt cõueniri. fz intellige cõueniunt inspecto effectu. Hã petitio insolidũ facta ad totã summã vz z tz. sed ille psone habẽt exceptionẽ ne exigant insolidũ, z sic vltra q̃ facere pñt, vt est ter. in. l. pe. z ibi Bar. z alij no. ff. q̃ cum eo. Bar. bal. Ange. z alij in. l. si dubitet. §. fili⁹ solini. ff. de fideiuss. z in. l. martũ. z in. l. ex diuerso. §. fi. ff. so. ma. Jõ text. i. l. itẽ miles, prorime sequẽti dr: quaten⁹ facere põt cogit soluere: z sic actor i libello põt petere cõdẽnari quaten⁹ facere põt, z tũc ꝓcedit iste duo ter. q̃ dicũt cõueniunt in id q̃ facere pñt. Itẽ põt actor in libello petere totã q̃titatẽ z sic q̃ insolidũ cõdẽnet, z tũc opposita exceptiõe fiet cõdẽnatio quaten⁹ facere possunt. §. sunt preterea. insti. de act. Et si i snia fieret cõdẽnatio insolidũ ad totã q̃titatẽ, ẽt tũc in executiõe opponeret exceptio, z nõ fiet executio nisi quaten⁹ facere possunt: vt. d. l. itẽ miles. prime sq̃.

2 fi. ¶ † Secõ no. q̃ lz regulr executio snie fiat insolidũ nõ deducto ere alieno. z ẽt nõ deducto ne cõdẽnat⁹ egeat: fallit i ꝑsonis hic enumeratis, q̃ exigunt indistinctũ facere pñt. scõmode z honeste. l. nepos. pculo. ff. de ver. sig. ispecta qualitate z dignitate psonarũ, vt no. declarat Bal. i. l. ij. C. q̃ cũ eo. Alb. de rosa. Bal. Imo. z alij i. l. marit⁹ in id. ff. so. ma. Jo. fa. z Ang. de are. in. §. itẽ si dote. isti. de act. z etiã deducto ne egeat, vt dẽ dictis est gl. no. i. l. in cõdẽnatiõe. ff. de reg. iur. q̃ reputat ordinariã z singularẽ Bald. in. l. vnica. §. cũ aũt. C. de rei vxo. act. in c. j. ad fi. prin. de notis feu. ¶ † Tertio no. q̃ socius habẽs be-
3 neficiũ vt nõ cõdẽnet aut exigat vltra q̃ facere possit deducto ne egeat, vt hic z. §. fz z si qs cũ parẽte, v. itẽ si socius. isti. de act. Rõnẽ assignat tex. i. l. verũ. i prin. ff. p soc. qi socieras ius fraternitatis obtinet. Põdera diligẽter ex ista rõne illi⁹ tex. inter ri q̃ si frater cõuenit ab alio fratre q̃ habeat isti⁹ priuilegii ne exigat vltra q̃ facere possit. tz gl. solẽnis. in. d. verũ. in prin. in ver. fraternitatis. z ibi sequunt Bart. z Bal. ꝑ soc. idẽ tenet Hic. de neap. in §. fz z si qs cũ parẽte. versi. ite si soci⁹. in v. q. extra gl. isti. de ac. Sz nõ rndẽt isti doc. ad rõnẽ. d. l. verũ. in prin. inducta vt superius iduri q̃ fortitet strigit z sic tenẽt Jo. fa. z Ang. de are. in d. §. fz z si qs cũ parẽte. sed ite sõlẽnis cius vbi dixi inst. de act. z simpli⁵. in discursu tz. d. Pe. de ber. hic. nulla de ꝓdictis faciẽs mẽtionẽ. ¶ † Limita isti⁹ ter. nisi solẽnis cius ꝓmisisset itegre seu i totũ: qi tũc vr renunciasse beneficio huius legis. Ita plura late ꝙsuluit. d. Ale. in ẓsi. ccxxij. v. vo. q̃ incipit sup q̃stiõs de quibus in themate. De hoc cũ an plone ibi enumerate ꝑtim donator possint ꝑ pactũ exp̃sse vel tacite renũciare bñficio huj⁹ legis. vide. d. Aler. in l. alia. §. elegãter. in xij. col. z seq. ff. so. ma. z habes de hoc gl. no. z distinguente inter si qs crediderit. ff. de pac. z gl. in l. cõuenerit. vbi dicet. j. e. z late Alb. de ros. hic. ¶ In gl. ij. in ẏbo est no. sm Inno. z Aler. qd dictio id est, que sui natura est expositiua, aliqñ ponitur modificatiue

plicatiue seu qualitatiue rõne subiecte materie, ꝛ sic in effectu ponit̃ p sc3 put etiã capit gl. in l. j. §. quãdiu. ff. qñ actio de pec. sit annualis. hic allegata in gl. aliqñ accipitur; exẽplificatiue. l. q liberis. in prin. in ver. j. cũ gl. ff. de vul. ꝛ pu.† Nec est absonuz
6 vnã dictionẽ poni pro alia rõne subiecte materie, vt est gl. in l. cas causas. ff. de cõd. ꝛ demon. ¶ In gl. in verbo fere, lz gl. videatur tripl'r declarare tex. quare tex. dixit fere, tñ in effectu est pp duo. Primo, qꝛ etiã sunt aliene psone hic nõ enumerate q habẽt istud bñficiũ. Scdo, qꝛ etiã psone hic enumerate nõ habẽt semp istud bñficiũ. Et aduerte ꝙ q̃dã ex istis habent istud bñficiũ rõne reuerẽtie. vt pr̃ patroni, vt l. alia. §. elegãter. ff. sol. ma. Sic ẽt mariti habẽt ob reuerentiã maritalẽ, vt ibi, ꝛ l. vnica. §. cũ aũt. C. de rei vxo. act. Alij rõne quasi fraternitatis, vt socij. l. verũ i prin. ff. pro sol. Alij vt possint vtilitati publice vacare, vt milites. alij ppter suã liberalitatẽ, vt donator. l. nec liberalitate. j. e. alij ex accidẽtia facti. vt q cesserũt bonis. l. is qui bonis la. ij. ff. de ces. b. An. autez milites legalis militie, vt sunt aduocati, ꝛ milites celestis, vt clerici. habeãt istud priuilegiuz gl. z ꝙ sic, in l. miles. in prin. vbi dixi. s. e. ¶ Gl. i ṽbo accipiẽdũ opponit ꝯ tex. tripl'r soluit ꝛ tz primã sol. ꝙ ad istum tex. debeat subaudiri. maxime ꝛ istã sequunt̃. Bar. ꝛ cõiter alij. ꝛ dicit Ang. istũ esse verũ intellectũ. ꝛ secunduz. d. Pe. de be. vix aliter pt posse dici, cũ text. in ꝯrio dicat ꝙ socius vnius negotiationis hz istud bñficium. Sz pro certo ista cõis solutio glo. ꝛ doctorũ subaudiẽdo ad tex. nostrũ maxime, illũ vr̃ destruere. Vñ rñde meli9 fm antiquos, ꝛ Alb. de ros. hic, ꝙ qñ sunt socij oim bonorũ indistincte habẽt istud priuilegiũ ex oi ꝯctu, vt hoc tex. sec9 qñ est vni9 rei soci9 vel spãlis socius vni9 negotiationis: tunc in illa tm̃ hz istud priuilegiũ, vt in ꝯrio. ¶ In glo. in l. patronus. nisi iuspatronatus amiserit per. l. fi. in fi. C. de bo. li. aduertẽte illa. l. fi. §. fi. in ver. reuerẽtia. facit in oppositũ, quod imo ius reuerentiale debeat̃ q̃uis patron9 iuspatronatũ amiserit
7 nisi qñ quasi ab indigno eripit̃, vt ibi dt tex. in fi.† Vñ ex spontanea renũciatione seu remissione iurispatronatus nõ intelligit̃ remissum ius reuerẽtiale, vt est tex. notãdus in d. §. fi. in ṽs. reuerẽtia. Et sic vr̃ ꝙ etiã tunc remaneat hoc priuilegiũ quod rõne reuerẽtie dat̃. d. l. alia. §. j. ff. so. ma. no. gl. in l. si conuenerit. j. e. ꝛ ita etiam tenẽt Imo. ꝛ do. Ale. hic Adde illud ꝙ egregie
8 no. Bal. in d. l. fi. in ṽ. reuerẽtia. p illũ tex.† ꝙ monasteriũ exemptũ p epm a iurisdictione epali, nõ erit exẽptum a iure reuerentie, ꝛ ideo si ex conuẽtione clerici tenent̃ pcessionaliter ire obuiã epo, eodẽ modo tenebunt̃ illi de monasterio supradicto. ꝛ refert ꝙ Old. lau. ita cõsult9 rñdit archiepo Rauẽtanẽsi. Itez tz Ang. in l. alia. §. elegãter per illũ text. ꝛ ibidẽ Lu. ro. in. ij. no. ff. so. ma. Ang. in. l. sz si hac. §. patronũ. per illum tex. ff. de in ius vo. ꝛ ꝙ vult gl. ꝛ doc. in c. pastoralis. in ver. chatedraticũ. de dona. Pondera ꝙ Bal. loquit̃ de excepto per epm, secus vr̃ in exẽptis per papã: qꝛ illa exẽptio est plenaria, fm. d. Abb. in. c. cũ inter. in. v. co. de re iud. ¶ Gl. in ver. de dote. diuidit̃ in quatuor partes. In prima allegat cõcordãtẽ. In scda remouet tacitũ ꝯtrũ. In tertia opponit, sz reuera concordat, vt gl. dicit, ꝛ bñ. In quarta ꝛ vltima etiã opp. ꝛ se remittit. scda ibi, caue tñ de soluendo. tertia ibi. Sz ꝯ iuri. de ac. quarta ꝛ vlt. est ibi. itez ꝯs. de neg. ge. ¶ In ea gl. ibi, caue de soluẽdo. intellige de cautione nuda put tz gl. in d. l. vnica. §. cuz autẽ. C. de rei vxo. act. ꝛ glos. in l. diuortio. §. interdictum ꝛ ibi Bar. ꝛ alij, vbi dixi. ff. so. ma. ꝛ qꝛ maritus existẽs in paupertate nõ de facili repiret fideiussorẽ. Intellige tñ fm Imo. ꝛ Rap. cu. idẽ esse in habentibus idẽ priuilegiũ ꝙ simil'r debeãt cauere ꝙ si vnꝙ peruenerint ad pinguiorẽ fortunã insolidũ soluent, cũ nõ possit reddi ratio diuersitatis, ergo idẽ ius cẽseri dz. l. illud cũ simi. ff. ad l. acqui. ꝛ l. a titio. in fin. ff. de ver. ob. nec obstat tex. in l. quoties si semel. ff. de pecu. vbi dñs cõuentus actiõe de peculio nõ tenet̃ cauere de incremento futuri peculij. qꝛ tex. ibi assignat rõnẽ diuersitatis: qꝛ dñs nõ tenet̃ mero iure insolidum sicut tenetur socius ꝛ similes. ¶ In ea. gl. ad fi. ibi. solue vt j. e. l. nõ tm̃ potest etiã solui put dr in d. l. diuortio: qꝛ ibi tenetur insolidum propter culpam commissam per maritum soluto matrimonio in non exigendo a se cum commode posset prout etiam. dicunt Bart. ꝛ alij in. l. maritum. ff. sol. matr.

1 ☞ Inter creditores pares quibus debetur ab eo a quo non potest insolidum exigi: melior est cõditio preoccupantis.
2 Si plures deposuerunt pecunias penes vnum mercatorem, ꝛ vnus eorũ fuit solicitus in exigẽdo, ꝛ alij non exegerũt: postea mercator effectus est non soluẽdo, ꝛ sic aufugit, an illud quod est exactum ab illo depositario debeat reponi in communi partiendum inter creditores pro rata.
3 Donator hz priuilegium ne exigatur nisi inquantum facere potest habita ratione ne egeat.
4 Donatum ob causam non est donatio.
5 Qualiter dicatur deberi ex eadem causa.
6 Quando dicatur quis preoccupare.
7 Facilius preiudicatur alteri in querendis quam in quesitis.
8 Actio personalis competens priuilegiato sequitur personam ꝛ non rem.
9 Prior tempore potior est iure.
10 Omnis exceptio que nõ impugnat sniam sed modificat executionem potest semper opponi, etiam post sententiam.
11 Lex presumit quemlibet in futurum ditari, ꝛ posse peruenire ad pinguiorem fortunam.
12 Qui soluit ante tempus non potest repetere.

Inter eos. Inter creditores qb9 ex eadẽ cã debet̃, ꝛ sic faciẽda est cõdẽnatio inꝙtum debitor facere põt: melior ẽ cõdẽnatio occupãtis: nõ deducto ere alieno ex nõ simili cã debito, ꝛ deducto ne donator egeat. in reliquo ẽt melior est cõditio occupantis. h. d. tota. l. nihil omittẽdo. Diuidit̃ in tres ptes. In prima ponitur decisio. In scda alia similis decisio. In tertia fallẽtia. scda ibi, sz ꝛ si cũ patre. tertia ꝛ vlt. est ibi, is quoque. ¶ Et aduerte ꝙ oẽs illi q nõ debẽt cõdẽnari nec exigi nisi quatenus facere possunt. exigunt̃ hoc modo, vt eis reseruet̃ quantũ ad alimenta sufficiat fm qualitatẽ ꝛ cõditionẽ ipsorũ, sed ipsi non pñt allegare ꝙ ere alieno sunt stricti, ꝛ sic ꝙ primo eris alieni fiat deductio, ꝛ de residuo adhuc ipsi detrahãt quãtum eis sufficiat ad alimẽta, ꝛ si qd supest detur egenti. sit ergo cõsideratio sui patrimonij tpe cõdẽnationis fiẽde, sicut si nullũ esset es alienũ debitum. Solũ fallit in donatore conuento a donatorio ex cã donationis, q põt añ oia es alienũ deducere, ꝛ de residuo tm̃ sibi reseruare ꝙ ad alimenta sufficiat, ꝛ postea
1 si qd supest donatorio dz tradi, vt hic in ver. fi. ¶† Not. j. quod inter creditores pares qbus debet̃ ab eo q non põt insolidum exigi: melior est cõditio poccupãtis: qꝛ vigilantibus ꝛ nõ dormientibus iura subueniũt: vt inqt tex. in l. pupillus. in fi. ff. que in frau. cred. ꝛ in c. duobus. ꝛ ibi gl. de rescr. in vj. Secus si creditores non essent pares: ꝛ si non deberetur ex eadẽ cã: qꝛ forte vni ex cã lucratiua alteri ex cã onerosa: vl' vni ex cã priuilegiata, ꝛ alij ex non priuilegiata. vt dicet̃ in gl. in verbo occupãtis.
2 Et deducẽdo istã materiã ad practicã, †adde ꝙ si plures deposuerũt pecunias penes vnũ mercatorẽ, ꝛ vnus istorũ deponẽtium fuit solicitus in exigẽdo suũ depositũ. alij autez non exegerũt, postea mercator effectus est nõ soluendo, ꝛ sic aufugit, put faciunt mercatores pressi nimio onere eris alieni: nũquid illud qd est exactũ ab illo depositario debeat reponi in cõi partiẽdũ inter creditores pro rata: Bal. in l. fin. in. ij. q. C. depo. determinat per illũ tex. ꝙ nõ qñ esset exactũ per sniaz, vt hoc tex. Secus si esset exactũ p vim vel nisi debitor est gratificatus illi primo vt est tex. no. in l. pupillus. ꝛ ibi no. Bar. ff. que i frau. credi. Vel nisi supueniret creditor priuilegiatus: qꝛ tunc hr̃ ratio eius ꝛ aduocarent ab illo primo: vt in duabus legibus hic allegatis per gl. in verbo occupantis. in scda parte vbi no. dicet̃.
3 ¶† Scdo no. in ver. is quoque. ꝙ donator hz priuilegiũ vt nõ exigat̃ nisi inquãtum facere potest habita rõne ne egeat, cõcordat tex. in. §. sz ꝛ si quis cũ parẽte insti. de ac. rõnẽ assignat tex. in l. ne liberalitate, vcz ne liberate sua inops fact9 pclitet̃. j. e. ¶ Limita no. istũ tex. vt pcedat in pmissione de donãdo ꝛ pura ꝛ simplici, secus si ob cãm, qꝛ illa nõ est liberalitas nec proprie donatio. l. j. ꝛ ibi gl. Bar. j. l. aqlius regulus, in verbo non meraz. ꝛ ibi Raph. cu. ad hoc no. ff. de do. Bar. in prima rubrica ffozũ, ꝛ in vlt. col. ꝛ sic cessat rõ liberalitatis quam assignat text. in d. l. ne liberalitate. iuncta. l. precedenti. in fi. Ita limitat Ang. in. l. sz hoc ita. in prin. p illũ tex. j. e. quem refert ꝛ sequitur do. Alex. in l. sunt q in id. in. ij. co. s. e. ꝛ idẽ do. Alex. in. l. non tm̃. in vl. co. j. e. ¶ Adde ꝙ istã limitationem etiã sequit̃ Lu. ro. in consil. xxvj. qd incipit pro decisione eorũ de quibus dubitatur
4 in. iiij. col. Jo de pla. in. §. sed si vlt. col. insti. de actio. ¶† Confirmat vltra Ang. qꝛ illud qd datur ob causam non est donatio, sed est potius quedam permutatio, vt est tex. melior de iure in. l. sed ꝛ si lege. §. consuluit in fi. in. in ṽbo, velut gen9 quoddam pmutationis. quem Bal. ad hoc ibi notat ꝛ reputat tenendum menti. ff. de pe. her. sed nemo sani capitis diceret priuilegium istius legis habere locum in permutatione. ¶ Sed aduerte: qꝛ contra istam limitationem fortiter facit. nam promissio ex causa dotis eit ob cãm. l. si. donaturus. ff. de cond. ob cau. Tũc promittens pro dote hz istud priuilegium, vt nõ exigatur vltra quã facere possit. in l. si extraneus. ꝛ l. pe. ff. de iure do. ergo limitatio non est vera. Bñ facit text. in l. sed hoc ita in princ. iuncta gl. j. e. vbi loquitur de dote promissa viro cum pacto de lucrando: ꝛ tamen promissor constante matrimonio hz hoc beneficium. vt ibi. Sed ad hoc respondet Ange. in. d. l. sed hoc ita ꝛ referunt ꝛ sequuntur Jo. de pla. ꝛ Ang. de aret. in d.

§.sz z si quis.inst.de act.q si maritus agit ad dotē q̄ est remā
sura penes eū:tūc ꝓmissor nō hz priuilegiū huius legis: quia
quantum ad maritū est donatio ob cām.l.nesemnius. in prin.§.
e.sec'si agit ad cōmodū vxoris.ita loquitur d.l§ extrane'.z d.
l.pe.ff.de iu.do. ¶Tu vltra eos rūde clarius q̄ q̄s quis ꝓmi
sit puta cētū ex cā dotis,licet ex parte mariti recipiētis sit do
natio ob cām.d.l.si donaturus.cū ex parte dātis vel ꝓmittēn
tis est mera liberalitas nūmirū si hz istud priuilegiū vt nō exi
gat vltra q̄ facere possit.ita loquit d. l. si extraneus.z d. l.pen.
Secus q̄s ꝓmitteret ob aliquā cām remuneratoriā:q: non
est liberalitas nec ꝓprie donatio,§ quoddā genus ꝑmutatio
nis,vt in iuribus ꝑime allegatis,z tūc ꝓprie ꝓcedit ista limi
tatio,quā nō inuenies ita excussum. ¶Expeditis textualib'
capio gl.§.in verbo.ex eadē cā.que vult q̄ triplr dicat eadē cā.
5 Dic aliter z melius†q̄ deberi ex eadē cā pōt intelligi altero de
tribus modis,primo in genere.scdo in specie. tertio in indiui
duo.primo ex eadē cā in genere:puta ex cā crediti. vt gl. intel
lexit.z sic p10 obligatione psonali in genere,sed oibus debitor
inquātum facere pōt dz cōdēnari, vt hoc casu pōt ꝓcedere re
gula huius ter.q̄ melior sit conditio possidētis. Scdo pōt in
telligi ex eadē cā in specie capiendo speciēt logici capiūt ꝑea
que predicat de pluribꝫ indiuiduis, vt q: sunt plures credito,
res ex cā vēditionis,vel depositi,vel mutui z § eos hz debitor
priuilegiū ne exigat vltra q̄ facere possit,z tūc etiam ꝓcedit
regula huius ter.q̄ melior sit conditio ꝓoccupātis. Tertio
pōt sumi eadē cā in indiuiduo z sic p10 eadē cā numero, vel ꝑ
actione eadē descēdēte ex eodē § cetu z pluribꝫ cōpetente:z tūc
si illa eadē actio in indiuiduo cōpeteret cuilibet creditori insō
lidū vt in pluribus reis credēdi:z tunc etiā melior est conditio
ꝓoccupantis ꝑ litis contestationē vt.l.ex duob'.§.ff.de duo,
reis.z dicam statim infra.in verbo occupantis.in prin. Si au
tem nō debet omnibus insolidū, vt q: tres essent socij eiusdem
societatis:tūc non ꝓcedit regula ter.nostri: nec tūc est melior
conditio primi socij ꝓoccupātis,sed omnes debēt redigi ad
equalitatē,vt est ter.valde no.in l.verū.§.si cū tres socij. ff. pro
socio.z in l.tē labeo.ff.fa.erc.z in l.pupillus. z ibi Bart.ff.que
in frau.cre. ¶Capio gl.in ꝟbo occupantis.quā diuide in tres
partes. In prima ponit q̄s q̄s dicat ꝓoccupare. z nō bñ de
clarat. In scda per viā limitationis remouet vnū § ū,contra
illam limitationē opponit perviā fallētie,rūdendo. In tertia z
vltima opponit § ter.q̄ nō sit melior cōditio illius qui primo
sniaz obtinuit,§ illi' qui plus ad executionē ipsius sniē perue
nit z late rūdet.scda ibi. Itē hoc accipe.tertia ibi, item non vī
melior conditio. In prima parte gl.nō bñ declarat § relinquit
in ambiguo. Dic melius concordando iura allegata per gl.q̄s
aut agit de iure querēdo de nouo:z tūc sufficit litis contesta
tio,vt dicat facta ꝓoccupatio l.pluribus. ff. de ꝓcura. z. c.si
6 duo in primo z scdo rūsio.de ꝓcu.in vj.†Aut agitur de iure iaz
quesito ꝓferēdo:z tunc aut illud ius cōpetebat pluribus per
sonis ad idē insolidū,z tūc similiter ꝓoccupatio fit ꝑ litis cō
testationē.l.si pluribus,z ibi late Bar.ff.de leg.j.ex duobus,se
cūda.ff. de duobus reis z l.si titius.ff.de ver.ob. Aut illud ius
gñaliter cōpetebat pluribus psonis z ad diuersa:z tūc requiri
tur sniа,vt quis dicat ꝓoccupasse:vt hic,z l.si vero.ff.de pecu
7 lio.alle.in glos.z l.si quis a multis.ff.de nora.†Rōdmeritatis
in primo mēbro:q: facilius ꝓiudicatur alteri in querēdis q̄
in quesitis l.si.cū simi.C.de acqui.po.z l. seruus.z ibi glo.C.de
pac. Itē inter casum q̄ competit ad idē,z q̄ ad diuersa,ratio
est:q: q̄ competit ad idē potentius ius hz agens in eo de quo
alius conuenit:q̄ q̄ hz ad diuersa.Et idē facilius ꝓeuidicat
alteri,ideo tūc ꝓoccupatio fit ꝑ li. contesta. ¶In scda par
te gl.ibi,que sunt § in illis duabus legibus allegatis in glos,
non est melior conditio ꝓoccupantis:imo semper ꝓefertur
priuilegiatus. Imo fortius volunt ille due leges,q̄ magis pri
uilegiatus ꝓeferꝛ etiam in reuocando quod illo actualiter est
solutū minus priuilegiato.Et hoc dato q̄ ille qui non est eque
priuilegiatus non solū prius venit ad sniam § etiā prius ve
nit ad executionē:quia pri' solutionē recepit adhuc alter pri
uilegiatus reuocat ab eo si non est aliud vñ sibi satisfiat in bo
nis debitoris,z ita tz etiam gl.in l.priuilegia. ff. de priuile.cre
di.Et caue q: durū z mirandū videtur fm Raph. cu. hic pri
uilegiatus possit reuocare ab eo cōtra quē non hz actionem
8 †quia actio personalis cōpetens priuilegiato sequitur perso
nam z nō rē.l.j.§.si heres percepto fundo.ff.ad treb.z l.ñ.§.lu
cius.vbi ter.no.ff.de cōtrah.emp.facit bene ter.argūs actio
nem non cōpetere.in l.si ff.de distra.pig. Ad hoc respōdet Ra
pha.cu.alij nihil tangunt qō q̄ creditor accepit solutionem,
z poterat exceptione repelli ne debitor conueniret nisi inquā
tum facere pōt,si totum ei soluitur,quodammodo soluitur in
debitū,cū debuerit deduci es alienū priuilegiati, vnde tūc pri
uilegiato cōpetit condictio indebiti ad reuocādū:z ipse nō
alleget.est ter.in l.tutores.ff.de ꝙdi.inde.z ibi gl.z gl.in l.si non
expederit.§.in verbo cōicādū.ff.de bo.auth.iud.possi. que nō
cōpeteret ipsi soluēti.l.si is cū quo.ff.de cōdi.ind.Sz ista rō pō
cedere solū q̄n es alienū deberet deduci, vñ secus esset q̄n exe
cutio deberet fieri insolidū:tūc priuilegiato nō cōpeteret cōdi
ctio indebiti. ¶Breuiter teneo q̄ priuilegiat' reuocabit per
conditionez ex lege ꝓ duo iura allegata in gl.q̄ inducūt prius
legiatū posse reuocare,z nō putdent de remedio.nuncz.l.si.
sin vero hr̄des.in verbo per cōditionē ex lege.C.de iur.delib.
ita tz gl.in d.l.si non expederit.§.j.in verb.cōicandū.z gl.in d.
l.sed in id.ff.q̄ cuz eo.z gl.in l.pecunia.in verbo extraordinario
iure.C.de priui.fisci.cum distinctione tñ quā late tradit Bart.
post Ja.de are.in l.pupillus.ff.que in frau.cre. ¶In ea.glo.ab
vt.C.q̄ po.in pig.ha.l.si.§.si.illa.l.nihil facit ad ꝓpositū nostrū
q: loquit in hypothecaria z sic in actione reali, z ñ in pluri
9 bus priuilegiatus priuilegio reali in quibus est regula:q̄ qui
prior est tpe potior est in iure.z in regula q prior.de regiur.in
vj.z l.potior.z l.q balneū.ff.qui po.in pig.hab.§ iste ter.z glo
quunt in actionib' personalib' in quib' non cōsideratur prio
ritas tpis.vt.l.priuilegia.z ibi glo.ff.de priui.cred. ¶In vltia
parte gl.habes q̄ post latā vtrāq; sniam si tractat de earū ex
ecutione non est melioris conditionis ille qui obtinuit sniam.l.
in iure iudicati.§.e.allegata per gl. q: aut ambo cōcurrunt eo
dem tpe,z vtrique dz satisfieri ꝓ rata,aut diuersis tpibus:z
tūc dz satisfieri in totū eius q̄ snia continet:non habito respe
ctu ad aliam sniam,vt hic z l.pupillus.ff.que in fraud.cre.quā
executione snie nō dz haberi ratio illius qui primo sniam ob
tinuit, nisi concurrat in executione. Istam glo.limitat Bar.in
vlti.q.vt procedat q̄n tpe snie scdo late fuit habita ratio dēb
ctionis illius quātitas,in qua prius sniaz obtinuerit. Alias si
in scda snia nō fuisset habita ratio deductionis prime,§ vtra
que snia fuisset insolidum condēnatoria,tūc in executione fie
bñ haberetur ratio prime:ex quo prius non est habita ratio.
Item fm Bar. posset creditor qui primā sniam obtinuit age
re reuocatoria,eo q: debitor per eius fraudem exceptionem
omisit:ñ vt eatur talis circuitus. precedens ratio est me
lior.z cū Bar.alij tenent in specie Rap. cu.a do. Aler. ¶Cu
pio gl.in verbo inter eos quā diuide in duas partes. In pri
ma alle.concordantias ad rez. In secunda formal quēstiones
in qua arguit ad partes scdas ibi, hic quero fm Azonem ita.
gl.ibi,imo etiam quaz post sniam.ita glo.vult q̄ ista exceptio
possit opponi q̄nque post sniam:ergo non semp.sed fm Bart.
q̄n competit militi.ter.in l.item miles.in fi.§.eod.videt velle q̄
possit opponi executioni,z sic post sniam. In aliis personis
q̄ debeat opponi prime conuentioni,prout videt innuere ter.
in.l.sunt qui in his,z l.sequenti.§.eos. ¶Si fm Bar.z alios ma
lius est q̄ cuicunque persone competebat hec exceptio,posse
opponi post sniam in executione.vt l.nesemnius.§.fin.j.e.z ea
10 diuerso.§.fin.ff.sol.mat. Sz regula est q̄ omnis exceptio que
non impugnat sniam sed modificat executionez potest semper
opponi,etiam post sniam.l.si fideiussores.§.idem rñdit.ff.de
defens.glo.ord.in.l.j.vbi Bar.z doc.z ibi late dixi.C.de iu.z ra.
igno. ¶In fine gl. ista gl. refert Ioannem, tenere q̄ ista ex
ptio sit dilatoria,sed glo.in.l.iij.ff.de excep.refert Joan.tenere
q̄ sit peremptoria.Bar.ibi tenet q̄ sit temporalis z dilatoria
q: differt exactionem ad tps quo maritus efficiatur solueti
11 †z lex presumit quemlibet in futurum ditari z posse peruenī
re ad pinguiorem fortunam.l. cura. §. deficientium.ff.de mi
ne.z hono.z.l.si defunctus. C. arbi. tut. Item per istam ratio
nem tenet glos.in.§.appellantur z in verbo semper. in fina.
de excep. Ad idez facit:quia ista exceptio finitur per mortem
mariti z non transit ad eius heredes:nisi sint filij.l.z si fideius
sor.§.j.z l.sequen.§.eod.z l.maritum.z l.sequenti.ff.sol.mar.ex
go est dilatoria z tēporalis donec maritus viuat. Et ita etiam
tenet Bar.in.l.ex diuerso.§.fin.ad fi.ff.so.matri. breuiter aut
qui. Old. Lauden. Ray. Alb.de Rosa. Imo. Paul.de cast.Do.
Aler.z do. Petr.de bern. concordant istas opiniones q̄ ista
exceptio dicitur esse perpetua quoad processum: q: non im
pedit litis ingressum sicut nec regulariter impediūt exceptio
nes perpetue.vt c.j.de lit.contestati.in vj. Item potest oppo
ni post lit.contesta. vsq; ad sententiam z etiam post in execu
tione: vt statim dixi. Sed si esset dilatoria non posset oppo
post lit.contesta.l. Pomponius.§.rati.ff.de ꝓc.l.ita demum.
C.eod.dicitur autē dilatoria z temporalis respectu solutionis
z exactionis: q: differt solutionem integram quousq; perue
niat in pinguiorem fortunam.l. unica.§.cū autē.C.de rei vxo.
12 act. Item quoad impediendum repetitionez soluti: quia fere
non potest repetere ille qui soluit ante tēpus.l.nam si cum ma

luam z si maritus. ff. de condi. inde.

¶ Priuilegiū singulariter z dispensatiue concessum vni an extendatur ad alium ratione correlationis.

2 In materia priuilegiata z dispensatiua correctoria z penali fit extensio ratione correlationis.

3 Priuilegium concessum vni non debet extendi ad alium.

4 Priuilegia concessa marito regulariter non extenduntur ad vxorem.

5 Statutum q̄ maritus in vltima voluntate titulo inst. nec legati nec alio quouis titulo nec directe vel indirecte possit relinquere vxori sue vltra centū, z si quid vltra sit ipso iure nullum an habeat locum in muliere z sic econtra.

6 Statuta tantum disponunt quantum loquuntur z non plus.

7 Mulier presumit magis decipi posse a viro quā vir ab vxore.

8 Maritus etiam si conueniatur sol. mat. pro cōtractu celebrato constante matrimonio habet priuilegium ne conueniatur vltra quam facere potest.

Ontantuz Maritus siue de dote siue ex alio quocūq; ℨctu cōueniat hz priuilegium ne exigat vltra q̄ facere pōt. Et idē ēz i vxor. h. d. Et pōit duas extēsiones ad illud q̄ dixit ter. in l. patronus. i fi. ff. de. o. z l. maritū. ff. so. ma. z in §. itē si de dote. inst. de ac. ¶ Ho. ex isto ter. in fi. fm Raph. cu. q̄ priuilegiū singulariter z dispēsatiue concessum vni extēditur ad alium rōne correlationis. l. fi. ff. de accep. z l. fina. C. de indi. vidui. tol. z l. cum emptor. cum mille similib⁹. §. ff. de rescin. ven. Et p hoc dt Raph. cu. se alias dixisse q̄ stante statuto q̄ de qualibet z de quocūq; ℨcto debeat solui gabella qō z maritus haberet priuilegium, qō non dz soluere gabellam, q̄ nec eius vxor nec pater mulieris secū ℨhens tenebit gabellaz soluere. ¶ Adde qō notabile est verū: q̄ nō solum in materia priuilegiatiua z dispensatiua rōne correlationis fit extensio, imo etiā in materia correctoria z penali in qua alias non est licita extēsio etiā a maiozitate rōnis. vt no. i aut. quas actiones. C. de sacrosan. ec. Cū rōne correlationis licita est extensio vñ ler noua corrigēs in vno ex correlatiuis intelligitur etiam corrigere in alio, ita no. Bar. Bng. z alij in l. fi. per illum ter. de indi. vidui. tol. vbi late dixi z multas cōclusiones dedi. Dz de isto Raph. cu. non bñ probatur ex isto ter. prout etiaz dt do. Aler. q: hic sicut maritus vtitur isto priuilegio ℨ vxorem ita etiam equum est q̄ vxor vtatur ℨ maritum rōne mutue correlationis: z vt sit par ratio lucri z dāni. l. fi. C. de fur. z l. fi. C. de cond. z l. fm naturam. ff. de reg. iur. sed in qōne Raph. priuilegiū mariti nō exercebat ℨ vxorē sed ℨ gabellarios. ¶ Cū priuilegium cōcessum vni non dz extendi ad aliā psonam. l. j. ff. de cōsti. prin. z §. sed qō prin. inst. de iure natu. sicut in simili priuilegiū cōcessum vni ex litigatoribus puta actori q̄ non teneatur soluere sportulas extēditur etiam ad reum rōne correlationis. Et vt in iudicijs circa ordinaria seruet equalitas vt est ter. in l. fi. C. de fruc. z lit. expen. z l. in sacris vltima z ibi Bar. in fi. C. de priori. sac. scri. li. xij. z est gl. not. in. §. at ex ℨtio. in verbo sine om. inst. quib. alie lz vel nō. Secus in alijs priuilegijs. fm Bar. z alios in d. l. fi. C. de fru. z lit. expen. p l. iij. in prin. ff. q̄ quilz iur. z d. l. j. ff. de const. prin. Etiam teneo ℨ de ditionem Raph. ſq: priuilegia cōcessa marito regulariter nō extēduntur ad vxorē, vt probatur in l. princeps. ff. de legi. z l. qō prin. z l. seq. ff. de leg. ij. declarando tū. vt ibi probaē p Lyn. in l. more. ad fi. ff. de iur. om. iud. Item q: videtur esse diuersa ratio quo casu dispositū in vno ex correlatiuis non hz locum in alio, vt. l. fi. C. de rescin. vē. fm Bar. z alios in d. l. fin. vbi late dixi. C. de indi. vid. tol. Regulariter tū dispositum in marito hz locum in vxore rōne correlationis, vt l. fi. in verbo equa lāce. C. de repud. per quē ter. no. ibi Bar. maritus z vxorē ad paria iudicari. z l. generaliter. in prin. C. de secun. nup. Facit qō signanter decidit Bal. in aut. hoc locū. in fi. C. si mulier secundo nupserit. vbi tz q̄ sicut qū marit⁹ in testamēto reliqt vxorem sua dñam massariā z vsufructuariam cōsuetudo Bulgari interpretatur q̄ existentibus liberis debeat solū habere alimēta, fm gl. z doct. in d. aut. hoc locum. Idē erit ecōtra si vxor faciat testm̄ z relinquat marito dñium massariū z vsufructuarium bonorū suorū existētibus liberis cōsuetudo Bulgari lz sit stricti iuris loquēs in viro habebit locum ecōtra etiam in vxore. Adde qō egregie cōsuluit Bal. in cōsi. ccexlj. tertij vol. in. inci. concessus fuit saluusconductus vbi tenuit q̄ si alicui fuit concessum priuilegiū seu saluusconductus vbi tenuit qō si alicui fuit concessum priuilegiū seu saluusconductus veniēdi actaliē ciuitatem cū tot equis z totidē personis. arnesijs z bonis z ipse nō venit, fz misit vxorē suā cū dictis psonis z rebus q̄ adhuc vēdicat sibi locū dict⁹ saluusconduct⁹. ¶ Ego p ſra alias consului in ciuitate ſparme in noua questiōe in qua non reperitur decisio in terminis: z se subscripserūt tūc alij doctores huius ciuitatis. ¶ Statutū ſparme disponit q̄ maritus in vltima volūtate nō possit titulo institutionis nec legati nec alio quouis titulo nec directe nec p indirectū relinquere vxori sue vltra cētum libras parmēses: z si qd vltra relinquat sit ipso iure nullū. Dubitatum fuit quid ecōtra. Mā quedā mulier istituit maritū suū heredē vniuersalē, primiores illi⁹ vxoris petebāt eā hereditatē. vt dicebāt q̄ etiaz vxor nō poterat in testamēto relinquere marito vltra cētum libras parmēses, fuit noua questio. An illud statutum phibitoriū loquēs i marito habeat locū ēz i vxore. Videbat q̄nō: q: casus omissus in statuto relinquit dispositiōi iuris cōis. l. si extraneꝰ. ff. ō qdi. ob cām. z l. si cū dotem. in prin. ff. so. ma. z c. susceptum. in prin. de reser. in vj. Itē ex quo statutum nō dixit de vxore nec nos dicere debemus. l. si seruū. §. ptor. ait ver. nō dixit ptor ff. de acq. her. Bal. in l. oēs populi. ed fi. ff. de iust. z iur. z in l. illam in j. co. C. de colla. ¶ Statuta eīm tm̄ disponūt quātuz loquunt z nō plus. fm Bal. in l. testm̄ non ideo. in fin. C. de testa. z in l. si furiosi per illum text. in verbo non loquit. C. de nup. z in l. cum ancillis in vi. col. C. de incest. nup. vbi no. per gl. ibi. qō statuta sunt seruanda put iacēt z illud qō statutū nō determinat nec nos determinare debem⁹. ¶ Sz istis nō obstātib⁹ Itē ꝙsulmi pplura fundamēta, pcipue q: vir z vxor sunt correlatiuas, vñ statutū etiā correctorū loquēs in vno rōne correlationis hz locū in alio. ¶ Itez maior ratio phibitionis militat tā in vxore q̄ in marito: q: maritus facilius pōt inducere vxorē q̄ cum instituat heredē propter fragilitatem sexus q̄ ēz. l. fi. in prin. C. de dona. ante nup. z l. imperialis. in prin. C. de nup. z l. cuius bonis. circa medium. ff. de cura. z furi. z est text. melior de corpore iuris. in aut. vt immobilia ante nuptias donat. in ij. col. ibi mulier quippe mariti seductiōis facile decepta. colla. v. Et tātomagis cū istud statutū phibens ne marit⁹ possit in testō relinquere vxori vltra cētum libras cōtinet prohibitionez fauorabilē, ergo est extēdēdū, vt no. Bar. in l. si cōstāte. in prin. in pj. q. prime partis. vbi dixi. ff. so. ma. Et ideo cōprehēdit maritum etiā testantē extra territorium statuētū q: est prohibitio fauorabilis fm Bar. in l. cunctos populos. C. de summa tri. z fide catho. in x. co. in vj. q. prin. z ibi Sal. in viij. co. Lu. Ro. in consi. xxxix. qō incipit in proposita. q. nobilis z excelsi viri. ¶ Capio gl. in verbo cōdēnandus est, quaz diuide in quatuor partes. In prima opponit ℨ ter. z soluit. In secūda ℨ illam solutionez opponit z rūdet. In tertia allegat vnum concordātem ad ter. In quarta etiā opponit z soluit. secūda ibi, nec obstat. §. de cōsti. pecu. tertia ibi. z facit. C. de dona. inter vir. z vxo. quarta z vltima est ibi. item hoc in ℨctu. ¶ In ea. gl. ibi etiā si constante matrimonio ℨcerit idē tz glo. in l. vxor marito. in verbo iudicio. ff. de dona. inter vir. z vxo. † Sed cōiter reprobatur q: etiam si maritus cōueniat soluto matrimonio pro ℨctu celebrato cōstante matrimonio hz istud priuilegiū in memorīa ℨcti matrimonij per istum ter. indistincte loquētem equiparantem cām dotis alijs ℨctibus. Nec obest. d. l. diuortio. ff. de neg. gest. de qua gl. nostra opponitq: respōdet fm gl. ibi Bar. z doc. hic z in l. maritum. ff. solu. matr. qō ibi actio bñ habuit originē soluto matrimonio: sed ex dolo vel culpa mariti q non exegit a sepso dotē quādo erat soluendo. ideo ppter istuz dolū z culpā perdit priuilegium. arg. d. l. si rerum. allegate in glo.

1 ¶ Socer mulieris est magis priuilegiatus in duobus respectu vxoris quam ecōuerso socer mariti.

2 Exempla non restringunt regulam.

3 Bener non est ita in reuerētia socero sicut nurus pri mariti.

4 Socer mariti an perdat istud priuilegium. so. ma.

5 Dissoluta affinitate p mortē vxoris an priuilegia decrescant.

6 Statutum quod cause inter affines debeant compromitti non procedit affinitate dissoluta.

7 Si iniuria fit facta affini soluta affinitate non competit actio iniuria.

8 Affinitate soluta per mortem vxoris durat effectus affinitatis quod ad impediendum matrimonium.

ℨcur autem Socer vxoris pro dote cōsequitur, hz socer mariti non hz si conueniatur soluto matri, secus si eo cōstante. h. d. cū principio. l. se. vsq; ad. §. q̄ aūt. ¶ No. j. duas dñas inter socerum mulieris, z socerum mariti † quare socer mulieris in duob⁹ est magis priuilegiat⁹ respectu vxoris, q̄ econuerso socer mariti, z sic pī vxoris respectu ipsius mariti. Q: prim⁹ ēt si cōueniat soluto matrimonio ad restitutionē dotis hz priuilegiuz ne exigat ꝛc. hz scōs si conueniatur ad solutionē dotis p̄mississe so. ma. nō hz priuilegiū hz bñ hz si queniat cōstāte mri. rōnē diuersitatis assignat gl. i l. se. in ver. succurrēduz. q̄ segr Bar. g tū vt militare vt in alio. Scōs

no.dr̃iam inter socerũ mulieris ꝛ socerũ mariti:colligitur ex hoc singulari tex.si bñ inspiciat̃ rõ in qua priuign⁹ in oĩ actione hꝫ priuilegiũ ꝯ nurũ ꝛ hoc etiã si cõueniat̃ alia actione ad aliud ꝙ ad dotẽ.semp vtit̃ hoc ꝓuilegio aduersus nurũ ne exigat̃ vltra ꝙ facere possit.vt hoc tex.iũcta.l.ꝓcedẽti.cũ qua cõtinuat̃,sec⁹ in socero mariti q nõ hꝫ istud priuilegiũ nisi in actioe de dote,ſm solũ Rap.cu.hic.alij nihil tãgũt.Ad idẽ tenẽt Rap.cu.ꝛ Pau.de ca.i.l.ex diuerso.§.j.ff.so.ma.p istũ tex. quẽ ad hoc reputãt singularẽ.Pro ista scd̃a dr̃ia bñ facit iste tex q in prin.loquit̃ in socero mulieris ꝛ simpl'r dt ꝙ sicut agitur cũ marito,ita cũ tali socero vt nõ dãnet̃ vltra facultates ꝛ sic ex ꝯtractu nedũ ex dote,vt in.l.ꝓcedẽti.cũ qua ita simpl'r cõtinuat̃ tex.in scd̃a pte.ꝛ i.l.seq.in prin.subdit de socero mariti,ꝛ sic de patre mulieris ꝛ in eo distinguit an conueniat̃ cõstante mr̃imonio vel eo soluto.Et ita spaliter in dote.d.Alex.nõ hic sꝫ in.l.rei iudicate.in vl.co.ff.so.ma.fatet̃ istũ tex.in prin.apte ꝓbare primũ ꝙ socer vxoris ꝛ sic pater mariti,hꝫ istud priuilegiũ nõ solũ in dote sꝫ etiã in oĩ ꝯtractu.Sꝫ postea iste tex.in scd̃a parte ꝛ prin.l.seq.qñ loquit̃ de pr̃e mulieris lꝫ dicat si cõuenit̃ actione de dote:tñ ſm eũ loquit̃ exẽplificatiue de dote
2 †ꝛ exẽpla nõ restringũt regulã.vt.l.dãni infecti stipulatio.in prin.ff.de dã.infe.ꝛ.l.j.§.ꝙ vulgo.cũ simi.ff.de vi ꝛ vi ar. Tu dic ꝙ imo iste tex.in scd̃a parte.ꝛ in prin.l.seq.loquit̃ de dote decisiue ꝛ non exẽplificatiue.Itẽ exẽpla lꝫ nõ restringãt regulã.tñ eã declarãt in qbus casib⁹ loquat̃,vt est glo.no.in.c.qd̃ dei timorẽ.de statu mona.ꝛ in.d.l.j.§.ꝙ vulg.Itẽ exẽpla sicut digitus rẽ ostẽdũt ꝛ tactui quodãmodo subijciũt ſm Bal.in consi.ccclvij.prime partis.nulla mulier se nubat cũ hereditate.in pe.co.Scd̃o ex alio impugnat do.Alex.q: nõ põt reddi vigẽs rõ diuersitat' iter istos soceros ꝛ ꝓpterea ista opi.mo.
3 ſm eũ non posset defendi.¶†Tu dic ꝙ rõ diuersitatis est in promptu q: non est in reuerẽtia ita subdit⁹ gener socero sicut est nur⁹ patri mariti:q: pater mariti cẽset̃ esse loco pr̃is ipsi⁹ mulieris ꝙ nõ est eꝯ,vt est tex.q ꝓprie ita loquit̃ i socero mulieris.in.l.q: parẽtis.cũ se.ff.so.ma.Sꝫ aduerte ꝓ intellectu hui⁹ tex.in dicta prima differẽtia:q: alibi est tex.sin.q non est
4 alibi in iure.in.l.pe.ff.de iu.do.†q vult ꝙ ẽt soluto mr̃imonio socer mariti nõ indistincte ꝑdat istud ꝓuilegiũ:sꝫ ita demũ qñ ꝑ dolum induxit generũ ad ꝯhẽdũ mr̃imoniũ cũ filia sua sub cõtẽplatione dotis quã ꝓmisit sibi se soluturũ cum sciret se nõ esse soluẽdo.Vñ si nõ fuisset in dolo,videret̃ ꝙ haberet istud priuilegiũ etiã soluto matr.Bar.Ang.ꝛ cõiter alij tenẽt ꝙ ista lex debeat intelligi ſm illã prout etiã.d.gl.in.l.ex diuerso.in prin.ꝛ ibi etiã Bar.ꝛ cõiter doc.ff.so.ma.simil'r ꝙ soluto matrimo.nõ habeat istud priuilegiũ qñ dolo iduxit generũ vt dixi.Et pondera ꝙ ille tex.loquit̃ in socero mariti quo dolose ꝓmisit dotẽ sciẽs se nõ posse eã soluere.Et sic nõ vr̃ posse adaptari ad socerũ nurus:q: tꝫ ꝙ qñ accipit dotẽ sciuit se eẽ inopẽ ꝛ nõ soluẽdo ꝑ hoc nõ deprehẽdit̃ in eo dol⁹ cũ possit dotẽ acceptã cõseruare lꝫ aliter de suo nõ sit soluẽdo.Presertĩ q: in futurũ ꝓsumit̃ posse ditari añ forte quã veniat dies restitutẽ de dotis.l.si defunctus.C.arbi.tute.ꝛ.l.cura.§.deficiẽtiũ.ff.de mune.ꝛ ho.ꝛ ꝓpterea tex.hic.ꝛ.l.seq.cõstituit dr̃iã inter istos soceros ex parte patris ꝛ ex parte mariti.ꝛ ita etiã Bar.ꝛ cõiter doc.hic.Sꝫ tũc obstat difficultas non mediocris qñ socer mariti fuit i dolo ꝑsuadẽdo genero ꝙ solueret dotẽ ꝙ sciebat se nõ posse soluere,vr̃ ꝙ etiã si cõueniat̃ ad talẽ dotẽ ꝓmissam cõstãte matrimonio ꝓut verisimil'r cõuenit̃ qd̃ etiã tũc cũ non deberet hr̃e priuilegiũ ꝑꝑ dolũ suum,vt i hac.l.lꝫ hoc ita.§.fi.ꝛ.l.si qs dolo.in pñ.ꝛ.l.si rerũ.ĵ.e.ꝛ.l.alia.§.j.so.ma.Cui⁹ ꝯtrariũ vult.d.l.pe.do.Ale.hic multũ circa hoc laborat:ꝛ lati⁹ i.l.rei iudicate.in prin.ff.so.ma.in pe.ꝛ vl.co.Et dt ꝙ ista ꝯrietas iurisconsultorũ non põt recte defendi nisi dicam⁹ ſm Imo.hic ꝙ qñ talis dolus fuit a principio cõmissus ꝑ patrẽ vxoris:q: constãte matrimonio adhuc durat istud priuilegiũ.Jõ q: adhuc durat affinitas ꝓut etiã dt gl.hic.ꝛ sic lex voluit mitius agere secus soluto matrimo.Sꝫ in hac.l.nõ fuit dolus a prin.
5 ꝛ aliud melius dici non põt.¶Gl.in verbo succurrendum. vult ꝙ dissoluta affinitate ꝑ mortẽ vxoris.ita etiã priuilegia dissoluãtur.¶Adde qd̃ istã gl.reputat singula.Bal.in.c.in literis.circa fi.de testi.ꝙ affinis sopita hr̃ditate nõ seruat amplius amorẽ.Itẽ istã gl.reputat sin.idẽ Bal.i.c.accedẽs scd̃o. in vl.col.vt lite nõ cõtesta.de affinitate oĩno ablata quo ad affectiones:ꝛ refert ꝙ ꝑ istã gl.dicebãt antiqui aduocati perusini ꝙ si ex forma statuti cause debẽt cõpromitti iter affines ꝛ sic qstio inter me ꝛ te qui quondam fuisti marit⁹ vxoris mee non dꝫ inter nos de tali causa compromitti:q: non durat iter nos affinitas nec amor,vt hic est gl.Idem ꝑ istã gl.determi-
6 nant Bal.Sal.ꝛ Pau.de cast.in.l.fi.C.de verb.sign.†ꝙ si statutum disponat ꝙ cause vertentes inter affines debeant compromitti nõ ꝓcedit qñ dissoluta est affinitas:ꝛ etiã do.Pau.de ca.ꝙ ita tenebãt antiq aduocati perusini ꝑ hãc gl.Idẽ tenent Bar.Bal.ꝛ Ange.in.l.cui eorũ.§.affinitates.ff.de postu.Bal. in.l.affinitas.C.cõia de succes.Pe.de anc.in cõmento capituli canonicum statuta.de cõsti.in.xiiij.q.qd iuris si statuto caueat̃. Pau.de ca.in.l.rei iud.§.fi.ꝛ ibi.do.Alex.in fi.prin.ff.so.ma.ꝛ do.Alex.firmat ꝙ tꝫ Bar.in.l.j.circa.xx.co.C.q acc.non pos. vbi cõcludit ꝙ si fiat iniuria affini soluta affinitate non compe
7 tit amplius actio iniuriarum q: finitus est amor.†Aduerte tñ ꝙ soluto mr̃imonio ꝑ mortẽ vxoris adhuc durat effect⁹ affinitatis quo ad impediendum matrimoniũ inter virũ supstitem ꝛ cõsanguineã vxoris mortue vsqꝫ ad quartũ gradũ.§.affinitatis.inst.de nup.§.non dꝫ.de consangui.ꝛ affini.lꝫ quoad alia effectus affinitatis dicatur finitus,vt predici.

1 ☞ Negans illud qd̃ est causa priuilegij perdit priuilegiũ qd̃ intellige quando dolose negauit.nu.2.
3 Iustus error excusat negantem a pena.
4 Quãdo libellus actoris est ineptus nulla exceptio rei põt esse penalis.
5 Qui perseuerat in negatione vsqꝫ ad lit.contesta.inclusiue perdit priuilegium.
6 Negãs anteꝙ aduersarius probet ꝯtrium potest penitere.
7 Qui nõ perseuerat in negatione,sed cõfitetur anteꝙ liquidet negotium per probationes testium.euitat damnũ prouenientes ex negatione.
8 Si ex forma statuti remittat̃ ꝯfitẽti delictũ aliqua pars pene maleficij nõ ꝓdest ei qui iã negauit posterior confessio.ꝛ nu.9.
10 Negans in specie quid ex causa bñficij sui perdit priuilegium secus si generaliter.
11 Generalis negatio non dꝫ intelligi comprehendere id qd̃ in specie verisimiliter non fuisset negaturus.
12 Exceptio opposita ꝑ reum dicitur eius libellus,cum excipiendo dicatur agere.
13 Qui negat id ꝙ nõ est cã sui priuilegij,non ꝑdit priuilegium.

Quod autem

Per mẽdacium ꝛ dolũ ꝑdit istud priuilegiũ.h.d. ¶ No.ex isto tex.
1 †ꝙ q negat se esse sociũ.ꝛ sic illud ꝙ est cã priuilegij ꝑdit ipm priuilegiũ,vt hic.ꝛ.l.q nõ se.ꝯ.e.cũ alijs cõcor.allegatis in glo. sec⁹ si negaret debitũ sed nõ societatẽ,ſm Bar.ꝛ Rap.cu.facit ꝙ statim infra subijciã.Et lꝫ iste tex.loquat̃ in socijs:idẽ est in marito ꝛ vxore quorũ alter negãdo mr̃imoniũ perdit priuilegiũ ne cõdẽnet̃ nisi.inꝙtum facere possit cũ neget illud:ꝙ est cã bñficij.Secus si nõ negat mr̃imoniũ neget dotẽ datã vel ꝯtractũ dotis celebratũ tũc bñficiũ nõ ꝑdit.facit.l.q bonis.cum gl.ff.de cessio.bono.Ita no.tꝫ Bar.in.l.etiam.§.j.cir.fi.ff.so.ma.quem refert ꝛ simpliciter sequitur.d.Alex.in.l.maritũ.in.l.ij.co.ff.eo.
2 †Idem in qbuscũqꝫ alijs ꝑsonis q̃ negẽt se esse tales ex cuius qualitate habẽt istud priuilegiũ ne exigant̃ vltra ꝙ facere possint.l.sed si ex parte.§.interdũ.ff.ꝙ cũ eo.Jo.fab.Jo.de pla.tea. ꝛ Ange.de are.i.§.sꝫ ꝛ si qs cũ parẽte.isti.de ac.Ra.cu.hic.Similr̃ fideiussor q̃ negat se fideiussorẽ ꝑdit bñficiũ diuisiõis cõpetẽs plurib⁹ fideiussoribus.vt.l.si dubitet̃.§.ita demum.ꝛ ibi Bar.ꝛ alij.ff.de fideius.Itẽ ꝑdit bñficiũ executionis ꝛ bñficij cedẽdarũ cõpetẽs fideiussorib⁹,aut̃.pñte.C.de fideius.Ita notabil'r tꝫ Bal.i aut.ꝯ q ꝓpriã.in.iij.co.C.de non nu.pe.Item libertus q impetrauit ab imperatore ius aureorũ annullorum illud ꝑdit si neget se libertũ.l.fi.C.de iur.aure.annul.Bar.in.d. l.etiam.§.j.circa fi.
3 †Item fili⁹ q negat se fuisse in ptãte pr̃is ꝑdit bñficiũ.l.ij.ꝛ toto ti.ff.qd̃ cum eo.qd̃ emãcipatus vel exheredatus ex ꝯtractibus celebratis dũ esset in ptãte pr̃is vltra ꝙ facere possit.Istud priuilegiũ ꝑdit ꝑ negationẽ.l.sed si ex pte.§.interdũ.ff.qd̃ cũ eo.ꝛ.l.q cũ se patrem vbi dixi.ꝯ.e.Bar.in.d.l.si dubitet̃.§.ita demũ.Itẽ reus conuẽtus si negat se possidere priuatur cõmodo possessionis,iuxta.§.retinẽde ꝟ.cõmodum. inst.de interdictis.Q: beati possidẽtes.inquit glo.in.c.j.§.si duo.de pace tenen.talis possessio transfert̃ i actorẽ.tex.est no. in.l.fi.ff.de rei ven.Itẽ vasallus q negat se vasallũ priuat̃ feudo.c.vasallus primo.si de feu.defun.contẽ.sit inter do.ꝛ agn. Itẽ heres q negat rẽ esse hereditariã ꝑdit illã ꝛ rõnẽ legis fal.tex.no.i.l.hr̃ditatũ.§.fi.ff.ad.l.falc.Sil'r hr̃s negẽs res fuisse hereditarias vel negãs fideicõmissum ꝑdit detractionẽ trebellianice ſm Bar.i.l.rescriptũ.ff.de his q.vt indi.ꝛ i.l.fi.§.licentia.ad fi.C.de iur.deli.q: indign⁹ est falcidia q aliqd egit vt fideicõmissum piret.dt tex.i.l.Pau.ꝛ ibi Bar.idẽ tꝫ Ex.i.l.bñficio.ꝛ ibi Imo.ꝛ alij.ff.ad.l.fal.Itẽ dñs cõuẽt⁹ noxal'r ꝑ delicto cõmisso ꝑ seruũ suũ si negat illũ seruũ habere i ptãte tenet̃ insolidũ.ꝛ sic ꝑdit priuilegiũ ꝛ facultatẽ dãdi seruũ ꝑ noxa. iuxta.l.miles.§.dotẽ.ꝯ.e.Itẽ est tex.in.l.quoties.§.ptor.ꝛ in.l. seruus deposit⁹.§.si negauerit.ff.de noxa.ꝛ vide gl.notabilẽ i c.nullus pluribus.de reg.iur.in.vj.ꝛ glo.l.nemo ex his.ff.eo.

de reg.

de re.z.in. ¶ Limita iſtū ter.z pdicta q̄q̄z notabilib⁹ modis.
5 ¶ Primo vt pceda i eo q̄ dolose negauit,sec⁹ ſi p errorē vel ignorantiā z sic absq; dolo vel culpa.ſm Bng.z Rap.cu z.d. Alex.hic.z.d.Alex.in l.q̄ri eū ſe patrē.ſ.e.z d.Alex.in l.etiā.ſ. j.in vlt.co.ff.ſol.ma.Pro iſta limitatione Raph.cu.poſt Ang. alle.Spe.in rit.depoſi.ſ.viij.in vſ.j.als eſt in verſi.ſz ſm.Adde tert.in d.c.vasallus.primo.in verbo ex certa ſcientia ſi de feud. defunc.contā.ſit inter do.z agna.z ibi Bal.multum notat.z ōt p illū ter.multa iura gloſſari q̄ loquunt de pena negantis:naz ꝫz intelligi:q̄ negamus per dolū vel latā culpā per illū ter.Et ita etiā añ eū ōt glo.in.ſ.ex maleficijs.ſ.ita mixta.in verbo diſtulerint.in prin.inſt.de ac.z voluit gl.in d.l.ſi.ff.de rei ven.in gl. mag.dū ōt ſciēs,z ibi Bal.in ij.co.eā no.Idē tz Bar.in l.eum qui in prin.ff.de iureiu.in vl.co.in prin.in ver.hoc tñ q̄ dico de qualitate.Adde etiā Bar.in.l.ea que.C.de cond.indeb.vbi tz q̄ iuſtus error excuſat negātē a pena.alle.c.j.in ſi.de elec.in.vj. ¶ Scdo limita q̄ſi libellus actoris fuiſſet apte formatus als negatio facta rūdēdo ad libellū ineptū non faceret negantem incidere in penam: q̄ q̄ſi libellus actoris eſt ineptus nulla exceptio rei pōt eſſe penalis.ita notabilr tz Bal.in rep.padua na l.edita in pe.co.C.de edē.p ter.no.i l.j.in ꝟbo ſoleniter a Ꝟrio ſenſu.C.de his q̄ potē.noie.z ſimplr ſequit do.Alexā.hic.z in l.etiam.ſ.j.in vl.co.ff.ſo.ma.do.Fel.in c.ceterum.vl.co.de iudi. ¶ Tertio limita ſm Jaco.de are.Alb.de roſ.Angel.Jmo. Raph.cu.z do.Alex.hic, vt procedat q̄ſi negās pſeuerauit in negatiōe vſq; ad litis cōteſtationē icluſiue:als añ litē cōteſtatā poſſet ptinere z z negationē reuocare.ter.eſt no.in l.electio. ſ.neq;.z ibi Bal.ad hoc no.ff.de noxa,z gl.in l.idem neratius. ſ.hec actio.ff.ad l.aquil.Ray.Angel.Jmo.z Pau.de caſ.in.l.ſi dubitet.ſ.j.ff.de fideiuſ.cū aliis. cōcordā.traditis p do. Alex. 6 hic,z in d.l.etiam.ſ.j.in pe.col.† Idē vr dicendum ſi negantem peniteat huius negationis antequam aduerſarius pbet ꝟitū. l.de etate.ſ.fi.z ibi Bal.ff.de inter.act.gl.z doc.in l.fin. ff. de rei ven.Lud.ro.in conſ.lix.inci.ad diſcutiēdum.in vlt.dubio. Sed aduerte vltra ſcribētes q̄ ꝟ iſtā limitationem facit illud q̄ tz Bal.in c.j. ſ. porro. in vlt.co.q̄ fuit prima cā bñficij amittendi,† vbi tz q̄ q̄ſi non pſeuerat in negatione, ſed confitetur 7 nōdum liquidato negotio per probationes teſtiū:tūc bene emitat dānum q̄s ex negatione emergebat.vt not.glo. in d.ſ.item mixta.iſti.de act.Tamē nō cōſequitur beneficium q̄ negando illi beneficio vr renunciaſſe.d.l.ſi dubitet.ſ.j.z iſtam deciſionē Bal.refert z ſimplr ſequit Ang.de are.in.ſ.ex maleficijs.inſti. de act.Idē Bal.in c.dudū.ſcdo in vj.co.de elec.tz quod ſi primo negauit pōt penitētia ductus vt excuſet confiteri p gl.d.ſ. fi.itez mixta.inſt. de act.Sed nō q̄tū ad cōſecutionē alicuius 8 premij vel beneficij † puta ſi ex forma ſtatuti remittat cōfitēti delictū aliqua pars pene maleficij nō pdeſt ei q̄ iam negauit, poſterior cōfeſſio:q̄ de facili a beneficio q̄s remouetur,z poſt quam beneficium ipſo facto eſt extinctum non reuiſcit.d.l.ſi dubitetur.ſ.j.z.ſ.ſi ſeru⁹.inſt.de noxa.Ité ſm eū facilius quis cōſequit remiſſionē a pena q̄ premiū.Idē ante eū tenet Bar. in l.eū q̄ in prin.ff.de iureiu.in ij.no.per illum ter.vbi ōt eſſe caſum pro eo q̄ tota die occurrit ſi reus in prima cōparitiōe negauit in alia poſtea vult confiteri vt habeat beneficij ſtatuti diminuentis cōdēnationē cōfitēti tz q̄ non ſit admittendus, 9 ſi iudex vel pars ꝟdicat † Sz caue:q̄ ꝟitū q̄ imo per cōfeſſionē factā poſt negationē añq̄ teſtes ptis aduerſe ſint recepti cōſe quat bñficiū ſtatuti tz ipſe Bal.i l.ea q̄ in r.q.z exp̄ſius. in rj. q.C.de cond.inde.z in l.error in vj.col.C.de iu.z fac.ign.z in l. vnica.tiij.co.C.de ꝟfeſ.z doc.cōiter in d.l.eū qui in prin.tenēt ꝟ 10 Bar.ibi.z q̄ ibidē plene tetigi me remitto. ¶ † Quarto no.li mita q̄ſi q̄s in ſpē negat id q̄s eſt cā bñficij ſui:ſecus ſi rūdēdo libello gñaliter negat narrata,put narrātur,z petita,put petū tur cē verarūc p talē negationē gñalem nō pdit dicta priuilegia.Ita ſingulr Bar.in d.l.ſi dubitetur.ſ.ita demum.in fi.z ibi Jmo.z Pau.de ca.ſequit etiā Jmo.hic, reputās ſingulare dictū.z ōt Jmo.in d. ſ. ita demū.ſe ex hoc dicto alias fuiſſe bene lucratū z q̄ ex eo poteris lucrari vnū bonū mātellū eo: q̄ per talē negationē gñalē intelligitur ſolū negaſſe ſubſtātiā facti:ſz nō circūſtātias ſingulas qualitatis. Sicut q̄ſi rūdet ſimplr cōtenta in inquiſitione eſſe vera,vr ſolū cōfiteri cōtēta principaliter in inquiſitione nō añt in cōſequētiā nec acceſſorie.Ita ſingulariter tz Bal.in l.ſi cui.ſ.ſi a filio.ff.de leg.j. Iſtam limitationē etiā tz Bal.in.e.j.in v.col.de lit.conteſt.Sa.in l.cum pre cū.C.de lib.cau.mot⁹ q̄ talis negatio nō refertur ad ea q̄ ſibi ſunt fauorabilia.idem tz Raph.cu.in l. neceſſarijs.ff.de acqui, 11 her.Idem late tz do.Alex.hic † motus q̄ gñalis negatio non dz intelligi comprehēdere id q̄ in ſpē veriſimlr non fuiſſet negaturus.ar.l.obligatione gñali. de pig.z in.l.j.C.que res pign. ob.poſ.ſicut in generali ſermone nō venit illud p q̄s quis inciděter in penā.l.ſi procurator.in prin.ff.de cōd.inde.z l.iij. ſ.ſi procurator.ff.q̄ q̄ſq; iur.Bar.no.in l.cod.cillus. ſ.iitituto.ff.de le, 12 ij. Idē tz do.Alex.in d.l.etiā.ſ.j.in vlt.co.† Vor⁹ alio fundamēto,q̄ exceptio dr eſſe libellus rei,q̄ re⁹ excipiēdo dr agere vt.l.j.ff.de excep.ſed ꝟba libelli ambigua debēt interpretari p libellāte,l.ſi q̄s intentione ambigua.ff.de iudi.z iſta eſt vera:z cōis opi.q̄us ꝟitū teneat Bal.in l.j.in vl. col.C.de lit.conteſt. z in l.j.ver.ſed nūquid,C.de edi.act.d.Ant.de bu.in c.j. in pen. co.de lit.cōteſt.z ibi do.Fel.in vſ.col.z in.c.ceterū.in pe. col.ff. de iud,Ubi ōt q̄ iſta limitatio cōiter reprobatur: ſed male ōt, vt pz ex pdictis authoritatib⁹ eorū q̄ tenēt cū Bart.de q̄bus ipſe nō facit mentionē. ¶ Quinto z vltimo limita, ſm Bart. 13 z Rap.cu.hic.z Bal.in d.l.etiam.ſ.j.circa ſi. † q̄ſi q̄s nō negat illud q̄ eſt cā priuilegij,ſed aliud,puta non negat ſe eſſe ſociuz ſed negat debitū vel nō negat mrimoniū,ſed dotē,vt etiā.ſ.retuli. ¶ Adde q̄ ſi ſunt plures mercatores z vn⁹ negat in iudicio calculū ſeu rōnē eſſe inter eos factā, cōuincat de mēdacio nō p hoc pdit q̄n poſſit allegare p errorē calculi z ſic intētare diſpoſitionez.l.j.C.de erro.calculi.q̄ pōt in promptu oſtēdere errorē p euidētia facti,ſm Pau.de ca.in conſi.xxxiij.inci.in caſu preſenti q̄ē etiā retuli in l.qui cum ſe patrem.ſ.eo.

1 ☞ Procurator vel defenſor mariti viuo marito nō poſſunt condemnari vltra quam facere poſſit maritus, ſed eo mortuo condemnantur inſolidum.

2 Procurator non reuocatur per mortem litigatoris.

3 Aliquando principalis non tenetur inſolidum z tamen eius fideiuſſor ſic.

4 Quod directo nō cōceditur nō debet concedi per indirectuz.

5 Beneficium reſti.in integ. competens minori non tranſit ad eius ſucceſſorem.

6 Fideiuſſor q̄ intercedit p pupillo vel pdigo aut furioſo ſi ſolūit non poteſt recuperare a principali per actionem mandati.

7 Defenſor qui ſe obtulit licet non habeat actionem mandati habet tamen actionem negotiorum geſtorum.

8 Priuilegium q̄ habet maritus in exactione dotis tranſit ad filios heredes qui nati ſunt ex eodem matrimonio.

9 Priuilegium conceſſum marito ne exigatur niſi inquantū facere poteſt an tranſeat ad eius nepotes.

10 In priuilegijs appellatione filiorum non veniunt nepotes.

11 Maritus quando poſſit dare fideiuſ.pro dote.

SIcum procuratore. Iſte priulegium ne q̄s cōueniat vltra q̄ facere poſſit trāſit ad procuratorē z defenſorē,ſz nō ad fideiuſſorē nec ad hēdes h.d.cū dua.l.ſeq.vſq; ad.l.ſi cōuenerit.vel ſic.Exceptio mere p ſonalis cōpetēs dño cōpetit et eius procuratori z defenſori,ſed 1 nō fideiuſſori nec hēdi.h.d.vſq; ad l.ſi cōuenerit. ¶ † No.primo q̄ procurator vl defenſor mariti,viuo marito nō pōt ꝟdēnari vltra quā facere poſſit marit⁹,ſz eo mortuo cōdēnant inſolidum. ¶ Et ſic correlarie collige ex hoc ter.tria. Primo q̄ hēs mariti ſiue ipſe cōuenat i ꝓpria ꝑſona ſiue p procuratorē vl defenſorē quondā mariti mortui nō hz iſtud priuilegiū. ¶ Secūdo collige q̄ nō ſufficit cōpetere defenſionē i exordio litis niſi tpe ſuo pſeueret.Et ſic pendēte iudicio impugnat ius actoris q̄d pmo nō cōpetebat effectualr vltra q̄ re⁹ facere poſſet nūc cōpetit inſolidū.facit.l.ſi rē alienā milpi.ſ.fi.ff.de pi.ac.z l. ſinautē. ſ.poſſidere.ff.de rei ven.Sicut ex⁹ aliqñ ius actoris diminuit, vt l.ſi cōſtāte.ſ.fi.ff.ſo.ma.vide tñ ter i l.ſi poſt acceptum.ff.de 2 rei vē. ¶ † Tertio collige q̄ p mortē litigatoris nō reuocat procurator imo mortuo dño pēdēte iudicio pōt ſuia ferri ꝟ procuratorē inuitū:q̄ p litis cōteſtationē eſt effect⁹ dñs litis.l.procuratoribus,C.de ꝓcu.z gl.no.i l.ſi procurator.ij.ff.de excep. do. 3 ¶ † Scdo princip.no.ex.l.z ſi fideiuſſor,principalē teneri quatenus facere pōt z fideiuſſorē ei⁹ inſolidū. ¶ Nec ob.q̄ fideiuſſor q̄ eſt accēſſorius nō pōt obligari i pl⁹ q̄ principalis.l.gre ce.ſ.illud.ff.de fideiuſ.q̄ rūdet q̄ non obligat in plus:q̄ etiaz principalis erat obligatus inſolidū:ſz executio non poſſet inſolidū fieri,vt l.neſemus.ſ.ſi.j.e.vñ erit obligatus efficacius, ſed non in plus.Sicut q̄ſi fideiuſſor interceſſit p obligato naturaliter tm puta p pupillo ſiue turo, nā obligat efficacius.ſ. naturaliter z ciuiliter,ſed non in plus.l.j.z l.marcelus.z l.fide iuſſor obligari.ſ.fideiuſſor.ff.de fideiuſ. ¶ Iterū z ſcdo opponit.Nā ſi fideiuſſor cōuētus exigat inſolidū habebit regreſſuz inſolidū ꝟ principale z ſic principalis per indirectū excludet a bñficio q̄ hz ne teneat vltra quaz facere poſſit z ſic maritus q̄ non pōt huic bñficio renunciare,l.alia.ſ.elegāter,ff.ſol.ma.gl. in l.conuenerit.j.e.z glo.in l.ſi quis crediderit.ff.de paç.tacite 4 p indirectum excluderetur a bñficio: † z tñ illud q̄d directo nō conceditur non debet poſſe per indirectum.fieri. l.fin.ad ſi. C. de vſu.rei iud.z in regula cum quid vna via,de regu.iur.in vi.

¶ Rñde ex mête doctorũ ꝙ fideiussore conuēto in iudicio dʒ
principalis tā ꝙ defensor necessarius cōpetere in iudicio ⁊ su-
spicere in se defensionē ⁊ iudiciũ: opponēdo ꝙ cũ ipse princi-
palis nō teneaꝛ vltra ꝙ facere possit ne p indirectuʒ excludaꝛ
hoc bñficiũ interest sua suscipere iudiciũ ⁊ ex psona sua oppo-
nere istā exceptionē ne fideiussor cōdēneꝛ insolidũ habiturus
postea regressum ꝯ eũ. vt est tex. sing. in l. idēqz. §. gñalr. ff. man.
quē ad hoc reputat sing. Jo. de imo. Et hoc modo est dare re-
mediũ ꝙ fideiussor nō cōdēneꝛ vltra ꝙ facere possit sm Bart.
Alb. de ro. hic. Bar. ⁊ Bal. in l. verũ. in prin. ff. p soc. Bart. in
l. marcell⁹. ad fi. ff. de fideius. ⁊ l. pcurator. ad exhi. §. j. in iij. op-
po. ff. rē ra. hab. Pau. de ca. ⁊ alij in l. maritũ. ff. so. ma. Et pro-
pterea fideiussor cōuētus dʒ denũciare pricipali vt veniat ad
eũ defendēdũ, ⁊ iudiciuʒ in se suscipiat, vt l. si fideiussor. §. qdā.
ff. mād. Per ista apparet ꝙ illud qđ dt glo. hic in ver. et ꝙ si fi-
deiussor agit mādati insolidũ ꝯ principalez pcedit qñ fideius-
sor ignorauit istā exceptionē cōpetere ei pro quo fideiussit nā
si sciret ⁊ cōuētus nō denũciauerit imputareꝛ fideiussori. ⁊ nō
ageret tũc insolidũ. d. l. idēqz. §. ⁊ gñaliter. ff. mā. ¶ Ad pdicta
adde ꝙ signāter tʒ Bar. i l. stichũ aut Pāphilũ. §. ꝙ vul. p il-
lũ tex. cũ gl. ff. de so. ꝙ lʒ bñficiũ restitutionis in integrũ cōpe-
tens minori nō trāseat ad eius fideiussorē, tñ si fideiussor esset
habitur⁹ regressuʒ ꝯ minorē, tũc minor posset assumere defen
sionē p fideiussore suo, ⁊ vti ꝯ debitorē inuitũ bñficio restōnis
in integrũ p d. l. idēqz. §. gñaliter. Sec⁹ si fideiussor nō esset ha-
biturus regressum ꝯ minorē. ⁊ sequiꝛ Jo. de imo. hic: sed istud
vltimũ reprobaꝛ p Rap. cu. ⁊ Pau. de ca. ibi: qꝛ ista non est ne-
cessaria defensio spectans ad minorē cũ nullo casu habiturus
est regressum fideiussor ꝯ minorē cum p se minor aduersus fi-
deiussorē restitui possit. l. j. C. de fideiuss. min. ⁊ ibi dt. d. Alexan.
ꝙ lʒ istud dictũ Bal. sit valde singulare tñ Bal. nō ꝯsiderauit
dictũ fundamentũ in ꝯriũ factũ ⁊ qđ eius opinio male pōt su-
stineri. ¶ Tertio principalr opponũt antiq ⁊ Bar. i d. l. mar-
6 cellus. in prin. ff. de fideius. † vbi fideiussor q intercessit p pupil-
lo, vel pdigo, aut furioso: si soluerit nō pōt recuperare a prici
pali p actionē mandati. ergo eodē mō in pposito, cũ fideiusse-
rit p eo q tenebaꝛ solũ in effectu inqꝫtũ facere pōt, ꝗuis fue-
rit insolidũ cōdēnatus: tñ nō dʒ posse solidũ recupare a prin-
cipali debitore p actionē mādati. Rñdet Bar. post antiquos
ꝙ ibi suberat cā quare nō deꝛ actio mādati vel negotiorũ ge-
storũ ꝯ principalē qꝛ ibi nō interuenit authoritas tutoris qñ
pupill⁹ mādauit fideiussori ꝙ p eo itercederet, ⁊ sine authori-
tate tutoris pupill⁹ obligaꝛ solũ naturalr. l. j. vbi glos. ⁊ doc. ff.
de noua. sʒ hic nulla cā suberat. ¶ Capio gl. scđa in ver. facere
potest. Ibi siue obtulit actionem mandati. Ista gl. male dt in
duob⁹. Primo qꝛ si defensor se obtulit nō hʒ actionem māda-
ti, qꝛ actio mādati cōpetit solũ qñ habuit mādatũ: ⁊ si habuit
mādatũ nō dr se obtulisse. l. iij. in prin. ⁊ ibi no. s. e. Sed ad hoc
7 pōt rñderi tenendo gl. † ꝙ defensor q se obtulit lʒ non habeat
actionʒ mādati hʒ tñ actionē negotiorũ gest. ¶ Scđo dũ gl.
dt: qꝛ defensor recuperat a dño, ista rō non est bona qꝛ etiā fi-
deiussor recuperat a dño p actionem mandati: ⁊ tamen nō hʒ
istud beneficium. vt in l. seq. Preterea defensor nō semp oīa re-
cuperare, sʒ cum distinctione. l. iā tamen. §. in hac. scđo vbi not.
ff. de iudi. sol. melior est ergo ratio diuersitatis quam assignat
gl. in l. alia. in prin. ff. so. mat. ⁊ sequuntur Bar. ⁊ alij: qꝛ procu-
rator ⁊ defensor dānantur noīe domini. ⁊ hoc ex obligatione, ⁊
actione in indiuiduo qua tenetur dominus. ideo gaudēt bene
ficio domini principalis, sed fideiussor damnaꝛ noīe proprio ⁊
pro obligatione noīe proprio. l. Papinianus. alias īcipit man
datorem. ff. man. ex stipulatione. l. blanditus. C. de fideius. ⁊ l. v.
§. satisacceptio. ff. de verb. ob. ideo nō hꝛ respectus ad priuile-
gium cōcessum psone principali. ¶ Tertiā rōnē assignat glo.
sequēs in verbo defensor: qꝛ nō dʒ esse deterior cōditio procu
ratoris aut defensoris ꝙ domini nisi quo ad cautiones qñqꝫ
pstandas, l. sed ⁊ he. §. defendere. ⁊ l. minor. §. qm. ff. de procura.
8 ¶ In glos. in verbo, insolidum habes qđ priuilegium † qđ hʒ
maritus in exactione dotis trāsit ad filios hꝛdes qui sunt na-
ti ex eodē matrimonio. ⁊ sic ex illa muliere que agit ad dotem.
Secus si ex alio matrimonio: vnde si nouerca ageret actiōe de
dote ꝯ priuignum, ⁊ sic ꝯ filium mariti ex alia vxore: talis pri-
uignus nō haberet hoc priuilegium. allegat glo. bonum text.
in l. etiam filios mulieris. iuncto verbo patri heredes. ff. solu.
matri. Idē tenet gl. in l. sciendũ. ī. eo. ⁊ in l. verum. §. j. in verbo
ceterorũ. ff. pro socio. ⁊ in. §. item si dote. insti. de actio. ⁊ istam
tenet Bart. referes doc. communiter idem tenere per tex. in l.
assiduis. §. exceptis. in vbo, matri sue. iuncto verbo paternas
⁊ ibi Cy. Bart. Bald. ⁊ alij. C. qui poc. in pig. hab. Sʒ caue qꝛ
tex. ille non videꝛ facere qꝛ loquitur in priuilegio actionis rea
lis, nos aũt in priuilegio actionis psonalis de dote put ipse-
met. Bart. dt in l. sunt qui in id. s. e. tamen hec est cōis sñia, fuit
Raph. cu. ⁊ d. Alex. hic quam etiā tenent Ang. Imo. Raph. ⁊
ceteri Bar. Bal. Ang. ⁊ Mod. in d. l. etiā. in prin. Bar. ⁊ Bal.
in l. j. C. de priui. do. ¶ Cōtrariuʒ tamē tenuit gl. in d. l. etiam in
prin. ⁊ ibidem antiqui Cy. Jo. de Are. ⁊ Sal. in d. l. assiduis. per
aliqua satis leuia. Pro ista vltia adduciꝛ text. in aut. si quid in
verbo qlibet soboles. C. q potio. ī pig. hab. illa vniuersalis qli-
bet sumitur in authētico vt instā. dot. colla. vij. Sʒ ad illũ text.
rñdet Bar. ⁊ ceteri sequunꝛ ꝙ intelligiꝛ qlibet soboles siue fue-
rint filij siue nepotes vel pnepotes ex eodeʒ tñ mrimonio de-
scēdētes ad idē allegaꝛ gl. in l. dabimus. in gl. iij. ff. de priui. cre.
q vult ꝙ priuilegiũ personale trāsit ad hꝛdes suos, sʒ ita pos-
sunt esse sui illi nati ex alio mrimonio sicut ex eod. sʒ illa gl. cōi-
ter dānatur p doc. ibi, ⁊ p Bar. in l. qꝛ tale. ff. so. ma. ⁊ do. Alex.
hic p tex. in. l. nō solũ. §. si puelle. ff. de ritu nup. ¶ Tu ponde-
ra diligēter vltra scribētes q hoc non attingũt. hic in quātum
9 Bar. rñdēdo ad. d. aut. si qd multũ no. tʒ † ꝙ istud priuilegium
cōcessum marito vt nō exigaꝛ nisi inqꝫtũ facere possit, extēdaꝛ
nō solũ ad filios, sʒ etiā ad nepotes, ⁊ ad pronepotes descen-
dentes ex eodē mrimonio ⁊ sic ad oēm sobolē per illũ text. ibi,
in verbo qlibet soboles. Confirmatur qꝛ appellatione sobolis
veniunt non solum filij, sʒ nepotes, pronepotes ⁊ deinceps. vt
est tex. in. §. si quis autē defunctus. in aut. quibus mod. na. effi.
sui. colla. vij. ⁊ probatur in l. ij. C. de infan. expositis. iuncta. l. j.
de alie. l. sed pro certo Bar. in hoc videꝛ male loqui: licet scribē-
tes hic nō aduertant. ⁊ videtur cōfundi ex cōclusione cōmuni
gl. Bart. ⁊ omnium hic, quia nepotes sunt nati ex alio matri. ⁊
tex. in d. l. etiam allegatus. per gl. loquiꝛ de filijs natis ex eodē
patre ⁊ eadem muliere, ergo non veniunt nepotes nisi dicas
defendēdo Bar. ꝙ nepotes descendũt ex eodē matrimonio, sʒ
aui ⁊ auie cuius vigore agit cōtra istos nepotes suos ad do-
10 tem. ¶ † Scđo ergo ⁊ fortius cōtra Bar. facit: qꝛ in priuilegijs
que sunt stricte interpretanda appellatione filiorũ non com-
prehēdũtur nepotes nec pronepotes tex. est in l. sed ⁊ milites.
la. j. in versi. hec autē. ff. de excu. tuto. ⁊ ibi Bal. no. ⁊ dt qđ non
habes in iure meliorē tex. illo per quē tex. idē etiā tenet Bar. in
l. liberorũ. in v. col. in versi. quero quid in rescripto principis. ff.
de ver. sig. presertim cum istud priuilegium tangat priuilegiũ
tertij. s. creditoris. quo casu adhuc minus appellatione filio-
rum veniũt nepotes vel pro nepotes sm eundē Bart. in d. l. li-
berorum. in viij. co. in ver. his pmissis reducamus hanc mate-
riā ad qōnē. ita tenent. Ang. Imo. Paul. de ca. ⁊ Lu. ro. in d. l.
etiam. in prin. ꝗuis de Bar. hic non faciant mentionem. ita tʒ
ꝯ Bar. quicquid in hoc distinguat. d. Alex. in d. l. etiā in princ.
j. ⁊ ij. col. q tñ in effectu etiam tʒ ꝯ Bar. ¶ Capio gl. primaʒ. l. si
11 fideiussor. ibi hec. l. nō loquiꝛ in marito hoc ideo dt gl. † quia ma-
ritus non pōt dare fideiussorē pro dote. C. ne fideius. do. den. in
rubro ⁊ nigro ⁊ non solum de dote conseruanda sʒ nec etiam
de dote restituenda Bar. ⁊ seq. in l. si cōstante. §. quoties. ff. so.
ma. p. l. j. in ver. nulla satisdatiōe. C. ne fide. do. den. ēt si fideius-
sor sponte pstaretur a marito adhuc recipiente noīe dotis, sm
gl. in l. j. C. ne fideius. do. den. Bar. in l. ij. in fi. eod. tit. Alex. in d.
l. j. si constante. §. quoties in. iij. limit. Ideo gl. intelligit tex. ge-
neralr de fideiussore aliarũ personarũ quā mariti. tñ continua
istā. l. ad precedētē. Iste tex. etiā posset procedere in marito qñ
iaʒ erat resolutũ matrimoniũ tpe quo dabatur fideiussor. ꝙ est
permissuʒ d. §. quoties. vel etiā constāte matrimonio qñ mari-
tus inciperet vergere ad inopiā iuxta forte textum reputatuʒ
singularē in c. p vestras. de do. inter vi. ⁊ vxo. ⁊ ibi Ab. ad hoc
no. dixi de hoc in. l. si constante. in prin. ff. sol. mat.

1 ☞ Si partes sunt concordes qualiter sentētia feratur iudex debet earum voluntatem sequi.
2 In criminalibus iudex nō tenetur sequi voluntatem partium: quia in his vertitur publi. interesse.
3 Iudex non tenetur sequi voluntatem partium in alimētis relictis in vltima voluntate. sed animi sui motum.
4 Si cōsensus partiuʒ esset quod sententia feratur expresso iuris errore talis senten. erit nulla propter vitium pronunciati.
5 Confessio partis continentis expressum errorem iuris non tʒ.
6 Litis contesta. est de substantia iudicij.
7 Quando spectet ad iudicem reducere partes ad concordiam.
8 Sententia arbitri emologata tacite vel expresse, parit actiones in factum ⁊ officium iudicis.
9 An sit de essentia legis quod habeat rationem.
10 Quando erit lex correcta si corrigatur eius ratio.
11 De substantia arbitrij est libertas arbitri in sententiando.
12 Potestas arbitratoris est limitata vt eque debeat iudicare sine iudice.
13 An ex senten. arbitratoris oritur hodie actio.
14 Arbitrator dicitur quidam proxeneta inter partes.

Arbiter

15 Arbiter qui sumitur ex forma legis vel statuti equiparatur in dicti ordinario.
16 Iudex tenetur iudicare super toto alias sententia est nulla.
17 Lite non contestata.non potest ferri diffinitiua.
18 An iudex faciat litem suam qui ex volūtate partiuz vel ex forma statuti commisit causam consilio sapientis & in iudicando sequutus est illud consilium iniquum.
19 Consilium sapientis non excusat iudicem quando non teneba tur sequi illud.
20 Si statutum vel partes dicant ꝙ iudex teneatur sequi cōsiliū sapientis intelligitur de consilio dato arbitrio boni viri.
21 A sententia lata secundum consilium sapientis electi de consensu partium bene potest appellari.
22 Communis opinio est sequenda.
23 Si partes conuenerunt stare sententie iudicis ferēde quecunque fuerit:propter illud verbum quecunque,intelliguntur renunciasse appel.future.
24 Varia sunt promittere stare sententie quecunque sit,& appellat.renunciare.

Si conuenerit. Iudex dz pnunciare sm partis conuētionem.h.d.

1 ¶ Ho.ex isto tex.ꝙ si partes sint concordes qualiter sniā ferat iudex dz volūtatē ptiū seq.¶ Rō est q̄ ptor vel iudex nil aliud agit ꝙ vt partes sint cōcordes & sm rerū gcordiā cō trouersiā dirimat.l.j.§.post operis.ff.de ope.no.nun.Itē sicut in cōfessum nulle sunt ptes iudicis nisi in pronunciando.l.pro inde.ū.in fi.ff.ad.l.aqui.& in l.certū,§.fi.de confes.ita postquam partes sunt inter se cōcordes, iudex dz ferre sniam sm volūtatē & cōcordiā partiū,vt hic.¶ Limita istū tex.& no.quatuor notabilibus modis,vltra quintā limitationē de arbitro q̄ ponitur in gl.¶ Primo limita ꝓcedere sm Raph.cu.& Alex.in causis ciuilibus tēdētibus ad priuatā vtilitatē, in quib⁹ ptes
2 possunt disponere.† Sec⁹ in causis criminalibus in qbus vertitur publicū interesse.l.limitatio.§.q̄ illicite.ff. de pub. & vecti.l.& l.ita vulneratus.ff.ad.l.aqui.in qbus partes nō possunt disponere nec pacisci.l.iurisgentiū.§.si pacisc ar.ff.de pac. quia ius publicū nō pōt cōuētiōe ptiū tolli.l.ius publicuz.ff.de pactis tūc iudex nō dz seq cōuētionē ptiū. Pro ista limitatione est tex.in l.fallaciter.in ver.partiū cōsensu.& ibi Bal.C.de abo. & est gl.no.in l.trāsigere.& ibi Bal.Sal.& alij, C. de transac.& glo. in.d.l.j.§.& post opis.Bal.in l.cū affirmes.C.de lib. cā.i.l.equissimū.in prin.ff.de vsufru.Sa.in auc. & vero cōtingerit.C.de iud.
3 ¶† Secdo limita in alimentis relictis in vltima voluntate in quib⁹ & si partes sint adinuicē cōcordes,iudex tū nō dz sequi eorū volūtatē & animi sui motū.tex.est in l. cum hi.in prin.& ibi Ang.ff.de trāsa.Rō est q̄ fauore alimētoruz de futuro & vltime volūtatis lex resistit tali cōuentioni cū nō pōt fieri sine cāe cognitione.d.l.cum hic.in princ.& l.de alimentis.C.de transac.
4 ¶† Tertio limita q̄ cōsensus partiū esset & ferat sniā expressō iuris errore.talis snia esset nulla ꝓpter viciū ꝓnūciati. ar.l. g testō.ff.de execu.tu.q̄ ius cōstitutionū nō pōt pactis priuatorū immutari l.ꝙ de bonis.§.j.& l.sei⁹ & augerius.ad l. fal. facit.l.nemo potest.ff.de le.j.sm Bal.in l.j.in ū.opp.C.de iur.om. iu.& in l.error.in vl.co.C.de iur.& fac.ign.& late Alē.hic,quāuis
5 ☞ male teneat Rap.cu.hic p istū tex.† Sicut & ꝓfessio partis cōtinēs expressum errorē iuris nō tz.l.ordinamētorū.ff.de au. & arg.leg.& l.confessionibus.ff.de interro.ac.no.Bart.in l.ū.§. ꝙ obseruari.C.de iureiu.ꝓpter calū.dādo.& in l.nō fatē.in vl. co.ff.de confes.Sicut & si ptes cōuenerūt ꝙ certo mō snia diffinitiua feratur nō lite cōte.nō valeret:† quia litis cōtest. est de
6 substātia iudicij.l.plataim.cum gl.& l.fi.C.de sen.& his que sunt de substātia iudicij nō possunt partes regulariter renuntiare gl.& doc.in auc.offerat.C.de lit.contest.& in.c.de causis.de offi. de leg.& ita tenēt Spe.in tit.de sen.pla.§.iusta.ver.qd si de partiū volūtate do. Alex.hic.¶ Quarto limita ꝙ q̄ partes sunt
7 in concordia iudex dz seq eorū volūtatē.vt hic:† tū ad iudicem nō spectat reducere partes ad cōcordia.& Bar.l.l.si de meis. alias incipit idē pōpo.§.recepisse.ff.de arb.vbi dt Bart. ꝙ q̄ eris arbiter semp ꝓcura si partes poteris cōponere retro te reducas ad suiam:& q̄ eris iudex nūquā te reducas ad cōpositionē:q̄ hoc non spectat ad iudicē.ita tz Bar.sed in Zium vt esse tex.in.c.fi.de trāsac.Et ibi Abb.no.ꝙ non solum offi. iudi. cōstitit in decidēdo:& etiā in cōponēdo partes q̄ iudex dz curare inquātū pōt vt partes reducat ad concordiā.& gl.ibi not. ex illo tex.ꝙ iudex dz laborare inquantū pōt vt partes cōcordēt.¶ Breuiter cōcordādo dic ꝙ iudex dz facere hoc a prin. q̄ iura partiū adhuc sunt sibi incognita.¶ Sed q̄ sunt sibi clara,vt q̄ cōclusum est in cā tūc iudex dz abstinere a reducēdo partes ad concordiā ne videat de iure vnius dare alteri sine cā ꝙ ei non & sm Spe.& clarius Jo.an.in tit. de prepa.iud.

§.excipit.Abb.in c.fi.in ū.col. de trāsa.nisi ex cā & circūstātijs, vt ibi ꝓ eos puta q̄ partes diu litigassent.c.placuit. rc.distin. Alex.& alij in l.qdā estima.vbi diri.ff.si cer.pe.vel nisi iudex videret ꝙ lis posset multū pericūtari p appellationes:tūc posset psuadere actori & velit potius cōcordare ꝙ diu litigare & sibi poterit psuadere reo,& z d. An.de bu. Imo.& alios in. c.j. de iu. ¶ Capio gl.j.iver.,pferre quā diuide in tres partes principales.in j.opponit & quadrupliciter soluit Bar.approbat pmaz & quartā solutionē. Jn.ū.gl.circa so.format.q.ecōtra. Jn.ū.ponit duo alia exēpla de tex.ū.ibi,qd aūt si ē.iū.ibi. Itē pone vt ē. Jn.j.parte gl.ibi hic in iudice. ¶ Istā primam solutionē tenet Bart.& cōiter doc.tū caue ꝙ gl.in ver. tu dic vī recedere ab ista prima solutione Bar.etiā refert Zriū tenere gl.in l.j. in ver.ex cōsensu.C.de in.om.iu.q̄ vī velle ꝙ in hoc idē sit i iudice ꝙ in arbitro.ꝙ neuter eorū dz sm volūtatē ptiū sniam ferre.Sz certe illa gl.loquit in diuersis terminis, vt ēt tz Raph. cu.hic,q dt Bar.& doc.illā gl.nō intelligere q̄ illa glo.logt q̄ ptes prōgauerūt iurisdictionē iudicis nō sui vt snia ferat certo mō. Istō fieri nō pōt,vt ibi.q̄ aūt iudex ē ordinarius & ptes sunt gcordes tūc est sec⁹. Ita loquit ista gl.& sic sunt casus diuersi:tū attēta gnalitate istius legis & rōne assignata ter.& rōne Bar.vī & illa gl.nō bñ ꝓcedat. Tenēdo tū istā primā solutionem gl.cōiter approbatā rōnē diuersitatis assignat Bart. inter iudicē & arbitrū:q̄ q̄ partes iter se cōuenerūt snia arbitri nihil opabat.isto iure vltra cōuētionē partiū,& sic erāt supflua q̄ nullū de se hz iudicati effectū: & solū ex cōuētione partium cōmittit pena ꝓmissa.l.ū.ff.de arb.& ex ea non oritur actio nec
8 offīn iudicis isto tpe.l.j.C.de arb.sed snia iudicis aliqd operat vltra cōuētionē partiuz q̄ parit actionē in factum & officium iudicis.l.actori.C.de reb.cre.† Et ꝓ hoc infert Bar.ꝙ cum hodie snia arbitri emologata exprīesse vel tacite, pariat actionem in factum & officiū iudicis vt.l.cū iudice.& cum Bar. tz Pau. de ca.& latius do. Alex.hic idem tz.d. Maria.soc.senē.in consi. xvij.incip.ꝓ decisione pūtis cōsultationis aduertēdū. in ij. col.in fi.Sz caue q̄ Bar.vult ꝙ l.qualē.de arbi.allegata in gl. hodie fit correcta.tū istud reprobat Ang.& Jo.de imo.quia legum correctio est euitāda. l. ꝓcipimus.§.fin.C.de appel.& c. cum expediet.in prin.de elec.in.vj. Alex.defendit Bar.q̄ correcta rōne legi dī lex.esse correcta. Juxta gl. reputatā singularem in l.j.in prin.in ver.prouidentia.& ibi no.Bartol.ff.de legi. tut. Mod.presertim Jmol. Ro.in l.si vero. §. de viro.ff.solut. mat.Sz ratio quare de iure ffoīū.non valebat compromissum factū in arbitrum qui certo modo ferat sniam.d.l.qualem.erat vt dixiq̄ nihil operabat snia arbitri vltra cōuētionē partium. Ista ratio cessat hodie in casu.d. l. cū antea q̄ snia arbitri esset emologata,vī sm eū legū correctio est satis expressa:ō tūc euitari non pōt. Ista sol.do. Alex.nō est bona q̄ primo posset negari eius assumptuz,& dici ꝙ imo correcta rōne legis tū dic
9 tū stat firmuz:† q̄ non est de essentia legis & habeat rōnem.l. non oim.ff.de legi. Ita tz Bart. in repet.l.in suis.in.ū.col.ff.de lib.& posth. Sed tenēdo cōclusionē gl in d.l.j.ff.de legi.tut.que est magis cōis & vera sm.d. Alex.in.l.ꝙ dicit.in xiij.colū. ff. de ver.obl.quaz late sequit Sal.in auc. ingressi.in.j.col.C.de sacro san.eccl.Bal.in l.j.so.ma.& ibi do. Alex.in iij.colum. Jmo.in.l. ū.§.si.ff.de dona.& in.c.post translationez.de renun.& subtiliter
10 Aret.in l.ū.in princ.in ū.char.ff.de vul.& pup.† Dico ꝙ procederet q̄ ista rō esset exꝑssa.in l.quedam.& sic q̄ esset rō ipsius legis tunc correcta tali ratione legis intelligitur correcta ipsa lex.Sz ista nō est ratio legis nec assignata plegē,& z est rō magistralis doctorū & Bar.vī correcta rōne Bar.& z sit fundata in legibus,nō dz seq ꝙ ꝑ hoc sit correcta ipsa lex,& sic. d.l.qualē. cū vt dixi vitāda sit legū correctio. ¶ Preterea & forti⁹ istō ꝙ dt.d. Ale.possit ꝓcedere q̄ vna sola rō posset assignari:sed hic ꝑt assignari alie rōnes.& statim aliā subiūcta tū licet sit correcta vna rō legis:tū si militat alia rō adhuc lex remanet firma & incorrecta.l.si ventri.§.in bonis.ff.de priui.cred.& libertorū.§.notat.ff.de his.q no.insa.& fatetur do. Alex. met. inferius.Ego saluo Bar.aliter,& plene:& dico ꝙ per d.l.cuz autez nō dī corrigi.d.l.qualem.& q̄ dī limitari bñ sit emologatio expresse vel tacite in aliis vero remanet incorrecta. d.l. qualē,in plurib⁹ casib⁹ quos retuli in l.ait ꝓtor.in prin.& in l.a diuo pio. in prin.§.e. Magna est dīa inter iura correctoria q̄ nō extēdūtur & ex maiorate rōnis.& iura limitatoria ex idētitate rōnis vt per Bar.in l.si cōstāte.i prin.i.ix.q.j.q.pn.vbi diri.ff.sol.ma. Ang.tū & Jmo.hic tenēdo ꝙ d.l.qualē. ff. de ar.non sit hodie correcta & sic ꝙ ēt hodie alīs sit in arbitro,& aliud j iudice:assignāt aliā rōnē diuersitatis.& ēt in effectu post multa sequit.d. Alē.& miror ꝙ nō allegāt Bar.q̄ añ eos posuit istā rōnē in repet.l.j.§.fi plures in vij.q.ff.de exerci.Eam etiā ponit do. Alē.
11 post Host.in c.fi ꝑ debilitate.in vl.col.de off.deleg.† q̄ de sub-

stātia arbitrij est libertas arbitri in sententiādo, vt dicit tex.in
l.itē si vnus.§.inde pōponius.ff.de arb.vbi dt tex. arbitriū nō
valere in quo libera facultas arbitri snie nō est futura cū snie
arbitri debeat stari metu pone siue sit equa siue iniqua l.diē ꝓ-
ferre.§.stare. ff.de arbi. sȝ ptās iudicis est modificata vt ferat
sniam iuri cōsonā.vt l.j.in prin.ff.de app.ꝛ in aut.iusiur.ꝙ pre-
stant ab his.§.fi.col.ij.sed iuri cōsonū vr vt ptes sint in concor
dia.l.j.§.ꝛ post operis.ff.de ope.no.nuncia. ¶Et p hoc infert
12 Ang.idē esse in arbitratore qd in iudice†cū potestas arbitra-
toris ēt sit limitata vt debeat eque iudicare, vt l. societatē.la.
ij.§.arbitrorū.ꝛ l.vū si ne rue.ff.p so.ꝛ l.si libertus. ff. de ope.li.
Idē tȝ.Lu.ro.in d.l.j.§.j.ꝛ post operis per illū tex. quē ad hoc
reputat sing.ꝛ p eūdē tex.idē tȝ do.Mar.so.i ɔsi.xxvij.ꝙ inci.
ꝓ decisione p̄sentis ɔsultationis apertū.in iiij.co.sȝ ille tex. vt
etiā dicit do.Alex.nihil facit qꝛ loquit in iudice ordinario etiā
nō in arbitratore vt pȝ ibi i tex.in ver.iurisdictionē.ꝛ ibi Bar.
in j.opp.cū arbitrator nō habeat iurisdictionē:sȝ solā notionē
l.ait ptor.i pn.§.e.Istud vltimū de arbitratore reprobāt Imo.
ꝛ d.Ale.p rōnē Bar.pri.relatā:qꝛ tūc nihil operabit snia ar-
bitratoris vltra cōuentionē partiū.cū illa etiā hodie nō emo-
13 loget exp̄sse nec tacite†ne ex snia arbitratoris oriat actio eum
nō sit iure cautū,vt no.Bar.i d.l.si societatē.§.arbitrorū. in
14 iij.co.in vsi.itē qro Can.in c.quitauallis.de iureiu. † Confirmo
vltra eos,qꝛ arbitrator dr esse qdā ꝓxeneta iter ptes, sȝ Bar.
in l.fi.de var.ꝛ extraordi.cog.Tñ qñ ptes sunt concordes,non
egemus amplius cōcordia ꝛ sic snia arbitratoris qꝛ frustra ex
pectat illud cui⁹ euētū nihil pōt operari. l. aliqñ.§.ij.ff.ad vel
leia.Itē illud qd dictū est.§.de arbitro intellige de arbitro cō-
15 promissario ꝛ sic volūtarie electo a partibus.†secus i arbitro
iuris q sumit ex dispositiōe legis vel ex forma statuti, qꝛ equi
parat iudicio ordinario.l.apertissimi.ꝛ l.cuȝ specialis.C.de in.
ꝛ l.arbitro.ꝛ l.si ab arbitro.ff.q̄satis.co.ꝛ l.fi.ff.a qb.ap.non lȝ ꝛ
c.ab arbitris.de offi.dele.in vj.c.cuȝ speciali.de app.qꝛ iste pōt
assumi vt certā sniaȝ ferat sicut ꝛ iudex ordinarius ꝛ ita in spe
cie tenet.d.Maria.soci.in preallegato.cōs.xxvij.in iiij.co.in fi.
¶In ea gl.ibi vel dic id est de quo cū plura petere possem cō
uenit vt vnū tm̄ peterē.In ista solutio.destruit tex.ibi qd ꝓnū
cietur,qui loquit quādo partes cōuenerunt qd sentētiet non
aūt quid petatur Bar.soluat gl. ꝙ cōueniēdo de vno. scȝ sup
petitione videat cōuenire de alio cū snia debeat esse cōformis
petitioni.l.vt fundus.ff.cōi diui.ꝛ l.fi.C.de fidicō. liberta.ꝛ ita
alij transeunt cum Bar.Ista solutio mihi non satisfacit qꝛ lȝ
sit cōuētū de vno.s.ꝙ possum tm̄ vnā rē petere nō p hoc videt
conuentū qd sentiet.id est qualr de illa te debeat per iudicem
ferri snia absoluendo vel cōdēnando. ¶Secūdo ex ista gl.no.
16 Bar.limitationē ad regulā†ꝙ iudex debeat iudicare sup toto
alia snia nihil valet.vt iuribus p eū allegatis. Nā hoc est verū
nisi de partiū conuentione aliud procedat ꝛ cum Bar.alij trā
seunt.Sed mihi videtur ꝙ ista gl.hoc nō probet qꝛ loquit cuȝ
possem plura petere ab initio conuenit vt vnū tm̄ peterē ñ sup
illo ꝓnūciet dicit sup toto petito ꝓnūciari ergo nihil facit pro
Bar.Et sic intellige si vna res sit qñ plures erant petitiones
diuersarū rerū ꝛ fuit cōuentū inter ptes ꝙ sup vna tm̄ iudica-
retur certe tūc etiā sine aliqua partiū cōuentione valeret snia
lata sup vna re ꝛ sic super vno.c.lȝ non sup alijs.l.etiā.§.j.ff.de
mino.gl.Bar.ꝛ alij.l.j.C.si aduer.rē iud.qꝛ tot censent esse pe-
titiones ꝛ tot.libelli quot sunt res.l. scire debemus.in prin.ff.
de v.ob.Et hoc mō intelligēdo ēt ista gl.nihil faceret ꝓ Bar.
Bñ verū est ꝙ si qñ solū petita esset vna res vel vnam summā
puta cētū partes cōuenirēt ꝙ iudex iudicaret tm̄ sup pte tūc
aleret snia sup parte ex cōuētione partiū.ꝛ ita ꝓcederet dictū
Bar.quē ceteri sequunt ꝛ est verū in se. Sȝ gl.nō loquit i istis
terminis nec colligit ex ista gl.illud ꝙ dicit Bar. lȝ alij sequan
tur.In ea.gl.ibi vel hic iaȝ lite contestata ibi a prin.istā tertiā
solutionē sequit.d.Pe.de bexu.ꝛ sibi placet.ꝛ lȝ ipse non dicat
eā ēt sequit Spe.in tit.de snie prolatione.§.iuxta.in v.qd si de
partium volūtate.ꝛ Maria.soc.in p̄allegato consi.xxvij.in iij.
co.vbi reputat istam gl.esse ad hoc singularē.ꝛ ista so. videtur
posse ꝓcedere inspectis verbis huius l. ꝛ etiā illi⁹.in d. l. qua-
lem.Nā ibi dicit si compromissuȝ fuerit vt arbiter certā sniam
ferat nō valet tale cōpromissuȝ ergo ibi ab initio antequā par
tes inciperent litigare dederūt sibi formā vt ferret sniaȝ certo
modo sȝ hic ex post facto postꝙ lis iā erat cōtestata cū tex.di
cat iter litigatores quo casu qñlis est cōtestata bñ postea va-
17 leret snia lata fm cōuētionē ptiū sed lite †nō cōtest. non pt fer
ri diffinitiua.l.fi.§.illud.C.de temp.ap.etiā de ptiuȝ voluntate
cū sit de ordine substātiali iudicij cōparētes renūciare nō pos-
sunt vt dixi.§.i tex.in iij.limitatiōe. Sicut i simili oblato libello
ꝛ lite cōtest.si reus cōfiteat debitū fert snia cōdēnatoria con-
tra eū statuto termino legali quatuor mēsiū ad soluēdū secus
si nō oblato libello ꝛ añ litē cōtestatā reus cōfiteatur tūc non
pōt per sniam cōdēnari:sed iudex facit sibi preceptū decēȝ die
rū ad soluendū,vt no.in l.si debitor.ff.de iud.ꝛ est glo.ij.q.j.in c.
nos in quenquā.Breuiter Bar.impugnat istā solutionem in
arbitro ꝛ bene ꝛ ceteri sequuntur presertim Raph.cu.ꝙ etiaȝ
inchoata lite coraȝ arbitro si partes volentes a lite discedere
cōueniāt ꝙ snia arbitri certo modo feratur nō vȝ qꝛ eadē est
ratio etiā lite iā agitata sicut a principio,fm Bar.qꝛ talis sen
tētia arbitri nihil operaret vltra cōuentionē partiū siue fieret
a prin.siue postea.ꝛ sic esset superuacua.¶Extra glo.qrit sub
18 tiliter Bar.†iudex qui ex volūtate partiū vel ex forma statuti
cōmisit cām cōsilio sapientis, ꝛ in iudicādo sequutus est illud
consiliū iniquū an faciat litē suā:cōcludit ꝙ sic,nisi consensus
partiū aut statutū arctaret iudicē ad sequēdū illud cōsiliū cuȝ
cōcordantijs hic traditis per do.Alexā.ꝛ vltra eū vide ēt p.d.
Abb.in c.cū in veteri.in iiij.col.ꝛ seq.per gl.ibi ꝛ etiam in vlti.
col.de elec.ꝛ in c.j.in pe.not.per illū tex.de capel.mon.ꝛ Fe.in
c.j.§.j.in fi.in ij.ꝛ iiij.col.ne sede vacā.lib.vj. ¶Ex dictis Bar.
19 habes duas cōclusiones.†Prima ꝙ consilium sapientis non
excusat iudicē qñ non tenebatur illud sequi ꝛ sic bñ nota qd lȝ
iudex cōmiserit cām cōsilio sapiētis de cōsensu partiū:tñ ma-
le iudicando non excusatur quin faciat litē suaȝ ꝛ quin teneat
ex quasi maleficio iuxta.l.fi.ff.de var.ꝛ extraor.cog.ꝛ institu.de
obli q ex quasi delic.in prin. ¶Secūda cōclusio qd qñ statu-
tū vel partes dicunt,quod iudex debeat sequi cōsilium sapien
tis,tunc nō tenet iudex in syndicatu quāuis cōsiliū sit iniquū
ꝛ illud sit sequutus.Circa primā cōclusionē adde qd cōtrariū
tenent Imo.ꝛ Pau.de ca.hic quādo consiliū nō continet eui-
dētē iniquitatē,cū iudex habeat iustā causam sequēdi illud cō
siliū,cū partes approbauerint psonā illius cōsultoris tanquā
peritā iuxta.l.ij.cum gl.ff.quod quisqȝ iur.Maxime cum iusta
causā consueuerit quem excusare.l.qui solidum.§.etiam cum
si.ff.de leg.ij.Idē tenet Bal.in l.obseruare.§.proficisci.in prin.
q.etiam cum si.ff.de offi.procon. ꝛ lega.in l.mancipia.C.de ser.
fugiti.Tamē do.Alexā.tenet cum Bar.qd loquat in iudice q
debet esse peritus qui videt afferre se peritū.d.l.ij.ff.qd quisqȝ
iur.Unde nō debuit credere cōsultori imperito.allegat Bart.
ita tenere in l.bonorū.in fi.ff.de bon.pos.Bal.ꝛ Sal.in l.iuris
ignorantiam.C.qui admitti.Tu dic ꝙ prefati doctores non
loquuntur in terminis nr̄is qñ partes elegerūt cōsultorē ꝛ eius
personā approbauit tanꝙ iurisperitum. Adde Bald.quem
scribētes nō allegāt in c. veniēs circa mediū de testi. vbi tȝ ꝙ
cōsilium vnius famosi doctoris excuset iudicē cause qui sequi
tur illud consiliū si cōsultor fuit electus de cōsensu partiū nisi
consiliū illud contineret expressum errorȝ ita.dicit deberē in
telligi qd no.Bar.hic.¶Circa scdam conclusionē adde ꝙ ɔ̄ra
rium tenet ipsemet Bar.in rep.l.j.§.si plures in iij.q.ff.de exer-
20 ci.Ubi tenet†etiā si statutū vel ptes dicāt ꝙ iudex debeat seq
cōsilium sapiētis intelligit de cōsilio dato arbitrio boni viri.l.
titiū ꝛ meuiū.in prin.in ver.ꝙtū.ff.de admi.tu.Ideo si cōsiliū
est iniquū non tenet seq illud.l.si libert⁹.ff.de ope. liber.ꝛ l.hec
vēditio in prin.ff.de ɔ̄hen.emp.Istud vltimū sequit do.Ab.in
c.si ꝓ debilitate.circa fi.extra de offi.dele.sed do. Alex.tȝ cum
Bar.hic ꝛ meli⁹:qꝛ alias statutū vel cōsensus ptiū nihil opat
cōtra l.si qñ.in prin.ff.de leg.j.ꝛ.c.si papa.de priui.in vj.ꝛ subdit
successiue Bar.qñ ptes cōsenserūt ꝙ iudex ferat sniam fm cō-
siliū sapientis etiaȝ aptū cognitū partib⁹ a tali snia poterit ps
victa appellare, vt ex nouis actis ꝛ nouis ꝓbationib⁹ q pars
prius facere non potuit impugnet snia.l.eos.§.si qd aūt.C.de
appel.Itē qꝛ nō tollit remediū appellatiōis nisi p expressaȝ re
nūtiationē.l.fi.in fi.C.de temp.app.ꝛ cū Bar.tenet do.Alexā
bñ qcquid in ɔ̄riuȝ dicat Raph.cu.hic in j.no.¶Adde Bar.
idē tenentem,i.l.j.§.quesitū. in fi.per illū tex.ꝛ in l.ex cōsensu in
prin.ff.de app.Bal.in l.ij.ꝛ in l.ex illo.C.e.de ap.ꝛ tex.in c.cau
sam que.ꝛ ibi do.Abb.ad hoc no.de re iudi.ꝛ gl. not.in.l.fin.ff.
21 qñ app.¶†Amplia ꝙ non solū a snia lata fm cōsilium sapi-
entis electi de cōsensu ptiū pōt appellari,vt dixi imo forti⁹ ta
lis snia lata pretextu cōsilij sapiētis nunꝙ transit in rē iudica
tā,qñ semp retractari possit peritorib⁹ iusti⁹ cōsulentib⁹.Ita
singulariter tenet do.Ant.de bu.in c.ꝓposuisti.de proba.alle-
gās ad hoc vnicū dictū Jo.an.in addi.Spec.in tit.de homi.§.
j.in ver.pone.a vulnerauerit.b.Ubi singulariter tȝ qd si iudex
ꝓnunciauit vulnus esse mortale ex relatiōe medicorū ita asse
rētiū ꝓut tota die fit talis snia potest retractari,si cadauer ex
hibeatur corā peritorib⁹ in arte contrariū testificātib⁹. Ita
refert ꝛ simpliciter sequit Lu.ro.in cōsi.ccxxij.qd incipit pro
plena discussione ad fi.Sed aduerte qd contra decisionē Bar.
ꝛ aliorum hic fortiter stringit tex.in l. generaliter.§.j.in versic.
quis enim ferendus.C.de reb.cred.vbi tex. dicit, quis enim fe
rēdus est ad appellationis veniens auxiliū in his q ipse fecit.
procura

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

procurauit do. Alex. simpliciter rñdet † q ex quo cõis opinio est cum Bar. oportet intelligere illum tex. in casu suo z plus nõ de nec aliter dclarat. Tu rñde q ibi fuit ſſ specialis cõsensus q̃ lis decideretur iuramẽto partis, quo facto non põt appellari vt ibi, hic aũt fuit simpler consensus, sed non specialis vt statim subijciam. ¶ † Adde qõ si partes cõuenerũt stare sentẽtie iudicis ferẽde quecunq; fuerit, propter illud verbũ quecũque intelligũtur renũciasse appellatiõi future: z valet. gl. est de hoc solẽs z approbata in. l. tale pactũ. ſ. qui, puocauit in gl. magna. in. ij. parte. ff. de pac. Tu pondera quod est glos. contra illud qõ tenet Bar. hic in fi. qõ ad hoc vt ante fiam possit renunciari appellationi future talis renunciatio vꝫ eẽ exptessa ibi habes gl. approbatã in oppositum ad quam scribẽtes non aduertũt. Et per illã not. ibi Bald. in repe. ir. col. in fi. † quod parta sunt promittere state sentẽtie quecũq; sit appellatiõi renunciare per istum tex. iuncta. d. l. fi. i. fi. C. de tempo. app. Item per illam gl. in. d. ſ. qui pronocauit. dicit ibidem no. Bal. in repeti in. r. col. q̃ si partes cõuenerunt stare cõsilio sapiẽtis qua lecunq; esset tũc pars victa nõ posset appellare, nec dicere cõsilium iniquum: arg. l. qui procuratorem dat. ſ. fi. de procura. Quia nõ potest declinare consilium sapientis illẽ qui in qualitate cõsilij cõsensit p tex. in. d. l. generaliter. ſ. j. z sequitur simpliciter do. Alex. hic. z fm ista signanter limita istam decisionem Bar. hic communem.

1 ☞ Non valet sententia si error iuris apparet ex actis si non fit in sententia exptessus.

2 Licet iudex in prolatione dicat visis actibus, non tamen per hoc sententia dicitur se deferre ad illa acta vt ita dicatur errorem continere qui in illis actis continetur.

3 Sententia lata contra leges z constitutiones valet z tenet dum modo in ea error non sit exptessus.

4 Appel. minus legitima seu non rite interposita, non impedit nec tardat executionem sententie.

5 Parta sunt non appellare vel postea appellationez deserere.

Preses prouincie. Appellatio nõ rite interposita non impedit nec retardat executionẽ ſnie. h. d. vt sic. Snia q̃ is in iusta aqua non est rite appellatuꝫ merek executionẽ. h. d. z habet tres ptes. In prima ponit thema. In ij. formatur questio. In iij. ponitur decisio. ij. ibi, quero sinon fm legem. iij. ibi modestinus respondet. In ter. ibi invsuras vsurarũ condemnauit. intelligẽ id est in tantam quantitatem, q̃ vsuras vsurarũ ascendit nõ aũt condẽnauit exptesse in vsuras vsurarum, quia tunc sententia fuisset ipso iure nulla, z sic nõ fuisset opus appellatione. vt in gl. ij. dicitur. Et sic intelige quod ista fuerunt verba legislatoris nõ autem verba formalia sentẽtie. Pone casum notabilem. cum quis peteret ceutum ex cã mutui. z in pcessu diceret ea sibi deberi facto calculo de sorte z vsuris vsurarum, iudex aũt cõdẽnauit simpliciter in centũ petitis, valet sententia ex quo error iuris nõ est prejsus in ea sed tacit⁹, vt hic in gl. ij. Et hoc noto intelligendo hic esse ter. cõtra subtiles vltramõtanos quos refert z sequit Ly. 1 in l. j. C. de error. calcu. vbi no. tenent q̃ sententia nõ vꝫ si error iuris apparet ex actis etiã si nõ sit in sententia exptessus. Vñ hoc videtur ꝫ ter. Bar. in d. l. j. cõcordando no. distinguit q̃ q̃ snia est lata per relationẽ ad acta in quibus est error, nõ valet sententia, cũ videatur talis error esse in snia cũ relatuꝫ sit in referente. l. ait prator. ſ. j. vbi dixi. ſ. e. z. l. hec snia. la. j. C. de sen. q̃ fine cer. quãti. l. asse toto. ff. de her. inst. Idẽ q̃ snia tendit ad cõfirmationẽ alterius sententie cõtinẽtis exptessum errorẽ iuris. Nam similiter illa secunda sentẽtia eſt nulla, vt. l. eos. C. de ap. Aut snia ferẽ simplr z tũc vꝫ lꝫ in actis cõtineatur error iuris z ita itelligit Bar. istũ ter. vbi snia nõ facit relationem ad acta ita etiam intelligit ter. in. l. j. ſ. j. ff. que sen. fine app. rescin. z istum ter. etiam allegat. Bar. in. l. fi is ad quem. ff. de acq. here. ¶ Adde q̃ idem tenet Bar. z alij in. d. l. j. ſ. j. ff. que senten. sine appel. rescin. glo. Bal. Jmo. z Lu. Ro. in. l. ex diuerso. ſ. si in iudicio. ff. so. ma. z ibi latius do. Alex. in. vj. co. z seq. z idem dom. Alex. hic. z in consi. cxxxiij. j. vo. incip. discussis hesitationibus in. vij. co. z seq. do. Ant. de bu. in. c. in presentia. de renun. z in. c. ad excommunicato, de reseri. z in cõsi. xxvij. incl. visis ꝑsentib⁹ quesitis dom. Abb. in. c. inter ceteras. in. iij. co. z seq. eod. titu. de re iudica. per omnes. in. c. quoniam cõtra falsam. de probat. Bal. in. l. exceptiõe. ad fi. ff. de fideiuſ. vbi vltra Bar. dicit se allegare ter. in. c. abbate sancte Syluani. de ver. ſig. vbi dicit esse glo. singularem. ¶ † Adde etiaꝫ q̃ licet iudex in prolatiõe sententie dicat visis actis ꝛc. nõ tamen snia per hoc dicitur se referre ad illa acta ita vt dicat errorẽ continere qui in illis actis continetur fm do. Anto. de but. in. d. consi. xxvij. Areti. in. l. si is ad quem in penul. co. ff. de acqui. here. z in consi. clvij. incipien.

3 visis diligenter narratis. in ij. co. ¶ † Scdo no. qõ sententia lata cõtra leges z cõstitutiones valet z tenet, intellige dũmodo error non sit in ea exptessus, vt hic in gl. ij. z dicetur in l. cũ plantis. j. e. q̃ magis inficit actum error exptessus quã velat⁹. l. nõ 4 nunquam. ff. de condi. z demon. ¶ † Tertio nota quod appellatio nũ⁹ legitima seu nõ rite interposita nõ impedit nec retardat executionẽ ſnie. Ratio est q̃ paria sunt aliquid nõ fieri vel nũ⁹ legitime fieri. l. quoties. ff. qui satisd. cog. z l. ij. ff. de autho. tuto. z c. Nicolao. vbi Bal. no. de app. Intellige qñ cõstat appellationẽ nõ tenere, z sic, qñ erat certũ z euidẽs nõ rite appellatũ secus si esset dubiũ q̃ interim non posset fieri executio ſnie cũ p appellationẽ executio suspẽdat. l. sciẽdũ z ibi Barto. ff. de ap. reci. Bar. z alij. ¶ Adde idem esse si appellatio fuerit rite interposita ſꝫ postea deserta nõ retardat executio ſnie l. fi. ſ. illud. C. de tẽp. ap. z l. si cõtra maiorẽ z ibi Bart. C. de ap. 5 Ang. Jmo z latius Pau. de ca. z do. Alexã. hic. Ratio est † q̃ paria sunt non appellare vel postea appellationem deserere. l. furti. ſ. j. ff. de ijs qui no. infami. z ter. exptessior. in d. fin. ſ. illud ibi tanquam si ab initio minime fuerit pronocatum.

1 ☞ Effectus sententie interdũ stat in pendenti z interim nõ potest executioni mandari.

2 Si duo iudices ferunt sentẽtias diuersas vel dissonas, an stabitur sententie pro reo late, vel stabunt omnes in pendenti.

3 Delegati an habeant plenam iurisdi.

4 In defendendo potest se quis iuuare duabus exceptionibus quamuis sint contrarie.

5 An diuerse sententie arbitrorũ stabunt in pendenti donec altera earum cõfirmetur a superiore qui electi sunt ex forma statuti compellenti affines vel cõiunctos litigãtes inter se eligere arbitros.

6 Arbitri iuris an accedant magis ad naturam delegate iurisdi. quam ordinarie. z nu. 7.

8 Ex sententia arbitrorũ qui ex forma statuti sunt electi oritur actio z potest ab ea appellari.

9 Jurisdictio arbitrorum stet quasi ordinaria.

10 Lex nostra habet locum in arbitris electis ex forma statuti.

11 Papa solus non habet superiorem.

12 Ordinarij habent potestatem insolidum.

13 Si quis cõstituit duos procuratores z vnus cõfessus fuit positiones, alter vero negauit quod vterq; actus esset in pendẽti.

14 In iudicijs duplicibus quis dicatur actor.

15 In iudicijs duplicibus iudex debet vnum cõdemnare z alium ab impeditione aduersarij absoluere.

16 Delegatus principis in causa delegata censetur maior z dignior quocunq; ordinario.

17 Dignus trahit ad se minus dignum.

18 Si vnus iudex in vno z eodem instanti iudicauit scom cõsilia duorum sapientum electorum ex forma statuti que erãt cõtraria, sententia est nulla propter repugnantiam.

Duo iudices. Ista. l. loquitur in ambo quo non apperies an isti duo iudices essent ordinarij vel delegati. Ideo hꝫ duplicẽ intellectũ. in. gl. j. fm primũ intellectũ loquitur in duobus de leg. z. h. d. Snie duorũ delegatorũ ꝛnie stãt in suspẽso donec altera ipsarũ p delegãtẽ cõfirmet. h. dicit. z iste ẽ ver⁹ intellect⁹, vt dicet. j. in glo. j. fm aliũ intellectũ gl. Ista. l. loquit in duob⁹ ordinarijs. z. h. d. In duplicibus iudicijs in quibus nõ põt discerni qs actor, z qs reꝰ sit si due snie diuerse pferantur a duobus ordinarijs: vtraq; snia stat in suspẽso, donec altera earũ p superiorẽ cõfirmet. h. d. z fm istũ intellectũ ista lex non ẽ alibi in iure, fm Bar. Ange. Jmo. z alios hic z fm Bal. in locis que allegabo. j. in glo. j. vbi dicet de veritate huius itel 1 lect⁹. ¶ † Ho. ex isto ter. q̃ effect⁹ snie late interdũ stat i pẽdẽti nec interim põt executioni mãdari vt hic. z. c. fi. extra eo. sicut in. l. ij. ſ. j. in ver. in pendẽti est. ff. de ver. obl. z. l. vsufr. ff. de stip. serno. z. l. fi. cũ fi. ff. cõia pdio. ¶ Sl. j. i ver. dati opponit ꝫ ter. q̃ qñ duo iudices ferũt sentẽtias diuersas aut dissonas, si est ver q̃ ambe stẽt pẽdẽti, z expectari debeat cõfirmatio alteri⁹ 2 earũ imo stat snie late p reo: † q̃ illa censet eẽ magis fauorabilis nisi vna ferat̃ p actore, in aliquo casu fauorabili, puta libertatis vel dotis, vel testamẽti vel alicui⁹ pie cãe tũc illa pualet vt est ter. in. l. inter pares. j. eo. z in. c. fi. j. eo. ti. c. cũ partius iura de re. iur. in. vj. pp hoc gl. ponit duos intellectus. Prim⁹ q̃ ꝛria pcedunt qñ snie ꝛnie pferũt a duob⁹ iudicib⁹ ordinarijs ꝫ lex nr̃a log̃t qñ pferunt a duob⁹ delegatis: q̃ tũc nõ attẽdit fauor alicui⁹ snie, seu q̃ cã sit magis fauorabilis, ꝫ q̃ snia fuerit p delegatẽ approbata ita est ter. valde notabilis z mẽti tenẽ dus. hic. Iste est bon⁹ z ver⁹ intellect⁹ quẽ oẽs tenẽt. z p eo est ter. plan⁹. in. c. fi. in. j. z. ij. rñso. extra eo. ¶ Pro isto intellectu bene facit iste ter. i ver. dati. q̃ importat delegatiõe. l. a in

dice iudex dat⁹.C.de iu. Nunc inquirēda est ratio diuersitatis inter ordinarios & delegatos. Bar.i d.l.inter ptes.j.eo. breuit' rñdet rōnē diuersitatis esse q2 ordinarij habēt iurisdictionem
3 suo iure sz delegati ab alio. Tu dic plenius† q delegati nō habēt plenā iurisdictionē, sz fungunt vice delegātis.l.j.§.q mandatā.ff.de offi.eius cui man.est iuris.& in l.ait pretor.in prin.§.eo. Jō possunt p delegantē qñcūqz reuocari.l.iudiciū soluitur. ff.de iu.& ab eis ad delegantē appellat.l.j.in prin.ff.qs & a quo app.& c.ab arbitris.in fi.de offi.deleg.in vj. Vñ cū ptās istorū delegatorū dependeat a ptāte vnius.s.delegantis: est perinde acsi ipse delegās pronūciasset.sz si delegās tulisset duas snias cōtrarias neutra earū valeret.l.vbi repudiātia.de reg.iur.&l. scripture.C.de fide instr.q2 tamē re vera nō sunt snie vnius sed duorū & sunt ꝯtrie que stant in suspenso donec vna earum a delegante cōfirmet, vt hoc tex. Jsta ratio cessat in duob⁹ ordinarijs q2 vterqz hz iurisdictionem propriam separatā & p se.& sic singuli habēt iurisdictionē insolidū ipso iure & nō p representationē alterius Jdeo nimirū si vna earū vz q est magis fauora
4 bilis† sicut in simili pōt qs defendendo se iuuare duabus exceptionibus q̄uis sint ꝯtrie.l.nemo prohibet.& ibi glo.ff.de exce. Et tñ vnam exceptionē inter se cōtrariā non pōt se defendendo opponere vt no.in l.j.vbi dixi.C.de fur. Sz pulchrum & necessariū est videre ad itelligētiā pdictorū nō tactū a scribētib⁹
5 hic.† Quid in arbitris iuris qui eligunt ex dispositiōe iuris vl ex forma statutorū cōpellētiū affines vel cōiūctos inter se litigātes eligere arbitros si isti arbitri iuris ferāt snias cōtrarias qd iuris erit, an in eis pcedat iste tex.qd ambe stēt in suspenso donec altera earū per superiorē cōfirmet, an pcedat.l.inter pares.j.eo.& c.fi.eo.ti.q statim valeat snia illa q est magis fauorabilis aut minus dānosa. Et qdē in arbitris cōpromissarijs electis de volūtate ptiū res est expedita, q si ferēs snias ꝯtrias neutra earū vz, nec vlli cadit cōfirmatio vt est tex.i d.c.fi.in fi. extra eo. Dubiū ergo relinquit & qdē subtile in arbitris iuris ferētibus snias ꝯtrias in quo dubio diceret aliqd esse tex.in c. suspiciōis.de offi.del.q loqt in talib⁹ arbitris iuris electis ex dispositiōe iuris ad cāz suspicionis cognoscēdā. Determinat ille text.qd si discordant in snia ferēda, cogunt ad eligendum tertiū arbitriū in quo duo vel aliter eorū cōcordet: sed ille tex. nihil facit ad ppositū q2 loquit vt dixi qñ arbitri iuris discordāt in snia ferēda: & pūct⁹ noster est qñ disordat i snia iam lata q2 iā tulerūt snias in hoc Vincētius & Host.ibi tenuerunt qd tūc nō sit loc⁹ illo.c.s.q cogant eligere tertiū arbitrū. Sed isto casu recurrēdū est ad superiorē q approbabit vnā ex illis duabus sentētijs ꝯtrijs, sicut obseruat in duob⁹ delegatis ferētib⁹ snias diuersas vel ꝯtrias. Spe.in ti.de recu.§.fi.i ver.qd si arbitri diuersas.tz q indistincte siue arbitri discordēt in sententia ferēda siue in ea iā lata cōpellunt eligere tertiū, & q aliud sit in delegatis: q2 illi p sniam decidūt cāz pncipalē merito recurrit ad delegātē sz in his cā pncipalis remaneret indecisa Jō pp faciliorē expedicionē dz terti⁹ assumi. Jstā op. Spe. reprobat do.Ab.i d.c.suspiciōis.in vlt.col.& idē.d.Ab. in c.fi.in vlti.col. eo.tit.de re iu.q2 in d.c.suspiciōis.terti⁹ assumit vt cū eo ambo vel alter ferant sniam, vt ibi dicit tex.sed si iā tulissent diuersas snias functi essent officio suo, nec possent amplius pronunciare vt l.Pau.j.e.ti.& c.in literis.e.ti.de offi.dele. Dicit tñ.d.Ab. in d.c.suspitionis cir. fi. q dictū Spe.est tenēdū mēti cū ei⁹ sit magna autoritas, & fundet equitate. Et p illud posset dici fm q si ex forma statuti dñt eligi arbitri & discordēt in snia iā lata q tūc pñt cōpelli ad eligēdū tertiū qd ita alias dicebat cū ista qō euenisset de facto. Tu dic q ista opi.d.Abb.de eligēdo tertio arbitro non probat iure q2 tex.in d.c.suspiciōis, vt.s.dixi loquit qñ arbitri iuris discordāt i snia ferēda, sec⁹ si discordēt in snia iā lata put est qō nostra & Spe.relat⁹ per.d.Abb.nō loquit put ipse eū recitat sz put.j.statim referā fm do. Ale. Vñ idē do.Abb.in d.c.fi.in vlt.col.de re iud.fuit in alia opi. secut⁹ Jo.an.ibi q tz q isti arbitri iuris electi ex necessitate.l. vel statuti ferunt snias diuersas, recurrendū est ad superiorem: & sic
6 ad papā qui vnā ex eis cōfirmet. Mot⁹ est do.Abb.† q2 isti arbitri iuris magis accedūt ad naturā delegate q ordinarie iurisdictionis cū eā ponat in titulo de offi.non deleg. & in tit.de offi.ordi. Et bonū est argumētū a situatiōe titulorū vt no.glo. in c.tibi quidem de rescr.in vj.& in c.si super gratia.de off.dele. in vj.facit vulgata.l.imperator.ff.de in diem addic.sed istud vr fragile fundamētum in tit.de off.dele.tangatur aliqd de istis arbitris iuris incidēter quod nō est attendēdum arg.l.si quis nec causam.ff.si cer.pe.do. Alex.in l.inter pares. in ij.col.j.eo. nullam de predictis faciēs mentionē tenet opi.Spe.aliter eaz referēdo in d.ti.de recusa.§.fi.in versi. quid si arbitri diuersas q si arbitri qui eligūtur ex necessitate iuris vel statuti pronuncient diuersimode super principali negotio tūc est idem in eis

quod in duobus delegatis quod recurratur ad superiorē per istū tex.iuncta.l.aptissimi circa fi.C.d iud.vbi quasi arbitri fuerint ab imperiali culmine delegati, aut pronunciauerūt super causa suspicionis tm̄ sup qua sunt electi & tūc eorū snie diuerse sunt nulle cum anteq ferrent tales snias debuerint eligere tertiū put loquit tex.in d. c.suspiciōis. & sic in effectu vr tenere cū scda opi.do.Abb.& Vincentij & Host. q idē sit in eis qd in delegatis. ¶ Adde vltra eos p ista opi.illud qd no.Bart.
7 l.fi.in ij.no.p illū tex.C.de iud.vbi no.† q arbitri qui eliguntur ex necessitate statuti habēt magis vim delegatorū q arbitrorū.& ita ēt tenet Bal.in l.j.in ij.co.C.de peri.& cōmo.rei vendi. Sz tu caue: q2 tex.prime relat⁹ in d.l.apertissimi.& in d.l.fi.loquunt in arbitris electis loco delegati q est recusat⁹ vt suspectus & isti bene habentur ac si essent delegati, vt dicit ad literā tex.in d.l.apertissimi.in ver.pen. Sed arbitri qui eligunt ex necessitate statuti ad decidēdas questiōes inter cōiūctos, & affines nō eligunt loco alterius delegati sed succedunt in locum ordinarij iudicis ideo magis habent viz ordinarij secūdū glo. Ang.& Pau.de cast.in d.l.apertissimi.& Sal.in d.l.fi.C.de iu.& do.Ant.de bu.in d.c.suspicionis.ideo in eis videtur dicendū prout in ordinarijs & nō prout in legatis. Nam isti arbitri iuris habent iurisdictionē a lege, vel statuto: ergo ordinariaz q2 lex ordinaria iurisdictionē & non delegatā tribuit.l.more.&l.& q2.ff.de iur.om.iud. Facit quod tenet Bart.in l.si maritus.§.j. ff.d adu.q si ingstio est pmissa a statuto d2 iudiciū ordinariū sic in pposito cū arbitri iuris sint ex dispōne statuti eligēdi er
8 go in effectu dicunt ordinarij quasi ordinati a iure.† Jtē ex eorū snia orit actio: & pōt appellari.c.ab.arbitris.de offi.deleg.in vj.Bar.& alij.d.l.fi.vbi dixi.C.de iu. Tñ Bal. in d.l. apertissimi.tz q sit media species iter ordinarios & arbitros.idē tenet Jo.an.i addi.Spe.i ti.de recusa.§.fi.in ꝟ. Sz nūqd arbiter.vbi tz qd nō sint mere ordinarij nec mere delegati p aliqua media vt ibi p eū & gl.in d.c.suspicionis in glo.mag.in ver.media cir
9 ca mediū.† q iurisdictio istorū arbitrorū iuris est quasi ordinaria Pōdera illā diminutiuā quasi: & sic nō est vere ordinaria lz Jmo.in c.cū ab ecclesiarū de offi.ord.tz qd vere sit ordinaria Et sic p pdicta posset attētari q isti arbitri iuris q eligunt ex necessitate statuti quo ad effectū sint iudicis ordinarij & sic i eis posset attētari q sit dicēdū put i ordinarijs p.l.iter
10 pares.j.eo.† Tñ magis cōiter tenet q in eis sit idez q in delegatis, vt ex superi⁹ relatis apparet & sic in eis pcedat ista lex. Tamen nō nego passum esse ambiguū & male explicatū. Jtem inquantū superius assignauit rationē diuersitatis inter duos ordinarios & duos delegatos ferētes diuersas snias. Adde q aliam rationē diuersitatis assignat gl. in d.c.fi.in glo.fi.extra eo q2 in ordinaria iurisdictione nō est superior ad quē recurracur nisi lex mortua que talē iurisdictionē ddit: ideo lex voluit q sine remedio valeat illa snia q est in fauorē rei & sic q est fauorabilior sed in duobus delegatis est superior delegās ad quē pōt recurri. Jstā rōnē reprobat.d.Abb.in d.c.fi.& dicit esse fal
11 sum assumptū gl.† cū spāle sit in solo papa, vt ꝯ eum nullus sit superior, vt c.sz de euitāda in fi.de ele.& ix.q.iij.c.cūcta p mundū. Tu ēt impugna: q2 priceps q istos ordinarios deputauit est istis superior cū sit lex animata in terris.§.pe.in aut.de consu.colla.iiij.gl.in l.& q2.ff.de iur.om.iu. ¶ Aliam rationē diuersitatis & quidē fundamentalē assignat do. Abb.in d.c.fi. quia
12 q2 ordinarij† habēt potestatē insolidū.l.vnica.ff.de offi.cons.& gl.in c.prudentiā.de offi.deleg.Bart. in l.pōponius alias incipit si vni.j.eo. Jō vtraqz snia deberet valere q2 lata ab habente solidā potestatē, sed pter ꝯrietatē nō pñt ambe cōcurrere. Jdeo eligitur fauorabilior absqz alia superioris cōfirmatione.d.l.inter pares.j.eo.&.d.c.fi.sed duo delegati nō habēt potestatē insolidū. saltē respectu exercitij: q2 vnus sine alio nihil agit vt.c.vno delegato.&.c.cāz matrimonij.de off.deleg.no.gl. in d.c.prudentiā. Vñ in delegatis qui nō habent potestatē in solidū non pōt habere locū illud qd disponit in duob⁹ ordinarijs pter defectū potestatis, cū nulla istarū sniarū repetiatur lata ab habente totā potestatē: vnde tūc recurrit ad delegantē.& sic ad superiorē nō solū vt approbet, sz etiā vt formetū & validitatē prestet. Per ista remanet plene expeditus primus intellectus glo.qui est verus & de plano pcedit q ista lex loquat i duob⁹ iudicibus datis, vt dicit litera & sic in delegatis. Secundū istū itellectū ista lex facit in argumētū qd si aliqs cōstituit duos pcuratores, & vn⁹ cōfessus fuit positiōes, alter vero negauit q vterqz actus stet i pēdēte & q recurrēdū sit ad dñm, vt possit approbare quā rñsionez velit lz aliqui teneāt q stet rñsioni negātis, vt l.cōsilio.§.fi.& ibi.Dy.ff.d cura furio. De ista qōne habes gl.ord.quā vide in c.si duo.i pn.de pcu.in vj. Jmo.in c.in lra.e.ti.de pcu.in antiqs. Bar.i l.pluribus.ad fi.ff.de procu.vide late Bald.varias opi.referētē.in l. vnica

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ñica.in xrij̃.col.C.de confes.z ibi etiam p Alb.de Ro.in j.col.
13 ¶ Limita nunc,istū ter.vt ꝓcedat qñ duo iudices fuerūt de-legati ab vno,secus si a duob⁹, puta duo ordinarij dederunt duos delegatos.z illi delegati dederunt duas sñias ℨtias.cer-te fauorabilior.z sic illa q̃ erit lata ꝑ reo poterit ℨfirmari per suum ordinarium.alia nihil valebit ꝑ l.inter pares.j.eo.fz Ja. de Ra.Ray. Alb.de Ro.Ang.z Raph.Cu.hic,lz Bar.z alij mod.nihil de hoc tangant. ¶ Scds p̃ncipalis intellectus gl.ē ꝙ iste ter.loquatur in iudicib⁹ ordinarijs qñ non apparet qs sit actor.z qs reus,vt in interdicto vti pos.l.si duo. in p̃nc.ff.vti pos.z in iudicijs duplicibus seu diuisorijs, in qbus vterq; est actor reus:tunc non p̃t hr̃e locum sñe ℨtie. Sed recurrit ad supiorem,z fm istam lec.que est tenenda menti.iste ter. non re-perit alibi in iure,fm Bar.Ang.Jmo.z alios hic.Et fm istum intellm̃ datur singularis limitatio ad l.in tribus.cum seq.ff.de
14 iudi.†vbi dr ꝙ in istis iudicijs duplicib⁹, ille dr actor q̃ prouo-cauit ad iudicium.z ille q̃ ꝓuocatur dr reus:qr ꝓcedit quo ad ordinatiua iudicū non aūt q̃ ad decisoria, z sic q̃ ad sñiam, vt hac gl.sing.Et ideo si duo ordinarij isto casu ferāt sñias ℨtias, non prealebit sñia lata ꝑ ꝓuocato.sed ambe stabunt in pēdē-ti,z stabit confirmationi supiorⁱs.vt est ter.sing.hic:quem pro singulari.ita ēt no.d.Mathes.in nota.cir.z sequunt in specie Ang.Raph.Cu.z Bau.de La.hic. ℭuis ℨtium videatur sentire gl.in d.l.in tribus,z ibi Ang. ¶ Adde ꝙ in ℨtium facit illd ꝙ tz gl.no.in c.lz cām.in p̃.vti possid.de pb. q̃ vult ꝙ in inter-dicto vti poss.ille vincat qui ad iudicium fuit ꝓuocatus cū sit reus.Et illud gl.Bal.ibi in xv.col.ad hoc ponderat z reputat notatu dignam,ꝙ non solum in ꝑparatorijs,sz ēt in decisorijs habeat instar rei,ille q̃ fuit ꝓuocatus,z illā gl.ēt sequunt doct. ibi.Sed limita istā gl.ꝑ istam, fm Jo.de Jmo.z d. Aler.qñ in interdicto vti poss.datus est vnicus iudex tm̃, z vterq; eq̃r ꝑ-bauit tunc ferk sñia absolutoria ꝑ ipso ꝓuocato, ꝓr̃az ꝙ acto-re non ꝓbante reus dr absolui.l.q accusare.cum si.C.de eden. z c.ex literis.de ꝓba.secus qñ sunt duo iudices diuersas sñias ferentes,vt est casus sing.hic,fm istam ñ.lectu. ¶ Scdo adde ꝙ istum ter.fm istā ñ.lec.ēt reputat singularē z non repit alibi in iure Bal.in c.inter dilectos. in vlti.col.de fide instr.z in c.lz cām.in xv.col.de ꝓb.z in c.si in iij̃.col.ex̃ eo.de re iudi. ¶ Ter-tio adde ꝙ istū fm intellm̃ sequunt,z ꝛmendant,vt dixi. Bar. Ang.Jmo.z ceteri Mod.sed eū impugnat antiqui, Guid.de
15 Suz.Ray.de Forli.Jac.de Ra.z Alb.de Ro.hic:eo †qr in du-plicibus iudicijs iudex dr vnū ꝙdēnare,z alium ab impetitio-ne aduersarij absoluere: vt l.inter colhr̃des.ff.q familie.ff.fami. ercis. Unde ibi in ordinarijs discordantibus vr sñia lata ꝑ reo in ḡtum ipse est reus. Tu dic ꝙ ter.in d.ff.qui familie nō ꝓbat eor assumptum imo potius ℨtiz,ibi,z actores sunt z rei. Tū vltra eos ℨ istum scḋm intellectum facit iste ter.in p̃.dati.ꝑ qs ꝓbum apparet qs logtur in delegatis z non in ordinarijs.l.a iudice.C.de iudi.z l.more.ff.de iurisd.om.iu. Itē cum in ista le-ge ponatur generalis decisio,restringere eam vt solum loquat in duplicibus iudicijs,esset eam violare. ¶ Jn gl.in p̃.in pen-denti.ibi,z tr̃s appellonis a tpe confirmationis cedit. Adde ter.in l.j.in p̃n.ff.q̃ sen.sine app.rescin.z in l.ij̃.in p̃bo a die ℨfir-mationis.C.de vsu rei iud.Item adde rōnem: qr ante ℨstōnez superioris incertum est a qua sñia sit appellandū:q̃ interiꝫ nō currit tr̃s appellandi:cum sciat que sñia eum grauet ex q̃ est vna sola.l.j.ff.biduum.ff.qñ ap.sit. ¶ Capio gl.in ver.iudex. quam diuide in ḡtuor partes. Jn prima ponit duplicem decisonē ad ter.Jn secunda allegat.v.gcor.Jn tertia ponit distinc. Jn qr-ta z vltima ad illud quod text.dr istas sñias stare in pendenti, allegat vnum concordantem. ij̃.ibi,z facit. iij̃.ibi, ex prędictis distingue.iiij̃.z vltima est ibi,z facit.j.de verbo.obl. ¶ Jn pma parte ibi,fm quosdam.dic]ꝙ de hoc est ter.expressus in c.si. in ij̃.rū.ex̃ eo. ¶ Jn ead.prima parte ibi,Liubem⁹ si qua.dic ꝙ ibi logtur ḡdo nondum dederunt sñiam,sed dare ꝓponunt z sunt discordes: z tunc ꝑ principalem aditur tertius delegatus.vt ibi declarat gl.si. ¶ Jn ea.gl.ibi ex prędictis distingue. Addo gl.in l.cum magistratus.C.q̃ ꝓuo.non est nec.z in l.diem ꝓfer re.ff.si plures.ff.de arbit.z meliorem in c.si.ff.de re iud.z in c.cū sint partium iura.de reg.iu.in vj.z qs no.in l.iij̃.C.de iur.fis.lib. x. ¶ Extra gl.q̃rit Bar.quid si vnus ordinarius,z alius dele-gatus ibi a principe simul in eadem cā diuersas sñias ferant. Iste est casus mirtus inter istam legem.z l.inter pares.j.e.[cō-cludit Bar.ꝙ recurri debeat ad superiorem.z sic ad principē, qui alteram confirmet habito magis respectu ad delegatus ꝙ
6 ad ordinarium ꝑ c.si duo.de off.deleg.in vj.z c.sup q̃nom.ff.si vero duo.eo.ti.in antiquis.† cum delegatus p̃cipis sit poten-tior ordinario,cum in cā delegata censeatur maior z dignior, quocunq; ordinario.c.sane.de off.dele.z c.pastoralis.ff.j. ō off.

ord.etiam legato ℙape.c.studuisti.z ibi d.Ab.in fi.ad hoc no. de off.leg.lz non sit firmior.vt no.Archid.ij̃.q.vj.in c.si qs eps. quez refert z sequitur Bal.in l.si vt proporijs prima. in iij̃.col. ad fi.C.qñ z qñ iud.d.Aler.in l.a diuo pio.in p̃nc.in xij̃.col.ff.
17 eo.†Sed sic est ꝙ illud ꝙ est dignius trahit ad se min⁹ dignū. c.j.de consec.eccl.vel alta.in vj.gl.in c.quod in dubijs. z ibi do. Ab.ad hoc no.in eo.tit.in antiquis.z gl. in c.de ieiunio.lxxvj. dist.z c.si is cui.ff.j.z ibi Bemi.ad hoc no.de preb.in vj. Itē qñ duo permiscentur quoꝝ vnus sit potentior altero, potentior trahit ad se naturam minus potentis. Ita not.Bemin.in c.si duo ex tribus.in iij̃.not.no.ꝑ illum ter.de off.deleg.in vj. Item qñ concurrunt due cause quaꝝ altera est potentior, illa ꝑpo-nenda est minus potenti:ita no. d.Abb.in c.cum non sit.in iij̃. no.ꝑ illum ter.de deci. ¶ Cum ista decisione Bar.tenent Al-be.de Ro.Jmo.ℙau.de La.z do.Aler.hic, Jo.An.in c.fin.ex̃ eo.z ibi latius d.Ab.in ij̃.z iij̃.q.ꝑ text.in c.ꝑ hoc.de here.in vj. vbi si ordinarius,puta eps z inquisitor heretice prauitatis, qui h̃t delegatā iurisdictionē discordent: recurrit ad superiorez: z sic ad ℙapaz:qr ptās delegata tanq̃ dignior trahit ordina-riam ad naturā suā tanq̃ delegatā,lz non ℨ. Intellige istā de-cisionem Bar.in terminis suis,qñ ꝑ principem fuit adiunct⁹ delegat⁹ ordinario.ꝑ rōnes superius relatas. Secus si essent duo college ordinarij,puta ptās.z capitaneus,z vnus delega-ret vices suas alteri non college:z ferrent sñias diuersas:tunc qr delegatus repūtat vicem college: vt dicendū idem ꝙ in or-dinarijs,qs in dubio valeat sñia ꝑ reo per l.inter pares.j.eo.
18 fm Jmo.z do.Aler.hic. ¶ †Ultimo q̃rit Bar. quid si vnus z idem iudex in eodem instanti iudicauit fm ℨsilia duoꝝ sapien-tum electoꝝ ex forma statuti, que erant ℨtia.Tz ꝙ sñia sit nul-la pp repugnantiam:z iudex debebat eligere qs consilium ex illis sequeretur vt per hanc l.z l.in venditione.ff.ff.de bo.au. in.pos.z cum Bar.tūt Ang.z Aler.hic.sz Raph.Cu.hic, z in inter pares.j.e.reprobat:qr iudex non est superior istorum ℨsu lentium.z sic cessat ratio huius.l.hic em̃ delegans ℨfirmando de nouo ꝓnunciat.Jmo fortius tz Raph. Cu.in d.l.inter pa-res.ꝙ iudex non poterit eligere illud consiliū.ꝙ esset fauorabi-li⁹,z sic ꝑ reo ꝑ d.l.inter pares.qr illa lex loquit in ordinarijs, nō aūt ꝓcedit in consultoribus sicut nec in arbitris nec in de-legatis,vt c.si.ex̃ eo.z hoc ter. Unde putat Raph.Cu.ħ,z ibi, ꝙ iudex de nouo dr ꝛmittere cām ℨsilio sapientis, cum non vi deatur ꝑ primos consultum pp eoꝝ repugnantiam,z dispositio statuti intellr de alia vice,qñ prima non habuit effectum.l. veluti.ff.z ibi Bald.z alij vbi dixi.ff.de eden.z l.qui ꝑ salutem. ff.de iureiur.z l.si finita.in p̃in.ff.de dam.infec. Mihi etiā non plz ꝙ ista lex faciat pro decisione Barto. ꝓout ipse eam alle-gat:qr loquitur in delegatis qui funguntur vice delegantis. Ideo ad delegantem spectat confirmatio, vt dixi.ℨ.in princ. prime gl.que ratio cessat in istis consultoribus electis ex di-spositione statuti.

Lex xxix.

1 ℙ Dictio,vcz,quot modis potest stare.
2 ℙ Priuilegium datum ratione cause transit cum eā.

[E]Mpus. Quadrimestre qs dar iudicatis ēt hr̃dib⁹ z successoꝛib⁹ tribuit, ꝑ.d.z hz tres partes. Jn ꝑprima ponit decisio. Jn scḋa limitatio. Jn iij̃. ratio decisionis.ij̃.ibi,vcz ꝙ ex tpe.ij̃.ibi,qr cāe magis. ¶ Jn ter.ibi, vcz ꝙ ex tpe deest.i.non tm̃ quadrimestre tr̃s,sed tm̃ qs supereſt vt si ꝙdēnatus decesſ sit intra duos menses post latā sñiam, hr̃des habebant alios duos menses qui deerant ad soluendū. ¶ Sic ponderandus est
1' iste ter.†ꝙ dictio vcz,stat limitatiue z restrictiue.ita est ter.ℍ. Idē not.Bart.in l.j.in ij̃.no.ff. ad l. Agl.Bal.in l.fi.ff.qñ act.de pec.est anna.z in l.si inequalibus.ff.de here.inst. z in re.l.cū mu lier.in pe.char.ff.sol.mat. Aliqñ tm̃ dictio vcz.ponit declarati-ue,sz non restrictiue nec limitatiue.l.filio quē pr̃.in p̃ncip.z ibi Are.in fi.ad hoc no.ff.de lib.z post.z c.ij̃.cū gl.in p̃.vcz.ℨ priui, in vj.Bemi.c.Romana.ℨ.caueāt.in ij̃.no.de sent.exc.in vj.facit l.vcz.ff.ex qb.cau.ma. Aliqñ dictio vcz.ponit demonstratiue z limitatiue,fm Are.in c.cū cām.q̃ inter archiepm Rauen.ℨ te-sti.ꝑ l.si ita legatum.ℨ.si testatoꝛ.ff.de leg.j.facit c.transmisse.ℨ eo q cogno.consan.vr.sue.z ca.statutū.de here.in vj. ¶ Scdo
2 †no.ex hoc ter.ꝙ priuilegium qs dar rōne cāe transit cum cā: vt hic,z l.ex pluribus.ff.de admi.tu.Illud vero ꝙ dar rōne p-sone,expirat cū psona:vt hic. z l.z si fideiussor. in fi.z l.sciendū. ℨ.eo.z l.qr tale.ff.sol.ma.Ex quibus correlarie habes ꝙ benefi-cium dilationis ℨcessum a lege ℨdemnati ad soluendū,non est

psonale,sed reale q3 transit ad hr̃des z successores. ¶ In gl.j. ibi,ēt pl⁹ qñq3 dic,q ibi logt de tpe q datur ad pseq̃ndā ap pellonē. Istud ideo hr̃di longius tribuitur,q3 hr̃s min⁹ est instructus de cā q̃ erat defunctus.l.q in alterius.ff.de re.iur.quae rō cessat hic in tpe quadrimestri qō dat iudicati: q3 pt esse qō heres possit melius soluere quam poterat defunctus.

Lex xxx.

Cum ex causa. Cum dubitat an facultates donātis sint sufficientes ad satisfaciēdū rei donate. adhibet sup hoc diligens ingnitio.ne erigat vltra q̃ facere possit maxime si sint parētes.h.d.Rō assignat in l.ne liberalitate. z in l. hce.in fi.j.co.vidimus in.inter eos.in fi.ff.eo.Ad̄ si donator dicat se non hr̃e nisi domūculā ex q̃ recipit alimēta,z nō vltra.donatario asserēti ius incūbit onus pbandi.l.fi.ff.lz.C.de iu.del. gl.in l.cū de lege.ff.& pb.Ang.Imo.Rap.cu.z d.Alex.hic.

Lex xxxj.

1 Dilatio non dz dari nisi petentibus.
2 Contumacibus z petentibus dilationem calumnioſe, dilatio est deneganda.
3 Jure digestorum tps quod datur condemnatis ad soluendū non erat determinatum,sed dabatur iudicis arbitrio.
4 Si elapso quadrimestri quod datur iudicatis ad soluendū capiantur pignora pro executione sue. tenetur adhuc spectare debitor p duos menses anteq̃ illa pignora vendantur.
5 In pignore quentionali qđ aliud non quenit inter partes creditor dz expectare per biennium numerandū ex tpe more anteq̃ illud vendat,sed post biennium pt illud vendere.
6 Creditor feneratoꝝ q̃tum tpis dz expectare anteq̃ vendat pignus.
7 Quadrimestre tempus competit tam condemnatis per diffi. iudicis quam arbitri.
8 Suia arbitratoris dicitur Jctus transactionis.
9 Quando a suia non pt appellari pp excellentiam persone,vt a sententia principis pncipis vel senatus. tunc suia mandatur executioni intra,x.dies prestita satisdatione.
10 In suijs interlocutorijs ꝺdemnatus non hz quadrimestre.
11 Appel.deserta statim fit executio suie nec datur quadrimestre tempus ad soluendum.
12 Dictio protinus z statim non semper inducunt incontinenti.
13 Condemnatus actione reali non hz tempus quadrimestre.
14 Ad hoc vt ꝺdemnatus habeat quadrimestre requiritur q̃ satisfdet de q̃tate debita soluenda tempore statuto nisi sit euidentissime locuples.
15 In criali z corporali suia ꝺdemnato nulla est danda dilatio, nec ab executione pene est supersedenduz,nisi in certis casib⁹.
16 An damnato p crimine pecunialiter ꝺperat quadrimestre.
17 Fideiussor qui soluit p condemnato de crimine pecunialiter, statim pt exigere ab eo,z debitor cogetur soluere, z non habebit qu adrimestre,sicut non habuit fideiussor.

Debitoribus. Debitorib⁹ ꝺdemnatis diffinitiue,vel ꝺfessis petentibus.z non ꝗtumacib⁹, dat terminus ꝺpetens ad solnēdū,z ex cā progat,q̃ elapso pignora capiuntur.z post duos menses distrahunt z satisfit iudicato: residuū vero ipsius debitoribus restituit. h.d. tota.l.nihilo ptermisso. ¶ Diuiditur in tres partes principales. In j. ponit decisio. In ij.eius limitatio.In iij.declo p scriptū Imperatoris tā circa tps indultū ꝺdēnato,vel ꝺfesso ad soluendū.q̃ circa tps distrahendi pignora postea capta in executione iudicati.ij.ibi,si qui tñ.iij.ibi,hi q tibi fatebunt. ¶ No.j.er tex.ibi.petētibus.q̃ dilatio non dz dari nisi petentibus ad id.l.petende.ibi z si petam dilationes.C.de temp.in integ.resti.pe.z in l.ij.C.vt intra cert. tem.z in l.ad peremptoriū ibi vt primo qs petat.ff.de iudi. facit regu.l.iij.§.hoc aūt iudiciū.ff.de dā.infec.z in l.vnica.C.vt que desunt aduo.Q3 iudex non dz impartiri officiū suū nisi petat a parte vt ibi:tñ iudex ex officio pt statuere terminū pti ad petendum si hoc viderit expedire ne ob negligentiā ptis labatur instantia fm Bar.in l.j.C.de dila.z in d.l.ij.p illū tex.C.vt intra cer.tem.cū ꝺcor.traditis p d.Alex. ¶ Scdo no.ex ij.pte ibi,si q
2 tñ p ꝗtumaciā† q̃ ꝗtumacib⁹ z petentib⁹ dilationē calūnioſe, non est dāda: q3 ꝺ ꝗtumacē oia iura clamāt.l.de etate.§.q̃ tacuit.ff.de inter.act.videbim⁹ in l.ꝗtumaciā.j.eo. Ite calūnijs z malitijs hoīm est obuiādū.l.in fundo.ff.de rei ven. z c.plerūq3. de rescri.z c.ḡro.de diuo.z c.sigñante.q ma.ac.pos. z c. ex pte tertio.ad fi.de p̃u.z c.quaritur.z c.vt circa.in pnc. de elec.in vi. Tertio no.ex tex.ibi, aut tps ad soluendū det qd sufficere rc.
3 qd de iure isto tps q̃ dabat ꝺdemnatis ad soluendū non erat in specie bene limitatū,sed dabat p facultate cuiusq3 vt dr fra z si arbitrio iudicis, z sic tale tps p hec iura nō repiebat bene declaratū.tū cum hodie sit taratū tps q̃tuor mensiū, p l.ij.C.de vsu.rei iu.et stabimus.q̃ omni iure intellr fuisse tps quor mensium.Lz tex.in l.fi.C.de vsu.rei iu. videatur dicere q̃ olim ists tps erat duor mensium,sed loquitur fm q̃dam iuris prudentiam que erat ante iura ffor,vt hic per do.Alexan. ¶ Quarto diligenter no.circa fi.text.ibi, si intra duos menses non solue-
4 rint, †q̃ postq̃ est elapsum tps quadrimestre q̃ dat iudicatis ad soluendum, si postea capiātur pignora p executione suie, dz adhuc expectare debitor p duos menses anteq̃ illa pignora vendantur.Et istud tps duor mensium non reperitur hodie immutatum fm Bar.z alios hic,z Bart.in l.a diuo pio.§. in vendi.in fi.ff.e.z in l.fi.ad fi.C.de exe.rei iu.Et sic istud tps dimestre qđ supsedere dz a venditione pignor captor in cāz iudicati est taratum solū ad venditionem pignor non autem est datum ꝺdemnatis ad soluendum. Quamuis Jus z male teneat gl.in l.ij.C.de vsu.rei iu.z in l.fi debitori.ff.de iudi. Ly.in l. j.in ver.fi.C.& dila.z sic habes colligere duo. Primo q̃ elapso tpe quadrimestri qō indulgetur iudicatis ad soluendum, tūc ex primo decreto capiuntur pignora in executione iudicati, vt l.a diuo pio.quasi per totam.l.§.e.z deinde ipso ꝺdemnato pseuerante in ꝗtumacia non soluendo per duos menses deuenitur ad fm decretum z pignora venduntur, z si hoc casu inter pmum z scdm decretum est bimestre tps medium. Scdo habes decłonem ad l.a diuo pio.qñ per totam legem,q̃ postq̃ transiuit tps quadrimestre qō indulgetur ꝺdēnatis ad soluēdum dñt capi pignora. z postq̃ fuerit capta dz supersedere p alios duos menses,quibus elapsis possunt pignora vendi z satisfieri iudicio.z si ꝫ fieret retractaretur executio tanq̃ ꝑperā z indebite facta p istam legem.z vide p Bar.in d.l.fi.C.de exe. rei iu.z sic in effectu hz debitor ser menses. ¶ Limita istū ter. ꝓcedere in pignore indiciali,quod capit in cām iudicati post tps quadrimestre ꝺcessum iudicatis ad soluendū. z post alios duos menses pōt tale pignus vendi.Casus est hic.In pignore vero pretorio qō capitur pp ꝗtumaciam rei non ꝰparentis fuerunt nouem opin.quas refert Spec.in tit.de primo z scdo decreto.in §.iurta.Cōis opi.est,q̃ relinquatur iudicantis arbitrio,q̃do tale pignus pretorium possit vendi.cum tps nō reperiatur a iure determinatū,per tex.in l.j.in fi.ff.de iu.deli.z c. de causis.de off.deleg.z c.fi.de transact.z hec opi.approbatur p scriben.in l.cum proponas.C.de bo.aut.iud.pos.p Barto.z alios in l.si finita.§.Julianus.ff.de dam.infec. ¶ In pignore autem quentionali est cōis opin.glo.z doc.† q̃do aliud non
5 conuenit inter partes q̃ creditor debeat expectare p biennū numerandum ex tpe more anteq̃ illud vendat: sed post biennium pt vendere,vt est tex.in l.fi.§.sancimus.C.de iu.do.impe.
6 Sed fm Ang.ille tex. loquitur spāliter in creditore qui est feneratoꝝ,vnde in alio non feneratore remanēt iura antiqua incorrecta,vt incontinenti post moꝝ vēdi possint, cū debitor fuerit in moꝝ ꝗstitutus,etiam p interpellonem eꝝiudicialem, vel si quenerit.la j.vbi plene no.ff.de pig.act.Tū Imo.z d.Ale. defendentes cōem opi.rīdent q̃ in d.l.fi.fit mentio de feneratore rōne frequentioris ꝗtingentie: q3 cōiter ꝗtingit non mutuari pecuniam gratis. Et sic text.se retulit ad cōem facti ꝗtingentiam,vnde per hoc illa lex restringi non dz gl.in cle.j.in ꝟ.presidentes.de rescr.z gl.melior de iure in l.j.in gl.j.C.de his qui ad ecc.ꝰfug.in l.vnica.in ꝟsi.sponsam.C.de rap.virg.l.si mf.§.hoc iure.z ibi Bart.ff.de exce.rei iud. ¶ In glo.nihil est addendū vltra Bar.Et gl.inq̃tum.s.fuit ꝯclusum in ij.not.z seq. q̃ tps q̃ indulgetur ꝺdemnatis ad soluendum est q̃tuor mensium p l.ij.C.de vsu rei iud.q3 de hoc semper recurritur ad hanc.l.z est materia dispersa z male tradita intendo eam bene z ordinate attingere per reg.ampliatam vno modo.z p vij.princip.falle.
7 ¶ † Amplia istam rām vt procedat non solum in condemnato per suiam diffinitiuam iudicis, sed etiam in condemnato p suiam arbitri:cui silr competit quadrimestre tps indultum a lege iudicatis.l.si cum dies.§.fi. cum gl. in ꝟsi.modicum.s.& arbit. Q3 arbitraria sunt redacta ad instar iudicior.l.j.ff.& arbit. Ita simplr tz Alex.hic. Adde q̃ idem tenet Bar. in l.iij.in j.q. ff.de lega.j.Bal.in c.querenti.in vlti.col. de off.delega.Pan.de La.in l.iij.§.si quis condemnatus.ad fi.s.e.Are.in l.continuo. §.illud.in vj.col.ff.de verb.obli. Quamuis ꝺ ius teneat solus Raph.Cu. in l.ij.in ij.col.s.eo. vbi tz q̃ tempus quadrimestre statutum a lege iudicatis,non hz locum in ꝺdemnato per sententiam arbitri.ad hoc subtiliter inducit tex.in l.cellius, in pri. ff.de arbit.qui vult q̃ elapso tpe indulto p arbitrū, statim cōmissa sit pena impurgabiliter. sed si tempus quadrimestre ꝺcessum iudicatis haberet locum in suia arbitri,posset purgari moꝝ ad eundum penam,z expectaretur illud tps q̃ super esset tpi dato ab arbitro.l.iij.§.si quis condemnatus.s.eodem.
8 ¶ Limita pmo in ꝺdemnato ab arbitratore: † q3 eius suia dr

Jctus

cõtract⁹ trãsactiõis,vt est gl.i.§.j.in auĩ.vt differ.iud.colla.ir.
sed in 3ctibus vbi nõ est dies adiecta:nõ dat quadrimestre ad
soluendũ.l.cũ q Zalen.§.quoties.ff.de ver.obl.⁊.l.qđ dicim⁹.
ff.de sol.ita no.limitat Bar.in.l.fi.in.ij.co.in pri.C.de execu.
rei iudi.⁊ simpliciter Ale.hic.¶†Limita.ij.no.qñ a sentẽtia
9 non põt appellari ꝑpter excellentiã persone eã proferẽtis,vt a
sentẽtia principis,vel senat⁹,vel similiũ.vt.l.j.in prin.⁊.§.sciẽ
dũ.ff.a qui.app.nõ licet,vel vt est Perusij a sententia iudicis
iustitie appellari nõ licet:talis sñia põt mãdari executiõi.ĩ.x.
dies iustitie ꝑstita satisdatione.tex.est no.in.§.aliud ⁊ ibi An.
ad hoc no.in authẽtico vt spõsa.lar.colla.ix.vbi An.dicit,pro
hoc facere.l.addictos.C.de ap.⁊.l.pigros.⁊ in.l.rectore ꝓui
10 ciarũ.C.de pe.⁊ se.Lud.ro.in.l.ij.s.e.d.Ale.hic.¶†Tertio,
limita istã regulã ꝓcedere in sentẽtijs diffinitiuis.sec⁹ in inter
locutorijs in quibus cõdẽnat⁹ nõ h3 quadrimestre,ſm Bar.in
l.a diuo pio.§.in vẽditione.s.eo.Quis cõtrariũ,⁊ male,teneat
gl.quã ad hoc reputo singularẽ in.l.ꝙ iussit in gl. magna ante
mediũ.s.e.Que vult,ꝙ etiã condemnato per interlocutoriam
deẽ quadrimestre ibi dixi,⁊ reꝓbaui:qꝛ ex quo quilibet iussus
facies ad cãm dicitur esse sententia interlocutoria,vt dixi i ru.
s.e.certe multa quadrimestria possent ĩteruenire,adeo qđ vix
11 vnq̃ esset litiũ finis.¶†Quarto no. limita,qñ deserta est ap-
pellatio:tũc statim fit executio sentẽtie: nec daẽ quadrimestre
tps ad soluẽdũ,vt videtur probare tex.in.l.quoniam nõnulli.
in ver.mox.⁊ ibi Bal.ad hoc signãter no.C.de appel. Istam li
mitationẽ reprobat.d.Ale.hic qꝛ.d.l.quoniã nonnulli.loqui-
tur in debitoribus fiscalibus,qui non gaudent dilatione qua-
tuor mensium:sed in alio debitore videtur ꝙ habeat quadri-
mestre a die sñie a qua fuit appellatũ:qꝛ deserta appellatione
perinde est ac si nunq̃ appellasset.l.fi.§.illud.C.ð tem.ap.ergo
attendi debet an deserta appellatiõe aliqd supersit de quadri
mestri,put etiã dicit fuisse de mẽte Bald.in.l.ij.C.de tẽp.app.
Tu autem cõtra Ale.alleg.gl.in.d.l.ij.in ver.executioni,quã
Bal.no.⁊ sequitur:que dicit ꝙ i.d.l.qm̃ nõnulli.nõ est specia
le in fisco:qꝛ idem in quocũq̃ alio.Adde ꝙ istam limitationem
etiam reprobat Ale.in.l.iiij.§.si quis condẽnaẽ.s.eo.⁊ in.l.j.
§.j.in.de.col.ff.de ver.ob.eã etiam reprobat Are.in.d.l.j.§.j.
in ij.col.ad fi.⁊ seq.⁊ in.l.continuus.§.illud.i.vj.col.ff.de ver.
obli.⁊ in.l.cũ res.§.sed si stichus in.iij.no.ff.de leg.j.vbi inter
cetera per eũ adducta allegat ⁊ bene.Bar.in.l.vnica.C.de su
12 per exac.lib.x.Ubi tenet Bar.qđ† dictio ꝓtin⁹,vel statim ibi
posita in tex.nõ tollit tẽpus quadrimestre indultũ iudicatis.
Nã ibi dicitur ꝙ cõdẽnatus ex maleficio protin⁹,vel statim de
beat cogi ad soluẽdũ,⁊ tamẽ Bar.ibi tenet ꝙ per hoc nõ vide
tur eis negatũ tẽpus quadrimestre ꝙ daẽ iudicatis,ergo simi
liter in.d.l.quoniã nõnulli.licet tex.dicat mox nõ per hoc itel
13 ligiẽ tolli quadrimestre datũ iudica.¶†Quinto limita in con
dẽnato actione reali qui nõ habet tempus quadrimestre,sed
solum arbitrio iudicis presertim quando reus nõ est ꝑsens.§.j.
insti.de offi.iud.secundum gl.Barto.⁊ doc.in.l.fi.C.de execu.
rei iu.⁊ gl.in.l.in fideicõmis.in prin.in.ij.gl.in fi.ff.de vsu.Bar.
i.l.cõtinu⁹.§.illud.i pe.col.⁊ ibi Imo.⁊ alij.ff.d.ver.ob.⁊ gl.
in.l.si cũ exceptiõe.§.ꝙ si homo.⁊ ibi Bar,qui eũ legit sub.§.
quatenus.in.iij.col.ff.ꝙ me.cau.⁊ in.d.l.locis etiã tãgit Bar.
quid in actõe mixta de quo vltimo etiã p Bal.i.l.facultas que
14 als incipit defensiõis in.iiij.opp.C.de iure fisci.li.x.j.¶†Se-
xto notabilit limita ad practicã,ꝙ ad hoc vt cõdẽnat⁹ habeat
quadrimestre tps ad soluẽdũ,reqriẽ qđ satisdet de q̃titate de-
bita soluẽda tẽpore statuto,alias interim possit capi,⁊ incarce
rari si nõ cauerit,ita no.tenet Bar.in.l.si debitori.ff.de iud.in
vltimo.no.p illũ tex.in ver.cõpetẽti cautela. Et qꝛ secũdũ eũ,
ista dilatio q̃ datur iudicatis daẽ miseratiõis gratia.l.si cũ mi
liti.§.j.ff.de cõpẽsa.ergo iterim debet satisdare.vt.l.vniuersa.
C.de prec.impe.offe.Esset enim iniquũ si pẽdẽte illa dilatione
quatuor mẽsiũ debitor aufugeret ⁊ res suas forsitan exporta-
ret.Adde Bal.in.l.fi.in.j.col.C.de exec.rei iud.vbi limitat,
nisi cõdẽnat⁹ eẽt euidẽtissime locuples,⁊ ita etiã tenet ⁊ limi-
15 tat.d.Abb.i.c.qđ ad cõsultationẽ.in.vij.col.extra eo.¶†Sep
timo ⁊ vlt.limita in sentẽtia criminali,⁊ corporali,vbi cõdẽna
to nulla est dãda dilatio nec d3 ab executione pene supersede
ri.l.cũ reis.C.ð.pe.⁊.l.si quis forte.ff.e.gl.⁊ doc.i.c.querẽti.de
offi.dele.Spe.i ti.de dila.§.j.i ver.executiõe.¶Supersede
tur tamẽ in.vij.casibus notabilib⁹ qui sequũẽ.¶Primo,pro
pter aliquod accidẽs intrinsecũ donec illud durat,vt si mulier
pregnãs puniẽda est corporaliter differẽ executio pene donec
peperit.l.pregnãtis.ff.de pe.⁊.l.Imperator Adrian⁹.ff.d.sta
tu ho.gl.in.l.negat lex regia.ff.de mor.infer.¶Scdo,quando
princeps per iracundiam duriorẽ protulisset sententiã, vel p
irã mãdasset quẽ graui⁹ corporaliter puniri,q̃ i⁹ disponeret,
tũc iudex debet supersedere ab executione p triginta dies vt ẽ
tex.solẽnis in.l.si vẽdicari.C.de pe.⁊ ille tex.ẽ pingẽdus auro
ſm.d.Mar.lau.in trac.de pri.in rub.de cõsiliarijs principũ
in.vj.c.⁊ rõnem ⁊ cãm quare illũ tex.fecit Theodosi⁹ Impera
tor ponit tex.in.c.cũ apud thessalonica.xj.qđ.iij. ¶Tertio,
qđ seru⁹ est damnatus ad mortẽ qui debet reddere rõnẽ dño,
interim debet supersederi ab executiõe pene vite,donec rõnẽ
reddiderit.tex.est in.l.j.C.de bo.ꝓscript.Per quẽ tex.no ibi
Bar.ꝙ si ꝓcurator alicui⁹ dãneẽ ad morte debet differri exe
cutio donec dño rõnẽ reddat.facit.l.seruo legato.§.seru⁹ q in
negotio.ff.de lega.j.Et per illã.l.j.decidit ibi signanter Ang.
ꝙ volens differre mortẽ condẽnati,vt eius gratiã a superiore
consequaẽ,debet adhibere cautelã vt ꝓtestet iudici ꝙ nõ exe
quaẽ illã sentẽtiã mortis,eo qꝛ cõdẽnatus est obligatus sibi ad
reddẽdã rationẽ alicuius apothece,vel mercãtie,vel alterius
debiti,nisi primo reddiderit rõnẽ.⁊ sup hoc debet petere ter-
minũ cõpetentẽ sibi assignari:tñ dicit Ang.q nõ credit ꝙ ser-
uareẽ de cõsuetudine:licet ð iure ꝓcedat:p.d.Bar.vero.i cau.
v.¶Quarto,quando dãnatum ad mortem populus petit di-
mitti propter aliquã ei⁹ prestantẽ virtutẽ:⁊ magnã peritiã ei⁹
artis,vel sciẽtie,ꝑpter quam est valde vtilis ciuitati,tũc iudex
debet supsedere ab executiõe donec principẽ vel superiorẽ cõ
sultet.tex.est sing.i.l ad bestias.de pe.quẽ ꝑ singulari no.Lu.
Ro.in consi.cccclj.inci.tu senensis.do.Bar.vero.vbi limitat
in cautela.iij.¶ Quinto,quãdo dãnatus ad mortẽ eẽt i aliqua
magna dignitate constitut⁹:puta eẽt de decurionib⁹ ciuitatis,
tũc debet differri executio pene donec princeps cõsulatur ⁊ re
scribat.tex.est in.l.pe.ff.de sic.¶ Sexto,qñ condẽnatus accu-
sareẽ de grauiori delicto:ex quo veniret grauior pena iponen
da,puta ꝑ crimine lese maiestatis,tũc interim debet supsederi
ab executione cõdemnationis,donec cognoscaẽ ⁊ sentẽtieẽ de
isto alio delicto grauiori.tex.est in.l.j.§.fi.ff.nil.no.ap.pen.p
quẽ tex.ita tenet Bar.in.l.ij.§.fi.ff.de cust.reo.Lu.ro.i.d.sin-
gulari.cccclj.¶Septimo ⁊ vlt.qñ iudici post latã sñiam cor-
poralẽ cõstaret de innocẽtia ꝯdẽnati,tũc d3 differre executio-
nẽ ⁊ scribere principi.vt est tex.in.l.j.§.fi.ff.d.qõnibus.Ita vl.
ma limitatio procedit in sñia criminali in qua imponiẽ pena
16 capitalis.†Sin aũt imponereẽ pena pecuniaria:an dãnato ꝑ
crimine pecunialiter cõpetat quadrimestre tẽp⁹ ad soluẽdum
ẽ dubiũ satis difficile ⁊ male explicatũ.Primo vr̃ ꝙ sic p tex.
in.l.si cũ exceptiõe.§.q si homo.ff.ꝙ me.cau.p quẽ tex.ita te-
net Bar.in.l.vnica.C.de superexac.lib.x. Idẽ ibi tenet Bal.
q dicit ꝙ licet regulariter ei qui ex maleficio ciuiliter,⁊ sic ad
pecuniã tenet deẽ tps quadrimestre ad soluẽdũ.p.d.l.si cũ ex
ceptiõe.§.q si homo. Tñ fallit ſm eũ i eo q teneẽ ex delicto qđ
cõmisit in officio puplico.per illũ tex.Idẽ ꝙ qñ pena criminis
est pecuniaria supsederi debeat ab executione vsq̃ ad quatuor
mẽses tenet no.Io.de imo.in.l.suus quoq̃.§.s3 ⁊ si filio.ff.de
here.insti.arg.l.absentẽ.ff.de pe.⁊ ita dicit fuisse de mẽte An.
in.l.j.ff.de iniu.sup.¶Cõtrariã opinionẽ ꝙ in criminalib⁹ nõ
habeat locũ quadrimestris dilatio etiã si pena sit pecuniaria
voluit gl.in.l.si victũ.⁊ ibi Bar.j.eo.⁊ ibi expressius Rap.cu.
mot⁹ qꝛ ista dilatio quadrimestris cõcediẽ a lege miseratiõis
gratia.l.si cũ militi.ff.de cõpẽ.sed delinquẽs nõ est dign⁹ mi-
seratiõe.l.relegatorũ.i fi.ff.de interdic.⁊ relegatis.facit.l.s3 si
ex pte.§.q̃q̃.ff.qđ.cũ eo.⁊.l.si rerũ.ĩ e.cõtrariũ tenet Bal.in
l.fi.in vlt.col.de exe.rei iud.vbi dicit se dare regulã ꝙ cõdẽna
tis criminaliter regulariter non daẽ quadrimestre tẽpus ẽt si
sint cõdẽnati pecunialiter.ita dicit notare In.in.c.querẽti.ð
offic.dele.⁊ qꝛ eũ istis nõ est agendũ misericorditer:sed rigide
⁊ leuato velo.qꝛ reat⁹ oẽm miserationẽ exclud.l.j.C.vbi sena.
vl claris.Idẽ tenet Bal.in addi.Spe.in ti.de sñia ⁊ re iud.i.ix.
17 col.ver.Tertio fideiussit.†vbi tenet ꝙ si aliqs fideius.i cã cri
minali ⁊ soluit ꝑ cõdẽnato icõtinẽti qꝛ in criali nõ daẽ tps qua
drimestre,sed in ciuili:si postea fideiussor exigat reũ.Nã inter
eos ciuilis obligatio versaẽ ⁊ nõ criminalis statim cogeẽ debi
tori soluere:⁊ nõ habebit quadrimestre sicut nec habuit fide-
iussor.arg.l.cũ eorũ.C.de sen.⁊.l.cũ vẽdente.⁊ ibi ꝑ Jac.but.
C.vbi cause fisca.Et sic vult Bal.ꝙ i sñia lata in causa crimina
li etiã qñ pena est pecuniaria nõ habet locũ dilatio quadrime
stris.Et ista videẽ magis cõis opinio.idẽ tenet Bal.in.d.l.ser
uus quoq̃.§.sed si filio.ff.de here.insti.vbi tenet ꝙ istud tps
sit arbitrariũ cũ nõ reperiẽ determinatũ a iure.argumẽto.l.j.
in fi.ff.de iure delib.⁊ istud vltimũ sequitur do.Alex.hic.

Lex.xxxij.

1 ☞ Appellatione cognitionis continetur sententia.
2 Licet a sententia nulla non sit appel.tamen qñ tenet licet sit in
iusta vel iniqua,est appellandum.
3 Episcopi duces marchiões ⁊ comites equiparãtur pretoribus
quorum diffinitiua non habet vim legis.
4 Diffinitiua principis habet vim legis.

5 Sententia lata cõtra legẽ ẽ ipso iure nulla qñ ẽ inclusa in corpore iuris secus si sit extrauagans.
6 Extrauagãtes ꝛ reformatiões sunt ꝓducende in iudicio:qꝛ iudex põt eas ignorare,qñ nõ sunt inserte in volumie statutorũ.
7 Sententia redditur nulla si continet expressum errorẽ iuris.
8 Statuta dicũꝭ q̃ fiũt a populo, reformatiões vero q̃ a decurionib⁹ vel ancianis populi ꝛ nõ sunt inserte in volum. statutorũ.
9 Reformationes non derogant statutis,nisi decuriões hoc habeant a populo.
10 Si iudex nõ putat se iudicare cõtra ius qꝛ credebat ꝙ lex allegata non faceret ad rem: vel si credebat tulit sentẽtiam non expresso errore iuris sed tacito,valet ꝛ tenet sententia.
11 Sententia non est nulla, licet ex mente ꝛ per interpretationem habeat se iuris errorem.
12 Sententia lata contra expressum tenorem legis dubie habentis varios intellectus non redditur nulla ipso iure.
13 Quod multipliciter expunitur eius veritas ignoratur.
14 Statutum ambignum non meretur allegari nec sententia lata contra ipsum est nulla.
15 Ignorantia iuris obscuri excusat.
16 Qui facit contra legẽ diuini precepti in cuius intellectu sunt varie opiniones vel intellectus non peccat.
17 An iudex teneaꝭ in syndicatu qui male iudicauit eligẽdo opi. quam multui tenuerunt licet non sit bona.
18 Judex qui iudicauit ꝯtra opi. approbatã cõiter, teneꝭ in syndicatu quando alia opi. nõ erat communiter approbata,secus tamen si neutra esset communis: quia tunc non tenebitur.

Cum prolatis. Snia lata cõtra ius litigatoris vel cõtra ius constitutionis extrauagãtis,nõ clause in corpore iuris,vel etiã cõtra legẽ:cuius intellectus ẽ dubi⁹,nõ ẽ ipso iure nulla.ideo necessaria est appellatio.h.d.ꝑ͠ꝯ mẽ intellectũ gl.ꝛ doc. ¶ Nota primo ex isto tex.ĩ verbo cognitio
1 nibus ꝑm primũ ꝛ ꝑm intellectũ gl.† ꝙ appellatiõe cognitionis cõtinet snia. Et sic facit iste tex. cõtra illud qd̃ tenet Bar.ĩ l.a diuo Pio.in prin.in.iij.col.ꝟ.e.ꝙ illi cui cõmittiꝭ cognitio cause nõ videꝭ cõmissa snia:qꝛ aliud est cognitio aliud diffinitio. Jmo ꝑm eũ cõmittẽs vnũ aliud videꝭ prohibere,ꝑm gl. in.l.q ꝓcuratorẽ dꝫ.ff.de ꝓcura.hic videtur esse tex.in oppositũ vbi cognitio poniꝭ ꝓ snia:ergo cui cõmittiꝭ cognitio debet intelligi cõmissa causa ꝛ diffinitio. Petr.de bexu.defendendo Bar.ita respõdet ꝙ loquiꝭ qñ cõmissio cognitionis fit per rescriptũ principis:cum rescripte principis sint stricti iuris ꝛ stricte iterp̃tãda.c.cũ dilecta de rescr.ꝛ aliud ẽ cognitio, aliud decisio.per ea que habẽtur in auꝭ.ad hec. C.de iud. Tu rñde plenĩ⁹ qd̃ Bar.ibi loquiꝭ qñ fit cõmissio cause nõ simpliciꝭ:sed sic ꝙ talis cognoscat de tali cã inter tales vẽtilata,tunc verum est ꝙ intelligiꝭ cõmissa sola cognitio, sed nõ decisio vt ibi dixi. hic aũt verbũ cognitionib⁹ ꝓferꝭ a lege simpliciter.ꝛ in materia in qua si itelligereꝭ de sola cognitione nihil iportaret. Vñ intelligit de cognitionib⁹ effectualibus,ꝛ sic de sentẽtijs,vt qꝛ
2 ꝓalios iudices erat cognitũ d̃ similib⁹ causis ꝛ sniatũ. ¶† Secũdo no. ꝙ licet a snia nulla,nõ sit appellãdũ ꝗ̃uis posset appellari,ꝓ ea q̃ habenꝭ in.l.si expressum.ff.de app. Tamen qñ sentẽtia tenet,licet sit iniqua vl' iniusta est appellãdũ:alias trãsit in rẽ iudicatã vt hic diciꝭ in tex. ¶ Gl. prima intelligit tex. qd̃ iste cognitiões ꝓlate erãt sniẽ diffinitiue late ab alijs iudicibus inferiorib⁹ a principe,scd̃m quas nõ teneꝭ iudex iudicare:qꝛ nõ exẽplis sed legibus est iudicãdũ.l.nemo.C.de sen.eẽt snia diffinitiua ꝓ̃ncipis.vt ẽ gl.in.l.j. in prin.in verb. derogare oportet.ff.d.ferijs. Per q̃ꝫ signãter inferũt An. Ful.ꝛ Alexã. ibi idẽ esse in snia alteri⁹ inferioris a ꝓ̃ncipe quãtũcũqꝫ al's ha
3 bẽtẽ ꝓtãtẽ legis cõdẽdẽ† puta comitis, ducis Marchiõis vel Epi,q equiparanꝭ pretorib⁹ vt eorũ sentẽtia diffinitiua nõ habeat vim legis. Et ideo snia iudicis lata cõtra eorũ sniam diffinitiuã nõ esset ipso iure nulla. Quod bñ teneas cordi ad extẽsionem huius l. quãuis in hoc vltimo teneat cõtrariũ idẽ An. in l.itẽ veniũt.ꝟ.ceterũ.ff.de peti.here. Jdẽ in sentẽtijs iterlocutorijs ꝓ̃cipis,q̃ nõ habẽt vi legis,nec debẽt in alijs causis seruari.l.iij.C.de legibus gl.ꝛ Bar.in.l.j.ff.de consti.prin.canoniste plene in.c.in causi.extra eo. Sed scd̃m snias diffinitiuas
4 principis bñ est ꝓ alios iudices iudicãdũ.† Qꝛ sentẽtia diffinitiua ꝓ̃ncipis hꝫ vim legis ꝛ seruari dꝫ inter oẽs ꝓsonas vt ẽ tex.in.l.fi.C.de leg.sicut ẽt ꝯtractus celebrati ꝓ ꝓ̃cipẽ habẽt vim legis ꝛ possunt allegari in alijs causis sicut lex.l.pe.ĩ ꝟbo ĩperialibus cõtractib⁹ vicẽ legis obtinẽtibus.ꝛ ibi Bar.ꝛ alij ad hoc notãt.C.d̃ dona.inter virũ ꝛ vxo. Bar.ꝛ alij.ĩ.l.ciuitas. ff.si cer.pe.cũ alijs cõcordãtijs quas ibi dedi. Sꝫ caue:qꝛ glo. seq̃ũes ĩtellexit ĩ scd̃o intellectu istã legẽ habere locũ etiam, qñ snia eẽt lata cõtra sniaꝫ diffinitiuã ꝓ̃cipis vl' iperatoris,ꝙ valeat ꝛ teneat,ꝛ sic videꝭ in hoc sibi cõtraria.ibi statim diceꝭ.Capio gl.scd̃am in verbo ꝓlatis,quã diuide in duas ꝑtes principales. Jn prima declarat tex.in verbo ꝓlatis. Jn scd̃a circa sequẽs verbũ scilicet cognitiõibus gl.ponit duas expositiões ꝛ tertiã solutionẽ. Et sic vr̃ tribus modis rñdere ad oppositionẽ que fieri posset,ꝙ snia lata contra ius sit ipso iure nulla ꝛ nõ sit opus appellatiõe.l.ij.C.qñ.prouo.nõ ẽ neces.ꝛ.l.j.ꝟ.itẽ cũ cõtra sacras.ff.que sen.sine appel.rescin. Tñ re vera sunt quatuor solutiones. Et ita sub diuide illã secundã que est ibi,ꝛ dic cognitionibus,in quatuor ꝑticulas.ꝓut quatuor ponunꝭ solutiões. scd̃a ibi,vel dic cognitionibus.in tertia ibi,ꝛ idẽ si qualibet alia lex.quarta ꝛ vlt.est ibi,quidã dicũt.lꝫ gl.videatur facere scd̃am ꝛ tertiam solutionẽ pro vna. ¶ Jn eadem glo.cognitionibus.i.sententijs aliorũ iudicũ. Jn primus intellectus est bonus ꝛ verus ĩ se vt in gl.ꝓcedẽti,sed nõ cõgruit ad istũ tex.qui esset de indubitabili,scd̃m istũ itellectũ. ¶ Jn eadẽ gl. ibi.i.sentẽtijs dñi Jmperatoris q̃ sunt lex.habes scd̃ꝫ intellectũ ꝙ hic fuerunt ꝓlate cognitiões Jmperatoris vl' principis qui sic iudicauit ꝛ eius snia diffinitiua est lex:tamẽ iudex nõ adhibuit fidem sed iudicauit cõtrariũ,tñ valet sententia iudicis cõntra sentẽtiã diffinitiuã ꝓ̃cipis. Sed ꝯtrariũ de directo te
5 net gl.pre. Sed Bar.saluat gl.hoc mõ ꝙ† sentẽtia lata ꝯ̃ legẽ est ipso iure nulla,ꝓcedit qñ illa lex est in corpore iuris iclusa, secus si esset lex extrauagãs,nõ inserta in corpore iuris. Eodẽ modo si esset reformatio nõ registrata in volumine statutorum sentẽtia in cõtrariũ lata nõ eẽt ipso iure nulla. Jta in ꝓposito sententia principis diffinitiua quãuis dicaꝭ eẽ lex.d.l.fi.C.de legib⁹.tñ qñ nõ est registrata nec inclusa in volumine statutorũ aut decretorũ principis diciꝭ esse lex extrauagans. Jdeo snia iudicis in contrariũ lata nõ est ipso iure nulla, vt hoc tex.ꝑm istũ secũdũ intellectũ gl.sic singulariter declaratũ:ꝑm quẽ singulariter limitaꝭ ꝛ declaraꝭ.d.l.fi.C.de legib⁹.ꝛ cũ Bar.tenẽt oẽs. ¶ Nota bñ istã conclusionẽ Bar.ꝛ doc. ꝙ snia lata contra legẽ extrauagãtẽ.i.nõ insertã in corpore iuris,vl' ꝯ̃ reformationẽ nõ registratã in volumine statutorũ.vel ꝯ̃ sentẽtiã principis nõ insertã in libro decretorũ ipsius principis nõ est ipso iure nulla. Adde Bar.ꝛ Bal.in.l.ij.C.qñ ꝓuo.nõ est ne.ꝛ Bal.in dispu.sua q̃ incipiꝭ statuto caueꝭ ꝙ fenerator in.iij.co.ꝛ in pe. decre.ꝛ in.x.ꝛ ĩ.xij.co.in fi.Jo.and.in addi.Spe.in ti.de sen. pla.ꝟ.iusta in addi.q̃ incipit,est sciendũ.d.Ant.de bu.ꝛ alij in c.pasto.de.fi.instr.ꝛ ibi.d.Abb.late disputat de veritate.ꝛ vr̃ tãdẽ tenere cũ cõi.d.Ant.de bu.in.c.j.ꝛ ibi.d.Abb.in.v.col. extra eo.Gemi.in proe.vj.ꝟ.j.in.iiij.no.ꝓ illũ tex.d.Ale.icõ. lxxj.ĩ.volu.qd̃ inci.põderatis his de qbus in themate fit mẽtio.ꝛ his q̃ copiose scripta sunt. Adde ꝙ hui⁹ cõis cõclusionis est:qꝛ ex quo extrane⁹ hãc nõ ẽ in corpore iur.inclu. Jtẽ qꝛ reformatio nõ est in volumine statutorũ registrata, potes de ea ꝓbabiliter dubitare.ideo snia in ꝯ̃riũ lata nõ est ipso iure nul
6 la. Hinc est ꝙ extrauagãtes ꝛ reformatiões nõ inserte in volumine statutorũ,dñt ĩ iudicio ꝓduci:qꝛ iudex põt eas ꝓbabiliter ignorare,sicut dicim⁹ ĩ cõsuetudine q̃ debet iud.prob.scd̃ꝫ Bar.in.l.oẽs populi.in vlt.co.ff.de iust.ꝛ iu.in.l.ornamẽtorũ. ff.de aur.ꝛ arg.le.Bal.in.l.leges sacratis.C.d.leg.ꝛ ĩ auꝭ.oẽs peregrini.C.cõ.de suc.d.Abb.ĩ.c.pasto. ꝓ illũ tex. de fi.instr. An.Jmo.Pau.de ca.ꝛ.d.Ale.hic ꝛ.d.Ale.in.l.vnica.ĩ.j.no. C.vt q̃ deꝭ.adu. Vnde extragauãs redacta in volumine statut. nõ dꝛ ampli⁹ extrauagãs:ex quo est icorporata, secũdũ Bal. in auꝭ.habita in fi.ꝓ illũ tex.in ver.hãc aũt.C.ne fil.ꝓ pat. Hic ex ista rõne inferꝭ,ꝙ si talis extrauagãs esset notoria i loco,vl' de ea esset facta fides ĩ iudicio,qꝛ tũc cessat rõ incertitudinis ꝛ ignorãtia.c.j.de postu.p̃la.ꝛ.c.fi.de cohab.cle.ꝛ mul. Snia in ꝯ̃riũ lata nõ valeret,ꝑm do.Ant.de bu.ꝛ Jmo.in ꝓe.decr.in ꝟ.sane.ꝛ.d.Ant.in.c.pasto.de fi.instr.d.Abb.in.d.c.j.in.v.co. extra eo.Bal.ĩ.d.l.leges sacratissime in.ij.q. Pau.de ca.ꝛ.d.
7 Alex.hic. Jtẽ ex dictis Bar.habes bñ notare† ꝙ snia ita redditur nulla si cõtineat exp̃ssum errorẽ iuris cõis.ꝛ hoc tꝫ etiã Bal.in.d.l.ij.C.qñ ꝓuo.nõ est ne.d.Abb.in.d.c.i.extra eo.ꝛ d.Alex.in cõsi.lxxxij.iij.vol.qd̃ incipit viso ꝓcessu cause vertẽtis inter vniuersitatẽ.in.ij.col. Ex p̃dictis ẽt habes dr̃iã in
8 ter reformationes ꝛ statuta.† Nã statuta dicunꭍ q̃ fiũt a ꝓplo, reformatiões vero dicunꝭ q̃ fiũt a decuriõib⁹ vel ancianis populi ꝛ nõ sunt inserte in volumine statutorũ ꝑm Bar.in.l.oẽs populi in vlt.co.ff.de iust.ꝛ iu.Bal.in l.ij.in vl.co.C.de ꝓba. ꝛ plenius Bal.in c.ĩ causis.extra eo.vbi dꝫ ꝙ deesse statutorum requiriꝭ situatio in volumine statutorũ:alias nõ esset statutũ: sed quedã reformatio extrauagãs,ad cuius obseruãtiã nõ tenetur rector ciuitatis qui iurauit seruare statuta per istũ tex. Jtẽ secundũ eum statuta fiunt causa perpetue iurisdictionis ꝛ fiũt a ꝓplo vel,a maiori cõsilio repꝛesentãte ꝓpl'm ꝛ redigũ
9 tur in volumine statutorũ; † reformationes vero fiũt ꝓut res incidit

incidit.p decuriones vel ancianos,z non derogãt statutis nisi decuriones de hoc habeant arbitrium a populo, vt ibi p eũz. Idẽ maioris efficacie est statutũ positum in vol.statutoz. q̃ q̃dã reformatio cũctis angarias.fm Ang. in l.oẽs.C.de pe.bo.sub lib. x. ¶ In ea.gl.ibi,z idẽ si q̃libet alia lex habes tertium intellm,
10 q̃ si iudex non putabat se iudicare ꝯ ius,q̃ credebat, q̃ lex allegata non faceret ad rẽ, vel ẽt si credebat ad ipsaz facere tu lit suiam non exꝑsso erroze iuris sed tacito,vz z tz suia.Et istũ est verissimum,vt in iurib⁹ alleg.in gl.z vidim⁹ in l.pcedenti.ſ. e.Et aduerte diligẽter,q̃ ad hoc vt ex exꝑssione erroris iuris suia reddat ipso iure nulla regrit̃ q̃ erroz sit taliter exꝑessus in suia q̃ oculo corpeo legi possit ẽt in ipsa suia.Et non sufficit q̃ ex mente ꝓpehendat,seu q̃ suia ex mẽte reducat ad cẽneũ intellm.ita sin.tz Jnn.z est famosum dictũ in c. P.z B.de off. deleg.q̃ oẽs ibi sequunt,ꝑsertim.d. Abb.in ij.col.ad fi.d. Ant.ũ But.in c.ab ercõicato.de reseri.z simplr tz d. Alex.b:z pl⁹ nõ ũt. ¶ Adde q̃ idẽ tz z valde no. Bal.in c.q̃ translatione, ũ of. leg.d. Ant.z Jmo.in c.j.z ibi do. Abb.in v.col.eẽ eo.d. Ant.de But.in c.sicut ꝑpe fi.co.ti.z in c.cum ꝓtingat.in j.col.ũ reseri.z in c.ij.de testib.col.z in ꝑ.ij. q̃ incipit visis limitationib⁹. in ij. col.d.Ab.in c.cuz spãli.in pn.in ij.col.de app.z in d.c.ab ercõi cato.in iij.col.de reser.d. Alex.in l.q Rome.ſ. duo fratres.ff.de ꝓb.ob.in duob⁹ locis,in xxxvj.col.ad fi.z in xlvij.col.in pn.z in ꝑ.lxxix.ij.vol.qũ incipit ꝑspectis ꝓbis suie.circa fi.z ũt Joan. An.in c.pe.ad fi.de off.deleg.quẽ segtur d. Abb.in pe.decre.in
11 v.col.† q̃ suia non est nulla lz ex mente z p interꝑtationẽ hz in se iuris erroꝛ.Pro isto famoso dicto Jnn.vꝝ bene facere tert. in c.solet.in pn.de sen.exc.in vi.ibi intolerabile m erroꝛez fuisse in suia patenter exꝑssum.z ibi Bemi.ad hoc no.illum ter.Et ẽ filis ter.p eadẽ verba in c.venerabilibus.ſ.pe.z ibi Bemin.ad no.eo.ti.z lib.z filis ter.in c.p tuas.circa med.eo.ti.de sent.exc. in antiquis.Tñ ad ista tria iura posset dici.fz Are. in l.si is ad quẽ.in ix.col.in fi.ff.de acq.here.q̃ loquunt̃ in suia ercõicatio nis q̃ difficilius redditur nulla q̃ alie.ió illa exꝑsso intolerabi lis erroris in ea patenter regritur,vt dicunt iura ꝑalleg. Ver ista puto non esse vez illud qđ not.do. Abb.in c.er parte. in ũ. not.p illum ter.de capel.mona.vbi no.q̃ suia ũt lata ꝯ ius, nõ solum qñ est lata ꝯ verba exꝑssa iuris,sed etiam ꝯ mentẽ,z ma le,lz postea d. Abb. videat se remittere ad Jnn.in d.c.P.z B. Quartum intellm recitat gl.quẽ repbat, z bene,q̃ est ꝯ d.l.ij. C.qñ. puo.non est nec.z q̃ esset erroꝛ crassus z supinus q̃ non tolerat.l.nec supina.ff.de iur.z fac.igno. Quintum intellm ex
12 gl.tradit Bar.fm Ja.de Are.† qñ suia esset lata ꝯ exꝑssum te noẽ legis dubie hñtis varios intellus. Nã non redditꝛ ipso iu re nulla. Ideo opus esset appellare alꝫ transiret in rem iudic. z fm istum intellm iste casus redditur singularis:z non est ali bi in iure.fm Jmo.z d. Alex.hic. ¶ Adde q̃ istum intellm ẽt app̃bant Ly. Bar.z Bal.in l.ij.C.qñ. puo.non est ne. Bar.in l. q̃ Rome.ſ. duo fratres.in vj.op.ff.de ver.obli. cum alijs ꝛco. traditis p d. Alex.Et pondera Bar.sentire q̃ iste quintus in tellect⁹ pcedat ẽt si appareret cõis opin. ex q̃ adest varietas aliaꝫ opin.dum exꝑplificat Bar.p l.dos a patre.C.sol.ma.z in aut.ex cã.C.de lib.ꝑte.naz ibi ꝑstat,z cõis opi.est in l.dos a pa tre.q̃ dos redire debeat ad patrem,vt declarat Bar.in l.post dotẽ.ff.sol.ma.Et istud exꝑsse tñt Jmo.Pau.de La.z d. Alex. in ſ.duo fratres.p illum ter.vbi repbant Ang.ibi in hoc vltimo tenentẽ ꝯium.vt hic latius p do. Alex. ad quẽ te remitto. Sc̃o vltra scribentes,p isto quinto intellu vꝝ facere dictum
13 Boetij. † q̃ illud q̃ multiplr exponitur eius veritas ignoraꝛ, refert Bal.in l.ꝑcibus. in vij.col.C.de impu.z alijs subsitit.z in l.data opera.in x.col.C.q̃ acc.non pos.z in l.nec qc̃h.ſ.vbi de cretum.circa pn.ff.de off.pcon.z leg.facit ter.in l.in ambiguo.
14 z q̃ ibi no.Bar.ff.de reb.du.† Idẽ facit q̃ qñ statutum est am biguum non meretur allegari,nec est suia nulla ꝯ ipsum lata,
15 fm Bal.in c.fin.de ꝑsti. † Item ignoꝛantia iuris obscuri excu sat:lz rñr non,fm d. Car.in cle.j.in xxv.q.de re.ecc.non alie.z in
16 cle.fi.in iij.q.de regu.z in cle.j.ſ.sane.in ij.opp.de vsu. † Item qui facit ꝯ legem diuini ꝓcepti in cuius intellu sunt varie o pin.vel intellectus non peccat,lz postea appareat ꝯiam opi, fuisse veram, Ita singulr colligitur ex ter.z gl.in c.capellanus. in verbo,alij de feriis.z ibi Jo. And.d. Ant.de Bu.z d. Ab.ad hoc no.d. Alex.in ꝑ.j.ij.vol.qđ inci.circa ꝑmum dubiuz ꝑmo arguit̃ in v.col. Item vbi sunt diuerse suie magistroꝛ:neutra suia sapit hr̃sim,fm Jnn.in c.ne innitaris.de ꝑstit. quẽ ꝓfert z
17 segtur Ang.in ꝑ.c.qđ inci.sctissima z illustriss.regina.in vj.col. ¶ † Ultimo qrit Bar.an iudex teneatur in syndicatu q̃ male iudicauit eligendo opin.q̃ multi doc.tenuerunt lz non sit bo na.z tz q̃ sic,sed q̃ mitius punietur p gl.instit.de obl.q̃ ex quasi delicto.in pcin.in q̃bo videbit.Adde Bal.in l.mancipia. circa pn.C.de ser.fugi.vbi subdit q̃ tunc forte non tenebitur nisi ad
18 purum damnũ partis,z non ad aliud interesse.Et ita declarat Bal.hic.dũ ũt q̃ miti⁹ punier.Limitat Ang.esse vez.q̃ ꝯ ꝛia opin.erat cõiter app̃bata,z sic iudicauit ꝯ cõem opin.secus si neutra esset cõiter app̃robata, tunc non punitur in aliquo iu dex qui in alterã suiam inclinauit:sed excusatur a toto.allegat Jnn.in d.c.ne innitaris. Istam limitationẽ Ang.refert z sequi tur d. Ab.in c.j.in iij.col.extra eo. declarando vt ibi per eum. idem tz Bart.in l.fi.C.de pe.iud.q̃ male iud. ¶ Alio modo li mitat Bal.in l.observare.ſ.pficisci.in xxx.q.ff.de off.pcon.z le ga. Ubi qrit an iudex excusetur in syndicatu de imperitia pp diuersitatem opin.z tz q̃ leuis z incolꝛata opinio non excu sat:sed bene grauis z ponderosa.

Lex xxxiij.

1 ¶ Suia lata p̃textu falsoꝝ testium mero iure vz z tz.
2 Testes non sunt de substãtia suie sicut nec alie probationes.
3 Decretum iudicis interpositum ex falsa cã est ipso iure nullũ.
4 Suia lata dolo aduersarij per falsos testes vel allegationes ꝯ absentem est nulla ipso iure.
5 Suia lata per falsos testes ꝯ minoꝛem est nulla ipso iure.
6 Suia lata per falsos testes ꝯ ecclam est nulla ipso iure.
7 Lz suia lata pretextu falsoꝝ testium sit valida: tñ datur ꝯ eam restitutio in integrum.
8 Remedium restitut.in integrum est subsidiarium ideo non dz ꝓpetere vbi aliud oꝛdinarium competit.
9 Remediũ subsidiariũ non excludit̃ p oꝛdinariũ min⁹ plenum.
10 Si iudex tulit suiam,pnunciando vulnus mortale ex dicto ali cuius medici impiti vel alicuius obstetricis si postea iudicio peritoꝝ appareat ꝯium p̃t reuocare suiam.
11 Suia non rescinditur p restit.in integ.pcterquam falsitatis qñ de falsitate ante suiam fuit oppositum z cognitum.
12 An sufficiat probare suiam latam per falsos testes si non ꝓbe tur ab aduersario pecunia coꝛruptos.
13 Suia lata a iudice coꝛrupto est ipso iure nulla.
14 An suia sit nulla quando quis coꝛrumpit procur.vel aduoca tum aduerse partis.
15 Coꝛrumpens per pecuniam testes an per hoc perdat cãm.
16 Falsificans actus cause dz perdere causam.
17 Contra pducentem falsos testes pecunia coꝛruptos p̃t intẽtari duplex iudicium.
18 An sufficiat probare solam falsitatẽ testiũ absqz eo q̃ ꝓbet coꝛ ruptela partis ad hoc vt ꝓpetat restitutio aduersus suiam.
19 Ubi duo vel plura sunt coniunctim probanda,deficiens in pba.vnius deficit in toto.
20 Ubi vnum ponitur p modum qualitatis ad aliud est vtrunqz probandum.
21 Excipiens ꝯ testes qui falsum dixerunt coꝛrupti,vꝝ se astringe re ad vtrunqz probandum,nisi adiecta esset cla solita apponi per procur.z aduocatos,vcz q̃ etiam apponit oẽs alias exce ptiones sibi ꝓpetentes.
22 Quando actoꝛ deducit falsitatem testium z coꝛruptionem in diuersa oratione siue copulatiue siue repetitiue, vel etiam in eadem oratione,z vnum non qualificat aliud,nõ intellr ꝓnexe deducere,z alterum probare sufficit.
23 In copulatiuis requiritur vtriusqz probatio.
24 De natura copule z,est inducere plenam repetitionem qualitatis posite in precedenti oratione.
25 Hec cla,non astringentes se ꝛc.quid operetur.
26 Reus opponens multa lz non probet non succumbit actoꝛe non probante intentionem suam.
27 Testes eo ipso q̃ recipiunt pecuniam vt dicant testimonium etiam verum ꝑmittunt falsum.
28 Si testes coꝛrupti sint pcibus an pp hoc retractabitur suia.
29 Que actio detur ꝯ falsos testes.
30 An exceptio z replicatio falsi ꝓpetat perpetuo.
31 Si actoꝛ opponit suiam latam per falsos testes coꝛruptos cẽ setur se astringere ad vtrunqz probandum.

DIuus Adrianus. Suia lata p̃te xtu falsoꝝ te stiũ vz mero iure:sed ꝯ eam dat restitutio in integ. z delictum falsoꝝ testium,z coꝛrumpentis,criminaliter punitur.h.d.z est vltra materiaz solennis lex in ter. ad mul
1 ta,z statim in notabilibus dicet. ¶ † No.j.ex isto ter. q̃ suia la ta pretextu testium falsoꝝ mero iure vz z tz. ¶ Ratio est: q̃ habet sua substantialia iuxta.l.prolatam.cum glo.C.de sen tentijs.z non est lata ꝯ leges vel constitutiones, sed secunduz ius litigatoris,ergo valet ipso iure,vt l.prima.ſ.item cum con tra sacras.ff.que sen.sine app.resc.z l.ij.C.quando prouoc.non

2 est ne.†Nã testes non sunt de substantia snĩe.sicut nec alie ꝓba
tiones,sm Bar.ij d.l.platã.d.Ab.in c.afferte.in iij.col.p illuz
tex.de psum.vbi est bonus tex.d.Alex.in l.a diuo pio.§.j.in iiij.
z v.col.vbi dixi.s.e.q lz repiant falsi non debent annullare ipso
iure sniam.arg.l.vnice,in pn.C.de rei vxo.act.z iste text.loquit
et qñ ps aduersa fuit in dolo,corrumpendo testes p pecuniã,
z sic fuit duplex dolus.s.testium falsoꝝ, z ptis eos corrũpẽtis,
z tñ snia mero iure vz.Et ꝙ snia lata p falsos testes sit aliq̃,be
ne facit:qꝛ ꝙ nullũ est amplius corrumpi non pt.l.naz z si sub
ɔdõne.in §.post defectũ.ff.de iniu.rup.z c.ad dissoluendum.d
despon.impub. Sed ista snia venit rescindenda p restõnem in
integ.vt dr in tex.q est aliqua:qꝛ vbi act⁹ est nullus,ibi non ca
dit restit.in integ.l.in cãe.ij.in pn.ff.de minoꝛ.limita pmo istud
3 no.ad istuz tex.pcederet in snia.† Secus est in decreto iudicis
qd ex falsa cã impositũ redditur ipso iure nullum,l.cum vero.
§.subuentum.ff.de fideic.lib.z l.j.§.hec vba.ff.ne vis fiat ei. z l.
Seie egresse.de tu.z cur.da.ab his. z l.magis puto.§.si es alie
num.ff.de re.eo.sm Bart. hic in j.opp.z latius in l.iuste possi
det.ff.de acq.pos.z in l.si is ad quem.ff.de acq.her. Bal.in l.fi.
C.si ex fal.instr.do.Ab.in c.fi.vj.col.z seq.ex eo. Ratio diuersi
tatis inter sniam z decretum est, qꝛ snia diffinitiua est magis
deliberata:z pfert cum maioꝛi solẽnitate q̃ decretũ iudicis in
terponat.Ideo lz sit lata p falsos testes:z sic ex falsa cã tñ ex q
hz substantialia,non ita de facili annullat ipso iure,sicut decre
tum.¶Amplia istã limitationem ꝙ decretum interpositũ ex
falsa cã et non expssa tñ est ipso iure nullum,vt in iurib⁹ palle.
z l.si tutoꝛ si petit⁹ fuerit.ff.de tut.z cu.da.ab his.Et tñ in snia
distinguit an in ea sit expssus erroꝛ iuris an tacitus,l.cum pla
tis.cum gl.z l.pses.cum gl.s.eo.z l.ij.C.qñ ꝓuo.non est nec. z
istam dñiam inter decretum z sniam ponit not. Bar.in d.l.seie
4 egresse.ff.de tu.z cu.da.ab his.¶Scdo limita,† qdo talis snia
est lata ɔ pñtem, secus si snia sit lata p falsos testes vel falsas
allegationes factas dolo aduersarij ɔ absentem. Et tunc istis
ɔcurrentibus snia est ipso iure nulla.tex.est ad hoc reputatus
singularis in l.si ptoꝛ.§ Marcellus.ff.de iudi.Bar.h in ij. op.
z in l.si is ad quẽ.ff.de acq.her.z in l.ij.C.si ex fal.instru.z de in
tellu illius.§.Marcellus.tangit Raph.Cu.h in pe.col.Bart.
z alij in l.a diuo pio.in prin.in iij.col.s.e.late Ang.z Imol.in l.
q Rome.§.duo fratres.ff.de ver.obl.z ibi latissime.do.Alex.in
xxxix.col.z vj.se.p Ang.Imo.z alios in l.seruo inuito.§.cuz p
5 toꝛ.ff.ad Treb.¶Tertio limita,†qñ talis snia p falsos testes
est lata ɔ minorẽ qꝛ fauore minoris indistincte est ipso iure nul
la.l.j.z p totũ.C.si ex fal.alleg.gl.fi.hic.Bar.in iij.op.z alij pser
tim Ang.Pau.de Ca.z do.Alex.gl.z doc.in c.lz cãm.de prob.
cano.in c.ab excõicato.de rescri.Bar.in d.l.si is ad quem.z ibi
latius.d.Alex.in iij.col.z ibidem Are.in iiij.z v.col.qui dt ꝙ e
6 cõis opin.†Idem esset qñ talis snia p falsos testes esset lata ɔ
eccłam. Nam esset ipso iure nulla:cum eccła vtatur iuris mi
noris.c.j.de in integ.rest.in vj.gl.in l.si pcuratoꝛ.in gl.fi.ff.d iur.
fisc.z in §.item mixta. instit.de act.z ista in specie tz.d.Ab.in d.
c.lz cãm.Alex.hic z in d.l.si is ad quem.in iij.col. Sed aduerte
circa istam tertiã limitationem de minore.ꝙ tex.in d.l.j.C.si ex
fal.alle.allegatus p Bar.z alios nihil facit sm Raph.Cu.hic.
z Imo.z Raph.in l.si is ad quẽ.eo.qꝛ loq̃t in decreto, ꝙ semp
z indistincte ex falsa cã reddit ipso iure nullũ:vt dixi.s.in j.limi
ta.Secus si est in snia de q nos loqmur.d.Alex.in d.l.si is apd
quem.in iij.col.volens defendere istam cõem limitationem rñ
det ꝙ Imo.in d.l.j.fuit lata snia diffinitiua, qꝛ ibi iudex absol
uit diffinitiue tutorem a munere tutele:z sic iste tex. loquitur
in snia.z non in decreto q bene facit p ista cõi limitatione. Sz
mirãdũ est vehementer de dño Alex. qꝛ ista solo est de directo
ɔ tex.in d.l.j.z ibi.z si iniustuz decretũ eos expressisse apparuit:
z sic expresse loquitur in decreto non aũt in snia.Preterea ibi
non apparet litem fuisse ɔtesta.qd regritur,vt possit ferri snia
diffinitiua.l.fi.§.illud.C.de temp.ap.z l.pñti.C.de his qui ad ec
cle.ɔfu.q lit.ɔte.non regrit in decreto.§.si qs aũt non implẽs,
in auth.de her.z fal.colla.j.gl.no. in l.sancim⁹.in pn.C.ad Tre.
Scdo sm Raph.Cu.hic.z in d.l.si is ad quem tex.in d.l.j.loq̃t,
qdo snia fuit lata ɔ minorem indefensum q casu et si non sub
esset falsa cã non valeret ipso iure iudiciũ nec snia pp defectuz
psone minoris indefensi.l.non idcirco.ff.de iudic.z l.non iõ mi
nus.C.de pc.z l.cũ z minores.C.si aduer.rem iudi.Et lz tex.ibi
dicat ex falsis ꝓbationibus seu allegationib⁹.idem esset sm eũ
si ex veris,cum ille minoꝛ sit indefensus p iura prime allegat.
7 ¶Scdo no.ex isto tex.ꝙ lz snia lata ptextu falsoꝝ testiuz me
ro iure valeat:tñ ɔ ea dat restit.in integ.eo qꝛ in integ. restitui
dz,qꝛ iam malo exemplo oppssus est:vt dt litera. Itẽ ex q snia
est lata ex ꝓbatione impbata a iure:si de hoc ɔstat.dz posse re
tractari p restõnem in integ. Facit ꝙ hr in c.ij.de purg.vul. z
ista est rõ huius scdi notabilis,lz gl.in c.cum venerabilis.ad fi.

in gl.pe.in vb.retractari.de except.z ibi Host.tenuerit ꝙ talis
snia lata ptextu falsoꝝ testiũ sit ipso iure nulla.z sic non regrat
restit.in integ.Idem tz Raph.Cu.hic in iij.col.ad fi.z se.mot⁹,
qꝛ in toto ti.C.si ex fal.insti.non sit mentio alicuius restõnis sz
hoc est fragile fundamentũ:qꝛ tex.h facit expssam mentionem
in vbo in integꝛ cãm restituendaz,z in fi.vbo integꝛ restitue.
¶Scdo mouet Raph.Cu.qꝛ reus ɔ quem est lata snia ex fal
sis ꝓbationibus est tutus exceptione falsitatis d.c.cum vene
rabilis. z actoꝛ hz replicationem falsitatis.l.qui agnitis.ff.de
8 excep.†Ergo non dz eis ɔpetere restõ in integ.q est remedium
subsidiarium, qd non ɔpetit qñ aliud remedium subest.l.cum
a te.z l.eleganter.§.si dolo.ff.de dolo.Presertim cum ista resti.
in integ.detur ex cła gñali,si qua mihi iusta cã visa fuerit.l.j.in
fi.ff.ex qui.cau.ma.q non dz ɔpetere, vbi aliud remediuz locũ
hz,sm Bart.in l.qui duos,ff.de re.dub.Vr tene ꝙ sit necessa
ria restit.in integ.p istum tex.in duobus locis prime relatuz.
z ista est cõis opi.scriben.hic,z ita et tenent gl.Bart.z alij in l.
ij.C.si ex fal.instr.Pro ista cõi stringit ineuitabilem fundamen
tum ꝙ dixi.s.in preced.nota. nam si talis snia esset primo iure
nulla:ibi non posset cadere restit.in integ.d.l.in cãe scda.in pn.
ff.de mino.qꝛ qd nullum est rescindi non pt,vt dixi.Nec ob.sm
fundamentum Rapha.ꝙ ex q reo ɔpetit exceptio z actoꝛi re
plicatio:q non dz posse ɔpetere resti.in integ. que est remediũ
subsidiarium:qꝛ dico ꝙ imo necessaria est restõ in integ.q ple
nius pուidet q̃ exceptio vel replicatio.Ideo lz sit subsidiaria,
9 †tñ non excludit p remedium minus plenum.vt est gl.notab.z
oꝛd.in l.in cãe scda.in pnc.ff.de min.facit l.fi.C.si aduer.rez iud.
no.Bar.z alij in l.in puinciali.ff.de no.ope. nun. z ꝙ pleni⁹ p
uideat ostendo.Nam p exceptionẽ z replicationem falsitatis,
qs non ɔsegtur nisi repulsionẽ partis aduerse.c.ij.de oꝛ.co.Sz
p restõnem in integ.snia lata in totum rescindit,z sic ɔsequitur
ppetuam liberationem ab ea,q pculdubio pleni⁹ puidet.Stat
q ex tex.z s.dictis ꝙ lz snia lata ptextu falsoꝝ instr az mero iu
re valeat z teneat:tñ ɔ eam dat restitutio in integ.ad eã rescin
10 dendã.¶Adde ꝙ p istum tex.decidit Bal.in l.si ab hostibus.
§.j.ff.sol.ma.ꝙ†si iudex tulit sniam.s.vulnus esse moꝛtale ex di
cto alicuius medici imperiti vel alicuius obstetricis,si postea
iudicio peritoꝝ appareat ɔtrium, pt iudex talem sniam retra
ctare p beneficium restõnis.Sicut h pt retractare sniam lataz
p falsas attestõnes,sed certe vt et dt Raph.Cu. iste text.nihil
facit:qꝛ in casu Baldi,medic⁹ non deposuit falsum dolose,z in
eo potius est erroꝛ z imperitia q̃ falsitas,q tex. iste nihil facit.
Bene vex est ꝙ talis snia lata ex dicto medicoꝝ nunq̃ transit
in rem iud.qn semp possit retractari, vt dixi in l.si ɔuenerit.s.e.
11 Limita nunc istud notabile:z istum tex.non pcedere†qñ de ta
li falsitate ante sniaz fuit oppositũ z cognitũ tũc ptextu talis
falsitatis non rescindit talis snia p restõnem in integ.l.fin.z ibi
gl.C.de fi.instr.z l.j.C.si ex fal.instr.Bar.h in iiij.z v.op.z ceteri
sequuntur.z Bar.in d.l.j.si ex fal.instr.vbi limitat qñ in primo
iudicio fuit oppositum de falsa cã ad eundẽ finem ad quẽ nũc
tenditur:als secus.z vide d. Abb. circa hoc distinguentem in
d.c.lz cãm.in vj.col.ad fi.¶Scdo limita qñ apparet ꝙ iudex
12 pnunciando fuit secutus † illas falsas attestõnes ꝙ presumit
si alie probationes non fuerunt facte:als sec⁹ si suberant alie
quas iudex potuit seq̃,z q de falsitate non redarguunt.Nã p
sumit illas sequut⁹ nisi ɔtrium probet.l.pe.C.si ex fals.instr.z d.
c.lz cãm,z ibi gl.z ibi gl.z doc.Pau.de Ca.z d.Alex.h.¶Ter
tio limita qñ snia eet lata ex probationibus falsis pro liberta
te ɔcurrẽte dolo procuratoris vel aduocati illius q libertatez
obtinuit:tunc snia nullo mõ retractabit p restit.in integ.sz vi
ctus habebit regressum ɔ illũ procuratorẽ vel aduocatũ.tex.e
no.in l.si dolo.ff.de dolo.p quẽ tex.ita no.tz Ang.in l.seruo in
uito.§.cũ ptoꝛ.ff.ad Tre.d.Alex.h.¶Tertio no.ex tex.ibi.ɔ
spiratione aduersarioꝝ testib⁹ pecunia corruptis,ꝙ non suffi
cit probare sniam latã p falsos testes,nisi et probet ab aduer
sario pecunia corruptos.Vr dic ꝙ in hoc tex. dz vtrunqz pro
bari.s.ɔspiratio z corruptela,qꝛ Impatoꝛ rescripto mandauit
duo,scz reum seuere iudicari,z cãm in integ.restitui. Sz pmũ,
scz aduersarium crialr puniri non posset fieri nisi interuenis
set ɔspiratio z corruptela ipsius aduersarij,z sic dolus in coꝛ
rumpendo testes:lz qtum ad scdm.s.ꝙ in integꝛ restituat vide
ret sufficere probare solã falsitatẽ testiũ, Et iõ iste text.non vr
probare illud ad qd Bar.ipsuz pondera ꝙ,iõ h debeat vtrũqz
probari,qꝛ supplicans in libello porrecto impatoꝛi ad vtrũqz
se astrinxit de q dicet.j.in gl.in vbo corruptis. Quarto not.ex
eodem tex.Ibi testib⁹ pecunia corruptis.hic esse tex.bene no
13 tabilem †ꝙ lz snia lata a iudice corrupto p pecuniam sit ipso
iure nulla.l.venales.C.qñ prouo.non est ne.gl.in l.j.C.de pe.in.
Bar.in l.j.sed z ɔstitutio.ff.de cal.tñ snia lata pp falsos testes
pecunia corruptos ipso iure vz z tz, z est opus ꝙ rescinda
tur per

fur p restit.in integ.vt hic.z sic fortius agit impugnãdo sñiaz
corruptela pecuniaria iudicis q̄ testium. ratio diuersitatis ē,
q2 qñdo iudex est corrupt⁹ pecunia.sñia deficit in substantiali
bus,q2 iudex est de substantia iudicij.c.for⁹.de v̄b.sig. Testes
14 aūt non sunt de substãtia iudicij nec sñie:vt dixi.s.in j.not.† silr
qñdo pecuniã corrumpit pcuratorē vel aduocatū aduerse par
tis,lz gl.in l.j.C.de aduo.di.iud.teneat q̄ sñia sit ipso iure nul
la p d.l.venales.tñ Bar.ibi post Pe.z Cy.tz q̄ imo valeat me
ro iure.Sed datur restō,q2 d.l.venales.p q̄ mouetur glo. non
loqtur in aduocato,sed in iudice. z non vr̃ eadē ratio q̄ in iu
dice cum in iudice pncipalr fundetur actus sñiandi, z non in
aduocato.Unde non ita rõnabilr corruptela aduocati dz infi
cere sñiam sicut corruptela iudicis.z seqtur ēt Im. hic in xvij.
15 col.¶ Quinto diligenter no.ex eodē tex. q̄ † corrũpens p pe
cuniam testes,non p hoc incurrit penã pditionis cāe, cum cã
sit de nouo agitanda remedio restit.in integr.vt in litera,cum
istud non repiat iure cautū. Et pene sunt restringende z non
ampliande.l.cum qdam.ff.de lib.z posth.z de peni.di.j.c.pene.
16 † Lz alibi habeam⁹ q̄ falsificans act⁹ cāe dz pdere cām.vt est
tex.signandus in l.in fraudē.§.quoties.z ibi gl.ff.de iur.fis.z ibi
Bar.no.q̄ lz ɔmittens falsitatē circa acta dz pdere cāz.vt ibi.
sec⁹ tñ si ɔmittat falsitatē circa testes vel instrã.vt hic est text.
no.idem tz Bal.in l.falsam.C.si ex fals.instr.z in l.j.§.sed z ɔsti
tutio.in pe.q.ff.de cal.Imo. z do.Alex.hic.Bal.in l.fi.C.d pe.
iu.q ma.iu.z in l.q testō.ff.de excu.tu.z illam gl.in d.§.quoties.
reputat sing.Bal.in c.j.in pe.col.vbi duplr limitat. vt lite non
contest.sed habes gl.simile in c.cū venerabilis.in v̄bo p vitiuz
falsitatis.z in gl.se.de exce.facit bene tex.in c.olim. de rescript.
Tñ gl.in l.j.C.de formu.tenuit q̄ d.§.quoties.solum loquatur
in cã fisci agitata coram pcur.fisci. in q̄ cum sint multa spãlia
non dz extendi ad alios,vt in reg.odia.de reg.iur.in vj. Idem
late seqt d.Ab.in d.c.cum venerabilis.in vij.col.ad fin.z seq. z
ibi ēt Bal.sentit in pe.col.z in addi.Spe.in ti.de exe.sent.in iij.
col.Sz pcedens opin.est cōior,z tñda,nec est ver.q̄ d.§.quo
ties.loquat spālr in cã fiscali,cū pcurator fisci possit ēt togno
scere inter duos puatos.l.cum vendente.C.vbi cau.fisc.z l.cuz
17 eor.C.de sen.¶ † Sexto z vlti.no.q̄ ɔ̄ pducentē falsos testes
corruptos pecunia pt intentari duplex iudiciū,vnuz ciuilr ad
retractationē sñie.aliud crĩalr ad puniendum de falsa. Unde
Bar.h in fi.no.q̄ h erit duplex iudicium vnum crĩale ad vin
dictam,z aliud restitutorium. z vbi agit crĩalr in illo iudicio
crĩali non pt retractari sñia fm Inn.in d.ca.lz cām.z ibi.Ioan.
An.in gl.ij.q̄ intellige ver fm Imo.z d.Alex.h pncipalr.inci
denter aūt coram iudice crĩalis cāe pt peti retractatio sñie p l.
interdum.la ij.§.q furē.ff.de fur.z l.pe.ff.de cal. z hoc ēt voluit
gl.in d.c.lz cām.ad fi.z Spe.in ti.de pba.§.fi.in ver.in summa.
in v̄.seq.¶ In gl.in v̄bo corruptis.Ibi vel ēt sine aliqua cor
18 ruptela.Ista prima opi.gl.cōiter tenet,† q̄ sufficiat pbare so
lam falsitatē testium absq3 corruptela ptis, ad hoc vt ɔpetat
restō aduersus sñiam. Intellige cum limitatione,nisi pars a
strinxerit se ad vtrunq3 pbandū.s.falsitatē z corruptelam,vt ē
tex.in d.c.lz cām.in v̄.ijdem quoq3.z isto casu pcedit opi.Pla.
relata in gl. Circa pmum q̄ sufficiat pbari falsitatē testiū siue
corruptelã. Adde fortius q̄ ēt si absq3 dolo z scia pducentis
sñia repiat lata p falsos testes adhuc retractabit p restit.in in
teg.z si adhuc habebit locū remediū istius.l.z ti. C.si ex fal.in
str.ēt qñ non arguit dolus partis.z ita no.amplia istam.l. Ita
tz gl.no.in l.si ex falsis.in v̄bo pcipim⁹.z ibi Bar.Bal.z alij.C.
de trans.z ibi dt Pau.de Ca.q̄ illa gl.est ad hoc sing.not.idez
tz Bar.Bal.z Imo.in l.si is ad quē.ff.de acq. her. d.Alex.hic
in duob⁹ locis.s.in iiij.col.z ēt in fin. qũis ɔtrium z male tenue
rint Pe.z Cy.in d.l.si ex falsis.in iiij.q. z in l.q testō.ff.de execu.
tu.Circa fm,z sic circa limitationem,q̄ qñdo ps astrinxit se ad
vtrunq3 pbandum,tunc dz vtrunq3 pbare alias succumberet,
19 nec hr̃t locum ista lex.vt est tex.apertus in d.c.lz cām.† Adde,
q̄ vbi duo vel plura sunt ɔiunctim pbanda, deficiens in pba
tione vnius deficit in toto.l.Titia diuortium,z ibi Bal.z An
ge.ad hoc no.ff.solu.ma.gl.no.in l.iij.§.hoc aūt interdicto.ff.de
iti.actu.pri.Sicut astringens se ad certum tps q̄uis non esset
de necessitate:tñ tenet illud pbare,als succūberet,fm Bart.in
l.habebat.p illum tex.ff.de insti.z l.Pantonius.§.pduellionis.
ff.de acq.here.z l.is q reus.in pe.col.ff.de pu.iu.z in ɔs.lxxxviij.
incip.in qō.inter Franc.bonnelli.Et isto casu dt Bar. q̄ pce
dit opi.Pla.ad istum tex.z quod vera est opi.Pla.in casu hu
ius.l.q2 hic supplicans libello ad vtrunq3 se astrinxit. Tu dic
fm Raph.Cu.z Pau.de Ca.q̄ iste tex.nihil facit, q2 vt etiam
dixi.s.in tex.in iij.no.ideo in isto tex.debent duo probari.s.falsi
tates testium z corruptela partis, non ex eo q2 supplicans in
libello se astrinxerit ad vtrunq3 pbandum, vt dt Bart. sed eo
q2 Imperator in rescripto mandauit duo.s.rem seuere vindi
cari,z cām in integ.restitui,sed pmum fieri nō poterat.s.aduer
sarium crĩalr puniri,nisi eius ɔspiratio interuenisset in corrum
pendo testes.¶ Querit Bart.qñdo qs adstrinxit ad se pbãdū
an teneat pbare vtrunq3 als succumbat, distingue vt hic per
eum.z in l.Fulcini⁹.§.cum hoc.p illum tex.ff.ex qb.cau.in pos.
ea.¶ Ex dictis Bar.habes duas ɔclu.z duas fal. Conclo pri
20 ma est,† q̄ qñdo actor in eadem orõne diceret, q̄ testes falsum
dixerunt corrupti:tunc vr̃ se astringere ad vtrunq3 pbandum,
vbi als si se non astrinxisset,sufficiebat alter pbari, eo q2 illud
adiectum corrupti q̄lificat totam orõnem. z hoc censet vnum
dictum q̄lificatum.Ideo si hoc non pbatur non est pbatū in
totum. d.l.Fulcinius.§.ij.z q2 vnum ponit p modum q̄litatis
ad aliud.dz vtrunq3 pbari.s.substantia z q̄litas. ad hoc alle
gant hec v̄ba Bar.Idem tz Bart.in d.l.Fulcinius.§.cū hoc.
illum tex.Abb.in d.c.lz cām.in vij.no.per illum tex.cum Bar.
transeunt cōiter alij.presertim Ang.Imo.z Raph. Adde istã
primam ɔclonem Bar.repbat Bald.in l.j.in vj.q.C.de condi.
inde.z in l.fi.in ij.col.C.si ex fal.instr. eo q2 illa qualitas nō erat
necessaria ad victoriam cāe:z non mutat speciem actionis: iō
non vr̃ se astringere ad eam pbandam: satis est pbare necessa
ria lz non pbet supflua.l.fi.§.in refutatorijs.C.de app. glo.in l.
circa.ff.de prob.z ad tex.in d.c.lz cām.Rñdit no.Bald.in d.l.j.
quod ibi pars Fauentinor connexe excipit de falsitate z ēt d
corruptione:eo q2 als non fuisset admissa ad opponendum de
sola corruptione:q2 iam p Papam erat interlocutum ɔtriuz.s.
lapsum tps opponendi de corruptione.Et ita ēt rñdet Bal.in
l.certi condictio.§.qñ.in vlti.col.ff.si cer.pe.z istam opi.Bald.
ɔ̄ Bar.sequitur Pau.de Ca.hic,motus:q2 qñ aliquis in libel
lo facit mentionē de pluribus quor alterum tm̃ sufficiat ad vi
ctoriam reportandam,non vr̃ se astringere nisi ad illud pban
dum fm Cy.in l.cum te.C.de pb.z gl.ord.in c.ij.de rescrip. Tu
dic q̄ non loquuntur in terminis nostris qñdo ex eo q̄ ponitur
in eadem orõne resultat vnum dictum q̄lificatū.Raph.Cu.dt
q̄ lz opi.Bal.videatur esse eqor.p illud qd ipsemet Bar. tz in
l.denunciasse.§.quid tñ.j.de adul.vbi Bar.non exigit pbatio
nem qualitatis q̄ non alterat factum.Tñ inq̄tum Bal.vr̃ vel
le qd etiam si pars astringat ad se pbãdum corruptionē testiū
qd non noceat,q2 esset supfluum:certe istud vr̃ ɔ̄ d.c.lz cāz. nec
fm eum est bona sol.Bal.ad illum tex.q2 sicut ex sola pbatio
ne falsitatis retractatur sñia ita ēt si pbatur sola corruptela te
stium facta per pecuniã per l.iij.in pnc.ff.de testi. iuncta gl.in l.
venales.C.quan.prouo.non est neces.facit gl.no. in c.fraterni
tatis.de testib.Unde corruptio testium pt allegari post sñiaz,
q̄ apparet Bal.male dicere in l.si quis testibus.C.de testi.An
de pp tex.in d.c.lz cām.qui fortiter facit probat eius opi.Sed
tu caue inq̄tum Raph. Cu. reprobando solonem Bal.ad d.c.
lz cām.dt,q̄ ex quo corruptela testium pt admitti post sñiam:
ergo solo Bal.non est vera. Nam in hoc fallitur,z illud quod
ideo dt,pcedit qñdo talis exceptio corruptionis testium prius
non fuisset opposita ante sñiaz,tunc bene posset admitti post:
als secus vt l.fi.in fi.z ibi gl.z doc.C.de fide instr.z ita Bart.h
in iiij.oppo. z dixi.s.in ij.not.in j.limitatione:sed in d.c.lz cām.
ista exceptio corruptionis testium fuit p Fauentinos ante op
posita.z assignatus eis terminus ad pbãdum.z q2 in termino
nihil pbarunt,ideo pp hoc fuit interlocutum lapsuz fuisse ter
minum ad opponendū de corruptione, vt dt Bal.nisi conne
xe excepissent,de vtroq3 nō fuissent amplius admissi ad oppo
21 nendum de corruptione.¶ † Limita hanc ɔclus.Bar.singulr
q̄ excipiens ɔ̄ testes qui falsum dixerunt corrupti,vr̃ se astrin
gere ad vtrunq3 pbandum.est verum nisi adiecisset illam clām
generalem solitã apponi p procuratores z aduocatos, vcz q̄
ēt opponit omnes als exceptiones sibi ɔpetentes. Nam talia
v̄ba generalia operãtur q̄ non videat se astrinxisse ad pbãdū
exceptiones specificatas,ex q̊ p̄testatur als saluas fore. Et sic
poterit alias intra terminū sibi assignatū opponere.§.q autem
vult.insti.de exc.tu.fm Bal.Ange.z alios in l.Titie textores.
in pn.ff.de leg.j.z Bal.in l.scire opz.§.sufficit.ff.de exc.tut.z ita
in specie limitat sing.Imo.in d.l.Titie textores.in pn.in j.not.
in ñ.qd valde signa.z hoc ēt voluit dicere in effectu.d.Alex. h
22 in vj.col.q est corrupt⁹ z reputat singulare.¶ Scda ɔclo Bar
to.est qñ actor deducit falsitatē testiū,z corruptionē in diuer
sa orõne,siue copulatiue,siue repetitiue, vel ēt in eadē orõne,
sed vnū non q̄lificat aliud, vt q2 dt testes falsos z corruptos
tunc non intellr connexe deducere,z alteram pbare sufficit,q2
tunc vtrunq3 pncipalr venit,z non vnum ad q̄lificationē alte
rius,z vtrunq3 de p se verificat.Cū Bar.tñt cōiter alij, z Bar.
in d.l.Fulcini⁹.§.cū hoc.ff.ex q.cau.in pos.ea.z in ɔs.cxciiij. qd
inci.cōe Luciniani locauit quoddã pratū in vlt.dub.Bal.in l.
j.ad fi.C.de ɔd.inst.cōiter in d.c.lz cām.z in c.ij.post glos.de re
scri.d.Abb.in c.significante.in vlt.no. de app. Adde in quan

tñ Bart.z cõiter doc. tenent q si actor dicat testes falsum dixisse, z eos fuisse pecunia corruptos. non vr se adstringere ad pbandũ hec duo, ex q ponunt' copulatiue: z principal'r, z non p modũ qualitatis. Contrariũ tz Host.in d.c.lz cũ. Archid.in c.pñtium.de testi.in vj. Jo.de Jmo.z latius d.Pet.de Per.eo
23 †qz in copulatis dz vtrunqz pbari.p text.in l.si heredi plures. ff.de condi.instit.z l.si quis ita stipulatus.ff.de vb.obli. Jtẽ fm
24 do.Pe.de Per.†de natura copule, z est inducere plenã repetitionem.z sic repetere q̄litatẽ positaz in pcedenti orone.l.Seie.§.Caio.ff.de fun.instr. Jtem fm eundem d.Pe.de Per.non vr eẽ dña inter has orationes dico testes pecunia corruptos falsum dixisse.vel dico testes falsuz dixisse, z pecunia fuisse corruptos. Et ad ista pz rñsio ex mente Bart.z doct, qz vt pdixi, q̄do est vna oratio cum vno adiectiuo, illud adiectiuum q̄lificat totã oronem.z facit censeri vnum dictum q̄lificatum: z tũc bene dz pbari substantia z q̄litas, vt est tex.in d.l.Fulcinius.§.ij. Sed q̄do sunt due orones lz copulate, q̄libet stat de per se z principaliter.nec vna qualificat aliam: z tunc q̄libet de p se verificat', z sufficit vnum pbari q sit sufficiens ad victoriam reportandam.c.significante.de appel.z c.cum iandudum. de pben. Jtem q̄do copula ponitur inter orones q̄ stant pncipal'r z de p se, non regritur earz ꝯcursus.l.j.in princ.ff.de infa.z l.j.in prin.ff.ad l.Cor.de sic.fm Bar.z alios in l.j.in prin.ff.de iusti. z iur.in l.si is qui ducenta.§.vtrum.in iiij.opp.ff.reb.du. ita clare tollit' illud q dicebatur q in copulatis dz requiri vtrunqz pbari. Nam istud non pcedit q̄do copula ponitur inter orones simpl'r. Jtez ad idem facit: qz opponens copulatiue duas cãs non tenet' vtrunqz pbare nisi requiratur respectu vnius effectus, fm Bal.in l.si mater tua.C.de ꝯh.emp. Accedat etiaz q decidit Bal.in l.edita.circa fi.C.de eden. q si accuso Titium z Seium q intulerunt Pe.duo vulnera, ex q̄bus mortuus est: z non probo de Seio, sed de Titio: tamen Titius dz ꝯdemna
25 ri virtute illius accusationis. ¶ †Tertio principal'r ad euadẽdum difficultates Bar.tradit cautelã quã aduocati z pcuratores obseruant, q in fine libelli, z in fine positionuz ponatur ista cl'a q̄ cõiter apponi ꝯsueuit. Non astringẽs ppea se ad omnia.s.scripta z singula pbanda.sed ad ea solummodo q̄ pbata sufficiant p victoria dicte cãe obtinenda, vt hic p Bar. Ange. Jmo.z alios. Jo. An.in d.c.lz cãm.in vbo.se astrinxit. z ibi do. Abb.in vj.no, Bar.in l.circa.ff.de pba. Bal.in l.pp litem.§.i.p illum tex.ff.de excu.tu.z in l.certi ꝯdictio.§.qm.ff.si cer.pe. Ange.in l.edita.ad fi.C.de eden. Jo.de Jmo.in l.si cum nulla.j.eo. d.Alexã.in ꝯsi.vj.iij.vol.q incipit circa pcessum cãe vertentis inter generosam dñaz.in ij.col.z in ꝯsi.xlv.iij.vol. quod inci.in cã z lite vertente inter Christophoz.in v.col. Se.in c.ab eo. in
26 primo no.vbi p illum tex.limitat de elec.in vj. ¶ †Quarto predicta limitat Bar.pcedere in positionibus que fiunt ab actore: si aũt reus multa ponat z se ad pbandum astringit, tamen si non pbat non succũbet q̄do actor non pbauit intentionem suam: z tunc non nocet reo ad pbandum se astringere, secus si actor intentionem suã pbasset: tunc posset ex illis pbationib' ferri declaratoria sup iure rei.gl.no.in l.j.ff.de pbat.quã Bart. ibi dt tenendam menti.z sequuntur Ange.Jmo.z Raph.Cu. hic. ¶ Successiue ad intell'm tex.z gl.q̄rit no.Bar.quid si solũ ppono testes pecunia corruptos, sed de falsitate nihil dico, nec pbo, z sic pbo solum corruptelã testiũ, non aũt q falsum deposuerint, an habeat locum iste tex. z sic an snia debeat per
27 in integz restõnem retractari? Tz q sic† q̄do testes fuerunt corrupti pecunia: qz eoipso q testes accipiunt pecuniã vt testimonium dicãt etiam verum, statim ꝯmittunt falsum lz verũ deponãt, vt est gl.repu.sing.in l.j.§.j.in vbo aduocationem.ff. ad l.Cor.de fal.Cy.in l.si qs testibus.in xj.q.C.de testi. Jo.An. in addi.Spe.in ti.de testi.§.j.in vsi.sed quid testis. ¶ Si aũt te
28 stes fuerint corrupti non pecunia, †sed precibus: tunc sec' est fm Bar.hic, sic intelligentem Jnno.in c.lz cãm.de probat. Et sic isto casu non concedetur restitutio in integz aduersus sententiam, non habebit locum ista lex, ex quo non reperitur iure cautum.z iste tex.loquitur in testibus pecunia corruptis. ẽ tex.in c.sicut.de testi.z gl.in d.l.j.§.j.z sequuntur Jmo.Pau.de Ca.z do.Alex.hic.d.Ant.de But.in d.c.lz cãm.z ibi do. Abb. in duobus locis.in vij.col.in iij.q.z in x.col.z do.Abb.in d.c.sicut.in vlt.col.p istum tex.quicquid teneat gl.in d.c.lz cãm.que vr simpl'r velle q indistincte sufficiat q̄libet corruptela testiuz dummodo iudex fuerit secutus dicta illoz testium. Jdem qd post sniam ad eam retractãdam p restitutionem in integrum non sufficiat testes fuisse precibus corruptos cum hoc non reperiatur iure cautum.tenent etiam Jo.An. z do.Car.Flor.in d.c.lz cãm.lz fm eos ante sententiam bene sufficeret ad repellendum tales testes cum sint periuri ex quo iurarunt nec pretio, nec pce deponere fm gl.ponentẽ formã iuri testiuz in c. fraternitatis.in gl.fi.de testi.q̄ cum sint piuri non dz eis fides adhiberi.c.quoties.z c.sicuti.in fi.z c.testimoniũ.de test. ¶ Capio glo.fi.quã diuide in v.partes. ¶ Jn prima rñdet tacite.q.q̄ remedio aget iste reus oppssus. Jn scda p viam fallentie remouet vnã oppositionem de qua dixi in text.in j.not.in iij.limita. Jn iij.op.ꝯ tex.z tripl'r soluit. Jn iiij allegat ꝯcor.ad tex. Jn v. z vlti.q̄rit z se remittit.scda ibi, sed in casu fauore minoris.tertia ibi, item ꝯ vr.j.de excep.quarta ibi, facit.C.si ex fals.instru. quinta z vltima ibi. Jtem ex falso instro. ¶ Jn ea.glo.ibi.ꝯ testes vel dolo pducere. Jsta expositio non conuenit litere: qz
29 †actio in factum datur ad interesse ꝯ testes falsos z ꝯ aduersarium eos corrumpentẽ.d.l.q noie.cum glos.ff.de fal.non aũt datur ad restõnem in integz p rescissione snie de qua loquitur iste tex. Jdeo scdo intelligit gl.q p officium iudicis pt peti restitutio in integ.j.quadriennium, z istud remedium est planũ. z in eo plano pcedit, z sic diceretur q ista restitutio in integrũ vr ꝯcedi in ꝯstitutione Jmpatoris Adriani, vt hic.z l.q agnitis.ff.de excep.z ꝯñr deberet esse ppetua q̄si ꝯpetat iure ciuili, vt instit.de perpet.z temp.act.in prin. Dic fm Raph.Cum.q pnceps qui mandat restitui, intell'r mandare fm naturam restitutionis ptorie, z sic potius iure pretorio q ciuili.l.j.in fi.ff. ex qb.cau ma. Jdeo non deuiat a natura restõnis iuris ptorij. facit.l.vnica.ff.vt ex legi.z se.ꝯsul. ¶ Ultra glo.duo alia remedia ꝯpetunt: nam pt ẽt crial'r accusare vsqz ad xx.ann.l.q̄rela. vbi gl.C.de fal.z c.cum venerabilis.de except. Et hoc remediũ ẽt est planum. Quarto ꝯpetit exceptio falsi reo ꝯdemnato p falsos testes si ꝯ eum petatur executio talis snie. Sil'r replicatio falsi dat' actori victo, si iterum agat actione prima, z reus opponat exceptionem rei iudicate: actor replicabit q illa snia
30 fuit lata p falsos testes.d.l.qui agnitis. † Sed difficultas est an talis exceptio vel replicatio ꝯpetatur ppetuo iuxta.l.pure. §.fi.ff.de exce.doli, an solum nisi.j.quadriennium intra qd pt peti restitutio in integz.l.fi.C.de temp.in integ.rest.pe.cuz eni snia sit valida de iure, vt dixi in tex.in j.z ij.no. nisi rescindatur p restõnem in integrum non vr posse ꝯpetere exceptionem vel replicationem q̄ descendunt ad restõnem in integrum.l.exceptiones q̄ psone.§.fi.ff.de exce.z l.nã postea.§.si minor.ff.de iureiur.ergo nisi vsqz ad quadriennium z non vltra. Punctus q̄ est, an ista exceptio vel replicatio falsi ꝯpeteret ẽt sine aliqua restõne: z sic ppetuo gl.in d.l.querela.tz q sic, p r'am.d.l.pure. §.fi.facit tex.in d.c.cum venerabilis.de excep.z in d.c.lz cãm.z ita ẽt tz Bart.hic.z in l.si ex fal.C.de transac.z in d.l.agnitis.z q̄si cõiter canon.in d.c.cuz venerabilis.in gl.pe. z in d.c.lz cãz. Pro ista opin.facit: qz cum detur actio in factum pp falsum ẽt restõne non cõcessa.d.l.q nomine.ff.de fals.ergo sil'r dz dari exceptio vel replicatio q̄ est fauorabilior, qz cui damus actionẽ multo fortius damus exceptionem z replicationem.l.j.§.qd aũt.ff.de supfi.z in r'la qui ad agendum.de re iud.in vj. Sed ad hoc rñde q ista r'la pcedit quando ad idem agitur z excipit', secus quando actio z exceptio ꝯpetunt ad diuersa, fm d.Ab. ita limitantem in c.inter dilectos.in fi.de ꝯces.preb. Sed ista remedia ꝯpetunt ad diuersa, vt predixi. Cõtrariam opi.q imo ista exceptio vel replicatio falsi ꝯ sniam p falsas pbationes nõ ꝯpetat.nisi prehabita restitutione in integrum, z sic intra quadriennium tm̃.tz gl.reputata singularis in l.q agnitis.in gl.pe. q sequuntur Jmo.Raph.Cu.Pau.de Ca.z d.Alex. hic Pe. Cy.Ray.z Bal.in d.l.querela.Cy.Bal.Pau.de Ca.z d.Ale. in l.si ex falso.C.de transac. Et ista est magis cõis opi. z vera p r'am d.l.exceptiones que persone.§.fi.z d.l.nã post.§.si minor. z tex.in d.c.lz cãm.z in d.c.cum venerabilis.qui simpl'r dicunt ꝯpetere exceptionem falsi ꝯ sniam latã per falsas pbationes, dicunt intelligi petita restitutione in integz p iura preallega.z impetrata tali restõne in integz postea exceptio z replicatio falsi erunt perpetua z ppetuo ꝯpetunt postq̄ simul sunt nate. l.pure.§.fi.z ita pcedit gl.in d.l.querela.q̄ Bal.ibi sic intelligit Pau.de Ca.z do.Alex.z ista est veritas. ¶ Ultimo vt nihil o-
31 mittatur.qz.s.in gl.in vbo corruptis. † tenuit doctrinã Bart. ibi, q si actor opponit sniam latã p falsos testes corruptos, cẽsetur se astringere ad vtrunqz pbandum: z si vnum tm̃ pbaret succumberet. Secus si opponat testes fuisse falsos, z eos fuisse corruptos, vel opponat testes esse falsos z corruptos: z tũc sufficit vnum pbare. Jn ꝯtrium fortiter facit text.in l.si cui fundum.ff.de fun.instr.z instit.vbi est tex.quod non est dña: an testator leget fundum instructum, an vero fundum z instr'm, secus si leget fundum in instro, qz primis duobus casibus si testator alienat fundum non p hoc extinguitur legatum instri, cum vtroqz casu veniat pncipaliter, secus si legaret fundũ cuz instro.dictio cũ.copulat accessorie z alienato fundo extingueretur legatum instri. Bar.ibi circa fi.format istã oppos.de illo text, ꝯ doctrinã suam quam tradit hic, z rñdet in fi.breuiter, z

multum

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

multū obscure ꝙ respectu rei ad quā sit relatio nō est dōia, vt ibi. respectu rei in seipsa bene est dōia, vt ℔. z plus nō ōt. Tu rīde aliter. ꝙ quātū ad vim astrictiuā seu astringentē ad pbā dū illa duo. bene est dōia inter istos sermōes ita logr̄ doo. Bar. hic. vbi assignaui rōnē diuersitatis. Sz quātū ad vim ꝓhibē suā seu quātū ad vim extinctiuā nō est dōia an testator leget fundū instructū. an vero leget fundū z instrum: qz vtroqz casu veniūt nō solū instra fundi. sed ēt instra parata gra patrissa. vt est tex. in l. q̄sitū. §. fz si fundus. ff. de fun. instr. Et sic tū cōprehē dit vnū sicut aliud z sic vt dixi eq̄parant quo ad vim cōprehē suā. Secus qū testator legaret fundū cū instro tūc nō cōpre hēdit nisi instrm fundi. nō aūt instrm patrissa. d. l. q̄sitū. §. si fundus. Sic eq̄parant ꝑtū ad viz extinctiuā: qz in ꝓmis duobus casibus alienato fundo nō extinguit legatū instrū, fz i tertio sic, vt ibi est tex. alias nō ꝓcederet argū de vltimis volūtatib⁹ ad iudicia. z est ℨ. l. nō nimirū. ff. de pig. act. z l. q testō. §. neqz furio sus. z ibi Bar. ad hoc nota. cum si. ff. de testa.

Lex xxxiiij.

1 ☞ Incarceratis nō sunt denegāda alimēta nec lecti in qbus gescāt. cū carcer nō sit deputatus ad penā. sed ad custodiam.

2 Si debitor incarceratus non hz vnde se alat est alendus ab eo qui fecit eum incarcerari.

3 Iuder dz relaxare debitorem non habentem vnde se alat, si creditor rei non prestat alimenta.

4 Damnatus in metallum retinet ea que sunt iuris naturalis.

5 Actiones an sint de iure ciuili.

6 Seruus etiam ꝓ alimentis non est capax alicuius actionis.

7 Actio datiua dicitur que datur a lege ex equitate.

1 **Si victum.** Prohibēs victū vel stratū in carcerato deferri, teneꝫ actiōe penali z iniuriarū. h. d. Ro. ꝙ † incarceratis nō dēbēt denegari alimēta, nec lecti in qbus gescāt: qz carcer nō dz esse ad penā. sz ad custodiā vt ingt iurisco⁹ultus. in l. aut dānū. §. solent. ff. de penis. Et iō de iure ciuili ꝓ aliquo delicto nō pōt alicui imponi pena ꝑpetui carceris vt ibi. z est tex. in l. incredibile. z ibi Bal. z alū. C. de penis. z qđ est fortius ex crīminis immanitate. fm Lu. Ro. in l. si ꝙ. §. de viro. in l. xxvj fal len. ff. sol. mat. Secus de iure cano. quo iure pōt imponi pena ꝑpetui carceris. tex. est in c. Quia. de pe. in vj. Bal. in Limperiū. in v. col. ff. de iurisd. om. iu. Et debēt incarcerati habere victū de suo. si hñt vñ se alāt. als de publico eis puidēdū est. i. iudices. C. de epis. audi. Ja. de Ra. Albe. de Ro. z Raph. Lu. hic facit tex. l. lege cornelia. ff. ad syl. † Vbi habes gl. in l. fi. in ꝙ agno scere. C. de erogatione mili. anno. lib. xij. q̄ vī velle ꝙ si debitor incarceratus non hz vñ se alat, est alēdus ab eo q̄ fecit eū in carcerari. z illā gl. ōt nō esse alibi Bar. in l. sanctū. ff. de re. diui. eā ēt reputat notabilē z mirabilē Bar. in l. illicitas. §. ne potē tiores. in pe. col. ff. de offi. ꝓcōs. † Et ꝓ illā gl. ōt in specie. Ang. de Are. in §. fi. insti. de actio. ꝙ si debitor non hz aliunde vnde se alat. z creditor illū nō aleret, iuder dz illū de carceribus re laxare. Itē ꝓ illā gl. quā reputat tenendā mēti ōt Ang. in l. mi nime. C. de ap. ꝙ arceratus ꝓ cā ciuili dz habere sumptus a fa ciente eum incarcerari si ipse soluēdo nō est. Et ideo fm eū Flo. hñt ꝓ statuto ꝙ carcerato ꝓ debito debent subministrari sum ptus quotidiani ꝓ creditorē. ¶ Capio gl. iij. in ꝙbo iudicato. timore ℨtū. qđ ꝑdēnatis nō debeat differri executio pene. z sic qđ nō debeat stare in carceribus. l. cū reis. C. de pe. z l. si qs for te. ff. e. ponit duos intellectus ad tex. ¶ Primus qđ loquat de ꝑdēnatis ad mortē naturalem vel ciuilem. sed ex cā fuit dilata executio. z ponit duas causas. Ego in l. debitoribus. ff. eo. nu merani septem causas notabiles. ex quibus ꝑdēnatis ad mor tē indulgetur dilatio. sed iste intellectus diminuit z restringit tex. ¶ Secus intellectus gl. est. qđ ponat tps preteritū ꝓ futu ro. z sic ꝑdēnato ꝓ ꝑdēnādo nihil vz: qz violat tex. Unde intel lige melius. fm Bar. z doc. tex. log in ꝑdēnato ciuiliter vel etiā criminaliter, sed in pecunia q̄ ꝓ executione ꝑdēnationis de tinet in carcere. l. j. C. qui bo. cede. pñt. z tunc nihil est ℨ. ¶ Ca pio gl. fi. in verbo vtilis, quā diuide quatuor ꝑ partes. In ꝓma declarat tex. de qua actiōe loquatur. In scda de qua pena. In tertia cui applicet talis pena. In quarta ampliat tex. nostruz ꝙ talis ꝓhibens incarcerato victū ferri possit a quocunqz ēt criāliter accusari. scda ibi, sed in quam penam: tertia ibi, item cui dabit. quarta z vlti. ibi. pōt ēt criāliter. In tertia parte glo. vbi gl. refert quosdā tenere ꝙ ēt ꝑdēnato in metallū z sic effe cto seruo cōpetant actiones. per l. ītē apud labeonē. §. quis sic facit. ff. de iniurijs. Ille tex. nihil facit: qz ly dicat ꝙ delictū non debeat remanere impunitū. tñ non ōt ꝙ ipsi seruo competat actio. vt ibidē ēt declarat gl. cū Bar. Ange. Imol. z do. Alex. tūc istā vltimā opinio. ꝙ iste tex. possit ꝓcedere ēt in dānato in 4 metallū. z sic in seruo pene: † qz dānatus in metallū retinet ea q̄ sunt iuris naturalis. z ius percipiendi alimēta. vt l. iij. ff. de his q̄ ꝓ nō scrip. z l. legatū. ff. de cap. di. Et iō retinent istas actiōes z iura q̄ sunt executio illius iuris naturalis. ly sint de iure ciuili. sicut ēt deportatus ly ꝑdat ea q̄ sunt iuris ciuilis. Tū retinet ea q̄ sunt iuris gentiū. l. qdā sunt serui. ff. de pe. Et sic retinet ℨctus z ꝙsequenter actiones. ꝓ illis ℨctibus. z est tex. sing. in l. si tibi mādauero. §. is cuius. ff. man. † ly actiones sint de iure ci uili vt hꝫ in l. ex hoc iure. ff. de iusti. z iu. Iste intellectus Bart. z cōis nō plz Raph. Lu. qz fundamētū eoz ꝓcederet si actio nes de qbus in tex darent ad alimenta. sed dant ad vindictā z ad pēnā. vt ꝓz in actione iniuriarū z in actione in factū. vt in ll. allegatis in gl. Sz de fendēdo cōem intellectū, ad hoc rīde ex mente Imo. quē segr̄ doo. Alex. ꝙ ly iste actiones ꝓprie z immediate nō cōpetāt ꝓ alimentis, tñ dant ꝓp alimēta non data vel impedita. z sic succedit loco actionis alimētoz. q̄ sapit eoz natura. l. si eū. §. q iniuriarum. ff. si qs cau. z c. j. vt ecclis. bene. z sic erit hic casus singularis q non est alibi fm Imo. amplians. d. 6 l. iij. ff. de his q̄ non scri. Sed o z fortius ℨ cōem stringit. † ēt pro alimentis seruus non est capax alicuius actionis: qz reputat ꝓ nullo. l. ꝙ attinet. ff. de reg. iur. vñ datur misericorditer offiū iudicis. l. seruos. z l. is cui. ff. de alimen. z ciba. leg. Qđ offiū iudi cis nulla ꝑsupponit obligatio neqz actionē. l. q ꝓ collusionē. §. j. ff. de acti. emp. z l. quintus. ff. de ann. leg. Ergo cū tex. loquat de duplici actione, intelligit Bar. z cōiter doct. in dānato in me tallū. z sic in seruo pene nullatenus pōt ꝓcedere. Nisi saluādo Bar. z cōem intellectū diceres ꝙ tex. noster cū mysterio ōt vti lis actio dāda est. ꝑdera illud ꝙbū vtilis, z sic illa actio dat 7 ex eqtate. Itē tex. ōt dāda est, z sic dat a lege ex eqtate † z ꝛ est actio datiua q̄ dat a lege ex eqtate. Et illa ēt nō ꝓsupponit obligationē sicut nec officiū iudicis. vt dixi in l. cū filiusfa. ad fin. ff. si cer. pet. vbi similiter datur vtilis actio z offiū iudicis. z neutrū ꝓsupponit obligationē. tutius tū est tenere ꝓcedentē opinionē gl. z dicere vt dixi. ff. in gl. iij. ¶ Ultra gl. pōt intelligi iste tex. fz Ra pha. z Imo. ꝙ iste actiones nō dant ipsis incarceratis, sed cō petūt illis q victualia portabāt incarcerato. z ꝓhibebant ꝑ alīū ne inferrent: qz cuiuslibet hois interest tales ꝓhibitiones nō fieri ꝓp offiū qđ dz homo homini, vt l. seruus ea. l. ff. de ser uis expor. z l. nō tñ. ff. de ap. z l. ij. ff. de iust. z iur. ¶ In vltima parte gl. ibi pōt ēt criāliter a quocūqz accusari. Dic qđ istud ꝓcederet qñ ex denegatione alimētoz secuta esset mors incar cerati, put intelligit gl. in d. l. j. in fi. C. de cust. reo. Tūc bene pōt a quolibet accusari, vt capitalis pena imponat: qz vī incidere. in l. cozne. de ficca. q̄ inducit publicū iudiciū. l. j. ff. de pub. iudi. z ꝙlibet de pupulo ꝑt accusare. vt inst. de pub. iudi. in ꝓin. Sz iste tex. nō loquit in terminis qñ incarceratus reperit mor tuus. quo casu nō ꝑt accusari a quocunqz ille qui denegat ali menta inferri: cū illud delictū nō reperiatur inter publica iudi cia vt ꝓ gl. z doc. in l. fi. ff. de ꝓtiua. delic. per Bart. in l. necare. ff. de lib. agno. z ita etiam tenent Imo. z do. Alex. hic.

Lex xxxv.

1 ☞ Sententia lata contra priuatum a qua non est appellatum non retractatur pretextu instrumentoruz de nouo reper torum.

2 Sententia etiam in criminalibus non potest retractari pretex tu instrumentorum de nouo repertorum per qua apparet de innocentia rei condemnati.

3 Iuramentū retractatur pretextu testamenti nouiter reperti.

4 Iuramentū dat maiorem authoritatem quam res iudicata.

5 Sententia secunda lata ℨ primam non vz qñ instrumentuz de nouo repertum esset instrumentum sententie prime late in causa.

6 Licet sententia non possit retractari pretextu instrumentoruz de nouo repertorum: tamen si allegatum sit z probatum qđ in primo iudicio fuit impeditus vti illis, poterit venire contra sententiam.

7 Litigator si suspicatur ℨ se ferri sniam alleget ante sententiaz latam se non posse ꝓducere instrumenta de iuribus suis eo qz sunt deperdita vel ea non potest habere: nam tunc lata snia si postea reperiantur dicta instrumenta poterit venire cōtra sen tentiam.

8 Sententia lata contra rempublicam ad hoc vt retractetur q̄ debeant concurrere: idem etiam in causa pupilli z in causa ec cle sie.

9 Sententia in causa furiosi z prodigi an retractetur pretextu instrumentorum de nouo repertorum.

10 Sententia an retractetur per testes de nouo repertos.

11 In re propria nullus est idoneus testis.

12 Ubi in sententia interueniret dolus obtinentis: ibi subueni cuidam tertio sicut reipub.

IMperatores. Snia ꝯ rēpu. lata pp instr̄a de nouo reperta retractat̄ ex cā. secus si sit lata ꝯ priuatum. h.d.

1 ¶ † No. primo ꝙ snia lata ꝯ priuatum a qua non est appellatū. ⁊ sic trāsiuit in rē iudicatā, non retractatur ꝑtextu instr̄oꝝ de nouo reptoꝝ. vt hic. ⁊ l. sub specie. C. eo. ti. facit l. sub ꝑtextu. C. de trāsac. Rō est: q2 cū per sniam q̄ trāsit in rē iudicatā sit impositus vltimis finis liti. ⁊ sic ꝓbationibus, certe post litē finitā amplius ꝓbationes admitti non debēt vt est tex. no. in c. j. ad fi. quē Bal. ibi ad hoc reputat no. dignū. de trāsa. Amplia istud no. ⁊ istū tex. ꝓcedere, nō solū in causis ciuilibus, sed

2 ēt in snia lata in causis criminalibus, † q̄ non pōt de iure cōi retractari p instr̄a de nouo reperta p q̄ apparet de innocētia rei ꝯdēnati nisi retractaret̄ p beneficiū principis. text. est solennis quē Bar. ibi multū no. ⁊ dt nūq̄ obliuiscaris. in l. diui fratres. ff. de pe. Et sic post sniam diffinitiuā si appareat de innocentia rei ꝯdēnati non pōt absolui nisi ex gr̄a principis, vt ibi. facit. l. j. §. fi. ff. de qō. adde. d. Abb. in c. ꝯsanguinei. ad fi. ex̄ eo. de re iudica. ⁊ ibi extendit̄, vt idem sit in pena honoris ꝓuata vel alia lata super crimine. ¶ Scdo amplia istū tex. vt ꝓcedat ēt in instr̄o testamēti nouiter reperto: q2 p illud nō retractaret̄ snia diffinitiua prius lata. gl. est no. in l. iij. §. itē si ipse. in verbo euicerit. ff. si cui plus quā p l. fal. quā gl. Ang. ibi ad hoc notat multū, ⁊ sequit̄ simpl'r d. Alex. hic. Tu adde ꝙ Lud. Ro. in fin. suo. cxiiij. inci. tu legis legem admonendi ⁊c. p plures rōnes impugnat istam ampliationem, secutus gl. ꝯrīā. in l. j. §. rō. ff. queād. testa.

3 ape. † q̄ tz qd sicut iur̄m retractatur pretextu testamenti nouiter reperti. l. fi. C. de reb. cred. q2 iur̄m ⁊ snia equiparant̄. l. nam ⁊ postea. §. si is qui tpali. ⁊ l. g iurasse. §. fi. cum l. seq. ff. de iureiu.

4 imo † iur̄m dat maiorem authoritatem quam res iudicata. dt tex. in l. ij. ⁊ ibi gl. istud declarat. ff. de iureiu. Itez sicut retractatur trāsactio pp testm̄ nouiter repertum. l. de his. ff. de trāsac. ꝯ ⁊ snia: q2 nō est dare rōnem diuersitatis inter transactionem ⁊ sniam. ⁊ istud est fauore vltime voluntatis. fm eum. ⁊ istā opi. Ludo. refert ⁊ simpl'r sequitur do. Fel. in c. suborta. in x. col. ex̄ eo. Tu dic ꝙ est rō diuersitatis inter transactionem ⁊ sniam: q2 in transactione est spāliter statututum a iure ꝙ non possit fieri super qōnibus resultantibus ex testō nisi inspectis ⁊ cognitis verbis testamenti, vt est tex. in d. l. de his. vbi dixi. ⁊ in l. j. in prin. ff. queādmo. testa. ape. qd nō est in snia. ¶ Limita nūc

5 istud notabile ⁊ istum tex. quinq3 no. modis. ¶ † Primo limita non ꝓcedere qñ instr̄m de nouo repertum esset instr̄m snie prime late in cā: q2 tunc apparet sniam scdo loco latā esse ꝯ primam, ⁊ sic non valere: q2 istud arguit prauitatem scde snie. l. j. C. qñ prouo. non est necess. Et ita tz Bal. sub specie. C. eod. ista fallentia Bal. vt etiam dicit Raph. Cum. non vr̄ bona: q2 tunc snia secunda ꝯ primā non vz qñ prima. snia est allegata ⁊ ꝓducta in iudicio. sed qñ non est allegata nec ꝓducta in iudicio. tūc vz secunda snia ꝯ primam. de qua iudex non habuit notitiā. c. inter monasterium. extra eod. dixi in l. nam ⁊ postea. §. si dānetur. ff. de iureiur. ¶ Scdo limita in snia diffinitiua que regulariter non retractatur per instr̄m de nouo repertum, vt hic. Secus est in snia interlocutoria que bene potest retractari pretextu instrumentorum nouiter repertorū. l. ꝙ iuss. t. ꝯ. eo. vbi ēt sine instrumētis pōt retractari. ⁊ ita tz Cy. in l. ꝯsentaneū. C. qño ⁊ qñ iudi. ⁊ in auth. offeratur. C. de lite. ꝯte. ⁊ latius Raph. Cu. hic, qui dicit se habuisse de facto. Idem multomagis in decreto iudicis cum per instr̄a de nouo reperta detegatur qd est interpositum ex falsa cā. Sed sic est ꝙ decretum iudicis interpositum ex falsa causa est ipso iure nullum. l. cum vero. §. subuentum. ff. de fideicom. liber. ⁊ l. j. §. hec verba. ff. ne vis fiat ei. ⁊ l. seie egresse. ff. de tuto. ⁊ cu. da. ab his. Bart. in l. diuus. in j. oppo.

6 vbi dixi. ꝯ. eo. ¶ † Tertio notabil'r limita, qd lz priuatus non possit facere retractari sniam ex hoc solo qd diceret instr̄a esse de nouo reperta. tñ si allegaret ⁊ probaret qd in primo iudicio fuit impeditus vti illis instrumentis, ⁊ sic non habuit facultatem ꝓducendoꝝ dictoꝝ instr̄oꝝ, q̄uis omnē diligentiam adhibuerit. tūc poterit venire ꝯ sniam, per illa instr̄a postea reperta, per tex. apertum. in l. si mater. in princ. ff. de exce. rei iudi. quē sic allegat Guil. de Cu. in l. de his. ff. de transac. Idem tz Bar. in l. j. C. de sen. aduer. fisc. latis. lib. x. vbi tz ꝙ talis impeditus in prima cā pp instr̄a de nouo postea reperta restitueretur etiaz post sniam ex tali clausula gñali. j. quadriennium. allegat Inn. in c. vltra tertiam. super verbo nequiuit. de testi. ⁊ sequuntur Ang. Imo. Raph. Cum. Pau. de Cast. do. Alex. Bald. Saly. in l. sub pretextu. C. de transac. Joan. de Imo. in consi. xxxvij. in ci. visis ⁊ consideratis que late sunt scripta. vbi dt ꝙ ista opin. est equa, iusta ⁊ rōnabilis. ⁊ optime Pau. de Ca. in ꝯs. cccxxiij. inci. in cā que vertitur parme. ⁊ dicit not. Spec. in tit. de execu. sententie. §. fi. in versi. illud tñ referunt Pau. de Ca. ⁊ do. Alex.

7 hic, † ꝙ cautus dz esse litigator, vel qui suspicatur sniam ꝯ se ferri ꝙ ante sniam latam alleget se non posse ꝓducere instr̄a de iuribus suis: eo q2 sunt deperdita vel ea non potest habere. nam postea lata sententia si repererit illa instr̄a de nouo poterit ꝯ sniaz venire, qd nota. ¶ Quarto limita in casu. l. admonendi. ff. de iureiur. de qua opponit glo. prima hic. ibi assignabo rōnem. ¶ Quinto not limita qñ interuenisset dolus obtinentis sniam, tunc non esset speciale in repu. imo etiam subueniretur cuilibet alteri per instr̄a de nouo reperta, vt hic tz gl.

8 fi. vbi dicetur. † Scdo nota ex isto text. ꝙ snia lata ꝯ rempub. potest citra remedium appellationi retractari duobus concurrentibus. s. qd instrumenta sint de nouo reperta ⁊ quod subsit causa, que declaratur hic per glo. in verbo ex cā. vbi dicetur ⁊ sic hic est vnus casus in quo sententia a qua non est appellatum, ⁊ sic transiuit in rem iudicatam potest retractari, ⁊ istud fuit statutum fauore reipubl. istud not. ampliat Bar. quatuor modis. ¶ Primo ampliat idem esse in sententia lata in causa pupilli, cum minor ⁊ respu. equiparētur. l. respu. C. qui. ex cau. maio. ⁊ l. rempub. C. de iure reipub. lib. xj. ita etiam extendit gl. hic, quam Bart. vt dixi, ⁊ alij seq. ⁊ gl. in l. sub specie. C. e. ¶ Secundo amplia idem esse in causa ecclesie, cum respu. ⁊ ecclesia equiparentur. l. fi. C. de sacrosan. eccle. ita iura ecclesiaram dñr publica. prima dist. c. ius publicum. ⁊ l. j. §. publicum ius. ff. de iusti. ⁊ iure. Ita extendit gl. hic, quam Bart. ⁊ ceteri omnes indifferenter sequuntur. ⁊ glo. in d. l. sub specie. C. eo. ⁊ glo. in c. inter monasterium. in gl. fi. extra eo. Sed tu aduerte in ꝯrium videtur esse fortis text. in c. suborta. in fi. extra eo. vbi sententia ꝯ ecclesiam lata non potest retractari pretextu priuilegij papalis nouiter reperti. ⁊ per illum text. not. ibi in specie do. Abb. in vlti. notabili. quod sententia lata contra ecclesiam ⁊ super statu ecclesie non potest retractari ex probationibus de nouo repertis, ex quo dicit dominus Abb. aperte colligi qd causa ecclesie non equiparatur in hoc cause reipu. in qua sententia retractatur ex probatione nouiter reperta, vt hoc text. Idem ēt tz do. Abb. in d. c. inter monasterium. in vj. col. circa fi. p illum tex. in ver. alioquin. vbi tz ꝙ isto casu ecclesia equiparat̄ reipu. Et ita ēt dt tenere Jo. An. ⁊ do. Ant. ibi ⁊ mirandum est d do. Alex. ꝙ non fecerit de his mentionē imo qd est peius. d. Can. in locis preallegatis tenere istam secundam extensionem de ecclesia qd non est verum vt patet ex predictis. Tu autem si vis defendere istam secundam extensionem de ecclesia ⁊ tenere opin. gl. ⁊ doct. iuris ciuilis qd etiam in hoc ecclesia equiparetur reipu. posses respondere ad text. in d. c. suborta. qd loquatur in priuilegio: q2 non debet pretextu priuilegij, de nouo reperti snia retractari: q2 etiam si priuilegium fuisset in iudicio exhibitum ⁊ ostensum iudici sententia lata ꝯ priuilegium principis ⁊ pape valet ⁊ tenet q2 dando sniam ꝯrium vr̄ delegatus pape illud priuilegium tacite reuocasse, vt dicit text. in d. cap. suborta. ⁊ ibi do. Abb. in pe. no. ad hoc no. ⁊ idem do. Abb. in terminis nostris in specie. in c. j. in vj. col. de re iu. ⁊ idem dom. Ab. in c. considerauimus in ij. no. per illum text. de elec. Et sic aliud in priuilegio nouiter post sniam reperto, ⁊ aliud in aliis instrumentis nouiter repertis, cum priuilegium sit ꝯ ius, ⁊ sic

9 magis odiosum. ¶ † Tertio amplia fm Bar. quē ceteri sequūtur, in causa furiosi ⁊ prodigi qui equiparantur pupillis. l. fulcinius. §. adeo. ff. quib. ex cau. in pos. eat. Et p hoc addit Imo. gl. quam dt esse sing. in l. ij. C. de cura. furi. que vult ꝙ priuilegia ꝯcessa minoribus extendantur ad oēs illos qui per curatores reguntur. s. prodigos ⁊ furiosos, quam gl. vt singularem sequitur Bal. in pluribus locis hic relatis per do. Alex. Tu adde bonū tex. in l. dabimus. §. fi. cū. l. seq. ff. de priuile. credi. ¶ Quarto amplia Bar. in causa liberali per l. ij. in fi. ff. si lib. ing. esse dicat̄. Sed caue: q2 ille tex. vt ēt dicit Raph. Cu. non probat: q2 ibi non retractat̄ snia per iudicē, sed itur ad principē, ⁊ princi-

10 pi supplicatur vt ibi. ¶ † Quinto vltra Bart. amplia ꝙ illud qd dr̄ in tex. in instrumentis de nouo repertis. procedit ēt in testibus de nouo repertis. cum parem vim habeant testes quā instrumenta. l. in exercendis. C. de fide instru. Item q2 testes ēt dñr instr̄a cum instruant cām. l. j. ff. de fide instr. ⁊ l. notionem. §. instr̄orum. ff. d ver. sign. ⁊ q2 hic est fauor reip. qui dz extendi. ita tñt Cy. Ja. de Rap. ⁊ Alb. de Ro. hic confirmatur vltra eos: q2 in materia fauorabili fit extensio ad similes casus ex identitate rōnis fm Bar. in l. si ꝯstante. in prin. in ix. q. j. partis principalis. ff. sol. mat. gl. ⁊ doc. in l. illud. C. de sacr. sanc. eccl. Item si retractatur snia per mortuā vocem quanto magis per viuam ⁊ sic per testes. §. sed ⁊ si qs. in auth. de inst. cau. ⁊ fide. coll. vj. ad idē facit qd tz Bar. i l. admonēdi. ad fi. ff. d iureiu. vbi vult ꝙ illa lex q̄ disponit ꝙ snia lata ꝑtextu iur̄i necessarij retractet̄ per instr̄a de nouo repta, ꝓcedit ēt p testes repertos de nouo, ⁊ sequunt̄ Bald. Ang. ⁊ cōiter alij ibi. ⁊ Cano. in c. fi. de iureiuran.

In gl. j.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

¶ In gl.j.ibi.i.nouiter reptorũ.ita ẽt exponit gl. in d.l.admonẽdi.ff.de iureiu.nã p instãa ⁊ nouo fabricata de uolũtate partiũ bene posset sniã retractari ⁊ possent partes ab ea recedere.l.uũ.§.si ex quẽtione.ff.eo.⁊ l.acta.j.eo. ¶ In fi.gl. dic q d.l. admonẽdi logr qñ sniã fuit lata ptertu iuri necessarij,⁊ sic ex p
11 batione subsidiaria est priuilegiata .ꝑcedẽte pte inuita. † qz in re ppria ꝯstituit qs testis ꝫ regulã.l.unius idoneus.ff.de testi. ⁊ l.oibus.C.eo.⁊ l.fi.C.de fideicõ.Uñ cũ talis snia sit fundata in pbatione priuilegiata.⁊ sic in iudicio spãliũ retractar per instãa de nouo repta.vt ibi. ¶ Lapio gl.fi.in verbo ex cã. quaz diuide in tres ptes. In pma declarat q sit ista.cã. In scda quo iure fiat ista retractatio snie. In tertia allegat duas ꝛoꝛdãtes ad ter.scdã ibi,⁊ hoc petita restitutione.tertia ⁊ vlti.ibi,⁊ facit §.man. In ea.gl.ibi,⁊ §.economus. Dic qđ istud sm est uerius: qz ly respu.hẽat actionẽ ꝫ suñ administratoꝛẽ,tñ p hoc nõ impedit petere restitutionẽ in integrũ.sicut minoꝛ ⁊ ecclia,vt in ribus allegatis in gl. Itẽ qz forte nõ potuit reperire instãa: vñ bato q esset soluẽdo.ipse nõ tenereꝛ:qz non fuit in culpa. Nec obst.l.pperãdũ.§.fi.C.de iudi.allegata p gl.in oppositũ:qz logr qñ minoꝛ fuit lesus in instãtia cause ⁊ actio est sibi salua.tũc hz regressum ad erpẽsas cause ꝫ tutoꝛẽ.ly hic snia erat lata ꝫ rẽ pub.vel minoꝛẽ q trãsiuerat in rẽ iudicatã ⁊ sic cã nõ erat amplius salua.iõ opus est retractatione snie p restitutionẽ in integrũ.⁊ ita rñdet gl.in l.fi.C.si tutoꝛ vel cura.interue. ¶ In ea. gl.ibi,⁊ sic ꝑpetuo ob.dolum delinquentis.tene mẽti istam gl.
12 † vbi interuenisset dolus obtinentis sniaz tũc nõ esset spãle in repub. Imo ẽt subuenireꝛ cuidã alteri p ter.in l.si fideiussoꝛ.§. in omnibus.⁊ ibi gl.in verbo cessat.ff.mã.facit q no.tz Cy. in l. j.in ũ.op.C.de ꝛdi.inde. Qđ si aliqs p sniam fuit ꝛdemnatꝰ ad soluendũ,puta ex mutuo,⁊ post sniam q transiuit in rẽ iudicatã,an solutionẽ vel post reperiaꝫ instrm quietationis vel solutionis,⁊ ipse actoꝛ fuit in dolo:qz sciebat solutionẽ ⁊ qetationẽ factã:eo qz ipse solutionẽ accepit vel quietationẽ, ⁊ tũc succurrit ꝛdẽnato.d.§.in omnibus. ⁊ poterit repetere p ꝛdictionẽ sine cã. Sinaũt actoꝛ nõ fuit in dolo: qz verisimiliter nesciebat de solutione vel quietatione:eo qz facta fuerat ꝑdecessoꝛi suo,ar.l.fi.ff.p suo.⁊ tunc sicut reus habuit instaz cãm ignoran tie:ipse nõ soluit sed ꝑdecessoꝛ eius,ita is q in eius locũ succesſit.Lg in alterius.de reg.iur.⁊ tunc subuenit p restit.in inte.p l. j.§.fi.ff.ex quib.cau.iuncto eo q notant gl.Bar.⁊ doc.in l.cum filius.§.in hac.ff.de verb.obl. Et ideo si ꝑbat instrm solutionis fuisse casu ꝑditum,⁊ postea repertũ p ea q dixi in tex. in tertia limitatione primo no.alꝰ vꝝ q nullo remedio sibi succurrat ẽt p ꝛdictionẽ indebiti,vel sine cã cũ efficiat debitũ p l.j.C.de ꝛdi. inde. Itẽ qz rꝛ snia p instãa de nouo reperta nõ rescindit,vt b. ⁊ l.sub spẽ.C. Itẽ qz exceptio peremptoria. vt est exce. solutio qñ impugnat sniam rꝛ non pñt abũci post sniam.l.peremptorias.C.sniam rescin,nõ pos. Tñ p principẽ vel aliuz nõ cognoscentẽ superioꝛẽ põt succurri.ff.de qõ.l.j.in fi.⁊ l.dui.ff.de pe.⁊ ista nota.qz quotidiana sunt. Et vltra predicta de ista.q.vide Imo.hic disputãtẽ.Pau.de Ca.⁊ Alex.hic,Bar.Ang.⁊ Pau. de Ca.in l.fi fine.in prin.ff.rem ra.habe.Bar.in l.Julia. vñ.col. in vñ.oppo.ff.de ꝛdi.inde Cano.maxime Abb.in c.suboꝛta.ex eo.cũ ꝛdoꝛ.b alle.⁊ p eũdẽ ĩ ꝫ.clxvñ.ũ.vo.inci.vi so themate supascripto,in pe.col.⁊ Pau. de ca.ꝫ.cccxxxiij.inci.in cã q vertur.

Lex xxxvj.

1 ¶ Ubi nõ requiritur q omnes iudices cognoscẽtes de cã iudicent valet sententia si alij sint concoꝛdantes in ea ferenda.
2 Judici quando dicatur liquere de causa.
3 Quod potest fieri aliquo cõtradicente potest fieri eo tacente.
4 Causa libertatis ⁊ status hominis explicantur per maiores iudices.
5 Si plures oꝛdinarij habeant iurisdictionem ⁊ exercitium insolidum.si omnes ceperunt de causa cognoscere, non poterit vnus sine altero pronuncia.
6 Judices ad vniuersitatem causarum alicuius territoꝛij vel loci dicuntur habere iurisdi.⁊ exercitium insolidum.
7 Delegatus ad vniuersitatem causaꝝ equiparatur oꝛdinario.
8 Delegatus ad vniuersitatem causarum põt delegare sicut oꝛdinarius.
9 Jurisdi.oꝛdi.nõ finitur morte constituentis.ẽt re integra.
10 Ordinarius de iure ciuili non põt recusari, vt suspectus sed potest peti vt detur adiunctus.
11 Sniaz interlocutoriã an possit vnus sine aliis iudicibus ferre.

Si vni. Uno ex tribꝰ iudicibꝰ iurante sibi de cã nõ liquere,alij duo ꝛdoꝛdes sniaz ferre pñt,⁊ tũc oẽs intelliguñt iudicare cũ oẽs sint pñtes. ꝫ.d.l.seq.⁊ primo ponit decisio.scdo eius rõnem. tertio eam declarat.scda ibi qz ⁊ si.tertia ⁊ vltima ibi,tunc autez. ¶ Ho.primo casum singul. vbi nõ exigit q oẽs iudices cognoscẽtes de cã iudicẽt.iurta.l.duo ex tribus.j.eo. Facit qñ vnus iurat sibi nõ liquere,tunc vꝝ snia si alij sint ꝛdoꝛdantes in ea ferenda ⁊ excusatur a iudicando ille de cã nõ liquet:qz nõ cogit iudicare quis ꝫ scientiam. Et est vtile sm Jmo.⁊ Alex.ad excusandum iudicem cui ex forma statuti instat tps ferende snie sub pena ⁊ non est clarius q iuret sibi non liquere ⁊ absoluat partes ab obseruatione iudicij ,⁊ hoc modo euitabit penam statuti. Idem not.Bal.in l.idem.§.fi.ff.de arbi.Ange.in l.ait p toꝛ.§.j.in fi.ff.eo.⁊ ista vꝝ tutioꝛ practica quam illa Bar. in d.l. ait prætoꝛ,§.j.qui ꝫsulit,vt ibi p eũ:qz illud ꝫsilium detegit imperitiam iudicis,⁊ dꝫ iudici non liquere qñ nõ vidit omnia instrumenta vel super eis dubitat,sm glo.cum l.si de meis.alias incipit idem.§.de ar. ¶ † Adde q nunq dꝫ iudici liquere nisi postq est renunciatũ ⁊ in cã ꝛclusum,cũ vsq ad ꝛclonem possint fieri ꝓbationes ꝓesertim p instãa.c.cũ dilectus.de fide instru.gl.in c.significauerunt.in verbo liquere de testi. qđ Ub.dꝫ ibi no.Sed aduerte,attenta ista rõne sequeretur q duo iudices pñtes possent iudicare pñte tertio ⁊ tacẽte,qñ ille tertiꝰ nõ iuret sibi liquere:qz si dissentiret pluriũ snia obtineret, vt in tex.Nam cũ oẽs tres iudices sunt pñtes ⁊ duo iudicant tertio pñte ⁊ tacente,oẽs iudicare intelliguntur iuris interpretatione vt l.seq.⁊ l.duo ex tribus. Rñde ex mente Bart. in vj.q. cũ quo ceteri ⁊ ex mente gl.in l.seq.tunc autem qđ qñ omnes tres iudices sunt pñtes est necesse qđ omnes loquantur ⁊ expresse ꝓnuncient siue vno ꝓnunciante siue diuersis, vt inquit Bar.vñ non sufficit q duo pñtes ꝓnuncient tertio pñte ⁊ tacente,sed est necesse q etiam tertius qui dissentit expresse ꝓnunciet ꝫsium.sed bñ tertius iurauit non sibi liquere. tũc alij duo pñt ꝓnunciare eo quiescente ⁊ tacente,⁊ in hoc iste tex.est sing.vide tũ qđ dicaz.j.in iiij.no.⁊ ista duo sunt notan da tanq necessaria ad intelle.ter. ¶ Scdo principaliter no.ex scda par
13 te text.ibi qz ⁊ si dissentiunt.sm † Jmo.q illud qđ põt fieri aliquo ꝫdicente,põt etiam eo tacente,⁊ hoc qñ ille est pñs:alias autez sm eum,non semper qđ põt fieri inuito aliquo, põt etiã eo absente.l.item si vnus.§.si. eod.l.seq.ff.de arbi.c.qđ sicut.⁊ c. venerabilem.de elec. ¶ Tu dic vtrũq dictũ Jmo,non esse verum,licet alij nõ dicant.nam primo q illud qđ põt fieri aliquo ꝫdicente possit etiam fieri eo tacente ⁊ pñte est falsum.Bart.⁊ alij tñ ꝫsium vt dixi in precedenti notabili.ꝫ sm habes tex.in Linij,§.item vdeamus.ff.de fide.lib.qui dat regulam q illud qđ põt fieri aliquibus inuitis potest ẽt eis absentibus ⁊ est etiaz tex.in regula qui potest inuitis.ff.de reg.iur.⁊ ibi gl. dicit q illa regula fallit in l.duo ex tribus.j.eo.vbi dꝫ q duo inuito tertio possunt iudicare.sed nõ eo ignorante,⁊ sic absente.⁊ est rõ: qz tertius si fuisset presens traxisset alios in suam sniam.l.si in tres.ff.de arbi.ita loquuntur iura allegata per Jmolã. ¶ Tertio ponderatione istius text. in fi.in ibi sententia plurium obtineret que ꝓbat sm Ange. q iste text.non procederet in duobus iudicibus tñ.Nam si sunt duo oꝛdinarij vel delegati ad vniuersitatem causarum,⁊ simul de vna causa ceperunt cognoscere,si alter eorum iurat sibi non liquere non poterit alter sniam ferre.ex quo tunc non est snia plurium. Et sic cessat rõ huius tex.in fi.nisi ferret sniam talem que prevalet snie ꝛdictone seu college,vt qz ferret pro causa fauoꝛabili, puta libertate testõ vel matrimonio vel dote vel reo in pñti.l.inter pares.j.eo. Ita est tex.not.⁊ egregius hic, vbi autem vnus esset impeditus ex alia cã q q non liqueret,tunc per alium solum poterit snia ferri:vt l.j.ff.de offi.consul.quod est notabile ad intel.istius versi.fi.⁊ l.j.de of.con.⁊ sequitur Jmo.⁊ Alex. hic qđquid teneat Cy.hic in vlti.col. ¶ Quarto no.ex l.tunc autem, nihil subaudiendo ad ter.q ly oẽs iudices cause non ꝓnũciẽt tñ hꝫ pro ꝓnunciatio ex quo omnes adsunt ly aliquis taceat, si se non excusat:qz iuris interpretatione intelliguntur consentire.arg.l q maioꝛ.ff.ad munic.⁊ sic iste text. videtur ꝫ Bar.in vj.q. Ubi ẽt qđ qñ sunt plures iudices,est necesse omnes loq ⁊ expresse pronunciare ⁊ non sufficeret alios esse presentes vt ipse ibi dicit etiam dixi in j.not. ¶ Lapio gl.primam maxime in verbo pferre que remouet.iij.op.deinde querit quid in interlocutoria,⁊ ita diuiditur in quinq pres scda ibi,sed qualiter, tertia ibi,itẽ hoc qñ cepit.quarta ibi,itez cũ hic de oꝛdinarijs quinta ⁊ vltima ibi,item nunquid interlocutoria ⁊ vtilitas huius gl.erit in multis.in illa.iij.parte. ¶ † In quarta pte ibi,qz de cã liberali dꝫ.nam cause liberales ⁊ de statu persone sunt ꝺ primo ⁊ sic de mixto gradu iurisdictionis qz explicauit per maioꝛes iudices.⁊ sic nõ delegauit.l.ij.in fi.C.de pœda.iudi. Bart. in l.imperiũ.vlt.col.ff.de iurisdom.in. ¶ In eadem glo.ibi, sicut in voluntaria iurisdi. Nota istam gl.que vult quod l.vnica.ff.ꝺ offi.consu.loquens in voluntaria iurisdi.extendatur ad contẽtiosam, ⁊ in hoc cõmuniter ꝛapꝛobatur sm Alexan. ⁊ in hac gloss.habes singu. declara. ad d. l.vnicam, vbi dicitur vnum

er collegis hēre iurisd.insolidū, vt pcedat qñ a principio vn⁹ solus incipit cognoscere.vt tunc alter collega nō se intromittat nisi primo cognoscat secus qñ a principio ambo simul fuere aditi ꝛ ceperūt simul cognoscere tūc vnus solus sine alio nō pōt pnunciare lꝫ essent ordi.ꝛ habeāt iurisdictionē insolidū. vt est casus sing.fm istū intel.q nō est alibi fm Jmo.quē sequit Alex.addēs idē tenere Bal.in l.vnica.in prin.ꝛ l.fi.C.ð autho. pstā.ꝛ ðt Pau.de Ca.hic ꝙ ista gl.declarat illā legē vnicam. ¶ In eadem gl.ibi.cū soliduꝫ iuris.videat̃ ɔcessa habes duas ɔclones.Prima est ꝙ plures ordinarij hñt iurisdictionē ꝛ ei⁹ exercitiū insolidū nō solū volūtariā sꝫ ēt ɔtētiosam iurisdictionē ꝛ iō vnus ex pluribus ordinarijs pōt a principio solus sine alijs cognoscere ꝛ iudicare.Qð intellige qð hñt iurisdictionem vt singuli secus si sub noīe vniuersitatis,vt capitulū ꝛ collegiū ꝛ tūc oēs debēt adesse ꝛ iudicare ex quo iurisdictionē hñt sub noīe collectiuo.l.vbi adsunt.ff.de tuto.ꝛ cur.da.ꝛ ibi Bar.ꝛ alij

5 Bal.no.in l.j.in iiij.ꝛ v.q.ff.de offi ɔsu. ¶ † Scða ɔclo gl. est ꝙ lꝫ plures ordinarij hēant iurisdictionē ꝛ exercitiū insolidū tñ si oēs simul ceperūt de cā cognoscere, nō pōt pnūciare vnus sine alio.sꝫ debēt oēs simul iudicare nisi vnus iuret sibi non liquere,vt hoc tex.q est fin. ¶ Scðo intellige de snīa diffinitiua, nō de interlocutoria.vt in fi.huius gl.vbi dicet̃. ¶ Tertio limita qñ plures ordinarij ceperūt simul cognoscere ꝛ postea vn⁹ sit impeditus infirmitate vel alia iusta cā,tūc alij pñt pcedere ꝛ diffinire.l.vnica.ff.de offi.ɔsul.sicut si vnus q poccupasset iuris.esset impeditus alius posset cognoscere.c.cū plures. de of.

6 dele.in vj. ¶ † In ea,ibi,idē in delegatis ad vniuersitatem causarum,No.istam partem glo.ꝙ iudices ad vniuersitatem causarū alicuius territorij,vel loci dr̃ hr̃e iurisdictionē ꝛ exercitiū insolidū.sicut ꝛ ordinarij. Jō a principio qlibet eoꝝ p se pt incipere ꝛ separatim pcedere ꝛ sniare sicut plures constituti ad vlem negotiationē vt plures institores,vel exercitores, vbi ēt in dubio qlibet censet̃ insolidū ɔstitutus.l.j.§.si plures.ff.de exerc.gl.in l.plurib⁹.ff.pcu.ꝛ c.si duo.eo.tit.in vj. ꝛ hāc gl. seqt̃ Bar.in repe.d.l.j.§.si plures.ij.col.Bal.in l.fi.C.de auth.pstan. Car.in c.j.de offi.dele. Abb.vbi limitat.c.prudētiā.in prin. viij.

7 col.de offi.dele.iste est subtilis passus. ¶ † Adde p ista cōi cōclu.gl.ꝛ doc.facere qꝛ delegatus ad vniuersitatē eqparat̃ ordinario.vt est gl.in c.cū cām.in gl.pe.de appel.gl.j.in l.fi.C.de iudi.Bar.in l.more.in ij.col.ff.de iuris.om.iu.imo fortius gl. appellat eū ord.c.statutū.§.insup.in ƀbo moderatos de rescri.in vj.Bal.in l.si vt pponis pma.in ij.col.C.qūo ꝛ qñ iudex.vbi ðt ꝙ delegatus ad vniuersitatē cū remaneat in essentia iurisdi-

8 ctiōis vl̃is coherētis territorio.idē pt ꝙ ordinarius. ¶ † Hinc est ꝙ delegatus ad vniuersitatē causarū pōt delegare sicut ordinarius.l.cū pretor.§.j.ff.de iudi.ꝛ statim.ꝫ.dicā.Sꝫ ista ɔclu. gl.lꝫ cōiter approbet̃ eā impugnat Jo.de Jmo.in c.j.de off.dele.Nā rō quare vnus ex plurib⁹ ordinarijs possit a pncipio solus pcede.d.l.vnica.ff.de of. ɔsu. nō aūt vn⁹ ex plurib⁹ ordinarijs ad vnā cām.c.prudētiā.in prin.de off.dele.est: qꝛ ordinari⁹ dr̃ hēre iurisdictionē iure pprio.d.l.more. sꝫ delegati hñt iure alieno ꝛ vice delegātis fungunt̃.l.j.§.q mādatā.ꝛ l.si ꝛ ptor.ff.de of.eius.Sꝫ ista rō hꝫ locū in delegato ad vniuersitatē causaꝝ sicut in alijs delegatis ꝛ lꝫ delegatus ad vniuersitatē causarū possit vnaꝫ ex dictis causis subdelegare sicut ordinarius.l.j.§. j.fm verū intellectū.ff.qs ꝛ a quo app.gl.ꝛ doc.in l.a iudice. C. de iudi.ꝛ d.l.more.ꝛ c.sup qōnū.§.si vero.ð of.dele. nō p hoc tñ seqt̃ qð possit oīa alia ɔpetētia ordinario.Jstā ɔclonē gl.Bar. ꝛ doc.ēt impu.Abb.in c.cām matrimonij de of.dele.qð lꝫ nūꝙ audiuerit illā reprobationē ꝛ eā fuerit secutus:tñ nō credit eē verā.p tex.singu.c.vt officiū.iuncta glo.in verbo separatim de her.in vj.ar.a spāli hoc mō.Nā inqsitores heretice prauitatis deputati in aliqua ciuitate vel castro dr̃ dedicati ad vniuersitatē causarū.c.ne aliqui.de her.in vj.no.Jo.An.in c.p hoc.eo. ti.ꝛ li.ꝛ in eis est spāle fauore fidei,vt possit pcedere separatiꝫ: g rl̃r debēt ɔuenire sicut delegati ad certū casum,ꝛ iura allegata per gl.ꝛ Bar.hic non restringunt:qꝛ in alia materia loqt̃.itē p eandem rōnem.fm.d.Ab.c.fi.col.pe.ex eo.de re iudic. sed ad tex.in d.c.vt officium.Rñdet Alex.ꝙ ponit ius cōe nō spāle p ea q pmo dicta sunt. ¶ Tu aduerte tenēdo istam opi. Jmo.ꝛ Abb.ꝯ cōem pōt eā ɔfirmare, nā delegatus ad vniuersitatem causarū nō est ordinarius nec semp equiparat̃ ordinario, vt p gl.in c.ij.gl.antepe.de resc.Et ꝙ istud sit verū oñdit̃ ex plurib⁹: nā a snīa subdelegati p talem delegatū nō appellat̃ ad eū. l.j.§. fi.ff.quis ꝛ a quo ap.qð tñ fieri dꝫ,vt sit esset ordinarius vel haberet naturā ordinarij:qꝛ a snīa subdelegati dati p delegatuꝫ ordinarij.appellatur ad ipm ordi.d.l.j.§.qs ꝛ aquo ap.l.vni.cir

9 ca fi.vbi gl.ꝛ doct.C.q p sua iuris. ¶ † Jtem iuris.ordinaria nō finit nec expirat per mortē ɔstituentiū ēt re integra d.l.more a ɔrio sensu.c.ij.de offi.dele.in vj.ꝛ tñ iuris.delegati ad vniuersitatē causarū re integra expirat p mortē mandantis qñ nulla cā cepta est fm Bar.quē oēs sequunt̃.d.l.more.pe.col.facit.c.fi.ð leg.in vj.vbi officiū ɔseruatoris q censet̃ datus ad vniuersitatē causarū extinguit̃ morte mādātis re integra: q fortius ptās ꝛ iurisdictio delegati ad vniuersitatē causaꝝ: q nō est verū qð

10 sit ordinari⁹ vel hēat naturā ordinarij. ¶ † Itē ordinarius de iure ciuili nō pt recusari vt suspectus.sꝫ pt peti dari adiunctū. l.aptissimi.ꝛ auth.ibi posita.C.de iudi.ꝛ sic p ista videret̃ qð in pūcto iuris ista scða pars pōt defendi ꝯ cōem opin.hic. ¶ In eadē gl.ibi sec⁹ in plurib⁹ dele.Habes ꝙ vnus ex plurib⁹ delegatis ad vnā cām vel ad certas cās.nō pt ēt a principio solus sine alijs pcedere.eo qꝛ lꝫ plures delegati hēant iuris.qꝛ censet̃ esse indiuidua.ar.l.ij.§.ex his.ff.de ver.obli.tñ exercitiū ipsius iuris.insolidū nō hñt.ꝛ sic nō pōt insolidū exercere,ꝛ in hoc differūt ab ordinario fm Bar.hic.in iiij.q.post Jnn.ꝛ cano. in d. c.prudētiā. in prin. Jntellige nisi in rescripto esset adiecta cl̃a alternatiua q cōiter ponit̃ in rescriptis pape. qð oēs aut duo vel vnus eoꝝ,tunc vnus solus alijs irreqsitis pōt cognoscere ꝛ pnunciare,ꝛ si incipit cognoscere nullus de cetero se intromitteret nisi eo impedito vt c.cum plures.de offi.dele.in vj.Et nisi adesset cl̃a sub alia forma.qð si nō oēs aut duo poteris interesse vnus cognoscat sed nō decidit nisi liquidato sibi quod alius interesse nō possit.vt d.c.prudentiā.ꝛ de intellectu harū clausularū ponit Bar.in vj.q.Sꝫ aduerte ꝙ si sunt tres delegati cū cl̃a ꝙ nō oēs ꝛc. ꝛ duo pnunciarent pñte tertio ꝛ ɔsn̄ ferente.hi duo nō pñt exeq sniam suā nisi prius reqsito ꝛ citato tertio:qꝛ iste articulus q emergit est oībus cōis. ita qð ad illū.duo,tertio nō citato.pcedere nō pñt.ita est gl. valde sing. ꝛ ordi.in c.ij.in gl.fi.de dolo ꝛ ɔtu.in vj.lꝫ ille tertius discordans in sen.verisilr ēt discordabit in execu.q ab illa depēdet. iō illaꝫ

11 gl.signa. ¶ † In vlt.pte gl.ibi.nūqd in interlocutoriā.habes qð sniaꝫ interlocutoriā puta citationē pōt vnus sine alijs cōiudicibus ferre intellige fm Bar.ꝛ alios in mere interlocutoria q nō finit iurisdictionē, nec ei⁹ offm̄, sec⁹ in interlocutoria hñte vim diffinitiue,fm ꝙ tꝫ Bar.in l.ꝙ iussit.ꝫ.e.illa nō pōt ferri p vnū ex plu.ordi.qꝛ tūc esset ea.rō q in diffi. ꝛ vtrūqꝫ pbat̃ ar.l. fi.C.de auth.pstā.alle.in gl.Scðo ista gl.dꝫ referri ad illud qð. ꝫ.dixit de pluribus ordinarijs vel delegatis ad vniuersitatem cārū q hñt iurisdictionē ꝛ exercitiū insolidū, sec⁹ in delegatis ad vnā cām vel certas cās: qꝛ tūc vn⁹ nō pt ferre iterlocutoriā sine alio,ex q nō hñt exercitiū iurisdictiōis insolidū. d.c.prudētiā.in pn.ꝛ ar.l.pl̃es.ff.ð pcu.fm Bar.ꝛ alios hic, ꝛ sequit̃ eam maxime Abb.in c.qm̄ Abb.j.col.ꝛ c.cām matrimonij.p illum tex.de offi.dele.Bal.in l.vnica.ff.de offi.ɔsu.Hinc est ꝙ vn⁹ ex plurib⁹ dele.nō pōt mulctare ɔtu.sine alio.qꝛ forma nō patit̃ fm Bal.in l.cū magistratus.C.qñ pūo.nō est necesse.

Lex xxxvij.

1 ☞ Ubi sunt plures iudices non sufficit maiorem partem eorum alijs presentibus ꝛ tacentibus pronunciare,sed est necesse quod omnes loquantur ꝛ expresse pronuncient.

2 Paria sunt consentire iudicanti vel consentire iudicato.

3 Si comes vel alius nobilis habens iuris. decedat relictis pluribus heredibus an quilibet eorum poterit iuris.insolidū exercere ꝛ iudicare.

4 Si sunt plures delegati cum clausula qð si omnes ꝛc.ad quos spectaret commo dum iuris. an vnus poterit procedere sine altero.

5 Ordinarius an debeat habere a partibus sportulas pro sententia.

6 Quod principaliter fit, ꝛ non quod incidenter, est attendendum.

7 An vnus ex pluribus iudicibus simul iudicare debentibus possit committere vices suas alteri.

8 Si sunt tres delegati ꝛ duo ferant sniam absente tertio sed citato ꝛ eaꝫ ferant suo ꝛ absentis citati nomine, an ille tertius qui non interfuit possit postea ratificare.

Tunc autem. In l.tūc aūt. in gl.in verbo adsunt,ꝛ ibi.ꝛ ēt sentētiā ferūt,ꝛ dñ ðt,si vero dissentiāt ꝛ tūc oēs. Ha-

1 bes ex gl.† nō sufficit maiorē partē iudicū pnūciare alijs pñtibus ꝛ tacētibus.sꝫ est necesse qð oēs loquant̃ ꝛ expresse pnūtiēt idē voluit gl.in l.cū magistratus.C.qñ pūo.non est neces.Quāuis ɔrīū teneat gl.in l.sicuti.ff. de arbitri. vbi plenius p Bar.in vj.q.q vult ꝙ oēs iudices debeāt pnūciare vno ɔnexo siue diuersis iuxta gl.in l.iij.in gl.ij.ff.de duob.reis.Jteꝫ oēs debent sedere p tribunali,vt hic p eū. cū quo alij transeūt vt dixi.ꝫ.in text.in primo not.qñ snīa est scripta in numero plurali sub nomine omnium,ꝛ vnus de iudicibus de mādato aliorum legat,vel etiam notarius sufficit vt est tex.in c.cū ab vno. eodem titu. in vj. Joan. Andre. in additio. Specul. in titul. de sententie

sn̄ie platio.§.sequit.ver.sꝫ si iudicis. ¶ In eadē gl.ibi vel ēt
2 iudicato.†No.bn̄ ex ista gl.ꝙ paria sunt cōsentire iudicanti
vel ēt iudicato seu sn̄ie.ꝛ sic paria sunt ꝯsentire persona faciē-
ti actū vel ꝯsentire actui tuti⁹ tn̄ est ꝑm Bar.opponere vtrūqꝫ
copulatiue,ꝛ sic ꝯsentire iudicāti ꝛ etiā iudicato,ꝛ ita etiā te-
nuit Bal.in.c.fi.in.v.co.ex eo. ¶ Adde ꝙ in ꝯ̄riū facit tex.in.
d.c.cū ab vno.i ver.alijs ꝑsentib⁹ ꝛ mādātib⁹.ꝙ vult ita demū
valeat sn̄ia qn̄ vnus ex plurib⁹ iudicibus tm̄ pronunciat alijs
ꝑsentib⁹ si mandato alioꝝ facit ꝛ vtaꝉ verbo pluralis numeri
sic nos tales iudices.ꝛ si vn⁹ ex pluribus iudicib⁹ ferat sn̄iam,
vel vtaꝉ verbo pluralis numeri alijs p̄sentibus ꝛ tacētibus
non precedente mādato nō valet sentētie:ꝛ isto casu presentia
ꝛ taciturnitas nō hꝫ vim mādati. Sꝫ dic ꝙ ꝛ ista gl.ꝓcedt qn̄
alij cōsentiunt expresse iudicāti vel sn̄ie ꝛ incōtinenti.nā q̄ in-
continenti fiunt cēsent inesse.l.lecta.ff.cer.pe.in.c.officij.de
elec.secus qn̄ ex interuallo interueniret ꝯsensus alioꝝ : pro-
3 batur in vlti.q.vbi dicet. ¶ †Extra gl.q̄rit Bar.an si comes
vel alius nobilis hn̄s iurisdictionē decedat relictis pluribus
heredib⁹,an quilibet hr̄dū possit insolidū iurisdictionē exer-
cere ꝛ iudicare,ꝛ sic iurisdictio ꝛ eius exercitiū sit apud quē-
libet heredū.insolidū.Determinat ꝙ sic, sicut in seruitute q̄
descēdit ad quēlibet hr̄dū.l.ij.§.ex his.de ver.obli.ꝛ cū Bar.
tenet do.Alex.hic.Jo.de Jmo.ꝛ do.Abb.in.c.prudentiā in
prin.in.iiij.co.de offi.deleg.sꝫ Bni.d.L.u.ꝛ Ray.in.l.vnica.ꝛ
ibi Bal.in.vij.q.C.d offi.ꝯsul.ꝛ Pau.d.L.a.hic.ꝛ do.Ant.d
But.in.d.c.prudentiā.tenet verū esse ꝙ iurisdictio sit apud
quēlibet insolidū tn̄ exercitiū est apud oēs simul,ꝛ sic nō pote
rit vn⁹ sol⁹ cognoscere,sꝫ debēt oēs simul pronūciare, aut po
nere vnū vicariū loco oīm,ne subditi in plures iudices distin
guātur.ar.l.prie in fi.cū.l.seq.ff.de exercito.Dicit do.Pau.
de ca.ꝙ istum casum habuit de facto ex partib⁹ Rome.ꝛ ista
opi.vr̄ satis rationabilis ꝛ equa.Pro ista parte facit ꝑm eos:
qꝛ ex quo iurisdictio ordinaria habuit originē ab vno,iō plu
res hr̄des fungunt vice vnius.argu.l.cui fund⁹.in fi.ff.d ꝯdi.
ꝛ de.Sꝫ istud fundamētū tollit p.d.l.ij.§.ex his.vbi patet ꝙ
illa que sunt indiuidua transeunt insolidū ad heredes ꝛ sic ad
quēlibet insolidum,iurisdictio aūt est indiuisibilis nec potest
ps iurisdictiōis diminiri,ꝑm Bal.in.c fi.i.iiij.co.extra eo.Sꝫ
ad hoc rn̄.no.Ray.in illo.§.ex.his ꝙ lꝫ i⁹ indiuiduū sit apud
quēlibet heredum tn̄ exercitiū nō allegat notata p gl.in.§.ex
his.an verbo,sꝫ nō facit.ad hoc tn̄ rn̄det.d.Alex.ꝙ illa gl.lo
quitur in iure indiuiduo nondū ꝯstituto sꝫ ꝯstituēdo. In iure
antē ꝯstituto prout in casu nr̄o,cōpetit cuilibet exercitiū inso
lidū.vt patet in.l.loci corpus.§.si fund⁹.ff.si seru.ven. ¶ In
4 vi.q.ꝯcludit signāter ꝛ vtiliter Bar.†ꝙ si essent plures dele
gati cū clausula si nō oēs, ꝙ duo vel vnus eoꝝ possit iudicare,
vel essent plures ordinarij aut plures heredes vni⁹ comitis
habentis iurisdictionē.ꝛ ad eos spectaret aliquod cōmodū ex
exercitio iurisdictiōis puta mulctarū vel penarū, tunc vnus
nō poterit procedere sine altero,nisi qn̄ alij nō possent aut non
vellent interesse.argu.l.si fundū sub cōditiōe.§.his verbis.ꝛ
ibi etiā Bar.ff.de le.j.ꝛ.l.heredes mei.§.fi.ꝛ ibidē etiā Bar.
ff.ad treb.Et ita singularit limitat text.in.c.cū plures.de of-
fi.d le.in.vj.quā limitationē bene signa ita etiā limitat illud
quod Bar.tenuit.s.in p̄cedēti.q.ꝛ cum Bar.tenent Jo.de
Jmo.ꝛ Raph.cu.sꝫ Ang.reprobat:qꝛ ꝛ olim ꝛ hodie tā dele
gati ꝙ ordinarij habebāt cōmodū sportularū ex sn̄ia.l.cū cle
ricis.C.de epis.ꝛ cle.ꝛ in.§.ne aūt.in auꝉ.d iudic.co.vj.no.gl.
in auꝉ.offeraꝉ.in ver.sportulas.C.de lit.conte.ergo ꝑm limi
tationē Bart.vnus non potuisset sine alijs procedere,ꝛ tn̄ qꝛ
vnusqsqꝫ hꝫ iurisdictionē isolidū qn̄ erāt ordinarij vel delega
ti cū clausula p̄dicta poterat vn⁹ eoꝝ ꝓcedere altero nō reqsi
to,vt est tex.l.d.c.cū plures ꝛ in.l.vna.ff.d offi.ꝯsul.ꝛ istā opi.
Ang.cū Bar.sequiꝉ.d.Alex.hic,qui dt ꝙ verior vr̄ ista opi.
Ang.indistincte.certe si ista qō eueniret in facto esset qō ami-
5 co. ¶ Defendēdo Bar.dic ꝑm Jmo.†nō esse veꝝ ꝙ ordinari⁹
debeat hr̄e a ptib⁹ sportulas ꝓ sn̄ia cum debeat esse ꝯuētus,
salario publico.vt no. Ja.Bu.i.d.auꝉ.offeraꝉ.nec ob.d.l.cū
clericis,qꝛ nō loqꝉ de sportulis dādis iudici sꝫ executori.Et lꝫ
delegati debeāt hr̄e sportulas a partib⁹.§.nec aūt circa hoc
labor.in auꝉ.d iud.co.vj.tn̄ illas nō pcipiūt ex pena maleficij,
qua principaliter agiꝉ.ꝛ Bar.loquiꝉ de cōmodo mulctarū ꝛ
penarū q̄ ꝓueniūt ex ipsis causis sup qb⁹ cognosciꝉ.Vn̄ cō-
modū sportularū nō dꝫ impedire quē posse iudicare,ꝙ̄ gl.
ꝛ Bar.aliꝉ sentiāt i.l.d iure.ff.ad muni.ꝛ Bar.in.l.ij.ff.si qs
in ius vo.nō ierit.ꝛ istā opi.Jmo.tenēs ꝯ̄ Bar.sequiꝉ expsse
ipse.d.Alex.hic ꝯ̄rius in.d.l.heredes mei.§.fi.ad fi.eo quia
ꝑm eū.cōmodum sportularū non venit eque principaliter sed
incidenter,ideo non ita consideratur.ꝛ ita dicit notāter Bar.
in.d.l.d iure.ff.ad muni.ꝛ in.d.l.ij.ff.si quis in ius vo.nō ier.

6 dꝫ enim attēdi†illud qd principaliter agitur,ꝛ nō ꝙ inciden
ter.l.si qs neccām.ꝛ.l.rogasti.in prin.ff.si cer.pe.Sed errat.
d.Alex.qꝛ imo Bar.in.d.l.de iure.ꝛ i.d.l.ij.vt ētstatiretuli.
vr̄ tenere ꝙ imo cōmodū sportularū attēdaꝉ ad impediēdum
iudicē iudicare an sit sua iuris.Raph.Cu.hic ēt defendendo
Bar.rn̄det fun damēto Ang.ꝙ nō attēdiꝉ cōmodū sportula-
rū:qꝛ est potius remuneratio laboris.d.§.ne aūt circa hoc la
bor.in auꝉ.de iud.iō nō d ꝛ cōmodū nec icōmodū.l.aqlius re-
gulus.ff.de do.qcq d dixerit Bar.i.d.l.ij.ꝛ i.d.l.de iure.Sed
Bar.hic ꝯsiderauit bona obueniētia ꝛ penas ꝛ multas q̄ sunt
ꝓprie lucrū ꝯ̄ Bar.ēt tꝫ Jo.de Jmo.sibi ꝯ̄ri⁹.i.d.c.pruden-
tiā.i.iiij.co.circa fi.vbi tꝫ ꝙ ēt si cōmodū mulctarū vel pena-
rū ad eas spectet,tn̄ possit qlibet iurisdictionē exercere.ꝛ vt
sit loc⁹ ꝓuētioni nihil allegat,sꝫ solū dt qd.d.l.hr̄des mei.§.fi.
alle.pro Bar.modicū facit ad ꝓpositū:qꝛ ille tex.decidit ꝙ si
testator legat nepotib⁹ suis vl cognatis ꝙ ex ordine itelligiꝉ
legare nepotib⁹ si extāt ꝛ si nō extāt cognatis,ꝛ sic parū facit.
Sꝫ caue:qꝛ Jmo.solū pōderauit vltimā decisionē.§.illius.i
qua nō se fundat Bar.sꝫ se fundat i prio de filijs q̄ hn̄ facit ad
ꝓpositū.d.c.Jdē Jo.de Jmo.i.d.l.si fundū sub cōdōne.§.his
verbis.pōderat gl.fi.ibi i ver:debebiꝉ.circa fi.q̄ vult ꝙ rō il-
lius text.colligiꝉ ex eo qꝛ ex ordine scripture dep̄hēdiꝉ istā
fuisse volūtatē testātis,ꝛ sic nō fundat se ex eo ꝙ ibi agaꝉ d co
ꝙ respicit commodū,ꝛ sic nō vr̄ ēt ille tex.facere ꝓ Bar.ꝛ sic
Jmo.conat⁹ est tollere vtrūqꝫ.lꝫ all.ꝓ Bar.sꝫ certe tex.i.d.§.
his verbis.loqꝉ i legatario ꝛ sic i habēte cōmodū ex re legata
ꝓut alle.Bar.cuius opi.tanqꝫ tutiorē teneas tu.Adde Bal.
idē tenētē i.c.fi.i.v.col.extra eo.vbi dt ꝙ filij hr̄des vni⁹ comi
tis q cognoscūt nō tam iure iurisdictionis ꝙ iure dn̄ij vni⁹ ca
stri nō possunt seorsū cognoscere,nec seorsū pronūciare : quia
cōplexā ꝛ nō separatā habēt iurisdictionē ꝛ ptātē.Jtē cōmo-
da ꝛ icōmoda eorū sūt cōia,alle.Bar.hic,ꝛ sic ista opi.Bar.vr̄
7 esse cōior. ¶ †In.vij.q.q̄rit Bar.an vnus ex plurib⁹ indici
bus simul idicare debētibus possit cōmittere vices sua alteri
college,ꝛ sic animi sui motū.Jstud pēdet ab eo nūqd possit al
teri d legare,vn̄ ordinarij ꝛ delegati a principe,itē delegati ad
vniuersitatē causarū sicut possēt college dlegare,ita animi sui
motū cōmitere.secus i delegatis simplicibus ꝛ abitris,ꝑm gl.
in.l.sicuti.ff.de arbi.vt hic p Bar.cūq̊ alij trāseunt,ꝛ Bal. in
8 l.cū magistratus.i.j.q.C.qn̄ ꝓuo.non est ne. ¶ †Ultimo que-
rit Bart.si sunt tres delegati ꝛ duo ferunt sn̄iā absente tertio
sꝫ citato:ꝛ eā ferāt illo absēte ꝛ citato an ille tertius lq nō iter
fuit possit postea ratificare illud ꝙ illi duo fecerūt Bart.tenet
ꝙ nō ꝛ est rō:qꝛ cū talis sn̄ia fuerit ab initio nulla ex dfectu iu
risdictiōis,nō pōt postea ratificari:vt i reg.l.qd ab initio.ff.de
reg.iu. ita etiā tꝫ gl.i.l.ij.ma.circa fi.C de iure fi.li.x.ꝛ gl.j.c.
prudetia.in pri.in verbo teneaꝉ,circa fi.i pe.q.d offi.deleg.ꝛ.
gl.in c.cū ab vno verbo mandātibus de re iudi.in.vi.

Lex xxviij.

1 ☞ Si iudi.ordi.sint plures numero ꝛ ferāt diuersas sentētias
in causa libertatis standū est illi sētētie que est pro libertate.
2 Sentētia lata pro paupere preualet illi que lata est ꝓ diuite.
3 In testibus discordantib⁹ pari numero preualet benignior
pars que est in fauorabilibus causis.
4 Quando iudices ordi.sūt adinuicem discordes i sententiādo
preualet sententia que melioribus testibus mouetur.
5 Si duo iudices condemnant ꝛ duo absoluunt, preualet sētē-
tia absolutoria pro reo.
6 Quando est qualitas in nūero iudicantium nō est recurandū
ad eorum dignitatem sed ad fauorem causarum.
7 Quando sententie plurium iudicū sunt diuerse in summis,sta
tur sententie minoris summe.
8 Expressum facit cessare tacitum.
9 Protestatio impossibilis ꝛ facto contraria non valet.
10 Si plures delegati ferant diuersas sententias ambe sunt ipē
denti ꝛ expectatur confirmato superioris.
11 Que sentētia debet preualere si vnus cōdemnauit reū ꝛ alius
absoluit diffinitiue a cōtētis in petitione,ꝛ alius solū absoluit
ab instantia cause ꝛ sic ab obseruatione iudicij.

Inter pares. Inter pares sētētias plu
riū iudicuꝫ ordinarioꝝ
preualet lata ꝓ libertate alias staꝉ sētētie late ꝓ reo
ꝛ si sūt sn̄ie i diuersis sūmis staꝉ sn̄ie minoris sūme.h.
1 d.ꝛ sūt decisiōes!.secūda ibi,si diuersis sūmi. ¶ †Not.prio ꝙ
si iudices ordiarij sūt pares numero.ꝛ ferāt diuersas sētētias i
causa libertatis stādū est illi sētētie q̄ est ꝓ libertate ,ꝛ sic in re
pari faueꝉ libertati ,nō attēto et qs sit actor qs sit reus q a li-
bertas o b⁹ reb⁹ fauorabilor site,vt dicit tex.ilibertas.secū lo
a.ff.d re.iu.Et fauore libertatis mulcta etiā cōtra cōmunes

reg. statuta sunt dicit tex. in. §. fi. inst. de dona. Amplia istu tex. loquete in ca libertatis, vt procedat etia in alijs causis fauorabilibus, vt matrimonij, dotis, testameti, vt est tex. i cle. si extra eo. idem in causa legitimationis, z pupilli, z vidue, z eccle. sm Spe. Jo. An. in ti. de testa. §. postq3. de testib. in versi. sed quid si cotra. vbi etia dicut ide ee in quacuq3 ca seu persona fauorabili per. l. vnica. C. qn imperator inter pup. z vid. Ide no. Jo. An. in. c. in nra. de test. z. d. Ale. hic, na in fauorabilibus ex identitate ronis licita e extesio. l. illud. cu gl. C. de sac. san. ec. Bar. in. l. si costate. i prin. in. ix. q. prime partis. ff. so. ma. Ide sing.
2 sm Rap. Lu. hic† in snia lata p paupere q pualet ei q lata est p diuite. per tex. cu gl. in. l. no puto. ff. de iu. fis. vbi q2 fisc. e diues. in dubio d3 preualere snia lata p paupere 3 fiscu, qd no. Ite amplia qd in istis causis fauorabilibus ide fauor adhibet attestationibus z pbatioib9 qui adhibet rei iudicata. Et ideo attestationes que sunt in fauorabilibus causis data paritate pferunt alijs z no elidunt ab eis. tex. est sin. in. l. lege Julia petronia. ff. de manu. que ad hoc reputat no. z tenedu meti Bal. in. l. cu magistratus. in vlt. q. C. qn puo. no est necesse, eu etia reputat singulare in. c. j. §. ad hoc. in ver. hic finit. l. deinde cosuetudines regni incipiut, in vsib9 feudoru. Illu tex. etia no. Bal. in. c. j. de 3. iter mi. z d nm. z illu tex. etia alle. gl. hic Ly. z Bal.
3 i. l. j. C. de vsur. † Ite p illu tex. do. Bal. in. c. fi. in. ij. col. de re. iu. q in testibus discordatib9 pari numero preualet benignior ps q est in fauorabilib9 causis. Ex quo ifert, qd testes equiparant iudicibus ordinarijs z no delegatis. l. duo iudices. s. e. l3 testes no possent sibi inuicem testimoniu delegare: q2 officium testis non digreditur a persona. qd est not. sm eum. ¶ Limita predicta z istu tex. nisi snia lata p testo esset euideter iniqua. tex. est sin. in. l. nisi pars. ff. de inof. test. z licet ille tex. solu loquatur in ca testameti, tu gl. notabilis in. l. cu magistrat9. z ibi clarius Ang. C. qn puo. no est neces. extedut illa. l. ad oes causas fauorabiles, z sequit do. Alex. in. l. duo iudices. in. iij. col. s.
4 eod. † Scdo notabiliter limita istu tex. z pdicta no pcedere qn iudices ordinarij sunt adinuice discordes sentetiado: eo q2 testes pducti sunt 3rij. Na tuc illi9 snia preualet qui melioribus testibs mouet vt. c. licet ca in. de proba. na cu hoc sit in testibus vt ibi: ergo z i inducib9 qui fundant se in testimonijs. Na qualis est causa talis insurgit effectus: nec tuc attendimus fauore vel odiu cause, sed iustitia pbatiois: q2 iustus z iniustus no sut pares. c. suborta. §. iudicib9. extra eo. ita no. limitat Bal. i. c. fi.
5 in. iiij. col. extra eo. ¶ † Scdo no. q vbi sunt iudices pares numero, z duo codenant z alij duo absolnut. preualet snia absolutoria p reo ta in ciuili q in criminali: q2 est fauorabilior, cu fauorabiliores sim9 reis q actorib9, z sic fauorabiliores sumus ad absoluedu q ad codenadu. l. Arrianus. ff. de act. z obli. l. fauorabiliores. ff. de re. iu. z. c. ex literis. de pba. dixi plene. in. l. de die. in prin. ff. q satis. cog. Adde facere tex. i. c. ex literis. ad fi. de pb. vbi illo ide statuit p libertate in testib9 hincinde parib9 qd hic statuit in snia. Tertio no. ex pricipio tex. ibi iter pa
6 res numero† q qn est equalitas i numero iudicatiu no e recurredu ad eoru dignitate, sed ad fauore causaru. z sic primo attedit numer9, scdo fauor cause. de dignitate iudicu nulla fit me
7 tio in tex. dixi in. l. si vni. i gl. ij. C. e. ¶ † Quarto no. ex ver. fi. q qn snie pluriu iudicu sunt diuerse in summis, stat snie minoris summe: eo q2 in maiori summa inest minor. l. diem pferre. §. si plures. ff. de arb. z. l. j. §. si stipulati. vbi dixi. ff. de ver. obli. Et sic in minori summa oes tres cocordat: q2 plus sem p in se cotinet qd est minus. vt. l. i eo qd pl9 est. ff. de reg. iur. c. pl9 de re. iur. lib. vj. Et pcedit iste tex. qn essent duo vel plures iudices z oes codenaret in diuersis summis, si aut essent tres z vnus codenat in quinq3 z alij duo in dece, tuc snia i decem preualet: q2 pluriu. z c. c. j. de arb. in. vj. quicquid teneat gl. z male. i. d. l. die pferre. §. si plures. Et si dicis pone q vnus codenet in. xv. ali9 in. x. cu i maiori summa insit minor. Rn. q primo z ante oia d3 inspici in qua oes tres concordat, vn in casu isto oes tres concordat in summa de quinq3: ergo illa snia debet preualere. Na ex quo quilibet iudex condenauit tribus varijs summis dbet attendi minor summa: q2 in illo oes tres concordat vt hic z in d. l. die proferre. §. si plures, sed vbi duo coformiter z expsse concordarent in maiori summa, puta in. x. z terti9 in minori, tuc bene preualeret sentetia duoru expsse cocordatiu in maiori summa ita procedit tex. in. d. c. j. de arb. in. vj. ¶ Limita istu tex. z predicta no pcedere qn illi qui condemnant in maiori summa nolut 3sentire in minori. Et iste est pulcher z subtilis passus. vn si tres iudices vel tres arbitri 3denat hoc modo vn9 in. xv. ita q vno in. x. alter in. x. ita q no i. v. alter i. v. nulli9 snia tenet nec tunc habebit locu iste tex. nec tex. in. d. l. diem proferre. §. si plures. ita tenet Ang. i. d. l. j. §. si stipulati. p gl. i verbo no ee cotracta. z p tex. bonu in. l. si ita stipulatus fuero hac summa. ff. de ver. ob. z ita dicit expsse sentire Albertu galeoti in margarita sua in ti. de arb. z sic qn actu faciens ptestatur, z cosentit in maiori summa, ita tn q no i minori summa, tuc i maiori summa non cotinet minor. z sequnt Bal. Jmo. Pau. de ca. Lu. Ro. z do. Alex. hic. ¶ Adde pro ista parte bene facere:
8 † q2 expressum facit cessare tacitu. l. cu ex filio. §. filio. ff. d vul. z pu. ergo cum in maiori tacite contineat minor, istud tacitum debet cessare: q2 expressit 3ctu. Ite in proposito, qn iudices ita pnuciat in diuersis summis sine aliqua ptestatione, 3o valet snia: q2 tunc cosentiut in minori summa. vt predixi. sed qn iudices ptestant 3riu, tuc no cosentiut in minori summa. Rap. Cu. hic in fi. solu refert Ang. i. d. l. j. §. si stipulati. z simpliciter dicit q illd dictu Ang no videtur sibi multu veru, z plus non dicit. Adde q 3riu de directo tenet gl. fi. solenis, z ordinaria. in. c. j. ad fi. in gl. de ar. in. vj. mouetur: † q2 illa ptestatio videt impossibilis z 3ria facto ergo nil operat. c. cu, M. Ferra. de const. Et illa vlt. gl. seqt z reputat sin. Jo. d Jmmo. hic i. ij. co. sibi 3ri9, illa gl. et sequnt Jo. An. Hem. z cotter alij ibi, z declarado rone illi9 gl. dic q impossibile vt q 3denauerit in. xv. quin etia in. x. z ille q codenauit in. x. qn et codenauerit i. v. q2 de necessitate maiori summe minor inest: ergo illa ptestatio taq3 impossibilis no releuat ipsos iudices vl arbitros ptestates, valebit ergo snia in qnq3 in qua oes coueniunt. vt hic. z in. d. l. die pferre. §. si plures. no aut vitiabut oes tres snie taq3 varie z diuerse iuxta. c. j. de arb. in. vj. z. l. i. te si vn9. §. principalr. z l. se. ff. de arb. q2 semp d3 fieri interptatio vt act9 valeat z no peat l. qties. cu vul. ff. de ver. obl. z. l. semp in obscuris. j. de re. iu. z. c. abbate sane. de re iu. i. vj. S3 istud fundamentu gl. in. d. c. j. cofundit p tex. i. d. l. si ita stipulat9 fuero hac summa. ff. de ver. ob. Tu aut p cocordatia istaru gl. potes dicere q gl. in. d. c. j. in fi. loqt in terminis in qb9 ptestatio videbat tedere quasi 3 dispositione illi9 capituli pmi. ideo no v3 s3 gl. in. d. §. si stipulati. loqt in 3ctib9 depedetib9 a mera volutate 3hetiu. z ita pprie loqt in. d. l. si ita stipu.
10 lat9 fuero hanc summa. ¶ † Jn gl. j. ibi, ite hoc i9 locu h3 i ordinarijs. Na in plurib9 delegatis feretib9 diuersas snias ambe sunt in pedeti, z expectat cofirmatio superioris q vna earu cofirmet. d. l. duo iudices. s. eo. Ro diuersitatis est sm Bar. q2 ordinarij hut iurisdictione suo pprio iure. l. more. z. l. iqu. ff. d iur. om. iu. Jdeo ibi no expectat alia cofirmatio superioris, sed seruamus ista lege: delegati aut no hut ppriam iuris. sed fungunt vice delegatis. l. j. §. q mandata. z l. z si ptor. ff. de of. ei9 cui man. Unde ibi expectat cofirmatio superioris z sic delegatis, z ista rone Bart. pleni9 declaraui, z alias duas addidi in. d. l. iudices. z ibi etia posui qd in arbitris co pmissarijs, z qd i arbitratorib. ibide etia plene examinaui qd in arbitris iuris feretib9 diuersas sentetias, an eq parat ordinarijs an delegatis ibi videas. Extra gl. querit Bar. de qone q dicit pla duise d facto, pone tres iudices ordinarij vel arbitri in sententia omnino discordant, † vn9 codenauit reu, alius absoluit ea diffinitiue a contentis in petitione: alius vero absoluit solum ab instantia cause, z sic ab obseruatione iudicij, cuius sententia pualebit: Concludit q sentetia vltima que solum ab instatia cause absoluit: q2 in hoc omnes tres concordant. Nam primus qui condemnat absoluit ab instantia cause saltem effectualiter, cu instantia finiat eo mo. secundus qui absoluit a toto absoluit etia ab instantia iudicij aut saltez duo vltimi in hoc cocordant: ergo preferri debet, vt hic. Ite primus z vltimus in hoc concordant vt non absoluat a petitione. z sic snia medij non pot valere ita resîdet Bal. alij nihil tagut, z sic videtur tacite transire cu Bar. Sol9 Rap. cu. tenet de directo hic 3 Bar. qd imo snia medij valeat, z sic snia absolutoria a toto q2 est fauorabilior z magis facit p reo, p istum text. ex quo in principali ca sunt oes discordes l3 3niter in vno concordent. Pro ista pte vltra eu facit: q2 ille q pnunciat diffinitiue in ca siue 3denado siue absoluendo imponit fine 3trouersie z liti. l. j. s. e. id ex tali snia causat exceptio litis finite. l. j. cu gl. ff. d in rem. z sic nihil 3trouersie in meritis cae vult reliqre, s3 ille qui absoluit solu ab instantia cause vult relinquere 3trouersiam alijs, vt d nouo possint partes litigare si volut z inchoare noua instatia: ergo pria z scda sunt omnino 3rie tertie: ergo non oes in tertia 3sentiut vt dicit Bart. attento qd principaliter agut sniare. l3 in quada cosequetia etia velint esse liberatu ab obseruatia snie z instatie, sed attendi d3 illud q principaliter agitur. l. si quis nec causam. z. l. rogasti. in prin. ff. si cer. pe.

Lex. xxxix.

Plures deleg. non habent iurisdictione i solidum nisi
1 sint dati cum clausula, quod si non omnes.
2 L3 regula sit q illud qd pot fieri aliquo 3tradicente z inuito possit fieri ipso absente, fallit tn in plurib9 iudicib9 z arbitris quorum

quoꝝ duo possunt iudicare tertio presente z ꝫdicente ſz non ipso absente.

5 Uno ex pluribus delegatis mortuo, potest superior dare aliū in locum demortui.

4 An lex nostra sit correcta per ius canonicum.

5 Ius canonicum potest supplere ius ciuile ex equitate neduꝫ persuadente sed etiam cogente.

6 Si tres iudices fuerint pūtes in examinatione formāde ſnie, z super hoc inuicem fuerunt allegationes, z vnus discordans ab alijs non potest illos trahere ad suam ſniam, z propterea discessit, an duo ꝫcordes poterunt ferre ſniam alio absente.

7 Si sint plures iudices z vnus se absente cōmittat alijs vt pro certo modo iudicent, non valebit sententia lata ipso absente.

Duo ex tribus. Non vꝫ ſnia duoꝝ tertio absente, ſz valeat eo pūte z nō ꝫdicēte. h. d. Iste tex. & plano pcedit in plurib⁹ delegatis. rō est dupler. prima defectu forme mādati: qz princeps delegādo simplr trib⁹ iudicib⁹, vt mādare qs oēs tres simul iudicēt, vt hic, z l. ſi in tres. z l. ſicut. ff. de arb. † Scōa rō fundamentalior est: qz plures delegati nō hūt iurisdictionē insolidū, nisi essent dati cū cla q ſi nō oēs, ſz hūt simul z cōplexiue. c. prudētiā. in pnn. & offi. dele. z l. ſi vni. z ibi Bar. in iiij. q. ſ. eo. q̄ duo sine tertio ꝓnunciare nō pūt. Et sic habes si sunt tres delegati simplr, pōt vnus se absentare z impedire ne ſnia alioꝝ duoꝝ valeat. Uñ i practica, ſi tu videas ꝫcordare duo ꝫ te, fac q alter se absentet. z alij nō poterūt pronūciare absente tertio vt hic. Erit tū in hoc remediū. qs adeat superior q illū cōpellat, vt ſ. ſ. in auth. vt iudi. nō expe. fac. iuſ. colla. ix. gl. in l. ſi vni. ſ. eo. Itē iste tertius se absentās sine cā tenebit parti ad interesse ſm Raph. Cu. ꝫ Bar. ¶ Amplia nota biliter istū tex. duob⁹ modis. Primo vt pceat et ſi duo delegati pūtes facerent citare tertiū absentem vt veniret, z ille sine iuſta cā cū recuſaret venire adhuc absente illo tertio. Quis citato nō possent duo pūtes pcedere z diffinire, put est clare de mente Bar. & in pen. q. Scōo notabiliter amplia istū tex. vt pceat et ſi oēs tres iudices fuerūt pūtes in examinatiōe ſnie formāde, z fecerūt adinuicē allegationes, z vnus ab alijs discrepauit, adhuc non vꝫ ſnia duoꝝ pūtiū q ꝫcordarēt absente illo tertio q discrepauit. ita no. tꝫ Bar. & in vlti. q. ¶ Scōo mō pt intelligi iste tex. in plurib⁹ ordinarijs q ceperunt simul & cā cognoscere, vt hic in j. gl. qz ex quo cōicauerunt inuicē exercitiuꝫ iurisdictionis, est idē qs in delegatis, ſm gl. magiſtralem. in d. l. ſi vni. in gl. mag. in iiij. parte. vbi fuit dictū. ſ. c. ¶ † Scōo notat ex hoc tex. q ſz regula sit qs illud qs pōt fieri aliquo ꝫdicēte z inuito, possit et fieri ipso absente vt l. iiij. ſ. illud videamus. ff. & fidei. lib. z l. qui pōt. ff. de reg. iur. Uñ gl. in d. l. qui pt. & q istud fallit in pluribus arbitris, quoꝝ duo pūt iudicare tertio p̄sente z nō ꝫdicente, sed nō eo absente, vt hic, vt dixi ex defectu forme mandati: qz princeps delegando cām tribus iudicibus vt mandare vt oēs tres iudices iudicent. Itez qz alius potuiſset trahere alios in ſniam suam ſi fuiſſet pūs. vt l. ſi in tres. z l. ſicuti. ff. de ar. In gl. iij. ibi vel mortuo, & Bar. † q vno ex pluribus delegatis mortuo, superior pōt dare alium in locum demortui per l. placuit. C. de ped. iudi. alle. in gl. Et cū Bart. ſimpliciter tñt Jo. de Imo. z Raph. Cu. hic. Et in hoc Bar. facit dr̄iam inter plures delegatos z plures arbitros: qz in plurib⁹ arbitris vno eoꝝ mortuo ſtatim finit cōpromiſſum. l. Pedius. z l. non distinguemus. ſ. compromiſſum. ff. de arbi. sed Pau. de Ca. in l. ſi vni. in j. col. ſ. eo. & st se mirari de Bar. q non meminit de ter. in c. vno delegatoꝝ. de offi. dele. vbi est caſus planus in ꝫtum qs vno delegatorum mortuo, aliorū iurisdictio z offiū expirat. z sic nō ſufficit dare alium loco mortui, ad hoc vt alij vna cum illo possint cognoscere. Et cū Pau. de Ca. ꝫ Bar. ſibi transit do. Aler. Tenendo ꝫ Bart. vltra eos pōt rñderi ad l. placuit. C. de pred. iud. alle. per gl. z Bar. qz nō loquitur in terminis nostris, qñ cā erat delegata tribus ſimplr, z vnus eoꝝ est mortuus: qz tunc est planū z expeditum q iurisdictio aliorum ſtatim expirat vt est tex. in d. c. vno delegatoꝝ. sed loquit simplr qñ delegati moriunt vel se absentant q superior dēat aliū dare. Itē inquātū Bart. facit dr̄iam inter plures delegatos, z plures arbitros male dt: qz imo eq̄parant q sicut vno delegatorum ita vno arbitroꝝ mortuo, extinguitur eoꝝ ptās. tex. est eos equiparans in d. c. vno delegatorum. Sicut in pluribus delegatis vno absente non vꝫ ſnia lata p duos pūtes, vt ita in pluribus arbitris. l. item ſi vnus. ſ. principaliter. z l. ſi in tres. z l. ſicuti. ff. de arbitris. Et ad hanc dr̄iam inter plures arbitros quam facit Bar. z male, non aduertunt scribentes, presertim Pau. de Ca. z d. Aler. z ad primum in quo Pau. de Ca z d. Aler. ita grauiter tarant Bart. q dixerit ꝫ casum. d. c. vno' delegatorum. Jn hoc saluo bene Bart. q ſz vno delegatorum mortuo statiꝫ expiret iurisdictio vt & tex. in d. c. vno delegatorū. tū ſupior pōt aliū loco mortui subꝛogare, q vna cū alijs duobus ſupſtitibus cognoſcat. z erit noua cōmiſſio z noua delegatio principis. z ita ꝓprie log⁹ Bar. Hec ad hoc ꝫdicit tex. in d. c. vno delegatoꝝ. quin vno ex pluribus delegatis mortui posſit superior in locū mortui aliū subꝛogare z facere nouā delegatione. Et hoc ēt fuit de mente Pau. de Ca. in d. l. ſi vni. in ſ. col. nec est verū q Bar. dicat q vno delegatoꝝ mortuo ptās aliorū stet in ſuſpenſo prout cū referūt velle Paul. de Ca. z Aler. qz hoc esset ꝫ tex. in d. c. vno delegatorū. Sed bene & Bart. q vno delegatorū mortuo est ſupior qui alium dabit. ſi aūt vnus ex pluribus delegatis sit impeditus in iſto impedimento. ſi impedimentū ꝓbeat ad modicum tps dꝫ expectare, alias ſupior dꝫ de alio ꝓuidere, vt est tex. l. pen. ſ. ſi. z ibi Bar. ad hoc no. ff. de vac. mu. Bar. z alij. facit. l. ſi ſōgius. in pn. ff. & iud. ¶ Tertio amplia ēt ſi vn⁹ cōmitteret alijs q certo mō iudicarēt, adhuc non valeret ſnia. illo tertio absente ſm Bar. hic in ſi quod no.

4 ¶ Ex gl. q̄rit Bar. nunqd iste tex. z iſles ſint hodie in aliquo p ius canonicū ꝛmutati, ꝛcludit q in iudicib⁹ delegatis nihil est immutatū. sed in plurib⁹ arbitris bene ius ciuile est immutatū p ius canonicū. Nā maior pars arbitroꝝ pōt ꝓcedere ad ſniam tertio absente. ſz eo regiſto z legitime citato absq; iuſta cā recuſante venire: qz tūc hꝫ q pūte z eius absentia p dei presentiā ſupplet. Ita est tex. expſſus in c. ſi. de ar. in vj. z cū ille tex. diſcordet a iure ciuili. ſ. a l. itē ſi vnus. ſ. principaliter. z l. ſi in tres. ff. de ar. Seruaret solū in foro canonico z in terris ſubiectis ecclie, nō aūt in terris imperij nec in foro ciuili, cū nō tractet & materia peccati. z ita tꝫ gl. ordi. in d. c. ſi. in ver. ciuilis, quā Bemi. z alij ibi ſequunt z Bar. z alij hic. Jo. de Imo. in ꝑ. crrr. q incipit in casu ꝓmiſſo añ oia est vidēdū. in j. col. Et iſta est cōis opinio q̄us istud vltimū reꝓbet solus Bal. de q̄ ſcribentes non faciunt mentionem. in c. ſi. in v. col. ex eo. Tābi & † q ius canonicum pōt ſupplere ius ciuile ex equitate nedum ꝓmādēte ſz ēt cogente. Ex iſtis habes notabilē ampliationē ad istū tex. q duo ex tribus delegatis non pūt ꝓcedere absente tertio vt & hic ifa ēt in foꝛtioribus terminis, qñ tertius fuiſſet legitime citatus. z ſine iuſta cā recuſaſſet venire, ex quo istud est ſolū immutatū in arbitris q dic ꝓcedere ſolū in arbitris compꝛomiſſarijs ſponte electis in partibus, ſecus in arbitris iuris vel ex neceſſitate electis, in quibus iura ciuilia remanent incoꝛrecta: de eis ille tex. in d. c. ſi. nō loq̄t ſm Jnn. in d. c. vno delegatorū. de offi. dele. quē ſimplr ſequit. d. Aler. hic z hoc ꝓbat esse verū ſiue teneam⁹ q arbitri iuris equiparent ordinarijs ſiue delegatis. vt dixi in l. duo iudices. ſ. e. cū text. in d. c. ſi. nō loquitur neq; in ordinarijs neq; in delegatis: ſed in meris arbitris eqm

6 ꝓmiſſoꝝ vt ꝓdixi. ¶ † Ultimo q̄rit Bar. ſi oēs tres iudices fuerūt pūtes in examinatione formande ſnie. z ſup hoc inuicē fuerunt allegationes, z vn⁹ diſcordās ab alijs nō potuit alios trahere in ſuā ſniam. z ꝓpterea diſceſſit, an alij duo ꝓentes z ꝫcordes potuerint ferre ſniam illo tertio absente. Colladit q nō. ſz referat Jnn. tenuiſſe ꝓuū in c. Raynaldus. & testa. eo q tꝫ esset vna rō. q ille tertius non ꝓterit trahere alios in ſuā ſniam. nō tñ ceſſat alia rō: qz oēs iudices debēt esse pūtes, z ſimul iudicare, vt tex. hic in verbo quippe, z in l. tūc aut. ſ. eo. Itē vltra Bar. qz plures delegati vñ habere in mādatis a ſuperiore qs oēs ſimul ꝓnūciēt, z ille tertius ꝓp ſui absentiā non pōt videri ꝓnūciaſſe, vt est bonū arg. in l. qui decē. ſ. idē rñium. in ſi. ff. de ſol. z cū Bar. tñt Jo. de Imo. z alij. z Bal. in d. l. item ſi vn⁹. ſ. ſi. Addo q idē vbiq; tꝫ. d. Abb. in c. cām matrimonij. in vlt. col. de offi. dele. z in c. j. p gl. ibi de arb. z in d. c. Rayn. in ij. no. z in ꝑ. lxxvij. ij. vol. qs incipit in q. q̄ ad preſens ventilatur in ter Jac. in ij. dub. vbi & qs opi. Bar. ꝫ Jnn. est de iure verior. Et ita habes ſecundā no. ampliationē ad istū tex. vt ꝓcedat ēt ſi oēs tres fuerūt preſentes in examinatione ſnie ferende, z inuicē allegationes fecerūt adhuc duo preſentes absente tertio iudicare poſſunt. addit Barto. hic in tertiam ampliationem.

7 tꝫ ſi vnus cōmitteret alijs vt ꝓ certo modo iudicarent: adhuc non valeret ſnia lata ipso absente p d. l. ſi vnus. ſ. ſi. cum ita notatis que valde no.

Lex xl.

Salaria que de publi. recipiunt a doctoribus vel militib⁹ ſz sint ꝓhibita ſequeſtrari, tamen in ſubſidium z deficientibus alijs bonis poſſunt capi in cauſam iudicati.

2 Fructus prebende seu beneficij poſſunt capi ꝓ debito clerici reſeruato clerico vnde viuere poſſit.

3 Bona feudalia non poſſunt capi in cauſa iudicati, niſi in ſubſidium.

4 Bona ꝓhibita alienari ꝓ ſoluendis debitis, poſſunt alienari in ſubſidium.

5 Qualiter intelligatur verbum in ſubſidium.

Commodis. Premia publica pñt capi in cām iudicati in subsidiū. alijs bonis existentibus. h.d. tex. cū gl. †Et sic sa
1 laria q̄ de publico pcipiunt vel a militibus vel a doctoribus legentibus lz sint phibita sequestrari, auth. sz iā cautū. & ibi Bal. C. de po. tū in subsidiū qñ nō extarent alia bona pñt capi in cām iudicati, vt h̄ iūcta. l. stipēdia. vbi gl. & doc. C. de exe
2 cu. rei iudi. † Silr fructus & redditus pbende vel bñficij pñt capi p debito clerici ɔdēnati ex suo facto, saltē in subsidiū nō existentibus alijs bonis vt est tex. in c. puenit. in ꝟbo de redditibus eoꝝ, & ibi gl. & doc. de fideius. gl. & doc. in d. l. stipendia. vbi Bar. & alij. Spec. in ti. de excutione sñie. in §. sequit. ppe fi. & Spec. in tit. de primo & scđo decre. §. restat. in ver. qđ si reus nan hz nisi redditus. Adde do. Abb. & alios in c. olim. ij. & iij. col. de restit. spo. & in c. reprehensibilis. in vlti. col. de app. Bal. in c. ɔtingit. in xiiij. col. de do. & ɔtu. Ubi limitat hoc esse verum, dūmō reseruet clerico vñ viuere possit, alias nō posset ecclie deseruire. argumento capituli, si pp tua debita. de rescri. in vj. & ibi etiaz Gemi. in j. no. ad hoc no. gl. & doc. in l. miles. in prin. vt dixi. s. e. Et hoc qñ est debitū clerici: si aūt esset debitū ecclie vel debitū ɔctū noie ecclie taliter q̄ ipsa ecclia teneat. iuxta aut. hoc ius porrectū. cū ibi no. C. de sac. san. eccle. & c. q̄ qbusdā. đ fideiusso. tūc pñt capi bona ecclie, & fructus & redditus p̄dictarū ecclesiarū vt no. Bar. in l. a diuo pio. §. exequunt. vt ibi dixi. s. e. Sz non bona ppria ipsius clerici, fm Imo. hic. Nec redditus operarum clerici, qui sunt sui, fm Bald. in d. c. ɔtingit. in xiiij. col.
3 † Silr bona feudalia non pñt capi in cā iudicati, nec p soluendis debitis vasalli nisi in subsidium deficientibus bonis alijs vasalli, fm Bart. & alios in l. si finita. §. si de vectigalibus. ff. de dam. infe. vbi Bar. ad hoc alle. d. l. stipendia. & Raph. Cu. hic, & tunc debent capi fructus feudi p executione iudicati, fm Ange. in l. p herede. §. si qd tū p gl. magnā. ibi ad fi. ff. de acq. here. Jo. de Imo. in d. §. si de vectigalibus. in iiij. col. do. Alexā. hic.
4 † Silr bona phibita alienari q̄ alienari pñt p soluendis debitis. l. peto. §. prediuz. & l. vnū ex familia. §. q̄ sit talia. ff. de leg. ij. & l. pr̄ filiū. in prin. ff. de leg. iij. intelligit qñ alienatio pp debita fieret in subsidium alijs bonis deficientibus. fm Raph. Cu. in d. l. peto. §. p̄dium. Facit bonus tex. in d. l. pr̄ filiū. in prin. cū ibi no. p Bar. Silr in re donata ecclie & phibita alienari lz supueniat cā necessaria alienādi. tū si pōt subueniri p alienationem alterius rei, stabit firma phibitio fm Jo. An. in c. verū. de ɔdi. appo. quē refert & seqt Are. in ɔsi. xxij. qđ incipit diligenter &
5 mature. †Item intellige in subsidiū qñ in alijs bonis nullo mō pt fieri executio aut saltē cū magna difficultate puta pp lōgā absentiā vel magnā distantiā aliarū rerū. Bal. in l. fi. ff. si cer. peta. & q̄ no. Bar. in l. iij. ff. de app. reci. & Raph. Cu. hic.

Lex xlj.

1 Exceptio vt qs teneatur deducto ne egeat est psonalis.
2 Ista exceptio est personalis tam ex parte opponentis quā cōtra quem opponitur. & nu. 6.
3 Donator si ɔueniatur a donatario hz ɔ̄ eum exceptionem ne exigatur vltra quam facere possit, tū si delegatur alteri etiam ex causa lucratiua non hz ɔ̄ eum istam exceptionem.
4 Marit⁹ in dote dr̄ habre cām onerosaz pp onera matrimonij.
5 Quod lucratur maritus ex pacto vel statuto de dote dr̄ habere titulo oneroso.
7 Dictio maxime implicat.
8 Promisso in dubio debet intelligi facta prout fieri consueuit.
9 Exceptio doli generalis concurrit cum alia qualibet exceptione.

Nesennius. Exceptio mere psonalis obstās delegāti nō obstat ei cui facta est delegatio ēt ex cā lucratiua. h.d. vsqz ad. §.
1 fundum. vel sic & melius cōplectēdo totū tex. †Exceptio vt qs tenet vltra q̄ facere possit deducto ne egeat est mere psonalis, & iō soli donatario objicit, & nō alteri pretendendi cām ab eo onerosam, vel ēt lucratiuam, nec ea vtitur donatoris heres, nec ēt fideiussor. h.d. totus tex. diuiditur in quatuor partes princi. In prima format triplex qō, qñ donator alteri delegatus p donatariū nō habeat exceptionē ɔ̄ illū, cui fuit delegatus, ne exigat vltra q̄ facere possit deducto ne egeat, quā haberet si non esset facta delegatio, & ɔueniret ab ipso donatario. Prima qō est qñ delegatio fuit facta creditori & sic ex cā onerosa. Scđa qō est qñ fuit facta ex cā mere lucratiua. Tertia qō qñ legatio fit ex cā onerosa respectu eius cui fit, sed ex cā lucratiua respectu eius cuius ɔtemplatione fit, vt qñ volēs donari mulieri pro dote, pmittit eius marito qui pretendit in dote cām onerosam pp onera matrimonij vt dicā. in ij. not. In scđa parte rñ. p̄me. q. In tertia, tertie qōni anteq̄ rñdeat scđe: eo q illa tertia est similis prime vt đt lr̄a: q sicut in prima habebat cām onerosam ita in tertia respectu mariti. q vt dixi maritus in dote pretendit cām onerosam. In quarta & vltima rñdet. ij. q. qñ ille cui facta est delegatio pretendit cām mere lucratiuam, vt est simplex donatarius. & rñsionem pbat per duplex simile & ēt rōnem assignat. scđa ibi, rñde nulla. tertia ibi, cui similis est maritus. quarta & vltima est ibi, & sicut heres donatoris. Uñ lz gl. dicat q̄ iuriscōsultus rñdeat prime, & tertie q. sed nō scđe, male đt gl. q argueret iurisconsultū de diminutione in §. quibus. in j. ɔstitutione codicis. esset eñ diminutus si omitteret rñdere. ij. q. que est magis dubitabilis q̄ sint alie due, cum in illa. ij. q. & primis scđs ambo essent donatarij, & donatarius nō pōt exigere vltra q̄ donator facere possit. Unde dic q̄ imo rñdet oibus tribus qōnibus, & lz vnicuiqz qōni separatim non rñdeat, & tū illud idē in oibus tribus rñdet q̄ in nulla ex his tribus qōnib⁹ donator possit vti ista exceptione ne exigat vltra q̄ facere possit. Itē aduerte q̄ tex. in iiij. pte. decidēdo. ij. q. adducit duo similia, q̄ si vr̄ bene esse ad ppositū. ij. q. nō pcedūt in habētib⁹ cām ab ipso donatore, vt est eius heres & eius fideiussor. Nā heres donatoris, itē fideiussor ɔueniūtur a donatario agente ex cā donationis, & sic ex cā lucratiua, & tamē nō habēt beneficiū de q̄ h̄, sz. q. ij. h̄ formata in text. logt in habētibus cāz donatario, & sic in diuersis terminis, vnde ex separatis nō fit bona illatio. l. Papi. exuli. ff. de mi. & l. fi. cū vul.
2 ff. de cal. † Dic q̄ ista exceptio vt qs ɔueniat vltra quaz facere possit nō solū est psonalis ex parte opponētis, & sic donātis, iō nō cōpetit eius hr̄di & eius fideiussori vt hic, & l. si cū pcuratore. in fi. & l. seq. s. e. sz ēt est psonalis ex parte eius ɔ̄ quē opponitur, & sic ex parte donatarij. Unde nō pōt opponi ɔ̄ habentes cām ab ipso donatario ēt lucratiue. & istud est qđ voluit addu
3 cere iste tex. in vlt. parte. ¶ †No. primo ex isto tex. q̄ lz donator si ɔueniat a donatario hēat ɔ̄ eū exceptionē ne exigat vltra q̄ facere possit deducto ne egeat. l. inter eos. s. e. Tamē si delegatur alteri ēt ex cā lucratiua, nō hz ɔ̄ euz istā exceptionē. Et sic vr̄ qđ sit in ptāte donatarij priuare donatorē ista exceptione & isto beneficio, & facere q̄ donator ex sua liberatione inops factus pericliteꝛ ɔ̄ l. ne liberalitatē. j. e. Rōnē vr̄ assignare iste tex. ad fi. ibi cui donauit, & tex. in l. qid qđ. §. fi. ff. de do. ibi: q nihil primus scđo a q̄ ɔuenit donauit lz sit ei delegatus ex cā donationis. l. edibus. §. pe. ff. de do. Itē ista exceptio q̄ obstat delegāti est mere psonalis, ideo nō egredit psonā. l. q tale. ff. so. ma. Et sic nō obstat ei cui facta est delegatio, ēt ex lucratiua vt h̄, & l. doli mali. ff. de noua. vbi est text. expressior q fit in iure fm Bar. & alios ibi, & l. apud celsum. §. itē q̄ritur. ff. de exce. doli. de qua materia late ponit Bar. in d. l. doli mali. & in d. l. apud celsum cum legitimum. gl. Jo. An. & alij. in c. j. de iu. patro. in nouel. Spe. in ti. de cessi. acti. §. j. in ver. illud. Bal. l. iij. §. si filium. ff. qđ quisqz iuris. & in l. per diuersas. C. man. late Saly. in l. donatarius. §. j. ff. de ɔdi. ob cām. in tracta. bannitorum. in j. parte se
4 cundi tpis. in q. lxxiiij. ¶ †Scđo no. ex tex. ibi, sui similis est maritus. qđ maritus in dote dr̄ habere cām onerosam pp onera matrimonij sicut & creditor, & ideo ei equiparatur in hoc text. Facit tex. in l. fi. §. si a socero. ad fi. in verbo non magis q̄ in creditorez, & ibi Bar. ad hoc no. ff. q̄ in frau. cre. & tex. in l. j. in prin. ff. p dote. vbi maritus & emptor equiparantur. & ibi Bar. in secundo no. ad hoc no. & tex. bonus. in l. ex pmissione. ff. de actio. & obl. alle. in gl. vbi đt tex. q̄ cā dotis non vr̄ esse lucratiua sed maritus quodammodo creditor aut emptor intelligitur, & ille est melior tex. de iure. idem no. Bar. in l. p oneribus. per illuz tex. C. de iu. do. Bar. in l. meuia. §. j. ff. sol. ma. Amplia istud procedere etiam in dote putatiua nō soluz vt est gl. in l. proculus.
5 in gl. fi. ff. de iu. do. ¶ †Scđo no. amplia q̄ ēt illud qđ lucratur maritus de dote ex pacto vel ex statuto, dr̄ habere titulo oneroso. vt est gl. valde fin. quā bene signa in l. donaturus. §. j. in ꝟbo nō pōt in prin. & ibi Bald. & Mod. ad hoc not. ff. de ɔdi. ob cām. cum multis concor. quas ibi dedi, & ibi ēt examinaui an il
6 la gl. sit vera vel ne, ad illa dicta te remitto. ¶ †Tertio diligēter no. in versiculo fi. q̄ ista exceptio ne quis teneatur vltra q̄ facere possit, sicut est psonalis ex pte eius cui cōpetit, & sic actiue, & iō nō trāsit ad eius hr̄dē, nec ad fideiussorē, vt hic, & l. si cū pcuratore cū duabus legibus seq. s. eo. q̄uis heres censeatur eadē psona cū defuncto, vt in auth. de iureiu. a mori. pstī. in pn. col. j. & in l. hr̄dē. ff. de reg. iu. Ita ēt est psonalis ex pte ei⁹ ɔ̄ quē cōpetit & sic passiue, & iō lz cōpetat ɔ̄ donatarium tamē nō cōpetit ɔ̄ habentē ab eo cām siue onerosaz siue lucratiuā vt hoc tex. valde no. Ad hoc limita istum text. vt pcedat ex tali delegatione mutatur oblo & actio & ei⁹ qualitas vt hic, nā alia est oblo ex qua nunc ɔuenitur a marito q̄ sit ista ex qua tenebatur donatario & est alteri⁹ qualitatis. sec⁹ qñ nō mutatur oblo nec actio nec eius qualitas respectu rei ɔuenti lz psona actoris mutetur, vt est text. in l. si post diuortium. & in l. si maritus. ff. sol. mat.

ff. so. ma. vbi marit⁹ z socer habēt actiue exceptionē ne exigāt vltra q̄ facere pnt. Et istā exceptionē hñt nō solū nisi exigāt ab vxore, sed ēt mortua si ea exigant ab hr̄de mulieris, vel a fisco cui dos ob delictū mulieris fuit cōfiscata: z nota bñ istā limitationē q2 est fūdamentalis z necessaria. ¶ Lapio gl. i verbo similis q̄ diuide i tres ptes pricipales. In pma assignat rōnē ad tex. i. q. fortik op. ad tex. z soluit. z dixit Jo. d imo. q̄ ille textus in 9rium adductus fortiter obstat z vere est 9riū difficile. In. iij. opp. z notabiliter soluit. sc̄a ibi, s3 9. s. de iure do. iij. z vlt. e ibi. itē 9. s. so. ma. ¶ In e. gl. ibi, sol. iā sol. ma. Ista. sol. gl. cōfundit per istū tex. ibi maxime si cōstante matrimōio.
7 †Nā dictio maxie. iplicat idē sol. ma. vt est gl. i. l illud. ad fi. ff. ad. l. ag. z. l. q si minor. §. restitutio. ff. d mino. z i. c. ad abolēdā d filijs psby. Alio mō rñ. Alb. de ros. z An. hic. q vbi maritus cui. fa ta est delegatio donationis vxoris agit cōtra ipsū donatorē delegatū principaliter ad sui cōmodū tantū: z tūc agit isolidū, nec vlla repellit exceptione, sicut nec qs ali⁹ creditor ex cāsa onerosa, siue agat cōstāte matrimonio, siue eo soluto, quādo dos est apud eū remāsura ex pacto d lucrando eā. ita pcedit iste tex. i verbo maxime.. s3 si tñ pncipaliter ageret ad cōmodū vxoris puta sol. mat. quādo dos est reuersura ad mulierē, z tūc sibi obstabit exceptio, q nō possit agere nisi quaten⁹ donator facere possit, sicut obstaret mulieri agēti. Sic itelligit. d. l. si extrane⁹. allegata i oppositū. Ista solutio 9funditur p vtrūq3 tex. z sic nō vr̄ esse bona nec ad istu3 tex nec ad contrarium primo cōfundit p istū tex. i implicatiua maxime si cōstāte matrimonio q̄ implicat idē esse si sol. ma. Nā dicere q hic sol. ma. maritus agebat ad suū cōmodū tātū: eo q2 fecerat pactū de lucrādo dotē ē diuinare z restrigere tex. istud ē fact. l. cōsilio. in fi. ff. de cur. furio. sed facta non psumunt nisi pbentur. l. in bello. §. facte. ff. de capti. secūdo cōfundit per. l. 9riā generaliter volētē q etiā si maritus egisset cōstāte matrimonio sibi obijci potuisset ita exceptio. z restrigere illū tex. solū ad casū qñ so. ma. ageret marit⁹ violat illū tex. Tertio mō rñ. Jac. de are. quā3 sequunt Jo. de imo. Raph. Pet. de be. hic. q ibi extranes pmisit dotē magis 9tēplatiōe viri q̄ mulieris. l. Titio cētū. titio genero. ff. de cōdi. z demō. vñ q2 exercuit liberalitatē resp. mariti: nō ipsi marito obstaret exceptio ēt si cōstāte matrimonio ageret. S3 nec ista so. caret diuinatione restrictiōe ad illū tex. q̄uis ista sol. in se posset stare. Cōsiderabā q̄rto mō posse rñderi ad istū difficillimū 9riū q iste tex. loqt qñ extne⁹ ñ pmisit dotē ipsi mulieri: ibi aūt sic. nā iste tex. dicit q iste q pmulierie cui donare volebat, marito eius pmiserit dotē, z sic ipsi mulieri nihil promisit vñ istud priuilegiū vt donator nō teneat vltra q̄ facere possit, nūq̄ fuit iudcatū i psonā mulieris: iō donator h3 istā exceptionē 9 maritū. q2 ipsi marito nihil donauit, vt dicit iste tex. i fi. z i. l. q id quod. §. fi. ff. de dō. nā marit⁹ sibi debitū cōsequit, vt dicit tex. i. d. §. fi. Itē ptēdit causā onerosā in dote3 sicut qlibet creditor, vt vult iste text. in verbo similis. vt dixi in tex. in secundo notabili. Et sic tex. clare loqt, qñ iste extrane⁹ nihil promisit mulieri, s3 solu3 promisi marito. s3 tex. in. l. 9ria. semp impersonalit loqt p totā. vc3 si extrane⁹ dotē promiserit, z nō dicit cui: vñ ille tex. d3 intelligi qñ pmissit mulieri vl̄ noie ipsius mulieris prout
8 cōiter accidit. ar. l. vl̄ vniuersorū. ff. de pig. act. †q2 promissio in dubio d3 intelligi facta prout fieri cōsueuit vt ibi. ar. l. certi conditio. §. si nūmos. i vbo, nā q̄tidie. vbi plene cumulaui istā regulā. ff. si cer. pet. z persona alteri⁹ in dubio nō d3 in promissione extrisec⁹ itelligi. l. si ita stipulat⁹. §. chrysogon⁹. ff. de vb. oblig. Vñ cū donator semel fuerit obligat⁹ mulieri cui pmisit, z bñficiū ne executiat vltra q̄ facere possit fuerit ratificatū i psona mulieris: certe si marit⁹ agat vl̄ cōstāte vl̄ so. ma. q2 sēp agit noie mulier3: iō illa exceptio q̄ obstaret mulieri si ageret, ēt obstabit 9 maritū agētē. Ita pprie loqt tex. i d. l. si extne⁹. q2 ista exeptio q̄ semel cepit cōpetere 9 maritū facilius d3 trāsire 9 maritū, quā si nunq̄ pmisisset mulieri, vt ē tex. notabi. i. l. q libertin⁹. §. s3 si creditori. ff. de opi. lib. ¶ In ea gl. ad fi. no. bñ istā differētiā gl. q̄ fm Bar. facit ad multa. idē t3 gl. in. d. l. si prior. z ibi Bar. z alij. sol. ma. nā. i d. l. si prior prim⁹ marit⁹ pmisit scdo dotē. z appellatiōe dotis illud solum cōtinet qd p actionē de dote in effectu exigi pōt. l. j. ff. de dote p. secus si promisisset certā q̄titatē. Vñ qñ debitor tutus aliq̄ exceptionē delegat alteri, si promittat expsse certā q̄titatem nō pōt vti exceptiōe me exigat vltra q̄ facere possit. s3 si promisit illud qd d3, d3 itelligi cum effectu: z sic exceptio q̄ 9petebat 9 primū ēt cōpeteret 9 s3: nō q2 nō trāseat 9 s3, s3 q2 forma promissiōis nō vr̄ includere nisi illud qd cū effectu debet. facit l. Meuio. §. a me. ff. d l. ij. Cōtra ista differētiā gl. ab oib⁹ approbatā obstat tex. i. l. z si fideiuss. §. e. vbi fideiuss. acecpt⁹ pro actiōe de dote cōuenit isolidū siue pmisserit dotē. siue illō qd debebatur actiōe de dote. Nā vtroq3 casu videtur pmittere integram dotē, nō aūt illud tm̄ q in effectu posset exigi, z si de directo 9 istā differētiā gl. Ad illū tex. rñ. Ang. hic q ibi tpe fideiussiōis dotis debebat tota nec marit⁹ habebat istud bñficiū. vñ totā vr̄ pmittere, z l3 postea 9tinget maritū effici pauperē d nō soluēdo, ppterea posse vti bñficio ne exigatur vltra q̄ facere possit. non porrigit ad fideiussorē, q reputat Ange. tenēdū mēti sec⁹ esset fm eū si fideiussor intercederet post bñficiū cōpetēs ipsi marito, s3 ista rñ. vr̄ diuinatio z violatio ad illū tex. fm Imo. Rap. cu. z. d. Pe. de bexu. Alio mō rñ. Jo. de imo. z. d. Alex. q aliud sit in fideiussore q vt plurimū accipit in defectu facultatis rei, z reo nō existēte soluēdo. §. fi. inst. de repli. Aliud sit in principaliter pmittēte. cuius nō est hec natura: iō in ipso inspiciunt vba pmissiōis cui⁹ qualitatis sint
9 9cepta, vt hic dt gl. ¶ †In gl. fi. in verbo insolidū, itellige gl. nō d exceptiōe doli gñali q̄ 9currit cū qualibet alia exceptiōe, z sic etiā cū illa vt qs non teneat vltra q̄ facere possit. l. ij. §. z generaliter. z. l. qui equitate. ff. d exceptiōe doli gl. mag. in l. qie debere. ff. de 9di. ob cau. Vñ de ista bñ diceret: q2 si d illa exceptiōe doli generali esset idē qd de isto bñficio nō daret p ll. alle. in gl. Vñ intelligēda ē ista gl. d exceptiōe doli q̄ in totū excludat agētē ēt q̄cūq3 sit bñs istō bñficiū ne exigat vltra q̄ facere possit: puta qsqs pmisit ex eo qd credebat se teneri cū vere nō teneret: nā tūc obstaret exceptio doli ei cui facta esset delegatio ex causa lucratiua, secus si ex cā onerosa, vt in iuribus allegatis per gl. in contra. loquentibus in his terminis.

1 ☞ Cōuentus rei vendi. non habet beneficiū ne teneatur vltra quam facere possit.
2 Quod si nō restituant res 9sistētes in quantitate z q̄ recipiūt functionē in gñe suo q vna possit fungi vice alteri⁹ z sic verisimiliter nō cadit affectio, pōt tamē in litē iurari de affectione.
3 Bonefidei possess. an teneat de fructib⁹ pceptis ante lite 9te.
4 Qualit probabit qd bonefidei posses. est fact⁹ locupletior ex fructibus naturalibus ad hoc vt restituatur ad restitutionē.
5 In actionibus stricti iuris non iuratur in litem.
6 Si mulier dedit fundum in dotē vt speciē z non quantitatem z soluto matri. heredes eius vendicent fundū an marit⁹ habebit beneficium vltra q̄ facere possit.
7 Lex in rebus. C. de iure doti. q̄ dat vxori rei vēdi. sol. mat. in rebus dotalibus non habet locum in heredibus vxoris.
8 Quādo in instrūo totali adesset p̄cariū q2 marit⁹ 9stitueret se noie vxoris p̄cario dotē possidere, tūc solu. mat. virtute 9stituti dñium z possessio incontinenti transferentur in vxorē.

Fundū. Donator 9uent⁹ rei vēdicatione ad rem donatā cui⁹ possessio ad eū est reuersa, nō vtitur bñficio ne teneat nisi in quantū facere possit, s3 9dēnat insolidū, vt qlibet possessor. tā ad ipsam tā q̄ ad fruct⁹ extantes qui sunt apud eū, aut quos dolo desijt possidere. h. d. tot⁹ iste. §. z sunt tres partes, z sicut tres ponunt casus. scda ibi: si aūt fundum restituit. tertia z vltima est ibi si dolo malo. ¶ No. prīo
1 ex isto tex. q conuentus rei vēdicatione nō h3 beneficiū ne teneat vltra q̄ facere possit, nō habita rōne ne egeat. Et sic no. diligēter q puilegiū q dat psonis enumeratis in. l. sunt qui id. cū. ll. sequētib⁹. s. eo. ne 9dēnent nisi iq̄tū facere possunt nō dat eis vbi actor petit q suū ē: q extremū necessariū est in agēte rei vēdicatiōe. l. in re. i pn. z. l. officiū. ff. d rei vē. z. c. examinata d iudi. Hic eñ fund⁹ semel fuit traditus donatario, z sic donās fuit liberat⁹ ab obligatione q2 taq̄3 donās tenebat, vt no. gl. z doc. i auf. sacramēta pub. C. si aduer. vēdi. z in. l. ab emptiōe. ff. d pac. z in. l. si cū fundū. in fi. ff. d 9b. emp. vñ nō 9uenit vt donator, s3 vt qlibet possessor, ex q̄ possessio ad eū peruenit. l. de eo. §. fi. ff. ad exibē. sec⁹ si cōueniret actiōe psonali rōne donatiōis z sic rōne liberalitat3 p eū exercite, tūc bñ haberet dictū bñficiū. l. cū ex cā. s. co. Et sic facit q marit⁹ 9uent⁹ rei vēdicatiōe ab hr̄de mulieris ad rē datā i dotē nō habeat bñficiū pdictū ex q̄ nō cōuenit vt marit⁹ s3 vt qlibet possessor
2 de q̄ dicet. i. extra gl. ¶ †Scdo not. hic videri casum q si nō restituant res cōsistentes in q̄titate, z q̄ recipiūt functionē in gñe suo, q vna possit fungi vice alteri⁹, z sic verisimil'r nō cadit affectio: pōt tñ iurari in litē d affectiōe q vr̄ 9. l. nūmis. ff. de in lit. iurā. Dic fm Imo. q ibi loquit in pecunia in q̄ non cadit affectio. z h3 certā estimationē, s3 hic fructus non habēt de se certā estimationē, iō in eis pōt iurari in litē, nō respectu affectiōis, s3 respectu estimatiōis: facit q habet i. l. i actiōib⁹. ver. plane z. l. cū furti. ff. d in lit. iurā. ¶ Gl. in vbo 9sumpsit. tāgit ad intellectū tex. qñ fruct⁹ pcepti ex re donata semel tradita donatario nō sunt i rerū natura, q donator eos 9sumpsit an teneat, z q̄ remedio, z an possit iurari in lit. 9. eū Bal. refert quatuor opi. z Bar. vr̄ intelligere duas pmas opiniones in eo q semp fuit malefidei, z duas vltimas i eo q fuit bonefidei

¶ Adde inquātū tenet gl. q bone fi dei possessor ē fructibus
percep tis ante lit. ꝓte. in illo modo tenet si sunt ꝓsumpti. z iō
tūc no iurat si litē ꝫ eū. Intellige verū in fructib⁹ industria-
lib⁹. q bone fidei possessor fructꝰ industriales faciet suos p⁹
cultura z expensa. l. bone fidei. ff. ō acq. re. do. z. l. fructꝰ p⁹ia
ff. ō vsur. z. ℌ. si quis a nō dño. insti. de rer. diui. ¶ Ex qđ facile
cū tales fructꝰ suos sufficit q a principio z sic aū lit. ꝓte. fuerit
i bona fide. l. q scit. §. pe. z fi. ff. ō vsur. ¶ In fructib⁹ aūt natu-
ralib⁹ si sunt ꝓsumpti tenet q̄ten⁹ est effect⁹ locupletior ꝓ pdi.
sine cā. l. si me z titiꝰ. z ibi Ang. ff. si cer. z. l. si malefidei. C. de
pdi. ex lege all. hic i gl. in fi. nec tūc dat rei vēdi. cū sint ꝓsum
pti bona fide. ō. l. fructus. p⁹ia. ff. de vsur. gl. i. l. fructꝰ. z in. l. z
ex diuerso. ꝛ ibi plene Bar. ff. ō rei vē. gl. z doc. i. l. certū. C. ō
rei vēd. ¶ Sz aduerte diligent in p̄tica q sit aduocat⁹ bū cau
t⁹ qō deducat z ꝓbet bone fidei possessorē ex fructib⁹ ꝓsum-
ptis locupletiorē factū z speciē locupletatiōis ōducat: q nō
sufficit deducere z ꝓbare qō in vsus suos p uertit: q ꝓ hoc nō
seq̄tur ḡ locupletior fact⁹ est. Quid em si in vsus suos z fami-
lie p uertit ipleādit⁹ viuēdo: certe nō ē locupletior. l. ſ si lege.
§. si ge re sua. ff. ō petit. here. ita sing. tenet Ang. in cōsil. q. l. q
incipit do. Car. adulto q teneas bn cozdi. z adde Ang. in pli.
cxxxij. incip. super primo puncto dico de iure. in vltimo. q̄-
nis ꝑmū teneat idē Ang. in. l. vtrū. ꝑ gl. ibi q̄ ad hoc multum
cōmēdat ad p̄tica. ff. de petit. here. quē rep rehēdit do. Frā. ō
cur. vt ipse in consi. lxxj. incip. defunctus in. ij. co. z in princ.
sequē. Itē p̄dicta cōclusionē q̄ feci, q̄ bone fidei possessor
nō facit fructꝰ naturales suos. limita sing⁹ q̄ est bone fidei
sine titulo. sec⁹ si sit cū tit. z vt esse tex. no. nō cauillādo cū in. l.
bone fidei emptor. in p̄n. ff. ō acq. re. do. Bar. in. l. fructꝰ. in p
ma opp. ff. de rei vē. Jo. de imo. hic in. ū. col. ¶ Scōo princi-
paliter in quātū gl. ista vī tenere q̄ si fructꝰ sint ꝓsumpti: post
lit. ꝓte. nō possit iurari in litē cū sint petēdi pdi. sine cā. d. l. ma
la fi. ic. q̄ est stricti iuris. ¶ z in actionib⁹ stricti iuris non iurat
in litē. l. in actiōib⁹. cū. l. seq. ff. ō in lit. ¶ Cōtrariū sentit Bzo
in gl. relatus. ſz posset p̄cozdari ꝑm Jmol. q si sunt cōsumpti
dolose vī posse iurare in litē, p no. p gl. in. l. arbitrio. §. non tñ.
ff. de dolo. q z tunc posset q̄eniri actione in rē sicut si possīde-
ret. l. sinautē. §. ſz z bis. arg. l. q petito rio. in p̄n. ff. de rei vē.
ideo p̄t habere locū iuramētū in litē p̄pter actio. in rē ꝑm
gl. in. d. l. arbitrio. §. nō tñ. Sec⁹ si nō sunt ꝓsumpti dolose pu
ta q z corrupti sunt ex seipsis. cū fructꝰ non possint vltra triē-
niū durare q̄n corrūpant. z sic sunt res que p̄seruādo cōser-
uari nō possunt. cū naturali bonitate nō durēt ꝑ triēniū vt est
gl. sing. i. l. j. z Bal. z Ang. C. li aduer. vsuc. q̄ ad hoc rep. An-
sing. in. l. j. §. fuit quelitū vbi dixi. ff. ad treb. z in. l. peratoꝛ.
ff. ō pcur. z tūc non iurat in litē. z ita p̄cedit p⁹ia opi. Bgoli-
ni. ¶ Ex gl. q̄rit Bar. ō no. q. si mulier dedit fundū vel domū
in dote z sic spectē, nō aūt quantitatem. z sol. mat. per mortē
mulieris hēdes mulieris vēdicēt ipsum fundū. an mariꝰ ha-
beat bñficiū ne teneat vltra q̄ facere possit. Bul. de cu. in. l.
noie. ff. de cōdi. inde. tenet q nō. q tūc nō cōuenit vt mariꝰ, ſz
vt q libet extraneꝰ possessor. vt hoc tex. Ista opi. Bul. p̄cedit
ꝑm terminos huiꝰ. §. cū gl. q̄n fundꝰ dotalis fuisset semel red-
ditus hēdib⁹ mulieris, z sic in eos translatū dominiū, z postea
eius possessio rediret ad maritū: tūc maritus posset conueniri
rei vendi. vt quilibet possessor. z non haberet istud bñficiū: vt
hoc tex. Sin aūt fundꝰ dotalis nūq̄ fuisset redditꝰ hēdib⁹ mu
lieris: q mortua vxore dominiū est penes maritū, vt iuribus
allegans ꝑ Bar. nō posset cōueniri rei vē. z tūc haberet istud
bñficiū. ex quo nō posset cōueniri vt extraneꝰ: ſz vt maritus: z
ita tz. Bar. cū quo alī trāseūt. p̄sertim Jmo. Raph. cu. z. d.
Aler. hic idē tenet Bar. Bal. Ang. z Pau. ō cast. in. l. si filio.
scōa. ff. sol. ma. Bal. in. d. l. q noie. ff. ō cōdi. inde. ¶ Nota sing.
illud q ōt Bar. circa. l. in rebus. C. de iure do. q̄ dat vtilē rei
ven. vxo. sol. mat. vt p̄cedat solū respectu p̄sone mulieris viuē
tis: vñ non trālit ad eius hēredes. vt. l. vnica. C. ō p̄ni. do. z
sic ipsi nō babēt rei vēd. q est sing. notā. ſz Jo. ō imo. hic z est
valde sin. z ꝓpetuo notā. ꝑm. d. Aler. hic, z in. l. si moza. in. ij.
col. ō. sol. ma. ¶ Sed aduerte q istud re, p̄bāt Raph. cu. z do.
Pet. de be. hic, p tex. in. d. l. in rebus. dicentē. q iure singula
ri res dotalis est in bonis mulieris: ergo ēt ꝺz dari eius hēre
dibus: cum fuerit in bonis suis: dic bn facere illū tex. ꝫ Bar.
z sequaces, dū dicit q res dotales ab initio vxoris fuerunt.
z naturalit in ei⁹ dñio p̄mānserūt, ſz legū subtilitate ad mariti
substātiā trāsire videant. ita ibi dicit tex. si ergo naturali iure
vxoꝛ remanet domina rerū dotaliū: z istud dominiū non p̄dit
p mortē: ergo ꝺz trāsire ad eiꝰ hēredes. Itē p̄dera q ꝫ hiuꝫ
tenet ipsemet Bar. si bñ inspexeris in. l. j. in. j. co. i fi. ff. so. ma.
vbi dicit. q ipse hēres ex p̄tlegio p̄t dotē vendicare sicut z
ipsa vxoꝛ. Et tenēdo istā opi. ꝫ illud qō tenuit Bar. in p̄nci-
pali decisio que est vera z cōis, eā defendendo p⁹ont p̄t fiunt
ō mēte Bar. hic i fi. z i. d. l. si filio. scōa. ff. sol. mat. q̄ cū ista rei
ve. in. cōpetit quodā intrē singulari ꝫ maritū et ita mulier
ageret: deberet agere tūc ꝫ vxoꝛ z nō tūc extraneus p̄sona. et
sumit⁹ ea mortua hēdes mulieris nō possunt agere ita singu-
lari rei vēdicatiōe q nō facere ēt durante matrimonio ꝫ p̄tlegio
d. l. in reb⁹. ideo tūc q maritus si cōueniret vt extraneꝰ, ſz vt
maritus haberet illud bñficiū ne exigat vltra q facere pos-
sit. Tenēdo tū illud q sin. tenet Bar. q p⁹tlegiū. d. l. reb⁹,
nō cōpetat heredib⁹ mulieris. intellige de heredib⁹ extranei
sec⁹ si essent filij: q z eis ita cōpete. rei vēdicatio sicut z mulieri
si viueret. p gl. i. d. l. vnica. z ibi doc. C. de pni. do. z. l. ēri pu-
ci. cū glo. ff. so. mat. ita limitat. d. Aler. hic. z i. l. si moza. d. ij.
co. ff. sol. ma. ¶ Adde etiā p̄dictis q q̄ in instrumēto dotali
adesset p̄cariū puta: q maritꝰ cōstitueret se p̄cario nōie vxo-
ris dotali possidere, tūc vigoze cōstituti sol. ma. dñiū incōtinēti
esset translatū in mulierē. l. q meo. in p̄n. ff. de acq. pos. gl. i.
ab emptiōe. ff. de poc. z gl. in aut. sacramēta pub. C. li aduer.
vēd. z in solū dñiū ſz ēt possessio. vt. l. interdū cū vulg. ff. de acq.
pos. Tūc hēdib⁹ mulieris cōpeteret rei vendē iure cōis ma-
ritū, z nō esset idē q in casu huiꝰ. §. q maritꝰ nō haberet tunc
istud beneficiū ne exigat vltra q facere possit ita tenēt Bal.
Ang. z Lud. ro. i. d. l. si filio. scōa z segt simpliciter do. Aler.
hic reputat singulare. z ita remanet vtiliter expeditus ille. §.

De fluminibus. Rubrica.

¶ Repetitio. l. quominꝰ. ff. ō fluminibus. edita p excellentiſ-
simum iurisconsultum d. Jaso. de ꝛ̄ayno mediolanensem i
florentissimo Ticinensi gymnasio. Anno salutis dominice.
M. cccc xcj. die. xx. Octobris

Lex ū.

1 Cuilibet ſz ducere aquā ex flumine publ. non nauigabili.
2 Imperator z senatus equiparantur.
3 Imperator ſan possit tollere ea q̄ sūt iurisgentiū sine causa.
4 Deus nō subiecit Imperatori que sunt iurisgētiu licet sub-
iecerit leges.
5 In p̄ncipe in dubio p̄sumitur iusta causa ſz nō exp̄imat.
6 Sola p̄ncipis voluntas dicitur iusta causa.
7 Princeps bis q̄ sūt iurisgē. nō pōt ex sola volūtate ḡrogare.
8 Posse nauigare z piscari in flumine publi. est de iuregētiu.
9 Imperator nō pōt auferre alicui sine causa pub. vtilitatis il
lud quod de iure gen. est actualiter alicui acquisitum.
9 Concessiones p̄ncipum quod aqua ducatur ex flumine in
telligitur sine iniuria alterius.
10 Aqua que est in vsu publi. non potest duci.
11 De natura aduersatiue aduersari bis que sunt eiusdē gene
ris z repetere qualitatem p̄cedentium.
12 Ex flumine nauigabili vel ex eo q facit aliud nauigabile nō
potest aqua duci.
13 Ita populus sicut p⁹natus nō pōt q̄ sūt regalia vsurpare.
15 Ex flumine pub. q intra flumen nauigabile licitū est aquam
ducere dummodo reintret in flumine nauigabili.
16 In loco pub. nō est licitū aliquid facere vel aquā ducere sine
expressa licentia p̄ncipis. etiam si nihil nocet publico.
17 Causa z effectus legis ipsam legem distingunt.
18 Ubi aliquid prohibetur in termino intelligitur prohibiti
via: vnde statutū prohibens portare frumentum extra terri
torium comprehendit repertum in via.
19 Idem iudicamus de flumine non nauigabili q̄si ex ei⁹ adiun
ctione facit aliud nauigabile sicut si esset nauigabile.
20 Ubi duo propter vnum tantum.
21 An habens molēdinum in parte inferiori fluminis possit im
pedire volentem facere molendinum in superiori.
22 Non est licitum facere in p⁹uato quando p̄cipaliter fit ut
alteri noceat. z nu. 26.
23 Altius tollere vsq̄ ad celum cuilibet ſz, nisi fiat ad emulatio-
nem alterius.
24 Castrum aut fortalitiū non licet edificare quando sit ad emu
lationem tertij etiam inimici.
25 Frater non pōt donare partē suam castri cōis ad emulatio-
nem fratris si per hoc ibi non p̄dest z alteri nocet.
6 Ang⁹ possit p̄scribere vt oēs vadant ad suū molendinum
2 talē vt possit alteri p̄hibere ne molendinū, i loco distin-
27 Valet consuetudo vt nullus possit facere molendinum no
uum in flumine in p̄iudicium mei molendini.
28 Si quis p longissimū tēpus fuit ad molēdū ad molēdinū ali
cuius non p̄pter hoc pōt in futurum, compelli q ibi mola.
29 Si q̄s multis annis z ēt maioꝛes sui hospitaluerint in domo
aliquē nobilē vel episcopū, non p̄pter hoc can⁹ fieret con-
suetudo vel p̄scriptio per quam in futurum ad hoc tenerē.
30 Si q̄s volēs ire ad aliud molēdinū fuit a me p̄hibit⁹ z potest
per longi.

p longissimū tempus ac quieuit pbitioni taliter q̄ complete est ipscriptio: poterit in futurum cogi vt ad meum veniat.
32 An q̄s possit pscribere vt ipse solus z posteri sui habeāt molendinū in tali villa, ita q̄ alij nō possit ibi facere molendinū.
33 In dubio quis presumitur ppter se principaliter edificare.
34 Quid si aliquis facit molendinū vel aliud edificium vt sibi p sit z alij noceat.
35 Cū aqua sufficit molendino superiori z inferiori quis pōt facere molendinum superius.
36 Valet pactum factum p eum qui hz molendinū inferius ne liceat superiori in suo molendino edificare.
37 Flumen publicum dicitur q̄ perpetuo currit.
38 Cūicatur quis habere licite molendinum in flumine.
39 Flumina nauigabilia fuerunt cōcessa p pacem constantie ciuitatibus Italie, z ille possunt dare licentiam edificādi molēdinum in flumine nauigabili.
40 Qui habuit molendinū in flumine publico nauigabile p tīm tps cui⁹ initij memoria nō est in Ꝛrium: hz habere licite.
41 Veneti possunt interdicere quibuscunq̄ nauigare volentib⁹ per eorum gulphum.
42 Tēpus cuius initij memoria nō est in Ꝛrium hz vim cōstituti z pōt tantū quantū imperator cum cā. itē et p illud prescribūtur ea que alias de sui natura sunt imprescriptibilia.
43 In molēdinis z cōmoditatib⁹ aquarū standū est antiquitati.
44 Vetustas habetur p̄ro lege.
45 In flumine pub. nō nauigabili q̄n liceat facere molendinum.
46 Alueus est semper eiusdē iuris cuius est ipsum flumen.
47 Licet alias cedat loca quicq̄d superimponit: tñ hic econtra solum z fundus cedit aque fluminis que semper imponitur.
48 Prohibitus edificare molendinum an damnum patiatur.
49 Sicut error iuris nō nocet quādo tractatur de damno: ita et quando de lucro radicato.
50 Nemo pōt facere molendinū vel clusam in fundo alieno vel i aqua aliena.
51 Qua actione posset q̄s agere ꝛ edificantem molendinū supra vt insra vt meum impediat.
52 Actio in factum cōpetit, p omnibus interdictis de mundo.
53 Negatoria an cōpetat et ei qui pretendit illud quod facit facere non iure seruitutis.
54 Quis dicat primo occupasse vt alīū impediat ne faciat molēdinū
55 Copla posita it⁹ vba preterita regrit p̄cursū vtr iusq̄ coplato z.
56 An aqua q̄ ducitur ad eum vsum ad quē ducitur vtriq̄ sunt. ciat vterque potest ducere. z nu. 57.
58 Si quis vero concessit alicui monasterio syluā retinēdo sibi p suis venādi, oēs de illo monasterio possunt et ibi venari.
59 Si duo inceperunt eodem tpe vel alter post ignorans de p̄mo quis eorum p̄ferat̄.
60 Ubi bonā p̄tiū nō sufficit ibi fortuna altercationē dirimit.
61 Si duo habēt molēdina iuxta flumē nauigabile, z pnceps ad eorū molēdina p̄cesserit aquā, ita nō sufficit nisi vni, illud q̄ prius est constructum tempore potius est a iure.
62 Parua sunt vel simul edificare vel post, altero ignorante.
63 Si volo in flumie facere molēdinū z facere clusam in flumine volo imittere tigna z alia edificia i ripa vicini ā posti eo inuito.
64 Licet flumina sint publica tñ ripe quo ad proprietatem sunt illarum personarum quorum predijs adherent.
65 Facienti clusam in flumine publico vt ducat aquā ad suū molendinū non est licitū imponere tigna vel aliud edificiū in ripas fluminis inuitis vicinis quorum predijs adheret.
66 Prohibiti edificare castra nō phibent tā fortiā de nouo reficere.
67 An aliq̄d addit vel detrahit antique cluse dē de nouo fieri.
68 Si habeo clusam molēdini p fundū tuū z clusa eget refectiōe debes p̄stare aditū p fundū tuum cum tanta latitudine q̄ possimus ibi ponere e oia cemēta necessaria ad refectionē cluse.
69 Via publ. media non impedit quin ripe fluminis quo ad proprietatem eorum sint qui habent, ppe flumina,
70 Vēdito pdio ad mensurā an ripe fluminū debeāt mensurari.
71 Si fundo vēdito coheret littora vl vie pub. aut nemus pub. non cedunt in mensuram licet transeant ad commodū emptoris nisi hoc specialiter sit actum.
72 De natura ꝛctus venditionis est vt res tradatur libera.
73 Si aliq̄s edificat molēdinū in flumine pub. hz vsus z utilitas ipsius molēdini sit ipsius edificātis: tñ pprietas efficitur eorum qui prope ripā fluminis habēt predia, p modo regiōis.
74 Clusa molendini an capi possit ex decreto iudicis.
75 Clusa molendini facta in flumine pub. cuius erit.
76 Insula in flumine pub. nata, est publica.
77 Molendinum edificatum in flumine pub. est, pprie edificātis sicut in sula in eodem nata.
78 Arg. ab alluuione ad id q̄ artificio hominis fit non valet.
79 An vicini superiores vel inferiores possint aliquo iure q̄ bibere facientem clusam in flumine pub.
80 Ubi fit mentio de iudicio alterius, intelligit etiā de paruo.
81 Si grande damnū versat eius cui fit nunciatio ex dilatione z modicū eius q̄ nunciat ex edificatiōe talis nūciatio pt̄ spni.
82 An de minimis sit habenda consideratio.
83 Si edificium vicini per meum non destruitur nec incōmodatur sed minus lucrum percipit, non est curandum.
84 Si molendinū inferius est prius edificatū: nō pōt edificari aliud superius per q̄ auferat inferiori cōmodum naturale.
85 Si facio hospitiū iuxta tuum an poteris me prohibere.
86 De duobus fratribus molendinum commune habentibus.
87 An formula, id est, locus cauus qui fit ad latus fluminis ad aquam ducendum sit pub. vel priuatus.
88 Aqua q̄ ducit ex mea formula postq̄ exiuit molendinū meū a possit capi p vicinū inferiorē vt ducat ad molēd. suū me inuito.
89 An formula q̄ fit ad aquā ducendā possit fieri p viā publicā.
90 Non est licitum facere clusam aque nec pontē per viam publicam si aliter se habeat consuetudo.
91 Habens molēdinū supertus an possit facere recollectā aque tempore estatis in preiudiciuz habentis molendinū inferi⁹.
92 Valet pactum ne liceat aquam in suo continere.
93 Ius quod cōpetit ex antiqua consuetudine est fortius quam aliud quod competit exactis priuatorum.
94 Aquam de pub. discurrentem per agrum meum possum cōra veterem consuetudinem diuertere z consumere.
95 Aqua in qua priuatus ius hz nō pōt a solito cursu diuerti.
96 Cōsuetudo cui⁹ initij memoria nō est in Ꝛrium hz vim pacti.
97 Quo tempore perdatur ius preoccupationis.
98 Una pars ex alternatiuis declarat alteram.
99 Prescriptio. x. vel. xx. annoz an adaptetur ad flumina vl alia que sunt iuris gentium.
100 In his que publica sunt z in vsu pub. z que sunt de iure gentium quando cadat vsucapio.
101 Seruitus aque admittit longo tempore.
102 Quanto tempore perdatur ius preoccupationis aque.
103 Si edificium factum in flumine ex impetu aquarum est collapsu in an z quando perdatur eius dominium.
104 Si passus sum vicinum facere clusam supra meū molendinū an possim illum prohibere.
105 Contra impeditū impedimento facti an currat mero iure prescriptio, z si currat an restituatur ex clausula generali.
106 Mutato aluco fluminis dicitur nomen flumen.
107 Pons amotus de suo loco nō est idē pons. Casus. nu. 108.
109 Quid si ad plures pertinet molendinū vel aliud edificium, qđ impetu aque est destructum, z vnus vult reparare z alter differt qualiter consulatur edificare volenti.
110 Proprietas molendinorum que fiunt in nauiculis q̄ tamen non sunt fixa in aluco fluminis cuius erit.
111 Si aliqs p vim nauī sit deiect⁹, spoliat⁹ q̄ interdictū habeat.
112 Navis equiparatur predio vrbano.
113 Molendinorum appellatione quid contineatur.
114 An dicatur aliquis minus perfectum essentiali pfectione, eo quod careat instrumentis.
115 Ceptum habet p cōpleto q̄n agitur de iure querendo.
116 In actibus imputat quare qs legē aperti⁹ non direxit.
117 Molendinum tunc dicitur constructum q̄n hz ea que debent esse affixa molendino.
118 Molendini appel. venit ius aque, clusa, fistule z canales.
119 Molendinum est potius predium rusticum quam vrbanū.
120 Sub termino pertinentiarum quid cōtinetur in concessione principis facta de castro cum suis pertinentijs.
121 Venditio fundo cū omnibus iuribus veniunt ea tantum que sunt de natura rei vendi.
122 Veditis possessionib⁹ existētib⁹ in tali territorio cū oīb⁹ iuri b⁹ suis nō venit pedagiū nec merum aut mixtum imperiuz.
123 Vēdito castro sine specificatiōe ptinētiarū venit iurisdictio.
124 Nulla clausula seu verbum hz intelligi oppositus in instrumento sine virtute aliquid operandi.
125 Verbum pertinere est latissimum.
126 Vūficia principū sunt latissime interpretāda et ꝛ principē.
127 Si qs fecit molēdinū in flumine pub. illicite, si postea impetrat licentiā a principe q̄ possit facere molēdinū, an talis licētia extendatur ad molendinū prius illicite factum.
128 Legatum factum vroi in tempus liberozum non p̄cedit si iam liberos suscepit.
129 Si testator legat cuilibet filie centū q̄ vidua fuerit, nō admittent ad legatū ille que iam tempore testamenti erant vidue.
130 Licētia p̄cessa p papā cardinali vel epo testandi de fructib⁹ beneficiorum an extenūatur ad testamentū antea conditum.

131 Casus de habente duo beneficia curata.
132 Si papa scit. p obeda vacatura p obedit q vacabat tpe date.
133 Si testator reliquit mulieri centū. p ea maritanda si iā erat maritata tpe testamenti an debeatur ei legatum.
134 Facilius cōfirmat iam factum quam quod de nouo fiat.
135 Ex mandato de occidendo quis nō tenet nec ēt de ratihabitione si iam delictum erat perpetratum.
136 Si monasteria puenit molere bladа titū. p certa summa antitio mortuo relictis pluribꝰ filiis ītendit cōi habeat tantā familiā cui pater teneatur monasteriū molere dictis filiis.
137 Verbū familie vlter. platū recipit augmētū t diminutionē.
138 Priuilegium exemptionis a decimis gnaliter cōcessum extenditur ēt ad possessiones postea quelitas.
139 Verba pctus an referantur ad id quod postea excreuit.
140 Si quis. p milit molere gratis titio an teneatur molere familia augmentata.
141 Si rusticꝰ. p milit oī anno dare. x. cuilibet canonico sācti laurentij. p anniuersario an ipsis auctis teneat oibus p̄stare.
142 Si alicui p̄cessum ēt q̄ in aliquo nemore possit ligna incidere. p se t familia sua. t ille decedit relictis multis filiis. ā vnus quisq; filiorum poterit incidere ligna p̄o se t familia sua.
143 Si fornario. p milit dare. x. p coquendo pane. p me t familia, an teneat coquere p̄o eodem p̄tio familia augmentata.
144 Sermo gnaliter p̄olatus non trahitur ad futura.
145 Conductor q conduxit molendinū cum quatuor rotis ad. x. p qualibet rota ii de nouo aliam rotam fabricauit an p rota noua teneatur etiam ad. x.
146 Famulꝰ q̄ puenit stare cū tribꝰ scholaribꝰ. p. x. ī vno recedē te habeat integra. x. t si alꝰ augeat debeat et salariū augeri.
147 Habes in flumine eccie molendinū p quo soluebat certum qd eccliē singulis annis an ī molendinū sit destructū talis possit cogi ad reedificandum. t ad pensionem p̄standum.
148 Qui impetrauit facere furnum in domo sua. dādo regi annuum censum. si nō faciat an teneatur ad censum.
149 Conducens molendinum q̄ destructū ēt non tenetur ad impensam nec ad reparationem quādo impensa ēt magna.
150 Emphyteuta an teneat domū emphyteuticā ḡbusꝫ reficere.
151 An tradens domū vel fundum eccie cum puero vt ipsum alat si domus comburatur an teneatur eccliā ipsum alere.
152 Si habeo molēdinū ab eccliā emphyt. t illo ēt totū destructū t a me postea refectū ā eccliā illō vt emphyt. possit rep. tere.
153 Promissio simplex de recaptando intelligitur de prima recaptatione t non vlterius.
154 Quis teneat ad expensas clauise seu cluse aque publice decurrentis per p̄dia tamen p̄uatorum.
155 Si ciuitas hz extra ciuitatem molēdina. t ibi ēt archiepiscopus. an statutū factum p ciuitatem q̄ si quis iuerit extra ciuitatem ad molendinū soluat. x. t qui iuerit ad molendinū ciuitatis nihil soluat. an tale statutum valeat.
156 Communitas non īmittit falcem in messem alienam.
157 Cōtra statutum factum p̄cipaliter in odium alicuius persone succurritur per exceptionem doli.
158 Si tres habeant molendinū commune an duo inuito tertio possint ipsum locare.
159 Domus cōsueta locari inuito socio per alterū locari potest.
160 Locare q̄s potest fundū ille q̄ eo hz p̄cp idiuiso alteroiuito.
161 Si habens domum cōmunem vult eam locare t alter inhabitare p̄fertur volens inhabitare.
162 Casus de duobus habentibus fundum communem.
163 Seruitus aque ducende ex fonte ad molendinū concesse sine causa t titulo an sit nulla.
164 An in seruitutibus sufficiat voluntas p̄o ratione.
165 An in p̄scribendis iuribus incorporalib⁹ sit necessaria bona fides t titulus.
166 Ad inducendum obligationē personalē est necessaria causa putativa vel vera.
167 In traditiōe semp in dubio p̄sumit cā sec⁹ tū ī. pmissiōe.
168 In traditione requiritur causa vera vel putativa.
169 In dubio vz promissio vel stipulatio sine causa: qz videt inesse tacita causa donationis.
170 Aqua per se defluens et tuo fonte ad meum molēdinū an inducat p̄scriptionem.
171 Per rem inanimatam nihil nobis acquiri potest.
172 Scolatica seu aquarū emissoria nullo tempore p̄scribunt.
173 Habens ex p̄cessione ius aquam ducendi ex flumine publico an poterit mutare formam vel clusam aqueductus.
174 An facultas arbitrādi transeat ad singularem successorem.
175 Si homines certe ville. p milerūt titio purgare eiꝰ riuum ad arbitriū ipsiꝰ titū t titius vēdidit mihi talē riuū: p̄fati homines tenebunt ēt iam arbitrio mero purgare talem riuum.

176 An transmissibilia ad heredē sint cessabilia.
177 Fidicō. vniuersale est transmissibile.
178 Actiones directe transmittuntur. t tamen non possunt cedi.
179 In quolibet molendinū p̄sumatur esse liberum.
180 Res in dubio p̄sumitur libera.
181 Si habeo vnū molendinū in flumine. fiscus aliud. sicut eius molendinum p̄sumitur liberum ita t meum.
182 Si nobilis hz molendinum in alia villa quando poterit aliū impedire ne aliud molendinum faciat.
183 Si reedificati molendinū destructū nunciatur nouum opꝰ. an sine nunciatione poterit reedificare.
184 Quando edificium est funditus t omnino destructum. an reficiens dicatur nouum opus facere.
185 In refectiōe monasteriū totalr destructi regrit nona sinia epi.
186 Reficiēs monasteriū funditꝰ destructū acquirit ius patronat.
187 Si rusticꝰ. p milit aquā frigidā in estate alicui mitti in domo in qua miles habitabat q̄ in domus comburatur. t alia recedificetur quod rusticus amplius non teneatur.
188 Regista in cōfectione actus regruntur in eius refectione.
189 Castrum seu fortalitium funditus destructum non potest in consulto p̄cipe reedificari.
190 Prohibiti edificare castra non p̄hibentur illa reficere.
191 Licꝰ q sine sinia p̄cipis a p̄cipio fieri nō pōt tamen refici.

Dominus. Lecturus anno p̄ti p̄ximo digesti noui p̄o tenore initio t bonis auspicijs assumpti repetitionē. l. quominus. ff. de fluminib⁹. q̄ hz materiam vtilem et practicabilem. Iam. l. Bar. adeo solenniter commentauit q nus. quā ab alio post. a accurate lectam reperi. Unde Bar. vt sus est posteris occasionē ad scribendū nō p̄stitisse. sed p̄ripuisse. Ego hāc fel tilē materiā q̄ polita est extra. populares orbitā. meo exili aratro t mea tenui cultura renouandā deleg. Inea. p vtilib⁹ ad cōmunē scholasticoꝝ vtilitatē labozare instituī. Si nihil amplius inde p̄sequar. me cū satis actum putabo. mea opera posteros iuuitasse. t forsitā excitasse ad diligentiā magis accurate obeundū. t magis cumulate t p̄cise ad solnēdū. Ista l. 8m Bar. diuidit in tres p̄tes. In p̄ma ponit dictū. In secūda fal. In tertia cāpliꝰ fallētie. secūda ibi. sed tertia ibi. sz si aut nauigabile. vt alr p̄n Bar. inferi. Diuidit in quatuor. p̄mo pōit regulā gnalē. vnde tres exceptiones secūa ibi. nisi iperator. tertia ibi. hō. quarta ibi. sz si. ista secūa diui. Bar. nō plz vt apparebit. J. Deinde ergo ista. l. in quatuor partes in p̄ma ponit regula gnalem. secūa vna fallentia in tertia alia fallētia. i quarta ponit cāpliꝰ vltime falle. secūa ibi. nisi iperator. tertia ibi. si mō. quarta ibi. sz si aut nauigabile. Ista. l. ñ summat cōiter tu tū potes sic summare. Licuit pt ducere aquā ex flumine publico nisi sit nauigabile. vt alibi nauigabile faciat. i nisi supior vetet. h. d. Mo. i. regulā gita

1 lē affirmatiuā. t q̄ cuilibet licitū est ducere aq̄ ex flumine publico rō hui⁹ reg. est. qz licete facit authoritate iurisge. q̄ iure flumia t eorū vsus t iura sunt publica. t in vsu publico cuilibet ter. est in §. flumina. t in §. riparū. insti. de re. diui. t. in l. riparū. ff. de rerū di. t in fluminū. in p̄in. ff. de diuer. ita declarat Bar. j. in. ij. o. Intellige istū tex. nisi tale flumē nō est nauigabile. vt nō facit alio nauigabile. vt sequit infra. Iste limita p̄ ter. in. l. j. §. nō aūt. in v. sz labeo. ā. e. Sed notat

2 tex. ibi. nisi imperator aut senatus vetet. put no. gl. hic q̄ iperator t senat⁹ eg parā t facit. l. qo p̄cipis allegata i gl. q vide gl. or. t ibi Bar. i. l. ñ ābigit. ff. de legi. Tertio no. t subtilr ex eodē tex. nisi iperator aut senat⁹ vetet. p bari nouit ex illo

3 ter. subtilr itnēti. t q̄ ipator pōt alicui tollere ea q̄ sibi cōpetūt de iure regentiū sine cā publice vtilitatis. ter. est hic ducendo hoc mō. Nā posse ducere aquā ex flumine publico nō nauigabili p̄mittit cuilibet de iure gētiū. vt. §. dixi. t tū dr iste ter. nisi iperator aut senat⁹ vetet. q̄ iperator pōt sine ea vetare illud q̄ cuilibet cōpetit de iure gentiū. Istud notabile est ꝫ verus ar cōes regulas. Nā vera regula ē q̄ ea q̄ sut de iure gētiū nō pōt iperator tollere. nisi subsistēte cā publice vtilitatis. ita q̄ dominiū. est de iure gētiū. nō posset imperator mihi sine dicta cā tollere. l. itē si verberatū. ff. de rei ven. i. l. Lucius. ff. de euicta. t ꝫ gl. t oēs. in l. ñ. C. ñ ī vt vel. p gl. t doc. i. l. j. ff. de iust. p̄n. gl. t oēs. in c. q̄ in ecclesiarū. de cōsti. nō tñ regule est q̄ iuragentiū sunt īmutabilia. §. sz naturalia. insti. de iur. na. gē. t ciui. Itē De⁹ hz subtilr leges ī. ipator tñ ñ subiect ea q̄

4 sunt de iure gētiū. dicit Bal. i c. j. in p̄n. de natu. feudi. Dotenti⁹ est ēt ius naturale. aut gētiū. Fiūt p̄cipat⁹ aut ipiū dicit Bal. i. c. i. §. fi. q. feu. da. pos. Et si tu subtilis diceres q lx. tex. sipīr dicat nisi ipator aut senat⁹ vetet. nō ꝫ intelligi sub sistēte iusta cā publice vtilitatis. nā ista lex q̄ sipīr legi ꝫ sit intelligi t ꝫclarari. p alias. l. ñ ē nouū. d. l. sz posteriores. ff. de legibus

glosse.

gl.z doc.in l.sciendū.in prin.ff.qui sa.co.cū si.Nā ista respōsio nihil vз,eo qz si iste tex.intelligeref nisi iperator vetet.s.ex cā publice vtilitatis:certe supfluū esset q sequit in tex.dū dt nisi sit in vsu publico vel nisi sit nauigabile.Itē qñ est ꝯ publicam vtilitatē.l.ita exp̄sse vetat.ergo nō expediret q imperator aut senatus vetaret.Et si ali⁹ magis subtilr diceret † q in princi
5 pe in dubio presumit iusta cā lз nō exprimat ita dicūt L.y.z Bal.in l.rescripta.in iij.aut iiij.q.C.de pre.impe.offe.d.Ant.z Imo.in c.cū inter.de renū.z in c.cōstitut⁹.de reli.domi.d.An.in c.qz pleriq.in pe.col.de immu.eccl. Istā regulā sepe tradit d.Ab.in c.cū oli.in viij.col.z in c.in causis.in ij.col.d re iu.z in c.quāto.in iiij.co.de iureiu.z in c.cū venisset.in iiij.co.de iud.z in c.cā inter.de excep.z in c.nisi.in ij.col.de offic.le.Hemi.in c.grādi.de supplē.neg.prela.in vj.Al.in ꝯs.cclvij.inci.nec arguēdi sum⁹ in vij.co.z nō eūdo per mēdicata suffragia probat in isto tex.nihil supplēdo.Imo.dixit gl.singula-
6 ris in l.relati.in gl.fi.z ibi Bar.sequit.ff.de pe.† q sola volūtas principis dr esse iusta cā.Itē ad iustificandū placitū principis.sufficit quecunq occasio ſm Bal.in c.cū ecclesia sancte Marie.in pe.co.vt li.nō ꝯte.vbi refert ita facere illustrē.d.Marchionē mōtisferrati nobilib⁹ valniache.Qr dico q ista ꝯsilio nō est bona ad istū tex.qz illud q dr qd in principe in dubio presumit iusta cā z voluntas principis habet p iusta cā, pcedit in his q sunt positiui iuris z in qbus princeps pt tol-
7 lere vel non tollere.† Secus aūt in his q sunt iurisgentiū quibus nō pōt princeps ex sola voluntate derogare,in istis presumpta cā nō sufficit ad tollen.ea q sunt iurisgētiū.Imo reqrit q sit vera z iusta cā exp̄ssa.ita declarat d.Ab.z bñ in c.que in ecclesiarū.de cōsti.Lu.ro.i ꝯs.cclij.qd inc.querit prio vtrū dñi Auenionen.ad fi.ꝯsilij.Pro ista doctrina habes duos tex.in c.j.z qd ibi no.Bal.de na.feu.pbat bonus tex.in l.si testiū.C.de testa.vbi ad tollēdū testm̄ nō sufficit p̄sumpta cā.q in dubio psumit in rescripto principis.Huic difficultati ꝯsiderabā
8 posse rñderi altero de tribus modis.† Primo quod posse nauigare in flumine publico,z posse piscari.istud est bene de iuregentium.ita ppie loquit tex.in d.l.flumina.cū alijs s.allegatis,sз posse ducere aquā ex flumine publico istud nō ꝯcedā q sit de iuregētiū.Istud vr fuisse de mēte Pau.de ca.ad aliō ppositū in d.l.fluminū.in pri.ff.de dā.infec.Tñ caue qz Bar.j.in ij.q.tз q imo posse ducere aquā de flumine publico non nauigabili sit ex authoritate iurisgentiū iuribus pallegatis, z sequitur do.Alex.in cōs.cccxxv.qd inci.cōsideratis verbis instrumenti in ij.col.z est in ij.vo.in ꝯs.cxcij.¶ Scdo ergo rñ
9 deo z meli⁹,† qd imperator nō pt auferre alicui fine cā publice vtilitatis illud qd de iuregētiū est actualr alicui acquisitū, vt est dñiū,sз vetare ne aqua ducat ex flumine publico est solū auferre alicui lucrū.z nō inferre dānū.ita dt Bar.j.in ij.q.probat tex,vltra eū a ꝯrio sensu in l.ij.§.merito.ff.ne quid in loc.publ.vbi dt tex.dānū aūt patit qui cōmodū amittit qd iam ex publico consequebat.¶ Tertio rñde q imperator sola authoritate huius legis pōt vetare,non sua sola propria quo casu nō requirit alia cā vt habet per gl.z doc.in l.fi.C.si ꝯ ius vl vti.publ.¶ Quarto pncipaliter nota ex eo tex.qd aqua pōt duci ex flumine publico,nisi imperator aut senat⁹ vetet.ꝯ istō Bar.formauit primā oppositionē.vt hic p eū.Nota ex dictis
10 Bar.† qd est de expressa mēte principis,qd aqua ducatur sine aliqua iniuria vicinorū,z ita priuilegia z ꝯcessiōes pricipū intelligunt semp,nisi fiat alteri piudicium,iurib⁹ hic allegatis p Bar.Addo qd in pposito egregie no.Bal.in tit.de pac.cōstā.in xxj.co.vbi p illū tex.in verbo,in detrimentū.no.Bal.ad ꝯcessiones quas quotidie faciūt principes de aquis publicis:qz semp intelliguntur esse reseruata iura z cōmoditates eius cui prima ꝯcessio facta est.allegat l.itē labeo.§.j.ff.fa.ercis.Rescripta eñi z priuilegia principū semp intelligunt ꝯcessa sine cuiusq iniuria.tex.vulgat⁹ in l.nec auus.C.de emāci.libe.l.cum fili⁹ in fi.ff.de testa.mili.in c.q̃uis.in fi.de rescri.i vj.in c.lз de offi.dele.facit qd dt Bal.in l.j.in j.co.z in l.fi.in §.de cōsti.prin.cū simili.¶ Quinto no.ex tex.ibi,si modo in
11 aqua in vsu publico nō erit,† q aqua non possit duci si est ea vsu publico.ꝯ istū tex.format oppositionē,vt hic p eum.Adde inquantū Bar.posuit suum nouum intellectum ad vers.si modo ea aqua non sit in vsu publico,hoc est qz ciuitas vtatur ad molendina publica.Adde put faciunt Bononienses nā d molēdinis cōis Bononie positis sup flumē rheni no.gl.in l.inter publica.in prin.de ver.sig.z gl.in l.sed cels⁹.in prin.ff.de ꝯ h.empt.Bal.in c.j.in prin.de capi.qui cu.ven.z idē q Bar.ad istum tex.tз Pau.de ca.in l.imperatores.ff.de ser.rusti.pre.Pondera qd ſm intellectū Bar.versiculus,si modo.loquit de alio vsu publi.z de alio loquit versi.sed si aut nauigabile.iste intellect⁹ Bar.pōt in se esse verus:sed mihi nō plз ad istū tex.pp duo fundamenta.Moueor primo,nā pōdero aduersa-
12 tiuā sed si,z nā de natura aduersatiue est aduersari his q sunt eiusdē gnis,alias aduersatiua nō bñ stat:vñ si dico scholares legūt.Petrus aūt currit:intelligit Petr⁹ s.scholaris, vt aduersatiua aduerset his q sunt eiusdē gnis.gl.z ibi Bart.in l.mariti.§.si.ff.de adulte.L.y.in aut.sacramēta in prin.C.si aduersus ven.d.Alex.in l.filius a patre in prin.xiiij.ff.de lib.z post.Sз ſm intellectū Bar.nō esset vsus publicus eiusdē generis,vt ergo bona sit aduersatio,oз intelligi put fecit glo.sella hic de eodē vsu publico nauigādi.Scdo cōfirmo:qz de natura aduersatiue sed si est vt p eā videat repetita qualitas eadem precedentium cum sit cōiunctio.ita dt no.Bald.in l.oēs a populi.in xv.col.ff.de iusti.z iur.allegat ad hoc gl.fi.§.itē lapilli.inst.de re.diui.Et istā doctrinā sequit Pe.de anch.in c.canonum statuta.de ꝯsti.in ver.querit etiā Bal.vtrū vnū statutū.sequit do.Alex.qui dicit nō reperiri alibi in d.l.filius a patre.in xij.col.in fi.Sз ſm intellectū Bar.nō repeteret eandem qualitatem in specie.vnde plus mihi placet intellectus gl.in verbo nō erit.z Bal.q magis congruit litere.z illū intellectū sequit simpliciter Ray.hic ꝯsidera tamē si posset defendi alius intellectus Bar.ꝯsiderādo vsum publicū in genere z absolute seu simpliciter z in abstracto.¶ Sexto no.ex tex.ibi
13 sed si aut nauigabile q qñ flumē publicū est nauigabile,aut facit aliud nauigabile est licitū ex eo aquā ducere.Adde q rō istius tex.est qz talia flumina que sunt nauigabilia,vel faciūt aliud nauigabile sunt de regalibus.tex.est ad literā in c.j.in ti.q sunt regalia.in vsi.feu.declarat expresse Bar.hic in ij.q.Bar.in rub.ff.de re.diui.in v.col.Ang.in l.fluminū.in princ.ff.de dā.infe.Amplia istū tex.q qñ flumē est nauigabile.aut facit aliud nauigabile.nō solū priuatus posset aquā ducere,
14 sed nec etiā populus nec ciuitas:† qz cum sint de regalib⁹, z sint solius imperij:ergo populus sicut nec priuatus posset vsurpare ita tз Bald.in rub.ff.de re.diui.in v.col.Limita tñ no.vt dicā post Bar.j.in ij.q.Practicā autē z formā libellorū in materia totius istius.l.ponit Spe.ad quā recurras.in tit.de cā pos.z proprie.§.qz vero in ver.sextū aūt cū ver.seq.Cōtra istum tex.opponit Bar.vt hic p eū.¶ No.multū limita-
15 tionē Bar.ad totā istā materiā q † qñ publicū flumen non est nauigabile,vt Rhenus Bononie:tamen intrat aliud flumen nauigabile,vt s.padū licitū est ducere aquā ex publico flumine,dūmō reuertat postea ad illud flumē nauigabile,eo qz ex hoc nō ledit vsus eiusdē fluminis nauigabilis.Adde q sequitur simpliciter d.Alex.in cōsi.preallegato.cccxxv.inci.ꝯsideratis verbis instrumēti.in ij.col.z d.Bar.veronē.in tractatu seruitutum rusti.in ti.d aque ductu.in xxiij.col.z Spe.i ti.de cā pos.z proprie.§.qz vero.ver.si.sextū aūt.Imo generalius z notabilius dicit Bal.in d.rub.ff.de rerū diui.in ver.sз populus q ex flumine publico nauigabili licitū est aquā ducere vnicuiq vel constituere in eo molendinū qñ istud nō nocet vsui publico nauigabili.quod valde nota.Pro ista decisione allego tibi duos tex.in l.j.§.nō aūt omne d.eo.tex.in ratione decidendi a ꝯrio sensu in l.si aūt.§.fi.ff.de aqua plu.ar.q dicit:qz flumē minus nauigabile efficiat,licet oēs ita teneant expresse d.Alex.in ꝯsilio pallegato,s.cccxxv.Pōdero tibi e-
16 gregium tex.exp̄sse volentē † quod in loco publico nō est licitum aliquid facere,vel aquā ducere sine expressa licentia principis,etiā si nihil noceat publico tex.est no.in l.seruitutes.tertia in §.publico.ff.de serui.tit.generali.vbi dt tex.a principe peti solet vt sine incommodo publico vti possit,quē tex.in alio proposito notat Are.in ꝯs.xxx.quod inci.viso themate z ꝯsultatione a me trāsmissa.in scdo dubio,z ille tex.sic realiter intellect⁹ multū obstaret.Tñ gl.in illo §.publico.supplet ad tex.dictionē maxime.vel intelligit sine incōmodo s.magno.z vide ibi Bar.Bal.Ang.Rap.z Pau.de ca.z alios qui nō repbendūt gl.in hoc.illa tñ est magna violentia ad illum tex.tamē forte ita necesse est intelligere illum tex.propter l.i.§.non aūt.d.eo.vt iura iuribus concordent.l.vnica.C.de inoffi.do.ca.cum expediat.de ele.in vj.¶ Septimo no.ex tex.ibi:aut
17 ex eo aliud nauigabile sit.† q cā z effect⁹.l.habet ipsam.l.distinguere facit.l.ita aūt.in prin.de admi.tut.z l.cū tale.§.falsam cām legato.cū gl.ff.de cō.z demō.cū multis simi.¶ Octauo notabilius no.ex eisdē verbis quod idē iudicam⁹ de cā causante effectum.q iudicamus de ipso effectu.Nec credo q alibi melius habem⁹,z sic successiue no.q idē ius est in cā efficiēte quod est in effectu seu in cā finali facit tex.in l.si aūt.§.fi.ff.de aqua plu.ar.z in c.j.que sint rega.facit bñ tex.in c.si super grā.de offi.dele.in vj.Sic z alibi dicimus quicquid est cā cāe, est cā causati.l.manumissiones.cū simi.vbi Bal.z alij no.ff.de iust.z iur.¶ Nono allegatur iste text.quod dispositio que habet locum in existente in termino, habet locum in existen-

a ¶ In principe.Adde qd iter subditos semp in principe p̄sumit causa,p ea q no.Inn.in c.in nra.de iureiu.z d.An.z Ab.in c.cōstitut⁹,de relig.do.z pōst Soci.in ꝯsil.lxiij.colū.iiij.v.sed ꝯ p̄missa.Et vide eū de Soci.i ꝯs.cclxiij.colū.pe.v.postremo.vbi quod presumit iusta cā qñ rōnabilis z iusta argui potest.

te in via:z ita alle.istū tex.Ray.in l.que pater.ff.fa.erc.adde
q melius pbat in l.abesse.z in l.qui mittunt.ff.ex q.cau.ma.
Alibi no.Bal.in c.non ꝯcupiscentie.in ij.co.de ꝯsti.p illū tex.
18 †q vbi aliqd phibet in termino intelligit etiā pbibitū i via
a ideo ſm eum phibitus ex forma statuti exportare frumentū
ex territorio sub certa pena repert⁹ in via pōt puniri. Istud
vltimū nō puto verū:qꝛ i materia penali ꝓcedit dicta regula
p gl.sing.z no.in cle.j.in ver.ꝯhere.de ꝯsan.z affi.ꝗꝫ d.Abb.
19 ibi reputat sing. ¶Decimo no.ex isto tex.† q idē iudicam⁹
de flumine nō nauigabili,qn ex eius adiūctiōe facit aliō naui
gabile,sicut si esset nauigabile,vn facit iste tex.ſm Albe.hic,
q si positio de se sit impertinēs:z si cū alia admisceat efficiat
ptinēs q admittat.Idē no.Alb.in l.j.p illum tex.ff. de aqua
plu.ar.Notat Jo.an.z alij post eum in c.fi.de ꝯfes.in vj. adde
in terminis Bal.in l.ij.§.q obseruari.in iiij.col.i fi.C.de iur.
ca.vbi dt Bal.q illa positio q cū alia ꝯiūcta facit etiā p indi
rectū ad cām,dr ptinēs z dꝫ admitti:facit q no.Bar.z alij in
20 l.ad probationē p illū tex.ad fi.C.de ꝓba. ¶ †Undecimo z
vltio no.ex isto tex.Argētin⁹ fili⁹ Rayn.q vbi duo pp vnum,
ibi vnū tm.z ad hoc dicit sepe allegari istū text. facit melior
tex.in l.illō.§.fi.ff.ad l.Aq.gl.in l.cū fili⁹.§.j.in vbo neuter.ff.
de verb.obl. ¶Gl.j.diuidit in tres partes.in j.rńdet tacite
qōni.in ij.allegat ꝯcor.ad tex.in iij format no.qōnē. Sc'a
ibi,z facit.Tertia ibi,qd si ducebāt.z de qōne no.ꝗꝫ ista gl.for
mat statim videbim⁹ j.in j.q.Bar. ¶Gl.in verbo pmittitur.
Diuide in duas partes.in j.declarat tex.in ij ad equiparatio
nē tex.allegat concor.secunda ibi.itē ad hoc.z dum ista gl.al-
legat.§.testamēti.insti.de her.quali.z diffe.adde quod voluit
isto modo inducere,q sicut ibi paria sunt,vel quē esse heredē
vel alium facere heredē:ita hic paria sunt flumē esse per se na
uigabile aut facere aliud nauigabile. ¶Extra gl.Bar. tāgit
plures quotidianas questiones circa molendina,z alia edifi-
cia que sunt in flumine publico. z sunt xviij. questiones.
21 Prima questio si habeo molendinum intra seu in parte infe
riori fluminis,et alij faciunt molendinum supra ita quod me
impediunt,an possum licite facere.Adde circa istam primam
q.Bar.quod idem determinant Dy.Old.Ray.hic.z ista est
cōis z vera opi.idē determināt oēs in l.si manifeste.C.de ser.z
aqua.z i l.si qs ex argentarijs.§.si initiū.ff.de edē.adō Bar.l.
j.§.sicut aūt.ff.ō aq plu.ar.z i l.ij.§.idē ait p illū tex.ff. ne qd
in loc.pub.Et oīno Bal.notabilit.in.c.cū ecclesia vulterana
in iij.co.p gl.ibi de elec.z in c.iij.de except.z in.c.j.§.si qs ō
māso de ptro.inue.z notabiliter i rub.ff.ō rerū diui.i iiij.co.
in.l.itē lapilli.in ij.col.eo.tit.z in l.vnica.i.ix.col.i xiij.oppo-
si.C.de senten.q pro eo q iterest.z in c.cū oēs.in xj.col.z se
quenti de cōsti.z in ꝯsi.lxxvj.inci.In qōne pdicta de molen
dino.Ang.in.d.l.ij.§.idē ait.ō.ne quid i loco publ.Florian⁹ i
l.imperatores.ff.de serui.rusti.pdio .z late do.Alexā.in ꝯsi.
cccxv.incip.Opportune consideratis.z est in.ij.vo.clxxiij.Et
decidit.d.Signorol⁹ de homodeis in cōsi.xxxiij.incip.ex q
dā flumine publico. ¶Secundo adde in specie inqsātū Bar.
concludit qō in flumine priuato alicui⁹,z alteri⁹ nō e licitū fa
cere molendinū supra qn pncipalr faceret vt alteri noceret,
z cōsequenter ad emulationē alteri⁹ prout cātat egregi⁹ tex.
in.l.j.§.deniqꝫ.ff.de aqua plu.ar.allegat⁹ p Bar.No.diligen
22 ter ex illo tex.z doctrina Bar.hic,†q nō est licitū aliqd face
re in priuato qn illud pncipaliter fit vt alteri noceat.z sic illō
principaliter fit vt alteri noceat,z sic ad emulationē alteri⁹.
Adde Bal.in.d.rub.ff.de re diui.i iiij.col.i v.circa aquā q ca
dit zc.Ubi qrit,duo sunt molēdina in qdā flumicello,q molē
dina non sunt ad molendū nisi qn pluit habēs molēdinū supe
rius aquā continet in suo molendino qn pluit, nunquid pos-
sit:z distinguit vt p Bar.hic.Aut facit solū vt noceat:z nō pt
qꝛ equitas naturalis talē dolū excludere debet.l.ij.§.item va
rus.ff.de aqua plu.arcēda.qui tex.est not.ad multa ſm Bal.
ibi.Aut facit vt sibi prosit:z tūc aut ambo habēt iure molēdi
nū aut non,vt ibi per eū. ¶Secundo ad idē adde illud q tz
23 Pau.de†ca.in.l.cū eo.ff.de serui.vrba.vbi tz q regula illi⁹
l.que hꝫ quod quilibet edes suas potest alti⁹ tollere vsqꝫ ad
celū vt ibi z.l.alti⁹.C.ō serui.z tollet lumina vicini.Illa regu
la procedit qn qs edificat vt sibi prosit,sed si vtilitatē nō ha-
beat nō pōt:qꝛ diceret facere vt alij officiat per.d.l.j.in.§.de
niqꝫ.z ita dicit se rńdisse de fcō vt ibi per eū.z in.d.l.alti⁹.vbi
Cy.Ray.z Sali.Idē teneat q si aliquis vellet alte facet ele-
uare domū suā pncipaliter ad emulationem alterius puta vt
inspiciat vxorē aut filiam vicini,vel vt inspiciat religiosas.q
non potest Idem tz Joan.de imo.in.l.si in meo fundo.ff.de a
24 qua plu.ar. ¶Tertio ad idē adde†q non lꝫ edificare castrū
aut fortiliciū qn principaliter fit ad emulationē alterius etiā
inimici.tex.est in l.opus nouum.z ibi Bar.not.ff.de ope.pu.

b ¶In termino. vide hāc qō. p Lepo. i. l.si fugitiui.co.xj.ver. quero sexto. C.ō ser.fugi.

gl.in l.quicunqꝫ castellorū.z ibi Bar.C.de fundis limitr.li.
xj.gl.in l.p puincias.C.de edifi.priua.Bar.in l.ex hoc iure.
in v.co.vbi Bal.Ang.z alij de iust.z iu.Bar.in l.j.in prin.ff.
qō cuiuscꝫ vniuer.z in l.fi.de colle.illicitis. ¶Quarto adde il
lud qō singulariter tz Bal.in l.j.in pen.q.C. qui test.fa.pos.
25 vbi tz †q si duo fratres habent vnū castrū cōmune q vn⁹ non
pōt vēdere vel donare partē suā castri ad emulationē alteri⁹
si per hoc sibi nō pdest z alteri noceat: allegat ad hoc d.l.qui
cūqꝫ castellorū. ¶Quinto adde illud quod no.Bar.in l.cum
allegas p illū tex.C.ne fis.vel reipubl.q si duo fratres habēt
vnū castrū cōe,z vnus expellat aliū q si frater expulsus vadat
ad ciuitatem ppinquā:vel ad principē,z sibi vendat vel donet
partē suā,talis vēditio nō valet:qꝛ presumitur ad emulationē
facta.Sequunt ibidē Pau.de ca.d.Ale.z dicit Pau.de ca.
26 se ita vidisse de facto ꝫ lorētie.Per ista omnino † credo quod
non sit verū illud quod alibi tz Ang.in d.l.cū eo.ff.de ser.vrb.
dicit Ang.quod quis quis non possit edificare ad emulatio-
nē principis vel ciuitatis: tamē ad emulationē priuati bene
potest dūmō edificet in suo solo quod sit liberū. Credo qꝫ sit
falsum ex pdictis psertim p tex.clarū.in d.l.j.§.deniqꝫ.z eū
reprobat Pau.de ca.sed alio fundamento in d.l.cū eo.z in d.
l.alti⁹.z ꝯtrariū tz notabilit Bal.in d.l.itē lapilli.i ij.co. ¶Ter-
tio principaliter circa istā.q.Bart. pro clariori intelligentia
27 quero de alia vtili q.Pone† q quis habet molendinū in ali
qua villa.z homines de dicto loco tā longissimo tpe cuius ini
tij memoria nō extat in ꝯtrariū,semp iuerunt ad dictū molēdinū
p macinatione:ecce quod alius vult aliud molendinū noviter
cōstruere,an possit phiberi.tex.vr notabilis quod sic in c.si
gnificāte.in prin.z ibi oēs cano.notāt de appel.Et ibi Bal.
in j.col.no.ex illo tex.q pōt prescribi quod ciues non possint
ire ad molendinū in meo molēdino,vel quod ego solus habeā
molendinū,z quod nō possit aliud cōstrui in meū pīudicium.
28 †Itē vꝫ ꝯsuetudo quod nullus possit facere molendinū nouū
in flumine in pīudiciū mei molendini.ſm Bal.z doc.in d.c.si-
gnificante.Idē vult Bal.in repeti.l.de quibus.in xxj.col.ff.
de le.j.vbi tz quod vꝫ ꝯsuetudo quod oēs volentes molere te-
neant venire ad meū molendinū.quis nō sit rōnabilis consue
tudo allegat tex.in d.c.significante.z ibi Inn. ¶Scdo confir
matur ista pars ex notabili doctrina Bar.hic.Nā qui hꝫ mo
lendinū tanto tpe cuius initij memoria nō sit in ꝯtrariū certe hꝫ
licite.l.hoc iure.§.duct⁹ aque.ff.de aqua q.z esti.firmat Bar.
j.in ij.q.ergo cum ipse habeat illud molendinū licite pōt phi
bere aliū volentē facere ita expresse Bar.hic. Breuiter veri
tas est ista q ex his que sunt mere facultatis,vel ex his q gra
tuite cōcedunt nō pōt dici acquisitū ius,nec pscriptio causa-
ta,nec per hoc nascitur in futurū obligatio.c.possessiōes.xvj.
q.j.gl.in l.solent.in gl.fi.in fi.ff.de offi.ꝓcon.z leg.Bart.in l.
cū de rē verso.vlt.col.ff.de vsur.Hinc dicunt in specie ad ca-
sum nostrum Cy.Bal.z alij scribentes in l.j.C.de ser.z aqua.
28 quod si per longissimum tēpus iui ad molendinum ad tuum
non per hoc potes me in futurum compellere vt ego ibi mo-
lā pp reditum tui molendini,eo qꝛ ista itio fuit per modū facul
tatis Idē tenet Cy.in l.ij.C.que sint lon.consue.z no.Ab.in c.
30 abbate sancti Siluani in ij.co.de verbo.signifi.†sicut si ali-
quis multis annis z ipse z maiores sui hospitarentur i domo
aliquē nobilē vel episcopū,nō per hoc causaret cōsuetudo vel
prescriptio p qꝫ in futurū ad hoc teneret.ita dicit Inno.in c.
cum ecclesia sutrina.de cā.pos.z proprie refert z sequitur do.
Abb.in c.qō translationē in ij.co.de offi.le.z in c.abbate san-
cti siluani.in cōs.cxiij.incipien.in q.que vertitur inter reuerē
31 dum patrem.†Si vero volentes ire alio ad molendinum fue-
runt a me prohibiti z acquieuerunt prohibitioni per temp⁹
longissimum ad prescriptionē cōplendā,tunc bene acquiritur
mihi i⁹ vt possint in futurum ad hoc cogi.l.si quis diuturno.
ff.si serui.vendi.z l.hec aūt.ff.de seruitu.vrba pdio.gl.z doc.
in l.qui luminibus.ff.eo.z ita expresse in q.nostra determinat
do.Abba.in d.c.significante.in j.no.z ibidē alij cano.z idem
do.Abba.in cap.fin.in fin.de resti spo.do.Bar.veronen.in
tractatu seruitutum vrbanorum.in cle de furno.in iij.q.nota
biliter do.Abb.in d.c.abbate sancti siluani.in ij.co.Ubi per
illum tex.iuncta glo.extendit etiam si prohibitio fuisset facta
extraiudicialiter,z etiam si ei fuisset obtemperaratū pro bo-
no pacis:tamen inducitur consuetudo eius.z dicit ita esse tex.
ibi quē dicit se nescire alibi.Adde ad istā questio.multum no
tabiliter Bal.in l.item lapilli:in ij.questio.ff.de rerum diui.
32 vbi querit Bal.†nūquid aliquid possit prescribere quod ipse
solus z posteri sui habeant molendinum in tali villa ita quod
alius nō possit ibi facere molendinum.dicit videri qō sic p l.si
quisquam.ff.de diuer.tempo.prescrip.z dicit hoc esse verum
si prohibuit alios facere z illi acquieuerunt. nam a tempo-
re inhibi-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

reinhibitionis incipit currere tps pscriptiõis,z sine phibi
tione acquiri ñ pot.Et p hoc infert q alio mõ possit sibi acq
ri ius in pindicia vicinorũ qd ipse solus possit habere molen
dinũ z erit ẽm eũ seruitus pdialis,tñ subdit q ex cã publi
ce vtilitatis poterit infringi illa seruit⁹ q sol⁹ habeat molẽ
dinũ p l.fi.ff.de vsuc.Et ẽm pdicta cõsului anno.pterito i ci
uitate casulesi,z ita fuit indicatũ,cogita tu qd doc.loqunt so
lum in longissimo tpe,nõ aũt in illo cuius initũ memoria nõ
sit in ɔ̃riu q hz vi pstitut, pt late dicã.j.i.ij.q. Bar.¶Quar
33 to principaliter addo vt suppleat doctrinã Bar.†q in dubio
a quilibet psumit edificare pp se principaliter,z non ad iniuriã
vel emulatione tertij.gl.est ordinaria in s.fluminũ.§.fin.z ibi
Bar.z alij notant.ff.de dã.infec.Albe.hic in fin.Bal.in d.l.
itẽ lapilli.in ij.co.Inn.in l.si in meo fũdo.ff.de aqua plu.ar.
facit bñ regula.l.merito.ff.p soc.¶Quinto pricipaliter sup
pleas z pficias istã doctrinã Bar.ẽm Bal.notabiliter i c.cũ
34 ecclesia vulterana.in iij.co.de elec.vbi querit Bal.†qd si a
liqs faciat molẽdinũ,vl aliud edificiũ mixta cõsideratiõe vt
noceat vicino,z ẽt vt sibi psit,aliter tñ nõ factur⁹ nisi aio pn
cipaliter nocendi.diceres tu qd nõ possit q2 attendi dz q pri
cipalit agit.l.si qs nec cãm.ff.si cer.pe.Bal.tñ ibi notabiliter
determinat q isto casu adhuc licite facit q2 ñ ex effectu sed ex
effectu iudicantis est.nec dz fraudari cõsilio q non dz frau
dari re:vincit ergo hic anim⁹ a iuris licẽtia ar.l.si vir vxori.
ff.d vsu.p dona.Ita dt notabilit ibi Bal.q valdẽ signa.†Sex
to addo qd doctrina Bar.pcedit qñ aqñ sufficeret vtriqz mo
lẽdino,aliter si vtriqz sufficeret secus esset:q2 tũc vterqz pos
set aquã ducere vel facere molendinũ.ita probat text in l.in
cõcedendo.z ibi Bar.no.ff.de aqua plu.ar.z Bar.j.in qnta.
q.in fi.z ibi latius reseruo dicẽdũ.¶†Septimo adde qd vz
pactũ factũ p eũ q hz molẽdinũ iferi⁹,ne liceat supiori in suo
molẽdinũ edificare.ita no.Bal.p.gl.i l.pe.ff.d pac.Bñ facit
q vult Bar.j.in.xiiij.q.q vz pactũ factũ p habẽte molẽdinũ
iferi⁹ ne liceat supiori in suo aqz retinere.l.j.§.si qs h conces
serit ff.de aqua quoti.z esti.¶Octauo principaliter adde i
37 quãtũ Bar.dt q†illd dicit flumẽ publicũ qñ perpetuo currit
l.j.§.flumina.š.e.Illd ẽ dicit priuatũ flumẽ:qd nõ perpetuo
z Gl.alibi exeplificat in duob⁹ molẽdinis Bononie.Glo.in
l.nemo.ff.de re diui.z gl.i l.j.§.fluminũ.š.e.Bald.in c.j.§.si
qs de mãso.in.vj.co. de cõtro.inue.z in ru.ff.d re.diui.i ru.ff.
iij.co.z no.declarat Bar.in l.itẽ lapilli.in ij.col.ff.d re diui.
Vbi dt qd flumẽ dz priuatũ omne illud q arescit vel pusillũ
aque in estate cõtinet,vt vix.vbi te interdũ laues:z istud id di
cit priuatum q2 non est aptũ esse ad publicũ bonũ.Sz caue
ne erres:q2 differt flumẽ priuatũ a flumine pprio:q2 illud
dicit flumen ppriũ alicuius qd incipit ex fõte suo q in agro
suo orit,z discurrit p sua predia vsqz ad flumẽ publicũ vl ma
re.ar.l.si qs diuturno.ff.si serui vẽ.¶Vltimo ad istã primã
qõnẽ adde q dicã.j.in xxv.q.z ita habes expeditã primã qõ
38 nem Bar.†Secundo qrit Bar.qñ quis dicat habere molen
dinũ licite in flumine:z quãdo ñ.Adde q oia ista dicta Bar.
refert z simpliciter sequit do.Ale.in s cõsi.š.pluries allegato
cccxxxv.incip.cõsideratis.verbis instrumenti in j.z ij.col.q ẽ
in ĩ.vo.consiliorũ.cxciij.ponit aliquid Imo.in l.fluminũ.in
prin.ff.de dam.infe.Et Bar.hic ponit tres modos quib⁹ est
licitũ aquã ducere ex flumine publico.vt hic p eũ.¶Scdo
39 adde inquantũ Bar.vult †p legẽ municipalẽ ciuitatis q pres
cripsit merũ z mixtũ iperiũ z sic flumina z port⁹,z concedat
licẽtia edificandi molendinũ in publico flumine.Adde tu q
authoritate pacis cõstãtie flumina nauigabilia z regalia fue
runt cõcessa ciuitatib⁹ Italie innominatus vt habes in ti.d
pa.cõstan.in vsi.feu.z consequenter oẽs ille possent cõcedere
licentiã edificãdi molẽdinũ i flumine nauigabili.ita tz.Alb.
in l.si aũt.§.fi.ff.de aqua plu.arcẽ.z idẽ.Alb.hic.z do.Bar.
verõ.lz non referat Alb.in tractatu seruitutũ rusticarum i
ti.de flumi.Adde ẽt qd notabili⁹ tz Bal.in l.si pluries.in iĩ.
co.C.de cõdi.inser.vbi notabiliter dt qd in vniuersali oĩa flu
mina nauigabilia sunt romani imperij,sed in particulari sũt
carũ ciuitatũ per quartũ territoriũ trãsit flumen.ar.littorũ
maris que sunt sub imperio alicuius populi puta Venetoz
vel Genuensiũ,z ab eo qui eis preest petẽda ẽ licẽtia,ẽm Ja.
de are.in.l.littora.ff.ne quid in loco pub.Bar.in ru.ff.de re
rũ di.in v.co.z seqt ẽt do.Ale i ɔsilio pxime relato.cccxxxv.
inci.cõsideratis verbis instrumẽti in.ij.co.¶Tertio princi
40 paliter adde in quãtũ ɔcludit Bar.†q qui habuit molendinũ
in flumine publico nauigabili tanto tẽpore cui⁹ initũ memo
ria nõ est in ɔ̃riũ,dicitur habere licite.Adde in specie tex.in
l.vsu aque z ibi Bar.ad hoc no.C.de aqueductu.lib.x.glo.et
Bar.in l.diligenter.eo.ti.gl.imperatores.ff.de serui.rusti.
co.predio.Jo.de platea.z Ang.de are.in §.flumina.istitu.d
re.diui.vbi p hoc inferũt qd Veneti z Genneũ.licite pscrip
serunt gulfum.maris tpe cuius initij memoria nõ est in ɔ̃
riũ.Et illud intantũ est verũ q tz Ang.in cons.cclxxxix.in
cipiente thema tale est inter cetera capitula pacis.in ij.co.z
41 so.q ex quo Veneti z eorũ dominiũ per longissima tpa fue
runt z sunt in quasi possessiõe dicti gulfi,certe rõne dicte pos
sessionis longissime in qua fuerunt z sũt,possũt Veneti Gene
uẽsib⁹ z alijs quibuscũqz interdicere potentiã nauigãdi naui
gare volentib⁹ p eorũ gulfum,per.l.sane.ff.de iniu.vbi ẽ cas⁹
ẽm.Ray.de forli.qui expresse ponit exẽplũ de gulfo Veneto
rum vt ibidẽ per eũ.Et idẽ ẽt no.Bart.in d.l.sane si maris.
quã legis sub.l.iniuriarũ.§.fi.ff.de iniurijs,vbi dicit illũ tex.
facere p Venetis qui ex longua ɔsuetudine sz dicũt habere
iurisdictionẽ in eorũ mari.Redeũdo ad cõclusione Bar.hic
42 adde ẽt qd istius casus triplex est rõ.†Prima:q2 habere tã
to tempore cuius initij memoria nõ est in ɔ̃riũ est perinde ac
si imperator cõcessisset:q2 hz vi cõstituti.d.l.hoc iure.§.duc
tus aque,z c.super quibusdã §.preterea.d ver.si.Secũda rõ
q2 per tantũ tps cuius initij memoria nõ est ɔ̃rium prescri
bũtur ẽt ea que alias de sui natura sunt imprescriptibilia.c.
§.fi.de prescrip.in.vj.Tertia rõ:q2 vetustas tanti tẽporis cu
ius initij memoria nõ est in ɔ̃rium tantũ pot quantum impe
rator cũ cã.ita no.And.de iser.in.c.j.i verbo flumina publi
ca.in.iij.co.in titu.que sunt regalia.Itẽ adde in materia illd
q dt Bal.z aduocati sẽpe allegãt in ti.d pace cõstan.in v.co.
vbi notat p illũ tex.in verbo sicut ab antiquo ibi esse text.ex
43 pressum q†in molendinis z cõmoditatib⁹ aquarũ standum ẽ
antiquitati.Alibi Bal.in c.j.§.si qs de mansa.in ti.de cõtro.
inuest.in vj.co.dt qd in aqueductu nõ solum inspicimus prin
cipiũ aque sed ẽt loca vndẽ dcurrit z alueos z meat⁹ vetustis
simũ aque cursum z ẽm eorũ qualitatẽ de vsu aque iudicare
debemus.De istis adde tu tex.in.l.j.§.fi.ff.de aqua plu.ar.
vbi dt tex.vetustatẽ vicẽ legis obtinere.Itẽ dicit longã ɔsue
tudinẽ veluti iure impositã seruitutẽ.z text.in l.ij.in prin.e.
34 ti.q pt vetustas† semper pro lege habet.ad idẽ text.in l.qui
luminibus in prin.ff.de serui.vrba.predio.Itẽ videas solem
nẽ tex.quẽ cõsulẽdo sepe formaliter sũ solit⁹ allegare.in.l.fi.
ff.de aqua plu.ar.ibi quibus vestustas authoritatẽ daret q̃
uis ius nõ probaretur.¶Quarto principaliter adde inquãtũ
35 Bar.concludit †qd in flumine publico nõ nauigabili licitũ nõ
est authoritate iurisgẽtiũ facere molendinũ.put dixi in tex.
in j.no.Adde qd istud limitat no.Pau.d ca.quãuis ñ faciat
mẽtionẽ de dictis hic.in l.fluminũ in prin.ff.de dam.infec.vt a
pcedat qñ qs vult molendinũ cõstruere super aqua put fit i
flumine Padi,vel put fit Rome vbi fiũt molẽdina supra aqz
ex concatenatione nauiũ.Sec⁹ esset ẽm eũ si qs vellet facere
molendinũ in dicto flumine non nauigabili,ita q edificiũ tan
gat solũ seu alueũ ipsi⁹ fluminis,tũc non posset sine licentia i
peratoris aut superioris.Sic intelligit istũ tex.in vbo publi
co qñ̃uis oẽs alij pnt eũ intelligat i flumine nõ nauigabili Rõ
diuersitatis est ẽm eum q2 primo casu qñ edificat s.aqz flu
minis vsus talis aque est cõis,id occupãti cõceditur,id licitũ
est super talẽ aquã edificare.Sed in scõo casu alueus seu fun
d⁹ ipsi⁹ fluminis nõ est cõis sz bñ est public⁹,ideoqz occupan
ti nõ cõcedit.id tunc regrit authoritas superioris.nõ recolo
legisse ab alio tactũ z ñ est verũ e magna limitatio ad tex.nos
trũ ad doctrinã Bar.hic,sz mibi ñ placet ista limitatio.Mo
ueor q2 Pau.d ca.facit dñiã inter flumẽ z alueũ seu lectũ flu
minis sz illd est falsũ q2 alueus semper iudicatur ẽm naturaz
ipsius fluminis.tex.est in l.j.§.si insula in fin.š.eod vbi dicit
tex.impossibile est vt alueus fluminis publici nõ sit public⁹.
46 ¶Secundo z fortius moueor:q2 alueus est semper eiusd.
iuris cuius est ipsum flumen.tex.egregi⁹ in l.adeo.§.insula
in ver.nonus aũt.ff.de acq.re.do.z in §.insula insti.eo.vbi dt
tex.alueus est eius iuris cuius est ipsũ flumẽ,id est publici d
iure gentiũ.¶Tertio mouet me illud qd per illũ tex.z forti⁹
no.Bar.in tractatu d alueo.i vij.co.vbi dt q in d.l.adeo est
49 tex mirabilis†qd lz alias cadat solo quicquid ei superimpo
nit:tñ in ista materia ɔ̃,solum z fundus cedit aque fluminis
que superimponit z est speciale in flumine z similibus aquis
ẽm eũ.¶Quarto in ɔ̃riũ facit:q2 si cõsideras rõnẽ istarum le
gum quare liceat facere molẽdinũ in in flumine non nauigabi
li,illa ratio pcedit etiam i eius alueo.Cogita q2 est passus vti
lis nec alicubi discussus.¶Quinto pricipaliter adde inquã
48 tũ Bar.subdit†q non patit dãnũ q prohibet edificare mo
lendinum q̃uis non acquirat lucrum,z sic vult Bar.non ha
beri i ɔsideratiõe q nõ acqrat lucrũ.Sz caue:q2 Bar.š.in
j.q.vř sibimet ɔ̃riari.nã.š.in.j.q.dt qñ prim⁹ habuit molen
dinum licite non põt secund⁹ edificare:eo q2 nõ potest aufer
re lucrum q̃ licite percipit ex publico per tex.i.l.ij.§.merito.

a ¶In dubio. adde eũdẽ i l.ex hoc iure. co.ij.š.de in stiti. z iure. Et quẽ posui i addi.ad d. Philip.decius in.l.nul lus videtur dolo.j.de re. iuris.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

i⁹,iiij.vol.cons.xxij.nota istā decisionē:qꝛ est multū vtilis ad totā materiā istius.l.Pro ista cōclusione q̄ est verissima ego adco vnū bonū tex.in l.ij.§.si aqueductus.ff.de serui.rusti.p̄dio. ⁊ ibi Alb.⁊ An,⁊ alij ad hoc no.illū tex.scđo ista cōclusio cōfirmatur eq̄tate naturali.ex quo eī vsus aq̄ vtriq̄ȝ sufficit: certe illud qđ tibi nō nocet alij cōcedi pōt.l.ij.§.itē varus.cū si.ff.de aqua plu.arc.p Bart.in l.ij.in prin.in iii.col.vbi dixi.s.sol.ma. ¶ Scđo principaliter amplia istā cōclusionē Bar.p illud qđ notabiliter vult Bar.in l.nō mod⁹.C.de ser.⁊ aqua.vbi p illuȝ
57 tex.decidit no.q.† ꝙ si tu ab initio duxisti licite aquā de flumine publico ad domū i qua posueras vnū molēdinū,ego ex alia pte fluminis volo ducere aquā ex eodē flumine ad molendinū meū,cū tanta sit aqua q̄ optime sufficiat ad vtrūq̄ȝ molendinū tu aūt vis me impedire dicēs ꝙ in domo tua vis ponere plura alia molēdina certe nō potes,eo,qꝛ dȝ inspici mod⁹ ducēde aq̄ a principio nec dȝ inspici ꝙ postea possit augeri, vt est ibi tex.no. ¶ Tertio adde ꝙ per supradicta decidūt notabiliter
58 Pau.de ca.⁊ do.Alex.in l.ex facto.§.j.ff.de vulg.⁊ pu.† ꝙ si aliqs baro cōcessit alicui monasterio siluā retinēdo sibi vsuȝ venādi,ꝙ oēs de illo monasterio pūt ēt ibi venari ex quo illa silua pōt cōueniri vsui cuiuscūq̄ȝ insolidū,p no.p Bart.hic.⁊ ī d. l.cōcedēdo,q̄uis fm do. Alex.videreť p̄ma facie dōm ꝯtrium. ¶ Quarto ad p̄dicta adde illud qđ decidit Bal.in c.j.§.si qs de manso.in v.col.si de inuesti.feu.cōtro.fue. ⁊ sequiť Ro.in d. l.in concedēdo.vbi tȝ,si iter domū feudatariā ⁊ domū ꝓpriam directi dñi cōcedētis feudū sit in medio qdā puteus q cōtinet tātā aquā q̄ sit sufficiens vsui vtriusq̄ȝ dom⁹,qđ vtriq̄ȝ dȝ seruire nec pōt direct⁹ dñs ꝓhibere feudatariū.Sec⁹ qñ illa aqua nō sufficeret vsui vtriusq̄ȝ dom⁹:qꝛ tūc p̄ferreť dñs direct⁹, allegat no.p Bar.in.d.l.lucio.⁊ in d.l.in cōcedēdo:⁊ ita est expe-
59 dita ista.v.q.prin.¶ Sexto q̄rit Bar.† si duo inceperunt eodē tpe vel alter post ignorās de prio qs eorū p̄ferať. ¶ Circa istā sextā q̄ōnē Bar.Adde illud qđ notabiliter vult Bal.in c.cum oēs.in.xij.co.de ꝯsti.vbi q̄rit,duo sunt vicini mediāte riuo cōmuni vnusquisq̄ȝ vult trahere aquā ad prata sua q̄rit qs p̄ferri debeat.⁊ rñdet ꝙ aqua dȝ diuidi localiter vel tpaliter,eodē modo in agris ⁊ molēdinis,⁊ si q̄s vellet esse prior in vtēdo debet diuidi sorte vt.l.quoties.ff.de vsufru.⁊ l.j.⁊ ij.C.qñ ⁊ qui.
60 quar.pars debea.lib.x.nā vbi humanū consiliū non sufficit, ibi fortuna altercationē dirimit,vt l.si.cum si.C.cōis de leg.fm eū.¶ Scđo adde illud qđ decidit Bal.in l.si plures.in j.q.C.
61 de cōdi.inser.vbi tȝ ꝙ si duo habent molendina iuxta flumen nauigabile,⁊ princeps ad eorū molēdina cōcesserit aquā,ꝙ si aq̄ nō sufficit nisi vni molēdino,illud qđ prius est cōstructū tēpore potius est in iure:qꝛ qđ habet primū esse hȝ primū frui. si aūt simul sit eis ius quesitū vt esset in pluribus heredib⁹,tunc ille cui obuenit molēdinū alti⁹,primo suā vtilitatē pcipit:quod pri⁹ est in via prius est in termino p ordinē nature,sȝ exinde p aliquē aqueductū dȝ pati cōsequētē habere cōmodum aq̄, vt
62 ibi lati⁹ per eū.¶ Tertio diligenter nota illud ꝙ vult Bar.† ꝙ paria sunt vel qđ ambo simul eodē tpe incipiāt edificium vel vnus prima die ⁊ alius sequēti qui ignorauerit de primo,⁊ sic nō potuerit p̄uideri de primo.Iste eī equiparanť perinde ac si simul incepissent.⁊ ad hoc bū facit gl.no.in l.ij.§.j.ff.ne qd in
63 loco pu.¶ Circa septimā questio.Bar.in qua querit † si volo in flumine facere molēdinū ⁊ facere clusam in flumine,⁊ volo immittere tigna ⁊ alia edificia in ripa vicini, an possim eo inuito.Adde ꝙ idē tȝ Bar.Ang.Raph.cu.in l.fluminū.in prin. ff.de dā.in fec.Bar.in l.marit⁹ p illū tex.ff.de acq.re.do.Bal.in l.si manifeste.ad fi.C.de ser.⁊ aqua.⁊ in cōs.cxxix.ij.vo.qđ inci.
64 quatuor sunt.¶ Scđo adde inquātū Bar.cōcludit ꝙ lȝ flumina sint publica tū ripe quo ad ꝓprietatē sunt illarū ꝑsonarū quarū p̄dijs adherēt.Rō diuersitatis est in p̄optu:qꝛ ripe hominū arte ⁊ cura recipiūt incrementuȝ,⁊ riparū in cōmoda pertinēt ad vicinos.ergo fm legē nature iustū est in recōpensationē ꝙ cōmoda sequanť eosdē,sȝ flumina in seipsa absq̄ȝ arte hominū fiuūt.Ita dicit Bal.i rub.ff.de re.di.in vj.co. ¶ Ter-
65 tio adde inquantū Bar.cōcludit † ꝙ facienti clusam in flumine publico vt ducat aquā ad suū molēdinū nō est licitū imponere tigna vel aliud edificiū in ripis fluminis inuitis vicinis quorū p̄dijs adherēt.Istā cōclusionē limitat notabiliter Floria.in.l.refectiōis.in fi.per illū tex.ff.cō.predi.vt cōclusio Bar, ꝓcedat in clusa q̄ de nouo fieret, sed clusa molēdini iā facta pt refici ⁊ reparari positis lignis vel lapidibus in fundo vel etiā in ripa fluminis in vitis vicinis.ad hoc spāliter not.illuȝ text. Confirmo p illā limitationē:qꝛ ꝓhibitus facere de nouo nō ꝓhibeť iā factā reficere.tex.est in c.iudei.in prin.⁊ in c.consuluit. de iude.no.in.l.j.§.si qs edificiū.vbi dicā de hoc.ff.de ope.no.
66 nū.Hinc est qđ ꝓhibiti edificare castra, nō ꝓhibenť iā facta de nouo reficere ita notat Bal.in l.j.§.edificare.p gl.ibi in verbo reficere,ff.de mor.infer.⁊ si est vera,ista est magna limitatio ad decisionē Bar.¶ Ista limitatio mihi nō plȝ,⁊ moueor viua ratione:quia si in refectione cluse aut molēdini volo immittere de nouo tigna in prediū vel ripā vicini,aut volo imponere nouū edificiū aliter q̄ prius erat:ego habeo ꝙ istud erit no-
67 uā clusam facere:† qꝛ qñ aliq̄d additur vel detrahiť antiq̄ cluse đr de nouo fieri.arg.l.ius ciuile.ff.de iusti.⁊ iur.,p quā.l.notat ibi in specie Ang.in ij.col.post Cy.ꝙ ꝓhibitus p formā statuti facere nouā clusam in flumine.nō poterit veteri cluse aliq̄d addere vel detrahere:qꝛ diceret nouā facere, sȝ bñ pōt i eo, statu nullo adito cōseruare.vnde considera ꝙ etiam tūc militaret fundamētum Bar.hic,qđ vsuari⁹ tūc inuito dño nō posset aliq̄d noui facere.l.vsufructuarius nouū riuū.ff.de vsufru.Secūdo moueor qꝛ text.in d,l.refectionis.bū.pbat ꝙ in refectiōe molēdini vel cluse pūt immitti lapides in fundo vicini ad tp̄s donec opus reficiať,sed nō possent ibi immitti vel infigi vt ibi perpetuo stent.Unde no.ibidē Ang.in.d.l.refectionis.esse ibi
68 casum expressum ꝙ † habeo clusam molēdini per fundū tuum ⁊ clusa eget refectione,ꝙ debes prestare aditū per fundū tuuȝ cum tāta latitudine ꝙ possim ibi ponere omnia cemēta necessaria ad refectionē cluse, ⁊ ꝙ ibi possint stare oēs operarij ad laborandū.¶ Quarto adde inquantū Bar.in viij.q.conclu-
69 dit † ꝙ via publica media nō impedit quin ripe fluminis quo ad ꝓprietatē eorū sit qui habēt prope flumina:per tex.sing.in d,l.maritus in.fi.Istā conclusionē limitāt Bal.in rub.ff.de re. diui.in.xiij.col,qñ in ripa esset tanta terra q̄ arari possit:tunc eī nō est simplr ripa,imo est diuisus ager si via publica est in medio inter agrū ⁊ illud terre spatiū quod est in ripa.⁊ isto casu scđm eum non loquitur.d.l.maritus.¶ Pro clariori intelligentia eorū que firmat Bar.in istis tribus questionibus sc,
70 vij.viij.⁊ ix.† Quero,[a] pone vendidisti mihi predium ad mēsu-
a rā vt tātum presteť p singula pertica:an ripe fluminum qbus adheret istud prediū sint etiā mensurande ⁊ tūc solui p rata,⁊ an tales ripe intelligātur vēdite an non.istaȝ questionē tangit Bar.in tractatu suo tyberiadis in iiij.col.vbi tȝ ꝙ tales ripe nō debent cōmensurari nec cōputari in pretio, sed cedunt emptori,nisi aliud sit dictū expresse.moueť Bart.qꝛ licet ripe fluminis sint eorū q ꝓpe ripas predia possidēt nō ꝓpter hoc censenť vendite sȝ accedūt.rō rōis est fm Bart.nā cū riparū vsus in ppetuū sit cōis seu publicus de iure gētiū,apparet ꝙ ꝓprietas sola de p se esset inutilis cū semp duret vsus alterius.l.in. §.ne tñ.ff.de vsuf.sȝ lȝ p se nō cēseantur vēdite:tñ alteri cedunt. istud est fm eū qđ vult dicere tex.in l.id qđ.§.j.ff.de peri.⁊ commo.rei.ven.ista opi.Bar.refert ⁊ sequiť simpliciter.Bald.in.l. riparū.ff.de re.diui.lȝ referat Huber.de bo.Ray.⁊ Cy.tenuise ꝯtrū per.d.l.id qđ.¶ Istā eadē opi.Bar.tȝ latius idē Bal. in rub.ff.de re.diui.in xij.col.ad fi.⁊ seq.Mot⁹:qꝛ esset iniquū ꝙ cū vsus riparū sit publicus.⁊ sic nō possit pleno iure vēdi,sicut venditor non tenetur plene tradere illā ripam:ita nec illa ripa venit cōmensurāda.sicut nec via publica,nec flumen publicū qđ iret p mediū agri vēditi.l.in modicis.ff.de cōtra.emp. Itē iputet sibi vēditor qꝛ legē aperti⁹ nō dixerit.l.veterib⁹.ff. de pac.Subdit tñ Bar.ꝙ si in illa ripa sint arbores fructifere ⁊ magni valoris,eēt absurdū ꝙ emptor eas gratis haberet,si p̄tiū p istis nō soluat:ergo tūc tales ripe remanebūt penes vēditorē.subdit etiā Bal.cauēdū esse ꝙ si ibi est tāta terra q̄ arari possit nō est ibi simplr ripa imo esset tunc diuisus ager.Adde ēt ꝙ p̄dictā opi.Bar.seq̄ť ibi Bal.in rub.C.de ꝯh.em.in iij. q.vbi limitat ꝙ si in ripis cōsisteret vtilitas notabilis quātitatis puta,qꝛ ibi esset salicetū,ita ꝙ non est verisimile ꝙ venditor fuisset gratis cōcessurus:isto casu debent ripe mēsurari ⁊ pretiū solui vt ibi per eū.Adđ etiā ꝙ p̄dicta opi.Bar.refert ⁊ simpliciter sequiť Ang.de are.in §.riparum insti.de re.di.Adde etiaȝ Spe.in tit.de emp.⁊ ven.§.sciendū.ad fi.in ver.si vero
71 min⁹.ad fi.ver.vbi notādum esset † ꝙ si fundo vendito coheret littora vel vie publice aut nemus publicū ꝙ nō cedūt in mēsurā,lȝ ad cōmodū emptoris trāseāt.l.litora.ff.de ꝯhē.emp.nisi hoc spāliter sit actū.l.id qđ.§.j.ff.de peri.⁊ cōmo.rei vē.Ultra authoritates p opi.Bart.facit qꝛ cū ripe fluminis publici pleno iure nō pertineant ad vēditorē:ergo in dubio nō intelligūtur venire in cōtractu vēditionis.l.datio.§.j.⁊ qđ ibi pulchre
72 Bar.in l.ex empto.in prin.ff.de ac.emp.Confirmo† qꝛ de natura ꝯctus venditionis est vt res tradatur libera,etiā si nō sit cōuētū.l.ex predijs.⁊ ibi Ang.ad hoc no.C.de euic.facit.l.ij.§. j.ff.de ac.emp.sed iste ripe fluminū non sunt libere imo semper erunt in vsu publico igiť ⁊c.Lȝ opi.Bar.sit cōis ⁊ in practica durū esset ab ea recedere.tñ in pūcto iuris ꝯtra opi.scȝ Hube. ⁊ antiquorū videť sustentabilis.eo qꝛ lȝ tales ripe quo ad certū vsum puta naues arboribus ligandi, siccandi retia,⁊ similia dicať vsus earū esse publicos tū quo ad proprietatē ⁊c.oia

commoda

a ¶ Quero. ad istā.q.adđ d.Fab. đ scto seuerino in trac.de emp.⁊ vē. in vj.q.p̄n.col.iiij. ꝟ.circa quartuȝ mēbrū q seqť opi.Bar.in d.tractatu de alueo.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

tur eqtate naturali.ex quo eiũ vsus aque vtriq3 sufficit: certe illud qđ tibi nõ nocet alij cõcedi põt.l.ij.§.itẽ varus.cũ3 fi.ff. de aqua plu.arc.p Bart.in l.ij.in prĩnc.in.iij.col.vbi dixi.s. so.ma. ¶ Scđo principl'r amplia istã ɔclusionẽ Bar. p illud q notabi'r vult Bar.in l.nõ mod⁹.C.de ser.ꝛ aqua. vbi p illũ
57 tex.decidit no.q.† q si tu ab initio duxisti licite aquã de flumine publico ad domũ in qua posueras vnũ molendinũ ego ex alia parte fluminis volo ducere aquã ex eodẽ flumine ad molendinũ meũ cũ tanta sit aqua q̃ optime sufficiat ad vtrumq3 molendinũ: tu aũt vis me impedire dicẽs q in domo tua vis ponere plura alia molẽdina certe nõ potes eo qꝛ d3 ĩspici modus ducende aque a pncipio nec d3 ĩnspici q postea possit augeri,vt ẽ ibi tex.not. ¶ Tertio adđ q p supradicta decidunt notabi'r Pau.de ca.ꝛ do. Alex. in l.ex facto.§.j.ff.de vulg.ꝛ
58 pu.† q si aliqs baro ɔcessit alicui monasterio sylnã retinẽdo sibi vsum venãdi,q oẽs de illo monasterio pñt ẽt ibi venari ex quo illa sylua põt ɔueniri vsui cuiuscũq3 insolidũ,p no.p bar. hic.ꝛ ĩ d.l.ɔcedẽdo.q̃uis ẽm do. Alex.videret pma facie dõ3 ɔtrũ. ¶ Quarto ad pdicta adde illud dcidit Bal.in c.j.§.si qs de mãso.in.v.col.si d inuest.feu.ɔtro.fue.ꝛ sequit Ro.i d. l.ɔcedẽdo.vbi t3,q si inter domũ feudatariã ꝛ domũ ppriã directi dñi ɔcedẽtis feudũ sit in medio qdã pute⁹ q ɔtinet tãtã aquã q̃ sit sufficiẽs vsui vtriusq3 domus,qđ vtrique d3 seruire nec põt directus dñs,phibere feudatariũ.Sec⁹ qñ illa aq̃ nõ sufficeret vsui vtriusq3 dom⁹: qꝛ tũc pferet dñs directus. alleg.no.p Bart.in d.l.lucio.ꝛ in d.l.in ɔcedẽdo.ꝛ ita est ex-
59 pedita ista.v.q.prin. ¶ Sexto q̃rit Bart.† si duo inceperunt eodẽ tpe vl' alter post ignorãs de pmo qs eorũ pferat. ¶ Circa istam sextã q̃stionẽ Bar. Adde illud qđ notabi'r vult Bal. in c.cũ oẽs.in.xij.col.de ɔsti.vbi q̃rit,duo sunt vicini mediante riuo cõmuni vnusquisque vult trahere aquã ad prata sua q̃ritur qs pferri debeat.ꝛ rñdet q aqua d3 diuidi localiter vel tpaliter,eodẽ mõ in agris ꝛ molẽdinis,si qs vellet esse prior ĩ veniendo d3 diuidi forte vt l.quoties.ff.de vsufr. ꝛ l.j.ꝛ.ij.C.qñ
60 ꝛ qui.quar.pars debeat.li.x.nã† vbi humanũ ɔsiliũ nõ sufficit,ibi fortuna altercationẽ dirimit,vt l.si.cum si.C.cõia d le. ſmeũ. ¶ Scđo adde illud q decidit Bal.in l.si plures.in.j.
61 q.C.de cond.inser.† vbi t3 q si duo habẽt molẽdina iuxta flumẽ nauigabile,ꝛ princeps ad eorũ molẽdina ɔcesserit aqua3 q si aqua nõ sufficit nisi vni molẽdino, illud qđ prius est constructũ tpe poti⁹ est in iure: qꝛ qđ h3 primũ esse h3 primũ frui. si aũt simul sit eis ius q̃sitũ vt esset in plurib⁹ heredib⁹, tũc ille cui obuenit molendinũ altius,pmo suã vtilitatẽ pcipit, qđ pus est in via prius ẽ in termino p ordinẽ nature, s3 exinde p aqueductũ d3 pati ɔsequentẽ habere cõmodũ aque, vt ibi la-
62 tius p eũ. ¶ Tertio diligẽter nota illud q vult Bart.† q paria sunt vel qđ ambo simul eodẽ tpe incipiãt edificiũ vel vnus prima die ꝛ alius sequẽti q ignorauerit de primo,ꝛ sic nõ potuerit preuideri de primo. Iste em eqparant perinde ac si simul incepissent.ꝛ ad hoc bene facit gl.no.in l.ij.§.j.ff.ne qd ĩ
63 loco pu. ¶ Circa septimã q̃stio. Bart.in qua querit† si volo ĩ flumine facere molendinũ ꝛ facere clusam in flumine, ꝛ volo ĩmittere tigna ꝛ alia edificia in ripa vicini an possim eo inuito. Adde q idẽ t3 Bar. Ang. Raph.cu.in l.fluminũ.in prin.ff.de dã.infe. Bar.in l.maritus.p illũ text.ff.de acq.re.do. Bal.in l.si manifeste.ad fi.C.de ser.ꝛ aqua.ꝛ in cõsi.cxxix.ij. vol.qđ in
64 ci.quatuor sunt. ¶ Scđo adde inquantũ Bart.ɔcludit† q l3 flumina sint publica tñ ripe q̃ ad pprietatẽ sunt illarũ psonarũ quarũ predijs adherẽt. Rõ diuersitatis est in promptu qꝛ ripe hominũ arte ꝛ cura recipiũt incrementũ,ꝛ riparũ incommoda ptinẽt ad vicinos.ergo ẽm legẽ nature iustũ est in recõpensatione q cõmoda sequant eosdẽ, sed flumina in seipsa absque arte hominũ fluũt. Ita ẽt Bal.in rub.ff.d re.di.in.vj.co.
65 ¶ Tertio adde inquãtũ Bart. cõcludit q facienti clusam in flumine publico vt ducat aquã ad suũ molẽdinum nõ est licitũ imponere tigna vel aliud edificiũ in ripas fluminis ĩuitis vicinis quorũ pdijs adherẽt. Istã ɔclusionẽ limitat notabi'r Floria.in l.refectionis.in fi,p illũ tex.ff.cõ.predi.vt ɔclusio bar. pcedat in clusa q̃ de nouo fieret,sed clusa molẽdini iã facta pt refici ꝛ reparari positis lignis vel lapidib⁹ in fundo vel ẽt in ripa fluminis inuitis vicinis.ad hoc specialiter not.illũ text. Cõfirmo p illã limitationẽ: qꝛ phibitus facere de nouo nõ phibet iã factã reficere.tex.est in c.iudei.in prin.ꝛ in c.ɔsuluit de iu.no.in l.j.§.si qs edificiũ.vbi dicã de hoc.ff.de ope. no.
66 nũ.† Hinc est q phibiti edificare castra,nõ phibẽtur iã facta d noua reficere.ita not. Bal.ꝛ Ang.in l.j.§.edificare. p gl.ibi in verb.reficere.ff.d mor.infec.ꝛ si ei vera,ista ẽ magna limitatio ad dcisionẽ Bar. ¶ Ista limitatio mihi non pl3, moueor viua rõne: qꝛ si ĩ refectiõe cluse aut molẽdini volo imittere d nouo tigna ĩ prediũ vel ripã vicini, aut volo imponere nouũ edificiũ aliter q prius erat: ego habeo q istđ erit nouã clusã fa-
67 cere: † qꝛ aliquid addit vel detrahit atque cluse dr d nouo fieri.arg.l.i⁹ ciuile.ff.d iusti.ꝛ iur.p q3 l.no.ibi iñ specie Ang.ĩ ij.col.post.L.y.qđ phibitus p formã statuti facere nouã clusã in flumine,non poterit veteri cluse aliqd addere vel detrahere: qꝛ diceret nouã facere,sed bñ põt in eo statu nullo addito ɔseruare.vnde cõsidera q ẽt tunc militaret fundamentũ Bar. hic,q vsurarius tũc inuito dño nõ posset aliquid noui facere. l.vsufructuarius nouũ riuũ.ff.d vsufr. Secundo moueor qꝛ tex.in d l.refectionis.bñ pbat q in refectione molẽdini l' cluse possũt immitti lapides in fũdo vicini ad tempus donec opus reficiat,sed nõ possent ibi immitti vel infigi vt ibi perpetuo stet. Unde no.ibidẽ Ang.in d l.refectionis.esse ibi casum
68 expressũ q† si habeo clusã molẽdini per fudũ tuũ ꝛ clusa eget refectione,q debes prestare aditũ p fũdũ tuũ cũ tãta latitudine q possim ibi ponere omnia cemẽta necessaria ad refectionem cluse,ꝛ qđ ibi possint stare oẽs operarij ad laborandum
69 ¶ Quarto adde inquantũ Bar.in viij.q.cõcludit† qđ via publica media nõ impedit quin ripe fluminis quo ad pprietatem eorum sit q habẽt ppe flumina per tex.sing.in d.l.maritus.in fi. Istã cõclusionem limitat Bal.in rub.ff de re.diui.in xiij.col.q in ripa esset tanta terra q̃ arari possit: tũc eñ non ẽ simpl'r ripa,imo est diuisus ager si via publica est in medio inter agrũ ꝛ illud terre spatiũ qđ est in ripa,ꝛ isto casu ẽm eum nõ loquit.d.l.maritus. ¶ Pro clariori intelligentia eorum q̃ firmat Barto.in istis tribus questionibus sc3.vij. viij.ꝛ ix.
70 † Quero,[a] pone vendidisti mihi pdium ad mensurã vt tãtum
a prestetur p singula ptica: ã ripe fluminũ qbus adheret istud prediũ sint ẽt mensurãde ꝛ tñ solui p rata,ꝛ an tales ripe intelligãtur vendite an non.istã questionem tangit Bar.in tractatu suo tyberiadis.in iij.col. vbi tenet quod tales ripe nõ debẽt cõmensurari nec cõputari in pretio,sed cedunt emptori,nisi aliud sit dictũ expresse.mouet Bar.qꝛ licet ripe fluminis sint eorũ q ppe ripas predia possidẽt nõ ppter hoc cẽsent vẽdite sed accedũt.rõ rõnis est ẽm Bar. nã cu riparũ vsus in ppetuũ sit cõis seu public⁹ de iure gẽtiũ,apparet q pprietas sola de p se esset inutilis cũ semp duret vsus alteri⁹.l.iij.§.ne tñ.ff.de vsuf.sed l3 p se nõ cẽseant vẽdite: tñ alteri cedũt.istud est ẽm eũ qđ vult dicere tex.in l.id qđ.§.j.ff.de peric.ꝛ cõmo. rei ven.ista opi. Bar.refert ꝛ sequit simpliciter Bal.in l.riparũ.ff.d rer.diui.l3 referat Huber.de bo. Ray.ꝛ Cy.tenuisse ɔtrũ p.d.l.id qđ. ¶ Ista eadẽ opi. Bar.tenet lati⁹ idem Bal. in rub.ff.d rer.diui.i.xij.co.ad fi.ꝛ seq. Mot⁹: qꝛ esset iniquũ q cũ vsus riparũ sit public⁹.ꝛ sic nõ possit pleo iure vẽdi,sicut vẽditor nõ tenet plene tradere illam ripã: ita nec illa ripa venit cõmensuranda,sicut nec via publica, nec flumẽ publicũ q iret p mediũ agri vẽditi.l.in modicis.ff.de ɔhẽ.emp. Itẽ imputet sibi vẽditor qꝛ legẽ aperti⁹ nõ dixerit.l.veterib⁹.ff.d pac. Subdit tñ q si in illa ripa sint arbores fructifere ꝛ magni valoris,esset absurdum q ẽptor eas gratis haberet: si ptiũ pro istis nõ soluat: ergo tũc tales ripe remanebũt penes vẽditorẽ. subdit etiã Bal.cauẽdũ esse q si ibi est tãta terra q̃ arari possit nõ est ibi simpl'r ripa imo esset tunc diuisus ager. Adde ẽt qđ pdictã opi. Bar.sequit ibi Bal.in rub.C.ɔhen emp.in.iij.q. vbi limitat q si in ripis ɔsistere vtilitas notabilis quãtitatis puta qꝛ ibi esset salicetũ,ita q nõ est verisimile qđ vẽditor fuisset gratis cõcessurus: isto casu debẽt ripe mẽsurari ꝛ ptiũ solui vt ibi p eũ. Adđ etiã qđ pdicta opi. Bar.refert ꝛ simpl'r sequit Ang.d are.in.§.riparũ.insti.de re.di. Adde etiã Spe.in tit.de emp.ꝛ ven.§.sciẽdũ.ad fi.in ver.si vero min⁹ ad fi.ver.
71 vbi dicit notãdũ esse† qđ si fundo vendito coherent littera vel vie publice aut nemus publicũ qđ non cedunt in mensurã, l3 ad cõmodũ emptoris trãseũt.littora.ff.de ɔhẽ.emp.nisi hoc spẽaliter sit actũ.l.id qđ.§.j.ff.d peri.ꝛ cõmo.rei vẽd. Ultra authoritates pro opi. Bar.facit qꝛ cũ ripe fluminis publici pleno iure nõ pertineãt ad vẽditorẽ: ergo ĩ dubio nõ intelligunt venire ĩ ɔctu vẽditiõis.l.ꝛ ratio.§.j.ꝛ qđ ibi pulchre Bar.in.
72 l.ex empto.in prin.ff.de ac.emp. Confirmo: † quia de natura ɔctus vẽditiõis est vt res tradat libera,etiã si nõ sit cõuẽtũ.l. ex pdijs.ꝛ ibi Ang.ad hoc no.C.d euic.facit.l.ij.§.j.ff.de act. emp.s3 iste ripe fluminũ nõ sunt libere imo semp erũt in vsu publico igitur ꝛc. Licet opi. Bar.sit cõis ꝛ in practica durũ esset ab ea recedere.tñ in pũcto iuris ɔria opi.sc3. Hube ꝛ antiquorũ vr substẽtabil'r: eo qꝛ l3 tales ripe quo ad certũ vsum puta naues arboribus ligandi, siccandi retia, ꝛ similia dicatur vsus earũ esse publicos tñ quo ad pprietatem ꝛc.oĩa cõmoda puta pcipiendi fruct⁹ ex arborib⁹ ptinẽt ad dominiu illius predij cui ripe adherent.l.riparũ.§.de rerũ diui. Et p hoc apparet euidenter qđ falsum est fundamentum Bar.quo vtitur dum dicit qđ pprietas de se est vtilis cũ semper vsus.

[a] ¶ Quero. ad istã. q.adde d.Fab.d sancto seuerino. ĩ trac.d emp.ꝛ ven.ĩ.vj.q. prin.col.iij. versic. circa quartũ membrũ q sequit opi. Bart.in d.tractatu d alueo.

f.uctus si alterius.l.iij.§.re tñ.ff.de vsuf.in hoc errat Bart. nā fundamentū suum pcederet qñ vnus haberet nudā pprie-tatē alius haberet integrū vsumfructū semp duraturū: tunc illa pprietas dñi esset inutilis.Sz in casu nostro ē totū cõ:qr vicini q hñt dñiū riparū nō habet nudā pprietatē.imo habet oīmodā cõmoditatē:qr possunt incidere arbores:pñt ibi arare z seminare.d.l.riparū.ff.de re.diui.alij vo q hñt vsum publicū nō pñt ista facere sed habet vsum publicū vt dixi ad ligādū naues z siccanda retia z similia,z sic nō est verū q pprietas sit inutilis.staret ergo multū in arbitrio iudicis ex qñtitate pcij z valore pdij iudicare an ripe sint cõmensurāde.argu. gl.semp in stipulationib9.ff.de re.iu.Et vltra supradicta ad istā qōne an ripe fluminis sint cõmensurāde vide do.Alex. in cõ.ccxij.incip.omissis argumētis.q est in.ij.vo.consi.cxx.

¶ Decimo qrit Bart.si edificio in flumine publico faciendo clusam p directū vel indirectum,ita tñ qd illud q pono transcendit mediā ptē fluminis,z cõ vicini agri fontē ptēdit,nō tñ ei9 ripā attingit,an potero sic facere cõdicēte vicino. ¶ Cõclu-
73 dit ergo Bar.in ista.x.q.† q si aliqs edificat molēdinū flumine publico,qd lz vsus z vtilitas molēdini sit ipsi9 edificātis:tñ pprietas efficit eorū q ppe ripā fluminis pdia hñt p mō regiōis p tex.no.in l.pe.§.fi.ff.de acq.re.do.iō nō lz inuito vicino aliqd addere vel ampliare ēt si meli9 reducat.Adde q hz ista dz intelligi illud q dixit Bar.s.in iiij.q.vbi dt q q fecit molendinū in flumine publico cõpetit negatoria cõ volentē facere aliud supra vl'infra eo qr est dñs sui molēdini cui nocet. Istō pcederet qñ ipse edificās haberet pdiū ppe ripā fluminis vbi molendinū fecit,alit ipse nō haberet vtile dñiū sz bene haberet vtile dñiūz cui9 rõne cõpeteret negatoria generalis.
74 ¶ † Scdo adde illō qd tz Bal.in c.ptingit.in.xv.col.ad fi.d do.z cõtu.vbi qrit nunqd clusa molēdini q ē i flumine publico possit capi ex iudicis decreto,z rñdet q sic tanq̃ su pficies cuius vtile dñium est ius q licite cõstruxit.allegat notata per Bar.i l.fluminū.in prin.ff.d dā.infe.z dt facere.l.q tabernas. ff.de cõ.empt.¶ Tertio adde Bal.in c.j.§.si qs de māso.in
75 v.col.in ti.si de inuest.feu.cõtro.fue.vbi qrit† cui9 sit clusa facta in flumine publico.z refert Bar.in d.l.fluminū,tenere q sit faciētis.ipse dt q su pficiēs hñ est faciētis,qd apparet quia clusa destructa nullū ius retinet i flumine publico nisi ius reficiēdi z ita seruat cõsuetudo.Ex his seqt hz eñ q supficies dicte cluse q̃ ad vtile dñiū est faciētis,sz ipsa substātia cedit aree q ad nulli9 directū dñiū.ita dt ibi Bal.istud vltimū q ad nullius directū dñiū ptineat nō vr verū:qr imo ptinet ad pprietatē eorū q hñt pdia vicina.d.l.pe.§.fi.z hic p Bar.¶ Quarto adde qd idē Bar.in d.l.fluminū.in prin.ff.de dā.infe.vr cõtrari his q tz hic.z ita dicunt eū cõtrari oēs Mod.ibi.Nāq̃rit,an cluse q̃ sunt facte in tyberi vel in alio flumine publico sint edificātis ita q ei cõpetat rei vēdicatio.z ēt ibi videri tex. cū gl.qd nō:ipse aūt tz q imo cluse sint pprie ei9 q edificauit, sicut insula nata in flumine est eorū q possidēt ppe ipsum flumē ita clusa est pprie eorū q possidēt ppe eā, p casum notabilē in d.l.pe.§.fi.z ad illā.l.fluminū rñdet q pcedit qñ fit edificiū qd coopit aqua si vero edificiū sit supra aquā:tūc est illi9 q edificauit p d.l.pe.§.fi.Et dt se dixisse in hac.l.z cū Bart. ibi simplr tz ibidē Ang.Et sic pōdera q Barto.ibi vr cõtrari his q hic tz.nā ibi tenet qd molēdina sint eius q edificat z sic q competat rei vendicatio vt dño.hic dt contrarium.Imo.z Roma.ibi dicūt q illa opi.Bart.nō hñ pbat p d.l.pe.§.fi.iō nō trāsit illa opinio sine scrupulo.Raph.cu.ibi dt qd illa lex pe.§.fi.est equoca.z qd illa doctrina Bar.ibi nō hz rõnē differentie iō simplr stat cū gl.ibi Paul.de ca.ibi dt q illa opi. Bar.sibi est mirabilis,q dominiū directū efficiat edificātis qñ edificiū eleuat sup aquā,z sic hz instar insule.d.l.pe.§.fi.secus si totū esset sub aqua.Nā hz eū ista ē diuinatio.z tex.quē alleg.Bar.in l.pe.§.fi.nō hñ pbat:qr hz diuersos intellect9 hm diuersas literas,z dt q ipse Bar.melius locut9 est hic in x.q.Pōdera ergo q isti Mo.volūt duo.pmo,q tex.in d.l. pe.§.fi.nō pbet opinionē Bar.scdo q Bart.sit sibi cõtrarius p clara ergo intelligētia de istis duob9 videam9.¶ Primo videamus an tex.alleg.p Bar.hñ pbet eius opinionē.s.text.in l.pe.§.fi.ff.de acq.re.do.ipse Bar.in illa.l.pe.§.fi.valde notat illū tex.z dixit q hz p notabili multū z qd nescit ita bene alibi q qñ ē clusa q̃ respicit fontē alteri9 agri qd est illius cuius est ager quo ad pprietatem sed quo ad vsum est publica.z plus nō dicit.Prima fronte tex.ille nō vr pbare prout dicunt oēs Mod.s.relati.tex.eñ simplr dicit si quod natum aut edificatum est in flumine publico publicū est insula quoq3 in flumine publico nata publica esse dz.ista verba nihil dicunt quod dñiū z pprietas sit illius q hz prediū prope,z intelligere q ē publicū.s.quo ad vsum.tñ pprietas est vicinorū habentium predia,istud nō ē q tex.dicat,sed esset vna extranea suppletio vt ibi gl.z Bar.intelligunt. Sed posses dicere q ille tex.alio mō pbet.pōderādo eqparationē q̄ facit tex.de insula.z sic iū-
76 gendo tex.in l.adeo.§.insula.eo.ti.Ibi enim dicit tex.† quod insula in flumine publico nata,publicata est tex.necessario loquit rõne vsus publici qr pprietas talis insule est vicinorū q habēt ppe predia vt dt tex.clarus in d.l.adeo.§.insula.Ergo dicemus idē in edificato in flumine publico,z sic in molēdino qd sit publicū rõne vsus:tamē pprietas sit vicinorū habentiū ppe predia p eqparationē q̄ facit ibi text.Et isto mō verisile est voluisse Bar.inducere illū tex.z nisi ita inducatur nō vr tex.ille facere p Bar.Sed aduerte subtiliter qd ista inductio nō est bona nec realis.eo qr ille tex.nō venit eqparando edificiū factū insule nate:imo tex.venit illatiue.s.illud qd i publico edificatum est publicum ē.sequit illatiue insula quoque in publico nata publica eē dz.Illud ergo de insula decidit illatiue ex pcedēti assumpto,vnde nō vr realis sensus,qd illud qd venit illatiue ex pcedēti,dicat talit eqparatū qd habeat supplere pcedēs.z illa nō videt realis inductio.¶ Potes scdo z aliter inducere tex.in d.l.pe.§.fi.qd Bar.pōderauit pmā eqparationē q̄ facit ibi tex.de nato z edificato put ipsemet Bar.no.j.in vl.q.Quicqd sit,ille tex.vr eū difficultate pbare intentionē Bar.q̃uis Bar.dicat ibi esse tex.de hoc,tenēdo tñ qd tex.ille pbet sniam Bar.¶ Circa hm credo quod Bar.in d.l.fluminū.si hñ pōderent ei9 verba nō sit cõtrarius his q̃ hic tz z Bar.met expresse se remittit ad ea q̃ hic dt nā bar.
77 in quantū dt q qd molendinū edificatū in flumine publico est pprie edificatis sicut insula nata,loquit qñ edificās hz predia ppe ipsam ripā,z sic edificat in loco in q̃ si nasceret insula efficeret sua rõne vicinitatis pdiorū suorum: tunc ēt molendinū ibi edificatum efficit sui ad similitudinē insule.in istis terminis pprie loquit Bar.ibi z hñ,lz pma frōte videat gñalit loqui.secus esset si nō haberet ibi prope predium vicinum put hic late declarat Bar.¶ Quinto adde inquantū Bart.in pncipio istius.q.cõcludit qd si opus prius incepi iuxta ripā predij mei,nec vltra mediū fluminis pcessi sisti certum est qd clusa est mea z eā licite habeo,z paulatim postea eā augmētaui ita qd mediū fluminis trāsiuit iuxta frōtē vicini agri:tunc qr insula in flumine nata z eodē mō aucta mea esset.l.insula.i prin.ff.de acq.re.do.eadē rõne z istud edificiū erit meū totū vt d.l.pe.§.fi.Aduerte qr nō vr bōa argumētatio q̄ facit bart.
78 † qr nō vr bona rō ab alluuione,ad id qd artificio hois accreuit.als de facili fieret fraus decisionī.d.l.inter eos.in prin. ff.de acq.rer.do.¶ Sexto z vltimo adde z limita istā decisionē Bal.vt p Bar.j.in vl.q.Bar.q̃ est.xviij.z ita habeas expe-
79 ditā.x.q.Bar.¶ † Undecimo qrit Bar.an vicini superiores vel inferiores possint aliquo iure phibere facientē talē clusā. ¶ Circa istā.xj.q.Bar.adde in simili tex.in l.nō solū.in pn.s. de no.ope.nun.z in qñtum Bar.dt q vicini nō possunt conq̃ri si pter cõstructionē cluse aqua restrigat z inundat ripas aut loca q̃ vergunt vsq3 ad aquā per l.j.§.ripa.s.e.Ille text. videret poti9 pbare cõ Bart.dum dt naturalem rigorē curs9 dari ergo riparū bene debēt pati naturalē rigorem cursus:sed iste nō videt naturalis rigor,imo accidētalis:qr causatur ex cõfectione cluse,nisi diceres saluādo Bar.ex mente eiusdem, qd ex quo flumina publica nō nauigabilia sunt ad talē vsum naturalr destinata,at in eis fiāt cluse z molendina.z sic restrigatur aqua,qd istud fieri possit,z dicat esse naturalis rigoris aque.¶ Scdo inquantū Bar.cõcludit qd si incõmoditas vicinorū est modica nō est curandum.Adde duas bonas gl.in l. seruitutes.§.publico.ff.de serui.i verb.incõmodo q̃ addit.s. magno.Alia z notabilior gl.in l.sed cum ab herede.in gl.fin. ff.ad treb.tex eñ ibi dt hñficium cum alterius iniuria nō concedi.gl.ibi intelligit iniuria.s.magna.secus si parua.z no.il-
80 lā gl.Alibi tamē habes gl.sing.† qd vbi fit mētio de pindicio alteri9 intelligit ēt paruo.gl.est sing.in c.cum oli.in verbo piudicium.de cõsue.q̃ gl.multū ibi not.Hemi.ad statuta.z illa gl.videret cõdicere predictis.z Bar.hic.Pro cõfirmatione tū eius qd hic tz Bar.adde q vult no.idem Bar.in l.de pupil-
81 lo.§.si quis riuos.in fi.ff.de ope.no.nun.vbi dt se putare† qd qd si grāde damnum versat eius cui fit nunciatio ex dilatiōe z modicum ei9 qui nunciat ex edificatiōe,qd talis nunciatio pōt sperni,per tex.no.hic allegatum per Bar.in d.l.j.§.sunt autē q putāt.ff.ne qd in flu.pub.secus si perderet lucrum qd non est par cā zc.z tex.ille periculum requirit.ita ibi residet
82 Bar.† Adde ēt istis bonā gl.in l.ij.ff.de riuis.z an ēt de minimo debeat haberi cõsideratio,z sic an de minimis sit curādum.iuxta l.scio.ff.de in integ.rest.dic vt per Bart.in l.si pprietarius.in prin.ff.de dam.infe.z late per Bal.in c.cum adeo.in ij.co.ad.fi.z in duabus seq.de re.c.z qd no.per gl.in c.

pen.in

pen.in gl.fi.⁊ ibi doc.e.ti.de rescrip. ¶ Tertio diligent nota
illud q tȝ Bar.in fi.istius qonis: qꝛ est multū vtile ad practi-
83 cā.q si edificiū vicini per meū nō destruitur nec incōmoda
tur quā nō vicinus minus frumenti percipiet ex agro suo ⁊ sic
minus lucrabit de hoc nō est curandū.q tenēas ppetuo cor-
di.Adde q no.tȝ Bal.in.l.vnica.in.xiij.opposi.C.de sentē.
84 que p eo q interest.Ubi egregie dicit † q si molendinū infe-
ri⁹ est pri⁹ edificatū,nō pōt edificari aliud supius p q auferat
inferiori cōmodū naturale id est cōmodū aque q̄ est cōis vel
publica,sȝ bñ pōt auferri cōmodū cōcurs⁹ molētium qꝛ istud
est in potestate eorū q molūt ⁊ sic nō est de iurisdictiōe molē-
dini allegat tex.in.l.liberi⁹ negotiatoribus.ff.de ope.li.Ad
de ēt Bal.in cōsi.cxxix.in.ij.vol.qd inci quatuor sunt.Ubi i
85 ter alia dicit† q si tu habes domū vel hospitiū ex q̄ multa lu-
craris.⁊ ego facio aliud hospitiū iuxta te nihilominus in tuū
lȝ postea paucioꝛes homines veniāt ad tuū hospitiū,p hoc
tu nō habes ius prohibendi.nisi haberes ex priuilegio aut
cōsuetudine pscripta q sol⁹ habeas hospitiū:tūc posses me
phibere.l.venditor.ff.comu.pdio.l.fin.ff.d vsucap.⁊ l.si qsqȝ.
ff.de diuer.pscri.Sic vnus credo nō phibet aliū a cerdona-
ria nec vn⁹ miles obstat quin ēt alius stipēdia qrat:qꝛ dona
ingenij ⁊ fortune oībus patēt ⁊ oīb⁹ cōia sunt.Et q cōmoduȝ
molentiū nō impediat quin aliud molendinū possit fieri dū-
modo aqua sufficiat.Addeq idē tȝ do.Signorold.de hō.i p̄.
si.xxxiij.incipiēte,ex quodā flumine publico.⁊ idem do.Si-
gnoro.inter consilia.Bal.in.ij.vol.in consi.lviij.incip.cas⁹
talis est cōmune ⁊ homine de villa franca.do.Alexan.in p̄si.
cccxxv.quod incipit,consideratis verbis instrumenti in.ij.
col.⁊ est in.ij.volu.consil.cxciiij.Itē adde quod notabili⁹ et
infortioribus terminis tȝ Albe.d ros.in.l.si manifeste ad fi.
C.de serui.⁊ aqua.vbi format pulchrā qōnē q habuit de fa-
86 cto.†Duo fratres habent molēdinum cōmune,⁊ vnus con-
cessit alteri fratri aq̄ cōem vt possit conducere ad predia sua
cū h pacto expsso q hoc faciat sine dāno molēdini cōmunis,
frater vult nunc facere in predio suo aliud molēdinū,p q tñ
nō aufert aqua molendino cōmuni,sȝ tātū aufert cōmoditas
emitiū ad primū molendinū,determinat singularit q nō ob-
stāte tali pacto poterit frater fm molendinum facere.Rō:qꝛ
fm nō dꝛ factum cum dāno primi.Dum mō nō auferat aqua
primo molendino sufficiēs,q̄uis primū molendinū min⁹ ha
beat ad molendinū:qꝛ cōcursus molentium in quo potestas
est ire vel nō ire cōsiderat.Itē nō dꝛ dānificari qui lucrū p-
dit,ita ibi determinat Alb.egregie.¶ Scōm pdicta ⁊ decisio
nē Bar.hic,habes notabiliter limitare illud q tȝ Bar.s.in
j.q.Itē adde q decisionē Bar.simpliciter seqt do. Bar. ve
ron.in tractatu seruitutū rusticarū,in titu.aqueductu.in x-
rj.col.¶ Ultimo adde circa.l.medicus.ff.de ope.lib.q illa
lex nō obstare fm lecturā gl.ibi enim habet rō nō solū fruct⁹
operarū qui sunt.x.vel.ēt lucri.⁊ sic alioꝝ.⁊.ex eo q desinen
do exercere medicinā illud cōmodi habet.nō autem estima-
tur quod ipsi liberti passi sunt nō exercendo medicinam qd
damnum est forte.de.l.vt dicit glos.ad fol.Bar.Adde quod
Ray.in d.l.medicus cōcordat illā.l.cū.l.quero.ff.de iure pa-
tro.qd in.l.medicus libertus promiserat operas patrono.se
cus in d.l.quero.tamen prima lectura gl.ibi magis cōuenit
litere.⁊ isto modo nihil obstaret.¶ Duodecimo querit Bar.
87 †an formula.i.ille locus cauus qui fit ad latus fluminis ad
aquam ducendam sit public⁹ vel priuatus.¶ Circa istā.xij.
q.nota diligēter illud quod tenet Bar.in.q.quam dicit vidis
88 se d facto† q aqua que ducitur ex mea formula postquam exi
uit molendinū meum nō potest capi per vicinum inferiorem,
vt ducat ad molēdinum suum me inuito quāuis nihil noceat
molēdino meo,⁊ est valde pulchra ⁊ vtilis decisio.idem sim-
pliciter sequit do.Alex.in cōsi.ccl.inci.in causa ⁊ lite vertēte
inter dominos ⁊ possessores in.j.co.⁊ est in.ij.vo.in cōsi.cvij.
Ad idē vide notabiliter Bal.in.l.iiij.C.de serui.⁊ aqua.vbi
decidit q si ex flumine publico duco aquam per pdiū meum
ad meum molendinū:possum postea illam aquā quo volo di
uertere,nec teneor de ea gratiā facere vicino habēti inferi⁹
molēdinū,nisi ei deberē seruitutē.l.j.§.illud.ff.de aqu.qti.et
estiua.Pro pclusiōe Bar.firmāda addo facere duo.Prio
qꝛ postq̄ aqua est in meo ego sum dominus illi⁹ aque.⁊ sic d
aqua mea possū facere meum velle.l.j.§.permittitur.⁊.l.lu-
cio.ff.de aq̄ quoti.⁊ esti.Nā cui⁹ alueus est priuatus, est q̄qȝ
priuata aqua.l.j.§.ij.s.e.ita dicit Bal.in.c.cū omnes.in.xj.
col.i v.pone ex publico.d cōsti.Scdo bñ facit doctrina.Bar.
i.l.ij.in ver.nec cogit.in.ij.col.ff.so.ma.vbi tȝ q si Aliqs vult
q aliquid sibi faciā de nouo aut cōcedā,q mihi nō nocet ⁊ si-
bi prodest q nō teneor,ēt si istō petat vt dānū euitet nedū vt
lucrū cōsequatur.Uā si aliqs vult vt vendā sibi viā ad fundū
suum cū aliunde ire si possit nō cogor.l.binas.ff.d serui.vrb.
predi.Sȝ aduerte qꝛ Bal.in.l.itē lapilli.in.ij.col.ff.d re.di.
tȝ aperte p̄triū:dicit enim formaliter q si aqua nascit in pdio tuo
potes impedire ne ad me veniat:qꝛ bñficio tuo,i.tui pdij ha-
beo:sȝ si aqua in agrū tuū aliūde venit:tūc vere bñficiū dū h-
bi nō,p̄sit mihi nō noceat auferre nō pōt.Tu pondera qd p
Bar.pōt retorqueri tex.quē p eo allegat.l.tex.in l.si pcedēti
do.ff.de aqua plu.ar.pōderādo illū tex.in rōne sua decidēdi,
cū dt ⁊ merito:cū eñ minuit eoꝝ ius.iō volūtas eoꝝ exquiri
dȝ.ergo vult tex.q qñ nō minueret ius vel qñ nō dānificaret
q sec⁹ eē,sȝ Bar.loqt qñ capiēdo aq̄ nullū dānū infert molē-
dino.Nā dixeris saluādo Bar.q imo dicat eius ius minui
ex quo posset illā aq̄ alteri cōcedere vel diuertere ad alia lo
ca ⁊ tenedo bar.Credo qd illud qd dicit Bar.in.d.l.itē lapil
li.in fi.l.nō sit bñ dictū.in in p̄triū facit tex.in.l.j.§.ille labeo.
ff.de aqua quoti.⁊ esti.que alleg.Bar.j.in xiiij q.¶ Deci-
89 motertio querit Bar.†nūquā tale formulā liceat facere p viaȝ
publicā.¶ In ista.xiij.q.adde qd tex.i l.seruitutes.§.publi
co.allegata p Bar.pbat qd etiā vbi nulla sit incōmoditas in
publico adhuc nō lȝ.Et ita pōderat illū tex.Are.in.p̄si.xx.
qd inci.viso.themate.in.ij.dubio,put lati⁹ retuli.s.in textua
libus q̄uis gl.ibi subaudiat ad illū tex.incōmodo.s.magno
vel subaudiat dictionē maxime.Itē nota et tex.quem allegat
90 Bar.in l.ij.§.tractatū.ff.ne quid in lo.pu.†qd nō est licitū fa
cere speciū ⁊ sic clusam aque nec pōtē per viā publicā,nisi ali
ter se habeat consuetudo,vt hic p Bar.adde Spec.in tit.de
causa possessio.⁊ pro.nūc dicēdū.ver.itē q̄rit Bal.in rub.ff.d
rerū di.in.v.col.⁊.in l.itē lapilli.in vlt.co.e.ti.Ang.in.l.fi.p
illū tex.ff.de serui.Hemi.in.c.j.de excel.prela.i.vj.Imo pl⁹
si qs haberet domū ab vtraq; parte fluminis i.l.fi.j.e.Limita
tñ p tex.in.l.j.§.fi.ff.de iti.actuq; priua.¶ Decimo quarto
91 querit Bar.† vn⁹ hȝ molēdinū.s.in parte superiori fluminis
alius.j.q hȝ molēdinū.s.tpe estatis ⁊ siccitatis vult facere re
collectā aque,ille q hȝ molendinū.j.p̄dicit eo qꝛ suū edificiū
eget minori aqua querit qd iuris.In ista.xiiij.q.e.d Bar.i
l.j.§.sicut aūt.ff.de aqua plu.ar.Bal.in p̄si.cix.prima vel.q
incip.Et vr q postq̄.Itē adde Bal.in.iiij.C.d ser.⁊ aqua.vbi
dt q si aqua nō oritur in mero tñ postq̄ ingressa est in meum
possum facere quicquid velim, ⁊ alij negare, ⁊ alij concedere
per d.l.j.§.illō labeo.ff.de aqua quoti.⁊ esti.Itē adde Bald.
i.c.cū oēs.i.xj.col.in ver.pone ex publico.de cōstitu.vbi q̄rit
pone qd ex flumine publico in capite aq̄ trāsibat riuul⁹ p p-
diū Titij ad pdiū Seij.vtrū si Titij.vtrū si Titi⁹ velit retine
re ⁊ absorbere aquā in suis pdijs ⁊ p̄ necessitatē desiccare p̄ta vl
molēdina Seij,an possit d iure.Primo dt videri qd no.arg.
supto ab origine:qꝛ i capite aq̄ aq̄ est publica ⁊ cōis,vt no.in
l.si qs ex argētarijs.§.si initiū.ff.de edē.ar.l.j.C.de impo.lu-
cra.descr.li.x.In p̄triū dt videri:qꝛ postq̄ aqua ē i pdio Titij,
ipse Titi⁹ est dñs aq̄.ergo de aqua sua pōt facere suū velle.l.
j.§.pmittit.⁊.l.Luci⁹.ff.de aqua qti.⁊ esti.Et sic cū aqua sit
libera pōt dñs aq̄ d ea facere velle suū,ēt si alij p p̄ntiā noceat
l.Procul⁹.ff.de dā.infe.nisi istud fieret ad publicā emulatio
ne:puta ad impediēdū fluxū aq̄ ad molēdina cōis Bononie.
Nā istud fieri nō pōt:qꝛ ē p̄ publicā vtilitatē.l.op⁹.ff.de op.
pub.vnde fm eum Titius nō dȝ formidare iudiciū de q̄ q̄rit,
sȝ futurū scādalū ⁊ pp h posset ēt supplicari,lȝ de rigore non
possit agi.Ita ibi tȝ Bal.¶ Scdo pricipalit inquātū dt Bar.
92 †valere pactū ne liceat aquā i suo p̄tinere.Adde qd no.Bal.
in l.pe.p gl.ibi.ff.de pac.q vȝ.pactū ne liceat superiori i suo
molēdino edificare.¶ Tertio nota diligent illud qd t Bar.
qd si pcesserit ātiq̄ p̄suetudo qd tūc n liceat aq̄ cōtinere.rō qꝛ
93 hȝ vim pacti.†Adde fort⁹ qd imo ius qd cōpetit ex ātiqua
p̄suetudine ē forti⁹ q illō qd cōpetit ex pactis priuatoꝝ.Ita
elegant dt Bal.i tit.d pac p̄stā.i.xxj.co.i v.saluo iure aq fā-
bri.i fi.quē simplicit seqt do.Bartho.veron.in tractatu ser-
uitu.rusticaꝝ i tit.d serui.aq̄ duce.i.j.col.Istud dictū Bar.
q multū vtile ad practicā qd si pcessit ātiqua p̄suetudo qd tūc
nō lȝ superiori aq̄ cōtinere i suo sicut si de hoc esset factū pac
tum expressū:qꝛ vt dictū est antiqua cōsuetudo hȝ vim pacti,
teneas ppetuo cordi:qꝛ ista vba Bar.clare decidūt qōnē de
facto q Bal.alibi indecisā relinqt.Bal.in.c.cū ecclia vulte-
rana.in.ij.col.de elec.Dicit qd fuit alias qō de facto vtrum
94 † aquam de publico discurrentem per agrum meum possim
contra veterem consuetudinem diuertere ⁊ consumere ad ir
rigationem hortorum quos de nouo emi in preiudiciū a lon
gissimo tempore molendina inferius que sine solito cursu a-
que non possent molere vel nimis deteriorentur.⁊ dicebatur
per aduocatos quo possit.non enim facio vt noceam:sed qr
mihi pdest per gl.no.ibi.In cōtrarium adducebatur per ad
uocatos alteri⁹ partis qd omnino non possum extrahere aq̄

decursu ppzio:qz lz aq̃ recipiat in riuulis pdiorũ meoꝝ reci-
pitur vt in fistulis nõ ꝙ fiat mea ꝑpria cũ caput aq̃ sit cõe d.
l.si qs argẽtarijs.§.si initiũ.Itẽ qz inferiora molendina vi
dẽt hoc prescripsisse.l.q fundũ.ff.quẽad.serui.ami.Itẽ si aq̃
potuit aliqñ diuerti:tñ qz ista licẽtia supiozis noluerũt vti p-
diderũt i9 suũ ex negligẽtia.aliter nõ decidit Bal.ista qõnẽ
sed dicit ꝙ partes finalit se cõposuerũt t iter se diuiserunt
aq̃ tẽporibus z mẽsuris.l.de vsu aq̃.ff.de vari.z extraind.
cog.Tu ergo aduerte ꝙ ista qõ quã Bal.idecisam reliqt cla
re decidit ex verbis Bar.hic:qz si pcessit ãtiq̃ cõsuetudo de
fluxu aq̃ nõ possunt superiores illã aq̃ cõtinere:sicut de
95 hoc fecissent pactũ expressũ.†Cõfirma vltra Bar.qz regula
qõ aq̃ i qua priuat9 ius hz nõ põt a solito cursu diuerti.tex.
est i.l.ij.ad fi.z ibi Bal.z Sali.ad hoc no.C.ad.l.aq.text.i.l.
pses.z i.l.si manifeste.C.de ser.z aq̃.Ad idẽ facit tex.valde
no.i.l.si qs diuturno.in prin.z p totã.l.ff.si serui.vẽd.z ad istã
vltimã qstionẽ vide late do.Barto.vero.in tit.de ser.aquedu
ctus.xxij.col.z quatuordecim sequentibus.Ibi tamen non
facit aliq̃ mentiõe de decisiõe Bar.hic nec de Bal.in.d.ca.
cũ ecclesia vulterana.¶Intellige tñ ꝯclusionẽ Bar.z predi
cta qñ esset causata pscriptio:qz aliqñ superiores voluissent
retinere aq̃ superius z phibiti aquieuerũt,tũc abinde in an
tea causaret consuetudo prescripta:alias ex simplici pmissio
ne:z si ex simplici facultate q̃uis antiquo tpe pcedẽte nõ acq
reret tale ius p ea que notant.in l.j.C.de serui.z aqua.z dixi
96 late.s.in j.q.Bar.†Nisi forte esset cõsuetudo tanti tpis cuj9
initij memoria nõ sit i ꝯtriũ:qz illa bñ hz vim pacti,vt dt Bar.
Itẽ vi pacti,ꝯstituti,z tituli,vl' priuilegij.l.hoc iure.§.duct9
aque.ff.de aqua quo.z esti.c.sup quibusdã.§.pterea.de verb.
sing.z dixi.s.in.ij.q.Bar.Itẽ cõsuetudo tãti tẽporis habet p
iure seruitutis ad hoc cõstitute.tex.est no.in.l.fi.idẽ labeo ait
si in agro.ff.de aqua plu.ar.sz cõstituta seruitute res esset si-
ne dubio ꝙ aqua nõ posset superius retineri.¶Decimoquin
97 to qrit Bar.†Quãto tpe pdat istud ius preoccupationis:vt ec
ce habui molẽdinũ in flumine publico qõ impetu aq̃ destruc-
tũ est:ego differo reficere,ali9 interim occupat aq̃ ꝙ ita mea
refectio impedit an istud possit.Et dicit Bar.ꝙ istã qõnẽ vi-
dit de facto.¶Circa istã.xv.q.Bar.Adõ qõ idẽ p oẽs ꝙ hic
tz Bar.in.d.l.fi.in pn.ff.d vsuc.z ibidẽ sequunt Ange.Jmo.
Rap.cu.z Paul.de ca.ibi,z dt ibi Pau.de cast.ꝙ et ipse ha
buit istã.q.de facto.Cõclusiue post multa vba Bar.in effectu
ꝯcludit ꝙ ad hoc vt pdat ius preoccupatiõis aque ñ sufficit
ꝙ molẽdinũ in flumine publico sit taliter destructũ ꝙ aqua re
cuperet suũ naturalẽ cursum ad hoc vt alius possit ibi libere
molẽdinũ edificare,vt aq̃ occupare,sz ẽt reqt de iure qõ qli
possessio ducẽdi aq̃ habeat p derelicta,negligẽdo reficere,vl'
ducere aq̃ p lapsum anni.Istis duob9 cõcurrentib9 bñ per-
dit illud ius preoccupationis aque.fundat principalit Bar.
in tex.in.l.fi.in prin.ff.de vsuc.quẽ tex.Pau.de ca.ibi dt esse
pulchrũ z no.z singu.põderat Bar.illũ tex.in verbo fũdit9
directo z in verbo loco exẽpto iuncto eo qõ tex.dicit de posue
rat aut deliquerat:intelligendo deliquerat.i.habuit pro de-
relicto itẽ exponẽdo illã alternatiuã aut,p z,vt ibi facit glo.
t sic copulatiue si edificiũ sit penitus destructũ habitũ p dere
relicto põt ali9 ibi edificare.Et iõ cautela est fm An.ibi.z quẽ
sequit ceteri Mod.Jmo.Raph.z Pau.de ca ibi,ꝙ ad hoc
vt nõ dicat quasi possessio aq̃ derelicta destructo edificio fiat
incõtinenti protestatio de qua conficiatur instrm publicum
qõ nõ obstante destructione nõ intẽdit habere illũ locũ p dere
licto,sed reficiet ꝙ primũ poterit,z ad huius signũ faciat im
poni aliquos palos ligneos,in aliquib9 pateant clausure mo
lẽdini,z tũc inuito eo nõ poterit alius ibidẽ edificare.Sed ad
uerte ad intellectũ.d.l.fin.in prin.z ad intellectũ eoꝝ que ẽt
Bar.per illũ tex.ꝙ ex quo habuit edificiũ pro derelicto istõ
solũ dz sufficere:vnde nõ expedit ꝙ primũ edificiũ sit penit9
destructũ:z sic nõ videat necessariũ ꝙ duo copulatiue inter-
ueniãt,vt dicit Bar.imo illõ solũ p se sufficit habere edificiũ
p derelicto qz ex quo habuit,p derelicto ali9 potuit ibi occu
pare aq̃ ẽt si edificiũ primi nõ sit dstructũ.Et si diceret sub-
tiliter verũ est ꝙ istud solũ sufficit haberi edificiũ p derelic
to qz tex.ibi dicit edificio funditus dirupto.Hic hz Jmo.ibi
ꝙ istud dixit pp illud ꝙ subiungit litera ꝙ ali9 i.e.loco extru-
cto edificiũ posuerat ꝙ nõ potuisset nisi pmũ fuisset fũditus
diruptũ nisi vellet edificare supra illud.Sed potes saluãdo
Bar.dicere qõ si incipias a destructione nõ sufficeret primũ
edificiũ esse penit9 destructũ ad hoc vt ali9 possit i9 aque oc-
cupare,nisi ẽt interuenerit fm.s.ꝙ habuit p derelicto.ita per-
ordinẽ pprie loqt tex.in d.l.fi.in prin.z ista est pprie intẽtio
Bar.sz ñ incipere a scdo ꝙ habuit edificiũ pro derelicto :cer
te illud soluz de per se sufficeret put alibi dici in simili gl.in
l.iij.§.in amittẽda.i gl.mag.ad fi.ff.d acq.pos.z i simili gl.in
l.potuit.C.d iure deli.¶Scdo aduerte inquãtu gl.z doc.ibi
z Bar.hic exponũt i illo tex.l.fi.i pn.aut p z.illa vr ipropria
tio litere ꝙ disiũctiua resoluat in ꝯiũctã:cu diuersa sit natura
copulatiue z disiunctiue fm pprĩũ significatũ.l.si hẽdi plures.
ff.d ꝯdi.ist.z.l.si qs ita stipulat9 fuerit.ff.d ver.obli.z lz aliqñ
vna ponat p alia.l.sepe.ff.d verb.sign.z gl.in.l.cas cãs.ff.de
ꝯd.z õmõ.tñ i dubio nõ est recedẽdũ a pprio significatu.l.ille
aut i.le.§.cũ in verbis.z.l.nõ aliter.ff.d leg.iij.z dicere prout
ibi dt Jmol.ꝙ istud sit d mẽte illi9 litere ꝙ alternatiua resol-
uat i ꝯiũctã nõ vr posse ꝯcludent ostendi in illo tex.¶Tertio
aduerte ꝙ lz Bar.z doc.ibi,z Bar.hic intelligat illũ tex.in
illo verbo dereliquerat.idest habuit p derelicto,z talis sensus
vtiq̃ sit bon9 z nõ refragat verbo dereliquerat:tñ forte alius
est sensus illi9 litere,put sensit ibi Raph.cu.dũ dt edificiũ
qõ in littore deposuerat aut deliquerat.i.ipse edificauerat,vt
ibi intelligit gl.aut dereliqrat.i.ab alio edificatũ ibi dimise-
98 rat†Una eñ ps ex alternatiuis alterã declarat.l.j.ff.de re.
dub.quẽ tex.ad hoc reputat sing.Lud.in ꝯsi.ccxxj.ꝙ inci.
pmissoꝝ doctoꝝ ꝯclusionẽ.Et isto scdo mõ itelligẽdo illũ tex.
in verbo dereliqrat.nõ pbaret opinionẽ Bar.tñ pcedẽs sen-
sus magis cõiter tenet ad illũ tex.¶Quarto aduerte ꝙ licet
99 Bar.ponat p cõstãti†ꝙ pscriptio lõgi tpis decẽ vel.xx.an.nõ
adaptat ad flumina,vel alia q̃ sunt iurisgẽtiũ,p tex.in.d.l.fi.
in prin.in ꝯtriũ ꝙ imo talis pscriptio adaptet,est fortior tex.
quẽ.j.allegat Bar.i.l.si quisq̃.ff.de diuer.z tẽp.prescr.vbi
piscari in flumine publico ꝙ est de iure gentiũ pscribit lõgo
tpe.Et respõdere prout infer i9 facit Bart.ꝙ illũd ibi est,quia
erat in quasi possessione piscandi,vbicunq̃ ergo aliqs esset in
quasi possessiõe:pscriptio longi tpis cõpetit etiã ad ea q̃ sunt
iurisgẽtiũ.Uñ p veritate ꝯsidera tu pucte ꝙ cũ illa pscriptio
nõ alit cõpetat sine possessiõe vel quasi,vt declarãt gl.z Bar.
in.l.celsus.ff.de vsuca.g.z doct.in.l.j.z.ij.C.de serui.z aqua.
ergo pscriptio lõgi tpis est adaptabilis ad flumina publica
z ad ea q̃ sunt iurisgẽtiũ qñ dat possessio vel quasi,sine qua nõ
põt causari talis pscriptio vt est tex.in.d.l.si quisq̃.iuncta do
ctrina Bar.z super istis diligẽter cõsidera pro veritate fun-
100 damẽtali dictorũ Bar.¶†Quinto pro limitatiõe.d.l.fi.d
vsuc.z eoꝝ q̃ hic tz Bar.vide ꝙ voluit notabilit Ang.in ꝯsil.
cclxxix.incip.Thema tale est inter certa particula pacis in.
ij.col.z seq.vbi voluit ꝙ illa q̃ publica sunt z in vsu publico,z
illa que de iuregentium cõia sunt ꝙ sunt inusucapibilia:z sic
nulla in eis cadit vsucapio.d.l.fi.Nã cõcedit istud esse planũ
si ex hac lõgissima possessiõe velim9 acquirere dominiu corũ
q̃ nobis iuregentiũ cõia sunt.sz per ipsum talez possessionẽ vl
quasi bene acquirimus ius quoddã excipiẽdi vt de possessiõe
nõ expellamur cui9 possessiõis effect9 est duplex.Primo q
si turbamur i ea agere possumus cõtra turbãtẽ.d.l.sane si ma
ris.vbi casus ff.d iniurijs.Scõs qz anteq̃ expellamur,p hi-
bere possum9 ne qs intret locũ a nobis possessum nobis inui
tis.Uñ prohibere possumus rõne possessiõis nauigationẽ z
piscationẽ maris z fluminis que alias nobis sunt cõia de iu-
regẽtiũ tex.est fm opiniõnẽ approbatã est verã in.l.si quisq̃.
ff.de diuer.z tẽp.prescri.hoc z idẽ tenet glo.in.§.flumina.in
verbo oibus.inst.de re.diui.hanc etiã Bar.approbauit in.d.
l.fi.ff.de vsuca.z ita ibi Ang.¶Sexto adde circa principalẽ
decisionẽ Bar.Bal.in ꝯsi.cix.in.j.vo.ꝙ incipit z vr ꝙ polig.
ad fi.vbi oportune q̃rit quid si molẽdinũ inferius fuit destru
ctũ inũdatiõe aquarũ,vtrum possit reparari anteq̃ habeas su-
perius molẽdinum dictã aquã recolligat ad tertiũ molẽdinũ
101 nouiter fabricãdum,z dt videri ꝙ nõ†qz lõgo tpe amittitur
seruit9 aque.l.z Attilicin9.ff.de serui rusti.pre.Cõtrariũ est
verũ scdm eũ ista non est seruitus sed est quedã facultas du-
cẽdi aquã ex flumine publico,cõtra quã nõ pscribit vacuo tẽ-
pore idest anteq̃ vicin9 sit in possessione tertij molendini.Nã
sine possessione nihil prescribitur neq̃ corporale neq̃ incor-
porale nisi sola exceptio contra personalem actionẽ.l.serui-
tutes q̃ in supficie.ff.de serui.vrba.pred.z in regula sine pos-
sessione de re.iur.in.vj.¶Septimo adde ꝙ bal.in.l.itẽ lapil
102 li in.v.q.ff.de re.diui.†formaliter qrit quãto tpe perdat istud
ius preoccupatiõis aque allegat Bart.hic in ista xv.sed ipse
tenet ꝙ perdat tanto tempore quãto perdunt iura que per-
dũtur nõ vtẽdo.l.hec aũt iura.ff.de serui.vrba.pred.z plus
non dicit:z sic vr ꝯtrari his que tenet Bart.hic:tñ ex quo ali-
ter non bene probat dictũ suum non p hoc est recedendum a
Bar.¶Octauo adde Bal.in rub.ff.de re diui.in.iij.col.vbi
103 querit†quid si edificiũ factum in flumine publico vel in mari
est collapsum impetu aquarum.z respondet ꝙ si fundamẽta
remanserunt in toto vel pro parte maiori non perditur domi
nium z qõ alius nõ potest ibidem edificare.sec9 si fundamẽta
sunt

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

sunt ps substātialis sʒ īstrālis, ptʒ q2 nō sunt eiusdē spēi.l.fi.ff.
114 de.fund.inst.†Nec ðr aliqd min⁹ pfectū essentiali pfectiōe eo
qð careat istris.vt no.in l.sʒ ꝛ si qd.§.ꝓprietatis.ff.de vsufr.In
cōtrariū dicebat̄:q2 in penalib⁹ ꝛ odiosis debem⁹ stare etymo
logie tanꝗ̄ ꝓprie significationi:sed molendinū dr̄ a molēdo ꝛ
sic significat statutū ei⁹ in actu sine alia indigētia.Tādē dicit
Bal.determinasse ꝙ ꝓpter destinationē edificationis ac etiā
ꝓpter etymologiā vocabuli pena nō dicat̄ cōmissa.arg.l.debi-
tor.ff.de pig.ꝛ l.cetera.in fi.ff.de le.j.Quātū vero ad principa-
le q̄situ nūqd talia molēdina veniāt in cōcessiōe rn̄det Bal.ꝙ
est inspiciēd⁹ cōis vsus loquēdi.l.librorū.§.ꝙ tn̄.ff.de le.iij.ꝛ de
ista decisiōe Bal.facit mētionē remissiue. Alex.in l.ij.§.appel.
lata.ff.si cer.pe.Tu aūt aduerte in pncipali qōne cōcessiōis qū
alr̄ nō cōstaret de cōi vsu loquēdi qd iuris tūc esset.Bar.nihil
decidit,vn̄ vr̄ ꝙ in cōcessiōe gn̄alr̄ facta de oib⁹ molendinis ēt
115 veniāt ea qb⁹ nō sunt iposite mole ꝛ arguat̄ sic,†q2 si ceptū ha
bet p cōpleto,qn̄ agit̄ de iure q̄rēdo.l.ꝛ si nō sint.§.infecti.ff.de
au.ꝛ arg.le.quē tex.allegat.Bar.ꝫ.in v.q.q̄to forti⁹ veniet il-
lud ꝙ p maiori pte iā est factū ꝛ cōpletū:In c̄triū facit.q2 illud
nō vr̄ factū quo vti nō possumus:vt l.qnt⁹.ij.§.cum aurū.ff.de
au.ꝛ arg.le.Bar.i d.§.ifec. Scðo q2 illud ꝙ est in prima dispō
ne ad pficiēdū nō tn̄ dr̄ pfectū.tex.est in l.fundi.§.itē ꝙ insule.
ff.de emp.p quē tex.ita no.Bal.in l.sʒ diui frēs.ff.de re.di.facit
ꝙ vult Bal.in l.si nōdū.in fi.C.de fur.ꝙuis c̄ istud vltimū fa-
ciat tex.in l.pe.ꝛ qð ibi gl.ꝛ doc.ff.de te.mi.cū concordā.q̄s als
116 dedi.¶Tertio facit:q2 in c̄ctib⁹ vr̄ imputandū quare legem
aperti⁹ nō dixerit.l.veterib⁹.ff.de pac.existis iste casus reddit̄
dubi⁹.¶Sed p prima pte vr̄ clare decidere Bal.in cōsi.cccv.
117 in.j.vo.inci.cogitauit an molēdinū.vbi tʒ†ꝙ molēdinū dr̄ esse
cōstructū dummō habeat ea q̄ debēt esse affixa molēdino sup
qb⁹ voluūt rote ꝛ mole,q̄ em̄ nō sunt affixa potius dicūtur in
strumētalia q̄ substātialia.l.granaria.ff.de act.empt. Adde tn̄
ꝙ mole molēdini qū sunt ibi applicate iudicātur immobilia si
cut regule tectorū,q2 vna cōtiguatio est.l.eū q edes.ff.de vsuca.
ita dicit Bal.in c.cōtingit.in.xvj.co.in fi.de do.ꝛ c̄tu.Adde ēt
118 ad pncipalē qōnē:ꝛ ꝓpetuo teneas cordi,†ꝙ appellatiōe mo
lēdini venit etiā ius aq̄.Itē clusa molēdini,ꝛ fistule, ꝛ canales
vn̄ si vēdo tibi molēdinū simplr̄ veniūt p̄dicta.Ita in simili est
egregi⁹ tex.in l.si aqueduct⁹.ꝛ l.se.ff.de c̄hē.em. p quem tex.ita
in terminis nr̄is decidit Bal.in.c.significāte.de p̄scrip. ꝛ dicit
ꝙ illa.l.est ad hoc valde no.ꝛ qð ille tex. vult ꝙ p̄dicta veniūt
119 noīe molēdini,ꝛ sic ꝓpter siccitatē molere nō possunt.†Adde
etiā ꝙ molēdinū est potius p̄diū rusticū q̄ vrbanū sicut furn⁹
120 ruralis.ita dicit Bal.in l.certi iuris in iiij.q.C.loc.¶Quero
xx.an sub termino ptinētiarū c̄tineant̄ molēdina ꝛ iura aqua
rū.Pone imperator vel pnceps cōcessit mihi aliqð castrū cuʒ
suis pertinētijs:vtrū videatur mihi cōcessisse molēdina castri.
Istā qōnem ponit Bal.in c.j.in ij.col.de capi.qui curi.vē.ꝛ di
stinguit ꝙ aut imperator cōcessit solā iurisdictionē:ꝛ tūc non
veniūt molēdina.Nā lʒ castrū sit sub impatore,tn̄ molēdina nō
sunt impatoris.l.sʒ celsus.in prin.ff.de c̄hen. emp.gl.in l.inter
publica.ff.de ver.sig.Aut impator concessit mihi castrū cū pti
nentijs suis,ꝛ iuribus ad ipsum castrū spectātibus:ꝛ tunc mo
lēdina veniūt accessorie.ar.l.si adoptauero.ff.de p̄ca.ꝛ satis eui
dēter no.in gl.notabili.ꝛ ordinaria.d.c.j.nisi essent molendina
priuatarū psonarū:q2 in gn̄ali cōcessiōe vel indefinita nūq̄ ve
nit nisi ius ꝙ hʒ cōcessor.l.publi⁹.§.j.ff.de cōd.ꝛ de mō.ꝛ.l.tra
ditio.ff.de acqui.re.do.Adde ꝙ aliter tenēt Imo.ꝛ Alex.in.l.
iij.vbi ponit Imo.ad fi.in prin.ff.de acqui.pos.Ibidez em̄ tʒ ꝙ
tradēs vel vēdēs castrū cū ptinētijs nō videat̄ tradere vel vē
dere p̄dia vel molēdina vel alias res pticulares sitas in terri-
torio castri ad ipsam tn̄ ptinētes, sed solū videt̄ intellexisse de
iurisditiōe ipsius territorij,vt sic illa oratio vniformiter intelli
gatur.l.iam hoc iure in prin.ff.de vul.ꝛ pu.Nisi aliud cōstaret
de mēte ex verisimilib⁹ cōiecturis,vt q2 verisimiliter non esset
datū tn̄ pretiū p venditione castri,nisi etiā ille alie res fuissent
incluse.ar.l.semp i stipulatiōib⁹.ff.de re.iu.Pro ista opi. Imo.
121 do.Alex.ibi in ante pe.eo.addit fundamētū†q2 si vēdo talez
fundū meū cum omnib⁹ iuribus meis,vendita ea tn̄ videntur
que sunt de natura rei vēdite,ita expresse dixit Inn.in c.ex lite
ris.de iure patr.p tex.in l.si mercedem.§.j.in vltimo.rn̄so.ff.de
ac.emp.ꝛ illud dictū Inn.sepe refert Bal.in rub.C.de cōtrah.
em.in.ix.q.ꝛ in l.fi.C.sine cen.vel re.Facit qð vult Bal.in l.a p-
122 curator.C.mād.†ꝙ si vēdo tibi possessiōes meas quas habeo
in tali territorio cū oibus iurib⁹ suis certe nō venit ius peda
gij colligēdi nec venit merū aut mixtū iperiū eo q2 nō sunt de
natura rei vēdite sʒ aliud ius incorporale allegat In. in c.ex li
teris.Quid tenēdū i isto vtili ꝛ quotidiano passu:mihi placet
opinio Bal.c̄ Imo.ꝛ Alex.ꝙ si cōcedat̄ mihi castrū cum suis
pertinentijs intelligāt̄ etiā cōcessa molēdina q̄ erant cōceden-
tis.moueor q2 qū cōcedit̄ castrū cū ptinētijs colligit̄ cōcedi ca
strū cū vniuersitate oim iuriū ꝓpter illā dictionē cū ptinentijs
suis.c.cū ad sedē.cū gl.in verb.ptinētijs,ꝛ ibi can.notāt de re
stit.spo.ꝛ in.c.cū venerabilis.de relig.do.itē intelligit̄ c̄cedi cū
toto territorio.l.j.§.cum vrbē.ff.de offi.p̄fec.vrb.ergo seq̄uit̄ ꝙ
123 etiā includunt̄ molēdina spectātia ad cōcedētem.¶†Scðo ꝛ
forti⁹ moueor,q2 vēdito aut concesso castro simplr̄ absq3 eo ꝙ
dicat̄ cū ptinētijs,cēset̄ vēdita iurisdictio.ita not.Bar.in.l.in
ter eos.ff.de acq.re.do.ꝛ in.l.fi.C.de bo.vac.li.x.cū infinitis cō-
cordātijs quas dedi in.l.j.in fi.ff.de iuris.om.iu.ergo si i termi-
nis qōnis nostre solū intelligeret̄ cōcessisse iurisdictionē vt di-
cūt Imo.ꝛ do.Alex.certe frustra adijceret̄ illa verba cū ptinē-
124 tijs suis,sed sic est†ꝙ nulla clausula,nullū verbū dʒ itelligi ap
positū sine virtute aliqd operādi dixit Bal.in rub.C.de c̄hen.
emp.in.ix.q.ꝛ añ cū gl.or.in.c.solite.de maio.ꝛ obe.cū concord.
125 quas dedi in.l.iij.in prin.ff.de iureiu.¶†Tertio moueor:q2
verbū ptinere,ꝛ sic verbū ptinētijs est latissimū:ita decidit iu-
riscōsult⁹ in.l.verbū illð ptinere.ff.de ver.sig.gl.no.i.c.inter di-
lectos.in verbo ptinere.de fide instr.gl.ꝛ doc.in.l.si qs intētiōe
ambigua.cū alijs cōcor.ff.de iudi.Predicta fortius ꝓcederēt
stātib⁹ verbis qb⁹ vtit̄ Bal.si diceret̄ cū ptinētijs suis,ꝛ iuri-
b⁹ ad ipm castrū spectātib⁹.Itē istud crederē ꝙ idubitāter p
cedit in qōne Bal.qū essemus in cōcessiōe iperatoris,aut prin
126 cipis:†q2 tūc bn̄ficia principis sunt latissime interpretāda c̄
principē.l.fi.ff.de c̄sti.prin.cū dilecti.de dona.et in.c.olim tibi.
de.ver.sig.nō ob.fundamēta.d.Alex.ibi:q2 aliud est loqui in do
mo vel in possessiōe q2 nihil hʒ cōe fundus vl' possessio cū iuris
dictiōe:merito vno cōcesso alið nō cēset̄ cōcessuʒ.ita ðt Bal.in
d.c.a pcuratore.C.mā.sʒ in casu nostro cōcessio castri facta sim
pliciter cōprehēdit iurisdictionē,vt superi⁹ dixi.Tangit etiā
Bal.in.d.c.j.de cap.q curi.vendi.in.vj.co.ꝛ se.aliā qōnem late
disputatā p Iac.bu.Cōmune Mutine trāstulit ciuitatē Mu-
tine in quēdā marchionē an p hāc cōcessionē trāseāt etiā molē
dina ciuitatis p̄fate.arguit multū late p vtraq3 parte, deinde
decidit vt ibi p eū.¶Quero.xxj.q2 Bar.ꝫ.i.ij.q.cōcludit ꝙ in
flumīe publico nauigabili licitū est facere molendinū si fiat de
127 licētia principis.†q̄ro:aliqs fecit molēdinū in flumine publi-
co nauigabili sine aliqua licentia principis,ꝛ sic illicite, postea
impetrauit a principe licētiā ꝙ possit facere molendinū in flu-
mine publico nauigabili,an talis licētia extēdat̄ ad molēdinū
pri⁹ illicite fabricatū.Prio vr̄ ꝙ nō per tex.in simili i.l.si vero
nō remunerādi.§.si post creditā.ff.man.vbi mandatū ð mutan
do titio ñ extēdit̄ ad mutuū iam factū.¶Secūdo facit tex.i.l.
128 solem⁹.ff.de cōdi.ꝛ de.†vbi legatū factū vxori in tp̄s liberorū
nō ꝓcedit si iam liberos susceperit.¶Tertio.facit ꝙ vult Bar.
129 notabiliter i.l.hoc articulo.i.j.col.ff.de her.inst.vbi tʒ†ꝙ si te
stator legat cuilibet filie cētū q̄ vidua fuerit,nō admittētur ad
legatū ille q̄ iam tēpore testamēti erant vidue.Cōtrariū ē veri⁹
per tex.i simili no.i.l.si c̄silio exheredato.§.irritū.in ver.qua ra
tiōe.ff.de iniust.rup.vbi ē tex.ꝙ cui permittit̄ a pncipe,vt pos
sit de nouo testari censet̄ etiam permissum vt testm̄ pri⁹ factū
valeat ipo iure absq3 noua ðclaratiōe,vt ibi tʒ Bar.ꝛ.§.pe.j.c.
l.ꝛ illum tex.in.d.§.irritū.Pau.de ca.ibi.in fi.decidit istā.q.Qð
si princeps cōcessit alicui qð possit facere molēdinū in flumine
nauigabili si habebat molēdinum iā factū possit virtute illius
c̄cessiōis illud retinere.Nec tunc dʒ distingui f'm Pau.de ca.
si pnceps sciuerit ipsum factū vel nō:ꝛ q2 eadē rō est i retinēdo
iaʒ factum q̄ est i faciēdo de nouo:imo maior ne habeat necesse
destruere.Adde ad idem facere ꝙ decidit Pau.de ca.in.l.hec
130 cōditio filie mee.§.si sic.ff.de cōdi.ꝛ demō.†ꝙ si papa cōcedit
licētiā Cardinali vel epō.ꝙ possint facere testm̄ de fructib⁹ be
neficiorum suoꝝ,talis licētia extēdit̄ ad testm̄ ātea c̄ditū.p tex.
no.in.d.§.irritum.ꝛ seqtur simplr̄.d.Alex.i.l.ꝛ militib⁹.C.de te
sta.mil.Ad idē facit ꝙ p.d.§.irritum.ðcidit singulariter Pau.
131 de ca.in.d.l.at militib⁹.†ꝙ si habēs bn̄ficium curatū obtineat
aliud bn̄ficiū similiter curatū ꝙ est incōpatibile cum primo,si
postea impetrat a papa dispēsationem qð possit obtinere duo
bn̄ficia curata,talis dispēsatio traheret̄ retro ad cōualidādū
secunduʒ bn̄ficiuʒ curatū ꝙ pri⁹ obtinuerat ante dispēsationē
pape ꝙ valde teneas cordi.Sed aduerte:q2 iste due vltime de
cisiones lʒ sint peregrine:tn̄ mihi sunt valde dubie:eo q2 iste di
spēsationes c̄ ius sunt odiose.c.j.in fi.de fil.presb.in.vj.gl.in c.or
dinarij.de of.ord.in vj.ideo in eis nō est licita extēsio etiā ad ca
sum habentē maiorē rōnē.ita tenēt can.in cap.postulasti.de re-
scrip.d.Abb.in c.ad aures.eo.tit.ꝛ in c.at si clerici.§.de adulte-
rijs.in v.col.de iud.ꝙ obiectū cessat in d.§.irritū.ad quem text,
etiā.j.aliter rn̄debo.¶Quarto p eadē parte facit,q2 si papa
132 scribat†pro aliquo de ecclesia,vel p̄benda vacatura,ꝛ sic impe
trat qs a papa primā prebendā vacaturā in ecclesia.nunqd ve
niat illa que iā vacabat tp̄e date.gl.est ordinaria.ꝛ notabilis.ꝙ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

logie tanq̃ ꝓprie significationi: sed molẽdinũ dr̃ a molendo
⁊ sic significat statũ ei⁹ in actu sine alia indigentia. Eadẽ ďt
Bal. determinãdo q̄ ꝑꝑ destinationẽ edificatiõis ac etiã ꝑꝑ
etymologiã vocabuli pena nõ dicat̃ cõmissa. arg. l. a bito. ff.
de pig. ⁊ l. cetera. in fi. ff. de lega. j. Quãtũ vero ad principale
dubiũ nunqd talia molẽdina veniãt i cõcessiõe r̃ndet Bal. q̄ ẽ
inspiciẽd⁹ cõis vsus loquẽdi. l. librorũ. §. q̄ tñ. ff. de leg. iij. ⁊ de
ista decisiõe Bal. facit mẽtionẽ reminiue. Ale. in l. ij. §. appel
lata. ff. si cer. pe. Tu aũt aduerte in pncipali qõne cõcessiõis q̄n
alr̃ nõ cõstaret de cõi vsu loquẽdi qd iuris tũc esset. Bar. ni
hil decidit, vñ vr̃ q̄ i ꝯcessiõe gnãl facta ð oib⁹ molẽdinis et
115 veniãt ea qb⁹ ñ sũt iposite mole ⁊ arguat sic, † q2 si ceptũ ha
bet̃ ꝓ cõpleto, q̄n agit̃ de iure q̃redo. l. ⁊ si nõ sint. §. infecti. ff.
ð au. ⁊ arg. leg. quẽ tex. allegat Bar. ð. i v. q. q̃to forti⁹ veniet
illud q̄ ꝓ maiori pte iã ẽ factũ ⁊ cõpletũ: In ꝯtrariũ facit q2 illð
ñ vr̃ factu q̃ vbi ñ possum⁹. vt l. gnr̃. ij. §. cũ aux. ff. ð au. ⁊ arg.
le. Bar. i ð. §. isec. Scðo q2 illð q̄ ẽ i ꝓxima dispõne ad ꝑficiẽ
dũ nõ tñ dr̃ ꝑfectũ tex. ẽ i l. fundi. §. itẽ q̄ insule. ff. ð act. emp.
ꝑ quẽ tex. ita no. Bal. i l. sʒ diui fratres. ff. ð re. di. facit q̄ vult
Bal. i l. si nõdũ. i fi. C. de fur. Quis ꝯ istud vltimũ faciat tex. in
116 l. pe. ⁊ qð ibi gl. ⁊ doc. ff. te. mi. cũ ꝯcordã. q̃s alš ðdi. ¶ † Ter
tio facit: q2 in ꝯctibus vr̃ imputãdũ quare legẽ apertiꝰ ñ dixe
rit. l. veterib⁹. ff. de pact. ex istis iste cas⁹ reddit̃ dubi⁹. ¶ Sʒ
ꝓ pma vr̃ clare decidere Bal. in cõsi. cccv. i j. vo. incip. cogita
117 uit an molẽdinũ. vbi tʒ. † q̄ molẽdinũ dr̃ esse cõstructũ dũmõ
habeat ea q̃ debẽt esse affixa molendino sup̃ qb⁹ voluunt̃ ro
te ⁊ mole, q̃ eñi nõ sunt affixa poti⁹ dicuntur instrm̃talia quã
substantialia. l. granaria. ff. de act. emp. Adde tñ mole molen
dini q̄ñ sunt ibi applicate iudicant̃ immobilia sicut tegule tec
torũ: q2 vna cõtignatio ẽ l. cũ q edes. ff. ð vsuca. ita dicit Bal.
in c. cõtingit. in xxj. col. in fin. de do. ⁊ ꝯtu. Adde ẽt ad pnci
118 palẽ qõne: ⁊ ꝑpetuõ teneas cordi, † q̄ appellatiõe molendini
venit et ius aque. Itẽ clusa molendini, fistule, ⁊ canales vñ si
vẽdo tibi molẽdinu simplr̃ veniũt pdicta. Ita in simili ẽ egre
gi⁹ tex. in l. si aqueduct⁹. ⁊ l. se. ff. de ꝯben. emp. ꝑ quẽ tex. ita
in terminis nostris decidit Bal. in c. significãte. de pscrip. ⁊
ďt q̄ illa. l. est ad hoc valde no. ⁊ qð ille tex. vult q̄ pdicta veni
119 unt noie molẽdini: ⁊ sic ꝑ ꝯ siccitatẽ molere nõ pñt. † Adde ẽt
q̄ molẽdinũ est potius pdiũ rusticũ q̃ vrbanũ sicut furnus ru
120 ralis. ita ďt Bal. l. certi iuris. in iiij. q. C. loc. ¶ † Quero ex.
an sub termino ptinẽtiarũ ꝯtineant molẽdina ⁊ iura aquarũ.
Pone imperator vel pnceps cõcessit mihi aliqð castrũ cum
suis ptinẽtijs: vtrũ videat mihi concessisse molendina castri.
Istã qõnẽ ponit Bal. in c. j. in ij. col. de capi. q curi. ven. ⁊ dis
tingui q̄ aut imperator cõcessit solã iurisdictionẽ: ⁊ tunc non
veniũt molẽdina. Nã lʒ castrũ sit sub imꝑatore, tñ molẽdina ñ
sunt imperatoris. l. sʒ celsus. i pn. ff. de ꝯbẽ. emp. gl. inter pu
blica. ff. de verb. sig. Aut imperator cõcessit mihi castrũ cũ ꝑti
nentijs suis, ⁊ iurib⁹ ad ipsum castrũ spectãtib⁹: ⁊ tunc molen
dina veniũt accessorie. ar. l. si adoptauero. ff. ð pcã. ⁊ satis eui
dẽter no. in gl. notabili ⁊ ordinaria ð. c. j. nisi essent molẽdina
ꝑuatarũ ꝑsonarũ: q2 in gñali cõcessiõe vel indefinita nũq̃ ve
nit nisi ius q̄ hʒ cõcessor. l. publius. §. j. ff. ð pdi. ⁊ dẽmõ. l. tra
ditio. ff. de acqui. re. do. Adde q̄ alit̃ tenet Imo. ⁊ Ale. i l. iiij.
vbi ponit Imo. ad fi. in pzin. ff. de acqui. pos. Ibidẽ eñ tʒ qð
tradẽs vl vẽdes castrũ cũ ꝑtinẽtijs nõ videat̃ tradere vl̃ vẽde
re pdia vel molẽdina vl alias res particulares sitas in terri
torio castri ad ipm tñ ꝑtinẽtes, sʒ solũ vr̃ intellexisse de iuris
dictiõe ipsi⁹ territorij. vt sic illa oratio vniformit̃ intelligit̃. l.
iã hoc iure. in pzin. ff. de vul. ⁊ pupi. Nisi a iud ꝯstaret timẽte
ex verisimilibus cõiecturis, vt q2 verisimilit̃ nõ esset datũ ꝯ
tiũ ꝓ venditione castri, nisi etiã ille alie res fuissent incluse.
ar. l. semp i stipulationib⁹. ff. de re. iu. Pro ista opi. Imo. de
121 Alex. ibi in antepe. co. addit fundamẽtũ † q2 si vẽdo talẽ fun
dũ meũ cũ oib⁹ iuribus meis, vendita ea tñ videnť q̃ sunt de
natura rei vendite. ita expresse dicit Inn. in c. ex literis de iu
re patr. ꝑ tex. in l. si mercedẽ. §. j. in vltimo r̃nso. ff. de ac. emp.
⁊ illud dictũ Inno. sepe refert Bal. in rub. C. de cõtra. em. in
ix. q. ⁊ in l. fi. C. sine cen vel re. facit quod vult Baldum in l. a
122 ꝑcuratore. C. mãd. † q̄ si vẽdo tibi possessiones meas quas
habeo in tali territorio cũ oĩbus iurib⁹ suis: certe ñ venit ius
pedagij colligedi nec venit merũ aut mixtũ imperiũ eo q2 nõ
sunt de natura rei vẽdite sʒ aliud i⁹ incorporale allegat In.
in c. ex l. j. teris. Quid tenedũ isto vtili ⁊ q̃tidiano passu: mihi
placet opinio Bal. ꝯ Imo. ⁊ ð. Alex. q̄ si cõcedat̃ mihi castrũ
cũ suis ꝑtinẽtijs intelligant̃ ẽt ꝯcessa molẽdina q̃ erãt ꝯceden
tis. moueor q2 q̄ñ ꝯcedit castrũ cũ ꝑtinẽtijs colligit̃ ꝯcedi ca
strũ cũ vniuersitate oĩm iuriũ ꝑ illã dictionẽ cum ꝑtinẽtijs
suis. c. cũ ad sedẽ. cũ gl. i verb. ꝑtinẽtijs, ⁊ ibi cano. notãt ð re
stit. spo, ⁊ i c. ij. venerabilis. de relig. do. itẽ intelligit̃ ꝯcedi cũ
toto territorio. l. j. §. cũ vrbẽ. ff. de offi. pfec. vrb. ergo sequit̃ q̄
123 ꝯtinẽtia includunt molẽdina spectãtia ad cõcedẽtẽ. ¶ † Scðo ⁊
forti⁹ moueor q2 vẽdito aut cõcesso castro simplr̃ absq̃ eo q̄
dicat̃ cũ ꝑtinẽtijs, cẽset̃ vẽdita iurisditio. ita notat Bar. i l. in
ter eos. ff. de acq. re. do. ⁊ in. l. fi. C. de bo. vac. li. x. cũ similib⁹ ꝯ
cordãtijs quas dedi in l. j. in fi. ff. de iuris. om. iu. ergo si i termi
nis qõnis nostre solũ intelligeret̃ cõcessisse iurisdictione vt voi
cũt Im. ⁊ do. Alex. certe frustra adijceret̃ illa vba cũ ꝑtinẽ
124 tijs suis, sʒ sic est † qð nulla clausula nullũ vbũ dʒ intelligi ap
positũ sine virtute aliqd operãdi dixit Bal. in rub. C. de pe.
emp. in ix. q. ⁊ añ eũ gl. or. in c. solite. de maio. ⁊ obe. cũ cõco.
125 quas dedi in. l. iij. in pzin. ff. de iurein. ¶ † Tertio moueor q2
vbũ ꝑtinere, ⁊ sic verba ꝑtinẽtijs ẽ latissimũ: ita decidit iuris
cõsult⁹ in l. verbũ illud ꝑtinere. ff. de v. sig. gl. no. i. c. inter di
lectos. in vbo ꝑtinere. de fide instr. gl. ⁊ doc. in. l. si qs itẽ ite
ambigua cũ alijs cõcor. ff. de iudi. Predicta forti⁹ ꝯcedunt
stãtib⁹ vbis qb⁹ vtit̃ Bal. si diceret cũ ꝑtinẽtijs suis, ⁊ iurib⁹
ad ipsum castrũ spectãtib⁹ ꝯtẽ istud credere idubitãter ꝯce
dit in qõne Bal. q̄ñ essemus in cõcessiõe imperatoris aut p̃n
126 cipis: † q2 tũc bñficia principis sunt latissime iterpretãda ꝯ
principẽ. l. fi. ff. ð ꝯsti. pri. c. cũ dilecti. ð donar in c. olim. tibi ð
ver. sig. nõ ob. fundamẽta. ð. Alex. ibi: q2 aliud est loqui. i do
mo vel in possessione q2 nihil hʒ rõe fund⁹ vel possessio cũ iu
risdictiõe: merito vno ꝯcesso aliõ ñ cẽset̃ ꝯcessũ. ita ďt Bal. i c.
c. a pcuratore. C. mã. sed in casu nr̃o concessio castri facta sim
plr̃ ꝯprehẽdit iurisdictionẽ, vt superi⁹ dixi. Tãgit ẽt Bal. in
ð. c. j. de cap. q curi. vendi. in. vj. co. ⁊ se. aliã qõnẽ late disputa
tã ꝑ Jac. bu. Cõmune Mutine trãstulit ciuitatẽ Mutine in
quẽdã marchionẽ an ꝑ hanc ꝯcessionẽ trãseãt ẽt molendina
ciuitatis pfate arguit multũ late ꝓ vtraq̃ pte deinde decidit
vt ibi per eũ. ¶ Quero. xxi. q2 Bar. ð. in fi. q. ꝯcludit q̄ in flu
mine publico nauigabili licitũ ẽ facere molẽdinũ si fiat ð lice
127 tia principis. † qro: aliqs fecit molẽdinũ in flumine publico
nauigabili sine aliqua licẽtia pncipis, ⁊ sic illicite, postea ipe
trauit a principe licẽtiã q̄ possit facere molendinũ in flumie
publico nauigabili, an talis licẽtia extẽdat̃ ad molẽdinũ pri⁹
illicite fabricatũ. Primo vr̃ qð ñ ꝑ tex. in simili in l. si vero non
remunerandi. §. si post creditã. ff. mã. vbi mãdatũ de mutuan
do titio ñ extẽdit̃ ad mutuũ iã factũ. ¶ Scðo facit tex. i l. sole
128 m⁹. ff. de ꝯdi. ⁊ de. † vbi legatũ factũ vxori i tps liberorũ non
ꝯcedit si iã liberos suscepit. ¶ Tertio facit q̄ vult Bar. no
129 tabiliter in l. hoc articulo. in j. col. ff. de her. insti. vbi tʒ † q̄ si te
stator legat cuilibet filie cẽtũ q̃ vidua fuerit ñ admittet̃ ad le
gatũ ille q̃ iã tpe testi erãt vidue. Contrariũ est ve. i⁹ ꝑ tex. in
simili no. in. l. si qs filio exheredato. §. irritũ. i ver. qua ratio
ne. ff. de iniust. rub. vbi est tex. q̄ cui ꝑmittit̃ a pzicipe, vt pos
sit de nouo testari cẽset̃ ẽt ꝑmissum vt testm̃ pri⁹ factu valeat
ipso iure absq̃ noua declaratione, vt ibi tenet Bar. ⁊ §. pe. j.
ea. l. ꝑ illũ tex. i. ð. §. irritũ. Pau. ð ca. ibi i fi. decidit: si q̄ ð
si pnceps ꝯcessit alicui possit facere molẽdinũ in flumine na
uigabili si habbebat molẽdinũ iã factũ possit virtute illi⁹ ꝯces
sionis illð retinere Nec tũc dʒ distingui pʒ Pau. ð ca. an pn
ceps sciuerit ipm factũ vl̃ ñ: ⁊ q2 eadẽ rõ est in retinẽdo iã fa
ctũ q̃ est in faciendo de nouo: imo maior ne habeat necesse ꝯ
struere. Adde ad idẽ facere q̄ decidit Pau. de ca. in. l. hec ꝯ
130 ditio filie mee. §. si sic. ff. de ꝯdi. ⁊ demon. † q̄ si papa ꝯcedit
licẽtiã Cardinali vel epo q̄ possint facere testm̃ ð fructib⁹ be
neficiorũ suorũ talis licẽtia extẽdit̃ ad testm̃ antea ꝯditũ ꝑ tex.
no. in. ð. §. irritũ ⁊ sequit̃ simplr̃ do. Alex. i l. ⁊ militib⁹. C. de te
sta. mil. Ad idẽ facit qð ꝑ. ð. l. §. irritũ decidit singl̃ Pau. de
131 ca. in ð. l. at militib⁹. † q̄ si habẽs bñficiũ curatũ obtineat aliõ
bñficiũ similiter curatũ q̄ est incũpatibile aũi primo si po
stea impetrat a papa dispẽsationẽ qð possit obtinere duo bñ
ficia curata talis dispẽsatio traheret̃ retro ad conualidãdum
ꝯm bñficiũ curatũ qð pri⁹ obtinuerat ante dispensationẽ pa
pe qð valde teneas cordi. Sʒ aduerte: q2 iste due vltime deci
siones lʒ sint peregrine tñ mihi sunt valde dubie: eo q2 iste di
spẽsatiões ꝯ i⁹ sunt odiose. c. j. i fi. ⁊ fi. ꝑsby. i. vj. gl. i. c. ordina
rij. ð off. ord. in. vj. iõ in eis ñ est licita extẽsio ẽt ad casum ha
bẽtẽ maiorẽ rõnẽ ita tenẽt cano. in. c. postulasti. de rescrip. ð.
Abb. in. c. ad aures. eo. tit. ⁊ in. c. at si clerici. §. de adulterijs in
v. co. de iud. qð obiectũ cessat in. ð. §. irritũ. ad quẽ tex. ẽt. ꝯ ali
ter r̃ndebo. ¶ Quarto ꝑ eadem parte facit q2 si papa scribat
132 † p aliquo de ecclesia vel pbẽda vacatura, ⁊ sic impetrat quis
a papa primã pbẽdã vacaturã in ecclesia, nũq̃d veniat illa q̃
vacabat tpe date. gl. est ordinaria ⁊ notabilis q̄ sic in cle. j.
verbo. notitiã. ð ꝯces. pbẽ. gl. in. c. si postq̃ in gl. ij. ⁊ ibi ex p̃s
sius Gemi. de pbẽ. in vj. ⁊ Gemi. in. c. si propter tua debitam
vlt. co. de rescrip. in vj. Jo. de Imo. in c. ꝯstitutus. de rescrip.
⁊ in ð. l. hoc articulo. in. ij. collo. ⁊ in l. legatũ esset. ff. de cond.
⁊ demon.

ꝛ demõ.ꝛ in.l.tuti⁹.§.j.ff.ꝺ lib.ꝛ posth.q̃uis ꝯ̃riũ teneat Bal. Ang.ꝛ.ꝺ.Alex.in.l.tutius.§.j.ꝛ Jo. de imo.aliter videatur tenerꝫ.ꝺ.l.hec conditio filie mee.§.fi.ff.ꝺ cõd.ꝛ de. ¶ Quinto ꝑ eadẽ parte bñ facit illud ꝙ no.vult Bal.i.l.fi.circa fi.C.
133 de sent.q̃ sine cer.q̃ti.vbi tꝫ† ꝙ si testator reliq̃t mulieri cẽtũ p ea maritanda q̃ erat iã maritata tpe testamenti:tñ debebit sibi illꝫ legatũ dotis.l.si iã facta.ff.ꝺ ꝯd.ꝛ dem.ꝛ.l.ante pe.C. de inst.ꝛ subst.sec⁹ ꝭm eũ si esset factũ relictũ ꝑ incerta puella maritãda:q2 nõ haberet locũ legatũ in iã maritata ꝙ bñ not.
134 ¶ †Sexto ad idẽ facit,q2 facilius est qꝺ cõfirmetur iã factũ.quã de nouo fiat ꝯ regulã.l.patre furioso.ff. de his qui sunt sui vel alie.iur.c.ad apostolicã.de regula.ergo p2inceps ꝙ ꝯcedit ꝙ ẽ plus,fortius esset cõcedere ꝙ est minus. Tenẽdo istã partem ꝑ q̃ ampliatur decisio Bar.ꝺ.in.ij.q.nõ obstãt allegata in contrariũ scꝫ.l.si vero nõ remunerãdi.§.si post creditã.q2 illꝺ ibi est ꝑpter naturã mãdati ꝙ nõ extẽditur ad ꝑterita sꝫ ad futura.
135 †Hinc dixit Ang.in.l.iul.in.j.col.ff.q satisd.cog.si mãdo ibi qꝺ occidas talẽ:ꝛ tu iã occidisti eũ:ergo nõ teneor nũc ex mãdato nec ex aliqua ratihabitiõe. Idẽ dicit Bal.in.l.ob hec ṽba in.ij.co.ff.de his q no.isa.ꝛ.l.j.in.iiij.col.C.de ser.fug. Nõob. decisio Bar.in.ꝺ.l.hoc articulo.q2 illa decisio est cõiter repbata ꝛ ꝯ̃riũ tꝫ Jmo.in.l.si ita legatũ esset.ff.de ꝯdi.ꝛ demon. Pau.de ca.ꝛ do. Alex.ꝛ ceteri Mod.in.l.cum stipulamur. ff.de ṽ.ob.ꝛ lati⁹ Pau.de ca.i.l.fi.C.ꝺ ind.vi.tol.ꝛ i.ꝺ.l.hoc articulo.vbi dĩt se ꝛ q̃ꝑplures alios cõsuluisse ꝯ̃ Barto.teneas ergo istã scꝺam ptẽ. Sed aduerte subtiliter q2 tex.ꝑ quẽ Pau.de ca.decidit istã.q.in.d.§.irritũ.in ṽ.qua rõne.nõ bñ ꝓbat istã decisionẽ:q2 ibi testm̃ a ꝑncipio valuit lꝫ postea sit effectũ irritũ.vñ facti⁹ conualescit testm̃ ꝙ semel a ꝑncipio valuit lꝫ postea sit effectũ irritũ q̃ illud ꝙ a ꝑncipio fuit nullũ.tex.ẽ in.l. posthum⁹.in ꝑn.iũcto ṽ.idẽ ꝛ circa.ff.de iniust.rup.ꝛ istã rõnẽ sensit Jmo.in.ꝺ.§.irritũ.dũ opponit de.l.j.§.j.ff.de le.iij.
136 ¶ †Quero.xxij.de alia pulchra ꝛ vtili.q. Quidã paterfa.solẽniter ꝯuenit cũ Abbate ꝛ capl'o mõasterij ꝙ molẽdinũ.ꝺ.monasterij ꝑ certa annua pẽsione debeat sibi ꝛ familie sue molere.postea succedẽte tpe glibet filiorũ habet tãtã familiã de ꝑ se,quantã habeat ipse paterfa.an monasteriũ teneatur cuilibet eorũ molere. Uel pone ꝙ decessit ipse paterfa.relictis pluribus filiis,q̃ꝫ glibet de ꝑ se hꝫ familiã ita magnã, sicut habebat paterfa.tpe celebrati ꝯ̃ctus:quilibet vult molere ad molendinũ monasterij, sicut faciebat ipse pater,queritur vtrũ possit. Istã questionẽ format Alb.in aut.hoc ius porrectũ.i ṽl.char. C.ꝺ sacrosa.eccle vbi refert Pileũ in.q.xlviij.que incip.qdã paterfa.ꝛ Bar.hrixi.in.q.l.q̃ etiã incip.quidã paterfa.determinasse ꝙ monasteriũ nõ teneatur filiis vel heredib⁹ molere in maiori q̃titate q̃ tenebatur ipsi patrifa.nisi aliꝺ expresse fuisset actũ,ꝛ hoc ꝑpter infinitũ euitãdũ: q2 non est verisimile ꝙ monasteriũ ad tãtã infinitatẽ se obligauerit.l.si qs vina circa fin.fi.de peri.ꝛ cõmo.rei vend.ibi ne in infinitũ custodiã ꝑstarebeat. Itẽ q2 ex ꝑsona successorũ nõ dꝫ cõditio obligatiõis immutari.l.ij.§.ex his.ff.ꝺ ver.obl. Pro ista pte bñ facit tex. i.l.nõ mod⁹.cũ gl.C.de serui.ꝛ aqua.vbi dicit ꝙ lꝫ sint aucta vel multiplicata ꝑdia per hoc tñ nõ crescit seruitus aque ducẽ ꝯ̃triũ ꝺ stricto iure determinat ibi Alb.ꝑ tex.i.l.si seruit⁹. ff.ꝺ seruitu.vrb.pred.vbi seruitus generaliter imposita non restringitur ad presentia, sed extenditur ad futura q̃ post tẽp⁹ ꝯctiõis cõtingũt. Cõfirmatur ista pars viua rõne:q2 ista cõuẽ
137 tio ẽ facta sub termino vniuersali familie,† q̃ recipit augmẽtũ ꝛ diminutionẽ.l.peculiũ nascitur.ff.de pecu. vñ licet augeatur familia vel decrescat sempꝛ eadẽ durat.l.ꝑponebatur.ff.ꝺ iudicijs.sicut ergo si aliqui filiorũ vel ꝺ familia fuissent mortui tñ monasterio fuisset debita tota pẽsio ergo similiter dꝫ durare
138 familia auctis.† Ad idẽ facit tex.i.c.vz.circa.ꝺ p2iuil.vbi p2iuilegiũ exemptionis a decimis generaliter cõcessum extẽditur et ad possessiones postea quesitas,de quo ꝑ Bar.ꝛ Mod.in.l. damni.§.is q vicinas.in fi.ff.de dã.infec.cũ suis cõcor.ibidẽ signatis. Nec ꝑt dici ꝙ ecclesia sit ꝑ hoc lesa: q2 sicut poterat familia diminui ita ꝛ augeri.vñ ꝑꝑ dubiũ euẽtũ non põt dici aliqua lesio si non fuit tpe cõtractus.l.si pater puelle.ꝛ quod ibi notãt doc.C.ꝺ inoffi.test.ꝛ.l.ꝺ fideicõmisso.C.de trãsac.et vtrobiqꝫ lati⁹ dixi. In ꝯ̃riũ ꝑ parte negatiua facio tex.in.l.
139 rutilia polla.ff.ꝺ ꝯ̃hẽ.emp.† vbi verba ꝯ̃ctus quãuis gñalia referũtur ad ea que erant tpe contractus non aũt ad id quod postea excreuit.ꝛ tex.in.l.i lege.e.ti.ꝛ ibi alb.i fi.no.illũ text. ad istã.q.tñ remittit se ad ea q̃ dixi i.ꝺ.aut.hoc ius porrectũ. ¶ Scꝺo facit q2 verba intelligũtur reb⁹ sic se habẽtibus ꝑut se habẽt.l.ꝙ serui⁹.vbi dixi de hoc.ff.ꝺ cõdi.ob cau.c.cũ inter.P.Gau.de renũ.c.queãdmodũ.de iuriur.cũ mille simi. ¶ Tertio facit optime solẽnis text.qui vr̃ decidere istã qõnẽ in.c.quãto.de cẽsi.vbi si multũ sit augmentat⁹ numerer⁹ fratrũ quib⁹ prestabatur annuatim procuratorio officio iudicis fit reductio ad p̃mã mẽsurã. Et ꝑ illũ tex. Jo.an.ꝺ.Lin.ꝺ hu.
140 ꝛ cõiter alij ibi formãt.q.ꝺ.illo† q habebat molẽdinũ in emphyteũsi cũ pacto molendi gratis dño ꝛ familie:q si dñs tpe ꝯct⁹ habebat duos filios:postea procreauit alios filios vsqꝫ ad x.ꝛ glibet ex illis filijs alios filios:ã teneatur oib⁹ gratis molere.determinãt ꝑ illũ tex.q lꝫ ꝺ iure stricto teneatur oib⁹ molere: tñ officio iudicis ex eqtate illi⁹ tex.ꝑuidet sibi vt nõ teneatur vltra p2imã mẽsurã ꝛ ꝭm p2imũ numerũ. Sed tu aduerte q2 pũctus satis vr̃ pendere ab illo tex.iõ ꝯsidera ꝑut etiam ibi expresse dĩt Jmo.ꝙ ille tex.vr̃ se fundare eo q2 illa ꝑstatio fiebat illis fratrib⁹ ex liberalitate,vnde sec⁹ innuit ille tex.qñ fieret ex cõuentione in cõtractu,in quo aliquid hincinde datur vel ꝑmittitur. Un in qõne nostra ex q̃ recipiens potest se habere ad lucrũ de minorata familia:ita dꝫ sentire dãnum aucta familia:cũ ꝯ̃riorũ eadem sit disciplina.ꝛ in hoc vltimo residet do. Abb.in.ꝺ.c.quanto ¶ Quarto ꝑ ista parte facit illud ꝙ volũt Pe.Ly.Alb.ꝛ latius Bal.ꝛ Sal.i l.nõ modus.C.de serui.ꝛ aqua.ꝛ Ang.i.l.si seruitus.i p2in.in vlti.col.ff.ꝺ ser vrb.
141 pd.vbi tenet† ꝙ si rusticus ꝑmisit omni anno cuilibet canonico sancti Laurentij dare.x.ꝑ anniuersario ꝛ tpe ꝑmissiõis nõ erãt nisi sex vel octo canonici,deide sunt.xx. ꝙ nõ tenebitur oib⁹.xx.ꝑstare,sed solum ꝭm numerũ qui erat tpe ꝑmissiõis.
a ¶ Quinto[a] facit illud ꝙ determinãt Dy.ꝛ Alb.in l.cui fun
142 dus.per illum text.in fi.ff.de ꝯdi.ꝛ demon.† ꝙ si alicui ꝯcessum ẽ ꝙ i aliquo nemore possit ligna incidere pro se ꝛ familia sua ꝛ ille decedit relictis multis filijs ꝙ vnusquisqꝫ filiorũ nõ poterit incidere ligna tm̃ quãtũ expedit sibi ꝛ familie sue,sed oẽs simul tm̃ incidere ꝑñt quãtũ poterat eorꝫ pater ꝛ nõ plus. ibidem etiã inducit illũ tex. Albe.ad.q.nostrã de molendino. ¶ Sexto facit ꝙ decidit Ja.bu.i.l.fi.i fi.per illũ tex.C.de sa
143 crosan.eccle.† ꝙ si feci pactũ cũ furnario seu cũ pistore ꝙ concoqueret mihi panem ꝛ familie mee,ꝛ darẽ sibi singulo anno duas libras:ꝙ tũc si habebã duos filios:ꝛ postea sũt mihi plures filij ꝛ familia aucta,ꝛ nõ tenebitur mihi coq̃re ꝑ p2etio conuento ne al's in ifinitũ possit augeri familia.ꝛ sic obligatio furnarij. Nec obstat ꝙ p2omisit mihi coq̃re ꝛ familie mee q2 intelligitur de familia quã habebã tẽpore cõuentionis.ita ibi residet Jac.but. Idẽ simpliciter tenet Jmo.in cle.literas.in.xv.co.ꝺ rescr. Quis aliter in hoc vltimo teneat.ꝺ. Bar.verõ.in tractatu ser.vrb.in.c.j.de furno.i.v.q.vbi late examinat istã vlti
144 mam q̃stionem. ¶ Septimo ꝛ vltimo optime facit:† q2 sermo indefinit⁹ vel gñaliter ꝑlat⁹ nunqꝫ trahitur ad futura, qñ ꝑ hoc resultaret magnũ ꝑiudiciũ. Ita no. Bar.i.l.pe.ꝑ illũ tex.C.q̃ res pig.ob.pos.ꝛ no. Bar.in.l.si stipulat⁹ fueri illud.§.j.ff.ꝺ ver.obl. Jmo.in.ꝺ.cle.literas.de resci.ꝛ ista vltima pars est equior ꝛ esset in iudicãdo tenẽda q̃uis p2ia in stricto iure pos
145 sit defendi. ¶ Quero.xxiij.iuxta p2imã ꝑcedẽtẽ.q.†.aliqs ꝯduxit vnum molẽdinũ cũ q̃tuor rotis,ꝛ ꝯuenit ꝑstare dño modios.x.frumẽti ꝑ qualibet rota: postea idẽ ꝯductor ꝯstruxit ibi viiã aliã rotã,an teneatur ꝑ illa rota noua ꝑstare alios.x.modios frumẽti. Istã.q.format Alb.de ros.i.l.Rutilia.ff.de ꝯ̃h. emp.ꝛ refert eã fuisse ꝺ facto i ciuitate Parme.ꝛ ibi fuisse indicatũ ꝛ determinatũ ꝙ nõ,ꝑ illũ tex.q vult re ꝺhere ꝯsiderari ꝭm tps ꝯct⁹,ꝛ ꝑ tex.in.l.nõ mod⁹.C.de ser.ꝛ aqua.ꝛ refert ita tenere Ugolinũ ꝺ fontana ibi. Sꝫ tu aduerte breuiter ꝙ imo posset teneri qꝺ ex adiectiõe qnte rote cũ augeatur lucrũ ꝯductori ꝙ similiter debeat augeri pẽsio:sicut in sili dicim⁹ ꝙ tãmodius ꝙ pecunia recipiũt augmentũ vl' diminutionẽ.l.Se
146 io in fi.n.ff.de annu.leg.ꝑ quẽ tex.dicũt Bar.ꝛ doc.ibi,† qꝺ si famulus conuenit stare cũ trib⁹ scholarib⁹ ꝑ certo p2etio in mẽse.si vnus ex dictis scholarib⁹ recedit dꝫ ꝑ rata diminui salariũ,nisi adhuc duraret tantus labor ẽt si alter quart⁹ superaddatur dꝫ similiter augeri salariũ.idẽ tñ Bal.in aut. habita. ad S.C.ne fi.ꝑ pat. Alb.in.l.ede.ad fi.C.loca. Bal.in.l.j.i.ij. opposi.C.de lega.ita hic cũ augeatur reditus dꝫ similiter ꝑ rata augeri pensio. ¶ Secõ moueo:q2 cũ iste redit⁹ augeatur non ex diligẽtia cõductoris adhibita circa ampliationẽ fructuum:sꝫ propter nouã ratã adiectã:ergo dꝫ augeri pensio ꝑ doctrinã gl.no.in l.si merces.§.vis maior.ꝛ ibi Bar.in vlti. co.ff.loca.ꝛ in l.legẽ.C.eo.in.c.sterilitatẽ.de loca Benefactor ꝙ cõductor poterit tales expensas factas i illa q̃nta rota repetere a dño ꝑ.l.colon⁹.in p2i.cũ si ff.loca. Cogita tñ sup ꝑdictis an iura ꝑcedũt ad ꝺ q̃ dixi i ꝑcedẽti.q. ¶ Quero.xxiiij
147 de vtili ꝛ hõa qõne,† ecclesia ꝯcessit Titio ꝙ i flumine suo edificaret molẽdinũ pro certa annua pẽsione.vl' cẽsu ipsi ecclesie soluẽdis,si postea molẽdinũ sit ꝺstructũ forte inũdatiõe aquarũ,ꝛ cõductor molẽdini ñ reficit illꝺ nec vult soluere pẽsionẽ an ad vtrũqꝫ possit cõueniri. Istã qõnẽ format Jo.an.in addi Spe.in tit.ꝺ loc.§.postqꝫ.in ver.sed q̃rit.i additiõe magna.q̃

a ¶ Quinto ꝺ ista.q.ꝛ similibus hic positis ꝑ Jas. vide late Bar. verõ.i trac. ꝺ seruitutib⁹ i rub.de ser. vrb.predio i c.ꝺ furno.in ij.co. cũ seq. i ver. quinta q̃stio est pulchra.

Incipit sequit si non construãt.vbi refert q istã qõnẽ disputa
uit Bar.veroñ.in qõne.lxxj.vbi pparte affirmatiua allegat
regulã q a pñcipio sunt voluntatis ex postfacto reducunt ad
necessitatẽ.l.sicut.C.de ac.z ob.l.in cõmodato.§.sicut.ff.cõ.z
l.q̃uis.C.de trans.z in regula q semel placuit.de re.iur.in
vj.¶ In ɔ̃riũ allegat:q2 cessat cã solutiõis.z q2 q non sentit
cõmodũ nõ dz ẽt sentire on9 vt in regula q sentit.de re.iu.li.
vj.Itẽ q2 cõstateũ nõ teneri si terremotu aut casmate pẽiisset.
l.ex cõducto.§.j.z l.si fund9.ff.loc.tñ soluit,illũ ad pẽsionẽ te
neri moõsterio cũ iste ɔ̃ct9 fact9 fuerit gratiã vtrinq3,allegat
qd in simili decidit Pile9 in qõne.c.q̃ inc.qdã parisiẽsis.vbi
148 fui nũ tz† q q im pauit a Reg.q domo sua pos.facẽ furnũ dã
do regi annuũ cẽsum lz nõ fecerit furnũ,vel habere desierit,
tñ tenet ad cẽsuz soluẽdũ:q2 datio ẽt regis fauorẽ respicit.al
le.l.vltimã.ff.mãdati.Subdit notabiliter q si iteresset eccle
sie ibi esse molẽdinũ q ẽt vltra pẽsionẽ tenebit ad illõ reficiẽ
dũ,puta si vltra mercede tenebãt gratis ipsi eccl'e molere cer
tas mẽsuras frumẽti,vel ibi erat iteresse vicinitatis.Ita resi
det Io.an.ista notabilis decisio z valde vtilis ad practicã si ẽ
vera z maxima imo suprema est authoritas Io.an.Tu autẽ
aduerte p veritate isti9 vtilis pass9 q aut loqmur i conducto
re:aut loqmur in emphyteuta q̃uis Io.an.aliter ñ declaret.
149 ¶† Primo casu si aliqs cõduxit molẽdinũ q postea est de
structu,z indiget reparatione z magna ĩpẽsa,certe cõductor
nõ tenet ad talẽ impẽsam,sz dñs:z si nõ reficit nõ tenet ad pẽ
sionẽ:z si conductor talẽ ipensam fecerit repetit a dño.tex.ẽ
in.l.colon9.in pñ.z ibi gl.z Bar.ff.loc.z gl.in.l.ex ɔducto cũ
gl.in vbo reficit.ff.eo.z.l.ediles.z ibi Bar.ff.ð via pu.Bar.
notabiliter in.l.pdia.§.antep.ff.de fun.inst.z i.l.impẽse.ff.de
impẽ.Spe.z Io.an.in ti.de lo.§.postq̃.in ꝟ.sed q̃rit vtrum
ɔductor dom9.Et ita i terminis nostris qd si aliqs ɔduxerit
molẽdinũ,q postea eẽ destructũ,q ɔductor nõ teneat ad im
pẽsam reparationis,nec ad pẽsionẽ si est magna impẽsa.deter
minãt Bar in.l.cotẽ ferro.§.q marimos.i.vij.q.ff.ð pub.idẽ
Bal.in.l.lz.in.iiij.q.C.loc.vbi dicit q impẽsa magna ptinet
150 ad dñuz tq tenet tradere molẽdinũ instructũ,sz adde.l.ij.ff.
loc.nec p9 tñt molẽdinari9 ad pẽsionẽ ẽz Imo.forti9 tz Bal.
in.d.l.lz.in.x.q.q si aliqs ɔduxerit molẽdinũ i flumine picu
loso,ita q sciuerit vl' scire debuerit fluminis naturã z vitiũ:q
tñ si molẽdinũ ipetu talis fluminis est destructũ,q adhuc nõ
teneat ad pẽsionẽ:q2 casma est in substãtia rei ɔducte,z p re
q̃ nõ est debet pẽsio seu merces,z in istis terminis in condu
ctore nõ credere Io.an.bñ loq.Aut in secundo principali ca
su loqmur in emphyteuta z tũc aduerte si molẽdinũ nõ ẽ in to
tũ destructũ,sed bñ eget magna refectiõe alias molere nõ pt:
z tunc clarũ est q ad talẽ impensã tenet emphyteuta,ẽt si esset
magna impensa,cũ habeat vtile dñiuz in re,ita tz Bal.in.l.j.
in.v.differentia z ibi dixi.C.de iure emph.Abb.in.l.ij.e.ti.z
in tractatu suo statutoꝝ.in.j.parte.q.cxxvj.Mo.in.l.diuor
tio.§.impẽdia.ff.so.ma.Si aũt tale molẽdinũ emphyteuticũ
esset penit9,z in totũ destructũ,ita qd op9 esset facere aliud ð
nouo,an tũc emphyteuta teneat facere,z si nõ faciat an saltez
teneat soluere pensionẽ solitã.Iste cas9 ẽ magis dubitabilis,
z qdẽ pma facie videret dicẽduz qd tunc phyteuta sit libera
t9,q2 qñ in totuz pit res emphyteutica,qd liberat9 sit emphy
teuta.l.j.C.de iure emph.Et ibi gl.ponit duos vers9 vulga
res.Et.§.adeo.inst.loc.z.c.potuit.de loc.In ɔ̃riuz facit q2 lz
molendinuz sit in totum destructum:tamen adhuc supest ius
fluminis in q̃ pt adhuc denuo edificare,z sic res nõ pit in to
tuz:ergo emphyteuta nõ liberat.d.l.j.cuz si.C.de iure emph.
Istud pbat eo qd notabiliter decidit Ang.in.§.lex itaq3.i aut.
de non alienã.coll.ij.vbi tz qd si domus data in emphyteusiz
casu fortuito i totum cõburat,qd emphyteuta tenet domum
reficere p solo tenet pstare mercedẽ q̃ p tota domo pstabat,
eo q2 adhuc supest area.l.q res.§.areã ff.ð so.z donec supest
aliq̃ pars rei emphyteutice,emphyteuta nõ liberat.d.l.j.C.
de iur.emph.idem est de mente Imo.in cõmento.c.potuit.in
xxxvij.co.de locato ibi dicam9 i pposito.q̃uis sit destructum
molendinum in totum,adhuc supest i9 fluminis:z sic q̃ñ q̃dã
area in q̃ pt denuo edificare:ergo non est liberat9.Isto mõ pt
defendi decisio Io.an.q̃uis ɔ̃riuz in hoc vltimo in domo ɔ
busta videbat tenere gl.in.l.inter q̃s.§.dãni.ff.de dam.infec.
z Raph.Ful.in.d.l.i.C.de iu.emph.¶ Scdo p ista parte fa
151 cit †q2 si quis dederit ecclesie vel hospitali vnam domum,vl'
vnum fundum cum pacto quod ecclesia eum alere teneatur,
quod si domus vel fundus casmate vel incendio pereat,quod
nihilominus ecclesia tenebitur eum alere.Ratio quia tra
dens impleuit pro parte sua,statim qd dedit piculum debet
esse ipsius acceptoris.l.luci9.ff.de euic.l.necessario.in prin.
ff.de peri.z commo.rei ven.ita determinant Pe.Cy.Albe,
Bal.z Ang.in.l.j.C.de iur.ẽphy.Cano.i.c.potuit de locato.
vbi ponit Imo.in.xxxvij.col.est verũ qd in hoc vltimo loquũ
tur doct.qñ dominiũ directũ trãslatũ est in acceptorẽ sec9 est
in emphyteuta,in quẽ solũ trãsit dñiũ vtile.§.adeo.cũ simi.i
152 sti.loca.z.l.§.qui in perpetuũ.ff.si ager vectiga.† Quid aũt si
habeo molendinũ ẽphyteuticũ ab ecclesia in flumine publi
co,z illud est in totũ destructũ a me postea refectũ,an ecclesia
possit illud emphyteuticũ repetere.ponit Bar.i.l.ð iure.§.si
aquã.in fin.per illũ tex.ff.de aqua quoti.z esti.z eius decisio ɔ
cõfert ad qõ.precedẽtẽ.¶ Quid aũt si aliquis cõduxit molen
dinũ destructũ cũ pacto q ipsũ reaptare teneat.li reaptauit
z postea destructũ est,an iterũ teneat reaptare z soluere pẽsio
nem.ponit Bal.istam decisionẽ in l.lz.in iiij.q.C loca vbi tz
q ñ teneat iterũ reaptare,z z q sibi fiat remissio mercedis pl.
fideicõmissa.§.si qs ita.ff.de le.iij.nisi pmiserit reaptare z ma
nutenere reaptatũ:q2 tũc teneretur reaptare quoties opus ẽ
arg.i l.inter castellianũ.ff.ð arbi.Ita ibi cõcludit Bal.z facit
153 regula† q2 promissio simplex de reaptãdo intelligitur ð pma
reaptatione z nõ vlterius.l.boues.§.hoc sermone.de v.si.
z.l.dotis pmissio.ff.de iur.de qua regula multa dixi late cu
mulãdo z ponẽdo multas limitatiões q̃ hic possent poni in l.
154 diuortio.§.q in anno.ff.solu matri.¶ Quis autẽ teneat ad
expensas clause seu ad expẽsas cluse qñ aqua publica currẽs
transit per predia priuatorũ nunqd illi priuati solũ tenebũt
an tota cõmunitas videas per do.Ant.de bu.in consi.xiij.in
cipien.requisitus ego Antonius.¶ Quero.xxv.iuxta ea que
155 tradidit Bar.ẽ.in j.q.z subijcio pulchrã questionẽ† Archi
ep̃s extra ciutatẽ hz aliqua molẽdina,similiter etiã commu
nitas in eodem flumine hz alia molẽdina forte in parte infe
riori fluminis,hoies possunt ire ad molendinũ quo volunt z
soluũt certã mẽsurã grani molendino.Accedit q cõitas fecit
nouũ statutũ q hoies q causa molendini erãt extra ciuitatẽ te
nerentur soluere in ingressu porte certũ datiũ nouũ sz accedẽ
tes ad molẽdina cõis,nõ tenerent soluere illõ datiũ in ingressu
porte,z ex hoc factũ est q oẽs ibãt ad molẽdina cõis:z sic mo
lẽdina Archiepi remanebãt deserta.vñ Archieps ẽt tale sta
tutũ non valere inquãtũ sibi preiudicet,q2 factũ est principa
liter in odiũ z damnũ suũ.Ex aduerso cõitas dicit q imo tale
statutũ valeat eo q2 cuilibet est licitũ circa rẽ suã facere suam
conditionẽ meliorẽ ẽt cũ alteri9 detrimẽto.l.fluminũ.§.fi.l.
Proculus.ff.de dã infec.qñ pricipaliter facit vt sibi psit sec9
si pncipalit faceret ad emulatiõem vt alij noceat,vt declarat
Bar.ẽ.in.j.q.istã statutũ respicit ipsos hoies qui possunt se
ifra territoriũ p arbitrio arctare.arg.l.fi.ff.ð decre ab or.
facien.Queritur quid iuris.istã.q.format Pe.de anch.in cõ
mento.c.canũ statuta.de consti.in.xj.questione prin.versicu
ego quero in qõne in qua ɔsului.vbi refert se ɔsuluisse qd tale
statutũ nõ valeat eo q2 lz verba statuti dirigãt ad ipsos ho
mines tñ ex eo grauat Arcieps.sepe eñi i dispositione vnum
exprimit,sed ad alios effect9 dirigit.z istud dz cõsiderari.l.
iiij.§.nũc de effectu.z l.si qs reũ.§.j.ff.de lib.leg.z in cũ doti
ff.ad l.falci.nõ eñi est curandũ cũ q̃ quis loquat,sed in quem
volũtatis intentio dirigat ðt iuriscõsultus in.l.cũ pater.§.do
natiõis.ff.de le.ij.Itẽ tale statutũ censet factũ ɔ̃ ecclesiastic
libertatẽ ex q̃ hoies reddunt timidiores in eũdo ad molen
dina Archiepi:ergo dz cẽseri nullũ.c.nouerit.de sẽ.excõ.cã
min9.de immu.eccle.z aut.cassa.C.ð sac.san.ecc.Itẽ ɔcurrit
hic violatio iuris eccl'astici:ergo statutũ nihil vz ergo statutũ
ẽ inualidum p no.i c.fi.de imu.ecc.in.vj.z i d.aut.cassa.Idẽ tz
Pe.de ãc.in ɔsi.xij.inci.sup dubio trãsmisso.z i ɔsi.cxlv.ici.
optimis rõnib9.z i ɔsi.cxiij.inci.p cõitate in qb9 locis ita cõ
suluit p Archiepo spoletão hñte talia molẽdina ex largitiõe
Regis Vngarie i flumine Salone i q̃ flmine ẽt cõitas spole
tana hz plura alia molẽdina.Idẽ ɔsuluit Gaspar.calderini z
totũ collegiũ bononiẽse i ɔsi.qd est positũ inter ɔsilia Pe.de
anch.in cõs.xij.qd inci.sup casu predicto.z in seq.Idẽ tz do.
Ab.i rep.c.eccl'ia scẽ Marie.i.xxij.co.de ɔsti.Ab.de ro.i.ii.
pte statutoꝝ in.q.ij.d.Ale.i ɔsi.ccclij.ici.visa facta narratiõe
in.vi.col.z est in.ij.vol.cõsi.cxx.Contrarium in terminis in di
ctis molẽdinis Archieps spoletani cõsuluit Bal.z ẽ il ɔsilia
Pe.de anch.i cõsi.xj.inci.factũ sup quo petit cõsilium tale ẽ.
156 mouet ɔ plura z pcipue† q2 cõitas nõ imittit falcẽ in messem
alienã,sz i subditos suos qlibet põt collectã ipõere p suppor
tãdis oneribus cõitatis.l.rescripto.§.fi.ff.ð mu.z ho.ɔferti cũ
fiat pcipalr vt sibi psit,dato qd alijs i ɔ̃tiã noceat.d.l.pcul9.
ff.de dã.ifec.Mouet ẽt pulchro fundamẽto.q2 lz i q̃litis ma
lo igenio laici nõ possint derogare eccl'ijs vl' iurib9 eccl'iaꝝ.
eccl'ia scẽ marie ð ɔstitu.tñ i q̃rẽdis si laici nõ faciũt h malo
ingenio sz bono z pncipalr vt sibi psint ñ vt alijs obsint.vñ qd
istõ possit fieri q̃uis i ɔ̃tiã sit i danũ ecclesiarũ in q̃rendo vt
ibi pulchre

ibi pulchre z lati⁹ p cō.idē late Jo.cal.in cōst.xxj.posito ti.
de cōst.inc.Epo habēs extra ciuitatē.Quid tenedū lz passus
sit dub⁹ tñ mihi pl⁹ pl; p:ia op.q̄ est magis cōis apud doc.z
fm q̄ cōsuluit collegiū Bononiēse. Ultra eorū fundamenta
157 ad ita tenēdū moueor:q2 qñ statutū vel ɔstitutio verbis gñā
lib⁹ ɔcipitur tñ ex aliq̄b⁹ coniecturis apparet q̄ in odiū cer
te psone specialiter est ɔfectum.certe ɔ tale statutū succurrit
perceptionē doli vel appellationē.tex.est no.i.l.j.in fi.ff.d ex
ceptio.do.g que tex.ita t; Bar.in.l.oēs ppli.i.v.q.pn.i fi. ff.
de iust.z iur.z in.l.fi.in.j.col.ff.de ap.rec.do.Abb.z alij cāo.
in.c.cū oēs.de ɔst.z.d.Abb.in rub.illi⁹ ti.de ɔst.Ang.in.l.ij.
ff q̄ qsq; iur.do.Alex.in ɔsi.cccxxxj.q̄ inc.mature.in.v.co.z
dicit Bal.in.c.ij.de iureiu.q̄ in.d.l.fi.tex.est vnic⁹ z sin.in iu
re.q̄ etiā statuta nō tenēt quibus dolus inest.z idē Bal.in.l.
quisqs.C.quo.ap.nō reci.dicit q̄ si statutū sit gñale in verbis
sed in effectu sit singulare q̄ pt appellari.z ɔ tale statutū pōt
opponi exceptio doli.ita dicit esse tex.no.in.d.l.j.in fi.sz in ca
su nostro ex coniecturis clare apparet q̄ tale statutū est cōdi
tū in odium Archiepi seu molēdinorū suorū,q̄ apparet,q2 si
nō fuissent illa molēdina Archiepi cōmunitas non fecisset sta
tutū,z ita anno pterito in simili casu cōsului in ciuitate Casa
lēsi.z nota pdicta ad practicā:q2 cōferūt ad multos similes ca
158 sus.¶ †Quero.xxvj tres habet molendinū cōe,duo ex eis i
uito tertio locāt molēdinū p.xxx.saccis frumēti in anno ter
ti⁹ vult pl⁹ de parte sua puta.xv.vł vult tenere partē suā mo
lēdini p se.qrit q̄d iuris.Istā q̄stionē format Bal.in.c.j.§.si
ca de māso ad fi.si de inuest.feu.cōtro.feu.z ibi determinat q̄
ille terti⁹ nō tenet stare ptio cōuēto p duos:q2 qñ aliq̄d ē cō
mune plurib⁹ vt singulis:tunc factū a maiori parte nō piudi
cat minori.l.p fundū.ff.de serui.rust.pd.Sec⁹ in his q̄ sunt
cōmunia plurib⁹ vt vniuersis,tūc factum a maiori parte vni
uersitatis bñ pindicat minori.l.q̄ maior.cum si.ff.ad muni.
subdit Bal.q̄ si ille terti⁹ nolit ipse locare,sz velit molere vł p
se tenere possit istō facere p parte sua nō impediēdo tñ alios
in locādo partē eorū,vt no.gl.in l.iubemus nulli.in gl.q̄ inc.
vna pars.in fi.C.de sacrosan.ecc.vi pnocet ad diuisionē iter
eos.ita ibi residet Bal.¶ Adde q̄ si tale molēdinū consueue
rat prius locari:certe vr̄ q̄ iudex debeat cogere illū tertiū sta
re locationi facte p illos duos,dūmodo sit facta iusto ptio et
sine diuisione dominij molendini.moueor p illud q̄ decidit
159 Bal.in.l.fi.C.q test.fa.pos.vbi tz † q̄ si duo habent domum
vel hospitiū cōmune q̄ hospitiū cōsueuerit locari z vn⁹ vult
locare,ali⁹ nō:certe pfert ille q vult locare attēta ɔsuetudine
q̄ ē altera natura,z iudex coget aliū stare locationi absq̄ diui
siōe dñij.allegat no.p gl.i.l.arbor b⁹.§.vsufructuari⁹.ff.d v
suf.z ista secūda op.videt ecōtra:tñ idē Bal.vr̄ aliter determina
160 re i c.cū oēs.i.xj.co.d ɔst.vbi † q̄rit an vn⁹ soci⁹ possit locare
domū q̄ ē cōis p idiuiso altero socio inuito:z t; q̄ si cōsueuit lo
cari cū cōsuetudo sit altera natura rei q̄ poterit partē suā p
indiuiso locare socio reqsito.si vero nō est cōsueta locari z tūc
sec⁹.Similis distinctio in.l.naturalis.§.j.ff.de pscr.ver.z ist.
de so.in fin.z secundum cū iudex arbitrabit iuxta.l.ij.C.qñ z
q.quar.pars.li.x.z cōsiderabit vtilitatē vtriusq̄ partis z illō
faciet p eos cōiter z ɔcorditer obseruari,vt est gl.no.i.l.itine
re.ff.de serui.rust.p.z tex.no.in.l.cū Stich⁹.ff.de sol.facit.l.
hmōi.§.fi.ff.de le.j.ita residet ibi Bal.¶ Adde ēt illō q̄ nota
biliter voluit Bar.z Pau.de ca.in.l.z hec distinctio.§.cū fun
161 dū.ff lo.vbi tenēt † q̄ ille q est dñs p certa parte p indiuiso.pt
locare totū fundū si vtiliter faciat:q2 tale est negotiū q̄ p par
tes als bñ expediri nō pt.l.hr̄des.§.si vn⁹.ff.fa.erc.z nota istā
vltimā decisionē:q2 magna ē authoritas Bar.i actu practi
co.Alibi tñ t; signāter Bal.i.l.Sabin⁹.i fi.p illū tex.ff.ɔ.diu
162 q̄ † si duo hñt domū cōem,z vn⁹ vult inhabitare alter vult lo
care,q̄ pfert ille q vult inhabitare:q2 nō dz phiberi vti iure
suo vtib.z.l.sepe.in fi.ff.d re iu.Alibi ēt t; sin.Bal.z nō re
163 colo alibi legisse in.l.iubem⁹ nulli i pn.C.d sacros.eccl.† q̄ si
duo habēt fundū cōez,z vn⁹ vult q̄ colat z seminet put debet
ali⁹ vero q ē captios⁹ nō vult q̄ ps sua seminet necaret: certe
si ali⁹ faciat totū fundū coli z seminari.nō tñbit alteri rñdere
d fructib⁹:ēt p pte dñica.p gl.no.ibi i verbo diuidere.ad fi.
¶ Quero.xxvij.d alia q̄ōne valde necessaria circa psentē ma
164 teriā.† Nūqd ɔcessio seu seruit⁹ aq̄ ducēde ex fōte siue ex ca
stello ad molēdinū possit fieri sine aliq̄ titulo an vero si sit fctā
sine cā vl sine titulo effectualit sit nulla:q2 obstat exceptio do
li.iuxta.l.ij.§.cū Et erc.doli pserti cū sine cā nō videat posse
trāsferre aliq̄s f.l.nūq̄ nuda.cū si.ff.d acq.re.do.nūc dergo
valeret ɔcessio si ī instr̄o dicat q̄ talis ɔcessit tali seruitutē du
cēdi aq̄ ex suo fonte.vł ex suo flumine ad illi⁹ molēdinū si nō
exprimat alia cā vl ali⁹ titul⁹.Istū passum tāgit Old.laudē.
in ɔsi.xxx.incip.factū tale est quedam certe z nominate per
sone.in.iij.dubio.z ibi breuit se expedit ɔcludendo q̄ si pro
cessum est ad traditionē,vel quasi seu ad actū equipolentē i z
tūc nō requirat alia cā nec ali⁹ titul⁹, sz si statutū esset i sintb⁹
nude pmissionis,vel stipulationis tūc bñ hz locū consideratio
cause.l.hoc iure.in prin.ff.de donat.ais obstaret excep.doli.
d.l.ij.§.circa.ff.de exce.do.Ad dō q̄ istā decisionē Old.refert
z seqt Bal.in.c.j.§.si qs de māso.in pe.co.in fi.si de inuesti.
165 feu.cōtro.fue.z ibi cā confirmat alio fundamēto † q2 in serui
tutib⁹ sufficit p rōne volūtas ēt nō expssō alio titulo vł alia cā
p.l.si qs diutu.no.ff.si ser.vē.Tu aduerte q̄ dñs Ald.z Bar.
an interuenerit traditio vel quasi q̄ tūc nō requirat cā vł titu
l⁹:an vero īteruenerit solū pmissio:z tūc sec⁹.certe vr̄ cōfundi
p tritā regulā:q2 pmissio z traditio a pari pcedūt.l.fi.C.ad.
l.fal.z talis equparatio tūc maxime pcedit qñ agit de cōfirma
tiōe act⁹,vt notabiliter declarat Bar.in.l.q̄ nomine.ff.d ɔd.
inde.Scdo aduerte q̄ aliud fundamētū Bar.q̄ in seruituti
b⁹ sufficit p rōne volūtas p.d.l.si qs diuturno.nō vr̄ esse verū
eo q2 i.d.l.si qs diuturno,vsus tāti tpis z allegatio tituli hz vi
cāe,vt ibidē legit z notat.z isto vltimū fundamētū ɔ Bal.ad
ducit do.Alex.in.l.a Titio in vl.col.ff.de ver.obl.z p illō cū
re pbat z pl⁹ nō dicit.Tu aūt potes defendere decisionē Ald.
z Bal.ex eo q̄ in terminis tz magistraliter Dy.in regula pos
166 sessior malefidei.in.v.co.de re.iur.in.vj.vbi q̄rit nuqd in ps
cribēdis iurib⁹ incorporalib⁹ sit necessaria bona fides,ac et
titul⁹,an vero sufficit solū bōa fides.z determinat q̄ ēt de iu
re ciuili sufficiat bona fides nec est op⁹ pbare titulū p.d.l.si
qs diuturno.Et si dicat quare in pscriptione rerū corporaliū
reqrat titul⁹,z nō in pscriptione iuriū incorporaliū.Respō
det Dyn.q̄ rō est q2 vbi maius est piculū ibi cauti⁹ est agen
dū.l.j.§.sed z si quis.ff.de car.edi. Sed in pscriptiōe rerum
corporalium maius periculū z preiudiciū pati q2 rei domi
niū etansert,sed in pscriptione seruitutum nō aufert domi
niū rei,lz res subiciatur alicui seruituti:subdit Dy.q̄ ēt nō
est opus allegare titulū,z illū pbare ex longeua quasi posses-
sione,q̄ est adhuc fortius.mouet p.d.l.si quis diuturno.z.l.
j.§.fi.ff.de aqua plu.arcen.z ad.l.cū de in rē verso.ff.de vsur.
Rñdet no.q̄ loqt vbi agit de psona astringēda seu obligāda
ad aliq̄ pscriptionē tūc ibi bñ est necessaria saltē allegatio ti
167 tuli † cum ad obligationē psonalē inducēdā sit necessaria cā ve
ra vł psumpta.d.l.ij.§.circa.z.l.cum de indebito.§.fi.ff.d pb.
z hac rōne pdicta.q2 vbi mai⁹ ē piculum ibi cauti⁹ ē agēdū,
ita residet ibi magistraliter Dy.nō obstat secundū fundamē
tum quo dicebat qō pmissio z traditio a pari pcedunt.d.l.fi.
C.ad.l.fal.respondeo id verum esse vbi ē eadē rō sec⁹ si diuer
sa,vt dicunt Bar.z do.ibi in.d l.fi.Modo repio q̄ ēt notabi
liter Bal.in c.hic qb⁹.de ele.post Archidia.in.c.nesse.lxiij.
168 dist.† q̄ in traditione semp in dubio psumit cā.sec⁹ est in pro
missiōe z assignat rōne differētie:q2 in pmittēdo qlibet esset
facilior sz nō sic in dādo seu tradēdo.Cōfirmo p illud q̄ vult
glo.z doc.in.l.cum qd.ff.si cer.pet.qñ dico alicui tolle istā pe
cuniā,q̄ presumit cā vel mutui vel donatiōis,secundum qua
litatē psone:q2 ibi interuenerit traditio,tñ ad istud fundamē
tum posses dicere q̄ aliud est q̄rere an presumat cā ppter tra
ditionē:z tunc pcedunt pxime dicta aliud est q̄rere an requi
rat cā:z tunc pcedit.q.Ald.z Bal.Tamē adhuc defendēdo
169 eos q̄ differētia sit inter pmissionē z traditionē.† Confirmo
q̄ in traditione requirit causa vel vera vel putatiua.l.nun
nuda.cum gl.ff.de acq.re.do z in.§.per traditionē.instit.de
re.diui.Bal.in.§.ij.creditum.ff.si cer.pe.sed in promissione
requirit cā vera z nō putatiua fm Bal.in.c.fi.in.viij.col.de
consuetudine p tex.in.l.fi.ff de cōst.pec.Ita habes decisionē
Ald.z Bal.Sz vtrūbi omittat aduerte in pdictis q̄ Bart.
in.d.l.ij.§.circa ff.de exce.do tenuit q̄ in dubio valeat pmis
sio vel stipulatio sine cā:q2 videt inesse tacita cā donationis:z
hec ipsa liberalitas p cā sufficit,dicāt doc.q̄ quid velint secun
dum eum.z ita dicit esse casum in.l.hec iure.in pn.ff.de do
na.facit.l.cum pānus.ff.de ope.li.z hoc etiam visus est sensis
se Aldra.in.d.consi.xxx.si ista opinio esset vera cessaret diffi
cultas presentis questionis,sed tu dic q̄ illa opinio Bar.est
communiter damnata z reprobata per omnes z legistas z ca
noni.¶ Contrarium eñ tenent multe gl.allegate per Bar.
in illo.§.circa.precipue glo.no.in.l.generaliter.in verbo cāz.
C.de nō nu.pe.z ibi Jac.bu.Bal.Ang.z Sali.z idē tenent.
Idem late per multa iura z rationes tenēt ꝑmo.z oēs Mo
der.in l.Titio.ff.de ver.obl.vbi plene ponunt d.Ale.z Are.
Idē tenēt Pau.de ca.in.l.si diuortio.e.ti.Lud.rom.in.l.ge
neraliter.eo.ti.Jo.an.in additio.Spe.in tit.de confessio.§.
nunc videndum.sup versi.que est rō domi.Anto.Abb.z P
mo.in.c.si cautio.de fide.instru.domi.Alexand.in cōsi.xiij.
quod incipit,ex his que in themate narrata sunt.Non obs

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

stat.d.lex hoc iure.in pri.allegata p Bart.q2 loquitur qñ cō
stabat exp̄sse q̄ ꝓmissio fiebat animo donādi seu dubitabat
que causa moueret ad donandum:sed nos loquimur ī dubio.
¶Non obstat.d.lex campan⁹.q2 loquitur quādo cōstabat.
quod quis ex certa scientia ꝓmittebat sciens se non teneri,q̄
casu bene videt factū animo donandi.l.cuius p errorē.ff.de
reg.iur.τ.l.j.ff.de cōd.ind.Sed in casu dubio est sec⁹.vt ha-
170 bet in locis p̄alle.¶†Quero.xxviij.nūquid aqua p seipsam
deflues ex tuo fonte vel riuo,vel ex tuo flumine ad meū molē
dinū possit inducere p̄scriptionē vel ꝯsuetudinē,rñde breuit
171 q̄ nō,q2 ñ est res animata,†τ p rē inanimatā nihil nobis acq
ri pōt ita tʒ gl.solēnis τ reputata sin.in.§.pe.inst p quas p̄so.
nob.acq.in verbo,per hanc.oportet ergo in prescriptione ali
quē vsum intercessisse quo principato sufficit postea aq̄ꝫ p se
fluere.l.qui fundū.ff.quēad.ser.amit.ī cōsuetudine etiā suffi
cit q̄ habuit initiū a multis vtētibus,nā postea perficit solo
tēporis cursu.l.vēditor.§.si cōstat.ff.cōmu.p̄dio.facit q̄ no.p
Dy.i.l.cū seruus.ff.de ver.ob.ita determinat Bal.i.c.j.§.si
qs de māso.in pe.co.si de inuest.feu.cōtro.fue.quē refert τ sim
pliciter sequit.d.Bar.veroñ.in trac.seruitutū vrbanaꝝ ī tit.
xxij.quō τ qualiter seruitus teneat,τ in tracta.seruitutū rusti
carū in ti.de aqueductu.in.xij.col.ad fi.Addō p cōfirmatione
illud q̄ notabiliter d̄t Bal.in.c.cū oēs.in.xj.col.circa fi.de
cōst.vbi dicit q̄ defluxus aq̄ꝫ ad ꝓcliuū locū naturalis ē,sed
per hoc nō dʒ seruitutē p̄dio inferiori:q2 nulla seruit⁹ hʒ cau
sam naturalē:sed aut impositiciā aut p̄scriptā,vt.l.j.§.fi.τ.l.
ij.ff.d aq̄ plu.arcē.Nota ista verba Bal.q2 magistralia sunt
172 hinc seq̄t† q̄ scholastica seu aquarū emissoria nullo tēpore p̄
scribunt:q2 vt dixi sol⁹ deflux⁹ aq̄ꝫ cū sit naturalis no inducit
seruitutē.prout etiā habet in.l.j.τ in.l.alti⁹.C.de ser.τ aqua.
cū seruitus nature repugnet.l.manumissiōes.ff.de iust.τ iur.
173 no.in.l.si pri⁹.ff.d no.oper.nū.¶†Quero.xxix.nūqd ille cui
cōcessum est ducere aq̄ꝫ ex flumine publico vel p̄uato ad suuʒ
molēdinū possit postea alterare vl' mutare formā aqueduct⁹
vel mutare vel alterare clusam.rñde breuiter q̄ nō.vt.l.fistu
lā.in prin.τ.l.q luminib⁹.ff.d serui.vrb.pred.l.j.§.illud tñ.τ
l.fi.τ ibi no.ff.de aqua q̄ti.τ esti.τ.l.ij.§.apud Labeonē.τ.§.a
pud Alpheū.τ.§.idē Labeo.τ.l.fi.ff.d aq̄ plu.ar.l.j.§.fi.τ.l.
iij.§.si qs riuū.τ.§.seq.ff.de riuis.τ.l.vsum aq̄ꝫ.§.fi.C.de aq̄-
duc.li.xj.τ.l.p̄ses.τ.l.si manifeste.τ ibi doc.C.d ser.τ aq̄.aqua
enī a solito cursu diuerti nō p̄t.l.ij.ad fi.τ ibi Bal.τ Sal.ad h̄
no.C.ad.l.Aql.hinc est q̄ mutās clusam molēdini d vno loco
ad aliū locū d' nouā clusam facere.ita no.Bal.τ An.in.l.ius
ciuile.p illū tex.ff.de iust.τ iur.hinc est q̄ nō est ꝑmissum ope
etiā manu facto restagnare vel alio mō impedire solitū cur-
sum aque vel etiā dilatare,vt cū maiori vehemētia defluat.l.
j.§.hec aūt.τ.§.Nerati⁹.τ.§.idē aiūt.τ.§.ī summa.ff.d aqua
plu.arcē.τ.l.fluminū.§.itē videam⁹.τ ibi gl.τ Jmo.ff.d dā.in
fec.τ.l.j.§.ait ptor.ī ver.τ gñaliter.vbi bon⁹ tex.ff.ne qd ī flu
mine publico.Predicta limita qñ inferioris vicini nō iteres
set q̄ alteret solit⁹ curs⁹ aque:tūc talis alteratio a iure ꝑmitti
vr,vt i.l.j.§.fi.τ.l.seq.τ.l.iij.in pn.τ.§.si qs riuū.ff.de riuis.τ
ita tenuit do.Signorolus homodeus in cōs.xxiiij.in.ex flu
mine publico.in vl.co.vbi ꝯsuluit q̄ habēs molēdinū inferi⁹
possit facere nouū canale p q̄ aqua habeat magis liberū τ ex
peditū cursuʒ q̄ꝫ p canale vet⁹ qñ multū iterest īferioris qd aq̄
trāsitū faciat p nouū canale:q2 ex h̄ magnā τ euidētē vtilitatē
cōsequet,vt ibi lati⁹ p eū.Tu adde q̄ imo fortius vr̄ q̄ si esset
parua aut minima incōmoditas vicini τ maximum cōmoduʒ
τ emolumētū isti⁹ mutātis vel alterātis formā q̄ sit sibi licitū
mutare,p tex.no.in.l.j.§.sunt aūt q putāt.ff.ne qd in flu.pu.
iūcta gl.ibi in verbo iniuria q̄ supplet.s.maxima.τ iūcto eo q̄
p illū tex.tʒ notabiliter Bar.s.i.xj.q.τ ibi dixi.τ qd vult idē
Bar.in.l.de pupillo.§.si qs riuos.in fi.ff.de no.ope.nu.τ de
hoc estēt gl.i.l.ij.ff.de riuis Alibi tñ Bar.in.l.j.§.sed si quis
terrenum riuum.ff.de riuis.tenuit notabilit q̄ ita demū pos
sit immutari solit⁹ cursus ex vrgēti necessitate vel magna vti
litate.p tex.i.l.seru⁹.§.j.ī v̄bo vrgētē τ necessariā refectionē
ff.d riuis.als sec⁹.p illū tex.q̄ bñ no.refert τ simpliciter seq̄t
d.Bar.veroñ.in tractatu seruitutū rusticarū in ti.de aquedu
174 ctu.xlij.co.¶†Quero.xxx.aliqs ꝑmisit mihi manumittere
clusam molēdini mei arbitrio meo:ego postea cedo alteri illō
molēdinū,an tale arbitriū trāseat ad emptorē τ v̄r q̄ sic:q2 cō
petit iure ꝯct⁹ τ nō vt ministro,vt no.in.l.si sis.§.fi.de leg.j.
¶In ꝯriū facit:q2 motiuū animi mei nō transmittit ad aliū:
ergo a simili nec licētia arbitrādi.ar.l.cui⁹ bōis.ff.d cura.fu
rio.Ja.de are.in.d.l.si sic.§.fi.finaliter post relatas opiniones
concludit qd an talis potestas arbitrādi trāseat ad singularē
successorē estimandū est ex p̄sonis τ causis arg.l.fi.§.fi.ff.de
act.τ obli.Idē refert τ simpliciter sequitur Bal.in.l.volūt.

tis.in pe.co.p illū tex.d fideicō.Adde q̄ Jac.de areti.Nic.d
175 neap.τ Bal.in.d.l.si sic.§.fi.concludunt† q̄ si homines certe
ville promiserūt Titio purgare eius riuū vel eius clusam ad
arbitriū ipsius titij,τ Titius vēdidit mihi talē riuū,q̄ p̄fati
hoies tenebunt ēt arbitrio meo purgare talē riuū,τ mouētur
argumēto illius tex.q2 eligere est quoddā arbitrari τ transit
in singularē successorē,vt ibi est tex.nec obstat qd in arbitrijs
nō recedat a p̄sona,vt.l.si qs arbitratu.ff.d v.obli.τ.l.fi.C.de
ꝯtrah.emp.q2 illud est verꝫ qñ cōpetit p modū facultatis vt mini
stro.secus si cōpetat p modū forme obligatiōis:q2 talis obli
gatio trāsit cū sua forma τ sua qualitate,qd est valde no.scōm
Bal.ibi.idē tenēt Albe.Bal.τ Sali.in.l.fi.in.vj.co.C.ꝯtrah.
ēp.vbi Sali.reputat h̄ esse tenēdū cordi.Idē Bal.in.l.fi.§.j.
in.iij.col.C.cō.de le.Sʒ Joā.de imo.τ meli⁹ in.l.si sic.§.fi.sub
dubio forte tenet ꝯriū:q2 potestas eligēdi vel arbitrādi nō v̄r
posse trāsferri in tertiū viuēte ipso stipulatore eo q2 p̄sonalis
est.sʒ eo mortuo sic,vt.l.si stipulat⁹ fuerim illō.ī prin.τ.l.fin.
in prin.τ ibi p Bar.ff.de ver.obli.Nō obstat tex.in.d.l.si sic.
§.fi.q2 ibi mortu⁹ erat stipulator,put etiā ibi tetigit Bar.ista
opinionē Jmo.ꝯ Ja.de are.τ Bald.sequit do.Alex.in.d.l.
si sic in vlt.co.allegās tex.vbi d̄t esse casum in terminis i.l.cū
stipulatus sim mihi proculo.ī p̄n.ff.d ver.obli.vbi talis po-
testas arbitrādi ēt ī facto ꝓprio seu cōpetēs iure ꝓprio mor-
te extinguit τ ad h̄rdē non trāsit:ergo nec in aliū p cessionem
176 trāsferri pōt:†q2 q̄ nō sunt trāsmissibilis ad heredē,non sunt
cessibilia vt ex plurib⁹.ff.de admi tut.τ aliud est in facultate
eligēdi q̄ bñ trāsit ad h̄rdes,vt.d.l.si sic.§.fi.τ alis est in p̄tate
arbitrādi.vt declarat Bar.in.d.l.si stipulat⁹ fuerim illud.ff.
de verb.obli.¶Cōfirmo q2 facili⁹ pōt aliquid trāsmitti quā
possit cedi ergo a maiori semper negatiue arg.ꝓcedit si non
177 pōt trāsmitti ergo multomin⁹ pōt cedi:Assumptū ꝓbat̄ q2
fideicōmissum vniuersale est trāsmissibile.l.cogi.§.idē Mar-
tianus.ff.ad trebel.τ tñ nō pōt cedi.l.si mulier.§.ex asse.ff.de
iure do.gl.τ doc.in.l.apud Julianū.§.vtrū.ff.ad treb.Bal.
in.l.sancim⁹.in p̄n.C.eo.istud assumptū ēt bñ ꝓbat̄ p tex.in.l.
178 si stipulat⁹ fuerim.in p̄n.τ ibi Bart.ff.de ver.obl.†Itē facit
tertio q2 actiōes directe trāsmittunt τ tñ nō possunt cedi.l.eos
ergo casus.in p̄n.ff.de pecu.declarat gl.no.in.l.iij.in p̄n.ff.p
soc.Ista opinio Jmo.τ do.Alexā.pōt ēt cōfirmari:q2 sicut fa
cultas declarādi nō trāsit ad h̄rdē,p ꝯsequēs nec ad cessiona-
riū gl.in.l.ipē Pōponi⁹ scribit si frumētū.§.fi.ff.de rei vēdi.
Bar.τ doc.in.l.inter stipulantē.in prin.cū alijs ꝯcordā.ff.de
ver.obl.ergo similiter nec facultas arbitrādi.in.l.si quis ar-
bitratu.ff.de verb.ob.¶Tamen ad istum vltimū posset re-
spōderi ex fundamētis Bal.superi⁹ relatis.¶Quero.xxxj.
179 nunquid † quodlibet molēdinū p̄sumat esse liberꝫ:an vero sal
tem molendinū qd est superi⁹ in parte superiori fluminis p̄-
sumat in dubio debere seruitutē inferiori,cū naturaliter de-
flexus aque ad inferiorē ꝓcliuū locum descendat.l.j.§.si d̄ri
vicinis.τ.§.fi.ff.de aqua plu arcen.breuiter ꝯcludit qd omne
molendinum in dubio presumit ex toto liberū,nisi probetur
de seruitute.ratio q2 quelibet res in dubio ceset esse libera.l.
altius.C.de ser.τ aqua.no.in.l.cū res.C.de proba.late ponit
in.l.si prius.ff.de no.oper.nun.ponit notabiliter Alb.in.l.q
luminib⁹.in prin.de serui.vrb.pred.Hinc no.Bar.in.l.si in
edib⁹.p illū tex.τ l.superiori.C.d serui.τ aqua.qd fundata ē
intentio de iure cōi eius qui dicit seruitutē nō deberi siue sit
actor,siue sit reus:q2 aduersario semper incūbit onus probā
di.l.sicut.§.sed queratur.ff.si.serui.ven.no.in.l.si prius.hinc
180 videmus τ bene not.†qd res in dubio presumit allodialis:
sic libera τ nō feudalis:eo q2 feudum est quedā seruit⁹.vt no.
in l.si cuius.in prin.ff.de vsufr.Ita tʒ Bal.in.c.ij.si d feu.fue.
ꝯtro.inter do.τ agna.τ in c.j.in vlti.co.principij de ꝯtrouer-
sia inuestiture.τ in.l.libertas.ff.d statu homi.τ in.c.significa
uit.de rescript.τ in c.j.in vij.col.in fi.de iudi.Jo.an.τ alij in.
c.nimis.de iureiu.Host.Jo.an.τ alij in.c.fi.in verb.rñdere
de iudi.Jo.an.in addi.Spe.in ti.de feu.in.§.qm̄.super ver.
xxj.in addi.q̄ incip.cessante.Card.τ Jmo.in cle.j.in ver.por-
ro.de iureiu.Pau de cast.in ꝯsi.cliij.incip.super.j.q̄sito in
quātū q̄rit vtrū dicte possessiōes do.Alex.in consil.cxxix.qd
incip.pōderatis ijs que in p̄scripto themate narrātur in.j.co.
τ in cōsi.cxl.inci.perspectis ijs q̄ in themate narrātur in.xx.
co.τ in.cosi.xl.v.vol.qd incip.visis narratis in themate in.j.
τ in ij.co.vbi limitat aliquib⁹ modis.facit tex.in.c.j.τ qd ibi
no.de ꝯtrouer.inter mascu.τ femi.de bñficio.Et in terminis
nr̄is τ in specie determinat Bal.in c.j.in pe.co circa fi.d cōg
181 mittit in possessionē,vbi tʒ†q̄ habeo vnū molēdinū in flumi
ne τ fisc⁹ τ alid,q̄ sicut molēdinū fisci p̄sumit liberꝫ ita τ meū.
Nec ob.q̄ defluxus aque ad inferiorē ꝓcliuū locū sit natura-
lis.d.l.j.§.pe.τ in fi.ff.de aq̄ plu.ar.q2 p hoc nō debet seruit⁹
inferiori

inferioꝛ qz nulla fit innouatio hꝫ eadem naturalem, sed aut impositiuam aut plerisq; vt nigt Bal. in c. cū oēs. in. xj. col. ad fi. de cōst. vt dixi plene. §. in. xviij. q. ¶ Quero. xxv. de 182 alia fossa, ꝛ bona quę ponet q aliqs non habilis hꝫ molendinū in alt. sua villa, ꝛ homines de dicto loco iam longissimo tē pore cursus unius mole non cessat in cōtrariū semper iuerūt ad dictum molendinū p̄o machinādo. nunc aūt alius vult ad liud molendinū in dicta villa nouiter ꝛruere, an possit p̄o hiberi pe. dicta nobilitate nūqd aliqs possit p̄scribere qō ipse solus ꝛ posteri sui habeant molendinum in tali villa, ita qd̄ non possit ibi facere molendinū: de ista. q. tetigi. ē. in. i. §. pūn. ꝛ ar. ad ibi dicta me remitto. ¶ Trigesimo tertio q̄ro de alia qōne q̄ Gilber. de rosa. refert. de facto fuisse i excel 183 sa ciuitate Mediolani, † pone destructū erat quoddā molendinum ex toto, dominus incipiebat illud reedificare, quidaz nūciauit ibi nouū opus: querebat an posset, p̄cedere in opere spreta nuciatione. ꝛ videbatur quod sic per text. i. l. §. hi qs edificū. ff. de ope. nou nun. vbi dicit quod reficēti vetus edificium non pōt opus nouū nunciari: eo q̄ non facit op⁹ nouū sed veteri sustinēdo remedium adhibet, ad idem lex. iſtꝫ. §. refi cere. ff. de itī. actuq; p̄tica. ꝛ in. l. vlti. C. de iude. iuncta. l. j. §. op⁹. ꝛ l. triplo. §. op⁹. ff. de ope. no. nū. Iſtā. q. formal Albe in. l. j. §. si qs edificū. ff. de oper. no. nū. ꝛ in. l. inter stipulā tē. §. sacra. ad fi. ff. de verb. obl. ꝛ vtrobiq; refert in ciuitate Mediolani fuisse iudicatū ꝛ obtentū q̄ iste no possit in ope re p̄cedere spreta nūciatiōe, ꝛ q̄ iste oꝛ de nouo edificare ex q̄ aliud molendinū erat ex toto funditus destructū: nō aūt ve teri sustinēdo remediū adhibet, put requirit text. i. §. si quis edificū. Iste q̄ speciale est in refectione cloacarum ꝛ rinoꝛum vt p̄ interesse publice vtilitatis ibi non admittatur nunciatio. vt. l. de pupillo. §. si quis riuos. ff. de ope. no. nun. ꝛ. l. ser⁹. §. si qs riuū. ff. de riuis. ergo in p̄dicta qōne i p̄iū facit i⁹ cōmune. l. j. §. ff. ad muni. p̄ ista parte bene facit: q̄ istud oꝛ esse aliud molendinū, vt est bonus tex. in. d. l. inter stipulantē in. §. sacrā. in fi. ¶ Adde p̄o ista decisione bene facere: q̄ qñ 184 † edificium est funditus ꝛ omino⁹ destructū, put p̄suppo a nitur in qōne superius formata, tunc reficiens oꝛ op⁹ de no uo facere per cōsequens potest ei opus nouū nunciari per. l. j. §. opus. ff. de ope. noui nū. assumptū p̄obatur per tres gl. no. ꝛ p tres text. ¶ Primo q gl. no. i. c. de monach⁹. xvij. q. ij. 185 que tenet † q̄ in refectione monasterij totaliter destructi regi tur noua licētia Epi sicut si de nouo fabricaretur. sec⁹ si nō est totum destructum: q̄ tūc bene potest reparari seu reficisine licētia Episcopi. Idē tenet Hosti. in summa ti. de eccl. edific. §. fin. in fi. do Abb. ꝛ alij in. C. 2 solvit. p illum tex. de iude. Se 186 cūdo ē bona gl. in. c. iij. i gl. j. de iurepa. que vult † q̄ reficies monasterium vel ecclesiam funditus destructā efficiat ei⁹ pa tronus sicut si eam de nouo fabricaret. sec⁹ si non esset fūdit⁹ destructa ꝛ eā reficeret. ꝛ per illā gl. no. ibi do. Anto. ō but. q̄ de ēctu totaliter perfecto oꝛ solut gabella ſtāte statuto q̄ de cōtractu solvatur gabella, secus si totaliter non reficiatur ō nouo. vt no. idez do. Ant. de bu. in. c. iij. de iude. Tertio facit gl. in. l. dāni. §. is qui edes vicinas. in verbo angeri. ff. de daz. 187 infec. que tenet. † q̄ si rusticus p̄miſit militi aquā frigidā i estate in domo quam miles habebat. q̄ si domus cōburatur ꝛ alia reedificet q̄ rusticus amplius non tenet. ¶ P̄o ista par te vt dixi faciūt tres boni tex. in. d. l. inter stipulātē. §. sacrā. in fi. bi, vsq; ad arcā. depositā restituatur alia erit. secūdo tex. i si ita legatum. §. fi. ff. de lega. j. vbi si testator domum quā alij legauit particulatiz reficit vt nihil ex p̄ma materia super sit tamen durat legatum. secus si eam funditus destructam refecit quia tunc extinctum est legatum cum sit alia domus. Tertio facit text. in l. quid tamen. in p̄in. ff. quib. mod. vsuf. amit. ¶ P̄o ea parte facit quod no. Bar. in l. nuptie. p illū 188 tex. ff. de ritu nupt. vbi not. † quod ea que requiruntur in cō fectione alicuius actu etiam requiruntur in eius refectione quādo est totalis refectio. vnde infert quod sicut a p̄incipio quando conficitur instrumentum requiritur consensus vtriusq; partis, ita etiam requiritur in ipsius refectione quando instrumentum est amissum. ¶ P̄o eadem parte etiam facit 189 quod no. Bal. in. l. si vt proponis. la. ij. C. de nup. vbi p illū tex. † tenet quod si constitutio ecclesie disponat quod nullum fortilitium possit fieri inconsulto papa, ꝛ aliquis velit reedificare fortilitium quod propter rebellionem fuerat funditus desolatum, quod non potest inconsulto papa. vbi Bald. ibi dicit quod cum mysterio. l. loquitur per verbum funditus desolati. ¶ Per ista remanet optime firmata decisio Alb. in locis. supra allegatis. q̄ ex quo molēdinū erat ex toto fun ditus destructum, si incipiat reedificare q̄ ei pōt opus no uum nūciari. Et hꝫ istos terminos procedat opi. Dyn. in. l. j.

§. si quis edificiuz. ꝛ Bar. in d. l. pupillo. §. siquis riuos. per illū tex. qui tenet q̄ reficiēti possit opus nouū nunciari: eo qz dicatur opus nouum facere. ¶ Reducet tēdum est ergo qō se cus ēset qñ primū molendinum non fuisset ex toto destructū quia tunc reficere non esset opus nouum facere, ꝛ cōsequen ter ei non posset opus nouum nunciari, ꝛ ita ꝓprie loquitur tex. in. d. l. j. si quis edificium in verbo, reficiat. secūdū veraz ꝛ ꝓpriam literam tex. quicquid ibi dicat Dy. bene facit rō illius ter. qz veteri sustinendo remedium adhibet. ꝛ ita ibi te nēt Paul. de cast. ꝛ latius do. Alex. Et quod tunc reficere nō sit opus de nouo facere, est bonus tex. in. l. iſtꝫ. §. reficere. ff. de itine. actuq; p̄tica. vbi ot iurisconsult⁹ aliud ē cū lōge reficere, aliud facere, ꝛ tex. i. l. j. §. pe. ꝛ ibi gl. ff. de moze. infe. ꝛ text. in. c. 2 solvit. de iude. ꝛ in. l. iſtꝫ. C. ō ope. pub. ꝛ in. l. j. ff. vis pu. 190 Hinc † ē q̄ ꝓhibiti edificare castra nō ꝓhibentur reficere p̄m Bal. ꝛ Bng. in. d. l. j. §. pe. per illū text. ꝛ gl. ff. de moz. infer. Pet. de ancha. in. d. c. consulnit. Hinc est etiam q̄ si de instrumento solutur gabella ex forma statuti, certe si instrm reficiatur non debebit solui gabella, secundū do. Aut. de bu. i 191 in. c. iſtꝫ. per illum tex. ō inde. Accedat etiam † quia act⁹ qui non pōt fieri a principio sine licentia superioris, pōt tñ refici sine eius authoritate. gl. est no. in. c. cum accessissent. in gl. ꝛ ibi dec. de cōsti. ꝛ ibi de late Bal. in. iſtꝫ. col. ꝛ tribus sequentibus. p̄dicta adde ꝫs que tāgit Bar. ō. in. xv. q. t ꝫs q̄ ibi dixi. ¶ Per ista cum laude omnipotentis Dei sit impositꝫ finis repetitioni huius legis. in cuius fine etiam cum finalibus verbis Bart. concludo si hec que dicta sunt vera reperi rentur, sit laus Deo optimo maximo, si minus vnumquēque lectorem bonoz ꝛ rogo, vt secure corrigat, depositō tamen li noris aculeo. mihi enim satis est alios ad indagande veritatis studium excitasse.

De Repetitione præclarissimi Iurisconsulti domini Iasonis Mayni super l. quominus. de fluminib. nuperrimè absoluta Petri Offredi Cremonen. carmen.

¶ Omino. adō. d. Phi. dec. in regula domuz. j. de reg. iur. ꝛ que ibi posui in apostil.

Vt solidis Graius struxit compagibus aluum.
Insolidum tentans per mare Iason iter,
Quo fera tertigenæ superaret prælia turmæ,
Ferret & auratæ vellera victor ouis.
Omnia sic celeri, lustrauit flumina puppi
Maynus, & ad patriam iam remeauit humum.
Acta quid huc forsan portarit cymba, requiris:
Quicquid ab auriferis, eruit Indus aquis.
Quicquid & in patria diues fodit Astur harena.
Quicquid & in flauo littore, Rhenus habet.
Quod Tagus & rapidis voluit Pactolus in vndis:
Quod felix lecta misse, recondit Arabs.
Hanc igitur studiose rarem pete libera cunctis
Est via, non merces claudit auara suas,
Quilibet ex isto, partem sibi sumat aceruo
Mentis, vt exornent hæc monumenta domum.
Hinc titulis Maynum decantet Iasona summis,
Optet & hunc Pyliæ vincere pensa colus,
Nam proprio soleres, euellet senta ligone,
Quæ sacri campo Cæsaris alta virent.

¶ Finis p̄me partis Commentariozum Jasonis Mayni Mediolanensis in digestum nouum.

Series chartarum.

A A B B L L D D E E F F G G H H I I K K L L
M M N N O O P P Q Q R R S S T T
V V X X. Quoruz X X quinternus, reli qui quaterniones.

Lugduni,

Excudebat Stephanus Seruanius.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Th
991a